CAP Strategic Plan

CCI	2023HU06AFSP001
Title in English	CAP Strategic Plan Hungary, 2023-2027
Title in national language(s)	HU - Magyarország KAP stratégiai terve, 2023-2027
Version	2.1
First year	2023
Last year	2027
Eligible from	1 Jan 2023
Eligible until	
Commission decision number	C(2022)7823
Commission decision date	7 Nov 2022
Fund(s) concerned	EAGF, EAFRD
Report generation date	27/02/2024 10:16

Table of Contents

Type of modification 38
1 Strategic Statement 39
2 Assessments of needs and intervention strategy, including target plan and context indicators 43
2.1 Assessments of needs and intervention strategy 43
2.1.SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union 62
2.1.SO1.1 Summary of the SWOT Analysis 62
2.1.SO1.1.1 Strengths 62
2.1.SO1.1.2 Weaknesses 62
2.1.SO1.1.3 Opportunities 62
2.1.SO1.1.4 Threats 62
2.1.SO1.1.5 Other comments 63
2.1.SO1.2 Identification of needs 63
2.1.SO1.4 Intervention logic 63
2.1.SO1.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective 67
2.1.SO1.8 Selection of the result indicator(s) 67
2.1.SO1.9 Justification of the financial allocation 70
2.2 Context Indicators and other values used for the calculation of the targets 71
2.3 Targets Plan 72
2.3.1 Recapitulative table 72
2.3.2 Planned interventions and outputs with a direct and significant link to result indicators 82
2.3.3 Consistency with and contribution to the Union targets for 2030 set out in the Farm to Fork Strategy and the EU Biodiversity for 2030 82
2.1.SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation 89
2.1.SO2.1 Summary of the SWOT Analysis 89
2.1.SO2.1.1 Strengths 89
2.1.SO2.1.2 Weaknesses 89
2.1.SO2.1.3 Opportunities 89
2.1.SO2.1.4 Threats 90
2.1.SO2.1.5 Other comments 90
2.1.SO2.2 Identification of needs 90
2.1.SO2.4 Intervention logic 91
2.1.SO2.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective 105
2.1.SO2.8 Selection of the result indicator(s) 105
2.1.SO2.9 Justification of the financial allocation 108
2.2 Context Indicators and other values used for the calculation of the targets 109
2.3 Targets Plan 110
2.3.1 Recapitulative table 110
2.3.2 Planned interventions and outputs with a direct and significant link to result indicators 120
2.3.3 Consistency with and contribution to the Union targets for 2030 set out in the Farm to Fork Strategy and the EU Biodiversity for 2030 120
2.1.SO3 Improve the farmer' position in the value chain 127
2.1.SO3.1 Summary of the SWOT Analysis 127
2.1.SO3.1.1 Strengths 127
2.1.SO3.1.2 Weaknesses 127
2.1.SO3.1.3 Opportunities 127
2.1.SO3.1.4 Threats 127
2.1.SO3.1.5 Other comments 128
2.1.SO3.2 Identification of needs 128

2.1.SO3.4 Intervention logic....128
2.1.SO3.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective....132
2.1.SO3.8 Selection of the result indicator(s)....132
2.1.SO3.9 Justification of the financial allocation....135
2.2 Context Indicators and other values used for the calculation of the targets....136
2.3 Targets Plan....137
2.3.1 Recapitulative table....137
2.3.2 Planned interventions and outputs with a direct and significant link to result indicators....147
2.3.3 Consistency with and contribution to the Union targets for 2030 set out in the Farm to Fork Strategy and the EU Biodiversity for 2030....147
2.1.SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy....154
2.1.SO4.1 Summary of the SWOT Analysis....154
2.1.SO4.1.1 Strengths....154
2.1.SO4.1.2 Weaknesses....154
2.1.SO4.1.3 Opportunities....154
2.1.SO4.1.4 Threats....155
2.1.SO4.1.5 Other comments....155
2.1.SO4.2 Identification of needs....155
2.1.SO4.3 Identification of the relevant (elements of) national plans emanating from the legislative instruments referred to in Annex XI of the CAP plan Regulation that have been taken into account in the CAP plans' needs assessment for this specific objective....156
2.1.SO4.4 Intervention logic....161
2.1.SO4.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective....169
2.1.SO4.7 Are you planning CAP contribution towards the LIFE programme (only for SO4, SO5, SO6)....169
2.1.SO4.8 Selection of the result indicator(s)....169
2.1.SO4.9 Justification of the financial allocation....175
2.2 Context Indicators and other values used for the calculation of the targets....177
2.3 Targets Plan....178
2.3.1 Recapitulative table....178
2.3.2 Planned interventions and outputs with a direct and significant link to result indicators....188
2.3.3 Consistency with and contribution to the Union targets for 2030 set out in the Farm to Fork Strategy and the EU Biodiversity for 2030....188
2.1.SO5 Foster sustainable development and efficient management of natural resources such as water, soil and air, including by reducing chemical dependency....195
2.1.SO5.1 Summary of the SWOT Analysis....195
2.1.SO5.1.1 Strengths....195
2.1.SO5.1.2 Weaknesses....195
2.1.SO5.1.3 Opportunities....196
2.1.SO5.1.4 Threats....196
2.1.SO5.1.5 Other comments....197
2.1.SO5.2 Identification of needs....197
2.1.SO5.3 Identification of the relevant (elements of) national plans emanating from the legislative instruments referred to in Annex XI of the CAP plan Regulation that have been taken into account in the CAP plans' needs assessment for this specific objective....198
2.1.SO5.4 Intervention logic....206
2.1.SO5.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective....213
2.1.SO5.7 Are you planning CAP contribution towards the LIFE programme (only for SO4, SO5, SO6)....213
2.1.SO5.8 Selection of the result indicator(s)....213
2.1.SO5.9 Justification of the financial allocation....217

2.2 Context Indicators and other values used for the calculation of the targets 218
2.3 Targets Plan 219
2.3.1 Recapitulative table 219
2.3.2 Planned interventions and outputs with a direct and significant link to result indicators 229
2.3.3 Consistency with and contribution to the Union targets for 2030 set out in the Farm to Fork Strategy and the EU Biodiversity for 2030 229
2.1.SO6 Contribute to halting and reversing biodiversity loss, enhance ecosystem services and preserve habitats and landscapes 236
2.1.SO6.1 Summary of the SWOT Analysis 236
2.1.SO6.1.1 Strengths 236
2.1.SO6.1.2 Weaknesses 236
2.1.SO6.1.3 Opportunities 237
2.1.SO6.1.4 Threats 238
2.1.SO6.1.5 Other comments 238
2.1.SO6.2 Identification of needs 239
2.1.SO6.3 Identification of the relevant (elements of) national plans emanating from the legislative instruments referred to in Annex XI of the CAP plan Regulation that have been taken into account in the CAP plans' needs assessment for this specific objective 240
2.1.SO6.4 Intervention logic 245
2.1.SO6.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective 254
2.1.SO6.7 Are you planning CAP contribution towards the LIFE programme (only for SO4, SO5, SO6) 254
2.1.SO6.8 Selection of the result indicator(s) 254
2.1.SO6.9 Justification of the financial allocation 259
2.2 Context Indicators and other values used for the calculation of the targets 260
2.3 Targets Plan 261
2.3.1 Recapitulative table 261
2.3.2 Planned interventions and outputs with a direct and significant link to result indicators 271
2.3.3 Consistency with and contribution to the Union targets for 2030 set out in the Farm to Fork Strategy and the EU Biodiversity for 2030 271
2.1.SO7 Attract and sustain young farmers and other new farmers and facilitate sustainable business development in rural areas 278
2.1.SO7.1 Summary of the SWOT Analysis 278
2.1.SO7.1.1 Strengths 278
2.1.SO7.1.2 Weaknesses 278
2.1.SO7.1.3 Opportunities 279
2.1.SO7.1.4 Threats 279
2.1.SO7.1.5 Other comments 279
2.1.SO7.2 Identification of needs 279
2.1.SO7.4 Intervention logic 280
2.1.SO7.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective 284
2.1.SO7.6 Are you planning CAP contribution towards the Erasmus programme 284
2.1.SO7.8 Selection of the result indicator(s) 284
2.1.SO7.9 Justification of the financial allocation 286
2.2 Context Indicators and other values used for the calculation of the targets 287
2.3 Targets Plan 288
2.3.1 Recapitulative table 288
2.3.2 Planned interventions and outputs with a direct and significant link to result indicators 298
2.3.3 Consistency with and contribution to the Union targets for 2030 set out in the Farm to Fork Strategy and the EU Biodiversity for 2030 298
2.1.SO8 Promote employment, growth, gender equality, including the participation of women in farming, social inclusion and local development in rural areas, including the circular bio-economy and sustainable forestry 305

2.1.SO8.1 Summary of the SWOT Analysis 305
2.1.SO8.1.1 Strengths 305
2.1.SO8.1.2 Weaknesses 305
2.1.SO8.1.3 Opportunities 306
2.1.SO8.1.4 Threats 306
2.1.SO8.1.5 Other comments 307
2.1.SO8.2 Identification of needs 307
2.1.SO8.4 Intervention logic 307
2.1.SO8.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective 316
2.1.SO8.8 Selection of the result indicator(s) 316
2.1.SO8.9 Justification of the financial allocation 320
2.2 Context Indicators and other values used for the calculation of the targets 321
2.3 Targets Plan 322
2.3.1 Recapitulative table 322
2.3.2 Planned interventions and outputs with a direct and significant link to result indicators 332
2.3.3 Consistency with and contribution to the Union targets for 2030 set out in the Farm to Fork Strategy and the EU Biodiversity for 2030 332
2.1.SO9 Improve the response of Union agriculture to societal demands on food and health, including high quality, safe, and nutritious food produced in a sustainable way, the reduction of food waste, as well as improving animal welfare and combatting antimicrobial resistances 339
2.1.SO9.1 Summary of the SWOT Analysis 339
2.1.SO9.1.1 Strengths 339
2.1.SO9.1.2 Weaknesses 339
2.1.SO9.1.3 Opportunities 339
2.1.SO9.1.4 Threats 340
2.1.SO9.1.5 Other comments 340
2.1.SO9.2 Identification of needs 340
2.1.SO9.4 Intervention logic 341
2.1.SO9.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective 348
2.1.SO9.8 Selection of the result indicator(s) 348
2.1.SO9.9 Justification of the financial allocation 350
2.2 Context Indicators and other values used for the calculation of the targets 351
2.3 Targets Plan 352
2.3.1 Recapitulative table 352
2.3.2 Planned interventions and outputs with a direct and significant link to result indicators 362
2.3.3 Consistency with and contribution to the Union targets for 2030 set out in the Farm to Fork Strategy and the EU Biodiversity for 2030 362
2.1.XCO Cross-cutting objective of modernising the sector by fostering and sharing of knowledge, innovation and digitalisation in agriculture and rural areas, and encouraging their uptake 369
2.1.XCO.1 Summary of the SWOT Analysis 369
2.1.XCO.1.1 Strengths 369
2.1.XCO.1.2 Weaknesses 369
2.1.XCO.1.3 Opportunities 370
2.1.XCO.1.4 Threats 370
2.1.XCO.1.5 Other comments 371
2.1.XCO.2 Identification of needs 371
2.1.XCO.4 Intervention logic 372
2.1.XCO.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective 379
2.1.XCO.8 Selection of the result indicator(s) 379
2.1.XCO.9 Justification of the financial allocation 381
2.2 Context Indicators and other values used for the calculation of the targets 383
2.3 Targets Plan 384

2.3.1 Recapitulative table 384
2.3.2 Planned interventions and outputs with a direct and significant link to result indicators 394
2.3.3 Consistency with and contribution to the Union targets for 2030 set out in the Farm to Fork Strategy and the EU Biodiversity for 2030 394
3 Consistency of the Strategy and complementarities 400
3.1 Overview of the environmental and climate architecture 400
3.1.1 A description of the overall contribution of conditionality to the specific environmental- and climate-related objectives set out in points (d), (e) and (f) of Article 6(1) 400
3.1.2 Overview of the complementarity between the relevant baseline conditions, as referred to in Article 31(5) and Article 70(3), conditionality and the different interventions addressing environment and climate-related objectives 401
3.1.3 Explanation on how to achieve the greater overall contribution set out in Article 105 411
3.1.4 Explanation of how the environmental and climate architecture of the CAP Strategic Plan is meant to contribute to already established long-term national targets set out in or deriving from the legislative instruments referred to in Annex XI 427
3.1.5 Where relevant, CAP contribution towards LIFE projects 444
3.2 Overview of the generational renewal strategy 444
3.2.1 Where relevant, CAP contribution towards Erasmus projects 449
3.3 Explanation on how the interventions under coupled income support as referred to in Subsection 1 of Section 3 of Chapter II of Title III are consistent with the Water Framework Directive - 2000/60/EC 449
3.4 Overview as regards the aim of fairer distribution and more effective and efficient targeting of income support 460
3.5 Overview of the sector-related interventions 470
3.5.1 Fruit and Vegetables 470
3.5.2 Apiculture products 472
3.5.3 Wine 476
3.5.4 Hops 479
3.5.5 Olive oil and tables olive 479
3.5.6 Beef and veal 479
3.5.7 Milk and milk products 481
3.5.8 Sheep and goat 482
3.5.9 Protein crops 482
3.5.10 Sugar beet 482
3.5.11 Other sectors 482
3.6 Overview of the interventions that contribute to ensure a coherent and integrated approach to risk management, where relevant 483
3.7 Interplay between national and regional interventions 492
3.7.1 Where relevant, a description of the interplay between national and regional interventions, including the distribution of financial allocations per intervention and per fund 492
3.7.2 Where relevant, where elements of the CAP Strategic Plan are established at regional level, how does the interventions strategy ensure the coherence and the consistency of these elements with the elements of the CAP Strategic Plan established at national level 492
3.8 Overview of how the CAP Strategic Plan contributes to the objective of improving animal welfare and reducing antimicrobial resistance set out in point (i) of Article 6(1), including the baseline conditions and the complementarity 492
3.9 Simplification and reducing the administrative burden 494
3.10 Conditionality 496
3.10.1 Main issue: Climate change (mitigation of and adaptation to) 496
3.10.1.1 GAEC 1: Maintenance of permanent grassland based on a ratio of permanent grassland in relation to agricultural area 496
3.10.1.1.1 Summary of the farm obligation (e.g. prior authorisation system and reconversion obligation) 496
3.10.1.1.2 Territorial scope (national, regional, farm-level, group-of-holdings) 496
3.10.1.1.3 Value of the reference ratio (including calculation method) 496

3.10.1.1.4.Type of farmers concerned (all farmers that have permanent grasslands) 497
3.10.1.1.5 Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard 497
3.10.1.2 GAEC 2: Protection of wetland and peatland 497
3.10.1.2.1 Summary of the on-farm practice 497
3.10.1.2.2 Year of application of the GAEC 497
3.10.1.2.3 Territorial scope and area designated 498
3.10.1.2.4 Type of farmers concerned 498
3.10.1.2.5 Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard 498
3.10.1.3 GAEC 3: Ban on burning arable stubble, except for plant health reasons 498
3.10.1.3.1 Summary of the on-farm practice 498
3.10.1.3.2 Territorial scope 498
3.10.1.3.3 Type of farmers concerned 498
3.10.1.3.4 Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard 498
3.10.2 Main issue: Water 499
3.10.2.1 GAEC 4: Establishment of buffer strips along water courses 499
3.10.2.1.1 Summary of the on-farm practice 499
3.10.2.1.2 Minimal width of buffer strips (in m) 499
3.10.2.1.3 Territorial scope, including water courses definition 499
3.10.2.1.4 Type of farmers concerned 499
3.10.2.1.5 Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard 499
3.10.3 Main issue: soil(protection and quality) 499
3.10.3.1 GAEC 5: Tillage management, reducing the risk of soil degradation and erosion, including consideration of the slope gradient 499
3.10.3.1.1 Summary of the on-farm practice 499
3.10.3.1.2 Territorial scope (including erosion risks areas and the slope gradient) 499
3.10.3.1.3 Type of farmers concerned 499
3.10.3.1.4 Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard 500
3.10.3.2 GAEC 6: Minimum soil cover to avoid bare soils in period(s) that are most sensitive 500
3.10.3.2.1 Summary of the on-farm practice (including the period concerned) 500
3.10.3.2.2 Territorial scope 500
3.10.3.2.3 Type of farmers concerned 500
3.10.3.2.4 Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard 500
3.10.3.3 GAEC 7: Crop rotation in arable land except for crops grown under water 500
3.10.3.3.1 Summary of the on-farm practice for crop rotation 500
3.10.3.3.2 Summary of the farm practice for crop diversification 501
3.10.3.3.3 Territorial scope 501
3.10.3.3.4 Type of farmers concerned 501
3.10.3.3.5 Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard (notably if MS has chosen crop diversification) 502
3.10.4 Main issue: Biodiversity and landscape (protection and quality) 502
3.10.4.1 GAEC 8: Minimum share of arable land devoted to non-productive areas and features, and on all agricultural area, retention of landscape features and ban on cutting hedges and trees during the bird breeding and rearing season 502
3.10.4.1.1 Summary of the in-farm practice 502
3.10.4.1.2 Territorial scope (applicable for the “minimum share” standard) 509
3.10.4.1.3 Type of farmers concerned (applicable for the “minimum share” standard) 509
3.10.4.1.4 Explanation of the contribution to the main objective of the practice/standard 509
3.10.4.2 GAEC 9: Ban on converting or ploughing permanent grassland designated as environmentally-sensitive permanent grasslands in Natura 2000 sites 509

3.10.4.2.1 Summary of the on-farm practice 509
3.10.4.2.2 Territorial scope 509
3.10.4.2.3 Type of farmers concerned 510
3.10.4.2.4 Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard 510
3.10.5 Additional GAEC (if applicable) 510
4 Elements common to several interventions 511
4.1 Definition and minimum requirements 511
4.1.1 Agricultural activity 511
4.1.1.1 Definition of production 511
4.1.1.2 Definition of maintenance of agricultural area 511
4.1.1.2.1 Maintenance criteria in arable land 511
4.1.1.2.2 Maintenance criteria in permanent crops 511
4.1.1.2.3 Maintenance criteria in permanent grassland 511
4.1.2 Agricultural area 512
4.1.2.1 Elements of agroforestry systems when it is established and/or maintained on the agricultural area 512
4.1.2.1.1 Elements of agroforestry systems in arable land 512
4.1.2.1.2 Elements of agroforestry systems in permanent crops 512
4.1.2.1.3 Elements of agroforestry systems in permanent grassland 512
4.1.2.2 Arable land 512
4.1.2.2.1 Other comments relating to the definition of arable land 512
4.1.2.3 Permanent crops 513
4.1.2.3.1 Definition of nurseries 513
4.1.2.3.2 Definition of Short Rotation Coppice 513
4.1.2.3.3 Other comments relating to the definition of permanent crops 513
4.1.2.4 Permanent grassland 513
4.1.2.4.1 Definition of grasses and other herbaceous forage 513
4.1.2.4.2 Decision to use ‘ploughing’ criterion in relation to permanent grassland classification 514
4.1.2.4.3 Decision to use ‘tilling’ criterion in relation to permanent grassland classification 514
4.1.2.4.4 Decision to use ‘reseeding with different types of grasses’ criterion in relation to permanent grassland classification 514
4.1.2.4.5 Decision regarding the inclusion of other species such as trees and/or shrubs which produce animal feed, provided that grasses and other herbaceous forage remain predominant 514
4.1.2.4.6 Decision regarding the inclusion of other species, such as shrubs and/or trees, which could be grazed and/or which produce animal feed, where grasses and other herbaceous forage are traditionally not predominant or are absent in grazing areas 514
4.1.2.4.7 Other comments relating to the definition of permanent grassland 514
4.1.2.5 Other comments relating to the definition of agricultural area in general 514
4.1.3 Eligible hectare 515
4.1.3.1 Criteria how to establish the predominance of agricultural activity in case the land is also used for non-agricultural activities 515
4.1.3.2 Criteria to ensure that the land is at the disposal of the farmer 515
4.1.3.3 Period during which an area has to comply with the definition of ‘eligible hectare’ 517
4.1.3.4 Decision to include areas used for agricultural activity only every second year 517
4.1.3.5 Decision regarding the inclusion of other landscape features (those not protected under GAEC), provided that they are not predominant and do not significantly hamper the performance of an agricultural activity due to the area they occupy 517
4.1.3.6 Decision as regards permanent grassland with scattered ineligible features, to apply fixed reduction coefficients to determine the area considered eligible 518
4.1.3.7 Decision to maintain the eligibility of previously eligible areas when they no longer meet the definition of ‘eligible hectare’ pursuant to paragraphs a) and b) of Article 4(4) of the SPR regulation as a result of using national schemes the conditions of which comply with the interventions covered by integrated system referred to in Art 63(2) of Regulation (EU) HzR

allowing for the production of non-annex 1 products by way of paludiculture and which contribute to envi-clima related objectives of the SPR regulation 518
4.1.4 Active farmer 518
4.1.4.1 Criteria to identify those who have minimum level of agricultural activity 518
4.1.4.2 Decision to use a negative list of non-agricultural activities as a complementary tool....521
4.1.4.3 Decision to set an amount of direct payments not higher than EUR 5 000 under which farmers shall in any event be considered as 'active farmers' 521
4.1.5 Young farmer 521
4.1.5.1 Maximum age limit 521
4.1.5.2 Conditions for being 'head of the holding' 521
4.1.5.3 Appropriate training and/or skills required 522
4.1.5.4 Other comments relating to Young farmer definition 529
4.1.6 New farmer 529
4.1.6.1 Conditions for being 'head of the holding' for the first time 529
4.1.6.2 Appropriate training and skills required 529
4.1.7 Minimum requirements for receiving direct payments 529
4.1.7.1 Threshold 529
4.1.7.2 Explanation 529
4.1.8 Other definitions used in the CAP Plan 532
4.2 Element related to Direct Payments 536
4.2.2 Reduction of direct payments 536
4.2.2.1 Description of the reduction and/or capping of direct payments 536
4.2.2.2 Subtraction of labour costs 536
4.2.2.3 Estimated product of the reduction of direct payments and capping for each year 537
4.2.3 Application at the level of members of legal persons or groups/ at the level of group of affiliated legal entities (Article 110) 537
4.2.4 Contribution to risk management tools 538
4.3 Technical Assistance 538
4.3.1 Objectives 538
4.3.2 Scope and indicative planning of activities 538
4.3.3 Beneficiaries 540
4.3.4 Rate 540
4.4 CAP Network 540
4.4.1 Summary overview and objectives of the National CAP Network, including activities to support EIP and knowledge flows within the AKIS 540
4.4.2 Structure, governance and operation of the National CAP Network 541
4.5 Overview of the coordination, demarcation and complementarities between the EAFRD and other Union funds active in rural areas 554
4.6 Financial instruments 562
4.6.1 Description of the financial instrument 562
4.7 Common elements for Rural Development types of interventions 562
4.7.1 List of non eligible investments 562
4.7.2 Definition of rural area and applicability 563
4.7.3 Additional elements common for Sectoral interventions, for rural development interventions, or common for both Sectoral and Rural Development interventions 563
4.7.4 Contribution rate(s) applicable to Rural Development interventions 565
5 Direct payments, sectoral and rural development interventions specified in the strategy 567
5.1 Direct Payments Interventions 576
BISS(21) - Basic income support for sustainability 576
DP01_E01_BISS_16 - A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás 576
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension 576
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives 576
3 Need(s) addressed by the intervention 576
4 Result indicator(s) 576
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 576

6 Identification of relevant baseline elements 577
7 Range and amounts of support 577
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 577
9 WTO compliance....577
11 Planned Unit Amounts - Definition....578
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....581
CRISS(29) - Complementary redistributive income support for sustainability 582
DP02_E02_CRIS_16 - A fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás 582
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....582
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives....582
3 Need(s) addressed by the intervention....582
4 Result indicator(s)....582
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 582
6 Identification of relevant baseline elements 583
7 Range and amounts of support 583
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 583
9 WTO compliance....584
11 Planned Unit Amounts - Definition....585
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....588
CIS-YF(30) - Complementary income support for young farmers 590
DP03_B01_YFS_16 - Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás 590
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....590
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives....590
3 Need(s) addressed by the intervention....590
4 Result indicator(s)....590
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 591
6 Identification of relevant baseline elements 591
7 Range and amounts of support 592
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 592
9 WTO compliance....594
11 Planned Unit Amounts - Definition....596
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....599
Eco-scheme(31) - Schemes for the climate, the environment and animal welfare 601
DP17_G01_ECOS_16 - Agro-ökológiai program 601
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....601
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives....601
3 Need(s) addressed by the intervention....601
4 Result indicator(s)....602
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 603
6 Identification of relevant baseline elements 611
7 Range and amounts of support 623
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 624
9 WTO compliance....624
11 Planned Unit Amounts - Definition....625
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....627
CIS(32) - Coupled income support....628
DP04_E03_CISB_16 - Cukorrépa termesztés támogatása....628
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....628
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives....628
3 Need(s) addressed by the intervention....628
4 Result indicator(s)....628
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 628
6 Identification of relevant baseline elements 629

7 Range and amounts of support 629
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 629
9 WTO compliance....631
11 Planned Unit Amounts - Definition....632
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....633
DP05_E04_CISR_16 - Rizstermesztés támogatása 634
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....634
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives....634
3 Need(s) addressed by the intervention....634
4 Result indicator(s)....634
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 634
6 Identification of relevant baseline elements 635
7 Range and amounts of support 635
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 635
9 WTO compliance....637
11 Planned Unit Amounts - Definition....638
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....639
DP06_E05_CISV_16 - Zöldségnövény termesztés támogatása....640
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....640
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives....640
3 Need(s) addressed by the intervention....640
4 Result indicator(s)....640
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 640
6 Identification of relevant baseline elements 644
7 Range and amounts of support 644
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 644
9 WTO compliance....646
11 Planned Unit Amounts - Definition....647
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....648
DP07_E06_CISI_16 - Ipari zöldségnövény termesztés támogatása 649
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....649
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives....649
3 Need(s) addressed by the intervention....649
4 Result indicator(s)....649
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 649
6 Identification of relevant baseline elements 650
7 Range and amounts of support 650
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 650
9 WTO compliance....652
11 Planned Unit Amounts - Definition....653
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....654
DP08_E07_CISO_16 - Ipari olajnövény termesztés támogatása 655
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....655
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives....655
3 Need(s) addressed by the intervention....655
4 Result indicator(s)....655
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 655
6 Identification of relevant baseline elements 656
7 Range and amounts of support 656
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 656
9 WTO compliance....658
11 Planned Unit Amounts - Definition....659
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....660
DP09_E08_CISE_16 - Gyümölcstermesztés támogatása (Extenzív) 661
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....661

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives 661
3 Need(s) addressed by the intervention.....661
4 Result indicator(s).....661
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 661
6 Identification of relevant baseline elements 663
7 Range and amounts of support 663
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 663
9 WTO compliance.....665
11 Planned Unit Amounts - Definition.....667
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....668
DP10_E09_CISF_16 - Gyümölcstermesztés támogatása (Intenzív).....669
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....669
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives 669
3 Need(s) addressed by the intervention.....669
4 Result indicator(s).....669
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 669
6 Identification of relevant baseline elements 671
7 Range and amounts of support 671
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 671
9 WTO compliance.....673
11 Planned Unit Amounts - Definition.....675
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....676
DP11_E10_CISS_16 - Anyajuhtartás támogatása 677
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....677
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives 677
3 Need(s) addressed by the intervention.....677
4 Result indicator(s).....677
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 677
6 Identification of relevant baseline elements 678
7 Range and amounts of support 678
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 678
9 WTO compliance.....681
11 Planned Unit Amounts - Definition.....682
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....683
DP12_E11_CISC_16 - Anyatehéntartás támogatása 685
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....685
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives 685
3 Need(s) addressed by the intervention.....685
4 Result indicator(s).....685
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 685
6 Identification of relevant baseline elements 687
7 Range and amounts of support 687
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 687
9 WTO compliance.....690
11 Planned Unit Amounts - Definition.....691
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....692
DP13_E12_CISM_16 - Hízott bika támogatás 693
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....693
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives 693
3 Need(s) addressed by the intervention.....693
4 Result indicator(s).....693
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 693
6 Identification of relevant baseline elements 694
7 Range and amounts of support 694
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 694

9 WTO compliance....697
11 Planned Unit Amounts - Definition....698
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....700
DP14_E13_CISD_16 - Tejhasznú tehéntartás támogatása....701
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....701
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives....701
3 Need(s) addressed by the intervention....701
4 Result indicator(s)....701
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention....701
6 Identification of relevant baseline elements....702
7 Range and amounts of support....702
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention....702
9 WTO compliance....705
11 Planned Unit Amounts - Definition....706
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....708
DP15_E14_CISG_16 - Szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása....709
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....709
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives....709
3 Need(s) addressed by the intervention....709
4 Result indicator(s)....709
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention....709
6 Identification of relevant baseline elements....711
7 Range and amounts of support....711
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention....711
9 WTO compliance....713
11 Planned Unit Amounts - Definition....714
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....715
DP16_E15_CISP_16 - Szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása....716
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....716
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives....716
3 Need(s) addressed by the intervention....716
4 Result indicator(s)....716
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention....716
6 Identification of relevant baseline elements....719
7 Range and amounts of support....719
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention....719
9 WTO compliance....721
11 Planned Unit Amounts - Definition....722
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....723
5.2 Sectoral Interventions....724
Fruit and Vegetables....724
Planned Unit Amounts - Definition....725
Planned Unit Amounts - financial table with output....726
INVRE(47(1)(a)) - - investments in tangible and intangible assets, research and experimental and innovative production methods and other actions....727
SC28_E01_FVI_47 - Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása....727
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....727
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives....727
3 Need(s) addressed by the intervention....728
4 Result indicator(s)....728
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention....729
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods....731
7 Additional information specific to the Type of Intervention....733
8 WTO compliance....733

ADVI1(47(1)(b)) - - advisory services and technical assistance, in particular concerning sustainable pest and disease control techniques, sustainable use of plant protection and animal health products, climate change adaptation and mitigation, the conditions of employment, employer obligations and occupational health and safety 734
SC11_A03_FVA_47 - tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás - zöldség-gyümölcs....734
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....734
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ...734
3 Need(s) addressed by the intervention....734
4 Result indicator(s)....735
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 735
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods....736
7 Additional information specific to the Type of Intervention....737
8 WTO compliance....737
TRAINCO(47(1)(c)) - - training including coaching and exchange of best practices, in particular concerning sustainable pest and disease control techniques, sustainable use of plant protection and animal health products, and climate change adaptation and mitigation, as well as the use of organised trading platforms and commodity exchanges on the spot and futures market....739
SC12_A04_FVT_47 - képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is - zöldség-gyümölcs....739
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....739
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ...739
3 Need(s) addressed by the intervention....739
4 Result indicator(s)....740
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 740
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods....741
7 Additional information specific to the Type of Intervention....742
8 WTO compliance....742
ORGAN(47(1)(d)) - - organic or integrated production....744
SC13_G01_FVO_47 - ökológiai vagy integrált termelés - zöldség gyümölcs 744
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....744
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ...744
3 Need(s) addressed by the intervention....744
4 Result indicator(s)....744
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 744
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods....745
7 Additional information specific to the Type of Intervention....747
8 WTO compliance....747
TRANS(47(1)(e)) - - actions to increase the sustainability and efficiency of transport and of storage of products....748
SC14_B01_FVE_47 - a termékek szállítása és tárolása fenntarthatóságának és hatékonyságának növelése - zöldség-gyümölcs....748
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....748
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ...748
3 Need(s) addressed by the intervention....748
4 Result indicator(s)....749
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 749
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods....750
7 Additional information specific to the Type of Intervention....751
8 WTO compliance....751
PROMO(47(1)(f)) - - promotion, communication and marketing including actions and activities aimed in particular at raising consumer awareness about the Union quality schemes and the importance of healthy diets, and at diversification and consolidation of markets 752
SC15_E10_FVP_47 - promóció, kommunikáció és marketing - zöldség-gyümölcs....752
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....752

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ...752
3 Need(s) addressed by the intervention ...752
4 Result indicator(s) ...753
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention ...753
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods ...754
7 Additional information specific to the Type of Intervention ...755
8 WTO compliance ...755
QUAL(47(1)(g)) - - implementation of Union and national quality schemes ...756
SC16_E11_FVQ_47 - uniós és nemzeti minőségrendszerek alkalmazása ...756
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension ...756
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ...756
3 Need(s) addressed by the intervention ...756
4 Result indicator(s) ...757
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention ...757
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods ...758
7 Additional information specific to the Type of Intervention ...759
8 WTO compliance ...759
TRACE(47(1)(h)) - - implementation of traceability and certification systems, in particular the monitoring of the quality of products sold to final consumers ...760
SC17_E12_FVC_47 - nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazása - zöldség-gyümölcs ...760
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension ...760
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ...760
3 Need(s) addressed by the intervention ...760
4 Result indicator(s) ...761
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention ...761
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods ...762
7 Additional information specific to the Type of Intervention ...763
8 WTO compliance ...763
CLIMA(47(1)(i)) - - actions to mitigate and to adapt to climate change ...764
SC18_G02_FVL_47 - az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések - zöldség-gyümölcs ...764
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension ...764
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ...764
3 Need(s) addressed by the intervention ...764
4 Result indicator(s) ...765
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention ...765
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods ...766
7 Additional information specific to the Type of Intervention ...767
8 WTO compliance ...767
SETUP(47(2)(a)) - - setting up, filling and refilling of mutual funds by producer organisations and by associations of producer organisations recognised under Regulation (EU) No 1308/2013, or under Article 67(7) of this Regulation ...768
SC19_I01_FVF_47 - kölcsönös kockázatkezelési alapok - zöldség-gyümölcs ...768
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension ...768
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ...768
3 Need(s) addressed by the intervention ...768
4 Result indicator(s) ...768
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention ...768
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods ...769
7 Additional information specific to the Type of Intervention ...770
8 WTO compliance ...770
INVVO(47(2)(b)) - - investments in tangible and intangible assets making the management of the volumes placed on the market more efficient including for collective storage ...771

SC20_I02_FVV_47 - beruházások, amelyek hatékonyabbá teszik a forgalomba kerülő mennyiségek kezelését, közös tárolását - zöldség-gyümölcs 771
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....771
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives...771
3 Need(s) addressed by the intervention....771
4 Result indicator(s)....772
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 772
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods....772
7 Additional information specific to the Type of Intervention....774
8 WTO compliance....774
STORE(47(2)(c)) - - collective storage of products produced by the producer organisation or by its members, including where necessary collective processing to facilitate such storage....775
SC21_I03_FVS_47 - termékek közös tárolása, ezen belül szükség esetén a termékek kollektív feldolgozása - zöldség-gyümölcs....775
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....775
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives...775
3 Need(s) addressed by the intervention....775
4 Result indicator(s)....775
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 776
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods....776
7 Additional information specific to the Type of Intervention....778
8 WTO compliance....778
ORCHA(47(2)(d)) - - replanting of orchards or olive groves where that is necessary following mandatory grubbing up for health or phytosanitary reasons on the instruction of the Member State competent authority or to adapt to climate change....779
SC22_I04_FVR_47 - gyümölcsösök újratelepítése - zöldség-gyümölcs....779
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....779
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives...779
3 Need(s) addressed by the intervention....779
4 Result indicator(s)....779
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 780
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods....780
7 Additional information specific to the Type of Intervention....782
8 WTO compliance....782
WITHD(47(2)(f)) - - market withdrawal for free-distribution or other destinations, including where necessary processing to facilitate such withdrawal 783
SC23_I05_FVW_47 - forgalomból történő kivonás ingyenes szétosztás céljára vagy más rendeltetésre - zöldség-gyümölcs 783
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....783
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives...783
3 Need(s) addressed by the intervention....783
4 Result indicator(s)....783
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 783
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods....785
7 Additional information specific to the Type of Intervention....786
8 WTO compliance....786
GREEN(47(2)(g)) - - green harvesting consisting of the total harvesting on a given area of unripe non-marketable products which have not been damaged prior to the green harvesting, whether due to climatic reasons, disease or otherwise....787
SC24_I06_FVG_47 - zöldszüret - zöldség-gyümölcs....787
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....787
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives...787
3 Need(s) addressed by the intervention....787
4 Result indicator(s)....787
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 787

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods....791
7 Additional information specific to the Type of Intervention....792
8 WTO compliance....792
NOHAR(47(2)(h)) - - non-harvesting consisting of the termination of the current production cycle on the area concerned where the product is well developed and is of sound, fair and marketable quality, excluding destruction of products due to a climatic event or disease....793
SC25_I07_FVN_47 - be nem takarítás - zöldség-gyümölcs....793
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....793
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives....793
3 Need(s) addressed by the intervention....793
4 Result indicator(s)....793
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention....794
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods....796
7 Additional information specific to the Type of Intervention....797
8 WTO compliance....797
HARIN(47(2)(i)) - - harvest and production insurance that contributes to safeguarding producers' incomes where there are losses as a consequence of natural disasters, adverse climatic events, diseases or pest infestations while ensuring that beneficiaries take necessary risk prevention measures....798
SC26_I08_FVH_47 - betakarítási és termelési biztosítás - zöldség-gyümölcs....798
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....798
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives....798
3 Need(s) addressed by the intervention....798
4 Result indicator(s)....798
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention....799
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods....799
7 Additional information specific to the Type of Intervention....800
8 WTO compliance....801
COMM(47(2)(l)) - - communication actions aiming at raising awareness and informing consumers....802
SC27_I09_FVM_47 - figyelemfelhívást és a fogyasztók tájékoztatását célzó kommunikációs tevékenységek - zöldség-gyümölcs....802
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....802
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives....802
3 Need(s) addressed by the intervention....802
4 Result indicator(s)....802
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention....802
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods....804
7 Additional information specific to the Type of Intervention....805
8 WTO compliance....805
Apiculture products....806
ADVIBEES(55(1)(a)) - - advisory services, technical assistance, training, information and exchange of best practices, including through networking, for beekeepers and beekeepers' organisations....806
SC02_A01_BEA_55 - Méhészeti tudásátadás és technikai segítségnyújtás....806
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....806
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives....806
3 Need(s) addressed by the intervention....806
4 Result indicator(s)....806
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention....806
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods....808
7 Additional information specific to the Type of Intervention....808
8 WTO compliance....808
9 Planned Unit Amounts - Definition....810
10 Planned Unit Amounts - Financial table with output....810

INVAPI(55(1)(b)) - - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions.....811
SC03_E02_BEI_55 - Méhészeti ágazat versenyképességének fejlesztése 811
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....811
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives...811
3 Need(s) addressed by the intervention.....811
4 Result indicator(s).....811
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 811
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....814
7 Additional information specific to the Type of Intervention.....814
8 WTO compliance.....815
9 Planned Unit Amounts - Definition.....816
10 Planned Unit Amounts - Financial table with output 818
PROMOBEES(55(1)(f)) - - promotion, communication and marketing including market monitoring actions and activities aimed in particular at raising consumer awareness about the quality of the apiculture products 820
SC01_A02_BEM_55 - Méhészeti marketing.....820
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....820
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives...820
3 Need(s) addressed by the intervention.....820
4 Result indicator(s).....820
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 820
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....821
7 Additional information specific to the Type of Intervention.....822
8 WTO compliance.....822
9 Planned Unit Amounts - Definition.....823
10 Planned Unit Amounts - Financial table with output 823
Wine.....824
RESTRVINEY(58(1)(a)) - - restructuring and conversion of vineyards 824
SC05_E04_WIR_58 - Szőlőültetvények szerkezetátalakítási és átállítási támogatása 824
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....824
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives...824
3 Need(s) addressed by the intervention.....824
4 Result indicator(s).....824
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 824
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....825
7 Additional information specific to the Type of Intervention.....825
8 WTO compliance.....825
9 Planned Unit Amounts - Definition.....826
10 Planned Unit Amounts - Financial table with output 826
INVWINE(58(1)(b)) - - investments in tangible and intangible assets in wine-growing farming systems, excluding operations relevant to the type of intervention provided for in point (a), processing facilities and winery infrastructure, as well as marketing structures and tools 827
SC06_E05_WII_58 - Beruházások tárgyi és immateriális javakba a borágazatban 827
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....827
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives...827
3 Need(s) addressed by the intervention.....827
4 Result indicator(s).....827
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 828
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....828
7 Additional information specific to the Type of Intervention.....828
8 WTO compliance.....828
9 Planned Unit Amounts - Definition.....830
10 Planned Unit Amounts - Financial table with output 830
GREENWINE(58(1)(c)) - - green harvesting, which means the total destruction or removal of grape bunches while still in their immature stage, thereby reducing the yield of the relevant area to

zero and excluding non-harvesting comprising of leaving commercial grapes on the plants at the end of the normal production cycle 831
SC07_E06_WIG_58 - Zöldszüret támogatása a borágazatban 831
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....831
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ...831
3 Need(s) addressed by the intervention....831
4 Result indicator(s)....831
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 831
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods....832
7 Additional information specific to the Type of Intervention....832
8 WTO compliance....832
9 Planned Unit Amounts - Definition....833
10 Planned Unit Amounts - Financial table with output 833
DISTIL(58(1)(g)) - - distillation of by-products of wine making carried out in accordance with the restrictions laid down in Part II, Section D, of Annex VIII to Regulation (EU) No 1308/2013 834
SC08_E07_WID_58 - Borászati melléktermékek lepárlása 834
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....834
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ...834
3 Need(s) addressed by the intervention....834
4 Result indicator(s)....834
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 834
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods....835
7 Additional information specific to the Type of Intervention....835
8 WTO compliance....835
9 Planned Unit Amounts - Definition....836
10 Planned Unit Amounts - Financial table with output 836
INFOR(58(1)(h)) - - information actions concerning Union wines carried out in Member States encouraging responsible consumption of wine or promoting Union quality schemes covering designations of origin and geographical indications 837
SC09_E08_WIN_58 - Borágazati belpiaci promóció 837
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....837
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ...837
3 Need(s) addressed by the intervention....837
4 Result indicator(s)....837
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 837
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods....837
7 Additional information specific to the Type of Intervention....837
8 WTO compliance....838
9 Planned Unit Amounts - Definition....839
10 Planned Unit Amounts - Financial table with output 839
PROMOWINE(58(1)(k)) - - promotion carried out in third countries....840
SC10_E09_WIP_58 - Borágazatban alkalmazott, harmadik országokban folytatott promóció 840
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....840
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ...840
3 Need(s) addressed by the intervention....840
4 Result indicator(s)....840
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 840
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods....841
7 Additional information specific to the Type of Intervention....841
8 WTO compliance....841
9 Planned Unit Amounts - Definition....842
10 Planned Unit Amounts - Financial table with output 842
5.3 Rural Development Interventions....843
ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments 843
RD19_G01_AEC_70 - Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG)....843

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....843
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives....843
3 Need(s) addressed by the intervention....843
4 Result indicator(s)....844
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention....844
6 Identification of relevant baseline elements....884
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods....889
8 Information regarding State aid assessment....892
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention....892
10 WTO compliance....893
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention....893
12 Planned Unit Amounts - Definition....894
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....904
RD20_G02_ORT_70 - Ökológiai gazdálkodás támogatása....910
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....910
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives....910
3 Need(s) addressed by the intervention....910
4 Result indicator(s)....911
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention....911
6 Identification of relevant baseline elements....912
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods....914
8 Information regarding State aid assessment....916
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention....916
10 WTO compliance....916
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention....916
12 Planned Unit Amounts - Definition....917
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....919
RD22_G05_LCP_70 - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés....923
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....923
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives....923
3 Need(s) addressed by the intervention....923
4 Result indicator(s)....924
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention....924
6 Identification of relevant baseline elements....933
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods....1103
8 Information regarding State aid assessment....1104
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention....1104
10 WTO compliance....1105
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention....1105
12 Planned Unit Amounts - Definition....1106
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....1107
RD24_G07_GAX_70 - Állati genetikai erőforrások ex situ megőrzése....1110
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....1110
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives....1110
3 Need(s) addressed by the intervention....1110
4 Result indicator(s)....1110
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention....1110
6 Identification of relevant baseline elements....1112
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods....1112
8 Information regarding State aid assessment....1114
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention....1114
10 WTO compliance....1114
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention....1115
12 Planned Unit Amounts - Definition....1116
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....1118

RD25_G08_GAI_70 - Állati genetikai erőforrások in situ megőrzése 1122
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension 1122
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives 1122
3 Need(s) addressed by the intervention 1122
4 Result indicator(s) 1122
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1122
6 Identification of relevant baseline elements 1124
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods 1124
8 Information regarding State aid assessment 1126
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1126
10 WTO compliance 1127
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention 1127
12 Planned Unit Amounts - Definition 1128
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs 1131
RD26_G09_GAV_70 - Állati genetikai erőforrások in vitro megőrzése 1136
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension 1136
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives 1136
3 Need(s) addressed by the intervention 1136
4 Result indicator(s) 1136
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1136
6 Identification of relevant baseline elements 1138
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods 1138
8 Information regarding State aid assessment 1140
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1140
10 WTO compliance 1140
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention 1141
12 Planned Unit Amounts - Definition 1142
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs 1143
RD27_G10_GPX_70 - Növényi genetikai erőforrások és mikroorganizmusok ex situ megőrzése 1147
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension 1147
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives 1147
3 Need(s) addressed by the intervention 1147
4 Result indicator(s) 1147
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1147
6 Identification of relevant baseline elements 1149
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods 1149
8 Information regarding State aid assessment 1151
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1151
10 WTO compliance 1152
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention 1152
12 Planned Unit Amounts - Definition 1153
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs 1154
RD28_G11_GPI_70 - Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése 1158
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension 1158
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives 1158
3 Need(s) addressed by the intervention 1158
4 Result indicator(s) 1158
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1158
6 Identification of relevant baseline elements 1160
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods 1160
8 Information regarding State aid assessment 1161
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1161
10 WTO compliance 1161
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention 1162

12 Planned Unit Amounts - Definition....1163
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....1164
RD29_G12_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a kiskérődző ágazatban....1167
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....1167
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives....1167
3 Need(s) addressed by the intervention....1167
4 Result indicator(s)....1167
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention....1167
6 Identification of relevant baseline elements....1169
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods....1170
8 Information regarding State aid assessment....1172
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention....1172
10 WTO compliance....1172
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention....1172
12 Planned Unit Amounts - Definition....1173
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....1173
RD30_G13_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban....1175
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....1175
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives....1175
3 Need(s) addressed by the intervention....1175
4 Result indicator(s)....1175
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention....1175
6 Identification of relevant baseline elements....1177
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods....1183
8 Information regarding State aid assessment....1184
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention....1184
10 WTO compliance....1185
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention....1185
12 Planned Unit Amounts - Definition....1186
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....1186
RD32_G15_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban....1188
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....1188
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives....1188
3 Need(s) addressed by the intervention....1188
4 Result indicator(s)....1188
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention....1188
6 Identification of relevant baseline elements....1190
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods....1203
8 Information regarding State aid assessment....1206
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention....1206
10 WTO compliance....1207
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention....1207
12 Planned Unit Amounts - Definition....1208
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....1215
RD33_G16_ANB_70 - Állatjóléti támogatás a méhészeti ágazatban....1224
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....1224
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives....1224
3 Need(s) addressed by the intervention....1224
4 Result indicator(s)....1224
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention....1224
6 Identification of relevant baseline elements....1225
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods....1226
8 Information regarding State aid assessment....1226
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention....1226
10 WTO compliance....1227

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention 1227
12 Planned Unit Amounts - Definition 1228
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs 1228
RD33b_G17_AMR_70 - Antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem kompenzációs kifizetése 1230
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension 1230
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives 1230
3 Need(s) addressed by the intervention 1230
4 Result indicator(s) 1230
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1230
6 Identification of relevant baseline elements 1232
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods 1234
8 Information regarding State aid assessment 1236
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1237
10 WTO compliance 1238
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention 1238
12 Planned Unit Amounts - Definition 1239
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs 1243
RD35_F02_FEC_70 - Erdőkörnyezetvédelmi többéves kötelezettségvállalások (EKV) 1249
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension 1249
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives 1249
3 Need(s) addressed by the intervention 1249
4 Result indicator(s) 1249
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1249
6 Identification of relevant baseline elements 1252
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods 1253
8 Information regarding State aid assessment 1256
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1256
10 WTO compliance 1256
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention 1257
12 Planned Unit Amounts - Definition 1258
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs 1258
RD36_F03_GEN_70 - Erdő-genetikai többéves kötelezettségvállalások 1260
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension 1260
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives 1260
3 Need(s) addressed by the intervention 1260
4 Result indicator(s) 1260
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1260
6 Identification of relevant baseline elements 1263
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods 1263
8 Information regarding State aid assessment 1265
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1265
10 WTO compliance 1266
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention 1266
12 Planned Unit Amounts - Definition 1267
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs 1267
RD39_F06_AFM_70 - Erdőtelepítési beruházások ápolása és jövedelempótló támogatása 1269
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension 1269
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives 1269
3 Need(s) addressed by the intervention 1269
4 Result indicator(s) 1269
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1269
6 Identification of relevant baseline elements 1270
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods 1271
8 Information regarding State aid assessment 1271

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1272
10 WTO compliance....1272
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention....1272
12 Planned Unit Amounts - Definition....1273
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....1274
ASD(72) - Area-specific disadvantages resulting from certain mandatory requirements....1277
RD23_G06_NAG_72 - Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések....1277
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....1277
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives....1277
3 Need(s) addressed by the intervention....1277
4 Result indicator(s)....1277
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1277
6 Identification of relevant baseline elements 1282
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods....1285
8 Information regarding State aid assessment 1287
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1287
10 WTO compliance....1287
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention....1287
12 Planned Unit Amounts - Definition....1289
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....1289
RD34_F01_NAF_72 - Erdő területeknek nyújtott Natura 2000 kompenzációs kifizetések....1291
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....1291
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives....1291
3 Need(s) addressed by the intervention....1291
4 Result indicator(s)....1291
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1291
6 Identification of relevant baseline elements 1294
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods....1294
8 Information regarding State aid assessment 1296
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1296
10 WTO compliance....1296
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention....1296
12 Planned Unit Amounts - Definition....1298
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....1304
INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation 1313
RD01a_E01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek fejlesztése....1313
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....1313
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives....1313
3 Need(s) addressed by the intervention....1313
4 Result indicator(s)....1313
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1313
6 Identification of relevant baseline elements 1315
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods....1315
8 Information regarding State aid assessment 1316
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1316
10 WTO compliance....1317
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention....1317
12 Planned Unit Amounts - Definition....1318
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....1318
RD01b_E01_FRM_73 - Fiatal mezőgazdasági termelők beruházásainak támogatása 1320
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....1320
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives....1320
3 Need(s) addressed by the intervention....1320
4 Result indicator(s)....1320

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1320
6 Identification of relevant baseline elements 1322
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods....1322
8 Information regarding State aid assessment 1322
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1323
10 WTO compliance....1323
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention....1324
12 Planned Unit Amounts - Definition....1325
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....1325
RD01c_E01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek zöld beruházásainak támogatása....1327
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....1327
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives....1327
3 Need(s) addressed by the intervention....1327
4 Result indicator(s)....1327
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1327
6 Identification of relevant baseline elements 1330
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods....1330
8 Information regarding State aid assessment 1330
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1331
10 WTO compliance....1332
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention....1332
12 Planned Unit Amounts - Definition....1333
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....1333
RD01d_E01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek fejlesztése az ammónia-kibocsátás csökkentés érdekében....1335
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....1335
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives....1335
3 Need(s) addressed by the intervention....1335
4 Result indicator(s)....1335
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1335
6 Identification of relevant baseline elements 1337
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods....1337
8 Information regarding State aid assessment 1338
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1338
10 WTO compliance....1339
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention....1339
12 Planned Unit Amounts - Definition....1340
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....1340
RD01e_E01_FRM_73 - Állattartó telepek járványvédelmi beruházásainak támogatása, sertéságazat esetén a farokkurtítás visszaszorításával....1342
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....1342
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives....1342
3 Need(s) addressed by the intervention....1342
4 Result indicator(s)....1342
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1342
6 Identification of relevant baseline elements 1345
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods....1345
8 Information regarding State aid assessment 1346
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1346
10 WTO compliance....1347
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention....1347
12 Planned Unit Amounts - Definition....1348
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....1348
RD02_D01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása....1350
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....1350

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives 1350
3 Need(s) addressed by the intervention....1350
4 Result indicator(s)....1350
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1351
6 Identification of relevant baseline elements 1354
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods....1354
8 Information regarding State aid assessment 1355
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1355
10 WTO compliance....1356
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention....1356
12 Planned Unit Amounts - Definition....1357
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....1358
RD04a_E02_FON_73 - Mezőgazdasági termékek értéknövelése 1360
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....1360
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives 1360
3 Need(s) addressed by the intervention....1360
4 Result indicator(s)....1360
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1360
6 Identification of relevant baseline elements 1362
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods....1362
8 Information regarding State aid assessment 1362
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1363
10 WTO compliance....1364
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention....1364
12 Planned Unit Amounts - Definition....1365
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....1365
RD04b_E03_FOF_73 - Mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsoló zöld beruházások támogatása 1367
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....1367
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives 1367
3 Need(s) addressed by the intervention....1367
4 Result indicator(s)....1367
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1367
6 Identification of relevant baseline elements 1370
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods....1370
8 Information regarding State aid assessment 1370
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1370
10 WTO compliance....1371
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention....1371
12 Planned Unit Amounts - Definition....1373
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....1373
RD09a_B05_SML_73 - Mezőgazdasági kisüzemek fenntartható fejlesztése....1375
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....1375
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives 1375
3 Need(s) addressed by the intervention....1375
4 Result indicator(s)....1375
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1375
6 Identification of relevant baseline elements 1376
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods....1376
8 Information regarding State aid assessment 1377
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1377
10 WTO compliance....1378
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention....1378
12 Planned Unit Amounts - Definition....1379
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....1379

RD09b_R14_OGR_73 - Díszkertészeti ágazat kisvállalkozásainak támogatása 1381
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension 1381
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives 1381
3 Need(s) addressed by the intervention 1381
4 Result indicator(s) 1381
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1381
6 Identification of relevant baseline elements 1383
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods 1383
8 Information regarding State aid assessment 1384
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1384
10 WTO compliance 1385
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention 1385
12 Planned Unit Amounts - Definition 1386
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs 1386
RD11_B07_DVF_73 - Mezőgazdasági termelők tevékenységének diverzifikációja 1388
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension 1388
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives 1388
3 Need(s) addressed by the intervention 1388
4 Result indicator(s) 1388
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1388
6 Identification of relevant baseline elements 1390
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods 1390
8 Information regarding State aid assessment 1390
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1391
10 WTO compliance 1391
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention 1392
12 Planned Unit Amounts - Definition 1393
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs 1393
RD12_W01_WTO_73 - Öntözésfejlesztési és vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás 1395
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension 1395
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives 1395
3 Need(s) addressed by the intervention 1395
4 Result indicator(s) 1395
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1395
6 Identification of relevant baseline elements 1400
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods 1400
8 Information regarding State aid assessment 1400
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1401
10 WTO compliance 1401
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention 1402
12 Planned Unit Amounts - Definition 1403
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs 1403
RD18_I03_JGR_73 - Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR III pillér) Országos mezőgazdasági jégkármérséklő rendszer digitális átállása 1405
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension 1405
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives 1405
3 Need(s) addressed by the intervention 1405
4 Result indicator(s) 1405
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1405
6 Identification of relevant baseline elements 1407
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods 1407
8 Information regarding State aid assessment 1408
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1408
10 WTO compliance 1409

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention 1409
12 Planned Unit Amounts - Definition 1410
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs 1410
RD21_G04_LCI_73 - Agro-ökológiai nem termelő beruházások 1412
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension 1412
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives 1412
3 Need(s) addressed by the intervention 1412
4 Result indicator(s) 1413
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1413
6 Identification of relevant baseline elements 1423
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods 1423
8 Information regarding State aid assessment 1425
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1425
10 WTO compliance 1425
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention 1426
12 Planned Unit Amounts - Definition 1427
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs 1429
RD38_F05_AFI_73 - Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása 1433
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension 1433
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives 1433
3 Need(s) addressed by the intervention 1433
4 Result indicator(s) 1433
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1434
6 Identification of relevant baseline elements 1435
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods 1436
8 Information regarding State aid assessment 1437
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1438
10 WTO compliance 1438
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention 1438
12 Planned Unit Amounts - Definition 1439
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs 1439
RD40_F07_INP_73 - Versenyképes erdőgazdálkodást szolgáló beruházások (for-profit) 1441
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension 1441
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives 1441
3 Need(s) addressed by the intervention 1441
4 Result indicator(s) 1441
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1441
6 Identification of relevant baseline elements 1444
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods 1444
8 Information regarding State aid assessment 1445
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1445
10 WTO compliance 1446
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention 1446
12 Planned Unit Amounts - Definition 1447
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs 1448
RD41_F08_INN_73 - Az erdőgazdálkodás környezeti fenntarthatóságát szolgáló beruházások (non-profit) 1452
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension 1452
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives 1452
3 Need(s) addressed by the intervention 1452
4 Result indicator(s) 1452
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1452
6 Identification of relevant baseline elements 1454
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods 1455
8 Information regarding State aid assessment 1459

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1459
10 WTO compliance....1460
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention....1460
12 Planned Unit Amounts - Definition....1461
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....1461
RD42_R01_RAN_73 - Vidéki infrastruktúra fejlesztés tanyákon....1463
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....1463
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives....1463
3 Need(s) addressed by the intervention....1463
4 Result indicator(s)....1463
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1463
6 Identification of relevant baseline elements 1465
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods....1465
8 Information regarding State aid assessment 1465
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1466
10 WTO compliance....1467
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention....1467
12 Planned Unit Amounts - Definition....1468
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....1468
RD43_R02_LOC_73 - Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken....1470
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....1470
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives....1470
3 Need(s) addressed by the intervention....1470
4 Result indicator(s)....1471
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1471
6 Identification of relevant baseline elements 1474
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods....1474
8 Information regarding State aid assessment 1474
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1475
10 WTO compliance....1476
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention....1476
12 Planned Unit Amounts - Definition....1477
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....1477
INSTAL(75) - Setting up of young farmers and new farmers and rural business start-up 1479
RD05_B01_YFS_75 - Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával 1479
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....1479
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives....1479
3 Need(s) addressed by the intervention....1479
4 Result indicator(s)....1479
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1479
6 Identification of relevant baseline elements 1480
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods....1481
8 Information regarding State aid assessment 1481
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1481
10 WTO compliance....1481
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention....1481
12 Planned Unit Amounts - Definition....1482
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....1482
RD06_B02_YFY_75 - Generációs megújulás gazdaságátvevő támogatásával....1484
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....1484
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives....1484
3 Need(s) addressed by the intervention....1484
4 Result indicator(s)....1484
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1484

6 Identification of relevant baseline elements 1486
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods....1486
8 Information regarding State aid assessment 1486
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1486
10 WTO compliance....1486
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention....1486
12 Planned Unit Amounts - Definition....1488
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....1488
RD08_B04_BIS_75 - Generációs megújulás induló vidéki és fiatal erdőgazdálkodó vállalkozók támogatásával 1490
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....1490
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives....1490
3 Need(s) addressed by the intervention....1490
4 Result indicator(s)....1490
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1490
6 Identification of relevant baseline elements 1493
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods....1493
8 Information regarding State aid assessment 1493
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1494
10 WTO compliance....1494
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention....1494
12 Planned Unit Amounts - Definition....1495
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....1495
RISK(76) - Risk management tools....1497
RD16_I01_INS_76 - Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR II. pillér): Díjtámogatott mezőgazdasági biztosítás....1497
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....1497
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives....1497
3 Need(s) addressed by the intervention....1497
4 Result indicator(s)....1497
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1497
6 Identification of relevant baseline elements 1499
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods....1499
8 Information regarding State aid assessment 1500
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1501
10 WTO compliance....1501
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention....1502
12 Planned Unit Amounts - Definition....1503
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....1503
RD17_I02_IST_76 - Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR IV. pillér): Mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer....1505
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....1505
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives....1505
3 Need(s) addressed by the intervention....1505
4 Result indicator(s)....1505
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1505
6 Identification of relevant baseline elements 1508
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods....1508
8 Information regarding State aid assessment 1508
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1508
10 WTO compliance....1509
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention....1509
12 Planned Unit Amounts - Definition....1511
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....1511
COOP(77) - Cooperation....1513

RD07_B03_YFO_77 - Generációs megújulás, gazdaságátadási együttműködés 1513
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....1513
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives....1513
3 Need(s) addressed by the intervention....1513
4 Result indicator(s)....1513
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1513
6 Identification of relevant baseline elements 1515
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods....1515
8 Information regarding State aid assessment 1516
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1516
10 WTO compliance....1516
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention....1516
12 Planned Unit Amounts - Definition....1517
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....1517
RD15_W04_COP_77 - Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása 1519
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....1519
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives....1519
3 Need(s) addressed by the intervention....1519
4 Result indicator(s)....1519
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1519
6 Identification of relevant baseline elements 1521
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods....1521
8 Information regarding State aid assessment 1522
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1522
10 WTO compliance....1522
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention....1522
12 Planned Unit Amounts - Definition....1523
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....1523
RD37_F04_FRC_77 - Erdőtüzek megelőzésének és kockázatcsökkentésének együttműködés alapú támogatása 1525
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....1525
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives....1525
3 Need(s) addressed by the intervention....1525
4 Result indicator(s)....1525
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1525
6 Identification of relevant baseline elements 1527
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods....1527
8 Information regarding State aid assessment 1528
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1528
10 WTO compliance....1528
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention....1528
12 Planned Unit Amounts - Definition....1530
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....1530
RD44_R03_POG_77 - Termelői csoportok, termelői szervezetek támogatása 1532
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....1532
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives....1532
3 Need(s) addressed by the intervention....1532
4 Result indicator(s)....1532
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1532
6 Identification of relevant baseline elements 1534
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods....1534
8 Information regarding State aid assessment 1534
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1535
10 WTO compliance....1535

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention 1535
12 Planned Unit Amounts - Definition 1536
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs 1536
RD45_R04_GIS_77 - Együttműködések támogatása új OEM/OFJ/FJ/HKT létrehozására az EU-s minőségrendszerek keretében 1538
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension 1538
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives 1538
3 Need(s) addressed by the intervention 1538
4 Result indicator(s) 1538
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1538
6 Identification of relevant baseline elements 1540
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods 1540
8 Information regarding State aid assessment 1541
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1541
10 WTO compliance 1541
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention 1542
12 Planned Unit Amounts - Definition 1543
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs 1543
RD46_R05_GIJ_77 - Együttműködések már létező nemzeti minőségrendszer vagy uniós minőségrendszerben bejegyzett OEM/OFJ/FJ/HKT esetén 1545
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension 1545
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives 1545
3 Need(s) addressed by the intervention 1545
4 Result indicator(s) 1545
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1545
6 Identification of relevant baseline elements 1548
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods 1548
8 Information regarding State aid assessment 1549
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1549
10 WTO compliance 1550
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention 1550
12 Planned Unit Amounts - Definition 1551
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs 1551
RD47_R06_QSJ_77 - Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása 1553
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension 1553
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives 1553
3 Need(s) addressed by the intervention 1553
4 Result indicator(s) 1553
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1553
6 Identification of relevant baseline elements 1555
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods 1555
8 Information regarding State aid assessment 1556
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1556
10 WTO compliance 1556
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention 1557
12 Planned Unit Amounts - Definition 1558
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs 1558
RD48_R07_QSP_77 - Minőségrendszerek tájékoztatási és promóciós tevékenységének támogatása 1560
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension 1560
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives 1560
3 Need(s) addressed by the intervention 1560
4 Result indicator(s) 1560
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1560

6 Identification of relevant baseline elements 1562
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods....1562
8 Information regarding State aid assessment 1563
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1563
10 WTO compliance....1563
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention....1563
12 Planned Unit Amounts - Definition....1564
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....1564
RD49_R09_SCC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a Rövid Ellátási Láncok fejlesztéséért 1566
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....1566
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives....1566
3 Need(s) addressed by the intervention....1566
4 Result indicator(s)....1566
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1566
6 Identification of relevant baseline elements 1568
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods....1568
8 Information regarding State aid assessment 1569
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1569
10 WTO compliance....1569
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention....1569
12 Planned Unit Amounts - Definition....1571
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....1571
RD50_R10_SEC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért 1573
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....1573
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives....1573
3 Need(s) addressed by the intervention....1573
4 Result indicator(s)....1573
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1573
6 Identification of relevant baseline elements 1576
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods....1576
8 Information regarding State aid assessment 1577
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1577
10 WTO compliance....1577
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention....1577
12 Planned Unit Amounts - Definition....1578
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....1578
RD51_R11_TUC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért....1580
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....1580
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives....1580
3 Need(s) addressed by the intervention....1580
4 Result indicator(s)....1580
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1580
6 Identification of relevant baseline elements 1582
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods....1582
8 Information regarding State aid assessment 1583
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1583
10 WTO compliance....1583
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention....1583
12 Planned Unit Amounts - Definition....1584
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....1584
RD52_R12_BIC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért 1586
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....1586

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives 1586
3 Need(s) addressed by the intervention....1586
4 Result indicator(s)....1586
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1587
6 Identification of relevant baseline elements 1589
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods....1589
8 Information regarding State aid assessment 1590
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1590
10 WTO compliance....1590
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention....1590
12 Planned Unit Amounts - Definition....1591
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....1591
RD56_D03_SVC_77 - Vidékfejlesztési együttműködések a kistelepülések digitális átállásának támogatásért (okos falu) 1593
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....1593
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives 1593
3 Need(s) addressed by the intervention....1593
4 Result indicator(s)....1594
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1594
6 Identification of relevant baseline elements 1596
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods....1597
8 Information regarding State aid assessment 1598
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1598
10 WTO compliance....1598
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention....1598
12 Planned Unit Amounts - Definition....1599
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....1599
RD57_R15_LDR_77 - LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása....1601
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....1601
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives 1601
3 Need(s) addressed by the intervention....1601
4 Result indicator(s)....1601
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1601
6 Identification of relevant baseline elements 1606
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods....1606
8 Information regarding State aid assessment 1607
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1608
10 WTO compliance....1609
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention....1609
12 Planned Unit Amounts - Definition....1610
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....1610
RD61_A05_EIP_77 - Európai Innovációs Partnerség (EIP) együttműködés 1612
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension....1612
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives 1612
3 Need(s) addressed by the intervention....1612
4 Result indicator(s)....1612
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1613
6 Identification of relevant baseline elements 1619
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods....1619
8 Information regarding State aid assessment 1620
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1620
10 WTO compliance....1620
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention....1620
12 Planned Unit Amounts - Definition....1621
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs....1622

KNOW(78) - Knowledge exchange and dissemination of information 1624
RD58_A01_TRA_78 - Képzések és bemutatóüzemi programok 1624
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension 1624
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives 1624
3 Need(s) addressed by the intervention 1624
4 Result indicator(s) 1624
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1625
6 Identification of relevant baseline elements 1628
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods 1628
8 Information regarding State aid assessment 1629
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1629
10 WTO compliance 1629
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention 1629
12 Planned Unit Amounts - Definition 1630
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs 1630
RD59_A02_INF_78 - Tájékoztatási szolgáltatások 1632
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension 1632
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives 1632
3 Need(s) addressed by the intervention 1632
4 Result indicator(s) 1632
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1632
6 Identification of relevant baseline elements 1635
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods 1635
8 Information regarding State aid assessment 1636
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1636
10 WTO compliance 1636
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention 1636
12 Planned Unit Amounts - Definition 1637
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs 1637
RD60_A04_ADP_78 - Tanácsadási szolgáltatások 1639
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension 1639
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives 1639
3 Need(s) addressed by the intervention 1639
4 Result indicator(s) 1639
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention 1639
6 Identification of relevant baseline elements 1643
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods 1643
8 Information regarding State aid assessment 1644
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention 1645
10 WTO compliance 1645
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention 1645
12 Planned Unit Amounts - Definition 1646
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs 1647
6 Financial plan 1650
6.1 Overview table 1650
6.2 Detailed financial information and breakdown per intervention and planning of output 1653
6.2.1 Direct Payments 1653
6.2.2 Sectoral 1658
6.2.3 Rural Development 1661
7 Governance and Coordination system 1743
7.1 Identification of governance and coordination bodies + control bodies 1743
7.2 Description of the monitoring and reporting structure 1747
7.3 Information on the control system and penalties 1752
7.3.1 IACS - Integrated Administration and Control System 1752

7.3.1.1 All elements of the IACS as set out in the Regulation [HZR] are established and operating as from 1 January 2023 1752
7.3.1.1.1 Identification system for agricultural parcels (LPIS) 1752
7.3.1.1.2 Geo-spatial (GSA) and an animal-based application system (GSA) 1752
7.3.1.1.3 Are you applying an automatic claim system (in the meaning of Article 65(4)(f)) of the HZR? 1752
7.3.1.1.4 Area monitoring system (AMS) 1753
7.3.1.1.6 System for the identification and registration of payment entitlements, where applicable 1753
7.3.1.1.7 System for the identification and registration of animals in the meaning of article 65(4)(c) [Article 66(1)(g) HZR] 1753
7.3.2 Non-IACS 1753
7.3.2.1 Brief description on the penalty system for non-IACS interventions in line with the principles of effectiveness, proportionality and dissuasiveness 1753
7.3.2.2 Brief description of the control system for non-IACS (control methods, cross-checks, durability of investments and related ex-post checks, etc) 1754
7.3.2.3 Public procurement rules? 1756
7.4 Conditionality 1757
7.4.1 Control system for conditionality 1757
7.4.1.1 Description of the control system for conditionality 1757
7.4.1.2 Types of checks 1758
7.4.2 Penalty system for conditionality 1760
7.4.2.1 Description on the penalty system for conditionality 1760
7.4.2.2 Definition and application of ‘reoccurrence’ (calculation and time span covered): 1761
7.4.2.3 Definition and application of ‘intentionality’ 1761
7.4.3 Indication of the application of a simplified control system for small farmers 1762
7.4.4 Competent control bodies responsible for the checks of conditionality practices, statutory management requirements 1763
7.5 Social conditionality 1764
7.5.1 Description of the control system for social conditionality 1764
7.5.2 Description on the penalty system for social conditionality 1764
8 Modernisation: AKIS and digitalisation 1765
8.1 AKIS 1765
8.1 Overall envisaged organisational set-up of the improved AKIS 1765
8.2 Description of how advisory services, research and CAP networks will work together within the framework of the AKIS (Art.114)(a)(ii)) 1770
8.3 Description of the organisation of all farm advisors according to the requirements referred to in Articles 15(2), 15(3) and 15(4) 1772
8.4 Description of how innovation support is provided as referred to in Article 114(a)(ii) 1778
8.5 Digitalisation strategy (Art.114)(b)) 1783
Annexes 1798
Annex I on the ex-ante evaluation and the strategic environmental assessment (SEA) referred to in Directive 2001/42/EC 1798
1. Summary of ex-ante evaluation process and results 1798
2. Recommendations of the ex-ante evaluation and SEA and how they have been addressed 1814
3. Ex-ante evaluation report 1848
4. Strategic environmental assessment report 1848
Annex II on the SWOT analysis 1848
Annex III on the consultation of the partners 1848
Annex IV on the crop-specific payment for cotton (where relevant) 1848
Annex V on the additional national financing provided within the scope of the CAP Strategic Plan 1849
National financial assistance in the fruits and vegetables sector under Regulation (EU) 2021/2115 1865
Annex VI on transitional national aid (where relevant) 1866
a) the annual sector-specific financial envelope for each sector for which transitional national aid is granted 1866

b) where relevant, the maximum unit rate of support for each year of the period 1866
c) where relevant, information as regards the reference period modified in accordance with the Article 147(2) second subparagraph.....1866
d) a brief description of the complementarity of the transitional national aid with CAP Strategic Plan interventions 1872
Other annex: Consistency with and contribution to the Union targets for 2030 1874
National contribution to the EU 2030 target of 50% reduction of nutrient losses, while ensuring no deterioration in soil fertility.....1874
National contribution to the EU 2030 target of 10% of agricultural area under high-diversity landscape features.....1874
National contribution to the EU 2030 target of 25% of the EU's agricultural land under organic farming.....1875
National contribution to the EU 2030 targets of 50% reduction of the overall use and risk of chemical pesticides, and use of more hazardous pesticides.....1875
National contribution to the EU 2030 target of 50% reduction of sales of antimicrobials for farmed animals and in aquaculture 1875
National contribution to the EU 2025 target to roll-out of fast broadband internet in rural areas to achieve the objective of 100% access.....1875
DOCUMENTS 1878

Type of modification

Corrections of clerical or obvious errors or of a purely editorial nature (Article 119(12) of Regulation (EU) 2021/2115)

1 Strategic Statement

A KAP Stratégiai Terv jövőképe és küldetése

Magyarország Kormánya szövetségese a vidéknek. Meggyőződésünk ugyanis, hogy Magyarország jövőbeni sikereinek egyik legfontosabb alapja, ha vidéki térségeink, városaink és falvaink is sikeresek az ott élő emberekkel együtt. A megújuló vidék, megújuló agrárium programunk a jövőjüket jelenti.

A magyar vidék jövőjének alakítása éppen ezért társadalmi, gazdasági és környezeti szempontból is alapvető fontosságú a magyar kormány számára. Célunk, hogy megújítsuk Magyarország vidéki területeinek gazdaságát és minél magasabb fokú fejlődési pályára állítsuk azt kihasználva a modern technológiák adta lehetőségeket; ott élő honfitársaink számára vonzó életkörülményeket és munkalehetőséget biztosítsunk; az európai és a magyar élelmiszerellátás biztonságát megteremtő mezőgazdasági termelést, a minőségi élelmiszerek előállítását jövedelmező és társadalmilag elismert tevékenységgé tegyük, mindezt pedig úgy, hogy közben hazánk környezeti állapotát, természeti erőforrásainak megújulását is jelentősen javítsuk. Ennélfogva a magyar Stratégiai Terv érdemben hozzájárul az Európai Zöld Megállapodás mezőgazdaságot érintő célkitűzéseinek megvalósulásához.

A vidéki Magyarország számára a mezőgazdaság, az erdőgazdaság, az élelmiszerfeldolgozás és a kapcsolódó gazdasági ágazatok gazdaságilag és környezetileg fenntartható fejlődése olyan lehetőséget jelent, amelynek révén saját erőforrásaira építve képes értéket teremteni és megélhetést biztosítani. A magyar vidéki térségek jelentős része komparatív előnyökkel, felhalmozott tudással rendelkezik a mezőgazdasághoz kapcsoló gazdasági tevékenységek tekintetében, erre érdemes és kell építeni.

Gazdasági fejlődést szolgáló szakpolitikai célok

Az agrárgazdaság alakulásának világszintű és európai folyamatait elemezve Magyarország azt a döntést hozta, hogy a KAP vidékfejlesztési támogatásainak keretében a legfontosabb fejlesztési prioritás az élelmiszeripar lesz, a mezőgazdaságban pedig egyrészt az egy hektárra vetített hozzáadott érték emelését tűzzük ki célul, másrészt a termelés költséghatékonyságának növelését célzó beruházás-támogatási struktúrát tervezünk.

A magyar Stratégiai Terv végrehajtásának eredményeként nemzetközi mércével mérve is versenyképes, erőforrás-hatékony, magas hozzáadott értéket termelő és innovatív mezőgazdaságot és élelmiszeripart kívánunk létrehozni, amely az eddigieknél ellenállóbbá válik a külső gazdasági sokkhatásokkal és a termelést közvetlenül sújtó természeti tényezőkkel szemben.

Mindennek érdekében kiszámítható és hatékony eszközökkel kívánjuk segíteni a kis- és közepes agrárgazdaságok, valamint az élelmiszeripar tudás- és technológiaalapú versenyképességét. Értéknek tekintjük a kisgazdaságokat, akik számára támogatáspolitikai eszközeinkkel széleskörű lehetőséget kívánunk adni saját gazdaságuk erősítésére, a helyi értékesítésben való aktívabb részvételre vagy éppen a termelési értékláncokban történő részvétel feltételeinek megteremtésére. A kisebb gazdaságok helyzetének erősítése érdekében kiemelt figyelmet fordítunk a termelői együttműködések közös fejlesztéseinek, beruházásainak ösztönzésére, különös tekintettel az élelmiszer feldolgozásához kapcsolódó tevékenységek keretében, ezzel is hozzájárulva a termékpályán keletkező jövedelem igazságosabb eloszlásához.

A mezőgazdasági termelésintenzitás további növelése érdekében kiemelten kezelünk több termékpályát, így a főbb állati termékpályákat (baromfi, tej, sertés) és a kapcsolódó takarmányelőállítást, az ipari zöldségtermesztést, a kertészeti kultúrákat, a vetőmagtermesztést és mindezek feldolgozását.

Az állattenyésztés esetében a termeléshez kötött támogatásokon és a beruházási támogatásokon túl az eddiginél jóval szélesebb körben kívánjuk az állatjóléti többletvállalásokhoz kapcsolódó támogatási formákat bevezetni.

Komplexebb beruházásokhoz kapcsolódó pályázatokhoz kapcsolódóan a Stratégiai Terv alapján megjelenő felhívások szempont rendszerében növeljük a beruházási projektek pénzügyi megalapozottságának fontosságát, a fenntarthatósági szempontokat.

Zöld jövőt szolgáló szakpolitikai célok

A Stratégiai Terv végrehajtásának eredményeként azt várjuk, hogy javuljon a mezőgazdasági termelés erőforrás-hatékonysága, a gazdálkodók széles rétege használjon környezetkímélő termelési technológiát és eljárásokat, ennek következtében a mezőgazdaság fenntarthatóbb módon kezelje a természeti erőforrásokat, csökkenő mértékben járuljon hozzá a klímaváltozáshoz és növekedjen a biológiai sokféleség is. Olyan komplex megközelítést alkalmazunk a támogatási rendszerhez kapcsolódó, a környezeti állapot javítását és a természeti erőforrások fenntartható kezelését szolgáló előírásrendszerünkben, amelynek révén termelőinket ésszerűen ösztönözzük gazdálkodási gyakorlataik megújítására. Beavatkozásaink révén minden korábbinál erősebb védelmet kap a talaj és annak szervesanyag tartalma, minden korábbinál erősebben ösztönözzük a vízvisszatartást talajban, tájban egyaránt és vizeink védelmét.

A magyar KAP Stratégiai Tervnek a helyzetfeltárások és szükségletelemzések alapján tervezett zöld felépítménye az alábbiak szerint vázolható:

1. szint: Támogatható terület fogalmának bővítése (AÖT) (I-II. pillér)
2. szint: Kötelező környezeti alapfeltételek (kondicionalitás) (I-II. pillér)
3. szint: Önkéntes agro-ökológiai alapprogram (AÖP, eco-scheme): (I. pillér)
4. szint: Önkéntes emeltszintű agro-ökológiai átállást segítő beavatkozások (II. pillér)
5. szint: Egyéb beavatkozások környezet-, klímavédelmi és adaptációs hatással (II. pillér)

A zöld felépítményben természetesen megtalálhatók az ágazati támogatások egyes zöld elemei, illetve egyes, főleg az energia- és erőforrás-hatékonyságot, valamint a megújuló energia használatát célzó beruházások, az erdészeti intézkedések az erdőtelepítéstől kezdve az erdészeti környezetvédelmi programig, valamint a genetikai erőforrások megőrzését és az állatjólétet célzó támogatások is. Továbbá kiemelt szerepet szánunk a horizontális, minden szintet támogató AKIS beavatkozásoknak, valamint a KAP Hálózat zöld támogató egységének.

Megújuló vidéket szolgáló szakpolitikai célok

A Stratégiai Tervben nagy súlyt helyezünk a generációváltás ösztönzésére, támogatást nyújtunk ahhoz, hogy az idősebb, az önálló gazdaságot már tovább vinni nem óhajtó gazdálkodók megnyugtatóan tudják rendezni a gazdaságuk sorsát azzal, hogy egyben átadják azt a fiatalabb generáció egy tagjának. E cél érdekében támogatjuk a fiatal (40 év alatti) generációt, valamint az ennél idősebbeket is, amennyiben a teljes gazdaságot átveszik, egy ötéves üzleti terv végrehajtásában. Külön támogatjuk az átadó és az átvevő gazda együttműködését, amelynek keretében az átadó, a nyugdíjkorhatárt elért gazda támogatást kap az átadás lebonyolításához.

A KAP Stratégiai Terv a vidéki településeken megvalósítható, számos lehetséges fejlesztési cél közül azokra fókuszál, amelyek kötődnek a mezőgazdasághoz, élelmiszeriparhoz, környezetvédelemhez, tájfenntartáshoz. Így támogatjuk többek közt a gazdálkodói tevékenységek mezőgazdaságon kívüli irányba történő diverzifikációját (pl. turisztikai szolgáltatás), a helyi termelők áruinak értékesítésére szolgáló piacok létesítését, a helyi termékek hasznosítását elősegítő közkonyhák kialakítását, a mezőőri szolgálat fejlesztését, vagy a helyi termelők és a fogyasztók értékesítési közösségeinek létrehozását stb. Ezek a tevékenységek fejlesztik az életszínvonalat meghatározó alapszolgáltatásokat a vidéki térségekben és javítják a helyi foglalkoztatást.

A programidőszakban kiemelt cél a gazdatársadalom alkalmazkodóképességének növelése, melynek egyik pillérét az információkat hatékonyan közvetítő tudáshálózat megteremtése képezi. Ezt segíti elő a falugazdász hálózat, valamint az ágazati szakmai szervezetek szakértői bázisának megerősítése, az agrár közép- és felsőfokú oktatási intézmények tangazdaságainak modern bemutatóüzemmé fejlesztése, a gazdák felnőtt képzési programokba történő bevonása. Az innováció növelésére szakmailag erősebb támogatást nyújtunk a megalakuló innovációs csoportoknak, akik újabb termelőket mozgósítanak.

Támogatjuk, hogy az együttműködő települések önálló helyi stratégiát alkossanak a Stratégiai Terv öt évére vonatkozóan (LEADER program). Emellett támogatjuk az ún. okos falu stratégiák megalkotását,

ahol egyetlen település tudja majd meghatározni – előtérbe helyezve a digitális megoldásokat – a saját fejlesztési stratégiáját az elérni kívánt célokkal és az azokhoz szükséges források megjelölésével. A helyi stratégiákkal szemben fontos követelmény, hogy ne csak az infrastruktúra fejlesztésére koncentráljanak, hanem öleljenek fel gazdaságfejlesztési és környezeti célokat is.

Mezőgazdasági tudás- és innovációs rendszerek a szakpolitikai célok szolgálatában

A programidőszak átfogó célja, hogy a tudás, az innováció és a digitalizáció (AKIS) előmozdítása és megosztása révén hatékonyan hozzájáruljon az egyes szakpolitikai célok megvalósulásához.

2 Assessments of needs and intervention strategy, including target plan and context indicators

2.1 Assessments of needs and intervention strategy

Code	Title	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Need is addressed in Cap Strategic Plan	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Yes	X							X		
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Partially	X									
1.1.3.	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Yes	X									
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Yes	X									
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Yes	X									
1.2.4	Mezőgazdasági biztosításkötés (öngondoskodás) ösztönzése	2	Yes	X									
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Yes		X								
2.1.11	Új ültetvények létrehozása, ültetvények felújítása és korszerűsítése	2	Yes		X								
2.1.13	Állati és növényi szaporítóanyag-előállítás, törzsültetvények, törzstenyészetek fenntartása	1	Yes		X			X	X				
2.1.2	Modern termelői kapacitások létrehozása	2	Yes		X								
2.1.3	A mezőgazdasági alapanyagok feldolgozottsági szintjének növelése	1	Yes		X								
2.1.4	Vízhiány kezelése a szántóföldi növénytermesztésben	1	Yes		X			X					
2.1.6	Gyepgazdálkodás fejlesztése az ökológiai szempontok teljes körű figyelembe vételével	2	Yes		X		X	X	X			X	
2.1.7	Technológiai átállás a szigorodó növény-egészségügyi előírások figyelembe vételével	1	Yes		X			X				X	
2.1.8	Termesztéstechnológia javítása	1	Yes		X								
2.1.9	Tartástechnológia átalakítása, fejlesztése	1	Yes		X								
2.2.1	Post harvest technológia fejlesztése	2	Yes		X								
2.2.2	Terménytárolók, hűtőházak építése/felújítása	2	Yes		X								
2.2.3	Takarmány, fehérjetakarmány	3	Yes		X								

Code	Title	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Need is addressed in Cap Strategic Plan	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
	és vetőmag válogatás- és csomagolástechnológia fejlesztése												
2.2.4	Belvízi áruszállítási infrastruktúra, vasúti terményrakodási kapacitások fejlesztése	3	No		X								
2.3.1	Innovatív technológiák és fenntartható megközelítések elterjesztése a mezőgazdaságban	2	Yes		X								
2.3.2	Üzemi tevékenység diverzifikációja	2	Yes		X								
2.3.3	Magas hozzáadott értékű termékek piaci részesedésének növelése	1	Yes		X								
2.3.5	Vállalatok innovativitásának növelése, gyors reakcióképesség a változó piaci igényekre	2	Yes		X								
2.4.1	Piackutatás	3	Yes		X								
2.4.2	Agrár-élelmiszeripari termékek promóciója	2	Yes		X								
2.4.3	Szemléletformálás az egészséges táplálkozás terén	1	Yes		X								X
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Yes			X							
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Yes			X							
3.1.3	Rövid ellátási láncok fejlesztése (adatbázis, eszköz, infrastruktúra és kompetencia fejlesztés)	1	Yes			X							
3.1.4	Helyi együttműködések fejlesztése a termékelőállítás, forgalmazás és értékesítés területén	1	Yes			X							
3.2.1	Információs aszimmetria megszüntetése termelők és kereskedők között	3	Partially			X							
3.2.2	Szerződéses fegyelem erősítése, hosszútávú szerződéses kapcsolatok erősítése	2	No			X							
4.1.1	A talajok és ökoszisztémák szénmegkötő képességének javítása	1	Yes				X						
4.1.2	ÜHG és ammónia kibocsátás csökkentése az állattartás technológiai fejlesztésével	2	Yes				X	X				X	

Code	Title	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Need is addressed in Cap Strategic Plan	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
4.2.1	Az erdőállományok szénegyensúlyának megőrzése, klímaadaptív megújulásának elősegítése	2	Yes				X		X				
4.2.2	ÜHG, illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátásának csökkentése erdészeti eszközökkel	2	Yes				X	X					
4.3.1	Megújuló energia alkalmazásának növelése a lehetséges környezeti konfliktusok figyelembe vételével	3	Yes				X						
4.3.3	Energia felhasználás hatékonyságának növelése üzemi és technológiai szinten	1	Yes				X						
4.4.1	A negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő megoldások és eszközök fejlesztése	1	Yes				X						X
4.4.2	A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata	2	Yes				X		X				
4.4.3	A talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének javítása a földhasználatváltás ösztönzésével	1	Yes				X						
4.5.1	Tudásátadás és annak fejlesztése az éghajlatváltozással módosuló termelési feltételekről	1	Yes				X						X
4.6.1	Klímaváltozáshoz való alkalmazkodás értékelését segítő regionális adatbázisok fejlesztése.	1	Partially				X						
4.7.1	Klímareziliens és klímaadaptív növény- és állatfajták kialakítása és alkalmazása	1	Yes				X						
5.1.1	Üzemszintű talajerő- és tápanyag-gazdálkodás kialakítása	1	Yes					X					
5.1.2	A tápanyagveszteség csökkentése, a tápanyagok kimosódásának megakadályozása	1	Yes					X					
5.1.3	Degradált talajok helyreállítása, vízgazdálkodásuk javítása	1	Yes					X					
5.1.4	Termőföld védelem agrár-erdészeti rendszerekkel	2	Yes					X					
5.1.5	Szennyvíz/iszap, élelmiszerhulladék és biomassza újrahasznosítás a tápanyag utánpótlásban	1	Yes					X					
5.2.1	Felszíni és felszín alatti vizek	1.	Yes					X					

Code	Title	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Need is addressed in Cap Strategic Plan	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
	fenntartható használata												
5.2.2	Hullámtereken megfelelő növényzet kialakítása (invazív fajok, háttér-szennyezés)	2	Yes					X	X				
5.2.3	Vizek parti zónájában típustól függő zonáció rehabilitációja, pufferzóna kialakítása	2	Yes					X	X				
5.3.1	Vízvisszatartás elősegítése a talajban és a tájban	1	Yes					X	X				
5.3.2	Szárazságtűrő növényfajták termesztésbe állítása	1	Yes					X					
5.4.1	A mezőgazdasági eredetű légszennyezők és szálló por kibocsátásának csökkentése	3	Yes					X					
5.4.2	Mezőgazdasági eredetű ammónia-kibocsátás csökkentése	2	Yes				X	X				X	
5.5.2	Integrált környezetbarát növényvédelem	1	Yes					X					
6.1.1	Natura 2000 mezőgazdasági élőhelyek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása	1	Yes	X					X				
6.1.2	Magas természeti értékű területek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása	1	Yes				X		X				
6.1.3	Gyepek jó ökológiai állapotának és fajgazdagságának fenntartása és fejlesztése	2	Yes						X				
6.2.3	Művelt területek közötti ökológiai átjárhatóság és biodiverzitás biztosítása köztes zónák által	1	Yes						X				
6.3.1	Natura 2000, valamint védett erdei élőhelyek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása	1	Yes	X					X				
6.3.2	A folyamatos borítást biztosító erdőgazdálkodással művelt erdőterületek arányának növelése	1	Yes					X	X				
6.3.3	Erdők szerkezetének, korösszetételének javítása, erdőfelújítások ösztönzése	1	Yes						X				
6.3.4	Az erdő- és vegetációtüzek kockázatcsökkentése komplex megelőzéssel	2	Yes						X				
6.4.1	Korszerű adatgyűjtési és monitoring rendszerek kialakítása a biológiai sokféleség mérésére	1	Partially						X				X
6.5.1	Mezőgazdaság, erdőgazdaság, vadgazdálkodás,	1	Partially						X				

Code	Title	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Need is addressed in Cap Strategic Plan	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
	természetvédelem közötti együttműködések támogatása												
6.5.2	Ökoszisztéma szolgáltatások és a biológiai sokféleség jelentőségéről tájékoztatás a közvélemény felé	2	Yes						X				X
6.5.3	Pollinációs rendszerek stabilitásának biztosítása	1	Yes						X				
6.6.1	Génmegőrzés, tájgazdálkodás lehetőségeinek kihasználása a klíma adaptív mező- és erdőgazdálkodásban	2	Yes	X	X				X				
6.7.1	Ökológiai művelés alatt álló területek nagyságának növelése	2	Yes						X				
7.1.1	Mezőgazdasági és erdőgazdálkodási vállalkozások indításának ösztönzése a fiatalok körében	1	Yes							X			
7.1.2	Generációk közötti együttműködések támogatása	2	Yes							X			
7.1.3	Fiatal gazdák földhöz jutásának könnyítése	2	No							X			
7.1.4	Fiatal gazdák hitelhez jutásának könnyítése	2	Partially							X			
7.1.5	Agrárvállalkozások generációk közötti átadás-átvétele adminisztratív terheinek csökkentése	2	No							X			
7.2.1	Gazdaságindításhoz szükséges komplex vállalkozói ismeretek nyújtása	1	Yes							X			X
7.2.2	A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal generációk számára	1	Yes							X			X
7.3.1	Induló mezőgazdasági vállalkozások támogatása a fiatal gazda kategórián kívüliek számára	1	Yes							X			
7.3.2	On-farm/off-farm diverzifikáció segítése, több lábon álló vidéki vállalkozások kialakítása céljából	2	Yes							X	X		
8.1.1	Vidéken élő nők foglalkoztatási rátájának növelése	1	Partially	X	X	X		X		X	X	X	X
8.1.2	Vidéki mikrovállalkozások jövedelmezőségének javítása	1	Partially	X							X		
8.1.5	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Yes	X						X	X		
8.1.6	Biomassza alapanyagok, köztes termékek, hulladékok feldolgozása, megújuló energia hasznosítás	1	Partially		X		X	X			X	X	
8.1.7	Fosszilis eredetű ipari	1	Yes				X	X			X		

Code	Title	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Need is addressed in Cap Strategic Plan	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
	alapanyagok kiváltása zöld forrásból származó helyettesítőkkel												
8.2.1	Emberi erőforrás a fejlesztéspolitikai programok végrehajtására	2	Partially								X		
8.2.2	Helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztések	1	Partially								X		
8.2.3	A helyi fejlesztési programok összhangjának megteremtése, térségi együttműködések	1	Partially								X		
8.3.1	Vidéki közlekedési infrastruktúra regionális különbségeinek csökkentése	3	Partially								X		
8.3.2	Életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterének fejlesztése	3	Partially								X		
8.4.1	Aprófalvak ellátása gyermekvédelmi, egészségügyi és oktatási szolgáltatásokkal	3	Partially								X		
8.4.2	Roma felzárkóztatási programok ösztönzése, szegregáció csökkentése	3	Partially								X		
8.6.1	Erdei haszonvételek körének és hozzáadott értékének növelése, jövedelmezőség javítása	3	Yes							X	X		
8.6.2	Erdőállományok növelését és klímaadaptációját biztosító erdészeti szaporítóanyag-előállítás	2	Yes		X						X		
9.1.1	Állatjóléti elvárásoknak való megfelelés és a haszonállatok természetes igényeinek kielégítése	1	Yes									X	
9.1.2	Általános higiéniai és biológiai biztonsági feltételek javítása, élelmiszerbiztonság növelése	1	Yes									X	
9.1.3	Állategészségügyi problémák megelőzése, előrejelző rendszerek kialakítása/fejlesztése	1	Partially									X	
9.2.1	Okszerű, kizárólag előrejelzésre alapozott célzott növényvédőszer használat elősegítése	1	Yes					X				X	
9.2.2	Okszerű antibiotikum-felhasználás az állattartásban	1	Yes									X	
9.3.1	Fogyasztói elvárásokat szem előtt tartó termékfejlesztések és a termékek csomagolásának fejlesztése	3	Yes									X	
9.3.2	Innovatív technológiai	2	Partially									X	

Code	Title	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Need is addressed in Cap Strategic Plan	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
	megoldások alkalmazása az élelmiszer-előállításban - csomagolásban												
9.3.3	Csomagolási és hulladék keretirányelv betartásának elősegítése	2	Yes									X	
9.3.4	Minőségrendszerek, minőségbiztosítási- és tanúsítási rendszerek, fogyasztói tájékoztatás	1	Yes									X	
9.4.1	Ökológiai termékek belpiaci részesedésének és kapcsolódó feldolgozói kapacitások növelése	2	Yes									X	
9.5.1	Információ-átadás és adatgyűjtés hatékonyságának növelése a hatósági ellenőrzések területén	1	Partially									X	X
9.7.1	Piaci információs rendszerek fejlesztése	2	No									X	X
9.8.1	A speciális egészségügyi vagy társadalmi okokra visszavezethető táplálkozási igények kielégítése	2	Yes									X	
CCO.1.1	Ágazati célkitűzések megvalósulását támogató, gyakorlatorientált ismeretátadás támogatása	1	Yes		X								X
CCO.1.10	Fogyasztói edukáció, tudatosság erősítése	1	Partially									X	X
CCO.1.2	Gazdálkodók ismereteinek bővítése	1	Yes		X			X		X		X	X
CCO.1.3	Kutatók-termelők-feldolgozók közötti együttműködések erősítése	1	Yes										X
CCO.1.6	Tudásátadás a mezőgazdasági és erdőgazdasági generációváltás gyorsítása érdekében	2	Yes							X			X
CCO.1.7	Szaktanácsadók képzése	1	Yes									X	X
CCO.1.9	Agrárvállalkozók duális képzésben, fogadó félként való részvételének ösztönzése	2	Yes							X	X		X
CCO.2.1	Közép- és felsőfokú agrároktatási intézmények felkészültségének és eszközparkjának fejlesztése	2	No							X			X
CCO.2.2	Bemutató üzemek kialakítása	1	Yes										X
CCO.3.1	A munkaerő képzettségi szintjének növelése, az innovatív technológiák alkalmazása érdekében	1	Yes							X			X
CCO.3.2	Képzett kutatók helyben	2	Yes								X		X

Code	Title	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Need is addressed in Cap Strategic Plan	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
	tartása, KFI szektor támogatása												
CCO.3.3	Agrár- és élelmiszeripari vállalkozók innovativitásának növelése	2	Yes										X
CCO.4.1	Szélessávú internet szolgáltatásokhoz személyes hozzáférés biztosítása	2	Partially										X
CCO.4.2	Digitális ágazati nyilvántartások kialakítása, integrációja	1	Partially										X
CCO.4.3	Elektronikus ügyintézés, transzparencia	1	Partially										X
CCO.4.4	Agrár, -élelmiszeripari és erdőgazdálkodó vállalkozások digitális infrastruktúrájának fejlesztése	1	Yes									X	X
CCO.4.5	Digitális megoldások fejlesztése a minőségbiztosítás, tanúsítás, nyomonkövethetőség, árujelölés teré	1	Yes									X	X

1.1.1 - Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak

A jelenlegi alaptámogatás továbbvitele: egységes területalapú támogatás + a környezeti állapot megőrzését, illetve javítását elősegítő zöld komponens + a fiatal gazdálkodók támogatása;

Ezt kiegészítik továbbá a termeléshez kötött támogatások a következő ágazatokban:

- Növénytermesztés: cukorrépa termesztés, rizs termesztés, ipari zöldség és zöldség termesztés, gyümölcstermesztés, ipari olajnövény termesztés, szemes- és szálas fehérjenövény termesztés.
- Állattenyésztés: anyajuh tartás, hízott bika tartás, anyatehén tartás, tejhasznú tehén tartás.

1.1.2 - Elérhető hitel finanszírozás biztosítása

A jövedelem stabilitás fokozása a gazdálkodók számára kezességvállalással, hitelgaranciával stb.

1.1.3. - Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása

Kulcsfontosságú a közvetlen kifizetések méltányosságának, eredményességének és hatékonyságának javítása. A támogatás célzottabbá tétele érdekében különös figyelmet kell fordítanunk a kis- és közepes méretű gazdaságokra, ezt a SWOT- elemzés és a szükségletfelmérés is alátámasztja.

1.2.1 - A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban

A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta termelői károk kezelése a mezőgazdaságban (növénytermesztés, állattenyésztés, kertészet)

1.2.3 - Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése

A gazdálkodók jövedelmét veszélyeztető piaci kockázatok (pl. nagymértékű árcsökkenés) hatásának mérséklése.

1.2.4 - Mezőgazdasági biztosításkötés (öngondoskodás) ösztönzése

Annak elősegítése, hogy a gazdálkodók saját maguk is képesek és hajlandók legyenek kockázataik csökkentésére azzal, hogy terményeikre, ingatlanjaikra biztosítást kötnek.

2.1.1 - Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése

A hatékonyság növelése a mezőgazdasági termelésben és az értékesítésben növeli a versenyképességet, a jövedelmezőséget.

2.1.11 - Új ültetvények létrehozása, ültetvények felújítása és korszerűsítése

Az új gyümölcsültetvények létrehozása a korszerűbb technológia révén a versenyképességet jelentősen növeli.

2.1.13 - Állati és növényi szaporítóanyag-előállítás, törzsültetvények, törzstenyészetek fenntartása

Az állati és növényi szaporítóanyag- előállítás, törzsültetvények, törzsállományok, törzstenyészetek magas szintű fenntartása és fejlesztése fontos a génállomány megőrzése és a hosszú távú versenyképesség szempontjából.

2.1.2 - Modern termelői kapacitások létrehozása

A termelői kapacitások fejlesztését, modernizálását szolgáló beruházások a gazdálkodó piaci helyzetét erősítik a hatékonyság növelése által.

2.1.3 - A mezőgazdasági alapanyagok feldolgozottsági szintjének növelése

Technológia fejlesztés, a feldolgozott termékek arányának növelése, hozzáadott érték növelése, amely a mezőgazdasági termékek piaci pozícióját erősíti.

2.1.4 - Vízhiány kezelése a szántóföldi növénytermesztésben

Amennyiben a gazdálkodó nincs kitéve a vízhiány okozta termés mennyiség/minőség ingadozásnak, az hatékonyságát és piaci pozícióját is erősíti.

2.1.6 - Gyepgazdálkodás fejlesztése az ökológiai szempontok teljes körű figyelembe vételével

A gyepgazdálkodás fejlesztése az állattenyésztés költségeinek jelentős csökkenésével jár, a versenyképességet pedig a természet közeli termelés piaci előnye révén fokozza, de hozzájárul az egészségesebb élelmiszer előállításához, az állatjóléthez is.

2.1.7 - Technológiai átállás a szigorodó növény-egészségügyi előírások figyelembe vételével

A növény-egészségügyi előírások követése esetenként jelentős ráfordítást, ezáltal versenyképesség csökkenést okoz a gazdálkodóknak, a KAP segítségével a forráshiány áthidalható.

2.1.8 - Termesztéstechnológia javítása

A termesztéstechnológiai beruházások a versenyképességet közvetlenül javítják a termékek minőségének javítása, mennyiségének növelése révén.

2.1.9 - Tartástechnológia átalakítása, fejlesztése

A termesztés technológiához hasonlóan a tartástechnológia javítása is több, piacképesebb terméket eredményez.

2.2.1 - Post harvest technológia fejlesztése

A post harvest technológia a zöldség- és gyümölcstermesztés esetében az utóbbi években kevesebb figyelmet kapott, a versenyképesség fenntartása érdekében fejlesztésre szorul.

2.2.2 - Terménytárolók, hűtőházak építése/felújítása

Az agrártermékek értékesítése a tárolás minőségétől függ, így a versenyképességet közvetlenül befolyásolja.

2.2.3 - Takarmány, fehérjetakarmány és vetőmag válogatás- és csomagolástechnológia fejlesztése

A takarmányok, a fehérjetakarmányok és a vetőmagok válogatása és csomagolása az eltarthatóságot, a minőséget és ezáltal a versenyképességet növeli.

2.2.4 - Belvízi áruszállítási infrastruktúra, vasúti terményrakodási kapacitások fejlesztése

A megtermelt áruk hatékony és nagy mennyiségű szállítása a versenyképesség feltétele.

2.3.1 - Innovatív technológiák és fenntartható megközelítések elterjesztése a mezőgazdaságban

Az innovatív és fenntartható technológiák és gazdálkodási módszerek, mint a precíziós gazdálkodás vagy a körforgásos gazdálkodási szemlélet a versenyképesség és a kiszámítható gazdasági eredmények meghatározói.

2.3.2 - Üzemi tevékenység diverzifikációja

A több lábon állás hozzásegíti a gazdálkodót, hogy termelési kockázatát csökkenteni tudja.

2.3.3 - Magas hozzáadott értékű termékek piaci részesedésének növelése

A magas hozzáadott értékű termékek piaci részesedésének növelése az alapvető élelmiszerek piacán, vagy a különleges és niche piacokon a kereslet bővülését és a bevételek növekedését eredményezi.

2.3.5 - Vállalatok innovativitásának növelése, gyors reakcióképesség a változó piaci igényekre

Az innovativitás, a gyors reakció képesség a versenyképesség fontos összetevője.

2.4.1 - Piackutatás

A piackutatás a vállalatok piaci jelenlétének alapvető eszköze.

2.4.2 - Agrár-élelmiszeripari termékek promóciója

A promóció a piaci jelenlét meghatározó eszköze.

2.4.3 - Szemléletformálás az egészséges táplálkozás terén

Az egészséges táplálkozás iránti igényt a lakosság széles körében ki kell alakítani, ezáltal nemcsak az általános egészségügyi állapot javul, hanem az egészséges agrártermékek piaca is bővül.

3.1.1 - Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése

Az értékláncon belül az integráció és a kooperáció meghatározza a résztvevők lehetőségeit.

3.1.2 - Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése

Az együttműködések hatékony működése a résztvevők piaci lehetőségeit bővíti.

3.1.3 - Rövid ellátási láncok fejlesztése (adatbázis, eszköz, infrastruktúra és kompetencia fejlesztés)

A rövid ellátási láncok fejlesztése a helyi termékek piacra jutása, a szállítási költségek csökkentése szempontjából fontos.

3.1.4 - Helyi együttműködések fejlesztése a termékelőállítás, forgalmazás és értékesítés területén

A helyi együttműködések a termékelőállítás, forgalmazás és értékesítés hatékonyságát is növelik.

3.2.1 - Információs aszimmetria megszüntetése termelők és kereskedők között

A termelők piaci ismeretei és tudásuk az adott piaci helyzetről jellemzően alacsonyabb, mint a kereskedőké, így kiszolgáltatott helyzetben vannak.

3.2.2 - Szerződéses fegyelem erősítése, hosszútávú szerződéses kapcsolatok erősítése

A szerződéses fegyelem a gazdálkodók és a felvásárlók közötti bizalom záloga.

4.1.1 - A talajok és ökoszisztémák szénmegkötő képességének javítása

A talajok és ökoszisztémák szénmegkötő képessége a gyepterületek, nem termő területek, vizes élőhelyek, szegély élőhelyek, mezővédő fasorok kialakításával, fenntartásával, agrotechnológiai gyakorlatok fejlesztésével, trágyakijuttatás megváltoztatásával javítható.

4.1.2 - ÜHG és ammónia kibocsátás csökkentése az állattartás technológiai fejlesztésével

Az állattartás, különösen a takarmányozás és a tartástechnológia, valamint a trágyatárolás gyakorlatát szükséges olyan irányba fejleszteni, hogy az ÜHG és ammónia kibocsátás ezáltal csökkenjen.

4.2.1 - Az erdőállományok szénegyensúlyának megőrzése, klímaadaptív megújulásának elősegítése

Az erdők fenntartása a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás fontos eszköze.

4.2.2 - ÜHG, illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátásának csökkentése erdészeti eszközökkel

Az erdők az ÜHG kibocsátás csökkentésében is szerepet játszanak.

4.3.1 - Megújuló energia alkalmazásának növelése a lehetséges környezeti konfliktusok figyelembe vételével

A megújuló energia alkalmazásának növelése a klíma adaptáció fontos eszköze, amit azonban csak az ökológiai szempontok, valamint a lehetséges környezeti konfliktusok figyelembe vételével (pl. energia ültetvények, invazív fajok, termálvíz-felhasználás stb.) szabad végezni.

4.3.3 - Energia felhasználás hatékonyságának növelése üzemi és technológiai szinten

A hatékony energia felhasználás többek között az ÜHG kibocsátást is csökkenti, így a klímaváltozás ellen is hat.

4.4.1 - A negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő megoldások és eszközök fejlesztése

A kármegelőzés, így a klímaváltozás hatásainak enyhítése érdekében a negatív időjárási hatások (pl, aszály, jégesőkár, tűzkár, biotikus károk, fagykár) elleni védekezést segítő megoldások és eszközök fejlesztése nélkülözhetetlen.

4.4.2 - A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata

A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata, az alternatív hasznosítás optimalizálása lehetővé teszi, hogy az extenzív gazdálkodás klíma védő hatását kihasználjuk.

4.4.3 - A talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének javítása a földhasználatváltás ösztönzésével

A talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének javítását a földhasználat váltás (erdő, gyep, vizes élőhely) ösztönzésével, a felszínborítás mozaikossá tételével (szegélyélőhelyek, nem termelő területek), illetve a vízmegőrző agrotechnikák alkalmazásával - beleértve a művelés alá vonható vonalas vízvisszatartó létesítmények kialakítását is - kívánjuk elérni.

4.5.1 - Tudásátadás és annak fejlesztése az éghajlatváltozással módosuló termelési feltételekről

A gazdasági szereplők tájékoztatása az éghajlatváltozással módosuló termelési feltételekről és az alkalmazkodási lehetőségekről alapvető a klíma adaptáció szempontjából.

4.6.1 - Klímaváltozáshoz való alkalmazkodás értékelését segítő regionális adatbázisok fejlesztése.

A z adatbázisok, a monitoring - és előrejelző rendszer fejlesztése a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás értékelését segíti, ezáltal a hatásainak enyhítéséhez is hozzájárul.

4.7.1 - Klímareziliens és klímaadaptív növény- és állatfajták kialakítása és alkalmazása

Az állat- és növényfajták ellenálló képességének növelése a klíma adaptáció fontos eszköze.

5.1.1 - Üzemszintű talajerő- és tápanyag-gazdálkodás kialakítása

A precíziós, üzemszintű talajerő- és tápanyag-gazdálkodás kialakítása, amely a talajok valós tápanyag szolgáltató-képességén (talajvizsgálat) és a növények valós igényén alapul, elősegíti a hatékony talaerő-gazdálkodást.

5.1.2 - A tápanyagveszteség csökkentése, a tápanyagok kimosódásának megakadályozása

A tápanyagveszteség csökkentése ezt gátló technológiák (pl. pillangósok arányának növelése a vetésforgóban), illetve készítmények (pl. N-inhibitorok, mikrobiológiai készítmények) alkalmazásának elősegítésével lehetséges. Ez hozzájárul a műtrágyahasználat és a növényvédőszer-használat csökkentéséhez.

5.1.3 - Degradált talajok helyreállítása, vízgazdálkodásuk javítása

A degradált talajok helyreállítása, ide értve a talajok szervesanyag tartalmának helyreállítását, a talajok vízgazdálkodási tulajdonságainak javítását és a nyomelem pótlást, valamint a talajok erózió és defláció elleni védelmét a talajvédelem legfontosabb eszköze.

5.1.4 - Termőföld védelem agrár-erdészeti rendszerekkel

Termőföld-védelmi célú agrár-erdészeti rendszerek elterjesztése (pl. fás szárú kultúrák talajvédelmi, vízvédelmi vagy levegő-minőség védelmi célú telepítése, mezővédő sávok kialakítása).

5.1.5 - Szennyvíz/iszap, élelmiszerhulladék és biomassza újrahasznosítás a tápanyag utánpótlásban

A körforgásos szemléletmód jegyében a tisztított szennyvíz, és - iszap, valamint a mederiszap és az abból készült komposzt, továbbá az élelmiszerhulladék és/vagy biomassza újrahasznosítás lehetőségeinek megteremtése és ösztönzése a tápanyag utánpótlásban.

5.2.1 - Felszíni és felszín alatti vizek fenntartható használata

Felszíni és felszín alatti vizeink, vízbázisaink fenntartható használata, a mezőgazdasági eredetű szennyezésektől, illetve terhelésektől való védelme.

5.2.2 - Hullámtereken megfelelő növényzet kialakítása (invazív fajok, háttér-szennyezés)

A nagyobb vízfolyások hullámterein megfelelő növényzet kialakítása (mozaikosság növelése, inváziós fajok kiszorítása), a háttér felől érkező szennyezés csökkentése.

5.2.3 - Vizek parti zónájában típustól függő zonáció rehabilitációja, pufferzóna kialakítása

Kisvízfolyások és állóvizek parti zónájában típustól függő zonáció rehabilitációja, pufferzóna kialakítása.

5.3.1 - Vízvisszatartás elősegítése a talajban és a tájban

A vízhiány csökkentése érdekében a vízvisszatartás elősegítése a talajban különböző agrotechnikai eszközökkel, illetve a tájban a diverzebb tájszerkezet kialakítását szolgáló földhasználatváltással.

5.3.2 - Szárazságtűrő növényfajták termesztésbe állítása

A vízhiányos gazdálkodási körülményekhez való alkalmazkodás részeként szükséges olyan új növényfajtákat (elsősorban gabonaféléket) kifejleszteni és felhasználni a termesztésben, amelyek jobban viselik a szárazságot.

5.4.1 - A mezőgazdasági eredetű légszennyezők és szálló por kibocsátásának csökkentése

A levegő szennyezettségének csökkentése a mezőgazdasági eredetű szennyezőkön keresztül.

5.4.2 - Mezőgazdasági eredetű ammónia-kibocsátás csökkentése

A mezőgazdasági eredetű ammónia-emisszió csökkentése trágyakezelési és kijuttatási előírásokkal, teljes nitrogén-körforgás menedzsmenttel, a szerves trágya használatának ösztönzésével, a karbamid típusú műtrágyák kiváltásával, alacsony fehérjetartalmú takarmányozási rendszerek bevezetésével, a hígtrágyatárolók fedésével és az istállótechnikák fejlesztésével (Országos Levegőterhelés-csökkentési Program)

5.5.2 - Integrált környezetbarát növényvédelem

Integrált növényvédelmi megoldások - különös tekintettel a talaj biológiai életének helyreállítására - és egyéb környezetbarát megoldások alkalmazásának ösztönzése a növényvédelem során, mely segítik a beporzók védelmét

6.1.1 - Natura 2000 mezőgazdasági élőhelyek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása

A Natura 2000 élőhelyek fenntartása a biológiai sokféleség megőrzésének fontos eszköze

6.1.2 - Magas természeti értékű területek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása

A magas természeti értékű területek (agrár, erdő, vizes) természeti állapotának megőrzése, illetve javítása hozzájárul a biológiai sokféleség megőrzéséhez.

6.1.3 - Gyepek jó ökológiai állapotának és fajgazdagságának fenntartása és fejlesztése

A gyepek jó ökológiai állapotának és fajgazdagságának fenntartása és fejlesztése, a cserjésedés megakadályozása pl. legeltetéses állattartással a biológiai sokféleség fenntartását teszi lehetővé.

6.2.3 - Művelt területek közötti ökológiai átjárhatóság és biodiverzitás biztosítása köztes zónák által

Az ökológiai átjárhatóság biztosítása megszünteti a művelt területek közötti élőhelyfoltok elszigetelődését, javítva ezáltal a biológiai sokféleség helyzetét, különös tekintettel a beporzókra.

6.3.1 - Natura 2000, valamint védett erdei élőhelyek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása

A Natura 2000, valamint a védett és fokozottan védett erdő területek fenntartása a biológiai sokféleség fenntartásának fontos eszköze.

6.3.2 - A folyamatos borítást biztosító erdőgazdálkodással művelt erdőterületek arányának növelése

Az erdőterületek növelése a klímavédelmi szempontokon felül a biodiverzitást is növeli.

6.3.3 - Erdők szerkezetének, korösszetételének javítása, erdőfelújítások ösztönzése

Az erdők szerkezetének, korösszetételének javítása, az erdőfelújítások ösztönzése az erdők fennmaradását teszi lehetővé, az ökológiai szempontok teljes körű figyelembe vételével.

6.3.4 - Az erdő- és vegetációtüzek kockázatcsökkentése komplex megelőzéssel

Az erdő- és vegetációtüzek nagy károkat okoznak mind az élővilág, mind a tulajdonosok szempontjából, így a megelőzés a legjobb stratégia.

6.4.1 - Korszerű adatgyűjtési és monitoring rendszerek kialakítása a biológiai sokféleség mérésére

Az informatikai fejlesztés alapfeltétele a természeti erőforrásokkal való ésszerű gazdálkodásnak. A korszerű adatgyűjtési és monitoring rendszerek (biológiai sokféleség, ökoszisztéma szolgáltatások, ingatlan nyilvántartás, földhasználat/területhasználat) kialakítása, az ágazati szereplők tájékoztatása meghatározó.

6.5.1 - Mezőgazdaság, erdőgazdaság, vadgazdálkodás, természetvédelem közötti együttműködések támogatása

A mezőgazdaság, vízgazdálkodás, gyepgazdálkodás, erdőgazdaság, vadgazdálkodás, természetvédelem közötti együttműködés nélkül a természetvédelem céljai sem tudnak érvényesülni.

6.5.2 - Ökoszisztéma szolgáltatások és a biológiai sokféleség jelentőségéről tájékoztatás a közvélemény felé

A közvélemény tájékoztatása és ezáltal támogatása nélkülözhetetlen a biológiai sokféleség növeléséhez.

6.5.3 - Pollinációs rendszerek stabilitásának biztosítása

A beporzó rovarok ökológiai helyzete, fajgazdagsága, egyedszáma, közösségeik összetétele nagyban függ a környezeti paraméterektől: a megfelelő táplálkozó- és pihenőterületek rendelkezésre állásától, mennyiségétől és eloszlásától. Minél több pollinátor van jelen egy területen, a rendszer annál ellenállóbb a külső károsító hatásokkal szemben, az intenzív mezőgazdasági kezelés azonban negatívan befolyásolja a növények és a pollinátorok diverzitását.

6.6.1 - Génmegőrzés, tájgazdálkodás lehetőségeinek kihasználása a klíma adaptív mező- és erdőgazdálkodásban

A génmegőrzés, a tájfajták, a rég honosult állatfajták és a tájgazdálkodás jó kiinduló pontja lehet klíma adaptív fajták kifejlesztésének.

6.7.1 - Ökológiai művelés alatt álló területek nagyságának növelése

Az ökológiai művelés alatt álló területek bővítése nemcsak green deal elvárás, hanem a biológai sokféleség, a környezet közeli gazdálkodás eszköze is.

7.1.1 - Mezőgazdasági és erdőgazdálkodási vállalkozások indításának ösztönzése a fiatalok körében

A mezőgazdasági és erdőgazdálkodási vállalkozások indításának ösztönzése a fiatalok körében hozzájárul a gazdálkodók átlagéletkorának csökkentéséhez.

7.1.2 - Generációk közötti együttműködések támogatása

A fiatal gazdák indulását megkönnyíti, ha együtt tudnak működni a gazdaság átadójával.

7.1.3 - Fiatal gazdák földhöz jutásának könnyítése

A fiatal gazdák indulásához a legfontosabb feltétel, hogy legyen számukra elérhető földterület, amelyen a gazdálkodást el tudják kezdeni.

7.1.4 - Fiatal gazdák hitelhez jutásának könnyítése

A fiatal gazdák indulásához a megfelelő mennyiségben rendelkezésre álló tőke a legfontosabb feltétel, ezt jellemzően hitelből tudják megszerezni.

7.1.5 - Agrárvállalkozások generációk közötti átadás-átvétele adminisztratív terheinek csökkentése

Az agrárvállalkozások átadás-átvételét legtöbbször jelentős adminisztratív terhekkel és költségekkel lehet lebonyolítani. Ennek egyszerűsítése központi feladat.

7.2.1 - Gazdaságindításhoz szükséges komplex vállalkozói ismeretek nyújtása

A gazdaságindításhoz komplex vállalkozói ismeretek nyújtása szükséges, amelyet képzéssel, tájékoztatással, tanácsadással, mentorálással lehet átadni.

7.2.2 - A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal generációk számára

A mezőgazdasági pálya egyre kevésbé vonzó a fiatalok körében, ezért szükséges, hogy elsősorban az oktatási intézményekben népszerűsítsük e szakma és életforma előnyeit.

7.3.1 - Induló mezőgazdasági vállalkozások támogatása a fiatal gazda kategórián kívüliek számára

Miközben a fiatal gazdák letelepedését támogatjuk, azok indulását is támogatni kell, akik e kategórián kívül esnek.

7.3.2 - On-farm/off-farm diverzifikáció segítése, több lábon álló vidéki vállalkozások kialakítása céljából

A több lábon állás a jövedelem szerző képességet javítja, ezáltal a vidéki területeken maradást segíti elő.

8.1.1 - Vidéken élő nők foglalkoztatási rátájának növelése

A nők foglalkoztatása a vidéki területeken különösen fontos az életminőség, az elvándorlás csökkenése szempontjából.

8.1.2 - Vidéki mikrovállalkozások jövedelmezőségének javítása

A mikrovállalkozások indítása a helyi munkavállalási lehetőségek bővülését eredményezi, ez pedig csökkenti az elvándorlást.

8.1.5 - Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása

A kisgazdaságok jövedelmezősége a mezőgazdaságból élő vidéki lakosság számra meghatározó jelentőségű.

8.1.6 - Biomassza alapanyagok, köztes termékek, hulladékok feldolgozása, megújuló energia hasznosítás

A térségi szintű szervezéssel és közösségi alapú megoldásokkal létrejövő, a körkörös gazdálkodás céljainak megfelelően a mezőgazdasági és feldolgozóipari köztes termékek, melléktermékek, hulladékok és a szennyvíz, mederiszap kezelését, felhasználását (pl. tápanyag-utánpótlás) előmozdító megoldások a vidéki területek fenntartható működtetését teszik lehetővé.

8.1.7 - Fosszilis eredetű ipari alapanyagok kiváltása zöld forrásból származó helyettesítőkkel

Fosszilis eredetű ipari alapanyagok (rostok, oldószerek, monomerek, színezők stb.) zöld forrásból származó helyettesítőkkel történő kiváltásának elősegítése.

8.2.1 - Emberi erőforrás a fejlesztéspolitikai programok végrehajtására

A helyi/térségi szinten aktív, helyismerettel, kapcsolatrendszerrel, fejlesztéspolitikai és program végrehajtási tapasztalattal, valamint biztos működési forrással rendelkező emberi erőforrás rendelkezésre állása meghatározza a helyi együttműködések, fejlesztési programok (pl LEADER, okos falu) sikerét.

8.2.2 - Helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztések

A helyi igényekhez alkalmazkodó fejlesztések a lakosság helyben tartásának fontos eszköze.

8.2.3 - A helyi fejlesztési programok összhangjának megteremtése, térségi együttműködések

A települések fejlődését az szolgálja, ha a fejlesztésükre irányuló koncepciókat összehangolják, továbbá, ha a települések egymás között is összehangolják tapasztalataikat.

8.3.1 - Vidéki közlekedési infrastruktúra regionális különbségeinek csökkentése

A közlekedési infrastruktúra színvonala az életszínvonalat, így a helyben maradás esélyét meghatározza.

8.3.2 - Életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterének fejlesztése

A helyi lakossági szolgáltatások színvonala az életminőség fontos meghatározója

8.4.1 - Aprófalvak ellátása gyermekvédelmi, egészségügyi és oktatási szolgáltatásokkal

Az aprófalvak esetében a helyi szolgáltatások minősége jellemzően a legrosszabb.

8.4.2 - Roma felzárkóztatási programok ösztönzése, szegregáció csökkentése

A cigányság helyzetének javítás a leszakadó települések helyzete javításának egyik legfontosabb eszköze.

8.6.1 - Erdei haszonvételek körének és hozzáadott értékének növelése, jövedelmezőség javítása

Az erdei termékek hozzáadott értékének növelése a szektor több lábon állását biztosítja.

8.6.2 - Erdőállományok növelését és klímaadaptációját biztosító erdészeti szaporítóanyag-előállítás

A szaporítóanyag-előállítás az erdők klíma adaptációjának fontos eszköze.

9.1.1 - Állatjóléti elvárásoknak való megfelelés és a haszonállatok természetes igényeinek kielégítése

A társadalom állatjóléti elvárásainak való megfelelés és a haszonállatok természetes igényeinek kielégítése, tartáskörülményeinek javítása alapvető célkitűzés.

9.1.2 - Általános higiéniai és biológiai biztonsági feltételek javítása, élelmiszerbiztonság növelése

Az élelmiszerbiztonság követelményeinek teljesítése alapvető célkitűzés.

9.1.3 - Állategészségügyi problémák megelőzése, előrejelző rendszerek kialakítása/fejlesztése

Az állategészségügyi problémák (elsősorban madárinfluenza, szalmonella, campylobacter, ASP, PRRS, tőgygyulladás) megelőzése, előrejelző rendszerek kialakítása/fejlesztése alapvető feltétele az állattenyésztésnek.

9.2.1 - Okszerű, kizárólag előrejelzésre alapozott célzott növényvédőszer használat elősegítése

Okszerű, kizárólag előrejelzésre alapozott célzott növényvédőszer használat elősegítése, veszteségek csökkentése precíziós technológiák alkalmazásával, digitális eszközök technikai fejlesztésével, mely az indokolatlan kezelések kizárásával hozzájárul a szerhasználat csökkenéséhez. A vegyszerhasználat csökkentése pedig segíti a beporzó rovarok helyzetét.

9.2.2 - Okszerű antibiotikum-felhasználás az állattartásban

Okszerű antibiotikum-felhasználás az állattartásban, antibiotikumok nyomonkövethetőségének biztosítása, az antibiotikum eladás és a felhasználás nyilvántartásával kapcsolatban digitális megoldások fejlesztése.

9.3.1 - Fogyasztói elvárásokat szem előtt tartó termékfejlesztések és a termékek csomagolásának fejlesztése

Globális trendeket és fogyasztói elvárásokat szem előtt tartó termékfejlesztések, és a termékek csomagolásának fejlesztése, ezzel hozzájárulva a környezetkímélő csomagolóanyagok használatához, a körkörös gazdálkodáshoz.

9.3.2 - Innovatív technológiai megoldások alkalmazása az élelmiszer-előállításban -csomagolásban

Fenntartható, innovatív technológiai megoldások kutatása és alkalmazása az élelmiszer-előállításban és az élelmiszerek csomagolásában; egyutas csomagolások kivezetését és a környezeti szempontokat szem előtt tartó csomagolási megoldások fejlesztése

9.3.3 - Csomagolási és hulladék keretirányelv betartásának elősegítése

A csomagolás és a hulladék kezelés szabályozása a mezőgazdaságban és az élelmiszeriparban

9.3.4 - Minőségrendszerek, minőségbiztosítási- és tanúsítási rendszerek, fogyasztói tájékoztatás

A mezőgazdasági termelők, élelmiszeripari feldolgozók támogatása a minőségi, egészséges termékelőállításban, az uniós és nemzeti minőségrendszerek, valamint minőségbiztosítási és - tanúsítási rendszerek bevezetésében és alkalmazásában, a fogyasztói/felhasználói tájékoztatás biztosításában.

9.4.1 - Ökológiai termékek belpiaci részesedésének és kapcsolódó feldolgozói kapacitások növelése

Az ökológiai termékek belpiaci részesedésének és kapcsolódó feldolgozói kapacitásoknak a növelése az ökológiai termelés növelését segíti elő.

9.5.1 - Információ-átadás és adatgyűjtés hatékonyságának növelése a hatósági ellenőrzések területén

Információ-átadás és adatgyűjtés hatékonyságának növelése, digitalizációja; hatósági ellenőrzések hatékonyságának növelése és kockázaton alapuló szervezése, laboratóriumi vizsgálatok módszerek fejlesztése

9.7.1 - Piaci információs rendszerek fejlesztése

A piaci információs rendszerek a termékek értékesítése során nélkülözhetetlenek.

9.8.1 - A speciális egészségügyi vagy társadalmi okokra visszavezethető táplálkozási igények kielégítése

A speciális egészségügyi vagy társadalmi okokra visszavezethető táplálkozási igények kielégítése, lehetőleg helyi termékekkel

CCO.1.1 - Ágazati célkitűzések megvalósulását támogató, gyakorlatorientált ismeretátadás támogatása

A gyakorlatorientált ismeretátadás a jövedelmező, fenntartható gazdálkodás záloga.

CCO.1.10 - Fogyasztói edukáció, tudatosság erősítése

Fogyasztói edukáció, tudatosság erősítése a nemzeti és uniós minőségrendszerek és az élelmiszer-biztonság vonatkozásában, a fenntartható technológiák és élelmiszerek promóciója, szemléletformálás az élelmiszerpazarlás csökkentése érdekében

CCO.1.2 - Gazdálkodók ismereteinek bővítése

Gazdálkodók ismereteinek bővítése: korszerű menedzsment tudás erősítése, gyakorlatorientált ismeretátadás többek között a társadalmi és környezeti kihívásokról, az éghajlatváltozással módosuló termelési feltételekről, az alkalmazkodási lehetőségekről, az agrárgazdaság környezetre gyakorolt hatásairól; innovációs gyakorlatok beépítése a mindennapi munkafolyamatokba, motiválás a természetközeli gazdálkodás folytatására.

CCO.1.3 - Kutatók-termelők-feldolgozók közötti együttműködések erősítése

Kutatók-termelők-feldolgozók közötti együttműködések erősítése az innovációs potenciál növelése érdekében

CCO.1.6 - Tudásátadás a mezőgazdasági és erdőgazdasági generációváltás gyorsítása érdekében

A tudásátadás a mezőgazdasági és erdőgazdasági generációváltás esetében is alapvető fontosságú.

CCO.1.7 - Szaktanácsadók képzése

Szaktanácsadók képzése, szaktanácsadási rendszer átalakítása a KAP specifikus célkitűzéseihez alkalmazkodva, különös tekintettel az alacsony környezetterhelésű mezőgazdasági gyakorlatok integrált szemléletű megközelítésére (növényvédő szerek kijuttatása, ÜHG, légköri szennyezők és szálló por kibocsátását csökkentő eljárások, helyes tápanyag-gazdálkodás és komposztálás), valamint az ágazat-specifikus szaktanácsadási szolgáltatások bővítésére.

CCO.1.9 - Agrárvállalkozók duális képzésben, fogadó félként való részvételének ösztönzése

A duális képzés során a leendő gazdálkodók a leghatékonyabban tudnak gyakorlati ismeretekhez jutni.

CCO.2.1 - Közép- és felsőfokú agrároktatási intézmények felkészültségének és eszközparkjának fejlesztése

Az oktatási intézmények hatékony fejlesztése az eszközpark bővítésével érhető el.

CCO.2.2 - Bemutató üzemek kialakítása

Bemutató üzemek kialakítása, szervezése, majd azok összekapcsolása, tudásátadási programok kidolgozása, többek között a korszerű és emisszió-csökkentésen alapuló technológiák bemutatására

CCO.3.1 - A munkaerő képzettségi szintjének növelése, az innovatív technológiák alkalmazása érdekében

A mezőgazdasági munkaerő képzettségi szintjét emelni kell a versenyképesség érdekében.

CCO.3.2 - Képzett kutatók helyben tartása, KFI szektor támogatása

A képzett kutatók helyben tartása a kutatások színvonalának fenntartása érdekében nélkülözhetetlen.

CCO.3.3 - Agrár- és élelmiszeripari vállalkozók innovativitásának növelése

Az agrár- és élelmiszeripari vállalkozók innovativitásának növelésére a változó piaci igényekre adott reagálás gyorsítása érdekében van szükség

CCO.4.1 - Szélessávú internet szolgáltatásokhoz személyes hozzáférés biztosítása

Szélessávú internet szolgáltatásokhoz személyes hozzáférés biztosítása és a digitális alapkészségek megerősítése.

CCO.4.2 - Digitális ágazati nyilvántartások kialakítása, integrációja

Az ágazati nyilvántartások digitalizációja az adminisztráció csökkentését eredményezi.

CCO.4.3 - Elektronikus ügyintézés, transzparencia

Az elektronikus ügyintézés kiépítése a bürokrácia csökkentését eredményezi.

CCO.4.4 - Agrár, -élelmiszeripari és erdőgazdálkodó vállalkozások digitális infrastruktúrájának fejlesztése

A digitális infrastruktúra és informatikai háttér nélkül a vállalkozások nem tudnak megfelelően fejlődni.

CCO.4.5 - Digitális megoldások fejlesztése a minőségbiztosítás, tanúsítás, nyomonkövethetőség, árujelölés teré

A digitális megoldások fejlesztése a minőségbiztosítás, a tanúsítás, a nyomonkövethetőség, az árujelölés és az osztályozás céljából az adminisztrációs terheket csökkenti, a hatékonyságot növeli.

Need assessment to specific geographical areas, such as the outermost regions, mountainous and island areas.

Ilyen területek nem szerepelnek a magyar KAP Stratégiai Tervben, így a kérdés nem releváns.

Methodology and criteria used for prioritisation

2019 őszétől kezdve az Agrárminisztérium szakértői munkacsoportokat szervezett a KAP terv főbb fejezeteinek megfelelően (KAP I, KAP II, kockázatkezelés, AKIS, monitoring, ágazati intézkedések, zöld architektúra). Az ágazati szereplők (szántóföldi növények, tej, szarvasmarha, sertés, baromfi, kiskérődzők, zöldség-gyümölcs stb.) számára a minisztérium az Agrárkamara bevonásával workshopokat szervezett a helyzetelemzés és szükségletek összegyűjtése céljából. 2020 első felében az Agrárközgazdasági Intézet (AKI) a munkacsoportok és a workshopok tevékenységét feldolgozva elkészítette a helyzetelemzéseket SO-nként és ágazatonként. Ezek zárása a SWOT tábla.

A SWOT megállapításokból szükségleteket gyűjtöttünk össze. A szükségleteket munkacsoporti üléseken és e-mailes visszajelzések alapján tovább finomítottuk„„osztályoztuk” (főszükségletek alá alszükségleteket rendeltünk), néhány esetben az alszükségleteket SO-nként átsoroltuk.

A szükségletek SO-nként excel táblában kerültek felsorolásra, főszükséglet-alszükséglet bontásban. A szükségletek egy utólagos újracsoportosítást követően kerültek, általános célkitűzésenként csoportosításra (Gazdasági-Környezeti-Társadalmi). Itt már bizonyos szükségletek összevonásra és további átcsoportosításra kerültek (pl. SO 2 -ben több szükséglet megjelenik a CCO-ban is, így azt, a duplikációt elkerülvén, csak egy helyen szerepeltetjük). A segédtáblákban minden átvezetés (összevonás) feltüntetésre került. A szükségletek rangsorolására szolgáló kérdőívet az AKI állította össze és vezette fel egy on-line felületre. A kérdőívet minden munkacsoport minden tagja megkapta.

Összesen 71 kérdőív válasz érkezett vissza. Némely tag több munkacsoportban is megjelenik, illetve némely munkacsoportban egy szervezetet több tag is képvisel. Egy tag csak egy kérdőívet töltött ki, de minden munkacsoporti tagságát jelölhette.

A kérdőív válaszokban munkacsoport szinten jelentek meg az értékelések, amely két szempont érvényesülését jelentette: az egyik, hogy egy adott személy értékelése annyiszor került be a számolásba, ahány munkacsoportnak tagja volt, ez főleg azok miatt volt fontos, akik egy személyben egy szervezetet több munkacsoportban képviseltek. A másik szempont volt, hogy amennyiben egy munkacsoportban egy szervezet több képviselővel volt jelen, úgy az adott munkacsoporton belül az egyazon szervezettől érkező tagok értékeléseinek az átlaga legyen figyelembe véve.

Az összesítő táblázatban munkacsoportonként a szervezetek átlagai szerepeltek (ha egy képviselő (tag) volt a szervezettől, akkor az átlag megegyezett az ő értékelésével). A kérdések oszlopainak alján kétféle össz-átlag számítás volt olvasható, az egyik az összes válaszból számolt, a másik a munkacsoportokon belüli átlagokból kalkulált átlag. A Min-Max sorok azt mutatták, hogy az adott kérdésre mi volt az

előforduló legalacsonyabb és legmagasabb adott prioritás az összes válaszon belül.

A 10 SO-ra átfogóan nincsenek a szükségletek rangsorolva, csak külön gazdasági-környezeti-társadalmi-AKIS szinten.

A rangsor pontszámokból terciliseket képeztünk, majd 3 prioritásba (fontos-közepes-kevésbé fontos) soroltuk, ezeket színekkel jelöltük (piros-sárga-zöld), illetve számokat rendeltünk hozzájuk (1., 2. 3.).

Justification for the decision to not address the identified needs in the CAP Strategic Plan or address them partially

1.1.2 - A hitelhez jutás adminisztratív eszközökkel könnyíthető, illetve a pénzpiacok függvénye, nem a KAP ST kompetenciája

2.2.4 - A belföldi szállítási infrastruktúra fejlesztése az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz (IKOP Plusz) feladata

3.2.1 - Az adatbázisok és az informatikai háttér fejlesztése elsősorban állami feladat, kisebb részben a Digitális Megújulás Operatív Program (DIMOP Plusz) feladata, a KAP ST csak minimális mértékben járul hozzá

3.2.2 - A szerződéses fegyelmet támogatási intézkedéssel nem tudjuk erősíteni, a jogszabályi környezetet kell megfelelően kialakítani

4.6.1 - Az adatbázisok fejlesztése elsősorban állami feladat, kisebb részben a Digitális Megújulás Operatív Program (DIMOP Plusz) feladata, a KAP ST csak minimális mértékben járul hozzá

6.1.5 - A szabályozás harmonizálása tagállami feladat, nem része a fejlesztési tervnek.

6.4.1 - Az adatgyűjtés fejlesztése elsősorban állami feladat, kisebb részben a Digitális Megújulás Operatív Program (DIMOP Plusz) feladata, a KAP ST csak minimális mértékben járul hozzá

6.5.1 - Az érdekeltek együttműködése elsősorban nem a támogatások meglétén múlik.

7.1.3 - A földhöz jutás adminisztratív eszközökkel könnyíthető, illetve a földpiac függvénye, nem a KAP ST kompetenciája

7.1.4 - A hitelhez jutás adminisztratív eszközökkel könnyíthető, illetve a pénzpiacok függvénye, nem a KAP ST kompetenciája

7.1.5 - Az adminisztratív terhek csökkentése elsősorban az állami szervek feladata, a stratégiai terv ehhez csak hozzá tud járulni.

8.1.1 - A vidéki foglalkoztatás - így a nők foglalkoztatása is - sok tényező függvénye, támogatás oldalról a KAP-on kívül a legtöbb OP is ösztönzi a foglalkoztatás növelését.

8.1.2 - A vidéki foglalkoztatás sok tényező függvénye, támogatás oldalról a KAP-on kívül a legtöbb OP is ösztönzi a foglalkoztatás növelését.

8.1.6 - A körkörös gazdálkodás kialakítását a vidéki területen számos OP segíti a KAP-on kívül.

8.2.1 - Az emberi erőforrás fejlesztése számos OP feladata is.

8.2.2 - Helyi fejlesztéseket a KAP-on kívül a többi OP is támogat.

8.2.3 - Miután a helyi fejlesztési programokat nemcsak a KAP finanszírozza, összehangolásuk is közös felelősség.

8.3.1 - A közlekedési infrastruktúra fejlesztése elsősorban az IKOP plusz feladata.

8.3.2 - A helyi szolgáltatásokat elsősorban nem a KAP támogatja.

8.4.1 - Az aprófalvak alap infrastruktúrájának fejlesztését elsősorban nem a KAP támogatja.

8.4.2 - A szegregáció csökkentése elsősorban nem a KAP feladata.

8.5.1 - A vidéki megújuló energia hasznosítás több más OP (TOP, KEHOP+) feladata is.

9.1.3 - Az állategészségügyi előrejelző rendszerek fejlesztése állami feladat

9.2.2 - Az adatbázisok fejlesztése elsősorban állami feladat, kisebb részben a Digitális Megújulás Operatív Program (DIMOP Plusz) feladata, a KAP ST csak minimális mértékben járul hozzá

9.3.2 - A KAP ST kutatásokat csak az EIP-eken keresztül támogat, ugyanakkor a kutatások számos egyéb programból finanszírozhatók

9.5.1 - Az adatbázisok fejlesztése elsősorban állami feladat, kisebb részben a Digitális Megújulás Operatív Program (DIMOP Plusz) feladata

9.7.1 - Az információs rendszerek fejlesztése elsősorban állami feladat, kisebb részben a Digitális

Megújulás Operatív Program (DIMOP Plusz) feladata CCO.2.1 - A képzés és továbbképzés infrastruktúrájának fejlesztése állami feladat, illetve DIMOP Plusz és más OP-k feladata CCO.4.1 - A szélessávú internet hálózat fejlesztése elsősorban a TOP feladata CCO.4.2 - Az adatbázisok és az informatikai háttér fejlesztése elsősorban állami feladat, kisebb részben a Digitális Megújulás Operatív Program (DIMOP Plusz) feladata, a KAP ST csak minimális mértékben járul hozzá CCO.4.3 - Az elektronikus ügyintézés kiterjesztése nem csak a KAP, hanem a többi OP és az állami költségvetés feladata is.

2.1.SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union

2.1.SO1.1 Summary of the SWOT Analysis

2.1.SO1.1.1 Strengths

E.1. Az éves munkaerőegységre vetített nettó hozzáadott érték Magyarország esetében az uniós átlagon felül javult

E.2. Közepes (90 ezer és 250 ezer euró STÉ) ökonómiai méretű üzemek összességében kiemelkedő hatékonysága

E.3. Jól működő mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer és annak folyamatos fejlesztése

E.4. Benchmark árakhoz igazított szállítási szerződések terjedése (tejtermelés, baromfi- és sertéstartás)

E.5. Mikro-, kis- és középvállalkozások hitelhez jutását segítő AVHGA

E.6. Élelmezésbiztonság szintje

2.1.SO1.1.2 Weaknesses

Gy.1. Mezőgazdasági jövedelmek nemzetgazdasági átlagnál alacsonyabb szintje [SO1/1.1.]

Gy.2. Jövedelmek erős ingadozása több mezőgazdasági ágazatban (pl. egyes zöldség- és gyümölcsfélék, sertéshízlalás, bikahízlalás stb.) [SO1/1.1.] [SO1/1.2.] [SO1/2.3.]

Gy.3. Mezőgazdasági vállalkozások, különösen a kisüzemek és egyes ágazatok jövedelmezőségének erős függősége a közvetlen támogatásoktól

Gy.4. Uniós összevetésben magas termelési költségek és gyenge hatékonyság

Gy.5. Közvetlen támogatások tőkésedése a földbérleti díjakban

Gy.6. Időjárási kockázatokon kívüli egyéb kockázatok kezelésének hiánya, állatbiztosítások kis aránya, derivatív piaci kockázatkezelési eszközök kihasználatlansága [SO1/2.4.]

Gy.7. Nem mezőgazdasági tevékenységet is folytató gazdaságok számának csökkenése

Gy.8. Importfüggőség egyes inputok esetében (pl. fehérjetakarmányok, állattartás eszközei és anyagai, egyes szaporítóanyagok, műtrágya stb.) [SO1/3.2.]

2.1.SO1.1.3 Opportunities

L.1. Közvetlen támogatások hozzájárulása a mezőgazdasági jövedelmekhez, valamint a banki finanszírozás megkönnyítéséhez

L.2. Beruházási támogatások pozitív hatása a beruházási intenzitásra

L.3. Jövedelemstabilizáló eszköz bevezetése

L.4. Fejlesztési pályázatok gyorsabb és rugalmasabb lebonyolítása, kapcsolódó adminisztráció egyszerűsítése

2.1.SO1.1.4 Threats

F.1. Klímaváltozás, időjárási szélsőségek fokozódó előfordulása, új kórokozók, kártevők megjelenése, zoonózisok terjedése, valamint ebből fakadóan a költségek növekedése és a jövedelmek csökkenése [SO1/2.1.] [SO1/2.2.] [SO1/3.1.]

F.2. Uniós agrártámogatások csökkenése és a piaci intézkedések körének szűkülése miatt növekvő kitettség a piaci válsághelyzeteknek [SO1/2.3.]

F.3. Kisüzemek számának további csökkenése, emiatt vidéki munkahelyek megszűnése [SO1/1.1.] [SO1/1.2.]

F.4. Élelmiszer-önellátottsági szint csökkenése az élelmiszerimport (pl. szabadkereskedelmi

egyezmények) és a költségterhek növekedésének (nem termelő beruházások, importált inputok) hatására [SO1/1.2.] [SO1/3.1.]

2.1.SO1.1.5 Other comments

Nem releváns.

2.1.SO1.2 Identification of needs

Code	Title	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Need is addressed in Cap Strategic Plan
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Yes
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Partially
1.1.3.	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Yes
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Yes
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Yes
1.2.4	Mezőgazdasági biztosításkötés (öngondoskodás) ösztönzése	2	Yes
6.1.1	Natura 2000 mezőgazdasági élőhelyek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása	1	Yes
6.3.1	Natura 2000, valamint védett erdei élőhelyek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása	1	Yes
6.6.1	Génmegőrzés, tájgazdálkodás lehetőségeinek kihasználása a klíma adaptív mező- és erdőgazdálkodásban	2	Yes
8.1.1	Vidéken élő nők foglalkoztatási rátájának növelése	1	Partially
8.1.2	Vidéki mikrovállalkozások jövedelmezőségének javítása	1	Partially
8.1.5	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Yes

Other comments related to needs assessment.

Nem releváns

2.1.SO1.4 Intervention logic

Form of Intervention	Type of Intervention	Intervention Code (MS) - Name	Common Output Indicator
DPdecoupled	BISS(21) - Basic income support for sustainability	DP01_E01_BISS_16 - A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás	O.4. Number of hectares benefitting from for basic income support
DPdecoupled	CRISS(29) - Complementary redistributive income support for sustainability	DP02_E02_CRIS_16 - A fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás	O.7. Number of hectares benefitting from complementary redistributive income support
DPdecoupled	CIS-YF(30) - Complementary income support for young farmers	DP03_B01_YFS_16 - Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás	O.6. Number of hectares benefitting from complementary income support for young farmers
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Schemes for the climate, the	DP17_G01_ECOS_16 - Agro-	O.8. Number of

	environment and animal welfare	ökológiai program	hectares or of livestock units benefitting from eco-schemes
DPcoupled	CIS(32) - Coupled income support	DP04_E03_CISB_16 - Cukorrépa termesztés támogatása	O.10. Number of hectares benefitting from coupled income support
DPcoupled	CIS(32) - Coupled income support	DP05_E04_CISR_16 - Rizstermesztés támogatása	O.10. Number of hectares benefitting from coupled income support
DPcoupled	CIS(32) - Coupled income support	DP06_E05_CISV_16 - Zöldségnövény termesztés támogatása	O.10. Number of hectares benefitting from coupled income support
DPcoupled	CIS(32) - Coupled income support	DP07_E06_CISI_16 - Ipari zöldségnövény termesztés támogatása	O.10. Number of hectares benefitting from coupled income support
DPcoupled	CIS(32) - Coupled income support	DP08_E07_CISO_16 - Ipari olajnövény termesztés támogatása	O.10. Number of hectares benefitting from coupled income support
DPcoupled	CIS(32) - Coupled income support	DP09_E08_CISE_16 - Gyümölcstermesztés támogatása (Extenzív)	O.10. Number of hectares benefitting from coupled income support
DPcoupled	CIS(32) - Coupled income support	DP10_E09_CISF_16 - Gyümölcstermesztés támogatása (Intenzív)	O.10. Number of hectares benefitting from coupled income support
DPcoupled	CIS(32) - Coupled income support	DP11_E10_CISS_16 - Anyajuhtartás támogatása	O.11. Number of heads benefitting from coupled income support
DPcoupled	CIS(32) - Coupled income support	DP12_E11_CISC_16 - Anyatehéntartás támogatása	O.11. Number of heads benefitting from coupled income support
DPcoupled	CIS(32) - Coupled income support	DP13_E12_CISM_16 - Hízott bika támogatás	O.11. Number of heads benefitting from coupled income support
DPcoupled	CIS(32) - Coupled income support	DP14_E13_CISD_16 - Tejhasznú tehéntartás támogatása	O.11. Number of heads benefitting from coupled income support
DPcoupled	CIS(32) - Coupled income support	DP15_E14_CISG_16 - Szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása	O.10. Number of hectares benefitting from coupled income support
DPcoupled	CIS(32) - Coupled income support	DP16_E15_CISP_16 - Szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása	O.10. Number of hectares benefitting from coupled income support
Sectoral - Fruit and Vegetables	INVRE(47(1)(a)) - investments in tangible and intangible assets, research and experimental and innovative production methods and other actions	SC28_E01_FVI_47 - Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit	SETUP(47(2)(a)) - setting up, filling and refilling of	SC19_I01_FVF_47 - kölcsönös	O.35. Number of

and Vegetables	mutual funds by producer organisations and by associations of producer organisations recognised under Regulation (EU) No 1308/2013, or under Article 67(7) of this Regulation	kockázatkezelési alapok - zöldség-gyümölcs	supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	INVVO(47(2)(b)) - investments in tangible and intangible assets making the management of the volumes placed on the market more efficient including for collective storage	SC20_I02_FVV_47 - beruházások, amelyek hatékonyabbá teszik a forgalomba kerülő mennyiségek kezelését, közös tárolását - zöldség-gyümölcs	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	STORE(47(2)(c)) - collective storage of products produced by the producer organisation or by its members, including where necessary collective processing to facilitate such storage	SC21_I03_FVS_47 - termékek közös tárolása, ezen belül szükség esetén a termékek kollektív feldolgozása - zöldség-gyümölcs	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	ORCHA(47(2)(d)) - replanting of orchards or olive groves where that is necessary following mandatory grubbing up for health or phytosanitary reasons on the instruction of the Member State competent authority or to adapt to climate change	SC22_I04_FVR_47 - gyümölcsösök újratelepítése - zöldség-gyümölcs	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	WITHD(47(2)(f)) - market withdrawal for free-distribution or other destinations, including where necessary processing to facilitate such withdrawal	SC23_I05_FVW_47 - forgalomból történő kivonás ingyenes szétosztás céljára vagy más rendeltetésre - zöldség-gyümölcs	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	GREEN(47(2)(g)) - green harvesting consisting of the total harvesting on a given area of unripe non-marketable products which have not been damaged prior to the green harvesting, whether due to climatic reasons, disease or otherwise	SC24_I06_FVG_47 - zöldszüret - zöldség-gyümölcs	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	NOHAR(47(2)(h)) - non-harvesting consisting of the termination of the current production cycle on the area concerned where the product is well developed and is of sound, fair and marketable quality, excluding destruction of products due to a climatic event or disease	SC25_I07_FVN_47 - be nem takarítás - zöldség-gyümölcs	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	HARIN(47(2)(i)) - harvest and production insurance that contributes to safeguarding producers' incomes where there are losses as a consequence of natural disasters, adverse climatic events, diseases or pest infestations while ensuring that beneficiaries take necessary risk prevention measures	SC26_I08_FVH_47 - betakarítási és termelési biztosítás - zöldség-gyümölcs	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	COMM(47(2)(l)) - communication actions aiming at raising awareness and informing consumers	SC27_I09_FVM_47 - figyelemfelhívást és a fogyasztók tájékoztatását célzó kommunikációs tevékenységek - zöldség-gyümölcs	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Wine	GREENWINE(58(1)(c)) - green harvesting, which means the total destruction or removal of grape bunches while still in their immature stage, thereby reducing the yield of the relevant area to zero and excluding non-harvesting comprising of leaving commercial grapes on the plants at the end of the normal production cycle	SC07_E06_WIG_58 - Zöldszüret támogatása a borágazatban	O.36. Number of actions or units supported in the wine sector
RD	ASD(72) - Area-specific disadvantages resulting from certain mandatory requirements	RD23_G06_NAG_72 - Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések	O.13. Number of hectares benefitting from support under Natura 2000 or Directive 2000/60/EC
RD	ASD(72) - Area-specific disadvantages resulting from certain mandatory requirements	RD34_F01_NAF_72 - Erdő területeknek nyújtott Natura 2000 kompenzációs kifizetések	O.13. Number of hectares benefitting from support under

			Natura 2000 or Directive 2000/60/EC
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	RD18_I03_JGR_73 - Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR III pillér) Országos mezőgazdasági jégkármérséklő rendszer digitális átállása	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
RD	RISK(76) - Risk management tools	RD16_I01_INS_76 - Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR II. pillér): Díjtámogatott mezőgazdasági biztosítás	O.9. Number of units covered by supported CAP risk management tools
RD	RISK(76) - Risk management tools	RD17_I02_IST_76 - Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR IV. pillér): Mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer	O.9. Number of units covered by supported CAP risk management tools

Overview

A helyzetfeltárás és a SWOT-elemzés fókuszterületei a mezőgazdasági jövedelmek, a jövedelempótló és egyéb támogatások, továbbá a kockázatkezelés, a rezíliencia, valamint az élelmezésbiztonság. A specifikus célkitűzéssel kapcsolatban legfontosabb megállapítás, hogy Magyarországon a jövedelmek a mezőgazdaságban alacsonyabbak, mint a nemzetgazdaság többi ágazatában, továbbá a jövedelmek egyes ágazatokban (pl. gyümölcstermesztés, állattenyésztés) erősen ingadoznak, ezért a legfőbb teendő/szükséglet a jövedelemstabilitás megteremtése a mezőgazdasággal foglalkozók számára. Ezt egyrészt kiszámítható alapjövedelem biztosításával, továbbá a kiegészítő finanszírozás (hitelfelvétel) megkönnyítésével, illetve a különböző kockázatcsökkentő intézkedésekkel (biztosítások megkötésének ösztönzése támogatásokkal) kívánjuk elérni. A kapcsolódó beavatkozások a mezőgazdasági alapjövedelem (BISS), továbbá az ezt kiegészítő közvetlen támogatási formák (fiatal gazda, termeléshez kötött stb.), a különféle szektorális (SC) támogatások, valamint a vidékfejlesztési eszköztárba tartozó kockázatkezelési eszközök (RD 16, 17). A hitelfelvétel megkönnyítése történhet garanciadíj-támogatással (szinte mindegyik DP, illetve RD intézkedés lehetőséget ad rá), a hitelfelvétel ügyintézésének könnyítésével, a biztosíték csökkentésével, a hiteldíjak csökkentésével stb. A hitelfelvétel szabályozása elsősorban KAP-on kívüli eszközökkel történik, nemzeti jogszabályokon, illetve a bankok saját üzleti szabályzatain keresztül.

Az elemzések alapján kimutatható, hogy az egyes ágazatokban tevékenykedő üzemek közvetlen támogatások nélkül nagy arányban veszteségesen működnének. A közvetlen támogatások célzott formái közül termeléshez kötött támogatást (CIS) ezért a következő ágazatoknak szükséges biztosítani, előmozdítva ezzel a jövedelmezőségük stabilizálását és az ellenálló képességük javulását, közép- és hosszú távon:

Növénytermesztés: cukorrépa termesztés, rizs termesztés, ipari zöldség és zöldség termesztés, gyümölcstermesztés, ipari olajnövény termesztés, szemes- és szálas fehérjenövény termesztés.

Állattenyésztés: anyajuh tartás, hízott bika tartás, anyatehén tartás, tejhasznú tehén tartás.

A mezőgazdasági jövedelmek alacsony szintje és a jövedelemingadozás további, jelentős fenyegetéseket is magában rejt, mint a kisüzemek számának csökkenése, és ezzel munkahelyek megszűnése, illetve az élelmiszer-önellátottsági szint és ezzel párhuzamosan az élelmezésbiztonság csökkenése.

A mezőgazdasági termelést fenyegető tényezők közül külön is kiemelendő az időjárási szélsőségek mind gyakoribb előfordulása, illetve a kártevők és kórokozók gyors terjedése és kártételük növekedése, amely fenyegetéseket a kockázatkezelési eszközök támogatásával kívánunk enyhíteni.

A termelés biztonságát a közvetlen és szektorális támogatásokon, valamint a kockázatok csökkentésén túl a minőségi termelés alapjainak megteremtésén, így a szaporítóanyagok, gépek, épületek megvásárlásán,

felújításán keresztül lehet megteremteni. Az SO1 céljaihoz így közvetve a KAP ST minden támogatás típusa hozzájárul.

2.1.SO1.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective

Nem releváns.

2.1.SO1.8 Selection of the result indicator(s)

Selection of the result indicator(s) for this specific objective

Result indicators [recommended Result indicators for this specific objective are fully displayed in bold]	Target value
R.4 - Linking income support to standards and good practices Share of utilised agricultural area (UAA) covered by income support and subject to conditionality	94.17 %
R.5 - Risk management Share of farms with supported CAP risk management tools	10.31 %
R.6 PR - Redistribution to smaller farms Percentage of additional direct payments per hectare for eligible farms below average farm size (compared to average)	112.25 %
R.7 PR - Enhancing support for farms in areas with specific needs Percentage of additional support per hectare in areas with higher needs (compared to average)	111.57 %
R.8 - Targeting farms in specific sectors Share of farms benefitting from coupled income support for improving competitiveness, sustainability or quality	18.32 %
R.36 CU PR - Generational renewal Number of young farmers benefitting from setting up with support from the CAP, including a gender breakdown	6,800.00

Justification of the targets and related milestones

SO1 – A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió-szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából

Az egyes R indikátorok mérföldkő értékét, illetve a kapcsolódó beavatkozások hozzájárulásának értékét (éves bontásban) a csatolt táblázat tartalmazza, így ezek minden részletre kiterjedő ismertetésétől a szövegben eltekintünk.

R.4 - A jövedelemtámogatásnak az előírások betartásától és a bevált gyakorlatok alkalmazásától való függővé tétele: Jövedelemtámogatás alá eső és feltételességhez kötött mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya

Az R.04 indikátor célértéke: 94,17%, amely évente 5 000 000 ha mezőgazdasági terület (UAA) jövedelemtámogatását jelenti az összes, 5 309 520 ha-hoz viszonyítva. Az indikátor célértékét 100%-ban a fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás (DP01_E01_BISS_16) által lefedett terület határozza meg, az indikátorérték számszerűsítésénél releváns többi beavatkozás által lefedett területek ennek részhalmazai, és így teljes átfedésben vannak. A duplikációk kiszűrése miatt az átfogó célértékhez nem adnak hozzá. Másképp fogalmazva: az R.04 indikátor értéke szempontjából releváns beavatkozások által támogatott területegységek egyben „a fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatásban” (DP01_E01_BISS_16) is részesülnek.

Az R.04 szempontjából releváns beavatkozások (közvetlen kifizetések és egy - Natura 2000 mezőgazdasági területeket érintő – vidékfejlesztési beavatkozás) mindegyike reagál az SO1 specifikus célkitűzés következő öt szükségletéből legalább egyre:

·Magyarországon a mezőgazdaságban az éves átlagos munkajövedelem 9,4 ezer euró/TME volt, ami a nemzetgazdasági átlag (10,7 ezer euró/TME[1]) 88 százaléka. A 2014–2019 közötti időszakban a mezőgazdasági munkajövedelem lemaradása a nemzetgazdasági átlagtól nem változott.[2] A tapasztalatok azt mutatják, hogy Magyarországon az EU-csatlakozástól 2013-ig folyamatosan növekvő uniós közvetlen

támogatások hozzájárultak a mezőgazdasági jövedelmek növekedéséhez, a banki finanszírozás megkönnyítéséhez, a likviditás javulásához, a fejlesztésekhez[3]. Ezért a továbbiakban is szükség van a **kiszámítható alapjövedelem biztosítás**ára a gazdálkodóknak (1.1.1. szükséglet).

·A jövedelem stabilitás a gazdálkodók számára kezességvállalással, hitelgaranciával fokozható. Szükséges **elérhető hitel finanszírozás** biztosítása (1.1.2. szükséglet). A hitelhez jutás adminisztratív eszközökkel könnyíthető, illetve a pénzpiacok függvénye, nem közvetlenül a KAP ST kompetenciája, az alszükségletre az 1.1.1 alszükségletre is válaszoló beavatkozások közvetett módon és részben reagálnak.

·A közvetlen kifizetések méltányosságának, eredményességének és hatékonyságának javítása, valamint a támogatások célzottabbá tétele érdekében különös figyelmet kell fordítani a **kis- és közepes méretű gazdaságok jövedelmezőségének javítás**ára (1.1.3. szükséglet).

·A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta **károk kezelése a mezőgazdaságban** (1.2.1 szükséglet)

·Az elmúlt években tapasztalt erőteljes termelői ár ingadozások (harmadik országok kereskedelemkorlátozó intézkedései, állategészségügyi járványok stb. miatt), valamint az időjárási szélsőségek (pl. tavaszi fagykár, jégeső) miatt szükséges a gazdálkodók jövedelmét veszélyeztető **piaci kockázatok (pl. nagymértékű árcsökkenés) hatásának mérséklése** (1.2.3. szükséglet)

R.5 - Kockázatkezelés: Támogatott KAP kockázatkezelési eszközökkel rendelkező gazdaságok aránya

Az R.5 indikátor célértéke: 10,31%, amely 24 840 kedvezményezett gazdaságot jelent, az összes, 241.000-hez viszonyítva.

Az indikátor célértékének 97%-át a „Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR II. pillér): Díjtámogatott mezőgazdasági biztosítás” (RD16_I01_INS_76) beavatkozás adja, amely az SO1 specifikus célkitűzés 1.2. főszükségletére („Természeti (időjárás) és piaci kockázatokból fakadó jövedelemingadozások csökkentése”) reagál. Az előző programozási időszakban díjtámogatásban részesült termelők számát (2021-ben 20 790) és annak növekedését (2017-2021 között átlagosan 17%) alapul véve, kikérve a Magyar Biztosítók Szövetségének (MABISZ) véleményét is, megalapozottnak tekinthető a 24.000 termelőt számláló célérték.

A célértékhez hozzájárul még szerény mértékben a „Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR IV. pillér): Mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer” (RD17_I02_IST_76) beavatkozás is, amely szintén az 1.2. főszükségletre reagál. A 2021. évben bevezetett krízis biztosítási rendszer egy úttörő jellegű támogatási program, amely a növénytermesztés mellett az állattenyésztési ágazatra is kiterjed, továbbá az általa kezelt kockázatok köre is túlmutat az időjárási és klimatikus jelenségek miatti károkon. Mindezek alapján elmondható, hogy a magyar kockázatkezelési rendszer a krízisbiztosítással lett teljes. A 2023-2027-es tervezési időszakban a csatlakozási kedv mérsékelt ütemű növekedésével lehet számolni, tekintve, hogy egy 2021-ben induló intézkedésről van szó. Objektíven mérlegelve a 2026-2027. évre (ST-ből való finaiszírozással érintett évekre) a csatlakozott termelők száma 1050 főre becsülhető, amelyek 20%-a díjtámogatott mezőgazdasági biztosításban is részesül.

Ezen túlmenően még további, SO1 specifikus szükségletekre reagáló beavatkozások is hozzájárulhatnak az indikátor értékéhez, ezek számára azonban nincs előre meghatározott célérték rögzítve. Ilyen beavatkozások pl.:

·Kölcsönös kockázatkezelési alapok - zöldség-gyümölcs (SC19_I01_FVF_47)

·Betakarítási és termelési biztosítás - zöldség-gyümölcs (SC26_I08_FVH_47)

·Zöldszüret - zöldség-gyümölcs (SC24_I06_FVG_47)

·Zöldszüret támogatása a borászatban (SC07_E06_WIG_58)

R.6 PR - Újraelosztás kisebb gazdaságok részére: Az átlagos gazdaságméret alatti támogatható gazdaságok részére nyújtott további közvetlen kifizetések százaléka hektáronként (az átlaghoz viszonyítva)

Az R.6 indikátor célértéke 112,25%, amely azt mutatja, hogy az átlagos gazdaságméret alatti kedvezményezettek részére a hektáronkénti átlagos kifizetés összege (299,15 EUR/ha) hogyan viszonyul az összes kedvezményezett felé teljesített hektáronkénti átlagos kifizetés összegéhez (266,51 EUR/ha).

Az indikátor célérték az alábbi tényezők figyelembe vételével került meghatározásra:

·A KAP kedvezményezettek átlagos terület mérete 30,40 ha,

·Közvetlen kifizetések (DP) összege az átlag alatti mérettel rendelkező kedvezményezettek részére: 287 872 956,99 EUR,

·Az átlag alatti mérettel rendelkező kedvezményezettek támogatással érintett hektárszáma összesen: 962 296,25 ha,

·Közvetlen kifizetések összege (DP) az összes KAP kedvezményezettek részére: 1 323 088 879,01 EUR

·Az összes KAP kedvezményezett támogatással érintett hektárszáma összesen (melyet a pontosabb becslés érdekében a legutolsó lezárt év (2020) adataival számoltunk): 4 964 458,61 ha.

Az indikátor célérték kalkulációja során az összes közvetlen kifizetésekkel kapcsolatos beavatkozás figyelembevételre került, amelyek az R.4 indikátor esetében már felsorolt 5 szükséglet mindegyikére reagálnak.

R.7 PR - A sajátos igényű területeken működő gazdaságoknak nyújtott támogatás növelése: További támogatás százaléka hektáronként magasabb igényű területeken (az átlaghoz viszonyítva)

Az indikátor átfogó célértéke 111,57%, amely azt mutatja, hogy a sajátos igényű területeken élő kedvezményezettek számára nyújtott hektáronkénti jövedelemtámogatás összege (303,67 EUR/ha) hogyan viszonyul az összes kedvezményezett részére kifizetett hektáronkénti jövedelemtámogatás összegéhez (272,18 EUR/ha).

Az indikátor célérték kalkulációja során az összes közvetlen kifizetésekkel kapcsolatos beavatkozás mellett a Natura 2000 (mezőgazdasági és erdő) területek részére nyújtott kompenzációs kifizetések is figyelembevételre kerültek, amelyek az R.4 indikátor esetében már felsorolt 5 szükségletekre reagálnak.

R.8 - Adott ágazatokban működő gazdaságok részére biztosított támogatás: A versenyképesség, a fenntarthatóság és a minőség javítását célzó, termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő gazdaságok aránya

Az indikátor célértéke: 18,32%, mely a CIS támogatásban részesülő kedvezményezettek (44 148) és az összes gazdaság (241 000 gazdaság) arányát mutatja.

Az indikátor célérték kalkulációja során az összes termeléstől függő közvetlen kifizetésekkel kapcsolatos beavatkozás figyelembevételre került, amelyek az R.4 indikátor esetében már felsorolt 5 szükséglet mindegyikére reagálnak.

A célértékek meghatározását segítették a 2015-2022 közötti időszakban szerzett tapasztalatok, és a viszonylagos stabilitás a támogatott ágazatok körében. Ez ugyanis megfelelő alapadatokkal szolgált arról, hogy a támogatott ágazatok bevételei között a termeléshez kötött támogatások milyen szerepet játszanak, és mit okozna annak hiánya az üzemi eredményességben. A SWOT elemzés megállapításai megmutatták, hogy a támogatott ágazatok esetében kulcsfontosságú elem a termeléshez kötött támogatás.

Az ágazati helyzetelemzésekben szereplő többéves statisztikai adatsorok alapján került meghatározásra az érintett gazdaságok száma és az az összeg, amely jellemzően elegendő arra, hogy az adott tevékenység során keletkező veszteséget minimalizálja vagy adott esetben a jövedelmezőségét egy elvárt szintre emelje, és így megelőzhető legyen az adott tevékenység beszüntetése vagy más növénykultúrákra történő áttérés.

R.36 CU PR - Generációs megújulás: KAP-támogatás segítségével vállalkozást indító fiatal mezőgazdasági termelők száma, nemek szerinti bontással együtt

Az indikátor átfogó célértéke 6 800 vállalkozást indító fiatal mezőgazdasági termelő. Az indikátor célértéknek döntő többségét, 5 500 vállalkozást, a „Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás” (DP03_B01_YFS_16) beavatkozás adja, amely az SO1 specifikus célkitűzést megalapozó, az R.4 indikátor esetében már felsorolt 5 szükséglet mindegyikére reagál.

A 2015-től induló időszak elején kihasznált lehetőséggel élő termelők után várhatóan mérsékelten lehet dinamizálni a lehetséges új belépőket. Ennek eredményeként az öt éves támogathatósági korlátra figyelemmel a „demográfiai tartalék” kimerülni látszik. A 2020-ban tapasztalt érdemi visszaesést követően a későbbi években is ilyen irányú folyamatra lehet számítani. Ennek tompítására szolgál a

fajlagos támogatási összeg és a maximális támogatható hektárszám felemelése. A tervezést tehát mind a várható kimenetek, mind pedig az új belépők száma szempontjából bizonytalanság övezi. Ezért a realitásokat követő, óvatos tervezés vált indokolttá.

Az indikátor értéket megalapozó részletes háttérelemzéseket a DP03_B01_YFS_16 beavatkozás tervezett egységösszegeinek indoklását bemutató fejezet tartalmazza.

[1] Teljes munkaidő egyenérték

[2] *1. specifikus célkitűzés helyzetelemzése (2021.06.30.), 1. fejezet*

[3] *1. specifikus célkitűzés helyzetelemzése (2021.06.30.), 2. fejezet*

2.1.SO1.9 Justification of the financial allocation

A mezőgazdasági üzemek fennmaradását biztosító jövedelem és rezíliencia támogatása és az élelmezésbiztonság fenntartása érdekében az SO céljaira jelentős forrásokat biztosítunk. A közvetlen támogatások (területalapú, valamint a termeléshez kapcsolt támogatások, a fiatal mezőgazdasági termelők számára nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás, valamint az átlagos gazdaságméret alatti támogatható gazdaságok részére nyújtott további közvetlen kifizetések) teljes mértékben ezen célkitűzést szolgálják. Mindezen felül a szektorális beavatkozások valamint a II. pillér forrásai, mint például a kockázatkezeléssel kapcsolatos beavatkozások is az SO céljaihoz járulnak hozzá.

A vonatkozó bizottsági ajánlás "A gazdaságok életképességének javítása a különböző üzemméretű, ágazatot képviselő és területen elhelyezkedő (hivatásos) gazdaságok közötti jövedelemkülönbségek hatékonyabb kezelése révén". Az allokált források révén a cél elérhető.

2.2 Context Indicators and other values used for the calculation of the targets

Context indicators (PMEF Code)	Baseline value	Baseline year	Updated value	Updated year	Justification/Comments	Source of data
C.01 Total rural population – for LEADER (R.38) (Person)	1,813,276.00	2020	3,829,472.00	2021	A 10.000 fő alatti településeken élők száma + 10.000 fő feletti települések külterületi lakosság száma	Központi Statisztikai Hivatal
C.01b Total rural population – for services and infrastructure (R.41) (Person)	1,813,276.00	2020	3,829,472.00	2021	A 10.000 fő alatti településeken élők száma + 10.000 fő feletti települések külterületi lakosság száma	Központi Statisztikai Hivatal
C.05 Total forest area (Hectares)	2,416,138.00	2018	1,941,600.00	2021	A C05 alatt az eredeti érték a CORINE adat, ami fizikai fás szárú borítottságot takar (land cover). Ebben benne vannak: parkok, arborétumok, fásulások	Országos Erdőállomány Adattár 2021. jan.1. 2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról 6.§ (1) bek.
C.12 Total number of farms (Farm)	430,000.00	2016	241,000.00	2020	A gazdaságok számáról aktuálisabb képet ad a 2020-as agrárcenzus, az adat hivatalos, hamarosan publikálásra kerül.	Központi Statisztikai Hivatal
C.17 Total utilised agricultural area (UAA) (Hectares)	5,309,520.00	2019				
C.19 Total agricultural area and forest area in Natura 2000 sites (Hectares)	721,099.00	2018	1,557,063.00	2023	C.19 total agricultural area in Natura 2000 Updated value 1 557 063 ha	Európai Környezetvédelmi Ügynökség becslése, Európai Bizottság, GREX dokumentum 2023.05.02
C.23 Total number of livestock units (Livestock units)	2,444,890.00	2016				
D.35 Total number of beehives notified to the EU Commission: average of the latest three years available at the time of establishing the plan. (Beehives)	1,212,009.00	2020				

2.3 Targets Plan

2.3.1 Recapitulative table

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
R.1 CU PR Enhancing performance through knowledge and innovation Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups supported by the CAP in order to enhance sustainable economic, social, environmental, climate and resource efficiency performance	XCO	100,000	244,545	390,096	541,644	692,189	736,204	736,210	736,210
R.2 CU Linking advice and knowledge systems Number of advisors receiving support to be integrated within Agricultural Knowledge and Innovation Systems (AKIS)	XCO	582	3,506	6,430	9,354	12,278	14,639	14,640	14,640
R.3 CU Digitalising agriculture Share of farms benefitting from support for digital farming technology through CAP	SO2, XCO	%	%	0.22 %	3.76 %	7.30 %	7.69 %	7.69 %	7.69 %
R.3 Numerator: Number of beneficiaries from relevant paid support		farm	farm	530 farm	9,070 farm	17,600 farm	18,541 farm	18,541 farm	18,541 farm
R.3 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.4 Linking income support to standards and good practices Share of utilised agricultural area (UAA) covered by income support and subject to conditionality	SO1	%	94.17 %	94.17 %	94.17 %	94.17 %	94.17 %	%	94.17 %
R.4 Numerator: Number of hectares paid		ha	5,000,000 ha	5,000,000 ha	5,000,000 ha	5,000,000 ha	5,000,000 ha	ha	5,000,000 ha
R.4 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.5 Risk management Share of farms with supported CAP risk management	SO1	%	%	%	%	9.88 %	10.31 %	%	10.31 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
tools									
R.5 Numerator: Number of farms benefiting from relevant support		farm	farm	farm	farm	23,800 farm	24,840 farm	farm	24,840 farm
R.5 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.6 [PR] Redistribution to smaller farms Percentage of additional direct payments per hectare for eligible farms below average farm size (compared to average)	SO1	%	112.25 %	112.25 %	112.25 %	112.25 %	112.25 %	0.00 %	112.25 %
R.6 Numerator: Average DP/ha paid to beneficiaries below average farm size		EUR/ha	299 EUR/ha	299 EUR/ha	299 EUR/ha	299 EUR/ha	299 EUR/ha	0 EUR/ha	299 EUR/ha
R.6 Denominator: Average DP/ha paid to all beneficiaries		EUR/ha	267 EUR/ha	267 EUR/ha	267 EUR/ha	267 EUR/ha	267 EUR/ha	EUR/ha	267 EUR/ha
R.7 [PR] Enhancing support for farms in areas with specific needs Percentage of additional support per hectare in areas with higher needs (compared to average)	SO1, SO6	%	111.57 %	111.57 %	111.57 %	111.57 %	111.57 %	%	111.57 %
R.7 Numerator: Average income support/ha for beneficiaries in areas with specific needs		EUR/ha	304 EUR/ha	304 EUR/ha	304 EUR/ha	304 EUR/ha	304 EUR/ha	EUR/ha	304 EUR/ha
R.7 Denominator: Average income support/ha paid to all beneficiaries		EUR/ha	272 EUR/ha	272 EUR/ha	272 EUR/ha	272 EUR/ha	272 EUR/ha	EUR/ha	272 EUR/ha
R.8 Targeting farms in specific sectors Share of farms benefitting from coupled income support for improving competitiveness, sustainability or quality	SO1, SO2	%	18.32 %	18.32 %	18.32 %	18.32 %	18.32 %	%	18.32 %
R.8 Numerator: Number of beneficiaries of coupled income support		farm	44,148 farm	44,148 farm	44,148 farm	44,148 farm	44,148 farm	farm	44,148 farm
R.8 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.9 [CU PR] Farm modernisation Share of farmers receiving investment support to restructure and modernise, including to improve resource efficiency	SO2, SO7	%	0.25 %	0.75 %	1.29 %	2.16 %	2.70 %	3.20 %	3.20 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
R.9 Numerator: Number of beneficiaries receiving relevant support		farm	600 farm	1,800 farm	3,100 farm	5,200 farm	6,500 farm	7,700 farm	7,700 farm
R.9 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.10 [CU PR] Better supply chain organisation Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP	SO2, SO3	2.61 %	2.64 %	3.53 %	3.66 %	3.79 %	3.79 %	3.79 %	3.79 %
R.10 Numerator: Number of beneficiaries from relevant support		6,300 farm	6,353 farm	8,498 farm	8,826 farm	9,145 farm	9,145 farm	9,145 farm	9,145 farm
R.10 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.11 /Fruit and Vegetables Concentration of supply Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors	SO3	16.50 %	17.59 %	18.76 %	19.81 %	20.92 %	%	%	20.92 %
R.11 Numerator: Total value of marketed production by POs with operational programmes		159,525,509 EUR	170,123,321 EUR	181,361,794 EUR	191,536,357 EUR	202,265,005 EUR	EUR	EUR	202,265,005 EUR
R.11 Denominator: Total value of production of sectors concerned		966,908,164 EUR	966,908,164 EUR	966,908,164 EUR	966,908,164 EUR	966,908,164 EUR	EUR	EUR	966,908,164 EUR
R.12 Adaptation to climate change Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to improve climate adaptation	SO4	%	16.78 %	16.78 %	21.49 %	21.51 %	16.25 %	0.04 %	21.51 %
R.12 Numerator: Number of hectares paid		ha	890,781 ha	890,781 ha	1,140,759 ha	1,141,836 ha	862,675 ha	2,154 ha	1,141,836 ha
R.12 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.13 [PR] Reducing emissions in the livestock sector Share of livestock units (LU) under supported commitments to reduce emissions of greenhouse gases and/or ammonia, including manure management	SO4	%	%	%	13.37 %	13.37 %	%	%	13.37 %
R.13 Numerator: Number of Livestock Units for which a related payment was made		LU	LU	LU	327,000 LU	327,000 LU	LU	LU	327,000 LU
R.13 Denominator: Total number of livestock units		2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
		LU	LU	LU	LU	LU	LU	LU	LU
R.14 [PR] Carbon storage in soils and biomass Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to reduce emissions or to maintain or enhance carbon storage (including permanent grassland, permanent crops with permanent green cover, agricultural land in wetland and peatland)	SO4	%	16.84 %	16.84 %	21.11 %	21.14 %	12.19 %	0.04 %	21.14 %
R.14 Numerator: Number of hectares paid		ha	894,285 ha	894,285 ha	1,121,097 ha	1,122,174 ha	647,112 ha	2,154 ha	1,122,174 ha
R.14 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.15 [CU] Renewable energy from agriculture and forestry and from other renewable sources Supported investments in renewable energy production capacity, including bio-based (in MW)	SO4	MW	2 MW	21 MW	30 MW	65 MW	98 MW	131 MW	131 MW
R.16 [CU] Investments related to climate Share of farms benefitting from CAP investment support contributing to climate change mitigation and adaptation, and to the production of renewable energy or biomaterials	SO4	%	0.02 %	0.54 %	0.83 %	1.68 %	2.51 %	3.16 %	3.16 %
R.16 Numerator: Number of farms benefitting from CAP investment support contributing to climate change mitigation and adaptation, and to renewable energy or biomaterials production		farm	45 farm	1,304 farm	2,007 farm	4,048 farm	6,044 farm	7,612 farm	7,612 farm
R.16 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.17 [CU PR] Afforested land Area supported for afforestation, agroforestry restoration, including breakdowns	SO4, SO5, SO6	ha	ha	5,587 ha	11,174 ha	16,174 ha	21,174 ha	21,174 ha	21,174 ha
R.18 [CU] Investment support for the forest sector Total investment to improve the performance of the forestry sector	SO4, SO5, SO6, SO8	EUR	22,832,136 EUR	134,449,635 EUR	252,247,065 EUR	361,567,094 EUR	448,423,415 EUR	448,423,415 EUR	448,423,415 EUR
R.19 [PR] Improving and protecting soils	SO5	%	28.41 %	28.41 %	30.41 %	30.48 %	28.55 %	0.14 %	30.48 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments beneficial for soil management to improve soil quality and biota (such as reducing tillage, soil cover with crops, crop rotation included with leguminous crops)									
R.19 Numerator: Number of hectares paid		ha	1,508,361 ha	1,508,361 ha	1,614,637 ha	1,618,456 ha	1,515,999 ha	7,638 ha	1,618,456 ha
R.19 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.20 PR Improving air quality Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to reduce ammonia emission	SO5, SO9	%	13.48 %	13.48 %	13.48 %	13.48 %	13.48 %	%	13.48 %
R.20 Numerator: Number of hectares paid		ha	715,521 ha	715,521 ha	715,521 ha	715,521 ha	715,521 ha	ha	715,521 ha
R.20 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.21 PR Protecting water quality Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for the quality of water bodies	SO5	%	20.40 %	20.40 %	25.19 %	25.24 %	13.66 %	0.09 %	25.24 %
R.21 Numerator: Number of hectares paid		ha	1,082,892 ha	1,082,892 ha	1,337,518 ha	1,340,025 ha	725,354 ha	5,014 ha	1,340,025 ha
R.21 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.22 PR Sustainable nutrient management Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments related to improved nutrient management	SO4, SO5, SO6	%	17.18 %	17.18 %	21.89 %	21.89 %	13.48 %	%	21.89 %
R.22 Numerator: Number of hectares paid		ha	911,988 ha	911,988 ha	1,162,420 ha	1,162,420 ha	715,521 ha	ha	1,162,420 ha
R.22 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.23 PR Sustainable water use Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to improve water balance	SO5	%	15.74 %	15.74 %	18.94 %	18.94 %	9.15 %	%	18.94 %
R.23 Numerator: Number of hectares paid		ha	835,668 ha	835,668 ha	1,005,795 ha	1,005,795 ha	486,076 ha	ha	1,005,795 ha
R.23 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.24 PR Sustainable and reduced use of pesticides	SO5, SO6,	%	18.14 %	18.14 %	23.94 %	23.94 %	18.14 %	%	23.94 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
Share of Utilised Agricultural Area (UAA) under supported specific commitments which lead to a sustainable use of pesticides in order to reduce risks and impacts of pesticides, such as pesticides leakage	SO9								
R.24 Numerator: Number of hectares paid		ha	963,090 ha	963,090 ha	1,270,875 ha	1,270,875 ha	963,090 ha	ha	1,270,875 ha
R.24 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.25 Environmental performance in the livestock sector Share of livestock units (LU) under supported commitments to improve environmental sustainability	SO5, SO6	%	%	%	1.45 %	1.45 %	%	%	1.45 %
R.25 Numerator: Number of Livestock Units for which a related payment was made		LU	LU	LU	35,573 LU	35,573 LU	LU	LU	35,573 LU
R.25 Denominator: Total number of livestock units		2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU
R.26 [CU] Investment related to natural resources Share of farms benifitting from CAP productive and non-productive investment support related to care for the natural resource	SO5	%	%	0.46 %	0.91 %	1.20 %	1.37 %	1.37 %	1.37 %
R.26 Numerator: Number of farms receiving relevant support		farm	farm	1,100 farm	2,200 farm	2,900 farm	3,300 farm	3,300 farm	3,300 farm
R.26 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.27 [CU] Environmental or climate-related performance through investment in rural areas Number of operations contributing to environmental sustainability and the achievement of climate mitigation and adaptation goals in rural areas	SO4, SO5, SO6		506	1,035	1,422	1,649	1,675	1,675	1,675
R.28 [CU] Environmental or climate-related performance through knowledge and innovation Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups	XCO	60,000	146,727	234,058	324,986	415,313	441,722	441,726	441,726

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
supported by the CAP related to environmental or climate-related performance									
R.29 [PR] Development of organic agriculture Share of utilised agricultural area (UAA) supported by the CAP for organic farming with a split between maintenance and conversion	SO4, SO5, SO6, SO9	%	5.26 %	5.26 %	5.26 %	5.26 %	%	%	5.26 %
R.29 Numerator: Number of hectares paid		ha	279,415 ha	279,415 ha	279,415 ha	279,415 ha	ha	ha	279,415 ha
R.29 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.30 [PR] Supporting sustainable forest management Share of forest land under commitments to support forest protection and management of ecosystem services	SO4, SO6	%	0.03 %	3.95 %	5.77 %	6.03 %	6.28 %	6.54 %	6.54 %
R.30 Numerator: Number of hectares paid		ha	660 ha	76,650 ha	112,000 ha	117,000 ha	122,000 ha	127,000 ha	127,000 ha
R.30 Denominator: Total forest area		1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha
R.31 [PR] Preserving habitats and species Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for supporting biodiversity conservation or restoration including high-nature-value farming practices	SO6	%	19.94 %	19.94 %	29.87 %	29.95 %	19.54 %	0.17 %	29.95 %
R.31 Numerator: Number of hectares paid		ha	1,058,725 ha	1,058,725 ha	1,586,038 ha	1,590,450 ha	1,037,289 ha	8,824 ha	1,590,450 ha
R.31 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.32 [CU] Investments related to biodiversity Share of farms benefitting from CAP investment support contributing to biodiversity	SO6	%	%	0.43 %	0.85 %	1.02 %	1.18 %	1.18 %	1.18 %
R.32 Numerator: Number of farms receiving relevant support		farm	farm	1,029 farm	2,058 farm	2,448 farm	2,838 farm	2,838 farm	2,838 farm
R.32 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.33 Improving Natura 2000 management Share of total Natura 2000 area under supported commitments	SO6	%	9.67 %	10.16 %	10.44 %	10.44 %	0.77 %	0.77 %	10.44 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
R.33 Numerator: Ha with relevant commitments on Natura 2000 sites		ha	150,631 ha	158,131 ha	162,631 ha	162,631 ha	12,000 ha	12,000 ha	162,631 ha
R.33 Denominator: Total agricultural area and forest area in Natura 2000 sites		1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha
R.34 PR Preserving landscape features Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for managing landscape features, including hedgerows and trees	SO6	%	0.42 %	0.42 %	0.46 %	0.49 %	0.29 %	0.07 %	0.49 %
R.34 Numerator: Utilised Agricultural Area (UAA) under supported commitments for managing landscape features, including hedgerows and trees		ha	22,318 ha	22,318 ha	24,191 ha	26,064 ha	15,218 ha	3,746 ha	26,064 ha
R.34 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.35 CU Preserving beehives Share of beehives supported by the CAP	SO6	57.76 %	58.99 %	60.23 %	61.47 %	62.71 %	62.71 %	62.71 %	62.71 %
R.35 Numerator: Number of beehives for which a related payment was made		700,000 beehives	715,000 beehives	730,000 beehives	745,000 beehives	760,000 beehives	760,000 beehives	760,000 beehives	760,000 beehives
R.35 Denominator: Total number of beehives notified to the EU Commission: average of the latest three years available at the time of establishing the plan.		1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives
R.36 CU PR Generational renewal Number of young farmers benefitting from setting up with support from the CAP, including a gender breakdown	SO1, SO7		1,700	3,500	4,600	5,700	6,800	6,800	6,800
R.37 CU Growth and jobs in rural areas New jobs supported in CAP projects	SO8		1,700	3,500	4,600	5,700	6,900	6,900	6,900
R.38 CU LEADER coverage Share of rural population covered by local development strategies	SO8	%	98.97 %	98.97 %	98.97 %	98.97 %	98.97 %	98.97 %	98.97 %
R.38 Numerator: Rural population covered by LAG funded through LEADER over the programming period		person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person
R.38 Denominator: Total rural population – for LEADER (R.38)		3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
		person	person	person	person	person	person	person	person
R.39 CU Developing the rural economy Number of rural businesses including bio-economy businesses developed with CAP support	SO3, SO7, SO8		200	700	1,400	2,700	3,700	4,600	4,600
R.40 CU Smart transition of the rural economy Number of supported smart-village strategies	SO8, XCO		5	15	35	52	52	52	52
R.41 CU PR Connecting rural Europe Share of rural population benefitting from improved access to services and infrastructure through CAP support	SO8	%	%	4.65 %	9.27 %	16.19 %	23.11 %	30.06 %	30.06 %
R.41 Numerator: Rural population benefiting from relevant improvements		person	person	178,000 person	355,000 person	620,000 person	885,000 person	1,151,000 person	1,151,000 person
R.41 Denominator: Total rural population – for services and infrastructure (R.41)		3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person
R.42 CU Promoting social inclusion Number of persons covered by supported social inclusion projects	SO8, XCO		1,045	3,095	7,210	10,730	10,730	10,730	10,730
R.43 PR Limiting antimicrobial use Share of livestock units (LU) concerned by supported actions to limit the use of antimicrobials (prevention/reduction)	SO9	%	33.84 %	45.29 %	48.57 %	51.84 %	8.18 %	%	51.84 %
R.43 Numerator: Number of livestock units for which a related payment was made		LU	827,400 LU	1,107,400 LU	1,187,400 LU	1,267,400 LU	200,000 LU	LU	1,267,400 LU
R.43 Denominator: Total number of livestock units		2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU
R.44 PR Improving animal welfare Share of livestock units (LU) covered by supported actions to improve animal welfare	SO9	%	1.12 %	1.12 %	49.67 %	49.67 %	%	%	49.67 %
R.44 Numerator: Number of livestock units for which a related payment was made		LU	27,400 LU	27,400 LU	1,214,400 LU	1,214,400 LU	LU	LU	1,214,400 LU

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
R.44 Denominator: Total number of livestock units		2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU

2.3.2 Planned interventions and outputs with a direct and significant link to result indicators

See the table in SFC2021 application

2.3.3 Consistency with and contribution to the Union targets for 2030 set out in the Farm to Fork Strategy and the EU Biodiversity for 2030

Amint azt a Stratégiai állásfoglalásban is rögzítettük: a magyar KAP Stratégiai Terv érdemben járul hozzá az Európai Zöld Megállapodás célkitűzéseinek megvalósulásához.

Az alábbiakban a Termőföldtől az Asztalig (F2F) Stratégia, valamint a Biodiverzitás Stratégia mezőgazdaságot és élelmiszeripart érintő célértékeit tekintjük át, és mutatjuk be Tervünk hozzájárulását ezek teljesüléséhez.

F2F célkitűzés: A tápanyagveszteség csökkentése 50 százalékkal, miközben a talaj termékenysége nem romlik

Magyarországon a talajvédő termőföldhasználat alapelvárásait *a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény* szabályozza, mely a talajok általános védelmén túl kiterjed az erózió elleni védekezésre, a talajok szervesanyag-tartalmának megőrzésére, illetve a szikes és savanyú talajok művelésére és a környezetkímélő tápanyag-gazdálkodásra, valamint a talaj túlzott tömörödésének megelőzősére és megszüntetésére, ezáltal vízgazdálkodásának javítására. *A talajvédelmi terv készítésének részletes szabályairól szóló 90/2008. (VII. 18.) FVM rendelet* határozza meg a fenti törvénnyel összhangban, hogy mely tevékenységekhez kell talajvédelmi tervet készíteni (pl. öntözés, hígtrágya, szennyvíz és szennyvíziszap mezőgazdasági felhasználása, erózió elleni műszaki talajvédelmi beavatkozások megvalósítása stb).

KAP Stratégiai Tervünkben a kondicionalitáson belül az **5., 6. és 7. számú GAEC előírás** vonatkozik a talajok védelmére. Ezek az előírások egyrészről a talajromlás és a talajerózió kockázatát hivatottak csökkenteni, másrészről a talajpotenciál megőrzését szolgálják összhangban *a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvénnyel.* Az **agro-ökológiai program** (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16) választható előírásai közül a téli talajtakarás, a forgatás nélküli talajművelés, a talajkondicionálók, nitrogén-inhibitorok, mikrobiológiai készítmények alkalmazása, az ültetvények sorközének takarása, a terménydiverzifikáció, valamint a magasabb arányú nem termelő terület fenntartása (pl. parlag, nitrogénmegkötő növények telepítése, másodvetésű zöldtrágya növények termesztése) betartása segíti elő a talajpotenciál megőrzését és javítását, a talajszerkezet és a talaj biodiverzitásának védelmét és javítását, a talajok tápanyag- és vízmegtartó képességének növelését, valamint az erózió elleni védelmet. Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG, beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható tápanyag-gazdálkodásra (talajvizsgálaton alapuló tápanyag-gazdálkodási terv készítése, nitrogén hatóanyag kijuttatás korlátozása), a talajvédő gazdálkodásra (forgatás nélküli talajművelés, erózióvédelmi intézkedések, talajvédő vetésszerkezet stb.), és ezen felül terület specifikus előíráscsomagok kerültek összeállításra az erózió-, a belvíz-, illetve az aszályérzékeny területekre. Míg az erózió elleni előíráscsomagnak a talajerózióból és/vagy felszíni lefolyásból származó hordalék- és szennyezőanyag terhelés csökkentése az elsődleges célja, addig a belvíz-érzékeny területeken a vízvisszatartás, az aszály-érzékeny területeken pedig a vízmegtartó talajművelés az támogatott jó gyakorlat. Az **ökológiai gazdálkodás támogatása** (beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70) a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a mezőgazdasági terület bruttó tápanyagmérlegének javításához, a talajzsarolás csökkentéséhez, valamint a talajok szervesanyag-készletének helyreállításához. Ezek az előírások mind túlmutatnak a fent részletezett alapkövetelményeken, ezáltal hozzájárulnak a F2F célkitűzés megvalósulásához.

F2F és Biodiverzitás Stratégia célkitűzés: Az EU mezőgazdasági területének 25 százalékán ökológiai gazdálkodást folytassanak

Magyarországon az ökológiai gazdálkodás támogatását a Biodiverzitás Stratégia és a Termőföldtől az Asztalig Stratégia célkitűzéseinek tükrében kiemelt jelentőségűnek tekintjük. Ezzel arányos forrásallokációt, illetve megemelt fajlagos támogatási szintet biztosítunk mind az átállás, mind a fenntartás időszakára.

A már a korábbi vidékfejlesztési programokban is jelenlévő **ökológiai gazdálkodás támogatásának** (ÖKO, beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70) **folytatása és a támogatások folyamatosságának biztosítása kiemelt cél** nemzeti szakpolitikai dimenzióban is, mivel az ökológiai gazdálkodás jelentős környezeti hozzáadott értékű gazdálkodási forma, ami jelentős mennyiségű területen és jelentős forrással járul hozzá a környezeti- és klímatörekvéseinkhez. 2022-től megemelt egységköltséggel, 3 éves kötelezettségvállalási időszakkal hirdettük meg – a VP szabályrendszere szerinti – az új ÖKO felhívást, melyet 2025-től újabb – a Stratégiai Terv szabályrendszere szerinti – ÖKO felhívás követ majd. Tehát 2022-ben még: 1305/2013/EU rendelet 28. cikke (Agrár-környezetvédelemi és éghajlattal kapcsolatos műveletek), illetve a 29. cikke (Ökológiai gazdálkodás), míg 2023-tól determináljuk a KAP Stratégiai Terv rendelet 70. cikke alá (Környezet- és éghajlatvédelmi és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások). A 2025. évi új ÖKO indítása lehetőséget ad, hogy az időközben felmerülő újabb szükségleteknek és/vagy problémákat még hatékonyabban kezelő előíráscsomagokat dolgozzunk ki.

Amint arra az IFOAM nemzetközi ökogazdálkodási szervezet is rámutatott kiadványában (link: https://www.organicseurope.bio/content/uploads/2021/11/IFOAMEU_policy_CAP_externalbriefing_17112021.pdf?dd), Magyarországon **komoly hangsúlyt fektettünk a KAP stratégia tervezés során, hogy a vele párhuzamosan készülő, nemzeti Ökológiai Cselekvési Tervvel (ÖCST) a lehető legerősebb szinergiát alakítsuk ki**. A két programot gondozó stáb szoros együttműködésben dolgozott az elmúlt egy évben.

A Cselekvési Terv legfontosabb célkitűzése, hogy **2027-ig megduplázza a hazai ökológiai művelés alá vont területek méretét, elérve ezzel a 10 százalékos ökoterületarányt,** jelentősen hozzájárulva ezzel az ambiciózus uniós célszám eléréséhez. A Cselekvési Terv intézkedéseinek megvalósításához szükséges forrás jelentős része a hazai KAP Stratégiai Tervbe beépíthető. A magyar **KAP Stratégiai Terv számos ponton segíteni fogja tehát az intézkedéseket:**

- Az Agrárminisztérium rendszeres szakmai egyeztetéseket tart az érintett ágazati szervezetekkel (Vetőmag Szövetég és Terméktanács, Gabonatermesztők Országos Szövetsége, FruitVeB, Baromfi Termék Tanács, Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács, Vágóállat és Hús Szakmaközi Szervezet és Terméktanács, Felelős Élelmiszergyártók Szövetsége stb.) és az Agrárminisztérium Irányító Hatóságával a **KAP felhívások öko célértékekkel való összehangolása és a sikeres ökológiai átállási** arány megvalósítása érdekében 2022-től.
- Az Agrárminisztérium a mezőgazdasági termékekre és élelmiszerekre vonatkozó minőségrendszerek és az önkéntes mezőgazdaságitermék-tanúsító rendszerek nemzeti elismeréséről szóló 26/2018. (X. 1.) AM rendelet szerint – a KMÉ védjegyrendszer részeként – **elismer egy ÖKO-KMÉ védjegyet 2023-ig,** amely – a már létező minőségrendszereket tovább erősítve – ösztönzi a teljes átállást és a bio termékek közül kiemeli a magasabb minőséget (nemzetközi példák: osztrák AMA Biosiegel, német Bio-Siegel mintájára).
- Az Agárminisztérium **kiemelten ösztönzi** (pl. jelentős pályázati plusz pontokkal) az innovációra különösen fogékony gazdálkodói kört, a fiatal gazdákat továbbá a friss zöldség és gyümölcs termelőket az **ökológiai termék-előállításra**, illetve a kisebb létszámú **ökológiai állattartó telepek átállítását** segítő takarmány-integrációk kialakulását (pl. tej, sertés, tojás és húshasznú baromfi és kiskérődző vonalon) 2023-tól.
- Az Agrárminisztérium megbízásából, a NAK kiadásában **ágazat-specifikus technológiai útmutatók és tájékoztatók** készülnek 2022-től a gazdálkodók számára, melyek elősegítik a sikeres ökológiai átállást, az ökológiai állattartás, tápanyag-utánpótlás gyakorlatának elsajátítását, a tanúsított termék-előállítást, valamint tudatosítják az ökológiai gazdálkodás hozzájárulását a

klíma-, biodiverzitás- és egészségvédelmi célokhoz.

- Az Agrárminisztérium a KAP vonatkozó felhívásai (pl. élelmiszerfeldolgozási beruházások felhívásai) által **20 százalékkal megnöveli az ökotermék-integrációban részt vevő termelők számát** 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium **pontosítja a REL együttműködésekkel kapcsolatos követelményeket** és a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével támogatja az **ökológiai rövid ellátási láncok létrehozását**, különös tekintettel az ökogazda-molnár-pék együttműködések és a közösség által támogatott ökológiai mezőgazdasági rendszerek (AMAP rendszerek) létrehozási és működtetési költségeit 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével ösztönzi az **ökológiai állati eredetű termék-előállítást** (pl. tejtermékek, méz, hal, hús, tojás), különös tekintettel az **öko gyepterületekhez köthető állattartás ökológiai minősítésére** (pl. istálló fejlesztések, öko állatállomány átállásával járó állatbeszerzési költségek támogatása) és a kiskérődzőkben rejlő potenciál kiaknázására 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével ösztönzi a **tanúsított öko élelmiszer-előállítást végző feldolgozó üzemek számának megduplázódását** 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium támogatja a **tanúsított ökotermék-előállítók egyéb minőségirányítási rendszerekhez** (IFS, BRC GLOBALG.A.P. stb.) való csatlakozását, legalább a minőségirányítási rendszerekhez való csatlakozás KAP felhíváshoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével 2023-tól.
- Az Agrárminisztérium pályázati keretet biztosít a tanúsított ökoterméket előállító üzemek **fenntartható csomagolástechnikai és logisztikai fejlesztéseihez** és beruházásaihoz az uniós Körforgásos Gazdasági Akciótervvel összhangban, legalább a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével 2023-tól.
- Az Agrárminisztérium a hazai agrármarketing keret 15 százalékát fordítja **ökológiai termékek promóciójára**, amit a KAP-pal összefüggő tájékoztatási kötelezettségeire vonatkozó pályázatok és egyéb hazai kiírású pályázati keretek révén valósít meg 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium támogatja az **ökológiai tanúsítás és a KMÉ védjegyrendszer részeként létrejövő ÖKO-KMÉ védjegy megszerzését és népszerűsítését** a minőségrendszerekhez való csatlakozás és a minőségrendszerek promóciója KAP felhívásokhoz tartozó keretösszegek ökoterület-arányos részével.

Biodiverzitás Stratégia célkitűzés: A tagállamok mezőgazdasági területének 10 százalékát magas biodiverzitású tájelemek borítsák

Magyarországon a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény általánosságban kimondja, hogy **a vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani**, továbbá hogy a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni, valamint biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét is. Meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról

KAP Stratégiai Tervünkben a Natura 2000 területekre vonatkozó **3. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmény** és a **4. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmény** *az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet*, illetve a *NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet* előírásaiban jelenik meg. Az jogszabályi előírások a Natura 2000 területek általános védelmét (pl. engedélyköteles tevékenységek), illetve gyepterületek esetében az azok megőrzését szolgáló minimális földhasználati előírásokat fedik le. A kondicionalitás előírásai közül a **1. számú GAEC előírás**

(állandó gyepek védelme), a **2**. **számú GAEC előírás** (vizes élőhelyek és lápok védelme), a **8. számú GAEC előírás** (nem termelő elemek fenntartása, tájképi elemek védelme és fészkelési időszakra vonatkozó korlátozások), valamint a **9. számú GAEC előírás** (Natura 2000 érzékeny gyepek feltörési tilalma) járul hozzá a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek fenntartásához és sokszínűségének növeléséhez, ezáltal segítik a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását. Az **agro-ökológiai program** (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16) választható előírásai közül az állandó gyepek gazdaság szintű megőrzése, az emelt szintű, **10 százalékos nem termelő elem fenntartási arány**, a táblaméret maximalizálása, a méhekre veszélyes növényvédőszerek korlátozása, az ökológiai növényvédelemben engedélyezett ágensek használata, illetve az ültetvény talajtakarás, sorközgyepesítés választása gyakorlatok is hozzájárulnak a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek fenntartásához és sokszínűségének növeléséhez, a túlzott növényvédőszer-használat csökkentéséhez, ezáltal segítik a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását. Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG, beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70) előíráscsomagjai közül nyolc kifejezetten a mezőgazdasági művelés alatt álló gyep- és szántóterületekhez kötődő közösségi jelentőségű fajok megőrzését célozza fajspecifikus előírásokkal a Magas Természeti Értékű Területeken. Mindemellett a többi előíráscsomag is tartalmaz olyan előírásokat, melyek hozzájárulhatnak a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek és fajok védelméhez, ezáltal elősegítve a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását is. A **Natura 2000 gyep- illetve erdőterületek kompenzációs kifizetései** (beavatkozások kódjai: RD23_G06_NAG_72, RD34_F01_NAF_72) az ezekre a területekre vonatkozó speciális földhasználati előírások következtében keletkezett többletköltség és bevételkiesés kompenzációját szolgálja, mely intézkedés hozzájárul a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javításához. Az **agro-ökológiai nem termelő beruházások** és az azok fenntartását szolgáló **agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés** (beavatkozások kódja: RD21_G04_LCI_73, RD22_G05_LCP_70) a jelenleg a gazdaságosság határán művelt szántóterületek földhasználat váltását hivatott előmozdítani többek közt a biodiverzitás szempontjából fontos élőhelytípusok létrehozásának céljával, úgymint pl. biodiverzitás védelmi tartós zöldugar (méhlegelő), füves cserjesávok, fajgazdag gyepek, mezővédő erdősávok, fás legelők, vizes élőhelyek, illetve gyepes vízvédelmi sávok. Az így létrejövő és megfelelő előírások mentén fenntartott élőhelyek hozzájárulnak a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javításához. Az **erdőgazdálkodás környezeti vagy klíma célú többéves kötelezettségvállalásainak fenntartási támogatása** (EKV, beavatkozás kódja: RD35_F02_FEC_70) intézkedés az erdészeti hatóság által erdőtervben meghatározott kötelezettségeken túlmutató erdő-környezetvédelmi vállalásokkal (folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódra történő átállás, folyamatos javított felújítás, intenzíven terjedő idegenhonos fa és cserjefajok visszaszorítása, tisztások visszaalakítása, az erdőállományok kézimunka igényes ápolása, illetve a természetkímélő anyagmozgatás) hozzájárul a meglévő erdők természetességi állapotának javításához a Natura 2000 erdőterületeken is. Az **erdők klíma és környezeti teljesítményének javító beruházások** az erdőszerkezet átalakításával, az elegyesség növelésével hozzájárulnak a meglévő erdők természetességi állapotának javításához a Natura 2000 erdőterületeken is az érintett erdőrészletre vonatkozó hatóság által jóváhagyott erdőterv alapján. (beavatkozás kódja: RD41_F08_INN_73)

F2F célkitűzés: A növényvédőszerek használatának, valamint kifejezetten a kockázatos növényvédőszerek használatának csökkentése 50 százalékkal

Magyarországon a növényvédő szerek használatára vonatkozó hazai előírásokat elsősorban az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény, illetve a növényvédelmi tevékenységről szóló 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet tartalmazza. Ezek az előírások egyúttal megfelelnek a kondicionalitáson belül a **7. és 8. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelményeknek** (növényvédő szerek forgalomba hozatala, illetve fenntartható használata) is.

KAP Stratégiai Tervünkben az **agro-ökológiai program** (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16) fenti szabályozásokon túlmutató választható előírásai közül több is kapcsolódik a fenntartható növényvédőszer-használathoz, mint pl. a méhekre kifejezetten vagy mérsékelten veszélyes, illetve kockázatos növényvédőszerek használatának korlátozása, illetve az ökológiai gazdálkodásban

engedélyezett biológiai ágensek alkalmazásának ösztönzése. A nem termelő elemek fenntartása segíti a hasznos élő szervezeteket, melyek részét képezik az integrált növényvédelemnek. Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG, beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható növényvédőszer-használatra (a felhasználható növényvédőszer hatóanyagok korlátozása), illetve az integrált növényvédelmi megoldások alkalmazására (növényvédelmi előrejelzés alkalmazása, hasznos élő szervezetek segítése). Az **ökológiai gazdálkodás támogatása** (beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70) a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a mezőgazdasági eredetű peszticid szennyezés csökkentéséhez. Ezek az előírások mind túlmutatnak a fent részletezett alapkövetelményeken. A **mezőgazdasági üzemek fenntartható és digitális fejlesztése**, valamint **a zöldség-gyümölcs ágazati** beavatkozások közül az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések mind lehetőséget adnak olyan beruházások támogatására, amelyek hatékonyan csökkenthetik a mezőgazdasági termelők növényvédőszer felhasználását (beavatkozások kódja: SC18_G02_FVL_47, RD01_E01_FRM_73, RD02_D01_FRM_73).

F2F célkitűzés: A forgalomba hozott antimikrobiális készítmények mennyiségének csökkentése 50 százalékkal

A mezőgazdasági haszonállatok tartása az utóbbi évtizedekben jelentősen megváltozott. Továbbá a fogyasztók részéről az egészséges élelmiszerek felhasználásán túl a fenntarthatóság és az állatok jóléte is előtérbe került.

KAP Stratégiai Tervünkben a támogatási körbe vont **megelőző egészségügyi intézkedések, kezelések az állatállományok általános egészségi és higiéniai állapotának javulásához** vezetnek. Ez csökkenti a megbetegedések számát, ezáltal a gyógykezelések, köztük az antimikrobiális szerek, antibiotikumok adásának szükségességét. Így mérséklődik annak kockázata, hogy antibiotikum rezisztens patogén baktériumtörzsek alakuljanak ki, és terjedjenek el a hazai állományokban. 2022. január 28-tól minden tagállamban közvetlenül alkalmazandó új Uniós szabályozás kerül bevezetésre. Az állatgyógyászati készítményekről szóló 2019/6/EU, továbbá a gyógyszeres takarmányokra irányadó 2019/4/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletek kiemelten kezelik az AMR témakörét, és számos intézkedést és szigorítást tartalmaznak a felelős antibiotikum-használat elősegítésére az állategészségügyben, amire természetesen a KAP-beavatkozásaink kialakításakor is figyelemmel voltunk. (beavatkozás kódok: RD29_G12_AWR_70, RD30_G12_AWC_70, RD31_G12_AWS_70, RD32_G12_AWP_70, RD33_G15_AWB_70)

A nemzetközi irányvonalakkal összhangban 2018 áprilisában **nemzeti állategészségügyi intézkedési terv került kidolgozásra az AMR csökkentésére**, mely többek között célul tűzte ki a 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet módosítását is. A 2021. augusztusban bevezetett új hazai rendelkezések az antibiotikum felhasználás csökkentését és a körültekintő, felelős antibiotikum felhasználást segítik, az állat- és közegészségügy közös védelmének szem előtt tartásával, összhangban a nemzeti szakmapolitikai törekvésekkel. A legfontosabb változások közé tartozik, hogy: (i) antibiotikumot kizárólag vényen írhat fel állatorvos (megrendelő nem alkalmazható), legfeljebb hétnapos kezelésre elegendő mennyiségben; (ii) a humánegészségügyi szempontból ún. kritikusan fontos hatóanyagok megelőző célú alkalmazása tilos, terápiás célra kizárólag rezisztencia vizsgálat elvégzését követően használhatóak; (iii) 2022 januárjától az antibiotikum-felhasználást a jelenleginél bővebb adattartalmú gyógykezelési naplóban kell rögzíteni, s elindul a Nébih online rendszerében történő adatszolgáltatás.

Az élelmiszerlánc-felügyeleti szervek, hatóságok a célzott ellenőrzésekkel, az antimikrobiális készítmények engedélyeinek felülvizsgálatával, a szakmai szervezetekkel való intenzív kapcsolattartással, a vonatkozó nemzetközi feladatok ellátásával, valamint útmutatók kiadásával, képzésekkel járulnak hozzá a felelős antibiotikum-alkalmazáshoz.

2.1.SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

2.1.SO2.1 Summary of the SWOT Analysis

2.1.SO2.1.1 Strengths

E.1. A teljes tényezőtermelékenység Magyarországon az EU28 átlagánál jobban növekedett. (2.)
E.2. A hazai ellátást többségében kielégítő hazai mezőgazdasági termék- és élelmiszer-előállítás (1.)
E.3. Termelési potenciál megléte mind mennyiség, mind minőség tekintetében (1.)
E.4. Pozitív agrár- és élelmiszer-gazdasági külkereskedelmi mérleg (8.)
E.5. Bizonyos termékek esetében jelentős piaci pozíciók az európai piacon (8.)

2.1.SO2.1.2 Weaknesses

Gy.1. A hazai mezőgazdasági genetikai erőforrások fejlesztésének hiánya, elmaradott infrastruktúra (3. és 11.), [SO2/1.2.] [SO2/1.8.]
Gy.2. Alacsony munkatermelékenység (EU átlagának kevesebb mint fele) (2.), [SO2/1.1.] [SO2/1.2.] [SO2/1.8.]
Gy.3. Feldolgozott élelmiszertermékek alacsony aránya az exportban (EU átlaga alatt) (8.), [SO2/1.3] [SO2/ 4.2.]
Gy.4. Szűk exportrádiusz (szállítási távolság) (8.), [SO2/4.2.]
Gy.5. Az uniós átlagtól elmaradó hazai élelmiszer-fogyasztás (7.), [SO2/4.3.]
Gy.6. Mezőgazdasági jövedelmek erős függése a közvetlen támogatásoktól (4.)
Gy.7. Szétaprózódott termelési szerkezet és ebből adódóan heterogén termelési színvonal (1), [SO2/1.8.]
Gy.8. Elavult infrastruktúra, alacsony a post harvest technológiai színvonala (9.), [SO2/2.1.] [SO2/2.2.] [SO2/2.3.]
Gy.9. Digitalizáció terjedését gátoló demográfiai folyamatok, magas beruházási igény és tudáshiány (10. és SO7, 5.), [SO2/5.1.]
Gy.10. A munkaerő képzettségi szintje nem alkalmas az innovatív technológiák megfelelő használatára (10., SO7, 4. és SO10., 3.) [SO2/ 5.1.] [SO2/5.4.]
Gy.11. Stratégiai tervezés, kereskedelmi és marketingismeretek hiányosságai (SO7., 3. 4., és ÉLIP ágazati helyzetelemzés), [SO2/3.5.] [SO2/4.1.] [SO2/5.1.]
Gy.12. A vállalkozások alacsony fokú innovativitása, lassú reakció a fogyasztói igények változására (SO10, 2. és ÉLIP ágazati helyzetelemzés),[SO2/3.1.]
Gy.13. Képzés és továbbképzés hiányos, elavult infrastruktúrája (SO10, 3.), [SO2/3.1.] [SO2/5.5.]
Gy.14. Kutatók és termelők és feldolgozók közötti gyenge együttműködés, gyenge innovációs potenciál (SO10., 1), [SO2/3.1] [SO2/ 3.6.]
Gy.15. Az új, korszerűbb, magasabb értéket képviselő, piacképessé váló termékek, eljárások és technológiák létrehozására irányuló alkalmazott kutatások elmaradottsága (SO10., 2), [SO2¸/3.1] [SO2/3.6] [SO2/5.2.]
Gy.16. Technológiai lemaradás az élelmiszeriparban (ÉLIP ágazati helyzetelemzés),[SO2/ 3.1]
Gy. 17. Öntözött területek alacsony aránya (1), [SO2/1.4.]
Gy. 18. A főbb gyümölcsök termőterülete csökken vagy stagnál, az ültetvények nagy része elöregedett, felújításra szorul (1, Zöldség és gyümölcs ágazati elemzés), [SO2/1.11.]

2.1.SO2.1.3 Opportunities

L.1. Digitális technológiák megléte, Digitális Agrárstratégia, Digitális Élelmiszeripari Stratégia (10.)
L.2. Magasabb hozzáadott értékű, illetve egyedi termékek iránti európai kereslet növekedése (SO9, 4), [SO2/3.3] [SO2/4.1] [SO2/5.3.]

L.3. Diverzifikált, új fogyasztói igények megjelenése (SO9, 4), [SO2/3.2] [SO2/3.3] [SO2/4.1.
L.4. Agrár (benne élelmiszeripar) K+F+I-re fordított hazai források növelése (11.)
L.5. Erősödő tudatosság a fogyasztói oldalról (SO9, 4), [SO2/4.3]
L.6. Piactisztulás és a munkaerőhiány miatt kikényszerített technológiai fejlesztések javíthatják az élelmiszeripari vállalatok hatékonyságát és jövedelmezőségét (ÉLIP ágazati helyzetelemzés)
L.7. Közigazgatási folyamatok gyorsítása és egyszerűsítése digitalizáció segítségével

2.1.SO2.1.4 Threats

F.1. Szabadkereskedelmi egyezmények és más országok agrár- és élelmiszer-gazdaságának fejlődése miatt erősödő verseny (8.)
F.2. Mezőgazdasági beruházások erős függősége a támogatásoktól (5.)
F.3. Magyarország méreténél fogva nem ármeghatározó. (6.)
F.4. A földtulajdon és a földhasználat elválik egymástól, ezért érdekellentétek alakulhatnak ki, melyek hátráltatják és bizonytalanná teszik a beruházásokat és fejlesztéseket
F.5. A képzett kutatók elvándorlása, további forráskivonás KFI szektorból (11.), [SO2/5.6.]
F.6. A képzett- és idénymunkaerő hiánya, felhajthatja a munkaerő költségét (SO7, 3.)
F.7. A vasúti és folyami hajózás hiányosságai és korlátai jelentős versenyhátrányt okozhatnak (9.), [SO2/2.4]
F.8. Az ország tengeri kikötőktől való elszigeteltségéből eredő logisztika hátrányát a vasúti áruszállítás csökkenő részaránya tovább erősíti (9.), [SO2/2.4]
F.9. A Duna alsó szakaszának korlátozott hajózhatósága (9.), [SO2/2.4]

2.1.SO2.1.5 Other comments

Nem releváns.

2.1.SO2.2 Identification of needs

Code	Title	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Need is addressed in Cap Strategic Plan
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Yes
2.1.11	Új ültetvények létrehozása, ültetvények felújítása és korszerűsítése	2	Yes
2.1.13	Állati és növényi szaporítóanyag-előállítás, törzsültetvények, törzstenyészetek fenntartása	1	Yes
2.1.2	Modern termelői kapacitások létrehozása	2	Yes
2.1.3	A mezőgazdasági alapanyagok feldolgozottsági szintjének növelése	1	Yes
2.1.4	Vízhiány kezelése a szántóföldi növénytermesztésben	1	Yes
2.1.6	Gyepgazdálkodás fejlesztése az ökológiai szempontok teljes körű figyelembe vételével	2	Yes
2.1.7	Technológiai átállás a szigorodó növény-egészségügyi előírások figyelembe vételével	1	Yes
2.1.8	Termesztéstechnológia javítása	1	Yes
2.1.9	Tartástechnológia átalakítása, fejlesztése	1	Yes
2.2.1	Post harvest technológia fejlesztése	2	Yes
2.2.2	Terménytárolók, hűtőházak építése/felújítása	2	Yes
2.2.3	Takarmány, fehérjetakarmány és vetőmag	3	Yes

	válogatás- és csomagolástechnológia fejlesztése		
2.2.4	Belvízi áruszállítási infrastruktúra, vasúti terményrakodási kapacitások fejlesztése	3	No
2.3.1	Innovatív technológiák és fenntartható megközelítések elterjesztése a mezőgazdaságban	2	Yes
2.3.2	Üzemi tevékenység diverzifikációja	2	Yes
2.3.3	Magas hozzáadott értékű termékek piaci részesedésének növelése	1	Yes
2.3.5	Vállalatok innovativitásának növelése, gyors reakcióképesség a változó piaci igényekre	2	Yes
2.4.1	Piackutatás	3	Yes
2.4.2	Agrár-élelmiszeripari termékek promóciója	2	Yes
2.4.3	Szemléletformálás az egészséges táplálkozás terén	1	Yes
6.6.1	Génmegőrzés, tájgazdálkodás lehetőségeinek kihasználása a klíma adaptív mező- és erdőgazdálkodásban	2	Yes
8.1.1	Vidéken élő nők foglalkoztatási rátájának növelése	1	Partially
8.1.6	Biomassza alapanyagok, köztes termékek, hulladékok feldolgozása, megújuló energia hasznosítás	1	Partially
8.6.2	Erdőállományok növelését és klímaadaptációját biztosító erdészeti szaporítóanyag-előállítás	2	Yes
CCO.1.1	Ágazati célkitűzések megvalósulását támogató, gyakorlatorientált ismeretátadás támogatása	1	Yes
CCO.1.2	Gazdálkodók ismereteinek bővítése	1	Yes

Other comments related to needs assessment.

Nem releváns

2.1.SO2.4 Intervention logic

Form of Intervention	Type of Intervention	Intervention Code (MS) - Name	Common Output Indicator
DPcoupled	CIS(32) - Coupled income support	DP04_E03_CISB_16 - Cukorrépa termesztés támogatása	O.10. Number of hectares benefitting from coupled income support
DPcoupled	CIS(32) - Coupled income support	DP05_E04_CISR_16 - Rizstermesztés támogatása	O.10. Number of hectares benefitting from coupled income support
DPcoupled	CIS(32) - Coupled income support	DP06_E05_CISV_16 - Zöldségnövény termesztés támogatása	O.10. Number of hectares benefitting from coupled income support
DPcoupled	CIS(32) - Coupled income support	DP07_E06_CISI_16 - Ipari zöldségnövény termesztés támogatása	O.10. Number of hectares benefitting from coupled income support
DPcoupled	CIS(32) - Coupled income support	DP08_E07_CISO_16 - Ipari olajnövény termesztés támogatása	O.10. Number of hectares benefitting from coupled income support

DPcoupled	CIS(32) - Coupled income support	DP09_E08_CISE_16 - Gyümölcstermesztés támogatása (Extenzív)	O.10. Number of hectares benefitting from coupled income support
DPcoupled	CIS(32) - Coupled income support	DP10_E09_CISF_16 - Gyümölcstermesztés támogatása (Intenzív)	O.10. Number of hectares benefitting from coupled income support
DPcoupled	CIS(32) - Coupled income support	DP11_E10_CISS_16 - Anyajuhtartás támogatása	O.11. Number of heads benefitting from coupled income support
DPcoupled	CIS(32) - Coupled income support	DP12_E11_CISC_16 - Anyatehéntartás támogatása	O.11. Number of heads benefitting from coupled income support
DPcoupled	CIS(32) - Coupled income support	DP13_E12_CISM_16 - Hízott bika támogatás	O.11. Number of heads benefitting from coupled income support
DPcoupled	CIS(32) - Coupled income support	DP14_E13_CISD_16 - Tejhasznú tehéntartás támogatása	O.11. Number of heads benefitting from coupled income support
DPcoupled	CIS(32) - Coupled income support	DP15_E14_CISG_16 - Szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása	O.10. Number of hectares benefitting from coupled income support
DPcoupled	CIS(32) - Coupled income support	DP16_E15_CISP_16 - Szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása	O.10. Number of hectares benefitting from coupled income support
Sectoral - Fruit and Vegetables	INVRE(47(1)(a)) - investments in tangible and intangible assets, research and experimental and innovative production methods and other actions	SC28_E01_FVI_47 - Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	ADVI1(47(1)(b)) - advisory services and technical assistance, in particular concerning sustainable pest and disease control techniques, sustainable use of plant protection and animal health products, climate change adaptation and mitigation, the conditions of employment, employer obligations and occupational health and safety	SC11_A03_FVA_47 - tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás - zöldség-gyümölcs	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	TRAINCO(47(1)(c)) - training including coaching and exchange of best practices, in particular concerning sustainable pest and disease control techniques, sustainable use of plant protection and animal health products, and climate change adaptation and mitigation, as well as the use of organised trading platforms and commodity exchanges on the spot and futures market	SC12_A04_FVT_47 - képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is - zöldség-gyümölcs	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	TRANS(47(1)(e)) - actions to increase the sustainability and efficiency of transport and of storage of products	SC14_B01_FVE_47 - a termékek szállítása és tárolása fenntarthatóságának és hatékonyságának növelése - zöldség-gyümölcs	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	PROMO(47(1)(f)) - promotion, communication and marketing including actions and activities aimed in particular at raising consumer awareness about the Union quality schemes and the importance of healthy diets, and at diversification and consolidation of markets	SC15_E10_FVP_47 - promóció, kommunikáció és marketing - zöldség-gyümölcs	O.35. Number of supported operational programmes

Sectoral - Fruit and Vegetables	QUAL(47(1)(g)) - implementation of Union and national quality schemes	SC16_E11_FVQ_47 - uniós és nemzeti minőségrendszerek alkalmazása	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	TRACE(47(1)(h)) - implementation of traceability and certification systems, in particular the monitoring of the quality of products sold to final consumers	SC17_E12_FVC_47 - nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazása - zöldség-gyümölcs	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	CLIMA(47(1)(i)) - actions to mitigate and to adapt to climate change	SC18_G02_FVL_47 - az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések - zöldség-gyümölcs	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	INVVO(47(2)(b)) - investments in tangible and intangible assets making the management of the volumes placed on the market more efficient including for collective storage	SC20_I02_FVV_47 - beruházások, amelyek hatékonyabbá teszik a forgalomba kerülő mennyiségek kezelését, közös tárolását - zöldség-gyümölcs	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	STORE(47(2)(c)) - collective storage of products produced by the producer organisation or by its members, including where necessary collective processing to facilitate such storage	SC21_I03_FVS_47 - termékek közös tárolása, ezen belül szükség esetén a termékek kollektív feldolgozása - zöldség-gyümölcs	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	ORCHA(47(2)(d)) - replanting of orchards or olive groves where that is necessary following mandatory grubbing up for health or phytosanitary reasons on the instruction of the Member State competent authority or to adapt to climate change	SC22_I04_FVR_47 - gyümölcsösök újratelepítése - zöldség-gyümölcs	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	COMM(47(2)(l)) - communication actions aiming at raising awareness and informing consumers	SC27_I09_FVM_47 - figyelemfelhívást és a fogyasztók tájékoztatását célzó kommunikációs tevékenységek - zöldség-gyümölcs	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Apiculture products	INVAPI(55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions	SC03_E02_BEI_55 - Méhészeti ágazat versenyképességének fejlesztése	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
Sectoral - Apiculture products	PROMOBEES(55(1)(f)) - promotion, communication and marketing including market monitoring actions and activities aimed in particular at raising consumer awareness about the quality of the apiculture products	SC01_A02_BEM_55 - Méhészeti marketing	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
Sectoral - Wine	RESTRVINEY(58(1)(a)) - restructuring and conversion of vineyards	SC05_E04_WIR_58 - Szőlőültetvények szerkezetátalakítási és átállítási támogatása	O.36. Number of actions or units supported in the wine sector
Sectoral - Wine	INVWINE(58(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets in wine-growing farming systems, excluding operations relevant to the type of intervention provided for in point (a), processing facilities and winery infrastructure, as well as marketing structures and tools	SC06_E05_WII_58 - Beruházások tárgyi és immateriális javakba a borágazatban	O.36. Number of actions or units supported in the wine sector
Sectoral - Wine	INFOR(58(1)(h)) - information actions concerning Union wines carried out in Member States encouraging responsible consumption of wine or promoting Union quality schemes covering designations of origin and geographical indications	SC09_E08_WIN_58 - Borágazati belpiaci promóció	O.36. Number of actions or units supported in the wine sector
Sectoral - Wine	PROMOWINE(58(1)(k)) - promotion carried out in third countries	SC10_E09_WIP_58 - Borágazatban alkalmazott,	O.36. Number of actions or units

		harmadik országokban folytatott promóció	supported in the wine sector
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	RD01a_E01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek fejlesztése	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	RD01b_E01_FRM_73 - Fiatal mezőgazdasági termelők beruházásainak támogatása	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	RD01e_E01_FRM_73 - Állattartó telepek járványvédelmi beruházásainak támogatása, sertéságazat esetén a farokkurtítás visszaszorításával	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	RD02_D01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	RD09a_B05_SML_73 - Mezőgazdasági kisüzemek fenntartható fejlesztése	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	RD12_W01_WTO_73 - Öntözésfejlesztési és vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
RD	COOP(77) - Cooperation	RD48_R07_QSP_77 - Minőségrendszerek tájékoztatási és promóciós tevékenységének támogatása	O.32. Number of supported other cooperation operations or units (excluding EIP reported under O.1)

Overview

2.1.Főszükséglet: Termelés hatékonyságának javítása az üzemek korszerűsítésével

A második specifikus célkitűzést megalapozó helyzetelemzés rámutat, hogy a magyarországi mezőgazdasági vállalkozások termelési hatékonysága alacsony, ami nagymértékben csökkenti versenyképességüket a mezőgazdasági termékek piacán. Az üzemek korszerűsítésével jelentős mértékben javíthatnának versenyhelyzetükön, ezt azonban több tényező is akadályozza. Jellemző rájuk a gyenge innovációs potenciál, a technológiai lemaradás, az elavult termelési infrastruktúra, továbbá hátráltató tényező az új termékek, technológiák és eljárások létrehozására irányuló alkalmazott kutatások elmaradása is. A főszükséglet teljesítésének elengedhetetlen feltétele a humán tőke fejlesztése, mert a munkaerő alacsony képzettségi szintje és a modern termelőeszközök használatához szükséges tudás hiánya szintén gátolja a magyarországi mezőgazdasági vállalkozásokat az üzemfejlesztések megvalósításában.

2.1.1.Szükséglet: Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése

A munkatermelékenység növelését a termelés üzemi és üzleti hatékonyságának javításával igyekszünk elősegíteni, amit az értékteremtés folyamatának minden pontján támogatunk. Miután az elmúlt évtizedekben mind az éghajlati körülmények, mind a piaci igények jelentős mértékben változtak, az intézkedéseknek fontos részét képezi az ültetvények szerkezetátalakítása (SC05, SC22). A megváltozott természeti körülményekhez történő sikeres alkalmazkodást segítik a hatékonyabb vízfelhasználást és a jégkármentesítési rendszerek kiépítését célzó intézkedések (RD12, RD18). Emellett az üzemi termelés

korszerűsítése is fontos eleme a fejlesztési terveknek, a műszaki beruházások és az üzleti modellek modernizálása révén (SC06, SC17, SC18, SC20, SC28). Továbbá ösztönöznénk a vállalatok mezőgazdasági termékek értéknövelésére irányuló törekvéseit (RD04). A fejlett technológiák kezeléséhez és a modern üzleti stratégiák elsajátításához szükséges tudás megszerzését a munkaerő képzésével, valamint különféle tanácsadási szolgáltatásokkal támogatnánk (SC11, SC12).

Tervezett intézkedések:

- SC05 Szőlőültetvények szerkezetátalakítási és átállítási támogatása
- SC06 Beruházások tárgyi eszközökbe és immateriális javakba a borágazatban
- SC11 Tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás – zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO3, SO4, SO5, SO6, SO9, CCO)
- SC12 Képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is – zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO3, SO4, SO5, SO6, SO9, CCO)
- SC17 Nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazása – zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO3, SO5, SO9, CCO)
- SC18 Az éghajlatváltozás hatásainak a mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések – zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO3, SO4)
- SC20 Beruházások, amelyek hatékonyabbá teszik a forgalomba kerülő mennyiségek kezelését, közös tárolását – zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO1, SO3, SO4, CCO)
- SC22 Gyümölcsösök újratelepítése – zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO1, SO3, SO5)
- SC28 Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása (ismétlődés: SO3, SO4, SO5, SO8, SO9)
- RD01 Mezőgazdasági üzemek fenntartható fejlesztése (ismétlődés: SO4, SO5, SO8, SO9, CCO)
- RD04 Mezőgazdasági termékek értéknövelése (ismétlődés: SO9, CCO)
- RD12 Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás (ismétlődés: SO5)
- RD18 Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR III pillér) Országos mezőgazdasági jégkármérséklő rendszer digitális átállása (ismétlődés: SO4, CCO)

2.1.2.Szükséglet: Modern termelői kapacitások létrehozása

A modern termelői kapacitások megteremtése a magyarországi vállalkozások versenyképességét alapvetően meghatározó szükséglet. Egyrészről a vállalkozások profittermelő képessége nagy mértékben függ az előállított termék hozzáadott értékének nagyságától (RD04), másrészről a megválasztott termékek előállításának módja is meghatározó jelentőségű ebben, ezért a vállalkozásokat a termelési folyamatokba történő beruházások támogatásával is ösztönöznénk az SC06, SC22, RD01 beavatkozásokkal. A mezőgazdasági alapanyagok termelésében nagy jelentősége lehet a modern jégkármérséklő rendszereknek (RD18). A gyártási kapacitás mellett a készletezési kapacitás növelése is meghatározó jelentőségű, ezért támogatjuk a logisztikai és raktározási tevékenységeket (SC14, SC20, SC28). A kedvezményezett vállalkozásokat az üzleti modellek és stratégiák megtervezéséhez, valamint az új technológiához szükséges tudás elsajátításában is segítjük, szakmai képzések és tanácsadási szolgáltatások igénybevételének támogatásával (SC11, SC12).

Tervezett intézkedések:

- SC06 Beruházások tárgyi eszközökbe és immateriális javakba a borágazatban
- SC11 Tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás – zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO3, SO4, SO5, SO6, SO9, CCO)
- SC12 Képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is – zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO3, SO4, SO5, SO6, SO9, CCO)
- SC14 A termékek szállítása és tárolása fenntarthatóságának és hatékonyságának növelése – zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO3, CCO)
- SC20 Beruházások, amelyek hatékonyabbá teszik a forgalomba kerülő mennyiségek kezelését, közös tárolását – zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO1, SO3, SO4, CCO)

- SC22 Gyümölcsösök újratelepítése – zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO1, SO3, SO5)
- SC28 Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása (ismétlődés: SO3, SO4, SO5, SO8, SO9)
- RD01 Mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági fejlesztése (ismétlődés: SO4, SO5, SO8, SO9, CCO)
- RD04 Mezőgazdasági termékek értéknövelése (ismétlődés: SO9, CCO)
- RD18 Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR III pillér) Országos mezőgazdasági jégkármérséklő rendszer digitális átállása (ismétlődés: SO4, CCO)

2.1.3.Szükséglet: Mezőgazdasági alapanyagok feldolgozottsági szintjének növelése, technológia fejlesztése, feldolgozott termékek arányának növelése, hozzáadott érték növelése

A Magyarországról származó mezőgazdasági alapanyagok és élelmiszertermékek exportjában a feldolgozott termékek aránya nem éri el az Európai Unió átlagát, ezért szükséges beavatkozás a termékek hozzáadott értékének a növelése (RD04), amit az infrastrukturális beruházások támogatásával is javítani kívánunk a termelési folyamat minden pontjára kiterjedően (SC20). A magas feldolgozottsági szint elérésének támogatása leginkább azokban az ágazatokban célszerű, ahol az ország éghajlati adottságaiból és az ágazati jellemzőkből következően a vállalkozások a legnagyobb profitnövekedésre számíthatnak. Magyarország esetében kiemelt jelentőségűek a bor (SC06), a zöldség-gyümölcs (SC14) és a méhészeti (SC03) ágazatba történő beruházások. A termékek magas minősége és kedvező piaci megítélése a minőségbiztosítási rendszerek, valamint a termelési folyamatokat végző humán erőforrás folyamatos képzésével biztosítható (SC12, SC16).

Tervezett intézkedések:

- SC03 Méhészeti ágazat versenyképességének fejlesztése (ismétlődés: SO3)
- SC06 Beruházások tárgyi eszközökbe és immateriális javakba a borágazatban
- SC12 Képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is – zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO3, SO4, SO5, SO6, SO9, CCO)
- SC14 A termékek szállítása és tárolása fenntarthatóságának és hatékonyságának növelése – zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO3, CCO)
- SC16 Uniós és nemzeti minőségrendszerek alkalmazása (ismétlődés: SO3, SO5, SO9, CCO)
- SC20 Beruházások, amelyek hatékonyabbá teszik a forgalomba kerülő mennyiségek kezelését, közös tárolását – zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO1, SO3, SO4, CCO)
- SC28 Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása (ismétlődés:SO3, SO4, SO5, SO8, SO9)
- RD04 Mezőgazdasági termékek értéknövelése (ismétlődés: SO9, CCO)

2.1.4.Szükséglet: Vízhiány kezelése a szántóföldi növénytermesztésben

A magyarországi vállalkozások termelési hatékonyságának növelése az öntözött területek arányának növelésével, illetve a már kiépített öntözési infrastruktúra korszerűsítésével nagymértékben javítható. Magyarországon az éves csapadékmennyiség csökkenése várható az elkövetkező évtizedek során az éghajlatváltozás miatt, ezért a hatékony vízfelhasználás jelentősége felértékelődik (RD12).

A csapadékhiány kedvezőtlen mezőgazdasági hatásait az alábbi intézkedés révén kívánjuk mérsékelni az országban:

- RD12 Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás (ismétlődés: SO5)

2.1.5.Szükséglet: Megújuló energiaforrások alkalmazása, különös tekintettel a geotermikus energiaforrásokra és a napenergia hasznosítására

A magyarországi mezőgazdasági üzemekben a megújuló energiaforrások felhasználásának részesedési aránya alacsony az európai uniós átlaghoz viszonyítva. A megújuló energiaforrások alkalmazásának fontos szerepe van az energiabiztonság növelésében, használatuk csökkenti az ellátási zavarok kockázatát

a mezőgazdasági üzemekben. Ezt a célkitűzést a mezőgazdasági üzemek és termelői szervezetek fejlesztésével (RD01, RD18, SC28), valamint a termékek tárolási és szállítási fenntarthatóságának ösztönzésével (SC14) támogatjuk. Emellett a megújuló erőforrások a klímaváltozás elleni küzdelem fontos eszközei, ezért használatukra a gazdasági szervezetek egyre inkább rá vannak kényszerülve (SC18). Az átálláshoz szükséges szakmai tudás gyakran nem áll rendelkezésre a vállalatoknál, ami komoly kihívás. Emiatt az intézkedések kiterjednek a tanácsadási szolgáltatások és képzések igénybevételének támogatására is (SC11, SC12).

Tervezett intézkedések:

- SC11 Tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás – zöldség-gyümölcs (ismétlődés:SO3, SO4, SO5, SO6, SO9, CCO)
- SC12 Képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is – zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO3, SO4, SO5, SO6, SO9, CCO)
- SC14 A termékek szállítása és tárolása fenntarthatóságának és hatékonyságának növelése – zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO3, CCO)
- SC18 Az éghajlatváltozás hatásainak a mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések – zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO3, SO4)
- SC28 Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása (ismétlődés: SO3, SO4, SO5, SO8, SO9)
- RD01 Mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági fejlesztése (ismétlődés: SO4, SO5, SO8, SO9, CCO)
- RD18 Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR III pillér) Országos mezőgazdasági jégkármérséklő rendszer digitális átállása (ismétlődés: SO4, CCO)

2.1.6.Szükséglet: Gyepgazdálkodás fejlesztése az ökológiai szempontok teljes körű figyelembevételével

A magyarországi mezőgazdasági vállalkozások magas termelékenysége csak a biodiverzitás szempontjából kedvező földhasználati módokkal fenntartható. A mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer fejlesztése megkönnyíti az ökológiai szempontok figyelembevételével történő sikeres gyepgazdálkodást (RD18). A mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági fejlesztése révén elsősorban a fenntartható gazdálkodásra való sikeres átállást támogatnánk (RD01).

Tervezett intézkedések:

- RD01 Mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági fejlesztése (ismétlődés: SO4, SO5, SO8, SO9, CCO)
- RD18 Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR III pillér) Országos mezőgazdasági jégkármérséklő rendszer digitális átállása (ismétlődés: SO4, CCO)

2.1.7.Szükséglet: Technológiai átállás a szigorodó növény-egészségügyi előírások figyelembevételével

A termelési költségek emelkedése és a versenyképességük megőrzéséhez szükséges beruházások ráfordításigénye egyre nagyobb kihívást jelent a magyarországi mezőgazdasági vállalkozások számára. Ennek okai több tényezőre vezethetőek vissza, mindegyikre szükséges reagálni az üzleti tervekben. Többek között meghatározónak tekinthető a tartósan kedvezőtlen nemzetközi gazdasági és politikai makrokörnyezet, a szigorodó környezetvédelmi, növény- és állategészségügyi követelmények, valamint a fogyasztók növekvő minőségi elvárásai. A változó körülményekhez igazodó technológiai átállás az üzemi termelés minden szakaszát érinti, ezért a beavatkozások is több területet ölelnek fel (SC13, SC17, SC22, SC28, RD01). A termelési folyamatok digitalizációjára kiemelt figyelmet fordítunk, ezért önálló beavatkozási intézkedésekkel támogatjuk azokat (RD02, RD18). Az átálláshoz szükséges szakmai tudás megszerzését a képzések és tanácsadási szolgáltatások igénybevételének támogatásával ösztönözzük (SC11, SC12).

Tervezett intézkedések:

- SC11 Tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás – zöldség-gyümölcs (ismétlődés:SO3, SO4, SO5, SO6, SO9, CCO)

- SC12 Képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is – zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO3, SO4, SO5, SO6, SO9, CCO)
- SC13 Ökológiai vagy integrált termelés - zöldség gyümölcs (ismétlődés: SO3, SO4, SO6, SO9)
- SC17 Nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazása – zöldség-gyümölcs (ismétlődés:SO3, SO5, SO9, CCO)
- SC22 Gyümölcsösök újratelepítése – zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO1, SO3, SO5)
- SC28 Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása (ismétlődés:SO3, SO4, SO5, SO8, SO9)
- RD01 Mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági fejlesztése (ismétlődés: SO4, SO5, SO8, SO9, CCO)
- RD02 Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása (ismétlődés:SO5, SO8, SO9, CCO)
- RD18 Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR III pillér) Országos mezőgazdasági jégkármérséklő rendszer digitális átállása (ismétlődés: SO4, CCO)

2.1.8.Szükséglet: Termesztéstechnológia javítása

A magyarországi mezőgazdasági üzemek szétaprózódott birtokszerkezettel, elmaradott infrastruktúrával, valamint a genetikai erőforrások fejlesztésének hiányával jellemezhetők. Mindezek a tényezők alacsony munkatermelékenységet és gyenge versenyképességet eredményeznek. A termesztéstechnológia javítása erősítheti a magyarországi vállalkozások piaci pozícióját. Egyrészről a hatékonysági mutatók javíthatók az ültetvények szerkezetátalakításával (SC22), az éghajlatváltozás mérséklését célzó intézkedésekkel (SC18) és a mezőgazdasági kockázatkezelési rendszerek digitalizációjával (RD18). Másrészről a fenntarthatósági fejlesztések (RD01) és a termelői szervezetek célzott támogatása (SC28) hozzájárul a termékelőállítási folyamat egészének optimalizálásához. Továbbá a modern minőségbiztosítási és tanúsítási rendszerek alkalmazása növeli az átláthatóságot, a termelési kapacitások minőségi és mennyiségi stabilitását, ami megfelelő garanciát nyújt a partnerek számára a termékekkel kapcsolatban (SC16, SC17). A fejlesztések kivitelezéséhez szükséges tudás a legtöbb magyarországi mezőgazdasági vállalkozás számára nem áll rendelkezésre, ezért a képzések és szakmai tanácsadási szolgáltatások támogatása elengedhetetlen a sikeres termesztéstechnológiai fejlesztések érdekében (SC11, SC12).

Tervezett intézkedések:

- SC11 Tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás – zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO3, SO4, SO5, SO6, SO9, CCO)
- SC12 Képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is – zöldség-gyümölcs (ismétlődés:SO3, SO4, SO5, SO6, SO9, CCO)
- SC16 Uniós és nemzeti minőségrendszerek alkalmazása (ismétlődés: SO3, SO5, SO9, CCO)
- SC17 Nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazása – zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO3, SO5, SO9, CCO)
- SC18 Az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések – zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO3, SO4)
- SC22 Gyümölcsösök újratelepítése – zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO1, SO3, SO5)
- SC28 Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása (ismétlődés: SO3, SO4, SO5, SO8, SO9)
- RD01 Mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági fejlesztése (ismétlődés: SO4, SO5, SO8, SO9, CCO)
- RD18 Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR III pillér) Országos mezőgazdasági jégkármérséklő rendszer digitális átállása (ismétlődés: SO4, CCO)

2.1.9.Szükséglet: Tartástechnológia átalakítása, fejlesztése

A tartástechnológia átalakítása és fejlesztése több szempontból is meghatározó szükségletnek számít. Miközben a hazai állattenyésztő telepek egy részében az állattartás infrastruktúrája elmaradott, az állatjóléti követelmények szigorítása és a fenntarthatósági szempontok felértékelődése egyre magasabb

követelményeket támasztanak a nagyüzemi állattartással szemben. Szükség van a mezőgazdasági üzemek korszerűsítésére, hogy az állattenyésztő vállalkozások meg tudjanak felelni az elvárásoknak (RD01). Ezt önerőből nem tudják megvalósítani. A mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer digitális átállása továbbá segíti a kültéri állattartás gazdaságosabb működtetését (RD18).

Tervezett intézkedések:

- RD01 Mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági fejlesztése (ismétlődés: SO4, SO5, SO8, SO9, CCO)
- RD18 Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR III pillér) Országos mezőgazdasági jégkármérséklő rendszer digitális átállása (ismétlődés: SO4, CCO)

2.1.10.Szükséglet: Az erdőállományok növelését és klímaadaptációját hosszú távra biztosító erdészeti szaporítóanyag-előállítás biztonságának megteremtése

Magyarországon az erdészeti szaporítóanyag-előállításban és az erdőgazdálkodásban hatékonysági hiányosságok figyelhetők meg, miközben a gyorsan romló éghajlati körülmények miatt sürgős intézkedésekre van szükség az ágazatban (RD36). Ennek elmaradása esetén az erdőgazdálkodásban tevékenykedő vállalkozások termelési hatékonysági mutatói tovább romlanának.

Az éghajlatváltozás miatt várható károk mérséklése és a termelési hatékonysági mutatók javítása érdekében az alábbi beavatkozást tervezzük elindítani:

- RD36 Erdő-genetikai többéves kötelezettségvállalások (ismétlődés: SO6, SO8)

2.1.11.Szükséglet: Új ültetvények létrehozása, ültetvények felújítása és korszerűsítése

Magyarországon a gyümölcsös ültetvények termőterülete folyamatosan csökkenő tendenciát mutat, a meglévő állomány pedig jellemzően elöregedett, jelentős felújításra szorul. Ez gátolja a termelési hatékonyság növelését a gazdaságokban, ezért szükséges a szőlőültetvények és a gyümölcsösök szerkezetváltoztatásának a támogatása (SC05, SC22). A magyarországi ültetvényeken több növényfaj is rendkívül érzékenyen reagál a klímaváltozásra, ezért a megváltozott természeti körülményekhez történő alkalmazkodás kiemelten fontos támogatási célterület (SC18). A szélsőséges időjárási körülmények is egyre gyakoribbá válnak, ami a jégkármérséklő rendszer digitális átállásának gazdasági hasznosságát még inkább növeli a mezőgazdasági üzemekben (RD18). A gyenge alkuerővel rendelkező termelők koordinálását, piacképes, homogén árualap előállítását termelői szervezetek segítségével lehet megvalósítani (SC28). Az ökológiai vagy integrált termelési mód ösztönzése (SC13), valamint a mezőgazdasági üzemek fenntartható fejlesztése (RD01) az ültetvények korszerűsítése hozzájárul az agrárvállalkozások stabil és rugalmas működéséhez. A megvalósításhoz szükséges szakmai tudás elsajátításában a képzések és tanácsadási szolgáltatások igénybevételének ösztönzése segíti a kedvezményezett vállalkozásokat (SC11, SC12).

Tervezett intézkedések:

- SC05 Szőlőültetvények szerkezetátalakítási és átállítási támogatása
- SC11 Tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás – zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO3, SO4, SO5, SO6, SO9, CCO)
- SC12 Képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is – zöldség-gyümölcs (ismétlődés:SO3, SO4, SO5, SO6, SO9, CCO)
- SC13 Ökológiai vagy integrált termelés – zöldség gyümölcs (ismétlődés: SO3, SO4, SO6, SO9)
- SC18 Az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések – zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO3, SO4)
- SC22 Gyümölcsösök újratelepítése – zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO1, SO3, SO5)
- SC28 Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása (ismétlődés: SO3, SO4, SO5, SO8, SO9)
- RD01 Mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági fejlesztése (ismétlődés: SO4, SO5, SO8, SO9, CCO)
- RD18 Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR III pillér) Országos mezőgazdasági jégkármérséklő rendszer digitális átállása (ismétlődés: SO4, CCO)

2.1.12.Szükséglet: Állati és növényi szaporítóanyag-előállítás, törzsültetvények, törzsállományok, törzstenyészetek magas szintű fenntartása

A mezőgazdasági vállalkozások számára az éghajlatváltozás negatív kockázati tényezőnek számít a termelési hatékonyság fenntartásának szempontjából. Szükséges a termelési kockázatok mérséklésének érdekében az erdőgazdálkodásban a szárazságtűrő, szélsőséges időjárási körülményeknek ellenállóbb fajok előnyben részesítése az üzemi gazdálkodás folyamán (RD36).

A génmegőrzésben rejlő potenciál kiaknázását az alábbi intézkedés bevezetésével támogatjuk:

- RD36 Erdő-genetikai többéves kötelezettségvállalások (ismétlődés: SO6, SO8)
- RD24 Állati genetikai erőforrások ex situ megőrzése
- RD25 Állati genetikai erőforrások in situ megőrzése
- RD26 Állati genetikai erőforrások in vitro megőrzése
- RD27 Növényi genetikai erőforrások és mikroorganizmusok ex situ megőrzése
- RD28 Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése

2.2.Főszükséglet: Infrastruktúra és technológia fejlesztése

A Magyar Zöldség-gyümölcs Ágazati Stratégiában – a Nemzeti Vidékstratégia (2012-2020) részeként – szerepel az ágazat technológiai színvonalával összefüggésben, hogy az ágazatban tevékenykedő mezőgazdasági üzemek gyengeségei közé tartozik többek között a heterogén, helyenként alacsony technikai és technológiai színvonal okozta ingadozó termésátlagok; a post harvest technológia fejletlensége és a kevés öntözött termőterület. Megállapítja azt is, hogy a zöldség- gyümölcstermesztésben működő kisebb gazdaságok ráfordítása a korszerű technológiák bevezetésére, a tárgyi eszközök pótlására, fejlesztésére jelenleg nem elégséges. Mindezek mellett a magyar zöldség- és gyümölcságazat versenyképességének alapvető feltétele a termésbiztonság elérése, a stabil és kiszámítható árualap megléte, a korszerű, versenyképes zöldségtermesztés egyik pillére pedig a megfelelő termesztéstechnológia alkalmazása.

Ahogy azt a zöldség- és gyümölcságazati helyzetértékelés is megállapítja, a hazai kertészeti termelésben a termésátlagok jellemzően elmaradnak külföldi versenytársakhoz képest. A nagy arányban jelenlévő, széttagolt gazdasági egységek nem alkalmasak magas szintű technológiák bevezetésére, amit a kevés jól képzett szakember és a szaktanácsadás igénybevételének alacsony mértéke tovább nehezít. Az elmaradott infrastruktúra, valamint az alacsony színvonalú post harvest technológia fejlesztését komplex módon, az alábbiak szerint tervezzük megvalósítani:

2.2.1. Szükséglet: Post harvest technológia fejlesztése

A magyar mezőgazdaságban, különösen a zöldség- és gyümölcságazatban, jellemző az elavult infrastruktúra és az alacsony színvonalú post harvest technológia. A kiskereskedelmi forgalomba szánt, magasabb hozzáadott értékű termékek előállításának alapfeltétele a hatékonyság növelése és a technológiai színvonal emelése. A hatékonyság és a korszerűség tekintetében (pl. egy vállalkozásra jutó hozzáadott érték előállítása, munkatermelékenység) azonban lemaradásban van a magyar gyümölcs- és zöldségfeldolgozó szektor a meghatározó gyümölcs- és zöldségfeldolgozással rendelkező európai országokhoz képest. Ennek fejlesztése csak komplex módon, a teljes termelési folyamat minden fázisát figyelembe véve és a beavatkozásokat egymáshoz illesztve lehetséges. A gazdaságvezetőknek és a termelői szerveződéseknek nyújtott információk, képzés és tanácsadás (SC11, SC12, SC28) adják az infrastrukturális beavatkozások alapját, azok tervezését és optimalizálását segítve. Tekintettel kell lenni többek között a szektorra jellemző szezonalitásra is, ami megjelenik a betakarításban, a feldolgozásban, a foglalkoztatásban és a fogyasztásban is. A hatékonyság növelése és a kapacitások bővítése (SC14, SC20, SC21) nélkül a stabil árualap kialakítása és a termelékenység fokozása nem képzelhető el. A termékek értéknövelése (RD03, RD04) szintén fontos a hazai, többségében mezőgazdasági alapanyagokat termelő gazdaságok fejlesztésében. Emellett a termelőknek az egyre emelkedő fogyasztói elvárásoknak is meg kell felelnünk, amit többek között a nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazásának támogatásával (SC17) lehet biztosítani.

Tervezett intézkedések:

·SC11 Tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás – zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO3, SO4, SO5, SO6, SO9, CCO)

·SC12 Képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is – zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO3, SO4, SO5, SO6, SO9, CCO)

·SC14 A termékek szállítása és tárolása fenntarthatóságának és hatékonyságának növelése – zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO3)

·SC17 Nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazása – zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO3, SO5, SO9, CCO)

·SC20 Beruházások, amelyek hatékonyabbá teszik a forgalomba kerülő mennyiségek kezelését, közös tárolását – zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO1, SO3)

·SC21 Termékek közös tárolása, ezen belül szükség esetén a termékek kollektív feldolgozása – zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO1, SO3)

·SC28 Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása (ismétlődés: SO3, SO4, SO5, SO9)

·RD04 Mezőgazdasági termékek értéknövelése (ismétlődés: CCO)

2.2.2. Szükséglet: Terménytárolók, hűtőházak építése/felújítása

Az Európai Bizottság 2017. évi tanulmánya szerint Magyarországon kb. 20 millió tonna gabonaféle, olajmag és fehérjenövény tárolására van kapacitás. Ezek jelentős része csarnoktároló, ami multifunkcionális, vagyis szemes termény mellett más tömegáru tárolására is alkalmas. A szemes termények tárolása szempontjából előnyösebb silók (fémsiló és vasbeton siló) a tárolókapacitás mindössze 20 százalékát fedik le.

A friss fogyasztásra kerülő kertészeti termékek versenyképességét, piacra jutását nagymértékben befolyásolják a meglévő tároló- és hűtőkapacitások. A korábbi agrárfejlesztési programok elsősorban termelésközpontúak voltak, az agrártermelés logisztikai rendszereinek célirányú fejlesztését nem vették be a prioritások közé, e nélkül pedig súlyos versenyhátrányba került a zöldség- és gyümölcstermelő ágazat. A hazai gyümölcs- és zöldségpiac egyik legnagyobb problémája, hogy kevés és zömében korszerűtlen a meglevő hűtőtároló kapacitás. A termékek szakszerű szállítása és tárolása megnöveli azok élettartamát és piacon tarthatóságát, így ezek a fejlesztések (SC14, SC20, SC21) meghatározóak az ágazat versenyképességének növelésében is. A közös kapacitások kialakítása és menedzselése a termelők együttműködését és a termelés koordinációját teszi szükségessé, amit az SC20, SC21, és SC28 beavatkozásokkal tervezünk támogatni.

Tervezett intézkedések:

·SC14 A termékek szállítása és tárolása fenntarthatóságának és hatékonyságának növelése – zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO3)

·SC20 Beruházások, amelyek hatékonyabbá teszik a forgalomba kerülő mennyiségek kezelését, közös tárolását – zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO1, SO3)

·SC21 Termékek közös tárolása, ezen belül szükség esetén a termékek kollektív feldolgozása – zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO1, SO3)

·SC28 Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása (ismétlődés: SO3, SO4, SO5, SO9)

·RD04 Mezőgazdasági termékek értéknövelése

2.2.3. Szükséglet: Takarmány, fehérjetakarmány és vetőmag szükséglet kielégítése megfelelő válogatás és csomagolástechnológia alkalmazásával

Az agrárfejlesztési programok elsősorban termelésközpontúak voltak, így az értéknövelő logisztikai rendszerek (szállítás, szállítmányozás, disztribúció stb.) célirányú fejlesztése elmaradt a kívánatostól. A termékek értéknövelését lehetővé tevő technológiák elterjesztése (RD04) a megfelelő válogatási és csomagolástechnológiai módszerek bevezetése szintén fontos a hazai, többségében mezőgazdasági alapanyagokat termelő gazdaságok, illetve a szintén technológiai lemaradással küszködő hazai élelmiszeripar fejlesztésében.

Tervezett intézkedések:

·RD04 Mezőgazdasági termékek értéknövelése (ismétlődés: CCO)

2.2.4. Szükséglet: Belvízi áruszállítási infrastruktúra, vasúti terményrakodási kapacitások fejlesztése

A hazai gabona- és olajmagágazat exportorientált, a vasúti, a vízi és a közúti szállítás egyaránt jellemző a kivitelben. A vasúti fuvarozás a Magyarországhoz hasonló tranzitországokban, így Németországban, Ausztriában, Lengyelországban, Csehországban és Szlovákiában is szűk keresztmetszet. Magyarországról jellemzően Olaszországba szállítunk vasúton szemes terményt. A vízi szállítmányozást nehezíti a Rajna–Majna–Duna-csatorna, valamint a Duna alsó szakaszának korlátozott hajózhatóságából eredően viszonylag rövid, 150–200 nap hajózhatósági idő, 250–300 nap helyett. Az ország tengeri kikötőktől való elszigeteltségéből eredő logisztika hátrányát a vasúti áruszállítás csökkenő részaránya tovább erősíti.

Tervezett intézkedések:

Megoldása nem tartozik a KAP hatálya alá.

2.3.Főszükséglet: Innováció előmozdítása, innovatív módszerek alkalmazásának ösztönzése

A KAP átfogó célkitűzése az ágazat korszerűsítése, a tudás gyarapításának és megosztásának elősegítésén, valamint az innováció és a digitalizáció előmozdításán, elterjedésének ösztönzésén keresztül a mezőgazdaságban és a vidéki térségekben. A hazai hatástanulmányok és elemzések alapján elmondható, hogy az innováció támogatásának több okból is kiemelt szerepe lesz az elkövetkező időszakban a magyar mezőgazdaság fejlesztésében. Egyrészt megállapítható, hogy az elmaradott infrastruktúra és a munkaerő képzettségi szintje jelenleg nem alkalmas az innovatív technológiák megfelelő használatára. Másrészt alacsony a vállalkozások innovativitása, lassan reagálnak a fogyasztói igények változására, emellett gyenge a kutatók, termelők és feldolgozók közötti együttműködés, így az innovációs potenciál is. A gyorsan változó új fogyasztói trendeknek való megfelelés a teljes élelmiszer-ellátási láncban innovatív élelmiszeripari megoldásokat igényel. A tömegtermékek mellett a magyarországi feldolgozóknak a magasabb feldolgozású cikkek kivitelét is növelniük kellene, ám ezt hátráltatja a magyarországi cégek gyenge innovációs készsége. Tudásátadási szempontból a képzés és továbbképzés hiányos, elavult az infrastruktúrája, a digitalizációs aspektus mentén pedig a digitalizáció terjedését gátoló demográfiai folyamatok, magas beruházási igény és tudáshiány jelenik meg gátló tényezőként. Mindezek együtt elkerülhetetlenné teszik a technológiai fejlesztéseket, és az új, innovatív megoldások támogatását.

2.3.1. Szükséglet: Innovatív technológiák és fenntartható megközelítések elterjesztése a mezőgazdaságban: precíziós gazdálkodás, körforgásos gazdálkodási szemlélet

Fentiek alapján a hazai fejlesztések egyik kiemelt célja, hogy elterjedjenek és tovább fejlődjenek az innovatív technológiák és fenntartható megközelítések (pl. precíziós gazdálkodás, körforgásos gazdálkodási szemlélet) a mező- és erdőgazdaságban, illetve az élelmiszeriparban. Ezek elterjedését jelenleg részben a vállalkozások forráshiánya, részben szemlélet- és ismeretbeli hiányosságok gátolják. Ennek következménye az is, hogy a mezőgazdasági termelők többsége tudáshiány és technológiai hiányosságok miatt nem képes alkalmazkodni az éghajlatváltozás miatt módosuló termelési feltételekhez. Emellett a zöldség- és gyümölcságazatban a kiszámítható értékesítési lehetőségek hiányában a termelők nem hajtanak végre technológiai fejlesztéseket (pl. ültetvény-korszerűsítés, öntözésfejlesztés) és nem kezdenek újabb fajok termelésbe való bevonásába sem, aminek következtében a feldolgozóipar nem jut megfelelő mennyiségű, minőségű, homogén árualaphoz, ami nélkül nem képes új, innovatív – nem az alapvető ipari zöldség- és gyümölcsfélékre alapozott – termékeket létrehozni. A termelők és feldolgozók szakmai felkészültségét és együttműködését az SC11, SC12, SC28, a technológiai fejlesztéseket az SC17, SC22, RD02, míg a kutatói szférával való aktívabb innovatív együttműködést az RD61 beavatkozásokkal kívánjuk erősíteni.

Tervezett intézkedések:

·SC11 Tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás – zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO3, SO4, SO5, SO6, SO9, CCO)

·SC12 Képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is – zöldség-

gyümölcs (ismétlődés: SO3, SO4, SO5, SO6, SO9, CCO)

·SC17 Nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazása – zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO3, SO5, SO9, CCO)

·SC22 Gyümölcsösök újratelepítése – zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO1, SO3)

·SC28 Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása (ismétlődés: SO3, SO4, SO5, SO9)

·RD02 Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása (ismétlődés: SO5, SO9, CCO)

·RD61 Európai Innovációs Partnerség (EIP) együttműködés (ismétlődés: SO8, SO9, CCO)

2.3.2. Szükséglet: Üzemi tevékenység diverzifikációja

Az EIT 2020-as országjelentése szerint Magyarországon az EU-hoz viszonyítva is jóval magasabb az allergiával rendelkezők aránya a lakosság körében, a lakosság 7 százaléka gluténérzékeny. Az egészséges, ún. „mentes" termékek forgalma 2017 és 2020 között évente több mint 20 százalékkal növekedett, így az egészséges élelmiszerek gyártása a magyar élelmiszerpiac egyik dinamikusan fejlődő ágazata. A fogyasztók egyre inkább a friss, kevésbé feldolgozott és fenntartható forrásból származó teljes értékű, természetes és tápanyagban gazdag összetevőket tartalmazó élelmiszert szeretnének választani, ami által növekszik az organikus termékek iránti kereslet. Ugyanakkor a trendkutatók szerint a jövővel és a jövőbeli fogyasztási trendekkel kapcsolatban a legfontosabb tényező a kiszámíthatatlanság, vagyis lehetetlen pontosan előrejelezni, milyen új fogyasztói ízlések terjednek el széleskörűen, melyek maradnak rétegtrendek. A legfontosabb tehát, hogy az élelmiszer-előállítóknak rugalmasnak kell maradniuk és mindig felkészültnek kell lenniük a változásokra. Ebben a változó gazdasági és piaci környezetben az üzemi tevékenységek diverzifikálása (pl. a megtermelt növényfajok körének vagy állatfajok számának bővítése, termékfejlesztések) segíthet megteremteni a stabil vállalati működést. Ennek személyi, tudásbeli feltételeit az SC11 és SC12, míg az átállás technikai megvalósítását az SC13 beavatkozással tervezzük támogatni.

Tervezett intézkedések:

·SC13 Ökológiai vagy integrált termelés - zöldség gyümölcs (ismétlődés: SO3)

·SC11 Tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás – zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO3, SO4, SO5, SO6, SO9, CCO)

·SC12 Képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is – zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO3, SO4, SO5, SO6, SO9, CCO)

·RD11 Mezőgazdasági tevékenység diverzifikációja

2.3.3. Szükséglet: Magas hozzáadott értékű termékek piaci részesedésének növelése (alapvető élelmiszerek, különleges és niche piacok)

A koronavírus-pandémia rámutatott, hogy a fogyasztói preferenciák gyorsan változhatnak. Kutatások igazolják, hogy a világjárvány hatására számos fogyasztó előnyösen változtatott életvitelén, amelyet a továbbra is fenn kíván tartani. Emellett a magasabb hozzáadott értékű, illetve egyedi termékek iránt is növekszik az európai kereslet. Magyarországon komoly problémát jelent a minőségi termékek másolása, utánzása által okozott fogyasztói bizalomvesztés veszélye, ami hátráltatja az innovatív, magas hozzáadott értékű termékek előállításába történő befektetések megtérülését. A fogyasztói bizalom megnyerését elősegítheti a termékek minőségét tanúsító védjegyhasználat, amit az SC16, míg a feldolgozott termékek piaci részesedésének növeléséhez szükséges technológiai feltételrendszer megteremtését és fejlesztését az SC20 beavatkozással támogatjuk.

Tervezett intézkedések:

·SC16 Uniós és nemzeti minőségrendszerek alkalmazása (ismétlődés: SO3, SO5, SO9, CCO)

·SC20 Beruházások, amelyek hatékonyabbá teszik a forgalomba kerülő mennyiségek kezelését, közös tárolását – zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO1, SO3)

·RD04b Környezetbarát élelmiszeripari beruházások

2.3.5. Szükséglet: Vállalatok innovativitásának növelése, gyors reakcióképesség a változó piaci

igényekre

A fogyasztók megnyerésének egyik eszköze a folyamatos – leginkább termékhez kapcsolódó – innováció. A hazai élelmiszertermelő és feldolgozó ágazatokban meglévő tudás- és ismerethiány (stratégiai tervezés, kereskedelmi és marketingismeretek hiányosságai, innovációs kérdéseket érintő ismeretek hiánya, nem megfelelő piacismeret) miatt a magyarországi élelmiszertermelők és feldolgozók körében ritkán és kis mértékben találkozhatunk innovációval, amit részben indokol az alacsony jövedelmezőség, emellett gátló tényezőként jelenik meg a belső piac korlátozott mérete is. A tudás és az innováció terjesztését szolgáló infrastruktúrák és adattárak közt sikeres, de még messze nem elég széles körben ismert és igénybevett lehetőség az EIP platform, amely felület lehetővé teszi magyarországi együttműködő csoportok számára innovatív ötleteik regisztrálását, megosztását, valamint későbbi előrehaladásuk, eredményeik publikálását. Az EIP típusú innovációs együttműködések további elterjedését az RD61 beavatkozás célozza. A termelői szervezetek támogatása (SC28) a tudás- és ismerethiány leküzdésében, míg a mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása (RD02) a vállalati fejlesztések és reakcióképesség technikai feltételeinek kialakításában nyújtanak segítséget az érintett szervezeteknek.

Tervezett intézkedések:

·SC15 Promóció, kommunikáció és marketing – zöldség-gyümölcs – inkább 2.4 szükséglet

·SC28 Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása (ismétlődés: SO3, SO4, SO5, SO9)

·RD02 Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása (ismétlődés: SO5, SO9, CCO)

·RD61 Európai Innovációs Partnerség (EIP) együttműködés (ismétlődés: SO8, SO9, CCO)

2.4.Főszükséglet: Értékesítési csatornák fejlesztése

Ma már nagyon kevés vállalkozás engedheti meg magának, hogy a bevételei megszerzése érdekében csak kis számú értékesítési csatorna használatára támaszkodjon. A legtöbb cég piacán alapvető változások mentek végbe az elmúlt években. Folyamatosan változnak a fogyasztói szokások és maguk az értékesítési csatornák is átalakultak. A mezőgazdasági és élelmiszeripari szektorban, FMCG (*Fast-Moving Consumer Goods*) termékekről lévén szó, különösen gyorsan lecsapódnak ezek a változások, ám nem minden piaci szereplő képes azokhoz megfelelő gyorsasággal alkalmazkodni. A szektor számára egy átfogó támogatási csomagot állítottunk össze, amely piackutatás, marketing és szemléletformálás elemekből épül fel, az alábbiak szerint.

2.4.1. Szükséglet: Piackutatás

A globális trendek szerint a fogyasztók élelmiszerekkel szemben támasztott tradicionális elvárásai (íz, ár, kényelem) mellett egyre inkább nő az igény az egészség, az élelmiszer-biztonság, a társadalmi és környezeti hatások mértékének ismerete iránt. Az élelmiszer termelőknek, feldolgozóknak és kereskedőknek egyaránt fontos, hogy saját termékeiket jól pozícionálják a gyorsan változó élelmiszerpiacon. Ebben a méhészet és a zöldség- és gyümölcságazat szereplőit kiemelten támogatjuk az SC02, SC11 és SC28 beavatkozások révén.

Tervezett intézkedések:

·SC02 Méhészeti tudásátadás és technikai segítségnyújtás (ismétlődés: SO6, CCO)

·SC11 Tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás – zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO3, SO4, SO5, SO6, SO9, CCO)

·SC28 Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása (ismétlődés: SO3, SO4, SO5, SO9)

2.4.2. Szükséglet: Agrár-élelmiszeripari termékek promóciója

A feldolgozott élelmiszertermékek aránya alacsony (EU átlaga alatti) a magyarországi exportban. Ugyanakkor a magasabb hozzáadott értékű, illetve egyedi termékek iránt folyamatosan növekszik az európai kereslet. A hazai élelmiszerfogyasztás viszont elmarad az EU átlagától. Mindezek mellett a speciális fogyasztói igények is szükségessé teszik az agrár-élelmiszeripari termékek promócióját mind a belföldi mind az export piacokon. Ebben a méhészet, a bor-, valamint a zöldség- és gyümölcságazat szereplőit kiemelten támogatjuk az SC02, SC09, SC10, SC15 és SC27 beavatkozások révén. Az

Eurobarométer felmérése szerint az EU fogyasztói élelmiszer-vásárláskor leginkább az áru származási helyét, az árát, a biztonságosságát és az ízét tartják a legfontosabb tényezőknek. A bel- és külpiacokon történő megjelenést és a piaci pozíciók erősítését célozza az Uniós és nemzeti minőségrendszerek alkalmazásának támogatása (SC16).

Tervezett intézkedések:

·SC02 Méhészeti tudásátadás és technikai segítségnyújtás (ismétlődés: SO6, CCO)

·SC27 Figyelemfelhívást és a fogyasztók tájékoztatását célzó kommunikációs tevékenységek – zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO1, SO3)

·SC09 Borágazati belpiaci promóció

·SC10 Borágazatban alkalmazott, harmadik országokban folytatott promóció

·SC15 Promóció, kommunikáció és marketing – zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO3, SO9)

·SC16 Uniós és nemzeti minőségrendszerek alkalmazása (ismétlődés: SO3, SO5, SO9, CCO)

·SC20 _Toc256000608Beruházások, amelyek hatékonyabbá teszik a forgalomba kerülő mennyiségek kezelését és közös tárolását - zöldség-gyümölcs

2.4.3. Szükséglet: Szemléletformálás az egészséges táplálkozás terén a lakosság körében

Az élelmiszerekre és nem alkoholos italokra fordított, egy főre vetített éves kiadásokról szóló adatok összevetése azt mutatja, hogy Magyarországon elmarad a fogyasztás nagysága az EU átlagától. 2017-ben a magyarországi lakosság mindössze 1161 eurót költött fejenként éves szinten ezekre a termékekre, szemben az uniós átlaggal, ami csaknem 2000 euró/fő/év. Az egészséges táplálkozás része többek között a friss zöldségek és gyümölcsök fogyasztása. Az élelmiszermérleg alapján ez Magyarországon 100 kg/fő/év körül alakul. Ez alapján a magyar fogyasztó naponta 270 gramm körüli friss zöldséget és gyümölcsöt fogyaszt, ami lényegesen elmarad a WHO fogyasztási ajánlásától, ami az egészséges táplálkozáshoz napi 400 grammot, azaz évi 146 kilogramm friss zöldség- és gyümölcsfogyasztást javasol.

A magyarországi fogyasztók élelmiszerbiztonsági és táplálkozási kérdésekben az EU átlagánál valamivel nagyobb mértékben hisznek a kutatóknak, de kevésbé a fogyasztói szervezeteknek és gazdálkodóknak. Jóval magasabb viszont a bizalom a nemzeti hatóság (Nébih – Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal), az EU-s intézmények, az élelmiszeripar és a szupermarketek felé az uniós átlagnál, viszont jelentősen kisebb a sajtóba vetett hitt. Mivel hazánkban a fogyasztók nagymértékben bíznak a hatóságban, fontosnak tartjuk a bizalom fenntartását, és azt, hogy elsődleges információs forrásnak tekintsék a vásárlók. Ennek a kedvező helyzetnek a kihasználásával jogszabályokon és tudományos alapokon nyugvó kommunikációt lehet folytatni közérthető nyelven, csökkentve annak a veszélyét, hogy a fogyasztó nem megfelelő információkra hagyatkozva hozza meg döntéseit. A lakosság szemléletformálását az SC02, SC15 és RD58 beavatkozások révén tervezzük támogatni.

Tervezett intézkedések:

- SC02 Méhészeti tudásátadás és technikai segítségnyújtás (ismétlődés: SO6, CCO)
- SC15 Promóció, kommunikáció és marketing – zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO3, SO9)
- RD58 Képzések és bemutatóüzemi programok

2.1.SO2.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective

Nem releváns.

2.1.SO2.8 Selection of the result indicator(s)

Selection of the result indicator(s) for this specific objective

Result indicators [recommended Result indicators for this specific objective are fully displayed in bold]	Target value
R.3 CU - Digitalising agriculture Share of farms benefitting from support for digital farming technology through CAP	7.69 %
R.8 - Targeting farms in specific sectors Share of farms benefitting from coupled income support for improving competitiveness, sustainability or quality	18.32 %
R.9 CU PR - Farm modernisation Share of farmers receiving investment support to restructure	3.20 %

and modernise, including to improve resource efficiency	
R.10 CU PR - Better supply chain organisation Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP	3.79 %

Justification of the targets and related milestones

SO2 – A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció

Az egyes R indikátorok mérföldkő értékét, illetve a kapcsolódó beavatkozások hozzájárulásának értékét (éves bontásban) a csatolt táblázat tartalmazza, így ezek minden részletre kiterjedő ismertetésétől a szövegben eltekintünk.

R.03 CU - A mezőgazdaság digitalizálása: A KAP keretében a digitális gazdálkodási technológiához nyújtott támogatásban részesülő gazdaságok aránya

Az indikátor teljes értékének alátámasztása lásd XCO.

R.8 - Adott ágazatokban működő gazdaságok részére biztosított támogatás: A versenyképesség, a fenntarthatóság és a minőség javítását célzó, termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő gazdaságok aránya

Az indikátor teljes értékének alátámasztása lásd SO1.

R.09 CU PR - Gazdaságok korszerűsítése: A szerkezetátalakításra és korszerűsítésre – többek között az erőforrás-hatékonyság javítása érdekében – nyújtott beruházástámogatásban részesülő mezőgazdasági termelők aránya

Az R.09 indikátor átfogó, kumulált célértéke: 3,2%, amely 7 700 – duplikációtól mentes – kedvezményezett mezőgazdasági termelőt jelent, az összes, 241.000-hez viszonyítva. Az indikátor célértékéhez hozzájáruló beavatkozások kedvezményezettjei között átfedések várhatók, ezért az egyes években támogatást elnyerő kedvezményezettek egyre kisebb hányadban kerülnek figyelembevételre az átfogó célérték tekintetében (2029-ben már csak a kedvezményezettek 80%-a járul hozzá a célérékhez, mint első alkalommal támogatott mezőgazdasági termelő). Az indikátor célérték minden beavatkozása kapcsolódik az SO2 specifikus célkitűzés eléréséhez.

Az indikátor célérték közel harmadát a mezőgazdasági üzemek fejlesztése (RD01a_E01_FRM_73) beavatkozás adja, amelynek révén – kiemelten az időszak utolsó 3 évében – közel 2 500 gazdaságban fog javulni a termelés üzemi és üzleti hatékonysága, modern termelő kapacitások épülnek ki, áttérnek a fenntartható gyepgazdálkodásra, javul a termesztés- és tartástechnológia (2.1. főszükséglet). Ugyanezeket a szükségleteket igyekszik kezelni a Fiatal gazdák mezőgazdasági beruházásainak támogatása (RD01b_E01_FRM_73) beavatkozás, amely az időszak alatt több mint 700 gazdálkodóhoz jut el, illetve a szükségletek többségéhez hozzájárul az Állattartó telepek járványvédelmi beruházásainak támogatása (RD01e_E01_FRM_73) beavatkozás is, 500 gazdálkodó bevonásával.

A célértékhez szintén lényeges hozzájárulást biztosít a Mezőgazdasági kisüzemek fenntarthatósági fejlesztése (RD09a_B05_SML_73) beavatkozás, hiszen közel 1 800 gazdaságot ér el, kifejezetten növelve a termelés üzemi és üzleti hatékonyságát (2.1.1 szükséglet).

A mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása (RD02_D01_FRM_73) révén 2025-2027 közötti három évben, évente 530-540 gazdaság kap valós segítséget a változó körülményekhez igazodó technológiai átállás megvalósításában (2.1.7. szükséglet), az – eddig forráshiány miatt nem megvalósult – innovatív technológiák és fenntartható megközelítések bevezetésében (2.3.1. szükséglet), valamint a – magyarországi élelmiszertermelők és feldolgozók körében ritkán és kis mértékben alkalmazott – vállalati innovációk és gyors reakcióképesség technikai feltételeinek kialakításában, amely fogyasztók megnyerésének egyik fontos eszköze (2.3.5. szükséglet).

A vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházások (RD12_W01_WTO_74) támogatása révén – kiemelten 2026 és 2027-ben – összesen több mint 500

gazdaság válik képessé a megváltozott természeti körülményekhez – kiemelten a hazai éves csapadékmennyiség elkövetkező évtizedek során várható csökkenéséhez – történő sikeres alkalmazkodásra (2.1.1. és 2.1.4. szükséglet).

A szőlőültetvények szerkezetátalakítási és átállítási támogatása (SC05_E04_WIR_58) révén, az időszak első felében, 1500 gazdaság lesz képes alkalmazkodni az elmúlt évtizedekben jelentős mértékben megváltozott éghajlati körülményekhez és piaci igényekhez (2.1.1. szükséglet), ill. megújítani az elöregedett ültetvényeket (2.1.11. szükséglet).

A borágazatban a tárgyi és immateriális javakba történő beruházások (SC06_E05_WII_58) révén 400 gazdaságban az üzemi termelés korszerűsítése (2.1.1. szükséglet) révén modern termelői kapacitások épülnek ki (2.1.2. szükséglet) és növekedni fog a mezőgazdasági alapanyagok feldolgozottsági szintje (2.1.3. szükséglet).

Az SO2 specifikus célkitűzést megalapozó szükségletek zömére hatást gyakorló zöldség-gyümölcs termelői szervezetek támogatásán (SC28_E01_FVI_47) keresztül a gazdaságok további forrásokhoz juthatnak a szerkezetátalakításhoz és korszerűsítéshez, azonban e tekintetben nincs tervérték meghatározva.

Az egyes szükségletek részletes indoklását és kapcsolatát az R indikátor értékét biztosító beavatkozásokkal a 2.1.SO2.4. fejezet tartalmazza.

R.10 CU PR - Az ellátási lánc szervezettségének javítása: A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya

Az R.10 indikátor átfogó célértéke 3,79%, amely 9 145 kedvezményezett gazdaságot jelent, az összes, 241.000-hez viszonyítva. Az R.10 indikátor teljes tervértékét biztosító beavatkozások közül a Működési Alapok támogatásán (SC11-28_1-18_FV_47) keresztül megvalósuló szakmai programok reagálnak az SO2 specifikus célkitűzést megalapozó egy vagy több szükségletre.

A Működési Alapok támogatásán keresztül **összesen 6 300, zöldség-gyümölcs ágazatban tevékenykedő gazdaság kaphat segítséget** a következő tevékenységek megvalósításához:

·A termelés hatékonyságának javításához (2.1. főszükséglet), az infrastruktúra és technológia fejlesztéséhez (2.2. főszükséglet), az innovatív módszerek alkalmazásához (2.3. főszükséglet), valamint az értékesítési csatornák fejlesztéséhez (2.4. főszükséglet) szükséges tudás megszerzése a munkaerő **képzés**ével, valamint **különféle tanácsadási szolgáltatások**kal (SC11_A03_FVA_47; SC12_A04_FVT_47);

·A gyártási kapacitás mellett a készletezési kapacitás növelése (2.1.2. szükséglet), post harvest technológia fejlesztése (2.2.1. szükséglet), valamint a terménytárolók, hűtőházak építése/felújítása (2.2.2. szükséglet) révén növekszik a **termékek szállításának és tárolásának fenntarthatósága és hatékonysága** (SC14_B01_FVE_47);

·A speciális fogyasztói igények szükségessé teszik az **agrár-élelmiszeripari termékek promócióját** (SC15_E10_FVP_47) mind a belföldi mind az export piacokon (2.4.2. szükséglet), amely hozzájárul a lakosságnak az egészséges táplálkozással kapcsolatos – WHO fogyasztási ajánlásától elmaradó – tudatosságához is (2.4.3. szükséglet). Ehhez szorosan kapcsolódik a minőségrendszerek tájékoztatási és promóciós tevékenységének támogatása (RD48_R07_QSP_77), amely biztosítja a szükséges piackutatást (2.4.1 szükséglet), illetve a magas hozzáadott értékű termékek piaci részesedésének növelését (2.3.3 szükséglet)

·Uniós és nemzeti **minőségrendszerek alkalmazása** (SC16_E11_FVQ_47) révén biztosítható a feldolgozott termékek magas minősége és kedvező piaci megítélése (2.1.3. szükséglet), növekszik az átláthatóság, a termelési kapacitások minőségi és mennyiségi stabilitása, ami megfelelő garanciát nyújt a partnerek számára a termékekkel kapcsolatban (2.1.8. szükséglet), továbbá elősegítheti fogyasztói bizalom megnyerését (2.3.2. szükséglet), erősítheti a bel- és külpiacokon történő megjelenést és a piaci pozíciókat;

·A technológia fejlesztések során (2.1.1., 2.1.7., 2.1.8., 2.2.1., 2.3.1. szükségletek) a termelőknek az egyre emelkedő fogyasztói elvárásoknak is meg kell felelniük, amelyet a **nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazásá**val (SC17_E12_FVC_47) lehet biztosítani;

·Az **éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás** (SC18_G02_FVL_47) keretében új ültetvények jönnek létre, ill. a már meglévő ültetvényeket felújítják és korszerűsítik (2.1.11. szükséglet), a

termesztéstechnológia javítása erősíti a magyarországi vállalkozások piaci pozícióját (2.1.8. szükséglet).
Az R.10 indikátor célértékéhez – az SO2 specifikus célkitűzés szükségleteire reagáló – további beavatkozások (SC20_I02_FVV_47, SC21_I03_FVS_47, SC22_I04_FVR_47, SC27_I09_FVM_47, SC28_E01_FVI_47) is hozzájárulhatnak, tervérték azonban nincs előírva a számukra.
Az egyes szükségletek részletes indoklását és kapcsolatát az R indikátor értékét biztosító beavatkozásokkal a 2.1.SO2.4. fejezet tartalmazza.

2.1.SO2.9 Justification of the financial allocation

A piacorientáltság fokozása és a versenyképesség növelése, a kutatás, a technológia és a digitalizáció fejlesztésének előtérbe helyezése kiemelt stratégiai célunk. A tervezett beavatkozások a termelékenység, a mezőgazdasági termelés hatékonyságának növelésére, az agrártermékek piaci helyzetének javítására, a post-harvest és logisztika fejlesztésére, valamint a digitalizációs technológiák elterjesztésére fókuszálnak. Kiemelt célunk a gazdaságok, ezen belül is a vidéki gazdaságok fejlesztése. A célokhoz elsősorban a II. pillér beavatkozásai, különösen a beruházások (mezőgazdasági üzemek fejlesztése, vízgazdálkodás hatékonyságának fejlesztése), de az együttműködések (EIP) és az AKIS-hez (digitalizáció fejlesztése, tudásátadás) kapcsolódó egyéb beavatkozások járulnak hozzá. Mindezen túl az I. pillér beavatkozásai, mint pl. a szemes és szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása, valamint a szektorális beavatkozások is a fenti célokat szolgálják. A specifikus célra allokált források elegendőek.

A kapcsolódó bizottsági ajánlás "A mezőgazdasági és agrár-élelmiszeripari ágazat piacorientáltságának és versenyképességének előmozdítása a logisztika és feldolgozás területére irányuló beruházások további támogatása révén." A mezőgazdasági termék feldolgozás/hozzáadott érték növelés beruházásai a korábbi időszakoknál jóval nagyobb forrásokban részesülnek, így az ajánlásnak meg tudunk felelni.

2.2 Context Indicators and other values used for the calculation of the targets

Context indicators (PMEF Code)	Baseline value	Baseline year	Updated value	Updated year	Justification/Comments	Source of data
C.01 Total rural population – for LEADER (R.38) (Person)	1,813,276.00	2020	3,829,472.00	2021	A 10.000 fő alatti településeken élők száma + 10.000 fő feletti települések külterületi lakosság száma	Központi Statisztikai Hivatal
C.01b Total rural population – for services and infrastructure (R.41) (Person)	1,813,276.00	2020	3,829,472.00	2021	A 10.000 fő alatti településeken élők száma + 10.000 fő feletti települések külterületi lakosság száma	Központi Statisztikai Hivatal
C.05 Total forest area (Hectares)	2,416,138.00	2018	1,941,600.00	2021	A C05 alatt az eredeti érték a CORINE adat, ami fizikai fás szárú borítottságot takar (land cover). Ebben benne vannak: parkok, arborétumok, fásulások	Országos Erdőállomány Adattár 2021. jan.1. 2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról 6.§ (1) bek.
C.12 Total number of farms (Farm)	430,000.00	2016	241,000.00	2020	A gazdaságok számáról aktuálisabb képet ad a 2020-as agrárcenzus, az adat hivatalos, hamarosan publikálásra kerül.	Központi Statisztikai Hivatal
C.17 Total utilised agricultural area (UAA) (Hectares)	5,309,520.00	2019				
C.19 Total agricultural area and forest area in Natura 2000 sites (Hectares)	721,099.00	2018	1,557,063.00	2023	C.19 total agricultural area in Natura 2000 Updated value 1 557 063 ha	Európai Környezetvédelmi Ügynökség becslése, Európai Bizottság, GREX dokumentum 2023.05.02
C.23 Total number of livestock units (Livestock units)	2,444,890.00	2016				
D.35 Total number of beehives notified to the EU Commission: average of the latest three years available at the time of establishing the plan. (Beehives)	1,212,009.00	2020				

2.3 Targets Plan

2.3.1 Recapitulative table

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
R.1 CU PR Enhancing performance through knowledge and innovation Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups supported by the CAP in order to enhance sustainable economic, social, environmental, climate and resource efficiency performance	XCO	100,000	244,545	390,096	541,644	692,189	736,204	736,210	736,210
R.2 CU Linking advice and knowledge systems Number of advisors receiving support to be integrated within Agricultural Knowledge and Innovation Systems (AKIS)	XCO	582	3,506	6,430	9,354	12,278	14,639	14,640	14,640
R.3 CU Digitalising agriculture Share of farms benefitting from support for digital farming technology through CAP	SO2, XCO	%	%	0.22 %	3.76 %	7.30 %	7.69 %	7.69 %	7.69 %
R.3 Numerator: Number of beneficiaries from relevant paid support		farm	farm	530 farm	9,070 farm	17,600 farm	18,541 farm	18,541 farm	18,541 farm
R.3 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.4 Linking income support to standards and good practices Share of utilised agricultural area (UAA) covered by income support and subject to conditionality	SO1	%	94.17 %	94.17 %	94.17 %	94.17 %	94.17 %	%	94.17 %
R.4 Numerator: Number of hectares paid		ha	5,000,000 ha	5,000,000 ha	5,000,000 ha	5,000,000 ha	5,000,000 ha	ha	5,000,000 ha
R.4 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.5 Risk management Share of farms with supported CAP risk management	SO1	%	%	%	%	9.88 %	10.31 %	%	10.31 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
tools									
R.5 Numerator: Number of farms benefiting from relevant support		farm	farm	farm	farm	23,800 farm	24,840 farm	farm	24,840 farm
R.5 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.6 [PR] Redistribution to smaller farms Percentage of additional direct payments per hectare for eligible farms below average farm size (compared to average)	SO1	%	112.25 %	112.25 %	112.25 %	112.25 %	112.25 %	0.00 %	112.25 %
R.6 Numerator: Average DP/ha paid to beneficiaries below average farm size		EUR/ha	299 EUR/ha	299 EUR/ha	299 EUR/ha	299 EUR/ha	299 EUR/ha	0 EUR/ha	299 EUR/ha
R.6 Denominator: Average DP/ha paid to all beneficiaries		EUR/ha	267 EUR/ha	267 EUR/ha	267 EUR/ha	267 EUR/ha	267 EUR/ha	EUR/ha	267 EUR/ha
R.7 [PR] Enhancing support for farms in areas with specific needs Percentage of additional support per hectare in areas with higher needs (compared to average)	SO1, SO6	%	111.57 %	111.57 %	111.57 %	111.57 %	111.57 %	%	111.57 %
R.7 Numerator: Average income support/ha for beneficiaries in areas with specific needs		EUR/ha	304 EUR/ha	304 EUR/ha	304 EUR/ha	304 EUR/ha	304 EUR/ha	EUR/ha	304 EUR/ha
R.7 Denominator: Average income support/ha paid to all beneficiaries		EUR/ha	272 EUR/ha	272 EUR/ha	272 EUR/ha	272 EUR/ha	272 EUR/ha	EUR/ha	272 EUR/ha
R.8 Targeting farms in specific sectors Share of farms benefitting from coupled income support for improving competitiveness, sustainability or quality	SO1, SO2	%	18.32 %	18.32 %	18.32 %	18.32 %	18.32 %	%	18.32 %
R.8 Numerator: Number of beneficiaries of coupled income support		farm	44,148 farm	44,148 farm	44,148 farm	44,148 farm	44,148 farm	farm	44,148 farm
R.8 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.9 [CU PR] Farm modernisation Share of farmers receiving investment support to restructure and modernise, including to improve resource efficiency	SO2, SO7	%	0.25 %	0.75 %	1.29 %	2.16 %	2.70 %	3.20 %	3.20 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
R.9 Numerator: Number of beneficiaries receiving relevant support		farm	600 farm	1,800 farm	3,100 farm	5,200 farm	6,500 farm	7,700 farm	7,700 farm
R.9 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.10 [CU PR] Better supply chain organisation Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP	SO2, SO3	2.61 %	2.64 %	3.53 %	3.66 %	3.79 %	3.79 %	3.79 %	3.79 %
R.10 Numerator: Number of beneficiaries from relevant support		6,300 farm	6,353 farm	8,498 farm	8,826 farm	9,145 farm	9,145 farm	9,145 farm	9,145 farm
R.10 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.11 /Fruit and Vegetables Concentration of supply Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors	SO3	16.50 %	17.59 %	18.76 %	19.81 %	20.92 %	%	%	20.92 %
R.11 Numerator: Total value of marketed production by POs with operational programmes		159,525,509 EUR	170,123,321 EUR	181,361,794 EUR	191,536,357 EUR	202,265,005 EUR	EUR	EUR	202,265,005 EUR
R.11 Denominator: Total value of production of sectors concerned		966,908,164 EUR	966,908,164 EUR	966,908,164 EUR	966,908,164 EUR	966,908,164 EUR	EUR	EUR	966,908,164 EUR
R.12 Adaptation to climate change Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to improve climate adaptation	SO4	%	16.78 %	16.78 %	21.49 %	21.51 %	16.25 %	0.04 %	21.51 %
R.12 Numerator: Number of hectares paid		ha	890,781 ha	890,781 ha	1,140,759 ha	1,141,836 ha	862,675 ha	2,154 ha	1,141,836 ha
R.12 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.13 [PR] Reducing emissions in the livestock sector Share of livestock units (LU) under supported commitments to reduce emissions of greenhouse gases and/or ammonia, including manure management	SO4	%	%	%	13.37 %	13.37 %	%	%	13.37 %
R.13 Numerator: Number of Livestock Units for which a related payment was made		LU	LU	LU	327,000 LU	327,000 LU	LU	LU	327,000 LU
R.13 Denominator: Total number of livestock units		2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
		LU	LU	LU	LU	LU	LU	LU	LU
R.14 [PR] Carbon storage in soils and biomass Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to reduce emissions or to maintain or enhance carbon storage (including permanent grassland, permanent crops with permanent green cover, agricultural land in wetland and peatland)	SO4	%	16.84 %	16.84 %	21.11 %	21.14 %	12.19 %	0.04 %	21.14 %
R.14 Numerator: Number of hectares paid		ha	894,285 ha	894,285 ha	1,121,097 ha	1,122,174 ha	647,112 ha	2,154 ha	1,122,174 ha
R.14 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.15 [CU] Renewable energy from agriculture and forestry and from other renewable sources Supported investments in renewable energy production capacity, including bio-based (in MW)	SO4	MW	2 MW	21 MW	30 MW	65 MW	98 MW	131 MW	131 MW
R.16 [CU] Investments related to climate Share of farms benefitting from CAP investment support contributing to climate change mitigation and adaptation, and to the production of renewable energy or biomaterials	SO4	%	0.02 %	0.54 %	0.83 %	1.68 %	2.51 %	3.16 %	3.16 %
R.16 Numerator: Number of farms benefitting from CAP investment support contributing to climate change mitigation and adaptation, and to renewable energy or biomaterials production		farm	45 farm	1,304 farm	2,007 farm	4,048 farm	6,044 farm	7,612 farm	7,612 farm
R.16 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.17 [CU PR] Afforested land Area supported for afforestation, agroforestry restoration, including breakdowns	SO4, SO5, SO6	ha	ha	5,587 ha	11,174 ha	16,174 ha	21,174 ha	21,174 ha	21,174 ha
R.18 [CU] Investment support for the forest sector Total investment to improve the performance of the forestry sector	SO4, SO5, SO6, SO8	EUR	22,832,136 EUR	134,449,635 EUR	252,247,065 EUR	361,567,094 EUR	448,423,415 EUR	448,423,415 EUR	448,423,415 EUR
R.19 [PR] Improving and protecting soils	SO5	%	28.41 %	28.41 %	30.41 %	30.48 %	28.55 %	0.14 %	30.48 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments beneficial for soil management to improve soil quality and biota (such as reducing tillage, soil cover with crops, crop rotation included with leguminous crops)									
R.19 Numerator: Number of hectares paid		ha	1,508,361 ha	1,508,361 ha	1,614,637 ha	1,618,456 ha	1,515,999 ha	7,638 ha	1,618,456 ha
R.19 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.20 [PR] Improving air quality Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to reduce ammonia emission	SO5, SO9	%	13.48 %	13.48 %	13.48 %	13.48 %	13.48 %	%	13.48 %
R.20 Numerator: Number of hectares paid		ha	715,521 ha	715,521 ha	715,521 ha	715,521 ha	715,521 ha	ha	715,521 ha
R.20 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.21 [PR] Protecting water quality Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for the quality of water bodies	SO5	%	20.40 %	20.40 %	25.19 %	25.24 %	13.66 %	0.09 %	25.24 %
R.21 Numerator: Number of hectares paid		ha	1,082,892 ha	1,082,892 ha	1,337,518 ha	1,340,025 ha	725,354 ha	5,014 ha	1,340,025 ha
R.21 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.22 [PR] Sustainable nutrient management Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments related to improved nutrient management	SO4, SO5, SO6	%	17.18 %	17.18 %	21.89 %	21.89 %	13.48 %	%	21.89 %
R.22 Numerator: Number of hectares paid		ha	911,988 ha	911,988 ha	1,162,420 ha	1,162,420 ha	715,521 ha	ha	1,162,420 ha
R.22 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.23 [PR] Sustainable water use Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to improve water balance	SO5	%	15.74 %	15.74 %	18.94 %	18.94 %	9.15 %	%	18.94 %
R.23 Numerator: Number of hectares paid		ha	835,668 ha	835,668 ha	1,005,795 ha	1,005,795 ha	486,076 ha	ha	1,005,795 ha
R.23 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.24 [PR] Sustainable and reduced use of pesticides	SO5, SO6,	%	18.14 %	18.14 %	23.94 %	23.94 %	18.14 %	%	23.94 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
Share of Utilised Agricultural Area (UAA) under supported specific commitments which lead to a sustainable use of pesticides in order to reduce risks and impacts of pesticides, such as pesticides leakage	SO9								
R.24 Numerator: Number of hectares paid		ha	963,090 ha	963,090 ha	1,270,875 ha	1,270,875 ha	963,090 ha	ha	1,270,875 ha
R.24 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.25 Environmental performance in the livestock sector Share of livestock units (LU) under supported commitments to improve environmental sustainability	SO5, SO6	%	%	%	1.45 %	1.45 %	%	%	1.45 %
R.25 Numerator: Number of Livestock Units for which a related payment was made		LU	LU	LU	35,573 LU	35,573 LU	LU	LU	35,573 LU
R.25 Denominator: Total number of livestock units		2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU
R.26 [CU] Investment related to natural resources Share of farms benifitting from CAP productive and non-productive investment support related to care for the natural resource	SO5	%	%	0.46 %	0.91 %	1.20 %	1.37 %	1.37 %	1.37 %
R.26 Numerator: Number of farms receiving relevant support		farm	farm	1,100 farm	2,200 farm	2,900 farm	3,300 farm	3,300 farm	3,300 farm
R.26 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.27 [CU] Environmental or climate-related performance through investment in rural areas Number of operations contributing to environmental sustainability and the achievement of climate mitigation and adaptation goals in rural areas	SO4, SO5, SO6		506	1,035	1,422	1,649	1,675	1,675	1,675
R.28 [CU] Environmental or climate-related performance through knowledge and innovation Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups	XCO	60,000	146,727	234,058	324,986	415,313	441,722	441,726	441,726

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
supported by the CAP related to environmental or climate-related performance									
R.29 [PR] Development of organic agriculture Share of utilised agricultural area (UAA) supported by the CAP for organic farming with a split between maintenance and conversion	SO4, SO5, SO6, SO9	%	5.26 %	5.26 %	5.26 %	5.26 %	%	%	5.26 %
R.29 Numerator: Number of hectares paid		ha	279,415 ha	279,415 ha	279,415 ha	279,415 ha	ha	ha	279,415 ha
R.29 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.30 [PR] Supporting sustainable forest management Share of forest land under commitments to support forest protection and management of ecosystem services	SO4, SO6	%	0.03 %	3.95 %	5.77 %	6.03 %	6.28 %	6.54 %	6.54 %
R.30 Numerator: Number of hectares paid		ha	660 ha	76,650 ha	112,000 ha	117,000 ha	122,000 ha	127,000 ha	127,000 ha
R.30 Denominator: Total forest area		1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha
R.31 [PR] Preserving habitats and species Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for supporting biodiversity conservation or restoration including high-nature-value farming practices	SO6	%	19.94 %	19.94 %	29.87 %	29.95 %	19.54 %	0.17 %	29.95 %
R.31 Numerator: Number of hectares paid		ha	1,058,725 ha	1,058,725 ha	1,586,038 ha	1,590,450 ha	1,037,289 ha	8,824 ha	1,590,450 ha
R.31 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.32 [CU] Investments related to biodiversity Share of farms benefitting from CAP investment support contributing to biodiversity	SO6	%	%	0.43 %	0.85 %	1.02 %	1.18 %	1.18 %	1.18 %
R.32 Numerator: Number of farms receiving relevant support		farm	farm	1,029 farm	2,058 farm	2,448 farm	2,838 farm	2,838 farm	2,838 farm
R.32 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.33 Improving Natura 2000 management Share of total Natura 2000 area under supported commitments	SO6	%	9.67 %	10.16 %	10.44 %	10.44 %	0.77 %	0.77 %	10.44 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
R.33 Numerator: Ha with relevant commitments on Natura 2000 sites		ha	150,631 ha	158,131 ha	162,631 ha	162,631 ha	12,000 ha	12,000 ha	162,631 ha
R.33 Denominator: Total agricultural area and forest area in Natura 2000 sites		1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha
R.34 PR Preserving landscape features Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for managing landscape features, including hedgerows and trees	SO6	%	0.42 %	0.42 %	0.46 %	0.49 %	0.29 %	0.07 %	0.49 %
R.34 Numerator: Utilised Agricultural Area (UAA) under supported commitments for managing landscape features, including hedgerows and trees		ha	22,318 ha	22,318 ha	24,191 ha	26,064 ha	15,218 ha	3,746 ha	26,064 ha
R.34 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.35 CU Preserving beehives Share of beehives supported by the CAP	SO6	57.76 %	58.99 %	60.23 %	61.47 %	62.71 %	62.71 %	62.71 %	62.71 %
R.35 Numerator: Number of beehives for which a related payment was made		700,000 beehives	715,000 beehives	730,000 beehives	745,000 beehives	760,000 beehives	760,000 beehives	760,000 beehives	760,000 beehives
R.35 Denominator: Total number of beehives notified to the EU Commission: average of the latest three years available at the time of establishing the plan.		1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives
R.36 CU PR Generational renewal Number of young farmers benefitting from setting up with support from the CAP, including a gender breakdown	SO1, SO7		1,700	3,500	4,600	5,700	6,800	6,800	6,800
R.37 CU Growth and jobs in rural areas New jobs supported in CAP projects	SO8		1,700	3,500	4,600	5,700	6,900	6,900	6,900
R.38 CU LEADER coverage Share of rural population covered by local development strategies	SO8	%	98.97 %	98.97 %	98.97 %	98.97 %	98.97 %	98.97 %	98.97 %
R.38 Numerator: Rural population covered by LAG funded through LEADER over the programming period		person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person
R.38 Denominator: Total rural population – for LEADER (R.38)		3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
		person	person	person	person	person	person	person	person
R.39 [CU] Developing the rural economy Number of rural businesses including bio-economy businesses developed with CAP support	SO3, SO7, SO8		200	700	1,400	2,700	3,700	4,600	4,600
R.40 [CU] Smart transition of the rural economy Number of supported smart-village strategies	SO8, XCO		5	15	35	52	52	52	52
R.41 [CU PR] Connecting rural Europe Share of rural population benefitting from improved access to services and infrastructure through CAP support	SO8	%	%	4.65 %	9.27 %	16.19 %	23.11 %	30.06 %	30.06 %
R.41 Numerator: Rural population benefiting from relevant improvements		person	person	178,000 person	355,000 person	620,000 person	885,000 person	1,151,000 person	1,151,000 person
R.41 Denominator: Total rural population – for services and infrastructure (R.41)		3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person
R.42 [CU] Promoting social inclusion Number of persons covered by supported social inclusion projects	SO8, XCO		1,045	3,095	7,210	10,730	10,730	10,730	10,730
R.43 [PR] Limiting antimicrobial use Share of livestock units (LU) concerned by supported actions to limit the use of antimicrobials (prevention/reduction)	SO9	%	33.84 %	45.29 %	48.57 %	51.84 %	8.18 %	%	51.84 %
R.43 Numerator: Number of livestock units for which a related payment was made		LU	827,400 LU	1,107,400 LU	1,187,400 LU	1,267,400 LU	200,000 LU	LU	1,267,400 LU
R.43 Denominator: Total number of livestock units		2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU
R.44 [PR] Improving animal welfare Share of livestock units (LU) covered by supported actions to improve animal welfare	SO9	%	1.12 %	1.12 %	49.67 %	49.67 %	%	%	49.67 %
R.44 Numerator: Number of livestock units for which a related payment was made		LU	27,400 LU	27,400 LU	1,214,400 LU	1,214,400 LU	LU	LU	1,214,400 LU

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
R.44 Denominator: Total number of livestock units		2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU

2.3.2 Planned interventions and outputs with a direct and significant link to result indicators

See the table in SFC2021 application

2.3.3 Consistency with and contribution to the Union targets for 2030 set out in the Farm to Fork Strategy and the EU Biodiversity for 2030

Amint azt a Stratégiai állásfoglalásban is rögzítettük: a magyar KAP Stratégiai Terv érdemben járul hozzá az Európai Zöld Megállapodás célkitűzéseinek megvalósulásához.

Az alábbiakban a Termőföldtől az Asztalig (F2F) Stratégia, valamint a Biodiverzitás Stratégia mezőgazdaságot és élelmiszeripart érintő célértékeit tekintjük át, és mutatjuk be Tervünk hozzájárulását ezek teljesüléséhez.

F2F célkitűzés: A tápanyagveszteség csökkentése 50 százalékkal, miközben a talaj termékenysége nem romlik

Magyarországon a talajvédő termőföldhasználat alapelvárásait *a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény* szabályozza, mely a talajok általános védelmén túl kiterjed az erózió elleni védekezésre, a talajok szervesanyag-tartalmának megőrzésére, illetve a szikes és savanyú talajok művelésére és a környezetkímélő tápanyag-gazdálkodásra, valamint a talaj túlzott tömörödésének megelőzősére és megszüntetésére, ezáltal vízgazdálkodásának javítására. *A talajvédelmi terv készítésének részletes szabályairól szóló 90/2008. (VII. 18.) FVM rendelet* határozza meg a fenti törvénnyel összhangban, hogy mely tevékenységekhez kell talajvédelmi tervet készíteni (pl. öntözés, hígtrágya, szennyvíz és szennyvíziszap mezőgazdasági felhasználása, erózió elleni műszaki talajvédelmi beavatkozások megvalósítása stb).

KAP Stratégiai Tervünkben a kondicionalitáson belül az **5., 6. és 7. számú GAEC előírás** vonatkozik a talajok védelmére. Ezek az előírások egyrészről a talajromlás és a talajerózió kockázatát hivatottak csökkenteni, másrészről a talajpotenciál megőrzését szolgálják összhangban *a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvénnyel.* Az **agro-ökológiai program** (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16) választható előírásai közül a téli talajtakarás, a forgatás nélküli talajművelés, a talajkondicionálók, nitrogén-inhibitorok, mikrobiológiai készítmények alkalmazása, az ültetvények sorközének takarása, a terménydiverzifikáció, valamint a magasabb arányú nem termelő terület fenntartása (pl. parlag, nitrogénmegkötő növények telepítése, másodvetésű zöldtrágya növények termesztése) betartása segíti elő a talajpotenciál megőrzését és javítását, a talajszerkezet és a talaj biodiverzitásának védelmét és javítását, a talajok tápanyag- és vízmegtartó képességének növelését, valamint az erózió elleni védelmet. Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG, beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható tápanyag-gazdálkodásra (talajvizsgálaton alapuló tápanyag-gazdálkodási terv készítése, nitrogén hatóanyag kijuttatás korlátozása), a talajvédő gazdálkodásra (forgatás nélküli talajművelés, erózióvédelmi intézkedések, talajvédő vetésszerkezet stb.), és ezen felül terület specifikus előíráscsomagok kerültek összeállításra az erózió-, a belvíz-, illetve az aszályérzékeny területekre. Míg az erózió elleni előíráscsomagnak a talajerózióból és/vagy felszíni lefolyásból származó hordalék- és szennyezőanyag terhelés csökkentése az elsődleges célja, addig a belvíz-érzékeny területeken a vízvisszatartás, az aszály-érzékeny területeken pedig a vízmegtartó talajművelés az támogatott jó gyakorlat. Az **ökológiai gazdálkodás támogatása** (beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70) a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a mezőgazdasági terület bruttó tápanyagmérlegének javításához, a talajzsarolás csökkentéséhez, valamint a talajok szervesanyag-készletének helyreállításához. Ezek az előírások mind túlmutatnak a fent részletezett alapkövetelményeken, ezáltal hozzájárulnak a F2F célkitűzés megvalósulásához.

F2F és Biodiverzitás Stratégia célkitűzés: Az EU mezőgazdasági területének 25 százalékán ökológiai gazdálkodást folytassanak

Magyarországon az ökológiai gazdálkodás támogatását a Biodiverzitás Stratégia és a Termőföldtől az Asztalig Stratégia célkitűzéseinek tükrében kiemelt jelentőségűnek tekintjük. Ezzel arányos forrásallokációt, illetve megemelt fajlagos támogatási szintet biztosítunk mind az átállás, mind a fenntartás időszakára.

A már a korábbi vidékfejlesztési programokban is jelenlévő **ökológiai gazdálkodás támogatásának** (ÖKO, beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70) **folytatása és a támogatások folyamatosságának biztosítása kiemelt cél** nemzeti szakpolitikai dimenzióban is, mivel az ökológiai gazdálkodás jelentős környezeti hozzáadott értékű gazdálkodási forma, ami jelentős mennyiségű területen és jelentős forrással járul hozzá a környezeti- és klímatörekvéseinkhez. 2022-től megemelt egységköltséggel, 3 éves kötelezettségvállalási időszakkal hirdettük meg – a VP szabályrendszere szerinti – az új ÖKO felhívást, melyet 2025-től újabb – a Stratégiai Terv szabályrendszere szerinti – ÖKO felhívás követ majd. Tehát 2022-ben még: 1305/2013/EU rendelet 28. cikke (Agrár-környezetvédelemi és éghajlattal kapcsolatos műveletek), illetve a 29. cikke (Ökológiai gazdálkodás), míg 2023-tól determináljuk a KAP Stratégiai Terv rendelet 70. cikke alá (Környezet- és éghajlatvédelmi és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások). A 2025. évi új ÖKO indítása lehetőséget ad, hogy az időközben felmerülő újabb szükségleteknek és/vagy problémákat még hatékonyabban kezelő előíráscsomagokat dolgozzunk ki.

Amint arra az IFOAM nemzetközi ökogazdálkodási szervezet is rámutatott kiadványában (link: https://www.organicseurope.bio/content/uploads/2021/11/IFOAMEU_policy_CAP_externalbriefing_17112021.pdf?dd), Magyarországon **komoly hangsúlyt fektettünk a KAP stratégia tervezés során, hogy a vele párhuzamosan készülő, nemzeti Ökológiai Cselekvési Tervvel (ÖCST) a lehető legerősebb szinergiát alakítsuk ki**. A két programot gondozó stáb szoros együttműködésben dolgozott az elmúlt egy évben.

A Cselekvési Terv legfontosabb célkitűzése, hogy **2027-ig megduplázza a hazai ökológiai művelés alá vont területek méretét, elérve ezzel a 10 százalékos ökoterületarányt,** jelentősen hozzájárulva ezzel az ambiciózus uniós célszám eléréséhez. A Cselekvési Terv intézkedéseinek megvalósításához szükséges forrás jelentős része a hazai KAP Stratégiai Tervbe beépíthető. A magyar **KAP Stratégiai Terv számos ponton segíteni fogja tehát az intézkedéseket:**

- Az Agrárminisztérium rendszeres szakmai egyeztetéseket tart az érintett ágazati szervezetekkel (Vetőmag Szövetég és Terméktanács, Gabonatermesztők Országos Szövetsége, FruitVeB, Baromfi Termék Tanács, Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács, Vágóállat és Hús Szakmaközi Szervezet és Terméktanács, Felelős Élelmiszergyártók Szövetsége stb.) és az Agrárminisztérium Irányító Hatóságával a **KAP felhívások öko célértékekkel való összehangolása és a sikeres ökológiai átállási** arány megvalósítása érdekében 2022-től.
- Az Agrárminisztérium a mezőgazdasági termékekre és élelmiszerekre vonatkozó minőségrendszerek és az önkéntes mezőgazdaságitermék-tanúsító rendszerek nemzeti elismeréséről szóló 26/2018. (X. 1.) AM rendelet szerint – a KMÉ védjegyrendszer részeként – **elismer egy ÖKO-KMÉ védjegyet 2023-ig,** amely – a már létező minőségrendszereket tovább erősítve – ösztönzi a teljes átállást és a bio termékek közül kiemeli a magasabb minőséget (nemzetközi példák: osztrák AMA Biosiegel, német Bio-Siegel mintájára).
- Az Agárminisztérium **kiemelten ösztönzi** (pl. jelentős pályázati plusz pontokkal) az innovációra különösen fogékony gazdálkodói kört, a fiatal gazdákat továbbá a friss zöldség és gyümölcs termelőket az **ökológiai termék-előállításra**, illetve a kisebb létszámú **ökológiai állattartó telepek átállítását** segítő takarmány-integrációk kialakulását (pl. tej, sertés, tojás és húshasznú baromfi és kiskérődző vonalon) 2023-tól.
- Az Agrárminisztérium megbízásából, a NAK kiadásában **ágazat-specifikus technológiai útmutatók és tájékoztatók** készülnek 2022-től a gazdálkodók számára, melyek elősegítik a sikeres ökológiai átállást, az ökológiai állattartás, tápanyag-utánpótlás gyakorlatának elsajátítását, a tanúsított termék-előállítást, valamint tudatosítják az ökológiai gazdálkodás hozzájárulását a

klíma-, biodiverzitás- és egészségvédelmi célokhoz.

- Az Agrárminisztérium a KAP vonatkozó felhívásai (pl. élelmiszerfeldolgozási beruházások felhívásai) által **20 százalékkal megnöveli az ökotermék-integrációban részt vevő termelők számát** 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium **pontosítja a REL együttműködésekkel kapcsolatos követelményeket** és a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével támogatja az **ökológiai rövid ellátási láncok létrehozását**, különös tekintettel az ökogazda-molnár-pék együttműködések és a közösség által támogatott ökológiai mezőgazdasági rendszerek (AMAP rendszerek) létrehozási és működtetési költségeit 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével ösztönzi az **ökológiai állati eredetű termék-előállítást** (pl. tejtermékek, méz, hal, hús, tojás), különös tekintettel az **öko gyepterületekhez köthető állattartás ökológiai minősítésére** (pl. istálló fejlesztések, öko állatállomány átállásával járó állatbeszerzési költségek támogatása) és a kiskérődzőkben rejlő potenciál kiaknázására 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével ösztönzi a **tanúsított öko élelmiszer-előállítást végző feldolgozó üzemek számának megduplázódását** 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium támogatja a **tanúsított ökotermék-előállítók egyéb minőségirányítási rendszerekhez** (IFS, BRC GLOBALG.A.P. stb.) való csatlakozását, legalább a minőségirányítási rendszerekhez való csatlakozás KAP felhíváshoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével 2023-tól.
- Az Agrárminisztérium pályázati keretet biztosít a tanúsított ökoterméket előállító üzemek **fenntartható csomagolástechnikai és logisztikai fejlesztéseihez** és beruházásaihoz az uniós Körforgásos Gazdasági Akciótervvel összhangban, legalább a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével 2023-tól.
- Az Agrárminisztérium a hazai agrármarketing keret 15 százalékát fordítja **ökológiai termékek promóciójára**, amit a KAP-pal összefüggő tájékoztatási kötelezettségeire vonatkozó pályázatok és egyéb hazai kiírású pályázati keretek révén valósít meg 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium támogatja az **ökológiai tanúsítás és a KMÉ védjegyrendszer részeként létrejövő ÖKO-KMÉ védjegy megszerzését és népszerűsítését** a minőségrendszerekhez való csatlakozás és a minőségrendszerek promóciója KAP felhívásokhoz tartozó keretösszegek ökoterület-arányos részével.

Biodiverzitás Stratégia célkitűzés: A tagállamok mezőgazdasági területének 10 százalékát magas biodiverzitású tájelemek borítsák

Magyarországon a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény általánosságban kimondja, hogy **a vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani**, továbbá hogy a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni, valamint biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét is. Meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról

KAP Stratégiai Tervünkben a Natura 2000 területekre vonatkozó **3. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmény** és a **4. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmény** *az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet*, illetve a *NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet* előírásaiban jelenik meg. Az jogszabályi előírások a Natura 2000 területek általános védelmét (pl. engedélyköteles tevékenységek), illetve gyepterületek esetében az azok megőrzését szolgáló minimális földhasználati előírásokat fedik le. A kondicionalitás előírásai közül a **1. számú GAEC előírás**

(állandó gyepek védelme), a **2**. **számú GAEC előírás** (vizes élőhelyek és lápok védelme), a **8. számú GAEC előírás** (nem termelő elemek fenntartása, tájképi elemek védelme és fészkelési időszakra vonatkozó korlátozások), valamint a **9. számú GAEC előírás** (Natura 2000 érzékeny gyepek feltörési tilalma) járul hozzá a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek fenntartásához és sokszínűségének növeléséhez, ezáltal segítik a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását. Az **agro-ökológiai program** (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16) választható előírásai közül az állandó gyepek gazdaság szintű megőrzése, az emelt szintű, **10 százalékos nem termelő elem fenntartási arány**, a táblaméret maximalizálása, a méhekre veszélyes növényvédőszerek korlátozása, az ökológiai növényvédelemben engedélyezett ágensek használata, illetve az ültetvény talajtakarás, sorközgyepesítés választása gyakorlatok is hozzájárulnak a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek fenntartásához és sokszínűségének növeléséhez, a túlzott növényvédőszer-használat csökkentéséhez, ezáltal segítik a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását. Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG, beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70) előíráscsomagjai közül nyolc kifejezetten a mezőgazdasági művelés alatt álló gyep- és szántóterületekhez kötődő közösségi jelentőségű fajok megőrzését célozza fajspecifikus előírásokkal a Magas Természeti Értékű Területeken. Mindemellett a többi előíráscsomag is tartalmaz olyan előírásokat, melyek hozzájárulhatnak a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek és fajok védelméhez, ezáltal elősegítve a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását is. A **Natura 2000 gyep- illetve erdőterületek kompenzációs kifizetései** (beavatkozások kódjai: RD23_G06_NAG_72, RD34_F01_NAF_72) az ezekre a területekre vonatkozó speciális földhasználati előírások következtében keletkezett többletköltség és bevételkiesés kompenzációját szolgálja, mely intézkedés hozzájárul a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javításához. Az **agro-ökológiai nem termelő beruházások** és az azok fenntartását szolgáló **agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés** (beavatkozások kódja: RD21_G04_LCI_73, RD22_G05_LCP_70) a jelenleg a gazdaságosság határán művelt szántóterületek földhasználat váltását hivatott előmozdítani többek közt a biodiverzitás szempontjából fontos élőhelytípusok létrehozásának céljával, úgymint pl. biodiverzitás védelmi tartós zöldugar (méhlegelő), füves cserjesávok, fajgazdag gyepek, mezővédő erdősávok, fás legelők, vizes élőhelyek, illetve gyepes vízvédelmi sávok. Az így létrejövő és megfelelő előírások mentén fenntartott élőhelyek hozzájárulnak a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javításához. Az **erdőgazdálkodás környezeti vagy klíma célú többéves kötelezettségvállalásainak fenntartási támogatása** (EKV, beavatkozás kódja: RD35_F02_FEC_70) intézkedés az erdészeti hatóság által erdőtervben meghatározott kötelezettségeken túlmutató erdő-környezetvédelmi vállalásokkal (folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódra történő átállás, folyamatos javított felújítás, intenzíven terjedő idegenhonos fa és cserjefajok visszaszorítása, tisztások visszaalakítása, az erdőállományok kézimunka igényes ápolása, illetve a természetkímélő anyagmozgatás) hozzájárul a meglévő erdők természetességi állapotának javításához a Natura 2000 erdőterületeken is. Az **erdők klíma és környezeti teljesítményének javító beruházások** az erdőszerkezet átalakításával, az elegyesség növelésével hozzájárulnak a meglévő erdők természetességi állapotának javításához a Natura 2000 erdőterületeken is az érintett erdőrészletre vonatkozó hatóság által jóváhagyott erdőterv alapján. (beavatkozás kódja: RD41_F08_INN_73)

F2F célkitűzés: A növényvédőszerek használatának, valamint kifejezetten a kockázatos növényvédőszerek használatának csökkentése 50 százalékkal

Magyarországon a növényvédő szerek használatára vonatkozó hazai előírásokat elsősorban az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény, illetve a növényvédelmi tevékenységről szóló 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet tartalmazza. Ezek az előírások egyúttal megfelelnek a kondicionalitáson belül a **7. és 8. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelményeknek** (növényvédő szerek forgalomba hozatala, illetve fenntartható használata) is.

KAP Stratégiai Tervünkben az **agro-ökológiai program** (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16) fenti szabályozásokon túlmutató választható előírásai közül több is kapcsolódik a fenntartható növényvédőszer-használathoz, mint pl. a méhekre kifejezetten vagy mérsékelten veszélyes, illetve kockázatos növényvédőszerek használatának korlátozása, illetve az ökológiai gazdálkodásban

engedélyezett biológiai ágensek alkalmazásának ösztönzése. A nem termelő elemek fenntartása segíti a hasznos élő szervezeteket, melyek részét képezik az integrált növényvédelemnek. Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG, beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható növényvédőszer-használatra (a felhasználható növényvédőszer hatóanyagok korlátozása), illetve az integrált növényvédelmi megoldások alkalmazására (növényvédelmi előrejelzés alkalmazása, hasznos élő szervezetek segítése). Az **ökológiai gazdálkodás támogatása** (beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70) a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a mezőgazdasági eredetű peszticid szennyezés csökkentéséhez. Ezek az előírások mind túlmutatnak a fent részletezett alapkövetelményeken. A **mezőgazdasági üzemek fenntartható és digitális fejlesztése**, valamint **a zöldség-gyümölcs ágazati** beavatkozások közül az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések mind lehetőséget adnak olyan beruházások támogatására, amelyek hatékonyan csökkenthetik a mezőgazdasági termelők növényvédőszer felhasználását (beavatkozások kódja: SC18_G02_FVL_47, RD01_E01_FRM_73, RD02_D01_FRM_73).

F2F célkitűzés: A forgalomba hozott antimikrobiális készítmények mennyiségének csökkentése 50 százalékkal

A mezőgazdasági haszonállatok tartása az utóbbi évtizedekben jelentősen megváltozott. Továbbá a fogyasztók részéről az egészséges élelmiszerek felhasználásán túl a fenntarthatóság és az állatok jóléte is előtérbe került.

KAP Stratégiai Tervünkben a támogatási körbe vont **megelőző egészségügyi intézkedések, kezelések az állatállományok általános egészségi és higiéniai állapotának javulásához** vezetnek. Ez csökkenti a megbetegedések számát, ezáltal a gyógykezelések, köztük az antimikrobiális szerek, antibiotikumok adásának szükségességét. Így mérséklődik annak kockázata, hogy antibiotikum rezisztens patogén baktériumtörzsek alakuljanak ki, és terjedjenek el a hazai állományokban. 2022. január 28-tól minden tagállamban közvetlenül alkalmazandó új Uniós szabályozás kerül bevezetésre. Az állatgyógyászati készítményekről szóló 2019/6/EU, továbbá a gyógyszeres takarmányokra irányadó 2019/4/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletek kiemelten kezelik az AMR témakörét, és számos intézkedést és szigorítást tartalmaznak a felelős antibiotikum-használat elősegítésére az állategészségügyben, amire természetesen a KAP-beavatkozásaink kialakításakor is figyelemmel voltunk. (beavatkozás kódok: RD29_G12_AWR_70, RD30_G12_AWC_70, RD31_G12_AWS_70, RD32_G12_AWP_70, RD33_G15_AWB_70)

A nemzetközi irányvonalakkal összhangban 2018 áprilisában **nemzeti állategészségügyi intézkedési terv került kidolgozásra az AMR csökkentésére**, mely többek között célul tűzte ki a 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet módosítását is. A 2021. augusztusban bevezetett új hazai rendelkezések az antibiotikum felhasználás csökkentését és a körültekintő, felelős antibiotikum felhasználást segítik, az állat- és közegészségügy közös védelmének szem előtt tartásával, összhangban a nemzeti szakmapolitikai törekvésekkel. A legfontosabb változások közé tartozik, hogy: (i) antibiotikumot kizárólag vényen írhat fel állatorvos (megrendelő nem alkalmazható), legfeljebb hétnapos kezelésre elegendő mennyiségben; (ii) a humánegészségügyi szempontból ún. kritikusan fontos hatóanyagok megelőző célú alkalmazása tilos, terápiás célra kizárólag rezisztencia vizsgálat elvégzését követően használhatóak; (iii) 2022 januárjától az antibiotikum-felhasználást a jelenleginél bővebb adattartalmú gyógykezelési naplóban kell rögzíteni, s elindul a Nébih online rendszerében történő adatszolgáltatás.

Az élelmiszerlánc-felügyeleti szervek, hatóságok a célzott ellenőrzésekkel, az antimikrobiális készítmények engedélyeinek felülvizsgálatával, a szakmai szervezetekkel való intenzív kapcsolattartással, a vonatkozó nemzetközi feladatok ellátásával, valamint útmutatók kiadásával, képzésekkel járulnak hozzá a felelős antibiotikum-alkalmazáshoz.

2.1.SO3 Improve the farmer' position in the value chain

2.1.SO3.1 Summary of the SWOT Analysis

2.1.SO3.1.1 Strengths

E.1. Jelentős árualapok bizonyos termékek esetében (pl. gabonafélék, olajnövények, baromfihús) és feldolgozói kapacitások (pl. gabonafélék, olajnövények, baromfihús, sertéshús, tej) (SO2)
E.2. Jól működő integrációk egyes termékpályákon (baromfihús, konzervipar) (5)
E.3. Termelői piacok könnyített feltételek melletti működése (6)
E.4. Erős, a fogyasztók részéről hitelesnek elfogadott hatóság az élelmiszerlánc területén (S9)
E.5. Hazai és nemzetközi jó gyakorlatok bemutatása és adaptációja a vertikális és horizontális koordináció területén

2.1.SO3.1.2 Weaknesses

Gy.1. Kritikusan alacsony árualap méretek egyes ágazatokban (pl. hagyma, uborka) (5)
Gy.2. Alapvetően szétaprózódott termelési szerkezet, elaprózódott üzemméretek és nagy méretkülönbségek (erdő- és mezőgazdaság) (3 és SO1)
Gy.3. Termelői együttműködési hajlandóság hiánya, (a mezőgazdaság, a feldolgozás, az erdőgazdálkodás területén) (4. és Erdészeti szakmai állásfoglalás), [SO3/1.1]
Gy.4. A mezőgazdasági termelők gyenge alkupozíciója az értékláncban, főként a jelentős információs aszimmetria és a bizalomhiány miatt (3), [SO3/1.1], [SO3/2.1]
Gy.5. Horizontális és vertikális koordináció alacsony foka a legtöbb termékpályán, ami nem kedvez a hatékony együttműködéseknek (4, 5), [SO3/1.2]
Gy.6. Gyenge szerződéses fegyelem (5), [SO3/2.2]
Gy.7. Hosszú távú szerződéses kapcsolatok és ágazati keretmegállapodások hiánya miatt gyakran összehangolatlan az alapanyag-termelés és a feldolgozói igény (5)
Gy.8. A letisztulatlan termékpálya és az ellentétes érdekviszonyok miatt a termékpálya egyes részein sérülhet a transzparencia (különösen a zöldség- és gyümölcstermesztésben) (4, 5), [SO3/2.1]
Gy.9. Egyéni döntések előtérbe kerülése a közösségi döntésekkel szemben (4)
Gy.10. Eszköz, infrastruktúra és kompetencia hiánya a REL fejlesztéséhez (6), [SO3/1.4] [SO3/1.5]
Gy.11. Feldolgozott termékeket előállító és forgalmazó szektorok hozzáadott értéke kisebb a mezőgazdaságénál és elmarad az EU átlagától (1)
Gy.12. Termelői tulajdon/érdekeltség alacsony hányada a feldolgozóiparban (3, 5)
Gy.13. A beruházások erőteljes függése a támogatásoktól (SO1)

2.1.SO3.1.3 Opportunities

Digitalizáció hozzájárulhat a koordináció, transzparencia és nyomonkövethetőség javításának lehetőségéhez (SO10)
L.2. Jogszabályi keretek megléte és további erősítése a kistermelői piacra jutás területén javíthatja a termelők pozícióját (REL) (6)
L.3. AZ ICT eszközök fejlődése lehetővé teszi innovatív élelmiszer-ellátási láncok fejlődését (6, SO10)
L.4. Fokozódó fogyasztói figyelem a Covid–19 kapcsán a helyi termékek, biztos forrásból származó termékek iránt (Smartchain H2020 kutatási eredmény, 6)

2.1.SO3.1.4 Threats

F.1. A termelői összefogás hiányában az alkupozíció gyenge marad az ellátási láncban (3)
F.2. Belpiaci keresleti korlát, importnyomás növekedése (SO2)
F.3. Lassú generációváltás, termelői kompetenciák és érdekek lassú változása akadályozhatja az

összefogást (SO7)
F.4. A kiskereskedelmi láncok kihasználják a piaci erőviszonyokban fennálló különbséget (3)
F5. Szélsőséges áringadozás (5)

2.1.SO3.1.5 Other comments

Nem releváns.

2.1.SO3.2 Identification of needs

Code	Title	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Need is addressed in Cap Strategic Plan
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Yes
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Yes
3.1.3	Rövid ellátási láncok fejlesztése (adatbázis, eszköz, infrastruktúra és kompetencia fejlesztés)	1	Yes
3.1.4	Helyi együttműködések fejlesztése a termékelőállítás, forgalmazás és értékesítés területén	1	Yes
3.2.1	Információs aszimmetria megszüntetése termelők és kereskedők között	3	Partially
3.2.2	Szerződéses fegyelem erősítése, hosszútávú szerződéses kapcsolatok erősítése	2	No
8.1.1	Vidéken élő nők foglalkoztatási rátájának növelése	1	Partially

Other comments related to needs assessment.

Nem releváns

2.1.SO3.4 Intervention logic

Form of Intervention	Type of Intervention	Intervention Code (MS) - Name	Common Output Indicator
Sectoral - Fruit and Vegetables	INVRE(47(1)(a)) - investments in tangible and intangible assets, research and experimental and innovative production methods and other actions	SC28_E01_FVI_47 - Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	ADVI1(47(1)(b)) - advisory services and technical assistance, in particular concerning sustainable pest and disease control techniques, sustainable use of plant protection and animal health products, climate change adaptation and mitigation, the conditions of employment, employer obligations and occupational health and safety	SC11_A03_FVA_47 - tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás - zöldség-gyümölcs	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	TRAINCO(47(1)(c)) - training including coaching and exchange of best practices, in particular concerning sustainable pest and disease control techniques, sustainable use of plant protection and animal health products, and climate change adaptation and mitigation, as well as the use of organised trading platforms and commodity exchanges on the spot and futures market	SC12_A04_FVT_47 - képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is - zöldség-gyümölcs	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	ORGAN(47(1)(d)) - organic or integrated production	SC13_G01_FVO_47 - ökológiai vagy integrált termelés - zöldség gyümölcs	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral -	TRANS(47(1)(e)) - actions to increase the	SC14_B01_FVE_47 - a termékek	O.35. Number of

Fruit and Vegetables	sustainability and efficiency of transport and of storage of products	szállítása és tárolása fenntarthatóságának és hatékonyságának növelése - zöldség-gyümölcs	supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	PROMO(47(1)(f)) - promotion, communication and marketing including actions and activities aimed in particular at raising consumer awareness about the Union quality schemes and the importance of healthy diets, and at diversification and consolidation of markets	SC15_E10_FVP_47 - promóció, kommunikáció és marketing - zöldség-gyümölcs	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	QUAL(47(1)(g)) - implementation of Union and national quality schemes	SC16_E11_FVQ_47 - uniós és nemzeti minőségrendszerek alkalmazása	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	TRACE(47(1)(h)) - implementation of traceability and certification systems, in particular the monitoring of the quality of products sold to final consumers	SC17_E12_FVC_47 - nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazása - zöldség-gyümölcs	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	CLIMA(47(1)(i)) - actions to mitigate and to adapt to climate change	SC18_G02_FVL_47 - az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések - zöldség-gyümölcs	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	SETUP(47(2)(a)) - setting up, filling and refilling of mutual funds by producer organisations and by associations of producer organisations recognised under Regulation (EU) No 1308/2013, or under Article 67(7) of this Regulation	SC19_I01_FVF_47 - kölcsönös kockázatkezelési alapok - zöldség-gyümölcs	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	INVVO(47(2)(b)) - investments in tangible and intangible assets making the management of the volumes placed on the market more efficient including for collective storage	SC20_I02_FVV_47 - beruházások, amelyek hatékonyabbá teszik a forgalomba kerülő mennyiségek kezelését, közös tárolását - zöldség-gyümölcs	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	STORE(47(2)(c)) - collective storage of products produced by the producer organisation or by its members, including where necessary collective processing to facilitate such storage	SC21_I03_FVS_47 - termékek közös tárolása, ezen belül szükség esetén a termékek kollektív feldolgozása - zöldség-gyümölcs	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	ORCHA(47(2)(d)) - replanting of orchards or olive groves where that is necessary following mandatory grubbing up for health or phytosanitary reasons on the instruction of the Member State competent authority or to adapt to climate change	SC22_I04_FVR_47 - gyümölcsösök újratelepítése - zöldség-gyümölcs	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	WITHD(47(2)(f)) - market withdrawal for free-distribution or other destinations, including where necessary processing to facilitate such withdrawal	SC23_I05_FVW_47 - forgalomból történő kivonás ingyenes szétosztás céljára vagy más rendeltetésre - zöldség-gyümölcs	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	GREEN(47(2)(g)) - green harvesting consisting of the total harvesting on a given area of unripe non-marketable products which have not been damaged prior to the green harvesting, whether due to climatic reasons, disease or otherwise	SC24_I06_FVG_47 - zöldszüret - zöldség-gyümölcs	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	NOHAR(47(2)(h)) - non-harvesting consisting of the termination of the current production cycle on the area concerned where the product is well developed and is of sound, fair and marketable quality, excluding destruction of products due to a climatic event or disease	SC25_I07_FVN_47 - be nem takarítás - zöldség-gyümölcs	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	HARIN(47(2)(i)) - harvest and production insurance that contributes to safeguarding producers' incomes where there are losses as a consequence of natural	SC26_I08_FVH_47 - betakarítási és termelési biztosítás - zöldség-gyümölcs	O.35. Number of supported operational programmes

	disasters, adverse climatic events, diseases or pest infestations while ensuring that beneficiaries take necessary risk prevention measures		
Sectoral - Fruit and Vegetables	COMM(47(2)(l)) - communication actions aiming at raising awareness and informing consumers	SC27_I09_FVM_47 - figyelemfelhívást és a fogyasztók tájékoztatását célzó kommunikációs tevékenységek - zöldség-gyümölcs	O.35. Number of supported operational programmes
RD	COOP(77) - Cooperation	RD44_R03_POG_77 - Termelői csoportok, termelői szervezetek támogatása	O.28. Number of supported producer groups and producer organisations
RD	COOP(77) - Cooperation	RD45_R04_GIS_77 - Együttműködések támogatása új OEM/OFJ/FJ/HKT létrehozására az EU-s minőségrendszerek keretében	O.29. Number of beneficiaries receiving support to participate in official quality schemes
RD	COOP(77) - Cooperation	RD46_R05_GIJ_77 - Együttműködések már létező nemzeti minőségrendszer vagy uniós minőségrendszerben bejegyzett OEM/OFJ/FJ/HKT esetén	O.29. Number of beneficiaries receiving support to participate in official quality schemes
RD	COOP(77) - Cooperation	RD48_R07_QSP_77 - Minőségrendszerek tájékoztatási és promóciós tevékenységének támogatása	O.32. Number of supported other cooperation operations or units (excluding EIP reported under O.1)
RD	COOP(77) - Cooperation	RD49_R09_SCC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a Rövid Ellátási Láncok fejlesztéséért	O.32. Number of supported other cooperation operations or units (excluding EIP reported under O.1)

Overview

3.1.Főszükséglet: Szervezettség növelése, együttműködések hatékonyságának fokozása, kínálatkoncentráció ösztönzése

A helyzetértékelés rámutat arra, hogy Magyarországon a mezőgazdasági termelők együttműködési hajlandósága gyenge, miközben elaprózódott termelési szerkezet, üzemméretek jellemzőek, különösen egyes ágazatokan. A kínálat elégtelen koncentrációja indokolttá teszi mind a horizontális, mind a vertikális együttműködések erősítését, mert ez javíthatja a termékpályák, értékláncok hatékonyságát, valamint a termelők alkupozícióját.

3.1.1.Szükséglet: Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése

3.1.2.Szükséglet: Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése

A termelők horizontális és vertikális együttműködésének ösztönzése hozzájárulhat a kínálat koncentrálódásához, a termékpályák, érékláncok hatékonyságának javításhoz. A cél elérése érdekében az együttműködéseket hozzásegítjük a megfelelő, korszerű ismeretek megszerzéséhez (SC11, SC12 intézkedések), javítjuk piacrajutási esélyeiket a fogyasztók és a kiskereskedelem elvárásainak, követelményeknek való jobb megfelelés elősegítésével (SC14, SC15, SC16, SC17, SC27 intézkedések). A piacképes árualapok, termékvolumenek elérése érdekében segítjük a termelők együttműködésében megvalósuló, közös terméktárolást és feldolgozást (SC20, SC21 intézkedések), és végül, de nem utolsó sorban ösztönözzük és segítjük a termelői összefogások megvalósulását és működését (SC28, RD44

intézkedések).

Tervezett intézkedések:

·Tanácsadási szolgáltarások és technikai segítségnyújtás; (SC11 ismétlődés: SO2, SO4 SO9, SO10)

·Képzés, szaktanácsadás; (SC12: ismétlődés: SO4, SO5, SO6, SO9, SO10)

·A termékek szállításának és tárolásának modernizációja a fenntarthatóság és hatékonyságnövelés céljával; (SC14: ismétlődő: SO2, SO5, SO10)

·Marketing, promóció; (SC15, ismétlődő: SO2, SO9, SO10)

·Uniós és nemzeti minőségrendszerek támogatása; (SC16, ismétlődő: SO2, SO5, SO9, SO10)

·Nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazásának támogatása; (SC17, ismétlődő: SO2, SO5, SO9, SO10)

·Beruházások, amelyek hatékonyabbá teszik a forgalomba kerülő mennyiségek kezelését, közös tárolását; (SC20, ismétlődés: SO1, SO2, SO4, SO10))

·Termékek közös tárolása, ezen belül szükség esetén a termékek kollektív feldolgozása; (SC21, ismétlődés: SO1, SO2)

·Figyelemfelhívást és a fogyasztók tájékoztatását célzó kommunikációs tevékenységek; (SC27, ismétlődés: SO1, SO2, SO9, SO10)

·Termelői szervezetek támogatása; (SC28, ismétlődés: SO2, SO4, SO5, SO6, SO8, SO9)

·Termelői csoportok és termelői szervezetek támogatása (RD44).

3.1.3.Szükséglet: Rövid ellátási láncok fejlesztése (adatbázis, eszköz, infrastruktúra és kompetencia fejlesztés)

A rövid ellátási láncok (REL) alternatív értékesítési lehetőséget jelentenek kínálnak a termelőknek, illetve új típusú, személyes bizalmon alapuló beszerzési lehetőséget jelentenek a fogyasztók számára (RD49 intézkedés). A REL hozzájárulhat a társadalmi és környezeti fenntarthatósághoz is, de gazdaságilag csak akkor életképes, ha több termelő összefogásával valósul meg, ezért támogatjuk a termelői összefogásokat (SC28 és RD44 intézkedések). Emellett fontos, hogy az e csatornán keresztül értékesített, jellemzően kisebb volument képviselő termékek is megfeleljenek az élelmiszer-biztonsági követelményeknek, ezért a minőségbiztosítási és -irányítási rendszerekhez való csatlakozás támogatása (RD47 intézkedés) is indokolt. A REL-en keresztüli termékértékesítés jól kacsolható a helyi, vidéki turizmus fejlesztéséhez, ezért ennek támogatását (RD51 intézkedés) is fontosnak tartjuk.

Tervezett intézkedések:

·Termelői szervezetek támogatása; (SC28, ismétlődés: SO2, SO4, SO5, SO6, SO8, SO9)

·Termelői csoportok és termelői szervezetek támogatása (RD44)

·Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása; (RD47, ismétlődés: SO4, SO6, SO7, SO8, SO9)

·Rövid Ellátási Láncok (REL) támogatása; (RD49, ismétlődés: SO4, SO6, SO7)

·Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív- és ökoturisztikai fejlesztésért. (RD51, ismétlődés: SO4, SO6, SO7, SO8, SO10)

3.1.4.Szükséglet: Helyi együttműködések (összefogás) fejlesztése a termékelőállítás, forgalmazás és értékesítés területén

A termelők szoros együttműködése javíthatja a piacra jutásukat, ha közös, az adott földrajzi térséghez kapcsolódó minőségrendszereket, védjegyeket dolgoznak ki, vezetnek be, illetve közös, összefogással megvalósuló termelői, értékesítési, turisztikai célú társulásokat hoznak létre. E cél elérése érdekében a következő intézkedéseket tervezzük:

·Termelői csoportok és termelői szervezetek támogatása; (RD44)

·Együttműködések támogatása új OEM/OFJ/FJ/HKT létrehozására az EU-s minőségrendszerek keretében (RD45, ismétlődés: SO8, SO9, SO10)

·Együttműködések már létező nemzeti minőségrendszer vagy bejegyzett OEM/OFJ/FJ/HKT esetén; (RD46, ismétlődés: SO8, SO9, SO10)

·Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása; (RD47, ismétlődés: SO4,

SO6, SO7, SO8, SO9)

3.2.Főszükséglet: Átláthatóság, transzparencia növelése

Az együttműködések alacsony fokának egyik negatív következménye a termelők gyenge alkupozíciója a termékpályákon, értékláncokon belül, emellett hozzájárul a letisztulatlan, ellentétes érdekviszonyok kialakulásához, a transzparens működés ellen hat.

3.2.1.Információs aszimmetria megszüntetése termelők és kereskedők között

Az élelmiszerlánc mentén kialakult egyenlőtlen erőviszonyokat az információhoz való hozzájutásban tetten érhető különbségek is súlyosbítják, ezért fontos, hogy a termelők számára releváns adatok, információk összegyűjtésre, feldolgozásra és megfelelő, érthető formában átadásra kerüljenek. Ennek érdekében a következő intézkedés bevezetését tervezzük:

·Tájékoztatási szolgáltarások (RD59, ismétlődés: SO2, SO4, SO5, SO6, SO7, SO9, SO10)

3.2.2.Szerződéses fegyelem erősítése, hosszútávú szerződéses kapcsolatok erősítése

Az ellátási láncokban a mai napig gondot okoz, hogy a szerződések nem kerülnek betartásra, ami növeli a kockázatokat, nehezíti a hosszú távú tervezést, a helyes piaci döntések meghozatalát. A hosszú távú szerződéses kapcsolatok kialakítása mind a beszállítók, mind az átvevők számára kiszámíthatóbb piaci környezetet eredményez.

·Rövid Ellátási Láncok (REL) támogatása; (RD49, ismétlődés: SO4, SO6, SO7)

·Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív- és ökoturisztikai fejlesztésért. (RD51, ismétlődés: SO4, SO6, SO7, SO8, SO10)

3.2.Főszükséglet: Átláthatóság, transzparencia növelése

Az együttműködések alacsony fokának egyik negatív következménye a termelők gyenge alkupozíciója a termékpályákon, értékláncokon belül, emellett hozzájárul a letisztulatlan, ellentétes érdekviszonyok kialakulásához, a transzparens működés ellen hat.

3.2.1.Információs aszimmetria megszüntetése termelők és kereskedők között

Az élelmiszerlánc mentén kialakult egyenlőtlen erőviszonyokat az információhoz való hozzájutásban tetten érhető különbségek is súlyosbítják, ezért fontos, hogy a termelők számára releváns adatok, információk összegyűjtésre, feldolgozásra és megfelelő, érthető formában átadásra kerüljenek. Ennek érdekében a következő intézkedés bevezetését tervezzük:

·Tájékoztatási szolgáltatások (RD59, ismétlődés: SO2, SO4, SO5, SO6, SO7, SO9, SO10)

3.2.2.Szerződéses fegyelem erősítése, hosszútávú szerződéses kapcsolatok erősítése

Nem szerepel a KAP tervben

2.1.SO3.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective

Nem releváns.

2.1.SO3.8 Selection of the result indicator(s)

Selection of the result indicator(s) for this specific objective

Result indicators [recommended Result indicators for this specific objective are fully displayed in bold]	Target value
R.10 CU PR - Better supply chain organisation Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP	3.79 %
R.11/Fruit and Vegetables - Concentration of supply Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors	20.92 %
R.39 CU - Developing the rural economy Number of rural businesses including bio-economy businesses developed with CAP support	4,600.00

Justification of the targets and related milestones

SO3 – A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban

Az egyes R indikátorok mérföldkő értékét, illetve a kapcsolódó beavatkozások hozzájárulásának értékét (éves bontásban) a csatolt táblázat tartalmazza, így ezek minden részletre kiterjedő ismertetésétől a szövegben eltekintünk.

R.10 CU PR - Az ellátási lánc szervezettségének javítása: A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya

Az R.10 indikátor átfogó célértéke 3,79%, amely 9 145 kedvezményezett gazdaságot jelent, az összes, 241.000-hez viszonyítva. Az R.10 indikátor teljes tervértékét biztosító beavatkozások mindegyike reagál az SO3 specifikus célkitűzést megalapozó egy vagy több szükségletre.

A célérték közel kétharmadáért felelős, így kiemelten fontos beavatkozás a Működési Alapok támogatása (SC11-28_1-18_FV_47), melyen keresztül már 2023-tól 6 300 gazdaság kap valós segítséget a megfelelő, korszerű ismeretek megszerzéséhez, piacrajutási esélyeik javításához a fogyasztók és a kiskereskedelem elvárásainak, követelményeknek való jobb megfelelés elősegítésével. Az indikátor érték további nagyságrendi növekedése 2025-től várható, amikor további 1905 gazdaság részesülhet az együttműködések előnyeiből a termelői összefogások megvalósulásának és működésének támogatása (RD44_R03_POG_77) révén. Az együttműködések támogatása új (RD45_R04_GIS_77) vagy már létező (RD46_R05_GIJ_77) minőségrendszerek keretében további 730 gazdaságot von be az ellátási lánc szervezettségének javításába, és a kifejezetten rövid ellátási láncok fejlesztését célzó beavatkozás (RD49_R09_SCC_77) további 210 gazdaságot támogat – ezek a beavatkozások 2024-től kezdődően négy év alatt, folyamatosan vonják be a gazdaságokat, így a célérték 2027-re teljesül.

Az R.10 célértékét biztosító beavatkozások eredményessége az SO3 célkitűzést megalapozó szükségletek áttekintésén keresztül válik kézzelfoghatóvá.

Az EU-ban a zöldség és gyümölcstermelők közötti kooperációt és így azokon keresztül a termelők érdekképviseletét, jobb alkupozíciójuk kialakítását a TÉSZ-ek és egyéb termelői csoportok hivatottak biztosítani. Az Európai Bizottság 2007-ben célul tűzte ki, hogy 2013-ra 60 százalékra növekedjen a TÉSZ-eken keresztül forgalmazott zöldség- és gyümölcsfélék aránya, de a szervezet 2014-ben publikált ─ 2010-re vonatkozó ─ adatai szerint ez a cél nem teljesült. Magyarország közel 20 százalékos piaci részesedést tudott csak felmutatni[1]. A hazai környezetben a TCS-k a termeléskoordináció, a szaktanácsadás, az alapanyag-termeléssel összefüggő innovációközvetítés révén meghatározó szerepet töltenek be a kisebb ökonómiai méretű gazdaságok megerősítésében. Ugyanakkor a hazai környezetben működő TCS-k túlnyomó része egyelőre részleges integrációt valósít meg, tevékenysége az inputanyagok együttes beszerzésére és a tagság által megtermelt árualap közös értékesítésére korlátozódik. A termékpálya több szakaszát lefedő, hozzáadottérték-növekedéssel együtt járó együttműködések a hazai élelmiszer-gazdaságban még jelentős fejlődési potenciált rejtenek magukban[2]. Magyarországon 2018 áprilisában 61 TÉSZ és 6 zöldség-gyümölcs TCS rendelkezett elismeréssel. A szervezetek számát tekintve 2014 óta csökkenő tendencia figyelhető meg.[3] Ezért szükséges az **ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése**. (3.1.2.) A termelés alacsony koordináltsága miatt a feldolgozóipar számára folyamatos kihívást jelent a megfelelő mennyiségű, egyöntetű minőségű alapanyagok beszerzése[4]. A magyarországi gyümölcs- és zöldségfeldolgozás viszonylag szűk termékkínálattal rendelkezik, a termékkör bővítése a termelők és a feldolgozók közötti együttműködés erősítése nélkül nem lehetséges.[5] A **horizontális és vertikális koordináció** alacsony foka a legtöbb termékpályára igaz, amelynek erősítése szükséges a hatékony együttműködések érdekében (3.1.1.). E két szükséglet kezelésében aktív a Működési Alapok támogatása (SC11-28_1-18_FV_47) és a Termelői csoportok, termelői szervezetek támogatása (RD44_R03_POG_77) beavatkozás, együttesen elérve a gazdaságok 3,4%-át.

Az elmúlt 10-15 évben az Európai Unió országaiban növekvő fogyasztói igény mutatkozott a közvetlenül a termelőknek vagy kizárólag egy közvetítő által értékesített élelmiszerek iránt. A rövid ellátási láncban (REL) való termelői és fogyasztói részvétel amellett, hogy a termelők számára a globális

ellátórendszerekhez képest kedvezőbb alkupozíciót biztosíthat, társadalmi és környezeti előnyöket is generál[6]. Az együttműködések kialakítása és további társadalmi és gazdasági fejlesztések nélkül mind a modern REL-típusok terjedése, mind pedig a hagyományos formák fenntartható működése meglehetősen bizonytalan. A gazdaság COVID járványt követő újbóli megnyitása után sok újonnan létrehozott közvetlen értékesítési csatorna küzd a túlélésért. Azok fennmaradása érdekében a **rövid ellátási láncok fejlesztése** (3.1.3. szükséglet) ki kell terjedjen többek között az innovatív élelmiszer-ellátási láncok fejlesztésére, a termelők információs és kommunikációs (IKT) eszközei fejlesztésének támogatására, alkalmazott szoftverfejlesztésre, IKT-eszközök használatának oktatására. Továbbá magában kell foglalja a logisztikai kapacitásfejlesztések támogatását, kiszállításhoz (hűtendő vagy törékeny áruk) kapcsolódó innovatív megoldások ösztönzését, valamint segítség lenne a termelők saját házhoz szállítási rendszere jogi feltételeinek megteremtése, átmenetileg az adminisztrációs terhek könnyítése[7]. E szükséglet kezelésére vonatkozóan összesen 2 115 gazdaság kap támogatást az RD44_R03_POG_77, az RD49_R09_SCC_77 és az SC28_E01_FVI_47 beavatkozásokon keresztül.

A REL-ben jelenleg részt vevő termelők jellemzően a legkisebbek (őstermelők, egyéni vagy mikrovállalkozások), a gazdálkodók nem rendelkeznek megfelelő mennyiségű és minőségű szállítási, raktározási, kereskedelmi infrastruktúrával és eszközökkel, az ellátottság különösen az erőforrás-hatékonyságot tekintve nem kielégítő.[8] Ezért szükséges a **helyi együttműködések (összefogás) további fejlesztése a termékelőállítás, forgalmazás és értékesítés területén**. (3.1.4.) Az RD44_R03_POG_77 - Termelői csoportok, termelői szervezetek támogatása által érintett 1 905 gazdaság mellett további 940 gazdaságnak javulhatnak a piacra jutási esélyei a közös, az adott földrajzi térséghez kapcsolódó minőségrendszerek, védjegyek kidolgozásával az RD45_R04_GIS_77, RD46_R05_GIJ_77, RD49_R09_SCC_77 beavatkozások révén; továbbá tervérték nélkül, de tényértéken hozzájárul még majd a RD48_R07_QSP_77 beavatkozás is.

A nagyméretű feldolgozókra jellemző, hogy integráció útján biztosítják maguknak a megfelelő mennyiségű, minőségű alapanyagot (például: csemegekukorica, zöldborsó). A kisebb termelők, beszállítók nehezen kötelezik el magukat egy-egy értékesítési csatorna mellett, ezért nehéz velük hosszú távú együttműködést kialakítani. Biztos, kiszámítható, számonkérhető értékesítési lehetőségek hiányában a termelők nem hajtanak végre technológiai fejlesztéseket (pl.: ültetvény-korszerűsítés, öntözésfejlesztés) és nem kezdenek bele – jelentősebb méretben – újabb fajok termelésbe való bevonásába sem, aminek következtében a feldolgozóipar nem jut megfelelő mennyiségű, minőségű, homogén árualaphoz, ami nélkül nem képes új, innovatív – nem az alapvető ipari gyümölcs- és zöldségfélékre alapozott – termékeket létrehozni.[9] Ezért szükséges a **szerződéses fegyelem erősítése, hosszútávú szerződéses kapcsolatok erősítése**. (3.2.2. szükséglet). A zöldség-gyümölcs szektorra vonatkozó zöldszüretet és be nem takarítást kezelő beavatkozások (SC24_I06_FVG_47, SC25_I07_FVN_47) támogatása révén javulhat a hosszú távú szerződéses kapcsolatok kialakításának lehetősége.

R.11 - A kínálati oldal koncentrációja: Bizonyos ágazatokban operatív programokkal rendelkező termelői szervezetek vagy termelői csoportok által forgalmazott termékek értékének aránya

Az R.11 indikátor átfogó célértéke 20,92%. A kalkuláció módszere: Az operatív programokban részt vevő termelői szervezetek által forgalmazott termékek tervezett összértéke: 202 265 005 EUR/ Az érintett ágazatok termelésének összértéke (elérhető utolsó évi tényadat): 966 908 164 EUR. Az R.11 indikátor teljes célértékéért felelős beavatkozás a Működési Alapok támogatása (SC11-28_1-18_FV_47), amely a következő – R.10 indikátornál már részletesen körül járt – szükségletek kezelését biztosítja, ugyancsak az R.10-nél már bemutatott módon:

·A horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése (3.1.1.);

·Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése (3.1.2.);

·A rövid ellátási láncok fejlesztése (adatbázis, eszköz, infrastruktúra és kompetencia fejlesztés) (3.1.3.).

R.39 CU - A vidéki gazdaság fejlesztése: A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biogazdaságok száma

Az R.39 indikátor átfogó, kumulált célértéke 4 600 vidéki gazdaság. A célérték elérése mögött komplex

beavatkozás csomag található: 11 db beavatkozásból várunk hozzáadott értéket. Az indikátor célértékében 2027-ben várunk erőteljes előrehaladást, ez előtt és ezt követően folyamatos az érték növekedése.

Az SO3 specifikus célkitűzéssel az R.39 indikátor egy beavatkozáson keresztül áll kapcsolatban, melynek (SC28_E01_FVI_47) tervértéke nincs.

Az R.39 indikátor célértékéhez az SO3 specifikus célkitűzés elérését támogató beavatkozások a következő – R.10 indikátornál már részletesen körül járt – szükségletek kezelésén keresztül járulnak hozzá: A horizontális és vertikális integráció erősítése (3.1.1.) és az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése (3.1.2.), valamint a rövid ellátási láncok fejlesztése (3.1.3.) érdekében a zöldség-gyümölcs termelői szervezetek támogatásán (SC28_E01_FVI_47) keresztül juthatnak a vidéki gazdaságok forrásokhoz; az érintett gazdaságok számára tervérték nincs.

[1] *Dudás, Gy. (2016): Gyümölcs- és zöldségfeldolgozás, -tartósítás. In Kürthy, Gy. (szerk.), Dudás, Gy. (szerk.), Felkai, B. O. (szerk.) (2016): A magyarországi élelmiszeripar helyzete és jövőképe. Agrár-gazdasági Tanulmányok, Agrárgazdasági Kutató Intézet, Budapest*

[2] *Rácz, K. (2017): Termelői csoportok Magyarországon. 173–192. p. In Szabó, G. G. és Baranyai, Zs. (2017): A szövetkezés-együttműködés akadályai, feltételei és fejlesztési lehetőségei a magyar élelmiszer-gazdaságban. Agroinform Kiadó, Budapest*

[3] *3. specifikus célkitűzés helyzetelemzése (2021.06.30.), 4.1. fejezet*

[4] *3. specifikus célkitűzés helyzetelemzése (2021.06.30.), 5.3. fejezet*

[5] *3. specifikus célkitűzés helyzetelemzése (2021.06.30.), 5.3. fejezet*

[6] *Augère-Granier, M-L. (2016): Short food supply chainsand local food systems in the EU. Eurpoean Parlament, European Parliamentary Research Service, Briefing September 2016*

[7] *3. specifikus célkitűzés helyzetelemzése (2021.06.30.), 6. fejezet*

[8] *Szabó, D. (2015): Termelői piacok piacszervezői, termelői és fogyasztói szempontú vizsgálata. PhD-értekezés.*

[9] *Dudás, Gy. (2016): Gyümölcs- és zöldségfeldolgozás, -tartósítás. In Kürthy, Gy. (szerk.), Dudás, Gy. (szerk.), Felkai, B. O. (szerk.) (2016): A magyarországi élelmiszeripar helyzete és jövőképe. Agrár-gazdasági Tanulmányok, Agrárgazdasági Kutató Intézet, Budapest*

2.1.SO3.9 Justification of the financial allocation

A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban a horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzésén keresztül valósulhat meg. Célunk az ágazati együttműködések (pl. TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése, a rövid ellátási láncok és helyi együttműködések fejlesztése a termékelőállítás, forgalmazás és értékesítés területén. Céljaink eléréséhez a szektorális intézkedések, valamint a II. pillér együttműködéseken alapuló intézkedései járulnak hozzá. Az allokált források megítélésünk szerint elegendőek a célkitűzések eléréséhez.

Az SO-hoz tartozó bizottsági ajánlások

- A mezőgazdasági termelők helyzetének megerősítése az alábbiak támogatása által: mezőgazdasági termelők közötti együttműködés – különösen azokon a termelői szervezeteken keresztül, amelyek egyesítik az általuk végzett gazdasági tevékenységeket; a mezőgazdasági termelők részvétele a downstream jellegűbb tevékenységekben; innováció; valamint az új piacok kialakítása.
- A mezőgazdasági ágazat rezílienciájának fejlesztése a szektor abban való támogatása révén, hogy a termékeket hozzáadott értékkel ruházza fel – pl. az uniós minőségrendszereken (ideértve az ökológiai gazdálkodást), a feldolgozáson vagy az azokra a termékekre való specializálódáson keresztül, amelyeknek tekintetében Magyarország versenyelőnnyel rendelkezik.

A mezőgazdasági termék feldolgozás/hozzáadott érték növelés jelentősen megnövekvő forrásai ezen SO céljai, illetve az ajánlások teljesítését jelentősen megkönnyítik, éppen úgy, ahogy az SO2 esetében is.

2.2 Context Indicators and other values used for the calculation of the targets

Context indicators (PMEF Code)	Baseline value	Baseline year	Updated value	Updated year	Justification/Comments	Source of data
C.01 Total rural population – for LEADER (R.38) (Person)	1,813,276.00	2020	3,829,472.00	2021	A 10.000 fő alatti településeken élők száma + 10.000 fő feletti települések külterületi lakosság száma	Központi Statisztikai Hivatal
C.01b Total rural population – for services and infrastructure (R.41) (Person)	1,813,276.00	2020	3,829,472.00	2021	A 10.000 fő alatti településeken élők száma + 10.000 fő feletti települések külterületi lakosság száma	Központi Statisztikai Hivatal
C.05 Total forest area (Hectares)	2,416,138.00	2018	1,941,600.00	2021	A C05 alatt az eredeti érték a CORINE adat, ami fizikai fás szárú borítottságot takar (land cover). Ebben benne vannak: parkok, arborétumok, fásulások	Országos Erdőállomány Adattár 2021. jan.1. 2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról 6.§ (1) bek.
C.12 Total number of farms (Farm)	430,000.00	2016	241,000.00	2020	A gazdaságok számáról aktuálisabb képet ad a 2020-as agrárcenzus, az adat hivatalos, hamarosan publikálásra kerül.	Központi Statisztikai Hivatal
C.17 Total utilised agricultural area (UAA) (Hectares)	5,309,520.00	2019				
C.19 Total agricultural area and forest area in Natura 2000 sites (Hectares)	721,099.00	2018	1,557,063.00	2023	C.19 total agricultural area in Natura 2000 Updated value 1 557 063 ha	Európai Környezetvédelmi Ügynökség becslése, Európai Bizottság, GREX dokumentum 2023.05.02
C.23 Total number of livestock units (Livestock units)	2,444,890.00	2016				
D.35 Total number of beehives notified to the EU Commission: average of the latest three years available at the time of establishing the plan. (Beehives)	1,212,009.00	2020				

2.3 Targets Plan

2.3.1 Recapitulative table

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
R.1 CU PR Enhancing performance through knowledge and innovation Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups supported by the CAP in order to enhance sustainable economic, social, environmental, climate and resource efficiency performance	XCO	100,000	244,545	390,096	541,644	692,189	736,204	736,210	736,210
R.2 CU Linking advice and knowledge systems Number of advisors receiving support to be integrated within Agricultural Knowledge and Innovation Systems (AKIS)	XCO	582	3,506	6,430	9,354	12,278	14,639	14,640	14,640
R.3 CU Digitalising agriculture Share of farms benefitting from support for digital farming technology through CAP	SO2, XCO	%	%	0.22 %	3.76 %	7.30 %	7.69 %	7.69 %	7.69 %
R.3 Numerator: Number of beneficiaries from relevant paid support		farm	farm	530 farm	9,070 farm	17,600 farm	18,541 farm	18,541 farm	18,541 farm
R.3 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.4 Linking income support to standards and good practices Share of utilised agricultural area (UAA) covered by income support and subject to conditionality	SO1	%	94.17 %	94.17 %	94.17 %	94.17 %	94.17 %	%	94.17 %
R.4 Numerator: Number of hectares paid		ha	5,000,000 ha	5,000,000 ha	5,000,000 ha	5,000,000 ha	5,000,000 ha	ha	5,000,000 ha
R.4 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.5 Risk management Share of farms with supported CAP risk management	SO1	%	%	%	%	9.88 %	10.31 %	%	10.31 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
tools									
R.5 Numerator: Number of farms benefiting from relevant support		farm	farm	farm	farm	23,800 farm	24,840 farm	farm	24,840 farm
R.5 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.6 [PR] Redistribution to smaller farms Percentage of additional direct payments per hectare for eligible farms below average farm size (compared to average)	SO1	%	112.25 %	112.25 %	112.25 %	112.25 %	112.25 %	0.00 %	112.25 %
R.6 Numerator: Average DP/ha paid to beneficiaries below average farm size		EUR/ha	299 EUR/ha	299 EUR/ha	299 EUR/ha	299 EUR/ha	299 EUR/ha	0 EUR/ha	299 EUR/ha
R.6 Denominator: Average DP/ha paid to all beneficiaries		EUR/ha	267 EUR/ha	267 EUR/ha	267 EUR/ha	267 EUR/ha	267 EUR/ha	EUR/ha	267 EUR/ha
R.7 [PR] Enhancing support for farms in areas with specific needs Percentage of additional support per hectare in areas with higher needs (compared to average)	SO1, SO6	%	111.57 %	111.57 %	111.57 %	111.57 %	111.57 %	%	111.57 %
R.7 Numerator: Average income support/ha for beneficiaries in areas with specific needs		EUR/ha	304 EUR/ha	304 EUR/ha	304 EUR/ha	304 EUR/ha	304 EUR/ha	EUR/ha	304 EUR/ha
R.7 Denominator: Average income support/ha paid to all beneficiaries		EUR/ha	272 EUR/ha	272 EUR/ha	272 EUR/ha	272 EUR/ha	272 EUR/ha	EUR/ha	272 EUR/ha
R.8 Targeting farms in specific sectors Share of farms benefitting from coupled income support for improving competitiveness, sustainability or quality	SO1, SO2	%	18.32 %	18.32 %	18.32 %	18.32 %	18.32 %	%	18.32 %
R.8 Numerator: Number of beneficiaries of coupled income support		farm	44,148 farm	44,148 farm	44,148 farm	44,148 farm	44,148 farm	farm	44,148 farm
R.8 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.9 [CU PR] Farm modernisation Share of farmers receiving investment support to restructure and modernise, including to improve resource efficiency	SO2, SO7	%	0.25 %	0.75 %	1.29 %	2.16 %	2.70 %	3.20 %	3.20 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
R.9 Numerator: Number of beneficiaries receiving relevant support		farm	600 farm	1,800 farm	3,100 farm	5,200 farm	6,500 farm	7,700 farm	7,700 farm
R.9 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.10 [CU] [PR] Better supply chain organisation Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP	SO2, SO3	2.61 %	2.64 %	3.53 %	3.66 %	3.79 %	3.79 %	3.79 %	3.79 %
R.10 Numerator: Number of beneficiaries from relevant support		6,300 farm	6,353 farm	8,498 farm	8,826 farm	9,145 farm	9,145 farm	9,145 farm	9,145 farm
R.10 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.11 /Fruit and Vegetables Concentration of supply Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors	SO3	16.50 %	17.59 %	18.76 %	19.81 %	20.92 %	%	%	20.92 %
R.11 Numerator: Total value of marketed production by POs with operational programmes		159,525,509 EUR	170,123,321 EUR	181,361,794 EUR	191,536,357 EUR	202,265,005 EUR	EUR	EUR	202,265,005 EUR
R.11 Denominator: Total value of production of sectors concerned		966,908,164 EUR	966,908,164 EUR	966,908,164 EUR	966,908,164 EUR	966,908,164 EUR	EUR	EUR	966,908,164 EUR
R.12 Adaptation to climate change Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to improve climate adaptation	SO4	%	16.78 %	16.78 %	21.49 %	21.51 %	16.25 %	0.04 %	21.51 %
R.12 Numerator: Number of hectares paid		ha	890,781 ha	890,781 ha	1,140,759 ha	1,141,836 ha	862,675 ha	2,154 ha	1,141,836 ha
R.12 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.13 [PR] Reducing emissions in the livestock sector Share of livestock units (LU) under supported commitments to reduce emissions of greenhouse gases and/or ammonia, including manure management	SO4	%	%	%	13.37 %	13.37 %	%	%	13.37 %
R.13 Numerator: Number of Livestock Units for which a related payment was made		LU	LU	LU	327,000 LU	327,000 LU	LU	LU	327,000 LU
R.13 Denominator: Total number of livestock units		2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
		LU	LU	LU	LU	LU	LU	LU	LU
R.14 [PR] Carbon storage in soils and biomass Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to reduce emissions or to maintain or enhance carbon storage (including permanent grassland, permanent crops with permanent green cover, agricultural land in wetland and peatland)	SO4	%	16.84 %	16.84 %	21.11 %	21.14 %	12.19 %	0.04 %	21.14 %
R.14 Numerator: Number of hectares paid		ha	894,285 ha	894,285 ha	1,121,097 ha	1,122,174 ha	647,112 ha	2,154 ha	1,122,174 ha
R.14 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.15 [CU] Renewable energy from agriculture and forestry and from other renewable sources Supported investments in renewable energy production capacity, including bio-based (in MW)	SO4	MW	2 MW	21 MW	30 MW	65 MW	98 MW	131 MW	131 MW
R.16 [CU] Investments related to climate Share of farms benefitting from CAP investment support contributing to climate change mitigation and adaptation, and to the production of renewable energy or biomaterials	SO4	%	0.02 %	0.54 %	0.83 %	1.68 %	2.51 %	3.16 %	3.16 %
R.16 Numerator: Number of farms benefitting from CAP investment support contributing to climate change mitigation and adaptation, and to renewable energy or biomaterials production		farm	45 farm	1,304 farm	2,007 farm	4,048 farm	6,044 farm	7,612 farm	7,612 farm
R.16 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.17 [CU PR] Afforested land Area supported for afforestation, agroforestry restoration, including breakdowns	SO4, SO5, SO6	ha	ha	5,587 ha	11,174 ha	16,174 ha	21,174 ha	21,174 ha	21,174 ha
R.18 [CU] Investment support for the forest sector Total investment to improve the performance of the forestry sector	SO4, SO5, SO6, SO8	EUR	22,832,136 EUR	134,449,635 EUR	252,247,065 EUR	361,567,094 EUR	448,423,415 EUR	448,423,415 EUR	448,423,415 EUR
R.19 [PR] Improving and protecting soils	SO5	%	28.41 %	28.41 %	30.41 %	30.48 %	28.55 %	0.14 %	30.48 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments beneficial for soil management to improve soil quality and biota (such as reducing tillage, soil cover with crops, crop rotation included with leguminous crops)									
R.19 Numerator: Number of hectares paid		ha	1,508,361 ha	1,508,361 ha	1,614,637 ha	1,618,456 ha	1,515,999 ha	7,638 ha	1,618,456 ha
R.19 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.20 [PR] Improving air quality Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to reduce ammonia emission	SO5, SO9	%	13.48 %	13.48 %	13.48 %	13.48 %	13.48 %	%	13.48 %
R.20 Numerator: Number of hectares paid		ha	715,521 ha	715,521 ha	715,521 ha	715,521 ha	715,521 ha	ha	715,521 ha
R.20 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.21 [PR] Protecting water quality Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for the quality of water bodies	SO5	%	20.40 %	20.40 %	25.19 %	25.24 %	13.66 %	0.09 %	25.24 %
R.21 Numerator: Number of hectares paid		ha	1,082,892 ha	1,082,892 ha	1,337,518 ha	1,340,025 ha	725,354 ha	5,014 ha	1,340,025 ha
R.21 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.22 [PR] Sustainable nutrient management Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments related to improved nutrient management	SO4, SO5, SO6	%	17.18 %	17.18 %	21.89 %	21.89 %	13.48 %	%	21.89 %
R.22 Numerator: Number of hectares paid		ha	911,988 ha	911,988 ha	1,162,420 ha	1,162,420 ha	715,521 ha	ha	1,162,420 ha
R.22 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.23 [PR] Sustainable water use Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to improve water balance	SO5	%	15.74 %	15.74 %	18.94 %	18.94 %	9.15 %	%	18.94 %
R.23 Numerator: Number of hectares paid		ha	835,668 ha	835,668 ha	1,005,795 ha	1,005,795 ha	486,076 ha	ha	1,005,795 ha
R.23 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.24 [PR] Sustainable and reduced use of pesticides	SO5, SO6,	%	18.14 %	18.14 %	23.94 %	23.94 %	18.14 %	%	23.94 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
Share of Utilised Agricultural Area (UAA) under supported specific commitments which lead to a sustainable use of pesticides in order to reduce risks and impacts of pesticides, such as pesticides leakage	SO9								
R.24 Numerator: Number of hectares paid		ha	963,090 ha	963,090 ha	1,270,875 ha	1,270,875 ha	963,090 ha	ha	1,270,875 ha
R.24 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.25 Environmental performance in the livestock sector Share of livestock units (LU) under supported commitments to improve environmental sustainability	SO5, SO6	%	%	%	1.45 %	1.45 %	%	%	1.45 %
R.25 Numerator: Number of Livestock Units for which a related payment was made		LU	LU	LU	35,573 LU	35,573 LU	LU	LU	35,573 LU
R.25 Denominator: Total number of livestock units		2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU
R.26 [CU] Investment related to natural resources Share of farms benifitting from CAP productive and non-productive investment support related to care for the natural resource	SO5	%	%	0.46 %	0.91 %	1.20 %	1.37 %	1.37 %	1.37 %
R.26 Numerator: Number of farms receiving relevant support		farm	farm	1,100 farm	2,200 farm	2,900 farm	3,300 farm	3,300 farm	3,300 farm
R.26 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.27 [CU] Environmental or climate-related performance through investment in rural areas Number of operations contributing to environmental sustainability and the achievement of climate mitigation and adaptation goals in rural areas	SO4, SO5, SO6		506	1,035	1,422	1,649	1,675	1,675	1,675
R.28 [CU] Environmental or climate-related performance through knowledge and innovation Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups	XCO	60,000	146,727	234,058	324,986	415,313	441,722	441,726	441,726

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
supported by the CAP related to environmental or climate-related performance									
R.29 [PR] Development of organic agriculture Share of utilised agricultural area (UAA) supported by the CAP for organic farming with a split between maintenance and conversion	SO4, SO5, SO6, SO9	%	5.26 %	5.26 %	5.26 %	5.26 %	%	%	5.26 %
R.29 Numerator: Number of hectares paid		ha	279,415 ha	279,415 ha	279,415 ha	279,415 ha	ha	ha	279,415 ha
R.29 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.30 [PR] Supporting sustainable forest management Share of forest land under commitments to support forest protection and management of ecosystem services	SO4, SO6	%	0.03 %	3.95 %	5.77 %	6.03 %	6.28 %	6.54 %	6.54 %
R.30 Numerator: Number of hectares paid		ha	660 ha	76,650 ha	112,000 ha	117,000 ha	122,000 ha	127,000 ha	127,000 ha
R.30 Denominator: Total forest area		1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha
R.31 [PR] Preserving habitats and species Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for supporting biodiversity conservation or restoration including high-nature-value farming practices	SO6	%	19.94 %	19.94 %	29.87 %	29.95 %	19.54 %	0.17 %	29.95 %
R.31 Numerator: Number of hectares paid		ha	1,058,725 ha	1,058,725 ha	1,586,038 ha	1,590,450 ha	1,037,289 ha	8,824 ha	1,590,450 ha
R.31 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.32 [CU] Investments related to biodiversity Share of farms benefitting from CAP investment support contributing to biodiversity	SO6	%	%	0.43 %	0.85 %	1.02 %	1.18 %	1.18 %	1.18 %
R.32 Numerator: Number of farms receiving relevant support		farm	farm	1,029 farm	2,058 farm	2,448 farm	2,838 farm	2,838 farm	2,838 farm
R.32 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.33 Improving Natura 2000 management Share of total Natura 2000 area under supported commitments	SO6	%	9.67 %	10.16 %	10.44 %	10.44 %	0.77 %	0.77 %	10.44 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
R.33 Numerator: Ha with relevant commitments on Natura 2000 sites		ha	150,631 ha	158,131 ha	162,631 ha	162,631 ha	12,000 ha	12,000 ha	162,631 ha
R.33 Denominator: Total agricultural area and forest area in Natura 2000 sites		1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha
R.34 PR Preserving landscape features Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for managing landscape features, including hedgerows and trees	SO6	%	0.42 %	0.42 %	0.46 %	0.49 %	0.29 %	0.07 %	0.49 %
R.34 Numerator: Utilised Agricultural Area (UAA) under supported commitments for managing landscape features, including hedgerows and trees		ha	22,318 ha	22,318 ha	24,191 ha	26,064 ha	15,218 ha	3,746 ha	26,064 ha
R.34 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.35 CU Preserving beehives Share of beehives supported by the CAP	SO6	57.76 %	58.99 %	60.23 %	61.47 %	62.71 %	62.71 %	62.71 %	62.71 %
R.35 Numerator: Number of beehives for which a related payment was made		700,000 beehives	715,000 beehives	730,000 beehives	745,000 beehives	760,000 beehives	760,000 beehives	760,000 beehives	760,000 beehives
R.35 Denominator: Total number of beehives notified to the EU Commission: average of the latest three years available at the time of establishing the plan.		1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives
R.36 CU PR Generational renewal Number of young farmers benefitting from setting up with support from the CAP, including a gender breakdown	SO1, SO7		1,700	3,500	4,600	5,700	6,800	6,800	6,800
R.37 CU Growth and jobs in rural areas New jobs supported in CAP projects	SO8		1,700	3,500	4,600	5,700	6,900	6,900	6,900
R.38 CU LEADER coverage Share of rural population covered by local development strategies	SO8	%	98.97 %	98.97 %	98.97 %	98.97 %	98.97 %	98.97 %	98.97 %
R.38 Numerator: Rural population covered by LAG funded through LEADER over the programming period		person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person
R.38 Denominator: Total rural population – for LEADER (R.38)		3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
		person	person	person	person	person	person	person	person
R.39 CU Developing the rural economy Number of rural businesses including bio-economy businesses developed with CAP support	SO3, SO7, SO8		200	700	1,400	2,700	3,700	4,600	4,600
R.40 CU Smart transition of the rural economy Number of supported smart-village strategies	SO8, XCO		5	15	35	52	52	52	52
R.41 CU PR Connecting rural Europe Share of rural population benefitting from improved access to services and infrastructure through CAP support	SO8	%	%	4.65 %	9.27 %	16.19 %	23.11 %	30.06 %	30.06 %
R.41 Numerator: Rural population benefiting from relevant improvements		person	person	178,000 person	355,000 person	620,000 person	885,000 person	1,151,000 person	1,151,000 person
R.41 Denominator: Total rural population – for services and infrastructure (R.41)		3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person
R.42 CU Promoting social inclusion Number of persons covered by supported social inclusion projects	SO8, XCO		1,045	3,095	7,210	10,730	10,730	10,730	10,730
R.43 PR Limiting antimicrobial use Share of livestock units (LU) concerned by supported actions to limit the use of antimicrobials (prevention/reduction)	SO9	%	33.84 %	45.29 %	48.57 %	51.84 %	8.18 %	%	51.84 %
R.43 Numerator: Number of livestock units for which a related payment was made		LU	827,400 LU	1,107,400 LU	1,187,400 LU	1,267,400 LU	200,000 LU	LU	1,267,400 LU
R.43 Denominator: Total number of livestock units		2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU
R.44 PR Improving animal welfare Share of livestock units (LU) covered by supported actions to improve animal welfare	SO9	%	1.12 %	1.12 %	49.67 %	49.67 %	%	%	49.67 %
R.44 Numerator: Number of livestock units for which a related payment was made		LU	27,400 LU	27,400 LU	1,214,400 LU	1,214,400 LU	LU	LU	1,214,400 LU

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
R.44 Denominator: Total number of livestock units		2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU

2.3.2 Planned interventions and outputs with a direct and significant link to result indicators

See the table in SFC2021 application

2.3.3 Consistency with and contribution to the Union targets for 2030 set out in the Farm to Fork Strategy and the EU Biodiversity for 2030

Amint azt a Stratégiai állásfoglalásban is rögzítettük: a magyar KAP Stratégiai Terv érdemben járul hozzá az Európai Zöld Megállapodás célkitűzéseinek megvalósulásához.

Az alábbiakban a Termőföldtől az Asztalig (F2F) Stratégia, valamint a Biodiverzitás Stratégia mezőgazdaságot és élelmiszeripart érintő célértékeit tekintjük át, és mutatjuk be Tervünk hozzájárulását ezek teljesüléséhez.

F2F célkitűzés: A tápanyagveszteség csökkentése 50 százalékkal, miközben a talaj termékenysége nem romlik

Magyarországon a talajvédő termőföldhasználat alapelvárásait *a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény* szabályozza, mely a talajok általános védelmén túl kiterjed az erózió elleni védekezésre, a talajok szervesanyag-tartalmának megőrzésére, illetve a szikes és savanyú talajok művelésére és a környezetkímélő tápanyag-gazdálkodásra, valamint a talaj túlzott tömörödésének megelőzősére és megszüntetésére, ezáltal vízgazdálkodásának javítására. *A talajvédelmi terv készítésének részletes szabályairól szóló 90/2008. (VII. 18.) FVM rendelet* határozza meg a fenti törvénnyel összhangban, hogy mely tevékenységekhez kell talajvédelmi tervet készíteni (pl. öntözés, hígtrágya, szennyvíz és szennyvíziszap mezőgazdasági felhasználása, erózió elleni műszaki talajvédelmi beavatkozások megvalósítása stb).

KAP Stratégiai Tervünkben a kondicionalitáson belül az **5., 6. és 7. számú GAEC előírás** vonatkozik a talajok védelmére. Ezek az előírások egyrészről a talajromlás és a talajerózió kockázatát hivatottak csökkenteni, másrészről a talajpotenciál megőrzését szolgálják összhangban *a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvénnyel.* Az **agro-ökológiai program** (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16) választható előírásai közül a téli talajtakarás, a forgatás nélküli talajművelés, a talajkondicionálók, nitrogén-inhibitorok, mikrobiológiai készítmények alkalmazása, az ültetvények sorközének takarása, a terménydiverzifikáció, valamint a magasabb arányú nem termelő terület fenntartása (pl. parlag, nitrogénmegkötő növények telepítése, másodvetésű zöldtrágya növények termesztése) betartása segíti elő a talajpotenciál megőrzését és javítását, a talajszerkezet és a talaj biodiverzitásának védelmét és javítását, a talajok tápanyag- és vízmegtartó képességének növelését, valamint az erózió elleni védelmet. Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG, beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható tápanyag-gazdálkodásra (talajvizsgálaton alapuló tápanyag-gazdálkodási terv készítése, nitrogén hatóanyag kijuttatás korlátozása), a talajvédő gazdálkodásra (forgatás nélküli talajművelés, erózióvédelmi intézkedések, talajvédő vetésszerkezet stb.), és ezen felül terület specifikus előíráscsomagok kerültek összeállításra az erózió-, a belvíz-, illetve az aszályérzékeny területekre. Míg az erózió elleni előíráscsomagnak a talajerózióból és/vagy felszíni lefolyásból származó hordalék- és szennyezőanyag terhelés csökkentése az elsődleges célja, addig a belvíz-érzékeny területeken a vízvisszatartás, az aszály-érzékeny területeken pedig a vízmegtartó talajművelés az támogatott jó gyakorlat. Az **ökológiai gazdálkodás támogatása** (beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70) a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a mezőgazdasági terület bruttó tápanyagmérlegének javításához, a talajzsarolás csökkentéséhez, valamint a talajok szervesanyag-készletének helyreállításához. Ezek az előírások mind túlmutatnak a fent részletezett alapkövetelményeken, ezáltal hozzájárulnak a F2F célkitűzés megvalósulásához.

F2F és Biodiverzitás Stratégia célkitűzés: Az EU mezőgazdasági területének 25 százalékán ökológiai gazdálkodást folytassanak

Magyarországon az ökológiai gazdálkodás támogatását a Biodiverzitás Stratégia és a Termőföldtől az Asztalig Stratégia célkitűzéseinek tükrében kiemelt jelentőségűnek tekintjük. Ezzel arányos forrásallokációt, illetve megemelt fajlagos támogatási szintet biztosítunk mind az átállás, mind a fenntartás időszakára.

A már a korábbi vidékfejlesztési programokban is jelenlévő **ökológiai gazdálkodás támogatásának** (ÖKO, beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70) **folytatása és a támogatások folyamatosságának biztosítása kiemelt cél** nemzeti szakpolitikai dimenzióban is, mivel az ökológiai gazdálkodás jelentős környezeti hozzáadott értékű gazdálkodási forma, ami jelentős mennyiségű területen és jelentős forrással járul hozzá a környezeti- és klímatörekvéseinkhez. 2022-től megemelt egységköltséggel, 3 éves kötelezettségvállalási időszakkal hirdettük meg – a VP szabályrendszere szerinti – az új ÖKO felhívást, melyet 2025-től újabb – a Stratégiai Terv szabályrendszere szerinti – ÖKO felhívás követ majd. Tehát 2022-ben még: 1305/2013/EU rendelet 28. cikke (Agrár-környezetvédelemi és éghajlattal kapcsolatos műveletek), illetve a 29. cikke (Ökológiai gazdálkodás), míg 2023-tól determináljuk a KAP Stratégiai Terv rendelet 70. cikke alá (Környezet- és éghajlatvédelmi és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások). A 2025. évi új ÖKO indítása lehetőséget ad, hogy az időközben felmerülő újabb szükségleteknek és/vagy problémákat még hatékonyabban kezelő előíráscsomagokat dolgozzunk ki.

Amint arra az IFOAM nemzetközi ökogazdálkodási szervezet is rámutatott kiadványában (link: https://www.organicseurope.bio/content/uploads/2021/11/IFOAMEU_policy_CAP_externalbriefing_17112021.pdf?dd), Magyarországon **komoly hangsúlyt fektettünk a KAP stratégia tervezés során, hogy a vele párhuzamosan készülő, nemzeti Ökológiai Cselekvési Tervvel (ÖCST) a lehető legerősebb szinergiát alakítsuk ki**. A két programot gondozó stáb szoros együttműködésben dolgozott az elmúlt egy évben.

A Cselekvési Terv legfontosabb célkitűzése, hogy **2027-ig megduplázza a hazai ökológiai művelés alá vont területek méretét, elérve ezzel a 10 százalékos ökoterületarányt,** jelentősen hozzájárulva ezzel az ambiciózus uniós célszám eléréséhez. A Cselekvési Terv intézkedéseinek megvalósításához szükséges forrás jelentős része a hazai KAP Stratégiai Tervbe beépíthető. A magyar **KAP Stratégiai Terv számos ponton segíteni fogja tehát az intézkedéseket:**

- Az Agrárminisztérium rendszeres szakmai egyeztetéseket tart az érintett ágazati szervezetekkel (Vetőmag Szövetég és Terméktanács, Gabonatermesztők Országos Szövetsége, FruitVeB, Baromfi Termék Tanács, Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács, Vágóállat és Hús Szakmaközi Szervezet és Terméktanács, Felelős Élelmiszergyártók Szövetsége stb.) és az Agrárminisztérium Irányító Hatóságával a **KAP felhívások öko célértékekkel való összehangolása és a sikeres ökológiai átállási** arány megvalósítása érdekében 2022-től.
- Az Agrárminisztérium a mezőgazdasági termékekre és élelmiszerekre vonatkozó minőségrendszerek és az önkéntes mezőgazdaságitermék-tanúsító rendszerek nemzeti elismeréséről szóló 26/2018. (X. 1.) AM rendelet szerint – a KMÉ védjegyrendszer részeként – **elismer egy ÖKO-KMÉ védjegyet 2023-ig,** amely – a már létező minőségrendszereket tovább erősítve – ösztönzi a teljes átállást és a bio termékek közül kiemeli a magasabb minőséget (nemzetközi példák: osztrák AMA Biosiegel, német Bio-Siegel mintájára).
- Az Agárminisztérium **kiemelten ösztönzi** (pl. jelentős pályázati plusz pontokkal) az innovációra különösen fogékony gazdálkodói kört, a fiatal gazdákat továbbá a friss zöldség és gyümölcs termelőket az **ökológiai termék-előállításra**, illetve a kisebb létszámú **ökológiai állattartó telepek átállítását** segítő takarmány-integrációk kialakulását (pl. tej, sertés, tojás és húshasznú baromfi és kiskérődző vonalon) 2023-tól.
- Az Agrárminisztérium megbízásából, a NAK kiadásában **ágazat-specifikus technológiai útmutatók és tájékoztatók** készülnek 2022-től a gazdálkodók számára, melyek elősegítik a sikeres ökológiai átállást, az ökológiai állattartás, tápanyag-utánpótlás gyakorlatának elsajátítását, a tanúsított termék-előállítást, valamint tudatosítják az ökológiai gazdálkodás hozzájárulását a

klíma-, biodiverzitás- és egészségvédelmi célokhoz.

- Az Agrárminisztérium a KAP vonatkozó felhívásai (pl. élelmiszerfeldolgozási beruházások felhívásai) által **20 százalékkal megnöveli az ökotermék-integrációban részt vevő termelők számát** 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium **pontosítja a REL együttműködésekkel kapcsolatos követelményeket** és a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével támogatja az **ökológiai rövid ellátási láncok létrehozását**, különös tekintettel az ökogazda-molnár-pék együttműködések és a közösség által támogatott ökológiai mezőgazdasági rendszerek (AMAP rendszerek) létrehozási és működtetési költségeit 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével ösztönzi az **ökológiai állati eredetű termék-előállítást** (pl. tejtermékek, méz, hal, hús, tojás), különös tekintettel az **öko gyepterületekhez köthető állattartás ökológiai minősítésére** (pl. istálló fejlesztések, öko állatállomány átállásával járó állatbeszerzési költségek támogatása) és a kiskérődzőkben rejlő potenciál kiaknázására 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével ösztönzi a **tanúsított öko élelmiszer-előállítást végző feldolgozó üzemek számának megduplázódását** 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium támogatja a **tanúsított ökotermék-előállítók egyéb minőségirányítási rendszerekhez** (IFS, BRC GLOBALG.A.P. stb.) való csatlakozását, legalább a minőségirányítási rendszerekhez való csatlakozás KAP felhíváshoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével 2023-tól.
- Az Agrárminisztérium pályázati keretet biztosít a tanúsított ökoterméket előállító üzemek **fenntartható csomagolástechnikai és logisztikai fejlesztéseihez** és beruházásaihoz az uniós Körforgásos Gazdasági Akciótervvel összhangban, legalább a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével 2023-tól.
- Az Agrárminisztérium a hazai agrármarketing keret 15 százalékát fordítja **ökológiai termékek promóciójára**, amit a KAP-pal összefüggő tájékoztatási kötelezettségeire vonatkozó pályázatok és egyéb hazai kiírású pályázati keretek révén valósít meg 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium támogatja az **ökológiai tanúsítás és a KMÉ védjegyrendszer részeként létrejövő ÖKO-KMÉ védjegy megszerzését és népszerűsítését** a minőségrendszerekhez való csatlakozás és a minőségrendszerek promóciója KAP felhívásokhoz tartozó keretösszegek ökoterület-arányos részével.

Biodiverzitás Stratégia célkitűzés: A tagállamok mezőgazdasági területének 10 százalékát magas biodiverzitású tájelemek borítsák

Magyarországon a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény általánosságban kimondja, hogy **a vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani**, továbbá hogy a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni, valamint biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét is. Meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról

KAP Stratégiai Tervünkben a Natura 2000 területekre vonatkozó **3. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmény** és a **4. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmény** *az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet*, illetve a *NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet* előírásaiban jelenik meg. Az jogszabályi előírások a Natura 2000 területek általános védelmét (pl. engedélyköteles tevékenységek), illetve gyepterületek esetében az azok megőrzését szolgáló minimális földhasználati előírásokat fedik le. A kondicionalitás előírásai közül a **1. számú GAEC előírás**

(állandó gyepek védelme), a **2**. **számú GAEC előírás** (vizes élőhelyek és lápok védelme), a **8. számú GAEC előírás** (nem termelő elemek fenntartása, tájképi elemek védelme és fészkelési időszakra vonatkozó korlátozások), valamint a **9. számú GAEC előírás** (Natura 2000 érzékeny gyepek feltörési tilalma) járul hozzá a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek fenntartásához és sokszínűségének növeléséhez, ezáltal segítik a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását. Az **agro-ökológiai program** (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16) választható előírásai közül az állandó gyepek gazdaság szintű megőrzése, az emelt szintű, **10 százalékos nem termelő elem fenntartási arány**, a táblaméret maximalizálása, a méhekre veszélyes növényvédőszerek korlátozása, az ökológiai növényvédelemben engedélyezett ágensek használata, illetve az ültetvény talajtakarás, sorközgyepesítés választása gyakorlatok is hozzájárulnak a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek fenntartásához és sokszínűségének növeléséhez, a túlzott növényvédőszer-használat csökkentéséhez, ezáltal segítik a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását. Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG, beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70) előíráscsomagjai közül nyolc kifejezetten a mezőgazdasági művelés alatt álló gyep- és szántóterületekhez kötődő közösségi jelentőségű fajok megőrzését célozza fajspecifikus előírásokkal a Magas Természeti Értékű Területeken. Mindemellett a többi előíráscsomag is tartalmaz olyan előírásokat, melyek hozzájárulhatnak a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek és fajok védelméhez, ezáltal elősegítve a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását is. A **Natura 2000 gyep- illetve erdőterületek kompenzációs kifizetései** (beavatkozások kódjai: RD23_G06_NAG_72, RD34_F01_NAF_72) az ezekre a területekre vonatkozó speciális földhasználati előírások következtében keletkezett többletköltség és bevételkiesés kompenzációját szolgálja, mely intézkedés hozzájárul a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javításához. Az **agro-ökológiai nem termelő beruházások** és az azok fenntartását szolgáló **agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés** (beavatkozások kódja: RD21_G04_LCI_73, RD22_G05_LCP_70) a jelenleg a gazdaságosság határán művelt szántóterületek földhasználat váltását hivatott előmozdítani többek közt a biodiverzitás szempontjából fontos élőhelytípusok létrehozásának céljával, úgymint pl. biodiverzitás védelmi tartós zöldugar (méhlegelő), füves cserjesávok, fajgazdag gyepek, mezővédő erdősávok, fás legelők, vizes élőhelyek, illetve gyepes vízvédelmi sávok. Az így létrejövő és megfelelő előírások mentén fenntartott élőhelyek hozzájárulnak a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javításához. Az **erdőgazdálkodás környezeti vagy klíma célú többéves kötelezettségvállalásainak fenntartási támogatása** (EKV, beavatkozás kódja: RD35_F02_FEC_70) intézkedés az erdészeti hatóság által erdőtervben meghatározott kötelezettségeken túlmutató erdő-környezetvédelmi vállalásokkal (folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódra történő átállás, folyamatos javított felújítás, intenzíven terjedő idegenhonos fa és cserjefajok visszaszorítása, tisztások visszaalakítása, az erdőállományok kézimunka igényes ápolása, illetve a természetkímélő anyagmozgatás) hozzájárul a meglévő erdők természetességi állapotának javításához a Natura 2000 erdőterületeken is. Az **erdők klíma és környezeti teljesítményének javító beruházások** az erdőszerkezet átalakításával, az elegyesség növelésével hozzájárulnak a meglévő erdők természetességi állapotának javításához a Natura 2000 erdőterületeken is az érintett erdőrészletre vonatkozó hatóság által jóváhagyott erdőterv alapján. (beavatkozás kódja: RD41_F08_INN_73)

F2F célkitűzés: A növényvédőszerek használatának, valamint kifejezetten a kockázatos növényvédőszerek használatának csökkentése 50 százalékkal

Magyarországon a növényvédő szerek használatára vonatkozó hazai előírásokat elsősorban az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény, illetve a növényvédelmi tevékenységről szóló 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet tartalmazza. Ezek az előírások egyúttal megfelelnek a kondicionalitáson belül a **7. és 8. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelményeknek** (növényvédő szerek forgalomba hozatala, illetve fenntartható használata) is.

KAP Stratégiai Tervünkben az **agro-ökológiai program** (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16) fenti szabályozásokon túlmutató választható előírásai közül több is kapcsolódik a fenntartható növényvédőszer-használathoz, mint pl. a méhekre kifejezetten vagy mérsékelten veszélyes, illetve kockázatos növényvédőszerek használatának korlátozása, illetve az ökológiai gazdálkodásban

engedélyezett biológiai ágensek alkalmazásának ösztönzése. A nem termelő elemek fenntartása segíti a hasznos élő szervezeteket, melyek részét képezik az integrált növényvédelemnek. Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG, beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható növényvédőszer-használatra (a felhasználható növényvédőszer hatóanyagok korlátozása), illetve az integrált növényvédelmi megoldások alkalmazására (növényvédelmi előrejelzés alkalmazása, hasznos élő szervezetek segítése). Az **ökológiai gazdálkodás támogatása** (beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70) a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a mezőgazdasági eredetű peszticid szennyezés csökkentéséhez. Ezek az előírások mind túlmutatnak a fent részletezett alapkövetelményeken. A **mezőgazdasági üzemek fenntartható és digitális fejlesztése**, valamint **a zöldség-gyümölcs ágazati** beavatkozások közül az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések mind lehetőséget adnak olyan beruházások támogatására, amelyek hatékonyan csökkenthetik a mezőgazdasági termelők növényvédőszer felhasználását (beavatkozások kódja: SC18_G02_FVL_47, RD01_E01_FRM_73, RD02_D01_FRM_73).

F2F célkitűzés: A forgalomba hozott antimikrobiális készítmények mennyiségének csökkentése 50 százalékkal

A mezőgazdasági haszonállatok tartása az utóbbi évtizedekben jelentősen megváltozott. Továbbá a fogyasztók részéről az egészséges élelmiszerek felhasználásán túl a fenntarthatóság és az állatok jóléte is előtérbe került.

KAP Stratégiai Tervünkben a támogatási körbe vont **megelőző egészségügyi intézkedések, kezelések az állatállományok általános egészségi és higiéniai állapotának javulásához** vezetnek. Ez csökkenti a megbetegedések számát, ezáltal a gyógykezelések, köztük az antimikrobiális szerek, antibiotikumok adásának szükségességét. Így mérséklődik annak kockázata, hogy antibiotikum rezisztens patogén baktériumtörzsek alakuljanak ki, és terjedjenek el a hazai állományokban. 2022. január 28-tól minden tagállamban közvetlenül alkalmazandó új Uniós szabályozás kerül bevezetésre. Az állatgyógyászati készítményekről szóló 2019/6/EU, továbbá a gyógyszeres takarmányokra irányadó 2019/4/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletek kiemelten kezelik az AMR témakörét, és számos intézkedést és szigorítást tartalmaznak a felelős antibiotikum-használat elősegítésére az állategészségügyben, amire természetesen a KAP-beavatkozásaink kialakításakor is figyelemmel voltunk. (beavatkozás kódok: RD29_G12_AWR_70, RD30_G12_AWC_70, RD31_G12_AWS_70, RD32_G12_AWP_70, RD33_G15_AWB_70)

A nemzetközi irányvonalakkal összhangban 2018 áprilisában **nemzeti állategészségügyi intézkedési terv került kidolgozásra az AMR csökkentésére**, mely többek között célul tűzte ki a 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet módosítását is. A 2021. augusztusban bevezetett új hazai rendelkezések az antibiotikum felhasználás csökkentését és a körültekintő, felelős antibiotikum felhasználást segítik, az állat- és közegészségügy közös védelmének szem előtt tartásával, összhangban a nemzeti szakmapolitikai törekvésekkel. A legfontosabb változások közé tartozik, hogy: (i) antibiotikumot kizárólag vényen írhat fel állatorvos (megrendelő nem alkalmazható), legfeljebb hétnapos kezelésre elegendő mennyiségben; (ii) a humánegészségügyi szempontból ún. kritikusan fontos hatóanyagok megelőző célú alkalmazása tilos, terápiás célra kizárólag rezisztencia vizsgálat elvégzését követően használhatóak; (iii) 2022 januárjától az antibiotikum-felhasználást a jelenleginél bővebb adattartalmú gyógykezelési naplóban kell rögzíteni, s elindul a Nébih online rendszerében történő adatszolgáltatás.

Az élelmiszerlánc-felügyeleti szervek, hatóságok a célzott ellenőrzésekkel, az antimikrobiális készítmények engedélyeinek felülvizsgálatával, a szakmai szervezetekkel való intenzív kapcsolattartással, a vonatkozó nemzetközi feladatok ellátásával, valamint útmutatók kiadásával, képzésekkel járulnak hozzá a felelős antibiotikum-alkalmazáshoz.

2.1.SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy

2.1.SO4.1 Summary of the SWOT Analysis

2.1.SO4.1.1 Strengths

E.1. Mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer. A hazai mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer részét képező országos jégkármérséklő rendszer hozzájárulása a mezőgazdasági területeken okozott jégkárok csökkentéséhez. Az agrárkárenyhítési rendszer hozzájárul a mezőgazdasági termelést érintő időjárási és más természeti események miatti kockázatok kezeléséhez [SO4/4.1]

E.2. Az energiafelhasználás hatékonyságát javító technológiák alkalmazásra kerülnek a mező- és erdőgazdaságban, illetve az élelmiszeriparban [SO4/3.3]

E.3. A talajok szervesanyag-megkötésének és vízgazdálkodásának javítását elősegítő agrotechnikák (takarónövények alkalmazása, talajlazítás stb.) alkalmazásának széles körű elterjedése [SO4/4.3]

E.4. A nem mezőgazdasági területek erdőtelepítési lehetőségeinek feltárása és ösztönzése [SO4/2.2]

2.1.SO4.1.2 Weaknesses

Gy.1. A mezőgazdaság ÜHG-kibocsátása 2013-tól nő [SO4/1.2]

Gy.2. Megújuló energia viszonylag alacsony részesedése az agrárgazdaság energiafelhasználásában [SO4/3.1]

Gy.3. Mezőgazdasági termelők többsége tudáshiány, mérethatékonyság és technológiai hiányosságok miatt nem képes alkalmazkodni az éghajlatváltozás miatt módosuló termelési feltételekhez [SO4/5.1]

Gy.4. A vízmegtartó talajművelési technikák alkalmazása nem jellemző, az ehhez szükséges gépekkel és tudással a legtöbb gazda nem rendelkezik. Ezek oktatása sem jellemző [SO4/4.3]

Gy.5. Kevés adat áll rendelkezésre klímaváltozáshoz való alkalmazkodás értékelésére, a különböző helyeken rendelkezésre álló adatbázisokhoz nehezen lehet hozzáférni és a monitoringrendszer nincs felkészítve a klíma- és energiacélok teljesítésének vizsgálatára [SO4/6.1]

Gy.6. Az alkalmazkodást segítő mozaikos táji struktúra hiánya, a meglévő elemek nem megfelelő kihasználása. A táji adottságokhoz való alkalmazkodás szempontjainak figyelmen kívül hagyása

Gy.7. A hazai erdőállomány több fafaj-csoportjának egészségi állapota romlik, kor- és fajösszetétele kedvezőtlen; az erdőfelújítások elhúzódnak, a szénmegkötő képessége csökken [SO4/2.1]

Gy.8. Az erdőborítottság elmarad a lehetőségektől, és ennek javítását akadályozza az erdőtelepítésben közreműködő állami intézményrendszeri kapacitások elégtelensége. [SO4/2.2]

Gy.9. A termelői együttműködések alacsony szintje gátolja a nagyobb léptékű klímavédelmi mezőgazdasági beruházásokat

2.1.SO4.1.3 Opportunities

L.1.Elterjednek és tovább fejlődnek az innovatív technológiák és fenntartható megközelítések a mező- és erdőgazdaságban, illetve az élelmiszeriparban (pl. precíziós gazdálkodás, körforgásos gazdálkodási szemlélet)

L.2.Növekszik a megújuló energiatermelés és felhasználása mező- és erdőgazdaságban [SO4/3.1], [SO4/3.2]

L.3.A rendelkezésre álló kutatási infrastruktúrából kiindulva K+F+I, ITC új technológiák, folyamatok, termékek kerülnek létrehozására, az új technológiák az oktatásban is elterjednek [SO4/5.1]

L.4.A gazdálkodók horizontális és vertikális együttműködése eredményesebb felkészülést és alkalmazkodást tesz lehetővé az éghajlatváltozásra

L.5.A táj klímaszabályozó szerep kihasználásra kerül, nő az erdő- és gyepterületek, a vizes élőhelyek, a szegélyélőhelyek kiterjedése [SO4/2.1] [SO4/4.2]

L.6.A helyben történő vízmegtartásnak a klímaszabályozásban is pozitív hatása van [SO4/4.3]

L.7.A talajok szén-dioxid és egyéb ÜHG megkötésének javítását elősegítő agrotechnika (bolygatás nélküli művelés) alkalmazása széleskörűen elterjed [SO4/1.1]

L.8.A kutatások eredményeképpen egyre szélesebb körű adaptációs lehetőségek az erdők egészségi állapotának és potenciáljának megőrzése érdekében

L.9.A rövid ellátási láncok fogyasztói igényeinek nyomására javulhat a termelők klímatudatossága, ezáltal rezílienciája is

L.10.Számos hazai alternatív klímavédelmi eszköz-, termékfejlesztés létezik, amelyek hatásmechanizmusához kutatások szükségesek

L.11.Az erdőtűz-kezelés javítása

L.12.A jégeső és fagy elleni fizikai védelem (nejlonok, hálók) alkalmazása

L.13.A talaj minőségének javítása, ami hozzájárul a víztartó és tápanyagmegtartó képességének növeléséhez

L.14.A növénytermesztés, gyepgazdálkodás és erdőgazdálkodás fontos szerepet tölt be a klímaváltozáshoz való alkalmazkodásban és képes enyhíteni az éghajlatváltozás kedvezőtlen hatásait

L.15.Aszály és belvíztérképezés elősegíti az alkalmazkodóképesség növelését [SO4/4.1]

L.16. A hazai klimatikus viszonyokhoz alkalmazkodó fajtaelőállításban nagy tapasztalattal rendelkeznek a kutatóintézetek [SO4/7.1]

2.1.SO4.1.4 Threats

F.1.Éghajlatváltozás hatására növényi és állati betegségek természetének megváltozása, illetve a megváltozó termesztési feltételek miatt növekvő mezőgazdasági károk [SO4/7.1]

F.2.Klímaváltozás mérsékléséhez és az alkalmazkodáshoz kapcsolódó kötelezettségek miatt bekövetkező élelmiszerár-növekedés szén-dioxid-kibocsátás áthelyezéshez vezethet kevésbé szigorú környezetvédelmi követelményeket támasztó országokba

F.3.Klímaváltozásból eredő pénzügyi kockázatok növekedése

F.4.A zöldmezős beruházások (vonalas létesítmények, ipari beruházások) térnyerése miatt csökken az éghajlatváltozás hatásait mérséklő természetes és félig természetes élőhelyek aránya

F.5.Az alacsony jövedelmezőségből adódó hosszú távú megtérülés hiánya miatt az éghajlatváltozás mérsékléséhez hozzájáruló földhasználatok (pl. extenzív mezőgazdasági termelés, fásítás) felhagyása

F.6.A gyepterületek kiterjedése csökken

F.7.Gyorsuló ütemű klímaváltozás következtében a növénytermesztésre alkalmas mezőgazdasági terület, illetve az erdős vagy fás borítottság csökkenése

F.8.A piac rugalmatlanul kezeli az időjárási anomáliákat, ezáltal a termelői termékek ára nem alkalmazkodik a kereslet kínálathoz

F.9.A klímaváltozás holisztikus modellezése jelenleg túl sok bizonytalansági tényezőt tartalmaz (pl.: állattenyésztési rendszerek előrejelzésének és modellezésének EU-szintű hiánya)

F.10.A mezőgazdaságból származó kibocsátás a „meglévő intézkedésekkel” (WEM) forgatókönyv szerint növekedni fog, a „kiegészítő intézkedésekkel” (WAM) forgatókönyv szerint pedig stagnál

F.11.A LULUCF-ből származó szénelnyelés csökkenni fog mind a WEM, mind a WAM forgatókönyv szerint

F.12. A hazai klímaváltozás monitoringozásához nem rendelkezünk országos adatbázissal és monitoringrendszerrel (a széttagolt intézményi szerkezet miatt) [SO4/6.1]

2.1.SO4.1.5 Other comments

Nem releváns.

2.1.SO4.2 Identification of needs

Code	Title	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Need is addressed in Cap Strategic

			Plan
2.1.6	Gyepgazdálkodás fejlesztése az ökológiai szempontok teljes körű figyelembe vételével	2	Yes
4.1.1	A talajok és ökoszisztémák szénmegkötő képességének javítása	1	Yes
4.1.2	ÜHG és ammónia kibocsátás csökkentése az állattartás technológiai fejlesztésével	2	Yes
4.2.1	Az erdőállományok szénegyensúlyának megőrzése, klímaadaptív megújulásának elősegítése	2	Yes
4.2.2	ÜHG, illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátásának csökkentése erdészeti eszközökkel	2	Yes
4.3.1	Megújuló energia alkalmazásának növelése a lehetséges környezeti konfliktusok figyelembe vételével	3	Yes
4.3.3	Energia felhasználás hatékonyságának növelése üzemi és technológiai szinten	1	Yes
4.4.1	A negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő megoldások és eszközök fejlesztése	1	Yes
4.4.2	A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata	2	Yes
4.4.3	A talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének javítása a földhasználatváltás ösztönzésével	1	Yes
4.5.1	Tudásátadás és annak fejlesztése az éghajlatváltozással módosuló termelési feltételekről	1	Yes
4.6.1	Klímaváltozáshoz való alkalmazkodás értékelését segítő regionális adatbázisok fejlesztése.	1	Partially
4.7.1	Klímareziliens és klímaadaptív növény- és állatfajták kialakítása és alkalmazása	1	Yes
5.4.2	Mezőgazdasági eredetű ammónia-kibocsátás csökkentése	2	Yes
6.1.2	Magas természeti értékű területek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása	1	Yes
8.1.6	Biomassza alapanyagok, köztes termékek, hulladékok feldolgozása, megújuló energia hasznosítás	1	Partially
8.1.7	Fosszilis eredetű ipari alapanyagok kiváltása zöld forrásból származó helyettesítőkkel	1	Yes

Other comments related to needs assessment.

Nem releváns

2.1.SO4.3 Identification of the relevant (elements of) national plans emanating from the legislative instruments referred to in Annex XI of the CAP plan Regulation that have been taken into account in the CAP plans' needs assessment for this specific objective

Szükségletek

4.1.ÜHG, illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátásának csökkentése mezőgazdasági eszközökkel

4.1.1.A talajok és ökoszisztémák szénmegkötő képességének javítása: gyepterületek, nem termő területek, vizes élőhelyek, szegély élőhelyek, mezővédő fasorok kialakítása, fenntartása, agrotechnológiai gyakorlatok fejlesztése, trágyakijuttatás megváltoztatása

4.1.2.Az állattartás, különösen a takarmányozás és a tartástechnológia, valamint a trágyatárolás gyakorlatának ÜHG kibocsátást csökkentő irányba történő fejlesztése

4.2.ÜHG, illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátásának csökkentése erdészeti eszközökkel

4.2.1.Az erdőállományok szénegyensúlyának megőrzése, klímaadaptív megújulásának elősegítése

4.2.2.ÜHG illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátásának csökkentése erdészeti eszközökkel

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/841 rendelete (2018. május 30.) a földhasználathoz, a földhasználat-változtatáshoz és az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó üvegházhatású gáz-kibocsátásnak és -elnyelésnek a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai keretbe történő beillesztéséről, valamint az 525/2013/EU rendelet és az 529/2013/EU határozat módosításáról

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/842 rendelete (2018. május 30.) a Párizsi Megállapodásban vállalt kötelezettségek teljesítése érdekében a tagállamok által 2021-től 2030-ig kötelezően teljesítendő, az éghajlat-politikai fellépéshez hozzájáruló éves üvegházhatású gázkibocsátás-csökkentések meghatározásáról, valamint az 525/2013/EU rendelet módosításáról

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

A 2018-2030 közötti időszakra vonatkozó, 2050-ig tartó időszakra is kitekintést nyújtó második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia

1.
   - *A hazai dekarbonizáció eszközrendszere: az üvegházhatású gázok hazai kibocsátásának csökkentésével kapcsolatos kiemelt ágazati cselekvési irányok és feladatok*
   - *Mezőgazdaság; Éghajlati eredetű károk mérséklésének lehetőségei a mezőgazdaságban*

Nemzeti Energia- és Klímaterv

1.
   - *Az üvegházhatású gázok kibocsátását legalább 40%-kal kell csökkenteni 2030-ig 1990-hez képest, azaz a bruttó kibocsátások 2030-ban nem haladhatják meg a bruttó 56,19 millió tCO2e-et, azaz a 2017-es érték 7,6 millió tCO2e-kel való csökkentése szükséges.*
   - *A mezőgazdasági kibocsátások csökkentését elsősorban a helyes mezőgazdasági gyakorlatok előírása és különféle támogatási eszközök szolgálják.*
   - *A CO2-elnyelő kapacitások fokozása érdekében – összhangban a Nemzeti Erdőstratégiával – jelentősen növeljük az erdővel és egyéb faállománnyal borított területek arányát.*

Nemzeti Tiszta Fejlődési Stratégia 2021 (tervezet)

1.
   - *Magyarország nettó zéró ÜHG kibocsátásra, azaz klímasemlegességre törekszik 2050-re*
   - *2050-ig a dekarbonizációs követelmények és a ténylegesen bekövetkező klímamódosulások figyelembevételével az éghajlatváltozás, mint peremfeltétel teljes körű integrálása a mezőgazdasági politikákba és mezőgazdasági gyakorlatba*
   - *A mezőgazdaság ÜHG kibocsátásának csökkentése hozamnövekedést is elősegítő eszközökkel;*
   - *A mezőgazdasági eredetű ammónia kibocsátásának csökkentése 32%-kal 2030-ig;*
   - *A szénmegkötés fokozása (szén-dioxid-tárolás talajban talajok szerves szénkészletének növelésével és biomasszában);*
   - *A mezőgazdasági terület bruttó tápanyagmérlegének javítása, a talajzsarolás csökkentésével, valamint a szerves anyag visszapótlásával;*
   - *Növényi eredetű melléktermékek körforgásos felhasználása a talaj-erőgazdálkodásban és biomassza-alapú mezőgazdaságban;*
   - *Pilot üzemek beindítása a biomassza-alapú gazdaság innovációinak bemutatására;*
   - *Agrár-környezetvédelmi programokban szereplő területek nagyságának és arányának növelése az összes mezőgazdasági területből;*

- *A mezőgazdasági eredetű megújuló energia termelése a melléktermékek okszerű felhasználásával;*
- *Termelői együttműködéseken keresztül a klímavédelmi beruházások és agrotechnikai megoldások ösztönzése.*
- *A dekarbonizációs követelmények és a ténylegesen bekövetkező klímamódosulások figyelembevételével az éghajlatváltozás, mint peremfeltétel teljes körű integrálása az erdészeti politikákba.*
- *Az erdők fokozott védelme, az erdőpusztulások, erdőtüzek megelőzése, a kedvezőtlen hatások, az okozott széndioxid-kibocsátás mérséklése.*
- *A szakszerű, minőségi faalapanyagot szolgáltató erdőgazdálkodás és a faanyag minél nagyobb arányú feldolgozására képes faipar fejlesztése, a fa, mint megújítható alapanyag nagyobb arányú alkalmazása, a nagyobb energia befektetéssel, sok ÜHG kibocsátással előállított alapanyagok, termékek fával történő helyettesítése.*

Nemzeti Erdőstratégia 2016-2030

1.
   - *Az erdők szerepe a szénmegkötésben, az erdők klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásának elősegítése*

4.3.A megújuló energia felhasználás és alkalmazás részarányának növelése az agrárágazatban, az energiahatékonyság növelése

4.3.1.Megújuló energia alkalmazásának növelése az ökológiai szempontok, valamint a lehetséges környezeti konfliktusok figyelembe vételével (pl. energia ültetvények, invazív fajok, termálvíz-felhasználás stb.)

4.3.2.Biomassza alapú megújuló energiaforrások előállításának növelése az ökológiai szempontok, valamint a lehetséges környezeti és élelmiszertermelési konfliktusok (pl. energia ültetvények, invazív fajok, szalmahasznosítás stb.) figyelembe vételével.

4.3.3.Energia felhasználás hatékonyságának növelése üzemi és technológiai szinten

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

A 2009/28/EK irányelv a megújuló energiaforrásból előállított energia támogatásáról;

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2018/1999 RENDELETE (2018. december 11.) az energiaunió és az éghajlat-politika irányításáról, valamint a 663/2009/EK és a 715/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 94/22/EK, a 98/70/EK, a 2009/31/EK a 2009/73/EK, a 2010/31/EU, a 2012/27/EU és a 2013/30/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2009/119/EK és az (EU) 2015/652 tanácsi irányelv módosításáról, továbbá az 525/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2018/2002 IRÁNYELVE (2018. december 11.) az energiahatékonyságról szóló 2012/27/EU irányelv módosításáról

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Nemzeti Energiastratégia 2030

1.
   - *A megújulóenergia-felhasználás bővítése és az energiahatékonyság javítása*

Nemzeti Energia- és Klímaterv

1.
   - *A megújulóenergia-felhasználás bővítése és az energiahatékonyság javítása*

4.4. Az éghajlatváltozás negatív hatásainak mérséklése és az azokhoz való alkalmazkodás

elősegítése a technológiák és földhasználatok felülvizsgálatával

4.4.1.A negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő technológiák és eszközök fejlesztése a kármegelőzés érdekében (pl, aszály, jégesőkár, tűzkár, biotikus károk, fagykár)

4.4.2.A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata, alternatív hasznosítás optimalizálása

4.4.3.A talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének javítása a földhasználatváltás (erdő, gyep, vizes élőhely) ösztönzésével, a felszínborítás mozaikossá tételével (szegélyélőhelyek, nem termelő területek), illetve a vízmegőrző agrotechnikák alkalmazásával beleértve a művelés alá vonható vonalas vízvisszatartó létesítmények kialakítását is

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/841 rendelete (2018. május 30.) a földhasználathoz, a földhasználat-változtatáshoz és az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó üvegházhatású gáz-kibocsátásnak és -elnyelésnek a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai keretbe történő beillesztéséről, valamint az 525/2013/EU rendelet és az 529/2013/EU határozat módosításáról

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

A 2018-2030 közötti időszakra vonatkozó, 2050-ig tartó időszakra is kitekintést nyújtó második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia

1.
   - *A hazai dekarbonizáció eszközrendszere: az üvegházhatású gázok hazai kibocsátásának csökkentésével kapcsolatos kiemelt ágazati cselekvési irányok és feladatok*
   - *Mezőgazdaság; Éghajlati eredetű károk mérséklésének lehetőségei a mezőgazdaságban*

Nemzeti Energia- és Klímaterv

1.
   - *Az üvegházhatású gázok kibocsátását legalább 40%-kal kell csökkenteni 2030-ig 1990-hez képest, azaz a bruttó kibocsátások 2030-ban nem haladhatják meg a bruttó 56,19 millió tCO2e-et, azaz a 2017-es érték 7,6 millió tCO2e-kel való csökkentése szükséges.*
   - *A mezőgazdasági kibocsátások csökkentését elsősorban a helyes mezőgazdasági gyakorlatok előírása és különféle támogatási eszközök szolgálják.*
   - *A CO2-elnyelő kapacitások fokozása érdekében – összhangban a Nemzeti Erdőstratégiával – jelentősen növeljük az erdővel és egyéb faállománnyal borított területek arányát.*

Nemzeti Tiszta Fejlődési Stratégia 2021 (tervezet)

1.
   - *Magyarország nettó zéró ÜHG kibocsátásra, azaz klímasemlegességre törekszik 2050-re*
   - *2050-ig a dekarbonizációs követelmények és a ténylegesen bekövetkező klímamódosulások figyelembevételével az éghajlatváltozás, mint peremfeltétel teljes körű integrálása a mezőgazdasági politikákba és mezőgazdasági gyakorlatba*
   - *A mezőgazdaság ÜHG kibocsátásának csökkentése hozamnövekedést is elősegítő eszközökkel;*
   - *A mezőgazdasági eredetű ammónia kibocsátásának csökkentése 32%-kal 2030-ig;*
   - *A szénmegkötés fokozása (szén-dioxid-tárolás talajban talajok szerves szénkészletének növelésével és biomasszában);*
   - *A mezőgazdasági terület bruttó tápanyagmérlegének javítása, a talajzsarolás csökkentésével, valamint a szerves anyag visszapótlásával;*
   - *Növényi eredetű melléktermékek körforgásos felhasználása a talaj-erőgazdálkodásban és biomassza-alapú mezőgazdaságban;*
   - *Pilot üzemek beindítása a biomassza-alapú gazdaság innovációinak bemutatására;*

- *Agrár-környezetvédelmi programokban szereplő területek nagyságának és arányának növelése az összes mezőgazdasági területből;*
- *A mezőgazdasági eredetű megújuló energia termelése a melléktermékek okszerű felhasználásával;*
- *Termelői együttműködéseken keresztül a klímavédelmi beruházások és agrotechnikai megoldások ösztönzése.*
- *A dekarbonizációs követelmények és a ténylegesen bekövetkező klímamódosulások figyelembevételével az éghajlatváltozás, mint peremfeltétel teljes körű integrálása az erdészeti politikákba.*
- *Az erdők fokozott védelme, az erdőpusztulások, erdőtüzek megelőzése, a kedvezőtlen hatások, az okozott széndioxid-kibocsátás mérséklése.*
- *A szakszerű, minőségi faalapanyagot szolgáltató erdőgazdálkodás és a faanyag minél nagyobb arányú feldolgozására képes faipar fejlesztése, a fa, mint megújítható alapanyag nagyobb arányú alkalmazása, a nagyobb energia befektetéssel, sok ÜHG kibocsátással előállított alapanyagok, termékek fával történő helyettesítése.*

Nemzeti Erdőstratégia 2016-2030

1.
   - *Az erdők szerepe a szénmegkötésben, az erdők klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásának elősegítése*

4.5.1.Tudásátadás és annak fejlesztése az éghajlatváltozással módosuló termelési feltételekről és az alkalmazkodási lehetőségekről

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Nincs közvetlen kapcsolódó uniós joganyag

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

A 2018-2030 közötti időszakra vonatkozó, 2050-ig tartó időszakra is kitekintést nyújtó második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia

1.
   - *Éghajlati eredetű károk mérséklésének lehetőségei a mezőgazdaságban*

4.6.1.Klímaváltozáshoz való alkalmazkodás értékelését segítő regionális adatbázisok, monitoring - és előrejelző rendszer fejlesztése

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/841 rendelete (2018. május 30.) a földhasználathoz, a földhasználat-változtatáshoz és az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó üvegházhatású gáz-kibocsátásnak és -elnyelésnek a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai keretbe történő beillesztéséről, valamint az 525/2013/EU rendelet és az 529/2013/EU határozat módosításáról

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

A 2018-2030 közötti időszakra vonatkozó, 2050-ig tartó időszakra is kitekintést nyújtó második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia

1.
   - *Az éghajlati sérülékenység területi vizsgálatának térinformatikai megalapozása, komplex monitoringrendszer szükségessége*

***4.7.1.*Klímareziliens és klímaadaptív növény- és állatfajták kialakítása és alkalmazása**

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Nincs közvetlen kapcsolódó uniós joganyag

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

A 2018-2030 közötti időszakra vonatkozó, 2050-ig tartó időszakra is kitekintést nyújtó második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia

1.

- *Éghajlati eredetű károk mérséklésének lehetőségei a mezőgazdaságban*

2.1.SO4.4 Intervention logic

Form of Intervention	Type of Intervention	Intervention Code (MS) - Name	Common Output Indicator
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Schemes for the climate, the environment and animal welfare	DP17_G01_ECOS_16 - Agro-ökológiai program	O.8. Number of hectares or of livestock units benefitting from eco-schemes
Sectoral - Fruit and Vegetables	INVRE(47(1)(a)) - investments in tangible and intangible assets, research and experimental and innovative production methods and other actions	SC28_E01_FVI_47 - Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	ORGAN(47(1)(d)) - organic or integrated production	SC13_G01_FVO_47 - ökológiai vagy integrált termelés - zöldség gyümölcs	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	CLIMA(47(1)(i)) - actions to mitigate and to adapt to climate change	SC18_G02_FVL_47 - az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések - zöldség-gyümölcs	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Apiculture products	INVAPI(55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions	SC03_E02_BEI_55 - Méhészeti ágazat versenyképességének fejlesztése	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
Sectoral - Wine	INVWINE(58(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets in wine-growing farming systems, excluding operations relevant to the type of intervention provided for in point (a), processing facilities and winery infrastructure, as well as marketing structures and tools	SC06_E05_WII_58 - Beruházások tárgyi és immateriális javakba a borágazatban	O.36. Number of actions or units supported in the wine sector
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	RD19_G01_AEC_70 - Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG)	O.14. Number of hectares (excluding forestry) or number of other units covered by environmental or climate-related commitments going beyond mandatory requirements
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	RD20_G02_ORT_70 - Ökológiai gazdálkodás támogatása	O.17. Number of hectares or number of other units benefitting from support for organic farming
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	RD22_G05_LCP_70 - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés	O.14. Number of hectares (excluding forestry) or number of other units covered by environmental or climate-related commitments going beyond mandatory requirements

RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	RD27_G10_GPX_70 - Növényi genetikai erőforrások és mikroorganizmusok ex situ megőrzése	O.19. Number of operations or units supporting genetic resources
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	RD28_G11_GPI_70 - Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése	O.19. Number of operations or units supporting genetic resources
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	RD30_G13_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban	O.18. Number of livestock units (LU) benefitting from support for animal welfare, health or increased biosecurity measures
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	RD39_F06_AFM_70 - Erdőtelepítési beruházások ápolása és jövedelempótló támogatása	O.16. Number of hectares or number of other units under maintenance commitments for afforestation and agroforestry
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	RD01c_E01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek zöld beruházásainak támogatása	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	RD01d_E01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek fejlesztése az ammónia-kibocsátás csökkentés érdekében	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	RD04b_E03_FOF_73 - Mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsoló zöld beruházások támogatása	O.24. Number of supported off-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	RD18_I03_JGR_73 - Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR III pillér) Országos mezőgazdasági jégkármérséklő rendszer digitális átállása	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	RD21_G04_LCI_73 - Agro-ökológiai nem termelő beruházások	O.21. Number of supported on-farm non-productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	RD38_F05_AFI_73 - Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása	O.24. Number of supported off-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	RD40_F07_INP_73 - Versenyképes erdőgazdálkodást szolgáló beruházások (for-profit)	O.24. Number of supported off-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	RD41_F08_INN_73 - Az erdőgazdálkodás környezeti fenntarthatóságát szolgáló beruházások (non-profit)	O.23. Number of supported off-farm non-productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	RD42_R01_RAN_73 - Vidéki infrastruktúra fejlesztés tanyákon	O.22. Number of supported infrastructures investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	RD43_R02_LOC_73 - Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken	O.22. Number of supported infrastructures investment operations or units
RD	COOP(77) - Cooperation	RD37_F04_FRC_77 - Erdőtüzek megelőzésének és kockázatcsökkentésének együttműködés alapú támogatása	O.32. Number of supported other cooperation operations or units (excluding EIP reported

			under O.1)
RD	COOP(77) - Cooperation	RD52_R12_BIC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért	O.32. Number of supported other cooperation operations or units (excluding EIP reported under O.1)

Overview

4.1. Főszükséglet: ÜHG, illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátásának csökkentése mezőgazdasági eszközökkel

A helyzetfeltárás rámutat arra, hogy a globális klíma változását az üvegház hatású gázok és a szennyezőanyagok légköri jelenléte befolyásolja legnagyobb mértékben. A mezőgazdaság a klímaváltozásnak leginkább kiszolgáltatott ágazat, a hatások időben és térben differenciáltan jelentkeznek és eltérő károkat okoznak. Magyarországon a legtöbb gazdasági szektor hozzájárul a ÜHG kibocsátás magas szintjéhez, arányaiban az energia termelése és felhasználása 72 százalékban, az ipar és a mezőgazdaság 11-11 százalékban, a hulladékkezelés pedig 5 százalékban. Az agrárgazdaság az ÜHG kibocsátás mellett ugyanakkor a termőterületeken folyó gazdálkodás eredményeképpen jelentős szénmegkötési potenciállal is rendelkezik, ami befolyásolható pozitív és negatív irányba egyaránt, az alkalmazott gazdálkodási gyakorlat függvényében. Az ÜHG kibocsátás csökkentésére összpontosító állattenyésztési és növénytermesztési gazdálkodási gyakorlatok előnyben részesítésével csökkenthető a mezőgazdaság nettó emissziós lábnyoma.

4.1.1 szükséglet: A talajok és ökoszisztémák szénmegkötő képességének javítása: gyepterületek, nem termő területek, vizes élőhelyek, szegély élőhelyek, mezővédő fasorok kialakítása, fenntartása, agrotechnológiai gyakorlatok fejlesztése, trágyakijuttatás megváltoztatása

A talajok és ökoszisztémák szénmegkötő képessége a gyepterületek, nem termő területek, vizes élőhelyek, szegély élőhelyek, mezővédő fasorok kialakításával, fenntartásával, agrotechnológiai gyakorlatok fejlesztésével, trágyakijuttatás megváltoztatásával javítható. Az agro-ökológiai alapprogram (DP17) választható előírásai közül a téli talajtakarás, a forgatás nélküli talajművelés, az ültetvények sorközének takarása, valamint a magasabb arányú nem termelő terület fenntartása egyrészről hozzájárul a mezőgazdasági területek szénmegkötéséhez, másrészről pedig a talajkondicionálók, mikrobiológiai készítmények alkalmazása hozzájárul ahhoz, hogy csökkenjen a műtrágya-kijuttatás, csökkentve az ammónia-emissziót. Az agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) (RD19) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható tápanyag-gazdálkodásra, hozzájárulva a műtrágya-kijuttatás csökkentéséhez, ezáltal az ammónia-emisszió mérsékléséhez. Az ökológiai termelésre (RD20) vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a mezőgazdasági eredetű ammónia-kibocsátás csökkentéséhez. A gyepterületek és a vizes élőhelyek jelenlegi kiterjedésének csökkenését igyekeznek fékezni, illetve a növekedését elősegíteni az agro-ökológiai nem termelő (RD21) és földhasználat-váltást ösztönző (RD22) beavatkozások.

Tervezett beavatkozások:

·Agro-ökológiai program DP17_G01_ECOS_16 (ismétlődés: SO5, SO6)

·Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG) RD19_G01_AEC_70 (ismétlődés: SO5, SO6, SO8)

·Ökológiai gazdálkodás támogatása RD20_G02_ORT_70 (ismétlődés: SO5, SO6, SO8, SO9)

·Agro-ökológiai nem termelő beruházások RD21_G04_LCI_73 (ismétlődés: SO5, SO6)

·Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés RD22_G05_LCP_70 (ismétlődés: SO5, SO6)

4.1.2. szükséglet: Az állattartás, különösen a takarmányozás és a tartástechnológia, valamint a trágyatárolás gyakorlatának ÜHG kibocsátást csökkentő irányba történő fejlesztése

A KAP-ban tervezett állatjóléti intézkedések jelentős kiterjesztése mind az állatfajok, mind az elvárások

tekintetében az állattartás fenntartható fejlesztését célozza meg, elősegítve, hogy az állattartók a kötelező elvárásoknál szigorúbb állatjóléti, higiéniai, tartási és takarmányozási előírásokat alkalmazzanak. A mezőgazdasági üzemek versenyképességének, hozzáadottérték termelésének fokozása új, innovatív és környezetbarát termesztési, tenyésztési és termelési technológiák elterjesztésének és fejlesztésének támogatása (RD01, RD09) révén hozzájárul a mezőgazdasági üzemekben a szén-dioxid kibocsátás, valamint az energiafelhasználás csökkenéséhez. A Rövid Ellátási Láncok fejlesztése (RD49) a helyi termékek piacra jutása, a szállítási költségek csökkentése szempontjából fontos, de emellett a szállítási útvonalak rövidülésével az ÜHG kibocsátás mértéke is csökkenthető. A Rövid Ellátási Láncok fogyasztói igényeinek nyomására javulhat a termelők klímatudatossága, ezáltal rezílienciája is.

Tervezett beavatkozások:

·Mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági fejlesztése RD01a-e_E01_FRM_73 (ismétlődés: SO2, SO5, SO8, SO9, CCO)

·Mezőgazdasági kisüzemek fenntarthatósági fejlesztése RD09a-b_B05_SML_73 (ismétlődés: SO7, SO8, SO9)

·Vidékfejlesztési együttműködés a Rövid Ellátási Láncok fejlesztéséért RD49_R09_SCC_77 (ismétlődés: SO3, SO6, SO7)

4.2. Főszükséglet: A gazdálkodói tevékenység elkezdéséhez szükséges ismeretek hatékony átadása

A becslések azt mutatják, hogy a magyarországi földhasználati, földhasználat-változási és erdészeti szektor (LULUCF) nettó szénelnyelő volt az elmúlt évtizedben. Általánosságban az erdőterület (FL) járul hozzá a legnagyobb mértékben ehhez a nettó szén-dioxid-elnyeléshez, a vizenyős területek (WL) és a beépített területek (SE) nettó kibocsátási forrást jelentenek, míg a füves területek (GL) és a szántóföldi növénytermesztés (CL) egyes években nettó kibocsátók, míg máskor nettó elnyelők. Az erdőterületek növelése, illetve a mezőgazdasági kárkockázat csökkentésében is ökológiai megoldásként alkalmazható fásszárú borítás növelése egyaránt kívánatos irányok.

4.2.1. szükséglet: Az erdőállományok szénegyensúlyának megőrzése, klímaadaptív megújulásának elősegítése

Az erdőterületek növekedésének fontos szerepe van a hazai klímaszabályozásban, amit az erdőtelepítési aktivitás biztosít a jelenlegi mezőgazdasági támogatások mellett is. A hazai erdőállomány több fafaj-csoportjának egészségi állapota romlik, kor- és fajösszetétele kedvezőtlen; az erdőfelújítások elhúzódnak, a szénmegkötő képessége csökken ezért kiemelten fontos a folyamatos erdőborítást biztosító erdőtelepítési beruházások (RD38, 39) és az erdők biodiverzitásának védelmét szolgáló erdőkörnyezetvédelmi többéves kötelezettségvállalások (RD35, 36, 41) növelése.

A fára, mint nyersanyagra az igényfelmérés; kapacitás- és ellátás-tervezés; együttműködés támogatás, valamint a hulladék biomasszaként való térségen belüli felhasználásának elősegítése is hozzájárul az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkenéséhez (RD49, 52).

Tervezett beavatkozások:

·Erdőkörnyezetvédelmi többéves kötelezettségvállalások (EKV) RD35_F02_FEC_70 (ismétlődés: SO6)

·Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása RD38_F05_AFI_73 (ismétlődés: SO6)

·Erdő-genetikai többéves kötelezettségvállalások RD36_F03_GEN_70 (ismétlődés: SO2, SO6, SO8)

·Erdőtelepítési beruházások ápolása és jövedelempótló támogatása RD39_F06_AFM_70

·Az erdőgazdálkodás környezeti fenntarthatóságát szolgáló beruházások (non-profit) RD41_F08_INN_73

·Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása RD47_R06_QSJ_77 (ismétlődés: SO3, SO6, SO7, SO8, SO9)

4.2.2. szükséglet: ÜHG illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátásának csökkentése erdészeti eszközökkel

Az erdőtelepítések és fásítások kialakítását és fenntartását segítő beavatkozás egyik kiemelt célja a földhasználat megváltoztatásával a klímaváltozás hatásainak csökkentése és a szén-dioxid jelentős mértékű megkötése. A helyzetfeltárás rámutatott arra, hogy Magyarországon az erdőborítottság elmarad a lehetőségektől, és ennek javítását akadályozza az erdőtelepítésben közreműködő állami intézményrendszeri kapacitások elégtelensége. A nem mezőgazdasági területek erdőtelepítési lehetőségeinek feltárására és ösztönzésére (RD19, 20, 38), valamint fenntartására (RD35, 36, 41) szolgálnak a tervezett intézkedések.

Tervezett beavatkozások:

·Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG) RD19_G01_AEC_70 (ismétlődés: SO5, SO6, SO8)

·Ökológiai gazdálkodás támogatása RD20_G02_ORT_70 (ismétlődés: SO5, SO6, SO8, SO9)

·Erdőkörnyezetvédelmi többéves kötelezettségvállalások (EKV) RD35_F02_FEC_70 (ismétlődés: SO6)

·Erdő-genetikai többéves kötelezettségvállalások RD36_F03_GEN_70 (ismétlődés: SO2, SO6, SO8)

·Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása RD38_F05_AFI_73 (ismétlődés: SO6)

·Az erdőgazdálkodás környezeti fenntarthatóságát szolgáló beruházások (non-profit) RD41_F08_INN_73

·Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása RD47_R06_QSJ_77 (ismétlődés: SO3, SO6, SO7, SO8, SO9)

4.3. Főszükséglet: A megújuló energiafelhasználás és alkalmazás részarányának növelése az agrárágazatban, az energiahatékonyság növelése

A vidékfejlesztési politika azon intézkedései, amelyek az energiahatékonyság növelését, valamint a megtermelt megújuló energiák felhasználásának növelését eredményezik, makrogazdasági szinten a fosszilis függőség csökkenésével, energiabiztonság növelésével, a külső energiabehozataltól való kiszolgáltatottság mérséklődésével, a külkereskedelmi mérleg és az ország versenyképességének javulásával járnak.

4.3.1. szükséglet: Megújuló energia alkalmazásának növelése az ökológiai szempontok, valamint a lehetséges környezeti konfliktusok figyelembevételével (pl. energia ültetvények, invazív fajok, termálvíz-felhasználás stb.)

A megújuló energia alkalmazásának növelése a klímaadaptáció fontos eszköze, amit azonban csak az ökológiai szempontok, valamint a lehetséges környezeti konfliktusok figyelembevételével (pl. energia ültetvények, invazív fajok, termálvíz-felhasználás stb.) szabad végezni. A mezőgazdasági üzemek fejlesztését szolgáló beruházások, illetve a mezőgazdasági termékek értéknövelése beavatkozások keretében szükséges támogatni azokat a fejlesztéseket, melyek célja többek közt az energetikai hatékonyság javítása, illetve a megújuló energia felhasználása, ezáltal az üzemek fenntarthatóságának fejlesztése (RD01, 03, 09, SC13, 18, 28) és ehhez képzés és tanácsadás (SC11, 12) is igénybevehető.

Tervezett beavatkozások:

·Tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás - zöldség-gyümölcs SC11_A03_FVA_47 (ismétlődés: SO2, SO3, SO5, SO6, SO9, CCO)

·Képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is - zöldség-gyümölcs SC12_A04_FVT_47 (ismétlődés: SO2, SO3, SO5, SO6, SO9, CCO)

. Ökológiai vagy integrált termelés - zöldség gyümölcs SC13_G01_FVO_47 (ismétlődés: SO2, SO3, SO6, SO9)

·Az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések - zöldség-gyümölcs SC18_G02_FVL_47 (ismétlődés: SO2, SO3)

·Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása SC28_E01_FVI_47 (ismétlődés: SO2, SO3, SO5, SO8, SO9)

·Mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági fejlesztése RD01a-e_E01_FRM_73 (ismétlődés: SO2, SO5, SO8, SO9, CCO)

·Mezőgazdasági termékek értéknövelése RD04a-b_E02_FON_73 (ismétlődés: SO2, SO9, CCO)

·Mezőgazdasági kisüzemek fenntarthatósági fejlesztése RD09a-b_B05_SML_73 (ismétlődés: SO7, SO8, SO9)

4.3.2. szükséglet: Biomassza alapú megújuló energiaforrások előállításának növelése az ökológiai szempontok, valamint a lehetséges környezeti és élelmiszertermelési konfliktusok (pl. energia ültetvények, invazív fajok, szalmahasznosítás stb.) figyelembevételével.

A biomassza alapú megújuló energiaforrások előállításának növelése a klímaadaptáció fontos eszköze, azonban csak az ökológiai szempontok, valamint a lehetséges környezeti és élelmiszertermelési konfliktusok figyelembevételével hajtható végre. Az energetikai célú növénytermesztés előretörése miatt fennáll a kockázata a művelési ág, illetve a hasznosítás megváltoztatásának. Az energianövények – például kukorica, elefántfű vagy energiafűz – termesztésére való átállítás miatt nem szántó művelésű területeket (pl. erdőket, gyepterületeket, tőzeglápokat, vizes élőhelyeket) és más, a szénmegkötésben fontos szerepet betöltő ökoszisztémákat vonnak művelésbe.
A szakszerű, minőségi faalapanyagot szolgáltató erdőgazdálkodás és a faanyag minél nagyobb arányú feldolgozására képes faipar fejlesztése, a fa, mint megújítható alapanyag nagyobb arányú alkalmazása, a nagyobb energiabefektetéssel, az ÜHG kibocsátással előállított alapanyagok, termékek fával történő helyettesítése, valamint a hulladék biomassza alapú megújuló erőforrásként való hasznosítása (RD38).
Tervezett beavatkozások:
·Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása RD38_F05_AFI_73 (ismétlődés: SO6)
·Vidékfejlesztési együttműködés a Rövid Ellátási Láncok fejlesztéséért RD49_R09_SCC_77 (ismétlődés: SO3, SO6, SO7

4.3.3. szükséglet: Energia felhasználás hatékonyságának növelése üzemi és technológiai szinten

A hatékony energiafelhasználás többek között az ÜHG kibocsátást is csökkenti, így a klímaváltozás ellen is hat, ezt leghatékonyabban üzemi szinten és technológiai célú beavatkozásokkal lehet elérni.
Tervezett beavatkozások:
·Tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás - zöldség-gyümölcs SC11_A03_FVA_47 (ismétlődés: SO2, SO3, SO5, SO6, SO9, CCO)
·Képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is - zöldség-gyümölcs SC12_A04_FVT_47 (ismétlődés: SO2, SO3, SO5, SO6, SO9, CCO)
·Beruházások, amelyek hatékonyabbá teszik a forgalomba kerülő mennyiségek kezelését, közös tárolását - zöldség-gyümölcs SC20_I02_FVV_47 (ismétlődés: SO1, SO2, SO3, CCO)
·Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása SC28_E01_FVI_47 (ismétlődés: SO2, SO3, SO5, SO8, SO9)
·Mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági fejlesztése RD01a-e_E01_FRM_73 (ismétlődés: SO2, SO5, SO8, SO9, CCO)
·Mezőgazdasági termékek értéknövelése RD04a-b_E02_FON_73 (ismétlődés: SO2, SO9, CCO)
·Mezőgazdasági kisüzemek fenntarthatósági fejlesztése RD09_B05_SML_73 (ismétlődés: SO7, SO8, SO9)
·Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR III pillér) Országos mezőgazdasági jégkármérséklő rendszer digitális átállása RD18_I03_JGR_73 (ismétlődés: SO2, CCO)

4.4. Főszükséglet: Az éghajlatváltozás negatív hatásainak mérséklése és az azokhoz való alkalmazkodás elősegítése a technológiák és földhasználatok felülvizsgálatával

Az éghajlatváltozás okozta felmelegedés és az aszály elleni védekezési, klímaalkalmazkodási lehetőség a környezettudatos vízvisszatartás és az öntözésfejlesztés, amihez még nem használjuk ki a fenntartható módon rendelkezésre álló vízhasznosítási lehetőségeket (vízszabályozás, szennyvíztisztítás), illetve a mezőgazdasági területek döntő hányadára jellemző szárazgazdálkodás esetében a földhasználat

racionalizálását és a termőhely-specifikus technológiák alkalmazását is előtérbe kell helyezni.

4.4.1. szükséglet: A negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő technológiák és eszközök fejlesztése a kármegelőzés érdekében (pl, aszály, jégesőkár, tűzkár, biotikus károk, fagykár)

A kármegelőzés, így a klímaváltozás hatásainak enyhítése érdekében a negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő technológiák és eszközök fejlesztése (pl, aszály, jégesőkár, tűzkár, biotikus károk, fagykár) fontos eszköz és ezek alkalmazására, fejlesztésére vonatkozó beruházások (SC18, 19, 24, 26, 28, RD15, 18, 19, 37, 38, 41).

Tervezett beavatkozások:

·Tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás - zöldség-gyümölcs SC11_A03_FVA_47 (ismétlődés: SO2, SO3, SO5, SO6, SO9, CCO)

·Képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is - zöldség-gyümölcs SC12_A04_FVT_47 (ismétlődés: SO2, SO3, SO5, SO6, SO9, CCO)

·Az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések - zöldség-gyümölcs SC18_G02_FVL_47 (ismétlődés: SO2, SO3)

·Kölcsönös kockázatkezelési alapok - zöldség-gyümölcs SC19_I01_FVF_47 (ismétlődés: SO1, CCO)

·Zöldszüret - zöldség-gyümölcs SC24_I06_FVG_47 (ismétlődés: SO1, SO3)

·Betakarítási és termelési biztosítás - zöldség-gyümölcs SC26_I08_FVH_47 (ismétlődés: SO1, SO3)

·Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása SC28_E01_FVI_47 (ismétlődés: SO2, SO3, SO5, SO8, SO9)

·Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása RD15_W04_COP_77 (ismétlődés: SO8)

·Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR III pillér) Országos mezőgazdasági jégkármérséklő rendszer digitális átállása RD18_R03_JGR_73

·Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG) RD19_G01_AEC_70 (ismétlődés: SO5, SO6, SO8)

·Erdőtüzek megelőzésének és kockázatcsökkentésének együttműködés alapú támogatása RD37_F04_FRC_77

·Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása RD38_F05_AFI_73 (ismétlődés: SO6)

·Az erdőgazdálkodás környezeti fenntarthatóságát szolgáló beruházások (non-profit) RD41_F08_INN_73

·Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása RD47_R06_QSJ_77 (ismétlődés: SO3, SO6, SO7, SO8, SO9)

·Vidékfejlesztési együttműködés a Rövid Ellátási Láncok fejlesztéséért RD49_R09_SCC_77 (ismétlődés: SO3, SO6, SO7)

4.4.2. szükséglet: A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata, alternatív hasznosítás optimalizálása

A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata, az alternatív hasznosítás optimalizálása lehetővé teszi, hogy az extenzív gazdálkodás klímavédő hatását kihasználjuk (DP17, RD19, 20, 21, 22).

Tervezett beavatkozások:

·Agro-ökológiai program DP17_G01_ECOS_16 (ismétlődés: SO5, SO6)

·Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG) RD19_G01_AEC_70 (ismétlődés: SO5, SO6, SO8)

·Ökológiai gazdálkodás támogatása RD20_G02_ORT_70 (ismétlődés: SO5, SO6, SO8, SO9)

·Agro-ökológiai nem termelő beruházások RD21_G04_LCI_73 (ismétlődés: SO5, SO6)

·Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés RD22_G05_LCP_70 (ismétlődés: SO5, SO6)

4.4.3. szükséglet: A talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének javítása a földhasználatváltás (erdő, gyep, vizes élőhely) ösztönzésével, a felszínborítás mozaikossá tételével (szegélyélőhelyek, nem

termelő területek), illetve a vízmegőrző agrotechnikák alkalmazásával beleértve a művelés alá vonható vonalas vízvisszatartó létesítmények kialakítását is

A talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének javítását a földhasználat váltás (erdő, gyep, vizes élőhely) ösztönzésével, a felszínborítás mozaikossá tételével (szegélyélőhelyek, nem termelő területek), illetve a vízmegőrző agrotechnikák alkalmazásával lehet a tervezett intézkedésekkel elérni (DP17, RD19, 20, 21, 22).

Tervezett beavatkozások:

·Agro-ökológiai program DP17_G01_ECOS_16 (ismétlődés: SO5, SO6)

·Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG) RD19_G01_AEC_70 (ismétlődés: SO5, SO6, SO8)

·Ökológiai gazdálkodás támogatása RD20_G02_ORT_70 (ismétlődés: SO5, SO6, SO8, SO9)

·Agro-ökológiai nem termelő beruházások RD21_G04_LCI_73 (ismétlődés: SO5, SO6)

·Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés RD22_G05_LCP_70 (ismétlődés: SO5, SO6)

·Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása RD38_F05_AFI_73 (ismétlődés: SO6)

4.5. Főszükséglet: Tudásátadás és annak fejlesztése az éghajlatváltozással módosuló termelési feltételekről és az alkalmazkodási lehetőségekről

Az agrárgazdaság klímaterhelésének enyhítését és alkalmazkodóképességét a klímaváltozáshoz döntően befolyásolja az új ismeretek és innovációk alkalmazása a termelésben, amelynek sikerét a jól képzett, legmodernebb tudással rendelkező szakemberek és precíziós gazdálkodás jelenléte biztosítja a termelésben. A klímaváltozáshoz való alkalmazkodás elősegítését és a mezőgazdasági termelés technikai hatékonyságának növelését eredményező precíziós technológia alkalmazása és szélesebb körű elterjedése reális piaci versenyképességi tartalékot rejt magában.

4.5.1. szükséglet: Tudásátadás és annak fejlesztése az éghajlatváltozással módosuló termelési feltételekről és az alkalmazkodási lehetőségekről

A gazdasági szereplők tájékoztatása az éghajlatváltozással módosuló termelési feltételekről és az alkalmazkodási lehetőségekről alapvető a klímaadaptáció szempontjából (SC11, 12, RD58, 59, 60).

Tervezett beavatkozások:

·Tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás - zöldség-gyümölcs SC11_A03_FVA_47 (ismétlődés: SO2, SO3, SO5, SO6, SO9, CCO)

·Képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is - zöldség-gyümölcs SC12_A04_FVT_47 (ismétlődés: SO2, SO3, SO5, SO6, SO9, CCO)

·Képzések és bemutatóüzemi programok RD58_A01_TRA_78 (ismétlődés: SO2, SO5, SO6, SO7, SO8, SO9, CCO)

·Tájékoztatási szolgáltatások RD59_A02_INF_78 (ismétlődés: SO2, SO3, SO5, SO6, SO7, SO9, CCO)

·Tanácsadási szolgáltatások RD60_A04_ADP_78 (ismétlődés: SO2, SO5, SO6, SO7, SO9, CCO)

4.6. Főszükséglet: Klímaváltozáshoz való alkalmazkodás értékelését segítő adatbázisok, monitoring rendszer fejlesztése

4.6.1. szükséglet: Klímaváltozáshoz való alkalmazkodás értékelését segítő regionális adatbázisok, monitoring - és előrejelző rendszer fejlesztése

Az adatbázisok, a monitoring - és előrejelző rendszer fejlesztése a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás értékelését segíti, ezáltal a hatásainak enyhítéséhez is hozzájárul. Ezeket támogatják a tervezett beavatkozások (SC 18).

Tervezett beavatkozások:

·az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések -

zöldség-gyümölcs SC18_G02_FVL_47 (ismétlődés: SO2, SO3)
·KAP-on kívüli tevékenység

4.7. Főszükséglet: Klímareziliens és klímaadaptív növény- és állatfajták kialakítása és alkalmazása

4.7.1. szükséglet: Klímareziliens és klímaadaptív növény- és állatfajták kialakítása és alkalmazása
Az állat- és növényfajták ellenálló képességének növelése a klímaadaptáció fontos eszköze. Ezeket támogatják a tervezett beavatkozások (SC 04, 18, RD24, 25, 26, 27, 28).
Tervezett beavatkozások:
·Méhészeti ágazat versenyképességének növelése SC03_E02_BEI_55 (ismétlődés: SO6)
·Az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések - zöldség-gyümölcs SC18_G02_FVL_47 (ismétlődés: SO2, SO3)
·Állati genetikai erőforrások ex situ megőrzése RD24_G07_GAX_70 (ismétlődés: SO6)
·Állati genetikai erőforrások in situ megőrzése RD25_G08_GAI_70 (ismétlődés: SO6)
·Állati genetikai erőforrások in vitro megőrzése RD26_G09_GAV_70 (ismétlődés: SO6)
·Növényi genetikai erőforrások és mikroorganizmusok ex situ megőrzése RD27_G10_GPX_70 (ismétlődés: SO6)
·Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése RD28_G11_GPI_70 (ismétlődés: SO6)
·Képzések és bemutatóüzemi programok RD58_A05_EIP_77

2.1.SO4.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective

Nem releváns.

2.1.SO4.7 Are you planning CAP contribution towards the LIFE programme (only for SO4, SO5, SO6) : **No**

2.1.SO4.8 Selection of the result indicator(s)

Selection of the result indicator(s) for this specific objective

Result indicators [recommended Result indicators for this specific objective are fully displayed in bold]	Target value
R.12 - Adaptation to climate change Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to improve climate adaptation	21.51 %
R.13 PR - Reducing emissions in the livestock sector Share of livestock units (LU) under supported commitments to reduce emissions of greenhouse gases and/or ammonia, including manure management	13.37 %
R.14 PR - Carbon storage in soils and biomass Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to reduce emissions or to maintain or enhance carbon storage (including permanent grassland, permanent crops with permanent green cover, agricultural land in wetland and peatland)	21.14 %
R.15 CU - Renewable energy from agriculture and forestry and from other renewable sources Supported investments in renewable energy production capacity, including bio-based (in MW)	131.29 MW
R.16 CU - Investments related to climate Share of farms benefitting from CAP investment support contributing to climate change mitigation and adaptation, and to the production of renewable energy or biomaterials	3.16 %
R.17 CU PR - Afforested land Area supported for afforestation, agroforestry restoration, including breakdowns	21,174.00 ha
R.18 CU - Investment support for the forest sector Total investment to improve the performance of the forestry sector	448,423,415.00 EUR

R.22 [PR] - Sustainable nutrient management Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments related to improved nutrient management	21.89 %
R.27 [CU] - Environmental or climate-related performance through investment in rural areas Number of operations contributing to environmental sustainability and the achievement of climate mitigation and adaptation goals in rural areas	1,675.00
R.29 [PR] - Development of organic agriculture Share of utilised agricultural area (UAA) supported by the CAP for organic farming with a split between maintenance and conversion	5.26 %
R.30 [PR] - Supporting sustainable forest management Share of forest land under commitments to support forest protection and management of ecosystem services	6.54 %

Justification of the targets and related milestones

SO4 – Hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia hasznosításának terjesztéséhez

Az SO4 specifikus célkitűzéshez kapcsolódó R indikátorok értékére nagy befolyást gyakorolnak az AKG, ÖKO és AÖP beavatkozások. E támogatások esetében a gazdálkodók olyan vállalások közül választanak, amelyek környezetkímélő irányba módosítják a gazdálkodási gyakorlatukat. Az egyes vállalások több R indikátorhoz is hozzájárulnak, mivel olyan mértékben módosítják a gazdálkodási gyakorlatot, hogy az több természeti tényezőre (pl.: víz, talaj, biodiverzitás) is kihat. Példaként említhető az ökológiai gyepgazdálkodás (ÖKO) vagy a kaszálatlan terület megtartása (AKG). Ezek a vállalások egyszerre kímélik a természetet a vegyszerhasználattól, a földmunkáktól és biztosítanak élőhelyet az élővilágnak. Az ÖKO támogatás önmagában egy komplex vállaláscsomag, de az AKG és AÖP esetében is több vállalást kell a gazdálkodóknak választani, így jellemző, hogy egy adott terület a legtöbb környezeti R indikátor értékéhez hozzájárul. Az előírások egy adott R indikátorhoz való hozzájárulása esetenként eltérő területtel lett figyelembe véve, mert az egyes természeti tényezőkre (így R indikátorokra) is eltérő területi léptékben hatnak. A biodiverzitás esetében a gyakorolt hatás jelentősen túlléphet az érintett területen (pl.: 10%-os kaszálatlan terület meghagyása).

R.12 – Alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz: Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás javítására tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya

Az R.12 indikátor átfogó célértéke: 21,51%, amely az 5 309 520 ha teljes területhez viszonyítva a 2027. évben támogatott 1 141 836 ha aránya. Az indikátor kizárólag az SO4 céljainak teljesülését méri, a jelenleg megjelölt célérték megvalósulását 6-ból 4 beavatkozás szolgálja a tervezési szakaszban.

Az indikátor célértékét önmagában kitevő egyik legjelentősebb beavatkozás az *Agro-ökológiai alapprogram* (DP17_G01_ECOS_16), amely 2023 és 2027 között lesz elérhető, évi azonos mértékben (860 521 ha) járul hozzá a célértékhez. A választható előírásai közül a téli talajtakarás, a forgatás nélküli talajművelés, az ültetvények sorközének takarása, valamint a magasabb arányú nem termelő terület fenntartása egyrészről hozzájárul a mezőgazdasági területek szénmegkötéséhez, másrészről pedig a talajkondicionálók, mikrobiológiai készítmények alkalmazása hozzájárul, hogy csökkenjen a műtrágya-kijuttatás, ezáltal csökkentve az ammónia-emissziót. A beavatkozás az SO4 következő három szükségletének kezelését szolgálja:

·4.1.1. A talajok és ökoszisztémák szénmegkötő képességének javítása: gyepterületek, nem termelő területek, vizes élőhelyek, szegély élőhelyek, mezővédő fasorok kialakítása, fenntartása, agrotechnológiai gyakorlatok fejlesztése, trágyakijuttatás megváltoztatása,

·4.4.2. A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata, alternatív hasznosítás optimalizálása,

·4.4.3. A talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének javítása a földhasználatváltás (erdő, gyep, vizes élőhely) ösztönzésével, a felszínborítás mozaikossá tételével (szegélyélőhelyek, nem termelő területek), illetve a vízmegőrző agrotechnikák alkalmazásával beleértve a művelés alá vonható vonalas

vízvisszatartó létesítmények kialakítását is.

Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) (RD19_G01_AEC_70) által támogatott hektárszám csak kevéssel marad el az Agro-ökológiai alapprogram által támogatott terület méretétől, és jelentős átfedésben van azzal. Az AKG általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható tápanyag-gazdálkodásra (talajvizsgálaton és levélanalízisen alapuló tápanyag-gazdálkodási terv készítése, nitrogén hatóanyag kijuttatás korlátozása, szerves trágya alkalmazása) hozzájárulva így a műtrágya-kijuttatás csökkentéséhez, ezáltal az ammónia-emisszió mérsékléséhez. A beavatkozás az SO4 következő két szükségletére reagál:

·4.2.2. ÜHG illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátásának csökkentése erdészeti eszközökkel,

·4.4.1. A negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő technológiák és eszközök fejlesztése a kármegelőzés érdekében (pl, aszály, jégesőkár, tűzkár, biotikus károk, fagykár)

Az *agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés* (RD22_G05_LCP_70) csak szerény mértékben járul hozzá az R.12 indikátor célértékéhez: évi 1-2 ezer ha terület részesülhet támogatásból. A beavatkozás a jelenleg a gazdaságosság határán művelt szántóterületek földhasználat váltását hivatott előmozdítani többek között gyeptelepítéssel, illetve vizes élőhelyek kialakításával, elősegítve így a földhasználat szénmegkötés szempontjából kedvező irányba történő változását, a szén-dioxid talajban és biomasszában történő tárolását, a talajok szerves szénkészletének növelését. A beavatkozás az SO4 következő három szükségletének kezelését szolgálja:

·4.1.1. A talajok és ökoszisztémák szénmegkötő képességének javítása: gyepterületek, nem termelő területek, vizes élőhelyek, szegély élőhelyek, mezővédő fasorok kialakítása, fenntartása, agrotechnológiai gyakorlatok fejlesztése, trágyakijuttatás megváltoztatása,

·4.4.2. A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata, alternatív hasznosítás optimalizálása,

·4.4.3. A talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének javítása a földhasználatváltás (erdő, gyep, vizes élőhely) ösztönzésével, a felszínborítás mozaikossá tételével (szegélyélőhelyek, nem termelő területek), illetve a vízmegőrző agrotechnikák alkalmazásával, beleértve a művelés alá vonható vonalas vízvisszatartó létesítmények kialakítását is.

Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése (RD28_G 11_GPI_70) révén évi 30 260 hektár támogatott területtel lehet számolni 2024 és 2027 között, így e beavatkozás R.12 indikátor célértékéhez való hozzájárulása a többi beavatkozáshoz képest jóval szerényebb. Ugyanakkor ez nem azt jelenti, hogy a beavatkozásnak önmagában nincs létjogosultsága. Az élőhelyi és faji diverzitáson kívül a biológiai sokféleség kulcsfontosságú eleme a genetikai diverzitás megőrzése, melynek mind mező-, mind erdőgazdálkodási szempontból kiemelt jelentősége van, különösen a klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás fényében. A génmegőrzés, a tájfajták, a rég honosult állatfajták és a tájgazdálkodás jó kiinduló pontja lehet klímaadaptív fajták kifejlesztésének. A beavatkozás az SO4 specifikus célkitűzés 4.7.1. „Klímareziliens és klímaadaptív növény- és állatfajták kialakítása és alkalmazása” szükséglet kezelését szolgálja.

Az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések – zöldség-gyümölcs (SC18_G02_FVL_47) és az Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása (SC28_E01_FVI_47) beavatkozások tervértékkel nem bírnak, tényértéken azonban a későbbiekben hozzájárulnak majd az R.12 indikátorhoz.

R.13 – Az állattenyésztési ágazat kibocsátásainak csökkentése: Az üvegházhatásúgáz- és/vagy ammónia-kibocsátás csökkentésére tett, támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett számosállategységek (szae) aránya, ideértve a trágyagazdálkodást

AZ R.13 indikátor célértékéhez egyetlen beavatkozás járul hozzá: az *Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban* (RD30_G13_AWC_70), amelynek keretében 327 ezer számosállategység kerül támogatásra, 2026-ben és 2027-ben. A célérték meghatározása független szakértők által készített háttérszámításon alapszik.

A hazai tejelő szarvasmarha állományok általános jólétét, élhetőbb körülményeit a tartástechnológia és a takarmányozás határozzák meg, ezért ezen a két területen különösen indokolt olyan állatjóléti kötelezettségeket, vállalásokat alkalmazni, amelyek az állatok tartási és takarmányozási, összességében pedig az életkörülményeit érdemben javítják. Az ilyen irányú kötelezettségvállalás megvalósítása azonban jelentős jövedelem kieséssel jár, amelyet kompenzálni szükséges.

A beavatkozás az SO4 specifikus célkitűzés 4.1.2. „ÜHG és ammónia kibocsátás csökkentése az állattartás technológiai fejlesztésével” szükséglet kezelését szolgálja.

R.14 – Szén-dioxid-tárolás talajban és biomasszában: A kibocsátás csökkentésére, vagy a szén-dioxid-tárolás fenntartására vagy növelésére tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya (beleértve a következőket: állandó gyepterület, állandó kultúrák állandó növénytakaróval, vizes élőhelyeken és tőzeglápokon található mezőgazdasági földterület)

Az R.14 indikátor átfogó célértéke: 21,14%, amely az 5 309 520 ha teljes területhez viszonyítva 2023-ban még 894 285 ha , majd 2027-ben már 1 122 174 ha támogatását jelenti. Az indikátor kizárólag az SO4 céljainak teljesülését méri, amelynek megvalósulását 4 beavatkozás szolgálja a tervértékek tekintetében.

Az R.14 indikátor célérték megvalósulását elsősorban *Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG - RD19_G01_AEC_70)* szolgálja, amelynek keretében 2023-2027 között egységesen évi közel 786 ezer ha terület kap támogatást. Kiemelendő még a *Agro-Ökológiai Alapprogram* (DP17_G01_ECOS_16) beavatkozás által érintett területek nagysága is, amelynek révén 2024-2027 között évente egységesen közel 645 ezer ha részesül támogatásban. Az AÖP által érintett terület azonban jelentős átfedésben van az AKG által lefedett területtel, így az indikátor célértékét nem növeli meg nagy mértékben, csakúgy mint a szerény hozzájárulást (pár ezer ha 2026-tól) felmutató *Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés* (RD22_G05_LCP_70) sem. A felsorolt 3 beavatkozás részletesen bemutatásra került már az R.12 indikátor esetében (lásd ott).

Számottevő részt vállal a célértékből még az *Ökológiai gazdálkodás támogatása* (RD20_G02_ORT_70) is, amelynek révén évente egységesen több mint 108 ezer ha terület jut támogatáshoz 2024-2027 között. A célérték meghatározása független szakértők által készített háttérszámításon alapszik. A hazai ökogazdálkodási akciótervben meghatározott területnövekedés elérésének érdekében cél a beavatkozásban pályázó minden kedvezményezett bevonása a programba. Az Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések, valamint az Ökológiai gazdálkodás támogatása az Agrár-ökológiai alapprogrammal együtt és azzal összhangban került kialakításra. Az egyes előírások során különös gondot fordított arra Magyarország, hogy az egyes támogatási programok egymás hatását környezeti szempontból felerősítsék. Az egyes vállalások úgy kerültek meghatározásra, hogy azok teljes mértékben lefedjék a művelt területeket és ahol az egyik támogatás már nem tud megjelenni, ott a másik be tudjon kapcsolódni, és a gazdálkodók annak megfelelően tudjanak gazdálkodni. A beavatkozás célja a konvencionális területek ökológiai művelés alá vonásának ösztönzése és az ökológiai művelésbe vont területeken a gazdálkodási mód fenntartása. Az ökológiai gazdálkodás többek között védi és javítja a talaj biológiai állapotát. A beavatkozás az SO4-hez kapcsolódóan az 4.1.1. A talajok és ökoszisztémák szénmegkötő képességének javítása: gyepterületek, nem termő területek, vizes élőhelyek, szegély élőhelyek, mezővédő fasorok kialakítása, fenntartása, agrotechnológiai gyakorlatok fejlesztése, trágyakijuttatás megváltoztatása szükséglet kezelését szolgálja.

R.15 – A mezőgazdaságból, erdészetből, valamint egyéb megújuló forrásokból származó megújuló energia: Támogatott beruházások a megújulóenergia-termelés kapacitásbővítésébe, a biomassza-alapú energiák termelését is beleértve (MW)

Az R.15 indikátor kumulált célértéke 131,29 MW, amelynek elérése 2029-re tervezett, az időszak második felében erőteljesebb felfutással számolva. A célérték közel 50%-nak teljesülése 2027-re várható. Az indikátor célértékhez hozzájáruló 5 beavatkozás közül a *Mezőgazdasági üzemek zöld beruházásainak támogatása* (RD01c_E01_FRM_73) és a *Vidéki infrastruktúra fejlesztés tanyákon* (RD42_R01_RAN_73) adja az indikátorérték döntő hányadát. Ezen kívül a célértékhez hozzájárul még szerényebb mértékben (összességében a célérték kevesebb, mint 10%-át kitevő) következő három beavatkozás is: a *Mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsoló zöld beruházások támogatása* (RD04b_E03_FOF_73), a *Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért* (RD52_R12_BIC_77) és a *Beruházások tárgyi és immateriális javakba a borágazatban* (SC06_E05_WII_58). Az indikátorhoz – rögzített célérték nélkül, majd tényértéken – járul hozzá a *Termelői szervezetek támogatása a zöldség-gyümölcs ágazatban* (SC28_E01_FVI_47), ill. a *LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása* (RD57_R15_LDR_77) beavatkozások. Az R.15 indikátor beavatkozásai a következő, SO4 specifikus célkitűzést megalapozó szükségletekre reagálnak:

·4.3.1. Megújuló energia alkalmazásának növelése az ökológiai szempontok, valamint a lehetséges környezeti konfliktusok figyelembevételével (pl. energia ültetvények, invazív fajok, termálvíz-felhasználás stb.),

·4.3.3. Energia felhasználás hatékonyságának növelése üzemi és technológiai szinten,

·4.4.1. A negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő technológiák és eszközök fejlesztése a kármegelőzés érdekében (pl., aszály, jégesőkár, tűzkár, biotikus károk, fagykár).

R.16 – Az éghajlattal kapcsolatos beruházások: A KAP keretében az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz, valamint megújuló energia vagy biológiai anyagok előállításához hozzájáruló beruházástámogatásban részesülő gazdaságok aránya

Az R.16 indikátor kumulált célértéke 3,16%, amely 7 612 – duplikációtól mentes – kedvezményezett gazdaságot jelent, az összes, 241 000-hez viszonyítva. Az indikátor célértékéhez hozzájáruló beavatkozások kedvezményezettjei között minimális átfedések várhatók (összességében 10%). Az indikátor felfutása az időszak végére várható: 2027-2029-ben éves szinten közel háromszor annyi kedvezményezettre lehet majd számítani, mint 2025-2026-ban.

Az indikátor célértékhez hozzájáruló 9 beavatkozás közül a célérték több mint felét adó *Mezőgazdasági üzemek zöld beruházásainak támogatása* (RD01c_E01_FRM_73) mellett a *Vidéki infrastruktúra fejlesztés tanyákon* (RD42_R01_RAN_73) és az *Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása* (RD38_F05_AFI_73) beavatkozások emelhetőek még ki a megközelítőleg 20%-os hozzájárulásukkal. Ezen kívül a célértékhez hozzájárul még szerényebb mértékben (összességében a célérték ~11%-át kitevő) következő három beavatkozás is: *Mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsoló zöld beruházások támogatása* (RD04b_E03_FOF_73), *Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken* (RD43_R02_LOC_73), *Beruházások tárgyi és immateriális javakba a borágazatban* (SC06_E05_WII_58). Az indikátorhoz – rögzített célérték nélkül, majd tervértéken – járulnak hozzá *Az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések a zöldség-gyümölcs ágazatban* (SC18_G02_FVL_47), *Termelői szervezetek támogatása a zöldség-gyümölcs ágazatban* (SC28_E01_FVI_47)). Az indikátor beavatkozásai a következő, SO4 specifikus célkitűzést megalapozó szükségletekre reagálnak:

·4.2.2. ÜHG illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátásának csökkentése erdészeti eszközökkel

·4.3.1. Megújuló energia alkalmazásának növelése az ökológiai szempontok, valamint a lehetséges környezeti konfliktusok figyelembevételével (pl. energia ültetvények, invazív fajok, termálvíz-felhasználás stb.),

·4.3.3. Energia felhasználás hatékonyságának növelése üzemi és technológiai szinten,

·4.4.1. A negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő technológiák és eszközök fejlesztése a kármegelőzés érdekében (pl., aszály, jégesőkár, tűzkár, biotikus károk, fagykár).

·4.2.2. A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata, alternatív hasznosítás optimalizálása

·4.6.1. Klímaváltozáshoz való alkalmazkodás értékelését segítő regionális adatbázisok, monitoring - és előrejelző rendszer fejlesztése

·4.7.1. Klímareziliens és klímaadaptív növény- és állatfajták kialakítása és alkalmazása

R.17 – Erdősített terület: Erdőtelepítés, agrárerdészet és erdő-helyreállítás céljából támogatott terület, továbbá ezek bontása

Az indikátor átfogó célértéke 21 174 ha, amely tervezetten a 2025-2028 közötti 4 évben, egyenletes eloszlásban fog realizálódni.

A célérték 94%-át (20 000 ha) az *Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása* (RD38_F05_AFI_73) adja, amely a következő, SO4 specifikus célkitűzést megalapozó szükségletekre reagál:

·4.2.2. ÜHG illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátásának csökkentése erdészeti eszközökkel,

·4.4.2. A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata, alternatív hasznosítás optimalizálása,

·4.4.3. A talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének javítása a földhasználatváltás (erdő, gyep, vizes élőhely) ösztönzésével, a felszínborítás mozaikossá tételével (szegélyélőhelyek, nem termelő

területek), illetve a vízmegőrző agrotechnikák alkalmazásával beleértve a művelés alá vonható vonalas vízvisszatartó létesítmények kialakítását is.

A célértéket kiegészítő *Agro-ökológiai nem termelő beruházások* (RD21_G04_LCI_73) a következő, SO4 specifikus célkitűzést megalapozó szükségletekre reagálnak:

·4.1.1. A talajok és ökoszisztémák szénmegkötő képességének javítása: gyepterületek, nem termő területek, vizes élőhelyek, szegély élőhelyek, mezővédő fasorok kialakítása, fenntartása, agrotechnológiai gyakorlatok fejlesztése, trágyakijuttatás megváltoztatása,

·4.4.2. A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata, alternatív hasznosítás optimalizálása,

·4.4.3. A talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének javítása a földhasználatváltás (erdő, gyep, vizes élőhely) ösztönzésével, a felszínborítás mozaikossá tételével (szegélyélőhelyek, nem termelő területek), illetve a vízmegőrző agrotechnikák alkalmazásával beleértve a művelés alá vonható vonalas vízvisszatartó létesítmények kialakítását is.

R.18 – Az erdészeti ágazatnak nyújtott beruházástámogatás: Az erdészeti ágazat teljesítményének javítását célzó összberuházás

Az indikátor értékét – érintve az SO4 esetében is releváns beavatkozásokat – az SO6 és az SO8 tárgyalja.

R.22 – Fenntartható tápanyaggazdálkodás: A tápanyaggazdálkodás javítására vonatkozó támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya

Az R.22 indikátor átfogó célértéke: 21,89%, amely (az 5 309 520 ha teljes területhez viszonyítva) fokozatos felfutást követően 2026-ra közel 1,2 millió hektár támogatását jelenti évente. A cél elérését két beavatkozás támogatja. Az célértékhez a jelentősebb hozzáadott értéket képviseli az *Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések* (RD19_G01_AEC_70), e mellett hasonlóan fontos a célérték elérésében az *Agrár-ökológiai alapprogram* (DP17_G01_ECOS_16). Az egyes előírások során különös gondot fordított arra Magyarország, hogy az egyes támogatási programok egymás hatását környezeti szempontból felerősítsék. A vállalások úgy kerültek meghatározásra, hogy azok teljes mértékben lefedjék a művelt területeket és ahol az egyik támogatás már nem tud megjelenni, ott a másik be tudjon kapcsolódni és a gazdálkodók annak megfelelően tudjanak gazdálkodni.

A beavatkozások a következő, SO4 specifikus célkitűzést megalapozó szükségletekre reagálnak:

·4.1.1. A talajok és ökoszisztémák szénmegkötő képességének javítása: gyepterületek, nem termő területek, vizes élőhelyek, szegély élőhelyek, mezővédő fasorok kialakítása, fenntartása, agrotechnológiai gyakorlatok fejlesztése, trágyakijuttatás megváltoztatása,

·4.2.2. ÜHG illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátásának csökkentése erdészeti eszközökkel,

·4.4.1. A negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő technológiák és eszközök fejlesztése a kármegelőzés érdekében (pl, aszály, jégesőkár, tűzkár, biotikus károk, fagykár),

·4.4.2. A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata, alternatív hasznosítás optimalizálása,

·4.4.3. A talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének javítása a földhasználatváltás (erdő, gyep, vizes élőhely) ösztönzésével, a felszínborítás mozaikossá tételével (szegélyélőhelyek, nem termelő területek), illetve a vízmegőrző agrotechnikák alkalmazásával beleértve a művelés alá vonható vonalas vízvisszatartó létesítmények kialakítását is.

R.27 – Környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos teljesítmény a vidéki térségekbe irányuló beruházások révén: A környezeti fenntarthatósághoz hozzájáruló műveletek száma, valamint az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz kapcsolódó célok megvalósítása a vidéki térségekben

Az R.27 indikátor kumulált célértéke: 1 675 támogatott művelet, amelynek elérése 2028-ra várható, haranggörbe jellegű lefutással (2025-ben éri el a maximumot 529 művelettel).

A célérték elérését támogató 7 beavatkozásból egy emelkedik ki: a célérték közel 90%-át adó, *Az erdőgazdálkodás környezeti fenntarthatóságát szolgáló beruházások (non-profit)* (RD41_F08_INN_73).

A 7 érintett beavatkozás a következő, SO4 specifikus célkitűzést megalapozó szükségletekre reagál:
·4.2.1. Az erdőállományok szénegyensúlyának megőrzése, klímaadaptív megújulásának elősegítése,
·4.2.2. ÜHG illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátásának csökkentése erdészeti eszközökkel,
·4.4.1. A negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő technológiák és eszközök fejlesztése a kármegelőzés érdekében (pl, aszály, jégesőkár, tűzkár, biotikus károk, fagykár),
·4.4.2. A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata, alternatív hasznosítás optimalizálása,
·4.4.3. A talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének javítása a földhasználatváltás (erdő, gyep, vizes élőhely) ösztönzésével, a felszínborítás mozaikossá tételével (szegélyélőhelyek, nem termelő területek), illetve a vízmegőrző agrotechnikák alkalmazásával beleértve a művelés alá vonható vonalas vízvisszatartó létesítmények kialakítását is,
·4.7.1. Klímareziliens és klímaadaptív növény- és állatfajták kialakítása és alkalmazása.

R.29 – Az ökológiai gazdálkodás fejlesztése: A KAP által az ökológiai gazdálkodás céljából támogatott, mezőgazdasági hasznosítású területek aránya, az ilyen gazdálkodás fenntartása és az arra való áttérés között megosztva
Az indikátor éves célértéke: 5,26%, amely az 5 309 520 ha teljes területhez viszonyítva 2024-2027 közötti 4 évben 280 ezer hektárnyi terület támogatását jelenti évente. Az indikátor célértékét az *Ökológiai gazdálkodás támogatása* (RD20_G02_ORT_70) adja egymagában, amelyet kiegészíthet – rögzített célérték nélkül – az *Ökológiai vagy integrált termelés a zöldség-gyümölcs ágazatban* (SC13_G01_FVO_47) beavatkozás.
A két érintett beavatkozás az SO4 specifikus célkitűzést megalapozó szükségletek közül a 4.1.1. A talajok és ökoszisztémák szénmegkötő képességének javítása: gyepterületek, nem termő területek, vizes élőhelyek, szegély élőhelyek, mezővédő fasorok kialakítása, fenntartása, agrotechnológiai gyakorlatok fejlesztése, trágyakijuttatás megváltoztatása szükségletre reagál.

R.30PR – A fenntartható erdőgazdálkodás támogatása: Az erdővédelemnek és az ökoszisztéma-szolgáltatások irányításának támogatására tett kötelezettségvállalásokkal érintett erdőterületek aránya
Az indikátor célértéke 6,54%, amely 127 ezer hektár erdőterületet jelent. Minden évben növekszik a célértékhez képest érintett hektárok aránya, a célértéket majd 2029-ben éri el a mutató. Az R.30 egy beavatkozása kapcsolódik az SO4 specifikus célkitűzés szükségleteihez: az RD39_F06_AFM_70 - Erdőtelepítési beruházások ápolása és jövedelempótló támogatása beavatkozás, amely a célérték harmadára van hatással. A beavatkozás kifejezetten az SO4-hez tartozó 4. főszükségletre reagál: A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata, alternatív hasznosítás optimalizálása (4.4.2) mellett a talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének javítása a földhasználatváltás (erdő, gyep, vizes élőhely) ösztönzésével, a felszínborítás mozaikossá tételével (szegélyélőhelyek, nem termelő területek), illetve a vízmegőrző agrotechnikák alkalmazásával, beleértve a művelés alá vonható vonalas vízvisszatartó létesítmények kialakítását is (4.4.3.) szükségletekhez tud érdemben hozzájárulni.

2.1.SO4.9 Justification of the financial allocation

A 4., 5. és 6. specifikus cél az ajánlások teljesítése, illetve a megfelelő pénzügyi allokáció biztosítása szempontjából nem választható szét. A három SO-hoz köthető intézkedésekkel összességében a 93. cikkben foglalt kötelezettségünknek eleget teszünk. A három SO célkitűzéseihez az összes többi SO egyes intézkedései is hozzájárulnak, így a környezethez köthető források a terv kereteinek egyik legjelentősebb részét teszik ki.

A vonatkozó ajánlások:

- A biológiai sokféleség csökkenésének megállítása és visszafordítása, hozzájárulva az EU zöld megállapodásának magas biodiverzitású tájelemekkel kapcsolatos céljaihoz.
- A mezőgazdaság felkészítése a vízgazdálkodást érintő kihívásokra.

- A tápanyag-gazdálkodás hatékonyságának növelése a veszteségek, valamint a talaj-, lég- és vízszennyezés csökkentése érdekében, a csökkentést célzó intézkedéseken keresztül, ezáltal elősegítve a zöld megállapodás tápanyagveszteség csökkentésére vonatkozó célkitűzésének elérését.
- Az EU zöld megállapodásának ökológiai gazdálkodással kapcsolatos célkitűzéséhez való hozzájárulás.
- Az éghajlatváltozás mérséklését szolgáló gyakorlatok és az ahhoz való alkalmazkodást célzó eszközök támogatása.

Az ajánlások teljesítésére a tervben biztosított pénzügyi keret elegendő, amelyet a 3. és 5. fejezetek vonatkozó részei támasztanak alá.

2.2 Context Indicators and other values used for the calculation of the targets

Context indicators (PMEF Code)	Baseline value	Baseline year	Updated value	Updated year	Justification/Comments	Source of data
C.01 Total rural population – for LEADER (R.38) (Person)	1,813,276.00	2020	3,829,472.00	2021	A 10.000 fő alatti településeken élők száma + 10.000 fő feletti települések külterületi lakosság száma	Központi Statisztikai Hivatal
C.01b Total rural population – for services and infrastructure (R.41) (Person)	1,813,276.00	2020	3,829,472.00	2021	A 10.000 fő alatti településeken élők száma + 10.000 fő feletti települések külterületi lakosság száma	Központi Statisztikai Hivatal
C.05 Total forest area (Hectares)	2,416,138.00	2018	1,941,600.00	2021	A C05 alatt az eredeti érték a CORINE adat, ami fizikai fás szárú borítottságot takar (land cover). Ebben benne vannak: parkok, arborétumok, fásulások	Országos Erdőállomány Adattár 2021. jan.1. 2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról 6.§ (1) bek.
C.12 Total number of farms (Farm)	430,000.00	2016	241,000.00	2020	A gazdaságok számáról aktuálisabb képet ad a 2020-as agrárcenzus, az adat hivatalos, hamarosan publikálásra kerül.	Központi Statisztikai Hivatal
C.17 Total utilised agricultural area (UAA) (Hectares)	5,309,520.00	2019				
C.19 Total agricultural area and forest area in Natura 2000 sites (Hectares)	721,099.00	2018	1,557,063.00	2023	C.19 total agricultural area in Natura 2000 Updated value 1 557 063 ha	Európai Környezetvédelmi Ügynökség becslése, Európai Bizottság, GREX dokumentum 2023.05.02
C.23 Total number of livestock units (Livestock units)	2,444,890.00	2016				
D.35 Total number of beehives notified to the EU Commission: average of the latest three years available at the time of establishing the plan. (Beehives)	1,212,009.00	2020				

2.3 Targets Plan

2.3.1 Recapitulative table

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
R.1 CU PR Enhancing performance through knowledge and innovation Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups supported by the CAP in order to enhance sustainable economic, social, environmental, climate and resource efficiency performance	XCO	100,000	244,545	390,096	541,644	692,189	736,204	736,210	736,210
R.2 CU Linking advice and knowledge systems Number of advisors receiving support to be integrated within Agricultural Knowledge and Innovation Systems (AKIS)	XCO	582	3,506	6,430	9,354	12,278	14,639	14,640	14,640
R.3 CU Digitalising agriculture Share of farms benefitting from support for digital farming technology through CAP	SO2, XCO	%	%	0.22 %	3.76 %	7.30 %	7.69 %	7.69 %	7.69 %
R.3 Numerator: Number of beneficiaries from relevant paid support		farm	farm	530 farm	9,070 farm	17,600 farm	18,541 farm	18,541 farm	18,541 farm
R.3 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.4 Linking income support to standards and good practices Share of utilised agricultural area (UAA) covered by income support and subject to conditionality	SO1	%	94.17 %	94.17 %	94.17 %	94.17 %	94.17 %	%	94.17 %
R.4 Numerator: Number of hectares paid		ha	5,000,000 ha	5,000,000 ha	5,000,000 ha	5,000,000 ha	5,000,000 ha	ha	5,000,000 ha
R.4 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.5 Risk management Share of farms with supported CAP risk management	SO1	%	%	%	%	9.88 %	10.31 %	%	10.31 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
tools									
R.5 Numerator: Number of farms benefiting from relevant support		farm	farm	farm	farm	23,800 farm	24,840 farm	farm	24,840 farm
R.5 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.6 [PR] Redistribution to smaller farms Percentage of additional direct payments per hectare for eligible farms below average farm size (compared to average)	SO1	%	112.25 %	112.25 %	112.25 %	112.25 %	112.25 %	0.00 %	112.25 %
R.6 Numerator: Average DP/ha paid to beneficiaries below average farm size		EUR/ha	299 EUR/ha	299 EUR/ha	299 EUR/ha	299 EUR/ha	299 EUR/ha	0 EUR/ha	299 EUR/ha
R.6 Denominator: Average DP/ha paid to all beneficiaries		EUR/ha	267 EUR/ha	267 EUR/ha	267 EUR/ha	267 EUR/ha	267 EUR/ha	EUR/ha	267 EUR/ha
R.7 [PR] Enhancing support for farms in areas with specific needs Percentage of additional support per hectare in areas with higher needs (compared to average)	SO1, SO6	%	111.57 %	111.57 %	111.57 %	111.57 %	111.57 %	%	111.57 %
R.7 Numerator: Average income support/ha for beneficiaries in areas with specific needs		EUR/ha	304 EUR/ha	304 EUR/ha	304 EUR/ha	304 EUR/ha	304 EUR/ha	EUR/ha	304 EUR/ha
R.7 Denominator: Average income support/ha paid to all beneficiaries		EUR/ha	272 EUR/ha	272 EUR/ha	272 EUR/ha	272 EUR/ha	272 EUR/ha	EUR/ha	272 EUR/ha
R.8 Targeting farms in specific sectors Share of farms benefitting from coupled income support for improving competitiveness, sustainability or quality	SO1, SO2	%	18.32 %	18.32 %	18.32 %	18.32 %	18.32 %	%	18.32 %
R.8 Numerator: Number of beneficiaries of coupled income support		farm	44,148 farm	44,148 farm	44,148 farm	44,148 farm	44,148 farm	farm	44,148 farm
R.8 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.9 [CU PR] Farm modernisation Share of farmers receiving investment support to restructure and modernise, including to improve resource efficiency	SO2, SO7	%	0.25 %	0.75 %	1.29 %	2.16 %	2.70 %	3.20 %	3.20 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
R.9 Numerator: Number of beneficiaries receiving relevant support		farm	600 farm	1,800 farm	3,100 farm	5,200 farm	6,500 farm	7,700 farm	7,700 farm
R.9 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.10 [CU] [PR] Better supply chain organisation Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP	SO2, SO3	2.61 %	2.64 %	3.53 %	3.66 %	3.79 %	3.79 %	3.79 %	3.79 %
R.10 Numerator: Number of beneficiaries from relevant support		6,300 farm	6,353 farm	8,498 farm	8,826 farm	9,145 farm	9,145 farm	9,145 farm	9,145 farm
R.10 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.11 /Fruit and Vegetables Concentration of supply Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors	SO3	16.50 %	17.59 %	18.76 %	19.81 %	20.92 %	%	%	20.92 %
R.11 Numerator: Total value of marketed production by POs with operational programmes		159,525,509 EUR	170,123,321 EUR	181,361,794 EUR	191,536,357 EUR	202,265,005 EUR	EUR	EUR	202,265,005 EUR
R.11 Denominator: Total value of production of sectors concerned		966,908,164 EUR	966,908,164 EUR	966,908,164 EUR	966,908,164 EUR	966,908,164 EUR	EUR	EUR	966,908,164 EUR
R.12 Adaptation to climate change Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to improve climate adaptation	SO4	%	16.78 %	16.78 %	21.49 %	21.51 %	16.25 %	0.04 %	21.51 %
R.12 Numerator: Number of hectares paid		ha	890,781 ha	890,781 ha	1,140,759 ha	1,141,836 ha	862,675 ha	2,154 ha	1,141,836 ha
R.12 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.13 [PR] Reducing emissions in the livestock sector Share of livestock units (LU) under supported commitments to reduce emissions of greenhouse gases and/or ammonia, including manure management	SO4	%	%	%	13.37 %	13.37 %	%	%	13.37 %
R.13 Numerator: Number of Livestock Units for which a related payment was made		LU	LU	LU	327,000 LU	327,000 LU	LU	LU	327,000 LU
R.13 Denominator: Total number of livestock units		2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
		LU	LU	LU	LU	LU	LU	LU	LU
R.14 [PR] Carbon storage in soils and biomass Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to reduce emissions or to maintain or enhance carbon storage (including permanent grassland, permanent crops with permanent green cover, agricultural land in wetland and peatland)	SO4	%	16.84 %	16.84 %	21.11 %	21.14 %	12.19 %	0.04 %	21.14 %
R.14 Numerator: Number of hectares paid		ha	894,285 ha	894,285 ha	1,121,097 ha	1,122,174 ha	647,112 ha	2,154 ha	1,122,174 ha
R.14 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.15 [CU] Renewable energy from agriculture and forestry and from other renewable sources Supported investments in renewable energy production capacity, including bio-based (in MW)	SO4	MW	2 MW	21 MW	30 MW	65 MW	98 MW	131 MW	131 MW
R.16 [CU] Investments related to climate Share of farms benefitting from CAP investment support contributing to climate change mitigation and adaptation, and to the production of renewable energy or biomaterials	SO4	%	0.02 %	0.54 %	0.83 %	1.68 %	2.51 %	3.16 %	3.16 %
R.16 Numerator: Number of farms benefitting from CAP investment support contributing to climate change mitigation and adaptation, and to renewable energy or biomaterials production		farm	45 farm	1,304 farm	2,007 farm	4,048 farm	6,044 farm	7,612 farm	7,612 farm
R.16 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.17 [CU PR] Afforested land Area supported for afforestation, agroforestry restoration, including breakdowns	SO4, SO5, SO6	ha	ha	5,587 ha	11,174 ha	16,174 ha	21,174 ha	21,174 ha	21,174 ha
R.18 [CU] Investment support for the forest sector Total investment to improve the performance of the forestry sector	SO4, SO5, SO6, SO8	EUR	22,832,136 EUR	134,449,635 EUR	252,247,065 EUR	361,567,094 EUR	448,423,415 EUR	448,423,415 EUR	448,423,415 EUR
R.19 [PR] Improving and protecting soils	SO5	%	28.41 %	28.41 %	30.41 %	30.48 %	28.55 %	0.14 %	30.48 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments beneficial for soil management to improve soil quality and biota (such as reducing tillage, soil cover with crops, crop rotation included with leguminous crops)									
R.19 Numerator: Number of hectares paid		ha	1,508,361 ha	1,508,361 ha	1,614,637 ha	1,618,456 ha	1,515,999 ha	7,638 ha	1,618,456 ha
R.19 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.20 [PR] Improving air quality Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to reduce ammonia emission	SO5, SO9	%	13.48 %	13.48 %	13.48 %	13.48 %	13.48 %	%	13.48 %
R.20 Numerator: Number of hectares paid		ha	715,521 ha	715,521 ha	715,521 ha	715,521 ha	715,521 ha	ha	715,521 ha
R.20 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.21 [PR] Protecting water quality Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for the quality of water bodies	SO5	%	20.40 %	20.40 %	25.19 %	25.24 %	13.66 %	0.09 %	25.24 %
R.21 Numerator: Number of hectares paid		ha	1,082,892 ha	1,082,892 ha	1,337,518 ha	1,340,025 ha	725,354 ha	5,014 ha	1,340,025 ha
R.21 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.22 [PR] Sustainable nutrient management Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments related to improved nutrient management	SO4, SO5, SO6	%	17.18 %	17.18 %	21.89 %	21.89 %	13.48 %	%	21.89 %
R.22 Numerator: Number of hectares paid		ha	911,988 ha	911,988 ha	1,162,420 ha	1,162,420 ha	715,521 ha	ha	1,162,420 ha
R.22 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.23 [PR] Sustainable water use Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to improve water balance	SO5	%	15.74 %	15.74 %	18.94 %	18.94 %	9.15 %	%	18.94 %
R.23 Numerator: Number of hectares paid		ha	835,668 ha	835,668 ha	1,005,795 ha	1,005,795 ha	486,076 ha	ha	1,005,795 ha
R.23 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.24 [PR] Sustainable and reduced use of pesticides	SO5, SO6,	%	18.14 %	18.14 %	23.94 %	23.94 %	18.14 %	%	23.94 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
Share of Utilised Agricultural Area (UAA) under supported specific commitments which lead to a sustainable use of pesticides in order to reduce risks and impacts of pesticides, such as pesticides leakage	SO9								
R.24 Numerator: Number of hectares paid		ha	963,090 ha	963,090 ha	1,270,875 ha	1,270,875 ha	963,090 ha	ha	1,270,875 ha
R.24 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.25 Environmental performance in the livestock sector Share of livestock units (LU) under supported commitments to improve environmental sustainability	SO5, SO6	%	%	%	1.45 %	1.45 %	%	%	1.45 %
R.25 Numerator: Number of Livestock Units for which a related payment was made		LU	LU	LU	35,573 LU	35,573 LU	LU	LU	35,573 LU
R.25 Denominator: Total number of livestock units		2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU
R.26 [CU] Investment related to natural resources Share of farms benifitting from CAP productive and non-productive investment support related to care for the natural resource	SO5	%	%	0.46 %	0.91 %	1.20 %	1.37 %	1.37 %	1.37 %
R.26 Numerator: Number of farms receiving relevant support		farm	farm	1,100 farm	2,200 farm	2,900 farm	3,300 farm	3,300 farm	3,300 farm
R.26 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.27 [CU] Environmental or climate-related performance through investment in rural areas Number of operations contributing to environmental sustainability and the achievement of climate mitigation and adaptation goals in rural areas	SO4, SO5, SO6		506	1,035	1,422	1,649	1,675	1,675	1,675
R.28 [CU] Environmental or climate-related performance through knowledge and innovation Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups	XCO	60,000	146,727	234,058	324,986	415,313	441,722	441,726	441,726

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
supported by the CAP related to environmental or climate-related performance									
R.29 [PR] Development of organic agriculture Share of utilised agricultural area (UAA) supported by the CAP for organic farming with a split between maintenance and conversion	SO4, SO5, SO6, SO9	%	5.26 %	5.26 %	5.26 %	5.26 %	%	%	5.26 %
R.29 Numerator: Number of hectares paid		ha	279,415 ha	279,415 ha	279,415 ha	279,415 ha	ha	ha	279,415 ha
R.29 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.30 [PR] Supporting sustainable forest management Share of forest land under commitments to support forest protection and management of ecosystem services	SO4, SO6	%	0.03 %	3.95 %	5.77 %	6.03 %	6.28 %	6.54 %	6.54 %
R.30 Numerator: Number of hectares paid		ha	660 ha	76,650 ha	112,000 ha	117,000 ha	122,000 ha	127,000 ha	127,000 ha
R.30 Denominator: Total forest area		1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha
R.31 [PR] Preserving habitats and species Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for supporting biodiversity conservation or restoration including high-nature-value farming practices	SO6	%	19.94 %	19.94 %	29.87 %	29.95 %	19.54 %	0.17 %	29.95 %
R.31 Numerator: Number of hectares paid		ha	1,058,725 ha	1,058,725 ha	1,586,038 ha	1,590,450 ha	1,037,289 ha	8,824 ha	1,590,450 ha
R.31 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.32 [CU] Investments related to biodiversity Share of farms benefitting from CAP investment support contributing to biodiversity	SO6	%	%	0.43 %	0.85 %	1.02 %	1.18 %	1.18 %	1.18 %
R.32 Numerator: Number of farms receiving relevant support		farm	farm	1,029 farm	2,058 farm	2,448 farm	2,838 farm	2,838 farm	2,838 farm
R.32 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.33 Improving Natura 2000 management Share of total Natura 2000 area under supported commitments	SO6	%	9.67 %	10.16 %	10.44 %	10.44 %	0.77 %	0.77 %	10.44 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
R.33 Numerator: Ha with relevant commitments on Natura 2000 sites		ha	150,631 ha	158,131 ha	162,631 ha	162,631 ha	12,000 ha	12,000 ha	162,631 ha
R.33 Denominator: Total agricultural area and forest area in Natura 2000 sites		1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha
R.34 PR Preserving landscape features Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for managing landscape features, including hedgerows and trees	SO6	%	0.42 %	0.42 %	0.46 %	0.49 %	0.29 %	0.07 %	0.49 %
R.34 Numerator: Utilised Agricultural Area (UAA) under supported commitments for managing landscape features, including hedgerows and trees		ha	22,318 ha	22,318 ha	24,191 ha	26,064 ha	15,218 ha	3,746 ha	26,064 ha
R.34 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.35 CU Preserving beehives Share of beehives supported by the CAP	SO6	57.76 %	58.99 %	60.23 %	61.47 %	62.71 %	62.71 %	62.71 %	62.71 %
R.35 Numerator: Number of beehives for which a related payment was made		700,000 beehives	715,000 beehives	730,000 beehives	745,000 beehives	760,000 beehives	760,000 beehives	760,000 beehives	760,000 beehives
R.35 Denominator: Total number of beehives notified to the EU Commission: average of the latest three years available at the time of establishing the plan.		1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives
R.36 CU PR Generational renewal Number of young farmers benefitting from setting up with support from the CAP, including a gender breakdown	SO1, SO7		1,700	3,500	4,600	5,700	6,800	6,800	6,800
R.37 CU Growth and jobs in rural areas New jobs supported in CAP projects	SO8		1,700	3,500	4,600	5,700	6,900	6,900	6,900
R.38 CU LEADER coverage Share of rural population covered by local development strategies	SO8	%	98.97 %	98.97 %	98.97 %	98.97 %	98.97 %	98.97 %	98.97 %
R.38 Numerator: Rural population covered by LAG funded through LEADER over the programming period		person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person
R.38 Denominator: Total rural population – for LEADER (R.38)		3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
		person	person	person	person	person	person	person	person
R.39 [CU] Developing the rural economy Number of rural businesses including bio-economy businesses developed with CAP support	SO3, SO7, SO8		200	700	1,400	2,700	3,700	4,600	4,600
R.40 [CU] Smart transition of the rural economy Number of supported smart-village strategies	SO8, XCO		5	15	35	52	52	52	52
R.41 [CU PR] Connecting rural Europe Share of rural population benefitting from improved access to services and infrastructure through CAP support	SO8	%	%	4.65 %	9.27 %	16.19 %	23.11 %	30.06 %	30.06 %
R.41 Numerator: Rural population benefiting from relevant improvements		person	person	178,000 person	355,000 person	620,000 person	885,000 person	1,151,000 person	1,151,000 person
R.41 Denominator: Total rural population – for services and infrastructure (R.41)		3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person
R.42 [CU] Promoting social inclusion Number of persons covered by supported social inclusion projects	SO8, XCO		1,045	3,095	7,210	10,730	10,730	10,730	10,730
R.43 [PR] Limiting antimicrobial use Share of livestock units (LU) concerned by supported actions to limit the use of antimicrobials (prevention/reduction)	SO9	%	33.84 %	45.29 %	48.57 %	51.84 %	8.18 %	%	51.84 %
R.43 Numerator: Number of livestock units for which a related payment was made		LU	827,400 LU	1,107,400 LU	1,187,400 LU	1,267,400 LU	200,000 LU	LU	1,267,400 LU
R.43 Denominator: Total number of livestock units		2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU
R.44 [PR] Improving animal welfare Share of livestock units (LU) covered by supported actions to improve animal welfare	SO9	%	1.12 %	1.12 %	49.67 %	49.67 %	%	%	49.67 %
R.44 Numerator: Number of livestock units for which a related payment was made		LU	27,400 LU	27,400 LU	1,214,400 LU	1,214,400 LU	LU	LU	1,214,400 LU

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
R.44 Denominator: Total number of livestock units		2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU

2.3.2 Planned interventions and outputs with a direct and significant link to result indicators

See the table in SFC2021 application

2.3.3 Consistency with and contribution to the Union targets for 2030 set out in the Farm to Fork Strategy and the EU Biodiversity for 2030

Amint azt a Stratégiai állásfoglalásban is rögzítettük: a magyar KAP Stratégiai Terv érdemben járul hozzá az Európai Zöld Megállapodás célkitűzéseinek megvalósulásához.

Az alábbiakban a Termőföldtől az Asztalig (F2F) Stratégia, valamint a Biodiverzitás Stratégia mezőgazdaságot és élelmiszeripart érintő célértékeit tekintjük át, és mutatjuk be Tervünk hozzájárulását ezek teljesüléséhez.

F2F célkitűzés: A tápanyagveszteség csökkentése 50 százalékkal, miközben a talaj termékenysége nem romlik

Magyarországon a talajvédő termőföldhasználat alapelvárásait *a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény* szabályozza, mely a talajok általános védelmén túl kiterjed az erózió elleni védekezésre, a talajok szervesanyag-tartalmának megőrzésére, illetve a szikes és savanyú talajok művelésére és a környezetkímélő tápanyag-gazdálkodásra, valamint a talaj túlzott tömörödésének megelőzősére és megszüntetésére, ezáltal vízgazdálkodásának javítására. *A talajvédelmi terv készítésének részletes szabályairól szóló 90/2008. (VII. 18.) FVM rendelet* határozza meg a fenti törvénnyel összhangban, hogy mely tevékenységekhez kell talajvédelmi tervet készíteni (pl. öntözés, hígtrágya, szennyvíz és szennyvíziszap mezőgazdasági felhasználása, erózió elleni műszaki talajvédelmi beavatkozások megvalósítása stb).

KAP Stratégiai Tervünkben a kondicionalitáson belül az **5., 6. és 7. számú GAEC előírás** vonatkozik a talajok védelmére. Ezek az előírások egyrészről a talajromlás és a talajerózió kockázatát hivatottak csökkenteni, másrészről a talajpotenciál megőrzését szolgálják összhangban *a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvénnyel.* Az **agro-ökológiai program** (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16) választható előírásai közül a téli talajtakarás, a forgatás nélküli talajművelés, a talajkondicionálók, nitrogén-inhibitorok, mikrobiológiai készítmények alkalmazása, az ültetvények sorközének takarása, a terménydiverzifikáció, valamint a magasabb arányú nem termelő terület fenntartása (pl. parlag, nitrogénmegkötő növények telepítése, másodvetésű zöldtrágya növények termesztése) betartása segíti elő a talajpotenciál megőrzését és javítását, a talajszerkezet és a talaj biodiverzitásának védelmét és javítását, a talajok tápanyag- és vízmegtartó képességének növelését, valamint az erózió elleni védelmet. Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG, beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható tápanyag-gazdálkodásra (talajvizsgálaton alapuló tápanyag-gazdálkodási terv készítése, nitrogén hatóanyag kijuttatás korlátozása), a talajvédő gazdálkodásra (forgatás nélküli talajművelés, erózióvédelmi intézkedések, talajvédő vetésszerkezet stb.), és ezen felül terület specifikus előíráscsomagok kerültek összeállításra az erózió-, a belvíz-, illetve az aszályérzékeny területekre. Míg az erózió elleni előíráscsomagnak a talajerózióból és/vagy felszíni lefolyásból származó hordalék- és szennyezőanyag terhelés csökkentése az elsődleges célja, addig a belvíz-érzékeny területeken a vízvisszatartás, az aszály-érzékeny területeken pedig a vízmegtartó talajművelés az támogatott jó gyakorlat. Az **ökológiai gazdálkodás támogatása** (beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70) a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a mezőgazdasági terület bruttó tápanyagmérlegének javításához, a talajzsarolás csökkentéséhez, valamint a talajok szervesanyag-készletének helyreállításához. Ezek az előírások mind túlmutatnak a fent részletezett alapkövetelményeken, ezáltal hozzájárulnak a F2F célkitűzés megvalósulásához.

F2F és Biodiverzitás Stratégia célkitűzés: Az EU mezőgazdasági területének 25 százalékán ökológiai gazdálkodást folytassanak

Magyarországon az ökológiai gazdálkodás támogatását a Biodiverzitás Stratégia és a Termőföldtől az Asztalig Stratégia célkitűzéseinek tükrében kiemelt jelentőségűnek tekintjük. Ezzel arányos forrásallokációt, illetve megemelt fajlagos támogatási szintet biztosítunk mind az átállás, mind a fenntartás időszakára.

A már a korábbi vidékfejlesztési programokban is jelenlévő **ökológiai gazdálkodás támogatásának** (ÖKO, beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70) **folytatása és a támogatások folyamatosságának biztosítása kiemelt cél** nemzeti szakpolitikai dimenzióban is, mivel az ökológiai gazdálkodás jelentős környezeti hozzáadott értékű gazdálkodási forma, ami jelentős mennyiségű területen és jelentős forrással járul hozzá a környezeti- és klímatörekvéseinkhez. 2022-től megemelt egységköltséggel, 3 éves kötelezettségvállalási időszakkal hirdettük meg – a VP szabályrendszere szerinti – az új ÖKO felhívást, melyet 2025-től újabb – a Stratégiai Terv szabályrendszere szerinti – ÖKO felhívás követ majd. Tehát 2022-ben még: 1305/2013/EU rendelet 28. cikke (Agrár-környezetvédelemi és éghajlattal kapcsolatos műveletek), illetve a 29. cikke (Ökológiai gazdálkodás), míg 2023-tól determináljuk a KAP Stratégiai Terv rendelet 70. cikke alá (Környezet- és éghajlatvédelmi és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások). A 2025. évi új ÖKO indítása lehetőséget ad, hogy az időközben felmerülő újabb szükségleteknek és/vagy problémákat még hatékonyabban kezelő előíráscsomagokat dolgozzunk ki.

Amint arra az IFOAM nemzetközi ökogazdálkodási szervezet is rámutatott kiadványában (link: https://www.organicseurope.bio/content/uploads/2021/11/IFOAMEU_policy_CAP_externalbriefing_17112021.pdf?dd), Magyarországon **komoly hangsúlyt fektettünk a KAP stratégia tervezés során, hogy a vele párhuzamosan készülő, nemzeti Ökológiai Cselekvési Tervvel (ÖCST) a lehető legerősebb szinergiát alakítsuk ki**. A két programot gondozó stáb szoros együttműködésben dolgozott az elmúlt egy évben.

A Cselekvési Terv legfontosabb célkitűzése, hogy **2027-ig megduplázza a hazai ökológiai művelés alá vont területek méretét, elérve ezzel a 10 százalékos ökoterületarányt,** jelentősen hozzájárulva ezzel az ambiciózus uniós célszám eléréséhez. A Cselekvési Terv intézkedéseinek megvalósításához szükséges forrás jelentős része a hazai KAP Stratégiai Tervbe beépíthető. A magyar **KAP Stratégiai Terv számos ponton segíteni fogja tehát az intézkedéseket:**

- Az Agrárminisztérium rendszeres szakmai egyeztetéseket tart az érintett ágazati szervezetekkel (Vetőmag Szövetég és Terméktanács, Gabonatermesztők Országos Szövetsége, FruitVeB, Baromfi Termék Tanács, Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács, Vágóállat és Hús Szakmaközi Szervezet és Terméktanács, Felelős Élelmiszergyártók Szövetsége stb.) és az Agrárminisztérium Irányító Hatóságával a **KAP felhívások öko célértékekkel való összehangolása és a sikeres ökológiai átállási** arány megvalósítása érdekében 2022-től.
- Az Agrárminisztérium a mezőgazdasági termékekre és élelmiszerekre vonatkozó minőségrendszerek és az önkéntes mezőgazdaságitermék-tanúsító rendszerek nemzeti elismeréséről szóló 26/2018. (X. 1.) AM rendelet szerint – a KMÉ védjegyrendszer részeként – **elismer egy ÖKO-KMÉ védjegyet 2023-ig,** amely – a már létező minőségrendszereket tovább erősítve – ösztönzi a teljes átállást és a bio termékek közül kiemeli a magasabb minőséget (nemzetközi példák: osztrák AMA Biosiegel, német Bio-Siegel mintájára).
- Az Agárminisztérium **kiemelten ösztönzi** (pl. jelentős pályázati plusz pontokkal) az innovációra különösen fogékony gazdálkodói kört, a fiatal gazdákat továbbá a friss zöldség és gyümölcs termelőket az **ökológiai termék-előállításra**, illetve a kisebb létszámú **ökológiai állattartó telepek átállítását** segítő takarmány-integrációk kialakulását (pl. tej, sertés, tojás és húshasznú baromfi és kiskérődző vonalon) 2023-tól.
- Az Agrárminisztérium megbízásából, a NAK kiadásában **ágazat-specifikus technológiai útmutatók és tájékoztatók** készülnek 2022-től a gazdálkodók számára, melyek elősegítik a sikeres ökológiai átállást, az ökológiai állattartás, tápanyag-utánpótlás gyakorlatának elsajátítását, a tanúsított termék-előállítást, valamint tudatosítják az ökológiai gazdálkodás hozzájárulását a

klíma-, biodiverzitás- és egészségvédelmi célokhoz.

- Az Agrárminisztérium a KAP vonatkozó felhívásai (pl. élelmiszerfeldolgozási beruházások felhívásai) által **20 százalékkal megnöveli az ökotermék-integrációban részt vevő termelők számát** 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium **pontosítja a REL együttműködésekkel kapcsolatos követelményeket** és a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével támogatja az **ökológiai rövid ellátási láncok létrehozását**, különös tekintettel az ökogazda-molnár-pék együttműködések és a közösség által támogatott ökológiai mezőgazdasági rendszerek (AMAP rendszerek) létrehozási és működtetési költségeit 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével ösztönzi az **ökológiai állati eredetű termék-előállítást** (pl. tejtermékek, méz, hal, hús, tojás), különös tekintettel az **öko gyepterületekhez köthető állattartás ökológiai minősítésére** (pl. istálló fejlesztések, öko állatállomány átállásával járó állatbeszerzési költségek támogatása) és a kiskérődzőkben rejlő potenciál kiaknázására 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével ösztönzi a **tanúsított öko élelmiszer-előállítást végző feldolgozó üzemek számának megduplázódását** 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium támogatja a **tanúsított ökotermék-előállítók egyéb minőségirányítási rendszerekhez** (IFS, BRC GLOBALG.A.P. stb.) való csatlakozását, legalább a minőségirányítási rendszerekhez való csatlakozás KAP felhíváshoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével 2023-tól.
- Az Agrárminisztérium pályázati keretet biztosít a tanúsított ökoterméket előállító üzemek **fenntartható csomagolástechnikai és logisztikai fejlesztéseihez** és beruházásaihoz az uniós Körforgásos Gazdasági Akciótervvel összhangban, legalább a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével 2023-tól.
- Az Agrárminisztérium a hazai agrármarketing keret 15 százalékát fordítja **ökológiai termékek promóciójára**, amit a KAP-pal összefüggő tájékoztatási kötelezettségeire vonatkozó pályázatok és egyéb hazai kiírású pályázati keretek révén valósít meg 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium támogatja az **ökológiai tanúsítás és a KMÉ védjegyrendszer részeként létrejövő ÖKO-KMÉ védjegy megszerzését és népszerűsítését** a minőségrendszerekhez való csatlakozás és a minőségrendszerek promóciója KAP felhívásokhoz tartozó keretösszegek ökoterület-arányos részével.

Biodiverzitás Stratégia célkitűzés: A tagállamok mezőgazdasági területének 10 százalékát magas biodiverzitású tájelemek borítsák

Magyarországon a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény általánosságban kimondja, hogy **a vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani**, továbbá hogy a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni, valamint biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét is. Meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról

KAP Stratégiai Tervünkben a Natura 2000 területekre vonatkozó **3. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmény** és a **4. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmény** *az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet*, illetve a *NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet* előírásaiban jelenik meg. Az jogszabályi előírások a Natura 2000 területek általános védelmét (pl. engedélyköteles tevékenységek), illetve gyepterületek esetében az azok megőrzését szolgáló minimális földhasználati előírásokat fedik le. A kondicionalitás előírásai közül a **1. számú GAEC előírás**

(állandó gyepek védelme), a **2**. **számú GAEC előírás** (vizes élőhelyek és lápok védelme), a **8. számú GAEC előírás** (nem termelő elemek fenntartása, tájképi elemek védelme és fészkelési időszakra vonatkozó korlátozások), valamint a **9. számú GAEC előírás** (Natura 2000 érzékeny gyepek feltörési tilalma) járul hozzá a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek fenntartásához és sokszínűségének növeléséhez, ezáltal segítik a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását. Az **agro-ökológiai program** (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16) választható előírásai közül az állandó gyepek gazdaság szintű megőrzése, az emelt szintű, **10 százalékos nem termelő elem fenntartási arány**, a táblaméret maximalizálása, a méhekre veszélyes növényvédőszerek korlátozása, az ökológiai növényvédelemben engedélyezett ágensek használata, illetve az ültetvény talajtakarás, sorközgyepesítés választása gyakorlatok is hozzájárulnak a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek fenntartásához és sokszínűségének növeléséhez, a túlzott növényvédőszer-használat csökkentéséhez, ezáltal segítik a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását. Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG, beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70) előíráscsomagjai közül nyolc kifejezetten a mezőgazdasági művelés alatt álló gyep- és szántóterületekhez kötődő közösségi jelentőségű fajok megőrzését célozza fajspecifikus előírásokkal a Magas Természeti Értékű Területeken. Mindemellett a többi előíráscsomag is tartalmaz olyan előírásokat, melyek hozzájárulhatnak a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek és fajok védelméhez, ezáltal elősegítve a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását is. A **Natura 2000 gyep- illetve erdőterületek kompenzációs kifizetései** (beavatkozások kódjai: RD23_G06_NAG_72, RD34_F01_NAF_72) az ezekre a területekre vonatkozó speciális földhasználati előírások következtében keletkezett többletköltség és bevételkiesés kompenzációját szolgálja, mely intézkedés hozzájárul a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javításához. Az **agro-ökológiai nem termelő beruházások** és az azok fenntartását szolgáló **agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés** (beavatkozások kódja: RD21_G04_LCI_73, RD22_G05_LCP_70) a jelenleg a gazdaságosság határán művelt szántóterületek földhasználat váltását hivatott előmozdítani többek közt a biodiverzitás szempontjából fontos élőhelytípusok létrehozásának céljával, úgymint pl. biodiverzitás védelmi tartós zöldugar (méhlegelő), füves cserjesávok, fajgazdag gyepek, mezővédő erdősávok, fás legelők, vizes élőhelyek, illetve gyepes vízvédelmi sávok. Az így létrejövő és megfelelő előírások mentén fenntartott élőhelyek hozzájárulnak a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javításához. Az **erdőgazdálkodás környezeti vagy klíma célú többéves kötelezettségvállalásainak fenntartási támogatása** (EKV, beavatkozás kódja: RD35_F02_FEC_70) intézkedés az erdészeti hatóság által erdőtervben meghatározott kötelezettségeken túlmutató erdő-környezetvédelmi vállalásokkal (folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódra történő átállás, folyamatos javított felújítás, intenzíven terjedő idegenhonos fa és cserjefajok visszaszorítása, tisztások visszaalakítása, az erdőállományok kézimunka igényes ápolása, illetve a természetkímélő anyagmozgatás) hozzájárul a meglévő erdők természetességi állapotának javításához a Natura 2000 erdőterületeken is. Az **erdők klíma és környezeti teljesítményének javító beruházások** az erdőszerkezet átalakításával, az elegyesség növelésével hozzájárulnak a meglévő erdők természetességi állapotának javításához a Natura 2000 erdőterületeken is az érintett erdőrészletre vonatkozó hatóság által jóváhagyott erdőterv alapján. (beavatkozás kódja: RD41_F08_INN_73)

F2F célkitűzés: A növényvédőszerek használatának, valamint kifejezetten a kockázatos növényvédőszerek használatának csökkentése 50 százalékkal

Magyarországon a növényvédő szerek használatára vonatkozó hazai előírásokat elsősorban az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény, illetve a növényvédelmi tevékenységről szóló 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet tartalmazza. Ezek az előírások egyúttal megfelelnek a kondicionalitáson belül a **7. és 8. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelményeknek** (növényvédő szerek forgalomba hozatala, illetve fenntartható használata) is.

KAP Stratégiai Tervünkben az **agro-ökológiai program** (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16) fenti szabályozásokon túlmutató választható előírásai közül több is kapcsolódik a fenntartható növényvédőszer-használathoz, mint pl. a méhekre kifejezetten vagy mérsékelten veszélyes, illetve kockázatos növényvédőszerek használatának korlátozása, illetve az ökológiai gazdálkodásban

engedélyezett biológiai ágensek alkalmazásának ösztönzése. A nem termelő elemek fenntartása segíti a hasznos élő szervezeteket, melyek részét képezik az integrált növényvédelemnek. Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG, beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható növényvédőszer-használatra (a felhasználható növényvédőszer hatóanyagok korlátozása), illetve az integrált növényvédelmi megoldások alkalmazására (növényvédelmi előrejelzés alkalmazása, hasznos élő szervezetek segítése). Az **ökológiai gazdálkodás támogatása** (beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70) a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a mezőgazdasági eredetű peszticid szennyezés csökkentéséhez. Ezek az előírások mind túlmutatnak a fent részletezett alapkövetelményeken. A **mezőgazdasági üzemek fenntartható és digitális fejlesztése**, valamint **a zöldség-gyümölcs ágazati** beavatkozások közül az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések mind lehetőséget adnak olyan beruházások támogatására, amelyek hatékonyan csökkenthetik a mezőgazdasági termelők növényvédőszer felhasználását (beavatkozások kódja: SC18_G02_FVL_47, RD01_E01_FRM_73, RD02_D01_FRM_73).

F2F célkitűzés: A forgalomba hozott antimikrobiális készítmények mennyiségének csökkentése 50 százalékkal

A mezőgazdasági haszonállatok tartása az utóbbi évtizedekben jelentősen megváltozott. Továbbá a fogyasztók részéről az egészséges élelmiszerek felhasználásán túl a fenntarthatóság és az állatok jóléte is előtérbe került.

KAP Stratégiai Tervünkben a támogatási körbe vont **megelőző egészségügyi intézkedések, kezelések az állatállományok általános egészségi és higiéniai állapotának javulásához** vezetnek. Ez csökkenti a megbetegedések számát, ezáltal a gyógykezelések, köztük az antimikrobiális szerek, antibiotikumok adásának szükségességét. Így mérséklődik annak kockázata, hogy antibiotikum rezisztens patogén baktériumtörzsek alakuljanak ki, és terjedjenek el a hazai állományokban. 2022. január 28-tól minden tagállamban közvetlenül alkalmazandó új Uniós szabályozás kerül bevezetésre. Az állatgyógyászati készítményekről szóló 2019/6/EU, továbbá a gyógyszeres takarmányokra irányadó 2019/4/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletek kiemelten kezelik az AMR témakörét, és számos intézkedést és szigorítást tartalmaznak a felelős antibiotikum-használat elősegítésére az állategészségügyben, amire természetesen a KAP-beavatkozásaink kialakításakor is figyelemmel voltunk. (beavatkozás kódok: RD29_G12_AWR_70, RD30_G12_AWC_70, RD31_G12_AWS_70, RD32_G12_AWP_70, RD33_G15_AWB_70)

A nemzetközi irányvonalakkal összhangban 2018 áprilisában **nemzeti állategészségügyi intézkedési terv került kidolgozásra az AMR csökkentésére**, mely többek között célul tűzte ki a 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet módosítását is. A 2021. augusztusban bevezetett új hazai rendelkezések az antibiotikum felhasználás csökkentését és a körültekintő, felelős antibiotikum felhasználást segítik, az állat- és közegészségügy közös védelmének szem előtt tartásával, összhangban a nemzeti szakmapolitikai törekvésekkel. A legfontosabb változások közé tartozik, hogy: (i) antibiotikumot kizárólag vényen írhat fel állatorvos (megrendelő nem alkalmazható), legfeljebb hétnapos kezelésre elegendő mennyiségben; (ii) a humánegészségügyi szempontból ún. kritikusan fontos hatóanyagok megelőző célú alkalmazása tilos, terápiás célra kizárólag rezisztencia vizsgálat elvégzését követően használhatóak; (iii) 2022 januárjától az antibiotikum-felhasználást a jelenleginél bővebb adattartalmú gyógykezelési naplóban kell rögzíteni, s elindul a Nébih online rendszerében történő adatszolgáltatás.

Az élelmiszerlánc-felügyeleti szervek, hatóságok a célzott ellenőrzésekkel, az antimikrobiális készítmények engedélyeinek felülvizsgálatával, a szakmai szervezetekkel való intenzív kapcsolattartással, a vonatkozó nemzetközi feladatok ellátásával, valamint útmutatók kiadásával, képzésekkel járulnak hozzá a felelős antibiotikum-alkalmazáshoz.

2.1.SO5 Foster sustainable development and efficient management of natural resources such as water, soil and air, including by reducing chemical dependency

2.1.SO5.1 Summary of the SWOT Analysis

2.1.SO5.1.1 Strengths

E.1. Jelentős, a nagy folyókhoz kapcsolódó felszíni és parti szűrésű vízkészletek, valamint hasznosítható felszín alatti vízkészletek állnak rendelkezésre

E.2. Táji vízvisszatartást lehetővé tevő domborzati, mikrodomborzati adottságok megléte, helyenként mozaikos tájszerkezet [SO/3.1]

E.3. Az EU-s átlaghoz képest alacsonyabb foszformérleg

E.4. A támogatott mezőgazdasági művelés alatt álló területek 87 százalékán kötelező a talajmintavételen alapuló tápanyag-gazdálkodási terv készítése

E.5. Egyetemi végzettségű talajszakértők végzik a talajvédelmi tervezést és engedélyeztetést

E.6. Elfogadásra került az Országos Levegőterhelés-csökkentési Program Mezőgazdasági Alprogramja

E.7. Egyetemi végzettségű növényorvosok felügyelete mellett végzett növényvédelmi tevékenység

E.8. Magas színvonalú növényvédelmi előrejelzés működik, amely lehetővé teszi a megelőző jellegű, környezetkímélőbb védekezést

E.9. Országos levegőterhelés-csökkentési program elfogadása és kiterjesztése a mezőgazdasági szektorra (Bizottság (EU) 2018/1522 végrehajtási határozata)

2.1.SO5.1.2 Weaknesses

Gy.1. Meglévő, bár elhanyagolt állapotú és hatékonyságú kiépített öntözőrendszerek [SO5/2.1]

Gy.2. A felszíni vizeink nagy része és a sekély felszín alatti vizeknek is közel fele nem felel meg a Víz Keretirányelv által előírt állapotnak, a magas nitrátkoncentrációjú vizek aránya nőtt [SO5/2.1]

Gy.3. Területspecifikus tervezési ismeretek hiánya

Gy.4. Az aszálynak, belvíznek és árvíznek kitett területek aránya magas [SO5/2.1]

Gy.5. Mezővédő erdősávok, víz-pufferorientált erdősávok, meliorációs eljárások és belvízlevezető csatornák vízvisszatartásra történő átalakításának hiánya, hatékony vízgazdálkodással érintett mezőgazdasági földterület kis aránya [SO5/1.2], [SO5/2.2], [SO5/2.3], [SO5/3.1]

Gy. 6. Mezővédő erdősávok, víz-pufferorientált erdősávok erőteljes csökkenése az utóbbi 15 évben [SO5/1.2], [SO5/2.2]

Gy.7. Talajélet, talajszerkezet és talajminőség romlása a jelenlegi gazdálkodási gyakorlatok hatására [SO5/1.1]

Gy.8. Mezőgazdasági talajok tápanyagegyensúlyának sérülékenysége és erőteljes tápanyaghiány [SO5/1.1]

Gy.9. Új és korszerű növényvédő szerek kijuttatásáról, ÜHG, légszennyezők és szálló por kibocsátáscsökkentési eljárásairól, helyes tápanyag-gazdálkodásról és komposztálásról szóló tudásátadási beavatkozások nem elérhetőek a termelők és szaktanácsadók számára [SO5/7.1]

Gy.10. Magyarország egyelőre nem teljesíti teljes mértékben az ammónia és egyéb légszennyező anyagok kibocsátás-csökkentésére vonatkozó vállalt kötelezettségét. [SO5/4.1], [SO5/4.2]

Gy.11. Nincsenek jelenleg olyan mezőgazdasági szaktanácsadók, akik ÜHG és levegőszennyező anyag csökkentésben tudnának integrált szemléletű tanácsot adni [SO5/7.2]

Gy.12. Egységes monitoringrendszer és nyilvántartás még nem létezik az adott témában; a termelőktől beérkező adatok mindig az adott támogatási feltételrendszer szerint érhetők el

Gy.13. A hazai műtrágya-kijuttatás elsősorban az olcsóbb nitrogén műtrágyákon alapszik, pl. karbamid, amely magas ammóniaemissziós értékkel rendelkezik

Gy.14. Integrált és környezettudatos növényvédelmi technológiák és az azokon alapuló szaktanácsadási rendszer sem európai, sem tagállami szinten még nem áll rendelkezésre a drasztikus növényvédőszer-kivonások élelmiszer-biztonsági és gazdasági hatásainak mérséklésére, különösen a kontinentális klíma

gabonatermesztése és a kiskultúrák esetében [SO5/5.1], [SO5/5.2]

Gy.15: A mezőgazdasági termelők között kevés megfelelő ismeret az agrár-erdészeti rendszerek által nyújtott erőforrás-védelmi előnyökről

Gy. 16. Az OVGT keretében létrehozott Nemzeti Aszálystratégiát a Parlament nem fogadta el, az aszálykárok csökkentésére nem készült intézkedési terv

Gy. 17. Az öntözést szolgáló illegális vízkivétel relatíve nagy aránya [SO5/2.1]

2.1.SO5.1.3 Opportunities

L.1. A VKI által előírt vízgyűjtő-gazdálkodási tervek és az azokban foglalt intézkedési javaslatok felülvizsgálata

L.2. Fenntartható csapadék- és belvízgazdálkodás elterjedése (vízvisszatartást támogató agrotechnikák, táblán belüli vízvisszatartás, bel- és csapadékvizek összegyűjtése és beszivárogtatása arra alkalmas területeken)

L.3. Erősödik a vízmegtartó szemlélet a vízgazdálkodási ágazatban

L.4. A területi vízvisszatartás adminisztrációs terheinek csökkentése, a szabályozottság felülvizsgálata, engedélyezési eljárások egyszerűsítése

L.5. A főművi vízilétesítmények és elosztórendszerek fejlesztése tovább erősödik az öntözésfejlesztésben

L.6. Javul az erőforrás-hatékonyság, előtérbe kerül a differenciált, takarékos és okszerű inputanyag-kijuttatás és -felhasználás, az ÜHG, légszennyezők és szálló por kibocsátásának csökkentése a növénytermesztésben és az állattenyésztésben (pl. takarmányozás- és tartástechnológia, trágyatárolás és -kezelés fejlesztése, különös tekintettel a digitalizációra) [SO5/4.2], [SO5/7.3]

L.7. Elterjednek a talajok szervesanyag-megkötését segítő kíméletes agrotechnológiák (pl. forgatás nélküli és talajtakaráson alapuló eljárások) (szakértői megállapítás)

L.8. Meglévő adatbázisok integrálása (pl. DAS, Kockázatkezelési adatbázis, Vizek, Aszálymonitoring, Belvíztérképek, Talajweb, nemzeti laboratórium hálózat [SO5/6.1], [SO5/7.3]

L.9. Uniós és nemzeti kutatási, innovációs és tudásátadási rendszer létrehozása az agroökológiai, azaz az alacsony környezetterhelésű mezőgazdasági gyakorlat széles körű elterjesztésére [SO5/7.3]

L.10. Ezen belül kiemelt kutatási, innovációs és tudásátadási program indítása a mikotoxinok elleni és a kiskultúrás környezettudatos növényvédelmi gyakorlatok kidolgozására [SO5/7.3]

L.11. A fás szárú kultúrák vízvédelmi, talajvédelmi és mikroklimatikus szempontból is kedvező hatással vannak a mezőgazdasági művelésben álló földterületekre

L.12. Szennyvíziszap, szennyvíziszapkomposzt, termékké nyilvánított szennyvíziszapkomposzt, kotrási iszapok és tisztított szennyvíz hasznosítása mezőgazdasági felhasználásának K+F tevékenysége [SO5/1.3]

L.13. A korszerű emissziócsökkentésre koncentráló intenzív állattartás fajlagos környezetterhelése (pl. vízigény és területlekötés) mérsékelhető

L.14. A talaj vízraktározási képességének jobb kihasználását segítő és a talajok szervesanyag-megkötését elősegítő agrotechnológiai módszerek és a természetes vízmegtartó megoldások elfogadottsága nő a gazdálkodók és a szakpolitika részéről is

L.15. Javul az erdők egészségi állapota és korösszetétele

L.16. A termelők nyitottak a korszerű, de gazdaságos trágyakezelési módszerek alkalmazására, ami elősegíti a szerves trágyák előnyben részesítését a műtrágyákkal szemben [SO5/1.1]

L.17. Az ammónia- és ÜHG-csökkentésre alkalmas alternatív, hazai fejlesztésű termékek kutatása szükséges, amellyel költséghatékony megoldások javasolhatók a termelőknek

L.18.Magas színvonalú tápanyag-gazdálkodási tanácsadás és hazai fejlesztésű digitális eszközök állnak rendelkezésre

L.19. A magyarországi erdők, illetve a mezőgazdasági területek közé ékelődő fásítások, mind talajvédelmi, mind vízvédelmi, mind levegővédelmi szempontból egyértelműen pozitív hatásúak

2.1.SO5.1.4 Threats

F.1. F.1.Megújuló (vagy rendelkezésre álló) vízkészletek csökkenése

F.2.Öntözésre rendelkezésre álló vízkészletek szűkülése a felszín alatti vízkészletek csökkenése, illetve a felszíni vizek nem megfelelő ökológiai állapota miatt

F.3.A vízkivétel (mezőgazdaság+ivóvíz) a víztestek nagy részét fenyegeti

F.4.A felszíni vizekre a mezőgazdaság a víztestek megváltoztatásával nagy nyomást gyakorol

F.5.Vízminőség romlása belvizek bevezetése és a tápanyagszennyezés miatt

F.6.Víz általi talajerózió veszélyeztetettség nő

F.7.A vízfolyások vízgyűjtőjének magasabb fekvésű területein fokozódik az intenzív mezőgazdasági művelés, eltűnnek a gyep- és erdőterületek, fokozódnak a talajdegradációs folyamatok

F.8.Területi vízvisszatartás megvalósításának késlekedése tulajdonosi ellenérdekeltségek, valamint az együttműködés, a koordináció és az eszközrendszer hiányosságai miatt

F.9.A klímaváltozás negatív hatásai a természeti erőforrások minőségi és mennyiségi állapotára

F.10.Környezetvédelmi követelmények teljesítésének nehézsége a kisgazdaságok számára

F.11.A megújuló energiatermelés szükségletének mezőgazdasági melléktermékekkel történő fokozott kielégítésével felgyorsulhat a talajok szervesanyag-tartalmának lebomlása és a levegőszennyezés mértékének növekedése

F.12.Bizonyos légszennyező anyagok és az ÜHG-kibocsátás nyomon követésére konkrét mérőműszerek hiányában nemzetközi becslési módszereket alkalmazunk, amelyek nemveszik figyelembe az egyéni tagállami, alternatív módszereket

F.13. A növénytermesztés és állattenyésztés szétválásával a mezőgazdasági területek szervestrágyázása nem megoldott, mert a növénytermesztő nem érdekelt a magasabb fajlagos költségű és szigorúbb előírásokkal rendelkező szervestrágya-kijuttatásban

F.14.A növényvédelmi, tápanyag-gazdálkodási, károsanyag-kibocsátási (akár állattenyésztés, pl. takarmányozás) kötelezettségvállalásokat csak akkor hajlandóak megfizetni a termelők, ha az támogatási feltétel

F.15.A növényvédőszer-kivonások a hazai termelés költségeinek növekedését jelentik, ami versenyhátrányt jelent a harmadik országokkal szemben

F.16.A Víz Keretirányelv (VKI) 2027-es, illetve az NDS és a F2F stratégiák 2030-as céljainak nem elérése

F.17. A mezőgazdasági diffúz szennyezés a felszíni vizek 36%-át, a tápanyagszennyezés a felszín alatti vizek 39%-át, a kémiai szennyezés ezek 8%-át érinti

2.1.SO5.1.5 Other comments

Nem releváns.

2.1.SO5.2 Identification of needs

Code	Title	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Need is addressed in Cap Strategic Plan
2.1.13	Állati és növényi szaporítóanyag-előállítás, törzsültetvények, törzstenyészetek fenntartása	1	Yes
2.1.4	Vízhiány kezelése a szántóföldi növénytermesztésben	1	Yes
2.1.6	Gyepgazdálkodás fejlesztése az ökológiai szempontok teljes körű figyelembe vételével	2	Yes
2.1.7	Technológiai átállás a szigorodó növény-egészségügyi előírások figyelembe vételével	1	Yes
4.1.2	ÜHG és ammónia kibocsátás csökkentése az állattartás technológiai fejlesztésével	2	Yes
4.2.2	ÜHG, illetve légköri terhelést jelentő gázok	2	Yes

	kibocsátásának csökkentése erdészeti eszközökkel		
5.1.1	Üzemszintű talajerő- és tápanyag-gazdálkodás kialakítása	1	Yes
5.1.2	A tápanyagveszteség csökkentése, a tápanyagok kimosódásának megakadályozása	1	Yes
5.1.3	Degradált talajok helyreállítása, vízgazdálkodásuk javítása	1	Yes
5.1.4	Termőföld védelem agrár-erdészeti rendszerekkel	2	Yes
5.1.5	Szennyvíz/iszap, élelmiszerhulladék és biomassza újrahasznosítás a tápanyag utánpótlásban	1	Yes
5.2.1	Felszíni és felszín alatti vizek fenntartható használata	1.	Yes
5.2.2	Hullámtereken megfelelő növényzet kialakítása (invazív fajok, háttér-szennyezés)	2	Yes
5.2.3	Vizek parti zónájában típustól függő zonáció rehabilitációja, pufferzóna kialakítása	2	Yes
5.3.1	Vízvisszatartás elősegítése a talajban és a tájban	1	Yes
5.3.2	Szárazságtűrő növényfajták termesztésbe állítása	1	Yes
5.4.1	A mezőgazdasági eredetű légszennyezők és szálló por kibocsátásának csökkentése	3	Yes
5.4.2	Mezőgazdasági eredetű ammónia-kibocsátás csökkentése	2	Yes
5.5.2	Integrált környezetbarát növényvédelem	1	Yes
6.3.2	A folyamatos borítást biztosító erdőgazdálkodással művelt erdőterületek arányának növelése	1	Yes
8.1.1	Vidéken élő nők foglalkoztatási rátájának növelése	1	Partially
8.1.6	Biomassza alapanyagok, köztes termékek, hulladékok feldolgozása, megújuló energia hasznosítás	1	Partially
8.1.7	Fosszilis eredetű ipari alapanyagok kiváltása zöld forrásból származó helyettesítőkkel	1	Yes
9.2.1	Okszerű, kizárólag előrejelzésre alapozott célzott növényvédőszer használat elősegítése	1	Yes
CCO.1.2	Gazdálkodók ismereteinek bővítése	1	Yes

Other comments related to needs assessment.

Nem releváns

2.1.SO5.3 Identification of the relevant (elements of) national plans emanating from the legislative instruments referred to in Annex XI of the CAP plan Regulation that have been taken into account in the CAP plans' needs assessment for this specific objective

<u>Szükségletek</u>

5.1. Talajok állapotának javítása, védelme, fenntartható használata

5.1.1.A talajok valós tápanyagszolgáltató-képességén (talajvizsgálat) és a növények valós igényén alapuló precíziós, üzemszintű talajerő- és tápanyag-gazdálkodás kialakítása.

<u>XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok</u>

·Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (Víz Keretirányelv, VKI)

·A Tanács 91/676/EGK irányelve (1991. december 12.) a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről (Nitrát Irányelv);

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Magyarország 2022 - 2027 időszakra vonatkozó, harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási terve 2021 Vitaanyag

1.
   - *A mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése*

Országos Levegőterhelés-csökkentési Program *Mezőgazdasági Alprogram*

1.
   - *A tápanyag-gazdálkodás gyakorlati alkalmazásának elősegítése*

A biológiai sokféleség megőrzéséré vonatkozó, 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia (jóváhagyás előtt álló tervezet 2021)*

1.
   - *A mezőgazdaságban használt termés és teljesítménynövelő szerek által okozott környezetterhelés jelentős csökkentése.*

Talajvédelmi Cselekvési Terv

1.
   - *A gazdálkodók tudatos, környezetkímélő szemléletet követő talajhasználata által - többek között – növekedjen a talajok szervesanyag tartalma, javuljon a tápanyag szolgáltató képessége, csökkenjen a felhasznált műtrágyák mennyisége, illetve erősödjön az erózióvédelem, mellyel megelőzhető a felszíni vizek mezőgazdasági eredetű foszfátterhelése is.*

5.1.2.A tápanyagveszteség csökkentése, a tápanyagok kimosódásának megakadályozása ezt gátló technológiák (pl. pillangósok arányának növelése a vetésforgóban), illetve készítmények (pl. N-inhibitorok, mikrobiológiai készítmények) alkalmazásának elősegítésével hozzájárulva mindezzel a műtrágyahasználat és a növényvédőszer-használat csökkentéséhez.

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (Víz Keretirányelv, VKI)

A Tanács 91/676/EGK irányelve (1991. december 12.) a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről (Nitrát Irányelv)

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Nitrát Cselekvési program (27/2006. (II. 7.) Korm. rendelet a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről és 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről)

1.
   - *A vízminőség megóvása a talajt és a felszíni vizeket érő mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéstől, méghozzá a helyes gazdálkodási gyakorlatok alkalmazásának ösztönzésével*

Magyarország 2022 - 2027 időszakra vonatkozó, harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási terve 2021 Vitaanyag

1.
    - *A mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése*

A biológiai sokféleség megőrzéséré vonatkozó, 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia (jóváhagyás előtt álló tervezet 2021)

1.
    - *A mezőgazdaságban használt termés és teljesítménynövelő szerek által okozott környezetterhelés jelentős csökkentése.*

Talajvédelmi Cselekvési Terv

1.
    - *A gazdálkodók tudatos, környezetkímélő szemléletet követő talajhasználata által - többek között – növekedjen a talajok szervesanyag tartalma, javuljon a tápanyag szolgáltató képessége, csökkenjen a felhasznált műtrágyák mennyisége, illetve erősödjön az erózióvédelem, mellyel megelőzhető a felszíni vizek mezőgazdasági eredetű foszfátterhelése is.*

5.1.3.A degradált talajok helyreállítása, ide értve a talajok szervesanyag tartalmának helyreállítását, a talajok vízgazdálkodási tulajdonságainak javítását és a nyomelem pótlást, valamint a talajok erózió és defláció elleni védelmét;

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (Víz Keretirányelv, VKI)

A Tanács 91/676/EGK irányelve (1991. december 12.) a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről (Nitrát Irányelv)

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Magyarország 2022 - 2027 időszakra vonatkozó, harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási terve 2021 Vitaanyag

1.
    - *Talajerózióból és/vagy felszíni lefolyásból származó hordalék- és szennyezőanyag terhelés csökkentése*

Talajvédelmi Cselekvési Terv

1.
    - *A gazdálkodók tudatos, környezetkímélő szemléletet követő talajhasználata által - többek között – növekedjen a talajok szervesanyag tartalma, javuljon a tápanyag szolgáltató képessége, csökkenjen a felhasznált műtrágyák mennyisége, illetve erősödjön az erózióvédelem, mellyel megelőzhető a felszíni vizek mezőgazdasági eredetű foszfátterhelése is.*

5.1.4.Termőföld-védelmi célú agrár-erdészeti rendszerek elterjesztése (pl. fás szárú kultúrák talajvédelmi, vízvédelmi vagy levegő-minőség védelmi célú telepítése, mezővédő sávok kialakítása)

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (Víz Keretirányelv, VKI)

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Magyarország 2022 - 2027 időszakra vonatkozó, harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási terve 2021 Vitaanyag

1.
   - *Mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése,*
   - *Ivóvízbázisok védelmét szolgáló intézkedések (védőterületek, pufferzónák)*

Nemzeti Erdőstratégia 2016-2030

1.
   - *Az erdőgazdálkodási funkciók fenntartható fejlesztése, erdei haszonvételek körének és hozzáadott értékének bővítése: kiemelten az agrár-erdészeti rendszerek, a faanyag tovább feldolgozása, és a lokális biomassza energetikai hasznosítás által („bio-gazdaság")*

5.1.5.A körforgásos szemléletmód jegyében a tisztított szennyvíz, és - iszap, valamint a mederiszap és az abból készült komposzt, továbbá az élelmiszerhulladék és/vagy biomassza újrahasznosítás lehetőségeinek megteremtése és ösztönzése a tápanyagutánpótlásban

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (Víz Keretirányelv, VKI)

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Magyarország 2022 - 2027 időszakra vonatkozó, harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási terve 2021 Vitaanyag

1.
   - *A szennyvíziszap mezőgazdasági hasznosítása,*
   - *Vízfolyásokon és állóvizekben felhalmozódott iszap és mederbeli növényzet egyszeri eltávolítása, hasznosítása*

5.2.A felszíni és a sekély felszín alatti vizek ökológiai és kémiai állapotának javítása

5.2.1.Felszíni és felszín alatti vizeink, vízbázisaink fenntartható használata, a mezőgazdasági eredetű szennyezésektől, illetve terhelésektől való védelme.

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (Víz Keretirányelv, VKI)

A Tanács 91/676/EGK irányelve (1991. december 12.) a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről (Nitrát Irányelv);

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Magyarország 2022 - 2027 időszakra vonatkozó, harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási terve 2021 Vitaanyag

1.
   - *A mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése*
   - *Víztakarékos és zöld energia megoldások alkalmazása a növénytermesztésben*

A Nemzeti Vízstratégiában (Kvassay Jenő Terv) szereplő hosszú távú célok:

1.
   - *A vizek állapotának fokozatos javítása, a jó állapot/potenciál eléréséig*

Nitrát Cselekvési program (27/2006. (II. 7.) Korm. rendelet a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről és 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről)

1.
   - *A vízminőség megóvása a talajt és a felszíni vizeket érő mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéstől, méghozzá a helyes gazdálkodási gyakorlatok alkalmazásának ösztönzésével*

5.2.2.A nagyobb vízfolyások hullámterein megfelelő növényzet kialakítása (mozaikosság növelése, inváziós fajok kiszorítása), a háttér felől érkező szennyezés csökkentése

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (Víz Keretirányelv, VKI)

A Tanács 91/676/EGK irányelve (1991. december 12.) a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről (Nitrát Irányelv);

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Magyarország 2022 - 2027 időszakra vonatkozó, harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási terve 2021 Vitaanyag

1.
   - *Hullámtér megfelelő növényzetének kialakítása, a zöld infrastruktúra fejlesztése, átalakítása, fenntartása*

A Nemzeti Vízstratégiában (Kvassay Jenő Terv) szereplő hosszú távú célok:

1.
   - *A vizek állapotának fokozatos javítása, a jó állapot/potenciál eléréséig*

5.2.3.Kisvízfolyások és állóvizek parti zónájában típustól függő zonáció rehabilitációja, pufferzóna kialakítása

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (Víz Keretirányelv, VKI)

A Tanács 91/676/EGK irányelve (1991. december 12.) a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről (Nitrát Irányelv)

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Magyarország 2022 - 2027 időszakra vonatkozó, harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási terve 2021 Vitaanyag

1.
   - *Vízfolyások és tavak melletti puffer zónák kialakítása*

A Nemzeti Vízstratégiában (Kvassay Jenő Terv) szereplő hosszú távú célok:

1.
   - *A vizek állapotának fokozatos javítása, a jó állapot/potenciál eléréséig*

5.3.A területi vízvisszatartás feltételeinek megteremtése

5.3.1. A vízhiány csökkentése érdekében a vízvisszatartás elősegítése a talajban különböző agrotechnikai

eszközökkel, illetve a tájban a diverzebb tájszerkezet kialakítását szolgáló földhasználatváltással.

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (Víz Keretirányelv, VKI)

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Magyarország 2022 - 2027 időszakra vonatkozó, harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási terve 2021 Vitaanyag

1.
   - *A természetes vízvisszatartást elősegítő intézkedések*

A Nemzeti Vízstratégiában (Kvassay Jenő Terv) szereplő hosszú távú célok:

1.
   - *Vízvisszatartás a vizeink jobb hasznosítása érdekében*

A 2018-2030 közötti időszakra vonatkozó, 2050-ig tartó időszakra is kitekintést nyújtó második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia

1.
   - *Éghajlati eredetű károk mérséklésének lehetőségei a mezőgazdaságban*

A biológiai sokféleség megőrzéséré vonatkozó, 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia (jóváhagyás előtt álló tervezet 2021)

1.
   - *Fenntartható vízgazdálkodás, vízvisszatartás és az ésszerű, takarékos vízhasználat elterjesztése a biológiai sokféleség megőrzése és az ökoszisztéma-szolgáltatások fenntartása érdekében.*

5.4.Levegővédelem, légszennyezők és szálló por kibocsátásának csökkentése

5.4.1.A mezőgazdasági eredetű légszennyezők és szálló por kibocsátásának csökkentése

5.4.2.A mezőgazdasági eredetű ammónia-emisszió csökkentése trágyakezelési és kijuttatási előírásokkal, teljes nitrogén-körforgás menedzsmenttel, a szerves trágya használatának ösztönzésével, a karbamid típusú műtrágyák kiváltásával, alacsony fehérjetartalmú takarmányozási rendszerek bevezetésével, a hígtrágyatárolók fedésével és az istállótechnikák fejlesztésével (Országos Levegőterhelés-csökkentési Program)

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Az Európai Parlament és a Tanács 2008/50/EK irányelve (2008. május 21.) a környezeti levegő minőségéről és a Tisztább levegőt Európának elnevezésű programról;

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/2284 irányelve (2016. december 14.) egyes légköri szennyező anyagok nemzeti kibocsátásainak csökkentéséről, a 2003/35/EK irányelv módosításáról, valamint a 2001/81/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről;

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Levegőminőségi Cselekvési Terv

1.
   - *A levegőminőségi tervek és az LCsT együttes célja a levegőminőségi határértékeknek való megfelelés biztosítása az ország teljes területén. Kizárólag a mezőgazdasághoz, illetve a Közös Agrárpolitikához közvetlenül vagy közvetve kapcsolódó célkitűzéseket, célértékeket nem tartalmaznak, de az agrárium különösen a másodlagos részecske (PM) kialakulásában szerepet játszó ammónia kibocsátásában bír lényeges hozzájárulással, a PM10 és PM2,5*

levegőminőségi határértékek teljesítéséhez kibocsátásaik csökkentése elengedhetetlen.

Országos Levegőterhelés-csökkentési Program Mezőgazdasági Alprogram

1.
   - *Szerves trágyák használatának előmozdítása,*
   - *Szerves trágya - kijuttatás feltételeinek előírása,*
   - *A tápanyag-gazdálkodás gyakorlati alkalmazásának elősegítése,*
   - *Hígtrágyatárolók lefedése,*
   - *Technológiai fejlesztési előírások az állattartó telepek ammóniamegkötésére vonatkozóan,*
   - *A mezőgazdasági betakarításból származó növényi maradványok és hulladékok, valamint az erdészeti biomasszamaradványok szabadban való égetésének tilalma*

5.5.Növényvédőszerhasználat kockázatának csökkentése

5.5.2.Integrált növényvédelmi megoldások - különös tekintettel a talaj biológiai életének helyreállítására - és egyéb környezetbarát megoldások alkalmazásának ösztönzése a növényvédelem során, mely segítik a beporzók védelmét

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Az Európai Parlament és a Tanács 2009/128/EK irányelve (2009. október 21.) a peszticidek fenntartható használatának elérését célzó közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról;

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Nemzeti Növényvédelmi Cselekvési Terv

1.
   - *Előírásoknak megfelelő növényvédőszer-felhasználás, okszerű, a megfelelő időben és módszerrel végzett (kémiai, biológiai, agrotechnikai) növényvédelem,*
   - *Integrált növénytermesztési technológia bevezetése a növényvédőszer-használatból adódó kockázatok mérséklése,*
   - *A növényvédőszer-használatból adódó kockázatok mérséklése*

A biológiai sokféleség megőrzéséré vonatkozó, 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia (jóváhagyás előtt álló tervezet 2021)

1.
   - *A mezőgazdaságban használt termés és teljesítménynövelő szerek által okozott környezetterhelés jelentős csökkentése.*

Az alábbi szükséglet az SO9 célkitűzéshez került besorolásra, azonban közvetlenül kapcsolódik a XIII. mellékletben szereplő, az Európai Parlament és a Tanács 2009/128/EK irányelvéhez (2009. október 21.) a peszticidek fenntartható használatának elérését célzó közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról, valamint a Nemzeti Növényvédelmi Cselekvési terv, valamint A biológiai sokféleség megőrzésére vonatkozó, 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia fent jelzett célkitűzéseihez:

9.2.1. Okszerű, kizárólag előrejelzésre alapozott célzott növényvédőszer használat elősegítése, veszteségek csökkentése precíziós technológiák alkalmazásával, digitális eszközök technikai fejlesztésével, mely az indokolatlan kezelések kizárásával hozzájárul a szerhasználat csökkenéséhez. A vegyszerhasználat csökkentése pedig segíti a beporzó rovarok helyzetét.

5.6.Meglévő adatbázisok összekapcsolása, integrálása

5.6.1.Meglévő adatbázisok összekapcsolása, integrálása, monitoring és előrejelző-rendszerek kialakítása

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Nincs közvetlen kapcsolódó uniós joganyag

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

A 2018-2030 közötti időszakra vonatkozó, 2050-ig tartó időszakra is kitekintést nyújtó második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia

1.
   - *Az éghajlati sérülékenység területi vizsgálatának térinformatikai megalapozása, komplex monitoringrendszer szükségessége*

Országos Levegőterhelés-csökkentési Program - *Mezőgazdasági Alprogram,*

1.
   - *A kibocsátás csökkentési technológiák alkalmazásának valós eredményét tükröző leltár készítéséhez koordinált mezőgazdasági adatgyűjtési rendszer fejlesztése*

Nemzeti Növényvédelmi Cselekvési Terv

1.
   - *Információgyűjtés a növényvédelmi gyakorlatról,*
   - *Az adatgyűjtésben érintett állam- és szakigazgatási szervek közötti együttműködési megállapodás kialakítása, az adatbázisból megszerezhető információk felhasználására.*

Magyarország 2022 - 2027 időszakra vonatkozó, harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási terve 2021 Vitaanyag

1.
   - *Monitoring rendszerek és információs rendszerek fejlesztése és működtetése*

5.7.A helyes erőforrásgazdálkodást elősegítő szemléletformálás és integrált tanácsadás, ágazati szereplők tájékoztatása

5.7.1.A korszerű agroökológiai, azaz az alacsony környezetterhelésű mezőgazdasági gyakorlatokat integrált szemléletben megközelítő szaktanácsadási rendszer kialakítása (növény-védőszerek kijuttatása, ÜHG, légszennyezők és szálló por kibocsátás csökkentési eljárások, helyes tápanyag-gazdálkodás és komposztálás)

5.7.2.Gazdálkodók bevonása a talaj- víz- és levegővédelmi monitoringba, helyes erőforrásgazdálkodást elősegítő szemléletformálás, ágazati szereplők tájékoztatása

5.7.3.Kiemelt tudásátadási, bemutatógazdasági programok kidolgozása a korszerű és emisszió csökkentésen alapuló technológiák bemutatására

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Nincs közvetlen kapcsolódó uniós joganyag

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

A 2018-2030 közötti időszakra vonatkozó, 2050-ig tartó időszakra is kitekintést nyújtó második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia

1.
   - *Éghajlati eredetű károk mérséklésének lehetőségei a mezőgazdaságban, a gazdálkodók támogatása a szükséges tudás, tanácsadás biztosításával*

Országos Levegőterhelés-csökkentési Program - *Mezőgazdasági Alprogram,*

1.
   - *A tápanyag - gazdálkodás gyakorlati alkalmazásának elősegítése, tanácsadó eszközök és*

oktatási anyagok

Nemzeti Növényvédelmi Cselekvési Terv

1.

- *Szemléletformálás a növényvédő szert használók, gazdálkodók, kerttulajdonosok, lakosság körében,*
- *Növényvédelmi szakirányítói hálózat működtetése*

Magyarország 2022 - 2027 időszakra vonatkozó, harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási terve 2021 Vitaanyag

1.

- *Mezőgazdasági tanácsadás vízvédelmi szemponttal kiegészített rendszere*

*A biológiai sokféleség megőrzéséré vonatkozó, a 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia vonatkozásában 2021-ben lezárult a tárcaközi egyeztetés és a stratégia tervezetéről lezajlott egy országos konferencia is az érdekelt felek széles körű részvételével, azonban a Stratégiát az Országgyűlés még nem fogadta el.

2.1.SO5.4 Intervention logic

Form of Intervention	Type of Intervention	Intervention Code (MS) - Name	Common Output Indicator
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Schemes for the climate, the environment and animal welfare	DP17_G01_ECOS_16 - Agro-ökológiai program	O.8. Number of hectares or of livestock units benefitting from eco-schemes
Sectoral - Fruit and Vegetables	INVRE(47(1)(a)) - investments in tangible and intangible assets, research and experimental and innovative production methods and other actions	SC28_E01_FVI_47 - Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	TRACE(47(1)(h)) - implementation of traceability and certification systems, in particular the monitoring of the quality of products sold to final consumers	SC17_E12_FVC_47 - nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazása - zöldség-gyümölcs	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Wine	DISTIL(58(1)(g)) - distillation of by-products of wine making carried out in accordance with the restrictions laid down in Part II, Section D, of Annex VIII to Regulation (EU) No 1308/2013	SC08_E07_WID_58 - Borászati melléktermékek lepárlása	O.36. Number of actions or units supported in the wine sector
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	RD19_G01_AEC_70 - Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG)	O.14. Number of hectares (excluding forestry) or number of other units covered by environmental or climate-related commitments going beyond mandatory requirements
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	RD20_G02_ORT_70 - Ökológiai gazdálkodás támogatása	O.17. Number of hectares or number of other units benefitting from support for organic farming
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	RD22_G05_LCP_70 - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés	O.14. Number of hectares (excluding forestry) or number of other units covered by environmental or climate-related commitments going beyond mandatory requirements
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management	RD24_G07_GAX_70 - Állati genetikai erőforrások ex situ megőrzése	O.19. Number of operations or units supporting genetic

	commitments		resources
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	RD25_G08_GAI_70 - Állati genetikai erőforrások in situ megőrzése	O.19. Number of operations or units supporting genetic resources
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	RD26_G09_GAV_70 - Állati genetikai erőforrások in vitro megőrzése	O.19. Number of operations or units supporting genetic resources
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	RD27_G10_GPX_70 - Növényi genetikai erőforrások és mikroorganizmusok ex situ megőrzése	O.19. Number of operations or units supporting genetic resources
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	RD28_G11_GPI_70 - Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése	O.19. Number of operations or units supporting genetic resources
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	RD01d_E01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek fejlesztése az ammónia-kibocsátás csökkentés érdekében	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	RD12_W01_WTO_73 - Öntözésfejlesztési és vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	RD21_G04_LCI_73 - Agro-ökológiai nem termelő beruházások	O.21. Number of supported on-farm non-productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	RD38_F05_AFI_73 - Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása	O.24. Number of supported off-farm productive investment operations or units
RD	COOP(77) - Cooperation	RD51_R11_TUC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért	O.32. Number of supported other cooperation operations or units (excluding EIP reported under O.1)

Overview

5.1. Főszükséglet: A talajok állapotának javítása, védelme, fenntartható használata

Az SO 5. *„A fenntartható fejlődés és a természeti erőforrásokkal – például a vízzel, a talajjal és a levegővel – való hatékony gazdálkodás támogatása többek között a vegyi anyagoktól való függés csökkentésével”* helyzetértékelés alapján Magyarország talajainak nagyrésze hátrányos természeti adottságokkal rendelkezik. A talajaink víztározó képessége területenként igen eltérő, erózióval érintett és a talajok tömörödöttsége hozzájárul a belvizek kialakulásához és a talaj légjárhatóságát is csökkenti.

5.1.1 szükséglet: A talajok valós tápanyagszolgáltató-képességén (talajvizsgálat) és a növények valós igényén alapuló precíziós, üzemszintű talajerő- és tápanyag-gazdálkodás kialakítása

A Nitrát rendelet alapján a felszíni vizek eutrofizációja és a felszín alatti vizek minőségének leromlása ellen védekezni szükséges az ország több mint kétharmadán. Ezt igazolja, hogy Magyarországon a mezőgazdasági talajok bruttó tápanyagegyensúlyának indikátora szerint a 2000-2016 közötti időszakban a talajban lévő nitrogén évenkénti ingadozása és foszforhiány figyelhető meg. A talajállapotot a természetes (talajösszetétel és csapadék) tényezők mellett főleg a helytelen művelési és tápanyagutánpótlási módok, a gépesítés és az öntözés befolyásolják.

Tervezett beavatkozások:

- Gyümölcsösök újratelepítése - zöldség-gyümölcs SC22_I04_FVR_47
- Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG) RD19_G01_AEC_70 (ismétlődés: SO4, SO6, SO8)
- Ökológiai gazdálkodás támogatása RD20_G02_ORT_70 (ismétlődés: SO4, SO6, SO8, SO9)

- Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása RD02_D01_FRM_73 (ismétlődés: SO2, SO8, SO9, CCO)

5.1.2. szükséglet: A tápanyagveszteség csökkentése, a tápanyagok kimosódásának megakadályozása ezt gátló technológiák (pl. pillangósok arányának növelése a vetésforgóban), illetve készítmények (pl. N-inhibitorok, mikrobiológiai készítmények) alkalmazásának elősegítésével hozzájárulva mindezzel a műtrágyahasználat és a növényvédőszer-használat csökkentéséhez

A Nitrát rendelet alapján a felszíni vizek eutrofizációja és a felszín alatti vizek minőségének leromlása ellen védekezni szükséges az ország több mint kétharmadán. Ezt igazolja, hogy Magyarországon a mezőgazdasági talajok bruttó tápanyagegyensúlyának indikátora szerint a 2000-2016 közötti időszakban a talajban lévő nitrogén évenkénti ingadozása és foszforhiány figyelhető meg. A talajállapotot a természetes (talajösszetétel és csapadék) tényezők mellett főleg a helytelen művelési és tápanyagutánpótlási módok, a gépesítés és az öntözés befolyásolják.

Tervezett beavatkozások:

·Agro-ökológiai program DP17_G01_ECOS_16 (ismétlődés: SO4, SO6)

·Gyümölcsösök újratelepítése - zöldség-gyümölcs SC22_I04_FVR_47

·Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás RD12_W01_WTO_74 (ismétlődés: SO2)

·Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG) RD19_G01_AEC_70 (ismétlődés: SO4, SO6, SO8)

·Ökológiai gazdálkodás támogatása RD20_G02_ORT_70 (ismétlődés: SO4, SO6, SO8, SO9)

5.1.3. szükséglet: A degradált talajok helyreállítása, ide értve a talajok szervesanyag tartalmának helyreállítását, a talajok vízgazdálkodási tulajdonságainak javítását és a nyomelem pótlást, valamint a talajok erózió és defláció elleni védelmét

A szántóföldek szervesanyag-tartalma a teljes szerves széntartalom becsült értéke alapján 280 megatonna. Az országban a Dél-Dunántúl régió és az Északi-középhegység talajainak szerves széntartalma a legalacsonyabb. A legmagasabb szervesszén-készlettel a Dél-Alföld régió rendelkezik, de ez sem haladja meg az 5 százalékos elvárt határértéket. A víz általi talajerózióval főleg az Északi-középhegység és a Dél-Dunántúl régió talajai veszélyeztetettek. A képet árnyalja, hogy a közepes és súlyos talajerózióval veszélyeztetett földterületek százalékos aránya 2007-ben a mezőgazdasági területek közel 1 százalékát, 2012-ben pedig már közel 3 százalékát tette ki.

Tervezett beavatkozások:

·Agro-ökológiai program DP17_G01_ECOS_16 (ismétlődés: SO4, SO6)

·Gyümölcsösök újratelepítése - zöldség-gyümölcs SC22_I04_FVR_47

·Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG) RD19_G01_AEC_70 (ismétlődés: SO4, SO6, SO8)

·Ökológiai gazdálkodás támogatása RD20_G02_ORT_70 (ismétlődés: SO4, SO6, SO8, SO9)

·Agro-ökológiai nem termelő beruházások RD21_G04_LCI_73 (ismétlődés: SO4, SO6)

·Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés RD22_G05_LCP_70 (ismétlődés: SO4, SO6)

5.1.4. szükséglet: Termőföld-védelmi célú agrár-erdészeti rendszerek elterjesztése (pl. fás szárú kultúrák talajvédelmi, vízvédelmi vagy levegő-minőség védelmi célú telepítése, mezővédő sávok kialakítása)

A Nemzeti Vidékfejlesztési Terv (2005-2007) eredményei jól mutatják az erdők sokfunkciós, további külső erőforrás felhasználását nem igénylő közreműködését a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodásban. Az erdővel borított területekről eredő patakok tápanyagterhelése kisebb, az összes szervetlen nitrogéntartalom nagysága szorosan összefügg a vízgyűjtők erdősültségével, értéke az erdősültség növekedésével csökken, továbbá a fás növényzet a talajról történő evaporációt korlátozza.

Tervezett beavatkozások:

·Agro-ökológiai nem termelő beruházások RD21_G04_LCI_73 (ismétlődés: SO4, SO6)

·Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés RD22_G05_LCP_70 (ismétlődés: SO4, SO6)

5.1.5. szükséglet: A körforgásos szemléletmód jegyében a tisztított szennyvíz, és - iszap, valamint a mederiszap és az abból készült komposzt, továbbá az élelmiszerhulladék és/vagy biomassza újrahasznosítás lehetőségeinek megteremtése és ösztönzése a tápanyagutánpótlásban

A térségi szintű szervezéssel és a közösségi alapú megoldásokkal létrejövő, a körkörös gazdálkodás céljainak megfelelően a mezőgazdasági és feldolgozóipari köztes termékek, melléktermékek, hulladékok és a szennyvíz, mederiszap kezelését, felhasználását (pl. tápanyag-utánpótlás) előmozdító megoldások a vidéki területek fenntartható működtetését teszik lehetővé.

Tervezett beavatkozások:

·Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG) RD19_G01_AEC_70 (ismétlődés: SO4, SO6, SO8)

·Ökológiai gazdálkodás támogatása RD20_G02_ORT_70 (ismétlődés: SO4, SO6, SO8, SO9)

5.2. Főszükséglet: A gazdálkodói tevékenység elkezdéséhez szükséges ismeretek hatékony átadása

Az elmúlt években a növénytermesztés erőteljes volumenbővülése figyelhető meg, de annak jövőbeli alakulása nehezen prognosztizálható. Az öntözés várható vízigénye bizonytalan, jelentősen függ az adott évi időjárástól, de a növekvő növénytermesztésnek, az energianövények térnyerésének, a területváltásnak, valamint a tájgazdálkodásnak köszönhetően Magyarországon jelentős vízigény-növekedéssel számolhatunk. A vízvisszatartásra irányuló erőfeszítések megteremthetik az alkalmazkodás lehetőségét.

5.2.1. szükséglet: Felszíni és felszín alatti vizeink, vízbázisaink fenntartható használata, a mezőgazdasági eredetű szennyezésektől, illetve terhelésektől való védelme

Magyarországon az ivóvíz kitermelése döntően felszín alatti vizekből történik, így ezek vízminőségi állapota mind a nitrát-, mind a növényvédőszer tartalom szempontjából kiemelt figyelmet érdemel. A Nitrát rendelet alapján a felszíni vizek eutrofizációja és a felszín alatti vizek minőségének leromlása ellen védekezni szükséges az ország több mint kétharmadán. Általában települési, vagy mezőgazdasági eredetű nitrát, szulfát, ammónium-szennyezés jellemző a szennyezett vízbázisokra, de előfordul vezetőképesség túllépés is, továbbá néhol növényvédőszer-hatóanyag bomlásterméke a vízbázisok gyenge minőségének állapot-okozója.

Tervezett beavatkozások:

·Agro-ökológiai program DP17_G01_ECOS_16 (ismétlődés: SO4, SO6)

·Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás RD12_W01_WTO_74 (ismétlődés: SO2)

·Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG) RD19_G01_AEC_70 (ismétlődés: SO4, SO6, SO8)

·Ökológiai gazdálkodás támogatása RD20_G02_ORT_70 (ismétlődés: SO4, SO6, SO8, SO9)

·Agro-ökológiai nem termelő beruházások RD21_G04_LCI_73 (ismétlődés: SO4, SO6)

·Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés RD22_G05_LCP_70 (ismétlődés: SO4, SO6)

5.2.2. szükséglet: A nagyobb vízfolyások hullámterein megfelelő növényzet kialakítása (mozaikosság növelése, inváziós fajok kiszorítása), a háttér felől érkező szennyezés csökkentése

A nagyobb vízfolyások hullámterein megfelelő növényzet kialakítása (mozaikosság növelése, inváziós fajok kiszorítása), a háttér felől érkező szennyezés csökkentését teszi lehetővé.

Tervezett beavatkozások:

·Agro-ökológiai program DP17_G01_ECOS_16 (ismétlődés: SO4, SO6)

·Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG) RD19_G01_AEC_70 (ismétlődés: SO4, SO6, SO8)

·Ökológiai gazdálkodás támogatása RD20_G02_ORT_70 (ismétlődés: SO4, SO6, SO8, SO9)

·Agro-ökológiai nem termelő beruházások RD21_G04_LCI_73 (ismétlődés: SO4, SO6)
·Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés RD22_G05_LCP_70 (ismétlődés: SO4, SO6)

5.2.3. szükséglet: Kisvízfolyások és állóvizek parti zónájában típustól függő zonáció rehabilitációja, pufferzóna kialakítása

A helyzetfeltárás rámutatott arra, hogy a mezővédő erdősávok, víz-pufferorientált erdősávok, meliorációs eljárások és belvízlevezető csatornák vízvisszatartásra történő átalakításának hiánya, hatékony vízgazdálkodással érintett mezőgazdasági földterület kis aránya jellemzi hazánkat, ezeken a területeken az alábbi intézkedésekkel lehetne növekedést elérni

Tervezett beavatkozások:
·Agro-ökológiai program DP17_G01_ECOS_16 (ismétlődés: SO4, SO6)
·Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG) RD19_G01_AEC_70 (ismétlődés: SO4, SO6, SO8)
·Ökológiai gazdálkodás támogatása RD20_G02_ORT_70 (ismétlődés: SO4, SO6, SO8, SO9)
·Agro-ökológiai nem termelő beruházások RD21_G04_LCI_73 (ismétlődés: SO4, SO6)
·Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés RD22_G05_LCP_70 (ismétlődés: SO4, SO6)

5.3. Főszükséglet: A területi vízvisszatartás feltételeinek megteremtése

A harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási terv előkészítése során tett megállapítások alapján a kisebb vízfolyásaink és sekély tavaink vízkészletére az éghajlatváltozás hatására már észlelhető mennyiségi csökkenések figyelhetők meg, mivel azok elsősorban a helyi csapadékviszonyoktól, az aszálytól, illetve a felszín alatti vizekben bekövetkezett készletváltozásoktól függenek. A felszín alatti víztestek esetében a vizsgálatok tartós süllyedő vízszinteket mutatnak az elmúlt időszakban.

5.3.1. szükséglet: Vízvisszatartás elősegítése a talajban és a tájban

A természetes vízvisszatartást elősegítő intézkedések magukban foglalják a belterületi vízvisszatartást, a csapadékgazdálkodást (táblaszintű vízvisszatartás a táblákon belül a beszivárgás növelése és a lefolyás csökkentése érdekében), a dombvidéki tározást (kisvízfolyásokon záportározókban, esetleg állandó tározókban), valamint a síkvidéki tározást (síkvidéken belvíztározókban, illetve medertározással). Az OVGT (2016) kimondja, hogy a csapadékvíz területi vízvisszatartása többnyire nem megoldott Magyarországon, a csapadékvíz-gazdálkodás és belvízgazdálkodás jó gyakorlatai nem terjedtek el kellőképpen.

Tervezett beavatkozások:
·Agro-ökológiai program DP17_G01_ECOS_16 (ismétlődés: SO4, SO6)
·Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG) RD19_G01_AEC_70 (ismétlődés: SO4, SO6, SO8)
·Ökológiai gazdálkodás támogatása RD20_G02_ORT_70 (ismétlődés: SO4, SO6, SO8, SO9)
·Agro-ökológiai nem termelő beruházások RD21_G04_LCI_73 (ismétlődés: SO4, SO6)
·Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés RD22_G05_LCP_70 (ismétlődés: SO4, SO6)

5.4. Főszükséglet: Levegővédelem, légszennyezők és szálló por kibocsátásának csökkentése

Az ammóniakibocsátás 1990-hez képest 2019-re 41 százalékkal csökkent Magyarországon a szarvasmarha és sertéslétszám drasztikus visszaesése miatt. 2005-höz képest 2019-re csökkent a kibocsátás, ami az állatlétszám további csökkenésével magyarázható. Ugyanakkor a 2018-as évhez képest enyhe növekedést következett be, ami legfőképp a fokozódó műtrágya használatnak, illetve a tejelő szarvasmarha tenyésztés okozta kibocsátás növekedésének köszönhető.

Az ammóniakibocsátás több mint 90 százalékáért a mezőgazdasági termelés felel, ezért a kibocsátáscsökkentési intézkedéseket ebben az ágazatban kiemelten kell kezelni. Jelentős

emissziócsökkentés érhető el az állatállomány tartástechnológiájának korszerűsítésével, a szerves trágya tárolása és kijuttatása során alkalmazott emissziócsökkentő technológiákkal, valamint a műtrágya tápanyag-gazdálkodási terven alapuló kijuttatásával és a karbamidalapú műtrágyák kijuttatás utáni azonnali bedolgozásával.

5.4.1. szükséglet: A mezőgazdasági eredetű légszennyezők és szálló por kibocsátásának csökkentése

A nagy távolságra jutó, országhatárokon átterjedő levegőszennyezésről szóló 1979. évi egyezmény 2020-ra és az azt követő évekre vonatkozóan a 2005-ös év alapul vételével minden részes fél számára új kibocsátáscsökkentési kötelezettségeket határoz meg a kén-dioxid, a nitrogén-oxidok, metántól eltérő illékony szerves vegyületek, az ammónia és a finom szálló por tekintetében. Részes félként az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/2284 irányelve (NEC Irányelv) az egyes légköri szennyező anyagok nemzeti kibocsátásainak csökkentéséről kibocsátáscsökkentési kötelezettségeket ír elő a tagállamok, köztük Magyarország részére is.

Tervezett beavatkozások:

·Agro-ökológiai program DP17_G01_ECOS_16 (ismétlődés: SO4, SO6)

·Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG) RD19_G01_AEC_70 (ismétlődés: SO4, SO6, SO8)

·Ökológiai gazdálkodás támogatása RD20_G02_ORT_70 (ismétlődés: SO4, SO6, SO8, SO9)

5.4.2. szükséglet: A mezőgazdasági eredetű ammónia-emisszió csökkentése trágyakezelési és kijuttatási előírásokkal, teljes nitrogén-körforgás menedzsmenttel, a szerves trágya használatának ösztönzésével, a karbamid típusú műtrágyák kiváltásával, alacsony fehérjetartalmú takarmányozási rendszerek bevezetésével, a hígtrágyatárolók fedésével és az istállótechnikák fejlesztésével (Országos Levegőterhelés-csökkentési Program)

Az ammónia elsődleges forrása az állattenyésztés, pontosabban a trágyából elillanó nitrogén, amely az istállóból, a trágyatárolóból, a legelőn elejtett bélsárból vagy a trágyakiszórás helyszínéről is távozhat. Emellett a növénytermesztés során felhasznált műtrágyák is felelősek lehetnek a károsanyag-kibocsátásért, amely elsősorban a karbamid típusú műtrágyákat érinti, mivel a legjelentősebb ammóniaemissziós faktorral rendelkező műtrágyatípus a karbamid. A tejhasznú tehenek viszonylag magas emissziójának legfőbb oka a legeltetés alacsony aránya. Az emisszió 35 százaléka a trágya kijuttatása során keletkezik. Az anyakocáknál az NH_3-emisszió 39 százaléka az istállóban keletkezik (kijuttatás 33 százalék, tárolás 25 százalék).

Tervezett beavatkozások:

·Agro-ökológiai program DP17_G01_ECOS_16 (ismétlődés: SO4, SO6)

·Mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági fejlesztése RD01_E01_FRM_73 (ismétlődés: SO2, SO4, SO8, SO9, CCO)

·Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG) RD19_G01_AEC_70 (ismétlődés: SO4, SO6, SO8)

·Ökológiai gazdálkodás támogatása RD20_G02_ORT_70 (ismétlődés: SO4, SO6, SO8, SO9)

5.5. Főszükséglet: Növényvédőszerhasználat kockázatainak csökkentése

5.5.2. szükséglet: Integrált növényvédelmi megoldások - különös tekintettel a talaj biológiai életének helyreállítására - és egyéb környezetbarát megoldások alkalmazásának ösztönzése a növényvédelem során

Magyarországon európai átlagot meghaladó szántóföldi, zöldség- és gyümölcskultúrát termesztünk, melyeknek a legkülönbözőbb gyomnövényei, kórokozói és kártevői lehetnek. Így a kiskultúrákban az utóbbi évek hatóanyag-visszavonásai miatt nem, vagy alig maradt növényvédelmi megoldás. A szűk hatóanyagkörnek viszont komoly rezisztenciakialakulási, élelmiszer-biztonsági (mikotoxin) és versenyképességi kockázata van. Ezért kiemelten fontos a növénykultúrák lehető legszélesebb körére kiterjedő integrált, környezettudatos növényvédelmi megoldások európai és nemzeti szintű célzott kutatási, innovációs és széles termelői rétegeket elérő tudásátadási tevékenység támogatása (például

agroökológiai partnerség keretében).
Tervezett beavatkozások:
·Agro-ökológiai program DP17_G01_ECOS_16 (ismétlődés: SO4, SO6)
·Tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás - zöldség-gyümölcs SC11_A03_FVA_47 (ismétlődés: SO2, SO3, SO4, SO6, SO9, CCO)
·Képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is - zöldség-gyümölcs SC12_A04_FVT_47 (ismétlődés: SO2, SO3, SO4, SO6, SO9, CCO)
·Nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazása - zöldség-gyümölcs SC17_E12_FVC_47 (ismétlődés: SO2, SO3, SO9, CCO)
·Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG) RD19_G01_AEC_70 (ismétlődés: SO4, SO6, SO8)
·Ökológiai gazdálkodás támogatása RD20_G02_ORT_70 (ismétlődés: SO4, SO6, SO8, SO9)

5.6. Főszükséglet: Meglévő adatbázisok összekapcsolása/integrálása

Az agrárium digitalizációjában rejlő egyértelmű előnyök teljesüléséhez szükséges, hogy a digitális technológiákat, és azon belül a helyspecifikus gazdálkodási formákat, a precíziós eszközöket, valamint a döntéstámogató szoftvereket és szolgáltatásokat minél szélesebb körben alkalmazzák a mezőgazdasági termelők. A helyspecifikus gazdálkodásban a termelési munkafolyamatok végrehajtása során keletkezett adatok a teljes élelmiszer-lánc szempontjából is fontosak, például a termelési és a termék nyomonkövetési rendszerek működtetése során. A beavatkozás támogatási lehetőséget nyújt a mezőgazdasági termelőknek a korszerű technológiák alkalmazásával, adatalapú döntéshozatallal.

5.6.1. szükséglet: Meglévő adatbázisok összekapcsolása, integrálása, monitoring és előrejelző-rendszerek kialakítása
Tervezett beavatkozások:
·Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása RD02_D01_FRM_73 (ismétlődés: SO2, SO8, SO9, CCO)
·KAP-on kívüli tevékenység

5.7. Főszükséglet: A helyes erőforrásgazdálkodást elősegítő szemléletformálás és integrált tanácsadás, ágazati szereplők tájékoztatása

5.7.1. szükséglet: A korszerű agroökológiai, azaz az alacsony környezetterhelésű mezőgazdasági gyakorlatokat integrált szemléletben megközelítő szaktanácsadási rendszer kialakítása (növény-védőszerek kijuttatása, ÜHG, légszennyezők és szálló por kibocsátás csökkentési eljárások, helyes tápanyag- gazdálkodás és komposztálás)

A korszerű agroökológiai, azaz az alacsony környezetterhelésű mezőgazdasági gyakorlatokat integrált szemléletben megközelítő szaktanácsadási rendszer kialakítása (növény-védőszerek kijuttatása, ÜHG, légszennyezők és szálló por kibocsátás csökkentési eljárások, helyes tápanyag- gazdálkodás és komposztálás).
Tervezett beavatkozások:
·Tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás - zöldség-gyümölcs SC11_A03_FVA_47 (ismétlődés: SO2, SO3, SO4, SO6, SO9, CCO)
·Tájékoztatási szolgáltatások RD59_A02_INF_78 (ismétlődés: SO2, SO3, SO4, SO6, SO7, SO9, CCO)
·Tanácsadási szolgáltatások RD60_A04_ADP_78 (ismétlődés: SO2, SO4, SO6, SO7, SO9, CCO)

5.7.2. szükséglet: Gazdálkodók bevonása a talaj- víz- és levegővédelmi monitoringba, helyes erőforrásgazdálkodást elősegítő szemléletformálás, ágazati szereplők tájékoztatása

Gazdálkodók bevonása a talaj- víz- és levegővédelmi monitoringba, helyes erőforrás gazdálkodást elősegítő szemléletformálás, az ágazati szereplők tájékoztatása.

Tervezett beavatkozások:

·Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG) RD19_G01_AEC_70 (ismétlődés: SO4, SO6, SO8)

·Ökológiai gazdálkodás támogatása RD20_G02_ORT_70 (ismétlődés: SO4, SO6, SO8, SO9)

·Képzések és bemutatóüzemi programok RD58_A01_TRA_78 (ismétlődés: SO2, SO4, SO6, SO7, SO8, SO9, CCO)

·Tájékoztatási szolgáltatások RD59_A02_INF_78 (ismétlődés: SO2, SO3, SO4, SO6, SO7, SO9, CCO)

·Tanácsadási szolgáltatások RD60_A04_ADP_78 (ismétlődés: SO2, SO4, SO6, SO7, SO9, CCO)

5.7.3. szükséglet: Kiemelt tudásátadási, bemutatógazdasági programok kidolgozása a korszerű és emisszió csökkentésen alapuló technológiák bemutatására

Kiemelt tudásátadási, bemutatógazdasági programok kidolgozása a korszerű és emisszió csökkentésen alapuló technológiák bemutatására.

Tervezett beavatkozások:

·Képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is - zöldség-gyümölcs SC12_A04_FVT_47 (ismétlődés: SO2, SO3, SO4, SO6, SO9, CCO)

·Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása SC28_E01_FVI_47 (ismétlődés: SO2, SO3, SO4, SO8, SO9)

Képzések és bemutatóüzemi programok RD58_A01_TRA_78 (ismétlődés: SO2, SO4, SO6, SO7, SO8, SO9, CCO)

·Képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is - zöldség-gyümölcs SC12_A04_FVT_47 (ismétlődés: SO2, SO3, SO4, SO6, SO9, CCO)

·Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása SC28_E01_FVI_47 (ismétlődés: SO2, SO3, SO4, SO8, SO9)

2.1.SO5.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective

Nem releváns.

2.1.SO5.7 Are you planning CAP contribution towards the LIFE programme (only for SO4, SO5, SO6) : **No**

2.1.SO5.8 Selection of the result indicator(s)

Selection of the result indicator(s) for this specific objective

Result indicators [recommended Result indicators for this specific objective are fully displayed in bold]	Target value
R.17 CU PR - Afforested land Area supported for afforestation, agroforestry restoration, including breakdowns	21,174.00 ha
R.18 CU - Investment support for the forest sector Total investment to improve the performance of the forestry sector	448,423,415.00 EUR
R.19 PR - Improving and protecting soils Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments beneficial for soil management to improve soil quality and biota (such as reducing tillage, soil cover with crops, crop rotation included with leguminous crops)	30.48 %
R.20 PR - Improving air quality Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to reduce ammonia emission	13.48 %
R.21 PR - Protecting water quality Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for the quality of water bodies	25.24 %
R.22 PR - Sustainable nutrient management Share of utilised agricultural area (UAA)	21.89 %

under supported commitments related to improved nutrient management	
R.23 [PR] - Sustainable water use Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to improve water balance	18.94 %
R.24 [PR] - Sustainable and reduced use of pesticides Share of Utilised Agricultural Area (UAA) under supported specific commitments which lead to a sustainable use of pesticides in order to reduce risks and impacts of pesticides, such as pesticides leakage	23.94 %
R.25 - Environmental performance in the livestock sector Share of livestock units (LU) under supported commitments to improve environmental sustainability	1.45 %
R.26 [CU] - Investment related to natural resources Share of farms benifitting from CAP productive and non-productive investment support related to care for the natural resource	1.37 %
R.27 [CU] - Environmental or climate-related performance through investment in rural areas Number of operations contributing to environmental sustainability and the achievement of climate mitigation and adaptation goals in rural areas	1,675.00
R.29 [PR] - Development of organic agriculture Share of utilised agricultural area (UAA) supported by the CAP for organic farming with a split between maintenance and conversion	5.26 %

Justification of the targets and related milestones

SO5 - A fenntartható fejlődés és a természeti erőforrásokkal – például a vízzel, a talajjal és a levegővel – való hatékony gazdálkodás támogatása többek között a vegyi anyagoktól való függés csökkentésével

Az egyes R indikátorok mérföldkő értékét, illetve a kapcsolódó beavatkozások hozzájárulásának értékét (éves bontásban) a csatolt táblázat tartalmazza, így ezek minden részletre kiterjedő ismertetésétől a szövegben eltekintünk.

Az SO5 specifikus célkitűzéshez kapcsolódó R indikátorok értékére nagy befolyást gyakorolnak az AKG, ÖKO és AÖP beavatkozások. E támogatások esetében a gazdálkodók olyan vállalások közül választanak, amelyek környezetkímélő irányba módosítják a gazdálkodási gyakorlatukat. Az egyes vállalások több R indikátorhoz is hozzájárulnak, mivel olyan mértékben módosítják a gazdálkodási gyakorlatot, hogy az több természeti tényezőre (pl.: víz, talaj, biodiverzitás) is kihat. Példaként említhető az ökológiai gyepgazdálkodás (ÖKO), vagy a kaszálatlan terület megtartása (AKG). Ezek a vállalások egyszerre kímélik a természetet a vegyszerhasználattól, a földmunkáktól és biztosítanak élőhelyet az élővilágnak. Az ÖKO támogatás önmagában egy komplex vállaláscsomag, de az AKG és AÖP esetében is több vállalást kell a gazdálkodóknak választani, így jellemző, hogy egy adott terület a legtöbb környezeti R indikátor értékéhez hozzájárul. Az előírások egy adott R indikátorhoz való hozzájárulása esetenként eltérő területtel lett figyelembe véve, mert az egyes természeti tényezőkre (így R indikátorokra) is eltérő területi léptékben hatnak. A biodiverzitás esetében a gyakorolt hatás jelentősen túlléphet az érintett területen (pl.: 10%-os kaszálatlan terület meghagyása).

R.17[PR]: Erdősített terület: Erdőtelepítés, agrárerdészet és erdő-helyreállítás céljából támogatott terület, továbbá ezek bontása

Az indikátor teljes értékének alátámasztását lásd SO4.

R.18: Az erdészeti ágazatnak nyújtott beruházástámogatás: Az erdészeti ágazat teljesítményének javítását célzó összberuházás

Az indikátor értékét biztosító beavatkozások az SO4, SO6 és SO8 specifikus célkitűzésnél kerülnek bemutatásra.

R.19[PR]: Talajjavítás és -védelem: A talajgazdálkodás számára előnyös, a talajminőség és a talajbióta javítására tett támogatott kötelezettségvállalásokkal (mint például a talajművelés csökkentése, a

talaj növényi kultúrákkal történő borítása, továbbá a vetésforgó, többek között hüvelyes növényekkel) érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya

Az indikátor átfogó célértéke 30,48%, ami a talajgazdálkodás számára előnyös, a talajminőség javítására tett támogatott kötelezettségvállalásokkal (mint például a talajművelés csökkentése, a talaj növényi kultúrákkal történő borítása, továbbá a vetésforgó, többek között hüvelyes növényekkel) érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya. A kapcsolódó beavatkozások az SO5 specifikus célkitűzést megalapozó teljes szükségleti kört lefedik, így az R.19 eredményessége kifejezetten szorosan kapcsolódik az SO5-höz, mutatva az abban elért előrelépéseket. A beavatkozások támogatják a talajok állapotának javítását, védelmét és fenntartható használatát (1. főszükséget), hozzájárulnak a gazdálkodói tevékenység elkezdéséhez szükséges ismeretek hatékony átadásához (2. főszükséglet), elősegítik a területi vízvisszatartás feltételeinek megteremtését (3. főszükséglet), a levegővédelmet, a légszennyezők és szálló por kibocsátásának csökkentését (4. főszükséglet), illetve a növényvédőszerhasználat kockázatainak csökkentését (5. főszükséglet). Az R.19 célértékét leginkább a DP17_G01_ECOS_16 - Agro-ökológiai alapprogram befolyásolja. Ugyan a duplikáció a többi, R.19-hoz kapcsolódó beavatkozással igen magas arányú, de az AÖP önmagában biztosítja a célérték több mint 90%-át. További jelentős beavatkozás az R.19 céljainak elérésében az RD19_G01_AEC_70 - Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG), és érdemi, de ezektől jóval szerényebb a hozzájárulása az RD20_G02_ORT_70 - Ökológiai gazdálkodás támogatása beavatkozásnak.

R.20PR: A levegőminőség javítása: Az ammóniakibocsátás csökkentésére tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya

Az indikátor célértéke 13,48%, ami az ammóniakibocsátás csökkentésére tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya. A célértékhez hozzájáruló beavatkozások: DP17_G01_ECOS_16 - Agro-Ökológiai Alapprogram (AÖP, Ecoscheme), RD19_G01_AEC_70 - Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG), valamint az RD20_G02_ORT_70 - Ökológiai gazdálkodás támogatása. A beavatkozásokhoz rendelt hektárértékek kiegyenlítetten és a több éves beavatkozások újraindulásához alkalmazkodóan határoznak meg értékeket, melyek a levegőminőség javítását szolgálják. A célérték teljesülése elsősorban az AÖP beavatkozáson múlik, amely önmagában is megteremtheti az eredmények elérését; a másik két beavatkozás teljes átfedésben van az AÖP területekkel a levegőminőség javítása tekintetében. Ahogyan az R.19, az R.20 is komplex módon, az SO5 öt különböző főszükségletére kiterjedően reagál a kihívásokra.

R.21PR: A vízminőség védelme: A víztestek minőségére vonatkozó támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya

Az indikátor célértéke: 25,24%, ami a víztestek minőségére vonatkozó támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya. A célértékhez a következő beavatkozások járulnak hozzá: DP17_G01_ECOS_16 - Agro-Ökológiai Alapprogram (AÖP, Ecoscheme), RD19_G01_AEC_70 – Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG), RD22_G05_LCP_70 - Agro-ökológiai földhasználat váltás fenntartását ösztönző kifizetés, RD20_G02_ORT_70 - Ökológiai gazdálkodás támogatása. A legnagyobb területi értékkel az AÖP járul hozzá a vízminőség védelméhez, azonban nem elhanyagolható a kisebb területi hányaddal, de szigorúbb gazdálkodói kötelezettségekkel járó egyéb beavatkozások pozitív hatása sem. Az egyes beavatkozások által érintett területek jelentős átfedésben vannak, de az átfedés nem teljes körű, így több beavatkozás sikerére is szükség lesz az R.21 indikátor célértékének elérésére. Ahogyan az R.19, az R.21 is komplex módon, az SO5 közel minden főszükségletére kiterjedően reagál a kihívásokra.

R.22PR: Fenntartható tápanyaggazdálkodás: A tápanyaggazdálkodás javítására vonatkozó támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya

Az indikátor teljes értékének alátámasztását lásd SO4.

R.23PR: Fenntartható vízhasználat: A vízegyensúly javítására tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya

Az indikátor célértéke 18,94%, ami a vízegyensúly javítására tett támogatott kötelezettségvállalásokkal

érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya. A célértékhez érdemben, megközelítőleg azonos arányban hozzájáruló beavatkozások: DP17_G01_ECOS_16 - Agro-Ökológiai Alapprogram (AÖP, Ecoscheme) és az RD19_G01_AEC_70 - Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG). Ahogyan az R.19, az R.23 is komplex módon, az SO5 öt különböző főszükségletére kiterjedően reagál a kihívásokra.

R.24[PR]: A növényvédő szerek fenntartható és csökkentett mértékű használata: Azon támogatott egyedi kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya, amelyek célja a növényvédő szerek fenntartható használata a növényvédő szerek jelentette kockázatoknak és a növényvédő szerek káros hatásainak – például a növényvédő szerek szivárgásának – a csökkentése érdekében

Az indikátor célértéke 23,94%, ami azon támogatott egyedi kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya a teljes hasznosított mezőgazdasági területhez viszonyítva, amelyek célja a növényvédő szerek fenntartható használata a növényvédő szerek jelentette kockázatoknak és a növényvédő szerek káros hatásainak – például a növényvédő szerek szivárgásának – a csökkentése. Az indikátor értékéhez az SO5 szükségleteit célzó beavatkozások mindegyike hozzájárul: a DP17_G01_ECOS_16 – Agro-Ökológiai Alapprogram (AÖP, Ecoscheme), az RD19_G01_AEC_70 - Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG) és az RD20_G02_ORT_70 – Ökológiai gazdálkodás támogatása is. Az érintett beavatkozások közül az AÖP képviseli a legnagyobb területi hozzájárulást, mely mellé 2024-től az AKG kb. 50%-os, az Ökológiai gazdálkodás támogatása kb. 10%-os területi részesedést biztosít. A területi átfedések ugyan jelentősek, de minden beavatkozásra szükség van a célérték teljesítéséhez. Ahogyan az R.19, az R.24 is komplex módon, az SO5 öt különböző főszükségletére kiterjedően reagál a kihívásokra.

R.25: Az állattenyésztési ágazat környezeti teljesítménye: A környezeti fenntarthatóság javítására tett, támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett számosállategységek aránya

Az indikátor teljes értékének bemutatása lásd SO6.

R.26: Természeti erőforrásokhoz kapcsolódó beruházások: A KAP keretében a természeti erőforrások védelméhez kapcsolódó, termelő és nem termelő beruházásokra vonatkozó támogatásban részesülő gazdaságok aránya

Az R.26 indikátor átfogó célértéke 1,37%, ami a KAP keretében a természeti erőforrások védelméhez kapcsolódó, termelő- és nem termelő beruházásokra vonatkozó támogatásban részesülő gazdaságok aránya. Az R.26 eredményindikátor teljes értéken kötődik az SO5 célkitűzéshez. A beavatkozások között 15%-os átfedéssel kalkuláltunk, de így is látható, hogy a célérték elérésében kulcsfontosságú beavatkozások az RD38_F05_AFI_73 - Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása, amely több mint 1 800, és az RD21_G04_LCI_73 - Agro-ökológiai nem termelő beruházások, amely 1 420 gazdaság elérését biztosítja a teljes, 3 300-as gazdaságszámon belül. E hozzájárulások harmadát képviseli az RD12_W01_WTO_74 - Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás beavatkozás. Ezek a beruházások fontos és értékes részét képezik az erőforrások hosszú távú megőrzésének, és az esetlegesen erőltetetten művelésben tartott területek természetes, félig természetes területekké történő konvertálása szintén jelentősen és közvetlenül hozzájárul a megfogalmazott célokhoz. A talajok állapotának javítása, védelme, fenntartható használata (1. főszükséglet) és a gazdálkodói tevékenység elkezdéséhez szükséges ismeretek hatékony átadása (2. főszükséglet) is támogatást kap e két beavatkozás által, a kitűzött eredmények és az eredményindikátor elérése érdekében.

R.27: Környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos teljesítmény a vidéki térségekbe irányuló beruházások révén: A környezeti fenntarthatósághoz hozzájáruló műveletek száma, valamint az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz kapcsolódó célokmegvalósítása a vidéki térségekben

Az indikátor értékének bemutatása lásd SO4 és SO6.

R.29[PR]: Az ökológiai gazdálkodás fejlesztése: A KAP által az ökológiai gazdálkodás céljából

támogatott, mezőgazdasági hasznosítású területek aránya, az ilyen gazdálkodás fenntartása és az arra való áttérés között megosztva

Az indikátor teljes értékének alátámasztását lásd SO4.

2.1.SO5.9 Justification of the financial allocation

A 4., 5. és 6. specifikus cél az ajánlások teljesítése, illetve a megfelelő pénzügyi allokáció biztosítása szempontjából nem választható szét. A három SO-hoz köthető intézkedésekkel összességében a 93. cikkben foglalt kötelezettségünknek eleget teszünk. A három SO célkitűzéseihez az összes többi SO egyes intézkedései is hozzájárulnak, így a környezethez köthető források a terv kereteinek egyik legjelentősebb részét teszik ki.

A vonatkozó ajánlások:

- A biológiai sokféleség csökkenésének megállítása és visszafordítása, hozzájárulva az EU zöld megállapodásának magas biodiverzitású tájelemekkel kapcsolatos céljaihoz.
- A mezőgazdaság felkészítése a vízgazdálkodást érintő kihívásokra.
- A tápanyag-gazdálkodás hatékonyságának növelése a veszteségek, valamint a talaj-, lég- és vízszennyezés csökkentése érdekében, a csökkentést célzó intézkedéseken keresztül, ezáltal elősegítve a zöld megállapodás tápanyagveszteség csökkentésére vonatkozó célkitűzésének elérését.
- Az EU zöld megállapodásának ökológiai gazdálkodással kapcsolatos célkitűzéséhez való hozzájárulás.
- Az éghajlatváltozás mérséklését szolgáló gyakorlatok és az ahhoz való alkalmazkodást célzó eszközök támogatása.

Az ajánlások teljesítésére a tervben biztosított pénzügyi keret elegendő, amelyet a 3. és 5. fejezetek vonatkozó részei támasztanak alá.

2.2 Context Indicators and other values used for the calculation of the targets

Context indicators (PMEF Code)	Baseline value	Baseline year	Updated value	Updated year	Justification/Comments	Source of data
C.01 Total rural population – for LEADER (R.38) (Person)	1,813,276.00	2020	3,829,472.00	2021	A 10.000 fő alatti településeken élők száma + 10.000 fő feletti települések külterületi lakosság száma	Központi Statisztikai Hivatal
C.01b Total rural population – for services and infrastructure (R.41) (Person)	1,813,276.00	2020	3,829,472.00	2021	A 10.000 fő alatti településeken élők száma + 10.000 fő feletti települések külterületi lakosság száma	Központi Statisztikai Hivatal
C.05 Total forest area (Hectares)	2,416,138.00	2018	1,941,600.00	2021	A C05 alatt az eredeti érték a CORINE adat, ami fizikai fás szárú borítottságot takar (land cover). Ebben benne vannak: parkok, arborétumok, fásulások	Országos Erdőállomány Adattár 2021. jan.1. 2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról 6.§ (1) bek.
C.12 Total number of farms (Farm)	430,000.00	2016	241,000.00	2020	A gazdaságok számáról aktuálisabb képet ad a 2020-as agrárcenzus, az adat hivatalos, hamarosan publikálásra kerül.	Központi Statisztikai Hivatal
C.17 Total utilised agricultural area (UAA) (Hectares)	5,309,520.00	2019				
C.19 Total agricultural area and forest area in Natura 2000 sites (Hectares)	721,099.00	2018	1,557,063.00	2023	C.19 total agricultural area in Natura 2000 Updated value 1 557 063 ha	Európai Környezetvédelmi Ügynökség becslése, Európai Bizottság, GREX dokumentum 2023.05.02
C.23 Total number of livestock units (Livestock units)	2,444,890.00	2016				
D.35 Total number of beehives notified to the EU Commission: average of the latest three years available at the time of establishing the plan. (Beehives)	1,212,009.00	2020				

2.3 Targets Plan

2.3.1 Recapitulative table

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
R.1 [CU PR] Enhancing performance through knowledge and innovation Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups supported by the CAP in order to enhance sustainable economic, social, environmental, climate and resource efficiency performance	XCO	100,000	244,545	390,096	541,644	692,189	736,204	736,210	736,210
R.2 [CU] Linking advice and knowledge systems Number of advisors receiving support to be integrated within Agricultural Knowledge and Innovation Systems (AKIS)	XCO	582	3,506	6,430	9,354	12,278	14,639	14,640	14,640
R.3 [CU] Digitalising agriculture Share of farms benefitting from support for digital farming technology through CAP	SO2, XCO	%	%	0.22 %	3.76 %	7.30 %	7.69 %	7.69 %	7.69 %
R.3 Numerator: Number of beneficiaries from relevant paid support		farm	farm	530 farm	9,070 farm	17,600 farm	18,541 farm	18,541 farm	18,541 farm
R.3 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.4 Linking income support to standards and good practices Share of utilised agricultural area (UAA) covered by income support and subject to conditionality	SO1	%	94.17 %	94.17 %	94.17 %	94.17 %	94.17 %	%	94.17 %
R.4 Numerator: Number of hectares paid		ha	5,000,000 ha	5,000,000 ha	5,000,000 ha	5,000,000 ha	5,000,000 ha	ha	5,000,000 ha
R.4 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.5 Risk management Share of farms with supported CAP risk management	SO1	%	%	%	%	9.88 %	10.31 %	%	10.31 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
tools									
R.5 Numerator: Number of farms benefiting from relevant support		farm	farm	farm	farm	23,800 farm	24,840 farm	farm	24,840 farm
R.5 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.6 [PR] Redistribution to smaller farms Percentage of additional direct payments per hectare for eligible farms below average farm size (compared to average)	SO1	%	112.25 %	112.25 %	112.25 %	112.25 %	112.25 %	0.00 %	112.25 %
R.6 Numerator: Average DP/ha paid to beneficiaries below average farm size		EUR/ha	299 EUR/ha	299 EUR/ha	299 EUR/ha	299 EUR/ha	299 EUR/ha	0 EUR/ha	299 EUR/ha
R.6 Denominator: Average DP/ha paid to all beneficiaries		EUR/ha	267 EUR/ha	267 EUR/ha	267 EUR/ha	267 EUR/ha	267 EUR/ha	EUR/ha	267 EUR/ha
R.7 [PR] Enhancing support for farms in areas with specific needs Percentage of additional support per hectare in areas with higher needs (compared to average)	SO1, SO6	%	111.57 %	111.57 %	111.57 %	111.57 %	111.57 %	%	111.57 %
R.7 Numerator: Average income support/ha for beneficiaries in areas with specific needs		EUR/ha	304 EUR/ha	304 EUR/ha	304 EUR/ha	304 EUR/ha	304 EUR/ha	EUR/ha	304 EUR/ha
R.7 Denominator: Average income support/ha paid to all beneficiaries		EUR/ha	272 EUR/ha	272 EUR/ha	272 EUR/ha	272 EUR/ha	272 EUR/ha	EUR/ha	272 EUR/ha
R.8 Targeting farms in specific sectors Share of farms benefitting from coupled income support for improving competitiveness, sustainability or quality	SO1, SO2	%	18.32 %	18.32 %	18.32 %	18.32 %	18.32 %	%	18.32 %
R.8 Numerator: Number of beneficiaries of coupled income support		farm	44,148 farm	44,148 farm	44,148 farm	44,148 farm	44,148 farm	farm	44,148 farm
R.8 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.9 [CU PR] Farm modernisation Share of farmers receiving investment support to restructure and modernise, including to improve resource efficiency	SO2, SO7	%	0.25 %	0.75 %	1.29 %	2.16 %	2.70 %	3.20 %	3.20 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
R.9 Numerator: Number of beneficiaries receiving relevant support		farm	600 farm	1,800 farm	3,100 farm	5,200 farm	6,500 farm	7,700 farm	7,700 farm
R.9 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.10 [CU] [PR] Better supply chain organisation Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP	SO2, SO3	2.61 %	2.64 %	3.53 %	3.66 %	3.79 %	3.79 %	3.79 %	3.79 %
R.10 Numerator: Number of beneficiaries from relevant support		6,300 farm	6,353 farm	8,498 farm	8,826 farm	9,145 farm	9,145 farm	9,145 farm	9,145 farm
R.10 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.11 /Fruit and Vegetables Concentration of supply Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors	SO3	16.50 %	17.59 %	18.76 %	19.81 %	20.92 %	%	%	20.92 %
R.11 Numerator: Total value of marketed production by POs with operational programmes		159,525,509 EUR	170,123,321 EUR	181,361,794 EUR	191,536,357 EUR	202,265,005 EUR	EUR	EUR	202,265,005 EUR
R.11 Denominator: Total value of production of sectors concerned		966,908,164 EUR	966,908,164 EUR	966,908,164 EUR	966,908,164 EUR	966,908,164 EUR	EUR	EUR	966,908,164 EUR
R.12 Adaptation to climate change Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to improve climate adaptation	SO4	%	16.78 %	16.78 %	21.49 %	21.51 %	16.25 %	0.04 %	21.51 %
R.12 Numerator: Number of hectares paid		ha	890,781 ha	890,781 ha	1,140,759 ha	1,141,836 ha	862,675 ha	2,154 ha	1,141,836 ha
R.12 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.13 [PR] Reducing emissions in the livestock sector Share of livestock units (LU) under supported commitments to reduce emissions of greenhouse gases and/or ammonia, including manure management	SO4	%	%	%	13.37 %	13.37 %	%	%	13.37 %
R.13 Numerator: Number of Livestock Units for which a related payment was made		LU	LU	LU	327,000 LU	327,000 LU	LU	LU	327,000 LU
R.13 Denominator: Total number of livestock units		2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
		LU	LU	LU	LU	LU	LU	LU	LU
R.14 [PR] Carbon storage in soils and biomass Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to reduce emissions or to maintain or enhance carbon storage (including permanent grassland, permanent crops with permanent green cover, agricultural land in wetland and peatland)	SO4	%	16.84 %	16.84 %	21.11 %	21.14 %	12.19 %	0.04 %	21.14 %
R.14 Numerator: Number of hectares paid		ha	894,285 ha	894,285 ha	1,121,097 ha	1,122,174 ha	647,112 ha	2,154 ha	1,122,174 ha
R.14 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.15 [CU] Renewable energy from agriculture and forestry and from other renewable sources Supported investments in renewable energy production capacity, including bio-based (in MW)	SO4	MW	2 MW	21 MW	30 MW	65 MW	98 MW	131 MW	131 MW
R.16 [CU] Investments related to climate Share of farms benefitting from CAP investment support contributing to climate change mitigation and adaptation, and to the production of renewable energy or biomaterials	SO4	%	0.02 %	0.54 %	0.83 %	1.68 %	2.51 %	3.16 %	3.16 %
R.16 Numerator: Number of farms benefitting from CAP investment support contributing to climate change mitigation and adaptation, and to renewable energy or biomaterials production		farm	45 farm	1,304 farm	2,007 farm	4,048 farm	6,044 farm	7,612 farm	7,612 farm
R.16 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.17 [CU PR] Afforested land Area supported for afforestation, agroforestry restoration, including breakdowns	SO4, SO5, SO6	ha	ha	5,587 ha	11,174 ha	16,174 ha	21,174 ha	21,174 ha	21,174 ha
R.18 [CU] Investment support for the forest sector Total investment to improve the performance of the forestry sector	SO4, SO5, SO6, SO8	EUR	22,832,136 EUR	134,449,635 EUR	252,247,065 EUR	361,567,094 EUR	448,423,415 EUR	448,423,415 EUR	448,423,415 EUR
R.19 [PR] Improving and protecting soils	SO5	%	28.41 %	28.41 %	30.41 %	30.48 %	28.55 %	0.14 %	30.48 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments beneficial for soil management to improve soil quality and biota (such as reducing tillage, soil cover with crops, crop rotation included with leguminous crops)									
R.19 Numerator: Number of hectares paid		ha	1,508,361 ha	1,508,361 ha	1,614,637 ha	1,618,456 ha	1,515,999 ha	7,638 ha	1,618,456 ha
R.19 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.20 [PR] Improving air quality Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to reduce ammonia emission	SO5, SO9	%	13.48 %	13.48 %	13.48 %	13.48 %	13.48 %	%	13.48 %
R.20 Numerator: Number of hectares paid		ha	715,521 ha	715,521 ha	715,521 ha	715,521 ha	715,521 ha	ha	715,521 ha
R.20 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.21 [PR] Protecting water quality Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for the quality of water bodies	SO5	%	20.40 %	20.40 %	25.19 %	25.24 %	13.66 %	0.09 %	25.24 %
R.21 Numerator: Number of hectares paid		ha	1,082,892 ha	1,082,892 ha	1,337,518 ha	1,340,025 ha	725,354 ha	5,014 ha	1,340,025 ha
R.21 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.22 [PR] Sustainable nutrient management Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments related to improved nutrient management	SO4, SO5, SO6	%	17.18 %	17.18 %	21.89 %	21.89 %	13.48 %	%	21.89 %
R.22 Numerator: Number of hectares paid		ha	911,988 ha	911,988 ha	1,162,420 ha	1,162,420 ha	715,521 ha	ha	1,162,420 ha
R.22 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.23 [PR] Sustainable water use Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to improve water balance	SO5	%	15.74 %	15.74 %	18.94 %	18.94 %	9.15 %	%	18.94 %
R.23 Numerator: Number of hectares paid		ha	835,668 ha	835,668 ha	1,005,795 ha	1,005,795 ha	486,076 ha	ha	1,005,795 ha
R.23 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.24 [PR] Sustainable and reduced use of pesticides	SO5, SO6,	%	18.14 %	18.14 %	23.94 %	23.94 %	18.14 %	%	23.94 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
Share of Utilised Agricultural Area (UAA) under supported specific commitments which lead to a sustainable use of pesticides in order to reduce risks and impacts of pesticides, such as pesticides leakage	SO9								
R.24 Numerator: Number of hectares paid		ha	963,090 ha	963,090 ha	1,270,875 ha	1,270,875 ha	963,090 ha	ha	1,270,875 ha
R.24 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.25 Environmental performance in the livestock sector Share of livestock units (LU) under supported commitments to improve environmental sustainability	SO5, SO6	%	%	%	1.45 %	1.45 %	%	%	1.45 %
R.25 Numerator: Number of Livestock Units for which a related payment was made		LU	LU	LU	35,573 LU	35,573 LU	LU	LU	35,573 LU
R.25 Denominator: Total number of livestock units		2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU
R.26 [CU] Investment related to natural resources Share of farms benifitting from CAP productive and non-productive investment support related to care for the natural resource	SO5	%	%	0.46 %	0.91 %	1.20 %	1.37 %	1.37 %	1.37 %
R.26 Numerator: Number of farms receiving relevant support		farm	farm	1,100 farm	2,200 farm	2,900 farm	3,300 farm	3,300 farm	3,300 farm
R.26 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.27 [CU] Environmental or climate-related performance through investment in rural areas Number of operations contributing to environmental sustainability and the achievement of climate mitigation and adaptation goals in rural areas	SO4, SO5, SO6		506	1,035	1,422	1,649	1,675	1,675	1,675
R.28 [CU] Environmental or climate-related performance through knowledge and innovation Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups	XCO	60,000	146,727	234,058	324,986	415,313	441,722	441,726	441,726

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
supported by the CAP related to environmental or climate-related performance									
R.29 [PR] Development of organic agriculture Share of utilised agricultural area (UAA) supported by the CAP for organic farming with a split between maintenance and conversion	SO4, SO5, SO6, SO9	%	5.26 %	5.26 %	5.26 %	5.26 %	%	%	5.26 %
R.29 Numerator: Number of hectares paid		ha	279,415 ha	279,415 ha	279,415 ha	279,415 ha	ha	ha	279,415 ha
R.29 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.30 [PR] Supporting sustainable forest management Share of forest land under commitments to support forest protection and management of ecosystem services	SO4, SO6	%	0.03 %	3.95 %	5.77 %	6.03 %	6.28 %	6.54 %	6.54 %
R.30 Numerator: Number of hectares paid		ha	660 ha	76,650 ha	112,000 ha	117,000 ha	122,000 ha	127,000 ha	127,000 ha
R.30 Denominator: Total forest area		1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha
R.31 [PR] Preserving habitats and species Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for supporting biodiversity conservation or restoration including high-nature-value farming practices	SO6	%	19.94 %	19.94 %	29.87 %	29.95 %	19.54 %	0.17 %	29.95 %
R.31 Numerator: Number of hectares paid		ha	1,058,725 ha	1,058,725 ha	1,586,038 ha	1,590,450 ha	1,037,289 ha	8,824 ha	1,590,450 ha
R.31 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.32 [CU] Investments related to biodiversity Share of farms benefitting from CAP investment support contributing to biodiversity	SO6	%	%	0.43 %	0.85 %	1.02 %	1.18 %	1.18 %	1.18 %
R.32 Numerator: Number of farms receiving relevant support		farm	farm	1,029 farm	2,058 farm	2,448 farm	2,838 farm	2,838 farm	2,838 farm
R.32 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.33 Improving Natura 2000 management Share of total Natura 2000 area under supported commitments	SO6	%	9.67 %	10.16 %	10.44 %	10.44 %	0.77 %	0.77 %	10.44 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
R.33 Numerator: Ha with relevant commitments on Natura 2000 sites		ha	150,631 ha	158,131 ha	162,631 ha	162,631 ha	12,000 ha	12,000 ha	162,631 ha
R.33 Denominator: Total agricultural area and forest area in Natura 2000 sites		1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha
R.34 PR Preserving landscape features Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for managing landscape features, including hedgerows and trees	SO6	%	0.42 %	0.42 %	0.46 %	0.49 %	0.29 %	0.07 %	0.49 %
R.34 Numerator: Utilised Agricultural Area (UAA) under supported commitments for managing landscape features, including hedgerows and trees		ha	22,318 ha	22,318 ha	24,191 ha	26,064 ha	15,218 ha	3,746 ha	26,064 ha
R.34 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.35 CU Preserving beehives Share of beehives supported by the CAP	SO6	57.76 %	58.99 %	60.23 %	61.47 %	62.71 %	62.71 %	62.71 %	62.71 %
R.35 Numerator: Number of beehives for which a related payment was made		700,000 beehives	715,000 beehives	730,000 beehives	745,000 beehives	760,000 beehives	760,000 beehives	760,000 beehives	760,000 beehives
R.35 Denominator: Total number of beehives notified to the EU Commission: average of the latest three years available at the time of establishing the plan.		1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives
R.36 CU PR Generational renewal Number of young farmers benefitting from setting up with support from the CAP, including a gender breakdown	SO1, SO7		1,700	3,500	4,600	5,700	6,800	6,800	6,800
R.37 CU Growth and jobs in rural areas New jobs supported in CAP projects	SO8		1,700	3,500	4,600	5,700	6,900	6,900	6,900
R.38 CU LEADER coverage Share of rural population covered by local development strategies	SO8	%	98.97 %	98.97 %	98.97 %	98.97 %	98.97 %	98.97 %	98.97 %
R.38 Numerator: Rural population covered by LAG funded through LEADER over the programming period		person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person
R.38 Denominator: Total rural population – for LEADER (R.38)		3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
		person	person	person	person	person	person	person	person
R.39 [CU] Developing the rural economy Number of rural businesses including bio-economy businesses developed with CAP support	SO3, SO7, SO8		200	700	1,400	2,700	3,700	4,600	4,600
R.40 [CU] Smart transition of the rural economy Number of supported smart-village strategies	SO8, XCO		5	15	35	52	52	52	52
R.41 [CU PR] Connecting rural Europe Share of rural population benefitting from improved access to services and infrastructure through CAP support	SO8	%	%	4.65 %	9.27 %	16.19 %	23.11 %	30.06 %	30.06 %
R.41 Numerator: Rural population benefiting from relevant improvements		person	person	178,000 person	355,000 person	620,000 person	885,000 person	1,151,000 person	1,151,000 person
R.41 Denominator: Total rural population – for services and infrastructure (R.41)		3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person
R.42 [CU] Promoting social inclusion Number of persons covered by supported social inclusion projects	SO8, XCO		1,045	3,095	7,210	10,730	10,730	10,730	10,730
R.43 [PR] Limiting antimicrobial use Share of livestock units (LU) concerned by supported actions to limit the use of antimicrobials (prevention/reduction)	SO9	%	33.84 %	45.29 %	48.57 %	51.84 %	8.18 %	%	51.84 %
R.43 Numerator: Number of livestock units for which a related payment was made		LU	827,400 LU	1,107,400 LU	1,187,400 LU	1,267,400 LU	200,000 LU	LU	1,267,400 LU
R.43 Denominator: Total number of livestock units		2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU
R.44 [PR] Improving animal welfare Share of livestock units (LU) covered by supported actions to improve animal welfare	SO9	%	1.12 %	1.12 %	49.67 %	49.67 %	%	%	49.67 %
R.44 Numerator: Number of livestock units for which a related payment was made		LU	27,400 LU	27,400 LU	1,214,400 LU	1,214,400 LU	LU	LU	1,214,400 LU

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
R.44 Denominator: Total number of livestock units		2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU

2.3.2 Planned interventions and outputs with a direct and significant link to result indicators

See the table in SFC2021 application

2.3.3 Consistency with and contribution to the Union targets for 2030 set out in the Farm to Fork Strategy and the EU Biodiversity for 2030

Amint azt a Stratégiai állásfoglalásban is rögzítettük: a magyar KAP Stratégiai Terv érdemben járul hozzá az Európai Zöld Megállapodás célkitűzéseinek megvalósulásához.

Az alábbiakban a Termőföldtől az Asztalig (F2F) Stratégia, valamint a Biodiverzitás Stratégia mezőgazdaságot és élelmiszeripart érintő célértékeit tekintjük át, és mutatjuk be Tervünk hozzájárulását ezek teljesüléséhez.

F2F célkitűzés: A tápanyagveszteség csökkentése 50 százalékkal, miközben a talaj termékenysége nem romlik

Magyarországon a talajvédő termőföldhasználat alapelvárásait *a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény* szabályozza, mely a talajok általános védelmén túl kiterjed az erózió elleni védekezésre, a talajok szervesanyag-tartalmának megőrzésére, illetve a szikes és savanyú talajok művelésére és a környezetkímélő tápanyag-gazdálkodásra, valamint a talaj túlzott tömörödésének megelőzősére és megszüntetésére, ezáltal vízgazdálkodásának javítására. *A talajvédelmi terv készítésének részletes szabályairól szóló 90/2008. (VII. 18.) FVM rendelet* határozza meg a fenti törvénnyel összhangban, hogy mely tevékenységekhez kell talajvédelmi tervet készíteni (pl. öntözés, hígtrágya, szennyvíz és szennyvíziszap mezőgazdasági felhasználása, erózió elleni műszaki talajvédelmi beavatkozások megvalósítása stb).

KAP Stratégiai Tervünkben a kondicionalitáson belül az **5., 6. és 7. számú GAEC előírás** vonatkozik a talajok védelmére. Ezek az előírások egyrészről a talajromlás és a talajerózió kockázatát hivatottak csökkenteni, másrészről a talajpotenciál megőrzését szolgálják összhangban *a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvénnyel.* Az **agro-ökológiai program** (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16) választható előírásai közül a téli talajtakarás, a forgatás nélküli talajművelés, a talajkondicionálók, nitrogén-inhibitorok, mikrobiológiai készítmények alkalmazása, az ültetvények sorközének takarása, a terménydiverzifikáció, valamint a magasabb arányú nem termelő terület fenntartása (pl. parlag, nitrogénmegkötő növények telepítése, másodvetésű zöldtrágya növények termesztése) betartása segíti elő a talajpotenciál megőrzését és javítását, a talajszerkezet és a talaj biodiverzitásának védelmét és javítását, a talajok tápanyag- és vízmegtartó képességének növelését, valamint az erózió elleni védelmet. Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG, beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható tápanyag-gazdálkodásra (talajvizsgálaton alapuló tápanyag-gazdálkodási terv készítése, nitrogén hatóanyag kijuttatás korlátozása), a talajvédő gazdálkodásra (forgatás nélküli talajművelés, erózióvédelmi intézkedések, talajvédő vetésszerkezet stb.), és ezen felül terület specifikus előíráscsomagok kerültek összeállításra az erózió-, a belvíz-, illetve az aszályérzékeny területekre. Míg az erózió elleni előíráscsomagnak a talajerózióból és/vagy felszíni lefolyásból származó hordalék- és szennyezőanyag terhelés csökkentése az elsődleges célja, addig a belvíz-érzékeny területeken a vízvisszatartás, az aszály-érzékeny területeken pedig a vízmegtartó talajművelés az támogatott jó gyakorlat. Az **ökológiai gazdálkodás támogatása** (beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70) a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a mezőgazdasági terület bruttó tápanyagmérlegének javításához, a talajzsarolás csökkentéséhez, valamint a talajok szervesanyag-készletének helyreállításához. Ezek az előírások mind túlmutatnak a fent részletezett alapkövetelményeken, ezáltal hozzájárulnak a F2F célkitűzés megvalósulásához.

F2F és Biodiverzitás Stratégia célkitűzés: Az EU mezőgazdasági területének 25 százalékán ökológiai gazdálkodást folytassanak

Magyarországon az ökológiai gazdálkodás támogatását a Biodiverzitás Stratégia és a Termőföldtől az Asztalig Stratégia célkitűzéseinek tükrében kiemelt jelentőségűnek tekintjük. Ezzel arányos forrásallokációt, illetve megemelt fajlagos támogatási szintet biztosítunk mind az átállás, mind a fenntartás időszakára.

A már a korábbi vidékfejlesztési programokban is jelenlévő **ökológiai gazdálkodás támogatásának** (ÖKO, beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70) **folytatása és a támogatások folyamatosságának biztosítása kiemelt cél** nemzeti szakpolitikai dimenzióban is, mivel az ökológiai gazdálkodás jelentős környezeti hozzáadott értékű gazdálkodási forma, ami jelentős mennyiségű területen és jelentős forrással járul hozzá a környezeti- és klímatörekvéseinkhez. 2022-től megemelt egységköltséggel, 3 éves kötelezettségvállalási időszakkal hirdettük meg – a VP szabályrendszere szerinti – az új ÖKO felhívást, melyet 2025-től újabb – a Stratégiai Terv szabályrendszere szerinti – ÖKO felhívás követ majd. Tehát 2022-ben még: 1305/2013/EU rendelet 28. cikke (Agrár-környezetvédelemi és éghajlattal kapcsolatos műveletek), illetve a 29. cikke (Ökológiai gazdálkodás), míg 2023-tól determináljuk a KAP Stratégiai Terv rendelet 70. cikke alá (Környezet- és éghajlatvédelmi és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások). A 2025. évi új ÖKO indítása lehetőséget ad, hogy az időközben felmerülő újabb szükségleteknek és/vagy problémákat még hatékonyabban kezelő előíráscsomagokat dolgozzunk ki.

Amint arra az IFOAM nemzetközi ökogazdálkodási szervezet is rámutatott kiadványában (link: https://www.organicseurope.bio/content/uploads/2021/11/IFOAMEU_policy_CAP_externalbriefing_17112021.pdf?dd), Magyarországon **komoly hangsúlyt fektettünk a KAP stratégia tervezés során, hogy a vele párhuzamosan készülő, nemzeti Ökológiai Cselekvési Tervvel (ÖCST) a lehető legerősebb szinergiát alakítsuk ki**. A két programot gondozó stáb szoros együttműködésben dolgozott az elmúlt egy évben.

A Cselekvési Terv legfontosabb célkitűzése, hogy **2027-ig megduplázza a hazai ökológiai művelés alá vont területek méretét, elérve ezzel a 10 százalékos ökoterületarányt,** jelentősen hozzájárulva ezzel az ambiciózus uniós célszám eléréséhez. A Cselekvési Terv intézkedéseinek megvalósításához szükséges forrás jelentős része a hazai KAP Stratégiai Tervbe beépíthető. A magyar **KAP Stratégiai Terv számos ponton segíteni fogja tehát az intézkedéseket:**

- Az Agrárminisztérium rendszeres szakmai egyeztetéseket tart az érintett ágazati szervezetekkel (Vetőmag Szövetég és Terméktanács, Gabonatermesztők Országos Szövetsége, FruitVeB, Baromfi Termék Tanács, Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács, Vágóállat és Hús Szakmaközi Szervezet és Terméktanács, Felelős Élelmiszergyártók Szövetsége stb.) és az Agrárminisztérium Irányító Hatóságával a **KAP felhívások öko célértékekkel való összehangolása és a sikeres ökológiai átállási** arány megvalósítása érdekében 2022-től.
- Az Agrárminisztérium a mezőgazdasági termékekre és élelmiszerekre vonatkozó minőségrendszerek és az önkéntes mezőgazdaságitermék-tanúsító rendszerek nemzeti elismeréséről szóló 26/2018. (X. 1.) AM rendelet szerint – a KMÉ védjegyrendszer részeként – **elismer egy ÖKO-KMÉ védjegyet 2023-ig,** amely – a már létező minőségrendszereket tovább erősítve – ösztönzi a teljes átállást és a bio termékek közül kiemeli a magasabb minőséget (nemzetközi példák: osztrák AMA Biosiegel, német Bio-Siegel mintájára).
- Az Agárminisztérium **kiemelten ösztönzi** (pl. jelentős pályázati plusz pontokkal) az innovációra különösen fogékony gazdálkodói kört, a fiatal gazdákat továbbá a friss zöldség és gyümölcs termelőket az **ökológiai termék-előállításra**, illetve a kisebb létszámú **ökológiai állattartó telepek átállítását** segítő takarmány-integrációk kialakulását (pl. tej, sertés, tojás és húshasznú baromfi és kiskérődző vonalon) 2023-tól.
- Az Agrárminisztérium megbízásából, a NAK kiadásában **ágazat-specifikus technológiai útmutatók és tájékoztatók** készülnek 2022-től a gazdálkodók számára, melyek elősegítik a sikeres ökológiai átállást, az ökológiai állattartás, tápanyag-utánpótlás gyakorlatának elsajátítását, a tanúsított termék-előállítást, valamint tudatosítják az ökológiai gazdálkodás hozzájárulását a

klíma-, biodiverzitás- és egészségvédelmi célokhoz.

- Az Agrárminisztérium a KAP vonatkozó felhívásai (pl. élelmiszerfeldolgozási beruházások felhívásai) által **20 százalékkal megnöveli az ökotermék-integrációban részt vevő termelők számát** 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium **pontosítja a REL együttműködésekkel kapcsolatos követelményeket** és a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével támogatja az **ökológiai rövid ellátási láncok létrehozását**, különös tekintettel az ökogazda-molnár-pék együttműködések és a közösség által támogatott ökológiai mezőgazdasági rendszerek (AMAP rendszerek) létrehozási és működtetési költségeit 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével ösztönzi az **ökológiai állati eredetű termék-előállítást** (pl. tejtermékek, méz, hal, hús, tojás), különös tekintettel az **öko gyepterületekhez köthető állattartás ökológiai minősítésére** (pl. istálló fejlesztések, öko állatállomány átállásával járó állatbeszerzési költségek támogatása) és a kiskérődzőkben rejlő potenciál kiaknázására 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével ösztönzi a **tanúsított öko élelmiszer-előállítást végző feldolgozó üzemek számának megduplázódását** 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium támogatja a **tanúsított ökotermék-előállítók egyéb minőségirányítási rendszerekhez** (IFS, BRC GLOBALG.A.P. stb.) való csatlakozását, legalább a minőségirányítási rendszerekhez való csatlakozás KAP felhíváshoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével 2023-tól.
- Az Agrárminisztérium pályázati keretet biztosít a tanúsított ökoterméket előállító üzemek **fenntartható csomagolástechnikai és logisztikai fejlesztéseihez** és beruházásaihoz az uniós Körforgásos Gazdasági Akciótervvel összhangban, legalább a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével 2023-tól.
- Az Agrárminisztérium a hazai agrármarketing keret 15 százalékát fordítja **ökológiai termékek promóciójára**, amit a KAP-pal összefüggő tájékoztatási kötelezettségeire vonatkozó pályázatok és egyéb hazai kiírású pályázati keretek révén valósít meg 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium támogatja az **ökológiai tanúsítás és a KMÉ védjegyrendszer részeként létrejövő ÖKO-KMÉ védjegy megszerzését és népszerűsítését** a minőségrendszerekhez való csatlakozás és a minőségrendszerek promóciója KAP felhívásokhoz tartozó keretösszegek ökoterület-arányos részével.

Biodiverzitás Stratégia célkitűzés: A tagállamok mezőgazdasági területének 10 százalékát magas biodiverzitású tájelemek borítsák

Magyarországon a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény általánosságban kimondja, hogy **a vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani**, továbbá hogy a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni, valamint biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét is. Meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról

KAP Stratégiai Tervünkben a Natura 2000 területekre vonatkozó **3. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmény** és a **4. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmény** *az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet*, illetve a *NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet* előírásaiban jelenik meg. Az jogszabályi előírások a Natura 2000 területek általános védelmét (pl. engedélyköteles tevékenységek), illetve gyepterületek esetében az azok megőrzését szolgáló minimális földhasználati előírásokat fedik le. A kondicionalitás előírásai közül a **1. számú GAEC előírás**

(állandó gyepek védelme), a **2**. **számú GAEC előírás** (vizes élőhelyek és lápok védelme), a **8. számú GAEC előírás** (nem termelő elemek fenntartása, tájképi elemek védelme és fészkelési időszakra vonatkozó korlátozások), valamint a **9. számú GAEC előírás** (Natura 2000 érzékeny gyepek feltörési tilalma) járul hozzá a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek fenntartásához és sokszínűségének növeléséhez, ezáltal segítik a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását. Az **agro-ökológiai program** (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16) választható előírásai közül az állandó gyepek gazdaság szintű megőrzése, az emelt szintű, **10 százalékos nem termelő elem fenntartási arány**, a táblaméret maximalizálása, a méhekre veszélyes növényvédőszerek korlátozása, az ökológiai növényvédelemben engedélyezett ágensek használata, illetve az ültetvény talajtakarás, sorközgyepesítés választása gyakorlatok is hozzájárulnak a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek fenntartásához és sokszínűségének növeléséhez, a túlzott növényvédőszer-használat csökkentéséhez, ezáltal segítik a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását. Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG, beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70) előíráscsomagjai közül nyolc kifejezetten a mezőgazdasági művelés alatt álló gyep- és szántóterületekhez kötődő közösségi jelentőségű fajok megőrzését célozza fajspecifikus előírásokkal a Magas Természeti Értékű Területeken. Mindemellett a többi előíráscsomag is tartalmaz olyan előírásokat, melyek hozzájárulhatnak a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek és fajok védelméhez, ezáltal elősegítve a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását is. A **Natura 2000 gyep- illetve erdőterületek kompenzációs kifizetései** (beavatkozások kódjai: RD23_G06_NAG_72, RD34_F01_NAF_72) az ezekre a területekre vonatkozó speciális földhasználati előírások következtében keletkezett többletköltség és bevételkiesés kompenzációját szolgálja, mely intézkedés hozzájárul a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javításához. Az **agro-ökológiai nem termelő beruházások** és az azok fenntartását szolgáló **agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés** (beavatkozások kódja: RD21_G04_LCI_73, RD22_G05_LCP_70) a jelenleg a gazdaságosság határán művelt szántóterületek földhasználat váltását hivatott előmozdítani többek közt a biodiverzitás szempontjából fontos élőhelytípusok létrehozásának céljával, úgymint pl. biodiverzitás védelmi tartós zöldugar (méhlegelő), füves cserjesávok, fajgazdag gyepek, mezővédő erdősávok, fás legelők, vizes élőhelyek, illetve gyepes vízvédelmi sávok. Az így létrejövő és megfelelő előírások mentén fenntartott élőhelyek hozzájárulnak a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javításához. Az **erdőgazdálkodás környezeti vagy klíma célú többéves kötelezettségvállalásainak fenntartási támogatása** (EKV, beavatkozás kódja: RD35_F02_FEC_70) intézkedés az erdészeti hatóság által erdőtervben meghatározott kötelezettségeken túlmutató erdő-környezetvédelmi vállalásokkal (folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódra történő átállás, folyamatos javított felújítás, intenzíven terjedő idegenhonos fa és cserjefajok visszaszorítása, tisztások visszaalakítása, az erdőállományok kézimunka igényes ápolása, illetve a természetkímélő anyagmozgatás) hozzájárul a meglévő erdők természetességi állapotának javításához a Natura 2000 erdőterületeken is. Az **erdők klíma és környezeti teljesítményének javító beruházások** az erdőszerkezet átalakításával, az elegyesség növelésével hozzájárulnak a meglévő erdők természetességi állapotának javításához a Natura 2000 erdőterületeken is az érintett erdőrészletre vonatkozó hatóság által jóváhagyott erdőterv alapján. (beavatkozás kódja: RD41_F08_INN_73)

F2F célkitűzés: A növényvédőszerek használatának, valamint kifejezetten a kockázatos növényvédőszerek használatának csökkentése 50 százalékkal

Magyarországon a növényvédő szerek használatára vonatkozó hazai előírásokat elsősorban az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény, illetve a növényvédelmi tevékenységről szóló 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet tartalmazza. Ezek az előírások egyúttal megfelelnek a kondicionalitáson belül a **7. és 8. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelményeknek** (növényvédő szerek forgalomba hozatala, illetve fenntartható használata) is.

KAP Stratégiai Tervünkben az **agro-ökológiai program** (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16) fenti szabályozásokon túlmutató választható előírásai közül több is kapcsolódik a fenntartható növényvédőszer-használathoz, mint pl. a méhekre kifejezetten vagy mérsékelten veszélyes, illetve kockázatos növényvédőszerek használatának korlátozása, illetve az ökológiai gazdálkodásban

engedélyezett biológiai ágensek alkalmazásának ösztönzése. A nem termelő elemek fenntartása segíti a hasznos élő szervezeteket, melyek részét képezik az integrált növényvédelemnek. Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG, beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható növényvédőszer-használatra (a felhasználható növényvédőszer hatóanyagok korlátozása), illetve az integrált növényvédelmi megoldások alkalmazására (növényvédelmi előrejelzés alkalmazása, hasznos élő szervezetek segítése). Az **ökológiai gazdálkodás támogatása** (beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70) a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a mezőgazdasági eredetű peszticid szennyezés csökkentéséhez. Ezek az előírások mind túlmutatnak a fent részletezett alapkövetelményeken. A **mezőgazdasági üzemek fenntartható és digitális fejlesztése**, valamint **a zöldség-gyümölcs ágazati** beavatkozások közül az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések mind lehetőséget adnak olyan beruházások támogatására, amelyek hatékonyan csökkenthetik a mezőgazdasági termelők növényvédőszer felhasználását (beavatkozások kódja: SC18_G02_FVL_47, RD01_E01_FRM_73, RD02_D01_FRM_73).

F2F célkitűzés: A forgalomba hozott antimikrobiális készítmények mennyiségének csökkentése 50 százalékkal

A mezőgazdasági haszonállatok tartása az utóbbi évtizedekben jelentősen megváltozott. Továbbá a fogyasztók részéről az egészséges élelmiszerek felhasználásán túl a fenntarthatóság és az állatok jóléte is előtérbe került.

KAP Stratégiai Tervünkben a támogatási körbe vont **megelőző egészségügyi intézkedések, kezelések az állatállományok általános egészségi és higiéniai állapotának javulásához** vezetnek. Ez csökkenti a megbetegedések számát, ezáltal a gyógykezelések, köztük az antimikrobiális szerek, antibiotikumok adásának szükségességét. Így mérséklődik annak kockázata, hogy antibiotikum rezisztens patogén baktériumtörzsek alakuljanak ki, és terjedjenek el a hazai állományokban. 2022. január 28-tól minden tagállamban közvetlenül alkalmazandó új Uniós szabályozás kerül bevezetésre. Az állatgyógyászati készítményekről szóló 2019/6/EU, továbbá a gyógyszeres takarmányokra irányadó 2019/4/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletek kiemelten kezelik az AMR témakörét, és számos intézkedést és szigorítást tartalmaznak a felelős antibiotikum-használat elősegítésére az állategészségügyben, amire természetesen a KAP-beavatkozásaink kialakításakor is figyelemmel voltunk. (beavatkozás kódok: RD29_G12_AWR_70, RD30_G12_AWC_70, RD31_G12_AWS_70, RD32_G12_AWP_70, RD33_G15_AWB_70)

A nemzetközi irányvonalakkal összhangban 2018 áprilisában **nemzeti állategészségügyi intézkedési terv került kidolgozásra az AMR csökkentésére**, mely többek között célul tűzte ki a 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet módosítását is. A 2021. augusztusban bevezetett új hazai rendelkezések az antibiotikum felhasználás csökkentését és a körültekintő, felelős antibiotikum felhasználást segítik, az állat- és közegészségügy közös védelmének szem előtt tartásával, összhangban a nemzeti szakmapolitikai törekvésekkel. A legfontosabb változások közé tartozik, hogy: (i) antibiotikumot kizárólag vényen írhat fel állatorvos (megrendelő nem alkalmazható), legfeljebb hétnapos kezelésre elegendő mennyiségben; (ii) a humánegészségügyi szempontból ún. kritikusan fontos hatóanyagok megelőző célú alkalmazása tilos, terápiás célra kizárólag rezisztencia vizsgálat elvégzését követően használhatóak; (iii) 2022 januárjától az antibiotikum-felhasználást a jelenleginél bővebb adattartalmú gyógykezelési naplóban kell rögzíteni, s elindul a Nébih online rendszerében történő adatszolgáltatás.

Az élelmiszerlánc-felügyeleti szervek, hatóságok a célzott ellenőrzésekkel, az antimikrobiális készítmények engedélyeinek felülvizsgálatával, a szakmai szervezetekkel való intenzív kapcsolattartással, a vonatkozó nemzetközi feladatok ellátásával, valamint útmutatók kiadásával, képzésekkel járulnak hozzá a felelős antibiotikum-alkalmazáshoz.

2.1.SO6 Contribute to halting and reversing biodiversity loss, enhance ecosystem services and preserve habitats and landscapes

2.1.SO6.1 Summary of the SWOT Analysis

2.1.SO6.1.1 Strengths

E.1.Európai uniós vagy hazai természetvédelmi oltalom alatt álló területek kiterjedésének számottevő mértéke (1. fejezet)

E.2.Magyarország a Pannon biogeográfiai régió része (az Élőhelyvédelmi Irányelv mellékleteiben felsorolt fajok 17 százalékának, a Madárvédelmi Irányelv hatálya alá tartozó fajok 36 százalékának ad otthont) (1. fejezet)

E.3.Natura 2000 területek közel fele egyúttal országos jelentőségű védett természeti terület (1. fejezet)

E.4.Az erdőterületek Natura 2000 hálózaton belüli aránya az EU átlagának több mint kétszerese (1. fejezet)

E.5.Európai viszonylatban kiemelkedő génbanki állomány

E.6.A hosszú távon biztosított mezőgazdasági termelés a magas biológiai sokféleségen és az egyensúlyban tartott ökoszisztémákon alapul – mindezek megvalósulásához uniós viszonylatban az átlagosnál jobb kondíciókkal rendelkezünk

E.7.EU viszonylatban jelentős vizes élőhelyek, Ramsari területek

E.8.Országos szinten számottevő kiterjedésű ökológiai hálózat (egymástól elszigetelt élőhelyek összekapcsolását szolgáló megoldások) (1. fejezet)

E.9.Mezőgazdaságunk GMO-mentessége (9. fejezet)

E.10.Jelentős ágazati szaktudás a természetvédelem, az erdészet és a vadgazdálkodás vonatkozásában

E.11.Erdészet és vadgazdálkodás vonatkozásában jogszabályi kötelezettség rendelkezik a képzett szakember alkalmazásáról

E.12.Az erdőgazdálkodás jogszabályi hátterének folyamatos korszerűsítése egyértelműen a folyamatos erdőborítottság és elegyesség növelésének irányába mutat. [SO6/3.2.]

E.13.Jogszabály rendelkezik az adott terület művelési ágának megfelelő művelésről

E.14.Elkészült Magyarország Ökoszisztéma alaptérképe (10. fejezet)

E.15.A beépített területek terjedésének üteme lassul (2. fejezet)

E.16.Állandó gyepek térképezése 2013 óta

E.17.Magas szintű ökoszisztéma-szolgáltatásokat nyújtó területek megléte

E.18.Nemzeti Tájstratégia (2017–2026) megléte, meglévő részletes természetvédelmi kezelési és fenntartási tervek (9. fejezet)

E.19.Természetvédelmi érdekképviselet területi jelenléte a gazdálkodásban a nemzeti park igazgatóságokon keresztül

E.20.A földhasználati előírások kompenzálása lassítja a Natura 2000 területeken a mezőgazdasági biodiverzitás csökkenését.

2.1.SO6.1.2 Weaknesses

Gy.1.Adathiány a biológiai sokféleség pontos állapotáról, hiányos, koordinálatlan monitoring hálózatok (SO6/4.1)

Gy.2.Közösségi jelentőségű[1] élőhelyek és fajok, köztük a mezőgazdasághoz köthető élőhelyek és fajok természetvédelmi helyzete, állapota rossz vagy nem kielégítő (3. fejezet), (SO6/1.2)

Gy.3.Biodiverzitás fenntartása szempontjából nagy táblaméretek (a biodiverzitás fenntartásához a kisebb parcellaméret a kedvező), az intenzíven művelt mezőgazdasági területek aránya magas (7. fejezet)

Gy.4.A területek mozaikosságának, szegélyélőhelyek, földutak, mezsgyék, mezővédő erdősávok csökkenése folyamatos (7. fejezet)

Gy.5.Az apróvadállomány és a mezőgazdasági élőhelyekhez kötődő madárfajok állományának

csökkenése (5. fejezet, 9. fejezet), [SO6/2.4.]

Gy.6.A mezőgazdasághoz köthető élőhelyek állapotának romlása (5. fejezet)

Gy.7.Mezőgazdaság, vízgazdálkodás, erdőgazdaság, vadgazdálkodás, természetvédelem közötti együttműködés színvonala és a tájgazdálkodással érintett területek kis aránya (7. fejezet), [SO6/5.1.]

Gy.8.Hiányos gazdálkodói ismeretek a mezőgazdálkodás környezetre gyakorolt hatásairól, alacsony motiváltság a természetközeli gazdálkodás folytatására, az ilyen irányú szaktanácsadási szolgáltatás hiányzik, [SO6/5.3.]

Gy.9.Az információhiány miatt a természeti környezet által nyújtott ökoszisztéma-szolgáltatások (pollináció, erdei ökoszisztéma-szolgáltatások értéke) és a biológiai sokféleség megőrzése szempontjainak csekély elismertsége a társadalom részéről, [SO6/5.2.]

Gy.10. A mezőgazdasági élőhelyekhez kötődő madárfajok állományának csökkenése (5. fejezet), [SO6/2.4.]

Gy.11. Az erdőkben tett ökoszisztéma-vállalások hatása lassan alakul ki

Gy.12. Kevés a tájgazdálkodással érintett terület (7. fejezet)

Gy.13. Ökológiai gazdálkodásban részt vevő területek nyilvántartásának hiányosságai

Gy.14. Az inváziós idegenhonos fajok térnyerése jelentős (9. fejezet)

Gy.15. Meglévő részletes természetvédelmi kezelési és fenntartási tervek nem megfelelő végrehajtása

Gy.16. Az agrár-erdészeti rendszerek elterjedésének akadálya a mezőgazdasági területek közvetlen támogatási feltételrendszerével kapcsolatos bizonytalanságok, illetve ellenérdekeltség.

Gy.17. Az ökológiai gazdálkodásban rejlő környezeti, társadalmi és gazdasági potenciál kihasználtsága, illetve a fogyasztói igény alacsony (6. fejezet), [SO6/7.1.]

2.1.SO6.1.3 Opportunities

L.1.Ökológiai művelés alatt álló terület növekedése (6. fejezet)

L.2.Natura 2000 szabályozás átalakítása az okszerű, differenciált és az adott élőhely igényeinek megfelelő gyepgazdálkodás tekintetében.

L.3.Javul az erőforrás-hatékonyság, előtérbe kerül a differenciált, takarékos és okszerű inputanyag-kijuttatás és –felhasználás

L.4.Bővülnek a gazdálkodók, szaktanácsadók ismeretei, valamint erősödik a társadalmi szemléletformálás a klímaváltozás, a biológiai sokféleség és az ökoszisztéma-szolgáltatások vonatkozásában

L.5.Az erdő-környezetvédelemi beavatkozások komplexitása és célzottsága fejlődik, [SO6/3.3.]

L.6.Szakmai eljárásrend kerül kidolgozásra és alkalmazásra az erdők elegyességének és többkorúsításának érdekében

L.7.Fenntartható vadgazdálkodás a területek ökológiai igényeinek megfelelően (9. fejezet)

L.8.A belvizesedő területekben rejlő biodiverzitási potenciál figyelembevétele a terület hosszú távú vízháztartásának megőrzése érdekében (az extrém belvizes területek vizes élőhellyé alakítása)

L.9.Előtérbe kerül az élőhelyfenntartó gazdálkodás (pl. „gazdaság küszöb alatti” erdők, ökológiai folyosók, zöldarchitektúra-elemek)

L.10.A génmegőrzésben rejlő potenciál hozzájárulhat a klímaadaptációhoz (mező- és erdőgazdálkodásban egyaránt) (9. fejezet), [SO6/6.1.]

L.11.A biológiai sokféleség és az ökoszisztéma-szolgáltatások hozzáadott értékének gazdasági elismerése

L.12.Az agrár-erdészeti rendszerek mint a lokális mikroklímát pozitívan befolyásoló, ökológiai folyosóként is funkcionáló művelési módok, illetve más magasabb növényborítottságot eredményező művelési technológiák elterjedése nő, [SO6/3.2.]

L.13.A táji adottságoknak megfelelő gazdálkodás vízvisszatartó ereje jelentős (7. fejezet)

L.14.A természeti erőforrásokat kímélő és klímatudatos gazdálkodási szemlélet oktatása megjelenik a szakoktatás minden szintjén, már a középfokú oktatástól kezdve

L.15.A biológiai sokféleség jelentőségével és megőrzésével kapcsolatos ismeretek alapkompetenciaként beépülnek az agrárszakképzés rendszerébe

L.16.Létrejön egy hosszú távon működő, a cél megvalósításához szükséges egységes téradatrendszer és

adatszolgáltató platform (FIR mintájára vagy abba integrálva), előtérbe kerülnek a barnamezős beépítések a zöldmezős fejlesztések helyett

L.17.Erősödik a szakágazatok közötti együttműködés és információcsere

L.18.Nő a távérzékelési adatok és módszerek alkalmazási köre és a cél megvalósításához szükséges téradatok száma

L.19.A precíziós gazdálkodás nagyobb mértékben koncentrálódik és bevonásra kerül a természetkímélő gazdálkodás elősegítésére

L.20.Az integrált fejlesztések elterjedése és a ténylegesen több ágazat együttműködésében integráltan végrehajtott fejlesztések elősegítik a biodiverzitás és a tájgazdálkodás szempontjából jobb fejlesztések megvalósulását

L.21.Elkészül a 2021-2030 közötti időszakra vonatkozó Nemzeti Biodiverzitás Stratégia

L.22.A szelíd turizmus legnépszerűbb módozata továbbra is az erdei gyalogos kirándulás

2.1.SO6.1.4 Threats

F.1. A földhasználat megváltozása, a korábbi gyepterületek mezőgazdasági célú feltörése, [SO6/1.3.]; [SO6/1.5.]

F.2.A biodiverzitás szempontjait figyelembe nem vevő árvízi védekezés és belvíz elleni vízrendezések veszélyeztetik a biológiai sokféleség megőrzését ezeken a területeken, és nehezítik az erdő- és vadgazdálkodás fennmaradását (5. fejezet)

F.3. Klímazónák elmozdulásának kedvezőtlen hatása a különböző élőhelyekre és a termelési potenciálra

F.4. Klímaváltozás miatt inváziós, idegenhonos fajok térnyerése, kártevők, kórokozók megjelenése és elterjedése

F.5. Védett természeti területek és Natura 2000 területek természeti értékeinek helyzetét jelentősen veszélyeztetik a szakszerűtlen gazdálkodással közvetlenül és közvetetten összefüggő hatások, [SO6/1.1.]; [SO6/3.1.],

F.6. Élőhely-degradáció további fokozódása, különösen az ökoszisztéma-átmenetek tekintetében (pl. erdőszegélyek, facsoportok eltűnése, kis vízfelületek), [SO6/2.1.]

F.7. A jelentős nagyvadállomány élőhelyekre gyakorolt negatív hatásai (9. fejezet), [SO6/1.4.]

F.8. A C.41 (A mezőgazdaságból és erdészetből származó megújuló energia termelésének növelése) és a C.42 (Energia felhasználás a mezőgazdaságban, erdészetben és élelmiszeriparban) kontextusindikátoroknak való megfelelés természetvédelmi szempontból aggályos

F.9. Beépítés további növekedése (elsősorban ipar, lakóterületek) a mezőgazdasági és természetes területek rovására (2. fejezet)

F.10.Zöldmezős beruházások még mindig jelentősek

F.11. Pollinátorok (vad- és házi méh) állományának csökkenése (9. fejezet)

F.12. A mezőgazdasági termelés intenzifikációja tovább nő, növekszik a nagytáblás, monokultúrás termesztés aránya (7. fejezet), [SO6/2.3.]

F.13. A biodiverzitás szempontjából kedvező földhasználat megváltozása, a gyepterületek szántóvá alakítása (5. fejezet), [SO6/2.2.]

F.14. A mezőgazdasági élőhelyekhez kötődő madárfajok állományának további drasztikus csökkenése (5. fejezet)

F.15. A jelentős nagyvadállomány további növekedése élőhelyekre gyakorolt negatív hatásai fokozódnak (9. fejezet), [SO6/1.4.]; [SO6/1.6.]

F.16. A szegényes élőhelyek (monokultúrák, azonos korosztályú fák, mesterségesen szaporított fák) fokozzák a kártevőknek és a betegségeknek, valamint az erdőtüzeknek való kitettséget,), [SO6/3.4.]

2.1.SO6.1.5 Other comments

Nem releváns.

2.1.SO6.2 Identification of needs

Code	Title	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Need is addressed in Cap Strategic Plan
2.1.13	Állati és növényi szaporítóanyag-előállítás, törzsültetvények, törzstenyészetek fenntartása	1	Yes
2.1.6	Gyepgazdálkodás fejlesztése az ökológiai szempontok teljes körű figyelembe vételével	2	Yes
4.2.1	Az erdőállományok szénegyensúlyának megőrzése, klímaadaptív megújulásának elősegítése	2	Yes
4.4.2	A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata	2	Yes
5.2.2	Hullámtereken megfelelő növényzet kialakítása (invazív fajok, háttér-szennyezés)	2	Yes
5.2.3	Vizek parti zónájában típustól függő zonáció rehabilitációja, pufferzóna kialakítása	2	Yes
5.3.1	Vízvisszatartás elősegítése a talajban és a tájban	1	Yes
6.1.1	Natura 2000 mezőgazdasági élőhelyek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása	1	Yes
6.1.2	Magas természeti értékű területek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása	1	Yes
6.1.3	Gyepek jó ökológiai állapotának és fajgazdagságának fenntartása és fejlesztése	2	Yes
6.2.3	Művelt területek közötti ökológiai átjárhatóság és biodiverzitás biztosítása köztes zónák által	1	Yes
6.3.1	Natura 2000, valamint védett erdei élőhelyek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása	1	Yes
6.3.2	A folyamatos borítást biztosító erdőgazdálkodással művelt erdőterületek arányának növelése	1	Yes
6.3.3	Erdők szerkezetének, korösszetételének javítása, erdőfelújítások ösztönzése	1	Yes
6.3.4	Az erdő- és vegetációtüzek kockázatcsökkentése komplex megelőzéssel	2	Yes
6.4.1	Korszerű adatgyűjtési és monitoring rendszerek kialakítása a biológiai sokféleség mérésére	1	Partially
6.5.1	Mezőgazdaság, erdőgazdaság, vadgazdálkodás, természetvédelem közötti együttműködések támogatása	1	Partially
6.5.2	Ökoszisztéma szolgáltatások és a biológiai sokféleség jelentőségéről tájékoztatás a közvélemény felé	2	Yes
6.5.3	Pollinációs rendszerek stabilitásának biztosítása	1	Yes
6.6.1	Génmegőrzés, tájgazdálkodás lehetőségeinek kihasználása a klíma adaptív mező- és erdőgazdálkodásban	2	Yes
6.7.1	Ökológiai művelés alatt álló területek nagyságának növelése	2	Yes

Other comments related to needs assessment.

Nem releváns

2.1.SO6.3 Identification of the relevant (elements of) national plans emanating from the legislative instruments referred to in Annex XI of the CAP plan Regulation that have been taken into account in the CAP plans' needs assessment for this specific objective

Szükségletek

6.1. A mezőgazdasághoz kötődő élőhelyek állapotának és a fajok helyzetének javítása

6.1.1.Natura 2000 mezőgazdasági élőhelyek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása

6.1.2.Magas természeti értékű területek (agrár, erdő, vizes) természeti állapotának megőrzése, illetve javítása

6.1.3.Gyepek jó ökológiai állapotának és fajgazdagságának fenntartása és fejlesztése, cserjésedés megakadályozása pl. legeltetéses állattartással

6.1.4.A nagyvad-állomány szabályozása az ökológiai szempontok teljes körű figyelembe vételével, az élőhelyekre gyakorolt negatív hatások mérséklése

6.1.5.Környezetvédelmi megkötések és kezelési szabályok harmonizálása a szakszerű gyepgazdálkodás követelményeivel

6.1.6.A védett állatok által okozott kártételek megelőzése

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Az Európai Parlament és a Tanács 2009/147/EK irányelve (2009. november 30.) a vadon élő madarak védelméről és

A Tanács 92/43/EGK Irányelve (1992. május 21.) a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

V. Nemzeti Természetvédelmi Alapterv (Az 5. Nemzeti Környezetvédelmi Program 1. melléklete)

1.

- *A kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítása, különös tekintettel az élőhelyvédelmi és a madárvédelmi irányelv mellékletein szereplő fajokra, illetve a fokozottan védett fajokra.*
- *A természetvédelmi oltalom alatt nem álló területeken előforduló védett fajok oltalma érdekében a gyepterületek megőrzését támogató agrártámogatások fenntartása és fejlesztése.*
- *Őshonos fajaink megőrzését szolgáló kezdeményezések támogatása (pl. madárbarát kert, lepkebarát kert, lepkebarát szőlőművelés).*
- *A védett fajokkal kapcsolatos konfliktushelyzetek megoldását szolgáló intézkedések folytatása és erősítése (épületlakó denevér-, és madárfajok, vetési varjú stb.).*
- *Fokozottan védett fajok kulcsállományai helyzetének javítása.*
- *Erdőterületen kívüli faállományok, fasorok, facsoportok, faegyedek arborétumok, parkok megőrzése, különös tekintettel az idősebb, odvas fákra (elhalt faanyagot fogyasztó fajok és denevérek érdekében).*

Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv a 2021–2027-es időszak többéves pénzügyi keretére vonatkozóan

1.

- *Legeltetéssel, kaszálással történő kezelés támogatása magántulajdonban lévő területeken.*
- *Mezőgazdasági művelés alatt álló gyep- és szántóterületekhez kötődő közösségi jelentőségű fajok megőrzését célzó zonális programok Magas Természeti Értékű Területeken (MTÉT) - fajspecifikus agrár-környezetgazdálkodási kifizetések.*
- *A Natura 2000 hálózat mezőgazdasági hasznosítású területeire vonatkozó speciális földhasználati előírások következtében keletkezett többletköltség és bevételkiesés*

kompenzációja

A biológiai sokféleség megőrzéséré vonatkozó, 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia (jóváhagyás előtt álló tervezet 2021)*

1.

- *A biológiai sokféleség megőrzését és a környezet- és tájvédelmi szempontokat szem előtt tartó fenntartható és mozaikos mezőgazdálkodás elterjesztése, valamint a biológia sokféleség megőrzés szempontjainak érvényesítése a Közös Agrárpolitikában.*
- *Fenntartható vad- és halgazdálkodás biztosítása, amely nem veszélyezteti a biológiai sokféleség megújulását*

6.2. A mezőgazdasági területek mozaikosságának helyreállítása, földhasználatváltás

6.2.1.Szegélyélőhelyek, földutak, mezővédő fasorok, mezsgyék visszaállítása, kialakítása, fenntartása

6.2.2.A területi diverzifikáció elősegítése a gazdaságos művelésre alkalmatlan szántóterületek alternatív, ökoszisztémának kedvező hasznosításával (gyep, erdő, vizes élőhely stb.)

6.2.3.Művelt területek közötti ökológiai átjárhatóság és biodiverzitás biztosítása köztes zónák által

6.2.4.Fenntartható vadgazdálkodás feltételeinek megteremtése, mezőgazdasági élőhelyekhez köthető madárfajok állományának növelése

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Nincs kapcsolódó uniós joganyag

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

V. Nemzeti Természetvédelmi Alapterv (Az 5. Nemzeti Környezetvédelmi Program 1. melléklete)

1.

- *Az élőhely-rehabilitációs és rekonstrukciós munkák (pl. visszagyepesítés, vizes élőhelyek helyreállítása) folytatása,*
- *A meglévő és potenciális zöld infrastruktúra-elemek fejlesztése, a klímaváltozás negatív hatásainak mérséklése és az alkalmazkodás elősegítése, a természetes és természetközeli területek közötti átjárhatóság javítása*

A biológiai sokféleség megőrzéséré vonatkozó, 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia (jóváhagyás előtt álló tervezet 2021)

1.

- *A biológiai sokféleség megőrzését és a környezet- és tájvédelmi szempontokat szem előtt tartó fenntartható és mozaikos mezőgazdálkodás elterjesztése, valamint a biológia sokféleség megőrzés szempontjainak érvényesítése a Közös Agrárpolitikában.*
- *Fenntartható vízgazdálkodás, vízvisszatartás és az ésszerű, takarékos vízhasználat elterjesztése a biológiai sokféleség megőrzése és az ökoszisztéma-szolgáltatások fenntartása érdekében.*
- *A zöldinfrastruktúra elemeinek összehangolt fejlesztése, fenntartása és javítása.*

6.3. Az erdei élőhelyek állapotának és a fajok helyzetének javítása

6.3.1.Natura 2000 erdei élőhelyek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása

6.3.2.A folyamatos borítást biztosító erdőgazdálkodással művelt erdőterületek arányának növelése

6.3.3.Az erdők szerkezetének, korösszetételének javítása, erdőfelújítások ösztönzése az ökológiai szempontok teljes körű figyelembe vételével

6.3.4.Az erdő- és vegetációtüzek kockázatcsökkentése komplex megelőzéssel

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Az Európai Parlament és a Tanács 2009/147/EK irányelve (2009. november 30.) a vadon élő madarak védelméről és

A Tanács 92/43/EGK Irányelve (1992. május 21.) a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Nemzeti Erdőstratégia 2016–2030

1.
   - *Az erdei ökoszisztémák és élőlények fennmaradásának biztosítása, az erdők biológiai sokféleségének megőrzése és lehetőség szerinti javítása*
   - *A változó termőhelyi viszonyokhoz való alkalmazkodás lehetőségének biztosítása*
   - *Az erdők természetességének megőrzése vagy lehetőség szerinti javítása*
   - *Az erdőkben lejátszódó természetes folyamatok (erdődinamika) védelme, valamint a fenntartható erdőgazdálkodás elősegítése*
   - *Az erdőkben előforduló károk megelőzése az erdők ellenálló képességét javító, a klímaváltozás hatásait is figyelembe vevő erdőgazdálkodási módszerekkel*

Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv a 2021–2027-es időszak többéves pénzügyi keretére vonatkozóan

1.
   - *A természetvédelmi célú erdő-környezetvédelmi kifizetések magántulajdonban lévő erdőterületeken.*
   - *A Natura 2000 hálózat erdő hasznosítású területeire vonatkozó erdőgazdálkodási kötelezettségek betartása.*

V. Nemzeti Természetvédelmi Alapterv (Az 5. Nemzeti Környezetvédelmi Program 1. melléklete)

1.
   - *A természetvédelmi célú erdőkezelés biztosítása a védett természeti területeken és Natura 2000 területeken.*
   - *Az erdőgazdálkodási és természetvédelmi célkitűzések összehangolása a minél kiterjedtebb nemzeti és európai uniós támogatási rendszerekkel*

A biológiai sokféleség megőrzéséré vonatkozó, 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia (jóváhagyás előtt álló tervezet 2021)

1.
   - *A meglévő természetes és öreg erdők megőrzése, a biológiai sokféleség szempontjából kiemelkedő értéket képviselő erdőállományok területének bővítése, továbbá a biológiai sokféleség megőrzése és fejlesztése szempontjából kedvező erdőszerkezet kialakítása*

Az RD38_F05_AFI_73 - Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása elsődleges célja a földhasználat-váltás és a természetes széndioxid-megkötés növelésének előmozdítása. Ugyanakkor az új erdők tekintetében fontos célkitűzés az is, hogy előmozdítsa **„A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény”** 16. § (3)-ban fogalt célt, mely szerint: „Erdő telepítése - ha a termőhelyi adottságok lehetővé teszik - elsősorban őshonos fafajokkal, természetes elegyarányban, természetkímélő módon történjék.” Ezért a támogatási feltételek szűkebb körben határozzák meg a támogathó, mint a hatályosa hazai Erdőtörvény által előírt lehetőség. Nem támogatható: intenzíven terjedő fafajjal erdő, fásítás, illetve fás szárú növényekből álló, külön jogszabály szerint létesített ültetvény telepítése természetes erdő vagy természetszerű erdő természetességi állapotú erdő száz méteres körzetében, valamint bármely védett vagy Natura 2000 természeti terület területén és annak száz méteres körzetében.

6.4. Korszerű adatgyűjtési és monitoring rendszerek (biológiai sokféleség, ingatlan nyilvántartás, földhasználat/területhasználat) kialakítása a meglévő rendszerek fenntartásával fejlesztésével, ágazati szereplők tájékoztatása

6.4.1.Korszerű adatgyűjtési és monitoring rendszerek (biológiai sokféleség, ökoszisztéma szolgáltatások, ingatlan nyilvántartás, földhasználat/területhasználat) kialakítása a meglévő rendszerek fenntartásával fejlesztésével, ágazati szereplők tájékoztatása

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Nincs kapcsolódó uniós joganyag

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

A biológiai sokféleség megőrzéséré vonatkozó, 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia (jóváhagyás előtt álló tervezet 2021)

1.

- *Az ökoszisztémák hosszú távú fenntartása és helyreállítása érdekében az ökoszisztémák kiterjedésének, állapotának és szolgáltatásainak értékelése és térképezése, a változások nyomon követése*
- *A természetvédelmi célú monitorozás fenntartása és továbbfejlesztése a biológiai sokféleséggel kapcsolatos hosszú távú adatsorok folytonosságának biztosítása érdekében.*

6.5. Az ágazatok közötti együttműködések segítése, az ökoszisztéma szolgáltatásokkal, valamint mezőgazdaság környezetre gyakorolt hatásaival és a természetközeli gazdálkodás előnyeivel kapcsolatos tudásátadás erősítése

6.5.1.Mezőgazdaság, vízgazdálkodás, gyepgazdálkodás, erdőgazdaság, vadgazdálkodás, természetvédelem közötti együttműködések támogatása

6.5.2.Ökoszisztéma szolgáltatások és a biológiai sokféleség jelentőségéről tájékoztatás a közvélemény felé

6.5.3.Polinációs rendszerek stabilitásának biztosítása

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Nincs kapcsolódó uniós joganyag

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

A biológiai sokféleség megőrzéséré vonatkozó, 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia (jóváhagyás előtt álló tervezet 2021)

1.

- *Az ökoszisztéma-szolgáltatások értékelése, valamint a megőrzésüket és helyreállításukat szolgáló szempontok integrálása az érintett ágazati szakpolitikák döntési folyamataiba az ökoszisztémák szolgáltatásnyújtó-képességének hatékonyabb megőrzése és helyreállítása érdekében.*
- *A biológiai sokféleség jelentőségével, a hazai természeti értékek megőrzésével kapcsolatos szemlélet formálása, a tudatosság kialakítása és elterjesztése.*

Nemzeti Erdőstratégia 2016–2030

1.

- *A természetvédelmi érdekből hozott intézkedések társadalmi elfogadtatását segítő hatékony kommunikáció*

6.6. Génmegőrzésben, a tájfajták alkalmazásában, a rég honosult állatfajtákban, a tájgazdálkodásban rejlő potenciál kihasználása a klímaadaptációban a mező- és

erdőgazdálkodásban egyaránt

6.6.1.Génmegőrzésben, a tájfajták alkalmazásában, a rég honosult állatfajtákban, a tájgazdálkodásban rejlő potenciál kihasználása a klímaadaptációban a mező- és erdőgazdálkodásban egyaránt

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Nincs kapcsolódó uniós joganyag

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

A biológiai sokféleség megőrzéséré vonatkozó, 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia (jóváhagyás előtt álló tervezet 2021)

1.
   - *A genetikai erőforrások megőrzése, valamint a genetikai erőforrásokhoz való hozzáférés és a használatukból származó hasznok igazságos és méltányos megosztásának biztosítása.*

6.7. Ökológiai művelés alatt álló területek nagyságának növelése

6.7.1.Ökológiai művelés alatt álló területek nagyságának növelése

XIII. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Nincs kapcsolódó uniós joganyag

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Nemzeti Cselekvési Terv az Ökológiai Gazdálkodás Fejlesztéséért 2021-2027 (tervezet)

1.
   - *A hazai ökológiai ágazat keresleti és kínálati oldalának kiegyensúlyozott fejlesztése az ökológiai gazdálkodás alá vont területek arányának megduplázásával és az ökológiai termékek népszerűsítésével, valamint a piaci növekedést biztosító és támogató környezet kialakításával.*

Nemzeti Növényvédelmi Cselekvési Terv

1.
   - *Az ökológiai ellenőrzési és tanúsítási rendszerbe alá tartozó gazdálkodók számának, ezzel együtt az ellenőrzött területek nagyságának és a tanúsított termékek mennyiségének növelése.*

A 2018-2030 közötti időszakra vonatkozó, 2050-ig tartó időszakra is kitekintést nyújtó második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia

1.
   - *Az alacsonyabb energia- és hatékonyabb műtrágyahasználattal járó termelési rendszerek (pl. a műtrágyát nem használó ökológiai gazdálkodás) térnyerésének gyorsítása, a talaj kevesebb bolygatásával járó művelési módok elterjedésének elősegítése*

A biológiai sokféleség megőrzéséré vonatkozó, 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia (jóváhagyás előtt álló tervezet 2021)

1.
   - *A biológiai sokféleség megőrzéséré vonatkozó, 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia (tervezet 2021) - A biológiai sokféleség megőrzését és a környezet- és tájvédelmi szempontokat szem előtt tartó fenntartható és mozaikos mezőgazdálkodás elterjesztése, valamint a biológia sokféleség megőrzés szempontjainak érvényesítése a Közös Agrárpolitikában.*

*A biológiai sokféleség megőrzéséré vonatkozó, a 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia vonatkozásában 2021-ben lezárult a tárcaközi egyeztetés és a stratégia tervezetéről lezajlott egy országos konferencia is az érdekelt felek széles körű részvételével, azonban a Stratégiát az Országgyűlés még nem fogadta el.

2.1.SO6.4 Intervention logic

Form of Intervention	Type of Intervention	Intervention Code (MS) - Name	Common Output Indicator
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Schemes for the climate, the environment and animal welfare	DP17_G01_ECOS_16 - Agro-ökológiai program	O.8. Number of hectares or of livestock units benefitting from eco-schemes
Sectoral - Fruit and Vegetables	INVRE(47(1)(a)) - investments in tangible and intangible assets, research and experimental and innovative production methods and other actions	SC28_E01_FVI_47 - Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Apiculture products	ADVIBEES(55(1)(a)) - advisory services, technical assistance, training, information and exchange of best practices, including through networking, for beekeepers and beekeepers' organisations	SC02_A01_BEA_55 - Méhészeti tudásátadás és technikai segítségnyújtás	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
Sectoral - Apiculture products	INVAPI(55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions	SC03_E02_BEI_55 - Méhészeti ágazat versenyképességének fejlesztése	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
Sectoral - Apiculture products	PROMOBEES(55(1)(f)) - promotion, communication and marketing including market monitoring actions and activities aimed in particular at raising consumer awareness about the quality of the apiculture products	SC01_A02_BEM_55 - Méhészeti marketing	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	RD19_G01_AEC_70 - Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG)	O.14. Number of hectares (excluding forestry) or number of other units covered by environmental or climate-related commitments going beyond mandatory requirements
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	RD20_G02_ORT_70 - Ökológiai gazdálkodás támogatása	O.17. Number of hectares or number of other units benefitting from support for organic farming
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	RD22_G05_LCP_70 - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés	O.14. Number of hectares (excluding forestry) or number of other units covered by environmental or climate-related commitments going beyond mandatory requirements
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	RD24_G07_GAX_70 - Állati genetikai erőforrások ex situ megőrzése	O.19. Number of operations or units supporting genetic resources
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	RD25_G08_GAI_70 - Állati genetikai erőforrások in situ megőrzése	O.19. Number of operations or units supporting genetic resources
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	RD26_G09_GAV_70 - Állati genetikai erőforrások in vitro megőrzése	O.19. Number of operations or units supporting genetic resources
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	RD27_G10_GPX_70 - Növényi genetikai erőforrások és mikroorganizmusok ex situ megőrzése	O.19. Number of operations or units supporting genetic resources

RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	RD28_G11_GPI_70 - Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése	O.19. Number of operations or units supporting genetic resources
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	RD33_G16_ANB_70 - Állatjóléti támogatás a méhészeti ágazatban	O.18. Number of livestock units (LU) benefitting from support for animal welfare, health or increased biosecurity measures
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	RD35_F02_FEC_70 - Erdőkörnyezetvédelmi többéves kötelezettségvállalások (EKV)	O.15. Number of hectares (forestry) or number of other units covered by environmental or climate-related commitments going beyond mandatory requirements
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	RD36_F03_GEN_70 - Erdő-genetikai többéves kötelezettségvállalások	O.19. Number of operations or units supporting genetic resources
RD	ASD(72) - Area-specific disadvantages resulting from certain mandatory requirements	RD23_G06_NAG_72 - Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések	O.13. Number of hectares benefitting from support under Natura 2000 or Directive 2000/60/EC
RD	ASD(72) - Area-specific disadvantages resulting from certain mandatory requirements	RD34_F01_NAF_72 - Erdő területeknek nyújtott Natura 2000 kompenzációs kifizetések	O.13. Number of hectares benefitting from support under Natura 2000 or Directive 2000/60/EC
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	RD21_G04_LCI_73 - Agro-ökológiai nem termelő beruházások	O.21. Number of supported on-farm non-productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	RD38_F05_AFI_73 - Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása	O.24. Number of supported off-farm productive investment operations or units
RD	COOP(77) - Cooperation	RD52_R12_BIC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért	O.32. Number of supported other cooperation operations or units (excluding EIP reported under O.1)

Overview

6.1.Főszükséglet: A mezőgazdasághoz kötődő élőhelyek állapotának és a fajok helyzetének javítása

A helyzetfeltárás rámutatott arra, hogy Magyarországon a biodiverzitás szempontjából értékes élőhelyek találhatók a művelés alatt álló területeken, és a különböző fajok jelenléte is közvetlen kapcsolatban áll a mező-, illetve erdőgazdasággal. A kifejezetten a mezőgazdasághoz kötődő élőhelytípusok (gyepterületek és egyéb agrár-ökoszisztémák) esetében megállapítható, hogy a természetvédelmi helyzet az élőhelytípusok mindegyikén rossz vagy nem kielégítő, a változás irányát tekintve pedig döntően romló tendenciát mutat. Ezért olyan mezőgazdálkodási gyakorlatot kell megvalósítani, ami elősegíti a mezőgazdasághoz kötődő élőhelyek állapotának és a fajok helyzetének javítását.

6.1.1 szükséglet: NATURA 2000 mezőgazdasági élőhelyek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása

Az Európai Unió két természetvédelmi irányelve – a Madárvédelmi Irányelv és az Élőhelyvédelmi Irányelv – alapján kijelölt Natura 2000 területek aránya 2016-ban hazánkban 21,44 százalék (1,99 millió hektár) volt. A mezőgazdasági területekből való részesedése 14,73 százalék (787 171 hektár). Védett természeti területeink, illetve a hazai Natura 2000 hálózat döntő többsége (90 százaléka) művelt terület, mező- vagy erdőgazdálkodással érintett (25 százaléka mezőgazdasági terület, szőlő vagy gyümölcsös, 27 százaléka gyep, 38 százaléka erdő). A Natura 2000 élőhelyek fenntartása a biológiai sokféleség

megőrzésének fontos eszköze.
Tervezett beavatkozások:
·Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG) RD19_G01_AEC_70 (Ismétlődés: SO4; SO5; SO9)
·Ökológiai gazdálkodás támogatása RD20_G02_ORT_70 (Ismétlődés: SO4; SO5; SO9)
·Agro-ökológiai nem termelő beruházások RD21_G04_LCI_73 (Ismétlődés: SO4; SO5; SO9)
·Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés RD22_G05_LCP_70 (Ismétlődés: SO4; SO5)
·Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések RD23_G06_NAG_72

6.1.2. szükséglet: Magas természeti értékű területek (agrár, erdő, vizes) természeti állapotának megőrzése, illetve javítása

2019-es adatok szerint az Élőhelyvédelmi Irányelv hatálya alá tartozó élőhelytípusok csaknem 87 százaléka nem kielégítő (38 százalék) vagy rossz (49 százalék) természetvédelmi helyzetű, míg a kedvező természetvédelmi helyzetű élőhelyek aránya csupán 13 százalék. A legkedvezőtlenebb helyzetben a mezőgazdasági műveléssel érintett agrárélőhelyek, illetve a környezeti hatásokra legérzékenyebb vizes élőhelyek vannak. A magas természeti értékű területek (agrár, erdő, vizes) természeti állapotának megőrzése, illetve javítása hozzájárul a biológiai sokféleség megőrzéséhez.
Tervezett beavatkozások:
·Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések RD19_G01_AEC_70 (Ismétlődés: SO4; SO5; SO9)
·Agro-ökológiai nem termelő beruházások RD21_G04_LCI_73 (Ismétlődés: SO4; SO5; SO9)
·Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés RD22_G05_LCP_70 70 (Ismétlődés: SO4; SO5)
·Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések RD23_G06_NAG_72

6.1.3. szükséglet: Gyepek jó ökológiai állapotának és fajgazdagságának fenntartása és fejlesztése, cserjésedés megakadályozása pl. legeltetéses állattartással

A mezőgazdasági élőhelyekhez kötődő madárfajok állománya 1999-től csökkenő tendenciát mutat Magyarországon. A csökkenés összefüggésbe hozható a mezőgazdaság intenzifikációjával, a földhasználat megváltozásával, a korábbi gyepterületek feltörésével, a mezsgyék, ugarok, fa- és bokorcsoportok visszaszorulásával. A mezőgazdasági művelés által érintett területek biológiai sokféleségének csökkenését mutatja, hogy a mezőgazdasági területekhez kötődő madárfajok populációi esetében 2005 óta az állományok folyamatos csökkenése tapasztalható, a gyepek nagy része rossz ökológiai állapotban vannak. A gyepek jó ökológiai állapotának és fajgazdagságának fenntartása és fejlesztése, a cserjésedés megakadályozása pl. legeltetéses állattartással a biológiai sokféleség fenntartását teszi lehetővé.
Tervezett beavatkozások:
·Agro-ökológiai program DP17_G01_ECOS_16 (Ismétlődés: SO4; SO5)
·Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések RD19_G01_AEC_70 (Ismétlődés: SO4; SO5; SO9)
·Ökológiai gazdálkodás támogatása RD20_G02_ORT_70 (Ismétlődés: SO4; SO5; SO9)
·Agro-ökológiai nem termelő beruházások RD21_G04_LCI_73 (Ismétlődés: SO4; SO5; SO9)
·Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés RD22_G05_LCP_70 (Ismétlődés: SO4; SO5)
·Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések RD23_G06_NAG_72

6.1.4. szükséglet: A nagyvad-állomány szabályozása az ökológiai szempontok teljes körű figyelembevételével, az élőhelyekre gyakorolt negatív hatások mérséklése

A vadgazdálkodás területéről elmondható, hogy míg az őshonos patás nagyvadfajainkból jelentős állományok alakultak ki, addig az apróvadfajok állományában 2009-hez képest folyamatos csökkenés figyelhető meg (a mezei nyúl becsült állománya 2009-ben 523,8 ezer darab, 2019-ben 401,3 ezer darab. Az állománycsökkenés megállításának egyik fő feltétele a mezőgazdasági termelőkkel való

együttműködés az élőhelyek megőrzése és növelése érdekében. A mezőgazdasági területek élővilágában, madárvilágában, az élőhelyek állapotában tapasztalt negatív tendenciákért nagymértékben felelőssé tehető az agrárterületek egyre intenzívebb hasznosítása, a gyepek esetében ehhez a folyamathoz hozzájárul az is, hogy a legeltetés – mint természetvédelmi szempontból legideálisabb hasznosítás – visszaszorulóban van. A nagyvad-állomány száma az ökológiai szempontok teljes körű figyelembevételével szabályozásra szorul, mivel a túl nagy számú nagyvad az élőhelyekre negatív hatást gyakorol.

6.1.5. szükséglet: Környezetvédelmi megkötések és kezelési szabályok harmonizálása a szakszerű gyepgazdálkodás követelményeivel

Jelenleg számos vonatkozó szabályozás, kezelési terv van érvényben, ami elősegíti a környezetvédelmi követelmények betartását, ugyanakkor elmondható, hogy ezek nincsennek összhangban a szakszerű gyepgazdálkodás követelményeivel. A környezetvédelmi megkötések és kezelési szabályok és a gyepgazdálkodási követelmények harmonizálása fontos tényezője az élőhelyek fenntartásának.
Tervezett beavatkozások:
·Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések RD19_G01_AEC_70 (Ismétlődés SO4; SO5; SO10;
·KAP-on kívüli tevékenység

6.1.6. szükséglet: A védett állat által okozott kártételek megelőzése, megakadályozása, kompenzálása

A helyzetfeltárás rámutatott arra, hogy egyre többször előfordulnak a védett állatok által okozott kártételek mind a mezőgazdasági területeken, mind az erdőállományban, ezért fontos ezen kártételek megelőzése, megakadályozása, kompenzálása. Az itt tervezett intézkedések ehhez járulnak hozzá. A megelőzés fontos annak érdekében, hogy a védett állatok ne váljanak retorziók áldozatává.
Tervezett beavatkozások:
·KAP-on kívüli tevékenység

6.2. Főszükséglet: A mezőgazdasági területek mozaikosságának helyreállítása, földhasználatváltás

A helyzetértékelés kiemeli, hogy a biodiverzitás fenntartása szempontjából a nagy táblaméretek nem kedvezőek (a biodiverzitás fenntartásához a kisebb parcellaméret a kedvező), az intenzíven művelt mezőgazdasági területek aránya magas. A területek mozaikosságának, szegélyélőhelyek, földutak, mezsgyék, mezővédő erdősávok csökkenése folyamatos. A főszükséglet ezt a problémát kívánja megoldani az élkőhelyek mozaikosságának visszaállításával.

6.2.1. szükséglet: Szegélyélőhelyek, földutak, mezővédő fasorok, mezsgyék visszaállítása, kialakítása, fenntartása

A helyzetértékelés kiemeli, hogy a biodiverzitás fenntartása szempontjából a nagy táblaméretek nem kedvezőek (a biodiverzitás fenntartásához a kisebb parcellaméret a kedvező), az intenzíven művelt mezőgazdasági területek aránya magas. A területek mozaikosságának, szegélyélőhelyek, földutak, mezsgyék, mezővédő erdősávok csökkenése folyamatos. A főszükséglet ezt a problémát kívánja megoldani az élőhelyek mozaikosságának visszaállításával. A szegélyélőhelyek, földutak, mezővédő fasorok, mezsgyék a biológiai sokféleség fenntartásában játszanak szerepet.
Tervezett beavatkozások:
·Agro-ökológiai program DP17_G01_ECOS_16
·Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések RD19_G01_AEC_70 (Ismétlődés: SO4; SO5; SO9)
·Ökológiai gazdálkodás támogatása RD20_G02_ORT_70 (Ismétlődés: SO4; SO5; SO9)
·Agro-ökológiai nem termelő beruházások RD21_G04_LCI_73 (Ismétlődés: SO4; SO5)
·Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés RD22_G05_LCP_70 (Ismétlődés: SO4; SO5)

.

6.2.2. szükséglet: Területi diverzifikáció: gazdaságos művelésre alkalmatlan szántóterületek alternatív, ökoszisztémának kedvező hasznosítása (gyep, erdő, vizes élőhely stb.)

A helyzetfeltárás rámutatott arra, hogy a műveléssel felhagyott, kedvezőtlenebb adottságú területek megfelelő használata elősegíti a biodiverzitás növelését, itt a cél a területek mozaikosságának növelése, a szegélyélőhelyek (mint ökológiai folyosók) meglétének növelése, a tájgazdálkodás visszaállítása. A gazdaságos művelésre alkalmatlan szántóterületek alternatív hasznosítása gyepek, erdők, vizes élőhelyek létesítésével hozzájárul az ökoszisztémák egészséges működéséhez és ezáltal a biodiverzitáshoz. A területi diverzifikáció elősegítése a gazdaságos művelésre alkalmatlan szántóterületek alternatív, ökoszisztémának kedvező hasznosításával (gyep, erdő, vizes élőhely stb.) a biodiverzitást növeli.

Tervezett beavatkozások:

·Agro-ökológiai program DP17_G01_ECOS_16 (Ismétlődés: SO4; SO5)

·Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések RD19_G01_AEC_70 (Ismétlődés: SO4; SO5; SO9)

·Ökológiai gazdálkodás támogatása RD20_G02_ORT_70 (Ismétlődés: SO4; SO5; SO9)

·Agro-ökológiai nem termelő beruházások RD21_G04_LCI_73 (Ismétlődés: SO4; SO5)

·Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés RD22_G05_LCP_70 (Ismétlődés: SO4; SO5)

6.2.3. Művelt területek közötti ökológiai átjárhatóság és biodiverzitás biztosítása köztes zónák által

A területek mozaikosságának jelentős csökkenése, a szegélyélőhelyek (mint ökológiai folyosók) felszámolása, a tájgazdálkodás megszűnése és a művelés felhagyása (özönfajok terjedése) szintén káros következményekkel jár a biodiverzitás szempontjából [Gy.4.]. Éppen ezért fontos lenne a versenyképes gazdálkodás és a tájgazdálkodás megfelelő arányú alkalmazása. A tájgazdálkodás a tájban található természetes élőhelyek fenntartása mellett ad teret a mezőgazdasági termelésnek, így jelentős mértékben képes hozzájárulni a biodiverzitás megőrzéséhez, és az adott táj környezeti feltételei javulnak. Az ökológiai átjárhatóság biztosítása megszünteti a művelt területek elszigetelődését.

Tervezett beavatkozások:

·Agro-ökológiai program DP17_G01_ECOS_16 (Ismétlődés: SO4; SO5)

·Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések RD19_G01_AEC_70 (Ismétlődés: SO4; SO5; SO9)

·Agro-ökológiai nem termelő beruházások RD21_G04_LCI_73 (Ismétlődés: SO4; SO5)

·Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés RD22_G05_LCP_70 (Ismétlődés: SO4; SO5)

6.2.4. Fenntartható vadgazdálkodás feltételeinek megteremtése, apróvad-állomány, mezőgazdasági élőhelyekhez köthető madárfajok állományának növelése

A mezőgazdasági élőhelyekhez kötődő madárfajok állománya 1999-től csökkenő tendenciát mutat Magyarországon. A csökkenés összefüggésbe hozható a mezőgazdaság intenzifikációjával, a földhasználat megváltozásával, a korábbi gyepterületek feltörésével, a mezsgyék, ugarok, fa- és bokorcsoportok visszaszorulásával. A mezőgazdasági művelés által érintett területek biológiai sokféleségének csökkenését mutatja, hogy a mezőgazdasági területekhez kötődő madárfajok populációi esetében 2005 óta az állományok folyamatos csökkenése tapasztalható, a legrosszabb értékeket 2009 és 2011 között érte el a mutató. A fenntartható vadgazdálkodás és a mezőgazdasági élőhelyekhez köthető madárfajok állományának növelése a biológiai sokféleség ellenőrzött növelésének eszköze.

Tervezett beavatkozások:

·Agro-ökológiai program DP17_G01_ECOS_16 (Ismétlődés: SO4; SO5)

·Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések RD19_G01_AEC_70 (Ismétlődés: SO4; SO5)

·Agro-ökológiai nem termelő beruházások RD21_G04_LCI_73 (Ismétlődés: SO4; SO5)

·Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés RD22_G05_LCP_70 (Ismétlődés: SO4; SO5)

6.3.Főszükséglet: Az erdei élőhelyek állapotának és a fajok helyzetének javítása

2019-es adatok szerint az Élőhelyvédelmi Irányelv hatálya alá tartozó élőhelytípusok csaknem 87 százaléka nem kielégítő (38 százalék) vagy rossz (49 százalék) természetvédelmi helyzetű, míg a kedvező természetvédelmi helyzetű élőhelyek aránya csupán 13 százalék. A közösségi jelentőségű élőhelytípusok 6,5 százaléka (46 élőhelytípusból 3) esetében (pl. Euro-szibériai erdőssztyepp-tölgyesek) a természetvédelmi helyzet tényleges romlása figyelhető meg. A hazánkban előforduló erdei ökoszisztémákhoz kötődő közösségi jelentőségű fajok alig több mint 61 százaléka, az élőhelytípusoknak viszont 77 százaléka nem kielégítő vagy rossz természetvédelmi helyzetű.

6.3.1. szükséglet: Natura 2000 erdei élőhelyek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása

Magyarország természeti értékeinek gazdagságát mutatja, hogy területének 22,2 százaléka, mintegy 2.067.876 hektár áll európai uniós vagy hazai természetvédelmi oltalom alatt [E.1.]. Az Európai Unió két természetvédelmi irányelve – a Madárvédelmi Irányelv[1]és az Élőhelyvédelmi Irányelv[2]– alapján kijelölt Natura 2000 területek aránya 2016-ban hazánkban 21,44 százalék (1,99 millió hektár) volt. A mezőgazdasági területekből való részesedése 14,73 százalék (787 171 hektár). A Natura 2000 területek közel fele (848 140 hektár, 9,108 százalék) egyúttal országos jelentőségű védett természeti terület is. A Natura 2000 hálózat Magyarországon összesen 479 különleges természetmegőrzési területből és 56 különleges madárvédelmi területből áll. A Natura 2000, valamint a védett és fokozottan védett erdőterületek fenntartása a biológiai sokféleség fenntartásának fontos eszköze.

Tervezett beavatkozások:

·Natura 2000 erdei élőhelyek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása RD34_F01_NAF_72

6.3.2. szükséglet: A folyamatos borítást biztosító erdőgazdálkodással művelt erdőterületek arányának növelése

A folyamatos erdőborítást biztosító erdőgazdálkodás a vágásos gazdálkodásnál sokkal inkább épít a természeti folyamatokra, azokat jobban hagyja érvényesülni, illetve jobban „kihasználja” azok előnyeit. Ez a fajta erdőgazdálkodás összhangban van a természettel, elősegíti a biodiverzitás növelését, és nagyobb védettséget nyújt az erdőnek a klímaváltozás kihívásaival szemben. Az erdőterületek növelése a klímavédelmi szempontokon felül a biodiverzitást is növeli.

Tervezett beavatkozások:

·Erdőkörnyezetvédelmi többéves kötelezettségvállalások RD35_F02_FEC_70 (Ismétlődés: SO5)

6.3.3. szükséglet: Az erdők szerkezetének, korösszetételének javítása, erdőfelújítások ösztönzése az ökológiai szempontok teljes körű figyelembevételével

Az utóbbi bő fél évszázadban a magyar erdőkben bekövetkező károk volumene növekvő trendet mutatott a mindenkori erdőterület nagyságára vetítve. Ez egyaránt igaz az abiotikus és biotikus kárformákra is. Az időjárási extremitások (kései fagyok, viharok, aszályok, ónos eső) hatása közvetlenül jelentkezik az abiotikus károk trendjében (aszálykár, tűzkárok, vihardöntések, törések). Ugyanakkor számos biotikus kárforma esetében is egyértelműen igazolható, hogy a növekvő trendekben az időjárási viszonyok alakulása döntő szerepet játszik. Fontos továbbá, hogy az abiotikus károk sok esetben megfelelő körülményeket teremtenek egyes biotikus káresemények kialakulására, illetve növelik azok volumenét és súlyosságát. A kedvezőtlen időjárási viszonyok következményeként legyengült faegyedeken és állományokban (aszálystressz) évről évre tapasztalható olyan őshonos fajok (rovarok, kórokozók egyaránt) által okozott tömeges fapusztulás, amelyeknek korábban nem tulajdonítottunk erdővédelmi jelentőséget. Az egyes termőhelyi klímazónáknak a fák alkalmazkodóképességét meghaladó ütemű elmozdulása következtében egyes fafajok jövőbeli túlélési képessége nagy területen már megkérdőjeleződik (pl. bükk), illetve a 60-80 éves egyes állományok már eltűnőben vannak (lucfenyő). Az erdők szerkezetének, korösszetételének javítása, az erdőfelújítások ösztönzése az erdők fennmaradását

teszi lehetővé, az ökológiai szempontok teljes körű figyelembevételével.
Tervezett beavatkozások:
·Erdőkörnyezetvédelmi többéves kötelezettségvállalások RD35_F02_FEC_70
·Az erdők klíma és környezeti teljesítményének javító beruházások RD38_F08_INN_73

6.3.4 Az erdő- és vegetációtüzek kockázatcsökkentése komplex megelőzéssel

Hazánkban az erdei tüzek relatív gyakorisága az utóbbi évtizedekben megnövekedett. Ennek okai az éghajlati szélsőségekben, a kevesebb csapadékban, a magasabb éves átlaghőmérsékletben, valamint a hótakaró nélküli telek sorozatában keresendők. Jellemző, hogy a klímaváltozás következtében a korábbinál forróbb nyarakon nem csupán az erdőtüzek száma növekedett meg, hanem esetenként a tűz terjedési sebessége és intenzitása is. A nagyobb intenzitású erdőtüzek a korábbinál nagyobb területet érinthetnek és nehezebb eloltani őket.
A hazai erdőkben az ún. felszíni tüzek a jellemzőek, mikor is az erdő talaján levő avar, egyéb elhalt növényi részek, illetve kisebb méretű cserjék kapnak lángra. Ezek nagy intenzitású égés esetén koronatűzzé fejlődhetnek. Az ország összes erdőterülete erdőtűz-veszélyességi kategóriákba van sorolva. A besorolást a NÉBIH által üzemeltetett Országos Erdőállomány Adattár erdőrészletenként és gazdálkodónként tartalmazza. A fenti okok miatt kiemelten fontos az erdő- és vegetációtüzek kockázatcsökkentése komplex megelőzéssel. Az erdő- és vegetációtüzek nagy károkat okoznak mind az élővilág, mind a tulajdonosok szempontjából, így a megelőzés a legjobb stratégia.
Tervezett beavatkozások:
·Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása RD38_F05_AFI_73

6.4. Korszerű adatgyűjtési és monitoring rendszerek (biológiai sokféleség, ingatlan nyilvántartás, földhasználat/területhasználat) kialakítása a meglévő rendszerek fenntartásával, fejlesztésével, ágazati szereplők tájékoztatása

Bár Magyarország számos adatgyűjtési és monitoring rendszerrel rendelkezik, különösen az ingatlannyilvántartás, földhasználat/területhasználat területén, továbbá léteznek a biológia sokféleségre vonatkozó adatgyűjtések is, ezekre jellemző, hogy elszigeteltek, az adatbázisok nincsennek összehangolva, használatuk, lekérdezésük nehézkes, éppen ezért nem nevezhetők korszerűnek sem az adatgyűjtés, sem a monitoring tekintetében. Különösen jellemző az adathiány a biológiai sokféleség pontos állapotáról, hiányos, koordinálatlan monitoring hálózatok vannak. Az intézkedés megvalósulása ezt a problémát igyekszik kezelni, ami hozzájárul a biológiai sokféleség pontos felméréséhez, és ezáltal olyan intézkedések alkalmazásához, amelyek elősegítik annak növelését.

6.4.1. Korszerű adatgyűjtési és monitoring rendszerek (biológiai sokféleség, ingatlan nyilvántartás, földhasználat/területhasználat) kialakítása a meglévő rendszerek fenntartásával, fejlesztésével, ágazati szereplők tájékoztatása

Bár Magyarország különféle adatgyűjtési és monitoring rendszerekkel rendelkezik, különösen az ingatlannyilvántartás, földhasználat/területhasználat területén, tovább léteznek a biológia sokféleségre vonatkozó adatgyűjtések is, ezekre jellemző, hogy elszigeteltek, az adatbázisok nincsennek összehangolva, használatuk, lekérdezésük nehézkes, éppen ezért nem nevezhetők korszerűnek sem az adatgyűjtés, sem a monitoring tekintetében. Különösen jellemző az adathiány a biológiai sokféleség pontos állapotáról, hiányos, koordinálatlan monitoring hálózatok vannak. Az intézkedés megvalósulása ezt a problémát igyekszik kezelni, ami hozzájárul a biológiai sokféleség pontos felméréséhez, és ezáltal olyan intézkedések alkalmazásához, amelyek elősegítik annak növelését. Az informatikai fejlesztés alapfeltétele a természeti erőforrásokkal való ésszerű gazdálkodásnak. A korszerű adatgyűjtési és monitoring rendszerek (biológiai sokféleség, ökoszisztéma szolgáltatások, ingatlan nyilvántartás, földhasználat/területhasználat) kialakítása, az ágazati szereplők tájékoztatása meghatározó feladat.
Tervezett beavatkozások:

·Tájékoztatási szolgáltatások RD59_A02_INF_78 (Ismétlődés: SO2; SO3; SO4; SO5; SO9; SO10)

·Tanácsadási szolgáltatások RD60_A04_ADP_78 (Ismétlődés: SO2; SO5; SO7; SO9; SO10)

·KAP-on kívüli tevékenység

6.5. Az ágazatok közötti együttműködések segítése, az ökoszisztéma szolgáltatásokkal, valamint a mezőgazdaság környezetre gyakorolt hatásával és a természetközeli gazdálkodás előnyeivel kapcsolatos tudásátadás erősítése

A helyzetfeltárás rámutatott, hogy hiányosak a gazdálkodói ismeretek a mezőgazdálkodás környezetre gyakorolt hatásairól, alacsony a motiváltság a természetközeli gazdálkodás folytatására. Csekély a társadalom részéről a természeti környezet által nyújtott ökoszisztéma-szolgáltatások és a biológiai sokféleség megőrzése szempontjainak elismertsége, az ilyen irányú szaktanácsadási szolgáltatás hiányzik. Az egyes ágazatok között az együttműködés szintje nagyon alacsony, sokkal inkább valamiféle versenyhelyzet alakult ki, ezért fontos az egyes ágazatok közötti együttműködéseket segíteni, azok létrejöttét támogatni.

6.5.1. Mezőgazdálkodás, vízgazdálkodás, gyepgazdálkodás, erdőgazdaság, vadgazdálkodás, természetvédelem közötti együttműködések támogatása

A helyzetfeltárás egyértelműen rámutatott arra a gyengeségre, hogy a mezőgazdálkodás, vízgazdálkodás, gyepgazdálkodás, erdőgazdaság, vadgazdálkodás, természetvédelem közötti együttműködések szintje nagyon alacsony. A szakemberek, területek között nagyon alacsonyfokú az együttműködés, az egyeztetés, miközben ezek a területek erős kölcsönhatásban vannak, és az egyik területen végrehajtott intézkedés legtöbbször komoly hatást gyakorol a többi területre is. Ezért nagyon indokolt az egyes területek közötti együttműködés támogatása. A mezőgazdaság, vízgazdálkodás, gyepgazdálkodás, erdőgazdaság, vadgazdálkodás, természetvédelem közötti együttműködés nélkül a természetvédelem céljai sem tudnak érvényesülni.

Tervezett beavatkozások:

·Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása RD47_R06_QSJ_77 (Ismétlődés: SO3; SO7;SO9; SO10)

·Vidékfejlesztési együttműködés a Rövid Ellátási Láncok fejlesztéséért RD49_R09_SCC_77 (Ismétlődés: SO3; SO4; SO7; SO10)

·Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért RD52_R12_BIC_77 (Ismétlődés: SO4; SO8; SO9)

·KAP-on kívüli tevékenység

6.5.2. Ökoszisztéma szolgáltatások és a biológiai sokféleség jelentőségéről tájékoztatás a közvélemény felé

A társadalom egyre inkább szembesül a természeti környezetben zajló negatív folyamatok következményeivel, ugyanakkor nagyon kismértékben van tisztában az ok-okozati viszonyokkal. A társadalom tagjainak nagyon kevés ismerete van az ökoszisztéma szolgáltatásokról, a biológiai sokféleségről, annak szerepéről, arról, hogy milyen összefüggések vannak az egyéni-társadalmi jólét és az egészséges ökoszisztémák működése között. Éppen ezért kiemelt szerepet kell kapjon a közvélemény tájékoztatása ebben a témában. A közvélemény tájékoztatása és ezáltal támogatása nélkülözhetetlen a biológiai sokféleség növeléséhez.

Tervezett beavatkozások:

·Méhészeti tudásátadás és technikai segítségnyújtás projektekre nyújtott egységnyi támogatás SC02_A01_BEA_55 (Ismétlődés: SO2; SO7; SO9)

·Tájékoztatási szolgáltatás RD59_A02_INF_78 (Ismétlődés: SO2; SO3; SO4; SO5; SO9; SO10)

·Tanácsadási szolgáltatás RD60_A04_ADP_78 (Ismétlődés: SO2; SO4; SO5; SO7)

6.5.3. A gazdálkodói ismeretek bővítése a mezőgazdaság környezetre gyakorolt hatásairól, motiválás a természetközeli gazdálkodás folytatására

A helyzetfeltárás rámutatott, hogy hiányosak a gazdálkodói ismeretek a mezőgazdálkodás környezetre gyakorolt hatásairól, alacsony a motiváltság a természetközeli gazdálkodás folytatására. A gazdálkodók elsősorban költség-haszon mérlegelésével hozzák meg döntéseiket, és csak sokadik szempont a gazdálkodás környezetre gyakorolt hatásainak figyelembevétele. Éppen ezért alapvető fontosságú az ismeretterjesztés ezen a területen. Különösen azért, mert egészséges élelmiszert csak egészséges, diverz környezetben lehet termelni, és az egészséges ökoszisztéma jobban ellenáll a klímaváltozás okozta kihívásoknak is. Ezen összefüggések megvilágítása különösen fontos a gazdálkodók számára. A gazdálkodói ismeretek bővítése a mezőgazdaság környezetre gyakorolt hatásairól és a motiválás a természetközeli gazdálkodás folytatására fontos ahhoz, hogy a gazdák felismerjék a téma fontosságát.

Tervezett beavatkozások:

·Méhészeti tudásátadás és technikai segítségnyújtás SC02_A01_BEA_55 (Ismétlődés: SO2; SO7; SO9)

·Tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás - zöldség-gyümölcs SC11_A03_FVA_47 (Ismétlődés: SO2; SO3; SO4; SO7; SO9; SO10)

·Képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is - zöldség-gyümölcs SC12_A04_FVT_47 (Ismétlődés: SO2; SO3; SO4; SO9; SO10)

·Képzések és bemutatóüzemi programok RD58_A01_TRA_78 (Ismétlődés: SO2; SO3; SO4; SO7; SO9; SO10)

·Tájékoztatási szolgáltatások RD59_A02_INF_78 (Ismétlődés: SO2; SO3; SO4; SO7; SO9; SO10)

·Tanácsadási szolgáltatások RD60_A04_ADP_78 (Ismétlődés: SO2; SO3; SO4; SO7; SO9; SO10)

6.6. Génmegőrzésben, a tájfajták alkalmazásában, a rég honosult állatfajtákban, a tájgazdálkodásban rejlő potenciál kihasználása a klímaadaptációban a mező- és erdőgazdálkodásban egyaránt

Az élőhelyi és faji diverzitáson kívül a biológiai sokféleség kulcsfontosságú eleme a genetikai diverzitás megőrzése, melynek mind mező-, mind erdőgazdálkodási szempontból kiemelt jelentősége van, különösen a klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás fényében. Az erdők genetikai erőforrásainak megőrzésével és fejlesztésével biztosítható az erdősítések jövőbeli életképes szaporítóanyaga és biológiai változatossága. A génmegőrzés, a tájfajták, a rég honosult állatfajták és a tájgazdálkodás jó kiinduló pontja lehet klíma adaptív fajták kifejlesztésének.

6.6.1. Génmegőrzésben, a tájfajták alkalmazásában, a rég honosult állatfajtákban, a tájgazdálkodásban rejlő potenciál kihasználása a klímaadaptációban a mező- és erdőgazdálkodásban egyaránt

Az élőhelyi és faji diverzitáson kívül a biológiai sokféleség kulcsfontosságú eleme a genetikai diverzitás megőrzése, melynek mind mező-, mind erdőgazdálkodási szempontból kiemelt jelentősége van, különösen a klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás fényében. Az erdők genetikai erőforrásainak megőrzésével és fejlesztésével biztosítható az erdősítések jövőbeli életképes szaporítóanyaga és biológiai változatossága. A génmegőrzés, a tájfajták, a rég honosult állatfajták és a tájgazdálkodás jó kiinduló pontja lehet klímaadaptív fajták kifejlesztésének.

Tervezett beavatkozások:

·Méhészeti ágazat versenyképességének növelése SC03_E02_BEI_55 (Ismétlődés: SO4)

·Állati genetikai erőforrások ex situ megőrzése RD24_G07_GAX_70 (Ismétlődés: SO4)

·Állati genetikai erőforrások in situ megőrzése RD25_G08_GAI_70 (Ismétlődés: SO4)

·Állati genetikai erőforrások in vitro megőrzése RD26_G09_GAV_70 (Ismétlődés: SO4)

·Növényi genetikai erőforrások és mikroorganizmusok ex situ megőrzése RD27_G10_GPX_70

·Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése RD28_G11_GPI_70

·Erdő-genetikai többéves kötelezettségvállalások RD36_F03_GEN_70

6.7. Ökológiai művelés alatt álló területek nagyságának növelése

Magyarországon 2005 és 2014 között az ökológiai gazdálkodás termelési volumene lényegesen nem változott. A biogazdálkodást folytató termelők száma 1429 és 1672, az ökológiai gazdálkodásba bevont mezőgazdasági területek nagysága 116 és 141 ezer hektár között mozgott. Az ökológiai gazdálkodásba bevont területek nagysága Magyarországon 2019-ben 303 190 ezer hektár volt, amiből az ökológiai terület 185.227 hektár, az átállás alatt lévő terület pedig 117 963 hektár. Ez a területnagyság jelentősen elmarad az EU stratégiai célkitűzésétől, ezért ennek növelése fontos célkitűzés.

6.7.1. Ökológiai művelés alatt álló területek nagyságának növelése

Az ökológiai művelés alatt álló területek bővítése nemcsak green deal elvárás, hanem a biológai sokféleség, a környezet közeli gazdálkodás eszköze is.

Tervezett beavatkozások:

·Tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás - zöldség-gyümölcs SC11_A03_FVA_47 (Ismétlődés: SO2; SO3; SO4; SO7; SO9; SO10)

·Ökológiai vagy integrált termelés - zöldség gyümölcs SC13_G01_FVO_47 (Ismétlődés: SO2; SO3; SO4; SO5; SO9; SO10)

·Az ökológiai gazdálkodás támogatása RD20_G02_ORT_70 (Ismétlődés: SO4; SO5; SO9)

2.1.SO6.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective

Nem releváns.

2.1.SO6.7 Are you planning CAP contribution towards the LIFE programme (only for SO4, SO5, SO6) : **No**

2.1.SO6.8 Selection of the result indicator(s)

Selection of the result indicator(s) for this specific objective

Result indicators [recommended Result indicators for this specific objective are fully displayed in bold]	Target value
R.7 PR - Enhancing support for farms in areas with specific needs Percentage of additional support per hectare in areas with higher needs (compared to average)	111.57 %
R.17 CU PR - Afforested land Area supported for afforestation, agroforestry restoration, including breakdowns	21,174.00 ha
R.18 CU - Investment support for the forest sector Total investment to improve the performance of the forestry sector	448,423,415.00 EUR
R.22 PR - Sustainable nutrient management Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments related to improved nutrient management	21.89 %
R.24 PR - Sustainable and reduced use of pesticides Share of Utilised Agricultural Area (UAA) under supported specific commitments which lead to a sustainable use of pesticides in order to reduce risks and impacts of pesticides, such as pesticides leakage	23.94 %
R.25 - Environmental performance in the livestock sector Share of livestock units (LU) under supported commitments to improve environmental sustainability	1.45 %
R.27 CU - Environmental or climate-related performance through investment in rural areas Number of operations contributing to environmental sustainability and the achievement of climate mitigation and adaptation goals in rural areas	1,675.00
R.29 PR - Development of organic agriculture Share of utilised agricultural area (UAA)	5.26 %

supported by the CAP for organic farming with a split between maintenance and conversion	
R.30 PR - Supporting sustainable forest management Share of forest land under commitments to support forest protection and management of ecosystem services	6.54 %
R.31 PR - Preserving habitats and species Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for supporting biodiversity conservation or restoration including high-nature-value farming practices	29.95 %
R.32 CU - Investments related to biodiversity Share of farms benefitting from CAP investment support contributing to biodiversity	1.18 %
R.33 - Improving Natura 2000 management Share of total Natura 2000 area under supported commitments	10.44 %
R.34 PR - Preserving landscape features Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for managing landscape features, including hedgerows and trees	0.49 %
R.35 CU - Preserving beehives Share of beehives supported by the CAP	62.71 %

Justification of the targets and related milestones

SO6 - Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése

Az egyes R indikátorok mérföldkő értékét, illetve a kapcsolódó beavatkozások hozzájárulásának értékét (éves bontásban) a csatolt táblázat tartalmazza, így ezek minden részletre kiterjedő ismertetésétől a szövegben eltekintünk.

Az SO6 specifikus célkitűzéshez kapcsolódó R indikátorok értékére nagy befolyást gyakorolnak az AKG, ÖKO és AÖP beavatkozások. E támogatások esetében a gazdálkodók olyan vállalások közül választanak, amelyek környezetkímélő irányba módosítják a gazdálkodási gyakorlatukat. Az egyes vállalások több R indikátorhoz is hozzájárulnak, mivel olyan mértékben módosítják a gazdálkodási gyakorlatot, hogy az több természeti tényezőre (pl.: víz, talaj, biodiverzitás) is kihat. Példaként említhető az ökológiai gyepgazdálkodás (ÖKO), vagy a kaszálatlan terület megtartása (AKG). Ezek a vállalások egyszerre kímélik a természetet a vegyszerhasználattól, a földmunkáktól és biztosítanak élőhelyet az élővilágnak. Az ÖKO támogatás önmagában egy komplex vállaláscsomag, de az AKG és AÖP esetében is több vállalást kell a gazdálkodóknak választani, így jellemző, hogy egy adott terület a legtöbb környezeti R indikátor értékéhez hozzájárul. Az előírások egy adott R indikátorhoz való hozzájárulása esetenként eltérő területtel lett figyelembe véve, mert az egyes természeti tényezőkre (így R indikátorokra) is eltérő területi léptékben hatnak. A biodiverzitás esetében a gyakorolt hatás jelentősen túlléphet az érintett területen (pl.: 10%-os kaszálatlan terület meghagyása).

R.07PR: Sajátos igényű területeken működő gazdaságoknak nyújtott támogatás növelése: További támogatás százaléka hektáronként magasabb igényű területeken (az átlaghoz viszonyítva)

Az R.07PR indikátor minden olyan beavatkozása (és annak értéke), amely az SO6-hoz kapcsolódik, már elemzésre került az SO1 esetében.

R.17PR: Erdősített terület: Erdőtelepítés, agrárerdészet és erdő-helyreállítás céljából támogatott terület, továbbá ezek bontása

Az indikátor teljes értékének alátámasztását lásd SO4.

R.18: Az erdészeti ágazatnak nyújtott beruházástámogatás: Az erdészeti ágazat teljesítményének javítását célzó összberuházás

Az indikátor célértéke az erdészeti ágazatnak nyújtott beruházástámogatás - az erdészeti ágazat

teljesítményének javítását célzó összberuházás értéke, ami 448 423 415 EUR. A célértékhez hozzájáruló beavatkozások közül kettő kapcsolódik az SO6 specifikus célkitűzést megalapozó szükségletekhez, amelyek együtt az R.18 célértékének közel feléért felelősek. Ezek közül a jelentősebb (az indikátor összes beavatkozását tekintve is kulcsfontosságú) a 100%-os támogatási intenzitással tervezett RD38_F05_AFI_73 – Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása, amely 2025 és 2028 között, évente 5 ezer, összesen 20 ezer hektáron biztosít majd kiegyensúlyozottan beruházási támogatást. A terület a 2020-ban megnövekedett telepítési területek alapján, középtávon konszolidálódott területi értékekkel került kalkulációra, a kapcsolódó támogatási összeg az előző tervezési időszak alapján, a várható célállomány figyelembe vételével, az alaptámogatás és a kiegészítő támogatások segítségével tervezett. Az erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása az SO6 specifikus célkitűzéshez kapcsolódóan a folyamatos borítást biztosító erdőgazdálkodással művelt erdőterületek arányának növelését támogatja (6.3.2). Az R.18 indikátor célértékéhez való hozzájárulásban jóval kisebb értéket képvisel az ugyancsak SO6-ot építő RD52_R12_BIC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért beavatkozás, összesen 21 projekt támogatásával 2024 és 2027 között.

R.22PR: Fenntartható tápanyaggazdálkodás: A tápanyaggazdálkodás javítására vonatkozó támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya
Az indikátor teljes értékének alátámasztását lásd SO4.

R.24PR: A növényvédő szerek fenntartható és csökkentett mértékű használata: Azon támogatott egyedi kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya, amelyek célja a növényvédő szerek fenntartható használata a növényvédő szerek jelentette kockázatoknak és a növényvédő szerek káros hatásainak – például a növényvédő szerek szivárgásának – a csökkentése érdekében
Az indikátor teljes értékének alátámasztását lásd SO5.

R.25: Az állattenyésztési ágazat környezeti teljesítménye: A környezeti fenntarthatóság javítására tett,támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett számosállategységek aránya
Az indikátor célértéke: 1,45%, ami a környezeti fenntarthatóság javítására tett, támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett számosállategységek aránya; az indikátor számlálójának értéke 35 573 SZÁE, amely 2026-ban és 2027-ben is teljes értéken jelenik meg. Az R.25 indikátor értékéért felelős mindkét beavatkozás kapcsolódik az SO6 specifikus célkitűzést megalapozó szükségletekhez, így az indikátor teljes értéken bemutatásra kerül. Az indikátor célértékének több mint 88%-át az RD25_G08_GAI_70 - Állati genetikai erőforrások in situ megőrzése beavatkozás biztosítja, a fennmaradó szerényebb arányt az RD24_G07_GAX_70 - Állati genetikai erőforrások ex situ megőrzése beavatkozás adja. Az egyes beavatkozások számosállategységben számolt eredményei az előző tervezési időszakban beadott kérelmekben megjelenő állatlétszám alapján, a koefficiensek használatával kerültek kalkulálásra. Az R.25 indikátor célértékéhez hozzájáruló beavatkozások ennek megfelelően célzottan támogatják a génmegőrzésben, a tájfajták alkalmazásában, a rég honosult állatfajtákban, a tájgazdálkodásban rejlő potenciál kihasználását a klímaadaptív mezőgazdaságban. (6.6.1).

R.27: Környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos teljesítmény a vidéki térségekbe irányuló beruházások révén: A környezeti fenntarthatósághoz hozzájáruló műveletek száma, valamint az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz kapcsolódó célokmegvalósítása a vidéki térségekben
Az indikátor értékének alátámasztását lásd SO4; egyetlen beavatkozás van, amely kizárólag az SO6-on keresztül támogatja egy szerény hozzájárulással (10 projekt) az R.27 indikátor teljesülését: RD26_G09_GAV_70 - Állati genetikai erőforrások in vitro megőrzése, mégpedig a 6.6.1 Génmegőrzésben, a tájfajták alkalmazásában, a rég honosult állatfajtákban, a tájgazdálkodásban rejlő potenciál kihasználása a klímaadaptációban a mező- és erdőgazdálkodásban egyaránt szükséglet kezelésével.

R.29PR: Az ökológiai gazdálkodás fejlesztése: A KAP által az ökológiai gazdálkodás céljából

támogatott, mezőgazdasági hasznosítású területek aránya, az ilyen gazdálkodás fenntartása és az arra való áttérés között megosztva

Az indikátor teljes értékének alátámasztását lásd SO4.

R.30[PR]: A fenntartható erdőgazdálkodás támogatása: Az erdővédelemnek és az ökoszisztéma-szolgáltatások irányításának támogatására tett kötelezettségvállalásokkal érintett erdőterületek aránya

Az indikátor célértéke 6,54%, amely 127 ezer hektár erdőterületet jelent. Minden évben növekszik a célértékhez képest érintett hektárok aránya, a célértéket majd 2029-ben éri el a mutató. Az indikátorhoz kapcsolódó két beavatkozás által érintett területek nincsenek átfedésben. A legfontosabb beavatkozás az indikátor célértéke szempontjából - annak közel kétharmadát biztosítva - az RD35_F02_FEC_70 - Erdőkörnyezetvédelmi többéves kötelezettségvállalások (EKV) beavatkozás. Ez a beavatkozás kifejezetten az SO6-hoz tartozó 3. főszükségletre reagál: a folyamatos borítást biztosító erdőgazdálkodással művelt erdőterületek arányának növelése (6.3.2) mellett az erdők szerkezetének, korösszetételének javítása, erdőfelújítások ösztönzése az ökológiai szempontok teljes körű figyelembevételével (6.3.3) a két kezelt szükséget.

Az indikátor értékéhez szerényebb hozzájárulást biztosít az RD36_F03_GEN_70 – Erdő-genetikai többéves kötelezettségvállalások beavatkozás, amely támogatja a génmegőrzésben, a tájfajták alkalmazásában, a rég honosult állatfajtákban, a tájgazdálkodásban rejlő potenciál kihasználását a klímaadaptációban és a mező- és erdőgazdálkodásban egyaránt (6.6.1).

R.31[PR]: Élőhelyek és fajok védelme: A biológiai sokféleség megőrzésének vagy helyreállításának támogatására irányuló támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya, a magas természeti értékű gazdálkodási gyakorlatokat is beleértve

Az indikátor célértéke 29,95%, ami a biológiai sokféleség megőrzésének vagy helyreállításának támogatására irányuló támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya, a magas természeti értékű gazdálkodási gyakorlatokat is beleértve. Az indikátor célértékét megalapozó kalkuláció az előző tervezési időszak területi adatait használta fel, és figyelembe veszi az esetleges duplikációkat. A duplikációszűrés után számított célérték számlálója 1 590 450 hektár, amely öt beavatkozás hozzájárulásából jön létre. A legnagyobb területeket az DP17_G01_ECOS_16 - Agro-ökológiai alapprogram, a második legnagyobb jelentőségű eredményegységet az RD19_G01_AEC_70 - Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG) beavatkozás biztosítja majd. További, de jóval szerényebb a hozzájárulása az R.31 területeihez a RD20_G02_ORT_70 - Ökológiai gazdálkodás támogatása, illetve a RD22_G05_LCP_70 - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés beavatkozásoknak, ez utóbbinak ugyanakkor a gyakorlati jelentősége – az új élőhelyek fenntartásának segítésével – kiemelkedő. Az e beavatkozások sajátosságaiból adódó területi lefedettség részletesen bemutatásra került az SO4 specifikus célkitűzés 2.1.8-as fejezetében.

Az R.31 indikátor beavatkozásai komplex módon reagálnak az SO6 specifikus célkitűzést megalapozó szükségletekre. A köztes zónák által biztosítják a művelt területek közötti ökológiai átjárhatóságot és biodiverzitást (6.2.3). A mezőgazdasághoz kötődő élőhelyek állapotának és a fajok helyzetének javítását is szolgálják: a NATURA 2000 mezőgazdasági élőhelyek (6.1.1) és a magas természeti értékű területek (6.1.2) természeti állapotának megőrzése, illetve javítása, a gyepek jó ökológiai állapotának és fajgazdagságának fenntartása és fejlesztése, cserjésedés megakadályozása (6.1.3) is a vállalásaik között szerepel. A komplexitás további elemeként támogatják a mezőgazdálkodás, vízgazdálkodás, gyepgazdálkodás, erdőgazdaság, vadgazdálkodás, természetvédelem közötti együttműködéseket (6.5.1), a génmegőrzésben, a tájfajták alkalmazásában, a rég honosult állatfajtákban, a tájgazdálkodásban rejlő potenciál kihasználását (6.6.1), valamint az ökológiai művelés alatt álló területek nagyságának növelését (6.7.1).

R.32: A biológiai sokféleséggel kapcsolatos beruházások: A KAP keretében a biológiai sokféleséghez hozzájáruló beruházástámogatásban részesülő gazdaságok aránya

Az indikátor célértéke 1,18% ami a KAP keretében a biológiai sokféleséghez hozzájáruló beruházástámogatásban részesülő gazdaságok aránya. Az indikátor célértékének elérését az

RD21_G04_LCI_73 - Agro-ökológiai nem termelő beruházások beavatkozás összesen 1 278 gazdaság bevonásával, az RD38_F05_AFI_73 – Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása összesen 1 560 gazdaság bevonásával. Az indikátor érték 2025 és 2029 között alakul ki, a első két évben nagyobb számú, intenzívebb bevonással kalkulálva.

Az R.32 indikátor beavatkozásai elsősorban két főszükséglet széleskörű kezelésében vállalnak szerepe: a mezőgazdasághoz kötődő élőhelyek állapotának és a fajok helyzetének javítása (1. főszükséglet) mellett a mezőgazdasági területek mozaikosságának helyreállításában, földhasználatváltásban (2. főszükséglet) is szerepet vállal, mind a területi diverzifikáció, mind a művelt területek közötti ökológiai átjárhatóság tekintetében. Érinti még e mellett a folyamatos borítást biztosító erdőgazdálkodással művelt erdőterületek arányának növelését (6.3.2), és a mezőgazdálkodás, vízgazdálkodás, gyepgazdálkodás, erdőgazdaság, vadgazdálkodás, természetvédelem közötti együttműködések támogatását (6.5.1).

R.33: Natura 2000 kezelésének javítása: A támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett összes Natura 2000 terület aránya

Az indikátor célértéke 22,55%, ami a támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett összes Natura 2000 terület aránya Magyarország teljes hasznosított mezőgazdasági területéhez viszonyítva. Az indikátor célértékét elsősorban az RD19_G01_AEC_70 - Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG) beavatkozás biztosítja, elsősorban a Magas Természeti Értékű Területeken biztosított speciális természetvédelmi célú kifizetéseivel segíti a Natura 2000 hálózat kezelési feladatait 2024 és 2027 között, évi egyenletes vállalási értékkel. A beavatkozás az SO6 specifikus célkitűzést megalapozó 1. főszükséglet kezeléséhez járul hozzá: támogatja a magas természeti értékű területek (agrár, erdő, vizes) természeti állapotának megőrzését, illetve javítását (6.1.2) és a gyepek jó ökológiai állapotának és fajgazdagságának fenntartását és fejlesztését (6.1.3). Az AKG-hez képest a célértékhez jóval alacsonyabb mértékben (mindösszesen 0,7%-ban) járul hozzá az RD35_F02_FEC_70 - Erdőkörnyezetvédelmi többéves kötelezettségvállalások (EKV) beavatkozás, ugyanakkor az SO6 egészen más szükségletére reflektál a beavatkozással érintett teljes területek 15%-án: a folyamatos borítást biztosító erdőgazdálkodással művelt erdőterületek arányának növelését (6.3.2) és az erdők szerkezetének, korösszetételének javítását, erdőfelújítások ösztönzését is támogatja az ökológiai szempontok teljes körű figyelembevételével (6.3.3).

R.34[PR]: A tájképi elemek megőrzése: A tájképi elemek – a sövényeket és fákat is beleértve – kezelésére tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya

Az indikátor célértéke 0,491%, mely a tájképi elemek – a sövényeket és fákat is beleértve – kezelésére tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya hazánk teljes mezőgazdasági hasznosítású területeihez viszonyítva. Az indikátor célértékéhez három beavatkozás járul hozzá; az R.34 indikátor célértékének kalkulációja során a megfelelő duplikációszűrést is biztosítottuk. A két legjelentősebb, az indikátor célértékét nagyságrendileg biztosító beavatkozás a DP17_G01_ECOS_16 - Agro-ökológiai alapprogram és a RD19_G01_AEC_70 - Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG). Az indikátorhoz kapcsolódó mindhárom beavatkozás az SO6 specifikus célkitűzés 1. és 2. főszükségletére reflektál, az R.31 indikátornál rögzítettek szerint.

A 4. cikk (4) bekezdésének b) pont második albekezdése kimondja, hogy 'Ha a tagállamok úgy döntenek, a „támogatott hektár” más tájjellemzőket is tartalmazhat, feltéve, hogy ezek nem dominálnak, és nem akadályozzák jelentősen a mezőgazdasági tevékenység végzését az általuk elfoglalt terület miatt".Az ilyen tájjellemzők kiegészítik a GAEC 8 alapján védett tájelemeket. Magyarország úgy döntött, hogy többféle ilyen tájjellegű elemet kijelöl, és azokat a BISS-ben is jogosulttá teszi. Ez egy olyan jelentős lépés, melyet minden környezetvédő és természetvédő csoport „történelmi lépésnek” tart. Ez mindenképpen jelentős előrelépésnek tekinthető, hiszen a hagyományos Uniós meghatározás a támogatható hektárra korábban csak olyan mezőgazdasági területre terjedt ki, amelyet termelésre használnak, vagy legalább olyan formában tartanak, amely bármikor alkalmas a mezőgazdasági termelés folytatására.

A 4.1.3.5. fejezetben felsoroljuk azokat az „egyéb tájjellemzőket”, amelyek jogosultak lesznek a BISS-re, így közvetlen ösztönzést kapnak a gazdálkodók számára, hogy fenntartsák azokat teljes ökológiai

funkcionalitásukban. Ezek:
-Fás-bokros gyepterületek
-Fás-cserjés sáv
-Nem termelő beruházás keretében, szántóföldön létrehozott erózióvédelmi létesítmény
-Táblaszegély
-Erózióvédelmi sáv

A BISS-re való jogosultság elegendő ösztönzést jelent a gazdálkodók számára, hogy:
(i) ezen tájelemeket fenntartsák (függetlenül attól, hogy a GAEC 8 szerint védettek vagy elszámoltak-e; a GAEC-védett tájelemek a 3.10.4.1. fejezetben felsorolt, BISS-re jogosult tájelemek másik nagy halmaza);
(ii) tájelemeket hozzanak létre a jelenleg támogatható mezőgazdasági területeiken anélkül, hogy elveszítenék a BISS-re való jogosultságukat

A BISS-re jogosult „egyéb tájelemek" ugyan módszertanilag nem számolhatók el az R34 be, becsléseink szerint további mintegy 80 000 hektár tükröződhetne az R.34-en keresztül, ha figyelembe vesszük a fent leírt tényeket. Ez természetesen kiegészíti a három másik beavatkozással már kiszámított 26 064 hektárt.

R.35: A kaptárok megőrzése: A KAP keretében támogatott kaptárok aránya
Az indikátor célértéke 62,71%, ami az R.35 értékét biztosító beavatkozások által támogatott méhcsaládok aránya (760 000 méhcsalád). A két érintett beavatkozás között várhatóan teljes átfedés lesz. Az SC03_E02_BEI_55 - Méhészeti ágazat versenyképességének fejlesztése már 2023-ban 700 000 méhcsalád támogatását tervezi, majd 2027-ig évente 15 000 új méhcsalád bevonásával kalkulál. Az RD33_G16_ANB_70 - Állatjóléti támogatás a méhészeti ágazatban beavatkozás 2026-ban és 2027-ben tervezi a méhcsaládok elérését, az előbb említett beavatkozás által támogatott körben maradva. Az R.35 indikátor beavatkozásai kulcsfontosságúak az SO6-hoz tartozó szükséglet, a pollinációs rendszerek stabilitásának biztosítása (6.5.3) érdekében, illetve a génmegőrzésben, a tájfajták alkalmazásában, a rég honosult állatfajtákban, a tájgazdálkodásban rejlő potenciál kihasználásában (6.6.1).

2.1.SO6.9 Justification of the financial allocation

A 4., 5. és 6. specifikus cél az ajánlások teljesítése, illetve a megfelelő pénzügyi allokáció biztosítása szempontjából nem választható szét. A három SO-hoz köthető intézkedésekkel összességében a 93. cikkben foglalt kötelezettségünknek eleget teszünk. A három SO célkitűzéseihez az összes többi SO egyes intézkedései is hozzájárulnak, így a környezethez köthető források a terv kereteinek egyik legjelentősebb részét teszik ki.

A vonatkozó ajánlások:

- A biológiai sokféleség csökkenésének megállítása és visszafordítása, hozzájárulva az EU zöld megállapodásának magas biodiverzitású tájelemekkel kapcsolatos céljaihoz.
- A mezőgazdaság felkészítése a vízgazdálkodást érintő kihívásokra.
- A tápanyag-gazdálkodás hatékonyságának növelése a veszteségek, valamint a talaj-, lég- és vízszennyezés csökkentése érdekében, a csökkentést célzó intézkedéseken keresztül, ezáltal elősegítve a zöld megállapodás tápanyagveszteség csökkentésére vonatkozó célkitűzésének elérését.
- Az EU zöld megállapodásának ökológiai gazdálkodással kapcsolatos célkitűzéséhez való hozzájárulás.
- Az éghajlatváltozás mérséklését szolgáló gyakorlatok és az ahhoz való alkalmazkodást célzó eszközök támogatása.

Az ajánlások teljesítésére a tervben biztosított pénzügyi keret elegendő, amelyet a 3. és 5. fejezetek vonatkozó részei támasztanak alá.

2.2 Context Indicators and other values used for the calculation of the targets

Context indicators (PMEF Code)	Baseline value	Baseline year	Updated value	Updated year	Justification/Comments	Source of data
C.01 Total rural population – for LEADER (R.38) (Person)	1,813,276.00	2020	3,829,472.00	2021	A 10.000 fő alatti településeken élők száma + 10.000 fő feletti települések külterületi lakosság száma	Központi Statisztikai Hivatal
C.01b Total rural population – for services and infrastructure (R.41) (Person)	1,813,276.00	2020	3,829,472.00	2021	A 10.000 fő alatti településeken élők száma + 10.000 fő feletti települések külterületi lakosság száma	Központi Statisztikai Hivatal
C.05 Total forest area (Hectares)	2,416,138.00	2018	1,941,600.00	2021	A C05 alatt az eredeti érték a CORINE adat, ami fizikai fás szárú borítottságot takar (land cover). Ebben benne vannak: parkok, arborétumok, fásulások	Országos Erdőállomány Adattár 2021. jan.1. 2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról 6.§ (1) bek.
C.12 Total number of farms (Farm)	430,000.00	2016	241,000.00	2020	A gazdaságok számáról aktuálisabb képet ad a 2020-as agrárcenzus, az adat hivatalos, hamarosan publikálásra kerül.	Központi Statisztikai Hivatal
C.17 Total utilised agricultural area (UAA) (Hectares)	5,309,520.00	2019				
C.19 Total agricultural area and forest area in Natura 2000 sites (Hectares)	721,099.00	2018	1,557,063.00	2023	C.19 total agricultural area in Natura 2000 Updated value 1 557 063 ha	Európai Környezetvédelmi Ügynökség becslése, Európai Bizottság, GREX dokumentum 2023.05.02
C.23 Total number of livestock units (Livestock units)	2,444,890.00	2016				
D.35 Total number of beehives notified to the EU Commission: average of the latest three years available at the time of establishing the plan. (Beehives)	1,212,009.00	2020				

2.3 Targets Plan

2.3.1 Recapitulative table

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
R.1 CU PR Enhancing performance through knowledge and innovation Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups supported by the CAP in order to enhance sustainable economic, social, environmental, climate and resource efficiency performance	XCO	100,000	244,545	390,096	541,644	692,189	736,204	736,210	736,210
R.2 CU Linking advice and knowledge systems Number of advisors receiving support to be integrated within Agricultural Knowledge and Innovation Systems (AKIS)	XCO	582	3,506	6,430	9,354	12,278	14,639	14,640	14,640
R.3 CU Digitalising agriculture Share of farms benefitting from support for digital farming technology through CAP	SO2, XCO	%	%	0.22 %	3.76 %	7.30 %	7.69 %	7.69 %	7.69 %
R.3 Numerator: Number of beneficiaries from relevant paid support		farm	farm	530 farm	9,070 farm	17,600 farm	18,541 farm	18,541 farm	18,541 farm
R.3 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.4 Linking income support to standards and good practices Share of utilised agricultural area (UAA) covered by income support and subject to conditionality	SO1	%	94.17 %	94.17 %	94.17 %	94.17 %	94.17 %	%	94.17 %
R.4 Numerator: Number of hectares paid		ha	5,000,000 ha	5,000,000 ha	5,000,000 ha	5,000,000 ha	5,000,000 ha	ha	5,000,000 ha
R.4 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.5 Risk management Share of farms with supported CAP risk management	SO1	%	%	%	%	9.88 %	10.31 %	%	10.31 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
tools									
R.5 Numerator: Number of farms benefiting from relevant support		farm	farm	farm	farm	23,800 farm	24,840 farm	farm	24,840 farm
R.5 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.6 [PR] Redistribution to smaller farms Percentage of additional direct payments per hectare for eligible farms below average farm size (compared to average)	SO1	%	112.25 %	112.25 %	112.25 %	112.25 %	112.25 %	0.00 %	112.25 %
R.6 Numerator: Average DP/ha paid to beneficiaries below average farm size		EUR/ha	299 EUR/ha	299 EUR/ha	299 EUR/ha	299 EUR/ha	299 EUR/ha	0 EUR/ha	299 EUR/ha
R.6 Denominator: Average DP/ha paid to all beneficiaries		EUR/ha	267 EUR/ha	267 EUR/ha	267 EUR/ha	267 EUR/ha	267 EUR/ha	EUR/ha	267 EUR/ha
R.7 [PR] Enhancing support for farms in areas with specific needs Percentage of additional support per hectare in areas with higher needs (compared to average)	SO1, SO6	%	111.57 %	111.57 %	111.57 %	111.57 %	111.57 %	%	111.57 %
R.7 Numerator: Average income support/ha for beneficiaries in areas with specific needs		EUR/ha	304 EUR/ha	304 EUR/ha	304 EUR/ha	304 EUR/ha	304 EUR/ha	EUR/ha	304 EUR/ha
R.7 Denominator: Average income support/ha paid to all beneficiaries		EUR/ha	272 EUR/ha	272 EUR/ha	272 EUR/ha	272 EUR/ha	272 EUR/ha	EUR/ha	272 EUR/ha
R.8 Targeting farms in specific sectors Share of farms benefitting from coupled income support for improving competitiveness, sustainability or quality	SO1, SO2	%	18.32 %	18.32 %	18.32 %	18.32 %	18.32 %	%	18.32 %
R.8 Numerator: Number of beneficiaries of coupled income support		farm	44,148 farm	44,148 farm	44,148 farm	44,148 farm	44,148 farm	farm	44,148 farm
R.8 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.9 [CU PR] Farm modernisation Share of farmers receiving investment support to restructure and modernise, including to improve resource efficiency	SO2, SO7	%	0.25 %	0.75 %	1.29 %	2.16 %	2.70 %	3.20 %	3.20 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
R.9 Numerator: Number of beneficiaries receiving relevant support		farm	600 farm	1,800 farm	3,100 farm	5,200 farm	6,500 farm	7,700 farm	7,700 farm
R.9 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.10 [CU] [PR] Better supply chain organisation Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP	SO2, SO3	2.61 %	2.64 %	3.53 %	3.66 %	3.79 %	3.79 %	3.79 %	3.79 %
R.10 Numerator: Number of beneficiaries from relevant support		6,300 farm	6,353 farm	8,498 farm	8,826 farm	9,145 farm	9,145 farm	9,145 farm	9,145 farm
R.10 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.11 /Fruit and Vegetables Concentration of supply Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors	SO3	16.50 %	17.59 %	18.76 %	19.81 %	20.92 %	%	%	20.92 %
R.11 Numerator: Total value of marketed production by POs with operational programmes		159,525,509 EUR	170,123,321 EUR	181,361,794 EUR	191,536,357 EUR	202,265,005 EUR	EUR	EUR	202,265,005 EUR
R.11 Denominator: Total value of production of sectors concerned		966,908,164 EUR	966,908,164 EUR	966,908,164 EUR	966,908,164 EUR	966,908,164 EUR	EUR	EUR	966,908,164 EUR
R.12 Adaptation to climate change Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to improve climate adaptation	SO4	%	16.78 %	16.78 %	21.49 %	21.51 %	16.25 %	0.04 %	21.51 %
R.12 Numerator: Number of hectares paid		ha	890,781 ha	890,781 ha	1,140,759 ha	1,141,836 ha	862,675 ha	2,154 ha	1,141,836 ha
R.12 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.13 [PR] Reducing emissions in the livestock sector Share of livestock units (LU) under supported commitments to reduce emissions of greenhouse gases and/or ammonia, including manure management	SO4	%	%	%	13.37 %	13.37 %	%	%	13.37 %
R.13 Numerator: Number of Livestock Units for which a related payment was made		LU	LU	LU	327,000 LU	327,000 LU	LU	LU	327,000 LU
R.13 Denominator: Total number of livestock units		2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
		LU	LU	LU	LU	LU	LU	LU	LU
R.14 [PR] Carbon storage in soils and biomass Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to reduce emissions or to maintain or enhance carbon storage (including permanent grassland, permanent crops with permanent green cover, agricultural land in wetland and peatland)	SO4	%	16.84 %	16.84 %	21.11 %	21.14 %	12.19 %	0.04 %	21.14 %
R.14 Numerator: Number of hectares paid		ha	894,285 ha	894,285 ha	1,121,097 ha	1,122,174 ha	647,112 ha	2,154 ha	1,122,174 ha
R.14 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.15 [CU] Renewable energy from agriculture and forestry and from other renewable sources Supported investments in renewable energy production capacity, including bio-based (in MW)	SO4	MW	2 MW	21 MW	30 MW	65 MW	98 MW	131 MW	131 MW
R.16 [CU] Investments related to climate Share of farms benefitting from CAP investment support contributing to climate change mitigation and adaptation, and to the production of renewable energy or biomaterials	SO4	%	0.02 %	0.54 %	0.83 %	1.68 %	2.51 %	3.16 %	3.16 %
R.16 Numerator: Number of farms benefitting from CAP investment support contributing to climate change mitigation and adaptation, and to renewable energy or biomaterials production		farm	45 farm	1,304 farm	2,007 farm	4,048 farm	6,044 farm	7,612 farm	7,612 farm
R.16 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.17 [CU PR] Afforested land Area supported for afforestation, agroforestry restoration, including breakdowns	SO4, SO5, SO6	ha	ha	5,587 ha	11,174 ha	16,174 ha	21,174 ha	21,174 ha	21,174 ha
R.18 [CU] Investment support for the forest sector Total investment to improve the performance of the forestry sector	SO4, SO5, SO6, SO8	EUR	22,832,136 EUR	134,449,635 EUR	252,247,065 EUR	361,567,094 EUR	448,423,415 EUR	448,423,415 EUR	448,423,415 EUR
R.19 [PR] Improving and protecting soils	SO5	%	28.41 %	28.41 %	30.41 %	30.48 %	28.55 %	0.14 %	30.48 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments beneficial for soil management to improve soil quality and biota (such as reducing tillage, soil cover with crops, crop rotation included with leguminous crops)									
R.19 Numerator: Number of hectares paid		ha	1,508,361 ha	1,508,361 ha	1,614,637 ha	1,618,456 ha	1,515,999 ha	7,638 ha	1,618,456 ha
R.19 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.20 PR Improving air quality Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to reduce ammonia emission	SO5, SO9	%	13.48 %	13.48 %	13.48 %	13.48 %	13.48 %	%	13.48 %
R.20 Numerator: Number of hectares paid		ha	715,521 ha	715,521 ha	715,521 ha	715,521 ha	715,521 ha	ha	715,521 ha
R.20 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.21 PR Protecting water quality Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for the quality of water bodies	SO5	%	20.40 %	20.40 %	25.19 %	25.24 %	13.66 %	0.09 %	25.24 %
R.21 Numerator: Number of hectares paid		ha	1,082,892 ha	1,082,892 ha	1,337,518 ha	1,340,025 ha	725,354 ha	5,014 ha	1,340,025 ha
R.21 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.22 PR Sustainable nutrient management Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments related to improved nutrient management	SO4, SO5, SO6	%	17.18 %	17.18 %	21.89 %	21.89 %	13.48 %	%	21.89 %
R.22 Numerator: Number of hectares paid		ha	911,988 ha	911,988 ha	1,162,420 ha	1,162,420 ha	715,521 ha	ha	1,162,420 ha
R.22 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.23 PR Sustainable water use Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to improve water balance	SO5	%	15.74 %	15.74 %	18.94 %	18.94 %	9.15 %	%	18.94 %
R.23 Numerator: Number of hectares paid		ha	835,668 ha	835,668 ha	1,005,795 ha	1,005,795 ha	486,076 ha	ha	1,005,795 ha
R.23 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.24 PR Sustainable and reduced use of pesticides	SO5, SO6,	%	18.14 %	18.14 %	23.94 %	23.94 %	18.14 %	%	23.94 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
Share of Utilised Agricultural Area (UAA) under supported specific commitments which lead to a sustainable use of pesticides in order to reduce risks and impacts of pesticides, such as pesticides leakage	SO9								
R.24 Numerator: Number of hectares paid		ha	963,090 ha	963,090 ha	1,270,875 ha	1,270,875 ha	963,090 ha	ha	1,270,875 ha
R.24 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.25 Environmental performance in the livestock sector Share of livestock units (LU) under supported commitments to improve environmental sustainability	SO5, SO6	%	%	%	1.45 %	1.45 %	%	%	1.45 %
R.25 Numerator: Number of Livestock Units for which a related payment was made		LU	LU	LU	35,573 LU	35,573 LU	LU	LU	35,573 LU
R.25 Denominator: Total number of livestock units		2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU
R.26 [CU] Investment related to natural resources Share of farms benifitting from CAP productive and non-productive investment support related to care for the natural resource	SO5	%	%	0.46 %	0.91 %	1.20 %	1.37 %	1.37 %	1.37 %
R.26 Numerator: Number of farms receiving relevant support		farm	farm	1,100 farm	2,200 farm	2,900 farm	3,300 farm	3,300 farm	3,300 farm
R.26 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.27 [CU] Environmental or climate-related performance through investment in rural areas Number of operations contributing to environmental sustainability and the achievement of climate mitigation and adaptation goals in rural areas	SO4, SO5, SO6		506	1,035	1,422	1,649	1,675	1,675	1,675
R.28 [CU] Environmental or climate-related performance through knowledge and innovation Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups	XCO	60,000	146,727	234,058	324,986	415,313	441,722	441,726	441,726

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
supported by the CAP related to environmental or climate-related performance									
R.29 [PR] Development of organic agriculture Share of utilised agricultural area (UAA) supported by the CAP for organic farming with a split between maintenance and conversion	SO4, SO5, SO6, SO9	%	5.26 %	5.26 %	5.26 %	5.26 %	%	%	5.26 %
R.29 Numerator: Number of hectares paid		ha	279,415 ha	279,415 ha	279,415 ha	279,415 ha	ha	ha	279,415 ha
R.29 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.30 [PR] Supporting sustainable forest management Share of forest land under commitments to support forest protection and management of ecosystem services	SO4, SO6	%	0.03 %	3.95 %	5.77 %	6.03 %	6.28 %	6.54 %	6.54 %
R.30 Numerator: Number of hectares paid		ha	660 ha	76,650 ha	112,000 ha	117,000 ha	122,000 ha	127,000 ha	127,000 ha
R.30 Denominator: Total forest area		1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha
R.31 [PR] Preserving habitats and species Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for supporting biodiversity conservation or restoration including high-nature-value farming practices	SO6	%	19.94 %	19.94 %	29.87 %	29.95 %	19.54 %	0.17 %	29.95 %
R.31 Numerator: Number of hectares paid		ha	1,058,725 ha	1,058,725 ha	1,586,038 ha	1,590,450 ha	1,037,289 ha	8,824 ha	1,590,450 ha
R.31 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.32 [CU] Investments related to biodiversity Share of farms benefitting from CAP investment support contributing to biodiversity	SO6	%	%	0.43 %	0.85 %	1.02 %	1.18 %	1.18 %	1.18 %
R.32 Numerator: Number of farms receiving relevant support		farm	farm	1,029 farm	2,058 farm	2,448 farm	2,838 farm	2,838 farm	2,838 farm
R.32 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.33 Improving Natura 2000 management Share of total Natura 2000 area under supported commitments	SO6	%	9.67 %	10.16 %	10.44 %	10.44 %	0.77 %	0.77 %	10.44 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
R.33 Numerator: Ha with relevant commitments on Natura 2000 sites		ha	150,631 ha	158,131 ha	162,631 ha	162,631 ha	12,000 ha	12,000 ha	162,631 ha
R.33 Denominator: Total agricultural area and forest area in Natura 2000 sites		1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha
R.34 PR Preserving landscape features Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for managing landscape features, including hedgerows and trees	SO6	%	0.42 %	0.42 %	0.46 %	0.49 %	0.29 %	0.07 %	0.49 %
R.34 Numerator: Utilised Agricultural Area (UAA) under supported commitments for managing landscape features, including hedgerows and trees		ha	22,318 ha	22,318 ha	24,191 ha	26,064 ha	15,218 ha	3,746 ha	26,064 ha
R.34 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.35 CU Preserving beehives Share of beehives supported by the CAP	SO6	57.76 %	58.99 %	60.23 %	61.47 %	62.71 %	62.71 %	62.71 %	62.71 %
R.35 Numerator: Number of beehives for which a related payment was made		700,000 beehives	715,000 beehives	730,000 beehives	745,000 beehives	760,000 beehives	760,000 beehives	760,000 beehives	760,000 beehives
R.35 Denominator: Total number of beehives notified to the EU Commission: average of the latest three years available at the time of establishing the plan.		1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives
R.36 CU PR Generational renewal Number of young farmers benefitting from setting up with support from the CAP, including a gender breakdown	SO1, SO7		1,700	3,500	4,600	5,700	6,800	6,800	6,800
R.37 CU Growth and jobs in rural areas New jobs supported in CAP projects	SO8		1,700	3,500	4,600	5,700	6,900	6,900	6,900
R.38 CU LEADER coverage Share of rural population covered by local development strategies	SO8	%	98.97 %	98.97 %	98.97 %	98.97 %	98.97 %	98.97 %	98.97 %
R.38 Numerator: Rural population covered by LAG funded through LEADER over the programming period		person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person
R.38 Denominator: Total rural population – for LEADER (R.38)		3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
		person	person	person	person	person	person	person	person
R.39 CU Developing the rural economy Number of rural businesses including bio-economy businesses developed with CAP support	SO3, SO7, SO8		200	700	1,400	2,700	3,700	4,600	4,600
R.40 CU Smart transition of the rural economy Number of supported smart-village strategies	SO8, XCO		5	15	35	52	52	52	52
R.41 CU PR Connecting rural Europe Share of rural population benefitting from improved access to services and infrastructure through CAP support	SO8	%	%	4.65 %	9.27 %	16.19 %	23.11 %	30.06 %	30.06 %
R.41 Numerator: Rural population benefiting from relevant improvements		person	person	178,000 person	355,000 person	620,000 person	885,000 person	1,151,000 person	1,151,000 person
R.41 Denominator: Total rural population – for services and infrastructure (R.41)		3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person
R.42 CU Promoting social inclusion Number of persons covered by supported social inclusion projects	SO8, XCO		1,045	3,095	7,210	10,730	10,730	10,730	10,730
R.43 PR Limiting antimicrobial use Share of livestock units (LU) concerned by supported actions to limit the use of antimicrobials (prevention/reduction)	SO9	%	33.84 %	45.29 %	48.57 %	51.84 %	8.18 %	%	51.84 %
R.43 Numerator: Number of livestock units for which a related payment was made		LU	827,400 LU	1,107,400 LU	1,187,400 LU	1,267,400 LU	200,000 LU	LU	1,267,400 LU
R.43 Denominator: Total number of livestock units		2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU
R.44 PR Improving animal welfare Share of livestock units (LU) covered by supported actions to improve animal welfare	SO9	%	1.12 %	1.12 %	49.67 %	49.67 %	%	%	49.67 %
R.44 Numerator: Number of livestock units for which a related payment was made		LU	27,400 LU	27,400 LU	1,214,400 LU	1,214,400 LU	LU	LU	1,214,400 LU

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
R.44 Denominator: Total number of livestock units		2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU

2.3.2 Planned interventions and outputs with a direct and significant link to result indicators

See the table in SFC2021 application

2.3.3 Consistency with and contribution to the Union targets for 2030 set out in the Farm to Fork Strategy and the EU Biodiversity for 2030

Amint azt a Stratégiai állásfoglalásban is rögzítettük: a magyar KAP Stratégiai Terv érdemben járul hozzá az Európai Zöld Megállapodás célkitűzéseinek megvalósulásához.

Az alábbiakban a Termőföldtől az Asztalig (F2F) Stratégia, valamint a Biodiverzitás Stratégia mezőgazdaságot és élelmiszeripart érintő célértékeit tekintjük át, és mutatjuk be Tervünk hozzájárulását ezek teljesüléséhez.

F2F célkitűzés: A tápanyagveszteség csökkentése 50 százalékkal, miközben a talaj termékenysége nem romlik

Magyarországon a talajvédő termőföldhasználat alapelvárásait *a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény* szabályozza, mely a talajok általános védelmén túl kiterjed az erózió elleni védekezésre, a talajok szervesanyag-tartalmának megőrzésére, illetve a szikes és savanyú talajok művelésére és a környezetkímélő tápanyag-gazdálkodásra, valamint a talaj túlzott tömörödésének megelőzősére és megszüntetésére, ezáltal vízgazdálkodásának javítására. *A talajvédelmi terv készítésének részletes szabályairól szóló 90/2008. (VII. 18.) FVM rendelet* határozza meg a fenti törvénnyel összhangban, hogy mely tevékenységekhez kell talajvédelmi tervet készíteni (pl. öntözés, hígtrágya, szennyvíz és szennyvíziszap mezőgazdasági felhasználása, erózió elleni műszaki talajvédelmi beavatkozások megvalósítása stb).

KAP Stratégiai Tervünkben a kondicionalitáson belül az **5., 6. és 7. számú GAEC előírás** vonatkozik a talajok védelmére. Ezek az előírások egyrészről a talajromlás és a talajerózió kockázatát hivatottak csökkenteni, másrészről a talajpotenciál megőrzését szolgálják összhangban *a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvénnyel.* Az **agro-ökológiai program** (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16) választható előírásai közül a téli talajtakarás, a forgatás nélküli talajművelés, a talajkondicionálók, nitrogén-inhibitorok, mikrobiológiai készítmények alkalmazása, az ültetvények sorközének takarása, a terménydiverzifikáció, valamint a magasabb arányú nem termelő terület fenntartása (pl. parlag, nitrogénmegkötő növények telepítése, másodvetésű zöldtrágya növények termesztése) betartása segíti elő a talajpotenciál megőrzését és javítását, a talajszerkezet és a talaj biodiverzitásának védelmét és javítását, a talajok tápanyag- és vízmegtartó képességének növelését, valamint az erózió elleni védelmet. Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG, beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható tápanyag-gazdálkodásra (talajvizsgálaton alapuló tápanyag-gazdálkodási terv készítése, nitrogén hatóanyag kijuttatás korlátozása), a talajvédő gazdálkodásra (forgatás nélküli talajművelés, erózióvédelmi intézkedések, talajvédő vetésszerkezet stb.), és ezen felül terület specifikus előíráscsomagok kerültek összeállításra az erózió-, a belvíz-, illetve az aszályérzékeny területekre. Míg az erózió elleni előíráscsomagnak a talajerózióból és/vagy felszíni lefolyásból származó hordalék- és szennyezőanyag terhelés csökkentése az elsődleges célja, addig a belvíz-érzékeny területeken a vízvisszatartás, az aszály-érzékeny területeken pedig a vízmegtartó talajművelés az támogatott jó gyakorlat. Az **ökológiai gazdálkodás támogatása** (beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70) a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a mezőgazdasági terület bruttó tápanyagmérlegének javításához, a talajzsarolás csökkentéséhez, valamint a talajok szervesanyag-készletének helyreállításához. Ezek az előírások mind túlmutatnak a fent részletezett alapkövetelményeken, ezáltal hozzájárulnak a F2F célkitűzés megvalósulásához.

F2F és Biodiverzitás Stratégia célkitűzés: Az EU mezőgazdasági területének 25 százalékán ökológiai gazdálkodást folytassanak

Magyarországon az ökológiai gazdálkodás támogatását a Biodiverzitás Stratégia és a Termőföldtől az Asztalig Stratégia célkitűzéseinek tükrében kiemelt jelentőségűnek tekintjük. Ezzel arányos forrásallokációt, illetve megemelt fajlagos támogatási szintet biztosítunk mind az átállás, mind a fenntartás időszakára.

A már a korábbi vidékfejlesztési programokban is jelenlévő **ökológiai gazdálkodás támogatásának** (ÖKO, beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70) **folytatása és a támogatások folyamatosságának biztosítása kiemelt cél** nemzeti szakpolitikai dimenzióban is, mivel az ökológiai gazdálkodás jelentős környezeti hozzáadott értékű gazdálkodási forma, ami jelentős mennyiségű területen és jelentős forrással járul hozzá a környezeti- és klímatörekvéseinkhez. 2022-től megemelt egységköltséggel, 3 éves kötelezettségvállalási időszakkal hirdettük meg – a VP szabályrendszere szerinti – az új ÖKO felhívást, melyet 2025-től újabb – a Stratégiai Terv szabályrendszere szerinti – ÖKO felhívás követ majd. Tehát 2022-ben még: 1305/2013/EU rendelet 28. cikke (Agrár-környezetvédelemi és éghajlattal kapcsolatos műveletek), illetve a 29. cikke (Ökológiai gazdálkodás), míg 2023-tól determináljuk a KAP Stratégiai Terv rendelet 70. cikke alá (Környezet- és éghajlatvédelmi és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások). A 2025. évi új ÖKO indítása lehetőséget ad, hogy az időközben felmerülő újabb szükségleteknek és/vagy problémákat még hatékonyabban kezelő előíráscsomagokat dolgozzunk ki.

Amint arra az IFOAM nemzetközi ökogazdálkodási szervezet is rámutatott kiadványában (link: https://www.organicseurope.bio/content/uploads/2021/11/IFOAMEU_policy_CAP_externalbriefing_17112021.pdf?dd), Magyarországon **komoly hangsúlyt fektettünk a KAP stratégia tervezés során, hogy a vele párhuzamosan készülő, nemzeti Ökológiai Cselekvési Tervvel (ÖCST) a lehető legerősebb szinergiát alakítsuk ki**. A két programot gondozó stáb szoros együttműködésben dolgozott az elmúlt egy évben.

A Cselekvési Terv legfontosabb célkitűzése, hogy **2027-ig megduplázza a hazai ökológiai művelés alá vont területek méretét, elérve ezzel a 10 százalékos ökoterületarányt,** jelentősen hozzájárulva ezzel az ambiciózus uniós célszám eléréséhez. A Cselekvési Terv intézkedéseinek megvalósításához szükséges forrás jelentős része a hazai KAP Stratégiai Tervbe beépíthető. A magyar **KAP Stratégiai Terv számos ponton segíteni fogja tehát az intézkedéseket:**

- Az Agrárminisztérium rendszeres szakmai egyeztetéseket tart az érintett ágazati szervezetekkel (Vetőmag Szövetég és Terméktanács, Gabonatermesztők Országos Szövetsége, FruitVeB, Baromfi Termék Tanács, Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács, Vágóállat és Hús Szakmaközi Szervezet és Terméktanács, Felelős Élelmiszergyártók Szövetsége stb.) és az Agrárminisztérium Irányító Hatóságával a **KAP felhívások öko célértékekkel való összehangolása és a sikeres ökológiai átállási** arány megvalósítása érdekében 2022-től.
- Az Agrárminisztérium a mezőgazdasági termékekre és élelmiszerekre vonatkozó minőségrendszerek és az önkéntes mezőgazdaságitermék-tanúsító rendszerek nemzeti elismeréséről szóló 26/2018. (X. 1.) AM rendelet szerint – a KMÉ védjegyrendszer részeként – **elismer egy ÖKO-KMÉ védjegyet 2023-ig,** amely – a már létező minőségrendszereket tovább erősítve – ösztönzi a teljes átállást és a bio termékek közül kiemeli a magasabb minőséget (nemzetközi példák: osztrák AMA Biosiegel, német Bio-Siegel mintájára).
- Az Agárminisztérium **kiemelten ösztönzi** (pl. jelentős pályázati plusz pontokkal) az innovációra különösen fogékony gazdálkodói kört, a fiatal gazdákat továbbá a friss zöldség és gyümölcs termelőket az **ökológiai termék-előállításra**, illetve a kisebb létszámú **ökológiai állattartó telepek átállítását** segítő takarmány-integrációk kialakulását (pl. tej, sertés, tojás és húshasznú baromfi és kiskérődző vonalon) 2023-tól.
- Az Agrárminisztérium megbízásából, a NAK kiadásában **ágazat-specifikus technológiai útmutatók és tájékoztatók** készülnek 2022-től a gazdálkodók számára, melyek elősegítik a sikeres ökológiai átállást, az ökológiai állattartás, tápanyag-utánpótlás gyakorlatának elsajátítását, a tanúsított termék-előállítást, valamint tudatosítják az ökológiai gazdálkodás hozzájárulását a

klíma-, biodiverzitás- és egészségvédelmi célokhoz.

- Az Agrárminisztérium a KAP vonatkozó felhívásai (pl. élelmiszerfeldolgozási beruházások felhívásai) által **20 százalékkal megnöveli az ökotermék-integrációban részt vevő termelők számát** 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium **pontosítja a REL együttműködésekkel kapcsolatos követelményeket** és a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével támogatja az **ökológiai rövid ellátási láncok létrehozását**, különös tekintettel az ökogazda-molnár-pék együttműködések és a közösség által támogatott ökológiai mezőgazdasági rendszerek (AMAP rendszerek) létrehozási és működtetési költségeit 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével ösztönzi az **ökológiai állati eredetű termék-előállítást** (pl. tejtermékek, méz, hal, hús, tojás), különös tekintettel az **öko gyepterületekhez köthető állattartás ökológiai minősítésére** (pl. istálló fejlesztések, öko állatállomány átállásával járó állatbeszerzési költségek támogatása) és a kiskérődzőkben rejlő potenciál kiaknázására 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével ösztönzi a **tanúsított öko élelmiszer-előállítást végző feldolgozó üzemek számának megduplázódását** 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium támogatja a **tanúsított ökotermék-előállítók egyéb minőségirányítási rendszerekhez** (IFS, BRC GLOBALG.A.P. stb.) való csatlakozását, legalább a minőségirányítási rendszerekhez való csatlakozás KAP felhíváshoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével 2023-tól.
- Az Agrárminisztérium pályázati keretet biztosít a tanúsított ökoterméket előállító üzemek **fenntartható csomagolástechnikai és logisztikai fejlesztéseihez** és beruházásaihoz az uniós Körforgásos Gazdasági Akciótervvel összhangban, legalább a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével 2023-tól.
- Az Agrárminisztérium a hazai agrármarketing keret 15 százalékát fordítja **ökológiai termékek promóciójára**, amit a KAP-pal összefüggő tájékoztatási kötelezettségeire vonatkozó pályázatok és egyéb hazai kiírású pályázati keretek révén valósít meg 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium támogatja az **ökológiai tanúsítás és a KMÉ védjegyrendszer részeként létrejövő ÖKO-KMÉ védjegy megszerzését és népszerűsítését** a minőségrendszerekhez való csatlakozás és a minőségrendszerek promóciója KAP felhívásokhoz tartozó keretösszegek ökoterület-arányos részével.

Biodiverzitás Stratégia célkitűzés: A tagállamok mezőgazdasági területének 10 százalékát magas biodiverzitású tájelemek borítsák

Magyarországon a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény általánosságban kimondja, hogy **a vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani**, továbbá hogy a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni, valamint biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét is. Meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról

KAP Stratégiai Tervünkben a Natura 2000 területekre vonatkozó **3. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmény** és a **4. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmény** *az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet*, illetve a *NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet* előírásaiban jelenik meg. Az jogszabályi előírások a Natura 2000 területek általános védelmét (pl. engedélyköteles tevékenységek), illetve gyepterületek esetében az azok megőrzését szolgáló minimális földhasználati előírásokat fedik le. A kondicionalitás előírásai közül a **1. számú GAEC előírás**

(állandó gyepek védelme), a **2**. **számú GAEC előírás** (vizes élőhelyek és lápok védelme), a **8. számú GAEC előírás** (nem termelő elemek fenntartása, tájképi elemek védelme és fészkelési időszakra vonatkozó korlátozások), valamint a **9. számú GAEC előírás** (Natura 2000 érzékeny gyepek feltörési tilalma) járul hozzá a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek fenntartásához és sokszínűségének növeléséhez, ezáltal segítik a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását. Az **agro-ökológiai program** (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16) választható előírásai közül az állandó gyepek gazdaság szintű megőrzése, az emelt szintű, **10 százalékos nem termelő elem fenntartási arány**, a táblaméret maximalizálása, a méhekre veszélyes növényvédőszerek korlátozása, az ökológiai növényvédelemben engedélyezett ágensek használata, illetve az ültetvény talajtakarás, sorközgyepesítés választása gyakorlatok is hozzájárulnak a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek fenntartásához és sokszínűségének növeléséhez, a túlzott növényvédőszer-használat csökkentéséhez, ezáltal segítik a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását. Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG, beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70) előíráscsomagjai közül nyolc kifejezetten a mezőgazdasági művelés alatt álló gyep- és szántóterületekhez kötődő közösségi jelentőségű fajok megőrzését célozza fajspecifikus előírásokkal a Magas Természeti Értékű Területeken. Mindemellett a többi előíráscsomag is tartalmaz olyan előírásokat, melyek hozzájárulhatnak a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek és fajok védelméhez, ezáltal elősegítve a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását is. A **Natura 2000 gyep- illetve erdőterületek kompenzációs kifizetései** (beavatkozások kódjai: RD23_G06_NAG_72, RD34_F01_NAF_72) az ezekre a területekre vonatkozó speciális földhasználati előírások következtében keletkezett többletköltség és bevételkiesés kompenzációját szolgálja, mely intézkedés hozzájárul a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javításához. Az **agro-ökológiai nem termelő beruházások** és az azok fenntartását szolgáló **agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés** (beavatkozások kódja: RD21_G04_LCI_73, RD22_G05_LCP_70) a jelenleg a gazdaságosság határán művelt szántóterületek földhasználat váltását hivatott előmozdítani többek közt a biodiverzitás szempontjából fontos élőhelytípusok létrehozásának céljával, úgymint pl. biodiverzitás védelmi tartós zöldugar (méhlegelő), füves cserjesávok, fajgazdag gyepek, mezővédő erdősávok, fás legelők, vizes élőhelyek, illetve gyepes vízvédelmi sávok. Az így létrejövő és megfelelő előírások mentén fenntartott élőhelyek hozzájárulnak a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javításához. Az **erdőgazdálkodás környezeti vagy klíma célú többéves kötelezettségvállalásainak fenntartási támogatása** (EKV, beavatkozás kódja: RD35_F02_FEC_70) intézkedés az erdészeti hatóság által erdőtervben meghatározott kötelezettségeken túlmutató erdő-környezetvédelmi vállalásokkal (folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódra történő átállás, folyamatos javított felújítás, intenzíven terjedő idegenhonos fa és cserjefajok visszaszorítása, tisztások visszaalakítása, az erdőállományok kézimunka igényes ápolása, illetve a természetkímélő anyagmozgatás) hozzájárul a meglévő erdők természetességi állapotának javításához a Natura 2000 erdőterületeken is. Az **erdők klíma és környezeti teljesítményének javító beruházások** az erdőszerkezet átalakításával, az elegyesség növelésével hozzájárulnak a meglévő erdők természetességi állapotának javításához a Natura 2000 erdőterületeken is az érintett erdőrészletre vonatkozó hatóság által jóváhagyott erdőterv alapján. (beavatkozás kódja: RD41_F08_INN_73)

F2F célkitűzés: A növényvédőszerek használatának, valamint kifejezetten a kockázatos növényvédőszerek használatának csökkentése 50 százalékkal

Magyarországon a növényvédő szerek használatára vonatkozó hazai előírásokat elsősorban az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény, illetve a növényvédelmi tevékenységről szóló 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet tartalmazza. Ezek az előírások egyúttal megfelelnek a kondicionalitáson belül a **7. és 8. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelményeknek** (növényvédő szerek forgalomba hozatala, illetve fenntartható használata) is.

KAP Stratégiai Tervünkben az **agro-ökológiai program** (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16) fenti szabályozásokon túlmutató választható előírásai közül több is kapcsolódik a fenntartható növényvédőszer-használathoz, mint pl. a méhekre kifejezetten vagy mérsékelten veszélyes, illetve kockázatos növényvédőszerek használatának korlátozása, illetve az ökológiai gazdálkodásban

engedélyezett biológiai ágensek alkalmazásának ösztönzése. A nem termelő elemek fenntartása segíti a hasznos élő szervezeteket, melyek részét képezik az integrált növényvédelemnek. Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG, beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható növényvédőszer-használatra (a felhasználható növényvédőszer hatóanyagok korlátozása), illetve az integrált növényvédelmi megoldások alkalmazására (növényvédelmi előrejelzés alkalmazása, hasznos élő szervezetek segítése). Az **ökológiai gazdálkodás támogatása** (beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70) a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a mezőgazdasági eredetű peszticid szennyezés csökkentéséhez. Ezek az előírások mind túlmutatnak a fent részletezett alapkövetelményeken. A **mezőgazdasági üzemek fenntartható és digitális fejlesztése**, valamint **a zöldség-gyümölcs ágazati** beavatkozások közül az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések mind lehetőséget adnak olyan beruházások támogatására, amelyek hatékonyan csökkenthetik a mezőgazdasági termelők növényvédőszer felhasználását (beavatkozások kódja: SC18_G02_FVL_47, RD01_E01_FRM_73, RD02_D01_FRM_73).

F2F célkitűzés: A forgalomba hozott antimikrobiális készítmények mennyiségének csökkentése 50 százalékkal

A mezőgazdasági haszonállatok tartása az utóbbi évtizedekben jelentősen megváltozott. Továbbá a fogyasztók részéről az egészséges élelmiszerek felhasználásán túl a fenntarthatóság és az állatok jóléte is előtérbe került.

KAP Stratégiai Tervünkben a támogatási körbe vont **megelőző egészségügyi intézkedések, kezelések az állatállományok általános egészségi és higiéniai állapotának javulásához** vezetnek. Ez csökkenti a megbetegedések számát, ezáltal a gyógykezelések, köztük az antimikrobiális szerek, antibiotikumok adásának szükségességét. Így mérséklődik annak kockázata, hogy antibiotikum rezisztens patogén baktériumtörzsek alakuljanak ki, és terjedjenek el a hazai állományokban. 2022. január 28-tól minden tagállamban közvetlenül alkalmazandó új Uniós szabályozás kerül bevezetésre. Az állatgyógyászati készítményekről szóló 2019/6/EU, továbbá a gyógyszeres takarmányokra irányadó 2019/4/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletek kiemelten kezelik az AMR témakörét, és számos intézkedést és szigorítást tartalmaznak a felelős antibiotikum-használat elősegítésére az állategészségügyben, amire természetesen a KAP-beavatkozásaink kialakításakor is figyelemmel voltunk. (beavatkozás kódok: RD29_G12_AWR_70, RD30_G12_AWC_70, RD31_G12_AWS_70, RD32_G12_AWP_70, RD33_G15_AWB_70)

A nemzetközi irányvonalakkal összhangban 2018 áprilisában **nemzeti állategészségügyi intézkedési terv került kidolgozásra az AMR csökkentésére**, mely többek között célul tűzte ki a 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet módosítását is. A 2021. augusztusban bevezetett új hazai rendelkezések az antibiotikum felhasználás csökkentését és a körültekintő, felelős antibiotikum felhasználást segítik, az állat- és közegészségügy közös védelmének szem előtt tartásával, összhangban a nemzeti szakmapolitikai törekvésekkel. A legfontosabb változások közé tartozik, hogy: (i) antibiotikumot kizárólag vényen írhat fel állatorvos (megrendelő nem alkalmazható), legfeljebb hétnapos kezelésre elegendő mennyiségben; (ii) a humánegészségügyi szempontból ún. kritikusan fontos hatóanyagok megelőző célú alkalmazása tilos, terápiás célra kizárólag rezisztencia vizsgálat elvégzését követően használhatóak; (iii) 2022 januárjától az antibiotikum-felhasználást a jelenleginél bővebb adattartalmú gyógykezelési naplóban kell rögzíteni, s elindul a Nébih online rendszerében történő adatszolgáltatás.

Az élelmiszerlánc-felügyeleti szervek, hatóságok a célzott ellenőrzésekkel, az antimikrobiális készítmények engedélyeinek felülvizsgálatával, a szakmai szervezetekkel való intenzív kapcsolattartással, a vonatkozó nemzetközi feladatok ellátásával, valamint útmutatók kiadásával, képzésekkel járulnak hozzá a felelős antibiotikum-alkalmazáshoz.

2.1.SO7 Attract and sustain young farmers and other new farmers and facilitate sustainable business development in rural areas

2.1.SO7.1 Summary of the SWOT Analysis

2.1.SO7.1.1 Strengths

E.1. Fiatal, mezőgazdasági szakképzettséggel rendelkező gazdaságvezetők számának és arányának növekedése

E.2. Agrárgépész szakma népszerűségének növekedése

E.3. Működő mezőgazdasági mikrovállalkozások számának növekedése

E.4. Pályaorientációs kezdeményezések (AGRYA – Fiatal Gazdák Szövetsége, Nemzeti Agrárgazdasági Kamara) és sikeres iskolai nyílt napok

E.5. Fiatal gazdálkodók nyitottsága a digitális eszközök használata, valamint az új, környezetvédelmet is jobban szem előtt tartó megoldások iránt [CCO/1.4]

E.6. A gazdálkodók a tudásközvetítésben nagy szerepet tulajdonítanak a velük szoros, személyes kapcsolatban állóknak (véleményvezér gazdák, szaktanácsadók, falugazdászok, könyvelők)

E.7. A fiatal gazdálkodókat, ágazati szereplőket érintő tájékoztatási szolgáltatások fejlettek

E.8. A fiatal gazdálkodók érdekképviselete létezik

E.9. Startupsegítő tevékenység az agrárágazatban

E.10 Létezik egyszerű hitelfelvételi mód (Agrár Széchenyi Kártya) a fiatal gazdák számára

E.11. Mezőgazdasági generációs megújulást rendszerszemléletben kezelő szakpolitikai stratégia és jogalkotás

2.1.SO7.1.2 Weaknesses

Gy.1. Fiatal gazdálkodók mezőgazdasági szakképzettségének és farmmenedzsment-ismereteinek alacsony szintje az uniós átlaghoz képest [SO2/5.1] [SO7/2.1] [SO9/6.1] [CCO/1.1] [CCO/1.2]

Gy.2. Információ- és tudáshiány, valamint a tapasztalatcsere/-megosztás hiánya a gazdálkodással és a gazdaságátadással kapcsolatban [SO7/2.1] [CCO/1.2] [CCO/1.6] [CCO/2.2]

Gy.3. Középfokú agrárszakképzésben csökkenő tanulói létszám, nagy lemorzsolódás, gyakori évfolyamismétlés [SO7/2.2]

Gy.4. Képzés és továbbképzés hiányos, infrastruktúrája elavult mind a közép-, mind a felsőfokú oktatásban [SO2/5.5] [SO3/1.2] [SO7/2.1] [CCO/2.1]

Gy.5. Mezőgazdasági friss diplomások közel harmada más ágazatban helyezkedik el. [SO7/1.1] [SO7/2.2]

Gy.6. Agrárvállalkozások alacsony aktivitása a duális képzésben [SO7/2.2] [CCO/1.9

Gy.7. Pályaorientációs eszközök nagy része nem hatékony [SO7/2.2]

Gy.8. Az idősebb generáció üzemátadási hajlandósága alacsony [SO7/1.2]

Gy.9. A generációk közötti együttműködés alacsony szintű [SO7/1.2]

Gy.10. A speciális, fiatal gazdálkodókat megcélzó elemek hiánya a szaktanácsadási rendszerben [SO7/2.1] [CCO/1.6] [CCO/1.8]

Gy.11. A munkaerő megbecsültsége a mezőgazdaságban alacsony [SO7/2.2]

Gy.12. Szakképzett és betanított munkaerő hiánya [SO2/5.4] [CCO/3.1]

Gy.14. Földhöz jutás lehetősége általában véve is, de a fiatalok esetében különösen szűkös [SO7/1.3]

Gy.14. Új vállalkozást indító fiatal mezőgazdasági termelők beruházásaihoz a hitelhez jutás nehezebb, különösen az állattenyésztésben [SO1/1.2] [SO7/1.4]

Gy.15. Vállalkozások indításának és gazdaságok átadás-átvételének adminisztrációs és pénzügyi terhei magasak [SO7/1.4], [SO7/1.5] [SO7/3.1]

Gy.16. Diverzifikált tevékenységszerkezetű gazdaságok száma és aránya csökken [SO7/3.2]

Gy.17. A magánerdőgazdálkodás gazdálkodási struktúrája elaprózott

2.1.SO7.1.3 Opportunities

L.1. Mezőgazdasági pálya presztízsének növelése [SO7/2.2]
L.2. Digitalizáció térnyerésével párhuzamosan vonzóbbá válhat az agrárpálya a fiatalok számára [SO7/2.2]
L.3. Agrárvállalkozások nagyobb szerepvállalása az utánpótlás-nevelésben [SO7/2.2]
L.4. Vertikális és horizontális együttműködések térnyerése [SO3/1.1] [SO3/1.2]
L.5. Új, diverzifikált szolgáltatások és termékek iránti fogyasztói igény megjelenése a vidéki térségekben és határainkon túl [SO7/3.1] [SO7/3.2]
L.6. A fiatal mezőgazdasági termelők bevételeinek emelkedése a hozzáadott érték növelése által [SO2/1.3]
L.7. Szakmai potenciál a magánerdészeti vállalkozások hálózatának bővítéséhez [SO7/3.3]
L.8. Bővülő bölcsődei, óvodai férőhely-kapacitás és alapszolgáltatások a vidéki térségekben [SO8/4.1]
L.9. A fiatalok nyitottabb világszemlélete, nyelvtudása megalapozza a külföldi piacra jutás lehetőségét, a nemzetközi kitekintést, valamint a legfrissebb szakmai információk áramlását
L.10. A fiatalok gyorsabb alkalmazkodási képessége a gazdálkodási környezet változásaihoz
L.11. Ökológiai gazdálkodás népszerűségének növekedése a fiatal gazdák körében.

2.1.SO7.1.4 Threats

F.1. Gazdaságilag aktív korú népesség számának csökkenése [SO8/1.2] [SO8/1.3]
F.2. Fiatal vidéki népesség elvándorlása [SO7/1.1] [SO7/2.2] [SO8/1.2] [SO8/1.3]
F.3. Más ágazatok munkaerő-elszívó hatásának erősödése [SO7/1.1] [SO7/2.2]
F.4. Földárak további emelkedése gátolja a földhöz jutást [SO7/1.3]
F.5. Fejletlen vagy gyengén szervezett értékesítési csatornák [SO3/1.1] [SO3/1.3] [SO3/1.4]
F.6. Más ágazatokhoz viszonyítva alacsony munkajövedelem a mezőgazdaságban [SO1/1.1] [SO8/1.5]
F.7. Szolgáltatási szektor és infrastruktúra fejletlensége az aprófalvas vidéki területeken [SO7/3.1] [SO8/3.1] [SO8/4.1]
F.8. Gazdálkodók kedvezőtlen korszerkezete (különösen a baromfiágazatban, a szőlő- és bortermelésben, a gyümölcs- és szántóföldi növénytermesztésben) [SO7/1.1]
F.9. Az újonnan regisztrált mezőgazdasági vállalkozások száma évről évre csökken [SO7/1.1] [SO7/3.1]

2.1.SO7.1.5 Other comments

Nem releváns.

2.1.SO7.2 Identification of needs

Code	Title	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Need is addressed in Cap Strategic Plan
7.1.1	Mezőgazdasági és erdőgazdálkodási vállalkozások indításának ösztönzése a fiatalok körében	1	Yes
7.1.2	Generációk közötti együttműködések támogatása	2	Yes
7.1.3	Fiatal gazdák földhöz jutásának könnyítése	2	No
7.1.4	Fiatal gazdák hitelhez jutásának könnyítése	2	Partially
7.1.5	Agrárvállalkozások generációk közötti átadás-átvétele adminisztratív terheinek csökkentése	2	No
7.2.1	Gazdaságindításhoz szükséges komplex vállalkozói ismeretek nyújtása	1	Yes
7.2.2	A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal	1	Yes

	generációk számára		
7.3.1	Induló mezőgazdasági vállalkozások támogatása a fiatal gazda kategórián kívüliek számára	1	Yes
7.3.2	On-farm/off-farm diverzifikáció segítése, több lábon álló vidéki vállalkozások kialakítása céljából	2	Yes
8.1.1	Vidéken élő nők foglalkoztatási rátájának növelése	1	Partially
8.1.5	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Yes
8.6.1	Erdei haszonvételek körének és hozzáadott értékének növelése, jövedelmezőség javítása	3	Yes
CCO.1.2	Gazdálkodók ismereteinek bővítése	1	Yes
CCO.1.6	Tudásátadás a mezőgazdasági és erdőgazdasági generációváltás gyorsítása érdekében	2	Yes
CCO.1.9	Agrárvállalkozók duális képzésben, fogadó félként való részvételének ösztönzése	2	Yes
CCO.2.1	Közép- és felsőfokú agrároktatási intézmények felkészültségének és eszközparkjának fejlesztése	2	No
CCO.3.1	A munkaerő képzettségi szintjének növelése, az innovatív technológiák alkalmazása érdekében	1	Yes

Other comments related to needs assessment.

Nem releváns

2.1.SO7.4 Intervention logic

Form of Intervention	Type of Intervention	Intervention Code (MS) - Name	Common Output Indicator
DPdecoupled	CIS-YF(30) - Complementary income support for young farmers	DP03_B01_YFS_16 - Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás	O.6. Number of hectares benefitting from complementary income support for young farmers
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	RD09a_B05_SML_73 - Mezőgazdasági kisüzemek fenntartható fejlesztése	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	RD09b_R14_OGR_73 - Díszkertészeti ágazat kisvállalkozásainak támogatása	O.24. Number of supported off-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	RD11_B07_DVF_73 - Mezőgazdasági termelők tevékenységének diverzifikációja	O.24. Number of supported off-farm productive investment operations or units
RD	INSTAL(75) - Setting up of young farmers and new farmers and rural business start-up	RD05_B01_YFS_75 - Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával	O.25. Number of young farmers receiving setting-up support
RD	INSTAL(75) - Setting up of young farmers and new farmers and rural business start-up	RD06_B02_YFY_75 - Generációs megújulás gazdaságátvevő támogatásával	O.27. Number of rural businesses receiving support for start up
RD	INSTAL(75) - Setting up of young farmers and new farmers and rural business start-up	RD08_B04_BIS_75 - Generációs megújulás induló vidéki és fiatal erdőgazdálkodó vállalkozók támogatásával	O.27. Number of rural businesses receiving support for start up
RD	COOP(77) - Cooperation	RD07_B03_YFO_77 - Generációs megújulás, gazdaságátadási együttműködés	O.30. Number of supported operations or units for generational renewal (excluding setting-up support)

Overview

7.1. Főszükséglet: Fiatalok gazdálkodói tevékenység indításának megkönnyítése

A helyzetfeltárás rámutat arra, hogy a fiatalok gazdálkodási tevékenységét számos tényező hátráltatja, amelyek közül legfontosabb a vállalkozás indításához szükséges tőke hiánya. A fiatal termelők megfelelő gazdálkodói előélet hiányában nehezen jutnak hozzá kedvezményes hitelekhez. A földárak és bérleti díjak folyamatos növekedése, valamint az alacsony termőföld kínálat miatt a fiatalok földhöz jutása jelentős akadályokba ütközik. A generációváltás fontos akadálya továbbá a nemzedékek közötti együttműködés hiánya, valamint a gazdaság átadásának folyamatát megnehezítő bonyolult és hosszadalmas adminisztráció és annak magas költségei.

7.1.1 szükséglet: Mezőgazdasági és erdőgazdálkodási vállalkozások indításának ösztönzése a fiatalok körében, ezáltal a gazdálkodók átlagéletkorának csökkentése

A mezőgazdasági és erdőgazdálkodási vállalkozások indításának ösztönzése a fiatalok körében hozzájárul a gazdálkodók átlagéletkorának csökkentéséhez. A mezőgazdasági generációs megújulást segíthetjük azáltal, hogy a fiatal mezőgazdasági termelők számára kiegészítő jövedelemtámogatást (DP03_B01_YFS_16), vagy a vállalkozásuk indításához tőketámogatást (RD05_B01_YFS_75) nyújtunk, továbbá segíthetjük magát a gazdaságátadás folyamatát azáltal, ha a fiatalabb termelőket támogatjuk abban, hogy az idősebb, a gazdálkodással felhagyni kívánó termelőtől átvegyék és tovább működtessék a gazdaságot (RD06_B02_YFY_75). A generációk közötti együttműködések ösztönzésével (RD07_B03_YFO_77) az idős gazdálkodók tervezett gazdaságátadását segíthetjük.
Tervezett beavatkozások:
·Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás DP03_B01_YFS_16 (ismétlődés: SO1, SO8)
·Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával RD05_B01_YFS_75 (ismétlődés: SO8)
·Generációs megújulás gazdaságátvevő támogatásával RD06_B02_YFY_75 (ismétlődés: SO8)
·Generációs megújulás, gazdaságátadási együttműködés RD07_B03_YFO_77 (ismétlődés: SO8)

7.1.2. szükséglet: Generációk közötti együttműködések támogatása

A fiatal gazdák indulását megkönnyíti, ha együtt tudnak működni a gazdaság átadójával. Cél a gazdaságátadás ösztönzése, a sikeres utódlási szakaszokon alapuló családi gazdaságok társadalmi és gazdasági fenntarthatóságának elősegítése, amelyet egyrészt a gazdaságátadás tudatos tervezési folyamatának segítése (RD07_B03_YFO_77), másrészt a fiatalabb, gazdálkodni kívánó termelők támogatása (RD06_B02_YFY_75) révén érhetünk el.
Tervezett beavatkozások:

·Generációs megújulás gazdaságátvevő támogatásával RD06_B02_YFY_75 (ismétlődés: SO8)
·Generációs megújulás, gazdaságátadási együttműködés RD07_B03_YFO_77 (ismétlődés: SO8)
·Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása RD47_R06_QSJ_77 (ismétlődés: SO3; SO4, SO6; SO8; SO9)
·Vidékfejlesztési együttműködés a Rövid Ellátási Láncok fejlesztéséért RD49_R09_SCC_77 (ismétlődés: SO3; SO4, SO6)

7.1.3. szükséglet: Fiatal gazdák földhöz jutásának könnyítése
A fiatal gazdák indulásához a legfontosabb feltétel, hogy legyen számukra elérhető földterület, amelyen a gazdálkodást el tudják kezdeni. A földhöz jutás adminisztratív eszközökkel könnyíthető, illetve a földpiac függvénye, nem a KAP ST kompetenciája, ugyanakkor a célhoz közvetetten hozzájárul a fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatása (RD06_B02_YFY_75), vagy éppen a gazdaságátvevő támogatása annak érdekében, hogy egy gazdálkodását felhagyni kívánó idősebb termelőtől átvegye a gazdaságot, földterületet és tovább működtesse azt (RD06_B02_YFY_75). A gazdaságátadási folyamatban a generációk közötti együttműködések segítése (YFO_77) szintén segíti a cél

megvalósulását.

Tervezett beavatkozások:

·Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával RD05_B01_YFS_75 (ismétlődés: SO8)

·Generációs megújulás gazdaságátvevő támogatásával RD06_B02_YFY_75 (ismétlődés: SO8)

·Generációs megújulás, gazdaságátadási együttműködés RD07_B03_YFO_77 (ismétlődés: SO8)

·KAP-on kívüli tevékenység

7.1.4. szükséglet: Fiatal gazdák hitelhez jutásának könnyítése

A fiatal gazdák indulásához a megfelelő mennyiségben rendelkezésre álló tőke a legfontosabb feltétel, ezt jellemzően hitelből tudják megszerezni. A hitelhez jutás adminisztratív eszközökkel könnyíthető, illetve a pénzpiacok függvénye, nem a KAP ST kompetenciája, ugyanakkor a fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás (DP03_B01_YFS_16) javíthatja a fiatal termelők hitelképességét.

Tervezett beavatkozások:

·Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás DP03_B01_YFS_16 (ismétlődés: SO1, SO8)

·KAP-on kívüli tevékenység

7.1.5. szükséglet: Agrárvállalkozások generációk közötti átadás-átvétele adminisztratív terheinek és költségeinek csökkentése

Az agrárvállalkozások átadás-átvétele jelentős adminisztratív terhet és költségeket jelent a résztvevők számára. Az adminisztratív terhek csökkentése elsősorban az állami szervek feladata, a stratégiai terv ehhez csak hozzá tud járulni, egyrészt a gazdaságátvevő (RD06_B02_YFY_75) támogatása révén, másrészt a gazdaságátadás tervezési folyamat tanácsadással, mentorálással való segítése (RD07_B03_YFO_77) révén.

Tervezett beavatkozások:

·Generációs megújulás gazdaságátvevő támogatásával RD06_B02_YFY_75 (ismétlődés: SO8)

·Generációs megújulás, gazdaságátadási együttműködés RD07_B03_YFO_77 (ismétlődés: SO8)

·KAP-on kívüli tevékenység

7.2. Főszükséglet: A gazdálkodói tevékenység elkezdéséhez szükséges ismeretek hatékony átadása

A helyzetértékelés kiemeli, hogy a fiatal gazdálkodók mezőgazdasági szakképzettségének és farmmenedzsment-ismereteinek szintje az uniós átlaghoz képest alacsony, emellett a gazdálkodással és a gazdaságátadással kapcsolatban jellemző az információ- és tudáshiány, valamint a tapasztalatcsere/-megosztás hiánya.

7.2.1. szükséglet: Gazdaságindításhoz szükséges komplex vállalkozói ismeretek nyújtása

A gazdaságindításhoz komplex vállalkozói ismeretekre van szükség, melyet a fiatal termelők egyrészt képzések és bemutató üzemi programok (RD58_A01_TRA_78) révén, másrészt tájékoztatási (RD59_A02_INF_78) valamint tanácsadási szolgáltatások (RD60_A04_ADP_78) igénybevétele útján tudnak megszerezni.

·Generációs megújulás, gazdaságátadási együttműködés RD07_B03_YFO_77 (ismétlődés: SO8)

·Képzések és bemutatóüzemi programok RD58_A01_TRA_78 (ismétlődés: SO2; SO4; SO5; SO6; SO8; SO9; CCO)

·Tájékoztatási szolgáltatások RD59_A02_INF_78 (ismétlődés: SO2; SO3; SO5; SO6; SO9; CCO)

·Tanácsadási szolgáltatások RD60_A04_ADP_78 (ismétlődés: SO2; SO4; SO5; SO6; SO9; CCO)

7.2.2. szükséglet: A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal generációk számára

A mezőgazdasági pálya egyre kevésbé vonzó a fiatalok körében, még a mezőgazdasági szakoktatásban tanulók körében is jellemző a pályaelhagyás, ezért szükséges a gazdálkodás, a mezőgazdasággal kapcsolatos szakmák és a gazdálkodói életforma népszerűsítése, előnyeinek hangsúlyozása. Ehhez a komplex célhoz közvetve vagy közvetlenül hozzájárulnak a tudásátadást segítő beavatkozások (RD58_A01_TRA_78; RD59_A02_INF_78; RD60_A04_ADP_78), valamint a generációs megújulás, gazdaságátadási együttműködések támogatása (RD07_B03_YFO_77) is.

·Generációs megújulás, gazdaságátadási együttműködés RD07_B03_YFO_77 (ismétlődés: SO8)

·Képzések és bemutatóüzemi programok RD58_A01_TRA_78 (ismétlődés: SO2; SO4; SO5; SO6; SO8; SO9; CCO)

·Tájékoztatási szolgáltatások RD59_A02_INF_78 (ismétlődés: SO2; SO3; SO5; SO6; SO9; CCO)

·Tanácsadási szolgáltatások RD60_A04_ADP_78 (ismétlődés: SO2; SO4; SO5; SO6; SO9; CCO)

7.3. Főszükséglet: Vállalkozások indításának ösztönzése vidéki területeken

7.3.1. szükséglet: Induló mezőgazdasági vállalkozások támogatása a fiatal gazda kategórián kívüliek számára

Az ágazat hosszú távú fejlődése, a vidéki népesség helyben maradása miatt fontos, hogy a fiatal gazdák mellett a fiatal gazda kategórián kívüliek mezőgazdasági vállalkozásának indítását is támogassuk. Ezt a célt leginkább a gazdaságátvevő támogatása (RD05_B01_YFY_75) segíti, amely beavatkozás a fiatal gazda kategórián kívüliek számára is lehetőséget teremt arra, hogy a gazdálkodással felhagyni szándékozó gazdaságátadótól átvegyék a gazdaságot és a hozzá tartozó támogatási jogosultságokat, valamint a kötelezettségeket és ilyenformán mezőgazdasági vállalkozást indíthassanak. Ezen kívül a szükségletre választ ad a „Mezőgazdasági kisüzemek fenntarthatósági fejlesztése” (RD09a_B05_SML_73) beavatkozás, azáltal, hogy elősegíti a fejlődőképes kisméretű mezőgazdasági termelők jövedelemszerzését és gazdasági több lábon állását. A vidéki térségekben működő mezőgazdasági termelők és erdőgazdálkodók induló vagy már működő mezőgazdasághoz kapcsolódó, vagy ahhoz nem kapcsolódó tevékenységeinek beindítása és továbbfejlesztése (RD11_B07_DVF_73) szintén a hozzájárul a célhoz.

·Generációs megújulás gazdaságátvevő támogatásával RD06_B02_YFY_75 (ismétlődés: SO8)

·Mezőgazdasági kisüzemek fenntarthatósági fejlesztése RD09_B05_SML_73 (ismétlődés: SO4; SO8; SO9)

·Mezőgazdasági üzemen belüli tevékenység diverzifikáció támogatása RD10_B06_DVO_73 (ismétlődés: SO8)

·Mezőgazdasági üzemen kívüli tevékenység diverzifikáció támogatása RD11_B07_DVF_73 (ismétlődés: SO8)

7.3.2. szükséglet: On-farm/off-farm diverzifikáció segítése, több lábon álló vidéki vállalkozások kialakítása céljából

A vállalkozások több lábon állása a jövedelemszerző képességet javítja, ezáltal a vidéki területeken maradást segíti elő. A mezőgazdasághoz és a gazdaság erőforrásaihoz kapcsolódó on-farm és a gazdaságtól független, nem mezőgazdasági tevékenységeket érintő off-farm diverzifikációt a KAP Stratégiai Terv több intézkedése is támogatja, hozzájárulva a vidéken élő népesség helyben történő megélhetéséhez, a vidéki foglalkoztatás növeléséhez és a helyi gazdaság fejlődéséhez.

Tervezett beavatkozások:

·Generációs megújulás induló vidéki és fiatal erdőgazdálkodó vállalkozók támogatásával RD08_B04_BIS_75 (ismétlődés: SO8)

·Mezőgazdasági üzemen kívüli tevékenység diverzifikáció támogatása RD11_B07_DVF_73 (ismétlődés: SO8)
·Díszkertészeti ágazat kisvállalkozásainak támogatása fajlagos költsége RD09b_R14_OGR_73

7.3.3. szükséglet: Magánerdészetek alakítása az elaprózott magán erdőbirtokok összevonásával

A magánerdészetek indítása az induló vállalkozások egy formája, amely a birtok szerkezetet is javítja.
Tervezett beavatkozások:
·Generációs megújulás induló vidéki és fiatal erdőgazdálkodó vállalkozók támogatásával RD08_B04_BIS_75 (ismétlődés: SO8)

2.1.SO7.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective

Nem releváns.

2.1.SO7.6 Are you planning CAP contribution towards the Erasmus programme
: **No**
2.1.SO7.8 Selection of the result indicator(s)
Selection of the result indicator(s) for this specific objective

Result indicators [recommended Result indicators for this specific objective are fully displayed in bold]	**Target value**
R.9 CU PR - Farm modernisation Share of farmers receiving investment support to restructure and modernise, including to improve resource efficiency	3.20 %
R.36 CU PR - Generational renewal Number of young farmers benefitting from setting up with support from the CAP, including a gender breakdown	6,800.00
R.39 CU - Developing the rural economy Number of rural businesses including bio-economy businesses developed with CAP support	4,600.00

Justification of the targets and related milestones

SO7 – A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal mezőgazdasági termelők és egyéb új mezőgazdasági termelők számára és e termelők ágazatban tartása, valamint a fenntartható vállalkozásfejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben

Az egyes R indikátorok mérföldkő értékét, illetve a kapcsolódó beavatkozások hozzájárulásának értékét (éves bontásban) a csatolt táblázat tartalmazza, így ezek minden részletre kiterjedő ismertetésétől a szövegben eltekintünk.

R.36 PR - Generációs megújulás: KAP-támogatás segítségével vállalkozást indító fiatal mezőgazdasági termelők száma, nemek szerinti bontással együtt

Az R.36 indikátorhoz két beavatkozás járul hozzá, amelyek mindegyike érintett az SO7 célkitűzés vonatkozásában. Az indikátor célértékének 80%-át a „*DP03 Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás*” beavatkozás biztosítja azzal, hogy 5500 újonnan belépő fiatal mezőgazdasági termelő jut általa kiegészítő jövedelemtámogatáshoz. Az „*RD05 Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával*” beavatkozás kisebb, de korántsem elhanyagolható súllyal jelenik meg: 2 695 fiatal gazda elérését tervezik. Duplikációval is kell számolni, a fiatal gazdák egy része mindkét beavatkozásnak kedvezményezettje lesz; ennek kiszűrésével a tervek szerint az indikátor két év alatt, 2025-re eléri a 6 800 fős célértékének több, mint felét, majd további 3 év alatt teljesíti a 100%-át.
·A 2020. évi Agrárcenzus előzetes adatai szerint a gazdálkodók kétharmada nyugdíjkorhatár (65 év) feletti, míg a 40 év alatti üzemvezetők aránya 10 százalékra tehető (KSH, 2021)[1], ezért szükséges a mezőgazdasági és erdőgazdálkodási vállalkozások indításának ösztönzése a fiatalok körében, ezáltal a

gazdálkodók átlagéletkorának csökkentése (7.1.1.). E szükséglet kezelését mindkét beavatkozás megcélozza, így az időszak végére a 6800 fiatal (40 év alatti) gazdálkodó érdemben csökkenti majd az átlagéletkort.

·A 2020-as Agrárcenzus előzetes adatai alapján a fiatal gazdálkodók körében alacsonyabb a földtulajdon aránya, ők nagyobb arányban bérelnek földterületet, mint a 40 év felettiek. A generációváltás kérdéskörében indított 2019-es AKI kérdőíves felmérés szerint a megkérdezett gazdálkodók a generációváltás hátráltató tényezői közül az átadás-átvétel adminisztrációs terhei után a második legjelentősebb gátló tényezőnek a bővítéshez szükséges bérelhető vagy megvásárolható termőföld hiányát ítélték[2]. Ezért szükséges a fiatal gazdák földhöz jutásának könnyítése (7.1.3.); a *„RD05 Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával”* beavatkozás 2 695 fiatal mezőgazdasági termelő esetében járul hozzá e nehézség kezeléséhez.

·Az induló vállalkozások esetében legtöbbször a tőke- és fedezethiány, valamint a gazdálkodói múlt hiánya akadályozza a hitelfelvételt. Az árutermelő gazdálkodók körében 2019 őszén generációváltás témában lefolytatott kérdőíves felmérésben a válaszadók a fiatal mezőgazdasági termelők hitelhez jutását a generációváltást akadályozó tíz felsorolt tényező közül a negyedik legsúlyosabb problémának tartották[3]. Ezért szükséges a fiatal gazdák hitelhez jutásának könnyítése (7.1.4.). E szükséglet kezelését a *„DP03 Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás”* beavatkozás célozza, így 5500 fiatal gazdálkodó esetében javulnak a hitelhez jutási feltételek.

R.39 - A vidéki gazdaság fejlesztése: A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biogazdaságok száma

Az R.39 indikátor célértékéhoz 11 beavatkozás járul hozzá, amelyek közül az indikátor célérték közel 60%-át adó 5 beavatkozás kezel az SO7 célitűzéshez tartozó két főszükségletet.

A „7.1. Fiatalok gazdálkodói tevékenység indításának megkönnyítése” főszükséglet 5 alszükségletéből 4 esetében is előrelépést céloz meg 602 gazdaság elérésével, komplex szemléletével az *„RD06 Generációs megújulás gazdaságátvevő támogatásával”* beavatkozás.

·Az (R.36 eredményindikátornál már bemutatott) átlagéletkor csökkentést szorgalmazó „mezőgazdasági és erdőgazdálkodási vállalkozások indításának ösztönzése a fiatalok körében” (7.1.1.), ill. a „fiatal gazdák földhöz jutásának könnyítése” (7.1.3.) szükségletek esetében is előrelépést jelent a beavatkozásban való részvétel.

·A 192 nemzedékváltásban érdekelt, többségében fiatal gazdálkodót megkérdező kérdőíves felmérés eredményei szerint az érintettek számára a legfőbb nehézséget a gazdaságok átruházásához kapcsolódó adminisztratív feladatok jelentik (hatósági engedélyek módosítása, eszközök átírása, pályázatok, támogatások átadása-átvállalása)[4]. Ezért szükséges az agrárvállalkozások generációk közötti átadás-átvétele adminisztratív terheinek és költségeinek csökkentése (7.1.5.).

·Szakértők és kutatások felhívják a figyelmet arra, hogy a gazdaságátadási folyamatot akadályozzák a generációk közötti szemléletbeli különbségek, valamint a tapasztalatátadás alapját jelentő együttműködések alacsony szintje az idős és a gazdaságot átvenni kész fiatal nemzedékek között[5]. Ezért szükséges a generációk közötti együttműködések támogatása. (7.1.2.) E szükséglet kezeléséhez az *„RD07 Generációs megújulás, gazdaságátadási együttműködés” beavatkozás is hozzájárul*, így 456 gazda kaphat segítséget a generációk közötti együttműködésben.

A „7.3. Vállalkozások indításának ösztönzése vidéki területeken” főszükséglet kezeléséhez az R.39 indikátorhoz tartozó beavatkozások – a kihívás komplexitásának megfelelően – a következők szerint járulnak hozzá:

·A gazdaságszerkezeti összeírások (FSS) adatai szerint az egyéb, nem mezőgazdasági tevékenységet folytató gazdaságok száma Magyarországon a statisztikai adatokkal vizsgálható időszakban (2013 és 2016 között) kevesebb mint felére (44 375-ről 19 743-ra) csökkent. A vidékfejlesztési programban a nem mezőgazdasági tevékenységek beindítására és fejlesztésére irányuló felhívásra jelentős volt az érdeklődés, ami azt mutatja, hogy a diverzifikációs tevékenységek indítására, fejlesztésére nyitottak a gazdálkodók[6]. A 2014-2020-as ciklusban továbbra is szükséges az on-farm/off-farm diverzifikáció segítése, több lábon álló vidéki vállalkozások kialakítása céljából. (7.3.2.) E szükséglet kezelését több beavatkozás, tervezetten több mint 1000 gazda elérésével valósítja meg: *„RD09b Díszkertészeti ágazat kisvállalkozásainak támogatása fajlagos költsége”; „RD11 Mezőgazdasági termelők tevékenységének diverzifikációja”*.

R.09 PR - Gazdaságok korszerűsítése: A szerkezetátalakításra és korszerűsítésre – többek között az erőforrás-hatékonyság javítása érdekében – nyújtott beruházástámogatásban részesülő mezőgazdasági termelők aránya

Az indikátor teljes értékének alátámasztása lásd SO2.

[1] *7. specifikus célkitűzés helyzetelemzése (2021.06.30.), 2. fejezet*
[2] *7. specifikus célkitűzés helyzetelemzése (2021.06.30.), 8. fejezet*
[3] *7. specifikus célkitűzés helyzetelemzése (2021.06.30.), 9. fejezet*
[4] *7. specifikus célkitűzés helyzetelemzése (2021.06.30.), 6. fejezet*
[5] *7. specifikus célkitűzés helyzetelemzése (2021.06.30.), 6. fejezet*
[6] *7. specifikus célkitűzés helyzetelemzése (2021.06.30.), 6. fejezet*

2.1.SO7.9 Justification of the financial allocation

Az SO céljaira a teljes terv mintegy 2%-át kívánjuk fordítani, a 95. cikkben említett kötelezettségünknek ezzel eleget teszünk. A beavatkozások közül legfontosabb a fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatása, de fontos szerepet kapnak az életkori korláton túli induló mezőgazdasági vállalkozók támogatása, a gazdaságátadás támogatása, illetve az induló nem mezőgazdasági vállalkozások támogatása is. Mint a stratégiai terv egészében, itt is elsősorban a mezőgazdasághoz és erdészethez kötődő célokat támogatjuk, az egyéb induló vállalkozások támogatását tekintve az operatív programok forrásaira támaszkodunk.

A Magyarországnak szóló bizottsági ajánlások egyike szerint fontos „a mezőgazdasági ágazat vonzóbbá tétele az újonnan érkezők számára”, a specifikus célhoz tartozó forrásokkal ennek az ajánlásnak kívánunk megfelelni.

2.2 Context Indicators and other values used for the calculation of the targets

Context indicators (PMEF Code)	Baseline value	Baseline year	Updated value	Updated year	Justification/Comments	Source of data
C.01 Total rural population – for LEADER (R.38) (Person)	1,813,276.00	2020	3,829,472.00	2021	A 10.000 fő alatti településeken élők száma + 10.000 fő feletti települések külterületi lakosság száma	Központi Statisztikai Hivatal
C.01b Total rural population – for services and infrastructure (R.41) (Person)	1,813,276.00	2020	3,829,472.00	2021	A 10.000 fő alatti településeken élők száma + 10.000 fő feletti települések külterületi lakosság száma	Központi Statisztikai Hivatal
C.05 Total forest area (Hectares)	2,416,138.00	2018	1,941,600.00	2021	A C05 alatt az eredeti érték a CORINE adat, ami fizikai fás szárú borítottságot takar (land cover). Ebben benne vannak: parkok, arborétumok, fásulások	Országos Erdőállomány Adattár 2021. jan.1. 2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról 6.§ (1) bek.
C.12 Total number of farms (Farm)	430,000.00	2016	241,000.00	2020	A gazdaságok számáról aktuálisabb képet ad a 2020-as agrárcenzus, az adat hivatalos, hamarosan publikálásra kerül.	Központi Statisztikai Hivatal
C.17 Total utilised agricultural area (UAA) (Hectares)	5,309,520.00	2019				
C.19 Total agricultural area and forest area in Natura 2000 sites (Hectares)	721,099.00	2018	1,557,063.00	2023	C.19 total agricultural area in Natura 2000 Updated value 1 557 063 ha	Európai Környezetvédelmi Ügynökség becslése, Európai Bizottság, GREX dokumentum 2023.05.02
C.23 Total number of livestock units (Livestock units)	2,444,890.00	2016				
D.35 Total number of beehives notified to the EU Commission: average of the latest three years available at the time of establishing the plan. (Beehives)	1,212,009.00	2020				

2.3 Targets Plan

2.3.1 Recapitulative table

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
R.1 CU PR Enhancing performance through knowledge and innovation Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups supported by the CAP in order to enhance sustainable economic, social, environmental, climate and resource efficiency performance	XCO	100,000	244,545	390,096	541,644	692,189	736,204	736,210	736,210
R.2 CU Linking advice and knowledge systems Number of advisors receiving support to be integrated within Agricultural Knowledge and Innovation Systems (AKIS)	XCO	582	3,506	6,430	9,354	12,278	14,639	14,640	14,640
R.3 CU Digitalising agriculture Share of farms benefitting from support for digital farming technology through CAP	SO2, XCO	%	%	0.22 %	3.76 %	7.30 %	7.69 %	7.69 %	7.69 %
R.3 Numerator: Number of beneficiaries from relevant paid support		farm	farm	530 farm	9,070 farm	17,600 farm	18,541 farm	18,541 farm	18,541 farm
R.3 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.4 Linking income support to standards and good practices Share of utilised agricultural area (UAA) covered by income support and subject to conditionality	SO1	%	94.17 %	94.17 %	94.17 %	94.17 %	94.17 %	%	94.17 %
R.4 Numerator: Number of hectares paid		ha	5,000,000 ha	5,000,000 ha	5,000,000 ha	5,000,000 ha	5,000,000 ha	ha	5,000,000 ha
R.4 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.5 Risk management Share of farms with supported CAP risk management	SO1	%	%	%	%	9.88 %	10.31 %	%	10.31 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
tools									
R.5 Numerator: Number of farms benefiting from relevant support		farm	farm	farm	farm	23,800 farm	24,840 farm	farm	24,840 farm
R.5 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.6 [PR] Redistribution to smaller farms Percentage of additional direct payments per hectare for eligible farms below average farm size (compared to average)	SO1	%	112.25 %	112.25 %	112.25 %	112.25 %	112.25 %	0.00 %	112.25 %
R.6 Numerator: Average DP/ha paid to beneficiaries below average farm size		EUR/ha	299 EUR/ha	299 EUR/ha	299 EUR/ha	299 EUR/ha	299 EUR/ha	0 EUR/ha	299 EUR/ha
R.6 Denominator: Average DP/ha paid to all beneficiaries		EUR/ha	267 EUR/ha	267 EUR/ha	267 EUR/ha	267 EUR/ha	267 EUR/ha	EUR/ha	267 EUR/ha
R.7 [PR] Enhancing support for farms in areas with specific needs Percentage of additional support per hectare in areas with higher needs (compared to average)	SO1, SO6	%	111.57 %	111.57 %	111.57 %	111.57 %	111.57 %	%	111.57 %
R.7 Numerator: Average income support/ha for beneficiaries in areas with specific needs		EUR/ha	304 EUR/ha	304 EUR/ha	304 EUR/ha	304 EUR/ha	304 EUR/ha	EUR/ha	304 EUR/ha
R.7 Denominator: Average income support/ha paid to all beneficiaries		EUR/ha	272 EUR/ha	272 EUR/ha	272 EUR/ha	272 EUR/ha	272 EUR/ha	EUR/ha	272 EUR/ha
R.8 Targeting farms in specific sectors Share of farms benefitting from coupled income support for improving competitiveness, sustainability or quality	SO1, SO2	%	18.32 %	18.32 %	18.32 %	18.32 %	18.32 %	%	18.32 %
R.8 Numerator: Number of beneficiaries of coupled income support		farm	44,148 farm	44,148 farm	44,148 farm	44,148 farm	44,148 farm	farm	44,148 farm
R.8 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.9 [CU PR] Farm modernisation Share of farmers receiving investment support to restructure and modernise, including to improve resource efficiency	SO2, SO7	%	0.25 %	0.75 %	1.29 %	2.16 %	2.70 %	3.20 %	3.20 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
R.9 Numerator: Number of beneficiaries receiving relevant support		farm	600 farm	1,800 farm	3,100 farm	5,200 farm	6,500 farm	7,700 farm	7,700 farm
R.9 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.10 [CU] [PR] Better supply chain organisation Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP	SO2, SO3	2.61 %	2.64 %	3.53 %	3.66 %	3.79 %	3.79 %	3.79 %	3.79 %
R.10 Numerator: Number of beneficiaries from relevant support		6,300 farm	6,353 farm	8,498 farm	8,826 farm	9,145 farm	9,145 farm	9,145 farm	9,145 farm
R.10 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.11 /Fruit and Vegetables Concentration of supply Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors	SO3	16.50 %	17.59 %	18.76 %	19.81 %	20.92 %	%	%	20.92 %
R.11 Numerator: Total value of marketed production by POs with operational programmes		159,525,509 EUR	170,123,321 EUR	181,361,794 EUR	191,536,357 EUR	202,265,005 EUR	EUR	EUR	202,265,005 EUR
R.11 Denominator: Total value of production of sectors concerned		966,908,164 EUR	966,908,164 EUR	966,908,164 EUR	966,908,164 EUR	966,908,164 EUR	EUR	EUR	966,908,164 EUR
R.12 Adaptation to climate change Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to improve climate adaptation	SO4	%	16.78 %	16.78 %	21.49 %	21.51 %	16.25 %	0.04 %	21.51 %
R.12 Numerator: Number of hectares paid		ha	890,781 ha	890,781 ha	1,140,759 ha	1,141,836 ha	862,675 ha	2,154 ha	1,141,836 ha
R.12 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.13 [PR] Reducing emissions in the livestock sector Share of livestock units (LU) under supported commitments to reduce emissions of greenhouse gases and/or ammonia, including manure management	SO4	%	%	%	13.37 %	13.37 %	%	%	13.37 %
R.13 Numerator: Number of Livestock Units for which a related payment was made		LU	LU	LU	327,000 LU	327,000 LU	LU	LU	327,000 LU
R.13 Denominator: Total number of livestock units		2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
		LU	LU	LU	LU	LU	LU	LU	LU
R.14 [PR] Carbon storage in soils and biomass Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to reduce emissions or to maintain or enhance carbon storage (including permanent grassland, permanent crops with permanent green cover, agricultural land in wetland and peatland)	SO4	%	16.84 %	16.84 %	21.11 %	21.14 %	12.19 %	0.04 %	21.14 %
R.14 Numerator: Number of hectares paid		ha	894,285 ha	894,285 ha	1,121,097 ha	1,122,174 ha	647,112 ha	2,154 ha	1,122,174 ha
R.14 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.15 [CU] Renewable energy from agriculture and forestry and from other renewable sources Supported investments in renewable energy production capacity, including bio-based (in MW)	SO4	MW	2 MW	21 MW	30 MW	65 MW	98 MW	131 MW	131 MW
R.16 [CU] Investments related to climate Share of farms benefitting from CAP investment support contributing to climate change mitigation and adaptation, and to the production of renewable energy or biomaterials	SO4	%	0.02 %	0.54 %	0.83 %	1.68 %	2.51 %	3.16 %	3.16 %
R.16 Numerator: Number of farms benefitting from CAP investment support contributing to climate change mitigation and adaptation, and to renewable energy or biomaterials production		farm	45 farm	1,304 farm	2,007 farm	4,048 farm	6,044 farm	7,612 farm	7,612 farm
R.16 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.17 [CU PR] Afforested land Area supported for afforestation, agroforestry restoration, including breakdowns	SO4, SO5, SO6	ha	ha	5,587 ha	11,174 ha	16,174 ha	21,174 ha	21,174 ha	21,174 ha
R.18 [CU] Investment support for the forest sector Total investment to improve the performance of the forestry sector	SO4, SO5, SO6, SO8	EUR	22,832,136 EUR	134,449,635 EUR	252,247,065 EUR	361,567,094 EUR	448,423,415 EUR	448,423,415 EUR	448,423,415 EUR
R.19 [PR] Improving and protecting soils	SO5	%	28.41 %	28.41 %	30.41 %	30.48 %	28.55 %	0.14 %	30.48 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments beneficial for soil management to improve soil quality and biota (such as reducing tillage, soil cover with crops, crop rotation included with leguminous crops)									
R.19 Numerator: Number of hectares paid		ha	1,508,361 ha	1,508,361 ha	1,614,637 ha	1,618,456 ha	1,515,999 ha	7,638 ha	1,618,456 ha
R.19 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.20 [PR] Improving air quality Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to reduce ammonia emission	SO5, SO9	%	13.48 %	13.48 %	13.48 %	13.48 %	13.48 %	%	13.48 %
R.20 Numerator: Number of hectares paid		ha	715,521 ha	715,521 ha	715,521 ha	715,521 ha	715,521 ha	ha	715,521 ha
R.20 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.21 [PR] Protecting water quality Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for the quality of water bodies	SO5	%	20.40 %	20.40 %	25.19 %	25.24 %	13.66 %	0.09 %	25.24 %
R.21 Numerator: Number of hectares paid		ha	1,082,892 ha	1,082,892 ha	1,337,518 ha	1,340,025 ha	725,354 ha	5,014 ha	1,340,025 ha
R.21 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.22 [PR] Sustainable nutrient management Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments related to improved nutrient management	SO4, SO5, SO6	%	17.18 %	17.18 %	21.89 %	21.89 %	13.48 %	%	21.89 %
R.22 Numerator: Number of hectares paid		ha	911,988 ha	911,988 ha	1,162,420 ha	1,162,420 ha	715,521 ha	ha	1,162,420 ha
R.22 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.23 [PR] Sustainable water use Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to improve water balance	SO5	%	15.74 %	15.74 %	18.94 %	18.94 %	9.15 %	%	18.94 %
R.23 Numerator: Number of hectares paid		ha	835,668 ha	835,668 ha	1,005,795 ha	1,005,795 ha	486,076 ha	ha	1,005,795 ha
R.23 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.24 [PR] Sustainable and reduced use of pesticides	SO5, SO6,	%	18.14 %	18.14 %	23.94 %	23.94 %	18.14 %	%	23.94 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
Share of Utilised Agricultural Area (UAA) under supported specific commitments which lead to a sustainable use of pesticides in order to reduce risks and impacts of pesticides, such as pesticides leakage	SO9								
R.24 Numerator: Number of hectares paid		ha	963,090 ha	963,090 ha	1,270,875 ha	1,270,875 ha	963,090 ha	ha	1,270,875 ha
R.24 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.25 Environmental performance in the livestock sector Share of livestock units (LU) under supported commitments to improve environmental sustainability	SO5, SO6	%	%	%	1.45 %	1.45 %	%	%	1.45 %
R.25 Numerator: Number of Livestock Units for which a related payment was made		LU	LU	LU	35,573 LU	35,573 LU	LU	LU	35,573 LU
R.25 Denominator: Total number of livestock units		2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU
R.26 [CU] Investment related to natural resources Share of farms benifitting from CAP productive and non-productive investment support related to care for the natural resource	SO5	%	%	0.46 %	0.91 %	1.20 %	1.37 %	1.37 %	1.37 %
R.26 Numerator: Number of farms receiving relevant support		farm	farm	1,100 farm	2,200 farm	2,900 farm	3,300 farm	3,300 farm	3,300 farm
R.26 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.27 [CU] Environmental or climate-related performance through investment in rural areas Number of operations contributing to environmental sustainability and the achievement of climate mitigation and adaptation goals in rural areas	SO4, SO5, SO6		506	1,035	1,422	1,649	1,675	1,675	1,675
R.28 [CU] Environmental or climate-related performance through knowledge and innovation Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups	XCO	60,000	146,727	234,058	324,986	415,313	441,722	441,726	441,726

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
supported by the CAP related to environmental or climate-related performance									
R.29 [PR] Development of organic agriculture Share of utilised agricultural area (UAA) supported by the CAP for organic farming with a split between maintenance and conversion	SO4, SO5, SO6, SO9	%	5.26 %	5.26 %	5.26 %	5.26 %	%	%	5.26 %
R.29 Numerator: Number of hectares paid		ha	279,415 ha	279,415 ha	279,415 ha	279,415 ha	ha	ha	279,415 ha
R.29 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.30 [PR] Supporting sustainable forest management Share of forest land under commitments to support forest protection and management of ecosystem services	SO4, SO6	%	0.03 %	3.95 %	5.77 %	6.03 %	6.28 %	6.54 %	6.54 %
R.30 Numerator: Number of hectares paid		ha	660 ha	76,650 ha	112,000 ha	117,000 ha	122,000 ha	127,000 ha	127,000 ha
R.30 Denominator: Total forest area		1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha
R.31 [PR] Preserving habitats and species Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for supporting biodiversity conservation or restoration including high-nature-value farming practices	SO6	%	19.94 %	19.94 %	29.87 %	29.95 %	19.54 %	0.17 %	29.95 %
R.31 Numerator: Number of hectares paid		ha	1,058,725 ha	1,058,725 ha	1,586,038 ha	1,590,450 ha	1,037,289 ha	8,824 ha	1,590,450 ha
R.31 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.32 [CU] Investments related to biodiversity Share of farms benefitting from CAP investment support contributing to biodiversity	SO6	%	%	0.43 %	0.85 %	1.02 %	1.18 %	1.18 %	1.18 %
R.32 Numerator: Number of farms receiving relevant support		farm	farm	1,029 farm	2,058 farm	2,448 farm	2,838 farm	2,838 farm	2,838 farm
R.32 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.33 Improving Natura 2000 management Share of total Natura 2000 area under supported commitments	SO6	%	9.67 %	10.16 %	10.44 %	10.44 %	0.77 %	0.77 %	10.44 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
R.33 Numerator: Ha with relevant commitments on Natura 2000 sites		ha	150,631 ha	158,131 ha	162,631 ha	162,631 ha	12,000 ha	12,000 ha	162,631 ha
R.33 Denominator: Total agricultural area and forest area in Natura 2000 sites		1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha
R.34 PR Preserving landscape features Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for managing landscape features, including hedgerows and trees	SO6	%	0.42 %	0.42 %	0.46 %	0.49 %	0.29 %	0.07 %	0.49 %
R.34 Numerator: Utilised Agricultural Area (UAA) under supported commitments for managing landscape features, including hedgerows and trees		ha	22,318 ha	22,318 ha	24,191 ha	26,064 ha	15,218 ha	3,746 ha	26,064 ha
R.34 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.35 CU Preserving beehives Share of beehives supported by the CAP	SO6	57.76 %	58.99 %	60.23 %	61.47 %	62.71 %	62.71 %	62.71 %	62.71 %
R.35 Numerator: Number of beehives for which a related payment was made		700,000 beehives	715,000 beehives	730,000 beehives	745,000 beehives	760,000 beehives	760,000 beehives	760,000 beehives	760,000 beehives
R.35 Denominator: Total number of beehives notified to the EU Commission: average of the latest three years available at the time of establishing the plan.		1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives
R.36 CU PR Generational renewal Number of young farmers benefitting from setting up with support from the CAP, including a gender breakdown	SO1, SO7		1,700	3,500	4,600	5,700	6,800	6,800	6,800
R.37 CU Growth and jobs in rural areas New jobs supported in CAP projects	SO8		1,700	3,500	4,600	5,700	6,900	6,900	6,900
R.38 CU LEADER coverage Share of rural population covered by local development strategies	SO8	%	98.97 %	98.97 %	98.97 %	98.97 %	98.97 %	98.97 %	98.97 %
R.38 Numerator: Rural population covered by LAG funded through LEADER over the programming period		person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person
R.38 Denominator: Total rural population – for LEADER (R.38)		3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
		person	person	person	person	person	person	person	person
R.39 CU Developing the rural economy Number of rural businesses including bio-economy businesses developed with CAP support	SO3, SO7, SO8		200	700	1,400	2,700	3,700	4,600	4,600
R.40 CU Smart transition of the rural economy Number of supported smart-village strategies	SO8, XCO		5	15	35	52	52	52	52
R.41 CU PR Connecting rural Europe Share of rural population benefitting from improved access to services and infrastructure through CAP support	SO8	%	%	4.65 %	9.27 %	16.19 %	23.11 %	30.06 %	30.06 %
R.41 Numerator: Rural population benefiting from relevant improvements		person	person	178,000 person	355,000 person	620,000 person	885,000 person	1,151,000 person	1,151,000 person
R.41 Denominator: Total rural population – for services and infrastructure (R.41)		3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person
R.42 CU Promoting social inclusion Number of persons covered by supported social inclusion projects	SO8, XCO		1,045	3,095	7,210	10,730	10,730	10,730	10,730
R.43 PR Limiting antimicrobial use Share of livestock units (LU) concerned by supported actions to limit the use of antimicrobials (prevention/reduction)	SO9	%	33.84 %	45.29 %	48.57 %	51.84 %	8.18 %	%	51.84 %
R.43 Numerator: Number of livestock units for which a related payment was made		LU	827,400 LU	1,107,400 LU	1,187,400 LU	1,267,400 LU	200,000 LU	LU	1,267,400 LU
R.43 Denominator: Total number of livestock units		2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU
R.44 PR Improving animal welfare Share of livestock units (LU) covered by supported actions to improve animal welfare	SO9	%	1.12 %	1.12 %	49.67 %	49.67 %	%	%	49.67 %
R.44 Numerator: Number of livestock units for which a related payment was made		LU	27,400 LU	27,400 LU	1,214,400 LU	1,214,400 LU	LU	LU	1,214,400 LU

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
R.44 Denominator: Total number of livestock units		2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU

2.3.2 Planned interventions and outputs with a direct and significant link to result indicators

See the table in SFC2021 application

2.3.3 Consistency with and contribution to the Union targets for 2030 set out in the Farm to Fork Strategy and the EU Biodiversity for 2030

Amint azt a Stratégiai állásfoglalásban is rögzítettük: a magyar KAP Stratégiai Terv érdemben járul hozzá az Európai Zöld Megállapodás célkitűzéseinek megvalósulásához.

Az alábbiakban a Termőföldtől az Asztalig (F2F) Stratégia, valamint a Biodiverzitás Stratégia mezőgazdaságot és élelmiszeripart érintő célértékeit tekintjük át, és mutatjuk be Tervünk hozzájárulását ezek teljesüléséhez.

F2F célkitűzés: A tápanyagveszteség csökkentése 50 százalékkal, miközben a talaj termékenysége nem romlik

Magyarországon a talajvédő termőföldhasználat alapelvárásait *a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény* szabályozza, mely a talajok általános védelmén túl kiterjed az erózió elleni védekezésre, a talajok szervesanyag-tartalmának megőrzésére, illetve a szikes és savanyú talajok művelésére és a környezetkímélő tápanyag-gazdálkodásra, valamint a talaj túlzott tömörödésének megelőzősére és megszüntetésére, ezáltal vízgazdálkodásának javítására. *A talajvédelmi terv készítésének részletes szabályairól szóló 90/2008. (VII. 18.) FVM rendelet* határozza meg a fenti törvénnyel összhangban, hogy mely tevékenységekhez kell talajvédelmi tervet készíteni (pl. öntözés, hígtrágya, szennyvíz és szennyvíziszap mezőgazdasági felhasználása, erózió elleni műszaki talajvédelmi beavatkozások megvalósítása stb).

KAP Stratégiai Tervünkben a kondicionalitáson belül az **5., 6. és 7. számú GAEC előírás** vonatkozik a talajok védelmére. Ezek az előírások egyrészről a talajromlás és a talajerózió kockázatát hivatottak csökkenteni, másrészről a talajpotenciál megőrzését szolgálják összhangban *a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvénnyel.* Az **agro-ökológiai program** (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16) választható előírásai közül a téli talajtakarás, a forgatás nélküli talajművelés, a talajkondicionálók, nitrogén-inhibitorok, mikrobiológiai készítmények alkalmazása, az ültetvények sorközének takarása, a terménydiverzifikáció, valamint a magasabb arányú nem termelő terület fenntartása (pl. parlag, nitrogénmegkötő növények telepítése, másodvetésű zöldtrágya növények termesztése) betartása segíti elő a talajpotenciál megőrzését és javítását, a talajszerkezet és a talaj biodiverzitásának védelmét és javítását, a talajok tápanyag- és vízmegtartó képességének növelését, valamint az erózió elleni védelmet. Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG, beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható tápanyag-gazdálkodásra (talajvizsgálaton alapuló tápanyag-gazdálkodási terv készítése, nitrogén hatóanyag kijuttatás korlátozása), a talajvédő gazdálkodásra (forgatás nélküli talajművelés, erózióvédelmi intézkedések, talajvédő vetésszerkezet stb.), és ezen felül terület specifikus előíráscsomagok kerültek összeállításra az erózió-, a belvíz-, illetve az aszályérzékeny területekre. Míg az erózió elleni előíráscsomagnak a talajerózióból és/vagy felszíni lefolyásból származó hordalék- és szennyezőanyag terhelés csökkentése az elsődleges célja, addig a belvíz-érzékeny területeken a vízvisszatartás, az aszály-érzékeny területeken pedig a vízmegtartó talajművelés az támogatott jó gyakorlat. Az **ökológiai gazdálkodás támogatása** (beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70) a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a mezőgazdasági terület bruttó tápanyagmérlegének javításához, a talajzsarolás csökkentéséhez, valamint a talajok szervesanyag-készletének helyreállításához. Ezek az előírások mind túlmutatnak a fent részletezett alapkövetelményeken, ezáltal hozzájárulnak a F2F célkitűzés megvalósulásához.

F2F és Biodiverzitás Stratégia célkitűzés: Az EU mezőgazdasági területének 25 százalékán ökológiai gazdálkodást folytassanak

Magyarországon az ökológiai gazdálkodás támogatását a Biodiverzitás Stratégia és a Termőföldtől az Asztalig Stratégia célkitűzéseinek tükrében kiemelt jelentőségűnek tekintjük. Ezzel arányos forrásallokációt, illetve megemelt fajlagos támogatási szintet biztosítunk mind az átállás, mind a fenntartás időszakára.

A már a korábbi vidékfejlesztési programokban is jelenlévő **ökológiai gazdálkodás támogatásának** (ÖKO, beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70) **folytatása és a támogatások folyamatosságának biztosítása kiemelt cél** nemzeti szakpolitikai dimenzióban is, mivel az ökológiai gazdálkodás jelentős környezeti hozzáadott értékű gazdálkodási forma, ami jelentős mennyiségű területen és jelentős forrással járul hozzá a környezeti- és klímatörekvéseinkhez. 2022-től megemelt egységköltséggel, 3 éves kötelezettségvállalási időszakkal hirdettük meg – a VP szabályrendszere szerinti – az új ÖKO felhívást, melyet 2025-től újabb – a Stratégiai Terv szabályrendszere szerinti – ÖKO felhívás követ majd. Tehát 2022-ben még: 1305/2013/EU rendelet 28. cikke (Agrár-környezetvédelemi és éghajlattal kapcsolatos műveletek), illetve a 29. cikke (Ökológiai gazdálkodás), míg 2023-tól determináljuk a KAP Stratégiai Terv rendelet 70. cikke alá (Környezet- és éghajlatvédelmi és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások). A 2025. évi új ÖKO indítása lehetőséget ad, hogy az időközben felmerülő újabb szükségleteknek és/vagy problémákat még hatékonyabban kezelő előíráscsomagokat dolgozzunk ki.

Amint arra az IFOAM nemzetközi ökogazdálkodási szervezet is rámutatott kiadványában (link: https://www.organicseurope.bio/content/uploads/2021/11/IFOAMEU_policy_CAP_externalbriefing_17112021.pdf?dd), Magyarországon **komoly hangsúlyt fektettünk a KAP stratégia tervezés során, hogy a vele párhuzamosan készülő, nemzeti Ökológiai Cselekvési Tervvel (ÖCST) a lehető legerősebb szinergiát alakítsuk ki**. A két programot gondozó stáb szoros együttműködésben dolgozott az elmúlt egy évben.

A Cselekvési Terv legfontosabb célkitűzése, hogy **2027-ig megduplázza a hazai ökológiai művelés alá vont területek méretét, elérve ezzel a 10 százalékos ökoterületarányt,** jelentősen hozzájárulva ezzel az ambiciózus uniós célszám eléréséhez. A Cselekvési Terv intézkedéseinek megvalósításához szükséges forrás jelentős része a hazai KAP Stratégiai Tervbe beépíthető. A magyar **KAP Stratégiai Terv számos ponton segíteni fogja tehát az intézkedéseket:**

- Az Agrárminisztérium rendszeres szakmai egyeztetéseket tart az érintett ágazati szervezetekkel (Vetőmag Szövetég és Terméktanács, Gabonatermesztők Országos Szövetsége, FruitVeB, Baromfi Termék Tanács, Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács, Vágóállat és Hús Szakmaközi Szervezet és Terméktanács, Felelős Élelmiszergyártók Szövetsége stb.) és az Agrárminisztérium Irányító Hatóságával a **KAP felhívások öko célértékekkel való összehangolása és a sikeres ökológiai átállási** arány megvalósítása érdekében 2022-től.
- Az Agrárminisztérium a mezőgazdasági termékekre és élelmiszerekre vonatkozó minőségrendszerek és az önkéntes mezőgazdaságitermék-tanúsító rendszerek nemzeti elismeréséről szóló 26/2018. (X. 1.) AM rendelet szerint – a KMÉ védjegyrendszer részeként – **elismer egy ÖKO-KMÉ védjegyet 2023-ig,** amely – a már létező minőségrendszereket tovább erősítve – ösztönzi a teljes átállást és a bio termékek közül kiemeli a magasabb minőséget (nemzetközi példák: osztrák AMA Biosiegel, német Bio-Siegel mintájára).
- Az Agárminisztérium **kiemelten ösztönzi** (pl. jelentős pályázati plusz pontokkal) az innovációra különösen fogékony gazdálkodói kört, a fiatal gazdákat továbbá a friss zöldség és gyümölcs termelőket az **ökológiai termék-előállításra**, illetve a kisebb létszámú **ökológiai állattartó telepek átállítását** segítő takarmány-integrációk kialakulását (pl. tej, sertés, tojás és húshasznú baromfi és kiskérődző vonalon) 2023-tól.
- Az Agrárminisztérium megbízásából, a NAK kiadásában **ágazat-specifikus technológiai útmutatók és tájékoztatók** készülnek 2022-től a gazdálkodók számára, melyek elősegítik a sikeres ökológiai átállást, az ökológiai állattartás, tápanyag-utánpótlás gyakorlatának elsajátítását, a tanúsított termék-előállítást, valamint tudatosítják az ökológiai gazdálkodás hozzájárulását a

klíma-, biodiverzitás- és egészségvédelmi célokhoz.

- Az Agrárminisztérium a KAP vonatkozó felhívásai (pl. élelmiszerfeldolgozási beruházások felhívásai) által **20 százalékkal megnöveli az ökotermék-integrációban részt vevő termelők számát** 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium **pontosítja a REL együttműködésekkel kapcsolatos követelményeket** és a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével támogatja az **ökológiai rövid ellátási láncok létrehozását**, különös tekintettel az ökogazda-molnár-pék együttműködések és a közösség által támogatott ökológiai mezőgazdasági rendszerek (AMAP rendszerek) létrehozási és működtetési költségeit 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével ösztönzi az **ökológiai állati eredetű termék-előállítást** (pl. tejtermékek, méz, hal, hús, tojás), különös tekintettel az **öko gyepterületekhez köthető állattartás ökológiai minősítésére** (pl. istálló fejlesztések, öko állatállomány átállásával járó állatbeszerzési költségek támogatása) és a kiskérődzőkben rejlő potenciál kiaknázására 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével ösztönzi a **tanúsított öko élelmiszer-előállítást végző feldolgozó üzemek számának megduplázódását** 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium támogatja a **tanúsított ökotermék-előállítók egyéb minőségirányítási rendszerekhez** (IFS, BRC GLOBALG.A.P. stb.) való csatlakozását, legalább a minőségirányítási rendszerekhez való csatlakozás KAP felhíváshoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével 2023-tól.
- Az Agrárminisztérium pályázati keretet biztosít a tanúsított ökoterméket előállító üzemek **fenntartható csomagolástechnikai és logisztikai fejlesztéseihez** és beruházásaihoz az uniós Körforgásos Gazdasági Akciótervvel összhangban, legalább a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével 2023-tól.
- Az Agrárminisztérium a hazai agrármarketing keret 15 százalékát fordítja **ökológiai termékek promóciójára**, amit a KAP-pal összefüggő tájékoztatási kötelezettségeire vonatkozó pályázatok és egyéb hazai kiírású pályázati keretek révén valósít meg 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium támogatja az **ökológiai tanúsítás és a KMÉ védjegyrendszer részeként létrejövő ÖKO-KMÉ védjegy megszerzését és népszerűsítését** a minőségrendszerekhez való csatlakozás és a minőségrendszerek promóciója KAP felhívásokhoz tartozó keretösszegek ökoterület-arányos részével.

Biodiverzitás Stratégia célkitűzés: A tagállamok mezőgazdasági területének 10 százalékát magas biodiverzitású tájelemek borítsák

Magyarországon a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény általánosságban kimondja, hogy **a vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani**, továbbá hogy a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni, valamint biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét is. Meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról

KAP Stratégiai Tervünkben a Natura 2000 területekre vonatkozó **3. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmény** és a **4. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmény** *az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet*, illetve a *NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet* előírásaiban jelenik meg. Az jogszabályi előírások a Natura 2000 területek általános védelmét (pl. engedélyköteles tevékenységek), illetve gyepterületek esetében az azok megőrzését szolgáló minimális földhasználati előírásokat fedik le. A kondicionalitás előírásai közül a **1. számú GAEC előírás**

(állandó gyepek védelme), a **2**. **számú GAEC előírás** (vizes élőhelyek és lápok védelme), a **8. számú GAEC előírás** (nem termelő elemek fenntartása, tájképi elemek védelme és fészkelési időszakra vonatkozó korlátozások), valamint a **9. számú GAEC előírás** (Natura 2000 érzékeny gyepek feltörési tilalma) járul hozzá a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek fenntartásához és sokszínűségének növeléséhez, ezáltal segítik a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását. Az **agro-ökológiai program** (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16) választható előírásai közül az állandó gyepek gazdaság szintű megőrzése, az emelt szintű, **10 százalékos nem termelő elem fenntartási arány**, a táblaméret maximalizálása, a méhekre veszélyes növényvédőszerek korlátozása, az ökológiai növényvédelemben engedélyezett ágensek használata, illetve az ültetvény talajtakarás, sorközgyepesítés választása gyakorlatok is hozzájárulnak a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek fenntartásához és sokszínűségének növeléséhez, a túlzott növényvédőszer-használat csökkentéséhez, ezáltal segítik a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását. Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG, beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70) előíráscsomagjai közül nyolc kifejezetten a mezőgazdasági művelés alatt álló gyep- és szántóterületekhez kötődő közösségi jelentőségű fajok megőrzését célozza fajspecifikus előírásokkal a Magas Természeti Értékű Területeken. Mindemellett a többi előíráscsomag is tartalmaz olyan előírásokat, melyek hozzájárulhatnak a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek és fajok védelméhez, ezáltal elősegítve a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását is. A **Natura 2000 gyep- illetve erdőterületek kompenzációs kifizetései** (beavatkozások kódjai: RD23_G06_NAG_72, RD34_F01_NAF_72) az ezekre a területekre vonatkozó speciális földhasználati előírások következtében keletkezett többletköltség és bevételkiesés kompenzációját szolgálja, mely intézkedés hozzájárul a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javításához. Az **agro-ökológiai nem termelő beruházások** és az azok fenntartását szolgáló **agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés** (beavatkozások kódja: RD21_G04_LCI_73, RD22_G05_LCP_70) a jelenleg a gazdaságosság határán művelt szántóterületek földhasználat váltását hivatott előmozdítani többek közt a biodiverzitás szempontjából fontos élőhelytípusok létrehozásának céljával, úgymint pl. biodiverzitás védelmi tartós zöldugar (méhlegelő), füves cserjesávok, fajgazdag gyepek, mezővédő erdősávok, fás legelők, vizes élőhelyek, illetve gyepes vízvédelmi sávok. Az így létrejövő és megfelelő előírások mentén fenntartott élőhelyek hozzájárulnak a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javításához. Az **erdőgazdálkodás környezeti vagy klíma célú többéves kötelezettségvállalásainak fenntartási támogatása** (EKV, beavatkozás kódja: RD35_F02_FEC_70) intézkedés az erdészeti hatóság által erdőtervben meghatározott kötelezettségeken túlmutató erdő-környezetvédelmi vállalásokkal (folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódra történő átállás, folyamatos javított felújítás, intenzíven terjedő idegenhonos fa és cserjefajok visszaszorítása, tisztások visszaalakítása, az erdőállományok kézimunka igényes ápolása, illetve a természetkímélő anyagmozgatás) hozzájárul a meglévő erdők természetességi állapotának javításához a Natura 2000 erdőterületeken is. Az **erdők klíma és környezeti teljesítményének javító beruházások** az erdőszerkezet átalakításával, az elegyesség növelésével hozzájárulnak a meglévő erdők természetességi állapotának javításához a Natura 2000 erdőterületeken is az érintett erdőrészletre vonatkozó hatóság által jóváhagyott erdőterv alapján. (beavatkozás kódja: RD41_F08_INN_73)

F2F célkitűzés: A növényvédőszerek használatának, valamint kifejezetten a kockázatos növényvédőszerek használatának csökkentése 50 százalékkal

Magyarországon a növényvédő szerek használatára vonatkozó hazai előírásokat elsősorban az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény, illetve a növényvédelmi tevékenységről szóló 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet tartalmazza. Ezek az előírások egyúttal megfelelnek a kondicionalitáson belül a **7. és 8. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelményeknek** (növényvédő szerek forgalomba hozatala, illetve fenntartható használata) is.

KAP Stratégiai Tervünkben az **agro-ökológiai program** (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16) fenti szabályozásokon túlmutató választható előírásai közül több is kapcsolódik a fenntartható növényvédőszer-használathoz, mint pl. a méhekre kifejezetten vagy mérsékelten veszélyes, illetve kockázatos növényvédőszerek használatának korlátozása, illetve az ökológiai gazdálkodásban

engedélyezett biológiai ágensek alkalmazásának ösztönzése. A nem termelő elemek fenntartása segíti a hasznos élő szervezeteket, melyek részét képezik az integrált növényvédelemnek. Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG, beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható növényvédőszer-használatra (a felhasználható növényvédőszer hatóanyagok korlátozása), illetve az integrált növényvédelmi megoldások alkalmazására (növényvédelmi előrejelzés alkalmazása, hasznos élő szervezetek segítése). Az **ökológiai gazdálkodás támogatása** (beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70) a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a mezőgazdasági eredetű peszticid szennyezés csökkentéséhez. Ezek az előírások mind túlmutatnak a fent részletezett alapkövetelményeken. A **mezőgazdasági üzemek fenntartható és digitális fejlesztése**, valamint **a zöldség-gyümölcs ágazati** beavatkozások közül az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések mind lehetőséget adnak olyan beruházások támogatására, amelyek hatékonyan csökkenthetik a mezőgazdasági termelők növényvédőszer felhasználását (beavatkozások kódja: SC18_G02_FVL_47, RD01_E01_FRM_73, RD02_D01_FRM_73).

F2F célkitűzés: A forgalomba hozott antimikrobiális készítmények mennyiségének csökkentése 50 százalékkal

A mezőgazdasági haszonállatok tartása az utóbbi évtizedekben jelentősen megváltozott. Továbbá a fogyasztók részéről az egészséges élelmiszerek felhasználásán túl a fenntarthatóság és az állatok jóléte is előtérbe került.

KAP Stratégiai Tervünkben a támogatási körbe vont **megelőző egészségügyi intézkedések, kezelések az állatállományok általános egészségi és higiéniai állapotának javulásához** vezetnek. Ez csökkenti a megbetegedések számát, ezáltal a gyógykezelések, köztük az antimikrobiális szerek, antibiotikumok adásának szükségességét. Így mérséklődik annak kockázata, hogy antibiotikum rezisztens patogén baktériumtörzsek alakuljanak ki, és terjedjenek el a hazai állományokban. 2022. január 28-tól minden tagállamban közvetlenül alkalmazandó új Uniós szabályozás kerül bevezetésre. Az állatgyógyászati készítményekről szóló 2019/6/EU, továbbá a gyógyszeres takarmányokra irányadó 2019/4/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletek kiemelten kezelik az AMR témakörét, és számos intézkedést és szigorítást tartalmaznak a felelős antibiotikum-használat elősegítésére az állategészségügyben, amire természetesen a KAP-beavatkozásaink kialakításakor is figyelemmel voltunk. (beavatkozás kódok: RD29_G12_AWR_70, RD30_G12_AWC_70, RD31_G12_AWS_70, RD32_G12_AWP_70, RD33_G15_AWB_70)

A nemzetközi irányvonalakkal összhangban 2018 áprilisában **nemzeti állategészségügyi intézkedési terv került kidolgozásra az AMR csökkentésére**, mely többek között célul tűzte ki a 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet módosítását is. A 2021. augusztusban bevezetett új hazai rendelkezések az antibiotikum felhasználás csökkentését és a körültekintő, felelős antibiotikum felhasználást segítik, az állat- és közegészségügy közös védelmének szem előtt tartásával, összhangban a nemzeti szakmapolitikai törekvésekkel. A legfontosabb változások közé tartozik, hogy: (i) antibiotikumot kizárólag vényen írhat fel állatorvos (megrendelő nem alkalmazható), legfeljebb hétnapos kezelésre elegendő mennyiségben; (ii) a humánegészségügyi szempontból ún. kritikusan fontos hatóanyagok megelőző célú alkalmazása tilos, terápiás célra kizárólag rezisztencia vizsgálat elvégzését követően használhatóak; (iii) 2022 januárjától az antibiotikum-felhasználást a jelenleginél bővebb adattartalmú gyógykezelési naplóban kell rögzíteni, s elindul a Nébih online rendszerében történő adatszolgáltatás.

Az élelmiszerlánc-felügyeleti szervek, hatóságok a célzott ellenőrzésekkel, az antimikrobiális készítmények engedélyeinek felülvizsgálatával, a szakmai szervezetekkel való intenzív kapcsolattartással, a vonatkozó nemzetközi feladatok ellátásával, valamint útmutatók kiadásával, képzésekkel járulnak hozzá a felelős antibiotikum-alkalmazáshoz.

2.1.SO8 Promote employment, growth, gender equality, including the participation of women in farming, social inclusion and local development in rural areas, including the circular bio-economy and sustainable forestry

2.1.SO8.1 Summary of the SWOT Analysis

2.1.SO8.1.1 Strengths

E.1. Foglalkoztatási ráta növekedése a jellemzően vidéki térségekben mind a 15–64, mind a 20–64 éves korosztályokban
E.2. Foglalkoztatási létszám növekedése a mezőgazdaságban és az élelmiszeriparban
E.3. LEADER és más helyi együttműködési jó gyakorlatok, a helyi akciócsoportok helyismerete, fejlesztéspolitikai és program végrehajtási tapasztalata és kapcsolatrendszere
E.4. Erdősített, illetve faültetvénnyel hasznosított terület folyamatos növekedése, növekvő élőfa-készlet
E.5. Fakészletek – bár jelentős eltérésekkel – az ország egész területén a települések közelében racionális szállítási távolságon belül hozzáférhetők
E.6. Vidéki térségekben jellemzően alacsony tőkeerővel és kockázattűrő képességgel rendelkező mikrovállalkozások és civil szervezetek számára adekvát, kis léptékű, a helyi szükségletekre szabott LEADER forrás rendelkezésre állása
E.7. Helyi fejlesztések egymásra épülésének fokozódása és a LEADER HACS-ok humán kapacitásának jobb kihasználása az EMVA alapszolgáltatásokra és KAP-on kívüli vidékfejlesztési források kezelésére
E.8. Az erdészeti szaporítóanyag-termelés képes kielégíteni a hazai klimatikus előrejelzéseknek is megfelelő szükségleteket

2.1.SO8.1.2 Weaknesses

Gy.1. Nők foglalkoztatási rátája jelentősen elmarad a férfiakétól [SO8/1.1.]
Gy.2. Jövedelmek növekedése ellenére továbbra is jelentős különbségek fennállása a jövedelem eloszlásban (legalacsonyabb és legmagasabb jövedelműek között, valamint településtípusok között) [SO8/4.2.]
Gy.3. Növekvő, de továbbra is alacsony munkatermelékenység
Gy.4. Népességfogyás, különösen a vidéki térségekben [SO8/1.3.]
Gy.5. Munkavállalási célú elvándorlás [SO8/1.2.]
Gy.6. Erdei haszonvételi lehetőségek közül a tűzifa túlsúlyából fakadó erős piaci kitettség [SO8/6.1.]
Gy.7. Az erdészeti szaporítóanyag-előállításban és az erdőgazdálkodásban vállalkozás szintű hatékonysági hiányosságok [SO8/6.1.] SO8/6.2]
Gy.8. Magasabb értékű faválasztékok, illetve az erdőgazdálkodók körében a hozzáadott értékre törekvés fejletlensége [SO6/3.3.] [SO8/6.1.]
Gy.9. Mérsékelt konvergencia ellenére továbbra is jelentős regionális különbségek [SO8/3.1[[SO8/3.2]
Gy.10. Szálláshelykapacitások csökkenése a vidéki térségekben
Gy.11. A vidéki közlekedési és az egyéb lakossági szolgáltatások minőségének javításához szükséges infrastruktúra fejlettségének területi különbségei [SO8/3.1.] [SO8/3.2]
Gy.12. Csatornázottság alacsony aránya a községekben
Gy.13. Aprófalvak általános ellátatlansága gyermekvédelmi, egészségügyi és oktatási szolgáltatásokkal [SO8/4.1.]
Gy.14. Kiegészítő turisztikai lehetőségek korlátai kistermelők részére [SO8/1.5.]
Gy.15. LEADER források korlátossága, illetve a kisléptékű források felhasználásának a léptékhez képest magas adminisztratív terhei [SO8/2.3.]
Gy.16. A magán-erdőgazdálkodás terén elaprózott gazdálkodási, illetve kivitelező szolgáltatói viszonyok [SO8/1.5.] SO8/6.1.
Gy.17. Biomassza-alapú gazdaság alapanyag termelésének elsődleges felhasználása fejletlen [SO8/5.1.]

Gy.18. Tartósan inaktív aktív korúak reintegrációját elősegítő, programokon átívelő komplex megoldások hiánya [SO8/1.4.]

Gy.19. A veszélyeztetett társadalmi csoportok (romák, munkanélküliek, alacsony iskolai végzettségűek) szegénységnek, illetve társadalmi kirekesztettségnek való kitettsége továbbra is magas

2.1.SO8.1.3 Opportunities

L.1. Vállalkozások munkatermelékenységet javító fejlesztése

L.2. Biomassza-alapú gazdaság hozzájárulása az energiahatékonysági és a klímavédelmi célok eléréséhez

L.3. Biomassza-alapú gazdaság értékláncainak fejlesztése az alapanyag-termelés vegyipari és biotechnológia célú feldolgozással történő kiegészítésével

L.4. Biomassza-alapú gazdaság munkahelyteremtési képessége a hátrányos helyzetű térségekben [SO8/5.1]

L.5. Erdőgazdálkodás közjóléti szolgáltatásainak fenntartása

L.6. Az erdőgazdálkodás változatosabb bekapcsolása a lokális biogazdaságba, az „energia-közösségekben" a BAT technológiák alkalmazásával új funkciók és bevételi források megtalálása

L.7. Belföldi turizmus, azon belül is az agro- és ökoturizmus iránti érdeklődés növekedése

L.8. Komplex, több alapból gazdálkodó vidékfejlesztési programok indítása

L.9. Vidék-város együttműködésének megerősítése

L.10. IKT lehetőségek széles körű elérhetőségének növekedése

L.11. Erdőgazdálkodó és erdészeti kivitelező szolgáltató vállalkozások hatékonyságának növelése

L.12. REL típusú együttműködések terjedése

L.13. Tudatos ágazati munkaerőutánpótlás a potenciális belépő tanulók gyakorlati képzésének megszervezésével

L.14. KAP ST-n kívüli, vidékfejlesztési célú vagy azt kiegészítő hazai és EU-s programok, stratégiák, szinergia a programok között összetett problémák (pl. szegénység) kezelése terén [SO8/4.2]

L.15. Potenciális munkaerő-tartalék munkaerőpiaci integrációja

L.16. Helyhez kötött, széles sávú internet lefedettség növekedése az internettel rendelkező háztartások között

L.17. Közlekedési infrastruktúra egyes elemeinek javulása (pl. növekvő autópályahossz)

L.18. Bővülő bölcsődei, óvodai férőhelykapacitás

2.1.SO8.1.4 Threats

F.1. Gazdaságilag aktív korú népesség számának további csökkenése [SO8/1.3.]

F.2. A népesség elöregedő korszerkezete veszélyezteti a fogyasztásból adódó gazdasági növekedés további bővülését [SO8/1.3.]

F.3. Foglalkoztatás további bővítésének kimerülő tartalékai [SO8/1.4.]

F.4. Az erdőgazdálkodási kitermelésben a tűzifa magas aránya fenntartja az ágazat sérülékenységét [SO6/3.3.] [SO8/6.1.] [SO8/6.2.]

F.5. Helyi alapszintű egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés romlása (pl. betöltetlen háziorvosi és védőnői körzetek számának növekedése) [SO8/4.1.]

F.6. A fát helyettesítő termékek elterjedésének hazai és nemzetközi térnyerése [SO4/5.1.]

F.7. Biomassza-alapú gazdasági stratégia és cselekvési terv hiánya [SO8/5.1.]

F.8. Biomassza alapú energiatermelés kibocsátási határértékeinek, illetve a teljes életciklus GHG-mérleg számításának fokozottabb előtérbe kerülése [SO8/5.1.]

F.9. Elaprózott gazdálkodási viszonyok és a munkaerőhiány tartós fennmaradása az erdőgazdálkodás esetében [SO8/1.2.] [SO8/1.5.]

F.10. Megújuló energiafelhasználás céljából létesített energiaültetvények túlzott térnyerése, ezáltal inváziós fajok terjedésének elősegítése [SO8/6.1.] [SO8/6.2.]

F.11. Roma-felzárkóztatási programok eredményei nem eléggé kézzelfoghatóak [SO8/4.2.]

F.12. LEADER HACS-ok egy részénél rendelkezésre álló humán erőforrás további erodálódása [SO8/2.1.] [SO8/2.2.]

2.1.SO8.1.5 Other comments

Nem releváns.

2.1.SO8.2 Identification of needs

Code	Title	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Need is addressed in Cap Strategic Plan
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Yes
7.3.2	On-farm/off-farm diverzifikáció segítése, több lábon álló vidéki vállalkozások kialakítása céljából	2	Yes
8.1.1	Vidéken élő nők foglalkoztatási rátájának növelése	1	Partially
8.1.2	Vidéki mikrovállalkozások jövedelmezőségének javítása	1	Partially
8.1.5	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Yes
8.1.6	Biomassza alapanyagok, köztes termékek, hulladékok feldolgozása, megújuló energia hasznosítás	1	Partially
8.1.7	Fosszilis eredetű ipari alapanyagok kiváltása zöld forrásból származó helyettesítőkkel	1	Yes
8.2.1	Emberi erőforrás a fejlesztéspolitikai programok végrehajtására	2	Partially
8.2.2	Helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztések	1	Partially
8.2.3	A helyi fejlesztési programok összhangjának megteremtése, térségi együttműködések	1	Partially
8.3.1	Vidéki közlekedési infrastruktúra regionális különbségeinek csökkentése	3	Partially
8.3.2	Életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterének fejlesztése	3	Partially
8.4.1	Aprófalvak ellátása gyermekvédelmi, egészségügyi és oktatási szolgáltatásokkal	3	Partially
8.4.2	Roma felzárkóztatási programok ösztönzése, szegregáció csökkentése	3	Partially
8.6.1	Erdei haszonvételek körének és hozzáadott értékének növelése, jövedelmezőség javítása	3	Yes
8.6.2	Erdőállományok növelését és klímaadaptációját biztosító erdészeti szaporítóanyag-előállítás	2	Yes
CCO.1.9	Agrárvállalkozók duális képzésben, fogadó félként való részvételének ösztönzése	2	Yes
CCO.3.2	Képzett kutatók helyben tartása, KFI szektor támogatása	2	Yes

Other comments related to needs assessment.

Nem releváns

2.1.SO8.4 Intervention logic

Form of Intervention	Type of Intervention	Intervention Code (MS) - Name	Common Output Indicator

DPdecoupled	CIS-YF(30) - Complementary income support for young farmers	DP03_B01_YFS_16 - Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás	O.6. Number of hectares benefitting from complementary income support for young farmers
Sectoral - Wine	DISTIL(58(1)(g)) - distillation of by-products of wine making carried out in accordance with the restrictions laid down in Part II, Section D, of Annex VIII to Regulation (EU) No 1308/2013	SC08_E07_WID_58 - Borászati melléktermékek lepárlása	O.36. Number of actions or units supported in the wine sector
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	RD04a_E02_FON_73 - Mezőgazdasági termékek értéknövelése	O.24. Number of supported off-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	RD09a_B05_SML_73 - Mezőgazdasági kisüzemek fenntartható fejlesztése	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	RD09b_R14_OGR_73 - Díszkertészeti ágazat kisvállalkozásainak támogatása	O.24. Number of supported off-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	RD11_B07_DVF_73 - Mezőgazdasági termelők tevékenységének diverzifikációja	O.24. Number of supported off-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	RD40_F07_INP_73 - Versenyképes erdőgazdálkodást szolgáló beruházások (for-profit)	O.24. Number of supported off-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	RD42_R01_RAN_73 - Vidéki infrastruktúra fejlesztés tanyákon	O.22. Number of supported infrastructures investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	RD43_R02_LOC_73 - Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken	O.22. Number of supported infrastructures investment operations or units
RD	INSTAL(75) - Setting up of young farmers and new farmers and rural business start-up	RD05_B01_YFS_75 - Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával	O.25. Number of young farmers receiving setting-up support
RD	INSTAL(75) - Setting up of young farmers and new farmers and rural business start-up	RD08_B04_BIS_75 - Generációs megújulás induló vidéki és fiatal erdőgazdálkodó vállalkozók támogatásával	O.27. Number of rural businesses receiving support for start up
RD	COOP(77) - Cooperation	RD07_B03_YFO_77 - Generációs megújulás, gazdaságátadási együttműködés	O.30. Number of supported operations or units for generational renewal (excluding setting-up support)
RD	COOP(77) - Cooperation	RD15_W04_COP_77 - Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása	O.32. Number of supported other cooperation operations or units (excluding EIP reported under O.1)
RD	COOP(77) - Cooperation	RD47_R06_QSJ_77 - Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása	O.32. Number of supported other cooperation operations or units (excluding EIP reported under O.1)
RD	COOP(77) - Cooperation	RD50_R10_SEC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért	O.32. Number of supported other cooperation operations or units (excluding EIP reported under O.1)
RD	COOP(77) - Cooperation	RD51_R11_TUC_77 -	O.32. Number of supported

		Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért	other cooperation operations or units (excluding EIP reported under O.1)
RD	COOP(77) - Cooperation	RD52_R12_BIC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért	O.32. Number of supported other cooperation operations or units (excluding EIP reported under O.1)
RD	COOP(77) - Cooperation	RD56_D03_SVC_77 - Vidékfejlesztési együttműködések a kistelepülések digitális átállásának támogatásért (okos falu)	O.32. Number of supported other cooperation operations or units (excluding EIP reported under O.1)
RD	COOP(77) - Cooperation	RD57_R15_LDR_77 - LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása	O.31. Number of supported local development strategies (LEADER) or preparatory actions

Overview

1. Főszükséglet: A munkavállalási célú elvándorlás csökkentése a vidéki vállalkozások számának és jövedelmezőségének növelésével, a vidéken élők jövedelem eloszlásának és életszínvonalának javításával, a területi különbségek csökkentésével

8.1.1 Vidéken élő nők foglalkoztatási rátájának növelése

A GYELV elemzés gyengeségként említi, hogy a nők foglalkoztatási környezete (Gy.1.) továbbra is jelentősen rosszabb a férfiakénál, különösképpen a vidéki térségekben. A kedvező trendek ellenére továbbra is jelentős különbségek vannak a jövedelem eloszlásban (legalacsonyabb és legmagasabb jövedelműek között, valamint településtípusok között (Gy.2.). További gyengeség, hogy a vidéki térségeket különösen sújtja a népességfogyás (GY.4.), és a munkavállalási célú elvándorlás (GY.5.). Lehetőségként a vállalkozások munkatermelékenységének javítását célzó fejlesztéseket (L.1.), valamint a tartósan inaktívak munkaerő-piac reintegrációját célzó fejlesztéseket (L.16.) említi a GYELV.

Tervezett beavatkozások:
DP03_B01_YFS_16 – Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtá-mogatás fajlagos összege (SO1, SO7)
RD02_D01_FRM_73 – Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása (SO2, SO5, SO9, CCO)
RD05_B01_YFS_75 – Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatá-sával fajlagos száma (SO7)
RD06_B02_YFY_75 – Generációs megújulás gazdaságátvevő támogatásával (SO7)
RD07_B03_YFO_77– Gazdaságátadási együttműködések (SO7, CCO)
RD08_B04_BIS_75 – Generációs megújulás induló vidéki és fiatal erdőgazdálkodó vállalkozók tá-mogatásával (SO7)
RD11_B07_DVF_73 – Mezőgazdasági tevékenység diverzifikáció támogatása (SO7)
RD50_R10_SEC_77– Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért fajlagos összeg (SO3, SO7)
RD51_R11_TUC_77 – Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért (SO3, SO4, SO6, SO7)
KAP-on kívüli tevékenység

8.1.2 Vidéki mikrovállalkozások jövedelmezőségének javítása

A GYELV elemzés megállapította, hogy a turisztika és biomassza-alapú gazdaság kiemelt forrása lehet a vállalkozások fejlesztésének és a foglalkoztatás bővítésnek a vidéki térségekben (L.4.) (L.7.). A 2014-2020-as időszakban a LEADER helyi fejlesztési stratégiák (a továbbiakban HFS) keretéből jelentős számú támogatási kérelem szolgálta a nem mezőgazdasági és élelmiszeripari vidéki mikrovállalkozások

fejlesztését. Mivel a HFS-ek a helyi szükségletre alapoznak, amennyiben a rendelkezésre álló forrás és feltételek lehetővé teszik, továbbra is várható a LEADER hozzájárulása e szükséglet kielégítéséhez. Továbbá, a GINOP Plusz-1.2.2-22 pályázati felhívás jelentős mértékben hozzájárulhat e szükséglet kielégítéséhez a szabad vállalkozói zónákba eső, vagy azon kívüli 5000 főt meg nem haladó települések mikrovállalkozói számára nyújtott támogatási lehetőséggel. A LEADER HFS-ben ezt figyelembevéve, a programok közötti szinergiát helyi szinten kialakítva kell meghatározni a gazdaságfejlesztést szolgáló beavatkozásokat.

Tervezett beavatkozások:

·RD51_R11_TUC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért (SO3, SO4, SO6, SO7)

·RD52_R12_BIC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért (SO3, SO4, SO6, SO7)

·RD57_R15_LDR_77 - LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása

8.1.5 Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása

A kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása alapvető fontosságú a mezőgazdaságból élő vidéki lakosság számára. Ezzel kapcsolatban a GYELV elemzés rámutatott, hogy továbbra is fennállnak akadályok a kisgazdaságok kiegészítő turisztikai fejlesztései előtt (Gy.14.). A biomassza-alapú gazdaságba való becsatlakozás további lehetőségeket biztosítana a kisgazdaságok jövedelmezőségének javítására (L4.). A LEADER kezdeményezés kapcsán megállapításra került a VP tematikus értékelésében, hogy a HFS-ek keretéből jelentős számú támogatási kérelem szolgált kisléptékű mezőgazdasági vagy élelmiszerfeldolgozó tevékenység fejlesztését. Tekintettel arra, hogy a HFS-ek a helyi szükségletre alapoznak, amennyiben a rendelkezésre álló forrás és feltételek lehetővé teszik, továbbra is várható a LEADER hozzájárulása e szükséglet kielégítéséhez.

Tervezett beavatkozások:

·DP01_E01_BISS_16 – A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás (SO1)

·DP02_E02_CRIS_16 – A fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás (SO1)

·DP03_B01_YFS_16 – Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás (SO1, SO7)

·RD09_B05_SML_73 - Mezőgazdasági kisüzemek fenntarthatósági fejlesztése (SO2, SO7)

·RD11_B07_DVF_73 - Mezőgazdasági tevékenység diverzifikáció támogatása (SO7)

·RD42_R01_RAN_73 – Vidéki infrastruktúra fejlesztés tanyákon (SO4)

·RD51_R11_TUC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért (SO3, SO4, SO6, SO7)

·RD52_R12_BIC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért (SO3, SO4, SO6, SO7)

·RD57_R15_LDR_77 - LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása

8.1.6 Köztes termékek, hulladékok feldolgozása, megújuló energia hasznosítás közösségi megoldásokkal

A helyi és közösségi szervezésben megvalósuló, a körkörös gazdaság keretein belül megoldott mezőgazdasági és feldolgozóipari köztes termékek, melléktermékek, hulladékok és a szennyvíz kezelése a vidéki térségek fentarthatóságának fontos építőköve lehet. A fenti szükségletet a GYELV elemzés GY.17. gyengesége alapozza meg, miszerint fejletlen a biomassza-alapú gazdaság alapanyag termelésének elsődleges felhasználása. Lehetőségként jelenik meg a biomassza-alapú gazdaság hozzájárulása az energiahatékonysági és a klímavédelmi célok eléréséhez (L.2), a biomassza-alapú gazdaság alapanyag termelésének vegyipar és biotechnológia célú feldolgozása (L.3.) és munkahelyteremtési képessége a hátrányos helyzetű térségekben (L.4.).

Tervezett beavatkozások:

·SC28_E01_FVI_47 - Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása (SO2, SO3, SO4, SO5, SO6, SO9)
·RD19_G01_AEC_70 - Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG) (SO4, SO5, SO6)
·RD20_G02_ORT_70 - Ökológiai gazdálkodás támogatása (SO4, SO5, SO6, SO9)
·RD42_R01_RAN_73 - Vidéki infrastruktúra fejlesztés tanyákon (SO4)
·RD43_R02_LOC_73 - Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken (SO4, SO7)
·RD45_R04_GIS_77 - Együttműködések támogatása új OEM/OFJ/FJ/HKT létrehozására az EU-s minőségrendszerek keretében (SO3, SO9, CCO)
·RD46_R05_GIJ_77 - Együttműködések már létező nemzeti minőségrendszer vagy bejegyzett OEM/OFJ/FJ/HKT esetén (SO3, SO9, CCO)
·RD52_R12_BIC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért (SO3, SO4, SO6, SO7)
·RD56_D03_SVC_77 - Vidékfejlesztési együttműködések a kistelepülések digitális átállásának támogatásért (okos falu) (SO9, CCO)
·RD57_R15_LDR_77 - LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása

8.1.7 Fosszilis eredetű ipari alapanyagok (rostok, oldószerek, monomerek, színezők stb.) zöld forrásból származó helyettesítőkkel történő kiváltásának elősegítése

A szükséglet az L3 lehetőség (Biomassza alapú gazdaság értékláncainak fejlesztése az alapanyag-termelés vegyipari és biotechnológiai célú feldolgozással történő kiegészítésével) kihasználását jeleníti meg.

Tervezett beavatkozások:
RD52_R12_BIC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért (SO3, SO4, SO6, SO7)
RD01c_E01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek zöld beruházásainak támogatása
RD04b_E03_FOF_73 - Mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsoló zöld beruházások támogatása

2. Főszükséglet: Helyi együttműködések támogatása a vidéki területeken

8.2.1 Emberi erőforrás a fejlesztéspolitikai programok végrehajtására

A GYELV elemzés erősségként említi az ország vidéki térségeit lefedő LEADER helyi akciócsoportok (a továbbiakban HACS) hálózatát, amely helyi ismerettel, kapcsolatrendszerrel, fejlesztéspolitikai és programvégrehajtói tapasztalattal rendelkező helyi erőforrást biztosít a helyi fejlesztésekhez (E8). Ugyanakkor veszélyként említi ezen erőforrás további erodálódását (F.12.). A fent említett humán erőforrás megtartását elsősorban a LEADER beavatkozás működésre és animációra fordítható forrása biztosíthatja.
Tervezett beavatkozások:
·RD57_R15_LDR_77 - LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása
·KAP-on kívüli tevékenység

8.2.2 Helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztések

A GYELV elemzés megállapította, hogy infrastruktúra és szolgáltatás kapcsán továbbra is jelentős az elmaradás a vidéki térségek településein (Gy.11.) (Gy.13.) (F.5.). Az előző programban megkezdett fejlesztések folytatása és bővítése szükséges, a vidéki terek életminőségének javítása érdekében (L.8) (L.9) (L.15). A GYELV elemzésben erősségként szerepel, hogy a LEADER a vidéki térségekben

jellemzően alacsony tőkeerővel és kockázattűrő képességgel rendelkező mikrovállalkozások és civil szervezetek számára adekvát, kis léptékű, a helyi szükségletekre szabott fejlesztési forrást biztosít (E11). Az elemzés gyengeségként említi a LEADER források korlátosságát, illetve a kisléptékű források felhasználásának a léptékhez képest magas adminisztratív terheit (GY15). A helyi/térségi igényekhez igazodó fejlesztések megvalósulásához elsősorban a LEADER és az együttműködést szolgáló beavatkozások járulhatnak hozzá.

Tervezett beavatkozások:

·RD15_W04_COP_77 - Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása (SO3, SO4, SO5, SO6, SO7)

·RD43_R02_LOC_73 - Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken (SO4, SO7)

·RD47_R06_QSJ_77 - Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása (SO3, SO4, SO6, SO7, SO9)

·RD50_R10_SEC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért (SO3, SO7)

·RD51_R11_TUC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért (SO3, SO4, SO6, SO7)

·RD52_R12_BIC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért (SO3, SO4, SO6, SO7)

·RD56_D03_SVC_77 - Vidékfejlesztési együttműködések a kistelepülések digitális átállásának támogatásért (okos falu) (SO9, CCO)

·RD57_R15_LDR_77 - LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása

·KAP-on kívüli tevékenység

8.2.3 A helyi fejlesztési programok összhangjának megteremtése, térségi együttműködések

A GYELV elemzés lehetőségei között szerepel a helyi fejlesztések egymásra épülésének erősítése és a LEADER HACS-ok humán kapacitásának jobb kihasználása az EMVA alapszolgáltatásokra és KAP-on kívüli vidékfejlesztési források kezelésére (L15). E lehetőség kiaknázásával kapcsolatosan merült föl az a szükséglet, hogy a LEADER helyi szinten erősítse a fejlesztési programok közötti szinergiát és a térségi együttműködéseket. A 2020-as LEADER értékelés tanulsága szerint a HACS-ok több mint fele részt vett más OP-kból finanszírozott projektek megvalósításában. Ennek a tevékenységnek az általános gyakorlattá válásához hatékony eszköz lehet a HACS-ok számára más OP-kból dedikált források és az ezek hatékony felhasználásához szükséges kapacitásfejlesztés biztosítása.

Tervezett beavatkozások:

·RD51_R11_TUC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért (SO3, SO4, SO6, SO7)

·RD57_R15_LDR_77 – LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása

RD52_R12_BIC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért (SO3, SO4, SO6, SO7)

· RD56_D03_SVC_77 - Vidékfejlesztési együttműködések a kistelepülések digitális átállásának támogatásért (okos falu) (SO9, CCO)

· RD49_R09_SCC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a Rövid Ellátási Láncok fejlesztéséért

· RD50_R10_SEC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért (SO3, SO7)

·KAP-on kívüli tevékenység

3. Főszükséglet: Helyi infrastruktúra és szolgáltatások színvonalának javítása

8.3.1 Vidéki közlekedési infrastruktúra regionális különbségeinek csökkentése

A GYELV elemzés megállapította, hogy a közlekedési infrastruktúra és szolgáltatások nem megfelelő

minőségűek a vidéki térségekben (GY.11.) (Gy.12.). Ennek javítása túlmutat a KAP Stratégiai Terv eszközrendszerén, de egyéb fejlesztési programokkal történő közös tervezéssel a szükséglet kezelhető (L.14.). Erre lehet példa a Magyar Falu Program *Falusi útalap* komponense.

Tervezett beavatkozások felülvizsgálata:

·RD43_R02_LOC_73 - Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken (SO4, SO7)

·RD56_D03_SVC_77 - Vidékfejlesztési együttműködések a kistelepülések digitális átállásának támogatásért (okos falu) (SO9, CCO)

·KAP-on kívüli tevékenység

8.3.2 Életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterének fejlesztése

A GYELV elemzés rámutatott, hogy a helyi lakossági szolgáltatások színvonala az életminőség fontos meghatározója, ezáltal pedig a vidék népesség megtartó erejének fontos összetevője. Az elemzés alapján számos ponton jelentkeznek még hátrányok a vidéki térségekben, azokon belül is elsősorban a falvakban (Gy.11.) (Gy.12.) (Gy.13.) (F5.). A korábbi évek tapasztalatai alapján a helyi gazdaság fejlesztése mellett a LEADER HFS-ek további fontos célja a vidéki élettér fejlesztése a szolgáltatások és az azokhoz szükséges kisléptékű infrastruktúra fejlesztésével; és a helyi kötődés és közösségi kapcsolatok erősítése a közösségeket aktivizáló programokkal és az ahhoz szükséges környezet fejlesztésével. Az Európai Unió vidéki térségeinek hosszú távú jövőképével összhangban a fenti célok elérése érdekében ösztönözni szükséges a társadalmi innovációt és a digitális eszközök adta lehetőségek kihasználását. A szükséglet kezeléséhez szükséges eszköztár ugyan meghaladja a KAP Stratégiai Terv lehetőségeit, ezért javasolt egyéb programokkal közös tervezés lehetőségének megteremtése (L.15.). A szükséglet kezelésének kielégítésében például az 5000 fő alatti települések vonatkozásában jelentős szerepet játszanak a nemzeti finanszírozású Magyar Falu Program évről évre meghirdetett felhívásai.

Tervezett beavatkozások felülvizsgálata:

·RD43_R02_LOC_73 – Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken (SO4, SO7)

·RD49_R09_SCC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a Rövid Ellátási Láncok fejlesztéséért

·RD50_R10_SEC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért (SO3, SO7)

·RD57_R15_LDR_77 - LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása

·KAP-on kívüli tevékenység

4. Főszükséglet: Társadalmi befogadás és felzárkóztatás elősegítése a vidéki területeke

8.4.1 Aprófalvak ellátása gyermekvédelmi, egészségügyi és oktatási szolgáltatásokkal

A vidéki élettér vonzerejét jelentős mértékben csökkenti az aprófalvak általános ellátatlansága gyermekvédelmi, egészségügyi és oktatási szolgáltatásokkal (GY.13.). A szükséglet enyhítéséhez szükség lenne a tartósan inaktív aktív korúak reintegrációját elősegítő programokon átívelő komplex megoldásokra (GY.18.). A szükséglet kezelése azonban túlmutat a KAP Stratégiai Terv eszközrendszerén, ezért elsősorban egyéb programok lehetőségeire kell felhívni a figyelmet (L.15.). E szükségletre elsősorban a Terület és Településfejlesztési Operatív Program Plusz és a Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz (RRF) tervezete tartalmaz fejlesztési forrásokat. A szükséglet kielégítésében az 5000 fő alatti települések vonatkozásában jelentős szerepet játszanak a nemzeti finanszírozású Magyar Falu Program évről évre meghirdetett felhívásai.

Tervezett beavatkozások:

·RD43_R02_LOC_73 - Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken (SO4, SO7)

·KAP-on kívüli tevékenység

8.4.2 Roma felzárkóztatási programok ösztönzése, szegregáció csökkentése

A roma népesség helyzetének javítás a leszakadó települések helyzete javításának egyik legfontosabb eszköze. A GYELV elemzés ugyanakkor kitért arra, hogy a roma felzárkóztatási programok továbbra sem érnek el kézzelfogható eredményeket, ami fenntartja a vidéki roma népesség halmozottan hátrányos helyzetét (Gy.18.) (F.11.). Ugyan a probléma kezelése túlmutat a KAP Stratégiai Terv eszközrendszerén, az elemzés felhívta a figyelmet arra, hogy a vidéki térségeket érintő fejlesztési programok együttesen nagyobb eséllyel tudnak eredményeket elérni a roma felzárkóztatás területén (L.15.). E szükségletre például az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz tartalmaz fejlesztési forrásokat.

Tervezett beavatkozások:

·RD43_R02_LOC_73 – Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken (SO4, SO7)

·RD50_R10_SEC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért (SO3, SO7)

·RD57_R15_LDR_77 – LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása

·KAP-on kívüli tevékenység

6 Főszükséglet: Fenntartható erdőgazdálkodás támogatása

8.6.1 Erdei haszonvételek körének és hozzáadott értékének növelése, jövedelmezőség javítása

A szükséglet beillesztését indokolják azok a gyengeségek és veszélyek, amelyeket az erdőgazdálkodás kapcsán azonosított a helyzetfeltáró tanulmány és a GYELV elemzés. Ezek az erdei haszonvételi lehetőségek közül a tűzifa túlsúlyából fakadó erős piaci kitettség (Gy.6.) (F.4.), a magasabb értékű faválasztékok, illetve az erdőgazdálkodók körében a hozzáadott értékre törekvés fejletlensége (Gy.8.), a magán-erdőgazdálkodás terén elaprózott gazdálkodási, illetve kivitelező szolgáltatói viszonyok (Gy.16.), valamint a fát helyettesítő termékek elterjedésének hazai és nemzetközi térnyerése (F.6.). A GYELV elemzés azt is megállapította, hogy az erdősített vagy faültetvénnyel hasznosított területek növekedése folyamatos (E.9), valamint, hogy ezek a fakészletek az ország egész területén települések közelében racionális szállítási útvonalon belül helyezkedik el. Az erdei termékek hozzáadott értékének növelése a szektor több lábon állását biztosítja. Erre alapozva került meghatározásra az erdőgazdálkodás közjóléti szolgáltatásainak fenntartása (L.5.), az erdőgazdálkodás változatosabb bekapcsolása a lokális biomassza alapú gazdaságba (L.6.), valamint az erdőgazdálkodó és erdészeti kivitelező szolgáltató vállalkozások hatékonyságának növelése (L.11.), mint az ágazatot jellemző lehetőségek.

Tervezett beavatkozások:

·RD08_B04_BIS_75 - Generációs megújulás induló vidéki és fiatal erdőgazdálkodó vállalkozók támogatásával (SO7)

·RD40_F07_INP_73 - Versenyképes erdőgazdálkodást szolgáló beruházások (for-profit) (SO2)

·RD52_R12_BIC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért (SO3, SO4, SO6, SO7)

·RD57_R15_LDR_77 – LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása

..

A LEADER beavatkozás összegzése

A LEADER beavatkozás a helyi fejlesztési stratégiák támogatásán keresztül a SO8 vonatkozásában megállapított számos szükséglet kielégítéséhez hozzájárul. A GYELV elemzés erősségként említi az ország vidéki térségeit lefedő LEADER hálózatot, amely helyi ismerettel, kapcsolatrendszerrel, fejlesztéspolitikai és programvégrehajtói tapasztalattal rendelkező helyi erőforrást (E8) biztosít a helyi fejlesztésekhez. Ugyanakkor veszélyként említi ezen erőforrás további erodálódását (F.12.). E két megállapításra épül az a szükséglet, amely a fejlesztéspolitikai programok végrehajtásához szükséges helyi szintű emberi erőforrás szükségességét definiálja (8.2.1.). E szükséglet kielégítését szolgálja a LEADER beavatkozás működési és animációs keretéből finanszírozott helyi akciócsoportok hálózata, amely Magyarország vidéki térségeit várhatóan teljes mértékben lefedi.

A GYELV elemzésben erősségként szerepel, hogy a LEADER a vidéki térségekben jellemzően alacsony tőkeerővel és kockázattűrő képességgel rendelkező mikrovállalkozások és civil szervezetek számára adekvát, kisléptékű, a helyi szükségletekre szabott fejlesztési forrást biztosít (E11). Az elemzés gyengeségként említi a LEADER források korlátosságát, illetve a kisléptékű források felhasználásának a léptékhez képest magas adminisztratív terheit (GY15). A fenti erősségre és gyengeségre épül az a szükséglet, amely a helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztéseket és az ehhez szükséges forrás szükségességét definiálja (8.2.2.). E szükséglet kielégítéséhez járul hozzá a LEADER helyi fejlesztési stratégiák megvalósítása.

A lehetőségek között szerepel a helyi fejlesztések egymásra épülésének erősítése és a LEADER HACS-ok humán kapacitásának jobb kihasználása az EMVA alapszolgáltatásokra és a KAP-on kívüli vidékfejlesztési források kezelésére (L15). E lehetőség kiaknázásával kapcsolatosan merült föl az a szükséglet, hogy a LEADER helyi szinten erősítse a fejlesztési programok közötti szinergiát és a térségi együttműködéseket (8.2.3.).

A LEADER beavatkozás **tematikus fókuszát** a KAP Stratégiai Terv orientációs jelleggel határozza meg. A helyi közösségek a helyi fejlesztési stratégiáik keretén belül tervezik meg az adott területre vonatkozó prioritást élvező területeket. Az Irányító Hatóság ösztönözheti bizonyos területek hangsúlyosabb szerepeltetését (pl. tudásátadással, kiegészítő források megteremtésével), illetve kereteket határozhat meg. A korábbi évek kialakult gyakorlata az volt, hogy a LEADER HACS-oknak a fejlesztési forrásaik legalább 50%-át gazdaságfejlesztésre kellett fordítaniuk. E gyakorlat folytatását támasztja alá a GYELV elemzés GY2 pontja és az erre épülő alábbi főszükséglet: „*A népességfogyás mérséklése és a munkavállalási célú elvándorlás csökkentése a vidéki vállalkozások számának és jövedelmezőségének növelésével, a vidéken élők életszínvonalának javításával, a területi különbségek csökkentésével”*. A gazdaságfejlesztési fókusz erősítésével a korábbi időszak tapasztalatai alapján a LEADER (a rendelkezésre álló forrás mértékével összhangban) hozzájárulhat az önfoglalkoztatáshoz és a munkahelyteremtéshez a vidéki térségekben. Ez a cél összhangban áll az Európai Unió vidéki térségei hosszú távú jövőképének sikeres, vagy virágzó vidéki térségre vonatkozó céljával, a vállalkozások számára vonzó gazdasági tér kialakításával.

A GYELV elemzésben gyengeségként szerepelnek a vidéki közlekedési és az egyéb lakossági szolgáltatások minőségének javításához szükséges infrastruktúra fejlettségének területi különbségei (GY11). Erre reagál a 8.3.2 szükséglet, amely az életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterének fejlesztését teszi szükségessé. A korábbi évek tapasztalatai alapján a LEADER HFS-ek fontos célja a vidéki élettér fejlesztése a szolgáltatások és az azokhoz szükséges kisléptékű infrastruktúra fejlesztésével, valamint a helyi kötődés és a közösségi kapcsolatok erősítése a közösségeket aktivizáló programokkal és az ahhoz szükséges környezet fejlesztésével. Az Európai Unió vidéki térségeinek hosszú távú jövőképével összhangban a fenti célok elérése érdekében – elsősorban tudásátadással, jó gyakorlatok bemutatásával – ösztönözni szükséges a társadalmi innovációt és a digitális eszközök adta lehetőségek kihasználását.

A beavatkozási logika LEADER vonatkozású rövid összegzése

A LEADER beavatkozás a helyi fejlesztési stratégiák támogatásán keresztül a SO8 vonatkozásában megállapított számos szükséglet kielégítéséhez hozzájárul. A GYELV elemzés erősségként említi az ország vidéki térségeit lefedő LEADER hálózatot, amely helyi ismerettel, kapcsolatrendszerrel, fejlesztéspolitikai és program végrehajtói tapasztalattal rendelkező helyi erőforrást (E8) biztosít a helyi fejlesztésekhez. Ugyanakkor veszélyként említi ezen erőforrás további erodálódását (F.12.). E két megállapításra épül az a szükséglet, amely a fejlesztéspolitikai programok végrehajtásához szükséges helyi szintű emberi erőforrás szükségességét definiálja (8.2.1.). E szükséglet kielégítését szolgálja a LEADER beavatkozás működési és animációs keretéből finanszírozott helyi akciócsoportok hálózata, amely Magyarország vidéki térségeit várhatóan teljes mértékben lefedi.

A GYELV elemzésben erősségként szerepel, hogy a LEADER a vidéki térségekben jellemzően alacsony tőkeerővel és kockázattűrő képességgel rendelkező mikrovállalkozások és civil szervezetek számára adekvát, kisléptékű, a helyi szükségletekre szabott fejlesztési forrást biztosít (E11). Az elemzés gyengeségként említi a LEADER források korlátosságát, illetve a kisléptékű források felhasználásának a

léptékhez képest magas adminisztratív terheit (GY15). A fenti erősségre és gyengeségre épül az a szükséglet, amely a helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztéseket és az ehhez szükséges forrás szükségességét definiálja (8.2.2.). E szükséglet kielégítéséhez járul hozzá a LEADER helyi fejlesztési stratégiák megvalósítása.

A lehetőségek között szerepel a helyi fejlesztések egymásra épülésének erősítése és a LEADER HACS-ok humán kapacitásának jobb kihasználása az EMVA alapszolgáltatásokra és a KAP-on kívüli vidékfejlesztési források kezelésére (L15). E lehetőség kiaknázásával kapcsolatosan merült föl az a szükséglet, hogy a LEADER helyi szinten erősítse a fejlesztési programok közötti szinergiát és a térségi együttműködéseket (8.2.3.).

A LEADER beavatkozás **tematikus fókuszát** a KAP Stratégiai Terv orientációs jelleggel határozza meg. A helyi közösségek a helyi fejlesztési stratégiáik keretén belül tervezik meg az adott területre vonatkozó prioritást élvező területeket. Az Irányító Hatóság ösztönözheti bizonyos területek hangsúlyosabb szerepeltetését (pl. tudásátadással, kiegészítő források megteremtésével), illetve kereteket határozhat meg. A korábbi évek kialakult gyakorlata az volt, hogy a LEADER HACS-oknak a fejlesztési forrásaik legalább 50%-át gazdaságfejlesztésre kellett fordítaniuk. E gyakorlat folytatását támasztja alá a GYELV elemzés GY2 pontja és az erre épülő alábbi főszükséglet: *„A népességfogyás mérséklése és a munkavállalási célú elvándorlás csökkentése a vidéki vállalkozások számának és jövedelmezőségének növelésével, a vidéken élők életszínvonalának javításával, a területi különbségek csökkentésével”*. A gazdaságfejlesztési fókusz erősítésével a korábbi időszak tapasztalatai alapján a LEADER (a rendelkezésre álló forrás mértékével összhangban) hozzájárulhat az önfoglalkoztatáshoz és a munkahely teremtéshez a vidéki térségekben. Ez a cél összhangban áll az Európai Unió vidéki térségei hosszú távú jövőképének sikeres, vagy virágzó vidéki térségre vonatkozó céljával, a vállalkozások számára vonzó gazdasági tér kialakításával.

A GYELV elemzésben gyengeségként szerepelnek a vidéki közlekedési és az egyéb lakossági szolgáltatások minőségének javításához szükséges infrastruktúra fejlettségének területi különbségei (GY11). Erre reagál a 8.3.2 szükséglet, amely az életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterének fejlesztését teszi szükségessé. A korábbi évek tapasztalatai alapján a LEADER HFS-ek fontos célja a vidéki élettér fejlesztése a szolgáltatások és az azokhoz szükséges kisléptékű infrastruktúra fejlesztésével, valamint a helyi kötődés és a közösségi kapcsolatok erősítése a közösségeket aktivizáló programokkal és az ahhoz szükséges környezet fejlesztésével. Az Európai Unió vidéki térségeinek hosszú távú jövőképével összhangban a fenti célok elérése érdekében – elsősorban tudásátadással, jó gyakorlatok bemutatásával – ösztönözni szükséges a társadalmi innovációt és a digitális eszközök adta lehetőségek kihasználását.

2.1.SO8.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective

Nem releváns.

2.1.SO8.8 Selection of the result indicator(s)

Selection of the result indicator(s) for this specific objective

Result indicators [recommended Result indicators for this specific objective are fully displayed in bold]	Target value
R.18 CU - Investment support for the forest sector Total investment to improve the performance of the forestry sector	448,423,415.00 EUR
R.37 CU - Growth and jobs in rural areas New jobs supported in CAP projects	6,900.00
R.38 CU - LEADER coverage Share of rural population covered by local development strategies	98.97 %
R.39 CU - Developing the rural economy Number of rural businesses including bio-economy businesses developed with CAP support	4,600.00
R.40 CU - Smart transition of the rural economy Number of supported smart-village strategies	52.00
R.41 CU PR - Connecting rural Europe Share of rural population benefitting from	30.06 %

improved access to services and infrastructure through CAP support	
R.42 [CU] - Promoting social inclusion Number of persons covered by supported social inclusion projects	10,730.00

Justification of the targets and related milestones

SO8 - A foglalkoztatásnak, a növekedésnek, a nemek közötti egyenlőségnek – és többek között a nők mezőgazdasági tevékenységekben való részvételének –, a társadalmi befogadásnak és a helyi fejlesztésnek az előmozdítása a vidéki térségekben, a körforgásos biogazdaságot és a fenntartható erdészetet is beleértve

Az egyes R indikátorok mérföldkő értékét, illetve a kapcsolódó beavatkozások hozzájárulásának értékét (éves bontásban) a csatolt táblázat tartalmazza, így ezek minden részletre kiterjedő ismertetésétől a szövegben eltekintünk.

R.18 - Az erdészeti ágazatnak nyújtott beruházástámogatás: Az erdészeti ágazat teljesítményének javítását célzó összberuházás

Az R.18 indikátor teljes értékének (448.423.415 EUR) 42,6%-áért felelősek azok a beavatkozások, amelyek az SO8 specifikus célkitűzést megalapozó szükségletekre reagálnak. E három beavatkozás felelős az R.18 indikátor felfutásának ívéért: 2025-ben ugrásszerű az indikátor értékének emelkedése, ezt követően 2026-ban és 2027-ben stabilan magas az éves hozzájárulás, majd 2028-ban éri el a kitűzött célértéket.

Az SO8-hoz kapcsolódó három beavatkozás közül az indikátor célértékének biztosításában kulcsszerepet játszik az RD40_F07_INP_73 - *Versenyképes erdőgazdálkodást szolgáló beruházások (for-profit)* beavatkozás, amely önmagában az R.18-hoz kapcsolódó vállalás 40%-át biztosítja. Ez a beavatkozás a 8.6. főszükséglet: Fenntartható erdőgazdálkodás támogatásán belül mindkét alszükségletre, a 8.6.1. Erdei haszonvételek körének és hozzáadott értékének növelése, jövedelmezőség javítása szükségletre, illetve a 8.6.2. Erdőállományok növelését és klímaadaptációját biztosító erdészeti szaporítóanyag-előállítás szükségletre is reflektál. Összesen 800 projekt elindításával, 50%-os támogatási intenzitás biztosításával és átlagos projektméret növekedésével tervez a beavatkozás. A 2.1.4 fejezetben részletesen kifejtett szükségletek kezelésére a korábbi időszakhoz képest bővül a támogatható tevékenységek köre, a projektméret növekedés és az arányosan ráfordított forrás emelése is indokolt volt.

Az R.18 indikátor 2,6%-át biztosítja a vidéki együttműködésre fókuszáló beavatkozás, az RD51_R11_TUC_77 - *Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért*, illetve az RD52_R12_BIC_77 - *Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért*. E két beavatkozás az SO8-hoz kapcsolódó 8.1 és 8.2 főszükségletek kezelésére tesz lépéseket összesen 42 projekt keretében, több alszükségletet is érintve, komplex hatású együttműködések támogatása által. Ez a komplex szemlélet a 2.1.4 fejezetben részletesen bemutatott szükségletek alapján indokolt: a vidéki térségek egymással szoros kölcsönhatásban álló kihívásai csak ilyen módon kezelhetőek hatékonyan. E két beavatkozás így a munkavállalási célú elvándorlás csökkentése érdekében tesz a vidéki mikrovállalkozások jövedelmezőségének javításáért (8.1.2), a kisgazdaságok jövedelmezőségének javításáért (8.1.5), a biomassza alapanyagok, köztes termékek, hulladékok feldolgozásának, megújuló energia hasznosításának elősegítéséért (8.1.6). A vidéki területeinek helyi együttműködését a helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztések (8.2.2) által segíti ez a két beavatkozás úgy, hogy tekintettel van a helyi fejlesztési programok összhangjának megteremtésére is (8.2.3), és emberi erőforrást is biztosít a fejlesztéspolitikai programok végrehajtására (8.2.1). Összességében fontos hozzáadott érték lesz, hogy az életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterének fejlesztése (8.3.2) is megvalósul.

R.37 - Növekedés és munkahelyteremtés a vidéki térségekben: KAP-projektek keretében támogatott új munkahelyek

Az indikátor minden beavatkozása kapcsolódik az SO8 specifikus célkitűzéshez, így teljes mértékben támogatja a kapcsolódó szükségletek kezelését, a kitűzött célértékek elérését. Az R.37 indikátor átfogó

célértéke 6.900 FTE, amelyet a tervezési időszak alatt folyamatosan, évről évre kiegyensúlyozottan növekvő értékkel kíván elérni.

A 6.900 FTE célértéket biztosító három beavatkozás közül kiemelt jelentőséggel bír a DP03_B01_YFS_16 - *Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás* beavatkozás, hiszen önmagában 5.500 FTE értéket biztosít, a demográfiai tartalékokat is figyelembe véve évi 1.100 új fiatal mezőgazdasági termelő bevonásával. A folyamatosan emelkedés eredményeként az R.37 a tervek szerint 2027-re eléri a kitűzött célértéket. A generációs megújulásért felelős két beavatkozás is hozzájárul ezen felül az indikátor által transzparenssé tett eredmények eléréséért: *a fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatását biztosító* RD05_B01_YFS_75, *illetve az induló vidéki és fiatal erdőgazdálkodó vállalkozók támogatását lehetővé tévő* RD08_B04_BIS_75. Ez a két beavatkozás elsősorban 2024-ben és 2025-ben biztosít foglalkoztatási növekményt az indikátor számára, így a teljes célérték a folyamatos emelkedés mellett 2025-re 52%-os várható teljesüléssel tervezhető. Ez a három beavatkozás a munkavállalási célú elvándorlás csökkentése (8.1. főszükséglet) érdekében elsősorban a vidéki mikrovállalkozások jövedelmezőségének javítására koncentrál (8.1.2.), illetve a kisgazdaságok jövedelmezőségének javítását is segíti (8.1.5).

R.38 - LEADER-lefedettség: A helyi fejlesztési stratégiák által érintett vidéki népesség aránya

Az R.38 indikátor a Bizottsági előírás szerint kifejezetten a LEADER beavatkozáshoz kapcsolható. A teljes vidéki népesség számához (3.829.472 fő) viszonyítva a helyi fejlesztési stratégiával várhatóan érintett vidéki népesség (3.789.920 fő) aránya elérheti a 98,97%-ot. A LEADER tehát közel teljes mértékben lefedi azt a vidéki térséget (10 ezer fő alatti népességgel bíró települések, illetve 10 ezer fő feletti lakossággal rendelkező tanyás települések külterületei), amelynek fejlesztésére hivatott. Ez az arány 2024-től folyamatos, hiszen a fejlesztések a tervezési időszak kezdetén egyszerre, minden térségben megkezdődnek.

A LEADER program által biztosított foglalkoztatás intenzíven hozzájárul majd a munkavállalási célú elvándorlás csökkentésén belül a nők foglalkoztatási környezetének fejlesztéséhez a vidéki térségekben, különösen a kisebb településeken (8.1.1), illetve javítja a mikrovállalkozások (8.1.2) jövedelmezőségének javítását, valamint érdemi előrehaladást mutat majd a biomassza alapanyagok, köztes termékek, hulladékok feldolgozása, megújuló energia hasznosítása terén (8.1.6) is. A vidéki területeken megvalósuló helyi fejlesztéseket minden tekintetben támogatja: emberi erőforrást biztosít a fejlesztéspolitikai programok megvalósítására (8.2.1). A LEADER forrást biztosít majd természetesen az életminőséget javító helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterének fejlesztésére (8.3.2), illetve a társadalmi befogadás és felzárkózás érdekében a szegregáció csökkentésére és roma felzárkóztatási programokra (8.4.2) is. A Fenntartható erdőgazdálkodás támogatása érdekében hozzájárul majd az erdei haszonvételek körének és hozzáadott értékének növeléséhez, a jövedelmezőség javításához (8.6.1.) Ezt a komplex szemléletet, a szükségletek kezelésének módját a 2.1.4 fejezet mutatja be részletesen.

R.39 – A vidéki gazdaság fejlesztése: A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biogazdaságok száma

Az R.39 indikátorhoz tartozó 10 beavatkozás reflektál az SO8 specifikus célkitűzést megalapozó szükségletekre, amelyek a teljes indikátor érték (4.600 gazdaság) kb. 90%-áért felelősek együtt. A beavatkozásokat várhatóan megvalósító gazdaságok között átfedés várható, így a duplikációk kiszűrése miatt az egyes beavatkozások tervértékei elsősorban nagyságrendileg vehetőek figyelembe. Az R.39 indikátor kifejezetten a folyamatosan növekvő, ugrásszerű előrehaladástól mentes indikátorok közé tartozik: 2024-től évről évre dinamikusan nő az értéke 2029-ig.

A 10 beavatkozás közül kiemelkedik a *Mezőgazdasági termékek értéknövelése* (RD04a_E02_FON_73), amely önmagában a célérték egyharmadát adja. További 5 olyan beavatkozás van, amely a tervérték 7-13%-áért felelős egyenként, így az R.39 indikátor szempontjából kifejezetten lényeges. Ezek a *Generációs megújulás, gazdaságátadási együttműködés* (RD07_B03_YFO_77), *Díszkertészeti ágazat kisvállalkozásainak támogatása* (RD09b_R14_OGR_73) *Generációs megújulás induló vidéki és fiatal erdőgazdálkodó vállalkozók támogatásával* (RD08_B04_BIS_75), a *Mezőgazdasági termelők tevékenységének diverzifikációja* (RD11_B07_DVF_73), illetve a *Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása* (RD47_R06_QSJ_77). Négy további beavatkozás

együttesen 6% körüli indikátor értéket biztosít: *Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása* (RD15_W04_COP_77),*Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért* (RD51_R11_TUC_77), *Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért* (RD52_R12_BIC_77), *Borászati melléktermékek lepárlása* (SC08_E07_WID_58).

Az R.39 indikátorhoz hozzájáruló, széleskörű beavatkozás-csomag majdnem minden olyan szükségletre reagál, amely az SO8 specifikus célkitűzés kapcsán releváns. A vidéki térségekben jellemző, munkavállalási célú elvándorlás csökkentéséhez több beavatkozás is hozzájárul elsősorban a nők foglalkoztatási rátájának növelése által (8.1.1), de a mikro- és kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása (8.1.2; 8.1.5) is prioritás. A biomassza alapanyagok, köztes termékek, hulladékok feldolgozása, megújuló energia hasznosítása (8.1.6) két beavatkozás esetében is megjelenik. A helyi, térségi fejlesztési programjainak összehangolása (8.2.3), illetve helyi igényekhez illeszkedő fejlesztések támogatása (8.2.2.) is érvényesül a kapcsolódó beavatkozásokban, és az életminőséget emelő helyi szolgáltatások infrastrukturális fejlesztése is előtérbe kerül (8.3.2). Az R.39 indikátor a vidéki helyzetnek, szükségleteknek és igényeknek megfelelően komplex beavatkozás-csomagot kínál, amit – a tervek szerint – legalább 4600 gazdaság használ majd, ezáltal a 2.1.4 fejezetben leírtaknak megfelelően emelkedik a vidéki életszínvonal, javul a munkaerőpiaci helyzet és emelkedik a szolgáltatások színvonala.

R.40 A vidéki gazdaság okos átmenete: A támogatott „okos falvak" stratégiák száma

Az R.40 indikátor célértéke 52 db stratégia, amelynek forrása teljes egészében az RD56_D03_SVC_77 - *Vidékfejlesztési együttműködések a kistelepülések digitális átállásának támogatásért (okos falu)* beavatkozás. Az összesen 52 stratégia elkészítésére 2024 és 2027 között kerül sor, 2026-ig folyamatosan növekvő éves elemszámmal.

Az „okos falu" beavatkozás 3 főszükségletre is reagál, elsősorban a digitális átállás szempontjait érvényesítve a beavatkozás során. Az elkészülő stratégiák természetesen a helyi igényeket figyelembe véve tervezik a szolgáltatás-fejlesztést (8.2.2), reagálnak a vidéki közlekedési infrastruktúra regionális különbségeire (8.3.1) és fejlesztik az életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterét, valamint és a biomassza alapanyagok, köztes termékek, hulladékok feldolgozása, megújuló energia hasznosítása (8.1.6) is a kezelt szükségletek közé tartozik.

R.41PR Összeköttetés teremtése Európa vidéki térségei között: A szolgáltatásokhoz és az infrastruktúrához a KAP támogatásnak köszönhetően jobb hozzáféréssel rendelkező vidéki lakosság aránya

Az R.41 „PR" indikátor teljes értéken kapcsolódik az SO8 specifikus célkitűzéshez: a két beavatkozás által érintett 1.151.000 fő a teljes vidéki lakosság több mint 30%-a.

A 1 151 000 fő elérésében a vidéki infrastruktúra fejlesztést célzó beavatkozások játszanak szerepet: a tanyás térségeket célzó RD42_R01_RAN_73 beavatkozás 9 ezer főt, a kistelepüléseket célzó RD43_R02_LOC_73 beavatkozás több mint 1 millió főt érint majd, a tervek szerint. Az indikátor értéke 2025-ben kezd el növekedni, a beavatkozások előrehaladásában 2027-ben várható nagyságrendi előrelépés, utána az éves hozzájárulás állandó – a célérték elérése 2029-re várható.

A tanyákat célzó infrastruktúra fejlesztés a releváns legerősebb szükségletekre reagál: a vidéken élő nők foglalkoztatási rátáját növeli, a mikrovállalkozások és a kisvállalkozások jövedelmezőségét kívánja javítani, illetve a biomassza alapanyagok, köztes termékek, hulladékok feldolgozását, megújuló energia hasznosítását kívánja segíteni több mint 3000 projekten keresztül. A tanyákhoz képest a kistelepülések helyzetének különbségéből adódóan a kistelepüléseket célzó infrastruktúra fejlesztés a tanyák esetében felsoroltak mellett több más főszükségletre reagál 1.565 db projekt megvalósításával: a helyi infrastruktúra és szolgáltatások színvonalának javítása érdekében a vidéki közlekedés feltételeit kívánja javítani (8.3.1), illetve az életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatásokra fókuszál (8.3.2); a társadalmi befogadás elősegítése érdekében ellátja az aprófalvakat gyermekvédelmi, egészségügyi és oktatási szolgáltatásokkal (8.4.1) és lehetőséget ad roma felzárkóztatási és szegregációt csökkentő programok megvalósítására (8.4.2).

R.42 A társadalmi befogadás előmozdítása: A társadalmi befogadást célzó, támogatásban részesülő projektekkel érintett személyek száma

Az R.42 indikátor teljes értéken kapcsolódik az SO8 specifikus célkitűzéshez: összesen 10.730 fő bevonását célozza meg, két beavatkozáson keresztül. Az indikátor célértékét 2024 és 2027 között tervezzük elérni, 2026-ban ugrásszerű növekedéssel kalkulálva.

Az indikátor értékének eléréséért 97%-ban az RD56_D03_SVC_77 - *Vidékfejlesztési együttműködések a kistelepülések digitális átállásának támogatásért (okos falu)* beavatkozás felelős, amelyet az R.40 indikátornál már bemutattunk. Az indikátor értékét támogatja szerényebb hozzájárulást képviselve az RD50_R10_SEC_77 - *Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért* beavatkozás, amely igen komplex a kezelt szükségletek tekintetében: javítja a vidéki mikrovállalkozások jövedelmezőségét (8.1.2), emberi erőforrást biztosít a fejlesztési programok megvalósításához (8.2.1), e mellett a helyi igényekre reflektáló fejlesztéseket segíti (8.2.2), valamint hozzájárul az életminőséget javító szolgáltatások kialakításához (8.3.2.), az aprófalvak gyermekvédelmi, egészségügyi és oktatási szolgáltatásokkal való ellátásához (8.4.1), és a szegregáció csökkentését célzó programok megvalósításához (8.4.2) is.

2.1.SO8.9 Justification of the financial allocation

A specifikus célon belül, mint a terv egészében, a mezőgazdasághoz és erdészethez köthető intézkedéseket igyekszünk megvalósítani, egyéb, a vidéki területekhez kötődő beavatkozások tekintetében pedig az operatív programok forrásaira számítunk. Az SO céljain belül a LEADER-re vonatkozó minimális támogatási kötelezettségünket a 92. cikk szerint teljesítjük.

A vonatkozó bizottsági ajánlás „A Magyarország vidéki térségeit jellemző elnéptelenedési és elöregedési tendenciák megfordítása”. Az ajánlás teljesítését az SO7 intézkedései, valamint az operatív programok is segítik.

2.2 Context Indicators and other values used for the calculation of the targets

Context indicators (PMEF Code)	Baseline value	Baseline year	Updated value	Updated year	Justification/Comments	Source of data
C.01 Total rural population – for LEADER (R.38) (Person)	1,813,276.00	2020	3,829,472.00	2021	A 10.000 fő alatti településeken élők száma + 10.000 fő feletti települések külterületi lakosság száma	Központi Statisztikai Hivatal
C.01b Total rural population – for services and infrastructure (R.41) (Person)	1,813,276.00	2020	3,829,472.00	2021	A 10.000 fő alatti településeken élők száma + 10.000 fő feletti települések külterületi lakosság száma	Központi Statisztikai Hivatal
C.05 Total forest area (Hectares)	2,416,138.00	2018	1,941,600.00	2021	A C05 alatt az eredeti érték a CORINE adat, ami fizikai fás szárú borítottságot takar (land cover). Ebben benne vannak: parkok, arborétumok, fásulások	Országos Erdőállomány Adattár 2021. jan.1. 2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról 6.§ (1) bek.
C.12 Total number of farms (Farm)	430,000.00	2016	241,000.00	2020	A gazdaságok számáról aktuálisabb képet ad a 2020-as agrárcenzus, az adat hivatalos, hamarosan publikálásra kerül.	Központi Statisztikai Hivatal
C.17 Total utilised agricultural area (UAA) (Hectares)	5,309,520.00	2019				
C.19 Total agricultural area and forest area in Natura 2000 sites (Hectares)	721,099.00	2018	1,557,063.00	2023	C.19 total agricultural area in Natura 2000 Updated value 1 557 063 ha	Európai Környezetvédelmi Ügynökség becslése, Európai Bizottság, GREX dokumentum 2023.05.02
C.23 Total number of livestock units (Livestock units)	2,444,890.00	2016				
D.35 Total number of beehives notified to the EU Commission: average of the latest three years available at the time of establishing the plan. (Beehives)	1,212,009.00	2020				

2.3 Targets Plan

2.3.1 Recapitulative table

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
R.1 [CU PR] Enhancing performance through knowledge and innovation Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups supported by the CAP in order to enhance sustainable economic, social, environmental, climate and resource efficiency performance	XCO	100,000	244,545	390,096	541,644	692,189	736,204	736,210	736,210
R.2 [CU] Linking advice and knowledge systems Number of advisors receiving support to be integrated within Agricultural Knowledge and Innovation Systems (AKIS)	XCO	582	3,506	6,430	9,354	12,278	14,639	14,640	14,640
R.3 [CU] Digitalising agriculture Share of farms benefitting from support for digital farming technology through CAP	SO2, XCO	%	%	0.22 %	3.76 %	7.30 %	7.69 %	7.69 %	7.69 %
R.3 Numerator: Number of beneficiaries from relevant paid support		farm	farm	530 farm	9,070 farm	17,600 farm	18,541 farm	18,541 farm	18,541 farm
R.3 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.4 Linking income support to standards and good practices Share of utilised agricultural area (UAA) covered by income support and subject to conditionality	SO1	%	94.17 %	94.17 %	94.17 %	94.17 %	94.17 %	%	94.17 %
R.4 Numerator: Number of hectares paid		ha	5,000,000 ha	5,000,000 ha	5,000,000 ha	5,000,000 ha	5,000,000 ha	ha	5,000,000 ha
R.4 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.5 Risk management Share of farms with supported CAP risk management	SO1	%	%	%	%	9.88 %	10.31 %	%	10.31 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
tools									
R.5 Numerator: Number of farms benefiting from relevant support		farm	farm	farm	farm	23,800 farm	24,840 farm	farm	24,840 farm
R.5 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.6 [PR] Redistribution to smaller farms Percentage of additional direct payments per hectare for eligible farms below average farm size (compared to average)	SO1	%	112.25 %	112.25 %	112.25 %	112.25 %	112.25 %	0.00 %	112.25 %
R.6 Numerator: Average DP/ha paid to beneficiaries below average farm size		EUR/ha	299 EUR/ha	299 EUR/ha	299 EUR/ha	299 EUR/ha	299 EUR/ha	0 EUR/ha	299 EUR/ha
R.6 Denominator: Average DP/ha paid to all beneficiaries		EUR/ha	267 EUR/ha	267 EUR/ha	267 EUR/ha	267 EUR/ha	267 EUR/ha	EUR/ha	267 EUR/ha
R.7 [PR] Enhancing support for farms in areas with specific needs Percentage of additional support per hectare in areas with higher needs (compared to average)	SO1, SO6	%	111.57 %	111.57 %	111.57 %	111.57 %	111.57 %	%	111.57 %
R.7 Numerator: Average income support/ha for beneficiaries in areas with specific needs		EUR/ha	304 EUR/ha	304 EUR/ha	304 EUR/ha	304 EUR/ha	304 EUR/ha	EUR/ha	304 EUR/ha
R.7 Denominator: Average income support/ha paid to all beneficiaries		EUR/ha	272 EUR/ha	272 EUR/ha	272 EUR/ha	272 EUR/ha	272 EUR/ha	EUR/ha	272 EUR/ha
R.8 Targeting farms in specific sectors Share of farms benefitting from coupled income support for improving competitiveness, sustainability or quality	SO1, SO2	%	18.32 %	18.32 %	18.32 %	18.32 %	18.32 %	%	18.32 %
R.8 Numerator: Number of beneficiaries of coupled income support		farm	44,148 farm	44,148 farm	44,148 farm	44,148 farm	44,148 farm	farm	44,148 farm
R.8 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.9 [CU PR] Farm modernisation Share of farmers receiving investment support to restructure and modernise, including to improve resource efficiency	SO2, SO7	%	0.25 %	0.75 %	1.29 %	2.16 %	2.70 %	3.20 %	3.20 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
R.9 Numerator: Number of beneficiaries receiving relevant support		farm	600 farm	1,800 farm	3,100 farm	5,200 farm	6,500 farm	7,700 farm	7,700 farm
R.9 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.10 [CU] [PR] Better supply chain organisation Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP	SO2, SO3	2.61 %	2.64 %	3.53 %	3.66 %	3.79 %	3.79 %	3.79 %	3.79 %
R.10 Numerator: Number of beneficiaries from relevant support		6,300 farm	6,353 farm	8,498 farm	8,826 farm	9,145 farm	9,145 farm	9,145 farm	9,145 farm
R.10 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.11 /Fruit and Vegetables Concentration of supply Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors	SO3	16.50 %	17.59 %	18.76 %	19.81 %	20.92 %	%	%	20.92 %
R.11 Numerator: Total value of marketed production by POs with operational programmes		159,525,509 EUR	170,123,321 EUR	181,361,794 EUR	191,536,357 EUR	202,265,005 EUR	EUR	EUR	202,265,005 EUR
R.11 Denominator: Total value of production of sectors concerned		966,908,164 EUR	966,908,164 EUR	966,908,164 EUR	966,908,164 EUR	966,908,164 EUR	EUR	EUR	966,908,164 EUR
R.12 Adaptation to climate change Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to improve climate adaptation	SO4	%	16.78 %	16.78 %	21.49 %	21.51 %	16.25 %	0.04 %	21.51 %
R.12 Numerator: Number of hectares paid		ha	890,781 ha	890,781 ha	1,140,759 ha	1,141,836 ha	862,675 ha	2,154 ha	1,141,836 ha
R.12 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.13 [PR] Reducing emissions in the livestock sector Share of livestock units (LU) under supported commitments to reduce emissions of greenhouse gases and/or ammonia, including manure management	SO4	%	%	%	13.37 %	13.37 %	%	%	13.37 %
R.13 Numerator: Number of Livestock Units for which a related payment was made		LU	LU	LU	327,000 LU	327,000 LU	LU	LU	327,000 LU
R.13 Denominator: Total number of livestock units		2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
		LU	LU	LU	LU	LU	LU	LU	LU
R.14 [PR] Carbon storage in soils and biomass Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to reduce emissions or to maintain or enhance carbon storage (including permanent grassland, permanent crops with permanent green cover, agricultural land in wetland and peatland)	SO4	%	16.84 %	16.84 %	21.11 %	21.14 %	12.19 %	0.04 %	21.14 %
R.14 Numerator: Number of hectares paid		ha	894,285 ha	894,285 ha	1,121,097 ha	1,122,174 ha	647,112 ha	2,154 ha	1,122,174 ha
R.14 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.15 [CU] Renewable energy from agriculture and forestry and from other renewable sources Supported investments in renewable energy production capacity, including bio-based (in MW)	SO4	MW	2 MW	21 MW	30 MW	65 MW	98 MW	131 MW	131 MW
R.16 [CU] Investments related to climate Share of farms benefitting from CAP investment support contributing to climate change mitigation and adaptation, and to the production of renewable energy or biomaterials	SO4	%	0.02 %	0.54 %	0.83 %	1.68 %	2.51 %	3.16 %	3.16 %
R.16 Numerator: Number of farms benefitting from CAP investment support contributing to climate change mitigation and adaptation, and to renewable energy or biomaterials production		farm	45 farm	1,304 farm	2,007 farm	4,048 farm	6,044 farm	7,612 farm	7,612 farm
R.16 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.17 [CU PR] Afforested land Area supported for afforestation, agroforestry restoration, including breakdowns	SO4, SO5, SO6	ha	ha	5,587 ha	11,174 ha	16,174 ha	21,174 ha	21,174 ha	21,174 ha
R.18 [CU] Investment support for the forest sector Total investment to improve the performance of the forestry sector	SO4, SO5, SO6, SO8	EUR	22,832,136 EUR	134,449,635 EUR	252,247,065 EUR	361,567,094 EUR	448,423,415 EUR	448,423,415 EUR	448,423,415 EUR
R.19 [PR] Improving and protecting soils	SO5	%	28.41 %	28.41 %	30.41 %	30.48 %	28.55 %	0.14 %	30.48 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments beneficial for soil management to improve soil quality and biota (such as reducing tillage, soil cover with crops, crop rotation included with leguminous crops)									
R.19 Numerator: Number of hectares paid		ha	1,508,361 ha	1,508,361 ha	1,614,637 ha	1,618,456 ha	1,515,999 ha	7,638 ha	1,618,456 ha
R.19 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.20 [PR] Improving air quality Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to reduce ammonia emission	SO5, SO9	%	13.48 %	13.48 %	13.48 %	13.48 %	13.48 %	%	13.48 %
R.20 Numerator: Number of hectares paid		ha	715,521 ha	715,521 ha	715,521 ha	715,521 ha	715,521 ha	ha	715,521 ha
R.20 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.21 [PR] Protecting water quality Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for the quality of water bodies	SO5	%	20.40 %	20.40 %	25.19 %	25.24 %	13.66 %	0.09 %	25.24 %
R.21 Numerator: Number of hectares paid		ha	1,082,892 ha	1,082,892 ha	1,337,518 ha	1,340,025 ha	725,354 ha	5,014 ha	1,340,025 ha
R.21 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.22 [PR] Sustainable nutrient management Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments related to improved nutrient management	SO4, SO5, SO6	%	17.18 %	17.18 %	21.89 %	21.89 %	13.48 %	%	21.89 %
R.22 Numerator: Number of hectares paid		ha	911,988 ha	911,988 ha	1,162,420 ha	1,162,420 ha	715,521 ha	ha	1,162,420 ha
R.22 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.23 [PR] Sustainable water use Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to improve water balance	SO5	%	15.74 %	15.74 %	18.94 %	18.94 %	9.15 %	%	18.94 %
R.23 Numerator: Number of hectares paid		ha	835,668 ha	835,668 ha	1,005,795 ha	1,005,795 ha	486,076 ha	ha	1,005,795 ha
R.23 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.24 [PR] Sustainable and reduced use of pesticides	SO5, SO6,	%	18.14 %	18.14 %	23.94 %	23.94 %	18.14 %	%	23.94 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
Share of Utilised Agricultural Area (UAA) under supported specific commitments which lead to a sustainable use of pesticides in order to reduce risks and impacts of pesticides, such as pesticides leakage	SO9								
R.24 Numerator: Number of hectares paid		ha	963,090 ha	963,090 ha	1,270,875 ha	1,270,875 ha	963,090 ha	ha	1,270,875 ha
R.24 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.25 Environmental performance in the livestock sector Share of livestock units (LU) under supported commitments to improve environmental sustainability	SO5, SO6	%	%	%	1.45 %	1.45 %	%	%	1.45 %
R.25 Numerator: Number of Livestock Units for which a related payment was made		LU	LU	LU	35,573 LU	35,573 LU	LU	LU	35,573 LU
R.25 Denominator: Total number of livestock units		2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU
R.26 [CU] Investment related to natural resources Share of farms benifitting from CAP productive and non-productive investment support related to care for the natural resource	SO5	%	%	0.46 %	0.91 %	1.20 %	1.37 %	1.37 %	1.37 %
R.26 Numerator: Number of farms receiving relevant support		farm	farm	1,100 farm	2,200 farm	2,900 farm	3,300 farm	3,300 farm	3,300 farm
R.26 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.27 [CU] Environmental or climate-related performance through investment in rural areas Number of operations contributing to environmental sustainability and the achievement of climate mitigation and adaptation goals in rural areas	SO4, SO5, SO6		506	1,035	1,422	1,649	1,675	1,675	1,675
R.28 [CU] Environmental or climate-related performance through knowledge and innovation Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups	XCO	60,000	146,727	234,058	324,986	415,313	441,722	441,726	441,726

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
supported by the CAP related to environmental or climate-related performance									
R.29 [PR] Development of organic agriculture Share of utilised agricultural area (UAA) supported by the CAP for organic farming with a split between maintenance and conversion	SO4, SO5, SO6, SO9	%	5.26 %	5.26 %	5.26 %	5.26 %	%	%	5.26 %
R.29 Numerator: Number of hectares paid		ha	279,415 ha	279,415 ha	279,415 ha	279,415 ha	ha	ha	279,415 ha
R.29 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.30 [PR] Supporting sustainable forest management Share of forest land under commitments to support forest protection and management of ecosystem services	SO4, SO6	%	0.03 %	3.95 %	5.77 %	6.03 %	6.28 %	6.54 %	6.54 %
R.30 Numerator: Number of hectares paid		ha	660 ha	76,650 ha	112,000 ha	117,000 ha	122,000 ha	127,000 ha	127,000 ha
R.30 Denominator: Total forest area		1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha
R.31 [PR] Preserving habitats and species Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for supporting biodiversity conservation or restoration including high-nature-value farming practices	SO6	%	19.94 %	19.94 %	29.87 %	29.95 %	19.54 %	0.17 %	29.95 %
R.31 Numerator: Number of hectares paid		ha	1,058,725 ha	1,058,725 ha	1,586,038 ha	1,590,450 ha	1,037,289 ha	8,824 ha	1,590,450 ha
R.31 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.32 [CU] Investments related to biodiversity Share of farms benefitting from CAP investment support contributing to biodiversity	SO6	%	%	0.43 %	0.85 %	1.02 %	1.18 %	1.18 %	1.18 %
R.32 Numerator: Number of farms receiving relevant support		farm	farm	1,029 farm	2,058 farm	2,448 farm	2,838 farm	2,838 farm	2,838 farm
R.32 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.33 Improving Natura 2000 management Share of total Natura 2000 area under supported commitments	SO6	%	9.67 %	10.16 %	10.44 %	10.44 %	0.77 %	0.77 %	10.44 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
R.33 Numerator: Ha with relevant commitments on Natura 2000 sites		ha	150,631 ha	158,131 ha	162,631 ha	162,631 ha	12,000 ha	12,000 ha	162,631 ha
R.33 Denominator: Total agricultural area and forest area in Natura 2000 sites		1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha
R.34 PR Preserving landscape features Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for managing landscape features, including hedgerows and trees	SO6	%	0.42 %	0.42 %	0.46 %	0.49 %	0.29 %	0.07 %	0.49 %
R.34 Numerator: Utilised Agricultural Area (UAA) under supported commitments for managing landscape features, including hedgerows and trees		ha	22,318 ha	22,318 ha	24,191 ha	26,064 ha	15,218 ha	3,746 ha	26,064 ha
R.34 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.35 CU Preserving beehives Share of beehives supported by the CAP	SO6	57.76 %	58.99 %	60.23 %	61.47 %	62.71 %	62.71 %	62.71 %	62.71 %
R.35 Numerator: Number of beehives for which a related payment was made		700,000 beehives	715,000 beehives	730,000 beehives	745,000 beehives	760,000 beehives	760,000 beehives	760,000 beehives	760,000 beehives
R.35 Denominator: Total number of beehives notified to the EU Commission: average of the latest three years available at the time of establishing the plan.		1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives
R.36 CU PR Generational renewal Number of young farmers benefitting from setting up with support from the CAP, including a gender breakdown	SO1, SO7		1,700	3,500	4,600	5,700	6,800	6,800	6,800
R.37 CU Growth and jobs in rural areas New jobs supported in CAP projects	SO8		1,700	3,500	4,600	5,700	6,900	6,900	6,900
R.38 CU LEADER coverage Share of rural population covered by local development strategies	SO8	%	98.97 %	98.97 %	98.97 %	98.97 %	98.97 %	98.97 %	98.97 %
R.38 Numerator: Rural population covered by LAG funded through LEADER over the programming period		person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person
R.38 Denominator: Total rural population – for LEADER (R.38)		3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
		person	person	person	person	person	person	person	person
R.39 [CU] Developing the rural economy Number of rural businesses including bio-economy businesses developed with CAP support	SO3, SO7, SO8		200	700	1,400	2,700	3,700	4,600	4,600
R.40 [CU] Smart transition of the rural economy Number of supported smart-village strategies	SO8, XCO		5	15	35	52	52	52	52
R.41 [CU PR] Connecting rural Europe Share of rural population benefitting from improved access to services and infrastructure through CAP support	SO8	%	%	4.65 %	9.27 %	16.19 %	23.11 %	30.06 %	30.06 %
R.41 Numerator: Rural population benefiting from relevant improvements		person	person	178,000 person	355,000 person	620,000 person	885,000 person	1,151,000 person	1,151,000 person
R.41 Denominator: Total rural population – for services and infrastructure (R.41)		3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person
R.42 [CU] Promoting social inclusion Number of persons covered by supported social inclusion projects	SO8, XCO		1,045	3,095	7,210	10,730	10,730	10,730	10,730
R.43 [PR] Limiting antimicrobial use Share of livestock units (LU) concerned by supported actions to limit the use of antimicrobials (prevention/reduction)	SO9	%	33.84 %	45.29 %	48.57 %	51.84 %	8.18 %	%	51.84 %
R.43 Numerator: Number of livestock units for which a related payment was made		LU	827,400 LU	1,107,400 LU	1,187,400 LU	1,267,400 LU	200,000 LU	LU	1,267,400 LU
R.43 Denominator: Total number of livestock units		2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU
R.44 [PR] Improving animal welfare Share of livestock units (LU) covered by supported actions to improve animal welfare	SO9	%	1.12 %	1.12 %	49.67 %	49.67 %	%	%	49.67 %
R.44 Numerator: Number of livestock units for which a related payment was made		LU	27,400 LU	27,400 LU	1,214,400 LU	1,214,400 LU	LU	LU	1,214,400 LU

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
R.44 Denominator: Total number of livestock units		2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU

2.3.2 Planned interventions and outputs with a direct and significant link to result indicators

See the table in SFC2021 application

2.3.3 Consistency with and contribution to the Union targets for 2030 set out in the Farm to Fork Strategy and the EU Biodiversity for 2030

Amint azt a Stratégiai állásfoglalásban is rögzítettük: a magyar KAP Stratégiai Terv érdemben járul hozzá az Európai Zöld Megállapodás célkitűzéseinek megvalósulásához.

Az alábbiakban a Termőföldtől az Asztalig (F2F) Stratégia, valamint a Biodiverzitás Stratégia mezőgazdaságot és élelmiszeripart érintő célértékeit tekintjük át, és mutatjuk be Tervünk hozzájárulását ezek teljesüléséhez.

F2F célkitűzés: A tápanyagveszteség csökkentése 50 százalékkal, miközben a talaj termékenysége nem romlik

Magyarországon a talajvédő termőföldhasználat alapelvárásait *a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény* szabályozza, mely a talajok általános védelmén túl kiterjed az erózió elleni védekezésre, a talajok szervesanyag-tartalmának megőrzésére, illetve a szikes és savanyú talajok művelésére és a környezetkímélő tápanyag-gazdálkodásra, valamint a talaj túlzott tömörödésének megelőzősére és megszüntetésére, ezáltal vízgazdálkodásának javítására. *A talajvédelmi terv készítésének részletes szabályairól szóló 90/2008. (VII. 18.) FVM rendelet* határozza meg a fenti törvénnyel összhangban, hogy mely tevékenységekhez kell talajvédelmi tervet készíteni (pl. öntözés, hígtrágya, szennyvíz és szennyvíziszap mezőgazdasági felhasználása, erózió elleni műszaki talajvédelmi beavatkozások megvalósítása stb).

KAP Stratégiai Tervünkben a kondicionalitáson belül az **5., 6. és 7. számú GAEC előírás** vonatkozik a talajok védelmére. Ezek az előírások egyrészről a talajromlás és a talajerózió kockázatát hivatottak csökkenteni, másrészről a talajpotenciál megőrzését szolgálják összhangban *a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvénnyel.* Az **agro-ökológiai program** (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16) választható előírásai közül a téli talajtakarás, a forgatás nélküli talajművelés, a talajkondicionálók, nitrogén-inhibitorok, mikrobiológiai készítmények alkalmazása, az ültetvények sorközének takarása, a terménydiverzifikáció, valamint a magasabb arányú nem termelő terület fenntartása (pl. parlag, nitrogénmegkötő növények telepítése, másodvetésű zöldtrágya növények termesztése) betartása segíti elő a talajpotenciál megőrzését és javítását, a talajszerkezet és a talaj biodiverzitásának védelmét és javítását, a talajok tápanyag- és vízmegtartó képességének növelését, valamint az erózió elleni védelmet. Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG, beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható tápanyag-gazdálkodásra (talajvizsgálaton alapuló tápanyag-gazdálkodási terv készítése, nitrogén hatóanyag kijuttatás korlátozása), a talajvédő gazdálkodásra (forgatás nélküli talajművelés, erózióvédelmi intézkedések, talajvédő vetésszerkezet stb.), és ezen felül terület specifikus előíráscsomagok kerültek összeállításra az erózió-, a belvíz-, illetve az aszályérzékeny területekre. Míg az erózió elleni előíráscsomagnak a talajerózióból és/vagy felszíni lefolyásból származó hordalék- és szennyezőanyag terhelés csökkentése az elsődleges célja, addig a belvíz-érzékeny területeken a vízvisszatartás, az aszály-érzékeny területeken pedig a vízmegtartó talajművelés az támogatott jó gyakorlat. Az **ökológiai gazdálkodás támogatása** (beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70) a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a mezőgazdasági terület bruttó tápanyagmérlegének javításához, a talajzsarolás csökkentéséhez, valamint a talajok szervesanyag-készletének helyreállításához. Ezek az előírások mind túlmutatnak a fent részletezett alapkövetelményeken, ezáltal hozzájárulnak a F2F célkitűzés megvalósulásához.

F2F és Biodiverzitás Stratégia célkitűzés: Az EU mezőgazdasági területének 25 százalékán ökológiai gazdálkodást folytassanak

Magyarországon az ökológiai gazdálkodás támogatását a Biodiverzitás Stratégia és a Termőföldtől az Asztalig Stratégia célkitűzéseinek tükrében kiemelt jelentőségűnek tekintjük. Ezzel arányos forrásallokációt, illetve megemelt fajlagos támogatási szintet biztosítunk mind az átállás, mind a fenntartás időszakára.

A már a korábbi vidékfejlesztési programokban is jelenlévő **ökológiai gazdálkodás támogatásának** (ÖKO, beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70) **folytatása és a támogatások folyamatosságának biztosítása kiemelt cél** nemzeti szakpolitikai dimenzióban is, mivel az ökológiai gazdálkodás jelentős környezeti hozzáadott értékű gazdálkodási forma, ami jelentős mennyiségű területen és jelentős forrással járul hozzá a környezeti- és klímatörekvéseinkhez. 2022-től megemelt egységköltséggel, 3 éves kötelezettségvállalási időszakkal hirdettük meg – a VP szabályrendszere szerinti – az új ÖKO felhívást, melyet 2025-től újabb – a Stratégiai Terv szabályrendszere szerinti – ÖKO felhívás követ majd. Tehát 2022-ben még: 1305/2013/EU rendelet 28. cikke (Agrár-környezetvédelemi és éghajlattal kapcsolatos műveletek), illetve a 29. cikke (Ökológiai gazdálkodás), míg 2023-tól determináljuk a KAP Stratégiai Terv rendelet 70. cikke alá (Környezet- és éghajlatvédelmi és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások). A 2025. évi új ÖKO indítása lehetőséget ad, hogy az időközben felmerülő újabb szükségleteknek és/vagy problémákat még hatékonyabban kezelő előíráscsomagokat dolgozzunk ki.

Amint arra az IFOAM nemzetközi ökogazdálkodási szervezet is rámutatott kiadványában (link: https://www.organicseurope.bio/content/uploads/2021/11/IFOAMEU_policy_CAP_externalbriefing_17112021.pdf?dd), Magyarországon **komoly hangsúlyt fektettünk a KAP stratégia tervezés során, hogy a vele párhuzamosan készülő, nemzeti Ökológiai Cselekvési Tervvel (ÖCST) a lehető legerősebb szinergiát alakítsuk ki**. A két programot gondozó stáb szoros együttműködésben dolgozott az elmúlt egy évben.

A Cselekvési Terv legfontosabb célkitűzése, hogy **2027-ig megduplázza a hazai ökológiai művelés alá vont területek méretét, elérve ezzel a 10 százalékos ökoterületarányt,** jelentősen hozzájárulva ezzel az ambiciózus uniós célszám eléréséhez. A Cselekvési Terv intézkedéseinek megvalósításához szükséges forrás jelentős része a hazai KAP Stratégiai Tervbe beépíthető. A magyar **KAP Stratégiai Terv számos ponton segíteni fogja tehát az intézkedéseket:**

- Az Agrárminisztérium rendszeres szakmai egyeztetéseket tart az érintett ágazati szervezetekkel (Vetőmag Szövetég és Terméktanács, Gabonatermesztők Országos Szövetsége, FruitVeB, Baromfi Termék Tanács, Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács, Vágóállat és Hús Szakmaközi Szervezet és Terméktanács, Felelős Élelmiszergyártók Szövetsége stb.) és az Agrárminisztérium Irányító Hatóságával a **KAP felhívások öko célértékekkel való összehangolása és a sikeres ökológiai átállási** arány megvalósítása érdekében 2022-től.
- Az Agrárminisztérium a mezőgazdasági termékekre és élelmiszerekre vonatkozó minőségrendszerek és az önkéntes mezőgazdaságitermék-tanúsító rendszerek nemzeti elismeréséről szóló 26/2018. (X. 1.) AM rendelet szerint – a KMÉ védjegyrendszer részeként – **elismer egy ÖKO-KMÉ védjegyet 2023-ig,** amely – a már létező minőségrendszereket tovább erősítve – ösztönzi a teljes átállást és a bio termékek közül kiemeli a magasabb minőséget (nemzetközi példák: osztrák AMA Biosiegel, német Bio-Siegel mintájára).
- Az Agárminisztérium **kiemelten ösztönzi** (pl. jelentős pályázati plusz pontokkal) az innovációra különösen fogékony gazdálkodói kört, a fiatal gazdákat továbbá a friss zöldség és gyümölcs termelőket az **ökológiai termék-előállításra**, illetve a kisebb létszámú **ökológiai állattartó telepek átállítását** segítő takarmány-integrációk kialakulását (pl. tej, sertés, tojás és húshasznú baromfi és kiskérődző vonalon) 2023-tól.
- Az Agrárminisztérium megbízásából, a NAK kiadásában **ágazat-specifikus technológiai útmutatók és tájékoztatók** készülnek 2022-től a gazdálkodók számára, melyek elősegítik a sikeres ökológiai átállást, az ökológiai állattartás, tápanyag-utánpótlás gyakorlatának elsajátítását, a tanúsított termék-előállítást, valamint tudatosítják az ökológiai gazdálkodás hozzájárulását a

klíma-, biodiverzitás- és egészségvédelmi célokhoz.

- Az Agrárminisztérium a KAP vonatkozó felhívásai (pl. élelmiszerfeldolgozási beruházások felhívásai) által **20 százalékkal megnöveli az ökotermék-integrációban részt vevő termelők számát** 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium **pontosítja a REL együttműködésekkel kapcsolatos követelményeket** és a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével támogatja az **ökológiai rövid ellátási láncok létrehozását**, különös tekintettel az ökogazda-molnár-pék együttműködések és a közösség által támogatott ökológiai mezőgazdasági rendszerek (AMAP rendszerek) létrehozási és működtetési költségeit 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével ösztönzi az **ökológiai állati eredetű termék-előállítást** (pl. tejtermékek, méz, hal, hús, tojás), különös tekintettel az **öko gyepterületekhez köthető állattartás ökológiai minősítésére** (pl. istálló fejlesztések, öko állatállomány átállásával járó állatbeszerzési költségek támogatása) és a kiskérődzőkben rejlő potenciál kiaknázására 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével ösztönzi a **tanúsított öko élelmiszer-előállítást végző feldolgozó üzemek számának megduplázódását** 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium támogatja a **tanúsított ökotermék-előállítók egyéb minőségirányítási rendszerekhez** (IFS, BRC GLOBALG.A.P. stb.) való csatlakozását, legalább a minőségirányítási rendszerekhez való csatlakozás KAP felhíváshoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével 2023-tól.
- Az Agrárminisztérium pályázati keretet biztosít a tanúsított ökoterméket előállító üzemek **fenntartható csomagolástechnikai és logisztikai fejlesztéseihez** és beruházásaihoz az uniós Körforgásos Gazdasági Akciótervvel összhangban, legalább a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével 2023-tól.
- Az Agrárminisztérium a hazai agrármarketing keret 15 százalékát fordítja **ökológiai termékek promóciójára**, amit a KAP-pal összefüggő tájékoztatási kötelezettségeire vonatkozó pályázatok és egyéb hazai kiírású pályázati keretek révén valósít meg 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium támogatja az **ökológiai tanúsítás és a KMÉ védjegyrendszer részeként létrejövő ÖKO-KMÉ védjegy megszerzését és népszerűsítését** a minőségrendszerekhez való csatlakozás és a minőségrendszerek promóciója KAP felhívásokhoz tartozó keretösszegek ökoterület-arányos részével.

Biodiverzitás Stratégia célkitűzés: A tagállamok mezőgazdasági területének 10 százalékát magas biodiverzitású tájelemek borítsák

Magyarországon a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény általánosságban kimondja, hogy **a vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani**, továbbá hogy a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni, valamint biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét is. Meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról

KAP Stratégiai Tervünkben a Natura 2000 területekre vonatkozó **3. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmény** és a **4. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmény** *az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet*, illetve a *NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet* előírásaiban jelenik meg. Az jogszabályi előírások a Natura 2000 területek általános védelmét (pl. engedélyköteles tevékenységek), illetve gyepterületek esetében az azok megőrzését szolgáló minimális földhasználati előírásokat fedik le. A kondicionalitás előírásai közül a **1. számú GAEC előírás**

(állandó gyepek védelme), a **2**. **számú GAEC előírás** (vizes élőhelyek és lápok védelme), a **8. számú GAEC előírás** (nem termelő elemek fenntartása, tájképi elemek védelme és fészkelési időszakra vonatkozó korlátozások), valamint a **9. számú GAEC előírás** (Natura 2000 érzékeny gyepek feltörési tilalma) járul hozzá a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek fenntartásához és sokszínűségének növeléséhez, ezáltal segítik a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását. Az **agro-ökológiai program** (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16) választható előírásai közül az állandó gyepek gazdaság szintű megőrzése, az emelt szintű, **10 százalékos nem termelő elem fenntartási arány**, a táblaméret maximalizálása, a méhekre veszélyes növényvédőszerek korlátozása, az ökológiai növényvédelemben engedélyezett ágensek használata, illetve az ültetvény talajtakarás, sorközgyepesítés választása gyakorlatok is hozzájárulnak a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek fenntartásához és sokszínűségének növeléséhez, a túlzott növényvédőszer-használat csökkentéséhez, ezáltal segítik a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását. Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG, beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70) előíráscsomagjai közül nyolc kifejezetten a mezőgazdasági művelés alatt álló gyep- és szántóterületekhez kötődő közösségi jelentőségű fajok megőrzését célozza fajspecifikus előírásokkal a Magas Természeti Értékű Területeken. Mindemellett a többi előíráscsomag is tartalmaz olyan előírásokat, melyek hozzájárulhatnak a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek és fajok védelméhez, ezáltal elősegítve a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását is. A **Natura 2000 gyep- illetve erdőterületek kompenzációs kifizetései** (beavatkozások kódjai: RD23_G06_NAG_72, RD34_F01_NAF_72) az ezekre a területekre vonatkozó speciális földhasználati előírások következtében keletkezett többletköltség és bevételkiesés kompenzációját szolgálja, mely intézkedés hozzájárul a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javításához. Az **agro-ökológiai nem termelő beruházások** és az azok fenntartását szolgáló **agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés** (beavatkozások kódja: RD21_G04_LCI_73, RD22_G05_LCP_70) a jelenleg a gazdaságosság határán művelt szántóterületek földhasználat váltását hivatott előmozdítani többek közt a biodiverzitás szempontjából fontos élőhelytípusok létrehozásának céljával, úgymint pl. biodiverzitás védelmi tartós zöldugar (méhlegelő), füves cserjesávok, fajgazdag gyepek, mezővédő erdősávok, fás legelők, vizes élőhelyek, illetve gyepes vízvédelmi sávok. Az így létrejövő és megfelelő előírások mentén fenntartott élőhelyek hozzájárulnak a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javításához. Az **erdőgazdálkodás környezeti vagy klíma célú többéves kötelezettségvállalásainak fenntartási támogatása** (EKV, beavatkozás kódja: RD35_F02_FEC_70) intézkedés az erdészeti hatóság által erdőtervben meghatározott kötelezettségeken túlmutató erdő-környezetvédelmi vállalásokkal (folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódra történő átállás, folyamatos javított felújítás, intenzíven terjedő idegenhonos fa és cserjefajok visszaszorítása, tisztások visszaalakítása, az erdőállományok kézimunka igényes ápolása, illetve a természetkímélő anyagmozgatás) hozzájárul a meglévő erdők természetességi állapotának javításához a Natura 2000 erdőterületeken is. Az **erdők klíma és környezeti teljesítményének javító beruházások** az erdőszerkezet átalakításával, az elegyesség növelésével hozzájárulnak a meglévő erdők természetességi állapotának javításához a Natura 2000 erdőterületeken is az érintett erdőrészletre vonatkozó hatóság által jóváhagyott erdőterv alapján. (beavatkozás kódja: RD41_F08_INN_73)

F2F célkitűzés: A növényvédőszerek használatának, valamint kifejezetten a kockázatos növényvédőszerek használatának csökkentése 50 százalékkal

Magyarországon a növényvédő szerek használatára vonatkozó hazai előírásokat elsősorban az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény, illetve a növényvédelmi tevékenységről szóló 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet tartalmazza. Ezek az előírások egyúttal megfelelnek a kondicionalitáson belül a **7. és 8. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelményeknek** (növényvédő szerek forgalomba hozatala, illetve fenntartható használata) is.

KAP Stratégiai Tervünkben az **agro-ökológiai program** (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16) fenti szabályozásokon túlmutató választható előírásai közül több is kapcsolódik a fenntartható növényvédőszer-használathoz, mint pl. a méhekre kifejezetten vagy mérsékelten veszélyes, illetve kockázatos növényvédőszerek használatának korlátozása, illetve az ökológiai gazdálkodásban

engedélyezett biológiai ágensek alkalmazásának ösztönzése. A nem termelő elemek fenntartása segíti a hasznos élő szervezeteket, melyek részét képezik az integrált növényvédelemnek. Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG, beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható növényvédőszer-használatra (a felhasználható növényvédőszer hatóanyagok korlátozása), illetve az integrált növényvédelmi megoldások alkalmazására (növényvédelmi előrejelzés alkalmazása, hasznos élő szervezetek segítése). Az **ökológiai gazdálkodás támogatása** (beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70) a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a mezőgazdasági eredetű peszticid szennyezés csökkentéséhez. Ezek az előírások mind túlmutatnak a fent részletezett alapkövetelményeken. A **mezőgazdasági üzemek fenntartható és digitális fejlesztése**, valamint **a zöldség-gyümölcs ágazati** beavatkozások közül az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések mind lehetőséget adnak olyan beruházások támogatására, amelyek hatékonyan csökkenthetik a mezőgazdasági termelők növényvédőszer felhasználását (beavatkozások kódja: SC18_G02_FVL_47, RD01_E01_FRM_73, RD02_D01_FRM_73).

F2F célkitűzés: A forgalomba hozott antimikrobiális készítmények mennyiségének csökkentése 50 százalékkal

A mezőgazdasági haszonállatok tartása az utóbbi évtizedekben jelentősen megváltozott. Továbbá a fogyasztók részéről az egészséges élelmiszerek felhasználásán túl a fenntarthatóság és az állatok jóléte is előtérbe került.

KAP Stratégiai Tervünkben a támogatási körbe vont **megelőző egészségügyi intézkedések, kezelések az állatállományok általános egészségi és higiéniai állapotának javulásához** vezetnek. Ez csökkenti a megbetegedések számát, ezáltal a gyógykezelések, köztük az antimikrobiális szerek, antibiotikumok adásának szükségességét. Így mérséklődik annak kockázata, hogy antibiotikum rezisztens patogén baktériumtörzsek alakuljanak ki, és terjedjenek el a hazai állományokban. 2022. január 28-tól minden tagállamban közvetlenül alkalmazandó új Uniós szabályozás kerül bevezetésre. Az állatgyógyászati készítményekről szóló 2019/6/EU, továbbá a gyógyszeres takarmányokra irányadó 2019/4/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletek kiemelten kezelik az AMR témakörét, és számos intézkedést és szigorítást tartalmaznak a felelős antibiotikum-használat elősegítésére az állategészségügyben, amire természetesen a KAP-beavatkozásaink kialakításakor is figyelemmel voltunk. (beavatkozás kódok: RD29_G12_AWR_70, RD30_G12_AWC_70, RD31_G12_AWS_70, RD32_G12_AWP_70, RD33_G15_AWB_70)

A nemzetközi irányvonalakkal összhangban 2018 áprilisában **nemzeti állategészségügyi intézkedési terv került kidolgozásra az AMR csökkentésére**, mely többek között célul tűzte ki a 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet módosítását is. A 2021. augusztusban bevezetett új hazai rendelkezések az antibiotikum felhasználás csökkentését és a körültekintő, felelős antibiotikum felhasználást segítik, az állat- és közegészségügy közös védelmének szem előtt tartásával, összhangban a nemzeti szakmapolitikai törekvésekkel. A legfontosabb változások közé tartozik, hogy: (i) antibiotikumot kizárólag vényen írhat fel állatorvos (megrendelő nem alkalmazható), legfeljebb hétnapos kezelésre elegendő mennyiségben; (ii) a humánegészségügyi szempontból ún. kritikusan fontos hatóanyagok megelőző célú alkalmazása tilos, terápiás célra kizárólag rezisztencia vizsgálat elvégzését követően használhatóak; (iii) 2022 januárjától az antibiotikum-felhasználást a jelenleginél bővebb adattartalmú gyógykezelési naplóban kell rögzíteni, s elindul a Nébih online rendszerében történő adatszolgáltatás.

Az élelmiszerlánc-felügyeleti szervek, hatóságok a célzott ellenőrzésekkel, az antimikrobiális készítmények engedélyeinek felülvizsgálatával, a szakmai szervezetekkel való intenzív kapcsolattartással, a vonatkozó nemzetközi feladatok ellátásával, valamint útmutatók kiadásával, képzésekkel járulnak hozzá a felelős antibiotikum-alkalmazáshoz.

2.1.SO9 Improve the response of Union agriculture to societal demands on food and health, including high quality, safe, and nutritious food produced in a sustainable way, the reduction of food waste, as well as improving animal welfare and combatting antimicrobial resistances

2.1.SO9.1 Summary of the SWOT Analysis

2.1.SO9.1.1 Strengths

E.1. Szigorú és széles körű élelmiszerlánc-felügyeleti szabályozás, valamint a felelős antimikrobiális szerfelhasználást célzó nemzetközi irányvonalakkal összhangban az antimikrobiális rezisztencia csökkentésére irányuló állategészségügyi intézkedési terv megléte (1)

E.2. Már létező állatjóléti támogatási programok (7)

E.3. A fogyasztók bizalmát élvező élelmiszer-felügyeleti hatóság (4)

E.4. Ökológiai művelés alatt álló terület növekedése, igaz nagyon alacsony szintről (5.2)

E.5. Jól kidolgozott és magas szakmai színvonalon biztosított Növényvédelmi Cselekvési Terv (2)

E.6. Növényvédelmi előrejelzésen alapuló, felsőfokú végzettséggel rendelkező szakértők által működtetett integrált növényvédelmi rendszer (2)

2.1.SO9.1.2 Weaknesses

Gy.1. Gyenge belföldi fizetőképes kereslet a speciális társadalmi igényeket kielégítő termékek iránt (4, SO2, 7.)

Gy.2. Magas, sokszor tudatos fajlagos antibiotikum-felhasználás (1) [SO9/1.1.]

Gy.3. Ökológiai termékek alacsony belpiaci részesedése, elégtelen feldolgozói kapacitás (5.2) [SO9/4.1.]

Gy.4. Elavult technikák és technológiák, amelyek hátráltatják a jogszabályi követelményeknek és társadalmi igényeknek való megfelelést (1, 2, 3, 6) [SO9/1.1.] [SO9/2.1.]

Gy.5. Adatgyűjtések hiányosságai (pl. tényleges telepi antibiotikum-felhasználás, mikotoxin-szennyezettség, élelmiszer-veszteség, minőségrendszerek), a rendelkezésre álló adatbázisok összekapcsolásának hiánya (1, 2, 5.1, 6) [SO9/2.1.] [SO9/2.2.] [SO9!2.3] [SO9/3.1.] [SO9/7.1.]

Gy.6. Összetett, nehézkes hulladékkezelési követelményrendszer (6) [SO9/3.3.]

Gy.7. Mezőgazdasági termelők hiányos ismeretei az új környezeti és társadalmi kihívásokkal kapcsolatban (1, 2, 6) [SO9/2.1.] [SO9/3.5.] [SO9/6.1.]

Gy.8. Fogyasztók hiányos ismeretei az élelmiszer-termeléssel, védjegyekkel kapcsolatban (5.1, 5.2) [SO9/3.5.] [SO9/8.1.]

Gy.9. Piaci problémák (pl. egyes melléktermékeknek részben szabályozási okból, részben a kereslet hiánya miatt nincs piaca) (6) [SO9/3.3.] [SO9/3.4.]

GY.10. A termelők hiányos ismeretei az antibiotikumok és növényvédőszerek kiváltására alkalmas innovatív, alternatív termékekről és technológiákról.

2.1.SO9.1.3 Opportunities

L.1. Speciális társadalmi igényeket kielégítő termékek iránti kereslet növekedése – egyelőre főleg az exportpiacokon (4) [SO9/8.2.]

L.2. A fogyasztók fokozott szegmentálása, speciális igények kielégítése (4) [SO9/5.1.] [SO9/8.2.]

L.3. Modernizáció (pl. precíziós gazdálkodás, telepi higiénia, vakcinázás, takarmányozási rendszerek, rezisztens növényfajták, biológiai növényvédelem, mechanikai gyomirtás, új élelmiszeripari technológiák bevezetése) (SO10, 4.)

L.4. Korszerű adatgyűjtési és monitoringrendszerek (pl. antibiotikumok, növényvédő szerek, mikotoxinok, állami fajtaelismerés, minőségrendszerek, élelmiszer-veszteségek) (1, 2, 5.1, 6) [SO9/1.3.]

L.5. Fenntartható technológiák és élelmiszerek promóciója (4)

L.6. EU promóciós programok megléte (4) [SO9/3.5.]

L.7. Széles körű hatósági kommunikáció, edukáció a fogyasztók felé (4) [SO9/3.5.]
L.8. Erősödő tudatosság a fogyasztói oldalon

2.1.SO9.1.4 Threats

F.1. Importnyomás növekedése az ökológiai termékek piacán (5.2)
F.2. Új kártevők és betegségek megjelenése, állategészségügyi járványok (1) [SO9/1.2.] [SO9/1.3]
F.3. Klímaváltozás és globális kereskedelem miatt új kártevők és betegségek megjelenése, takarmánybázis csökkenése, hőstressz (1) [SO9/1.3.]
F.4. Élelmiszer-fogyasztási trendek gyors változása (pl. műhúsok, rovarfehérjék, mentes termékek) miatt gyors alkalmazkodási kényszer) (4) [SO9/3.1.]
F.5. Termelési költségek és beruházási igények növekedése új vagy szigorodó környezetvédelmi, növény- és állategészségügyi, állatjóléti stb. követelmények, igények miatt (1, 2, 6, 7)

2.1.SO9.1.5 Other comments

Nem releváns.

2.1.SO9.2 Identification of needs

Code	Title	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Need is addressed in Cap Strategic Plan
2.1.6	Gyepgazdálkodás fejlesztése az ökológiai szempontok teljes körű figyelembe vételével	2	Yes
2.1.7	Technológiai átállás a szigorodó növény-egészségügyi előírások figyelembe vételével	1	Yes
4.1.2	ÜHG és ammónia kibocsátás csökkentése az állattartás technológiai fejlesztésével	2	Yes
5.4.2	Mezőgazdasági eredetű ammónia-kibocsátás csökkentése	2	Yes
8.1.1	Vidéken élő nők foglalkoztatási rátájának növelése	1	Partially
8.1.6	Biomassza alapanyagok, köztes termékek, hulladékok feldolgozása, megújuló energia hasznosítás	1	Partially
9.1.1	Állatjóléti elvárásoknak való megfelelés és a haszonállatok természetes igényeinek kielégítése	1	Yes
9.1.2	Általános higiéniai és biológiai biztonsági feltételek javítása, élelmiszerbiztonság növelése	1	Yes
9.1.3	Állategészségügyi problémák megelőzése, előrejelző rendszerek kialakítása/fejlesztése	1	Partially
9.2.1	Okszerű, kizárólag előrejelzésre alapozott célzott növényvédőszer használat elősegítése	1	Yes
9.2.2	Okszerű antibiotikum-felhasználás az állattartásban	1	Yes
9.3.1	Fogyasztói elvárásokat szem előtt tartó termékfejlesztések és a termékek csomagolásának fejlesztése	3	Yes
9.3.2	Innovatív technológiai megoldások alkalmazása az élelmiszer-előállításban -csomagolásban	2	Partially
9.3.3	Csomagolási és hulladék keretirányelv betartásának elősegítése	2	Yes
9.3.4	Minőségrendszerek, minőségbiztosítási- és	1	Yes

	tanúsítási rendszerek, fogyasztói tájékoztatás		
9.4.1	Ökológiai termékek belpiaci részesedésének és kapcsolódó feldolgozói kapacitások növelése	2	Yes
9.5.1	Információ-átadás és adatgyűjtés hatékonyságának növelése a hatósági ellenőrzések területén	1	Partially
9.7.1	Piaci információs rendszerek fejlesztése	2	No
9.8.1	A speciális egészségügyi vagy társadalmi okokra visszavezethető táplálkozási igények kielégítése	2	Yes
CCO.1.10	Fogyasztói edukáció, tudatosság erősítése	1	Partially
CCO.1.2	Gazdálkodók ismereteinek bővítése	1	Yes
CCO.1.7	Szaktanácsadók képzése	1	Yes
CCO.4.4	Agrár, -élelmiszeripari és erdőgazdálkodó vállalkozások digitális infrastruktúrájának fejlesztése	1	Yes
CCO.4.5	Digitális megoldások fejlesztése a minőségbiztosítás, tanúsítás, nyomonkövethetőség, árujelölés teré	1	Yes

Other comments related to needs assessment.

Nem releváns

2.1.SO9.4 Intervention logic

Form of Intervention	Type of Intervention	Intervention Code (MS) - Name	Common Output Indicator
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Schemes for the climate, the environment and animal welfare	DP17_G01_ECOS_16 - Agro-ökológiai program	O.8. Number of hectares or of livestock units benefitting from eco-schemes
Sectoral - Fruit and Vegetables	PROMO(47(1)(f)) - promotion, communication and marketing including actions and activities aimed in particular at raising consumer awareness about the Union quality schemes and the importance of healthy diets, and at diversification and consolidation of markets	SC15_E10_FVP_47 - promóció, kommunikáció és marketing - zöldség-gyümölcs	O.35. Number of supported operational programmes
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	RD20_G02_ORT_70 - Ökológiai gazdálkodás támogatása	O.17. Number of hectares or number of other units benefitting from support for organic farming
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	RD29_G12_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a kiskérődző ágazatban	O.18. Number of livestock units (LU) benefitting from support for animal welfare, health or increased biosecurity measures
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	RD30_G13_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban	O.18. Number of livestock units (LU) benefitting from support for animal welfare, health or increased biosecurity measures
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	RD32_G15_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban	O.18. Number of livestock units (LU) benefitting from support for animal welfare, health or increased biosecurity measures
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-	RD33b_G17_AMR_70 -	O.18. Number of

	related and other management commitments	Antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem kompenzációs kifizetése	livestock units (LU) benefitting from support for animal welfare, health or increased biosecurity measures
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	RD01e_E01_FRM_73 - Állattartó telepek járványvédelmi beruházásainak támogatása, sertéságazat esetén a farokkurtítás visszaszorításával	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units

Overview

9.1.Főszükséglet: SO9/1. Állatjóléti feltételek javítása és állategészségügyi problémák megelőzése

A helyzetelemzésből kiderül, hogy Magyarországon a mezőgazdaság kihívásaival a gazdák akkor tudnak szembe nézni, ha modernizálják termelési rendszereiket, és a káros hatások mérséklését vagy elkerülését lehetővé tevő tenyésztés-, tartás- és takarmányozástechnológiai fejlesztéseket hajtanak végre. A társadalom részéről az egészséges élelmiszerek előállításán túl a fenntarthatóság és az állatok jóléte is előtérbe került. Szükséges azon állattartókat támogatni, akik vállalják, hogy az állatoknak szigorúbb higiéniai, takarmányozási és tartási körülményeket biztosítanak, amelyek az állatállományok általános egészségi és higiéniai állapotának javulásához vezetnek. A mezőgazdasági üzemek monitoring rendszerének fejlesztése, az üzemek digitalizációja hozzásegíthetnek e célok eléréséhez.

SO9/1.1. Társadalmi állatjóléti elvárásoknak való megfelelés és a haszonállatok természetes igényeinek kielégítése, tartáskörülmények javítása

Magyarországon az állattenyésztésben elavult technikák és technológiák, sokszor magas fajlagos antibiotikum-felhasználás jellemző. A társadalom állatjóléti elvárásainak való megfelelés érdekében indokolt a haszonállatok természetes igényeinek kielégítése, a tartáskörülmények javítása. Fentiek alapján a hazai fejlesztések egyik kiemelt célja az állattenyésztésben a modernizáció (pl. telepi higiénia, vakcinázás, takarmányozási rendszerek fejlesztése) véghezvitele. Ehhez szervesen hozzájárulnak a különböző ágazatokban – szarvasmarha ágazat (RD30), kiskérődző ágazat (RD29), baromfi-, (RD32), valamint méhészeti ágazat (RD 33) – végrehajtott állatjóléti fejlesztések.
Ennek érdekében a következő intézkedés bevezetését javasoljuk, amely intézkedések szükségességét az is alátámasztja, hogy kizárólag az SO9-ben jelennek meg:
·RD29 Állatjóléti támogatások a kiskérődző ágazatban (RD29 csak az SO9-ben)
·RD30 Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban (RD30 csak az SO9-ben)
·RD32 Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban (RD32 csak az SO9-ben)
·RD33 Állatjóléti támogatás a méhészeti ágazatban RD33 csak az SO9-ben)

SO9/1.2. Általános higiéniai és biológiai biztonsági feltételek javítása, élelmiszerbiztonság növelése

Az állategészségügyi járványok kockázatainak csökkentését, az általános higiéniai és biológiai biztonsági feltételek javítását, ezáltal az élelmiszerbiztonság növelését a mezőgazdasági üzemek fenntarthatóbb fejlesztésével (RD01) érhetjük el. Célunk olyan fenntartható mezőgazdasági üzemek működtetése, amelyek a környezetterhelési szempontból releváns input-hatékonyság javítását, egységnyi szennyezőanyag-kibocsátás csökkentését; újrafelhasználás vagy újrahasznosítás alkalmazását, ökológiai gazdálkodás folytatását, energia-megtakarítást tartanak szem előtt. Mindezeket megújuló energia-felhasználást eredményező fejlesztésekkel, zöld beruházások támogatásával, állatjóléti fejlesztések (RD29, RD30, RD32 RD33) végrehajtásával érhetjük el. A mezőgazdasági termékek értéknövelését (RD03, RD04) célzó támogatások hozzájárulnak az élelmiszerbiztonság növeléséhez. A korszerű adatgyűjtési és monitoringrendszerek (pl. antibiotikumok, állami fajtaelismerés, minőségrendszerek) alkalmazása hozzájárul a felmerült problémák kezeléséhez, ezért javasoljuk a mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatását (RD02).

A cél elérése érdekében a következő intézkedések bevezetése indokolt. A szükséglethez kapcsolódó intézkedések egy része (RD29, RD30, RD32, RD33) kizárólag az SO9-ben szerepel:

·RD01a-e Mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági fejlesztése (RD01 szerepel még: SO2, SO4, SO5, SO8, CCO)

·RD02 Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása (RD02 szerepel még: SO2, SO5, CCO)

·RD04a-b Mezőgazdasági termékek értéknövelése (RD04 szerepel még: SO2, SO4, SO8, CCO)

·RD29 Állatjóléti támogatások a kiskérődző ágazatban (RD29 csak az SO9-ben)

·RD30 Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban (RD30 csak az SO9-ben)

·RD32 Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban (RD32 csak az SO9-ben)

·RD33 Állatjóléti támogatás a méhészeti ágazatban (RD33 csak az SO9-ben)

SO9/1.3. Állategészségügyi problémák (elsősorban madárinfluenza, szalmonella, campylobacter, ASP, PRRS, tőgygyulladás) megelőzése, előrejelző rendszerek kialakítása/fejlesztése

A klímaváltozás és globális kereskedelem miatt új kártevők és betegségek megjelenése, a takarmánybázis csökkenése, az állategészségügyi járványok gyakoriságának növekedése elengedhetetlenné teszi a mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági szempontok szerinti fejlesztését (RD01). Mindezeket segíti a szarvasmarha ágazatra (RD30), a kiskérődző ágazatra (RD29) a baromfi-, (RD32), valamint a méhészeti (RD 33) ágazatra vonatkozó állatjóléti támogatások. A korszerű adatgyűjtési és monitoringrendszerek kialakítása és fejlesztése, az üzemek digitalizálása (RD02) hozzájárul e célok eléréséhez.

Ennek érdekében a következő intézkedés bevezetését javasoljuk, amely beavatkozások közül több (RD29, RD30, RD32, RD33) kizárólag az SO9-ben szerepel:

·RD01a-e Mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági fejlesztése (RD01 szerepel még: SO2, SO4, SO5, SO8, CCO)

·RD02 Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása (RD02 szerepel még: SO2, SO5, CCO)

·RD29 Állatjóléti támogatások a kiskérődző ágazatban (RD29 csak az SO9-ben)

·RD30 Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban (RD30 csak az SO9-ben)

·RD32 Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban (RD32 csak az SO9-ben)

·RD33 Állatjóléti támogatás a méhészeti ágazatban (RD33 csak az SO9-ben)

9.2.Főszükséglet: SO9/2. Növényvédő szerek és antimikrobiális állatgyógyászati készítmények felelős alkalmazása és csökkentése

A helyzetelemzés alapján megállapítható, hogy a magyar mezőgazdaságban hiányos a növényvédő szerek felelős alkalmazásának gyakorlata. Fontos feladat a növényvédő szerek használatából adódó kockázatok csökkentése, ezeknek a technológiáknak a termelők között minél szélesebb körben való alkalmazása. Az állattartásban a leggyakrabban alkalmazott antibiotikum csoportok, valamint gyógyszerformák valószínűsítik, hogy a ma felhasznált antibiotikumok jelentős része prevenciót és a tartástechnológiai hibák ellensúlyozását szolgálja. Alapvető támogatási cél a környezetkímélőbb növénytermesztés, okszerű növényvédőszer-használat és az állatok jólétét előtérbe helyező állattartás, okszerű antibiotikumfelhasználás elterjesztése, amely célok eléréséhez a mezőgazdasági üzemek fenntartható és digitális fejlesztésével közelíthetünk. Ezek együtt elkerülhetetlenné teszik a technológiai fejlesztéseket, és az új, innovatív megoldások támogatását.

SO9/2.1. Okszerű növényvédőszer-használat, alternatív és integrált növényvédelmi elvek alkalmazása, környezetkímélő tápanyaggazdálkodás a talaj biológiai életének helyreállításával, kémiai növényvédő szerek

használatának csökkentését lehetővé tevő hatékony technológiák kidolgozása és bevezetése, veszteségek csökkentése precíziós technológiák alkalmazásával, digitális eszközök technikai fejlesztésével

A növényvédelem során elterjedt az elavult technikák és technológiák alkalmazása, amelyek hátráltatják a

jogszabályi követelményeknek és társadalmi igényeknek való megfelelést. Ezért célul tűztük ki az olyan mezőgazdasági üzemek fejlesztését (RD01), amelyek a fenntarthatósági feltételeknek is megfelelnek. Fontos az alternatív és integrált növényvédelmi megoldások és egyéb környezetbarát technológiák alkalmazásának ösztönzése a növényvédelem során. A fenntartható növényvédőszer-használat (pl. a méhekre kifejezetten vagy mérsékelten veszélyes, illetve kockázatos növényvédő szerek használatának korlátozása, valamint az ökológiai gazdálkodásban engedélyezett biológiai ágensek alkalmazása) a felhasználható növényvédőszer-hatóanyagok korlátozásának ösztönzésére vonatkozik. Ebből következik, hogy a mezőgazdasági üzemek okszerű növényvédőszer-használatának elősegítése, a veszteségek csökkentése az elsődleges célkitűzés, amelyhez precíziós technológiák alkalmazásával, a digitális eszközök technikai fejlesztésére irányuló intézkedésekkel (RD02) juthatunk. A célok elérését segítheti az uniós és nemzeti minőségrendszerek használata (SC16), valamint a nyomonkövethetőség, a tanúsítási rendszerek (SC17) alkalmazása a mezőgazdaságban.

Tervezett intézkedések:

·RD01a-e Mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági fejlesztése (RD01 ismétlődés: SO2, SO4, SO5, SO8, CCO)

·RD02 Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása (RD02 ismétlődés: SO2, SO5, CCO)

·SC16 Uniós és nemzeti minőségrendszerek alkalmazása (SC16 ismétlődés: SO2, SO3)

·SC17 Nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazása – zöldség-gyümölcs (SC17 ismétlődés: SO2, SO3, SO5)

SO9/2.2. Okszerű antibiotikum-felhasználás az állattartásban, antibiotikumok nyomonkövethetőségének biztosítása, az antibiotikumok eladásának és felhasználásának nyilvántartásával kapcsolatban digitális megoldások fejlesztése

Mivel Magyarországon az antibiotikumok egy része feleslegesen kerül felhasználásra (megelőző állománykezelések), nélkülözhetetlen az állattartásban az okszerű antibiotikum-felhasználás technológiáját elterjeszteni, az állattartói gyakorlat korszerűsítését elérhetővé tenni. Ennek elérése érdekében a mezőgazdasági kis- és nagyüzemek fenntarthatósági fejlesztését célzó intézkedéseket (RD01, RD09) támogatjuk. Az állattartó telepek külső és belső járványvédelmének, valamint a technológia fejlesztésének révén csökkentjük az antimikrobiális szerek szükségességét. A tényleges telepi antibiotikum-felhasználásra vonatkozó adatgyűjtések hiányosságait, valamint a rendelkezésre álló adatbázisok összekapcsolásának hiányát az üzemek digitális átállásának támogatásával (RD02) szeretnénk javítani. Az állattartásban az okszerű antibiotikum-felhasználást és az antibiotikumok nyomonkövethetőségét főként az Antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem kompenzációs kifizetése (RD33b), ezen túl a szarvasmarha-, kiskérődző, baromfi- és a méhészeti ágazatra vonatkozó állatjóléti intézkedések (RD29, RD30, RD32, RD33) támogatásával kívánjuk elérni.

Tervezett intézkedések:

·RD02 Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása (RD02 ismétlődés: SO2, SO5, CCO)

·RD01a-e Mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági fejlesztése (RD01 ismétlődés: SO2, SO4, SO5, SO8, CCO)

·RD09 Mezőgazdasági kisüzemek fenntarthatósági fejlesztése (RD9 ismétlődés: SO2, SO7, SO8)

·RD29 Állatjóléti támogatások a kiskérődző ágazatban (RD29 csak az SO9-ben)

·RD30 Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban (RD30 csak az SO9-ben)

·RD32 Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban (RD32 csak az SO9-ben)

·RD33 Állatjóléti támogatás a méhészeti ágazatban (RD33 csak az SO9-ben)

RD33b Antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem kompenzációs kifizetése (csak az SO9-ben)

9.3. Főszükséglet: SO9/3. Termékfejlesztés, élelmiszer-előállítás és -csomagolás technológiájának fejlesztése

Az élelmiszer-előállítókat érő kihívások, a globális fogyasztási trendek gyors változása miatti gyors

alkalmazkodási kényszer megköveteli a vállatok folyamatos technológia- és termékfejlesztését. Az élelmiszer-előállítóknak rugalmasnak kell maradniuk és mindig felkészültnek kell lenniük a változásokra. A fogyasztói elvárásokban egyre inkább előtérbe kerülnek az élelmiszerek előállításával szemben támasztott környezetvédelmi megfontolások, az élelmiszerek fenntartható csomagolásainak alkalmazása, ami technológiafejlesztéseket követel meg. A szektor számára egy átfogó támogatási csomagot állítottunk össze az alábbiak szerint, amely intézkedések célja, hogy a fejlesztések által a mezőgazdasági, élelmiszeripari ágazatok termelékenyebbé és fenntarthatóbbá váljanak, a versenyképességük javuljon.

SO9/3.1. Globális trendeket és fogyasztói elvárásokat szem előtt tartó termékfejlesztések és a termékek csomagolásának fejlesztése

A termelési költségek és beruházási igények az új vagy szigorodó környezetvédelmi követelmények miatt növekednek. Az élelmiszer-fogyasztási trendek (pl. műhúsok, rovarfehérjék, „mentes" termékek) gyors változása miatt az élelmiszer-előállítók gyors alkalmazkodási kényszerben vannak. Nélkülözhetetlen a globális trendeket és fogyasztói elvárásokat szem előtt tartó termékfejlesztések és innovatív technológiai megoldások támogatására irányuló intézkedések (RD04) bevezetése. A termékek csomagolásának fejlesztésére irányuló támogatások hozzájárulnak a környezetkímélő csomagolóanyagok használatához, a körkörös gazdálkodás fejlesztéséhez. Az új technológiák elsajátításának céljából szaktanácsadást, képzéseket, jó gyakorlatok megosztását (SC12) tervezzük alkalmazni. Mivel a mezőgazdasági termelők hiányos ismeretekkel rendelkezek az új környezeti és társadalmi kihívásokkal kapcsolatban, a zöldség- és gyümölcságazatban erre szolgálnak a promóció, kommunikáció és marketing támogatására (SC15), valamint a termelői szervezetek (SC28) támogatására vonatkozó intézkedések.
Tervezett intézkedések:
·SC12 Képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is – zöldség-gyümölcs (SC12 szerepel még: SO2, SO3, SO4, SO5, SO6)
·SC15 Promóció, kommunikáció és marketing – zöldség-gyümölcs (SC15 szerepel még: SO2, SO3)
·SC28 Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása (SC28 szerepel még: SO2, SO3, SO4, SO5, SO6)
·RD04a-b Mezőgazdasági termékek értéknövelése (RD04 szerepel még SO2, SO4, SO8, CCO)

SO9/3.2. Fenntartható, innovatív technológiai megoldások kutatása és alkalmazása az élelmiszer-előállításban és az élelmiszerek csomagolásában; egyutas csomagolások kivezetését és a környezeti szempontokat szem előtt tartó csomagolási megoldások fejlesztése

A klímaváltozás és a környezetvédelmi kihívások, a csomagoló anyagok és élelmiszer-hulladékok minimalizálásának igénye is újfajta, fenntartható, innovatív technológiai megoldások alkalmazását, termékfejlesztést (RD04) követelnek meg az élelmiszer-előállítóktól. Mivel a mezőgazdasági termelők hiányos ismeretekkel rendelkezek az új környezeti és társadalmi kihívásokkal kapcsolatban, a zöldség- és gyümölcságazatban ennek ellensúlyozására szolgál a promóció, kommunikáció és marketing (SC15), valamint a termelői szervezetek (SC28) támogatása. Az új technológiák elsajátításának céljából tanácsadást és technikai segítségnyújtást (SC11) tervezzük alkalmazni az ágazatban. Célunk, hogy az innovatív gyakorlatok fejlesztését, átadását és megvalósítását segítő együttműködések révén a különféle szereplők (mezőgazdasággal, erdőgazdálkodással, élelmiszeriparral, kutatással, szaktanácsadással foglalkozók) a meglévő tudásukat olyan innovatív megoldásokra (RD61) váltsák, amelyek a gyakorlatban is alkalmazhatóak. Ezáltal kedvezőbben alkalmazkodjanak olyan aktuális kihívásokhoz, mint az élesebb verseny, az ingadozó piaci árak, a klímaváltozás és a szigorúbb környezetvédelmi szabályok betartása.
Tervezett intézkedések:
·SC11 Tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás – zöldség-gyümölcs (SC11 ismétlődés: SO2, SO3, SO4, SO5, SO6)
·SC15 Promóció, kommunikáció és marketing – zöldség-gyümölcs (SC15 ismétlődés: SO2, SO3)
·SC28 Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása (SC28 ismétlődés: SO2, SO3, SO4, SO5, SO6)

·RD04 Mezőgazdasági termékek értéknövelése (RD04 ismétlődés: SO2, SO4, SO8, CCO)
·RD61 Európai Innovációs Partnerség (EIP) együttműködés (RD61 ismétlődés: SO3, CCO)

SO9/3.3. Csomagolási és hulladék keretirányelv betartásának elősegítése

A jelenleg alkalmazott összetett hulladékkezelési követelményrendszer betartása nehézségekbe ütközik. Az élelmiszer-termelők és -feldolgozók számos akadályozó tényezővel szembesülnek, amennyiben jó hasznosítási lehetőséget keresnének keletkező élelmiszer-hulladékaiknak. Ezek többsége szabályozási kérdés, de emellett jelentős kihívást jelent az is, hogy a melléktermékeknek nem alakult ki valós piaca, nincs megfelelő, láncszerű együttműködés az érdekeltek között és jelenleg nincs elég ösztönzőerő a veszteségek csökkentésére. A mezőgazdasági termékek értéknövelésére (RD04) irányuló támogatásokkal szeretnénk elérni, hogy a cégeknek megérje a termelődő hulladékok (köztük a csomagolási hulladék) elkerülése, a veszteségek minél jobb hasznosítása.
Tervezett intézkedések:
·SC28 Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása (SC28 ismétlődés: SO2, SO3, SO4, SO5, SO6)
·RD04 Mezőgazdasági termékek értéknövelése (RD04 ismétlődés: SO2, SO4, SO8, CCO)

SO9/3.4. Mezőgazdasági termelők, élelmiszeripari feldolgozók támogatása a minőségi, egészséges termékelőállításban, az uniós és nemzeti minőségrendszerek, valamint minőségbiztosítási és - tanúsítási rendszerek bevezetésében és alkalmazásában, a fogyasztói/felhasználói tájékoztatás biztosításában

A mezőgazdasági termelők hiányos ismereteit az új környezeti és társadalmi kihívásokkal kapcsolatban, valamint a fogyasztók hiányos ismereteit az élelmiszer-termeléssel, védjegyekkel kapcsolatban pótolni szükséges. A cél elérése érdekében a mezőgazdasági termelőket, élelmiszeripari feldolgozókat támogatjuk a minőségi, egészséges termékek előállításában (RD04), amit szaktanácsadással (SC11) is meg szeretnénk támogatni. Az uniós és nemzeti minőségrendszerek, valamint minőségbiztosítási és - tanúsítási rendszerek bevezetése és alkalmazása (SC16, SC17, RD45, RD46, RD47, RD48) a mezőgazdasági termelők, élelmiszeripari feldolgozók körében segíti a piaci pozíciók megtartását, fejlesztését. Elengedhetetlen a minőségi, egészséges termékekről a fogyasztók felé intézett széles körű kommunikáció, edukáció (SC27) folytatása.
Ennek érdekében a következő intézkedés bevezetését javasoljuk:
·SC11 Tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás – zöldség-gyümölcs (SC11 ismétlődés: SO2, SO3, SO4, SO5, SO6)
·SC16 Uniós és nemzeti minőségrendszerek alkalmazása (SC16 ismétlődés: SO2, SO3)
·SC17 Nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazása – zöldség-gyümölcs (SC17 ismétlődés: SO2, SO3, SO5)
·RD04 Mezőgazdasági termékek értéknövelése (RD04 ismétlődés: SO2, SO4, SO8, CCO)
·RD45 Együttműködések támogatása új OEM/OFJ/FJ/HKT létrehozására az EU-s minőségrendszerek keretében (RD45 ismétlődés: SO3, CCO)
·RD46 Együttműködések már létező nemzeti minőségrendszer vagy bejegyzett OEM/OFJ/FJ/HKT esetén (RD46 ismétlődés: SO3, CCO)
·RD47 Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása (RD47 ismétlődés: SO3, SO4, SO6, SO7, SO8)
·RD48 Minőségrendszerek tájékoztatási és promóciós tevékenységének támogatása (RD48 ismétlődés: SO3, CCO)

Főszükséglet SO9/4. Ökológiai termékek termékfejlesztése, piaci részesedésének növelése

A Magyarországon termelt, tanúsított ökológiai gazdálkodásból származó termékek jelentős része külföldön kerül értékesítésre, zömmel feldolgozatlanul, nyersanyag formájában; ebből kifolyólag alacsony

a hozzáadott értékük. Bár a magyar ökológiai termékek kelendők, a nyugati keresleti piac miatt megoldottnak látszik értékesítésük, azonban a jó marketing munkára, a hazai ökotermék fogyasztás népszerűsítésére szükség van, különösen amiatt, hogy a magyar piacokon, a fogyasztók számára elérhető termékek nagy arányban importcikkek.

A hazai ökológiai termékek piaci részesdésének alacsony foka, a feldolgozó kapacitások és a szaktudás hiánya, valamint a támogatási rendszer hiányosságai, mind az ökológiai gazdálkodás és az ökológiai termékek termékfejlesztésének és piacra jutási támogatásának szükségességét támasztják alá.

SO9/4.1. Ökológiai termékek belpiaci részesedésének és kapcsolódó feldolgozói kapacitások növelése

Az ökológiai termékek alacsony belpiaci részesedése, az elégtelen feldolgozói kapacitás miatt, az ökológiai gazdálkodások támogatása, az ökológiai termékek értéknövelésének elérése (RD20, SC13, RD04) szükségszerű. Külön támogatási célcsoport az ökológiai gazdálkodást folytató zöldség-gyümölcs termesztők, akiket a promóció, kommunikáció és marketing (SC15) területen kell támogatni. Az ökológiai termékekre alkalmazott uniós és nemzeti minőségrendszerek (SC16) szintén elősegítik e termékek piaci részesedésének növelését.

Tervezett intézkedések:

·SC15 Promóció, kommunikáció és marketing – zöldség-gyümölcs (SC15 ismétlődés: SO2, SO3)

·SC16 Uniós és nemzeti minőségrendszerek alkalmazása (SC16 ismétlődés: SO2, SO3)

·RD04 Mezőgazdasági termékek értéknövelése (RD04 ismétlődés: SO2, SO4, SO8, CCO)

·RD20 Ökológiai gazdálkodás támogatása (RD20 ismétlődés: SO4, SO5, SO6)

Főszükséglet SO9/5. A hatóság és a vállalkozások közötti együttműködés erősítése

A hiányos adatgyűjtési és monitoringrendszerek indokolják, hogy a vállalkozások digitális infrastruktúrájának fejlesztése mellett szükséges a meglévő adatbázisok összekapcsolása, integrálása, monitoring és előrejelző rendszerek kialakítása, fejlesztése.

SO9/5.1. Információ-átadás és adatgyűjtés hatékonyságának növelése, digitalizációja; hatósági ellenőrzések hatékonyságának növelése és kockázaton alapuló szervezése, laboratóriumi vizsgálatok módszerek fejlesztése

Célunk a korszerű adatgyűjtési és monitoringrendszerek (pl. antibiotikumok, növényvédő szerek, mikotoxinok, állami fajtaelismerés, minőségrendszerek, élelmiszer-veszteségek) fejlesztése a hatósági és a vállalkozások közötti együttműködés erősítése érdekében. A mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása (RD02), a digitális megoldások fejlesztése mellett, a minőségbiztosítás, tanúsítás, nyomon követhetőség (SC17) fejlesztése szintén az információ-átadás és adatgyűjtés hatékonyságának erősítését célozza. Az innovációs együttműködések révén a különféle szakmai háttérrel rendelkező szereplők komplementer módon kapcsolódhatnak egymáshoz és megoldásokat kereshetnek egy-egy aktuális problémára, kihívásra (RD61) a szükséglet kielégítése érdekében.

Tervezett intézkedések:

·SC17 nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazása – zöldség-gyümölcs (SC17 ismétlődés: SO2, SO3, SO5)

·RD02 Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása (RD02 ismétlődés: SO2, SO5, CCO)

·RD61 Európai Innovációs Partnerség (EIP) együttműködés (RD61 ismétlődés: SO3, CCO)

Főszükséglet SO9/7. Piaci információs rendszerek fejlesztése a termelők tájékoztatása céljából

A piaci információs rendszer lehetővé teszi, hogy végbe menjen az információcsere a felek között. Az adatokhoz történő gyors, azonnali hozzájutás fontos kérdés mind a szakhatóság, mind a piaci szereplők számára. A helyzetelemzés rávilágít az adatgyűjtések hiányosságaira, ami indokolja az alábbi szükséglet

támogatását.

Szükséglet: SO9/7.1. Piaci információs rendszerek fejlesztés

Az adatgyűjtések hiányosságai, a rendelkezésre álló adatbázisok összekapcsolása indokolja a piaci-információs rendszerek fejlesztését. A piaci szereplők egymás közötti kommunikációja a primer adatok gyűjtésén és feldolgozásán alapul, emiatt a digitális megoldások fejlesztésével az adatokhoz történő gyors, azonnali hozzájutás kulcskérdés a piaci szereplők számára. Ehhez az agrár- és élelmiszeripari vállalkozások digitális infrastruktúrájának fejlesztése (RD02) mellett szükséges a tanácsadási szolgáltatások nyújtásának (SC11) támogatása, amelyek megfelelnek a digitális technológiákkal kapcsolatos környezeti-gazdasági társadalmi elvárásoknak.

Tervezett intézkedések:

·SC11 Tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás – zöldség-gyümölcs (SC11 ismétlődés: SO2, SO3, SO4, SO5, SO6)

·RD02 Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása (RD02 ismétlődés: SO2, SO5, CCO)

Főszükséglet SO9/8. Fogyasztói ismeretek szintjének növelése az élelmiszer-termeléssel, -előállítással kapcsolatban

Szükséglet: SO9/8.1. A speciális egészségügyi vagy társadalmi okokra visszavezethető táplálkozási igények kielégítése, lehetőleg helyi termékekkel

Speciális táplálkozási szokásokat kielégítő termékek iránti társadalmi igények, ezzel együtt a kereslet növekedése jellemző. A társadalmi igényekre adott válaszként a speciális igények kielégítését a mezőgazdasági termékek értéknövelésének (RD04), a zöldség- és gyümölcságazatban pedig a termelői szervezetek (SC28) támogatásán keresztül tervezzük megvalósítani.

Ennek érdekében a következő intézkedés bevezetését javasoljuk:

·SC28 Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása (SC28 ismétlődés: SO2, SO3, SO4, SO5, SO6)

2.1.SO9.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective

Nem releváns.

2.1.SO9.8 Selection of the result indicator(s)

Selection of the result indicator(s) for this specific objective

Result indicators [recommended Result indicators for this specific objective are fully displayed in bold]	Target value
R.20 PR - Improving air quality Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to reduce ammonia emission	13.48 %
R.24 PR - Sustainable and reduced use of pesticides Share of Utilised Agricultural Area (UAA) under supported specific commitments which lead to a sustainable use of pesticides in order to reduce risks and impacts of pesticides, such as pesticides leakage	23.94 %
R.29 PR - Development of organic agriculture Share of utilised agricultural area (UAA) supported by the CAP for organic farming with a split between maintenance and conversion	5.26 %
R.43 PR - Limiting antimicrobial use Share of livestock units (LU) concerned by supported actions to limit the use of antimicrobials (prevention/reduction)	51.84 %
R.44 PR - Improving animal welfare Share of livestock units (LU) covered by supported actions to improve animal welfare	49.67 %

Justification of the targets and related milestones

SO9 - Az uniós mezőgazdaság által az élelmiszerekkel és az egészséggel kapcsolatos társadalmi igényekre adott válasz javítása, többek között a magas minőségű, biztonságos és tápláló, fenntartható módon termelt élelmiszerek, az élelmiszer-pazarlás mérséklése, az állatjólét fokozása és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem terén

Az egyes R indikátorok mérföldkő értékét, illetve a kapcsolódó beavatkozások hozzájárulásának értékét (éves bontásban) a csatolt táblázat tartalmazza, így ezek minden részletre kiterjedő ismertetésétől a szövegben eltekintünk.

R.20PR - A levegőminőség javítása
Az indikátor teljes értékének alátámasztása lásd SO5.

R.24PR - A növényvédő szerek fenntartható és csökkentett mértékű használata
Az indikátor teljes értékének alátámasztása lásd SO5.

R.29PR - Az ökológiai gazdálkodás fejlesztése
Az indikátor teljes értékének alátámasztása lásd SO4.

R.43 PR - Az antimikrobiális szerek használatának korlátozása
A kapcsolódó három beavatkozásnak (RD20_G02_ORT_70, RD_33b_G17_AMR_70 és RD01e_E01_FRM_73) köszönhetően az indikátor 51,84%-os célértéke mögött 1 267 400 SZÁE jelenik meg.
Ennek megfelelően elmondható, hogy a hazai gazdaságok összes állatállományának közel teljes körére kiterjednek azok a beavatkozások, amelyek biztosítják az antimikrobiális szerek használatának korlátozását. Ez a lefedettség teljes mértékben indokolt, hiszen általánosan jellemző az antibiotikumok egy részének felesleges használata a megelőzésben, így az okszerű antibiotikum-felhasználás az állattartásban (9.2.2) széles körben támogatandó, az állattartói gyakorlatot korszerűsíteni kell. Ugyanígy elengedhetetlen az állatjóléti feltételek javítása és az állategészségügyi problémák megelőzése a tartási igények figyelembe vételével (9.1.1), az általános higiéniai és biológiai biztonsági feltételek javítása, élelmiszerbiztonság növelése (9.1.2), illetve az állategészségügyi problémák megelőzése érdekében előrejelző rendszerek kialakítása és fejlesztése (9.1.3).

R.44PR - Az állatjólét javítása
Az indikátor a négy kapcsolódó beavatkozás által 2026-ra eléri a célértékét, 49,67%-ot, amelyet 2027-ben is éves értékként ismétel a kapcsolódó beavatkozások alapján. A hazai gazdaságok összes állatállományának közel felét éri el tehát állatjólét javítását célzó beavatkozás. Ez az arány különösen indokolt, hiszen egyre növekszik a társadalmi nyomás az állatok jóléte, a fenntarthatóság és egészséges élelmiszerek vonatkozásában, ahogyan az EU Élelmiszerbiztonsági Hatósága által 2019-ben végzett kutatás is mutatja: a lakosság 30-50%-a esetében jelennek meg fontosnak tartott, illetve a vásárlás során mérlegelt szempontok között ezek a kérdések. Ugyanakkor az állattenyésztésben alkalmazott technikák elavultak, magas az antibiotikum felhasználás fajlagos mértéke, a tartási körülményeket és a higiéniát javítani kell. Ennek megfelelően az indikátor minden beavatkozása kapcsolódik az SO9 specifikus célkitűzést megalapozó szükségletekhez, elsősorban az 1. és 2. főszükséglet kezelésében aktívak. Az állatjóléti feltételek javítása és állategészségügyi problémák megelőzése érdekében beavatkoznak az állatjóléti elvárásoknak való megfelelés és a haszonállatok természetes igényeinek kielégítése érdekében (9.1.1), fókuszba helyezik az általános higiéniai és biológiai biztonsági feltételek javítását, az élelmiszerbiztonság növelését (9.1.2) és támogatják az állategészségügyi problémák megelőzését, az előrejelző rendszerek kialakítását és fejlesztését (9.1.3). Mindemellett hozzájárulnak az okszerű antibiotikum-felhasználás terjesztéséhez is (9.2.2).

2.1.SO9.9 Justification of the financial allocation

Az SO céljait sokféle beavatkozáson keresztül valósítjuk meg, amelyek sok esetben más SO-khoz is köthetőek, így pl. az antimikrobiális szerek és a növényvédő szerek használatának szabályozása a zöld felépítményen belül. Főbb állatfajonként külön-külön intézkedésünk van az állatjóléti körülmények javítására.

A vonatkozó bizottsági ajánlások:

- Az EU zöld megállapodásának antimikrobiális szerekkel kapcsolatos célkitűzéséhez való hozzájárulás.
- Az állatjólét – különösen a sertések vonatkozásában –, valamint a gazdaságok biológiai biztonságának javítása az állatállománnyal kapcsolatos jobb gyakorlatok támogatásán keresztül.
- Az EU zöld megállapodásának növényvédő szerekkel kapcsolatos célkitűzéséhez való hozzájárulás a legveszélyesebb növényvédő szerek mennyiségének és kockázatainak csökkentésére irányuló erőfeszítések erősítése, valamint a növényvédő szerek fenntartható használatának – különösen az integrált növényvédelmi gyakorlatok elterjedésének biztosításán keresztüli – elősegítése révén.

Az ajánlások teljesítését a biztosított források lehetővé teszik.

2.2 Context Indicators and other values used for the calculation of the targets

Context indicators (PMEF Code)	Baseline value	Baseline year	Updated value	Updated year	Justification/Comments	Source of data
C.01 Total rural population – for LEADER (R.38) (Person)	1,813,276.00	2020	3,829,472.00	2021	A 10.000 fő alatti településeken élők száma + 10.000 fő feletti települések külterületi lakosság száma	Központi Statisztikai Hivatal
C.01b Total rural population – for services and infrastructure (R.41) (Person)	1,813,276.00	2020	3,829,472.00	2021	A 10.000 fő alatti településeken élők száma + 10.000 fő feletti települések külterületi lakosság száma	Központi Statisztikai Hivatal
C.05 Total forest area (Hectares)	2,416,138.00	2018	1,941,600.00	2021	A C05 alatt az eredeti érték a CORINE adat, ami fizikai fás szárú borítottságot takar (land cover). Ebben benne vannak: parkok, arborétumok, fásulások	Országos Erdőállomány Adattár 2021. jan.1. 2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról 6.§ (1) bek.
C.12 Total number of farms (Farm)	430,000.00	2016	241,000.00	2020	A gazdaságok számáról aktuálisabb képet ad a 2020-as agrárcenzus, az adat hivatalos, hamarosan publikálásra kerül.	Központi Statisztikai Hivatal
C.17 Total utilised agricultural area (UAA) (Hectares)	5,309,520.00	2019				
C.19 Total agricultural area and forest area in Natura 2000 sites (Hectares)	721,099.00	2018	1,557,063.00	2023	C.19 total agricultural area in Natura 2000 Updated value 1 557 063 ha	Európai Környezetvédelmi Ügynökség becslése, Európai Bizottság, GREX dokumentum 2023.05.02
C.23 Total number of livestock units (Livestock units)	2,444,890.00	2016				
D.35 Total number of beehives notified to the EU Commission: average of the latest three years available at the time of establishing the plan. (Beehives)	1,212,009.00	2020				

2.3 Targets Plan

2.3.1 Recapitulative table

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
R.1 [CU PR] Enhancing performance through knowledge and innovation Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups supported by the CAP in order to enhance sustainable economic, social, environmental, climate and resource efficiency performance	XCO	100,000	244,545	390,096	541,644	692,189	736,204	736,210	736,210
R.2 [CU] Linking advice and knowledge systems Number of advisors receiving support to be integrated within Agricultural Knowledge and Innovation Systems (AKIS)	XCO	582	3,506	6,430	9,354	12,278	14,639	14,640	14,640
R.3 [CU] Digitalising agriculture Share of farms benefitting from support for digital farming technology through CAP	SO2, XCO	%	%	0.22 %	3.76 %	7.30 %	7.69 %	7.69 %	7.69 %
R.3 Numerator: Number of beneficiaries from relevant paid support		farm	farm	530 farm	9,070 farm	17,600 farm	18,541 farm	18,541 farm	18,541 farm
R.3 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.4 Linking income support to standards and good practices Share of utilised agricultural area (UAA) covered by income support and subject to conditionality	SO1	%	94.17 %	94.17 %	94.17 %	94.17 %	94.17 %	%	94.17 %
R.4 Numerator: Number of hectares paid		ha	5,000,000 ha	5,000,000 ha	5,000,000 ha	5,000,000 ha	5,000,000 ha	ha	5,000,000 ha
R.4 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.5 Risk management Share of farms with supported CAP risk management	SO1	%	%	%	%	9.88 %	10.31 %	%	10.31 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
tools									
R.5 Numerator: Number of farms benefiting from relevant support		farm	farm	farm	farm	23,800 farm	24,840 farm	farm	24,840 farm
R.5 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.6 [PR] Redistribution to smaller farms Percentage of additional direct payments per hectare for eligible farms below average farm size (compared to average)	SO1	%	112.25 %	112.25 %	112.25 %	112.25 %	112.25 %	0.00 %	112.25 %
R.6 Numerator: Average DP/ha paid to beneficiaries below average farm size		EUR/ha	299 EUR/ha	299 EUR/ha	299 EUR/ha	299 EUR/ha	299 EUR/ha	0 EUR/ha	299 EUR/ha
R.6 Denominator: Average DP/ha paid to all beneficiaries		EUR/ha	267 EUR/ha	267 EUR/ha	267 EUR/ha	267 EUR/ha	267 EUR/ha	EUR/ha	267 EUR/ha
R.7 [PR] Enhancing support for farms in areas with specific needs Percentage of additional support per hectare in areas with higher needs (compared to average)	SO1, SO6	%	111.57 %	111.57 %	111.57 %	111.57 %	111.57 %	%	111.57 %
R.7 Numerator: Average income support/ha for beneficiaries in areas with specific needs		EUR/ha	304 EUR/ha	304 EUR/ha	304 EUR/ha	304 EUR/ha	304 EUR/ha	EUR/ha	304 EUR/ha
R.7 Denominator: Average income support/ha paid to all beneficiaries		EUR/ha	272 EUR/ha	272 EUR/ha	272 EUR/ha	272 EUR/ha	272 EUR/ha	EUR/ha	272 EUR/ha
R.8 Targeting farms in specific sectors Share of farms benefitting from coupled income support for improving competitiveness, sustainability or quality	SO1, SO2	%	18.32 %	18.32 %	18.32 %	18.32 %	18.32 %	%	18.32 %
R.8 Numerator: Number of beneficiaries of coupled income support		farm	44,148 farm	44,148 farm	44,148 farm	44,148 farm	44,148 farm	farm	44,148 farm
R.8 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.9 [CU PR] Farm modernisation Share of farmers receiving investment support to restructure and modernise, including to improve resource efficiency	SO2, SO7	%	0.25 %	0.75 %	1.29 %	2.16 %	2.70 %	3.20 %	3.20 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
R.9 Numerator: Number of beneficiaries receiving relevant support		farm	600 farm	1,800 farm	3,100 farm	5,200 farm	6,500 farm	7,700 farm	7,700 farm
R.9 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.10 [CU PR] Better supply chain organisation Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP	SO2, SO3	2.61 %	2.64 %	3.53 %	3.66 %	3.79 %	3.79 %	3.79 %	3.79 %
R.10 Numerator: Number of beneficiaries from relevant support		6,300 farm	6,353 farm	8,498 farm	8,826 farm	9,145 farm	9,145 farm	9,145 farm	9,145 farm
R.10 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.11 /Fruit and Vegetables Concentration of supply Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors	SO3	16.50 %	17.59 %	18.76 %	19.81 %	20.92 %	%	%	20.92 %
R.11 Numerator: Total value of marketed production by POs with operational programmes		159,525,509 EUR	170,123,321 EUR	181,361,794 EUR	191,536,357 EUR	202,265,005 EUR	EUR	EUR	202,265,005 EUR
R.11 Denominator: Total value of production of sectors concerned		966,908,164 EUR	966,908,164 EUR	966,908,164 EUR	966,908,164 EUR	966,908,164 EUR	EUR	EUR	966,908,164 EUR
R.12 Adaptation to climate change Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to improve climate adaptation	SO4	%	16.78 %	16.78 %	21.49 %	21.51 %	16.25 %	0.04 %	21.51 %
R.12 Numerator: Number of hectares paid		ha	890,781 ha	890,781 ha	1,140,759 ha	1,141,836 ha	862,675 ha	2,154 ha	1,141,836 ha
R.12 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.13 [PR] Reducing emissions in the livestock sector Share of livestock units (LU) under supported commitments to reduce emissions of greenhouse gases and/or ammonia, including manure management	SO4	%	%	%	13.37 %	13.37 %	%	%	13.37 %
R.13 Numerator: Number of Livestock Units for which a related payment was made		LU	LU	LU	327,000 LU	327,000 LU	LU	LU	327,000 LU
R.13 Denominator: Total number of livestock units		2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
		LU	LU	LU	LU	LU	LU	LU	LU
R.14 [PR] Carbon storage in soils and biomass Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to reduce emissions or to maintain or enhance carbon storage (including permanent grassland, permanent crops with permanent green cover, agricultural land in wetland and peatland)	SO4	%	16.84 %	16.84 %	21.11 %	21.14 %	12.19 %	0.04 %	21.14 %
R.14 Numerator: Number of hectares paid		ha	894,285 ha	894,285 ha	1,121,097 ha	1,122,174 ha	647,112 ha	2,154 ha	1,122,174 ha
R.14 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.15 [CU] Renewable energy from agriculture and forestry and from other renewable sources Supported investments in renewable energy production capacity, including bio-based (in MW)	SO4	MW	2 MW	21 MW	30 MW	65 MW	98 MW	131 MW	131 MW
R.16 [CU] Investments related to climate Share of farms benefitting from CAP investment support contributing to climate change mitigation and adaptation, and to the production of renewable energy or biomaterials	SO4	%	0.02 %	0.54 %	0.83 %	1.68 %	2.51 %	3.16 %	3.16 %
R.16 Numerator: Number of farms benefitting from CAP investment support contributing to climate change mitigation and adaptation, and to renewable energy or biomaterials production		farm	45 farm	1,304 farm	2,007 farm	4,048 farm	6,044 farm	7,612 farm	7,612 farm
R.16 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.17 [CU PR] Afforested land Area supported for afforestation, agroforestry restoration, including breakdowns	SO4, SO5, SO6	ha	ha	5,587 ha	11,174 ha	16,174 ha	21,174 ha	21,174 ha	21,174 ha
R.18 [CU] Investment support for the forest sector Total investment to improve the performance of the forestry sector	SO4, SO5, SO6, SO8	EUR	22,832,136 EUR	134,449,635 EUR	252,247,065 EUR	361,567,094 EUR	448,423,415 EUR	448,423,415 EUR	448,423,415 EUR
R.19 [PR] Improving and protecting soils	SO5	%	28.41 %	28.41 %	30.41 %	30.48 %	28.55 %	0.14 %	30.48 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments beneficial for soil management to improve soil quality and biota (such as reducing tillage, soil cover with crops, crop rotation included with leguminous crops)									
R.19 Numerator: Number of hectares paid		ha	1,508,361 ha	1,508,361 ha	1,614,637 ha	1,618,456 ha	1,515,999 ha	7,638 ha	1,618,456 ha
R.19 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.20 [PR] Improving air quality Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to reduce ammonia emission	SO5, SO9	%	13.48 %	13.48 %	13.48 %	13.48 %	13.48 %	%	13.48 %
R.20 Numerator: Number of hectares paid		ha	715,521 ha	715,521 ha	715,521 ha	715,521 ha	715,521 ha	ha	715,521 ha
R.20 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.21 [PR] Protecting water quality Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for the quality of water bodies	SO5	%	20.40 %	20.40 %	25.19 %	25.24 %	13.66 %	0.09 %	25.24 %
R.21 Numerator: Number of hectares paid		ha	1,082,892 ha	1,082,892 ha	1,337,518 ha	1,340,025 ha	725,354 ha	5,014 ha	1,340,025 ha
R.21 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.22 [PR] Sustainable nutrient management Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments related to improved nutrient management	SO4, SO5, SO6	%	17.18 %	17.18 %	21.89 %	21.89 %	13.48 %	%	21.89 %
R.22 Numerator: Number of hectares paid		ha	911,988 ha	911,988 ha	1,162,420 ha	1,162,420 ha	715,521 ha	ha	1,162,420 ha
R.22 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.23 [PR] Sustainable water use Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to improve water balance	SO5	%	15.74 %	15.74 %	18.94 %	18.94 %	9.15 %	%	18.94 %
R.23 Numerator: Number of hectares paid		ha	835,668 ha	835,668 ha	1,005,795 ha	1,005,795 ha	486,076 ha	ha	1,005,795 ha
R.23 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.24 [PR] Sustainable and reduced use of pesticides	SO5, SO6,	%	18.14 %	18.14 %	23.94 %	23.94 %	18.14 %	%	23.94 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
Share of Utilised Agricultural Area (UAA) under supported specific commitments which lead to a sustainable use of pesticides in order to reduce risks and impacts of pesticides, such as pesticides leakage	SO9								
R.24 Numerator: Number of hectares paid		ha	963,090 ha	963,090 ha	1,270,875 ha	1,270,875 ha	963,090 ha	ha	1,270,875 ha
R.24 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.25 Environmental performance in the livestock sector Share of livestock units (LU) under supported commitments to improve environmental sustainability	SO5, SO6	%	%	%	1.45 %	1.45 %	%	%	1.45 %
R.25 Numerator: Number of Livestock Units for which a related payment was made		LU	LU	LU	35,573 LU	35,573 LU	LU	LU	35,573 LU
R.25 Denominator: Total number of livestock units		2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU
R.26 [CU] Investment related to natural resources Share of farms benifitting from CAP productive and non-productive investment support related to care for the natural resource	SO5	%	%	0.46 %	0.91 %	1.20 %	1.37 %	1.37 %	1.37 %
R.26 Numerator: Number of farms receiving relevant support		farm	farm	1,100 farm	2,200 farm	2,900 farm	3,300 farm	3,300 farm	3,300 farm
R.26 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.27 [CU] Environmental or climate-related performance through investment in rural areas Number of operations contributing to environmental sustainability and the achievement of climate mitigation and adaptation goals in rural areas	SO4, SO5, SO6		506	1,035	1,422	1,649	1,675	1,675	1,675
R.28 [CU] Environmental or climate-related performance through knowledge and innovation Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups	XCO	60,000	146,727	234,058	324,986	415,313	441,722	441,726	441,726

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
supported by the CAP related to environmental or climate-related performance									
R.29 [PR] Development of organic agriculture Share of utilised agricultural area (UAA) supported by the CAP for organic farming with a split between maintenance and conversion	SO4, SO5, SO6, SO9	%	5.26 %	5.26 %	5.26 %	5.26 %	%	%	5.26 %
R.29 Numerator: Number of hectares paid		ha	279,415 ha	279,415 ha	279,415 ha	279,415 ha	ha	ha	279,415 ha
R.29 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.30 [PR] Supporting sustainable forest management Share of forest land under commitments to support forest protection and management of ecosystem services	SO4, SO6	%	0.03 %	3.95 %	5.77 %	6.03 %	6.28 %	6.54 %	6.54 %
R.30 Numerator: Number of hectares paid		ha	660 ha	76,650 ha	112,000 ha	117,000 ha	122,000 ha	127,000 ha	127,000 ha
R.30 Denominator: Total forest area		1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha
R.31 [PR] Preserving habitats and species Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for supporting biodiversity conservation or restoration including high-nature-value farming practices	SO6	%	19.94 %	19.94 %	29.87 %	29.95 %	19.54 %	0.17 %	29.95 %
R.31 Numerator: Number of hectares paid		ha	1,058,725 ha	1,058,725 ha	1,586,038 ha	1,590,450 ha	1,037,289 ha	8,824 ha	1,590,450 ha
R.31 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.32 [CU] Investments related to biodiversity Share of farms benefitting from CAP investment support contributing to biodiversity	SO6	%	%	0.43 %	0.85 %	1.02 %	1.18 %	1.18 %	1.18 %
R.32 Numerator: Number of farms receiving relevant support		farm	farm	1,029 farm	2,058 farm	2,448 farm	2,838 farm	2,838 farm	2,838 farm
R.32 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.33 Improving Natura 2000 management Share of total Natura 2000 area under supported commitments	SO6	%	9.67 %	10.16 %	10.44 %	10.44 %	0.77 %	0.77 %	10.44 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
R.33 Numerator: Ha with relevant commitments on Natura 2000 sites		ha	150,631 ha	158,131 ha	162,631 ha	162,631 ha	12,000 ha	12,000 ha	162,631 ha
R.33 Denominator: Total agricultural area and forest area in Natura 2000 sites		1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha
R.34 PR Preserving landscape features Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for managing landscape features, including hedgerows and trees	SO6	%	0.42 %	0.42 %	0.46 %	0.49 %	0.29 %	0.07 %	0.49 %
R.34 Numerator: Utilised Agricultural Area (UAA) under supported commitments for managing landscape features, including hedgerows and trees		ha	22,318 ha	22,318 ha	24,191 ha	26,064 ha	15,218 ha	3,746 ha	26,064 ha
R.34 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.35 CU Preserving beehives Share of beehives supported by the CAP	SO6	57.76 %	58.99 %	60.23 %	61.47 %	62.71 %	62.71 %	62.71 %	62.71 %
R.35 Numerator: Number of beehives for which a related payment was made		700,000 beehives	715,000 beehives	730,000 beehives	745,000 beehives	760,000 beehives	760,000 beehives	760,000 beehives	760,000 beehives
R.35 Denominator: Total number of beehives notified to the EU Commission: average of the latest three years available at the time of establishing the plan.		1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives
R.36 CU PR Generational renewal Number of young farmers benefitting from setting up with support from the CAP, including a gender breakdown	SO1, SO7		1,700	3,500	4,600	5,700	6,800	6,800	6,800
R.37 CU Growth and jobs in rural areas New jobs supported in CAP projects	SO8		1,700	3,500	4,600	5,700	6,900	6,900	6,900
R.38 CU LEADER coverage Share of rural population covered by local development strategies	SO8	%	98.97 %	98.97 %	98.97 %	98.97 %	98.97 %	98.97 %	98.97 %
R.38 Numerator: Rural population covered by LAG funded through LEADER over the programming period		person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person
R.38 Denominator: Total rural population – for LEADER (R.38)		3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
		person	person	person	person	person	person	person	person
R.39 CU Developing the rural economy Number of rural businesses including bio-economy businesses developed with CAP support	SO3, SO7, SO8		200	700	1,400	2,700	3,700	4,600	4,600
R.40 CU Smart transition of the rural economy Number of supported smart-village strategies	SO8, XCO		5	15	35	52	52	52	52
R.41 CU PR Connecting rural Europe Share of rural population benefitting from improved access to services and infrastructure through CAP support	SO8	%	%	4.65 %	9.27 %	16.19 %	23.11 %	30.06 %	30.06 %
R.41 Numerator: Rural population benefiting from relevant improvements		person	person	178,000 person	355,000 person	620,000 person	885,000 person	1,151,000 person	1,151,000 person
R.41 Denominator: Total rural population – for services and infrastructure (R.41)		3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person
R.42 CU Promoting social inclusion Number of persons covered by supported social inclusion projects	SO8, XCO		1,045	3,095	7,210	10,730	10,730	10,730	10,730
R.43 PR Limiting antimicrobial use Share of livestock units (LU) concerned by supported actions to limit the use of antimicrobials (prevention/reduction)	SO9	%	33.84 %	45.29 %	48.57 %	51.84 %	8.18 %	%	51.84 %
R.43 Numerator: Number of livestock units for which a related payment was made		LU	827,400 LU	1,107,400 LU	1,187,400 LU	1,267,400 LU	200,000 LU	LU	1,267,400 LU
R.43 Denominator: Total number of livestock units		2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU
R.44 PR Improving animal welfare Share of livestock units (LU) covered by supported actions to improve animal welfare	SO9	%	1.12 %	1.12 %	49.67 %	49.67 %	%	%	49.67 %
R.44 Numerator: Number of livestock units for which a related payment was made		LU	27,400 LU	27,400 LU	1,214,400 LU	1,214,400 LU	LU	LU	1,214,400 LU

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
R.44 Denominator: Total number of livestock units		2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU

2.3.2 Planned interventions and outputs with a direct and significant link to result indicators

See the table in SFC2021 application

2.3.3 Consistency with and contribution to the Union targets for 2030 set out in the Farm to Fork Strategy and the EU Biodiversity for 2030

Amint azt a Stratégiai állásfoglalásban is rögzítettük: a magyar KAP Stratégiai Terv érdemben járul hozzá az Európai Zöld Megállapodás célkitűzéseinek megvalósulásához.

Az alábbiakban a Termőföldtől az Asztalig (F2F) Stratégia, valamint a Biodiverzitás Stratégia mezőgazdaságot és élelmiszeripart érintő célértékeit tekintjük át, és mutatjuk be Tervünk hozzájárulását ezek teljesüléséhez.

F2F célkitűzés: A tápanyagveszteség csökkentése 50 százalékkal, miközben a talaj termékenysége nem romlik

Magyarországon a talajvédő termőföldhasználat alapelvárásait *a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény* szabályozza, mely a talajok általános védelmén túl kiterjed az erózió elleni védekezésre, a talajok szervesanyag-tartalmának megőrzésére, illetve a szikes és savanyú talajok művelésére és a környezetkímélő tápanyag-gazdálkodásra, valamint a talaj túlzott tömörödésének megelőzősére és megszüntetésére, ezáltal vízgazdálkodásának javítására. *A talajvédelmi terv készítésének részletes szabályairól szóló 90/2008. (VII. 18.) FVM rendelet* határozza meg a fenti törvénnyel összhangban, hogy mely tevékenységekhez kell talajvédelmi tervet készíteni (pl. öntözés, hígtrágya, szennyvíz és szennyvíziszap mezőgazdasági felhasználása, erózió elleni műszaki talajvédelmi beavatkozások megvalósítása stb).

KAP Stratégiai Tervünkben a kondicionalitáson belül az **5., 6. és 7. számú GAEC előírás** vonatkozik a talajok védelmére. Ezek az előírások egyrészről a talajromlás és a talajerózió kockázatát hivatottak csökkenteni, másrészről a talajpotenciál megőrzését szolgálják összhangban *a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvénnyel.* Az **agro-ökológiai program** (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16) választható előírásai közül a téli talajtakarás, a forgatás nélküli talajművelés, a talajkondicionálók, nitrogén-inhibitorok, mikrobiológiai készítmények alkalmazása, az ültetvények sorközének takarása, a terménydiverzifikáció, valamint a magasabb arányú nem termelő terület fenntartása (pl. parlag, nitrogénmegkötő növények telepítése, másodvetésű zöldtrágya növények termesztése) betartása segíti elő a talajpotenciál megőrzését és javítását, a talajszerkezet és a talaj biodiverzitásának védelmét és javítását, a talajok tápanyag- és vízmegtartó képességének növelését, valamint az erózió elleni védelmet. Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG, beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható tápanyag-gazdálkodásra (talajvizsgálaton alapuló tápanyag-gazdálkodási terv készítése, nitrogén hatóanyag kijuttatás korlátozása), a talajvédő gazdálkodásra (forgatás nélküli talajművelés, erózióvédelmi intézkedések, talajvédő vetésszerkezet stb.), és ezen felül terület specifikus előíráscsomagok kerültek összeállításra az erózió-, a belvíz-, illetve az aszályérzékeny területekre. Míg az erózió elleni előíráscsomagnak a talajerózióból és/vagy felszíni lefolyásból származó hordalék- és szennyezőanyag terhelés csökkentése az elsődleges célja, addig a belvíz-érzékeny területeken a vízvisszatartás, az aszály-érzékeny területeken pedig a vízmegtartó talajművelés az támogatott jó gyakorlat. Az **ökológiai gazdálkodás támogatása** (beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70) a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a mezőgazdasági terület bruttó tápanyagmérlegének javításához, a talajzsarolás csökkentéséhez, valamint a talajok szervesanyag-készletének helyreállításához. Ezek az előírások mind túlmutatnak a fent részletezett alapkövetelményeken, ezáltal hozzájárulnak a F2F célkitűzés megvalósulásához.

F2F és Biodiverzitás Stratégia célkitűzés: Az EU mezőgazdasági területének 25 százalékán ökológiai gazdálkodást folytassanak

Magyarországon az ökológiai gazdálkodás támogatását a Biodiverzitás Stratégia és a Termőföldtől az Asztalig Stratégia célkitűzéseinek tükrében kiemelt jelentőségűnek tekintjük. Ezzel arányos forrásallokációt, illetve megemelt fajlagos támogatási szintet biztosítunk mind az átállás, mind a fenntartás időszakára.

A már a korábbi vidékfejlesztési programokban is jelenlévő **ökológiai gazdálkodás támogatásának** (ÖKO, beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70) **folytatása és a támogatások folyamatosságának biztosítása kiemelt cél** nemzeti szakpolitikai dimenzióban is, mivel az ökológiai gazdálkodás jelentős környezeti hozzáadott értékű gazdálkodási forma, ami jelentős mennyiségű területen és jelentős forrással járul hozzá a környezeti- és klímatörekvéseinkhez. 2022-től megemelt egységköltséggel, 3 éves kötelezettségvállalási időszakkal hirdettük meg – a VP szabályrendszere szerinti – az új ÖKO felhívást, melyet 2025-től újabb – a Stratégiai Terv szabályrendszere szerinti – ÖKO felhívás követ majd. Tehát 2022-ben még: 1305/2013/EU rendelet 28. cikke (Agrár-környezetvédelemi és éghajlattal kapcsolatos műveletek), illetve a 29. cikke (Ökológiai gazdálkodás), míg 2023-tól determináljuk a KAP Stratégiai Terv rendelet 70. cikke alá (Környezet- és éghajlatvédelmi és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások). A 2025. évi új ÖKO indítása lehetőséget ad, hogy az időközben felmerülő újabb szükségleteknek és/vagy problémákat még hatékonyabban kezelő előíráscsomagokat dolgozzunk ki.

Amint arra az IFOAM nemzetközi ökogazdálkodási szervezet is rámutatott kiadványában (link: https://www.organicseurope.bio/content/uploads/2021/11/IFOAMEU_policy_CAP_externalbriefing_17112021.pdf?dd), Magyarországon **komoly hangsúlyt fektettünk a KAP stratégia tervezés során, hogy a vele párhuzamosan készülő, nemzeti Ökológiai Cselekvési Tervvel (ÖCST) a lehető legerősebb szinergiát alakítsuk ki**. A két programot gondozó stáb szoros együttműködésben dolgozott az elmúlt egy évben.

A Cselekvési Terv legfontosabb célkitűzése, hogy **2027-ig megduplázza a hazai ökológiai művelés alá vont területek méretét, elérve ezzel a 10 százalékos ökoterületarányt,** jelentősen hozzájárulva ezzel az ambiciózus uniós célszám eléréséhez. A Cselekvési Terv intézkedéseinek megvalósításához szükséges forrás jelentős része a hazai KAP Stratégiai Tervbe beépíthető. A magyar **KAP Stratégiai Terv számos ponton segíteni fogja tehát az intézkedéseket:**

- Az Agrárminisztérium rendszeres szakmai egyeztetéseket tart az érintett ágazati szervezetekkel (Vetőmag Szövetég és Terméktanács, Gabonatermesztők Országos Szövetsége, FruitVeB, Baromfi Termék Tanács, Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács, Vágóállat és Hús Szakmaközi Szervezet és Terméktanács, Felelős Élelmiszergyártók Szövetsége stb.) és az Agrárminisztérium Irányító Hatóságával a **KAP felhívások öko célértékekkel való összehangolása és a sikeres ökológiai átállási** arány megvalósítása érdekében 2022-től.
- Az Agrárminisztérium a mezőgazdasági termékekre és élelmiszerekre vonatkozó minőségrendszerek és az önkéntes mezőgazdaságitermék-tanúsító rendszerek nemzeti elismeréséről szóló 26/2018. (X. 1.) AM rendelet szerint – a KMÉ védjegyrendszer részeként – **elismer egy ÖKO-KMÉ védjegyet 2023-ig,** amely – a már létező minőségrendszereket tovább erősítve – ösztönzi a teljes átállást és a bio termékek közül kiemeli a magasabb minőséget (nemzetközi példák: osztrák AMA Biosiegel, német Bio-Siegel mintájára).
- Az Agárminisztérium **kiemelten ösztönzi** (pl. jelentős pályázati plusz pontokkal) az innovációra különösen fogékony gazdálkodói kört, a fiatal gazdákat továbbá a friss zöldség és gyümölcs termelőket az **ökológiai termék-előállításra**, illetve a kisebb létszámú **ökológiai állattartó telepek átállítását** segítő takarmány-integrációk kialakulását (pl. tej, sertés, tojás és húshasznú baromfi és kiskérődző vonalon) 2023-tól.
- Az Agrárminisztérium megbízásából, a NAK kiadásában **ágazat-specifikus technológiai útmutatók és tájékoztatók** készülnek 2022-től a gazdálkodók számára, melyek elősegítik a sikeres ökológiai átállást, az ökológiai állattartás, tápanyag-utánpótlás gyakorlatának elsajátítását, a tanúsított termék-előállítást, valamint tudatosítják az ökológiai gazdálkodás hozzájárulását a

klíma-, biodiverzitás- és egészségvédelmi célokhoz.

- Az Agrárminisztérium a KAP vonatkozó felhívásai (pl. élelmiszerfeldolgozási beruházások felhívásai) által **20 százalékkal megnöveli az ökotermék-integrációban részt vevő termelők számát** 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium **pontosítja a REL együttműködésekkel kapcsolatos követelményeket** és a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével támogatja az **ökológiai rövid ellátási láncok létrehozását**, különös tekintettel az ökogazda-molnár-pék együttműködések és a közösség által támogatott ökológiai mezőgazdasági rendszerek (AMAP rendszerek) létrehozási és működtetési költségeit 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével ösztönzi az **ökológiai állati eredetű termék-előállítást** (pl. tejtermékek, méz, hal, hús, tojás), különös tekintettel az **öko gyepterületekhez köthető állattartás ökológiai minősítésére** (pl. istálló fejlesztések, öko állatállomány átállásával járó állatbeszerzési költségek támogatása) és a kiskérődzőkben rejlő potenciál kiaknázására 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével ösztönzi a **tanúsított öko élelmiszer-előállítást végző feldolgozó üzemek számának megduplázódását** 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium támogatja a **tanúsított ökotermék-előállítók egyéb minőségirányítási rendszerekhez** (IFS, BRC GLOBALG.A.P. stb.) való csatlakozását, legalább a minőségirányítási rendszerekhez való csatlakozás KAP felhíváshoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével 2023-tól.
- Az Agrárminisztérium pályázati keretet biztosít a tanúsított ökoterméket előállító üzemek **fenntartható csomagolástechnikai és logisztikai fejlesztéseihez** és beruházásaihoz az uniós Körforgásos Gazdasági Akciótervvel összhangban, legalább a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével 2023-tól.
- Az Agrárminisztérium a hazai agrármarketing keret 15 százalékát fordítja **ökológiai termékek promóciójára**, amit a KAP-pal összefüggő tájékoztatási kötelezettségeire vonatkozó pályázatok és egyéb hazai kiírású pályázati keretek révén valósít meg 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium támogatja az **ökológiai tanúsítás és a KMÉ védjegyrendszer részeként létrejövő ÖKO-KMÉ védjegy megszerzését és népszerűsítését** a minőségrendszerekhez való csatlakozás és a minőségrendszerek promóciója KAP felhívásokhoz tartozó keretösszegek ökoterület-arányos részével.

Biodiverzitás Stratégia célkitűzés: A tagállamok mezőgazdasági területének 10 százalékát magas biodiverzitású tájelemek borítsák

Magyarországon a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény általánosságban kimondja, hogy **a vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani**, továbbá hogy a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni, valamint biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét is. Meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról

KAP Stratégiai Tervünkben a Natura 2000 területekre vonatkozó **3. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmény** és a **4. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmény** *az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet*, illetve a *NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet* előírásaiban jelenik meg. Az jogszabályi előírások a Natura 2000 területek általános védelmét (pl. engedélyköteles tevékenységek), illetve gyepterületek esetében az azok megőrzését szolgáló minimális földhasználati előírásokat fedik le. A kondicionalitás előírásai közül a **1. számú GAEC előírás**

(állandó gyepek védelme), a **2**. **számú GAEC előírás** (vizes élőhelyek és lápok védelme), a **8. számú GAEC előírás** (nem termelő elemek fenntartása, tájképi elemek védelme és fészkelési időszakra vonatkozó korlátozások), valamint a **9. számú GAEC előírás** (Natura 2000 érzékeny gyepek feltörési tilalma) járul hozzá a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek fenntartásához és sokszínűségének növeléséhez, ezáltal segítik a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását. Az **agro-ökológiai program** (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16) választható előírásai közül az állandó gyepek gazdaság szintű megőrzése, az emelt szintű, **10 százalékos nem termelő elem fenntartási arány**, a táblaméret maximalizálása, a méhekre veszélyes növényvédőszerek korlátozása, az ökológiai növényvédelemben engedélyezett ágensek használata, illetve az ültetvény talajtakarás, sorközgyepesítés választása gyakorlatok is hozzájárulnak a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek fenntartásához és sokszínűségének növeléséhez, a túlzott növényvédőszer-használat csökkentéséhez, ezáltal segítik a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását. Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG, beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70) előíráscsomagjai közül nyolc kifejezetten a mezőgazdasági művelés alatt álló gyep- és szántóterületekhez kötődő közösségi jelentőségű fajok megőrzését célozza fajspecifikus előírásokkal a Magas Természeti Értékű Területeken. Mindemellett a többi előíráscsomag is tartalmaz olyan előírásokat, melyek hozzájárulhatnak a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek és fajok védelméhez, ezáltal elősegítve a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását is. A **Natura 2000 gyep- illetve erdőterületek kompenzációs kifizetései** (beavatkozások kódjai: RD23_G06_NAG_72, RD34_F01_NAF_72) az ezekre a területekre vonatkozó speciális földhasználati előírások következtében keletkezett többletköltség és bevételkiesés kompenzációját szolgálja, mely intézkedés hozzájárul a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javításához. Az **agro-ökológiai nem termelő beruházások** és az azok fenntartását szolgáló **agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés** (beavatkozások kódja: RD21_G04_LCI_73, RD22_G05_LCP_70) a jelenleg a gazdaságosság határán művelt szántóterületek földhasználat váltását hivatott előmozdítani többek közt a biodiverzitás szempontjából fontos élőhelytípusok létrehozásának céljával, úgymint pl. biodiverzitás védelmi tartós zöldugar (méhlegelő), füves cserjesávok, fajgazdag gyepek, mezővédő erdősávok, fás legelők, vizes élőhelyek, illetve gyepes vízvédelmi sávok. Az így létrejövő és megfelelő előírások mentén fenntartott élőhelyek hozzájárulnak a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javításához. Az **erdőgazdálkodás környezeti vagy klíma célú többéves kötelezettségvállalásainak fenntartási támogatása** (EKV, beavatkozás kódja: RD35_F02_FEC_70) intézkedés az erdészeti hatóság által erdőtervben meghatározott kötelezettségeken túlmutató erdő-környezetvédelmi vállalásokkal (folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódra történő átállás, folyamatos javított felújítás, intenzíven terjedő idegenhonos fa és cserjefajok visszaszorítása, tisztások visszaalakítása, az erdőállományok kézimunka igényes ápolása, illetve a természetkímélő anyagmozgatás) hozzájárul a meglévő erdők természetességi állapotának javításához a Natura 2000 erdőterületeken is. Az **erdők klíma és környezeti teljesítményének javító beruházások** az erdőszerkezet átalakításával, az elegyesség növelésével hozzájárulnak a meglévő erdők természetességi állapotának javításához a Natura 2000 erdőterületeken is az érintett erdőrészletre vonatkozó hatóság által jóváhagyott erdőterv alapján. (beavatkozás kódja: RD41_F08_INN_73)

F2F célkitűzés: A növényvédőszerek használatának, valamint kifejezetten a kockázatos növényvédőszerek használatának csökkentése 50 százalékkal

Magyarországon a növényvédő szerek használatára vonatkozó hazai előírásokat elsősorban az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény, illetve a növényvédelmi tevékenységről szóló 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet tartalmazza. Ezek az előírások egyúttal megfelelnek a kondicionalitáson belül a **7. és 8. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelményeknek** (növényvédő szerek forgalomba hozatala, illetve fenntartható használata) is.

KAP Stratégiai Tervünkben az **agro-ökológiai program** (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16) fenti szabályozásokon túlmutató választható előírásai közül több is kapcsolódik a fenntartható növényvédőszer-használathoz, mint pl. a méhekre kifejezetten vagy mérsékelten veszélyes, illetve kockázatos növényvédőszerek használatának korlátozása, illetve az ökológiai gazdálkodásban

engedélyezett biológiai ágensek alkalmazásának ösztönzése. A nem termelő elemek fenntartása segíti a hasznos élő szervezeteket, melyek részét képezik az integrált növényvédelemnek. Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG, beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható növényvédőszer-használatra (a felhasználható növényvédőszer hatóanyagok korlátozása), illetve az integrált növényvédelmi megoldások alkalmazására (növényvédelmi előrejelzés alkalmazása, hasznos élő szervezetek segítése). Az **ökológiai gazdálkodás támogatása** (beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70) a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a mezőgazdasági eredetű peszticid szennyezés csökkentéséhez. Ezek az előírások mind túlmutatnak a fent részletezett alapkövetelményeken. A **mezőgazdasági üzemek fenntartható és digitális fejlesztése**, valamint **a zöldség-gyümölcs ágazati** beavatkozások közül az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések mind lehetőséget adnak olyan beruházások támogatására, amelyek hatékonyan csökkenthetik a mezőgazdasági termelők növényvédőszer felhasználását (beavatkozások kódja: SC18_G02_FVL_47, RD01_E01_FRM_73, RD02_D01_FRM_73).

F2F célkitűzés: A forgalomba hozott antimikrobiális készítmények mennyiségének csökkentése 50 százalékkal

A mezőgazdasági haszonállatok tartása az utóbbi évtizedekben jelentősen megváltozott. Továbbá a fogyasztók részéről az egészséges élelmiszerek felhasználásán túl a fenntarthatóság és az állatok jóléte is előtérbe került.

KAP Stratégiai Tervünkben a támogatási körbe vont **megelőző egészségügyi intézkedések, kezelések az állatállományok általános egészségi és higiéniai állapotának javulásához** vezetnek. Ez csökkenti a megbetegedések számát, ezáltal a gyógykezelések, köztük az antimikrobiális szerek, antibiotikumok adásának szükségességét. Így mérséklődik annak kockázata, hogy antibiotikum rezisztens patogén baktériumtörzsek alakuljanak ki, és terjedjenek el a hazai állományokban. 2022. január 28-tól minden tagállamban közvetlenül alkalmazandó új Uniós szabályozás kerül bevezetésre. Az állatgyógyászati készítményekről szóló 2019/6/EU, továbbá a gyógyszeres takarmányokra irányadó 2019/4/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletek kiemelten kezelik az AMR témakörét, és számos intézkedést és szigorítást tartalmaznak a felelős antibiotikum-használat elősegítésére az állategészségügyben, amire természetesen a KAP-beavatkozásaink kialakításakor is figyelemmel voltunk. (beavatkozás kódok: RD29_G12_AWR_70, RD30_G12_AWC_70, RD31_G12_AWS_70, RD32_G12_AWP_70, RD33_G15_AWB_70)

A nemzetközi irányvonalakkal összhangban 2018 áprilisában **nemzeti állategészségügyi intézkedési terv került kidolgozásra az AMR csökkentésére**, mely többek között célul tűzte ki a 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet módosítását is. A 2021. augusztusban bevezetett új hazai rendelkezések az antibiotikum felhasználás csökkentését és a körültekintő, felelős antibiotikum felhasználást segítik, az állat- és közegészségügy közös védelmének szem előtt tartásával, összhangban a nemzeti szakmapolitikai törekvésekkel. A legfontosabb változások közé tartozik, hogy: (i) antibiotikumot kizárólag vényen írhat fel állatorvos (megrendelő nem alkalmazható), legfeljebb hétnapos kezelésre elegendő mennyiségben; (ii) a humánegészségügyi szempontból ún. kritikusan fontos hatóanyagok megelőző célú alkalmazása tilos, terápiás célra kizárólag rezisztencia vizsgálat elvégzését követően használhatóak; (iii) 2022 januárjától az antibiotikum-felhasználást a jelenleginél bővebb adattartalmú gyógykezelési naplóban kell rögzíteni, s elindul a Nébih online rendszerében történő adatszolgáltatás.

Az élelmiszerlánc-felügyeleti szervek, hatóságok a célzott ellenőrzésekkel, az antimikrobiális készítmények engedélyeinek felülvizsgálatával, a szakmai szervezetekkel való intenzív kapcsolattartással, a vonatkozó nemzetközi feladatok ellátásával, valamint útmutatók kiadásával, képzésekkel járulnak hozzá a felelős antibiotikum-alkalmazáshoz.

2.1.XCO Cross-cutting objective of modernising the sector by fostering and sharing of knowledge, innovation and digitalisation in agriculture and rural areas, and encouraging their uptake

2.1.XCO.1 Summary of the SWOT Analysis

2.1.XCO.1.1 Strengths

E.1. Az AKIS egyes elemei szervezetten működnek

E.2. A gazdálkodók körében léteznek jól működő – pl. integrátorok, kutatóintézetek, kamara által szervezett – tudásátadást segítő rendezvények

E.3. Az EU-átlag feletti nagy sebességű széles sávú lefedettség és internethozzáférés biztosított a vidéki lakóterületeken

E.4. Nemzetközi szinten is versenyképes hazai agrárinformatikai fejlesztések vannak

E.5. Léteznek stratégiai programok a digitális átalakulás segítésére (pl. DAS)

E.6. Elindult a Digitális Agrárakadémia

E.7. Integrált kutatási hálózat áll rendelkezésre

E.8. A szaktanácsadás mellett a tudásátadást több szakemberhálózat – pl. falugazdász-hálózat, MNVH-hálózat – is segítheti [CCO/1.7], [CCO/1.8], [SO4/5.1], [SO5/7.1]

E.9. Digitális, innovációs kompetenciák és tudásbázis fejlesztésére irányuló stratégiák végrehajtása [CCO/1.2], [CCO/3.1], [CCO/4.1], [SO2/3.1], [SO2/3.5], [SO4/5.1]

E.10. A közép- és felsőfokú oktatás fejlesztésére irányuló stratégiák végrehajtása javíthatja az oktatás színvonalát, biztosíthatja többek között a tankertekkel és tanműhelyekkel való szorosabb együttműködést, az innovációra nyitott szakemberképzést, a duális képzés átalakítását és újabb ösztöndíjpályázatok nyújtását [CCO/1.1], [CCO/1.9], [CCO/2.1], [CCO/2.2], [SO4/5.1], [SO5/7.3]

E.11. A kisgazdaságok számára is elérhető, megfizethető és egyszerűen használható alkalmazások fejlesztése és az innovatív (pl. közös) eszközhasználat támogatása [CCO/1.4], [CCO/4.4], [SO2/3.1], [SO2/3.5]

E.12. Gyakorlatorientált kutatások ösztönzése [CCO/3.3], [SO2/3.6]

E.13. Agrár K+F-re fordított kiadások országos növelése [CCO/3.2]

E.14. Az érintett szervezetek (MÁK, Nébih, NAV, kormányhivatalok, NAK és egyéb mezőgazdasági szakmai szervezetek) közti együttműködés fokozódik [CCO/4.3], [SO4/6.1], [SO5/6.1]

E.15. Profi tanácsadó cégek bevonása az agrárkutatásba [CCO/1.3]

2.1.XCO.1.2 Weaknesses

Gy.1. Az AKIS egészének struktúrája és az elemek összhangja egyelőre még kialakulatlan [CCO/1.8]

Gy.2. Alacsony a gazdálkodók szakmai, menedzsment, digitális és nyelvi képzettségi szintje [CCO/1.2], [CCO/1.1], [CCO/4.1]

Gy.3. A komplex tudás hiánya jellemző az ágazatra [CCO/1.2], [CCO/1.6], [SO3/1.3.], [SO4/5.1], [SO5/7.1], [SO5/7.3]

Gy.4. A mezőgazdasági képzés elavult és/vagy alacsony színvonalú az infrastruktúrája [CCO/1.5], [CCO/2.1], [SO4/5.1]

Gy.5. Nem vonzó a duális képzés a felsőoktatásban, sem a cégeknek, sem a hallgatóknak [CCO/1.1], [CCO/1.9]

Gy.6. Nem vonzó a duális képzés a középfokú oktatásban. A mezőgazdasági tevékenységet végző gazdasági szervezetek és egyéni gazdaságok közül csak kevesen szeretnének tanulókat foglalkoztatni [CCO/1.1], [CCO/1.9]

Gy.7. A releváns kutatói háttér hiánya mutatkozik [CCO/3.2]

Gy.8. A kutatóműhelyek támogatottsága nem megfelelő [CCO/3.2]

Gy.9. A tudomány/kutatás és a gyakorlat között nagy a szakadék [CCO/1.3], [SO2/3.6]

Gy.10. K+F ráfordítások, kutatóhelyek száma és kutatói létszám tekintetében a vidék jelentősen lemarad a fővároshoz képest [CCO/3.2]

Gy.11. Bizalmatlanság mutatkozik az innovációkkal szemben [CCO/3.1], [SO2/3.1], [SO2/3.5]

Gy.12. Innovációs szereplők „egymásra találásának" problémái jelentkeznek [CCO/1.3], [SO2/3.6]

Gy.13. Bürokratikus akadályok (pl. komplikált pályázati folyamat) okoznak problémát [CCO/4.3]

Gy.14. A gazdálkodói döntésekhez nem áll rendelkezésre elegendő megbízható és könnyen elérhető adat (időjárás, növényvédelem, talaj, piaci információk stb.) [CCO/4.2], [SO4/6.1], [SO9/7.1]

Gy.15. Egymástól elkülönülnek a szakigazgatási rendszerek, a gazdálkodók több helyre szolgáltatnak adatot [CCO/4.2], [CCO/4.3], [SO5/6.1]

Gy.16. Nem megfelelő a mobilhálózati és internetlefedettség a mezőgazdasági és erdőterületeken [CCO/4.1]

Gy.17. A digitalizáció adta lehetőségek kiaknázását segítő jogszabályi háttér hiányzik (pl. drónok, adatgazdálkodás) [SO2/3.1]

Gy.18. Információhiány van a megvalósult, innovatív eljárásokról [CCO/1.4], [CCO/3.3], [SO2/3.1], [SO2/3.5], [SO3/1.3.], [SO5/5.1]

Gy.19. Agrárinformatikai és innovációs ismeretekkel rendelkező szaktanácsadók hiánya jellemző [CCO/1.7], [CCO/4.1], [SO2/3.1], [SO3/1.3.], [SO5/5.1]

Gy.20. A kisgazdaságokban egyes technológiák nem, vagy korlátozottan alkalmazhatók, az innovációs beruházás megtérülése bizonytalan [CCO/3.4], [SO2/3.1], [SO2/3.5]

2.1.XCO.1.3 Opportunities

L.1. A gazdálkodók körében igény mutatkozik a tudásátadó, innovációt terjesztő rendezvényekre [CCO/1.2], [CCO/3.1], [SO2/3.1], [SO5/7.3]

L.2. Az agrárcentrumokba szervezett iskolák tevékenysége összehangolhatóvá, koordinálhatóvá válik [CCO/2.2]

L.3. A szakmai képzések indítása keresletvezéreltté válik [CCO/1.1] [CCO/1.2]

L.4. Induló innovatív vállalkozások segítése (pl. mentorálás, tanácsadás, inkubáció, akceleráció) [CCO/3.3], [SO2/3.1], [SO2/3.5]

L.5. Innovációs tevékenységet hatékonyan segítő intézményrendszerek működtetése [CCO/3.3], [SO2/3.1], [SO2/3.5], [SO2/3.6]

L.6. Több szereplő együttműködésén alapuló (multiaktor) projektek végrehajtása [CCO/1.3], [SO2/3.6]

L.7. Adatelérés biztosítása a hatékonyabb gazdálkodáshoz (alaptérképek, környezeti adatok, növény- és állategészségügy, piaci információk stb.) [CCO/4.4], [SO2/3.1], [SO3/1.3.], [SO4/6.1], [SO5/5.1], [SO9/7.1]

L.8. Közös adatbázisok kialakítása (adatintegráció), amiből a releváns intézmények felé adatszolgáltatás történik, ezzel csökkentve az adminisztratív terheket [CCO/4.2], [SO4/6.1], [SO5/6.1]

L.9. A vidéki térségek digitális infrastruktúrája fejlődik (termőföldön, ill. erdőterületeken is) [CCO/4.1], [SO2/3.1]

L.10. A digitális technológiák terjedését ösztönző integrált fejlesztési és támogatási rendszerek kidolgozása [CCO/1.4], [CCO/3.4], [SO2/3.1]

L.11. A szabályozás módosítása a digitális technológiák által biztosított lehetőségek alapján [SO2/3.1], [SO4/6.1], [SO5/5.1]

L.12. A vállalkozási szektor hozzájárulása megnő a K+F ráfordításokban (forrásoldalon és a felhasználás terén is) [CCO/3.2]

2.1.XCO.1.4 Threats

F.1. Kedvezőtlen demográfiai folyamatok a vidéki területeken [CCO/1.6], [SO8/1.2]

F.2. Agrártudományok terén a K+F ráfordítások aránya csökken az összes K+F ráfordításhoz viszonyítva [CCO/3.2]

F.3. A gazdálkodói pálya társadalmi megítélése tovább romlik, nem sikerül vonzóvá tenni az

agráréletpályát [CCO/1.5], [CCO/1.6], [CCO/2.2]
F.4. A technológiai szaktanácsadásban az inputanyaggyártók, forgalmazók tovább erősödnek [CCO/1.7], [CCO/1.8], [SO5/5.1]
F.5. A hatékony termeléshez szükséges környezeti és gazdasági adatok, valamint digitális szolgáltatások hiányoznak és/vagy nem naprakészek [CCO/4.1], [CCO/4.2], [CCO/4.3], [CCO/4.4], [SO4/6.1]
F.6. Az adatok felhasználásával, illetve az adatjogokkal kapcsolatos kérdéseket nem tisztázzák [SO5/6.1]
F.7. A digitalizáció és az információkhoz való hozzáférés egyenlőtlensége fokozhatja egyes termelői körök leszakadását [CCO/1.5] [CCO/1.8] [CCO/4.4], [SO2/3.1]

2.1.XCO.1.5 Other comments

Nem releváns.

2.1.XCO.2 Identification of needs

Code	Title	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Need is addressed in Cap Strategic Plan
2.4.3	Szemléletformálás az egészséges táplálkozás terén	1	Yes
4.4.1	A negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő megoldások és eszközök fejlesztése	1	Yes
4.5.1	Tudásátadás és annak fejlesztése az éghajlatváltozással módosuló termelési feltételekről	1	Yes
6.4.1	Korszerű adatgyűjtési és monitoring rendszerek kialakítása a biológiai sokféleség mérésére	1	Partially
6.5.2	Ökoszisztéma szolgáltatások és a biológiai sokféleség jelentőségéről tájékoztatás a közvélemény felé	2	Yes
7.2.1	Gazdaságindításhoz szükséges komplex vállalkozói ismeretek nyújtása	1	Yes
7.2.2	A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal generációk számára	1	Yes
8.1.1	Vidéken élő nők foglalkoztatási rátájának növelése	1	Partially
9.5.1	Információ-átadás és adatgyűjtés hatékonyságának növelése a hatósági ellenőrzések területén	1	Partially
9.7.1	Piaci információs rendszerek fejlesztése	2	No
CCO.1.1	Ágazati célkitűzések megvalósulását támogató, gyakorlatorientált ismeretátadás támogatása	1	Yes
CCO.1.10	Fogyasztói edukáció, tudatosság erősítése	1	Partially
CCO.1.2	Gazdálkodók ismereteinek bővítése	1	Yes
CCO.1.3	Kutatók-termelők-feldolgozók közötti együttműködések erősítése	1	Yes
CCO.1.6	Tudásátadás a mezőgazdasági és erdőgazdasági generációváltás gyorsítása érdekében	2	Yes
CCO.1.7	Szaktanácsadók képzése	1	Yes
CCO.1.9	Agrárvállalkozók duális képzésben, fogadó félként való részvételének ösztönzése	2	Yes
CCO.2.1	Közép- és felsőfokú agrároktatási intézmények felkészültségének és eszközparkjának fejlesztése	2	No

CCO.2.2	Bemutató üzemek kialakítása	1	Yes
CCO.3.1	A munkaerő képzettségi szintjének növelése, az innovatív technológiák alkalmazása érdekében	1	Yes
CCO.3.2	Képzett kutatók helyben tartása, KFI szektor támogatása	2	Yes
CCO.3.3	Agrár- és élelmiszeripari vállalkozók innovativitásának növelése	2	Yes
CCO.4.1	Szélessávú internet szolgáltatásokhoz személyes hozzáférés biztosítása	2	Partially
CCO.4.2	Digitális ágazati nyilvántartások kialakítása, integrációja	1	Partially
CCO.4.3	Elektronikus ügyintézés, transzparencia	1	Partially
CCO.4.4	Agrár, -élelmiszeripari és erdőgazdálkodó vállalkozások digitális infrastruktúrájának fejlesztése	1	Yes
CCO.4.5	Digitális megoldások fejlesztése a minőségbiztosítás, tanúsítás, nyomonkövethetőség, árujelölés teré	1	Yes

Other comments related to needs assessment.

Nem releváns

2.1.XCO.4 Intervention logic

Form of Intervention	Type of Intervention	Intervention Code (MS) - Name	Common Output Indicator
Sectoral - Fruit and Vegetables	INVRE(47(1)(a)) - investments in tangible and intangible assets, research and experimental and innovative production methods and other actions	SC28_E01_FVI_47 - Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	ADVI1(47(1)(b)) - advisory services and technical assistance, in particular concerning sustainable pest and disease control techniques, sustainable use of plant protection and animal health products, climate change adaptation and mitigation, the conditions of employment, employer obligations and occupational health and safety	SC11_A03_FVA_47 - tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás - zöldség-gyümölcs	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	TRAINCO(47(1)(c)) - training including coaching and exchange of best practices, in particular concerning sustainable pest and disease control techniques, sustainable use of plant protection and animal health products, and climate change adaptation and mitigation, as well as the use of organised trading platforms and commodity exchanges on the spot and futures market	SC12_A04_FVT_47 - képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is - zöldség-gyümölcs	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Apiculture products	ADVIBEES(55(1)(a)) - advisory services, technical assistance, training, information and exchange of best practices, including through networking, for beekeepers and beekeepers' organisations	SC02_A01_BEA_55 - Méhészeti tudásátadás és technikai segítségnyújtás	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
Sectoral - Apiculture products	PROMOBEES(55(1)(f)) - promotion, communication and marketing including market monitoring actions and activities aimed in particular at raising consumer awareness about the quality of the apiculture products	SC01_A02_BEM_55 - Méhészeti marketing	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	RD02_D01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
RD	COOP(77) - Cooperation	RD56_D03_SVC_77 - Vidékfejlesztési	O.32. Number of supported other

		együttműködések a kistelepülések digitális átállásának támogatásért (okos falu)	cooperation operations or units (excluding EIP reported under O.1)
RD	COOP(77) - Cooperation	RD61_A05_EIP_77 - Európai Innovációs Partnerség (EIP) együttműködés	O.1. Number of European Innovation Partnership (EIP) operational group projects
RD	KNOW(78) - Knowledge exchange and dissemination of information	RD58_A01_TRA_78 - Képzések és bemutatóüzemi programok	O.33. Number of supported training, advice and awareness actions or units
RD	KNOW(78) - Knowledge exchange and dissemination of information	RD59_A02_INF_78 - Tájékoztatási szolgáltatások	O.33. Number of supported training, advice and awareness actions or units
RD	KNOW(78) - Knowledge exchange and dissemination of information	RD60_A04_ADP_78 - Tanácsadási szolgáltatások	O.33. Number of supported training, advice and awareness actions or units

Overview

1. **Főszükséglet: Az ágazati célkitűzések megvalósulását támogató, gyakorlatorientált ismeretátadás támogatása**

A SWOT helyzetértékelés rámutatott számos, a gyakorlati tudásátadást befolyásoló tényezőre. A tudásátadás- és tudáscsere-tevékenységek legnagyobb kihívása a tudomány és a gyakorlat közötti szakadék áthidalása, ám emellett komoly problémát jelent az alacsony együttműködési hajlandóság a gyakorlati szereplők között; az alacsony infokommunikációs érettség; a fogyasztókkal és a társadalommal való kommunikáció, valamint a bizalom hiánya a szereplők között. A tudásátadás és tudás-csere színvonalát befolyásolja továbbá, hogy az egyetemeken, szakképző intézményekben és szaktanácsadó cégeknél elérhető információ mennyisége és minősége különböző témák vonatkozásában meglehetősen eltérő.

A duális szakképzés fogalma a jelenleginél szorosabb együttműködést követel meg a gyakorlati oktatók és a képzőhelyek munkatársai között és ezáltal biztosítja a gyakorlatorientált tudásátadás egyik formáját. Ugyanakkor a duális képzés népszerűsége csökken a részt vevő hallgatók, valamint fogadó vállalkozások száma alapján.

CCO 1.1 Szükséglet: Ágazati célkitűzések megvalósulását támogató, gyakorlatorientált ismeretátadás támogatása

A VP tudásátadási tematikus értékelése rámutatott arra, hogy a következő programozási időszakban javasolt a tudásátadási formák között a gazdálkodók által preferált gyakorlatorientált bemutató üzemi programokat és a tanulmányutakat jól megalapozott támogatási konstrukciókkal támogatni. Ugyanakkor a tanácsadási szolgáltatás megerősítése is fontos eleme a gyakorlatorientált ismeretátadásnak, kereslet vezérelt szakmai képzések indításával fejleszthető a gyakorlatorientált ismeretátadás azokon a tematikus területeken, ahol a gazdálkodók és gyakorlati szereplők egyértelmű igénye megjelenik. (SC11, 12, 02, RD60). Tematikus szakmai tanácsadás és képzés a kertészeti ágazatban, valamint a méhészeti tudásátadás elősegíti az ágazat korszerűsítését, az innováció megismerését és alkalmazását gyakorlati tudásátadási tevékenységeken keresztül (SC11, SC12, SC02).

Tervezett intézkedések:

·RD58_A01_TRA_78 Képzések és bemutatóüzemi programok (ismétlődés: SO2, SO3, SO4, SO5, SO6, SO7, SO8, SO9)

·RD61_A05_EIP_77 Európai Innovációs Partnerség (EIP) együttműködés (SO2, SO8, SO9)

·SC11_A03_FVA_47 Tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás; zöldség-gyümölcs

(ismétlődés: SO2, SO3, SO4, SO5, SO6, SO9)

·SC12_A04_FVT_47 Képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is - zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO2, SO3, SO4, SO5, SO6, SO9)

·SC02_A01_BEA_55 Méhészeti tudásátadás és technikai segítségnyújtás (ismétlődés: SO6)

·RD59_A02_INF_78 Tájékoztatási szolgáltatások (ismétlődés: SO2, SO4, SO5, SO6, SO7, SO9)

·RD60_A04_ADP_78 Tanácsadási szolgáltatások (ismétlődés: SO2, SO4, SO5, SO6, SO7 SO9)

CCO 1.2 szükséglet: Gazdálkodók ismereteinek bővítése: korszerű menedzsment tudás erősítése, gyakorlatorientált ismeretátadás többek között a társadalmi és környezeti kihívásokról, az éghajlatváltozással módosuló termelési feltételekről, az alkalmazkodási lehetőségekről, a mezőgazdaság környezetre gyakorolt hatásairól; innovációs gyakorlatok beépítése a mindennapi munkafolyamatokba, motiválás a természetközeli gazdálkodás folytatására

A tanácsadási szolgáltatás megerősítésével, kereslet vezérelt szakmai képzések indításával fejleszthetővé válik a gyakorlatorientált ismeretátadás azokon a tematikus területeken, ahol a gazdálkodók és a gyakorlati szereplők egyértelmű igénye megjelenik (SC11, SC12, SC02, RD60). A SWOT helyzetértékelés alapján is egyértelművé vált, hogy alacsony a gazdálkodók szakmai, menedzsment, digitális és nyelvi képzettségi szintje. Ugyanakkor bemutatóüzemi programmal és célzott képzésekkel lehetővé válik ezen kompetenciák javítása, valamint a bemutatóüzemi programok lebonyolítása lehetővé teszi társadalmi és környezeti kihívásokra, az éghajlatváltozással módosuló termelési feltételekre reagáló, gyakorlati tudás és jó gyakorlatok elsajátítását (RD58).

Tervezett intézkedések:

·SC11_A03_FVA_47 Tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás; zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO2, SO3, SO4, SO5, SO6, SO9)

·SC12_A04_FVT_47 Képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is - zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO2, SO3, SO4, SO5, SO6, SO9)

·RD58_A01_TRA_78 Képzések és bemutatóüzemi programok (ismétlődés: SO2, SO3, SO4, SO5, SO6, SO7, SO8, SO9)

·RD59_A02_INF_78 Tájékoztatási szolgáltatások (ismétlődés: SO2, SO4, SO5, SO6, SO7, SO9)

·RD60_A04_ADP_78 Tanácsadási szolgáltatások (ismétlődés: SO2, SO4, SO5, SO6, SO7 SO9)

CCO 1.3 Kutatók-termelők-feldolgozók közötti együttműködések erősítése az innovációs potenciál növelése érdekében

Az összefogásra ösztönző támogatások, úgy, mint az EIP operatív csoportok támogatása (RD61) interaktív innovációs projektek megvalósításán keresztül biztosítja a kutatók, valamint a termelők feldolgozók közötti együttműködések kialakulását. A tudás előállítói és felhasználói közötti kapcsolatot a tudásátadás szereplői, elsősorban oktatók, képzők, szakértők és tanácsadók teremtik meg innovációs projekt megvalósítása, tudásátadás és tájékoztatása biztosítása céljából.

Tervezett intézkedések:

·RD61_A05_EIP_77 Európai Innovációs Partnerség (EIP) együttműködés (SO2, SO8, SO9)

CCO 1.6 Tudásátadás a mezőgazdasági generációváltás gyorsítása érdekében

A magyar agrártársadalmat általánosságban elöregedés, a fiatal utánpótlás hiánya, a generációk gondolkodása közti különbség, lassú generációváltás jellemzi. Ebben a folyamatban a tudásátadás egy fontos eszköz a bemutatóüzemi programokon, képzéseken, tanácsadásokon keresztül (RD58; RD59, RD60). A fiatal gazdálkodók megismerkednek az agráriumot jellemző legújabb digitális technológiákkal, termelési módszerekkel a gyakorlati körülmények között akár külföldön, akár belföldön.

Tervezett intézkedések:

·SC02_A01_BEA_55 Méhészeti tudásátadás és technikai segítségnyújtás (ismétlődés: SO6)

·RD58_A01_TRA_78 Képzések és bemutatóüzemi programok (ismétlődés: SO2, SO3, SO4, SO5, SO6, SO7, SO8, SO9)

·RD59_A02_INF_78 Tájékoztatási szolgáltatások (ismétlődés: SO2, SO3, SO4, SO6, SO7, SO9) (ismétlődés: SO2, SO4, SO5, SO6, SO7, SO9)

·RD60_A04_ADP_78 Tanácsadási szolgáltatások (ismétlődés: SO2, SO4, SO5, SO6, SO7 SO9)

CCO 1.7 Szaktanácsadók képzése, szaktanácsadási rendszer átalakítása a KAP specifikus célkitűzéseihez alkalmazkodva, különös tekintettel az alacsony környezetterhelésű mezőgazdasági gyakorlatok integrált szemléletű megközelítésére (növényvédő szerek kijuttatása, ÜHG, lég-köri szennyezők és szálló por kibocsátását csökkentő eljárások, helyes tápanyag-gazdálkodás és komposztálás), valamint az ágazat-specifikus szaktanácsadási szolgáltatások bővítésére

A szaktanácsadókkal szemben egyértelmű elvásárként fogalmazódik meg, hogy a gazdálkodókat naprakész technológiai ismeretekkel, speciális tudással - klímaváltozással járó kihívásokra reagáló megoldásokkal lássák el. Emellett elvárás, hogy az innovációhoz kapcsolódó tudását/szolgáltatásokat biztosítsanak. Éppen ezért a tanácsadási rendszerek megerősítése, fejlesztése és széleskörű tájékoztatási szolgáltatás szükséges az intézkedéseken keresztül (RD59, RD60) hogy az agrár-, erdő-, élelmiszergazdaság és vidékfejlesztés szereplői számára az igényeiknek megfelelő, a speciális szükségleteikre reagáló tudásátadási szolgáltatásokat és szakmai segítséget tudjanak nyújtani.

Tervezett intézkedések:

·SC02_A01_BEA_55 Méhészeti tudásátadás és technikai segítségnyújtás (ismétlődés: SO6)

·SC11_A03_FVA_47 Tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás; zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO2, SO3, SO4, SO5, SO6, SO9)

·RD58_A01_TRA_78 Képzések és bemutatóüzemi programok (ismétlődés: SO2, SO3, SO4, SO5, SO6, SO7, SO8, SO9)

·RD59_A02_INF_78 Tájékoztatási szolgáltatások (ismétlődés: SO2, SO4, SO5, SO6, SO7, SO9)

·RD60_A04_ADP_78 Tanácsadási szolgáltatások (ismétlődés: SO2, SO4, SO5, SO6, SO7 SO9)

CCO 1.9. Agrárvállalkozók duális képzésben, fogadó félként való részvételének ösztönzése

A bemutatóüzemi program egyfajta ösztönző rendszerként lehetővé teszi, hogy a duális képzésben részt vevő fogadó vállalkozások bemutatóüzemi programokban akár belföldön, akár külföldön részt vegyenek, biztosítva ezzel a gyakorlat-vezérelt tudásátadás megvalósulását (RD58). A programban való részvétel ösztönzőként jelenik meg a duális képzésben részt vevő fogadó vállalkozások számára, melyet az intézkedés is megcéloz (RD58).

Tervezett intézkedések:

·RD58_A01_TRA_78 Képzések és bemutatóüzemi programok (ismétlődés: SO2, SO3, SO4, SO5, SO6, SO7, SO8, SO9)

2 Főszükséglet: Közép- és felsőfokú oktatási intézmények, tanüzemek, bemutató üzemek, mintaüzemek infrastruktúrájának fejlesztése

Magyarországon az Kulturális és Innovációs Minisztérium feladat és felelősségi körébe tartozik az innováció, kutatás, felsőoktatás, szakképzés és felnőttképzés (kivéve az agrárszakképzés). Míg a kutatási és innovációs ügyek operatív feladatainak nagy részét a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal (NKFIH) hatáskörébe delegálták. A hazai kutatási infrastruktúra fenntartható fejlesztését és nemzetközi hálózatosodását célzó közfeladataiban a Nemzeti Kutatási Infrastruktúra Bizottság (NKIB) működik közre. Az intézményi struktúra alapján a KAP SP-ben indirekt eszközök állnak rendelkezésre, hogy a közép- és felsőfokú oktatási intézmények, tanüzemek, bemutató üzemek, mintaüzemek infrastruktúráját fejlesszék.

CCO 2. 1 Közép- és felsőfokú agrároktatási intézmények felkészültségének és eszközparkjának fejlesztése

·KAP-on kívüli tevékenység

CCO 2.2 Bemutató üzemek kialakítása, szervezése, majd azok összekapcsolása, tudásátadási programok kidolgozása, többek között a korszerű és emisszió-csökkentésen alapuló technológiák bemutatására

A bemutatóüzemi program lehetővé teszi a gazdálkodók tudásszintjének, a tudásuk minőségének, vagy gyakorlatiasságának fejlődését. A bemutatóüzemi program ösztönzi az egész életen át tartó tanulásban való részvételt a speciális szükségletekre reagáló, alkalmazott szakmai tudásátadási szolgáltatás támogatásával.

Tervezett intézkedések:

·RD58_A01_TRA_78 Képzések és bemutatóüzemi programok (ismétlődés: SO2, SO3, SO4, SO5, SO6, SO7, SO8, SO9)

3 Főszükséglet: Ágazati célkitűzéseket szolgáló, gyakorlatorientált kutatások és innovációk elősegítése

CCO 3.1 A versenyképes, erőforrás-hatékony, magas hozzáadott értéket termelő és innovatív mezőgazdaság és élelmiszeripar létrehozásához elengedhetetlen a gyakorlatiorientált kutatások és innovációk elősegítése, feltételeinek megteremtése. A munkaerő képzettségi szintjének növelése, az innovatív technológiák alkalmazása érdekében

Az innovatív technológiák alkalmazásával növelhető a versenyképesség, ehhez azonban szükséges a mezőgazdasági munkaerő hozzáértését, képzettségi szintjét növelni. A képzések és a bemutató üzemi programok (TRA_78) lehetővé teszik a gazdálkodók és a vidéki munkavállalók tudásszintjének, a tudásuk minőségének, vagy gyakorlatiasságának fejlődését. A bemutató üzemi program ösztönzi az egész életen át tartó tanulásban való részvételt a speciális szükségletekre reagáló, alkalmazott szakmai tudásátadási szolgáltatás támogatásával. A tanácsadási szolgáltatások (ADP_78) által szintén lehetőség nyílik a munkaerő tudásszintjének növelésére az új technológiák alkalmazásával kapcsolatban.

Tervezett intézkedések:

·RD58_A01_TRA_78 Képzések és bemutatóüzemi programok (ismétlődés: SO2, SO3, SO4, SO5, SO6, SO7, SO8, SO9)

·RD59_A02_INF_78 Tájékoztatási szolgáltatások (ismétlődés: SO2, SO3, SO4, SO6, SO7, SO9)

·RD60_A04_ADP_78 Tanácsadási szolgáltatások (ismétlődés: SO2, SO4, SO5, SO6, SO7 SO9)

·RD61_A05_EIP_77 Európai Innovációs Partnerség (EIP) együttműködés (SO2, SO8, SO9)

CCO 3.2 Képzett kutatók helyben tartása, KFI szektor támogatása

A SWOT elemzés is rámutatott arra, hogy szükségszerű a K+F+I-re fordított hazai források növelése, a képzett kutatók helyben tartása. Ugyan az EIP operatív csoportok támogatása volument tekintve nem lesz meghatározó intézkedés az agrár KFI forrás arányát illetően, de jelentős hozzáadott értéket biztosít azzal, hogy innovációt ösztönző együttműködések keretében közelebb hozzá a gyakorlati igényeket a kutatási témákhoz.

Tervezett intézkedések:

·RD61_A05_EIP_77 Európai Innovációs Partnerség (EIP) együttműködés (SO2, SO8, SO9)

CCO 3.3 Agrár- és élelmiszeripari vállalkozók innovativitásának növelése, változó piaci igényekre adott reagálásuk gyorsítása

Az agrár- és élelmiszeripari vállalkozók innovativitásának növelésére a változó piaci igényekre adott reagálás gyorsítása érdekében van szükség. A vállalkozások alacsony fokú innovativitása többek között a szereplők bizalmatlanságára vezethető vissza, amelyen segíthet az EIP együttműködések támogatása (EIP_77). A mezőgazdasági termékek értéknövelését és piacra jutását, technológiai fejlesztését, az élelmiszer-feldolgozás vállalati hatékonyságának növelését, valamint az erőforrás-hatékonyságot célzó fejlesztések (FON_73), akárcsak a jégkármérséklő rendszer további fejlesztése (JGR_73) hozzájárulhatnak a szükséglet kielégítéséhez.

Tervezett intézkedések:

·RD03_E02_FON_73 Mezőgazdasági termékek értéknövelése a mezőgazdasági üzemen belül (ismétlődés: SO2, SO4, SO9)

·RD18_I03_JGR_73 Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR III pillér) Országos mezőgazdasági jégkármérséklő rendszer digitális átállása (ismétlődés: SO2, SO4)

·RD61_A05_EIP_77 Európai Innovációs Partnerség (EIP) együttműködés (ismétlődés: SO2, SO8, SO9)

4.Főszükséglet: Digitális megoldások fejlesztése a termelésben és az ágazati nyilvántartásokban

A mezőgazdaság és élelmiszeripar digitalizációja magában foglalja a hardver eszközöket (pl. szenzorok, drónok, robotok), az adatvagyont (pl. nyilvántartások, talajtérképek, időjárási adatok, kártevők és kórokozók felmérése), az elemzést biztosító módszereket és szoftvereket (pl. mesterséges intelligencia, döntéstámogató szoftverek), a vállalatirányítási rendszereket, valamint az e-kormányzati, e-kereskedelmi és online banki szolgáltatásokat, illetve a logisztikához kapcsolódó digitális megoldásokat. A digitális megoldások segíthetik az erőforrások hatékonyabb felhasználását, a termelés kockázatainak csökkentését, a veszteségek csökkentését, a termelékenység fokozását, a nyomonkövethetőséget és a minőségbiztosítást, valamint egyes területeken megoldást jelenthetnek a munkaerőhiányra. A termelés hatékonyságának növelése kedvező hatású a környezetre és az éghajlatra is.

CCO 4.1 Szükséglet: Szélessávú internet szolgáltatásokhoz személyes hozzáférés biztosítása és a digitális alapkészségek megerősítése

A digitális szolgáltatások elterjedéséhez és igénybevételéhez alapfeltétel a megfelelő digitális infrastruktúra és hálózati lefedettség rendelkezésre állása. Az EU Zöld Megállapodás is hangsúlyozza, hogy a gyors szélessávú internethez való hozzáférés elengedhetetlen a fenntarthatósági célok eléréséhez szükséges technológiák (pl. precíziós gazdálkodás) alkalmazásához. A szélessávú hálózat fejlesztését alapvetően más operatív programok forrásai biztosítják a 2030-ig szóló Nemzeti Digitalizációs Stratégia keretében, a KAP ST az ezekhez való kapcsolódást, illetve a digitális képzettség fejlesztését tekinti feladatának. A vidéki infrastrukturális fejlesztések (pl. okosfalu) hozzájárulnak a digitalizációs törekvésekhez, ezzel is csökkentve a vidéki térségek leszakadását (RD56 intézkedés).

Tervezett intézkedések:

·RD56_D03_SVC_77 (RD52_D03_SVC_77) Vidékfejlesztési együttműködések a kistelepülések digitális átállásának támogatásért (okos falu) (ismétlődés: SO8)

·KAP-on kívüli tevékenység

CCO 4.2 Szükséglet: Digitális ágazati nyilvántartások kialakítása, integrációja

A helyzetértékelés rámutatott, hogy a mezőgazdasági termelők és állattenyésztők adatait több szervezet is nyilvántartja (MÁK, Nébih, NAV, NAK, szakmai szervezetek), ami jelentős adatszolgáltatási kötelezettséget jelent. Rendkívül hátrányos az a jelenlegi gyakorlat, hogy a különböző hatóságok, intézmények és szervezetek más-más adatszolgáltatási kötelezettségeket írnak elő ugyanarra az adatkörre. Ugyanakkor vannak olyan adatkörök (pl. antibiotikum-felhasználás), amelyek jelenleg egyik adatbázisban sem érhetők el, pedig azok ismerete elengedhetetlen lenne az egyes ágazatok fejlesztésének és piaci átláthatóságának szempontjából. Az ágazati nyilvántartások eltérő fejlettségűek, például a szőlőültetvények nyilvántartása (VINGIS) teljes körű – de zárt – térinformatikai adatbázis, míg a

gyümölcsültetvények és a halgazdaságok nyilvántartása fejlesztésre szorul. Több, a tervezést megalapozó fórumon elhangzott, hogy szükség lenne egy gyepkataszterre is, ami nyilvántartja az állateltartó képességet is.

A helyzetfeltárás azt is megállapította, hogy szükség van a gazdálkodói döntéseket segítő, megbízható és könnyen elérhető alapadatokra (időjárás, növényvédelem, talaj, piaci információk stb.) és döntéstámogató alkalmazásokra. Az állami adatszolgáltatást részben KAP-on kívüli, részben annak keretében megvalósított fejlesztések (RD56 intézkedés) segíthetik, míg a gazdálkodói adatszolgáltatást, valamint az adatok hatékony felhasználását a mezőgazdasági üzemek digitalizációjának támogatásával (RD02 intézkedés) lehet fejleszteni.

Tervezett intézkedések:

·RD02_D01_FRM_73 Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása (ismétlődés: SO2, SO5, SO8, SO9)

·RD56_D03_SVC_77 (RD52_D03_SVC_77) Vidékfejlesztési együttműködések a kistelepülések digitális átállásának támogatásért (okos falu) (ismétlődés: SO8)

·KAP-on kívüli tevékenység

CCO 4.3 Szükséglet: Elektronikus ügyintézés, transzparencia, nyomon követhetőség

Az agrárigazgatási rendszerekkel kapcsolatban jelenleg néhány kötelező adatszolgáltatás kizárólag elektronikus úton, ügyfélkapus azonosítással végezhető el, mások továbbra is megtehetők papíralapon is. Az elektronikus ügyintézés lehetőségét bővíteni kell (RD56 intézkedések).

Az elektronikus adatszolgáltatás és nyomon követhetőség szempontjából fontos, hogy a termelők is megfelelő digitális nyilvántartásokkal rendelkezzenek, ezért ösztönözni kell az ilyen irányú beruházásokat (RD02 intézkedés).

Tervezett intézkedések:

·RD02_D01_FRM_73 Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása (ismétlődés: SO2, SO5, SO8, SO9)

·RD56_D03_SVC_77 (RD52_D03_SVC_77) Vidékfejlesztési együttműködések a kistelepülések digitális átállásának támogatásért (okos falu) (ismétlődés: SO8)

·KAP-on kívüli tevékenység

CCO 4.4 Szükséglet: Agrár- és élelmiszeripari vállalkozások digitális infrastruktúrájának, informatikai hátterének fejlesztése

A digitális technológiák és eszközök széleskörűen elérhetők a hazai gazdálkodók és élelmiszeripari vállalkozások számára, azonban a helyzetelemzés rámutatott, hogy rendkívül heterogén az üzemek digitalizációjának szintje, és – különösen a mezőgazdasági vállalkozásoknál – összességében alacsony szintűnek mondható. Az agrár- és élelmiszeripari vállalkozások digitális fejlesztései (RD01 intézkedés), valamint az innovatív, környezetbarát termelési és tenyésztési technológiák (RD02 intézkedés) segíthetik az erőforrások (pl. műtrágya, növényvédőszer, öntözővíz, takarmány) hatékonyabb felhasználását, ezáltal a fenntarthatósági kritériumoknak való megfelelést és a versenyképesség növelését.

Tervezett intézkedések:

·SC14_B01_FVE_47 A termékek szállítása és tárolása fenntarthatóságának és hatékonyságának növelése - zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO2, SO3)

·SC20_I02_FVV_47 Beruházások, amelyek hatékonyabbá teszik a forgalomba kerülő mennyiségek kezelését, közös tárolását - zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO1, SO2, SO3, SO4)

·RD01_E01_FRM_73 Mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági fejlesztése (ismétlődés: SO2, SO4, SO5, SO8, SO9)

·RD02_D01_FRM_73 Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása (ismétlődés: SO2, SO5, SO8, SO9)

CCO 4.5 Szükséglet: Digitális megoldások fejlesztése minőségbiztosítás, tanúsítás, nyomonkövethetőség, árujelölés és osztályozás céljából

A nyomon követés az egész élelmiszerláncban szükséges, jogszabályi előírások miatt, valamint a fogyasztói bizalom erősítése céljából. A fogyasztó bizalmát azzal lehet megszerezni és megtartani, ha jó és stabil minőségű élelmiszerrel szolgálják ki, amelyet az összetevőktől egészen a késztermékig nyomon tud követni. Ez különösen fontos a zöldség-gyümölcs szektorban (SC17 intézkedés), valamint az állati termékek esetén. Az informatika fejlődésével a nyomonkövetési rendszerekben is új digitális megoldások jelennek meg (pl. blockchain), amelyek alkalmazásához az élelmiszerlánc szereplőinek technikai tanácsadásra van szüksége (SC11 intézkedés). A termelési adatok alapozzák meg a termék-nyomonkövetési rendszerek működését, ezért támogatni kell az üzemszintű adatgyűjtést, valamint az üzemirányítási alkalmazások használatát a gazdaságok vezetésében és a döntések előkészítésében (RD02 intézkedés). Az alapanyag mennyisége és minősége ismeretében optimalizálható az élelmiszerek feldolgozása, így javíthatók a kihozatali mutatók és a termékek minősége.

A koronavírus-járvány miatt felértékelődött az online piacterek jelentősége, ezért érdemes a kistelepülések mezőgazdasági termékértékesítését, valamint a helyi köz- és önkormányzati intézmények, valamint a kis boltok élelmiszer-alapanyag beszerzését egy digitális platformon keresztül megvalósítani. A digitális termelői piac szolgáltatásai lehetőséget biztosítanak helyi és térségi szereplők részére a meglévő erőforrások együttműködésére épülő, koordinált felhasználására, például a logisztikai eszközök integrálására (RD56 intézkedés). A digitális piactéren csak olyan termékek és szolgáltatások jelenhetnek meg, amelyek sikeresen teljesítettek egy előzetes validációt (SC17 intézkedés).

Tervezett intézkedések:

·SC17_E12_FVC_47 (SC01_E01_FVG_50) Nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazása - zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO2, SO3, SO5, SO9)

·SC11_A03_FVA_47 Tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás - zöldség-gyümölcs (ismétlődés: SO2, SO3, SO4, SO5, SO6, SO9)

·RD02_D01_FRM_73 Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása (ismétlődés: SO2, SO5, SO8, SO9)

RD56_D03_SVC_77 (RD52_D03_SVC_77) Vidékfejlesztési együttműködések a kistelepülések digitális átállásának támogatásért (okos falu) (ismétlődés: SO8)

2.1.XCO.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective

Nem releváns.

2.1.XCO.8 Selection of the result indicator(s)

Selection of the result indicator(s) for this specific objective

Result indicators [recommended Result indicators for this specific objective are fully displayed in bold]	Target value
R.1 CU PR - Enhancing performance through knowledge and innovation Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups supported by the CAP in order to enhance sustainable economic, social, environmental, climate and resource efficiency performance	736,210.00
R.2 CU - Linking advice and knowledge systems Number of advisors receiving support to be integrated within Agricultural Knowledge and Innovation Systems (AKIS)	14,640.00
R.3 CU - Digitalising agriculture Share of farms benefitting from support for digital farming technology through CAP	7.69 %
R.28 CU - Environmental or climate-related performance through knowledge and innovation Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups supported by the	441,726.00

CAP related to environmental or climate-related performance	
R.40 [CU] - Smart transition of the rural economy Number of supported smart-village strategies	52.00
R.42 [CU] - Promoting social inclusion Number of persons covered by supported social inclusion projects	10,730.00

Justification of the targets and related milestones

XCO - Az ágazat korszerűsítésére irányuló, az ismeretek gyarapításának és megosztásának, az innovációnak és a digitalizációnak a mezőgazdaságban és vidéki térségekben történő előmozdításán keresztül megvalósítandó átfogó célkitűzés

Az egyes R indikátorok mérföldkő értékét, illetve a kapcsolódó beavatkozások hozzájárulásának értékét (éves bontásban) a csatolt táblázat tartalmazza, így ezek minden részletre kiterjedő ismertetésétől a szövegben eltekintünk.

R.1[PR] - A teljesítmény javítása ismeretek és innováció révén

Az R.1 indikátor sajátossága, hogy a fiche módszertani útmutatójának megfelelően nem szükséges duplikáció szűrése a kapcsolódó beavatkozások által érintett személyek száma tekintetében, így egy beavatkozáson belül, illetve beavatkozások között is előfordulhat duplikáció, amely az R.1 magas értékét (736 210 személy) eredményezi. Az R.1 indikátor minden kapcsolódó beavatkozása összefügg az XCO-t megalapozó szükségletekkel, így teljesen értéken bemutatásra kerül. A kapcsolódó beavatkozások a képzés, tanácsadás és tájékoztatás; az érintett személyek száma a korábbi évek VP-ben lebonyolításra került szolgáltatások alapján kalkulált, így megbízhatóan megalapozott érték.

Az R.1 indikátor célértékének 68%-át biztosítja, így annak elérésében kulcsfontosságú az RD59_A02_INF_78 - Tájékoztatási szolgáltatások beavatkozás; a tájékoztatás évi 100 000 személyt érint majd 2023 és 2027 között; egy személy évente átlagosan 4,5 tájékoztatást kap. Tanácsadásban (RD60_A04_ADP_78) évente 37 500 személy vesz majd részt 2024 és 2028 között. A képzések (RD58_A01_TRA_78) résztvevőinek száma évente változó, 2026-ban és 2027-ben tervezett a kötelező képzések lebonyolítása, így e két évben kiugró (más éveknek legalább duplája) az érintett személyek száma. A képzésekben résztvevők számának kalkulációjához a VP tapasztalok mellett hozzájárult az új tervezési időszakban megjelenő kihívások, új beavatkozások által generált további képzési igény is.

Az R.1 indikátor értékét biztosító beavatkozások kiemelten segítik az első főszükséglet kezelését, többféle módszerrel támogatva a gyakorlatias jellegű ismeretek megszerzését (CCO1.1, CCO.1.2), segítve a generációk közötti párbeszédet és a generációváltást (CCO 1.6). A szaktanácsadók képzésnek igénye (CCO 1.7) egyértelműen magas hozzáadott értéket képviselő beavatkozások kialakításához vezetett. Az első főszükséglet a szakemberek és gazdálkodók tudásának fejlesztése mellett kitér a fogyasztói edukációra, a fogyasztói tudatosság növelésére (CCO.1.10), e beavatkozások a fogyasztókat is elérik.

A szakember és gazdálkodói kör új belépőinek ismereteit már a formális oktatás keretében támogatni kell, ennek érdekében a beavatkozások egy része bemutató üzemek kialakítására (CCO.2.2) is fordít erőforrásokat.

A szakismeretek mellett az innovációkra való nyitottságot is fejleszteni kell (CCO 3.1), így kifejezetten ilyen irányú programok is megjelennek majd a beavatkozások megvalósítása során. Az innováció és a K+F terület fejlesztéséről (CCO 3.2, CCO 3.3) az R.1 indikátor célértékében önmagában nem túl jelentős arányt képviselő, de az eredményindikátor eredmény-elvárásaiban fontos területet lefedő Európai Innovációs Partnerség (EIP) együttműködés beavatkozás gondoskodik. A digitalizáció fejlesztését több területen is támogatják a beavatkozások: a digitális ágazati nyilvántartások kialakítása, integrációja (CCO.4.2) mellett a minőségbiztosítás, tanúsítás, nyomonkövethetőség, árujelölés terén is digitális megoldásokra van szükség (CCO.4.5).

R.2 - Tanácsadási és tudásrendszerek összekapcsolása

Az R.2 indikátornak is – az R.1 indikátorhoz hasonlóan – fontos sajátossága, hogy a fiche szerint nem

szükséges a duplikációszűrés. Ezt figyelembe véve a három kapcsolódó beavatkozás 2029-re elérni tervezett célértéke 14 640 támogatásban részesülő tanácsadó, amely 2023-tól kiegyensúlyozottan emelkedő érték.

Az R.2 indikátor célértékének több mint felét a képzés (RD58_A01_TRA_78) beavatkozás biztosítja, amelyben a tervek szerint éves szinten 1000 szaktanácsadó és 600 falugazdász vesz majd részt.

A tanácsadást biztosító beavatkozásban (RD60_A04_ADP_78) évente 760 tanácsadó kerül bevonásra, míg a tájékoztatási szolgáltatásban (RD59_A02_INF_78) évente 562 tanácsadó érintett.

Az R.1 esetében már ismertetett szükségletek kezelésére a tanácsadók teljes körének bevonása azért fontos, mert a tanácsadókon keresztül az információk, a tudásanyag és a szemléletformálás jóval több gazdálkodóhoz eljuthat, és az egyéni felvetésekre való reflektálás kifejezetten segítheti az információk beépülésének, a szemlélet formálásának hatékonyságát.

R.3 - A mezőgazdaság digitalizálása

Az R.03 indikátor célértéke: 7,69%, amely 18 541 kedvezményezett gazdaságot jelent, az összes, 241.000-hez viszonyítva. Az R.03 indikátor teljes tervértékét biztosító mindkét beavatkozás reagál az XCO specifikus célkitűzést megalapozó egy vagy több szükségletre.

A képzések és bemutatóüzemi programok (RD58_A01_TRA_78) keretében 2026-ban 8 ezer, majd 2027-ben további 8 ezer gazdaság részesül szemléletformálásban, amely – az R.1 esetében ismertetett módon – az 1. Főszükséglet: Az ágazati célkitűzések megvalósulását támogató, gyakorlatorientált ismeretátadás támogatása minden szükségletére reagál. A mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása (RD02_D01_FRM_73) révén 2025-2027 közötti három évben, évente 530-540 gazdaság kap valós segítséget a digitális megoldások fejlesztésében, így a szoftveres területen támogatásra kerül az ágazati nyilvántartások kialakítása, integrációja (CCO.4.2), az elektronikus ügyintézés, transzparencia fejlesztése (CCO.4.3), illetve a beavatkozások elősegítik a gazdálkodók digitális infrastruktúrájának fejlesztését (CCO.4.4), valamint a digitális megoldások kialakítását a minőségbiztosítás, tanúsítás, nyomonkövethetőség, árujelölés terén (CCO.4.5) is.

R.28 - Környezetvédelmi vagy éghajlat-politikai teljesítmény ismeretek révén

Az R.28 indikátor esetében – az R.1 és R.2 indikátorhoz hasonlóan – nincs szükség a duplikáció szűrésére. A teljes célérték 441 726 személy, amelynek felfutása, a hozzájáruló beavatkozások szerepe azonos az R.1 esetében leírtakkal. Az R.28 indikátor erős összefüggést mutat az R.1 indikátorral: a mindkét R indikátorhoz hozzájáruló egyes beavatkozások a képzésben, tanácsadásban és tájékoztatásban érintett személyek számát mutatják meg. Az R.1 indikátor esetében ez a teljes résztvevő szám, minden témakörre kitérve. Az R.28 indikátor azt mutatja meg, hogy a teljes résztvevői számból hány személy lesz érintett a környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos teljesítmény ismeretek és innováció témájával. A szakmai tervezés szerint a képzések, tanácsadás és tájékoztatás 60%-a foglalkozik majd ezzel a témával, így az érintett személyek száma az R.28 indikátor esetében (beavatkozásonként és összesen) az R.1 indikátor esetében látható értékek 60%-a.

A kapcsolódó szükségletekre való reflexió, a beavatkozások résztvevői létszámának alátámasztása az R.1 indikátor leírásánál olvasható.

R.40 - A vidéki gazdaság intelligens átmenete

Az indikátor teljes értékének alátámasztása lásd SO8.

R.42 - A társadalmi befogadás előmozdítása

Az indikátor teljes értékének alátámasztása lásd SO8.

2.1.XCO.9 Justification of the financial allocation

A CCO céljait sokféle beavatkozáson keresztül valósítjuk meg, amelyek sok esetben más SO-khoz is köthetőek.

A vonatkozó bizottsági ajánlások:

- Az EU zöld megállapodásának széles sávú kapcsolatra vonatkozó célkitűzéséhez való hozzájárulás

a vidéki térségek gyors, széles sávú kapcsolat általi lefedettségére irányuló beruházások megfelelő idejű megvalósítása által. A folyamat során fontos az egyéb uniós és nemzeti pénzeszközökkel fennálló szinergiák biztosítása.

- A mezőgazdasági termelők, agrár-élelmiszeripari vállalkozások és a vidéki térségekben élők szerepének erősítése a tudás-, készség- és technológiai fejlesztés, információcsere, kutatás, tanácsadás, digitalizáció és innovációs projektek ösztönzésén keresztül, amelyek a meglévő kutatási, oktatási és gazdálkodási tanácsadási kapcsolatok erősítése, valamint az innováció mezőgazdasági termelők és a vidéki térségekben élők közösségeinek keretein belül való támogatása révén valósulnak meg.

Az ajánlások teljesítését a biztosított források lehetővé teszik. A széles sávú hálózat fejlesztését más operatív programok forrásai biztosítják, a KAP ST forrásai az ezekhez való kapcsolódást, illetve a digitális képzettség fejlesztését tekintik feladatuknak. A képzés, kutatás, tanácsadás a KAP ST kiemelt céljai közé tartoznak, ezért ezekre a korábbi időszakoknál jelentősebb forrást biztosít a terv.

2.2 Context Indicators and other values used for the calculation of the targets

Context indicators (PMEF Code)	Baseline value	Baseline year	Updated value	Updated year	Justification/Comments	Source of data
C.01 Total rural population – for LEADER (R.38) (Person)	1,813,276.00	2020	3,829,472.00	2021	A 10.000 fő alatti településeken élők száma + 10.000 fő feletti települések külterületi lakosság száma	Központi Statisztikai Hivatal
C.01b Total rural population – for services and infrastructure (R.41) (Person)	1,813,276.00	2020	3,829,472.00	2021	A 10.000 fő alatti településeken élők száma + 10.000 fő feletti települések külterületi lakosság száma	Központi Statisztikai Hivatal
C.05 Total forest area (Hectares)	2,416,138.00	2018	1,941,600.00	2021	A C05 alatt az eredeti érték a CORINE adat, ami fizikai fás szárú borítottságot takar (land cover). Ebben benne vannak: parkok, arborétumok, fásulások	Országos Erdőállomány Adattár 2021. jan.1. 2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról 6.§ (1) bek.
C.12 Total number of farms (Farm)	430,000.00	2016	241,000.00	2020	A gazdaságok számáról aktuálisabb képet ad a 2020-as agrárcenzus, az adat hivatalos, hamarosan publikálásra kerül.	Központi Statisztikai Hivatal
C.17 Total utilised agricultural area (UAA) (Hectares)	5,309,520.00	2019				
C.19 Total agricultural area and forest area in Natura 2000 sites (Hectares)	721,099.00	2018	1,557,063.00	2023	C.19 total agricultural area in Natura 2000 Updated value 1 557 063 ha	Európai Környezetvédelmi Ügynökség becslése, Európai Bizottság, GREX dokumentum 2023.05.02
C.23 Total number of livestock units (Livestock units)	2,444,890.00	2016				
D.35 Total number of beehives notified to the EU Commission: average of the latest three years available at the time of establishing the plan. (Beehives)	1,212,009.00	2020				

2.3 Targets Plan

2.3.1 Recapitulative table

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
R.1 CU PR Enhancing performance through knowledge and innovation Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups supported by the CAP in order to enhance sustainable economic, social, environmental, climate and resource efficiency performance	XCO	100,000	244,545	390,096	541,644	692,189	736,204	736,210	736,210
R.2 CU Linking advice and knowledge systems Number of advisors receiving support to be integrated within Agricultural Knowledge and Innovation Systems (AKIS)	XCO	582	3,506	6,430	9,354	12,278	14,639	14,640	14,640
R.3 CU Digitalising agriculture Share of farms benefitting from support for digital farming technology through CAP	SO2, XCO	%	%	0.22 %	3.76 %	7.30 %	7.69 %	7.69 %	7.69 %
R.3 Numerator: Number of beneficiaries from relevant paid support		farm	farm	530 farm	9,070 farm	17,600 farm	18,541 farm	18,541 farm	18,541 farm
R.3 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.4 Linking income support to standards and good practices Share of utilised agricultural area (UAA) covered by income support and subject to conditionality	SO1	%	94.17 %	94.17 %	94.17 %	94.17 %	94.17 %	%	94.17 %
R.4 Numerator: Number of hectares paid		ha	5,000,000 ha	5,000,000 ha	5,000,000 ha	5,000,000 ha	5,000,000 ha	ha	5,000,000 ha
R.4 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.5 Risk management Share of farms with supported CAP risk management	SO1	%	%	%	%	9.88 %	10.31 %	%	10.31 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
tools									
R.5 Numerator: Number of farms benefiting from relevant support		farm	farm	farm	farm	23,800 farm	24,840 farm	farm	24,840 farm
R.5 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.6 [PR] Redistribution to smaller farms Percentage of additional direct payments per hectare for eligible farms below average farm size (compared to average)	SO1	%	112.25 %	112.25 %	112.25 %	112.25 %	112.25 %	0.00 %	112.25 %
R.6 Numerator: Average DP/ha paid to beneficiaries below average farm size		EUR/ha	299 EUR/ha	299 EUR/ha	299 EUR/ha	299 EUR/ha	299 EUR/ha	0 EUR/ha	299 EUR/ha
R.6 Denominator: Average DP/ha paid to all beneficiaries		EUR/ha	267 EUR/ha	267 EUR/ha	267 EUR/ha	267 EUR/ha	267 EUR/ha	EUR/ha	267 EUR/ha
R.7 [PR] Enhancing support for farms in areas with specific needs Percentage of additional support per hectare in areas with higher needs (compared to average)	SO1, SO6	%	111.57 %	111.57 %	111.57 %	111.57 %	111.57 %	%	111.57 %
R.7 Numerator: Average income support/ha for beneficiaries in areas with specific needs		EUR/ha	304 EUR/ha	304 EUR/ha	304 EUR/ha	304 EUR/ha	304 EUR/ha	EUR/ha	304 EUR/ha
R.7 Denominator: Average income support/ha paid to all beneficiaries		EUR/ha	272 EUR/ha	272 EUR/ha	272 EUR/ha	272 EUR/ha	272 EUR/ha	EUR/ha	272 EUR/ha
R.8 Targeting farms in specific sectors Share of farms benefitting from coupled income support for improving competitiveness, sustainability or quality	SO1, SO2	%	18.32 %	18.32 %	18.32 %	18.32 %	18.32 %	%	18.32 %
R.8 Numerator: Number of beneficiaries of coupled income support		farm	44,148 farm	44,148 farm	44,148 farm	44,148 farm	44,148 farm	farm	44,148 farm
R.8 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.9 [CU PR] Farm modernisation Share of farmers receiving investment support to restructure and modernise, including to improve resource efficiency	SO2, SO7	%	0.25 %	0.75 %	1.29 %	2.16 %	2.70 %	3.20 %	3.20 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
R.9 Numerator: Number of beneficiaries receiving relevant support		farm	600 farm	1,800 farm	3,100 farm	5,200 farm	6,500 farm	7,700 farm	7,700 farm
R.9 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.10 [CU PR] Better supply chain organisation Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP	SO2, SO3	2.61 %	2.64 %	3.53 %	3.66 %	3.79 %	3.79 %	3.79 %	3.79 %
R.10 Numerator: Number of beneficiaries from relevant support		6,300 farm	6,353 farm	8,498 farm	8,826 farm	9,145 farm	9,145 farm	9,145 farm	9,145 farm
R.10 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.11 /Fruit and Vegetables Concentration of supply Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors	SO3	16.50 %	17.59 %	18.76 %	19.81 %	20.92 %	%	%	20.92 %
R.11 Numerator: Total value of marketed production by POs with operational programmes		159,525,509 EUR	170,123,321 EUR	181,361,794 EUR	191,536,357 EUR	202,265,005 EUR	EUR	EUR	202,265,005 EUR
R.11 Denominator: Total value of production of sectors concerned		966,908,164 EUR	966,908,164 EUR	966,908,164 EUR	966,908,164 EUR	966,908,164 EUR	EUR	EUR	966,908,164 EUR
R.12 Adaptation to climate change Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to improve climate adaptation	SO4	%	16.78 %	16.78 %	21.49 %	21.51 %	16.25 %	0.04 %	21.51 %
R.12 Numerator: Number of hectares paid		ha	890,781 ha	890,781 ha	1,140,759 ha	1,141,836 ha	862,675 ha	2,154 ha	1,141,836 ha
R.12 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.13 [PR] Reducing emissions in the livestock sector Share of livestock units (LU) under supported commitments to reduce emissions of greenhouse gases and/or ammonia, including manure management	SO4	%	%	%	13.37 %	13.37 %	%	%	13.37 %
R.13 Numerator: Number of Livestock Units for which a related payment was made		LU	LU	LU	327,000 LU	327,000 LU	LU	LU	327,000 LU
R.13 Denominator: Total number of livestock units		2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890	2,444,890

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
		LU	LU	LU	LU	LU	LU	LU	LU
R.14 [PR] Carbon storage in soils and biomass Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to reduce emissions or to maintain or enhance carbon storage (including permanent grassland, permanent crops with permanent green cover, agricultural land in wetland and peatland)	SO4	%	16.84 %	16.84 %	21.11 %	21.14 %	12.19 %	0.04 %	21.14 %
R.14 Numerator: Number of hectares paid		ha	894,285 ha	894,285 ha	1,121,097 ha	1,122,174 ha	647,112 ha	2,154 ha	1,122,174 ha
R.14 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.15 [CU] Renewable energy from agriculture and forestry and from other renewable sources Supported investments in renewable energy production capacity, including bio-based (in MW)	SO4	MW	2 MW	21 MW	30 MW	65 MW	98 MW	131 MW	131 MW
R.16 [CU] Investments related to climate Share of farms benefitting from CAP investment support contributing to climate change mitigation and adaptation, and to the production of renewable energy or biomaterials	SO4	%	0.02 %	0.54 %	0.83 %	1.68 %	2.51 %	3.16 %	3.16 %
R.16 Numerator: Number of farms benefitting from CAP investment support contributing to climate change mitigation and adaptation, and to renewable energy or biomaterials production		farm	45 farm	1,304 farm	2,007 farm	4,048 farm	6,044 farm	7,612 farm	7,612 farm
R.16 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.17 [CU PR] Afforested land Area supported for afforestation, agroforestry restoration, including breakdowns	SO4, SO5, SO6	ha	ha	5,587 ha	11,174 ha	16,174 ha	21,174 ha	21,174 ha	21,174 ha
R.18 [CU] Investment support for the forest sector Total investment to improve the performance of the forestry sector	SO4, SO5, SO6, SO8	EUR	22,832,136 EUR	134,449,635 EUR	252,247,065 EUR	361,567,094 EUR	448,423,415 EUR	448,423,415 EUR	448,423,415 EUR
R.19 [PR] Improving and protecting soils	SO5	%	28.41 %	28.41 %	30.41 %	30.48 %	28.55 %	0.14 %	30.48 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments beneficial for soil management to improve soil quality and biota (such as reducing tillage, soil cover with crops, crop rotation included with leguminous crops)									
R.19 Numerator: Number of hectares paid		ha	1,508,361 ha	1,508,361 ha	1,614,637 ha	1,618,456 ha	1,515,999 ha	7,638 ha	1,618,456 ha
R.19 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.20 [PR] Improving air quality Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to reduce ammonia emission	SO5, SO9	%	13.48 %	13.48 %	13.48 %	13.48 %	13.48 %	%	13.48 %
R.20 Numerator: Number of hectares paid		ha	715,521 ha	715,521 ha	715,521 ha	715,521 ha	715,521 ha	ha	715,521 ha
R.20 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.21 [PR] Protecting water quality Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for the quality of water bodies	SO5	%	20.40 %	20.40 %	25.19 %	25.24 %	13.66 %	0.09 %	25.24 %
R.21 Numerator: Number of hectares paid		ha	1,082,892 ha	1,082,892 ha	1,337,518 ha	1,340,025 ha	725,354 ha	5,014 ha	1,340,025 ha
R.21 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.22 [PR] Sustainable nutrient management Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments related to improved nutrient management	SO4, SO5, SO6	%	17.18 %	17.18 %	21.89 %	21.89 %	13.48 %	%	21.89 %
R.22 Numerator: Number of hectares paid		ha	911,988 ha	911,988 ha	1,162,420 ha	1,162,420 ha	715,521 ha	ha	1,162,420 ha
R.22 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.23 [PR] Sustainable water use Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to improve water balance	SO5	%	15.74 %	15.74 %	18.94 %	18.94 %	9.15 %	%	18.94 %
R.23 Numerator: Number of hectares paid		ha	835,668 ha	835,668 ha	1,005,795 ha	1,005,795 ha	486,076 ha	ha	1,005,795 ha
R.23 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.24 [PR] Sustainable and reduced use of pesticides	SO5, SO6,	%	18.14 %	18.14 %	23.94 %	23.94 %	18.14 %	%	23.94 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
Share of Utilised Agricultural Area (UAA) under supported specific commitments which lead to a sustainable use of pesticides in order to reduce risks and impacts of pesticides, such as pesticides leakage	SO9								
R.24 Numerator: Number of hectares paid		ha	963,090 ha	963,090 ha	1,270,875 ha	1,270,875 ha	963,090 ha	ha	1,270,875 ha
R.24 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.25 Environmental performance in the livestock sector Share of livestock units (LU) under supported commitments to improve environmental sustainability	SO5, SO6	%	%	%	1.45 %	1.45 %	%	%	1.45 %
R.25 Numerator: Number of Livestock Units for which a related payment was made		LU	LU	LU	35,573 LU	35,573 LU	LU	LU	35,573 LU
R.25 Denominator: Total number of livestock units		2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU
R.26 [CU] Investment related to natural resources Share of farms benifitting from CAP productive and non-productive investment support related to care for the natural resource	SO5	%	%	0.46 %	0.91 %	1.20 %	1.37 %	1.37 %	1.37 %
R.26 Numerator: Number of farms receiving relevant support		farm	farm	1,100 farm	2,200 farm	2,900 farm	3,300 farm	3,300 farm	3,300 farm
R.26 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.27 [CU] Environmental or climate-related performance through investment in rural areas Number of operations contributing to environmental sustainability and the achievement of climate mitigation and adaptation goals in rural areas	SO4, SO5, SO6		506	1,035	1,422	1,649	1,675	1,675	1,675
R.28 [CU] Environmental or climate-related performance through knowledge and innovation Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups	XCO	60,000	146,727	234,058	324,986	415,313	441,722	441,726	441,726

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
supported by the CAP related to environmental or climate-related performance									
R.29 [PR] Development of organic agriculture Share of utilised agricultural area (UAA) supported by the CAP for organic farming with a split between maintenance and conversion	SO4, SO5, SO6, SO9	%	5.26 %	5.26 %	5.26 %	5.26 %	%	%	5.26 %
R.29 Numerator: Number of hectares paid		ha	279,415 ha	279,415 ha	279,415 ha	279,415 ha	ha	ha	279,415 ha
R.29 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.30 [PR] Supporting sustainable forest management Share of forest land under commitments to support forest protection and management of ecosystem services	SO4, SO6	%	0.03 %	3.95 %	5.77 %	6.03 %	6.28 %	6.54 %	6.54 %
R.30 Numerator: Number of hectares paid		ha	660 ha	76,650 ha	112,000 ha	117,000 ha	122,000 ha	127,000 ha	127,000 ha
R.30 Denominator: Total forest area		1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha	1,941,600 ha
R.31 [PR] Preserving habitats and species Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for supporting biodiversity conservation or restoration including high-nature-value farming practices	SO6	%	19.94 %	19.94 %	29.87 %	29.95 %	19.54 %	0.17 %	29.95 %
R.31 Numerator: Number of hectares paid		ha	1,058,725 ha	1,058,725 ha	1,586,038 ha	1,590,450 ha	1,037,289 ha	8,824 ha	1,590,450 ha
R.31 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.32 [CU] Investments related to biodiversity Share of farms benefitting from CAP investment support contributing to biodiversity	SO6	%	%	0.43 %	0.85 %	1.02 %	1.18 %	1.18 %	1.18 %
R.32 Numerator: Number of farms receiving relevant support		farm	farm	1,029 farm	2,058 farm	2,448 farm	2,838 farm	2,838 farm	2,838 farm
R.32 Denominator: Total number of farms		241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm	241,000 farm
R.33 Improving Natura 2000 management Share of total Natura 2000 area under supported commitments	SO6	%	9.67 %	10.16 %	10.44 %	10.44 %	0.77 %	0.77 %	10.44 %

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
R.33 Numerator: Ha with relevant commitments on Natura 2000 sites		ha	150,631 ha	158,131 ha	162,631 ha	162,631 ha	12,000 ha	12,000 ha	162,631 ha
R.33 Denominator: Total agricultural area and forest area in Natura 2000 sites		1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha	1,557,063 ha
R.34 PR Preserving landscape features Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for managing landscape features, including hedgerows and trees	SO6	%	0.42 %	0.42 %	0.46 %	0.49 %	0.29 %	0.07 %	0.49 %
R.34 Numerator: Utilised Agricultural Area (UAA) under supported commitments for managing landscape features, including hedgerows and trees		ha	22,318 ha	22,318 ha	24,191 ha	26,064 ha	15,218 ha	3,746 ha	26,064 ha
R.34 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha	5,309,520 ha
R.35 CU Preserving beehives Share of beehives supported by the CAP	SO6	57.76 %	58.99 %	60.23 %	61.47 %	62.71 %	62.71 %	62.71 %	62.71 %
R.35 Numerator: Number of beehives for which a related payment was made		700,000 beehives	715,000 beehives	730,000 beehives	745,000 beehives	760,000 beehives	760,000 beehives	760,000 beehives	760,000 beehives
R.35 Denominator: Total number of beehives notified to the EU Commission: average of the latest three years available at the time of establishing the plan.		1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives	1,212,009 beehives
R.36 CU PR Generational renewal Number of young farmers benefitting from setting up with support from the CAP, including a gender breakdown	SO1, SO7		1,700	3,500	4,600	5,700	6,800	6,800	6,800
R.37 CU Growth and jobs in rural areas New jobs supported in CAP projects	SO8		1,700	3,500	4,600	5,700	6,900	6,900	6,900
R.38 CU LEADER coverage Share of rural population covered by local development strategies	SO8	%	98.97 %	98.97 %	98.97 %	98.97 %	98.97 %	98.97 %	98.97 %
R.38 Numerator: Rural population covered by LAG funded through LEADER over the programming period		person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person	3,789,920 person
R.38 Denominator: Total rural population – for LEADER (R.38)		3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472	3,829,472

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
		person	person	person	person	person	person	person	person
R.39 CU Developing the rural economy Number of rural businesses including bio-economy businesses developed with CAP support	SO3, SO7, SO8		200	700	1,400	2,700	3,700	4,600	4,600
R.40 CU Smart transition of the rural economy Number of supported smart-village strategies	SO8, XCO		5	15	35	52	52	52	52
R.41 CU PR Connecting rural Europe Share of rural population benefitting from improved access to services and infrastructure through CAP support	SO8	%	%	4.65 %	9.27 %	16.19 %	23.11 %	30.06 %	30.06 %
R.41 Numerator: Rural population benefiting from relevant improvements		person	person	178,000 person	355,000 person	620,000 person	885,000 person	1,151,000 person	1,151,000 person
R.41 Denominator: Total rural population – for services and infrastructure (R.41)		3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person	3,829,472 person
R.42 CU Promoting social inclusion Number of persons covered by supported social inclusion projects	SO8, XCO		1,045	3,095	7,210	10,730	10,730	10,730	10,730
R.43 PR Limiting antimicrobial use Share of livestock units (LU) concerned by supported actions to limit the use of antimicrobials (prevention/reduction)	SO9	%	33.84 %	45.29 %	48.57 %	51.84 %	8.18 %	%	51.84 %
R.43 Numerator: Number of livestock units for which a related payment was made		LU	827,400 LU	1,107,400 LU	1,187,400 LU	1,267,400 LU	200,000 LU	LU	1,267,400 LU
R.43 Denominator: Total number of livestock units		2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU
R.44 PR Improving animal welfare Share of livestock units (LU) covered by supported actions to improve animal welfare	SO9	%	1.12 %	1.12 %	49.67 %	49.67 %	%	%	49.67 %
R.44 Numerator: Number of livestock units for which a related payment was made		LU	27,400 LU	27,400 LU	1,214,400 LU	1,214,400 LU	LU	LU	1,214,400 LU

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
R.44 Denominator: Total number of livestock units		2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU	2,444,890 LU

2.3.2 Planned interventions and outputs with a direct and significant link to result indicators

See the table in SFC2021 application

2.3.3 Consistency with and contribution to the Union targets for 2030 set out in the Farm to Fork Strategy and the EU Biodiversity for 2030

Amint azt a Stratégiai állásfoglalásban is rögzítettük: a magyar KAP Stratégiai Terv érdemben járul hozzá az Európai Zöld Megállapodás célkitűzéseinek megvalósulásához.

Az alábbiakban a Termőföldtől az Asztalig (F2F) Stratégia, valamint a Biodiverzitás Stratégia mezőgazdaságot és élelmiszeripart érintő célértékeit tekintjük át, és mutatjuk be Tervünk hozzájárulását ezek teljesüléséhez.

F2F célkitűzés: A tápanyagveszteség csökkentése 50 százalékkal, miközben a talaj termékenysége nem romlik

Magyarországon a talajvédő termőföldhasználat alapelvárásait *a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény* szabályozza, mely a talajok általános védelmén túl kiterjed az erózió elleni védekezésre, a talajok szervesanyag-tartalmának megőrzésére, illetve a szikes és savanyú talajok művelésére és a környezetkímélő tápanyag-gazdálkodásra, valamint a talaj túlzott tömörödésének megelőzősére és megszüntetésére, ezáltal vízgazdálkodásának javítására. *A talajvédelmi terv készítésének részletes szabályairól szóló 90/2008. (VII. 18.) FVM rendelet* határozza meg a fenti törvénnyel összhangban, hogy mely tevékenységekhez kell talajvédelmi tervet készíteni (pl. öntözés, hígtrágya, szennyvíz és szennyvíziszap mezőgazdasági felhasználása, erózió elleni műszaki talajvédelmi beavatkozások megvalósítása stb).

KAP Stratégiai Tervünkben a kondicionalitáson belül az **5., 6. és 7. számú GAEC előírás** vonatkozik a talajok védelmére. Ezek az előírások egyrészről a talajromlás és a talajerózió kockázatát hivatottak csökkenteni, másrészről a talajpotenciál megőrzését szolgálják összhangban *a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvénnyel.* Az **agro-ökológiai program** (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16) választható előírásai közül a téli talajtakarás, a forgatás nélküli talajművelés, a talajkondicionálók, nitrogén-inhibitorok, mikrobiológiai készítmények alkalmazása, az ültetvények sorközének takarása, a terménydiverzifikáció, valamint a magasabb arányú nem termelő terület fenntartása (pl. parlag, nitrogénmegkötő növények telepítése, másodvetésű zöldtrágya növények termesztése) betartása segíti elő a talajpotenciál megőrzését és javítását, a talajszerkezet és a talaj biodiverzitásának védelmét és javítását, a talajok tápanyag- és vízmegtartó képességének növelését, valamint az erózió elleni védelmet. Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG, beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható tápanyag-gazdálkodásra (talajvizsgálaton alapuló tápanyag-gazdálkodási terv készítése, nitrogén hatóanyag kijuttatás korlátozása), a talajvédő gazdálkodásra (forgatás nélküli talajművelés, erózióvédelmi intézkedések, talajvédő vetésszerkezet stb.), és ezen felül terület specifikus előíráscsomagok kerültek összeállításra az erózió-, a belvíz-, illetve az aszályérzékeny területekre. Míg az erózió elleni előíráscsomagnak a talajerózióból és/vagy felszíni lefolyásból származó hordalék- és szennyezőanyag terhelés csökkentése az elsődleges célja, addig a belvíz-érzékeny területeken a vízvisszatartás, az aszály-érzékeny területeken pedig a vízmegtartó talajművelés az támogatott jó gyakorlat. Az **ökológiai gazdálkodás támogatása** (beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70) a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a mezőgazdasági terület bruttó tápanyagmérlegének javításához, a talajzsarolás csökkentéséhez, valamint a talajok szervesanyag-készletének helyreállításához. Ezek az előírások mind túlmutatnak a fent részletezett alapkövetelményeken, ezáltal hozzájárulnak a F2F célkitűzés megvalósulásához.

F2F és Biodiverzitás Stratégia célkitűzés: Az EU mezőgazdasági területének 25 százalékán ökológiai gazdálkodást folytassanak

Magyarországon az ökológiai gazdálkodás támogatását a Biodiverzitás Stratégia és a Termőföldtől az Asztalig Stratégia célkitűzéseinek tükrében kiemelt jelentőségűnek tekintjük. Ezzel arányos forrásallokációt, illetve megemelt fajlagos támogatási szintet biztosítunk mind az átállás, mind a fenntartás időszakára.

A már a korábbi vidékfejlesztési programokban is jelenlévő **ökológiai gazdálkodás támogatásának** (ÖKO, beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70) **folytatása és a támogatások folyamatosságának biztosítása kiemelt cél** nemzeti szakpolitikai dimenzióban is, mivel az ökológiai gazdálkodás jelentős környezeti hozzáadott értékű gazdálkodási forma, ami jelentős mennyiségű területen és jelentős forrással járul hozzá a környezeti- és klímatörekvéseinkhez. 2022-től megemelt egységköltséggel, 3 éves kötelezettségvállalási időszakkal hirdettük meg – a VP szabályrendszere szerinti – az új ÖKO felhívást, melyet 2025-től újabb – a Stratégiai Terv szabályrendszere szerinti – ÖKO felhívás követ majd. Tehát 2022-ben még: 1305/2013/EU rendelet 28. cikke (Agrár-környezetvédelemi és éghajlattal kapcsolatos műveletek), illetve a 29. cikke (Ökológiai gazdálkodás), míg 2023-tól determináljuk a KAP Stratégiai Terv rendelet 70. cikke alá (Környezet- és éghajlatvédelmi és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások). A 2025. évi új ÖKO indítása lehetőséget ad, hogy az időközben felmerülő újabb szükségleteknek és/vagy problémákat még hatékonyabban kezelő előíráscsomagokat dolgozzunk ki.

Amint arra az IFOAM nemzetközi ökogazdálkodási szervezet is rámutatott kiadványában (link: https://www.organicseurope.bio/content/uploads/2021/11/IFOAMEU_policy_CAP_externalbriefing_17112021.pdf?dd), Magyarországon **komoly hangsúlyt fektettünk a KAP stratégia tervezés során, hogy a vele párhuzamosan készülő, nemzeti Ökológiai Cselekvési Tervvel (ÖCST) a lehető legerősebb szinergiát alakítsuk ki**. A két programot gondozó stáb szoros együttműködésben dolgozott az elmúlt egy évben.

A Cselekvési Terv legfontosabb célkitűzése, hogy **2027-ig megduplázza a hazai ökológiai művelés alá vont területek méretét, elérve ezzel a 10 százalékos ökoterületarányt,** jelentősen hozzájárulva ezzel az ambiciózus uniós célszám eléréséhez. A Cselekvési Terv intézkedéseinek megvalósításához szükséges forrás jelentős része a hazai KAP Stratégiai Tervbe beépíthető. A magyar **KAP Stratégiai Terv számos ponton segíteni fogja tehát az intézkedéseket:**

- Az Agrárminisztérium rendszeres szakmai egyeztetéseket tart az érintett ágazati szervezetekkel (Vetőmag Szövetég és Terméktanács, Gabonatermesztők Országos Szövetsége, FruitVeB, Baromfi Termék Tanács, Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács, Vágóállat és Hús Szakmaközi Szervezet és Terméktanács, Felelős Élelmiszergyártók Szövetsége stb.) és az Agrárminisztérium Irányító Hatóságával a **KAP felhívások öko célértékekkel való összehangolása és a sikeres ökológiai átállási** arány megvalósítása érdekében 2022-től.
- Az Agrárminisztérium a mezőgazdasági termékekre és élelmiszerekre vonatkozó minőségrendszerek és az önkéntes mezőgazdaságitermék-tanúsító rendszerek nemzeti elismeréséről szóló 26/2018. (X. 1.) AM rendelet szerint – a KMÉ védjegyrendszer részeként – **elismer egy ÖKO-KMÉ védjegyet 2023-ig,** amely – a már létező minőségrendszereket tovább erősítve – ösztönzi a teljes átállást és a bio termékek közül kiemeli a magasabb minőséget (nemzetközi példák: osztrák AMA Biosiegel, német Bio-Siegel mintájára).
- Az Agárminisztérium **kiemelten ösztönzi** (pl. jelentős pályázati plusz pontokkal) az innovációra különösen fogékony gazdálkodói kört, a fiatal gazdákat továbbá a friss zöldség és gyümölcs termelőket az **ökológiai termék-előállításra**, illetve a kisebb létszámú **ökológiai állattartó telepek átállítását** segítő takarmány-integrációk kialakulását (pl. tej, sertés, tojás és húshasznú baromfi és kiskérődző vonalon) 2023-tól.
- Az Agrárminisztérium megbízásából, a NAK kiadásában **ágazat-specifikus technológiai útmutatók és tájékoztatók** készülnek 2022-től a gazdálkodók számára, melyek elősegítik a sikeres ökológiai átállást, az ökológiai állattartás, tápanyag-utánpótlás gyakorlatának elsajátítását, a tanúsított termék-előállítást, valamint tudatosítják az ökológiai gazdálkodás hozzájárulását a

klíma-, biodiverzitás- és egészségvédelmi célokhoz.

- Az Agrárminisztérium a KAP vonatkozó felhívásai (pl. élelmiszerfeldolgozási beruházások felhívásai) által **20 százalékkal megnöveli az ökotermék-integrációban részt vevő termelők számát** 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium **pontosítja a REL együttműködésekkel kapcsolatos követelményeket** és a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével támogatja az **ökológiai rövid ellátási láncok létrehozását**, különös tekintettel az ökogazda-molnár-pék együttműködések és a közösség által támogatott ökológiai mezőgazdasági rendszerek (AMAP rendszerek) létrehozási és működtetési költségeit 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével ösztönzi az **ökológiai állati eredetű termék-előállítást** (pl. tejtermékek, méz, hal, hús, tojás), különös tekintettel az **öko gyepterületekhez köthető állattartás ökológiai minősítésére** (pl. istálló fejlesztések, öko állatállomány átállásával járó állatbeszerzési költségek támogatása) és a kiskérődzőkben rejlő potenciál kiaknázására 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével ösztönzi a **tanúsított öko élelmiszer-előállítást végző feldolgozó üzemek számának megduplázódását** 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium támogatja a **tanúsított ökotermék-előállítók egyéb minőségirányítási rendszerekhez** (IFS, BRC GLOBALG.A.P. stb.) való csatlakozását, legalább a minőségirányítási rendszerekhez való csatlakozás KAP felhíváshoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével 2023-tól.
- Az Agrárminisztérium pályázati keretet biztosít a tanúsított ökoterméket előállító üzemek **fenntartható csomagolástechnikai és logisztikai fejlesztéseihez** és beruházásaihoz az uniós Körforgásos Gazdasági Akciótervvel összhangban, legalább a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével 2023-tól.
- Az Agrárminisztérium a hazai agrármarketing keret 15 százalékát fordítja **ökológiai termékek promóciójára**, amit a KAP-pal összefüggő tájékoztatási kötelezettségeire vonatkozó pályázatok és egyéb hazai kiírású pályázati keretek révén valósít meg 2027-ig.
- Az Agrárminisztérium támogatja az **ökológiai tanúsítás és a KMÉ védjegyrendszer részeként létrejövő ÖKO-KMÉ védjegy megszerzését és népszerűsítését** a minőségrendszerekhez való csatlakozás és a minőségrendszerek promóciója KAP felhívásokhoz tartozó keretösszegek ökoterület-arányos részével.

Biodiverzitás Stratégia célkitűzés: A tagállamok mezőgazdasági területének 10 százalékát magas biodiverzitású tájelemek borítsák

Magyarországon a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény általánosságban kimondja, hogy **a vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani**, továbbá hogy a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni, valamint biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét is. Meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról

KAP Stratégiai Tervünkben a Natura 2000 területekre vonatkozó **3. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmény** és a **4. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmény** *az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet*, illetve a *NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet* előírásaiban jelenik meg. Az jogszabályi előírások a Natura 2000 területek általános védelmét (pl. engedélyköteles tevékenységek), illetve gyepterületek esetében az azok megőrzését szolgáló minimális földhasználati előírásokat fedik le. A kondicionalitás előírásai közül a **1. számú GAEC előírás**

(állandó gyepek védelme), a **2**. **számú GAEC előírás** (vizes élőhelyek és lápok védelme), a **8. számú GAEC előírás** (nem termelő elemek fenntartása, tájképi elemek védelme és fészkelési időszakra vonatkozó korlátozások), valamint a **9. számú GAEC előírás** (Natura 2000 érzékeny gyepek feltörési tilalma) járul hozzá a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek fenntartásához és sokszínűségének növeléséhez, ezáltal segítik a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását. Az **agro-ökológiai program** (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16) választható előírásai közül az állandó gyepek gazdaság szintű megőrzése, az emelt szintű, **10 százalékos nem termelő elem fenntartási arány**, a táblaméret maximalizálása, a méhekre veszélyes növényvédőszerek korlátozása, az ökológiai növényvédelemben engedélyezett ágensek használata, illetve az ültetvény talajtakarás, sorközgyepesítés választása gyakorlatok is hozzájárulnak a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek fenntartásához és sokszínűségének növeléséhez, a túlzott növényvédőszer-használat csökkentéséhez, ezáltal segítik a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását. Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG, beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70) előíráscsomagjai közül nyolc kifejezetten a mezőgazdasági művelés alatt álló gyep- és szántóterületekhez kötődő közösségi jelentőségű fajok megőrzését célozza fajspecifikus előírásokkal a Magas Természeti Értékű Területeken. Mindemellett a többi előíráscsomag is tartalmaz olyan előírásokat, melyek hozzájárulhatnak a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek és fajok védelméhez, ezáltal elősegítve a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását is. A **Natura 2000 gyep- illetve erdőterületek kompenzációs kifizetései** (beavatkozások kódjai: RD23_G06_NAG_72, RD34_F01_NAF_72) az ezekre a területekre vonatkozó speciális földhasználati előírások következtében keletkezett többletköltség és bevételkiesés kompenzációját szolgálja, mely intézkedés hozzájárul a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javításához. Az **agro-ökológiai nem termelő beruházások** és az azok fenntartását szolgáló **agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés** (beavatkozások kódja: RD21_G04_LCI_73, RD22_G05_LCP_70) a jelenleg a gazdaságosság határán művelt szántóterületek földhasználat váltását hivatott előmozdítani többek közt a biodiverzitás szempontjából fontos élőhelytípusok létrehozásának céljával, úgymint pl. biodiverzitás védelmi tartós zöldugar (méhlegelő), füves cserjesávok, fajgazdag gyepek, mezővédő erdősávok, fás legelők, vizes élőhelyek, illetve gyepes vízvédelmi sávok. Az így létrejövő és megfelelő előírások mentén fenntartott élőhelyek hozzájárulnak a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javításához. Az **erdőgazdálkodás környezeti vagy klíma célú többéves kötelezettségvállalásainak fenntartási támogatása** (EKV, beavatkozás kódja: RD35_F02_FEC_70) intézkedés az erdészeti hatóság által erdőtervben meghatározott kötelezettségeken túlmutató erdő-környezetvédelmi vállalásokkal (folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódra történő átállás, folyamatos javított felújítás, intenzíven terjedő idegenhonos fa és cserjefajok visszaszorítása, tisztások visszaalakítása, az erdőállományok kézimunka igényes ápolása, illetve a természetkímélő anyagmozgatás) hozzájárul a meglévő erdők természetességi állapotának javításához a Natura 2000 erdőterületeken is. Az **erdők klíma és környezeti teljesítményének javító beruházások** az erdőszerkezet átalakításával, az elegyesség növelésével hozzájárulnak a meglévő erdők természetességi állapotának javításához a Natura 2000 erdőterületeken is az érintett erdőrészletre vonatkozó hatóság által jóváhagyott erdőterv alapján. (beavatkozás kódja: RD41_F08_INN_73)

F2F célkitűzés: A növényvédőszerek használatának, valamint kifejezetten a kockázatos növényvédőszerek használatának csökkentése 50 százalékkal

Magyarországon a növényvédő szerek használatára vonatkozó hazai előírásokat elsősorban az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény, illetve a növényvédelmi tevékenységről szóló 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet tartalmazza. Ezek az előírások egyúttal megfelelnek a kondicionalitáson belül a **7. és 8. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelményeknek** (növényvédő szerek forgalomba hozatala, illetve fenntartható használata) is.

KAP Stratégiai Tervünkben az **agro-ökológiai program** (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16) fenti szabályozásokon túlmutató választható előírásai közül több is kapcsolódik a fenntartható növényvédőszer-használathoz, mint pl. a méhekre kifejezetten vagy mérsékelten veszélyes, illetve kockázatos növényvédőszerek használatának korlátozása, illetve az ökológiai gazdálkodásban

engedélyezett biológiai ágensek alkalmazásának ösztönzése. A nem termelő elemek fenntartása segíti a hasznos élő szervezeteket, melyek részét képezik az integrált növényvédelemnek. Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG, beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható növényvédőszer-használatra (a felhasználható növényvédőszer hatóanyagok korlátozása), illetve az integrált növényvédelmi megoldások alkalmazására (növényvédelmi előrejelzés alkalmazása, hasznos élő szervezetek segítése). Az **ökológiai gazdálkodás támogatása** (beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70) a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a mezőgazdasági eredetű peszticid szennyezés csökkentéséhez. Ezek az előírások mind túlmutatnak a fent részletezett alapkövetelményeken. A **mezőgazdasági üzemek fenntartható és digitális fejlesztése**, valamint **a zöldség-gyümölcs ágazati** beavatkozások közül az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések mind lehetőséget adnak olyan beruházások támogatására, amelyek hatékonyan csökkenthetik a mezőgazdasági termelők növényvédőszer felhasználását (beavatkozások kódja: SC18_G02_FVL_47, RD01_E01_FRM_73, RD02_D01_FRM_73).

F2F célkitűzés: A forgalomba hozott antimikrobiális készítmények mennyiségének csökkentése 50 százalékkal

A mezőgazdasági haszonállatok tartása az utóbbi évtizedekben jelentősen megváltozott. Továbbá a fogyasztók részéről az egészséges élelmiszerek felhasználásán túl a fenntarthatóság és az állatok jóléte is előtérbe került.

KAP Stratégiai Tervünkben a támogatási körbe vont **megelőző egészségügyi intézkedések, kezelések az állatállományok általános egészségi és higiéniai állapotának javulásához** vezetnek. Ez csökkenti a megbetegedések számát, ezáltal a gyógykezelések, köztük az antimikrobiális szerek, antibiotikumok adásának szükségességét. Így mérséklődik annak kockázata, hogy antibiotikum rezisztens patogén baktériumtörzsek alakuljanak ki, és terjedjenek el a hazai állományokban. 2022. január 28-tól minden tagállamban közvetlenül alkalmazandó új Uniós szabályozás kerül bevezetésre. Az állatgyógyászati készítményekről szóló 2019/6/EU, továbbá a gyógyszeres takarmányokra irányadó 2019/4/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletek kiemelten kezelik az AMR témakörét, és számos intézkedést és szigorítást tartalmaznak a felelős antibiotikum-használat elősegítésére az állategészségügyben, amire természetesen a KAP-beavatkozásaink kialakításakor is figyelemmel voltunk. (beavatkozás kódok: RD29_G12_AWR_70, RD30_G12_AWC_70, RD31_G12_AWS_70, RD32_G12_AWP_70, RD33_G15_AWB_70)

A nemzetközi irányvonalakkal összhangban 2018 áprilisában **nemzeti állategészségügyi intézkedési terv került kidolgozásra az AMR csökkentésére**, mely többek között célul tűzte ki a 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet módosítását is. A 2021. augusztusban bevezetett új hazai rendelkezések az antibiotikum felhasználás csökkentését és a körültekintő, felelős antibiotikum felhasználást segítik, az állat- és közegészségügy közös védelmének szem előtt tartásával, összhangban a nemzeti szakmapolitikai törekvésekkel. A legfontosabb változások közé tartozik, hogy: (i) antibiotikumot kizárólag vényen írhat fel állatorvos (megrendelő nem alkalmazható), legfeljebb hétnapos kezelésre elegendő mennyiségben; (ii) a humánegészségügyi szempontból ún. kritikusan fontos hatóanyagok megelőző célú alkalmazása tilos, terápiás célra kizárólag rezisztencia vizsgálat elvégzését követően használhatóak; (iii) 2022 januárjától az antibiotikum-felhasználást a jelenleginél bővebb adattartalmú gyógykezelési naplóban kell rögzíteni, s elindul a Nébih online rendszerében történő adatszolgáltatás.

Az élelmiszerlánc-felügyeleti szervek, hatóságok a célzott ellenőrzésekkel, az antimikrobiális készítmények engedélyeinek felülvizsgálatával, a szakmai szervezetekkel való intenzív kapcsolattartással, a vonatkozó nemzetközi feladatok ellátásával, valamint útmutatók kiadásával, képzésekkel járulnak hozzá a felelős antibiotikum-alkalmazáshoz.

3 Consistency of the Strategy and complementarities

3.1 Overview of the environmental and climate architecture

3.1.1 A description of the overall contribution of conditionality to the specific environmental- and climate-related objectives set out in points (d), (e) and (f) of Article 6(1)

A GAEC előírások a 6. cikk (1) bekezdésének d), e) és f) pontjában meghatározott konkrét környezeti és éghajlati célkitűzések mindegyikét támogatják. Hozzájárulnak az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia hasznosításának terjesztéséhez. Támogatják a fenntartható fejlődést és a természeti erőforrásokkal – például vízzel, a talajjal és a levegővel – való hatékony gazdálkodást. Hozzájárulnak a biológiai sokféleség védelméhez, az ökoszisztéma - szolgáltatások gyarapításához, valamint az élőhelyek és a tájak védelméhez.

- Az 1. számú GAEC előírás az állandó gyepterületek fenntartása segíti a szén-megkötését, részt vesz a helyi klímarendszerek szabályozásában, elősegíti a talajok erózió elleni védelmét, illetve élőhelyként és tájképi elemként hozzájárul a biológiai sokféleség védelméhez, az élőhelyek és tájak megőrzéséhez.

- A 2. számú GAEC előírás alapján megőrzött vizes élőhelyek és a tőzeglápok hozzájárulnak a magas kötöttszén-tartalmú talajok megfelelő kezeléséhez. Az előírás a végrehajtás megfelelő előkészítése miatt csak 2025-től kerül bevezetésre.

- A 3. számú GAEC előírás a tarló, a nád és egyéb növényi maradványok égetésének tilalma segít megőrizni a talaj szerves anyag tartalmát és biológiai állapotát, illetve hozzájárul a légszennyezettség csökkentéséhez

- A 4. számú GAEC előírás keretein belül a vízvédelmi sávokra vonatkozó előírások hozzájárulnak a vízszennyezés elleni védelemhez azáltal, hogy azokon korlátozásra kerül a tápanyagok kijuttatása.

- Az 5. számú GAEC előírás, mint az erózió elleni intézkedés, hozzájárul a talajromlás elkerüléséhez, a talajkészletek megőrzéséhez azáltal, hogy az erózió korlátozására termőhely-specifikus minimális földgazdálkodással kapcsolatos előírások kerülnek meghatározásra.

- A 6. számú GAEC előírás az érzékeny időszakokban történő talajtakarás biztosításán keresztül véd az erózió ellen, segíti a szénmegkötést és a vízvesztés megelőzését, illetve talajtakaró növény termesztésével hozzájárul a talaj szervesanyag tartalmának növeléséhez, a talajszerkezet és a talajpotenciál javításához.

- A 7. számú GAEC előírás vetésváltásra vonatkozó előírásai hozzájárulnak a talajpotenciál megőrzéséhez, valamint a helyes növénysorrend kialakításával és a nagyobb diverzitással csökkenthető a növényvédő szerek felhasználása.

- A 8. számú GAEC előírás keretében a nem termelő tájképi elemek és az agro-ökológiai célú, növényvédő szer mentesen művelt másodvetések, N-megkötő növények hozzájárulnak a biológiai sokféleség védelméhez, az élőhelyek és tájak megőrzéséhez, illetve a talajok védelméhez.

- A 9. számú GAEC előírás a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásával hozzájárul a biológiai sokféleség védelméhez, az élőhelyek és tájak megőrzéséhez.

3.1.2 Overview of the complementarity between the relevant baseline conditions, as referred to in Article 31(5) and Article 70(3), conditionality and the different interventions addressing environment and climate-related objectives

1.A mezőgazdasági területekre vonatkozó, az STR 4. cikk (2) bekezdés szerinti minimum követelmény

A mezőgazdasági terület akkor minősül megfelelő állapotban tartottnak, ha azon mezőgazdasági termelés folyik, vagy ha mezőgazdasági termelés nem folyik, azt úgy tartják fenn, hogy nem jelentkezik nagymértékű, súlyos gyomosodás. (A részletes előírást lásd a vonatkozó SFC fejezetben: 4.1.1.2.)

2.Műtrágya-használat csökkentése

2.1. Nemzeti jogszabályokban meghatározott kötelező erejű követelmények és jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények (SMR), illetve GAEC előírások

A műtrágya-használatra vonatkozóan a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 42. §-a mondja ki általánosságban, hogy a termőföldeken a talaj tápanyag-szolgáltatását és a termesztett növények tápanyagigényét figyelembe vevő, környezetkímélő tápanyag-gazdálkodást kell folytatni.

Ezen túlmenően a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről szóló 59/2008. (IV. 29.) FVM rendeletben meghatározott Helyes Mezőgazdasági Gyakorlat kötelező előírásai feleltethetőek meg a kondicionalitáson belül a **2. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelménynek** (a tanács 91/676/EGK irányelve a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről).

2.2. KAP Stratégiai terv hozzájárulása a célkitűzéshez

Az **agro-ökológiai program** választható előírásai közül a talajkondicionáló és mikrobiológiai készítmények alkalmazásra vonatkozó előírás járul hozzá közvetetten a műtrágyahasználat csökkentéséhez (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16).

Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható tápanyag-gazdálkodásra (talajvizsgálaton és levélanalízisen alapuló tápanyag-gazdálkodási terv készítése, nitrogén hatóanyag kijuttatás korlátozása, szerves trágya alkalmazása) hozzájárulva így az okszerű műtrágya-használathoz, illetve a műtrágya-kijuttatás csökkentéséhez. (beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70)

Az **ökológiai gazdálkodás támogatása** a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a műtrágyahasználat csökkentéséhez. Ezek az előírások mind túlmutatnak a fent részletezett alapkövetelményeken. Mind a vonatkozó ágazati (DP), mind a vidékfejlesztési (RDP) beavatkozás hatékonyan szolgálja ezt a kiemelt célt (beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70, SC13_G01_FVO_47).

A **mezőgazdasági üzemek fenntartható és digitális fejlesztése**, valamint **a zöldség-gyümölcs ágazati** beavatkozások közül az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések mind lehetőséget adnak olyan beruházások támogatására, amelyek hatékonyan csökkenthetik a mezőgazdasági termelők műtrágya felhasználását (Beavatkozások kódja: SC18_G02_FVL_47, RD01_E01_FRM_73, RD02_D01_FRM_73).

3.A növényvédő szerek használatának csökkentése

3.1. Nemzeti jogszabályokban meghatározott kötelező erejű követelmények és jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények (SMR), illetve GAEC előírások

A növényvédő szerek használatára vonatkozó hazai előírásokat elsősorban az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény, illetve a növényvédelmi tevékenységről szóló 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet tartalmazza. Ezek az előírások egyúttal megfelelnek a kondicionalitáson belül a **7. és 8. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelményeknek** (növényvédő szerek forgalomba hozatala, illetve fenntartható használata) is.

3.2. KAP Stratégiai terv hozzájárulása a célkitűzéshez

Az **agro-ökológiai program**, fenti szabályozásokon túlmutató választható előírásai közül több is kapcsolódik a fenntartható növényvédőszer-használathoz, mint pl. a méhekre kifejezetten vagy mérsékelten veszélyes, illetve kockázatos növényvédőszerek használatának korlátozása, illetve az ökológiai gazdálkodásban engedélyezett biológiai ágensek alkalmazásának ösztönzése. A nem termelő elemek fenntartása segíti a hasznos élő szervezeteket, melyek részét képezik az integrált növényvédelemnek (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16).

Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható növényvédőszer-használatra (a felhasználható növényvédőszer hatóanyagok korlátozása), illetve az integrált növényvédelmi megoldások alkalmazására (növényvédelmi előrejelzés alkalmazása, hasznos élő szervezetek segítése). Az **ökológiai gazdálkodás támogatása** a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a mezőgazdasági eredetű peszticid szennyezés csökkentéséhez. Ezek az előírások mind túlmutatnak a fent részletezett alapkövetelményeken. Mind a vonatkozó ágazati (DP), mind a vidékfejlesztési (RDP) beavatkozás hatékonyan szolgálja ezt a kiemelt cél (beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70; SC13_G01_FVO_47).

A **mezőgazdasági üzemek fenntartható és digitális fejlesztése**, valamint **a zöldség-gyümölcs ágazati** beavatkozások közül az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések mind lehetőséget adnak olyan beruházások támogatására, amelyek hatékonyan csökkenthetik a mezőgazdasági termelők növényvédőszer felhasználását (beavatkozások kódja: SC18_G02_FVL_47, RD01_E01_FRM_73, RD02_D01_FRM_73).

4.Állatjóléti követelmények

4.1. Nemzeti jogszabályokban meghatározott kötelező erejű követelmények és jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények (SMR), illetve GAEC előírások

Az állatjólétre vonatkozó hazai előírásokat a mezőgazdasági haszonállatok tartásának állatvédelmi szabályairól szóló 32/1999. (III. 31.) FVM rendelet tartalmazza. A szabályok kiterjednek az egyedi, illetve csoportos tartás körülményeire, továbbá a borjak, a sertések a baromfifélék és egyéb haszonállatok tartására, valamint kezelésükre. Ez a jogszabály feleltethető meg a kondicionalitáson belül a **9., 10. és 11. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelményeknek** (borjak, sertések és a tenyésztés céljából tartott állatok védelme).

4.2. KAP Stratégiai terv hozzájárulása a célkitűzéshez

Az **állatjóléti támogatásokat** tervezzük kiterjeszteni a legtöbb haszonállat fajra (szarvasmarha, baromfi,

kiskérődzők és méhészet). Az állatjóléti támogatások esetében a fenti jogszabályban foglaltakon túlmutatóan többek közt nagyobb férőhelyet, gyakoribb ellenőrzést, magasabb szintű technológiai előírásokat, a természetes tartási körülmények biztosítását, prevenciót és okszerű antibiotikum használatot, illetve a megfelelő tisztaságú, minőségű és ásványi anyag tartalmú takarmány, illetve ivóvíz biztosítását írnánk elő. (Beavatkozás kódok: RD29_G12_AWR_70, RD30_G12_AWC_70, RD32_G12_AWP_70, RD33_G15_AWB_70).

A **mezőgazdasági üzemek fenntartható és digitális fejlesztése** beavatkozások lehetőséget adnak olyan beruházások támogatására, amelyek hatékonyan járulnak hozzá állategészségügyi és állatjóléti szempontból kedvezőbb körülményeket biztosító állattartó telepek kialakításához, például a trágyakezelés, a takarmányozás, a szellőztetés, vagy ammóniamegkötés fejlesztésével (beavatkozások kódja: RD01_E01_FRM_73, RD02_D01_FRM_73).

5.Egyéb vonatkozó kötelező követelmények: Talajvédelem

5.1 Nemzeti jogszabályokban meghatározott kötelező erejű követelmények és GAEC előírások

A talajvédő termőföldhasználat alapelvárásait a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény szabályozza, mely a talajok általános védelmén túl kiterjed az erózió elleni védekezésre, a talajok szervesanyag-tartalmának megőrzésére, illetve a szikes és savanyú talajok művelésére és a környezetkímélő tápanyag-gazdálkodásra, valamint a talaj túlzott tömörödésének megelőzősére és megszüntetésére, ezáltal vízgazdálkodásának javítására. A talajvédelmi terv készítésének részletes szabályairól szóló 90/2008. (VII. 18.) FVM rendelet határozza meg a fenti törvénnyel összhangban, hogy mely tevékenységekhez kell talajvédelmi tervet készíteni (pl. öntözés, hígtrágya, szennyvíz és szennyvíziszap mezőgazdasági felhasználása, erózió elleni műszaki talajvédelmi beavatkozások megvalósítása stb.

A kondicionalitáson belül az **5., 6. és 7. számú GAEC előírás** vonatkozik a talajok védelmére. Ezek az előírások egyrészről a talajromlás és a talajerózió kockázatát hivatottak csökkenteni, másrészről a talajpotenciál megőrzését szolgálják összhangban a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvénnyel.

5.2. KAP Stratégiai terv hozzájárulása a célkitűzéshez

Az **agro-ökológiai program** választható előírásai közül a téli talajtakarás, a forgatás nélküli talajművelés, a talajkondicionálók, mikrobiológiai készítmények alkalmazása, az ültetvények sorközének takarása, , a terménydiverzifikáció, valamint a magasabb arányú nem termelő terület fenntartása (pl. parlag, nitrogénmegkötő növények telepítése, másodvetésű zöldtrágya növények termesztése) betartása segíti elő a talajpotenciál megőrzését és javítását, a talajszerkezet és a talaj biodiverzitásának védelmét és javítását, a talajok vízmegtartó képességének növelését, valamint az erózió elleni védelmet (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16).

Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható tápanyag-gazdálkodásra (talajvizsgálaton alapuló tápanyag-gazdálkodási terv készítése, nitrogén hatóanyag kijuttatás korlátozása), a talajvédő gazdálkodásra (forgatás nélküli talajművelés, erózióvédelmi intézkedések, talajvédő vetésszerkezet stb.), és ezen felül terület specifikus előíráscsomagok kerültek összeállításra az erózió-, a belvíz-, illetve az aszályérzékeny területekre. Míg az erózió elleni előíráscsomagnak a talajerózióból és/vagy felszíni lefolyásból származó hordalék- és szennyezőanyag terhelés csökkentése az elsődleges célja, addig a belvíz-érzékeny területeken a vízvisszatartás, az aszály-érzékeny területeken pedig a vízmegtartó talajművelés az támogatott jó gyakorlat. (beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70)

Az **ökológiai gazdálkodás támogatása** a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a mezőgazdasági terület bruttó tápanyagmérlegének javításához, a talajzsarolás csökkentéséhez, valamint a talajok szervesanyag-készletének helyreállításához. Ezek az előírások mind túlmutatnak a fent részletezett alapkövetelményeken. Mind a vonatkozó ágazati (DP), mind a vidékfejlesztési (RDP) beavatkozás hatékonyan szolgálja ezt a kiemelt cél (beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70; SC13_G01_FVO_47).

A **mezőgazdasági üzemek fenntartható és digitális fejlesztése**, valamint **a zöldség-gyümölcs ágazati** beavatkozások közül az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések mind lehetőséget adnak olyan beruházások támogatására, amelyek hatékonyan segítik elő a mezőgazdasági termelők talajkímélő gazdálkodását (beavatkozások kódja: SC18_G02_FVL_47, RD01_E01_FRM_73, RD02_D01_FRM_73).

6.Egyéb vonatkozó kötelező követelmények: Vizek minőségi és mennyiségi védelme

6.1. Nemzeti jogszabályokban meghatározott kötelező erejű követelmények és jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények (SMR), illetve GAEC előírások

A vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízilétesítmények védelméről szóló 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet tartalmazza felszíni és felszín alatti vízbázisok védőövezeteinek hasznosítására vonatkozó korlátozásokat.

A felszíni vizek minősége védelmének szabályairól szóló 220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet tartalmazza a szennyvizek kibocsátására vonatkozó általános szabályokat. A vízminőség megóvása érdekében a szennyvízkibocsátásra vonatkozó környezetvédelmi követelmények meghatározása engedélyben történik a kibocsátó számára. A felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet pedig a szennyező anyagok felszín alatti vízbe, illetve a földtani közegbe történő bevezetésének megelőzésére vagy korlátozására vonatkozó előírásokat tartalmazza.

A nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet alapján az árvízvédelmi töltések mentesített oldalán lévő, az árvízi víznyomás miatt felszínre törő fakadó és szivárgó vizek által veszélyeztetett területen mezőgazdasági használat, hasznosítás csak a tulajdonos vagy a használó saját felelősségére történhet.

A vízminőséghez kapcsolódnak az erózió elleni védekezést célzó talajvédelmi szabályok is (lsd. fent)

Az öntözéses gazdálkodásról szóló 2019. évi CXIII. törvény az öntözési szolgalom alapításának, az öntözési közösségek elismerésének és ellenőrzésének, valamint a környezeti körzeti tervek jóváhagyásának részletszabályait tartalmazza, a végrehajtási szabályokat pedig az öntözéses gazdálkodásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 302/2020. (VI. 29.) Korm. rendelet tartalmazza.

A vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról szóló 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet tartalmazza az általános vízgazdálkodási szabályokat, beleértve többek közt a szennyvíztisztítás és –elhelyezés, az árvízmentesítés, a vízrendezés, illetve a mezőgazdasági vízhasznosítás pl. az öntözés általános előírásait. A vízjogi engedélyköteles tevékenységekre, köztük az öntözési célú vízhasználatra vonatkozó további szabályokat a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló 72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet tartalmazza. E jogszabályok feleltethetők meg az **1. számú jogszabályban foglalt gazdálkodói követelmény** azon részének, mely az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a vízpolitika terén a közösségi fellépés

kereteinek meghatározásáról szóló 2000/60/EK irányelvének 11. cikk (3) bekezdésének e) pontjára vonatkozik (vízkivételek és tározások engedélyezése). A 11. cikk 3) bekezdésének h) pontjára (foszfátok diffúz szennyezése elleni védelem) vonatkozó hazai jogszabály kidolgozása még folyamatban van, azonban annak tartalma összhangban lesz a nitrátszennyezés elleni védekezés részét képező Helyes Mezőgazdálkodási Gyakorlat lejtős területekre vonatkozó trágyakijuttatási szabályaival, kiterjesztve a nem nitrátérzékeny lejtős területekre is.

Ezen túlmenően a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről szóló 59/2008. (IV. 29.) FVM rendeletben meghatározott Helyes Mezőgazdasági Gyakorlat kötelező előírásai feleltethetőek meg a kondicionalitáson belül a **2. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelménynek** (a tanács 91/676/EGK irányelve a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről).

A GAEC előírások közül közvetlenül a **4. számú GAEC előírás** (vízvédelmi sávok) előírás segíti elő a Vízgyűjtő-Gazdálkodási Tervben megfogalmazott célkitűzések megvalósulását azáltal, hogy betartásukkal csökkenthető a mezőgazdasági eredetű tápanyag- illetve peszticid szennyezés, a talajerózióból és/vagy felszíni lefolyásból származó hordalék- és szennyezőanyag terhelés, valamint szabályozásra kerül az öntözési célú vízhasználat engedélyhez kötöttsége. A felszíni vizek terhelésének csökkentéséhez közvetve az **5. számú GAEC előírás** (erózióvédelmi célú talajművelés) és az **8. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmény** (fenntartható növényvédőszer-használat) előírásai is hozzájárulnak. A természetes vízvisszatartást, a vízjárási viszonyok javítását és az ökológiai vízmennyiség biztosítását pedig az **1. számú GAEC előírás** (állandó gyepek védelme), a **2**. **számú GAEC előírás** (vizes élőhelyek és lápok védelme), a **8.számú GAEC előírás** (nem termelő elemek fenntartása, tájképi elemek védelme) előírásai segítik.

6.2. KAP Stratégiai terv hozzájárulása a célkitűzéshez

Az **agro-ökológiai program** választható előírásai közül a téli talajtakarás, a forgatás nélküli talajművelés, a talajkondicionálók, mikrobiológiai készítmények alkalmazása, az ültetvények sorközének takarása egyszerre segítik elő a talajok vízmegtartó képességének növelését, valamint az erózió elleni védelmet, így a talajerózióból és/vagy felszíni lefolyásból származó hordalék- és szennyezőanyag terhelés csökkentését. Az öntözésre berendezett ültetvényekben a mikroöntözés ösztönzése a fenntartható vízhasználatot segíti, míg a növényvédőszer-használatra vonatkozó korlátozások a mezőgazdasági eredetű peszticid szennyezés csökkentéséhez járulhatnak hozzá (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16).

Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható tápanyag-gazdálkodásra (talajvizsgálaton alapuló tápanyag-gazdálkodási terv készítése, nitrogén hatóanyag kijuttatás korlátozása), a talajvédő gazdálkodásra (forgatás nélküli talajművelés, erózióvédelmi intézkedések, talajvédő vetésszerkezet stb.), illetve fenntartható növényvédőszer-használatra (a felhasználható növényvédőszer hatóanyagok korlátozása, növényvédelmi előrejelzés alkalmazása, stb.) hozzájárulva a mezőgazdasági eredetű tápanyag- illetve peszticid szennyezés csökkentéséhez. Ezen felül terület specifikus előíráscsomagok kerültek összeállításra az erózió-, a belvíz-, illetve az aszályérzékeny területekre. Míg az erózió elleni előíráscsomagnak a talajerózióból és/vagy felszíni lefolyásból származó hordalék- és szennyezőanyag terhelés csökkentése az elsődleges célja, addig a belvíz-érzékeny területeken a vízvisszatartás, az aszály-érzékeny területeken pedig a vízmegtartó talajművelés az támogatott jó gyakorlat.(beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70)

Az **ökológiai gazdálkodás támogatása** a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a mezőgazdasági eredetű tápanyag- illetve peszticid szennyezés csökkentéséhez. Mind a vonatkozó ágazati (DP), mind a vidékfejlesztési (RDP) beavatkozás hatékonyan szolgálja ezt a kiemelt cél (beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70; SC13_G01_FVO_47).

Az **agro-ökológiai nem termelő beruházások** és az azok fenntartását szolgáló **agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés** célja egyrészről a felesleges vizek minél hosszabb ideig történő megőrzésének ösztönzése adott területen a földhasználat megváltoztatásával, vizes élőhelyek létrehozásával és területi vízvisszatartást szolgáló kisléptékű vízi létesítmények kialakításával, másrészről a vizeinket érintő tápanyagterhelések és szennyezések csökkentése bizonyos erózióvédelmi létesítmények kialakításával, illetve a vízfolyásokat szegélyező mezőgazdaságilag nem művelt pufferzónák kialakításával. (beavatkozások kódja: RD21_G04_LCI_73, RD22_G05_LCP_70).

A **vízfelhasználás hatékonyságát javító beruházásokat** és az **öntözési közösségeket** támogató beavatkozás keretében egyrészről támogatni kívánjuk a vízfelhasználás hatékonyságát javító öntözésfejlesztési beruházásokat, másrészről a vízvisszatartás létesítményeinek kialakítását a fenntartható vízkészlet-gazdálkodás biztosításával. Bizonyos meliorációs tevékenységek támogatásával pedig a talaj vízhasznosítási képességeinek javítását kívánjuk elérni (beavatkozások kódja: RD12_W01_WTO_74, RD15_W04_COP_77).

A **mezőgazdasági üzemek fenntartható és digitális fejlesztése**, valamint **a zöldség-gyümölcs ágazati** beavatkozások közül az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések mind lehetőséget adnak olyan beruházások támogatására, amelyek hatékonyan járulnak hozzá a mezőgazdasági termelők víztakarékossági intézkedéseinek bevezetéséhez az üzemek és állattartó telepek területén. Továbbá elősegíthetik olyan talajkímélő technológiák bevezetését, amelyek a talaj vízmegtartó képességének növelésével elősegítik a víztakarékos gazdálkodást (beavatkozások kódja: SC18_G02_FVL_47, RD01_E01_FRM_73, RD02_D01_FRM_73).

7.Egyéb vonatkozó kötelező követelmények: ÜHG emissziócsökkentés, szénmegkötés

7.1. Nemzeti jogszabályokban meghatározott kötelező erejű követelmények és GAEC előírások

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 23. § (2) bekezdése értelmében a törvény erejénél fogva országos jelentőségű védelem alatt áll valamennyi láp. Lápnak azok a földterületek minősülnek, amelyek tartósan vagy időszakosan ki vannak téve a víz hatásának, illetve talajuk időszakosan vízzel telítettek, továbbá jelentős részükön lápi életközösség, illetve lápi élő szervezetek találhatóak, valamint talajukat változó kifejlődésű tőzegtartalom, illetve tőzegképződési folyamatok jellemzik.

A kondicionalitás előírásai közül közvetlenül a **2. számú GAEC előírás** (vizes élőhelyek és lápok védelme) járul hozzá a szénben gazdag talajok megőrzéséhez, azonban a **1. számú GAEC előírás** (állandó gyepek arányának fenntartása) is nagymértékben hozzájárul a mezőgazdasági területek szénmegkötéséhez. Továbbá a **8. számú GAEC előírás** (nem termelő elemek fenntartása) révén is növekszik a szénkészletek talajban és biomasszában történő megkötése.

7.2. KAP Stratégiai terv hozzájárulása a célkitűzéshez

Az **agro-ökológiai program** választható előírásai közül a téli talajtakarás, a forgatás nélküli talajművelés, az ültetvények sorközének takarása, valamint a magasabb arányú nem termelő terület fenntartása egyrészről hozzájárul a mezőgazdasági területek szénmegkötéséhez, másrészről pedig a talajkondicionálók, mikrobiológiai készítmények alkalmazása hozzájárul, hogy csökkenjen a műtrágya-kijuttatás, ezáltal csökkentve az ammónia-emissziót (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16).

Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható tápanyag-gazdálkodásra (talajvizsgálaton és levélanalízisen alapuló tápanyag-gazdálkodási terv készítése, nitrogén hatóanyag kijuttatás korlátozása, szerves trágya alkalmazása) hozzájárulva így a műtrágya-kijuttatás csökkentéséhez, ezáltal az ammónia-emisszió mérsékléséhez. (beavatkozás kódja:

RD19_G01_AEC_70)

Az **ökológiai gazdálkodás** támogatása a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a mezőgazdasági eredetű ammónia-kibocsátás csökkentéséhez. Mind a vonatkozó ágazati (DP), mind a vidékfejlesztési (RDP) beavatkozás hatékonyan szolgálja ezt a kiemelt cél (beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70; SC13_G01_FVO_47).

Az **agro-ökológiai nem termelő beruházások** és az azok fenntartását szolgáló **agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés** a jelenleg a gazdaságosság határán művelt szántóterületek földhasználat váltását hivatott előmozdítani többek között gyeptelepítéssel, illetve vizes élőhelyek kialakításával elősegítve így a földhasználat szénmegkötés szempontjából kedvező irányba történő változását, a szén-dioxid talajban és biomasszában történő tárolását, a talajok szerves szénkészletének növelését. (beavatkozások kódja: RD21_G04_LCI_73, RD22_G05_LCP_70).

Az **erdőtelepítések és fásítások kialakítását és fenntartását segítő beavatkozás** egyik kiemelt célja a földhasználat megváltoztatásával a klímaváltozás hatásainak csökkentése és a szén-dioxid jelentős mértékű megkötése. (beavatkozások kódja: RD39_F05_AFI_73, RD36_F06_AFM_70).

Az **erdők klíma és környezeti teljesítményének javító beruházások** célja a fokozódó és egyre szélsőségesebbé váló abiotikus környezeti károsító körülmények és események (mint pl. vízhiány és aszály következtében kialakuló erdő- és vegetációtüzek, fagykárok és viharkárok) továbbá új biotikus kórokozók és károkozók elterjedésének ellensúlyozása mind az erdőpotenciálban keletkező károk lehetséges megelőzésével, mind azok ellenállóbb irányú helyreállításával. Továbbá kiemelt cél az erdők hosszú távú minőségi megújítása, szerkezetátalakítása, klímarezisztens szaporítóanyaggal történő felújítása is. Az erdők szerkezet-átalakítása által javítható az erőállományok korstruktúrája, elegyessége és biodiverzitása, így javul az erdei ökoszisztémák ellenálló képessége és szénmegkötő-kapacitása. (beavatkozás kódja: RD41_F08_INN_73).

Az **együttműködések** keretében támogatni kívánunk olyan önkéntes összefogásokat, melyek az erdőgazdálkodók és szakértő állami szervezetek összefogása által a korszerű, fenntarthatóságot elősegítő, az erdőtüzek megelőzésének és hatásainak mérséklésének területi kiterjedésű, több gazdálkodót érintő komplex tervezése és megvalósítása céljából jönnek létre. Az erdőtüzek megelőzésével csökkenthető a ÜHG, illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátása, illetve megőrizhető az erdőállományok szénegyensúlya és elősegíthető klímaadaptív megújulásuk. (beavatkozás kódja: RD37_F04_FRC_77).

A mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági fejlesztése és a mezőgazdaság digitális átállása valamint a **zöldség-gyümölcs ágazati beavatkozások** közül az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések mind lehetőséget adnak olyan beruházások támogatására, amelyek hozzájárulnak a mezőgazdasági eredetű ammónia-emisszió csökkentéséhez. A növénytermesztésben például a folyamatos talajtakarást elősegítő, vagy injektáló trágyakijuttatást biztosító technológiák bevezetésével, az állattartó telepeken pedig a képződő trágya kezelését, tárolását, felhasználását, az ammóniamegkötést célzó technológiai fejlesztésekkel (beavatkozások kódja: SC18_G02_FVL_47, RD01_E01_FRM_73, RD02_D01_FRM_73).

8.Egyéb vonatkozó kötelező követelmények: Biodiverzitás védelme

8.1. Nemzeti jogszabályokban meghatározott kötelező erejű követelmények és jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények (SMR), illetve GAEC előírások

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény általánosságban kimondja, hogy a vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell

biztosítani, továbbá hogy a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni, valamint biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét is. Valamint meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról

A Natura 2000 területekre vonatkozó 3. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmény és a **4. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmény** az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet, illetve a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet előírásaiban jelenik meg. Az jogszabályi előírások a Natura 2000 területek általános védelmét (pl. engedélyköteles tevékenységek), illetve gyepterületek esetében az azok megőrzését szolgáló minimális földhasználati előírásokat fedik le.

A kondicionalitás előírásai közül a **1. számú GAEC előírás** (állandó gyepek védelme), a **2. számú GAEC előírás** (vizes élőhelyek és lápok védelme), a **8. számú GAEC előírás** (nem termelő elemek fenntartása, tájképi elemek védelme és fészkelési időszakra vonatkozó korlátozások), valamint a **9. számú GAEC előírás** (Natura 2000 érzékeny gyepek feltörési tilalma) járul hozzá a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek fenntartásához és sokszínűségének növeléséhez, ezáltal segítik a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását. Ezen területek a SPR rendelet 4.cikk (4) bekezdés b) pontjának i) és ii) alpontjai alapján támogatásra jogosult területnek minősülnek ezzel is biztosítva a minél magasabb arányú jelenlétüket, növelve így a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek sokszínűségét.

8.2. KAP Stratégiai terv hozzájárulása a célkitűzéshez

Az agro-ökológiai program választható előírásai közül az állandó gyepek gazdaság szintű megőrzése, az emelt szintű nem termelő elem fenntartási arány, a táblaméret maximalizálása, a méhekre veszélyes növényvédőszerek korlátozása, az ökológiai növényvédelemben engedélyezett ágensek használata, illetve az ültetvény talajtakarás, sorközgyepesítés választása gyakorlatok is hozzájárulnak a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek fenntartásához és sokszínűségének növeléséhez, a túlzott növényvédőszer-használat csökkentéséhez, ezáltal segítik a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16).

Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG) előíráscsomagjai közül nyolc kifejezetten a mezőgazdasági művelés alatt álló gyep- és szántóterületekhez kötődő közösségi jelentőségű fajok megőrzését célozza fajspecifikus előírásokkal a Magas Természeti Értékű Területeken. Mindemellett a többi előíráscsomag is tartalmaz olyan előírásokat, melyek hozzájárulhatnak a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek és fajok védelméhez, ezáltal elősegítve a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását is. (beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70)

A **Natura 2000 gyep- illetve erdőterületek kompenzációs kifizetései** az ezekre a területekre vonatkozó speciális földhasználati előírások következtében keletkezett többletköltség és bevételkiesés kompenzációját szolgálja, mely intézkedés hozzájárul a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javításához. (beavatkozások kódjai: RD23_G06_NAG_72, RD34_F01_NAF_72)

Az **agro-ökológiai nem termelő beruházások** és az azok fenntartását szolgáló **agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés** a jelenleg a gazdaságosság határán művelt szántóterületek földhasználat váltását hivatott előmozdítani többek közt a biodiverzitás szempontjából fontos élőhelytípusok létrehozásának céljával, úgymint pl. biodiverzitás védelmi tartós zöldugar (méhlegelő), füves cserjesávok, fajgazdag gyepek, mezővédő erdősávok, fás legelők, vizes élőhelyek, illetve gyepes

vízvédelmi sávok. Az így létrejövő és megfelelő előírások mentén fenntartott élőhelyek hozzájárulnak a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javításához. (beavatkozások kódja: RD21_G04_LCI_73, RD22_G05_LCP_70).

Az **erdőgazdálkodás környezeti vagy klíma célú többéves kötelezettségvállalásainak fenntartási támogatását** (EKV) szolgáló beavatkozás az erdészeti hatóság által erdőtervben meghatározott kötelezettségeken túlmutató erdő-környezetvédelmi vállalásokkal hozzájárul a meglévő erdők természetességi állapotának javításához a Natura 2000 erdőterületeken is. Ilyen emelt szintű kötelezettségek lehetnek a folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódra történő átállás, a folyamatos szerkezetátalakítás vagy javított felújítás, az intenzíven terjedő idegenhonos fa és cserjefajok visszaszorítása, a tisztások visszaalakítása, az erdőállományok kézimunka igényes ápolása, illetve a természetkímélő anyagmozgatás (beavatkozás kódja: RD35_F02_FEC_70).

Az **erdők klíma és környezeti teljesítményének javító beruházások** az erdőszerkezet átalakításával, az elegyesség növelésével hozzájárulnak a meglévő erdők természetességi állapotának javításához a Natura 2000 erdőterületeken is az érintett erdőrészletre vonatkozó hatóság által jóváhagyott erdőterv alapján (beavatkozás kódja: RD41_F08_INN_73).

Azzal együtt, hogy az alapkövetelményeket meghatározó hazai jogszabályok nem terjednek ki a méhekre, ezzel együtt úgy gondoljuk, hogy fontos megemlíteni a **méhészeti ágazati beavatkozásokat**. A hazai méhállomány fenntartása az ökoszisztéma szolgáltatásai révén kiemelt szerepet játszik a hazai biológiai sokféleség megőrzésében.

9.<u>Áttekintő az egyes környezet- és klímavédelmi célkitűzések elérését szolgáló beavatkozások egymásra épüléséről</u>

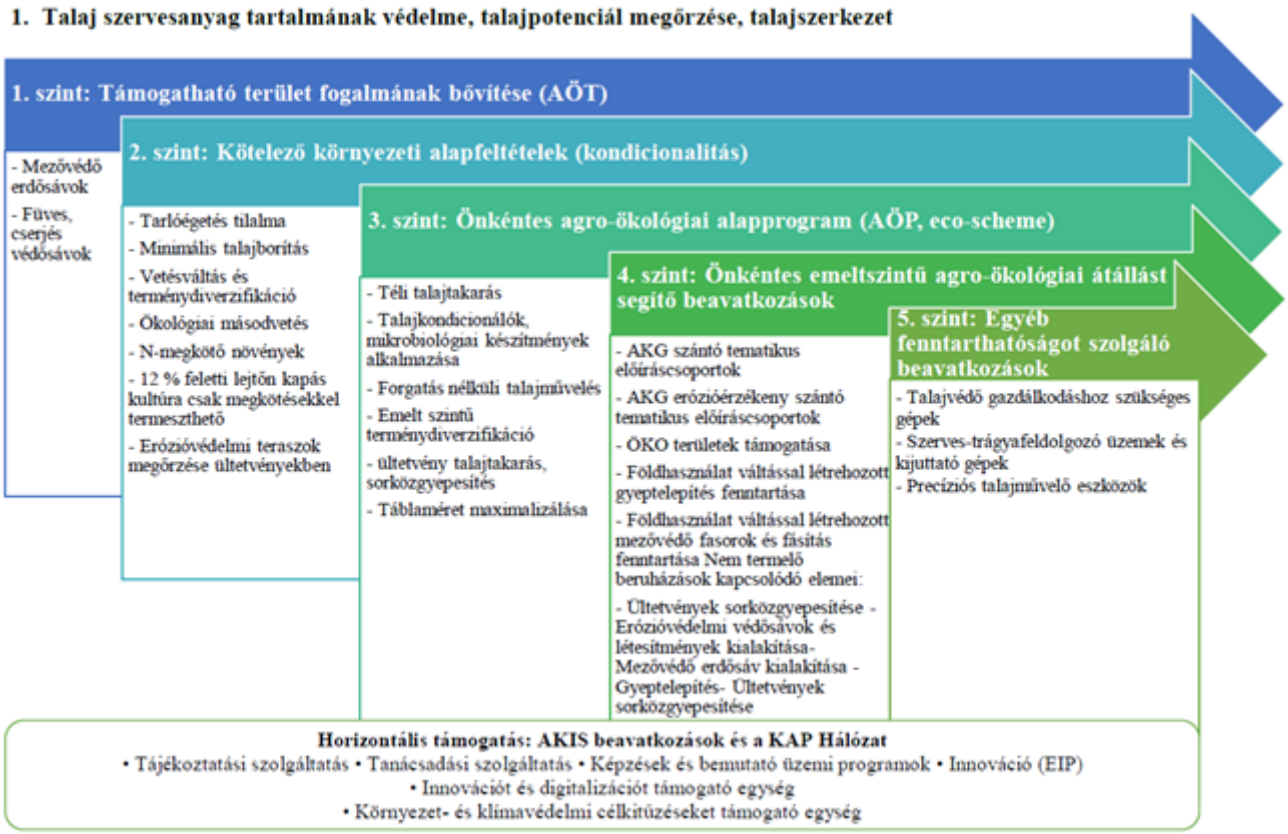

2. Vízvisszatartás a talajban, tájban és víztestek minőségi és mennyiségi védelme

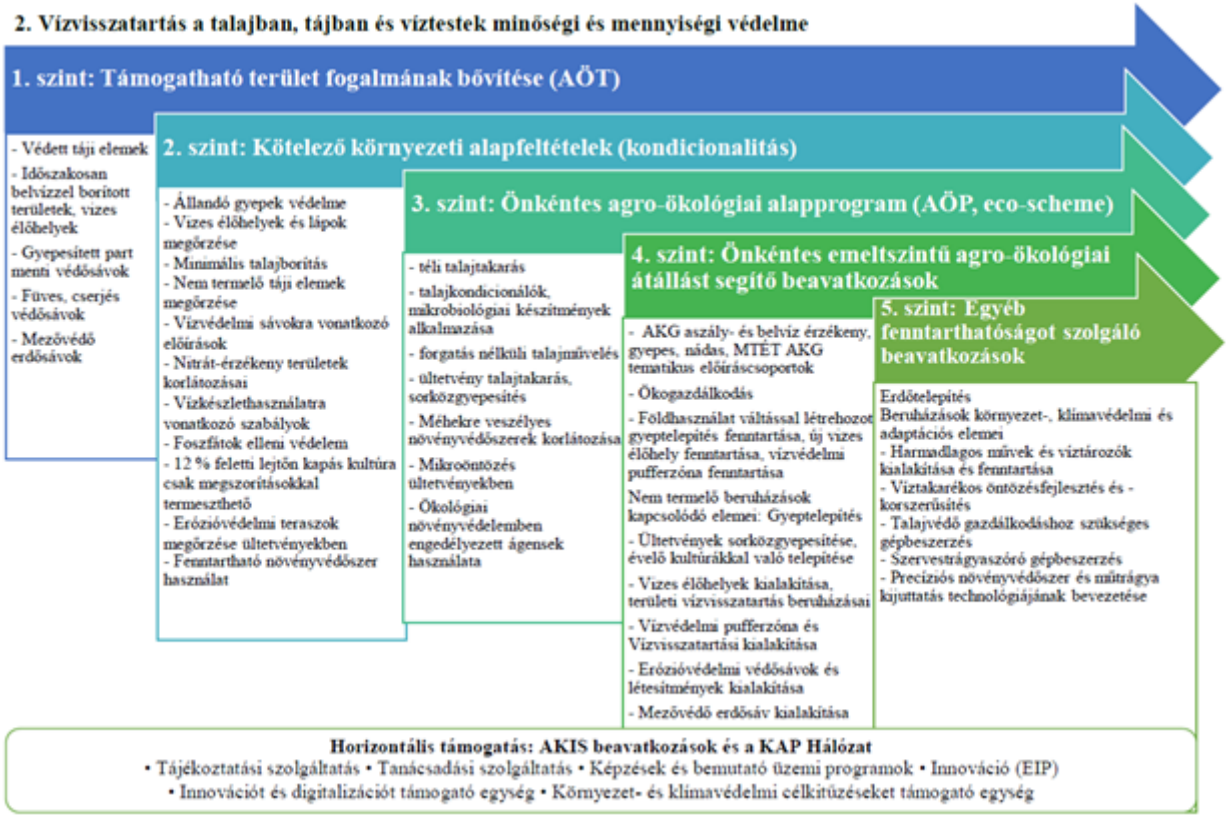

3. Klímavédelem: szénmegkötés, ÜHG és ammónia-emissziócsökkentés

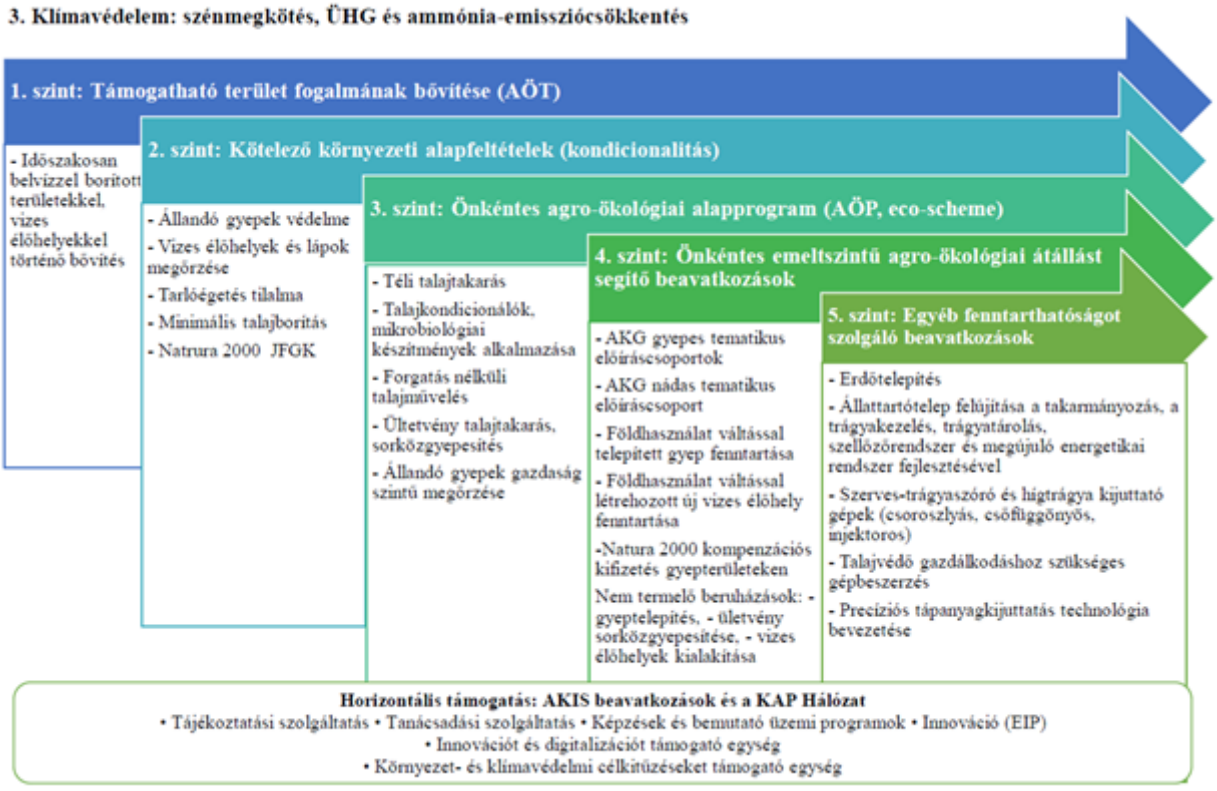

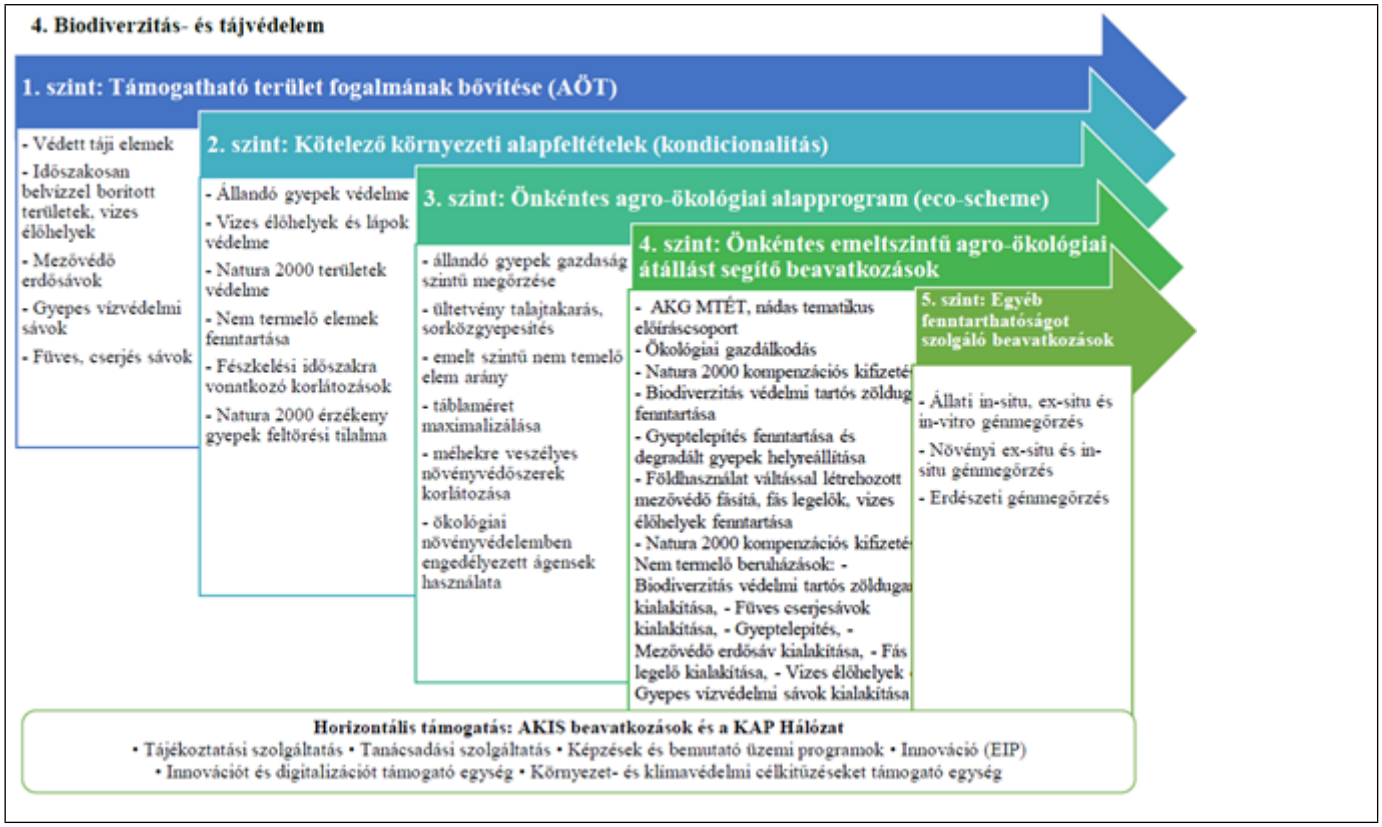

3.1.3 Explanation on how to achieve the greater overall contribution set out in Article 105

1. KAP Stratégiai Terv környezeti ambíciószint növelésének bemutatása

A 2023-2027 közötti időszakra vonatkozó Közös Agrárpolitika (KAP) egyik leghangsúlyosabb célkitűzése a környezetvédelem és az éghajlat-politikai fellépések előmozdítása a mezőgazdaság és erdőgazdálkodás területén, valamint az Európai Unió környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos célkitűzéseinek teljesítéséhez való hozzájárulás.

A magyar KAP Stratégiai Terv zöld felépítményének beavatkozásain keresztül a 2014-2022-es időszakhoz képest összességében nagyobb hozzájárulást biztosít a 6. cikk (1) bekezdésének d), e) és f) pontjában meghatározott specifikus célkitűzések megvalósításához. Az egyedi célkitűzések tekintetében a kapcsolódó beavatkozásokban az alábbi számszerűsített növekedés azonosítható.

Az áttekinthetőség érdekében, valamint a fölösleges duplikációk elkerülésére először azokat a beavatkozásokat és programelemeket mutatjuk be, amelyek mindhárom környezeti specifikus célkitűzés (SO) esetében relevánsak. Később pedig azokat, amelyek határozottabban rendelhetők hozzá egyik vagy másik SO-hoz.

Mindhárom specifikus környezeti célkitűzés esetében érvényes megállapítások az egyes intézkedések környezeti ambíciószintjéről

Támogatásra jogosult területek fogalmának kibővülése

Az SPR rendelet 4.cikk (4) bekezdés b) pontjának i) és ii) alpontjai alapján támogatásra jogosult területnek minősülnek azok a mezőgazdasági terület fogalmának alapesetben nem megfelelő területek is, melyeket a GAEC 8 és az AÖP keretében tájképi elemként, illetve nem termelő elemként elszámolnak. Ezek olyan területek, amelyek jelenleg vagy az ellenőrzéskor kerülnek kizárásra, vagy eleve nem tartoznak a támogatható terület fogalmába, azonban környezet- és klímapolitikai szempontból rendkívül értékesek (pl. mezővédő erdősávok, fás-cserjés sávok, fa- és bokorcsoportok, mezsgyék, nem művelt

táblaszegélyek, vízfolyások nem művelt parti sávjai, időszakosan belvízzel borított területek, vizenyős területek, vizes élőhelyek, szikes területek). Ezzel az új, komoly ambíciószint növekedést biztosító intézkedéssel az a célunk, hogy a támogatható terület fogalmát a jelenleg támogatható területekhez képest nagyjából **100 ezer hektárral növeljük**, biztosítva, hogy a termelőinket az alap területalapú jövedelemtámogatás (BISS) ne késztesse arra, hogy csökkentsék, vagy legalábbis ne növeljék ezen értékes területek kiterjedését. A növekedés mértéke nem okoz érdemi csökkenést a BISS támogatás mértékében, így nem veszélyezteti annak jövedelemstabilizáló célját.

Kondicionalitás előírásrendszerének megerősítése

A kondicionalitás előírásrendszere, azon belül is a helyes környezeti és mezőgazdasági állapot fenntartására vonatkozó előírások (GAEC) köre kibővül a 2015-2022 között érvényben lévő, az éghajlat és környezet szempontjából előnyös mezőgazdasági gyakorlatokra nyújtandó támogatás (ún. zöldítés) feltételeivel, úgymint állandó gyepterületek megőrzése és ökológiai fókuszterületek fenntartása. **Az, hogy ezen előírások a közvetlen és egyes vidékfejlesztési területalapú támogatások alapfeltételként jelennek meg, önmagában biztosítja a magasabb hozzájárulást az előző időszak elvárásaihoz képest.** Ezen túl a HMKÁ előírások jelenleg az 50/2008. FVM rendeletben foglalt előírásrendszerét tovább visszük, illetve megerősítjük az alábbiak szerint:

1. Új elemként megjelenik a vizes élőhelyek és lápok védelme, azonban a tagállami sajátságok és a szükséges végrehajtási feladatok előkészítése miatt ezen előírás bevezetése csak 2025-tól lehetséges. (GAEC 2)

2. A vízfolyások menti védősávokon egységes szabályozás alá kerül a műtrágya és a szervestrágya kijuttatása, megtartva szervestrágyára vonatkozó szigorúbb elvárásokat, valamint tiltva lesz a növényvédőszer-használat is, a sáv szélessége legalább 5 m. (GAEC 4)

3. Az erózió elleni védekezés jegyében a 12 % feletti lejtésű területeken a korlátozás alá eső növények köre kiterjed az összes kapás kultúrára, beleértve a kukorica és a napraforgó, valamint az őszi káposztarepce 24 cm-nél nagyobb sortávolságon való termesztését is. Ennek értelmében ezeket a fajokat csak szintvonalasan vagy erózióvédő sávok beiktatásával vagy direktvetésben lehet termeszteni 12 % feletti lejtésű területeken. (GAEC 5)

4. Minden gazdálkodó számára kötelező lesz a szántóterületének bizonyos arányán nem termelő terület, illetve tájelem fenntartása. A zöldítés 5%-nyi EFA területéhez képest ez – a nitrogénmegkötő és másodvetésű növényeket is figyelembe véve – 7%-ra növekszik, amiből legalább 3%-nak valóban nem termelő elemnek kell lennie. (GAEC 8)

A **fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás** (DP01_E01_BISS_16) keretében az évenkénti tervezett célterület nagysága **5.000.000 ha**, 789.700.000 EUR/év forrásallokáció mellett. A 2020. évi jóváhagyott SAPS terület nagysága 4.942.768 ha volt.

DP17_G01_ECOS_16 Agro-ökológiai program

Az újonnan kialakított intézkedés választható előírásai mindhárom környezeti célkitűzés megvalósulásához hozzájárulnak (pl. a szénmegkötés fokozása az állandó gyepek gazdaság szintű megőrzésével, ammónia-emissziót csökkentő előírás, a talaj védelmét célzó előírások, a biodiverzitás védelme az emelt szintű nem termelő elem fenntartási arány előírásával, stb.).

Tekintettel arra, hogy az intézkedésnek közvetlen előzménye nem volt a 2014-2022 közötti időszakban, bevezetése egyértelműen hozzájárul az ambíciószint növekedéséhez. Az intézkedés kimeneti célértéke **2.500.000 ha** mezőgazdasági terület támogatása, az évenkénti teljes indikatív pénzügyi allokáció **202.125.000 EUR/év**.

RD19_G01_AEC_70 – Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG)

Az **AKG** intézkedés folytatása és a támogatások folyamatosságának biztosítása kiemelt cél, tekintettel arra, hogy az AKG támogatások magas környezeti hozzáadott értékű gazdálkodási formák, amelyek jelentős mennyiségű területen és jelentős forrással járulnak hozzá a környezeti és klímakiadásokhoz.

2021-ben megemelt egységköltséggel, 3 éves kötelezettségvállalási időszakkal meghirdettük – a VP szabályrendszere szerinti – új, 2022-től induló AKG és ÖKO felhívásokat, melyet majd 2025-től újabb – a Stratégiai Terv szabályrendszere szerinti – AKG/ÖKO felhívás követ majd. Tehát 2022-ben még az 1305/2013/EU rendelet 28. cikke (Agrár-környezetvédelemi és éghajlattal kapcsolatos műveletek), illetve a 29. cikke (Ökológiai gazdálkodás) alapján történik a kifizetés, míg 2023-tól determináljuk azt a KAP Stratégiai Terv rendelet 70. cikke alá (Környezet- és éghajlatvédelmi és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások). A 2025. évi új AKG indítása lehetőséget ad, hogy az időközben felmerülő újabb szükségleteknek jobban megfelelő és a felmerülő problémákat hatékonyabban kezelő előíráscsomagokat dolgozzunk ki.

A beavatkozás évenkénti kimeneti célértéke a KAP Stratégiai Tervben **961 324 ha** mezőgazdasági terület támogatása.
A 2014-2022 közötti időszakban, a Vidékfejlesztési Programban átlagosan évente **697 ezer ha** mezőgazdasági terület támogatása valósult meg, a KAP Stratégiai Terv ezzel szemben **961 ezer ha** mezőgazdasági terület évenkénti támogatásával kalkulál, ami megközelítőleg **38%-os** növekedést jelent.

RD20_G02_ORT_70 - Ökológiai gazdálkodás támogatása

Az **ÖKO** intézkedés folytatása és a támogatások folyamatosságának biztosítása kiemelt cél, tekintettel arra, hogy az ÖKO támogatások magas környezeti hozzáadott értékű gazdálkodási formák, amelyek jelentős mennyiségű területen és jelentős forrással járulnak hozzá a környezeti és klímakiadásokhoz.

2021-ben megemelt egységköltséggel, 3 éves kötelezettségvállalási időszakkal meghirdettük – a VP szabályrendszere szerinti – új, 2022-től induló AKG és ÖKO felhívásokat, melyet majd 2025-től újabb – a Stratégiai Terv szabályrendszere szerinti – AKG/ÖKO felhívás követ majd. Tehát 2022-ben még az 1305/2013/EU rendelet 28. cikke (Agrár-környezetvédelemi és éghajlattal kapcsolatos műveletek), illetve a 29. cikke (Ökológiai gazdálkodás) alapján történik a kifizetés, míg 2023-tól determináljuk azt a KAP Stratégiai Terv rendelet 70. cikke alá (Környezet- és éghajlatvédelmi és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások).

A beavatkozás évenkénti kimeneti célértéke **279 415 ha** mezőgazdasági terület támogatása.
A 2014-2022 közötti időszakban, a Vidékfejlesztési Programban átlagosan évente **178 ezer ha** mezőgazdasági terület támogatása valósult meg, a KAP Stratégiai Terv ezzel szemben közel **280 ezer ha** mezőgazdasági terület évenkénti támogatásával kalkulál, ami megközelítőleg **56%-os** növekedést jelent.

RD21_G04_LCI_73 – Agro-ökológiai célú nem termelő beruházások és
RD22_G05_LCP_70 – Agro-ökológiai földhasználatváltást ösztönző kifizetés

Az agro-ökológiai célú nem termelő beruházások keretében olyan beruházásokat kívánunk támogatni, melyek elősegítik a mezőgazdaság által okozott káros éghajlati változások mérséklését és azokhoz való alkalmazkodást, a biológiai sokféleség védelme mellett a talaj, a víz és a levegő védelmét is, valamint a táj jellegzetességének megőrzését, helyreállítását, az élőhelyek újbóli változatossá tételét. Az agro-ökológiai nem termelő beruházásokkal létrehozott élőhelyek, tájalkotó vagy védelmi elemek hatékonyságát és a gazdálkodói hajlandóságot növeli, hogy az így kialakított élőhelyek, tájképi vagy védelmi elemek nem veszítik el a támogatásra jogosultságukat, így jogosultak maradnak a BISS támogatásra is. Továbbá a 70. cikk keretében többéves **fenntartási jellegű**, az agrár-környezetgazdálkodási programtól (AKG) független támogatást kívánunk kialakítani az egyes nem termelő beruházásokhoz kapcsolódóan.
Míg a VP keretében meghirdetett élőhely-fejlesztési, illetve vízvédelmi nem termelő beruházások keretében összesen *348 projekt* került támogatásra, addig **az agro-ökológiai célú nem termelő beruházások** (RD21_G04_LCI_73) beavatkozás teljes időszakra vonatkozó célértéke **1420 db projekt 19.910.350 €** teljes forrásallokáció mellett. Emellett pedig az előzmény nélküli **agro-ökológiai**

földhasználatváltást ösztönző kifizetés (RD22_G05_LCP_70) keretében összesen **9.500 ha**-on kívánjuk támogatni a földhasználatváltást összesen **28.829.000 €** teljes forrásallokáció mellett

RD38_F05_AFI_73 - Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása és
RD39_F06_AFM_70 - Erdőtelepítési beruházások ápolása és jövedelempótló támogatása

Az erdőtelepítési ambíció nominálisan, területi kiterjedésben nem lesz magasabb – évi 5 000 hektár - az előző időszaknál, mivel a klímaváltozás kedvezőtlen hatásai miatt az erdőtelepítésre hosszú távon alkalmas területek is csökkenőben, illetve erősen átalakulóban vannak. Így erőltetett mennyiségi növelés nem indokolt, ugyanakkor fontos az erdőtelepítési ambíciók fenntartása, ezáltal az erdőterületek tartós növekedése. A minőségi ambíciók azonban egyértelműen nőnek. Az erdőtelepítés támogatása során már 2019-ben életbe lépett az a módosítás, amely a ritka elegyfajok telepítését külön ösztönzi. Ez a telepítési egység-költség jelentős növelésével is járt, így már a 2021-től benyújtott kérelmekben is megjelent a megemelkedő támogatási összeg. Mivel a támogatás bemutatott, utólag bevezetett ösztönző eleme népszerű, ennek folytatásával tervezünk, amivel az azonos mértékű, de magasabb biodiverzitási értékű erdők telepítésének ösztönzését magasabb kiadási szinten fogjuk teljesíteni. Annak érdekében, hogy a rendkívül költséges és hosszú megtérülési idejű erdőtelepítéssel történő földhasználat váltás vonzóvá váljon a földhasználók számára, a befejezettség eléréséig az ápolási munkák is támogatásra, továbbá a kieső mezőgazdasági jövedelem is kompenzációra kerül az erdőtelepítési beruházások ápolása és jövedelempótló támogatás intézkedés keretein belül.

A Vidékfejlesztési Program erdősítés támogatása (8.1.1.) intézkedés esetében 2022-ig 4.304 db támogatási kérelem érkezett be, ebből 4.213 db támogatási kérelem a hagyományos erdőtelepítésre és 99 db támogatási kérelem az ipari célú ültetvények telepítésére. Az intézkedés végrehajtása során már több mint **43.000 ha** erdőtelepítésre érkezett be támogatási kérelem. Ezen erdőtelepítések megvalósításának **jelentős része áthúzódik a KAP Stratégiai Terv időszakára**, a 2024-ig várhatóan az eddigieken felül megvalósuló új erdőterület így összesen 40 000 hektár.

Ezen felül a KAP ST keretében újonnan induló intézkedéskimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **20.000 ha**, a teljes indikatív pénzügyi allokáció **63.350.137 EUR,** mely kiegészül a fenntartásra vonatkozó támogatással is, melynek keretében a KAP ST időszakának végére **45.000 ha** újonnan telepített erdő **fenntartása** kerül támogatásra **155.200.000 EUR** teljes pénzügyi keret mellett.

RD41_F08_INN_73 - Az erdőgazdálkodás környezeti fenntarthatóságát szolgáló beruházások (non-profit)

Az erdők klímaellenállását és környezeti értékét javító beruházás támogatás célja a fokozódó és egyre szélsőségesebbé váló abiotikus környezeti károsító körülmények és események (mint pl. vízhiány és aszály következtében kialakuló erdő- és vegetációtüzek, fagykárok és viharkárok) továbbá új biotikus kórokozók és károkozók elterjedésének ellensúlyozása mind az erdőpotenciálban keletkező károk lehetséges megelőzésével, mind azok ellenállóbb irányú helyreállításával. Továbbá kiemelt cél az erdők hosszú távú minőségi megújítása, szerkezetátalakítása, klímarezisztens szaporítóanyaggal történő felújítása is. Az erdők szerkezet-átalakítása által javítható az erőállományok korstruktúrája, elegyessége és biodiverzitása, így javul az erdei ökoszisztémák ellenálló képessége és környezeti értéke. Az intézkedés a 2014-2022 közötti Vidékfejlesztési Program VP 8.3.1, 8.4.1 és 8.5.1 intézkedéseinek összevonásával és kiegészítésével került kialakításra. A következő időszakban tulajdonformától függetlenül nagy hangsúlyt tervezünk fektetni erre a beavatkozás-csoportra, amelynek forrás-kerete, több mint kétszerese lesz a VP keretében felhasznált forrásnak. A beavatkozások köre is kibővül a jogszabályi definíció szerint vett szerkezetátalakítás mellett a „javított felújítás" ösztönzésével, amely terveink szerint az elegyesség növelésén túl az elhúzódó erdő-felújítási idők lerövidítésének ösztönzésére is alkalmas lesz.
A Vidékfejlesztési Program 8.3.1, 8.4.1 és 8.5.1 intézkedéseinek, mint előzmény beavatkozásainak keretében 1906 projekt került támogatásra.
Az intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **2000 művelet**, teljes indikatív pénzügyi

allokáció **4.778.588 EUR**.

Célkitűzés-specifikus megállapítások az egyes intézkedések környezeti ambíciószintjéről

-SO4 Többek között az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdításához

RD01c_E01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek zöld beruházásainak támogatása és RD04b_E03_FOF_73 - Mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsoló zöld beruházások támogatása

A beavatkozások egyik célja a mezőgazdasági és élelmiszer-feldolgozó üzemek energia önellátásának növelése és az energiafüggőség csökkentése, melynek keretében az energiahatékonyság javításán és a megújuló energiaforrások – beleértve a biomassza alapú energiaforrásokat is – támogatásán keresztül támogatni kívánja a mezőgazdasági üzemekben a szén-dioxid kibocsátás, valamint az energiafelhasználás csökkenését. A beavatkozás olyan körkörös biomassza alapú gazdaság modellt követő projektek végrehajtását is ösztönzi, melyek a lokális biomasszaforrások nem élelmiszercélú felhasználására épülnek és a képződő melléktermékek hasznosítása is fontos szempont (pl.: talajjavítás, rostkinyerés, biofinomítás, fosszilis alapanyagok kiváltása). Az ország geológiai adottságai alapján kifejezett cél a geotermikus hőenergia-potenciál kiaknázása, amelyhez a beavatkozás a mezőgazdasági üzemek fejlesztéseinek támogatásával járul hozzá például az üvegházak fűtése kapcsán. A beavatkozás kiterjed a mezőgazdasági és élelmiszer-feldolgozó üzemekben az energiafelhasználás csökkentésére az ágazat által okozott környezetterhelés csökkentése érdekében: elsősorban épületenergetikai, épületgépészeti és energiaellátást érintő korszerűsítések, felújítások által javítja az állattartó gazdaságok és a kertészeti üzemek energiafelhasználásának hatékonyságát.

Az *RD01c_E01_FRM_73* intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **4180 művelet**, teljes indikatív pénzügyi allokáció **26.744.186 EUR**. Az *RD04b_E03_FOF_73* intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **334 művelet**, teljes indikatív pénzügyi allokáció **13.380.057 EUR**.

A 2014-2022 közötti időszakban, a Vidékfejlesztési Programban a mezőgazdaság és az élelmiszer-feldolgozó iparág általi energiafelhasználás hatékonyságának fokozását célzó 5B fókuszterület kapcsán évente átlagosan **701 projekt** részesült támogatásban. A KAP ST ezzel szemben a vonatkozó két beavatkozásban hozzávetőlegesen **903 projekt** támogatásával számol éves átlagban, ami **28,7%-os növekedést** jelent. A Vidékfejlesztési Program keretében külön dedikált zöld beruházási intézkedés nem volt elérhető.

RD01d_E01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek fejlesztése az ammónia-kibocsátás csökkentése érdekében

Az Európai Parlament és a Tanács 2016/2284 irányelve (ún. NEC irányelv) alapján Magyarországnak a 2005-ös szinthez képest 2030-ra 32%-kal kell az ammónia (NH3) kibocsátását csökkentenie. A hazai NH3-kibocsátás mintegy 92%-a mezőgazdasági eredetű. Mindezeket figyelembe véve a beavatkozás alapján nyújtott támogatásokon keresztül megvalósulhatnak olyan környezetvédelmi célok, melyek által csökken az ammónia és ÜHG gázok kibocsátása, javul a levegő minősége, valamint a felszíni és felszínalatti vizek terhelése. A beavatkozás kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **154 művelet**, a teljes indikatív pénzügyi allokáció **8.139.535 EUR** A korábbi időszakhoz képest alapvető újdonságként jelenik meg a beavatkozás, amely Magyarország ammónia kibocsátásának redukálását célozza meg, **és amely beavatkozás dedikált forrást lehetővé tevő megjelenése szintén jól tükrözi a magasabb ambíciószintet**.

RD27_G10_GPX_70 - Növényi genetikai erőforrások és mikroorganizmusok ex situ megőrzése és

RD28_G11_GPI_70 - Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése

A beavatkozások évenkénti kimeneti célértéke **ex situ génmegőrzés esetén 94 131 tétel, in situ génmegőrzés esetén 150 fajta és 30 260 ha** támogatása. A beavatkozások a mezőgazdasági genetikai erőforrások megőrzésére irányulnak, céljuk a magas genetikai értéket képviselő és sokszor kihalással/genetikai erózióval fenyegetett mezőgazdasági szempontból értékes növényfajok és mikroorganizmusok megőrzésének támogatása, mely alapul szolgálhat a klímaváltozás hatásaihoz alkalmazkodó, megfelelő tűrőképességgel rendelkező fajták nemesítéséhez. A Vidékfejlesztési Program keretében már támogatott tételek igénylései tekintetében is növekedés várható, továbbá Magyarország – a környezeti ambíciószint növekedése érdekében – a Stratégiai Terv időszaktól kezdődően jelentős változtatásokat tervez, mivel **új elemként** – bevezetésre kerül az „RD28_G11_GPI_70 - Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése" című beavatkozás.

A 2014-2022 közötti időszakban, a Vidékfejlesztési Programban átlagosan évente 2.832.876 euro forrással valósult meg a növényi génmegőrzés támogatása, ezzel szemben a KAP Stratégiai Terv keretében a növényi génmegőrzés előmozdításának támogatására évente 5.479.452 euro forrást tervez a tagállam.

RD37_F04_FRC_77 – Erdőtüzek megelőzésének és kockázatcsökkentésének együttműködés alapú támogatása

Az **együttműködések** keretében új intézkedésként támogatni kívánunk olyan önkéntes összefogásokat, melyek az erdőgazdálkodók és szakértő állami szervezetek összefogása által a korszerű, fenntarthatóságot elősegítő, az erdőtüzek megelőzésének és hatásainak mérséklésének területi kiterjedésű, több gazdálkodót érintő komplex tervezése és megvalósítása céljából jönnek létre, ahol szerepet kap az erdők vízpótlásának kérdése is.

Az intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **10 művelet**, teljes indikatív pénzügyi allokáció **7.290.698 EUR**.

Az intézkedés bevezetése, tekintettel arra, hogy nem volt előzménye a 2014-20022 közötti időszakban, önmagában hozzájárul az ambíciószint növekedéséhez.

-SO5 A fenntartható fejlődés és a természeti erőforrásokkal – például a vízzel, a talajjal és a levegővel – való hatékony gazdálkodás támogatása többek között a vegyi anyagoktól való függés csökkentésével

RD01c_E01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek zöld beruházásainak támogatása és RD04b_E03_FOF_73 - Mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsoló zöld beruházások támogatása

A beavatkozások egyik célja a mezőgazdasági és élelmiszer-feldolgozó üzemek energia önellátásának növelése és az energiafüggőség csökkentése, melynek keretében az energiahatékonyság javításán és a megújuló energiaforrások – beleértve a biomassza alapú energiaforrásokat is – támogatásán keresztül támogatni kívánja a mezőgazdasági üzemekben a szén-dioxid kibocsátás, valamint az energiafelhasználás csökkenését. A beavatkozás olyan körkörös biomassza alapú gazdaság modellt követő projektek végrehajtását is ösztönzi, melyek a lokális biomasszaforrások nem élelmiszercélú felhasználására épülnek és a képződő melléktermékek hasznosítása is fontos szempont (pl.: talajjavítás, rostkinyerés, biofinomítás, fosszilis alapanyagok kiváltása). Az ország geológiai adottságai alapján kifejezett cél a geotermikus hőenergia-potenciál kiaknázása, amelyhez a beavatkozás a mezőgazdasági üzemek fejlesztéseinek támogatásával járul hozzá például az üvegházak fűtése kapcsán. A beavatkozás kiterjed a mezőgazdasági és élelmiszer-feldolgozó üzemekben az energiafelhasználás csökkentésére az ágazat által okozott környezetterhelés csökkentése érdekében: elsősorban épületenergetikai, épületgépészeti és energiaellátást érintő korszerűsítések, felújítások által javítja az állattartó gazdaságok és a kertészeti üzemek energiafelhasználásának hatékonyságát.

Az *RD01c_E01_FRM_73* intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **4180 művelet**, teljes indikatív pénzügyi allokáció **26.744.186 EUR**. Az *RD04b_E03_FOF_73* intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **334 művelet**, teljes indikatív pénzügyi allokáció **13.380.057 EUR**.

A 2014-2022 közötti időszakban, a Vidékfejlesztési Programban a mezőgazdaság és az élelmiszer-feldolgozó iparág általi energiafelhasználás hatékonyságának fokozását célzó 5B fókuszterület kapcsán évente átlagosan **701 projekt** részesült támogatásban. A KAP ST ezzel szemben a vonatkozó két beavatkozásban hozzávetőlegesen **903 projekt** támogatásával számol éves átlagban, ami **28,7%-os növekedést** jelent.

RD01d_E01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek fejlesztése az ammónia-kibocsátás csökkentése érdekében

A beavatkozás kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **154 művelet**, a teljes indikatív pénzügyi allokáció **8.139.535 EUR** A korábbi időszakhoz képest alapvető újdonságként jelenik meg a beavatkozás, amely Magyarország ammónia kibocsátásának redukálását célozza meg, **és amely beavatkozás dedikált forrást lehetővé tevő megjelenése szintén jól tükrözi a magasabb ambíciószintet**. Az Európai Parlament és a Tanács 2016/2284 irányelve (ún. NEC irányelv) alapján Magyarországnak a 2005-ös szinthez képest 2030-ra 32%-kal kell az ammónia (NH3) kibocsátását csökkentenie. A hazai NH3-kibocsátás mintegy 92%-a mezőgazdasági eredetű. Mindezeket figyelembe véve a beavatkozás alapján nyújtott támogatásokon keresztül megvalósulhatnak olyan környezetvédelmi célok, melyek által csökken az ammónia és ÜHG gázok kibocsátása, javul a levegő minősége, valamint a felszíni és felszínalatti vizek terhelése.

-***SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése***

RD24_G07_GAX_70 - Állati genetikai erőforrások ex situ megőrzése
RD25_G08_GAI_70 - Állati genetikai erőforrások in situ megőrzése
RD26_G09_GAV_70 - Állati genetikai erőforrások in vitro megőrzése
RD27_G10_GPX_70 - Növényi genetikai erőforrások és mikroorganizmusok ex situ megőrzése
RD28_G11_GPI_70 - Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése

A beavatkozások a mezőgazdasági genetikai erőforrások megőrzésére irányulnak, céljuk a magas genetikai értéket képviselő és sokszor kihalással/genetikai erózióval fenyegetett mezőgazdasági szempontból értékes növényfajok és mikroorganizmusok megőrzésének támogatása, mely alapul szolgálhat a klímaváltozás hatásaihoz alkalmazkodó, megfelelő tűrőképességgel rendelkező fajták nemesítéséhez. A Vidékfejlesztési Program keretében már támogatott tételek igénylései tekintetében is növekedés várható, továbbá Magyarország – a környezeti ambíciószint növekedése érdekében – jelentős változtatásokat tervezett:

- Állati genetikai erőforrások megőrzése esetén az ex situ, in situ és in vitro megőrzés tekintetében a korábban támogatott fajták köre **kibővül** a fekete mangalica, az akhal teke, a kárpáti borzderes, a magyar hidegvérű ló és a magyar óriásnyúl fajtákkal, továbbá in vitro génmegőrzés esetében még új elemként az embrionális sejtek, és ivarszerv szövetek is támogatható válnak.
- Növényi génmegőrzés esetén - **új elemként** – bevezetésre kerül az „RD28_G11_GPI_70 - Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése” című beavatkozás a Stratégiai Terv időszaktól kezdődően.

A beavatkozások évenkénti kimeneti célértéke
-az állati genetikai erőforrások **ex situ megőrzése esetén 4000 ÁE**,
-az állati genetikai erőforrások **in situ megőrzése esetén 31 573 ÁE**,

-az állati genetikai erőforrások **in vitro megőrzése esetén 13 000 minta**,
-a növényi genetikai erőforrások és mikroorganizmusok **ex situ génmegőrzés esetén 94 131 tétel,**
-a növényi genetikai erőforrások **in situ génmegőrzés esetén 150 fajta és 30 260 ha** támogatása.

A 2014-2022 közötti időszakban, a Vidékfejlesztési Programban átlagosan évente 2.832.876 euro forrással valósult meg a növényi génmegőrzés támogatása, ezzel szemben a KAP Stratégiai Terv keretében - a növényi génmegőrzés előmozdításának támogatására - évente átlagosan 5.479.452 euro forrást tervez a tagállam. Az állati genetikai erőforrások megőrzésének támogatása a Vidékfejlesztési Programban átlagosan évente 13.751.902 euro forrással valósult meg, ezzel szemben a KAP Stratégiai Terv időszakában évente átlagosan - állati genetikai erőforrások megőrzésének támogatására - 24.657.533 euro forrást tervez a tagállam. Fontos továbbá megjegyezni, hogy génmegőrzés esetében hosszas szakmai egyeztetés eredményezte a támogatandó fajták körének alakulását (például magyar óriás nyúl és a fajtarekonstrukció alatt álló fajták beemelése a támogatásba), és az ágazati igényeknek megfelelően nem csak mennyiségi, hanem minőségi növekedést is várunk a Stratégiai Terv időszakától.

RD33_G16_ANB_70 - Állatjóléti támogatás a méhészeti ágazatban: a beavatkozás évenkénti kimeneti célértéke **98 630 ÁE** támogatása. A beavatkozás célja az állatjóléti feltételek javítása és az állategészségügyi problémák megelőzése azáltal, hogy a méhtartók a kötelező elvárásoknál szigorúbb előírást alkalmaznak. Magyarország - a környezeti ambíciószint növekedése érdekében – már az átmeneti időszaktól kezdődően jelentős változtatásokat vezetett be az állatjóléti feltételek javítása érdekében. A méhészeti ágazatot érintő állatjóléti támogatást Magyarország 2022-ben vezette be első alkalommal, a beavatkozás a KAP Stratégiai Tervben alapvető ambíciószint növekedésnek tekinthető a korábbi időszakhoz képest.

RD35_F02_FEC_70 Erdő-környezetvédelmi többéves kötelezettségvállalások (EKV)

Az EKV intézkedés az erdészeti hatóság által erdőtervben meghatározott kötelezettségeken túlmutató erdő-környezetvédelmi vállalásokkal (folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódra történő átállás, folyamatos szerkezetátalakítás vagy javított felújítás, intenzíven terjedő idegenhonos fa és cserjefajok visszaszorítása, tisztások visszaalakítása, az erdőállományok kézimunka igényes ápolása, illetve a természetkímélő anyagmozgatás) hozzájárul a meglévő erdők természetességi állapotának javításához.

Az intézkedés kimeneti célértéke az első tervezett évben (2025) 50.000 ha, az azt követő években évenként **80.000 ha** erdőterület támogatása, az évenkénti teljes indikatív pénzügyi allokáció az első évben (2025) 6.082.317 EUR/év, az azt követő években **9.940.000 EUR/év**, a teljes időszakra vonatkozóan **45.643.800 EUR.**

Az erdő-környezetvédelmi többéves kötelezettségvállalások Vidékfejlesztési Program szerinti jelenlegi forráslekötése közel 41 millió euró a teljes program időszakára, és a jelenlegi EMVA rendelet az állami erdőgazdálkodókat kizárta a támogatásból. Így a következő időszakban az ambíciók mind mennyiségben, mind minőségében magasabbak lesznek. Jogosulttá válnak az állami tulajdonú erdők is a támogatás igénybevételére, úgymint erdőgazdaságok, nemzeti parkok, vízügyi szervezetek. Minőségi ambíciószint növelésként több új célprogram is beépítésre kerül, például a megújuló erdők környezeti értékét javító folyamatos szerkezetátalakítás vagy javított felújítás", továbbá a „kis léptékű (moduláris) ökoszisztéma szolgáltatások" célprogram is, olyan vállalási lehetőségekkel, amely a nem magas természetességű erdőállományok gazdálkodói számára is reális környezeti vállalást tesz lehetővé. A Vidékfejlesztési Program 15.1 alintézkedéséhez kapcsolódóan az Erdő-környezetvédelmi szerződések által érintett területek célértéke 8.082 hektár, az alintézkedésének keretében 8.302 db erdőrészlet vonatkozásában 1.430 db támogatási kérelem érkezett be.

RD36_F03_GEN_70 - Erdő-genetikai többéves kötelezettségvállalások

A klímaváltozási előrejelzések szerint az erdőgazdálkodás szempontjából a klímazónák elmozdulásának sebessége meghaladja az erdő-állományok természetes alkalmazkodási képességét. Az erdők hosszú távú fenntarthatóságának kulcskérdése tehát első sorban a klímaváltozás hatásainak ellenálló vagy ahhoz alkalmazkodó, ugyanakkor a szükséges genetikai változatosságát is megőrző szaporítóanyag biztosítása. Ez csak úgy lehetséges, ha mind az in-situ, mind az ex- situ génmegőrzés és fejlesztés eszközeit kihasználjuk és fejlesztjük is. In situ megőrzés során a megőrizni kívánt génkészletet annak eredeti környezetében vagy ahhoz hasonló termőhelyen, élőhelyen természetszerű módszerekkel tartják fenn, így a génkészletre ható, azt alakító folyamatok a továbbiakban is akadálytalanul érvényesülhetnek. Amennyiben az **in situ** megőrzéshez a feltételek nem adottak, a megőrizni kívánt genotípusokat **ex situ** gyűjteményekbe kell helyezni. A megőrzött genetikai anyag későbbi hasznosítása során az így archivált egyedekből szintetikus populációk hozhatók létre. Ezek a továbbiakban szaporítóanyag-forrásként szolgálhatnak klímavédelmi és természetvédelmi célokat szolgáló erdészeti beavatkozásokhoz.

A Vidékfejlesztési Program 2014 és 2022 közötti időszakában az *Erdészeti genetikai erőforrások megőrzése (VP4-15.2.1.1-16)*, illetve az *Erdészeti genetikai erőforrások fejlesztése (VP4-15.2.1.2-17)* intézkedések keretében összesen 89 támogatási kérelem érkezett be

A KAP Stratégiai Terv keretei között tervezett intézkedés kimeneti célértékeként **2.000 hektárnyi**, az erdészeti génmegőrzésben részt vevő erdőterület támogatását tervezzük **6.000.000 EUR** teljes pénzügyi allokáció mellett. Ehhez jön még hozzá az ex situ génmegőrzés.

RD23_G06_NAG_72 - Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések

A **Natura 2000 gyepterületek** kompenzációs támogatása egy már a harmadik ciklusát töltő támogatási konstrukció, melynek fenntartása kiemelten fontos. Tekintettel arra, hogy a Natura 2000 gyepterületek kiterjedése véges, és a kompenzációs támogatásban részesülő területek kiterjedése az elmúlt években nagyságrendileg nem változott, a beavatkozás vonatkozásában érdemi ambíciószint növekedés nem várható. A Vidékfejlestési Program 2014-2020-as időszakra tervezett célértéke 241.790 ha volt, melyhez képest a KAP ST tervezett célértéke **287.000 ha** támogatása **33.005.000 €/év** pénzügyi allokáció mellett. Emellett a támogatási összeg mértéke is megemelésre került.

Amennyiben az STR rendelet 72. cikke szerinti kompenzációs kifizetések alapjául szolgáló jogszabályi kötelezettségek más Natura 2000 mezőgazdasági területek esetén – különös tekintettel a szántóterületekre – is bevezetésre kerülnek, a beavatkozás a KAP Stratégiai Terv módosításával kiegészíthető ezen területek kompenzálásával is, mely tovább növelheti e beavatkozás hozzájárulását a környezeti célkitűzésekhez. Ugyanez elmondható a VKI-hoz, illetve az Országos Vízgyűjtő-gazdálkodási Tervhez kapcsolódó esetleges kompenzációs kifizetés tekintetében is.

A **Natura 2000 szántóterületek** esetében a szükséges kormányrendeleti szabályozás megjelenését 2024 második félévére tartjuk reálisnak. Így 2025-től alkalmazható lesz a 72. cikk szerinti kompenzációs kifizetés Natura 2000 szántóterületek esetében is.

RD34_F01_NAF_72 - Erdő területeknek nyújtott Natura 2000 kompenzációs kifizetések

A Natura 2000 erdőterületek támogatása esetében a támogatásra jogosult területek kibővítésre kerülnek a Natura 2000 kijelölés alá eső területek 5%-ának mértékéig a nem kijelölt, de hazai jogszabály alapján védett vagy fokozottan védett és az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról 2009. évi XXXVII. törvény (Erdőtörvény) szerint természetes erdő, természetszerű erdő, származékerdő, átmeneti erdő természetességi osztályba tartozó területekkel. Továbbá a támogatási jogosultság kibővítésre kerül a nem magántulajdonú erdőkre is. Ennek megfelelően a **jelenleg kb. 110.000 hektárra** igénybe vett támogatás **helyett 230.000 hektár** támogatással számolunk **27.490.427 €/év teljes pénzügyi allokáció mellett.**

2. KAP Stratégiai Terv zöld felépítményének részletes bemutatása

A magyar KAP Stratégiai Terv I. és II. pilléres beavatkozásaiból összeállított mezőgazdaságot és erdőgazdálkodást érintő környezet- és klímapolitikai terve („zöld felépítménye") az alábbiak szerint összegezhető:

1. szint: Támogatható terület fogalmának bővítése (AÖT) részletes leírása

A Közös Agrárpolitika környezeti célkitűzéseinek megvalósítása már a **támogatásra jogosult területek** kijelölésénél megkezdődik, ugyanis a területalapú támogatások jelentős kihatással vannak a mezőgazdálkodáshoz kapcsolódó ökoszisztémák állapotára. Jelenleg területalapú támogatás ugyanis csak a mezőgazdaságilag művelt területeken vehető igénybe, ahol ún. minimum követelményeket kell betartani. Ezek az előírások segítik a mezőgazdasági területek kultúrállapotban tartását, a túlzott gyomosság elkerülését, ökológiai szempontból azonban nem mindenesetben kedvezőek. Az elmúlt évtizedek gyakorlata sajnos azt mutatja, hogy a jogosultsági feltételeknek, azaz a fenti minimumkövetelményeknek való megfelelés érdekében, illetve a minél nagyobb támogatható terület megléte miatt eltűnnek a fajban gazdag táblaszegélyek, mezővédő sávok, vízjárta területek, belvizes foltok. Ez nem csak természetvédelmi okokból aggasztó, hanem a terület talajállapotának, mikroklímájának és vízháztartásának megváltozása miatt komoly gazdaságossági veszélyeket is rejt magában a talajállapot leromlásával és az aszályhelyzet fokozódásával.

A KAP stratégiai tervről szóló uniós rendelet 4.cikk (4) bekezdés b) pontjának i) és ii) alpontjai alapján lehetővé vált, hogy a „támogatásra jogosult hektár" fogalmába beleértsük azokat a művelés alatt nem álló területeket, illetve tájképi elemeket, amelyeket – a későbbiekben bemutatásra kerülő – Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot (HMKÁ) vagy az agrár-ökológiai program (AÖP) keretben kell fenntartani, továbbá a gazdaságok azon területeit, amelyek más kötelezettségek miatt (pl. Natura 2000 előírások, erdősítés stb.) nem felelnek meg a támogatható hektár alapfogalmának.

A támogatható terület fogalmának kibővítésével támogatásra jogosult területté válhatnak tehát az éghajlatvédelmi és környezeti okokból fontos, a mezőgazdasági területekhez szorosan kapcsolódó ún. agro-ökológiai területek (AÖT), mint pl. mezővédő erdősávok, fás-cserjés sávok, vízfolyások nem művelt parti sávjai, mocsaras-lápos, vizenyős, zsombékos, időszakosan belvízzel borított területek, szikes területek, amelyek jelenleg vagy az ellenőrzéskor kerülnek kizárásra, vagy elve nem tartoznak a támogatható terület fogalmába. Ezzel együtt azok a mezőgazdasági területek sem veszítik el támogatási jogosultságukat, ahol újonnan hoznak létre ilyen típusú élőhelyeket, agro-ökológiai területeket. Mivel ezek az egységek, AÖT-k nem tartoznak a mezőgazdasági területek körébe, nem vonatkozik rájuk a művelési kötelezettség.

Ez a megközelítés segíti az Új Zöld Megállapodás Termőföldtől az asztalig és Biológiai Sokféleség Stratégiáiban megfogalmazott célkitűzések megvalósulását; különösen azt, amelyik a mezőgazdasági területek 10%-ának termelés nélküli hasznosítását célozza. Amennyiben a nem termelő, de sok szempontból hasznos területek is támogatásra jogosultakká válnak, a gazdáknak nem lesz érdekük ezeket szántóvá alakítani, illetve új területeken alakulhatnak ki tájképi, nem termelő elemek. A talajvédelmi, illetve erózióvédelmi célok megvalósítását segítő agro-ökológiai területek olyan uniós kötelezettségeink teljesítéséhez is hozzájárulnak, mint a vizek nitrát és foszfát szennyeződések elleni védelme, a talajok védelme és nem utolsó sorban a beporzók védelme. A támogatható terület ilyen jellegű kibővítése jelentősen javíthatja az e területek védelmét szolgáló magasabb szintű vidékfejlesztési intézkedések (pl. AKG) hatékonyságát is.

A felszínborítási adatbázisok alapján, figyelembe véve a tulajdonosi, illetve földhasználati jogosultságok heterogenitását is, a várható területnövekmény 100.000 ha körül valószínűsíthető. A nyilvánvaló környezeti-ökológiai előny mellett azonban – elsősorban az ilyen típusú területtel nem rendelkező termelők részéről – felmerül az a kérdés, hogy a területbővülés országos szinten mennyivel csökkenti az alaptámogatás fajlagos összegét. Mivel a jelenlegi 5 millió hektáros támogatható terület mindössze 2 százalékkal bővülne számításaink szerint, a fajlagos BISS támogatás két-három euróval csökkenhet.

2. szint: Kötelező környezeti alapfeltételek (kondicionalitás) részletes leírása

A **kondicionalitás** előírásrendszere, azon belül is a helyes környezeti és mezőgazdasági állapot fenntartására vonatkozó előírások (HMKÁ) köre kibővül a 2015-2022 között érvényben lévő, az éghajlat és környezet szempontjából előnyös mezőgazdasági gyakorlatokra nyújtandó támogatás (ún. zöldítés) feltételeivel, úgymint állandó gyepterületek megőrzése és ökológiai fókuszterültek fenntartása. Az, hogy ezen előírások a közvetlen és egyes vidékfejlesztési területalapú támogatások alapfeltételként jelennek meg, önmagában biztosítja a magasabb hozzájárulást az előző időszak elvárásaihoz képest. Ezen túl a HMKÁ előírások jelenleg az 50/2008. FVM rendeletben foglalt előírásrendszerét tovább visszük, illetve megerősítjük az alábbiak szerint:

1. Új elemként megjelenik a vizes élőhelyek és lápok védelme, azonban a tagállami sajátságok és a szükséges végrehajtási feladatok előkészítése miatt ezen előírás bevezetése csak 2025-tól lehetséges. (GAEC 2)

2. A vízfolyások menti védősávokon egységes szabályozás alá kerül a műtrágya és a szervestrágya kijuttatása, megtartva szervestrágyára vonatkozó szigorúbb elvárásokat, valamint tiltva lesz a növényvédőszer-használat is, a sáv szélessége legalább 5 m. (GAEC 4)

3. Az erózió elleni védekezés jegyében a 12 % feletti lejtésű területeken a korlátozás alá eső növények köre kiterjed az összes kapás kultúrára, beleértve a kukorica és a napraforgó, valamint az őszi káposztarepce 24 cm-nél nagyobb sortávolságon való termesztését is. Ennek értelmében ezeket a fajokat csak szintvonalasan vagy erózióvédő sávok beiktatásával vagy direktvetésben lehet termeszteni 12 % feletti lejtésű területeken. (GAEC 5)

4. Minden gazdálkodó számára kötelező lesz a szántóterületének bizonyos arányán nem termelő terület, illetve tájelem fenntartása. A zöldítés 5%-nyi EFA területéhez képest ez – a nitrogénmegkötő és másodvetésű növényeket is figyelembe véve – 7%-ra növekszik, amiből legalább 3%-nak valóban nem termelő elemnek kell lennie. (GAEC 8)

3. szint: Önkéntes agro-ökológiai program (AÖP, eco-scheme) részletes leírása

A közvetlen támogatások között bevezetésre kerül az **agro-ökológiai program** (*DP17_G01_ECOS_16*) intézkedés (eco-scheme), melynek az előírások minőségére vonatkozó ambíciószintje jóval magasabb a 2015-2022 között érvényben lévő zöldítés támogatásnál. A zöldítési kifizetés és a Vidékfejlesztési Program Agrár-környezetgazdálkodási kifizetésének kedvező tapasztalatai alapján olyan választható előírásokat határoztunk meg, melyek a gazdálkodók számára már valamennyire ismertek, érthetőek, ugyanakkor környezeti szempontból is hasznosak. A megfelelően célzott beavatkozással azt kívánjuk elérni, hogy a mezőgazdasági területek viszonylag nagy részén, sok termelő bevonásával valósulhasson meg egy környezeti szempontból is hatékony támogatási program. Annak érdekében, hogy a gazdálkodók többsége megtalálja a számára legkedvezőbb előírást, hasznosítási módonként fogalmaztunk meg választható előírásokat. Ezek az előírásoknak tekinthető mezőgazdasági gyakorlatok a talaj- és vízvédelemre, a biológiai sokféleség védelmére, valamint az éghajlatváltozás mérséklésére fókuszálnak.

4. szint: Önkéntes emeltszintű agro-ökológiai átállást, illetve a természetkímélő erdőgazdálkodást segítő EMVA beavatkozások részletes leírása

Az önkéntes emeltszintű agro-ökológiai átállást segítő beavatkozások (Natura 2000 gyep és erdő területek kompenzációja, az AKG és ÖKO, szektoriális támogatások, valamint az erdő EKV beavatkozások) mind azt a célt szolgálják, hogy a mezőgazdasági termelőink és az erdészeink a kötelező és az önkéntes alapfeltételeknél (2. és 3. szint) magasabb szintű környezet- és klímavédelmi előírásokat vállaljanak. Ezek olyan beavatkozások és előírások, amelyeket ismernek, és jelenleg is nagy számban alkalmaznak, így elsősorban az új uniós elvárásoknak megfelelő finomhangolásukat tervezzük. Az erdőgazdálkodásban az önkéntes vállalások beruházási formában (RD 41) és több éves kötelezettségvállalás formában is választhatók (RD 35 és DR 36). A gazdálkodók minél szélesebb körének bevonása érdekében mind a kínálatot, mind a forráskerete jelentősen bővítjük. Az agro-ökológiai átálláshoz szükséges nem termelő beruházások, valamint ezen beruházások fenntartásának támogatása új, illetve újratervezett beavatkozások, ahol jelentős ambíciószint emelkedést céloztunk meg. A beavatkozások újra tervezésével

és a forráskeretük jelentős emelésével szeretnénk elérni, hogy a jelenlegi időszak alacsony termelői érdeklődése megváltozzon és így minél több gazdálkodót segítsünk velük a 2-4. szint elvárásainak való megfelelésben.

Az **AKG** (*RD19_G01_AEC_70)* és **ÖKO** *(RD20_G02_ORT_70)* intézkedések folytatása és a támogatások folyamatosságának biztosítása kiemelt cél, tekintettel arra, hogy az AKG és az ÖKO támogatások magas környezeti hozzáadott értékű gazdálkodási formák, amelyek jelentős mennyiségű területen és jelentős forrással járulnak hozzá a környezeti és klímakiadásokhoz.

Az intézkedések célja a környezet (talaj és víz) állapotának megőrzését és javítását, a mezőgazdasági eredetű környezeti terhelés megelőzését, a biodiverzitás megőrzését, a természeti erőforrások fenntartható használatán alapuló mezőgazdasági gyakorlat erősítését szolgáló – kötelező előírásokon túlmutató – mezőgazdasági gyakorlatok támogatása, amely a megfelelő termelési szerkezet és a földhasználat váltás révén hozzájárul a kedvezőtlen klímaváltozás elleni küzdelemhez, valamint a konvencionális területek ökológiai művelés alá vonásának ösztönzése és az ökológiai művelésbe vont területeken a gazdálkodási mód fenntartása. Az intézkedéseknek köszönhetően erősödnek a természetes önszabályozó folyamatokat, javul a talaj biológiai állapota, csökkenek a növényvédő szerek szakszerűtlen használatából és a helytelen tápanyag-gazdálkodásból eredő kedvezőtlen környezeti hatások, valamint erősödik az élelmiszerbiztonság.

2021-ben megemelt egységköltséggel, 3 éves kötelezettségvállalási időszakkal meghirdettük – a VP szabályrendszere szerinti – új, 2022-től induló AKG és ÖKO felhívásokat, melyet majd 2025-től újabb – a Stratégiai Terv szabályrendszere szerinti – AKG/ÖKO felhívás követ majd. Tehát 2022-ben még az 1305/2013/EU rendelet 28. cikke (Agrár-környezetvédelemi és éghajlattal kapcsolatos műveletek), illetve a 29. cikke (Ökológiai gazdálkodás) alapján történik a kifizetés, míg 2023-tól determináljuk azt a KAP Stratégiai Terv rendelet 70. cikke alá (Környezet- és éghajlatvédelmi és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások). A 2025. évi új AKG indítása lehetőséget ad, hogy az időközben felmerülő újabb szükségleteknek jobban megfelelő és a felmerülő problémákat hatékonyabban kezelő előíráscsomagokat dolgozzunk ki.

Az elmúlt években a világ más országaihoz hasonlóan Magyarországon is jelentősen nőtt az ökológiai művelésbe vont ellenőrzött terület és az ökológiai gazdálkodást folytató gazdaságok száma. Magyarországon 2020-ban 301.430,4 hektáron folytattak ellenőrzött ökológiai gazdálkodást, amelyből 193.215,3 hektár már átállt, 108.215,1 hektár pedig átállás alatt álló terület volt. Az **ökológiai gazdálkodás** 2020-ban a hazai mezőgazdasági területek 6,12%-át tette ki, ezzel a tagállamok között hazánk érte el a harmadik legnagyobb léptékű fejlődést (Horvátország és Bulgária után). Kiemelendő továbbá, hogy az ökológiai gazdálkodásba vont területek bővülését tekintve hazánk a 10. legdinamikusabban fejlődő ország a világon.

Az AKG és ÖKO támogatások a Stratégiai Terv kapcsán megfogalmazott szükségletekre is reagálnak, továbbá hozzájárulniuk a „Zöld Megállapodásban" foglalt célok eléréséhez is. Az ökológiai gazdálkodás támogatása a Biodiverzitás Stratégia és a Termőföldtől az Asztalig Stratégia célkitűzéseinek tükrében kiemelt jelentőséggel bír. A tervezésénél fontos szempont az új felhívások és a jelenleg tervezés alatt álló „Zöld felépítmény" rendszerének összehangolása, ezáltal kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy az AÖP (Agrárökológiai program) és az AKG/ÖKO előírások között ne legyen átfedés.

A **Natura 2000 gyepterületek** kompenzációs támogatása (RD23_G06_NAG_72) egy már a harmadik ciklusát töltő támogatási konstrukció, melynek fenntartása kiemelten fontos. A Natura 2000 gyepterületek kiterjedése véges, így a kompenzációs támogatásban részesülő területek kiterjedése az elmúlt években nagyságrendileg nem változott.
Amennyiben az STR rendelet 72. cikke szerinti kompenzációs kifizetések alapjául szolgáló jogszabályi kötelezettségek más Natura 2000 mezőgazdasági területek esetén – különös tekintettel a szántóterületekre – is bevezetésre kerülnek, a beavatkozás a KAP Stratégiai Terv módosításával kiegészíthető ezen területek

kompenzálásával is. Ugyanez elmondható a VKI-hoz, illetve az Országos Vízgyűjtő-gazdálkodási Tervhez (OVGT) kapcsolódó esetleges kompenzációs kifizetés tekintetében is.

A **Natura 2000 erdőterületek** (RD35_F01_NAF_72) esetében a támogatásra jogosult területek kibővítésre kerülnek a Natura 2000 kijelölés alá eső területek 5%-ának mértékéig a nem kijelölt, de hazai jogszabály alapján védett vagy fokozottan védett és az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról 2009. évi XXXVII. törvény (Erdőtörvény) szerint természetes erdő, természetszerű erdő, származékerdő, átmeneti erdő természetességi osztályba tartozó területekkel. Továbbá a támogatási jogosultság kibővítésre kerül a nem magántulajdonú erdőkre is.

Az **agro-ökológiai célú nem termelő beruházások** (*RD21_G04_LCI_73)* keretében olyan beruházásokat kívánunk támogatni, melyek elősegítik a mezőgazdaság által okozott káros éghajlati változások mérséklését és azokhoz való alkalmazkodást, a biológiai sokféleség védelme mellett a talaj, a víz és a levegő védelmét is, valamint a táj jellegzetességének megőrzését, helyreállítását, az élőhelyek újbóli változatossá tételét. Az agro-ökológiai nem termelő beruházásokkal létrehozott élőhelyek, tájalkotó vagy védelmi elemek hatékonyságát és a gazdálkodói hajlandóságot növeli, hogy az így kialakított élőhelyek, tájképi vagy védelmi elemek nem veszítik el a támogatásra jogosultságukat, így jogosultak maradnak a BISS támogatásra is. Továbbá a 70. cikk keretében többéves **fenntartási jellegű**, az agrár-környezetgazdálkodási programtól (AKG) független támogatást kívánunk kialakítani az egyes nem termelő beruházásokhoz kapcsolódóan (*RD22_G05_LCP_70)*.

Az **erdő-környezetvédelmi többéves kötelezettségvállalások EKV** (*RD35_F02_FEC_70*) intézkedés az erdészeti hatóság által erdőtervben meghatározott kötelezettségeken túlmutató erdő-környezetvédelmi vállalásokkal (folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódra történő átállás, folyamatos szerkezetátalakítás vagy javított felújítás, intenzíven terjedő idegenhonos fa és cserjefajok visszaszorítása, tisztások visszaalakítása, az erdőállományok kézimunka igényes ápolása, illetve a természetkímélő anyagmozgatás) hozzájárul a meglévő erdők természetességi állapotának javításához.

Az erdőgazdálkodás környezeti fenntarthatóságát szolgáló non-profit beruházások támogatásának *(RD41_F08_INN_73)* célja a fokozódó és egyre szélsőségesebbé váló abiotikus környezeti károsító körülmények és események (mint pl. vízhiány és aszály következtében kialakuló erdő- és vegetációtüzek, fagykárok és viharkárok) továbbá új biotikus kórokozók és károkozók elterjedésének ellensúlyozása mind az erdőpotenciálban keletkező károk lehetséges megelőzésével, mind azok ellenállóbb irányú helyreállításával. Továbbá kiemelt cél az erdők hosszú távú minőségi megújítása, szerkezetátalakítása, klímarezisztens szaporítóanyaggal történő felújítása is. Az erdők szerkezet-átalakítása által javítható az erőállományok korstruktúrája, elegyessége és biodiverzitása, így javul az erdei ökoszisztémák ellenálló képessége és környezeti értéke.

5. szint: Egyéb környezet-, klímavédelmi és adaptációs hatású beavatkozások leírása

A zöld célkitűzések megvalósításához hatékonyan járulnak hozzá a **génmegőrzést támogató** beavatkozások:

1. Állatok ex situ génmegőrzés támogatása RD24_G07_GAX_70: A védett őshonos, veszélyeztetett mezőgazdasági és a fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták hímivarú egyedeinek (kivéve baromfifélék) az eredeti tartási, takarmányozási feltételektől eltérő módon, ex situ környezetben történő megőrzését támogatja.
2. Állatok in situ génmegőrzés támogatása RD25_G08_GAI_70: Az alacsony egyedszámmal rendelkező védett őshonos, veszélyeztetett mezőgazdasági és fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták nőivarú, baromfifélék esetén vegyes ivarú állományának a fajták eredeti tartási-, takarmányozási körülményekhez hasonló, in situ feltételek közötti, tenyésztésben történő fenntartását támogatja.
3. Állatok In vitro génmegőrzés támogatása RD26_G09_GAV_70: A védett őshonos, veszélyeztetett

mezőgazdasági és a fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták genetikai anyagának (sperma, embrió vagy petesejt) begyűjtését, mélyhűtve történő tárolásra való előkészítését, laboratóriumi körülmények közötti tárolását mélyhűtéses eljárással, továbbá a védett őshonos, veszélyeztetett mezőgazdasági és a fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták egyedeinek genetikai vizsgálatát támogatja.

4. Ritka és veszélyeztetett növényfajták genetikai erőforrásainak és mikroorganizmusok ex situ megőrzése RD27_G10_GPX_70: A mezőgazdasági- és élelmezési célú növényfajok tájfajtái, házikerti fajtái, termesztésből kiszorult fajtái illetve az egyéb haszonnövények ökotípusai, továbbá ezek vad- és rokonfajai, valamint a mikroorganizmusok védelmét és fenntartását támogatja.
5. Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése RD28_G11_GPI_70: A mezőgazdasági- és élelmezési célú növényfajok sokféleségének a használatban való (on farm) megőrzését, a tájfajták, házikerti fajták és termesztésből kiszorult fajták megfelelő méretű állományainak termesztését, illetve a haszonnövények ökotípusainak és vad rokon fajainak természetes élőhelyen (in situ) fellelhető állományainak megőrzését, valamint a természetes flóra egyedeinek szaporítóanyagának előállítását és felhasználását támogatja.

Az **erdő-genetikai többéves kötelezettségvállalások** (RD36_F03_GEN_70) keretében mind az in-situ, mind az ex- situ génmegőrzés és fejlesztés eszközeit kihasználjuk és fejlesztjük is. In situ megőrzés során a megőrizni kívánt génkészletet annak eredeti környezetében vagy ahhoz hasonló termőhelyen, élőhelyen természetszerű módszerekkel tartják fenn, így a génkészletre ható, azt alakító folyamatok a továbbiakban is akadálytalanul érvényesülhetnek. Amennyiben az **in situ** megőrzéshez a feltételek nem adottak, a megőrizni kívánt genotípusokat **ex situ** gyűjteményekbe kell helyezni. A megőrzött genetikai anyag későbbi hasznosítása során az így archivált egyedekből szintetikus populációk hozhatók létre. Ezek a továbbiakban szaporítóanyag-forrásként szolgálhatnak klímavédelmi és természetvédelmi célokat szolgáló erdészeti beavatkozásokhoz biztosítva a klímaváltozás hatásainak ellenálló vagy ahhoz alkalmazkodó, ugyanakkor a szükséges genetikai változatosságát is megőrző szaporítóanyag rendelkezésre állását.

Állatjóléti intézkedések jelentős kiterjesztése mind állatfajok, mind elvárások tekintetében az állattartás fenntartható fejlesztését célozza meg, elősegítve, hogy állattartóink a kötelező elvárásoknál szigorúbb állatjóléti, higiéniai, tartási és takarmányozási előírásokat alkalmazzanak. Ezzel mindinkább megfeleljenek az egyre szigorúbb fogyasztói elvárásoknak, valamint a Zöld Megállapodás Termőföldtől az asztalig Stratégiájában is megjelenő antibiotikum használat csökkentésre irányuló célkitűzésének. A jelenlegi alkalmazott tejelőtehén intézkedés mellett a, a baromfi, a kiskérődzők és a méhek esetében is bevezetjük ezt a beavatkozást.

-RD29_G12_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a kiskérődző ágazatban
-RD30_G13_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban
-RD32_G15_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban
-RD33_G16_ANB_70 - Állatjóléti támogatás a méhészeti ágazatban

Az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem kompenzációs kifizetés *(RD_33b_G17_AMR_70)* beavatkozás célja a nemzetközi, Uniós és hazai szakmai törekvésekkel, stratégiákkal, ajánlásokkal összhangban az antimikrobiális szerek, elsősorban az antibiotikumok felelős, fenntartható használatának szorgalmazása a hazai állattenyésztésben - különösen a humánegészségügyi szempontból kritikus hatóanyagok alkalmazásának visszaszorítása. A támogatási program ellentételezi az uniós szinten megállapított követelményeken túlmutató, az antimikrobiális rezisztencia visszaszorítására vonatkozóan tett kötelezettségvállalások következtében felmerülő többletköltségeket az élelmiszertermelő állatállományokban.

A **mezőgazdasági üzemek fejlesztése az ammónia-kibocsátás csökkentése érdekében** (RD01d_E01_FRM_73) beavatkozás a korábbi időszakhoz képest alapvető újdonságként jelenik meg, amely Magyarország ammónia kibocsátásának redukálását célozza meg. Az Európai Parlament és a Tanács 2016/2284 irányelve (ún. NEC irányelv) alapján Magyarországnak a 2005-ös szinthez képest 2030-ra 32%-kal kell az ammónia (NH3) kibocsátását csökkentenie. A hazai NH3-kibocsátás mintegy 92%-a mezőgazdasági eredetű. Mindezeket figyelembe véve a beavatkozás alapján nyújtott

támogatásokon keresztül megvalósulhatnak olyan környezetvédelmi célok, melyek által csökken az ammónia és ÜHG gázok kibocsátása, javul a levegő minősége, valamint a felszíni és felszínalatti vizek terhelése.

A mezőgazdasági üzemek zöld beruházásainak támogatása (*RD01c_E01_FRM_73)* és **a mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsoló zöld beruházások támogatása** *(RD04b_E03_FOF_73)* beavatkozások egyik célja a mezőgazdasági és élelmiszer-feldolgozó üzemek energia önellátásának növelése és az energiafüggőség csökkentése, melynek keretében az energiahatékonyság javításán és a megújuló energiaforrások – beleértve a biomassza alapú energiaforrásokat is – támogatásán keresztül támogatni kívánja a mezőgazdasági üzemekben a szén-dioxid kibocsátás, valamint az energiafelhasználás csökkenését. A beavatkozás olyan körkörös biomassza alapú gazdaság modellt követő projektek végrehajtását is ösztönzi, melyek a lokális biomasszaforrások nem élelmiszercélú felhasználására épülnek és a képződő melléktermékek hasznosítása is fontos szempont (pl.: talajjavítás, rostkinyerés, biofinomítás, fosszilis alapanyagok kiváltása). Az ország geológiai adottságai alapján kifejezett cél a geotermikus hőenergia-potenciál kiaknázása, amelyhez a beavatkozás a mezőgazdasági üzemek fejlesztéseinek támogatásával járul hozzá például az üvegházak fűtése kapcsán. A beavatkozás kiterjed a mezőgazdasági és élelmiszer-feldolgozó üzemekben az energiafelhasználás csökkentésére az ágazat által okozott környezetterhelés csökkentése érdekében: elsősorban épületenergetikai, épületgépészeti és energiaellátást érintő korszerűsítések, felújítások által javítja az állattartó gazdaságok és a kertészeti üzemek energiafelhasználásának hatékonyságát.

A klímaváltozás elleni, illetve hatásainak enyhítését célzó egyik legjelentősebb beavatkozás a széndioxid-megkötés növelése. Az agrárgazdaság ehhez a célhoz - egyebek mellett – földhasználat- váltással is hozzá tud járulni. A fás szárú betelepítések a gyökérzónától a talajszinten keresztül teljes lombkoronájukkal szolgálják ezt a célt, ezért támogatjuk további **erdősítések és fásítások** (RD38_F05_AFI_73 és RD39_F06_AFM_70) létesítését, valamint a kimondottan **környezeti és klímavédelmi célú agrár-erdészeti rendszerek elterjedését** (RD21_G04_LCI_73 és RD22_G05_LCP_70).

Horizontális, minden szintet támogató beavatkozások bemutatása

Az egyes AKIS beavatkozások esetében bemutatott ambíciószint növekedésénél is fontosabbnak tartjuk azt a tervünket, hogy az új KAP indulására készülve már 2022-ben szervezetfejlesztésbe fognánk, a **KAP hálózat és az AKIS koordinációs** egység felállításával. A KAP Hálózat terveink szerint a jelenlegi MNVH vidékfejlesztési egysége mellett létrehoznánk egy Innováció (EIP) és digitális átállást támogató, valamint egy Zöld átállást támogató egységet. Továbbá az AKIS koordináció részeként a képzési és tanácsadási beavatkozás lehető leghamarabb és legjobb minőségben történő elindításának érdekében már jövőre elindulna a tudástartalmak és a tudásmegosztók akkreditációja (Széchenyi Agrártudás Akkreditációs Központ). Ezzel az előrehozott AKIS szervezetfejlesztéssel az a célunk, hogy az egyes AKIS szereplőket és beavatkozásokat aktív és erős tudáshálóvá fejlesszük az új program indulásáig. A célunk olyan tudásháló kialakítása, amely tudományos megalapozottsággal, mégis „földközeli" gyakorlatiassággal képes segíteni a termelőinket az egyre gyorsabb ütemben változó zöld és digitális elvárásoknak történő megfelelésben.

A **tájékoztatási szolgáltatás** keretében a legkisebb 110 ezer gazdálkodó minden évben többször személyes tájékoztatást kap az előírások változásáról és segítséget kap a szükséges jelentések elkészítésében, valamint a rendelkezésre álló támogatások igénylésében. Ennek a beavatkozásnak az erősítését épp a növekvő környezet- és klímavédelmi elvárásoknak való megfelelés érdekében tervezzük.

A **tanácsadási szolgáltatás** keretében kialakítandó fenntarthatósági üzemfelmérésnek és megfelelési tanácsadásnak minden környezet- és klímavédelmi célú előírás része, így az közvetlenül, míg a digitális átállást szolgáló tanácsadás közvetetten szolgálja a termelőink zöld átállását. Pozitív környezet- és klímavédelmi hatása van továbbá – a jövőben az AKIS rendszerbe szintén integrálni tervezett – méhészeti és zöldség-gyümölcs ágazati tanácsadási beavatkozásoknak is. Mindhárom tanácsadási beavatkozás

forráskeretét és így az elérhető gazdálkodók számát jelentősen tervezzük növelni. Az ambíciószint növekedés az AKIS beavatkozások között itt a legjelentősebb.

A környezet- és klímavédelmi célú előírások mindegyike a tananyag részét képezi majd a **képzések és bemutató üzemi programok** keretében támogatni tervezett kötelező tanácsadói képzésnek. A klímavédelmi mezőgazdasági szabályozást és gyakorlatokat feldolgozó három részes kézikönyv az Agrárkamara (NAK) és az Agrárminisztérium közös gondozásában (az Éghajlatvédelmi Cselekvési Terv részeként: https://www.nak.hu/kiadvanyok/kiadvanyok) már 2021 év elején elkészült és az idei kötelező tanácsadói képzésnek már részét képezte. Továbbá szintén részét képezik az előírások az AKG és az ökológiai gazdálkodási támogatáshoz kapcsolódó termelői kötelező képzéseknek. Továbbá közvetetten, de jelentős pozitív környezet és klímavédelmi hatást várunk a termelők digitális átállását szolgáló képzési és bemutató üzemi programoktól. Pozitív környezet- és klímavédelmi hatása van továbbá – a jövőben az AKIS rendszerbe szintén integrálni tervezett – méhészeti és zöldség-gyümölcs ágazati (DP) képzési beavatkozásoknak is .

Az **innovációs (EIP-Agri) pályázatokon** a 2014-2020 időszakban is a legtöbb operatív csoport a talajokkal és az okszerű inputanyag felhasználással foglalkozott, ezért terveink szerint az új időszakban is kiemelt témaként kezelnénk a környezet és klímavédelmi témájú kezdeményezéseket. Az operatív csoportokban létrejövő tudást a KAP Hálózat innovációt és a zöld átállást támogató egységeinek segítségével dolgoznánk fel tematikus elemzésekké, és ezeken alapuló képzési anyagokká és szakpolitikai ajánlásokká.

3. KAP Stratégiai Terv zöld ambíciószint növelésének forrásallokációs (ring-fencing) bemutatása

Amint azt az 1. fejezet szerinti stratégiai nyilatkozatban is rögzítettük, Magyarország elkötelezett a zöld jövőt biztosító, jelenkori cselekvés mellett. A magyar KAP Stratégiai Tervben mindez a korábbi időszakoknál magasabb zöld kiadási arányban is megmutatkozik. A 6.1. fejezet szerinti pénzügyi áttekintés számszerűen rávilágít arra, hogy:

1. A vidékfejlesztési támogatások (EMVA) esetében az uniós forrás több mint 74 százalékát fogjuk környezeti- és klímapolitikai célokat szolgáló beavatkozások megvalósítására fordítani. Ezen költések közé csupán a „Zöld felépítmény" 1-4. szintjéhez tartozó összes beavatkozást soroltuk be, valamint azokat az 5. szinthez tartozó beavatkozásokat, amelyek csak és kizárólag ilyen célokat szolgálnak. Azaz a 70., 72. cikk és az erdészeti 73. és 77. cikk szerinti beavatkozásokat számoltuk el zöld költésként. Az egyéb „Zöld felépítményhez" tatozó, de csupán részben környezet- és klímapolitikai célt szolgáló 73. és 77. cikk szerinti beavatkozásokat nem is vettük figyelembe.
2. Mivel ennyire robusztusak a „zöld felépítményünk" környezet- és klímapolitikai célt szolgáló EMVA beavatkozásai, ezért alkalmazni kívánjuk a 2021/2115/EU rendelet 97. cikk (2) bekezdése szerinti derogációt.
3. Az előző pontban említett derogáció alapján a közvetlen támogatások (EMGA) esetében az agroökológiai programra (eco-scheme, AÖP) úgy fordítunk legalább 15 százaléknyi EMGA forrást, hogy azt a pillérek közötti átcsoportosítás után adódó borítékra állapítjuk meg. Következésképpen ez az összeg is magasabb lesz, mint a 2021/2115/EU rendelet V. mellékletében Magyarország számára allokált EMGA forrás 15 százaléka.

Összegzés:

Magyarország a KAP Stratégiai Tervében kialakított ötszintű „zöld felépítményével" a szakmai szempontok mellett pénzügyileg is teljesíti a jelentősen magasabb zöld ambíciószintet az előző programozási időszakhoz képest. Szakmai megfontolások alapján, több dedikált társadalmasítási esemény eredményét figyelembe véve döntöttünk a „zöld felépítmény" I. (EMGA) és II. (EMVA) pilléres beavatkozásainak zöld előírásairól, valamint az ezekhez rendelt forrásokról. A célunk az volt, hogy az I.

pillér (EMGA) esetében egy olyan racionális agro-ökológiai programot (eco-scheme) hozzunk létre, amely a lehető legtöbb termelőt a lehető legtöbb hektáron ér el, és így erős AKIS támogatással a széleskörű gazdálkodói szemléletváltás mozgatórugója lehet **(„sokakkal lépjünk néhányat előre”).** Amelyre épülve minden korábbinál nagyobb hangsúlyt fektettünk azokra a II. pilléres, dedikált agrár-környezeti és klíma beavatkozásokra, amelyek a területi- és kihívásbéli különbségeket figyelembe tudják venni, így jóval nagyobb célzottságot és hosszabb elköteleződést tudnak biztosítani **(„célzottan lépjünk előre sokat”).**

Itt szerepelne a termeléshez kötött támogatások (CIS) potenciális negatív környezeti hatásainak kompenzálását lehetővé tevő beavatkozások és gyakorlatok ismertetése, azonban karakterkorlátok miatt külön dokumentumban kerül feltöltésre, az "Egyéb dokumentumok" részben.

3.1.4 Explanation of how the environmental and climate architecture of the CAP Strategic Plan is meant to contribute to already established long-term national targets set out in or deriving from the legislative instruments referred to in Annex XI

1. Az Európai Parlament és a Tanács 2009/147/EK irányelve (2009. november 30.) a vadon élő madarak védelméről; és
2. Tanács 92/43/EGK Irányelve (1992. május 21.) a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről;

1.1. Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

V. Nemzeti Természetvédelmi Alapterv (Az 5. Nemzeti Környezetvédelmi Program 1. melléklete)
1.A kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítása, különös tekintettel az élőhelyvédelmi és a madárvédelmi irányelv mellékleteiben szereplő fajokra, illetve a fokozottan védett fajokra.

Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv (PAF) a 2021–2027-es időszak többéves pénzügyi keretére vonatkozóan

A PAF dokumentum az alábbi intézkedéseket javasolja EMVA forrásból:

1. Legeltetéssel, kaszálással történő kezelés támogatása magántulajdonban lévő területeken. Célterület nagysága: 46.822 ha, becsült éves költség: 8.569.590 EUR/év

2. Mezőgazdasági művelés alatt álló gyep- és szántóterületekhez kötődő közösségi jelentőségű fajok megőrzését célzó zonális programok Magas Természeti Értékű Területeken (MTÉT) - fajspecifikus agrár-környezetgazdálkodási kifizetések. Célterület nagysága: gyep: **145.500 ha,** becsült éves költség: **5.269.223 EUR/év** szántó: **58.000 h**a becsült éves költség: **25.514.196 EUR/év**

3. A Natura 2000 hálózat gyep hasznosítású területeire vonatkozó speciális földhasználati előírások következtében keletkezett többletköltség és bevételkiesés kompenzációja – Valamennyi gazdálkodással érintett magántulajdonban lévő közösségi jelentőségű gyepes élőhelytípus esetében releváns. Célterület nagysága **287.000 ha**, becsült éves költség: **23.534.029 EUR/év**

4. A természetvédelmi célú erdő-környezetvédelmi kifizetések magántulajdonban lévő erdőterületeken
Célterület nagysága: **14.083 ha**, becsült éves költség: **7.130.845 EUR/év**

5. A Natura 2000 hálózat erdő hasznosítású területeire vonatkozó erdőgazdálkodási kötelezettségek betartása következtében keletkező többletköltség és bevételkiesés kompenzációja - Valamennyi erdőgazdálkodással érintett magántulajdonban lévő közösségi jelentőségű gyepes élőhelytípus esetében releváns Célterület nagysága: **90.000 ha**, becsült éves költség: **13.500.000 EUR/év**

1.2 KAP Stratégiai Terv hozzájárulása a hosszú távú nemzeti célkitűzésekhez

Agrárintézkedések:

A **közvetlen területalapú támogatásra jogosult területek** körének kibővítése hozzájárul a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek sokszínűségének növeléséhez és ezáltal segíti a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását.

A **kondicionalitás** előírásai közül a GAEC 1(állandó gyepek védelme), a GAEC 2 (vizes élőhelyek és lápok védelme), a GAEC 8 (nem termelő elemek fenntartása, tájképi elemek védelme és fészkelési időszakra vonatkozó korlátozások), valamint a GAEC 9 (Natura 2000 érzékeny gyepek feltörési tilalma), illetve a Natura 2000 területekre vonatkozó SMR 3 és 4 követelményei szintén hozzájárulnak a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek fenntartásához és sokszínűségének növeléséhez, ezáltal segítik a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását.
A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás (*DP01_E01_BISS_16*) keretében az évenkénti tervezett célterület nagysága **5.000.000 ha**, **789.700.000 EUR/év** forrásallokáció mellett.

Az **agro-ökológiai program** (*DP17_G01_ECOS_16*) választható előírásai közül az állandó gyepek gazdaság szintű megőrzése, az emelt szintű nem termelő elem fenntartási arány, a táblaméret maximalizálása, a méhekre veszélyes növényvédőszerek korlátozása, az ökológiai növényvédelemben engedélyezett ágensek használata, illetve az ültetvény talajtakarás, sorközgyepesítés választása gyakorlatok is hozzájárulnak a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek fenntartásához és sokszínűségének növeléséhez, a túlzott növényvédőszer-használat csökkentéséhez, ezáltal segítik a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását.
Az intézkedés kimeneti célértéke **2.500.000 ha** mezőgazdasági terület támogatása, az évenkénti teljes indikatív pénzügyi allokáció **202.125.000 EUR/év**.

Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG)** (*RD19 G01 AEC 70*) előíráscsomagjai közül nyolc kifejezetten a mezőgazdasági művelés alatt álló gyep- és szántóterületekhez kötődő közösségi jelentőségű fajok megőrzését célozza fajspecifikus előírásokkal a Magas Természeti Értékű Területeken, melyek Natura 2000 hálózattal való átfedése átlagosan 55,6 %. Mindemellett a többi előíráscsomag is tartalmaz olyan előírásokat, melyek hozzájárulhatnak a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek és fajok védelméhez, ezáltal elősegítve a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását is. Az AKG támogatásán belül a Natura 2000-es területek is támogathatóak azonban az előírások átfedése miatt csak úgy, hogy a Natura 2000 gyepterületre vonatkozó agrár-környezetgazdálkodási kifizetés támogatási összege a Natura 2000 gyepterület kompenzációs támogatás összegével csökkentésre kerül, elkerülve így a kettős finanszírozást.
Az intézkedés kimeneti célértéke **961.324 ha** mezőgazdasági terület támogatása, az évenkénti teljes indikatív pénzügyi allokáció **373.253.570 EUR/év**. Az AKG esetében nem került meghatározásra részletesebb célérték és forrásallokáció, azonban a Natura 2000 hálózattal jelentős mértékben átfedő MTÉT előíráscsoportok aránya az AKG-n belül az eddigi támogatási adatok alapján közel 30%.

A **Natura 2000 gyepterületek kompenzációs kifizetései** (*RD23_G06_NAG_72*) az ezekre a területekre vonatkozó speciális földhasználati előírások következtében keletkezett többletköltség és bevételkiesés kompenzációját szolgálja, mely intézkedés hozzájárul a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javításához.
Az intézkedés kimeneti célértéke **287.000 ha** gyepterület támogatása, az évenkénti teljes indikatív

pénzügyi allokáció **33.005.000 EUR/év,** mely magasabb, mint az Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Tervben meghatározott célérték.A Natura 2000 szántóterületekre nem vonatkoznak jogszabályban rögzített speciális földhasználati előírások, így kompenzációs támogatás sem nyújtható ezekre a területekre.

Az **agro-ökológiai nem termelő beruházások** (*RD21_G04_LCI_73*) és az azok fenntartását szolgáló **agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés** (*RD22_G05_LCP_70*) a jelenleg a gazdaságosság határán művelt szántóterületek földhasználat váltását hivatott előmozdítani többek közt a biodiverzitás szempontjából fontos élőhelytípusok létrehozásának céljával, úgymint pl. biodiverzitás védelmi tartós zöldugar (méhlegelő), füves cserjesávok, fajgazdag gyepek, mezővédő erdősávok, fás legelők, vizes élőhelyek, illetve gyepes vízvédelmi sávok. Az így létrejövő és megfelelő előírások mentén fenntartott élőhelyek hozzájárulnak a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javításához. A beruházási intézkedés során kiválasztási szempontként emeljük be a Natura 2000 területeket. A fenntartási intézkedés kötelezettségvállalási időszaka legalább 5 év.

A beruházási intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **1451 művelet**, teljes indikatív pénzügyi allokáció **19.854.465,78 EUR**.

A fenntartási intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST utolsó kifizetési évében **14.500 ha**, teljes időszakra vonatkozó indikatív pénzügyi allokáció **34.242.833,33 EUR**.

Erdészeti intézkedések:

A **Natura 2000 erdőterületek kompenzációs kifizetései** (*RD34_F01_NAF_72*) az ezekre a területekre vonatkozó, az illetékes államigazgatási szervek által a körzeti erdőtervben megállapított speciális erdőhasználati előírások következtében keletkezett többletköltség és bevételkiesés kompenzációját szolgálja, mely intézkedés hozzájárul a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javításához.

Erdőterületek esetében az intézkedés kimeneti célértéke **230.000 ha** erdőterület támogatása, az évenkénti teljes indikatív pénzügyi allokáció **27.490.427 EUR/év,** mely magasabb, mint az Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Tervben meghatározott célérték.

Az **erdőgazdálkodás környezeti vagy klíma célú többéves kötelezettségvállalásainak fenntartási támogatása** (EKV) (*RD35_F02_FEC_70*) intézkedés az erdészeti hatóság által erdőtervben meghatározott kötelezettségeken túlmutató erdő-környezetvédelmi vállalásokkal (folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódra történő átállás, folyamatos szerkezetátalakítás vagy javított felújítás, intenzíven terjedő idegenhonos fa és cserjefajok visszaszorítása, tisztások visszaalakítása, az erdőállományok kézimunka igényes ápolása, illetve a természetkímélő anyagmozgatás) hozzájárul a meglévő erdők természetességi állapotának javításához a Natura 2000 erdőterületeken is.

Az intézkedés kimeneti célértéke az első tervezett évben (2025) 50.000 ha, az azt követő években évenként **80.000 ha** erdőterület támogatása, az évenkénti teljes indikatív pénzügyi allokáció az első évben (2025) 6.082.317 EUR/év, az azt követő években **9.940.000 EUR/év**, mely magasabb, mint az Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Tervben meghatározott célérték

Az **erdőgazdálkodás környezeti fenntarthatóságát szolgáló beruházások (non-profit)** (*RD41_F08_INN_73*) az erdőszerkezet átalakításával, az elegyesség növelésével hozzájárulnak a meglévő erdők természetességi állapotának javításához a Natura 2000 erdőterületeken is az érintett erdőrészletre vonatkozó hatóság által jóváhagyott erdőterv alapján. Az intézkedés kiemelt célja az erdők hosszú távú minőségi megújítása, szerkezetátalakítása, klímarezisztens szaporítóanyaggal történő felújítása is. Az erdők szerkezet-átalakítása által javítható az erőállományok korstruktúrája, elegyessége és biodiverzitása, így javul az erdei ökoszisztémák ellenálló képessége és környezeti értéke, továbbá a vízvisszatartást célzó létesítmények létrehozásával, fejlesztésével segítik az erdei élőhelyek vízpótlását. Az erdőgazdálkodási beavatkozások során kiválasztási szempontként emeljük be a Natura 2000 erdőterületeket a PAF-ban foglalt javaslatokkal összhangban, pl. idegen honos fajok visszaszorítása, erdőszerkezet átalakítás ösztönzése, üzemmód váltás ösztönzése, stb.. Ugyanakkor nem tudjuk figyelembe venni pl. a „legeltetés

ösztönzése” javaslatot, mivel az erdőtörvény az összes magas vagy közepes (1-6 természetességi kategóriából 1-4) természetességű erdőállományokban - nem csak védett vagy NATURA kijelölés alatt állókban - kimondottan élőhely- és biodiverzitás védelmi okból tiltja a legeltetést. A nem kívánatos vegetáció visszaszorításának kíméletesebb és körültekintőbb módjait támogatjuk.

Az intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **2000 művelet**, teljes indikatív pénzügyi allokáció **4.778.588 EUR**.

A KAP AKIS intézkedések minden eleme (tájékoztatási szolgáltatás, tanácsadás, képzés, innováció és digitalizáció) közvetlenül hozzájárul az egyes környezeti szükségletek megoldásához, melyet hatékonyan támogat a kibővített KAP hálózat innovációs és zöld támogató egysége. A Zöld Támogató Egység fő feladata a KAP Stratégiai Terv I. és II. pillér zöld beavatkozásainak segítése, amely hozzájárul a gazdálkodók biodiverzitást védő gazdálkodói gyakorlatának kialakításához és a szemléletformálásához.

3.Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (Víz Keretirányelv, VKI);

3.1. Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Magyarország 2022 - 2027 időszakra vonatkozó, harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási terve - OVGT) (Az OVGT-t a Kormány 2022. április 28-án elfogadta.)

1.Mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése a a helyes gazdálkodási gyakorlatok alkalmazásának ösztönzésével (nitrát érzékeny területek)

2. Mezőgazdasági termelés tápanyag terhelés és veszteség csökkentésére, a tápananyag hasznosulásának növelésére vonatkozó további intézkedések

3. Egyéb talajjavító és talajvédelmi beavatkozások

4. Művelési ág váltás (szántó-gyep, szántó - erdő, szántó-vizes élőhely konverzió), valamint a meglévő gyep, erdő, vizes élőhelyek területének fenntartása

5. Mezőgazdasági területről származó belvizek szűrése a befogadóba történő bevezetés előtt (szűrőmező)

6. Szennyezőanyag és hordalék lemosódás csökkentése növénytermesztési technológiák alkalmazásával

7. Talajerózió elleni védekezés növényzet telepítéssel

8. Talajerózió elleni műszaki létesítmények, terepalakulatok kialakítása (vízmosások megkötése, hordalékfogó gátak stb.)

9. Vízfolyások és tavak melletti vízvédelmi sávok, pufferzónák kialakítása

10. Szélerózió elleni védekezés a légköri kiülepedésből eredő terhelés csökkentése érdekében

11. Az erózió és a lefolyás csökkentése erdőterületeken a jó erdőgazdálkodási gyakorlat részeként

12. Területi vízvisszatartás mezőgazdasági területeken a beszivárgás növelése és a lefolyás csökkentése érdekében

13. Vízvisszatartás tározással dombvidéki területeken, kisvízfolyásokon záportározókban, esetleg állandó tározókban

14. Vízvisszatartás tározással síkvidéken belvíztározókban, illetve medertározás kiszélesített szakaszokon

15. A szennyvíziszap hasznosításának elősegítése és szabályozásaA szennyvíziszap mezőgazdasági hasznosítása,

16. Vízfolyásokon és állóvizekben felhalmozódott iszap és mederbeli növényzet egyszeri eltávolítása, hasznosítása

17. Víztakarékos és zöld energia megoldások alkalmazása növénytermesztésben (növénykultúra, öntözési technológia, energiahatékonyság)

18. Alternatív vízhasználatok ösztönzése a mezőgazdaságban

19. Állattartótelepek korszerűsítése az EU Nitrát Irányelv alapján valamint az istállótrágya

felhasználásának elősegítése

20. Növényvédő szerek alkalmazásának szabályozása az EU Peszticid Irányelve alapján, a Nemzeti Növényvédelmi Cselekvési terv végrehajtása

21. Növényvédőszerek alkalmazása önkéntesen vállalt környezeti feltételeknek megfelelően

A Nemzeti Vízstratégiában (KJT) szereplő hosszú távú célok:

1. A vizek állapotának fokozatos javítása, a jó állapot/potenciál eléréséig

2. Vízvisszatartás a vizeink jobb hasznosítása érdekében

3.2. KAP Stratégiai Terv hozzájárulása a hosszú távú nemzeti célkitűzésekhez

A rendelkezésre álló vízkészletekből, azok védelme érdekében az öntözővíz igények csak abban az esetben biztosíthatóak, ha a többi vízkivétellel együttesen a vízkivételek az adott felszíni vagy felszín alatti vízkészlet VKI szerinti mennyiségi és minőségi állapotát nem rontják. Ha az igények a rendelkezésre álló készletekből nem elégíthetők ki, szükség lehet készletnövelő vagy vízigény csökkentő lépésekre. Ennek egyik megoldását az Öntözési stratégia keretében a vízvisszatartás és tározás jelenti. A másik megoldást pedig a víztakarékos öntözési technológiák elterjesztése, öntözőberendezések vízfelhasználás hatékonyságának javítása, valamint a víztakarékos öntözési infrastruktúra (szabályozott, automatizált műszaki megoldások) és kapcsolódó műtárgyaik fejlesztése, rekonstrukciója jelenti.

A vízhiány minél későbbi kialakulását, azaz az őszi, téli csapadékból való elraktározódását a megfelelően megválasztott agrotechnikai eljárással, a talajban lévő nedvességtartalom megőrzésével, szárazságtűrő növényfajták termesztésbe állításával, valamint a kedvező mikroklimatikus környezetet kialakító területi, táji vízvisszatartással is szükséges biztosítani, melyet a KAP ST zöld felépítményének minden szintjén elő kívánunk segíteni a területalapú támogatásokon keresztül is.

A **közvetlen területalapú támogatásra jogosult területek körének bővülése** a különböző felszínborítású területtípusok, vizenyős területek fenntartásával elősegíti a természetes vízvisszatartást, hozzájárulva így a vízjárási viszonyok javításához, az ökológiai vízmennyiség biztosításához is.

A **kondicionalitás** előírásai közül közvetlenül a GAEC 4 (vízvédelmi sávok) és az SMR 1 (vízkészletek védelme és foszforszennyezés elleni védelem) és SMR 2 (nitrátszennyezés elleni védelem) előírások segítik elő a Vízgyűjtő-Gazdálkodási Tervben megfogalmazott célkitűzések megvalósulását azáltal, hogy betartásukkal csökkenthető a mezőgazdasági eredetű tápanyag- illetve peszticid szennyezés, a talajerózióból és/vagy felszíni lefolyásból származó hordalék- és szennyezőanyag terhelés, valamint szabályozásra kerül az öntözési célú vízhasználat engedélyhez kötöttsége. A felszíni vizek terhelésének csökkentéséhez közvetve a GAEC 5 (erózióvédelmi célú talajművelés) és az SMR 8 (fenntartható növényvédőszer-használat) előírásai is hozzájárulnak. A természetes vízvisszatartást, a vízjárási viszonyok javítását és az ökológiai vízmennyiség biztosítását pedig a GAEC 1 (állandó gyepek védelme), a GAEC 2 (vizes élőhelyek és lápok védelme), a GAEC 8 (nem termelő elemek fenntartása, tájképi elemek védelme) előírásai segítik.

A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás (*DP01_E01_BISS_16*) keretében az évenkénti tervezett célterület nagysága **5.000.000 ha**, **789.700.000 EUR/év** forrásallokáció mellett.

Az **agro-ökológiai program** (*DP17_G01_ECOS_16*) választható előírásai közül a téli talajtakarás, a forgatás nélküli talajművelés, a talajkondicionálók, mikrobiológiai készítmények alkalmazása, az ültetvények sorközének takarása egyszerre segítik elő a talajok vízmegtartó képességének növelését, valamint az erózió elleni védelmet, így a talajerózióból és/vagy felszíni lefolyásból származó hordalék- és szennyezőanyag terhelés csökkentését. Az öntözésre berendezett ültetvényekben a mikroöntözés ösztönzése a fenntartható vízhasználatot segíti.

Az intézkedés kimeneti célértéke **2.500.000 ha** mezőgazdasági terület támogatása, az évenkénti teljes indikatív pénzügyi allokáció **202.125.000 EUR/év**.

Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG)** (*RD19_G01_AEC_70*) általános előírásai közül több is kiterjed a talajvédő gazdálkodásra (forgatás nélküli talajművelés, erózióvédelmi intézkedések, talajvédő vetésszerkezet stb.) hozzájárulva a talajban lévő nedvességtartalom megőrzéséhez, a talajok vízgazdálkodásának javításához. Ezen felül terület specifikus előíráscsomagok kerültek összeállításra az aszályérzékeny területekre, ahol a vízmegtartó talajművelés a támogatott jó gyakorlat.

Az intézkedés kimeneti célértéke **961.324 ha** mezőgazdasági terület támogatása, az évenkénti teljes indikatív pénzügyi allokáció **373.253.570 EUR/év**.

Az **ökológiai gazdálkodás támogatása** (*RD20_G02_ORT_70*) intézkedés a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a mezőgazdasági eredetű tápanyag- illetve peszticid szennyezés csökkentéséhez.

Az intézkedés évenkénti kimeneti célértéke **134.564 ha** mezőgazdasági terület támogatása, az évenkénti teljes indikatív pénzügyi allokáció **98.632.794,63 EUR/év**.

Az **agro-ökológiai nem termelő beruházások** *(RD21_G04_LCI_73)* és az azok fenntartását szolgáló **agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés** *(RD22_G05_LCP_70)* egyik kiemelt célja a felesleges vizek minél hosszabb ideig történő megőrzésének ösztönzése adott területen a földhasználat megváltoztatásával, vizes élőhelyek létrehozásával és a területi vízvisszatartást szolgáló kisléptékű vízi létesítmények kialakításával.

A beruházási intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **1451 művelet**, teljes indikatív pénzügyi allokáció **19.854.465,78 EUR**.

A fenntartási intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST utolsó kifizetési évében **14.500 ha**, teljes időszakra vonatkozó indikatív pénzügyi allokáció **34.242.833,33 EUR**.

A **vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás** (*RD12_W01_WTO_74*) két célterülete is célzottan kezeli a vízvisszatartás kérdését:

- 2. célterület: A vízvisszatartás létesítményeinek támogatása fenntartható vízkészlet-gazdálkodás biztosításával: A célterület a művelés alatt álló területekről a tűrhetőnél nagyobb károkat okozó csapadékvizek összegyűjtéséhez és későbbi hasznosítását megelőző tározásához szükséges műszaki megoldásokat támogatja. A tározók javítják a térség éghajlatváltozással szembeni ellenállóképességét, csökkentik a klímaváltozásból fakadó kockázatokat, károkat, veszteségeket, valamint kiegyensúlyozzák a vízhiány-víztöbblet egyenetlenségeket, továbbá a vízminőségi és -mennyiségi célok elérése érdekében pufferzónákat alakítanak ki.

- 3. célterület: A melioráció és a vízfelhasználás-hatékonyság javításának támogatása: A célterület jellemzően az üzemen belüli mezőgazdasági területekhez kapcsolódó meliorációt és a meliorációs utak kialakítását támogatja. A nagy mennyiségben lehulló csapadékvíz a mezőgazdasági területek útjaira fizikai, ritkán kémiai hatást gyakorol, amely ellen védekezni kell megfelelő vízelvezetési és az út pályaszerkezetének állékonyságát biztosító megoldásokkal. A vízrendezés során törekednünk kell a hasznosítható vizek visszatartására, valamint arra, hogy csak a felesleges, nem tárolható vízmennyiség kerüljön levezetésre. A mezőgazdasági vízrendezés feladata többek között a vízkárelhárítás érdekében történő beavatkozás. A talaj a legnagyobb víztartó közeg, ahhoz hogy ezt a funkcióját be tudja tölteni, a térség természetes geológiai és talajtani adottságait is rehabilitálni szükséges. A művelésből fakadóan a kialakuló vízzáró réteget fel kell lazítani annak érdekében, hogy a csapadékvizet a talaj képes legyen tárolni. A beavatkozással jelentős mértékben csökkenthetőek a vízhiány és a víztöbblet által okozott károk.

Fentieken túl az öntözővíz felhasználásának hatékonyságát hivatott segíteni az RD12_W01_WTO_74 - Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás 1. célterülete, aminek keretében a kedvezményezettek a meglévő öntözési berendezéseik felújítására, optimalizálására, új öntözővíz-szolgáltató művek létrehozására, energiahatékony öntözési technológiák bevezetésére, valamint aszály-monitoring állomás kiépítésére kaphatnak támogatást. Fontos megjegyezni, hogy az öntözött területek növekedése nem feltétlenül jár az öntözővíz mennyiségének növekedésével. A beavatkozás leírása több helyen kitér az optimális öntözés fontosságára, valamint megemlíti az öntözés célzott hatékonyságát, ami alatt olyan víztakarékosságot célzó komplex módszer bevezetése érthető, amelynek

során az öntözendő terület sajátosságait (talajadottságok, növénykultúra, domborzati és csapadékviszonyok) figyelembe vevő, valamint előre jelző rendszer alapján történik az öntözés szükségességének, illetve az öntözővíz mennyiségének meghatározása, illetve az öntözőrendszer automatizálása. Ezeket számítógépes szoftverek beszerzésével, fejlesztésével, valamint szaktanácsadással lehet megvalósítani, melyet a beavatkozás támogat. Amennyiben az érintett öntözendő területre szabott öntözés valósul meg, az hosszútávon mindenképpen kedvező hatással van a vízkészletek megóvására.

Az intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **1070 művelet**, teljes indikatív pénzügyi allokáció **17.202932 EUR**.

A **vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása** (*RD15_W04_COP_77*) beavatkozásnak az öntözési közösségek működésének támogatása a cél. Az öntözéses gazdálkodás nagy beruházási igénnyel és jelentős üzemeltetési költségekkel jár együtt, de nagyobb területen jobban megéri a tevékenységet folytatni, csökkennek a fajlagos költségek, csökkenek a veszteségek, a munkaszervezés hatékonyabbá válik. Ezek a tényezők mind hozzájárulnak ahhoz, hogy az öntözési közösségek területein a rendelkezésre álló vízkészlet optimálisabban kerüljön felhasználásra. A célzott, precíziós öntözéses módszerek elterjesztése - amelyben a vízmennyiség pontosan mérhető, az elszivárgás és a kimosódás csökkenthető, a táblán belüli vízstressz (túlöntözés) elkerülhető – szintén hozzájárul a vízfelhasználás hatékonyság növeléséhez. A közösségek által végrehajtott ilyen jellegű, nagy forrásigényű, jelen beavatkozás alapján támogatással előkészített beruházások alapvetően járulnak hozzá a vízkészletek hatékony használatához. Az öntözési közösségek támogatása víztakarékos öntözési technológiák bevezetését, az öntözőrendszerek vízfelhasználásának optimalizálását, a víztakarékos öntözési infrastruktúra és a kapcsolódó műtárgyak fejlesztését, és optimális üzemeltetését, fenntartását, energiatakarékos öntözési technológiák bevezetését, valamint az öntözőrendszerek energiafelhasználásának optimalizálását is elősegíti. Mindezek alapján a beavatkozás hozzájárul a vízfelhasználás hatékonyságának növeléséhez, a lokális vízfelhasználás és hasznosítás fenntarthatóságához.

Az intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **27 művelet**, teljes indikatív pénzügyi allokáció **1.274.291 EUR**.

A **KAP AKIS** intézkedések minden eleme (tájékoztatási szolgáltatás, tanácsadás, képzés, innováció és digitalizáció) közvetlenül hozzájárul az egyes környezeti szükségletek megoldásához, melyet hatékonyan támogat a kibővített KAP hálózat innovációs és zöld támogató egysége. A Zöld Támogató Egység fő feladata a KAP Stratégiai Terv I. és II. pillér zöld beavatkozásainak segítése, amely hozzájárul a gazdálkodók hatékony vízfelhasználásához, és a vízvisszatartást elősegítő gazdálkodásához is, valamint a szemléletformálásához.

Valamennyi intézkedés figyelembe veszi a Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv (VGT 2, 2022-től VGT 3) mezőgazdasági intézkedésekkel kapcsolatban megfogalmazott ajánlásait. Ennek megfelelően a beavatkozás alapvető célja a felszíni és felszínalatti víztestek megfelelő jó állapotba hozásához és/vagy a jó állapotának megőrzéséhez szükséges intézkedések támogatása, ezen belül a vízvisszatartás, a vízkészleteinkkel való fenntartható gazdálkodás, takarékos öntözési technológiák elterjesztése, a klímaváltozásnak ellenálló termelési módszerek és fenntartható területhasználat biztosítása.

A KAP ST keretén kívüli eszközök

Magyarország stratégiai célkitűzése a csapadékvizek visszatartása és az ország területén átfolyó víztömegek hatékonyabb tározása és hasznosítása a természetes víztározási lehetőségek növelésével (pl. talaj, felszín alatti víztartók, medrek és azok ártere). A területi vízvisszatartás (települési csapadékvíz-gazdálkodás, belvíz-gazdálkodás) és a medertározás területén megvalósított és tervezett fejlesztések, valamint a belvízelvezető-, illetve kettős működésű csatornák üzemeltetésének átalakítása a természetes lefolyás vízvisszatartási célú szabályozását célozza. A tározók kiegyenlítik a vízhiányos és vízben bővebb időszakok közti rendelkezésre álló vízkészletekben megmutatkozó különbséget, megteremtik a vízszükséglet és a rendelkezésre álló vízmennyiség összhangját. Az tervezett intézkedések a felszíni vízkészletekre fókuszálnak, mivel a felszín alatti készleteink mennyiségi is minőségi értelemben is a

vízhiánnyal leginkább érintett térségekben kockázatosak, a rétegvizek pedig a lakossági vízellátás legfontosabb és megőrzendő vízbázisát képezik. A felszín alatti készletek igénybevétele abban az esetben képzelhető el egy térségben, ha ott talajvízdúsítás történik.

A KEHOP Plusz 1. prioritás (Vízgazdálkodás és katasztrófakockázat csökkentés) kifejezett célja az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és a katasztrófakockázatok megelőzése, valamint a reziliencia előmozdítása, figyelembe véve az ökoszisztéma-alapú megközelítéseket. Ennek érdekében támogatásra kerülnek olyan vízgazdálkodási projektek, amelyek védik a lakosságot, vagyonelemeket, ill. a táj, élővilág vízellátásának biztonságát is (pl. árvíz, belvíz), egyéb felszíni vagy felszín alatti vízhez kapcsolódnak (pl. talajvízszint, vízhiány),. jelentős vízminőségi problémát kezelnek, illetve ezek mellett a vízvisszatartás, -hasznosítás (pl. öntözés, csapadék és tüzivíztározás), vízhasználat- és vízgazdálkodás-hatékonyságát javítják. Különösképpen támogatható víztározók létesítése, megújítása, kék infrastruktúra kialakítása (előnyt élvez a természetközeli vízvisszatartás), klímaalkalmazkodást rezilienciát szolgáló beruházások, a csapadékvíz helyben tartását szolgáló beruházások, illetve kisléptékű, természet alapú vízmegtartó lehetőségek a települések vonatkozásában. Mindemellett tájegységi léptékű projektek is támogathatóak lesznek, melyek komplexen kezelik a vízkár és a vízhiány okozta problémákat. Így különösen támogathatóak a dombvidéki és síkvidéki tarozáshoz szükséges beruházások, a talajvízszint javítást segítő beruházások, a tájegység szintű komplex vízvédelmi, vízgazdálkodási, ökológiai szempontokból kiinduló/azokat figyelembe vevő beruházások, az ideiglenes és állandó vízmegtartó, beszivárgást növelő területek kialakítása, a lefolyási, megtartási és jó ökológiai viszonyok működtetéséhez szükséges beruházások (mederrendezés, kotrás, vizes élőhelyek) a holtágakban, mellékágakban történő természetes vízvisszatartást célzó beruházások, a célzott felszín alatti víztározás, illetve a VKI célok elérését szolgáló további beruházások.

A Helyreállítási és Alkalmazkodási Terv (RRF) tervezetének „D" Vízgazdálkodás komponense elsődleges célkitűzései a vízhiányos területek vízpótlása, a vízvisszatartás fokozása, térségi vízátvezetés lehetővé tétele, felszín alatti vízkészletek védelme, a vízkészletek térbeni és időbeni egyenetlen eloszlásának kiegyenlítése a felszíni és a felszín alatti víztestek, valamint az élőhelyek védelme, továbbá a víztöbbletből vagy -hiányból származó kedvezőtlen hatások mérséklődése érdekében. További célkitűzés a vízpótlás hatásterületének kiterjesztése, a vizes élőhelyek megőrzése, a Víz Keretirányelv (VKI) szerinti jó állapotú víztestek arányának növelése, szemléletformálás a vízkészletek védelme érdekében, valamint monitoring rendszer kiépítése, nyilvános információs rendszer létrehozása. A célkitűzések megvalósítása olyan intézkedésekkel történhet, mint a meglévő vízpótló rendszerek rekonstrukciója, összekapcsolása, új rendszerek létrehozása, medertározást elősegítő mederrendezési beruházások, megfelelő vízkormányzási gyakorlat kidolgozása, a korábbi üzemeltetés átalakítása, a települési tisztított szennyvizek vízpótlási célú hasznosítási lehetőségeinek vizsgálata, vonalas létesítmények kapacitásának jobb kihasználása, a lefolyás késleltetése, a lefolyási hányad csökkentése, belvízöntözés lehetőségeinek vizsgálata és megteremtése, figyelembe véve a minőségi követelményeket (rétöntözés – természetvédelem).

4.A Tanács 91/676/EGK irányelve (1991. december 12.) a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről (Nitrát Irányelv);

4.1. Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Nitrát Cselekvési program (27/2006. (II. 7.) Korm. rendelet a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről és 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről)

1. A vízminőség megóvása a talajt és a felszíni vizeket érő mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéstől, méghozzá a helyes gazdálkodási gyakorlatok alkalmazásának ösztönzésével

Talajvédelmi Cselekvési Terv

1. A gazdálkodók tudatos, környezetkímélő szemléletet követő talajhasználata által - többek között –

növekedjen a talajok szervesanyag tartalma, javuljon a tápanyag szolgáltató képessége, csökkenjen a felhasznált műtrágyák mennyisége, illetve erősödjön az erózióvédelem, mellyel megelőzhető a felszíni vizek mezőgazdasági eredetű foszfátterhelése is.

Magyarország 2022 - 2027 időszakra vonatkozó, harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási terve - OVGT) (Az OVGT-t a Kormány 2022. április 28-án elfogadta.)

1. Mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése a a helyes gazdálkodási gyakorlatok alkalmazásának ösztönzésével (nitrát érzékeny területek)
2. Állattartótelepek korszerűsítése az EU Nitrát Irányelv alapján valamint az istállótrágya felhasználásának elősegítése

A biológiai sokféleség megőrzéséré vonatkozó, 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia (jóváhagyás előtt álló tervezet 2021)

1. A mezőgazdaságban használt termés és teljesítménynövelő szerek által okozott környezetterhelés jelentős csökkentése.

4.2. KAP Stratégiai Terv hozzájárulása a hosszú távú nemzeti célkitűzésekhez

A Nitrát jelentés szerint: „A felszíni vizek eutrofizációs állapotának értékelését az előző időszak eredményeivel összevetve az eutrófnak minősített monitoring pontok aránya a 2020. évi Nitrát Jelentési Útmutató 5.3.2. pontja szerinti új értékelési előírás (eutróf-potenciális eutróf minősítésre vonatkozó új definíció), a megnövekedett vízminta szám, továbbá az éghajlatváltozás hatására növekedett jelentősen: a vízfolyások 77%-a, az állóvizeknek 32%-a lett eutróf. Az eutróf állapotot a nitrogén mellett (és sok esetben annál jelentősebb mértékben) a foszfor emissziók okozzák.” A terhelés kialakulásáért különböző terhelési útvonalak felelősek, amelyek közül kiemelkedik a pontszerű szennyvíz terhelés, emellett jelentős a mezőgazdaságból származó erózió, és a talajvíz, de nem szabad elfeledkezni az ún. másodlagos terhelésről sem, amikor a feliszapolódott mederből a múltbeli szennyezés visszakerül a vízbe. Az Agrártudományi Kutatóközpont Talajtani Intézetének kutatásai továbbá azt is kimutatták, hogy Magyarországon a tápanyagok kimosódását nem a túlzott tápanyag-kijuttatás okozza, mivel a hazai termőtalajok pedig kifejezetten tápanyaghiányosak hanem elsősorban az erózió következménye.

Fentiekkel összefüggésben a zöld felépítmény minden szintjén számos az erózió elleni védekezést szolgáló előírást fogalmaztunk meg.

A **támogatási jogosultság kibővítésével** lehetővé válik, hogy a GAEC 8 vagy az AÖP keretében fenntartott erózióvédelmi sávok, mezővédő fasorok, partmenti pufferzónák megőrizzék támogatási jogosultságukat, így a gazdálkodók számára is vonzó lehet ilyen területek kialakítása

A kondicionalitás előírásai közül közvetlenül a GAEC 4 (vízvédelmi sávok) és az SMR 2 (nitrátszennyezés elleni védelem) előírások segítik elő a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelmét azáltal, hogy betartásukkal csökken a mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés mind a kijuttatás korlátozása, mind az erózió csökkentése által. A nitrátérzékeny területen gazdálkodóknak kötelező ötévente talajvizsgálatot végeztetni, illetve az eredményekre alapozva évente tápanyag-gazdálkodási tervet készíttetni. A felszíni vizek terhelésének csökkentéséhez azonban az erózió csökkentése révén nagy mértékben a GAEC 5 (erózióvédelmi célú talajművelés) és a GAEC 6 (talajtakarás az érzékeny időszakokban) előírások is hozzájárulnak. A GAEC 5 keretében lejtős területeken korlátozásra kerül a kapás kultúrák termesztése, beleértve a kukoricát és a napraforgót, valamint a széles sortávra vetett őszi káposztarepcét. Ezeket a fajokat csak szintvonalasan vagy erózióvédő sávok beiktatásával, vagy direktvetésben lehet termeszteni 12 százalék feletti lejtésű területeken.

A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás (*DP01_E01_BISS_16*) keretében az évenkénti tervezett célterület nagysága **5.000.000 ha**, **789.700.000 EUR/év** forrásallokáció mellett.

Az agro-ökológiai program (*DP17_G01_ECOS_16*) választható előírásai közül a téli talajtakarás, a forgatás nélküli talajművelés, a talajkondicionálók, mikrobiológiai készítmények alkalmazása, az ültetvények sorközének takarása a talaj szerkezetének javításával, illetve a fedetlen talajfelszín minimalizálásával segíti az erózió elleni védelmet, így a talajerózióból és/vagy felszíni lefolyásból származó hordalék- és szennyezőanyag terhelés csökkentését. Továbbá eróziócsökkentős hatással bírnak a szántóterületeken fenntartandó nem termelő elemek is, melyek lehetnek többek közt eróziócsökkentő hatású mezővédő fasorok, fás sávok, gyepes-cserjés erózióvédelmi sávok, szántóföldi művelés alatt nem álló vízvédelmi sávok; teraszok, erózióvédelmi létesítmények, MePAR-ban rögzített vizes élőhelyek. Ugyanígy eróziócsökkentő hatással van a gyepterületek táblaszintű megőrzése is a nem érzékeny állandó gyepek esetében.
Az intézkedés kimeneti célértéke **2.500.000 ha** mezőgazdasági terület támogatása, az évenkénti teljes indikatív pénzügyi allokáció **202.125.000 EUR/év**.

Az agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható tápanyag-gazdálkodásra (talajvizsgálaton alapuló tápanyag-gazdálkodási terv készítése, nitrogén hatóanyag kijuttatás korlátozása, istállótrágya kijuttatásam zöldtágyázás, származadványok beforgatása, stb.) és a talajvédő gazdálkodásra (forgatás nélküli talajművelés, erózióvédelmi intézkedések, talajvédő vetésszerkezet pillangós növényekkel stb.) hozzájárulva a mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentéséhez. Ezen felül terület specifikus előíráscsomagok kerültek összeállításra az erózió-érzékeny területekre, melyek szintén hozzájárulnak a talajerózióból és/vagy felszíni lefolyásból származó hordalék- és szennyezőanyag terhelés csökkentéséhez. Az **ökológiai gazdálkodás** támogatása a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentéséhez.
Az **AKG** intézkedés kimeneti célértéke **961.324 ha** mezőgazdasági terület támogatása, az évenkénti teljes indikatív pénzügyi allokáció **373.253.570 EUR/év**.
Az **ökológiai gazdálkodás támogatása** (*RD20_G02_ORT_70*) intézkedés évenkénti kimeneti célértéke **134.564 ha** mezőgazdasági terület támogatása, az évenkénti teljes indikatív pénzügyi allokáció **98.632.794,63 EUR/év**.

Az **agro-ökológiai nem termelő beruházások** (*RD21 G04 LCI 73*) és az azok fenntartását szolgáló **agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés** (*RD22_G05_LCP_70*) célja kifejezetten olyan nem termelési jellegű földhasználatok kialakítása, melyek többek közt hatékonyan hozzájárulnak az eróziós események csökkentéséhez, ezáltal a vizeinket érintő tápanyagterhelések és szennyezések csökkentéséhez is. Kifejezetten az erózió elleni védelemhez hozzájáruló, illetve a tápanyagok felszíni vizekbe történő bejutását csökkentő beruházások az alábbiak:

- szántóterületeken, illetve ültetvényekben kialakítandó erózióvédelmi célú gyepes sávok;
- talajvédelmi célú gyeptelepítés;
- erózióvédelmet biztosító műszaki létesítmények kialakítása, fejlesztése;
- szántóföldi művelés alatt nem álló partmenti vízvédelmi pufferzóna kialakítása, fejlesztése;
- mezővédő fasorok, illetve a több sor fából és cserjéből álló mezővédő erdősávok telepítése

A beruházási intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **1451 művelet**, teljes indikatív pénzügyi allokáció **19.854.465,78 EUR**.
A fenntartási intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST utolsó kifizetési évében **14.500 ha**, teljes időszakra vonatkozó indikatív pénzügyi allokáció **34.242.833,33 EUR**.

A **Mezőgazdasági üzemek fejlesztése az ammónia-kibocsátás csökkentés érdekében** (*RD01d_E01_FRM_73*) beavatkozás célja a mezőgazdasági üzemek ammónia kibocsátásának csökkentését elősegítő, technológiai fejlesztést célzó olyan tevékenységek támogatása, amely által a mezőgazdasági ágazat hozzájárul a hazai NH_3-kibocsátás csökkentési célérték teljesítéséhez. A beavatkozás keretében többek között támogatható a korszerű injektálást és az azonnali bedolgozást lehetővé tevő trágyakijuttatási technológiák beszerzése, istállón belüli és kívüli trágyakezelés

korszerűsítése, istállón belüli fejlesztések (pl. padozat, tetőszigetelés, csepegésmentes itató, légmosó berendezések beszerzése), meglévő trágyatárolók fedése, új, fedett trágyatárolók építése. A beavatkozás alapján nyújtott támogatásokon keresztül megvalósulhatnak olyan környezetvédelmi célok, melyek által csökken az ammónia és ÜHG gázok kibocsátása, javul a levegő minősége, valamint a felszíni és felszínalatti vizek terhelése.

Az intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **154 művelet**, teljes indikatív pénzügyi allokáció **8.139.535 EUR**.

A KAP AKIS intézkedések minden eleme (tájékoztatási szolgáltatás, tanácsadás, képzés, innováció és digitalizáció) közvetlenül hozzájárul az egyes környezeti szükségletek megoldásához, melyet hatékonyan támogat a kibővített KAP hálózat innovációs és zöld támogató egysége. A Zöld Támogató Egység fő feladata a KAP Stratégiai Terv I. és II. pillér zöld beavatkozásainak segítése, amely hozzájárul többek közt a gazdálkodók erózió elleni védekezéséhez, a tápanyagkimosodást csökkentő gazdálkodó gyakorlatok kialakulásához, valamint a szemléletformálásához.

5. Az Európai Parlament és a Tanács 2008/50/EK irányelve (2009. november 30.) a környezeti levegő minőségéről és a Tisztább levegőt Európának elnevezésű programról; és

6. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/2284 irányelve (2016. december 14.) egyes légköri szennyező anyagok nemzeti kibocsátásainak csökkentéséről, a 2003/35/EK irányelv módosításáról, valamint a 2001/81/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről;

5.1. Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Levegőminőségi Cselekvési Terv

1. A levegőminőségi tervek és az LCsT együttes célja a levegőminőségi határértékeknek való megfelelés biztosítása az ország teljes területén. Kizárólag a mezőgazdasághoz, illetve a Közös Agrárpolitikához közvetlenül vagy közvetve kapcsolódó célkitűzéseket, célértékeket nem tartalmaznak, de az agrárium különösen a másodlagos részecske (PM) kialakulásában szerepet játszó ammónia kibocsátásában bír lényeges hozzájárulással, a PM10 és PM2,5 levegőminőségi határértékek teljesítéséhez kibocsátásaik csökkentése elengedhetetlen.

Országos Levegőterhelés-csökkentési Program Mezőgazdasági Alprogram

1. Hígtrágyatárolók lefedése,
2. Technológiai fejlesztési előírások e vonatkozóan,
3. Szerves trágyák használatának előmozdítása,
4. Szerves trágya - kijuttatás feltételeinek előírása,
5. A tápanyag - gazdálkodás gyakorlati alkalmazásának elősegítése,
6. A mezőgazdasági betakarításból származó növényi maradványok és hulladékok, valamint az erdészeti biomasszamaradványok szabadban való égetésének tilalma

5.2. KAP Stratégiai Terv hozzájárulása a hosszú távú nemzeti célkitűzésekhez

A kondicionalitás előírásai közül közvetlenül a GAEC 3 (tarlóégetés tilalma) járul hozzá a levegőminőség védelméhez azáltal, hogy a tarló, nád, növényi maradvány valamint gyepek égetése tilos, kivéve, ha erre növény-egészségügyi okokból van szükség.

A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás (*DP01_E01_BISS_16*) keretében az évenkénti tervezett célterület nagysága **5.000.000 ha**, **789.700.000 EUR/év** forrásallokáció mellett.

Az **agro-ökológiai program** (*DP17_G01_ECOS_16*) választható előírásai közül a téli talajtakarás, a forgatás nélküli talajművelés és az ültetvények sorközének takarása a fedetlen talajfelszín minimalizálásával segíti a levegő minőségének védelmét. A talajkondicionálók, mikrobiológiai

készítmények alkalmazása hozzájárul, hogy csökkenjen a műtrágya-kijuttatás, ezáltal csökkentve az ammónia-emissziót. A karbamid műtrágyák beforgatással vagy inhibitorral való kijuttatásának előírása pedig közvetlenül csökkenti az ammónia emissziót.

Az intézkedés kimeneti célértéke **2.500.000 ha** mezőgazdasági terület támogatása, az évenkénti teljes indikatív pénzügyi allokáció **202.125.000 EUR/év**.

Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható tápanyag-gazdálkodásra (talajvizsgálaton és levélanalízisen alapuló tápanyag-gazdálkodási terv készítése, nitrogén hatóanyag kijuttatás korlátozása, szerves trágya alkalmazása) hozzájárulva így a műtrágya-kijuttatás csökkentéséhez, ezáltal az ammónia-emisszió mérsékléséhez. Az **ökológiai gazdálkodás** támogatása a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a mezőgazdasági eredetű ammónia-kibocsátás csökkentéséhez.

Az **AKG** intézkedés kimeneti célértéke **961.324 ha** mezőgazdasági terület támogatása, az évenkénti teljes indikatív pénzügyi allokáció **373.253.570 EUR/év**.

Az **ökológiai gazdálkodás támogatása** (*RD20_G02_ORT_70*) intézkedés évenkénti kimeneti célértéke **134.564 ha** mezőgazdasági terület támogatása, az évenkénti teljes indikatív pénzügyi allokáció **98.632.794,63 EUR/év**.

A **Mezőgazdasági üzemek fejlesztése az ammónia-kibocsátás csökkentés érdekében** (*RD01d_E01_FRM_73*) beavatkozás célja a mezőgazdasági üzemek ammónia kibocsátásának csökkentését elősegítő, technológiai fejlesztést célzó olyan tevékenységek támogatása, amely által a mezőgazdasági ágazat hozzájárul a hazai NH_3-kibocsátás csökkentési célérték teljesítéséhez. A beavatkozás keretében többek között támogatható a korszerű injektálást és az azonnali bedolgozást lehetővé tevő trágyakijuttatási technológiák beszerzése, istállón belüli és kívüli trágyakezelés korszerűsítése, istállón belüli fejlesztések (pl. padozat, tetőszigetelés, csepegésmentes itató, légmosó berendezések beszerzése), meglévő trágyatárolók fedése, új, fedett trágyatárolók építése. A beavatkozás alapján nyújtott támogatásokon keresztül megvalósulhatnak olyan környezetvédelmi célok, melyek által csökken az ammónia és ÜHG gázok kibocsátása, javul a levegő minősége, valamint a felszíni és felszínalatti vizek terhelése.

Az intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **154 művelet**, teljes indikatív pénzügyi allokáció **8.139.535 EUR**.

A KAP AKIS intézkedések minden eleme (tájékoztatási szolgáltatás, tanácsadás, képzés, innováció és digitalizáció) közvetlenül hozzájárul az egyes környezeti szükségletek megoldásához, melyet hatékonyan támogat a kibővített KAP hálózat innovációs és zöld támogató egysége. A Zöld Támogató Egység fő feladata a KAP Stratégiai Terv I. és II. pillér zöld beavatkozásainak segítése, amely hozzájárul a termelők emissziócsökkentő gazdálkodói gyakorlatának kialalkulásához is és a szemléletformálásához.

7. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/841 rendelete (2018. május 30.) a földhasználathoz, a földhasználat-változtatáshoz és az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó üvegházhatású gáz-kibocsátásnak és -elnyelésnek a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai keretbe történő beillesztéséről, valamint az 525/2013/EU rendelet és az 529/2013/EU határozat módosításáról és

8. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/842 rendelete (2018. május 30.) a Párizsi Megállapodásban vállalt kötelezettségek teljesítése érdekében a tagállamok által 2021-től 2030-ig kötelezően teljesítendő, az éghajlat-politikai fellépéshez hozzájáruló éves üvegházhatású gázkibocsátás-csökkentések meghatározásáról, valamint az 525/2013/EU rendelet módosításáról

7.1. Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

A 2018-2030 közötti időszakra vonatkozó, 2050-ig tartó időszakra is kitekintést nyújtó második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia

1. A hazai dekarbonizáció eszközrendszere: az üvegházhatású gázok hazai kibocsátásának csökkentésével kapcsolatos kiemelt ágazati cselekvési irányok és feladatok

2. Mezőgazdaság; Éghajlati eredetű károk mérséklésének lehetőségei a mezőgazdaságban

3. Az éghajlati sérülékenység területi vizsgálatának térinformatikai megalapozása, komplex monitoringrendszer szükségessége

Nemzeti Energia- és Klímaterv

1. Az üvegházhatású gázok kibocsátását legalább 40%-kal kell csökkenteni 2030-ig 1990-hez képest, azaz a bruttó kibocsátások 2030-ban nem haladhatják meg a bruttó 56,19 millió tCO2e-et, azaz a 2017-es érték 7,6 millió tCO2e-kel való csökkentése szükséges.

2. A mezőgazdasági kibocsátások csökkentését elsősorban a helyes mezőgazdasági gyakorlatok előírása és különféle támogatási eszközök szolgálják.

3. A CO2-elnyelő kapacitások fokozása érdekében – összhangban a Nemzeti Erdőstratégiával – jelentősen növeljük az erdővel és egyéb faállománnyal borított területek arányát.

Nemzeti Tiszta Fejlődési Stratégia 2021 (tervezet)

1. Magyarország nettó zéró ÜHG kibocsátásra, azaz klímasemlegességre törekszik 2050-re

2. 2050-ig a dekarbonizációs követelmények és a ténylegesen bekövetkező klímamódosulások figyelembevételével az éghajlatváltozás, mint peremfeltétel teljes körű integrálása a mezőgazdasági politikákba és mezőgazdasági gyakorlatba

3. A mezőgazdaság ÜHG kibocsátásának csökkentése hozamnövekedést is elősegítő eszközökkel;

4. A mezőgazdasági eredetű ammónia kibocsátásának csökkentése 32%-kal 2030-ig;

5. A szénmegkötés fokozása (szén-dioxid-tárolás talajban talajok szerves szénkészletének növelésével és biomasszában);

6. A mezőgazdasági terület bruttó tápanyagmérlegének javítása, a talajzsarolás csökkentésével, valamint a szerves anyag visszapótlásával;

7. Agrár-környezetvédelmi programokban szereplő területek nagyságának és arányának növelése az összes mezőgazdasági területből;

8. Termelői együttműködéseken keresztül a klímavédelmi beruházások és agrotechnikai megoldások ösztönzése.

9. A dekarbonizációs követelmények és a ténylegesen bekövetkező klímamódosulások figyelembevételével az éghajlatváltozás, mint peremfeltétel teljes körű integrálása az erdészeti politikákba.

10. Az erdők fokozott védelme, az erdőpusztulások, erdőtüzek megelőzése, a kedvezőtlen hatások, az okozott széndioxid-kibocsátás mérséklése.

11. A szakszerű, minőségi faalapanyagot szolgáltató erdőgazdálkodás és a faanyag minél nagyobb arányú feldolgozására képes faipar fejlesztése, a fa, mint megújítható alapanyag nagyobb arányú alkalmazása, a nagyobb energia befektetéssel, sok ÜHG kibocsátással előállított alapanyagok, termékek fával történő helyettesítése.

Nemzeti Erdőstratégia 2016-2030

1. Az erdők szerepe a szénmegkötésben, az erdők klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásának elősegítése

2. Az erdők szerepe a klímaváltozás hatásainak mérséklésében kedvező mikro-, mezo- és makroklimatikus hatásai révén, az erdők klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásának elősegítése

Klíma- és Természetvédelmi Akcióterv

1. Az 5. (Minden gyermek után 10 fát ültetünk) akciópont keretében célunk, hogy hazánk

erdőborítottsága elérje a 27%-ot.

7.2. KAP Stratégia Terv hozzájárulása a hosszú távú nemzeti célkitűzésekhez

A közvetlen területalapú támogatásra jogosult területek körének kibővítése a különböző felszínborítású területtípusok, vizenyős területek fenntartásával elősegíti a földhasználat szénmegkötés szempontjából kedvező irányba történő változását, a szén-dioxid talajban és biomasszában történő tárolását, a talajok szerves szénkészletének növelését.

A **kondicionalitás** előírásai közül közvetlenül a GAEC 2 (vizes élőhelyek és lápok védelme) járul hozzá a szénben gazdag talajok megőrzéséhez, azonban a GAEC 1 (állandó gyepek arányának fenntartása is nagymértékben hozzájárul a mezőgazdasági területek szénmegkötéséhez. Továbbá a GAEC 8 (nem termelő elemek fenntartása) révén is növekszik a szénkészletek talajban és biomasszában történő megkötése.

A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás (*DP01_E01_BISS_16*) keretében az évenkénti tervezett célterület nagysága **5.000.000 ha**, **789.700.000 EUR/év** forrásallokáció mellett.

Az **agro-ökológiai program** (*DP17_G01_ECOS_16*) választható előírásai közül a téli talajtakarás, a forgatás nélküli talajművelés, a talajkondicionálók, mikrobiológiai készítmények alkalmazása, az ültetvények sorközének takarása, valamint a magasabb arányú nem termelő terület fenntartása szintén hozzájárul a mezőgazdasági területek szénmegkötéséhez. A téli talajtakarás, a forgatás nélküli talajművelés és az ültetvények sorközének takarása a fedetlen talajfelszín minimalizálásával segíti a levegő minőségének védelmét. A talajkondicionálók, mikrobiológiai készítmények alkalmazása hozzájárul, hogy csökkenjen a műtrágya-kijuttatás, ezáltal csökkentve az ammónia-emissziót. A karbamid műtrágyák beforgatással vagy inhibitorral való kijuttatásának előírása pedig közvetlenül csökkenti az ammónia emissziót.

Az intézkedés kimeneti célértéke **2.500.000 ha** mezőgazdasági terület támogatása, az évenkénti teljes indikatív pénzügyi allokáció **202.125.000 EUR/év**.

Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható tápanyag-gazdálkodásra (talajvizsgálaton és levélanalízisen alapuló tápanyag-gazdálkodási terv készítése, nitrogén hatóanyag kijuttatás korlátozása, szerves trágya alkalmazása) és a talajvédő gazdálkodásra (forgatás nélküli talajművelés, erózióvédelmi intézkedések, talajvédő vetésszerkezet stb.) hozzájárulva ezzel a mezőgazdasági terület bruttó tápanyagmérlegének javításához, a talajzsarolás csökkentéséhez, valamint a talajok szervesanyag-készletének helyreállításához. Az **ökológiai gazdálkodás** támogatása a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a mezőgazdasági terület bruttó tápanyagmérlegének javításához, a talajzsarolás csökkentéséhez, valamint a talajok szervesanyag-készletének helyreállításához.

Az **AKG** intézkedés kimeneti célértéke **961.324 ha** mezőgazdasági terület támogatása, az évenkénti teljes indikatív pénzügyi allokáció **373.253.570 EUR/év**.

Az **ökológiai gazdálkodás támogatása** (*RD20_G02_ORT_70*) intézkedés évenkénti kimeneti célértéke **134.564 ha** mezőgazdasági terület támogatása, az évenkénti teljes indikatív pénzügyi allokáció **98.632.794,63 EUR/év**.

Az **agro-ökológiai nem termelő beruházások** (*RD21_G04_LCI_73*) és az azok fenntartását szolgáló **agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés** (*RD22_G05_LCP_70*) a jelenleg a gazdaságosság határán művelt szántóterületek földhasználat váltását hivatott előmozdítani többek között gyeptelepítéssel, illetve vizes élőhelyek kialakításával elősegítve így a földhasználat szénmegkötés szempontjából kedvező irányba történő változását, a szén-dioxid talajban és biomasszában történő tárolását, a talajok szerves szénkészletének növelését.

A beruházási intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **1451 művelet**, teljes indikatív

pénzügyi allokáció **19.854.465,78 EUR**.
A fenntartási intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST utolsó kifizetési évében **14.500 ha**, teljes időszakra vonatkozó indikatív pénzügyi allokáció **34.242.833,33 EUR**.

Az **erdőtelepítések és fásítások** (*RD38_F05_AFI_73)* kialakítását és fenntartását segítő beavatkozás egyik kiemelt célja a földhasználat megváltoztatásával a klímaváltozás hatásainak csökkentése és a szén-dioxid jelentős mértékű megkötése.
Az intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **20.000 ha**, a teljes indikatív pénzügyi allokáció **63.350.137 EUR**.

Az **erdőgazdálkodás környezeti fenntarthatóságát szolgáló beruházások (non-profit)** (*RD41_F08_INN_73*) célja többek közt a fokozódó és egyre szélsőségesebbé váló abiotikus környezeti károsító körülmények és események (mint pl. vízhiány és aszály következtében kialakuló erdő- és vegetációtüzek, fagykárok és viharkárok) továbbá új biotikus kórokozók és károkozók elterjedésének ellensúlyozása mind az erdőpotenciálban keletkező károk lehetséges megelőzésével, mind azok ellenállóbb irányú helyreállításával. Továbbá kiemelt cél az erdők hosszú távú minőségi megújítása, szerkezetátalakítása, klímarezisztens szaporítóanyaggal történő felújítása is. Az erdők szerkezet-átalakítása által javítható az erőállományok korstruktúrája, elegyessége és biodiverzitása, így javul az erdei ökoszisztémák ellenálló képessége és szénmegkötő-kapacitása.
Az intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **2000 művelet**, teljes indikatív pénzügyi allokáció **4.778.588 EUR**.

Az **együttműködések** keretében az *Erdőtüzek megelőzésének és kockázatcsökkentésének együttműködés alapú támogatása (RD37_F04_FRC_77)* intézkedéssel támogatni kívánunk olyan önkéntes összefogásokat, melyek az erdőgazdálkodók és szakértő állami szervezetek összefogása által a korszerű, fenntarthatóságot elősegítő, az erdőtüzek megelőzésének és hatásainak mérséklésének területi kiterjedésű, több gazdálkodót érintő komplex tervezése és megvalósítása céljából jönnek létre. Az erdőtüzek megelőzésével csökkenthető a ÜHG, illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátása, illetve megőrizhető az erdőállományok szénegyensúlya és elősegíthető klímaadaptív megújulásuk.
Az intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **10 művelet**, teljes indikatív pénzügyi allokáció **7.290.698 EUR**.

A KAP AKIS intézkedések minden eleme (tájékoztatási szolgáltatás, tanácsadás, képzés, innováció és digitalizáció) közvetlenül hozzájárul az egyes környezeti szükségletek megoldásához, melyet hatékonyan támogat a kibővített KAP hálózat innovációs és zöld támogató egysége. A Zöld Támogató Egység fő feladata a KAP Stratégiai Terv I. és II. pillér zöld beavatkozásainak segítése, amely hozzájárul a termelők emissziócsökkentő gazdálkodói gyakorlatának kialalkulásához is és a szemléletformálásához.

9. A 2009/28/EK irányelv a megújuló energiaforrásból előállított energia támogatásáról; és
10. AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2018/2002 IRÁNYELVE (2018. december 11.) az energiahatékonyságról szóló 2012/27/EU irányelv módosításáról, valamint
11. AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2018/1999 RENDELETE (2018. december 11.) az energiaunió és az éghajlat-politika irányításáról, valamint a 663/2009/EK és a 715/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 94/22/EK, a 98/70/EK, a 2009/31/EK a 2009/73/EK, a 2010/31/EU, a 2012/27/EU és a 2013/30/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2009/119/EK és az (EU) 2015/652 tanácsi irányelv módosításáról, továbbá az 525/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről

9.1. Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Nemzeti Energiastratégia 2030

1.A megújulóenergia-felhasználás bővítése és az energiahatékonyság javítása

Nemzeti Energia- és Klímaterv
1. A megújulóenergia-felhasználás bővítése és az energiahatékonyság javítása

9.2. KAP Stratégiai terv hozzájárulása a hosszú távú nemzeti célkitűzésekhez

A **Mezőgazdasági üzemek zöld beruházásainak támogatása** *(RD01c_E01_FRM_73)* és a **Mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsoló zöld beruházások (***RD04b_E03_FOF_73***)** beavatkozások egyik célja a mezőgazdasági, illetve élelmiszer-feldolgozói üzemek energia önellátásának növelése és az energiafüggőség csökkentése, melynek keretében az energiahatékonyság javításán és a megújuló energiaforrások támogatásán keresztül támogatni kívánja a mezőgazdasági és feldolgozó üzemekben a szén-dioxid kibocsátás, valamint az energiafelhasználás csökkenését. A beavatkozás olyan körkörös biomassza alapú gazdaság modellt követő projektek végrehajtását is ösztönzi, melyek a lokális biomasszaforrások felhasználására épülnek és a képződő melléktermékek hasznosítása is fontos szempont (pl.: talajjavítás). Az ország geológiai adottságai alapján kifejezett cél a geotermikus hőenergia-potenciál kiaknázása, amelyhez a beavatkozás a mezőgazdasági üzemek fejlesztéseinek támogatásával járul hozzá például az üvegházak fűtése kapcsán. A beavatkozás kiterjed a mezőgazdasági és feldolgozó üzemekben az energiafelhasználás csökkentésére az ágazat által okozott környezetterhelés csökkentése érdekében: elsősorban épületenergetikai, épületgépészeti és energiaellátást érintő korszerűsítések, felújítások által javítja az állattartó gazdaságok és a kertészeti üzemek energiafelhasználásának hatékonyságát. Magyarország a bruttó végső energiafogyasztásban 2030-ig legalább 21%-os megújuló energiaforrás részarányt szeretne elérni. A beavatkozás hozzájárul Magyarország ezen célkitűzésének teljesítéséhez is.
Az *RD01c_E01_FRM_73* intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **4180 művelet**, teljes indikatív pénzügyi allokáció **26.744.186 EUR**.
Az *RD04b_E03_FOF_73* intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **334 művelet**, teljes indikatív pénzügyi allokáció **13.380.057 EUR**.

Az **együttműködések** keretében támogatni kívánunk olyan önkéntes összefogásokat (*RD52_R12_BIC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért*), melyek során a lokális eredetű biomassza-alapanyagot előállító erdő- vagy mezőgazdálkodók és a helyi közszolgáltatásokat nyújtók hosszú távú megoldást találnak az adott közszolgáltatást nyújtó infrastruktúrában az import fosszilis tüzelőanyag kiváltására a lokális biomassza-alapanyag felhasználásával a legjobb elérhető technológiák (BAT) alkalmazása mellett.
Az intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **21 művelet**, teljes indikatív pénzügyi allokáció **1.274.302 EUR**.

Az **erdőtelepítések és fásítások** (*RD38_F05_AFI_73*) beruházási támogatásával növekszik a lokális biomassza alapú megújuló energiaforrás biztosítása, amely által az import fosszilis energiaforrástól való függőség csökkenthető.
Az intézkedés kimeneti célértéke a KAP ST teljes időkeretében **20.000 ha**, a teljes indikatív pénzügyi allokáció **63.350.137 EUR**.

A KAP AKIS intézkedések minden eleme (tájékoztatási szolgáltatás, tanácsadás, képzés, innováció és digitalizáció) közvetlenül hozzájárul az egyes környezeti szükségletek megoldásához, melyet hatékonyan támogat a kibővített KAP hálózat innovációs és zöld támogató egysége. A Zöld Támogató Egység fő feladata a KAP Stratégiai Terv I. és II. pillér zöld beavatkozásainak segítése, amely hozzájárul a termelők energiahatékony gazdálkodói gyakorlatának kialalkulásához is és a szemléletformálásához.

12.Az Európai Parlament és a Tanács 2009/128/EK irányelve (2009. október 21.) a peszticidek fenntartható használatának elérését célzó közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról;

12.1. Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Nemzeti Növényvédelmi Cselekvési Terv

1.Előírásoknak megfelelő növényvédőszer-felhasználás, okszerű, a megfelelő időben és módszerrel végzett (kémiai, biológiai, agrotechnikai) növényvédelem, a növényvédőszer-használatból adódó kockázatok mérséklése

2.Integrált növénytermesztési technológia bevezetése

A biológiai sokféleség megőrzéséré vonatkozó, 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia (jóváhagyás előtt álló tervezet 2021)

1.A mezőgazdaságban használt termés és teljesítménynövelő szerek által okozott környezetterhelés jelentős csökkentése.

12.2. KAP Stratégiai terv hozzájárulása a stratégiai célok eléréséhez

A kondicionalitás előírásai közül közvetlenül az SMR 8 (fenntartható növényvédőszer-használat) járul hozzá a növényvédő szerek fenntartható használatához, továbbá a GAEC 7-ben szereplő vetésváltási szabályok, mint az IPM egyik alapelemei, segítik a kultúrnövény optimális fejlődését, ezáltal a károsítók elleni kompetícióját.

A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás (*DP01_E01_BISS_16*) keretében az évenkénti tervezett célterület nagysága **5.000.000 ha**, **789.700.000 EUR/év** forrásallokáció mellett.

Az agro-ökológiai program (*DP17_G01_ECOS_16*) választható előírásai közül több is kapcsolódik a fenntartható növényvédőszer-használathoz, mint pl. a méhekre kifejezetten vagy mérsékelten veszélyes, illetve kockázatos növényvédőszerek használatának korlátozása, illetve az ökológiai gazdálkodásban engedélyezett biológiai ágensek alkalmazásának ösztönzése. A nem termelő elemek fenntartása segíti a hasznos élő szervezeteket, melyek részét képezik az integrált növényvédelemnek.

Az intézkedés kimeneti célértéke **2.500.000 ha** mezőgazdasági terület támogatása, az évenkénti teljes indikatív pénzügyi allokáció **202.125.000 EUR/év**.

Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG (*RD19_G01_AEC_70*), valamint az ökológiai gazdálkodás támogatása esetében alapkövetelmény az IPM alkalmazása. Ennek megfelelően az AKG támogatást úgy hoztuk létre, hogy az alapkövetelményeken túlmutató követelmények révén hozzájáruljon többek közt a növényvédőszer kijuttatásának csökkentéséhez.

A konkrét előírások szintjén ez a hozzájárulás az alábbiak szerint mutatható be:

Az MTÉT (Magas Természeti Értékű Területek) szántó területekre vonatkozó tematikus előíráscsoport kötelező jelleggel előírja legalább 6 méter széles, peszticid mentes szegélyek kialakítását. Ez az előírás megjelenik a horizontális szántó Tematikus Előíráscsoport választható előírásai között is, ahol a szegélyeket 3 vagy 6 méter szélességben kell kialakítani a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területek kerületének legalább 25%-án, tartós zöldugar vagy méhlegelő telepítésével. Ezen növényvédőszer mentes szegélyeket tartósan (legalább 2 vagy 3 évig) fent kell tartani, így azok hosszabb távon is hozzájárulnak a peszticid használat csökkentéséhez.

Az AKG hozzájárul a peszticid használatból adódó környezeti szennyezés kockázatának csökkentéséhez is, azáltal hogy valamennyi, az intézkedés alá vont szántó és ültetvény területen korlátozza a felhasználható peszticid-hatóanyagok körét. Tilos olyan növényvédőszer-hatóanyagot felhasználni, amely nem környezetkímélő, a nem alkalmazható szerek listáját az illetékes hatóság minden naptári évben felülvizsgálja és közzéteszi.

Az előírások az MTÉT szántó esetén a peszticidek felhasználását időben is korlátozzák, csökkentve ezzel a szerhasználatból eredő kockázatot. MTÉT szántó területeken április 15. és július 1. között nem megengedett peszticidek kijuttatása évelő növénykultúrák, kalászos gabonák, és zöldugar termesztése során.

A kezelések számának csökkentése és az okszerű peszticidhasználat érdekében az intézkedés támogatja növényvédelmi szakirányító bevonását a gazdálkodásba, valamint növényvédelmi előrejelzési rendszer működtetését, mely jelentősen csökkenti a peszticid használat környezeti kockázatát.

Mind horizontális, mind MTÉT gyepterületek estén az inváziós és termőhely-idegen növényfajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással. Az előírást tekintve fontos, hogy pontos, cseppmentes és célirányos vegyszer-kijuttatással szükséges a védekezés, csökkentve ezzel a felesleges növényvédőszer kijuttatást.

Az intézkedés kimeneti célértéke **961.324 ha** mezőgazdasági terület támogatása, az évenkénti teljes indikatív pénzügyi allokáció **373.253.570 EUR/év**.

Az **ökológiai gazdálkodás támogatása** (*RD20_G02_ORT_70*) esetében célunk az ökológiai termelésbe vont területek növelése, összhangban az uniós elvárásokkal. A támogatásba bekapcsolódó gazdálkodóknak meg kell felelniük a 834/2007/EK Tanácsi rendeletnek, illetve 2022. január 1-jétől az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/848 rendeletek megfelelő hazai jogszabályokban foglaltak követelményeknek.

Az ökológiai gazdálkodás támogatásának célja a biológiai sokféleség fenntartása és növelése, a természetes önszabályozó folyamatok erősítése, a talaj biológiai állapotának védelme és javítása, a növényvédőszerek szakszerűtlen használatából és a helytelen tápanyag-gazdálkodásból eredő kedvezőtlen környezeti hatások csökkentése és az élelmiszerbiztonság garantálása. A támogatás célja továbbá a konvencionális területek ökológiai művelés alá vonásának ösztönzése, illetve az ökológiai művelésbe vont területeken a gazdálkodási mód fenntartása. A támogatás során szigorú ellenőrzés mellett és szoros nyiltvántartással lehet bárminemű vegyszerhasználatot elvégezni. A növényvédelmi kezelésről szóló nyilvántartást (permetezési napló) a kezelés napján regisztrálni szükséges szemben a gazdálkodási napló egyébb rögzítendő elemeivel. A növényvédőszer-használatra vonatkozó minimumkövetelményt az ökológiai gazdálkodás előírásai mellett kötelezően be kell tartani, tehát többek között gondoskodni kell a növényvédelemi tevékenység során kiürült csomagoló burkolatok, göngyölegek szakszerű összegyűjtéséről, kezeléséről, megsemmisítéséről (pl.: növényvédő szer csomagolóeszköz más célra még tisztított állapotban sem használható).

Fentieken túl a mezőgazdasági üzemek fenntartható és digitális fejlesztése, valamint a zöldség-gyümölcs ágazati beavatkozások közül az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések mind lehetőséget adnak olyan beruházások támogatására, amelyek hatékonyan csökkenthetik a mezőgazdasági termelők növényvédőszer felhasználását.

Az intézkedés évenkénti kimeneti célértéke **134.564 ha** mezőgazdasági terület támogatása, az évenkénti teljes indikatív pénzügyi allokáció **98.632.794,63 EUR/év**.

A **KAP AKIS intézkedések** minden eleme (tájékoztatási szolgáltatás, tanácsadás, képzés, innováció és digitalizáció) közvetlenül hozzájárul az egyes környezeti szükségletek megoldásához, melyet hatékonyan támogat a kibővített KAP hálózat innovációs és zöld támogató egysége. A Zöld Támogató Egység fő feladata a KAP Stratégiai Terv I. és II. pillér zöld beavatkozásainak segítése, amely hozzájárul a gazdálkodók fenntartható növényvédőszer-használatának fejlesztéséhez és a szemléletformálásához

3.1.5 Where relevant, CAP contribution towards LIFE projects

3.2 Overview of the generational renewal strategy

1. Stratégiai megközelítés szükségessége a helyzetelemzés alapján

Az elmúlt évek közvetlen és vidékfejlesztési támogatásai, valamint a nemzeti hatáskörben elfogadott számos beavatkozás ellenére, az induló fiatal gazdák jövedelmi viszonyai és szakképzettsége még mindig

nem megfelelő. Az egyes specifikus célkitűzések (de különösen az SO7, és a SO8 és a CCO) tekintetében elvégzett SWOT-elemzések és azonosított szükségletek rávilágítanak arra, hogy Magyarországon is – az európai tagállamok többségéhez hasonlóan – gyorsuló ütemben elöregedő a gazdatársadalom, ezért a generációs megújulás az egyik legfontosabb társadalompolitikai kérdés. Teljesség igénye nélkül a szükségletelemzésben megjelenő elvárások: SO7: Mezőgazdasági és erdőgazdálkodási vállalkozások indításának ösztönzése a fiatalok körében; Agrárvállalkozások generációk közötti átadás-átvétele adminisztratív terheinek csökkentése; A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal generációk számára. SO8: Munkavállalási célú elvándorlás csökkentése CCO: Tudásátadás a mezőgazdasági és erdőgazdasági generációváltás gyorsítása érdekében.

Az SO7 kapcsolatos elemzés megállapítása, hogy az elmúlt években a gazdálkodók részére biztosított közvetlen és vidékfejlesztési támogatások mérséklik a vidéki térségek népességfogyásának ütemét, azonban a gazdálkodói korstruktúra javulását eddig nem sikerült elérni. Az elemzés rávilágít, hogy a digitalizáció térnyerésével párhuzamosan vonzóbbá válhat az agrárpálya a fiatalok számára. A társadalmi konzultációk tapasztalatai, a SWOT elemzés megállapításai, valamint az abból levezetett szükségletek egyaránt azt vetítik előre, hogy a 2023-2027 közötti időszakban elengedhetetlen a szakpolitikai eszközök továbbfejlesztése.

2.<u>Magyarország stratégiai megközelítése a generációs megújulás tekintetében</u>

A mezőgazdasági generációs megújulással az Agrárminisztérium 2018 óta kiemelten, szakpolitikai program szintjére emelve foglalkozik, amelyet a KAP Stratégiai Tervezés elemzési és társadalmasítási folyamata hatékonyan támogatott. 2019 év végéig négy intézkedési tervet dolgoztunk ki:

- Családi gazdálkodást és a gazdaságátadást könnyítő jogszabályok
- Szemléletformálás kibővítése
- Képzések megerősítése
- Támogatások bővítése (3. pont alatt kifejtve).

A generációváltást közvetetten, de jelentős mértékben támogatja a digitalizáció, Magyarország Digitális Agrár és Élelmiszeripari Stratégiával (DAS és DÉS) is rendelkezik. Mindkét ágazati digitalizációs stratégiában kiemelt szerepe van a képzettség és utánpótlás fejlesztésének, ezért a stratégiák végrehajtása közvetlenül szolgálja a generációs megújulási célt is. Továbbá mindkét stratégia alapjául szolgált és kiegészíti a KAP Stratégiai Tervünk beavatkozásait. Magyarország digitalizációval kapcsolatos stratégiai megközelítésének és beavatkozásainak részleteit a 8. fejezet tartalmazza.

A Központi Statisztikai Hivatal (a továbbiakban: KSH) 2020. évi gazdaságszerkezeti összeírásának adatai alapján mind az egyéni gazdálkodók, mind a gazdasági szervezetek irányítóinak korösszetétele kedvezőtlen, többségük az idős korosztályhoz tartozik. A legfrissebb adatok alapján az egyéni gazdaságok száma 231.351 ezer fő, 645 ezer állategység állatállománnyal gazdálkodnak, még a gazdasági társaságok száma 9.651 db.

Az egyéni gazdálkodók 36%-a 65 éves vagy idősebb (82.406 fő), további 25%-uk 55 és 64 év közötti (56.686 fő); a gazdasági szervezetek irányítóinak 22%-a volt legalább 65 éves (2.153 fő), további 27%-uk pedig 55 és 64 év közötti (2.637 fő). Ugyanakkor az egyéni gazdálkodók között a 40 év alattiak aránya 10% (23.150 fő); a gazdasági szervezetek irányítóinak pedig 12%-a 40 év alatti (1.157 fő).

Hasonló a Vidékfejlesztési Program pályázataiban belépési küszöbként azonosított 6 ezer euró standard termelési értéknél (STÉ) nagyobb, tehát az életképes gazdasági egységek irányítóinak korösszetétele, amely az alábbiak szerint alakult:

A Vidékfejlesztési Program pályázataiban belépési küszöbként azonosított 6 ezer euró standard termelési értéknél (STÉ) nagyobb, tehát az **életképes gazdasági egységek** irányítóinak korösszetétele alapján, az egyéni gazdaságok irányítóinak 28 százaléka volt 65 éves, vagy idősebb, 25 százaléka pedig 55 és 64 év közötti. A 40 év alattiak aránya 2020-ban 13 százalék volt. A gazdasági szervezetek irányítóinak korösszetételét vizsgálva megállapítható, hogy 22 százalékuk legalább 65 éves (1.632 fő), 27 százalékuk 55 és 64 év közötti volt (1.986 fő), a 40 év alattiak aránya 13 százalék (942 fő) volt

	40 év alatti	40 és 55 év közötti	55 és 64 év közötti	65 éves vagy idősebb
Az egyéni gazdaságok irányítói	13%	34%	25%	28%
A gazdasági szervezetek irányítói	13%	38%	27%	22%

Leginkább az elmúlt két programozási ciklus fiatal gazda támogatásainak köszönhető, hogy az 54 év alatti korosztály adja az életvitelszerűen mezőgazdasággal foglalkozó termelők 47%-át. Ezen támogatások nélkül vélhetően sokkal nagyobb különbség lenne az 55 évesnél idősebbek és fiatalabbak között.

Összességében elmondható, hogy a KSH gazdaságszerkezeti összeírásának 2016-os és 2020-as adatainak összevetésében, mindkét csoport korösszetétele romlott, másrészt a probléma nagyobb súllyal jelentkezik az egyéni gazdaságok körében, mivel számosságukban több személyt érint, rosszabbak az adatok, továbbá esetükben a társas vállalkozásokkal (gazdasági szervezetekkel) szemben nincsenek meg a gazdaságátadás kiépített jogi lehetőségei.

Az agrárium fiatal termelőinek mintegy 90 %-a elsősorban működő gazdaságot vesz át. A sikeres nemzedékváltás jelentős részben a gazdaságok minél hatékonyabb átadásán múlik. A hazai mezőgazdaság történelmi sajátosságainak eredményeként a rendszerváltáskor indult gazdaságok alapítóinak generációja nagyrészt most éri el azt az életkort, amikor természetes módon felmerül a gazdaság átadása a fiataloknak. Szerencsés esetben ez családon belül történik meg. Sem a családon belüli, sem a családon kívüli nemzedékváltásnak ugyanakkor nincsenek meg a hazai hagyományai, bejáratott rendje.

Az elmúlt időszak felméréseinek eredményeit tekintve a megkérdezett érintettek számára – saját megítélésük szerint – a legnagyobb nehézséget a gazdaság átadásánál-átvételénél az adminisztrációs feladatok jelentik. Ezért a generációs megújítás folyamatában következő lépésként, annak érdekében, hogy még a gazdálkodók életében végbemenő gazdaságátadások megvalósulhassanak, az átadáshoz kapcsolódó adminisztrációs terhek könnyítését céloztuk meg, mivel ebben a kérdésben szakmai-társadalmi konszenzus tapasztalható.

Mivel az agráriumban gazdálkodók meghatározó többségét a mezőgazdasági őstermelők és egyéni vállalkozók alkotják, ezért a generációs megújulást elősegítő intézkedések első lépését a családi gazdaságokról szóló **2020. évi CXXIII. törvény** hatályba lépése jelentette, amely rendezte a mezőgazdasági őstermelők, az őstermelők családi gazdaságának jogállását és a családi mezőgazdasági társasági minősítés elnyerésének feltételeit. A kedvezőbb szabályozás és adózás 2021. évtől életbe lépett, amelynek igénybe vételére év végéig 66 ezer családi gazdaság jelentkezett, úgy véljük ez az a gazdálkodói kör, amely a legfontosabb bázisát képezi a generációs megújulásnak. Az elmúlt időszak felméréseinek eredményeit tekintve a pénzügyi okok után a legnagyobb nehézséget a gazdaság átadásánál-átvételénél az adminisztrációs terhek jelentették. Ezért következő lépésként, annak érdekében, hogy még a gazdálkodók életében végbemenő gazdaságátadások megvalósulhassanak, új egykapus ügyintézést szolgáló, speciális mezőgazdasági gazdaságátadási szerződést dolgoztunk ki. Az új jogintézményét és a hozzá kapcsolódó kedvezményeket az agrárgazdaságok átadásáról szóló, december végén megjelent **2021. évi CXLIII. törvény** tartalmazza, amely 2023. január 1-től segíti a magyar mezőgazdaság generációs megújulását. Az új szabályozásokhoz illeszkedően terveztük a KAP Stratégiai Terv által biztosított beavatkozásokat.

Fontos, hogy **folyamatos kampányokkal formáljuk a gazdálkodók szemléletét** annak érdekében, hogy tudatosan tervezzék meg és készüljenek fel a gazdaság átadására abban az esetben is, ha azt nem is véglegesítik életükben. A gazdaságátadás az emocionális kérdésekkel és az adminisztratív feladatokkal összességében egy hosszú folyamat, amely során az első lépések, azaz az átadásról való döntés meghozatalának elmaradása vezet a nem kellőképpen megtervezett, és ezért a gazdaság feldarabolásával vagy működtetésének megszüntetésével, tehát kudarccal végződő átadáshoz. A fiatal generációk számára a mezőgazdasági pálya vonzóvá tételét hátráltatja az agrár- és élelmiszeripari szakmák kifejezetten alacsony presztízse. A fiatal generáció megszólítása, szemléletformálása fontos, amelyben kiemelt szerepet játszanak a különböző szakmai érdekképviseleti szervezetek által szervezett ifjúsági programok.

Az egyetemistákat megszólító programok közül kiemelkednek a NAK TechLab innovációs (https://www.naktechlab.hu/) és az Agrovirtus (https://agrovirtus.hu/) innovációs versenyek. A Covid járvány után, reményeink szerint a jelenleginél is intenzívebb kommunikációs és szemléletformáló kampány indítását tervezzük, ebben továbbra is kiemelten számítunk az MNVH aktív szerepvállalására, természetesen bevonva a korábban említett legfontosabb ágazati szereplőket.

Fontos feladatok állnak előttünk a gazdálkodók képzése tekintetében is. Az ágazatot már a pályaválasztás során vonzóbbá kell tennünk, ezt a célt is szolgálja **a magyarországi középfokú és felsőfokú képzési rendszer 2020 és 2021 évi átalakítása**. Mind a közép, mind a felsőfokú agrárképzésben növekedett a beiratkozott hallgatók létszáma az elmúlt években. A szakképzés esetében a duális képzés hangsúlyossá vált azáltal, hogy az ágazati alapvizsgát követően a tanulók növekvő képzési időt töltenek mezőgazdasági és élelmiszeripari vállalkozásoknál, ezzel is segítve a generációváltást és a munkaerőhiányos agráriumot. A korszerű képzésekben erősíteni szükséges a digitalizáció nyújtotta előnyöket, meg kell ismertetni a tanulókkal az elérhető legjobb technológiát, mivel a technológiai fejlődés és innováció révén a fizikai munkavégzés háttérbe szorulása várható, ami által javulhat a mezőgazdasági szakmák fiatalok és képzett munkakeresők általi megítélése is. A digitalizációval kapcsolatos tervezett beavatkozásokat részletesen a 8. fejezetben fejtjük ki, azonban két a generációs megújuláshoz közvetlenül tartozó beavatkozást itt is kiemelünk. A középiskolai korosztály megszólítását 2021-tól a jánoshalmi mezőgazdasági szakképző iskolában kialakított virtuális valóság oktató terem és program szolgálja, amely az MNVH támogatásával valósult meg. További fontos lépés lesz, a 2022-ben a Vidékfejlesztési program keretében tervezett bemutatóüzem fejlesztési pályázat, amely a közép- és felsőfokú agrárképző intézmények tangazdaságainak digitalizációját célozza. Ezzel a tervezett új pályázattal már az új KAP AKIS beavatkozások hátterét szeretnénk kialakítani, hiszen a modernizált tangazdaságok a köznevelésben résztvevő diákok mellett a fiatalgazda felnőttképzés számára is vonzó gyakorlati képzési helyet biztosítanak.

3.KAP Stratégiai terv emelt ambíciószintű hozzájárulása a kitűzött cél eléréséhez

Amint azt az 1. fejezet szerinti stratégiai nyilatkozatban is rögzítettük, Magyarország elkötelezett a sikeres agrár generációváltás elősegítése mellett. A KAP Stratégiai Tervben tervezett beavatkozások közül öt támogatja közvetlenül a 6. cikk (1) bekezdésének g) pontját a mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal mezőgazdasági termelők és az új mezőgazdasági termelők számára és e termelők ágazatban tartása, valamint a fenntartható vállalkozásfejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben. Az adminisztratív terhek csökkentése, a szemléletformálás és a képzések mellett kiemelten fontos a generációs megújulást szolgáló támogatások szintjének emelése, hiszen a családok döntését leginkább mégiscsak a biztos megélhetés lehetősége befolyásolja.

Az **I. pillérben** - a Stratégiai terv rendelet 30. cikkének alkalmazása tekintetében - a következő alapvetések kerültek rögzítésre (DP03_B01_YFS_16 beavatkozás):

- A 30. cikk (2) bekezdése alapján, lehetőséget biztosítunk a 2023 előtt induló fiatal gazdák számára az ötéves támogatási időszak teljes kihasználására az új, kedvezőbb feltételek mellett;
- 2023-tól a korábbi 1% helyett a közvetlen **támogatások 1,4%-át fordítjuk** az I. pillérből a fiatal gazdák induló területalapú támogatására, ami évi 18 690 804 EUR/év összeget jelent;
- Az emelt forráskeret egyaránt lehetőséget ad a fajlagos támogatás 67-ről 157 EUR/ha összegre, valamint a területkorlát 90-ről 300 hektárra történő emelésére;
- A szakképzettség terén mutatkozó hiányosságok kezelése érdekében az I. pillérben is lesz egy minimálisan elvárt releváns mezőgazdasági képzettségi küszöb és/vagy mezőgazdasági gyakorlatra vonatkozó feltétel;
- Tekintettel arra, hogy a fiatal gazdák rendelkezésére álló terület az első kérelem benyújtásakor átlagosan 15 hektár körül alakul, ezért a 29. cikk szerinti újraelosztó (redisztributív) támogatás kis és közepes méretű gazdaságok támogatását emelő hatása révén a fiatal gazdák átlagos támogatási szintje azon beavatkozás révén is emelkedhet.

A fiatal mezőgazdasági termelők támogatása, ennek megfelelően a **II. pilléres vidékfejlesztési beavatkozásoknál** a következő alapvető támogatási célok kerültek rögzítése. A 69. cikkben megfogalmazott vidékfejlesztési pillér keretei között, továbbra is hangsúlyos elemként jelenik meg a generációs megújulás kérdése, a 75. cikk fiatalgazda támogatása és a 73. cikk beruházásainak dedikált részével teljesítjük a **közvetlen támogatások 1,6%-ának** forrásallokációs értékét. A közvetlenül ható beavatkozások esetében a tervezett keretösszegek is feltüntetésre kerültek, a közvetetten hatók esetében azonban nem.

A 75. cikk (2) bekezdése a) pontja alapján támogatást nyújtunk **fiatal mezőgazdasági termelőknek tevékenységük megkezdéséhez**. A mezőgazdasági tevékenység hatékony elindításának, továbbfejlesztésének előfeltétele az alapvető szakismeret, valamint a termelési potenciál megléte, amelyek alapul szolgálhatnak az üzleti tervében megfogalmazottak elérése céljából az induló fiatal gazdálkodók számára. Ezért ezeket a támogatáshoz való jutás jogosultsági kritériumaként határozzuk meg. Cél, hogy tevékenységüket a fiatalok hosszú távon fenntartsák, ezt szolgálják a meghatározott kötelezettségvállalások, például a kötelező beruházás megvalósítása (RD05_B01_YFS_75, a korábbi időszakban is alkalmazott beavatkozás, 93 millió euró tervezett keretösszeggel, ami +68% növekedést jelent a 2014-2020 időszakhoz képest).

A 75. és a 77. cikkek alapján támogatási lehetőséget biztosítunk **működő gazdaságok átvételére, illetve a gazdaságátadásra** az előző esetében egy vállalkozás-indítás jellegű támogatással, míg utóbbi egy együttműködés típusú támogatás lenne. A versenyképes mezőgazdaság fenntartásának hatékony eszközeként tekintünk a működő, jól teljesítő üzemek továbbműködtetésére és fejlesztésére. A működő üzemek átadása elősegíti a generációs megújulást, amely során a nyugdíjkorhatárhoz közel álló, tevékenységük megszüntetését tervező termelők üzemeit fiatalabb gazdálkodók veszik át. A 75. cikk alapján a működő gazdaság átvevőjét támogatjuk induló támogatás formájában, míg a 77. cikk alapján a gazdaság átadóját egy együttműködési támogatásban részesítjük 10 és 100 ezer EUR közötti mértékben. A generációváltás – benne a gazdaságátadás – támogatása alapvetően a mezőgazdasági termelők korszerkezetének javítását célozza, de ugyancsak fontos célkitűzés, hogy a jól működő, versenyképes üzemek ne kerüljenek bezárásra, ezáltal is biztosítva a vidéki foglalkoztatás szinten tartását, hozzájárulva a vidék népességmegtartó erejének növeléséhez (RD06_B02_YFY_75, RD07_B03_YFO_77, új beavatkozások, együtt 87 millió euró feletti tervezett keretösszeggel).

A mezőgazdasági vállalkozásokhoz hasonlóan az erdőgazdálkodók esetében is jellemző az elöregedés. Az erdőgazdálkodás rendkívül hosszú megtérülési ideje és a racionális üzemméret eléréséhez szükséges tőke és hitel-ellátottság rendkívül nehézkes az ágazati szakemberek számára. Ennek megfelelően szükséges a 75. cikk alapján a **fiatal erdőgazdálkodó szakemberek önálló vállalkozásindításának** célzott ösztönzése, támogatásuk fő célja az, hogy az erdőgazdálkodásban is kialakult kedvezőtlen korstruktúra javuljon. Járulékos cél a gazdálkodó nélküli erdők lehetőség szerinti újra gazdálkodásba vonása. A fiatal erdőgazdálkodó szakemberek vállalkozás-indításának elősegítését speciális lump sum jellegű támogatással kívánja Magyarország elérni (RD08_B04_BIS_75; új beavatkozás ~9,5 millió euró tervezett keretösszeggel, mivel a beavatkozás az erdészeten kívül más induló vállalkozások támogatását is célozza, így csak a keretösszeg felét jelenítettük meg itt).

Fentieken kívül – kapcsolódva a generációs megújulás ösztönzéséhez – lehetőséget biztosítunk vidéki, a helyi szükségleteket kiszolgáló árutermelő vagy szolgáltató **vállalkozások elindítására és a fejlődőképes mezőgazdasági kisüzemek** fejlesztésére is (RD08_B04_BIS_75, RD09_B05_SML_73).

A fiatal mezőgazdasági termelők üzemeinek fejlesztéseihez nyújtott megemelt támogatási intenzitás sikeres eszköznek bizonyult a Vidékfejlesztési Program keretében, az előző programozási időszakban kiírt beruházásokat támogató pályázatok esetében. Ezért a fiatal mezőgazdasági termelők a 73. cikk alapján, a **mezőgazdasági üzemek fejlesztéséhez** nyújtott beruházási támogatások kapcsán továbbra is számíthatnak a megemelt támogatási mérték lehetőségére, ráadásul a korábbihoz képest magasabb, 15%-os mértékben (RD01_E01_FRM_73, RD02_D01_FRM_73, RD03_E02_FON_73).

A 78. és 75. cikk alapján tervezett **AKIS beavatkozások** mindegyike szolgálja a fiatal gazdákat (tájékoztatási szolgáltatás, tanácsadási szolgáltatás, képzés, innováció). A legközvetlenebbül a képzések és bemutató üzemi programok beavatkozás, amelynek keretében a II. pilléres fiatal gazda támogatásokat igénybe vevők számára – a jelenlegi időszakhoz hasonlóan – kötelező és választható képzéseket is tervezünk biztosítani, 100%-os támogatásintenzitás mellett (RD54_A01_TRA_78, RD57_A04_ADP_78, RD58_A05_EIP_77).

-

Magyarország a KAP Stratégiai Tervében a vidéki családok stratégiai döntésének megkönnyítéséhez a 2014-2020 időszaknál jelentősen több és nagyobb forrással rendelkező közvetlen hatású beavatkozást tervezett. Így a generációs megújulást segítő beavatkozások a szakmai szempontok mellett, pénzügyileg is teljesítik a jelentősen magasabb ambíciószintet az előző programozási időszakhoz képest. Szakmai megfontolások alapján, a fiatal gazdálkodókat képviselő érdekvédelmi szervezetekkel együttműködve döntöttünk az I. (EMGA) és II. (EMVA) pilléres beavatkozásainak tartalmáról, valamint az ezekhez rendelt forrásokról.

3.2.1 Where relevant, CAP contribution towards Erasmus projects

KAP forrást nem terveztünk Erasmus projektek finanszírozására.

Ugyanakkor az Erasmus pályázatok által kínált lehetőségeket kiemelt jelentőségűnek tartjuk.

Ezért terveink szerint a KAP Hálózat Vidékfejlesztést (MNVH), valamint Innovációt és digitalizácizót (EIP) támogató egységének egyaránt feladata lesz a fiatal gazdálkodók, valamint a közép- és felsőfokú agrárképzésért felelős intézmények tájékoztatása és segítése a pályázásban.

3.3 Explanation on how the interventions under coupled income support as referred to in Subsection 1 of Section 3 of Chapter II of Title III are consistent with the Water Framework Directive - 2000/60/EC

I. A víz keretirányelvvel való összhangra biztosítékot jelentő nemzeti jogszabályi környezet bemutatása Magyarországon

A bemutatást egyrészt a vízhasználati engedélyezés, másrészt pedig a vízminőségre potenciális kockázatként megjelenő intenzív állattartó telepekre vonatkozó szabályrendszer ismertetésén keresztül tesszük meg.

Álláspontunk szerint a víz keretirányelvvel való összhangot nem a CIS jogcímek jogosultsági feltételein keresztül kell megteremteni. Az öntözési célú vízkivételre, illetve például az intenzív állattartó telepek létesítésére, működtetésére (kiemelten a trágyatárolásra), esetleges bővítésére vonatkozó engedélyezési, ellenőrzési folyamat eseti alapon működik, figyelembe véve a víz keretirányelvben foglalt szempontokat. Célunk a szabályozási környezet bemutatásán keresztül igazolni, hogy ez horizontálisan biztosítja az összhangot, ezért nem szükséges a jogosultsági feltételek szintjén további szabályokat beépíteni.

Tények a mezőgazdasági célú öntözés magyarországi helyzetéről

	EU	**Magyarország**
Öntözött mezőgazdasági területek aránya	8%	2,4%
Dinamikusan rendelkezésre álló felszíni	80%	30%

vízkészletek kihasználtsága		
Vízpótló-rendszerek kiépítettsége	8-9%	1-2%

Forrás: AKI, Nemzeti Agrárgazdasági Kamara

Mára Magyarországon is súlyos problémát jelent az aszályosodás, amelyre már rövidtávon megoldásokat kell találni. A KAP stratégiai terv több oldalról is igyekszik pozitív hatást elérni. Ezek közé tartozik a minősített szaporítóanyag használat előírása, a precíziós beruházások vagy az öntözési fejlesztések (például: a meglévő elavult rendszer elemeinek cseréje: új korszerű (víz - és energiatakarékos) gépek, berendezések és szerelvények telepítése vagy tározó terek vízzáró szigetelése). Emellett szorgalmazzuk az öntözési közösségek alakulását, ami megkönnyítheti az öntözéses beruházások megvalósítását, és a régebben öntözött területek újra öntözhetővé válnak. Ahogy a táblázatban is látható, az öntözés elterjedtségében, lefedettségében Magyarország jelentősen elmarad az uniós átlagtól.

A vízhasználati engedélyezés folyamatának bemutatása

Jogszabályi hierarchia

- A vízjogi engedélyezési eljárások szabályozása a kormányzati munkamegosztás szerint a belügyminiszter feladatkörébe tartozik.
- Magyarországon a felszíni- és felszín alatti vizekbe történő beavatkozás, a bejelentéshez kötött tevékenységektől eltekintve vízjogi engedély köteles tevékenység. (*Vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. tv.*).
- A vízhasználatokon belül, az öntözési célú vízhasználat engedélyezésének eljárásjogi szabályai: *A vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló 72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet*.
- Az öntözés anyagi jogi szabályai: *A vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról szóló 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet*.
- Az öntözővíz kivett mennyiségének mérését előíró jogszabályok: *A vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó műszaki szabályokról szóló 30/2008. (XII. 31.) KvVM rendelet*; *A vízkészletjárulék kiszámításáról szóló 43/1999. (XII. 26.) KHVM rendelet.*

A vízjogi engedélyezés formái

Fontos alapvetés, hogy a mezőgazdasági öntözési célú vízkivétel minden esetben hatósági kontroll mellett történik. Az egyes eljárásokat az alábbi összefoglalókban mutatjuk be.

Előzetes bejelentés

Tartósan vízhiányos időszak alatti rendkívüli öntözési célú vízhasználat, rövid ideig tartó, csak felszíni vízből történő öntözésre. Ebben az esetben is jogszabály határozza meg a vízkivétel paramétereit. A jogszabályi előírások szerint rendkívüli öntözési célú vízhasználat a vízhasználó bejelentése alapján, egy alkalommal lehetséges vízjogi engedély nélkül. Az öntözés nem felszín alatti vízből, hanem közvetlenül felszíni vízből, ideiglenes szivattyúállással, legfeljebb 120 mm/hektár (1200 m³/hektár) vízmennyiség kijuttatásával történhet, legfeljebb 100 hektáros területen, legfeljebb megszakítás nélkül egy hónap időtartamig.

A vízkivétellel érintett felszíni víz kezelője a hozzájárulását kizárólag akkor adja meg, ha a vízkivétel nem veszélyezteti a vízkivétellel érintett felszíni víz ökoszisztémáját és a jogszabályban meghatározott vízgazdálkodási érdekeket, továbbá a hozzájárulásában megállapíthatja a vízkivétel

feltételeit.

Bejelentés

Azon mezőgazdasági öntözési célú kutak létesítésére és fennmaradására vonatkozik, amelyek:

-50 méternél nem mélyebbek,

-csak talajvizet használnak,

-nem érintenek vízbázis védőterületet (*kijelölt vízbázisok azok, amelyek ivóvíz célú vízellátást biztosítanak*),

-csak saját tulajdonban lévő területet öntöznek,

-digitális kútvízmérővel felszereltek.

A hatósági feladatokat a Nemzeti Földügyi Központ (a továbbiakban: NFK) látja el. Az eljárás során vizsgálja, hogy a bejelentett kút a törvényi feltételek alapján az engedélyezési vagy a bejelentési kategóriába tartozik-e. Majd azt is megvizsgálja, hogy megfelel-e a bejelentés feltételeinek és **megkeresi a területileg illetékes Vízügyi Igazgatóságot, mivel az érintett víztest mennyiségi és minőségi állapotáról a vízügyi igazgatóságok rendelkeznek adatokkal**. A vízkivétel lehetőségéről a területileg illetékes Vízügyi Igazgatóság szakvéleményt készít.

Az eljárás a Vízügyi Igazgatóság szakvéleményében foglaltaktól függően, illetve a vízbázis állapotára, valamint a tervezett kútnak a vízbázisra gyakorolt hatására tekintettel hatósági határozatba foglalt jóváhagyással, vagy elutasítással zárul.

<u>Fontos kitétel</u>, hogy az üzemeltető ebben az esetben is felelős azért, hogy a felszín alatti vizet csak olyan mértékben vegye igénybe, hogy a vízkivétel és a vízutánpótlódás egyensúlya minőségi károsodás nélkül megmaradjon, és teljesüljenek a vizek jó állapotára vonatkozó célkitűzések elérését biztosító követelmények.

Engedély

A vízügyi hatóság adja ki a fenti kategóriákba nem tartozó, egyéb vízilétesítményekre. A vízügyi hatósági feladatokat „házi" kutak esetében a jegyző, mezőgazdasági öntözési célt szolgáló kutak esetén az NFK, egyéb esetekben a területileg illetékes Katasztrófavédelmi Igazgatóság látja el. **Az eljárás vízjogi engedély kiadásával vagy elutasítással zárul.** Az engedély lehet elvi (továbbtervezésre jogosít), létesítési (építésre jogosít), üzemeltetési (működtetésre jogosít), megszüntetési (meglévő létesítmény elbontására jogosít), fennmaradási (meglévő létesítmény fennmaradására és további működtetésére jogosít).

A tervezői jogosultsággal rendelkező tervező által összeállított terv, és a szükséges mellékletek beadása után az illetékes engedélyező hatóság (NFK vagy Katasztrófavédelmi Igazgatóság) a dokumentációt formai és tartalmi szempontokból átvizsgálja, a bevonandó szakhatóságokat megkeresi, illetve a szükséges hiánypótlást kiírja.

Az eljárás során az engedélyező hatóság minden olyan hatóságot megkeres, akinek szakterületét a terv érinti. Az engedélyezési dokumentáció kötelező része a területileg illetékes Vízügyi Igazgatóság jóváhagyása a vízkivétel tekintetében, anélkül az engedély nem adható ki.

A szakhatósági állásfoglalások és a hiánypótlás beérkezése után, amennyiben az engedély kiadható, az engedélyező hatóság összeállítja a határozatot, megfogalmazza benne, hogy pontosan milyen műszaki tartalommal, és milyen feltételek mellett járul hozzá a létesítéshez, üzemeltetéshez, megszüntetéshez vagy fennmaradáshoz. Amennyiben az engedély nem adható ki, vagy a hiánypótlás nem teljesül, a hatóság az engedélyt elutasítja.

A vízminőség megőrzését biztosító szabályrendszer az állattartó telepek létrehozása és működése szemszögéből

A.Állattartó telepek létesítését megelőző hatósági engedélyezés

A nemzeti jog értelmében egy jelentősebb beruházás megkezdése előtt a környezeti hatások vizsgálatának ki kell terjednie a tevékenység környezeti elemekre (föld, levegő, víz, élővilág, épített környezet), ezek rendszereire, folyamataira, szerkezetére (különösen a tájra, településre, az éghajlatra), az érintett népesség egészségi állapotára, valamint a társadalmi, gazdasági helyzetükre (életminőség, területhasználat feltételeire) várhatóan gyakorolt hatásainak meghatározására.

Engedélyezési eljárások

Jelentős környezetterhelést okozó, vagy potenciálisan jelentős környezetszennyezést okozó tevékenységek végzéséhez *a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról* szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendeletben (a továbbiakban: Korm. rendelet) meghatározott alábbi eljárás/eljárások lefolytatása szükséges:

1) előzetes vizsgálat,

2) környezeti hatásvizsgálat,

3) egységes környezethasználati engedélyezési eljárás.

1) Előzetes vizsgálati eljárás

A Korm. rendelet által meghatározott tevékenységek esetében a környezethasználó előzetes vizsgálatot köteles kezdeményezni a környezetvédelmi hatóságnál. Az eljárás célja azt eldönteni, hogy a tevékenység olyan környezeti igénybevételt jelent-e, amely indokolja részletes környezeti hatásvizsgálati eljárás, illetve egységes környezethasználati engedély iránti eljárás lefolytatását.

Már az előzetes eljárásban szempontként merül fel a víz kérdése: (4. sz. melléklet)

*„a telepítéshez és a megvalósításhoz szükséges szállítás, raktározás, tárolás, vízrendezés, a tevékenység telepítése, működése, felhagyása során az egyes környezeti elemekre várhatóan gyakorolt **hatások előzetes becslése**, figyelembe véve a befolyásoló tényezőket is, **különösen***

...

*ff) **a felszíni és felszín alatti víztesteket**, valamint a vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól szóló kormányrendelet szerinti, az ivóvízkivételre kijelölt és megkülönböztetett védelem alatt álló területeket érintő hatások a **vízgyűjtő-gazdálkodási tervben foglaltak figyelembevételével**;*

g) az f) pont ff) alpontja alapján azonosított - a vizek állapotromlását okozó - kedvezőtlen környezeti hatások csökkentése érdekében javasolt intézkedések;”

Az ***előzetes vizsgálat eredményeként*** az illetékes hatóság határozatában:

- megállapítja, hogy a tervezett tevékenység megvalósításából származhatnak-e jelentős környezeti hatások:
  - jelentős környezeti hatás feltételezése esetén: megállapítja a környezeti hatástanulmány, és adott esetben az egységes környezethasználati engedély iránti kérelem tartalmi követelményeit,
  - ha nem feltételezhető jelentős környezeti hatás: tájékoztatást ad arról, hogy a tevékenység mely egyéb engedélyek birtokában kezdhető meg;

·Ha az előzetes vizsgálati dokumentáció több változatot tartalmazott, megjelöli azt a változatot/változatokat, amelyekkel kapcsolatosan a létesítést lehetségesnek tartja;

·Amennyiben az előzetes vizsgálat során a tevékenység engedélyezését kizáró ok merült fel, akkor az adott tevékenység kérelem szerinti megvalósítására engedély nem adható;

·Ha valamely Natura 2000 területre jelentős környezeti hatás várható, akkor a környezeti hatástanulmány tartalmi követelményeit a Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció tartalmát meghatározó előírások figyelembevételével írja elő.

·A határozat jogerőre emelkedését követő két éven belül kérhető a környezetvédelmi vagy egységes környezethasználati engedély kiadása, amely határidő egy ízben legfeljebb egy évvel hosszabbítható.

Példák az előzetes vizsgálatban hozott döntéstől függően környezeti hatásvizsgálatra kötelezett tevékenységekre:

- Mezőgazdasági és egyéb nem belterületi vízrendezés,
- Öntözőtelep,
- Intenzív mezőgazdasági célú földhasználatra való áttérés művelés alól kivettként nyilvántartott területeken,
- Nyílt felszínű öntöző-főcsatorna,
- **Intenzív állattartó telep:**
  - **Szarvasmarhatartás: hígtrágyás technológia alkalmazása esetén 200 számosállattól;**
  - **Szarvasmarhatartás: vízbázis védőövezetén (ha a tevékenység megkezdését a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízilétesítmények védelméről szóló jogszabály a védőövezeten nem zárja ki), védett természeti területen, Natura 2000 területen, barlang védőövezetén 50 számosállattól;**

2) Környezeti hatásvizsgálati eljárás

A Korm. rendelet besorolása alapján egyes tevékenységeknél minden esetben környezeti hatásvizsgálat eljárás lefolytatására van szükség, míg más esetben a hatóságnak egyedileg kell döntést hoznia arról, hogy a projekt járhat-e olyan jelentős környezeti hatással, amely alapján ilyen eljárás lefolytatására van szükség.

Az eljárás célja a tervezett beruházás környezeti hatásainak meghatározása és a környezethasználat feltételeinek megállapítása.

A környezeti hatásvizsgálat szükségességének megállapításakor a hatóság többek között a következőket vizsgálja:

„*az érintett természeti erőforrások relatív szűkössége, minősége, megújulási képessége,* ***víztest érintettsége esetén az érintett víztest állapota*** *a vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól szóló kormányrendelet szerinti vízgyűjtő-gazdálkodási tervben és a felszín alatti vizek vizsgálatának egyes szabályairól szóló miniszteri rendelet, valamint a felszíni vizek megfigyelésének és állapotértékelésének egyes szabályairól szóló miniszteri rendelet szerint elvégzett monitoring mérések alapján*” (Korm. rendelet 5. sz. melléklet)

Az eljárás keretében benyújtott **környezeti hatástanulmány tartalmai elemei** között pedig az alábbiak érdemelnek különös figyelmet a víz szempontjából: (Korm. rendelet 6. sz. melléklet)

4. A várható környezeti hatások becslése és értékelése

...

ah) a vizeket érő hatások következtében a vizek - a vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól szóló kormányrendelet szerinti ***vízgyűjtő-gazdálkodási terv****ben meghatározott - állapotában bekövetkező változás értékelése, valamint* ***a tervben az érintett víztestekre és védett területekre meghatározott környezeti célkitűzés elérésének ütemezése****”*

A ***környezeti hatásvizsgálati eljárás eredményeként*** a hatóság határozatot hoz a benyújtott környezeti hatástanulmány tartalma, a saját és szakhatóságok megállapításai és az érintett ügyfelek észrevételei alapján. **A hatóság dönthet a környezetvédelmi engedély kiadásáról, vagy a kérelem elutasításáról.** A környezetvédelmi engedély megadására irányuló kérelem elutasításra kerül, ha:

-a tervezett tevékenység gyakorlása akadályozná a Nemzeti Környezetvédelmi Programban meghatározott környezeti célállapotok elérését (*Ebben a dokumentumban külön fejezet foglalkozik a vizek védelméről és*

fenntartható használatáról, különös tekintettel a víz keretirányelvben foglalt célok elérésére.);
-Magyarország nemzetközi szerződésben vállalt környezet- vagy természetvédelmi kötelezettségeinek teljesítését;

A sikeres környezeti hatásvizsgálati eljárás során a környezetvédelmi engedély kiadásra kerül, amelyben elő vannak írva azok az intézkedések, amelyek a káros környezeti hatások elkerülésére, csökkentésére és megszüntetésére vonatkoznak, valamint a hatóság hatáskörébe tartozó egyéb engedélyek megadásra kerülnek, ha annak feltételei fennállnak.

Példák a környezetvédelmi engedély köteles tevékenységekre (**meghatározott küszöbértékek, feltételek teljesülésével**):
Mezőgazdaság, vadgazdálkodás, erdőgazdálkodás, halászat:

- Intenzív állattartó telep,
- Erdő igénybevétele,
- Vadaspark,
- Haltenyésztés intenzív ketreces vagy medencés haltermelő üzembe,
- Halastó vagy tórendszer (ha több, mint 30 hektáron fed országos jelentőségű védett természeti területet).

3) Egységes környezethasználati engedélyezési eljárás (IPPC engedély)

Az egységes környezethasználati engedély a Korm. rendelet 2. számú mellékletében szereplő tevékenységek engedélyeként kerül kiadásra. **(A termeléshez kötött támogatások szempontjából releváns intenzív tejelő szarvasmarha tartás nem tartozik ebbe a mellékletbe sorolt tevékenységek közé.)**

Példák az egységes környezethasználati engedély köteles tevékenységekre (meghatározott küszöbértékek, feltételek teljesülésével):

- Élelmiszeripar
    - Vágóhidak.
    - Élelmiszer, vagy takarmány előállítását szolgáló kezelés és feldolgozás (állati, vagy növényi nyersanyagokból kiindulva).
    - Tej kezelése és feldolgozása.
- Állati anyagok feldolgozása (állati tetemek vagy állati melléktermékek ártalmatlanítása vagy újrafeldolgozása).
- Nagy létszámú állattartás (intenzív baromfi- vagy sertéstenyésztés).

Az egységes környezethasználati engedély jelentős különbsége a környezetvédelmi engedélytől, hogy az engedélynek **az elérhető legjobb technika (BAT) alkalmazására vonatkozó rendelkezéseket is tartalmaznia kell**.
A környezetvédelmi hatóság az egységes környezethasználati engedélyre vonatkozó határozatában többek között a víz szennyezésének megelőzése, illetve a hulladékok környezetkímélő kezelése céljából intézkedéseket, környezetvédelmi követelményeket, valamint kibocsátási határértékeket, azok teljesítésére pedig határidőt határoz meg.

Környezetvédelmi felülvizsgálat
Környezetvédelmi felülvizsgálat elvégzése szükséges többek között, ha a környezetvédelmi engedély lejár, egységes környezethasználati engedély köteles tevékenység folytatása során ötévente, az engedélyezett tevékenység jelentős módosítása esetén.

Részleges és teljes körű környezetvédelmi felülvizsgálat elvégzése válhat szükségessé, amely környezetvédelmi felülvizsgálati dokumentáció formájában kerül benyújtásra az illetékes környezetvédelmi hatóság részére.

A környezetvédelmi felülvizsgálat során a felülvizsgálandó létesítményt és alkalmazott technológiát mélységeiben meg kell ismerni, ellenőrizni és elemezni szükséges a tevékenység 5 éves adatsorait.

B.Trágyakezelés

Magyarországon a **trágyatárolás általános szabályait***a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló 27/2006. (II. 7.) Korm. rendelet* határozza meg. A kormányrendelet:

- Kijelöli a nitrátérzékeny területeket, ahhoz rendszeres felülvizsgálati kötelezettséget rendel.
- Megtiltja az állattartó telepek létesítését és bővítését a hullámtereken, a vízbázisok védőterületén, az árvízi tározók, illetve a parti és a védősávok területén.
- Ezeken felül trágyatároló nem létesíthető vízjárta területeken, felszíni víztől számított 100 méteren belül és a bányatavak 300 méteres parti sávjában sem.
- Rendelkezik arról, hogy a szabályok betartását a vízvédelmi és a talajvédelmi hatóság ellenőrzi, a meg nem felelés súlyosságától függően pedig a gazdaság tevékenységét felfüggesztheti, korlátozhatja vagy megtilthatja.
- A vizekben a nitrát szennyezettséget, továbbá a felszíni vizek eutrofizációs állapotát országos monitoring keretében ellenőrzik.

A **trágya tárolásának részletes szabályait***a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről szóló 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet* (továbbiakban: nitrát rendelet) határozza meg. A nitrát rendelet területi hatálya csak a nitrátérzékeny területekre terjed ki, azaz Magyarország területének közel 70%-án szabályozza részleteiben a trágya tárolását.

Tárolás - Intenzív tartási rendszerek

Alapszabály, hogy vízbázisvédelmi területen trágyatároló nem létesíthető.

a) Istállótrágya:

A nitrát rendelet értelmében állattartó telepeken, azaz a magánszemélyek háztartási igényeit meghaladó mértékű állattartásra szolgáló létesítményben képződött **istállótrágyát** szivárgásmentes, szigetelt alapú, a trágyalé összegyűjtésére is alkalmas gyűjtőcsatornával és aknával ellátott trágyatárolóban kell tárolni. Az istállótrágya-tároló kapacitásának elegendőnek kell lennie legalább 6 havi istállótrágya tárolására.

b) Hígtrágya, trágyalé:

Hígtrágya, trágyalé kizárólag műszaki védelemmel ellátott tartályban vagy medencében tárolható. A tárolótartály vagy medence anyagát úgy kell megválasztani, hogy az a korrózionak ellenálljon és élettartama legalább 20 év legyen. A hígtrágyatároló kapacitását 6 havi hígtrágya befogadására kell alkalmassá tenni.

A trágyatárolók kapacitásának méretezéséhez szükséges irányszámokat, illetve a kialakításának minimális műszaki paramétereit a nitrát rendelet külön melléklete állapítja meg.

Tárolás - Extenzív állattartás

Mélyalmos, valamint extenzív legeltetéses állattartás estén nem szükséges trágyatárolót építeni, amennyiben biztosított a felhalmozódott trágya 6 hónapig történő tárolása az istállóban vagy az ideiglenes szálláshelyen, és a képződött trágya közvetlenül termőföldre kerül. Az alkalmazott technológiának azt is biztosítania kell, hogy ne történjen kijuttatás a trágyázásra nem alkalmas időszakban.

Legeltetéses állattartás esetén az istállótrágya-tároló kapacitását az istállózott időszak hossza alapján kell megállapítani.

Elszivárgás elleni védelem nélküli ideiglenes trágyakazal nem létesíthető:

·mezőgazdasági táblán a felszíni vizek partjától mért 100 méter távolságon belül.

·vízjárta, pangóvizes területen, valamint alagcsövezett táblán,

·november 30. és február 15. között mezőgazdasági művelés alatt álló táblán, valamint fagyott, vízzel telített, összefüggő hótakaróval borított talajon.

Ideiglenes trágyakazalban a trágya maximum 2 hónapig tárolható.

<u>További szabályok</u>

-

a) Trágyakijuttatás

A felszíni vizek védelme érdekében – a vonatkozó Helyes Mezőgazdasági Gyakorlat előírásainak megfelelve - a nitrát rendelet meghatározza a műtrágya, szerves trágya és hígtrágya kijuttatás szigorú szabályrendszerét.

Nem juttatható ki:

·műtrágya felszíni vizek partvonalának 2 méteres sávjában;

·szervestrágya

1.
   - tavak partvonalától mért 20 méteres sávban;
   - egyéb felszíni vizektől mért 5 méteres sávban;
   - forrástól, emberi fogyasztásra, illetve állatok itatására szolgáló kúttól mért 25 méteres körzetben;

A mezőgazdasági területen a tápanyag-gazdálkodás tervezése során a kijuttatandó tápanyagok mennyiségének meghatározásakor figyelembe kell venni a talaj tápanyag-ellátottságát, a termesztett növénynek a termőhely adottságaihoz igazított terméssszintjéhez tartozó tápanyagigényét. A kijuttatandó tápanyagok mennyiségének kiszámításánál az alkalmazott értékek nem haladhatják meg a rendeletben szereplő értékeket.

Az öntözött terület talaját, valamint – amennyiben a talajvízszint 5 méteren belül elérhető – a talajvíz szintjét és minőségét 5 évente az öntözéshez vízjogi engedéllyel rendelkezőnek ellenőriztetni kell. A talajvédelmi terv részeként a talajvédelmi hatóság részére beérkező, a talajvíz minőségére vonatkozó adatokat, vízvizsgálati eredményeket évente meg kell küldeni a vízvédelmi hatóság részére.

b) Nyilvántartás vezetési kötelezettség

Az érintett mezőgazdasági termelőknek a tevékenységük ezen viszonylatáról is folyamatos nyilvántartást kell vezetniük, a Gazdálkodási Napló tápanyag-gazdálkodásra, trágyázásra, parcella művelési adatokra, valamint állattartásra vonatkozó lapjain. Ezt a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBIH) ellenőrzi.

<u>II. KAP Stratégiai terv kondicionalitással kapcsolatos előírásainak hatása a termeléshez kötött támogatások víztakarékosságára</u>

A megerősített környezeti kondicionalitás 2023-tól a termeléshez kötött támogatások esetében is a támogatásokhoz való hozzáférés alapvető feltételei közé kerül. Ennek megfelelően ezen beavatkozások jogosultjai a 2021/2115/EU rendelet III. mellékletében szereplő minden olyan előírást is betartanak, amelyek közvetlenül vagy közvetve a víz, mint kiemelt jelentőségű természeti erőforrás védelmét szolgálják. Ez a következők:

• GAEC 2 (A vizes élőhelyek és a tőzegláp védelme): Magas kötöttszéntartalmú talajok védelme;

• GAEC 4 (A vízfolyások mentén védelmi sávok kialakítása): A vízszennyezés elleni védelem, a vízkészletek kimerülésének megelőzése;

• JFGK 2 (A Tanács 91/676/EGK irányelve a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről)

A kondicionalitás 2023-tól érvényes elemei között emellett a JFGK 1 konkrét alap előírást fogalmaz meg a víz-keretirányelv egyes elemeinek végrehajtását illetően, amely a kondicionalitás ellenőrzési és szankciórendszerén keresztül a termelőkön szintén számon kérhető. Az irányelv 11. cikk (3) e) és h) pontjai egyúttal minden vízgyűjtő-gazdálkodási terv kötelező alapintézkedései közé tartoznak. Az előírás megfelelő nemzeti végrehajtása és ellenőrzése ezáltal kapcsolatot teremt az öntözési célú vízkivételre vonatkozó engedélyezési eljárások és a KAP keretében érkező kifizetések folyósítása között.

III. A termeléstől függő jövedelemtámogatás (CIS) és a víz keretirányelv közötti összhangot erősítő további garanciák

A hazai vízhasználati, vízjogi engedélyezési rendszert megfelelő garanciákat tartalmaz a víz keretirányelvben foglalt célkitűzések elérésére. **Az esetleges illegális, illetve az engedélyben foglaltaktól eltérő vízkivételek kiszűrésére a már meglévő hatósági ellenőrzés mellett, 2023-tól bevezetésre kerül egy új, célzott ellenőrzés. Ez az ellenőrzés a termeléshez kötött támogatások esetében további garanciákat jelent arra vonatkozóan, hogy abban érdekelt termelők mezőgazdasági tevékenységük során fenntartható módon bánnak a vízzel, mint kiemelt erőforrással.**

Az új ellenőrzési szint a következők szerint épül majd fel:

1. A termeléshez kötött támogatási jogcímben kérelmet benyújtó gazdálkodók az egységes kérelem benyújtása során nyilatkoznak arról, hogy a támogatással érintett kultúrák termesztése során végeznek-e öntözést vagy sem. Az így előállt információ összevetésre kerül a vízügyi hatóság által vezetett, a vízjogi engedélyeket tartalmazó adatbázissal, amely adminisztratív ellenőrzés keretében megerősítené, hogy a kérelmezők valóban rendelkeznek-e vízhasználati engedéllyel.
2. Amennyiben a vízügyi hatóságok tudomást szereznek az engedélyben foglaltaktól lényegesen eltérő gyakorlatról – ami ezáltal súlyosan veszélyezteti az irányelv egyes célkitűzéseit -, a hatóság megküldi ezen megállapításokat a Kifizető Ügynökség részére.
3. A kérelmek feldolgozása során a Kifizető Ügynökség a kapott információk alapján megvizsgálja, hogy a jelzett gyakorlat az öntözött, termeléshez kötött támogatással érintett kultúra termesztésével összefüggésben valósul-e meg. Ennek igazolása esetén kizárja az érintett kérelmezőt az adott jogcím tárgyévi kifizetéséből.
4. A 3. pontban jelzett visszacsatoláson túl, annak érdekében, hogy a termeléshez kötött támogatások esetében célzottabb ellenőrzésekre is sor kerüljön, a Kifizető Ügynökség helyszíni ellenőrzés keretében vizsgálja, hogy az öntözést végző gazdálkodók a vízjogi engedélyükben foglaltaknak megfelelően járnak el. Az ellenőrzési minta nagysága 3%-ban kerül meghatározásra. Az ellenőrzési minta a víz keretirányelv teljesülése szempontjából releváns jogcímek (cukorrépa, rizs, szántóföldi zöldség, ipari zöldség, intenzív és extenzív gyümölcs) azon kedvezményezettjeiből kerül kijelölésre, ahol a támogatással érintett kultúra jónál rosszabb állapotú víztesthez köthető. Amennyiben a helyszíni ellenőrzés során olyan szabálytalanságot találnak, amely nem felel meg az engedélyben foglaltaknak - ezáltal súlyosan veszélyezteti az irányelv egyes célkitűzéseit -, a

kérelmek feldolgozása során a Kifizető Ügynökség kizárja az érintett kérelmezőt az adott jogcím aktuális kifizetéséből.

5. A tejhasznú tehén támogatásban résztvevő gazdálkodók esetében az új ellenőrzési szint azt vizsgálja, hogy a tevékenységet a környezetvédelmi engedélyben foglaltaknak megfelelően végzik-e. Amennyiben a talajvédelmi, vízügyi hatósági ellenőrzés, vagy a Kifizető Ügynökség által végzett helyszíni ellenőrzés során a környezetvédelmi engedélyben foglaltaktól eltérő, így a víz minőségére súlyos kockázatot jelentő gyakorlatra derül fény, az adott évben termeléshez kötött támogatás az érintett jogcímen nem fizethető. A víz minőségi védelmét szolgálja emellett az is, hogy a kondicionalitás elemei között szerepel a diffúz szennyezésről szóló JFGK 1, illetve a nitrát irányelv betartására vonatkozó JFGK 2 előírás.

Az említett többlet ellenőrzési szinten túl, az új KAP rendszeréről szóló széleskörű kommunikációs kampányba beépítésre kerül egy olyan elem, amely „a vízzel, mint erőforrással való körültekintő bánásmódra" hívja fel a figyelmet. Ennek keretében különös figyelem fordul majd a jogszabályi környezet legfontosabb elemeire (pl. vízkivételi monitoring).

IV. KAP Stratégiai Terv egyéb beavatkozásai, amelyek segíthetik a termeléshez kötött támogatások felhasználóit a Víz keretirányelvnek történő megfelelésben

Kiegészítő információként pedig megjegyezhető, hogy a KAP Stratégiai Terv II. pillérből finanszírozott beruházási konstrukciókon keresztül jelentős forrásokat tervezünk fordítani az irányelvnek való jobb megfelelést elősegítő **mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági fejlesztésére**, amelyből további állattartó telepek modernizációja valósítható meg (beavatkozás kódja: RD01_E01_FRM_73) Magyarországon az állattartó telepek korszerűsítésére a 2015-2022 közötti ciklusban jelentős pályázati források álltak rendelkezésre. A víz minőségi szempontból történő megóvása kiemelt cél, így a trágyatárolás és kihelyezés is a nitrát irányelv előírásaival összhangban történjen.

A KAP Stratégiai Terv II. pillérében tervezett beavatkozással a **precíziós gazdálkodás** minél szélesebb körű térnyerését is szeretnénk ösztönözni, amely elősegíti a természeti erőforrások (köztük a víz) ésszerűbb és fenntartható használatát az egyes ágazatokban (beavatkozás kódja: RD02_D01_FRM_73). Továbbá jelenleg és a jövőben is támogatni tervezzük a **víztakarékos öntözési technológiák** bevezetését, az öntözőrendszerek vízfelhasználásának optimalizálását, a víztakarékos öntözési infrastruktúra és a kapcsolódó műtárgyak fejlesztését, az energiatakarékos öntözési technológiák bevezetését. Továbbá célunk a digitális technológiák alkalmazásának elterjesztése, a termelők digitalizációs átállását segítő beruházások támogatása. A korszerű és szakszerű öntözéses gazdálkodás, az optimalizált, precíziós öntözéstechnológia növeli a vízfelhasználás hatékonyságát. Az ilyen technológiák beszerzése, kialakítása jelentős többletköltségekkel járhat a termelők számára, de hozzájárul a vízzel és ezzel együtt az energiával történő takarékossághoz, a túlöntözés elkerüléséhez. A célzott, precíziós öntözéses módszerek elterjesztése, amelyben a vízmennyiség pontosan mérhető, az elszivárgás és a kimosódás csökkenthető, hozzájárul a hatékonyság növeléséhez (beavatkozások kódja: RD02_D01_FRM_73; D12_W01_WTO_74; RD15_W04_COP_77).

KIEGÉSZÍTÉS

Miként veszi figyelembe a magyarországi vízjogi engedélyezés a középtávú klímaforgatókönyveket?

A vízjogi engedélyezés során a vízkivétel engedélyezéséhez a Vízügyi Igazgatóságok hozzájárulása szükséges. A Vízügyi Igazgatóságok felelősek a vízgyűjtő-gazdálkodási tervek elkészítéséért, amelyek tartalmazzák a víztestek állapotfelmérését. A víztestek mennyiségi állapotának megfelelően, kizárólag az

ökológiai vízigény biztosításának feltételével engedélyezhető a vízkivétel mind a felszín alatti, mind a felszíni vizek tekintetében.

Az ökológiai vízigényt komoly garanciák védik az engedélyezés során. Ez tehát nem egy a számos vizsgálati/mérlegelési szempont közül, hanem rendező elv. A hatóság által kiindulási pontnak tekintett mennyiségi állapot – a Víz Keretirányelv logikájának megfelelően – nem azt mondja meg, hogy sok vagy kevés a szabad vízkészlet a vízhálózat valamely pontján, hanem azt, hogy a már engedélyezett **vízhasználatok okoznak-e az ökológiai vízmennyiséget érintő vízelvonást**. Egy kisvízfolyás például lehet, hogy jó mennyiségi állapotú, mert nem terheli vízkivétel, ugyanakkor hasznosítható vízkészlete egészen jelentéktelen, amely érdemi vízkivételre nem nyújt fedezetet, mivel a korábbi felszíni vízkivételek, illetve a felszín alatti (talaj)vízszint süllyedése miatt már kiszáradt, vagy időszakos vízfolyássá vált, mert a süllyedő tendenciával rendelkező felszín alatti vízkészlet nem képes a vízfolyás alaphozamát sem biztosítani. Az öntözéses beruházás tervezése során **a vízkivétel nagyságát úgy kell tehát meghatározni, hogy a vízelvonással érintett rendszer ökológiai vízigénye is biztosított maradjon**.

Magyarországon az öntözéses beruházások megkönnyítésére öntözési közösségek alakulását szorgalmazzuk, akik a beruházáshoz szükséges vízjogi engedély megszerzéséhez **környezeti körzeti tervek** (KKT) készítését igényelhetik, mely terveket *az öntözéses gazdálkodásról* szóló 2019. évi CXIII. törvény 10. § (1) bekezdése alapján a Nemzeti Földügyi Központ, mint öntözés igazgatási szerv készíttet el szakértőkkel a részükre, megkönnyítve ezzel a vízjogi engedélyeztetési eljárás folyamatát.

Az öntözési közösségek működési területe az öntözési körzet, a KKT-k ezekre az öntözési körzetekre készülnek el. Az **előzetes vizsgálati dokumentáció** (EVD) kötelező eleme a környezeti körzeti terveknek. *A környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról* szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 4. számú mellékletében meghatározza az EVD és a konzultációs kérelem tartalmát. A kormányrendelet alapján az EVD **kötelező eleme a tervezett tevékenységek/beruházás egyes környezeti elemekre gyakorolt hatásának bemutatása**, melynek során több ponton is szerepet kap az éghajlatváltozás kérdésköre:

1.a beruházás **éghajlatváltozással szembeni érzékenységre** vonatkozó elemzése;

2.egyes **éghajlati tényezőkre vonatkozóan a lehetséges hatások** elemzése;

3.tervezett tevékenységre vonatkozóan az **éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás** bemutatása;

4.annak bemutatása, hogy a tervezett tevékenység hogyan hat a feltételezhető hatásterület **éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási képességére**.

Egyértelmű célja tehát a magyar hatóságoknak az, hogy a vízjogi engedélyezés szempontrendszerén keresztül a fenntartható vízgazdálkodást elterjessze. Ennek következtében az öntözött területek növekedése nem eredményezi a vízhasználat (kiöntözött vízmennyiség) szükségszerű vagy egyenes arányú növekedését. Az öntözéses gazdálkodás esetén azokat a műszaki megoldásokat kell előtérbe helyezni, amelyek figyelembe veszik a felszíni és felszín alatti vízkészletek szűkösségét, és ennek megfelelően maximális víztakarékossággal járnak.

Azon jogszabályok listája, amelyek közvetlenül határozzák meg a vízjogi engedélyezés egyes szakaszaiban a környezeti tényezők és az éghajlatváltozási szempontok vizsgálatának kötelezettségét:

-*A környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról* szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet

-*A vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról* szóló 72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet

-*A vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól* szóló 221/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet

-*A vízügyi igazgatási és a vízügyi, valamint a vízvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló* 223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet

-*A* Kormány 1242/2022. (IV. 28.) sz. határozata *Magyarország 2021. évi vízgyűjtő-gazdálkodási tervéről (VGT3)*

-*A környezet védelmének általános szabályairól* szóló 1995. évi LIII. törvény

Fentiek alapján összefoglalható, hogy az engedélyezési eljárásban a környezetvédelmi és éghajlatváltozási szempontok érvényesülését szakhatósági közreműködés keretében vagy szakkérdésként kell vizsgálni. Ha jogszabály közigazgatási hatósági eljárás során környezetvédelmi (adott esetben a vízvédelmi) szakkérdés vizsgálatát írja elő, az eljárást lezáró döntés rendelkező részének tartalmaznia kell a szakkérdés vizsgálatának tényét, eredményét és az annak alapján meghatározott egyedi előírásokat, valamint az indokolási részében rögzíteni szükséges a szakkérdés vizsgálata során tett részletes megállapításokat.

3.4 Overview as regards the aim of fairer distribution and more effective and efficient targeting of income support

1.<u>Stratégiai megközelítés szükségessége a helyzetelemzés alapján</u>

Az egyes specifikus célkitűzések (de különösen az SO1, SO3, SO9) tekintetében elvégzett SWOT-elemzések, valamint az azonosított szükségletek rávilágítanak arra, hogy Magyarországon – a globális társadalmai és gazdasági változásoknak megfelelően – a vidéki kistermelői életforma egyre kevésbé vonzó és fenntartható. Teljesség igénye nélkül a szükségletelemzésben megjelenő elvárások: SO1: Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak; Természeti (időjárás) és piaci kockázatokból fakadó jövedelemingadozások csökkentése; Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása; SO3: Rövid ellátási láncok fejlesztése, Helyi együttműködések fejlesztése a termékelőállítás, forgalmazás és értékesítés területén; SO7: On-farm/off-farm diverzifikáció segítése, több lábon álló vidéki vállalkozások kialakítása céljából; SO9: Fogyasztói tudatosság erősítése.

2.<u>Magyarország stratégiai megközelítése a kisgazdaságok erősítése kapcsán (targeting)</u>

Meggyőződésünk, hogy a magyar és az európai kultúra alapvető eleme a sokszínűség, nem csak a biológiai alapok, hanem az élelmiszerrendszerek esetében is. Az élelmiszerrendszerek sokszínűségének fenntartásának érdekében a lehető legtöbb eszközzel szükséges támogatnunk a kistermelői és élelmiszer-előállítói réteget, amely ennek a sokszínűségnek a legfőbb letéteményese. A szükségletek felmérése és a szakmai és társadalmi konzultációk tapasztalatai alapján megállapítható, hogy a 2015–2022-ben alkalmazott támogatási rendszert tovább kell fejleszteni, amelyhez a KAP Stratégia Terv beavatkozásai jó lehetőséget biztosítanak.

A magyar szakpolitikai döntések célzottabb közvetlen támogatási rendszert eredményeznek. Így a 2015–2022-es időszakhoz képest **sokkal erőteljesebb jövedelem átcsoportosítás** irányul majd a kis- és közepes méretű gazdaságok felé (10%, szemben a 2020-as 3%-nál alacsonyabb értékkel). Fent kívánjuk továbbá tartani az érzékeny ágazatok **termeléstől függő támogatását** is, mivel ez a SWOT-elemzések megállapításai, a partnerekkel folytatott konzultációk, valamint a felmerülő szükségletek és tapasztalatok alapján kulcsfontosságú:

- A vidéki lakosság munkahelyteremtés révén történő megőrzéséhez.
- A jövedelembiztonsághoz (SO1 1.1.1. alszükséglet: Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak; SO1: 1.1.3 alszükséglet: Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása).
- A diverzifikált mezőgazdasági termelési struktúra és az exportpotenciál fenntartásához, valamint a környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos célkitűzések eléréséhez, a megerősített kondicionalitás, az agroökológiai program és a víz-keretirányelvvel való összhang révén (SO5 – 2. Fő szükséglet: A felszíni és a sekély felszín alatti vizek ökológiai és kémiai állapotának javítása).

3.<u>KAP Stratégiai terv emelt ambíciószintű hozzájárulása a kitűzött célok eléréséhez</u>

Az (EU) 2021/2115 rendelet 147. cikkében biztosított lehetőséggel élve az érzékeny ágazatok támogatása

érdekében továbbra is fenntartjuk az átmeneti nemzeti támogatást, azok fokozatos kivezetése mellett. A célzottság javítása érdekében élünk a referencia-időszak 2018-ra történő módosításának lehetőségével. Annak biztosítása érdekében, hogy a közvetlen kifizetések formájában megvalósuló beavatkozások hatékonyan elősegítsék az azonosított szükségletek kielégítését, a pillérek közötti rugalmasság révén **alapvető fontosságú a közvetlen kifizetésekre rendelkezésre álló pénzügyi források növelése**. Ez nem veszélyezteti a vidékfejlesztési beavatkozások finanszírozását, mivel a II. pillérben a maximális 80%-os nemzeti társfinanszírozás áll majd rendelkezésre.

Ennek fényében 2023-tól kezdődően az **I. pilléres közvetlen kifizetések rendszerét a következő alapvető elemek mentén tervezzük végrehajtani**:

- A pillérek közötti átcsoportosítás révén az EMVA-források 25%-át csoportosítjuk a közvetlen kifizetésekre;
- A fenntarthatóságot elősegítő alap jövedelemtámogatást (BISS) területi megkülönböztetés nélkül, de a támogatható hektár meghatározásának kiterjesztésével vezetjük be (DP01_E01_BISS_16).
- A forrásoknak a kis- és középméretű gazdaságok irányába történő átcsoportosításával, beleértve a közvetlen kifizetések méltányosabb elosztását 2023-tól azzal segítjük elő, hogy az újraelosztó jövedelemtámogatást (redisztribúció, CRISS) alkalmazzuk a mezőgazdasági kistermelőknek nyújtott támogatás (korábbi SFS), valamint a degresszió és capping alkalmazása helyett (DP02_E02_CRIS_16).
- Nem élünk derogációval, az újraelosztó támogatást (CRISS) a közvetlen támogatás 14%-ának mértékéig tervezzük alkalmazni.
- Az agro-ökológiai program (AÖP) végrehajtását oly módon dolgoztuk ki, hogy az ambiciózus kötelezettségvállalások lehetővé tegyék a kisméretű gazdaságok részvételét és a kiegészítő támogatás igénybevételét (DP17_G01_ECOS_16).
- A fiatal gazdáknak nyújtott I. pillér szerinti támogatás esetében a pénzügyi források, a támogatás fajlagos mértéke és a területi korlát egyaránt jelentősen növekszik, ugyanakkor lehetővé tesszük, hogy a 2023 előtt induló fiatal mezőgazdasági termelők teljes mértékben kihasználhassák az ötéves támogatási időszakot (DP03_B01_YFS_16).
- A termeléstől függő jövedelemtámogatás (CIS) elérhető marad az érzékeny ágazatok számára, amelyek nagyszámú, főként a gyümölcs- és zöldségágazatban vagy az állattenyésztésben tevékenykedő kisüzemet céloznak meg (DP04_E03_CISB_16- DP16_E15_CISP_16).
- Kihasználva a stratégiai terv rendeletben biztosított lehetőséget, az érintett érzékeny ágazatoknak nyújtott átmeneti nemzeti támogatásokat fokozatos kivezetés mellett fenntartjuk, a referencia-időszak 2018-ra történő frissítése mellett.

A II. pillérben a mezőgazdasági kisüzemeket célzó intervenciót tervezünk a 2021/2115/EU rendelet 73. cikke szerinti átalánytámogatás formájában. E beavatkozás célja a kisüzemek fejlesztésének támogatása. Célkitűzések: a piac stabilizálása és fejlesztése, a termékszerkezet korszerűsítése és diverzifikálása, a hagyományos, kézműves termékek előállítása és feldolgozása, a termelési módszerek korszerűsítése, a környezeti hatékonyság növelése, a hozzáadott érték növelése és a digitalizáció (RD09_B05_SML_73).

Fontos elem a turisztikai fejlesztések megvalósítása, a vidéki térségek támogatásai között a falusi turizmust fejlesztő támogatások is helyet kaphatnak (RD51_R11_TUC_77). A KAP Stratégiai Terv hozzájárulása a turisztikai szolgáltatások fejlesztéséhez alapvető jelentőségű, hiszen a helyi termékrendszerek fejlesztése, a biológiai sokféleség megőrzése, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása és a tájak védelme mind a turisztikai attrakciók és szolgáltatások alappillérei.

Együttműködésen alapuló megközelítéssel segíteni kívánjuk az ellátási lánc rövidítését, a termelők és fogyasztók rövid ellátási láncban való részvételét (RD49_R09_SCC_77). Hangsúlyt fektetünk a társadalmi innovációt megvalósító együttműködések, a társadalmi vállalkozások, így a szociális szövetkezetek támogatására (RD50_R10_SEC_77). A digitalizációt előtérbe helyező fejlesztések is kiemelt szerephez jutnak, mivel a digitális átállás a vidéki térségekben és a mezőgazdaságban egyaránt

fontos annak érdekében, hogy a térségek fel tudjanak zárkózni (RD56_D03_SVC_77). A LEADER beavatkozáson keresztül – a korábbi tapasztalatok figyelembevételével - a vidéki térségek és közösségek területileg kiegyensúlyozott fejlesztésében jelentős szerepet vállaló, az ország térségeiben már működő vagy megalakuló helyi akciócsoportok számára biztosítunk támogatást (RD57_R15_LDR_77).

A támogatások célzottabbá tételét segíti, hogy az egyes beavatkozások kiválasztási elvei között olyan szempontok jelennek meg – részben a korábbi időszak eredményei, tapasztalatai alapján - mint a térségi szempontok érvényesítése, amellyel előtérbe tudjuk helyezni azon pályázókat, akik hátrányosabb adottságú vidéki térségben kívánnak fejleszteni. Előnyben részesíthetők a roma felzárkóztatási program keretében megvalósuló fejlesztések is, amelyek az átlagosnál jóval elmaradottabb térségekben valósulnak meg.

KIEGÉSZÍTŐ INFORMÁCIÓK

A redisztribúciós stratégia fókusza

A redisztribúciós stratégiánk fókuszában elsősorban a kisgazdaságok állnak. Fontos kiemelni, hogy a CRISS beavatkozás végrehajtásának vizsgálata önmagában nem ad teljes képet az ez irányú ambícióinkról.

A stratégiai terv különböző elemeinek hozzájárulása a kisgazdaságokra történő fókusz erősítéséhez:

- Magyarország a közvetlen támogatások 14%-át a CRISS beavatkozás finanszírozására fordítja, derogációt sem az alkalmazott eszközök, sem pedig a kiadási arány tekintetében nem kérünk.
- A stratégia eredményeként, az R.6 indikátor értéke 100-ról 112% fölé emelkedik.
- A CRISS kifizetés emelt összegű fajlagos összegét a közvetlen támogatásban részesülő termelők 62%-a (~104 ezer termelő) a teljes területére megkapja, mivel legfeljebb 10 hektáron tevékenykedik.
- A közvetlen támogatások igénybevételének minimumkövetelményei (1 hektár vagy 100 EUR) úgy kerültek kidolgozásra, hogy azok ne szűkítsék a potenciális támogatottak körét a kisméretű gazdaságok kárára.
- Ugyanezen elvek mentén, a termeléshez kötött támogatások állattenyésztési jogcímeinél a minimális támogatható állatlétszám 1 állatban került meghatározásra, éppen azért, hogy a legkisebb szereplőket is bevonhassuk a támogatási rendszerbe. Ezt a Bizottsággal való egyeztetéseknek megfelelően az összes állattenyésztési jogcímre egységesítjük a tervben.
- A kisgazdaságok adminisztratív terheinek csökkentése érdekében:
    - A GAEC 7 és GAEC 8 előírásoknak való megfelelés alól a legfeljebb 10 hektár szántóterülettel rendelkező termelők mentességet kapnak.
    - Élni kívánunk az egyszerűsített ellenőrzési rendszer bevezetésének lehetőségével, a 2021/2116/EU rendelet 83. cikke értelmében 5 hektáros birtokméretig.
    - A kisgazdaságok pályázatai egyszerűsített eljárás keretében kerülnek elbírálásra, amely jelentősen csökkenti a döntéshozatali időt.
- A II. pillérben szintén indítunk a kisebb gazdaságokat célzó beavatkozást, a mezőgazdasági kisüzemek fenntarthatóságát segítő fejlesztéseire fókuszálva, a 2021/2115/EU rendelet 73. cikke szerint.

A közvetlen támogatási jogcímek együttes hatása az igazságosabb forráseloszlásra

Fontos kiemelni, hogy nem a CRISS az egyetlen olyan beavatkozás, amely a kisgazdaságok célzott támogatását segít megvalósítani. Éppen ezért egyetértünk a Bizottság azon megjegyzésével, miszerint a közvetlen támogatási elemek együttes hatását is érdemes megvizsgálni. Ezt az alábbi ábrákon keresztül mutatjuk be.

A fiatal mezőgazdasági termelőknek nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás (CIS-YF) és több

termeléshez kötött támogatási jogcím (CIS) (elsősorban a gyümölcs- és zöldségfélék) esetében a kedvezményezettek többsége a kis-, valamint a kis-közepes gazdaságnak megfelelő területen gazdálkodik.

1.ábra: A közvetlen támogatási jogcímek együttes hatásának vizsgálata (hektárra vetítve)

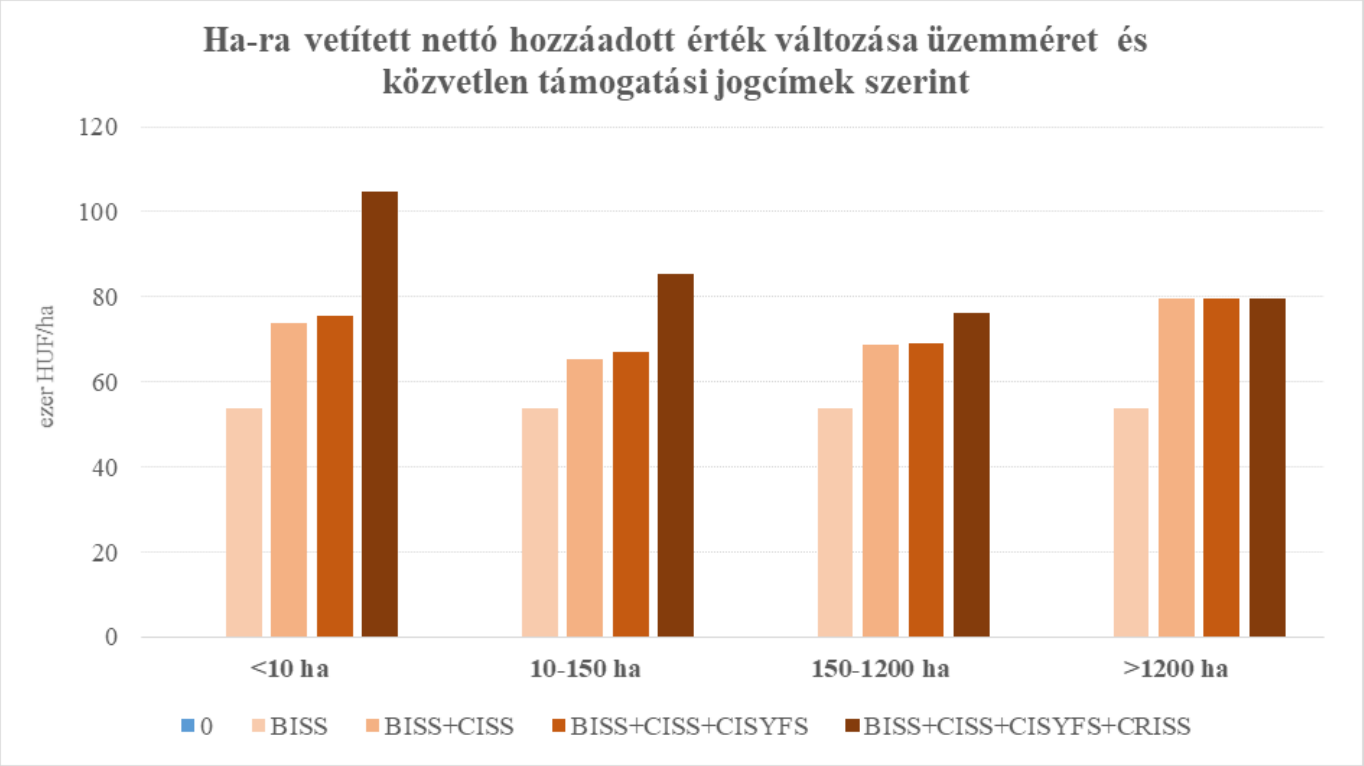

Forrás: Tesztüzemi (FADN) adatok alapján, AKI kalkulációk

Magyarázat: Ahogy az ábrán is jól látható, a javasolt modell alkalmazása mellett a területegységre vetített fajlagos nettó hozzáadott érték a <10 ha méretkategória esetében nőne a legnagyobb mértékben, míg a többi méretkategória esetében körülbelül azonos szinten alakulna. Az *eco-scheme* kifizetések nem szerepelnek a kalkulációban, tekintettel arra, hogy jelentős bizonytalanság övezi a támogatásért cserébe többletvállalásokra hajlandó termelők nagyságrendjét, és azok üzemméretét.

2.ábra: A CRISS hatása a 10-150 hektáros kategóriában

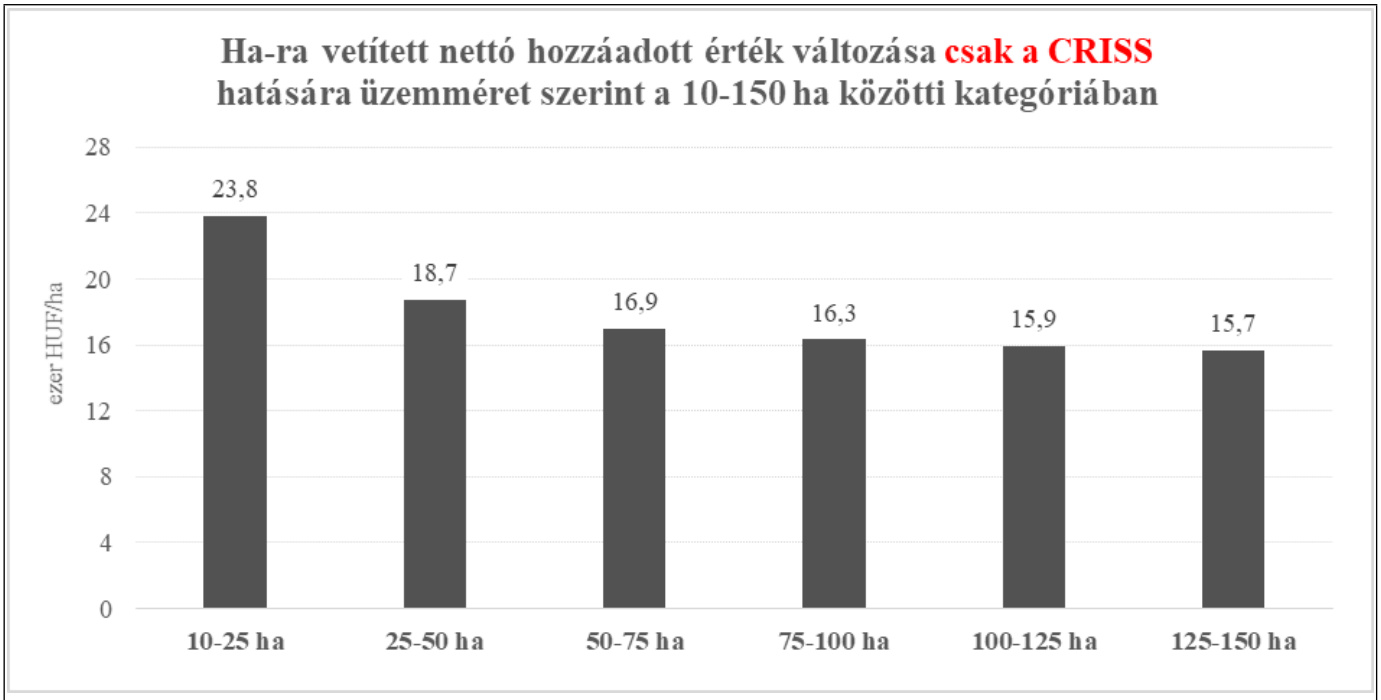

Forrás: Tesztüzemi (FADN) adatok alapján, AKI kalkulációk

3.ábra: Hektárra vetített nettó hozzáadott érték változása a 2023-2027 (*eco-schemes nélkül*) vs. 2014-2020 összevetés esetén, üzemméret szerint a 10-150 hektár közötti kategóriában

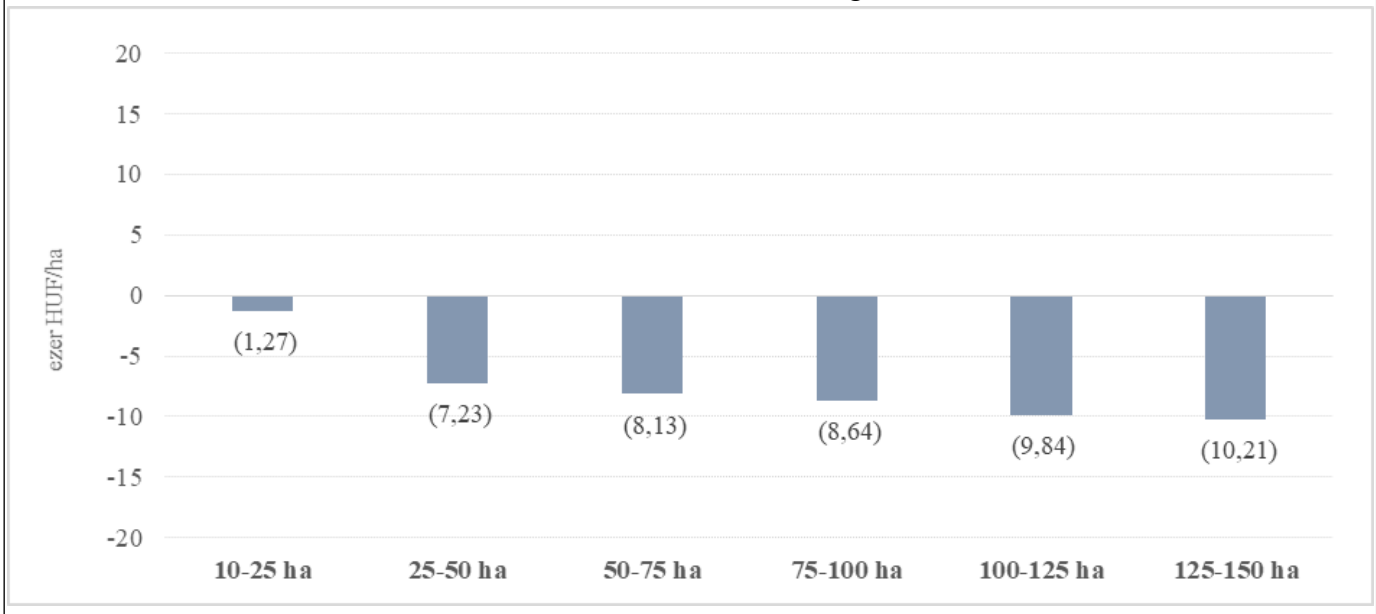

Forrás: Tesztüzemi (FADN) adatok alapján, AKI kalkulációk

4.ábra: A közvetlen támogatási jogcímek együttes hatásának vizsgálata (éves munkaerőegységre vetítve)

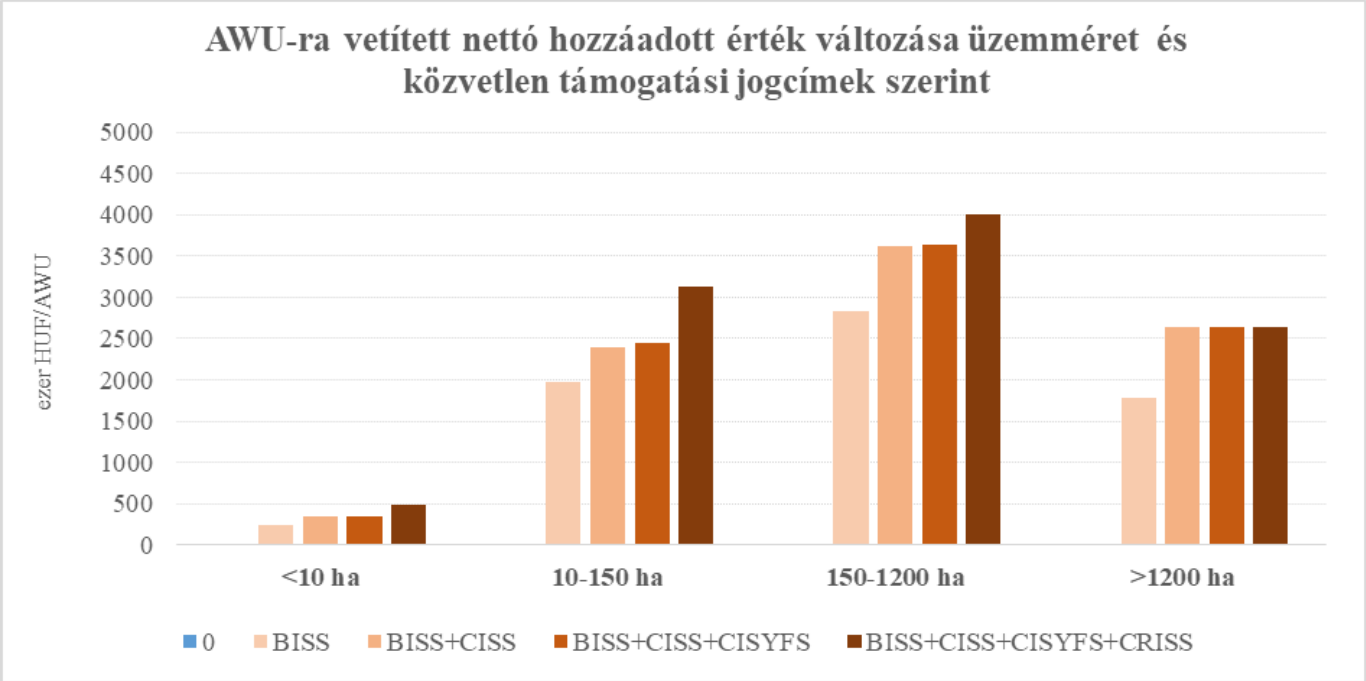

Forrás: Tesztüzemi (FADN) adatok alapján, AKI kalkulációk

Magyarázat: Ahogy az ábrán is látható, az éves munkaerőegységre vetített fajlagos nettó hozzáadott érték a 10-150 ha méretkategória esetében nő a legnagyobb mértékben, míg a 10 hektár alatti méretkategóriában kisebb mértékű előrelépést eredményezne. Az adatok torzulását az okozza, hogy a nagyobb gazdaságok esetében a többlettámogatás alacsonyabb munkaerő felhasználással érhető el. Az *eco-scheme* kifizetések ebben a kalkulációban sem szerepelnek.

5.ábra: AWU-ra vetített nettó hozzáadott érték változása a 2023-2027 (*eco-schemes nélkül*) vs. 2014-2020 összevetés esetén üzemméret szerinti bontásban

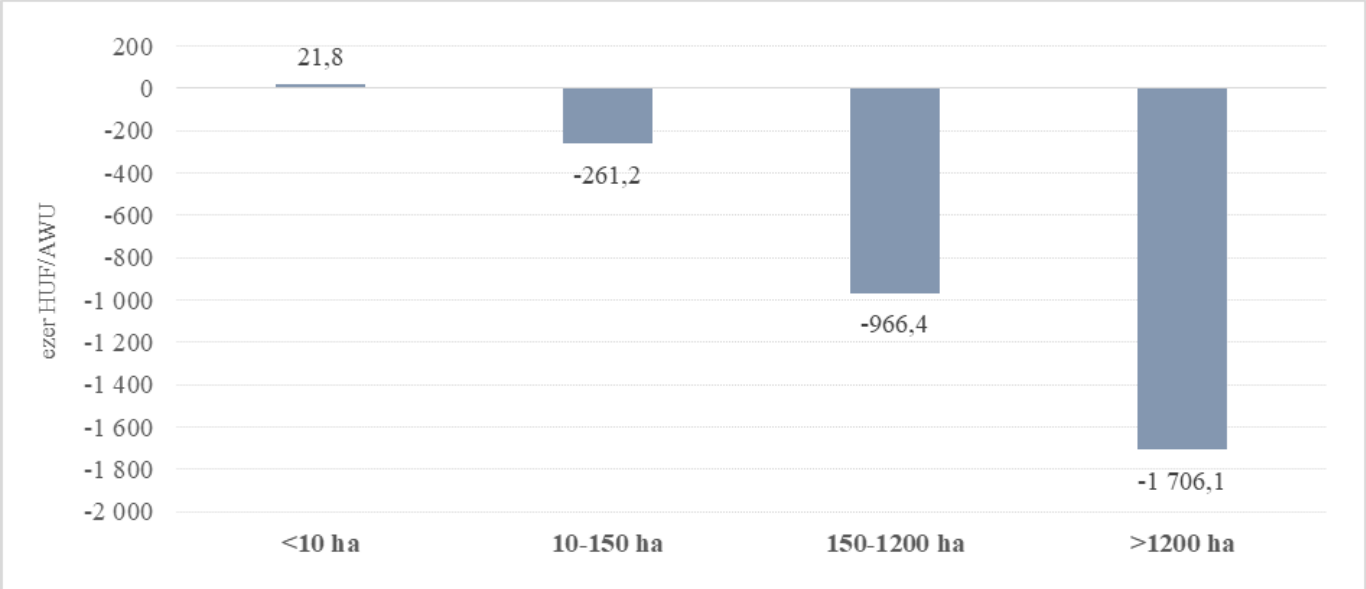

Forrás: Tesztüzemi (FADN) adatok alapján, AKI kalkulációk

6.ábra: AWU-ra vetített nettó hozzáadott érték változása a 2023-2027 (*eco-schemes nélkül*) vs. 2014-2020 összevetés esetén, üzemméret szerint a 10-150 hektár közötti kategóriában

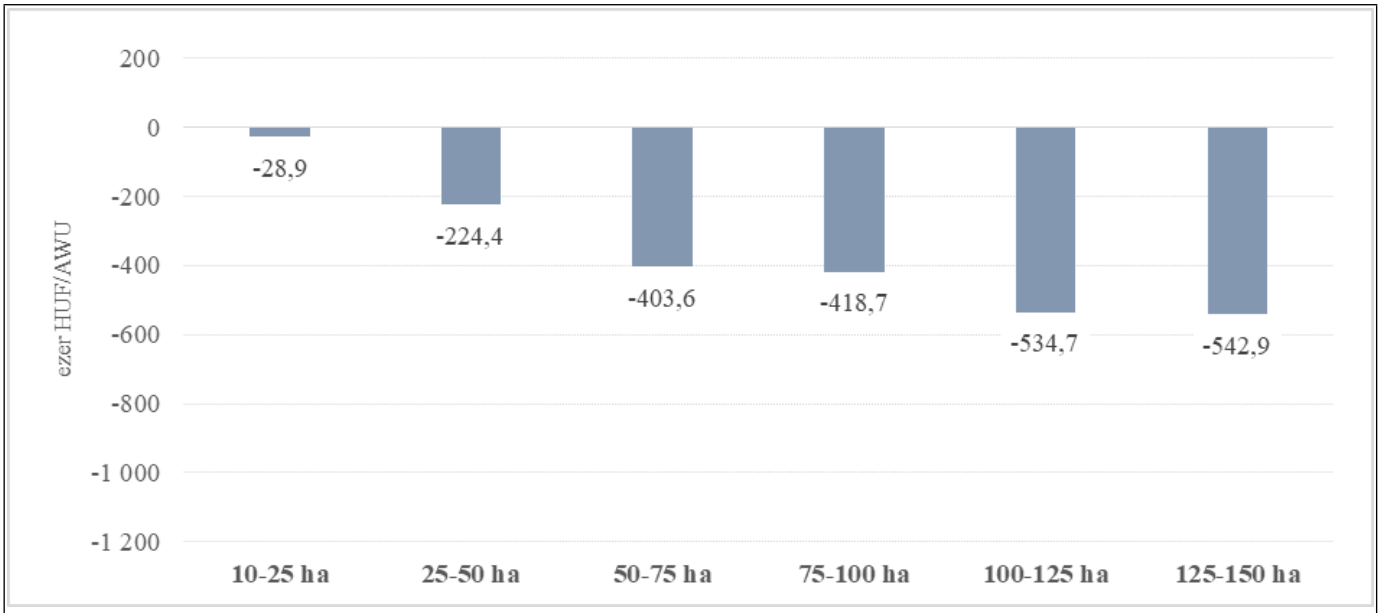

Forrás: Tesztüzemi (FADN) adatok alapján, AKI kalkulációk

7.ábra: A termeléshez kötött támogatások kedvezményezettjeinek megoszlása, méretkategóriánként (Állattenyésztési jogcímek)

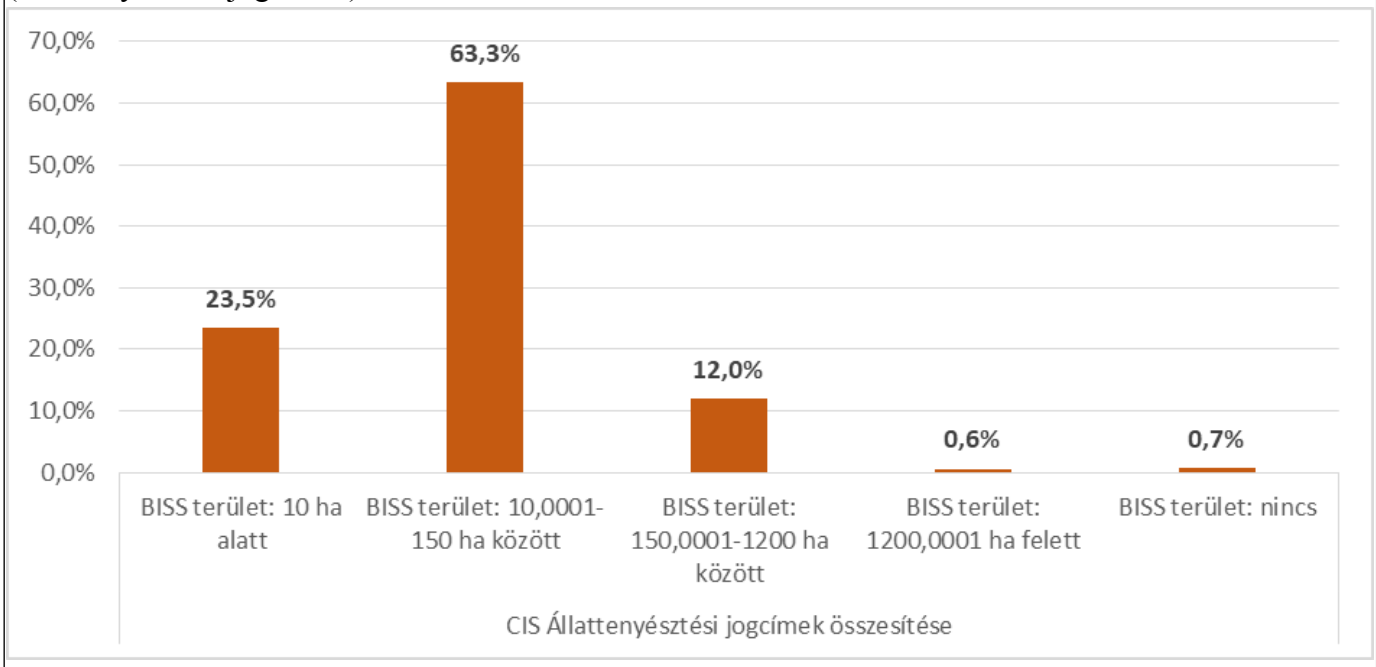

Forrás: Tesztüzemi (FADN) adatok alapján, AKI kalkulációk

8.ábra: A termeléshez kötött támogatások kedvezményezettjeinek megoszlása, méretkategóriánként (Növénytermesztés)

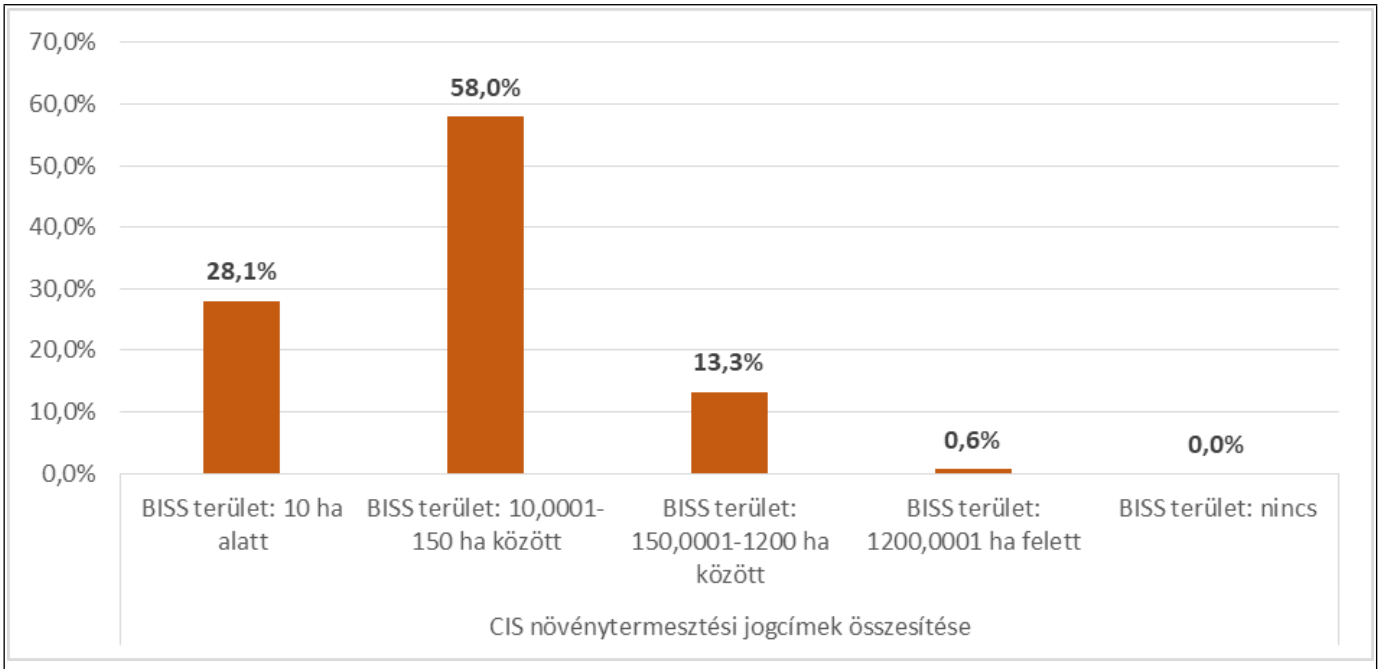

Forrás: Tesztüzemi (FADN) adatok alapján, AKI kalkulációk

9.ábra: A fiatal gazdák kiegészítő jövedelemtámogatásának kedvezményezettjei, méretkategóriánként

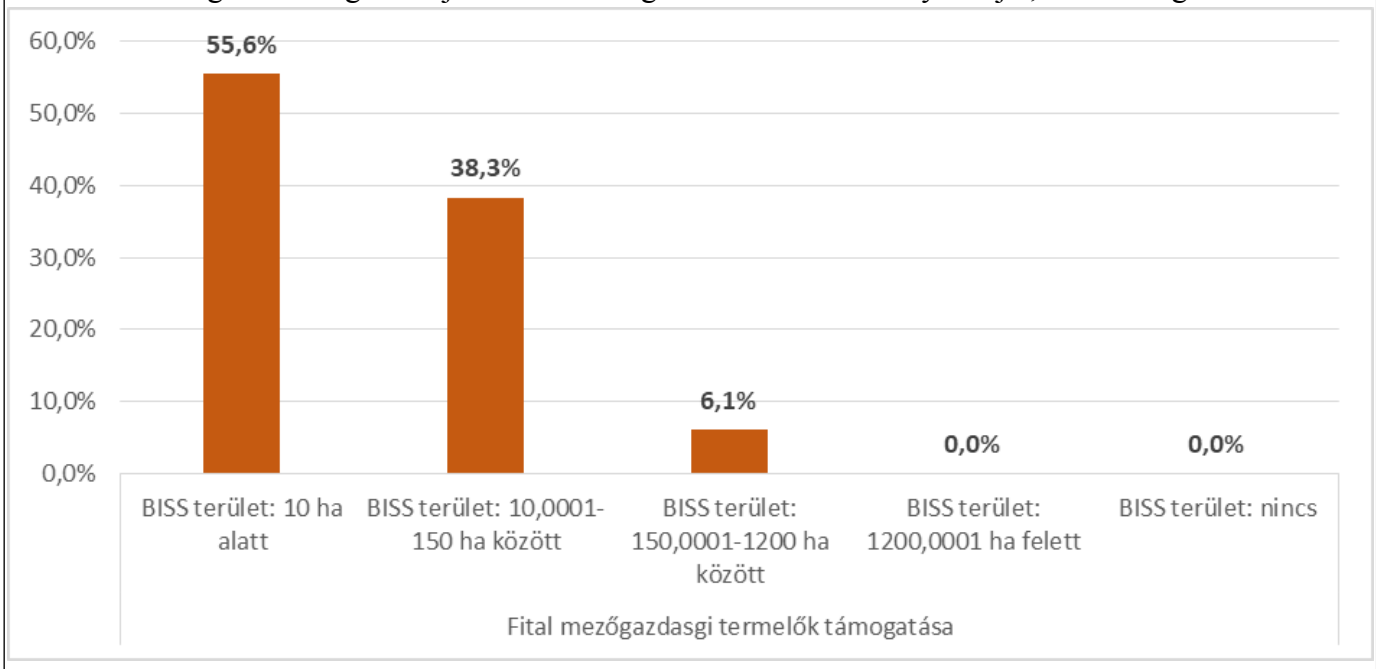

Forrás: Tesztüzemi (FADN) adatok alapján, AKI kalkulációk

A közepes gazdaságok jelentősége a magyar mezőgazdaságban

- A magyar üzemszerkezet évtizedeken át meglehetősen polarizált képet mutatott, ahol rengeteg önellátó, kiegészítő tevékenységként termelő kisgazdaság a mezőgazdasági területek kis részarányát műveli, és van egy nagygazdasági kategória, ahol viszonylag kevés szereplő a terület jelentős részét műveli. Az elmúlt évtized szakpolitikai döntéseinek eredményeként kialakult és folyamatosan erősödik egy közepes, árutermelő, családi gazdasági réteg.
    - A Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint a mezőgazdasági terület jelentős része (39,7%) az 5–150 hektárral rendelkező, közepes méretű, árutermelő gazdaságok használatában van, akik a szőlő- és gyümölcsterület közel háromnegyedét, a szántóterület 40%-át, a gyepterület 55%-át használják. Ez a csoport a földterülettel rendelkező gazdálkodók mintegy egyharmadát (31%) tette ki 2020-ban.
    - A birtokkoncentráció eredményeként a gazdaságok száma 2010 és 2020 között

összességében 31,3%-kal csökkent. Ezzel egy időben ugyanakkor az 5 és 150 hektár közötti gazdaságok száma 6,4%-kal (+4515 darab) emelkedett. Ezen idő alatt az 5 és 150 hektár közötti gazdaságok által művelt terület 17,3%-kal emelkedett. Hektárban kifejezve az 5 és a 150 hektár közötti gazdaságok térnyerése meghatározó volt (+287,9 ezer hektár), 2020-ban ezek a közepes méretű gazdaságok művelték a mezőgazdasági terület mintegy egyharmadát.

- A közepes vagy kis-közepes üzemkategória támogatásának elvetése ellentétes lenne a magyar mezőgazdaság versenyképességének és hatékonyságának javítására vonatkozó célunkkal, mivel jelentősen visszavetné a nettó hozzáadott érték termelést.
- A gazdaságok mesterséges feldarabolásának kockázata éppen ezért jelentősen megnőne a 2. fajlagos érték eltörlése miatt. A csökkentett fajlagos érték ezért fontos szerepet játszik a lehetséges küszöbérték-hatás („*threshold effect*”) enyhítésében.
- Fontos látni, hogy a XXI. század technológiai viszonyai és az erősödő nemzetközi verseny feltételei között a szántóföldi növénytermesztés esetében egy 150 hektáros gazdaság nem tekinthető nagynak.
- A kis-közepes családi gazdaságok amellett, hogy aktívan részt vesznek a vidéki munkaerő foglalkoztatásában, a vidéki életminőség javításában, valamint képesek hozzájárulni környezeti céljaink eléréséhez, kiemelt szereppel bírnak az élelmiszer ellátás biztosításában is. Az orosz-ukrán konfliktus drasztikus hatást gyakorol a globális élelmiszer ellátási láncra, éppen ezért minden korábbinál fontosabb szempont a termelés színvonalának fenntartása, és ennek uniós és nemzeti forrásból történő támogatása.

A redisztribúciós stratégia megfelelősége

Az új teljesítési modell keretében a stratégiai tervekben bemutatott tagállami elképzelések szükségszerűen eltérnek egymástól, a tagállamok vállalásai nehezen összehasonlíthatóak. Ennek oka, hogy eltérő üzemszerkezet, eltérő kiindulási helyzet, emiatt pedig eltérő szükségletek adódnak az elemzésekből. Úgy gondoljuk, hogy a 2023-tól induló KAP részben eltérő válaszokat ad majd a tagállami igényeknek megfelelően, mégis közös eszközöket alkalmaz. Az összehasonlítást azonban ebben a helyzetben is megfelelően tudja segíteni a megerősített indikátorrendszer, amely egységes módszertan alapján mutatja ki a tagállami modellek eredményét.

Az igazságosabb forráseloszlás tekintetében irányadó R.6 indikátorra vonatkozó előzetes számításaink szerint, a javasolt végrehajtási módszer egyértelműen javíthatja a közvetlen kifizetések igazságos elosztását. Az R.6 becsült értéke 112% fölé emelkedik, szemben a 2019-re elért ~100%-os adattal. Ez bizonyítja, hogy a választott végrehajtási mód megfelelő az uniós szinten meghatározott célkitűzés eléréséhez.

Az R.6 értéke a jelenlegi ciklusban és a jelenlegi végrehajtási modell hatására lassú, egyenletes emelkedést mutatott (lásd lenti táblázat). Ehhez képest a 2023-tól tervezett végrehajtási modell már az első évtől jelentős ugrást eredményez. Tekintettel arra, hogy az R.6 mutató értékére hatás gyakorló egyéb beavatkozások érdemben nem változnának, ezért egyértelműen azt a következtetést lehet levonni, hogy a capping és degresszió, valamint a kistermelők egyszerűsített támogatása meg sem közelítette azt a redisztribúciós hatást, amit a stratégiai tervben ismertetett modell hozhat. Az R.6 értékének kiugró növekedése mögött a közvetlen támogatások igazságosabb eloszlását elősegítő redisztribúciós modell változása áll.

Év	*R.6 értéke (%)*
2015	*97,7*
2016	*98,8*
2017	*99,6*

2018	*99,9*
2019	*100,3*

A degresszió és capping alkalmazásától való eltekintés magyarázata

Szakmai megfontolások

A kis- és közepes méretű gazdaságok kiemelt kezelése már a 2015-2022 közötti időszakban is meghatározta az uniós agrártámogatási források felhasználásával kapcsolatos magyar döntéseket. Ennek eredményeképpen Magyarország uniós viszonylatban a legszigorúbb elvonást alkalmazta az alaptámogatási elem (*SAPS*) 176 ezer eurót meghaladó összegének teljes elvonásával. Ezt egészítette ki a kistermelők egyszerűsített támogatása (*Small farmers scheme*), amely azonban a szabályozási környezet tökéletlensége miatt csak részben tudta beváltani a hozzáfűzött reményeket. Ezzel együtt az egyszerűsítés valódi és kézzelfogható eszközét láttuk benne. A magyar álláspont a reform tárgyalások során azt a célt szolgálta, hogy a bemutatott modellnél nagyobb ambíciószintű rendszert hozhassunk létre, amely továbbviszi a capping, a degresszió és a kistermelői támogatás termelők által már ismert intézkedéseit, ugyanakkor szabályozási oldalról rugalmasabbá téve, forrásoldalról pedig jelentősen megerősítve a kistermelői támogatást.

Tekintettel arra, hogy az alap jogi aktus végső formája nem tette lehetővé ezt az utat, a fókusz a redisztributív kifizetés (CRISS) irányába fordult, amely az elemzéseink szerint a rendeletben meghatározott minimális kiadási arány teljesítésével nem csak kiváltja, hanem érdemben magasabb szintre emeli az ez irányú törekvéseinket. Ez pedig az R.6 indikátor értékén is egyértelműen kimutatható, amely 2023 előtt nem tudott 100% fölé nőni, míg az új feltételek mellett már a 2024-es pénzügyi évben 112%-ot érhet el.

A SWOT-elemzések (kiemelten az SO1 és SO8), a szükségletek felmérése (közülük is kiemelten a 1.1.3. számú szükséglet) és a partnerekkel folytatott konzultációk tapasztalatai alapján megállapítható, hogy erős igény mutatkozik a közvetlen kifizetések gazdaságmérettel ellentétes irányú átcsoportosítására.

Az előzetes elemzéseink során megállapítást nyert, hogy a 2021/2115/EU rendelet 17. cikkében rögzített feltételek mellett a részleges (*degresszió*) vagy teljes elvonást (*capping*) csak egy rendkívüli bürokratikus rendszer működtetése mellett lehetett volna a magyar birtokszerkezethez igazodó módon végrehajtani. A döntés meghozatalában emellett az is szerepet játszott, hogy a munkabér kompenzáció alkalmazásával egyenlőtlen feltételek alakultak volna ki a magasabb fokon gépesített növénytermesztési és a több munkaerőt igénylő állattenyésztési ágazatok között.

A tervben szereplő alaptámogatás (BISS) fajlagos értéket alapul véve a 100 ezer eurót meghaladó rész teljes elvonása azt jelentené, hogy az - munkabér kompenzáció nélkül – már ~630 hektáros üzemmérettől belépne, amely az életképes árutermelő üzemek jelentős részének gazdálkodását lehetetlenítené el Magyarországon. Éppen azon réteget, amely az elmúlt évtized során meghozott szakpolitikai döntések eredményeképpen megerősödött. Egy szántóföldi növénytermesztéssel foglalkozó gazdaság esetében pedig ezen a munkabér kompenzáció sem segítene érdemben.

Tekintettel ugyanakkor a korábbi 176 ezer eurós felső korlátra, a legnagyobb gazdaságok (1 200 hektár feletti gazdaságok) kizárásra kerülnének a CRISS jogcímből.

Egyszerűsítési, gyakorlati szempontok

A javasolt végrehajtási modell kidolgozásakor az egyszerűsítésre is figyelemmel voltunk, a következő szempontok mentén:

- A redisztributív kifizetési jogcím (CRISS) alkalmazása mind a termelők, mind pedig a Kifizető Ügynökség szintjén egyszerűsíti a támogatási rendszert. A CRISS a degresszió, a capping és a kistermelői támogatás helyébe lép, egyetlen beavatkozásként.
- Könnyíti a CRISS végrehajtását, hogy a BISS összegét egészíti ki, jogosultsági feltételei szinte teljesen megegyeznek a BISS-szel.
- Az elvont források nagyságának előzetes becslése (*estimated product of reduction*) bizonytalan, amely egyaránt kockázatot jelenthetne az I. pillérben (amennyiben az elvont összeg a BISS vagy CRISS borítékba kerül visszaosztásra) és a II. pillérben (amennyiben az elvont források

átcsoportosításra kerülnének, és ott dedikáltan valamely beavatkozás forrását növelné).

- A legkisebb gazdaságok esetében megszűnik a kistermelői támogatási rendszer rugalmatlan szabályai miatti bizonytalanság.
- A kistermelői támogatással ellentétben, ebben a rendszerben a kisméretű gazdaságoknak is lehetőségük lesz többletvállalásokat tenni az agár-ökológiai alapprogramban.

Összefoglalóan elmondható, hogy a tervben bemutatott redisztribúciós végrehajtási modell szakpolitikai, valamint egyszerűsítési szempontok alapján került kialakításra, a szabályozási lehetőségeket kihasználva. Fontos hangsúlyozni ugyanakkor, hogy az uniós szinten meghatározott célkitűzés (igazságosabb forráselosztás) teljesítése tekintetében nem követel áldozatot, sokkal inkább érdemi előrelépést, emelt ambíciószintet képvisel. Ezt pedig egyértelműen alátámasztja az R.6 indikátor tervezett alakulása.

Justifications on the derogation related to second subparagraph of Article 29(1) and Article 98

Magyarország nem kíván élni a 29. cikk (1) bekezdésének második albekezdésében szereplő lehetőséggel. A közvetlen támogatások igazságosabb eloszlását a CRISS beavatkozáson keresztül kívánjuk megvalósítani, ehhez pedig a közvetlen támogatások 14%-át allokáljuk. Így sem az alkalmazott beavatkozás, sem pedig a minimális kiadási arány tekintetében nem kívánunk eltérni.

3.5 Overview of the sector-related interventions

3.5.1 Fruit and Vegetables

1.<u>Stratégiai megközelítés szükségessége a helyzetelemzés alapján</u>

A zöldség és gyümölcságazat szembesül mind a piaci árak meghatározásában jelentős szerepet játszó, nagymértékben koncentrált kiskereskedelmi és diszkontláncoktól eredő erős nyomással, mind pedig a jobb minőséget viszonylag alacsony árakkal kombináló és gyorsan növekvő piaci részesedéssel rendelkező, harmadik országokból származó termékek támasztotta kíméletlen versennyel. Az ágazat szereplői jellemzően mikro-, kis-és közepes vállalkozások, ezért a sokkal koncentráltabb élelmiszer-kereskedelemmel és a feldolgozóiparral szemben viszonylag gyenge az alkupozíciójuk.

Az ágazat export-import egyenlege jelenleg még pozitív, de a belső fogyasztás egyre nagyobb része származik importból. Ma már nem csupán a déligyümölcsök vagy a választékbővítés céljából történő behozatal a jellemző, a kínálatban megerősödtek azok a nálunk is nagy tömegben termesztett mérsékelt égövi gyümölcsök és zöldségek, amelyek jelentős versenytársává váltak a hazai kínálatnak. A zöldség-gyümölcs termelőinek a hazai piacokon is egyre erősödő versenyben kell megküzdeniük a fizetőképes keresletért. A megtermelt termékmennyiség mintegy fele kerül friss fogyasztásra, a többi terméket pedig a hazai élelmiszeripar dolgozza fel.

A beszerzési oldalon, a beszállítókkal szemben a koncentrációt tovább növelik azok a beszerzési társulások, amelyeket az élelmiszer-kiskereskedelmi vállalatok horizontális stratégiai partnerekként alakítottak meg. E társulások működtetésével a résztvevők összehangolják keresletüket, így alkupozíciójuk tovább javul a beszállítókkal szemben. A nagy volumenű árubeszerzéssel a fajlagos költségek csökkenését érik el. A kereskedelem koncentráltsága így gyenge alkupozíciót eredményez az oda beszállító termelők számára, ezért a zöldség-gyümölcs ágazat termelői nagy részének létkérdés a kínálat koncentrálására hivatott szervezetekbe tömörülni. A termelői szervezetek és operatív programjaik a gyümölcs-és zöldségkínálat csoportosításának kulcsfontosságú elemei voltak az elmúlt időszakban is.

2.<u>Magyarország stratégiai megközelítése a zöldség-gyümölcs ágazat kapcsán</u>

A nemzetközi és a hazai tapasztalatok alapján is még mindig a termelői szervezetek a legeredményesebbek a nagymértékben koncentrált kiskereskedelmi és diszkontláncokkal való

együttműködésben. Továbbra is cél, hogy a termelői szerveződések minél nagyobb mértékben vállalják át a piac szervezését, a kereslet és a kínálat, valamint a termelők érdekeinek megfelelő képviseletét, ezáltal is tovább javítva piaci alkupozíciójukat. A hatékonyság növelése érdekében egyes területeken tovább kell ösztönzi újabb termelői szerveződések létrejöttét, újabb termelő tagok beintegrálását, illetve a kisebb szervezetek ésszerű összeolvadását. A termelés hatékonyságának növelése érdekében további segítségnyújtásra van szükség az ágazat szereplőinek tevékenységeihez.

A magyar zöldség-gyümölcs termelés stratégiájában továbbra is első helyen szerepel a termelői szervezetek megerősítése, hiszen rajtuk keresztül növelhető az ágazat technikai és technológiai színvonala, létrehozható az ágazati szaktanácsadás. A termelői szervezetek igényei alapján megerősödhet a piaci szemléletű alkalmazott kutatás és szakemberképzés. Általuk erősíthető az őstermelői tevékenység sajnálatosan alacsony szintű átláthatósága és kialakítható az ágazat specifikus marketingtevékenység. A termelői szervezetek megerősödése nem csak az egyre növekvő friss piac fejlődését segítené, hanem a –jelenleg többségi külföldi tulajdonban lévő –feldolgozóipar érdekeltségét is növelnék a magyar termékek iránt.

A piacorientált termelésfejlesztés kulcskérdése, hogy a klímaváltozáshoz alkalmazkodó technikai-és technológiai fejlesztés, az oktatás és kutatás, valamint a szaktanácsadás összhangját meg kell teremteni, valamint az ehhez szükséges források rövid-és hosszútávon rendelkezésre kell bocsátani. A fő cél a termékek fogyasztói elvárásoknak megfelelő, jobb piaci értékesülése által a termelők megfelelő jövedelmének biztosítása.

A nem megfelelő minőségű és mennyiségű áruk piaci zavarokat okozó megjelenésének megszüntetéséhez rövidtávon válságkezelési intézkedéseket kell alkalmazni, hosszabb távon pedig meg kell teremteni a korszerű termelés és áruvá készítés feltételeit, valamint a célirányos ágazat specifikus termékmarketing kialakítását.

Magyarország környezeti tényezői kiválóan alkalmasak a legjobb minőségű zöldség-gyümölcs előállításához. A mezőgazdasági termelő tevékenység során, illetve a termelői szervezetek tevékenysége során azt a célkitűzést kell szem előtt tartani, amely alapján a környezet terhelését csökkentjük, miközben azt a gazdasági növekedéstől elválasztjuk. A mezőgazdaságban különösen fontos, hogy a szennyezést annak forrásánál szüntessük meg. Ebben a témában is kulcsfontosságú a termelői szervezetek szerepe, hiszen a fenti területek mindegyikére hatékony beavatkozásokat kell meghatározni, amelynek segítségével a kitűzött célt, a környezeti terhelés csökkentését, annak gazdasági növekedéstől való elválasztását eredményesen végrehajtsák.

3.<u>KAP Stratégiai terv beavatkozásainak hozzájárulása az ágazat fejlesztési céljaihoz</u>

A megfogalmazott helyzetértékelésből következő szükségletek alapján **az operatív programok** keretében az ágazati célkitűzések megvalósítása érdekében alkalmazott beavatkozás az intézkedések a **zöldség-gyümölcs ágazatban működő elismert termelői szervezetek** és elismert termelői szervezetek társulásai. A beavatkozás előzménye a fenntartható operatív programok nemzeti stratégiájának keretében alkalmazott a zöldség-gyümölcs termelői szervezetek működési alapjának támogatása. A beavatkozás célja a termelés megtervezésének és a kereslethez való hozzáigazításának biztosítása, a kínálati oldal koncentrációja, a kereskedelmi áru értékének és minőségének növelése, valamint a tagok által előállított termékek népszerűsítése és forgalomba hozatala. Továbbá a gyümölcs- és zöldségtermékek fogyasztásának növelése, a versenyképesség javítása a modernizáció révén, a termelési költségeknek és a termelői áraknak a stabilizálása. Továbbá a fenntartható termelési módszerek fejlesztése, ideértve a kártevőkkel, betegségekkel, éghajlatváltozással szembeni ellenálló képesség növelését, az éghajlatváltozás mérsékléséhez való hozzájárulás, a környezetkímélő termesztési gyakorlatok és termelési technikák előmozdítása, válság- és kockázatkezelés, valamint a foglalkoztatási feltételek javítása.

A támogatás tervezett mértéke a referencia időszaki forgalmazott termék értékének 4,1%-a a termelői

szervezetek esetén, 4,5%-a a termelői szervezetek társulása esetén és 5%-a transznacionális termelői szervezetek és társulások esetén. További 0,5% vehető igénybe, ha azt kizárólag a fenntartható termelési módszerek kutatására, fejlesztésére, a környezetkímélő technikák előmozdítására, a környezetvédelmére, az éghajlatváltozás mérséklésére, a termékek kereskedelmi értékének és minőségének növelésére, a termékek népszerűsítésére és forgalmazására fordítják. Az uniós támogatás mértéke nem haladhatja meg a tényleges kiadások 50%-át. A rendeletben meghatározott feltételek teljesülése esetén azonban a felső korlát a 60%-ra, 80%-ra, ill. 100%-ra emelhető. A támogatás 15%-át kötelezően legalább három tevékenységből álló klíma és környezetvédelmi intézkedésekre, 2%-át pedig kutatásfejlesztésre kell fordítani. Az EU/2021/2115 rendelet 47. cikk (2) bekezdésének f), g) és h) pontjában említett beavatkozás típusokhoz tartozó beavatkozásokra fordított kiadások nem haladhatják meg az össze kiadás egyharmadát. Az uniós támogatáson felül a termelői koncentráció alacsony mértékére tekintettel nemzeti pénzügyi támogatást is nyújtunk a forgalmazott termék értékének 10%-áig, de legfeljebb a termelői szervezet vagy a tagjai által befizetett hozzájárulás 80%-áig (beavatkozások kódja: SC11_A03_FVA_47, SC12_A04_FVT_47, SC13_G01_FVO_47, SC14_B01_FVE_47, SC15_E10_FVP_47, SC16_E11_FVQ_47, SC17_E12_FVC_47, SC18_G02_FVL_47, SC19_I01_FVF_47, SC20_I02_FVV_47, SC21_I03_FVS_47, SC22_I04_FVR_47, SC23_I05_FVW_47, SC24_I06_FVG_47, SC25_I07_FVN_47, SC26_I08_FVH_47, SC27_I09_FVM_47, SC28_E01_FVI_47).

Figyelemmel a zöldség-gyümölcs ágazat alacsony szervezettségi szintjére a szektorális beavatkozások mellett az egyes termékpályák működésére meghatározó jelentőséggel bír az I. pillér másik beavatkozás csoportjának, a **termeléshez kötött támogatásoknak** a rendszere is, amely a nem szerveződött termelők részére is elérhető és céljában is eltérő a szektorális beavatkozásoktól. A tagállami keret 13%-át lehetett erre fordítani, ezen felül a fehérjenövények esetében is lehetővé vált a magyar keret további 2%-át termeléshez kapcsolt támogatás formájában a termelőkhöz juttatni. A szektorális beavatkozással érintett termékkörökben a következő termeléshez kötött támogatási beavatkozásokat tervezünk: zöldség, ipari zöldség, ipari olajnövény, extenzív gyümölcs, intenzív gyümölcs. A beavatkozásokat azért tervezzük fenntartani, mert a zöldség- és gyümölcs termesztésével foglalkozó termelők és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés az alaptámogatással együtt valódi biztonsági hálót alkosson, amely az említett időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet. A beavatkozások fajlagos támogatási értékét a megváltozott piaci viszonyoknak megfelelően módosítottuk (beavatkozások kódja: DP06_E05_CISV_16, DP07_E06_CISI_16, DP08_E07_CISO_16, DP09_E08_CISE_16, DP10_E09_CISF_16).

A II. pillér beavatkozásai közül elsősorban a **mezőgazdasági üzemek** fenntarthatósági fejlesztése és a mezőgazdaság digitális átállása, valamint a vízfelhasználás hatékonyságát javító beavatkozások mind lehetőséget adnak olyan **beruházások** támogatására, amelyek a versenyképesség növelése mellett a zöldség-gyümölcs ágazat fenntarthatóbb működéséhez is hozzájárulnak. Ezen beavatkozások jó része jelenlegi is ismert és népszerű, ezért az ambíciószint növekedést elsősorban a megnövelt forráskeret és az így növekvő kedvezményezett szám révén tervezzük elérni (beavatkozások kódja: RD01_E01_FRM_73, RD02_D01_FRM_73, RD12_W01_WTO_74, RD15_W04_COP_77).

Az **AKIS intézkedések minden eleme** (tájékoztatási szolgáltatás, tanácsadás, képzés, innováció és digitalizáció) közvetlenül hozzájárul a zöldség-gyümölcs ágazat kihívásainak kezeléséhez. Az új időszakban a forráskeret emelése mellett a másik fontos ambíciószint növelési tervünk, hogy az ágazati programok AKIS jellegű intézkedéseit végrehajtó szakértőket és szervezeteket a jelenleginél jobban bevonjuk a tudáshálózatba. Ebben a munkában komoly szerepet szánunk az AKIS koordinációs egységnek és a KAP Hálózatnak (beavatkozások kódja: RD02_D01_FRM_73 RD58_A01_TRA_78, RD59_A02_INF_78, RD60_A04_ADP_78, RD61_A05_EIP_77).

3.5.2 Apiculture products

1.<u>Stratégiai megközelítés szükségessége a helyzetelemzés alapján</u>

A természeti adottságok alapján Magyarország teljes területe alkalmas a méhészkedésre. A méhsűrűség 2020. évi 12 méhcsalád/km2 körüli értéke Európában kiemelkedő. A termelés mennyisége évjáratonként különböző, de szinte minden évben több a méztermés, mint amit a lakosság elfogyaszt, ezért jelentős mennyiség exportra kerül, döntő mértékben a magas élelmiszeripari minőséget megkövetelő Európai Unió tagállamaiba. A méztermés erősen függ az időjárástól, mely a klímaváltozás érzékelésével egyre kedvezőtlenebb. A tavaszi fagyok, a tavaszi- nyári tartós aszály, vagy a fő hordások idején beköszöntő csapadékos időjárás mind az eredmények ellenében hatnak. Így jelentős fajlagos méhészeti termék-csökkenés következett be az utóbbi években.

A méhtartási kedv megfelelő szinten tartása – a beporzók számának általános csökkenését ellensúlyozva, az ökoszisztéma-szolgáltatás színvonalának fenntartása érdekében az egész mezőgazdaság és élelmiszeripar érdeke. A méhtartási kedv a jövedelmezőség megfelelő szintű biztosításával érhető el, melyhez a tevékenység oktatás útján történő diverzifikációja, a versenyképesség és termékminőség fokozását eredményező beruházások támogatása, a negatív klimatikus hatások ellensúlyozására tett intézkedések mind hozzájárulnak.

2.<u>Magyarország stratégiai megközelítése a méhészeti ágazat kapcsán</u>

A méhészeti ágazat a korábbi évtizedekben jellemzően melléktevékenység volt. Az európai uniós csatlakozás (2004) előtti években 16-17 ezer méhészet működött, mintegy 850 ezer körüli méhcsaláddal. A fajlagos hozam 18-20 kg körül alakult méhcsaládonként, alacsony élőmunka-hatékonyság mellett. Az ágazat 10-15 ezer tonna körüli méztermést produkált, melynek kétharmada exportra került.

Az európai uniós csatlakozás (2004) óta a magyar mezőgazdaság részeként a magyar méhészeti ágazat – a társadalmi és gazdasági ráhatások következtében – mind formájában, mind tartalmában számottevő változásokon ment keresztül.

A méhészek és méhcsaládok száma jelentősen megnövekedett. A méhészek száma a 2017. évi 22 ezres csúcs után némileg csökkent, jelenleg is 20 ezer fölötti. A méhcsaládok száma hasonlóan alakult, a 2017. évi közel 1,3 millió db csúcsot követően jelenleg 1,1-1,2 millió között van.

Az ágazati fejlődés bekövetkeztével kettévált a méhésztársadalom. Megjelentek az intenzív árutermelő, főállású méhészek, emellett megmaradtak a melléktevékenységként méhészkedők. A méhészenkénti átlagos méhcsaládszám 50-60 közötti. A főállású, legalább 150 méhcsaláddal rendelkező professzionális méhészek aránya nem éri el a 7%-ot, ugyanakkor a méhcsaládok mintegy harmadát kezelik.

A főállású méhészek száma a hobbiméhészekhez hasonlóan az utóbbi években mérsékelten, de folyamatosan csökken. Az elmúlt öt évben (2017-2021) a főállású méhészek száma mintegy 100 fővel, a hobbiméhészek száma 2000 fővel csökkent.

A méhésztársadalom átlagéletkora meglehetősen magas, 45-50 év feletti.

A méhészek nagy többsége méhész egyesületi tag. Mintegy 110 méhészegyesület működik az országban, 13 ezer fölötti tagsággal. A méhész egyesületeket az Országos Magyar Méhészeti Egyesület fogja össze, mint a méhészek fő érdekképviseleti szerve.

A méhészegyesületek területi alapon szerveződő demokratikus szakmai szervezetek. Anyagi lehetőségeik alapján önálló jogi személyként tagszervezetei az OMME-nak, avagy az OMME helyi szervezetei.

Az OMME és az Agrárminisztérium stratégiai együttműködési megállapodás keretében közösen keresi a megfelelő megoldási lehetőségeket a szakmai kihívásokra. A szervezeti élet működésének elősegítése nagyban hozzájárul az ágazati célkitűzések megvalósulását támogató gyakorlatorientált ismeretátadáshoz. Az ágazatspecifikus szaktanácsadási és szolgáltató rendszerek bővítik a gazdálkodói ismereteket a

mezőgazdaság környezetre gyakorolt hatásairól, segítenek a természet közeli gazdálkodás megismertetésében, a biológiai sokféleség és az ökoszisztéma szolgáltatás jelentőségének népszerűsítésében.

A méhésztársadalom számára kiemelt szempont az elméleti ismeretek és a technológia fejlesztése, lehetőség szerinti egységesítése. A méhsűrűség a méhlegelőkön az átlagnál is nagyobb, amely méhegészségügyi kockázatot jelent. Ezért nagy jelentőségű a gyógyhatású készítmények, az őshonos fajtatiszta méhanyák beszerzésének támogatása.

Az európai uniós csatlakozást (2004) megelőző mintegy 10-15 ezer tonna körüli méztermés évente hektikus módon, de jelentősen megnövekedett, a jó évjáratok átlagát tekintve kijelenthető, hogy megduplázódott. A negatív rekordot 2020. jelentette a 14 ezer tonna mézterméssel, míg 2017-ben 32 ezer tonna méz keletkezett. A fajlagos mézhozam 2020-ban mindössze 12 kg volt méhcsaládonként, míg 2017-ben 25,5 kg. A fő mézfajtáink a napraforgó (35-50 %), az akác (30-45 %, a repce (5-15 %), a vegyes virágméz (5%) és egyéb fajtamézek (2-10 %). A méhészeti termékek mennyiségének növelése és minőségének javítása továbbra is fontos feladat.

A magyar méhészeti termékek forgalmazási szerkezete többcsatornás. A méz közvetlen termelői értékesítési ára és a nagybani kereskedelmi felvásárlási ára között lényeges különbség mutatkozik a közvetlen értékesítés javára. A fogyasztók számára történő közvetlen értékesítés azonban mindössze 30 %, ennek növelését többféle marketing beavatkozás szolgálja. A legnagyobb mértékű a felvásárlóknak ömlesztett módon történő értékesítés (64-66 %), ezért fontos a termékek hozzáadott értékének növelésére, a rövid ellátási láncra történő ösztönzés. Kiskereskedőknek, üzleteknek továbbértékesítés céljából mindössze 3-5 %, míg édesipari felhasználóknak (mézeskalács, édesség) mindössze 1% kerül értékesítésre.

Az európai uniós csatlakozáskori eredményhez képest az exportra kerülő mézmennyiség a jó évjáratokban csaknem megduplázódott (20-22 ezer tonna/év; 2018 - 22 ezer tonna; 2019 - 21 ezer tonna).

3.KAP Stratégiai terv beavakozásainak hozzájárulása az ágazat fejlesztési céljaihoz

A megfogalmazott helyzetértékelésből következő szükségletek alapján az ágazati célkitűzések megvalósítása érdekében a KAP Stratégiai Terv **I. pillérének** finanszírozásában három célzott beavatkozást tervezünk az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/2115 rendeletének 55. cikk (1) bekezdés a), b) és f) pontjainak megfelelően.
A méhészeti nemzeti program eddig jól működő intézkedéseinek folytatására kerül sor a KAP szektorális intézkedései révén, kiemelten kezelve azokat a területeket, amelyek a minőségi elmozdulás irányába hatnak. A figyelem így elsősorban az ismeretterjesztés, a korszerű technológiák, az élelmiszerbiztonság, a méhegészségügy, a hatékony vándorlás, a minőségi genetikai alapok, a marketing és termékfejlesztés területekre irányul.

A KAP Stratégiai Terv I. pillérének **méhészeti tudásátadás és technikai segítségnyújtás** *beavatkozás célja* a szakmai szervezetek, valamint szaktanácsadó, illetve szolgáltató hálózat működtetése, amely hozzájárul az ágazat összehangolt működéséhez, az ismeretek gyarapításához, az innováció terjedéséhez és az ágazat korszerűsítéséhez. A nemzetközi és regionális szakmai rendezvények, szakmai tanulmányutak, valamint a méhészeti képzések és egyéb módon történő ismeretterjesztés (szakmai újság, film, kiadványok stb.) az ismeretek gyarapítását és megosztását szolgálja. A képzés és szervezeti támogatás az ágazat rezilienciáját növeli, amely az élelmezésbiztonságot is segíti. A méhegészségügyi és környezetterhelési vizsgálat feltárja a mezőgazdasági technológiák hibás gyakorlatát. A monitoring eredményéről éves kiadvány készül az ismeretek gyarapítása és megosztása céljából. Az új időszakban a forráskeret emelése mellett a másik fontos ambíciószint növelési tervünk, hogy az ágazati programok

AKIS jellegű intézkedéseit végrehajtó szakértőket és szervezeteket a jelenleginél jobban **bevonjuk a tudáshálózatba**. Ebben a munkában komoly szerepet szánunk az AKIS koordinációs egységnek és a KAP Hálózatnak (beavatkozás kódja: SC02_A01_BEA_55).

A KAP Stratégiai Terv I. pillérének **méhészeti marketing** beavatkozásának célja *a* piaci termékek ellenőrzése, a promóciós és marketing tevékenységek folytatása a fogyasztói bizalom növelése, a fogyasztók ismereteinek gyarapítása, a piacorientáltság, illetve a vásárlói tudatosság fokozása érdekében.

A ***mé*hészeti ágazat versenyképességének fejlesztése**, **a méhállomány egészségügyi és genetikai állapotjavítása, valamint a vándorméhészkedés racionalizálása** beavatkozás célja a technológia folyamatos újítása, piacorientált fejlesztése a tevékenység hatékonyságának növelése, versenyképességének fokozása érdekében, továbbá a méhkártevők és –kórokozók elleni gyógykészítményes, alternatív, illetve preventív intézkedések, valamint ellenőrzött tenyészanyag beszerzésének támogatása a méhcsaládok számának és egészségének fenntartása, az őshonos génállomány megőrzése, az ökoszisztéma szolgáltatás fenntartása érdekében.

E beavatkozás (beavatkozás kódja: SC03_E02_BEI_55) elemeit úgy alakítottuk ki, hogy azokat kiegészítheti a II. pillér innovációs együttműködési (EIP) beavatkozása (beavatkozás kódja: RD61_A05_EIP_77), valamint a kisüzemek beruházási támogatása (beavatkozás kódja: RD09a_B05_SML-73), illetve a méhészeti ágazat állatjóléti támogatása (beavatkozás kódja: RD33_G15_AWB_70).

A kettős finanszírozás elkerülése érdekében az I. és II. pillér támogatási céljai vagy eltérőek, vagy a pályázati felhívás szintjén történik annak kizárása, hogy más forrásból egyidejű finanszírozás történhessen. A kifizető ügynökség figyelemmel kíséri a vonatkozó adatbázisokat a kettős finanszírozás lehetőségének kiszűrésére. A méhészeti szektorális beavatkozások során nem támogatjuk méhészeti termékekkel kapcsolatos kutatási programok végrehajtását. Ezért a II. pillér innovációs együttműködési támogatásával végrehajtott kutatási programok kettős finanszírozása kizárt. A II. pillér kisüzemek beruházási támogatása célú pályázati felhívásában jogosultságot kizáró ok a szektorális méhészeti beavatkozások igénybevétele egyazon beruházás esetén. A II. pillér méhészeti ágazat állatjóléti támogatásához kötelezettség teljesítése van hozzárendelve. A kötelezettség megkövetelése más célt szolgál, mint a méhészeti szektorális beavatkozás méhegészségügyi és genetikai állapotjavítása. A II. pillér követelménye rövid távú, az egyes méhészek állományát érintően adott helyen a méhlegelő szegény időszak átvészelését szolgálja, míg az I. pillér beavatkozása hosszú távú célt szolgál, azaz a teljes méhállomány méhegészségügyi és genetikai állapotának javítását célozza.

A méhészet **társadalmi funkciója** a vidék népességmegtartó képességének erősítésében, valamint a kiváló minőségű méhészeti termékekkel történő ellátásában is megnyilvánul. A méhészeti intézkedéseknek minden esetben illeszkedniük kell a mezőgazdasági, erdészeti, vidékfejlesztési előírásokhoz, így figyelembe kell venni a biodiverzitásra irányuló elvárásokat, a szántóföldi növénytermesztés és a kertészet minél szélesebb körű megporzásra való igényét, valamint a méznek és egyéb méhészeti termékeknek a rövid ellátási láncban (REL) és a falusi turizmusban (mézutak) való megjelenését (beavatkozások kódja: RD49_R09_SCC_77, RD51_R11_TUC_77).

Továbbá az **I. és II. pillér zöld beavatkozásainak** legtöbbje legalább közvetetten segíti a méhészet és méhek helyzetét a növényvédőszer használat csökkentésével és a méhek számára kedvező tájelemek kialakításával. Ilyen tervezett megerősített ambíciószintű beavatkozások elsősorban a kondicionalitás, az agro-ökológiai program, az AKG, Öko, Natura, földhasználatváltást elősegítő nem termelő beruházások és fenntartásuk (beavatkozások kódja: DP17_G01_ECOS_16, RD19_G01_AEC_70, RD20_G02_ORT_70; SC13_G01_FVO_47, RD21_G04_LCI_73, RD22_G05_LCP_70).

Az EMGA-ból finanszírozott támogatás 50-50 %, míg az EMVA-ból finanszírozott támogatás 43-57 %

EU-HU társfinanszírozási arányú.

A 2023-as költségvetés abban eltér a további évek költségvetésétől, hogy a 2023. évi KAP keretből kerül finanszírozásra a korábban EMGA-ból finanszírozott méhészeti program 2022. évi meghosszabbított időszaka. Ezen átmeneti időszakban keletkező támogatási igények kielégítésére tervezett 689 200 EUR levonásra kerül a 2023. évi KAP keretből, az indikátorok arányos csökkentése mellett.

Description of an established reliable method for determining the number of beehives ready for wintering in the territory of the Member States between 1 September and 31 December each year

A méhkaptárak számának kiszámítási módszere

A tagállamok területén található, telelésre felkészült méhkaptárak számát minden év szeptember 1. és december 31. között ki kell számítani a KAP stratégiai tervekben leírt, megbízható módszer segítségével.

Első módszer:

Méhészet létesítéséhez az illetékes megyei állategészségügyi hatóság (megyei Kormányhivatal) általi nyilvántartásba vétel szükséges. Magyarországon a tartási helyek, a tenyészetek és az ezekkel kapcsolatos egyes adatok országos nyilvántartási rendszeréről szóló 119/2007. (X. 18.) FVM rendelet szabályozza a méhtartók nyilvántartását. A rendelet 4. § (1) bekezdés g) pontja alapján minden méhészetet, a méhek állandó tartási helyével az állattartónak be kell jelenteni és az Országos Adatbázisban nyilván kell tartani. Az Országos Adatbázis közhiteles nyilvántartás, melyet a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, mint állami állategészségügyi és nyilvántartás-vezető hatóság vezet. A méhészetek méhtartó tenyészetként kerülnek regisztrálásra az ügyfél kérelme alapján, a méhek tartójának (aki nem feltétlenül a méhek tulajdonosa) és a méhek tartási helyének adatai alapján. A regisztráláskor meg kell adni a méhcsaládok számát is. Minden változásról (növekedés, csökkenés, megszűnés) értesíteni kell a nyilvántartást vezető hatóságot.

Második módszer:

Az állategészségügyi hatóság irányításával – a méhállományok védelméről és a mézelő méhek egyes betegségeinek megelőzéséről és leküzdéséről szóló 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet alapján – a hatósági állatorvos munkáját segítő méhegészségügyi felelősök az évenkénti szeptember 30-i fordulónappal elvégzett kötelező őszi méhegészségügyi vizsgálat során minden méhcsaládot teljes körűen ellenőriznek. Az ellenőrzés eredményéről a méhegészségügyi felelős és a méhész által aláírt hivatalos dokumentumként jegyzőkönyv készül, mely a megvizsgált méhészet telelésre felkészített méhcsaládjainak számára és a kaptártípusra is kiterjed, több kaptártípus használata esetén típusonként összesítve a méhcsaládszámot.

Az első és a második módszer adatai az állategészségügyi hatóságnál összeérnek. A 119/2007. (X. 18.) FVM rendelet szerinti változásbejelentési kötelezettséget a 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet monitoring időpontjára helyezték. A 70/2003. (VI. 27.) FVM rendeletben foglalt őszi méhegészségügyi vizsgálat a teljes hazai méhállományra kiterjedő, hatósági vizsgálatsorozat, így ennek eredménye alapján az országos adatok igen nagy pontosságúak.

A méhcsaládok megállapítására szolgáló két módszer közül a második az első módszer alapján megadott adatok ellenőrzésére alkalmas s az esetleges korrekció alkalmazásával, az egymással összefüggő eredmények alapján kerül megállapításra a méhcsaládok száma. Az első módszer esetében a tényleges tevékenységet végző méhész a bejelentő ügyfél. Nincs akadálya annak, hogy a méhész béreljen méhállományt, vagy megállapodás alapján kezelje a méheket, ezért nem minden esetben azonos a méhállomány tulajdonosa és a tevékenység folytatását bejelentő méhész. Az utóbbi az országos adatbázisban ügyfélként szerepel, a méhészeti tevékenység gyakorlójaként. A nemzeti szabályozási környezet nem a termelő tőke tulajdonosát, hanem a mezőgazdasági tevékenység tényleges gyakorlóját támogatja.

3.5.3 Wine

1. Stratégiai megközelítés szükségessége a helyzetelemzés alapján

Magyarország egy hagyományos szőlő-bor termelő ország. Magyarország az Európai Unió 7. legnagyobb bortermelő országa. A magyar szőlészet és borászat, valamint a magyar szőlő- és bortermelők közös munkájának eredménye, azaz a magyar bor jelentősége messze túlmutat önmagán: a magyar mezőgazdaság identitásképző tényezője, és fontos országimázsalkotó és -teremtő erő is. A vidéki területeink jelentős része érintett valamilyen formában a szőlőtermesztéssel, borkészítéssel. A szőlőterület mintegy 65 ezer hektár, több éves átlagban a bortermelés eléri a 3 millió hektolitert. Az ágazat mintegy 100 000 ember megélhetését biztosítja. Egy Hegyközségek Nemzeti Tanácsa megbízásából elvégzett 2017-es piackutatása alapján Magyarországon a 18 év feletti népesség mintegy 22%-a (kb. 1,7 millió ember) fogyaszt bort legalább egyszer egy héten, további 26% (2 millió ember) legalább egyszer havonta.

2. Magyarország stratégiai megközelítése a bor ágazat kapcsán

A Hegyközségek Nemzeti Tanácsa az Agrárminisztériummal közösen elkészítette az ágazat stratégiáját, amelyben az alábbi célokat megfogalmazza az ágazat. A Hegyközségek Nemzeti Tanácsa szakmaközi szervezet és egyben a legnagyobb, az ágazati szereplők szinte egészét tömörítő szakmai szervezet is.

A magyar borágazat versenyképességét alapvetően meghatározó tényező a termőalapok (ültetvények) állapota, kora, szerkezete és fajtaösszetétele, valamint az arra épülő borászati feldolgozó kapacitás korszerűsége. Az elavult infrastruktúra korszerűsítése meghatározó jelenleg is a piaci szereplők részéről, amelyet jól mutat a szőlőültetvények szerkezetátalakítási és átállítási támogatása iránti töretlen igény, valamint a jelentős borászati üzemek korszerűsítésére vonatkozó támogatások népszerűsége. Az elmúlt évtized fejlesztéseinek köszönhetően a magyar borászati termékek versenyképessége nőtt, ami az exportadatokon is mérhető módon látszik. Az Európai Unión belüli tájékoztató kampányok, illetve az Európai Unión kívüli promóciós tevékenységek támogatása nélkül azonban piacainkat megőrizni, bővíteni, értékben növelni nem tudjuk. Jelentős lemaradást kell behoznunk a marketing és termékkommunikáció területén, hiszen a belpiaci fogyasztás stagnál. Szükséges növelni az egy liter borra jutó exportárat, hogy az ágazat jövedelemtermelő képessége javuljon, a következő nemzedék számára is biztosítson vonzó megélhetési formát a szőlőtermelés és a borkészítés.

3.KAP Stratégiai terv beavatkozásainak hozzájárulása az ágazat fejlesztési céljaihoz

A fentiekre alapozva szükséges folytatni a termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelését, a modern termelői kapacitások létrehozását a választott beavatkozások segítségével. A KAP Stratégiai Terv **I. pillérében a borágazat** esetében választott hat beavatkozás nagymértékben hozzájárulhatnak a magyar szőlő- és borágazat versenyképes növekedéséhez, a munkahelyek megőrzéséhez, a vidéki élet színvonalának emeléséhez azáltal, hogy a szőlőültetvényektől az értékesítésig segíti az értéknövelést, a piaci igényekhez igazodást, az értékesítési feltételek és lehetőségek javítását.

A KAP I. pillérének **tájékoztatás a tagállamokban beavatkozását** 2020-tól alkalmazza Magyarország a borágazat Nemzeti Támogatási Programján belül. A támogatás feltételei jóval célzottabbá tették a támogatás felhasználását már az első alkalmazástól kezdve.

A beavatkozás esetében a következő feltételeket határoztuk meg annak érdekében, hogy a bemutatott célkitűzéseket hatékonyan elérhessük:

-kulcsszerepet kapott a kialakított egységes borarculat használatának szerepe,

-az egyes borrégiókban dolgozó ágazati szereplők igényeinek figyelembe vétele a régiós promóciós tervek alkalmazásán keresztül.

Ezzel a kommunikáció hatékonyságát, szinergikus hatásait jobban ki lehet használni. A tagállami tájékoztató kampány nagyban hozzájárul a magyar borágazat versenyképes növekedéséhez. Magyarország kormánya kiemelt figyelmet fordít a munkahelyek megőrzésére és teremtésére. A vidéki térségek lakosságának megőrzése, a helyi foglalkoztatási lehetőségek védelme és fejlesztése ezért fontos szerepet játszik. Magyarországon nő az idegenforgalmi bevétel és a turistaforgalom. A bor fontos turisztikai

attrakció, ezért a borfogyasztók ismereteit bővítenünk kell, tájékoztatást adva a különböző földrajzi jelzések értékéről, a felelős borfogyasztásról.

Támogatható kedvezményezettek: A meghatározott kedvezményezettek megegyeznek az EU 126/2022 felhatalmazáson alapuló rendeletének 40. cikkében szereplő kedvezményezettekkel.

(beavatkozás kódja: SC09_E08_WIN_58)

A KAP I. pillérének **promóció harmadik országokban** beavatkozását 2012-től alkalmazza Magyarország a borágazat Nemzeti Támogatási Programján belül. A támogatás feltételei jóval célzottabbá tették a támogatás felhasználását a beavatkozás első alkalmazásához képest. A beavatkozás esetében a következő feltételeket határoztuk meg annak érdekében, hogy a bemutatott célkitűzéseket hatékonyan elérhessük:

-kulcsszerepet kapott a kialakított egységes borarculat használatának szerepe,

-az egyes borrégiókban dolgozó ágazati szereplők igényeinek figyelembe vétele a régiós promóciós tervek alkalmazásán keresztül.

Ezzel a kommunikáció hatékonyságát, szinergikus hatásait jobban ki lehet használni. A harmadik országokban történő promóció nagyban hozzájárul a magyar borágazat versenyképes növekedéséhez. Magyarországnak új piacokat kell kiépítenie harmadik országokban, hogy új fogyasztókat érjen el, az export mennyiségét és értékét növelni tudja az EU területén kívül.

Támogatható kedvezményezettek: A meghatározott kedvezményezettek megegyeznek az EU 126/2022 felhatalmazáson alapuló rendeletének 40. cikkében szereplő kedvezményezettekkel.

(beavatkozás kódja: SC10_E09_WIP_58).

A KAP I. pillérének **szőlőültetvények szerkezetátalakítására és átalakítása** beavatkozását 2008-tól alkalmazza Magyarország a borágazat Nemzeti Támogatási Programján belül. A szerkezetátalakítási támogatás fontos beavatkozás, amely hozzájárul a versenyképes termőalapok megteremtéséhez.

A beavatkozás esetében a következő feltételeket határoztuk meg annak érdekében, hogy a bemutatott célkitűzéseket hatékonyan elérhessük:

-Fontosnak tartjuk olyan fajták telepítését, amelyek leginkább kötődnek a borvidék talaj- és éghajlati adottságaihoz, szőlőtermesztési hagyományaihoz, és amelyekre hosszú távú kereslet mutatkozik,

-céljaink között szerepel a szerkezetátalakítási támogatás megvalósítása a legjobb termelőhelyeken és területeken; ezért előnyben részesítjük azokat a termelőket, akiknek területe a szőlőkataszter szerint átlag feletti pontszámmal rendelkezik,

-előnyben részesítjük azokat a termelőket, akik biztos felvevőpiaccal, felvásárlási szerződéssel vagy olyan termelői szervezeti háttérrel rendelkeznek, amelyen keresztül a megújult ültetvényekről származó szőlőtermés hasznosítása hosszú távon biztosított

A meghatározott kedvezményezettek megegyeznek az EU 126/2022 felhatalmazáson alapuló rendeletének 40. cikkében szereplő kedvezményezettekkel.

(beavatkozás kódja: SC05_E04_WIR_58).

A KAP I. pillérének **zöldszüreti intézkedés** beavatkozását 2019-től alkalmazza Magyarország a borágazat Nemzeti Támogatási Programján belül. A kereslet-kínálat egyensúlyának fenntartása érdekében bizonyos piaci intervenciós eszközök alkalmazhatók. A zöldszüret hatékony eszköze a kínálati oldal azonnali csökkentésének, amelyet egy adott évben, a krízis jelentkezése esetén kívánunk alkalmazni. A beavatkozás esetében a Terv célkitűzéseihez történő hozzájárulás feltételeit a jelentkező válság nagyságának és területi érintettségének ismeretében tudjuk csak meghatározni.

A meghatározott kedvezményezettek megegyeznek az EU 126/2022 felhatalmazáson alapuló rendeletének 40. cikkében szereplő kedvezményezettekkel.

(beavatkozás kódja: SC07_E06_WIG_58)

A KAP I. pillérének **melléktermék-lepárlás beavatkozását** 2008-tól alkalmazza Magyarország a

borágazat Nemzeti Támogatási Programján belül. A melléktermék-lepárlás beavatkozás a melléktermékek ellenőrzött kivonását szolgálja, ezzel is segítve az ezt alkalmazó termelőket. A melléktermék lepárlás beavatkozás elősegíti a borászati melléktermékek költséghatékony és környezetkímélő kivonását. Az intézkedés megalkotása során alaposan átgondolták a költséghatékonyságot és a melléktermékek biztonságos ártalmatlanítását a rendelkezésre álló kivonási módokat és azok elérhetőségét, rendelkezésre állását.

A beavatkozás esetében a következő feltételeket határoztuk meg annak érdekében, hogy a bemutatott célkitűzéseket hatékonyan elérhessük:

-bizonyos üzemméret felett kötelező a borseprő lepárlás útján történő megsemmisítése.

A meghatározott kedvezményezettek megegyeznek az EU 126/2022 felhatalmazáson alapuló rendeletének 40. cikkében szereplő kedvezményezettekkel.

(beavatkozás kódja: SC07_E06_WIG_58).

A KAP **I. pillérének beruházások a borágazatban** beavatkozását 2010-tól alkalmazza Magyarország a borágazat Nemzeti Támogatási Programján belül. A bor ágazat célzott beruházási támogatást igényel, amely tervszerűen hosszú távra biztosít forrást. A szőlővel beültetett területek megújításával párhuzamosan ösztönözni kell a bortermelő kapacitás korszerűsítését is. A megfelelő piaci eredmények eléréséhez az ágazat minden elemének fejlesztése szükséges, hogy a folyamatosan változó fogyasztói igényeknek a termelők meg tudjanak felelni, képesek legyenek a legújabb technológiákat alkalmazni.

A beavatkozás esetében a következő feltételeket határoztuk meg annak érdekében, hogy a bemutatott célkitűzéseket hatékonyan elérhessük:

-csak új, még használtban nem lővő gépek és berendezések vásárlására van lehetőség az intézkedésen belül,

-borászati termékek előállításához, minőségellenőrzéséhez és forgalmazásához kapcsolódó gépek és berendezések beszerzése támogatható.

A meghatározott kedvezményezettek megegyeznek az EU 126/2022 felhatalmazáson alapuló rendeletének 40. cikkében szereplő kedvezményezettekkel.

Ezt a beavatkozást kiegészítik a KAP **II. pilléréből biztosított beruházás típusú beavatkozások**, mint a mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági és digitális átállásának támogatását, a hozzáadott-érték növelését, valamint a vízfelhasználás hatékonyságát javító támogatások (beavatkozás kódja:RD01_E01_FRM_73, RD02_D01_FRM_73, RD03_E02_FON_73, RD04_E03_FOF_73, RD12_W01_WTO_74, RD15_W04_COP_77).

Az **AKIS intézkedések minden eleme** (tájékoztatási szolgáltatás, tanácsadás, képzés, innováció és digitalizáció) közvetlenül hozzájárulhat a bor ágazat kihívásainak kezeléséhez. Az új időszakban a forráskeret emelése mellett a másik fontos ambíciószint növelési tervünk, hogy az ágazati programok AKIS jellegű intézkedéseit végrehajtó szakértőket és szervezeteket a jelenleginél jobban bevonjuk a tudáshálózatba. Ebben a munkában komoly szerepet szánunk az AKIS koordinációs egységnek és a KAP Hálózatnak (beavatkozások kódja: RD02_D01_FRM_73, RD58_A01_TRA_78, RD59_A02_INF_78, RD60_A04_ADP_78, RD61_A05_EIP_77).

3.5.4 Hops

A magyar stratégiai terv nem tartalmaz a komlóágazatot célzottan támogató beavatkozást, így a kiegészítő jelleg bemutatása nem releváns ebben az esetben.

3.5.5 Olive oil and tables olive

A magyar stratégiai terv nem tartalmaz a komlóágazatot célzottan támogató beavatkozást, így a kiegészítő jelleg bemutatása nem releváns ebben az esetben.

3.5.6 Beef and veal

A marha- és borjúhús ágazat számos jogcímen keresztül jut támogatásokhoz, amelyek a húshasznú

szarvasmarhatartás különböző részterületeit hivatott segíteni. Ezeket az alábbiakban mutatjuk be.

Általánosságban elmondható, hogy az átmeneti nemzeti támogatások célja, hogy kiegészítő jellegével az azonosított szükségletek teljesítésén keresztül hozzájáruljon az SO1 célkitűzéseinek eléréséhez. Ez a kiegészítő jelleg azonban fokozatosan gyengül, tekintettel arra, hogy az ágazati borítékok lehetséges maximális mérete évről-évre csökken.

1. Hízott bika támogatás

A hízott bika tartás esetében a jövedelemtámogatások két forrásból, az uniós forrású termeléshez kötött támogatásokból, valamint a nemzeti forrásból finanszírozott átmeneti nemzeti támogatásokon keresztül érkeznek. Míg az uniós láb termeléshez kötött, addig az átmeneti nemzeti támogatási jogcím termeléstől elválasztott formában működik, így a jogosultak köre nem mutat teljes átfedést. Ezen részben javít majd a referencia időszak módosítása. A két jogcím közül az uniós forrás tervezhető biztosabban (54,35 EUR), az átmeneti nemzeti támogatás fajlagos értéke az aktuális nemzeti költségvetési lehetőségek függvényében változik, az elmúlt 2 évben 60 EUR körül alakult jogosultságonként. Ez azonban jelentősen elmarad az indikatív 101,07 EUR-tól. A jóváhagyott pénzügyi boríték kihasználása nem közelíti a jóváhagyott maximális értéket, az elmúlt években 80% alatt alakult.

Ahogy a hízott bika támogatás bemutatásánál is jeleztük, a bika hízlalással foglalkozó gazdák és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés és az átmeneti nemzeti támogatás együttesen valódi biztonsági hálót alkosson, amely az időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet.

Erre épül rá a termeléstől elválasztott formában nyújtott, szarvasmarha extenzifikációs átmeneti nemzeti támogatási jogcím, amelynek összege az aktuális nemzeti költségvetési lehetőségek függvényében változik, az elmúlt 2 évben 60 EUR körül alakult jogosultságonként. Ennek kiegészítő jellege ugyanakkor inkább ágazati szinten értelmezhető, hiszen a hús marhát tartó gazdaságoknak csak egy része tartja extenzíven az állományát.

2. Anyatehéntartás támogatása

A húshasznú anyatehéntartás esetében a jövedelemtámogatások két forrásból, az uniós forrású termeléshez kötött támogatásokból, valamint a nemzeti forrásból finanszírozott átmeneti nemzeti támogatásokon keresztül érkeznek. Mindkét jogcím termeléshez kötött formában működik, ennek ellenére a jogosultak köre nem egyezik meg. Ennek az az oka, hogy az átmeneti nemzeti támogatás esetében korlátként működik a támogatható állatok száma, amely 117 000 egyedben van maximalizálva. A stratégiai terv rendeletben szereplő lehetőséggel élve a jogosult állatlétszám felső korlátja a 2018-ban a termeléstől függő önkéntes támogatási rendszer keretében anyatehén támogatásban részesült állatlétszám mértékére (229 215) emelkedik, amely segítségével a jogosultak köre jelentős mértékben közelít majd egymáshoz. A két jogcím közül az uniós forrás tervezhető biztosabban (~140 EUR), az átmeneti nemzeti támogatás fajlagos értéke az aktuális nemzeti költségvetési lehetőségek függvényében változik, és az említett frissítés okán a felére (30 EUR körüli szintre) csökken.

Ahogy az anyatehéntartás támogatás bemutatásánál is jeleztük, a húshasznú anyatehén tartással foglalkozó gazdák és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés és a javuló célzottságú átmeneti nemzeti támogatás együttesen valódi biztonsági hálót alkosson, amely az időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet.

Erre épül rá a termeléstől elválasztott formában nyújtott, szarvasmarha extenzifikációs átmeneti nemzeti támogatási jogcím, amelynek összege az aktuális nemzeti költségvetési lehetőségek függvényében változik, az elmúlt 2 évben 60 EUR körül alakult jogosultságonként. Ennek kiegészítő jellege ugyanakkor inkább ágazati szinten értelmezhető, hiszen a hús marhát tartó gazdaságoknak csak egy része tartja extenzíven az állományát.

Összefoglalóan elmondható, hogy a marha és borjúhús ágazat helyzetének javítása a magyar KAP stratégiai tervben tehát komplex módon, több beavatkozáson keresztül történik. A közvetlen támogatások célzott, termeléshez kötött forrásai több jogcímen segítik az ágazatban tevékenykedők jövedelemhelyzetének javítását, valamint a fenntarthatóság előmozdítását. Ezt fokozatosan csökkenő mértékben, de kiegészítik az átmeneti nemzeti támogatás kapcsolódó jogcímei, részben termeléshez kötött, részben termeléstől elválasztott formában. A marha- és borjúhús ágazat esetében a bemutatott támogatások mellé nem párosul piaci beavatkozás.

3.5.7 Milk and milk products

A tejhasznú tehéntartás esetében a jövedelemtámogatások két forrásból, az uniós forrású termeléshez kötött támogatásokból, valamint a nemzeti forrásból finanszírozott átmeneti nemzeti támogatásokon keresztül érkeznek. Míg az uniós láb termeléshez kötött, addig az átmeneti nemzeti támogatási jogcím termeléstől elválasztott formában működik, így a jogosultak köre nem mutat teljes átfedést. A referencia időszak felülvizsgálatával élve a két jogcím kedvezményezettjei közötti átfedés javul. A két jogcím közül az uniós forrás tervezhető biztosabban (~317 EUR), az átmeneti nemzeti támogatás fajlagos értéke az aktuális nemzeti költségvetési lehetőségek függvényében változik. Az összehasonlítást/kiegészítő jellegének kimutatását nehezíti, hogy a termeléshez kötött támogatás állatalapon, az átmeneti nemzeti támogatás pedig egy kalkulált tej kilogramm alapon kerül kifizetésre.

Általánosságban elmondható, hogy az átmeneti nemzeti támogatások célja, hogy kiegészítő jellegével az azonosított szükségletek teljesítésén keresztül hozzájáruljon az SO1 és részben az SO8 célkitűzések eléréséhez. Ez a kiegészítő jelleg azonban fokozatosan gyengül, tekintettel arra, hogy az ágazati borítékok lehetséges maximális mérete évről-évre csökken.

Ahogy a tejhasznú tehéntartás támogatás bemutatásánál is jeleztük, a tejtermeléssel foglalkozó gazdák és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés és az átmeneti nemzeti támogatás együttesen valódi biztonsági hálót alkosson, amely az időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet.

A beavatkozás célja a tejtermelés jövedelmezőségének szinten tartásával az ágazat által nyújtott gazdasági, társadalmi és környezeti szolgáltatások fenntartása, közvetetten pedig a magyarországi tejfeldolgozás alapanyaggal történő ellátása ésszerű szállítási távolságon belül.

Kiemelendő még, hogy a tejelő tehenet tartó gazdaságok támogatását már 2023 előtt is kiegészítette egy állatjóléti beavatkozás a II. pillérben, ahol állatjóléti többletvállalások teljesítése esetén további kifizetést igényelhetnek. Ez a KAP stratégiai terv keretében tovább folytatódik.

Összefoglalóan elmondható, hogy a tej ágazat helyzetének javítása a magyar KAP stratégiai tervben tehát komplex módon, több beavatkozáson keresztül történik. A közvetlen támogatások célzott, termeléshez kötött forrásai segítik az ágazatban tevékenykedők jövedelemhelyzetének javítását, valamint a fenntarthatóság előmozdítását. Ezt fokozatosan csökkenő mértékben, de kiegészíti az átmeneti nemzeti támogatás, termeléstől elválasztott formában. Az azonosított szükségletek komplex kezelése érdekében pedig állatjóléti intézkedések is segítik az ágazati szereplőket. A tej ágazat esetében a bemutatott támogatások mellé nem párosul piaci beavatkozás.

3.5.8 Sheep and goat

Az anyajuhtartás esetében a jövedelemtámogatások két forrásból, az uniós forrású termeléshez kötött támogatásokból, valamint a nemzeti forrásból finanszírozott átmeneti nemzeti támogatásokon keresztül érkeznek. Mindkét jogcím termeléshez kötött formában működik, így a jogosultak köre gyakorlatilag megegyezik. A két jogcím közül az uniós forrás teszi ki a nagyobb részt (28,4 EUR), az átmeneti nemzeti támogatás fajlagos értéke elenyésző, mindössze 0,05 EUR állatonként. Érdemes megemlíteni, hogy a tejtermelésben részt vevő anyajuhok esetében a fajlagos érték alacsonyabb (0,04 EUR), azonban a juhtejet előállító termelők a II. pillérben, állatjóléti többletvállalások teljesítése esetén további kifizetést igényelhetnek.

Ahogy az anyajuh támogatás bemutatásánál is jeleztük, az anyajuhtartással foglalkozó gazdák és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés és az átmeneti nemzeti támogatás együttesen valódi biztonsági hálót alkosson, amely az időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet.

Általánosságban elmondható, hogy az átmeneti nemzeti támogatások célja, hogy kiegészítő jellegével az azonosított szükségletek teljesítésén keresztül hozzájáruljon az SO1 és részben az SO8 célkitűzések eléréséhez. Ez a kiegészítő jelleg azonban fokozatosan gyengül, tekintettel arra, hogy az ágazati borítékok lehetséges maximális mérete évről-évre csökken.

Erre épül rá a termeléstől elválasztott formában nyújtott, kedvezőtlen adottságú területeken tartott állatok után megállapított kiegészítő átmeneti nemzeti támogatási jogcím, amelynek fajlagos összege 4,83 EUR. Ennek kiegészítő jellege ugyanakkor inkább ágazati szinten értelmezhető, hiszen az anyajuhtartóknak csak szűk köréhez jut el.

Az említett három jogcímen érkező támogatás az ágazat gazdasági és környezeti értelemben vett fenntarthatóságát, a törzskönyvezett apaállat használat előírásával pedig a minőségi árualap biztosítását hivatott elősegíteni.

Összefoglalóan elmondható, hogy a juh ágazat helyzetének javítása a magyar KAP stratégiai tervben tehát komplex módon, több beavatkozáson keresztül történik. A közvetlen támogatások célzott, termeléshez kötött forrásai segítik az ágazatban tevékenykedők jövedelemhelyzetének javítását, valamint a fenntarthatóság előmozdítását. Ezt fokozatosan csökkenő mértékben, de kiegészíti az átmeneti nemzeti támogatás. Az azonosított szükségletek komplex kezelése érdekében pedig állatjóléti intézkedések is segítik az ágazati szereplőket. A juh ágazat esetében a bemutatott támogatások mellé nem párosul piaci beavatkozás.

3.5.9 Protein crops

A szemes és szálas fehérjetakarmány növények termesztői számára kizárólag a termeléshez kötött támogatás áll rendelkezésre, így a kiegészítő jelleg nem releváns.

3.5.10 Sugar beet

A cukorrépa termesztők számára kizárólag a termeléshez kötött támogatás áll rendelkezésre, így a kiegészítő jelleg nem releváns.

3.5.11 Other sectors

A rizstermesztők számára kizárólag a termeléshez kötött támogatás áll rendelkezésre, így a kiegészítő jelleg nem releváns.

A kiegészítő jelleg a dohánytermesztés esetében kevéssé értelmezhető, tekintettel arra, hogy célzott

támogatást az ágazat a KAP stratégiai terv keretében kizárólag az átmeneti nemzeti támogatásokon keresztül kap. A referencia időszak frissítése ugyanakkor lehetőséget teremt arra, hogy a kapcsolat javuljon a jogosultságok tulajdonosai, valamint a válóban dohánytermeléssel foglalkozó gazdák sokasága között.

3.6 Overview of the interventions that contribute to ensure a coherent and integrated approach to risk management, where relevant

Magyarországon az időjárási kockázatok kezelése a 2012-ben bevezetett kockázatkezelési rendszer keretében történik. A kezdetben 2 pillérrel (agrár-kárenyhítési rendszer, biztosítási díjtámogatás) elindult rendszer a 2021-es évre négy pillére bővült:

·I. pillér: az Európai Bizottságnál notifikált, nemzeti forrásból finanszírozott agrár-kárenyhítési rendszer;

·II. pillér: az uniós társfinanszírozású, mezőgazdasági biztosítási díjtámogatás (növénybiztosításokra);

·III. pillér: az uniós forrásból kialakított, nemzeti forrásból működtetett országos jégkármérséklő rendszer (JÉGER),;

·IV. pillér: mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer.

A veszélynemek közül a jégeső, téli-, tavaszi- és őszi fagy, vihar, aszály, mezőgazdasági árvíz és felhőszakadás okozta veszteségeket az I. és a II. pillér is kezeli illetve mérsékli, az agrárkár-enyhítés mindezen veszélynemeken túl a belvízkárok kezelésére is kiterjed (1.ábra). A fenti kockázatkezelési eszközöket egészítik ki a Vidékfejlesztési Programban meghirdetett, az éghajlat-változásból eredő és időjárási kockázatok (eső-, jégeső-, tavaszi fagykár) megelőzését szolgáló termelői beruházási pályázatok.

1. ábra: A mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer pillérei által lefedett kockázatok

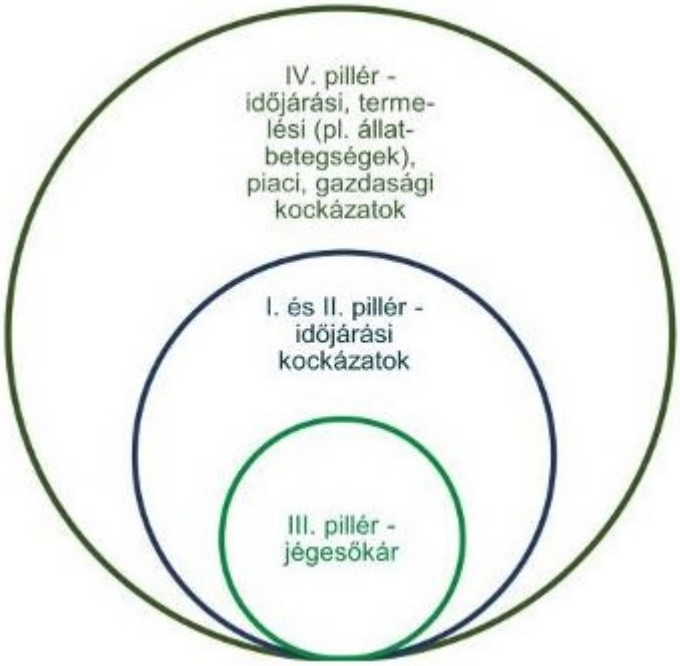

Forrás: Készült az AKI Pénzügykutatási Osztályán

A mezőgazdasági üzemek fennmaradását biztosító jövedelem és reziliencia támogatása az Európai Unióban az élelmezésbiztonság fenntartása érdekében megnevezésű 1. sz. specifikus célkitűzéshez *a természeti (időjárás) és piaci kockázatokból fakadó jövedelemingadozások csökkentése* megnevezésű 2. sz. főszükséglet kapcsolódik, amely indokolja a beavatkozás 2023-2027. időszakban történő továbbvitelét. Az 1. sz. specifikus célkitűzéssel összefüggésben megfogalmazott három főszükséglet közül a *2. Természeti (időjárás) és piaci kockázatokból fakadó jövedelemingadozások csökkentése* az, amelyhez tartozó alszükségletekre a kockázatkezelési eszközök hatást tudnak gyakorolni.

A 2. sz. főszükségleten belül az alszükségletek egyike a *2.1 kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta termelői károk kezelése a mezőgazdaságban (növénytermesztés, állattenyésztés, kertészet)*. A kockázatkezelési rendszer három pillére a növénytermesztő ágazatok időjárási kockázatok, ezáltal a klímaváltozás elleni védelmet szolgálja, amelyet a SWOT analízis erősségként azonosított be *(E.3. Jól működő mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer és annak folyamatos fejlesztése)*. A kockázatkezelési eszközök iránti növekvő igényt jelzi – alátámasztva ezzel a szükségletet – az agrárkár-enyhítés által évente biztosított kárenyhítő juttatások növekvő volumene, valamint az önkéntesen köthető díjtámogatott növénybiztosítások fedezetbe vont területének, a díjtámogatás lehetőségével élő termelők számának és a díjállományának a 2012. évi bevezetés óta tartó töretlen növekedése. Az állattenyésztési ágazatok védelmét az időjárási kockázatok ellenében (is) a 2021-től új eszközként az EU-ban elsőként bevezetett mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer (IV. pillér) teszi lehetővé.

A *2.3 Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése* alszükséglethez a SWOT analízisben beazonosított gyengeségek közül a *Gy.6. Időjárási kockázatokon kívüli egyéb kockázatok kezelésének hiánya, állatbiztosítások kis aránya, derivatív piaci kockázatkezelési eszközök kihasználatlansága* kapcsolódik, amely jelzi, hogy a már régebb óta működő mezőgazdasági kockázatkezelési eszközök nem jelentenek védelmet a nem időjárási kockázatok ellen. A 2021-től bevezetett krízisbiztosítási rendszer nyújt erre lehetőséget, amelynek hatásai, valamit a beazonosított szükséglet kezelése – a működésből fakadóan – először 2022-től válik érzékelhetővé a rendszerhez csatlakozott tagok számára. Ugyancsak a krízisbiztosítás növekvő elterjedése jelenti a megoldást a SWOT analízisben megállapított *Gy.2. Jövedelmek erős ingadozása több mezőgazdasági ágazatban (pl. egyes zöldség- és gyümölcsfélék, sertéshízlalás, bikahízlalás stb.)* gyengeségre, valamint a választ az *F.1. Klímaváltozás, időjárási szélsőségek fokozódó előfordulása, új kórokozók, kártevők megjelenése, zoonózisok terjedése, valamint ebből fakadóan a költségek növekedése és a jövedelmek csökkenése* fenyegetésre.

A *2.4 Mezőgazdasági biztosításkötés (öngondoskodás) ösztönzése* alszükséglet egyfelől a növénybiztosítási díjtámogatás formájában valósul meg, melynek mértéke a megfizetett díj akár 70%-át is elérheti. A 2.4.-es alszükséglet másfelől a mezőgazdasági krízisbiztosításon keresztül is teljesül, ahol a termelői hozzájárulásokhoz képest (amelyek az összes forrás 30 százalékát jelentik) lényegesen magasabb összeg áll rendelkezésre a jövedelem-ingadozások kompenzálására.

KAP támogatott kockázatkezelő eszközök

A II. pillér azok számára kínál díjtámogatott biztosítást, akik az agrárkár-enyhítés által nyújtott védelemnél nagyobb mértékben szeretnék mérsékelni időjárási kockázataikat. Annak keretében legfeljebb 70 százalékos támogatási intenzitás mellett (2019-ig 65 százalék volt a díjtámogatás maximuma) köthetnek biztosítást a termelők háromféle („A”, „B” és „C”) biztosítási típus formájában. Az „A’” biztosítás csomagbiztosítás, amely az előzőekben említett nyolc kockázat ellen nyújt egyszerre védelmet, és amelyet szántóföldi növénykultúrákra, illetve ültetvényekre (2019-től kiegészülve a csonthéjas kultúrákkal) vehetnek igénybe a termelők. A „B” és a „C” biztosítás egyedi biztosítás, amelyek (2019-től) ugyancsak valamennyi kockázatra külön-külön is köthetők. A „B” biztosítás a zöldség- és ültetvénykultúrák esetében választható, a „C” biztosítás csak szántóföldi kultúráknál, kivéve a szántóföldi zöldségeket. A II. pillérben való részvétel önkéntes, ugyanakkor az I. pillérhez szorosan kapcsolódva a termelő a neki járó kárenyhítő juttatás felére jogosult, amennyiben nem rendelkezik az adott növénykultúrára jellemző káreseményre biztosítási szerződéssel. A biztosítással rendelkező termelő részére fizethető kárenyhítő juttatás összegébe bele kell számítani a biztosító által kifizetett kártérítési összeget is.

A díjtámogatott növénybiztosítások jelentősége, hogy azok 2012. évi bevezetésével lehetővé vált több olyan korábban nem biztosított kockázat kezelése, mint az aszály, a felhőszakadás, a tavaszi fagy, vagy a mezőgazdasági árvíz, illetve szélesedett a biztosítható növénykultúrák köre, bővült a kockázatközösség. A díjtámogatott biztosítást kötő termelők száma a rendszer bevezetése óta folyamatosan nő: míg 2012-ben mindössze 3 piaci biztosító kínált díjtámogatott biztosításokat, addig 2021-ben már 4 piaci biztosító és 7

nonprofit biztosító egyesület. A díjtámogatott növénybiztosítások állománya a 2014. évi 5 679 millió forintról 2020-ra meghaladta a 14 000 millió forintot. 2020-ban közel 21 ezer termelő vette igénybe ezt a kockázatkezelési eszközt, és a biztosítások által lefedett terület meghaladta az 1650 ezer hektárt, amely a vetésterület több mint 40 százaléka. A növekvő igények fedezésére a rendelkezésre álló forráskeret többször emelésre került: 2018-as évtől 5 milliárd, 2020-ban 7 milliárd, 2021-ben pedig már 13 milliárd forint használható fel erre a célra. A beavatkozás finanszírozása 2025. év végéig a Vidékfejlesztési Program keretéből, majd az ezt követő években a ST keretéből fog megtörténni.

Magyarország az EU azon kevés tagországai közé tartozik, ahol az agrárbiztosítási piacon viszonylag sok (13 biztosító illetve biztosítóegyesület) szereplő szereplő található.

Az intézkedés nemzetközi viszonylatban is rendkívül sikeresnek mondható, amelyet az is alátámaszt, hogy arról az Európai Számvevőszék is pozitívan nyilatkozott a jelentésében.

Az is igaz, hogy Magyarországon nem érhető el díjtámogatott biztosítás az állattenyésztési ágazat részére. Ennek oka kettős:

- az uniós feltételek szerinti 20%-os kárküszöb olyan nagymértékű kárkifizetést eredményezne, amelyet a piaci alapon működő biztosító-társaságok – megtérülés hiányában – nem vállalnak fel,
- az állatbiztosítások Biztosítási feltételeiben az igazán nagy veszteséget okozó járványok nem minősülnek biztosítási eseménynek (kizárások között szerepelnek)

A magyar KAP Stratégiai Tervben azonban megtalálhatóak az állatjóléti támogatások (RD31_G12_AWC_70; RD32_G12_AWC_70; RD33_G15_ANB_70). A támogatási körbe vont megelőző egészségügyi intézkedések, kezelések az állatállományok általános **egészségi és higiéniai** állapotának javulásához vezetnek. Ez **csökkenti a megbetegedések számát**, ezáltal a gyógykezelések, köztük az antimikrobiális szerek, antibiotikumok adásának szükségességét. Ezáltal **mérséklődik az antimikrobiális rezisztencia** kialakulásának, terjedésének **kockázata** is. Ezen kockázatcsökkentő megoldások mellett **külön beavatkozás**t hoztunk létre, amely az **antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem kompenzációs kifizetés**ét célozza. A támogatási program ellentételezi az uniós szinten megállapított követelményeken túlmutató, az antimikrobiális rezisztencia visszaszorítására vonatkozóan tett kötelezettségvállalások következtében felmerülő többletköltségeket az élelmiszertermelő állatállományokban.

A különböző **járványos állatbetegségek** állattartó telepeken történő megjelenésének kockázata számos **technológia alkalmazásával csökkenthető**. Az állattartó telepek ilyen típusú fejlesztéseit is tervezi Magyarország támogatni a KAP Stratégiai Tervének "Mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági fejlesztése" című beavatkozásán keresztül (RD01_E01_FRM_73).

Az állattenyésztési ágazat jövedelem-kiesésének kockázatát a **mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer** (RD17_I02_IST_76) kezeli, amely intézkedés az állatbiztosítások alacsony mértékét is ellensúlyozza.

A fent előadottak ellenére azonban piaci alapon – néhány biztosító társaságnál – köthető állatbiztosítás. Ezeket a biztosításokat főként a nagyobb értékű tenyészállatokra kötik az állattartók.

Az állattenyésztési ágazat jövedelem-kiesésének kockázatát a mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer (RD17_I02_IST_76) kezeli.

A IV. pillér, a mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer túlmutat a többi pilléren a lefedett kockázatok terén, a jövedelemingadozást mérsékli, függetlenül attól, hogy az milyen okból következett be. A krízisbiztosítási rendszer nemcsak az időjárási, de valamennyi termelési, piaci, gazdasági kockázat hatását ellensúlyozza. Másik jelentősége, hogy a mezőgazdasági ágazat egésze számára elérhető, beleértve az állattenyésztést is, ahol piaci feltételek között a kockázatkezelési eszközök kevésbé terjedtek el.

A rendszerhez önkéntesen csatlakozó tagok a krízisbiztosítási hozzájárulás megfizetésével a korábbi évek átlagához képest 30 százalékot meghaladó jövedelemkiesés esetén részesülnek kompenzációban, amelynek összege a kiesés legfeljebb 69,9 százaléka. A térítések forrása 30 százalékban a tagok által megfizetett hozzájárulás, 70 százalékban EMVA támogatás. A krízisbiztosítási rendszer finanszírozása 2026. év végéig a VP, 2027 és 2028. évben pedig az ST forrásokból történik majd 2-2 milliárd tervezett keretösszeg erejéig. A jövedelemkiesés meghatározásakor a kockázatkezelési rendszer I. és II. pillérének térítései figyelembevételre kerülnek.

Nem KAP támogatott kockázatkezelő eszközök

Az agrárkár-enyhítési rendszer (I. pillér) tagjai a befizetett kárenyhítési hozzájárulás megfizetése mellett a növénykultúra szintjén 30 százalékot meghaladó hozamcsökkenés, illetve 15 százalékot meghaladó hozamérték-kiesés esetén kárenyhítési juttatásban részesülhetnek. A kárenyhítő juttatás legfeljebb a hozamérték-csökkenés 80 százaléka lehet, amennyiben megfelelő növénybiztosítással rendelkezik a termelő (annak hiányában csupán 40 százalék). A károk fedezetét a Kárenyhítési Alapban rendelkezésre álló források jelentik, amelynek fedezete az éves termelői befizetések mellett az ugyanolyan összegű éves állami hozzájárulás. Az agrárkár-enyhítési rendszerben való részvétel bizonyos mérethatárok (10 hektár szántóföldi növény, 5 hektár szántóföldi zöldség, 1 hektár ültetvény) felett kötelező. A jelzett területméretek alatt önkéntes csatlakozásra van lehetőség. A kockázatközösségben részt vevők száma az I. pillér 2012. évi elindulása óta 72-78 ezer fő között alakult, a lefedett terület nagysága 2019-ben 3722 ezer hektár volt, amely a vetésterület 92,7 százaléka.

Az MKR III. pillére az országos jégkármérséklő rendszer (JÉGER), amely a Magyarországon egyik leggyakrabban előforduló veszélynem elleni védekezést segíti. A 2018 májusától elindított rendszer kialakítása keretében mintegy ezer talajgenerátor telepítésével az ország egész területe lefedésre került. A beruházás a Vidékfejlesztési Program keretében valósult meg, a működtetés éves finanszírozását a Kárenyhítési Alap fedezi. A talajfelszínen működő berendezésekből elpárologtatott ezüst-jodid csökkenti a kialakuló jégszemcsék méretét. A technológia jelentősen mérsékli a jégesőkárokat, amelynek volumene a rendszer indítása óta elmaradt a bevezetést megelőző évekhez képest. A III. pillér nem kizárólag a mezőgazdaságot védi a jégeső kártételei ellen, hanem ágazattól függetlenül a nemzetgazdaság egészében csökkenti a jégesőkár okozta veszteségeket (2. ábra).

2. ábra: A mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer előnyei által potenciálisan érintettek köre

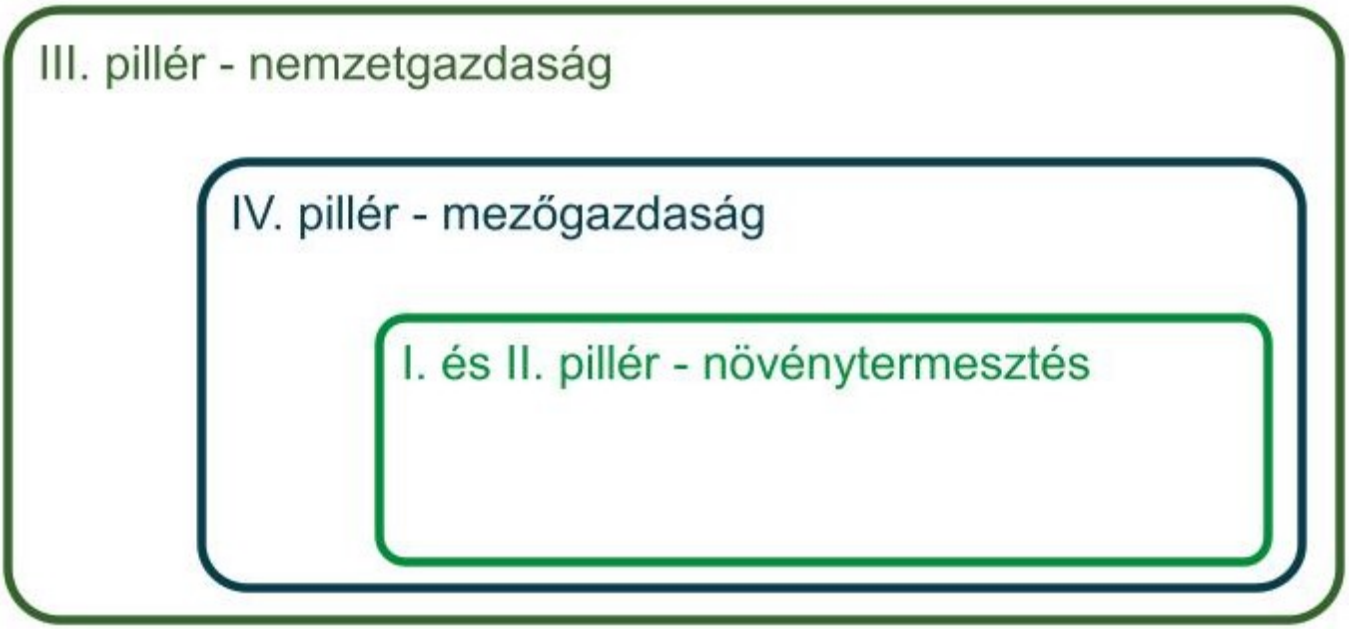

Forrás: Készült az AKI Pénzügykutatási Osztályán

A mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer az Agrárminisztérium folyamatos monitoringja mellett működik, amely lehetővé teszi a jogszabályi keretek folyamatos módosítását a működési tapasztalatok függvényében.

Kapcsolódva a kockázatkezeléshez a vidékfejlesztési beavatkozás-típusok keretében támogatást biztosítunk különféle – például a kiszámíthatatlan időjárási viszonyokból eredő – káros hatásokat mérséklő vagy megelőző beruházások megvalósítására. Ezek ugyanis közvetlenül érintik a mezőgazdaságból élőket: sorozatosan jelentkező tavaszi fagyokkal, aszályos időszakokkal, vagy éppen

szélsőséges mennyiségű csapadékkal kell számolniuk. A kihívásoknak a gazdák akkor tudnak megfelelni, ha modernizálják termelési rendszereiket, a káros hatások mérséklését vagy elkerülését lehetővé tevő technológiai fejlesztéseket hajtanak végre. A 73., illetve a 74. cikkek alapján lehetőséget biztosítunk a különféle időjárási kockázatok (pl.: jégesőkár, fagykár, esőkár) megelőzését szolgáló beruházások végrehajtására, a vízvisszatartás és eljuttatás létesítményeinek kialakítására, illetve a melioráció és a vízfelhasználás-hatékonyság javítására.

A klimatikus viszonyokon túli kockázatok az alábbiak szerint kerülnek bemutatásra:

<u>Kockázat:</u> Jövedelmek erős ingadozása, Piaci kockázatok

Beavatkozás kódja	**Beavatkozás neve**	**Kezelt kockázat**
DP01_E01_BISS_16	A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás	**Jövedelembizonytalanság** A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás a mezőgazdasági termelők jövedelembiztonságát megteremtő közvetlen támogatási rendszer elsődleges alappillére.
DP02_E02_CRIS_16	A fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás	**Jövedelembizonytalanság** A redisztributív támogatás célja a kis- és közepes gazdaságok első hektárjaira kiegészítő támogatás nyújtása, elismerve a méretükből adódó nehézségeiket, hátrányaikat, egyúttal pedig biztosítani

		számukra egy elvárt jövedelemszintet.
DP04_E03_CISB_16; DP05_E04_CISR_16; DP06_E05_CISV_16; DP07_E06_CISI_16; DP08_E07_CISO_16; DP09_E08_CISE_16; DP10_E09_CISF_16 DP16_E15_CISP_16 DP11_E10_CISS_16 DP12_E11_CISC_16 DP13_E12_CISM_16 DP14_E13_CISD_16 DP15_E14_CISG_16	Cukorrépa termesztés támogatása; rizstermesztés támogatása; Zöldségnövény termesztés támogatása; Ipari zöldségnövény termesztés támogatása; Ipari olajnövény termesztés támogatása; Gyümölcstermesztés támogatása (Extenzív); Gyümölcstermesztés támogatása (Intenzív); Szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása; Szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása, Anyajuhtartás támogatása; Anyatehéntartás támogatása; Hízott bika támogatás; Tejhasznú tehéntartás támogatása;	**Jövedelembizonytalanság** Az érintett növénytermelők és állattartókvalamint családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés az alaptámogatással együtt valódi biztonsági hálót alkosson, amely az időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedeleminga dozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet.
SC19_I01_FVF_47	kölcsönös kockázatkezelési alapok - zöldség-gyümölcs;	**Piaci kockázatokból eredő vesztségek kezelése**
SC20_I02_FV	beruházások,	**Értékesítési**

V_47; SC21_I03_FVS_47	amelyek hatékonyabbá teszik a forgalomba kerülő mennyiségek kezelését, közös tárolását; termékek közös tárolása, ezen belül szükség esetén a termékek kollektív feldolgozása	**kockázatok kezelése**
SC24_I06_FVG_47	zöldszüret, azaz az olyan, nem forgalmazható éretlen termékek egy adott területen végzett teljes betakarítása, amelyek sem éghajlati okokból, sem betegség miatt, sem egyéb okokból nem károsodtak a zöldszüret előtt	**Piaci kockázatok kezelése** A beavatkozás célja, hogy mérsékelje a borszőlő iránti keresletnél jóval nagyobb mennyiségű szőlőtermés piacra kerülését, ezáltal megelőzze a szüreti piaci feszültségek kialakulását
SC25_I07_FVN_47	be nem takarítás - zöldség-gyümölcs	**Piaci zavarok kezelése**
SC27_I09_FVM_47	figyelemfelhívást és a fogyasztók tájékoztatását célzó kommunikációs tevékenységek - zöldség-	**Értékesítési kockázatok kezelése**

	gyümölcs	
RD17_I02_IST_76	Mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer	A krízisbiztosítási rendszer az időjárásból/klimatikus viszonyok változásából eredő kockázatokon túli kockázatokat is (pl.: **piaci árak változásából eredő kockázatok; állategészségügyi-növényegészségügyi kockázatok**) kezeli.

A mezőgazdasági termelőket pedig az alábbi intézkedésekkel ösztönözzük a klimatikus viszonyokból eredő kockázati kitettségük csökkentésére:

A klímaváltozás egyre fokozódó hatásaira, ezzel párhuzamosan a szélsőséges időjárási események további felszaporodására kell számítani a közeljövőben. A változó időjárási körülmények között a különféle káresemények elleni védekezés szerepe felértékelődik, ezért, továbbá az élelmiszerbiztonság miatt is fontos, hogy a növénytermesztéssel foglalkozó gazdálkodók rendelkezzenek olyan technológiákkal, eszközökkel, amelyekkel mérsékelhetik az időjárás kedvezőtlen hatásainak való kitettségüket. Magyarország a KAP Stratégiai Tervének "**Mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági fejlesztése"** című beavatkozásán (RD01_E01_FRM_73) keresztül kívánja támogatni a mezőgazdasági termelők **kármegelőző beruházás**ait. A beavatkozás alapján a gazdák támogatást nyerhetnek el többek között **tavaszi fagykár, esőkár, jégkár** elleni védekezést szolgáló technológiák, eszközök megvásárlásához.

A gazdálkodók kitettségét az időjárási kockázatok ellen számos egyéb beavatkozással kívánjuk kezelni. A vidékfejlesztési terület- és állatlétszám alapú támogatások mind azt a célt szolgálják, hogy a klímaváltozás negatív hatásait ellensúlyozni lehessen. Az **Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (RD19_G01_AEC_70), valamint az **Ökológiai gazdálkodás támogatása** (RD20_G02_ORT_70) a 2014-2020-as időszakban már működő klímaadaptációt segítő, valamint a klímaváltozás hatásainak csökkentését eredményező intézkedések a KAP Stratégiai Tervben tovább folytatódnak megerősített feltételrendszerrel és az Agrár-ökológiai programmal (DP17_G01_ECOS_16) összehangolt előírásokkal. Szerepel a tervben továbbá **környezeti szempontból előnyös beruházások támogatása** is: Mezőgazdasági üzemek zöld beruházásainak támogatása, Mezőgazdasági üzemek fejlesztése az ammónia-kibocsátás csökkentés érdekében, Mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsoló zöld beruházások támogatása a mezőgazdasági üzemen belül (RD03_E02_FON_73), Mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsoló zöld beruházások támogatása a mezőgazdasági üzemen kívül (RD04_E03_FOF_73). Továbbá kiemelendőek az agro-ökológiai nem termelő beruházások és az azok fenntartását szolgáló agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetések (RD21_G04_LCI_73, RD22_G05_LCP_70) is.

A felsorolt beavatkozások támogatni kívánják a mezőgazdasági üzemekben a szén-dioxid és ammónia kibocsátás, az energiafelhasználás csökkenését, továbbá a megújuló energiát hasznosító technológiák telepítését.

Az **agro-ökológiai program** választható előírásai közül a téli talajtakarás, a forgatás nélküli talajművelés, a talajkondicionálók, mikrobiológiai készítmények alkalmazása, az ültetvények sorközének takarása, a terménydiverzifikáció, valamint a magasabb arányú nem termelő terület fenntartása (pl. parlag, nitrogénmegkötő növények telepítése, másodvetésű zöldtrágya növények termesztése) betartása segíti elő a talajpotenciál megőrzését és javítását, a talajszerkezet és a talaj biodiverzitásának védelmét és javítását, a talajok vízmegtartó képességének növelését, valamint az erózió elleni védelmet (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16).

Az **erdőgazdálkodás környezeti vagy klíma célú többéves kötelezettségvállalásainak fenntartására** (beavatkozás kódja: RD32_F02_FEC_70) irányuló intézkedés az erdészeti hatóság által erdőtervben meghatározott kötelezettségeken túlmutató erdő-környezetvédelmi vállalásokkal (*folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódra történő átállás, folyamatos szerkezetátalakítás vagy javított felújítás, intenzíven terjedő idegenhonos fa és cserjefajok visszaszorítása, tisztások visszaalakítása, az erdőállományok kézimunka igényes ápolása, illetve a természetkímélő anyagmozgatás*) hozzájárul a meglévő erdők természetességi állapotának javításához a Natura 2000 erdőterületeken is. Az **erdők klíma és környezeti teljesítményének javító beruházások** az erdőszerkezet átalakításával, az elegyesség növelésével hozzájárulnak a meglévő erdők természetességi állapotának javításához a Natura 2000 erdőterületeken is az érintett erdőrészletre vonatkozó hatóság által jóváhagyott erdőterv alapján. (beavatkozás kódja: RD38_F08_INN_73)

Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás vízvisszatartás létesítményeinek támogatása fenntartható vízkészlet-gazdálkodás biztosítását támogató célterülete a művelés alatt álló területekről a tűrhetőnél nagyobb károkat okozó csapadékvizek összegyűjtéséhez és későbbi hasznosítását megelőző tározásához szükséges műszaki megoldásokat kívánja támogatni. A többletvizek elvezetése és hasznosítása által hozzájárulva a mezőgazdasági termelés hozamingadozásának csökkentéséhez, a vízkárelhárítás megvalósításához és a víztakarékos, fenntartható vízkészlet-gazdálkodás biztosításához. (beavatkozások kód: RD12_W01_WTO_74)

A **minősített szaporítóanyag felhasználás**ának előírásán keresztül a termeléshez kötött támogatás képes hozzájárulni az EU környezet- és klímavédelmi célkitűzéseihez. Az előírás azt a célt szolgálja, hogy a termelők a klímaváltozás negatív hatásait kezelni képes, ellenálló fajtákat termesszenek, ezzel is elősegítve a mezőgazdaság klíma-adaptációját. A termeléshez kötött növénytermesztési jogcímek közül ötben került előírásra a minősített szaporítóanyag használat. (beavatkozások kódja: DP06_E05_CISV_16; DP07_E06_CISI_16; DP08_E07_CISO_16; DP15_E14_CISG_16; DP16_E15_CISP_16)

Országos mezőgazdasági jégkármérséklő rendszer digitális átállása című beavatkozás a 2018-ban kiépült országos jégkármérséklő rendszer további fejlesztését támogatja. Az országos szinten kiépült – ezüst jodid légtérbe történő kijuttatásán – alapuló jégkárelhárító rendszer ugyancsak a termeszbiztonságot hivatott támogatni és egyúttal a szélsőséges klimatikus viszonyokhoz történő adaptációt is erősíti. (beavatkozási kód: RD18_I03_JGR_73)

A Magyarországon működő komplex, **négypilléres mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer**en (MKR) belül a díjtámogatott mezőgazdasági biztosítások (MKR II. pillér) és a mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer (MKR IV. pillér) ugyancsak a termelői öngondoskodás fokozását szolgálják. Továbbá az előbb említett beavatkozások ugyancsak megtalálhatóak a Stratégiai Terv szektorális beavatkozásai között is. (beavatkozások kódja: RD16_I01_INS_76; RD17_I02_IST_76; SC26_I08_FVH_47; SC19_I01_FVF_47)

Magyarország **AKIS rendszer**e segítséget nyújt a zöld átálláshoz kapcsolódó-, valamint a klímaadaptációs tevékenységek támogatásához. A **gazdálkodók klímavédelmi, klímaadaptációs ismereteinek bővítéséhez a képzés, a tanácsadás** és az **innováció területeire** tervezett beavatkozások (kódok: RD58_A01_TRA_78, RD60_A04_ADP_78, RD61_A05_EIP_77) és azokon belül is az adott kiemelt tématerületek járulnak hozzá. Ezen felül a nemzeti **KAP Hálózat keretében** (lásd Stratégiai Terv 4.4 fejezet) létrehozott **Zöld támogató egység** is felügyeli, koordinálja e tevékenységeket a képzők, tanácsadók képzésének is teret adva, amely biztosítja az, hogy a tudásmegosztási platformokon a legfrissebb információt közvetíthessék a gazdálkodók felé.

3.7 Interplay between national and regional interventions

3.7.1 Where relevant, a description of the interplay between national and regional interventions, including the distribution of financial allocations per intervention and per fund

Nem releváns.

3.7.2 Where relevant, where elements of the CAP Strategic Plan are established at regional level, how does the interventions strategy ensure the coherence and the consistency of these elements with the elements of the CAP Strategic Plan established at national level

Nem releváns.

3.8 Overview of how the CAP Strategic Plan contributes to the objective of improving animal welfare and reducing antimicrobial resistance set out in point (i) of Article 6(1), including the baseline conditions and the complementarity

A Stratégiai Terv állatjóléti beavatkozás-típusai az állatjóléti feltételek javítását és az állategészségügyi problémák megelőzésére irányuló intézkedések ösztönzését tűzik ki célul. A haszonállatok természetes igényeinek kielégítése, a tartáskörülmények javítása, az általános higiéniai feltételek javítása és az állategészségügyi problémák megelőzése elengedhetetlen az állatok jólétének biztosításához.

A 2014-2020-as időszakban a vidékfejlesztési támogatások esetében a tejhasznú szarvasmarha ágazat, illetve a tejhasznosítású kiskérődző ágazat (juh és kecske) részesült állatjóléti támogatásban. A Stratégiai Terv alapján meghirdetendő állatjóléti támogatásokkal még szélesebb kört szeretnénk megcélozni, így Magyarország a méhészeti, a szarvasmarha, a kiskérődző, és a baromfi ágazat esetében tervezi bevezetni állatjóléti intézkedéseket.

A KAP Stratégiai Terv esetében vidékfejlesztési támogatásból részesülnek olyan állatfajták is, amelyek korábban a nemzeti támogatás keretein belül részesültek állatjóléti támogatásban. A kettős finanszírozás elkerülése érdekében a legtöbb állatfaj a vidékfejlesztési forrásokból részesül állatjóléti támogatásokban. Fontos kihangsúlyozni, hogy Magyarország 80%-os mértékű nemzeti forrás kiegészítés alkalmazása mellett döntött, így valamennyi támogatási forma, köztük az állatjóléti támogatások is magasabb támogatásban részesülhetnek, ezáltal nagyobb környezeti hozzáadott értéket tudnak képviselni, illetve az állatjólét mint támogatási forma népszerűbb lesz és jelentős javulással fog számolni.

A beavatkozás az állattartás fejlesztését célozza meg azáltal, hogy támogatást biztosít az állatok javát szolgáló szigorú állatjóléti, higiéniai és takarmányozási körülmények, feltételek megvalósításához.

A mezőgazdasági haszonállatok tartása az utóbbi évtizedekben jelentősen megváltozott. Ezek a tenyésztés-, tartás- és takarmányozás-technológiai változások éreztetik módosító hatásukat az állatok egészségi állapotában és fitnesz tulajdonságaikban. Továbbá a fogyasztók részéről az egészséges élelmiszerek felhasználásán túl a fenntarthatóság és az állatok jóléte is előtérbe került, azonban ezek többletköltségét nehéz a kész termékekben realizálni. Ezért célszerű azon állattartókat támogatni, akik vállalják, hogy az állatoknak szigorúbb higiéniai-, takarmányozási- és tartási körülményeket biztosítanak. A támogatási körbe vont megelőző egészségügyi intézkedések, kezelések az állatállományok általános egészségi és higiéniai állapotának javulásához vezetnek. Ez csökkenti a megbetegedések számát, ezáltal a gyógykezelések, köztük az antimikrobiális szerek, antibiotikumok adásának szükségességét. Ezáltal mérséklődik annak kockázata, hogy antibiotikum rezisztens patogén baktériumtörzsek alakuljanak ki, és terjedjenek el a hazai állományokban. Az AMR monitoring adatok alapján az élelmiszertermelő állatokból származó szövetekben jelentős a rezisztens zoonotikus és kommenzalista kórokozók előfordulása. A

leggyakrabban alkalmazott antibiotikum csoportok, valamint gyógyszerformák valószínűsítik, hogy a ma felhasznált antibiotikum-tömeg jelentős része preventív célból kerül alkalmazásra, és a tartástechnológiai hibák ellensúlyozását célozza, volumenében ez a sertés- és a baromfiágazatban a legjelentősebb. 2022. január 28-tól minden tagállamban közvetlenül alkalmazandó új Uniós szabályozás kerül bevezetésre. Az állatgyógyászati készítményekről szóló 2019/6/EU, továbbá a gyógyszeres takarmányokra irányadó 2019/4/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletek kiemelten kezelik az AMR témakörét, és számos intézkedést és szigorítást tartalmaznak a felelős antibiotikum-használat elősegítésére az állategészségügyben.

A nemzetközi irányvonalakkal összhangban 2018 áprilisában nemzeti állategészségügyi intézkedési terv került kidolgozásra az AMR csökkentésére, mely többek között célul tűzte ki a 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet módosítását is. Az idén augusztusban bevezetett új hazai rendelkezések az antibiotikum felhasználás csökkentését és a körültekintő, felelős antibiotikum felhasználást segítik, az állat- és közegészségügy közös védelmének szem előtt tartásával, összhangban a nemzeti szakmapolitikai törekvésekkel.

Legfontosabb változások:

·antibiotikumot kizárólag vényen írhat fel állatorvos (megrendelő nem alkalmazható), legfeljebb hétnapos kezelésre elegendő mennyiségben

·a humánegészségügyi szempontból ún. kritikusan fontos hatóanyagok megelőző célú alkalmazása tilos, terápiás célra kizárólag rezisztencia vizsgálat elvégzését követően használhatóak

·2022 januárjától az antibiotikum-felhasználást a jelenleginél bővebb adattartalmú gyógykezelési naplóba kell rögzíteni, elindul a Nébih online rendszerében történő adatszolgáltatás

Az élelmiszerlánc-felügyeleti szervek, hatóságok a célzott ellenőrzésekkel, az antimikrobiális készítmények engedélyeinek felülvizsgálatával, a szakmai szervezetekkel való intenzív kapcsolattartással, a vonatkozó nemzetközi feladatok ellátásával, valamint útmutatók kiadásával, képzésekkel járul hozzá a felelős antibiotikum-alkalmazáshoz.

Az állatjólét előírásainkat úgy alakítjuk ki, hogy azok a hazai (A mezőgazdasági haszonállatok tartásának állatvédelmi szabályairól szóló 32/1999. (III. 31.) FVM rendelet) és az Európai Unió által alkotott jogszabályok előírásain (A Tanács 2008/119/EK irányelve, A Tanács 2008/120/EK irányelve, A Tanács 2008/98/58/EK irányelve) túlmutassanak.

A méhészeti állatjólét esetében kiemelten a méz visszahagyására vonatkozó előírásra fókuszálunk, mivel ez az előírás fejleszti legjobban a méhcsaládok ökoszisztéma-szolgáltató képességét azáltal, hogy méhcsaládok egészsége, kiegyensúlyozott fejlődése, avagy nyugalma elősegítésével a méhcsalád jobban ellenállhat a betegségeknek, így az egészséges méhcsalád ökoszisztéma-szolgáltatása fokozódik, és ezen keresztül a megtermelt méz minősége is jobb lesz.

Általánosságban az állatjóléti előírások betartásának előnyeiről elmondható, hogy a csökkenő stressz hatás miatt a betegségek (hiánybetegségek és fertőző betegségek) kialakulásának kockázata csökken, ezáltal a gyógyszer és antibiotikum felhasználás is csökken, aminek következtében mérséklődik az antibiotikum rezisztens patogén baktériumtörzsek kialakulásának esélye. Ezeken kívül a csökkenő gyógyszerfelhasználás miatti, csökkenő termelési költségek, és ezen keresztül az állattenyésztési ágazatok hatékonyságának növekedése várható. Ezek a hatások mind az állatjóléti előírások betartásából származó pozitív hatások, amik végső soron a hazai mezőgazdasági termelés egyik legfontosabb ágazatának, az állattenyésztési ágazat negatív externáliáinak csökkenéséhez vezetnek.

A állatjóléti beavatkozások kidolgozása során olyan kötelezettségvállalások kidolgozására törekszünk, amelyeknek alapvető célja a környezetkímélőbb és az állatok jólétét előtérbe helyező állattartás elősegítése:

-A takarmányozásra vonatkozó kötelezettségvállalás alatt többnyire ásványi anyag kiegészítést értünk:

juhok esetében szelénes nyalósót. Az előírástól a hiánybetegségek kialakulásának megelőzését, valamint a reprodukciós problémák elmaradását várjuk,

-Az állatsűrűségre vonatkozó előírásoknál a kötelező előírásokon túlmutató férőhelyet írunk elő, ettől a stressz csökkenését, a betegségek kialakulásának megelőzését és ennek következményeként csökkenő és felelős gyógyszer és antibiotikum használatot várjuk.

-Az előírások fontos eleme a preventív védekezés, ez állhat a fajspecifikus betegségek előrejelzéséből, a higiénia biztosításából, és a tényleges gyógykezelésből. A prevencióra vonatkozó kötelezettség vállalástól szintén a gyógyszer és antibiotikum használat csökkenését várjuk!

-Nagyon fontos eleme az állatjóléti előírásainknak a gondozói felügyeletre vonatkozó kötelezettség, amely által még az előtt észlelhetőek az esetleges problémák, mielőtt stresszt vagy betegséget okoznának!

3.9 Simplification and reducing the administrative burden

Magyarország elkötelezett híve az egyszerűsítésnek, valamint az adminisztratív terhek csökkentésének. Az elmúlt időszakban aktív résztvevői voltunk az ez irányú uniós kezdeményezéseknek. A KAP végrehajtása nehéz, összetett feladat, mindemellett kiemelt helyen kezeljük a gazdálkodók életének könnyítését.

A Magyar Államkincstárral egyetemben egyik legfontosabb feladat a sokrétű támogatás-igénylési rendszerben a gazdálkodók folyamatos segítése, a kérelmek azonnali felülvizsgálata, továbbá a kérelembenyújtás folyamatának egyszerűsítése és az adminisztratív terhek csökkentése a kérelembenyújtástól egészen a támogatás folyósításáig.

A Kincstár elkötelezett a kérelmek minőségét javító fejlesztések iránt, ezért a gazdálkodók érdekében alfanumerikus és térinformatikai eszközökkel végzett ellenőrzések ezreit futtatja a benyújtott adatokra vonatkozóan, és visszajelzést ad az esetlegesen feltárt hibákról, hiányosságokról. Sok területen már azt is jelzi a kérelmezőnek, ha egy-egy adat elírásának akár csak a lehetősége fennáll.

Fentiek érdekében – többek között – az alábbi, az ügyfelek terheit csökkentő fejlesztések, funkciók, adatszolgáltatások kerültek bevezetésre az elmúlt években, melyek jelenleg is megkönnyítik a termelők kérelmezési folyamatát:

1. Hatóságok közötti adatátadás: Az ügyfeleket nem terheli a Magyar Államkincstár felesleges adatszolgáltatással, hanem a közreműködő hivatalok adják át egymásnak a szükséges adatokat. További cél, hogy az adatátadás teljesen automatizáltan valósulhasson meg. Példa (A termeléshez kötött közvetlen támogatások igénybevételének szabályairól szóló 9/2015. (III. 13.) FM rendelet 11. § (4) és 13. § (5) bekezdésein, valamint az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott egységes területalapú támogatás, valamint az ahhoz kapcsolódó átmeneti nemzeti támogatás igénybevételével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 5/2015. (II. 19.) FM rendelet 14. § (1a) bekezdése értelmében: „A tenyészetben lévő állomány gümőkór-, brucellózis- és leukózismentességére vonatkozó adatokat a tenyészet szerint illetékes élelmiszerlánc-biztonsági és állat-egészségügyi hatáskörében eljáró megyei kormányhivatal a mezőgazdasági termelő egységes kérelme alapján a Kincstár megkeresésére, a megkereséstől számított hatvan napon belül megküldi a Kincstár részére".)

2. Előzetes ellenőrzés: A Magyar Államkincstár 2016. óta folyamatosan, bővülő tartalommal alkalmazza az Egységes Kérelem előzetes ellenőrzésének jogintézményét, melynek keretében ügyfélkapura kiküldött levélben értesíti a gazdálkodókat, ha potenciális problémát találnak, hibát valószínűsítenek. A termelők az értesítésekben szereplő kérdésekben még javíthatják a kérelmeiket, így elkerülhetik a későbbi szankciókat. 2020-ban az előzetes ellenőrzés újabb vizsgálattal bővült: az Európai Űrügynökség által finanszírozott Sentinel műholdcsalád által készített nagyfelbontású műholdfelvétel-idősorok felhasználásával, elemzésével. Ez a vizsgálat pilot jelleggel vezetett be egyes olyan ellenőrzéseket, amik a későbbiek folyamán a monitoring rendszerben is használatosak lesznek. Az ország területéről átlagosan 5 naponta elérhető felvételeket 2020. év őszétől kezdődően az Államkincstár

összegyűjti és automatizált képfeldolgozási technológia alkalmazásával megállapítja a lehetséges parcellahatárokat, valamint a parcellákhoz tartozó növénykultúrát. Ennek segítségével az előzetes ellenőrzésről szóló végzésben információt tudnak adni a gazdálkodók számára, ha az elemzés alapján felmerül annak a lehetősége, hogy:

- a gazdálkodó nem a valóságban a parcellán jelen levő növény hasznosítását adta meg a kérelemben;
- a parcella elhelyezkedése, határai nem megfelelően kerültek bejelölésre az EK térképi felületén.

3. Mobilalkalmazás: A Kincstár 2021-ben új mobilalkalmazást fejlesztett ki az agrár-és vidékfejlesztési támogatásokat kérelmezők számára. A mobilGAZDA néven futó applikáció a kérelem beadásban érintett felek számára előnyös, gyorsítja és könnyíti az ügyintézést.

Az applikáció célja, hogy használatával a gazdálkodók valós időben és közvetlenebb kommunikációs csatornán keresztül informálódhassanak a támogatásaik kapcsán jelentkező lehetőségekről és kötelezettségekről. Az alkalmazás használata fokozza az információcserét, a kérelmek pontosabbá válhatnak, ami elősegíti a gördülékenyebb kérelemkezelést, a támogatási döntés hamarabbi meghozatalát és a gyorsabb kifizetést. A dinamikusabb ügyintézésen túl kevesebb helyszíni ellenőrzést is jelenthet a gazdálkodók számára az applikáció megfelelő használata.

A felhasználók számára számos funkció elérhető. Az alkalmazás segítségével a Kincstár gyorsan és egyszerűen tud információt szolgáltatni az ügyfeleknek, továbbá a gazdálkodók is könnyen és gyorsan tudnak adatokat megosztani a Kincstárral.

Az alkalmazásban jelenleg különféle ügyfél-szolgálati (időpontfoglalás, elérhetőségek, kérdés-válasz felület), ügyfél-nyilvántartási (adatok megtekintése, hatósági bizonyítvány igénylése), ügyfél-tájékoztatási és az egységes kérelemhez kapcsolódó kérelem-benyújtási (másodvetés és agrotechnika bejelentése, vis maior bejelentés, területadatok megtekintése) funkciók találhatóak.

4. Mepar Böngésző: A Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer (MePAR) egyik nyilvánosan elérhető platformja, a MePAR Böngésző weboldal 2021. év elején átfogó átalakításon ment keresztül, melynek során új felhasználói felületet kapott (MePAR Portál), valamint funkcionalitásában is bővült. A megújult MePAR Portál segítségével a gazdálkodók eredményesebben követhetik a MePAR adatok változásait, érhetnek el a parcelláikhoz kapcsolódó MePAR fedvényekről információt, és így hatékonyabban vehetnek részt akár parcelláikkal kapcsolatos ügyintézésben is. A MePAR portál új kialakítása mindezeken felül megalapozza a további fejlesztési lehetőségeket a növekvő és sokrétű adatigény közvetlen kiszolgálása érdekében.

A korábban működő nyilvános MePAR Böngésző weboldalhoz képest a felhasználók egy modernebb, a kor kihívásainak megfelelő grafikai elemekkel bővített felületet látnak maguk előtt belépéskor. A megjelenés kialakítása során a nyers funkcionalitás kiszolgálásán túl szempont volt a felhasználói élmény javítása is. A könnyebben navigálható, átláthatóbb kereső funkció segítségével a felhasználó gyorsabban megtalálja az érintett területet, hamarabb választ talál a felmerülő kérdéseire.

Az okostelefonok terjedésével párhuzamosan, szem előtt tartottuk, hogy a honlapokat a felhasználók már nem csak számítógépen, illetve laptopon, hanem egyre gyakrabban mobileszközön, okostelefonon vagy tableten keresztül látogatják. Az új weblap kialakítása során a mobilbarát felhasználást is szem előtt tartottuk, így az új weblap mobileszközön is áttekinthetően használható.

A térkép fedvények kezelése kézenfekvővé vált és kiegészült az évente eltérő, a Kincstárnál rendelkezésre álló légifelvételek megválasztásának lehetőségével. A hossz-, terület-, és sugár mérések megújult formában érhetőek el, szintén világos kezelhetőséggel. Az új böngésző segítségével egyszerűen meghatározhatóak koordináták WGS, valamint EOV formátumban is.Egy korábban nem elérhető, azonban nagyon hasznos funkció az aktuális térkép nézet nyomtatása. Ezzel az eszközzel a felhasználók lehetőséget kapnak hagyományos ”képernyőfotó” eszközök használata helyett egy professzionális megjelenésű térkép kinyerésére.

5. Elektronikus kapcsolattartás: Az Államkincstár egyre nagyobb figyelmet fordít az elektronikus kapcsolattartásra, ezzel is támogatva az időbeni és pontos benyújtásokat, bejelentéseket. Az egységes kérelem, valamint a Vidékfejlesztési Program intézkedésein túl egyre több jogcímen történik meg elektronikus felületen (ENTER) a kérelmek, észrevételek, avagy adatszolgáltatások benyújtása,

dokumentumok beküldése. Növekvő esetszámban tudtunk áttérni a papír alapú levelezésről a döntések és adatbekérések elektronikus úton történő közlésére is. Mindezekkel az eljárási lépések átfutási ideje lerövidül, a benyújtott adatok átfogó ellenőrzése szükség szerint a benyújtás pillanatában már megtörténik.

3.10 Conditionality

3.10.1 Main issue: Climate change (mitigation of and adaptation to)

3.10.1.1 GAEC 1: Maintenance of permanent grassland based on a ratio of permanent grassland in relation to agricultural area

3.10.1.1.1 Summary of the farm obligation (e.g. prior authorisation system and reconversion obligation)

Gazdaság szintű kötelezettség nincs, országos szinten kell megőrizni az állandó gyepterületeket a referenciaarányhoz képest. Ez az arány legfeljebb 5% -kal csökkenhet a 2018-as referenciaévhez képest.

A visszaállítási kötelezettségre azon gazdálkodók kötelezhetők, akik az állandó gyepterület arányának már nem megengedett arányú csökkenésének évét megelőző két naptári évben benyújtott egységes területalapú támogatási kérelmük alapján olyan földterülettel rendelkeznek, amely állandó gyepterületként vagy állandó legelőként használt földterületből valamilyen más célú földterületté lett átalakítva, feltörve.

Amennyiben erdőtelepítés történt az állandó gyepterületen, akkor azon terület után nem keletkezik visszaállítási kötelezettség. Ez alól kivételt képez, ha az erdősítés során karácsonyfa-ültetvény vagy energetikai faültetvény telepítésére került sor, ugyanis ez esetben is visszaállítási kötelezettség keletkezik.

A gazdálkodó visszaállítási kötelezettségének mértékét a feltört állandó gyepterületnek minősülő földterületek méretével arányosan kell megállapítani.

A Kifizető Ügynökség (Magyar Államkincstár) a tárgyév december 31-ig meghozott döntésben állapítja meg a gazdálkodót terhelő visszaállítási kötelezettséget, valamint a visszaállítási kötelezettség határidejét, amely határidő nem lehet hosszabb a következő évi egységes kérelem benyújtására előírt határidőnél. A visszaállítási kötelezettséget nem csak a feltört terület visszaállításával, hanem más terület gyepterületté alakításával – kivéve erdőterület – is, vagy meglévő ideiglenes gyepterület állandó gyepterületté alakításával is lehet teljesíteni. Amennyiben viszont a feltört terület környezeti szempontból érzékeny állandó gyepterületnek minősül, úgy a visszaállítást ugyanezen a területen kell végrehajtani. A visszaállítást egyenként legalább 0,25 hektárnyi kiterjedésű mezőgazdasági területen kell elvégezni. Az állandó gyepterületté visszaalakított vagy állandó gyepterületként létrehozott területek a visszaalakítás, illetve létrehozás első napjától kezdve állandó gyepterületnek minősülnek és azokat a visszaállítás vagy létrehozás időpontjától számított öt évig fenn is kell tartani. Meglévő ideiglenes gyepterület állandó gyepterületté alakításának esetében a fenntartási kötelezettség az ideiglenes gyepterület telepítésétől számított öt évig áll fenn.

A gazdálkodónak a következő évi egységes kérelemben kell nyilatkoznia arról, hogy eleget tett a visszaállítási kötelezettségnek. Meg kell jelölnie az állandó gyepterületei közül azokat a területeket, amelyeket az előző évi visszaalakítási kötelezettség miatt alakított ki. Ideiglenes gyepterület állandó gyeppé alakítása esetében ezen felül a gazdálkodónak arról is nyilatkoznia kell, hogy hány évre visszamenőlegesen minősül a szóban forgó terület ideiglenes gyepnek.

Amennyiben a gazdálkodó a környezetileg érzékeny állandó gyepterületet feltöri, vagy átalakítja, visszaállítási kötelezettsége keletkezik. A gazdálkodóknak a területileg illetékes természetvédelmi hatóság küld hivatalos értesítést a visszaállítási kötelezettségről, melyben haladéktalanul elrendeli a feltört, vagy átalakított gyep visszaállítását. Az értesítés pontos utasításokat ad a visszaállítás módszerére vonatkozóan. A visszaállítási kötelezettségnek való megfelelést a természetvédelmi hatóság helyszíni ellenőrzés keretében ellenőrzi. A kötelezettség csak a terület teljes visszaállításával teljesíthető, részleges teljesítés nem elfogadható.

A 94/2015. (XII. 23.) FM rendeletben foglalt általános vis maior szabályok nem alkalmazhatóak a környezeti szempontból érzékeny állandó gyepterület engedély nélküli feltörése esetén.

3.10.1.1.2 Territorial scope (national, regional, farm-level, group-of-holdings)

national

3.10.1.1.3 Value of the reference ratio (including calculation method)

Ratio **14.41**

Explanation

Magyarország referencia aránya 14.41%, mely a Bizottság 2021/2289/EU végrehajtási rendeletének I. melléklete 3.1. e) pontjának i. alpontja, valamint a Bizottság 2022/126/EU felhatalmazáson alapuló rendelete 48. cikk (1) bekezdésében előírt referenciaarány kiszámítási módszer – a rendelet 1. cikkével együttesen értelmezve – alapján került megállapításra.

A Bizottság 2022/126/EU felhatalmazáson alapuló rendelete 48. cikk (1) bekezdése kimondja, hogy:

(1) Az állandó gyepterületnek az (EU) 2021/2115 rendelet III. mellékletében említett 1. sz. GAEC-előírás szerinti fenntartása érdekében a tagállamok biztosítják, hogy az állandó gyepterületek mezőgazdasági területekhez viszonyított aránya ne csökkenjen 5 %-ot meghaladó mértékben az egyes tagállamok által a KAP stratégiai tervükben megállapítandó ***referenciahányadoshoz képest, amely úgy számítható ki, hogy az állandó gyepterületek méretét elosztják a teljes mezőgazdasági terület méretével.*** *Az első albekezdésben említett referenciahányados megállapítása érdekében:*

a) „állandó gyepterület”: a közvetlen kifizetésben részesülő mezőgazdasági termelők által 2018-ban az 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (16) 72. cikke (1) bekezdése első albekezdésének a) pontjával összhangban bejelentett állandó gyepterület, amelyet a 640/2014/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet (17) 2. cikke (1) bekezdésének 23. pontjában említettek szerint határoztak meg, és amelyet szükség esetén a tagállamok kiigazítanak valamely esetleges változás hatásának figyelembevétele érdekében, különös tekintettel a gyepterületnek az (EU) 2021/2115 rendelet 4. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerinti, tagállamok általi meghatározásában bekövetkezett változás hatására;

b) „teljes mezőgazdasági terület”: a közvetlen kifizetésben részesülő mezőgazdasági termelők által 2018-ban az 1306/2013/EU rendelet 72. cikke (1) bekezdése első albekezdésének a) pontjának megfelelően bejelentett mezőgazdasági terület, amelyet a 640/2014/EU felhatalmazáson alapuló rendelet 2. cikke (1) bekezdése második albekezdésének 23. pontjában említettek szerint határoztak meg, és amelyet szükség esetén a tagállamok kiigazítanak, különösen a mezőgazdasági területnek az (EU) 2021/2115 rendelet 4. cikkének (3) bekezdése szerinti, tagállamok általi meghatározásában bekövetkezett esetleges változás hatásának figyelembevétele érdekében.

Mindezeket figyelembe véve Magyarország számítási módszertana a következő:

A 2018-ban bejelentett állandó gyepterületet (PP) elosztjuk a 2018-ban bejelentett összes mezőgazdasági területtel (AA). Eme osztás eredményeként 14,41 százalékos referencia arányt kapunk.

Képlettel kifejezve: **709 159,12 ha / 4 921 538,45 ha = 0,14409298 azaz 14,41%.**

Ezt a referencia arányt tekintjük az alap jogi aktusban rögzített 5 százalékos tolerancia alapjának.

3.10.1.1.4.Type of farmers concerned (all farmers that have permanent grasslands)

Minden területalapú támogatásra jogosult termelő

3.10.1.1.5 Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard

Az állandó gyepterületek segítik a szén-megkötést, részt vesznek helyi klímarendszerek szabályozásában, elősegítik a talajok erózió elleni védelmét, illetve élőhelyként és tájképi elemként hozzájárulnak a biológiai sokféleség védelméhez, az élőhelyek és tájak megőrzéséhez.

3.10.1.2 GAEC 2: Protection of wetland and peatland

3.10.1.2.1 Summary of the on-farm practice

A MePAR-ban vizes élőhelyként lehatárolt objektumok fenntartása kötelező.

3.10.1.2.2 Year of application of the GAEC

Please select year: **2025**

Justification

Magyarország élni kíván a 2021/2115/EU rendelet III. mellékletben felkínált lehetőséggel, miszerint a GAEC 2 előírást csak 2025-től alkalmazzuk. A későbbi bevezetés megalapozott indokai a következők.

Magyarország földrajzi adottságaiból adódóan az ország mezőgazdasági területeinek jelentős része valamilyen szempontból vízjárta terület, vagy legalábbis közvetlenül szomszédos ilyen területekkel.

Az ilyen területek megfelelő kezelése a MePAR-ban kihívást jelent a tagország számára, hiszen a vizes

élőhelyek környezetében nem csak a különböző évek között, hanem éven belül is jellemző, hogy a mezőgazdaságilag időszakosan még hasznosítható, illetve az ilyen élőhelyekre jellemző természetes növényzettel és/vagy vízzel folyamatosan borított területek közötti határvonal változik (mintegy 31 000 fizikai blokkban található ilyen változékony állapotú és határú terület).

Ennek a folyamatos változásnak a lekövetése, illetve kezelése a MePAR-ban speciális módszertan kialakítását kívánta meg, amelynek fejlesztése évekig tartó folyamat volt. A módszertan lényege az, hogy a MePAR felújítási ciklusának éveire vonatkozó űrfelvétel-idősorok alapján kerülnek meghatározásra azok a területek, amelyek tartós vizenyősségük – pontosabban ebből következően mezőgazdasági hasznosításra való alkalmatlanságuk – miatt már „SAPS nem támogatható" kategóriába kell, hogy kerüljenek. Az ezen módszertan kialakításával és alkalmazásával kapcsolatos tapasztalatok alapján tudjuk, hogy **a jelenlegi eljárás aktuális KAP reformmal kapcsolatos átalakítása, fejlesztése csak hasonlóan megalapozott módon történhet meg.** A megvalósításhoz ezért mindenekelőtt szükségesnek látjuk a JRC SEPLA projekt végeredményeiből várható ajánlások megismerését, valamint annak módszeres beépítését térinformatikai rendszereinkbe. Mivel a 2023-as KAP Stratégiai Terv indításához számos kulcsfontosságú fejlesztést szükséges végrehajtani a MePAR rendszerben – például a területi monitoring rendszer (AMS) bevezetésének érdekében –, a JRC SEPLA projekt végeredménye nem volt bevárható.

A MePAR KAP Stratégiai Terv által megkövetelt fejlesztésének első fázisban is szerepel olyan feladat, amely előkészíti a 2025-ös bevezetést azzal, hogy a MePAR-ban jelenleg alkalmazott módszertan szerint, monitorozási célból korábban megjelölt, változékony határral rendelkező vizenyős területeket és azok közvetlen környezetét, pufferzónáját felülvizsgálja és a felülvizsgálat eredményeként ezeket a továbbiakban egységes fedvényben fogja kezelni, amelyet a kérelmezésben és annak ellenőrzésében is alkalmazni fog.

A MePAR fejlesztés következő ütemében, 2023 tavaszától az első ütemben már lehatárolt vizenyős területeken felül a további hasonló területek beazonosítása is megtörténik. A vizes élőhelyek teljes körű beazonosításához távérzékelési (képelemzéses) eljárásokat is alkalmazunk. Végül teljes körű vizuális interpretációs felülvizsgálat során fogjuk lehatárolni e területeket. A lehatárolás a JRC SEPLA projekt végeredményéből következő ajánlások figyelembe vételével kialakításra került módszertan szerint fog megtörténni.

3.10.1.2.3 Territorial scope and area designated

Az ország egész területén a vonatkozó MePAR fedvények alapján.

3.10.1.2.4 Type of farmers concerned

Minden területalapú támogatásra jogosult gazdálkodó.

3.10.1.2.5 Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard

A vizes élőhelyek és a tőzeglápok hozzájárulnak a magas kötöttszén-tartalmú talajok megfelelő kezeléséhez, ezáltal elősegítik a szénmegkötést és hozzájárulnak a klímaváltozás elleni küzdelemhez.

3.10.1.3 GAEC 3: Ban on burning arable stubble, except for plant health reasons

3.10.1.3.1 Summary of the on-farm practice

Tarlóégetés tilalma: Tarló, nád, valamint növényi maradvány égetése tilos, kivéve zárlati károsító megjelenése esetén, hatósági határozattal elrendelve.

3.10.1.3.2 Territorial scope

Az ország egész területén

3.10.1.3.3 Type of farmers concerned

Minden területalapú támogatásra jogosult termelő

3.10.1.3.4 Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard

A tarló, a nád és egyéb növényi maradványok égetésének tilalma segít megőrizni a talaj szervesanyag tartalmát és biológiai állapotát, illetve hozzájárul a légszennyezettség csökkentéséhez.

3.10.2 Main issue: Water

3.10.2.1 GAEC 4: Establishment of buffer strips along water courses

3.10.2.1.1 Summary of the on-farm practice

A vízfolyások mentén védelmi sávok kialakítása:

Nem juttatható ki műtrágya, szervestrágya és növényvédőszer

- a MePAR-ban grafikusan megjelölt egyéb felszíni vízfolyások partvonalától mért 5 méteres sávban, azzal, hogy a védőtávolság 3 méterre csökkenthető, ha a mezőgazdasági művelés alatt álló tábla 50 méternél nem szélesebb és 1 ha-nál kisebb területű.
- a völgyzáró gátas halastavak esetében a partvonaltól mért 5 méteres sávban,
- a MePAR-ban grafikusan megjelölt 5000 négyzetméter feletti állóvizek partvonalától mért 20 méteres sávban,

A szervestrágya esetében a meghatározott védőtávolságok nem vonatkoznak a legeltetett állatok által elhullatott trágyára, amennyiben az az itatóhely megközelítése miatt következik be.

3.10.2.1.2 Minimal width of buffer strips (in m)

3

3.10.2.1.3 Territorial scope, including water courses definition

Az ország egész területén a vonatkozó MePAR fedvény alapján

A GAEC4-ben szereplő vízvédelmi sávok és azok meghatározásához tartozó víztest fedvény kialakításának alapjául az Országos Vízügyi Főigazgatóság (OVF) vízkeretirányelvnek megfelelő víztest (vízfolyás) adatai (2015 környéki adat) szolgáltak.

Az OVF adatai az aktuális ortofotóval összehasonítva felülvizsgálatra kerültek a MePAR víztest fedvény kialakítása során, de a felülvizsgálat alatt csak adattisztítást, esetlegesen a víztestek határvonalainak, partéleinek pontosítását kell érteni, így kijelenthető, hogy **a MePAR víztest fedvénye átfedésben van az OVF vízkeretirányelv adataival.**

3.10.2.1.4 Type of farmers concerned

Minden területalapú támogatásra jogosult termelő

3.10.2.1.5 Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard

A vízvédelmi sávokra vonatkozó előírások hozzájárulnak a vízszennyezés elleni védelemhez

3.10.3 Main issue: soil(protection and quality)

3.10.3.1 GAEC 5: Tillage management, reducing the risk of soil degradation and erosion, including consideration of the slope gradient

3.10.3.1.1 Summary of the on-farm practice

A talajromlás kockázatát korlátozó talajművelés vagy más megfelelő agrotechnológia, figyelembe véve a lejtőszöget is:

Erózió korlátozására vonatkozó termőhely-specifikus minimális földgazdálkodással kapcsolatos előírások:

-12%-nál nagyobb lejtésű területen kapás növények - beleértve a kukoricát és a napraforgót is - termesztése, valamint az őszi káposztarepce 24 cm-nél nagyobb sortávolságon való termesztése tilos, kivéve direktvetés, szintvonalas művelés és/vagy a rétegvonalakkal párhuzamos, illetve az eróziós jegyeket mutató lefolyási útvonalakon lefolyást gátló füvesített vagy fás védősávok kialakítása mellett;

-erózió ellen kialakított teraszok megőrzése kötelező szőlőültetvények esetében.

3.10.3.1.2 Territorial scope (including erosion risks areas and the slope gradient)

Az ország egész területén a vonatkozó MePAR fedvény alapján a 12%-nál nagyobb meredekséggel rendelkező lejtőkre (szántóterületek és ültetvények).

A GAEC 5 előírás a 2021-es adatok alapján Magyarország egységes kérelemben bejelentett mezőgazdasági területének 32,98%-át lefedi.

3.10.3.1.3 Type of farmers concerned

Minden területalapú támogatásra jogosult termelő.

3.10.3.1.4 Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard

Az erózió elleni intézkedések hozzájárulnak a talajromlás elkerüléséhez, a talajkészletek megőrzéséhez.

3.10.3.2 GAEC 6: Minimum soil cover to avoid bare soils in period(s) that are most sensitive

3.10.3.2.1 Summary of the on-farm practice (including the period concerned)

Minimális talajtakarás a legérzékenyebb időszak(ok)ban és területeken:

Szántóterületeken fenn kell tartani a minimális talajborítást a nyári és őszi betakarítású kultúrák lekerülése után,
- őszi kultúra vetésével, vagy
- a tarló szeptember 30-ig történő megőrzésével vagy legfeljebb sekély tarlóhántás és ápolás elvégzésével.

A 12% feletti lejtőn található ültetvények esetében legalább mulcsozással vagy egynyári növények vetésével gondoskodni kell a sorközök talajtakarásáról.

Minden ültetvény esetében az ültetvény kivágását követően, amennyiben a gazdálkodó újra kívánja telepíteni, a kivágás és az újratelepítés közötti időszakban a területen biztosítani kell a talajtakarást.

3.10.3.2.2 Territorial scope

Az ország egész területe.

3.10.3.2.3 Type of farmers concerned

Minden területalapú támogatásra jogosult termelő.

3.10.3.2.4 Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard

A talajtakarás biztosítása véd az erózió ellen, segíti a szénmegkötést és a vízvesztés megelőzését, illetve talajtakaró növény termesztésével hozzájárul a talaj szervesanyag tartalmának növeléséhez, a talajszerkezet és a talajpotenciál javításához.

Magyarországon - figyelembe véve az éves csapadék-eloszlást és a (káros) napsugárzás intenzitásának alakulását - a nyár végi időszak jelenti a legnagyobb kockázatot talajdegradációs szempontból. A talajfelszín fedése ebben a száraz és erős sugárzással terhelt időszakban kritikus.

3.10.3.3 GAEC 7: Crop rotation in arable land except for crops grown under water

3.10.3.3.1 Summary of the on-farm practice for crop rotation

A 2023-2027 időszakra alkalmazandó vetésváltási szabályok Magyarországon a következőképpen alakulnak:

Fő szabály az éves vetésváltás szántóterületeken.

Két főnövény között megfelelően vetett másodvetés úgy tekintendő, hogy azzal a vetésváltás teljesül. Az ily módon figyelembe vehető másodvetésnek minősül a tárgyévre az egységes kérelemben bejelentett első növény betakarítása után a következő év első növényének vetéséig betakarított vagy zöldtrágya-növényként talajba forgatott növénykultúra; ahol mind az első főnövény lekerülését követő, mind a második főnövény vetését megelőző talajmunkákra az agronómiailag indokolt időt meg kell hagyni. A másodvetésnek mindkét főnövénytől különböző növénykultúrának kell lennie.

Az alap jogi aktus 13. cikke szerinti rugalmasság keretében a gazdálkodónak lehetősége van arra, hogy:
-tárgyévben gazdaságának a lenti kivételekkel vagy hibridkukorica-termesztéssel nem érintett részében a szántóterület legalább 33,33%-án valósít meg vetésváltást, de

-gondoskodik róla, hogy minden, a lenti kivételekkel nem érintett szántóterületén megvalósuljon a vetésváltás legfeljebb három éven belül úgy, hogy a három évből legalább egyszer különböző főnövényt termeszt, mint a másik két évben.

Önmaga után akkor sem vethetők a következő növények, ha a gazdálkodó él a fent nevezett rugalmassággal: burgonya, napraforgó, káposztarepce, szójabab, cukorrépa, olajtök, valamint dinnye.

Egymás után legfeljebb négy évig termeszthető a vetőmag termesztés céljából vetett hibridkukorica.

Kivételek:

A 10 hektárnál kevesebb szántót művelő gazdaságok.

Azok a gazdaságok, amelyek esetében a támogatható mezőgazdasági terület több mint 75 %-a állandó gyepterület és azt gyep vagy egyéb egynyári takarmánynövény termesztésére vagy az év, illetve a növénytermesztési ciklus jelentős részében vízzel elárasztott növények termesztésére vagy ezek kombinációjára használják.

Azok a gazdaságok, amelyek esetében a szántóterület több mint 75 %-át gyep vagy egyéb egynyári takarmánynövény termesztésére, parlagon hagyott földterületként, hüvelyes növények termesztésére vagy e célok közül többre is használják.

Évelő szántóföldi kultúrákkal borított terület.

Árasztásos művelésben (víz alatt) termesztett szántóföldi kultúrák.

Parlagon hagyott terület.

Magyarország a **növénykultúra meghatározásánál** továbbra is az 1307/2013/EU rendelet 44. cikk (4) bekezdésének megfelelő osztályozást kívánja alkalmazni, miszerint:

„[...] „növénykultúra” a következők bármelyike:

a) a termények botanikai osztályozásában meghatározott különböző nemzetségek bármely kultúrája,

b) a Brassicaceae, Solanaceae és Cucurbitaceae növénycsaládokba tartozó bármely faj kultúrája,

c) a parlagon hagyott földterület,

d) gyep vagy egyéb egynyári takarmánynövény.”

Eltérés a 2023-as kérelmezési évben:

Magyarország él a 2022/1317/EU végrehajtási rendeletben foglalt eltérés lehetőségével, miszerint mentesíti a gazdálkodókat a vetésváltási kötelezettség alól 2023-ban.

Burgonyát, napraforgót, káposztarepcét, szójababot, cukorrépát, olajtököt, valamint dinnyét 2023-ban sem lehet önmaga után termeszteni.

Továbbá a mentesség nem érinti az Agro-ökológiai Programban és az Agrár-környezetgazdálkodási Programban résztvevő termelők baseline követelmény-szintjét.

3.10.3.3.2 Summary of the farm practice for crop diversification

Magyarország a kondicionalitás keretében nem alkalmazza a terménydiverzifikációt.

3.10.3.3.3 Territorial scope

Az ország egész területén

3.10.3.3.4 Type of farmers concerned

☐All farmers who have at their disposal arable land (no exemption)

☑Exemptions that apply

With a size of arable land up to 10 hectares (footenote 5 of annex III, point (1)(c))

Where more than 75% of the eligible agricultural area is permanent grassland (footnote of Annex III, point(1)(b))

Where more than 75% of arable land is used for the production of grasses or other herbaceous forage, is used for land laying fallow, cultivation of leguminous crops, or is subject to a combination of those uses (footnote of Annex III, point(1)(a))

3.10.3.3.5 Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard (notably if MS has chosen crop diversification)

A vetésváltásra vonatkozó előírások hozzájárulnak a talajpotenciál megőrzéséhez, valamint a helyes növénysorrend kialakításával és a nagyobb diverzitással csökkenthető a növényvédőszerek felhasználása.

3.10.4 Main issue: Biodiversity and landscape (protection and quality)

3.10.4.1 GAEC 8: Minimum share of arable land devoted to non-productive areas and features, and on all agricultural area, retention of landscape features and ban on cutting hedges and trees during the bird breeding and rearing season

3.10.4.1.1 Summary of the in-farm practice

Standard of minimum share:

☑At least 4% of arable land at farm level devoted to non-productive areas and features, including land lying fallow.

Share (%) of arable land devoted to non-productive areas and features : **4.0%**

☐At least 3% of arable land at farm level devoted to non-productive areas and features, including land lying fallow when the farmer commits to at least 7% of arable land devoted to non-productive areas and features, including land lying fallow, under an enhanced eco-scheme in accordance with Article 31(5a).

☑At least 7% of arable land at farm level devoted to non-productive areas and features, including land lying fallow, and catch crops and nitrogen fixing crops, cultivated without the use of plant protection products, of which 3% shall be non-productive areas and features, including land lying fallow. Member States should use the weighting factor of 0,3 for catch crops.

Share (%) of arable land devoted to non- productive areas and features and to catch crops or N-fixing crops : **7.0%**

List of features (Indicative list of features and non-productive areas eligible for calculating the minimum share)

☐Buffer strips

☐Cairns

☑cultural features

Explanation

<u>Kunhalom, gémeskút</u>

Súlyozási tényező: 1

Olyan kunhalmok és gémeskutak fogadhatóak el, amelyek MePAR-ban lehatárolásra kerültek és a HMKÁ-ban védettek. A kunhalmoknak és gémeskutaknak szántóterületen kell elhelyezkedniük. A kunhalmok a MePAR-ban poligonosan vannak feltüntetve a teljes területükkel. A pontszerűen jelölt gémeskutak mindegyike 25 m2-nek megfelelő területtel kerül lehatárolásra.

A gémeskútra vonatkozó HMKÁ előírások szerint a gazdálkodónak fenn kell tartani a gémeskutakat a 2010. évi, a Magyar Államkincstár által felmért állapotnak megfelelően.

A kunhalomra vonatkozó HMKÁ előírások szerint a kunhalom területén semmilyen mezőgazdasági talajmunka nem végezhető. Ez alól kivételt képez a gyep felszínborítás helyreállítása érdekében történő előkészítő beavatkozás. Továbbá a kunhalom területén végzett fakivágás során tilos a földmű bolygatása.

☐Ditches

☑Fiels margins, patches or parcelsbuffer strips
Explanation

Táblaszegély:

Súlyozási tényező:1,5

Olyan táblaszegély fogadható el, amely:
• legalább 50%-ban lágy szárú növényzettel borított;
• legalább három és legfeljebb húsz méter átlagos szélességgel rendelkezik;
• jellemzően sávszerű kiterjedésű termeléssel nem érintett földterület;
• a parcella szántott területrészétől fizikailag elkülönül;
• azzal közvetlenül, egybefüggően legalább harminc méter hosszan határos, és
teljes sávszélességében mesterséges elem legfeljebb két méter hosszan szakíthatja meg.

Erózióvédelmi sáv:

Súlyozási tényező: 1,5

Olyan fás- vagy lágyszárú növényzettel borított terület, ami a rétegvonallal párhuzamosan helyezkedik el, s kifejezett rendeltetése a vízerózió megakadályozása, mérséklése.
További tulajdonságai:

- legalább három és legfeljebb húsz méter átlagos szélességgel rendelkezik;
- legalább harminc méter hosszú;
- amennyiben a tábla lejtővel párhuzamos oldalai átlagosan kevesebb mint harminc méterre futnak egymástól, úgy az erózióvédelmi sávnak össze kell kötnie a tábla két szélét.

☑Hedgerows individual or group of treestrees rows
Explanation

Magányosan álló fa:
Súlyozási tényező: 1,5
Olyan magányos fák fogadhatóak el, amelyek a HMKÁ rendeletben védettek és a MePAR-ban lehatárolásra kerültek. Ezek szántóterületen elhelyezkedő, legalább 4 méter átmérőjű lombkoronával rendelkező elszigetelten álló fák. A HMKÁ előírásai szerint a magányos fát kivágni nem lehet.

Fa- és bokorcsoportok
Súlyozási tényező: 1,5
Olyan fa- és bokorcsoportok fogadhatóak el, amelyek a MePAR-ban lehatárolásra kerültek és aHMKÁ rendeletben védettek.
A MePAR-ban azok a fa-, és bokorcsoportok kerülnek lehatárolásra, amelyek 5000 négyzetméternél kisebbek, jellemzően nem vonalaskiterjedéssel rendelkeznek és legalább 50%-banfás szárú növényekkel borítottak, amelyek legalább 20%-ban, gyep felszínborítással is történő érintkezés esetén pedig legalább 50%-ban szántóval vannak körülvéve.
A lehatárolt fa-és bokorcsoportok mindenesetben szántón helyezkedhetnek el. A fa- és bokorcsoportok az egységes kérelem beadó felületen megjelenítésre kerülnek, ezzel segítve az EFA területek kijelölését.
A HMKÁ előírásai szerint a fa- és bokorcsoport területén bárminemű mezőgazdasági talajmunka végzése tilos. Ez alól kivételt képez a visszafásítás vagy a gyep felszínborítás helyreállítása érdekében történő előkészítő beavatkozás.

Fás-cserjés sáv:

Olyan terület fogadható el fás-cserjés sávként, amely

• legalább 50%-ban fás szárú vegetációval borított

• minimum 3, legfeljebb 20 méter átlagos szélességgel rendelkezik;

• jellemzően sávszerű kiterjedésű;

• a parcella szántott területrészétől fizikailag elkülönül;

• teljes sávszélességében lágy szárú növényzet legfeljebb öt, mesterséges elem legfeljebb két méter hosszan szakíthatja meg és;

• a szántott területrésszel legalább 30 méter hosszan szomszédos.

A fás-cserjés sáv esetében lehet egy legfeljebb 5 méteres szélességű puffer (pl. földút), továbbá a fás-cserjés sáv csak abban az esetben vehető figyelembe, ha az (fizikai paraméterei alapján) a hosszabbik határvonalán szomszédos a parcella szántott területrészével. A fás-cserjés sáv átlagos, legfeljebb 20 méteres szélességéből egy, a parcella szántott területrészétől mért (ha nincs 5 méteres puffer), átlagosan legfeljebb 10 méter széles sáv elfogadható, mely legalább 30 méter hosszú.

☑Land Lying fallow

Explanation

Súlyozási tényező: 1

A parlagon hagyott terület legrövidebb pihentetési időtartama január 1-jétől augusztus 31-ig terjedő időszak. A pihentetés időszaka alatt gondoskodni kell a talaj takarásáról növényborítottsággal vagy a tarlómaradványok fennhagyásával. A parlagon hagyott területen a kultúrállapot fenntartása érdekében a kaszálás, a legeltetés, valamint a mechanikai gyomirtás megengedett.

Eltérés a 2023-as kérelmezési évben:

Magyarország él a 2022/1317/EU végrehajtási rendeletben foglalt eltérés lehetőségével, miszerint engedélyezi a gazdálkodók számára, hogy élelmiszer célú növénykultúrát termesszenek a parlagon hagyni tervezett és ekként elszámolt területen 2023-ban.

Kukoricát és szójababot a nevezett végrehajtási rendelettel összhangban nem engedélyezett termeszteni ezeken a területeken. Az élelmiszer célúként elfogadható növénykultúrák listáját az irányító hatóság nemzeti jogszabályban teszi közzé.

Továbbá a mentesség nem érinti az Agro-ökológiai Programban és az Agrár-környezetgazdálkodási Programban résztvevő termelők baseline követelmény-szintjét.

☑Others

Explanation

Nem termelő beruházás keretében, szántóföldön létrehozott erózióvédelmi létesítmény:

Súlyozási tényező: 2

MePAR-ban lehatárolt, nem termelő beruházás keretében, szántóföldön létrehozott erózióvédelmi létesítmény.

Szántóföldi művelés alatt nem álló vízvédelmi sáv mezőgazdasági területen:

Súlyozási tényező:1,5

HMKÁ rendeletben védett és MePAR-ban lehatárolt vízvédelmi sávok ismerhetőek el. Felszíni

vízfolyások partvonalától mért 5 m, tavak mentén pedig 20 m puffersáv került lehatárolásra a MePAR-ban.

A vízvédelmi sávoknak nem szükséges a szántón elhelyezkedniük, a bejelentett táblával közvetlenül szomszédosak is lehetnek. Puffer nem lehetséges a bejelentett szántóterület és a vízvédelmi sáv között.

Az elszámolandó vízvédelmi sávokon tilos mezőgazdasági termelést végezni, kivéve a mezőgazdasági kultúrállapot fenntartása érdekében végzett legeltetést, kaszálást és mechanikai gyomirtást.

A HMKÁ előírásainak betartása a vízvédelmi sávokon kötelező. A HMKÁ előírások értelmében nem juttatható ki

- műtrágya a MePAR-bangrafikusan megjelölt felszínivizek partvonalától mért 2 méteressávban;
- szervestrágya;
- növényvédőszer.

►a MePAR-ban grafikusanmegjelölt 5000 m2 feletti állóvizekpartvonalától mért 20 méteres sávban,

►a völgyzáró gátas halastavak esetébena partvonaltól mért 5 méteres sávban,

►aMePAR-ban grafikusan megjelöltegyéb felszíni vízfolyások partvonalától mért 5 méteres sávban azzal, hogy a védőtávolság 3 méterre csökkenthető, ha a mezőgazdasági művelés alatt álló tábla 50 méternél nemszélesebb és 1 hektárnál kisebbterületű.

A szerves trágyára vonatkozó védőtávolság nem vonatkozik a legeltetett állatok által elhullatott trágyára, amennyiben az az itatóhely megközelítése miatt következik be.

Ökológiai jelentőségű másodvetés:

Súlyozási tényező: 0,3

Ökológiai jelentőségű másodvetésként olyan a tárgyév október 1-jéig legalább két faj keverékével bevetett MePAR-ban támogatható terület fogadható el, amelyet zöldtrágyának, vagy téli takarónövénynek használnak, a vetéstől számított legalább hatvan napig jelen van a gazdálkodó földterületén mely időszak alatt tilos növényvédő szert használni, beleértve a csávázott vetőmag használatát, és amelyet a következő évi első növény vetése előtt beforgatnak. Csak olyan másodvetés fogadható el ökológiai jelentőségűnek, amely a külön nemzeti jogszabályban felsorolt fajokból áll.

Nitrogénmegkötő növénnyel bevetett terület

Súlyozási tényező: 1

Nitrogénmegkötő területként olyan MePAR-ban támogatható terület fogadható el,amely az alábbi listában felsorolt nitrogénmegkötő növény valamelyikével vagy azok keverékével, vagy a fajlistában szereplő nitrogénmegkötő növény és egyéb más nem nitrogénmegkötő növénykeverékével van bevetve, amely keverékben a nitrogénmegkötő növény csíraszám aránya meghaladja az 50%-ot.

Továbbá az egynyári növények esetén a vetéstől a betakarításig, évelő növények esetén az igénylés naptári évének azon részében, amely alatt a növény a területen van, tilos növényvédő szert és csávázott vetőmagot használni, kivéve ha az évelő növénnyel bevetett terület a vetést követő évben vagy években kerül elszámolásra.

Megnevezés	Típus
1. Fehérvirágú somkóró (Melilotus albus)	évelő
2. Szegletes	egyéves

lednek (Lathyrus sativus L.)	
3. Csicseriborsó (Cicer arietinum L.)	egyéves
4. Tarka koronafürt (Securigera varia)	évelő
5. Keleti kecskeruta (Galega orientalis L.)	évelő
6. Szarvaskerep (Lotus corniculatus L.)	évelő
7. Fehér virágú csillagfürt (Lupinus albus L.)	egyéves
8. Sárga virágú csillagfürt (Lupinus luteus L.)	egyéves
9. Kék virágú csillagfürt (Lupinus angustifolius L.)	egyéves
10. Édes csillagfürt (fehér, sárga vagy kék virágú) (Lupinus alba)	egyéves
11. Lucerna (Medicago sativa L.)	évelő
12. Komlós lucerna (Medicago lupulina)	évelő
13. Sárkerep lucerna (Medigaco falcata)	évelő
14. Tarkavirágú	évelő

vagy homoki lucerna (Medicago x. varia)	
15. Baltacim (Onobrychis viciifolia Scop.)	évelő
16. Takarmánybors ó (Pisum sativum L.)	egyéves
17. Bíborhere (Trifolium incarnatum L.)	egyéves
18. Vöröshere (Trifolium pratense L.)	évelő
19. Fehérhere (Trifolium repens L.)	évelő
20. Perzsahere (Trifolium resupinatum L.)	egyéves
21. Alexandriai here (Trifolium alexandrinum)	egyéves
22. Korcshere (Trifolium hybridum)	évelő
23. Görögszéna (Trigonella foenum-graecum L.)	egyéves
24. Lóbab (Vicia faba L.)	egyéves
25. Pannonbükkön y (Vicia pannonica Cr.)	egyéves
26. Tavaszi bükköny (Vicia sativa L.)	egyéves
27. Szója (Glycine max L.)	egyéves

28. Szöszös bükköny (Vicia Vilossa)	egyéves
29. Közönséges vagy veteménybab (Phaseolus vulgaris L.)	egyéves
30. Lencse (Lens culinaris)	egyéves
31. Zöldborsó (Pisum sativum)	egyéves
32. Sárgaborsó (Pisum sativum)	egyéves
33. Mezei borsó (Pisum arvense)	egyéves

☑Small ponds

Explanation

Kis kiterjedésű tó

Súlyozási tényező: 1,5

A legalább 0,01 ha és legfeljebb 0,5 ha területű, HMKÁ-ban védett, MePAR-ban lehatárolt, mezőgazdaságilag időszakosan sem hasznosított, vagy nyílt vízfelülettel és maximum 10 méter szélespart menti vegetációval szegélyezett, vagy legalább időszakosan vízjárta, de a száraz időszakokban is állandó, a vizes élőhelyekre jellemző növényzettel borított, mélyebb fekvésű terület minősülhet kondícionalitásban elfogadhatónak.

A kis kiterjedésű tó esetében a figyelembe vehető terület nagyságába a kis kiterjedésű tó partja mentén fekvő, legfeljebb 10 méter széles vegetációs sáv is beszámítható.

A HMKÁ előírásai szerint a HMKÁ-ban védett tavakat a fenti paramétereknek megfelelően meg kell őrizni.

☑Small wetlands

Explanation

Súlyozási tényező: 2

MePAR-ban rögzített vizes élőhely.

A lehatárolás módszertana kidolgozás alatt, összhangban a 2. sz. HMKÁ előírásnál leírtakkal legkésőbb 2025-től alkalmazzuk.

A fent említett módszertantól függetlenül a 8. sz. HMKÁ előírás keretében elszámolható a nem termelő beruházások keretében létrehozott vizes élőhely.

☐Stonewalls

☐Streams

☑Terraces

Explanation

Súlyozási tényező: 2

Olyan legalább 1 méter magas, szántóterületen elhelyezkedő mesterséges tereplépcsők, amelyek a HMKÁ rendeletben védettek és a MePAR-ban lehatárolásra kerültek.

A HMKÁ védettség azt jelenti, hogy az ilyen teraszok megőrzése kötelező.

A teraszok a kérelembeadás során vonalasan kerülnek megjelenítésre, 2 méter szélességgel számolhatóak el kondícionalistásban. Ez azt jelenti, hogy a terasznak minden egyes métere 2 m2-nek felel meg. A gazdálkodó szántóterületén elhelyezkedő terasz minimális hossza 10 méter.

List of features (for retention)

- Small ponds
- Hedgerows individual or group of treestrees rows
- Terraces
- cultural features

Ban on cutting hedges and trees during the bird breeding and rearing season (mandatory)

Kivágási tilalomra vonatkozó előírás: Fát, bokrot és sövényt a március 1. és augusztus 31. közötti költési és fiókanevelési időszakban nem lehet kivágni.

Measures for avoiding invasive plant species

A lágy- és fásszárú inváziós növényeket gyomnak tekintjük. Ellenük a 4.1.1.2. fejezetben ismertetett módon küzdünk a támogatható területek minimumfeltételei között.

3.10.4.1.2 Territorial scope (applicable for the “minimum share” standard)

Az ország egész területén a vonatkozó MePAR fedvények alapján.

3.10.4.1.3 Type of farmers concerned (applicable for the “minimum share” standard)

☐All farmers who have at their disposal arable land (no exemption)

☑Exemptions that apply

With a size of arable land up to 10 hectares (footenote 5 of annex III, point (1)(c))

Where more than 75% of the eligible agricultural area is permanent grassland (footenote 5 of annex III, point (1)(b))

Where more than 75% of arable land is used for the production of grasses or other herbaceous forage, is used for land laying fallow, cultivation of leguminous crops, or is subject to a combination of those uses (footnote of Annex III, point(1)(a))

3.10.4.1.4 Explanation of the contribution to the main objective of the practice/standard

A nem termelő tájképi elemek és az agro-ökológiai célú, növényvédő-szer mentesen művelt másodvetések, N-megkötő növények hozzájárulnak a biológiai sokféleség védeléméhez, az élőhelyek és tájak megőrzéséhez, illetve a talajok védelméhez.

3.10.4.2 GAEC 9: Ban on converting or ploughing permanent grassland designated as environmentally-sensitive permanent grasslands in Natura 2000 sites

3.10.4.2.1 Summary of the on-farm practice

A környezeti szempontból érzékeny Natura 2000 gyepterületek átalakítása és felszántása tilos.

Magyarországon valamennyi Natura 2000 állandó gyepterület környezeti szempontból érzékenynek tekintendő.

3.10.4.2.2 Territorial scope

Total indicative area of environmentally-sensitive permanent grasslands in Natura 2000 sites covered by the GAEC in ha: **448119.98**

3.10.4.2.3 Type of farmers concerned

Minden területalapú támogatásra jogosult termelő.

3.10.4.2.4 Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard

A Natura 2000 gyepterületek hozzájárulnak a biológiai sokféleség védeléméhez, az élőhelyek és tájak megőrzéséhez.

3.10.5 Additional GAEC (if applicable)

Magyarország nem alkalmaz kiegészítő GAEC-előírást.

4 Elements common to several interventions

4.1 Definition and minimum requirements

4.1.1 Agricultural activity

4.1.1.1 Definition of production

Ezúton megerősítjük, hogy a mezőgazdasági termékek termelése tekintetében továbbra is a 1307/2013/EU rendelet 4. cikk 1. bekezdése c) pontjának i) alpontjában leírtakat alkalmazzuk.

4.1.1.2 Definition of maintenance of agricultural area

4.1.1.2.1 Maintenance criteria in arable land

A szántóterület akkor minősül megfelelő állapotban tartottnak, ha azon a tárgyévben mezőgazdasági termelés folyik, vagy ha a tárgyévben mezőgazdasági termelés nem folyik - ide nem értve az eseti tisztító kaszálást vagy tisztító legeltetést -, de a gyomok - ideértve a veszélyes gyomnövényeket, valamint a nádat - és a hasznosítás szempontjából nemkívánatos fás szárú növények legfeljebb olyan mértékben vannak jelen, hogy nem áll fenn a szántóterület, nagymértékű, súlyos lágyszárú vagy fás szárú vagy nagymértékű, súlyos és maradandó fás szárú gyomosodása.

Az ideiglenes gyepterület, mint szántóterület abban az esetben támogatható, ha nem áll fenn az ideiglenes gyepterület olyan helytelen legeltetési módból eredő károsodása (túllegeltetés), amelynek során az állományalkotó fűfélék rövidre rágása és taposás következtében a gyep foltokban kiritkul, és a talajfelszín legalább 50%-ban fedetlenné válik, és az ideiglenes gyepterületen - amennyiben ott tárgyévben mezőgazdasági termelés nem folyik - a gyepalkotó fűfajok - nem beleértve a nádat - és takarmánynövények túlsúlyban vannak, és nem található a tárgyévet megelőző vegetációs időszakból maradt olyan növedék, amelynek szaporító képletei is elnyíltak.

Az a terület, amelyen mezőgazdasági termelés folyik, de nagymértékű, súlyos lágyszárú vagy fás szárú vagy nagymértékű, súlyos és maradandó fás szárú gyomosodás észlelhető, a vizsgált támogatási évben nem támogatható. A nagymértékű, súlyos és maradandó fás szárú gyomosodás esetén a területet a Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszerről szóló miniszteri rendelet értelmében nem támogatható területté kell átsorolni.

4.1.1.2.2 Maintenance criteria in permanent crops

Az állandó kultúra akkor minősül megfelelő állapotban tartottnak, ha azon a tárgyévben mezőgazdasági termelés folyik, vagy ha a tárgyévben mezőgazdasági termelés nem folyik - ide nem értve az eseti tisztító kaszálást vagy tisztító legeltetést -, de a gyomok - ideértve a veszélyes gyomnövényeket, valamint a nádat - és a hasznosítás szempontjából nemkívánatos fás szárú növények legfeljebb olyan mértékben vannak jelen, hogy nem áll fenn az állandó, nagymértékű, súlyos lágyszárú vagy fás szárú vagy nagymértékű, súlyos és maradandó fás szárú gyomosodása.

A fás szárú gyümölcs- és szőlőültetvények a gyommentesen tartási kritériumon túlmenően akkor minősülnek megfelelő állapotban tartottnak, ha az ültetvényben a térállásból számított hektáronkénti tőszámot alapul véve a hiányzó, kiszáradt vagy más okból termőképtelenné vált egyedek aránya nem haladja meg a 30%-ot.

Az a terület, amelyen mezőgazdasági termelés folyik, de nagymértékű, súlyos lágyszárú vagy fás szárú vagy nagymértékű, súlyos és maradandó fás szárú gyomosodás észlelhető, vagy az ültetvényben a térállásból számított hektáronkénti tőszámot alapul véve a hiányzó, kiszáradt vagy más okból termőképtelenné vált egyedek aránya meghaladja a 30%-ot, a vizsgált támogatási évben nem támogatható.

A nagymértékű, súlyos és maradandó fás szárú gyomosodás esetén a területet a Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszerről szóló miniszteri rendelet értelmében nem támogatható területté kell átsorolni.

4.1.1.2.3 Maintenance criteria in permanent grassland

Az állandó gyepterület akkor minősül megfelelő állapotban tartottnak, ha azon nem áll fenn az állandó gyepterület olyan helytelen legeltetési módból eredő károsodása (túllegeltetés), amelynek során az állományalkotó fűfélék rövidre rágása és taposás következtében a gyep foltokban kiritkul, és a talajfelszín legalább 50%-ban fedetlenné válik, és az állandó gyepterületen - amennyiben ott tárgyévben mezőgazdasági termelés nem folyik - a gyepalkotó fűfajok - nem beleértve a nádat - és takarmánynövények túlsúlyban vannak, és nem található a tárgyévet megelőző vegetációs időszakból maradt olyan növedék, amelynek szaporító képletei is elnyíltak.

Az a terület, amelyen nagymértékű, súlyos lágyszárú vagy fás szárú vagy nagymértékű, súlyos és maradandó fás szárú gyomosodás észlelhető, a vizsgált támogatási évben nem támogatható. A nagymértékű, súlyos és maradandó fás szárú gyomosodás esetén a területet a Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszerről szóló miniszteri rendelet értelmében nem támogatható területté kell átsorolni.

4.1.2 Agricultural area

4.1.2.1 Elements of agroforestry systems when it is established and/or maintained on the agricultural area

4.1.2.1.1 Elements of agroforestry systems in arable land

Szántóterületen az alábbi hasznosításokat tekintjük agrár-erdészeti rendszernek:

1. szántóföldi növények (beleértve az ideiglenes gyepet) és erdészeti vagy gyümölcstermő fafajok egyidejű, köztes termesztése egyazon területen, ahol a fás szárú egyedek párhuzamos sorokban vagy egyéb szabályos geometriai elrendeződésben állnak, és számuk nem haladja meg a 250-et hektáronként;
2. szántóföldi növények és rövid vágásfordulójú energetikai ültetvény (short rotation coppice) egyidejű, köztes termesztése egyazon területen, ahol a fás szárú egyedek párhuzamos sorokban vagy egyéb szabályos geometriai elrendeződésben állnak, és számuk nem haladja meg a 4000-et hektáronként. A rövid vágásfordulójú energetikai ültetvényekre vonatkozó részletes nemzeti szabályozást ezen agrár-erdészeti rendszerekben is be kell tartani.

4.1.2.1.2 Elements of agroforestry systems in permanent crops

Agrár-erdészeti rendszernek tekintjük a következő állandó kultúrákat, amennyiben önálló objektumok, s nem szántó- vagy gyepterület részeként keletkeztek:

1. mezővédő fasorok, mezővédő fás sávok, fa- és bokorcsoportok, továbbá olyan egyéb speciális faültetvények (a rövid vágásfordulójú energetikai ültetvények és a karácsonyfa ültetvények kivételével), amelyek megfelelnek a GAEC 8 szerinti tájelem kritériumainak, s ezáltal támogatható területnek minősülnek;
2. erdészeti és gyümölcstermő fafajok elegyével telepített termelő ültetvények.

4.1.2.1.3 Elements of agroforestry systems in permanent grassland

Gyepterületen az alábbi hasznosításokat tekintjük agrár-erdészeti rendszernek:

1. fás legelők, ahol a fás szárú egyedek párhuzamos sorokban vagy egyéb szabályos geometriai elrendeződésben állnak, és számuk nem haladja meg a 250-et hektáronként;
2. fás kaszálók, ahol a fás szárú egyedek párhuzamos sorokban vagy egyéb szabályos geometriai elrendeződésben állnak, és számuk nem haladja meg a 250-et hektáronként.

A fás szárú egyedek minden esetben erdészeti fafajokat vagy gyümölcsfákat jelentenek.

4.1.2.2 Arable land

4.1.2.2.1 Other comments relating to the definition of arable land

A szántóterület fogalmába a szántóföldi növénytermesztés céljából megművelt vagy szántóföldi növénytermesztés céljára rendelkezésre álló földterületen, illetve a parlagon hagyott területen kívül az

ideiglenes gyepterületet is beleértjük. Ideiglenes gyepterület: olyan gyep vagy egyéb - a herefélék (Trifolium) és a lucernafélék (Medicago) nemzetségébe tartozó fajok és ezek kizárólagos keverékei alkotta növényállományok kivételével -, a fajlistában (4.1.2.4.1. pont) felsorolt fajokból álló takarmánynövény vetés nélküli vagy vetéssel történő termesztésére használt földterület, amely a telepítéstől számítva öt évnél fiatalabb, és nem az állandó gyepterület visszaállítási kötelezettség okán került telepítésre.

4.1.2.3 Permanent crops

4.1.2.3.1 Definition of nurseries

Faiskolák: olyan területek, amelyeken fiatal fás szárú növényeket nevelnek szabadföldön, későbbi átültetésre:

- szőlőoltványiskolák,
- gyümölcsfaiskolák,
- díszfaiskolák,
- kereskedelmi erdészeti faiskolák, kivéve azokat, amelyek az erdőterületen belül találhatók és az üzem saját szükségleteit elégítik ki,
- olyan faiskolák, amelyekben kertekbe, parkokba, utak mellé és töltésekre szánt fákat és cserjéket (pl. sövénynövények, rózsák és más díszcserjék, tűlevelű dísznövények) nevelnek, beleértve minden esetben az alanyt és a magoncot.

4.1.2.3.2 Definition of Short Rotation Coppice

Rövid vágásfordulójú fás szárú energetikai ültetvénynek bizonyos meghatározott alapfafajok és azok erdészeti és energetikai célra engedélyezett fajtáikból álló, legfeljebb 5 éves vágásfordulóval kezelt, sarjaztatásos energetikai célú fás szárú ültetvények minősülnek, melynek telepítési sűrűsége legalább 4.000 db/ha.

Az engedélyezett fajok listája:

1. Fehér nyár (Populus alba)
2. Fekete nyár (Populus nigra)
3. Szürke nyár (Populus x canescens)
4. Rezgőnyár (Populus tremula)
5. Fehér fűz (Salix alba)
6. Kosárfonó fűz (Salix viminalis)
7. Mézgás éger (Alnus glutinosa)
8. Magas kőris (Fraxinus excelsior)
9. Keskenylevelű kőris (Fraxinus angustifolia)
10. Korai juhar (Acer platanoides)

A rövid vágásfordulójú energetikai ültetvények engedélyezésére, telepítésére és művelésére vonatkozó részletes nemzeti szabályozás van hatályban.

4.1.2.3.3 Other comments relating to the definition of permanent crops

Az állandó kultúra fogalmába a faiskolán és a rövid vágásfordulójú fás szárú energetikai ültetvényen túl az alábbi kultúrákat értjük bele: fás szárú egyéb ültetvények, spárga, a Miscanthus nemzetségbe tartozó energianádfajok, olasznád- és a szilfiumfajok mint lágyszárú energianövények, energianövények, fásszárú cserje és félcserje típusú, valamint évelő gyógy- aroma- és fűszernövények.

4.1.2.4 Permanent grassland

4.1.2.4.1 Definition of grasses and other herbaceous forage

Gyepalkotó növények közé a pázsitfűfajok (Graminaceae), a pillangósok (Fabales rend), és egyéb családbéli növények tartoznak. A herefélék (Trifolium) és a lucernafélék (Medicago) nemzetségébe tartozó fajok önálló állományai, illetve az ezek kizárólagos keverékei alkotta növényállományok nem minősülnek gyepterületnek.

Gyepalkotó és egyéb takarmánynövény fajok listája

1. Angol perje (Lolium perenne)
2. Réti perje (Poa pratensis)
3. Vörös csenkesz (Festuca rubra)
4. Olaszperje (Lolium multiflorum)
5. Magyar rozsnok (Bromus inermis)
6. Nádképű csenkesz (Festuca arundinacea),
7. Zöld pántlikafű (Phalaris arundinacea)
8. Bíborhere (Trifolium incarnatum L.)
9. Vöröshere (Trifolium pratense L.)
10. Fehérhere (Trifolium repens L.)
11. Perzsahere (Trifolium resupinatum L.)
12. Alexandriai here (Trifolium alexandrinum)
13. Korcshere (Trifolium hybridum)
14. Lódi lóhere (Trifoliumrepens L. var. Giganteum)
15. Fonák lóhere (Trifolium resupinatum)
16. Lucerna (Medicago sativa L.)
17. Komlós lucerna (Medicago lupulina)
18. Sárkerep lucerna (Medicago falcata)
19. Tarkavirágú vagy homoki lucerna (Medicago x. varia)
20. Takarmánylucerna (Medicago sativa)

4.1.2.4.2 Decision to use 'ploughing' criterion in relation to permanent grassland classification

: **No**

4.1.2.4.3 Decision to use 'tilling' criterion in relation to permanent grassland classification

: **No**

4.1.2.4.4 Decision to use 'reseeding with different types of grasses' criterion in relation to permanent grassland classification

: **No**

4.1.2.4.5 Decision regarding the inclusion of other species such as trees and/or shrubs which produce animal feed, provided that grasses and other herbaceous forage remain predominant

: **No**

4.1.2.4.6 Decision regarding the inclusion of other species, such as shrubs and/or trees, which could be grazed and/or which produce animal feed, where grasses and other herbaceous forage are traditionally not predominant or are absent in grazing areas

Decision regarding the inclusion of other species, such as shrubs and/or trees, which could be grazed and/or which produce animal feed, where grasses and other herbaceous forage are traditionally not predominant or are absent in grazing areas : **No**

a) In case of affirmative, applicable to all MS/region? : **No**

b) in case of negative reply to question a), applicable only to land which forms part of established local practices? : **No**

c) in case of negative reply to question a), not limited to or applicable to other areas than established local practices? : **No**

4.1.2.4.7 Other comments relating to the definition of permanent grassland

Nem releváns.

4.1.2.5 Other comments relating to the definition of agricultural area in general

Nem releváns.

4.1.3 Eligible hectare

4.1.3.1 Criteria how to establish the predominance of agricultural activity in case the land is also used for non-agricultural activities

Nem mezőgazdasági célra ideiglenesen használt területnél a mezőgazdasági célokon kívül eső hasznosítás időszakát úgy kell megválasztani, hogy ne veszélyeztesse a mezőgazdasági főtevékenységet, és időtartama ne haladja meg az évi hatvan napot.

Megerősítjük, hogy ez nem lehetetleníti el a mezőgazdasági főtevékenységet.

A nem mezőgazdasági célra ideiglenesen használt területnél a mezőgazdasági célokon kívül eső hasznosítás időszakát úgy kell megválasztani, hogy ne veszélyeztesse a mezőgazdasági főtevékenységet. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy az említett legfeljebb 60 nap lejártát követően a mezőgazdasági területnek érdemi előkészület vagy munka nélkül alkalmasnak kell lennie a mezőgazdasági tevékenység végzésére (termelés vagy megfelelő állapotban tartás).

A vonatkozó nemzeti szabály szerint a jogszerű földhasználó köteles a nem mezőgazdasági tevékenység időtartamát és jellegét is bejelenteni a Kifizető Ügynökség részére.

4.1.3.2 Criteria to ensure that the land is at the disposal of the farmer

Az ügyfelet a kérelmében megjelölt mezőgazdasági területekre nézve jogszerű földhasználónak kell tekinteni, amíg annak vonatkozásában kétség nem merül fel, vagy ha a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv által lefolytatott ellenőrzési eljárása alapján megállapításra kerül, hogy az ügyfél az alábbiak szerint jogszerű földhasználónak minősül.

A termelőknek többféle lehetőséget biztosítunk, hogy bizonyítsák a földhasználatra való jogosultságukat. Az eljárás részleteit ezúton mutatjuk be:

A Magyar Államkincstárnál regisztrációs számmal rendelkező mezőgazdasági termelő nyújthat be közvetlen támogatási kérelmet arra a földterületre, amelynek vonatkozásában jogszerű földhasználónak minősül. A Kincstár minden termelő esetében vélelmezi a jogszerű földhasználatot.
A termelőnek akkor kell törvényben meghatározott módon bizonyítania, hogy jogszerű használója az általa igényelt földterületnek, ha valamilyen oknál fogva kétség merül fel ennek vonatkozásában (pl. ha kettős igénylés vagy ráigénylés történik az adott területre, vagy ha új belépőként, első alkalommal nyújt be támogatási kérelmet.).

A 2007. évi XVII. törvény 44. § (7) bekezdése részletesen rögzíti, hogy milyen módon tudja a termelő a jogszerű földhasználat tényét bizonyítani. Ezek a következők:
7) A (4) bekezdés alkalmazásában jogszerű földhasználónak minősül a következő sorrend szerint az az ügyfél, aki vagy amely - amennyiben az egyes támogatási jogcímekre vonatkozó jogszabályok másként nem rendelkeznek e dátumról - a kérelem benyújtására nyitva álló határidő utolsó napjára vonatkozóan, az általa igényelt terület vonatkozásában
a) a földhasználati nyilvántartásba földhasználóként bejegyzett,
b) a mezőgazdasági őstermelők családi gazdaságáról vezetett nyilvántartásban őstermelők családi gazdaságának képviselőjeként bejegyzett vagy az őstermelők családi gazdaságának alapításáról szóló szerződésben képviselőként szerepel,
c) haszonbérleti, felesbérleti, részesművelési, szívességi földhasználati, rekreációs célú földhasználati vagy alhaszonbérleti szerződés, továbbá - a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény 70. §-a vagy 76. §-a szerinti - használatmegosztásról szóló vagy többlethasználati megállapodás, a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény 18. § (5) bekezdése szerinti megbízási szerződés (ideértve nemzeti park igazgatóság által kötött szerződést is), a Nemzeti Földalap kezeléséért felelős

szervvel kötött mintagazdasági földhasználati szerződés alapján jogosult, valamint az, akit a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény 65. §-a szerint a föld kényszerhasznosítójaként jelöltek ki, a bíróság ideiglenes intézkedése alapján földhasználó, továbbá honvédelmi rendeltetésű terület, vagy honvédelmi célra feleslegessé nyilvánított terület esetében annak használatára szerződés alapján jogosult,

d) az ingatlan-nyilvántartásba vagyonkezelőként, haszonélvezőként vagy a Ptk. 5:159. §-a szerinti használat jogának jogosultjaként bejegyzett, valamint a vagyonkezelőként bejegyzett költségvetési szerv költségvetési szervnek minősülő jogutódja,

e) az ingatlan-nyilvántartásba tulajdonosként vagy szövetkezeti földhasználat jogosultjaként bejegyzett,

f) a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény 42. § (2) bekezdés c) pontja szerinti esetben az a személy, aki a földhasználati nyilvántartásba bejegyzett földhasználóval kötött írásbeli megállapodással rendelkezik,

g) az osztatlan közös tulajdonban álló földterületen a tulajdoni hányadát meghaladó mértékű területen a tulajdoni hányadát meghaladó mértékű terület vonatkozásában a gazdálkodó tulajdonostárs, ha a földhasználati nyilvántartásba önhibáján kívüli okból nem került bejegyzésre és rendelkezik a terület adott hányadának használatára jogosító írásbeli megállapodással és a használat tényét az általa vezetett gazdálkodási napló alátámasztja,

h) osztatlan közös tulajdonban álló földterületen gazdálkodó tulajdonostársnak nem minősülő személy, ha a földhasználati nyilvántartásba önhibáján kívüli okból nem került bejegyzésre és rendelkezik a terület adott hányadának használatára jogosító írásbeli megállapodással és a használat tényét az általa vezetett gazdálkodási napló alátámasztja,

i) az a)-h) pontok szerinti jogszerű földhasználó közeli hozzátartozója,

j) a jegyző által kiállított és az adott terület használatának tényét igazoló hatósági bizonyítvánnyal rendelkezik.

Bizonyos, kétséget megalapozó körülmények fennállása esetén a Magyar Államkincstár a kérdéses területek/kérelem automatikusan, minden esetben kijelölésre kerülnek jogszerű földhasználat vizsgálatra:

- ha kettős vagy többszörös igénylés kerül megállapításra helyszíni ellenőrzés során,
- ha a kérelemben megadott tábla adatai jelentősen eltérnek a helyszíni ellenőrzésen talált állapottól,
- adategyeztetést követően feloldatlan túligényléssel érintett táblák esetében.

Más, kétségre utaló körülmények fennállása esetén az érintett parcellák kockázatelemzéssel kiválasztott mintáján kerül ellenőrzésre a jogszerű földhasználat:

- a földhasználati nyilvántartással való keresztellenőrzés során észlelt potenciális eltérések esetén,
- ha adott tábla vonatkozásában korábbi évben a jogszerű földhasználat vizsgálat meg nem felelést állapított meg,
- ha az ügyfél nem igényelt még korábban támogatást,
- ha az ügyfél kérelmét késedelmesen nyújtotta be,
- ha kettős vagy többszörös igényléssel érintett a tábla a kérelem alapján,
- ha a táblarajz átfedésben van más ügyfél rajzával.

A fent felsorolt körülmények felmerülését a Kifizető Ügynökség szisztematikusan, folyamatosan és teljes körűen nyomon követi minden kérelmezett parcella esetén, és indokolt esetben jogszerű földhasználat vizsgálatot folytat le – a fent leírt logika mentén.

A vizsgálat részét képezi a kijelölt parcella állományra vonatkozóan, a 2007. évi XVII. törvény 44. § (7) bekezdés a) b) d) és e) pontjaiban meghatározott nyilvántartásokkal történő keresztellenőrzés. Amennyiben ezt követően még nem igazolt a parcella teljes területére a jogszerű földhasználat, úgy az

ügyféltől a Kifizető Ügynökség további - a 2007. évi XVII. törvény 44. § (7) bekezdés c) és f)-j) pontjaiban felsorolt - igazoló dokumentumokat kér be, amelyek kiértékelése alapján születik meg a döntés a jogszerű földhasználat vonatkozásában.

4.1.3.3 Period during which an area has to comply with the definition of 'eligible hectare'

A teljes támogatási időszakban

4.1.3.4 Decision to include areas used for agricultural activity only every second year

: **No**

4.1.3.5 Decision regarding the inclusion of other landscape features (those not protected under GAEC), provided that they are not predominant and do not significantly hamper the performance of an agricultural activity due to the area they occupy

: **Yes**

Valamennyi támogatható területként elfogadható tájképi elemnek mezőgazdasági parcellán kell elhelyezkednie.

<u>Fás-bokros gyepterületek speciális támogatható területként történő meghatározása</u>

Ezek a speciális gyepterületek jellemzően mezőgazdasági művelés alatt állnak, de a fás szárú növényzet jelenléte miatt azok művelése eltér a szokványos gyep műveléstől, többnyire legeltetéssel történik. Az ilyen típusú gyepterületek sajátos művelése és jellemzői miatt indokolt lenne, hogy speciális támogatható elemként, külön fedvényként kerüljenek kezelésre a MePAR-ban. A megőrzésüknek, fenntartásuk feltételeinek és követelményeinek hazai jogszabályban való megjelenítésével biztosítható a támogatható területen belüli eltérő kezelésük, hosszú távú fenntartásuk.

A leválogatás és felülvizsgálat a maximum 30%-os becsült fás szárú növényzetet tartalmazó területek tekintetében történik meg. A 30% feletti becsléssel érintett területek a nem támogatható kategóriába kell, hogy kerüljenek.

A fás szárú növényzetet tartalmazó, de a 30%-os területi arány korlátját el nem érő gyepes területek külön felszínborítási elemként kerülnek majd meghatározásra, ugyanakkor a jelenleg még 30%-nál magasabb mértékben fás szárú növényzetet tartalmazó gyepterületek átkerülnek a nem támogatható kategóriába.

Ha egy fás-bokros gyepterülettel egybefüggő gyep további területei nem érintettek a fás szárú növényzet jelenlétével, akkor ezek a gyep részek külön felszínborítási elemként kezelendőek a fás szárú növényzetet tartalmazó gyepterülettől.

A speciális gyep felszínborítási elemek kialakítása során alsó területi korlát is alkalmazásra kerül majd, amelynek értelmében a 300 négyzetméteres méretet vagy a teljes gyep felszínborítási elem területének 0,5%-át el nem érő, elszórt fás növényzettel borított gyepterületek fedvényelemként történő lehatárolása nem lesz cél. Ennek oka az, hogy az ilyen kis területeken található fás szárú növényzet által a gyepből a földfelszínen elfoglalt terület jellemzően elhanyagolható az adott teljes gyep területéhez képest. Az agro-ökológiai területek különleges fenntartási szabályaira vonatkozó nemzeti rendelkezéseket az elszórtan fás vegetációval rendelkező gyepterületeken is be kell tartani.

<u>Fás-cserjés sáv</u>(a szóban forgó mezőgazdasági parcellán belül található):

Olyan terület fogadható el fás-cserjés sávként, amely

• legalább 50%-ban fás szárú vegetációval borított

• minimum 3, legfeljebb 20 méter átlagos szélességgel rendelkezik;

• jellemzően sávszerű kiterjedésű;

• a parcella szántott területrészétől fizikailag elkülönül;

• teljes sávszélességében lágy szárú növényzet legfeljebb öt, mesterséges elem legfeljebb két méter hosszan szakíthatja meg és;

• a szántott területrésszel legalább 30 méter hosszan szomszédos.

A fás-cserjés sáv esetében lehet egy legfeljebb 5 méteres szélességű puffer (pl. földút), továbbá a fás-

cserjés sáv csak abban az esetben vehető figyelembe, ha az (fizikai paraméterei alapján) a hosszabbik határvonalán szomszédos a parcella szántott területrészével. A fás-cserjés sáv átlagos, legfeljebb 20 méteres szélességéből egy, a parcella szántott területrészétől mért (ha nincs 5 méteres puffer), átlagosan legfeljebb 10 méter széles sáv elfogadható, mely legalább 30 méter hosszú (a szóban forgó mezőgazdasági parcellán belül kell elhelyezkednie).

Nem termelő beruházás keretében, szántóföldön létrehozott erózióvédelmi létesítmény:
MePAR-ban lehatárolt, nem termelő beruházás keretében, szántóföldön létrehozott erózióvédelmi létesítmény.

Táblaszegély(a szóban forgó mezőgazdasági parcellán belül található):
Olyan táblaszegély fogadható el, amely:
• legalább 50%-ban lágy szárú növényzettel borított;
• legalább három és legfeljebb húsz méter átlagos szélességgel rendelkezik;
• jellemzően sávszerű kiterjedésű termeléssel nem érintett földterület;
• a parcella szántott területrészétől fizikailag elkülönül;
• azzal közvetlenül, egybefüggően legalább harminc méter hosszan határos, és
teljes sávszélességében mesterséges elem legfeljebb két méter hosszan szakíthatja meg.

Erózióvédelmi sáv(a szóban forgó mezőgazdasági parcellán belül található):
Olyan fás- vagy lágyszárú növényzettel borított terület, ami a rétegvonallal párhuzamosan helyezkedik el, s kifejezett rendeltetése a vízerózió megakadályozása, mérséklése.
További tulajdonságai:

- legalább három és legfeljebb húsz méter átlagos szélességgel rendelkezik;
- legalább harminc méter széles;
- amennyiben a tábla lejtővel párhuzamos oldalai átlagosan kevesebb mint harminc méterre futnak egymástól, úgy az erózióvédelmi sávnak össze kell kötnie a tábla két szélét.

4.1.3.6 Decision as regards permanent grassland with scattered ineligible features, to apply fixed reduction coefficients to determine the area considered eligible
: **No**
4.1.3.7 Decision to maintain the eligibility of previously eligible areas when they no longer meet the definition of 'eligible hectare' pursuant to paragraphs a) and b) of Article 4(4) of the SPR regulation as a result of using national schemes the conditions of which comply with the interventions covered by integrated system referred to in Art 63(2) of Regulation (EU) HzR allowing for the production of non-annex 1 products by way of paludiculture and which contribute to envi-clima related objectives of the SPR regulation
: **No**

4.1.4 Active farmer

4.1.4.1 Criteria to identify those who have minimum level of agricultural activity

Az aktív gazda vizsgálat magyarországi végrehajtásának modelljét az alábbiakban mutatjuk be.

I. A modell bemutatása

1. A természetes személyeket automatikusan aktív gazdának tekintjük. INDOKLÁS: Amennyiben teljes állásban mezőgazdasági tevékenységet végeznek, akkor teljesítik a „főtevékenység"

kritériumát. Amennyiben nem ez a főtevékenységük - azaz mellékállásban végeznek mezőgazdasági tevékenységet –, akkor pedig a vidéki életforma megőrzése, valamint a vidék elnéptelenedésének megelőzése indokolja, hogy ezen természetes személyeket ne zárjuk ki a közvetlen támogatások kedvezményezettjei közül.

2. A jogi személyek esetében a legalább 10 hektár mezőgazdasági területtel rendelkezőket szintén automatikusan aktív gazdának tekintjük, tekintettel arra, hogy az már egy jelentősebb mezőgazdasági tevékenységnek tekinthető.
3. A 10 hektárnál alacsonyabb mezőgazdasági területtel rendelkező jogi személyek esetében az lenne aktív gazdának tekinthető, amely az élelmiszerlánc-felügyeleti információs rendszerben (FELIR), mint mezőgazdasági tevékenységet végző szervezet nyilvántartásba vételre került. A nyilvántartásba vett szervezetek egy ún. FELIR azonosítóval rendelkeznek. Ilyen azonosítóval mindazon szervezetek rendelkeznek, amelyek tevékenységi körében fő- vagy melléktevékenységként szerepel a mezőgazdasági tevékenység. Aki a Stratégiai Terv rendelet 4. cikk 2. a) pontja szerint mezőgazdasági termelő tevékenységet végez, az az említett nemzeti szabályozás alapján köteles bejelentkezni a FELIR-be.
4. Emellett négy speciális működési formát kiemelnénk, és szintén automatikusan aktív gazdának tekintenénk: az egyházak, az önkormányzatok, az oktatási intézmények és a mezőgazdasághoz köthető non-profit szervezetek. (*„pozitív lista”*)
5. Ha egy jogi személy a fenti lépések után sem tekinthető aktív mezőgazdasági termelőnek, bizonyíthatja, hogy mezőgazdasági tevékenysége nem jelentéktelen. Ezt úgy teheti meg, ha igazolja, hogy az előző évi mezőgazdasági árbevétele meghaladja az előző évi éves nettó minimálbér felét. KIEGÉSZÍTÉS: A mezőgazdasági árbevételbe természetesen a területalapú támogatások is beleszámítanak.
6. A negatív lista alkalmazásától eltekintünk.

II. A FELIR rendszer rövid bemutatása

- FELIR = Élelmiszerlánc-felügyeleti Információs Rendszer. Ez az adatbázis tartalmazza az élelmiszerlánc és agrárágazati szereplők és tevékenységük közhiteles adatait elektronikus formában.
- A FELIR-t a **Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBIH) működteti**. A FELIR-t törvény hozta létre (*az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény*), működését az élelmiszerlánc-felügyeleti információs rendszer működéséről szóló 578/2020. (XII. 14.) Korm. rendelet szabályozza.
- A FELIR tartalmazza többek között a törvény hatálya alá tartozó ügyfélre vonatkozóan az ügyfél által végzett tevékenységre vonatkozó adatokat.
- A FELIR adatbázisban szereplők egyedi azonosítója a **FELIR azonosító**. A szereplők az adatbázisban a központi közhiteles adataikkal jelennek meg, amelyet a FELIR azonosító tanúsít. A FELIR azonosító arra szolgál tehát, hogy központilag, közhiteles adatokkal, elektronikusan igazolja az egyes szereplők államilag engedélyezett, nyilvántartásba vett tevékenységeit. Hasonlóan működik, mint az adóazonosító jel, adószám az adójog szempontjából, ugyanazt a funkciót látja el, csak az agrárigazgatás-élelmiszerlánc területén.
- A FELIR azonosító alapján **a hatóság egyszerűen meg tud győződni arról, hogy egy általa ellenőrzött vállalkozás jogszerűen működik-e**, a vizsgált termék jogszerűen került-e forgalomba. Segítségével az élelmiszerlánc szereplők vagy akár a fogyasztók is könnyen meg tudnak bizonyosodni arról, hogy regisztrált szereplőtől származó terméket vásárolnak-e.

Kiket érint a FELIR regisztráció?

A FELIR adatbázis széles körű, hiszen lefedi az élelmiszerlánc és agrárágazati szereplőket, például: őstermelők, kistermelők, állattartók, növénytermesztők, élelmiszer előállítók, élelmiszer forgalmazók, vendéglátók és közétkeztetők, borászok, vadászok, halászok, horgászok, erdészek, fakereskedők, állatorvosok, növényorvosok, takarmányforgalmazók, állatgyógyszer forgalmazók, növényvédő szer

forgalmazók, vetőmag előállítók, egyéb agrár tevékenykedők.

- Új szereplőként, új tevékenység indításakor a bejelentéssel automatikusan létrejön a FELIR azonosító.
- Azon ügyfeleknek, akik a FELIR nyilvántartásba vételről szóló szabályozás előtt kezdték meg tevékenységüket, a NÉBIH visszamenőlegesen FELIR azonosítót állapított meg.

A FELIR-t működtető NÉBIH honlapján nyilvános FELIR kereső található, ahol megtekinthető az is, hogy milyen tevékenységgel került be valaki az adatbázisba.

FELIR azonosító köteles tevékenységek

A Kormány rendelet 1. melléklete tartalmazza, melyek között szerepel **többek között (*nem teljes lista*)**:

- élelmiszer-termelési, tenyésztési, kísérleti célból tartott állatok forgalomba hozatala;
- élelmiszer-, takarmánytermelési célból termesztett növény, növényi termék forgalomba hozatala;
- szaporítóanyag előállítása, tárolása, forgalomba hozatala;
- állatorvosként, növényorvosként, segédszemélyzetként folytatott tevékenység;
- az Éltv. szerinti engedélyköteles termék, valamint EK-műtrágya előállítása vagy forgalomba hozatala
- növényvédelmi munkavégzőként folytatott tevékenység;
- növényvédelmi szolgáltatási tevékenység;
- növényvédő szer légi kijuttatása;
- talajvédelmi szakértői tevékenység;
- hígtrágya termőföldön történő felhasználása;
- nem veszélyes hulladék termőföldön történő felhasználása;
- szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszap komposzt termőföldön történő felhasználása;
- faanyag-kereskedelmi lánchoz tartozó tevékenység.

III. A pozitív lista indoklása

- **Egyházak**: Az egyházak esetében a saját tulajdonú mezőgazdasági területen zajló mezőgazdasági termelés nem kerül értékesítésre. A megtermelt áru egyrészt az egyház alkalmazottainak ellátását fedezi, másrészt az egyház által működtetett szociális konyhákon és egyéb szociális tevékenységükhöz kerül felhasználásra.

- **Önkormányzatok**: Az önkormányzatok jellemzően saját tulajdonú mezőgazdasági területükön folytatnak mezőgazdasági termelést, és az többnyire nem kerül értékesítésre. A megtermelt árut saját ellátásra, valamint az önkormányzatok által működtetett szociális konyhák és szociális intézmények ellátására fordítják. A mezőgazdasági tevékenység keretében rászorulókat foglalkoztatnak, ami hozzájárul a vidéki foglalkoztatáshoz.

- **Oktatási intézmények**: Az oktatási intézmények esetében jellemzően azon intézmények érintettek a közvetlen támogatásokban, amelyek mezőgazdasághoz köthető képzést nyújtanak, emiatt pedig saját területükön, tangazdaságaikban, gyakorlati képzés keretében, demonstrációs céllal végeznek termelő tevékenységet.

- **A mezőgazdasághoz köthető non-profit szervezetek**: Speciális működési formákat takar, amelynek keretében olyan non-profit szervezetek (például egyesületek, alapítványok) végeznek mezőgazdasági tevékenységet is, amelyek oktatási, tájékoztatási céllal, demonstrációs jelleggel mutatják be és népszerűsítik a mezőgazdaságot, például a hagyományos állattartást.

A FELIR adatok ellenőrzése

A FELIR-ben szereplő, mezőgazdasági termelésre vonatkozó adatokat (vagyis azt a tényt, hogy az adott vállalkozás mezőgazdasági tevékenységet ténylegesen végez) – figyelemmel az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény, valamint az élelmiszerlánc-felügyeleti információs rendszer működéséről 578/2020. (XII. 14.) Korm. rendelet előírásaira – a megyei kormányhivatalok és a NÉBIH hatósági jogkörükből fakadóan együttesen ellenőrzik.

Az ellenőrzést követően a 578/2020. (XII. 14.) Korm. rendelet 6. és 7. §-a alapján lehetőség van a FELIR azonosító felfüggesztésére és visszavonására.

6. § (1)

A NÉBIH a FELIR azonosítót felfüggeszti, ha

a) az eljáró szerv rögzíti a tevékenység végzésének megtiltására, engedély visszavonására, nyilvántartásból történő törlésre irányuló hatósági intézkedést a FELIR-ben, és az intézkedés az ügyfél valamennyi tevékenységét érinti,

b) az ügyfél bejelentése alapján az eljáró szerv rögzíti a FELIR-ben az ügyfél tevékenységének megszüntetését, és a bejelentés az ügyfél valamennyi tevékenységét érinti,

c) az ügyfél elektronikus úton kezdeményezte a FELIR nyilvántartásba vételt, de 6 hónapon belül nem kezdeményezte a kérelmezett tevékenység engedélyezési eljárását az eljáró szervtől,

d) az ügyfél tevékenysége tekintetében a FELIR-ben nem történik adatforgalom egy naptári éven belül, és a NÉBIH felszólítása ellenére az ügyfél nem nyilatkozik 30 napon belül tevékenysége aktív állapotával kapcsolatban.

A FELIR azonosító felfüggesztésének megszüntetésére az ügyfél kérelmére, a megfelelő jogosultság igazolása után lehetőség van.

7. § (1)

A NÉBIH a FELIR azonosítót visszavonja, ha bejelentés vagy közhiteles nyilvántartás adatai alapján megállapítja, hogy a FELIR azonosítóval rendelkező

a) jogi személy megszűnt, vagy

b) természetes személy elhalálozott.

4.1.4.2 Decision to use a negative list of non-agricultural activities as a complementary tool

: **No**

4.1.4.3 Decision to set an amount of direct payments not higher than EUR 5 000 under which farmers shall in any event be considered as ‘active farmers’

: **No**

4.1.5 Young farmer

4.1.5.1 Maximum age limit

Maximum age limit: **40**

4.1.5.2 Conditions for being ‘head of the holding’

Definíció: Fiatal mezőgazdasági termelő (természetes személy), vagy egy vagy több, a fiatal mezőgazdasági termelő tényleges és hosszú távú ellenőrzése alatt álló jogi személy.

Tényleges és hosszú távú ellenőrzés: a jogi személyben vezető tisztségviselőnek minősülő fiatal mezőgazdasági termelő olyan, irányítási, valamint a haszon és a pénzügyi kockázatok tekintetében történő döntés meghozatalára vonatkozó jogköre, amelyet a szavazati jogok többsége biztosít számára;

Szavazati jogok többsége: a jogi személyben a fiatal mezőgazdasági termelő tényleges és hosszú távú

ellenőrzését biztosító szavazatok összessége, amelybe beleszámít

a) a fiatal mezőgazdasági termelő saját szavazata;

b) az a) pont szerinti szavazaton kívül

ba) a szövetkezetnek nem minősülő jogi személyben szintén vezető tisztségviselőnek minősülő, de a fiatal mezőgazdasági termelőnél egyenként több szavazattal nem rendelkező, önállóan a mezőgazdasági termelők részére nyújtandó támogatás igénybevételére vonatkozó szabályok alapján támogatásra jogosult mezőgazdasági termelőnek minősülő természetes személy vagy személyek szavazata, vagy

bb) szövetkezet esetében a szintén vezető tisztségviselőnek minősülő, mezőgazdasági termeléssel összefüggő személyes közreműködést végző tagok szavazata; valamint

c) azon természetes személy vagy személyek szavazata, akik a jogi személyben szintén vezető tisztségviselőnek minősülnek, de a fiatal mezőgazdasági termelőnél nem rendelkeznek egyenként több szavazattal, és támogatásra jogosult mezőgazdasági termelőnek minősülő más jogi személyben vagy személyekben maguk is tényleges és hosszú távú ellenőrzést gyakorolnak.

4.1.5.3 Appropriate training and/or skills required

I. **Mezőgazdasági szakirányú képzettség.**

I.1.Mezőgazdasági termeléssel összefüggő szakképesítések

Megnevezése	**A képzés szintje**
Állattartó-telepi gépész	Szakmunkás
Aranykalászos gazda	Szakmunkás
Biotermesztő	Szakmunkás
Dísznövény- és zöldségtermesztő	Szakmunkás
Dísznövénykertész	Szakmunkás
Dísznövénytermesztő szaktechnikus	Szaktechnikus
Erdészeti gépésztechnikus	Technikus
Gazda (mezőgazdasági szakmunkás)	Szakmunkás
Gyümölcstermesztő és -feldolgozó szaktechnikus	Szaktechnikus
Képesített gazda	Technikus
Kertész	Szakmunkás
Kertész- és növényvédelmi technikus	Technikus
Kertészeti gépész	Szakmunkás
Meliorációs és parképítő gépkezelő	Szakmunkás
Mezőgazdasági (agrár)vállalkozó	Szakmunkás
Mezőgazdasági gépész	Szakmunkás
Mezőgazdasági gépésztechnikus	Technikus
Mezőgazdasági gépjavító	Szakmunkás
Mezőgazdasági gépjavító szaktechnikus	Szaktechnikus
Mezőgazdasági gépüzemeltető szaktechnikus	Szaktechnikus
Mezőgazdasági szervizüzemi szaktechnikus	Szaktechnikus
Mezőgazdasági technikus	Technikus
Növénytermesztő és növényvédelmi technikus	Technikus
Növénytermesztő gépész	Szakmunkás
Növényvédelmi és talajerő-gazdálkodási szaktechnikus	Szaktechnikus
Növényvédő és méregraktárkezelő	Szakmunkás
Növényvédő és öntöző gépész	Szakmunkás

Szőlész-borász szaktechnikus	Szaktechnikus
Szőlő- és gyümölcstermesztő	Szakmunkás
Traktorvezető (mezőgazdasági gépkezelő)	Szakmunkás
Zöldségtermesztő és -feldolgozó szaktechnikus	Szaktechnikus

I.1.2. Elfogadható szakképesítések az Országos Képzési Jegyzékről szóló 7/1993. (XII. 30.) MüM rendelet módosításáról szóló 12/1996. (XII. 29.) MüM rendelet alapján

Megnevezése	**A képzés szintje**
Gazda (mezőgazdasági szakmunkás)	Szakmunkás
Képesített gazda	Technikus
Meliorációs és parképítő földmunkagép-kezelő	Szakmunkás
Mező- és erdőgazdasági rakodógép-kezelő	Szakmunkás
Mezőgazdasági gépjavító	Szakmunkás
Mezőgazdasági vállalkozó	Szakmunkás
Növényvédelmi és talajerő-gazdálkodási szaktechnikus	Szaktechnikus
Önjáróbetakarítógép-kezelő	Szakmunkás
Traktorvezető (mezőgazdasági gépkezelő)	Szakmunkás

I.1. 3. Elfogadható szakképesítések az Országos Képzési Jegyzékről szóló 7/1993. (XII. 30.) MüM rendelet módosításáról szóló 2/2000. (I. 31.) OM rendelet alapján

Megnevezése	**A képzés szintje**
Gazda (mezőgazdasági szakmunkás)	Szakmunkás

I.1.4. Elfogadható szakképesítések az Országos Képzési Jegyzékről szóló 37/2003. (XII. 27.) OM rendelet alapján

Megnevezése	**A képzés szintje**
Állattartó-telepi gépész	Szakmunkás
Aranykalászos gazda	Szakmunkás
Biotermesztő	Szakmunkás
Dísznövény- és zöldségtermesztő	Szakmunkás
Dísznövénykertész	Szakmunkás
Dísznövénytermesztő szaktechnikus	Szaktechnikus
Dohánykertész	Szakmunkás
Erdészeti gépésztechnikus	Technikus
Gazda I.	Technikus
Gazda II.	Szakmunkás
Gyümölcstermesztő és -feldolgozó szaktechnikus	Szaktechnikus
Kertész	Szakmunkás
Kertész- és növényvédelmi technikus	Technikus
Kertészeti gépész	Szakmunkás
Mezőgazdasági gépész	Szakmunkás

Mezőgazdasági gépésztechnikus	Technikus
Mezőgazdasági gépjavító (a tevékenység megjelölésével)	Szakmunkás
Mezőgazdasági gépjavító szaktechnikus	Szaktechnikus
Mezőgazdasági gépkezelő (a gép megjelölésével)	Szakmunkás
Mezőgazdasági gépüzemeltető szaktechnikus	Szaktechnikus
Mezőgazdasági műszaki menedzserasszisztens (a szakirány megjelölésével)	Felsőfokú szakképesítés
Mezőgazdasági szervizüzemi szaktechnikus	Szaktechnikus
Mezőgazdasági technikus	Technikus
Növénytermesztő és növényvédelmi technikus	Technikus
Növénytermesztő gépész	Szakmunkás
Növényvédő és méregraktár-kezelő	Szakmunkás
Szőlész-borász szaktechnikus	Szaktechnikus
Szőlő- és gyümölcstermesztő	Szakmunkás
Zöldségtermesztő és -feldolgozó szaktechnikus	Szaktechnikus

I.1.5. Elfogadható szakképesítések az Országos Képzési Jegyzékről szóló 37/2003. (XII. 27.) OM rendelet módosításáról szóló 28/2004. (IX. 30.) OM rendelet alapján

Megnevezése	**A képzés szintje**
Biotermesztő	Szakmunkás
Gazda	Szakmunkás
Növénytermesztő és növényvédő technológus	Felsőfokú szakképesítés

I.1.6. Elfogadható szakképesítések az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzékbe történő felvétel és törlés eljárási rendjéről szóló 1/2006. (II. 17.) OM rendelet alapján

Megnevezése	**A képzés szintje**
Állattenyésztési gépüzemeltető, gépkarbantartó	Szakmunkás
Aranykalászos gazda	Szakmunkás
Bionövény-termesztő	Szakmunkás
Dísznövénykertész	Szakmunkás
Dohánykertész	Szakmunkás
Erdőgazdasági gépésztechnikus	Technikus
Gazda	Szakmunkás
Gyümölcstermesztő	Szakmunkás
Kertész és növényvédelmi technikus	Technikus
Kertészeti gépkezelő	Szakmunkás
Kertészeti gépszerelő, gépjavító	Szakmunkás
Kertészeti gépüzemeltető, gépkarbantartó	Szakmunkás
Meliorációs, kert- és parképítőgép kezelő	Szakmunkás
Mezőgazdasági erő- és munkagépkezelő	Szakmunkás
Mezőgazdasági gépésztechnikus	Technikus
Mezőgazdasági gépszerelő, gépjavító	Szakmunkás

Mezőgazdasági műszaki menedzserasszisztens	Felsőfokú szakképesítés
Mezőgazdasági rakodógépkezelő	Szakmunkás
Mezőgazdasági technikus	Technikus
Mezőgazdasági vállalkozó	Szakmunkás
Növénytermesztési gépüzemeltető, gépkarbantartó	Szakmunkás
Növénytermesztő	Szakmunkás
Növénytermesztő és növényvédelmi technikus	Technikus
Növénytermesztő és növényvédő technológus	Felsőfokú szakképesítés
Növényvédelmi gépkezelő	Szakmunkás
Növényvédő és méregraktárkezelő	Szakmunkás
Ökogazda	Szakmunkás
Ökológiai gazdálkodó	Felsőfokú szakképesítés
Önjáró betakarítógép kezelője	Szakmunkás
Szabadföldi dísznövénytermesztő	Szakmunkás
Szőlőtermesztő	Szakmunkás
Zöldségtermesztő	Szakmunkás

I.1.7. Elfogadható szakképesítések az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzékbe történő felvétel és törlés eljárási rendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Kormányrendelet alapján

Megnevezése	**A képzés szintje**
Biogazdálkodó	Szakmunkás
Dísznövénykertész	Szakmunkás
Erdészeti gépésztechnikus	Technikus
Gazda	Szakmunkás
Kertész	Szakmunkás
Kertészeti szaktechnikus	Szaktechnikus
Mezőgazdasági gépész	Szakmunkás
Mezőgazdasági gépésztechnikus	Technikus
Mezőgazdasági gépjavító	Szakmunkás
Mezőgazdasági technikus	Technikus
Növényvédelmi szaktechnikus	Szaktechnikus
Szőlész-borász	Szakmunkás
Zöldség- és gyümölcstermesztő	Szakmunkás
Aranykalászos gazda	Szakmunkás
Családi gazdálkodó	Szakmunkás
Agrár vállalkozó	Szakmunkás

I.1.8. Elfogadható szakképesítések a szakközépiskolákban és a szakmunkásképző iskolákban oktatható szakokról, illetőleg szakmákról szóló 18/1986. (VIII. 26.) MM rendelet alapján

Megnevezése	**A képzés szintje**
Dísznövénykertész	Technikus

Kertész	Technikus
Szőlő- és gyümölcstermesztő	Technikus
Zöldségtermesztő	Technikus
Általános kertész	Technikus
Mezőgazdasági gépész	Technikus
Állattartótelepi gépész	Technikus
Kertészeti gépész	Technikus
Növénytermesztő gépész	Technikus
Gépszerelő és - karbantartó	Technikus
Mezőgazdasági gépszerelő, - karbantartó	Technikus

I.1.9. Elfogadható szakképesítések a szakmunkásképzésről szóló 1969. évi VI. törvény végrehajtásáról szóló 13/1969. (XII. 30.) MüM rendelet alapján

Megnevezése	**A képzés szintje**
Kertész	Technikus
Növénytermesztő gépész	Technikus

I.1.10. Elfogadható szakképesítések az egyes oktatási jogszabályok módosításáról szóló 20/1994. (XI. 10.) MKM rendelet alapján

Megnevezése	**A képzés szintje**
Gépszerelő és karbantartó (mezőgazdasági gépszerelő)	Technikus
Növényvédelmi (technikus)	Technikus
Kertész (technikus)	Technikus
Növénytermesztő és növényvédelmi (technikus)	Technikus
Mezőgazdasági gépész (technikus)	Technikus

I. 1.11. Elfogadható szakképesítések a szakközépiskolákban folyó szakmunkásképzésről szóló 14/1976. (XII. 1.) MüM–OM együttes rendelet módosításáról szóló 24/1977. (XII. 28.) MüM–OM együttes rendelet alapján

Megnevezése	**A képzés szintje**
Mezőgazdasági gépszerelő	Technikus

I.1.12. Elfogadható felsőoktatási szakképzések a felsőoktatási szakképzések, a felsőoktatási szakképzések képzési és kimeneti követelményeiről 39/2012. (XI. 21.) EMMI rendelet, az alap- és mesterképzések képzési és kimeneti követelményeiről, valamint a tanári felkészítés közös követelményeiről és az egyes tanárszakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet módosításáról18/2016. (VIII. 5.) EMMI rendelet valamint a felsőoktatásban szerezhető képesítések jegyzékéről és új képesítések jegyzékbe történő felvételéről szóló 139/2015. (VI. 9.) Korm. rendelet alapján

Megnevezése
felsőfokú kertészmérnök-asszisztens
felsőfokú mezőgazdasági gépészmérnök-asszisztens

felsőfokú élelmiszer-ipari gépészmérnök-asszisztens
felsőfokú növénytermesztő mérnökasszisztens
felsőfokú mezőgazdasági mérnökasszisztens

I.2. Mezőgazdasági termeléssel összefüggő felsőfokú képzések

I.2.1. alapfokozat (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BSc)

1.informatikus és szakigazgatási agrármérnöki alapképzési szak
2.kertészmérnöki alapképzési szak
3.mezőgazdasági és élelmiszer-ipari gépészmérnöki alapképzési szak
4.mezőgazdasági mérnöki alapképzési szak
5.mezőgazdasági szakoktató alapképzési szak
6.növénytermesztő mérnöki alapképzési szak

I.2.2. mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MSc)

1.agrármérnöki mesterképzési szak
2.díszkertészeti mérnöki mesterképzési szak
3.kertészmérnöki mesterképzési szak
4.mezőgazdasági és élelmiszeripari gépészmérnöki mesterképzési szak
5.növényorvosi mesterképzési szak
6.növénytermesztő mérnöki mesterképzési szak

I.2.3. Főiskola

1.agrármérnök
2.agrármenedzser főiskolai szintű szak
3.agrár-szakoktató főiskolai szintű szak
4.kertészmérnöki vagy kertész üzemmérnöki főiskolai szintű szak
5.meliorációs mérnöki, vagy meliorációs üzemmérnöki, vagy öntözéses üzemmérnöki főiskolai szintű szak
6.mezőgazdasági gépészmérnöki vagy mezőgazdasági gépész üzemmérnöki főiskolai szintű szak
7.mezőgazdasági mérnöki vagy mezőgazdasági üzemmérnöki főiskolai szintű szak
8.növénytermesztési mérnöki vagy növénytermesztési üzemmérnöki főiskolai szintű szak
9.szakoktató (agrár) főiskolai szintű szak
10.vállalkozó menedzser vagy vállalkozó-menedzser mérnök vagy élelmiszer vállalkozó menedzser főiskolai szintű szak

I.2.4.Egyetemi

1.agrármérnöki, vagy mezőgazdasági agrármérnöki, üzemszervező agrármérnöki, vagy vállalatgazdasági agrármérnöki egyetemi szintű szak
2.gazdasági agrármérnök
3.informatikus agrármérnök
4.kertészmérnöki egyetemi szintű szak
5.mezőgazdasági gépészmérnöki egyetemi szintű szak
6.növényorvosi egyetemi szintű szak

I.2.5. Szakirányú továbbképzési szak

7.agrár- és vidékfejlesztési szakmérnök
8.agrárágazati gépüzemeltető szakmérnök
9.agrármenedzsment
10.gyümölcstermesztési (integrált termesztési)
11.gyümölcstermesztő

12.gyümölcstermesztő szakmérnök
13.integrált gyümölcstermesztési szakmérnök
14.integrált növénytermesztő
15.integrált növénytermesztő szakember
16.mezőgazdasági környezetgazdálkodási
17.mezőgazdasági szaktanácsadó
18.mezőgazdasági szaktanácsadó szakmérnök
19.mezőgazdasági vízgazdálkodási
20.növényvédelmi szakmérnök
21.ökológiai gazdálkodó
22.ökológiai gazdálkodó szakmérnök
23.ökológiai növénytermesztő
24.ökológiai növénytermesztő szakember
25.szőlész-borász
26.szőlő- és borgazdasági szakmérnök
27.szőlő- és borgazdasági szaktanácsadó
28.szőlőtermesztő és borász menedzser
29.szőlőtermesztő és borász szakmérnök
30.talajerőgazdálkodás
31.talajerőgazdálkodás szakmérnök
32.talajtani
33.talajtani szakmérnöki
34.tápanyag-gazdálkodási
35.vetőmag-gazdálkodási
36.vetőmag-gazdálkodási szakmérnöki
37.zöldség-gyümölcs termesztési és feldolgozási
38.zöldséghajtatási

II. **Erdészeti szakirányú képzettségek**

II. 1. I.1.1. Elfogadható szakképesítések az Országos Képzési Jegyzékről szóló 7/1993. (XII. 30.) MüM rendelet alapján

Megnevezése	**A képzés szintje**
Erdészeti gépésztechnikus	Technikus

2. Az erdészeti szakszemélyzet és az erdészeti szakirányító vállalkozás tevékenységének és nyilvántartásának, valamint az erdészeti szakszemélyzet továbbképzésének szabályairól szóló 244/2020. (V. 28.) Korm. rendelet 1. melléklete alapján

1. Felsőfokú erdészeti végzettséggel egyenértékű szakképzettségnek minősül:
1.1. a József nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Karán,
1.2. az Agrártudományi Egyetem Erdőmérnöki Karán,
1.3. a Budapesti Műszaki Egyetem Erdőmérnöki Karán,
1.4. az Erdőmérnöki Főiskolán,
1.5. az Erdészeti és Faipari Egyetem Erdőmérnöki Karán,
1.6. a Soproni Egyetem Erdőmérnöki Karán,
1.7. a Nyugat-Magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Karán
megszerzett erdőmérnök képesítés.
2. Középfokú erdészeti végzettséggel egyenértékű szakképesítésnek minősül:
2.1. az Erdőgazdasági Középiskolában megszerzett erdészeti,

2.2. a Mezőgazdasági Gimnázium Erdészeti Tagozatán megszerzett erdészeti,
2.3. az Erdőgazdasági Technikumban megszerzett erdészeti,
2.4. az Erdőipari Technikumban megszerzett erdészeti,
2.5. az Erdészeti Technikumban megszerzett erdészeti,
2.6. az Erdészeti Középiskolában megszerzett erdészeti,
2.7. az Erdészeti és Faipari Szakközépiskolában megszerzett erdészeti,
2.8. az Erdészeti Szakközépiskolában megszerzett erdészeti,
2.9. az Erdészeti Vízépítési és Vízgazdálkodási Szakközépiskolában megszerzett erdészeti,
2.10. az állam által elismert erdészeti és vadgazdálkodási technikus, erdésztechnikus szakképesítés.
II.2 A szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet alapján
1.Erdőművelő-fakitermelő
2.Erdésztechnikus
3.Erdészeti szakmunkás

A képzettségi előírás minimum 2 év releváns mezőgazdasági szakmai gyakorlattal kiváltható.

4.1.5.4 Other comments relating to Young farmer definition

Nincs további megjegyzésünk.

4.1.6 New farmer

4.1.6.1 Conditions for being 'head of the holding' for the first time

A magyar stratégiai terv nem tartalmaz releváns beavatkozást.

4.1.6.2 Appropriate training and skills required

A magyar stratégiai terv nem tartalmaz releváns beavatkozást.

4.1.7 Minimum requirements for receiving direct payments

4.1.7.1 Threshold

Threshold in ha: **1**
Threshold in EUR: **100**

4.1.7.2 Explanation

A közvetlen támogatások igénybevételének minimumkövetelményei (1 hektár vagy 100 EUR) úgy kerültek kidolgozásra, hogy – erősítve a stratégiai terv célzottságát - azok ne szűkítsék a potenciális támogatottak körét a kisméretű gazdaságok kárára. Ugyanezen elvek mentén, a termeléshez kötött támogatások állattenyésztési jogcímeinél a minimális támogatható állatlétszám 1 állatban került meghatározásra, éppen azért, hogy a legkisebb szereplőket is bevonhassuk a támogatási rendszerbe.

A meghatározott határértékek úgy kerültek kialakításra, hogy a vonatkozó támogatási jogcímek végrehajtása ne eredményezzen túlzott adminisztratív terhet, összhangban a 2021/2115/EU rendelet 18. cikkében foglaltakkal *(„a kapcsolódó kifizetések kezelése nem okoz túlzott mértékű adminisztratív terhet”*). A Kifizető Ügynökségnél a futó költségvetési időszakban szerzett tapasztalatok is bizonyítják, hogy ezek a határértékek nem okozták a területalapú támogatási kérelmek aránytalan emelkedését. Amennyiben a határértékek alacsonyabb szinten kerülnének rögzítésre, egyes jogcímek kezeléséhez köthető költségek meghaladnák a kifizetett támogatási összeget. Célunk értelemszerűen az, hogy az uniós forrásból finanszírozott támogatási rendszer költséghatékonyságának megőrzése érdekében elkerüljünk az olyan helyzeteket, amikor a költségek meghaladják a potenciális előnyöket.

KIEGÉSZÍTŐ ALÁTÁMASZTÁS

1. 100 EUR értékhatár

A 100 EUR értékhatár az állatlétszám alapú közvetlen támogatásokat igénylő állattartók számára adja meg a minimumkövetelményt, akik nem tudnak megfelelni az 1 hektáros minimum követelménynek. Ez a tervezett fajlagos értékek mellett 3-4 anyajuhnak, 1 anyatehénnek vagy 2 hízott bikának felel meg.

A 100 EUR érték alátámasztását azonban más szempontból is meg lehet közelíteni, mégpedig a kérelemkezelés költségei felől. Ehhez a KAP-kiadások irányításához és kontrolljához kapcsolódóan felmerülő tagállami költségek becsléséről szóló 2021. évi jelentést vettük alapul.

Számítási módszertan:

Irányítási és kontrollköltségek támogatási programonként/intézkedésenként = (Az intézmény költségvetése / Személyek száma összesen) * A támogatási program/intézkedés kontrolljában részt vevő személyek száma

Ez a Kifizető Ügynökség esetében, közvetlen támogatásokra vonatkoztatva a következő eredményt adja:
(172 467 479 EUR)/(5 994 fő) x 63,6 fő= 1 829 985 EUR

A delegált feladatokat végző szervekre vonatkoztatva ez a következő eredményt adja:
(561 189 145 EUR)/(50 041 fő) x 343,8 fő = 3 855 575 EUR

Összesen:
1 829 985 EUR+ 3 855 575 EUR= 5 685 560 EUR

Amennyiben ezt az összeget leosztjuk a 2021. évi Egységes Kérelmek számával (5 685 560 EUR / 165 417 darab), akkor megkapjuk, hogy átlagosan 34,37 EUR költsége van egy Egységes Kérelem elbírálásának.

A Kifizető Ügynökség számításai tehát azt jelzik, hogy a 100 EUR minimumkövetelmény csökkentése már azt eredményezhetné, hogy egyes jogcímek kezeléséhez köthető költségek meghaladnák a kifizetett támogatási összeget. Ez pedig ellentétben állna az Európai Unió pénzügyi érdekeivel, a hatékony pénzgazdálkodás elveivel.

2. Az 1 hektáros minimális terület

Az 1 hektáros terület egy önellátó gazdaság belépő szintjét jelenti. Egy egyhektáros területen önellátásra termelhet egy család. Ehhez az alaptámogatás (BISS), a redisztributív támogatás (CRISS), illetve akár fiatal gazda támogatásra is jogosult lehet. Amennyiben például kertészeti tevékenységet folytat, abban az esetben akár olyan mértékű termelő tevékenységet is folytathat, amely a család ellátásán túl egy minimális értékesítést is lehetővé tesz. Ugyanakkor szántó és különösen gyep hasznosítás esetén az önellátás és a klasszikus értelemben vett mezőgazdasági tevékenység végzése nem életszerű és gazdaságilag nem racionális.

Magyarországon a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) által összeírt gazdaságok nagy része önellátásra, kiegészítő tevékenységként termel, többségük nem vesz igénybe agrártámogatásokat. A 241 ezer gazdaságból 216 ezer művel mezőgazdasági területet, közülük 58,5 ezer rendelkezik 1 hektárnál kisebb

területtel.

A Kifizető Ügynökségnél a futó költségvetési időszakban szerzett tapasztalatok bizonyítják, hogy az 1 hektár/100 EUR határértékek nem okozták a területalapú támogatási kérelmek aránytalan emelkedését. Amennyiben azonban az 1 hektáros értéket csökkentenénk, akkor az említett 58,5 ezer 1 hektárnál kisebb területtel rendelkező termelő egy része bekerülne a közvetlen támogatási rendszerbe, így jelentős mennyiségű kérelemszám növekedés lenne várható. Ez a Kifizető Ügynökség szintjén többlet adminisztrációs terhet jelentene, hiszen nagyobb szakmai apparátusra lenne szükség a kérelemkezelés és a helyszíni ellenőrzés területén. Amennyiben az 1 hektár minimális méret olyan mértékben lecsökkentenénk, hogy a kis területet használó termelők fele legalább egy kérelmet benyújtana, akkor a rendszerfejlesztés és egyéb egyszeri költségek mellett is évente legalább 1 millió EUR többlet működési költséget kellene a Kifizető Ügynökség részére biztosítani, ami az állami források kevéssé hatékony felhasználását jelentené.

4.1.8 Other definitions used in the CAP Plan

Title	Description
ENAR	Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszer
TIR	Tenyészet Információs Rendszer
Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás	Kiegészítő nemzeti finanszírozásként az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány kedvezményes díjú intézményi kezességvállalása vehető igénybe a KAP stratégiai terv keretében támogatott beruházásokhoz kapcsolódó piaci feltételekkel nyújtott, illetve államilag támogatott kölcsön-, hitel-, hitelkeret-szerződéshez, pénzügyi intézményi garanciához, pénzügyi lízing és faktoring ügyletekhez. A kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás állami támogatásnak minősül, amennyiben költségvetési viszontgaranciával biztosított kezességvállalás esetén a kezességvállaló intézmény díjkedvezményt nyújt és/vagy a kezességvállaláshoz kezességi díjtámogatás kapcsolódik. A támogatás az összeszámítási szabályok figyelembe vételével a KAP stratégiai terv rendelet szerinti intézkedésen nyújtható.
Nem termelő beruházás	Olyan beruházás, amely nem vezet a mezőgazdasági üzem értékének vagy jövedelmezőségének jelentős növekedéséhez
Ültetvény	Olyan terület, amelynek eredményeként a telepített növények legalább egy évnél hosszabb ideig talajhoz, helyhez kötötten a termesztés alapját képezik, és egybefüggő területük eléri vagy meghaladja, gyümölcsfa ültetvény esetében az 1500 négyzetmétert, bogyósgyümölcs és zöldségültetvény esetében az 500 négyzetmétert
Méhcsalád	A méhállományok védelméről és a mézelő méhek egyes betegségeinek megelőzéséről és leküzdéséről szóló 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 1. § (2) bekezdése rögzíti a méhcsalád fogalmát az alábbiak szerint: „Méhcsalád: a méhlakáson belül, egy légtérben együtt élő anya, kifejlett méhek és a fiasítás.”
Erdőgazdálkodó	az erdészeti hatóság által vezetett erdőgazdálkodói nyilvántartásban szereplő tulajdonos vagy jogszerű használó.
Kollektív beruházás	konzorcium, termelői csoport, termelői szervezet, mezőgazdasági termelők tagságával működő szövetkezet, valamint

	szociális szövetkezet által végrehajtott projekt (amennyiben a beavatkozás másképp nem rendelkezik).
Konzorcium	több tag által végrehajtott együttműködés a projekt közös megvalósítása céljából.
Jogszerű földhasználó	adott mezőgazdasági hasznosítású földterület viszonylatában hasznosításra jogosult természetes vagy jogi személy
Veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajta	a 188/2019. (VII. 30.) Korm. rendelet 2. § -ában meghatározott definíció alapján olyan, a miniszter által kiadott rendeletben felsorolt, egyedi genetikai értéket képviselő, a hazai tenyésztésben egykoron meghatározó szerepet játszó, nem védett őshonos mezőgazdasági állatfajta, a) amelynek a termelésből való kiszorulása következtében, a génállomány megőrzése érdekében szükségessé vált a védelme, b) amelynek a létszám jelentős csökkenése következtében, a génállomány megőrzése érdekében szükségessé vált a védelme, c) amely nagy létszámban rendelkezésre áll, ugyanakkor a fajta genotípusa és fenotípusa az intenzív szelekció, a megváltozott tartás és takarmányozás, valamint a keresztezések által olyan mértékben módosult, hogy az eredeti típus vagy típusok elkülönített megőrzése, esetleg rekonstrukciója vált szükségessé, vagy d) amely törzskönyvben nyilvántartott formában már nem volt fellelhető, így szükségessé vált a fajta rekonstrukciója
Védett őshonos mezőgazdasági állatfajta	a 188/2019. (VII. 30.) Korm. rendelet 2. § -ában meghatározott definíció alapján olyan, a miniszter által kiadott rendeletben felsorolt, a nemzeti örökség, a mezőgazdasági génbank, valamint a természet- és tájvédelem részét képező állatfajta, a) amelyet a Kárpát-medencében, Magyarország természetföldrajzi környezetében legalább 50 éves múltra visszatekintően tenyésztenek, b) amelyet korábban hazánkban tenyésztettek, de a fajta törzskönyvi nyilvántartása megszűnt, és a fajtát fajtarekonstrukció keretében újra létrehozták, vagy c) amelynek hazai tenyésztését génmentés, fajtamentés keretében újra megkezdték

Standard termelési érték (STÉ)	a BIZOTTSÁG 2020/1652 végrehajtási rendelete alapján a bruttó termelés standard értéke. A standard termelési érték a mezőgazdasági üzemeknek az uniós gazdaságok tipológiája szerinti osztályozására (ahol a gazdálkodás típusát a fő termelési tevékenységek határozzák meg), valamint a mezőgazdasági üzemek méretének meghatározására szolgál.
Állattartó	A tartási helyek, a tenyészetek és az ezekkel kapcsolatos egyes adatok országos nyilvántartási rendszeréről szóló FVM rendelet szerinti gazdálkodó
Fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták	Olyan mezőgazdasági haszonállatfajták, amelyek korábban meghatározó szerepet töltöttek be a hazai állattenyésztésben, de mára törzskönyvi nyilvántartásban meglévő egyedei már nem fellelhetőek, illetve olyan, adott fajtához köthető típusok, amelyek használata háttérbe szorult, és melyek esetében jelenleg tervszerű tenyésztői munka zajlik a fajta újbóli létrehozása érdekében
Erdészeti szaporítóanyag	a 110/2003. (X.21.c) FVM rendelet 1. számú mellékletében felsorolt fajok és mesterséges hibridjeik, fajtáik erdészeti célú növények előállítását szolgáló vetőmagja, vegetatív szaporító alapanyaga - , és az ezekből nevelt ültetési anyagok, amelyek megfelelnek a minősítés követelményeinek
Szociális szövetkezet	a szövetkezetekről szóló 2006. évi X. törvény 14-19. §-okban meghatározott szövetkezet.
Termelői csoport (TCS)	a termelői csoportok elismeréséről szóló 42/2015. (VII. 22.) FM rendelet 1. § (1) bekezdésében valamint a zöldség-gyümölcs termelői csoportokról és termelői szervezetekről szóló 150/2012. (XII. 28.) VM rendelet 1. § o) pontjában meghatározott termelői csoport.
Termelői szervezet (TÉSZ)	a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról, és a 922/72/EGK, a 234/79/EK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2013. december 17-i 1308/2013/EU rendeletének 152. cikkben meghatározott, és a tanácsi rendelet 154. és 159. cikkében meghatározott feltételekkel elismert szervezet
Mezőgazdasági termelőkre vonatkozó különleges szabályok a vidékfejlesztési	A vidékfejlesztésre irányuló beavatkozás-típusok esetében mezőgazdasági termelő az a természetes vagy jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezet, amely Magyarország területén mezőgazdasági termelő

beavatkozásokban	tevékenységet végez. Az egyes beavatkozások további jogosultsági kritériumokat is megállapíthatnak
Térségi szempont	Térségi szempontok alapján többletpontban részesülhetnek a kiválasztási folyamat során az alábbi jogszabályokban felsorolt településeken és térségekben megvalósuló fejlesztések (a jogszabályok részbeni alkalmazása is lehetséges az egyes beavatkozások céljainak megfelelően): 1. A „Magyarország egyes területei közötti gazdasági egyenlőtlenség csökkentése” érdekében szükséges fejlesztési programcsomagról szóló 1403/2019. (VII. 5.) Korm. Határozat 2. A „Felzárkózó települések” hosszú távú programjának megalapozásáról szóló 1404/2019. (VII. 5.) Korm. Határozat 3. A „Felzárkózó települések” és a gazdaságélénkítő program folytatása érdekében teendő további intézkedésekről szóló 1186/2020. (IV. 28.) Korm. Határozat 4. A kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014 (XI. 26.) Korm. rendelet 5. A kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet 6. A Mura nemzeti programmal összefüggő feladatokról és azok finanszírozásáról szóló 1362/2016. (VII. 13.) Korm. határozat 7. Az Ős-Dráva nemzeti programmal összefüggő feladatokról és azok finanszírozásáról szóló 1321/2016. (VII. 1.) Korm. határozat 8. A világörökségről szóló 2011. évi LXXVII törvény 9. A turisztikai térségek meghatározásáról szóló 429/2020. (IX. 14.) Korm. rendelet
Speciális igényű területek	A KAP Stratégiai Terv vonatkozásában az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet alapján kijelölt és a MePAR-ban lehatárolt Natura 2000 gyep- illetve erdőterületek, valamint a Natura 2000 hálózat részeként nem kijelölt, de a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény alapján kijelölt védett vagy fokozottan védett és 1-4. természetességi mutatóval rendelkező erdőállományok területe.

4.2 Element related to Direct Payments

4.2.2 Reduction of direct payments

4.2.2.1 Description of the reduction and/or capping of direct payments

Do you apply the reduction of payments? : **No**

Do you apply capping (i.e. 100% reduction)? : **No**

4.2.2.2 Subtraction of labour costs

Do you apply the subtraction of labour costs? : **No**

4.2.2.3 Estimated product of the reduction of direct payments and capping for each year

Claim year	2023	2024	2025	2026	2027	Explanations
Financial year	2024	2025	2026	2027	2028	
Total annual estimated product (EUR)	0	0	0	0	0	Nem releváns, mivel Magyarország nem alkalmazza a közvetlen kifizetések csökkentését és maximalizálását.
- use for redistributive payment (EUR)	0	0	0	0	0	Nem releváns, mivel Magyarország nem alkalmazza a közvetlen kifizetések csökkentését és maximalizálását.
- use for other Direct Payments interventions (EUR)	0	0	0	0	0	Nem releváns, mivel Magyarország nem alkalmazza a közvetlen kifizetések csökkentését és maximalizálását.
- transfer to EAFRD (EUR)	0	0	0	0	0	Nem releváns, mivel Magyarország nem alkalmazza a közvetlen kifizetések csökkentését és maximalizálását.

4.2.3 Application at the level of members of legal persons or groups/ at the level of group of affiliated legal entities (Article 110)

☐ Application of thresholds/limits set-up in the [SPR] or [HZR] at the level of members of legal persons or groups:

Article 17(4) of [SPR] Reduction of payments
Apply threshold : **No**

Article 29(6) first subparagraph of [SPR] CRIS
Apply threshold : **No**

Article 30(4) of [SPR] CISYF
Apply threshold : **No**

Article 17(1) of [SPR] Financial discipline
Apply threshold : **No**

☐ Where thresholds/limits set-up by the MS, application of these thresholds/limits at the level of members of legal persons/groups:

Article 28 of [SPR] Payment for small farmers
Apply threshold : **No**

Article 31 of [SPR] Eco-Schemes
Apply threshold : **No**

Article 32-34 of [SPR] CIS
Apply threshold : **No**

Article 70 of [SPR] Environmental, climate and other management commitments
Apply threshold : **No**

Article 71 of [SPR] Natural and other area-specific constraints
Apply threshold : **No**

Article 72 of [SPR] Area-specific disadvantages resulting from certain mandatory requirements
Apply threshold : **No**

Article 73 of [SPR] Investments

Apply threshold : **No**

Article 75 of [SPR] Installation of young farmers and rural business start-up
Apply threshold : **No**

 Application of thresholds/limits set-up in the [SPR] at the level of group of affiliated legal entities:
Article 29(6) second subparagraph of [SPR] CRIS
Apply threshold : **No**

4.2.4 Contribution to risk management tools

Do you apply the option to condition up to 3% of direct payments to the fact that this amount is used for contribution to a risk management tool? : **No**
What is the percentage?
Main elements

4.3 Technical Assistance

4.3.1 Objectives

A Technikai Segítségnyújtás az alábbi, legfontosabb feladatok finanszírozását szolgálja:

- A KAP-stratégiai tervvel összefüggő támogatások eredményes igazgatásához, nyújtásához és végrehajtásához szükséges feladatok és intézkedések
- A monitoring és értékelési feladatok ellátása. Ezek a tevékenységek segítik a folyamatos információszerzést a program végrehajtásának állapotáról, előrehaladásáról, valamint a szükséges módosítások előkészítéséről annak érdekében, hogy a program a lehető leghatékonyabb módon érje el kitűzött céljait. Emellett ezen tevékenységek biztosítják, hogy a Bizottság által elvárt monitoring és értékelési jelentési kötelezettségek teljesüljenek.
- A kibővült KAP Hálózat és a SZAK feladataival és működésével kapcsolatos költségekre. Ezek (többek között): a KAP Stratégiai Tervben belüli és a többi más Uniós pénzügyi alapból finanszírozott Operatív Programmal kapcsolatos információáramlás, legjobb gyakorlatok bemutatása, hazai és nemzetközi együttműködési események, versenyek és díjak, információs kiadványok, rendezvények, multimédiás és közösségi megjelenési formák, stb. költségei.
- A Helyi Fejlesztési Stratégiák (HFS) elkészítéséhez szükséges központi előkészítő funkciók: képzések, tanácsadás, mentorálás.
- Az egyes fenti feladatokhoz vagy témákhoz szükséges, speciális eseti külső szakértelmek beszerzése.

4.3.2 Scope and indicative planning of activities

A KAP Stratégiai Terv Irányító Hatósága a következő feladatokhoz kíván a Technikai Segítségnyújtás keretében külön forrást biztosítani:

- A Technikai Segítségnyújtás célkitűzéseinek finanszírozására továbbra is a KAP-stratégiai terv keretének 4%-át kívánjuk fordítani.
- Technikai Segítségnyújtás célkitűzéseinek megvalósítását és a források felhasználását az Irányító Hatóságon, a Kifizető Ügynökségen és a Közreműködő Szervezeteken, mint intézményeken keresztül valósítjuk meg és finanszírozzuk.
- A fenti intézmények között a 2014-2022 időszakban megvalósuló finanszírozási arányokat kívánjuk fenntartani azzal, hogy a szervezeti változások, illetve egyes feladatok hangsúlyeltolódásával ezek az arányok változhatnak a megvalósulás során.

- A KAP Hálózatok részére biztosított források el kell érjék a program keret 0,9%-át amelyet Irányító Hatóság részére biztosított Technikai Segítség források kerete tartalmaz.
- A források az alábbi feladatok finanszírozását biztosítják:
    -
        - Intézményrendszer megerősítése, beleértve a KAP Hálózat bővítését, valamint az értékelési kapacitás kiépítésére
        - Értékelések, értékelési tevékenységek elvégzésének költsége, szakértői jelentések, statisztikák, tanulmányok készítése, elemzések készítése, menedzsment, monitoring, információcsere és a program végrehajtása, az értékelési módszerek javítására és az értékelési gyakorlatokra vonatkozó információcserére irányuló intézkedések, az értékelésekhez szükséges adatok tervezésének költségénél az adatok definiálásához, összegyűjtéséhez, transzformálásához és átadásához kapcsolódó szakértői munka költsége, értékelési eredmények kommunikálásának költsége.
        - Közbeszerzési eljárások lebonyolításának költsége.
        - Az ellenőrzési rendszerhez, technikai és adminisztratív segítségnyújtáshoz kapcsolódó feladatok, intézkedések;
        - Az irányítást, a nyomon követést, az ellenőrzést és az értékelést szolgáló informatikai rendszerek üzembe helyezése, működtetése és egymással való összekapcsolása.
        - Módszertani és technológiai fejlesztések költsége.
        - Külső adatforrásokból történő adatvásárlás költsége.
        - IT fejlesztések, a különböző intézmények közötti informatikai rendszerek esetleges összekapcsolásának költsége.
        - Humánerőforrás kapacitás költsége.
        - Képzések, workshopok.
        - KAP Stratégiai Terv végrehajtásával kapcsolatos egyéb költségek (kiutazás kétoldalú találkozókra).

Teljes közkiadásra (uniós + hazai társfinanszírozás) vetített TS keret indikatív felosztása:

Lehetséges kedvezményezettek	VP TS keret arányában	KAP ST TS tervezett arány
KAP Támogató Hálózat (NAK)	23,07%	20% - 25%
Kifizető Ügynökség (MÁK)	16,03%	20% - 25%
Közbenső szervezeti delegált feladatok (KH)	21,07%	23% - 26%
KAP ST IH feladatellátás	39,83%	28% - 35%

2014–2022 VP TS keret terhére megkötött, és a KAP ST indulásakor még hatályos szerződések a

végrehajtás folyamatosságát biztosítják, lejáratuk legfeljebb 2025.12.31.

A 2014-2022-es Vidékfejlesztési Programmal való lehatárolást akként biztosítjuk, hogy azon feladatok ellátására, melyeket a KAP ST végrehajtásához is biztosítani kell, és melyekre hatályos szerződéssel rendelkezünk, csak annak lejártát követően kötünk új, a KAP ST TS keretét terhelő szerződést.

Tanúsító szervi feladatellátás finanszírozása:
A 1742/2020 (XI.11.) számú, az Európai Mezőgazdasági Garancia Alap és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap tekintetében a Kifizető Ügynökséggel kapcsolatos tanúsító szervi feladatok, valamint az illetékes hatósági közreműködés keretében az akkreditációs felügyeleti és monitoring vizsgálatok elvégzéséhez szükséges források biztosításáról szóló Kormányhatározat írja elő a tanúsító szervi feladatok ellátását szolgáló források biztosítását a központi költségvetés terhére, valamint engedélyezi a feladatellátást végző minisztérium számára a többéves fizetési kötelezettséggel járó szerződések megkötését is.

4.3.3 Beneficiaries

- KAP ST IH
- Magyar Államkincstár – KÜ
- Megyei Kormányhivatalok – KSZ
- NAK – KAP Támogató Hálózat
- A KAP Hálózat kialakításában és működtetésében résztvevő szereplők

4.3.4 Rate

Indicate the percentage of total EAFRD contribution to the CAP Strategic Plan to be used to finance the actions of Technical Assistance. A single percentage over the period (up to 4%/up to 6% for BE, DK, EE, CY, LV, LT, LU, MT, NL, SI, SE) **3.8241447**

4.4 CAP Network

4.4.1 Summary overview and objectives of the National CAP Network, including activities to support EIP and knowledge flows within the AKIS

A nemzeti KAP Hálózat kialakításának célja

A KAP Hálózat célja az összes érdekelt fél bevonásának ösztönzése a KAP stratégiai terv végrehajtásába, a KAP stratégiai terv végrehajtásának segítése a teljesítményalapú megvalósítási modellre való átállásban, továbbá, hogy a KAP stratégiai terv végrehajtási minőségének javulását ösztönözze. Fontos, hogy a KAP Hálózat szereplői tájékoztassák a nyilvánosságot és a potenciális kedvezményezetteket a KAP-ról és a finanszírozási lehetőségekről. Kiemelt szerepet szánunk az innováció előmozdításának a mezőgazdaságban és a vidékfejlesztésben, és az egyenrangú ("peer-to-peer") tanulás segítésének, valamint az összes érdekelt bevonásának és interakciójának a tudáscsere és tudásépítés folyamatába.
A KAP Hálózat konkrét innováció-orientált hálózati tevékenységeket biztosít, amelyek magukban foglalják és megkönnyítik az összes érdekelt fél közötti interakciót az AKIS-en belüli tudásáramlás növelése és az EIP operatív csoportok létrehozásának ösztönzése, valamint a nemzetközi ismeret áramlásban való részvétel - mint pl. a Horizon Europe (projektek, missziók és partnerségek) és nemzetközi EIP-AGRI tevékenységek - érdekében. A KAP Hálózat a KAP Stratégiai Terv teljes egészére vonatkozóan (I. és II. pillér) különböző tevékenységeket valósít meg. Elengedhetetlen, hogy a KAP Hálózat részét képezze a nyomon követés és értékelés, valamint a KAP Stratégiai Terv eredményeinek terjesztése is.

A nemzeti KAP Hálózat tervezett elemei
A KAP hálózat terveink szerint három összetett és kiemelt területen biztosít támogató egységet, amelyek

lefedik a tudás- és innovációs fejlesztések és a digitális kompetenciafejlesztés, a vidék- és térségfejlesztés (ideértve: LEADER, okos falu stratégiák, generációs megújulás), valamint a klíma- és a környezeti követelményeknek való megfelelés elősegítését. A KAP Hálózat egészét, a Széchenyi Agrártudás és Akkreditációs Központot az Agrárminisztérium AKIS koordinációs szervezete felügyeli.

AKIS koordinációs szervezet

Az Agrárminisztérium szervezeti egysége, szakmai- és felügyeleti feladatokat lát el, összefogja nemcsak a nemzeti KAP Hálózat egyes elemeit, hanem az AKIS rendszert is, valamint képviseletet és aktív közreműködést biztosít a hazai és nemzetközi szakmai hálózati tevékenységében.

Széchenyi Agrártudás és Akkreditációs Központ (SZAK)

Az Agrárminisztérium kijelölésével és felügyeletével tervezzük felállítani azt a szervezeti egységet, amely az AKIS rendszer két legfontosabb beavatkozásának, a képzésnek, a bemutatóüzemi programoknak, és a tanácsadásnak a tartalmi és szervezeti akkreditációját végzi, illetve segítséget nyújt a KAP Stratégiai Terv lebonyolításában, csökkentve az adminisztrációs terheket, úgy hogy az a termelők számára kedvezőbb feltételeket biztosítson.

Innovációt és digitalizációt támogató egység

A támogató egység fő feladata a KAP Stratégiai Terv EIP és digitális átállást szolgáló beavatkozásainak, valamint a DAS és DÉS végrehajtásának segítése és a kutatással, innovációval és digitalizációval foglalkozó szereplők hálózatosodásának elősegítése, a DAS végrehajtásának segítésére a zöld monitoring hálózat adatbázisának gondozása.

Vidék- és térségfejlesztést támogató egység

A támogató egység fő feladata a KAP Stratégiai Terv LEADER és egyéb vidékfejlesztési beavatkozásainak, valamint az okos falu és generációs megújulás program végrehajtásának segítése, valamint a vidéki szereplők hálózatosodásának elősegítése. Jelenleg Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat.

Zöld támogató egység

A támogató egység fő feladata a KAP Stratégiai Terv I. és II. pillér zöld beavatkozásainak, valamint a kapcsolódó nemzeti programok végrehajtásának segítése, illetve a zöld szereplők hálózatosodásának elősegítése.

Magyarország a támogató egység által olyan intézkedéseket tud bevezetni, amelyeket a hazai klímaváltozás nyomonkövetési rendszerének széttagolt intézményi struktúrája megszüntetése érdekében alkalmazhat, beleértve egy jó adatbázis létrehozását, például a környezeti tudásbázisok egységesítésére.

A KAP-hálózat indikatív finanszírozása és elindításának indikatív ütemezése:

Ütemezés és forrás: A fentiekre a pénzügyi keretek is lehetőséget adnak. A Technikai Segítségnyújtás és a KAP Hálózat teljes pénzügyi kerete: 224 657 534 Euró (incl. TPE+ top-up)

Az AKIS Koordinációs Szervezet az Agrárminisztériumban 2022. IV. negyedévében feláll.

A Széchenyi Agrártudás és Akkreditációs Központ valamint a KAP Hálózat jogszabályi feltételei megteremtjük 2022. IV. negyedévében, hogy 2023. január 1-jétől az egyes szervezetek már az elfogadott KAP Stratégiai Terv keretében működhessenek.

4.4.2 Structure, governance and operation of the National CAP Network

Innovációt és digitalizációt támogató egység

Az innovációt és digitalizációt támogató egység feladatait a jövőben az Agrárközgazdasági Intézet Nonprofit Kft. (AKI) fogja ellátni. Az AKI az Agrárminisztérium háttérintézményeként Magyarország

legjelentősebb agrár-közgazdasági adatbázisokkal és szakpolitikai tapasztalattal rendelkező, köz- és állami feladatokat ellátó tudásközpontja. Az AKI a stratégiai kutatási tevékenységein keresztül széleskörű hazai kapcsolatrendszert alakított ki, mind a gyakorlati szereplőkkel való együttműködések, mind a szerződéses partneri kapcsolatok formájában a Nemzeti Agrárgazdasági Kamarával, szakmaközi szervezetekkel, a szakiskolákkal, valamint a bankszféra képviselőivel. Az AKI az elmúlt időszakban számos Horizont 2020 projekt megvalósításában vett részt, melyek eredményeinek hazai szereplők felé történő széles körű közzétételében jelenleg is aktív szerepet tölt be. E projektekben való részvételének köszönhetően jelentősen tágult az AKI nemzetközi kapcsolatrendszere. Az AKI az EU KAP hálózat felállítására kiírt EU tender nyertes konzorciumának tagja, melynek köszönhetően az EIP-AGRI Service Point-tal direkt és közvetlen kapcsolata van.

Az innovációt és digitalizációt támogató egység célja, hogy a hazai agrárgazdaság szereplői megismerjék egymást, a szereplők között párbeszédek, valamint rendszeres tudásátadás alakuljon ki, annak érdekében, hogy az érintettek operatív csoportokat/együttműködéseket hozzanak létre, hozzájárulva ezzel az innovatív megoldások kidolgozásához, adaptálásához.

A partnerségek feladata, hogy a mezőgazdasággal, erdőgazdálkodással, vadgazdálkodással, élelmiszeriparral, vidékfejlesztéssel, kutatással, szaktanácsadással foglalkozó különféle szereplők a meglévő tudásukat olyan innovatív megoldásokra és kutatási eredményekre váltsák, amelyek a gyakorlatban is alkalmazhatóak.

Az AKI-ban az innovációt és digitalizációt támogató egység hétéves keretszerződést köt az Irányító Hatósággal. Az adott évi feladatok meghatározása, az Agrárminisztérium AKIS koordinációs szervezettel együtt, éves munkatervek keretében kerül meghatározásra.
Az innovációt és digitalizációt támogató egység minden évben 5 innovációs facilitátor foglalkoztatását tervezi, az AKIS koordinációs szervezet által meghatározott tematikák mentén, akiknek meg van az a képességük, hogy összehangolják a gyakorlati szereplőket egy induló együttműködés létrehozására, ismerik az interaktív innovációs projektek természetét, valamint a szükséges facilitációs technikákat. Az AKI számára a Horizont Europe projektekben (pl.: YouCooperATE, Liaison, Sherpa project) való részvétel, megfelelő hátteret biztosít ahhoz, hogy az évente kiválasztott facilitátorok számára a szükséges módszertani hátteret/technikákat megtanítsa/átadja. Az AKI további 5 fő foglalkoztatását tervezi a kialakított innovációt és digitalizációt támogató egységben, akik a rendezvények szervezésével, szinergiák kialakításával, módszertanok kidolgozásával, tartalom készítéssel, honlap fejlesztésével és további kommunikációs tevékenységek ellátásával foglalkoznak majd.

A KAP innovációs és digitalizációs támogató egysége innovációt támogató szolgáltatást nyújt majd több tevékenységen keresztül. Az AKIS Koordinációs Testület által definiált, a gazdálkodók körében végzett szükségletfelmérésen alapuló témákhoz illeszkedve innovációs brókeri szolgáltatás kerül kialakításra, hogy az alulról jövő innovatív ötletek azonosítása megvalósuljon. A SWOT is rámutatott arra, hogy az innováció sikerességét nagyban befolyásolja a támogató környezet kialakítása, köztük az innovációs tevékenységet hatékonyan segítő intézményrendszer, innovatív tevékenységet támogató ösztönző rendszer. Ezt erősítette meg a 2021-ben elkészült VP „Innovációs hatás” tematikus értékelés, mely javaslatként fogalmazta meg szakmai segítséget nyújtó szerv felállításának és innovációs szolgáltatás nyújtásának a szükségességét: pályázati feltételekkel kapcsolatos információk nyújtása, az adminisztrációs segítségnyújtás, innovációs brókerek szakmai támogatása, eredménykommunikáció erősítése, honlap kezelése, fejlesztése EIP csoportok mentorálása, segítésük más csoportokkal való kapcsolatfelvételben, jó gyakorlatok megismertetése, nemzetközi szintű projektekben való helytállás érdekében.

Ezen túlmenően a szaktanácsadók számára innovációs brókeri és facilitációs képzési tananyag kerül kialakításra, és rendszeres képzések valósulnak meg, annak érdekében, hogy a szaktanácsadók elsajátítsák azokat a szükséges kompetenciákat, melyek alkalmassá teszik őket, hogy azonosítani tudják az alulról jövő innovatív ötleteket. A képzési módszertan kialakításában a KAP innovációs és digitalizációs hálózatát Támogató Egysége, az Agrárközgazdasági Intézet számára az Innovációt Támogató Szolgálatok

(ISS) és a tagállami AKIS-ok kompetenciáinak, eszközeinek és irányítási modelljeinek fejlesztését célzó, 2022-ben elinduló ATTRACTIS projektben való részvétel jelentős hozzáadott értéket fog biztosítani.

A formális együttműködés eredményeként rendszeres információs napok/rendezvények kerülnek megtartásra a tematikákat érintően, így a hazai szereplők és az EIP operatív csoportok is tájékozódhatnak a Horizont Europe kiírásokról, valamint a partnerségek és a Soil Mission által nyújtott lehetőségekről.

Formális együttműködés eredményeként a KAP innovációs és digitalizációs hálózat részéről információs honlap, hírlevél szolgáltatás indul majd útjára, mely tájékoztatást ad a Horizont Europe legfontosabb eseményeiről, projekt eredményekről, valamint átveszi az EIP Support Facility releváns híreit is.

Emellett informális együttműködések kialakítására és megerősítésére is sor kerül, azzal, hogy az operatív csoportok és az érdeklődő magyar szereplők között – beleértve a szaktanácsadókat és a kutatóintézeteket is – napi szintű kapcsolattartás alakul ki, annak érdekében, hogy minél több EIP operatív csoport és hazai AKIS szereplő tudjon bekapcsolódni Horizont Europe konzorciumi munkába. Az Agrárközgazdasági Intézet a saját hálózatán, a BIOEAST hálózaton, valamint az NCP hálózaton keresztül megnyitja az EIP operatív csoportok számára a csatlakozás lehetőségét.

Hazánk az elmúlt időszakban jelentősen növelte a Horizont Európa projektekben való részvételét. Például, hazánk 2022-2027 között megduplázza a delegáltak számát a hazai és nemzetközi ökológiai KFI szakpolitikai érdekképviseletekben, hogy a hazai ökológiai kutatás-fejlesztési érdekek hatékonyan érvényesíthetők legyenek az Európai Unióban (pl. BIOEAST, TP Organics, SCAR AKIS és SCAR AE keretében). Bizottság számára sem ismeretlen, hogy a BIOEAST kezdeményezés milyen eredményeket hozott. A magyar javaslatra 2016 óta működő, és 11 közép-kelet-európai országot összefogó BIOEAST kezdeményezés célja kettős, a fenntarthatóság alapú nemzeti stratégiák létrehozása és az uniós kutatási forrásokhoz való hozzáférésért erőteljes és sikeres lobbitevékenység (https://bioeast.eu/).

Maga az Agrárminisztérium is részt vesz az AKIS, a SCAR és a BIOEAST céljait szolgáló Horizon Europe projektben, amely szervezeti egység lesz az alapja az AKIS koordinációs egységnek, így ezt a tudást és hálózatot biztosítja a KAP ST végrehajtása során.

Az EIP beavatkozásunk is lehetőséget ad arra, hogy legfeljebb 1 nemzetközi partner bevonásra kerüljön a csoportba, azonban a felmerülő költségek kizárólag Magyarország területén számolhatók el.

Továbbá a KAP Hálózat számára meghatározott feladatoknál (4.4. és 8. fejezetekben) szerepelt, hogy segít bekapcsolódni az európai tudásmegosztási és innovációs rendszerekbe, mint pl. a Horizon Europe program vagy az Európai Innovációs Partnerség. A formális és informális hazai és nemzetközi kapcsolatok megerősítésével az a célunk, hogy tovább növeljük az Európai Kutatási Térségbe és a Horizont Europe pályázatokba bevont hazai termelők, kutatóhelyek és EIP operatív csoportok számát és pályázati aktivitását. Ennek érdekében az Agrárminisztérium AKIS koordinációs egysége és KAP Hálózat innovációt és digitalizációt támogató egysége formális megállapodást fog kötni a Horizon Europe Nemzeti Kontakt Pontját (NCP) adó Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatallal, az Express Innovation Agency-vel, valamit a BIOEAST kezdeményezéssel. Ezek, a jelenleg informálisan működő kapcsolatok már az elmúlt években is hatékonyan segítették az ágazatunk nemzetközi kutatási együttműködéseinek erősödését.

A tervek szerint a KAP Hálózat innovációt és digitalizációt támogató egységének feladatát az Agrárközgazdasági Intézet Nkft. (AKI) látja el (https://www.aki.gov.hu/en/societal-challenges-in-the-food-and-rural-economy/).

A hazai szereplők és az EIP operatív csoportok számának és aktivitásának növelését rendszeres AKIS és Horizon Europe információs napok/rendezvények megtartásával, információs honlap, valamint hírlevél szolgáltatás indításával tervezzük elérni, melyek tájékoztatást adnak a Horizon Europe legfontosabb eseményeiről, projekt eredményekről, valamint átveszik az EU-s EIP Support Facility releváns híreit is.

Emellett informális együttműködések kialakítására és megerősítésére is sor kerül. Az újonnan alakuló és a már működő hazai és nemzetközi EIP operatív csoportok és az egyéb ágazati szereplők között napi szintű kapcsolattartás elérése a cél. Erre az AKI a saját hazai és nemzetközi hálózatát, a BIOEAST hálózatot, valamint az NCP hálózatot is fel kívánjuk használni. Ahogy történt ez 2022. február 28.-án a TOPIC ID: HORIZON-CL6-2022-FARM2FORK-02-04-two-stage kiírásra beadott pályázat esetében is, ahol az, AKI EIP operatív csoport koordinátorral együtt vesz részt a partnerségben.

Az innovációt és digitalizációt támogató egység feladatai az alábbi struktúra mentén értelmezhetőek:

- az együttműködések, valamint tudásátadás ösztönzése
- az együttműködések pályázati előkészítésében való közreműködés
- a pályázást követően, az operatív csoportok előrehaladásának követése
- az együttműködések eredményeinek kommunikációja és közzététele
- szinergiák kialakítása

Az innovációt és digitalizációt támogató egység további kiemelt feladatai:

- digitalizációs törekvések értékelése és a DAS monitoring
- NCP feladatok ellátása, nemzetközi színtéren való innovációs és digitalizációs részvétel ösztönzése, pl. Horizon Europe, EDIH, stb.

Az együttműködések, valamint általános tudásátadás ösztönzése meghatározott tematikák mentén

Különböző típusú, előzetesen kialakított módszertan mentén lebonyolított, online és személyes rendezvények szervezése az agrárgazdasági szereplők számára, beleértve a gazdálkodókat, szaktanácsadókat, kutatókat és az AKIS további releváns szereplőit, annak érdekében, hogy az előre meghatározott tematikák szerint, a gyakorlati problémák, valamint a kutatási gyakorlatok, eredmények összehangolása megvalósuljon. A rendezvények lehetővé teszik a szereplők számára, hogy megismerjék egymást és további együttműködéseket hozzanak létre, akár operatív csoportok formájában, akár egyéb interaktív innovációs együttműködések keretében.

A Támogató egység közreműködik a NAK által nyilvántartott szaktanácsadók számára kialakított képzések (képzők képzése) innovációs tartalmának módszertani kialakításában, annak érdekében, hogy a szaktanácsadók innovációt támogató szolgáltatást tudjanak biztosítani.

Az együttműködések pályázati előkészítésében való közreműködés

Az innovációt és digitalizációt támogató egység tájékoztatási szolgáltatást alakít ki az EIP operatív csoport támogatás pályázati felhívással kapcsolatban, amely online vagy személyes rendezvények keretében valósul meg, együttműködve a NAK-kal, valamint a KAP hálózat további egységeivel.

Az innovációt és digitalizációt támogató egység (írásban és személyesen) konzultációs lehetőséget biztosít a pályázati felhívással kapcsolatban a megalakuló operatív csoportok számára.

Az innovációt és digitalizációt támogató egység, felhasználva a nemzetközi projektből származó módszertani ismereteket képzést biztosít az alakuló operatív csoportok számára, a saját témájuk/ötletük értékajánlatának kialakítására, modellezve az interaktív innovációs projektek összeállításának menetét és szempontrendszerét.

A pályázást követően az operatív csoportok előrehaladásának követése

Az innovációt és digitalizációt támogató egység szakmai támogatást biztosít az IH számára, azzal, hogy a beérkező EIP operatív csoport pályázatokkal kapcsolatban előminősítési szakvéleményt nyújt. Az előminősítés eljárásrendjét a Nemzeti Kutatási Fejlesztési és Innovációs Hivatal (NKFIH) újdonság-elemzés-, a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatal (SZTNH) vizsgálati eljárása, illetve az innovációs ötlet gyakorlati alkalmazhatóságának elemzése alapján, az abból nyerhető gyakorlati elemek felhasználásával alakítja ki. Az innovációt és digitalizációt támogató egység az előminősítéshez felhasználja az EU szinten működő tudásbázisokból nyerhető információkat (pl.: EU FarmBook; Eureka; Sherpa projekt; EU Dashboard), az innovációs ötlet megfelelő megítélése végett.

Az innovációt és digitalizációt támogató egység a nyertes operatív csoportokról nyilvántartást vezet a velük való kapcsolatfenntartás, valamint további tematikus tudásátadás biztosítása céljából, akár hazai, akár EU-s megközelítésben.

További feladat a nyertes operatív csoportok megjelenítése az innovációt és digitalizációt támogató egység által kialakított honlapon, közösségi média felületeken.

Az együttműködések eredményeinek kommunikációja és közzététele

A nyertes operatív csoportok eredményeinek követése, azok online felületen keresztül történő

megosztása/elérhetővé tétele a hazai agrárgazdasági szereplők széles köre számára.
Az AKIS koordinációs szervezet által definiált tematikák mentén, az innovációs eredményekkel kapcsolatos online vagy személyes rendezvények megszervezése/megtartása. A rendezvények a NAK-kal, valamint a KAP hálózat további egységeivel együttműködésben kerülnek megszervezésre.

Szinergiák kialakítása
Az innovációt és digitalizációt támogató egység fő célja, hogy a gazdasági szereplők partnerségek keretében találjanak megoldást a szakmát érintő gyakorlati problémákra, hozzájárulva ezzel a KAP specifikus célkitűzéseinek eléréséhez. Éppen ezért az innovációs teljesítmény tág keretek között, elsősorban hazai viszonylatban értelmezhető.

Az innovációt és digitalizációt támogató egység formális megállapodást köt majd a Horizon Europe, a Partnerségek és a Talaj Misszió Nemzeti Kontakt Pontját adó Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatallal, valamint az Express Innovation Agencyel. Ez az együttműködés lesz az alapja a KAP és Horizon Europe közötti szinergia kialakításának. Továbbá szinergia kialakítása az NKFIH-n belül, a Horizont Europe Cluster 6-ért felelős részleggel (NCP-vel) közös rendezvények, információs napok megszervezése keretében, annak érdekében, hogy az operatív csoportok információhoz juthassanak a többszereplős és tematikus hálózatokhoz kapcsolódó Horizont Europe kiírásokról.

Az innovációt és digitalizációt támogató egység az AKIS koordinációs szervezet által meghatározott tematikák mentén, a Horizont 2020 és a Horizont Europe projektek főbb eredményeit megosztja a hazai szereplőkkel.

Az innovációt és digitalizációt támogató egység aktívan együttműködik, a KAP hálózat további egységeivel, annak érdekében, hogy meghatározott tematikák mentén a szereplők közötti megfelelő tudásáramlás kialakuljon, az EIP operatív csoportok eredményei elérjenek a releváns szaktanácsadókhoz, kutatókhoz és további gyakorlati szereplőkhöz. A szaktanácsadókkal való együttműködés azért is fontos, mert számos gyakorlati probléma rajtuk keresztül azonosítható. A NAK szaktanácsadókat koordináló részlegével való szinergia kialakítása az EIP együttműködések egyik záloga.

Az innovációt és digitalizációt támogató egység együttműködik:

- a Magyarországon létrejött innovációs együttműködésekkel (pl. a NAK TechLab inkubációs programmal, melynek célja, hogy a leginnovatívabb megoldások megtalálják helyüket a hazai agráriumban);
- az EIP-AGRI Service Pointtal;
- a BIOEAST kezdeményezéssel, amely 11 (többnyire szomszédos) tagország közötti együttműködésre épülő aktív agrárgazdasági hálózatot alakított ki, lehetőséget adva akár határon átnyúló operatív csoportok létrehozására.

Vidék- és térségfejlesztést támogató egység

A vidék- és térségfejlesztést támogató egység célja az agráriumban, a vidékfejlesztésben és a tudásátadásban érintett kormányzati, önkormányzati és társadalmi szervezetek, szakmai testületek, gazdálkodó tevékenységet végző szervezetek információs és együttműködési hálózatba szervezése, és tevékenységük összehangolása a vidék társadalmi-gazdasági fejlődése, a felzárkóztatás, valamint a támogatási források hatékony felhasználása érdekében.

A LEADER-t és a vidéki hálózatokat segítő funkciók:

- A LEADER intézkedés keretében a helyi akciócsoportok a KAP Stratégiai Terv és a többi operatív program céljaihoz illeszkedő, a helyi fejlesztési céloknak megfelelő Helyi Fejlesztési Stratégiát

dolgoznak ki és hajtanak végre. A LEADER-t és a vidéki hálózatokat segítő funkciójával a támogató egység a vidékfejlesztési tevékenységben jelentős szerepet vállaló, az ország térségeiben már működő, vagy megalakulás előtt álló Helyi Akciócsoportok, valamint a vidéki térségek vállalkozásai, civil szervezetei számára biztosít támogatást

- A LEADER-hez kapcsolódó kiemelt feladatok:
- A helyi fejlesztési stratégiák kialakításának támogatása (összhangban az okos falu stratégiákkal)
- A helyi fejlesztési stratégiák megvalósításának támogatása kompetenciafejlesztés, mentorálás által
- A helyi akciócsoportok hálózatosodásának elősegítése a megfelelő kommunikációs csatornák biztosítása, közreműködés együttműködések kialakításában határon belül és kívül
- A helyi akciócsoportok és más helyi fejlesztési struktúrák hálózatba szervezése, a bevált gyakorlatok cseréje
- A helyi akciócsoportok adatbázisának létrehozása, kezelése
- A LEADER/CLLD vagy más helyi fejlesztési struktúrák keretében működő helyi akciócsoportok hálózatba szerveződését támogató tevékenységek, beleértve a transznacionális együttműködést

Az okos falu stratégiák kidolgozását segítő funkciók:

- Segítségnyújtás az okos falu stratégiák kidolgozására és megvalósítására létrejött együttműködéseknek. (RD56_D03_SVC_77 Vidékfejlesztési együttműködések a kistelepülések digitális átállásának támogatásért (okos falu) - beavatkozás)
- Segítségnyújtás olyan vidéki együttműködések, amelyek gyakorlati megoldásokat keresnek a helyi gazdasági, társadalmi és/vagy környezeti kihívásokra és törekszenek arra, hogy a digitális technológiák felhasználásával lehető legjobbat adják a helyi lakosságnak. Az okos falvak egy vidéki központhoz is kapcsolódhatnak, amely számos szolgáltatással közelebb hozhatja a rendszer elemeit az emberekhez.

Az okos falu stratégiák kidolgozása során összhangot kell teremteni a helyi fejlesztési stratégiákkal.

Az okos falu stratégiákhoz kapcsolódó kiemelt feladatok:

- Az okos falu stratégiák kidolgozásának támogatása
- Mentorálás, képzők-, szaktanácsadók képzése
- Kreatív, vállalkozóbarát, biztonságos gazdasági, önkormányzási környezet kialakítása, „okos” kommunikációs csatornák kialakítása, működtetése.
- Tudásmegosztás ösztönzése, a felsőoktatási intézmények kapacitásainak bevonása
- A vidék-kutatások során feltárt jó gyakorlatok leképezésének ösztönzése

Kisprojektek megvalósítását segítő funkciók:

Olyan rövid időtartamú, és alacsony költségvetésű kisprojektek megvalósításának ösztönzése, amelyek a vidéki térségek közösségi tevékenységeihez nyújtanak gyors, elérhető forrást, tehermentesítve a Kifizetőügynökség apparátusát.

A kisprojektekhez kapcsolódó kiemelt feladatok

- A vidéki tájak és a régiók sokszínűségének, identitásának, értékvilágának bemutatása
- A civil szervezeteket, tudományos műhelyeket, főként a vidéken élő embereket, a vidékfejlesztésben érdekelt összes szereplőt hálózatban összekötő, egy-egy aktuális témára felfűzött műhelymunkák ösztönzése.
- Szakmai tanulmányutak és csereprogramok ösztönzése, ösztöndíjprogramok, gyakorlati és gyakornoki programok támogatása.
- Generációs megújulást támogató projektek ösztönzése.
- Vállalkozói készségfejlesztés, inkubációs programok.

- Rövid ellátási láncok népszerűsítése.

Induló vállalkozásokat és a generációs megújulást segítő funkciók:

- Az induló vidéki vállalkozások bemeneti szűrése a vállalkozások életképessége, fejlődési lehetőségei és a vállalkozói kompetenciák, motiváltság szemszögéből. Az előszűrést követően a lehetőség-orientált (potenciális) vállalkozások számára versenyképes vállalkozói ismeretek és a gyakorlati tudáshoz, tapasztalatszerzéshez történő hozzáférés biztosítása. Ez megvalósulhat a vállalkozói ismeretek bővítése, a vállalkozói kultúra fejlesztése, a vállalkozók digitális szemléletének elmélyítése, üzleti tudatosságának erősítése útján képzések, tréningek, tanácsadás formájában.
- Tudatos alapokra épített vállalkozások létrehozása, illetve már működő vállalkozások fejlesztése, melyek a közvetlenül számukra elérhető pályázati támogatásokat a jelen programban szerzett tudás birtokában megfelelő hatékonysággal tudják felhasználni.
- Generációs megújulás ösztönzése.
- A generációs megújulás mentorálása, a gazdaságátadások megkönnyítése coachinggal, tudásátadással, jó gyakorlatok bemutatásával
- A generációk közötti kommunikáció ösztönzése, illetve a generációk közötti kommunikáció javítása, vagy ösztönzése: gazdaságátadással, agrár-örökléssel, vállalkozásindítással kapcsolatos fórumok, rendezvények, tréningek szervezése, jó gyakorlatok és példák bemutatása
- A KAP Stratégiai Terv keretében támogatott fiatal gazdálkodók mentorálása a programozási időszak alatt, az induló fiatal gazdálkodók felkészítése, tehetséggondozás
- A fiatal gazdálkodók önszerveződő közösségeinek és szervezeteinek támogatása
- Farm Gyakornoki Program: olyan fiatalok előre meghatározott időtartamú foglalkoztatása, akik a közelmúltban fejezték be az agrárképzést, azzal a feltétellel, hogy a támogatási időszakra gyakorlati képzési terv készüljön, amely a fiatal gazdálkodó gyakorlati gazdálkodási ismereteit bővíti.
- Gyakorlati programok: nyári, őszi, tavaszi gyakorlatok. A duális képzés szélesebb körű alkalmazása. A korszerű gépek, munkakörülmények hiteles és élményszerű bemutatásával közelebb lehet hozni a munkavállalói igényeket a munkaadói elvárásokhoz.
- Belföldi és külföldi szakmai tapasztalatcserék: Hazai és külföldi szakmai tanulmányutak szervezése a gazdálkodók számára, amelynek célja a legjobb gazdálkodási gyakorlatok átvétele, a tapasztalat és tudás transzfer.
- Inkubációs, mentorálási program: a fiatal gazdálkodókat segítik szakmai képzések biztosításával, üzleti tervezéssel, szaktanácsadással, bemutató üzemi programok, gyakornoki lehetőségek szervezésével, teljes körű agrár-vállalkozás indítási és fejlesztési szolgáltatásokkal.
- Kommunikációs és pályaorientációs programok: Az ágazat vonzerejének növelése kommunikációs és pályaorientációs programok segítségével.
- Vállalkozói készségfejlesztő programok: A fiatal gazdaságvezetők között az átlagosnál magasabb a közép- és felsőfokú szakirányú végzettséggel rendelkezők aránya. Ugyanakkor életkori sajátosságukból adódóan a piaci, vállalatvezetési tapasztalatok hiánya is jellemzi őket. A vállalkozói készségek fejlesztését célzó programok jelentősen hozzá tudnak járulni az önálló vállalkozások indításához és sikeres működtetéséhez.

A Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat eddigi tevékenysége:

Az MNVH szervezeti rendje

Az MNVH céljainak megvalósításáért a 13 tagú Elnökség felel. Az Elnökség feladatkörében eljárva megalkotja az MNVH Cselekvési Tervét, a Cselekvési Terv végrehajtásához szükséges döntéseket és figyelemmel kíséri azok végrehajtását. Javaslatot tesz az MNVH költségvetési forrásaiból finanszírozandó egyes programokra. Évente beszámolót készít a Cselekvési Terv végrehajtásáról az Irányító Hatóság vezetőjének.

Az elnök személye jeleníti meg a Hálózat és a Partnerek szakmaiságát és egységét.

Ellátja az MNVH képviseletét, vezeti az Elnökség, illetve a Tanács üléseit. Figyelemmel kíséri az Állandó Titkárság munkáját és irányt ad a Cselekvési Terv megvalósítása érdekében.

Az MNVH javaslattevő, támogató szerve a 20 tagból álló Tanács, amely segítséget nyújt az általa ellátandó feladatok prioritásainak meghatározásában, a Cselekvési Terv kialakításában és ellenőrzésében, elősegíti a nyilvánosságot, véleményezi a Cselekvési Tervet és az annak végrehajtásáról szóló beszámolót. Tanácsokkal segíti az Állandó Titkárság munkáját.

Az Állandó Titkárság (ÁT) az MNVH operatív szerveként 2020. április 1-től a Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft. Kiemelt Programok Igazgatósága alatt működik. Az ÁT rendeletben foglalt feladatai szerint munkája során elkészíti a Cselekvési Tervre vonatkozó javaslatot, ellátja az Elnökség és a Tanács titkársági feladatait és az ehhez kötődő adminisztrációt. Szervezi és részt vesz a nemzetközi kapcsolatok kialakításában, ápolásában. Munkáját a 2017. január 1. napjától érvényes a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózatról szóló 11/2016. (IV.21) MvM rendelet alapján végzi, melyet a 11/2020. (IV.3.) AM rendelet módosított. Eszerint a módosítás szerint az Állandó Titkársági feladatok ellátása a Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft. útján történik, 2020. április 1. napjától.

A titkárságvezető irányítja az Állandó Titkárság és az MNVH operatív működését, fő feladata a Cselekvési Tervben és Feladattervben megfogalmazottak végrehajtásnak felügyelete. Közvetít a Hálózat és Partnerei között, valamint ellátja az elnök általános helyettesítését. Kialakítja az ÁT szervezeti felépítését és személyi összetételét, képviseli az MNVH-t a nemzetközi kapcsolatokban, az Európai Vidékfejlesztési Hálózat (EVH) koordinációs bizottságában, valamint gondoskodik az MNVH képviseletéről az EVH koordinációs bizottságának LEADER albizottságában. Ezen kívül ellátja az MNVH képviseletét az ELARD, az EIP és az ENRD, illetve az ERNA hálózatokban.

A területi felelős hálózat aktívan működik, 2021. december 1-től minden megyében van területi felelős. A kollégák szakmai feladatokkal és vidékfejlesztési információkkal való ellátása folyamatos, tevékenyen részt vesznek az MNVH Cselekvési Tervének megvalósításában, saját megyéjükben és országos szinten egyaránt.

A koronavírus okozta veszélyhelyzet miatt az Állandó Titkárság és a Területi felelősök feladatait át kellett ütemezni. A területi felelősök kevesebb rendezvényen tudtak részt venni személyesen, azonban otthoni munkavégzés, valamint az online tanácsadások, konferenciák során el tudták látni feladataikat. Online formában számos rendezvényen képviselték az MNVH-t és népszerűsítették a Vidékfejlesztési Program nyitva álló pályázati lehetőségeit és eredményeit.

A Vidékfejlesztési Program pályázatainak köszönhetően egyre több beruházás valósult meg, folyamatosan növekszik a gyűjthető és kommunikálható jó gyakorlatok száma több intézkedési területen. Hat jó gyakorlatot a közeljövőben fognak publikálni az ENRD gyűjteményében. A VP eredményeinek kommunikálását kommunikációs referensünk segítette a kormányzati oldalakon megjelent hírek saját honlapunkra való átvételével, ezen kívül a területi felelősök cikkeket, eseménybeszámolókat továbbítottak számunkra, melyek alapján honlapunkon hírek jelennek meg.

Az MNVH törekszik arra, hogy nyomon kövesse az EVH gyakorlatát, összevesse a külföldi tapasztalatokat és a hazai gyakorlatokat, valamint közvetítse az MNVH gyakorlatait az európai hálózatok felé. Az érintett időszakban a Francia és Grúz Vidéki Hálózattal ápoltunk partnerségi kapcsolatot, valamint az Albán Vidékfejlesztési Hálózattal dolgoztunk együtt egy V4 projekt előkészítésében. 2021 júniusa és novembere között munkatársaink szakmai tanulmányutakon vettek részt az **ESPRIT** (Erasmus+) projekt keretében, melynek fő célja innovatív megközelítések és tapasztalatok cseréje a vidéki lakosság számára nyújtott szolgáltatások terén.

Az MNVH aktív szavazati jogú tagként vesz részt az Európai LEADER Vidékfejlesztési Szövetség, European LEADER Association for Rural Development (ELARD) munkájában. A nemzetközi egyesülettel való együttműködés célja a vidéki területek életminőségének javítása és a népességfenntartás minőségének támogatása nemzetközi tapasztalatokkal és képzésekkel. Az MNVH együttműködésünk évről évre egyre aktívabb, több képzési programban szakértőként vesz rész az ÁT.

A KAP tervezett Támogató egységeihez kapcsolódóan jelenleg is valósít meg projekteket a **digitális komptenciafejlesztés** témakörében, területi felelősei Digitális térségfejlesztési referens végzettséggel, 1

fő pedig Digitális térségfejlesztés szakértő végzettséggel rendelkezik.

A **Vidék-és térségfejlesztést támogató egység** működtetése is nagymértékben alapozható a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat jelenlegi humánerőforrására, a területi felelősök körében szinte minden munkatárs (vidékfejlesztési) agrármérnök, több diplomás gyakorló szakember.

Munkatársaink kiterjedt kapcsolatrendszerrel rendelkeznek megyei és országos szinten egyaránt, az alábbi szereplőkkel szoros kapcsolatot ápolnak:

103 Helyi Akciócsoport munkaszervezete, tagsága (magában foglalja az adott térség önkormányzatait, egyes civil szervezeteit, vállalkozásait, egyházi szervezeteket, magánszemélyeket)

Település és megyei önkormányzatok

Civil szervezetek

Gazdálkodók

Megyei és országos hatókörű szakmai szervezetek (önkormányzati társulások, natúrparkok, falugondnoki egyesületek, stb.)

Kistermelők, kézművesek, szolgáltatók

Zöld támogató egység

A „zöld" a környezet és klímavédelem területén aktív szereplőkre, illetve a a környezet- és klímavédelem célzó beavatkozásokra használt jelző.

A zöld támogató egység működésének a célja a mezőgazdaság általános környezeti és természeti vonatkozásaiban és különösen a KAP zöld felépítményeinek intézkedéseiben a mezőgazdasági termelők segítése gyakorlati tanácsokkal és az adott gazdaság igényeihez szabott támogatási konstrukciók kiajánlásával. Ennek érdekében egy ún. zöld tanácsadó hálózatot szükséges létrehozni, illetve a hálózat tanácsadóit folyamatosan naprakész ismeretekkel kell ellátni egy központi tudásbázis felépítésével, képzések szervezésével.

A zöld támogató egységet (5-10 fős központi szervezeti egységet) a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara fogja működtetni, építkezve a meglévő kapacitásokra és szakértelemre, a jól kialakított és működő (képzési) rendszerekre, megvalósítva a zöld ágazati szakértői és hálózati szintű összefogást, előre kiküszöbölve a potenciális párhuzamosságokat.

A már meglévő hálózati kapacitásokra épül a zöld támogató egység, a meglévő kapacitásokat képzésekkel fejleszti, a szakemberek tudását folyamatos tájékoztatással, illetve további képzésekkel naprakészen tartja.

Hasonlóképp, a tudásbázis létrehozását (pl. tananyagokat, videókat, kiadványokat magában foglalva), és a kapcsolódó események, képzések szervezését is több szervezet együttműködésének keretében, a meglévő szakértői kapacitások kiaknázásával, illetve az esetlegesen már meglévő szakmai anyagok felhasználásával (kibővítésével, teljessé tételével) valósítja meg.

A Zöld támogató egység működtetésében potenciálisan együttműködő szervezetek:

- Nemzeti Agrárgazdasági Kamara
- Erdészeti Ágazati Tudásközpont Non-profit Kft.
- az állami természetvédelem területi szervei (nemzeti park igazgatóságok)
- a vadgazdálkodási szakterület területi szervei (pl. tájegységi fővadászok hálózata, kiválasztott vadászatra jogosultak stb.)
- természetvédelmi civil szervezetek (pl. Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület)
- agrárszervezetek (ŐHGT, MÁSZ, GOSZ, OMME, MOE, MJKSZ stb.)
- az erdészeti szakterület kiválasztott területi szervei

- a környezeti témában jártas kutatóintézetek
- a környezeti témában jártas névjegyzéki szaktanácsadók

A tudásbázis felépítésére és a hálózat működtetésére a partner szervezetek – az általános keretek lefektetésére – együttműködési megállapodást kötnek a támogató egységgel. A konkrét feladatokat vállalkozási szerződések keretében definiálják.

A zöld hálózat munkáját aktív kommunikációs tevékenységgel kell népszerűsíteni. Tájékoztatva a termelőket a tanácsadók elérhetőségéről, a témában szervezett eseményekről és a megjelent kiadványokról, videókról stb., illetve általában a téma jelentőségéről.

A meglévő hálózati kapacitások fejlesztését szem előtt tartva, az elkészült tudástartalmakat (beleértve a részletesebb szakmai anyagokat) elérhetővé tesszük minden – a környezeti témában jelenleg is aktívan működő – tanácsadónak, lehetővé téve számukra a kapcsolódó képzéseken való részvételt is. Emellett figyelmet fordítunk a tanácsadóktól érkező – a rendszerek jobbításának szándékával megosztott – tapasztalatokra, észrevételekre, javaslatokra, amelyeket szintetizálva továbbítunk a szakpolitikai döntéshozók, illetve adott esetben a kutatóintézetek számára.

A Zöld támogató egység feladatai:

Szakértői tevékenység végzése

A KAP Stratégiai Terv környezeti és klímavédelmi fenntarthatóságot célzó (SO4-SO6) hazai beavatkozásai tervezésének és végrehajtásának szakmai támogatása, így – többek között – részvétel a KAP Zöld almunkacsoport, és a témában alakuló egyéb (pl. pályázat előkészítő) munkacsoportok munkájában, továbbá a hazai végrehajtásban érintett szereplők összefogása és a végrehajtási rendszerek fejlesztésének koordinálása. Szükség esetén szakmai anyagok készítése, véleményezése, javaslatok megfogalmazása, kérdőíves felmérések lebonyolítása, különös tekintettel:

• mezőgazdasági eredetű ammónia-kibocsátás csökkentését célzó beavatkozások (trágyatárolás, -kezelés, -kijuttatás, helyes tápanyaggazdálkodás)
• szénmegkötést ill. üvegházhatású gáz kibocsátás csökkenést elősegítő gyakorlatok (földhasználat-váltás, direktvetés, talajtakarás, műtrágya-használat csökkentése, talaj szervesanyag tartalmának növelése, stb.)
• állattartó telepek fejlesztése kibocsátás csökkentés érdekében (takarmányozás, trágyatárolás és kezelés, padozat, szigetelés, légmosó és egyéb kibocsátás csökkentő technológiák, BAT előírások, stb.)
• fenntartható talajgazdálkodás, talajállapot javítása (TCST)
• körkörös biomassza alapú gazdaságot elősegítő projektek megvalósítása
• megújuló energia felhasználás és az energiahatékonyság

A feladat keretében megvalósul a hálózat tagjai felől érkező – a rendszerek jobbításának szándékával megosztott – tapasztalatok, észrevételek, javaslatok szintetizálása és továbbítása is a szakpolitikai döntéshozók számára.

Mindezen túl, a tevékenységek nemzetközi integráltságának a megvalósítása, így kapcsolattartás a többi nemzeti KAP hálózat releváns – a témában illetékes – szakértőivel, illetve más – a témában aktív – külföldi partnerrel; adott esetben bekapcsolódás a KAP Stratégiai Terv végrehajtását segítő, a környezeti és klímavédelmi fenntarthatóságot célzó nemzetközi projektekbe akár saját kapacitásokkal, akár más hazai hálózati szereplők részvételének segítésével.
Részvétel a KAP hálózati egyeztetéseken.

Tudástartalmak fejlesztése és a kapcsolódó tájékoztatási tevékenységek

Tudástartalmak fejlesztése, információ gyűjtésével és szintetizálásával, az alábbi témákban:

- a KAP Stratégiai Terv környezeti és klímavédelmi fenntarthatóságot célzó beavatkozásainak (beleértve a kapcsolódó felhívásoknak) a tartalma, a támogatási rendszer működése
- a KAP Stratégiai Tervhez kapcsolódó – a Termőföldtől az Asztalig és a Biodiverzitás Stratégiákon túlmenő – uniós irányelvek, szabályozások, útmutatók (Fit for 55, RED II., carbon-farming stb.) tartalma
- hazai és nemzetközi (pl. Farmbook-on keresztül elérhető), környezetileg fenntartható gazdálkodási jó gyakorlatokkal, új (innovatív, digitális) technológiákkal (beleértve az EIP-AGRI projektek eredményekkel)

Az elkészített tudástartalmak megjelenítése meglévő csatornákon keresztül a potenciális kedvezményezettek, illetve a támogatások lehívásában közreműködő szakértők és tanácsadók irányába, alkalmazkodva az egyes célcsoportok tudásfelhasználási szokásaihoz. A tájékoztatási tevékenységet figyelemfelkeltő és közérthető módon, az alábbi eszközökkel tervezzük:

- területi, megyei, regionális, országos és nemzetközi online/személyes rendezvények
- kiadványok
- kisfilmek (tájékoztató és oktató videók)
- egyéb információs tartalmak és tevékenységek (pl. sajtóközlemény, NAKlap cikk, portál cikk írása, előadások tartása)
- kalkulátorok

A tájékoztatási tevékenységek során általánosan szem előtt tartott (végső) cél a gazdálkodói szemléletformálás megvalósítása, a környezetileg is fenntartható gazdálkodás ösztönzése.

Szakemberek számára tudásátadás

Szaktanácsadók, falugazdászok, oktatók, egyéb szakértők számára tudásátadás megvalósítása annak érdekében, hogy megfelelő elméleti környezeti és gyakorlati mezőgazdasági ismeretekkel rendelkezzenek, a digitalizációban rejlő lehetőségeket is megismerjék. Mindezáltal képesek legyenek a helyi gazdálkodási gyakorlathoz és a helyi környezeti elvárásokhoz igazítható tanácsadást nyújtani a KAP Zöld felépítményének potenciális kedvezményezettjei (pl. termelők, erdőgazdálkodók) számára. Cél továbbá, hogy a tudásátadásban részt vett szakemberek sikerrel vegyenek részt a gazdálkodói szemléletformálásban, a környezeti elkötelezettség és motiváció kialakítására, a környezetileg is fenntartható gazdálkodás ösztönzésére.

Zöld szakértői és tanácsadói hálózat működtetése

A hazai zöld szakértői és tanácsadói bázis feltérképezése, a tagjaival való kapcsolatfelvételt lehetővé tevő adatok nyilvánossá tétele. Mindezek alapján a zöld szakértői és hálózati összefogás elősegítése, a szereplők (szakértők, tanácsadók, döntéshozók, kutatók) közötti tudásáramlás ösztönzése, a közösség működtetésének a megkezdése. Az Innovációt és digitalizációt támogató egységgel szoros együttműködés kialakítása, többek között a – téma szempontjából releváns – EIP-AGRI operatív csoportok tagjainak hálózatba történő bevonására, illetve az EIP-AGRI projekt eredmények becsatornázására.

Cél a hálózat nemzetközi integráltságának elősegítése is, beleértve a – téma szempontjából releváns – hazai és külföldi partneri kapcsolódások kialakulásának segítését.

Zöld beavatkozásokkal kapcsolatos monitoring tevékenység támogatása

A KAP Stratégiai Terv zöld beavatkozásainak (beleértve a kapcsolódó felhívásoknak) az előkészítéséhez, illetve a környezeti és klímavédelmi célkitűzések megvalósulásának az értékeléséhez tanulmányok készítése. A zöld beavatkozások keretében (potenciálisan) résztvevő szereplők körében felmérések, adatfelvételezések megvalósítása.

Végső soron a Stratégiai Terv kapcsán elvégzendő monitoring feladatok pontos definiálása, véglegesítése.

A Zöld támogató egység a fentiekben felsorolt feladatok ellátásába bevonja a releváns partner szervezeteket, illetve együttműködik a KAP hálózat további támogató egységeivel és a Széchenyi Agrártudás és Akkreditációs Központtal, kiküszöbölve így a potenciális párhuzamosságokat, elősegítve a lehetséges szinergiákat.

A KAP hálózatban működő támogató egységek közös működési rendje

1. Menedzsment és tervezés

1.1: A hálózati támogatási eszköz működtetése

A támogató egységeknek fel kell állniuk és meg kell szervezniük a csapatukat. A csapatoknak tapasztalt szakértőkből kell állnia, akik különböző háttérrel és szakértelemmel rendelkeznek a mezőgazdaság, az erdészet és a vidék kutatásában és innovációjában, a gazdálkodási gyakorlatban és tanácsadásban. A csapatoknak tartalmaznia kell elemzőket, hálózati animátorokat, facilitátorokat és kommunikátorokat. A csapatok állandó és nem állandó tagokból állhatnak.

1.2: Hétéves és éves munkaterv

A támogató egységek nyújtják be a hétéves munkatervet a programozási időszak elején és az AKIS koordinációs szervezet ajánlásával az Irányító Hatóság hagyja jóvá.

A támogató egységek nyújtják be az éves munkatervet minden tárgyévet megelőző év december 31-ig, és azt az Irányító Hatóság hagyja jóvá.

A munkatervnek ki kell terjednie a fő és kiegészítő feladatokra is.

2. Együttműködés más szervezetekkel

A támogató egységeknek konstruktívan kell együttműködnie az AKIS koordinációs szervezet által kijelölt bármely más szervezettel a hálózati szolgáltatások nyújtása érdekében.

A támogató egységek segítséget nyújtanak az Irányító Hatóságnak a KAP hálózatirányítási tevékenységében, és aktívan hozzájárulnak a hálózati tevékenységekhez kapcsolódó programok előkészítésében és a lebonyolításában.

3. Hálózatépítési tevékenységek

A támogató egységek feladata a személyes és/vagy online hálózatépítési tevékenységek előkészítése, tartalomszolgáltatása, lebonyolítása és nyomon követése.

3.1: Tudásépítés: képzők képzése, szaktanácsadók képzése,

3.2: Tudáscsere: Hálózatépítési rendezvények – munkamegbeszélések és szemináriumok.

4: Elemzési és monitoring tevékenység

A támogató egységeknek rendszeresen kell végeznie elemzési és monitoring tevékenységet, amelyek az hétéves munkatervben rögzítésre kerülnek, valamint az éves munkatervekben is megjelennek. Ez a munka a kiemelt tématerületek elemzésére összpontosíthat. A kiemelt tématerületeket az AKIS koordinációs szervezet határozza meg.

4.1: Projektportfólió-elemzés

A támogató egységeknek mérföldkövekhez kötődően gyűjtenie, elemeznie és összesítenie kell a releváns projektekre vonatkozó információkat.

4.2: Kutatási igények a gyakorlatból

A támogató egységek összegyűjtik és elemzik a gyakorlati igényeket a további kutatásokhoz.

4.3: Innovációs potenciál meghatározása

(ahol releváns)

4.4. Monitoring feladatok

KAP Stratégiai terv végrehajtásához és értékeléséhez szükséges adatok kinyerése és elemzése, pl. a

beporzók csökkenésének megfordítása.

5: Együttműködés külső szakértőkkel

5.1: Külső szakértők listája

A támogató egységek összeállítják és karbantartják a külső szakértők listáját. Ezeknek a szakértőknek kiváló ismeretekkel kell rendelkezniük a kiemelt tématerületek tevékenységeinek egy meghatározott területén.

5.2: Nemzeti tematikus szakértők listája és hálózata

A támogató egységek létrehozzák és naprakészen vezetik a kiemelt területekkel kapcsolatos szakértők listáját.

5.3: Az adott tématerületeken kapcsolatteremtés külföldi hálózatokkal, a külföldi jó gyakorlatok behozása, meghonosításának ösztönzése.

6: Hálózatépítés az érdekelt felekkel - Információcsere tevékenységek

A támogató egységek proaktív módon kapcsolatokat keresnek azon csoportokkal és szereplőkkel, amelyek a kiemelt területek szempontjából releváns munkát végeznek. Megkönnyítik a rendszeres egyeztetést az érintett csoportokkal és szereplőkkel, valamint az információcserét EU-szinten, ide értve a tevékenységeiből létrejövő eredmények terjesztését is.

6.1: Az érdekelt felek feltérképezése és névjegyzék készítése

6.2: Válaszadás a kérdésekre, információcsere

6.3: Részvétel rendezvényeken

7: Kommunikációs és online hálózati eszközök

A támogató egységek felelősek a kiemelt tématerületekkel kapcsolatos kommunikáció tartalmi és technikai részéért. Az egységek aktívan hozzájárulnak a KAP Hálózat láthatóságának és elérhetőségének biztosításához.

7.1: Tartalom biztosítása kommunikációs termékekhez

7.2: Havi hírlevél tartalmának előállítása

7.3: Médiával kapcsolatos feladatok, beleértve az audiovizuális és a közösségi médiát

7.4: Tartalom és animáció biztosítása a KAP Hálózat webhelyéhez

8: Nyilvántartások vezetése

A támogató egységek indexálják és regisztrálják a birtokukban lévő, a szerződéssel kapcsolatos összes dokumentumot és információt.

9: Részvétel az Európai KAP Hálózat munkájában

10: Kiegészítő feladatok

AKIS koordinációs szervezet számos további feladat végrehajtását kérheti a támogató egységektől, amelyeket az éves munkatervben meghatároznak.

- Konferenciák (előkészítés, tartalomszolgáltatás, támogatás)
- Keresztlátogatások szervezése a projektek között
- Kirándulások, látogatások szervezése innovatív projektekhez és szereplőkhöz fókuszcsoport értekezletei, workshopjai és szemináriumai keretében, vagy önállóan.
- Partnerkeresési (brokerage) tevékenység
- Ad-hoc szakértői találkozók szervezése
- Küldetés a tagállamokba, részvétel rendezvényeken az EU különböző tagállamaiban
- Kiegészítő szakértői munka
- Verseny és díjátadó ünnepség szervezése innovatív projektek / agrár start-upok / okos falu

projektek stb. számára
- Tartalom biztosítása kiadványokhoz
- Környezettudatos kompetenciafejlesztés
- Digitális kompetenciafejlesztés

4.5 Overview of the coordination, demarcation and complementarities between the EAFRD and other Union funds active in rural areas

Az alábbiakban bemutatjuk, hogy az operatív programok és egyéb társfinanszírozott programok milyen módon fejlesztik Magyarország vidéki térségeit, hogyan alkalmazkodnak a Rural Vision 2040 cselekvési területeihez, milyen pontokon kapcsolódnak, egészítik ki a KAP Stratégiai Terv intézkedéseit, illetve milyen formában történik a támogatási konstrukciók lehatárolása, elkerülve a kettős finanszírozás kockázatát.

A támogatáspolitikai programok koordinációjának két alapvető eleme a lehatárolások meghatározása (a potenciálisan átfedő területek kettős finanszírozásának elkerülése érdekében) és a beavatkozások közti lehetséges szinergiák (egymást erősítő hatások) tudatos tervezése.

A lehatárolások lehetnek programszintűek, pályázati felhívás, illetve projekt szinten meghatározottak. A KAP Stratégiai Terv elsősorban a pályázati felhívás és projektszintű lehatárolásokat részesíti előnyben annak érdekében, hogy ne a programszinteken rögzített és így nehezen módosítható, rugalmatlan feltételek határozzák meg egyes felhívások és projektek támogathatóságát, csökkentve annak kockázatát, hogy célcsoportok, fejlesztési igények maradnak finanszírozás nélkül a rugalmatlan szabályok miatt.

A lehatárolások mellett a beavatkozások közti szinergiák azonosítása és tudatos tervezése további lényeges fejlesztéspolitikai feladat. A szinergiák célja a támogatások hatásainak összehangolással történő maximalizálása, vagyis az egységnyi támogatási összegből - a programok közti pozitív externáliákból fakadóan - minél nagyobb hatás elérése.

KEHOP Plusz:

A KEHOP Plusz többek között vízgazdálkodással és katasztrófakockázat-csökkentéssel, környezet- és természetvédelemmel, megújuló energiagazdasággal, klímasemlegességre való igazságos átállással, továbbá körforgásos gazdasági átállással foglalkozik.

Rural Vision 2040:

A többi operatív programhoz hasonlóan a KEHOP Plusz is alkalmazkodik, illetve reflektál a Rural Vision 2040-ben megfogalmazott cselekvési területekre. Jelentős fejlesztéseket tervez és közel 1,6 milliárd euró forrást allokál az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra, ideértve a vízgazdálkodási, vízvédelmi célú beruházásokat, a megújuló energia használatán alapuló beruházásokra, a biológiai sokféleség megőrzésére, természetvédelemre, illetve a vidéki térségekben élő munkavállalók tevékenységének diverzifikációjára.

KEHOP Plusz – KAP Stratégiai Terv:

A KEHOP Plusz 2022.07.22-én a bizottságnak hivatalosan benyújtott verziója alapján az SO2.4 alatt az 1. Vízgazdálkodás és katasztrófakockázat csökkentés prioritás (tervezett keretösszege mintegy 700 MEUR) VÉT és VAV beavatkozásai több olyan vízgazdálkodáshoz kapcsolódó fejlesztést is támogatnak, melyek közvetlenül határosak (komplementerek és szinergikusak, várhatóan kettős finanszírozási probléma nélkül) a KAP Stratégiai Terv tervezett partmenti vízvédelmi sávot, ill. pufferzónát érintő beavatkozásaival (AÖP, AKG és kondicionalitás).

A KEHOP Plusz VÉT és VAV beavatkozások többek között a következő témák fejlesztéseit is támogathatják: víz közeli területek, holtágak és természetes partszakaszok revitalizációja, visszaállítása, árvízvédelmi- és árvíz levezetési beruházások, mederrendezés, hullámterek növelése és revitalizációja, folyó és ártér kapcsolata, vízpartok természetközelivé alakítása, meglévő műtárgyak és rendszerek fejlesztése, átalakítása, bontása, újak építése, illetve kiváltása zöldinfrastruktúra elemekkel, védvonalak megerősítése, előírásoknak megfelelő kiépítése, áthelyezése.

Szintén megtalálhatók mindkét programban a biomassza és szennyvíz felhasználással kapcsolatos projektek, melyek esetében a Partnerségi Megállapodás szerint a KEHOP Plusz térségi léptékű

beruházásokat, míg a KAP Stratégiai Terv egyedi szennyvízkezelési technológiát biztosít települési szintű projektek számára. A helyi szintű szennyvízkezelés megoldása hasznos részét képezheti a térségi szintű fejlesztéseknek.

A természetvédelemmel összefüggő beruházások esetében a KAP Stratégiai Terv elsősorban mezőgazdasági területekre, míg a KEHOP Plusz természetvédelmi területekre koncentrál, ahol például a Natura 2000 területek között lehetne átfedés, mely azonban projektszinten kezelhető.

Ahhoz, hogy a fentebb leírt beavatkozások egymástól finanszírozási szempontból lehatárolva, mégis egymást kiegészítve és erősítve működhessenek, a majdani felhívások, illetve a projektek tartalmának célszerű igazítása szükséges a felhívás- ill. projektszintű lehatárolás biztosítása és a komplementaritás elősegítése érdekében.

A szinergia lehetőségek erősítésére fókuszálva tervezett:

·A víztározással kapcsolatos vízügyi beruházások és az élőhelyfejlesztések pufferterületeinek előnyben részesítése a környezetbarát földhasználatot támogató KAP önkéntes beavatkozásai között, vagyis, a nem termelő beruházások, illetve az agrárkörnyezetgazdálkodási (AKG) felhívásokban szereplő kiválasztási szempontrendszerben, megfontolva ezek támogatási jogosultsági kritériumként történő szerepeltetését.

·a KAP Stratégiai Terv trágyakezelési beruházásai összekapcsolásra kerülhetnek a KEHOP Plusz biogáz fejlesztéseivel.

·a klímaváltozással kapcsolatos beavatkozások hatékonyságának növelése érdekében előírható a HACS-ok számára, hogy a LEADER HFS felülvizsgálatkor vegyék figyelembe az addig elkészült lokális klímaterveket.

TOP Plusz:

A program Magyarország kevésbé fejlett régióinak és fejlett régiójának számító Budapest területi alapú fejlesztéseit támogatja, kiemelt figyelmet fordítva a legkevésbé fejlett régiók és elmaradott térségek fejlesztésére. Elsősorban helyi önkormányzati fejlesztéseket támogat, fejlesztési tematikája ennek kapcsán kiterjed a gazdaságélénkítés, munkahelyteremtés és -bővítés, valamint a népességmegtartás és családvédelem térségi és helyi feltételeinek biztosítására, így a helyi gazdaságfejlesztésre és foglalkoztatásra, a helyi turizmusra, a települési infrastruktúra, településüzemeltetés és helyi közszolgáltatások fejlesztésére.

Rural Vision 2040:

Rural Vision 2040 mind a négy cselekvési területétnek (erősebb, összekapcsolt, virágzó, reziliens vidék) kihívásaira reagál az operatív program több eleme is, közel 4 milliárd euró forrást biztosítva a fejlesztések megvalósítására. A TOP Plusz ezek mentén támogatja:

·az integrált és inkluzív helyi társadalmi, gazdasági és környezeti fejlődést, a kultúra, a természeti örökség, a fenntartható turizmus és a biztonság előmozdításával,

·az aktív befogadás ösztönzését, többek között az esélyegyenlőség, a megkülönböztetésmentesség és az aktív részvétel előmozdításával, valamint a foglalkoztathatóság javítása érdekében, különösen a hátrányos helyzetű csoportok számára,

·helyi gazdasághoz kapcsolódó térségi és helyi közlekedési infrastruktúra és az ezekhez tartozó szolgáltatások fejlesztését,

·az energiahatékonyság előmozdítását és az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentését,

·az inkluzív és minőségi szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés javítását az oktatás és az egészségügyi ellátássok terén.

TOP+ – KAP Stratégiai Terv:

A korábbi szabályozás, mely szerint 10.000 fő feletti településeket a TOP, 10.000 fő alatti településeket a VP keretében támogatnak a programok, jelenleg nem része a szabályozásnak. A TOP Plusz és a KAP Stratégiai Terv is támogatja a vidéki térségeket. Ez lehetőséget nyújt arra, hogy a két forrás összehangolásával az egyes projektek egymás hatását megsokszorozva, a teljes értéklánc mentén biztosított lehessen a fejlesztések finanszírozása.

A szinergia lehetőségek hatékonyabb kihasználása érdekében koordinációs mechanizmust működtetünk a

két program között, miszerint a vidékfejlesztési beavatkozások esetében a szinergia helyi szintű megvalósításáért felelős szervezetek, a LEADER HFS-ek felülvizsgálata során kötelezően megvizsgálják az érintett megyék Integrált Területi Programját és saját céljait komplementer módon alakítsák ki, törekedve a szinergiára.

A TOP+-ban rögzítjük, hogy a megyéknek kötelező konzultációs lehetőséget biztosítani a megyében működő LEADER HACS-ok számára azzal a céllal, hogy a tervezett fejlesztéseket összehangolják.

A KAP Stratégiai Terv és a TOP Plusz program közötti lehatárolás:

A KAP ST és a TOP közötti lehatárolást megkönnyíti, hogy két program időbeli csúszása miatt a TOP+ pályázatok legtöbb esetben jóval előbb megjelennek, mint a KAP kiírások, így ritkán fordulhat elő, hogy két kiírás egyszerre, vagy közel egymáshoz nyílik meg.

Általános lehatárolási alapelv, hogy a KAP IH mielőtt megnyitna önkormányzatok számára pályázati lehetőséget, előtte adatszolgáltatást kér a TOP IH-tól az átfedő (alább részletezett) beavatkozások esetében, kiemelten kezelve a település és megvalósítási hely beazonosítását. Továbbá a KAP IH az önkormányzatok számára az átfedő (alább részletezett) beavatkozások esetében a pályázati felhívásban rögzíti, hogy azonos településen azonos fejlesztésre nem ad lehetőséget. E két intézkedésnek köszönhetően a KAP és a TOP+ programszintű lehatárolása valósul meg. Ezen felül, ahogy a jelenleg, úgy a jövőben is a végrehajtás önmagában garantálja a kettős finanszírozás elkerülését, informatikai és eljárásrendi biztosítékokkal.

Ahol átfedés lehetséges, ezért demarkáció szükséges a TOP+ és a KAP ST között:

Helyi piacok és vásárterek létrehozása: A TOP+ és a KAP is támogatja az önkormányzati kedvezményezetteket. A fenti általános lehatároláson túl a pályázó önkormányzatoknak nyilatkozniuk kell, hogy vagy csak a KAP ST-re, vagy csak a TOP+-ra pályáznak.

Helyi közétkeztetés: A TOP+ és a KAP is támogatja az önkormányzati kedvezményezetteket. A fenti általános lehatároláson túl a pályázó önkormányzatoknak nyilatkozniuk kell, hogy vagy csak a KAP ST-re, vagy csak a TOP+-ra pályáznak.

Helyi, térségi turisztikai vonzerőfejlesztés: A KAP esetében az "RD11_B07_DVF_73 - Mezőgazdasági termelők tevékenységének diverzifikációja" beavatkozás kedvezményezettje csak mezőgazdasági termelő lehet, a TOP+-tól így egyértelmű a lehatárolás kedvezményezetti alapon. A KAP ST esetében az "RD51_R11_TUC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért" beavatkozás egy pilot intézkedés, és kifejezetten az olyan helyi turisztikai együttműködéseket támogatja, amelyek helyi agrár- és élelmiszer termékekre és előállítókra épülő turisztikai szolgáltatásokat fejlesztenek. Ez utóbbi pilot beavatkozásnál a KAP nem zárja ki az együttműködésben részt venni kívánó önkormányzatokat, viszont ez esetben a fenti általános lehatároláson túl a pályázó önkormányzatoknak nyilatkozniuk kell, hogy azonos célra és megvalósítási helyen TOP+ forrást nem vesznek igénybe.

Közösségi terek, sport és rekreációs terek fejlesztése: A közösségi terek fejlesztésének esetében a KAP és a TOP+ között funkció szerinti lehatárolást alkalmazunk. A KAP esetében a funkciót az "RD43_R02_LOC_73 - Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken" beavatkozás leírása, a TOP+ esetében az 1.2.1. Élhető települések pályázati felhívás határozza meg. A KAP az önkormányzati ingatlanok közül a közigazgatási funkciójúakat (pl. temető, házasságkötő terem) támogatja, a TOP+ pedig a közösségi-, sport-, szabadidős tevékenységhez és kultúrához kötődő funkciókat. A sport és rekreációs funkciók esetében a KAP azon funkciók és tevékenységek támogatását hirdeti meg majd a pályázati felhívásában, amelyek esetében a TOP+ IH vállalja a tevékenységek támogatásának felfüggesztését.

Többfunkciós közösségi terek, szolgáltató központok – gyermekvédelem és egészségügyi funkció: Nincs átfedés, a TOP+ támogatja a bölcsődék, óvodák, helyi egészségügyi alapellátás és járóbeteg szakellátás fejlesztéseit, továbbá a köznevelési intézmények iskolák fejlesztéseit, a KAP ezeket nem támogatja.

Közösségi létesítmények energetikai korszerűsítése: Az önkormányzati kedvezményezetteket főként a

TOP+ támogatja. Amennyiben és amikor a KAP IH ezen beavatkozás pályázati meghirdetése mellett dönt, akkor azt a TOP+ IH-val egyeztetve teszi meg (a TOP+ forráskihelyezését és indikátor vállalásainak teljesülését nem veszélyeztetve), továbbá a fenti általános lehatároláson túl a pályázó önkormányzatoknak nyilatkozniuk kell, hogy vagy csak a KAP ST-re, vagy csak a TOP+-ra pályáznak. A KAP és a TOP+ IH vállalja, hogy ezen cél esetében a két program indításának tapasztalatait 2023 végén közösen értékelik, és ha szükséges, a KAP ST-t ennek megfelelően módosítjuk.

Okos falu: A KAP program indulásakor az "RD56_D03_SVC_77 - Vidékfejlesztési együttműködések a kistelepülések digitális átállásának támogatásért (okos falu)" beavatkozás az ENRD (European Network for Rural Development) módszertana alapján kialakítandó okos falu stratégiák létrehozását támogatja, 52 település esetében. Ez a tevékenység nincs átfedésben a TOP+ programmal. A KAP IH ezen 52 település esetében egyeztet a TOP+ IH-val az okos falu stratégiák végrehajtásának finanszírozásáról, és annak illeszkedéséről az 1.2.1. Élhető települések pályázati felhíváshoz. Az okos település funkciók esetében a KAP azon funkciók és tevékenységek támogatását hirdeti meg majd a pályázati felhívásában, amelyek esetében a TOP IH vállalja a tevékenységek támogatásának felfüggesztését.

A Partnerségi Megállapodás is tartalmazza, hogy "a szinergiák kialakítását részben a felhívások szabályrendszerének összehangolása, az egymásra épülő projekteket ösztönző projektkiválasztási szabályok és a közös kommunikációs megoldások fogják szolgálni. Ezek kidolgozása a pályázati felhívások előkészítés során az érintett IH-k, szakpolitikai felelősök közös fórumain (pl.: Pályázat Előkészítő Munkacsoport, MB ülések) kerül majd sor."

A Partnerségi Megállapodás alá tartozó programok elkötelezettek abban, hogy – az EMVA vidékfejlesztést szolgáló beavatkozásai mellett – hozzájáruljanak az EU vidéki térségeinek hosszú távú jövőképében foglaltakhoz, az ott megfogalmazott „erősebb, összekapcsolt, rugalmas és virágzó vidéki területek" cselekvési területek mentén.

EFOP Plusz

Az EFOP Plusz prioritások lefedik a köznevelési, az egészségügyi, a társadalmi felzárkózási, szociális, család- és ifjúságügyi, társadalmi innovációs, valamint leginkább rászoruló személyeket támogató intézkedéseket.

Rural Vision 2040

Az EFOP Plusz elsősorban a „társadalmi innováció, a társadalmi reziliencia, illetve a felelősségvállalással rendelkező közösségek" témakörökben támogatja a Rural Vision 2040 cselekvési területeit, közel 1,5 milliárd euró keretet állítva a fejlesztések mögé.

EFOP Plusz- KAP Stratégiai Terv:

Az EFOP Plusz társadalmi felzárkózási prioritási tengelyén, tervezetten a termelőműhelyek kerülnek támogatásra, míg a KAP Stratégiai Terv keretében a társadalmi vállalkozások fejlesztésére allokálnak forrást. A jelenlegi tervek alapján a termelőműhelyeket bármilyen szektorhoz kötődően létre lehet hozni, akár mezőgazdasági tevékenységekhez kapcsolódóan is, továbbá az intézkedésben a támogatást igénylők között - szektorokra vonatkozó korlátozás nélkül - megjelennek a nonprofit gazdasági társaságok, valamint civil szervezetek is.

GINOP Plusz

GINOP Plusz elősegíti, összhangban a vonatkozó uniós stratégiákkal a magyar vállalkozások technológiaváltásához, digitalizációs és innovációs képességeinek megerősítését, valamint hozzájárul a munkavállalók képzéséhez, termelékenységük és hozzáadott értékük növelése érdekében.

Rural Vision 2040

A GINOP Plusz több, mint 3,5 milliárd eurót fordít többek között a kevésbé fejlett régiókba élők oktatási képzésére, munkaerőpiaci integrálására, illetve a KKV szektor fejlesztésére, ami hozzájárul a Rural Vision 2040 cselekvési területeiben megfogalmazott célokhoz, miszerint a vidék fejlesztésének fontos része a társadalmi reziliencia javítása, a gazdasági tevékenységek diverzifikálása és a szolgáltatásokhoz való hozzáférés segítése.

GINOP Plusz – KAP Stratégiai Terv:

A Partnerségi Megállapodás alapján a vállalkozásfejlesztést a GINOP Plusz támogatja. 2020-tól a GINOP hagyományos vállalkozásfejlesztési támogatásaiban az élelmiszeripari vállalkozások kizárásra kerültek, ezek 2021-2022-ben a VP-ből, 2023-2027-ben pedig a KAP Stratégiai Tervből kaphatnak támogatást. Ugyanakkor az élelmiszeripari vállalkozások a GINOP Plusz keretében a K+F és ESZA típusú támogatásaikra, élelmiszeripari célú fejlesztendő tevékenységükre továbbra is pályázhatnak.

DIMOP Plusz

A DIMOP Plusz egységes szolgáltatási rétegeken keresztül, adatintenzív megközelítésben járul hozzá az egyes szakpolitikai feladatok digitalizációs beruházásaihoz és ilyen módon átfogó megoldásokat támogat, amelyek egy-egy ágazati célkitűzés megvalósulása mellett egységesen támogatják a digitális transzformáció folyamatát.

Rural Vision 2040:

A DIMOP Plusz digitalizációs beruházások segítségével járul hozzá az ágazati politikák megvalósításához, ezzel támogatva a Rural Vision 2040 cselekvési dimenzióinak jelentős részét (szolgáltatásokhoz való hozzáférés, társadalmi innováció, digitális összekapcsoltság, éghajlatváltozással szembeni reziliencia, környezeti reziliencia, társadalmi reziliencia) közel 1,2 milliárd euró kerettel. A DIMOP Plusz jelentős fejlesztést fog megvalósítani több mint 200 millió euró keretből a szélessávú hálózatok elérhetősége terén. Mivel az eléréssel kapcsolatos problémák a vidéki térségekben jellemzők, ezért várhatóan itt fog megvalósulni a fejlesztések nagy része is.

DIMOP Plusz – KAP Stratégiai Terv:

A DIMOP Plusz jellemzően országos léptékű beruházásokra fókuszál és elsősorban nem mezőgazdasági / vidékfejlesztési témájú fejlesztések végrehajtását tervezi, mégis több szinergia lehetőség azonosítható a két program között.

·A DIMOP Plusz által támogatott kormányzati IT fejlesztések agrár témákat is érintenek. A KAP Stratégiai Terv mezőgazdasági és erdészeti adatokat szolgáltathat a digitalizációt célzó fejlesztéseknek.

·A KAP Stratégiai Terv során végzett élelmiszeripari és mezőgazdasági digitalizáció összekapcsolható a DIMOP által finanszírozott Big Data és Mesterséges Intelligencia fejlesztésekkel.

·A DIMOP Plusz pluszponttal támogatja azokat a fejlesztéseket, amelyek egy, a KAP Stratégiai Terv által finanszírozott okosfalu stratégiával vannak összhangban.

·A DIMOP Plusz országos szinten fejleszti szélessáv elérhetőségét, ami segíthet, hogy a digitalizált mezőgazdasági termelők számára biztosítva legyen az gigabitképes, ill. 5G hálózathoz való hozzáférés, ami szükséges több precíziós eszköz működtetéséhez. Ehhez kapcsolódhat a KAP Stratégiai Terv helyi wifi fejlesztési tevékenysége.

·A DIMOP Plusz közszolgáltatási applikáció fejlesztésével segíti a KAP Stratégiai tervben szereplő vidéki fejlesztéseket (pl.: falubusz, önkéntes tűzoltó eszközfejlesztést).

·A DIMOP Plusz keretein belül történő digitális KKV készségfejlesztés hasznosításra kerülhetne a KAP Stratégiai Terv mezőgazdasági és erdészeti vállalkozások digitalizálásával összekapcsolva.

IKOP Plusz

Az IKOP Plusz felelős a magyarországi közlekedési helyzet fejlesztéséért, ami magába foglalja a kötöttpályás, közúti, kerékpárúti és kikötői beruházásokat.

Rural Vision 2040

Az IKOP Plusz beruházásai segítik a vidéki közlekedési hálózatok fejlesztését, amely hozzájárul a „közlekedési összeköttetések és új mobilitási lehetőségek” célkitűzéshez.

IKOP Plusz -KAP Stratégiai Terv

Az IKOP Plusz fejleszteni fogja a vidék elérhetőségét is biztosító közlekedési hálózatokat, de a beruházásokat tekintve a két program között nincs tartalmi átfedés.

VOP Plusz

A VOP Plusz Magyarország számára rendelkezésre álló kohéziós célú források eredményes és hatékony felhasználását támogatja. Ennek keretében a naprakész tudással rendelkező szakemberállomány, az infrastrukturális feltételek biztosításával, az informatikai, partnerségi, kommunikációs és a

nyilvánossághoz kapcsolódó feladatok ellátásával járul hozzá a Partnerségi Megállapodás céljainak teljesüléséhez.

VOP Plusz – KAP Stratégiai Terv

A VOP Plusz kereteiből finanszírozott programértékelések vizsgálati tárgyát fogja képezni a vidékfejlesztés, ahogy a KAP Stratégiai Terv Technikai Segítségnyújtásából finanszírozott programértékelések is i kitekintéssel lesznek a többi fejlesztési program vidékfejlesztési hatásaira. A programok között egyéb kapcsolat nem azonosítható.

Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Tervének (HET/RRF) tervezete - KAP Stratégiai Terv

A HET terv célja elsősorban a koronavírus járvány gazdasági és társadalmi hatásainak ellensúlyozása, illetve a gazdaság ellenállóképességének, fenntarthatóságának és a zöld és a digitális átmenettel kapcsolatos kihívásokra és lehetőségekre való felkészültségének a növelése.

A HET terv „D komponense" a vízhiányos területek vízpótlásával, a vízvisszatartással, a térségi vízátvezetéssel, felszín alatti vízkészletek védelmével, a vízkészletek térbeni és időbeni egyenetlen eloszlásának kiegyenlítésével foglalkozik. A HET tervezetében szereplő vízgazdálkodás szemléletformálási reformjának egyik célja, hogy a KAP Stratégiai Terv felhívások megismertetésével ösztönözze a gazdálkodókat a fenntartható vízgazdálkodást elősegítő gazdálkodás kialakítására.

A HET terv „F komponense" tartalmazza a lakossági napelemes rendszerek támogatását és fűtési rendszerek elektrifikálását napelemes rendszerekkel kombinálva, melynek célcsoportja az országos átlagbér alatti jövedelmű, jellemzően alacsony hitelképességgel rendelkező, a beruházás elvégzésére fizikai szempontból alkalmas ingatlantulajdonnal rendelkező háztartások. A KAP Stratégiai Tervben szereplő megújuló energetikát támogató beavatkozások elsősorban beruházás központúak, így a HET segítségével kiegészítő támogatáshoz juthatnak a vidéki térségekben élő, mezőgazdasággal foglalkozó személyek is.

A HET terv "C" komponense, a **„Felzárkózó települések" hosszú távú programjának** megalapozásáról szóló 1404/2019. (VII. 5.) Kormányhatározat a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015. (IV. 23.) Kormányrendeletben meghatározott településkörből a Központi Statisztikai Hivatal által készített legalacsonyabb (foglalkoztatási, iskolázottsági, lakhatási, jövedelmi, közbiztonsági viszonyokat és korszerkezetet figyelembe vevő) komplex mutató alapján kiválasztott, mintegy 300 településen – a települések szakaszos bevonásával – hosszú távú fejlesztési program indításáról döntött, a társadalmi, gazdasági, infrastrukturális hátrányok csökkentése, a helyi foglalkoztatás bővítése, a vidék lakosságmegtartó képességének növelése érdekében.

A szóban forgó településeken 312 ezer ember él, kedvezőtlen jövedelmi, lakhatási, munkaerőpiaci körülmények között. A 2019-2021-es években fokozatosan került bevonásra a felzárkóztatásra kijelölt települések egy része az alapos diagnózisra épülő, szükségletalapú, komplex, integrált települési felzárkóztatási programok megvalósításába, melyek célja a településen élők foglalkoztathatóságának, kompetenciáinak, mobilitásának, lakhatási körülményeinek (és lakóhelyük környezeti állapotának), közszolgáltatásokhoz való hozzáférésének javítása. A komponens részét képező ún. „reformok" része a közösségorientált köznevelési intézmények pedagógiai-szakmai fejlesztése, a munkaszocializációs programokban való részvétel, a folyamatos jelenléten alapuló szociális munka és közösségfejlesztés, a gyermekvédelmi eszközök fejlesztése, a mobilizált egészségügyi szűrővizsgálatok szervezése, míg a beruházási elemek közé tartozik a szociális lakások építése és felújítása, a közösségi megújuló energiakapacitások növelése. A beavatkozásokkal érintett települési kör, illetve a kijelölt célok mentén a tevékenységek további kiterjesztéséhez a hazai források mellett az RRF forrásaira, a fenntartáshoz pedig a strukturális alapok támogatására, valamint az új közszolgáltatási elemek hazai közszolgáltatási rendszerbe való beillesztésére lesz szükség.

A Felzárkózó települések programjának területi fókusza a KAP beavatkozásainál jóval szűkebb, hiszen a kormányhatározatban lehatárolt 300 település a településhálózatnak csak mintegy tizedét alkotja, rászorultságuk tényét, mértékét azonban kimunkált módszertan támasztja alá. Ezeken a településeken a hazai és RRF forrásból finanszírozott, erőteljesen szociális karakterű infrastruktúra-, szolgáltatás- és készségfejlesztő beruházásokat és tevékenységeket hatékonyan kiegészíthetik, és a helyi gazdaság- és társadalomfejlesztést segíthetik a vidéki kistelepülések infrastrukturális fejlesztését (szennyvízelvezetés,

biomasszára épülő energetika, internet-hozzáférés, közösségi, sport és rekreációs terek, turizmus, helyi piacok és értékesítést segítő eszközök, közétkeztetés, falu- és tanyagondnoki szolgálat), a társadalmi vállalkozásokat (pl. szociális szövetkezeteket, szociális farmgazdaságokat), illetve egyéb (pl. rövid ellátási lánc) együttműködéseket támogató vidék-fejlesztési beavatkozások.

Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (CEF)

Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (CEF) egy 2014-ben létrehozott Európai Uniós pénzügyi alap, amely az unió egész területén megvalósuló közlekedési, energetikai, digitális és távközlési projektek infrastrukturális beruházásaira irányul, és célja az EU tagállamai közötti jobb összeköttetés megteremtése. A vidékfejlesztési beavatkozástípusok közül jellemzően a beruházási jellegű támogatások esetében lehet kapcsolat az eszközzel.

Fontos azonban kihangsúlyozni, hogy a KAP Stratégiai Tervből jellemzően mezőgazdasági üzemek fejlesztése valósul meg, tisztán vagy nagy részben távközlési infrastruktúrafejlesztési projekteket, mint a CEF-ben vagy a DIMOP Pluszban, itt nem támogat Magyarország, és a fejlesztések léptéke is sokkal inkább a mezőgazdasági üzemekre koncentrál. Az infrastruktúrafejlesztést támogató beavatkozások közül a települési infrastruktúrát, így „Okos Falu" programokat is támogató eszközök között lehet kapcsolódás a CEF-fel, azonban a KAP Stratégiai Tervből megvalósuló projektek lokális megoldásokat támogatnak, így sokkal inkább szinergia valósulhat meg, úgy, hogy a helyi digitális / távközlési fejlesztések képesek lesznek kapcsolódni egy össz-európai fejlesztéshez.
Fontos cél a KAP Stratégiai Tervben, hogy kisebb fejlesztések alkalmasak legyenek arra, hogy felkészítsék a kedvezményezetteket egy nagyobb szintű fejlesztés előkészítéséhez. A kettős finanszírozás elkerülésére a támogatási konstrukció kialakítása során kiemelt figyelmet fog fordítani az Irányító Hatóság.

Digitális Európa Program

A Digitális Európa Program egy 2021–2027 között futó Európai Uniós program, amelynek fő célkitűzése, hogy a digitális technológiákat elterjessze a vállalkozások, a polgárok és a közigazgatás számára. A program célja tehát, hogy áthidalja a digitális technológiákkal kapcsolatos kutatás, valamint a végtermékek piaci bevezetése közötti szakadékot. A program az európai polgárok és vállalkozások, különösen a kkv-k javát szolgálja. A Digitális Európa program keretében végrehajtott beruházások támogatják az Unió kettős célkitűzését – a zöld átállást és a digitális transzformációt –, valamint erősítik az Unió ellenálló képességét és digitális szuverenitását. A DEP öt kulcsfontosságú területen nyújt projektfinanszírozást, így szuper-számítástechnika, mesterséges intelligencia, kiberbiztonság, korszerű digitális készségek, a digitális technológiák széles körű használatának biztosítása a gazdaságban és a társadalomban.

A KAP Stratégiai Tervből finanszírozandó digitális technológiák fejlesztése kimondottan az agrár- és élelmiszeripari szektorok digitális kompetenciáinak fejlesztésére irányul. A KAP forrásokkal az agrár-vertikum, illetve a hozzá kapcsolódó vidéki térségek megerősítése a cél.
A vidéki térségekben is jellemzően olyan projektek finanszírozása a cél, amely általánosságban fejleszti az ott lakók életminőségét és segít megakadályozni a térségek elnéptelenedését, azáltal, hogy olyan technológiai fejlesztések valósulnak meg, amelyekkel a vidékies és a városias környezetben is hasonló feltételekkel és életminőséggel találkoznak az emberek.
A KAP forrásból finanszírozott digitális technológiák fejlesztésének célja az, hogy az alapvető agrárinformatikai szolgáltatásokhoz való hozzáférés meg tudjon valósulni. Itt is elmondható, hogy a KAP források célja, hogy a technológiai lépésváltás elinduljon, amelyet aztán később egyéb programokkal, például a DEF-fel erősíteni lehet. Az agrár-digitalizációt támogató pályázatokban kiválasztási elvként kívánjuk alkalmazni azt, ha a pályázó együttműködik Európai Digitális Innovációs Hubokkal, kiemelten a hamarosan létrehozandó Agrár EDIH-el. Az ilyen jellegű együttműködésekkel tovább lehet erősíteni az

egyes fejlesztési programok közötti szinergiákat és egymást kiegészítő hatásokat. Az esetleges átfedések kezelése a pályázati felhívások szintjén is lehetséges.

Magyar Falu Program (MFP)

A Magyar Falu Program (MFP) a településhálózat több mint 90 százalékát, és a népesség mintegy harmadát adó, 5000 főnél nem nagyobb lakosságszámú kisvárosok és községek fejlesztését támogatja a következő területeken: vidéki szolgáltatások és infrastruktúra fejlesztése, vidéki civil közösségek támogatása, kistelepülésen élők lakhatási feltételeinek javítása, alsóbbrendű úthálózat fejlesztése hazai forrásból, valamint falusi mikrovállalkozások támogatása uniós (GINOP Plusz-1.2.2-22) forrásból.

Bár a Magyar Falu Program legtöbb felhívásában megjelenik valamilyen területi hátrányhoz kapcsolódó értékelési szempont (pl. a megvalósítási hely kedvezményezett járásban vagy településen, hátrányos helyzetű régióban, szabad vállalkozási zónában helyezkedik el, illetve kisebb adóerő-képességű település), a 2019-2021-es évek kifizetési adatai alapján a vidékies besorolású, illetve az alacsonyabb státuszú települések és térségek fokozottabb támogatása nem érhető olyan hangsúlyosan tetten, mint például a 2014-2020-as Vidékfejlesztési Program forráskihelyezésében. A rurális térszerkezetű területeket, az elvándorlással sújtott, leszakadó, önerőből fejleszteni gyakorlatilag képtelen megvalósítási helyeket a KAP beavatkozások tudatosabban célozzák. Az eddigi forrásfelhasználást vizsgálva megállapítható, hogy a Magyar Falu Program elsősorban a VP által kevésbé előnyben részesített, pl. fejlettebb vagy kevésbé vidékies térségekben elhelyezkedő, „belső perifériát" képező településeket juttatta forrásokhoz.

Összességében tehát az új KAP egyes beavatkozási célterületei és az MFP-ben támogatható tevékenységek köre jól elkülönül, illetve a KAP ST célrendszere eleve jóval kiterjedtebb, és a beavatkozások jellegét tekintve változatosabb. Összességében a 2014-2020 közötti időszak tapasztalataira alapozva a két program között gyengén helyettesítő és erősebb kiegészítő, egymást erősítő hatás feltételezhető.

Felzárkózó települések programja

Magyarország Helyreállítási és Ellenálló képességi Tervében a vidéki térségek sérülékenységére a leghangsúlyosabban a „Felzárkózó települések" komponens reagál, melynek intézkedései (reformjai és beruházásai) konzisztensek az uniós Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz társadalmi és területi kohéziót, egészségügyi, társadalmi, gazdasági és intézményi rezilienciát, a jövő generációkra vonatkozó szakpolitikákat, illetve a zöld átállást célzó alappilléreivel.

LIFE program

A LIFE program az Európai Unió olyan pénzügyi eszköze, amely dedikáltan környezet- és természetvédelmi, valamint éghajlat-politikai célkitűzéseket támogat. A 2021-2027 európai uniós pénzügyi időszakra vonatkozó, megújult LIFE programról szóló 2021/783/EU rendelet 2021. május 17-én lépett hatályba. A teljes LIFE program összköltségvetése a hét évre vonatkozóan 5,43 Mrd euró. A program, a korábbi gyakorlattól eltérően, négy, külön költségvetéssel rendelkező alprogramból áll:

Természet és biológiai sokféleség (2,143 Mrd euró),

Körforgásos gazdaság és életminőség (1, 345 Mrd euró),

Az éghajlatváltozás mérséklése és alkalmazkodás (947 M euró),

Tiszta energiára való átállás (997 M euró),

A benyújtott pályázatokat a European Climate, Infrastructure and Environment Executive Agency (CINEA) bírálja el.

A KAP Stratégia Terv leghangsúlyosabban az "Ökológiai gazdálkodásra történő átállás (ÖKO)", az "Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés (AKG)", a klímaváltozással kapcsolatos alkalmazkodási formák támogatásán keresztül kapcsolódik a LIFE program négy alprogramjához. A Life program pályázati konstrukcióival ellentétben ezek a támogatások, termelő beruházások mellett kiegészítő forrásokat biztosítanak a mezőgazdasági termelők számára a természetvédelem, a biodiverzitás, az élőhelyvédelem, a körforgásos gazdaság, az éghajlatváltozás mérséklése, illetve ahhoz való alkalmazkodás elősegítésében, elsősorban mezőgazdasági területeken. Bár a Life program és a KAP Stratégiai Terv esetében, Natura

2000 besorolású területek között lehet átfedés, a két program tematikáját, fókuszát és kedvezményezetti összetételét tekintve azonban minimális az esélye a kettős finanszírozás lehetőségének. Az esetlegesen felmerülő kettős finanszírozás lehetőségét projekt szintű lehatárolással érdemes kezelni. Összességében, a programokban tervezett hatások várhatóan egymást erősítik.

A programok közötti kapcsolódás kezelését a következő módon tervezzük megvalósítani

A jelen fejezetben érintett témákban az érintett Irányító Hatóságok együttműködést alakítanak ki, amelynek keretében meghívják a másik felet a Pályázat Előkészítő Munkacsoport üléseire, ezzel lehetővé teszik a lehatárolások projektszintű megteremtését és a kettős finanszírozás elkerülését. Az érintett pályázati felhívások kölcsönösen előnyben fogják részesíteni azokat a támogatást igénylőket, akik a társfelhívásra is nyújtottak be támogatási kérelmet:

·A másodikként megjelenő felhívással együtt a pályázati felületen kiírásra kerülhet egy olyan tájékoztató dokumentum, amely mindkét felhívásról egy rövid összefoglalót és a két kiírás közötti kapcsolatot mutatja be. Ez a dokumentum csak a támogatási lehetőségek lényegi bemutatására és a kapcsolatok ismertetésére szorítkozik, a részletes feltételeket továbbra is az egyes pályázati felhívások fogják tartalmazni.

·Mindkét felhívás biztosíthat plusz pontot annak a kedvezményezettnek, aki a bírálatig kérelmet nyújt be a másik felhívásra is, így részt vesz a szinergikusan összepárosított támogatási lehetőségek kihasználásban.

Az Irányító Hatóságok vállalják, hogy a benyújtott társ-kérelmekről kölcsönösen tájékoztatják egymást.

4.6 Financial instruments

4.6.1 Description of the financial instrument

A vidékfejlesztési típusú beavatkozástípusok esetében Magyarország nem alkalmaz pénzügyi eszközöket, így a tervben nem szerepel a pénzügyi eszköz.

4.7 Common elements for Rural Development types of interventions

4.7.1 List of non eligible investments

Purchase of land not built on costing more than 10 % of all the eligible expenditure on the operation concerned.

Investments in means of transport to be used for marketing or distribution by the producer organisation.

Investments in shares or capital of companies if the investment represents a financial investment.

construction of windbreaks and wind protection walls driveways and elevators

Nem elszámolható beruházások és kiadáskategóriák jegyzéke:

a) mezőgazdasági termelési jogok megvásárlása;

b) támogatási jogosultságok megvásárlása;

c) az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 10 %-át meghaladó összegű földvásárlás, kivéve a környezetvédelmi célú földvásárlást, a magas kötöttszén-tartalmú talaj megóvását célzó földvásárlást, valamint a fiatal mezőgazdasági termelők által pénzügyi eszközök igénybevételével történő földvásárlást; pénzügyi eszközök esetén ez a felső határ a végső címzettnek kifizetett elszámolható közkiadásokra, garancia esetén pedig a fedezetül szolgáló hitelek összegére alkalmazandó;

d) állatok vásárlása, egynyári növények vásárlása és e növények telepítése a következőktől eltérő célra:

i. mezőgazdasági, illetve erdészeti potenciál természeti katasztrófákat, kedvezőtlen éghajlati eseményeket vagy katasztrófaeseményeket követően;

ii. az állatállomány védelme nagyragadozókkal szemben, illetve állatok igénybevétele az erdészetben

gépek helyett;
iii. az (EU) 2016/1012 európai parlamenti és tanácsi rendelet(45)2. cikkének 24. pontjában meghatározott veszélyeztetett fajták tenyésztése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások alapján; vagy
iv. génerózióval fenyegetett növényfajták megőrzése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások keretében;

e) hitelkamat, kivéve a kamattámogatás vagy garanciadíj-támogatás formájában nyújtott vissza nem térítendő támogatás vonatkozásában;

f) beruházás olyan nagy méretű infrastruktúrákba a tagállamok által a KAP stratégiai tervükben meghatározottak alapján, amelyek nem képezik részét az (EU) 2021/1060 rendelet 32. cikkében meghatározott közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiáknak, kivéve a széles sávú rendszereket, valamint az árvíz- és partvédelmet érintő, megelőző intézkedéseket, amelyek célja a valószínűsíthető természeti katasztrófák, kedvezőtlen éghajlati események vagy katasztrófaesemények következményeinek a mérséklése;

g) erdőtelepítésbe történő beruházások, amelyek nem felelnek meg a páneurópai erdőtelepítési és újraerdősítési iránymutatásokban a fenntartható erdőgazdálkodás tekintetében megfogalmazott elvekkel összhangban álló környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos célkitűzéseknek.

Az első albekezdés a), b), d) és f) pontja nem alkalmazandó abban az esetben, ha a támogatást pénzügyi eszközök útján nyújtják.

4.7.2 Definition of rural area and applicability

Vidéki térség definíciója:

Vidéki térség részének minősül az a település, ahol közigazgatási jogállástól (város/község) függetlenül a népesség 10 ezer főnél kevesebb vagy a 10 ezer fő feletti lakossággal rendelkező tanyás települések esetén azok külterületei.

4.7.3 Additional elements common for Sectoral interventions, for rural development interventions, or common for both Sectoral and Rural Development interventions

- A meglévő öntözőberendezések vagy a meglévő öntözőrendszerek részeinek fejlesztésére irányuló beruházások kizárólag akkor támogathatók, ha az előzetes értékelés azt állapítja meg, hogy azok a meglévő berendezés vagy rendszer műszaki paramétereiből kiindulva mikroöntözés tekintetében legkevesebb 10%, lineár és csévélődobos berendezések tekintetében legkevesebb 15% mértékű potenciális vízmegtakarítást eredményeznek majd.
Amennyiben a beruházás olyan felszín alatti vagy felszíni vizekből álló víztesteket érint, amelyek a vonatkozó vízgyűjtő-gazdálkodási tervben vízmennyiséggel kapcsolatos okok miatt jónál rosszabb minősítést kaptak, akkor a beruházásnak az alábbi együttes feltételeknek is meg kell felelnie:
- a projektnek biztosítania kell, hogy a projekt által érintett öntözőberendezések, vagy öntözőrendszerek vonatkozásában legalább a projekt előzetes értékelése által megállapított potenciális vízmegtakarítás 50 %-ának megfelelő mértékű tényleges vízfogyasztás csökkenés történjen; és
- amennyiben a projekt az adott mezőgazdasági üzem öntözött területeinek csak egy részét érinti, a mezőgazdasági üzem teljes – üzemszintű – vízfogyasztása legalább 50% megfelelő mértékben kell, hogy csökkenjen. A mezőgazdasági üzem teljes vízfogyasztásához az üzem által értékesített, vagy bármilyen más módon öntözési célból átadott vízmennyiséget is hozzá kell számítani.
A meghatározott feltételek egyike sem alkalmazandó a meglévő öntözőberendezésekre irányuló olyan beruházásokra, amelyek csak az energiahatékonyságot érintik, sem a tározók létrehozására irányuló beruházásokra, sem pedig a visszínyert víz felhasználására irányuló olyan beruházásokra, amelyek nem

érintenek felszín alatti vagy felszíni víztestet.

Az energiahatékonysághoz kapcsolódó beavatkozás összhangban van a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról szóló európai uniós irányelvvel és az abban foglalt fenntarthatósági kritériumokkal.

A beavatkozás keretében támogatott módon végrehajtott energiahatékonysági beruházások, illetve támogatott módon beszerzett új gépek, berendezések és technológiák túlmutatnak a kötelező szabványokon (amennyiben ezek a szabványok léteznek) vagy a szokásos gyakorlatokon.

4.7.4 Contribution rate(s) applicable to Rural Development interventions

National contribution rate(s)

Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
155(2)(c) - Early retirement		20.00%	43.00%
91(2)(a) - Less developed regions	85.00%	20.00%	85.00%
91(2)(b) - Outermost regions and in the smaller Aegean islands		20.00%	80.00%
91(2)(c) - Transition regions within the meaning of Article 108(2), first subparagraph, point (b), of Regulation (EU) 2021/1060		20.00%	60.00%
91(2)(d) - Other regions	43.00%	20.00%	43.00%
91(3)(a) - Payments for natural or others area-specific constraints under Article 71		20.00%	65.00%
91(3)(b) - Payments under Article 70, payments under Article 72, support for non-productive investments referred to in Article 73, support for the projects of EIP operational groups under Article 77(1), point(a), and LEADER under Article 77(1), point(b)		20.00%	80.00%
91(3)(b) - 70 - Payments under Article 70	50.00%	20.00%	80.00%
91(3)(b) - 72 - Payments under Article 72	50.00%	20.00%	80.00%
91(3)(b) - 73 - Support for non-productive investments referred to in Article 73	50.00%	20.00%	80.00%
91(3)(b) - 77(1)(a) - Support for the European Innovation Partnership under Article 77(1), point(a)	43.00%	20.00%	80.00%
91(3)(b) - 77(1)(b) - LEADER under Article 77(1), point(b)	50.00%	20.00%	80.00%
91(3)(c) - Operations receiving funding from funds transferred to the EAFRD in accordance with Articles 17 and 103		20.00%	100.00%
91(3)(c) - 70 - Operations, under Article 70, receiving funding from funds transferred to the EAFRD in accordance with Articles 17 and 103		20.00%	100.00%
91(3)(c) - 71 - Operations, under Article 71, receiving funding from funds transferred to the EAFRD in accordance with Articles 17 and 103		20.00%	100.00%
91(3)(c) - 72 - Operations, under Article 72, receiving funding from funds transferred to the EAFRD in accordance with Articles 17 and 103		20.00%	100.00%
91(3)(c) - 73-74 - Operations, under Articles 73-74, receiving funding from funds transferred to the EAFRD in accordance with Articles 17 and 103		20.00%	100.00%
91(3)(c) - 75 - Operations, under Article 75, receiving funding from funds transferred to the EAFRD in accordance with Articles 17 and 103		20.00%	100.00%
91(3)(c) - 76 - Operations, under Article 76, receiving funding from funds transferred to the EAFRD in accordance with Articles 17 and 103		20.00%	100.00%
91(3)(c) - 77 - Operations, under Article 77, receiving funding from funds transferred to the EAFRD in accordance with Articles 17 and 103		20.00%	100.00%
91(3)(c) - 78 - Operations, under Article 78, receiving funding from funds transferred to the EAFRD in accordance with Articles 17 and 103		20.00%	100.00%

Regional contribution rate(s)

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU12 - Pest	91(3)(c) - 75 - Operations, under Article 75, receiving funding from funds transferred to the EAFRD in accordance with Articles 17 and 103	85.00%	20.00%	100.00%
HU21 - Közép-Dunántúl	91(3)(c) - 75 - Operations, under Article 75, receiving funding from funds transferred to the EAFRD in accordance with Articles 17 and 103	85.00%	20.00%	100.00%
HU22 - Nyugat-Dunántúl	91(3)(c) - 75 - Operations, under Article 75, receiving funding from funds transferred to the EAFRD in accordance with Articles 17 and 103	85.00%	20.00%	100.00%
HU23 - Dél-Dunántúl	91(3)(c) - 75 - Operations, under Article 75, receiving funding from funds transferred to the EAFRD in accordance with Articles 17 and 103	85.00%	20.00%	100.00%
HU31 - Észak-Magyarország	91(3)(c) - 75 - Operations, under Article 75, receiving funding from funds transferred to the EAFRD in accordance with Articles 17 and 103	85.00%	20.00%	100.00%
HU32 - Észak-Alföld	91(3)(c) - 75 - Operations, under Article 75, receiving funding from funds transferred to the EAFRD in accordance with Articles 17 and 103	85.00%	20.00%	100.00%
HU33 - Dél-Alföld	91(3)(c) - 75 - Operations, under Article 75, receiving funding from funds transferred to the EAFRD in accordance with Articles 17 and 103	85.00%	20.00%	100.00%

5 Direct payments, sectoral and rural development interventions specified in the strategy

Fund	Form of Intervention	Type of Intervention	Intervention Code (MS) - Name	Carry-over	Common Output Indicator	Gen. Renewal	Env.	ES rebate system	LEADER
EAGF	Decoupled Direct Payments	BISS(21)	DP01_E01_BISS_16 - A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás		O.4				
EAGF	Decoupled Direct Payments	CRISS(29)	DP02_E02_CRIS_16 - A fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás		O.7				
EAGF	Decoupled Direct Payments	CIS-YF(30)	DP03_B01_YFS_16 - Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás		O.6				
EAGF	Decoupled Direct Payments	Eco-scheme(31) / Art. 31(7)(a) - Additional payment to BIS	DP17_G01_ECOS_16 - Agro-ökológiai program		O.8				
EAGF	Coupled Direct Payments	CIS(32)	DP04_E03_CISB_16 - Cukorrépa termesztés támogatása		O.10				
EAGF	Coupled Direct Payments	CIS(32)	DP05_E04_CISR_16 - Rizstermesztés támogatása		O.10				
EAGF	Coupled Direct Payments	CIS(32)	DP06_E05_CISV_16 - Zöldségnövény termesztés támogatása		O.10				
EAGF	Coupled Direct Payments	CIS(32)	DP07_E06_CISI_16 - Ipari zöldségnövény termesztés támogatása		O.10				
EAGF	Coupled Direct Payments	CIS(32)	DP08_E07_CISO_16 - Ipari olajnövény termesztés támogatása		O.10				
EAGF	Coupled Direct Payments	CIS(32)	DP09_E08_CISE_16 - Gyümölcstermesztés támogatása (Extenzív)		O.10				
EAGF	Coupled Direct Payments	CIS(32)	DP10_E09_CISF_16 - Gyümölcstermesztés támogatása (Intenzív)		O.10				
EAGF	Coupled Direct Payments	CIS(32)	DP11_E10_CISS_16 - Anyajuhtartás támogatása		O.11				
EAGF	Coupled Direct Payments	CIS(32)	DP12_E11_CISC_16 - Anyatehéntartás támogatása		O.11				

EAGF	Coupled Direct Payments	CIS(32)	DP13_E12_CISM_16 - Hízott bika támogatás		O.11				
EAGF	Coupled Direct Payments	CIS(32)	DP14_E13_CISD_16 - Tejhasznú tehéntartás támogatása		O.11				
EAGF	Coupled Direct Payments	CIS(32)	DP15_E14_CISG_16 - Szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása		O.10				
EAGF	Coupled Direct Payments	CIS(32)	DP16_E15_CISP_16 - Szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása		O.10				
EAGF	Sectoral - Fruit and Vegetables	INVRE(47(1)(a))	SC28_E01_FVI_47 - Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása		O.35				
EAGF	Sectoral - Fruit and Vegetables	ADVI1(47(1)(b))	SC11_A03_FVA_47 - tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás - zöldség-gyümölcs		O.35				
EAGF	Sectoral - Fruit and Vegetables	TRAINCO(47(1)(c))	SC12_A04_FVT_47 - képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is - zöldség-gyümölcs		O.35				
EAGF	Sectoral - Fruit and Vegetables	ORGAN(47(1)(d))	SC13_G01_FVO_47 - ökológiai vagy integrált termelés - zöldség gyümölcs		O.35				
EAGF	Sectoral - Fruit and Vegetables	TRANS(47(1)(e))	SC14_B01_FVE_47 - a termékek szállítása és tárolása fenntarthatóságának és hatékonyságának növelése - zöldség-gyümölcs		O.35				
EAGF	Sectoral - Fruit and Vegetables	PROMO(47(1)(f))	SC15_E10_FVP_47 - promóció, kommunikáció és marketing - zöldség-gyümölcs		O.35				
EAGF	Sectoral - Fruit and Vegetables	QUAL(47(1)(g))	SC16_E11_FVQ_47 - uniós és nemzeti minőségrendszerek alkalmazása		O.35				
EAGF	Sectoral - Fruit and Vegetables	TRACE(47(1)(h))	SC17_E12_FVC_47 - nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazása - zöldség-gyümölcs		O.35				

EAGF	Sectoral - Fruit and Vegetables	CLIMA(47(1)(i))	SC18_G02_FVL_47 - az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések - zöldség-gyümölcs		O.35				
EAGF	Sectoral - Fruit and Vegetables	SETUP(47(2)(a))	SC19_I01_FVF_47 - kölcsönös kockázatkezelési alapok - zöldség-gyümölcs		O.35				
EAGF	Sectoral - Fruit and Vegetables	INVVO(47(2)(b))	SC20_I02_FVV_47 - beruházások, amelyek hatékonyabbá teszik a forgalomba kerülő mennyiségek kezelését, közös tárolását - zöldség-gyümölcs		O.35				
EAGF	Sectoral - Fruit and Vegetables	STORE(47(2)(c))	SC21_I03_FVS_47 - termékek közös tárolása, ezen belül szükség esetén a termékek kollektív feldolgozása - zöldség-gyümölcs		O.35				
EAGF	Sectoral - Fruit and Vegetables	ORCHA(47(2)(d))	SC22_I04_FVR_47 - gyümölcsösök újratelepítése - zöldség-gyümölcs		O.35				
EAGF	Sectoral - Fruit and Vegetables	WITHD(47(2)(f))	SC23_I05_FVW_47 - forgalomból történő kivonás ingyenes szétosztás céljára vagy más rendeltetésre - zöldség-gyümölcs		O.35				
EAGF	Sectoral - Fruit and Vegetables	GREEN(47(2)(g))	SC24_I06_FVG_47 - zöldszüret - zöldség-gyümölcs		O.35				
EAGF	Sectoral - Fruit and Vegetables	NOHAR(47(2)(h))	SC25_I07_FVN_47 - be nem takarítás - zöldség-gyümölcs		O.35				
EAGF	Sectoral - Fruit and Vegetables	HARIN(47(2)(i))	SC26_I08_FVH_47 - betakarítási és termelési biztosítás - zöldség-gyümölcs		O.35				
EAGF	Sectoral - Fruit and Vegetables	COMM(47(2)(l))	SC27_I09_FVM_47 - figyelemfelhívást és a fogyasztók tájékoztatását célzó kommunikációs tevékenységek - zöldség-gyümölcs		O.35				
EAGF	Sectoral - Apiculture products	ADVIBEES(55(1)(a))	SC02_A01_BEA_55 - Méhészeti tudásátadás és technikai segítségnyújtás		O.37				
EAGF	Sectoral - Apiculture products	INVAPI(55(1)(b))	SC03_E02_BEI_55 - Méhészeti ágazat versenyképességének fejlesztése		O.37				

EAGF	Sectoral - Apiculture products	PROMOBEES(55(1)(f))	SC01_A02_BEM_55 - Méhészeti marketing		O.37				
EAGF	Sectoral - Wine	RESTRVINEY(58(1)(a))	SC05_E04_WIR_58 - Szőlőültetvények szerkezetátalakítási és átállítási támogatása		O.36				
EAGF	Sectoral - Wine	INVWINE(58(1)(b))	SC06_E05_WII_58 - Beruházások tárgyi és immateriális javakba a borágazatban		O.36				
EAGF	Sectoral - Wine	GREENWINE(58(1)(c))	SC07_E06_WIG_58 - Zöldszüret támogatása a borágazatban		O.36				
EAGF	Sectoral - Wine	DISTIL(58(1)(g))	SC08_E07_WID_58 - Borászati melléktermékek lepárlása		O.36				
EAGF	Sectoral - Wine	INFOR(58(1)(h))	SC09_E08_WIN_58 - Borágazati belpiaci promóció		O.36				
EAGF	Sectoral - Wine	PROMOWINE(58(1)(k))	SC10_E09_WIP_58 - Borágazatban alkalmazott, harmadik országokban folytatott promóció		O.36				
EAFRD	Rural Development	ENVCLIM(70)	RD19_G01_AEC_70 - Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG)	It does fully	O.14	No	Yes	Yes	No
EAFRD	Rural Development	ENVCLIM(70)	RD20_G02_ORT_70 - Ökológiai gazdálkodás támogatása	It does fully	O.17	No	Yes	Yes	No
EAFRD	Rural Development	ENVCLIM(70)	RD22_G05_LCP_70 - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés	No inclusion	O.14	No	Yes	Yes	No
EAFRD	Rural Development	ENVCLIM(70)	RD24_G07_GAX_70 - Állati genetikai erőforrások ex situ megőrzése	It does fully	O.19	No	Yes	Yes	No
EAFRD	Rural Development	ENVCLIM(70)	RD25_G08_GAI_70 - Állati genetikai erőforrások in situ megőrzése	It does fully	O.19	No	Yes	Yes	No
EAFRD	Rural Development	ENVCLIM(70)	RD26_G09_GAV_70 - Állati genetikai erőforrások in vitro megőrzése	It does fully	O.19	No	Yes	Yes	No
EAFRD	Rural Development	ENVCLIM(70)	RD27_G10_GPX_70 - Növényi genetikai erőforrások és mikroorganizmusok ex situ megőrzése	It does fully	O.19	No	Yes	Yes	No

EAFRD	Rural Development	ENVCLIM(70)	RD28_G11_GPI_70 - Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése	It does fully	O.19	No	Yes	Yes	No
EAFRD	Rural Development	ENVCLIM(70)	RD29_G12_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a kiskérődző ágazatban	It does fully	O.18	No	Yes	Yes	No
EAFRD	Rural Development	ENVCLIM(70)	RD30_G13_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban	It does fully	O.18	No	Yes	Yes	No
EAFRD	Rural Development	ENVCLIM(70)	RD32_G15_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban	It does fully	O.18	No	Yes	Yes	No
EAFRD	Rural Development	ENVCLIM(70)	RD33_G16_ANB_70 - Állatjóléti támogatás a méhészeti ágazatban	It does fully	O.18	No	Yes	Yes	No
EAFRD	Rural Development	ENVCLIM(70)	RD33b_G17_AMR_70 - Antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem kompenzációs kifizetése	It does partially	O.18	No	Yes	Yes	No
EAFRD	Rural Development	ENVCLIM(70)	RD35_F02_FEC_70 - Erdőkörnyezetvédelmi többéves kötelezettségvállalások (EKV)	It does fully	O.15	No	Yes	Yes	No
EAFRD	Rural Development	ENVCLIM(70)	RD36_F03_GEN_70 - Erdő-genetikai többéves kötelezettségvállalások	No inclusion	O.19	No	Yes	Yes	No
EAFRD	Rural Development	ENVCLIM(70)	RD39_F06_AFM_70 - Erdőtelepítési beruházások ápolása és jövedelempótló támogatása	It does fully	O.16	No	Yes	Yes	No
EAFRD	Rural Development	ASD(72)	RD23_G06_NAG_72 - Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések	No inclusion	O.13	No	Yes	Yes	No
EAFRD	Rural Development	ASD(72)	RD34_F01_NAF_72 - Erdő területeknek nyújtott Natura 2000 kompenzációs kifizetések	No inclusion	O.13	No	Yes	Yes	No
EAFRD	Rural Development	INVEST(73-74)	RD01a_E01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek fejlesztése	No inclusion	O.20	No	No		No
EAFRD	Rural Development	INVEST(73-74)	RD01b_E01_FRM_73 - Fiatal mezőgazdasági termelők beruházásainak támogatása	No inclusion	O.20	Yes	No		No
EAFRD	Rural Development	INVEST(73-74)	RD01c_E01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek zöld beruházásainak támogatása	No inclusion	O.20	No	Yes	Yes	No

EAFRD	Rural Development	INVEST(73-74)	RD01d_E01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek fejlesztése az ammónia-kibocsátás csökkentés érdekében	No inclusion	O.20	No	Yes	Yes	No
EAFRD	Rural Development	INVEST(73-74)	RD01e_E01_FRM_73 - Állattartó telepek járványvédelmi beruházásainak támogatása, sertéságazat esetén a farokkurtítás visszaszorításával	No inclusion	O.20	No	No		No
EAFRD	Rural Development	INVEST(73-74)	RD02_D01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása	No inclusion	O.20	No	No		No
EAFRD	Rural Development	INVEST(73-74)	RD04a_E02_FON_73 - Mezőgazdasági termékek értéknövelése	No inclusion	O.24	No	No		No
EAFRD	Rural Development	INVEST(73-74)	RD04b_E03_FOF_73 - Mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsoló zöld beruházások támogatása	No inclusion	O.24	No	Yes	Yes	No
EAFRD	Rural Development	INVEST(73-74)	RD09a_B05_SML_73 - Mezőgazdasági kisüzemek fenntartható fejlesztése	No inclusion	O.20	No	No		No
EAFRD	Rural Development	INVEST(73-74)	RD09b_R14_OGR_73 - Díszkertészeti ágazat kisvállalkozásainak támogatása	No inclusion	O.24	No	No		No
EAFRD	Rural Development	INVEST(73-74)	RD11_B07_DVF_73 - Mezőgazdasági termelők tevékenységének diverzifikációja	No inclusion	O.24	No	No		No
EAFRD	Rural Development	INVEST(73-74)	RD12_W01_WTO_73 - Öntözésfejlesztési és vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás	No inclusion	O.20	No	No		No
EAFRD	Rural Development	INVEST(73-74)	RD18_I03_JGR_73 - Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR III pillér) Országos mezőgazdasági jégkármérséklő rendszer digitális átállása	No inclusion	O.20	No	No		No
EAFRD	Rural Development	INVEST(73-74)	RD21_G04_LCI_73 - Agro-ökológiai nem termelő beruházások	No inclusion	O.21	No	Yes	Yes	No

EAFRD	Rural Development	INVEST(73-74)	RD38_F05_AFI_73 - Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása	It does fully	O.24	No	Yes	Yes	No
EAFRD	Rural Development	INVEST(73-74)	RD40_F07_INP_73 - Versenyképes erdőgazdálkodást szolgáló beruházások (for-profit)	No inclusion	O.24	No	No		No
EAFRD	Rural Development	INVEST(73-74)	RD41_F08_INN_73 - Az erdőgazdálkodás környezeti fenntarthatóságát szolgáló beruházások (non-profit)	No inclusion	O.23	No	Yes	Yes	No
EAFRD	Rural Development	INVEST(73-74)	RD42_R01_RAN_73 - Vidéki infrastruktúra fejlesztés tanyákon	No inclusion	O.22	No	No		No
EAFRD	Rural Development	INVEST(73-74)	RD43_R02_LOC_73 - Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken	No inclusion	O.22	No	No		No
EAFRD	Rural Development	INSTAL(75)	RD05_B01_YFS_75 - Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával	No inclusion	O.25	Yes	No		No
EAFRD	Rural Development	INSTAL(75)	RD06_B02_YFY_75 - Generációs megújulás gazdaságátvevő támogatásával	It does fully	O.27	No	No		No
EAFRD	Rural Development	INSTAL(75)	RD08_B04_BIS_75 - Generációs megújulás induló vidéki és fiatal erdőgazdálkodó vállalkozók támogatásával	No inclusion	O.27	No	No		No
EAFRD	Rural Development	RISK(76)	RD16_I01_INS_76 - Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR II. pillér): Díjtámogatott mezőgazdasági biztosítás	It does fully	O.9	No	No		No
EAFRD	Rural Development	RISK(76)	RD17_I02_IST_76 - Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR IV. pillér): Mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer	No inclusion	O.9	No	No		No
EAFRD	Rural Development	COOP(77)	RD07_B03_YFO_77 - Generációs megújulás, gazdaságátadási együttműködés	No inclusion	O.30	No	No		No
EAFRD	Rural Development	COOP(77)	RD15_W04_COP_77 - Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása	No inclusion	O.32	No	No		No

EAFRD	Rural Development	COOP(77)	RD37_F04_FRC_77 - Erdőtüzek megelőzésének és kockázatcsökkentésének együttműködés alapú támogatása	No inclusion	O.32	No	No		No
EAFRD	Rural Development	COOP(77)	RD44_R03_POG_77 - Termelői csoportok, termelői szervezetek támogatása	It does fully	O.28	No	No		No
EAFRD	Rural Development	COOP(77)	RD45_R04_GIS_77 - Együttműködések támogatása új OEM/OFJ/FJ/HKT létrehozására az EU-s minőségrendszerek keretében	No inclusion	O.29	No	No		No
EAFRD	Rural Development	COOP(77)	RD46_R05_GIJ_77 - Együttműködések már létező nemzeti minőségrendszer vagy uniós minőségrendszerben bejegyzett OEM/OFJ/FJ/HKT esetén	No inclusion	O.29	No	No		No
EAFRD	Rural Development	COOP(77)	RD47_R06_QSJ_77 - Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása	No inclusion	O.32	No	No		No
EAFRD	Rural Development	COOP(77)	RD48_R07_QSP_77 - Minőségrendszerek tájékoztatási és promóciós tevékenységének támogatása	No inclusion	O.32	No	No		No
EAFRD	Rural Development	COOP(77)	RD49_R09_SCC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a Rövid Ellátási Láncok fejlesztéséért	No inclusion	O.32	No	No		No
EAFRD	Rural Development	COOP(77)	RD50_R10_SEC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért	No inclusion	O.32	No	No		No
EAFRD	Rural Development	COOP(77)	RD51_R11_TUC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért	No inclusion	O.32	No	No		No
EAFRD	Rural Development	COOP(77)	RD52_R12_BIC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért	No inclusion	O.32	No	No		No

EAFRD	Rural Development	COOP(77)	RD56_D03_SVC_77 - Vidékfejlesztési együttműködések a kistelepülések digitális átállásának támogatásért (okos falu)	No inclusion	O.32	No	No		No
EAFRD	Rural Development	COOP(77)	RD57_R15_LDR_77 - LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása	No inclusion	O.31	No	No		Yes
EAFRD	Rural Development	COOP(77)	RD61_A05_EIP_77 - Európai Innovációs Partnerség (EIP) együttműködés	No inclusion	O.1	No	No		No
EAFRD	Rural Development	KNOW(78)	RD58_A01_TRA_78 - Képzések és bemutatóüzemi programok	No inclusion	O.33	No	No		No
EAFRD	Rural Development	KNOW(78)	RD59_A02_INF_78 - Tájékoztatási szolgáltatások	No inclusion	O.33	No	No		No
EAFRD	Rural Development	KNOW(78)	RD60_A04_ADP_78 - Tanácsadási szolgáltatások	No inclusion	O.33	No	No		No

5.1 Direct Payments Interventions

BISS(21) - Basic income support for sustainability

DP01_E01_BISS_16 - A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás

Intervention Code (MS)	DP01_E01_BISS_16
Intervention Name	A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás
Type of Intervention	BISS(21) - Basic income support for sustainability
Common Output Indicator	O.4. Number of hectares benefitting from for basic income support

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Yes
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Partially
1.1.3.	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Yes
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Yes
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.4 Share of utilised agricultural area (UAA) covered by income support and subject to conditionality
R.6 Percentage of additional direct payments per hectare for eligible farms below average farm size (compared to average)
R.7 Percentage of additional support per hectare in areas with higher needs (compared to average)

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás a mezőgazdasági termelők jövedelembiztonságát megteremtő közvetlen támogatási rendszer elsődleges alappillére. Az SO1 specifikus célkitűzést elősegítő olyan beavatkozás, amely különös célzottságot sem területi, sem tevékenységi szempontból nem tartalmaz, egyedül az aktív mezőgazdasági termelői státusz az, ami szűkíti a lehetséges jogosultak körét.

A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden termelő számára hektáronként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

Alaptámogatásra az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki:
• Legalább egy hektár nagyságú jogosult területtel rendelkezik;
• A támogatható földterületre vonatkozóan támogatási kérelmet nyújtott be;
• A kérelmezett terület vonatkozásában a támogatási kérelem beadására nyitva álló határidő utolsó napján földhasználónak minősül;

6 Identification of relevant baseline elements
(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))
N/A
7 Range and amounts of support
Description

A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden termelő számára hektáronként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention
Is this BIS intervention a Payments for small farmers? (Art. 28)
☐ Yes ☑ No
Which form of support do you use Payments for small farmers? (Art. 28)
☐ Lump sum(s) ☐ Payment(s) per hectare
What is the maximum amount for the Payments for small farmers? (Art. 28)

Do you have any other comments or explanations for the Payments for small farmers?

Territorialisation (Art. 22(2))
☐ Yes ☑ No

9 WTO compliance
Green Box
Paragraph 5 of Annex 2 WTO
Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 5. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
DP01_O04_U01_HA - A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás fajlagos összege	Uniform		R.4; R.6; R.7

Explanation and Justification (including the flexibility)

DP01_O04_U01_HA - A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás fajlagos összege

Az alaptámogatás célja, hogy a mezőgazdasági termelők számára biztosítson egy minimális alapjövedelmet, amely a jövedelembiztonságon keresztül hozzájárulhat a vidéki életminőség javulásához, valamint a vidék népesség megtartó képességének erősödéséhez. A mezőgazdasági jövedelmek nemzetgazdasági átlagtól való elmaradását a SWOT elemzés is feltárta, így a szükségletek beazonosítása egyértelműen alátámasztja e támogatás jogosságát.

A BISS keret és a fajlagos érték meghatározásának módszertana

A BISS éves kerete a tervben 735,4 millió euró, amely az átcsoportosítás utáni közvetlen támogatási boríték 54,7%-át teszi ki. Ezzel a BISS a legnagyobb forrású közvetlen támogatási elem.

Az alaptámogatás (BISS) az SO1 specifikus célkitűzést elősegítő beavatkozás, a mezőgazdasági termelők jövedelembiztonságát megteremtő közvetlen támogatási rendszer elsődleges alappillére. Célja, hogy a mezőgazdasági termelők számára biztosítson egy minimális jövedelmet, amely a jövedelembiztonságon keresztül hozzájárulhat a vidéki életminőség javulásához, valamint a vidék népesség megtartó képességének erősödéséhez.

A mezőgazdasági jövedelmek nemzetgazdasági átlagtól való elmaradását a SWOT elemzés is feltárta, így a szükségletek beazonosítása egyértelműen alátámasztja e támogatás jogosságát.

SO1 SWOT vonatkozó gyengeségei

Gy.1. Mezőgazdasági jövedelmek nemzetgazdasági átlagnál alacsonyabb szintje [SO1/1.1.]

Gy.2. Jövedelmek erős ingadozása több mezőgazdasági ágazatban (pl. egyes zöldség- és gyümölcsfélék, sertéshízlalás, bikahízlalás stb.) [SO1/1.1.] [SO1/1.2.] [SO1/2.3.]

Gy.3. Mezőgazdasági vállalkozások, különösen a kisüzemek és egyes ágazatok jövedelmezőségének erős függősége a közvetlen támogatásoktól

Gy.4. Uniós összevetésben magas termelési költségek és gyenge hatékonyság

1.ábra: Mezőgazdasági munkajövedelem átlagos munkabérhez viszonyított alakulása Magyarországon

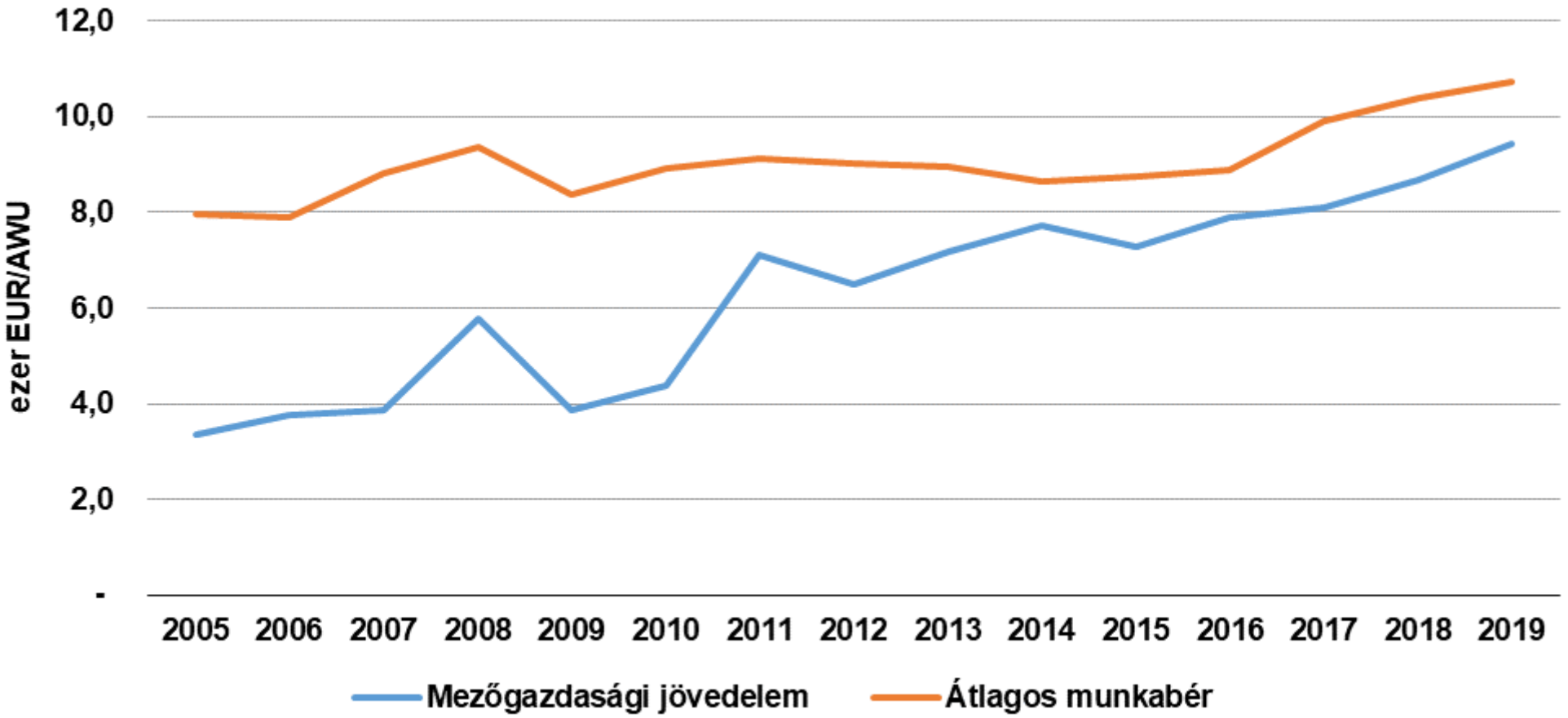

Forrás: EUROSTAT adatok alapján AKI számítás

Az 1. ábra azt mutatja, hogy Magyarország EU-csatlakozását követő 5-6 évben a mezőgazdasági jövedelmek közelítettek a nemzetgazdasági szinten jellemző átlagos munkabérekhez, azonban 2014 óta a különbség nem csökkent tovább. Ez alátámasztja azt az igényt, hogy a közvetlen termelői jövedelemtámogatások jelentős részét továbbra is minden mezőgazdasági termelő megkapja.

A 2. ábrán pedig termelési irányonként is látható, hogy közvetlen támogatások hiányában az üzemek működése milyen arányban lenne veszteséges.

2.Veszteséges mezőgazdasági üzemek aránya Magyarországon, termelési irány szerint (2019)

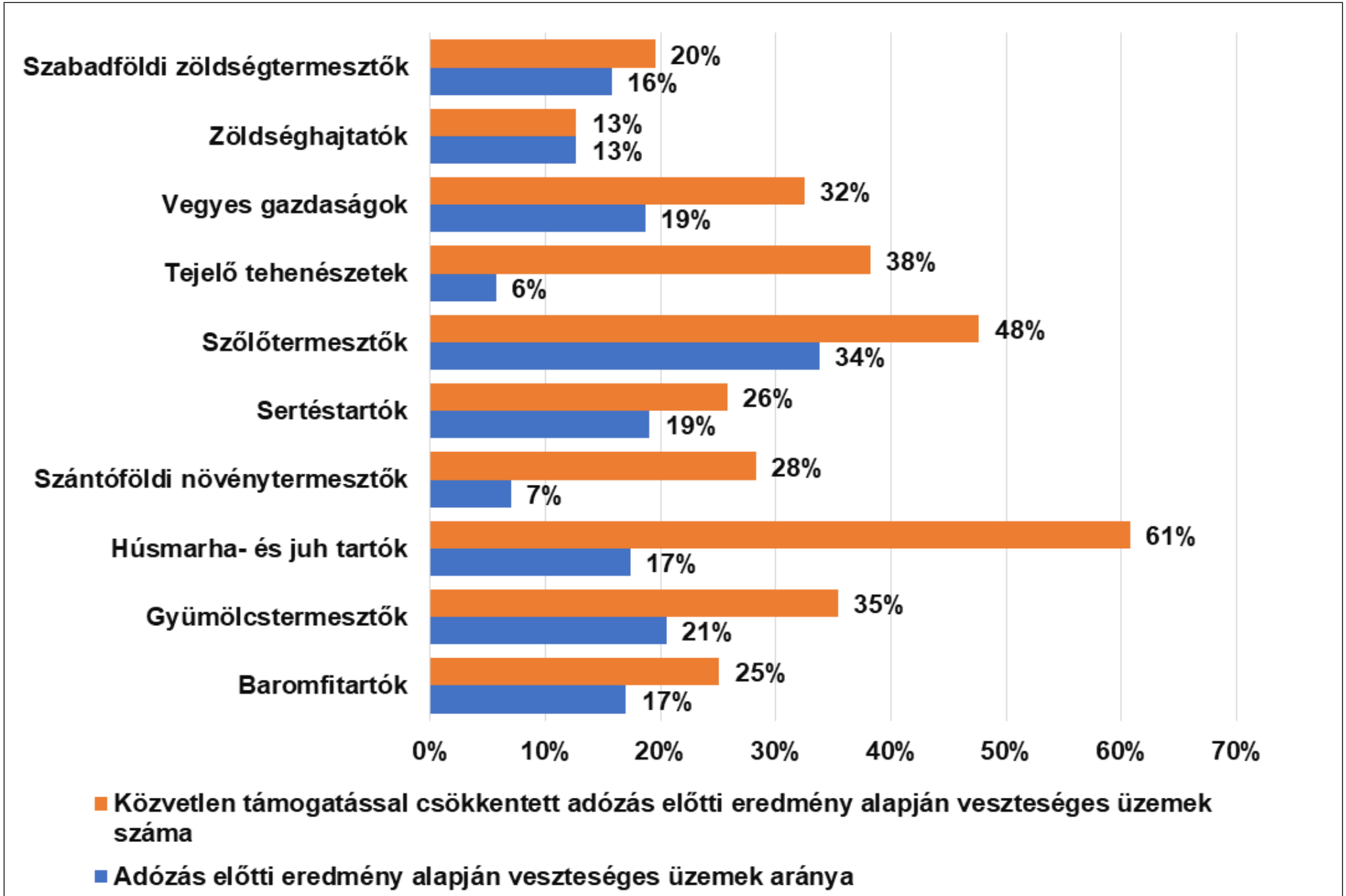

Forrás: AKI tesztüzemi rendszer adatbázisára alapozott számítások

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
	Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
DP01_O04_U01_HA - A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás fajlagos összege	Planned unit amount	147.06	147.06	147.06	147.06	135.39	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	125.00	125.00	125.00	125.00	115.08	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)	169.12	169.12	169.12	169.12	155.70	
	O.4 (unit: Hectares)	5,000,000.00	5,000,000.00	5,000,000.00	5,000,000.00	5,000,000.00	
	Planned output * Planned unit amount	735,300,000.00	735,300,000.00	735,300,000.00	735,300,000.00	676,950,000.00	3,618,150,000.00
TOTAL	O.4 (unit: Hectares)	5,000,000.00	5,000,000.00	5,000,000.00	5,000,000.00	5,000,000.00	**Sum:** 25,000,000.00 **Max:** 5,000,000.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	735,300,015.55	735,300,015.55	735,300,015.55	735,300,015.55	676,950,000.37	3,618,150,062.57
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

CRISS(29) - Complementary redistributive income support for sustainability

DP02_E02_CRIS_16 - A fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás

Intervention Code (MS)	DP02_E02_CRIS_16
Intervention Name	A fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás
Type of Intervention	CRISS(29) - Complementary redistributive income support for sustainability
Common Output Indicator	O.7. Number of hectares benefitting from complementary redistributive income support

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Yes
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Partially
1.1.3.	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Yes
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Yes
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.4 Share of utilised agricultural area (UAA) covered by income support and subject to conditionality
R.6 Percentage of additional direct payments per hectare for eligible farms below average farm size (compared to average)
R.7 Percentage of additional support per hectare in areas with higher needs (compared to average)

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

A redisztributív támogatás célja a kis- és közepes gazdaságok első hektárjaira kiegészítő támogatás nyújtása, elismerve a méretükből adódó nehézségeiket, hátrányaikat, egyúttal pedig biztosítani számukra egy elvárt jövedelemszintet. A SWOT-ból eredő szükségletek között egyértelműen azonosításra került ez az igény.

A magyar modellre vonatkozó szakpolitikai döntések célzottabb közvetlen támogatási rendszert eredményeznek. A 2015–2022-es időszakhoz képest sokkal erőteljesebb jövedelem átcsoportosítás irányul a kis- és közepes méretű gazdaságok irányába (14%, szemben a 2020-as 3%-nál alacsonyabb értékkel). A forrásoknak a kis- és középméretű gazdaságok irányába történő átcsoportosítását, beleértve a közvetlen kifizetések méltányosabb elosztását 2023-tól azzal segítjük elő, hogy a fenntarthatóságot elősegítő kiegészítő átcsoportosítással nyújtható jövedelemtámogatást (CRISS) alkalmazzuk a mezőgazdasági kistermelőknek nyújtott támogatás (korábbi SFS), valamint a degresszió/capping alkalmazása helyett. Ezzel a támogatási rendszer egyszerűsödését várjuk.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

Redisztributív támogatásra az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki alaptámogatásra (BISS) jogosult, tekintettel arra, hogy a kifizetés az alaptámogatás összegére tevődik rá. Ennek megfelelően a jogosultsági kritériumok azonosak az alaptámogatásra való jogosultság feltételeivel:

• Legalább egy hektár nagyságú jogosult területtel rendelkezik;

• A támogatható földterületre vonatkozóan támogatási kérelmet nyújtott be;

• A kérelmezett terület vonatkozásában a támogatási kérelem beadására nyitva álló határidő utolsó napján földhasználónak minősül;

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Range and amounts of support

Description

A beavatkozás két lépcsőben kerül bevezetésre, két egységes fajlagos értékkel. A beavatkozásra a közvetlen támogatási boríték 14%-a kerül elkülönítésre. A redisztributív támogatás kedvezményezettjei az első 10 hektárjukra 80 EUR, a 10-150 hektár közötti területükre pedig 40 EUR támogatást kaphatnak. A redisztribúciós hatás erősítése érdekében a kifizetésre csak azon termelők jogosultak, akik legfeljebb 1 200 hektár területtel rendelkeznek. A 2015-2022 közötti időszakban Magyarországon alkalmazott capping szabályainak szellemében – megjegyezve, hogy a degresszió és capping alkalmazásától Magyarország 2023-tól eltekint - az 1 200 hektár feletti üzemek az első hektárjaikra sem kapnak redisztributív támogatást.

Területi differenciálást nem alkalmazunk.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

Do you apply the territorialisation for the CRISS?

☐ Yes ☑ No

Do you apply different amounts for different ranges of hectares? (Art. 29(3))

☑ Yes ☐ No

If yes, what are the ranges of hectares? (Art. 29(3))

Amounts	
40.00	10.00 ha to 150.00 ha
80.00	1.00 ha to 10.00 ha

What is the maximum number of hectares per farmer to which CRIS is paid? (Art. 29(3))

150.00

-Do you exclude farm holdings from CRIS on the basis of their physical size?

☑ Yes ☐ No

A 2015-2022 közötti időszakban Magyarországon alkalmazott capping szabályainak szellemében – megjegyezve, hogy a degresszió és capping alkalmazásától Magyarország 2023-tól eltekint - az 1200

hektár feletti üzemek az első hektárjaikra sem kapnak redisztributív támogatást. Ez egyben javítja a beavatkozás célzottságát.

- Additional rules and/or explanations related to CRIS

9 WTO compliance

Green Box

Paragraph 5 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 5. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
DP02_O07_U01_HA - A fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás fajlagos összeg 1	Uniform		R.4; R.6; R.7
DP02_O07_U02_HA - A fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás fajlagos összege 2	Uniform		R.4; R.6; R.7

Explanation and Justification (including the flexibility)

DP02_O07_U01_HA - A fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás fajlagos összeg 1

1. sáv: 1-10 hektár

• A 2020. évi egységes kérelmek alapján a közvetlen támogatásban részesülő gazdaságok átlagos üzemmérete ~30 hektár volt.

• A magyar üzemszerkezetből az látszik, hogy a közvetlen támogatásban részesülő gazdaságok között több mint 104 000 olyan kistermelő van, aki 10 vagy annál kevesebb hektárnyi területtel rendelkezik, együttesen mintegy 416 000 hektárt lefedve. Ők teszik ki a közvetlen támogatást igénylő termelők 62%-át, a jogosult területnek pedig több mint 8%-át.

• Ez az üzemméret nagyon érzékeny, alacsony alkuerővel bír és így nagyobb a kitettségük a piaci zavarok (pl. árak volatilitása) esetén, mint a közepes és nagygazdaságoknak. Speciális helyzetük miatt indokolt a megkülönböztetett kezelésük, még a redisztributív támogatáson belül is.

• A 10 hektár összhangban áll a GAEC 7. (vetésforgó) és 8. (nem termelési célú tájképi elemek) számú előírásai esetében adható mentességek mérethatárával, ami erősíti a terv különböző elemei közötti szinergiát. Ez indokolja továbbá azt, hogy az első sáv nem az átlagos üzemméretig, hanem az első 10 hektárra célozza a magasabb fajlagos összeget.

• Az egyes kategóriák közötti támogatási szint aránytalan eltolódásának (*„threshold effect”*) enyhítése érdekében a 10 és 1 200 hektár közötti üzemek szintén jogosultak lennének az emelt szintű fajlagos támogatásra az első 10 hektárjuk után.

A variancia mértékének alátámasztása:

A redisztributív támogatást Magyarország mindeddig nem alkalmazta. Ennek megfelelően sem a végrehajtási, sem pedig a termelői oldalról nincs kellő tapasztalat. Ezzel együtt, a korábbi évek kérelmezési adatai - közte az egységes területalapú támogatási (SAPS) jogcímen kapott kifizetéssel érintett mezőgazdasági terület nagysága - alapján viszonylag pontosan megbecsülhető a várható kedvezményezettek köre.

A 30%-os varianciának a közvetlen támogatások esetében meglévő pénzügyi rugalmassággal (*2021/2115/EU rendelet 101. cikk*) történő tervezés szempontjából van jelentősége. A bizottsági álláspont szerint magas variancia alapvetően a források maximális felhasználását hivatott elősegíteni, tekintettel arra, hogy a támogatás jogosultjainak számától, illetve a további – alább részletezett - potenciális hatásoktól függetlenül a 98. cikkben előírt 10%-os minimális kiadási arány (Magyarország esetében 14%) teljesíthető legyen anélkül, hogy más beavatkozásokról forrásokat kelljen átcsoportosítani év közben.

A CRISS jogcím esetében kockázati tényezőként azonosítottuk a következőek:

- A jogosult gazdaságok számát befolyásoló olyan átrendeződések, amelyek nem esnek a mesterséges körülményteremtés kategóriájába (Pl. egy nyugdíjba vonuló termelő a három fia között egyenlő részletekben megosztja a területét, amellyel ezt követően a fiatalok külön-külön rendelkeznek,

akár teljesen különböző profilú tevékenységbe kezdve). Ennek csökkentő hatása lesz a fajlagos értékre nézve.

- A földbérleti szerződések lejáratával kapcsolatos átrendeződések. Tekintettel arra, hogy a földbérleti szerződések magánjogi szerződések, nem áll rendelkezésre a lejárattal érintett szerződések arányára vonatkozó információ, következésképpen arról sincs előzetesen tudomásunk, hogy ezek mekkora földterületet érintenek évente. Ahogy az SO1-re vonatkozó SWOT elemzés is alátámasztja, Magyarországon jelentős a bérelt földterületen gazdálkodók száma, bár tény, hogy jellemzően a gazdaságmérettel együtt növekszik a bérelt területek aránya. (*Lásd a lenti táblázatot.*). Ugyanakkor az 5-150 hektár közötti kategóriában jellemző 50,5% már igen magas, figyelembe véve azt, hogy a redisztributív támogatás jelentős része (a javasolt két lépcsőből a magasabb fajlagos érték) ezen hektárokra érkezik.

Pl.: Egy 150 hektáros terület földbérleti szerződése lejár. Amennyiben nem egy egyszerű szerződéshosszabbítás történik, akkor nem megjósolható, hogy az adott terület egy másik gazdaság méretét növeli-e a következő időszaktól vagy éppen további termelők jutnak bérelt földterülethez, amelynek hatására 8-10 kisebb gazdaság jön létre. Ez jelentős tervezési kockázatnak tekinthető országos szinten.

Bérelt mezőgazdasági földterületek aránya birtokméret szerinti bontásban Magyarországon, 2010-2020

Méretkategória (ha)	**2010 (%)**	**2013 (%)**	**2016 (%)**	**2020 (%)**
<=1	0,1	0,1	0,1	0,1
1–<=5	22,2	18,7	17,5	19,6
5–<=150	52,3	53,4	51,6	50,5
150–<=1200	90,4	90,4	91,6	90,8
1200<	98,8	98,5	99,2	98,9

Forrás: ÁMŐ (2010), GSZÖ (2013, 2016) és Agrárcenzus (2020) adatok alapján, AKI kalkulációk

A tervben jelzett két fajlagos érték mellett ilyen megfontolások alapján került meghatározásra a +/- 30%-os minimum és maximum érték. A terv végrehajtása során, a későbbiekben megszerzett tapasztalatok alapján akár szűkíthető lehet majd a sáv, de jelen ismereteink szerint az induláshoz szükség van e garanciára a jogcím zökkenőmentes végrehajtásához.

DP02_O07_U02_HA - A fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás fajlagos összege 2

2. sáv: 10-150 hektár

• A redisztributív támogatás célja a Stratégiai Terv rendelet 29. cikk (2) pontja szerint a kis és közepes mezőgazdasági üzemek irányába történő forrásátcsoportosítás.

• A 2. sáv kialakításának céljai:

o Az egyes kategóriák közötti támogatási szint aránytalan eltolódásának (*„threshold effect”*) enyhítése.

o Az életképes, árutermelő családi gazdaságok ne szenvedjenek aránytalan hátrányt a kötelezően alkalmazandó forrásátcsoportosítás következtében, ezért esetükben ez a sáv a veszteségek minimalizálását célozza. 2023-tól a SAPS és zöldítés jogcímeit felváltó BISS fajlagos értéke mintegy 30%-kal csökken. Ez a kiesés kritikusnak bizonyulhat egy olyan üzemkategória esetében, amelyet 2015-2022 között semmilyen formában nem érintett az igazságosabb forráselosztási cél megvalósítása (kistermelői támogatás vagy degresszió/capping).

• Magyarország az elmúlt évtizedben jelentős erőfeszítéseket tett a közepes méretű családi gazdaságok megerősítése érdekében, így e családok vidéken tartása és gazdálkodásuk, megélhetésük segítése kiemelt politikai célunk. Mivel azonban a kisgazdaságok esetében említett hátrányok itt már kevésbé erősek, a fajlagos támogatás az első lépcsőben alkalmazott összeg fele.

A variancia mértékének alátámasztása:

A redisztributív támogatást Magyarország mindeddig nem alkalmazta. Ennek megfelelően sem a végrehajtási, sem pedig a termelői oldalról nincs kellő tapasztalat. Ezzel együtt, a korábbi évek kérelmezési adatai - közte az egységes területalapú támogatási (SAPS) jogcímen kapott kifizetéssel érintett mezőgazdasági terület nagysága - alapján viszonylag pontosan megbecsülhető a várható kedvezményezettek köre.

A 30%-os varianciának a közvetlen támogatások esetében meglévő pénzügyi rugalmassággal (*2021/2115/EU rendelet 101. cikk*) történő tervezés szempontjából van jelentősége. A bizottsági álláspont szerint magas variancia alapvetően a források maximális felhasználását hivatott elősegíteni, tekintettel arra, hogy a támogatás jogosultjainak számától, illetve a további – alább részletezett - potenciális hatásoktól függetlenül a 98. cikkben előírt 10%-os minimális kiadási arány (Magyarország esetében 14%) teljesíthető legyen anélkül, hogy más beavatkozásokról forrásokat kelljen átcsoportosítani év közben.

A CRISS jogcím esetében kockázati tényezőként azonosítottuk a következőek:

- A jogosult gazdaságok számát befolyásoló olyan átrendeződések, amelyek nem esnek a mesterséges körülményteremtés kategóriájába (Pl. egy nyugdíjba vonuló termelő a három fia között egyenlő részletekben megosztja a területét, amellyel ezt követően a fiatalok külön-külön rendelkeznek, akár teljesen különböző profilú tevékenységbe kezdve). Ennek csökkentő hatása lesz a fajlagos értékre nézve.
- A földbérleti szerződések lejáratával kapcsolatos átrendeződések. Tekintettel arra, hogy a földbérleti szerződések magánjogi szerződések, nem áll rendelkezésre a lejárattal érintett szerződések arányára vonatkozó információ, következésképpen arról sincs előzetesen tudomásunk, hogy ezek mekkora földterületet érintenek évente. Ahogy az SO1-re vonatkozó SWOT elemzés is alátámasztja, Magyarországon jelentős a bérelt földterületen gazdálkodók száma, bár tény, hogy jellemzően a gazdaságmérettel együtt növekszik a bérelt területek aránya. (*Lásd a lenti táblázatot.*). Ugyanakkor az 5-150 hektár közötti kategóriában jellemző 50,5% már igen magas, figyelembe véve azt, hogy a redisztributív támogatás jelentős része (a javasolt két lépcsőből a magasabb fajlagos érték) ezen hektárokra érkezik.

Pl.: Egy 150 hektáros terület földbérleti szerződése lejár. Amennyiben nem egy egyszerű szerződéshosszabbítás történik, akkor nem megjósolható, hogy az adott terület egy másik gazdaság méretét növeli-e a következő időszaktól vagy éppen további termelők jutnak bérelt földterülethez, amelynek hatására 8-10 kisebb gazdaság jön létre. Ez jelentős tervezési kockázatnak tekinthető országos szinten.

Bérelt mezőgazdasági földterületek aránya birtokméret szerinti bontásban Magyarországon, 2010-2020

Méretkategória	**2010 (%)**	**2013 (%)**	**2016 (%)**	**2020 (%)**

(ha)				
<=1	0,1	0,1	0,1	0,1
1–<=5	22,2	18,7	17,5	19,6
5–<=150	52,3	53,4	51,6	50,5
150–<=1200	90,4	90,4	91,6	90,8
1200<	98,8	98,5	99,2	98,9

Forrás: ÁMŐ (2010), GSZÖ (2013, 2016) és Agrárcenzus (2020) adatok alapján, AKI kalkulációk

A tervben jelzett két fajlagos érték mellett ilyen megfontolások alapján került meghatározásra a +/- 30%-os minimum és maximum érték. A terv végrehajtása során, a későbbiekben megszerzett tapasztalatok alapján akár szűkíthető lehet majd a sáv, de jelen ismereteink szerint az induláshoz szükség van e garanciára a jogcím zökkenőmentes végrehajtásához.

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
	Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
DP02_O07_U01_HA - A fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás fajlagos összeg 1	Planned unit amount	79.99	79.99	79.99	79.99	73.82	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	55.99	55.99	55.99	55.99	51.67	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)	103.99	103.99	103.99	103.99	95.97	
	O.7 (unit: Hectares)	1,004,602.14	1,004,602.14	1,004,602.14	1,004,602.14	1,004,602.14	
	Planned output * Planned unit amount	80,358,125.18	80,358,125.18	80,358,125.18	80,358,125.18	74,159,729.97	395,592,230.69
DP02_O07_U02_HA - A fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás fajlagos összege 2	Planned unit amount	40.00	40.00	40.00	40.00	36.91	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	28.00	28.00	28.00	28.00	25.84	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)	52.00	52.00	52.00	52.00	47.98	
	O.7 (unit: Hectares)	2,720,453.94	2,720,453.94	2,720,453.94	2,720,453.94	2,720,453.94	
	Planned output * Planned unit amount	108,818,157.60	108,818,157.60	108,818,157.60	108,818,157.60	100,411,954.93	535,684,585.33
TOTAL	O.7 (unit: Hectares)	3,725,056.08	3,725,056.08	3,725,056.08	3,725,056.08	3,725,056.08	**Sum:** 18,625,280.40 **Max:**

Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
	Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
							3,725,056.08
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	189,176,282.80	189,176,282.80	189,176,282.80	189,176,282.80	174,571,684.92	931,276,816.12
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

CIS-YF(30) - Complementary income support for young farmers

DP03_B01_YFS_16 - Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás

Intervention Code (MS)	DP03_B01_YFS_16
Intervention Name	Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás
Type of Intervention	CIS-YF(30) - Complementary income support for young farmers
Common Output Indicator	O.6. Number of hectares benefitting from complementary income support for young farmers

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union
SO7 Attract and sustain young farmers and other new farmers and facilitate sustainable business development in rural areas
SO8 Promote employment, growth, gender equality, including the participation of women in farming, social inclusion and local development in rural areas, including the circular bio-economy and sustainable forestry

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Yes
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Partially
1.1.3.	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Yes
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Yes
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Yes
7.1.1	Mezőgazdasági és erdőgazdálkodási vállalkozások indításának ösztönzése a fiatalok körében	1	Yes
7.1.4	Fiatal gazdák hitelhez jutásának könnyítése	2	Partially
8.1.2	Vidéki mikrovállalkozások jövedelmezőségének javítása	1	Partially
8.1.5	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.36 Number of young farmers benefitting from setting up with support from the CAP, including a gender breakdown
R.37 New jobs supported in CAP projects
R.4 Share of utilised agricultural area (UAA) covered by income support and subject to conditionality
R.6 Percentage of additional direct payments per hectare for eligible farms below average farm size (compared to average)
R.7 Percentage of additional support per hectare in areas with higher needs (compared to average)

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Az I. pilléres fiatal gazda támogatás a fiatal mezőgazdasági termelők indulását hivatott megkönnyíteni, tekintettel arra, hogy a gazdálkodás megkezdése jellemzően magas költségekkel jár, emellett az induló gazdaságok hitelképessége is csekély. A jogosultsági feltételek kiszélesítésével a beavatkozás erősebb ösztönzőerővel bír majd a potenciális jogosultak körében, így javítva a generációváltás elősegítésére irányuló uniós célkitűzés megvalósulását. Az I. Pillérben a pénzügyi források, a fajlagos támogatási összeg és a területi felső határ is érdemben emelkedik, amely kifejezi Magyarország eddiginél erőteljesebb elkötelezettségét.

Demográfiai háttér:

• A 2010 óta rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy fokozatosan csökken az új belépők és ebből következően a 40 évnél fiatalabb termelők száma, míg ez a szám 2019-re történelmi mélypontra esett vissza. Az összes kérelmező létszámának 2,5%-át tették ki az új belépők (4 193 cég és magánszemély), míg ezek közül a 40 évnél fiatalabbak csak 1528-an voltak, ami a teljes sokaság kevesebb, mint 1%-a volt.

• A területi adatokat érintően látható, hogy jelentősen csökkent az új belépőknél lévő területnagyság, ami a teljes támogatható terület 1,3%-át tette ki 2019-ben, míg csak 0,4%-át a 40 évnél fiatalabb kezdő mezőgazdasági vállalkozások esetében.

• Legfontosabb megállapítás ugyanakkor az, hogy a „demográfiai tartalék” kimerülni látszik, 2020-ra érdemi visszaesést lehet tapasztalni a kérelmezők száma és a bejelentett területek nagyságát érintően, mely tendencia a következő években is folytatódhat.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

Fiatal gazda kiegészítő jövedelemtámogatásra az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki alaptámogatásra jogosult, tekintettel arra, hogy a kifizetés az alaptámogatás összegére tevődik rá. Ennek megfelelően a jogosultsági kritériumok egy része azonos az alaptámogatásra való jogosultság feltételeivel.

Speciális jogosultsági kritériumok:

- Az alaptámogatási kérelem benyújtásakor a kérelmező legalább 18 éves és 40 évnél nem idősebb;
- A támogatás legfeljebb 5 évig igényelhető;
- A támogatást a fiatal mezőgazdasági termelő, vagy egy vagy több, a fiatal mezőgazdasági termelő tényleges és hosszú távú ellenőrzése alatt álló jogi személy, évente az egységes kérelem keretében igényelhet;
- Az alaptámogatási kérelmét első alkalommal benyújtó termelő nyilatkozik arról, hogy mezőgazdasági tevékenységet legkorábban rövid idővel a kérelem benyújtása előtt kezdte meg;
- A támogatott terület nem lehet nagyobb, mint 300 hektár;
- A vonatkozó nemzeti jogszabályban lefektetett, mezőgazdasági vagy erdészeti szakirányú képzettséggel rendelkezik. A képzettségi előírás minimum 2 év releváns mezőgazdasági szakmai gyakorlattal kiváltható;
- A 2023 előtt belépő, de az 5 éves időtartamot még nem letöltő fiatal gazdák („átmeneti fiatal gazdák”) a fennmaradó években továbbra is igényelhetik a támogatást, de már az új fajlagos összegekre lesznek jogosultak;

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Range and amounts of support

Description

A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden termelő számára hektáronként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

The intervention gives support to young farmers for how many years? **5**

What are the conditions applied for the definition of newly setting-up?

A mezőgazdasági tevékenység megkezdésének azt az időpontot kell tekinteni, amikor a támogatást igénylő fiatal mezőgazdasági termelő (jogi személy esetében a jogi személyben legkorábban tényleges és hosszú távú ellenőrzést gyakorló fiatal mezőgazdasági termelő, vagy a fiatal mezőgazdasági termelő tényleges és hosszú távú ellenőrzése alatt álló bármely jogi személy) első alkalommal alaptámogatás iránti kérelmet nyújtott be.

<u>Az első kérelembenyújtás, mint a mezőgazdasági tevékenység megkezdésének időpontja - Indoklás</u>

1. A közvetlen támogatások hatályán kívül eső mezőgazdasági tevékenység megkezdése nem vagy csak nagy adminisztratív teher mellett állapítható meg.

A magyar tervek alapján a fiatal mezőgazdasági termelőkre vonatkozó támogatást természetes személyek és jogi személyek is igénybe vehetik. Mivel a két kérelmezői kör eltérő jogi hátterű, így a mezőgazdasági tevékenység kezdő időpontját eltérő módon lehet adminisztratív eszközökkel nyomon követni.

·A **természetes személyek** esetében egy minimális mezőgazdasági tevékenység végzéséhez nincs szükség engedélyre, nincs bejelentési kötelezettség. A Kifizető Ügynökséghez sem szükséges regisztrálnia egészen addig, amíg támogatási kérelmet be nem nyújt. A természetes személyek esetében ezért nem határolható el pontosan, hogy mikor végzett először a kérelmező kiegészítő, illetve hobbi tevékenység keretében kedvtelésből mezőgazdasági munkát és mikor vált ez üzletszerű tevékenységgé. Ugyanakkor amint földhasználat kapcsolódik a tevékenységhez, akkor a gazdasági érdekek azt diktálják, hogy az üzleti tevékenysége eredményessége érdekében vegye igénybe a közvetlen támogatási jogcímeket, különösen az alaptámogatást, a redisztributív kifizetést, valamint a fiatal gazda kifizetést. Fontos, hogy a támogatási jogosultságokon alapuló rendszerrel ellentétben a magyar BISS támogatás a jelenlegi SAPS rendszerre hasonlít, ezért minden mezőgazdasági földterület jogosult lehet a támogatásra, ahhoz nincs szükség jogosultságokra. Éppen ezért joggal vélelmezhető, hogy akinek a terület a rendelkezésére áll, az be is jelentkezik a támogatási rendszerbe.

·**A jogi személyek esetében** a vállalkozás indítása adminisztratív úton ugyan nyomon követhető és pontosan dokumentálható (pl. a cég alapítása), de a közhiteles adatbázisok nem rögzítik, hogy üzletszerű tevékenység keretében mikor kerül sor először a mezőgazdasági tevékenység végzésére. Egy cég megalapítása tehát önmagában még nem jelenti, hogy a megalapítást követően valós termelésre ténylegesen mikor is fog sor kerülni különösen akkor, ha a cég céljai között mezőgazdasági és nem mezőgazdasági tevékenységek is fel vannak sorolva.

2. A fiatal mezőgazdasági termelők kezdeti pénzügyi helyzete

A generációváltást elősegítő uniós szintű közös erőfeszítések legfőbb indoka az elöregedő

gazdatársadalom, valamit az, hogy a mezőgazdasági tevékenységet megkezdő termelők jelentős hátrányban vannak a versenytársakhoz képest. A mezőgazdasági tevékenységük megkezdésekor a fiatal gazdáknak magas induló költségekkel kell számolniuk (földhöz jutás, indulás kezdeti költségei, gépbeszerzés, épületek, nehezebb hitelfeltételek). Éppen ez az, amiért a Közös Agrárpolitika a gazdálkodás kezdeti szakaszában nyújt segítséget számukra. Közgazdasági alapon vizsgálva tehát, nem életszerű, hogy egy fiatal gazda a tevékenységét az alaptámogatás (BISS), a redisztributív kifizetés (CRISS) és a fiatal gazda kiegészítő kifizetés nélkül kezdje meg. Ez egész egyszerűen ellentétes lenne a gazdasági érdekeivel, sőt a területhasználat bejelentése kötelezettségként is megjelenik. A benyújtott magyar tervek szerint egy kisebb földterületre akár 370 eurót is kitehet hektáronként ez a három egyszerűen igényelhető jogcím.

3. Az „átmeneti fiatal gazdákkal" kapcsolatos érvek

Élni kívánunk a Stratégiai Terv rendelet 30. cikk 2. pontjának második bekezdésében foglalt lehetőséggel, és a fiatal gazda támogatásba 2023 előtt bejelentkező termelők továbbra is jogosultak lesznek a kifizetésre, immár a magasabb fajlagos összeggel és magasabb területnagyságig. Mind a jogbiztonság védelme, mind pedig az adminisztratív terhek csökkentése érdekében logikus döntés, hogy a két kedvezményezett csoportra egyazon feltételek vonatkozzanak.

4. A fiatal gazdák induló támogatására való jogosultság módosított javaslata

A Kifizető Ügynökség egyszerű adminisztratív ellenőrzés útján képes igazolni, hogy a kérelmet benyújtó termelő adott e már korábban be kérelmet, vagy sem.

Az itt bemutatott érvek és megfontolások alapján született az a döntés, hogy az egységes kérelem első beadását egyben az érdemi mezőgazdasági tevékenység kezdetének tekintjük. Mindazonáltal, a Bizottság érvelését részben elfogadva, beépítünk egy nyilatkozattételi lépést a kérelmezési folyamatba, amelyben a termelő jogi felelősségének tudatában nyilatkozik a mezőgazdasági tevékenységének kezdeti időpontjáról. Ezzel kizárhatóak azon esetek, amikor egy fiatal mezőgazdasági termelő az első területalapú közvetlen támogatási kérelmének benyújtását megelőzően már folytatott valamilyen szintű mezőgazdasági tevékenységet, és adott esetben emiatt már nem minősülhet induló gazdaságnak. Megjegyzendő, hogy a fent leírt érvek alapján ezen esetek inkább elméleti valószínűséggel bírnak.
Ezzel együtt feltételezhető, hogy a tevékenységüket 2023 előtt megkezdő fiatal gazdák legkésőbb a 2022. kérelmezési évben beléptek a rendszerbe.

Fontos itt megemlíteni, hogy a „*newly set up*" követelménye a mostani rendszerben is szerepel „*who are setting up for the first time*" formában (1307/2013/EU, 50. cikk (2) bekezdés), ami megítélésünk szerint hasonló jelentéssel bír. Ezzel kapcsolatban a Bizottság többször is kifejtette, hogy az egységes kérelem benyújtását kell a tevékenység megkezdésének tekinteni[1]. Fontos azt is látni, hogy a rendelet 30. cikk (3) bekezdése az öt éves támogatás nyújtását a kérelem első benyújtásától számolja. A (61) preambulum bekezdés úgy fogalmaz, hogy **„***That type of intervention should provide young farmers with additional income support after the initial setting-up. (...) Since it should only cover the initial period of the life of the business, such payment should only be granted for a maximum duration after the submission of aid application and shortly after the initial setting-up."*

Magyarország esetében a fentekben leírtak alapján joggal feltételezhető, hogy az „*inital setting up*" és az első benyújtás egybeesik, vagy a közöttük eltelt idő ténylegesen rövid. **Ezt megerősítendő a termelő jognyilatkozatot tesz.** A jognyilatkozatot a Kifizető Ügynökség mindaddig elfogadja, míg ezzel ellentétes

tény nem kerül a birtokába pl. a meglévő adatbázisokkal történő adminisztratív keresztellenőrzés elvégzését követően.
[1] D(2014) 1677491, D(2014) 4122056

What form the support does take: **an annual decoupled payment per eligible hectare**
What is the amount of aid per hectare/lump-sum? **157**
Do you set a maximum in terms of number of ha? Y/N
☑ Yes ☐ No
If yes, what is the maximum number of ha? **300**
Other comments on thresholds?

Magyarországon 2013 óta van hatályban a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény. A CXXII. törvény 16. § (1) bekezdése rögzíti, hogy *„a földműves, valamint a 10. § (3) és (3a) bekezdésben meghatározott módon szerző személy a föld tulajdonjogát - a már tulajdonában és a haszonélvezetében lévő föld területnagyságának a beszámításával - 300 hektár mértékig szerezheti meg (földszerzési maximum).”*

A magyar jogszabályi környezet tehát minden magánszemély földműves számára a 300 hektáros birtokmaximumot írta elő. A 2015-től tartó időszakban érvényes – az uniós jog által meghatározott - 90 hektáros területi korlát a hazai törvényi szabályozás által rögzített mérethatár alatt volt. A 2021/2115 EU rendelet 30. cikk (3) bekezdés ugyanakkor érdemi könnyítést eredményezett a birtokhatár kialakítás területén.

A hazai szempontokra figyelemmel a tervezés előkészítése során, a szükségletek felmérésekor egyértelműen megjelent, hogy a 90 hektáros mérethatár növelése segítséget jelentene a fiatal mezőgazdasági termelőknek. Ebből fakadóan a hazai szabályozási környezethez történő igazítás megfelelő válasz a szükségletek kezelése szempontjából és ennek eredményeként a fiatal mezőgazdasági termelőket a maximálisan birtokolható teljes földterület tekintetében célzott támogatással segíthetünk.
További érv a 300 hektáros határ bevezetése mellett, hogy területi korlát hiányában a tervezés nehezebbé vált volna. Egy alacsonyabb korlát pedig ösztönzőként hathatott volna a birtokok mesterséges feldarabolására.

Az előzetes számítások szerint a mérethatár növelése érdemben növelheti a támogatható terület nagyságát is. A mérethatár megemelésnek hatását a legutolsó elérhető, 2020. évi adatok alapján lehet szemléltetni. A jóváhagyott adatokat alapján látható, hogy a támogatható terület (145 ezer hektár) 13,5%-al (19 500 hektárral) nőtt volna, ez a jogi személyek közül minden második számára előnyt jelentett volna.

Az ágazati helyzetértékelés és a szükségletek meghatározása során egyértelműen megjelent, hogy tervezett, a 90 hektárosnál nagyobb birtokméret életképesebb és társadalmilag, valamint környezeti szempontból is fenntarthatóbb gazdálkodási környezet kialakítását eredményezhetné.

Do you apply a continuity with the previous scheme (Young Farmer Payment)?

Igen. A 2023 előtt belépő, de az 5 éves időtartamot még nem letöltő fiatal gazdák („átmeneti fiatal gazdák”) a fennmaradó években továbbra is igényelhetik a támogatást, de már az új, kedvezőbb fajlagos összegre lesznek jogosultak. Az új, kedvezőbb feltételek közé tartozik az is, hogy a területi felső határ 90 hektárról 300 hektárra emelkedik. Emellett természetesen az új feltételek szerinti minimális képzettségi előírásnak is meg kell felelniük.

Other comments

Nincs további megjegyzés.

9 WTO compliance
Green Box
Paragraph 5 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 5. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
DP03_O06_U01_HA - Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás fajlagos összege	Uniform		R.36; R.37; R.4; R.6; R.7

Explanation and Justification (including the flexibility)

DP03_O06_U01_HA - Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás fajlagos összege

A SWOT elemzés, valamint az érintettekkel történt egyeztetések is egyértelművé tették, hogy a látható negatív folyamatok szükségessé teszik az eddigi erőfeszítések jelentős növelését. Ezért 2023-tól a célra fordított források, a fajlagos összeg, illetve a területi korlát esetében is érdemi bővítésre kerül sor. Az I. pilléres pénzügyi boríték közel másfélszeresére, a területi korlát 90-ről 300 hektárra, a fajlagos összeg pedig 67 EUR-ról 157,33 EUR-ra emelkedik.

A jelentős emelést indokolja, hogy a mezőgazdasági tevékenységük megkezdésekor a fiatal gazdáknak magas induló költségekkel kell számolniuk (földhöz jutás, indulás kezdeti költségei, nehezebb hitelfeltételek).

A beavatkozás tervezését nehezíti, hogy bizonytalanság tapasztalható a termelők általános demográfiai sajátosságait érintően. Az tervezhető és jó pontossággal megbecsülhető, hogy a jelenleg támogatásban részesülő termelők milyen arányban vesznek majd részt a következő évek intézkedéseiben. Ugyanakkor a 2023-tól belépők számát és az általuk művelt terület nagyságát – a demográfiai hatásokra is figyelemmel – kifejezetten nehéz megbecsülni.

Noha a stratégiai terv 3.2 fejezetében felsorolt intézkedések számos lehetőséget biztosítanak a társadalmi megújítás keretében elérendő sikerek elérésére, a forrásvesztés elkerülése, az intézkedés eredményességének fokozása és a KAP céljainak elérése érdekében a realitásokat követő, óvatos tervezés vált indokolttá. Ez teszi szükségessé a fajlagos támogatási összeget érintő széles sáv meghatározását.

Általánosságban megállapítható, hogy a gazdaságok vezetői jellemzően az EU-ban és Magyarországon is döntően férfiak és viszonylag idősek. Csak minden tizedik (9,5%) üzemvezető volt 40 év alatti fiatal gazda és ők uniós szinten a magánszemélyek által kezelt terület 16,9%-át művelték. A magyar arányok némileg kedvezőbbek: a termelők 13,4%-a volt 40 évnél fiatalabb és ők a magánszemélyek által művelt terület 23,1%-kán gazdálkodtak. (Eurostat, 2018[1])

[1] Eurostat (2018): Farmers and the agricultural labour force – statistics

1. táblázat: Termelők kor szerinti megoszlása, 2016

	40 év alatt	40 év felett	a 40 év alattiak aránya
Termelők száma, darab			
EU	256 850	2 717 950	9,5%
HU	13 860	103 410	13,4%
Mezőgazdasági hasznosítású terület, hektár			

EU	3 359 320	19 853 200	16,9%
HU	141 920	615 430	23,1%

Forrás: Eurostat alapján, 2018

Az egységes kérelmet beadó összes termelő adatainak elemzése alapján elmondható, hogy a 2010 óta rendelkezésre álló adatok alapján fokozatosan csökken egyrészt az új belépő mezőgazdasági termelők száma másrészt ezen belül is a 40 évnél fiatalabb termelők száma. A trendszerű folyamat eredményeként 2019-re történelmi mélypontra esett vissza az új belépők száma. Az összes kérelmező létszámának 2,5%-át tették ki az új belépők (2019-ben 4 193 db cég és magánszemély), míg ezek közül a 40 évnél fiatalabbak csak 1 528-an voltak, ami a teljes sokaság kevesebb, mint 1%-a volt. (2. táblázat).

2. táblázat: Új belépők létszámának megoszlása 2010-2019

EK beadás éve	Új belépők (cég+magánszemély)	40 évnél fiatalabb (magánszemély)	Teljes sokaság	Új belépők	40 évnél fiatalabbak
	termelők, fő		termelők, ezer fő	aránya a teljeshez képest %	
2010	6 845	2 467	179,88	3,8%	1,4%
2011	7 406	2 867	187,59	3,9%	1,5%
2012	9 103	3 338	188,98	4,8%	1,8%
2013	10 862	4 096	177,03	6,1%	2,3%
2014	7 833	2 688	176,89	4,4%	1,5%
2015	10 214	4 223	173,8	5,9%	2,4%
2016	8 594	4 823	173,08	5,0%	2,8%
2017	6 592	3 516	172,03	3,8%	2,0%
2018	4 411	1 761	168,96	2,6%	1,0%
2019	4 193	1 528	166,32	2,5%	0,9%

Forrás: Magyar Államkincstár 2020 adatai alapján agrárminisztériumi számítás

Amennyiben a területi adatokat is áttekintjük látható, hogy a 2010 óta tartó időszak alatt jelentősen csökkent az új belépőknél lévő területnagyság, ami a teljes támogatható terület 1,3%-át tette ki 2019-ben, míg csak 0,4%-át a 40 évnél fiatalabb kezdő mezőgazdasági vállalkozások esetében. (3. táblázat)

3. táblázat: Új belépők területének megoszlása 2010-2019

EK beadás éve	Új belépők (cég+magánszemély)	40 évnél fiatalabb (magánszemély)	Teljes sokaság	Új belépők	40 évnél fiatalabbak
	terület 1000 ha		terület millió ha	aránya a teljeshez képest %	
2010	90,9	26,0	4,97	1,8%	0,5%
2011	100,2	28,2	4,96	2,0%	0,6%
2012	118,0	33,0	4,96	2,4%	0,7%
2013	109,0	34,8	4,95	2,2%	0,7%
2014	155,4	25,4	4,94	3,1%	0,5%
2015	165,8	60,7	4,94	3,4%	1,2%
2016	116,8	55,1	4,91	2,4%	1,1%
2017	85,0	31,7	4,94	1,7%	0,6%
2018	56,0	17,5	4,95	1,1%	0,4%
2019	65,3	18,3	4,93	1,3%	0,4%

Forrás: Magyar Államkincstár 2020 adatai alapján agrárminisztériumi számítás

Az ágazatban található demográfiai adatokat érintően látható, hogy fokozatosan csökkenő tendencia eredményeként a fiatal mezőgazdasági termelők száma is mérséklődik és további csökkenés várható. Az időszak alatt megfigyelhető, hogy a termelők száma és a kérelmezett terület is fokozatosan nőtt, majd 2020-ban jelentősen visszaesett. A bevezetést követően nőtt ugyan a jogosult termelők száma, amely 2019-ben megközelítette a 12 ezret, de 2020-ban már 9,5 ezerre esett vissza. Fontos, hogy a rendszer indulásakor nem csak 2015-ben, hanem a 2011-2015 közötti években induló termelők is jogosultak voltak a támogatásra, ami a résztvevők kezdeti magas létszámot magyarázza. (4. táblázat)

4. táblázat: A fiatal mezőgazdasági termelők támogatásának kérelmezési adatai (2015-2020)

Kérelmezési év	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Kérelmezők száma (db)	7 690	10 724	12 558	12 366	14 845	12 114
Kérelmezett terület	165 909	201 604	220 750	212 196	295 136	228 977

nagysága a kérelembeadás végén, (ha)						
Jóváhagyott kérelemszám (db)	6 729	9 509	11 207	10 957	12 002	9 419
Jóváhagyott terület nagysága, (ha)	144 145	175 216	193 203	186 015	193 561	145 154

Forrás: Magyar Államkincstár, 2021

Az intézkedés bevezetése óta fokozatosan nőtt, majd a vizsgálat időszak végén csökkent a kérelmezett területek nagysága is.

Összefoglalóan elmondható, hogy a 2015-től induló időszak elején kihasznált lehetőséggel élő termelők után várhatóan mérsékelten lehet dinamizálni a lehetséges új belépőket. Ennek eredményeként az öt éves támogathatósági korlátra figyelemmel a „demográfiai tartalék" kimerülni látszik. A 2020-ban tapasztalt érdemi visszaesést követően a későbbi években is ilyen irányú folyamatra lehet számítani. Ennek tompítására szolgál a fajlagos támogatási összeg és a birtokhatár felemelése. A tervezést tehát mind a várható kimenetek, mind pedig az új belépők száma szempontjából bizonytalanság övezi. Emellett a generációváltás esetében minimális kiadási arányt rögzít a jogszabály. A tervezési bizonytalanságok, a forrásvesztés kockázata, valamint a minimális kiadási arány teljesítése indokolttá teszi a tervben meghatározott +/- 50%-os eltérést.

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	**Financial Year**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Total 2024 - 2028**
	Calendar Year	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**Total 2023 - 2027**
DP03_O06_U01_HA - Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás fajlagos összege	Planned unit amount	157.33	157.33	157.33	157.33	157.29	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	78.67	78.67	78.67	78.67	78.65	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)	236.00	236.00	236.00	236.00	235.94	
	O.6 (unit: Hectares)	118,800.00	118,800.00	118,800.00	118,800.00	118,800.00	
	Planned output * Planned unit amount	18,690,804.00	18,690,804.00	18,690,804.00	18,690,804.00	18,686,052.00	93,449,268.00
TOTAL	O.6 (unit: Hectares)	118,800.00	118,800.00	118,800.00	118,800.00	118,800.00	**Sum:** 594,000.00 **Max:** 118,800.00
	Annual indicative financial	18,690,804.00	18,690,804.00	18,690,804.00	18,690,804.00	18,686,052.00	93,449,268.00

Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
	Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
	allocation (Union Contribution in EUR)						
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)	18,690,804.00	18,690,804.00	18,690,804.00	18,690,804.00	18,475,671.51	93,238,887.51

Eco-scheme(31) - Schemes for the climate, the environment and animal welfare

DP17_G01_ECOS_16 - Agro-ökológiai program

Intervention Code (MS)	DP17_G01_ECOS_16
Intervention Name	Agro-ökológiai program
Type of Intervention	Eco-scheme(31) - Schemes for the climate, the environment and animal welfare / Art. 31(7)(a) - Additional payment to BIS
Common Output Indicator	O.8. Number of hectares or of livestock units benefitting from eco-schemes

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

A beavatkozás megvalósítási területe Magyarország.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union
SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy
SO5 Foster sustainable development and efficient management of natural resources such as water, soil and air, including by reducing chemical dependency
SO6 Contribute to halting and reversing biodiversity loss, enhance ecosystem services and preserve habitats and landscapes
SO9 Improve the response of Union agriculture to societal demands on food and health, including high quality, safe, and nutritious food produced in a sustainable way, the reduction of food waste, as well as improving animal welfare and combatting antimicrobial resistances

CAP AREAS OF ACTION Code + Description
AOA-A climate change mitigation, including reduction of GHG emissions from agricultural practices, as well as maintenance of existing carbon stores and enhancement of carbon sequestration
AOA-D prevention of soil degradation, soil restoration, improvement of soil fertility and of nutrient management [and soil biota]
AOA-E protection of biodiversity, conservation or restoration of habitats or species, including maintenance and creation of landscape features or non-productive areas
AOA-F actions for a sustainable and reduced use of pesticides, particularly pesticides that present a risk for human health or environment

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Yes
4.1.1	A talajok és ökoszisztémák szénmegkötő képességének javítása	1	Yes
4.4.2	A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata	2	Yes
4.4.3	A talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének javítása a földhasználatváltás ösztönzésével	1	Yes

5.1.2	A tápanyagveszteség csökkentése, a tápanyagok kimosódásának megakadályozása	1	Yes
5.1.3	Degradált talajok helyreállítása, vízgazdálkodásuk javítása	1	Yes
5.2.1	Felszíni és felszín alatti vizek fenntartható használata	1.	Yes
5.2.2	Hullámtereken megfelelő növényzet kialakítása (invazív fajok, háttér-szennyezés)	2	Yes
5.2.3	Vizek parti zónájában típustól függő zonáció rehabilitációja, pufferzóna kialakítása	2	Yes
5.3.1	Vízvisszatartás elősegítése a talajban és a tájban	1	Yes
5.4.1	A mezőgazdasági eredetű légszennyezők és szálló por kibocsátásának csökkentése	3	Yes
5.4.2	Mezőgazdasági eredetű ammónia-kibocsátás csökkentése	2	Yes
5.5.2	Integrált környezetbarát növényvédelem	1	Yes
6.1.3	Gyepek jó ökológiai állapotának és fajgazdagságának fenntartása és fejlesztése	2	Yes
6.2.3	Művelt területek közötti ökológiai átjárhatóság és biodiverzitás biztosítása köztes zónák által	1	Yes
9.2.1	Okszerű, kizárólag előrejelzésre alapozott célzott növényvédőszer használat elősegítése	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.12 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to improve climate adaptation
R.14 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to reduce emissions or to maintain or enhance carbon storage (including permanent grassland, permanent crops with permanent green cover, agricultural land in wetland and peatland)
R.19 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments beneficial for soil management to improve soil quality and biota (such as reducing tillage, soil cover with crops, crop rotation included with leguminous crops)
R.20 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to reduce ammonia emission
R.21 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for the quality of water bodies
R.22 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments related to improved nutrient management
R.23 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to improve water balance
R.24 Share of Utilised Agricultural Area (UAA) under supported specific commitments which lead to a sustainable use of pesticides in order to reduce risks and impacts of pesticides, such as pesticides leakage
R.31 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for supporting biodiversity conservation or restoration including high-nature-value farming practices
R.34 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for managing landscape features, including hedgerows and trees
R.4 Share of utilised agricultural area (UAA) covered by income support and subject to conditionality
R.6 Percentage of additional direct payments per hectare for eligible farms below average farm size (compared to average)

R.7 Percentage of additional support per hectare in areas with higher needs (compared to average)

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

A beavatkozás leírása:

Az agro-ökológiai alapprogram keretében a gazdálkodók az éghajlat- és környezetvédelmi célokat szolgáló, önkéntesen vállalt jó gyakorlatok elvégzésért évenként egyösszegű, hektár alapú kifizetésben részesülhetnek az Európai Parlament és Tanács (EU 2021/2115 Rendeletének 31. cikk (7) bekezdés a) pontja alapján az alapszintű jövedelemtámogatást kiegészítő kifizetésként.

A kiegészítő kifizetési forma megválasztását többek közt az indokolja, hogy egyszerűsége miatt a termelők szempontjából vizsgálva is egy könnyebben átlátható és megérthető, tervezhető rendszer jöhet létre, amely kiemelt céljaink között szerepel. Mindemellett a top-up megközelítés a pontozási rendszerrel kombinálva képes különbséget tenni a vállalások ambiciószintje között, miközben mégis egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül kifizetésre a termelők felé.

A 2014-2021 közötti időszakban működő ún. zöldítési kifizetés és a Vidékfejlesztési Program Agrár-környezetgazdálkodási kifizetésének kedvező tapasztalatai alapján olyan választható előírásokat határoztunk meg, melyek a gazdálkodók számára már valamennyire ismertek, érthetőek, ugyanakkor környezeti szempontból is hasznosak. A megfelelően célzott beavatkozással azt kívánjuk elérni, hogy a mezőgazdasági területek viszonylag nagy részén, sok termelő bevonásával valósulhasson meg egy környezeti szempontból is hatékony támogatási program. Annak érdekében, hogy a gazdálkodók többsége megtalálja a számára legkedvezőbb előírást, hasznosítási módonként fogalmaztunk meg választható előírásokat. Ezek az előírásoknak tekinthető mezőgazdasági gyakorlatok a talaj- és vízvédelemre, a biológiai sokféleség védelmére, valamint az éghajlatváltozás mérséklésére fókuszálnak, különös tekintettel az alábbiakra:

- talajok erózió elleni védelme;
- talajszerkezet védelme és javítása;
- a talajpotenciál megőrzése és javítása;
- a talaj biodiverzitásának védelme és javítása;
- talajok vízmegtartó képességének növelése;
- a vízminőség védelme a talajerózióból és/vagy felszíni lefolyásból származó hordalék- és szennyezőanyag terhelés csökkentése;
- a vízminőség védelme a mezőgazdasági eredetű peszticid szennyezés csökkentése által,
- fenntartható vízhasználat;
- a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek - különös tekintettel a szegély élőhelyekre - fenntartása és sokszínűségének növelése, ezáltal a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítása, illetve a tájszerkezet javítása;
- műtrágyahasználat csökkentése, ezáltal az ammónia-emisszió csökkentése;
- mezőgazdasági területek szénmegkötésének növelése;
- fenntartható növényvédőszer-használat, integrált növényvédelem.

A megfelelő súlyú gyakorlatok megvalósulásának érdekében a választható gyakorlatokat pontoztuk és elvárásként jelöltük meg, hogy hasznosítási módonként legalább két pontot teljesíteniük kell a gazdálkodóknak. A pontozási értékek megválasztásakor figyelemmel voltunk arra, hogy az egyes előírások lehetséges kombinációi is megfelelő erősségű környezeti hasznot jelentsenek.

A támogatás a feltételek és a választott jó gyakorlatok betartása esetén a mezőgazdasági üzem teljes igényelt területére jár hektár alapon az alapszintű jövedelemtámogatást kiegészítő kifizetésként.

Description of commitments for eco-scheme

Követelmények:

Alapelvárás minden támogatást igénybe vevő gazdálkodótól a Gazdálkodási Napló vezetése és elektronikus beküldése.

A mezőgazdasági üzemen belül minden tényleges hasznosítási módra (szántó, gyep, ültetvény) vonatkozóan legalább 2 pont értékű előírást kell választani a meghatározott mezőgazdasági jó gyakorlatok közül.

Amennyiben az üzem szántóterületeinek, illetve nem Natura 2000 gyepterületeinek nagysága nem éri el az 5 ha-t, ültetvény esetében pedig az 1 ha-t, adott hasznosítási módra nem kötelező előírást vállalni, az érintett területre azonban kifizetés nem jár csak abban az esetben, ha ezekre a küszöbérték alatti területekre is választ előírást a gazdálkodó.*

Hasznosítási mód	Választható jó gyakorlatok	Pont	Hozzájárulás a környezeti célkitűzésekhe
Szántó	Nyári, őszi betakarítású kultúrák után, amennyiben nem őszi vetésű kultúra következik, talajtakarás biztosítása takarónövényekkel, vagy a tarló fennhagyással annak kultúrállapotban tartása mellett a következő évi tavaszi kultúra előkészítő munkálatainak megkezdéséig, de legalább február 28-ig.	1	A gyakorlat a fedett talajfelszín minél hos ideig történő biztosításával növeli a talajo szénmegkötő képességét, a talajtakarás pe megvédi a talajokat az erózió káros hatás illetve segít megőrizni a talaj nedvességta Az egész télen át tartó talajtakarás hozzáj ahhoz, hogy a növényvédőszerekből szár hatóanyagok, valamint a tápanyagok a mezőgazdasági területről ne mosódjanak víztestekbe. Ez különösen igaz a változat domborzatú területekre. Mindezek eredményeképpen javul a víztestek minős Kapcsolódó specifikus célkitűzés: SO4 és Kapcsolódó R indikátorok: R12, R14, R1
	Terménydiverzifikációra vonatkozó követelmények szántóföldi növénytermesztés esetén: a) 10 hektár vagy az alatti szántóterületen gazdálkodóknak adott évben a szántóterületeken legalább két különböző növénykultúrát kell termeszteni, két kultúra esetén a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 80%-át foglalhatja el; b) 10 hektár feletti	1	A gyakorlat a megfelelően diverz, eltérő i kultúrákból álló vetésszerkezet kialakítás hozzájárul a talajzsarolás csökkentéséhez mezőgazdasági terület bruttó tápanyagmé javításához, valamint a peszticidhasználat csökkentéséhez. A szántóterületen termesztett növényfajok számának növekedésével a terménydiverz hozzájárul ahhoz, hogy mozaikosabb legy ezáltal az ott található élőhelyek is. A mozaikosság mellett azt is elősegíti a terménydiverzifikáció, hogy a több kultúr táblán foglal helyet, s így szükségszerűen növekszik a táblaszegélyek száma és hoss

	szántóterülettel rendelkezőknek legalább három féle növénykultúrát kell termeszteni, három növény esetén a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 65%-át foglalhatja el, és a két legnagyobb területen termesztett növénykultúra együttesen nem haladhatja meg a szántóterület 80%-át; c) 30 ha feletti szántóterülettel rendelkezőknek legalább négy féle növénykultúrát kell termeszteni, négy növény esetén pedig a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 65%-át foglalhatja el, és a két legnagyobb területen termesztett növénykultúra együttesen nem haladhatja meg a szántóterület 80%-át, azzal, hogy a legkisebb kultúra vetésterülete el kell hogy érje az 1 ha-t. d) 300 ha feletti szántóterülettel rendelkezőknek legalább öt féle növénykultúrát kell termeszteni, öt növény esetén pedig a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 65%-át foglalhatja el, és a két legnagyobb területen termesztett növénykultúra együttesen nem haladhatja meg a szántóterület 80%-át, azzal, hogy a legkisebb kultúra vetésterülete el kell hogy érje az 1 ha-t. e) 1000 ha feletti szántóterülettel rendelkezőknek legalább hat féle növénykultúrát kell termeszteni, hat növény esetén pedig a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 65%-át foglalhatja el, és a két		Mindez kedvező hatással van a mezőgazd élőhelyekhez kötődő vadon élő fajok populációdinamikájára. Kapcsolódó specifikus célkitűzés: SO5 és Kapcsolódó R indikátorok: R 19, R 22, R 31

	legnagyobb területen termesztett növénykultúra együttesen nem haladhatja meg a szántóterület 80%-át, azzal, hogy a legkisebb kultúra vetésterülete el kell hogy érje az 1 ha-t.		
	Szántóterületek 10%-ának megfelelő, a HMKÁ 8 előírás alapján védett táji elemek; mezővédő erdősávok, fasorok; táblaszegélyek (az AKG „táblaszegély” előírással történő esetleges átfedést úgy kerüljük el, hogy egyazon elem csak egyik jogcímben számolható el.), erózióvédelmi sávok; szántóföldi művelés alatt nem álló vízvédelmi sávok; teraszok, erózióvédelmi létesítmények; MePAR-ban rögzített vizes élőhely; parlagon hagyott földterület (a pihentetés időszaka alatt gondoskodni kell a talaj takarásáról növényborítottsággal vagy a tarlómaradványok fennhagyásával, az AKG „zöld ugar” előírással történő esetleges átfedést úgy kerüljük el, hogy egyazon tábla csak egyik jogcímben számolható el.); ökológiai jelentőségű másodvetés növényvédő szer használata nélkül; nitrogénmegkötő növényekkel bevetett terület növényvédő szer használata nélkül; vagy ezek kombinációjának fenntartása. Ezen vállalás keretében a növényvédő szer használata nélkül termesztett ökológiai jelentőségű másodvetés és nitrogénmegkötő növényekkel bevetett területek együttes aránya nem haladhatja meg a szántóterületek 5 %-át.	2	A gyakorlat hozzájárul a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek és tája fenntartásához, sokszínűségének növelésé ezáltal segít a kedvezőtlen természetvédel helyzetben lévő fajok helyzetének javítás Továbbá a parlagon hagyott területek, viz élőhelyek elősegítik a szénmegkötést, míg mezővédő erdősávok, fasorok, illetve táblaszegélyek és erózióvédelmi sávok a t erózió elleni védelmét szolgálják. Azok a tájelemek (fasorok, vegyszerment mezsgyék), amelyek állandó növényi borí biztosítanak a táblák szegélyein, vagy foly talajtakarást biztosítanak (zöld ugar), hozzájárulnak ahhoz, hogy a növényvédőszerekből származó hatóanya valamint a tápanyagok a mezőgazdasági t ne mosódjanak be a víztestekbe. Mindeze eredményeképpen javul a víztestek minős Kapcsolódó specifikus célkitűzések: SO4 SO6 Kapcsolódó R indikátorok: R 14, R 19, R 31, R 34
	Amennyiben a mezőgazdasági üzemen belül a szántóterületek össznagysága meghaladja az 50 ha-t, a szántóföldi művelésben tartott táblák maximális mérete	1	A gyakorlat hozzájárul a mozaikos tájszer kialakulásához, mely kedvező hatással va mezőgazdasági élőhelyek biodiverzitására a táji struktúra diverzitására.

	nem haladhatja meg a 30 hektárt. Az AKG „önkéntes táblaméret korlátozás” előírással történő esetleges átfedést úgy kerüljük el, hogy az az ügyfél, aki AKG-ban választotta ezt az előírást, az AÖP-ben nem választhatja.		Kapcsolódó specifikus célkitűzések: SO5 Kapcsolódó R indikátorok: R 19, R 21, R
	A növényvédelem során az engedélyokirat alapján méhekre kifejezetten vagy mérsékelten veszélyes, illetve kockázatos besorolású növényvédőszerek használata tilos. A fel nem használható szerek rendszeresen frissített listáját az IH teszi közzé tájékoztató jelleggel.	1	A gyakorlat kedvező hatással van a bepor rovarokra. Kapcsolódó specifikus célkitűzések: SO5 Kapcsolódó R indikátorok: R 24, R 31
	Karbamid műtrágya azonnali bedolgozása, illetve folyékony karbamid esetén inhibitor alkalmazása a kijuttatás során.	1	A karbamid esetében azonnali bedolgozás illetve folyékony karbamid esetén inhibito műtrágya alkalmazásával jelentős kibocsá csökkentést lehet elérni, ami hozzájárul az ammónia-emisszió csökkentéséhez. Kapcsolódó specifikus célkitűzések: SO5 Kapcsolódó R indikátor: R 20
	A szántóterületek legalább 50 %-án mikrobiológiai készítmények alkalmazása vetés előtt, illetve vetéssel egy menetben kijuttatva és a talajba dolgozva, illetve szármaradványokra kijuttatva, majd azokat a talajba keverve.	2	A gyakorlat elősegíti a talajok szervesany készletének helyreállítását, valamint a talajpotenciál és a talaj biodiverzitás javít ezáltal hozzájárul a tápanyagveszteség csökkentéséhez és a talajok vízvisszatartó képességének javításához. Az egészséges pedig hozzájárul a műtrágya- és a növényv használat csökkentéséhez. Kapcsolódó specifikus célkitűzések: SO5 Kapcsolódó R indikátor: R 19, R 20, R 21
	A szántóterületek legalább 50 %-án talajkondicionáló, növénykondicionáló vagy N-megkötő készítmények alkalmazása.	1	A gyakorlat elősegíti a talajok szervesany készletének helyreállítását, valamint a talajpotenciál és a talaj biodiverzitás javít ezáltal hozzájárul a tápanyagveszteség csökkentéséhez és a talajok vízvisszatartó képességének javításához. Az egészséges pedig hozzájárul a műtrágya- és a növényv használat csökkentéséhez. A talajkondíció elsősorban a kedvező talajállapot, a megfe humusztartalom és átlevegőzöttség kialak segítik. A N-megkötést segítő készítmény pedig hozzájárulnak az ammónia-emisszió csökkentéséhez.

			Kapcsolódó specifikus célkitűzések: SO5 Kapcsolódó R indikátor: R 19, R 20, R 21
	Forgatás nélküli művelésmód (minimum művelés, zero-till, direktvetés) alkalmazása a művelésbe vont szántóterület legalább 50 %-án szűkített növényvédőszer hatóanyag használat mellett. Az alkalmazható növénvédőszerek rendszeresen frissített listáját az IH teszi közzé.	2	A gyakorlat hozzájárul a talajok szénkész megőrzéséhez, ezáltal a szántóterületek Ü emissziójának csökkentéséhez, valamint a talajszerkezet romlásának megállításához visszafordításához, továbbá a humusztarta javításához, a vízmegtartóképesség fokoz A növényvédőszer-használat korlátozása ellentételezi a forgatás nélküli gyakorlatb gyomnövények visszaszorítása miatti eset megnövekedett növényvédőszer-használa Kapcsolódó specifikus célkitűzések: SO4 Kapcsolódó R indikátorok: R 12, R 14, R 21, R 23
Gyep	A gyepterületek megőrzése tábla szinten az előző évi állandó gyepterületekhez viszonyítva. A gyepek feltörése, szántása tilos. – Kizárólag nem Natura 2000 gyepterületeken választható	1	A gyepterületek tábla szintű megőrzése eg fokozza a mezőgazdasági területek szénmegkötését, illetve járul hozzá a biodiverzitás megőrzéséhez tekintettel arr a magyarországi gyepek jelentős része ex művelés alatt áll. Kapcsolódó specifikus célkitűzések: SO4 SO6 Kapcsolódó R indikátorok: R 12, R 14, R
	Pásztoroló vagy szakaszos legeltetés folytatása a gyepterület legalább 50 %-án legeltetési terv készítése mellett. Egy szakasz legeltetése ne haladja meg a 12 napot. - Minden gyepterületen választható.	2	A pásztorló vagy szakaszos legeltetés a különböző legelőterületek használatának váltakoztatásával nagymértékben befolyá terület tápanyagforgalmát, ezen keresztül gyepet alkotó növényzet összetételét és az fűhozamot hozzájárulva így a gyeptípush megfelelő biodiverzitás kialakulásához és védelméhez. A szabályozott legeltetés tov hozzájárulhat egyes természetvédelmi szempontból fontos növény- és állatfajok védelméhez, illetve egyes nem kívánatos visszaszorításához. Kapcsolódó specifikus célkitűzések: SO6 Kapcsolódó R indikátorok: R 31
	Az extenzív gyepek legalább évi egyszeri kaszálása. - Kizárólag nem Natura 2000 gyepterületeken választható.	1	A gyepek kaszálással történő hasznosítása hozzájárul a megfelelő fajösszetétel kialakulásához és nemkívánatos fajok visszaszorításához. Kapcsolódó specifikus célkitűzések: SO6 Kapcsolódó R indikátorok: R 31
	Kizárólag alternáló kasza	2	Az alternáló kasza használata során a fű a

	használata. - Minden gyepterületen választható.		kaszálás során egyszerűen eldől, a kaszála felett nem sérülnek az élőlények, a vágásr ugyanakkor jó, a fű gyorsabban sarjad. Az alternáló kaszák használata karbantartási miatt nem elterjedt, használatának ösztönz indokolt. Kapcsolódó specifikus célkitűzések: SO6 Kapcsolódó R indikátorok: R 31
Ültetvényeken – beleértve a fás szárú energetikai ültetvényeket is	Mikroöntözési technológiák alkalmazása az ültetvényterület legalább 50 %-án	2	A gyakorlat hozzájárul a vízkészletek fenntartható használatához. Kapcsolódó specifikus célkitűzések: SO5 Kapcsolódó R indikátorok: R 23
	A növényvédelem során az engedélyokirat alapján a méhekre kifejezetten vagy mérsékelten veszélyes, illetve kockázatos besorolású növényvédőszerek használata tilos. A fel nem használható szerek rendszeresen frissített listáját az IH teszi közzé tájékoztató jelleggel.	1	A gyakorlat kedvező hatással van a bepor rovarokra. Kapcsolódó specifikus célkitűzések: SO5 Kapcsolódó R indikátorok: R 24, R 31
	Engedélyezett biológiai ágensek alkalmazása az ültetvényterület legalább 50 %-án.	2	A gyakorlat hozzájárul a kémiai növényvédőszerek használatának csökker a nem ökológiai művelés alatt álló ültetvényterületeken is. Kapcsolódó specifikus célkitűzések: SO5 Kapcsolódó R indikátorok: R 21, R 24, R
	Az ültetvényterület legalább 50 %-án mikrobiológiai készítmények alkalmazása talajoltásként, illetve állománykezelésként	2	A gyakorlat elősegíti a talajok szervesany készletének helyreállítását, valamint a talajpotenciál és a talaj biodiverzitás javít ezáltal hozzájárul a tápanyagveszteség csökkentéséhez és a talajok vízvisszatartó képességének javításához. Az egészséges pedig hozzájárul a műtrágya- és a növényv használat csökkentéséhez. Kapcsolódó specifikus célkitűzések: SO5 Kapcsolódó R indikátor: R 19, R 20, R 21
	Az ültetvényterület legalább 50 %-án talajkondicionáló vagy növénykondicionáló készítmények alkalmazása.	1	A gyakorlat elősegíti a talajok szervesany készletének helyreállítását, valamint a talajpotenciál és a talaj biodiverzitás javít ezáltal hozzájárul a tápanyagveszteség csökkentéséhez és a talajok vízvisszatartó képességének javításához. Az egészséges

			pedig hozzájárul a műtrágya- és a növényv használat csökkentéséhez. A talajkondíció elsősorban a kedvező talajállapot, a megfe humusztartalom és átlevegőzöttség kialak segítik. A N-megkötést segítő készítmény pedig hozzájárulnak az ammónia-emisszi csökkentéséhez. Kapcsolódó specifikus célkitűzések: SO5 Kapcsolódó R indikátor: R 19, R 20, R 21
	12% alatti lejtésű területeken található ültetvények talajtakarása mulcsozással, egyéves sorköztakaró növények termesztésével.	1	A talajtakarás megvédi a talajokat az eróz hatásaitól, illetve segít megőrizni a talaj nedvességtartalmát. Kapcsolódó specifikus célkitűzés: SO4 és Kapcsolódó R indikátorok: R12, R14, R1
	Ültetvények talajtakarása évelő kultúrák fenntartásával vagy gyepesítéssel.	2	A gyakorlat a fedett talajfelszín minél hos ideig történő biztosításával növeli a talajo szénmegkötő képességét, a talajtakarás pe megvédi a talajokat az erózió káros hatása illetve segít megőrizni a talaj nedvességta Kapcsolódó specifikus célkitűzés: SO4 és Kapcsolódó R indikátorok: R12, R14, R1
	Karbamid műtrágya azonnali bedolgozása, illetve folyékony karbamid esetén inhibitor alkalmazása a kijuttatás során.	1	A karbamid esetében azonnali bedolgozás illetve folyékony karbamid esetén inhibito műtrágya alkalmazásával jelentős kibocsá csökkentést lehet elérni, ami hozzájárul az ammónia-emisszió csökkentéséhez. Kapcsolódó specifikus célkitűzések: SO5 Kapcsolódó R indikátorok: R 20

*A Natura 2000 gyepterületek esetében a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet fogalmaz meg kötelező jellegű előírásokat, amelyekre az SPR 72. cikke alapján kompenzációs támogatás igényelhető. Tekintettel arra, hogy az ott megfogalmazott előírások a nem Natura 2000 gyepterületek esetében is kívánatosak lehetnek, azokat elérhetővé kívánjuk tenni az AÖP választható jó gyakorlatai között is azzal a kitétellel, hogy ezen előírások Natura 2000 területeken nem választhatóak. A Natura 2000 gyepterületeket kötelező hasznosítási előírásaik miatt nem számoljuk be az AÖP teljes gazdasági koncepciójába – hasonlóan az 5, illetve 1 ha-os méretkorlát alatti területekhez – , az érintett területekre kifizetés azonban csak abban az esetben jár, ha ott a derogáció ellenére mégis választanak a számukra elérhető jó gyakorlatok közül.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

Agro-ökológiai program szerinti támogatásra az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki alaptámogatásra jogosult, tekintettel arra, hogy a kifizetés az STR rendelet 31. cikk (7) bekezdés a) pontja alapján az alaptámogatás összegére tevődik rá. Ennek megfelelően a jogosultsági kritériumok egy része azonos az alaptámogatásra való jogosultság feltételeivel, azaz

- legalább egy hektár nagyságú jogosult területtel rendelkezik;
- a támogatható földterületre vonatkozóan támogatási kérelmet nyújtott be;
- a kérelmezett terület vonatkozásában földhasználói minősítést a támogatási kérelem beadására nyitva álló határidő utolsó napján igazolja;

Speciális jogosultsági kritériumok:

- A mezőgazdasági üzemen belül minden tényleges hasznosítási módra (szántó, gyep, ültetvény) vonatkozóan legalább 2 pont értékű előírást kell választani a meghatározott mezőgazdasági jó gyakorlatok közül.
- Amennyiben az üzem szántóterületeinek, illetve gyepterületeinek nagysága nem éri el az 5 ha-t, ültetvény esetében pedig az 1 ha-t, adott hasznosítási módra nem kötelező előírást vállalni, az érintett területre azonban kifizetés nem jár csak abban az esetben, ha ezekre a küszöbérték alatti területekre is választ előírást a gazdálkodó.

Kapcsolódás az agrár-környezetgazdálkodási (AKG) kifizetésekhez:

Az agro-ökológiai program és az agrár-környezetgazdálkodási kifizetések előírásai egyértelműen úgy kerültek kialakításra, hogy az egyes előírások különbözzenek. Azoknál az előírásoknál, ahol az egyes előírások jellegük miatt mégis kapcsolódnak, az esetleges átfedést úgy kerüljük el, hogy az az ügyfél, aki AKG-ban választotta az adott előírást, az AÖP-ben nem választhatja a kapcsolódó jó gyakorlatot.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

List of relevant GAEC and SMR

Code	Description
GAEC01	Maintenance of permanent grassland based on a ratio of permanent grassland in relation to agricultural area at national, regional, sub-regional, group-of-holdings or holding level in comparison to the reference year 2018.Maximum decrease of 5% compared to the reference year.
GAEC05	Tillage management, reducing the risk of soil degradation and erosion, including consideration of the slope gradient
GAEC06	Minimum soil cover to avoid bare soil in periods that are most sensitive
GAEC07	Crop rotation in arable land, except for crops growing under water
GAEC08	Minimum share of agricultural area devoted to non-productive areas or features.Minimum share of at least 4% of arable land at farm level devoted to non-productive areas and features, including land lying fallow. Where a farmer commits to devote at least 7% of his/her arable land to non-productive areas and features, including land lying fallow, under an enhanced eco-scheme in accordance with Article 28(5a), the share to be attributed to compliance with this GAEC shall be limited to 3%.Minimum share of at least 7% of arable land at farm level if this includes also catch crops or nitrogen fixing crops, cultivated without the use of plant protection products, of which 3% shall be land lying fallow or non-productive features. Member States should use the weighting factor of 0,3 for catch crops.Retention of landscape features.Ban on cutting hedges and trees during the bird breeding and rearing season.As an option, measures for avoiding invasive plant species
GAEC09	Ban on converting or ploughing permanent grassland designated as environmentally-sensitive permanent grasslands

	in Natural 2000 sites
SMR01	Directive 2000/60/EC of 23 October 2000 of the European Parliament and of the Council establishing a framework for Community action in the field of water policy: Article 11(3), point (e), and point (h), as regards mandatory requirements to control diffuse sources of pollution by phosphates
SMR02	Council Directive 91/676/EEC of 12 December 1991 concerning the protection of waters against pollution caused by nitrates from agricultural sources: Articles 4 and 5
SMR03	Directive 2009/147/EC of the European Parliament and of the Council of 30 November 2009 on the conservation of wild birds: Article 3(1), Article 3(2), point (b), Article 4(1), (2) and (4)
SMR04	Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild flora and fauna: Article 6(1) and (2)
SMR08	Directive 2009/128/EC of the European Parliament and of the Council of 21 October 2009 establishing a framework for Community action to achieve the sustainable use of pesticides: Article 5(2) and Article 8(1) to (5); Article 12 with regard to restrictions on the use of pesticides in protected areas defined on the basis of Directive 2000/60/EC and Natura 2000 legislation; Article 13(1) and (3) on handling and storage of pesticides and disposal of remnants

List of relevant mandatory national standards

NJSZ - *A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 35- 42.§*

A földhasználó a termőhely ökológiai adottságaihoz igazodó talajvédő gazdálkodást vagy tevékenységet köteles folytatni az alábbiak szerint:

A földhasználó erózióval veszélyeztetett szántóterületeken a víz- és szélerózió megakadályozása érdekében köteles a talajfedettséget szolgáló növényeket termeszteni és olyan művelési módot alkalmazni, amely a talaj szerkezetességének megóvásával, a talajtömörödés megakadályozásával, megszüntetésével elősegíti a csapadékvizek talajba jutását, és/vagy szintvonalas művelést folytatni;

A földhasználónak vetésváltás alkalmazásával kell gondoskodnia a talaj szervesanyag-tartalmának megőrzéséről.

A földhasználónak szerves anyagok kijuttatásával kell gondoskodnia a talaj szervesanyag-tartalmának megőrzéséről

A földhasználó a termőhely ökológiai adottságaihoz igazodó talajvédő gazdálkodást vagy tevékenységet köteles folytatni az alábbiak szerint:

NJSZ - *A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)*

A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani, továbbá hogy a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni, valamint biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét is. Valamint meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról a történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével.

Link between GAEC, SMR and national standards with the eco-scheme (explain how the eco-scheme goes beyond the baseline, notably for SMR and national standards)

Hasznosítási mód	**Választható jó gyakorlatok**	**Kapcsolódó referenciaszabályozás (SMR - jogszabályban foglalt gazdálkodói követelmények, illetve NJSZ - Nemzeti jogszabályokban meghatározott egyéb kötelező erejű követelmények, valamint HMKÁ előírások)**	**A referencia előírások eg**
Szántó	Nyári, őszi betakarítású kultúrák után, amennyiben nem őszi vetésű kultúra következik, talajtakarás biztosítása takarónövényekkel, vagy a tarló fennhagyással annak kultúrállapotban tartása mellett a következő évi tavaszi kultúra előkészítő munkálatainak megkezdéséig, de legalább február 28-ig.	NJSZ - A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 35- 42.§ A földhasználó a termőhely ökológiai adottságaihoz igazodó talajvédő gazdálkodást vagy tevékenységet köteles folytatni az alábbiak szerint: A földhasználó erózióval veszélyeztetett szántóterületeken a víz- és szélerózió megakadályozása érdekében köteles a talajfedettséget szolgáló növényeket termeszteni és olyan művelési módot alkalmazni, amely a talaj szerkezetességének megóvásával, a talajtömörödés megakadályozásával, megszüntetésével elősegíti a csapadékvizek talajba jutását, és/vagy szintvonalas művelést folytatni; JFGK 1 - b) a foszfátok diffúz szennyező forrásainak ellenőrzésére vonatkozó kötelező követelmények JFGK 2 - a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelme – Nitrát HMGY HMKÁ 5 - Talajvédelemre és az erózió korlátozására vonatkozó termőhely-specifikus minimális földgazdálkodással kapcsolatos előírások HMKÁ 6 - Minimális talajborítás az érzékeny időszakokban	A referencias írja elő a téli talajtakarást. Magyarorszá illetve kora ő fedettséget ír
Szántó	Terménydiverzifikációra vonatkozó követelmények szántóföldi növénytermesztés esetén: a) 10 hektár vagy az alatti szántóterületen gazdálkodóknak adott évben a szántóterületeken legalább két különböző növénykultúrát kell termeszteni, két kultúra esetén a legnagyobb	NJSZ - A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 35- 42.§. A földhasználó a termőhely ökológiai adottságaihoz igazodó talajvédő gazdálkodást vagy tevékenységet köteles folytatni az alábbiak szerint: A földhasználónak vetésváltás alkalmazásával kell gondoskodnia a talaj	A referencias előírás kereté vetésváltási s egészít ki az választható g

	területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 80%-át foglalhatja el;b) 10 hektár fölötti szántóterület feletti szántóterülettel rendelkezőknek legalább három féle növénykultúrát kell termeszteni, három növény esetén a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 65%-át foglalhatja el, és a két legnagyobb területen termesztett növénykultúra együttesen nem haladhatja meg a szántóterület 80%-át;c) 30 ha feletti szántóterülettel rendelkezőknek legalább négy féle növénykultúrát kell termeszteni, négy növény esetén pedig a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 65%-át foglalhatja el, és a két legnagyobb területen termesztett növénykultúra együttesen nem haladhatja meg a szántóterület 80%-át, azzal, hogy a legkisebb kultúra vetésterülete el kell hogy érje az 1 ha-t.d) 300 ha feletti szántóterülettel rendelkezőknek legalább öt féle növénykultúrát kell termeszteni, öt növény esetén pedig a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 65%-át foglalhatja el, és a két legnagyobb területen termesztett növénykultúra együttesen nem haladhatja meg a szántóterület 80%-át, azzal, hogy a legkisebb kultúra vetésterülete el kell hogy érje az 1 ha-t.e) 1000 ha feletti szántóterülettel rendelkezőknek legalább hat féle növénykultúrát kell termeszteni, öt növény esetén pedig a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 65%-át foglalhatja el, és a két legnagyobb területen termesztett növénykultúra együttesen nem haladhatja meg a szántóterület 80%-át, azzal, hogy a legkisebb kultúra vetésterülete el kell hogy érje az 1 ha-t.	szervesanyag-tartalmának megőrzéséről. HMKÁ 7 – Vetésváltási szabályok	

Szántó	Szántóterületek 10%-ának megfelelő, a HMKÁ 8 előírás alapján védett táji elemek;mezővédő erdősávok, fasorok; táblaszegélyek, erózióvédelmi sávok szántóföldi művelés alatt nem álló vízvédelmi sávok; teraszok, erózióvédelmi létesítmények; MePAR-ban rögzített vizes élőhely; parlagon hagyott földterület (a pihentetés időszaka alatt gondoskodni kell a talaj takarásáról növényborítottsággal vagy a tarlómaradványok fennhagyásával, az AKG „zöld ugar" előírással történő esetleges átfedést úgy kerüljük el, hogy egyazon tábla csak egyik jogcímben számolható el); ökológiai jelentőségű másodvetés növényvédő szer használata nélkül; nitrogénmegkötő növényekkel bevetett terület növényvédő szer használata nélkül; vagy ezek kombinációjának fenntartása;Ezen vállalás keretében a növényvédő szer használata nélkül termesztett ökológiai jelentőségű másodvetés és nitrogénmegkötő növényekkel bevetett területek együttes aránya nem haladhatja meg a szántóterületek 5 %-át.	NJSZ - A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3) A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani, továbbá hogy a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni, valamint biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét is. Valamint meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról a történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével. HMKÁ 2 – vizes élőhelyek védelme HMKÁ 8 - Biodiverzitás védelme: Nem termelő területek és táji elemek fenntartása	A HMKÁ 8 e területek és ta szántóterület táji elemek és érnie a 3 %-o előírás minké előírás 10 ha választható.
Szántó	Amennyiben a mezőgazdasági üzemen belül a szántóterületek össznagysága meghaladja az 50 ha-t, a szántóföldi művelésben tartott táblák maximális mérete nem haladhatja meg a 30 hektárt. Az AKG „önkéntes táblaméret korlátozás" előírással történő esetleges átfedést úgy kerüljük el, hogy az az ügyfél, aki AKG-ban választotta ezt az előírást, az AÖP-ben nem választhatja.	NJSZ - A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani, továbbá hogy a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni, valamint biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét is. Valamint meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét	A referencias táblaméret ko jellemzően na alakultak ki.

		meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról a történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével.	
Szántó	A növényvédelem során az engedélyokirat alapján méhekre kifejezetten vagy mérsékelten veszélyes, illetve kockázatos besorolású növényvédőszerek használata tilos. A fel nem használható szerek rendszeresen frissített listáját az IH teszi közzé tájékoztató jelleggel.	JFGK 8 - Növényvédő szerek fenntartható használatára vonatkozó hazai szabályozás A mezőgazdasági terület fenntartására vonatkozó minimum követelmények az SPR rendelet 4. cikk (2) bekezdés alapján	A referencias növényvédős lehetővé tová
Szántó	Karbamid műtrágya azonnali bedolgozása, illetve folyékony karbamid esetén inhibitor alkalmazása a kijuttatás során	JFGK 2 - a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelme – Nitrát HMGY: A 12%-nál meredekebb lejtésű terület talajára kijuttatott műtrágyát a kijuttatást követő 4 órán belül a talajba kell dolgozni, kivéve a fejtrágyázás műveletét.	A referencias meredekebb l területeken ír műtrágyák be időablakot ha minden szánt bedolgozást, írja elő.
Szántó	A szántóterületek legalább 50 %-án mikrobiológiai készítmények alkalmazása vetés előtt, illetve vetéssel egy menetben kijuttatva és a talajba dolgozva, illetve szármaradványokra kijuttatva, majd azokat a talajba keverve.	NJSZ - A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 35- 42.§. A földhasználó a termőhely ökológiai adottságaihoz igazodó talajvédő gazdálkodást vagy tevékenységet köteles folytatni az alábbiak szerint: A földhasználónak szerves anyagok kijuttatásával kell gondoskodnia a talaj szervesanyag-tartalmának megőrzéséről	A referencias sem elő ezen az általános g jellemző e ké műtrágyahasz
Szántó	A szántóterületek legalább 50 %-án talajkondicionáló, növénykondicionáló vagy N-megkötő készítmények alkalmazása.	NJSZ - A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 35- 42.§. A földhasználó a termőhely ökológiai adottságaihoz igazodó talajvédő gazdálkodást vagy tevékenységet köteles folytatni az alábbiak szerint:A földhasználónak szerves anyagok kijuttatásával kell gondoskodnia a talaj szervesanyag-tartalmának megőrzéséről	A referencias sem elő ezen az általános g jellemző e ké műtrágyahasz
Szántó	Forgatás nélküli művelésmód (minimum művelés, zero-till, direktvetés) alkalmazása a művelésbe vont szántóterület legalább 50 %-án szűkített növényvédőszer hatóanyag használat mellett. Az alkalmazható növénvédőszerek rendszeresen frissített listáját az IH teszi közzé.	NJSZ - A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 35- 42.§. A földhasználó a termőhely ökológiai adottságaihoz igazodó talajvédő gazdálkodást vagy tevékenységet köteles folytatni az alábbiak szerint:A földhasználónak talajkímélő művelési módok alkalmazásával kell gondoskodnia a talaj szervesanyag-tartalmának megőrzéséről.A földhasználó erózióval veszélyeztetett szántóterületeken a víz- és szélerózió	A referencias sem elő forga az általános g forgatásos tal alkalmazása

		megakadályozása érdekében köteles a talajfedettséget szolgáló növényeket termeszteni és olyan művelési módot alkalmazni, amely a talaj szerkezetességének megóvásával, a talajtömörödés megakadályozásával, megszüntetésével elősegíti a csapadékvizek talajba jutását, és/vagy szintvonalas művelést folytatni; HMKÁ 5 - Talajvédelemre és az erózió korlátozására vonatkozó termőhely-specifikus minimális földgazdálkodással kapcsolatos előírások	
Gyepek	A gyepterületek megőrzése tábla szinten az előző évi állandó gyepterületekhez viszonyítva. A gyepek feltörése, szántása tilos. – Kizárólag nem Natura 2000 gyepterületeken választható.	NJSZ - A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani, továbbá hogy a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni, valamint biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét is. Valamint meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról a történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével. HMKÁ 1 - Állandó gyepterületek megőrzése tagállami szinten HMKÁ 9 – állandó gyepterületként kijelölt érzékeny gyepterületnek minősülő Natura 2000 gyepterületek feltörése tilos JFGK 3 és 4 – az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet, illetve a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.)	A referencias állandó gyep tábla szintű n csak a Natura tiltott. Ezeke előírás nem v

		Korm. rendelet Az jogszabályi előírások a Natura 2000 területek általános védelmét (pl. engedélyköteles tevékenységek), illetve gyepterületek esetében az azok megőrzését szolgáló minimális földhasználati előírásokat fedik le. A mezőgazdasági terület fenntartására vonatkozó minimum követelmények az SPR rendelet 4. cikk (2) bekezdés alapján:	
Gyepek	Pásztoroló vagy szakaszos legeltetés folytatása a gyepterület legalább 50 %-án legeltetési terv készítése mellett. Egy szakasz legeltetése ne haladja meg a 12 napot. - Minden gyepterületeken választható.	NJSZ - A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani, továbbá hogy a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni, valamint biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét is. Valamint meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról a történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével. JFGK 3 és 4 – az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet, illetve a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet Az jogszabályi előírások a Natura 2000 területek általános védelmét (pl. engedélyköteles tevékenységek), illetve gyepterületek esetében az azok megőrzését szolgáló minimális földhasználati előírásokat fedik le.	A referencias pásztoroló va folytatását, a jellemző.
Gyepek	A gyepek legalább évi egyszeri kaszálása. - Kizárólag nem Natura	NJSZ - A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1),	A referencias 2000 gyepter

	2000 gyepterületeken választható.	8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani, továbbá hogy a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni, valamint biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét is. Valamint meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról a történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével. JFGK 3 és 4 – az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet, illetve a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet Az jogszabályi előírások a Natura 2000 területek általános védelmét (pl. engedélyköteles tevékenységek), illetve gyepterületek esetében az azok megőrzését szolgáló minimális földhasználati előírásokat fedik le. A mezőgazdasági terület fenntartására vonatkozó minimum követelmények az SPR rendelet 4. cikk (2) bekezdés alapján:	gyepek kaszá történő haszn része gondoz
Gyepek	Kizárólag alternáló kasza használata. - Minden gyepterületeken választható.	NJSZ - A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3) A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani, továbbá hogy a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell	A referencias előírást a kas kasza típusár élővilága sze alkalmazása

		végezni, valamint biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét is. Valamint meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról a történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével. JFGK 3 és 4 – az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet, illetve a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet Az jogszabályi előírások a Natura 2000 területek általános védelmét (pl. engedélyköteles tevékenységek), illetve gyepterületek esetében az azok megőrzését szolgáló minimális földhasználati előírásokat fedik le.	
Gyepek	Bálacsomagolás fóliával tilos. – Minden gyepterületeken választható.	NJSZ - A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani, továbbá hogy a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni, valamint biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét is. Valamint meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról a történelmileg kialakult természetkímélő	A referencias előírást a bál vonatkozásá jobban terjed történő csom

		hasznosítási módok figyelembevételével. JFGK 3 és 4 – az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet, illetve a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet Az jogszabályi előírások a Natura 2000 területek általános védelmét (pl. engedélyköteles tevékenységek), illetve gyepterületek esetében az azok megőrzését szolgáló minimális földhasználati előírásokat fedik le.	
Ültetvényeken – beleértve a fás szárú energetikai ültetvényeket is	Mikroöntözési technológiák alkalmazása az ültetvényterület legalább 50 %-án.	JFGK 1 - a) a felszíni édesvizek és a felszín alatti vizek kitermelésének, továbbá a felszíni édesvizek tározásának szabályozása, beleértve a vízkivételek nyilvántartását vagy nyilvántartásait és a vízkivételek, tározások előzetes engedélyeztetésének követelményét. Az általános vízgazdálkodási szabályokat, beleértve többek közt a szennyvíztisztítás és –elhelyezés, az árvízmentesítés, a vízrendezés, illetve a mezőgazdasági vízhasznosítás pl. az öntözés általános előírásait a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról szóló 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet tartalmazza. A vízjogi engedélyköteles tevékenységekre, köztük az öntözési célú vízhasználatra vonatkozó további szabályokat a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló 72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet tartalmazza	A referencias mirkoöntözés azok elterjed
Ültetvényeken – beleértve a fás szárú energetikai ültetvényeket is	A növényvédelem során az engedélyokirat alapján a méhekre kifejezetten vagy mérsékelten veszélyes, illetve kockázatos besorolású növényvédőszerek használata tilos. A fel nem használható szerek rendszeresen frissített listáját az IH teszi közzé tájékoztató jelleggel.	JFGK 8 - Növényvédő szerek fenntartható használatára vonatkozó hazai szabályozás A mezőgazdasági terület fenntartására vonatkozó minimum követelmények az SPR rendelet 4. cikk (2) bekezdés alapján:	A referencias növényvédős lehetővé tová
Ültetvényeken – beleértve a fás szárú energetikai ültetvényeket	Engedélyezett biológiai ágensek alkalmazása az ültetvényterület legalább 50 %-án.	JFGK 8 - Növényvédő szerek fenntartható használatára vonatkozó hazai szabályozás.	A referencias növényvédős lehetővé tová konvencionál jellemző az ö

is			engedélyezet alkalmazása
Ültetvényeken – beleértve a fás szárú energetikai ültetvényeket is	Az ültetvényterület legalább 50 %-án mikrobiológiai készítmények alkalmazása talajoltásként, illetve állománykezelésként	NJSZ - A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 35- 42.§. A földhasználó a termőhely ökológiai adottságaihoz igazodó talajvédő gazdálkodást vagy tevékenységet köteles folytatni az alábbiak szerint:A földhasználónak szerves anyagok kijuttatásával kell gondoskodnia a talaj szervesanyag-tartalmának megőrzéséről	A referencias sem elő ezen az általános g jellemző e ké műtrágyahasz
Ültetvényeken – beleértve a fás szárú energetikai ültetvényeket is	Az ültetvényterület legalább 50 %-án talajkondicionáló vagy növénykondicionáló készítmények alkalmazása.	NJSZ - A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 35- 42.§. A földhasználó a termőhely ökológiai adottságaihoz igazodó talajvédő gazdálkodást vagy tevékenységet köteles folytatni az alábbiak szerint: A földhasználónak szerves anyagok kijuttatásával kell gondoskodnia a talaj szervesanyag-tartalmának megőrzéséről	A referencias sem elő ezen az általános g jellemző e ké műtrágyahasz
Ültetvényeken – beleértve a fás szárú energetikai ültetvényeket is	Ültetvények talajtakarása mulcsozással, egyéves sorköztakaró növények termesztésével.	NJSZ - A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 35- 42.§A földhasználó a termőhely ökológiai adottságaihoz igazodó talajvédő gazdálkodást vagy tevékenységet köteles folytatni az alábbiak szerint:A földhasználó erózióval veszélyeztetett szántóterületeken a víz- és szélerózió megakadályozása érdekében köteles a talajfedettséget szolgáló növényeket termeszteni és olyan művelési módot alkalmazni, amely a talaj szerkezetességének megóvásával, a talajtömörödés megakadályozásával, megszüntetésével elősegíti a csapadékvizek talajba jutását, és/vagy szintvonalas művelést folytatni; JFGK 1 - b) a foszfátok diffúz szennyező forrásainak ellenőrzésére vonatkozó kötelező követelmények JFGK 2 - a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelme – Nitrát HMGY HMKÁ 5 - Talajvédelemre és az erózió korlátozására vonatkozó termőhely-specifikus minimális földgazdálkodással kapcsolatos előírások HMKÁ 6 - Minimális talajborítás az érzékeny időszakokban	A referencias írja elő az ült gyakorlatban jellemző
Ültetvényeken	Ültetvények talajtakarása évelő	NJSZ - A termőföld védelméről szóló	A referencias

– beleértve a fás szárú energetikai ültetvényeket is	kultúrák fenntartásával vagy gyepesítéssel.	2007. évi CXXIX. törvény 35- 42.§ A földhasználó a termőhely ökológiai adottságaihoz igazodó talajvédő gazdálkodást vagy tevékenységet köteles folytatni az alábbiak szerint: A földhasználó erózióval veszélyeztetett szántóterületeken a víz- és szélerózió megakadályozása érdekében köteles a talajfedettséget szolgáló növényeket termeszteni és olyan művelési módot alkalmazni, amely a talaj szerkezetességének megóvásával, a talajtömörödés megakadályozásával, megszüntetésével elősegíti a csapadékvizek talajba jutását, és/vagy szintvonalas művelést folytatni; JFGK 1 - b) a foszfátok diffúz szennyező forrásainak ellenőrzésére vonatkozó kötelező követelmények JFGK 2 - a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelme – Nitrát HMGY HMKÁ 5 Talajvédelemre és az erózió korlátozására vonatkozó termőhely-specifikus minimális földgazdálkodással kapcsolatos előírások HMKÁ 6 - Minimális talajborítás az érzékeny időszakokban	írja elő az ült gyakorlatban jellemző
Ültetvényeken – beleértve a fás szárú energetikai ültetvényeket is	Karbamid műtrágya azonnali bedolgozása, illetve folyékony karbamid esetén inhibitor alkalmazása a kijuttatás során	JFGK 2 - a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelme – Nitrát HMGY:A 12%-nál meredekebb lejtésű terület talajára kijuttatott műtrágyát a kijuttatást követő 4 órán belül a talajba kell dolgozni, kivéve a fejtrágyázás műveletét.	A referencias meredekebb l területeken ír műtrágyák be időablakot ha minden szánt bedolgozást, írja elő

7 Range and amounts of support

Description

A támogatás a feltételek és a választott jó gyakorlatok betartása esetén a mezőgazdasági üzem teljes területére jár hektár alapon.

A támogatási összeg indikatív fajlagos nagysága 80,85 euró/ hektár, amit az AÖP pénzügyi kerete (a közvetlen támogatások teljes tagállami átcsoportosítás utáni összegének 15%-a) és a támogatással érintett terület várható becsült nagysága (2,5 millió ha) alapján határoztunk meg azt követően, hogy értékeltük a következőket minden választható gyakorlat esetében:

- a gazdálkodás során felmerülő többletköltségek és/vagy elmaradó haszon milyen nagyságrendben jelentkeznek;
- az adott gyakorlat választása mekkora környezeti előnnyel jár.

Axiómaként rögzítettük, hogy a várható környezeti előny, valamint a felmerülő többletköltségek és/vagy elmaradó haszon mértéke közel egyenes arányban van.

A szakirodalmi adatok alapján nagyobb várható környezeti előnnyel járó gyakorlatok magasabb (2 pont), míg a szerényebb előnnyel járó gyakorlatok alacsonyabb (1 pont) pontértéket kapnak. És mivel minden művelési ágban (szántó, állandó gyep, ültetvény) 2-2 pontot kell gyűjteni a termelőnek, ugyanazért az egységes összegű támogatásért hasonló mértékű erőfeszítést, illetve hasonló környezeti előnyt várhatunk.

A kérdést részletesebben kifejtjük a 11. pontban.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention
N/A

9 WTO compliance
Green Box
Paragraph 5 of Annex 2 WTO
Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Az agro-ökológiai alapprogram az alapszintű jövedelemtámogatást kiegészítő kifizetésként kerül bevezetésre a 31. cikk (7) bekezdés a) pontja alapján, így a kifizetés teljes mértékben független a termeléstől.

A zöld dobozos elvárásoknak való megfelelést biztosítja továbbá, hogy a támogatást igénylőnek a gazdaság minden hasznosítási módjára (szántó, gyep, állandó kultúrák) vonatkozóan kell előírást választania.

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 5. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
DP17_O08_U01_HA - Agro-ökológiai alapprogram U01	Uniform		R.12; R.14; R.19; R.20; R.21; R.22; R.23; R.24; R.31; R.34; R.4; R.6; R.7

Explanation and Justification (including the flexibility)
DP17_O08_U01_HA - Agro-ökológiai alapprogram U01

Matematikai megközelítés:

Az AÖP pénzügyi kerete, a teljes tagállami átcsoportosítás utáni összegének 15%-a, amit 2,5 millió hektár becsült területnagysággal osztunk. Az így kiszámított indikatív fajlagos összeg nagysága 80,85 euró/ hektár.

A minimum fajlagos összeget (40,43 euró/ha) 5 millió hektár AÖP-ben résztvevő területtel kaphatjuk meg. A maximális fajlagos értéket (202,13 euró/ha) pedig akkor kapjuk, ha csak 1 millió hektár után igényelnek ilyen támogatást.

Arányosság:

Fontosnak tartjuk rögzíteni: Magyarország az alap jogi aktus 31. cikk (7) bekezdésének a) pontja szerinti többlettámogatás formájában kívánja nyújtani az *eco-scheme* támogatást, méghozzá a részt vevő termelő teljes gazdaságának területére (ez az ún. *whole farm approach*). Nevezett jogszabályhely alapján ez egy olyan kifizetés, amit a BISS alaptámogatáshoz kiegészítésként nyújtunk, **ösztönző jelleggel**. Mint minden korábbi programozási ciklusban, ezúttal is élesen meg kell különböztetni az ***ösztönző jellegű*** támogatásokat a ***kompenzációs típusú*** támogatásoktól.

Fentiek értelmében a következő **alapelveket** fektettük le az *eco scheme* támogatások egységösszegének kialakításakor:

1.Ösztönző támogatást kívánunk nyújtani, nem kompenzáló típusút.

2.Mivel ösztönző támogatásról van szó, nem lehet cél az egyes gyakorlatok során felmerülő összes költség és/vagy haszonáldozat kompenzálása.

3.Mindenképpen el kell kerülni a „túlkompenzációt”.

4.Teljes területre (*whole farm*) kívánjuk kifizetni a támogatást, ezért minden művelési módra szükséges választható gyakorlatot meghirdetünk. A gyakorlatok törvényszerűen eltérő költségekkel és haszonáldozattal fognak járni, amit ráadásul tovább árnyalnak a különböző földrajzi-üzemi adottságok.

5.Az átláthatóság és az egyszerű végrehajthatóság érdekében egységes egységösszeget fogunk alkalmazni.

6.Az egységes egységösszeg és az eltérő gyakorlatok változó ambíciószintje közötti látszólagos ellentmondást azzal oldjuk fel, hogy pontértéket rendelünk a választható gyakorlatok mellé. Az *eco-scheme* teljesítése tehát nem a választott gyakorlatok darabszámán, hanem azok összesített pontértékén fog múlni minden egyes művelési módon esetében.

7.Statisztikai és szakirodalmi adatokkal is bizonyítható, hogy a meghirdetni szándékozott gyakorlatok mindegyike iránt növekvő érdeklődés tapasztalható Magyarországon – a mindekori támogatásoktól függetlenül is. Ebből azt a következtetést vonhatjuk le, hogy az *eco-scheme* támogatás elegendő, ha a példának kiválasztott gyakorlatok vélelmezett költségeinek/haszonáldozatának 30-50 százalékát fedezi. Más szavakkal: az *eco-scheme* támogatás **ne a célja legyen** a gyakorlat teljesítésének, hanem csak az „utolsó csepp a pohárban”, ami a jelenleg még hezitáló termelőket „elbillenti” a kívánatos irányba. Akik pedig már ma is így gazdálkodnak, azoknak jelentsen elismerést, megerősítést. De ne költségtérítést!

A támogatási összeg indikatív fajlagos nagysága 80,85 euró/ hektár, amit az AÖP pénzügyi kerete (a közvetlen támogatások teljes tagállami átcsoportosítás utáni összegének 15%-a) és a támogatással érintett terület várható becsült nagysága (2,5 millió ha) alapján határoztunk meg azt követően, hogy értékeltük a

következőket minden választható gyakorlat esetében:

- a gazdálkodás során felmerülő többletköltségek és/vagy elmaradó haszon milyen nagyságrendben jelentkeznek;
- az adott gyakorlat választása mekkora környezeti előnnyel jár.

Axiómaként rögzítettük, hogy a várható környezeti előny, valamint a felmerülő többletköltségek és/vagy elmaradó haszon mértéke közel egyenes arányban van.

A szakirodalmi adatok alapján nagyobb várható környezeti előnnyel járó gyakorlatok magasabb (2 pont), míg a szerényebb előnnyel járó gyakorlatok alacsonyabb (1 pont) pontértéket kapnak. És mivel minden művelési ágban (szántó, állandó gyep, ültetvény) 2-2 pontot kell gyűjteni a termelőnek, ugyanazért az egységes összegű támogatásért hasonló mértékű erőfeszítést, illetve hasonló környezeti előnyt várhatunk.

Jelenleg nagyon nehéz a választott gyakorlatok effektív költségszintjét több évre előre megbecsülni. A meredeken emelkedő energia- és inputárak ugyanúgy súlyos bizonytalanságot jelentenek, mint a minden korábbinál változékonyabb és szélsőségesebb terményárak.

Az egységösszeg arányosságának objektív alátámasztását az egyes műveletek költségnemeire alapozzuk. Ehhez a Mezőgazdasági Gépesítési Intézet 2020. évi kiadványa szolgáltatta az adatokat. A kiadvány elérhető itt: mezogazdasagi_gepi_munkak_koltsege_2020_ban_20_04.pdf (gmgi.hu)

A választható gyakorlatok a felmerülő többletköltség szempontjából a következők szerint csoportosíthatók:

A.) A mikroökonómiai módszerek alapján számított optimumnál magasabb számú művelet, többszöri kivonulás a területre. Ilyen pl.: terménydiverzifikáció szántón; önkéntes táblaméret korlátozás szántón; takarónövények vagy zöldtrágyanövények alkalmazása a főnövények között; mikrobiológiai készítmények vagy talajkondícionálók kijuttatása, bedolgozása; gyepek legalább egyszeri kaszálása. A felmerülő többletköltségek a magasabb műveleti szám miatt, feltételezve, hogy 100 kW teljesítményű erőgépet használnak: 100-310 euró átlagosan.

B.) A széles körben elterjedtnél szofisztikáltabb anyag, gép vagy technológia alkalmazása. Ilyen pl. az alternáló kasza használata rotációs kasza helyett; mikrobiológiai készítmények vagy talajkondícionálók anyagköltsége; mikroöntözés használata ültetvényben; forgatás nélküli talajművelési rendszer alkalmazása szántón. A felmerülő többletköltségek (akár beszerzési, akár üzemeltetési költségek) 150 és 280 euró között alakulnak hektáronként.

C.) Az önkorlátozásból adódó hatékonysági, termésmennyiségbéli vagy minőségbéli veszteségek. Ilyen pl. a méhbarát növényvédelem; a bálacsomagolás mellőzése; az állandó gyepek parcella szintű megőrzése; ültetvények sorköztakarása. Ezek az elmaradó hasznos közvetett módon számíthatók. Évjáratonként szélsőséges értékeket tapasztalhatunk, de mindenképpen 150 euró feletti átlagértékkel kell alapul vennünk.

D.) A mikroökonómiai optimumot egyéb okból rontó gyakorlatok. A fenti három kategóriával analóg módon számított hektáronkénti értékek rendre meghaladják a 150 eurót minden egyes gyakorlatnál.

Rugalmasság:

A hagyományosnak tekinthető közvetlen támogatási beavatkozásoknál (BISS, CIS, CIS-YF) alkalmazott -15% és +25% megközelítés az eco-scheme esetében nem nyújt elegendő biztonságot a tagállamnak. Az eco-scheme bevezetése egy olyan időszakban is komoly végrehajtási kockázatot jelentene, amikor alapvetően nyugodtak és kiszámíthatóak a globális árupiacok. Lehetetlen ugyanis objektív módon előrejelezni, hogy a gazdálkodók milyen kedvvel és

milyen sikerrel fognak részt venni egy teljesen új, s a II. pilléres agrár-környezetgazdálkodási programmal rokonítható beavatkozásban.
Jelenleg viszont azzal a "konkurenciával" is szembe kell néznie minden agrár-környezetgazdálkodási típusú, önkéntes jellegű támogatási formának, miszerint a meredeken emelkedő terményárak miatt kevesebben (vagy éppen az évek között hullámzó létszámban) fognak belépni, bent maradni.
Mindezek miatt a -25% és +50% rugalmasságot kívánjuk alkalmazni az eco-scheme esetében. Amennyiben tartós elmozdulás lesz érzékelhető az eco-scheme hektárszámában, úgy a Terv módosítás keretében az eco-scheme egységösszeg-tartománya is módosítható.

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	**Financial Year**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Total 2024 - 2028**
	Calendar Year	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**Total 2023 - 2027**
DP17_O08_U01_HA - Agro-ökológiai alapprogram U01	Planned unit amount	80.85	80.85	80.85	80.85	74.60	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	60.64	60.64	60.64	60.64	55.95	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)	105.10	105.10	105.10	105.10	96.98	
	O.8 (unit: Hectares)	2,500,000.00	2,500,000.00	2,500,000.00	2,500,000.00	2,500,000.00	
	Planned output * Planned unit amount	202,125,000.00	202,125,000.00	202,125,000.00	202,125,000.00	186,500,000.00	995,000,000.00
TOTAL	O.8 (unit: Hectares)	2,500,000.00	2,500,000.00	2,500,000.00	2,500,000.00	2,500,000.00	**Sum:** 12,500,000.00 **Max:** 2,500,000.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	202,125,000.00	202,125,000.00	202,125,000.00	202,125,000.00	186,500,000.00	995,000,000.00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

CIS(32) - Coupled income support

DP04_E03_CISB_16 - Cukorrépa termesztés támogatása

Intervention Code (MS)	DP04_E03_CISB_16
Intervention Name	Cukorrépa termesztés támogatása
Type of Intervention	CIS(32) - Coupled income support
Common Output Indicator	O.10. Number of hectares benefitting from coupled income support

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union
SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Yes
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Partially
1.1.3.	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Yes
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Yes
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Yes
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.4 Share of utilised agricultural area (UAA) covered by income support and subject to conditionality
R.6 Percentage of additional direct payments per hectare for eligible farms below average farm size (compared to average)
R.7 Percentage of additional support per hectare in areas with higher needs (compared to average)
R.8 Share of farms benefitting from coupled income support for improving competitiveness, sustainability or quality

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

A cukorrépa termesztéssel foglalkozó termelők és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés az alaptámogatással együtt valódi biztonsági hálót alkosson, amely az időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít

egy elvárt szintű ellenálló képességet.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

Cukorrépa termesztés támogatásra az a mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely a vonatkozó nemzeti jogszabály szerint közvetlen támogatásra jogosult.

Specifikus jogosultsági feltételek:

- Cukorrépa termesztés támogatásának igénybevételére az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely cukorrépát termel, és
- legalább a táblázatban meghatározott, hektáronkénti minimális mennyiségű minősített szaporítóanyagot az általa a termeléshez kötött közvetlen támogatás igénylése céljára bejelentett teljes terület vonatkozásában használ, a szaporítóanyag beszerzését igazolja, és
- a tárgyévben a cukorrépa megtermelésére a cukorrépa feldolgozóval – közvetlenül vagy cukorrépa integrátoron keresztül – kötött cukorrépa szállítási szerződés másolatát benyújtja. Ezzel kezelhető az a termelői bizonytalansági tényező, amely a cukorrépa feldolgozók kis számából ered. Így közösségi forrás csak olyan cukorrépa termesztésére kerül kifizetésre, amely esetében biztosított a további feldolgozás.

A cukorrépa feldolgozóval szemben nem elvárás, hogy magyarországi feldolgozó legyen, így e feltétel nem eredményez diszkriminációt.

Magyar megnevezés	**Latin megnevezés**	**Min. vetőmag db/ha***
Cukorrépa	Beta vulagris	100 000

*: A táblázatban szereplő értékek középértékek, amelyektől +/- 20%-os eltérés megengedett.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Range and amounts of support

Description

A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden cukorrépát termesztő és kérelmet benyújtó számára hektáronként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

Justification of the difficulty(ies) that the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein undergo.

A magyarországi cukorrépa termesztés célzott támogatását az a **nehézség** indokolja, hogy az ágazatban tevékenykedő termelők számára realizálható jövedelem alacsony, az elérhető jövedelem mértéke évről-évre kiszámíthatatlan.

Ezt a nehézséget az alacsony és ingadozó hozamok, az input árak drasztikus emelkedése, a piaci árak ingadozása, és az öntözött területek alacsony aránya okozza (**másodlagos érvek**).

A termeléshez kötött támogatások hiányában az ágazat zsugorodása vagy akár eltűnése fenyegetne.

What is the aim of the intervention with regard to the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein?

☐ to improve competitiveness

☑ to improve quality

☑ to improve sustainability’

How will the intervention address the identified difficulty(ies) by this aim (i.e. explanation about the targeting)?

Az ágazatokkal történt konzultáció és a SWOT elemzés alapján összeállított igényfelmérés értelmében **célunk az ágazat jövedelmezőségének stabilizálása és az ellenállóképesség javítása**, annak érdekében, hogy a jövedelem ingadozások ellenére is fennmaradjon, hozzájárulva Magyarország cukor önellátottsági szintjének emeléséhez és az élelmezésbiztonsághoz. Emellett fennmaradjanak azon pozitív hatások, amelyek például a biodiverzitás megőrzése vagy az energiafüggőség csökkentése révén jelentkeznek.

Annak érdekében, hogy **az ágazat helyzetének javulása hosszú távon** is fennmaradjon, a jogosultsági feltételek között szerepel a cukorrépa-termelésre kötött, élő cukorrépa szállítási szerződés a feldolgozóval (kiszámíthatóság biztosítása). Emellett pedig a fenntartható termelés előmozdítása érdekében bevezetjük a minősített vetőmaghasználatot. Célunk ezáltal megoldást találni a hozamingadozásból, illetve az alacsony hozamokból eredő nehézségekre. A közvetlen támogatások a jövedelem stabilizálásán túl fontos szerepet töltenek be a termelők gazdálkodásában, hiszen megteremtik a szükséges fejlesztésekhez szükséges önerőt, fedezetet. A termelői jövedelmek stabilizálása emellett előmozdítja a modernizációt, a digitalizáció térnyerését, ezáltal a termelés hatékonyságának javulását.

What is (are) the sector(s) concerned?

Sugar beet

Justification of the importance of the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein

A termeléshez kötött támogatások hiányában az ágazat zsugorodása vagy akár eltűnése fenyegetne. Ezt azért szükséges elkerülni, mivel az ágazat **környezeti és társadalmi jelentősége** igen sokrétű.

- Az ágazat látja el az egyetlen magyar cukorgyárat nyersanyaggal, a melléktermékek pedig takarmányként, talajjavítóként és tápanyagként is hasznosulnak.
- A biodiverzitás megőrzésében betöltött szerepét emeli, hogy a szójatermesztéssel vetésforgóban való művelése kölcsönösen pozitív hatásai révén a fehérjefüggőség tekintetében is kedvező hatásokat fejt ki.
- A Magyar Cukor Zrt. biogáz üzeme révén a cukorgyártás energiaigényének egy részét melléktermék felhasználásával, saját termelésű megújuló energiával fedezi. Az előállított és fel nem használt biogázt tisztítják és zöld prémium fejében a földgázhálózatba táplálják, hozzájárulva ezzel egyrészt Kaposvár városának (például a város tömegközlekedésének) fenntartható energiaellátásához, másrészt az energiaimport-függőség mérsékléséhez.

Explanation how the intervention is consistent with the Water Framework Directive (i.e. 2000/60/EC).

A víz keretirányelvnek való megfelelést a jogszabályi környezet megfelelőségén keresztül, horizontálisan biztosítottnak ítéljük. A 3.3 fejezetben részletesen bemutatott engedélyezési rendszer megfelelő biztosítékot jelent az új tevékenységek megkezdésének esetére. A már működő gazdaságok esetében a következőt fontos tisztázni: A bemutatott vízhasználati engedélyezési rendszer nem egy ajánlat, amelyet Magyarország 2023-tól kezdődően vállal. Ez egy már hosszú évek óta működő rendszer leírása, amely a mezőgazdasági célú vízhasználat tekintetében az irányelv életbe lépése óta folyamatosan fejlődik és erősödik.

Emellett a cukorrépa termesztés támogatására vonatkozó jogosultsági feltételekből és támogatási összegéből megállapítható, hogy a fajlagos támogatás minden termelőre nézve egységes, nem tartalmaz ösztönző elemet magasabb hozam elérésére, így nem ösztönöz magasabb vízfelhasználásra. A stabil output-tervezés pedig szintén azt bizonyítja, hogy Magyarországnak nem célja a mezőgazdasági termelés intenzívebbé tétele.

A kondicionalitás 2023-tól érvényes elemei között a JFGK 1 konkrét alap előírást fogalmaz meg az irányelv végrehajtását illetően, amely így a kondicionalitás ellenőrzési és szankciórendszerén keresztül a termelőkön számon kérhető. Az előírás megfelelő nemzeti végrehajtása és ellenőrzése ezáltal kapcsolatot teremt az öntözési célú vízkivételre vonatkozó engedélyezési eljárások és a KAP keretében érkező

kifizetések folyósítása között.
Az irányelv e pontja egyúttal minden vízgyűjtő-gazdálkodási terv kötelező alapintézkedései közé tartozik.

Kiegészítő információként pedig megjegyezhető, hogy a II. Pillérből finanszírozott beruházási konstrukciókon keresztül jelentős forrásokat tervezünk fordítani a precíziós gazdálkodás minél szélesebb körű térnyerésére, amely elősegíti a természeti erőforrások (köztük a víz) ésszerűbb és fenntartható használatát.

Tekintettel arra, hogy az öntözéses művelés releváns ebben a jogcímben, ezért a 3.3 fejezetben bemutatott többlet ellenőrzés bevezetésre kerül.

Az itt felsoroltak biztosítják, hogy a jogcím nem veszélyezteti a Magyarország vízgyűjtő-gazdálkodási tervében lefektetett célok elérését.

Is the intervention financed, partly or completely, from the protein crop top up (maximum 2% in total) in accordance with Art. 96(3) of SPR?

☐ Yes ☑ No

If the intervention targets a mix between legumes and grasses: please indicate the minimium percentage of legumes in the mix.

N/A

Coupled income support granted to silkworms is an animal based support, where the use of 'head' as the support's basic unit requires prior clarification of the followings:

please clarify the conversion rate between this unit and 'head' (i.e. how many of this unit corresponds to '1 head'?) for the purpose of e.g. indicators.

N/A

It is possible to give further clarification in comment (e.g. the weight of eggs that a box must contain)

9 WTO compliance

Amber Box

Explanation of whether and, if so, how the intervention respects relevant provisions of Article 6.5 or Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture (Blue Box)

A CIS beavatkozások sárga dobozos támogatások, így nem releváns.

11 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
DP04_O10_U01_HA - Cukorrépa termesztés támogatás fajlagos összege	Uniform		R.4; R.6; R.7; R.8

Explanation and Justification (including the flexibility)

DP04_O10_U01_HA - Cukorrépa termesztés támogatás fajlagos összege

A fajlagos érték megállapításának rövid bemutatása

A fajlagos érték meghatározását segítették a 2015-2022 közötti időszakban szerzett tapasztalatok, és a viszonylagos stabilitás a támogatott ágazatok körében. Ez ugyanis megfelelő alapadatokkal szolgált arról, hogy a cukorrépa termesztés bevételei között a termeléshez kötött támogatások milyen szerepet játszanak, és mit okozna annak hiánya az üzemi eredményességben.

A SWOT elemzés megállapításai megmutatták, hogy a cukorrépa termesztés esetében kulcsfontosságú elem a termeléshez kötött támogatás. Az igényfelmérésben azonosított szükségletek kielégítésére, valamint a jelzett nehézségek kezelésére alapozva tehát a benyújtott tervben megjelölt érzékeny ágazatok – így a cukorrépa termesztés - esetében Magyarország a célzott támogatás mellett döntött.

A fajlagos érték számításában az ágazati helyzetelemzésekben szereplő adatokra támaszkodtunk. A többéves statisztikai adatsorok alapján került meghatározásra az az összeg, amely jellemzően elegendő arra, hogy az adott tevékenység során keletkező veszteséget minimalizálja vagy adott esetben a jövedelmezőségét egy elvárt szintre emelje. Célunk ezzel az, hogy megelőzzük az adott tevékenység beszüntetését vagy más növénykultúrákra történő áttérést (például a magasabb jövedelmet ígérő búza, kukoricára, olajos növények termesztésére). Ez kiemelt jelentőséggel bír abban, hogy Magyarország élelmiszerellátása a cukor esetében biztosított legyen (még akkor is, ha az ellátás egy részét az import fedezi). A fajlagos érték megfelelősége külső tényezők hatására természetesen évről-évre módosulhat, ezért is van szükség egy megalapozott sávra a kilengések kezelhetősége érdekében.

A **hozamkategóriák alkalmazásának** alátámasztását a részletes háttéranyag tartalmazza. A stabilan a magas hozamkategóriákban termelő gazdaságok aránya olyannyira alacsony, hogy az nem veszélyezteti a célzottságot, és nem jelenti tömegesen olyan termelők támogatását, akik támogatás nélkül is boldogulnak. A hozamkategóriák alkalmazásának célja bemutatni azt, hogy a nehézséget nagyban indokolják, az évenkénti besorolás változékonysága miatt azonban nem lehetséges egyes csoportokat megkülönböztetni a jogosultak között.

Kiemelést érdemel még általánosságban, hogy a **stabil kimenetek** tervezése egyértelműen mutatja szándékainkat. Ez pedig nem más, mint a cukorrépa termesztés kibocsátásának szinten tartása, illetve további zsugorodásának megelőzése. Ez pedig azt is jelenti, hogy nem hat ösztönzően az öntözésre. Ez pedig hozzájárul a természeti erőforrásokkal (közte a víz és a talaj) való felelősségteljes bánásmódhoz.

A fajlagos érték minimum és maximum értéke

A cukorrépa támogatás esetében a 653,11 EUR/ha fajlagos érték mellett meghatározásra kerül egy minimum és egy maximum érték.

A fajlagos érték varianciája: +/-35%

A fajlagos támogatás összegének minimum és maximum értékeinek meghatározása során a következő módszertant követtük:

-Megvizsgáltuk a 2015-2021 közötti időszak során rögzített szélsőértékeket, ami a jóváhagyott területeket illeti.

-Immár rendelkezésre állnak a 2022. évi kérelembenyújtás adatai, amelyek segítik előre jelezni a trendek várható alakulását.

-Az összehasonlíthatóság érdekében a részletes adattáblák segítségével kiszűrtük a termékkörök változásának hatását (*a cukorrépa esetében nem releváns*).

-Ahol az időszak elején szélsőséges értéket találtunk, ott azokat eltávolítottuk az adatsorból.

-A rögzített szélsőértékekhez hozzárendeltük a 2023-tól érvényes borítéknagyságokat, így megkaptuk a szélsőértékekhez tartozó elméleti fajlagos értékeket.

-Ezen szélsőértékeknek a tervezett fajlagos értéktől mért eltérését kimutatva alakultak ki az előző időszak alapján modellezett fajlagos sávok (minimum és maximum értékek).

-Ezen számításokat az azonosított kockázatok, az ágazattól érkező előrejelzések és a várható piaci trendek ismeretében korrigálva határoztuk meg a sávokat.

-A számítások azt mutatják, hogy a sávok további szűkítése már a pénzügyi kockázatok jelentős emelkedésével járna.

Specifikus magyarázat: Az egycsatornás értékesítés miatti kockázat kezelése érdekében szükséges egy kellően biztos hálót fenntartani. A cukorrépa magyarországi termőterülete igen alacsony, így néhány ezer hektár kiesése is képes jelentős emelkedést kiváltani a fajlagos értékben. A 2022-es kérelmezés az eddigi legalacsonyabb területet mutatja, amely a külpiaci értékesítés visszaesése mellett vélhetően a benchmark termékek (elsősorban a kukorica) esetében realizálható magas jövedelem hatása.

(Az egyes megállapításokat alátámasztó adatok, bővebb érvelések az ágazati helyzetelemzésben találhatóak.)

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	**Financial Year**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Total 2024 - 2028**
	Calendar Year	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**Total 2023 - 2027**
DP04_O10_U01_HA - Cukorrépa termesztés támogatás fajlagos összege	Planned unit amount	653.11	653.11	653.11	653.11	602.60	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	424.52	424.52	424.52	424.52	391.69	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)	881.70	881.70	881.70	881.70	813.51	
	O.10 (unit: Hectares)	12,120.00	12,120.00	12,120.00	12,120.00	12,120.00	
	Planned output * Planned unit amount	7,915,693.20	7,915,693.20	7,915,693.20	7,915,693.20	7,303,512.00	38,966,284.80
TOTAL	O.10 (unit: Hectares)	12,120.00	12,120.00	12,120.00	12,120.00	12,120.00	**Sum:** 60,600.00 **Max:** 12,120.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	7,915,693.20	7,915,693.20	7,915,693.20	7,915,693.20	7,303,512.00	38,966,284.80
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

DP05_E04_CISR_16 - Rizstermesztés támogatása

Intervention Code (MS)	DP05_E04_CISR_16
Intervention Name	Rizstermesztés támogatása
Type of Intervention	CIS(32) - Coupled income support
Common Output Indicator	O.10. Number of hectares benefitting from coupled income support

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union
SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Yes
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Partially
1.1.3.	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Yes
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Yes
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Yes
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.4 Share of utilised agricultural area (UAA) covered by income support and subject to conditionality
R.6 Percentage of additional direct payments per hectare for eligible farms below average farm size (compared to average)
R.7 Percentage of additional support per hectare in areas with higher needs (compared to average)
R.8 Share of farms benefitting from coupled income support for improving competitiveness, sustainability or quality

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

A rizs termesztéssel foglalkozó termelők és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés az alaptámogatással együtt valódi biztonsági hálót alkosson, amely az időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

Rizstermesztés támogatásra az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely a vonatkozó nemzeti jogszabály szerint közvetlen támogatásra jogosult.

Specifikus jogosultsági feltételek:

- 1006 10 KN kód alá tartozó rizst termeszt;
- Legalább a táblázatban meghatározott, hektáronkénti minimális mennyiségű minősített szaporítóanyagot az általa a termeléshez kötött közvetlen támogatás igénylése céljára bejelentett teljes terület vonatkozásában használ, a szaporítóanyag beszerzését igazolja, vagy az igényelt terület vonatkozásában rendelkezik a rizs termesztése szempontjából releváns károk elleni biztosítással;
- A rizst legkésőbb május 31-éig elveti;
- Az állományt rendes növekedési feltételek mellett legalább a virágzás kezdetéig megőrzi, és
- 2,5 t/ha minimális hozamot igazoltan elér.

Magyar megnevezés	**Latin megnevezés**	**Min. csíraszám/ha***
Rizs	Oryza sativa	270 000

*: A táblázatban szereplő értékek középértékek, amelyektől +/- 20%-os eltérés megengedett.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Range and amounts of support

Description

A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden rizst termesztő és kérelmet benyújtó számára hektáronként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

Justification of the difficulty(ies) that the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein undergo.

A magyarországi rizstermesztés célzott támogatását az a **nehézség** indokolja, hogy az ágazatban tevékenykedő termelők számára realizálható jövedelem termeléshez kötött támogatások nélkül negatív, és még támogatásokkal együtt is elmarad a főbb szántóföldi növények termesztésével realizált jövedelemtől.

Ezt a nehézséget az alacsony hozamok, az input árak drasztikus emelkedése, az alacsony felvásárlási árak, az import függőség, illetve az okozza, hogy termesztése speciális technológiát igényel, emiatt a gabonafélékhez képest magasabb ráfordítással állítható elő (**másodlagos érvek**).

A termeléshez kötött támogatások hiányában a lokális elhelyezkedésű telepekből álló ágazat eltűnése valószínűsíthető.

What is the aim of the intervention with regard to the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein?

☐ to improve competitiveness

☑ to improve quality

☑ to improve sustainability’

How will the intervention address the identified difficulty(ies) by this aim (i.e. explanation about the targeting)?

Az ágazatokkal történt konzultáció és a SWOT elemzés alapján összeállított igényfelmérés értelmében **célunk az ágazat jövedelmezőségének stabilizálása és az ellenállóképesség javítása**, annak érdekében, hogy az alacsony jövedelemtermelő képesség ellenére is fennmaradjon, hozzájárulva Magyarország rizs önellátottsági szintjének emeléséhez és az élelmezésbiztonsághoz. Emellett fennmaradjanak az ágazat által nyújtott ökoszisztéma-szolgáltatások.

Annak érdekében, hogy **az ágazat helyzetének javulása hosszú távon** is fennmaradjon, a jogosultsági feltételek között szerepel egy minimális elvárt hozam. Emellett pedig a fenntartható termelés előmozdítása érdekében új előírásként előírjuk a minősített vetőmag használatát, amely mellett alternatívaként a kultúra szempontjából releváns biztosítás megkötése választható. Célunk ezáltal megoldást találni az alacsony hozamból eredő nehézségekre. A közvetlen támogatások a jövedelem stabilizálásán túl fontos szerepet töltenek be a termelők gazdálkodásában, hiszen megteremtik a szükséges fejlesztésekhez szükséges önerőt, fedezetet. A termelői jövedelmek stabilizálása emellett előmozdítja a modernizációt, a digitalizáció térnyerését, ezáltal a termelés hatékonyságának javulását.

What is (are) the sector(s) concerned?

Rice

Justification of the importance of the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein

A termeléshez kötött támogatások hiányában a lokális elhelyezkedésű telepekből álló ágazat eltűnése valószínűsíthető. Ezt azért szükséges elkerülni, mivel az ágazat **környezeti jelentősége** igen sokrétű.

- Az ellátásbiztonság szempontjából fontos a hazai szükségletek részbeni fedezése.
- A rizstermelés hozzájárul a biodiverzitás és a tájkép megőrzéséhez és a természeti környezet megóvásához, kiemelt jelentőséggel bír a székicsér (*Glareola pratincola*) magyarországi állományának védelmében.
- Olyan gyenge adottságú területeket hasznosít, amelyek más szántóföldi növények termesztésére kevésbé alkalmasak.
- A rizstelepek vízelvezető hálózata a fő gyűjtőcsatorna mentén húzódó területek belvízmentesítésének fontos eszköze.
- Magyarország délkeleti részében (Szarvas) magas színvonalú rizskutatás folyik.
- Jász-Nagykun-Szolnok megyében, a Nagykunság északi részén termesztik a térség talaj- és éghajlati adottságaihoz alkalmazkodott fajtákból nemesítéssel előállított, uniós oltalom alatt álló földrajzi jelzésű (OFJ) „Nagykun rizs-t”.

Explanation how the intervention is consistent with the Water Framework Directive (i.e. 2000/60/EC).

A víz keretirányelvnek való megfelelést a jogszabályi környezet megfelelőségén keresztül, horizontálisan biztosítottnak ítéljük. A 3.3 fejezetben részletesen bemutatott engedélyezési rendszer megfelelő biztosítékot jelent az új tevékenységek megkezdésének esetére. A már működő gazdaságok esetében a következőt fontos tisztázni: A bemutatott vízhasználati engedélyezési rendszer nem egy ajánlat, amelyet Magyarország 2023-tól kezdődően vállal. Ez egy már hosszú évek óta működő rendszer leírása, amely a mezőgazdasági célú vízhasználat tekintetében az irányelv életbe lépése óta folyamatosan fejlődik és erősödik.

Emellett a rizstermesztés támogatására vonatkozó jogosultsági feltételekből és támogatási összegéből megállapítható, hogy a fajlagos támogatás minden termelőre nézve egységes, nem tartalmaz ösztönző elemet magasabb hozam elérésére, így nem ösztönöz magasabb vízfelhasználásra. A stabil output-tervezés pedig szintén azt bizonyítja, hogy Magyarországnak nem célja a mezőgazdasági termelés intenzívebbé tétele.

A rizs a hazai éghajlati viszonyok között csak elárasztásos technológiával termeszthető, amire elsősorban a Tisza-völgy és Körös-völgy öntözőrendszereinek körzetében adott a lehetőség. Ezzel együtt az árasztásos időszakot követően a víz gyakorlatilag tisztább formában kerül visszavezetésre.

A már berendezett, elbontatlan rizstelepek vízelvezető hálózata a fő gyűjtőcsatorna mentén húzódó

területek belvízmentesítésének fontos eszköze.

A kondicionalitás 2023-tól érvényes elemei között a JFGK 1 konkrét alap előírást fogalmaz meg az irányelv végrehajtását illetően, amely így a kondicionalitás ellenőrzési és szankciórendszerén keresztül a termelőkön számon kérhető. Az előírás megfelelő nemzeti végrehajtása és ellenőrzése ezáltal kapcsolatot teremt az öntözési célú vízkivételre vonatkozó engedélyezési eljárások és a KAP keretében érkező kifizetések folyósítása között.
Az irányelv e pontja egyúttal minden vízgyűjtő-gazdálkodási terv kötelező alapintézkedései közé tartozik.

Kiegészítő információként pedig megjegyezhető, hogy a II. Pillérből finanszírozott beruházási konstrukciókon keresztül jelentős forrásokat tervezünk fordítani a precíziós gazdálkodás minél szélesebb körű térnyerésére, amely elősegíti a természeti erőforrások (köztük a víz) ésszerűbb és fenntartható használatát.

Tekintettel arra, hogy az öntözéses művelés releváns ebben a jogcímben, ezért a 3.3 fejezetben bemutatott többlet ellenőrzés bevezetésre kerül.

Az itt felsoroltak biztosítják, hogy a jogcím nem veszélyezteti a Magyarország vízgyűjtő-gazdálkodási tervében lefektetett célok elérését.

Összességében elmondható, hogy az ágazat által nyújtott ökoszisztéma-szolgáltatások, ideértve a gyenge adottságú területek hasznosítását vagy éppen a földekről visszavezetett víz tisztaságát is, összességében nagyobb környezeti hozzáadott értékkel bír, mint amekkora veszteség a rizstermesztés árasztásos időszakában a párolgás révén keletkezik.

Is the intervention financed, partly or completely, from the protein crop top up (maximum 2% in total) in accordance with Art. 96(3) of SPR?
☐ Yes ☑ No
If the intervention targets a mix between legumes and grasses: please indicate the minimium percentage of legumes in the mix.
N/A
Coupled income support granted to silkworms is an animal based support, where the use of ‘head’ as the support’s basic unit requires prior clarification of the followings:

please clarify the conversion rate between this unit and ‘head’ (i.e. how many of this unit corresponds to ‘1 head’?) for the purpose of e.g. indicators.
N/A
It is possible to give further clarification in comment (e.g. the weight of eggs that a box must contain)

9 WTO compliance
Amber Box
Explanation of whether and, if so, how the intervention respects relevant provisions of Article 6.5 or Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture (Blue Box)

A CIS beavatkozások sárga dobozos támogatások, így nem releváns.

11 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
DP05_O10_U01_HA - Rizstermesztés támogatás fajlagos összege	Uniform		R.4; R.6; R.7; R.8

Explanation and Justification (including the flexibility)

DP05_O10_U01_HA - Rizstermesztés támogatás fajlagos összege

A fajlagos érték megállapításának rövid bemutatása

A fajlagos értékek meghatározását segítették a 2015-2022 közötti időszakban szerzett tapasztalatok, és a viszonylagos stabilitás a támogatott ágazatok körében. Ez ugyanis megfelelő alapadatokkal szolgált arról, hogy a rizstermesztés bevételei között a termeléshez kötött támogatások milyen szerepet játszanak, és mit okozna annak hiánya az üzemi eredményességben.

A SWOT elemzés megállapításai megmutatták, hogy a rizstermesztés számára kulcsfontosságú elem a termeléshez kötött támogatás. Az igényfelmérésben azonosított szükségletek kielégítésére, valamint a jelzett nehézségek kezelésére alapozva tehát a benyújtott tervben megjelölt érzékeny ágazatok – így a rizstermesztés - esetében Magyarország a célzott támogatás mellett döntött.

A fajlagos érték számításában az ágazati helyzetelemzésekben szereplő adatokra támaszkodtunk. A többéves statisztikai adatsorok alapján került meghatározásra az az összeg, amely jellemzően elegendő arra, hogy az adott tevékenység során keletkező veszteséget minimalizálja vagy adott esetben a jövedelmezőségét egy elvárt szintre emelje. Célunk ezzel az, hogy megelőzzük az adott tevékenység beszüntetését vagy más növénykultúrákra történő áttérést (például az alacsonyabb ráfordítás mellett folytatható indiánrizs). Ez kiemelt jelentőséggel bír abban, hogy Magyarország élelmiszerellátása a rizs esetében biztosított legyen (még akkor is, ha az ellátás egy részét az import fedezi). A fajlagos érték megfelelősége külső tényezők hatására természetesen évről-évre módosulhat, ezért is van szükség egy megalapozott sávra a kilengések kezelhetősége érdekében.

Kiemelést érdemel még általánosságban, hogy a **stabil kimenetek** tervezése egyértelműen mutatja szándékainkat. Ez pedig nem más, mint a rizstermesztés kibocsátásának szinten tartása, illetve további zsugorodásának megelőzése. Ez pedig azt is jelenti, hogy nem hat ösztönzően az öntözésre. Ez pedig hozzájárul a természeti erőforrásokkal (közte a víz és a talaj) való felelősségteljes bánásmódhoz.

A fajlagos érték minimum és maximum értéke

A rizstámogatás esetében a 728,44 EUR/ha fajlagos érték mellett meghatározásra kerül egy minimum és egy maximum érték.

A fajlagos érték varianciája: +/-20%

A fajlagos támogatás összegének minimum és maximum értékeinek meghatározása során a következő módszertant követtük:

-Megvizsgáltuk a 2015-2021 közötti időszak során rögzített szélsőértékeket, ami a jóváhagyott területeket illeti.

-Immár rendelkezésre állnak a 2022. évi kérelembenyújtás adatai, amelyek segítik előre jelezni a trendek várható alakulását.

-Az összehasonlíthatóság érdekében a részletes adattáblák segítségével kiszűrtük a termékkörök változásának hatását (*a cukorrépa esetében nem releváns*).

-Ahol az időszak elején szélsőséges értéket találtunk, ott azokat eltávolítottuk az adatsorból.

-A rögzített szélsőértékekhez hozzárendeltük a 2023-tól érvényes borítéknagyságokat, így megkaptuk a szélsőértékekhez tartozó elméleti fajlagos értékeket.

-Ezen szélsőértékeknek a tervezett fajlagos értéktől mért eltérését kimutatva alakultak ki az előző időszak alapján modellezett fajlagos sávok (minimum és maximum értékek).

-Ezen számításokat az azonosított kockázatok, az ágazattól érkező előrejelzések és a várható piaci trendek ismeretében korrigálva határoztuk meg a sávokat.
-A számítások azt mutatják, hogy a sávok további szűkítése már a pénzügyi kockázatok jelentős emelkedésével járna.

Specifikus magyarázat: A sáv szélessége a történelmi adatok fényében indokolt lehet. Emellett kérdés, hogy milyen hatással lesz a minősített vetőmaghasználat vagy biztosítás, mint új elvárás. A rizs magyarországi termőterülete igen csekély, így pár száz hektár kiesése is képes jelentős emelkedést kiváltani a fajlagos értékben.

(Az egyes megállapításokat alátámasztó adatok, bővebb érvelések az ágazati helyzetelemzésben találhatóak.)

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
	Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
DP05_O10_U01_HA - Rizstermesztés támogatás fajlagos összege	Planned unit amount	728.44	728.44	728.44	728.44	672.03	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	582.75	582.75	582.75	582.75	537.62	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)	874.13	874.13	874.13	874.13	806.44	
	O.10 (unit: Hectares)	2,717.00	2,717.00	2,717.00	2,717.00	2,717.00	
	Planned output * Planned unit amount	1,979,171.48	1,979,171.48	1,979,171.48	1,979,171.48	1,825,905.51	9,742,591.43
TOTAL	O.10 (unit: Hectares)	2,717.00	2,717.00	2,717.00	2,717.00	2,717.00	**Sum:** 13,585.00 **Max:** 2,717.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	1,979,171.48	1,979,171.48	1,979,171.48	1,979,171.48	1,825,905.51	9,742,591.43
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

DP06_E05_CISV_16 - Zöldségnövény termesztés támogatása

Intervention Code (MS)	DP06_E05_CISV_16
Intervention Name	Zöldségnövény termesztés támogatása
Type of Intervention	CIS(32) - Coupled income support
Common Output Indicator	O.10. Number of hectares benefitting from coupled income support

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union
SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Yes
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Partially
1.1.3.	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Yes
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Yes
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Yes
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.4 Share of utilised agricultural area (UAA) covered by income support and subject to conditionality
R.6 Percentage of additional direct payments per hectare for eligible farms below average farm size (compared to average)
R.7 Percentage of additional support per hectare in areas with higher needs (compared to average)
R.8 Share of farms benefitting from coupled income support for improving competitiveness, sustainability or quality

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

A zöldség- és fűszernövények termesztésével foglalkozó termelők és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés az alaptámogatással együtt valódi biztonsági hálót alkosson, amely az említett időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

Zöldségnövény termesztés támogatásra az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely a vonatkozó nemzeti jogszabály szerint közvetlen támogatásra jogosult.

Specifikus jogosultsági feltételek:

• a lenti táblázat szerinti zöldségnövényt szántóföldi, üvegházi vagy fóliasátras technológiával termeszti azzal, hogy a zöldségnövény a támogatási kérelem benyújtása – vagy a támogatásra jogosult növény módosítása esetén a támogatási kérelem módosítása – után még legalább két hétig a területen van, és

• a tárgyévi igénylés vonatkozásában megvalósuló telepítés vagy vetés esetén legalább a táblázatban meghatározott, hektáronkénti minimális mennyiségű szaporítóanyagot az általa a termeléshez kötött közvetlen támogatás igénylése céljára bejelentett teljes terület vonatkozásában használ, és a szaporítóanyag beszerzését igazolja, illetve

• torma, spárga, menta, tárkony, rozmaring, saját állományról való vegetatív szaporítással történő termesztése esetén, a termeléshez kötött közvetlen támogatás igénylése céljára bejelentett teljes terület vonatkozásában a táblázatban meghatározott, hektáronkénti minimális dugvány vagy tősarj felhasználásáról nyilatkozik, és a ténylegesen felhasznált mennyiséget a gazdálkodási napló vonatkozó betétlapjain rögzíti.

A minősített szaporítóanyag felhasználásának előírásán keresztül a termeléshez kötött támogatás képes hozzájárulni az EU környezet- és klímavédelmi célkitűzéseihez. Az előírás azt a célt szolgálja, hogy a termelők a klímaváltozás negatív hatásait kezelni képes, ellenálló fajtákat termesszenek, ezzel is elősegítve a mezőgazdaság klíma-adaptációját.

Magyar	**Latin**	**Szántóföldi termesztés**				
		Min. vetőmag db/ha*	**Ezermagtömeg gramm**	**Min. hagyma, fokhagymagerezd db/ha***	**Min. dugvány, tősarj vagy magonc db/ha***	**Min. palánta db/ha***
Görögdinnye, Tökre oltott görögdinnye	Citrullus lanatus	2 500	45	-	-	2 300
Sárgadinnye	Cucumis melo	2 500	30	-	-	2 300
Karfiol	Brassica oleracea convar. botrytis	35 000	4	-	-	30 000
Brokkoli	Brassica cretica convar. botrytis provar. italica	35 000	4	-	-	30 000
Bimbóskel	Brassica oleracea convar. gemmifera	35 000	4	-	-	30 000
Fejes káposzta	Brassica oleracea convar.	30 000	4	-	-	27 000

	capitata provar. capitata					
Kelkáposzta	Brassica oleracea convar. bullata	30 000	4	-	-	27 000
Vöröskáposzta	Brassica oleracea convar. capitata var. rubra	30 000	4	-	-	27 000
Karalábé	Brassica oleracea convar. acephala var. gongylodes	50 000	4	-	-	45 000
Kínai kel	Brassica pekinensis	56 500	4	-	-	50 000
Zeller	Apium graveolens	72 000	0,8	-	-	60 000
Póréhagyma	Allium porrum	350 000	4	260 000	-	-
Fokhagyma (tavaszi és őszi vetésű)	Allium sativum	-	-	200 000	-	-
Csemegehagyma, lilahagyma, vöröshagyma (tavaszi és őszi vetésű)	Allium cepa (Allium Fitulosum)	800 000	4	600 000	-	-
Metélőhagyma	Allium schoenoprasum	1 000 000	2	-	-	-
Fejessaláta	Lactuca sativa	56 500	1	-	-	50 000
Endívia	Cichorium endivia	56 500	2	-	-	50 000
Spárga	Asparagus officinalis	17 000	20	-	15 000	-
Petrezselyem	Petroselinum crispum	800 000	1,5	-	-	-
Rebarbara	Rheum rhabarbarum	12 000	10	-	-	10 000
Édeskömény	Foeniculum vulgare	250 000	7	-	-	-
Paradicsom	Lycopersicon esculentum	34 000	1,8	-	-	30 000
Uborka	Cucumis sativus	30 000	30	-	-	27 000
Padlizsán	Solanum	30 000	4	-	-	27 000

(tojásgyümölcs)	melongena					
Főzőtök, spárgatök	Cucurbita pepo var. Fastigata	5 500	150	-	-	5 000
Sütőtök	Cucurbita maxima var. maxima	5 500	340	-	-	5 000
Káposztatök	Cucurbita pepo var. Fastigata	5 500	200	-	-	5 000
Csillagtök/patiszon	Cucurbita pepo convar. patissoniana	15 000	100	-	-	8 000
Cukkini	Cucurbita pepo convar. giromontiina	30 000	120	-	-	25 000
Paprika	Capsicum annuum	48 000	11	-	-	44 000
Fűszerpaprika	Capsicum annuum var. longum	50 000	8	-	-	44 000
Sárgarépa	Daucus carota subsp. sativus	800 000	1,5	-	-	-
Cékla	Beta vulgaris var. conditiva	500 000	14	-	-	-
Feketegyökér	Scorzonera hispanica	800 000	14	-	-	-
Retek	Raphanus sativus var. sativus.	200 000	10	-	-	-
Torma	Armoracia rusticana	-	-	-	25 000	-
Pasztinák	Pastinaca sativa	800 000	4	-	-	-
Borsmustár (rukkola)	Eruca sativa	1 875 000	0,8	-	-	850 000
Menta	Mentha piperita	-	-	-	55 000	-
Citromfű	Melissa officinalis	80 000	0,6	-	-	55 000
Bazsalikom	Ocimum basilicum	80 000	1,5	-	-	55 000
Kerti kakukkfű	Thymus vulgaris	80 000	0,25	-	-	55 000
Orvosi zsálya	Salvia officinalis	70 000	7,5	-	-	45 000
Rozmaring	Rozmarinus officinalis	70 000	0,9	-	30 000	30 000
Tárkony	Artemisia	-	-	-	55 000	-

	dracunculus					
Majoranna	Origanum majorana	80 000	0,2	-	-	55 000
Közönséges szurokfű	Origanum vulgare	65 000	0,1	-	-	45 000
Sóska	Rumex rugosus	2 000 000				
Spenót	Spinacia oleracea	850 000				
Szárazbab	Phaseolus vulgaris	250 000				
Zöldbab, futóbab	Phaseolus vulgaris	250 000				
Pattogatni való kukorica	Zea mays convar. mikrosperma	60 000				
Csicsóka	Helianthus tuberosus					

*: A táblázatban szereplő értékek középértékek, amelyektől +/- 20%-os eltérés megengedett.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Range and amounts of support

Description

A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden zöldségnövény termesztéssel foglalkozó termelő és kérelmet benyújtó számára hektáronként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

Justification of the difficulty(ies) that the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein undergo.

A magyarországi zöldségnövény termesztés célzott támogatását elsősorban az a **nehézség** indokolja, hogy a termőterület csökkenő tendenciát mutat. Emellett az ágazatban tevékenykedő termelők számára elérhető jövedelem mértéke évről-évre jelentősen módosul, olykor kiszámíthatatlan.

Ezt a nehézséget a szélsőséges időjárási körülményekből eredő ingadozó és alacsony hozamok, az input árak drasztikus emelkedése, a termelői árak ingadozása, homogén árualapok hiánya, a fűszernövények esetében a magas belépési korlát, illetve a szántóföldi növénytermesztés benchmark növényeihez (kukorica, búza, napraforgó) képest magasabb hektáronkénti előállítási költség okozza (**másodlagos érvek**).

What is the aim of the intervention with regard to the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein?

☐ to improve competitiveness

☑ to improve quality

☑ to improve sustainability’

How will the intervention address the identified difficulty(ies) by this aim (i.e. explanation about the targeting)?

Az ágazatokkal történt konzultáció és a SWOT elemzés alapján összeállított igényfelmérés értelmében **célunk az ágazat jövedelmezőségének stabilizálása és az ellenállóképesség javítása**, annak érdekében, hogy a jövedelem ingadozások ellenére is fennmaradjon, hozzájárulva a lakosság egészséges élelmiszerrel való ellátásához, így az élelmezésbiztonsághoz. Emellett fennmaradjanak azon pozitív hatások, amelyek például a biodiverzitás vagy a vidéki munkaerő megőrzése terén jelentkeznek. A termeléshez kötött támogatás emellett segít áthidalni azt az időszakot, amíg az ágazatot segítő további beavatkozások pozitív hatásai működni kezdenek (például: a termelők alkupozícióját javító intézkedések).

A fenntartható termelés előmozdítása érdekében, hogy **az ágazat helyzetének javulása hosszú távon** is fennmaradjon, a jogosultsági feltételek között szerepel a minősített vetőmaghasználat, valamint minimális hektáronkénti vetőmag (és ezermagtömeg), palánta, hagyma, tősarj és dugvány számok a szántóföldi zöldségnövényeknél, fűszernövényeknél, illetve hajtatás esetén a palánta darabszámok. Célunk ezáltal megoldást találni a hozamingadozásból, illetve az alacsony hozamokból eredő nehézségekre. A közvetlen támogatások a jövedelem stabilizálásán túl fontos szerepet töltenek be a termelők gazdálkodásában, hiszen megteremtik a szükséges fejlesztésekhez szükséges önerőt, fedezetet. A termelői jövedelmek stabilizálása emellett előmozdítja a modernizációt, a digitalizáció térnyerését, ezáltal a termelés hatékonyságának javulását.

What is (are) the sector(s) concerned?

Fruit and vegetables

Justification of the importance of the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein

A termeléshez kötött támogatások hiányában az ágazat zsugorodása fenyegetne. Ezt azért szükséges elkerülni, mivel az ágazat **jelentősége** igen sokrétű.

- A zöldség alapvető élelmiszer, amelyet a lehető legrövidebb ellátási láncon keresztül (a környezetterhelés minimalizálásával) kell a fogyasztókhoz, vagy a feldolgozókhoz eljuttatni, így a helyi termék-előállítás alapvető fontosságú.
- Kiemelt szerepe van az élelmezésbiztonságban és az egészségmegőrzésben.
- A zöldségnövény termeléshez kötött támogatását igénylő üzemek jellemzően 5 hektárnál kisebb területen gazdálkodnak. A termesztett fajok sokfélesége, valamint a kisebb volumenben termesztett fajok termelésben tartása fontos a biodiverzitás megőrzése szempontjából.
- A hektárra vetített magas éves munkaerő-felhasználása miatt az ágazat hozzájárul a vidéki lakosság foglalkoztatásához, helyben tartásához.

Explanation how the intervention is consistent with the Water Framework Directive (i.e. 2000/60/EC).

A víz keretirányelvnek való megfelelést a jogszabályi környezet megfelelőségén keresztül, horizontálisan biztosítottnak ítéljük. A 3.3 fejezetben részletesen bemutatott engedélyezési rendszer megfelelő biztosítékot jelent az új tevékenységek megkezdésének esetére. A már működő gazdaságok esetében a következőt fontos tisztázni: A bemutatott vízhasználati engedélyezési rendszer nem egy ajánlat, amelyet Magyarország 2023-tól kezdődően vállal. Ez egy már hosszú évek óta működő rendszer leírása, amely a mezőgazdasági célú vízhasználat tekintetében az irányelv életbe lépése óta folyamatosan fejlődik és erősödik.

Emellett a zöldségnövény termesztés támogatására vonatkozó jogosultsági feltételekből és támogatási összegéből megállapítható, hogy a fajlagos támogatás minden termelőre nézve egységes, nem tartalmaz ösztönző elemet magasabb hozam elérésére, így nem ösztönöz magasabb vízfelhasználásra. A stabil output-tervezés pedig szintén azt bizonyítja, hogy Magyarországnak nem célja a mezőgazdasági termelés intenzívebbé tétele.

A kondicionalitás 2023-tól érvényes elemei között a JFGK 1 konkrét alap előírást fogalmaz meg az irányelv végrehajtását illetően, amely így a kondicionalitás ellenőrzési és szankciórendszerén keresztül a termelőkön számon kérhető. Az előírás megfelelő nemzeti végrehajtása és ellenőrzése ezáltal kapcsolatot

teremt az öntözési célú vízkivételre vonatkozó engedélyezési eljárások és a KAP keretében érkező kifizetések folyósítása között.
Az irányelv e pontja egyúttal minden vízgyűjtő-gazdálkodási terv kötelező alapintézkedései közé tartozik.

Kiegészítő információként pedig megjegyezhető, hogy a II. Pillérből finanszírozott beruházási konstrukciókon keresztül jelentős forrásokat tervezünk fordítani a precíziós gazdálkodás minél szélesebb körű térnyerésére, amely elősegíti a természeti erőforrások (köztük a víz) ésszerűbb és fenntartható használatát.

Tekintettel arra, hogy az öntözéses művelés releváns ebben a jogcímben, ezért a 3.3 fejezetben bemutatott többlet ellenőrzés bevezetésre kerül.

Az itt felsoroltak biztosítják, hogy a jogcím nem veszélyezteti a Magyarország vízgyűjtő-gazdálkodási tervében lefektetett célok elérését.

Is the intervention financed, partly or completely, from the protein crop top up (maximum 2% in total) in accordance with Art. 96(3) of SPR?

☐ Yes ☑ No

If the intervention targets a mix between legumes and grasses: please indicate the minimium percentage of legumes in the mix.

N/A

Coupled income support granted to silkworms is an animal based support, where the use of 'head' as the support's basic unit requires prior clarification of the followings:

please clarify the conversion rate between this unit and 'head' (i.e. how many of this unit corresponds to '1 head'?) for the purpose of e.g. indicators.

N/A

It is possible to give further clarification in comment (e.g. the weight of eggs that a box must contain)

9 WTO compliance

Amber Box

Explanation of whether and, if so, how the intervention respects relevant provisions of Article 6.5 or Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture (Blue Box)

A CIS beavatkozások sárga dobozos támogatások, így nem releváns.

11 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
DP06_O10_U01_HA - Zöldségnövény termesztés támogatás fajlagos összege	Uniform		R.4; R.6; R.7; R.8

Explanation and Justification (including the flexibility)

DP06_O10_U01_HA - Zöldségnövény termesztés támogatás fajlagos összege

A fajlagos érték megállapításának rövid bemutatása

A fajlagos érték meghatározását segítették a 2015-2022 közötti időszakban szerzett tapasztalatok, és a viszonylagos stabilitás a támogatott kultúrák körében. Ez ugyanis megfelelő alapadatokkal szolgált arról, hogy a zöldségnövény termesztés bevételei között a termeléshez kötött támogatások milyen szerepet játszanak, és mit okozna annak hiánya az üzemi eredményességben.

A SWOT elemzés megállapításai megmutatták, hogy a zöldségnövény termesztés számára kulcsfontosságú elem a termeléshez kötött támogatás. Az igényfelmérésben azonosított szükségletek kielégítésére, valamint a jelzett nehézségek kezelésére alapozva tehát a benyújtott tervben megjelölt érzékeny ágazatok – így a zöldségnövény termesztés - esetében Magyarország a célzott támogatás mellett döntött.

A fajlagos érték számításában az ágazati helyzetelemzésekben szereplő adatokra támaszkodtunk. A többéves statisztikai adatsorok alapján került meghatározásra az az összeg, amely jellemzően elegendő arra, hogy az adott tevékenység során keletkező veszteséget minimalizálja vagy adott esetben a jövedelmezőségét egy elvárt szintre emelje. Célunk ezzel az, hogy megelőzzük az adott tevékenység beszüntetését vagy más növénykultúrákra történő áttérést (például a magasabb jövedelmet ígérő búza, kukoricára, olajos növények termesztésére). Ez kiemelt jelentőséggel bír abban, hogy Magyarország élelmiszerellátása a friss zöldségek esetében biztosított legyen. A fajlagos érték megfelelősége külső tényezők hatására természetesen évről-évre módosulhat, ezért is van szükség egy megalapozott sávra a kilengések kezelhetősége érdekében.

A **hozamkategóriák alkalmazásának** alátámasztását a háttéranyag tartalmazza. A stabilan a magas hozamkategóriákban termelő gazdaságok aránya olyannyira alacsony, hogy az nem veszélyezteti a célzottságot, és nem jelenti tömegesen olyan termelők támogatását, akik támogatás nélkül is boldogulnak. A hozamkategóriák alkalmazásának célja bemutatni azt, hogy a nehézséget nagyban indokolják, az évenkénti besorolás változékonysága miatt azonban nem lehetséges egyes csoportokat megkülönböztetni a jogosultak között.

Kiemelést érdemel még általánosságban, hogy a **stabil kimenetek** tervezése egyértelműen mutatja szándékainkat. Ez pedig nem más, mint a zöldségnövény termesztés kibocsátásának szinten tartása, illetve további zsugorodásának megelőzése. Ez pedig azt is jelenti, hogy nem hat ösztönzően az öntözésre. Ez pedig hozzájárul a természeti erőforrásokkal (közte a víz és a talaj) való felelősségteljes bánásmódhoz.

A fajlagos érték minimum és maximum értéke

A zöldségnövény termesztés támogatása esetében a 241,23 EUR/ha fajlagos érték mellett meghatározásra kerül egy minimum és egy maximum érték.

A fajlagos érték varianciája: +20% /-25%

A fajlagos támogatások összegének minimum és maximum értékeinek meghatározása során a következő módszertant követtük:

-Megvizsgáltuk a 2015-2021 közötti időszak során rögzített szélsőértékeket, ami a jóváhagyott területeket illeti.

-Immár rendelkezésre állnak a 2022. évi kérelembenyújtás adatai, amelyek segítik előre jelezni a trendek várható alakulását.

-Az összehasonlíthatóság érdekében a részletes adattáblák segítségével kiszűrtük a termékkörök változásának hatását (például a burgonya kiesése, egyes

kultúrák átsorolása az ipari zöldség borítékból (spenót, sóska, bab, pattogatni való kukorica)).

-Ahol az időszak elején szélsőséges értéket találtunk, ott azokat eltávolítottuk az adatsorból.

-A rögzített szélsőértékekhez hozzárendeltük a 2023-tól érvényes borítéknagyságokat, így megkaptuk a szélsőértékekhez tartozó elméleti fajlagos értékeket.

-Ezen szélsőértékeknek a tervezett fajlagos értéktől mért eltérését kimutatva alakultak ki az előző időszak alapján modellezett fajlagos sávok (minimum és maximum értékek).

-Ezen számításokat az azonosított kockázatok, az ágazattól érkező előrejelzések és a várható piaci trendek ismeretében korrigálva határoztuk meg a sávokat.

-A számítások azt mutatják, hogy a sávok további szűkítése már a pénzügyi kockázatok jelentős emelkedésével járna.

Specifikus magyarázat: A történelmi adatok, piaci kilengések, valamint a szélsőséges időjárási körülmények teszik szükségessé egy megfelelő mértékű mozgástér meghagyását. A zöldség boríték kiegészült néhány kultúrával, amely korábban az ipari zöldség borítékban szerepelt (sóska, spenót, bab, pattogatni való kukorica), ami szintén indokol egyfajta óvatosságot a boríték pénzügyi tervezésében. A területcsökkenés megállításában bízva csökkentettük a maximum eltérési toleranciaszintet.

(Az egyes megállapításokat alátámasztó adatok, bővebb érvelések az ágazati helyzetelemzésben találhatóak.)

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	**Financial Year**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Total 2024 - 2028**
	Calendar Year	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**Total 2023 - 2027**
DP06_O10_U01_HA - Zöldségnövény termesztés támogatás fajlagos összege	Planned unit amount	241.23	241.23	241.23	241.23	222.59	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	180.92	180.92	180.92	180.92	166.94	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)	289.48	289.48	289.48	289.48	267.11	
	O.10 (unit: Hectares)	26,760.00	26,760.00	26,760.00	26,760.00	26,760.00	
	Planned output * Planned unit amount	6,455,314.80	6,455,314.80	6,455,314.80	6,455,314.80	5,956,508.40	31,777,767.60
TOTAL	O.10 (unit: Hectares)	26,760.00	26,760.00	26,760.00	26,760.00	26,760.00	**Sum:** 133,800.00 **Max:** 26,760.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	6,455,314.80	6,455,314.80	6,455,314.80	6,455,314.80	5,956,508.40	31,777,767.60
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

DP07_E06_CISI_16 - Ipari zöldségnövény termesztés támogatása

Intervention Code (MS)	DP07_E06_CISI_16
Intervention Name	Ipari zöldségnövény termesztés támogatása
Type of Intervention	CIS(32) - Coupled income support
Common Output Indicator	O.10. Number of hectares benefitting from coupled income support

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union
SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Yes
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Partially
1.1.3.	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Yes
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Yes
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Yes
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.4 Share of utilised agricultural area (UAA) covered by income support and subject to conditionality
R.6 Percentage of additional direct payments per hectare for eligible farms below average farm size (compared to average)
R.7 Percentage of additional support per hectare in areas with higher needs (compared to average)
R.8 Share of farms benefitting from coupled income support for improving competitiveness, sustainability or quality

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Az ipari zöldségnövény termesztésével foglalkozó termelők és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés az alaptámogatással együtt valódi biztonsági hálót alkosson, amely az említett időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

Ipari zöldségnövény termesztés támogatásra az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely a vonatkozó nemzeti jogszabály szerint közvetlen támogatásra jogosult.

Specifikus jogosultsági feltételek:

• a lenti táblázat szerinti növényt termeszt,

• legalább a táblázatban meghatározott hektáronkénti minimális mennyiségű szaporítóanyagot az általa a termeléshez kötött közvetlen támogatás igénylése céljára bejelentett teljes terület vonatkozásában használ, és a szaporítóanyag beszerzését igazolja, és

• a növényállományt rendes növekedési feltételek mellett legalább a virágzás kezdetéig megőrzi.

A minősített szaporítóanyag felhasználásának előírásán keresztül a termeléshez kötött támogatás képes hozzájárulni az EU környezet- és klímavédelmi célkitűzéseihez. Az előírás azt a célt szolgálja, hogy a termelők a klímaváltozás negatív hatásait kezelni képes, ellenálló fajtákat termesszenek, ezzel is elősegítve a mezőgazdaság klíma-adaptációját.

Magyar megnevezés	**Latin megnevezés**	**Min. vetőmag darab/hektár ***
Zöldborsó (tavaszi, őszi)	Pisum sativum	1 000 000
Cukorborsó	P. sativum L. ssp. sativum convar. saccharatum	1 000 000
Csemegekukorica	Zea mays convar. saccharata	60 000

*: A táblázatban szereplő értékek középértékek, amelyektől +/- 20%-os eltérés megengedett.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Range and amounts of support

Description

A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden ipari feldolgozás céljára termesztett zöldségnövényt előállító termelő és kérelmet benyújtó számára hektáronként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

Justification of the difficulty(ies) that the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein undergo.

Az ipari zöldségnövény termesztés célzott támogatását Magyarországon az a **nehézség** indokolja, hogy az ágazatban tevékenykedő termelők számára realizálható jövedelem alacsony, az elérhető jövedelem mértéke évről-évre jelentősen módosul, olykor kiszámíthatatlan.

Ezt a nehézséget a szélsőséges időjárási körülményekből eredő ingadozó hozamok, az input árak drasztikus emelkedése, a termelői árak ingadozása, a homogén árualapok hiánya, illetve a szántóföldi növénytermesztés benchmark növényeihez (kukorica, búza, napraforgó) képest magasabb hektáronkénti

előállítási költség és magasabb termelési kockázat okozza (**másodlagos érvek**).

A termeléshez kötött támogatások hiányában az ágazat zsugorodása fenyegetne.

What is the aim of the intervention with regard to the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein?

☐ to improve competitiveness
☑ to improve quality
☑ to improve sustainability'

How will the intervention address the identified difficulty(ies) by this aim (i.e. explanation about the targeting)?

Az ágazatokkal történt konzultáció és a SWOT elemzés alapján összeállított igényfelmérés értelmében **célunk az ágazat jövedelmezőségének stabilizálása és az ellenállóképesség javítása**, annak érdekében, hogy a jövedelem ingadozások ellenére is fennmaradjon, hozzájárulva a lakosság egészséges élelmiszerrel való ellátásához, így az élelmezésbiztonsághoz. Emellett fennmaradjanak azon pozitív hatások, amelyek például a biodiverzitás, a feldolgozóipar alapanyaggal történő ellátása és a vidéki munkaerő megőrzése terén jelentkeznek. A termeléshez kötött támogatás emellett segít áthidalni azt az időszakot, amíg az ágazatot segítő további beavatkozások pozitív hatásai működni kezdenek (például: a termelők alkupozícióját javító intézkedések). A termeléshez kötött támogatás emellett segít áthidalni azt az időszakot, amíg az ágazatot segítő további beavatkozások pozitív hatásai működni kezdenek (például: a termelők alkupozícióját javító intézkedések).

A fenntartható termelés előmozdítása érdekében, hogy **az ágazat helyzetének javulása hosszú távon** is fennmaradjon, a jogosultsági feltételek között szerepel a minősített vetőmaghasználat, valamint minimális hektáronkénti vetőmag (és ezermagtömeg) darabszámok. Célunk ezáltal megoldást találni a hozamingadozásból eredő nehézségekre. A közvetlen támogatások a jövedelem stabilizálásán túl fontos szerepet töltenek be a termelők gazdálkodásában, hiszen megteremtik a szükséges fejlesztésekhez szükséges önerőt, fedezetet. A termelői jövedelmek stabilizálása emellett előmozdítja a modernizációt, a digitalizáció térnyerését, ezáltal a termelés hatékonyságának javulását.

What is (are) the sector(s) concerned?

Fruit and vegetables

Justification of the importance of the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein

A termeléshez kötött támogatások hiányában az ágazat zsugorodása fenyegetne. Ezt azért szükséges elkerülni, mivel az ágazat **jelentősége** igen sokrétű.

- A zöldborsó és a csemegekukorica a feldolgozóipar felvásárlásának jelentős arányát (*a magyarországi hűtő- és konzervipar kibocsátásának, ill. alapanyag-felvásárlásának 70-80%*) képviseli. E vállalkozások alapanyaggal történő ellátása az élelmezésbiztonságot növeli. Mindezt a lehető legrövidebb ellátási láncon keresztül (a környezetterhelés minimalizálásával) kell a feldolgozókhoz eljuttatni, így a helyi termék-előállítás alapvető fontosságú.
- Kiemelt szerepe van az élelmezésbiztonságban és az egészségmegőrzésben.
- Az igénylő üzemek közel fele 5 hektárnál kisebb területen gazdálkodik. A kisebb volumenben termesztett fajok termelésben tartása fontos a biodiverzitás megőrzése szempontjából.
- A hektárra vetített magas éves munkaerő-felhasználása miatt az ágazat hozzájárul a vidéki lakosság foglalkoztatásához, helyben tartásához.

Explanation how the intervention is consistent with the Water Framework Directive (i.e. 2000/60/EC).

A víz keretirányelvnek való megfelelést a jogszabályi környezet megfelelőségén keresztül, horizontálisan biztosítottnak ítéljük. A 3.3 fejezetben részletesen bemutatott engedélyezési rendszer megfelelő biztosítékot jelent az új tevékenységek megkezdésének esetére. A már működő gazdaságok esetében a következőt fontos tisztázni: A bemutatott vízhasználati engedélyezési rendszer nem egy ajánlat, amelyet Magyarország 2023-tól kezdődően vállal. Ez egy már hosszú évek óta működő rendszer leírása, amely a mezőgazdasági célú vízhasználat tekintetében az irányelv életbe lépése óta folyamatosan fejlődik és

erősödik.

Emellett az ipari zöldségnövény termesztés támogatására vonatkozó jogosultsági feltételekből és támogatási összegéből megállapítható, hogy a fajlagos támogatás minden termelőre nézve egységes, nem tartalmaz ösztönző elemet magasabb hozam elérésére, így nem ösztönöz magasabb vízfelhasználásra. A stabil output-tervezés pedig szintén azt bizonyítja, hogy Magyarországnak nem célja a mezőgazdasági termelés intenzívebbé tétele.

A kondicionalitás 2023-tól érvényes elemei között a JFGK 1 konkrét alap előírást fogalmaz meg az irányelv végrehajtását illetően, amely így a kondicionalitás ellenőrzési és szankciórendszerén keresztül a termelőkön számon kérhető. Az előírás megfelelő nemzeti végrehajtása és ellenőrzése ezáltal kapcsolatot teremt az öntözési célú vízkivételre vonatkozó engedélyezési eljárások és a KAP keretében érkező kifizetések folyósítása között.
Az irányelv e pontja egyúttal minden vízgyűjtő-gazdálkodási terv kötelező alapintézkedései közé tartozik.

Kiegészítő információként pedig megjegyezhető, hogy a II. Pillérből finanszírozott beruházási konstrukciókon keresztül jelentős forrásokat tervezünk fordítani a precíziós gazdálkodás minél szélesebb körű térnyerésére, amely elősegíti a természeti erőforrások (köztük a víz) ésszerűbb és fenntartható használatát.

Tekintettel arra, hogy az öntözéses művelés releváns ebben a jogcímben, ezért a 3.3 fejezetben bemutatott többlet ellenőrzés bevezetésre kerül.

Az itt felsoroltak biztosítják, hogy a jogcím nem veszélyezteti a Magyarország vízgyűjtő-gazdálkodási tervében lefektetett célok elérését.

Is the intervention financed, partly or completely, from the protein crop top up (maximum 2% in total) in accordance with Art. 96(3) of SPR?
☐ Yes ☑ No
If the intervention targets a mix between legumes and grasses: please indicate the minimium percentage of legumes in the mix.
N/A
Coupled income support granted to silkworms is an animal based support, where the use of ‘head’ as the support’s basic unit requires prior clarification of the followings:

please clarify the conversion rate between this unit and ‘head’ (i.e. how many of this unit corresponds to ‘1 head’?) for the purpose of e.g. indicators.
N/A
It is possible to give further clarification in comment (e.g. the weight of eggs that a box must contain)

9 WTO compliance
Amber Box
Explanation of whether and, if so, how the intervention respects relevant provisions of Article 6.5 or Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture (Blue Box)

A CIS beavatkozások sárga dobozos támogatások, így nem releváns.

11 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
DP07_O10_U01_HA - Ipari zöldségnövény termesztés támogatás fajlagos összege	Uniform		R.4; R.6; R.7; R.8

Explanation and Justification (including the flexibility)

DP07_O10_U01_HA - Ipari zöldségnövény termesztés támogatás fajlagos összege

A fajlagos érték megállapításának rövid bemutatása

A fajlagos érték meghatározását segítették a 2015-2022 közötti időszakban szerzett tapasztalatok, és a viszonylagos stabilitás a támogatott kultúrák körében. Ez ugyanis megfelelő alapadatokkal szolgált arról, hogy az ipari zöldségnövény termesztés bevételei között a termeléshez kötött támogatások milyen szerepet játszanak, és mit okozna annak hiánya az üzemi eredményességben.

A SWOT elemzés megállapításai megmutatták, hogy az ipari zöldségnövény termesztés számára kulcsfontosságú elem a termeléshez kötött támogatás. Az igényfelmérésben azonosított szükségletek kielégítésére, valamint a jelzett nehézségek kezelésére alapozva tehát a benyújtott tervben megjelölt érzékeny ágazatok – így az ipari zöldségnövény termesztés - esetében Magyarország a célzott támogatás mellett döntött.

A fajlagos érték számításában az ágazati helyzetelemzésekben szereplő adatokra támaszkodtunk. A többéves statisztikai adatsorok alapján került meghatározásra az az összeg, amely jellemzően elegendő arra, hogy az adott tevékenység során keletkező veszteséget minimalizálja vagy adott esetben a jövedelmezőségét egy elvárt szintre emelje. Célunk ezzel az, hogy megelőzzük az adott tevékenység beszüntetését vagy más növénykultúrákra történő áttérést (például a magasabb jövedelmet ígérő búza, kukoricára, olajos növények termesztésére). Ez kiemelt jelentőséggel bír abban, hogy Magyarország élelmiszerellátása ezen termékek esetében biztosított legyen. A fajlagos érték megfelelősége külső tényezők hatására természetesen évről-évre módosulhat, ezért is van szükség egy megalapozott sávra a kilengések kezelhetősége érdekében.

A **hozamkategóriák alkalmazásának** alátámasztását a háttéranyag tartalmazza. A stabilan a magas hozamkategóriákban termelő gazdaságok aránya olyannyira alacsony, hogy az nem veszélyezteti a célzottságot, és nem jelenti tömegesen olyan termelők támogatását, akik támogatás nélkül is boldogulnak. A hozamkategóriák alkalmazásának célja bemutatni azt, hogy a nehézséget nagyban indokolják, az évenkénti besorolás változékonysága miatt azonban nem lehetséges egyes csoportokat megkülönböztetni a jogosultak között.

Kiemelést érdemel még általánosságban, hogy a **stabil kimenetek** tervezése egyértelműen mutatja a szándékainkat. Ez pedig nem más, mint az ipari zöldségnövény termesztés kibocsátásának szinten tartása, illetve zsugorodásának megelőzése. Ez pedig azt is jelenti, hogy nem hat ösztönzően az öntözésre. Ez pedig hozzájárul a természeti erőforrásokkal (közte a víz és a talaj) való felelősségteljes bánásmódhoz.

A fajlagos érték minimum és maximum értéke

Az ipari feldolgozás céljára termesztett zöldségnövény támogatás esetében a 325,55 EUR/ha fajlagos érték mellett meghatározásra kerül egy minimum és egy maximum érték.

A fajlagos érték varianciája: +/-20%

A fajlagos támogatások összegének minimum és maximum értékeinek meghatározása során a következő módszertant követtük:

-Megvizsgáltuk a 2015-2021 közötti időszak során rögzített szélsőértékeket, ami a jóváhagyott területeket illeti.

-Immár rendelkezésre állnak a 2022. évi kérelembenyújtás adatai, amelyek segítik előre jelezni a trendek várható alakulását.

-Az összehasonlíthatóság érdekében a részletes adattáblák segítségével kiszűrtük a termékkörök változásának hatását (egyes kultúrák átsorolása a zöldség borítékba (spenót, sóska, bab, pattogatni való kukorica)).

-Ahol az időszak elején szélsőséges értéket találtunk, ott azokat eltávolítottuk az adatsorból.

-A rögzített szélsőértékekhez hozzárendeltük a 2023-tól érvényes borítéknagyságokat, így megkaptuk a szélsőértékekhez tartozó elméleti fajlagos értékeket.

-Ezen szélsőértékeknek a tervezett fajlagos értéktől mért eltérését kimutatva alakultak ki az előző időszak alapján modellezett fajlagos sávok (minimum és maximum értékek).

-Ezen számításokat az azonosított kockázatok, az ágazattól érkező előrejelzések és a várható piaci trendek ismeretében korrigálva határoztuk meg a sávokat.

-A számítások azt mutatják, hogy a sávok további szűkítése már a pénzügyi kockázatok jelentős emelkedésével járna.

Specifikus magyarázat: A sáv szélessége a történelmi adatok fényében indokolt. A feldolgozóipar erős kereslete, illetve a fegyelmezett szerződéses viszonyok lehetőséget adnak egy viszonylag szűk sáv alkalmazására.

(Az egyes megállapításokat alátámasztó adatok, bővebb érvelések az ágazati helyzetelemzésben találhatóak.)

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
	Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
DP07_O10_U01_HA - Ipari zöldségnövény termesztés támogatás fajlagos összege	Planned unit amount	325.55	325.55	325.55	325.55	300.37	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	260.44	260.44	260.44	260.44	240.30	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)	390.66	390.66	390.66	390.66	360.44	
	O.10 (unit: Hectares)	47,980.00	47,980.00	47,980.00	47,980.00	47,980.00	
	Planned output * Planned unit amount	15,619,889.00	15,619,889.00	15,619,889.00	15,619,889.00	14,411,752.60	76,891,308.60
TOTAL	O.10 (unit: Hectares)	47,980.00	47,980.00	47,980.00	47,980.00	47,980.00	**Sum:** 239,900.00 **Max:** 47,980.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	15,619,889.00	15,619,889.00	15,619,889.00	15,619,889.00	14,411,752.60	76,891,308.60
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

DP08_E07_CISO_16 - Ipari olajnövény termesztés támogatása

Intervention Code (MS)	DP08_E07_CISO_16
Intervention Name	Ipari olajnövény termesztés támogatása
Type of Intervention	CIS(32) - Coupled income support
Common Output Indicator	O.10. Number of hectares benefitting from coupled income support

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union
SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Yes
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Partially
1.1.3.	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Yes
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Yes
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Yes
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.4 Share of utilised agricultural area (UAA) covered by income support and subject to conditionality
R.6 Percentage of additional direct payments per hectare for eligible farms below average farm size (compared to average)
R.7 Percentage of additional support per hectare in areas with higher needs (compared to average)
R.8 Share of farms benefitting from coupled income support for improving competitiveness, sustainability or quality

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Az ipari olajnövények termesztésével foglalkozó termelők és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés az alaptámogatással együtt valódi biztonsági hálót alkosson, amely az említett időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

Ipari olajnövény termesztés támogatásra az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely a vonatkozó nemzeti jogszabály szerint közvetlen támogatásra jogosult.

Specifikus jogosultsági feltételek:

• a lenti táblázat szerinti növényt termeszt,

• legalább a táblázatban meghatározott, hektáronkénti minimális mennyiségű szaporítóanyagot az általa a termeléshez kötött közvetlen támogatás igénylése céljára bejelentett teljes terület vonatkozásában használ, a szaporítóanyag beszerzését igazolja, és

• a növényállományt rendes növekedési feltételek mellett legalább a virágzás kezdetéig megőrzi.

A minősített szaporítóanyag felhasználásának előírásán keresztül a termeléshez kötött támogatás képes hozzájárulni az EU környezet- és klímavédelmi célkitűzéseihez. Az előírás azt a célt szolgálja, hogy a termelők a klímaváltozás negatív hatásait kezelni képes, ellenálló fajtákat termesszenek, ezzel is elősegítve a mezőgazdaság klíma-adaptációját.

Magyar megnevezés	**Latin megnevezés**	**Min. vetőmag db/ha**	**Ezermagtömeg gramm**	**Min. palánta db/ha**
Olajtök	Cucurbita pepo ssp.styrica	5500	200	5000

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Range and amounts of support

Description

A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden ipari feldolgozás céljára termesztett olajnövényt előállító termelő és kérelmet benyújtó számára hektáronként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

Justification of the difficulty(ies) that the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein undergo.

Az ipari olajnövény termesztés célzott támogatását Magyarországon az a **nehézség** indokolja, hogy az ágazatban tevékenykedő termelők számára realizálható jövedelem alacsony, az elérhető jövedelem mértéke évről-évre jelentősen ingadozik.

Ezt a nehézséget a szélsőséges időjárási körülményekből eredő ingadozó hozamok, az input árak drasztikus emelkedése, a más kultúrákban nem használható speciális eszközök igénye, illetve a szántóföldi növénytermesztés benchmark növényeihez (kukorica, búza, napraforgó) képest magasabb hektáronkénti előállítási költség okozza (**másodlagos érvek**).

A termeléshez kötött támogatások hiányában – a feldolgozás szintjén jelentkező erős importnyomás miatt - az ágazat zsugorodása vagy akár eltűnése fenyegetne.

What is the aim of the intervention with regard to the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein?

☐ to improve competitiveness

☑ to improve quality

☑ to improve sustainability’

How will the intervention address the identified difficulty(ies) by this aim (i.e. explanation about the targeting)?

Az ágazatokkal történt konzultáció és a SWOT elemzés alapján összeállított igényfelmérés értelmében **célunk az ágazat jövedelmezőségének stabilizálása és az ellenállóképesség javítása**, annak érdekében, hogy a jövedelem ingadozások ellenére is fennmaradjon, hozzájárulva az élhető vidék fennmaradásához, a biodiverzitás megőrzéséhez, valamint a feldolgozóipar alapanyaggal történő ellátásához. A termeléshez kötött támogatás emellett segít áthidalni azt az időszakot, amíg az ágazatot segítő további beavatkozások pozitív hatásai működni kezdenek (például: a termelők alkupozícióját javító intézkedések). A termeléshez kötött támogatás emellett segít áthidalni azt az időszakot, amíg az ágazatot segítő további beavatkozások pozitív hatásai működni kezdenek (például: a termelők alkupozícióját javító intézkedések).

A fenntartható termelés előmozdítása érdekében, hogy **az ágazat helyzetének javulása hosszú távon** is fennmaradjon, a jogosultsági feltételek között szerepel a minősített vetőmaghasználat, valamint minimális palánta darabszámok. Célunk ezáltal elősegíteni, hogy a feldolgozók által megkövetelt magas minőség és a stabilabb hozam biztosított lehessen. A közvetlen támogatások a jövedelem stabilizálásán túl fontos szerepet töltenek be a termelők gazdálkodásában, hiszen megteremtik a szükséges fejlesztésekhez szükséges önerőt, fedezetet. A termelői jövedelmek stabilizálása emellett előmozdítja a modernizációt, a digitalizáció térnyerését, ezáltal a termelés hatékonyságának javulását.

What is (are) the sector(s) concerned?

Fruit and vegetables

Justification of the importance of the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein

A termeléshez kötött támogatások hiányában – a feldolgozás szintjén jelentkező erős importnyomás miatt - az ágazat zsugorodása vagy akár eltűnése fenyegetne. Ezt azért szükséges elkerülni, mivel az ágazat **jelentősége** igen sokrétű.

- A termékpálya működésének fenntarthatósága a feldolgozóipar stabil ellátása nélkül nem lehetséges. Az olajtököt a lehető legrövidebb ellátási láncon keresztül (a környezetterhelés minimalizálásával) kell a feldolgozókhoz eljuttatni, így a helyi termék-előállítás alapvető fontosságú.
- Az igénylő üzemek közel fele 5 hektárnál kisebb területen gazdálkodik. A kisebb volumenben termesztett fajok termelésben tartása fontos a biodiverzitás megőrzése szempontjából.
- Az olajtökmag élelmiszerek és étrendkiegészítők alapanyaga mellett gyógyszeripari alapanyagként is felhasználásra kerül. Ez egyben azt is jelenti, hogy a feldolgozásra kerülő olajtökmagnak szigorú minőségi követelményeknek kell megfelelnie.
- Az olajtökmag feldolgozása a magyarországi gyakorlatban csak kisüzemi méretekben történik, így a vidéki életminőség megőrzésében, a vidék népességmegtartó erejének megtartásában is szerepet játszik.

Explanation how the intervention is consistent with the Water Framework Directive (i.e. 2000/60/EC).

A víz keretirányelvnek való megfelelést a jogszabályi környezet megfelelőségén keresztül, horizontálisan biztosítottnak ítéljük. A 3.3 fejezetben részletesen bemutatott engedélyezési rendszer megfelelő biztosítékot jelent az új tevékenységek megkezdésének esetére. A már működő gazdaságok esetében a következőt fontos tisztázni: A bemutatott vízhasználati engedélyezési rendszer nem egy ajánlat, amelyet Magyarország 2023-tól kezdődően vállal. Ez egy már hosszú évek óta működő rendszer leírása, amely a mezőgazdasági célú vízhasználat tekintetében az irányelv életbe lépése óta folyamatosan fejlődik és erősödik.

Emellett az ipari olajnövény termesztés támogatására vonatkozó jogosultsági feltételekből és támogatási összegéből megállapítható, hogy a fajlagos támogatás minden termelőre nézve egységes, nem tartalmaz ösztönző elemet magasabb hozam elérésére, így nem ösztönöz magasabb vízfelhasználásra. A stabil output-tervezés pedig szintén azt bizonyítja, hogy Magyarországnak nem célja a mezőgazdasági termelés

intenzívebbé tétele.

A kondicionalitás 2023-tól érvényes elemei között a JFGK 1 konkrét alap előírást fogalmaz meg az irányelv végrehajtását illetően, amely így a kondicionalitás ellenőrzési és szankciórendszerén keresztül a termelőkön számon kérhető. Az előírás megfelelő nemzeti végrehajtása és ellenőrzése ezáltal kapcsolatot teremt az öntözési célú vízkivételre vonatkozó engedélyezési eljárások és a KAP keretében érkező kifizetések folyósítása között.
Az irányelv e pontja egyúttal minden vízgyűjtő-gazdálkodási terv kötelező alapintézkedései közé tartozik.

Kiegészítő információként pedig megjegyezhető, hogy a II. Pillérből finanszírozott beruházási konstrukciókon keresztül jelentős forrásokat tervezünk fordítani a precíziós gazdálkodás minél szélesebb körű térnyerésére, amely elősegíti a természeti erőforrások (köztük a víz) ésszerűbb és fenntartható használatát.

A 3.3 fejezetben bemutatott többlet ellenőrzés erre a jogcímre nem vonatkozik.

Az itt felsoroltak biztosítják, hogy a jogcím nem veszélyezteti a Magyarország vízgyűjtő-gazdálkodási tervében lefektetett célok elérését.

Is the intervention financed, partly or completely, from the protein crop top up (maximum 2% in total) in accordance with Art. 96(3) of SPR?
☐ Yes ☑ No
If the intervention targets a mix between legumes and grasses: please indicate the minimium percentage of legumes in the mix.
N/A
Coupled income support granted to silkworms is an animal based support, where the use of ‘head’ as the support’s basic unit requires prior clarification of the followings:

please clarify the conversion rate between this unit and ‘head’ (i.e. how many of this unit corresponds to ‘1 head’?) for the purpose of e.g. indicators.
N/A
It is possible to give further clarification in comment (e.g. the weight of eggs that a box must contain)

9 WTO compliance
Amber Box
Explanation of whether and, if so, how the intervention respects relevant provisions of Article 6.5 or Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture (Blue Box)

A CIS beavatkozások sárga dobozos támogatások, így nem releváns.

11 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
DP08_O10_U01_HA - Ipari olajnövény termesztés támogatás fajlagos összege	Uniform		R.4; R.6; R.7; R.8

Explanation and Justification (including the flexibility)

DP08_O10_U01_HA - Ipari olajnövény termesztés támogatás fajlagos összege

A fajlagos érték megállapításának rövid bemutatása

A fajlagos érték meghatározását segítették a 2015-2022 közötti időszakban szerzett tapasztalatok, és a viszonylagos stabilitás a támogatott ágazatok körében. Ez ugyanis megfelelő alapadatokkal szolgált arról, hogy az ipari olajnövény termesztés bevételei között a termeléshez kötött támogatások milyen szerepet játszanak, és mit okozna annak hiánya az üzemi eredményességben.

A SWOT elemzés megállapításai megmutatták, hogy az ipari olajnövény termesztés számára kulcsfontosságú elem a termeléshez kötött támogatás. Az igényfelmérésben azonosított szükségletek kielégítésére, valamint a jelzett nehézségek kezelésére alapozva tehát a benyújtott tervben megjelölt érzékeny ágazatok – így az ipari olajnövény termesztés - esetében Magyarország a célzott támogatás mellett döntött.

A fajlagos értékek számításában az ágazati helyzetelemzésekben szereplő adatokra támaszkodtunk. A többéves statisztikai adatsorok alapján került meghatározásra az az összeg, amely jellemzően elegendő arra, hogy az adott tevékenység során keletkező veszteséget minimalizálja vagy adott esetben a jövedelmezőségét egy elvárt szintre emelje. Célunk ezzel az, hogy megelőzzük az adott tevékenység beszüntetését vagy más növénykultúrákra történő áttérést (például a magasabb jövedelmet ígérő búza, kukoricára, olajos növények termesztésére). Ez kiemelt jelentőséggel bír abban, hogy Magyarország élelmiszerellátása ezen termék esetében is biztosított legyen. A fajlagos érték megfelelősége külső tényezők hatására természetesen évről-évre módosulhat, ezért is van szükség egy megalapozott sávra a kilengések kezelhetősége érdekében.

A **hozamkategóriák alkalmazásának** alátámasztását a háttéranyag tartalmazza. A stabilan a magas hozamkategóriákban termelő gazdaságok aránya olyannyira alacsony, hogy az nem veszélyezteti a célzottságot, és nem jelenti tömegesen olyan termelők támogatását, akik támogatás nélkül is boldogulnak. A hozamkategóriák alkalmazásának célja bemutatni azt, hogy a nehézséget nagyban indokolják, az évenkénti besorolás változékonysága miatt azonban nem lehetséges egyes csoportokat megkülönböztetni a jogosultak között.

Kiemelést érdemel még általánosságban, hogy a **stabil kimenetek** tervezése egyértelműen mutatja szándékainkat. Ez pedig nem más, mint az ipari olajnövény termesztés kibocsátásának szinten tartása, illetve zsugorodásának megelőzése. Ez pedig azt is jelenti, hogy nem hat ösztönzően az öntözésre. Ez pedig hozzájárul a természeti erőforrásokkal (közte a víz és a talaj) való felelősségteljes bánásmódhoz.

A fajlagos érték minimum és maximum értéke

Az ipari feldolgozás céljára termesztett olajnövény támogatás esetében a 109,59 EUR/ha fajlagos érték mellett meghatározásra kerül egy minimum és egy maximum érték.

A fajlagos érték varianciája: +/-30%

A fajlagos támogatások összegének minimum és maximum értékeinek meghatározása során a következő módszertant követtük:

-Megvizsgáltuk a 2015-2021 közötti időszak során rögzített szélsőértékeket, ami a jóváhagyott területeket illeti.

-Immár rendelkezésre állnak a 2022. évi kérelembenyújtás adatai, amelyek segítik előre jelezni a trendek várható alakulását.

-Az összehasonlíthatóság érdekében a részletes adattáblák segítségével kiszűrtük a termékkörök változásának hatását (*az ipari olajnövény termesztés esetében nem releváns*).

-Ahol az időszak elején szélsőséges értéket találtunk, ott azokat eltávolítottuk az adatsorból.

-A rögzített szélsőértékekhez hozzárendeltük a 2023-tól érvényes borítéknagyságokat, így megkaptuk a szélsőértékekhez tartozó elméleti fajlagos értékeket.

-Ezen szélsőértékeknek a tervezett fajlagos értéktől mért eltérését kimutatva alakultak ki az előző időszak alapján modellezett fajlagos sávok (minimum és maximum értékek).

-Ezen számításokat az azonosított kockázatok, az ágazatoktól érkező előrejelzések és a várható piaci trendek ismeretében korrigálva határoztuk meg a sávokat.

-A számítások azt mutatják, hogy a sávok további szűkítése már a pénzügyi kockázatok jelentős emelkedésével járna.

Specifikus magyarázat: A történelmi adatok komoly kilengéseket mutattak. Emellett a boríték pénzügyi forrásai jelentősen csökkennek, amely szintén indokol egyfajta óvatosságot a tervezésében.

(Az egyes megállapításokat alátámasztó adatok, bővebb érvelések az ágazati helyzetelemzésben találhatóak.)

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	**Financial Year**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Total 2024 - 2028**
	Calendar Year	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**Total 2023 - 2027**
DP08_O10_U01_HA - Ipari olajnövény termesztés támogatás fajlagos összege	Planned unit amount	109.59	109.59	109.59	109.59	101.15	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	76.71	76.71	76.71	76.71	70.81	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)	142.47	142.47	142.47	142.47	131.50	
	O.10 (unit: Hectares)	6,757.00	6,757.00	6,757.00	6,757.00	6,757.00	
	Planned output * Planned unit amount	740,499.63	740,499.63	740,499.63	740,499.63	683,470.55	3,645,469.07
TOTAL	O.10 (unit: Hectares)	6,757.00	6,757.00	6,757.00	6,757.00	6,757.00	**Sum:** 33,785.00 **Max:** 6,757.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	740,499.63	740,499.63	740,499.63	740,499.63	683,470.55	3,645,469.07
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

DP09_E08_CISE_16 - Gyümölcstermesztés támogatása (Extenzív)

Intervention Code (MS)	DP09_E08_CISE_16
Intervention Name	Gyümölcstermesztés támogatása (Extenzív)
Type of Intervention	CIS(32) - Coupled income support
Common Output Indicator	O.10. Number of hectares benefitting from coupled income support

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union
SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Yes
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Partially
1.1.3.	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Yes
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Yes
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Yes
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.4 Share of utilised agricultural area (UAA) covered by income support and subject to conditionality
R.6 Percentage of additional direct payments per hectare for eligible farms below average farm size (compared to average)
R.7 Percentage of additional support per hectare in areas with higher needs (compared to average)
R.8 Share of farms benefitting from coupled income support for improving competitiveness, sustainability or quality

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Az extenzív gyümölcstermesztéssel foglalkozó termelők és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés az alaptámogatással együtt valódi biztonsági hálót alkosson, amely az említett időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

Extenzív gyümölcstermesztés támogatásra az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely a vonatkozó nemzeti jogszabály szerint közvetlen támogatásra jogosult.

Specifikus jogosultsági feltételek:

a) aki vagy amely a lenti táblázat szerinti telepített növényt termeszt,

b) akinek vagy amelynek támogatási kérelemmel érintett homogén ültetvénye eléri a táblázatban meghatározott telepítéskori, hektáronkénti minimális tőszámot,

c) az egységes kérelem szankciómentes benyújtására nyitva álló határidő utolsó napján az alábbi feltételek közül bármely kettőt teljesíti:

a. az ültetvény a táblázatban meghatározott életkort nem haladja meg,

b. fix, telepített öntözés megléte,

c. ültetvény esetében legalább 85%-os tőszámbeállottság, és

d) a b–c) pontban foglalt feltételek teljesítéséről nyilatkozik.

Magyar megnevezés	**Latin megnevezés**	**Min. tő/ha***	**Max. életkor**
Földieper (szamóca)	Fragaria × ananassa	-	2 év
Ribiszke	Ribes rubrum	3000	10 év
Egyéb ribiszke	Ribes nigrum	3000	10 év
Málna	Rubus idaeus	5000	10 év
Piszke, Piszke törzses oltvány	Ribes uva-crispa	3000	10 év
Szeder	Rubus idaeus	1500	10 év
Tüske nélküli szeder	Rubus rusticanus var. inermis	1500	10 év
Homoktövis	Hippophae (Elaegnus) rhamnoides	800	15 év
Fekete bodza	Sambucus nigra	500	15 év
Alma	Malus domestica	400	20 év
Körte	Pyrus communis	400	25 év
Birs	Cydonia oblonga	400	20 év
Őszibarack, Nektarin	Prunus persica	400	20 év
Kajszibarack (sárgabarack)	Prunus armeniaca	280	20 év
Meggy	Prunus cerasus	280	20 év
Cseresznye	Prunus subg. Cerasus	280	20 év
Szilva	Prunus	400	20 év

	subgenus Prunus		
Naspolya	Mespilus germanica	400	20 év
Dió	Juglans regia	100	50 év
Mogyoró	Corylus avellana	400	20 év
Mandula	Prunus amygdalus	400	20 év
Szelídgesztenye	Castanea sativa	100	50 év
Áfonya	Vaccinium corynbosum	-	10 év
Berkenye	Aronia melanocarpa	1400	10 év
Csipkebogyó	Rosa canina	1500	15 év
Kivi	Actinidia deliciosa		25 év
Datolyaszilva	Diospyros kaki	270	20 év
Közönséges füge	Ficus carica	330	25 év

*: A táblázatban szereplő értékek középértékek, amelyektől +/- 20%-os eltérés megengedett.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Range and amounts of support

Description

A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden extenzív módon gyümölcsöt termesztő és kérelmet benyújtó számára hektáronként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

Justification of the difficulty(ies) that the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein undergo.

A magyarországi gyümölcstermesztés célzott támogatását elsősorban az a **nehézség** indokolja, hogy a termőterület csökkenő tendenciát mutat. A csökkenés a legjelentősebb vezértermék (alma) esetében különösen szembetűnő, és 2015 óta folyamatos. Az alma mellett olyan jelentős termőterülettel vagy hagyományokkal bíró gyümölcsfélék területe is csökkenő trendet mutat, mint a szilva, a körte, az őszibarack, a nektarin, a ribiszke vagy a málna. A gyümölcstermesztők száma szintén csökkenő tendenciát mutat. Emellett az ágazatban tevékenykedő termelők számára realizálható jövedelem mértéke évről-évre jelentősen módosul, olykor kiszámíthatatlan.

Ezt a nehézséget a szélsőséges időjárási körülményekből eredő ingadozó és alacsony hozamok, az input árak drasztikus emelkedése, a termelői árak ingadozása, homogén árualapok hiánya, az ingadozó minőség, illetve a szántóföldi növénytermesztés benchmark növényeihez (kukorica, búza, napraforgó) képest

magasabb hektáronkénti előállítási költség okozza (**másodlagos érvek**).

A termeléshez kötött támogatások hiányában az ágazat zsugorodása fenyegetne, amely kedvezőtlen hatással járna a feldolgozás számára is.

What is the aim of the intervention with regard to the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein?

☐ to improve competitiveness
☑ to improve quality
☑ to improve sustainability'

How will the intervention address the identified difficulty(ies) by this aim (i.e. explanation about the targeting)?

Az ágazatokkal történt konzultáció és a SWOT elemzés alapján összeállított igényfelmérés értelmében **célunk az ágazat jövedelmezőségének stabilizálása és az ellenállóképesség javítása**, annak érdekében, hogy a jövedelem ingadozások ellenére is fennmaradjon, hozzájárulva a lakosság egészséges élelmiszerrel való ellátásához, így az élelmezésbiztonsághoz. Emellett fennmaradjanak azon pozitív hatások, amelyek például a biodiverzitás vagy a vidéki munkaerő megőrzése terén jelentkeznek. A termeléshez kötött támogatás emellett segít áthidalni azt az időszakot, amíg az ágazatot segítő további beavatkozások pozitív hatásai működni kezdenek (például: a termelők alkupozícióját javító intézkedések).

A fenntartható termelés előmozdítása érdekében, hogy **az ágazat helyzetének javulása hosszú távon** is fennmaradjon, a jogosultsági feltételek között megjelenik a minimális hektáronkénti tőszám, a fix öntözőrendszer megléte, illetve az ültetvény életkorával kapcsolatos feltétel. Célunk ezáltal megoldást találni a hozamingadozásból, illetve az alacsony hozamokból eredő nehézségekre. A közvetlen támogatások a jövedelem stabilizálásán túl fontos szerepet töltenek be a termelők gazdálkodásában, hiszen megteremtik a szükséges fejlesztésekhez szükséges önerőt, fedezetet. A termelői jövedelmek stabilizálása emellett előmozdítja a modernizációt, a digitalizáció térnyerését, ezáltal a termelés hatékonyságának javulását.

Az intenzív ültetvények elsősorban a friss fogyasztásra szánt gyümölcsök előállításában játszanak jelentős szerepet, addig az extenzív, jobban gépesíthető ültetvények kibocsátása elsősorban a feldolgozóipar számára biztosítja az alapanyagot, rövid szállítási távolságokból. Éppen ez teszi indokolttá a két külön egységköltséggel létrehozott extenzív és intenzív gyümölcstermesztési borítékokat, ami lehetővé teszi a támogatás célzottságának növelését.

What is (are) the sector(s) concerned?

Fruit and vegetables

Justification of the importance of the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein

A termeléshez kötött támogatások hiányában az ágazat zsugorodása fenyegetne, amely kedvezőtlen hatással járna a feldolgozás számára is. Ezt azért szükséges elkerülni, mivel az ágazat **jelentősége** igen sokrétű.

- A gyümölcs alapvető élelmiszer, amelyet a lehető legrövidebb ellátási láncon keresztül (a környezetterhelés minimalizálásával) kell a fogyasztókhoz, vagy a feldolgozókhoz eljuttatni, így a helyi termék-előállítás alapvető fontosságú.
- Kiemelt szerepe van az élelmezésbiztonságban és az egészségmegőrzésben.
- Az extenzív ültetvényeken többségében feldolgozóipari alapanyag termelése zajlik. A termékpálya működésének fenntarthatósága a feldolgozóipar stabil ellátása nélkül nem lehetséges.
- A termeléshez kötött támogatását igénylő üzemek jellemzően 5 hektárnál kisebb területen gazdálkodnak. A termesztett fajok sokfélesége, valamint a kisebb volumenben termesztett fajok termelésben tartása fontos a biodiverzitás megőrzése szempontjából.
- A gyümölcstermesztés technológiai sajátosságaiból adódóan az ágazat kézi munkaerő szükséglete is jelentős a gépi munka mellett. A hektárra vetített magas éves munkaerő-felhasználása miatt így

az ágazat hozzájárul a vidéki lakosság foglalkoztatásához, helyben tartásához.

Explanation how the intervention is consistent with the Water Framework Directive (i.e. 2000/60/EC).

A víz keretirányelvnek való megfelelést a jogszabályi környezet megfelelőségén keresztül, horizontálisan biztosítottnak ítéljük. A 3.3 fejezetben részletesen bemutatott engedélyezési rendszer megfelelő biztosítékot jelent az új tevékenységek megkezdésének esetére. A már működő gazdaságok esetében a következőt fontos tisztázni: A bemutatott vízhasználati engedélyezési rendszer nem egy ajánlat, amelyet Magyarország 2023-tól kezdődően vállal. Ez egy már hosszú évek óta működő rendszer leírása, amely a mezőgazdasági célú vízhasználat tekintetében az irányelv életbe lépése óta folyamatosan fejlődik és erősödik.

Emellett az extenzív gyümölcstermesztés támogatására vonatkozó jogosultsági feltételekből és támogatási összegéből megállapítható, hogy a fajlagos támogatás minden termelőre nézve egységes, nem tartalmaz ösztönző elemet magasabb hozam elérésére, így nem ösztönöz magasabb vízfelhasználásra. A stabil output-tervezés pedig szintén azt bizonyítja, hogy Magyarországnak nem célja a mezőgazdasági termelés intenzívebbé tétele.

A kondicionalitás 2023-tól érvényes elemei között a JFGK 1 konkrét alap előírást fogalmaz meg az irányelv végrehajtását illetően, amely így a kondicionalitás ellenőrzési és szankciórendszerén keresztül a termelőkön számon kérhető. Az előírás megfelelő nemzeti végrehajtása és ellenőrzése ezáltal kapcsolatot teremt az öntözési célú vízkivételre vonatkozó engedélyezési eljárások és a KAP keretében érkező kifizetések folyósítása között.
Az irányelv e pontja egyúttal minden vízgyűjtő-gazdálkodási terv kötelező alapintézkedései közé tartozik.

Kiegészítő információként pedig megjegyezhető, hogy a II. Pillérből finanszírozott beruházási konstrukciókon keresztül jelentős forrásokat tervezünk fordítani a precíziós gazdálkodás minél szélesebb körű térnyerésére, amely elősegíti a természeti erőforrások (köztük a víz) ésszerűbb és fenntartható használatát.

Tekintettel arra, hogy az öntözéses művelés releváns ebben a jogcímben, ezért a 3.3 fejezetben bemutatott többlet ellenőrzés bevezetésre kerül.

Az itt felsoroltak biztosítják, hogy a jogcím nem veszélyezteti a Magyarország vízgyűjtő-gazdálkodási tervében lefektetett célok elérését.

Is the intervention financed, partly or completely, from the protein crop top up (maximum 2% in total) in accordance with Art. 96(3) of SPR?

☐ Yes ☑ No

If the intervention targets a mix between legumes and grasses: please indicate the minimium percentage of legumes in the mix.

N/A

Coupled income support granted to silkworms is an animal based support, where the use of ‘head’ as the support’s basic unit requires prior clarification of the followings:

please clarify the conversion rate between this unit and ‘head’ (i.e. how many of this unit corresponds to ‘1 head’?) for the purpose of e.g. indicators.

N/A

It is possible to give further clarification in comment (e.g. the weight of eggs that a box must contain)

9 WTO compliance

Amber Box

Explanation of whether and, if so, how the intervention respects relevant provisions of Article 6.5 or Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture (Blue Box)

A CIS beavatkozások sárga dobozos támogatások, így nem releváns.

11 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
DP09_O10_U01_HA - Extenzív gyümölcstermesztés támogatás fajlagos összege	Uniform		R.4; R.6; R.7; R.8

Explanation and Justification (including the flexibility)

DP09_O10_U01_HA - Extenzív gyümölcstermesztés támogatás fajlagos összege

A fajlagos érték megállapításának rövid bemutatása

A fajlagos érték meghatározását segítették a 2015-2022 közötti időszakban szerzett tapasztalatok, és a viszonylagos stabilitás a támogatott ágazatok körében. Ez ugyanis megfelelő alapadatokkal szolgált arról, hogy az extenzív gyümölcstermesztés bevételei között a termeléshez kötött támogatások milyen szerepet játszanak, és mit okozna annak hiánya az üzemi eredményességben.

A SWOT elemzés megállapításai megmutatták, hogy az extenzív gyümölcstermesztés számára kulcsfontosságú elem a termeléshez kötött támogatás. Az igényfelmérésben azonosított szükségletek kielégítésére, valamint a jelzett nehézségek kezelésére alapozva tehát a benyújtott tervben megjelölt érzékeny ágazatok – így az extenzív gyümölcstermesztés - esetében Magyarország a célzott támogatás mellett döntött.

A fajlagos értékek számításában az ágazati helyzetelemzésekben szereplő adatokra támaszkodtunk. A többéves statisztikai adatsorok alapján került meghatározásra az az összeg, amely jellemzően elegendő arra, hogy az adott tevékenység során keletkező veszteséget minimalizálja vagy adott esetben a jövedelmezőségét egy elvárt szintre emelje. Célunk ezzel az, hogy megelőzzük az adott tevékenység beszüntetését vagy más növénykultúrákra történő áttérést. Ez kiemelt jelentőséggel bír abban, hogy Magyarország élelmiszerellátása a gyümölcsök esetében biztosított legyen. A fajlagos érték megfelelősége külső tényezők hatására természetesen évről-évre módosulhat, ezért is van szükség egy megalapozott sávra a kilengések kezelhetősége érdekében.

A **hozamkategóriák alkalmazásának** alátámasztását a háttéranyag tartalmazza. A stabilan a magas hozamkategóriákban termelő gazdaságok aránya olyannyira alacsony, hogy az nem veszélyezteti a célzottságot, és nem jelenti tömegesen olyan termelők támogatását, akik támogatás nélkül is boldogulnak. A hozamkategóriák alkalmazásának célja bemutatni azt, hogy a nehézséget nagyban indokolják, az évenkénti besorolás változékonysága miatt azonban nem lehetséges egyes csoportokat megkülönböztetni a jogosultak között.

Kiemelést érdemel még általánosságban, hogy a **stabil kimenetek** tervezése egyértelműen mutatja szándékainkat. Ez pedig nem más, mint az extenzív gyümölcstermesztés kibocsátásának szinten tartása, illetve zsugorodásának megelőzése. Ez pedig azt is jelenti, hogy nem hat ösztönzően az öntözésre. Ez pedig hozzájárul a természeti erőforrásokkal (közte a víz és a talaj) való felelősségteljes bánásmódhoz.

A fajlagos érték minimum és maximum értéke

Az extenzív gyümölcstermesztés támogatása esetében a 159,49 EUR/ha fajlagos érték mellett meghatározásra kerül egy minimum és egy maximum érték.

A fajlagos érték varianciája: +20% /-10%

A fajlagos támogatások összegének minimum és maximum értékeinek meghatározása során a következő módszertant követtük:

-Megvizsgáltuk a 2015-2021 közötti időszak során rögzített szélsőértékeket, ami a jóváhagyott területeket illeti.

-Immár rendelkezésre állnak a 2022. évi kérelembenyújtás adatai, amelyek segítik előre jelezni a trendek várható alakulását.

-Az összehasonlíthatóság érdekében a részletes adattáblák segítségével kiszűrtük a termékkörök változásának hatását (*a gyümölcstermesztés esetében nem releváns*).

-Ahol az időszak elején szélsőséges értéket találtunk, ott azokat eltávolítottuk az adatsorból.
-A rögzített szélsőértékekhez hozzárendeltük a 2023-tól érvényes borítéknagyságokat, így megkaptuk a szélsőértékekhez tartozó elméleti fajlagos értékeket.
-Ezen szélsőértékeknek a tervezett fajlagos értéktől mért eltérését kimutatva alakultak ki az előző időszak alapján modellezett fajlagos sávok (minimum és maximum értékek).
-Ezen számításokat az azonosított kockázatok, az ágazattól érkező előrejelzések és a várható piaci trendek ismeretében korrigálva határoztuk meg a sávokat.
-A számítások azt mutatják, hogy a sávok további szűkítése már a pénzügyi kockázatok jelentős emelkedésével járna.

Specifikus magyarázat: A számítások alapján a boríték ingadozásának kockázata viszonylag alacsony. A sávokat ugyanakkor differenciáltan alakítottuk ki. A területcsökkenés megállításában bízva a maximum eltérési toleranciaszint alacsonyabb. Ezzel párhuzamosan a minimum érték esetében látjuk szükségét a nagyobb mozgástérnek, mivel új területek bevonása kevéssé valószínű.

(Az egyes megállapításokat alátámasztó adatok, bővebb érvelések az ágazati helyzetelemzésben találhatóak.)

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	**Financial Year**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Total 2024 - 2028**
	Calendar Year	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**Total 2023 - 2027**
DP09_O10_U01_HA - Extenzív gyümölcstermesztés támogatás fajlagos összege	Planned unit amount	159.49	159.49	159.49	159.49	147.15	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	143.54	143.54	143.54	143.54	132.44	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)	191.39	191.39	191.39	191.39	176.58	
	O.10 (unit: Hectares)	38,017.00	38,017.00	38,017.00	38,017.00	38,017.00	
	Planned output * Planned unit amount	6,063,331.33	6,063,331.33	6,063,331.33	6,063,331.33	5,594,201.55	29,847,526.87
TOTAL	O.10 (unit: Hectares)	38,017.00	38,017.00	38,017.00	38,017.00	38,017.00	**Sum:** 190,085.00 **Max:** 38,017.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	6,063,331.33	6,063,331.33	6,063,331.33	6,063,331.33	5,594,201.55	29,847,526.87
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

DP10_E09_CISF_16 - Gyümölcstermesztés támogatása (Intenzív)

Intervention Code (MS)	DP10_E09_CISF_16
Intervention Name	Gyümölcstermesztés támogatása (Intenzív)
Type of Intervention	CIS(32) - Coupled income support
Common Output Indicator	O.10. Number of hectares benefitting from coupled income support

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union
SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Yes
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Partially
1.1.3.	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Yes
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Yes
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Yes
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.4 Share of utilised agricultural area (UAA) covered by income support and subject to conditionality
R.6 Percentage of additional direct payments per hectare for eligible farms below average farm size (compared to average)
R.7 Percentage of additional support per hectare in areas with higher needs (compared to average)
R.8 Share of farms benefitting from coupled income support for improving competitiveness, sustainability or quality

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Az intenzív gyümölcstermesztéssel foglalkozó termelők és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés az alaptámogatással együtt valódi biztonsági hálót alkosson, amely az említett időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

Intenzív gyümölcstermesztés támogatásra az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely a vonatkozó nemzeti jogszabály szerint közvetlen támogatásra jogosult.

Specifikus jogosultsági feltételek:

• aki vagy amely a lenti táblázat szerinti telepített növényt termeszt,

• akinek vagy amelynek támogatási kérelemmel érintett homogén ültetvénye eléri a táblázatban meghatározott telepítéskori, hektáronkénti minimális tőszámot,

• az egységes kérelem szankciómentes benyújtására nyitva álló határidő utolsó napján az alábbi feltételek közül bármely kettőt teljesíti:

o az ültetvény a táblázatban meghatározott életkort nem haladja meg,

o fix, telepített öntözés megléte,

o ültetvény esetében legalább 85%-os tőszámbeállottság, és

• d) a b–c) pontban foglalt feltételek teljesítéséről nyilatkozik.

Magyar megnevezés	**Latin megnevezés**	**Min. tő/ha***	**Max. életkor**
Földieper (szamóca)	Fragaria × ananassa	40 000	2 év
Ribiszke	Ribes rubrum	4700	10 év
Egyéb ribiszke	Ribes nigrum	4700	10 év
Málna	Rubus idaeus	9000	10 év
Piszke, Piszke törzses oltvány	Ribes uva-crispa	4700	10 év
Szeder	Rubus idaeus	-	10 év
Tüske nélküli szeder	Rubus rusticanus var. inermis	-	10 év
Homoktövis	Hippophae (Elaegnus) rhamnoides	990	15 év
Fekete bodza	Sambucus nigra	600	15 év
Alma	Malus domestica	1300	20 év
Körte	Pyrus communis	1000	25 év
Birs	Cydonia oblonga	500	20 év
Őszibarack, Nektarin	Prunus persica	660	20 év
Kajszibarack (sárgabarack)	Prunus armeniaca	400	20 év
Meggy	Prunus cerasus	660	20 év
Cseresznye	Prunus subg. Cerasus	660	20 év
Szilva	Prunus	660	20 év

	subgenus Prunus		
Naspolya	Mespilus germanica	-	20 év
Dió	Juglans regia	200	50 év
Mogyoró	Corylus avellana	410	20 év
Mandula	Prunus amygdalus	410	20 év
Szelídgesztenye	Castanea sativa	200	50 év
Áfonya	Vaccinium corynbosum	2000	10 év
Berkenye	Aronia melanocarpa	-	10 év
Csipkebogyó	Rosa canina	-	15 év
Kivi	Actinidia deliciosa	400	25 év
Datolyaszilva	Diospyros kaki	660	20 év
Közönséges füge	Ficus carica	625	25 év

*: A táblázatban szereplő értékek középértékek, amelyektől +/- 20%-os eltérés megengedett.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Range and amounts of support

Description

A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden intenzív módon gyümölcsöt termesztő és kérelmet benyújtó számára hektáronként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

Justification of the difficulty(ies) that the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein undergo.

A magyarországi gyümölcstermesztés célzott támogatását elsősorban az a **nehézség** indokolja, hogy a termőterület csökkenő tendenciát mutat. A csökkenés a legjelentősebb vezértermék (alma) esetében különösen szembetűnő, és 2015 óta folyamatos. Az alma mellett olyan jelentős termőterülettel vagy hagyományokkal bíró gyümölcsfélék területe is csökkenő trendet mutat, mint a szilva, a körte, az őszibarack, a nektarin, a ribiszke vagy a málna. A gyümölcstermesztők száma szintén csökkenő tendenciát mutat. Emellett az ágazatban tevékenykedő termelők számára realizálható jövedelem mértéke évről-évre jelentősen módosul, olykor kiszámíthatatlan.

Ezt a nehézséget a szélsőséges időjárási körülményekből eredő ingadozó és alacsony hozamok, az input árak drasztikus emelkedése, a termelői árak ingadozása, homogén árualapok hiánya, az ingadozó minőség, a magas belépési korlát, illetve a szántóföldi növénytermesztés benchmark növényeihez (kukorica, búza, napraforgó) képest magasabb hektáronkénti előállítási költség okozza (**másodlagos érvek**).

A termeléshez kötött támogatások hiányában az ágazat zsugorodása fenyegetne.

What is the aim of the intervention with regard to the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein?

☐ to improve competitiveness
☑ to improve quality
☑ to improve sustainability'

How will the intervention address the identified difficulty(ies) by this aim (i.e. explanation about the targeting)?

Az ágazatokkal történt konzultáció és a SWOT elemzés alapján összeállított igényfelmérés értelmében **célunk az ágazat jövedelmezőségének stabilizálása és az ellenállóképesség javítása**, annak érdekében, hogy a jövedelem ingadozások ellenére is fennmaradjon, hozzájárulva a lakosság egészséges élelmiszerrel való ellátásához, így az élelmezésbiztonsághoz. Emellett fennmaradjanak azon pozitív hatások, amelyek például a biodiverzitás vagy a vidéki munkaerő megőrzése terén jelentkeznek. A termeléshez kötött támogatás emellett segít áthidalni azt az időszakot, amíg az ágazatot segítő további beavatkozások pozitív hatásai működni kezdenek (például: a termelők alkupozícióját javító intézkedések). A termeléshez kötött támogatás emellett segít áthidalni azt az időszakot, amíg az ágazatot segítő további beavatkozások pozitív hatásai működni kezdenek (például: a termelők alkupozícióját javító intézkedések).

A fenntartható termelés előmozdítása érdekében, hogy **az ágazat helyzetének javulása hosszú távon** is fennmaradjon, a jogosultsági feltételek között megjelenik a minimális hektáronkénti tőszám, a fix öntözőrendszer megléte, illetve az ültetvény életkorával kapcsolatos feltétel. Célunk ezáltal megoldást találni a hozamingadozásból, illetve az alacsony hozamokból eredő nehézségekre. A közvetlen támogatások a jövedelem stabilizálásán túl fontos szerepet töltenek be a termelők gazdálkodásában, hiszen megteremtik a szükséges fejlesztésekhez szükséges önerőt, fedezetet. A termelői jövedelmek stabilizálása emellett előmozdítja a modernizációt, a digitalizáció térnyerését, ezáltal a termelés hatékonyságának javulását.

Az intenzív ültetvények elsősorban a friss fogyasztásra szánt gyümölcsök előállításában játszanak jelentős szerepet, addig az extenzív, jobban gépesíthető ültetvények kibocsátása elsősorban a feldolgozóipar számára biztosítja az alapanyagot, rövid szállítási távolságokból. Éppen ez teszi indokolttá a két külön egységköltséggel létrehozott extenzív és intenzív gyümölcstermesztési borítékokat, ami lehetővé teszi a támogatás célzottságának növelését.

What is (are) the sector(s) concerned?

Fruit and vegetables

Justification of the importance of the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein

A termeléshez kötött támogatások hiányában az ágazat zsugorodása fenyegetne. Ezt azért szükséges elkerülni, mivel az ágazat **jelentősége** igen sokrétű.

- A gyümölcs alapvető élelmiszer, amelyet a lehető legrövidebb ellátási láncon keresztül (a környezetterhelés minimalizálásával) kell a fogyasztókhoz, vagy a feldolgozókhoz eljuttatni, így a helyi termék-előállítás alapvető fontosságú.
- Kiemelt szerepe van az élelmezésbiztonságban és az egészségmegőrzésben.
- Az intenzív ültetvények elsősorban a friss fogyasztásra szánt gyümölcsök előállításában játszanak jelentős szerepet.
- A termeléshez kötött támogatását igénylő üzemek jellemzően 5 hektárnál kisebb területen gazdálkodnak. A termesztett fajok sokfélesége, valamint a kisebb volumenben termesztett fajok termelésben tartása fontos a biodiverzitás megőrzése szempontjából.
- A gyümölcstermesztés technológiai sajátosságaiból adódóan az ágazat kézi munkaerő szükséglete is jelentős a gépi munka mellett. A hektárra vetített magas éves munkaerő-felhasználása miatt így az ágazat hozzájárul a vidéki lakosság foglalkoztatásához, helyben tartásához.

Explanation how the intervention is consistent with the Water Framework Directive (i.e. 2000/60/EC).

A víz keretirányelvnek való megfelelést a jogszabályi környezet megfelelőségén keresztül, horizontálisan biztosítottnak ítéljük. A 3.3 fejezetben részletesen bemutatott engedélyezési rendszer megfelelő biztosítékot jelent az új tevékenységek megkezdésének esetére. A már működő gazdaságok esetében a következőt fontos tisztázni: A bemutatott vízhasználati engedélyezési rendszer nem egy ajánlat, amelyet Magyarország 2023-tól kezdődően vállal. Ez egy már hosszú évek óta működő rendszer leírása, amely a mezőgazdasági célú vízhasználat tekintetében az irányelv életbe lépése óta folyamatosan fejlődik és erősödik.

Emellett az intenzív gyümölcstermesztés támogatására vonatkozó jogosultsági feltételekből és támogatási összegéből megállapítható, hogy a fajlagos támogatás minden termelőre nézve egységes, nem tartalmaz ösztönző elemet magasabb hozam elérésére, így nem ösztönöz magasabb vízfelhasználásra. A stabil output-tervezés pedig szintén azt bizonyítja, hogy Magyarországnak nem célja a mezőgazdasági termelés intenzívebbé tétele.

A kondicionalitás 2023-tól érvényes elemei között a JFGK 1 konkrét alap előírást fogalmaz meg az irányelv végrehajtását illetően, amely így a kondicionalitás ellenőrzési és szankciórendszerén keresztül a termelőkön számon kérhető. Az előírás megfelelő nemzeti végrehajtása és ellenőrzése ezáltal kapcsolatot teremt az öntözési célú vízkivételre vonatkozó engedélyezési eljárások és a KAP keretében érkező kifizetések folyósítása között.
Az irányelv e pontja egyúttal minden vízgyűjtő-gazdálkodási terv kötelező alapintézkedései közé tartozik.

Kiegészítő információként pedig megjegyezhető, hogy a II. Pillérből finanszírozott beruházási konstrukciókon keresztül jelentős forrásokat tervezünk fordítani a precíziós gazdálkodás minél szélesebb körű térnyerésére, amely elősegíti a természeti erőforrások (köztük a víz) ésszerűbb és fenntartható használatát.

Tekintettel arra, hogy az öntözéses művelés releváns ebben a jogcímben, ezért a 3.3 fejezetben bemutatott többlet ellenőrzés bevezetésre kerül.

Az itt felsoroltak biztosítják, hogy a jogcím nem veszélyezteti a Magyarország vízgyűjtő-gazdálkodási tervében lefektetett célok elérését.

Is the intervention financed, partly or completely, from the protein crop top up (maximum 2% in total) in accordance with Art. 96(3) of SPR?

☐ Yes ☑ No

If the intervention targets a mix between legumes and grasses: please indicate the minimium percentage of legumes in the mix.

N/A

Coupled income support granted to silkworms is an animal based support, where the use of ‘head’ as the support’s basic unit requires prior clarification of the followings:

please clarify the conversion rate between this unit and ‘head’ (i.e. how many of this unit corresponds to ‘1 head’?) for the purpose of e.g. indicators.

N/A

It is possible to give further clarification in comment (e.g. the weight of eggs that a box must contain)

9 WTO compliance

Amber Box

Explanation of whether and, if so, how the intervention respects relevant provisions of Article 6.5 or Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture (Blue Box)

A CIS beavatkozások sárga dobozos támogatások, így nem releváns.

11 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
DP10_O10_U01_HA - Intenzív gyümölcstermesztés támogatás fajlagos összege	Uniform		R.4; R.6; R.7; R.8

Explanation and Justification (including the flexibility)

DP10_O10_U01_HA - Intenzív gyümölcstermesztés támogatás fajlagos összege

A fajlagos érték megállapításának rövid bemutatása

A fajlagos érték meghatározását segítették a 2015-2022 közötti időszakban szerzett tapasztalatok, és a viszonylagos stabilitás a támogatott ágazatok körében. Ez ugyanis megfelelő alapadatokkal szolgált arról, hogy az intenzív gyümölcstermesztés bevételei között a termeléshez kötött támogatások milyen szerepet játszanak, és mit okozna annak hiánya az üzemi eredményességben.

A SWOT elemzés megállapításai megmutatták, hogy az intenzív gyümölcstermesztés számára kulcsfontosságú elem a termeléshez kötött támogatás. Az igényfelmérésben azonosított szükségletek kielégítésére, valamint a jelzett nehézségek kezelésére alapozva tehát a benyújtott tervben megjelölt érzékeny ágazatok – így az intenzív gyümölcstermesztés - esetében Magyarország a célzott támogatás mellett döntött.

A fajlagos érték számításában az ágazati helyzetelemzésekben szereplő adatokra támaszkodtunk. A többéves statisztikai adatsorok alapján került meghatározásra az az összeg, amely jellemzően elegendő arra, hogy az adott tevékenység során keletkező veszteséget minimalizálja vagy adott esetben a jövedelmezőségét egy elvárt szintre emelje. Célunk ezzel az, hogy megelőzzük az adott tevékenység beszüntetését vagy más növénykultúrákra történő áttérést. Ez kiemelt jelentőséggel bír abban, hogy Magyarország élelmiszerellátása a gyümölcsök esetében biztosított legyen. A fajlagos érték megfelelősége külső tényezők hatására természetesen évről-évre módosulhat, ezért is van szükség egy megalapozott sávra a kilengések kezelhetősége érdekében.

A **hozamkategóriák alkalmazásának** alátámasztását a háttéranyag tartalmazza. A stabilan a magas hozamkategóriákban termelő gazdaságok aránya olyannyira alacsony, hogy az nem veszélyezteti a célzottságot, és nem jelenti tömegesen olyan termelők támogatását, akik támogatás nélkül is boldogulnak. A hozamkategóriák alkalmazásának célja bemutatni azt, hogy a nehézséget nagyban indokolják, az évenkénti besorolás változékonysága miatt azonban nem lehetséges egyes csoportokat megkülönböztetni a jogosultak között.

Kiemelést érdemel még általánosságban, hogy a **stabil kimenetek** tervezése egyértelműen mutatja szándékainkat. Ez pedig nem más, mint az intenzív gyümölcstermesztés kibocsátásának szinten tartása, illetve zsugorodásának megelőzése. Ez pedig azt is jelenti, hogy nem hat ösztönzően az öntözésre. Ez pedig hozzájárul a természeti erőforrásokkal (közte a víz és a talaj) való felelősségteljes bánásmódhoz.

A fajlagos érték minimum és maximum értékei

Az intenzív gyümölcstermesztés támogatása esetében a 373,48 EUR/ha fajlagos érték mellett meghatározásra kerül egy minimum és egy maximum érték.

A fajlagos érték varianciája: +15% /-25%

A fajlagos támogatások összegének minimum és maximum értékeinek meghatározása során a következő módszertant követtük:

-Megvizsgáltuk a 2015-2021 közötti időszak során rögzített szélsőértékeket, ami a jóváhagyott területeket illeti.

-Immár rendelkezésre állnak a 2022. évi kérelembenyújtás adatai, amelyek segítik előre jelezni a trendek várható alakulását.

-Az összehasonlíthatóság érdekében a részletes adattáblák segítségével kiszűrtük a termékkörök változásának hatását (*a gyümölcstermesztés esetében nem releváns*).

-Ahol az időszak elején szélsőséges értéket találtunk, ott azokat eltávolítottuk az adatsorból.

-A rögzített szélsőértékekhez hozzárendeltük a 2023-tól érvényes borítéknagyságokat, így megkaptuk a szélsőértékekhez tartozó elméleti fajlagos értékeket.

-Ezen szélsőértékeknek a tervezett fajlagos értéktől mért eltérését kimutatva alakultak ki az előző időszak alapján modellezett fajlagos sávok (minimum és maximum értékek).

-Ezen számításokat az azonosított kockázatok, az ágazattól érkező előrejelzések és a várható piaci trendek ismeretében korrigálva határoztuk meg a sávokat.

-A számítások azt mutatják, hogy a sávok további szűkítése már a pénzügyi kockázatok jelentős emelkedésével járna.

Specifikus magyarázat: A történelmi adatok, valamint a piaci kilengések, szélsőséges időjárási körülmények szükségessé teszik egy megfelelő mértékű mozgástér meghatározását. Ezt azonban differenciáltan vezettük be. A területcsökkenés megállításában bízva csökkentettük a maximum eltérési toleranciaszintet, ezzel párhuzamosan a minimum érték esetében látjuk szükségét a nagyobb mozgástérnek.

(Az egyes megállapításokat alátámasztó adatok, bővebb érvelések az ágazati helyzetelemzésben találhatóak.)

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
	Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
DP10_O10_U01_HA - Intenzív gyümölcstermesztés támogatás fajlagos összege	Planned unit amount	373.48	373.48	373.48	373.48	344.58	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	280.11	280.11	280.11	280.11	258.44	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)	429.50	429.50	429.50	429.50	396.27	
	O.10 (unit: Hectares)	17,816.00	17,816.00	17,816.00	17,816.00	17,816.00	
	Planned output * Planned unit amount	6,653,919.68	6,653,919.68	6,653,919.68	6,653,919.68	6,139,037.28	32,754,716.00
TOTAL	O.10 (unit: Hectares)	17,816.00	17,816.00	17,816.00	17,816.00	17,816.00	**Sum:** 89,080.00 **Max:** 17,816.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	6,653,919.68	6,653,919.68	6,653,919.68	6,653,919.68	6,139,037.28	32,754,716.00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

DP11_E10_CISS_16 - Anyajuhtartás támogatása

Intervention Code (MS)	DP11_E10_CISS_16
Intervention Name	Anyajuhtartás támogatása
Type of Intervention	CIS(32) - Coupled income support
Common Output Indicator	O.11. Number of heads benefitting from coupled income support

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union
SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Yes
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Partially
1.1.3.	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Yes
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Yes
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Yes
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.4 Share of utilised agricultural area (UAA) covered by income support and subject to conditionality
R.6 Percentage of additional direct payments per hectare for eligible farms below average farm size (compared to average)
R.7 Percentage of additional support per hectare in areas with higher needs (compared to average)
R.8 Share of farms benefitting from coupled income support for improving competitiveness, sustainability or quality

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

A támogatás az ágazat gazdasági és környezeti értelemben vett fenntarthatóságát, a törzskönyvezett apaállat használat előírásával pedig a minőségi árualap biztosítását hivatott elősegíteni.

Az anyajuhtartással foglalkozó gazdák és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés és az átmeneti nemzeti támogatás együttesen valódi

biztonsági hálót alkosson, amely az időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

Anyajuhtartás támogatásra az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely a vonatkozó nemzeti jogszabály szerint közvetlen támogatásra jogosult.

Specifikus jogosultsági feltételek:

- Jogosult minden olyan, a juh fajhoz tartozó nőivarú állat, amely a birtokon tartási időszak utolsó napján legalább egyéves;
- Gondoskodik az állattenyésztésről szóló kormányrendeletben foglaltak szerinti apaállat-használatról és kizárólag törzskönyvi kivonattal vagy származási igazolással ellátott kost használ a nőivarú állomány fedeztetésére, biztosítva ezzel a minőségi termeléshez szükséges alapokat.
- Gondoskodik a tenyészetében tartott állatállománynak a Juh ENAR rendelet szerinti tartós jelöléséről, folyamatos nyilvántartásáról és az adatok bejelentéséről, valamint
- vállalja, hogy a támogatási kérelemben bejelentett állatokat a támogatási kérelem szankciómentes benyújtására nyitva álló határidőt követő naptól kezdődően száz egymást követő napon a birtokában tartja.
- Gondoskodik a közösségi jogban foglalt előírások és határidők betartásáról.
- A gazdálkodó az elhullott állatot saját költségén megfelelő állattal pótolhatja a birtokon tartási időszakban.
- Támogatható egyedek minimális létszáma: egy. Ennek két oka van. Egyrészt az állatalapú jogcímek esetén következetesen 1 állat a minimális létszám. Másrészt a legkisebb termelők bevonásával növelhető a környezeti hozzáadott érték a kondicionalitásnak való megfelelés révén. Harmadrészt pedig a kistermelők kizárása ellentétes lenne a reform szellemiségével, tekintettel a kisgazdaságok megkülönböztetett kezelésének céljával.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Range and amounts of support

Description

A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden anyajuhot tartó termelő és kérelmet benyújtó számára állatonként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

Justification of the difficulty(ies) that the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein undergo.

Az anyajuh tartás célzott támogatását Magyarországon az a **nehézség** indokolja, hogy az ágazatban tevékenykedő termelők számára realizálható jövedelem alacsony, az állomány emiatt fokozatosan csökken. Az állomány visszaesése 2015-2020 között jóval nagyobb volt, mint más jelentős juhállománnyal rendelkező európai országokban.

Ezt a nehézséget az uniós állategészségügyi és környezetvédelmi előírásoknak való megfelelés többletköltségei, a saját legelőterületek hiánya, a fajtaszempontból heterogén állomány, az alacsony egy főre jutó fogyasztás, valamint az okozza, hogy a jelenlegi kedvezőtlen jövedelmezőségi viszonyok nem teszik vonzóvá az ágazatot a következő generáció számára. Az input árak drasztikus emelkedése pedig csak tovább erősíti ezt a folyamatot. (**másodlagos érvek**).

A termeléshez kötött támogatások hiányában az ágazat további zsugorodása vagy akár eltűnése fenyegetne.

What is the aim of the intervention with regard to the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein?

☐ to improve competitiveness
☑ to improve quality
☑ to improve sustainability'

How will the intervention address the identified difficulty(ies) by this aim (i.e. explanation about the targeting)?

Az ágazatokkal történt konzultáció és a SWOT elemzés alapján összeállított igényfelmérés értelmében **célunk az ágazat jövedelmezőségének stabilizálása és az ellenállóképesség javítása**, annak érdekében, hogy a jelzett nehézségek ellenére is fennmaradjon, az állomány csökkenése ne folytatódjon, javuló jövedelmezőség esetén vonzóbbá váljon a fiatal gazdálkodók számára, és hozzájáruljon az élhető vidék fennmaradásához, az ökológiai egyensúly fenntartásához, a tájkép megőrzéséhez.

A fenntartható termelés előmozdítása érdekében, hogy **az ágazat helyzetének javulása hosszú távon** is fennmaradjon, a jogosultsági feltételek között szerepel a szakszerű apaállat-használat előírása. Célunk ezáltal elősegíteni az állategészségügyi és állatjóléti helyzet és az élelmiszerbiztonság javulását, a minőségi árualap előállítását, ezáltal javítva a termelők piaci helyzetén és jövedelemtermelő képességén. A közvetlen támogatások a jövedelem stabilizálásán túl fontos szerepet töltenek be a termelők gazdálkodásában, hiszen megteremtik a szükséges fejlesztésekhez szükséges önerőt, fedezetet. A stabilabb jövedelem emellett előmozdíthatja a modernizációt, a digitalizáció térnyerését, ezáltal a termelés hatékonyságának javulását.

What is (are) the sector(s) concerned?

Sheepmeat and goatmeat

Justification of the importance of the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein

A termeléshez kötött támogatások hiányában az ágazat további zsugorodása vagy akár eltűnése fenyegetne. Ezt azért szükséges elkerülni, mivel az ágazat **környezeti értelemben vett jelentősége** kiemelkedő.

- A juhtenyésztő hagyományokkal bíró vidékek zöme gazdaságilag elmaradott, hátrányos helyzetű térségekben helyezkedik el, ahol a munkanélküliség átlag feletti.
- A juh- és kecsketartás meghatározó a szétaprózott és különösen az állandó legelőterületek hasznosításában, az ökológiai egyensúly fenntartásában, a tájkép megőrzésében, az ágazat szerepe a táj- és környezetvédelemben kimagasló.
- A legelőre alapozott juhtartás elengedhetetlen a mintegy 1 millió hektár legelőterület kultúrállapotban tartásához, a gyepalkotók fajgazdagságának megőrzéséhez, a nemkívánatos – többnyire allergiás panaszokat is okozó – növények terjedésének, illetve az elcserjésedésnek a megakadályozásához.

Explanation how the intervention is consistent with the Water Framework Directive (i.e. 2000/60/EC).

A víz keretirányelvnek való megfelelést a jogszabályi környezet megfelelőségén keresztül, horizontálisan biztosítottnak ítéljük. A 3.3 fejezetben részletesen bemutatott engedélyezési rendszer megfelelő biztosítékot jelent az új tevékenységek megkezdésének esetére. A már működő gazdaságok esetében a következőt fontos tisztázni: A bemutatott vízhasználati engedélyezési rendszer nem egy ajánlat, amelyet Magyarország 2023-tól kezdődően vállalna. Ez egy már hosszú évek óta működő rendszer leírása, amely a mezőgazdasági célú vízhasználat tekintetében az irányelv életbe lépése óta folyamatosan fejlődik és erősödik.

Hasonló mondható el az állattartás szabályaira vonatkozóan, hiszen a nitrát eredetű szennyezés megelőzésére vonatkozó nemzeti joganyag 2006, illetve 2008 óta hatályos. A 91/676/EGK irányelvének egyik alapintézkedése a trágyatárolók kiépítése. Magyarországon a 27/2006. (II. 7.) Korm. rendelet értelmében a nitrátérzékeny területen lévő, vagy annak minősülő állattartó telepek trágyatárolóinak

megvalósítási határideje 2014. december 31-én lejárt. Hasonlóan, a nem nitrátérzékeny területen lévő, illetve annak nem minősülő állattartó telepek hígtrágyatárolóinak létesítési határideje 2014. december 31-én, míg az istállótrágya-tárolóinak létesítési határideje 2015. december 22-én járt le. Jelenleg tehát már csak megfelelő trágyatároló kapacitással rendelkező állattartó telep üzemelhet Magyarországon. Az előírás szerint legalább 6 havi trágya tárolására alkalmas szigetelt, az előírt műszaki követelményeknek megfelelő, szivárgásmentes trágya tárolóval kell rendelkezni. A trágyakezelés (tárolás és kihelyezés) tekintetében tehát szintén kijelenthető, hogy a jelenleg aktív állattartó telepek a vízminőség megőrzését biztosító szigorú trágyakezelési előírások alapján kaptak engedélyt a működésre.

Emellett a juhtartás támogatására vonatkozó jogosultsági feltételekből és támogatási összegéből megállapítható, hogy a fajlagos támogatás minden termelőre nézve egységes, nem tartalmaz ösztönző elemet magasabb hozam elérésére, így nem ösztönöz magasabb vízfelhasználásra. A stabil output-tervezés pedig szintén azt bizonyítja, hogy Magyarországnak nem célja a mezőgazdasági termelés intenzívebbé tétele.

A kondicionalitás 2023-tól érvényes elemei között a JFGK 1 konkrét alap előírást fogalmaz meg az irányelv végrehajtását illetően, amely így a kondicionalitás ellenőrzési és szankciórendszerén keresztül a termelőkön számon kérhető. Az előírás megfelelő nemzeti végrehajtása és ellenőrzése ezáltal kapcsolatot teremt az öntözési célú vízkivételre vonatkozó engedélyezési eljárások és a KAP keretében érkező kifizetések folyósítása között.
Az irányelv e pontja egyúttal minden vízgyűjtő-gazdálkodási terv kötelező alapintézkedései közé tartozik.

Magyarországon az állattartó telepek - köztük a juhtartó telepek - korszerűsítésére a 2015-2022 közötti ciklusban jelentős pályázati források álltak rendelkezésre. A víz minőségi szempontból történő megóvása kiemelt cél, így a trágyatárolás és kihelyezés is a nitrát irányelv előírásaival összhangban történik. Kiegészítő információként pedig megjegyezhető, hogy a II. Pillérből finanszírozott beruházási konstrukciókon keresztül jelentős forrásokat tervezünk fordítani a precíziós gazdálkodás minél szélesebb körű térnyerésére, amely elősegíti a természeti erőforrások (köztük a víz) ésszerűbb és fenntartható használatát.

Az itt felsoroltak biztosítják, hogy a jogcím nem veszélyezteti a Magyarország vízgyűjtő-gazdálkodási tervében lefektetett célok elérését.

A juhtenyésztés jellemzően extenzív formában történik Magyarországon, amely mérsékeltebb vízfelhasználást igényel. Az extenzív tartás esetében a gyepek túllegeltetését megelőző állatsűrűségi előírások biztosítják azt, hogy az állattartás ne okozza a víztestek minőségének romlását. A 3.3 fejezetben bemutatott többlet ellenőrzés nem kerül bevezetésre.

Is the intervention financed, partly or completely, from the protein crop top up (maximum 2% in total) in accordance with Art. 96(3) of SPR?

☐ Yes ☑ No

If the intervention targets a mix between legumes and grasses: please indicate the minimium percentage of legumes in the mix.

N/A

Coupled income support granted to silkworms is an animal based support, where the use of ‘head’ as the support’s basic unit requires prior clarification of the followings:

please clarify the conversion rate between this unit and ‘head’ (i.e. how many of this unit corresponds to ‘1 head’?) for the purpose of e.g. indicators.

N/A

It is possible to give further clarification in comment (e.g. the weight of eggs that a box must contain)

9 WTO compliance

Amber Box

Explanation of whether and, if so, how the intervention respects relevant provisions of Article 6.5 or Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture (Blue Box)

A CIS beavatkozások sárga dobozos támogatások, így nem releváns.

11 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
DP11_O11_U01_HD - Anyajuhtartás támogatás fajlagos összege	Uniform		R.4; R.6; R.7; R.8

Explanation and Justification (including the flexibility)

DP11_O11_U01_HD - Anyajuhtartás támogatás fajlagos összege

A fajlagos érték megállapításának rövid bemutatása

A fajlagos érték meghatározását segítették a 2015-2022 közötti időszakban szerzett tapasztalatok, és a viszonylagos stabilitás a támogatott ágazatok körében. Ez ugyanis megfelelő alapadatokkal szolgált arról, hogy az anyajuh tartás bevételei között a termeléshez kötött támogatások milyen szerepet játszanak, és mit okozna annak hiánya az üzemi eredményességben.

A SWOT elemzés megállapításai megmutatták, hogy az anyajuh tartás számára kulcsfontosságú elem a termeléshez kötött támogatás. Az igényfelmérésben azonosított szükségletek kielégítésére, valamint a jelzett nehézségek kezelésére alapozva tehát a benyújtott tervben megjelölt érzékeny ágazatok – így az anyajuh tartás - esetében Magyarország a célzott támogatás mellett döntött.

A fajlagos értékek számításában az ágazati helyzetelemzésekben szereplő adatokra támaszkodtunk. A többéves statisztikai adatsorok alapján került meghatározásra az az összeg, amely jellemzően elegendő arra, hogy az adott tevékenység során keletkező veszteséget minimalizálja vagy adott esetben a jövedelmezőségét egy elvárt szintre emelje. Célunk ezzel az, hogy megelőzzük az adott tevékenység beszüntetését. Ez kiemelt jelentőséggel bír abban, hogy Magyarország élelmiszerellátása a juhhús és juhtej esetében biztosított legyen. A fajlagos érték megfelelősége külső tényezők hatására természetesen évről-évre módosulhat, ezért is van szükség egy megalapozott sávra a kilengések kezelhetősége érdekében.

Kiemelést érdemel még általánosságban, hogy a **stabil kimenetek** tervezése egyértelműen mutatja szándékainkat. Ez pedig nem más, mint az anyajuh tartás kibocsátásának szinten tartása, illetve további zsugorodásuk megelőzése. Ez pedig azt is jelenti, hogy nem ösztönzi az intenzívebb állattartást. Ez pedig hozzájárul a természeti erőforrásokkal (közte a víz és a talaj) való felelősségteljes bánásmódhoz.

A fajlagos érték minimum és maximum értéke

Az anyajuhtartás támogatás esetében a 28,42 EUR/állat fajlagos érték mellett meghatározásra kerül egy minimum és egy maximum érték.

A fajlagos érték varianciája: +25% /-15%

A fajlagos támogatások összegének minimum és maximum értékeinek meghatározása során a következő módszertant követtük:

-Megvizsgáltuk a 2015-2021 közötti időszak során rögzített szélsőértékeket, ami a jóváhagyott állatokat illeti.

-Immár rendelkezésre állnak a 2022. évi kérelembenyújtás adatai, amelyek segítik előre jelezni a trendek várható alakulását.

-Az összehasonlíthatóság érdekében a részletes adattáblák segítségével kiszűrtük a termékkörök változásának hatását (*az anyajuh tartás esetében nem releváns*).

-Ahol az időszak elején szélsőséges értéket találtunk, ott azokat eltávolítottuk az adatsorból.

-A rögzített szélsőértékekhez hozzárendeltük a 2023-tól érvényes borítéknagyságokat, így megkaptuk a szélsőértékekhez tartozó elméleti fajlagos értékeket.

-Ezen szélsőértékeknek a tervezett fajlagos értéktől mért eltérését kimutatva alakultak ki az előző időszak alapján modellezett fajlagos sávok (minimum és maximum értékek).

-Ezen számításokat az azonosított kockázatok, az ágazattól érkező előrejelzések és a várható piaci trendek ismeretében korrigálva határoztuk meg a sávokat.
-A számítások azt mutatják, hogy a sávok további szűkítése már a pénzügyi kockázatok jelentős emelkedésével járna.

Specifikus magyarázat: Az állomány fokozatos csökkenése a minimum és maximum értékek esetében differenciált megközelítést indokol. Ezért a maximum érték esetében került nagyobb mozgástér meghatározásra.

(Az egyes megállapításokat alátámasztó adatok, bővebb érvelések az ágazati helyzetelemzésben találhatóak.)

A lehetséges piactorzító hatások bemutatása az EU egységes piacán

Az EU egységes piacának egyensúlyára az élőjuh kivitel nem gyakorol negatív hatást. A hazai juhhús fogyasztás alacsony (a juh, kecske, nyúl és egyéb hús együttesen is mindössze 0,2 kg/fő értéket tesznek ki), jelentősen elmarad az uniós átlagtól. Az ágazat kibocsátása ezért elsősorban élőbárányként exportra kerül, jellemzően az EU-n belül, ugyanakkor a juhállomány fajtaszempontból meglehetősen heterogén, amely hátrányt jelent az export kapcsolatok lehetséges bővítése terén, mivel nehezíti a nagyobb, homogén árualapot igénylő piacok kiszolgálását. Emellett fontos körülmény az egységes piaci hatások becslése szempontjából, hogy az állatállomány lassú, fokozatosan csökkenő tendenciát mutat. Végül kiemelendő, hogy a támogatás a jövedelem stabilitását célozza, ezért **az exportpiacok esetében a termeléshez kötött támogatásoknak piactorzító hatása nem valószínűsíthető.**

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
	Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
DP11_O11_U01_HD - Anyajuhtartás támogatás fajlagos összege	Planned unit amount	28.42	28.42	28.42	28.42	26.22	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	24.16	24.16	24.16	24.16	22.29	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)	35.53	35.53	35.53	35.53	32.78	
	O.11 (unit: Head)	765,930.00	765,930.00	765,930.00	765,930.00	765,930.00	
	Planned output * Planned unit amount	21,767,730.60	21,767,730.60	21,767,730.60	21,767,730.60	20,082,684.60	107,153,607.00
TOTAL	O.11 (unit: Head)	765,930.00	765,930.00	765,930.00	765,930.00	765,930.00	**Sum:** 3,829,650.00 **Max:** 765,930.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	21,767,730.60	21,767,730.60	21,767,730.60	21,767,730.60	20,082,684.60	107,153,607.00
	Out of which needed to reach the	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
	Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
	minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)						

DP12_E11_CISC_16 - Anyatehéntartás támogatása

Intervention Code (MS)	DP12_E11_CISC_16
Intervention Name	Anyatehéntartás támogatása
Type of Intervention	CIS(32) - Coupled income support
Common Output Indicator	O.11. Number of heads benefitting from coupled income support

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union
SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Yes
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Partially
1.1.3.	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Yes
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Yes
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Yes
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.4 Share of utilised agricultural area (UAA) covered by income support and subject to conditionality
R.6 Percentage of additional direct payments per hectare for eligible farms below average farm size (compared to average)
R.7 Percentage of additional support per hectare in areas with higher needs (compared to average)
R.8 Share of farms benefitting from coupled income support for improving competitiveness, sustainability or quality

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

A termeléshez kötött húshasznú anyatehéntartással foglalkozó gazdák és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés és az átmeneti nemzeti támogatás együttesen valódi biztonsági hálót alkosson, amely az időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

Anyatehéntartás támogatásra az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely a vonatkozó nemzeti jogszabály szerint közvetlen támogatásra jogosult.

Specifikus jogosultsági feltételek:

• Anyatehén:

a) húshasznú fajtához tartozó vagy húshasznú fajtával való keresztezésből született tehén, amely hústermelésre szánt borjak nevelésére tartott állományhoz tartozik, vagy

b) nyolc hónapnál idősebb, még nem ellett, húshasznú fajtához tartozó vagy húshasznú fajtával való keresztezésből született nőivarú szarvasmarha vagy bivaly;

c) a kérelmezett egyed a 2015. kérelmezési évtől kezdődően csak és kizárólag anyatehén támogatásban részesült.

• A támogatási kérelem benyújtásának napján a tenyészetben lévő olyan anyatehenet tart, amely nem tartozik a lenti listában felsorolt fajtákhoz, és a Szarvasmarha ENAR rendelet szerinti nyilvántartásban 99-es kódon „egyéb tejhasznú”, 88-as kódon Brown Swiss, 03-as kódon Borzderes, vagy 15-ös kódon Kosztromai fajtával bejelentett fajtához tartozik.

• Gondoskodik a tenyészetében lévő állatállománynak a Szarvasmarha ENAR rendelet szerinti jelöléséről, folyamatos nyilvántartásáról és az adatok bejelentéséről. Eleget tesz a közösségi jogban foglalt előírásoknak és határidőknek.

• A kérelmezett állatállományát a támogatási kérelem benyújtásának időpontjától gümőkor-, brucellózis- és leukózismentes tenyészetben tartja.

• Gondoskodik az állattenyésztésről szóló kormányrendeletben foglaltak szerinti apaállat-használatról, és a támogatásra bejelentett állatállományában központi lajstromszámmal ellátott, a táblázat alapján támogatható fajtájú tenyészbikát vagy mélyhűtött spermát, petesejtet vagy embriót használ, valamint gondoskodik a tárgyév január 1. és a birtokon tartási idő lejárata között történt ellésekhez tartozó termékenyítések (fedeztetések), szabad és háremszerű pároztatások és embrió-átültetések központi adatbázisban történő regisztrációjáról.

• A tenyészetében a kérelmezett állatok legalább 30%-ának van ellése a tárgyév során, valamint a kérelmezett állattól a birtokon tartás során született borjakat a születésük napjától kezdődően legalább egy hónapon keresztül az anyjukkal azonos tenyészetben tartja, és

• vállalja, hogy a támogatási kérelemben bejelentett állatokat a támogatási kérelem benyújtását követő naptól számított hat hónapig folyamatosan birtokon tartja.

• A mezőgazdasági termelő tenyészetében a támogatás alapjául szolgáló állatok esetén az üszők aránya a birtokon tartás teljes ideje alatt legfeljebb 40% lehet.

A szarvasmarhafajták jegyzéke

1. Angler Rotvieh (Angeln)
2. Armoricaine
3. Ayrshire
4. Black and White Friesian
5. Bretonne pie noire
6. British Friesian
7. Črno-bela
8. Czarno-biała
9. Czerwono-biała
10. Deutsche Schwarzbunte
11. Dutch Black and White
12. Estonian Holstein
13. Estonian Native

14. Estonian Red
15. Française frisonne pie noire (FFPN)
16. Fries-Hollands (FH)
17. Friesian-Holstein
18. Frisona española
19. Frisona Italiana
20. German Red and White
21. German Red
22. Groninger Blaarkop
23. Guernsey
24. Holstein Black and White
25. Holstein
26. Itäsuomenkarja
27. Jersey
28. Länsisuomenkarja
29. Lithuanian Red
30. Magyar Holstein-Friz
31. Malkeborthorn
32. Pohjoissuomenkarja.
33. Red and White Friesian
34. Red Holstein
35. Reggiana
36. Rød dansk mælkerace (RMD)
37. Schwarzbunte Milchrasse (SMR)
38. Sortbroget dansk mælkerace (SDM)
39. Valdostana Nera
40. Zwartbonten van België/pie noire de Belgique

6 Identification of relevant baseline elements
(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))
N/A
7 Range and amounts of support
Description

A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden anyatehenet tartó termelő és kérelmet benyújtó számára állatonként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention
Justification of the difficulty(ies) that the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein undergo.

Az anyatehén tartás célzott támogatását Magyarországon az a **nehézség** indokolja, hogy az ágazat a célzott támogatások ellenére is veszteséges volt az elmúlt évek átlagában.

Ezt a nehézséget az input árak drasztikus emelkedése, az uniós állategészségügyi és környezetvédelmi előírásoknak való megfelelés többletköltségei, az alacsony felvásárlási árak, a saját legelőterületek hiánya, a heterogenitás a fajtahasználat és az üzemméret szempontjából, a fejlesztésre szoruló genetikai alapok, az alacsonyabb és időszakos termelési értékből adódó költségérzékenység, valamint az alacsony egy főre jutó fogyasztás okozza. (**másodlagos érvek**).

A termeléshez kötött támogatások hiányában – a kiszámíthatóság elvesztése miatt - az ágazat zsugorodása fenyegetne.

What is the aim of the intervention with regard to the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein?

☐ to improve competitiveness
☑ to improve quality
☑ to improve sustainability'

How will the intervention address the identified difficulty(ies) by this aim (i.e. explanation about the targeting)?

Az ágazatokkal történt konzultáció és a SWOT elemzés alapján összeállított igényfelmérés értelmében **célunk az ágazat jövedelmezőségének stabilizálása és az ellenállóképesség javítása**, annak érdekében, hogy a jelzett nehézségek ellenére is fennmaradjon, az állomány minősége javuljon, a javuló jövedelmezőség továbbra is vonzóvá tegye a fiatal gazdálkodók számára, és hozzájáruljon az élhető vidék fennmaradásához, az ökológiai egyensúly fenntartásához, a tájkép megőrzéséhez.

A fenntartható termelés előmozdítása érdekében, hogy **az ágazat helyzetének javulása hosszú távon** is fennmaradjon, a jogosultsági feltételek között szerepel a megfelelő apaállat-használat előírása, valamint a húshasznú fajtákra való szűkítés. A megfelelő apaállat-használat és a húshasznú fajtákra történő korlátozás javítja a célzottságot, a genetikai alapok fejlesztésén keresztül elősegíti a minőségi árualap előállítását, ezáltal javítva a termelők piaci helyzetén és jövedelemtermelő képességén. A közvetlen támogatások a jövedelem stabilizálásán túl fontos szerepet töltenek be a termelők gazdálkodásában, hiszen megteremtik a szükséges fejlesztésekhez szükséges önerőt, fedezetet. A termelői jövedelmek stabilizálása emellett előmozdítja a modernizációt, a digitalizáció térnyerését, ezáltal a termelés hatékonyságának javulását.

What is (are) the sector(s) concerned?

Beef and veal

Justification of the importance of the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein

A termeléshez kötött támogatások hiányában – a kiszámíthatóság elvesztése miatt - az ágazat zsugorodása fenyegetne. Ezt azért szükséges elkerülni, mivel az ágazat **jelentősége** szerteágazó.

- A szarvasmarhatartás terén hagyományokkal bíró vidékek zöme gazdaságilag elmaradott, hátrányos helyzetű térségekben helyezkedik el, ahol a munkanélküliség átlag feletti.
- A marhahizlalás alapja a húshasznú anyatehenek tartása, ami a családi vállalkozás keretében folytatható legegyszerűbb extenzív állattartó tevékenység.
- A húshasznú anyatehén termeléshez kötött támogatásban részesülő üzemek jellemzően kisgazdaságok, akik legfeljebb 20 állatot tartanak.
- A húshasznú szarvasmarhatartás meghatározó a szétaprózott és különösen az állandó legelőterületek hasznosításában, az ökológiai egyensúly fenntartásában, a tájkép megőrzésében, az ágazat szerepe a táj- és környezetvédelemben kimagasló.
- A legelőre alapozott szarvasmarhatartás elengedhetetlen a mintegy 1 millió hektár legelőterület kultúrállapotban tartásához, a gyepalkotók fajgazdagságának megőrzéséhez, a nemkívánatos – többnyire allergiás panaszokat is okozó – növények terjedésének, illetve az elcserjésedésnek a megakadályozásához.
- A húsmarhatartás a generációs megújulásban is szerepet játszik, hiszen sok fiatal kezdi meg húsmarhatartóként a tevékenységét.
- Bár a hazai fogyasztásban nem a marhahús a legmeghatározóbb, mégis alapvető élelmiszer, így a támogatás az élelmezésbiztonság terén is jelentőséggel bír.

Explanation how the intervention is consistent with the Water Framework Directive (i.e. 2000/60/EC).

A víz keretirányelvnek való megfelelést a jogszabályi környezet megfelelőségén keresztül, horizontálisan biztosítottnak ítéljük. A 3.3 fejezetben részletesen bemutatott engedélyezési rendszer megfelelő biztosítékot jelent az új tevékenységek megkezdésének esetére. A már működő gazdaságok esetében a

következőt fontos tisztázni: A bemutatott vízhasználati engedélyezési rendszer nem egy ajánlat, amelyet Magyarország 2023-tól kezdődően vállalna. Ez egy már hosszú évek óta működő rendszer leírása, amely a mezőgazdasági célú vízhasználat tekintetében az irányelv életbe lépése óta folyamatosan fejlődik és erősödik.

Hasonló mondható el az állattartás szabályaira vonatkozóan, hiszen a nitrát eredetű szennyezés megelőzésére vonatkozó nemzeti joganyag 2006, illetve 2008 óta hatályos. A 91/676/EGK irányelvének egyik alapintézkedése a trágyatárolók kiépítése. Magyarországon a 27/2006. (II. 7.) Korm. rendelet értelmében a nitrátérzékeny területen lévő, vagy annak minősülő állattartó telepek trágyatárolóinak megvalósítási határideje 2014. december 31-én lejárt. Hasonlóan, a nem nitrátérzékeny területen lévő, illetve annak nem minősülő állattartó telepek hígtrágyatárolóinak létesítési határideje 2014. december 31-én, míg az istállótrágya-tárolóinak létesítési határideje 2015. december 22-én járt le. Jelenleg tehát már csak megfelelő trágyatároló kapacitással rendelkező állattartó telep üzemelhet Magyarországon. Az előírás szerint legalább 6 havi trágya tárolására alkalmas szigetelt, az előírt műszaki követelményeknek megfelelő, szivárgásmentes trágya tárolóval kell rendelkezni. A trágyakezelés (tárolás és kihelyezés) tekintetében tehát szintén kijelenthető, hogy a jelenleg aktív állattartó telepek a vízminőség megőrzését biztosító szigorú trágyakezelési előírások alapján kaptak engedélyt a működésre.

Emellett az anyatehéntartás támogatására vonatkozó jogosultsági feltételekből és támogatási összegéből megállapítható, hogy a fajlagos támogatás minden termelőre nézve egységes, nem tartalmaz ösztönző elemet magasabb hozam elérésére, így nem ösztönöz magasabb vízfelhasználásra. A stabil output-tervezés pedig szintén azt bizonyítja, hogy Magyarországnak nem célja a mezőgazdasági termelés intenzívebbé tétele.

A kondicionalitás 2023-tól érvényes elemei között a JFGK 1 konkrét alap előírást fogalmaz meg az irányelv végrehajtását illetően, amely így a kondicionalitás ellenőrzési és szankciórendszerén keresztül a termelőkön számon kérhető. Az előírás megfelelő nemzeti végrehajtása és ellenőrzése ezáltal kapcsolatot teremt az öntözési célú vízkivételre vonatkozó engedélyezési eljárások és a KAP keretében érkező kifizetések folyósítása között.
Az irányelv e pontja egyúttal minden vízgyűjtő-gazdálkodási terv kötelező alapintézkedései közé tartozik.

Magyarországon az állattartó telepek – köztük a szarvasmarhatartó telepek - korszerűsítésére a 2015-2022 közötti ciklusban jelentős pályázati források álltak rendelkezésre. A víz minőségi szempontból történő megóvása kiemelt cél, így a trágyatárolás és kihelyezés is a nitrát irányelv előírásaival összhangban történik. Kiegészítő információként pedig megjegyezhető, hogy a II. Pillérből finanszírozott beruházási konstrukciókon keresztül jelentős forrásokat tervezünk fordítani a precíziós gazdálkodás minél szélesebb körű térnyerésére, amely elősegíti a természeti erőforrások (köztük a víz) ésszerűbb és fenntartható használatát.

Az itt felsoroltak biztosítják, hogy a jogcím nem veszélyezteti a Magyarország vízgyűjtő-gazdálkodási tervében lefektetett célok elérését.

A húsmarhatartás jellemzően extenzív formában történik Magyarországon, amely mérsékeltebb vízfelhasználást igényel. Az extenzív tartás esetében a gyepek túllegeltetését megelőző állatsűrűségi előírások biztosítják azt, hogy az állattartás ne okozza a víztestek minőségének romlását. A 3.3 fejezetben bemutatott többlet ellenőrzés nem kerül bevezetésre.

Is the intervention financed, partly or completely, from the protein crop top up (maximum 2% in total) in accordance with Art. 96(3) of SPR?

☐ Yes ☑ No

If the intervention targets a mix between legumes and grasses: please indicate the minimium percentage of legumes in the mix.

N/A

Coupled income support granted to silkworms is an animal based support, where the use of ‘head’ as the support’s basic unit requires prior clarification of the followings:

please clarify the conversion rate between this unit and ‘head’ (i.e. how many of this unit corresponds to ‘1 head’?) for the purpose of e.g. indicators.

N/A

It is possible to give further clarification in comment (e.g. the weight of eggs that a box must contain)

9 WTO compliance

Amber Box

Explanation of whether and, if so, how the intervention respects relevant provisions of Article 6.5 or Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture (Blue Box)

A CIS beavatkozások sárga dobozos támogatások, így nem releváns.

11 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
DP12_O11_U01_HD - Anyatehéntartás támogatás fajlagos összege	Uniform		R.4; R.6; R.7; R.8

Explanation and Justification (including the flexibility)

DP12_O11_U01_HD - Anyatehéntartás támogatás fajlagos összege

A fajlagos érték megállapításának rövid bemutatása

A fajlagos érték meghatározását segítették a 2015-2022 közötti időszakban szerzett tapasztalatok, és a viszonylagos stabilitás a támogatott ágazatok körében. Ez ugyanis megfelelő alapadatokkal szolgált arról, hogy az anyatehén tartás bevételei között a termeléshez kötött támogatások milyen szerepet játszanak, és mit okozna annak hiánya az üzemi eredményességben.

A SWOT elemzés megállapításai megmutatták, hogy az anyatehén tartás számára kulcsfontosságú elem a termeléshez kötött támogatás. Az igényfelmérésben azonosított szükségletek kielégítésére, valamint a jelzett nehézségek kezelésére alapozva tehát a benyújtott tervben megjelölt érzékeny ágazatok – így az anyatehén tartás - esetében Magyarország a célzott támogatás mellett döntött.

A fajlagos értékek számításában az ágazati helyzetelemzésekben szereplő adatokra támaszkodtunk. A többéves statisztikai adatsorok alapján került meghatározásra az az összeg, amely jellemzően elegendő arra, hogy az adott tevékenység során keletkező veszteséget minimalizálja vagy adott esetben a jövedelmezőségét egy elvárt szintre emelje. Célunk ezzel az, hogy megelőzzük az adott tevékenység beszüntetését. Ez kiemelt jelentőséggel bír abban, hogy Magyarország élelmiszerellátása a marhahús esetében biztosított legyen. A fajlagos érték megfelelősége külső tényezők hatására természetesen évről-évre módosulhat, ezért is van szükség egy megalapozott sávra a kilengések kezelhetősége érdekében.

Kiemelést érdemel még általánosságban, hogy a **stabil kimenetek** tervezése egyértelműen mutatja szándékainkat. Ez pedig nem más, mint az anyatehén tartás kibocsátásának szinten tartása, illetve zsugorodásának megelőzése. Ez pedig azt is jelenti, hogy nem ösztönzi az intenzívebb állattartást. Ez pedig hozzájárul a természeti erőforrásokkal (közte a víz és a talaj) való felelősségteljes bánásmódhoz.

A fajlagos érték minimum és maximum értéke

Az anyatehéntartás támogatás esetében a 139,95 EUR/állat fajlagos érték mellett meghatározásra kerül egy minimum és egy maximum érték.

A fajlagos érték varianciája: +25% /-20%

A fajlagos támogatások összegének minimum és maximum értékeinek meghatározása során a következő módszertant követtük:

-Megvizsgáltuk a 2015-2021 közötti időszak során rögzített szélsőértékeket, ami a jóváhagyott állatokat illeti.

-Immár rendelkezésre állnak a 2022. évi kérelembenyújtás adatai, amelyek segítik előre jelezni a trendek várható alakulását.

-Az összehasonlíthatóság érdekében a részletes adattáblák segítségével kiszűrtük a termékkörök változásának hatását (*az anyatehén tartás esetében nem releváns*).

-Ahol az időszak elején szélsőséges értéket találtunk, ott azokat eltávolítottuk az adatsorból.

-A rögzített szélsőértékekhez hozzárendeltük a 2023-tól érvényes borítéknagyságokat, így megkaptuk a szélsőértékekhez tartozó elméleti fajlagos értékeket.

-Ezen szélsőértékeknek a tervezett fajlagos értéktől mért eltérését kimutatva alakultak ki az előző időszak alapján modellezett fajlagos sávok (minimum és maximum értékek).

-Ezen számításokat az azonosított kockázatok, az ágazattól érkező előrejelzések és a várható piaci trendek ismeretében korrigálva határoztuk meg a sávokat.
-A számítások azt mutatják, hogy a sávok további szűkítése már a pénzügyi kockázatok jelentős emelkedésével járna.

Specifikus magyarázat: A minimum értéket 20%-ban határoztuk meg, amely a történelmi adatok alapján indokolt. A differenciált megközelítést az indokolja, hogy az állomány növekedése kevéssé valószínű, mint a csökkenése. Ezért a felfele történő eltérés esetében került meghatározásra egy nagyobb mozgástér.

(Az egyes megállapításokat alátámasztó adatok, bővebb érvelések az ágazati helyzetelemzésben találhatóak.)

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
	Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
DP12_O11_U01_HD - Anyatehéntartás támogatás fajlagos összege	Planned unit amount	139.95	139.95	139.95	139.95	129.13	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	111.96	111.96	111.96	111.96	103.30	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)	174.94	174.94	174.94	174.94	161.41	
	O.11 (unit: Head)	247,455.00	247,455.00	247,455.00	247,455.00	247,455.00	
	Planned output * Planned unit amount	34,631,327.25	34,631,327.25	34,631,327.25	34,631,327.25	31,953,864.15	170,479,173.15
TOTAL	O.11 (unit: Head)	247,455.00	247,455.00	247,455.00	247,455.00	247,455.00	**Sum:** 1,237,275.00 **Max:** 247,455.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	34,631,327.25	34,631,327.25	34,631,327.25	34,631,327.25	31,953,864.15	170,479,173.15
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

DP13_E12_CISM_16 - Hízott bika támogatás

Intervention Code (MS)	DP13_E12_CISM_16
Intervention Name	Hízott bika támogatás
Type of Intervention	CIS(32) - Coupled income support
Common Output Indicator	O.11. Number of heads benefitting from coupled income support

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union
SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Yes
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Partially
1.1.3.	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Yes
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Yes
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Yes
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.4 Share of utilised agricultural area (UAA) covered by income support and subject to conditionality
R.6 Percentage of additional direct payments per hectare for eligible farms below average farm size (compared to average)
R.7 Percentage of additional support per hectare in areas with higher needs (compared to average)
R.8 Share of farms benefitting from coupled income support for improving competitiveness, sustainability or quality

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

A bika hízlalással foglalkozó gazdák és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés és az átmeneti nemzeti támogatás együttesen valódi biztonsági hálót alkosson, amely az időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

Hízott bika támogatásra az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely a vonatkozó nemzeti jogszabály szerint közvetlen támogatásra jogosult.

Specifikus jogosultsági feltételek:

(1) A hízottbika-tartás támogatása azon, az a) pont szerinti vágás – kivéve a klinikai tünetek miatt elkülönített vágás – vagy a b) pont szerinti export napján kilenc hónapos vagy annál idősebb hímivarú szarvasmarhák vagy bivalyok után igényelhető, amelyeket a tárgyévet megelőző év április 1. és tárgyév március 31. között

a) vágóhídon levágtak, vagy

b) élő állatként az Európai Unión kívüli harmadik országba exportáltak vagy másik európai uniós tagállamba szállítottak állattartó, mesterséges termékenyítő állomás, rakodó állomás vagy gyűjtő állomás típusú tenyészetből.

(2) Hízottbika-tartás támogatására az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely

- a Szarvasmarha ENAR rendeletben meghatározott országos nyilvántartás alapján a hímivarú szarvasmarhát a tenyészetéből az (1) bekezdés szerinti módon történő kikerülése előtt közvetlenül legalább két hónapig tartotta,
- gondoskodik az állattenyésztésről szóló kormányrendeletben foglaltak szerinti apaállat-használatról, és
    - a hízottbika-tartás támogatásra bejelentett egyedek fogantatása esetében központi lajstromszámmal ellátott tenyészbikát vagy mélyhűtött spermát, petesejtet, embriót használ,
    - vagy szabad és háremszerű pároztatások esetében a hízottbika-tartás támogatásra bejelentett egyedek születésének időpontjára vonatkozóan igazolja ilyen központi lajstromszámmal ellátott apaállat tenyészetben tartását,
    - valamint gondoskodik az állatállományhoz tartozó termékenyítések (fedeztetések), szabad és háremszerű pároztatások és embrió-átültetések központi adatbázisban történő regisztrációjáról.
- gondoskodik a tenyészetében lévő szarvasmarha-állománynak a Szarvasmarha ENAR rendelet szerinti jelöléséről és nyilvántartásáról, és
- a Szarvasmarha ENAR rendelet szerinti jelentési kötelezettségnek megfelelően, az állat vágóhídon történő levágásának, illetve exportálásának igazolása megtörténik, és
- eleget tesz a közösségi jogban foglalt előírások és határidők betartásának.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Range and amounts of support

Description

A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden hízott bikát tartó termelő és kérelmet benyújtó számára állatonként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

Justification of the difficulty(ies) that the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein undergo.

A hízott bika tartás célzott támogatását Magyarországon az a **nehézség** indokolja, hogy az ágazat a célzott támogatások hiányában veszteséges lenne.

Ezt a nehézséget az input árak drasztikus emelkedése, az uniós állategészségügyi és környezetvédelmi előírásoknak való megfelelés többletköltségei, az alacsony felvásárlási árak, a saját legelőterületek hiánya, a heterogenitás a fajtahasználat és az üzemméret szempontjából, a fejlesztésre szoruló genetikai alapok, az alacsonyabb és időszakos termelési értékből adódó költségérzékenység, valamint az alacsony egy főre jutó fogyasztás okozza. (**másodlagos érvek**).

A termeléshez kötött támogatások hiányában – a kiszámíthatóság elvesztése miatt - az ágazat zsugorodása fenyegetne.

What is the aim of the intervention with regard to the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein?

☐ to improve competitiveness
☑ to improve quality
☑ to improve sustainability'

How will the intervention address the identified difficulty(ies) by this aim (i.e. explanation about the targeting)?

Az ágazatokkal történt konzultáció és a SWOT elemzés alapján összeállított igényfelmérés értelmében **célunk az ágazat jövedelmezőségének stabilizálása és az ellenállóképesség javítása**, annak érdekében, hogy a jelzett nehézségek ellenére is fennmaradjon, az állomány minősége javuljon, a javuló jövedelmezőség továbbra is vonzóvá tegye a fiatal gazdálkodók számára, és hozzájáruljon az élhető vidék fennmaradásához, az ökológiai egyensúly fenntartásához, a tájkép megőrzéséhez.

A fenntartható termelés előmozdítása érdekében, hogy **az ágazat helyzetének javulása hosszú távon** is fennmaradjon, a támogatás fenntartásával és minimális emelésével az állomány szinten tartása hosszú távú táj- és környezetvédelmi előnyökkel jár (például: biodiverzitás), hosszútávon javíthatja a vidéki foglalkoztatást, a vidéki térség megtartó erejét, a hagyományos, helyi, regionális termékek előállításának megőrzését, emellett elősegítheti a fiatalabb generációk bevonását az alapvetően elöregedő korszerkezetű húsmarhatartó ágazatba. A hosszú távú hatások fenntartása érdekében a jogosultsági kritériumok közé bekerül a megfelelő apaállat használat. **Emellett a jogosultsági feltételek között bevezetjük a megfelelő apaállat-használatot. Ez javítja a célzottságot, a genetikai alapok fejlesztésén keresztül elősegíti a minőségi árualap előállítását, ezáltal javítva a termelők piaci helyzetén és jövedelemtermelő képességén.**

A közvetlen támogatások a jövedelem stabilizálásán túl fontos szerepet töltenek be a termelők gazdálkodásában, hiszen megteremtik a szükséges fejlesztésekhez szükséges önerőt, fedezetet. A termelői jövedelmek stabilizálása emellett előmozdítja a modernizációt, a digitalizáció térnyerését, ezáltal a termelés hatékonyságának javulását.

What is (are) the sector(s) concerned?

Beef and veal

Justification of the importance of the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein

A termeléshez kötött támogatások hiányában – a kiszámíthatóság elvesztése miatt - az ágazat zsugorodása fenyegetne. Ezt azért szükséges elkerülni, mivel az ágazat **jelentősége** szerteágazó.

- A szarvasmarhatartás terén hagyományokkal bíró vidékek zöme gazdaságilag elmaradott, hátrányos helyzetű térségekben helyezkedik el, ahol a munkanélküliség átlag feletti.
- A hízott bika termeléshez kötött támogatásban részesülő üzemek jellemzően kisgazdaságok, akik legfeljebb 10 állatot tartanak.
- A húshasznú szarvasmarhatartás meghatározó a szétaprózott és különösen az állandó legelőterületek hasznosításában, az ökológiai egyensúly fenntartásában, a tájkép megőrzésében, az ágazat szerepe a táj- és környezetvédelemben kimagasló.
- A legelőre alapozott szarvasmarhatartás elengedhetetlen a mintegy 1 millió hektár legelőterület kultúrállapotban tartásához, a gyepalkotók fajgazdagságának megőrzéséhez, a nemkívánatos –

többnyire allergiás panaszokat is okozó – növények terjedésének, illetve az elcserjésedésnek a megakadályozásához.

- A húsmarhatartás a generációs megújulásban is szerepet játszik, hiszen sok fiatal kezdi meg húsmarhatartóként a tevékenységét.
- Bár a hazai fogyasztásban nem a marhahús a legmeghatározóbb, mégis alapvető élelmiszer, így a támogatás az élelmezésbiztonság terén is jelentőséggel bír.

Explanation how the intervention is consistent with the Water Framework Directive (i.e. 2000/60/EC).

A víz keretirányelvnek való megfelelést a jogszabályi környezet megfelelőségén keresztül, horizontálisan biztosítottnak ítéljük. A 3.3 fejezetben részletesen bemutatott engedélyezési rendszer megfelelő biztosítékot jelent az új tevékenységek megkezdésének esetére. A már működő gazdaságok esetében a következőt fontos tisztázni: A bemutatott vízhasználati engedélyezési rendszer nem egy ajánlat, amelyet Magyarország 2023-tól kezdődően vállalna. Ez egy már hosszú évek óta működő rendszer leírása, amely a mezőgazdasági célú vízhasználat tekintetében az irányelv életbe lépése óta folyamatosan fejlődik és erősödik.

Hasonló mondható el az állattartás szabályaira vonatkozóan, hiszen a nitrát eredetű szennyezés megelőzésére vonatkozó nemzeti joganyag 2006, illetve 2008 óta hatályos. A 91/676/EGK irányelvének egyik alapintézkedése a trágyatárolók kiépítése. Magyarországon a 27/2006. (II. 7.) Korm. rendelet értelmében a nitrátérzékeny területen lévő, vagy annak minősülő állattartó telepek trágyatárolóinak megvalósítási határideje 2014. december 31-én lejárt. Hasonlóan, a nem nitrátérzékeny területen lévő, illetve annak nem minősülő állattartó telepek hígtrágyatárolóinak létesítési határideje 2014. december 31-én, míg az istállótrágya-tárolóinak létesítési határideje 2015. december 22-én járt le. Jelenleg tehát már csak megfelelő trágyatároló kapacitással rendelkező állattartó telep üzemelhet Magyarországon. Az előírás szerint legalább 6 havi trágya tárolására alkalmas szigetelt, az előírt műszaki követelményeknek megfelelő, szivárgásmentes trágya tárolóval kell rendelkezni. A trágyakezelés (tárolás és kihelyezés) tekintetében tehát szintén kijelenthető, hogy a jelenleg aktív állattartó telepek a vízminőség megőrzését biztosító szigorú trágyakezelési előírások alapján kaptak engedélyt a működésre.

Emellett a hízott bika tartás támogatására vonatkozó jogosultsági feltételekből és támogatási összegéből megállapítható, hogy a fajlagos támogatás minden termelőre nézve egységes, nem tartalmaz ösztönző elemet magasabb hozam elérésére, így nem ösztönöz magasabb vízfelhasználásra. A stabil output-tervezés pedig szintén azt bizonyítja, hogy Magyarországnak nem célja a mezőgazdasági termelés intenzívebbé tétele.

A kondicionalitás 2023-tól érvényes elemei között a JFGK 1 konkrét alap előírást fogalmaz meg az irányelv végrehajtását illetően, amely így a kondicionalitás ellenőrzési és szankciórendszerén keresztül a termelőkön számon kérhető. Az előírás megfelelő nemzeti végrehajtása és ellenőrzése ezáltal kapcsolatot teremt az öntözési célú vízkivételre vonatkozó engedélyezési eljárások és a KAP keretében érkező kifizetések folyósítása között.
Az irányelv e pontja egyúttal minden vízgyűjtő-gazdálkodási terv kötelező alapintézkedései közé tartozik.

Magyarországon az állattartó telepek – köztük a szarvasmarhatartó telepek - korszerűsítésére a 2015-2022 közötti ciklusban jelentős pályázati források álltak rendelkezésre. A víz minőségi szempontból történő megóvása kiemelt cél, így a trágyatárolás és kihelyezés is a nitrát irányelv előírásaival összhangban történik. Kiegészítő információként pedig megjegyezhető, hogy a II. Pillérből finanszírozott beruházási konstrukciókon keresztül jelentős forrásokat tervezünk fordítani a precíziós gazdálkodás minél szélesebb körű térnyerésére, amely elősegíti a természeti erőforrások (köztük a víz) ésszerűbb és fenntartható használatát.

Az itt felsoroltak biztosítják, hogy a jogcím nem veszélyezteti a Magyarország vízgyűjtő-gazdálkodási tervében lefektetett célok elérését.

A húsmarhatartás jellemzően extenzív formában történik Magyarországon, amely mérsékeltebb vízfelhasználást igényel. Az extenzív tartás esetében a gyepek túllegeltetését megelőző állatsűrűségi előírások biztosítják azt, hogy az állattartás ne okozza a víztestek minőségének romlását. A 3.3 fejezetben bemutatott többlet ellenőrzés nem kerül bevezetésre.

Is the intervention financed, partly or completely, from the protein crop top up (maximum 2% in total) in accordance with Art. 96(3) of SPR?

☐ Yes ☑ No

If the intervention targets a mix between legumes and grasses: please indicate the minimium percentage of legumes in the mix.

N/A

Coupled income support granted to silkworms is an animal based support, where the use of 'head' as the support's basic unit requires prior clarification of the followings:

please clarify the conversion rate between this unit and 'head' (i.e. how many of this unit corresponds to '1 head'?) for the purpose of e.g. indicators.

N/A

It is possible to give further clarification in comment (e.g. the weight of eggs that a box must contain)

9 WTO compliance

Amber Box

Explanation of whether and, if so, how the intervention respects relevant provisions of Article 6.5 or Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture (Blue Box)

A CIS beavatkozások sárga dobozos támogatások, így nem releváns.

11 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
DP13_O11_U01_HD - Hízott bika támogatás fajlagos összege	Uniform		R.4; R.6; R.7; R.8

Explanation and Justification (including the flexibility)

DP13_O11_U01_HD - Hízott bika támogatás fajlagos összege

A fajlagos érték megállapításának rövid bemutatása

A fajlagos érték meghatározását segítették a 2015-2022 közötti időszakban szerzett tapasztalatok, és a viszonylagos stabilitás a támogatott ágazatok körében. Ez ugyanis megfelelő alapadatokkal szolgált arról, hogy a hízott bika tartás bevételei között a termeléshez kötött támogatások milyen szerepet játszanak, és mit okozna annak hiánya az üzemi eredményességben.

A SWOT elemzés megállapításai megmutatták, hogy a hízott bika tartás számára kulcsfontosságú elem a termeléshez kötött támogatás. Az igényfelmérésben azonosított szükségletek kielégítésére, valamint a jelzett nehézségek kezelésére alapozva tehát a benyújtott tervben megjelölt érzékeny ágazatok – így a hízott bika tartás - esetében Magyarország a célzott támogatás mellett döntött.

A fajlagos érték számításában az ágazati helyzetelemzésekben szereplő adatokra támaszkodtunk. A többéves statisztikai adatsorok alapján került meghatározásra az az összeg, amely jellemzően elegendő arra, hogy az adott tevékenység során keletkező veszteséget minimalizálja vagy adott esetben a jövedelmezőségét egy elvárt szintre emelje. Célunk ezzel az, hogy megelőzzük az adott tevékenység beszüntetését. Ez kiemelt jelentőséggel bír abban, hogy Magyarország élelmiszerellátása a marhahús esetében biztosított legyen. A fajlagos érték megfelelősége külső tényezők hatására természetesen évről-évre módosulhat, ezért is van szükség egy megalapozott sávra a kilengések kezelhetősége érdekében.

Kiemelést érdemel még általánosságban, hogy a **stabil kimenetek** tervezése egyértelműen mutatja szándékainkat. Ez pedig nem más, mint a hízott bika tartás kibocsátásának szinten tartása, illetve zsugorodásának megelőzése. Ez pedig azt is jelenti, hogy nem ösztönzi az intenzívebb állattartást. Ez pedig hozzájárul a természeti erőforrásokkal (közte a víz és a talaj) való felelősségteljes bánásmódhoz.

A fajlagos érték minimum és maximum értéke

A hízott bika tartás támogatás esetében az 54,35 EUR/állat fajlagos érték mellett meghatározásra kerül egy minimum és egy maximum érték.

A fajlagos érték varianciája: +20% /-25%

A fajlagos támogatások összegének minimum és maximum értékeinek meghatározása során a következő módszertant követtük:

-Megvizsgáltuk a 2015-2021 közötti időszak során rögzített szélsőértékeket, ami a jóváhagyott állatokat illeti.

-Immár rendelkezésre állnak a 2022. évi kérelembenyújtás adatai, amelyek segítik előre jelezni a trendek várható alakulását.

-Az összehasonlíthatóság érdekében a részletes adattáblák segítségével kiszűrtük a termékkörök változásának hatását (*a hízott bika tartás esetében nem releváns*).

-Ahol az időszak elején szélsőséges értéket találtunk, ott azokat eltávolítottuk az adatsorból.

-A rögzített szélsőértékekhez hozzárendeltük a 2023-tól érvényes borítéknagyságokat, így megkaptuk a szélsőértékekhez tartozó elméleti fajlagos értékeket.

-Ezen szélsőértékeknek a tervezett fajlagos értéktől mért eltérését kimutatva alakultak ki az előző időszak alapján modellezett fajlagos sávok (minimum és maximum értékek).

-Ezen számításokat az azonosított kockázatok, az ágazattól érkező előrejelzések és a várható piaci trendek ismeretében korrigálva határoztuk meg a sávokat.
-A számítások azt mutatják, hogy a sávok további szűkítése már a pénzügyi kockázatok jelentős emelkedésével járna.

Specifikus magyarázat: A maximum eltérést 20%-ban határoztuk meg, amely a történelmi adatok alapján indokolt. Emellett a jellemzően külpiacra (EU-n kívülre) értékesítő ágazat lehetőségeit meghatározzák az aktuális piaci folyamatok (például a török szállítások helyzete), amely az elmúlt időszak tapasztalatai alapján akár éven belül is jelentős fordulatot vehet. A differenciált megközelítést az indokolja, hogy az állomány csökkenése kevéssé valószínű, mint a növekedése.

(Az egyes megállapításokat alátámasztó adatok, bővebb érvelések az ágazati helyzetelemzésben találhatóak.)

A lehetséges piactorzító hatások bemutatása az EU egységes piacán

A hazai egy főre jutó marhahús fogyasztás szintje igen alacsony (0,9 kg/fő), jelentősen elmarad az uniós átlagtól. A magyar húsmarha ágazat jelentős élőállat exportot bonyolít. A legfontosabb partnereket felsoroló alábbi táblázatból látható, hogy súlyban kifejezve a legjelentősebb kereskedelmi partnerek ugyan EU-s tagállamok, a teljes export mennyiség azonban szétaprózódik a partnerek között. **Ennek köszönhetően az uniós belső piacra sem kerül olyan mennyiségű élőállat, amely képes lenne a belső piac egyensúlyát veszélyeztetni.** Fontos látni emellett, hogy jelentős partnereink vannak az EU-n kívül, amely a belső piac egyensúlyát szintén nem veszélyezteti.

Rendeltetési ország	Nettó tömeg (kg)
Összesen	**73 778 415**
Ausztria	12 365 120
Horvátország	11 167 981
Koszovó	10 688 944
Törökország	5 928 511
Lengyelország	5 780 139
Románia	4 192 052
Spanyolország	3 730 112
Olaszország	3 498 290
Oroszország	2 883 196
Üzbegisztán	1 934 468

Szlovákia	1 534 872
Szlovénia	1 247 172
Görögország	1 067 112
Arab Emírségek	977 720
Albánia	738 171
Azerbajdzsán	699 455
Szerbia	692 815

Forrás: KSH, 2021

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	**Financial Year**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Total 2024 - 2028**
	Calendar Year	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**Total 2023 - 2027**
DP13_O11_U01_HD - Hízott bika támogatás fajlagos összege	Planned unit amount	54.35	54.35	54.35	54.35	50.15	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	40.76	40.76	40.76	40.76	37.61	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)	65.22	65.22	65.22	65.22	60.18	
	O.11 (unit: Head)	93,122.00	93,122.00	93,122.00	93,122.00	93,122.00	
	Planned output * Planned unit amount	5,061,180.70	5,061,180.70	5,061,180.70	5,061,180.70	4,670,068.30	24,914,791.10
TOTAL	O.11 (unit: Head)	93,122.00	93,122.00	93,122.00	93,122.00	93,122.00	**Sum:** 465,610.00 **Max:** 93,122.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	5,061,180.70	5,061,180.70	5,061,180.70	5,061,180.70	4,670,068.30	24,914,791.10
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

DP14_E13_CISD_16 - Tejhasznú tehéntartás támogatása

Intervention Code (MS)	DP14_E13_CISD_16
Intervention Name	Tejhasznú tehéntartás támogatása
Type of Intervention	CIS(32) - Coupled income support
Common Output Indicator	O.11. Number of heads benefitting from coupled income support

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union
SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Yes
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Partially
1.1.3.	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Yes
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Yes
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Yes
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.4 Share of utilised agricultural area (UAA) covered by income support and subject to conditionality
R.6 Percentage of additional direct payments per hectare for eligible farms below average farm size (compared to average)
R.7 Percentage of additional support per hectare in areas with higher needs (compared to average)
R.8 Share of farms benefitting from coupled income support for improving competitiveness, sustainability or quality

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

A tejtermeléssel foglalkozó gazdák és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés és az átmeneti nemzeti támogatás együttesen valódi biztonsági hálót alkosson, amely az időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

Tejhasznú tehéntartás támogatásra az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely a vonatkozó nemzeti jogszabály szerint közvetlen támogatásra jogosult.

Specifikus jogosultsági feltételek:

(1) Tejhasznú tehéntartás támogatásra az a mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely

a) nőivarú, legalább egyszer ellett szarvasmarhát tart, amelynek kora a támogatási kérelem benyújtási évének március 31-én legalább huszonhárom hónap,

b) gondoskodik a tenyészetében lévő állatállományának a Szarvasmarha ENAR rendelet szerinti jelöléséről és nyilvántartásáról, és

c) a kérelmezett állatállományát a támogatási kérelem benyújtásának időpontjában gümőkor-, brucellózis- és leukózismentes tenyészetben tartja.

(2) Támogatás azon (1) bekezdés a) pontjában foglaltaknak megfelelő tejhasznú tehenek után igényelhető, amelyek a tárgyév március 31-én a mezőgazdasági termelő tenyészetében találhatóak, de nem a tárgyév március 31-én kerültek a mezőgazdasági termelő tenyészetébe, és

• hivatalos tejtermelés-ellenőrzés alatt állnak vagy

• az ENAR-nyilvántartásban tejhasznú fajtakódon nyilvántartott tejhasznú tehenek vagy

• Azon egyedek jogosultak tejhasznú tehéntartás támogatásra, amelyek a 2015. kérelmezési évtől kezdődően csak és kizárólag tejhasznú tehéntartás támogatásban részesültek/voltak jogosultak.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Range and amounts of support

Description

A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden tejhasznú tehenet tartó termelő és kérelmet benyújtó számára állatonként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

Justification of the difficulty(ies) that the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein undergo.

A tejhasznú tehéntartás célzott támogatását Magyarországon az a **nehézség** indokolja, hogy az ágazatot a célzott támogatások hiányában alacsony jövedelemtermelő képesség és a jövedelmek ingadozása jellemzi.

Ezt a nehézséget az input árak drasztikus emelkedése, a környezetvédelmi, állategészségügyi és állatjólléti előírásainak való megfelelés többletköltségei, az uniós összevetésben rendkívül alacsony felvásárlási árak, a magas önköltség, a feldolgozott termékek irányából érkező importnyomás és az ebből adódó erős verseny, a nyerstej gyenge beltartalmi értékei, valamint a termelési költségeken belül magas takarmányköltség-arány okozza. (**másodlagos érvek**).

A termeléshez kötött támogatások hiányában az ágazat zsugorodása, az önellátottság, ezzel pedig az élelmezésbiztonság csökkenése fenyegetne.

What is the aim of the intervention with regard to the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein?

☐ to improve competitiveness

☑ to improve quality

☑ to improve sustainability’

How will the intervention address the identified difficulty(ies) by this aim (i.e. explanation about the targeting)?

Az ágazatokkal történt konzultáció és a SWOT elemzés alapján összeállított igényfelmérés értelmében **célunk az ágazat jövedelmezőségének stabilizálása és az ellenállóképesség javítása**, annak érdekében, hogy a jelzett nehézségek ellenére is fennmaradjon, javuljon a minőség, hozzájáruljon az élelmezésbiztonsághoz, az importnyomás enyhítésével pedig csökkentse a környezetterhelést. ***A stabil kimenetek tervezése is alátámasztja, hogy nem várjuk a termelés növekedését, az intenzifikációt nem ösztönzi a támogatás.***

A fenntartható termelés előmozdítása érdekében, hogy **az ágazat helyzetének javulása hosszú távon** is fennmaradjon, a jogosultsági feltételek között szerepel a hivatalos termelés-ellenőrzésben való részvétel. Ez biztosítja a nyerstej megfelelő minőségét (élelmiszerbiztonság), emellett visszajelzést ad a termelőknek a takarmányozás tekintetében. A tejelő fajtákra történő korlátozás pedig javítja a célzottságot, a minőségi árualap előállítását, ezáltal javítva a termelők piaci helyzetén és jövedelemtermelő képességén. Emellett biztosítja, hogy az uniós források a tejtermelésre leginkább alkalmas állatok tartását szolgálják.

A közvetlen támogatások a jövedelem stabilizálásán túl fontos szerepet töltenek be a termelők gazdálkodásában, hiszen megteremtik a szükséges fejlesztésekhez szükséges önerőt, fedezetet. A termelői jövedelmek stabilizálása emellett előmozdítja a modernizációt, a digitalizáció térnyerését, ezáltal a termelés hatékonyságának javulását.

What is (are) the sector(s) concerned?

Milk and milk products

Justification of the importance of the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein

A termeléshez kötött támogatások hiányában az ágazat zsugorodása, az önellátottság, ezzel pedig az élelmezésbiztonság csökkenése fenyegetne.

Ezt azért szükséges elkerülni, mivel az ágazat **jelentősége** szerteágazó.

- A tej alapvető élelmiszer, ezért a tejtermelés, a hazai tejfeldolgozó szektor alapanyag-ellátásán keresztül hosszútávon járul hozzá az élelmezésbiztonság fenntartásához.
- Fontos szerepet tölt be a magyarországi szarvasmarha-állomány hármas mentes státuszának (gümőkor-, brucellózis- és leukózismentes állapot) megőrzésében, ezzel a kedvező állategészségügyi, állatjóléti és élelmiszerbiztonsági helyzet megtartásában.
- A tej termékpálya foglalkoztatásban betöltött szerepe jelentős, de az EU-csatlakozás óta drasztikusan visszaesett. A tejtermelés visszaesésével az alapanyag-termelésben és a tejfeldolgozó szektorban foglalkoztatott közel 14 ezer ember megélhetése kerülne veszélybe, súlyos szociális és társadalmi problémákat okozva elsősorban a vidéki térségekben. A tejhasznú tehéntartás hosszútávon biztosíthatja a vidéki foglalkoztatást, a vidéki térség megtartó erejét, a hagyományos, helyi, regionális tejtermékek előállításának megőrzését.
- A szarvasmarhatartás fontos ökológiai feladatokat lát el: a legelőterületek kultúrállapotban tartása, hozzájárulás az ökológiai egyensúly fenntartásához, a gyepalkotók fajgazdagságának megőrzéséhez, a nemkívánatos – többnyire allergiás panaszokat is okozó – növények terjedésének, illetve az elcserjésedésnek a megakadályozásához. A legeltetés emellett hozzájárul a nemzetközi összevetésben magas takarmányköltségek mérsékléséhez.
- A tejtermelés egyik fontos melléktermeke az értékes szerves istállótrágya, amely a környezettudatos, fenntartható növénytermesztés fontos, de a piacon alig elismert inputja, a műtrágyákkal ellentétben nem csak a talajok termőképességét, hanem a szerkezetét is javítja, szakszerű tárolásával és talajba juttatásával az üvegházhatású gázok kibocsátása csökkenthető.
- A hazai termelés erősítése, az ellátási láncok rövidülése a környezetterhelés csökkentése érdekében is fontos, ezért cél, hogy a fogyasztás minél nagyobb hányadát a jóval kisebb ökológiai lábnyomú hazai termékekkel elégítsük ki.

Explanation how the intervention is consistent with the Water Framework Directive (i.e. 2000/60/EC).

A víz keretirányelvnek való megfelelést a jogszabályi környezet megfelelőségén keresztül, horizontálisan biztosítottnak ítéljük. A 3.3 fejezetben részletesen bemutatott engedélyezési rendszer megfelelő biztosítékot jelent az új tevékenységek megkezdésének esetére. A már működő gazdaságok esetében a következőt fontos tisztázni: A bemutatott vízhasználati engedélyezési rendszer nem egy ajánlat, amelyet Magyarország 2023-tól kezdődően vállalna. Ez egy már hosszú évek óta működő rendszer leírása, amely a mezőgazdasági célú vízhasználat tekintetében az irányelv életbe lépése óta folyamatosan fejlődik és erősödik.

Hasonló mondható el az állattartás szabályaira vonatkozóan, hiszen a nitrát eredetű szennyezés megelőzésére vonatkozó nemzeti joganyag 2006, illetve 2008 óta hatályos. A 91/676/EGK irányelvének egyik alapintézkedése a trágyatárolók kiépítése. Magyarországon a 27/2006. (II. 7.) Korm. rendelet értelmében a nitrátérzékeny területen lévő, vagy annak minősülő állattartó telepek trágyatárolóinak megvalósítási határideje 2014. december 31-én lejárt. Hasonlóan, a nem nitrátérzékeny területen lévő, illetve annak nem minősülő állattartó telepek hígtrágyatárolóinak létesítési határideje 2014. december 31-én, míg az istállótrágya-tárolóinak létesítési határideje 2015. december 22-én járt le. Jelenleg tehát már csak megfelelő trágyatároló kapacitással rendelkező állattartó telep üzemelhet Magyarországon. Az előírás szerint legalább 6 havi trágya tárolására alkalmas szigetelt, az előírt műszaki követelményeknek megfelelő, szivárgásmentes trágya tárolóval kell rendelkezni. A trágyakezelés (tárolás és kihelyezés) tekintetében tehát szintén kijelenthető, hogy a jelenleg aktív állattartó telepek a vízminőség megőrzését biztosító szigorú trágyakezelési előírások alapján kaptak engedélyt a működésre.

Emellett a tejhasznú tehéntartás támogatására vonatkozó jogosultsági feltételekből és támogatási összegéből megállapítható, hogy a fajlagos támogatás minden termelőre nézve egységes, nem tartalmaz ösztönző elemet magasabb hozam elérésére, így nem ösztönöz magasabb vízfelhasználásra. A stabil output-tervezés pedig szintén azt bizonyítja, hogy Magyarországnak nem célja a mezőgazdasági termelés intenzívebbé tétele.

A kondicionalitás 2023-tól érvényes elemei között a JFGK 1 konkrét alap előírást fogalmaz meg az irányelv végrehajtását illetően, amely így a kondicionalitás ellenőrzési és szankciórendszerén keresztül a termelőkön számon kérhető. Az előírás megfelelő nemzeti végrehajtása és ellenőrzése ezáltal kapcsolatot teremt az öntözési célú vízkivételre vonatkozó engedélyezési eljárások és a KAP keretében érkező kifizetések folyósítása között.
Az irányelv e pontja egyúttal minden vízgyűjtő-gazdálkodási terv kötelező alapintézkedései közé tartozik.

Magyarországon az állattartó telepek – köztük a tejelő szarvasmarhát tartó telepek - korszerűsítésére a 2015-2022 közötti ciklusban jelentős pályázati források álltak rendelkezésre. A víz minőségi szempontból történő megóvása kiemelt cél, így a trágyatárolás és kihelyezés is a nitrát irányelv előírásaival összhangban történik. Kiegészítő információként pedig megjegyezhető, hogy a II. Pillérből finanszírozott beruházási konstrukciókon keresztül jelentős forrásokat tervezünk fordítani a precíziós gazdálkodás minél szélesebb körű térnyerésére, amely elősegíti a természeti erőforrások (köztük a víz) ésszerűbb és fenntartható használatát.

Tekintettel arra, hogy a jogcím a víz minőségének védelme releváns és kiemelt jelentőségű ebben a jogcímben, ezért a 3.3 fejezetben bemutatott többlet ellenőrzés bevezetésre kerül.

Az itt felsoroltak biztosítják, hogy a jogcím nem veszélyezteti a Magyarország vízgyűjtő-gazdálkodási tervében lefektetett célok elérését.

Is the intervention financed, partly or completely, from the protein crop top up (maximum 2% in total) in accordance with Art. 96(3) of SPR?

☐ Yes ☑ No

If the intervention targets a mix between legumes and grasses: please indicate the minimium percentage of legumes in the mix.

N/A

Coupled income support granted to silkworms is an animal based support, where the use of ‘head’ as the support’s basic unit requires prior clarification of the followings:

please clarify the conversion rate between this unit and ‘head’ (i.e. how many of this unit corresponds to ‘1 head’?) for the purpose of e.g. indicators.

N/A

It is possible to give further clarification in comment (e.g. the weight of eggs that a box must contain)

9 WTO compliance

Amber Box

Explanation of whether and, if so, how the intervention respects relevant provisions of Article 6.5 or Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture (Blue Box)

A CIS beavatkozások sárga dobozos támogatások, így nem releváns.

11 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
DP14_O11_U01_HD - Tejhasznú tehéntartás támogatás fajlagos összege	Uniform		R.4; R.6; R.7; R.8

Explanation and Justification (including the flexibility)

DP14_O11_U01_HD - Tejhasznú tehéntartás támogatás fajlagos összege

A fajlagos érték megállapításának rövid bemutatása

A fajlagos érték meghatározását segítették a 2015-2022 közötti időszakban szerzett tapasztalatok, és a viszonylagos stabilitás a támogatott ágazatok körében. Ez ugyanis megfelelő alapadatokkal szolgált arról, hogy a tejhasznú tehéntartás bevételei között a termeléshez kötött támogatások milyen szerepet játszanak, és mit okozna annak hiánya az üzemi eredményességben.

A SWOT elemzés megállapításai megmutatták, hogy a tejhasznú tehéntartás számára kulcsfontosságú elem a termeléshez kötött támogatás. Az igényfelmérésben azonosított szükségletek kielégítésére, valamint a jelzett nehézségek kezelésére alapozva tehát a benyújtott tervben megjelölt érzékeny ágazatok – így a tejhasznú tehéntartás - esetében Magyarország a célzott támogatás mellett döntött.

A fajlagos érték számításában az ágazati helyzetelemzésekben szereplő adatokra támaszkodtunk. A többéves statisztikai adatsorok alapján került meghatározásra az az összeg, amely jellemzően elegendő arra, hogy az adott tevékenység során keletkező veszteséget minimalizálja vagy adott esetben a jövedelmezőségét egy elvárt szintre emelje. Célunk ezzel az, hogy megelőzzük az adott tevékenység beszüntetését. Ez kiemelt jelentőséggel bír abban, hogy Magyarország élelmiszerellátása a tej és tejtermékek esetében biztosított legyen. A fajlagos érték megfelelősége külső tényezők hatására természetesen évről-évre módosulhat, ezért is van szükség egy megalapozott sávra a kilengések kezelhetősége érdekében.

Kiemelést érdemel még általánosságban, hogy a **stabil kimenetek** tervezése egyértelműen mutatja szándékainkat. Ez pedig nem más, mint a tejhasznú tehéntartás kibocsátásának szinten tartása, illetve zsugorodásának megelőzése. Ez pedig azt is jelenti, hogy nem ösztönzi az intenzívebb állattartást. Ez pedig hozzájárul a természeti erőforrásokkal (közte a víz és a talaj) való felelősségteljes bánásmódhoz.

A fajlagos érték minimum és maximum értéke

A tejhasznú tehéntartás támogatás esetében a 316,99 EUR/állat fajlagos érték mellett meghatározásra kerül egy minimum és egy maximum érték.

A fajlagos érték varianciája: +/-25%

A fajlagos támogatások összegének minimum és maximum értékeinek meghatározása során a következő módszertant követtük:

-Megvizsgáltuk a 2015-2021 közötti időszak során rögzített szélsőértékeket, ami a jóváhagyott állatokat illeti.

-Immár rendelkezésre állnak a 2022. évi kérelembenyújtás adatai, amelyek segítik előre jelezni a trendek várható alakulását.

-Az összehasonlíthatóság érdekében a részletes adattáblák segítségével kiszűrtük a termékkörök változásának hatását (*a tejhasznú tehéntartás esetében nem releváns*).

-Ahol az időszak elején szélsőséges értéket találtunk, ott azokat eltávolítottuk az adatsorból.

-A rögzített szélsőértékekhez hozzárendeltük a 2023-tól érvényes borítéknagyságokat, így megkaptuk a szélsőértékekhez tartozó elméleti fajlagos értékeket.

-Ezen szélsőértékeknek a tervezett fajlagos értéktől mért eltérését kimutatva alakultak ki az előző időszak alapján modellezett fajlagos sávok (minimum és maximum értékek).

-Ezen számításokat az azonosított kockázatok, az ágazattól érkező előrejelzések és a várható piaci trendek ismeretében korrigálva határoztuk meg a sávokat.
-A számítások azt mutatják, hogy a sávok további szűkítése már a pénzügyi kockázatok jelentős emelkedésével járna.

Specifikus magyarázat: A sáv 25%-ban került meghatározásra, amely a történelmi adatok alapján indokolt.

(Az egyes megállapításokat alátámasztó adatok, bővebb érvelések az ágazati helyzetelemzésben találhatóak.)

A lehetséges piactorzító hatások bemutatása az EU egységes piacán

A magyar tej- és tejtermék ágazat meglehetősen vegyes képet mutat. Amellett, hogy közel termel az országos önellátottság szintjéhez, jelentős külkereskedelmi forgalmat bonyolít, elsősorban az uniós belül. Sajnálatos módon továbbra is jellemző az az ellentmondás, miszerint a Magyarországon megtermelt tej egy része nyerstej formájában elhagyja az országot, miközben a feldolgozott termékek piacán (sajt, joghurt, tejdesszertek) jelentős import érkezik az országba az uniós tagállamokból.

Az alábbi táblázat mutatja be a legfontosabb célországokat, ami a nyerstej exportot illeti. Ebből látható, hogy a nyerstej jellemzően a belső piacra kerül. A partnerek közül kiemelkedik Románia, ahová a nyerstej 47%-a irányult 2021-ben. Ez önmagában felvetheti a piaci egyensúlyra gyakorolt potenciális negatív hatás kérdését, ugyanakkor a magyar nyerstej export így sem torzítja a belső piac működését. A magyar tejtermelés mintegy 1-1,5% közötti aránnyal rendelkezik az uniós tejtermelésből. Ez önmagában is egy igen csekély arány. A leszállított nyerstej mintegy 10-15%-a – ami a folyadéktej termelés viszonylatában a hazai előállítás mintegy fele - kerül kivitelre, amely az uniós termelés szempontjából gyakorlatilag elhanyagolható. Emellett a román tejtermelés nem képes ellátni alapanyaggal a feldolgozóiparát, ezért importra szorul. Ennek megfelelően a magyar kivitel ez esetben inkább az élelmiszerellátás biztonságát segíti elő.

A kivitel szerkezetében szétaprózódik a partnerek között, így valós veszélyt a belső piac egyensúlyára nem jelent. A magyar kivitelben még említést érdemel a sajt, ugyanakkor annak felvevője jellemzően nem az EU, hanem a közel-keleti piacok.

Rendeltetési ország	Nyerstej export mennyisége (kg)	Megoszlás
Összesen	**277 621 423**	**100**
Románia	131 179 352	47,3
Horvátország	42 590 798	15,3
Olaszország	25 544 478	9,2
Németország	20 573 752	7,4
Bulgária	12 105 902	4,4

Hollandia	11 817 711	4,3
Lengyelország	10 577 437	3,8
Görögország	8 038 680	2,9
Szlovákia	6 850 990	2,5
Csehország	4 021 181	1,4
Szlovénia	2 948 605	1,1
Bosznia-Hercegovina	1 238 761	0,4
Dánia	103 065	0,0
Dél-Afrika	30 450	0,0

Forrás: KSH, 2021

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	**Financial Year**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Total 2024 - 2028**
	Calendar Year	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**Total 2023 - 2027**
DP14_O11_U01_HD - Tejhasznú tehéntartás támogatás fajlagos összege	Planned unit amount	316.99	316.99	316.99	316.99	292.47	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	237.74	237.74	237.74	237.74	219.35	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)	396.24	396.24	396.24	396.24	365.59	
	O.11 (unit: Head)	215,383.00	215,383.00	215,383.00	215,383.00	215,383.00	
	Planned output * Planned unit amount	68,274,257.17	68,274,257.17	68,274,257.17	68,274,257.17	62,993,066.01	336,090,094.69
TOTAL	O.11 (unit: Head)	215,383.00	215,383.00	215,383.00	215,383.00	215,383.00	**Sum:** 1,076,915.00 **Max:** 215,383.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	68,274,257.17	68,274,257.17	68,274,257.17	68,274,257.17	62,993,066.01	336,090,094.69
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

DP15_E14_CISG_16 - Szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása

Intervention Code (MS)	DP15_E14_CISG_16
Intervention Name	Szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása
Type of Intervention	CIS(32) - Coupled income support
Common Output Indicator	O.10. Number of hectares benefitting from coupled income support

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union
SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Yes
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Partially
1.1.3.	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Yes
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Yes
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Yes
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.4 Share of utilised agricultural area (UAA) covered by income support and subject to conditionality
R.6 Percentage of additional direct payments per hectare for eligible farms below average farm size (compared to average)
R.7 Percentage of additional support per hectare in areas with higher needs (compared to average)
R.8 Share of farms benefitting from coupled income support for improving competitiveness, sustainability or quality

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

A szemes fehérjetakarmány-növény termesztésével foglalkozó termelők és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés az alaptámogatással együtt valódi biztonsági hálót alkosson, amely az időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet.

A beavatkozás célja emellett a fehérjefüggőség csökkentése, ezáltal az állattartók takarmányigényének részbeni kielégítésének elősegítése.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

Szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatásra az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely a vonatkozó nemzeti jogszabály szerint közvetlen támogatásra jogosult.

Specifikus jogosultsági feltételek:

• a lenti táblázat szerinti növényt termeszt,

• szója, lóbab, édes csillagfürt termesztése esetén 1 tonna/ha, szárazborsó, csicseriborsó, takarmányborsó, mezei borsó termesztése esetén 2 tonna/ha minimális hozamot igazoltan elér, és

• legalább a táblázatban meghatározott, hektáronkénti minimális mennyiségű szaporítóanyagot az általa a termeléshez kötött közvetlen támogatás igénylése céljára bejelentett teljes terület vonatkozásában használ, a szaporítóanyag beszerzését igazolja, illetve

• mezei borsó termesztése esetén a termeléshez kötött közvetlen támogatás igénylése céljára bejelentett teljes terület vonatkozásában a táblázat meghatározott, hektáronkénti minimális mennyiségű szaporítóanyag felhasználásáról nyilatkozik, a felhasznált mennyiséget a gazdálkodási napló vonatkozó betétlapján rögzíti.

A minősített szaporítóanyag felhasználásának előírásán keresztül a termeléshez kötött támogatás képes hozzájárulni az EU környezet- és klímavédelmi célkitűzéseihez. Az előírás azt a célt szolgálja, hogy a termelők a klímaváltozás negatív hatásait kezelni képes, ellenálló fajtákat termesszenek, ezzel is elősegítve a mezőgazdaság klíma-adaptációját.

Megnevezés magyarul	**Megnevezés latinul**	**Minimum vetőmag (kg/hektár)***
Szójabab	Glycine max	70
Lóbab (Disznóbab)	Vicia faba	170
Fehérvirágú édes csillagfürt (takarmány célra)	Lupinus albus	100
Sárgavirágú édes csillagfürt (takarmány célra)	Lupinus luteus	100
Kék virágú édes csillagfürt (takarmány célra)	Lupinus angustifolius	100
Fehérvirágú édes csillagfürt	Lupinus albus	100
Kékvirágú édes csillagfürt	Lupinus angustifolius	100

Sárgavirágú édes csillagfürt	Lupinus luteus	100
Szárazborsó (Sárgaborsó)	Pisum sativum ssp. sativum convar. sativum	100
Csicseriborsó	Cicer arietinum	80
Tavaszi takarmánybors ó	Pisum sativum	170
Őszi takarmánybors ó	Pisum sativum	100
Mezei borsó	Pisum arvense	100

*: A táblázatban szereplő értékek középértékek, amelyektől +/- 20%-os eltérés megengedett.

6 Identification of relevant baseline elements
(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))
N/A
7 Range and amounts of support
Description

A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden szemes fehérjetakarmány-növényt termesztő és kérelmet benyújtó számára hektáronként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention
Justification of the difficulty(ies) that the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein undergo.

A magyarországi szemes fehérjenövények termesztésének célzott támogatását az a **nehézség** indokolja, hogy a szója és a takarmány-borsó jövedelemtermelő képessége termeléshez kötött támogatások nélkül jóval elmarad a benchmark növényekhez (búza, kukorica, napraforgó, repce) viszonyítva. A jövedelmezőség évről-évre meglehetősen ingadozó.

Ezt a nehézséget a szélsőséges időjárási körülményekből eredő ingadozó hozamok, az input árak drasztikus emelkedése, a megfelelő géppark hiánya, valamint az okozza, hogy a gazdálkodók jelentős része nem rendelkezik a sikeres termesztéséhez szükséges speciális ismeretekkel, a tudásbázis hiányos, a tudásátadás nem hatékony (**másodlagos érvek**).

A termeléshez kötött támogatások hiányában az ágazat zsugorodása fenyegetne, amely Magyarország és az EU fehérjefüggőségét tovább súlyosbítaná.

What is the aim of the intervention with regard to the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein?
☐ to improve competitiveness
☑ to improve quality
☑ to improve sustainability’

How will the intervention address the identified difficulty(ies) by this aim (i.e. explanation about the targeting)?

Az ágazatokkal történt konzultáció és a SWOT elemzés alapján összeállított igényfelmérés értelmében **célunk az ágazat jövedelmezőségének stabilizálása és az ellenállóképesség javítása**, annak érdekében, hogy a jövedelem ingadozások ellenére is fennmaradjon, hozzájárulva az ország és az EU importfüggőségének enyhítéséhez, az állatok takarmányozásán keresztül pedig az élelmezésbiztonsághoz. Emellett fennmaradjanak azon pozitív hatások, amelyek például a biodiverzitásra vagy a talajok nitrogénkészletére vonatkoznak.

A fenntartható termelés előmozdítása érdekében, hogy **az ágazat helyzetének javulása hosszú távon** is fennmaradjon, a jogosultsági feltételek között szerepel a minősített vetőmaghasználat, valamint minimális hektáronkénti vetőmaghasználat és hozam elvárás. Célunk ezáltal megoldást találni a hozamingadozásból eredő nehézségekre. A közvetlen támogatások a jövedelem stabilizálásán túl fontos szerepet töltenek be a termelők gazdálkodásában, hiszen megteremtik a szükséges fejlesztésekhez szükséges önerőt, fedezetet. A termelői jövedelmek stabilizálása emellett előmozdítja a modernizációt, a digitalizáció térnyerését, ezáltal a termelés hatékonyságának javulását.

What is (are) the sector(s) concerned?

Protein crops

Mix between legumes and grasses

Justification of the importance of the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein

A termeléshez kötött támogatások hiányában az ágazat zsugorodása fenyegetne, amely Magyarország és az EU fehérjefüggőségét tovább súlyosbítaná. Ezt azért szükséges elkerülni, mivel az ágazat **jelentősége** igen sokrétű.

- Magyarország és egyben az EU fehérjeimport-függőségét csökkenti, ezáltal az állattenyésztési ágazatok fehérjeigényének részbeni kiváltását is lehetővé teszi.
- Növeli a talaj nitrogénkészletét, ezáltal közvetlenül hozzájárul a műtrágya-felhasználás és a tápanyagveszteség csökkenéséhez.
- Kimagasló jelentőséggel bír a növénytermesztés diverzifikálásában, a biodiverzitás növelésében, elővetemény-értékük nagy.
- Az önellátásra törekvő állattartó kisgazdaságok egyik fő fehérjeforrását jelentik, termelésük környezetkímélő módon, a takarmányozási költségek csökkenése révén járul hozzá ezen üzemek életképességéhez.

Explanation how the intervention is consistent with the Water Framework Directive (i.e. 2000/60/EC).

A víz keretirányelvnek való megfelelést a jogszabályi környezet megfelelőségén keresztül, horizontálisan biztosítottnak ítéljük. A 3.3 fejezetben részletesen bemutatott engedélyezési rendszer megfelelő biztosítékot jelent az új tevékenységek megkezdésének esetére. A már működő gazdaságok esetében a következőt fontos tisztázni: A bemutatott vízhasználati engedélyezési rendszer nem egy ajánlat, amelyet Magyarország 2023-tól kezdődően vállal. Ez egy már hosszú évek óta működő rendszer leírása, amely a mezőgazdasági célú vízhasználat tekintetében az irányelv életbe lépése óta folyamatosan fejlődik és erősödik.

Emellett a szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatására vonatkozó jogosultsági feltételekből és támogatási összegéből megállapítható, hogy a fajlagos támogatás minden termelőre nézve egységes, nem tartalmaz ösztönző elemet magasabb hozam elérésére, így nem ösztönöz magasabb vízfelhasználásra. A stabil output-tervezés pedig szintén azt bizonyítja, hogy Magyarországnak nem célja a mezőgazdasági termelés intenzívebbé tétele.

A kondicionalitás 2023-tól érvényes elemei között a JFGK 1 konkrét alap előírást fogalmaz meg az irányelv végrehajtását illetően, amely így a kondicionalitás ellenőrzési és szankciórendszerén keresztül a termelőkön számon kérhető. Az előírás megfelelő nemzeti végrehajtása és ellenőrzése ezáltal kapcsolatot teremt az öntözési célú vízkivételre vonatkozó engedélyezési eljárások és a KAP keretében érkező

kifizetések folyósítása között.
Az irányelv e pontja egyúttal minden vízgyűjtő-gazdálkodási terv kötelező alapintézkedései közé tartozik.

Kiegészítő információként pedig megjegyezhető, hogy a II. Pillérből finanszírozott beruházási konstrukciókon keresztül jelentős forrásokat tervezünk fordítani a precíziós gazdálkodás minél szélesebb körű térnyerésére, amely elősegíti a természeti erőforrások (köztük a víz) ésszerűbb és fenntartható használatát.

A 3.3 fejezetben bemutatott többlet ellenőrzés erre a jogcímre nem vonatkozik.

Az itt felsoroltak biztosítják, hogy a jogcím nem veszélyezteti a Magyarország vízgyűjtő-gazdálkodási tervében lefektetett célok elérését.

EU WTO schedule limits on oilseeds (Blair House Agreement): Does the intervention target any of the crop(s) covered by the agreement (i.e. soybean, rapeseed, sunflower seed)?

☑ Yes ☐ No

	Claim Year				
	2023	2024	2025	2026	2027
rapeseed/colza					
sunflower (excluding confectionary sunflower seed)					
soya beans	56,406	56,406	56,406	56,406	56,406

Is the intervention financed, partly or completely, from the protein crop top up (maximum 2% in total) in accordance with Art. 96(3) of SPR?

☑ Yes ☐ No

If the intervention targets a mix between legumes and grasses: please indicate the minimium percentage of legumes in the mix.

50 %

Coupled income support granted to silkworms is an animal based support, where the use of ‘head’ as the support’s basic unit requires prior clarification of the followings:

please clarify the conversion rate between this unit and ‘head’ (i.e. how many of this unit corresponds to ‘1 head’?) for the purpose of e.g. indicators.

N/A

It is possible to give further clarification in comment (e.g. the weight of eggs that a box must contain)

9 WTO compliance

Amber Box

Explanation of whether and, if so, how the intervention respects relevant provisions of Article 6.5 or Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture (Blue Box)

A CIS beavatkozások sárga dobozos támogatások, így nem releváns.

11 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
DP15_O10_U01_HA - Szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatás fajlagos összege	Uniform		R.4; R.6; R.7; R.8

Explanation and Justification (including the flexibility)

DP15_O10_U01_HA - Szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatás fajlagos összege

A fajlagos érték megállapításának rövid bemutatása

A fajlagos érték meghatározását segítették a 2015-2022 közötti időszakban szerzett tapasztalatok, és a viszonylagos stabilitás a támogatott ágazatok körében. Ez ugyanis megfelelő alapadatokkal szolgált arról, hogy a szemes fehérjenövény termesztés bevételei között a termeléshez kötött támogatások milyen szerepet játszanak, és mit okozna annak hiánya az üzemi eredményességben.

A SWOT elemzés megállapításai megmutatták, hogy a szemes fehérjenövény termesztés számára kulcsfontosságú elem a termeléshez kötött támogatás. Az igényfelmérésben azonosított szükségletek kielégítésére, valamint a jelzett nehézségek kezelésére alapozva tehát a benyújtott tervben megjelölt érzékeny ágazatok – így a szemes fehérjenövény termesztés - esetében Magyarország a célzott támogatás mellett döntött.

A fajlagos érték számításában az ágazati helyzetelemzésekben szereplő adatokra támaszkodtunk. A többéves statisztikai adatsorok alapján került meghatározásra az az összeg, amely jellemzően elegendő arra, hogy az adott tevékenység során keletkező veszteséget minimalizálja vagy adott esetben a jövedelmezőségét egy elvárt szintre emelje. Célunk ezzel az, hogy megelőzzük az adott tevékenység beszüntetését vagy más növénykultúrákra történő áttérést (például a magasabb jövedelmet ígérő búza, kukoricára, olajos növények termesztésére). Ez kiemelt jelentőséggel bír abban, hogy Magyarország élelmiszer- és takarmányellátása biztosított legyen. A fajlagos érték megfelelősége külső tényezők hatására természetesen évről-évre módosulhat, ezért is van szükség egy megalapozott sávra a kilengések kezelhetősége érdekében.

Kiemelést érdemel még általánosságban, hogy a **stabil kimenetek** tervezése egyértelműen mutatja szándékainkat. Ez pedig nem más, mint a szemes fehérjenövény termesztés kibocsátásának szinten tartása, illetve zsugorodásának megelőzése. Ez pedig azt is jelenti, hogy nem hat ösztönzően az öntözésre. Ez pedig hozzájárul a természeti erőforrásokkal (közte a víz és a talaj) való felelősségteljes bánásmódhoz.

A fajlagos érték minimum és maximum értéke

A szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása esetében a 232,87 EUR/ha fajlagos érték mellett meghatározásra kerül egy minimum és egy maximum érték.

A fajlagos érték varianciája: +/-30%

A fajlagos támogatások összegének minimum és maximum értékeinek meghatározása során a következő módszertant követtük:

-Megvizsgáltuk a 2015-2021 közötti időszak során rögzített szélsőértékeket, ami a jóváhagyott területeket illeti.

-Immár rendelkezésre állnak a 2022. évi kérelembenyújtás adatai, amelyek segítik előre jelezni a trendek várható alakulását.

-Az összehasonlíthatóság érdekében a részletes adattáblák segítségével kiszűrtük a termékkörök változásának hatását (*a szemes fehérjenövény termesztés esetében nem releváns*).

-Ahol az időszak elején szélsőséges értéket találtunk, ott azokat eltávolítottuk az adatsorból.

-A rögzített szélsőértékekhez hozzárendeltük a 2023-tól érvényes borítéknagyságokat, így megkaptuk a szélsőértékekhez tartozó elméleti fajlagos értékeket.

-Ezen szélsőértékeknek a tervezett fajlagos értéktől mért eltérését kimutatva alakultak ki az előző időszak alapján modellezett fajlagos sávok (minimum és maximum értékek).
-Ezen számításokat az azonosított kockázatok, az ágazattól érkező előrejelzések és a várható piaci trendek ismeretében korrigálva határoztuk meg a sávokat.
-A számítások azt mutatják, hogy a sávok további szűkítése már a pénzügyi kockázatok jelentős emelkedésével járna.

Specifikus magyarázat: A sávot a történelmi adatok, valamint a szója piaca komoly kilengései indokolják. A pénzügyi boríték mérete ugyanakkor némileg emelkedik, e két tényező együttes hatását pedig egyelőre nehezen megbecsülni.

(Az egyes megállapításokat alátámasztó adatok, bővebb érvelések az ágazati helyzetelemzésben találhatóak.)

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
	Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
DP15_O10_U01_HA - Szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatás fajlagos összege	Planned unit amount	232.87	232.87	232.87	232.87	214.87	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	163.01	163.01	163.01	163.01	150.41	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)	302.73	302.73	302.73	302.73	279.33	
	O.10 (unit: Hectares)	68,548.00	68,548.00	68,548.00	68,548.00	68,548.00	
	Planned output * Planned unit amount	15,962,772.76	15,962,772.76	15,962,772.76	15,962,772.76	14,728,908.76	78,579,999.80
TOTAL	O.10 (unit: Hectares)	68,548.00	68,548.00	68,548.00	68,548.00	68,548.00	**Sum:** 342,740.00 **Max:** 68,548.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	15,962,772.76	15,962,772.76	15,962,772.76	15,962,772.76	14,728,908.76	78,579,999.80
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

DP16_E15_CISP_16 - Szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása

Intervention Code (MS)	DP16_E15_CISP_16
Intervention Name	Szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása
Type of Intervention	CIS(32) - Coupled income support
Common Output Indicator	O.10. Number of hectares benefitting from coupled income support

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union
SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Yes
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Partially
1.1.3.	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Yes
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Yes
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Yes
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.4 Share of utilised agricultural area (UAA) covered by income support and subject to conditionality
R.6 Percentage of additional direct payments per hectare for eligible farms below average farm size (compared to average)
R.7 Percentage of additional support per hectare in areas with higher needs (compared to average)
R.8 Share of farms benefitting from coupled income support for improving competitiveness, sustainability or quality

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

A szálas fehérjetakarmány-növény termesztésével foglalkozó termelők és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés az alaptámogatással együtt valódi biztonsági hálót alkosson, amely az említett időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet.

A beavatkozás célja emellett a fehérjefüggőség csökkentése, ezáltal a kérődzők állatok takarmányigényének részbeni kielégítésének elősegítése.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

Szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatásra az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely a vonatkozó nemzeti jogszabály szerint közvetlen támogatásra jogosult.

Specifikus jogosultsági feltételek:

- a lenti táblázat szerinti növényt termeszt,
- az igénylés évét megelőző évben megvalósult őszi, illetve a tárgyévben megvalósult tavaszi telepítés vagy felülvetés esetén a lenti táblázatban meghatározott tömegű hektáronkénti minimális szaporítóanyagot, vagy a minimális csíraszámot biztosító mennyiségű szaporítóanyagot az általa a termeléshez kötött közvetlen támogatás igénylése céljára bejelentett teljes terület vonatkozásában használ, és a szaporítóanyag beszerzését igazolja,
- a többéves művelésre alkalmas kultúra a támogatási kérelemében bejelentett tábla legalább 80%-án összefüggő állományként jelen van, és
- a Legány-féle keverék, a Borsós naprafogrócsalamádé, a Borsós kukoricacsalamádé és a Rozsos szöszösbükköny termesztése tekintetében a táblázatban meghatározott minimum értékektől eltérő alkalmazás esetében is biztosítani kell, hogy a fehérjenövény komponens aránya nem csökken 50% alá.

A minősített szaporítóanyag felhasználásának előírásán keresztül a termeléshez kötött támogatás képes hozzájárulni az EU környezet- és klímavédelmi célkitűzéseihez. Az előírás azt a célt szolgálja, hogy a termelők a klímaváltozás negatív hatásait kezelni képes, ellenálló fajtákat termesszenek, ezzel is elősegítve a mezőgazdaság klíma-adaptációját.

Magyar megnevezés	**Latin megnevezés**	**Minimum vetőmag kg/hektár*** **	**Minimum csíraszám db/hektár*** **	**Minimum palánta db/hektár*** **
Lucerna, Lucerna erjesztett takarmány, Lucerna zöldtakarmány *	Medicago sativa	15	-	-
Komlós lucerna*	Medicago lupulina	15	-	-
Sárkerep lucerna*	Medicago falcata	15	-	-
Tarkavirágú lucerna*	Medicago x. varia	15	-	-
Lucerna* (vetőmag célra)	Medicago sativa	8		
Bíborhere	Trifolium incarnatum	10	-	-
Fehérhere*	Trifolium repens	6	-	-

Korcshere (svédhere)*	Trifolium hybridum	6	-	-
Vöröshere*	Trifolium pratense	10	-	-
Alexandriai here	Trifolium alexandrinum	10	-	-
Legány-féle keverék (pannon- vagy szöszösbükköny, rozs, búza, árpa vagy bíborhere keverék)	Vicia pannonica/Vicia villosa + Triticum aestivum/Secale cerelace + Trifolium incarnatum	búza vagy rozs: 60, szöszös- bükköny vagy pannon-bükköny: 80 és bíborhere: 20	-	-
Borsós kukoricacsalamádé**	Pisum sativum + zea mays conv. Vulgaris	-	borsó: 600 000 kukorica: 400 000	-
Borsós napraforgó-csalamádé	Pisum sativum + Helianthus annus	120 kg borsó + 25 kg napraforgó	borsó: 600 000 napraforgó: 400 000	-
Szarvaskerep*	Lotus corniculatus	14	-	-
Takarmánybaltacim	Onobrychis viciifolia	hámozott vetőmagból 95 kg hámozatlanból 145 kg	-	-
Takarmánybükköny (Tavaszi bükköny)	Vicia sativa L.	30	-	-
Szöszösbükköny*	Vicia villosa	30	-	-
Pannonbükköny*	Vicia pannonica	30	-	-
Rozsos szöszösbükköny	Secale cereale + Vicia villosa	60 kg rozs + 105 kg szöszös-	rozs: 2 000 000 szöszös-	-

		bükköny	bükköny: 3 000 000	
Szilfium*	Silphium perfoliatum	-	-	20 000
Keleti kecskeruta*	Galega orientalis	12	-	-
Lósóska	Rumex acetosella	40	-	-
Szegletes lednek	Lathyrus sativus	160	100 000	

* Többéves művelésre alkalmas kultúra

** A keverék tömegértékének meghatározása során a Pisum sativum 117 g/ezer mag, a Zea mays conv. vulgaris esetében 250 g/ezer mag értékkel kell számolni.

*** A táblázatban szereplő értékek középértékek, amelyektől +/- 20%-os eltérés megengedett.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Range and amounts of support

Description

A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden szálas fehérjetakarmány-növényt termesztő és kérelmet benyújtó számára hektáronként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

Justification of the difficulty(ies) that the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein undergo.

A magyarországi szálas fehérjenövények termesztésének célzott támogatását az a **nehézség** indokolja, hogy a szálas takarmánynövények jövedelemtermelő képessége termeléshez kötött támogatások nélkül jóval elmarad a benchmark növényekhez (búza, kukorica, napraforgó, repce) viszonyítva. A jövedelmezőség évről-évre meglehetősen ingadozó.

Ezt a nehézséget a szélsőséges időjárási körülményekből eredő ingadozó és alacsony hozamok, az input árak drasztikus emelkedése, a megfelelő géppark hiánya, valamint az okozza, hogy a pillangós szálastakarmány-termelés pozitív externáliáit a piac nem ismeri el. (**másodlagos érvek**).

A termeléshez kötött támogatások hiányában az ágazat zsugorodása fenyegetne, amely Magyarország és az EU fehérjefüggőségét tovább súlyosbítaná. Emellett a terület visszaesése, a vetésforgóból való esetleges kivonása egyaránt okozna gazdasági és ökológiai veszteséget.

What is the aim of the intervention with regard to the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein?

☐ to improve competitiveness

☑ to improve quality

☑ to improve sustainability’

How will the intervention address the identified difficulty(ies) by this aim (i.e. explanation about the targeting)?

Az ágazatokkal történt konzultáció és a SWOT elemzés alapján összeállított igényfelmérés értelmében

célunk az ágazat jövedelmezőségének stabilizálása és az ellenállóképesség javítása, annak érdekében, hogy a jövedelem ingadozások ellenére is fennmaradjon, hozzájárulva az ország és az EU importfüggőségének enyhítéséhez, az állatok takarmányozásán keresztül pedig az élelmezésbiztonsághoz. Emellett fennmaradjanak azon pozitív hatások, amelyek például a biodiverzitásra vagy a talajok nitrogénkészletére vonatkoznak.

A fenntartható termelés előmozdítása érdekében, hogy **az ágazat helyzetének javulása hosszú távon** is fennmaradjon, a jogosultsági feltételek között szerepel a minősített vetőmaghasználat, valamint hektáronkénti minimális szaporítóanyag vagy a minimális csíraszámot biztosító mennyiségű szaporítóanyag elvárása. Célunk ezáltal megoldást találni a hozamingadozásból és az alacsony hozamokból eredő nehézségekre. A közvetlen támogatások a jövedelem stabilizálásán túl fontos szerepet töltenek be a termelők gazdálkodásában, hiszen megteremtik a szükséges fejlesztésekhez szükséges önerőt, fedezetet. A termelői jövedelmek stabilizálása emellett előmozdítja a modernizációt, a digitalizáció térnyerését, ezáltal a termelés hatékonyságának javulását.

What is (are) the sector(s) concerned?

Protein crops

Mix between legumes and grasses

Justification of the importance of the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein

A termeléshez kötött támogatások hiányában az ágazat zsugorodása fenyegetne, amely Magyarország és az EU fehérjefüggőségét tovább súlyosbítaná. Emellett a terület visszaesése, a vetésforgóból való esetleges kivonása egyaránt okozna gazdasági és ökológiai veszteséget. Ezt azért szükséges elkerülni, mivel az ágazat **jelentősége** igen sokrétű.

- Magyarország és egyben az EU fehérjeimport-függőségét csökkenti, ezáltal az állattenyésztési ágazatok fehérjeigényének részbeni kiváltását is lehetővé teszi.
- A pillangós szálastakarmány-növények jelentős szerepet töltenek be a gyenge jövedelemtermelő-képességű földterületek hasznosításában, a szántóföldi növénytermesztés diverzifikálásában és a biodiverzitás növelésében.
- A pillangós szálastakarmány-növények növelik a talaj nitrogénkészletét, ezáltal közvetlenül hozzájárulnak a műtrágya-felhasználás és a tápanyag-veszteség csökkenéséhez, mélyre hatoló, elágazó gyökérzetük javítja a talaj szerkezetét, eróziónak kitett talajokon talajvédő hatásuk is érvényesül.
- A pillangós szálastakarmány-növények termesztése a legkörnyezetkímélőbb megoldás a szarvasmarhatartó kisgazdaságok önálló fehérjeellátására.

Explanation how the intervention is consistent with the Water Framework Directive (i.e. 2000/60/EC).

A víz keretirányelvnek való megfelelést a jogszabályi környezet megfelelőségén keresztül, horizontálisan biztosítottnak ítéljük. A 3.3 fejezetben részletesen bemutatott engedélyezési rendszer megfelelő biztosítékot jelent az új tevékenységek megkezdésének esetére. A már működő gazdaságok esetében a következőt fontos tisztázni: A bemutatott vízhasználati engedélyezési rendszer nem egy ajánlat, amelyet Magyarország 2023-tól kezdődően vállal. Ez egy már hosszú évek óta működő rendszer leírása, amely a mezőgazdasági célú vízhasználat tekintetében az irányelv életbe lépése óta folyamatosan fejlődik és erősödik.

Emellett a szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatására vonatkozó jogosultsági feltételekből és támogatási összegéből megállapítható, hogy a fajlagos támogatás minden termelőre nézve egységes, nem tartalmaz ösztönző elemet magasabb hozam elérésére, így nem ösztönöz magasabb vízfelhasználásra. A stabil output-tervezés pedig szintén azt bizonyítja, hogy Magyarországnak nem célja a mezőgazdasági termelés intenzívebbé tétele.

A kondicionalitás 2023-tól érvényes elemei között a JFGK 1 konkrét alap előírást fogalmaz meg az irányelv végrehajtását illetően, amely így a kondicionalitás ellenőrzési és szankciórendszerén keresztül a termelőkön számon kérhető. Az előírás megfelelő nemzeti végrehajtása és ellenőrzése ezáltal kapcsolatot teremt az öntözési célú vízkivételre vonatkozó engedélyezési eljárások és a KAP keretében érkező

kifizetések folyósítása között.
Az irányelv e pontja egyúttal minden vízgyűjtő-gazdálkodási terv kötelező alapintézkedései közé tartozik.

Kiegészítő információként pedig megjegyezhető, hogy a II. Pillérből finanszírozott beruházási konstrukciókon keresztül jelentős forrásokat tervezünk fordítani a precíziós gazdálkodás minél szélesebb körű térnyerésére, amely elősegíti a természeti erőforrások (köztük a víz) ésszerűbb és fenntartható használatát.

A 3.3 fejezetben bemutatott többlet ellenőrzés erre a jogcímre nem vonatkozik.

Az itt felsoroltak biztosítják, hogy a jogcím nem veszélyezteti a Magyarország vízgyűjtő-gazdálkodási tervében lefektetett célok elérését.

EU WTO schedule limits on oilseeds (Blair House Agreement): Does the intervention target any of the crop(s) covered by the agreement (i.e. soybean, rapeseed, sunflower seed)?

☐ Yes ☑ No

Is the intervention financed, partly or completely, from the protein crop top up (maximum 2% in total) in accordance with Art. 96(3) of SPR?

☑ Yes ☐ No

If the intervention targets a mix between legumes and grasses: please indicate the minimium percentage of legumes in the mix.

50 %

Coupled income support granted to silkworms is an animal based support, where the use of ‘head’ as the support’s basic unit requires prior clarification of the followings:

please clarify the conversion rate between this unit and ‘head’ (i.e. how many of this unit corresponds to ‘1 head’?) for the purpose of e.g. indicators.

N/A

It is possible to give further clarification in comment (e.g. the weight of eggs that a box must contain)

9 WTO compliance

Amber Box

Explanation of whether and, if so, how the intervention respects relevant provisions of Article 6.5 or Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture (Blue Box)

A CIS beavatkozások sárga dobozos támogatások, így nem releváns.

11 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
DP16_O10_U01_HA - Szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatás fajlagos összege	Uniform		R.4; R.6; R.7; R.8

Explanation and Justification (including the flexibility)

DP16_O10_U01_HA - Szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatás fajlagos összege

A fajlagos érték megállapításának rövid bemutatása

A fajlagos érték meghatározását segítették a 2015-2022 közötti időszakban szerzett tapasztalatok, és a viszonylagos stabilitás a támogatott ágazatok körében. Ez ugyanis megfelelő alapadatokkal szolgált arról, hogy a szemes fehérjenövény termesztés bevételei között a termeléshez kötött támogatások milyen szerepet játszanak, és mit okozna annak hiánya az üzemi eredményességben.

A SWOT elemzés megállapításai megmutatták, hogy a szemes fehérjenövény termesztés számára kulcsfontosságú elem a termeléshez kötött támogatás. Az igényfelmérésben azonosított szükségletek kielégítésére, valamint a jelzett nehézségek kezelésére alapozva tehát a benyújtott tervben megjelölt érzékeny ágazatok – így a szemes fehérjenövény termesztés - esetében Magyarország a célzott támogatás mellett döntött.

A fajlagos érték számításában az ágazati helyzetelemzésekben szereplő adatokra támaszkodtunk. A többéves statisztikai adatsorok alapján került meghatározásra az az összeg, amely jellemzően elegendő arra, hogy az adott tevékenység során keletkező veszteséget minimalizálja vagy adott esetben a jövedelmezőségét egy elvárt szintre emelje. Célunk ezzel az, hogy megelőzzük az adott tevékenység beszüntetését vagy más növénykultúrákra történő áttérést (például a magasabb jövedelmet ígérő búza, kukoricára, olajos növények termesztésére). Ez kiemelt jelentőséggel bír abban, hogy Magyarország élelmiszer- és takarmányellátása biztosított legyen. A fajlagos érték megfelelősége külső tényezők hatására természetesen évről-évre módosulhat, ezért is van szükség egy megalapozott sávra a kilengések kezelhetősége érdekében.

Kiemelést érdemel még általánosságban, hogy a **stabil kimenetek** tervezése egyértelműen mutatja szándékainkat. Ez pedig nem más, mint a szemes fehérjenövény termesztés kibocsátásának szinten tartása, illetve zsugorodásának megelőzése. Ez pedig azt is jelenti, hogy nem hat ösztönzően az öntözésre. Ez pedig hozzájárul a természeti erőforrásokkal (közte a víz és a talaj) való felelősségteljes bánásmódhoz.

A fajlagos érték minimum és maximum értéke

A szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása esetében a 64,17 EUR/ha fajlagos érték mellett meghatározásra kerül egy minimum és egy maximum érték.

A fajlagos érték varianciája: +20% /-30%

A fajlagos támogatások összegének minimum és maximum értékeinek meghatározása során a következő módszertant követtük:

-Megvizsgáltuk a 2015-2021 közötti időszak során rögzített szélsőértékeket, ami a jóváhagyott területeket és állatokat illeti.

-Immár rendelkezésre állnak a 2022. évi kérelembenyújtás adatai, amelyek segítik előre jelezni a trendek várható alakulását.

-Az összehasonlíthatóság érdekében a részletes adattáblák segítségével kiszűrtük a termékkörök változásának hatását (*a szálas fehérjenövény termesztés esetében nem releváns*).

-Ahol az időszak elején szélsőséges értéket találtunk, ott azokat eltávolítottuk az adatsorból.

-A rögzített szélsőértékekhez hozzárendeltük a 2023-tól érvényes borítéknagyságokat, így megkaptuk a szélsőértékekhez tartozó elméleti fajlagos értékeket.

-Ezen szélsőértékeknek a tervezett fajlagos értéktől mért eltérését kimutatva alakultak ki az előző időszak alapján modellezett fajlagos sávok (minimum és maximum értékek).

-Ezen számításokat az azonosított kockázatok, az ágazattól érkező előrejelzések és a várható piaci trendek ismeretében korrigálva határoztuk meg a sávokat.

-A számítások azt mutatják, hogy a sávok további szűkítése már a pénzügyi kockázatok jelentős emelkedésével járna.

Specifikus magyarázat: A történelmi adatok a terület növekedését mutatták, ezért csökkentettük a maximum eltérési toleranciaszintet. A pénzügyi boríték és a fajlagos érték ugyanakkor csökken, e tényezők hatását pedig egyelőre nehezen megbecsülni.

(Az egyes megállapításokat alátámasztó adatok, bővebb érvelések az ágazati helyzetelemzésben találhatóak.)

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
	Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
DP16_O10_U01_HA - Szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatás fajlagos összege	Planned unit amount	64.17	64.17	64.17	64.17	59.20	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	44.92	44.92	44.92	44.92	41.44	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)	77.00	77.00	77.00	77.00	71.04	
	O.10 (unit: Hectares)	171,190.00	171,190.00	171,190.00	171,190.00	171,190.00	
	Planned output * Planned unit amount	10,985,262.30	10,985,262.30	10,985,262.30	10,985,262.30	10,134,448.00	54,075,497.20
TOTAL	O.10 (unit: Hectares)	171,190.00	171,190.00	171,190.00	171,190.00	171,190.00	**Sum:** 855,950.00 **Max:** 171,190.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	10,985,262.30	10,985,262.30	10,985,262.30	10,985,262.30	10,134,448.00	54,075,497.20
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

5.2 Sectoral Interventions

Fruit and Vegetables

Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
SC11_SC28_O35_A01_OP - Működési Alapok támogatása	Average		R.10; R.11

Description

SC11_SC28_O35_A01_OP - Működési Alapok támogatása

Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.

Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.

E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.

Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:

transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;

egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;

az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;

valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;

az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;

a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;

az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;

az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:

gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:

i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra,

olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,

ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;

A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

Planned Unit Amounts - financial table with output

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
SC11_SC28_O35_A01_OP - Működési Alapok támogatása	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)	168,101.00	226,739.00	236,928.00	240,275.00	242,386.00	
	O.35 (unit: Operational Programmes)	38.00	38.00	39.00	41.00	43.00	
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	6,387,844.00	8,616,083.00	9,240,207.00	9,851,275.00	10,422,579.00	44,517,988.00

INVRE(47(1)(a)) - - investments in tangible and intangible assets, research and experimental and innovative production methods and other actions

SC28_E01_FVI_47 - Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása

Intervention Code (MS)	SC28_E01_FVI_47
Intervention Name	Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása
Type of Intervention	INVRE(47(1)(a)) - investments in tangible and intangible assets, research and experimental and innovative production methods and other actions
Common Output Indicator	O.35. Number of supported operational programmes

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
BOOST(46(g)) boosting products' commercial value and quality, including improving product quality and developing products with a protected designation of origin or with a protected geographical indication or covered by Union or national quality schemes recognised by Member States
CLIMA(46(f)) contributing to climate change mitigation and adaptation
COMP(46(c)) improvement of medium- and long-term-competitiveness, in particular through modernisation
CONC(46(b)) concentration of supply and placing on the market of the products, including through direct marketing
EMPL(46(k)) improving the conditions of employment and ensuring compliance with the employer obligations as well as occupational health and safety requirements in accordance with Directives 89/391/EEC, 2009/104/EC and (EU) 2019/1152
PROD(46(a)) planning and organisation of production, adjusting production to demand, in particular with regard to quality and quantity, optimisation of production costs and returns on investments, stabilising producer prices
PROMO(46(e)) promoting, developing and implementing: (i) production methods and techniques that are respectful of the environment; (ii) pest and disease resilient production practices; (iii) animal health and welfare standards going beyond minimum requirements established under Union and national law; (iv) reduction of waste and environmentally sound use and management of by-products, including their re-usage and valorisation; (v) protection and enhancement of biodiversity and sustainable use of natural resources, in particular protection of water, soil and air.
REDE(46(d)) research into, and development of, sustainable production methods, including pest resilience, animal disease resistance and climate change resilience and mitigation, innovative practices and production techniques boosting economic competitiveness and bolstering market developments

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union
SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation
SO3 Improve the farmer' position in the value chain
SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy
SO5 Foster sustainable development and efficient management of natural resources such as water, soil and air, including by reducing chemical dependency

SO6 Contribute to halting and reversing biodiversity loss, enhance ecosystem services and preserve habitats and landscapes
XCO Cross-cutting objective of modernising the sector by fostering and sharing of knowledge, innovation and digitalisation in agriculture and rural areas, and encouraging their uptake

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Yes
2.1.11	Új ültetvények létrehozása, ültetvények felújítása és korszerűsítése	2	Yes
2.1.2	Modern termelői kapacitások létrehozása	2	Yes
2.1.3	A mezőgazdasági alapanyagok feldolgozottsági szintjének növelése	1	Yes
2.1.7	Technológiai átállás a szigorodó növény-egészségügyi előírások figyelembe vételével	1	Yes
2.1.8	Termesztéstechnológia javítása	1	Yes
2.2.1	Post harvest technológia fejlesztése	2	Yes
2.2.2	Terménytárolók, hűtőházak építése/felújítása	2	Yes
2.3.1	Innovatív technológiák és fenntartható megközelítések elterjesztése a mezőgazdaságban	2	Yes
2.4.1	Piackutatás	3	Yes
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Yes
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Yes
3.1.3	Rövid ellátási láncok fejlesztése (adatbázis, eszköz, infrastruktúra és kompetencia fejlesztés)	1	Yes
4.4.1	A negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő megoldások és eszközök fejlesztése	1	Yes
5.1.2	A tápanyagveszteség csökkentése, a tápanyagok kimosódásának megakadályozása	1	Yes
5.2.1	Felszíni és felszín alatti vizek fenntartható használata	1.	Yes
6.5.1	Mezőgazdaság, erdőgazdaság, vadgazdálkodás, természetvédelem közötti együttműködések támogatása	1	Partially
CCO.1.2	Gazdálkodók ismereteinek bővítése	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.1 Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups supported by the CAP in order to enhance sustainable economic, social, environmental, climate and resource efficiency performance
R.10 Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP
R.11/Fruit and Vegetables Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors
R.12 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to improve climate adaptation
R.15 Supported investments in renewable energy production capacity, including bio-based (in MW)
R.16 Share of farms benefitting from CAP investment support contributing to climate change mitigation and adaptation, and to the production of renewable energy or biomaterials
R.19 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments beneficial for soil management to improve soil quality and biota (such as reducing tillage, soil cover with crops, crop rotation included with leguminous crops)
R.23 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to improve water balance
R.24 Share of Utilised Agricultural Area (UAA) under supported specific commitments which lead to a sustainable use of pesticides in order to reduce risks and impacts of pesticides, such as pesticides leakage
R.26 Share of farms benifitting from CAP productive and non-productive investment support related to care for the natural resource
R.31 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for supporting biodiversity conservation or restoration including high-nature-value farming practices
R.32 Share of farms benefitting from CAP investment support contributing to biodiversity
R.39 Number of rural businesses including bio-economy businesses developed with CAP support
R.9 Share of farmers receiving investment support to restructure and modernise, including to improve resource efficiency

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkitűzéseket szolgáló beruházások, kutatás, valamint kísérleti és innovatív termelési módszerek és egyéb tevékenységek típusú tevékenységek végrehajtása.

Kötelezettségek

A végrehajtott tevékenységek az operatív programokban meghatározott célkitűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Az elismerési feltételek teljesítéséhez és az operatív programok végrehajtásához kapcsolódó kötelező képzésen való részvétel.

Jogosultsági feltételek

Termelői szervezetként való elismerés Európai Unió és a Nemzeti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés

Operatív program benyújtása és végrehajtása

A támogatás 15%-át kötelezően legalább három tevékenységből álló klíma és környezetvédelmi intézkedésekre, 2%-át pedig kutatásfejlesztésre fordítani.

Egyedi feltételek

A 47. cikk a) pont szerinti beavatkozás típus az i-xiii alpontokban felsoroltakon túl az alábbi területeken is végrehajtható:

- kínálati oldal koncentrációja és a termékek forgalomba hozatala
- a termelés tervezése és szervezése
- a közép- és hosszútávú versenyképesség javítása
- a termékek kereskedelmi értékének és színvonalának növelése

Az Operatív Program keretében végrehajtott beruházások fenntartási időszaka 5 év. Amennyiben a beruházás számviteli értékcsökkenési időszaka rövidebb mint öt év, úgy a fenntartási időszak a kis és közepes vállalkozások esetében 3 év.

A beruházásokat a kedvezményezett telephelyén vagy adott esetben a kedvezményezett szervezet olyan termelő tagjainak vagy leányvállalatainak telephelyén kell végrehajtani, amelyek megfelelnek az e EU/126/2022 rendelet 31. cikkének (7) bekezdésében említett 90%-os követelménynek.

A beruházásokra - ideértve a lízinget is - fizetett támogatások nyújthatók egy összegben vagy az operatív programban jóváhagyott éves részletekben is.

Az energiatermelő rendszerekből álló tárgyi eszközökbe történő beruházások esetén a megtermelt energia mennyisége nem haladja meg azt az energiamennyiséget, amely éves szinten a kedvezményezett szokásos tevékenységeihez felhasználható.

A beruházási és egyéb tevékenységtípusok esetében a (EU)/2115/2021 rendelet 50. cikk (7) bekezdés b) pontja szerinti kiadásokhoz történő számítás feltétele

Az (EU)/126/2022 rendelet 11. cikkében említett beruházások abban az esetben vehetők figyelembe, ha a beruházás számviteli értékcsökkenési időszakában legalább 15%-os csökkenést eredményeznek a korábbi állapothoz képest a 12. cikk (1) bekezdés a) – d) és f) pontok valamelyike tekintetében:

a beruházás számviteli értékcsökkenési időszakában legalább 7%-os csökkenést eredményeznek a korábbi állapothoz képest, amennyiben az említett beruházások több a fentiekben felsorolt környezetvédelmi előnnyel járnak.

Figyelembe vehetők olyan a termőterületen vagy azon kívül megvalósuló termelő vagy nem termelő beruházások, amelyek hozzájárulnak az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz.

- A meglévő öntözőberendezések vagy a meglévő öntözőrendszerek részeinek fejlesztésére irányuló beruházások kizárólag akkor támogathatók, ha az előzetes értékelés azt állapítja meg, hogy azok a meglévő berendezés vagy rendszer műszaki paramétereiből kiindulva mikroöntözés tekintetében legkevesebb 10%, lineár és csévélődobos berendezések tekintetében legkevesebb 15% mértékű potenciális vízmegtakarítást eredményeznek majd.

Amennyiben a beruházás olyan felszín alatti vagy felszíni vizekből álló víztesteket érint, amelyek a vonatkozó vízgyűjtő-gazdálkodási tervben vízmennyiséggel kapcsolatos okok miatt jónál rosszabb minősítést kaptak, akkor a beruházásnak az alábbi együttes feltételeknek is meg kell felelnie:

- projektnek biztosítania kell, hogy a projekt által érintett öntözőberendezések, vagy öntözőrendszerek vonatkozásában legalább a projekt előzetes értékelése által megállapított potenciális vízmegtakarítás 50 %-ának megfelelő mértékű tényleges vízfogyasztás csökkenés történjen; és

- amennyiben a projekt az adott mezőgazdasági üzem öntözött területeinek csak egy részét érinti, a mezőgazdasági üzem teljes – üzemszintű – vízfogyasztása legalább 50% megfelelő mértékben kell, hogy csökkenjen. A mezőgazdasági üzem teljes vízfogyasztásához az üzem által értékesített, vagy bármilyen más módon öntözési célból átadott vízmennyiséget is hozzá kell számítani.

A meghatározott feltételek egyike sem alkalmazandó a meglévő öntözőberendezésekre irányuló olyan beruházásokra, amelyek csak az energiahatékonyságot érintik, sem a tározók létrehozására irányuló beruházásokra, sem pedig a visszanyert víz felhasználására irányuló olyan beruházásokra, amelyek nem érintenek felszín alatti vagy felszíni víztestet.

Az (EU)/126/2022 rendelet 12. cikk (1) bekezdés e) g) – i) pontjaihoz kapcsolódó beruházások, valamint

az a) – i) pontjaiban felsorolt célkitűzéshez kapcsolódó egyéb beavatkozások akkor számíthatóak az (EU)/2115/2021 rendelet 50. cikk (7) bekezdés a) és b) pontja szerinti kiadásokhoz, ha a kedvezményezettek által az operatív programok vagy azok módosításinak benyújtásakor hitelt érdemlően bizonyítják, hogy az operatív programban foglalt tevékenységek pozitívan járulnak hozzá a célkitűzések megvalósulásához még ha adott esetben azok hatása nem számszerűsíthető is.

A támogatásra jogosult magukban foglalják az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó agrár-környezetvédelmi célokra irányuló beavatkozásokból eredő többletköltségeket és elmaradt bevételeket. Az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó agrár-környezetvédelmi célokra irányuló beavatkozásokat a releváns kötelező előírások, követelmények vagy kötelezettségek módosítása esetén felül kell vizsgálni.

Nem minősül a termelési folyamat során keletkező hulladéknak a növényegészségügyi okokból károsodott termék, amennyiben az integrált növényvédelmi technológia alkalmazása nem igazolt, kivéve, ha az adott kultúrában nincs az integrált technológia keretében alkalmazható jóváhagyott készítmény

Kutatási tevékenységtípusok esetében az (EU) 2115/2021 rendelet 50. cikk (7) bekezdés c) pontja szerinti kiadásokhoz történő számítás feltétele

Alkalmazott kutatás

- kutatóhellyel való igazolt együttműködés
- kötelező a tudományos publikáció, továbbá kutatási jelentés, és igazolt disszemináció a Termelői Szervezet tagjai részére

Technológiai fejlesztést célzó kutatás/Technológiai kísérlet/fajta kísérlet

kötelező kutatási jelentés, és igazolt disszemináció a Termelői Szervezet tagjai részére

Piac/marketing kutatás:

Piaci diverzifikációt, piacbővülést szolgáló termék és eljárásfejlesztések

Piackutatás a meglévő és a potenciális piaci igények, a jelenlegi értékesítési csatornák fejlesztési lehetőségei, új értékesítési csatornák kialakításának lehetőségeinek felmérése

Termelési struktúrát befolyásoló piackutatás

Fogyasztói szokásokat felmérő kutatások

A III. mellékletben felsorolt költségeken felül elszámolható még

1. értékesítési és forgalmazási tevékenységekre felhasznált szállítójárművek bérlete és nyílt végű lízingje.
2. az igénybe vett szolgáltatások díjai, amelyek az operatív programban foglalt, az operatív program céljainak elérését szolgáló tevékenységek keretében kerülnek megvalósításra (például, de nem kimerítően: tanácsadási szolgáltatás, szaktanácsadási szolgáltatás, szakértői tevékenység, kutatási és kísérleti, marketingkommunikációs, promóciós, minőségbiztosítási rendszerek fejlesztéséhez, auditjához, felkészítéshez kapcsolódó szolgáltatások, stb.
3. értekezletek és képzési programok költségei, amennyiben azok az operatív programhoz kötődnek, beleértve a napidíjakat, valamint az utazási és a szállásköltségeket, adott esetben átalánydíjas vagy egységköltség-térítéses alapon.
4. a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:

a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése;

egységköltségek;
Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás

Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.

Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.

E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.

Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:

transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;

egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;

az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;

valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;

az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;

a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;

az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;

az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:

gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:

i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,

ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;

A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka

jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

A beruházások megvalósulhatnak vásárlás, építés, bérlés és lízing útján. Bérlés esetén a támogatás egységköltségek figyelembevételével, egyéb esetében a felmerült költségek alapján kerül kiszámításra.

Talajvédelemmel és tápanyag-gazdálkodással a vízgazdálkodással és a hulladékgazdálkodással kapcsolatos, a klímaváltozás mérséklését célzó, az integrált növényvédelemre és a természetes élőhelyek és a biodiverzitás fenntartására irányuló környezetvédelmi tevékenységek

A várható csökkenéseket és - adott esetben - a várható további környezetvédelmi előnyöket projektleírások vagy egyéb technikai dokumentumok útján előzetesen bizonyítani kell; ezeket a projektleírásokat vagy egyéb technikai dokumentumokat a termelői szervezetnek vagy a termelői szervezetek társulásának a javasolt operatív program vagy az említett program módosításának jóváhagyására irányuló kérelem benyújtásának időpontjában kell bemutatnia, feltüntetve azokat a technikai dokumentumok vagy a tagállam által kijelölt független testület vagy szakértő által igazolt eredményeket, amelyeket a beruházás végrehajtásával el lehetne érni.

A kettős finanszírozás elkerülése érdekében azok a termelők, akik az operatív program keretében támogatással megvalósított, az agrár-környezetvédelmi-éghajlati kifizetések valamely kötelezettségvállalásával azonos tartalmú tevékenységben részt vesznek, ugyanazon parcellán ugyanazon tevékenységért nyújtott támogatásra az agrár-környezetvédelmi-éghajlati kifizetések keretében nem jogosultak.

Azon környezetvédelmi intézkedéseknek esetében, amelyek egybeesnek vidékfejlesztési beavatkozások szerinti, agrár-környezetvédelmi, illetve éghajlattal vagy ökológiai gazdálkodással kapcsolatos kötelezettségvállalásokkal, a támogatás felső határát az agrár-környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos kifizetések, illetve ökológiai gazdálkodással kapcsolatos kifizetések tekintetében megállapított maximális összegekben kell meghatározni. Ez azonban nem vonatkozik az olyan környezetvédelmi tevékenységekre, amelyek sem közvetlenül, sem közvetve nem kapcsolódnak egy meghatározott parcellához.

8 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket. A termelők operatív programjaik keretében szolgáltatásokat hoznak létre a termelői szervezetben tag mezőgazdasági termelők részére.

ADVI1(47(1)(b)) - - advisory services and technical assistance, in particular concerning sustainable pest and disease control techniques, sustainable use of plant protection and animal health products, climate change adaptation and mitigation, the conditions of employment, employer obligations and occupational health and safety

SC11_A03_FVA_47 - tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás - zöldség-gyümölcs

Intervention Code (MS)	SC11_A03_FVA_47
Intervention Name	tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás - zöldség-gyümölcs
Type of Intervention	ADVI1(47(1)(b)) - advisory services and technical assistance, in particular concerning sustainable pest and disease control techniques, sustainable use of plant protection and animal health products, climate change adaptation and mitigation, the conditions of employment, employer obligations and occupational health and safety
Common Output Indicator	O.35. Number of supported operational programmes

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
BOOST(46(g)) boosting products' commercial value and quality, including improving product quality and developing products with a protected designation of origin or with a protected geographical indication or covered by Union or national quality schemes recognised by Member States
CLIMA(46(f)) contributing to climate change mitigation and adaptation
COMP(46(c)) improvement of medium- and long-term-competitiveness, in particular through modernisation
CONC(46(b)) concentration of supply and placing on the market of the products, including through direct marketing
PROD(46(a)) planning and organisation of production, adjusting production to demand, in particular with regard to quality and quantity, optimisation of production costs and returns on investments, stabilising producer prices
PROMO(46(e)) promoting, developing and implementing: (i) production methods and techniques that are respectful of the environment; (ii) pest and disease resilient production practices; (iii) animal health and welfare standards going beyond minimum requirements established under Union and national law; (iv) reduction of waste and environmentally sound use and management of by-products, including their re-usage and valorisation; (v) protection and enhancement of biodiversity and sustainable use of natural resources, in particular protection of water, soil and air.
REDE(46(d)) research into, and development of, sustainable production methods, including pest resilience, animal disease resistance and climate change resilience and mitigation, innovative practices and production techniques boosting economic competitiveness and bolstering market developments

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation
SO3 Improve the farmer' position in the value chain
XCO Cross-cutting objective of modernising the sector by fostering and sharing of knowledge, innovation and digitalisation in agriculture and rural areas, and encouraging their uptake

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Yes
2.1.11	Új ültetvények létrehozása, ültetvények felújítása és korszerűsítése	2	Yes
2.1.2	Modern termelői kapacitások létrehozása	2	Yes
2.1.7	Technológiai átállás a szigorodó növény-egészségügyi előírások figyelembe vételével	1	Yes
2.1.8	Termesztéstechnológia javítása	1	Yes
2.2.1	Post harvest technológia fejlesztése	2	Yes
2.3.1	Innovatív technológiák és fenntartható megközelítések elterjesztése a mezőgazdaságban	2	Yes
2.3.2	Üzemi tevékenység diverzifikációja	2	Yes
2.4.1	Piackutatás	3	Yes
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Yes
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Yes
CCO.1.1	Ágazati célkitűzések megvalósulását támogató, gyakorlatorientált ismeretátadás támogatása	1	Yes
CCO.1.2	Gazdálkodók ismereteinek bővítése	1	Yes
CCO.1.7	Szaktanácsadók képzése	1	Yes
CCO.4.5	Digitális megoldások fejlesztése a minőségbiztosítás, tanúsítás, nyomonkövethetőség, árujelölés teré	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.1 Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups supported by the CAP in order to enhance sustainable economic, social, environmental, climate and resource efficiency performance
R.10 Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP
R.11/Fruit and Vegetables Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors
R.28 Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups supported by the CAP related to environmental or climate-related performance

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív

programokban szereplő az ágazati célkitűzéseket szolgáló Tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás típusú tevékenységek végrehajtása

Kötelezettségek

A végrehajtott tevékenységek az operatív programokban meghatározott célkitűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Az elismerési feltételek teljesítéséhez és az operatív programok végrehajtásához kapcsolódó kötelező képzésen való részvétel.

Jogosultsági feltételek

Termelői szervezetként való elismerés Európai Unió és a Nemzeti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés

Operatív program benyújtása és végrehajtása

A támogatás 15%-át kötelezően legalább három tevékenységből álló klíma és környezetvédelmi intézkedésekre, 2%-át pedig kutatásfejlesztésre kell fordítani.

− A szaktanácsadási terv, a választott módszerek és eszközök a megfogalmazott célkitűzések tekintetében vett indokoltságának részletes bemutatása

− A szaktanácsadás tartalmának összefoglalója, a tevékenység operatív program célkitűzéseihez való hozzájárulásának indoklása

− A szaktanácsadáson résztvevők száma, alkalmak száma, alkalmak időtartama

A III. mellékletben felsorolt költségeken felül elszámolható még

- az igénybe vett szolgáltatások díjai, amelyek az operatív programban foglalt, az operatív program céljainak elérését szolgáló tevékenységek keretében kerülnek megvalósításra (például, de nem kimerítően: tanácsadási szolgáltatás, szaktanácsadási szolgáltatás, szakértői tevékenység, kutatási és kísérleti, marketingkommunikációs, promóciós, minőségbiztosítási rendszerek fejlesztéséhez, auditjához, felkészítéshez kapcsolódó szolgáltatások, stb.
- a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:

a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése;

egységköltségek;

Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.

Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.

E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok

nevében a társulás hajthatja végre.

Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:

transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;

egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;

az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;

valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;

az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;

a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;

az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;

az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:

gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:

i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,

ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;

A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

technológiai, technológia fejlesztési és üzemgazdálkodási tanácsadás típusok támogatása egységköltség alapján

8 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket. A termelők operatív programjaik keretében szolgáltatásokat hoznak létre a termelői szervezetben tag mezőgazdasági termelők részére.

TRAINCO(47(1)(c)) - - training including coaching and exchange of best practices, in particular concerning sustainable pest and disease control techniques, sustainable use of plant protection and animal health products, and climate change adaptation and mitigation, as well as the use of organised trading platforms and commodity exchanges on the spot and futures market

SC12_A04_FVT_47 - képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is - zöldség-gyümölcs

Intervention Code (MS)	SC12_A04_FVT_47
Intervention Name	képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is - zöldség-gyümölcs
Type of Intervention	TRAINCO(47(1)(c)) - training including coaching and exchange of best practices, in particular concerning sustainable pest and disease control techniques, sustainable use of plant protection and animal health products, and climate change adaptation and mitigation, as well as the use of organised trading platforms and commodity exchanges on the spot and futures market
Common Output Indicator	O.35. Number of supported operational programmes

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
CLIMA(46(f)) contributing to climate change mitigation and adaptation
COMP(46(c)) improvement of medium- and long-term-competitiveness, in particular through modernisation
CONC(46(b)) concentration of supply and placing on the market of the products, including through direct marketing
CONS(46(i)) increasing consumption of the products of the fruit and vegetables sector, whether in a fresh or processed form
PROD(46(a)) planning and organisation of production, adjusting production to demand, in particular with regard to quality and quantity, optimisation of production costs and returns on investments, stabilising producer prices
PROMO(46(e)) promoting, developing and implementing: (i) production methods and techniques that are respectful of the environment; (ii) pest and disease resilient production practices; (iii) animal health and welfare standards going beyond minimum requirements established under Union and national law; (iv) reduction of waste and environmentally sound use and management of by-products, including their re-usage and valorisation; (v) protection and enhancement of biodiversity and sustainable use of natural resources, in particular protection of water, soil and air.

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation
SO3 Improve the farmer' position in the value chain
XCO Cross-cutting objective of modernising the sector by fostering and sharing of knowledge, innovation and digitalisation in agriculture and rural areas, and encouraging their uptake

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP

2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Yes
2.1.11	Új ültetvények létrehozása, ültetvények felújítása és korszerűsítése	2	Yes
2.1.2	Modern termelői kapacitások létrehozása	2	Yes
2.1.3	A mezőgazdasági alapanyagok feldolgozottsági szintjének növelése	1	Yes
2.1.7	Technológiai átállás a szigorodó növény-egészségügyi előírások figyelembe vételével	1	Yes
2.1.8	Termesztéstechnológia javítása	1	Yes
2.2.1	Post harvest technológia fejlesztése	2	Yes
2.3.1	Innovatív technológiák és fenntartható megközelítések elterjesztése a mezőgazdaságban	2	Yes
2.3.2	Üzemi tevékenység diverzifikációja	2	Yes
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Yes
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Yes
CCO.1.1	Ágazati célkitűzések megvalósulását támogató, gyakorlatorientált ismeretátadás támogatása	1	Yes
CCO.1.2	Gazdálkodók ismereteinek bővítése	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.1 Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups supported by the CAP in order to enhance sustainable economic, social, environmental, climate and resource efficiency performance
R.10 Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP
R.11/Fruit and Vegetables Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors
R.28 Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups supported by the CAP related to environmental or climate-related performance

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkitűzéseket szolgáló tevékenységek végrehajtása

<u>Kötelezettségek</u>

A végrehajtott tevékenységek az operatív programokban meghatározott célkitűzéseknek megfelelő

megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Az elismerési feltételek teljesítéséhez és az operatív programok végrehajtásához kapcsolódó kötelező képzésen való részvétel.

Jogosultsági feltételek

Termelői szervezetként való elismerés Európai Unió és a Nemzeti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés

Operatív program benyújtása és végrehajtása

A támogatás 15%-át kötelezően legalább három tevékenységből álló klíma és környezetvédelmi intézkedésekre, 2%-át pedig kutatásfejlesztésre kell fordítani.

A beavatkozásra voantkozó egyedi követelmények

− A képzési terv, a választott módszerek és eszközök a megfogalmazott célkitűzések tekintetében vett indokoltságának részletes bemutatása

− A képzés tartalmának összefoglalója, a tevékenység operatív program célkitűzéseihez való hozzájárulásának indoklása

− A képzésen résztvevők száma, alkalmak száma, alkalmak időtartama

A III. mellékletben felsorolt költségeken felül elszámolható még

- az igénybe vett szolgáltatások díjai, amelyek az operatív programban foglalt, az operatív program céljainak elérését szolgáló tevékenységek keretében kerülnek megvalósításra
- értekezletek és képzési programok költségei, amennyiben azok az operatív programhoz kötődnek, beleértve a napidíjakat, valamint az utazási és a szállásköltségeket, adott esetben átalánydíjas vagy egységköltség-térítéses alapon.
- a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:

a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése;

egységköltségek;

Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.

Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.

E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.

Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os

felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:

transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;

egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;

az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;

valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;

az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;

a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;

az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;

az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:

gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:

i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,

ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;

A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

·Szakmai és szakképesítést adó képzések, hosszabb, átlagosan 280 órás időtartamban..

·Egyéb képzések, továbbképzések, tréningek, 24 órás időtartamban.

·Hatósági jellegű képzések, 80 órás időtartamban.

·Clkitűzések megvalósítását szolgáló képzések, 8 órás időtartamban

8 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket. A termelők operatív programjaik keretében szolgáltatásokat hoznak létre a termelői szervezetben tag mezőgazdasági termelők részére.

ORGAN(47(1)(d)) - - organic or integrated production

SC13_G01_FVO_47 - ökológiai vagy integrált termelés - zöldség gyümölcs

Intervention Code (MS)	SC13_G01_FVO_47
Intervention Name	ökológiai vagy integrált termelés - zöldség gyümölcs
Type of Intervention	ORGAN(47(1)(d)) - organic or integrated production
Common Output Indicator	O.35. Number of supported operational programmes

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
BOOST(46(g)) boosting products' commercial value and quality, including improving product quality and developing products with a protected designation of origin or with a protected geographical indication or covered by Union or national quality schemes recognised by Member States
CLIMA(46(f)) contributing to climate change mitigation and adaptation
COMP(46(c)) improvement of medium- and long-term-competitiveness, in particular through modernisation
CONC(46(b)) concentration of supply and placing on the market of the products, including through direct marketing

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO3 Improve the farmer' position in the value chain
SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Yes
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Yes
4.1.1	A talajok és ökoszisztémák szénmegkötő képességének javítása	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.10 Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP
R.11/Fruit and Vegetables Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors
R.29 Share of utilised agricultural area (UAA) supported by the CAP for organic farming with a split between maintenance and conversion

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkitűzéseket szolgáló ökológiai vagy integrált termesztés típusú

tevékenységek végrehajtása

Kötelezettségek

A végrehajtott tevékenységek az operatív programokban meghatározott célkitűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Az elismerési feltételek teljesítéséhez és az operatív programok végrehajtásához kapcsolódó kötelező képzésen való részvétel.

Jogosultsági feltételek

Termelői szervezetként való elismerés Európai Unió és a Nemzeti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés

Operatív program benyújtása és végrehajtása

A támogatás 15%-át kötelezően legalább három tevékenységből álló klíma és környezetvédelmi intézkedésekre, 2%-át pedig kutatásfejlesztésre kell fordítani.

A (EU)/2115/2021 rendelet 50. cikk (7) bekezdés b) pontja szerinti kiadásokhoz történő számítás feltétele

Az (EU)/126/2022 rendelet 12. cikk (1) bekezdés a) – i) pontjaiban felsorolt célkitűzéshez kapcsolódó egyéb beavatkozások akkor számíthatóak az (EU)/2115/2021 rendelet 50. cikk (7) bekezdés b) pontja szerinti kiadásokhoz, ha a kedvezményezettek által az operatív programok vagy azok módosításinak benyújtásakor hitelt érdemlően bizonyítják, hogy az operatív programban foglalt tevékenységek pozitívan járulnak hozzá a célkitűzések megvalósulásához még ha adott esetben azok hatása nem számszerűsíthető is.

A támogatásra jogosult költségek magukban foglalják az éghajlat változáshoz kapcsolódó agrár-környezetvédelmi célokra irányuló beavatkozásokból eredő többletköltségeket és elmaradt bevételeket.

Az éghajlat változáshoz kapcsolódó agrár-környezetvédelmi célokra irányuló beavatkozásokat a releváns kötelező előírások, követelmények vagy kötelezettségek módosítása esetén felül kell vizsgálni.

A III. mellékletben felsorolt költségeken felül elszámolható még

- az igénybe vett szolgáltatások díjai, amelyek az operatív programban foglalt, az operatív program céljainak elérését szolgáló tevékenységek keretében kerülnek megvalósításra (például, de nem kimerítően: tanácsadási szolgáltatás, szaktanácsadási szolgáltatás, szakértői tevékenység, kutatási és kísérleti, marketingkommunikációs, promóciós, minőségbiztosítási rendszerek fejlesztéséhez, auditjához, felkészítéshez kapcsolódó szolgáltatások, stb.
- értekezletek és képzési programok költségei, amennyiben azok az operatív programhoz kötődnek, beleértve a napidíjakat, valamint az utazási és a szállásköltségeket, adott esetben átalánydíjas vagy egységköltség-térítéses alapon.
- a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:

a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése;

egységköltségek;

átalányösszegek;

Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.

Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.

E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.

Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:

transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;

egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;

az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;

valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;

az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;

a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;

az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;

az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:

gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:

i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,

ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;

A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás

legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

Ökológiai vagy integrált termesztésben használatos növényvédőszer használat csökkentését vagy elkerülését célzó technológiák alkalmazásának támogatása egységköltség alapon hajtatásban, szabadföldi zöldségtermesztésben és gyümölcstermesztésben.

8 WTO compliance

Green Box

Paragraph 12 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 12. pontjában hivatkozott feltételeket.

When determining the expenditure to be covered, the additional costs incurred and income foregone resulting from the implemented interventions related to agri-environment-climate objectives, shall be taken into account. Point 1 of Annex III of the regulation 126/2022 shall be applied.

TRANS(47(1)(e)) - - actions to increase the sustainability and efficiency of transport and of storage of products

SC14_B01_FVE_47 - a termékek szállítása és tárolása fenntarthatóságának és hatékonyságának növelése - zöldség-gyümölcs

Intervention Code (MS)	SC14_B01_FVE_47
Intervention Name	a termékek szállítása és tárolása fenntarthatóságának és hatékonyságának növelése - zöldség-gyümölcs
Type of Intervention	TRANS(47(1)(e)) - actions to increase the sustainability and efficiency of transport and of storage of products
Common Output Indicator	O.35. Number of supported operational programmes

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
BOOST(46(g)) boosting products' commercial value and quality, including improving product quality and developing products with a protected designation of origin or with a protected geographical indication or covered by Union or national quality schemes recognised by Member States
COMP(46(c)) improvement of medium- and long-term-competitiveness, in particular through modernisation
CONC(46(b)) concentration of supply and placing on the market of the products, including through direct marketing
PROMO(46(e)) promoting, developing and implementing: (i) production methods and techniques that are respectful of the environment; (ii) pest and disease resilient production practices; (iii) animal health and welfare standards going beyond minimum requirements established under Union and national law; (iv) reduction of waste and environmentally sound use and management of by-products, including their re-usage and valorisation; (v) protection and enhancement of biodiversity and sustainable use of natural resources, in particular protection of water, soil and air.

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation
SO3 Improve the farmer' position in the value chain

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
2.1.2	Modern termelői kapacitások létrehozása	2	Yes
2.2.1	Post harvest technológia fejlesztése	2	Yes
2.2.2	Terménytárolók, hűtőházak építése/felújítása	2	Yes
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Yes
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának	1	Yes

	növelése		

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.10 Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP
R.11/Fruit and Vegetables Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkitűzéseket szolgáló termékek szállításának és tárolásának fenntarthatóságát és hatékonyságának növelése típusú tevékenységek végrehajtása

Kötelezettségek

A végrehajtott tevékenységek az operatív programokban meghatározott célkitűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Az elismerési feltételek teljesítéséhez és az operatív programok végrehajtásához kapcsolódó kötelező képzésen való részvétel.

Jogosultsági feltételek

Termelői szervezetként való elismerés Európai Unió és a Nemzeti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés

Operatív program benyújtása és végrehajtása

A támogatás 15%-át kötelezően legalább három tevékenységből álló klíma és környezetvédelmi intézkedésekre, 2%-át pedig kutatásfejlesztésre kell fordítani.

Az (EU)/126/2022 rendelet 12. cikk (1) bekezdés a) – i) pontjaiban felsorolt célkitűzéshez kapcsolódó egyéb beavatkozások akkor számíthatóak az (EU)/2115/2021 rendelet 50. cikk (7) bekezdés b) pontja szerinti kiadásokhoz, ha a kedvezményezettek által az operatív programok vagy azok módosításinak benyújtásakor hitelt érdemlően bizonyítják, hogy az operatív programban foglalt tevékenységek pozitívan járulnak hozzá a célkitűzések megvalósulásához még ha adott esetben azok hatása nem számszerűsíthető is.

A támogatásra jogosult költségek magukban foglalják az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó agrár-környezetvédelmi célokra irányuló beavatkozásokból eredő többletköltségeket és elmaradt bevételeket.

Az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó agrár-környezetvédelmi célokra irányuló beavatkozásokat a releváns kötelező előírások, követelmények vagy kötelezettségek módosítása esetén felül kell vizsgálni.

A III. mellékletben felsorolt költségeken felül elszámolható még

- az igénybe vett szolgáltatások díjai, amelyek az operatív programban foglalt, az operatív program céljainak elérését szolgáló tevékenységek keretében kerülnek megvalósításra (például, de nem kimerítően: tanácsadási szolgáltatás, szaktanácsadási szolgáltatás, szakértői tevékenység, kutatási és kísérleti, marketingkommunikációs, promóciós, minőségbiztosítási rendszerek fejlesztéséhez, auditjához, felkészítéshez kapcsolódó szolgáltatások, stb.
- értekezletek és képzési programok költségei, amennyiben azok az operatív programhoz kötődnek, beleértve a napidíjakat, valamint az utazási és a szállásköltségeket, adott esetben átalánydíjas vagy

egységköltség-térítéses alapon.

- a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:

a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése;

egységköltségek;

Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.

Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.

E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.

Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:

transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;

egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;

az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;

valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;

az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;

a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;

az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;

az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:

gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:

i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a

közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,

ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;

A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

A tárolásban az energiafelhasználás csökkentését és a termékek tárolási időszakának növelését szolgáló anyagok támogaátsa egységköltség alapján

A szállításhoz kapcsolódóan a fenntarthatóság növelését eredményező logisztikai rendszerek alkalmazáásból eredő többletköltségek támogatása

A beavatkozás típus keretében beruházás nem számolható el

8 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket. A termelők operatív programjaik keretében szolgáltatásokat hoznak létre a termelői szervezetben tag mezőgazdasági termelők részére.

PROMO(47(1)(f)) - - promotion, communication and marketing including actions and activities aimed in particular at raising consumer awareness about the Union quality schemes and the importance of healthy diets, and at diversification and consolidation of markets

SC15_E10_FVP_47 - promóció, kommunikáció és marketing - zöldség-gyümölcs

Intervention Code (MS)	SC15_E10_FVP_47
Intervention Name	promóció, kommunikáció és marketing - zöldség-gyümölcs
Type of Intervention	PROMO(47(1)(f)) - promotion, communication and marketing including actions and activities aimed in particular at raising consumer awareness about the Union quality schemes and the importance of healthy diets, and at diversification and consolidation of markets
Common Output Indicator	O.35. Number of supported operational programmes

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
BOOST(46(g)) boosting products' commercial value and quality, including improving product quality and developing products with a protected designation of origin or with a protected geographical indication or covered by Union or national quality schemes recognised by Member States
COMP(46(c)) improvement of medium- and long-term-competitiveness, in particular through modernisation
CONC(46(b)) concentration of supply and placing on the market of the products, including through direct marketing
CONS(46(i)) increasing consumption of the products of the fruit and vegetables sector, whether in a fresh or processed form
MARKET(46(h)) promotion and marketing of the products

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation
SO3 Improve the farmer' position in the value chain
SO9 Improve the response of Union agriculture to societal demands on food and health, including high quality, safe, and nutritious food produced in a sustainable way, the reduction of food waste, as well as improving animal welfare and combatting antimicrobial resistances

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
2.4.2	Agrár-élelmiszeripari termékek promóciója	2	Yes
2.4.3	Szemléletformálás az egészséges táplálkozás terén	1	Yes
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Yes
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Yes
9.4.1	Ökológiai termékek belpiaci részesedésének és kapcsolódó	2	Yes

	feldolgozói kapacitások növelése		

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.10 Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP
R.11/Fruit and Vegetables Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkitűzéseket szolgáló tevékenységek végrehajtása

<u>Kötelezettségek</u>

A végrehajtott tevékenységek az operatív programokban meghatározott célkitűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Az elismerési feltételek teljesítéséhez és az operatív programok végrehajtásához kapcsolódó kötelező képzésen való részvétel.

Jogosultsági feltételek

Termelői szervezetként való elismerés Európai Unió és a Nemzeti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés

Operatív program benyújtása és végrehajtása

A támogatás 15%-át kötelezően legalább három tevékenységből álló klíma és környezetvédelmi intézkedésekre, 2%-át pedig kutatásfejlesztésre kell fordítani.

A promóciós kommunikációs és marketing tevékenységeknek a következő célkitűzések valamelyikét kell szolgálniuk:

1. az uniós mezőgazdasági termékek érdemei és az uniós termelési módszerekre alkalmazandó magas minőségi követelmények ismertségének növelése;
2. az Unióban előállított mezőgazdasági termékek és egyes feldolgozott termékek versenyképességének és fogyasztásának növelése, valamint ismertségük növelése az Unión belül és kívül egyaránt;
3. az uniós minőségbiztosítási rendszerek népszerűsítése az Unión belül és azon kívül;
4. az Unióban előállított mezőgazdasági termékek és egyes feldolgozott termékek piaci részesedésének növelése, kiemelt figyelmet fordítva a legnagyobb növekedési potenciállal rendelkező harmadik országok piacaira;
5. adott esetben súlyos piaci zavarok, a fogyasztói bizalom megszűnése vagy egyéb konkrét problémák esetén annak elősegítése, hogy az Unió piacán helyreálljanak a rendes piaci feltételek;
6. a fenntartható termeléssel kapcsolatos ismeretek gyarapítása;
7. a termelői szervezetek, a termelői szervezetek társulásai, a transznacionális termelői szervezetek, valamint a termelői szervezetek transznacionális társulásai által a gyümölcs- és zöldségágazatban forgalmazott márkák/védjegyek ismertségének növelése a fogyasztók körében

A III. mellékletben felsorolt költségeken felül elszámolható még

- az igénybe vett szolgáltatások díjai, amelyek az operatív programban foglalt, az operatív program céljainak elérését szolgáló tevékenységek keretében kerülnek megvalósításra (például, de nem kimerítően: tanácsadási szolgáltatás, szaktanácsadási szolgáltatás, szakértői tevékenység, kutatási és kísérleti, marketingkommunikációs, promóciós, minőségbiztosítási rendszerek fejlesztéséhez, auditjához, felkészítéshez kapcsolódó szolgáltatások, stb.
- értekezletek és képzési programok költségei, amennyiben azok az operatív programhoz kötődnek, beleértve a napidíjakat, valamint az utazási és a szállásköltségeket, adott esetben átalánydíjas vagy egységköltség-térítéses alapon.
- a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:

a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése;

egységköltségek;

Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.

Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.

E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.

Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:

transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;

egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;

az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;

valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;

az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;

a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;

az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;

az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában

említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:

gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:

i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,

ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;

A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

Nem releváns

8 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket. A termelők operatív programjaik keretében szolgáltatásokat hoznak létre a termelői szervezetben tag mezőgazdasági termelők részére.

QUAL(47(1)(g)) - - implementation of Union and national quality schemes

SC16_E11_FVQ_47 - uniós és nemzeti minőségrendszerek alkalmazása

Intervention Code (MS)	SC16_E11_FVQ_47
Intervention Name	uniós és nemzeti minőségrendszerek alkalmazása
Type of Intervention	QUAL(47(1)(g)) - implementation of Union and national quality schemes
Common Output Indicator	O.35. Number of supported operational programmes

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
BOOST(46(g)) boosting products' commercial value and quality, including improving product quality and developing products with a protected designation of origin or with a protected geographical indication or covered by Union or national quality schemes recognised by Member States
COMP(46(c)) improvement of medium- and long-term-competitiveness, in particular through modernisation
CONC(46(b)) concentration of supply and placing on the market of the products, including through direct marketing
MARKET(46(h)) promotion and marketing of the products
PROMO(46(e)) promoting, developing and implementing: (i) production methods and techniques that are respectful of the environment; (ii) pest and disease resilient production practices; (iii) animal health and welfare standards going beyond minimum requirements established under Union and national law; (iv) reduction of waste and environmentally sound use and management of by-products, including their re-usage and valorisation; (v) protection and enhancement of biodiversity and sustainable use of natural resources, in particular protection of water, soil and air.

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation
SO3 Improve the farmer' position in the value chain

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
2.1.3	A mezőgazdasági alapanyagok feldolgozottsági szintjének növelése	1	Yes
2.1.8	Termesztéstechnológia javítása	1	Yes
2.3.3	Magas hozzáadott értékű termékek piaci részesedésének növelése	1	Yes
2.4.2	Agrár-élelmiszeripari termékek promóciója	2	Yes
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Yes
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és	1	Yes

	piaci hatékonyságának növelése		

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.10 Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP
R.11/Fruit and Vegetables Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkitűzéseket szolgáló tevékenységek végrehajtása

<u>Kötelezettségek</u>

A végrehajtott tevékenységek az operatív programokban meghatározott célkitűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Az elismerési feltételek teljesítéséhez és az operatív programok végrehajtásához kapcsolódó kötelező képzésen való részvétel.

Jogosultsági feltételek

Termelői szervezetként való elismerés Európai Unió és a Nemzeti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés

Operatív program benyújtása és végrehajtása

A támogatás 15%-át kötelezően legalább három tevékenységből álló klíma és környezetvédelmi intézkedésekre, 2%-át pedig kutatásfejlesztésre kell fordítani.

Az (EU)/126/2022 rendelet 12. cikk (1) bekezdés a) – i) pontjaiban felsorolt célkitűzéshez kapcsolódó egyéb beavatkozások akkor számíthatóak az (EU)/2115/2021 rendelet 50. cikk (7) bekezdés b) pontja szerinti kiadásokhoz, ha a kedvezményezettek által az operatív programok vagy azok módosításinak benyújtásakor hitelt érdemlően bizonyítják, hogy az operatív programban foglalt tevékenységek pozitívan járulnak hozzá a célkitűzések megvalósulásához, még ha adott esetben azok hatása nem számszerűsíthető is.

Az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó agrár-környezetvédelmi célokra irányuló beavatkozásokat a releváns kötelező előírások, követelmények vagy kötelezettségek módosítása esetén felül kell vizsgálni.

A III. mellékletben felsorolt költségeken felül elszámolható még

- az igénybe vett szolgáltatások díjai, amelyek az operatív programban foglalt, az operatív program céljainak elérését szolgáló tevékenységek keretében kerülnek megvalósításra (például, de nem kimerítően: tanácsadási szolgáltatás, szaktanácsadási szolgáltatás, szakértői tevékenység, kutatási és kísérleti, marketingkommunikációs, promóciós, minőségbiztosítási rendszerek fejlesztéséhez, auditjához, felkészítéshez kapcsolódó szolgáltatások, stb.
- értekezletek és képzési programok költségei, amennyiben azok az operatív programhoz kötődnek, beleértve a napidíjakat, valamint az utazási és a szállásköltségeket, adott esetben átalánydíjas vagy egységköltség-térítéses alapon.
- a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány, a

jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:

a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése;

egységköltségek;

Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.

Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.

E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.

Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:

transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;

egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;

az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;

valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;

az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;

a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;

az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;

az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:

gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:

i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,

ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási

intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;

A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

Nem releváns

8 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket. A termelők operatív programjaik keretében szolgáltatásokat hoznak létre a termelői szervezetben tag mezőgazdasági termelők részére.

TRACE(47(1)(h)) - - implementation of traceability and certification systems, in particular the monitoring of the quality of products sold to final consumers

SC17_E12_FVC_47 - nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazása - zöldség-gyümölcs

Intervention Code (MS)	SC17_E12_FVC_47
Intervention Name	nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazása - zöldség-gyümölcs
Type of Intervention	TRACE(47(1)(h)) - implementation of traceability and certification systems, in particular the monitoring of the quality of products sold to final consumers
Common Output Indicator	O.35. Number of supported operational programmes

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
BOOST(46(g)) boosting products' commercial value and quality, including improving product quality and developing products with a protected designation of origin or with a protected geographical indication or covered by Union or national quality schemes recognised by Member States
CONC(46(b)) concentration of supply and placing on the market of the products, including through direct marketing
PROD(46(a)) planning and organisation of production, adjusting production to demand, in particular with regard to quality and quantity, optimisation of production costs and returns on investments, stabilising producer prices
PROMO(46(e)) promoting, developing and implementing: (i) production methods and techniques that are respectful of the environment; (ii) pest and disease resilient production practices; (iii) animal health and welfare standards going beyond minimum requirements established under Union and national law; (iv) reduction of waste and environmentally sound use and management of by-products, including their re-usage and valorisation; (v) protection and enhancement of biodiversity and sustainable use of natural resources, in particular protection of water, soil and air.

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation
SO3 Improve the farmer' position in the value chain
SO5 Foster sustainable development and efficient management of natural resources such as water, soil and air, including by reducing chemical dependency

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Yes
2.1.7	Technológiai átállás a szigorodó növény-egészségügyi előírások figyelembe vételével	1	Yes
2.1.8	Termesztéstechnológia javítása	1	Yes
2.2.1	Post harvest technológia	2	Yes

	fejlesztése		
2.3.1	Innovatív technológiák és fenntartható megközelítések elterjesztése a mezőgazdaságban	2	Yes
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Yes
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Yes
5.5.2	Integrált környezetbarát növényvédelem	1	Yes
9.2.1	Okszerű, kizárólag előrejelzésre alapozott célzott növényvédőszer használat elősegítése	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.10 Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP
R.11/Fruit and Vegetables Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkitűzéseket szolgáló Tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás típusú tevékenységek végrehajtása

Kötelezettségek

A végrehajtott tevékenységek az operatív programokban meghatározott célkitűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Az elismerési feltételek teljesítéséhez és az operatív programok végrehajtásához kapcsolódó kötelező képzésen való részvétel.

Jogosultsági feltételek

Termelői szervezetként való elismerés Európai Unió és a Nemzeti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés

Operatív program benyújtása és végrehajtása

A támogatás 15%-át kötelezően legalább három tevékenységből álló klíma és környezetvédelmi intézkedésekre, 2%-át pedig kutatásfejlesztésre kell fordítani.

Az (EU)/126/2022 rendelet 12. cikk (1) bekezdés a) – i) pontjaiban felsorolt célkitűzéshez kapcsolódó egyéb beavatkozások akkor számíthatóak az (EU)/2115/2021 rendelet 50. cikk (7) bekezdés b) pontja szerinti kiadásokhoz, ha a kedvezményezettek által az operatív programok vagy azok módosításinak benyújtásakor hitelt érdemlően bizonyítják, hogy az operatív programban foglalt tevékenységek pozitívan járulnak hozzá a célkitűzések megvalósulásához még ha adott esetben azok hatása nem számszerűsíthető is.

A támogatásra jogosult költségek magukban foglalják az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó agrár-környezetvédelmi célokra irányuló beavatkozásokból eredő többletköltségeket és elmaradt bevételeket.

Az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó agrár-környezetvédelmi célokra irányuló beavatkozásokat a releváns kötelező előírások, követelmények vagy kötelezettségek módosítása esetén felül kell vizsgálni.

A III. mellékletben felsorolt költségeken felül elszámolható még

- az igénybe vett szolgáltatások díjai, amelyek az operatív programban foglalt, az operatív program céljainak elérését szolgáló tevékenységek keretében kerülnek megvalósításra (például, de nem kimerítően: tanácsadási szolgáltatás, szaktanácsadási szolgáltatás, szakértői tevékenység, kutatási és kísérleti, marketingkommunikációs, promóciós, minőségbiztosítási rendszerek fejlesztéséhez, auditjához, felkészítéshez kapcsolódó szolgáltatások, stb.
- értekezletek és képzési programok költségei, amennyiben azok az operatív programhoz kötődnek, beleértve a napidíjakat, valamint az utazási és a szállásköltségeket, adott esetben átalánydíjas vagy egységköltség-térítéses alapon.
- a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:

a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése;

egységköltségek;

Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.

Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.

E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.

Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:

transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;

egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;

az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;

valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;

az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;

a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;

az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó

beavatkozástípusokat tartalmazza;

az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:

gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:

i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,

ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;

A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

Minőségtanúsítási környezeti és humánerőforrással kapcsolatos tanúsítási rendszerekhez kapcsolódó felkészülés, rendszerfejlesztés és tanúsítás költségei

8 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket. A termelők operatív programjaik keretében szolgáltatásokat hoznak létre a termelői szervezetben tag mezőgazdasági termelők részére.

CLIMA(47(1)(i)) - - actions to mitigate and to adapt to climate change

SC18_G02_FVL_47 - az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések - zöldség-gyümölcs

Intervention Code (MS)	SC18_G02_FVL_47
Intervention Name	az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések - zöldség-gyümölcs
Type of Intervention	CLIMA(47(1)(i)) - actions to mitigate and to adapt to climate change
Common Output Indicator	O.35. Number of supported operational programmes

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
CLIMA(46(f)) contributing to climate change mitigation and adaptation
PROD(46(a)) planning and organisation of production, adjusting production to demand, in particular with regard to quality and quantity, optimisation of production costs and returns on investments, stabilising producer prices
REDE(46(d)) research into, and development of, sustainable production methods, including pest resilience, animal disease resistance and climate change resilience and mitigation, innovative practices and production techniques boosting economic competitiveness and bolstering market developments

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation
SO3 Improve the farmer' position in the value chain
SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Yes
2.1.11	Új ültetvények létrehozása, ültetvények felújítása és korszerűsítése	2	Yes
2.1.8	Termesztéstechnológia javítása	1	Yes
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Yes
4.3.1	Megújuló energia alkalmazásának növelése a lehetséges környezeti konfliktusok figyelembe vételével	3	Yes
4.4.1	A negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő megoldások és eszközök fejlesztése	1	Yes
4.6.1	Klímaváltozáshoz való	1	Partially

	alkalmazkodás értékelését segítő regionális adatbázisok fejlesztése.		
4.7.1	Klímareziliens és klímaadaptív növény- és állatfajták kialakítása és alkalmazása	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.10 Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP
R.12 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to improve climate adaptation
R.16 Share of farms benefitting from CAP investment support contributing to climate change mitigation and adaptation, and to the production of renewable energy or biomaterials

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkitűzéseket szolgáló az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló tevékenységek végrehajtása

Kötelezettségek

A végrehajtott tevékenységek az operatív programokban meghatározott célkitűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Az elismerési feltételek teljesítéséhez és az operatív programok végrehajtásához kapcsolódó kötelező képzésen való részvétel.

Jogosultsági feltételek

Termelői szervezetként való elismerés Európai Unió és a Nemzeti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés

Operatív program benyújtása és végrehajtása

A támogatás 15%-át kötelezően legalább három tevékenységből álló klíma és környezetvédelmi intézkedésekre, 2%-át pedig kutatásfejlesztésre kell fordítani.

Az (EU)/126/2022 rendelet 12. cikk (1) bekezdés a) – i) pontjaiban felsorolt célkitűzéshez kapcsolódó egyéb beavatkozások akkor számíthatóak az (EU)/2115/2021 rendelet 50. cikk (7) bekezdés b) pontja szerinti kiadásokhoz, ha a kedvezményezettek által az operatív programok vagy azok módosításinak benyújtásakor hitelt érdemlően bizonyítják, hogy az operatív programban foglalt tevékenységek pozitívan járulnak hozzá a célkitűzések megvalósulásához még ha adott esetben azok hatása nem számszerűsíthető is.

A támogatásra jogosult költségek magukban foglalják az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó agrár-környezetvédelmi célokra irányuló beavatkozásokból eredő többletköltségeket és elmaradt bevételeket.

Az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó agrár-környezetvédelmi célokra irányuló beavatkozásokat a releváns kötelező előírások, követelmények vagy kötelezettségek módosítása esetén felül kell vizsgálni.

A III. mellékletben felsorolt költségeken felül elszámolható még

- az igénybe vett szolgáltatások díjai, amelyek az operatív programban foglalt, az operatív program céljainak elérését szolgáló tevékenységek keretében kerülnek megvalósításra (például, de nem

kimerítően: tanácsadási szolgáltatás, szaktanácsadási szolgáltatás, szakértői tevékenység, kutatási és kísérleti, marketingkommunikációs, promóciós, minőségbiztosítási rendszerek fejlesztéséhez, auditjához, felkészítéshez kapcsolódó szolgáltatások, stb.

- értekezletek és képzési programok költségei, amennyiben azok az operatív programhoz kötődnek, beleértve a napidíjakat, valamint az utazási és a szállásköltségeket, adott esetben átalánydíjas vagy egységköltség-térítéses alapon.
- a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:

a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése;

egységköltségek;

Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.

Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.

E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.

Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:

transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;

egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;

az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;

valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;

az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;

a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;

az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;

az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:

gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:

i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,

ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;

A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

Nem releváns

8 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket. A termelők operatív programjaik keretében szolgáltatásokat hoznak létre a termelői szervezetben tag mezőgazdasági termelők részére.

SETUP(47(2)(a)) - - setting up, filling and refilling of mutual funds by producer organisations and by associations of producer organisations recognised under Regulation (EU) No 1308/2013, or under Article 67(7) of this Regulation

SC19_I01_FVF_47 - kölcsönös kockázatkezelési alapok - zöldség-gyümölcs

Intervention Code (MS)	SC19_I01_FVF_47
Intervention Name	kölcsönös kockázatkezelési alapok - zöldség-gyümölcs
Type of Intervention	SETUP(47(2)(a)) - setting up, filling and refilling of mutual funds by producer organisations and by associations of producer organisations recognised under Regulation (EU) No 1308/2013, or under Article 67(7) of this Regulation
Common Output Indicator	O.35. Number of supported operational programmes

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
RISK(46(j)) crisis prevention and risk management, aimed at avoiding and dealing with crises in the markets of the relevant sector

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union
SO3 Improve the farmer' position in the value chain

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Yes
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Yes
1.2.4	Mezőgazdasági biztosításkötés (öngondoskodás) ösztönzése	2	Yes
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.10 Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP
R.11/Fruit and Vegetables Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors
R.5 Share of farms with supported CAP risk management tools

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkitűzéseket szolgáló tevékenységek végrehajtása

Kötelezettségek

A végrehajtott tevékenységek az operatív programokban meghatározott célkitűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Az elismerési feltételek teljesítéséhez és az operatív programok végrehajtásához kapcsolódó kötelező képzésen való részvétel.

Jogosultsági feltételek

Termelői szervezetként való elismerés Európai Unió és a Nemzeti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés

Operatív program benyújtása és végrehajtása

A támogatás 15%-át kötelezően legalább három tevékenységből álló klíma és környezetvédelmi intézkedésekre, 2%-át pedig kutatásfejlesztésre kell fordítani.

a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány nyújtható, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:

a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése;

Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.

Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.

E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.

Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:

transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;

egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;

az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;

valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;

az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;

a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;

az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;

az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:

gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:

i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,

ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;

A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

A beavatkozás részletei egyelőre nem kerültek kidolgozásra. A részletek kidolgozása során figyelemmel leszünk a Bizottságnak az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 33. cikke (3) bekezdése első albekezdésének d) pontja szerinti válságmegelőzési és -kezelési intézkedésekről – (kölcsönös kockázatkezelési alapok) szóló (2019. szeptember 30.) (EU) 2019/1665 ajánlásában foglalt tartalmi elemekre.

8 WTO compliance

Green Box

Paragraph 7 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 7. pontjában hivatkozott feltételeket.

INVVO(47(2)(b)) - - investments in tangible and intangible assets making the management of the volumes placed on the market more efficient including for collective storage

SC20_I02_FVV_47 - beruházások, amelyek hatékonyabbá teszik a forgalomba kerülő mennyiségek kezelését, közös tárolását - zöldség-gyümölcs

Intervention Code (MS)	SC20_I02_FVV_47
Intervention Name	beruházások, amelyek hatékonyabbá teszik a forgalomba kerülő mennyiségek kezelését, közös tárolását - zöldség-gyümölcs
Type of Intervention	INVVO(47(2)(b)) - investments in tangible and intangible assets making the management of the volumes placed on the market more efficient including for collective storage
Common Output Indicator	O.35. Number of supported operational programmes

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
RISK(46(j)) crisis prevention and risk management, aimed at avoiding and dealing with crises in the markets of the relevant sector

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union
SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation
SO3 Improve the farmer' position in the value chain

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Yes
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Yes
2.2.1	Post harvest technológia fejlesztése	2	Yes
2.2.2	Terménytárolók, hűtőházak építése/felújítása	2	Yes
2.3.3	Magas hozzáadott értékű termékek piaci részesedésének növelése	1	Yes
2.4.2	Agrár-élelmiszeripari termékek promóciója	2	Yes
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Yes
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és	1	Yes

	piaci hatékonyságának növelése		

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.10 Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP
R.11/Fruit and Vegetables Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors
R.5 Share of farms with supported CAP risk management tools

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkitűzéseket szolgáló típusú tevékenységek végrehajtása

Kötelezettségek

A végrehajtott tevékenységek az operatív programokban meghatározott célkitűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Az elismerési feltételek teljesítéséhez és az operatív programok végrehajtásához kapcsolódó kötelező képzésen való részvétel.

Jogosultsági feltételek

Termelői szervezetként való elismerés Európai Unió és a Nemzeti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés

Operatív program benyújtása és végrehajtása

A támogatás 15%-át kötelezően legalább három tevékenységből álló klíma és környezetvédelmi intézkedésekre, 2%-át pedig kutatásfejlesztésre kell fordítani.

Az Operatív Program keretében végrehajtott beruházások fenntartási időszaka 5 év. Amennyiben a beruházás adózási értékcsökkenési időszaka rövidebb mint öt év, úgy a fenntartási időszak a kis és közepes vállalkozások esetében 3 év.

A beruházásokra - ideértve a lízinget is - fizetett támogatások nyújthatók, egy összegben vagy az operatív programban jóváhagyott éves részletekben is.

A III. mellékletben felsorolt költségeken felül elszámolható még

- az igénybe vett szolgáltatások díjai, amelyek az operatív programban foglalt, az operatív program céljainak elérését szolgáló tevékenységek keretében kerülnek megvalósításra (például, de nem kimerítően: tanácsadási szolgáltatás, szaktanácsadási szolgáltatás, szakértői tevékenység, kutatási és kísérleti, marketingkommunikációs, promóciós, minőségbiztosítási rendszerek fejlesztéséhez, auditjához, felkészítéshez kapcsolódó szolgáltatások, stb.
- értekezletek és képzési programok költségei, amennyiben azok az operatív programhoz kötődnek, beleértve a napidíjakat, valamint az utazási és a szállásköltségeket, adott esetben átalánydíjas vagy egységköltség-térítéses alapon.
- a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:

a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése;

Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.

Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.

E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.

Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:

transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;

egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;

az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;

valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;

az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;

a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;

az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;

az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:

gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:

i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,

ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt

mennyiségek kiegészítését képezzék;

A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

Nem releváns

8 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket. A termelők operatív programjaik keretében szolgáltatásokat hoznak létre a termelői szervezetben tag mezőgazdasági termelők részére.

STORE(47(2)(c)) - - collective storage of products produced by the producer organisation or by its members, including where necessary collective processing to facilitate such storage

SC21_I03_FVS_47 - termékek közös tárolása, ezen belül szükség esetén a termékek kollektív feldolgozása - zöldség-gyümölcs

Intervention Code (MS)	SC21_I03_FVS_47
Intervention Name	termékek közös tárolása, ezen belül szükség esetén a termékek kollektív feldolgozása - zöldség-gyümölcs
Type of Intervention	STORE(47(2)(c)) - collective storage of products produced by the producer organisation or by its members, including where necessary collective processing to facilitate such storage
Common Output Indicator	O.35. Number of supported operational programmes

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
RISK(46(j)) crisis prevention and risk management, aimed at avoiding and dealing with crises in the markets of the relevant sector

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union
SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation
SO3 Improve the farmer' position in the value chain

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Yes
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Yes
2.2.2	Terménytárolók, hűtőházak építése/felújítása	2	Yes
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Yes
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.10 Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP

R.11/Fruit and Vegetables Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors
R.5 Share of farms with supported CAP risk management tools

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkitűzéseket szolgáló tevékenységek végrehajtása

Kötelezettségek

A végrehajtott tevékenységek az operatív programokban meghatározott célkitűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Az elismerési feltételek teljesítéséhez és az operatív programok végrehajtásához kapcsolódó kötelező képzésen való részvétel.

Jogosultsági feltételek

Termelői szervezetként való elismerés Európai Unió és a Nemzeti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés

Operatív program benyújtása és végrehajtása

A támogatás 15%-át kötelezően legalább három tevékenységből álló klíma és környezetvédelmi intézkedésekre, 2%-át pedig kutatásfejlesztésre kell fordítani.

Az intézkedés alma, meggy, bodza, szilva, paprika, paradicsom, konzervuborka, zöldborsó és csemegekukorica termékekre alkalmazható.

A működési alapból finanszírozható maximális összeg nem haladhatja meg - az adott esetben fagyasztott vagy feldolgozott formában történő - fizikai tárolás költségének, valamint a termék értékének az aktuális piaci áron való rögzítéséből eredő pénzügyi költségnek az összegét. Ez a maximális összeg nem tartalmazhatja az esetleges fagyasztási vagy feldolgozási költségeket, illetve a termék esetleges értékvesztését.

A feldolgozott terméket feldolgozástól számított fél évig, de legfeljebb a termék minőségmegőrzési határidejének harmadáig közraktárba kell letenni.

A III. mellékletben felsorolt költségeken felül elszámolható még

- a közraktározás díja, beleértve a zárolás és elektronikus őrzés díját is
- az igénybe vett szolgáltatások díjai, amelyek az operatív programban foglalt, az operatív program céljainak elérését szolgáló tevékenységek keretében kerülnek megvalósításra (például, de nem kimerítően: tanácsadási szolgáltatás, szaktanácsadási szolgáltatás, szakértői tevékenység, kutatási és kísérleti, marketingkommunikációs, promóciós, minőségbiztosítási rendszerek fejlesztéséhez, auditjához, felkészítéshez kapcsolódó szolgáltatások, stb.
- a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:

a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése;

egységköltségek;

.

Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.

Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.

E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.

Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:

transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;

egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;

az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;

valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;

az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;

a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;

az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;

az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:

gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:

i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,

ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;

A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás

legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

Nem releváns

8 WTO compliance

Amber Box

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Not relevant

ORCHA(47(2)(d)) - - replanting of orchards or olive groves where that is necessary following mandatory grubbing up for health or phytosanitary reasons on the instruction of the Member State competent authority or to adapt to climate change

SC22_I04_FVR_47 - gyümölcsösök újratelepítése - zöldség-gyümölcs

Intervention Code (MS)	SC22_I04_FVR_47
Intervention Name	gyümölcsösök újratelepítése - zöldség-gyümölcs
Type of Intervention	ORCHA(47(2)(d)) - replanting of orchards or olive groves where that is necessary following mandatory grubbing up for health or phytosanitary reasons on the instruction of the Member State competent authority or to adapt to climate change
Common Output Indicator	O.35. Number of supported operational programmes

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
RISK(46(j)) crisis prevention and risk management, aimed at avoiding and dealing with crises in the markets of the relevant sector

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union
SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation
SO3 Improve the farmer' position in the value chain

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Yes
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Yes
2.1.11	Új ültetvények létrehozása, ültetvények felújítása és korszerűsítése	2	Yes
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Yes
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.10 Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and

quality schemes supported by the CAP
R.11/Fruit and Vegetables Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors
R.5 Share of farms with supported CAP risk management tools

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkitűzéseket szolgáló tevékenységek végrehajtása

Kötelezettségek

A végrehajtott tevékenységek az operatív programokban meghatározott célkitűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Az elismerési feltételek teljesítéséhez és az operatív programok végrehajtásához kapcsolódó kötelező képzésen való részvétel.

Jogosultsági feltételek

Termelői szervezetként való elismerés Európai Unió és a Nemzeti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés

Operatív program benyújtása és végrehajtása

A támogatás 15%-át kötelezően legalább három tevékenységből álló klíma és környezetvédelmi intézkedésekre, 2%-át pedig kutatásfejlesztésre kell fordítani.

Az Operatív Program keretében végrehajtott beruházások fenntartási időszaka 5 év. Amennyiben a beruházás adózási értékcsökkenési időszaka rövidebb mint öt év, úgy a fenntartási időszak a kis és közepes vállalkozások esetében 3 év.

A beruházásokra - ideértve a lízinget is - fizetett támogatások nyújthatók egy összegben vagy az operatív programban jóváhagyott éves részletekben is.

A III. mellékletben felsorolt költségeken felül elszámolható még

- az igénybe vett szolgáltatások díjai, amelyek az operatív programban foglalt, az operatív program céljainak elérését szolgáló tevékenységek keretében kerülnek megvalósításra (például, de nem kimerítően: tanácsadási szolgáltatás, szaktanácsadási szolgáltatás, szakértői tevékenység, kutatási és kísérleti, marketingkommunikációs, promóciós, minőségbiztosítási rendszerek fejlesztéséhez, auditjához, felkészítéshez kapcsolódó szolgáltatások, stb.
- értekezletek és képzési programok költségei, amennyiben azok az operatív programhoz kötődnek, beleértve a napidíjakat, valamint az utazási és a szállásköltségeket, adott esetben átalánydíjas vagy egységköltség-térítéses alapon.
- a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:

a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése;

egységköltségek;

Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi

hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.

Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.

E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.

Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:

transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;

egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;

az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;

valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;

az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;

a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;

az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;

az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:

gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:

i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,

ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;

A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési

alapot egészíti ki.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

Nem releváns

8 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket. A termelők operatív programjaik keretében szolgáltatásokat hoznak létre a termelői szervezetben tag mezőgazdasági termelők részére. A klímaváltozáshoz történő adaptáció céljából történő újratelepítés esetén az intézkedés nem feleltethető meg a WTO -megállapodás 2. melléklete 8. bekezdésének.

WITHD(47(2)(f)) - - market withdrawal for free-distribution or other destinations, including where necessary processing to facilitate such withdrawal

SC23_I05_FVW_47 - forgalomból történő kivonás ingyenes szétosztás céljára vagy más rendeltetésre - zöldség-gyümölcs

Intervention Code (MS)	SC23_I05_FVW_47
Intervention Name	forgalomból történő kivonás ingyenes szétosztás céljára vagy más rendeltetésre - zöldség-gyümölcs
Type of Intervention	WITHD(47(2)(f)) - market withdrawal for free-distribution or other destinations, including where necessary processing to facilitate such withdrawal
Common Output Indicator	O.35. Number of supported operational programmes

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
RISK(46(j)) crisis prevention and risk management, aimed at avoiding and dealing with crises in the markets of the relevant sector

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union
SO3 Improve the farmer' position in the value chain

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Yes
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Yes
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.10 Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP
R.11/Fruit and Vegetables Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors
R.5 Share of farms with supported CAP risk management tools

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkitűzéseket szolgáló tevékenységek végrehajtása

Kötelezettségek

A végrehajtott tevékenységek az operatív programokban meghatározott célkitűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Az elismerési feltételek teljesítéséhez és az operatív programok végrehajtásához kapcsolódó kötelező képzésen való részvétel.

Jogosultsági feltételek

Termelői szervezetként való elismerés Európai Unió és a Nemzeti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés

Operatív program benyújtása és végrehajtása

A támogatás 15%-át kötelezően legalább három tevékenységből álló klíma és környezetvédelmi intézkedésekre, 2%-át pedig kutatásfejlesztésre kell fordítani.

A piacról kivont termékek fogadó szervezete lehet

- a 2115/2021/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 52. cikk (6) bekezdés a) i) pontja tekintetében a Karitatív Tanács megalakításáról és működésének részletes szabályairól szóló kormányrendelet alapján megalapított Karitatív Tanács, valamint az Európai Élelmiszerbankok Szövetségének tagja;
- az 2115/2021/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 52. cikk (6) bekezdés a) ii) pontja tekintetében
- a büntetés-végrehajtási intézetek kijelöléséről szóló miniszteri rendeletben felsorolt büntetés-végrehajtási intézet,
- a nemzeti köznevelésről szóló törvény alapján nyilvántartásba vett oktatási intézmény,
- az egészségügyi szolgáltatás gyakorlásának általános feltételeiről, valamint a működési engedélyezési eljárásról szóló kormányrendelet alapján működési engedéllyel rendelkező egészségügyi intézmény,
- a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló kormányrendelet szerint nyilvántartásba vett szolgáltató.
- Ingyenes szétosztástól eltérő egyéb rendeltetésként meghatározott állatokkal történő feletetés esetén fogadó szervezet lehet
- a tartási helyek, a tenyészetek és az ezekkel kapcsolatos egyes adatok országos nyilvántartási rendszeréről szóló miniszteri rendelet szerint az Országos Adatbázisban nyilvántartásba vett tartási hely,
- az állatok védelméről és kíméletéről szóló törvény alapján nyilvántartásba vett és működési engedéllyel rendelkező állatkert és cirkuszi menazséria,
- a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló törvény szerint nyilvántartásba vett vadászatra jogosult.
- nem élelmiszer jellegű termékekké történő feldolgozás esetén a kivont termékek nem kerülhetnek vissza az élelmiszer-kereskedelmi piacra. A lepárlásból származó alkohol kizárólag ipari vagy energetikai célokra használható fel.

A működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány nyújtható, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

A támogatás egységköltségek formájában valósulhat meg.

Az EU/2021/2115 rendelet 47. cikk (2) bekezdésének f), g) és h) pontjában említett beavatkozás típusokhoz tartozó beavatkozásokra fordított kiadások nem haladhatják meg az össze kiadás egyharmadát.

Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.

Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.

E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.

Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:

transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;

egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;

az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;

valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;

az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;

a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;

az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;

az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:

gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:

i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,

ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok,

valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;

A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

Nem releváns

8 WTO compliance

Amber Box

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Nem releváns

GREEN(47(2)(g)) - - green harvesting consisting of the total harvesting on a given area of unripe non-marketable products which have not been damaged prior to the green harvesting, whether due to climatic reasons, disease or otherwise

SC24_I06_FVG_47 - zöldszüret - zöldség-gyümölcs

Intervention Code (MS)	SC24_I06_FVG_47
Intervention Name	zöldszüret - zöldség-gyümölcs
Type of Intervention	GREEN(47(2)(g)) - green harvesting consisting of the total harvesting on a given area of unripe non-marketable products which have not been damaged prior to the green harvesting, whether due to climatic reasons, disease or otherwise
Common Output Indicator	O.35. Number of supported operational programmes

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
RISK(46(j)) crisis prevention and risk management, aimed at avoiding and dealing with crises in the markets of the relevant sector

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union
SO3 Improve the farmer' position in the value chain

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Yes
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Yes
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Yes
3.2.2	Szerződéses fegyelem erősítése, hosszútávú szerződéses kapcsolatok erősítése	2	No

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.10 Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP
R.11/Fruit and Vegetables Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors
R.5 Share of farms with supported CAP risk management tools

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkitűzéseket szolgáló tevékenységek végrehajtása

Kötelezettségek

A végrehajtott tevékenységek az operatív programokban meghatározott célkitűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Az elismerési feltételek teljesítéséhez és az operatív programok végrehajtásához kapcsolódó kötelező képzésen való részvétel.

Jogosultsági feltételek

Termelői szervezetként való elismerés Európai Unió és a Nemzeti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés

Operatív program benyújtása és végrehajtása

A támogatás 15%-át kötelezően legalább három tevékenységből álló klíma és környezetvédelmi intézkedésekre, 2%-át pedig kutatásfejlesztésre kell fordítani.

Az intézkedés keretében támogatható termékek listája:

1. Alma
2. Bab
3. Bimbóskel
4. Cukkini
5. Csemegeszőlő
6. Cseresznye és meggy
7. Dió
8. Dinnye
9. Saláta
10. Fokhagyma
11. Görögdinnye
12. Kajszi
13. Káposzta
14. Karalábé
15. Karfiol
16. Körte
17. Mandula
18. Mogyoró
19. Őszibarack és nektarin
20. Paradicsom
21. Póréhagyma
22. Retek
23. Sárgadinnye
24. Sárgarépa, fehérrépa, gumós zeller
25. Spárga
26. Spenót
27. Szamóca

28. Szilva
29. Tojásgyümölcs
30. Uborka
31. Vöröshagyma
32. Zeller
33. Zöldborsó
34. Zöldpaprika
35. Fűszerpaprika

A zöldszüret elvégzésének lehetséges időszaka

Growth stages of mono- and dicotyledonous plants, BBCH Monograph (edited by Uwe Meier Julius Kühn-Institut (JKI) (Federal Research Centre for cultivated Plants) Quedlinburg 2018 DOI: 10.5073/20180906-074619 ISBN: 978-3-95547-071-5) alapján:

	Zöldszüret kezdete	Zöldszüret vége
Pome Fruits	BBCH71	BBCH85
Stone Fruits	BBCH71	BBCH85
Currant	BBCH71	BBCH85
Strawberry	BBCH71	BBCH85
Bulb vegetables (onion, garlic, shallot)	BBCH41	BBCH47
Root and stem vegetables (carrot, celeriac, kohlrabi, swede, chicory, radish)	BBCH41	BBCH47
Leaf vegetables - forming heads – (Cabbage, chines cabbage, lettuce)	BBCH41	BBCH47
Leaf vegetables - not forming heads – (loosehead lettuce, spinach, kale	BBCH41	BBCH47
Other brassica vegetables (brussels	BBCH41	BBCH47

sprout, cauliflower, broccoli)		
Cucurbits (Cucumber, melon, pumpkin, water melon)	BBCH71	BBCH79
Solaneceous fruits (tomato, aubergine, paprika)	BBCH71	BBCH79
Pea	BBCH71	BBCH79
Maize (sweet corn)	BBCH71	BBCH79

A termelői szervezetnek a zöldszüreti intézkedés alkalmazására vonatkozó szándékáról a előzetes értesítést kell benyújtania a Kincstár által rendszeresített és a honlapján közleményben közzétett formanyomtatványon. Az előzetes értesítésnek tartalmaznia kell az intézkedés által érintett termék és területnagyság meghatározására és az intézkedés végrehajtása helyszínének és időpontjának azonosítására alkalmas adatokat. A hiánytalanul kitöltött értesítést az adott termék zöldszüretét megelőzően kell megküldeni a Kincstárnak.

Az igényelhető legmagasabb támogatási összegek (EUR/ha)

Paradicsom 10 422,22
Sárgarépa 2 108,36
Káposzta 864,27
Édes paprika 9 368,01
Karfiol és brokkoli 1 073,04
Uborka és apró uborka 3 993,12
Agaricus nemhez tartozó ehető gomba 214 997,83
Alma 1 906,39
Körte 1 164,87
Szilva 1 224,61
Bogyós gyümölcs 0 247,25
Friss csemegeszőlő 1 245,45
Hajtatott paradicsom* 50 862,52
Hajtatott édes paprika* 21 595,40
Hajtatott uborka* 14 870,80
Őszibarack 2 030,41
Nektarin 1 308,95
Cseresznye 1 114,81
Dinnye 3 347,48
* fűtött termesztőberendezésben

Az itt nem szereplő termékek esetében az igényelhető legmagasabb támogatási összegeket a miniszter az operatív programban 1 hektárra vetítve határozza meg.

Az operatív programban szerepeltethető be nem takarítási intézkedések a következők:

a) denaturálás,

b) talajba történő bedolgozás (a bejelentett területen lévő termés lekaszálása, beszántása, betárcsázása, leégetése, valamint egyéb más intézkedés a be nem takarítás elvégzésére),

c) egyéb, a termelői szervezet által megfelelően indokolt és a miniszter által jóváhagyott intézkedés.

Az intézkedést a miniszter akkor hagyja jóvá, ha az nem jár káros környezeti hatással, illetve növényegészségügyi kockázattal.
A zöldszüret intézkedés alapján csak abban az esetben vehető igénybe támogatás, ha a bejelentett terület vonatkozásában a Kincstár a helyszíni ellenőrzés során is megállapítja az intézkedés alkalmazásával összefüggő szabályok maradéktalan betartását.

Nem nyújtható a támogatás zöldszüret esetén, ha a rendes betakarítás jelentős részét végrehajtották
a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány nyújtható, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

A támogatás egységköltségek formában valósulhat meg;

Az EU/2021/2115 rendelet 47. cikk (2) bekezdésének f), g) és h) pontjában említett beavatkozás típusokhoz tartozó beavatkozásokra fordított kiadások nem haladhatják meg az össze kiadás egyharmadát.

Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.
Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.
E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.
Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:
transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;
egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;
az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;
valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;
az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át

forgalmazzák;

a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;

az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;

az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:

gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:

i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,

ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;

A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

Nem releváns

8 WTO compliance

Amber Box

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Nem releváns

NOHAR(47(2)(h)) - - non-harvesting consisting of the termination of the current production cycle on the area concerned where the product is well developed and is of sound, fair and marketable quality, excluding destruction of products due to a climatic event or disease

SC25_I07_FVN_47 - be nem takarítás - zöldség-gyümölcs

Intervention Code (MS)	SC25_I07_FVN_47
Intervention Name	be nem takarítás - zöldség-gyümölcs
Type of Intervention	NOHAR(47(2)(h)) - non-harvesting consisting of the termination of the current production cycle on the area concerned where the product is well developed and is of sound, fair and marketable quality, excluding destruction of products due to a climatic event or disease
Common Output Indicator	O.35. Number of supported operational programmes

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
RISK(46(j)) crisis prevention and risk management, aimed at avoiding and dealing with crises in the markets of the relevant sector

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union
SO3 Improve the farmer' position in the value chain

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Yes
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Yes
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Yes
3.2.2	Szerződéses fegyelem erősítése, hosszútávú szerződéses kapcsolatok erősítése	2	No

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.10 Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP
R.11/Fruit and Vegetables Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors

R.5 Share of farms with supported CAP risk management tools

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkitűzéseket szolgáló tevékenységek végrehajtása

Kötelezettségek

A végrehajtott tevékenységek az operatív programokban meghatározott célkitűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Az elismerési feltételek teljesítéséhez és az operatív programok végrehajtásához kapcsolódó kötelező képzésen való részvétel.

Jogosultsági feltételek

Termelői szervezetként való elismerés Európai Unió és a Nemzeti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés

Operatív program benyújtása és végrehajtása

A támogatás 15%-át kötelezően legalább három tevékenységből álló klíma és környezetvédelmi intézkedésekre, 2%-át pedig kutatásfejlesztésre kell fordítani.

Az intézkedés keretében támogatható termékek listája:

1. Alma
2. Bab
3. Bimbóskel
4. Cukkini
5. Csemegeszőlő
6. Cseresznye és meggy
7. Dió
8. Dinnye
9. Saláta
10. Fokhagyma
11. Görögdinnye
12. Kajszi
13. Káposzta
14. Karalábé
15. Karfiol
16. Körte
17. Mandula
18. Mogyoró
19. Őszibarack és nektarin
20. Paradicsom
21. Póréhagyma
22. Retek
23. Sárgadinnye
24. Sárgarépa, fehérrépa, gumós zeller
25. Spárga
26. Spenót
27. Szamóca

28. Szilva
29. Tojásgyümölcs
30. Uborka
31. Vöröshagyma
32. Zeller
33. Zöldborsó
34. Zöldpaprika
35. Fűszerpaprika

A termelői szervezetnek a be nem takarítási intézkedés alkalmazására vonatkozó szándékáról a előzetes értesítést kell benyújtania a Kincstár által rendszeresített és a honlapján közleményben közzétett formanyomtatványon. Az előzetes értesítésnek tartalmaznia kell az intézkedés által érintett termék és területnagyság meghatározására és az intézkedés végrehajtása helyszínének és időpontjának azonosítására alkalmas adatokat. A hiánytalanul kitöltött értesítést az adott termék betakarítási periódusát megelőzően kell megküldeni a Kincstárnak.

Az igényelhető legmagasabb támogatási összegek (EUR/ha)
Paradicsom 10 422,22
Sárgarépa 2 108,36
Káposzta 864,27
Édes paprika 9 368,01
Karfiol és brokkoli 1 073,04
Uborka és apró uborka 3 993,12
Agaricus nemhez tartozó ehető gomba 214 997,83
Alma 1 906,39
Körte 1 164,87
Szilva 1 224,61
Bogyós gyümölcs 0 247,25
Friss csemegeszőlő 1 245,45
Hajtatott paradicsom* 50 862,52
Hajtatott édes paprika* 21 595,40
Hajtatott uborka* 14 870,80
Őszibarack 2 030,41
Nektarin 1 308,95
Cseresznye 1 114,81
Dinnye 3347,48
* fűtött termesztőberendezésben

Az itt nem szereplő termékek esetében az igényelhető legmagasabb támogatási összegeket a miniszter az operatív programban 1 hektárra vetítve határozza meg.
Az operatív programban szerepeltethető be nem takarítási intézkedések a következők:
a) denaturálás,
b) talajba történő bedolgozás (a bejelentett területen lévő termés lekaszálása, beszántása, betárcsázása, leégetése, valamint egyéb más intézkedés a be nem takarítás elvégzésére),
c) egyéb, a termelői szervezet által megfelelően indokolt és a miniszter által jóváhagyott intézkedés.
Az intézkedést a miniszter akkor hagyja jóvá, ha az nem jár káros környezeti hatással, illetve növényegészségügyi kockázattal.
A be nem takarítási intézkedés alapján csak abban az esetben vehető igénybe támogatás, ha a bejelentett

terület vonatkozásában a Kincstár a helyszíni ellenőrzés során is megállapítja az intézkedés alkalmazásával összefüggő szabályok maradéktalan betartását.

Nem nyújtható a támogatás ha a kereskedelmi termelés jelentős részét már felhasználták.

a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány nyújtható, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

A támogatás egységköltségek formában valósulhat meg.

Az EU/2021/2115 rendelet 47. cikk (2) bekezdésének f), g) és h) pontjában említett beavatkozás típusokhoz tartozó beavatkozásokra fordított kiadások nem haladhatják meg az össze kiadás egyharmadát.

Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.

Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.

E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.

Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:

transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;

egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;

az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;

valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;

az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;

a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;

az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;

az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:

gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:

i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,

ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;

A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

Nem releváns

8 WTO compliance

Amber Box

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Nem releváns

HARIN(47(2)(i)) - - harvest and production insurance that contributes to safeguarding producers' incomes where there are losses as a consequence of natural disasters, adverse climatic events, diseases or pest infestations while ensuring that beneficiaries take necessary risk prevention measures

SC26_I08_FVH_47 - betakarítási és termelési biztosítás - zöldség-gyümölcs

Intervention Code (MS)	SC26_I08_FVH_47
Intervention Name	betakarítási és termelési biztosítás - zöldség-gyümölcs
Type of Intervention	HARIN(47(2)(i)) - harvest and production insurance that contributes to safeguarding producers' incomes where there are losses as a consequence of natural disasters, adverse climatic events, diseases or pest infestations while ensuring that beneficiaries take necessary risk prevention measures
Common Output Indicator	O.35. Number of supported operational programmes

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
RISK(46(j)) crisis prevention and risk management, aimed at avoiding and dealing with crises in the markets of the relevant sector

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union
SO3 Improve the farmer' position in the value chain

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Yes
1.2.4	Mezőgazdasági biztosításkötés (öngondoskodás) ösztönzése	2	Yes
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Yes
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.10 Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP
R.11/Fruit and Vegetables Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors

R.5 Share of farms with supported CAP risk management tools

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkitűzéseket szolgáló tevékenységek végrehajtása

Kötelezettségek

A végrehajtott tevékenységek az operatív programokban meghatározott célkitűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Az elismerési feltételek teljesítéséhez és az operatív programok végrehajtásához kapcsolódó kötelező képzésen való részvétel.

Jogosultsági feltételek

Termelői szervezetként való elismerés Európai Unió és a Nemzeti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés

Operatív program benyújtása és végrehajtása

A támogatás 15%-át kötelezően legalább három tevékenységből álló klíma és környezetvédelmi intézkedésekre, 2%-át pedig kutatásfejlesztésre kell fordítani.

Azon mezőgazdasági biztosítások díja foglalható be az operatív programba,

1. amelyet a miniszter a mezőgazdasági termelést érintő időjárási és más természeti kockázatok kezeléséről szóló törvény alapján előzetesen jóváhagyott,
2. amely megfelel a mezőgazdasági biztosítás díjához nyújtott támogatás igénybevételi feltételeiről szóló miniszteri rendelet által megállapított, a díjtámogatásban részesíthető mezőgazdasági biztosítási szerződés általános feltételeinek, és
3. amelyet a termelő tagok mint biztosítottak javára a termelői szervezet mint szerződő fél köt meg.

A teljes állami támogatás nem haladhatja meg a termelők által a kárbiztosításra fizetett biztosítási díjak 80%-át.

A betakarítási és termelési biztosítási beavatkozások nem terjedhetnek ki olyan biztosítási kifizetésekre, amelyek az elszenvedett bevételkiesés több mint 100%-ára nyújtanak kártérítést a termelőnek, figyelembe véve minden olyan kártérítést, amelyet a termelő a biztosított kockázathoz kapcsolódó más támogatási programokból kap.

A működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:

a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése;

egységköltségek;

Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.

Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a;

az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.

E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.

Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:

transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;

egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;

az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;

valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;

az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;

a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;

az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;

az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:

gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:

i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,

ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;

A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

Nem releváns

8 WTO compliance

Amber Box

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Nem releváns

COMM(47(2)(l)) - - communication actions aiming at raising awareness and informing consumers

SC27_I09_FVM_47 - figyelemfelhívást és a fogyasztók tájékoztatását célzó kommunikációs tevékenységek - zöldség-gyümölcs

Intervention Code (MS)	SC27_I09_FVM_47
Intervention Name	figyelemfelhívást és a fogyasztók tájékoztatását célzó kommunikációs tevékenységek - zöldség-gyümölcs
Type of Intervention	COMM(47(2)(l)) - communication actions aiming at raising awareness and informing consumers
Common Output Indicator	O.35. Number of supported operational programmes

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
RISK(46(j)) crisis prevention and risk management, aimed at avoiding and dealing with crises in the markets of the relevant sector

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union
SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation
SO3 Improve the farmer' position in the value chain

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Yes
2.4.2	Agrár-élelmiszeripari termékek promóciója	2	Yes
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Yes
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.10 Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP
R.11/Fruit and Vegetables Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors
R.5 Share of farms with supported CAP risk management tools

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkitűzéseket szolgáló tevékenységek végrehajtása

Kötelezettségek

A végrehajtott tevékenységek az operatív programokban meghatározott célkitűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Az elismerési feltételek teljesítéséhez és az operatív programok végrehajtásához kapcsolódó kötelező képzésen való részvétel.

Jogosultsági feltételek

Termelői szervezetként való elismerés Európai Unió és a Nemzeti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés

Operatív program benyújtása és végrehajtása

A támogatás 15%-át kötelezően legalább három tevékenységből álló klíma és környezetvédelmi intézkedésekre, 2%-át pedig kutatásfejlesztésre kell fordítani.

A promóciós kommunikációs és marketing tevékenységeknek a következő célkitűzések valamelyikét kell szolgálniuk:

1. az uniós mezőgazdasági termékek érdemei és az uniós termelési módszerekre alkalmazandó magas minőségi követelmények ismertségének növelése;
2. az Unióban előállított mezőgazdasági termékek és egyes feldolgozott termékek versenyképességének és fogyasztásának növelése, valamint ismertségük növelése az Unión belül és kívül egyaránt;
3. az uniós minőségbiztosítási rendszerek népszerűsítése az Unión belül és azon kívül;
4. az Unióban előállított mezőgazdasági termékek és egyes feldolgozott termékek piaci részesedésének növelése, kiemelt figyelmet fordítva a legnagyobb növekedési potenciállal rendelkező harmadik országok piacaira;
5. adott esetben súlyos piaci zavarok, a fogyasztói bizalom megszűnése vagy egyéb konkrét problémák esetén annak elősegítése, hogy az Unió piacán helyreálljanak a rendes piaci feltételek;
6. a fenntartható termeléssel kapcsolatos ismeretek gyarapítása;
7. a termelői szervezetek, a termelői szervezetek társulásai, a transznacionális termelői szervezetek, valamint a termelői szervezetek transznacionális társulásai által a gyümölcs- és zöldségágazatban forgalmazott márkák/védjegyek ismertségének növelése a fogyasztók körében

A III. mellékletben felsorolt költségeken felül elszámolható még

- az igénybe vett szolgáltatások díjai, amelyek az operatív programban foglalt, az operatív program céljainak elérését szolgáló tevékenységek keretében kerülnek megvalósításra (például, de nem kimerítően: tanácsadási szolgáltatás, szaktanácsadási szolgáltatás, szakértői tevékenység, kutatási és kísérleti, marketingkommunikációs, promóciós, minőségbiztosítási rendszerek fejlesztéséhez, auditjához, felkészítéshez kapcsolódó szolgáltatások, stb.
- értekezletek és képzési programok költségei, amennyiben azok az operatív programhoz kötődnek, beleértve a napidíjakat, valamint az utazási és a szállásköltségeket, adott esetben átalánydíjas vagy egységköltség-térítéses alapon.
- A kommunikációs intézkedés keretében értékesített zöldség-gyümölcs értékesítési ára és az

intézkedésen kívül értékesített termék értékesítési ára közötti különbségből adódó árkülönbözet, amenyiben az intézkedés keretében értkesített mennyiség legalább 25%-kal meghaladja az intézkedést megelőzően értékesített áru mennyiségét.

- a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:

a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése;

egységköltségek;

Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.

Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.

E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.

Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:

transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;

egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;

az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;

valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;

az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;

a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;

az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;

az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:

gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:

i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok

körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,

ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;

A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

Nem releváns

8 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket. A termelők operatív programjaik keretében szolgáltatásokat hoznak létre a termelői szervezetben tag mezőgazdasági termelők részére.

Apiculture products

ADVIBEES(55(1)(a)) - - advisory services, technical assistance, training, information and exchange of best practices, including through networking, for beekeepers and beekeepers' organisations

SC02_A01_BEA_55 - Méhészeti tudásátadás és technikai segítségnyújtás

Intervention Code (MS)	SC02_A01_BEA_55
Intervention Name	Méhészeti tudásátadás és technikai segítségnyújtás
Type of Intervention	ADVIBEES(55(1)(a)) - advisory services, technical assistance, training, information and exchange of best practices, including through networking, for beekeepers and beekeepers' organisations
Common Output Indicator	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO6 Contribute to halting and reversing biodiversity loss, enhance ecosystem services and preserve habitats and landscapes
XCO Cross-cutting objective of modernising the sector by fostering and sharing of knowledge, innovation and digitalisation in agriculture and rural areas, and encouraging their uptake

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
6.5.3	Pollinációs rendszerek stabilitásának biztosítása	1	Yes
CCO.1.1	Ágazati célkitűzések megvalósulását támogató, gyakorlatorientált ismeretátadás támogatása	1	Yes
CCO.1.6	Tudásátadás a mezőgazdasági és erdőgazdasági generációváltás gyorsítása érdekében	2	Yes
CCO.1.7	Szaktanácsadók képzése	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

A nemzetközi és regionális szakmai rendezvények szervezése és az azokon való részvétel az ott megszerzett legújabb ismeretek útján elősegíti az ágazat korszerűsítését, az innováció megismerését és alkalmazását. A szakmai tanulmányutak, valamint a méhészeti képzések és egyéb módon történő

ismeretterjesztés (pl. szakmai újság, film, kiadványok, honlap) az ismeretek gyarapítását és megosztását szolgálja. A szakmai szervezetek tevékenységeinek támogatása, (többek között a méhészeti képzés országos koordinálásának költségei, a képzések helyiségbérlete, előadó és tolmács díja, szállás-, utazási-, és étkezési költség, meghívók előállítása, postázása, hirdetés költségei, rendezési költségek), valamint a szaktanácsadó, illetve szolgáltató hálózatok tevékenységének támogatása (pl. szaktanácsadók vállalkozói díja, szolgáltató hálózatok szolgáltatási díja) szintén hozzájárul az ágazat összehangolt működéséhez, az ismeretek gyarapításához, az innováció terjedéséhez és az ágazat korszerűsítéséhez, valamint annak digitalizációjához. A képzés és szervezeti támogatás az ágazat rezilienciáját növeli, amely az élelmezésbiztonságot is segíti.

Szolgáltató hálózatokat képeznek a méhegészségügyi és környezetterhelési, valamint a fenológiai és meteorológiai méhészeti megfigyelést végzők.

A méhegészségügyi és környezetterhelési megfigyelések során támogatásra kerülnek pl. a szolgáltatás díja, az elemzés, a kiadvány megjelentetésének költsége. A szolgáltatás kiterjed mind a szántóföldi növények, mind a méhállomány vizsgálatára. A növény- és méhminták vizsgálata alapján feltárják a mezőgazdasági és méhészeti technológiák hibás gyakorlatát (indokolatlan környezetterhelés permetezés, vagy méhészeti gyógykészítmények alkalmazásával, méhmérgezés, méhegészségügyi helyzet, nem engedélyezett szerek használata, technológiai fegyelem).

A megfigyelések eredményéről (méhállomány egészségi állapota, technológiai értékelések) éves kiadvány készül az ismeretek gyarapítása és megosztása céljából, összefoglalóval, ajánlásokkal, mely mind a méhészek, mind a gazdálkodók, de a hatóság számára is hasznos információkkal szolgál.

A fenológiai és meteorológiai méhészeti megfigyelő hálózat tevékenysége elősegíti a vándorlás idejének tervezését azzal, hogy hozzáférhető információs felületen követhető az egyes méhlegelő növények fenológiai állapota az ország különböző részein. A tevékenység elősegítésére támogatásra kerül a szolgáltatás díja.

A beavatkozás a méhészeti program eddig jól működő intézkedéseinek folytatása azon intézkedésekkel, melyek esetében a támogatást igénylők a méhészeti szervezetek, szolgáltató hálózatok s a támogatások a fenti célokat szolgálják. A beavatkozás végrehajtására részletes belső szabályozás készül.

Az AKIS jellegű intézkedéseket végrehajtó szakértők és szervezetek részben kapcsolódhatnak a tudáshálózathoz és a KAP Hálózathoz.

A rendezvények, ismeretterjesztések, képzések, tanulmányutak szervezésének és részvételi támogatásának feltétele minimális résztvevő számához, illetve tagszervezet szervezése esetén az országos méhészeti szervezet igazolásához köthető, miszerint szakmai színvonala megfelel a támogathatóságnak. A támogatás tárgyától függően a támogatás iránti igény végrehajtási időszakonként egy, illetve több alkalommal nyújtható be a jogosult által azzal, hogy a többszöri benyújtás nem vonatkozhat ugyanannak az eseménynek, programnak a támogatására.

***A beavatkozás kapcsán támogatható költségek*:**

-képzés és képzésszervezés költségei;

-személyi és adminisztrációs költségek;

-előadói díjak;

-szakirodalom és szaklap, valamint szakfilm készítésének, illetve terjesztésének költségei;

-szakmai rendezvény és tanulmányút költségei;

-szaktanácsadás és szolgáltatás költsége.

A támogatás egyedi feltételei:

A támogatott technikai eszközöket jogszabályban meghatározott ideig kötelező működtetni. Az üzemben tartási kötelezettséget érintő eseményt haladéktalanul be kell jelenteni.

A szaktanácsadó- és szolgáltató hálózat támogatásának feltétele a tevékenységekről szóló összefoglaló jelentések benyújtása.

Általános támogatási követelmény az igazolt költségek teljesítési igazolása, vagy kifizetési bizonylata is.

A beavatkozás kapcsán nem támogatható költségek:
Nem igényelhető támogatás olyan szakmai lap, tanulmány, statisztika és méhegészségügyi szakirodalom beszerzésére, fordíttatására, amelyet a koordinátor, a koordinátori asszisztens, a méhészeti szaktanácsadók vagy a vezető szaktanácsadó készítettek, vagy nem került közzétételre.

A beavatkozások kedvezményezettjei:

- az országos méhészeti szervezet és tagszervezetei;
- szolgáltató hálózatok.

A beavatkozások a Stratégiai Terv rendelet. 6. cikk (1) bekezdés f) pontjában foglalt egyedi célkitűzést és a (2) bekezdés szerinti horizontális célkitűzést szolgálják. Az ágazatspecifikus szaktanácsadási rendszer működtetését, az ismeret- és tudásátadást szolgálják a tanácsadási szolgáltatások, technikai segítségnyújtás, képzés, tájékoztatás és a legjobb gyakorlatok cseréje a méhészek és méhész szervezetek részére [Stratégiai Terv rendelet 55. cikk (1) bekezdés a) pont] melynek eszközei a szaktanácsadási rendszer működtetése, a méhész szakmai szervezetek tevékenységének támogatása, a szakmai képzések és a gyakorlatorientált ismeretátadás. A szervezett tudásátadás ugyanakkor a mezőgazdasági generációváltást is támogatja (CCO). A környezeti megfigyelések és monitoring eredményeiről történő gazdálkodói ismeretek bővítése a mezőgazdaság környezetre gyakorolt hatásairól szóló ismereteket is bővíti, mely erősítheti a természetközeli gazdálkodás motivációját (bioméhészet) (SO6).
A KAP 2023. évi kerete felhasználható a 2022. méhészeti év meghosszabbított időszakában (2022.08.01.-2022.12.31.) keletkező támogatási igények kielégítésére is.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Vissza nem térítendő támogatás az egyes intézkedéseknél az igazolt költségek 100%-áig (pl. rendezvények szervezése esetében vállalkozói, vagy megbízási díjak, ismeretterjesztő anyag készítése, rendezvényhelyszín bérleti költsége) , vagy a költségek egy részét fedező konkrét összeggel (pl. rendezvényújság készítés), más intézkedéseknél felső korláttal (pl. ismeretterjesztő anyag előállítás fordítási költsége, vagy rendezvényen való részvétel étkezési-, utazási- és szállásköltsége).
A 2023 évre tervezett támogatási keret (EU-s része 250 000 EUR/év, hazai része 250 000 EUR/év), mert a 2022-es meghosszabbított méhészeti évre elkülönített összeget már nem tartalmazza. A meghosszabbított méhészeti évre levont összeg EU-s része 500 000 EUR/év, hazai része 500 000 EUR/év. A 2024-2027 évekre tervezett támogatási keret (EU-s része 750 000 EUR/év, hazai része 750 000 EUR/év) az MMNP 2020-2021. támogatási időszaka megemelt keretének társfinanszírozott tényadata és kihasználtsága alapján került meghatározásra, annak figyelembe vételével, hogy a COVID-járvány idején a rendezvények, képzések egy része elmaradt, illetve online térbe került, s várhatóan az online megoldások a jövőben is tért hódítanak.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

-

8 WTO compliance
Green Box
Paragraph 2 of Annex 2 WTO
Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A beavatkozás megfelel a Kereskedelmi Világszervezet mezőgazdasági megállapodása 2. mellékletének 2. bekezdésében található alábbi pontoknak:
c) képzési szolgáltatások, beleértve mind az általános, mind a szakképzési létesítményeket;
d) bővítési és tanácsadási szolgáltatások, beleértve az információknak és a kutatási eredményeknek a termelők és fogyasztók számára történő továbbítását elősegítő eszközök biztosítását;
A beavatkozás megfelel a Kereskedelmi Világszervezet mezőgazdasági megállapodása 2. mellékletében

található általános szolgáltatásoknak, úgy mint képzési szolgáltatások, tanácsadási szolgáltatások, vizsgálati szolgáltatások, információk továbbítását szolgáló eszközök biztosítása.

A beavatkozás a közszolgáltatási programok körébe tartozik, nincs hatással sem a kereskedelemre, sem a termelésre, nem jelent ártámogatást a gyártók részére és nem jár fogyasztói átutalással.

Nem tartalmaznak közvetlen kifizetéseket a gyártóknak, vagy forgalmazóknak.

9 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
SC02_O37_A01_BN - Méhészeti tudásátadás és technikai segítségnyújtás projektekre nyújtott egységnyi támogatás	Average		

Description

SC02_O37_A01_BN - Méhészeti tudásátadás és technikai segítségnyújtás projektekre nyújtott egységnyi támogatás

A méhészeti szektorális program a jól működő méhészeti nemzeti program alapján folytatódik, ezért az egységösszeg kalkuláció során a 2021-ben módosult méhészeti program alapján a 2021. évben hatályba lépett hazai jogcímrendeletben ezen beavatkozástípushoz sorolható intézkedésekre vonatkozóan a kifizető ügynökség által legyűjtött, rendelkezésre álló 1 éves történelmi adatokat vettük figyelembe.

Továbbá az utóbbi évek tapasztalatai alapján, valamint a rendezvények számának és költségeinek előre látható emelkedése miatt 300 kérelem beérkezésével számolunk, 5 000 EUR egy kérelemre eső egységnyi támogatással. A támogatási keret így 1 500 000 EUR-ra emelkedik. Az EU-s forrásigény 750 000 EUR, az egységnyi támogatás EU-s része 2500 EUR.

A rendezvények költségemelkedésének bizonytalansága miatt közel 20% eltérést tervezünk az egységösszeg átlagában.

10 Planned Unit Amounts - Financial table with output

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
SC02_O37_A01_BN - Méhészeti tudásátadás és technikai segítségnyújtás projektekre nyújtott egységnyi támogatás	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)	2,500.00	2,500.00	2,500.00	2,500.00	2,500.00	
	O.37 (unit: Beneficiaries)	100.00	300.00	300.00	300.00	300.00	**Sum:** 1,300.00 **Max:** 300.00
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	250,000.00	750,000.00	750,000.00	750,000.00	750,000.00	3,250,000.00
TOTAL	Annual indicative financial allocation (Total public Expenditure in EUR)	500,000.00	1,500,000.00	1,500,000.00	1,500,000.00	1,500,000.00	6,500,000.00
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	250,000.00	750,000.00	750,000.00	750,000.00	750,000.00	3,250,000.00
	EU co-financing rate in %	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	

INVAPI(55(1)(b)) - - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions

SC03_E02_BEI_55 - Méhészeti ágazat versenyképességének fejlesztése

Intervention Code (MS)	SC03_E02_BEI_55
Intervention Name	Méhészeti ágazat versenyképességének fejlesztése
Type of Intervention	INVAPI(55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions
Common Output Indicator	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation
SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy
SO6 Contribute to halting and reversing biodiversity loss, enhance ecosystem services and preserve habitats and landscapes

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Yes
2.1.2	Modern termelői kapacitások létrehozása	2	Yes
2.1.3	A mezőgazdasági alapanyagok feldolgozottsági szintjének növelése	1	Yes
4.7.1	Klímareziliens és klímaadaptív növény- és állatfajták kialakítása és alkalmazása	1	Yes
6.5.3	Pollinációs rendszerek stabilitásának biztosítása	1	Yes
6.6.1	Génmegőrzés, tájgazdálkodás lehetőségeinek kihasználása a klíma adaptív mező- és erdőgazdálkodásban	2	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.35 Share of beehives supported by the CAP

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

A beavatkozás célja a méhészeti tevékenység gyakorlásához szükséges eszközök beszerzésének, a

méhcsaládok száma és egészsége megőrzéséhez szükséges állatgyógyászati készítmények és eszközök, valamint az ellenőrzött tenyészanyag beszerzésének elősegítése, továbbá a méhész szervezetek és tagjaik közösségi kapcsolattartásának fejlesztését szolgáló eszközök (pl. irodatechnikai, számítástechnikai eszközök, fénymásoló), illetve a méhészeti termékek egységes megjelenését és minőségét segítő üveg öntőforma beszerzésének elősegítése.

A méhészeti tevékenység gyakorlásához szükséges támogatott eszközök a méz- és méhészeti termékek kinyeréséhez (pl. méhlesöprő, fedelező állvány, fedelező gép, pergető, mézszűrő kád, virágporszedő, virágpor szárító), kiszereléséhez (pl. mézszivattyú, mézkimelegítő, mézletöltő gép, virágpor tisztító, virágpor szárító) és tárolásához (pl. hordó) szükséges eszközök. Továbbá támogatott a léptároláshoz, valamint a tevékenység folytatásához, illetve vándorláshoz szükséges berendezések, segédeszközök köre (pl., léptároló konténer, hűtőberendezés, fűtőkamra, kompresszor, magasnyomású mosó, villástargonca, emelőszerkezet, méheskonténer, áramellátó berendezés, fűkasza, vagyonvédelmi rendszer, kaptármérleg), továbbá a gépjármű bérlés költsége is.

A méhcsaládok egészségét megőrző, méhészetben használatos gyógyhatású és állatgyógyászati készítmények mellett azok kijuttatásához szükséges vivőanyagok, munkavédelmi eszközök (pl. védőruházat, gázálarc, szűrőbetét) is támogatottak.

Az egészségmegőrző alternatív védekezés címén az atkafertőzöttség felmérésére szolgáló higiénikus alj beszerzése támogatott, míg a megelőző védekezés pl. kaptár, keretléc és műlép, valamint méhanya vásárlással történő cseréjét, ózongenerátor beszerzését, méhlegelő célú facsemeték, félcserjék, cserjék bokrok ültetését támogatja. Utóbbiak a méhészeti telephelyen és környékén telepíthető, így hosszabb távon is segítve a méhcsaládokat a természetes méhlegelő hordástalan időszakának átvészelésében.

A méhészeti termékek egységes megjelenését és minőségét segítő öntőformát az országos méhészeti szervezet készítteti el. Az ezzel készített üvegeket a méhészek vásárolhatják meg, a méhészeti termékek egységes megjelenését szolgálva. A formaüveghez kapcsolódó zárjegy a minőséget garantálja, ezért a fogyasztókat a minőségi termékek választásában segíti.

A méhészeti tevékenység gyakorlásához szükséges eszközök beszerzése hozzájárul a technológia folyamatos újításához, amely a tevékenység hatékonyságát, így a versenyképesség erősödését eredményezi. Hivatalos gyártótól, forgalmazótól származó új eszköz beszerzése támogatható. A támogatás a tőkeellátottság javításával a beruházási aktivitást növeli, mely a technológia fejlődéséhez is hozzájárul. Ez a versenyképesség mellett fokozza a piacorientáltságot is.

A méhállomány egészségügyi és genetikai állapotjavítása a méhcsaládok számának, egészségének és őshonos genetikai állományának megőrzését szolgálja. Mindez hozzájárul az ökoszisztéma védelméhez, az ökoszisztéma-szolgáltatás fenntartásához.

A beavatkozás a méhészeti program eddig jól működő intézkedéseinek folytatása azon intézkedésekkel, melyek esetében a támogatást igénylők a méhészek, s a támogatások a fenti célt szolgálják.

A beavatkozás végrehajtására részletes belső szabályozás készül.

A versenyképesség fokozására tett intézkedések némelyike kapcsolódhat a II. pillér innovációs együttműködési (EIP) beavatkozásaihoz és a kisüzemek támogatásához.

A méhállomány egészségügyi és genetikai állapotjavítását kiegészítheti a II. pillér állatjóléti támogatása a méhészeti ágazatban. Az I. és II. pillér támogatásai jól elhatárolódnak a támogatási célok, vagy a pályázati felhívás szintjén.

Támogatásban kizárólag hatósági engedéllyel rendelkező és hatósági nyilvántartásban szereplő termék, valamint szaporítóanyag részesülhet.

Kedvezményezettek:

b) tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások:

·A méhészeti eszközök támogatására országos méhészeti szervezetben tag méhész, illetve termelői csoport jogosult, amennyiben az igénylő hatósági nyilvántartás szerint méhcsaláddal rendelkezik.

·A szervezetek tevékenységét segítő eszköztámogatásokra a méhészeti szervezetek jogosultak. Az öntőforma támogatásának jogosultja az országos méhészeti szervezet.

i. a méhállományt megtámadó kártevők és betegségek - különösen a varroózis - elleni védekezés,

·A védekezés támogatására országos méhészeti szervezetben tag méhész jogosult, amennyiben az igénylő

hatósági nyilvántartás szerint méhcsaláddal rendelkezik.

iii. a méhállomány pótlása az Unióban, a méhtenyésztést is beleértve,

·A méhállomány pótlásának támogatására országos méhészeti szervezetben tag méhész jogosult, amennyiben az igénylő hatósági nyilvántartás szerint méhcsaláddal rendelkezik.

iv. a vándorméhészkedés racionalizálása;

·A vándorméhészkedés racionalizálásának támogatására országos méhészeti szervezetben tag méhész jogosult, amennyiben az igénylő hatósági nyilvántartás szerint méhcsaláddal rendelkezik.

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

b) tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások, valamint egyéb fellépések, amelyek többek között a következőkre irányulnak:

-a méhészkedés gyakorlatában használatos új méhészeti eszközök, segédeszközök, berendezések,

-a méz és méhészeti termékek termeléséhez, kinyeréséhez, tárolásához, kiszereléséhez használatos új méhészeti eszközök

-a léptároláshoz szükséges új termékek, eszközök, gépek és berendezések

-irodatechnika, öntőforma

-alternatív védekezéshez higiénikus aljak beszerzése

-preventív intézkedéseknél kaptárcsere, keretléc csere és lépcsere, ózongenerátor, méhlegelő célú facsemeték, bokrok beszerzési költsége stb.

i. a méhállományt megtámadó kártevők és betegségek - különösen a varroózis - elleni védekezés,

-a kártevők és betegségek ellen a méhcsaládok engedélyezett szerrel történő, szakszerű állategészségügyi kezeléséhez szükséges gyógyszerek, gyógyhatású készítmények és vivőanyagok

-a kijuttatáshoz szükséges eszközök, felszerelések beszerzése

iii. a méhállomány pótlása az Unióban, a méhtenyésztést is beleértve,

-méhanya, anyabölcső beszerzés költségei.

iv. a vándorméhészkedés racionalizálása;

-vándorlást segítő eszközök

-vándorméhészkedéshez felhasznált speciális vontatott kocsik lízingje, bérlete

-gépjárműbérlés

A támogatás egyedi feltételei:

Kizárólag a hatósági forgalomba hozatali engedéllyel rendelkező eszközök, gépek és berendezések támogathatók.

A támogatott nagy értékű technikai eszközöket 5 évig, a kis értékű eszközöket 3 évig kötelező birtokban tartani, illetve működtetni.

Azonos típusú eszköz beszerzése adott támogatási cikluson belül nem engedélyezett.

A támogatások országos méhészeti szervezeti tagság esetén vehetők igénybe.

A beruházások a kedvezményezett telephelyén kívül is megvalósíthatók.

Az egészségvédelmet szolgáló eszközök és vivőanyagok önállóan nem támogathatók, csak állatgyógyászati készítmények együttes vásárlása esetén.

Méhegészségügyi környezetfejlesztés: az országos méhészeti szervezet honlapján felsorolt méhlegelő célú facsemeték, cserjék, félcserjék és bokrok beszerzése esetén azok vételára támogatható a méhészeti szervezeti tagsággal rendelkező kérelmezők esetében (http://www.omme.hu/wp-content/uploads/2021/08/MMNP-fajlista_bővített.pdf).

E támogatás elkülönül az erdészeti támogatásoktól.

Az ily módon támogatott méhlegelő célú növények ültetése kis területre korlátozódik, így abból erdőgazdasági, vagy egyéb gazdasági haszon nem származik.

***A beavatkozás kapcsán nem támogatható költségek*:**

- saját előállítású eszközök és használt eszközök beszerzése
- a méhcsaládoknál a magyar hatóságok által nem engedélyezett szerek;
-magyar tenyésztőszervezet által nem törzskönyvezett, vagy nem honosított állományból származó szaporítóanyag.

A beavatkozás a Stratégiai Terv rendelet 6. cikk (1) bekezdés b) d) és f) pontjában foglalt egyedi célkitűzéseket szolgálja a Stratégiai Terv rendelet 55. cikk (1) bekezdés b) pontja alapján.

A gazdaságok versenyképességének rövid és hosszú távú növelését, ezáltal a piacorientáltság fokozását segíti a méhészeti tevékenység gyakorlásához szükséges eszközök beszerzése. Az új eszközök beszerzése a technológia fejlesztését is eredményezi, amely elősegíti a hozzáadott érték növelését (SO2).

A méhkártevők és kórokozók elleni gyógyszeres, alternatív és preventív intézkedések a méhállomány megőrzését szolgálják, így hozzájárulnak az éghajlatváltozás mérsékléséhez, az éghajlatváltozáshoz történő alkalmazkodáshoz, valamint a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, illetve az ökoszisztéma szolgáltatások gyarapításához. Az ellenőrzött tenyészanyag beszerzésének támogatása útján teljesül a klímareziliens és klímaadaptív állatfajta alkalmazása, illetve génmegőrzés (SO4, SO6).

A KAP 2023. évi kerete felhasználható a 2022. méhészeti év meghosszabbított időszakában (2022.08.01.-2022.12.31.) keletkező támogatási igények kielégítésére is.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Támogatási formák:

-költségtérítés

-egységköltség

-bankgarancia

-Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás igénybe vehető a beavatkozáson belül támogatási intenzitás kiegészítésére, amely minden beruházáshoz igénybe vehető kezességet jelent az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány részéről.

Vissza nem térítendő támogatás az egyes intézkedéseknél az igazolt költségek 50-100 %-áig, vagy a költségek egy részét fedező konkrét összeggel, illetve felső korláttal.

A 2023 évre tervezett támogatási keret (EU-s része 3 204 227 EUR/év, hazai része 3 204 227 EUR/év), mert a 2022-es meghosszabbított méhészeti évre elkülönített összeget már nem tartalmazza. A meghosszabbított méhészeti évre levont összeg EU-s része 175 000 EUR/év, hazai része 175 000 EUR/év. A 2024-2027 évekre tervezett támogatási keret (EU-s része 3 379 227 EUR/év, hazai része 3 379 227 EUR/év)

A tervezett támogatási keret a méhészeti program 2020-2021. támogatási időszaka kerete és kihasználtsága alapján került meghatározásra, annak figyelembe vételével, hogy az új technológiai eszközök, valamint a méhegészségügyi védekezéshez felhasznált anyagok és eszközök, továbbá a méhanya beszerzése iránti érdeklődés tartósnak tekinthető, s mindezek vonatkozásában jelentős áremelkedés várható, továbbá a méhegészségügyi preventív intézkedésekkel bővül a támogatás lehetősége.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

-

8 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Attention! Interventions under Article 55(1)b subpoints (i) and (ii) according to Article 10 and Annex II are obliged to comply with WTO Green Box crireria. Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A méhészeti tevékenység gyakorlásához szükséges eszközök, berendezések, segédeszközök támogatása megfelel a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) mezőgazdasági megállapodása 2. melléklete alábbi pontjainak:

2. melléklet: Belföldi támogatás – A csökkentési kötelezettség alóli felmentés alapja

(1) Azoknak a hazai támogatási intézkedéseknek, amelyekre a csökkentési kötelezettségek alól mentességet kérnek, meg kell felelniük annak az alapvető követelménynek, hogy ne legyen, vagy legfeljebb minimális legyen a kereskedelmet torzító hatása vagy hatása a termelésre. Ennek megfelelően minden olyan intézkedésnek, amelyre mentességet kérnek, meg kell felelnie a következő alapvető kritériumoknak:

a) a szóban forgó támogatást közfinanszírozott kormányzati programon keresztül kell nyújtani (beleértve az állami bevételkiesést is), amely nem jár fogyasztói átutalással; és,

b) a szóban forgó támogatás nem jelenthet ártámogatást a termelőknek;

A méhcsaládok egészségét megőrző gyógyszeres, alternatív és megelőző intézkedések megfelelnek a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) mezőgazdasági megállapodása 2. melléklet 2. bekezdés alábbi pontjának:

b) kártevők és betegségek elleni védekezés, beleértve az általános és termékspecifikus kártevő- és betegségvédelmi intézkedéseket, például korai előrejelző rendszereket, karantént és felszámolást;

Az eszköztámogatás nincs hatással sem a méhészeti termékek kereskedelmére, sem a termelésre, nem jelenti méhészeti termékek ártámogatását a gyártók részére és nem jár fogyasztói átutalással, nem tartalmaznak közvetlen kifizetéseket a gyártóknak, vagy forgalmazóknak.

A méhcsaládok egészségének megőrzésére irányuló beavatkozás célja a WTO mezőgazdasági megállapodás 2. melléklet 2. pontjának b) alpontjában foglalt kártevők és betegségek elleni védekezésnek felel meg.

9 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
SCO3_037_A01_BN - A méhészeti ágazat eszközfejlesztésére kedvezményezettenként nyújtott egységnyi támogatás	Average		R.35
SCO3_037_A02_BN - A méhészeti szervezetek tevékenységét segítő eszközök beszerzésének támogatására nyújtott egységnyi támogatás	Average		
SCO3_037_A03_BN - A méhbetegségek és kártevők elleni védekezés támogatásához nyújtott egységnyi támogatás	Average		R.35
SCO3_037_A04_BN - A méhek genetikai állományának fejlesztéséhez nyújtott egységnyi támogatás	Average		R.35
SCO3_037_A05_BN - A vándorlást elősegítő eszközök beszerzéséhez nyújtott egységnyi támogatás	Average		R.35

Description

SCO3_037_A01_BN - A méhészeti ágazat eszközfejlesztésére kedvezményezettenként nyújtott egységnyi támogatás

A 2021-ben módosult méhészeti program alapján a 2021. évben hatályba lépett hazai jogcímrendeletben ezen beavatkozástípushoz sorolható intézkedésekre vonatkozóan a kifizető ügynökség által legyűjtött, rendelkezésre álló 1 éves történelmi adatok figyelembe vételével, a támogatásokat ténylegesen igénybe vevő méhészekre jutó átlagos uniós támogatási összeg euróban.

A rendelkezésre álló adatok és a várható költségnövekedés figyelembe vételével az alábbi kedvezményezetti szám és kedvezményezetti egységösszeggel tervezünk.

A méz és méhészeti termékek kinyeréséhez és kiszereléséhez, valamint a léptároláshoz a méhészetben használt tárgyi eszközök korszerűsítésének támogatására a méhészek esetében 1700 kedvezményezett és 500 EUR kedvezményezettenkénti egységösszeg került betervezésre. Ez 850 000 EUR támogatási forrást feltételez. Az 50 %-os társfinanszírozás miatt ennek EU-s forrásigénye 425 000 EUR, az egységnyi támogatás EU-s része 250 EUR.

A költségemelkedés mértékének bizonytalansága miatt 20 % eltérést tervezünk az egységösszeg átlagában.

SCO3_037_A02_BN - A méhészeti szervezetek tevékenységét segítő eszközök beszerzésének támogatására nyújtott egységnyi támogatás

A 2021-ben módosult méhészeti program alapján a 2021. évben hatályba lépett hazai jogcímrendeletben ezen beavatkozástípushoz sorolható intézkedésekre vonatkozóan a kifizető ügynökség által legyűjtött, rendelkezésre álló 1 éves történelmi adatok figyelembe vételével, a támogatásokat ténylegesen igénybe vevő méhészeti szervezetekre jutó átlagos uniós támogatási összeg euróban.

A rendelkezésre álló adatok és a várható költségnövekedés figyelembe vételével az alábbi kedvezményezetti szám és kedvezményezetti egységösszeggel tervezünk

A méhészeti szervezetek tevékenységét segítő eszközök beszerzésének támogatása esetében 50 kedvezményezett és 1200 EUR kedvezményezettenkénti egységösszeg került betervezésre.

Ez 60 000 EUR támogatási forrást feltételez. Az 50 %-os társfinanszírozás miatt ennek EU-s forrásigénye 30 000 EUR, az egységnyi támogatás EU-s része 600 EUR.

A költségemelkedés bizonytalansága miatt 20 % eltérést tervezünk az egységösszeg átlagában.

SCO3_037_A03_BN - A méhbetegségek és kártevők elleni védekezés támogatásához nyújtott egységnyi támogatás

A 2021-ben módosult méhészeti program alapján a 2021. évben hatályba lépett hazai jogcímrendeletben ezen beavatkozástípushoz sorolható intézkedésekre vonatkozóan a kifizető ügynökség által legyűjtött, rendelkezésre álló 1 éves történelmi adatok figyelembe vételével, a támogatásokat ténylegesen igénybe vevő méhészekre jutó átlagos uniós támogatási összeg euróban.

A rendelkezésre álló adatok és a várható költségnövekedés figyelembe vételével az alábbi kedvezményezetti szám és kedvezményezetti egységösszeggel tervezünk.

A méhbetegségek és kártevők elleni védekezés támogatására 8000 kedvezményezett és 450 EUR kedvezményezettenkénti egységösszeg került betervezésre.
Ez 3 600 000 EUR támogatási forrást feltételez, azonban a támogatási plafon miatt a támogatási keret 3 593 454 EUR. Az 50 %-os társfinanszírozás miatt ennek EU-s forrásigénye 1 796 727 EUR, az egységnyi támogatás EU-s része 225 EUR.

A költségemelkedés mértékének bizonytalansága miatt 20 % eltérést tervezünk az egységösszeg átlagában.

SCO3_037_A04_BN - A méhek genetikai állományának fejlesztéséhez nyújtott egységnyi támogatás

A 2021-ben módosult méhészeti program alapján a 2021. évben hatályba lépett hazai jogcímrendeletben ezen beavatkozástípushoz sorolható intézkedésekre vonatkozóan a kifizető ügynökség által legyűjtött, rendelkezésre álló 1 éves történelmi adatok figyelembe vételével, a támogatásokat ténylegesen igénybe vevő méhészekre jutó átlagos uniós támogatási összeg euróban.

A rendelkezésre álló adatok és a várható költségnövekedés figyelembe vételével az alábbi kedvezményezetti szám és kedvezményezetti egységösszeggel tervezünk.

A méhtenyésztés támogatására 3000 kedvezményezett és 335 EUR kedvezményezettenkénti egységösszeg került betervezésre.
Ez 1 005 000 EUR támogatási forrást feltételez. Az 50 %-os társfinanszírozás miatt ennek EU-s forrásigénye 502 500 EUR, az egységnyi támogatás EU-s része 167,5 EUR.

A költségemelkedés mértékének bizonytalansága miatt 20 % eltérést tervezünk az egységösszeg átlagában.

SCO3_037_A05_BN - A vándorlást elősegítő eszközök beszerzéséhez nyújtott egységnyi támogatás

A 2021-ben módosult méhészeti program alapján a 2021. évben hatályba lépett hazai jogcímrendeletben ezen beavatkozástípushoz sorolható intézkedésekre vonatkozóan a kifizető ügynökség által legyűjtött, rendelkezésre álló 1 éves történelmi adatok figyelembe vételével, a támogatásokat ténylegesen igénybe vevő méhészekre jutó átlagos uniós támogatási összeg euróban.

A rendelkezésre álló adatok és a várható költségnövekedés figyelembe vételével az alábbi kedvezményezetti szám és kedvezményezetti egységösszeggel tervezünk.

A vándorlás elősegítésére szolgáló eszközök támogatására 2500 kedvezményezett és 500 EUR kedvezményezettenkénti egységösszeg került betervezésre. Ez 1 250 000 EUR támogatási forrást feltételez. Az 50 %-os társfinanszírozás miatt ennek EU-s forrásigénye 625 000 EUR, az egységnyi támogatás EU-s része 250 EUR.

A költségemelkedés mértékének bizonytalansága miatt 20 % eltérést tervezünk az egységösszeg átlagában.

10 Planned Unit Amounts - Financial table with output

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
SCO3_037_A01_BN - A méhészeti ágazat eszközfejlesztésére kedvezményezettenként nyújtott egységnyi támogatás	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)	250.00	250.00	250.00	250.00	250.00	
	O.37 (unit: Beneficiaries)	1,500.00	1,700.00	1,700.00	1,700.00	1,700.00	**Sum:** 8,300.00 **Max:** 1,700.00
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	375,000.00	425,000.00	425,000.00	425,000.00	425,000.00	2,075,000.00
SCO3_037_A02_BN - A méhészeti szervezetek tevékenységét segítő eszközök beszerzésének támogatására nyújtott egységnyi támogatás	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)	600.00	600.00	600.00	600.00	600.00	
	O.37 (unit: Beneficiaries)	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	**Sum:** 250.00 **Max:** 50.00
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	30,000.00	30,000.00	30,000.00	30,000.00	30,000.00	150,000.00
SCO3_037_A03_BN - A méhbetegségek és kártevők elleni védekezés támogatásához nyújtott egységnyi támogatás	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)	224.59	224.59	224.59	224.59	224.59	
	O.37 (unit: Beneficiaries)	8,000.00	8,000.00	8,000.00	8,000.00	8,000.00	**Sum:** 40,000.00 **Max:** 8,000.00
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	1,796,727.00	1,796,727.00	1,796,727.00	1,796,727.00	1,796,727.00	8,983,635.00
SCO3_037_A04_BN - A méhek genetikai állományának fejlesztéséhez nyújtott	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)	167.50	167.50	167.50	167.50	167.50	

egységnyi támogatás	O.37 (unit: Beneficiaries)	3,000.00	3,000.00	3,000.00	3,000.00	3,000.00	**Sum:** 15,000.00 **Max:** 3,000.00
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	502,500.00	502,500.00	502,500.00	502,500.00	502,500.00	2,512,500.00
SCO3_037_A05_BN - A vándorlást elősegítő eszközök beszerzéséhez nyújtott egységnyi támogatás	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)	250.00	250.00	250.00	250.00	250.00	
	O.37 (unit: Beneficiaries)	2,000.00	2,500.00	2,500.00	2,500.00	2,500.00	**Sum:** 12,000.00 **Max:** 2,500.00
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	500,000.00	625,000.00	625,000.00	625,000.00	625,000.00	3,000,000.00
TOTAL	Annual indicative financial allocation (Total public Expenditure in EUR)	6,408,454.00	6,758,454.00	6,758,454.00	6,758,454.00	6,758,454.00	33,442,270.00
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	3,204,227.00	3,379,227.00	3,379,227.00	3,379,227.00	3,379,227.00	16,721,135.00
	EU co-financing rate in %	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	

PROMOBEES(55(1)(f)) - - promotion, communication and marketing including market monitoring actions and activities aimed in particular at raising consumer awareness about the quality of the apiculture products

SC01_A02_BEM_55 - Méhészeti marketing

Intervention Code (MS)	SC01_A02_BEM_55
Intervention Name	Méhészeti marketing
Type of Intervention	PROMOBEES(55(1)(f)) - promotion, communication and marketing including market monitoring actions and activities aimed in particular at raising consumer awareness about the quality of the apiculture products
Common Output Indicator	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation
SO6 Contribute to halting and reversing biodiversity loss, enhance ecosystem services and preserve habitats and landscapes
XCO Cross-cutting objective of modernising the sector by fostering and sharing of knowledge, innovation and digitalisation in agriculture and rural areas, and encouraging their uptake

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
2.4.1	Piackutatás	3	Yes
2.4.2	Agrár-élelmiszeripari termékek promóciója	2	Yes
6.5.2	Ökoszisztéma szolgáltatások és a biológiai sokféleség jelentőségéről tájékoztatás a közvélemény felé	2	Yes
CCO.1.10	Fogyasztói edukáció, tudatosság erősítése	1	Partially

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

A rendezvényekhez kapcsolódó, illetve önálló marketing és promóciós tevékenységek elsősorban a fogyasztók ismereteinek gyarapítását, a fogyasztói bizalom növelését, az ökológiai termékek előnyeinek megismerését szolgálják. E tevékenység keretében pl. méhészeti találkozókon, mézfesztiválokon, iskolákban mézkóstoltatás, promóciós és tájékoztató anyagok osztása, avagy gyermekeknek a beporzókkal

kapcsolatos játékos vetélkedők, kézügyességi foglalkozások szervezése és kifestők kiosztása történik. A mézlovagrend tagjai rendszeres résztvevői ezen alkalmaknak, ahol puszta megjelenésük is jelentős marketing értékkel bír.

A méhészeti termékek minőségjavulását is szolgáló monitoring intézkedések a piacorientáltságot fokozzák a Magyarországon forgalmazott mézek figyelemmel kísérésével, amely tevékenység eltér a kötelező elemzésektől, illetve hatósági ellenőrzésektől. A minőségjavító intézkedés a méhészek érdekképviseletét ellátó méhészeti szervezet folyamatos monitoring tevékenységén, mintavételezésein és értékelésén alapul, amelynek eredménye bárki számára hozzáférhető, így segítve a tudatos fogyasztás növelését és a minőségi előállítást. Az intézkedés során nem laboratóriumokat kívánunk támogatni, hanem a teljes monitoring tevékenységet, melynek a termékminőség javítására közvetett hatása van a monitoring eredmények nyilvánosságra hozatala miatt.

A fenti tevékenységek országos koordinálását a piacmonitoringgal együtt a méhészeti szervezet végzi egy szakértő bevonásával.

A marketing és promóciós tevékenységek, a méhészeti termékek monitoringja és mindezek koordinálásának, valamint a piacmonitoring fenti tevékenységekkel kapcsolatos költségei támogathatók.

A kereskedelmi forgalomba kerülő mézek monitoringjának támogatási feltétele az eredmények közzététele. A közzététel szakmai lapban történik, mely adott esetben a technológia fejlesztésére, korszerűsítésére sarkallhatja a forgalmazót.

A méhészeti program eddig jól működő intézkedéseinek folytatása azon intézkedésekkel, melyek esetében a támogatások a fenti célokat szolgálják. A beavatkozás végrehajtására részletes belső szabályozás készül.

A két pilléren belüli egyéb beavatkozásokat nem egészít ki.

Kedvezményezett:

országos méhészeti szervezet.

***A beavatkozás kapcsán támogatható költségek*:**

monitoring, marketing és promóciós költségek, adminisztratív költségek, elemzés és közzététel költségei.

Nem támogatható **költségek:** a nem akkreditált laboratórium vizsgálati költsége.

A beavatkozások a Stratégiai Terv rendelet 6. cikk (1) bekezdés b) és f) pontjaiban foglalt egyedi célkitűzéseket, valamint a (2) bekezdés szerinti horizontális célkitűzést szolgálják. A piacorientáltságot, egyúttal a gazdaság versenyképességét fokozza a promóció, kommunikáció és marketingtevékenység [Stratégiai Terv rendelet 55. cikk (1) bekezdés f) pont]. A fogyasztói tudatosság is erősödik a szemléletformálás révén (SO2, CCO).

A fogyasztók megfelelő tájékoztatása a biológiai sokféleség jelentőségének megismertetését is szolgálja (SO6, CCO).

A KAP 2023. évi kerete felhasználható a 2022. méhészeti év meghosszabbított időszakában (2022.08.01.-2022.12.31.) keletkező támogatási igények kielégítésére is.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Vissza nem térítendő támogatás az egyes intézkedéseknél az igazolt költségek 100 %-áig, vagy a költségek egy részét fedező konkrét összeggel, más intézkedéseknél felső korláttal.

A 2023 évre tervezett támogatási keret (EU-s része 127 800 EUR/év, hazai része 127 800 EUR/év), mert a 2022-es meghosszabbított méhészeti évre elkülönített összeget már nem tartalmazza. A meghosszabbított méhészeti évre levont összeg EU-s része 14 200 EUR/év, hazai része 14 200 EUR/év. A 2024-2027 évekre tervezett támogatási keret (EU-s része 142 000 EUR/év, hazai része 142 000 EUR/év)

A tervezett támogatási keret az MMNP 2020-2021. támogatási időszaka megemelt keretének társfinanszírozott tényadata és kihasználtsága alapján került meghatározásra, annak figyelembe vételével, hogy a COVID járvány miatt a figyelembe vett időszakban visszaesett a tevékenység, de a járvány

elmúltával a marketingtevékenységek újra felélénkülnek, s Magyarország a nemzetközi méhészeti rendezvényeken tervezi növelni a részvételi aktivitását.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

-

8 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A beavatkozás a WTO mezőgazdasági megállapodás 2. melléklet 2. pontjának f) alpontjában foglalt marketing és promóciós szolgáltatásoknak felel meg.

9 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
SC01_O37_A01_BN - Méhészeti marketingre vonatkozó intézkedések kérelmeire nyújtott egységnyi támogatás	Average		

Description

SC01_O37_A01_BN - Méhészeti marketingre vonatkozó intézkedések kérelmeire nyújtott egységnyi támogatás

A méhészeti marketingre vonatkozó intézkedések tervezett akciószáma alapján 1 kérelemre jutó, euróban kifejezett támogatási összeg.

A 2021-ben módosult méhészeti program alapján a 2021. évben hatályba lépett hazai jogcímrendeletben ezen beavatkozástípushoz sorolható intézkedések egy része a KAP terv végrehajtása során nem támogatható, más része a Covid-19 járvány miatt nem került kihasználásra, ezért a tervezést szolgáló történelmi adatokkal a méhészeti nemzeti program vonatkozásában nem rendelkezünk. Ezért áttekintettük a méhészeti egyesületek által korábban végzett méhészeti marketing célú tevékenységek költségeit, figyelembe véve a költségek emelkedését. Továbbá Magyarország tervezi növelni a marketing és promóciós tevékenységét s ez szükségessé teszi a magyar méhészeti ágazathoz kapcsolódó hazai és külföldi marketing tevékenység koordinálását is. A marketing célokat is szolgáló minőségjavító intézkedésekkel együtt e beavatkozások költségeinek átlagolásával nyertünk adatot az egységösszeg megállapításához.

E beavatkozástípushoz a fenti eljárás eredményeként évente 20 kérelmet és kérelmenként 14 200 EUR egységösszeget tervezünk. Ez 284 000 EUR támogatási forrást feltételez. Az 50 %-os társfinanszírozás miatt ennek EU-s forrásigénye 142 000 EUR, az egységnyi támogatás EU-s része 7 100 EUR.

A rendezvények költségemelkedésének bizonytalansága miatt 20 % eltérést tervezünk az egységösszeg átlagában.

10 Planned Unit Amounts - Financial table with output

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
SC01_O37_A01_BN - Méhészeti marketingre vonatkozó intézkedések kérelmeire nyújtott egységnyi támogatás	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)	7,100.00	7,100.00	7,100.00	7,100.00	7,100.00	
	O.37 (unit: Beneficiaries)	18.00	20.00	20.00	20.00	20.00	**Sum:** 98.00 **Max:** 20.00
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	127,800.00	142,000.00	142,000.00	142,000.00	142,000.00	695,800.00
TOTAL	Annual indicative financial allocation (Total public Expenditure in EUR)	255,600.00	284,000.00	284,000.00	284,000.00	284,000.00	1,391,600.00
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	127,800.00	142,000.00	142,000.00	142,000.00	142,000.00	695,800.00
	EU co-financing rate in %	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	

Wine

RESTRVINEY(58(1)(a)) - - restructuring and conversion of vineyards

SC05_E04_WIR_58 - Szőlőültetvények szerkezetátalakítási és átállítási támogatása

Intervention Code (MS)	SC05_E04_WIR_58
Intervention Name	Szőlőültetvények szerkezetátalakítási és átállítási támogatása
Type of Intervention	RESTRVINEY(58(1)(a)) - restructuring and conversion of vineyards
Common Output Indicator	O.36. Number of actions or units supported in the wine sector

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

NUTS country 1 - **Magyarország**

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
COMPWINE(57(a)) improving the economic sustainability and competitiveness of Union wine producers

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Yes
2.1.11	Új ültetvények létrehozása, ültetvények felújítása és korszerűsítése	2	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.9 Share of farmers receiving investment support to restructure and modernise, including to improve resource efficiency

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

A beavatkozás keretében kizárólag újratelepítési engedély birtokában történő szőlőültetvények áttelepítése, fajtaváltása vagy átoltása vagy ültetvények termesztéstechnológiai módszereinek javítására lehet támogatást igényelni. Más beruházási típusú műveletre támogatást nem nyújtunk.

Ültetvények felújítása és korszerűsítése céljából az intézkedés azon fajtákra összpontosít, amelyek a talaj- és éghajlati jellemzőkhöz, valamint a borvidékek szőlőtermesztési hagyományaihoz kapcsolódnak leginkább, és amelyekre hosszú távon van piaci igény. Ezenkívül az egyik célunk a legjobb termőhelyek bevonása; ezért előnyben részesítjük azokat a területeket, ahol magasabb a szőlőterület kataszteri pontja. A felsorolt szempontok figyelembe vételével az ültetvények a termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növeléséhez járulnak hozzá.

a) Egyéni terv csak akkor hagyható jóvá, ha a tevékenységek végrehajtására érvényes újratelepítési engedéllyel rendelkeznek.

b) Nem nyújtható be egyéni terv fajtaváltásra vagy területre történő áttelepítésre:

1. ahol a műveletet az egyéni terv benyújtása előtt megkezdték;

2. amelyre szerkezetátalakítási támogatást nyújtottak az egyéni terv benyújtását megelőző 10 borászati évben;

3. amelyek esetében a 2. pontban meghatározott időszakot megelőző 5 borpiaci évben szerkezetátalakítási támogatást nyújtottak, kivéve a csak a támrendszer megújításához nyújtott támogatást;

4. amelynek támogatható területe kevesebb, mint 0,2 ha.

c) A szőlőtermesztési technikák fejlesztése esetén nem lehet egyéni tervet benyújtani egy területre:

1. ahol a műveletet az egyéni terv benyújtása előtt kezdték meg;

2. amelyek szerkezetátalakítási támogatást nyújtottak az egyedi terv benyújtását megelőző 10 borászati évben;

3. amelyek esetében a 2. pontban meghatározott időszakot megelőzően szerkezetátalakítási támogatás keretében az ültetvény támrendszer megújításhoz nyújtottak támogatást;

4. amelynek támogatható területe kevesebb, mint 0,2 ha;

5. ahol az egyéni tervben megjelölt terület nem minősül termő szőlőültetvénynek.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

SPR rendelet 44. cikk (1) b) szerint megállapított egységköltségek alapján kívánjuk számolni a támogatás mértékét. Az egységköltségek megállapításának alapja a beavatkozáshoz készített, a tényleges költségeket igazoló dokumentum. A támogatást az igazoló dokumentum alapján elfogadott költségekből számoljuk az alábbiak szerint:

A támogatás mértéke az igazoló dokumentum alapján alátámasztott költségátalányok és kompenzáció

a) 75%-a, ha az intézkedéssel érintett terület világörökségi területen fekszik, és a világörökségi terület kevésbé fejlett régióban található

b) 50%-a, ha az intézkedéssel érintett terület az *a)* pontban meghatározott feltételnek nem felel meg, azonban az intézkedéssel érintett terület fekvése szerinti földrajzi árujelző szerkezetátalakítási tervének megfelel,

c) 40%-a, ha az egyéni terv egyetlen szerkezetátalakítási tervnek sem felel meg.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

A beavatkozással kapcsolatos összes információ a 6. pontban szerepel

8 WTO compliance

Green Box

Paragraph 11 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatás a 11. bekezdés a) pontja alapján objektív módon kimutatható szerkezeti hátrányok felszámolására irányul azáltal, hogy a támogatás feltétele csak objektív módon megállapítható elsőbbségi vagy jogosultsági feltétel, amelyek a szerkezeti hátrányok kiküszöbölésére irányulnak.

9 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
SC05_O36_A01_HA - Áttelepítés, fajtaváltás, támrendszer korszerűsítése	Average		R.9

Description

SC05_O36_A01_HA - Áttelepítés, fajtaváltás, támrendszer korszerűsítése

Az egységösszeg, amelyet a 2021. év tényadatait (ISAMM 00652 számú jelentések) alapul véve határoztunk meg, az áttelepítés, a fajtaváltás és a termesztéstechnológiai módszerek javítására kifizetett támogatások átlagát mutatja egy hektárra vonatkozóan. Az egységösszegek 2018-óta növekedést mutatnak, 2021-ben meghaladta a 10 200 EUR/hektár összeget. Az inputárakra ható inflációs előrejelzéseket és a várható munkabérnövekedést is figyelembe véve 30%-os egységösszeg növekedést várunk. A maximálsi tervezett egységösszeg meghatározásánál figyelembe vettük, hogy az igények várhatóan el fognak tolódni a nagyobb támogatásigényű beruházások felé, amely az egységösszeg várható emelkedését eredményezheti. Az egy hektárra jutó egységösszeget és maximális egységösszeget a benyújtott egyéni tervek alapján az adott évre vonatkozó támogatási kérelemösszeg alapján pontosítani fogunk. Az egységösszeget meghatározó egységköltségek megállapításának módját az intézkedéshez készített alátámasztó dokumentum tartalmazza, amelyet a 2021/2115/EU rendelet 44. cikk (2) bekezdés a) pontja alapján készítünk el.

10 Planned Unit Amounts - Financial table with output

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
SC05_O36_A01_HA - Áttelepítés, fajtaváltás, támrendszer korszerűsítése	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)	0.00	13,670.00	13,670.00	13,670.00	13,670.00	
	O.36 (unit: Hectares)	0.00	1,299.93	1,299.93	1,299.93	1,299.93	**Sum:** 5,199.72 **Max:** 1,299.93
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	0.00	17,770,000.00	17,770,000.00	17,770,000.00	17,770,000.00	71,080,000.00

INVWINE(58(1)(b)) - - investments in tangible and intangible assets in wine-growing farming systems, excluding operations relevant to the type of intervention provided for in point (a), processing facilities and winery infrastructure, as well as marketing structures and tools

SC06_E05_WII_58 - Beruházások tárgyi és immateriális javakba a borágazatban

Intervention Code (MS)	SC06_E05_WII_58
Intervention Name	Beruházások tárgyi és immateriális javakba a borágazatban
Type of Intervention	INVWINE(58(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets in wine-growing farming systems, excluding operations relevant to the type of intervention provided for in point (a), processing facilities and winery infrastructure, as well as marketing structures and tools
Common Output Indicator	O.36. Number of actions or units supported in the wine sector

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

NUTS country 1 - **Magyarország**

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
MARKETWINE(57(g)) increasing the marketability and competitiveness of Union grapevine products, in particular by developing innovative products, processes and technologies, and by adding value at any stage of the supply chain, including an element of knowledge transfer
PERFWINE(57(d)) improving the performance of Union wine enterprises and their adaptation to market demands, as well as increasing their long-term competitiveness in the production and marketing of grapevine products, including energy savings, global energy efficiency and sustainable processes

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation
SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Yes
2.1.2	Modern termelői kapacitások létrehozása	2	Yes
2.1.3	A mezőgazdasági alapanyagok feldolgozottsági szintjének növelése	1	Yes
4.3.1	Megújuló energia alkalmazásának növelése a lehetséges környezeti konfliktusok figyelembe vételével	3	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.15 Supported investments in renewable energy production capacity, including bio-based (in MW)

R.16 Share of farms benefitting from CAP investment support contributing to climate change mitigation and adaptation, and to the production of renewable energy or biomaterials
R.9 Share of farmers receiving investment support to restructure and modernise, including to improve resource efficiency

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

A szőlő- és borágazat célzott beruházási támogatást igényel, amely hosszú távra, előre megtervezett módon és előre ismert feltételek mellett biztosít forrásokat új modern termelői kapacitások létrehozásával. A termelés üzemi, üzleti hatékonyságának növeléséhez korszerű energiatakarékos eszközök alkalmazására van szükség a borásztokban. A korszerű berendezések, technológiai megoldások lehetővé teszik a feldolgozottsági szint növelését.

Támogatás csak új gépek és berendezések, beleértve a számítógépes szoftvereket is, vásárlására nyújtható. Az összes gépet meg kell vásárolni és telepíteni a támogatás igénylése előtt. Mivel az intézkedések új gépek vásárlására korlátozódnak, az intézkedés keretében nem támogathatóak az olyan műveletek, mint az épület, ingatlan vásárlás vagy lízing.

Ennek az intézkedésnek a célja a vállalkozás általános teljesítményének javítása és a piaci igényekhez való alkalmazkodás javítása, valamint versenyképességének növelése, és az 1308/ 2013/EU cikk 50. cikkének (1) bekezdésében említett szőlőtermékek előállítására vagy forgalmazására vonatkozik.

A támogatás összege egyetlen kedvezményezettnél nem haladhatja meg a 100 millió forintot. Egy kedvezményezett egy évben csak egy pályázatot nyújthat be.

Az elszámolható költségek a pályázók által benyújtott igazoló dokumentumokon alapulnak. A javasolt támogatható költségek:

• Borászati termékek gyártása vagy forgalmazása: új gépek és berendezések vásárlása, beleértve a számítógépes szoftvereket,

• Minőségellenőrzés: új gépek és berendezések vásárlása, beleértve a számítógépes szoftvereket,

• Borászati termékek forgalmazása: új gépek és berendezések, köztük számítógépes szoftverek vásárlása,

• A gazdasághoz általában kapcsolódó beruházások: új gépek és berendezések vásárlása, beleértve a számítógépes szoftvereket is.

Annak biztosítása érdekében, hogy a termékek javasolt költségei ne haladják meg a szokásos piaci árakat, a pályázóknak részletes költségbecsléseket kell benyújtaniuk a kérelemhez csatolva. A költségbecsléseknek több ajánlaton kell alapulniuk, amelyeket a pályázónak csatolnia kell a pályázathoz.

A 126/2022/EU rendelet 12. cikk (1) bekezdés b) pontjában foglaltak teljesítését kizárólag ebben az intézkedésben kívánjuk érvényesíteni megújuló energiatermelést szolgáló beruházások támogatásával. Legfeljebb a támogatás keretében üzembe állított gépek várható éves fogyasztásnövekedésével megegyező kapacitású megújuló energiaforrást telepítése támogatható. Erre a célra támogatásként a borágazat támogatására rendelkezésre álló keretösszeg legalább 5%-ának megfelelő összegű forrást biztosítunk.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

SPR rendelet 44. cikk (1) a) szerint igazolt költségek SPR rendelet 59. cikk (2) bekezdés a) és b) pontja szerint számított összeg a támogatás mértéke.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

A beavatkozással kapcsolatos összes információ a 6. pontban szerepel

8 WTO compliance

Green Box

Paragraph 11 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatás a 11. bekezdés a) pontja alapján objektív módon kimutatható szerkezeti hátrányok felszámolására irányul azáltal, hogy a támogatás feltétele csak objektív módon megállapítható elsőbbségi vagy jogosultsági feltétel, amelyek a szerkezeti hátrányok kiküszöbölésére irányulnak.

9 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
SC06_O36_A01_BN - Borászati beruházás	Average		R.15; R.16; R.9

Description

SC06_O36_A01_BN - Borászati beruházás

Az egységösszeg számításakor a 2021. év egy támogatottra jutó átlagos támogatási összege tényadatát (ISAMM 00652 számú jelentések)vettük figyelembe. A 2021-es évben az átlagos támogatási összeg majdnem elérte a 30 000 EUR összeget. Az inputárakra ható inflációs előrejelzéseket és a várható munkabér növekedést is figyelembe véve 35%-os egységösszeg növekedést várunk. A maximális tervezett egységösszeg meghatározásánál figyelembe vettük, hogy az igények várhatóan el fognak tolódni a nagyobb támogatásigényű beruházások felé, amely az egységösszeg várható emelkedését eredményezheti. Az egységösszegeket a benyújtott támogatási kérelmek alapján az adott évre vonatkozó támogatási igény alapján pontosítani fogunk.

10 Planned Unit Amounts - Financial table with output

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
SC06_O36_A01_BN - Borászati beruházás	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)	0.00	40,000.00	40,000.00	40,000.00	40,000.00	
	O.36 (unit: Beneficiaries)	0.00	175.00	175.00	175.00	175.00	**Sum:** 700.00 **Max:** 175.00
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	0.00	7,000,000.00	7,000,000.00	7,000,000.00	7,000,000.00	28,000,000.00

GREENWINE(58(1)(c)) - - green harvesting, which means the total destruction or removal of grape bunches while still in their immature stage, thereby reducing the yield of the relevant area to zero and excluding non-harvesting comprising of leaving commercial grapes on the plants at the end of the normal production cycle

SC07_E06_WIG_58 - Zöldszüret támogatása a borágazatban

Intervention Code (MS)	SC07_E06_WIG_58
Intervention Name	Zöldszüret támogatása a borágazatban
Type of Intervention	GREENWINE(58(1)(c)) - green harvesting, which means the total destruction or removal of grape bunches while still in their immature stage, thereby reducing the yield of the relevant area to zero and excluding non-harvesting comprising of leaving commercial grapes on the plants at the end of the normal production cycle
Common Output Indicator	O.36. Number of actions or units supported in the wine sector

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

NUTS country 1 - **Magyarország**

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
BALWINE(57(e)) contributing to restoring the balance of supply and demand in the Union wine market in order to prevent market crises

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.5 Share of farms with supported CAP risk management tools

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

A terület támogatható, ha

- a kérelmezőnek a bejelentett területen nem nullás szüreti jelentése van legalább egy évről, az előző két évben
- a bejelentett szőlőültetvény termőültetvényként van nyilvántartva az elmúlt két évet tekintve,
- a bejelentett szőlőültetvény esetében az előző évben elvégezte a megfelelő metszést, növényápolást és növényvédelmet,
- ugyanaz a parcella két egymást követő betakarítási évben nem jogosult támogatásra.

Kérelmet nem lehet benyújtani, ha a támogatható terület kisebb, mint 0,2 ha.

A következő tevékenység képezi a zöld szüretet: a szőlőfürtök teljes eltávolítása még éretlen állapotukban, ezáltal nullára csökkentve az érintett terület termését.

Támogatás nyújtható a következő műveletekhez:

- betakarítási költség;
- a szőlő értékesítéséből származó bevételkiesés.

A zöldszüreti intézkedést kézzel vagy géppel lehet végrehajtani, így az intézkedés elvégzésének a szőlőültetvény rendes szüretéhez viszonyítva további környezeti hatása nincs.

A támogatás tényleges összegét az intézkedés alkalmazásának évét megelőző három év szüretelt szőlő mennyiségének átlaga és a támogatható területnagyság hányadosa alapján támogatási átalányösszegként kívánjuk meghatározni. A szőlőültetvényekben végzett zöldszüret keretében a szőlőfürtök tőkéről történő közvetlen eltávolítására, valamint az eltávolításból adódó bevételkiesésre vonatkozik a megállapított átalányösszeg.Az intézkedés igénybevételének feltétele, hogy a támogatással érintett területen a művelésmódnak megfelelő metszést, a vegetációs időszaknak megfelelő növényápolási, növényvédelmi és gyomszabályozási munkákat elvégezték. Az intézkedésbe vont minden terület vonatkozásában a támogatható területnagyság mérését és az intézkedésbe vont terület esetében utólagosan ellenőrizzük.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

SPR rendelet 44. cikk (1) b) alapján igazoló dokumentummal alátámasztott költségeknek az SPR rendelet 59. cikk (3) bekezdése szerinti mértéke a támogatás.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

A beavatkozással kapcsolatos összes információ a 6. pontban szerepel

8 WTO compliance

Amber Box

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Nem releváns

9 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
SC07_O36_A01_HA - A zöldszüreti támogatásban részesített terület nagysága	Average		R.5

Description

SC07_O36_A01_HA - A zöldszüreti támogatásban részesített terület nagysága

Az egységösszegek jelenlegi értékét a 2019 és a 2020-ban alkalmazott zöldszüreti intézkedés tényadatai (ISAMM 00652 számú jelentések) alapján számoltuk, amelyet a zöldszüret alkalmazása esetén a benyújtott támogatási igények alapján pontosítani fogunk. A maximális tervezett egységösszeg tervezésekor számolnunk kell a szőlőár jelentősebb növekedésével, amelyet a támogatási összeg meghatározásakor figyelembe kell venni. Az egységösszeget meghatározó egységköltségek megállapításának módját az intézkedéshez készített alátámasztó dokumentum tartalmazza, amelyet a 2021/2115/EU rendelet 44. cikk (2) bekezdés a) pontja alapján készítünk el.

10 Planned Unit Amounts - Financial table with output

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
SC07_O36_A01_HA - A zöldszüreti támogatásban részesített terület nagysága	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)	0.00	2,000.00	2,000.00	2,000.00	2,000.00	
	O.36 (unit: Hectares)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	**Sum:** 0.00 **Max:** 0.00
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

DISTIL(58(1)(g)) - - distillation of by-products of wine making carried out in accordance with the restrictions laid down in Part II, Section D, of Annex VIII to Regulation (EU) No 1308/2013

SC08_E07_WID_58 - Borászati melléktermékek lepárlása

Intervention Code (MS)	SC08_E07_WID_58
Intervention Name	Borászati melléktermékek lepárlása
Type of Intervention	DISTIL(58(1)(g)) - distillation of by-products of wine making carried out in accordance with the restrictions laid down in Part II, Section D, of Annex VIII to Regulation (EU) No 1308/2013
Common Output Indicator	O.36. Number of actions or units supported in the wine sector

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

NUTS country 1 - **Magyarország**

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
COMPWINE(57(a)) improving the economic sustainability and competitiveness of Union wine producers
ENVWINE(57(h)) sustaining the use of wine making by-products for industrial and energy purposes in order to ensure the quality of Union wine while protecting the environment

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO5 Foster sustainable development and efficient management of natural resources such as water, soil and air, including by reducing chemical dependency
SO8 Promote employment, growth, gender equality, including the participation of women in farming, social inclusion and local development in rural areas, including the circular bio-economy and sustainable forestry

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
5.1.5	Szennyvíz/iszap, élelmiszerhulladék és biomassza újrahasznosítás a tápanyag utánpótlásban	1	Yes
8.1.6	Biomassza alapanyagok, köztes termékek, hulladékok feldolgozása, megújuló energia hasznosítás	1	Partially

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.39 Number of rural businesses including bio-economy businesses developed with CAP support

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

A melléktermék lepárlási támogatási program keretében Magyarország évente 20 000-32 000 tonna szőlőtörkölyt és 50 000-150 000 hektoliter borseprő párol le támogatás keretében, amellyel hozzájárul a bortermelők melléktermék kivonási költségeinek csökkentéséhez.

a) A kedvezményezettnek képesnek kell lennie arra, hogy melléktermékből ipari célokra nyers alkoholt állítson elő.

b) A kedvezményezettnek rendelkeznie kell a melléktermékek átvételének technikai és személyi

feltételeivel.

Ez a támogatás összege a következő műveletekre nyújtható:
- a melléktermék szállítása a lepárlóba,
- a melléktermék tárolása,
- a melléktermék lepárlása.

Az összes többi művelet nem támogatott.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

SPR rendelet 44. cikk (1) b) szerint a vonatkozó végrehajtási rendeletben meghatározott maximális egységösszeg a törköly és a borseprő lepárlásának támogatására egyaránt.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

A beavatkozással kapcsolatos összes információ a 6. pontban szerepel

8 WTO compliance

Amber Box

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Nem releváns

9 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
SC08_O36_A01_HL - Borászati melléktermékek lepárlása	Average		R.39

Description

SC08_O36_A01_HL - Borászati melléktermékek lepárlása

Az egységösszeg számításakor a szőlőtörköly és a borseprő lepárlásához nyújtott támogatás 2018 és 2021 közötti évek tényadatainak (ISAMM 00652 számú jelentések) átlagát vettük figyelembe. Az egységösszeg számításakor a szőlőtörköly esetében 1,1 EUR/hlf, míg borseprő esetében 0,5 EUR/hlf lepárlásához adható támogatási összeggel számoltunk. A tervezett egységösszeg meghatározásakor a szőlőtörköly és a borseprő lepárlásához fizetett támogatás egységösszegének átlagát határoztuk meg a referenciaidőszak tényadatai alapján. A maximális tervezett egységösszeg esetében a nagyobb arányú törköly lepárlásának eshetőségét vettük figyelembe, amely növelheti az egységösszeg értékét.

10 Planned Unit Amounts - Financial table with output

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
SC08_O36_A01_HL - Borászati melléktermékek lepárlása	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)	0.00	0.85	0.85	0.85	0.85	
	O.36 (unit:)	0.00	1,411,764.70	1,411,764.70	1,411,764.70	1,411,764.70	**Sum:** 5,647,058.80 **Max:** 1,411,764.70
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	0.00	1,200,000.00	1,200,000.00	1,200,000.00	1,200,000.00	4,800,000.00

INFOR(58(1)(h)) - - information actions concerning Union wines carried out in Member States encouraging responsible consumption of wine or promoting Union quality schemes covering designations of origin and geographical indications

SC09_E08_WIN_58 - Borágazati belpiaci promóció

Intervention Code (MS)	SC09_E08_WIN_58
Intervention Name	Borágazati belpiaci promóció
Type of Intervention	INFOR(58(1)(h)) - information actions concerning Union wines carried out in Member States encouraging responsible consumption of wine or promoting Union quality schemes covering designations of origin and geographical indications
Common Output Indicator	O.36. Number of actions or units supported in the wine sector

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

NUTS country 1 - **Magyarország**

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
QUALWINE(57(i)) contributing to increasing consumer awareness about responsible consumption of wine and about Union quality schemes for wine

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
2.4.2	Agrár-élelmiszeripari termékek promóciója	2	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

A tagállami tájékoztató kampány nagyban hozzájárul a magyar borágazat versenyképes növekedéséhez. Magyarország kormánya különös figyelmet fordít a munkahelyek fenntartására és létrehozására. A vidéki lakosság megőrzése, a helyi foglalkoztatási lehetőségek védelme és fejlesztése ezért fontos szerepet játszik. Magyarországon a turisztikai bevételek és a turisztikai forgalom az elmúlt években dinamikusan nőtt. A bor fontos turisztikai vonzerő, ezért bővítenünk kell a borfogyasztók ismereteit, és tájékoztatást nyújtunk a különböző földrajzi jelzések értékéről és a felelős borfogyasztásról.

1149/2016 / EU felhatalmazáson alapuló rendelet 7. cikkét alkalmazzuk a jogosultsági feltételek esetében.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

SPR rendelet 44. cikk (1) a) pontja szerint megállapított ténylegesen felmerült, igazolt és ellenőrzött, elszámolható költségek SPR 59. cikk (7) bekezdése szerinti összeg.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

A beavatkozással kapcsolatos összes információ a 6. pontban szerepel

8 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A 2. bekezdés f) pontja alapján marketing és reklámszolgáltatások támogatására irányul, amelynek keretében egyértelműen meghatározott a támogatható szolgáltatások köre és ideje is.

9 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
SC09_O36_A01_BN - Harmadik országos borpromóciós támogatásban részesített termelők száma	Average		

Description

SC09_O36_A01_BN - Harmadik országos borpromóciós támogatásban részesített termelők száma

Az egységösszeg meghatározásához a 2021-es év tényadataiból (ISAMM 00652 számú jelentések) indultunk ki. Ennek alapján az egy kedvezményezettre jutó támogatási összeg majdnem elérte a 20 000 EUR összeget. Az inflációs előrejelzéseket, a várható munkabér növekedést és az üzemanyagok várható költségét is figyelembe véve 50%-os egységösszeg növekedést várunk. A maximális tervezett egységösszeg meghatározása során azzal számolunk, hogy a pályázók a nagyobb költségvetésű, összetettebb promóciós tevékenységeket fogják végrehajtani. Az egységösszeg és a maximális egységösszeg meghatározását az adott időszakra érvényes költségviszonyok és tényleges kötelezettségvállalások alapján felül fogjuk vizsgálni.

10 Planned Unit Amounts - Financial table with output

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
SC09_O36_A01_BN - Harmadik országos borpromóciós támogatásban részesített termelők száma	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)	0.00	30,000.00	30,000.00	30,000.00	30,000.00	
	O.36 (unit: Beneficiaries)	0.00	33.00	33.00	33.00	33.00	**Sum:** 132.00 **Max:** 33.00
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	0.00	1,000,000.00	1,000,000.00	1,000,000.00	1,000,000.00	4,000,000.00

PROMOWINE(58(1)(k)) - - promotion carried out in third countries

SC10_E09_WIP_58 - Borágazatban alkalmazott, harmadik országokban folytatott promóció

Intervention Code (MS)	SC10_E09_WIP_58
Intervention Name	Borágazatban alkalmazott, harmadik országokban folytatott promóció
Type of Intervention	PROMOWINE(58(1)(k)) - promotion carried out in third countries
Common Output Indicator	O.36. Number of actions or units supported in the wine sector

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

NUTS country 1 - **Magyarország**

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
THIRDWINE(57(j)) improving the competitiveness of Union grapevine products in third countries, including the opening and diversification of the wine markets

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
2.4.2	Agrár-élelmiszeripari termékek promóciója	2	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

A harmadik országokban történő promóció nagyban hozzájárul a magyar borágazat versenyképes növekedéséhez. Magyarországnak új piacokat kell építenie harmadik országokban az új fogyasztók elérése érdekében. Az új kedvezményezettek mellett a korábbi kedvezményezetteket is ösztönözzük.

Az 1149/2016/EU felhatalmazáson alapuló rendelet 10. cikkével összhangban az alkalmassági kritériumok a következők:

• A műveletek világosan meg vannak határozva, leírva a becsült költségekkel. Az értékelés magában foglalja ezen kritériumok ellenőrzését az egyes programok esetében.

• Annak biztosítása, hogy a művelet javasolt költségei nem haladják meg a szokásos piaci árfolyamokat. Ehhez a kritériumhoz a pályázónak részletes költségbecslést kell benyújtania a benyújtott programhoz csatolva. A költségbecsléseknek az ilyen műveleteken kell alapulniuk, amelyeket a pályázónak csatolnia kell a kérelemhez az árajánlatot.

• Annak biztosítása, hogy a kedvezményezettek elegendő technikai kapacitással rendelkeznek a harmadik országokkal folytatott kereskedelem sajátos korlátaival szemben, és elegendő erőforrással rendelkeznek a művelet lehető leghatékonyabb megvalósításához.

• A kedvezményezettek által benyújtott bizonyítékok arról, hogy minőségi és mennyiségi szempontból elegendő termék áll rendelkezésre a piaci kereslet hosszú távú kielégítésének biztosítására a

promóciós műveletet követően.

• A javasolt stratégiák és a kitűzött célok közötti összhang, valamint az érintett termékek iránti növekvő kereslet várható hatása és sikere.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

SPR rendelet 44. cikk (1) a) pontja szerint megállapított ténylegesen felmerült, igazolt és ellenőrzött, elszámolható költségek SPR 59. cikk (7) bekezdése szerinti összeg.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

A beavatkozással kapcsolatos összes információ a 6. pontban szerepel

8 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A 2. bekezdés f) pontja alapján marketing és reklámszolgáltatások támogatására irányul, amelynek keretében egyértelműen meghatározott a támogatható szolgáltatások köre és ideje is.

9 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
SC10_O36_A01_BN - Külpiaci borpromóciós támogatásban részesített kedvezményezettek száma	Average		

Description

SC10_O36_A01_BN - Külpiaci borpromóciós támogatásban részesített kedvezményezettek száma

Az egységösszeg meghatározásához a 2021-es év tényadataiból (ISAMM 00652 számú jelentések) indultunk ki. Ennek alapján az egy kedvezményezettre jutó támogatási összeg meghaladta a 150 000 EUR összeget. Az inflációs előrejelzéseket, a várható munkabér növekedést és az üzemanyagok várható költségét is figyelembe véve 50%-os egységösszeg növekedést várunk. A maximális tervezett egységösszeg meghatározása során azzal számolunk, hogy a pályázók a nagyobb költségvetésű, összetettebb promóciós tevékenységeket fogják végrehajtani. Az egységösszeg és a maximális egységösszeg meghatározását az adott időszakra érvényes költségviszonyok és tényleges kötelezettségvállalások alapján felül fogjuk vizsgálni.

10 Planned Unit Amounts - Financial table with output

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
SC10_O36_A01_BN - Külpiaci borpromóciós támogatásban részesített kedvezményezettek száma	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)	0.00	230,000.00	230,000.00	230,000.00	230,000.00	
	O.36 (unit: Beneficiaries)	0.00	4.00	4.00	4.00	4.00	**Sum:** 16.00 **Max:** 4.00
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	0.00	1,000,000.00	1,000,000.00	1,000,000.00	1,000,000.00	4,000,000.00

5.3 Rural Development Interventions

ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments

RD19_G01_AEC_70 - Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG)

Intervention Code (MS)	RD19_G01_AEC_70
Intervention Name	Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG)
Type of Intervention	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments
Common Output Indicator	O.14. Number of hectares (excluding forestry) or number of other units covered by environmental or climate-related commitments going beyond mandatory requirements
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: Yes ES rebate system: Yes LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

A beavatkozás területe Magyarország

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy
SO5 Foster sustainable development and efficient management of natural resources such as water, soil and air, including by reducing chemical dependency
SO6 Contribute to halting and reversing biodiversity loss, enhance ecosystem services and preserve habitats and landscapes

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
4.2.2	ÜHG, illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátásának csökkentése erdészeti eszközökkel	2	Yes
4.4.1	A negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő megoldások és eszközök fejlesztése	1	Yes
5.1.3	Degradált talajok helyreállítása, vízgazdálkodásuk javítása	1	Yes
5.2.1	Felszíni és felszín alatti vizek fenntartható használata	1.	Yes
5.3.1	Vízvisszatartás elősegítése a talajban és a tájban	1	Yes
5.4.1	A mezőgazdasági eredetű légszennyezők és szálló por kibocsátásának csökkentése	3	Yes
5.4.2	Mezőgazdasági eredetű ammónia-kibocsátás	2	Yes

	csökkentése		
5.5.2	Integrált környezetbarát növényvédelem	1	Yes
6.1.2	Magas természeti értékű területek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása	1	Yes
6.1.3	Gyepek jó ökológiai állapotának és fajgazdagságának fenntartása és fejlesztése	2	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.12 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to improve climate adaptation
R.14 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to reduce emissions or to maintain or enhance carbon storage (including permanent grassland, permanent crops with permanent green cover, agricultural land in wetland and peatland)
R.19 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments beneficial for soil management to improve soil quality and biota (such as reducing tillage, soil cover with crops, crop rotation included with leguminous crops)
R.20 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to reduce ammonia emission
R.21 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for the quality of water bodies
R.22 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments related to improved nutrient management
R.23 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to improve water balance
R.24 Share of Utilised Agricultural Area (UAA) under supported specific commitments which lead to a sustainable use of pesticides in order to reduce risks and impacts of pesticides, such as pesticides leakage
R.31 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for supporting biodiversity conservation or restoration including high-nature-value farming practices
R.33 Share of total Natura 2000 area under supported commitments
R.34 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for managing landscape features, including hedgerows and trees

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

A beavatkozás célja:

-a vidéki területek fenntartható fejlődése,

-a környezet (talaj és víz) állapotának megőrzése és javítása a termőhelyi adottságoknak megfelelő termelési szerkezet kialakításával,

-a mezőgazdasági eredetű környezeti terhelés kiküszöbölése, megelőzése,

-a természeti erőforrások fenntartható használatán alapuló mezőgazdasági gyakorlat erősítése,

-a biodiverzitás megőrzése,

-a környezettudatos gazdálkodás és fenntartható tájhasználat, tájgazdálkodás kialakításával,

-az agrobiodiverzitás javítása,

-az állattenyésztés és a növénytermesztés arányainak javítása, a külterjes állattartás ösztönzésével,

-a minőségi élelmiszerelőállítás elősegítése környezetkímélő gazdálkodási módszerek ösztönzésével,

-a kedvezőtlen klímaváltozás elleni küzdelem és alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz, megfelelő termelési szerkezet, földhasználat váltás révén.

Az agrár-környezetgazdálkodási kifizetések olyan önkéntes alapon működő kifizetési rendszer, amelyben a programban résztvevők az agrár-környezetgazdálkodási célok elérésének érdekében a gazdálkodásuk során többlet tevékenységek elvégzését vállalják. A támogatás feltétele a vállalt tevékenységek betartása a kötelezettségvállalás időtartama alatt.

A beavatkozás konkrét, ellenőrizhető előírásokra épít, amelyek közvetett, vagy közvetlen hatásuk által érik el a beavatkozás által meghatározott célokat. Az beavatkozás alapját a területhasználat adja, mely tekintetében az alábbi 8 fő kategóriát különböztetjük meg:

Horizontális:

1. Szántó (sz)
2. Gyep (gy)
3. Ültetvény (u)
4. Nádas (n)

Zonális:

5. MTÉ szántó

a. Túzokvédelmi területek
b. Kék vércse-védelmi területek
c. Alföldi madárvédelemi területek
d. Hegy- és dombvidéki madárvédelem területek

6. MTÉ gyep

a. Túzokvédelmi területek
b. Alföldi madárvédelemi területek
c. Hegy- és dombvidéki madárvédelem területek
d. Nappali lepke-védelmi területek

7. Vízvédelmi célú szántóterületek:

a. Erózió-érzékeny szántó
b. Belvíz-érzékeny szántó
c. Aszály-érzékeny szántó

8. Vízvédelmi célú gyepterületek:

a. Belvíz-érzékeny gyep

A földhasználati kategóriák mindegyikében az előírások az alábbi két kategóriába tartozhatnak:

a. **Agrár-környezetgazdálkodási alapcsomagok (kötelező)***: olyan előírások, amelyek túlmutatnak a* 2021/2115 EU rendelet 70. cikkében *felsorolt egyéb követelményeken.*

Ezeket az előírásokat, illetve előírás kombinációkat földhasználati kategóriánként (szántó, gyep, ültetvény, nádas), illetve területi lehatárolás kategóriánként [horizontális (A), zonális (ZA)] kell teljesíteni és a kifizetés nem előírásonként, hanem az összes előírásra vonatkozóan, egy összegben történik.

b. **Választható előírások (V)***: az alapcsomagon túli olyan előírások, amelyek különböző környezeti kihívásokat (vetésszerkezeti elvárások, talaj- és vízvédelem, biodiverzitás megőrzése, stb.) kezelnek, és amelyekből a támogatásra jogosultak szabadon választanak.*

Tematikus csoportonként (földhasználati kategóriák, illetve területi lehatárolás alapján) amennyiben a választható előírások száma megengedi minimálisan 2 előírást kell választani. A kifizetési összeg előírásonként kerül meghatározásra.

A 70. cikk alapján létrehozott beavatkozástípus keretében végrehajtott műveletek esetében, amennyiben a kötelező előírások, követelmények vagy kötelezettségek (referenciaelemek) módosulnak annak érdekében, hogy az AÖP-vel összhangban legyenek, akkor a kedvezményezett dönthet úgy, hogy nem fogadja el a kiigazítást/módosítást, és akkor az adott kötelezettségvállalás érvényét veszti, és a kötelezettségvállalás érvényességének időtartama tekintetében nem követelhető meg a gazdálkodótól a már kifizetett támogatás visszafizetése.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges (selection criteria):

A gazdálkodók kiválasztása pontozási rendszer alapján történik, amely azokat részesíti előnyben, akik nagyobb környezeti vállalásokat tesznek a területeikre. Az előírások mindegyike önálló számértékkel

rendelkezik, amely kifejezi az előírás – területi kategóriánként eltérő – környezeti hozzáadott értékét.
A választott előírások környezeti értéke a kiválasztási szempontrendszerben szerepet kap, azaz a magasabb környezeti hatást vállaló gazdaságok a források elosztásakor előnyt élveznek.
A kiválasztási kritériumok között a következő elemek szerepelnek:
Általános kiválasztási kritérium, hogy a magasabb környezeti hozzáadott értéket vállaló pályázatok részesüljenek előnyben. Így különösen a
-a választott előírások környezeti hozzáadott értéke;
-a bevont terület környezeti meghatározottsága;
kerül figyelembe vételre.

Natura 2000 gyepterületeken történő agrár-környezetgazdálkodási kifizetések:
A Natura 2000 gyepterületekre vonatkozó földhasználati előírások és az AKG gyepgazdálkodási előírásai részben vagy egészben átfednek egymással. Amennyiben a gazdálkodó ugyanarra a területre mindkét típusú támogatást igénybe kívánja venni, ugyanazon előírások betartásáért kétszeresen kerülne támogatásra. A túlkompenzáció elkerülése miatt a mindkét helyen szereplő, költségvonzattal járó előírások betartását csak az egyik támogatás keretén belül lehet kompenzálni, ezért a Natura 2000 gyepterület támogatások igénybevétele esetén az ugyanarra a területre vonatkozó AKG támogatások összege csökkentésre kerül a „közös” előírásokra vonatkozó támogatási részösszeggel.

A blokk szintű tervezés során az alábbi lehatárolási kategóriák kerülnek figyelembevételre:
• Natura 2000
• MTÉT területek
• Nitrátérzékeny területek
• Erózió-érzékeny területek
• Belvíz veszélyeztetett területek
• Aszály veszélyeztetett területek

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Eligible Beneficiaries: mezőgazdasági termelők
Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria)
-A támogatással érintett terület minden művelési ág esetében minimum 1 ha, ültetvény művelési ág esetében a “hagyományos gyümölcsös fenntartása” előírás választása esetén maximum 2 ha. A “hagyományos gyümölcsös fenntartása” előírás szőlőültetvény esetében nem választható.
-Ültetvény művelési ág esetében a “hagyományos gyümölcsös fenntartása” előírás választása kivételével a támogatásba behozott ültetvény életkora a pályázat benyújtásának évében nem lehet több, mint 26 év, kivéve dió, gesztenye, szőlő.
-Zonális előírás felvételére a gazdálkodó csak a fizikai blokk szinten lehatárolt, – MePAR-ban feltüntetett területen, vagy a meghatározott szervektől igazolhatóan – a területi kritériumoknak megfelelő területek tekintetében jogosult.
-Biztosítani kell, hogy a 2021/2115/EU Rendelet 31. cikk (Agro-ökológiai alapprogram) támogatástól eltérő kötelezettségvállalások valósuljanak meg.

- Az agrár-környezetgazdálkodási kifizetés támogatásba bevont kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület egyúttal nem vonható be az ökológiai gazdálkodás támogatásba is.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Kötelezettségvállalások (commitments):
-A kedvezményezett részt vesz a támogatáshoz kapcsolódó kötelező képzéseken. A támogatást igénylő mentesül a képzési kötelezettség alól, amennyiben azt a támogatási kérelem benyújtását megelőző 5 éven belül már teljesítette.
-Gazdálkodási Napló vezetése.

Az egyes Tematikus Előíráscsoportokhoz tartozó kötelezettségvállalásokat, támogatási összegeket előírásonként, földhasználati (szántó, gyep, ültetvény, nádas), illetve területi lehatárolás (horizontális, zonális) kategóriánként az alábbi táblázatok tartalmazzák. Szintén az alábbi táblázatokban láthatóak azon referenciaszintek és a szokásos gazdálkodói gyakorlatok beazonosítása, amelyeken az alintézkedés előírásai túlmutatnak.

A referenciaszint jogszabályi azonosításakor használt rövidítések:

- HMKÁ: Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot (GAEC)
- JFGK: Jogszabályban Foglalt Gazdálkodási Követelmények (SMR)
- HMGY: Helyes Mezőgazdasági Gyakorlat kötelező előírásai (Codes of Good Practice)
- NJSZ: Nemzeti jogszabályokban meghatározott egyéb kötelező erejű követelménye

Horizontális szántó földhasználati kategória

Sorszám	Az alintézkedés előírásai	Előírás típus	A referencia szint jogszabályi azonosítása	A referenciaszint jogszabályi tartalma	Szokásos gazdálkodói gyakorlat meghatározása	A támogatás mértéke euró/ha
1.	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.	A	2007. évi CXXIX. Törvény 35. §, 36. § (1) ab), 40. § (NJSZ)	Olyan művelési módot alkalmazni, elősegíti a csapadékvizek talajba jutását a meg kell akadályozni a káros vízbőség vagy belvíz kialakulását.	Talajfelszín esetleges károsodása a szükségszerű mezőgazdasági munkák során.	az alapcsomag előírásaira: 59
2.	Tilos szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása.	A	2007. évi CXXIX. Törvény 49. § (1) d), e) (NJSZ); 50/2001. (IV. 3.) Korm. Rendelet 4. § (2) (NJSZ) 90/2008. (VII. 18.) FVM rendelet 1. § (1) g), h), (NJSZ); 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet 6. § (3); (JFGK1, HMGY)	Hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap csak talajvédelmi terve alapozott talajvédelmi hatósági engedély birtokában használható fel mezőgazdasági területen.	A felsorolt anyagok alkalomszerű használata.	
3.	Az erózióérzékeny területeken dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka termesztése tilos.	A	50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet 1. számú melléklet (5) (HMKÁ 5)	12%-nál nagyobb lejtésű területen az alábbi kultúrák termesztése tilos: dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka.	12 %-nál kisebb lejtésű erózióérzékeny területeken a felsorolt növényeket termesztik.	
4.	Talajvizsgálaton alapuló tápanyaggazdálkodási terv készítése talajtani szakértő bevonásával.	A	2007. évi CXXIX. Törvény 42. § (NJSZ); 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet 6. § (1) (JFGK1, HMGY) 90/2008. (VII. 18.) FVM rendelet 2. § (3) (NJSZ)	A talaj tápanyag-szolgáltatását és a termesztett növények tápanyagigényét figyelembe vevő, környezetkímélő tápanyag-gazdálkodást kell folytatni. A nitrátérzékeny területen a tápanyag-gazdálkodás tervezése során a kijuttatandó tápanyagok mennyiségének meghatározásakor figyelembe kell venni a talaj tápanyag-ellátottságát, a termesztett növények a termőhely adottságaihoz igazított termésszintjéhez tartozó tápanyagigényét. Egyszerűsített talajvédelmi tervet kell készíteni a mezőgazdasági termelés során keletkező nem veszélyes hulladékok termőföldön történő felhasználásának engedélyezésekor,	Nem készül tervszerű tápanyag számítás, talajtani szakértő bevonása nem történik meg.	
5.	Kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal zöldtrágyanövény termesztése, vagy istállótrágya kijuttatása.	A	2007. évi CXXIX. Törvény 35. §, 39. § (1) e), 42. § (NJSZ)	A talaj tápanyag-szolgáltatását és a termesztett növények tápanyagigényét figyelembe vevő, környezetkímélő tápanyag-gazdálkodást kell folytatni. A földhasználónak szerves anyagok kijuttatásával kell gondoskodnia a talaj szervesanyag-tartalmának megőrzéséről.	5 éves gyakoriságnál ritkábban alkalmaznak, illetve egyáltalán nem alkalmaznak zöldtrágyázást, vagy istállótrágyázást. A műtrágya használat jellemző.	
6.	A talaj forgatása – beleértve a szervestrágya bedolgozását is – csak a lejtő irányával merőlegesen történhet	A	2007. évi CXXIX. Törvény 36. § (1) ac) (NJSZ)	A földhasználó erózióval veszélyeztetett területen a víz- és szélerózió megakadályozása érdekében köteles szántó művelési ágú földrészleten szintvonalas művelést folytatni.	Az erózió veszélyének a magánlése a gyakorlatban szubjektív, a helytelen művelési módok alkalmazása általában csak a terület visszafordíthatatlan károsodását követően válik nyilvánvalóvá.	
7.	Szőlőnett növényvédőszer hatóanyag alkalmazása.	A	2008. évi XLVI. Törvény 5. § (3) (JFGK4) 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet 1/A § (3) (JFGK10)	A növényvédelmi tevékenység során tilos a gazdasági növényekre veszélyt nem jelentő szervezetek pusztítása, elemeink rombolása, elterjedésük növényvédelmi eszközökkel való akadályozása. A növényvédelmi szempontból hasznos élő szervezetek (beleértve a méheket is) minden fejlődési alakját védeni kell. A felhasznált növényvédő szereknek a védekezéssel elérni kívánt célnak leginkább megfelelőnek kell lenniük és a lehető legkevesebb mellékhatással kell járniuk az emberi egészségre, a nem célszervezetekre és a környezetre.	Engedélyezett növényvédő szerek és hatóanyagok alkalmazása jellemző, bármiféle további korlátozás nélkül.	

8.	Akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat elvégzése talajtani szakértő bevonásával.	V	59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet 6. § (7) (JFG 1, HMGY)	Nitrátérzékeny területeken a kijuttatandó műtrágya hatóanyag mennyiséget talajvizsgálatokra alapozottan kell meghatározni.	Nitrátérzékeny területeken sztikített talajvizsgálatok elvégeztetése jellemző. Nitrátérzékeny területeken kívül nem végeznek talajvizsgálatokat, vagy 5 évnél ritkábban teszik azt meg. A bővített talajvizsgálat elvégeztetése nem gyakorlat.	9
9.	Középmély lazítás elvégzése a kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal.	V	2007. évi CXXIX. Törvény 35. §, 36. § (1) ab), 40. § (NJSZ)	Olyan művelési módot kell alkalmazni, amely a talaj szerkezetességének megóvásával, a talajtömörödés megakadályozásával, megszüntetésével elősegíti a csapadékvizek talajba jutását a talaj tömörödésének megelőzésével vagy megszüntetésével meg kell akadályozni a káros vízhőség vagy belvíz kialakulását.	A szokásos gazdálkodói gyakorlatot a középmély szántás jelenti. A talajlazítás nem része a szokásos gazdálkodói gyakorlatnak.	18
10.	Az alintézkedésbe vont teljes területen - az évelő szántóföldi kultúrák és vetett ugar kivételével - a táblák maximális mérete 5 ha.	V	1996. évi LIII. Törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni. A tájhasznosítás és a természeti értékek felhasználása során meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jelleget meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról. Biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét.	Jellemzően nagy kiterjedésű szántóterületek alakultak ki. A szántóterületek háromnegyede 40 ha feletti kiterjedésű.	33
11.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves keveréke illetve zöldugar vagy méhlegelő betakarítása szénázással során kaszálatlan területet kell hagyni 5-10% mértékben, táblánként, kaszálásonként változó helyen, a tábla szélével érintkezően legalább 6 méter szélességben.	V	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	Jellemző gyakorlat a teljes termés egy menetben történő betakarítása.	15
12.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves keveréke, illetve zöldugar vagy méhlegelő kaszálása, silózása és szénázás során madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás alkalmazása, vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség).	V	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	Nem gyakorlat a madárbarát kaszálási módok alkalmazása.	6
13.	Növényvédelmi előrejelzés alkalmazása.	V	2008. évi XLVI. Törvény 5. § (3) (JFGK4); 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet 1/A. § (1), (3) (JFGK10);	A növényvédelmi tevékenységet a károsítóra célzottan, térben és időben okszerű módon és eszközzel kell végezni. A védekezésre vonatkozó döntést növényvédelmi előrejelzésre alapozva kell meghozni.	A gyakorlatban növényvédelmi előrejelzés nem ellenőrzött, egyénileg nem szakszerű módon történik, illetve nem történik meg. A jogszabályi előírás összefoglalója, hogy az integrált növényvédelem irányelveinek megvalósításakor mire kell törekedni. Ugyanakkor nem kötelező érvényű, vagyis a gyakorlatban a növényvédelmi előrejelzés alkalmazása elmarad.	1

14.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós zöldugar/méhlegelő szegély fenntartása a bevitt terület kerületének legalább 25 %-án, legalább 3 méter szélességben.	V	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	Növényvédőszer-mentes szegélyek, zöldugar, vagy méhlegelő nem kerülnek kialakításra.	16
15.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós zöldugar/méhlegelő szegély fenntartása a bevitt terület kerületének legalább 25 %-án, legalább 6 méter szélességben.	V	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	Növényvédőszer-mentes szegélyek, zöldugar, vagy méhlegelő nem kerülnek kialakításra.	33
16.	A vetésszerkezetben legalább 15 % szálas pillangós takarmánynövény, valamint legalább 5 % zöldugar tartása.	V	1996. évi LIII. Törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni. A tájhasznosítás és a természeti értékek felhasználása során meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jelleget meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról. A történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével biztosítani kell a természeti terület használata és fejlesztése során a táj jellegének, esztétikai, természeti értékeinek, a tájakra jellemző természeti rendszereknek és egyedi tájértékeknek a megóvását. A mező-, erdő-, nád-, hal-, vadgazdálkodás során biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét.	Jellemzően aránytalan vetésszerkezet a kukorica/búza/napraforgó irányában.	87
17.	Kötelezettségvállalási időszak alatt további egy alkalommal zöldtrágyanövény termesztése, vagy istállótrágya kijuttatása.	V	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	39
18.	Kizárólag ellenőrzött (fémmaradék) szaporítóanyag felhasználása szakmailag elvárható mennyiségben adott területegységre vetítve.	V	43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet 1/A § (3) (JFGK10)	Rezisztens vagy toleráns növényfajták, fémmaradék vetőmagok és ellenőrzött szaporítóanyagok használata	A jogszabályi előírás összefoglalja, hogy az integrált növényvédelem irányelveinek megvalósításakor mire kell törekedni. Ugyanakkor nem kötelező érvényű, vagyis a gyakorlatban a szaporítóanyag ellenőrzése nem történik meg.	15
19.	Növényvédelmi és talajvédelmi szakirányító bevonása a gazdálkodásba.	V	43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet 1/A § (3) (JFGK10)	A károsítókat megfelelő módszerekkel és rendelkezésre álló eszközökkel folyamatosan figyelni kell. A megfelelő eszközök közé tartoznak a helyszínen végzett megfigyelések, tudományosan megalapozott előrejelzési és korai diagnosztikai rendszerek, továbbá szakirányító javaslatainak felhasználása.	A jogszabályi előírás összefoglalja, hogy az integrált növényvédelem irányelveinek megvalósításakor mire kell törekedni. Ugyanakkor nem kötelező érvényű, vagyis a gyakorlatban a szakirányítók bevonása a gazdálkodásba nem történik meg.	4
20.	A kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal a területen képződő melléktermékek (különböző szalma- és szármaradványok) visszaforgatása a talajba	V	2007. évi CXXIX. Törvény 36. § (1) ab, 39. § (1) e (NJSZ)	Olyan művelési módot alkalmazni, amely a talaj szerkezetességének megóvásával, a talajtömörödés megakadályozásával, megszüntetésével elősegíti a csapadékvizek talajba jutását. A földhasználónak szerves anyagok kijuttatásával kell gondoskodnia a talaj szervesanyag-tartalmának megőrzéséről.	A szalma és szármaradványok jellemzően elszállítására kerülnek, a tápanyagutánpótlás jellemzően műtrágyával történik	19

Horizontális gyep földhasználati kategória

Sorszám	Az alintézkedés előírásai	Eltérés típus	A referencia szint jogszabályi azonosítása	A referenciaszint jogszabályi tartalma	Szokásos gazdálkodói gyakorlat meghatározása	A támogatás mértéke euró/ha
21.	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	az alapcsomag előírásaira: 109
22.	Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása.	A	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	
23.	Tápanyag-utánpótlás csak a legelő állatok által elhullajtott ürülékből származhat, trágya kiszórása tilos.	A	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet.	Hozamfokozás szerves vagy műtrágyával megtörténik.	
24.	A gyepterületeket legeltetéssel, illetve kaszálással kell hasznosítani.	A	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ); 10/2015. (III. 13.) FM rendelet 2. § b), c) (NJSZ)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet. A gyepterület, a hasznosítás szempontjából nemkívánatos fás szárú növényektől mentes kell legyen, rendszeres legeltetés hiányában tárgyév augusztus 31-éig legalább egyszer tisztító kaszálást kell végezni	A gyepterületek egy része gondozatlan.	
25.	A gyepterület öntözése tilos.	A	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ); 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet 1. sz. melléklet 2.1. (HMKÁ 2)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet. Öntözési célú vízhasználat csak érvényes vízjogi üzemeltetési engedély alapján végezhető.	Hozamfokozás céljából öntözésre sor kerülhet.	
26.	Belvízidőszakos vízelvezetése tilos.	A	1996. évi LIII. törvény, 17. § (3) (NJSZ)	A termőföld hasznosítása, illetve a hasznosításra alkalmatlan területek használata, igénybevétele, meliorációs tervek készítése és végrehajtása, egyéb mezőgazdasági tevékenységek folytatása, valamint a vízgazdálkodás és a vízrendezés során a természetes és természetközeli állapotú vízfelületeket, nádasokat és más vizes élőhelyeket, valamint a mezőgazdasági termelés számára kedvezőtlen termőhelyi adottságú területek természetes növényállományát meg kell őrizni.	Mezőgazdasági termelés számára kedvező területeken a belvíz elvezetés megtörténik.	
27.	Napnyugtától napkeltéig a gépi munkavégzés tilos.	A	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	Éjszakai munkavégzés munkaszüneti időben rendszeres.	
28.	Gyepterületen csak szarvasmarha, juh, kecske, szamár, ló, ősszúr és bivaly legeltethető.	A	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet.	Egyéb hasznosításokat (ilba) is a gyepre hajtanak.	
29.	Állategység (legelhető) meglét: min. 0.2 ÁE/ha.	A	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ); 10/2015. (III. 13.) FM rendelet 2. § d) (NJSZ)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet. Nem állhat fenn a gyepterület olyan helytelen legeltetési módból eredő károsodása (túllegeltetés), amelynek során az állományalkotó fűfélék rövidre rágása és taposás következtében a gyep foltokban kiritkult és a talajfelszín fedetlenné vált.	A gyepterületek egy része gondozatlan.	

30.	A terület legalább 5, legfeljebb 10%-át kaszálásonként változó helyen kaszálatlanul kell hagyni.	V	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ); 2 9/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet 4. § (1) (JFGK1, 2, JFGK 3); 275/2004. (X. 8.) Korm. Rendelet (JFGK2, JFGK3)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet. Natura 2000 gyepterületeken a terület legalább 5, legfeljebb 10%-át – beleértve a természetvédelmi érdekből hatósági határozattal elrendelt eseti korlátozással érintett földterületeket is – kaszálásonként változó helyen kaszálatlanul kell hagyni.	Natura 2000 gyepterületen kívül a takarmány egy menetben történő betakarítása jellemző.	41
31.	A terület legalább 10, legfeljebb 15%-át kaszálásonként változó helyen kaszálatlanul kell hagyni.	V	Id: 30. számú előírás	Id: 30. számú előírás	Id: 30. számú előírás	62
32.	Madárbarát kaszálás (kíméletes kaszálás alkalmazása, vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség).	V	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ); 269/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet 5. § (1) (JFGK 2, JFGK, 3)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet. A kaszálást a kaszálandó terület középpontjából indulva vagy a táblaszél mellől, az on elő állatok szárványterületre szorítása nélkül kell elvégezni. A kaszálás során vadriasztó lánc használata kötelező. (Natura 2000 gyepterületeken)	Natura 2000 gyepterületen kívül nem gyakorlat a madárbarát kaszálási módok alkalmazása.	12
33.	Kaszálási korlátozás időben: Kaszálás június 15. után végezhető.	V	1996. évi LIII. törvény 16. (4) (NJSZ); 269/2007 (X. 18.) Korm. Rendelet 5. § (3) (JFGK 2, JFGK, 3)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet. Natura 2000 gyepterületeken a kaszálás tervezett időpontját a tevékenység megkezdése előtt a földhasználónak legalább öt munkanappal írásban be kell jelentenie a működési terület szerinti illetékes állami természetvédelmi szervnek.	Natura 2000 gyepterületeken kívül az első kaszálásra általában május elején kerül sor.	21
34.	Legeltetési sűrűség min. 0.2 ÁE/ha, max. 1.5 ÁE/ha a gyepek túllegeltetési tilalmának figyelembe vételével.	V	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ); 10/2015. (III. 13.) FM rendelet 2. § d) (NJSZ)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet. Nem állhat fenn a gyepterület olyan helyelen legeltetési módból eredő károsodása (túllegeltetés), amelynek során az állományalkotó fűfélék rövidre rágása és taposás következtében a gyep foltokban kiritkult és a talajfelszín fedetlenné vált.	A gyepterületek egy része gondozatlan.	78

Horizontális ültetvény földhasználati kategória

Sor-szám	Az alintézkedés előírásai	Előírás típus	A referencia szint jogszabályi azonosítása	A referenciaszint jogszabályi tartalma	Szokásos gazdálkodói gyakorlat meghatározása	A támogatás mértéke euró/ha
35.	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	Almatermésűek: 727 Szőlő:886 Egyéb gyümölcs: 582
36.	Tilos szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása.	A	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	
37.	Talajvizsgálaton alapuló tápanyaggazdálkodási terv készítése talajtani szakértő bevonásával.	A	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	
38.	Szűkített növényvédőszer hatóanyag alkalmazása.	A	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	
39.	Gyepes talajfelszín esetén kaszálás legalább évente egy alkalommal.	A	1996. évi LIII. törvény 7. § (1) (NJSZ)	A történelmileg kialakult természetiemélő hasznosítási módok figyelembevételével biztosítani kell a természeti terület használata és fejlesztése során a táj jellegének, esztétikai, természeti értékeinek, a tájakra jellemző természeti rendszereknek és egyedi tájértékeknek a megóvását.	A sorközöket nem fövesítik, nem művelik.	
40.	Akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat elvégzése talajtani szakértő bevonásával.	V	Id: 8. számú előírás	Id: 8. számú előírás	Id: 8. számú előírás	15
41.	Levélanalízis elvégzése.	V	2007. évi CXXIX. törvény 42. § (NJSZ); 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet 6. § (1) (JFGK1, HMGY)	A talaj tápanyag-szolgáltatását és a termesztett növények tápanyagigényét figyelembe vevő, környezetkímélő tápanyag-gazdálkodást kell folytatni. A nitrátérzékeny területen a tápanyag-gazdálkodás tervezése során a kijuttatandó tápanyagok mennyiségének meghatározásakor figyelembe kell venni a talaj tápanyag-ellátottságát, a termesztett növények a termőhely adottságaihoz igazított termésszintjéhez tartozó tápanyagigényét.	Nem készül tervszerű tápanyag számítás.	21
42.	Előrejelzésen - beleértve a szexferomon csapdák legalább 1 db/2 ha sűrűségű kihelyezését - alapuló növényvédelem alkalmazása.	V	2008. évi XLVI. törvény 5. § (3) (JFGK 4, JFGK 10); 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet 1/A § (1), (3) (JFGK 10)	A növényvédelmi tevékenységet a károsítóra célzottan, térben és időben okszerű módon és eszközzel kell végezni.A védekezésre vonatkozó döntést növényvédelmi előrejelzésre alapozva kell meghozni. A károsítókat megfelelő módszerekkel és rendelkezésre álló eszközökkel folyamatosan figyelni kell. A megfelelő eszközök közé tartoznak a helyszínen végzett megfigyelések, tudományosan megalapozott előrejelzési és korai diagnosztikai rendszerek, továbbá szakirányító javaslatainak felhasználása.	A gyakorlatban növényvédelmi előrejelzés nem ellenőrzött, egyénileg nem szakszerű módon történik, illetve nem történik meg. Nem alkalmaznak szexferomon csapdákat. A jogszabályi előírás összefoglalja, hogy az integrált növényvédelem irányelveinek megvalósításakor mire kell törekedni. Ugyanakkor nem kötelező érvényű, vagyis a gyakorlatban a csapdák alkalmazása elmarad.	48
43.	Madárodú kihelyezése: 3 db/ha sűrűségben, kihelyezési útmutató alapján.	V	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	A szokásos gazdálkodói gyakorlatnak nem része a madárodúk kihelyezése.	36

44.	1 m2/ha hatékony táplálkozó búvóhely kialakítása.	V	1996. évi LIII törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	A szokásos gazdálkodói gyakorlatnak nem része hogy a ragadozó rovarok számára búvóhelyeket alakítanak ki.	24
45.	Hagyományos gyümölcsös fenntartása 30-150 db/ha közötti állománysűrűséggel (szőlőültetvény esetében ez az előírás nem választható).	V	1996. évi LIII. 7. § (1) (NJSZ)	A történelmileg kialakult természetiemelő hasznosítási módok figyelembevételével biztosítani kell a természeti terület használata és fejlesztése során a táj jellegének, esztétikai, természeti értékeinek, a tájukra jellemző természeti rendszereknek és egyedi tájértékeknek a megóvását.	A gazdálkodói gyakorlatban a hagyományos gyümölcsösök kivágására, feltöltására kerülnek, és ezeket intenzív, illetve szuperintenzív ültetvények váltják fel.	179
46.	Növényvédelmi és talajvédelmi szakirányító bevonása a gazdálkodásba.	V	ld: 19. számú előírás	ld: 19. számú előírás	ld: 19. számú előírás	45

Horizontális nádas földhasználati kategória						
Sor-szám	Az alintézkedés előírásai	Elő-írás típus	A referencia szint jogszabályi azonosítás	A referenciaszint jogszabályi tartalma	Szokásos gazdálkodói gyakorlat meghatározása	A támoga-tás mértéke euró/ha
47.	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	Az alapcso-mag előírá-saira:105
48.	Tilos hígtrágya, szennyvíz, szen-nyvíziszap, szennyvíziszapot tar-talmazó komposzt felhasználása.	A	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	
49.	A nád aratása, és egyéb tevékenység végzése (különösen: szállítás, kihú-zás) kizárólag december 1. és február 28. között engedélyezett.	A	1996. évi LIII. Törvény 17. § (3) (NJSZ); 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet 1. számú melléklet 6.2 (HMKÁ 6)	A termőföld hasznosítása, illetve a hasznosítására alkalmatlan területek használata, igénybevétele, melioratív tervek készítése és végrehajtása, egyéb mezőgazdasági tevékenységek folytatá-sa, valamint a vízgazdálkodás és a vízrendezés során a természetes és természetközeli állapotú vízfelületeket, nádasokat és más vizes élőhelyeket, valamint a mezőgazdasági termelés számára kedvezőtlen termőhelyi adottságú területek természetes növény-állományát meg kell őrizni. Tarló, nád, növényi maradvány valamint gyepek égetése tilos.	A nád aratása és szállítása a gyakor-latban decembertől 1. és március 31. között történik.	
50.	A területen nádgazdálkodást kell végezni.	A	1996. évi LIII. Törvény 17. § (3) (NJSZ); 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet 1. számú melléklet (6.2) (HMKÁ 6)	A termőföld hasznosítása, illetve a hasznosítására alkalmatlan területek használata, igénybevétele, melioratív tervek készítése és végrehajtása, egyéb mezőgazdasági tevékenységek folytatá-sa, valamint a vízgazdálkodás és a vízrendezés során a természetes és természetközeli állapotú vízfelületeket, nádasokat és más vizes élőhelyeket, valamint a mezőgazdasági termelés számára kedvezőtlen termőhelyi adottságú területek természetes növény-állományát meg kell őrizni. Tarló, nád, növényi maradvány valamint gyepek égetése tilos.	A nádas területek egy része elhanya-golt, gondozatlan.	
51.	A nád rizómájának megsértése tilos.	A	1996. évi LIII. Törvény 17. § (3) (NJSZ); 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet 1. számú melléklet (6.2) (HMKÁ 6)	A természetes és természetközeli állapotú vízfelületeket, nádasokat és más vizes élőhelyeket, valamint a mezőgazdasági termelés számára kedvezőtlen termőhelyi adottságú területek természetes növényállományát meg kell őrizni. Tarló, nád, növényi maradvány valamint gyepek égetése tilos.	A szokásos gyakor-lat alkalmával az aratás során nem hagynak tarlót.	
52.	A nádas terület 15- 20 %-át 2 évente változó helyen aratatlanul kell hagyni.	A	1996. évi LIII. Törvény 17. § (3) (NJSZ); 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet 1. számú melléklet (6.2) (HMKÁ 6)	A természetes és természetközeli állapotú vízfelületeket, nádasokat és más vizes élőhelyeket, valamint a mezőgazdasági termelés számára kedvezőtlen termőhelyi adottságú területek természetes növényállományát meg kell őrizni. Tarló, nád, növényi maradvány valamint gyepek égetése tilos.	Az adott területen lévő összes nád egy menetben történő betakarítása jellem-ző.	

Magas Természeti Értékű területi lehatárolás, szántó földhasználati kategória, túzok-védelmi előírásokkal (Zonális)

Sorszám	Az alintézkedés előírásai	Előírás típus	A referencia szint jogszabályi azonosítása	A referenciaszint jogszabályi tartalma	Szokáson gazdálkodói gyakorlat meghatározása	A támogatás mértéke euró/ha
53.	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	az alapcsomag előírásaira: 392
54.	Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása.	A	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	
55.	Az erózióérzékeny területeken dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka termesztése tilos.	A	Id: 3. számú előírás	Id: 3. számú előírás	Id: 3. számú előírás	
56.	Talajvizsgálaton alapuló tápanyaggazdálkodási terv készítése talajtani szakértő bevonásával.	A	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	
57.	Kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal zöldtrágyanövény termesztése, vagy istállótrágya, kijuttatása.	A	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	
58.	A talaj forgatása – beleértve a szervestrágya bedolgozását is – csak a lejtő irányával merőlegesen történhet	A	Id: 6. számú előírás	Id: 6. számú előírás	Id: 6. számú előírás	
59.	Szűkített növényvédőszer hatóanyag alkalmazása.	A	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	
60.	Tápanyagutánpótlás során a kijuttatott N hatóanyag mértéke nem haladhatja meg a 90 kg/ha/év értéket.	ZA	59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet 4. § (1) (JFGK1, HMGY)	Nitrátérzékeny területeken az évente mezőgazdasági területre szervestrágyával kijuttatott nitrogén hatóanyag mennyisége nem haladhatja meg a 170 kg/ha értéket.	Nitrátérzékeny területeken kívül nincsen korlátozva a kijuttatható hatóanyag mennyiség.	
61.	Tilos az öntözés.	ZA	2007. évi CXXIX. Törvény 50. § (2) e) (NJSZ); 90/2008. (VII. 18.) FVM rendelet 1. § (1) f) (NJSZ); 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet 1. számú melléklet (2.1) (HMKA 2)	Öntözési célú vízhasználat csak érvényes vízjogi üzemeltetési engedély alapján talajvédelmi tervre alapozottan végezhető, a talajvédelmi hatóság engedélyéhez kötött tevékenység.	A szükséges engedélyeztetés alapján öntözés történik, amely az alintézkedés ezen területi lehatárolásánál nem kívánatos.	
62.	Március 1. és július 31. között napnyugtától napkeltéig gépi munkavégzés tilos.	ZA	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	Éjszakai munkavégzés munkacsúcs idején rendszeres.	

63.	Fokozottan védett, földön fészkelő madarak fészkének, fiókáinak megtalálása esetén, azt haladéktalanul jelenteni kell az illetékes állami természetvédelmi szervnek. A megtalált fészek körül min. 1 ha védőzóna kialakítása.	ZA	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	Nincs bejelentési kötelezettség, nem alakítanak ki védőzónát madarak fészkei sérülhetnek.	
64.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves keveréke illetve zöldugar vagy méhlegelő betakarítása szárzúzása során kaszálatlan területet kell hagyni 5-10% mértékében, táblaként, kaszálásonként változó helyen, a tábla szélével érintkezően legalább 6 méter szélességben.	ZA	Id: 11. számú előírás	Id: 11. számú előírás	Id: 11. számú előírás	
65.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves keveréke, illetve zöldugar vagy méhlegelő kaszálása, silózása és szárzúzás során madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás alkalmazása, vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség).	ZA	Id: 12. számú előírás	Id: 12. számú előírás	Id: 12. számú előírás	
66.	A július 31-e előtt végzett kaszálás/szárzúzás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban, elektronikus úton, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját.	ZA	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	A takarmány érettségi fokának megfelelő betakarítás jellemző, hatósági kontroll nélkül.	
67.	Kaszálás/szárzúzás/silózás legkorábbi időpontja július 1, kivéve az évelő szálas pillangós takarmánynövények telepítését követő első kaszálást, mely a nemzeti park, igazgatóság írásos nyilatkozata alapján korábbi időpontban is elvégezhető.	ZA	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	A takarmány érettségi fokának megfelelő betakarítás jellemző.	
68.	A tábla szélein legalább 6 méter széles növényvédőszer-mentes táblaszegélyt kell hagyni.	ZA	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	Növényvédőszer-mentes szegélyek nem kerülnek kialakításra.	
69.	Rovarölő szerek nem alkalmazhatóak, kivéve a repce, a mustár, illetve az olajretek rovarirtását.	ZA	2008. évi XLVI. Törvény 5. § (6) (JFGK 4, JFGK 10) 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet 5. § (3) (JFGK 10)	Engedélyköteles terméket Magyarországon csak az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv által kiadott engedély alapján lehet forgalomba hozni és felhasználni. A növényvédő szert a forgalmazás és a felhasználás szempontjából a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal I., II. és III. forgalmi kategóriába kell sorolja.	Engedélyezett rovarölő szerek rendszeres alkalmazása jellemző.	
70.	Rágcsálóirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos.	ZA	2008. évi XLVI. Törvény 5. § (6) (JFGK 4, JFGK 10) 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet 5. § (3) (JFGK 10)	Engedélyköteles terméket Magyarországon csak az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv által kiadott engedély alapján lehet forgalomba hozni és felhasználni. A növényvédő szert a forgalmazás és a felhasználás szempontjából a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal I., II. és III. forgalmi kategóriába kell sorolja.	Engedélyezett rágcsálószerek rendszeres alkalmazása jellemző.	

71.	A tematikus előiratcsoportal érintett teljes területen évelő növénykultúrák (szálas pillangós takarmánynövények, azok füves keveréke, zöldugar) termesztése, vagy a következő vetésszerkezet betartása fővetésű növények tekintetében: legalább 20% kalászos gabona, legalább 20% szálas pillangós takarmánynövény (évelő szálas pillangósok, vagy azok keveréke, illetve füves keveréke), legalább 20% zöldugar, legalább 10 % őszi káposztarepce, legfeljebb 20% egyéb kultúra	ZA	1996. évi LIII. Törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni. A tájhasznosítás és a természeti értékek felhasználása során meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jelleget meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról. A történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével biztosítani kell a természeti terület használata és fejlesztése során a táj jellegének, esztétikai, természeti értékeinek, a tájakra jellemző természeti rendszereknek és egyedi tájértékeknek a megóvását. A mező-, erdő-, nád-, hal-, vadgazdálkodás során biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét.	Jellemzően aránytalan vetésszerkezet a kukorica/búza/napraforgó irányában.	
72.	Repce esetén a teljes repcetertület-nek az illetékes állami természet-védelmi szerv által kijelölt leg-alább 5 legfeljebb 10 %-án a madarak téli táplálékának biztosí-tása érdekében téli hóeltakarítás.	ZA	1996. évi LIII. Törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni. A tájhasznosítás és a természeti értékek felhasználása során meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jelleget meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról. A történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével biztosítani kell a természeti terület használata és fejlesztése során a táj jellegének, esztétikai, természeti értékeinek, a tájakra jellemző természeti rendszereknek és egyedi tájértékeknek a megóvását. A mező-, erdő-, nád-, hal-, vadgazdálkodás során biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét.	A hóeltakarítás nem jellemző, a hóborítás miatt a madarak táplálléka nem biztosított.	
73.	A talajfelszín megértésével járó gépi munkavégzés április 15. és július 15. között nem végezhető, kivéve a betakarítás utáni tarlóhán-tást.	ZA	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	Jellemző a talajmunkák (pl. mechanikai gyomirtás) végzése a fészkelési időszakban.	

74.	Évelő növénykultúrák, kalászos gabonák, és zöldugar termesztése során növényvédőszerek és műtrágya kijuttatása április 15. és július 1. között nem megengedett.	ZA	2008. évi XLVI. Törvény 5. § (6) (JFGK 4, JFGK 10); 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet 5. § (3) (JFGK 10)	Engedélyköteles terméket Magyarországon csak az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv által kiadott engedély alapján lehet forgalomba hozni és felhasználni. A növényvédő szert a forgalmazás és a felhasználás szempontjából a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal I., II. és III. forgalmi kategóriába kell sorolja.	A növényvédőszerek és műtrágya kijuttatása ebben az időszakban nem korlátozott, ezért kijuttatásuk alalomszerűen megtörténik.	
75.	Belvíz időszakos vízállás levezetése tilos, melynek területe - a vonatkozó kezelési szabályok betartása mellett - az adott kultúra kiterjedésébe beleszámítható.	ZA	1996. évi LIII. törvény, 17. § (3) (NJSZ)	A termőföld hasznosítása, illetve a hasznosításra alkalmatlan területek használata, igénybevétele, melioratív tervek készítése és végrehajtása, egyéb mezőgazdasági tevékenységek folytatása, valamint a vízgazdálkodás és a vízrendezés során a természetes és természetközeli állapotú vízfelületeket, nádasokat és más vizes élőhelyeket, valamint a mezőgazdasági termelés számára kedvezőtlen termőhelyi adottságú területek természetes növényállományát meg kell őrizni.	Mezőgazdasági termelés számára kedvező területeken a belvíz elvezetés megtörténik.	
76.	Akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat elvégzése talajtani szakértő bevonásával.	V	Id: 8. számú előírás	Id: 8. számú előírás	Id: 8. számú előírás	9
77.	Az alintézkedésbe vont teljes területen - az évelő szántóföldi kultúrák és vetett ugar kivételével - a táblák maximális mérete 5 ha.	V	Id: 10. számú előírás	Id: 10. számú előírás	Id: 10. számú előírás	33
78.	Kaszálás/szárzúzás/silózás legkorábbi időpontja július 15.	V	Id: 67. számú előírás	Id: 67. számú előírás	Id: 67. számú előírás	22
79.	Kaszálás/szárzúzás/silózás legkorábbi időpontja augusztus 15.	V	Id: 67. számú előírás	Id: 67. számú előírás	Id: 67. számú előírás	37
80.	Növényvédelmi előrejelzés alkalmazása.	V	Id: 13. számú előírás	Id: 13. számú előírás	Id: 13. számú előírás	1
81.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós zöldugar/méhlegelő szegély fenntartása a bevitt terület kerületének legalább 25 %-án, legalább 3 m szélességben.	V	Id: 14. számú előírás	Id: 14. számú előírás	Id: 14. számú előírás	16
82.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós zöldugar/méhlegelő szegély fenntartása a bevitt terület kerületének legalább 25 %-án, legalább 6 m szélességben.	V	Id: 15. számú előírás	Id: 15. számú előírás	Id: 15. számú előírás	33
83.	Tápanyagutánpótlás során a kijuttatott N hatóanyag mértéke nem haladhatja meg az 50 kg/ha/év értéket.	V	Id: 60. számú előírás	Id: 60. számú előírás	Id: 60. számú előírás	33
84.	A kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal a területen képződő melléktermékek (különböző szalma- és szármaradványok) visszaforgatása a talajba	V	Id: 20. számú előírás	Id: 20. számú előírás	Id: 20. számú előírás	19

Magas Természeti Értékű területi lehatárolás, szántó földhasználati kategória, kék vércse védelmi előírásokkal (Zonális)						
Sorszám	Az alintézkedés előírásai	Előírás típus	A referencia szint jogszabályi azonosítása	A eferenciaszint jogszabályi tartalma	Szokásos gazdálkodói gyakorlat meghatározása	A támogatás mértéke euró/ha
85.	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	az alapcsomag előírásaira: 369
86.	Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása.	A	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	
87.	Az erózióérzékeny területeken dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka termesztése tilos.	A	Id: 3. számú előírás	Id: 3. számú előírás	Id: 3. számú előírás	
88.	Talajvizsgálaton alapuló tápanyaggazdálkodási terv készítése talajtani szakértő bevonásával.	A	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	
89.	Kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal zöldtrágyanövény termesztése, vagy istállótrágya, kijuttatása.	A	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	
90.	A talaj forgatása – beleértve a szerves trágya bedolgozását is – csak a lejtő irányával merőlegesen történhet	A	Id: 6. számú előírás	Id: 6. számú előírás	Id: 6. számú előírás	
91.	Szűkített növényvédőszer hatóanyag alkalmazása.	A	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	
92.	Tápanyag utánpótlás során a kijuttatott N hatóanyag mértéke nem haladhatja meg a 90 kg/ha/év értéket.	ZA	Id: 60. számú előírás	Id: 60. számú előírás	Id: 60. számú előírás	
93.	Tilos az öntözés.	ZA	Id: 61. számú előírás	Id: 61. számú előírás	Id: 61. számú előírás	
94.	Március 1. és július 31. között napnyugtától napkeltéig gépi munkavégzés tilos.	ZA	Id: 62. számú előírás	Id: 62. számú előírás	Id: 62. számú előírás	
95.	Fokozottan védett, földön fészkelő madarak fészkének, fiókáinak megtalálása esetén, azt haladéktalanul jelenteni kell az illetékes állami természetvédelmi szervnek. A megtalált fészek körül min. ½ ha védőzóna kialakítása.	ZA	Id: 63. számú előírás	Id: 63. számú előírás	Id: 63. számú előírás	

96.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves keveréke, valamint szöldugar kaszálása/szárzúzása táblaként eltérő napokon történjen.	ZA	1996. evi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kímélevel kell végezni.	Betakarításkor nincs időbeni differenciálás, általában egy menetben történik, ezért a madarak fészkei sérülhetnek.	
97.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves keveréke illetve szöldugar vagy méhlegelő betakarítása/szárzúzása során kaszálatlan területet kell hagyni 5-10% mértékében, táblaként, kaszálásonként változó helyen, a tábla szélével érintkezően legalább 6 méter szélességben.	ZA	Id: 11. számú előírás	Id: 11. számú előírás	Id: 11. számú előírás	
98.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves keveréke, illetve szöldugar vagy méhlegelő kaszálása, silózása és szárzúzás során madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás alkalmazása, vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség).	ZA	Id: 12. számú előírás	Id: 12. számú előírás	Id: 12. számú előírás	
99.	A július 31-e előtt végzett kaszálás/szárzúzás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban, elektronikus úton, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját.	ZA	Id: 66. számú előírás	Id: 66. számú előírás	Id: 66. számú előírás	
100.	A szálas pillangós takarmánynövények, azok füves keverékei, valamint a szöldugar első kaszálását a teljes területük legalább 50%-án május 31-ig el kell végezni.	ZA	1996. evi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kímélete-vel kell végezni.	A takarmány éremségi fokának megfelelő betakarí-tás jellemző.	
101.	5 ha-nál nagyobb tábla esetén minden kaszálásnál, szárzúzásnál a táblát két egyenlő részre kell osztani, az első 50 % kaszálásának befejezését követően a másik 50% kaszálását/szárzúzását csak 10 nappal később lehet elkezdeni.	ZA	1996. evi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kímélete-vel kell végezni.	Betakarításkor nincs időbeni differenciálás, általában egy menetben történik.	
102.	A tábla szélein legalább 6 méter széles növényvédőszer-mentes táblaszegélyt kell hagyni.	ZA	Id: 68. számú előírás	Id: 68. számú előírás	Id: 68. számú előírás	
103.	Rovarölő szerek nem alkalmazhatóak.	ZA	Id: 69. számú előírás	Id: 69. számú előírás	Id: 69. számú előírás	
104.	Ragcsálóirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos.	ZA	Id: 70. számú előírás	Id: 70. számú előírás	Id: 70. számú előírás	

105.	A tematikus előíráscsoporttal érintett teljes területen évelő növénykultúrák (szálas pillangós takarmánynövények, azok füves keveréke, zöldugar) termesztése, vagy a következő vetésszerkezet betartása fövetésű növények tekintetében: legalább 30% kalászos gabona, legalább 20% évelő szálas pillangós takarmánynövény (évelő szálas pillangósok, vagy azok keveréke illetve füves keveréke), legalább 20% zöldugar, egyéb kultúra legfeljebb 20 %.	ZA	1996. évi LIII. Törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni. A tájhasznosítás és a természeti értékek felhasználása során meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról. A történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével biztosítani kell a természeti terület használata és fejlesztése során a táj jellegének, esztétitkai, természeti értékeinek, a tájakra jellemző természeti rendszereknek és egyedi tájértékeknek a megóvását. A mező-, erdő-, nád-, hal-, vadgazdálkodás során biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét.	Jellemzően aránytalan vetésszerkezet a kukorica/búza/napraforgó irányában.	
106.	Belvíz/időszakos vízállás levezetése tilos, melynek területe - a vonatkozó kezelési szabályok betartása mellett - az adott kultúra kiterjedésébe beleszámítható.	ZA	ld: 75. számú előírás	ld: 75. számú előírás	ld: 75. számú előírás	
107.	Akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat elvégzése talajtani szakértő bevonásával.	V	ld: 8. számú előírás	ld: 8. számú előírás	ld: 8. számú előírás	9
108.	Az alintézkedésbe vont teljes területen - az évelő szántóföldi kultúrák és vetett ugar kivételével - a táblák maximális mérete 5 ha.	V	ld: 10. számú előírás	ld: 10. számú előírás	ld: 10. számú előírás	33
109.	Növényvédelmi előrejelzés alkalmazása.	V	ld: 13. számú előírás	ld: 13. számú előírás	ld: 13. számú előírás	1
110.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós zöldugar/méhlegelő szegély fenntartása a bevitt terület kerületének legalább 25 %-án, legalább 3 m szélességben.	V	ld: 14. számú előírás	ld: 14. számú előírás	ld: 14. számú előírás	16
111.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós zöldugar/méhlegelő szegély fenntartása a bevitt terület kerületének legalább 25 %-án, legalább 6 m szélességben.	V	ld: 15. számú előírás	ld: 15. számú előírás	ld: 15. számú előírás	33
112.	Tápanyagutánpótlás során a kijuttatott N hatóanyag mértéke nem haladhatja meg az 50 kg/ha/év értéket.	V	ld: 60. számú előírás	ld: 60. számú előírás	ld: 60. számú előírás	33
113.	A kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal a területen képződő melléktermékek (különböző szalma- és szármaradványok) visszaforgatása a talajba	V	ld: 20. számú előírás	ld: 20. számú előírás	ld: 20. számú előírás	19

Magas Természeti Értékű területi lehatárolás, szántó földhasználati kategória, alföldi madárvédelmi előírásokkal (Zonális)

Sorszám	Az alintézkedés előírásai	Előírás típus	A referencia szint jogszabályi azonosítása	A referenciaszint jogszabályi tartalma	Szokásos gazdálkodói gyakorlat meghatározása	A támogatás mértéke euró/ha
114.	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	
115.	Tilos trágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása.	A	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	
116.	Az erózióérzékeny területeken dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka termesztése tilos.	A	Id: 3. számú előírás	Id: 3. számú előírás	Id: 3. számú előírás	
117.	Talajvizsgálaton alapuló tápanyag-gazdálkodási terv készítése talajtani szakértő bevonásával.	A	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	
118.	Kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal zöldtrágyanövény termesztése, vagy istállótrágya, kijuttatása.	A	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	
119.	A talaj forgatása – beleértve a szerves trágya bedolgozását is – csak a lejtő irányával merőlegesen történhet	A	Id: 6. számú előírás	Id: 6. számú előírás	Id: 6. számú előírás	
120.	Szűkített növényvédőszer hatóanyag alkalmazása.	A	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	
121.	Tápanyagutánpótlás során a kijuttatott N hatóanyag mértéke nem haladhatja meg a 90 kg/ha/év értéket.	ZA	Id: 60. számú előírás	Id: 60. számú előírás	Id: 60. számú előírás	az alapcsomag előírásaira: 369
122.	Tilos az öntözés.	ZA	Id: 61. számú előírás	Id: 61. számú előírás	Id: 61. számú előírás	
123.	Március 1. és július 31. között napnyugtától napkeltéig gépi munkavégzés tilos.	ZA	Id: 62. számú előírás	Id: 62. számú előírás	Id: 62. számú előírás	
124.	Folyamatosan védett, földön fészkelő madarak fészkének, fiókáinak megtalálása esetén, azt haladéktalanul jelenteni kell az illetékes állami természetvédelmi szervnek. A megtalált fészek köré, min. 1 ha védőzóna kialakítása.	ZA	Id: 63. számú előírás	Id: 63. számú előírás	Id: 63. számú előírás	
125.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves keveréke illetve zöldugar vagy méhlegelő betakarítása/szerzése során kaszálatlan területet kell hagyni 5-10% mértékben, táblaként, kaszálásonként változó helyen, a tábla szélével érintkezően legalább 6 méter szélességben.	ZA	Id: 11. számú előírás	Id: 11. számú előírás	Id: 11. számú előírás	
126.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves keveréke, illetve zöldugar vagy méhlegelő kaszálása, silózása és szárításás során madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás alkalmazása, vadriasztó láncok és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség).	ZA	Id: 12. számú előírás	Id: 12. számú előírás	Id: 12. számú előírás	

127.	A július 31-e előtt végzett kaszálás/szárzúzás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban, elektronikus úton, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját.	ZA	Id: 66. számú előírás	Id: 66. számú előírás	Id: 66. számú előírás	
128.	A teljes szálas pillangós takarmánynövény, azok füves keveréke, valamint a zöldugar vetéstérület legfeljebb 50%-án az illetékes állami természetvédelmi szerv, írásos formában kíméleti területet jelölhet ki, ahol csak július 1. után folytatható betakarítás/szárzúzás.	ZA	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	A takarmány érettségi fokának megfelelő betakarítás jellemző, hatósági kontroll nélkül.	
129.	A tábla szélein legalább 6 méter széles növényvédőszer-mentes táblaszegélyt kell hagyni.	ZA	Id: 68. számú előírás	Id: 68. számú előírás	Id: 68. számú előírás	
130.	Rovarölő szerek nem alkalmazhatóak, kivéve a repce, a mustár, illetve olajretek rovarirtását.	ZA	Id: 69. számú előírás	Id: 69. számú előírás	Id: 69. számú előírás	
131.	Rágcsálóirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos.	ZA	Id: 70. számú előírás	Id: 70. számú előírás	Id: 70. számú előírás	
132.	Növényvédőszerek és műtrágya kijuttatás május 1. és június 15. között nem megengedett.	ZA	2008. évi XLVI. Törvény 5. § (6) (JFGK 4, JFGK 10); 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet 5. § (3) (JFGK 10)	Engedélyköteles terméket Magyarországon csak az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv által kiadott engedély alapján lehet forgalomba hozni és felhasználni. A növényvédő szert a forgalmazás és a felhasználás szempontjából a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal I., II. és III. forgalmi kategóriába kell sorolja.	A növényvédőszerek és műtrágya kijuttatása ebben az időszakban nem korlátozott, ezért kijuttatások alkalomszerűen megtörténik.	
133.	A tematikus előíráscsoporttal érintett teljes területen évelő növénykultúrák (szálas pillangós takarmánynövények, azok füves keveréke, zöldugar) termesztése, vagy a következő vetésszerkezet betartása fővetésű növények tekintetében: legalább 20% kalászos gabona, legalább 20% évelő szálas pillangós takarmánynövény (évelő szálas pillangósok, vagy azok keveréke, illetve füves keveréke), legalább 20% zöldugar, egyéb kultúra legfeljebb 30 %.	ZA	1996. évi LIII. Törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni. A tájhasznosítás és a természeti értékek felhasználása során meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról. A történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével biztosítani kell a természeti terület használata és fejlesztése során a táj jellegének, esztétikai, természeti értékeinek, a tájakra jellemző természeti rendszereknek és egyedi tájértékeknek a megóvását. A mező-, erdő-, nád-, hal-, vadgazdálkodás során biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét.	Jellemzően arányatlan vetésszerkezet a kukorica/búza/napraforgó irányban.	

134.	Repce esetén a teljes repcetertület-nek az illetékes állami természet-védelmi szerv által kijelölt lega-lább 5 legfeljebb 10 %-án a madarak téli táplálékának biztosí-tása érdekében téli hóeltakarítás.	ZA	Id: 72. számú előírás	Id: 72. számú előírás	Id: 72. számú előírás	
135.	Belvíz/időszakos vízállás levezeté-se tilos, melynek területe - a vonatkozó kezelési szabályok betartása mellett - az adott kultúra kiterjedésébe beleszámítható.	ZA	Id: 75. számú előírás	Id: 75. számú előírás	Id: 75. számú előírás	
136.	Akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat elvégzése talajtani szakértő bevonásával.	V	Id: 8. számú előírás	Id: 8. számú előírás	Id: 8. számú előírás	9
137.	Az alinvázkedésbe vont teljes területen - az évelő szántóföldi kultúrák és vetett ugar kivételével - a táblák maximális mérete 5 ha.	V	Id: 10. számú előírás	Id: 10. számú előírás	Id: 10. számú előírás	33
138.	Növényvédelmi előrejelzés alkal-mazása.	V	Id: 13. számú előírás	Id: 13. számú előírás	Id: 13. számú előírás	1
139.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós zöldugar/méhlegelő szegély fenntartása a bevitt terület kerüle-tének legalább 25 %-án, legalább 3 m szélességben.	V	Id: 14. számú előírás	Id: 14. számú előírás	Id: 14. számú előírás	16
140.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós zöldugar/méhlegelő szegély fenntartása a bevitt terület kerüle-tének legalább 25 %-án, legalább 6 m szélességben.	V	Id: 15. számú előírás	Id: 15. számú előírás	Id: 15. számú előírás	33
141.	Évelő növénykultúrák, kalászos gabonák, és zöldugar termesztése során növényvédőszerek és műtrágya kijuttatása április 15. és július 1. között nem megengedett.	V	Id: 74. számú előírás	Id: 74. számú előírás	Id: 74. számú előírás	11
142.	Kaszálás/szárzúzás/silózás legko-rábbi időpontja július 15.	V	Id: 67. számú előírás	Id: 67. számú előírás	Id: 67. számú előírás	22
143.	Kaszálás/szárzúzás/silózás legko-rábbi időpontja augusztus 15.	V	Id: 67. számú előírás	Id: 67. számú előírás	Id: 67. számú előírás	37
144.	Tápanyagutánpótlás során a kijuttatott N hatóanyag mértéke nem haladhatja meg az 50 kg/ha/év értéket.	V	Id: 60. számú előírás	Id: 60. számú előírás	Id: 60. számú előírás	33
145.	A kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal a területen képződő melléktermékek (különböző szalma- és szármarad-ványok) visszaforgatása a talajba	V	Id: 20. számú előírás	Id: 20. számú előírás	Id: 20. számú előírás	19

Magas Természeti Értékű területi lehatárolás, szántó földhasználati kategória, hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal (Zonális)

Sorszám	Az alintézkedés előírásas	Előírás típus	A referencia szint jogszabályi azonosítása	A referenciaszint jogszabályi tartalma	Szokásos gazdálkodói gyakorlat meghatározása	A támogatás mértéke euró/ha
146.	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	az alapcsomag előírásaira: 294
147.	Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása.	A	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	
148.	Az erózióérzékeny területeken dohány, cukorrépa, takarmánycékla, burgonya, csicsóka termesztése tilos.	A	Id: 3. számú előírás	Id: 3. számú előírás	Id: 3. számú előírás	
149.	Talajvizsgálaton alapuló tápanyag-gazdálkodási terv készítése talajtani szakértő bevonásával.	A	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	
150.	Kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal zöldtrágyanövény termesztése, vagy istállótrágya, kijuttatása.	A	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	
151.	A talaj forgatása – beleértve a szerves trágya bedolgozását is – csak a lejtő irányával merőlegesen történhet	A	Id: 6. számú előírás	Id: 6. számú előírás	Id: 6. számú előírás	
152.	Szűkített növényvédőszer hatóanyag alkalmazása.	A	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	
153.	Tápanyag utánpótlás során a kijuttatott N hatóanyag mértéke nem haladhatja meg a 90 kg/ha/év értéket.	ZA	Id: 60. számú előírás	Id: 60. számú előírás	Id: 60. számú előírás	
154.	Tilos az őszözés.	ZA	Id: 61. számú előírás	Id: 61. számú előírás	Id: 61. számú előírás	
155.	Március 1. és július 31. között napnyugtától napkeltéig gépi munkavégzés tilos.	ZA	Id: 62. számú előírás	Id: 62. számú előírás	Id: 62. számú előírás	
156.	Fokozottan védett, földön fészkelő madarak fészkének, fiókáinak megtalálása esetén, azt haladéktalanul jelenteni kell az illetékes állami természetvédelmi szervnek. A megtalált fészek körül min. ½ ha védőzóna kialakítása.	ZA	Id: 63. számú előírás	Id: 63. számú előírás	Id: 63. számú előírás	

157.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves keveréke illetve zöldugar vagy méhlegelő betakarítása/szárzúzása során kaszálatlan területet kell hagyni 5-10% mértékben, táblánként, kaszálásonként változó helyen, a tábla szélével érintkezően legalább 6 méter szélességben.	ZA	Id: 11. számú előírás	Id: 11. számú előírás	Id: 11. számú előírás	
158.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves keveréke, illetve zöldugar vagy méhlegelő kaszálása, silozása és szárzúzás során madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás alkalmazása, vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség).	ZA	Id: 12. számú előírás	Id: 12. számú előírás	Id: 12. számú előírás	
159.	A július 31-e előtt végzett kaszálás/szárzúzás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban, elektronikus úton, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját.	ZA	Id: 66. számú előírás	Id: 66. számú előírás	Id: 66. számú előírás	
160.	A tábla szélein legalább 3 méter széles növényvédőszer-mentes táblaszegélyt kell hagyni.	ZA	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek,azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kímélete-vel kell végezni.	Növényvédőszer-mentes szegélyek nem kerülnek kialakításra.	
161.	Rovarölő szerek nem alkalmazhatóak.	ZA	Id: 69. számú előírás	Id: 69. számú előírás	Id: 69. számú előírás	
162.	Ragcsálóirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos.	ZA	Id: 70. számú előírás	Id: 70. számú előírás	Id: 70. számú előírás	
163.	A tematikus előíráscsoporttal érintett teljes területen évelő növénykultúrák (szálas pillangós takarmánynövények, azok füves keveréke, zöldugar) termesztése, vagy a következő vetésszerkezet betartása fövetésű növények tekintetében: legalább 30% kalászos gabona, legalább 20% szálas pillangós takarmánynövény (évelő szálas pillangósok, vagy azok keveréke, illetve füves keveréke), legalább 10% zöldugar, legfeljebb 25% egyéb kultúra.	ZA	1996. évi LIII. Törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kímélete-vel kell végezni. A tájhasznosítás és a természeti értékek felhasználása során meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jelleget meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról. A történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével biztosítani kell a természeti terület használata és fejlesztése során a táj jellegének, esztétikai, természeti értékei-nek, a tájakra jellemző természeti rendszereknek és egyedi tájértékeknek a megóvását. A mező-, erdő-, nád-, hal-, vadgazdálkodás során biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét.	Jellemzően aránytalan vetésszerkezet a kukorica/búza/napraforgó irányában.	

164.	Belvíz/időszakos vízállás levezetése tilos, melynek területe - a vonatkozó kezelési szabályok betartása mellett - az adott kultúra kiterjedésébe beleszámítható.	ZA	Id: 75. számú előírás	Id: 75. számú előírás	Id: 75. számú előírás	
165.	Akkreditált laboratoriumban bővített talajvizsgálat elvégzése talajtani szakértő bevonásával.	V	Id: 8. számú előírás	Id: 8. számú előírás	Id: 8. számú előírás	9
166.	Az alintézkedésbe vont teljes területen - az évelő szántóföldi kultúrák és vetett ugar kivételével - a táblák maximális mérete 5 ha.	V	Id: 10. számú előírás	Id: 10. számú előírás	Id: 10. számú előírás	33
167.	Növényvédelmi előrejelzés alkalmazása.	V	Id: 13. számú előírás	Id: 13. számú előírás	Id: 13. számú előírás	1
168.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós zöldugar/méhlegelő szegély fenntartása a bevitt terület kertületének legalább 25%-án, legalább 3 m szélességben.	V	Id: 14. számú előírás	Id: 14. számú előírás	Id: 14. számú előírás	16
169.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós zöldugar/méhlegelő szegély fenntartása a bevitt terület kertületének legalább 25%-án, legalább 6 m szélességben.	V	Id: 15. számú előírás	Id: 15. számú előírás	Id: 15. számú előírás	33
170.	Kaszálás/szárzúzás/silózás legkorábbi időpontja július 15.	V	Id: 67. számú előírás	Id: 67. számú előírás	Id: 67. számú előírás	22
171.	Kaszálás/szárzúzás/silózás legkorábbi időpontja augusztus 15.	v	Id: 67. számú előírás	Id: 67. számú előírás	Id: 67. számú előírás	37
172.	Tápanyagutánpótlás során a kijuttatott N hatóanyag mértéke nem haladhatja meg az 50 kg/ha/év értéket.	V	Id: 60. számú előírás	Id: 60. számú előírás	Id: 60. számú előírás	33
173.	A kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal a területen képződő melléktermékek (különböző szalma- és szármaradványok) visszaforgatása a talajba	V	Id: 20. számú előírás	Id: 20. számú előírás	Id: 20. számú előírás	19

Szántó földhasználati kategória erózió érzékeny tetületi lehatárolással (zonális)

Sorszám	Az alintézkedés előírásai	Előírás típus	A referencia szint jogszabályi azonosítása	A referenciaszint jogszabályi tartalma	Szokásos gazdálkodói gyakorlat meghatározása	A támogatás mértéke euró/ha
174.	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	az alapcsomag előírásaira: 133
175.	Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása.	A	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	
176.	Az erózióérzékeny területeken dohány, cukorrépa, takarmánynépa, burgonya, csicsóka termesztése tilos.	A	Id: 3. számú előírás	Id: 3. számú előírás	Id: 3. számú előírás	
177.	Talajvizsgálaton alapuló tápanyag-gazdálkodási terv készítése talajtani szakértő bevonásával.	A	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	
178.	Kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal zöldtrágyanövény termesztése, vagy istállótrágya, kijuttatása.	A	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	
179.	Szűkített növényvédőszer hatóanyag alkalmazása.	A	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	
180.	Erózióérzékeny területen a 20 ha-nál nagyobb táblák esetén szintvonal mentén történő művelés.	ZA	2007. évi CXXIX. Törvény 36. § (1) ac) (NJSZ)	A földhasználó erózióval veszélyeztetett területen a víz- és szélerózió megakadályozása érdekében köteles szántó művelési ágú földrészleten szintvonalas művelést folytatni.	Az erózió veszélyének a megítélése a gyakorlatban szubjektív, a helytelen művelési módok alkalmazása általában csak a terület visszafordíthatatlan károsodását követően válik nyilvánvalóvá.	
181.	Tilos az őszbarás.	ZA	Id: 61. számú előírás	Id: 61. számú előírás	Id: 61. számú előírás	
182.	Parvonallal közvetlenül érintkező táblák esetén a parvonallal érintkezően legalább 12 méter szélességű füves mezsgye fenntartása.	ZA	50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet 1. számú melléklet 1. (HMKÁ 1); 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet 5. § (1); (JFGK1, HMGY)	Nem juttatható ki műtrágya a MePAR-ban grafikusan megjelölt felszíni vizek partvonalától mért 2 méteres sávban, szerves trágya, a MePAR-ban grafikusan megjelölt 5000 négyzetméter feletti állóvizek partvonalától mért 20 méteres sávban, a völgyzáró gátas halastavak esetében a partvonaltól mért 5 méteres sávban, a MePAR-ban grafikusan megjelölt egyéb felszíni vízfolyások partvonalától mért 5 méteres sávban, azzal, hogy a védőtávolság 3 méterre csökkenthető, ha a mezőgazdasági művelés alatt álló tábla 50 méternél nem szélesebb és 1 ha-nál kisebb területű.	A gyakorlatban füves mezsgyék nem kerülnek kialakításra, erre vonatkozó egyéb jogszabályi kötelezettség nincs.	
183.	A tematikus előíráscsoporttal érintett teljes területen a vetésszerkezetben a kapás növények aránya legfeljebb 20% lehet.	ZA	50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet 1. számú melléklet (5) (HMKÁ 5)	12%-nál nagyobb lejtésű területen az alábbi kultúrák termesztése tilos: dohány, cukorrépa, takarmánynépa, burgonya, csicsóka.	Egyéb kapás növények (pl kukorica) termesztése megengedett, és jellemző, aránytalan vetésszerkezetben.	
184.	Belvíz/időszakos vízállás levezetése tilos, melynek területe - a vonatkozó kezelési szabályok betartása mellett - az adott kultúra kiterjedésébe beleszámítható.	ZA	Id: 75. számú előírás	Id: 75. számú előírás	Id: 75. számú előírás	

185.	Akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat elvégzése talajtani szakértő bevonásával.	V	Id: 8. számú előírás	Id: 8. számú előírás	Id: 8. számú előírás	9
186.	Az alintézkedésbe vont teljes területen - az évelő szántóföldi kultúrák és vetett ugar kivételével - a táblák maximális mérete 5 ha.	V	Id: 10. számú előírás	Id: 10. számú előírás	Id: 10. számú előírás	33
187.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves keveréke illetve zöldugar vagy méhlegelő betakarítása szárításra során kaszálatlan területet kell hagyni 5-10% mértékben, táblaként, kaszálásonként változó helyen, a tábla szélével érintkezően legalább 6 méter szélességben.	V	Id: 11. számú előírás	Id: 11. számú előírás	Id: 11. számú előírás	15
188.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves keveréke, illetve zöldugar vagy méhlegelő kaszálása, silózása és szárítása során madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás alkalmazása, vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség).	V	Id: 12. számú előírás	Id: 12. számú előírás	Id: 12. számú előírás	6
189.	Növényvédelmi előrejelzés alkalmazása.	V	Id: 13. számú előírás	Id: 13. számú előírás	Id: 13. számú előírás	1
190.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós zöldugar/méhlegelő szegély fenntartása a bevitt terület kertületének legalább 25%-án, legalább 3 m szélességben.	V	Id: 14. számú előírás	Id: 14. számú előírás	Id: 14. számú előírás	16
191.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós zöldugar/méhlegelő szegély fenntartása a bevitt terület kertületének legalább 25%-án, legalább 6 m szélességben.	V	Id: 15. számú előírás	Id: 15. számú előírás	Id: 15. számú előírás	33
192.	A vetésszerkezetben legalább 15% szálas pillangós takarmánynövény, valamint legalább 5% zöldugar tartása.	V	Id: 16. számú előírás	Id: 16. számú előírás	Id: 16. számú előírás	87
193.	A vetésszerkezetben legalább 20% szálas pillangós takarmánynövény, valamint legalább 20% zöldugar tartása.	V	1996. évi LIII. Törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni. A tájhasznosítás és a természeti értékek felhasználása során meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jelleget meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról. A történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével biztosítani kell a természeti terület használata és fejlesztése során a táj jellegének, esztétikai, természeti értékeinek, a tájakra jellemző természeti rendszereknek és egyedi tájértékeknek a megóvását. A mező-, erdő-, nád-, hal-, vadgazdálkodás során biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét.	Erózió érzékeny területen különösen fontos talajborítottság a vetésszerkezet szempontjából a gyakorlatban nem kerül figyelembe vételre.	131
194.	A kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal a területen képződő melléktermékek (különböző szalma- és szármaradványok) visszaforgatása a talajba	V	Id: 20. számú előírás	Id: 20. számú előírás	Id: 20. számú előírás	19

Szántó földhasználati kategória belvíz érzékeny területi lehatárolással (zonális)

Sorszám	Az alintézkedés előírásai	Előírás típus	A referencia szint jogszabályi azonosítása	A referenciaszint jogszabályi tartalma	Szokásos gazdálkodói gyakorlat meghatározása	A támogatás mértéke euró/ha
195.	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	az alapcsomag előírásaira: 95
196.	Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása.	A	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	
197.	Az erózióérzékeny területeken dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka termesztése tilos.	A	Id: 3. számú előírás	Id: 3. számú előírás	Id: 3. számú előírás	
198.	Talajvizsgálaton alapuló tápanyaggazdálkodási terv készítése talajtani szakértő bevonásával.	A	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	
199.	Kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal zöldtrágyanövény termesztése, vagy istállótrágya, kijuttatása.	A	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	
200.	A talaj forgatása – beleértve a szervestrágya bedolgozását is – csak a lejtő irányával merőlegesen történhet	A	Id: 6. számú előírás	Id: 6. számú előírás	Id: 6. számú előírás	
201.	Szűkített növényvédőszer hatóanyag alkalmazása.	A	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	
202.	Középmély lazítás elvégzése a kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal.	ZA	Id: 9. számú előírás	Id: 9. számú előírás	Id: 9. számú előírás	
203.	Tilos az öntözés.	ZA	Id: 61. számú előírás	Id: 61. számú előírás	Id: 61. számú előírás	
204.	Partvonallal közvetlenül érintkező táblák esetén a partvonallal érintkezően legalább 12 méter szélességű füves mezsgye fenntartása.	ZA	Id: 182. számú előírás	Id: 182. számú előírás	Id: 182. számú előírás	
205.	Belvízidőszakos vízállás levezetése tilos, melynek területe - a vonatkozó kezelési szabályok betartása mellett - az adott kultúra kiterjedésébe beleszámítható.	ZA	Id: 75. számú előírás	Id: 75. számú előírás	Id: 75. számú előírás	
206.	Akkreditált laboratoriumban bővített talajvizsgálat elvégzése talajtani szakértő bevonásával.	V	Id: 8. számú előírás	Id: 8. számú előírás	Id: 8. számú előírás	9
207.	Az alintézkedésbe vont teljes területen - az évelő szántóföldi kultúrák és vetett ugar kivételével - a táblák maximális mérete 5 ha.	V	Id: 10. számú előírás	Id: 10. számú előírás	Id: 10. számú előírás	33

208.	Pillangós szálas takarmánynövé-nyek, azok füves kevereke illetve szöldugar vagy méhlegelő betakarí-tása szárzúzása során kaszálatlan területet kell hagyni 5-10% mértékben, táblaként, kaszálá-sonként változó helyen, a tábla szélével érintkezően legalább 6 méter szélességben.	V	Id: 11. számú előírás	Id: 11. számú előírás	Id: 11. számú előírás	15
209.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves kevereke, illetve szöldugar vagy méhlegelő kaszálása, silózása és szárzúzás során madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás alkalmazása, vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség).	V	Id: 12. számú előírás	Id: 12. számú előírás	Id: 12. számú előírás	6
210.	Növényvédelmi előrejelzés alkalmazása.	V	Id: 13. számú előírás	Id: 13. számú előírás	Id: 13. számú előírás	1
211.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós szöldugar/méhlegelő szegély fenntartása a bevitt terület kerüle-tének legalább 25 %-án, legalább 3 m szélességben.	V	Id: 14. számú előírás	Id: 14. számú előírás	Id: 14. számú előírás	16
212.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós szöldugar/méhlegelő szegély fenntartása a bevitt terület kerüle-tének legalább 25 %-án, legalább 6 m szélességben.	V	Id: 15. számú előírás	Id: 15. számú előírás	Id: 15. számú előírás	33
213.	A vetésszerkezetben legalább 15% szálas pillangós takarmánynövény, valamint legalább 5% szöldugar tartása.	V	Id: 16. számú előírás	Id: 16. számú előírás	Id: 16. számú előírás	87
214.	A vetésszerkezetben legalább 20% szálas pillangós takarmánynövény, valamint legalább 20% szöldugar tartása.	V	Id: 193. számú előírás	Id: 193. számú előírás	Id: 193. számú előírás	131
215.	A kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal a területen képződő melléktermékek (különböző szalma- és szármarad-ványok) visszaforgatása a talajba	V	Id: 20. számú előírás	Id: 20. számú előírás	Id: 20. számú előírás	19

Szántó földhasználati kategória aszály érzékeny tetületi lehatárolással (zonális)						
Sorszám	Az alintézkedés előírásai	Előírás típus	A referencia szint jogszabályi azonosítása	A referenciaszint jogszabályi tartalma	Szokásos gazdálkodói gyakorlat meghatározása	A támogatás mértéke euró/ha
216.	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	az alapcsomag előírásaira: 95
217.	Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása.	A	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	
218.	Az erózióérzékeny területeken dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka termesztése tilos.	A	Id: 3. számú előírás	Id: 3. számú előírás	Id: 3. számú előírás	
219.	Talajvizsgálaton alapuló tápanyaggazdálkodási terv készítése talajtani szakértő bevonásával.	A	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	
220.	Kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal zöldtrágyanövény termesztése, vagy istállótrágya, kijuttatása.	A	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	
221.	A talaj forgatása – beleértve a szerves trágya bedolgozását is – csak a lejtő irányával merőlegesen történhet	A	Id: 6. számú előírás	Id: 6. számú előírás	Id: 6. számú előírás	
222.	Szűkített növényvédőszer hatóanyag alkalmazása.	A	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	
223.	Tarlóhántás során a talajfelszín azonnali lezárása.	ZA	2007. évi CXXIX. Törvény 39. § (1) d) (NJSZ)	A földhasználónak a tarlómaradványok hasznosításával gondoskodnia kell a talaj szervesanyag tartalmának megőrzéséről.	A talajfelszín azonnali lezárása nem jogszabályi követelmény, ezért gyakran elmarad.	
224.	Tilos az őszbarás.	ZA	Id: 61. számú előírás	Id: 61. számú előírás	Id: 61. számú előírás	
225.	Parvonallal közvetlenül érintkező táblák esetén a parvonallal érintkezően legalább 12 méter szélességű füves mezsgye fenntartása.	ZA	Id: 182. számú előírás	Id: 182. számú előírás	Id: 182. számú előírás	
226.	Középmély lazítás elvégzése a kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal.	ZA	Id: 9. számú előírás	Id: 9. számú előírás	Id: 9. számú előírás	
227.	Belvízidőszakos vízállás levezetése tilos, melynek területe - a vonatkozó kezelési szabályok betartása mellett - az adott kultúra kiterjedésébe beleszámítható.	ZA	Id: 75. számú előírás	Id: 75. számú előírás	Id: 75. számú előírás	
228.	Akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat elvégzése talajtani szakértő bevonásával.	V	Id: 8. számú előírás	Id: 8. számú előírás	Id: 8. számú előírás	9
229.	Az alintézkedésbe vont teljes területen - az évelő szántóföldi kultúrák és vetett ugar kivételével - a táblák maximális mérete 5 ha.	V	Id: 10. számú előírás	Id: 10. számú előírás	Id: 10. számú előírás	33

230.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves keveréke illetve zöldugar vagy méhlegelő betakarítása szárzúzása során kaszálatlan területet kell hagyni 5-10% mértékben, táblaként, kaszálásonként változó helyen, a tábla szélével érintkezően legalább 6 méter szélességben.	V	Id: 11. számú előírás	Id: 11. számú előírás	Id: 11. számú előírás	15
231.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves keveréke, illetve zöldugar vagy méhlegelő kaszálása, silozása és szárzúzás során madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás alkalmazása, vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség).	V	Id: 12. számú előírás	Id: 12. számú előírás	Id: 12. számú előírás	6
232.	Növényvédelmi előrejelzés alkalmazása.	V	Id: 13. számú előírás	Id: 13. számú előírás	Id: 13. számú előírás	1
233.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós zöldugar/méhlegelő szegély fenntartása a bevitt terület kertületének legalább 25 %-án, legalább 3 m szélességben.	V	Id: 14. számú előírás	Id: 14. számú előírás	Id: 14. számú előírás	16
234.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós zöldugar/méhlegelő szegély fenntartása a bevitt terület kertületének legalább 25 %-án, legalább 6 m szélességben.	V	Id: 15. számú előírás	Id: 15. számú előírás	Id: 15. számú előírás	33
235.	A vetésszerkezetben legalább 15% szálas pillangós takarmánynövény, valamint legalább 5% zöldugar tartása	V	Id: 16. számú előírás	Id: 16. számú előírás	Id: 16. számú előírás	87
236.	A vetésszerkezetben legalább 20% szálas pillangós takarmánynövény, valamint legalább 20% zöldugar tartása.	V	Id: 193. számú előírás	Id: 193. számú előírás	Id: 193. számú előírás	131
237.	A kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal a területen képződő melléktermékek (különböző szalma- és szármaradványok) visszaforgatása a talajba	V	Id: 20. számú előírás	Id: 20. számú előírás	Id: 20. számú előírás	19

Magas Természeti Értékű területi lehatárolás, gyep földhasználati kategória, túzokvédelmi előírásokkal (Zonális)

Sorszám	Az alintézkedés előírásai	Előírás típus	A referencia szint jogszabályi azonosítása	A referenciaszint jogszabályi tartalma	Szokásos gazdálkodói gyakorlat meghatározása	A támogatás mértéke euró/ha
238.	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	az alapcsomag előírásaira: 294
239.	Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása.	A	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	
240.	Tápanyag-utánpótlás csak a legelő állatok által elfogyasztott területekből származhat, trágya kiszórása tilos.	A	Id: 23. számú előírás	Id: 23. számú előírás	Id: 23. számú előírás	
241.	A gyepterületeket legeltetéssel, illetve kaszálással kell hasznosítani.	A	Id: 24. számú előírás	Id: 24. számú előírás	Id: 24. számú előírás	
242.	A gyepterület öntözése tilos.	A	Id: 25. számú előírás	Id: 25. számú előírás	Id: 25. számú előírás	
243.	Belvízidőszakos vízállás levezetése tilos.	A	Id: 26. számú előírás	Id: 26. számú előírás	Id: 26. számú előírás	
244.	Napnyugtától napkeltéig a gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 27. számú előírás	Id: 27. számú előírás	Id: 27. számú előírás	
245.	Gyepterületen csak szarvasmarha, juh, kecske, szamár, ló, ösvér és bivaly legeltethető.	A	Id: 28. számú előírás	Id: 28. számú előírás	Id: 28. számú előírás	
246.	Állategység (legeltethető) megléte: min. 0.2 ÁE/ha.	A	Id: 29. számú előírás	Id: 29. számú előírás	Id: 29. számú előírás	
247.	A terület legalább 10, legfeljebb 15%-át kaszálásonként változó helyen kaszálatlanul kell hagyni.	ZA	Id: 30. számú előírás	Id: 30. számú előírás	Id: 30. számú előírás	
248.	Táblánként minimálisan 6 méter szélességű kaszálatlan területet kell kialakítani.	ZA	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kímélete-vel kell végezni	Jellemző gyakorlat a takarmány egy menetben történő teljes betakarítása, kaszálatlan területek meghagyása nélkül.	

249.	A teljes gyeptertület legfeljebb 50%-án az illetékes állami természetvédelmi szerv írásos véleménye alapján kíméleti területet kell kijelölni, ahol csak július 1. után folytatható legeltetés illetve kaszálás.	ZA	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kímélete-vel kell végezni.	A takarmány érettségi fokának megfelelő betakarítás jellemző, hatósági kontroll nélkül.	
250.	Madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás alkalmazása, vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség).	ZA	Id: 32. számú előírás	Id: 32. számú előírás	Id: 32. számú előírás	
251.	A kaszálás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban elektronikus úton, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és terve-zett kezdési időpontját.	ZA	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ); 269/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet 5. § (3) (JFGK2, JFGK 3)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet. Natura 2000 gyepterületeken a kaszálás tervezett időpontját a tevékenység megkezdése előtt a földhasználónak legalább öt munkanappal írásban be kell jelentenie a működési terület szerinti illetékes állami természetvé-delmi szervnek.	Natura 2000 gyepterületen kívül nincs kaszálásra vonatkozó bejelentési kötelezettség a védett madarak és fészkeik gyakran sérülnek.	
252.	Gyepterületen a szálas takarmány tárolása a kaszálást követő 30 napon túl tilos.	ZA	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ); 269/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet 5. § (4) (JFGK2, JFGK 3)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet. Natura 2000 gyepterületeken a szálas takarmány tárolása a kaszálást követő 30 napon túl tilos.	Natura 2000 gyepterületen kívül a bálák a tél folyamán a kaszált területen marad-hatnak, a gyepfelszín gyakran sérül.	
253.	Invazív és termőhely-idegen növényfajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással.	ZA	269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet 5. § (2) (JFGK2, JFGK 3) 10/2015. (III. 13.) FM rendelet 2. § a), b), c) (NJSZ)	Az invazív és termőhely-idegen növényfajok megtele-pedését és terjedését meg kell akadályozni, állományuk visszaszorításáról gondos-kodni kell mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással, ezen a technológián túl egyéb vegyszerhasználat tilos. A gyepterületen, a különböző – kémiai, fizikai, biológiai – gyomszabályozási módszerek alkalmazásával meg kell akadályozni a gyomnövé-nyek, beleértve a veszélyes gyomnövények kelését, a szaporító képletek kialakulá-sát. A gyepterület, a hasznosí-tás szempontjából nemkívána-tos fás szárú növényektől mentes kell legyen, rendsze-res legeltetés hiányában tárgyév augusztus 31-éig legalább egyszer tisztító kaszálást kell végezni.	A gyakorlatban sokszor elhanyagolják az idegen-honos növények elterjedé-sének megakadályozását.	
254.	Fogasolás/gyepszellőztetés csak az illetékes állami természetvédelmi szerv írásos engedélye alapján lehetséges.	ZA	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet.	A hozam növelése érdeké-ben fogasolást alkalmaz-nak, ami által a gyep felszíne sérül.	

255.	Fokozottan védett, földön fészkelő madarak fészkének, fiókáinak megzavarása, esetén azt haladéktalanul jelenteni kell az illetékes állami természetvédelmi szervnek. A megzavart fészek körül min. ½ ha védőzóna kialakítása.	ZA	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ); 269/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet 5. § (3) (JFGK2, JFGK 3)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet. Natura 2000 gyepterületeken a kaszálás tervezett időpontját a tevékenység megkezdése előtt a földhasználónak legalább öt munkanappal írásban be kell jelentenie a működési terület szerinti illetékes állami természetvédelmi szervnek.	Natura 2000 gyepterületen kívül nincs kaszálásra vonatkozó bejelentési kötelezettség a védett madarak és fészkeik gyakran sérülnek.	
256.	Kaszálás legkorábbi időpontja július 1	ZA	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ); 269/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet 5. § (3) (JFGK2, JFGK 3)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet. Natura 2000 gyepterületeken a kaszálás tervezett időpontját a tevékenység megkezdése előtt a földhasználónak legalább öt munkanappal írásban be kell jelentenie a működési terület szerinti illetékes állami természetvédelmi szervnek.	Natura 2000 gyepterületeken kívül az első kaszálásra általában május elején kerül sor.	
257.	Villanypásztor, kerítés, karám csak az illetékes állami természetvédelmi szerv előzetes írásos nyilatkozata alapján létesíthető, illetve alkalmazható.	ZA	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet.	Villanypásztor, kerítés, karám létesítéséhez nincs szükség engedélyre, ezért alkalmazása gyakori, az állatok természetes előhelyét szavarja.	
258.	Kaszálás legkorábbi időpontja július 15	V	Id: 256. számú előírás	Id: 256. számú előírás	Id: 256. számú előírás	103
259.	Legeltetési sűrűség min. 0.2 AE/ha, max. 1.5 AE/ha a gyepek túllegeltetési tilalmának figyelembe vételével.	V	Id: 34. számú előírás	Id: 34. számú előírás	Id: 34. számú előírás	78

Magas Természeti Értékű területi lehatárolás, gyep földhasználati kategória, alföldi madárvédelmi előírásokkal (Zonális)

Sorszám	Az alintézkedés előírásai	Előírás típus	A referencia szint jogszabályi azonosítása	A referenciaszint jogszabályi tartalma	Szokásos gazdálkodói gyakorlat meghatározása	A támogatás mértéke euró/ha
260.	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	az alapcsomag előírásaira: 232
261.	Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása.	A	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	
262.	Tápanyag-utánpótlás csak a legelő állatok által elhullajtott területekből származhat, trágya kiszórása tilos.	A	Id: 23. számú előírás	Id: 23. számú előírás	Id: 23. számú előírás	
263.	A gyeptertületeket legeltetéssel, illetve kaszálással kell hasznosítani.	A	Id: 24. számú előírás	Id: 24. számú előírás	Id: 24. számú előírás	
264.	A gyeptertület öntözése tilos.	A	Id: 25. számú előírás	Id: 25. számú előírás	Id: 25. számú előírás	
265.	Belvízidőszakos vízállás levezetése tilos.	A	Id: 26. számú előírás	Id: 26. számú előírás	Id: 26. számú előírás	
266.	Napnyugtától napkeltéig a gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 27. számú előírás	Id: 27. számú előírás	Id: 27. számú előírás	
267.	Gyeptertületen csak szarvasmarha, juh, kecske, szamár, ló, ősgyér és bivaly legeltethető.	A	Id: 28. számú előírás	Id: 28. számú előírás	Id: 28. számú előírás	
268.	Állategység (legeltethető) megléte: min. 0.2 AE/ha.	A	Id: 29. számú előírás	Id: 29. számú előírás	Id: 29. számú előírás	
269.	A terület legalább 10, legfeljebb 15%-át kaszálásonként változó helyen kaszálatlanul kell hagyni.	ZA	Id: 30. számú előírás	Id: 30. számú előírás	Id: 30. számú előírás	
270.	Táblaként minimálisan 6 méter szélességű kaszálatlan területet kell kialakítani.	ZA	Id: 248. számú előírás	Id: 248. számú előírás	Id: 248. számú előírás	
271.	A teljes gyeptertület legfeljebb 50%-án az illetékes állami természetvédelmi szerv írásos véleménye alapján kíméleti területet kell kijelölni, ahol csak július 1. után folytatható legeltetés illetve kaszálás.	ZA	Id: 249. számú előírás	Id: 249. számú előírás	Id: 249. számú előírás	
272.	Madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás alkalmazása, vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség).	ZA	Id: 32. számú előírás	Id: 32. számú előírás	Id: 32. számú előírás	

273.	A kaszálás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban elektronikus úton, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját.	ZA	ld: 251. számú előírás	ld: 251. számú előírás	ld: 251. számú előírás	
274.	Gyepterületen a szálas takarmány tárolása a kaszálást követő 30 napon túl tilos.	ZA	ld: 252. számú előírás	ld: 252. számú előírás	ld: 252. számú előírás	
275.	Inváziós és termőhely-idegen növényfajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással.	ZA	ld: 253. számú előírás	ld: 253. számú előírás	ld: 253. számú előírás	
276.	Fogasolás/gyepszellőztetés csak az illetékes állami természetvédelmi szerv írásos engedélye alapján lehetséges.	ZA	ld: 254. számú előírás	ld: 254. számú előírás	ld: 254. számú előírás	
277.	Fokozottan védett, földön fészkelő madarak fészkének, fiókáinak megtalálása esetén azt haladéktalanul jelenteni kell az illetékes állami természetvédelmi szervnek. A megtalált fészek körül min. 1 ha védőzóna kialakítása.	ZA	ld: 255. számú előírás	ld: 255. számú előírás	ld: 255. számú előírás	
278.	Villanypásztor, kerítés, karám csak az illetékes állami természetvédelmi szerv előzetes írásos nyilatkozata alapján létesíthető, illetve alkalmazható.	ZA	ld: 257. számú előírás	ld: 257. számú előírás	ld: 257. számú előírás	
279.	Legeltetési sűrűség min. 0.2 ÁE/ha , max. 1.5 ÁE/ha a gyepek tűrőképességének figyelembe vételével.	V	ld: 34. számú előírás	ld: 34. számú előírás	ld: 34. számú előírás	78

Magas Természeti Értékű területi lehatárolás, gyep földhasználati kategória, hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal (Zonális)						
Sorszám	Az alintézkedés előírásai	Előírás típus	A referencia szint jogszabályi azonosítása	A referenciaszint jogszabályi tartalma	Szokásos gazdálkodói gyakorlat meghatározása	A támogatás mértéke euró/ha
280.	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	az alapcsomag előírásaira: 274
281.	Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása.	A	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	
282.	Tápanyag-utánpótlás csak a legelő állatok által elhullajtott területéből származhat, trágya kiszórása tilos.	A	Id: 23. számú előírás	Id: 23. számú előírás	Id: 23. számú előírás	
283.	A gyeptertületeket legeltetéssel, illetve kaszálással kell hasznosítani.	A	Id: 24. számú előírás	Id: 24. számú előírás	Id: 24. számú előírás	
284.	A gyeptertület öntözése tilos.	A	Id: 25. számú előírás	Id: 25. számú előírás	Id: 25. számú előírás	
285.	Belvízidőszakos vízállás levezetése tilos.	A	Id: 26. számú előírás	Id: 26. számú előírás	Id: 26. számú előírás	
286.	Napnyugtától napkeltéig a gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 27. számú előírás	Id: 27. számú előírás	Id: 27. számú előírás	
287.	Gyeptertületen csak szarvasmarha, juh, kecske, szamár, ló, őszvér és bivaly legeltethető.	A	Id: 28. számú előírás	Id: 28. számú előírás	Id: 28. számú előírás	
288.	Állategység (legeltethető) mértéke: min. 0.2 AE/ha.	A	Id: 29. számú előírás	Id: 29. számú előírás	Id: 29. számú előírás	
289.	A terület legalább 10, legfeljebb 15%-át kaszálásonként változó helyen kaszálatlanul kell hagyni.	ZA	Id: 30. számú előírás	Id: 30. számú előírás	Id: 30. számú előírás	
290.	Táblaként minimálisan 6 méter szélességű kaszálatlan területet kell kialakítani.	ZA	Id: 248. számú előírás	Id: 248. számú előírás	Id: 248. számú előírás	
291.	Madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás alkalmazása,vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség).	ZA	Id: 32. számú előírás	Id: 32. számú előírás	Id: 32. számú előírás	
292.	A kaszálás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban elektronikus úton, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját.	ZA	Id: 251. számú előírás	Id: 251. számú előírás	Id: 251. számú előírás	

293.	Gyeptertületen a szálas takarmány tárolása a kaszálást követő 30 napon túl tilos.	ZA	ld: 252. számú előírás	ld: 252. számú előírás	ld: 252. számú előírás	
294.	Inváziós és termőhely-idegen növényfajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással.	ZA	ld: 253. számú előírás	ld: 253. számú előírás	ld: 253. számú előírás	
295.	Fogasolás/gyepszellőztetés csak az illetékes állami természetvédelmi szerv írásos engedélye alapján lehetséges.	ZA	ld: 254. számú előírás	ld: 254. számú előírás	ld: 254. számú előírás	
296.	Fokozottan védett, földön fészkelő madarak fészkének, fiókáinak megtalálása esetén azt haladéktalanul jelenteni kell az illetékes állami természetvédelmi szervnek. A megtalált fészek körül min. 1 ha védőzóna kialakítása.	ZA	ld: 255. számú előírás	ld: 255. számú előírás	ld: 255. számú előírás	
297.	Az első kaszálás a teljes terület legfeljebb 50%-án július 31. után kezdhető el az illetékes állami természetvédelmi szerv írásos véleménye alapján.	ZA	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NISZ); 269/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet 5. § (3) (JFGK2, JFGK 3)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet. Natura 2000 gyepterületeken a kaszálás tervezett időpontját a tevékenység megkezdése előtt a földhasználónak legalább öt munkanappal írásban be kell jelentenie a működési terület szerinti illetékes állami természetvédelmi szervnek.	Natura 2000 gyepterületeken kívül az első kaszálásra általában május elején kerül sor.	
298.	Villanypásztor, kerítés, karám csak az illetékes állami természetvédelmi szerv előzetes írásos nyilatkozata alapján létesíthető, illetve alkalmazható.	ZA	ld: 257. számú előírás	ld: 257. számú előírás	ld: 257. számú előírás	
299.	Legeltetési sűrűség min. 0.2 AE/ha, max. 1.5 AE/ha a gyepek tűrőképességi tűrésének figyelembe vételével.	V	ld: 34. számú előírás	ld: 34. számú előírás	ld: 34. számú előírás	78

Magas Természeti Értékű területi lehatárolás, gyep földhasználati kategória, nappali lepke védelmi előírásokkal (Zonális)

Sorszám	Az alintézkedés előírásai	Előírás típus	A referencia szint jogszabályi azonosítása	A referenciaszint jogszabályi tartalma	Szokásos gazdálkodói gyakorlat meghatározása	A támogatás mértéke euró/ha
300.	Vízzel teltett talajon minden nemű gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	az alapcsomag előírásaira: 232
301.	Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása.	A	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	
302.	Tápanyag-utánpótlás csak a legelő állatok által elhullajtott ürülékből származhat, trágya kiszórása tilos.	A	Id: 23. számú előírás	Id: 23. számú előírás	Id: 23. számú előírás	
303.	A gyepterületeket legeltetéssel, illetve kaszálással kell hasznosítani.	A	Id: 24. számú előírás	Id: 24. számú előírás	Id: 24. számú előírás	
304.	A gyepterület öntözése tilos.	A	Id: 25. számú előírás	Id: 25. számú előírás	Id: 25. számú előírás	
305.	Belvízlefolyásos vízállás levezetése tilos.	A	Id: 26. számú előírás	Id: 26. számú előírás	Id: 26. számú előírás	
306.	Naplementétől napkeltéig a gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 27. számú előírás	Id: 27. számú előírás	Id: 27. számú előírás	
307.	Gyepterületen csak szarvasmarha, juh, kecske, szamár, ló, őszvér és bivaly legeltethető.	A	Id: 28. számú előírás	Id: 28. számú előírás	Id: 28. számú előírás	
308.	Állategység (legeltethető) meglete: min. 0.2 ÁE/ha.	A	Id: 29. számú előírás	Id: 29. számú előírás	Id: 29. számú előírás	
309.	A terület legalább 10, legfeljebb 15%-át kaszálásonként változó helyen kaszálatlanul kell hagyni.	ZA	Id: 30. számú előírás	Id: 30. számú előírás	Id: 30. számú előírás	
310.	Táblánként minimálisan 6 méter szélességű kaszálatlan területet kell kialakítani.	ZA	Id: 248. számú előírás	Id: 248. számú előírás	Id: 248. számú előírás	
311.	Madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás alkalmazása, vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség).	ZA	Id: 32. számú előírás	Id: 32. számú előírás	Id: 32. számú előírás	
312.	A kaszálás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban elektronikus úton, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját.	ZA	Id: 251. számú előírás	Id: 251. számú előírás	Id: 251. számú előírás	
313.	Gyepterületen a szálas takarmány tárolása a kaszálást követő 30 napon túl tilos.	ZA	Id: 252. számú előírás	Id: 252. számú előírás	Id: 252. számú előírás	

314.	Inváziós és termőhely-idegen növényfajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással.	ZA	Id: 253. számú előírás	Id: 253. számú előírás	Id: 253. számú előírás	
315.	Fogasolás/gyepszellőztetés csak az illetékes nemzeti park igazgatóság írásos engedélye alapján lehetséges.	ZA	Id: 254. számú előírás	Id: 254. számú előírás	Id: 254. számú előírás	
316.	Fokozottan védett, földön fészkelő madarak fészkének, fiókáinak megtalálása esetén azt haladéktalanul jelenteni kell az illetékes nemzeti park igazgatóságnak. A megtalált fészek körül min. 1 ha védőzóna kialakítása.	ZA	Id: 255. számú előírás	Id: 255. számú előírás	Id: 255. számú előírás	
317.	A támogatásba vont teljes területen június 15-e és augusztus 15-e között tilos a kaszálás. Ettől eltérni kizárólag az illetékes nemzeti park igazgatóság előzetes írásbeli nyilatkozata alapján lehetséges.	ZA	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ); 269/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet 5. § (3) (JFGK2, JFGK 3)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet. Natura 2000 gyepterületeken a kaszálás tervezett időpontját a tevékenység megkezdése előtt a földhasználónak legalább öt munkanappal írásban be kell jelentenie a működési terület szerinti illetékes állami természetvédelmi szervnek.	Natura 2000 gyepterületeken kivül az első kaszálásra általában május elején kerül sor.	
318.	A támogatásba vont teljes terület legfeljebb 50%-án az illetékes nemzeti park igazgatóság írásos nyilatkozata alapján kímélési területet lehet kijelölni, ahol június 15-e és augusztus 15-e között a legeltetés nem megengedett.	ZA	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kímélete-vel kell végezni.	A gyepterület teljes hasznosítható része legeltetéssel és/vagy kaszálással hasznosításra kerül	
319.	Villanypásztor, kerítés, karám csak az illetékes nemzeti park igazgatóság előzetes írásos nyilatkozata alapján létesíthető, illetve alkalmazható.	ZA	Id: 257. számú előírás	Id: 257. számú előírás	Id: 257. számú előírás	
320.	Legeltetési sűrűség min. 0.2 ÁE/ha , max. 1.5 ÁE/ha a gyepek túllegeltetési tilalmának figyelembe vételével.	V	Id: 34. számú előírás	Id: 34. számú előírás	Id: 34. számú előírás	78
321.	A teljes gyepterület 30 %-án legeltetéstől elzárt terület kialakítása a nemzeti park igazgatóság írásos nyilatkozata alapján, melybe a kaszálatlan terület beszámítható.	V	Id: 318. számú előírás	Id: 318. számú előírás	Id: 318. számú előírás	41

Gyep földhasználati kategória belvíz érzékeny területi lehatárolással (zonális)						
Sorszám	Az alintézkedés előírásai	Elő-írás típus	A referencia szint jogszabályi azonosítása	A referenciaszint jogszabályi tartalma	Szokásos gazdálkodói gyakorlat meghatározása	A támogatás mértéke euró/ha
322.	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.	A	ld: 1. számú előírás	ld: 1. számú előírás	ld: 1. számú előírás	az alapcsomag előírásaira: 171
323.	Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt és műtrágya felhasználása.	A	ld: 2. számú előírás	ld: 2. számú előírás	ld: 2. számú előírás	
324.	Tápanyag-utánpótlás csak a legelő állatok által elhullajtott területekből származhat, trágya kiszórása tilos.	A	ld: 23. számú előírás	ld: 23. számú előírás	ld: 23. számú előírás	
325.	A gyepterületeket legeltetéssel, illetve kaszálással kell hasznosítani.	A	ld: 24. számú előírás	ld: 24. számú előírás	ld: 24. számú előírás	
326.	A betakarított széna lehordását legkésőbb adott év október 31-ig el kell végezni.	A	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ); 269/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet 5. § (4) (JFGK2, JFGK 3)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkíméló használatával történhet. Natura 2000 gyepterületeken a szálas takarmány tárolása a kaszálást követő 30 napon túl tilos.	Natura 2000 gyepterületen kívül a balák a tél folyamán a kaszált területen maradhatnak, a gyepfelszín gyakran sértül.	
327.	Állategység (legeltethető) meglete: min. 0.2 ÁE/ha.	A	ld: 29. számú előírás	ld: 29. számú előírás	ld: 29. számú előírás	
328.	A gyepterület öntözése tilos.	A	ld: 25. számú előírás	ld: 25. számú előírás	ld: 25. számú előírás	
329.	Belvíz/időszakos vízállás levezetése tilos.	A	ld: 26. számú előírás	ld: 26. számú előírás	ld: 26. számú előírás	
330.	Napnyugtától napkeltéig a gépi munkavégzés tilos.	A	ld: 27. számú előírás	ld: 27. számú előírás	ld: 27. számú előírás	
331.	Gyepterületen csak szarvasmarha, juh, kecske, szamár, ló, ősmér és bivaly legeltethető.	A	ld: 28. számú előírás	ld: 28. számú előírás	ld: 28. számú előírás	
332.	Inváziós és termőhely-idegen növényfajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással.	ZA	ld: 253. számú előírás	ld: 253. számú előírás	ld: 253. számú előírás	
333.	Gyepterületen a szálas takarmány tárolása a kaszálást követő 30 napon túl tilos.	ZA	ld: 252. számú előírás	ld: 252. számú előírás	ld: 252. számú előírás	
334.	A terület legalább 10, legfeljebb 15%-át kaszálásonként változó helyen kaszálatlanul kell hagyni.	ZA	ld: 30. számú előírás	ld: 30. számú előírás	ld: 30. számú előírás	
335.	Táblánként minimálisan 6 méter szélességű kaszálatlan területet kell kialakítani.	ZA	ld: 248. számú előírás	ld: 248. számú előírás	ld: 248. számú előírás	
336.	Kaszálás legkorábbi időpontja július 1.	V	ld: 256. számú előírás	ld: 256. számú előírás	ld: 256. számú előírás	62
337.	Madárbarát kaszálás (kíszorító kaszálás alkalmazása, vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség).	V	ld: 32. számú előírás	ld: 32. számú előírás	ld: 32. számú előírás	12
338.	Kaszálás legkorábbi időpontja: június 15.	V	ld: 256. számú előírás	ld: 256. számú előírás	ld: 256. számú előírás	21
339.	Legeltetési sűrűség min. 0.2 ÁE/ha, max. 1.5 ÁE/ha a gyepek túllegeltetési tilalmának figyelembe vételével.	V	ld: 34. számú előírás	ld: 34. számú előírás	ld: 34. számú előírás	78

O14 What area is eligible?

☑Agricultural area defined for the CAP plan

☐Agricultural land including and beyond agricultural area

☐Non-agricultural land

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

List of relevant GAEC and SMR

Code	Description
GAEC01	Maintenance of permanent grassland based on a ratio of permanent grassland in relation to agricultural area at national, regional, sub-regional, group-of-holdings or holding level in comparison to the reference year 2018.Maximum decrease of 5% compared to the reference year.
GAEC02	Protection of wetland and peatland
GAEC03	Ban on burning arable stubble, except for plant health reasons
GAEC06	Minimum soil cover to avoid bare soil in periods that are most sensitive
GAEC07	Crop rotation in arable land, except for crops growing under water
GAEC08	Minimum share of agricultural area devoted to non-productive areas or features.Minimum share of at least 4% of arable land at farm level devoted to non-productive areas and features, including land lying fallow. Where a farmer commits to devote at least 7% of his/her arable land to non-productive areas and features, including land lying fallow, under an enhanced eco-scheme in accordance with Article 28(5a), the share to be attributed to compliance with this GAEC shall be limited to 3%.Minimum share of at least 7% of arable land at farm level if this includes also catch crops or nitrogen fixing crops, cultivated without the use of plant protection products, of which 3% shall be land lying fallow or non-productive features. Member States should use the weighting factor of 0,3 for catch crops.Retention of landscape features.Ban on cutting hedges and trees during the bird breeding and rearing season.As an option, measures for avoiding invasive plant species
GAEC09	Ban on converting or ploughing permanent grassland designated as environmentally-sensitive permanent grasslands in Natural 2000 sites
SMR01	Directive 2000/60/EC of 23 October 2000 of the European Parliament and of the Council establishing a framework for Community action in the field of water policy: Article 11(3), point (e), and point (h), as regards mandatory requirements to control diffuse sources of pollution by phosphates
SMR02	Council Directive 91/676/EEC of 12 December 1991 concerning the protection of waters against pollution caused by nitrates from agricultural sources: Articles 4 and 5
SMR03	Directive 2009/147/EC of the European Parliament and of the Council of 30 November 2009 on the conservation of wild birds: Article 3(1), Article 3(2), point (b), Article 4(1), (2) and (4)
SMR04	Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild flora and fauna: Article 6(1) and (2)
SMR06	Council Directive 96/22/EC of 29 April 1996 concerning the prohibition on the use in stockfarming of certain substances having a hormonal or thyrostatic action and beta-agonists, and repealing Directives 81/602/EEC, 88/146/EEC and 88/299/EEC: Article 3, points (a), (b), (d) and (e), and Articles 4, 5 and 7
SMR07	Regulation (EC) No 1107/2009 of the European Parliament and of the Council of 21 October 2009 concerning the placing of plant protection products on the market and repealing Council Directives 79/117/EEC and 91/414/EEC: Article 55, first and second sentence
SMR08	Directive 2009/128/EC of the European Parliament and of the Council of 21 October 2009 establishing a framework for

	Community action to achieve the sustainable use of pesticides: Article 5(2) and Article 8(1) to (5); Article 12 with regard to restrictions on the use of pesticides in protected areas defined on the basis of Directive 2000/60/EC and Natura 2000 legislation; Article 13(1) and (3) on handling and storage of pesticides and disposal of remnants

List of relevant mandatory national standards

A 2021/2115/EU rendelet 70. cikk (3) bekezdésével összhangban minden előírásnak meg kell felelnie a vonatkozó közösségi, illetve nemzeti követelményeknek.

1306/2013/EU rendelet (4) VI. címének I. fejezete alapján meghatározott Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapotra (HMKÁ) vonatkozó előírások, valamint a Jogszabályban Foglalt Gazdálkodási Követelmények (JFGK) az alábbi táblázatból látható megfeleltethetőség alapján átültetésre kerültek a nemzeti joganyagba.

Fő téma	Követelmények és előírások		Nemzeti jogszabály
Víz	SMR 1	A Tanács 1991. december 12-i 91/676/EGK irányelve a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről (HL L 375., 1991.12.31., 1. o., magyar nyelvű különkiadás, 15. fejezet, 2. kötet, 68. o.)	59/2008. (IV. 29.) FVM nitrátszennyezéssel sze program részletes szab nyilvántartás rendjéről §, (1),(2),(6).
	GAEC 1	A vízfolyások mentén védelmi sávok kialakítása	50/2008. (IV. 24.) FVM az egységes területalap támogatások igényléséh Környezeti Állapot” fe valamint az állatok álla meghatározásáról
	GAEC 2	Amennyiben a víz öntözési célú felhasználása engedélykötes, a vonatkozó engedélyezési eljárások betartása	50/2008. (IV. 24.) FVM az egységes területalap támogatások igényléséh Környezeti Állapot” fe valamint az állatok álla meghatározásáról
	GAEC 3	A felszín alatti vizek szennyezés elleni védelme: a felszín alatti vizekbe való közvetlen kibocsátás tilalma és a felszín alatti vizeknek a 80/68/EGK irányelv mellékletének az érvényessége utolsó napján hatályos változatában felsorolt veszélyes anyagok talajra történő kibocsátása és a talajon keresztül való átszivárgása révén okozott közvetett szennyezésének megelőzésére vonatkozó intézkedések, amennyiben ezek mezőgazdasági tevékenységhez kapcsolódnak	50/2008. (IV. 24.) FVM az egységes területalap támogatások igényléséh Környezeti Állapot” fe valamint az állatok álla meghatározásáról
Talaj és szénkészlet	GAEC 4	Minimális talajborítás	50/2008. (IV. 24.) FVM az egységes területalap támogatások igényléséh Környezeti Állapot” fe valamint az állatok álla meghatározásáról
	GAEC 5	Termőhely-specifikus minimális földgazdálkodás az erózió korlátozására	50/2008. (IV. 24.) FVM az egységes területalap támogatások igényléséh Környezeti Állapot” fe valamint az állatok álla meghatározásáról

	GAEC 6	A talaj szervesanyag-tartalmának fenntartása megfelelő gyakorlatok révén, beleértve a tarlóégetés tilalmát, kivéve ha erre növény-egészségügyi okokból kerül sor	50/2008. (IV. 24.) FV az egységes területalap támogatások igénylésé Környezeti Állapot" fe valamint az állatok álla meghatározásáról
Biológiai sokféleség	SMR 2	Az Európai Parlament és a Tanács 2009. november 30-i 2009/147/EK irányelve a vadon élő madarak védelméről (HL L 20., 2010.1.26., 7. o.)	275/2004. (X. 8.) Korn természetvédelmi rend (X. 18.) Korm. rendele fenntartásának földhas
	SMR 3	A Tanács 1992. május 21-i 92/43/EGK irányelve a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről (HL L 206., 1992.7.22., 7. o., magyar nyelvű különkiadás, 15. fejezet, 2. kötet, 102. o.)	275/2004. (X. 8.) Korn természetvédelmi rend (X. 18.) Korm. rendele fenntartásának földhas
A táj jellegzetessége, a megőrzés minimális szintje	GAEC 7	A táj jellegzetességeinek megőrzése, beleértve adott esetben a sövényeket, a tavakat, az árkokat, a fasorokat, a facsoportokat, a szórványfákat, a táblaszegélyeket és a teraszokat, továbbá ideértve a sövényeknek és a fáknak a madarak költési és fiókanevelési időszakában történő kivágásának tilalmát, és alternatív lehetőségként az idegenhonos özönnövények megjelenésének megakadályozására irányuló lehetséges intézkedése	50/2008. (IV. 24.) FV az egységes területalap támogatások igénylésé Környezeti Állapot" fe valamint az állatok álla meghatározásáról
Élelmiszer-biztonság	SMR 4	Az Európai Parlament és a Tanács 2002. január 28-i 178/2002/EK rendelete az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszer-biztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszer-biztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról (HL L 31., 2002.2.1., 1. o., magyar nyelvű különkiadás, 15. fejezet, 6. kötet, 463. o.)	2008. évi XLVI. Törvé az élelmiszerláncról és
	SMR 5	A Tanács 1996. április 29-i 96/22/EK irányelve az egyes hormon- vagy tireosztatikus hatású anyagoknak és a ß-agonistáknak az állattenyésztésben történő felhasználására vonatkozó tilalomról, valamint a 81/602/EGK, 88/146/EGK és 88/299/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 125., 1996.5.23., 3. o., magyar nyelvű különkiadás, 3. fejezet, 19. kötet, 64. o.)	24/2004. (III. 2.) FVM az egyes hormon- vagy agonisták állattenyészt § a) b) c) e) f), 4., 5., 8.
Az állatok azonosítása és nyilvántartása	SMR 6	A Tanács 2008. július 15-i 2008/71/EK irányelve a sertések azonosításáról és nyilvántartásáról (HL L 213., 2005.8.8., 31. o.)	116/2003. (XI. 18.) FV a sertések jelöléséről, v Azonosítási Rendszeré 119/2007. (X.18.) FVM az ezekkel kapcsolatos rendszeréről 10. § (4)
	SMR 7	Az Európai Parlament és a Tanács 2000. július 17-i 1760/2000/EK rendelete a szarvasmarhafélék azonosítási és nyilvántartási rendszerének létrehozásáról, továbbá a marhahús és marhahústermékek címkézéséről, valamint a 820/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről, valamint a 820/97/EK tanácsi rendelet	99/2002. (XI. 5.) FVM jelöléséről, valamint E Rendszeréről 3. §, 7. §,

		hatályon kívül helyezéséről (HL L 204., 2000.8.11., 1. o., magyar nyelvű különkiadás, 3. fejezet, 30. kötet, 248. o.)	
	SMR 8	A Tanács 2003. december 17-i 21/2004/EK rendelete a juh- és kecskefélék azonosítási és nyilvántartási rendszerének létrehozásáról, valamint az 1782/2003/EK rendelet, továbbá a 92/102/EGK és a 64/432/EGK irányelv módosításáról (HL L 5., 2004.1.9., 8. o., magyar nyelvű különkiadás, 3. fejezet, 42. kötet, 56. o.)	182/2009. (XII. 30.) FV egyedeinek Egységes N 3. § (1), 4. §, 5. §, 6. §,
Állatbetegségek	SMR 9	Az Európai Parlament és a Tanács 2001. május 22-i 999/2001/EK rendelete egyes fertőző szivacsos agyvelőbántalmak megelőzésére, az ellenük való védekezésre és a felszámolásukra vonatkozó szabályok megállapításáról (HL L 147., 2001.5.31., 1. o., magyar nyelvű különkiadás, 3. fejezet, 32. kötet, 289. o.)	179/2009. (XII. 29.) FV agyvelőbántalmak meg illetve leküzdésükről 6
Növényvédő szerek	SMR 10	Az Európai Parlament és a Tanács 2009. október 21-i 1107/2009/EK rendelete a növényvédő szerek forgalomba hozataláról, valamint a 79/117/EGK és a 91/414/EGK tanácsi irányelvek hatályon kívül helyezéséről (HL L 309., 2009.11.24., 1. o.)	2008. évi XLVI. törvér felügyeletéről 5. § (6)
			43/2010. (IV. 23.) FVM 5. § (2), (4), 6. § (1), 1(
			89/2004. (V.15.) FVM hozatalának és felhaszr növényvédő szerek cso szállításáról 19-24. §, 3
Állatjólét	SMR 11	A Tanács 2008. december 18-i 2008/119/EK irányelve a borjak védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról (HL L 10., 2009.1.15., 7. o.)	32/1999. (III.31.) FVM tartásának állatvédelmi számú mellékletére)
	SMR 12	A Tanács 2008. december 18-i 2008/120/EK irányelve a sertések védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról (HL L 47., 2009.2.18., 5. o.)	32/1999. (III.31.) FVM tartásának állatvédelmi számú mellékletére)
	SMR 13	A Tanács 1998. július 20-i 98/58/EK irányelve a tenyésztés céljából tartott állatok védelméről (HL L 221., 1998.8.8., 23. o., magyar nyelvű különkiadás, 3. fejezet, 23. kötet, 316. o.)	32/1999. (III.31.) FVM tartásának állatvédelmi

A támogatásban kötelező a teljes kötelezettségvállalási időszak alatt a gazdaság teljes területén betartani:

a) az egységes területalapú támogatások és egyes vidékfejlesztési támogatások igényléséhez teljesítendő „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot” fenntartásához szükséges feltételrendszer, valamint az állatok állategységre való átváltási arányának meghatározásáról szóló 50/2008. (IV. 24.) FVM rendeletben meghatározott Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapotra (HMKÁ) vonatkozó előírásokat és az 1306/2013/EU rendelet II. melléklete alapján meghatározott jogszabályban foglalt gazdálkodási követelményeket (JFGK);

b) az éghajlat és környezet szempontjából előnyös mezőgazdasági gyakorlatokra nyújtandó támogatás igénybevételének szabályairól, valamint a szántóterület, az állandó gyepterület és az állandó kultúrával fedett földterület növénytermesztésre vagy legeltetésre alkalmas állapotban tartásának feltételeiről szóló 10/2015. (III. 13.) FM rendelet (a továbbiakban: 10/2015. (III. 13.) FM rendelet) 2. §-a alapján meghatározott kritériumokat és minimumtevékenységeket.

(2) A teljes kötelezettségvállalási időszak alatt a kötelezettségvállalással érintett teljes területen be kell

tartani:
a) a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről szóló 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet Helyes Mezőgazdasági Gyakorlat (HMGY) kötelező előírásait;
b) a növényvédelmi tevékenységről szóló 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet VIII. mellékletében szereplő integrált növényvédelem általános elveit.

Link between GAEC, SMR and national standards with the intervention

A kötelezettségvállalások fejezetben szereplő táblázatok előírásonként tartalmazzák a referenciaszintek beazonosítását, amelyeken az alintézkedés előírásai túlmutatnak.

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

☑ **IACS**

☐ **Non-IACS**

IACS section

Type of payment

☑ unit cost based on additional costs and income foregone

☑ transaction cost included

☐ one off payment

☐ lump sum

Range of support at beneficiary level

A támogatás intenzitása 100%.

Tematikus előíráscsoport megnevezése			**Támogatás maximális összege (euró/ha/év)**
Területi kategória	**Földhasználati és speciális területi kategória**		
Horizontális	Szántó		**338**
	Gyep		**282**
	Ültetvény	almatermésűek	**1095**
		egyéb gyümölcsösök	**950**
		szőlő	**1075**
	Nádas		**105**
Zonális	MTÉT szántó	Túzokvédelmi előírásokkal	**557**
		Kék vércse védelmi előírásokkal	**497**
		Alföldi madárvédelmi előírásokkal	**545**
		Hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal	**459**
	Vízvédelmi célú szántó	Erózió-érzékeny területi	**380**

		lehatárolással	
		Belvíz-érzékeny területi lehatárolással	**342**
		Aszály-érzékeny területi lehatárolással	**342**
	MTÉT gyep	Túzokvédelmi előírásokkal	**475**
		Alföldi madárvédelmi előírásokkal	**310**
		Hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal	**352**
		Nappali lepke védelmi előírásokkal	**351**
	Vízvédelmi célú gyep	Belvíz-érzékeny területi lehatárolással	**323**

A beavatkozás kapcsán nem támogatható költségek:

- a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 folyamatban lévő kötelezettségvállalással érintett tevékenységei

Calculation method

Számítási módszer:

A támogatási összegek meghatározása minden előírás esetében valamilyen objektív adatforrásra támaszkodott. Ennek érdekében a támogatási összegek meghatározása több adatforrás együttes figyelembevételével történt:

1. Agrárközgazdasági Intézet Tesztüzemi Rendszere:

A tesztüzemi rendszerből első sorban a termelési értékre, valamint egyes növénykultúrák ágazati szintű költségeire vonatkozó adatok kerültek figyelembe vételre. A tesztüzemi rendszer a mezőgazdasági művelt területek több mint 90%-ra vonatkozóan gyűjt ágazati adatokat évente a legfontosabb növénykultúrákról, melyek a háttérszámítások fontos alapját képezik, szántó, gyep, zöldség, és ültetvény kultúrákban egyaránt. Az ágazati eredmények a vegetációs időszak időjárásából adódóan, illetve egyéb gazdasági okokból (pl. infláció, stb.) változhatnak, azonban az elmúlt három év adatainak elemzése során folyamatos növekedés volt tapasztalható mind a termelési érték, mind a költségek tekintetében, ezért volt indokolt, hogy a háttérszámításban a 2019 évi adatok 10%-al történő korrekciója megtörtént a 2022-2025 időszakra vonatkozóan.

2. Mezőgazdasági gépmunka költségek meghatározása:

A mezőgazdasági gépi munkavégzés költségeivel kapcsolatban három adatforrás került felhasználásra

- Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ Mezőgazdasági Gépesítési Intézetének kutatási eredményei 2020 évre vonatkozóan;
- Jelenlegi piaci mezőgazdasági bérmunka szolgáltatási díjak 2021 év;
- szakértői kalkulációk.

A két különböző adatforrás átlagának 15%-os korrekciójával került meghatározásra a gépi munkavégzésekre vonatkozó háttér adatbázis, ami a támogatás során felmerülő legfontosabb gépi munka műveleteket tartalmazza. Egyes komplex előírás esetében (pl. méhlegelő szegély kialakítása, zöldugar kialakítása) számos műveleti költség jelenik meg, ezek a számítás során komplett technológiai folyamat figyelembevételével kerültek, szakértők bevonásával meghatározásra.

3. Vetésterületi arányosítás elvégzése:

Mivel a szántóföldi, a zöldség, és az ültetvény kultúrák esetében jelentős ágazati szintű bevételi és művelési költség különbségek merülnek fel, ezért az aggregált számok vetésterületi arányosítása indokolt. A vetésterületi arányok esetében a 2017-2019 évi országos vetésszerkezeti adatok átlaga képezi a számítási korrekció alapját. A számítás során az Agrárközgazdasági Intézet vetésszerkezetre vonatkozó adatai kerültek alkalmazásra. A vetésterületi számításba valamennyi Magyarországon vetett mezőgazdasági kultúra került bevonásra, amelyek együttesen nagyságrendileg 4 300 000 hektárt fednek le a mezőgazdasági művelt területekből, ezzel megfelelően reprezentálva a jelenkori hazai mezőgazdaság ágazati arányait. Az így kapott értékkel kerültek a tesztüzemi rendszerből származó adatok korrigálva.

4.Agronómiai hatások meghatározása:

Az agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetés az Uniós szabályozás alapján kompenzációs kifizetésnek minősül, így a felmerülő többletköltségek, valamint a kieső haszon kompenzálására irányuló támogatási mérték minden előírás tekintetében egyedileg, szakértő bevonásával került megállapításra. Az agronómiai vonatkozások tekintetében a korábbi támogatási időszakok támogatáskalkulációs tapasztalatát figyelembe véve kerültek meghatározásra a várható hatások.

A számítás alapja az előírások által bekövetkezett többletköltség, valamint a jövedelem kiesés mértékének meghatározása. A támogatási összeg kiszámításakor az előírásokat betartó gazdálkodók várható jövedelemalakulása kerül összehasonlításra olyan gazdaságokkal, ahol az AKG előírások nem kerülnek alkalmazásra. Ez által biztosítható, hogy a gyakorlatban elterjedt gazdálkodási formák nem kerülnek támogatásra, csak az emelt szintű előírások képezik a kompenzáció alapját.

Minden előírás esetében 4 kategória szerint kerülnek csoportosításra a jövedelmet meghatározó bevételek és költségek:

-Várható bevételkiesés
-Várható bevételnövekedés
-Várható többletköltség
-Várható költségcsökkenés

Additional explanation

Agrár-környezetvédelmi beavatkozás háttérszámítása, amely részletesen becsatolásra került a mellékletekben is:

Az agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetés szerkezete gazdálkodási előírásokra épül, aminek következtében az egyes előírások mérhetősége, ellenőrizhetősége, valamint várható agronómiai hatásai alapján lehet a támogatás mértékét meghatározni. Az előírások a különféle Tematikus Előíráscsoportokban (TECS) átfedéseket mutatnak, ami alapján egy olyan háttér struktúra került kialakításra, amiben biztosítani lehet egyrészről, hogy a TECS-ek összehasonlíthatók legyenek, másrészről, hogy egy előírás (egy művelési ágon belül) egy támogatási összeggel kerüljön feltüntetésre.

A kompenzáció értékének meghatározása:

A számítás előírásonként külön került meghatározásra a korábbi időszakok rendelkezésre álló adatforrásainak és szakértői becsléseinek alkalmazásával. Minden esetben fontos, hogy mivel a kifizetés

évente és hektár alapon történik, ezért a kompenzáció mértékének meghatározásakor korrekció került alkalmazásra. Ilyen esetekben a költségek évente egyenlő arányban kerültek meghatározásra.

A kompenzációs összegek elemzése:
Mivel a következő támogatási időszak agrár-környezetgazdálkodási előírásai nagyban megegyeznek az előző időszak kifizetési rendszerével, ezért a két időszak támogatási mértékének összehasonlító elemzése is megtörtént, amely a mellékletben megtalálható részleteiben.

8 Information regarding State aid assessment
The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:
☐ Yes ☑ No ☐ Mixed

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention
What are the models of the commitment(s) in the intervention?
☐ result based (with possibility to pick and choose)
☑ management based (with possibility to pick and choose)
☐ hybrid (management and result based)

Please explain the obligations/possibilities for beneficiaries in relation to the commitments set out in the intervention

Az agrár-környezetgazdálkodási kifizetés olyan önkéntes alapon működő kifizetési rendszer, amelyben a résztvevők az agrár-környezetgazdálkodási célok elérésének érdekében a gazdálkodásuk során többlet tevékenységek elvégzését vállalják.

A támogatás feltétele a Tematikus Előíráscsoportokban szereplő vállalások közül vállalt tevékenységeket betartsa a kedvezményezett a kötelezettségvállalás teljes időtartama alatt.

A tematikus előíráscsoportok mindegyikében az előírások az alábbi két kategóriába tartozhatnak:

I.Vannak a kötelező előírások, amelyek olyan előírások, amelyek túlmutatnak a GAEC és SMR minimum követelményeken:
-Ezeket az előírásokat, illetve előírás kombinációkat földhasználati kategóriánként (szántó, gyep, ültetvény, nádas), illetve területi lehatárolás kategóriánként [horizontális (A), zonális (ZA)] kell teljesíteni.
-A kötelező előírásokat az adott tematikus előíráscsoportban támogatott valamennyi kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület (KET) teljes területén be kell tartani.
-A kifizetési összeg meghatározása nem előírásonként, hanem az adott tematikus előíráscsoport összes kötelező előírásra vonatkozóan, egy összegben történik.

II.Vannak továbbá az úgynevezett választható előírások (V), amelyek az alapcsomagon túli olyan előírások, amelyek különböző környezeti kihívásokat (vetésszerkezeti elvárások, talaj- és vízvédelem, biodiverzitás megőrzése, stb.) kezelnek és amelyekből a támogatást igénylők szabadon választanak. A kifizetési összeg előírásonként kerül meghatározásra.
-A támogatást igénylőknek a választható előírások rendszeréből – MTÉT szántó, MTÉT gyep és horizontális nádas tematikus előíráscsoportok kivételével – tematikus előíráscsoportonként kötelező kialakítani legalább egy, de maximum kettő előíráscsomagot valamennyi terület vonatkozásában.
-az adott tematikus előíráscsoportban szereplő minden kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területre (KET-re) e két előíráscsomag valamelyikét kell választani, további kombinációs lehetőség nincs.
-amennyiben a választható előírások száma megengedi, úgy az előíráscsomagoknak minimálisan kettő választható előírást kell tartalmaznia és az előíráscsomagoknak legalább az egyik választott előírás tekintetében el kell térniük egymástól.
-Az MTÉT szántó és MTÉT gyep tematikus előíráscsoportok esetében van lehetőség az alapcsomagon

felül előírást választani, de az nem kötelező.

-A horizontális nádas tematikus előíráscsoport esetében nincs választható előírás, így nem lehet az alapcsomagon felül előírást választani.

-A támogatást igénylőnek – MTÉT szántó, MTÉT gyep és horizontális nádas tematikus előíráscsoportok kivételével – az adott tematikus előíráscsoportban szereplő valamennyi kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területhez (KET-hez) választania kell egy előíráscsomagot.

A Tematikus Előíráscsoportokkal érintett hektárok kimeneti értéke a közös agrárpolitika keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez (KAP stratégiai terv) nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU és az 1307/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 2021/2115

(EU) rendelet 102. cikke (Tervezett egységösszegek és tervezett kimenetek) (5) bekezdése alapján az éves tervezett

kimenetek az összes egységösszegre vonatkozóan összevontan évenként kerültek feltűntetésre.

What is the duration of contracts?

2023-tól a KAP Stratégiai Terv rendelet 70. cikke (Környezet- és éghajlatvédelmi és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások), szerint történik a kifizetés ahol 2024. december 31-én jár le a szerződések egy része és 2025-től induló új Agrár-környezetgazdálkodási program esetében valamennyi Tematikus Előíráscsoport esetében a támogatási időszak 2025. január 1-től 2029. december 31-ig tart.

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 12 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 12. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(3)(b) - 70 - Payments under Article 70	50.00%	20.00%	80.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD19_O14_U01_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális szántó egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.12; R.14; R.19; R.21; R.22; R.23; R.24; R.31; R.34	Yes
RD19_O14_U02_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális gyep egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.12; R.14; R.19; R.20; R.21; R.22; R.23; R.31	Yes
RD19_O14_U03_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális ültetvény egységösszege - almatermésűek	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.19; R.20; R.21; R.22; R.24; R.31	Yes
RD19_O14_U04_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális ültetvény egységösszege - egyéb gyümölcsösök	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.19; R.20; R.21; R.22; R.24; R.31	Yes
RD19_O14_U05_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális ültetvény egységösszege - szőlő	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.19; R.20; R.21; R.22; R.24; R.31	Yes
RD19_O14_U06_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális nádas egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.14; R.19; R.20; R.21; R.22; R.31	Yes
RD19_O14_U07_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT szántó egységösszege - Túzokvédelmi előírásokkal	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.12; R.14; R.19; R.20; R.21; R.22; R.23; R.24; R.31; R.33; R.34	Yes
RD19_O14_U08_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT szántó egységösszege - Kék vércse védelmi előírásokkal	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.12; R.14; R.19; R.20; R.21; R.22; R.23; R.24; R.31; R.33; R.34	Yes
RD19_O14_U09_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT szántó egységösszege - Alföldi madárvédelmi előírásokkal	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.12; R.14; R.19; R.20; R.21; R.22; R.23; R.24; R.31; R.33; R.34	Yes
RD19_O14_U10_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT szántó egységösszege - Hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.12; R.14; R.19; R.20; R.21; R.22; R.23; R.24; R.31; R.33; R.34	Yes
RD19_O14_U11_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális vízvédelmi célú szántó egységösszege - Erózió-érzékeny területi lehatárolással	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.12; R.14; R.19; R.20; R.21; R.22; R.23; R.24; R.31; R.34	Yes
RD19_O14_U12_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális vízvédelmi célú szántó egységösszege - Belvíz-érzékeny területi lehatárolással	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.12; R.14; R.19; R.20; R.21; R.22; R.23; R.24; R.31; R.34	Yes
RD19_O14_U13_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális vízvédelmi célú szántó egységösszege - Aszály-érzékeny területi lehatárolással	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.12; R.14; R.19; R.20; R.21; R.22; R.23; R.24; R.31; R.34	Yes

RD19_O14_U14_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT gyep egységösszege - Túzokvédelmi előírásokkal	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.12; R.14; R.19; R.20; R.21; R.22; R.23; R.31; R.33	Yes
RD19_O14_U15_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT gyep egységösszege - Alföldi madárvédelmi előírásokkal	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.12; R.14; R.19; R.20; R.21; R.22; R.23; R.31; R.33	Yes
RD19_O14_U16_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT gyep egységösszege - Hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.12; R.14; R.19; R.20; R.21; R.22; R.23; R.31; R.33	Yes
RD19_O14_U17_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT gyep egységösszege - Nappali lepke védelmi előírásokkal	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.12; R.14; R.19; R.20; R.21; R.22; R.23; R.31; R.33	Yes
RD19_O14_U18_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális vízvédelmi célú gyep - Belvíz-érzékeny területi lehatárolással	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.12; R.14; R.19; R.20; R.21; R.22; R.23; R.31	Yes

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD19_O14_U01_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális szántó egységösszege

- Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza, illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

Az „Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális szántó egységösszege” az „RD19_G01_AEC_70 - AKG_háttérszámítás” című felcsatolt dokumentum „Horizontális szántó földhasználati kategória” támogatási összegén alapszik.

RD19_O14_U02_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális gyep egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok

esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza, illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

Az „Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális gyep egységösszege” az „RD19_G01_AEC_70 - AKG_háttérszámítás” című felcsatolt dokumentum „Horizontális gyep földhasználati kategória” támogatási összegén alapszik.

RD19_O14_U03_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális ültetvény egységösszege - almatermésűek

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza, illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

Az „Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális ültetvény egységösszege – almatermésűek” az „RD19_G01_AEC_70 - AKG_háttérszámítás” című felcsatolt dokumentum „Horizontális ültetvény földhasználati kategória – ALMATERMÉSŰEK” támogatási összegén alapszik.

RD19_O14_U04_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális ültetvény egységösszege - egyéb gyümölcsösök

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok

esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza, illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

Az „Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális ültetvény egységösszege - egyéb gyümölcsösök” az „RD19_G01_AEC_70 - AKG_háttérszámítás” című felcsatolt dokumentum „Horizontális ültetvény földhasználati kategória – EGYÉB GYÜMÖLCS” támogatási összegén alapszik.

RD19_O14_U05_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális ültetvény egységösszege - szőlő

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza, illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

Az „Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális ültetvény egységösszege – szőlő” az „RD19_G01_AEC_70 - AKG_háttérszámítás” című felcsatolt dokumentum „Horizontális ültetvény földhasználati kategória – SZŐLŐ” támogatási összegén alapszik.

RD19_O14_U06_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális nádas egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok

esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza, illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

Az „Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális nádas egységösszege” az „RD19_G01_AEC_70 - AKG_háttérszámítás” című felcsatolt dokumentum „Horizontális nádas földhasználati kategória” támogatási összegén alapszik.

RD19_O14_U07_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT szántó egységösszege - Túzokvédelmi előírásokkal

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza, illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

Az „Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT szántó egységösszege - Túzokvédelmi előírásokkal” az „RD19_G01_AEC_70 - AKG_háttérszámítás” című felcsatolt dokumentum „Magas Természeti Értékű területi lehatárolás, szántó földhasználati kategória, túzokvédelmi előírásokkal (Zonális)” támogatási összegén alapszik.

RD19_O14_U08_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT szántó egységösszege - Kék vércse védelmi előírásokkal

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák

esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza, illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

Az „Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT szántó egységösszege - Kék vércse védelmi előírásokkal” az „RD19_G01_AEC_70 - AKG_háttérszámítás” című felcsatolt dokumentum „Magas Természeti Értékű területi lehatárolás, szántó földhasználati kategória, kék vércse védelmi előírásokkal (Zonális)” támogatási összegén alapszik.

RD19_O14_U09_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT szántó egységösszege - Alföldi madárvédelmi előírásokkal

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza, illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

Az „Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT szántó egységösszege - Alföldi madárvédelmi előírásokkal” az „RD19_G01_AEC_70 - AKG_háttérszámítás” című felcsatolt dokumentum „Magas Természeti Értékű területi lehatárolás, szántó földhasználati kategória, alföldi madárvédelmi előírásokkal (Zonális)” támogatási összegén alapszik.

RD19_O14_U10_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT szántó egységösszege - Hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza, illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

Az „Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT szántó egységösszege - Hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal” az „RD19_G01_AEC_70 - AKG_háttérszámítás” című felcsatolt dokumentum „Magas Természeti Értékű területi lehatárolás, szántó földhasználati kategória, hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal (Zonális)” támogatási összegén alapszik.

RD19_O14_U11_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális vízvédelmi célú szántó egységösszege - Erózió-érzékeny területi lehatárolással

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza, illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

Az „Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális vízvédelmi célú szántó egységösszege - Erózió-érzékeny területi lehatárolással” az „RD19_G01_AEC_70 - AKG_háttérszámítás” című felcsatolt dokumentum „Szántó földhasználati kategória erózió érzékeny területi lehatárolással (zonális)” támogatási összegén alapszik.

RD19_O14_U12_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális vízvédelmi célú szántó egységösszege - Belvíz-érzékeny területi lehatárolással

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza, illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

Az „Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális vízvédelmi célú szántó egységösszege - Belvíz-érzékeny területi lehatárolással” az „RD19_G01_AEC_70 - AKG_háttérszámítás” című felcsatolt dokumentum „Szántó földhasználati kategória belvíz érzékeny területi lehatárolással (zonális)” támogatási összegén alapszik.

RD19_O14_U13_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális vízvédelmi célú szántó egységösszege - Aszály-érzékeny területi lehatárolással

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza, illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások

együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

Az „Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális vízvédelmi célú szántó egységösszege - Aszály-érzékeny területi lehatárolással” az „RD19_G01_AEC_70 - AKG_háttérszámítás” című felcsatolt dokumentum „Szántó földhasználati kategória aszály érzékeny területi lehatárolással (zonális)” támogatási összegén alapszik.

RD19_O14_U14_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT gyep egységösszege - Túzokvédelmi előírásokkal

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza, illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

Az „Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT gyep egységösszege - Túzokvédelmi előírásokkal” az „RD19_G01_AEC_70 - AKG_háttérszámítás” című felcsatolt dokumentum „Magas Természeti Értékű területi lehatárolás, gyep földhasználati kategória, túzokvédelmi előírásokkal (Zonális)” támogatási összegén alapszik.

RD19_O14_U15_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT gyep egységösszege - Alföldi madárvédelmi előírásokkal

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus

előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza, illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

Az „Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT gyep egységösszege - Alföldi madárvédelmi előírásokkal” az „RD19_G01_AEC_70 - AKG_háttérszámítás” című felcsatolt dokumentum „Magas Természeti Értékű területi lehatárolás, gyep földhasználati kategória, alföldi madárvédelmi előírásokkal (Zonális)” támogatási összegén alapszik.

RD19_O14_U16_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT gyep egységösszege - Hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza, illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

Az „Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT gyep egységösszege - Hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal” az „RD19_G01_AEC_70 - AKG_háttérszámítás” című felcsatolt dokumentum „Magas Természeti Értékű területi lehatárolás, gyep földhasználati kategória, hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal (Zonális)” támogatási összegén alapszik.

RD19_O14_U17_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT gyep egységösszege - Nappali lepke védelmi előírásokkal

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza, illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

Az „Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT gyep egységösszege - Nappali lepke védelmi előírásokkal” az „RD19_G01_AEC_70 - AKG_háttérszámítás” című felcsatolt dokumentum „Magas Természeti Értékű területi lehatárolás, gyep földhasználati kategória, nappali lepke védelmi előírásokkal (Zonális)” támogatási összegén alapszik.

RD19_O14_U18_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális vízvédelmi célú gyep - Belvíz-érzékeny területi lehatárolással

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egyes Unit Amount kategóriák esetében a 7. (Támogatás formája) fejezetben hivatkozott módszertan került alkalmazásra, tekintettel arra, hogy az egyes Tematikus Előíráscsoportok esetében a Unit Amount mértéke megegyezik a háttérszámításban kiszámolt egységösszeggel. Ezzel a módszerrel biztosítható, hogy a hektár alapon meghatározott kimenet és az adott hektárra vonatkozó egységösszeg a támogatásra rendelkezésre álló forrás mennyiségével összhangban legyen. A egységösszeg tartalmazza, hogy az adott kötelezettségvállalások mekkora mértékűek lehetnek és melyik az a maximális támogatási összeg, amely az adott kötelezettségvállalási kategóriában elérhető.

Az egységes egységösszeg az adott tematikus előíráscsoportban lévő előírások maximális értékét fejezi ki. Az egyes tematikus előíráscsoportokra tehát külön-külön támogatási összeg vonatkozik. A kifizetés összege minden egyes gazdálkodó esetében eltérő, hiszen az összeg függ az egyes tematikus előíráscsoportok, csomagok kialakításától. A végleges összeg két tételből alakul ki: az alapcsomagból, amely a kötelezően választható elemeket tartalmazza, illetve a választható előírások utáni, előírásonkénti támogatások összegéből. Az alapcsomag összege egyösszegű, mivel ott az egyes kötelezettségvállalások együttes vállalása kötelező és együttes összeg kerül megállapításra. A kifizetési összeg a választott előírások számától és az azokhoz rendelt kifizetési összeg nagyságától függ. A maximum tehát az adott tematikus előíráscsoportban elérhető maximum összeget jelenti.

Az „Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális vízvédelmi célú gyep - Belvíz-érzékeny területi lehatárolással” az „RD19_G01_AEC_70 - AKG_háttérszámítás” című felcsatolt dokumentum „Gyep földhasználati kategória belvíz érzékeny területi lehatárolással (zonális)” támogatási összegén alapszik.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD19_O14_U01_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális szántó	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	338.00	338.00	338.00	338.00	0.00	0.00	

egységösszege (Grant - Uniform)	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								
RD19_O14_U02_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális gyep egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	282.00	282.00	282.00	282.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								
RD19_O14_U03_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális ültetvény egységösszege - almaterméűek (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	1,095.00	1,095.00	1,095.00	1,095.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								
RD19_O14_U04_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális ültetvény egységösszege - egyéb gyümölcsösök (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	950.00	950.00	950.00	950.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								
RD19_O14_U05_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális ültetvény egységösszege - szőlő (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	1,075.00	1,075.00	1,075.00	1,075.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								
RD19_O14_U06_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális nádas	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	105.00	105.00	105.00	105.00	0.00	0.00	

egységösszege (Grant - Uniform)	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								
RD19_O14_U07_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT szántó egységösszege - Túzokvédelmi előírásokkal (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	557.00	557.00	557.00	557.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								
RD19_O14_U08_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT szántó egységösszege - Kék vércse védelmi előírásokkal (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	497.00	497.00	497.00	497.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								
RD19_O14_U09_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT szántó egységösszege - Alföldi madárvédelmi előírásokkal (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	545.00	545.00	545.00	545.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								
RD19_O14_U10_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT szántó egységösszege - Hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	459.00	459.00	459.00	459.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								
RD19_O14_U11_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális vízvédelmi célú szántó	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	380.00	380.00	380.00	380.00	0.00	0.00	

egységösszege - Erózió-érzékeny területi lehatárolással (Grant - Uniform)	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								
RD19_O14_U12_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális vízvédelmi célú szántó egységösszege - Belvíz-érzékeny területi lehatárolással (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	342.00	342.00	342.00	342.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								
RD19_O14_U13_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális vízvédelmi célú szántó egységösszege - Aszály-érzékeny területi lehatárolással (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	342.00	342.00	342.00	342.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								
RD19_O14_U14_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT gyep egységösszege - Túzokvédelmi előírásokkal (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	475.00	475.00	475.00	475.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								
RD19_O14_U15_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT gyep egységösszege - Alföldi madárvédelmi előírásokkal (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	310.00	310.00	310.00	310.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								
RD19_O14_U16_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT gyep	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	352.00	352.00	352.00	352.00	0.00	0.00	

egységösszege - Hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal (Grant - Uniform)	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								
RD19_O14_U17_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT gyep egységösszege - Nappali lepke védelmi előírásokkal (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	351.00	351.00	351.00	351.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								
RD19_O14_U18_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális vízvédelmi célú gyep - Belvíz-érzékeny területi lehatárolással (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	323.00	323.00	323.00	323.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								
TOTAL	O.14 (unit: Hectares)	0.00	961,324.00	961,324.00	961,324.00	961,324.00	0.00	0.00	**Sum:** 3,845,296.00 **Max:** 961,324.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	373,253,569.65	373,253,569.65	373,253,569.65	80,650,249.95	0.00	0.00	1,200,410,958.90
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	186,626,784.82	186,626,784.82	186,626,784.82	40,325,124.99	0.00	0.00	600,205,479.45
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)	0.00	373,253,569.65	373,253,569.65					746,507,139.30
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)	0.00	186,626,784.82	186,626,784.82					373,253,569.64

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

RD20_G02_ORT_70 - Ökológiai gazdálkodás támogatása

Intervention Code (MS)	RD20_G02_ORT_70
Intervention Name	Ökológiai gazdálkodás támogatása
Type of Intervention	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments
Common Output Indicator	O.17. Number of hectares or number of other units benefitting from support for organic farming
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: Yes ES rebate system: Yes LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

A beavatkozás területe Magyarország

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy
SO5 Foster sustainable development and efficient management of natural resources such as water, soil and air, including by reducing chemical dependency
SO6 Contribute to halting and reversing biodiversity loss, enhance ecosystem services and preserve habitats and landscapes
SO9 Improve the response of Union agriculture to societal demands on food and health, including high quality, safe, and nutritious food produced in a sustainable way, the reduction of food waste, as well as improving animal welfare and combatting antimicrobial resistances

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
4.1.1	A talajok és ökoszisztémák szénmegkötő képességének javítása	1	Yes
5.1.1	Üzemszintű talajerő- és tápanyag-gazdálkodás kialakítása	1	Yes
5.1.2	A tápanyagveszteség csökkentése, a tápanyagok kimosódásának megakadályozása	1	Yes
5.1.3	Degradált talajok helyreállítása, vízgazdálkodásuk javítása	1	Yes
5.2.1	Felszíni és felszín alatti vizek fenntartható használata	1.	Yes
5.4.1	A mezőgazdasági eredetű légszennyezők és szálló por kibocsátásának csökkentése	3	Yes
5.4.2	Mezőgazdasági eredetű ammónia-kibocsátás csökkentése	2	Yes
5.5.2	Integrált környezetbarát növényvédelem	1	Yes
6.7.1	Ökológiai művelés alatt álló	2	Yes

	területek nagyságának növelése		
9.1.1	Állatjóléti elvárásoknak való megfelelés és a haszonállatok természetes igényeinek kielégítése	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.14 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to reduce emissions or to maintain or enhance carbon storage (including permanent grassland, permanent crops with permanent green cover, agricultural land in wetland and peatland)
R.19 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments beneficial for soil management to improve soil quality and biota (such as reducing tillage, soil cover with crops, crop rotation included with leguminous crops)
R.20 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to reduce ammonia emission
R.21 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for the quality of water bodies
R.24 Share of Utilised Agricultural Area (UAA) under supported specific commitments which lead to a sustainable use of pesticides in order to reduce risks and impacts of pesticides, such as pesticides leakage
R.29 Share of utilised agricultural area (UAA) supported by the CAP for organic farming with a split between maintenance and conversion
R.31 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for supporting biodiversity conservation or restoration including high-nature-value farming practices
R.43 Share of livestock units (LU) concerned by supported actions to limit the use of antimicrobials (prevention/reduction)
R.44 Share of livestock units (LU) covered by supported actions to improve animal welfare

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

A beavatkozás célja a konvencionális területek ökológiai művelés alá vonásának ösztönzése és az ökológiai művelésbe vont területeken a gazdálkodási mód fenntartása. Az ökológiai gazdálkodás hozzájárul a biológiai sokféleség fenntartásához, illetve növeléséhez, erősíti a természetes önszabályozó folyamatokat, védi és javítja a talaj biológiai állapotát, csökkenti a növényvédő szerek szakszerűtlen használatából és a helytelen tápanyag-gazdálkodásból eredő kedvezőtlen környezeti hatásokat, valamint segíti az élelmiszerbiztonságot.

A beavatkozás alapján támogatásra jogosult gazdálkodónak minimum öt évig, az ökológiai gazdálkodás előírásainak megfelelő gazdálkodást kell folytatni.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges (selection criteria):

A hazai ökogazdálkodási akciótervben meghatározott területnövekedés elérésének érdekében cél a beavatkozásban pályázó minden kedvezményezett bevonása a programba. Amennyiben azonban a jelentkezés mértéke meghaladja a beavatkozásra szánt forrás mennyiségét, pontozási rendszert kell kialakítani.

A pontozási rendszert az alábbi alapelvek figyelembevétele mellett kell kialakítani:

• A beavatkozásba vont területek vonatkozásában legalább a kötelezettségvállalás teljes időtartamára fennálló földhasználat igazolása, az érintett területek arányától függően.

• Területi érzékenység figyelembevétele – a Natura2000, MTÉT, valamint országos jelentőségű védett természeti területek;

• Egyéb szempontok – gazdálkodót minősítő egyéb szempontok, mint például ökogazdálkodási tapasztalat, fiatal gazda támogatásban való részvétel, szaktanácsadó alkalmazása, ökológiai állattartás.

Az Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések, valamint az Ökológiai gazdálkodás támogatása az Agrár-

ökológiai alapprogrammal együtt és azzal összhangban került kialakításra. Az egyes előírások során különös gondot fordított arra Magyarország, hogy az egyes támogatási programok egymás hatását környezeti szempontból felerősítsék. Az egyes vállalásokat úgy határoztuk meg, hogy azok teljes mértékben lefedjék a művelt területeket és ahol az egyik támogatás már nem tud megjelenni, ott a másik be tudjon kapcsolódni és a gazdálkodók annak megfelelően tudjanak gazdálkodni.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Eligible Beneficiaries:

- mezőgazdasági termelők

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria)

• Az érintett tábla minimális mérete 0,25 ha nagyságú.

• Az érintett terület minden földhasználati kategória esetében minimum 1,0 hektár.

• A terület a program időszaka alatt a 834/2007/EK és a 2018/848 Tanácsi rendeletek szerint ellenőrzés alatt van.

• A kedvezményezettnek a beavatkozás alá vont területekre vonatkozóan a támogatás teljes időtartama alatt hazai akkreditációval rendelkező tanúsító szervezettel kötött szerződéssel kell rendelkeznie.

- Az ökológiai gazdálkodás támogatásba bevont kötelezettségvállalással érintett terület egyúttal nem vonható be az agrár-környezetgazdálkodási támogatásba is.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Kötelezettségvállalások (commitments):

• A kedvezményezett gazdálkodása megfelel a 834/2007/EK és a 2018/848 Tanácsi rendeleteknek megfelelő hazai jogszabályokban foglaltaknak.

• A kedvezményezett az ökológiai gazdálkodás beavatkozással kapcsolatos kötelező képzésen részt vesz, amennyiben csak ökológiai gazdálkodásra áttérő területei vannak. A támogatást igénylő mentesül a képzési kötelezettség alól, amennyiben azt a támogatási kérelem benyújtását megelőző 5 éven belül már teljesítette.

• Gazdálkodási Napló vezetése

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

List of relevant GAEC and SMR

Code	Description
GAEC01	Maintenance of permanent grassland based on a ratio of permanent grassland in relation to agricultural area at national, regional, sub-regional, group-of-holdings or holding level in comparison to the reference year 2018.Maximum decrease of 5% compared to the reference year.
GAEC02	Protection of wetland and peatland
GAEC03	Ban on burning arable stubble, except for plant health reasons
GAEC04	Establishment of buffer strips along water courses
GAEC05	Tillage management, reducing the risk of soil degradation and erosion, including consideration of the slope gradient
GAEC06	Minimum soil cover to avoid bare soil in periods that are most sensitive
GAEC07	Crop rotation in arable land, except for crops growing under water
GAEC08	Minimum share of agricultural area devoted to non-productive areas or features.Minimum share of at least 4% of arable land at farm level devoted to non-productive areas and features,

	including land lying fallow. Where a farmer commits to devote at least 7% of his/her arable land to non-productive areas and features, including land lying fallow, under an enhanced eco-scheme in accordance with Article 28(5a), the share to be attributed to compliance with this GAEC shall be limited to 3%.Minimum share of at least 7% of arable land at farm level if this includes also catch crops or nitrogen fixing crops, cultivated without the use of plant protection products, of which 3% shall be land lying fallow or non-productive features. Member States should use the weighting factor of 0,3 for catch crops.Retention of landscape features.Ban on cutting hedges and trees during the bird breeding and rearing season.As an option, measures for avoiding invasive plant species
GAEC09	Ban on converting or ploughing permanent grassland designated as environmentally-sensitive permanent grasslands in Natural 2000 sites
SMR01	Directive 2000/60/EC of 23 October 2000 of the European Parliament and of the Council establishing a framework for Community action in the field of water policy: Article 11(3), point (e), and point (h), as regards mandatory requirements to control diffuse sources of pollution by phosphates
SMR02	Council Directive 91/676/EEC of 12 December 1991 concerning the protection of waters against pollution caused by nitrates from agricultural sources: Articles 4 and 5
SMR03	Directive 2009/147/EC of the European Parliament and of the Council of 30 November 2009 on the conservation of wild birds: Article 3(1), Article 3(2), point (b), Article 4(1), (2) and (4)
SMR04	Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild flora and fauna: Article 6(1) and (2)
SMR05	Regulation (EC) No 178/2002 of the European Parliament and of the Council of 28 January 2002 laying down the general principles and requirements of food law, laying down procedures in matters of food safety: Articles 14 and 15, Article 17(1) and Articles 18, 19 and 20
SMR07	Regulation (EC) No 1107/2009 of the European Parliament and of the Council of 21 October 2009 concerning the placing of plant protection products on the market and repealing Council Directives 79/117/EEC and 91/414/EEC: Article 55, first and second sentence
SMR08	Directive 2009/128/EC of the European Parliament and of the Council of 21 October 2009 establishing a framework for Community action to achieve the sustainable use of pesticides: Article 5(2) and Article 8(1) to (5); Article 12 with regard to restrictions on the use of pesticides in protected areas defined on the basis of Directive 2000/60/EC and Natura 2000 legislation; Article 13(1) and (3) on handling and storage of pesticides and disposal of remnants
SMR09	Council Directive 2008/119/EC of 18 December 2008 laying down minimum standards for the protection of calves: Articles 3 and 4

List of relevant mandatory national standards

- 34/2013. (V. 14.) VM rendelet a mezőgazdasági termékek és élelmiszerek ökológiai gazdálkodási követelmények szerinti tanúsításáról, előállításáról, forgalmazásáról, jelöléséről és ellenőrzésének eljárásrendjéről;
- Nemzeti Akcióterv az Ökológiai Gazdálkodás Fejlesztéséért

Link between GAEC, SMR and national standards with the intervention

Az elszámolható költségek a 834/2007/EK Tanácsi rendeletnek, az Európai Parlament és a Tanács (EU)

2018/848 rendeletének, valamint a 889/2008/EK Bizottsági rendeletnek megfelelő előírások által felmerülő többletköltségek, valamint kieső haszon kompenzálására irányulnak, amely értelmében a gazdálkodónak a jogszabályok szerinti működés a kötelező.

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

☑ **IACS**

☐ **Non-IACS**

IACS section

Type of payment

☑ unit cost based on additional costs and income foregone

☑ transaction cost included

☐ one off payment

☐ lump sum

Range of support at beneficiary level

Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés esetén a támogatás összege:

Szántóföld				
Támogatás mértéke	euró/ha/év		458	
Zöldség				
Támogatás mértéke	euró/ha/év		1.097	
Almafélék				
Támogatás mértéke	euró/ha/év		1.840	
Szőlő				
Támogatás mértéke	euró/ha/év		1.132	
Egyéb gyümölcs				
Támogatás mértéke	euró/ha/év		1.762	
Gyepgazdálkodás – legeltetés és kaszálás legalább 0,2 ÁE/ha/év				
Támogatás mértéke	euró/ha/év		204	

Ökológiai gazdálkodás fenntartása esetén a támogatás összege:

Szántóföld				
Támogatás mértéke	euró/ha/év		349	
Zöldség				

Támogatás mértéke	euró/ha/év		664
Almafélék			
Támogatás mértéke	euró/ha/év		1.136
Szőlő			
Támogatás mértéke	euró/ha/év		1.097
Egyéb gyümölcs			
Támogatás mértéke	euró/ha/év		967
Gyepgazdálkodás – legeltetés és kaszálás legalább 0,2 ÁE/ha/év			
Támogatás mértéke	euró/ha/év		204

Calculation method

Ökológiai gazdálkodás beavatkozás háttérszámítása:

Kiindulási alap volt Agrárközgazdasági Intézet Tesztüzemi Rendszerének használata. A tesztüzemi rendszerből első sorban a termelési értékre, valamint egyes növénykultúrák ágazati szintű költségeire vonatkozó adatok kerültek figyelembevételre. A tesztüzemi rendszer a mezőgazdasági művelt területek több mint 90%-ra vonatkozóan gyűjt ágazati adatokat évente a legfontosabb növénykultúrákról, melyek a háttérszámítások fontos alapját képezik, szántó, gyep, zöldség, és ültetvény kultúrákban egyaránt. Az ágazati eredmények a vegetációs időszak időjárásából adódóan, illetve egyéb gazdasági okokból (pl. infláció, stb.) változhatnak, azonban az elmúlt három év adatainak elemzése során folyamatos növekedés volt tapasztalható mind a termelési érték, mind a költségek tekintetében, ezért a háttérszámítás során a 2019 évi adatok 10%-al történő korrekciója indokolt a 2022-2025 időszak vonatkozásában.

A számítás alapja az előírások által bekövetkezett többletköltség, valamint a jövedelem kiesés mértékének meghatározása. A támogatási összeg kiszámításakor az előírásokat betartó gazdálkodók várható jövedelemalakulása kerül összehasonlításra a konvecionális gazdálkodási gyakorlathoz képest. Ez által biztosítható, hogy a gyakorlatban elterjedt gazdálkodási formák nem kerülnek támogatásra, csak az emelt szintű előírások képezik a kompenzáció alapját. A számítások minden esetben tartalmazzák az ellenőrzés/tanúsítás költségeit.

Minden előírás esetében 4 kategória szerint kerülnek csoportosításra a jövedelmet meghatározó bevétek és költségek.

1. Várható bevételkiesés
2. Várható bevételnövekedés
3. Várható többletköltség
4. Várható költségcsökkenés

A kompenzáció értékének meghatározása

A számítás előírásonként külön került meghatározásra a fent ismertetett adatforrások és szakértői becslések alkalmazásával. A számítások minden kategória esetében tartalmazzák az ellenőrzés/tanúsítás költségeit.

Additional explanation

A beavatkozás kapcsán nem támogatható költségek:
- a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 folyamatban lévő kötelezettségvállalással érintett tevékenységei

8 Information regarding State aid assessment
The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:
☐ Yes ☑ No ☐ Mixed

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention
What are the models of the commitment(s) in the intervention?
☑ result based (with possibility to pick and choose)
☑ management based (with possibility to pick and choose)
☑ hybrid (management and result based)

Please explain the obligations/possibilities for beneficiaries in relation to the commitments set out in the intervention

Kötelezettségvállalások (commitments):
• A kedvezményezett gazdálkodása megfelel a 834/2007/EK és a 2018/848 Tanácsi rendeleteknek megfelelő hazai jogszabályokban foglaltaknak.
• A kedvezményezett az ökológiai gazdálkodás beavatkozással kapcsolatos kötelező képzésen részt vesz, amennyiben csak ökológiai gazdálkodásra áttérő területei vannak. A támogatást igénylő mentesül a képzési kötelezettség alól, amennyiben azt a támogatási kérelem benyújtását megelőző 5 éven belül már teljesítette.
• Gazdálkodási Napló vezetése

Az ökológiai gazdálkodásba vont területek (átállás alatt és fenntartási időszakkal érintett) kimeneti értéke a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez (KAP stratégiai terv) nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU és az 1307/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 2021/2115
(EU) rendelet 102. cikke (Tervezett egységösszegek és tervezett kimenetek) (5) bekezdése alapján az éves tervezett
kimenetek az összes egységösszegre vonatkozóan összevontan évenként kerültek feltüntetésre.

What is the duration of contracts?

5 év, amely átállás és fenntartás időszakára osztható fel. Amennyiben egy gazdálkodó már több éve folytat az ökológiai gazdálkodás szabályainak megfelelő termelési módot, akkor számára az átállás időszak kevesebb. Főszabály szerint az átállási támogatás maximum 3 évig adható.

10 WTO compliance
Green Box
Paragraph 12 of Annex 2 WTO
Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 12. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(3)(b) - 70 - Payments under Article 70	50.00%	20.00%	80.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD20_O17_U01_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Szántóföld egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.19; R.21; R.24; R.31	Yes
RD20_O17_U02_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Zöldség egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.19; R.20; R.21; R.24; R.31	Yes
RD20_O17_U03_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Almafélék egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.19; R.20; R.21; R.24; R.31	Yes
RD20_O17_U04_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Szőlő egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.19; R.20; R.21; R.24; R.31	Yes
RD20_O17_U05_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Egyéb gyümölcs egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.19; R.20; R.21; R.24; R.31	Yes
RD20_O17_U06_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Gyepgazdálkodás – legeltetés és kaszálás legalább 0,2 ÁE/ha/év egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.14; R.19; R.20; R.21; R.24; R.29; R.31; R.43; R.44	Yes
RD20_O17_U07_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Szántóföld egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.19; R.21; R.24; R.31	Yes
RD20_O17_U08_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Zöldség egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.19; R.20; R.21; R.24; R.31	Yes
RD20_O17_U09_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Almafélék egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.19; R.20; R.21; R.24; R.31	Yes
RD20_O17_U10_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Szőlő egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.19; R.20; R.21; R.24; R.31	Yes
RD20_O17_U11_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Egyéb gyümölcs egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.19; R.20; R.21; R.24; R.31	Yes
RD20_O17_U12_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Gyepgazdálkodás – legeltetés és kaszálás legalább 0,2 ÁE/ha/év egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.14; R.20; R.31; R.43; R.44	Yes

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD20_O17_U01_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Szántóföld egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD20_O17_U02_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Zöldség egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD20_O17_U03_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Almafélék egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD20_O17_U04_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Szőlő egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD20_O17_U05_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Egyéb gyümölcs egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD20_O17_U06_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Gyepgazdálkodás – legeltetés és kaszálás legalább 0,2 ÁE/ha/év egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD20_O17_U07_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Szántóföld egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD20_O17_U08_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Zöldség egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében

felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD20_O17_U09_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Almafélék egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD20_O17_U10_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Szőlő egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD20_O17_U11_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Egyéb gyümölcs egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD20_O17_U12_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Gyepgazdálkodás – legeltetés és kaszálás legalább 0,2 ÁE/ha/év egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD20_O17_U01_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Szántóföld egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	458.00	458.00	458.00	458.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.17 (unit: Hectares)								
RD20_O17_U02_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Zöldség egységösszege (Grant -	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	1,097.00	1,097.00	1,097.00	1,097.00	0.00	0.00	

Uniform)	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.17 (unit: Hectares)								
RD20_O17_U03_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Almafélék egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	1,840.00	1,840.00	1,840.00	1,840.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.17 (unit: Hectares)								
RD20_O17_U04_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Szőlő egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	1,132.00	1,132.00	1,132.00	1,132.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.17 (unit: Hectares)								
RD20_O17_U05_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Egyéb gyümölcs egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	1,762.00	1,762.00	1,762.00	1,762.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.17 (unit: Hectares)								
RD20_O17_U06_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Gyepgazdálkodás – legeltetés és kaszálás legalább 0,2 ÁE/ha/év egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	204.00	204.00	204.00	204.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.17 (unit: Hectares)								
RD20_O17_U07_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Szántóföld egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	349.00	349.00	349.00	349.00	0.00	0.00	

	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.17 (unit: Hectares)								
RD20_O17_U08_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Zöldség egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	664.00	664.00	664.00	664.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.17 (unit: Hectares)								
RD20_O17_U09_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Almafélék egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	1,136.00	1,136.00	1,136.00	1,136.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.17 (unit: Hectares)								
RD20_O17_U10_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Szőlő egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	1,097.00	1,097.00	1,097.00	1,097.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.17 (unit: Hectares)								
RD20_O17_U11_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Egyéb gyümölcs egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	967.00	967.00	967.00	967.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.17 (unit: Hectares)								
RD20_O17_U12_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Gyepgazdálkodás – legeltetés és	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	204.00	204.00	204.00	204.00	0.00	0.00	

kaszálás legalább 0,2 ÁE/ha/év egységösszege (Grant - Uniform)	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.17 (unit: Hectares)								
TOTAL	O.17 (unit: Hectares)	0.00	279,415.00	279,415.00	279,415.00	279,415.00	0.00	0.00	**Sum:** 1,117,660.00 **Max:** 279,415.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	63,064,332.00	63,064,332.00	63,064,332.00	63,064,332.00	0.00	0.00	252,257,328.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	31,532,166.00	31,532,166.00	31,532,166.00	31,532,166.00	0.00	0.00	126,128,664.00
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)		63,064,332.00	63,064,332.00					126,128,664.00
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)		31,532,166.00	31,532,166.00					63,064,332.00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

RD22_G05_LCP_70 - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés

Intervention Code (MS)	RD22_G05_LCP_70
Intervention Name	Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés
Type of Intervention	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments
Common Output Indicator	O.14. Number of hectares (excluding forestry) or number of other units covered by environmental or climate-related commitments going beyond mandatory requirements
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: Yes ES rebate system: Yes LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

A beavatkozás megvalósítási területe Magyarország

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy
SO5 Foster sustainable development and efficient management of natural resources such as water, soil and air, including by reducing chemical dependency
SO6 Contribute to halting and reversing biodiversity loss, enhance ecosystem services and preserve habitats and landscapes

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
4.1.1	A talajok és ökoszisztémák szénmegkötő képességének javítása	1	Yes
4.4.2	A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata	2	Yes
4.4.3	A talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének javítása a földhasználatváltás ösztönzésével	1	Yes
5.1.3	Degradált talajok helyreállítása, vízgazdálkodásuk javítása	1	Yes
5.1.4	Termőföld védelem agrár-erdészeti rendszerekkel	2	Yes
5.2.1	Felszíni és felszín alatti vizek fenntartható használata	1.	Yes
5.2.2	Hullámtereken megfelelő növényzet kialakítása (invazív fajok, háttér-szennyezés)	2	Yes
5.2.3	Vizek parti zónájában típustól függő zonáció rehabilitációja, pufferzóna kialakítása	2	Yes
5.3.1	Vízvisszatartás elősegítése a talajban és a tájban	1	Yes

6.1.1	Natura 2000 mezőgazdasági élőhelyek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása	1	Yes
6.1.2	Magas természeti értékű területek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása	1	Yes
6.1.3	Gyepek jó ökológiai állapotának és fajgazdagságának fenntartása és fejlesztése	2	Yes
6.2.3	Művelt területek közötti ökológiai átjárhatóság és biodiverzitás biztosítása köztes zónák által	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.12 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to improve climate adaptation
R.14 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to reduce emissions or to maintain or enhance carbon storage (including permanent grassland, permanent crops with permanent green cover, agricultural land in wetland and peatland)
R.19 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments beneficial for soil management to improve soil quality and biota (such as reducing tillage, soil cover with crops, crop rotation included with leguminous crops)
R.21 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for the quality of water bodies
R.31 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for supporting biodiversity conservation or restoration including high-nature-value farming practices
R.34 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for managing landscape features, including hedgerows and trees

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

A mezőgazdasági területek és a hozzájuk kapcsolódó élőhelyek és tájalkotó elemek meghatározó részei az ökoszisztéma-rendszereknek, ökoszisztéma szolgáltató képességük jelentős. Szabályozó hatásuknál fogva befolyásolják pl. a klímaviszonyokat, a csapadékmennyiséget, a talaj és a táj vízháztartását. De támogatják a talajok védelmét, a tápanyagok körforgását és élőhelyül, táplálkozó helyül szolgálhatnak számos, a mezőgazdasághoz kötődő, arra nézve hasznos növény- és állatfajnak, mint pl. beporzók, ragadozó madarak stb.

Az elmúlt évtizedekben azonban ezek a zöldinfrastuktúra hálózat részét képező élőhelyek a tájhasználat átalakulásával – a zöldmezős beruházások térnyerése, illetve a mezőgazdasági termelés intenzifikációja miatt – nagymértékben felszámolásra kerültek, eltűntek. Az így eltűnő füves mezsgyék, sövények, mezővédő erdősávok, fasorok és más, félig természetes elemek visszaállítása, fejlesztése elengedhetetlenné vált a beporzás vagy a kártevők elleni küzdelem, az agrárterületek vízháztartásának javítása, a felszíni és felszín alatti vizek minőségének védelme, a talajvédelem, a helyi éghajlati adottságok javítása, valamint az ÜHG gázok kibocsátásának mezőgazdasági eszközökkel való csökkentésének növelése érdekében.

Az aszályos időszakok előfordulásának növekedése és a csapadék intenzitásának és eloszlásának megváltozása, valamint az eróziós jelenségek erősödése miatt kulcsfontosságú feladattá vált természeti erőforrásaink védelme érdekében a felesleges vizek minél hosszabb ideig történő megőrzése az adott területeken, illetve bizonyos erózióvédelmi létesítmények kialakítása, valamint a vízfolyásokat szegélyező pufferzónák kialakítása. Ezen tevékenységek nagymértékben hozzájárulnak a mezőgazdasági terültek

kisléptékű klimatikus viszonyainak kiegyensúlyozásához és a szénmegkötéshez (SO4), a talajkészletek védelméhez, illetve a vizeinket érintő tápanyagterhelések és szennyezések csökkentéséhez (SO5), de az így kialakuló élőhelyek a biodiverzitás védelméhez és a táji elemek védelméhez, állapotjavításához is hozzájárulnak (SO6).

Az élőhelyek újbóli változatossá tétele és a tájképi elemek helyreállítása, valamint a vizek védelmét és az erózió elleni védekezést szolgáló elemek létrehozása tehát elősegíti a mezőgazdaság által okozott káros éghajlati változások mérséklését és azokhoz való alkalmazkodást, a biológiai sokféleség védelme mellett a talaj, a víz és a levegő védelmét is, valamint a táj jellegzetességének megőrzését, helyreállítását. Ugyanakkor e tevékenységek nem „csak" a környezeti és természetvédelmi érdekeket szolgálják, hanem – gazdálkodói szemmel talán elsődleges módon – a fenntartható mezőgazdasági termelést is. A hozamok stabilitását, a nagyobb termésbiztonságot, a termeléshez szükséges természeti erőforrások megőrzését, visszaállítását.

E célkitűzések olyan nem termelő jellegű beruházásokkal, illetve azok hosszú távú fenntartásával érhetőek el, melyek a gazdaságok értékét, jövedelemtermelő képességét közvetlenül nem befolyásolják, de annak természeti, illetve közjóléti értékét, ökoszisztéma szolgáltató képességét nagymértékben növelik, azonban kialakításuk és fenntartásuk bevételkisesét és költségnövekedést jelent, valamint többlet tevékenységet vár el a gazdálkodóktól.

Az agro-ökológiai átállás miatt kívánatos földhasználat-váltás ösztönzéséhez szükség van az újonnan kialakított élőhelyek, kultúrák megfelelő módon történő fenntartásának támogatására is. Az agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés olyan önkéntes alapon működő kifizetés, amelyben a programban résztvevők az agro-ökológiai átállás érdekében több éven keresztül fenntartják az agro-ökológiai nem termelő beruházások keretében megvalósított földhasználatváltást jelentő nem termelő kultúrákat és tájképi elemeket, és gazdálkodásuk során vállalják a vonatkozó alap feltételességi rendszeren, a kondicionalitáson túlmutató többlet tevékenységek elvégzését.

A beavatkozás célterületei:

A beavatkozás keretein belül az alábbi célterületek mentén felsorolt tevékenységekre vehető igénybe támogatás nem termelő beruházásokra:

A.a.) Újonnan szántóterülten telepített biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák fenntartása

A támogatás célja az agro-ökológiai nem termelő beruházások keretében kialakított biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák fenntartásának biztosítása, a vállalt fenntartási kötelezettségek következtében fellépő többletköltségek és kieső jövedelmek ellentételezése.

Kötelezettségvállalási időszak: 5 év

A.b.) Újonnan telepített talajvédelmi célú gyepek fenntartása

A támogatás célja az agro-ökológiai nem termelő beruházások keretében kialakított talajvédelmi célú gyepek fenntartásának biztosítása, a vállalt fenntartási kötelezettségek következtében fellépő többletköltségek és kieső jövedelmek ellentételezése.

Kötelezettségvállalási időszak: 7 év

A.c.) Újonnan telepített természetközeli gyepek fenntartása

A támogatás célja az agro-ökológiai nem termelő beruházások keretében kialakított természetközeli gyepek fenntartásának biztosítása, a vállalt fenntartási kötelezettségek következtében fellépő többletköltségek és kieső jövedelmek ellentételezése.

Kötelezettségvállalási időszak: 7 év

A.d.) Újonnan kialakított füves, cserjés sávok fenntartása

A támogatás célja az agro-ökológiai nem termelő beruházások keretében kialakított füves, cserjés sávok fenntartásának biztosítása, a vállalt fenntartási kötelezettségek következtében fellépő többletköltségek és kieső jövedelmek ellentételezése.

Kötelezettségvállalási időszak: 7 év

B.a.) Újonnan kialakított mezővédő fasor fenntartása

A támogatás célja az agro-ökológiai nem termelő beruházások keretében kialakított mezővédő fasorok ápolásának, fenntartásának biztosítása, a vállalt fenntartási kötelezettségek következtében fellépő többletköltségek és kieső jövedelmek ellentételezése.

Kötelezettségvállalási időszak: 7 év

B.b.) Újonnan kialakított mezővédő erdősáv fenntartása

A támogatás célja az agro-ökológiai nem termelő beruházások keretében kialakított mezővédő erdősorok ápolásának, fenntartásának biztosítása, a vállalt fenntartási kötelezettségek következtében fellépő többletköltségek és kieső jövedelmek ellentételezése.

Kötelezettségvállalási időszak: 7 év

B.c.) Újonnan telepített fás legelők vagy kaszálók fenntartása

A támogatás célja az agro-ökológiai nem termelő beruházások keretében kialakított fás legelők vagy kaszálók ápolásának, fenntartásának biztosítása, a vállalt fenntartási kötelezettségek következtében fellépő többletköltségek és kieső jövedelmek ellentételezése.

Kötelezettségvállalási időszak: 7 év

C.a) Újonnan kialakított partmenti vízvédelmi pufferzóna fenntartása

A támogatás célja az agro-ökológiai nem termelő beruházások keretében kialakított part menti vízvédelmi pufferzóna fenntartásának biztosítása, a vállalt fenntartási kötelezettségek következtében fellépő többletköltségek és kieső jövedelmek ellentételezése.

Kötelezettségvállalási időszak: 7 év

C.b.) Újonnan kialakított vizes élőhely fenntartása

A támogatás célja az agro-ökológiai nem termelő beruházások keretében kialakított vizes élőhelyek fenntartásának biztosítása, a vállalt fenntartási kötelezettségek következtében fellépő többletköltségek és kieső jövedelmek ellentételezése.

Kötelezettségvállalási időszak: 7 év

A kiválasztás szempontrendszere:

A támogatási kérelmek kiválasztása során nem tervezünk pontozásos értékelést bevezetni, mivel a támogatásra csak a RD21_G04_LCI_73 Agro-ökológiai nem termelő beruházások keretében megvalósult újonnan létrehozott élőhelyek területe jogosult.

Kapcsolódás más KAP ST intézkedéshez:

- A jelen beavatkozás keretében fenntartott nem termelő területek a kötelezettségvállalási időszak alatt nem számolható el a GAEC 8, illetve a DP17_G01_ECOS_16 - Agro-ökológiai program vonatkozó előírásának teljesítésénél.
- Jelen beavatkozás keretében az A., B. és C. célterületek vonatkozásában kizárólag az RD21_G04_LCI_73 Agro-ökológiai nem termelő beruházások A.a), A.c), A.d), B.a), B.b, B.c), valamint C/I.a. és C/I.b. célterületének keretében létrehozott nem termelő elemek fenntartására igényelhető támogatás.

Kapcsolódás más jogszabályokhoz:

- A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény
- A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény
- 1155/2016. (III. 31.) Korm. határozat Magyarország felülvizsgált, 2015. évi vízgyűjtő-gazdálkodási tervéről
- 23/2018. (X. 31.) OGY határozat a 2018-2030 közötti időszakra vonatkozó, 2050-ig tartó időszakra kitekintést nyújtó második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiáról

Felülvizsgálati záradék:

A beavatkozás keretében végrehajtott műveletek esetében, amennyiben a kötelező előírások, követelmények vagy kötelezettségek (referenciaelemek) módosulnak, akkor a kedvezményezett dönthet úgy, hogy nem fogadja el a kiigazítást/módosítást, és akkor az adott kötelezettségvállalás érvényét veszti, és a kötelezettségvállalás érvényességének időtartama tekintetében nem követelhető meg a gazdálkodótól a támogatás visszafizetése.

A támogatás ütemezése

Ez a beavatkozás az RD21_G04_LCI_73 beavatkozásra épül: a gazdálkodók a beruházás évében az RD21_G04_LCI_73 - Agro-ökológiai nem termelő beruházások intézkedés keretében kapnak támogatást a létrehozásra, míg ezt követően a fenntartási időszakra ezen intézkedés keretében igényelhetnek támogatást.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Jogosultsági kritériumok:

Mezőgazdasági termelő

Az A-C célterületek esetén a mezőgazdasági termelő a támogatás igénybevételére akkor jogosult, ha az igénylést megelőző évben az adott területen az adott célterülethez illeszkedő agro-ökológiai nem termelő beruházást valósított meg az RD21_G04_LCI_73 Agro-ökológiai nem termelő beruházások beavatkozás keretében.

A B) célterület esetén a mezőgazdasági termelő a támogatás igénybevételére akkor jogosult, ha az igénylést megelőző évben az adott területen az adott célterülethez illeszkedő agro-ökológiai nem termelő beruházást valósított meg az D21_G04_LCI_73_U03 Agro-ökológiai nem termelő beruházások beavatkozás keretében vagy agrár-erdészeti rendszer léterhozást valósított meg a VP5-8.2.1 művelet keretébenm, és abból még fenntartási időszakra még kifizetésre jogosult.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

A támogatás típusa:

Vissza nem térítendő támogatás területalapú hektáronkénti vagy darab vagy folyóméter alapú egység-költség kalkuláció alapján.

Általános kötelezettségvállalás:

- Gazdálkodási Napló vezetése

Az egyes célterületek esetében előírt egyedi jogosultsági feltételek és kötelezettségvállalások:

A.a.) Újonnan telepített biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák fenntartása

Jogosultsági feltétel:

A támogatás igénybevételére akkor jogosult a mezőgazdasági termelő, ha az igénylést megelőző évben az adott területen az agro-ökológiai nem termelő beruházás keretében biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrát telepített.

Kötelezettségvállalások:

- A kötelezettségvállalás időszaka alatt a növényvédő szerek és a műtrágya használata nem megengedett.
- Az első évben
    - június 15. után kötelező egy tisztító kaszálás, amikor a teljes terület lekaszálható;
    - a második kaszálást szeptember 30. után kell elvégezni, úgy, hogy a terület 10-20%-át kaszálatlanul kell hagyni;
- A második évtől évente egy kaszálás kötelező, melyet szeptember 30. után kell elvégezni, úgy, hogy a terület 10-20%-át kaszálatlanul kell hagyni.
- A területen megjelenő inváziós és termőhely-idegen növényfajok, illetve veszélyes gyomnövények megjelenése esetén, azok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással.
- Kaszálás során 10 cm magas tarlót kell hagyni.
- A kaszálék 5-10 %-át renden a területen kell hagyni.
- A kaszálást madárbarát módon kell végezni, vadriasztó eszköz használata mellett.

- A kötelezettségvállalás időszaka alatt a méhlegelő kultúra újravetése egy alkalommal megengedett a telepítésnél engedélyezett fajokkal.

A kötelezettségvállalás ideje 5 év.

A.b). Újonnan telepített talajvédelmi célú gyepek fenntartása

Jogosultsági feltétel:

A támogatás igénybevételére akkor jogosult, ha az igénylést megelőző évben az adott területen az agro-ökológiai nem termelő beruházás keretében gyeptelepítést valósított meg.

Kötelezettségvállalások:

- A gyepterületeket legeltetéssel, illetve kaszálással kell hasznosítani.
- Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.
- Belvíz/időszakos vízállás levezetése tilos.
- Napnyugtától napkeltéig a gépi munkavégzés tilos.
- Madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás alkalmazása, vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség) alkalmazása kötelező, melynek során legalább 10 centiméteres tarlómagasság meghagyása szükséges.
- A kaszálás során bálázó silófólia alkalmazása tilos.
- Gyepterületen a szálas takarmány tárolása a kaszálást követő 30 napon túl tilos.
- Inváziós és termőhely-idegen növényfajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással.
- A gyep felülvetése a kötelezettségvállalási időszak hét éve alatt egy alkalommal megengedett ellenőrzött, fémzárolt, a hasznosítás céljának is megfelelő hazai fű- és pillangósfajokból álló magkeverékkel.
- A gazdálkodási tevékenység során a gyepfelszín károsítása tilos, a következő pontokban megengedett tevékenységek kivételével;
- A kötelezettségvállalási időszak alatt a gyepek altalajlazítása legfeljebb egyszer engedélyezett 40-60 cm mélységben kizárólag keskenykésű gyeplazítóval.
- A gyepek gyökérzónájának (10-20 cm) szellőztetés a kötelezettségvállalási időszak alatt legfeljebb két, nem egymást követő évben megengedett gyepszellőztető hengerrel elvégezve.

Kötelezően választandó előírások legeltetéses hasznosítás esetén:

- Legeltetési sűrűség min. 0.4 ÁE/ha, max. 1 ÁE/ha a gyepek túllegeltetési tilalmának figyelembe vételével.
- A gyepterületen csak szarvasmarha, juh, kecske, szamár, ló, öszvér és bivaly legeltethető.

A kötelezettségvállalás ideje 7 év.

A.c.) Újonnan telepített természetközeli gyepek fenntartása

Jogosultsági feltétel:
A támogatás igénybevételére akkor jogosult, ha az igénylést megelőző évben az adott területen az agro-ökológiai nem termelő beruházás keretében gyeptelepítést valósított meg.

Kötelezettségvállalások:

- A gyepterületeket legeltetéssel, illetve kaszálással kell hasznosítani.
- Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.
- Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása.
- Tápanyag-utánpótlás csak a legelő állatok által elhullajtott ürülékből származhat, trágya kiszórása tilos.
- A gyepterület öntözése tilos.
- Belvíz/időszakos vízállás levezetése tilos.
- Napnyugtától napkeltéig a gépi munkavégzés tilos.
- A terület legalább 10, legfeljebb 15%-át táblánként kaszálatlanul kell hagyni. A kaszálatlan területek minimális szélessége 6 m.
- Madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás alkalmazása, vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség) alkalmazása kötelező, melynek során legalább 10 centiméteres tarlómagasság meghagyása szükséges.
- A kaszálás során bálázó silófólia alkalmazása tilos.
- Gyepterületen a szálas takarmány tárolása a kaszálást követő 30 napon túl tilos.
- Inváziós és termőhely-idegen növényfajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással.
- A gazdálkodási tevékenység során a gyepfelszín károsítása tilos.
- Fokozottan védett, földön fészkelő madarak fészkének, fiókáinak megtalálása esetén azt haladéktalanul jelenteni kell az illetékes nemzeti park igazgatóságnak. A megtalált fészek körül min. 1 ha védőzóna kialakítása.
- Villanypásztor, kerítés, karám csak az illetékes nemzeti park igazgatóság előzetes írásos nyilatkozata alapján létesíthető illetve alkalmazható.
- A kaszálás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban vagy elektronikus úton (ügyfélkapu, e-mail) be kell jelenteni az illetékes nemzeti park igazgatóságnak a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját.

Kötelezően választandó előírások legeltetéses hasznosítás esetén:

- Legeltetési sűrűség min. 0.4 ÁE/ha, max. 1 ÁE/ha a gyepek túllegeltetési tilalmának figyelembe vételével.
- Gyepterületen csak szarvasmarha, juh, kecske, szamár, ló, öszvér és bivaly legeltethető.

A kötelezettségvállalás ideje 7 év.

B.a. és B.b) Újonnan, az RD21 G04 LCI 73 U03 támogatással kialakított mezővédő fasor és mezővédő erdősáv ápolása és fenntartása esetén

Jogosultsági feltétel:

A támogatás igénybevételére akkor jogosult, ha az igénylést megelőző évben az adott területen az agro-ökológiai nem termelő beruházás keretében mezővédő fasort vagy mezővédő erdősávot hozott létre.

Kötelezettségvállalások:

- Faegyedek pótlása – a hiány nem haladhatja meg az 30 %-ot.
- Fasor esetén 10 méteres sáv gyommentesen tartása mechanikai módszerekkel,
- Erdősáv esetén 26 méteres sáv gyommentesen tartása mechanikai módszerekkel,
- Egyedi törzsvédelem pótlása

A kötelezettségvállalás ideje 7 év.

B.c.) Újonnan, a RD21_G04_LCI_73_U03 támogatással telepített legelő vagy kaszáló fásítás ápolása és fenntartása

Jogosultsági feltétel:

A támogatás igénybevételére akkor jogosult, ha az igénylést megelőző évben az adott területen az agro-ökológiai nem termelő beruházás keretében fás legelőt vagy kaszálót hozott létre.

Kötelezettségvállalások:

- Faegyedek pótlása, - a hiány egy évben sem haladhatja meg az 30 %-ot
- A telepített faegyedek sarjról, vagy magról történő szaporodását meg kell akadályozni, a területen 2 évnél idősebb csemete nem lehet
- Fák körül legalább 1,0 méter átmérőjűterület gyommentesen tartása mechanikai módszerekkel
- Egyeditörzsvédelemvagymikrokerítésjavítása, szükségszerintpótlása
- A gyepterületeket legeltetéssel, vagy kaszálással kell hasznosítani.
- Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.
- Belvíz/időszakos vízállás levezetése tilos.
- Napnyugtától napkeltéig a gépi munkavégzés tilos.
- Madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás alkalmazása, vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség) alkalmazása kötelező, melynek során legalább 10 centiméteres tarlómagasság meghagyása szükséges.
- Gyepterületen a szálas takarmány tárolása a kaszálást követő 30 napon túl tilos.
- Inváziós növényfajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással.
- A gyep felülvetése a kötelezettségvállalási időszak hét éve alatt egy alkalommal megengedett ellenőrzött, fémzárolt, a hasznosítás céljának is megfelelő hazai fű- és pillangósfajokból álló magkeverékkel.
- A gazdálkodási tevékenység során a gyepfelszín károsítása tilos, a következő pontokban megengedett tevékenységek kivételével;
- A kötelezettségvállalási időszak alatt a gyepek altalajlazítása legfeljebb egyszer engedélyezett 40-60 cm mélységben kizárólag keskenykésű gyeplazítóval.
- A gyepek gyökérzónájának (10-20 cm) szellőztetés a kötelezettségvállalási időszak alatt legfeljebb két, nem egymást követő évben megengedett gyepszellőztető hengerrel elvégezve.
- Fenn kell tartani a területre telepített faállomány egyedi mechanikai védelmét;
- A területre telepített faállomány ápolási munkáit el kell végezni;
- A területre telepített fagyedek tányérozása 1 m-es körben
- Gondoskodni kell, a területre telepített faállomány pótlásáról, de csak olyan arányban, hogy a fás szárú növények ne akadályozzák a gyep kaszálóként vagy legelőként történő hasznosítását.

Kötelezően választandó előírások legeltetéses hasznosítás esetén:

- Legeltetési sűrűség min. 0.4 ÁE/ha, max. 1 ÁE/ha a gyepek túllegeltetési tilalmának figyelembe vételével.
- A gyepterületen csak szarvasmarha, juh, kecske, szamár, ló, öszvér és bivaly legeltethető.

A kötelezettségvállalás ideje 7 év.

C.a.) Újonnan kialakított partmenti vízvédelmi pufferzóna fenntartása

Jogosultsági feltétel:

A támogatás igénybevételére akkor jogosult, ha az igénylést megelőző évben az adott területen az agro-ökológiai nem termelő beruházás keretében partmenti vízvédelmi pufferzónát hozott létre.

Kötelezettségvállalások:

- A terület csak kaszálással hasznosítható.
- Inváziós és termőhely-idegen növényfajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással.
- Műtrágya, szerves trágya alkalmazása és növényvédő szerek használata tilos, kivéve az inváziós és termőhely-idegen növényfajok ellen alkalmazott speciális növényvédőszer-kijuttatást;
- Madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás alkalmazása, vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség) alkalmazása kötelező, melynek során legalább 10 centiméteres tarlómagasság meghagyása szükséges.

Kötelezően választandó előírások füves cserjés fás védőterület esetén:

- a területre telepített faállomány egyedi mechanikai védelméről gondoskodni kell
- a területre telepített faállomány ápolási munkáit el kell végezni
- a területre telepített faállomány pótlásáról gondoskodni kell.

A kötelezettségvállalás ideje 7 év.

C.b.) Újonnan kialakított vizes élőhely fenntartása

Jogosultsági feltétel:

A támogatás igénybevételére akkor jogosult, ha az igénylést megelőző évben az adott területen az agro-ökológiai nem termelő beruházás keretében vizes élőhelyet hozott létre.

Kötelezettségvállalások:

- A területen biztosítani kell a megjelenő víz minél hosszabb ideig történő megmaradását, a lecsapolás és a vízelvezetés nem megengedett;
- Inváziós és termőhely-idegen növényfajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással.
- Műtrágya, szerves trágya alkalmazása és növényvédő szerek használata tilos, kivéve az inváziós és

termőhely-idegen növényfajok ellen alkalmazott speciális növényvédőszer-kijuttatást;

- Legeltetni, és gépi munkavégzést folytatni csak megfelelően száraz talajviszonyok mellett lehet;
- Madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás alkalmazása, vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség) alkalmazása kötelező.
- Kaszálás során legalább 15 cm magas tarlót kell hagyni;

A kötelezettségvállalás ideje 7 év.

O14 What area is eligible?

☑Agricultural area defined for the CAP plan

☐Agricultural land including and beyond agricultural area

☐Non-agricultural land

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

List of relevant GAEC and SMR

Code	Description
GAEC01	Maintenance of permanent grassland based on a ratio of permanent grassland in relation to agricultural area at national, regional, sub-regional, group-of-holdings or holding level in comparison to the reference year 2018.Maximum decrease of 5% compared to the reference year.
GAEC02	Protection of wetland and peatland
GAEC04	Establishment of buffer strips along water courses
GAEC05	Tillage management, reducing the risk of soil degradation and erosion, including consideration of the slope gradient
GAEC06	Minimum soil cover to avoid bare soil in periods that are most sensitive
GAEC08	Minimum share of agricultural area devoted to non-productive areas or features.Minimum share of at least 4% of arable land at farm level devoted to non-productive areas and features, including land lying fallow. Where a farmer commits to devote at least 7% of his/her arable land to non-productive areas and features, including land lying fallow, under an enhanced eco-scheme in accordance with Article 28(5a), the share to be attributed to compliance with this GAEC shall be limited to 3%.Minimum share of at least 7% of arable land at farm level if this includes also catch crops or nitrogen fixing crops, cultivated without the use of plant protection products, of which 3% shall be land lying fallow or non-productive features. Member States should use the weighting factor of 0,3 for catch crops.Retention of landscape features.Ban on cutting hedges and trees during the bird breeding and rearing season.As an option, measures for avoiding invasive plant species
GAEC09	Ban on converting or ploughing permanent grassland designated as environmentally-sensitive permanent grasslands in Natural 2000 sites
SMR01	Directive 2000/60/EC of 23 October 2000 of the European Parliament and of the Council establishing a framework for Community action in the field of water policy: Article 11(3), point (e), and point (h), as regards mandatory requirements to control diffuse sources of pollution by phosphates
SMR02	Council Directive 91/676/EEC of 12 December 1991 concerning the protection of waters against pollution caused by

	nitrates from agricultural sources: Articles 4 and 5
SMR03	Directive 2009/147/EC of the European Parliament and of the Council of 30 November 2009 on the conservation of wild birds: Article 3(1), Article 3(2), point (b), Article 4(1), (2) and (4)
SMR04	Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild flora and fauna: Article 6(1) and (2)

List of relevant mandatory national standards

NJSZ - *A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)*

A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani, továbbá hogy a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni, valamint biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét is. Valamint meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról a történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével.

NJSZ - *A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 23. § (2)*

A törvény erejénél fogva országos jelentőségű védelem alatt áll valamennyi láp. Lápnak azok a földterületek minősülnek, amelyek tartósan vagy időszakosan ki vannak téve a víz hatásának, illetve talajuk időszakosan vízzel telítettek, továbbá jelentős részükön lápi életközösség, illetve lápi élő szervezetek találhatóak, valamint talajukat változó kifejlődésű tőzegtartalom, illetve tőzegképződési folyamatok jellemzik.

NJSZ - *A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 35- 42.§.*

A földhasználó a termőhely ökológiai adottságaihoz igazodó talajvédő gazdálkodást vagy tevékenységet köteles folytatni az alábbiak szerint:
A földhasználó erózióval veszélyeztetett szántóterületeken a víz- és szélerózió megakadályozása érdekében köteles a talajfedettséget szolgáló növényeket termeszteni és olyan művelési módot alkalmazni, amely a talaj szerkezetességének megóvásával, a talajtömörödés megakadályozásával, megszüntetésével elősegíti a csapadékvizek talajba jutását, és/vagy szintvonalas művelést folytatni;

Link between GAEC, SMR and national standards with the intervention

Előírás	Kapcsolódó referenciaszabályozás (JFGK, NJSZ HMKÁ előírások)	A referenciaszabályozás és az előírások egymáshoz való viszonya
A.a.) Újonnan telepített biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák fenntartása		
A kötelezettségvállalás időszaka alatt a növényvédő szerek és a műtrágya használata nem megengedett.	JFGK 8 - Növényvédő szerek fenntartható használatára vonatkozó hazai szabályozás	A referenciaszabályok az engedélyezett növényvédőszerek használatát teszi lehetővé további korlátozások nélkül.
Az első évben június 15. után kötelező egy tisztító kaszálás, amikor a teljes terület lekaszálható; a	NJSZ - A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)	A referenciaszabályozás nem tartalmaz előírást a kaszálás időpontjára, illetve a kaszálatlan terület fennhagyására vonatkozóan. A gyakorlatban nem hagynak a

második kaszálást szeptember 30. után kell elvégezni, úgy, hogy a terület 10-20%-át kaszálatlanul kell hagyni;		gazdálkodók kaszálatlan területeket, a kaszálás időpontjának megválasztása nem természetvédelmi szempontok alapján történik.
A második évtől évente egy kaszálás kötelező, melyet szeptember 30. után kell elvégezni, úgy, hogy a terület 10-20%-át kaszálatlanul kell hagyni.	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani, továbbá hogy a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni, valamint biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét is. Valamint meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról a történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével.	
A területen megjelenő inváziós és termőhely-idegen növényfajok, illetve veszélyes gyomnövények megjelenése esetén, azok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással.	NJSZ - A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. §	A referenciaszabályozás nem írja elő, hogy inváziós és termőhely-idegen növényfajok, illetve veszélyes gyomnövények megjelenése esetén csak mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással lehet védekezni, a gyakorlatban a teljes növényvédőszeres kezelés jellemző ilyen esetben.
	JFGK 8 - Növényvédő szerek fenntartható használatára vonatkozó hazai szabályozás.	
	A mezőgazdasági terület fenntartására vonatkozó minimumkövetelmények SPR 4.cikk (2) bekezdés	
Kaszálás során 10 cm magas tarlót kell hagyni.	NJSZ - A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)	A referenciaszabályozás nem ír elő minimális tarlómagasságot, a gyakorlat során alacsonyabb tarlómagasság kerül meghagyásra
A kaszálék 5-10 %-át renden a területen kell hagyni.	NJSZ - A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (),(3)	A referenciaszabályozás nem írja elő, hogy a kaszálék egy részét magbanki funkcióként a területen kell hagyni. A gazdálkodó gyakorlatban a kaszálék teljes mértékben összegyűjtésre és

		elszállításra kerül.
A kaszálást madárbarát módon kell végezni, vadriasztó eszköz használata mellett.	NJSZ - A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)	A referenciaszabályozás nem tartalmaz előírást a kaszálás módjára vonatkozóan. A gyakorlatban nem jellemző a madárbarát kaszálási mód alkalmazása a méhlegelő területeken.
A kötelezettségvállalás időszaka alatt a méhlegelő kultúra újravetése egy alkalommal megengedett a telepítésnél engedélyezett fajokkal.	NJSZ - A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)	A referenciaszabályok nem írják elő a méhlegelő újratelepítését.

A.b.) Újonnan telepített talajvédelmi célú gyepek fenntartása		
A gyeptereületek legeltetésével, illetve kaszálással kell hasz	NJSZ - A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6.	A referenciaszabályozás nem írja elő a gyepek kaszálással

nosítani.	§(2), 7. §(1), 8. §(1) 16. §(1),(4), 17. §(1),(3)	vagy legelteteséssel történő hasznosítását. Agyepterületek egy részegondozatlan, nemhasznosítottot.
	HMKÁ 1 - Állandógyepterületekmegőrzésetagállamiszinten	
	HMKÁ 9 – állandógy	

	epter ületként kijelölt érzékeny gyepter ületnek minősülő Natura 2000 gyepter ületek feltörése tilos	
Vízzel telített talajon mindennemű gé	NJSZ-A termőföld védelméről szóló	A referenciaszabályok nem tiltják explicit

pi m un ka vé gz és til os.	20 07. évi C X XI X. tör vé ny 35 - 42. §. A tal aj tö m ör öd és én ek me gel őz és év el va gy me gs zü nte tés év el me g kel l ak ad ály oz ni a ká ros víz bő sé	a víz zel tel íte tt tal ajo n val ó gé pi m un ka vé gz ést . A ga zd álk od ói gy ak orl at ala pjá n elő for du lha t, ho gy víz zel tel íte tt tal ajo n gé pi m un ka vé gz

	g vagy bel vízkialakulását.	és történik, amely káros hatással van a talajszerkezetre
	HMKÁ 5 - Talajvédelem re és az erózió korlátozás ára vonatkozó termőhely - specifikus minimális földgazdálko	

	dással kapcsolatos előírások	
Belvíz/időszakos vízállás levezetésétilos	NJSZ – A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. tv. 16. § (6) bekezdése A vizek károsításával elleni védelemért	A referenciaszabály előírja a vizek – beleértve a belvizeket is – károsításával elleni védekezést az ingatlantulajdon

	dekében szükséges állami vagy helyi önkormányzati feladatkörbe nem tartozó tevékenységek ellátása az érdekelt tulajdonosok, illetve	osok részére. A gyakorlatban a víztöbblet elvezetésre kerül a területről pl. elvezető barázdák húzásával

	az ingatlan tegyéb jogcímen használók feladata	
	HMKÁ 1 - Állandó gyeptermegőrzése tagállami szinten	
	HMKÁ 9 – állandó	

	gyeptervületként kijelölt érzékeny gyeptervületnek minősülő Natura 2000 gyeptervületek feltörése tilos	
Madárbarát kaszálás (kiszorító kasz	NJSZ-A természetvédelmérőlszóló	A referenciaszabályozásnem tartalma

álás alkalmazása, vadrias ztóláncés eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség) alkalmazása kötelező, melynek során legalább 10 ce	1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)	z előírást a kaszálás módjára és a minimálistarló magasságra vonatkozóan. Agyakorlatban nem jellemző a madárbarát kaszálásim
	HMKÁ 1 - Állandó gyepterületek megőrzése tagállami szinten	

nti mé ter es tar ló ma ga ssá g me gh ag yá sa sz ük sé ge s	H M K Á 9 – áll an dó gy ept er üle tké nt kij elö lt érz ék en y gy ept er üle tne k mi nő sül ő Na tur a 20 00 gy ept er üle tek fel tör és e til os	ód és a ma ga sa n ha gy ott tar ló
A ka sz álá s sor án	NJ SZ - A ter mé sz	A ref ere nci as za bál

bál áz ó sil óf óli a alk al ma zá sa til os	et vé del mé ről sz ól ó 19 96. évi LI II. tör vé ny 6. § (2) , 7. § (1) , 8. § (1) 16. § (1) ,(4), 17. § (1) ,(3)	yo zá s ne m tar tal ma z elő írá st a bál ac so ma go lás vo nat ko zá sá ba n, a gy ak orl atb an eg yr e
		jo
	HM KÁ 1 - Ál lan dó gy ept er üle tek meg őr zé se tag	bb an ter jed a bál ás m űa ny ag fól iáb a tör tén ő cs

	állami szinten	omagolása
	HMKÁ 9 – állandó gyeptervületként kijelölt érzékeny gyeptervületnek minősülő Natura 2000 gyeptervületek feltörése tilos	

Gyepterületen a szálas takarmánytárolása a kaszálást követő 30 napon túl tilos	NJSZ-A természetvédelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)	A referenciaszabályozásnem tartalmaz előírást a takarmánytárolására vonatkozóan. A gyakorlatban jellemző a szálas takarmányhelyszínen
	HMKÁ 1 - Állandó gyepter	

	ületek megőrzése tagállami szinten	való tárolása a kaszálást követő 30 napon túlis
	HMKÁ 9 – állandó gyepterület kijelölt érzékeny gyepterületnek minősülő Natura 2000 gyepterüle	

	tekfeltöréseetilos	
Inváziós és termőhely-idegen növényfajok megtelepedését és terjedését megkell akadályozni, mechanikus védekezé	NJSZ-A természetvédelemről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3 JFGK 8 - Növé	A referenciaszabályozásnem írja elő, hogy invázios és termőhely-idegen növényfajok, illetve veszélyesgyomnö

sséllvagyspeciálisnövényvédőszer-kijuttatással	nyvédőszerekfenntarthatóhasználatárravonatkozóhazaiszabályozás	vényekmegjelenéseeseténcsakmechanikusvédekezésselvagyspeciálisnövényvédőszer-kijuttatással lehetvédekezni, agyakorlatb
	HMKÁ1 - Állandógyeptermegőrzésetagállamiszinten	

	HMKÁ 9 – állandó gyepterületként kijelölt érzékeny gyepterületnek minősülő Natura 2000 gyepterületek feltörése tilos	ana teljes növény védő szeres kezelés jellemző ilyen es etben	
A gyep felülvetés	NJSZ - A termész	A referencias zabál	

e a kötelezettségvállalási idős zak ötéve alatt egy alkalommal megengedett ellenőrzött, fémzárolt, a hasznosítás célján ak is megfelelő	et védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)	yoknemrendelkeznek a gyeptert ületekfelülvetéséről
	HMKÁ 1 - Állandó gyeptert ületek megőrzése tag	

hazai fű- és pillangós fajokból álló magkeverékkel	állami szinten HMKÁ 9 – állandó gyepterületként kijelölt érzékeny gyepterületnek minősülő Natura 2000 gyepterületek feltörése tilos		
A	NJ	A	

gazdálkodási tevékenys égsorán a gyep felszín károsítása tilos, a következő pontokban megengedett tevékenys égek kivételével	SZ-A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 35-42. §. A földhas ználó erózióval veszélyeztetett területen a víz- és széle	referencias zabály nem rendelkezik a gyep felszín védelméről. Agyakorlatban jellemző, hogy az alkalmazott legeltetési sűrűségnincs összha

	ró zió me ga ka dál yo zá sa ér de ké be n kö tel es a rét , leg elő (g ye p) m űv elé si ág ú föl dr és zle ten fo ko zot t go nd ot for dít ani a tal ajt kí mé lő leg elt	ng ba n a leg elő elt art ó ké pe ssé gé vel , íg y fe nn áll a túl leg elt eté s ve sz ély e

	etésre.	
	HMKÁ 1 - Állandó gyepterületek megőrzése tagállami szinten	
	HMKÁ 9 – állandó gyepterületként kijelölt érzékeny gyepter	

	ületnek minősülő Natura 2000 gyepterületek feltörése tilos	
A kötelezettségvállalási időszak alatt a gyepek alatt alajlazítás a legfeljebb egys	NJSZ-A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 35-42. §. A	A referenciaszabály nem rendelkezik a gyepfelszín kezeléséről. A gyakorlatban

zer en ge dél ye zet t 40 - 60 cm mé lys ég be n kiz ár óla g ke sk en yk és ű gy epl azí tó val	föl dh as zn áló er ózi óv al ve sz ély ezt ete tt ter üle ten a víz - és sz éle ró zió me ga ka dál yo zá sa ér de ké be n kö tel es a rét , leg elő (g ye p) m űv elé si ág	en nél mé lye bb és sz éle se bb laz ítá s alk al ma zá sa jel le mz ő.

	új földrészletenfokozott gondot fordítania talajtkímélő legeltetésre.	
	HMKÁ 1 - Állandó gyepterületek megőrzése tagállami szinten	

	HMKÁ 9 – állandó gyeptermészetként kijelölt érzékeny gyeptermészetnek minősülő Natura 2000 gyeptermészetek feltörése tilos	
A gyepek gyökérz	NJSZ-A termőf	A referenciaszabál

ón ájá na k (1 0- 20 cm) sz ell őzt eté s a kö tel ez ett sé gv áll alá si id ős za k ala tt leg fel jeb b két , ne m eg y má st kö vet ő év be n me ge ng ed ett gy ep	öl d vé del mé ről sz ól ó 20 07. évi C X XI X. tör vé ny 35 - 42. §. A föl dh as zn áló er ózi óv al ve sz ély ezt ete tt ter üle ten a víz - és sz éle ró zió me ga ka dál	y ne m re nd elk ezi k a gy ep fel szí n ke zel és ér ől. A gy ak orl atb an a gy ep sz ell őzt eté s int en zív eb b be av atk oz ással tör tén ik.

szellőztető hengerrel elvégezve	yozásaérdekében kötelesa rét, legelő (gyep) művelésiágú földdrészletenfokozottgondotfordítaniatalajtkímélő legeltetésre	
	HMK	

	Á 1 - Állandó gyepterületek megőrzése tagállami szinten		
	HMKÁ 9 – állandó gyepterületként kijelölt érzékeny gyepterületnek minősülő Na		

	tura 2000 gyepterületek feltörése tilos	
Legelt ési sűrűség min. 0.4 ÁE/ha, max. 1 ÁE/ha a gyepek túlleltetési tilalmának figyelembevételé	NJSZ-A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 35-42. §. A földhasználó erózióv	A referenciaszabály nem ír elő legelteltetési sűrűséget. A gyakorlatban jelezmző, hogy az alkalmazott leg

vel	alve szély eztetett területen a víz- és szélerózió megakadályozása érdekében kötelesa rét, legelő (gyep) művelési ágú földrészleten fokoelt etési sűrűségnincs összhangban a legelő eltartó képességével, így fennálla túllegeltetés veszélye.	

	zott gondot fordítania talajtkímélő legelteté sre.	
	HMKÁ 1 - Állandó gyepterületek megőrzése tagállami szinten	
	HMKÁ 9 – állandó	

	gyeptervületként kijelölt érzékeny gyepterületnek minősülő Natura 2000 gyepterületek feltörése tilos	
Agyepterületen csak szarvasmarha, ju	NJSZ-A természet védelméről szóló	A referenciaszabály nem korlátozza a

h, kecske, szamár, ló, összvérés bival legelteth ető.	1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)	legelteth ető állatfajok körét. A gyakorlatban előfordul a sertés és a szárnyasok legelteté se is, amely kedvezőtlen hatással van a gyepekre
	HMKÁ 1 - Állandó gyepterületek megőrzése tagállami szinten	

	HMKÁ 9 – állandó gyepterületként kijelölt érzékeny gyepterületnek minősülő Natura 2000 gyepterületek feltörése tilos		
Az adott gyepterüle	NJSZ - A termész	A referencias zabál	

ten leg elő áll ato k ált al ter me lt, a tél i- és/ va gy a ny ári sz áll ás on (k ará m ba n) ös sz eg yű lt ére tt ist áll ótr ág ya kij utt atá sá na k en ge dél ye zé se a	et vé del mé ről sz ól ó 19 96. évi LI II. tör vé ny 6. § (2) , 7. § (1) , 8. § (1) 16. § (1) ,(4), 17. § (1) ,(3)	yo k ne m tar tal ma zn ak ko rlá toz ást a táp an ya g- utá np ótl ás vo nat ko zá sá ba n. Eg ye s gy ept íp us ok es eté be n elő for du l m űtr ág ya va gy hí gtr ág
	H M K Á 1 - Ál lan dó gy ept er üle tek me gő rzé se tag	

gyepterületekre legfeljebb kétévente	állami szinten	ya kijuttatása
	HMKÁ 9 – állandó gyepterületként kijelölt érzékeny gyepterületnek minősülő Natura 2000 gyepterületek feltörése tilos	

A legelőállatul által elhullajtott trágyalepények et lánc-vagy se prűbor on a használatával szét kell teríteni	NJSZ - A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)	A referencias za bályok nem tartalmaznak korlátozást a kijuttatott istállótrágya kezelés érevonatkozóan.	
	HMKÁ 1 - Állandógyepter		

	ületek megőrzése tagállami szinten	
	HMKÁ 9 – állandó gyeptervületként kijelölt érzékeny gyeptervületnek minősülő Natura 2000 gyeptervüle	

	tek fel tör és e til os	
.		
A.c.) Újonnan telepített természet közeli gyepek fenntartása		
A gyepterületeket legelt etéssel, illetve kaszálással kell hasznosítani.	NJSZ - A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4	A referencias zabályozás nem írja elő a gyepek kaszálással vagy legelt etéssel történő hasz

	), 17. § (1) ,(3)	nosítás át. A gyepterületek egy részegondozatlan, nemhasznosítottt.
	HMKÁ 1 - Állandó gyepterületmegőrzésetagállami szinten	
	HMKÁ 9 – állandó gyepterületként kijelölt érzékeny	

	gyepterületnek minősülő Natura 2000 gyepterületek feltörése tilos	
Vízzel telített talajon mindennemű gépi munka végzés tilos.	NJSZ-A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 35-	A referenciaszabályok nem tiltják explicit a vízzel telített talajon való gé

	42. § A talaj tömörödésének megelőzésével vagy megszüntetésével meg kell akadályozni a káros vízbőség vagy belvízkialakulását.	pimunkavégzést. A gazdálkodói gyakorlat alapján előfordulhat, hogy vízzel telített talajon gépi munkavégzés történik, amely káros hatással va
	H	

	MKÁ 5 - Talajvédelemre és az erózió korlátozására vonatkozó termőhely-specifikus minimális földgazdálkodással kapcsolatos előírások	n a talajszerkezetre

Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása	NJSZ-A természetvédelemről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)	A referenciaszabályok nem tartalmaznak korlátozást a tápanyag-utánpótlás vonatkozásában. Egyes gyeptípusok esetében előfordul hígtr
	HMKÁ 1 - Állandó gyepter	

	ületek megőrzése tag állami szinten	ágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszap ottartalmazó kompo sztfelhasználása
	HMKÁ 9 – állandó gyepterületként kijelölt érzékeny gyepterületnek minősülő Natura 2000 gyepterüle	

	tekfeltöréstilos	
Tápanyag-utánpótlás csak a legelőállatok által elhullajtott ürülékből származhat, trágya a kiszórása tilos	NJSZ-A természetvédelemről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3) HMKÁ	A referenciaszabályok nem tartalmaznak korlátozást a tápanyag-utánpótlás vonatkozásában. Egyes gyeptípusok esetébe

	1 - Állandó gyepterületek megőrzése tagállami szinten	n előfordul műtrágya vagy szerves trágya kijuttatása
	HMKÁ 9 – állandó gyepterületként kijelölt érzékeny gyepterületnek minősülő Natur	

	a 2000 gyepterületek feltörése tilos	
A gyepterület öntözése tilos.	NJSZ-A természetvédelemről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1)	A referenciaszabályok nem tartalmaznak korlátozást az öntözésre vonatkozóan. A gyakorlatban egyes gyept

	,(3)	ípus okes etében előfordul az öntözés	
	HMKÁ 1 - Állandó gyepterületek megőrzése tagállami szinten		
	HMKÁ 9 – állandó gyepterületként kijelölt érzékeny gyepterüle		

	tnek minősülő Natura 2000 gyepterületek feltörése tilos	
Belvíz/időszakos vízállás levezetése tilos	NJSZ – A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. tv. 16. § (6) bekezdése A vizek	A referenciaszabály előírja a vizek – beleértve a belvizeket is – kártételelleni védelmét

	kártételei elleni védelem érdekében szükséges állami vagy helyi önkormányzati feladatkörbe nem tartozó tevékenységek ellátása az érde	kezést az ingatlan tulajdonosok részére. A gyakorlatban a víztöbblet elvezetésre kerülő területről pl. elvezető árkok húzásával

	kelt tulajdonosok, illetve az ingatlan tegyéb jogcímen használók feladata	
	HMKÁ 1 - Állandó gyepterületek megőrzése tagállami szinten	

	HMKÁ 9 – állandó gyepterületként kijelölt érzékeny gyepterületnek minősülő Natura 2000 gyepterületek feltörése tilos	
Napnyugtátólna	NJSZ-A termé	A referencias za

pk elt éig a gé pi m un ka vé gz és til os	sz et vé del mé ről sz ól ó 19 96. évi LI II. tör vé ny 6. § (2) , 7. § (1) , 8. § (1) 16. § (1) ,(4), 17. § (1) ,(3)	bál yo k ne m tar tal ma zn ak ko rlá toz ást a m un ka vé gz és ide jér e vo nat ko zó an. A gy ak orl atb an jel le
		mz ő az éjs za kai m un ka vé gz és is
	HM KÁ 1 - Áll an dó gy ept er üle tek me gő rzé se	

	tagállami szinten	
	HMKÁ 9 – állandó gyepterületként kijelölt érzékeny gyepterületnek minősülő Natura 2000 gyepterületek feltörése til	

	os	
A terület legalább 10, legfeljebb 15 %-át táblánként kaszálatlanul kell hagyni. A kaszálatlan területek mini mális szélessége 6 m.	NJSZ - A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)	A referencias zabályozás nem tartalmaz előírást a kaszálás időpontjára, illetve a kaszálatlan terület fennhagyás áravonatkozóan. A gy
	HMKÁ 1 - Állandó gyept	

	erületek megőrzése tagállami szinte	akorlatban nem hagynak a gazdálkodók kaszálatlan területet, a kaszálás időpontjának megválasztása nem természetvédelmi szempont
	HMKÁ 9 – állandó gyepterületként kijelölt érzékeny gyepterületnek minősülő Natura 2000 gyepterüle	

	tekfeltöréseetilos	okalapjándörténik
Madárbarátkaszálás (kiszorítókaszálás alkalmazása, vadriasztólánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség	NJSZ-A természetvédelemről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)	A referenciaszabályozás nem tartalmaz előírást a kaszálás módjára és a minimális tarlómagasságra vonatkozóan. A
	HMKÁ	

g) alkalmazása kötelező, melynek során legalább 10 centiméter es tarló magasság meghagyása szükséges	1 - Állandó gyepterületek megőrzése tagállami szinten HMKÁ 9 – állandó gyepterületként kijelölt érzékeny gyepterületnek minősülő Natur	gyakorlatban nem jellemző a madárbarát kaszálási módés a magasan hagyott tarló

	a 2000 gyepterületek feltörése tilos	
A kaszálás során bálázó silófólia alkalmazása tilos	NJSZ-A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1)	A referenciaszabályozás nem tartalmaz előírást a bálacsomagolásvonatkozásában, a gyakorlatban eg

	,(3)	yre jobban terjeda bálás műanyag fóliába történő csomagolása
	HMKÁ 1 - Állandó gyepterület megőrzése tagállami szinten	
	HMKÁ 9 – állandó gyepterület kijelölt érzékeny gyepterüle	

	tnek minősülő Natura 2000 gyepterületek feltörése tilos	
Gyepterületen a szálas takarmány tárolása a kaszálást követő 30 napon túl tilos	NJSZ - A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1)	A referenciaszabályozás nem tartalmaz előírást a takarmány tárolására vonatkozó

	16. § (1),(4), 17. § (1),(3)	an. A gyakorlatban jelle mző a szálas takarmány helyszínen való tárolása a kaszálást követő 30 napon túlis
	HMKÁ 1 - Állandó gyepterületek megőrzése tagállami szinten	
	HMKÁ 9 – állandó gyepterületként kijelölt	

	érzékenyggyepterületnekminősülő Natura 2000 gyepterületek feltörése tilos	
Inváziós és termőhely-idegen növényfajok megtelepedését	NJSZ-A természetvédelemről szóló 1996. évi LIII. törvény 6.	A referenciaszabályozás nem írja elő, hogy inváziós és ter

és terjedés étmeg kell akadályozni, mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással	§ (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3 JFGK 8 - Növényvédőszerek fenntartható használatára vonatkozó hazai szabályozás HMK	mőhely - idegen növényfajok, illetve veszélyes gyom növényekmegjelenése esetén csak mechanikus védekezéssel vagy speciális nö

	Á1 - Állandó gyeptermőhelyek megőrzése tagállami szinten	vényvédő szer-kijuttatással lehetővédekezni, a gyakorlatban a teljesnövényvédőszeres kezelésjellemző ilyenesetben
	HMKÁ9 – állandó gyeptermőhelyként kijelölt érzékeny gyeptermőhelynek minősülő Na	

	tura 2000 gyepterületek feltörése tilos	
A gyepfelülvetése a kötelezettségvállalási időszak öt éve alatt egy alkalommal megengedett ell	NJSZ-A természetvédelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. §	A referenciaszabályoknem rendelkeznek a gyepterületek felülvetéséről

en őr zött, fémzárolt, a hasznosítás céljának is megfelelő hazai fű- és pillangósfajokból álló magkeverékkel	(1),(3)		
	HMKÁ 1 - Állandó gyepterületek megőrzése tagállami szinten HMKÁ 9 – állandó gyepterületként kijelölt érzékeny gyepterületne		

	kminősülő Natura 2000 gyepterületek feltörése tilos	
A gazdálkodási tevékenység során a gyepfelszín károsítása tilos.	NJSZ-A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 35-42. §. A földh	A referenciaszabály nem rendelkezik a gyepfelszín védelméről. A gyakorlatban jellemz

	as zn áló er ózi óv al ve sz ély ezt ete tt ter üle ten a víz- és sz éle ró zió me ga ka dál yo zá sa ér de ké be n kö tel es a rét, leg elő (g ye p) m űv elé si ág ú föl	ő, ho gy az alk al ma zot t leg elt eté si sűr űs ég ni nc s ös sz ha ng ba n a leg elő elt art ó ké pe ssé gé vel, íg y fe nn áll a túl leg elt eté s ve sz ély e

	dr és zle ten fo ko zot t go nd ot for dít ani a tal ajt kí mé lő leg elt eté sre .	
	H M K Á 1 - Ál lan dó gy ept er üle tek me gő rzé se tag áll am i szi nte n	
	H M	

	KÁ 9 – állandó gyeptervületként kijelölt érzékeny gyeptervületnek minősülő Natura 2000 gyeptervületek feltörése tilos	
Fokozottan védett, földö	NJSZ-A természetvé	A referenciaszabály ne

nfészk előmadarak fészkének, fiókáinak megtalálása esetén azt haladéktalanul jelenteni kell az illetékes nemzeti park igazgatóságnak. A me	delméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. §(2), 7. §(1), 8. §(1) 16. §(1),(4), 17. §(1),(3)	mírja a elő a föld dön fészk előmadarak fészkének bejelentési kötelezettségét. A gyakorlatban ez a bejelentés nem történik meg.
	HMKÁ 1 - Állandó gyeptenyészetek megőrzése tagállam	

gtalált fészek körülmin. 1 ha védő zóna kialakítása.	i szinten		
	HMKÁ 9 – állandó gyepterületként kijelölt érzékeny gyepterületnek minősülő Natura 2000 gyepterületek feltörése tilos		
Villa	NJSZ	Aref	

nyp ász tor, ker ít és, kar ám cs ak az ill eté kes ne mz eti pa rk iga zg ató sá g elő zet es írá so s ny ila tk oz ata ala pjá n lét esí the tő ill etv e alk al ma zh ató	- A ter mé sz et vé del mé ről sz ól ó 19 96. évi LI II. tör vé ny 6. § (2) , 7. § (1) , 8. § (1) 16. § (1) ,(4), 17. § (1) ,(3) H M K Á 1 - Ál lan dó gy ept er üle tek	ere nci as za bál y ne m írj a elő a vil lan yp ász to r, ker ít és, kar ám en ge dél ye zte tés i kö tel ez ett sé gét . A gy ak orl atb an ez az en ge dél ye zte tés ne m tör

	megőrzése tagállami szinten	ténikmeg
	HMKÁ 9 – állandó gyeptermészetként kijelölt érzékeny gyeptermészetnek minősülő Natura 2000 gyeptermészetek fel	

	tör és e til os	
A kaszálás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban vagy elektronikus úton (ügyfélkapu, e-mail) be kell jelenteni az	NJSZ-A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)	A referenciaszabály nem írja elő a kaszálás időpontjának bejelentési kötelezettségét. Ugyakorlatban ez a bejelentés nem tör
	HMKÁ 1 - Ál	

illetékes nemzeti park igazgatóságnak a kasz álás pontos helyétés tervezett kezdési időpontját	landó gyepterületek megőrzése tagállami szinten	ténik meg
	HMKÁ 9 – állandó gyepterületként kijelölt érzékeny gyepterületnek minősülő Natura 20	

	00 gyepterületek feltörése tilos		
Legeltetési sűrűségmin. 0.4 ÁE/ha, max. 1 ÁE/ha a gyepek túllegeltetési tilalmának figyelembevételével.	NJSZ - A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 35 - 42. §. A földhasználóerózióval vesz	A referencias zabály nem írelőlegeltetési sűrűséget. A gyakorlatban jellemző, hogy az alkalmazott legeltetési	

	ély ezt ete tt ter üle ten a víz- és sz éle ró zió me ga ka dál yo zá sa ér de ké be n kö tel es a rét , leg elő (g ye p) m űv elé si ág ú föl dr és zle ten fo ko zot t go	sűr űs ég ni nc s ös sz ha ng ba n a leg elő elt art ó ké pe ssé gé vel , íg y fe nn áll a túl leg elt eté s ve sz ély e.

	ndot fordítania talajtkímélő legeltetésre.		
	HMKÁ 1 - Állandó gyepterületek megőrzése tagállami szinten		
	HMKÁ 9 – állandó gyepter		

	ületként kijelölt érzékeny gyepterületnek minősülő Natura 2000 gyepterületek feltörése tilos	
Gyepterületen csak szarvasmarha, juh, kecske,	NJSZ-A természet védelméről szóló 1996. évi	A referenciaszabály nem korlátozza a legelteth

szamár, ló, ösz vér és bival y legeltethető.	LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3) HMKÁ 1 - Állandó gyepterület megőrzése tagállami szinten HMKÁ 9 – áll	ető állatfajok körét. Agyakorlatban előfordul a sertés és a szárnyasok legeltetése is, amely kedvezőtlen hatással van a gyepekre

	andógyeptert ületként kijelölt érzékenygyeptert ületnek minősülő Natura 2000 gyeptert ületek felt örése tilos	
B.a.) és B.b) Újonnan telepített mezővédő fasorok vagy mezővédő erdősávok fenntartása		
Fa	NJ	A

egyedek pótlása – a hiány nem haladhatja meg a 30 %-ot.	SZ-A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)	referencias zabály nem írja elő a telepített faegyedek pótlását A gyakorlatban ez nem történik meg
Fasor es etén 10 méteres sáv gyo	NJSZ-A természet védelméről sz	A referencias zabály nem írja elő

mmentesen tartása mechanikai módszerekkel	ól ó 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)	a gyommentes állapotban tartást, mivel az csak a mező gazdasági területekre vonatkozik. Agyakorlatban ez nem történik meg.
Erdősáves	NJSZ-Ater	A referencias

etén 20 méteres sávgyommentesen tartás a mechanikai módszerekkel	mészetvédelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)	zabály nem írja elő a gyommentes állapotban tartást, mivel az csak a mező gazdasági területekre vonatkozik. Agyakorlatban ez nem történ

		ikmeg
Egyedi törzsvédelem pótlása	NJSZ-A természetvédelmérőlszóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)	A referenciaszabály nem írja elő a telepített faegyedek törzsvédelmének pótlását A gyakorlatban ez nem történik meg.
B.c.) Újonnan telepített legelő		

vagy kaszáló fásítás fenntartása		
A gyepterületet legeltetéssel, illetve kaszálással kell hasznosítani.	NJSZ-A természetvédelmérőlszóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)	A referenciaszabályozás nem írja elő a gyepek kaszálással vagy legeltetéssel történő hasznosítását. A gyepterületek egy rés
	HMKÁ 1 - Ál	

	landó gyepterületek megőrzése tagállami szinten	zegondozatlan, nemhasznosított.
	HMKÁ 9 – állandó gyepterületként kijelölt érzékeny gyepterületnek minősülő Natura 20	

	00 gy ept er üle tek fel tör és e til os	
Víz zel tel íte tt tal ajo n mi nd en ne m ű gé pi m un ka vé gz és til os.	NJ SZ - A ter m őf öl d vé del mé ről sz ól ó 20 07. évi CX XI X. tör vé ny 35 - 42. §. A tal aj tö m ör öd és én ek me gel	A ref ere nci as za bál yo k ne m tilt ják ex pli cit a víz zel tel íte tt tal ajo n val ó gé pi m un ka vé gz ést . A ga zd álk od ói gy

	őz és ével vagy megszüntetés ével meg kell akadályozni a károsvízbőség vagy belvízkialakulását.	akorlat alapján előfordulhat, hogy vízzel telített talajon gépi munka végzés történik, amely károshatással van a talajszerkezetre
	HMKÁ 5 - Talajvédelem re és az erózi	

	ó korlátozásáravonatkozótermőhely-specifikusminimálisföldgazdálkodássalkapcsolatos előírások	
Belvíz/időszakosvízálláslevezetése	NJSZ – A vízgazdálkodásrólszóló	A referenciaszabály előírja a vizek –

tilos	1995. évi LVII. tv. 16. § (6) bekezdése A vizek kártételei elleni védelem érdekében szükséges állami vagy helyi önkormányzati feladatkör	beleértve a belvizeket is – kártétele elleni védekezést az ingatlantulajdonosok részére. A gyakorlatban a víztöbblet elvezetésre kerülő terület

	benem tartozó tevékenys ég ek ellátása az érdekelt tulajdonosok, illetve az ingatlant egyéb jogcímen használók feladata	l pl. elvez ető barázdák húzásával
	HMKÁ 1 - Ál	

	landó gyepter ületek megőrzése tagállami szinten		
	HMKÁ 9 – állandó gyepter ületként kijelölt érzékeny gyepter ületnek minősülő Natura 20		

	00 gy ept er üle tek fel tör és e til os	
Na pn yu gtá tól na pk elt éig a gé pi m un ka vé gz és til os	NJ SZ - A ter mé sz et vé del mé ről sz ól ó 19 96. évi LI II. tör vé ny 6. § (2) , 7. § (1) , 8. § (1) 16. § (1) ,(4), 17. § (1) ,(3)	A ref ere nci as za bál yo k ne m tar tal ma zn ak ko rlá toz ást a m un ka vé gz és ide jér e vo nat ko zó an. A gy ak orl atb an jel

		lemző az éjszakai munkavégzésis
	HMKÁ 1 - Állandó gyepterületek megőrzése tagállami szinten HMKÁ 9 – állandó gyepterületként kijelölt érzékeny gyepterületnek minő	

	sülő Natura 2000 gyepterületek feltörése tilos	
Madárbarátkaszálás (kiszorítókaszálás alkalmazása, vadriasztólánc és eszközök alkalma	NJSZ - A természetvédelemről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4	A referenciaszabályozás nem tartalmaz előírást a kaszálás módjára és a minimális tarló

zása, max. 8 km/h sebesség) alkalmazása kötelező, melynek során legalább 10 centiméter estarló magasság meghagyása szükséges	), 17. § (1),(3)	magasságra vonatkozóan. A gyakorlatban nem jellemző a madárbarát kaszálási módés a magasan hagyott tarló
	HMKÁ 1 - Állandó gyepterületek megőrzése tagállami szinten	
	HMKÁ 9 – állandó gyepterületként kijelölt érzékeny	

	gyepterületnek minősülő Natura 2000 gyepterületek feltörése tilos	
A kaszálás során bálázó sil ófólia alkalmazása tilos	NJSZ-A természetvédelemről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. §	A referenciaszabályozás nem tartalmaz előírást a bálacsomagolás vonat

	(1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)	kozásában, a gyakorlatban egyre jobban terjed a bálásműanyag fóliába történő csomagolása
	HMKÁ 1 - Állandó gyepterületek megőrzése tagállami szinten	
	HMKÁ 9 – állandó gyepterületké	

	ntkijelölt érzékeny gyepterületnek minősülő Natura 2000 gyepterületek feltörése tilos	
Gyepterületen a szálastakarmány tárolása a kaszálás	NJSZ-A természetvédelemről szóló 1996. évi LIII.	A referenciaszabályozás nem tartalmaz előírást a

st követő 30 napon túl tilos	törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)	takarmány tárolására vonatkozóan. A gyakorlatban jellemző a szálas takarmány helyszínen való tárolása a kaszálást követő 30 napon túl is
	HMKÁ 1 - Állandó gyepterületek megőrzése tagállami szinten	
	HMKÁ 9 –	

	állandó gyeptervületként kijelölt érzékeny gyeptervületnek minősülő Natura 2000 gyeptervületek feltörése tilos	
Invázios és termőhely-idege	NJSZ-A természetvédelméről	A referenciaszabályozásnem

n növény fajok megtelepedését és terjedését megkell akadályozni, mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédő szer-kijuttatássa	szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3 JFGK 8 - Növényvédő szerek fenntartható használatára vonatko	írja elő, hogy inváziós és termőhely-idegen növény fajok, illetve veszélyes gyom növényekmegjelenése esetén csakmechanikus vé

l	zóhazaiszabályozás	dekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással lehet védekezni, a gyakorlatban a teljes növényvédőszeres kezelés jellemző ily
	HMKÁ 1 - Állandó gyepterületek megőrzése tagállami szinten	
	HMKÁ 9 – állandó gyepterületként kijelölt érzék	

	enygyeptertületnekminősülő Natura 2000 gyeptertületek feltörése tilos	enesetben
Agyepfelülvetéseakötelezettségvállalásiidőszakötévealatt	NJSZ-Atermészetvédelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2)	A referenciaszabályoknemrendelkeznekagyeptertületekfelülvetés

egy alkalom mal megengedett ellen őrzött, fémzárolt, a hasznosítás céljának is megfelelő hazai fű- és pillangósfajokból álló magkeverékkel	, 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)	éről
	HMKÁ 1 - Állandó gyepterületek megőrzése tagállami szinten HMKÁ 9 – állandó gyepterületké	

	ntkijelölt érzékeny gyepterületnek minősülő Natura 2000 gyepterületek feltörése tilos	
A gazdálkodási tevékenység során a gyepfelszín ká	NJSZ-A termőföld védelméről szóló 2007. évi C	A referenciaszabály nem rendelkezik a gyepfelszín

rosítása tilos, a következő pontokban megengedett tevékenységek kivételével	XXIX. törvény 35-42. §. A földhasználó erózióval veszélyeztetett területen a víz- és szélerózió megakadályozása érdekében köteles a rét	védelméről. Agyakorlatban jellemző, hogy az alkalmazott legelteté si sűrűséginincs összhangban a legelőelt artóképességével, így fennáll

	, legelő (gyep) művelési ágú földrészletenfokozott gondotfordítania talajtkímélő legelteté sre.	a túllegelteté sveszélye
	HMKÁ 1 - Állandó gyeptermegő	

	rzése tag állami szinten		
	HMKÁ 9 – állandó gyepterületként kijelölt érzékeny gyepterületnek minősülő Natura 2000 gyepterületek feltörés		

	etilos	
A kötelezettségvállalási időszak alatt a gyepek alatt a legfeljebb egyszer engedélyezett 40-60 cm mélységben kizárólag	NJSZ-A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 35-42. §. A földhasználó erózióval veszélyeztetett területen a víz	A referenciaszabály nem rendelkezik a gyepfelszín kezeléséről. A gyakorlatban ennél mélyebb és szélesebb lazítás alkalmazása jelle

keskenyk és ű gyepl azító val	- és szélerózió megakadályozása érdekében kötelesa rét, legelő (gyep) művelési ág ú földrészletenfokozott gondotfordítania talajtkí	mző.

	mélő legelteté sre.	
	HMKÁ 1 - Állandó gyepterületek megőrzése tagállami szinten	
	HMKÁ 9 – állandó gyepterületként kijelölt érzékeny	

	y gy ept er üle tne k mi nő sül ő Na tur a 20 00 gy ept er üle tek fel tör és e til os	
A gy ep ek gy ök érz ón ájá na k (1 0- 20 cm) sz ell őzt eté s a kö tel ez ett sé gv	NJ SZ - A ter m őf öl d vé del mé ről sz ól ó 20 07. évi CX XI X. tör vé ny 35	A ref ere nci as za bál y ne m re nd elk ezi k a gy ep fel szí n ke zel és ér ől. A gy

állalási időszak alatt legfeljebb két, nem egymást követő évben megengedett gyepszellőztető hengerrel elvégezve	- 42. § A földhasználó erózióval veszélyeztetett területen a víz- és szélerózió megakadályozása érdekében kötelesa rét, legelő (gyep) m	akorlatban a gyepszellőztetés intenzívebb beavatkozással történik.

	ű v el és i ág ú föl dr és zle ten fo ko zot t go nd ot for dít ani a tal ajt kí mé lő leg elt eté sre	
	H M K Á 1 - Ál lan dó gy ept er üle tek me gő rzé se tag áll am i szi nte	

	n		
	HMKÁ 9 – állandó gyepterületként kijelölt érzékeny gyepterületnek minősülő Natura 2000 gyepterületek feltörése tilos		
Fennkelltar	NJSZ-Ater	A referencias	

tani a területre telepített faállomány egyedi mechanikai védelmét	mészetvédelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)	zabály nem írja elő a telepített faegyedek egyedi mechanikai védelmét. Agyakorlatban ezt nem történik meg
A területre telepített faállomány	NJSZ-A természetvédelméről	A referenciaszabály nem írja

ápolási munkáit elkell végezni	szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)	előaz ápolási munkák elvégzést. A gyakorlatban ez nem történik meg.
A területre telepített fagyedektányérozása 1 m-es körben	NJSZ-A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6.	A referenciaszabály nem írja a előa telepített faegyedektörzs

	§(2), 7. §(1), 8. §(1) 16. §(1),(4), 17. §(1),(3)	védelmének pótlását A gyakorlatban ez nem történik meg.
Gondoskodni kell, a területre telepített faállomány pótlásáról, de csak olyan arányba	NJSZ-A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. §(2), 7. §(1), 8. §(1)	A referenciaszabály nem írja elő a telepített faegyedek pótlását A gyakorlatban ez

n, hogy a fás szárú növények neakadályozzák a gyepkaszálóként vagy legelőként történő hasznosítását	16. § (1),(4), 17. § (1),(3)	nem történik meg
Legeltetési sűrűség min. 0.4 ÁE/ha,	NJSZ-A termőföld védelméről	A referenciaszabály nem ír elő leg

max. 1 ÁE/ha a gyepek túl legelt etési tilal mának figyelembe vételével	szóló 2007. évi CXXIX. törvény 35-42. §. A földhasználóer ózióval vesz élyeztetett területen a víz- és szélerózió megakadályozása érdeké	elt etési sűrűséget. A gyakorlatban jellemző, hogy az alkalmazott legelt etési sűrűségnincs összhangban a legelőelt artó képességével, így

	benkötelesarét, legelő (gyep) művelési ág földrészletenfokozottgondotfordítaniatalajtkímélőlegeltetésre.	fennállatúllegeltetésveszélye.
	HMKÁ 1 - Állandó	

	gyepterületek megőrzése tagállami szinten	
	HMKÁ 9 – állandó gyepterületként kijelölt érzékeny gyepterületnek minősülő Natura 2000 gy	

	epter ületek feltörése tilos	
A gyepter ületen csak szarvasmarha, juh, kecske, szamár, ló, ösz vér és bival y legelteth ető.	NJSZ-A természetvédelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)	A referencia szabály nem korlátozza a legelteth ető állatfajok körét. A gyakorlatban előfordul a sertés és a szárnyasok
	H	

	MKÁ 1 - Állandó gyepterületek megőrzése tagállami szinten	legeltetése is, amely kedvezőtlen hatással van a gyepekre
	HMKÁ 9 – állandó gyepterületként kijelölt érzékeny gyepterületnek minősül	

	ő Natura 2000 gyepterületek feltörése tilos	
Az adott gyepterületen legelő állatok által termelt, a téli- és/vagy a nyári szálláson (karámban) ös	NJSZ-A természetvédelemről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4),	A referenciaszabályok nem tartalmaznak korlátozást a tápanyag-utánpótlásvonatkozásában. Eg

szegyűlt érett istállótrágya kijuttatásának engedélyezése a gyepterületekre legfeljebb kétévente	17. § (1),(3)	yesgyeptípusokesetében előfordul műtrágya vagy hígtrágya kijuttatása
	HMKÁ 1 - Állandó gyepterületek megőrzése tagállami szinten	
	HMKÁ 9 – állandó gyepterületként kijelölt érzékeny gy	

	epter ületnek minősülő Natura 2000 gyepterületek feltörése tilos		
A legelő állatul által elhullajtott trágyalepények et lánc-vagy se prűbor ona	NJSZ - A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1)	A referencias zabályok nem tartalmaznak korlátozást a kijuttatott istállótrág	

használatával szétkell teríteni	, 8. § (1) 16. § (1) ,(4), 17. § (1) ,(3)	yakezelésérevonatkozóan.
	HMKÁ 1 - Állandó gyeptermegőrzése tagállami szinten	
	HMKÁ 9 – állandó gyeptermegőrzése tagállami szinten	

	kijelölt érzékenygyepterületnek minősülő Natura 2000 gyepterületek feltörése tilos	
C.a.) Újonnan kialakított partmenti vízvédelmi pufferzóna fenntartás		
A területcsakkaszálá	HMKÁ 4 - A vízfolyá	A beavatkozásketerétb

ssal hasznosítható	sok mentén védelmi sávok kialakítása: Nem juttatható kiműtrágya, szerve strágya és növényvédőszer - a MePAR-ban grafikusan megje	en fenntartott partisáv szélességemin. 20 méter, mely területen a szántóföldi művelés és a legeltetés is tilos, csak kaszálással hasznos

	löl t eg yé b fel szí ni víz fol yá so k pa rtv on alá tól mé rt 5 mé ter es sá vb an, az zal , ho gy a vé dő táv ols ág 3 mé ter re cs ök ke nt het ő, ha a me ző ga zd	sít hat ó a ter üle t. A H M K Á 4 ke ret éb en vé det t pa rti sá vo n a m űtr ág ya, sz er ve str ág ya és nö vé ny vé dő sz er ha sz nál ato n túl ni nc s tilt va a

	as ágim űvelés alatt álló tábla 50 méter nélnem szélesebb és 1 ha-nál kisebb területű. - a völgyzáró gátas halastavak esetében a partvonal tól	szántóföldi művelés és a legeltetés

	mért 5 méteres sávban, - a MePAR-ban grafikusan megjelölt 5000 négyzetméter feletti állóvizek partvonalától mért 20 méteres sávban, A	

	szer ve strág ya es eté ben a meghatá rozott védő távolság oknem vonatkoznak a legeltetett állatok által elhullatott trágyára, amennyiben az az		

	itató helymegközelítésemiattkövetkezikbe	
Inváziós és terméshely-idegen növényfajokmegtelepedésétésterjedésétmegkellakadályoz	NJSZ-A természetvédelmérőlszóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4),	A referenciaszabályozásnemírjaelő, hogyinváziós és terméshely-idegen növényfajok, ill

ni, mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással	17. § (1),(3) JFGK 8 - Növényvédőszerek fenntartható használatára vonatkozó hazai szabályozás	etve veszélyes gyom növényekmegjelenése esetén csak mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással lehet

		védekezni, a gyakorlatban a teljesnövényvédőszeres kezelés jellemző ilyen esetben.
Műtrágya, szerves trágya alkalmazás és növényvé	HMKÁ 4 - A vízfolyások mentén védelmi sávok kia	A beavatkozás keretében fenntartott partisáv széle

dő szerek használatatilos, kivéve az invázió és termőhely-idegen növény fajok ellen alkalmazott speciális növény védőszer-kijuttatást	lakítása: Nem juttatható kiműtrágya, szerve strágya és növény védőszer- a MePAR-ban grafikusan megjelölt egyéb felszíni víz folyáso	ssége min. 20 méter, mely területen a szántóföldi művelés és a legeltetés is tilos, csak kaszálással hasznosítható a terület.

	kpartvonalától mért 5 méteres sávban, azzal, hogy a védő távolság 3 méter re csökkenthető, ha a mező gazdasági művelés alatt álló tábla	

	50 méternél nem szélesebb és 1 ha-nál kisebb területű. - a völgyzáró gátas halastavak esetében a partvonaltól mért 5 méteres sávban - a MeP	

	A R-ban grafikusan megjelölt 5000 négyzetméter feletti állóvizek partvonalától mért 20 méteres sávban, A szerve strágya esetében a megh	

	atározott védő távolságok nem vonatkoznak a legeltetett állatok által elhullatott trágya ára, amennyiben az az itató hely megközelítése miatt	

	következik be	
Madárbarátkaszálás (kiszorítókaszálás alkalmazása, vadriasztólánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség) alk	NJSZ-A természetvédelemről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)	A referenciaszabályozás nem tartalmaz előírást a kaszálás módjára és a minimális tarlómagasságra vonatkozóan. A gyak

al ma zá sa kö tel ez ő, me ly ne k sor án leg alá bb 10 ce nti mé ter es tar ló ma ga ssá g me gh ag yá sa sz ük sé ge s.		orl atb an ne m jel le mz ő a ma dá rb ará t ka sz álá si m ód és a ma ga sa n ha gy ott tar ló.
C.a.) Újonnan kialakított vizes élőhely fenntartása		
A ter üle ten biz tos íta	NJ SZ – A víz ga zd	A ref ere nci as za bál

nikell a megjelenő vízminél hosszabb ideig történő megmaradását, a lecsapolás és a vízelvezetés nem megengedett	álkodásról szóló 1995. évi LVII. tv. 16. § (6) bekezdése A vizek kártételei elleni védelem érdekében szükséges állami vagy helyi önkorm	y előírja a vizek – beleértve a belvizeket is – kártétele elleni védekezést az ingatlantulajdonosok részére. A gyakorlatban a víztöbblet elvezeté

	ányzati feladatkörbe nem tartozó tevékenységek ellátása az érdekelt tulajdonosok, illetve az ingatlan egyéb jogcímen használók feladata	srekerül a területről pl. elvezetőbarázdák húzásával.

	HMKÁ 2 – tőzeglápok és vizes élőhelyek megőrzése	
Inváziós és termőhely-idegen növényfajok megtelepedését és terjedését megkellak	NJSZ-A természetvédelemről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. §	A referenciaszabályozás nem írja elő, hogy inváziós és termőhely-idegen növény

adályozni, mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással	(1),(4), 17. § (1),(3) JFGK 8 - Növényvédőszerek fenntarthatóhasználatára vonatkozóhazai szabályozás	fajok, illetve veszélyes gyom növények megjelenése esetén csak mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással

		lehet védekezni, a gyakorlatban a teljesnövényvédőszeres kezelés jellemző ilyen esetben.
Műtrágya, szerves trágya alkalmazás és nö	HMKÁ 4 - A vízfolyások mentén védelmi sá	A beavatkozás keretében fenntartott partiszá

vény védő szerek használatatilos, ki véve az inváziós és termőhely-idegen növény fajok ellen alkalmazott speciális növény védő szer-kij	vok kialakítása: Nem juttatható kiműtrágya, szerve strágya és növény védő szer- a MePAR-ban grafikusan megjelölt egyéb felszíni víz	v szélessége min. 20 méter, mely területen a szántóföldi művelés és a legeltetés is tilos, csak kaszálással hasznosítható a terület.

uttatást	folyásokpartvonalától mért 5 méteres sávban, azzal, hogy a védőtávolság 3 méter recsökkenthető, ha a mezőgazdasági művelés alatt áll	

	ó tábla 50 méternél nem szélesebb és 1 ha-nál kisebb területű. - a völgyzáró gátas halastavak esetében a partvonaltól mért 5 méteres sávban	

	- a MePAR-ban grafikusan megjelölt 5000 négyzetméter feletti állóvizek partvonalától mért 20 méteres sávban, A szervezőstrágya esetében	

	n a megh atár ozot t véd ő táv ols ág ok ne m vo nat ko zn ak a leg elt ete tt áll ato k ált al elh ull ato tt trá gy ára , am en ny ibe n az az ita tó hel y meg köz elí tés	

	emiattkövetkezikbe	
Legeltetni, és gépi munkavégzést folytatni csak megfelelően szárazon lehet;	NJSZ-A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 35-42. §. A talajtömörödésének megelőzésével	A referenciaszabályok nem tiltják explicit a vízzeltelítettalajon való gépi munkavégzést. A gazdálkodói gyakorlat ala

	vagy megszüntetésével megkell akadályozni a káros vízbőség vagy belvízkialakulását.	pján előfordulhat, hogy vízzeltelítettt alajon gépi munka végzéstörténik, amelykáros hatással van a talajszerkezetre.
	HMKÁ 1 - Állandó gyeptermegőrzése tagáll	

ami szinten
HMKÁ 9 – állandó gyepterületként kijelölt érzékeny gyepterületnek minősülő Natura 2000 gyepterületek feltörése etilos

	HMKÁ 5 - Talajvédelem és az erózió korlátozására vonatkozó termőhely-specifikus minimális földgazdálkodással kapcsolatos előíráso		

	k	
Madárbarátkaszálás (kiszorítókaszálás alkalmazása, vadriasztólánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség) alkalmazása	NJSZ-A természetvédelemről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)	A referenciaszabályozás nem tartalmaz előírást a kaszálás módjára és a minimális tarlómagasságra vonatkozóan. A gyakorlatban ne

kötelező.		mjelemző a madárbarát kaszálási mód
Kaszálás során legalább 15 cm magas tarlót kell hagyni;	NJSZ-A természetvédelemről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17.	A referenciaszabályozásnem írelőmi nimálistarló magasságot, agyakorlatsorán alacsonyabbtarló

	§ (1),(3)	magasság kerülmegh agyásra

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

☑ **IACS**

☐ **Non-IACS**

IACS section

Type of payment

☑ unit cost based on additional costs and income foregone

☐ transaction cost included

☐ one off payment

☐ lump sum

Range of support at beneficiary level

A támogatás intenzitása 100%.

Célterület	**Egységköltség**
A.a.) Újonnan telepített biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák fenntartása	820 EUR/ha
A.b.) Újonnan telepített talajvédelmi célú gyepek fenntartása	769 EUR/ha
A.c.) Újonnan telepített természetközeli gyepek fenntartása	886 EUR/ha
B.a) Újonnan kialakított mezővédő fasor ápolása, fenntartása és kieső mezőgazdasági jövedelem pótlása	4.75 EUR / db / év
B.b) Újonnan telepített mezővédő erdősáv ápolása, fenntartása és kieső mezőgazdasági jövedelem pótlása	2 EUR / folyóméter / év
B.c) Újonnan	3 EUR / db /év

telepített fás legelők vagy kaszálók áploása	
C.a.) Újonnan kialakított partmenti vízvédelmi pufferzóna fenntartása	911 EUR / ha
C.b) Újonnan kialakított vizes élőhely fenntartása	911 EUR / ha

Calculation method

Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program beavatkozás egységköltségeinek háttérszámítása:

A független szakértő szervezet által elkészített számítási módszertan kiindulási alapja az Agrárközgazdasági Intézet Tesztüzemi Rendszerének (FADN) használata, illetve a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) adatbázisai, valamint szakértői becslések voltak. A tesztüzemi rendszerből elsősorban a termelési értékre, valamint egyes növénykultúrák ágazati szintű költségeire vonatkozó adatok kerültek figyelembevételre. A tesztüzemi rendszer a mezőgazdasági művelt területek több mint 90%-ra vonatkozóan gyűjt ágazati adatokat évente a legfontosabb növénykultúrákról, melyek a háttérszámítások fontos alapját képezik, szántó, gyep, zöldség, és ültetvény kultúrákban egyaránt.

A számítás alapja az előírások betartása által a bekövetkezett többletköltség, valamint jövedelem kiesés mértékének meghatározása. A támogatási összeg kiszámításakor az előírásokat betartó gazdálkodók várható jövedelemalakulása kerül összehasonlításra beruházás megvalósítása nélkül folytatott korábbi gazdálkodási gyakorlathoz képest. Minden előírás esetében figyelembevételre kerül a várható bevételkiesés, illetve a várható többletköltség. A kompenzáció értékének meghatározása az egyes előírások során várható bevételkiesések, illetve várható többletköltségek összesítésével történt.

Az agrár-erdészeti rendszerek vonatkozásában támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint az AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumban található.

Additional explanation

Nem releváns.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

☐ Yes ☑ No ☐ Mixed

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What are the models of the commitment(s) in the intervention?

☐ result based (with possibility to pick and choose)

☑ management based (with possibility to pick and choose)

☐ hybrid (management and result based)

Please explain the obligations/possibilities for beneficiaries in relation to the commitments set out in the intervention

A támogatást igébybevevőnek a célterületenként meghatározott kötelezettségvállalások szerint kell folytatnia a tevékenységét a kötelezettség alá vont területeken.

A kötelezettségvállalások egy része tiltásokat fogalmaz meg, mint pl. a vízzel telített talajon való munkavégzés tilalma, mások pedig konkrét gazdálkodási módot írnak elő pl. a kaszálatlan területrész meghagyásával.

A konkrét kötelezettségvállalásokat az 5. fejezet tartalmazza célterületenkénti bontásban.

What is the duration of contracts?

Az A.a.) célterület esetében 5 év, míg a többi célterület esetében 7 év.

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 12 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatás keretében nyújtott támogatás egyértelműen éghajlat-, környezet- és természetvédelmi célokat szolgál. A támogatás kizárólag a kötelezettségek betartásából eredő többletköltségek és kieső jövedelmek ellentételezését szolgálja.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(3)(b) - 70 - Payments under Article 70	50.00%	20.00%	80.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD22_O14_U01_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan telepített biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák fenntartása	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.12; R.14; R.19; R.21; R.31; R.34	No
RD22_O14_U02_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan telepített talajvédelmi célú gyepek fenntartása	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.12; R.14; R.19; R.21; R.31; R.34	No
RD22_O14_U03_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan telepített természetközeli gyepek fenntartása	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.12; R.14; R.19; R.21; R.31; R.34	No
RD22_O14_U04_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan kialakított mezővédő fasor fenntartása	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.12; R.14; R.19; R.21; R.31; R.34	No
RD22_O14_U05_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan kialakított mezővédő erdősáv fenntartása	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.12; R.14; R.19; R.21; R.31; R.34	No
RD22_O14_U06_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan telepített fás legelők vagy kaszálók fenntartása	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.12; R.14; R.19; R.21; R.31; R.34	No
RD22_O14_U07_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan kialakított partmenti vízvédelmi pufferzóna fenntartása	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.12; R.14; R.19; R.21; R.31; R.34	No
RD22_O14_U08_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan kialakított vizes élőhely fenntartása	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.12; R.14; R.19; R.21; R.31; R.34	No

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD22_O14_U01_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan telepített biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák fenntartása

Az egységösszeg az egyes célterületek egységköltségeinek alapján került meghatározásra. Az egységköltségek számítási módszertanát lsd. a 7. pontban.

RD22_O14_U02_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan telepített talajvédelmi célú gyepek fenntartása

Az egységösszeg az egyes célterületek egységköltségeinek alapján került meghatározásra. Az egységköltségek számítási módszertanát lsd. a 7. pontban.

RD22_O14_U03_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan telepített természetközeli gyepek fenntartása

Az egységösszeg az egyes célterületek egységköltségeinek alapján került meghatározásra. Az egységköltségek számítási módszertanát lsd. a 7. pontban.

RD22_O14_U04_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan kialakított mezővédő fasor fenntartása

Az egységösszeg az egyes célterületek egységköltségeinek alapján került meghatározásra. Az egységköltségek számítási módszertanát lsd. a 7. pontban.

RD22_O14_U05_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan kialakított mezővédő erdősáv fenntartása

Az egységösszeg az egyes célterületek egységköltségeinek alapján került meghatározásra. Az egységköltségek számítási módszertanát lsd. a 7. pontban.

RD22_O14_U06_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan telepített fás legelők vagy kaszálók fenntartása

Az egységösszeg az egyes célterületek egységköltségeinek alapján került meghatározásra. Az egységköltségek számítási módszertanát lsd. a 7. pontban.

RD22_O14_U07_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan kialakított partmenti vízvédelmi pufferzóna fenntartása

Az egységösszeg az egyes célterületek egységköltségeinek alapján került meghatározásra. Az egységköltségek számítási módszertanát lsd. a 7. pontban.

RD22_O14_U08_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan kialakított vizes élőhely fenntartása

Az egységösszeg az egyes célterületek egységköltségeinek alapján került meghatározásra. Az egységköltségek számítási módszertanát lsd. a 7. pontban.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD22_O14_U01_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan telepített biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák fenntartása (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			820.00	820.00	820.00	820.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								
RD22_O14_U02_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan telepített talajvédelmi célú gyepek fenntartása (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			820.00	769.00	769.00	769.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								
RD22_O14_U03_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan telepített természetközeli gyepek fenntartása (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			886.00	886.00	886.00	886.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								
RD22_O14_U04_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan kialakított	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			1,373.00	1,373.00	1,373.00	1,373.00		

mezővédő fasor fenntartása (Grant - Uniform)	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								
RD22_O14_U05_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan kialakított mezővédő erdősáv fenntartása (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			708.00	708.00	708.00	708.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								
RD22_O14_U06_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan telepített fás legelők vagy kaszálók fenntartása (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			225.00	225.00	225.00	225.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								
RD22_O14_U07_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan kialakított partmenti vízvédelmi pufferzóna fenntartása (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			911.00	911.00	911.00	911.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								
RD22_O14_U08_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan kialakított vizes élőhely fenntartása (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			911.00	911.00	911.00	911.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								

TOTAL	O.14 (unit: Hectares)			5,692.00	11,384.00	11,384.00	11,384.00		**Sum:** 39,844.00 **Max:** 11,384.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			4,118,429.71	8,236,859.43	8,236,859.43	8,236,859.43		28,829,008.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			2,059,214.86	4,118,429.71	4,118,429.71	4,118,429.71		14,414,503.99
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

RD24_G07_GAX_70 - Állati genetikai erőforrások ex situ megőrzése

Intervention Code (MS)	RD24_G07_GAX_70
Intervention Name	Állati genetikai erőforrások ex situ megőrzése
Type of Intervention	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments
Common Output Indicator	O.19. Number of operations or units supporting genetic resources
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: Yes ES rebate system: Yes LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

A beavatkozás területe Magyarország

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO5 Foster sustainable development and efficient management of natural resources such as water, soil and air, including by reducing chemical dependency
SO6 Contribute to halting and reversing biodiversity loss, enhance ecosystem services and preserve habitats and landscapes

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
2.1.13	Állati és növényi szaporítóanyag-előállítás, törzsültetvények, törzstenyészetek fenntartása	1	Yes
6.6.1	Génmegőrzés, tájgazdálkodás lehetőségeinek kihasználása a klíma adaptív mező- és erdőgazdálkodásban	2	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.25 Share of livestock units (LU) under supported commitments to improve environmental sustainability

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Ex situ génmegőrzés támogatása:

A védett őshonos, veszélyeztetett mezőgazdasági és a fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták hímivarú egyedeinek (kivéve baromfifélék) az eredeti tartási, takarmányozási feltételektől eltérő módon, ex situ környezetben történő megőrzését támogatja.

A különböző gazdálkodási rendszerekben a magas genetikai értéket képviselő és sokszor kihalással/genetikai erózióval fenyegetett mezőgazdasági szempontból értékes növényfajok és állatfajták kiemelt támogatást élveznek. Ezen fajták megőrzése a biodiverzitás fenntartása szempontjából kiemelten szükséges. A génmegőrzés célja az őshonos, veszélyeztetett mezőgazdasági és fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának megőrzése, illetve tenyésztésben történő megőrzése a

genetikai állomány megőrzéséről és az adott állatfajták fennmaradását biztosító tenyésztési programokról szóló kötelező jogszabályok keretein belül, továbbá a mezőgazdasági és élelmezésben kiemelt szerepet betöltő növényfajok genetikai erőforrásainak ex situ és in situ megőrzése, jellemzése, begyűjtése és hasznosítása.

Génmegőrzést támogató egyes beavatkozások összefüggése: Az in situ génmegőrzés esetén a nőivarú, valamint baromfifélék esetén vegyes ivarú állományok megőrzését támogatjuk. A szaporításhoz, vagyis a fajta fenntartásához szükséges hímivarú tenyészállatokat az ex situ megőrzésben támogatjuk, a tenyészállatoktól nyert szaporítóanyagot, genetikai anyagot pedig az in vitro génmegőrzés beavatkozásban támogatjuk. Így ez a három beavatkozás együtt képez egy egységet. Célunk ezeknek az értékes, kihalással fenyegetett, a kommersz fajták által a gazdálkodásból kiszorított és háttérbe került fajtáknak a megőrzése.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges (selection criteria):
- több faj, fajta bevonása a génmegőrzés intézkedésbe
- kis egyedszámú vonalak, családok fenntartása;
- kis létszámú, ritka, kiemelt genetikai értékű vonalak, családok fenntartása;
- ritka és/vagy értékes öröklődő tulajdonsággal rendelkező egyedek tenyésztése;
- őshonos állatok aránya a tenyészetben;
- szakmai végzettség;
- környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése;
- állatjóléti szempont;
- ökológiai gazdálkodás
- tenyésztői munka minősítése,
- tenyésztőszervezeti tagság hossza,
- speciális párosítások elvégzése,
- a tenyésztésbe vont, a törzskönyv fő részébe sorolt nőivarú egyedek száma alapján meghatározott fenyegetettségi szintek szerint kritikus vagy védendő fenyegetettségi szintű fajták tenyésztése.

Környezeti ambíciószint bemutatása a három állati génmegőrzés esetén:

A beavatkozások a mezőgazdasági genetikai erőforrások megőrzésére irányulnak, céljuk a magas genetikai értéket képviselő és sokszor kihalással/genetikai erózióval fenyegetett mezőgazdasági szempontból értékes növényfajok, mikroorganizmusok és állatfajták megőrzésének támogatása. A Vidékfejlesztési Program keretében már támogatott tételek igénylései tekintetében is számítunk növekedésre, továbbá Magyarország - a környezeti ambíciószint növekedése érdekében – már az átmeneti időszaktól kezdődően jelentős változtatásokat tervezett:
- Állati genetikai erőforrások megőrzése esetén az ex situ, in situ és in vitro megőrzés tekintetében a korábban támogatott fajták köre kibővül a fekete mangalica, az akhal teke, a kárpáti borzderes, a magyar hidegvérű ló és a magyar óriásnyúl fajtákkal, továbbá in vitro génmegőrzés esetében még új elemként az embrionális sejtek, és ivarszerv szövetek is támogatható válnak.

Az állati genetikai erőforrások megőrzésének támogatása a Vidékfejlesztési Programban átlagosan évente 13.751.902 euro forrással valósult meg, ezzel szemben a KAP Stratégiai Terv időszakában évente átlagosan - állati genetikai erőforrások megőrzésének támogatására - 24.657.533 euro forrást tervez a tagállam. Fontos továbbá megjegyezni, hogy génmegőrzés esetében hosszas szakmai egyeztetés eredményezte a támogatandó fajták körének alakulását (például magyar óriás nyúl és a fajtarekonstrukció alatt álló fajták beemelése a támogatásba), és az ágazati igényeknek megfelelően nem csak mennyiségi, hanem minőségi növekedést is várunk a Stratégiai Terv időszakától.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Eligible Beneficiaries: Génmegőrzéssel foglalkozó természetes és jogi személyek

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria)

- A védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták jegyzékét tartalmazó jogszabályban meghatározott állatfajták, továbbá a fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának ex-situ környezetben történő megőrzése

- A fajra vonatkozó jelölési és nyilvántartási, továbbá a tenyészetre vonatkozó nyilvántartási szabályok betartása;

- legalább 1 fajtatiszta és a fajta fenntartásáért felelős tenyésztőszervezetnek az igazolásával rendelkező, törzskönyvezett hímivarú tenyészállat tartása vagy tenyésznövendék tenyésztési célú felnevelése;

- a támogatást igénylőnek a Tenyészet Információs Rendszerben (TIR) a tenyészállat, tenyésznövedék állattartójaként kell szerepelni;

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Kötelezettségvállalások (commitments):

- az adott fajta fenntartásáért felelős, tenyésztőszervezet tenyésztési programjában foglaltak betartása a kötelezettségvállalási időszak alatt

- tenyészetben tartási minimális, és maximális idejének betartása;

- az egyes fajok ENAR, illetve az Országos Állattenyésztési Adatbázisnak megfelelő nyilvántartás szerinti jelölése és nyilvántartása, valamint a TIR nyilvántartás betartása

- az állattartó köteles az adott fajta fenntartásáért tenyésztőszervezet által kijelölt, törzskönyvi nyilvántartásban szereplő tenyészállat ex situ tartási helyen történő tartására vagy felnevelésére;

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

List of relevant GAEC and SMR

Code	Description

List of relevant mandatory national standards

Nem releváns.

Link between GAEC, SMR and national standards with the intervention

Nem releváns.

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

☑ **IACS**

☐ **Non-IACS**

IACS section

Type of payment

☐ unit cost based on additional costs and income foregone

☐ transaction cost included

☐ one off payment

☐ lump sum

Range of support at beneficiary level

Ex-situ génmegőrzés támogatása:

A támogatás tárgya / Egy adott tenyészállat tenyészetben tartásának minimális és maximális támogatható

ideje (nap) 5 év alatt / Támogatás mértéke

Magyar óriásnyúl tenyészbak felnevelése / 180-540 nap/ 1.5 eurónak megfelelő forintösszeg/állat/nap

Magyartarka szarvasmarha bika központi felnevelése/ 180-210 nap / 15,72 eurónak megfelelő forintösszeg/állat/nap

Magyar szürke szarvasmarha bika és kárpáti borzderes szarvasmarha felnevelése / 180-900 nap / 6 eurónak megfelelő forintösszeg/állat/nap

Magyar házi bivaly bika felnevelése / 180-365 nap / 6 eurónak megfelelő forintösszeg/állat/nap

Magyar tarka szarvasmarha bika elhelyezése várományos bikatelepen vagy mesterséges termékenyítő állomáson / 30-1825 nap / 10,5 eurónak megfelelő forintösszeg/állat/nap

Sertés kan központi felnevelése / 180-300 nap / 1,92 eurónak megfelelő forintösszeg/állat/nap

Kos és kecskebak központi felnevelése / 180-550 nap / 2,6 eurónak megfelelő forintösszeg/állat/nap

Ló és szamár mén felnevelése / 180-1095 nap / 4,4 eurónak megfelelő forintösszeg/állat/nap

Ló és szamár mén tartása mesterséges termékenyítő állomáson, illetve kancafedeztető állomáson / 180-1825 nap / 8,4 eurónak megfelelő forintösszeg/állat/nap

Calculation method

Módszer

A védett őshonos és a veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának in-situ és ex-situ megőrzésére az új támogatási ciklusban meghirdetendő intézkedések esetében a jelenlegi egységköltségek felülvizsgálata a 1381/2013. (VI. 27.) Korm. határozat alapján létrehozott, a Kormánynak a védett őshonos mezőgazdasági állatfajták és a veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajtákkal kapcsolatos döntéseinek előkészítésében közreműködő konzultatív, véleményező, javaslattevő testület az Őshonos Haszonállatok Génerőforrás Tanács (a továbbiakban: ŐHGT) valamint az adott fajták fenntartásáért felelős, államilag elismert tenyésztőszervezetek bevonásával történt.

Az új költségkalkulációk összeállítása a Központi Statisztikai Hivatal általi, az egyes fajták tartási költségeinek változására vonatkozó árindex alakulásokon, a teljes munkaidőben alkalmazásban állók – összesített nemzetgazdasági ágakra vetített – havi bruttó átlagkeresetére vonatkozó adatok, a gyep haszonbérleti díjak, továbbá a NAIK-PÁIR takarmányárakra vonatkozó adatain, valamint a fajtafenntartásért felelős tenyésztőszervezetek által készített, részletes szakmai indoklással kiegészített tételes költségkalkulációin alapultak.

A tenyésztőszervezetek a költség-kalkulációkban a védett őshonos és a veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták génmegőrzési tevékenységéhez kapcsolódó többletköltségekkel, valamint ezen fajták fenntartása során jelentkező, a modern fajtákkal szemben elszenvedett versenyhátrányból keletkező kieső haszon kompenzálására irányuló költségekkel egyaránt számoltak. Az adott fajták biológiai sajátosságai, generációs intervallumuk hossza, átlagos termelési szintjei, költségei és jövedelmezőségi szintjei, a COVID-19 világjárvány általi hatások, valamint a legelő állatok esetében a klímaváltozás következtében az extenzív gyepek állateltartó képességének várható csökkenése szintén figyelembevételre kerültek.

A költségkalkulációk a Magyar Nemzeti Bank által 2014-2020. évekre meghatározott éves átlagos euró árfolyamokon alapulnak. A javasolt támogatási összegek esetében az euró/forint átváltási arányt tervezési árfolyamon 350 Ft/euró értéken számoltuk.

Additional explanation

A mezőgazdasági genetikai erőforrások – ezen belül kiemelten a védett őshonos és a veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták – megőrzésének, valamint fenntartható használatának és fejlesztésének megvalósítására kiírt in-situ és ex-situ támogatások esetében kiemelten fontos a támogatás folytonosságának fenntartása és a támogatási összegek mértékének támogatási ciklusonkénti felülvizsgálata, szükség esetén indokolt mértékű emelése.

Ezen intézkedésekkel biztosítható ugyanis az alacsony létszámmal rendelkező védett őshonos és a veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták nőivarú - baromfifélék esetén vegyes ivarú - állományának a fajták eredeti tartási-, takarmányozási körülményekhez hasonló, in situ feltételek közötti, tenyésztésben történő életképes populációjának fenntartása a genetikai állomány megőrzése.

Az in-vitro génmegőrzés keretében ezen fajták genetikai anyagának begyűjtése, mélyhűtve történő tárolásra előkészítése, laboratóriumi körülmények közötti tárolása mélyhűtéses eljárással, genetikai vizsgálatok elvégzése, továbbá az ex-situ génmegőrzés keretében a védett őshonos és veszélyeztetett helyzetbe került mezőgazdasági állatfajták apaállatainak, illetőleg apaállat jelöltjeinek az eredeti tartási-, takarmányozási feltételektől eltérő módon, ex situ környezetben történő megőrzése.

Szakmailag indokolt a védett őshonos és veszélyeztetett helyzetbe került mezőgazdasági állatfajták megőrzését segítő tenyésztési-, génmegőrzési feladatok tenyésztőkkel történő folyamatos megismertetése, a gyakorlat orientált szaktanácsadás a végrehajtásban, valamint a génhasznosítási feltételek megteremtésének elősegítése egyaránt.

Fentiekre tekintettel az új támogatási ciklusra vonatkozóan meghirdetendő intézkedések esetében azok aktualizálása, továbbá a jelenlegi egységköltségek felülvizsgálata szükségessé vált.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

☐ Yes ☑ No ☐ Mixed

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What are the models of the commitment(s) in the intervention?

☑ result based (with possibility to pick and choose)

☑ management based (with possibility to pick and choose)

☑ hybrid (management and result based)

Please explain the obligations/possibilities for beneficiaries in relation to the commitments set out in the intervention

Kötelezettségvállalások (commitments):

- az adott fajta fenntartásáért felelős, tenyésztőszervezet tenyésztési programjában foglaltak betartása a kötelezettségvállalási időszak alatt

- tenyészetben tartási minimális, és maximális idejének betartása;

- az egyes fajok ENAR, illetve az Országos Állattenyésztési Adatbázisnak megfelelő nyilvántartás szerinti jelölése és nyilvántartása, valamint a TIR nyilvántartás betartása

- az állattartó köteles az adott fajta fenntartásáért tenyésztőszervezet által kijelölt, törzskönyvi nyilvántartásban szereplő tenyészállat ex situ tartási helyen történő tartására vagy felnevelésére;

What is the duration of contracts?

5 éves kötelezettségvállalási időszak

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 12 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 12. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(3)(b) - 70 - Payments under Article 70	50.00%	20.00%	80.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD24_O19_U01_DY - Magyartarka szarvasmarha bika központi felnevelése egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.25	Yes
RD24_O19_U02_DY - Magyar szürke szarvasmarha és kárpáti borzderes bika felnevelése egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.25	Yes
RD24_O19_U03_DY - Magyar házi bivaly bika felnevelése egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.25	Yes
RD24_O19_U04_DY - Magyartarka szarvasmarha bika elhelyezése vármányos bika telepen vagy mesterséges termékenyítő állomáson egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.25	Yes
RD24_O19_U05_DY - Sertés kan központi felnevelése egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.25	Yes
RD24_O19_U06_DY - Kos és kecske bak központi felnevelése egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.25	Yes
RD24_O19_U07_DY - Ló és szamár mén felnevelése egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.25	Yes
RD24_O19_U08_DY - Ló és szamár mén tartása mesterséges termékenyítő állomáson illetve kancafedeztető állomáson egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.25	Yes
RD24_O19_U09_DY - Magyar óriásnyúl tenyészbak egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.25	Yes

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD24_O19_U01_DY - Magyartarka szarvasmarha bika központi felnevelése egységösszege

A unit amount számítási módszertana: Az Agrárközgazdasági Intézet által megadott kalkuláció alapján:

Magyartarka szarvasmarha bika központi felnevelése / 5 év alatt 180-210 nap / 15,72 eurónak megfelelő forintösszeg/állat/nap

Az Agrárközgazdasági kutatóintézet által megadott kalkulációt alapul véve az egységösszeg értéke megegyezik a kalkulációban szereplő értékkel. Az egyes költségelemek és típusok a beavatkozások 7. fejezetében találhatók.

RD24_O19_U02_DY - Magyar szürke szarvasmarha és kárpáti borzderes bika felnevelése egységösszege

A unit amount számítási módszertana: Az Agrárközgazdasági Intézet által megadott kalkuláció alapján:

Magyar szürke szarvasmarha bika és kárpáti borzderes szarvasmarha felnevelése / 5 év alatt 180-900 nap / 6 eurónak megfelelő forintösszeg/állat/nap

Az Agrárközgazdasági kutatóintézet által megadott kalkulációt alapul véve az egységösszeg értéke megegyezik a kalkulációban szereplő értékkel. Az egyes költségelemek és típusok a beavatkozások 7. fejezetében találhatók.

RD24_O19_U03_DY - Magyar házi bivaly bika felnevelése egységösszege

A unit amount számítási módszertana: Az Agrárközgazdasági Intézet által megadott kalkuláció alapján:

Magyar házi bivaly bika felnevelése / 5 év alatt 180-365 nap / 6 eurónak megfelelő forintösszeg/állat/nap

Az Agrárközgazdasági kutatóintézet által megadott kalkulációt alapul véve az egységösszeg értéke megegyezik a kalkulációban szereplő értékkel. Az egyes költségelemek és típusok a beavatkozások 7. fejezetében találhatók.

RD24_O19_U04_DY - Magyartarka szarvasmarha bika elhelyezése várományos bika telepen vagy mesterséges termékenyítő állomáson egységösszege

A unit amount számítási módszertana: Az Agrárközgazdasági Intézet által megadott kalkuláció alapján:

Magyar tarka szarvasmarha bika elhelyezése várományos bikatelepen vagy mesterséges termékenyítő állomáson / 5 év alatt 30-1825 nap / 10,5 eurónak megfelelő forintösszeg/állat/nap

Az Agrárközgazdasági kutatóintézet által megadott kalkulációt alapul véve az egységösszeg értéke megegyezik a kalkulációban szereplő értékkel. Az egyes költségelemek és típusok a beavatkozások 7. fejezetében találhatók.

RD24_O19_U05_DY - Sertés kan központi felnevelése egységösszege

A unit amount számítási módszertana: Az Agrárközgazdasági Intézet által megadott kalkuláció alapján:

Sertés kan központi felnevelése / 5 év alatt 180-300 nap / 1,92 eurónak megfelelő forintösszeg/állat/nap

Az Agrárközgazdasági kutatóintézet által megadott kalkulációt alapul véve az egységösszeg értéke megegyezik a kalkulációban szereplő értékkel. Az egyes költségelemek és típusok a beavatkozások 7. fejezetében találhatók.

RD24_O19_U06_DY - Kos és kecske bak központi felnevelése egységösszege

A unit amount számítási módszertana: Az Agrárközgazdasági Intézet által megadott kalkuláció alapján:

Kos és kecskebak központi felnevelése / 5 év alatt 180-550 nap / 2,6 eurónak megfelelő forintösszeg/állat/nap

Az Agrárközgazdasági kutatóintézet által megadott kalkulációt alapul véve az egységösszeg értéke megegyezik a kalkulációban szereplő értékkel. Az egyes költségelemek és típusok a beavatkozások 7. fejezetében találhatók.

RD24_O19_U07_DY - Ló és szamár mén felnevelése egységösszege

A unit amount számítási módszertana: Az Agrárközgazdasági Intézet által megadott kalkuláció alapján:

Ló és szamár mén felnevelése / 5 év alatt 180-1095 nap / 4,4 eurónak megfelelő forintösszeg/állat/nap

Az Agrárközgazdasági kutatóintézet által megadott kalkulációt alapul véve az egységösszeg értéke megegyezik a kalkulációban szereplő értékkel. Az egyes költségelemek és típusok a beavatkozások 7. fejezetében találhatók.

RD24_O19_U08_DY - Ló és szamár mén tartása mesterséges termékenyítő állomáson illetve kancafedeztető állomáson egységösszege

A unit amount számítási módszertana: Az Agrárközgazdasági Intézet által megadott kalkuláció alapján:

Ló és szamár mén tartása mesterséges termékenyítő állomáson, illetve kancafedeztető állomáson / 5 év alatt 180-1825 nap / 8,4 eurónak megfelelő forintösszeg/állat/nap

Az Agrárközgazdasági kutatóintézet által megadott kalkulációt alapul véve az egységösszeg értéke megegyezik a kalkulációban szereplő értékkel. Az egyes költségelemek és típusok a beavatkozások 7. fejezetében találhatók.

RD24_O19_U09_DY - Magyar óriásnyúl tenyészbak egységösszege

A unit amount számítási módszertana: Az Agrárközgazdasági Intézet által megadott kalkuláció alapján:

Magyar óriásnyúl tenyészbak felnevelése / 5 év alatt 180-540 nap/ 1.5 eurónak megfelelő forintösszeg/állat/nap

Az Agrárközgazdasági kutatóintézet által megadott kalkulációt alapul véve az egységösszeg értéke megegyezik a kalkulációban szereplő értékkel. Az egyes költségelemek és típusok a beavatkozások 7. fejezetében találhatók.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD24_O19_U01_DY - Magyartarka szarvasmarha bika központi felnevelése egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	15.72	15.72	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								

RD24_O19_U02_DY - Magyar szürke szarvasmarha és kárpáti borzderes bika felnevelése egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	6.00	6.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								
RD24_O19_U03_DY - Magyar házi bivaly bika felnevelése egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	6.00	6.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								
RD24_O19_U04_DY - Magyartarka szarvasmarha bika elhelyezése vármányos bika telepen vagy mesterséges termékenyítő állomáson egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	10.50	10.50	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								
RD24_O19_U05_DY - Sertés kan központi felnevelése egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	1.92	1.92	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								
RD24_O19_U06_DY - Kos és kecske bak központi felnevelése egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	2.60	2.60	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								

RD24_O19_U07_DY - Ló és szamár mén felnevelése egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	4.40	4.40	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								
RD24_O19_U08_DY - Ló és szamár mén tartása mesterséges termékenyítő állomáson illetve kancafedeztető állomáson egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	8.40	8.40	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								
RD24_O19_U09_DY - Magyar óriásnyúl tenyészbak egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	1.50	1.50	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								
TOTAL	O.19 (unit: EUR/Állat/Nap)	0.00	0.00	0.00	182,808.00	182,808.00	0.00	0.00	**Sum:** 365,616.00 **Max:** 182,808.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	1,643,835.61	1,643,835.62	0.00	0.00	3,287,671.23
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	821,917.81	821,917.81	0.00	0.00	1,643,835.62
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								

	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

RD25_G08_GAI_70 - Állati genetikai erőforrások in situ megőrzése

Intervention Code (MS)	RD25_G08_GAI_70
Intervention Name	Állati genetikai erőforrások in situ megőrzése
Type of Intervention	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments
Common Output Indicator	O.19. Number of operations or units supporting genetic resources
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: Yes ES rebate system: Yes LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

A beavatkozás területe Magyarország

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO5 Foster sustainable development and efficient management of natural resources such as water, soil and air, including by reducing chemical dependency
SO6 Contribute to halting and reversing biodiversity loss, enhance ecosystem services and preserve habitats and landscapes

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
2.1.13	Állati és növényi szaporítóanyag-előállítás, törzsültetvények, törzstenyészetek fenntartása	1	Yes
6.6.1	Génmegőrzés, tájgazdálkodás lehetőségeinek kihasználása a klíma adaptív mező- és erdőgazdálkodásban	2	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.25 Share of livestock units (LU) under supported commitments to improve environmental sustainability

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

In situ génmegőrzés támogatása:

Az alacsony egyedszámmal rendelkező védett őshonos, veszélyeztetett mezőgazdasági és fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták nőivarú, baromfifélék esetén vegyes ivarú állományának a fajták eredeti tartási-, takarmányozási körülményekhez hasonló, in situ feltételek közötti, tenyésztésben történő fenntartását támogatja.

A különböző gazdálkodási rendszerekben a magas genetikai értéket képviselő és sokszor kihalással/genetikai erózióval fenyegetett mezőgazdasági szempontból értékes növényfajok és állatfajták kiemelt támogatást élveznek. Ezen fajták megőrzése a biodiverzitás fenntartása szempontjából kiemelten szükséges. A génmegőrzés célja az őshonos, veszélyeztetett mezőgazdasági és fajtarekonstrukció alatt álló

mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának megőrzése, illetve tenyésztésben történő megőrzése a genetikai állomány megőrzéséről és az adott állatfajták fennmaradását biztosító tenyésztési programokról szóló kötelező jogszabályok keretein belül, továbbá a mezőgazdasági és élelmezésben kiemelt szerepet betöltő növényfajok genetikai erőforrásainak ex situ és in situ megőrzése, jellemzése, begyűjtése és hasznosítása.

Génmegőrzést támogató egyes bevatkozások összefüggése: Az in situ génmegőrzés esetén a nőivarú, valamint baromfifélék esetén vegyes ivarú állományok megőrzését támogatjuk. A szaporításhoz, vagyis a fajta fenntartásához szükséges hímivarú tenyészállatokat az ex situ megőrzésben támogatjuk, a tenyészállatoktól nyert szaporítóanyagot, genetikai anyagot pedig az in vitro génmegőrzés beavatkozásban támogatjuk. Így ez a három beavatkozás együtt képez egy egységet. Célunk ezeknek az értékes, kihalással fenyegetett, a kommersz fajták által a gazdálkodásból kiszorított és háttérbe került fajtáknak a megőrzése.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges (selection criteria):

- több faj, fajta bevonása a génmegőrzésbe;
- kis egyedszámú vonalak, családok fenntartása;
- kis létszámú, ritka, kiemelt genetikai értékű vonalak, családok fenntartása;
- ritka és/vagy értékes öröklődő tulajdonsággal rendelkező egyedek tenyésztése;
- őshonos állatok aránya a tenyészetben;
- szakmai végzettség;
- környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése;
- állatjóléti szempont;
- ökológiai gazdálkodás
- tenyésztői munka minősítése,
- tenyésztőszervezeti tagság hossza,
- speciális párosítások elvégzése
- a tenyésztésbe vont, a törzskönyv fő részébe sorolt nőivarú egyedek száma alapján meghatározott fenyegetettségi szintek szerint kritikus vagy védendő fenyegetettségi szintű fajták tenyésztése.

Környezeti ambíciószint bemutatása a három állati génmegőrzés esetén:

A beavatkozások a mezőgazdasági genetikai erőforrások megőrzésére irányulnak, céljuk a magas genetikai értéket képviselő és sokszor kihalással/genetikai erózióval fenyegetett mezőgazdasági szempontból értékes növényfajok, mikroorganizmusok és állatfajták megőrzésének támogatása. A Vidékfejlesztési Program keretében már támogatott tételek igénylései tekintetében is számítunk növekedésre, továbbá Magyarország - a környezeti ambíciószint növekedése érdekében – már az átmeneti időszaktól kezdődően jelentős változtatásokat tervezett:

- Állati genetikai erőforrások megőrzése esetén az ex situ, in situ és in vitro megőrzés tekintetében a korábban támogatott fajták köre kibővül a fekete mangalica, az akhal teke, a kárpáti borzderes, a magyar hidegvérű ló és a magyar óriásnyúl fajtákkal, továbbá in vitro génmegőrzés esetében még új elemként az embrionális sejtek, és ivarszerv szövetek is támogatható válnak.

Az állati genetikai erőforrások megőrzésének támogatása a Vidékfejlesztési Programban átlagosan évente 13.751.902 euro forrással valósult meg, ezzel szemben a KAP Stratégiai Terv időszakában évente átlagosan - állati genetikai erőforrások megőrzésének támogatására - 24.657.533 euro forrást tervez a tagállam. Fontos továbbá megjegyezni, hogy génmegőrzés esetében hosszas szakmai egyeztetés eredményezte a támogatandó fajták körének alakulását (például magyar óriás nyúl és a fajtarekonstrukció alatt álló fajták beemelése a támogatásba), és az ágazati igényeknek megfelelően nem csak mennyiségi, hanem minőségi növekedést is várunk a Stratégiai Terv időszakától.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Eligible beneficiaries: Génmegőrzéssel foglalkozó természetes és jogi személyek

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):

• a védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták jegyzékét tartalmazó jogszabályban meghatározott állatfajták, továbbá a fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának megőrzése.

• magyartarka szarvasmarha fajta esetében érvényes ivadékvizsgálati szerződés megléte ;

• a vonatkozó rendeletek előírásainak, továbbá a fajra vonatkozó jelölési és nyilvántartási, illetve a tenyészetre vonatkozó nyilvántartási szabályoknak a betartása

• fajtatiszta, törzskönyvezett, és a fajta fenntartásáért felelős tenyésztőszervezet igazolásával rendelkező nőivarú egyed, illetve baromfifélék esetében vegyes ivarú állomány tartása;

• az adott fajra meghatározott minimum jogosult törzskönyvezett nőivarú állatlétszámnak megfelelő, vagy azt meghaladó egyedszám:

-

-

 szarvasmarhafélék és lófélék esetében fajtánként: 1 egyed,

 juh, kecske és sertés esetében fajtánként: 10 egyed,

 baromfifélék esetében fajtánként: 20 egyed

 nyúl esetén 3 egyed a minimális nőivarú állatlétszám

- • támogatott egyedek Magyarországon történő tartása (kivéve kiállítás, bemutató, verseny)

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Kötelezettségvállalások (commitments):

- az adott fajta fenntartásáért felelős, tenyésztőszervezet tenyésztési programjában foglaltak betartása a kötelezettségvállalási időszak alatt

- az egyes fajok ENAR, illetve az Országos Állattenyésztési Adatbázisnak megfelelő nyilvántartás szerinti jelölése és nyilvántartása, valamint a TIR nyilvántartás betartása; az állattenyésztésről szóló Korm. rendeletben foglaltak szerinti apaállat használatról való gondoskodás

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

List of relevant GAEC and SMR

Code	Description

List of relevant mandatory national standards

Nem releváns.

Link between GAEC, SMR and national standards with the intervention

Nem releváns.

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

☑ **IACS**

☐ **Non-IACS**

IACS section

Type of payment

☑ unit cost based on additional costs and income foregone

☑ transaction cost included

☐ one off payment
☐ lump sum

Range of support at beneficiary level

A támogatás összege (eurónak megfelelő forintösszeg/egyed/év):

Szarvasmarhafélék: Magyar szürke szarvasmarha, kárpáti borzderes szarvasmarha Magyar házi bivaly: 500

Szarvasmarhafélék Magyartarka szarvasmarha: 700

Ló: 700

Szamár: 400

Sertés: 300

Juh: 77

Kecske: 77

Nyúl: 35

Tyúk: 35

Gyöngytyúk: 39

Kacsa: 53

Pulyka: 68

Lúd: 77

Calculation method

Módszer

A védett őshonos és a veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának in-situ és ex-situ megőrzésére az új támogatási ciklusban meghirdetendő intézkedések esetében a jelenlegi egységköltségek felülvizsgálata a 1381/2013. (VI. 27.) Korm. határozat alapján létrehozott, a Kormánynak a védett őshonos mezőgazdasági állatfajták és a veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajtákkal kapcsolatos döntéseinek előkészítésében közreműködő konzultatív, véleményező, javaslattevő testület az Őshonos Haszonállatok Génerőforrás Tanács (a továbbiakban: ŐHGT) valamint az adott fajták fenntartásáért felelős, államilag elismert tenyésztőszervezetek bevonásával történt.

Az új költségkalkulációk összeállítása a Központi Statisztikai Hivatal általi, az egyes fajták tartási költségeinek változására vonatkozó árindex alakulásokon, a teljes munkaidőben alkalmazásban állók – összesített nemzetgazdasági ágakra vetített – havi bruttó átlagkeresetére vonatkozó adatok, a gyep haszonbérleti díjak, továbbá a NAIK-PÁIR takarmányárakra vonatkozó adatain, valamint a fajtafenntartásért felelős tenyésztőszervezetek által készített, részletes szakmai indoklással kiegészített tételes költségkalkulációin alapultak.

A tenyésztőszervezetek a költség-kalkulációkban a védett őshonos és a veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták génmegőrzési tevékenységéhez kapcsolódó többletköltségekkel, valamint ezen fajták fenntartása során jelentkező, a modern fajtákkal szemben elszenvedett versenyhátrányból keletkező kieső

haszon kompenzálására irányuló költségekkel egyaránt számoltak. Az adott fajták biológiai sajátosságai, generációs intervallumuk hossza, átlagos termelési szintjei, költségei és jövedelmezőségi szintjei, a COVID-19 világjárvány általi hatások, valamint a legelő állatok esetében a klímaváltozás következtében az extenzív gyepek állateltartó képességének várható csökkenése szintén figyelembevételre kerültek.

A költségkalkulációk a Magyar Nemzeti Bank által 2014-2020. évekre meghatározott éves átlagos euró árfolyamokon alapulnak. A javasolt támogatási összegek esetében az euró/forint átváltási arányt tervezési árfolyamon 350 Ft/euró értéken számoltuk.

Additional explanation

A mezőgazdasági genetikai erőforrások – ezen belül kiemelten a védett őshonos és a veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták, – megőrzésének, valamint fenntartható használatának és fejlesztésének megvalósítására kiírt in-situ és ex-situ támogatások esetében kiemelten fontos a támogatás folytonosságának fenntartása és a támogatási összegek mértékének támogatási ciklusonkénti felülvizsgálata, szükség esetén indokolt mértékű emelése.

Ezen intézkedésekkel biztosítható ugyanis az alacsony létszámmal rendelkező védett őshonos és a veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták nőivarú - baromfifélék esetén vegyes ivarú - állományának a fajták eredeti tartási-, takarmányozási körülményekhez hasonló, in situ feltételek közötti, tenyésztésben történő életképes populációjának fenntartása a genetikai állomány megőrzése.

Az in-vitro génmegőrzés keretében ezen fajták genetikai anyagának begyűjtése, mélyhűtve történő tárolásra előkészítése, laboratóriumi körülmények közötti tárolása mélyhűtéses eljárással, genetikai vizsgálatok elvégzése, továbbá az ex-situ génmegőrzés keretében a védett őshonos és veszélyeztetett helyzetbe került mezőgazdasági állatfajták apaállatainak, illetőleg apaállat jelöltjeinek az eredeti tartási-, takarmányozási feltételektől eltérő módon, ex situ környezetben történő megőrzése.

Szakmailag indokolt a védett őshonos és veszélyeztetett helyzetbe került, mezőgazdasági állatfajták megőrzését segítő tenyésztési-, génmegőrzési feladatok tenyésztőkkel történő folyamatos megismertetése, a gyakorlat orientált szaktanácsadás a végrehajtásban, valamint a génhasznosítási feltételek megteremtésének elősegítése egyaránt.

Fentiekre tekintettel az új támogatási ciklusra vonatkozóan meghirdetendő intézkedések esetében azok aktualizálása, továbbá a jelenlegi egységköltségek felülvizsgálata szükségessé vált.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

☐ Yes ☑ No ☐ Mixed

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What are the models of the commitment(s) in the intervention?

☑ result based (with possibility to pick and choose)

☑ management based (with possibility to pick and choose)

☑ hybrid (management and result based)

Please explain the obligations/possibilities for beneficiaries in relation to the commitments set out in the intervention

Kötelezettségvállalások (commitments):

- az adott fajta fenntartásáért felelős, tenyésztőszervezet tenyésztési programjában foglaltak betartása a kötelezettségvállalási időszak alatt

- az egyes fajok ENAR, illetve az Országos Állattenyésztési Adatbázisnak megfelelő nyilvántartás szerinti jelölése és nyilvántartása, valamint a TIR nyilvántartás betartása; az állattenyésztésről szóló Korm. rendeletben foglaltak szerinti apaállat használatról való gondoskodás

What is the duration of contracts?

5 éves kötelezettségvállalás

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 12 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 12. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(3)(b) - 70 - Payments under Article 70	50.00%	20.00%	80.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD25_O19_U01_HD - Tyúk egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.25	Yes
RD25_O19_U02_HD - Kacsa egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.25	Yes
RD25_O19_U03_HD - Lúd egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.25	Yes
RD25_O19_U04_HD - Pulyka egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.25	Yes
RD25_O19_U05_HD - Gyöngytyúk egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.25	Yes
RD25_O19_U06_HD - Juh egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.25	Yes
RD25_O19_U07_HD - Kecske egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.25	Yes
RD25_O19_U08_HD - Ló egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.25	Yes
RD25_O19_U09_HD - Szamár egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.25	Yes
RD25_O19_U10_HD - Sertés egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.25	Yes
RD25_O19_U11_HD - Magyar szürke, bivaly, borzderes egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.25	Yes
RD25_O19_U12_HD - Magyartarka egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.25	Yes
RD25_O19_U13_HD - Magyar óriás nyúl egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.25	Yes

Explanation and justification related to the value of the unit amount
RD25_O19_U01_HD - Tyúk egységösszege

Az Agrárközgazdasági Intézet által megadott kalkuláció alapján:

Tyúk éves támogatási összege 35 euro/egyed/év

Az Agrárközgazdasági kutatóintézet által megadott kalkulációt alapul véve az egységösszeg értéke megegyezik a kalkulációban szereplő értékkel. Az egyes

költségelemek és típusok a beavatkozások 7. fejezetében találhatók.

RD25_O19_U02_HD - Kacsa egységösszege

Az Agrárközgazdasági Intézet által megadott kalkuláció alapján:

Kacsa éves támogatási összege 53 euro/egyed/év

Az Agrárközgazdasági kutatóintézet által megadott kalkulációt alapul véve az egységösszeg értéke megegyezik a kalkulációban szereplő értékkel. Az egyes költségelemek és típusok a beavatkozások 7. fejezetében találhatók.

RD25_O19_U03_HD - Lúd egységösszege

Az Agrárközgazdasági Intézet által megadott kalkuláció alapján:

Lúd éves támogatási összege 77 euro/egyed/év

Az Agrárközgazdasági kutatóintézet által megadott kalkulációt alapul véve az egységösszeg értéke megegyezik a kalkulációban szereplő értékkel. Az egyes költségelemek és típusok a beavatkozások 7. fejezetében találhatók.

RD25_O19_U04_HD - Pulyka egységösszege

Az Agrárközgazdasági Intézet által megadott kalkuláció alapján:

Pulyka éves támogatási összege 68 euro/egyed/év

Az Agrárközgazdasági kutatóintézet által megadott kalkulációt alapul véve az egységösszeg értéke megegyezik a kalkulációban szereplő értékkel. Az egyes költségelemek és típusok a beavatkozások 7. fejezetében találhatók.

RD25_O19_U05_HD - Gyöngytyúk egységösszege

Az Agrárközgazdasági Intézet által megadott kalkuláció alapján:

Gyöngytyúk éves támogatási összege 39 euro/egyed/év

Az Agrárközgazdasági kutatóintézet által megadott kalkulációt alapul véve az egységösszeg értéke megegyezik a kalkulációban szereplő értékkel. Az egyes költségelemek és típusok a beavatkozások 7. fejezetében találhatók.

RD25_O19_U06_HD - Juh egységösszege

Az Agrárközgazdasági Intézet által megadott kalkuláció alapján:

Juh éves támogatási összege 77 euro/egyed/év

Az Agrárközgazdasági kutatóintézet által megadott kalkulációt alapul véve az egységösszeg értéke megegyezik a kalkulációban szereplő értékkel. Az egyes költségelemek és típusok a beavatkozások 7. fejezetében találhatók.

RD25_O19_U07_HD - Kecske egységösszege

Az Agrárközgazdasági Intézet által megadott kalkuláció alapján:

Kecske éves támogatási összege 77 euro/egyed/év

Az Agrárközgazdasági kutatóintézet által megadott kalkulációt alapul véve az egységösszeg értéke megegyezik a kalkulációban szereplő értékkel. Az egyes költségelemek és típusok a beavatkozások 7. fejezetében találhatók.

RD25_O19_U08_HD - Ló egységösszege

Az Agrárközgazdasági Intézet által megadott kalkuláció alapján:

Ló éves támogatási összege 700 euro/egyed/év

Az Agrárközgazdasági kutatóintézet által megadott kalkulációt alapul véve az egységösszeg értéke megegyezik a kalkulációban szereplő értékkel. Az egyes költségelemek és típusok a beavatkozások 7. fejezetében találhatók.

RD25_O19_U09_HD - Szamár egységösszege

Az Agrárközgazdasági Intézet által megadott kalkuláció alapján:

Szamár éves támogatási összege 400 euro/egyed/év

Az Agrárközgazdasági kutatóintézet által megadott kalkulációt alapul véve az egységösszeg értéke megegyezik a kalkulációban szereplő értékkel. Az egyes költségelemek és típusok a beavatkozások 7. fejezetében találhatók.

RD25_O19_U10_HD - Sertés egységösszege

A unit amount értékeket az alábbi módon számítottuk ki:

Az Agrárközgazdasági Intézet által megadott kalkuláció alapján:

Sertés éves támogatási összege 300 euro/egyed/év

Az Agrárközgazdasági kutatóintézet által megadott kalkulációt alapul véve az egységösszeg értéke megegyezik a kalkulációban szereplő értékkel. Az egyes költségelemek és típusok a beavatkozások 7. fejezetében találhatók.

RD25_O19_U11_HD - Magyar szürke, bivaly, borzderes egységösszege

A unit amount értékeket az alábbi módon számítottuk ki:

Az Agrárközgazdasági Intézet által megadott kalkuláció alapján:

Magyar szürke, bivaly,kárpáti borzderes éves támogatási összege 500 euro/egyed/év

Az Agrárközgazdasági kutatóintézet által megadott kalkulációt alapul véve az egységösszeg értéke megegyezik a kalkulációban szereplő értékkel. Az egyes költségelemek és típusok a beavatkozások 7. fejezetében találhatók.

RD25_O19_U12_HD - Magyartarka egységösszege

A unit amount értékeket az alábbi módon számítottuk ki:

Az Agrárközgazdasági Intézet által megadott kalkuláció alapján:

Magyartarka szarvasmarha éves támogatási összege 700 euro/egyed/év

Az Agrárközgazdasági kutatóintézet által megadott kalkulációt alapul véve az egységösszeg értéke megegyezik a kalkulációban szereplő értékkel. Az egyes költségelemek és típusok a beavatkozások 7. fejezetében találhatók.

RD25_O19_U13_HD - Magyar óriás nyúl egységösszege

A unit amount értékeket az alábbi módon számítottuk ki:

Az Agrárközgazdasági Intézet által megadott kalkuláció alapján:

Magyar óriás nyúl éves támogatási összege 35 euro/egyed/év

Az Agrárközgazdasági kutatóintézet által megadott kalkulációt alapul véve az egységösszeg értéke megegyezik a kalkulációban szereplő értékkel. Az egyes költségelemek és típusok a beavatkozások 7. fejezetében találhatók.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD25_O19_U01_HD - Tyúk egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	35.00	35.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								
RD25_O19_U02_HD - Kacsa egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	53.00	53.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								
RD25_O19_U03_HD - Lúd egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	77.00	77.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								
RD25_O19_U04_HD - Pulyka egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	68.00	68.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								
RD25_O19_U05_HD - Gyöngytyúk egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	39.00	39.00	0.00	0.00	

	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								
RD25_O19_U06_HD - Juh egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	77.00	77.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								
RD25_O19_U07_HD - Kecske egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	77.00	77.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								
RD25_O19_U08_HD - Ló egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	700.00	700.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								
RD25_O19_U09_HD - Szamár egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	400.00	400.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								
RD25_O19_U10_HD - Sertés egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	300.00	300.00	0.00	0.00	

	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								
RD25_O19_U11_HD - Magyar szürke, bivaly, borzderes egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	500.00	500.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								
RD25_O19_U12_HD - Magyartarka egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	700.00	700.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								
RD25_O19_U13_HD - Magyar óriás nyúl egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	35.00	35.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								
TOTAL	O.19 (unit: EUR/Egyed/Év)	0.00	0.00	0.00	100,560.00	100,560.00	0.00	0.00	**Sum:** 201,120.00 **Max:** 100,560.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	20,273,972.70	17,534,246.48	0.00	0.00	37,808,219.18

	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	10,136,986.35	8,767,123.24	0.00	0.00	18,904,109.59
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

RD26_G09_GAV_70 - Állati genetikai erőforrások in vitro megőrzése

Intervention Code (MS)	RD26_G09_GAV_70
Intervention Name	Állati genetikai erőforrások in vitro megőrzése
Type of Intervention	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments
Common Output Indicator	O.19. Number of operations or units supporting genetic resources
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: Yes ES rebate system: Yes LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

A beavatkozás területe Magyarország

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO5 Foster sustainable development and efficient management of natural resources such as water, soil and air, including by reducing chemical dependency
SO6 Contribute to halting and reversing biodiversity loss, enhance ecosystem services and preserve habitats and landscapes

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
2.1.13	Állati és növényi szaporítóanyag-előállítás, törzsültetvények, törzstenyészetek fenntartása	1	Yes
6.6.1	Génmegőrzés, tájgazdálkodás lehetőségeinek kihasználása a klíma adaptív mező- és erdőgazdálkodásban	2	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.27 Number of operations contributing to environmental sustainability and the achievement of climate mitigation and adaptation goals in rural areas

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

In vitro génmegőrzés támogatása:

A védett őshonos, veszélyeztetett mezőgazdasági és a fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták genetikai anyagának (sperma, petesejt, embrionális sejt, embrió, ivarszervszövet) begyűjtését, mélyhűtve történő tárolásra való előkészítését, laboratóriumi körülmények közötti tárolását mélyhűtéses eljárással, továbbá a védett őshonos, veszélyeztetett mezőgazdasági és a fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták egyedeinek genetikai vizsgálatát támogatja.

A különböző gazdálkodási rendszerekben a magas genetikai értéket képviselő és sokszor

kihalással/genetikai erózióval fenyegetett mezőgazdasági szempontból értékes növényfajok és állatfajták kiemelt támogatást élveznek. Ezen fajták megőrzése a biodiverzitás fenntartása szempontjából kiemelten szükséges. A génmegőrzés célja az őshonos, veszélyeztetett mezőgazdasági és fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának megőrzése, illetve tenyésztésben történő megőrzése a genetikai állomány megőrzéséről és az adott állatfajták fennmaradását biztosító tenyésztési programokról szóló kötelező jogszabályok keretein belül, továbbá a mezőgazdasági és élelmezésben kiemelt szerepet betöltő növényfajok genetikai erőforrásainak ex situ és in situ megőrzése, jellemzése, begyűjtése és hasznosítása.

Génmegőrzést támogató egyes bevatkozások összefüggése: Az in situ génmegőrzés esetén a nőivarú, valamint baromfifélék esetén vegyes ivarú állományok megőrzését támogatjuk. A szaporításhoz, vagyis a fajta fenntartásához szükséges hímivarú tenyészállatokat az ex situ megőrzésben támogatjuk, a tenyészállatoktól nyert szaporítóanyagot, genetikai anyagot pedig az in vitro génmegőrzés beavatkozásban támogatjuk. Így ez a három beavatkozás együtt képez egy egységet. Célunk ezeknek az értékes, kihalással fenyegetett, a kommersz fajták által a gazdálkodásból kiszorított és háttérbe került fajtáknak a megőrzése.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges (selection criteria):

- több faj, fajta genetikai anyagának génmegőrzése;
- kis egyedszámú vonalak, családok genetikai anyagának fenntartása;
- kis létszámú, ritka, kiemelt genetikai értékű vonalak, családok genetikai anyagának fenntartása;
- ritka és/vagy értékes öröklődő tulajdonsággal rendelkező egyedek genetikai anyagának fenntartása;
- a tenyésztésbe vont, a törzskönyv fő részébe sorolt nőivarú egyedek száma alapján meghatározott fenyegetettségi szintek szerint kritikus vagy védendő fenyegetettségi szintű fajták genetikai anyagának fenntartása;
- szakmai végzettség;

Környezeti ambíciószint bemutatása a három állati génmegőrzés esetén:

A beavatkozások a mezőgazdasági genetikai erőforrások megőrzésére irányulnak, céljuk a magas genetikai értéket képviselő és sokszor kihalással/genetikai erózióval fenyegetett mezőgazdasági szempontból értékes növényfajok, mikroorganizmusok és állatfajták megőrzésének támogatása. A Vidékfejlesztési Program keretében már támogatott tételek igénylései tekintetében is számítunk növekedésre, továbbá Magyarország - a környezeti ambíciószint növekedése érdekében – már az átmeneti időszaktól kezdődően jelentős változtatásokat tervezett:

- Állati genetikai erőforrások megőrzése esetén az ex situ, in situ és in vitro megőrzés tekintetében a korábban támogatott fajták köre kibővül a fekete mangalica, az akhal teke, a kárpáti borzderes, a magyar hidegvérű ló és a magyar óriásnyúl fajtákkal, továbbá in vitro génmegőrzés esetében még új elemként az embrionális sejtek, és ivarszerv szövetek is támogatható válnak.

Az állati genetikai erőforrások megőrzésének támogatása a Vidékfejlesztési Programban átlagosan évente 13.751.902 euro forrással valósult meg, ezzel szemben a KAP Stratégiai Terv időszakában évente átlagosan - állati genetikai erőforrások megőrzésének támogatására - 24.657.533 euro forrást tervez a tagállam. Fontos továbbá megjegyezni, hogy génmegőrzés esetében hosszas szakmai egyeztetés eredményezte a támogatandó fajták körének alakulását (például magyar óriás nyúl és a fajtarekonstrukció alatt álló fajták beemelése a támogatásba), és az ágazati igényeknek megfelelően nem csak mennyiségi, hanem minőségi növekedést is várunk a Stratégiai Terv időszakától.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Eligible beneficiaries: Génmegőrzéssel foglalkozó természetes és jogi személyek

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):

- tenyésztési hatósággal megkötött szerződés;

- megfelelő szakmai, human és technikai háttér
- amennyiben a támogatás igénylője nem az elismert tenyésztő szervezet, abban az esetben az elismert tenyésztőszervezet igazolása arról, hogy a tárolni kívánt sperma, petesejt, embrionális sejt, embrió, ivarszervszövet mennyisége és genetikai minősége illeszkedik a tenyésztőszervezet által kialakított megőrzési programhoz.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Kötelezettségvállalások (commitments):
- a támogatást igénylő köteles a kötelezettségvállalási időszak alatt évente átlagosan legalább 50 genetikai mintát begyűjteni, mélyhűtve történő tárolásra előkészíteni, minősíteni és laboratóriumi körülmények közötti, mélyhűtéses eljárással megőrizni.
- embrió-előállítás csak szarvasmarha faj esetén támogatható. A kötelezettségvállalási időszak alatt egy donoranyától legfeljebb 20 embrió begyűjtése, mélyhűtésre történő előkészítése és mélyhűtve történő megőrzése támogatható.
- adatszolgáltatás biztosítása az Országos Állattenyésztési Adatbázisba;
- a tenyésztőszervezet által meghatározott egyedekre vagy vonalakra vonatkozóan a szükséges genetikai vizsgálatok elvégzése;
- embrionális sejt megőrzésre és az ivarszerv szövet megőrzésre esetében: A támogatást igénylő köteles az embrionálsi sejt vagy ivarszerv szövetet, mélyhűtve történő tárolásra előkészíteni, minősíteni és laboratóriumi körülmények közötti, mélyhűtéses eljárással megőrizni

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

List of relevant GAEC and SMR

Code	Description

List of relevant mandatory national standards

Nem releváns.

Link between GAEC, SMR and national standards with the intervention

Nem releváns.

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

☐ **IACS**

☑ **Non-IACS**

Non-IACS section

Form of support

☑ **Grant**

☐ **Financial instrument**

Type of payment

☐ reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

☑ unit costs

☐ lump sums

☐ flat-rate financing

Basis for the establishment

A kifizetés az STR 83. cikk 1(b) és 2 (a) i. bekezdései alapján történik.

Range of support at beneficiary level

A támogatás mértéke (euró/egység):
Szarvasmarha genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése: 45 euró/műszalma

Szarvasmarha embrió mélyhűtve történő megőrzése: 900 euró/embrió

Sertés genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése: 3 euró/műszalma

Juh és kecske genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése: 16 euró/műszalma

Lófélék genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése: 54 euró/műszalma

Baromfifélék genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése: 10 euró/ampulla vagy műszalma

Nyúl genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése 15 euró/ampulla vagy műszalma

Genetikai vizsgálat: 45 euró/állat

-*Genetikai anyag: ivarsejtek, embriók, ivarszerv szövet, és embrionális sejt*

Embrionális sejt megőrzése : 40 euró/minta

Ivarszerv stzövet megőrzése: 25 euró/minta

Additional explanation

A mezőgazdasági genetikai erőforrások – ezen belül kiemelten a védett őshonos és a veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták – megőrzésének, valamint fenntartható használatának és fejlesztésének megvalósítására kiírt in-situ és ex-situ támogatások esetében kiemelten fontos a támogatás folytonosságának fenntartása és a támogatási összegek mértékének támogatási ciklusonkénti felülvizsgálata, szükség esetén indokolt mértékű emelése.

Ezen intézkedésekkel biztosítható ugyanis az alacsony létszámmal rendelkező védett őshonos és a veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták nőivarú - baromfifélék esetén vegyes ivarú - állományának a fajták eredeti tartási-, takarmányozási körülményekhez hasonló, in situ feltételek közötti, tenyésztésben történő életképes populációjának fenntartása a genetikai állomány megőrzése.

Az in-vitro génmegőrzés keretében ezen fajták genetikai anyagának begyűjtése, mélyhűtve történő tárolásra előkészítése, laboratóriumi körülmények közötti tárolása mélyhűtéses eljárással, genetikai vizsgálatok elvégzése, továbbá az ex-situ génmegőrzés keretében a védett őshonos és veszélyeztetett helyzetbe került mezőgazdasági állatfajták apaállatainak, illetőleg apaállat jelöltjeinek az eredeti tartási-, takarmányozási feltételektől eltérő módon, ex situ környezetben történő megőrzése.

Szakmailag indokolt a védett őshonos és veszélyeztetett helyzetbe került mezőgazdasági állatfajták megőrzését segítő tenyésztési-, génmegőrzési feladatok tenyésztőkkel történő folyamatos megismertetése, a gyakorlat orientált szaktanácsadás a végrehajtásban, valamint a génhasznosítási feltételek megteremtésének elősegítése egyaránt.

Fentiekre tekintettel az új támogatási ciklusra vonatkozóan meghirdetendő intézkedések esetében azok aktualizálása, továbbá a jelenlegi egységköltségek felülvizsgálata szükségessé vált.

Módszer

A védett őshonos és a veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának in-situ és ex-situ megőrzésére az új támogatási ciklusban meghirdetendő intézkedések esetében a jelenlegi egységköltségek felülvizsgálata a 1381/2013. (VI. 27.) Korm. határozat alapján létrehozott, a Kormánynak a védett őshonos mezőgazdasági állatfajták és a veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajtákkal kapcsolatos döntéseinek előkészítésében közreműködő konzultatív, véleményező, javaslattevő testület az Őshonos Haszonállatok Génerőforrás Tanács (a továbbiakban: ŐHGT) valamint az adott fajták fenntartásáért

felelős, államilag elismert tenyésztőszervezetek bevonásával történt.

Az új költségkalkulációk összeállítása a Központi Statisztikai Hivatal általi, az egyes fajták tartási költségeinek változására vonatkozó árindex alakulásokon, a teljes munkaidőben alkalmazásban állók – összesített nemzetgazdasági ágakra vetített – havi bruttó átlagkeresetére vonatkozó adatok, a gyep haszonbérleti díjak, továbbá a NAIK-PÁIR takarmányárakra vonatkozó adatain, valamint a fajtafenntartásért felelős tenyésztőszervezetek által készített, részletes szakmai indoklással kiegészített tételes költségkalkulációin alapultak.

A tenyésztőszervezetek a költség-kalkulációkban a védett őshonos és a veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták génmegőrzési tevékenységéhez kapcsolódó többletköltségekkel, valamint ezen fajták fenntartása során jelentkező, a modern fajtákkal szemben elszenvedett versenyhátrányból keletkező kieső haszon kompenzálására irányuló költségekkel egyaránt számoltak. Az adott fajták biológiai sajátosságai, generációs intervallumuk hossza, átlagos termelési szintjei, költségei és jövedelmezőségi szintjei, a COVID-19 világjárvány általi hatások, valamint a legelő állatok esetében a klímaváltozás következtében az extenzív gyepek állateltartó képességének várható csökkenése szintén figyelembevételre kerültek.

A költségkalkulációk a Magyar Nemzeti Bank által 2014-2020. évekre meghatározott éves átlagos euró árfolyamokon alapulnak. A javasolt támogatási összegek esetében az euró/forint átváltási arányt tervezési árfolyamon 350 Ft/euró értéken számoltuk.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

☐ Yes ☑ No ☐ Mixed

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What are the models of the commitment(s) in the intervention?

☑ result based (with possibility to pick and choose)

☑ management based (with possibility to pick and choose)

☑ hybrid (management and result based)

Please explain the obligations/possibilities for beneficiaries in relation to the commitments set out in the intervention

Kötelezettségvállalások (commitments):

- a támogatást igénylő köteles a kötelezettségvállalási időszak alatt évente átlagosan legalább 50 genetikai mintát begyűjteni, mélyhűtve történő tárolásra előkészíteni, minősíteni és laboratóriumi körülmények közötti, mélyhűtéses eljárással megőrizni.

- embrió-előállítás csak szarvasmarha faj esetén támogatható. A kötelezettségvállalási időszak alatt egy donoranyától legfeljebb 20 embrió begyűjtése, mélyhűtésre történő előkészítése és mélyhűtve történő megőrzése támogatható.

- adatszolgáltatás biztosítása az Országos Állattenyésztési Adatbázisba;

- a tenyésztőszervezet által meghatározott egyedekre vagy vonalakra vonatkozóan a szükséges genetikai vizsgálatok elvégzése;

- embrionális sejt megőrzésre és az ivarszerv szövet megőrzésre esetében: A támogatást igénylő köteles az embrionálsi sejt vagy ivarszerv szövetet, mélyhűtve történő tárolásra előkészíteni, minősíteni és laboratóriumi körülmények közötti, mélyhűtéses eljárással megőrizni

What is the duration of contracts?

5 éves kötelezettségvállalás

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 12 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 12. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(3)(b) - 70 - Payments under Article 70	50.00%	20.00%	80.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD26_O19_U01_AS - Szarvasmarha genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.27	Yes
RD26_O19_U02_EM - Szarvasmarha embrió mélyhűtve történő megőrzése egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.27	Yes
RD26_O19_U03_AS - Sertés genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.27	Yes
RD26_O19_U04_AS - Juh és kecske genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.27	Yes
RD26_O19_U05_AS - Lófélék genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.27	Yes
RD26_O19_U06_AA - Baromfifélék genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése egységösszeg	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.27	Yes
RD26_O19_U07_HD - Genetikai vizsgálat egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.27	Yes
RD26_O19_U08_AS - Nyúl genetikai anyagának mélyhűtve történő egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.27	Yes
RD26_O19_U09_SA - Embrionális sejt megőrzése egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.27	Yes
RD26_O19_U10_SA - Ivarszerv szövet megőrzésének egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.27	Yes

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD26_O19_U01_AS - Szarvasmarha genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD26_O19_U02_EM - Szarvasmarha embrió mélyhűtve történő megőrzése egységösszege

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD26_O19_U03_AS - Sertés genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése egységösszege

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD26_O19_U04_AS - Juh és kecske genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése egységösszege

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7.

fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD26_O19_U05_AS - Lófélék genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése egységösszege

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD26_O19_U06_AA - Baromfifélék genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése egységösszeg

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD26_O19_U07_HD - Genetikai vizsgálat egységösszege

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD26_O19_U08_AS - Nyúl genetikai anyagának mélyhűtve történő egységösszege

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD26_O19_U09_SA - Embrionális sejt megőrzése egységösszege

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD26_O19_U10_SA - Ivarszerv szövet megőrzésének egységösszege

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD26_O19_U01_AS - Szarvasmarha genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	45.00	45.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								
RD26_O19_U02_EM - Szarvasmarha embrió mélyhűtve történő megőrzése egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	900.00	900.00	0.00	0.00	

	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								
RD26_O19_U03_AS - Sertés genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	3.00	3.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								
RD26_O19_U04_AS - Juh és kecske genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	16.00	16.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								
RD26_O19_U05_AS - Lófélék genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	54.00	54.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								
RD26_O19_U06_AA - Baromfifélék genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése egységösszeg (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	10.00	10.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								
RD26_O19_U07_HD - Genetikai vizsgálat egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	45.00	45.00	0.00	0.00	

	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								
RD26_O19_U08_AS - Nyúl genetikai anyagának mélyhűtve történő egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	15.00	15.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								
RD26_O19_U09_SA - Embrionális sejt megőrzése egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	40.00	40.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								
RD26_O19_U10_SA - Ivarszerv szövet megőrzésének egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	25.00	25.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								
TOTAL	O.19 (unit: Embrió)	0.00	0.00	0.00	200.00	0.00	0.00	0.00	**Sum:** 200.00 **Max:** 200.00
	O.19 (unit: Állat)	0.00	0.00	0.00	2,800.00	0.00	0.00	0.00	**Sum:** 2,800.00 **Max:** 2,800.00

	O.19 (unit: Műszalma/Ampulla)	0.00	0.00	0.00	7,650.00	0.00	0.00	0.00	**Sum:** 7,650.00 **Max:** 7,650.00
	O.19 (unit: Minta)	0.00	0.00	0.00	1,120.00	0.00	0.00	0.00	**Sum:** 1,120.00 **Max:** 1,120.00
	O.19 (unit: Műszalma)	0.00	0.00	0.00	14,230.00	0.00	0.00	0.00	**Sum:** 14,230.00 **Max:** 14,230.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	2,191,780.65	1,095,890.58	0.00	0.00	3,287,671.23
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	1,095,890.33	547,945.29	0.00	0.00	1,643,835.62
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

RD27_G10_GPX_70 - Növényi genetikai erőforrások és mikroorganizmusok ex situ megőrzése

Intervention Code (MS)	RD27_G10_GPX_70
Intervention Name	Növényi genetikai erőforrások és mikroorganizmusok ex situ megőrzése
Type of Intervention	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments
Common Output Indicator	O.19. Number of operations or units supporting genetic resources
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: Yes ES rebate system: Yes LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

A beavatkozás területe Magyarország

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy
SO5 Foster sustainable development and efficient management of natural resources such as water, soil and air, including by reducing chemical dependency
SO6 Contribute to halting and reversing biodiversity loss, enhance ecosystem services and preserve habitats and landscapes

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
2.1.13	Állati és növényi szaporítóanyag-előállítás, törzsültetvények, törzstenyészetek fenntartása	1	Yes
4.7.1	Klímareziliens és klímaadaptív növény- és állatfajták kialakítása és alkalmazása	1	Yes
6.6.1	Génmegőrzés, tájgazdálkodás lehetőségeinek kihasználása a klíma adaptív mező- és erdőgazdálkodásban	2	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.27 Number of operations contributing to environmental sustainability and the achievement of climate mitigation and adaptation goals in rural areas

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Ritka és veszélyeztetett növényfajok és fajták növényi genetikai erőforrásainak és mikroorganizmusok ex situ védelme:

A mezőgazdasági- és élelmezési célú növényfajok tájfajtái, házikerti fajtái, termesztésből kiszorult fajtái

illetve az egyéb haszonnövények ökotípusai, továbbá ezek vad- és rokonfajai, valamint a mikroorganizmusok védelmét és fenntartását támogatja.

A különböző gazdálkodási rendszerekben a magas genetikai értéket képviselő és sokszor kihalással/genetikai erózióval fenyegetett mezőgazdasági szempontból értékes növényfajok és állatfajták kiemelt támogatást élveznek. Ezen fajták megőrzése a biodiverzitás fenntartása szempontjából kiemelten szükséges. A génmegőrzés célja az őshonos, veszélyeztetett mezőgazdasági és fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának megőrzése, illetve tenyésztésben történő megőrzése a genetikai állomány megőrzéséről és az adott állatfajták fennmaradását biztosító tenyésztési programokról szóló kötelező jogszabályok keretein belül, továbbá a mezőgazdasági és élelmezésben kiemelt szerepet betöltő növényfajok genetikai erőforrásainak ex situ és in situ megőrzése, jellemzése, begyűjtése és hasznosítása.
A mezőgazdasági- és élelmezési célú növényfajok tájfajtái,házikerti fajtái, termesztésből kiszorult fajtái, illetve az egyéb haszonnövények ökotípusai, továbbá ezek vad- és rokonfajai, valamint a mikroorganizmusok kivétel nélkül veszélyeztetett kategóriába sorolandók, mivel fenntartás és megőrzés nélkül eltűnnek.

Megőrzésük egyik leghatékonyabb módszere az ex situ – termőhelyen kívüli – megőrzés, amelynek módszereit és technikáit Nemzetközi Génbank szabvány részletezi.
A nemesített fajták fajtafenntartó nemesítésben részesülnek, így kevésbé vagy nem veszélyeztetettek.
Mikroorganizmusok esetében a növénytermesztés, az állattenyésztés, az élelmiszeripar, az erdőgazdálkodás, a talajvédelem, a vízgazdálkodás stb. területein hasznos és káros tevékenységet végző mikroorganizmusok (vírusok, baktériumok, élesztőgombák, penészgombák, és egyéb gombák, idesorolva a termeszthető nagygombákat is) megőrzése és hosszú idejű fenntartása a cél, a genetikai tulajdonságaik változatlan állapotban való megtartása mellett.

A jelenlegi mezőgazdasági gyakorlat természetéből fakadóan a résztvevők általános szinten nem foglalkoznak a génmegőrzés problémájával, ezért szükséges az ilyen jellegű, génmegőrzésre irányuló tevékenységek támogatása, majd ellenőrzése a jelenlegi ex situ gyűjtemények megőrzése, fenntartása és fejlesztése érdekében.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges (selection criteria):
o a megőrzött tételek mennyisége;
o szakmai végzettség;
o a gyűjtemény mezőgazdasági, kultúrtörténeti és genetikai értéke,
o a kérelmező szakmai és technikai felkészültsége

Ambíciószint emelkedés bemutatása:

A beavatkozások évenkénti kimeneti célértéke ex situ génmegőrzés esetén 94 131 tétel, in situ génmegőrzés esetén 150 fajta és 30 260 ha támogatása. A beavatkozások a mezőgazdasági genetikai erőforrások megőrzésére irányulnak, céljuk a magas genetikai értéket képviselő és sokszor kihalással/genetikai erózióval fenyegetett mezőgazdasági szempontból értékes növényfajok és mikroorganizmusok megőrzésének támogatása. A Vidékfejlesztési Program keretében már támogatott tételek igénylései tekintetében is növekedés várható, továbbá Magyarország – a környezeti ambíciószint növekedése érdekében – a Stratégiai Terv időszaktól kezdődően jelentős változtatásokat tervez, mivel új elemként – bevezetésre kerül az „RD28_G11_GPI_70 - Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése” című beavatkozás.
A 2014-2022 közötti időszakban, a Vidékfejlesztési Programban átlagosan évente 2.832.876 euro forrással valósult meg a növényi génmegőrzés támogatása, ezzel szemben a KAP Stratégiai Terv keretében a növényi génmegőrzés előmozdításának támogatására évente 5.479.452 euro forrást tervez a

tagállam.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Eligible Beneficiaries: Génmegőrzéssel foglalkozó természetes és jogi személyek

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria)

- a gyűjtemény rendelkezik Nemzeti Génbank nyilvántartási számmal és az abban megőrzött tételek a Nemzeti Génbank Adatbázisban nyilvántartásba vételre kerültek;
- Növényi Génbank Tanács által kibocsájtott szakmai vélemény megléte.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Kötelezettségvállalások (commitments):

Növényfajták/fajok esetében:

- a meghatározott fajok begyűjtése, jellemzése, hasznosításának elősegítése;
- a gyűjtött tételek felszaporítása és fenntartása, valamint a maggal szaporított fajok genetikai erőforrásainak ex situ megőrzése és leírása, a vegetatív úton szaporított fajok genetikai erőforrásainak ültetvényekben és in vitro módszerekkel történő megőrzése és leírása;
- a tételek Nemzetközi Génbank Szabványnak megfelelő megőrzése.
- Meglévő biológiai alapok megőrzése

Mikroorganizmusok esetében:

- Az izolált/begyűjtött, kereskedelmi forgalomba nem kerülő mikroorganizmusok megőrzése és hosszú idejű fenntartása korszerű mélyfagyasztással (krioprezerválás), vagy fagyasztva szárítással (liofilizálás).

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

List of relevant GAEC and SMR

Code	Description

List of relevant mandatory national standards

Nem releváns.

Link between GAEC, SMR and national standards with the intervention

Nem releváns.

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

☐ **IACS**

☑ **Non-IACS**

Non-IACS section

Form of support

☑ **Grant**

☐ **Financial instrument**

Type of payment

☐ reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

☑ unit costs

☐ lump sums

☐ flat-rate financing

Basis for the establishment

A kifizetés az STR 83. cikk 1(b) és 2 (a) i. bekezdései alapján történik.

A beavatkozásban szereplő kifizetések arra vonatkoznak, hogy az egyes genetikai tételeket a kedvezményezett megőrzi, fenntartja vagy felszaporítja. Ezeknek a tevékenységeknek költségei vannak és ez alapján lett meghatározva a támogatási összeg és annak tételenkénti mértéke. A „RD27_G10_GPX_70 - Növényi gén ex situ_háttérszámítás” dokumentumban valamennyi költségtétel megtalálható és azok képzik a támogatási összeg meghatározásának alapját.

Range of support at beneficiary level

-a támogatás 100%-os intenzitású

Növényfajták/fajok valamint mikroorganizmusok esetében a lenti táblázatban szerepelnek a támogatási összegek.

A beavatkozás kapcsán nem támogatható költségek:
-a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 folyamatban lévő kötelezettségvállalással érintett tevékenységei

Növényfajták/fajok valamint mikroorganizmusok esetében:

	Tételcsoport		Támogatási összeg eurónak megfelelő forintösszeg/tétel/év (euró)
	Maggal szaporított egyévesek	öntermékenyülők	41
		szélporozta idegenterméke nyülő	48
		rovarporozta idegenterméke nyülő	59
	Maggal szaporított évelők	tenyészkerti fenntartás	55
		magtárolással fenntartva	41
	Vegetatív szaporítású lágyszárú növények		63
	Évelő fásszárú növények fenntartása ültetvényben	fák cserjék	70
	Meriszt éma kultúrák ban való fenntart ás		37
	Mi	Kri	42

	kro org ani zm	opr eze rvál ás	
	uso k	Lio fili zál ás	40

Additional explanation

Módszer:

A génbanki struktúrák működése, a részfeladatok megoldási lehetőségei és kiterjedtsége épp annyira sokszínű, amennyire változatos a megőrzött kultúrnövény állományok összessége. A nagy működési felületen tevékenykedő génbankok, azaz a nagy taxon és tételszámú kutúrnövény gyűjtemények számára kimondottan összetett feladat egy költségigény, illetve egy ilyen irányú támogatási normatíva megállapítása. (Az erre a célra 2010-ben kifejlesztett un. Döntés támogató szoftver csak 20 növényfaj bevitelére alkalmas, szemben például az Nemzeti Biodiverzitás- és Génmegőrzési Központnál (továbbiakban: NBGK) megőrzött több mint 1000 fajjal.) (Horna, 2010). Azaz minél fajgazdagabb a gyűjtemény, annál nehezebb a konkrét költségtényezők fajok szerinti rendszerbe állítása. A feladatnak számos olyan összetevője létezik, amelyek nagyon megnehezítik, sőt lehetetlenné teszik a költségek, illetve a támogatási normatívák egyedi eseteken keresztül történő megközelítését. Ezeknek a tényezőknek a változékony hatása végül is az eltérően működő génbankokban látszólag úgyszintén eltérő ráfordítás hatékonysági mutatókat eredményez. (Koo at all. 2004.)

Eredmények értékelése:

Ahogy ez a későbbiekben az NBGK-nál is megállapítható, a ráfordítások három-negyede az élő-munka igényből származik. Egyes felmérések szerint maga a tartós tárolás csak a költségigények-nek 17 százalékát jelenti. A legköltségesebb műveletek az életképesség megállapítása (csíráztatás), a tenyészkerti felszaporítás, a magtisztítás, a tételleírás, és a közreadás. (Pepijn at all., 2014) Ugyanakkor bizonyítható, hogy ezeknek a műveleteknek az egyes kultúrfajokra, esetleg ezek tételeire vetített költségigénye nagyon nagy mértékben eltérhet egymástól. Példaként említhető a fel-szaporításokhoz kapcsolódó izoláció. A génbanki tételek integritásának megőrzésében, azaz idegen megporzás megakadályozása érdekében megkerülhetetlen izolációs lehetőségek (térbeni, sátor alatti, vagy kézzel eszközölt műveletek) költségei nagyságrendekben különböznek egymástól.

Ezért a normatívák megállapításánál egy, a csak ezzel az alapfeladattal foglalkozó működési egység költségtényezőinek visszabontásából indokolt, illetve lehetséges elindulni.

Hazai körülményeink között a közel 300 növénynemzetség több mint ezer fajának 51000 unikális tételével (fajta, tájfajta, stb.), és ezek 110 ezer al- mintájával rendelkező tápiószelei NBGK lehet ebből a szempontból adatforrásnak és iránymutatónak tekinteni.

Az NBGK teljeskörű génbanki tevékenységet folytat a szántóföldi és zöldségnövények vonatkozásában. Ebbe beletartozik a géntartalékok gyűjtése, felszaporítása, leírása, tartós tárolása, dokumentálása, és közreadása. Ezzel párhuzamosan az NBGK fenntart munka-, aktív-, és bázis-gyűjteményeket, (újabban földrajzilag elkülönített biztonsági tárolót is), és a génbanki műveleteit is a nemzetközi szabványnak megfelelően végzi. Az NBGK a szükséges génbanki felszaporításokhoz 150 ha szántóterülettel rendelkezik, és fel van szerelve a feladatokhoz szükséges szokványos és speciális eszközökkel, berendezésekkel. Bár az itt megőrzött gyűjtemények túlnyomó részt a mag-banki tárolásra alkalmas un. ortodox maggal rendelkeznek, a teljes körű tevékenység érdekében ültetvényekben történő megőrzés, és in-vitro tárolás is működik.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

☐ Yes ☑ No ☐ Mixed

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What are the models of the commitment(s) in the intervention?
☑ result based (with possibility to pick and choose)
☑ management based (with possibility to pick and choose)
☑ hybrid (management and result based)

Please explain the obligations/possibilities for beneficiaries in relation to the commitments set out in the intervention

Kötelezettségvállalások (commitments):

Növényfajták/fajok esetében:
- a meghatározott fajok begyűjtése, jellemzése, hasznosításának elősegítése;
- a gyűjtött tételek felszaporítása és fenntartása, valamint a maggal szaporított fajok genetikai erőforrásainak ex situ megőrzése és leírása, a vegetatív úton szaporított fajok genetikai erőforrásainak ültetvényekben és in vitro módszerekkel történő megőrzése és leírása;
- a tételek Nemzetközi Génbank Szabványnak megfelelő megőrzése.
- Meglévő biológiai alapok megőrzése

Mikroorganizmusok esetében:
- Az izolált/begyűjtött, kereskedelmi forgalomba nem kerülő mikroorganizmusok megőrzése és hosszú idejű fenntartása korszerű mélyfagyasztással (krioprezerválás), vagy fagyasztva szárítással (liofilizálás).

What is the duration of contracts?

5 éves kötelezettségvállalás

10 WTO compliance
Green Box
Paragraph 12 of Annex 2 WTO
Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 12. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(3)(b) - 70 - Payments under Article 70	50.00%	20.00%	80.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD27_O19_U01_IT - Maggal szaporított egyévesek - öntermékenyülők egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.27	Yes
RD27_O19_U02_IT - Maggal szaporított egyévesek - szélporozta idegentermékenyülő egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.27	Yes
RD27_O19_U03_IT - Maggal szaporított egyévesek - rovarporozta idegentermékenyülő - egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.27	Yes
RD27_O19_U04_IT - Maggal szaporított évelők - tenyészkerti fenntartás egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.27	Yes
RD27_O19_U05_IT - Maggal szaporított évelők - magtárolással fenntartva egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.27	Yes
RD27_O19_U06_IT - Vegetatív szaporítású lágyszárú növények egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.27	Yes
RD27_O19_U07_IT - Évelő fásszárú növények fenntartása ültetvényben - fák egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.27	Yes
RD27_O19_U08_IT - Évelő fásszárú növények fenntartása ültetvényben - cserjék egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.27	Yes
RD27_O19_U09_IT - Merisztéma kultúrákban való fenntartás egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.27	Yes
RD27_O19_U10_IT - Mikroorganizmusok - Krioprezerválás egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.27	Yes
RD27_O19_U11_IT - Mikroorganizmusok - Liofilizálás egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.27	Yes

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD27_O19_U01_IT - Maggal szaporított egyévesek - öntermékenyülők egységösszege

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD27_O19_U02_IT - Maggal szaporított egyévesek - szélporozta idegentermékenyülő egységösszege

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD27_O19_U03_IT - Maggal szaporított egyévesek - rovarporozta idegentermékenyülő - egységösszege

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD27_O19_U04_IT - Maggal szaporított évelők - tenyészkerti fenntartás egységösszege

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD27_O19_U05_IT - Maggal szaporított évelők - magtárolással fenntartva egységösszege

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD27_O19_U06_IT - Vegetatív szaporítású lágyszárú növények egységösszege

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD27_O19_U07_IT - Évelő fásszárú növények fenntartása ültetvényben - fák egységösszege

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD27_O19_U08_IT - Évelő fásszárú növények fenntartása ültetvényben - cserjék egységösszege

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD27_O19_U09_IT - Merisztéma kultúrákban való fenntartás egységösszege

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD27_O19_U10_IT - Mikroorganizmusok - Krioprezerválás egységösszege

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD27_O19_U11_IT - Mikroorganizmusok - Liofilizálás egységösszege

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD27_O19_U01_IT - Maggal szaporított egyévesek - öntermékenyülők egységösszege	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	41.00	41.00	0.00	0.00	

(Grant - Uniform)	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.19 (unit:)								
RD27_O19_U02_IT - Maggal szaporított egyévesek - szélporozta idegentermékenyülő egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	48.00	48.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								
RD27_O19_U03_IT - Maggal szaporított egyévesek - rovarporozta idegentermékenyülő - egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	59.00	59.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								
RD27_O19_U04_IT - Maggal szaporított évelők - tenyészkerti fenntartás egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	55.00	55.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								
RD27_O19_U05_IT - Maggal szaporított évelők - magtárolással fenntartva egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	41.00	41.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								
RD27_O19_U06_IT - Vegetatív szaporítású lágyszárú növények egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	63.00	63.00	0.00	0.00	

	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								
RD27_O19_U07_IT - Évelő fásszárú növények fenntartása ültetvényben - fák egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	70.00	70.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								
RD27_O19_U08_IT - Évelő fásszárú növények fenntartása ültetvényben - cserjék egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	70.00	70.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								
RD27_O19_U09_IT - Merisztéma kultúrákban való fenntartás egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	37.00	37.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								
RD27_O19_U10_IT - Mikroorganizmusok - Krioprezerválás egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	42.00	42.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								
RD27_O19_U11_IT - Mikroorganizmusok - Liofilizálás egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	40.00	40.00	0.00	0.00	

	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								
TOTAL	O.19 (unit: EUR/Tétel/Év)	0.00	0.00	0.00	188,262.00	0.00	0.00	0.00	**Sum:** 188,262.00 **Max:** 188,262.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	3,287,671.05	2,191,781.00	0.00	0.00	5,479,452.05
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	1,643,835.53	1,095,890.50	0.00	0.00	2,739,726.03
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

RD28_G11_GPI_70 - Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése

Intervention Code (MS)	RD28_G11_GPI_70
Intervention Name	Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése
Type of Intervention	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments
Common Output Indicator	O.19. Number of operations or units supporting genetic resources
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: Yes ES rebate system: Yes LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

A beavatkozás területe Magyarország.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy
SO5 Foster sustainable development and efficient management of natural resources such as water, soil and air, including by reducing chemical dependency
SO6 Contribute to halting and reversing biodiversity loss, enhance ecosystem services and preserve habitats and landscapes

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
2.1.13	Állati és növényi szaporítóanyag-előállítás, törzsültetvények, törzstenyészetek fenntartása	1	Yes
4.7.1	Klímareziliens és klímaadaptív növény- és állatfajták kialakítása és alkalmazása	1	Yes
6.6.1	Génmegőrzés, tájgazdálkodás lehetőségeinek kihasználása a klíma adaptív mező- és erdőgazdálkodásban	2	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.12 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to improve climate adaptation
R.27 Number of operations contributing to environmental sustainability and the achievement of climate mitigation and adaptation goals in rural areas
R.31 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for supporting biodiversity conservation or restoration including high-nature-value farming practices

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése:

A mezőgazdasági- és élelmezési célú növényfajok sokféleségének a használatban való (on farm)

megőrzését, a tájfajták, házikerti fajták és termesztésből kiszorult fajták megfelelő méretű állományainak termesztését, illetve a haszonnövények ökotípusainak és vad rokon fajainak természetes élőhelyen (in situ) fellelhető állományainak megőrzését, mindezek szaporítóanyagának előállítását és felhasználását támogatja.

A különböző gazdálkodási rendszerekben a magas genetikai értéket képviselő és sokszor kihalással/genetikai erózióval fenyegetett mezőgazdasági szempontból értékes növényfajok és állatfajták kiemelt támogatást élveznek. Ezen fajták megőrzése a biodiverzitás fenntartása szempontjából kiemelten szükséges. A génmegőrzés célja az őshonos, veszélyeztetett mezőgazdasági és fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának megőrzése, illetve tenyésztésben történő megőrzése a genetikai állomány megőrzéséről és az adott állatfajták fennmaradását biztosító tenyésztési programokról szóló kötelező jogszabályok keretein belül, továbbá a mezőgazdasági és élelmezésben kiemelt szerepet betöltő növényfajok genetikai erőforrásainak ex situ és in situ megőrzése, jellemzése, begyűjtése és hasznosítása.

A mezőgazdasági- és élelmezési célú növényfajok sokféleségének a használatban való (on farm) megőrzését, a tájfajták, házikerti fajták és termesztésből kiszorult fajták megfelelő méretű állományainak termesztését, illetve a haszonnövények ökotípusainak és vad rokon fajainak természetes élőhelyen (in situ) fellelhető állományainak megőrzését, mindezek szaporítóanyagának előállítását és felhasználását támogatja.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges (selection criteria):

- Növényi Génbank Tanács szakmai véleménye;
- a megpályázott fajták/természetes flóra esetén fajok mezőgazdasági, kultúrtörténeti és genetikai értéke;
- szakmai végzettség;
- a vad rokon fajok, ökotípusok esetében a területileg illetékes Nemzeti Park Igazgatóság szakmai véleménye;
- környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése, terület védettsége, Nemzeti park, Natura 2000;
- ökológiai gazdálkodás folytatása előnyt jelent a kiválasztásnál

Ambíciószint emelkedés bemutatása:

A beavatkozások évenkénti kimeneti célértéke ex situ génmegőrzés esetén 94 131 tétel, in situ génmegőrzés esetén 150 fajta és 30 260 ha támogatása. A beavatkozások a mezőgazdasági genetikai erőforrások megőrzésére irányulnak, céljuk a magas genetikai értéket képviselő és sokszor kihalással/genetikai erózióval fenyegetett mezőgazdasági szempontból értékes növényfajok és mikroorganizmusok megőrzésének támogatása. A Vidékfejlesztési Program keretében már támogatott tételek igénylései tekintetében is növekedés várható, továbbá Magyarország – a környezeti ambíciószint növekedése érdekében – a Stratégiai Terv időszaktól kezdődően jelentős változtatásokat tervez, mivel új elemként – bevezetésre kerül az „RD28_G11_GPI_70 - Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése” című beavatkozás.

A 2014-2022 közötti időszakban, a Vidékfejlesztési Programban átlagosan évente 2.832.876 euro forrással valósult meg a növényi génmegőrzés támogatása, ezzel szemben a KAP Stratégiai Terv keretében a növényi génmegőrzés előmozdításának támogatására évente 5.479.452 euro forrást tervez a tagállam.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Eligible Beneficiaries: Génmegőrzéssel foglalkozó természetes és jogi személyek

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria)

·termesztett növények esetén az adott fajta (tájfajta, házikerti fajta, termesztésből kiszorult fajta) rövid leírása (egyszerűsített deszkriptorok alapján), valamint a fajta származásának ismertetése, a pályázó által

való fenntartásának/termesztésének időtartama

·vad rokon fajok, ökotípusok esetén az állomány szerepel az adott országos jelentőségű védett, ill. Natura 2000 területre vonatkozó dokumentumban, ill. adatbázisban;

·a természetes flóra elemeinek begyűjtése esetén gyűjtési engedély megléte

Növényi Génbank Tanács által kibocsájtott szakmai vélemény megléte.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Kötelezettségvállalások (commitments):

Termesztett fajok esetén

A (regisztrált) megőrzendő (pl.: tájfajták/házikerti) fajták, genetikai eróziót megakadályozandó, minimális méretű állományának termesztésben tartása, hasznosításuk elősegítése;

Szántóföldi növények termesztése esetén a minimális parcellanagyság 0,25 ha fajtánként (tájfajta, házikerti fajta, termesztésből kiszorult fajta)

Zöldségfélék termesztése esetén a minimális területnagyság 50 m^2 fajtánként

Gyümölcsök termesztése esetén min. 2 egyed fajtánként

Szőlő és bogyós gyümölcsök termesztése esetén min. 5 egyed fajtánként

Lágyszárú évelők termesztése esetén min. 15 m2 fajtánként

Vad rokon fajok, ökotípusok, vad flóra élőhely fenntartása esetén:

A vad rokon fajok, ökotípusok természetes állományainak eredeti élőhelyükön való folyamatos megőrzése

Természetes vad flóra élőhely fenntartása esetén min. 0,25 ha

Természetes flóra elemeinek termesztése esetén a minimális területnagyság fajtól függően 100 – 1000 m2

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

List of relevant GAEC and SMR

Code	Description

List of relevant mandatory national standards

Nem releváns.

Link between GAEC, SMR and national standards with the intervention

Nem releváns.

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

☑ **IACS**

☐ **Non-IACS**

IACS section

Type of payment

☑ unit cost based on additional costs and income foregone

☑ transaction cost included

☐ one off payment

☐ lump sum

Range of support at beneficiary level

Szántóföldi növénytermesztés esetén 350 euro/ha

Zöldségfajok esetén 30 euro/fajta/50 m2

Évelő lágyszárú fajok esetén 30 euro/fajta/15 m2

Ültetvények (szőlő és gyümölcs) esetén 1000 Euro/ha
Natura 2000 területen kívüli gyepek 500 Euro/ha
Természetes flóra elemeinek szaporítóanyagának előállítása (termesztése) 500 euró/faj
Természetes flóra lágyszárú elemeinek szaporítóanyagának begyűjtése 500 euró/faj)

Calculation method

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

Additional explanation

Nem releváns.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

☐ Yes ☑ No ☐ Mixed

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What are the models of the commitment(s) in the intervention?

☑ result based (with possibility to pick and choose)
☑ management based (with possibility to pick and choose)
☑ hybrid (management and result based)

Please explain the obligations/possibilities for beneficiaries in relation to the commitments set out in the intervention

Kötelezettségvállalások (commitments):

Termesztett fajok esetén

A (regisztrált) megőrzendő (pl.: tájfajták/házikerti) fajták, genetikai eróziót megakadályozandó, minimális méretű állományának termesztésben tartása, hasznosításuk elősegítése;

Szántóföldi növények termesztése esetén a minimális parcellanagyság 0,25 ha fajtánként (tájfajta, házikerti fajta, termesztésből kiszorult fajta)

Zöldségfélék termesztése esetén a minimális területnagyság 50 m^2 fajtánként

Gyümölcsök termesztése esetén min. 2 egyed fajtánként

Szőlő és bogyós gyümölcsök termesztése esetén min. 5 egyed fajtánként

Lágyszárú évelők termesztése esetén min. 15 m2 fajtánként

Vad rokon fajok, ökotípusok, vad flóra élőhely fenntartása esetén:

A vad rokon fajok, ökotípusok természetes állományainak eredeti élőhelyükön való folyamatos megőrzése

Természetes vad flóra élőhely fenntartása esetén min. 0,25 ha

Természetes flóra elemeinek termesztése esetén a minimális területnagyság fajtól függően 100 – 1000 m2

What is the duration of contracts?

5 éves a kötelezettségvállalási időszak

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 12 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 12. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(3)(b) - 70 - Payments under Article 70	50.00%	20.00%	80.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD28_O19_U01_HA - Szántóföldi növénytermesztés egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.12; R.31	Yes
RD28_O19_U02_HA - Zöldségfajok egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.12; R.31	Yes
RD28_O19_U03_HA - Évelő lágyszárú fajok egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.12; R.31	Yes
RD28_O19_U04_HA - Ültetvények (szőlő és gyümölcs) egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.12; R.31	Yes
RD28_O19_U05_HA - Natura 2000 területen kívüli gyepek egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.12; R.31	Yes
RD28_O19_U06_SP - Természetes flóra elemeinek szaporítóanyagának előállítása (termesztése) egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.27	Yes
RD28_O19_U07_SP - Természetes flóra lágyszárú elemeinek szaporítóanyagának begyűjtése egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.27	Yes

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD28_O19_U01_HA - Szántóföldi növénytermesztés egységösszege

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD28_O19_U02_HA - Zöldségfajok egységösszege

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD28_O19_U03_HA - Évelő lágyszárú fajok egységösszege

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD28_O19_U04_HA - Ültetvények (szőlő és gyümölcs) egységösszege

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD28_O19_U05_HA - Natura 2000 területen kívüli gyepek egységösszege

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD28_O19_U06_SP - Természetes flóra elemeinek szaporítóanyagának előállítása (termesztése) egységösszege

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

RD28_O19_U07_SP - Természetes flóra lágyszárú elemeinek szaporítóanyagának begyűjtése egységösszege

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD28_O19_U01_HA - Szántóföldi növénytermesztés egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	350.00	350.00	350.00	350.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								
RD28_O19_U02_HA - Zöldségfajok egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	6,000.00	6,000.00	6,000.00	6,000.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								
RD28_O19_U03_HA - Évelő lágyszárú fajok egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	20,000.00	20,000.00	20,000.00	20,000.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								
RD28_O19_U04_HA - Ültetvények (szőlő és gyümölcs) egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	1,000.00	1,000.00	1,000.00	1,000.00	0.00	0.00	

	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								
RD28_O19_U05_HA - Natura 2000 területen kívüli gyepek egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	500.00	500.00	500.00	500.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								
RD28_O19_U06_SP - Természetes flóra elemeinek szaporítóanyagának előállítása (termesztése) egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	500.00	500.00	500.00	500.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								
RD28_O19_U07_SP - Természetes flóra lágyszárú elemeinek szaporítóanyagának begyűjtése egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	500.00	500.00	500.00	500.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit:)								
TOTAL	O.19 (unit: Hektár/Év)	0.00	30,260.00	30,260.00	30,260.00	30,260.00	0.00	0.00	**Sum:** 121,040.00 **Max:** 30,260.00
	O.19 (unit: Fajta/Év)	0.00	150.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	**Sum:** 150.00 **Max:** 150.00

	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	913,242.00	913,242.00	913,242.03	0.00	0.00	0.00	2,739,726.03
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	456,621.00	456,621.00	456,621.02	0.00	0.00	0.00	1,369,863.02
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

RD29_G12_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a kiskérődző ágazatban

Intervention Code (MS)	RD29_G12_AWC_70
Intervention Name	Állatjóléti támogatások a kiskérődző ágazatban
Type of Intervention	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments
Common Output Indicator	O.18. Number of livestock units (LU) benefitting from support for animal welfare, health or increased biosecurity measures
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: Yes ES rebate system: Yes LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

A beavatkozás megvalósítási területe Magyarország.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO9 Improve the response of Union agriculture to societal demands on food and health, including high quality, safe, and nutritious food produced in a sustainable way, the reduction of food waste, as well as improving animal welfare and combatting antimicrobial resistances

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
9.1.1	Állatjóléti elvárásoknak való megfelelés és a haszonállatok természetes igényeinek kielégítése	1	Yes
9.1.2	Általános higiéniai és biológiai biztonsági feltételek javítása, élelmiszerbiztonság növelése	1	Yes
9.1.3	Állategészségügyi problémák megelőzése, előrejelző rendszerek kialakítása/fejlesztése	1	Partially

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.44 Share of livestock units (LU) covered by supported actions to improve animal welfare

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

A beavatkozás célja:

A beavatkozás az állattartás fejlesztését célozza meg azáltal, hogy támogatást biztosít az állatok javát szolgáló szigorú állatjóléti, higiéniai és takarmányozási körülmények, feltételek megvalósításához.

A mezőgazdasági haszonállatok tartása az utóbbi évtizedekben jelentősen megváltozott. Ezek a tenyésztés-, tartás- és takarmányozás-technológiai változások éreztetik módosító hatásukat az állatok egészségi állapotában és fitnesz tulajdonságaikban. Ezért célszerű azon állattartókat támogatni, akik vállalják, hogy az állatoknak szigorúbb higiéniai-, takarmányozási- és tartási körülményeket biztosítanak.

A támogatási körbe vont megelőző egészségügyi intézkedések, kezelések az állatállományok általános

egészségi és higiéniai állapotának javulását célozzák, amelyek kapcsán további intézkedések is szükségesek, hogy csökkenjen a megbetegedések száma, ezáltal a gyógykezelések szükségessége is jelentős mértékben csökkenthető. Új kötelezettségvállalások beépítése is szükséges, amelyek az antimikrobiális szerek használatának csökkentéséhez vezetnek.

A kiskérődző ágazat számára 2019-től voltak elérhetőek először az állatjóléti támogatástok, amelyek segíteni tudták többek között a tejtermelés átalakulását, az akut tőkehiány kezelését. A beavatkozás az állatjóléti feltételek előtérbe helyezését célozza meg azáltal, hogy támogatást nyújt az állatok javát szolgáló szigorú higiéniai és takarmányozási előírások teljesítéséhez a gazdálkodóknak.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részben is alkalmazhatók (selection criteria):

• A mezőgazdasági termelő szakképzettsége

• Ökológiai gazdálkodás folytatása

• Állami elismeréssel rendelkező együttműködésben való részvétel

• A kérelmező rendelkezik állatjóléti felelőssel a tenyészetében, illetve annak igazolása

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Eligible Beneficiaries:

Jogosultsági kritériumoknak megfelelő mezőgazdasági termelők:

- Természetes személyek

- Jogi személyiségű vállalkozások (gazdasági társaságok+szövetkezetek (különösen szociális szövetkezetek))

- Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok)

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):

- A támogatást igénylő a Tenyészet Információs Rendszerben nyilvántartott tenyészetében támogatható állatot tart.

- A támogatást igénylő tenyészetei maradéktalanul megfelelnek a hatályban lévő állatjóléti előírásoknak.

- Fajra vonatkozó jelölési és nyilvántartási, továbbá a tenyészetre vonatkozó nyilvántartási szabályok betartása.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Kötelezettségvállalások (commitments):

• Technológiába épített körömápolás Ennek az előírásnak a keretében a támogatást igénylőknek a támogatott tenyészetekben évente legalább 2 alkalommal a támogatásba bevont valamennyi állaton körömápolást kell végezniük.

• Endoparazita (belső élősködők) fertőzöttség ellenőrzése. Évente legalább 2 alkalommal, a vizsgáló laboratórium által megadott eljárás szerint bélsár mintát kell gyűjteni és a mintákat el kell küldeni a laboratórium részére. A kiskérődzőket a bélsár vizsgálat eredménye alapján – amennyiben szükséges - kell a kezelő állatorvos utasítása szerinti szerrel és dózisban kezelni.

• Ektoparaziták (külső élősködök) valamint legyek, szúnyogok, nyüvek elleni védekezés. A támogatást igénylőknek gyéríteni kell a légy és szúnyog állományt, amelyet a légy és szúnyog inváziónak leginkább kitett hónapokban kell elvégezni. Külső paraziták ellen kezelni kell az állományt, mely kezelést juhok esetében a nyírást követő két hónapon belül, kecskék esetében adott év május 31-ig kell megtenni.

• Ásványi anyag kiegészítés alkalmazása. A támogatást igénylő köteles a takarmányozás során a szelénes ásványi anyag kiegészítéshez való megfelelő és folyamatos hozzáférést biztosítani, és erről nyilvántartást vezetni.

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

- A vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel ellentételezése
- A körömápolás elvégzésének munkaerő és járulékainak többlet költsége, valamint az alkalmazott fertőtlenítő szer anyagköltsége.
- A fertőzöttség ellenőrzésének munkaerő és járulékainak többletköltsége, a laboratóriumi vizsgálat többletköltsége, valamint a gyógykezelésre alkalmazott szerek anyagköltsége.
- A külső élősködők, valamint legyek szúnyogok és nyűvek gyérítésének anyag és munkaerő többletköltsége.
- Szelénes ásványi anyag kiegészítéshez történő folyamatos hozzájutás többletköltsége.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

List of relevant GAEC and SMR

Code	Description
SMR11	Council Directive 98/58/EC of 20 July 1998 concerning the protection of animals kept for farming purposes: Article 4

List of relevant mandatory national standards

- 119/2007. (X. 18.) FVM rendelet a tartási helyek, a tenyészetek és az ezekkel kapcsolatos egyes adatok országos nyilvántartási rendszeréről;
- A Tanács 1998. július 20-i 98/58/EK irányelve a tenyésztés céljából tartott állatok védelméről;
- Az Európai Parlament és a Tanács 853/2004/EK rendelete (2004. április 29.) az állati eredetű élelmiszerek különleges higiéniai szabályainak megállapításáról;
- 32/1999. (III. 31.) FVM rendelet a mezőgazdasági haszonállatok tartásának állatvédelmi szabályairól;
- 182/2009. (XII.30.) FVM rendelet a juh és kecskefélék egyedeinek Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszeréről.
- 18/2011. (III. 9.) VM rendelet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a tejágazat szerkezetátalakítását kísérő állatjóléti támogatás részletes feltételeiről
- 2019. évi LVI. törvény az állattenyésztés szabályozásához szükséges törvényi szintű rendelkezésekről
- 41/1997. (v. 28.) FM rendelet az Állat-egészségügyi Szabályzat kiadásáról

Link between GAEC, SMR and national standards with the intervention

1.Kötelezettségvállalások részletes indokolása (hogyan mutat túl az uniós kötelező előírásokon):

a) Technológiába épített körömápolás

Mivel az állatjóléti (uniós és nemzeti) szabályok kifejezetten zárt tartású fajokra és tartásrendszerekre lettek eredetileg kidolgozva, ezek a beavatkozási javaslatok (még) nem találhatók meg szó szerint a hatályos jogszabályokban, ugyanakkor ezek levezethetők a klasszikus öt szabadságjogból (5 freedom).

Javaslatunk szerint az érintett állattartónak (támogatást igénylőnek) a technológiába épített csülökápoláson felül további egy csülökápolási lehetőséget kell évente biztosítani a támogatásba bevont valamennyi állat részére. Hazánkban a kiskérődzők tartása elsősorban legelőre alapozott extenív tartási rendszerekben történik. Mivel a juhok és kecskék legeléssel és a legelőfű keresésével tölti a nap jelentős részét, ezért a lábvégek egészségi állapota kiemelten fontos, hiszen az állatok testsúlya a csülköket terheli, a csülkök elhanyagoltságából, vagy a csülökápolás mellőzése miatt bekövetkező lábvég-betegségek akár selejtezési okok is lehetnek, amely az ágazat gazdaságosságát és az állatok jólétét egyszerre érinti, ezért a csülökápolás és körmözés jelentőségét nem lehet elégszer hangsúlyozni.

b) Endoparazita (belső élősködők) fertőzöttség ellenőrzése

c) Ektoparaziták (külső élősködök), valamint legyek, szúnyogok, nyüvek elleni védekezés

A TANÁCS 98/58/EK IRÁNYELVE (1998. július 20.) a tenyésztés céljából tartott állatok védelméről a

„Nem épületben tartott állatok” című melléklet 12. pontjában az alábbiakról rendelkezik:„ A nem épületben tartott állatok számára, ha ez szükséges és lehetséges,védelmet kell biztosítani a káros időjárási hatásokkal, ragadozókkal, és egészségi kockázatokkal szemben.” Az Endo és Ekto paraziták elleni védekezés ezeken az irányelveken túlmutatóan fogalmaz meg kötelezettségvállalásokat.

Az ektoparaziták elleni védekezés egyszerűbb, mert jelenlétük jól érzékelhető és felbukkanásuk is rendszeres és évszakokhoz kötött. Gyérítésük szükséges, mert az állatok zavarása mellett a kórokozók terjesztésével rengeteg betegség kialakulásában van szerepük, amelyek az állatokat súlyosan megbetegíthetik.

Az endoparaziták kimutatása érzékszervi vizsgálatokkal sokszor nem lehetséges, ezért írjuk elő a laborvizsgálatokat, mivel a kiirtásukra használható szerek az állatok szervezetét is megterhelhetik, ezért indokolatlan alkalmazásuk mindenképp kerülendő. A célzott kezeléseknek köszönhetően az állatok egészsége, és ezen keresztül a jólétük és komfortérzetük helyreállítható

Az endo és ekto paraziták elleni védekezés jellegének eltérése miatt kezeljük külön kötelezettségként, de általánosságban elmondható, hogy a paraziták jelenléte az állományokban az állatok komfortérzetének, egészségi állapotának, termékenységi és a termelési mutatóiknak a romlásával jár együtt. Tehát az ellenük való védekezés az ágazat szereplői számára prioritás. Ez egy ismételt példa arra, hogy az állatok jólétének és egészségének megőrzése szoros összefüggésben áll az ágazat gazdaságosságával, és szakmailag sok esetben nem elkülöníthetőek.

d) Ásványi anyag kiegészítés alkalmazása

A TANÁCS 98/58/EK IRÁNYELVE (1998. július 20.) a tenyésztés céljából tartott állatok védelméről a „Takarmány, víz és egyéb anyagok” című melléklet 18. pontjában az alábbiakról rendelkezik: „ A terápiás vagy megelőző célból, vagy a 96/22/EGK irányelv (1) 1. cikke (2) bekezdésének c) pontjában meghatározott tenyésztéstechnológiai kezelés céljából adott anyagok kivételével más anyag nem adható állatnak, hacsak nem bizonyított az állatok jólétével kapcsolatos tudományos ismeretek vagy gyakorlati tapasztalatok alapján, hogy az adott anyag hatása nem ártalmas az állatok egészségére vagy jólétére”. A szükséges mértékű ásványi anyagok (az egyik legfontosabb a szelénium) és vitaminok biztosítása közvetlenül szolgálja az állatok egészségét, és jólétét, ezek mellett növeli az egyes állatok életteljesítményét. A hosszabb életteljesítmény miatt, az érintett tenyészettek gazdaságossága növekszik, így közvetve az egész magyarországi kiskérődző ágazat eredménye is növekszik, ami hosszútávon az állatjóléti normák önkéntes betartását is eredményezheti.

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

☑ **IACS**

☐ **Non-IACS**

IACS section

Type of payment

☑ unit cost based on additional costs and income foregone

☑ transaction cost included

☐ one off payment

☐ lump sum

Range of support at beneficiary level

Kötelezettség vállalás	**A támogatás maximális mértéke eurónak megfelelő forintösszeg/ ÁE/év**
Technológiába	40,44

épített körömápolás.	
Endoparazita (belső élősködők) fertőzöttség ellenőrzése	52,72
Ektoparaziták (külső élősködök) valamint legyek, szúnyogok, nyüvek elleni védekezés. Ásványi anyag kiegészítés alkalmazása	75,42 39,6

A tranzakciós költségek megtérítésének maximális mértéke 7 eurónak megfelelő forintösszeg/ÁE/év átalányköltség (lump sum).

Calculation method

Kiskérődző ágazat állatjóléti beavatkozásainak háttérszámítása:

A tervezett intézkedés hozzájárul az állatok egészségi állapotának és jólétének folyamatos javításához és fejlesztéséhez, ezáltal az ágazathoz köthető pozitív környezeti hatások megtartásához.

A juh/kecske állatjóléti támogatás bevezetése szükséges ahhoz, hogy az állatjóléti feltételek javításán keresztül az állat- és egészségvédelem folyamatosan fejlődjön a juh/kecskeágazatban, és megkövetelje a mezőgazdasági termelőktől, hogy túllépjenek a vonatkozó kötelező előírásokon a magyar juh-állomány állatjóléti normáinak javítása érdekében, továbbá a szakszerű tényleges állatjóléti támogatás az ágazati támogatási struktúrába jól illeszkedik

A támogatási körbe vont megelőző egészségügyi intézkedések, kezelések az állatállományok általános egészségi és higiéniai állapotának javulásához vezetnek, ami csökkenti a megbetegedések számát, ezáltal a gyógykezelések szükségességét, így mérséklődik a gyógyszer rezisztencia kialakulásának kockázata is.

Az állatok szakszerű kezelésének eredményeként továbbá növekszik az alkalmazott eljárások hatékonysága, csökken a környezetbe kijutó vegyszerek mennyisége, javul az állatok jóléte, közérzete.

Ezt a támogatási rendszert különösen az 1305/2013/EK rendelet 33. cikkével, valamint a vidékfejlesztési támogatást támogató európai rendeletekkel összhangban kell kialakítani.

Ez az intézkedés célzott támogatást fog nyújtani azokra az állatjóléti területekre, amelyekről megállapítható, hogy jelentősen hozzájárulnak a juhok és kecskék jólétéhez, tekintettel a hazai termelési rendszerekre és környezetre, amelyben a magyarországi juhtenyésztést és kecsketenyésztést végzik.

A háttérszámítás kiterjed a Technológiába épített csülökápolás, Belső élősködő fertőzöttség ellenőrzése, ellenük való védekezés- kontrolálása, Legyek, szúnyogok, nyüvek elleni védekezés (együtt: legyek) – program szerint, Külső élősködők elleni védekezés, Ásványi anyag kiegészítés alkalmazása kötelezettségvállalások ellentételezésére.

Additional explanation

Nem releváns

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

☐ Yes ☑ No ☐ Mixed

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What are the models of the commitment(s) in the intervention?

☑ result based (with possibility to pick and choose)

☑ management based (with possibility to pick and choose)

☑ hybrid (management and result based)

Please explain the obligations/possibilities for beneficiaries in relation to the commitments set out in the intervention

Kötelezettségvállalások (commitments):

• Technológiába épített körömápolás Ennek az előírásnak a keretében a támogatást igénylőknek a támogatott tenyészetekben évente legalább 2 alkalommal a támogatásba bevont valamennyi állaton körömápolást kell végezniük.

• Endoparazita (belső élősködők) fertőzöttség ellenőrzése. Évente legalább 2 alkalommal, a vizsgáló laboratórium által megadott eljárás szerint bélsár mintát kell gyűjteni és a mintákat el kell küldeni a laboratórium részére. A kiskérődzőket a bélsár vizsgálat eredménye alapján – amennyiben szükséges - kell a kezelő állatorvos utasítása szerinti szerrel és dózisban kezelni.

• Ektoparaziták (külső élősködök) valamint legyek, szúnyogok, nyüvek elleni védekezés. A támogatást igénylőnek gyéríteni kell a légy és szúnyog állományt, amelyet a légy és szúnyog inváziónak leginkább kitett hónapokban kell elvégezni. Külső paraziták ellen kezelni kell az állományt, mely kezelést juhok esetében a nyírást követő két hónapon belül, kecskék esetében adott év május 31-ig kell megtenni.

• Ásványi anyag kiegészítés alkalmazása. A támogatást igénylő köteles a takarmányozás során a szelénes ásványi anyag kiegészítéshez való megfelelő és folyamatos hozzáférést biztosítani, és erről nyilvántartást vezetni.

What is the duration of contracts?

5 éves kötelezettségvállalás

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 12 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 12. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(3)(b) - 70 - Payments under Article 70	50.00%	20.00%	80.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD29_O18_U01_LU - Állatjóléti támogatások a kiskérődző ágazatban beavatkozás egységköltsége	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.44	Yes

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD29_O18_U01_LU - Állatjóléti támogatások a kiskérődző ágazatban beavatkozás egységköltsége

Az egységösszeg (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. A támogatási összegek a beavatkozás 7. fejezetében találhatóak, melyek független szakértői szervezet által készített kalkuláción alapulnak.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD29_O18_U01_LU - Állatjóléti támogatások a kiskérődző ágazatban beavatkozás egységköltsége (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00		215.18	215.18	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00		0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.18 (unit: Livestock units)	0.00	0.00		34,700.00	34,700.00	0.00	0.00	**Sum:** 69,400.00 **Max:** 34,700.00
TOTAL	O.18 (unit: Livestock units)	0.00	0.00		34,700.00	34,700.00	0.00	0.00	**Sum:** 69,400.00 **Max:** 34,700.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00		7,397,260.50	2,250,246.35	0.00	0.00	9,647,506.85
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00		3,698,630.25	1,125,123.18	0.00	0.00	4,823,753.43
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								

	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

RD30_G13_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban

Intervention Code (MS)	RD30_G13_AWC_70
Intervention Name	Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban
Type of Intervention	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments
Common Output Indicator	O.18. Number of livestock units (LU) benefitting from support for animal welfare, health or increased biosecurity measures
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: Yes ES rebate system: Yes LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

A beavatkozás megvalósítási területe Magyarország.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy
SO9 Improve the response of Union agriculture to societal demands on food and health, including high quality, safe, and nutritious food produced in a sustainable way, the reduction of food waste, as well as improving animal welfare and combatting antimicrobial resistances

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
4.1.2	ÜHG és ammónia kibocsátás csökkentése az állattartás technológiai fejlesztésével	2	Yes
9.1.1	Állatjóléti elvárásoknak való megfelelés és a haszonállatok természetes igényeinek kielégítése	1	Yes
9.1.2	Általános higiéniai és biológiai biztonsági feltételek javítása, élelmiszerbiztonság növelése	1	Yes
9.1.3	Állategészségügyi problémák megelőzése, előrejelző rendszerek kialakítása/fejlesztése	1	Partially

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.13 Share of livestock units (LU) under supported commitments to reduce emissions of greenhouse gases and/or ammonia, including manure management
R.44 Share of livestock units (LU) covered by supported actions to improve animal welfare

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

A beavatkozás célja:

A hazai tejelő szarvasmarha állományok általános jólétét, élhetőbb körülményeit a tartástechnológia és a takarmányozás határozzák meg, ezért ezen a két területen különösen indokolt olyan állatjóléti kötelezettségeket, vállalásokat alkalmazni, amelyek az állatok tartási és takarmányozási, összességében pedig az életkörülményeit érdemben javítják. Egyik ilyen tényező a tejtermelő szarvasmarhák esetében az állatsűrűség, ami azon túl, hogy alapvetően meghatározza az állatok lehetséges életterét és életkörülményeit, egyúttal gazdaságossági kérdés is. Ennek megfelelően a kisebb állatsűrűség megvalósítása jelentős jövedelem kieséssel jár, amit egy ilyen irányú kötelezettségvállalás esetén kieső jövedelemként kell kompenzálni. A technológiai rendszer, amelyben az állatok végül is az életüket élik, nagyon meghatározó az állatok jólétének a biztosítása szempontjából, ezért nagyon fontos, hogy a technológia tartalmazzon az állatok jólétét és komfort érzetét növelő elemeket. (fajspecifikus állategészségügyi problémák megelőzése, előrejelzése, preventív beavatkozásokra vonatkozó kötelezettség, a fejési technológia betartása, valamint természetes körülmények biztosítására vonatkozó kötelezettség, beleértve a legeltetés lehetőségének biztosítását.). A tartási körülmények egy másik meghatározó eleme a takarmányozás, ezen belül is különösen az ásványi anyagokkal történő ellátottság biztosítása, amelynek segítségével, megakadályozható a hiánybetegségek kialakulása, ezáltal jelentősen növelhető az állatok jóléte. A fokozottabb gondozói felügyelet előírásával számos technológiai, takarmányozási, állategészségügyi és viselkedéssel kapcsolatos probléma időben észrevehető és kezelhető, így ez az előírás közvetlenül szolgálja az állatok jólétét. Célszerű tehát azon állattartókat támogatni, akik vállalják, hogy az állatok jólétét szolgáló szigorú kötelezettségeknek eleget tesznek.

A vegyszerek használatának csökkentése valamint az antimikrobiális rezisztencia kialakulásának megakadályozása kiemelt fontosságú, ezért új kötelezettségvállalások beépítése is szükséges, amelyek az antimikrobiális szerek használatának csökkentéséhez vezetnek.

Tejelő szarvasmarha állatjólét

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részben is alkalmazhatók (selection criteria):

- A mezőgazdasági termelő szakképzettsége
- Járványvédelemhez kapcsolódó tevékenységek.
- Állami elismeréssel rendelkező együttműködésben való részvétel
- A támogatást igénylő a kötelezettségvállalási időszak alatt állatjóléti felelőssel rendelkezik

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Eligible Beneficiaries:

Jogosultsági kritériumoknak megfelelő mezőgazdasági termelők:

- Természetes személyek

- Jogi személyiségű vállalkozások (gazdasági társaságok+szövetkezetek (különösen szociális szövetkezetek))

- Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok)

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):

- A támogatást igénylő FELIR (Élelmiszerlánc-felügyeleti információs rendszer) azonosítóval rendelkezik és a Tenyészet Információs Rendszerben nyilvántartott tenyészetében támogatható állatot tart.

- A támogatást igénylő tenyészetei maradéktalanul megfelelnek a hatályban lévő állatjóléti előírásoknak.

- Fajra vonatkozó jelölési és nyilvántartási, továbbá a tenyészetre vonatkozó nyilvántartási szabályok betartása.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Kötelezettségvállalások (commitments):

Tejelő szarvasmarha állatjólét:

Kötelező előírások:

• Állatsűrűségre vonatkozó kötelezettség –a tartási helyen négyzetméterenként legfeljebb 0,24 ÁE tartható

• Gondozói felügyeletre vonatkozó kötelezettség –a tejtermelő szarvasmarhák naponta legalább két alkalommal történő ellenőrizésével

• Preventív beavatkozásokra és fejési technológiára vonatkozó kötelezettség - fajspecifikus állategészségügyi problémák megelőzése, előrejelzése - csülökápolás biztosításával és a fejési szabályzat tartalmának megismertetésével

• Takarmányozásra vonatkozó kötelezettség – takarmány és ivóvíz higiéniai feltételeinek biztosítása, és rendszeres ellenőrzése, megfelelő ásványi anyag ellátottság biztosítása.

Választható előírás:

Természetes körülmények biztosítására vonatkozó kötelezettség Az állatjóléti rendeletben (32/1999. (III. 31.) FVM rendelet) foglaltakon túlmutatóan a legeltetés lehetőségének biztosítása az adott állattartási körülmények között

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

List of relevant GAEC and SMR

Code	Description
SMR09	Council Directive 2008/119/EC of 18 December 2008 laying down minimum standards for the protection of calves: Articles 3 and 4
SMR11	Council Directive 98/58/EC of 20 July 1998 concerning the protection of animals kept for farming purposes: Article 4

List of relevant mandatory national standards

• 32/1999. (III. 31.) FVM rendelet a mezőgazdasági haszonállatok tartásának állatvédelmi szabályairól;

• 99/2002. (XI. 5.) FVM rendelet a szarvasmarha-fajok egyedeinek jelöléséről, valamint Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszeréről;

• 119/2007. (X. 18.) FVM rendelet a tartási helyek, a tenyészetek és az ezekkel kapcsolatos egyes adatok országos nyilvántartási rendszeréről;

2019. évi LVI. törvény az állattenyésztés szabályozásához szükséges törvényi szintű rendelkezésekről

.• A Tanács 1998. július 20-i 98/58/EK irányelve a tenyésztés céljából tartott állatok védelméről

A Tanács 2008/119/EK irányelve. (2008. december 18.) a borjak védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról

• az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény

• az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény

• az élelmiszerlánc-felügyeleti információs rendszer működéséről szóló 578/2020. (XII. 14.) Korm. rendelet

• az Állat-egészségügyi Szabályzat kiadásáról szóló 41/1997. (V. 28.) FM rendelet

az élő állatok belföldi szállításának állat-egészségügyi szabályairól szóló 87/2012. (VIII. 27.) VM rendelet

• az állatgyógyászati termékekről szóló 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet

Link between GAEC, SMR and national standards with the intervention

Az állatjóléti 32/1999. (III. 31.) FVM rendelet előírásain túlmutató a tejágazat számára kialakított állatjóléti követelmények a fogyasztói igények változásához igazodva lettek kialakítva.

A 2007-2013-as majd azt követően a 2014-2020-as költségvetési időszak alatt Magyarországon meghonosodott támogatási forma kimutatható eredményeket hozott a hazai tej és tejtermékek belföldi fogyasztásának emelkedésében is. A program sikerességét tehát elsősorban a fogyasztói magatartás

átalakulásában mérhetjük.

A baseline előírásokat és a baseline-on túlmutató tevékenységeket az alábbi táblázat mutatja be:

Kötelezettség	**Jogszabályi alap**	**Kötelező előírás**	**A kötelező előírásokon túlmutató többletvállalás**
Állatsűrűségre vonatkozó kötelezettség	32/1999. (III.31.) FVM rendelet	Egyedi vagy csoportos tartás esetén: Az állatok férőhelyét úgy kell kialakítani, hogy az feleljen meg az állat fajának, fajtájának, korának, ivarának, élettani állapotának és az állat hozzáférjen a pihenő-, etető-, itató-, trágyázó-térhez, valamint láthassa társait. Alapul a 150 kg-os borjú (0,4 ÁE) 1,5 m^2 férőhely igényét véve, ami 1 ÁE esetén 3,75 m^2 - azaz 0,27 ÁE / m^2 - kell az állatok férőhely igényét kialakítani.	Adott tartási helyen egyedi vagy csoportos tartás esetén, minden korcsoportra való tekintettel 0,27 ÁE/m^2 – nél 10%-kal nagyobb férőhely biztosítása, azaz átlagosan legfeljebb 0,24 ÁE/m^2 szükséges, ami 4,17 m^2 férőhelyigénynek felel meg ÁE-ként.
Gondozói felügyeletre vonatkozó kötelezettség	32/1999. (III.31.) FVM rendelet I. Melléklet 8. sor	***Borjak esetében***: Az állattartónak minden	Az állatok naponta legalább eggyel több ellenőrzése

		egyedileg vagy csoportosan tartott, istállózott borjút legalább naponta kétszer, szabadon tartott borjút legalább naponta egyszer ellenőriznie kell.		
	32/1999. (III.31.) FVM rendelet 12.§ (1) bekezdés	***<u>Üszők és tehenek esetében</u>***: Az állatokat a szükséghez képest, de naponta legalább egy alkalommal ellenőrizni kell.		
	32/1999. (III.31.) FVM rendelet 11.§	***<u>A felügyelet hatékonysága</u>***: Csoportosan tartott állatok esetében az állatok gondozására és felügyeletére megfelelő számú személyzetet kell alkalmazni. Az állatok gondozásával és felügyeletével csak olyan személy bízható meg, aki az adott fajról, fajtáról, korcsoportról és az alkalmazott tartástechnológ		

		iáról megfelelő elméleti és gyakorlati ismeretekkel rendelkezik ahhoz, hogy képes legyen felismerni az állatok viselkedésbeli változásának jelentőségét, valamint azt, hogy az állatok egészségesek-e, továbbá megítélni a technológiai feltételek változásának jelentőségét. Az állatok gondozásával és felügyeletével megbízott személyt el kell látni a szükséges utasításokkal és útmutatással, valamint gondoskodni kell arról, hogy ismerje a mezőgazdasági haszonállatok tartására vonatkozó rendelkezéseket.	
Fejési technológiára és preventív beavatkozásokra vonatkozó kötelezettség	853/2004 EK rendelet III. melléklet, IX. szakasz I. fejezet 2. a), b), c) pont	***<u>Fejési technológia</u>***: A fejést higiénikusan kell végezni, különösen annak biztosítása mellett, hogy a fejés	Jó fejési műveletekre való felkészülés, illetve azok alkalmazása, és a megelőző beavatkozásokra (szarv, köröm

		megkezdése előtt a tőgybimbók, a tőgy és a környező részek tiszták.	kezelése).
	32/1999. (III.31.) FVM rendelet 3.§ *b)* pont	***Megelőző beavatkozások***: Az állattartó az állat tartása során köteles a megalapozott tudományos eredmények és tapasztalatok alapján annak fajára, fajtájára, korára, fejlettségére, alkalmazkodási képességére, háziasítottságának fokára, fiziológiai állapotára, etológiai szükségleteire figyelemmel az állat környezeti igényeit megfelelő tartástechnológia kialakításával kielégíteni.	
Természetes körülmények biztosítására vonatkozó kötelezettség	32/1999. (III.31.) FVM rendelet 5.§ (1)–(2) bekezdés	Az állat fajtájának megfelelő mozgásszabadságát nem szabad oly módon korlátozni, hogy az az állatnak szükségtelen szenvedést vagy sérülést okozzon.	A legeltetés lehetőségének biztosítása az adott állattartási körülmények között.

		Ha egy állatot tartósan vagy rendszeresen lekötnek, vagy mozgását más módon jelentősen korlátozzák, annak is – szabadabb mozgása érdekében, élettani és viselkedésbeli szükségleteinek, a bevált gyakorlatnak és a tudományos ismereteknek megfelelően – elegendő teret kell biztosítani ahhoz, hogy akadály nélkül le tudjon feküdni, fel tudjon állni, valamint tisztálkodni tudjon.	
Takarmányozásra vonatkozó kötelezettség	32/1999. (III.31.) FVM rendelet 4.§ (2) bekezdés	Az állattartó köteles biztosítani, hogy az állatnak adott takarmány és folyadék ne tartalmazzon olyan anyagot, amely annak szenvedést vagy fájdalmat okozhat. Az állatnak olyan takarmány adható, amely a tudomány jelenlegi állása szerint nem befolyásolja kedvezőtlenül jólétét.	Az eddigi gazdálkodási gyakorlathoz képest átlagosan 1 kg/nap/ÁE többlet széna etetése.

A 32/1999. (III.31.) FVM rendelet a rendelet a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:

a) a Tanács 98/58/EK irányelve (1998. július 20.) a tenyésztés céljából tartott állatok védelméről,

b) a Tanács 99/74/EK irányelve (1999. július 19.) a tojótyúkok védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról,

c) a Tanács 2007/43/EK irányelve (2007. június 28.) a hústermelés céljából tartott csirkék védelmét szolgáló minimumszabályok megállapításáról,

d) a Tanács 2008/119/EK irányelve (2008. december 18.) a borjak védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról,

e) a Tanács 2008/120/EK irányelve (2008. december 18.) a sertések védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról.

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

☑ **IACS**

☐ **Non-IACS**

IACS section

Type of payment

☑ unit cost based on additional costs and income foregone

☑ transaction cost included

☐ one off payment

☐ lump sum

Range of support at beneficiary level

Kötelezettségvállalás	**A támogatás maximális mértéke eurónak megfelelő forintösszeg/ ÁE/év**
Állatsűrűségre vonatkozó kötelezettség: tehenek esetében üszők és borjak esetében	 156 94
Gondozói felügyeletre vonatkozó kötelezettség	8
Preventív beavatkozásokra vonatkozó kötelezettség és fejési technológiára vonatkozó kötelezettség	11
Takarmányozásra vonatkozó kötelezettség	21
Választható előírás:	
Természetes	

körülmények biztosítására vonatkozó kötelezettség	85	

Tranzakciós költségek megtérítésének maximális mértéke 3 eurónak megfelelő forintösszeg/ÁE/év átalányköltség (lump sum).

Calculation method

Tejelő szarvasmarha ágazat állatjóléti beavatkozásainak háttérszámítása:

- A számítások alapján az alaptámogatás kötelezettségvállalásai közül:
- Az állatsűrűségnél a 10%-kal nagyobb férőhely esetén új többletköltség elemeként az állandó költség 10 százaléka is figyelembevételre került.
- A gondozói felügyeletre vonatkozó kötelezettség, az állatok naponta legalább eggyel több ellenőrzésének költsége közel 60 százalékkal nő, a munkabér növekedéséből eredően.
- A fejési technológiára és preventív beavatkozásokra vonatkozó kötelezettség, jó fejési műveletekre való felkészülés, illetve azok alkalmazása és a megelőző beavatkozások, szarv, köröm kezelése) megduplázódik, az állatorvosi vállalási ajánlásoknak megfelelően.
- A természetes körülmények biztosítására vonatkozó kötelezettség, a legeltetés költsége megnő az állategységre jutó havi munkabér növekedése mellett.
- A takarmányozásra vonatkozó kötelezettség, átlagosan 1kg/nap/ÁE többlet széna etetésének költsége megnő.

Additional explanation

A kimenetek meghatározása a háttéranyagban megtalálható állategység értékekből származik.

Az RD30_G13_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban beavatkozás esetében a kifizetés kizárólag állategységben történik. A leírásban szereplő négyzetméter csak az állatsűrűségi előírás ellenőrzésekor számít, hogy valóban megvalósult-e az, hogy nagyobb férőhely jut egy állatnak mint ami a jogszabályban előírt minimum férőhelyméret. A kötelezettségvállalás nem kapcsolódik földterülethez.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

☐ Yes ☑ No ☐ Mixed

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What are the models of the commitment(s) in the intervention?

☑ result based (with possibility to pick and choose)

☑ management based (with possibility to pick and choose)

☑ hybrid (management and result based)

Please explain the obligations/possibilities for beneficiaries in relation to the commitments set out in the intervention

Kötelezettségvállalások (commitments):

Tejelő szarvasmarha állatjólét:

Kötelező előírások:

• Állatsűrűségre vonatkozó kötelezettség –a tartási helyen négyzetméterenként legfeljebb 0,24 ÁE tartható

• Gondozói felügyeletre vonatkozó kötelezettség –a tejtermelő szarvasmarhák naponta legalább két alkalommal történő ellenőrizésével

• Preventív beavatkozásokra és fejési technológiára vonatkozó kötelezettség - fajspecifikus állategészségügyi problémák megelőzése, előrejelzése - csülökápolás biztosításával és

• A fejési szabályzat tartalmának megismertetésével

• Takarmányozásra vonatkozó kötelezettség – takarmány és ivóvíz higiéniai feltételeinek biztosítása, és rendszeres ellenőrzése, megfelelő ásványi anyag ellátottság biztosítása.

Választható előírás:

- Természetes körülmények biztosítására vonatkozó kötelezettség Az állatjóléti rendeletben (32/1999. (III. 31.) FVM rendelet) foglaltakon túlmutatóan a legeltetés lehetőségének biztosítása az adott állattartási körülmények között

What is the duration of contracts?

5 éves kötelezettségvállalás

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 12 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 12. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(3)(b) - 70 - Payments under Article 70	50.00%	20.00%	80.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD30_O18 _U01_LU - Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban - tejhasznú marha egységköltsége minden vállalás esetén	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.13; R.44	Yes
RD30_O18 _U02_LU - Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban - Tejhasznú marha egységösszege a választható előírás vállalása nélkül	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.13; R.44	Yes

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD30_O18 _U01_LU - Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban - tejhasznú marha egységköltsége minden vállalás esetén

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD30_O18 _U02_LU - Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban - Tejhasznú marha egységösszege a választható előírás vállalása nélkül

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD30_O18 _U01_LU - Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban - tejhasznú marha egységköltsége minden vállalás esetén (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00		284.00	284.00	0.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)	0.00	0.00		261,600.00	261,600.00	0.00		**Sum:** 523,200.00 **Max:** 261,600.00
RD30_O18 _U02_LU - Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban - Tejhasznú marha	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				199.00	199.00			

egységösszege a választható előírás vállalása nélkül (Grant - Uniform)	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)				65,400.00	65,400.00			**Sum:** 130,800.00 **Max:** 65,400.00
TOTAL	O.18 (unit: Livestock units)	0.00	0.00		327,000.00	327,000.00	0.00	0.00	**Sum:** 654,000.00 **Max:** 327,000.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00		44,383,561.60	13,501,479.50	0.00	0.00	57,885,041.10
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00		22,191,780.80	6,750,739.75	0.00	0.00	28,942,520.55
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

RD32_G15_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban

Intervention Code (MS)	RD32_G15_AWC_70
Intervention Name	Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban
Type of Intervention	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments
Common Output Indicator	O.18. Number of livestock units (LU) benefitting from support for animal welfare, health or increased biosecurity measures
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: Yes ES rebate system: Yes LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

A beavatkozás megvalósítási területe Magyarország.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO9 Improve the response of Union agriculture to societal demands on food and health, including high quality, safe, and nutritious food produced in a sustainable way, the reduction of food waste, as well as improving animal welfare and combatting antimicrobial resistances

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
9.1.1	Állatjóléti elvárásoknak való megfelelés és a haszonállatok természetes igényeinek kielégítése	1	Yes
9.1.2	Általános higiéniai és biológiai biztonsági feltételek javítása, élelmiszerbiztonság növelése	1	Yes
9.1.3	Állategészségügyi problémák megelőzése, előrejelző rendszerek kialakítása/fejlesztése	1	Partially

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.44 Share of livestock units (LU) covered by supported actions to improve animal welfare

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

A beavatkozás célja:

A beavatkozás az állattartás fejlesztését célozza meg azáltal, hogy támogatást biztosít az állatok javát szolgáló szigorú állatjóléti, higiéniai és takarmányozási körülmények, feltételek megvalósításához.

A baromfiállományok általános jólétét, élhetőbb körülményeit a tartástechnológia és a takarmányozás határozzák meg, ezért ezen a két területen indokolt olyan állatjóléti kötelezettségeket, vállalásokat

alkalmazni, amelyek az állatok tartási és takarmányozási körülményeit érdemben javítják. Egyik ilyen tényező az állatsűrűség, ami azon túl, hogy alapvetően meghatározza az állatok lehetséges életterét és életkörülményeit, minden ágazatban, de különösen a baromfi ágazatban egyúttal gazdaságossági kérdés is. A BAT útmutató (Útmutató az elérhető legjobb technika meghatározásához az intenzív baromfitartási tevékenység engedélyeztetése során) több baromfi faj és hasznosítási irány esetében pontosan mutatja be a jellemző termelési struktúrát, a telepítési sűrűséget. Meg kell azonban jegyezni, hogy mind a technológiai fejlődés, mind pedig az egyes állatfajok termelési képességei változnak, fejlődnek. E fejlődést is figyelembe véve alakítottuk ki a telepítési sűrűség tekintetében javasolt kötelezettségeket. A magyar baromfiágazat termelése az egyik legszínesebb faj és hasznosítási típus választékkal rendelkezik az EU térségében. Mivel ez nem jellemző az EU más tagországaira, az európai jogi szabályozás nem is terjed ki minden fajra és hasznosítási irányra és korosztályra (jelenleg csak a vágócsirke estében az ún. brojler direktíva, valamint az étkezési tojástermelő állományok (árutojást termelő tyúk) rendelkeznek ilyen szabályozással).

A kisebb állatsűrűség megvalósítása jelentős jövedelem kieséssel jár, amit egy ilyen irányú kötelezettségvállalás esetén kieső jövedelemként kell kompenzálni. A tartási körülmények egy másik meghatározó eleme a tartástechnológiából adódó mechanikai sérülések, amelyek szintén figyelmet érdemelnek, és megfelelő eszközök, tartási feltételek biztosításával jelentősen növelhető az állatok jóléte. A takarmányozás terén általános problémaként jellemezhető a takarmányok mikotoxin tartalma, valamint a víz minősége, ami rendkívül változatos a gyakorlatban. A takarmányozási feltételek javítása terén ezért a takarmányok mikotoxin tartalmának csökkentése, valamint az ivóvíz minőségű víz biztosítása tudják érdemben javítani az állatok életkörülményeit

A baromfi ágazatban is kiemelt fontosságú a vegyszerek használatának csökkentése, valamint az antimikrobiális rezisztencia kialakulásának megakadályozása, ezért új kötelezettségvállalások beépítése is szükséges, amelyek az antimikrobiális szerek használatának csökkentéséhez vezetnek.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részben is alkalmazhatók (selection criteria):

- A mezőgazdasági termelő szakképzettsége
- Járványvédelemhez kapcsolódó tevékenységek.
- Állami elismeréssel rendelkező együttműködésben való részvétel.
- A támogatást igénylő a kötelezettségvállalási időszak alatt állatjóléti felelőssel rendelkezik.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Eligible Beneficiaries:

Jogosultsági kritériumoknak megfelelő mezőgazdasági termelők:

- Természetes személyek

- Jogi személyiségű vállalkozások (gazdasági társaságok+szövetkezetek (különösen szociális szövetkezetek))

- Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok)

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):

- A támogatást igénylő FELIR (Élelmiszerlánc-felügyeleti információs rendszer) azonosítóval rendelkezik és a Tenyészet Információs Rendszerben nyilvántartott tenyészetében támogatható állatot tart.

- A támogatást igénylő tenyészetei maradéktalanul megfelelnek a hatályban lévő állatjóléti előírásoknak.

- Fajra vonatkozó jelölési és nyilvántartási, továbbá a tenyészetre vonatkozó nyilvántartási szabályok betartása.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Kötelezettségvállalások (commitments):

A) célterület: Állatsűrűségre vonatkozó kötelezettség: A kötelezettség betartása érdekében a kedvezményezett köteles a támogatásba bevont állományok esetében - az alkalmazott technológiai sajátosságok figyelembevételével - az előírtnál 10%-kal nagyobb férőhelyet biztosítani.

B) célterület: Mechanikai sérülés megelőzése: A jogszabályi előírásokon túlmutató fajspecikikus követelmények biztosításával szükséges a sérülések elkerüléséről gondoskodni (pl .: több etető és itatóhely biztosítása, hosszabb ülőrúd, hőmérséklet, páratartalom, fény-előírások stb.).

C) célterület: Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása (pl.: A vízminőséget javító intézkedések és különböző víztisztító berendezések alkalmazása)

D) célterület: Baromfiállományok alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozása – tenyészállatok esetén: A kedvezményezett köteles legfeljebb 2,5 mg/kg deoxinivalenol tartalmú tojótápot biztosítani a tenyészbaromfi fajok részére. Az alacsony mikotoxin tartalmú takarmányok hozzájárulnak az állatok általános jólétének fokozásához, sőt a tojásmennyiség és az állatok utódai minőségének és egészségének javításához, valamint a tenyészállomány mortalitásának csökkentéséhez.

E) célterület: Baromfiállományok alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozása – árutermelő állományok esetén: A kedvezményezett köteles legfeljebb 2,5 mg/kg deoxinivalenol tartalmú tojótápot biztosítani az árutermelő baromfi fajok részére. Az alacsony mikotoxin tartalmú takarmányok hozzájárulnak az állatok általános jólétének fokozásához, sőt a tojásmennyiség minőségének és mennyiségének javításához.

Valamennyi célterület és gazdálkodási mód esetében a 4. év végére alkalmaz nem ketreces tartási módot.

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

• csökkenő állatállomány miatt kieső árbevétel;

• többlet munkaerő költsége;

• a többlet munkavégzés és adminisztráció, megelőző beavatkozásokhoz szükséges anyagok költsége;

• preventív beavatkozásokra vonatkozó kötelezettség, többlet eszköz, és anyag és munkaerő költsége

• fajspecifikus állategészségügyi problémák megelőzésének, előrejelzésének többlet anyag, eszköz és munkaerő költsége

• szükséges vizsgálatok elvégzésének többletköltsége

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

List of relevant GAEC and SMR

Code	Description
SMR11	Council Directive 98/58/EC of 20 July 1998 concerning the protection of animals kept for farming purposes: Article 4

List of relevant mandatory national standards

• • 32/1999. (III. 31.) FVM rendelet a mezőgazdasági haszonállatok tartásának állatvédelmi szabályairól;

• 120/2007. (X. 18.) FVM rendelet a Baromfi Információs Rendszer létrehozásáról és működtetésének rendjéről38/2016. (VI. 6.) FM rendeletaz étkezési tojást termelő tyúkállományok, valamint tenyészbaromfi fajok állatjóléti támogatásának feltételeiről

• 11/2019. (IV. 1.) AM rendelet a baromfi ágazatban igénybe vehető állatjóléti támogatások feltételeiről

• 87/2012. (VIII. 27.) VM rendelet az élő állatok belföldi szállításának állat-egészségügyi szabályairól

• 41/1997. (V. 28.) FM rendelet az Állat-egészségügyi Szabályzat kiadásáról

• 119/2007. (X. 18.) FVM rendelet a tartási helyek, a tenyészetek és az ezekkel kapcsolatos egyes adatok országos nyilvántartási rendszeréről;

• 2019. évi LVI. törvény az állattenyésztés szabályozásához szükséges törvényi szintű rendelkezésekről
• A Tanács 1998. július 20-i 98/58/EK irányelve a tenyésztés céljából tartott állatok védelméről
• Az Európai Parlament és a Tanács 853/2004/EK rendelete (2004. április 29.) az állati eredetű élelmiszerek különleges higiéniai szabályainak megállapításáról
• a Tanács 99/74/EK irányelve (1999. július 19.) a tojótyúkok védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról,
• a Tanács 2007/43/EK irányelve (2007. június 28.) a hústermelés céljából tartott csirkék védelmét szolgáló minimumszabályok megállapításáról,
• 201/2001 (X. 25.) Korm. rendelet az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről
• az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény
• Az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény
• az élelmiszerlánc-felügyeleti információs rendszer működéséről szóló 578/2020. (XII. 14.) Korm. rendelet

Link between GAEC, SMR and national standards with the intervention

A) célterület Állatsűrűségre vonatkozó kötelezettség

A baseline előírásai:

·A TANÁCS 1999/74/EK IRÁNYELVE (1999. július 19.) a tojótyúkok védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról

·A TANÁCS 2007/43/EK IRÁNYELVE (2007. június 28.) a hústermelés céljából tartott csirkék védelmét szolgáló minimumszabályok megállapításáról

Részletes ismertetése annak, hogy az adott előírás hogyan mutat túl az uniós kötelező előírásokon:

	EU-s szabályozás szerinti maximális egyidejű telepítési sűrűség	**Jelen beavatkozás keretében elvárt maximális egyidejű telepítési sűrűség**
Vágócsirke és gyöngyös	telepítési sűrűség húshasznú csirke: 33kg/ m^2 alap, bizonyos feltételek teljesülése esetén 39 ill. 42 kg/ m^2	telepítési sűrűség húshasznú csirke:30kg/ m^2 alap, bizonyos feltételek teljesülése esetén 35,4, illetve 37,8 kg/ m^2(+ ülőrűd, ablak)
Pulyka előnevelés	nincs meghatározva	10,9 db/m2.
Pulyka utónevelés	·*National Turkey Federation	

	(2012) suggests a standard density of 73.2 kg/m^2 ·*AVEC Turkey farm management guide (2020, nem publikált) 63 kg/m^2	
vegyesivarú	nincs meghatározva	4,5 db/m2
bakok	nincs meghatározva	3,6 db/m2,
tojók	nincs meghatározva	5,45 db/m2
Fiatal liba, növendék liba		
előnevelés	nincs meghatározva	9 db/m2,
utónevelés	nincs meghatározva	4,5 db/m2
Pecsenye kacsa		
előnevelés	nincs meghatározva	20 db/m2
utónevelés	nincs meghatározva	7,3 db/m2
Növendék kacsa		
előnevelés	nincs meghatározva	10,9 db/m2
utónevelés	nincs meghatározva	7,3 db/m2.
Tyúk növendékneve lés (étkezési tojástermelés, hús és tojó típusú tenyész tyúk):		
végtermék állományoknál növendékneve		

lés_		
·ketreces tartásban	nincs meghatározva	28 db/ m2
·mélyalmos tartásban	nincs meghatározva	13,5 db/m2
·madárházban	nincs meghatározva	18 db/m2.
Hústípusú tenyész állomány, jérce növendékneve lés	nincs meghatározva	9 db/m2
Hústípusú tenyész állomány, kakas növendékneve lés	nincs meghatározva	5,5 db/m2
Tojó típusú tenyész állomány növendékneve lés sűrűsége vegyes ivarban: mélyalmos tartásban:	nincs meghatározva	11 db/m2
Tojó típusú tenyészállomá ny ketreces tartásban növendékneve lés	nincs meghatározva	28 db/m2
Tojó típusú tenyészálllom ány madárházban növendékneve lés	nincs meghatározva	18 db/m2
Tyúk tojatás időszak (étkezési tojástermelés, hús és tojó típusú tenyész tyúk		
Tojó típusú végtermék tojatás		
ketrec	Tyúkonként legalább 750	12,12 db/m2

	cm^2 ketrecterületet, amelyből 600 cm^2 hasznosítható; továbbá a ketrec összterülete nem lehet 2000 cm^2 -nél kevesebb	
mélyalom	nincs meghatározva	8,2 db/m2
tojóház (volier)	nincs meghatározva	8,2 db/m2
biotartás	nincs meghatározva	5,4 db/m2
Tojó típusú Tenyész tojatás		
ketrec	nincs meghatározva	13,3 db/m2
mélyalom	nincs meghatározva	8,2 db/m2
tojóház (volier) (hasznos rendszer alapterületre számolt db)		10 db/m2
Hústípusú tenyész tojatás mélyalmos (vegyes ivar)	nincs meghatározva	7,2 db/m2

Azon esetekben, ahol nincs uniós előírás, a gazdálkodói gyakorlat, technológiai leírások képezhetik a baseline értékeket

B) célterület Mechanikai sérülés megelőzése

A baseline előírásai:

·A TANÁCS 1999/74/EK IRÁNYELVE (1999. július 19.) a tojótyúkok védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról

·A TANÁCS 2007/43/EK IRÁNYELVE (2007. június 28.) a hústermelés céljából tartott csirkék védelmét szolgáló minimumszabályok megállapításáról

Részletes ismertetése annak, hogy az adott előírás hogyan mutat túl az uniós kötelező előírásokon:

	EU-s	**Jelen**

	szabályozás szerinti előírás	beavatkozás keretében elvárt előírás
Tyúk - növendék nevelés	nincs meghatározva	Jércénként ·minimum 4,1 cm etetőfelületet kell biztosítani és ·1 db itatószelepre maximum 13 növendék telepíthető az állat megfelelő növekedése érdekében.
	nincs meghatározva	A megfelelő, életkorhoz kötött fény, hőmérséklet és páratartalom az elhullásban és a kiegyenlítettségben mérhető. A feltételek megléte 3% alatti elhullásnál és 80% feletti unifomitásnál vagy 10% alatti CV%-nál (élősúly kiegyenlítettség) biztosított.
Tyúk - tojástermelés időszaka	10 cm-nyi egyenes etető, vagy állatonként legalább 4 cm-nyi kör alakú etető tyúkonként	**alternatív, szabad és bio tartás etető 1 tyúkra:** ·egyenes: 10,5 cm ·kör alakú: 4,5 cm
	folyamatos: 2,5 cm/tyúk kör alakú: 1	**alternatív, szabad és bio tartás itató**

	cm/tyúk szelepes: 10 tyúk/szelep vagy csésze itatópont: 2 csésze v. szelep elérhetőség/tyúk	·folyamatos: 3 cm/tyúk ·kör alakú: 1,5 cm/tyúk ·szelepes: 9 tyúk/szelep, vagy csésze ·itatópont: tyúk / 2,5 csésze v. szelep elérhetősége
	ülőrúd legalább 15 cm/tyúk	**alternatív, szabad és bio tartás** ·ülőrúd 1 tyúkra 15,5 cm
	ülőrúd: 15 cm/tyúk etetővályú: 12 cm szelepes: legalább 2 csésze v. szelep tyúkonként tyúkonként 2,5 cm-nyi folyamatos itatóvályú, vagy tyúkonként 1 cm-nyi kör alakú itatóvályú. Továbbá, szelepes vagy csészés itató használata esetén, minden 10 tyúkra legalább egy szelepes vagy	**feljavított ketrec** ·ülőrúd: 15,5 cm/tyúk ·etető: 12,5 cm/tyúk ·szelepes: tyúk / 2 csésze v. szelep ·itatópont: elérhetősége

	csészés itatónak kell jutnia	
	nincs meghatározva	Az árnyékban mért 30 °C feletti külső hőmérsékletnél a belső hőmérséklet legfeljebb 3 °C-kal haladja meg a külső hőmérsékletet.
	nincs meghatározva	10 °C alatti külső hőmérsékletnél az istállóban 48 órán keresztül mért átlagos relatív páratartalom nem haladhatja meg a 70%-ot.
	A megvilágítás a 24 órás napi ritmust kövesse, és az utasítások szerint tartalmazzon egy, körülbelül a nap egyharmadát érintő zavartalan sötét időszakot is, hogy a tojótyúkok pihenhessenek, és ezáltal szemrendellenességek ne alakuljanak ki, az ellenállóképesség csökkenése ne következzen be. Gondoskodni kell a	Az istálló megvilágítása: legalább 8 órás megszakítatlan, mesterséges megvilágítás nélkül éjszakai pihenőidőszakot kell biztosítani. A 24 órás napi ritmusnak megfelelően biztosítani kell az 5-20 Lux fényerejű megvilágítást

	megfelelő hosszúságú félhomályos időszakról is, amikor a tyúkok zavartalanul, nyugodtan pihenhetnek anélkül, hogy megsérülnének.	
Növendék csirke, és gyöngyös	2007/43/EKnincs A takarmánynak folyamatosan vagy adagolva kell rendelkezésre állnia, és azt a csirkéktől a várható levágási időpont előtt több mint 12 órával tilos	Etető tányéros ·65 db baromfi / etető
		Etető vályús ·10 cm/baromfi
	2007/43/EK Az itatókat úgy kell elhelyezni és tartani, hogy a kicsordulás a lehető legkisebb legyen	Itató ·harang 100 db baromfi / itató
		Itató szelep/kiscsésze ·12 db baromfi / itató
		Itató vályú ·1 cm/baromfi
	nincs meghatározva	Az árnyékban mért 30 °C feletti külső hőmérsékletnél a belső hőmérséklet legfeljebb 3 °C-kal haladja meg a külső hőmérsékletet
	nincs meghatározva	10 °C alatti külső hőmérsékletné

		l az ólban 48 órán keresztül mért átlagos relatív páratartalom nem haladhatja meg a 70%-ot.
		fényerő/tartam:
Pulyka esetében	nincs meghatározva	Pulyka előnevelés során ·95 db madárra 1 db harangitató vagy 3 db csepegtetős itató az előírás, valamint ·egy db etetőre maximum 65 db madár. A jogcímben megfogalmazott célok elérése érdekében többletfűtés, illetve többletszellőztetés is szükséges.
	nincs meghatározva	Pulyka utónevelés Etető ·tányéros 55 db pulyka / etető
	nincs meghatározva	Pulyka utónevelés Itató ·harang 80 db pulyka / itató
	nincs meghatározva	Pulyka utónevelés

		Az árnyékban mért 30 °C feletti külső hőmérsékletnél a belső hőmérséklet legfeljebb 3 °C-kal haladja meg a külső hőmérsékletet.
	nincs meghatározva	Pulyka utónevelés 10 °C alatti külső hőmérsékletnél az ólban 48 órán keresztül mért átlagos relatív páratartalom nem haladhatja meg a 70%-ot.
	nincs meghatározva	Pulyka utónevelés fény: 4000 K fényspektrum tartása. A madarak számára napi 8 órás sötét periódust biztosítani kell
Pecsenye-, növendék kacsa esetében:	nincs meghatározva	Etető Etetőhossz ·1-18. napig 0,8 cm/kg ·19. naptól 0,4 cm/kg
	nincs meghatározva	Itató vályús (átfolyós) ·1-3 hetes korig 0,5 cm/baromfi ·3-4 hetesen 1

		cm/baromfi ·héttől 1,7 cm/baromfi szelepes itató ·1-5. napig 20 baromfi/szelep ·6-18. napig 15 baromfi/szelep ·19. naptól 10 baromfi/szelep
	nincs meghatározva	Az istállóban tartózkodó kacsák részére 20 lux fényerőt kell biztosítani.
Fiatal, növendék liba esetében	nincs meghatározva	Etető, Etetőhossz ·ad libitum etetésnél 2 cm/baromfi ·korlátozott etetésnél 7 cm/baromfi
	nincs meghatározva	Itató Itatóhossz ·3 cm/baromfi
	nincs meghatározva	Az istállóban tartózkodó libák részére 20 lux fényerőt kell biztosítani.

Azon esetekben, ahol nincs uniós előírás, a gazdálkodói gyakorlat, technológiai leírások képezhetik a baseline értékeket

C) célterület Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása

A baseline előírásai:
·Tanács 98/58/EK irányelve a tenyésztés céljából tartott állatok védelmérőlű
·32/1999. (III.31.) FVM rendelet E rendelet a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:
a) a Tanács 98/58/EK irányelve (1998. július 20.) a tenyésztés céljából tartott állatok védelméről,

b) a Tanács 99/74/EK irányelve (1999. július 19.) a tojótyúkok védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról,

c) a Tanács 2007/43/EK irányelve (2007. június 28.) a hústermelés céljából tartott csirkék védelmét szolgáló minimumszabályok megállapításáról,

d) a Tanács 2008/119/EK irányelve (2008. december 18.) a borjak védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról,

e) a Tanács 2008/120/EK irányelve (2008. december 18.) a sertések védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról.

-

Részletes ismertetése annak, hogy az adott előírás hogyan mutat túl az uniós kötelező előírásokon:

A Tanács 98/58/EK irányelve 14. Takarmány, víz és egyéb anyagok: Az állatokat koruknak és fajuknak megfelelő egészséges táplálékon kell tartani, amelyet, jó egészségük megőrzése és táplálkozási szükségleteik kielégítése érdekében, elegendő mennyiségben kell adagolni. Egyetlen állatot sem lehet olyan takarmánnyal vagy folyadékkal ellátni, illetve semmilyen ilyen takarmány vagy folyadék nem tartalmazhat olyan anyagot, amely szükségtelen szenvedést vagy sérülést okoz.

32/1999. (III.31.) FVM rendelet 4. § (2) Az állattartó saját tevékenységi és felelősségi körében köteles biztosítani, hogy az állatnak adott takarmány és folyadék ne tartalmazzon olyan anyagot, amely annak szenvedést vagy fájdalmat okozhat. Az állatnak - a terápiás, megelőzési vagy tenyésztéstechnikai beavatkozás céljából adott anyagok kivételével - csak olyan takarmány adható, amely a tudomány jelenlegi állása szerint nem befolyásolja kedvezőtlenül jólétét.

D) célterület Baromfiállományok alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozása - tenyészállatok esetén

A baseline előírásai:

·A Tanács 98/58/EK irányelve 14. Takarmány, víz és egyéb anyagok: Az állatokat koruknak és fajuknak megfelelő egészséges táplálékon kell tartani, amelyet, jó egészségük megőrzése és táplálkozási szükségleteik kielégítése érdekében, elegendő mennyiségben kell adagolni. Egyetlen állatot sem lehet olyan takarmánnyal vagy folyadékkal ellátni, illetve semmilyen ilyen takarmány vagy folyadék nem tartalmazhat olyan anyagot, amely szükségtelen szenvedést vagy sérülést okoz.

·A Bizottság 2006/576/EK ajánlása a deoxinivalenol, a zearalenon, az ochratoxin-A, a T-2, a HT-2 és a fumonizinek állati takarmányozásra szánt termékekben való előfordulásáról

·32/1999. (III.31.) FVM rendelet E rendelet a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:

a) a Tanács 98/58/EK irányelve (1998. július 20.) a tenyésztés céljából tartott állatok védelméről,

b) a Tanács 99/74/EK irányelve (1999. július 19.) a tojótyúkok védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról,

c) a Tanács 2007/43/EK irányelve (2007. június 28.) a hústermelés céljából tartott csirkék védelmét szolgáló minimumszabályok megállapításáról,

d) a Tanács 2008/119/EK irányelve (2008. december 18.) a borjak védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról,

e) a Tanács 2008/120/EK irányelve (2008. december 18.) a sertések védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról.

Részletes ismertetése annak, hogy az adott előírás hogyan mutat túl az uniós kötelező előírásokon:

A Bizottság 2006/576/EK ajánlásában az összetett takarmányokra előírt legfeljebb 5 mg/kg deoxinivalenol irányértékhez képest a vállalásban szereplő legfeljebb 2,5 mg/kg irányérték jelentős előrelépést jelent. A jogcím esetében konkrét laboratóriumi vizsgálattal kell alátámasztani és bizonyítani a jogcím teljesülését.

32/1999 (III.31.) FVM rendelet 4. § (2) Az állattartó saját tevékenységi és felelősségi körében köteles biztosítani, hogy az állatnak adott takarmány és folyadék ne tartalmazzon olyan anyagot, amely annak szenvedést vagy fájdalmat okozhat. Az állatnak - a terápiás, megelőzési vagy tenyésztéstechnikai beavatkozás céljából adott anyagok kivételével - csak olyan takarmány adható, amely a tudomány jelenlegi állása szerint nem befolyásolja kedvezőtlenül jólétét.

E) célterület Baromfiállományok alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozása – árutermelő állományok esetén

A baseline előírásai:

Részletes ismertetése annak, hogy az adott előírás hogyan mutat túl az uniós kötelező előírásokon:

A Bizottság 2006/576/EK ajánlásában az összetett takarmányokra előírt legfeljebb 5 mg/kg deoxinivalenol irányértékhez képest a vállalásban szereplő legfeljebb 2,5 mg/kg irányérték jelentős előrelépést jelent. A jogcím esetében konkrét laboratóriumi vizsgálattal kell alátámasztani és bizonyítani a jogcím teljesülését.

32/1999 (III.31.) FVM rendelet 4. § (2) Az állattartó saját tevékenységi és felelősségi körében köteles biztosítani, hogy az állatnak adott takarmány és folyadék ne tartalmazzon olyan anyagot, amely annak szenvedést vagy fájdalmat okozhat. Az állatnak - a terápiás, megelőzési vagy tenyésztéstechnikai beavatkozás céljából adott anyagok kivételével - csak olyan takarmány adható, amely a tudomány jelenlegi állása szerint nem befolyásolja kedvezőtlenül jólétét.

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

☑ **IACS**

☐ **Non-IACS**

IACS section

Type of payment

☑ unit cost based on additional costs and income foregone

☑ transaction cost included

☐ one off payment

☐ lump sum

Range of support at beneficiary level

Kötelezettségvállalás
A támogatás maximális mértéke évente eurónak megfelelő forintösszeg/ÁE
Állatsűrűség
Vágócsirke és gyöngyös
40,34
Pulyka (előnevelés)
18,40
Pulyka (utónevelés)
47,90
Fiatal liba

44,69	
Növendék liba	
52,41	
Pecsenye kacsa	
30,56	
Növendék kacsa	
44,62	
Tyúk étkezési és tenyész célú tojó állomány növendék nevelés	
13,58	
Tyúk étkezési és keltetőtojástermelés	
33,79	
Mechanikai sérülés megelőzése	
Vágócsirke és gyöngyös	
6,34	
Pulyka (előnevelés)	
7,52	
Pulyka (utónevelés)	
33,39	
Fiatal liba	
31,42	
Növendék liba	
36,30	
Pecsenye kacsa	
18,23	
Növendék kacsa	
35,88	
Tyúk étkezési és tenyész célú tojó állomány növendék nevelés	
0,88	

Tyúk étkezési és keltetőtojástermelés
3,76
Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása
Vágócsirke és gyöngyös
3,45
Pulyka (előnevelés)
1,77
Pulyka (utónevelés)
7,88
Fiatal liba
27,27
Növendék liba
26,57
Pecsenye kacsa
14,16
Növendék kacsa
32,15
Tyúk étkezési és tenyész célú tojó állomány növendék nevelés
0,92
Tyúk étkezési és keltetőtojástermelés
5,57
Alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozás - tenyészbaromfi
Tyúk- tenyész
39,13
Tenyész pulyka
24,73

Törzskacsa
32,80
Törzsliba
30,82
Alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozás – árutermelő baromfi
Tyúk - étkezési tojástermelés
39,13

Calculation method

Állatjóléti többletvállalás a baromfiágazatban

A baromfiágazat EU szinten- mint intenzív állattenyésztési ágazat - több termékpálya esetében olyan állatjóléti szabályozással rendelkezik, mely eddig is túlmutatott a világ más részeihez viszonyítva. Példaképpen említhető a brojlercsirke, valamint az étkezési tojástermelés, ahol az Uniós előírások ma állatjólét tekintetében a legszigorúbbak. Megjegyzendő, hogy ezen elvárásoknak való megfelelés többletköltségekkel jár, azok teljesítése jellemzően rontja a hatékonyságot, növeli a költségeket. A gazdasági haszonállatok tartásának egyik sarkalatos pontja az 1 m^2 felületen elhelyezett/tartott élőtömeg kg, vagy darab mennyisége. A legtöbb esetben ezen paraméter az állati jólét mérőszám, holott ez egy jóval összetettebb fogalomkör. Ugyanakkor tisztában vagyunk azzal, hogy ez kétségtelenül jól mérhető és definiálható szám, mely a baromfiágazatban használt nyomonkövetési és dokumentációs rendszerekkel egyértelműen meghatározható és ellenőrizhető.

Additional explanation

Nem releváns

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

☐ Yes ☑ No ☐ Mixed

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What are the models of the commitment(s) in the intervention?

☑ result based (with possibility to pick and choose)

☑ management based (with possibility to pick and choose)

☑ hybrid (management and result based)

Please explain the obligations/possibilities for beneficiaries in relation to the commitments set out in the intervention

Kötelezettségvállalások (commitments):

A) célterület: Állatsűrűségre vonatkozó kötelezettség betartása érdekében a kedvezményezett köteles a támogatásba bevont állományok esetében - az alkalmazott technológiai sajátosságok figyelembevételével - az előírtnál 10%-kal nagyobb férőhelyet biztosítani.

B) célterület: Mechanikai sérülés megelőzése a jogszabályi előírásokon túlmutató fajspecikikus követelmények biztosításával szükséges a sérülések elkerüléséről gondoskodni (pl. több etető és itatóhely biztosítása, hosszabb ülőrúd, hőmérséklet, páratartalom, fény-előírások stb.).

C) célterület: Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása

A kedvezményezett köteles a 41/1997. (V. 28.) FM rendeletben foglalt előírásokon túlmutatóan - a nemzeti jogszabályi előírásoknak megfelelő - ivóvíz-minőségű vizet használni a baromfiállomány

takarmányozásához.

D) célterület: Baromfiállományok alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozása - tenyészállatok esetén

A kedvezményezett köteles legfeljebb 2,5 mg/kg deoxinivalenol tartalmú tojótápot biztosítani a tenyészbaromfi fajok részére.

A kedvezményezett köteles gondoskodni az alacsony mikotoxintartalmú, összetett takarmányok beszerzéséről és azok etetéséről.

E) célterület: Baromfiállományok alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozása – árutermelő állományok esetén

A kedvezményezett köteles legfeljebb 2,5 mg/kg deoxinivalenol tartalmú tojótápot biztosítani az árutermelő baromfi fajok részére. A kedvezményezett köteles gondoskodni az alacsony mikotoxintartalmú, összetett takarmányok beszerzéséről és azok etetéséről.

What is the duration of contracts?

5 éves kötelezettségvállalás

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 12 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 12. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(3)(b) - 70 - Payments under Article 70	50.00%	20.00%	80.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD32_O18 _U01_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Vágócsirke és gyöngyös egységköltsége	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.44	Yes
RD32_O18 _U02_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Pulyka (előnevelés) egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.44	Yes
RD32_O18 _U03_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Pulyka (utónevelés) egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.44	Yes
RD32_O18 _U04_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Fiatal liba egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.44	Yes
RD32_O18 _U05_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Növendék liba egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.44	Yes
RD32_O18 _U06_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Pecsenye kacsa egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.44	Yes
RD32_O18 _U07_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Növendék kacsa egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.44	Yes
RD32_O18 _U08_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Tyúk étkezési és tenyész célú tojó állomány növendék nevelés egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.44	Yes
RD32_O18 _U09_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Tyúk étkezési és keltetőtojástermeléstojátermelés egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.44	Yes
RD32_O18 _U10_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Vágócsirke és gyöngyös egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.44	Yes
RD32_O18 _U11_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Pulyka (előnevelés) egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.44	Yes
RD32_O18 _U12_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Pulyka (utónevelés) egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.44	Yes
RD32_O18 _U13_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Fiatal liba egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.44	Yes
RD32_O18 _U14_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Növendék liba egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.44	Yes
RD32_O18 _U15_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Pecsenye kacsa egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.44	Yes
RD32_O18 _U16_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Növendék kacsa egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.44	Yes

RD32_O18 _U17_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Tyúk étkezési és tenyész célú tojó állomány növendék nevelés egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.44	Yes
RD32_O18 _U18_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Tyúk étkezési és keltetőtojástermelés egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.44	Yes
RD32_O18 _U19_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Vágócsirke és gyöngyös egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.44	Yes
RD32_O18 _U20_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Pulyka (előnevelés) egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.44	Yes
RD32_O18 _U21_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Pulyka (utónevelés) egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.44	Yes
RD32_O18 _U22_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Fiatal liba egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.44	Yes
RD32_O18 _U23_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Növendék liba egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.44	Yes
RD32_O18 _U24_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Pecsenye kacsa egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.44	Yes
RD32_O18 _U25_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Növendék kacsa egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.44	Yes
RD32_O18 _U26_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Tyúk étkezési és tenyész célú tojó állomány növendék nevelés egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.44	Yes
RD32_O18 _U27_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Tyúk étkezési és keltetőtojástermelés egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.44	Yes
RD32_O18 _U28_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozás - tenyészbaromfi - Tyúk - tenyész egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.44	Yes
RD32_O18 _U29_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozás - tenyészbaromfi - Tenyész pulyka egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.44	Yes
RD32_O18 _U30_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozás - tenyészbaromfi - Törzskacsa egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.44	Yes

RD32_O18 _U31_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozás - tenyészbaromfi - Törzsliba egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.44	Yes
RD32_O18 _U32_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozás – árutermelő baromfi - Tyúk - tojástermelés egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.44	Yes

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD32_O18 _U01_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Vágócsirke és gyöngyös egységköltsége

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18 _U02_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Pulyka (előnevelés) egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18 _U03_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Pulyka (utónevelés) egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18 _U04_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Fiatal liba egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18 _U05_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Növendék liba egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18 _U06_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Pecsenye kacsa egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken

alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18 _U07_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Növendék kacsa egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18 _U08_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Tyúk étkezési és tenyész célú tojó állomány növendék nevelés egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18 _U09_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Tyúk étkezési és keltetőtojástermeléstojátermelés egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18 _U10_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Vágócsirke és gyöngyös egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18 _U11_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Pulyka (előnevelés) egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18 _U12_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Pulyka (utónevelés) egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében

felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18 _U13_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Fiatal liba egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18 _U14_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Növendék liba egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18 _U15_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Pecsenye kacsa egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18 _U16_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Növendék kacsa egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18 _U17_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Tyúk étkezési és tenyész célú tojó állomány növendék nevelés egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18 _U18_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Tyúk étkezési és keltetőtojástermelés egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18 _U19_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Vágócsirke és gyöngyös egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18 _U20_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Pulyka (előnevelés) egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18 _U21_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Pulyka (utónevelés) egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18 _U22_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Fiatal liba egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18 _U23_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Növendék liba egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18 _U24_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Pecsenye kacsa egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18 _U25_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Növendék kacsa egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18 _U26_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Tyúk étkezési és tenyész célú tojó állomány növendék nevelés egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18 _U27_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Tyúk étkezési és keltetőtojástermelés egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18 _U28_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozás - tenyészbaromfi - Tyúk - tenyész egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18 _U29_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozás - tenyészbaromfi - Tenyész pulyka egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18 _U30_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozás - tenyészbaromfi - Törzskacsa egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében

felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18 _U31_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozás - tenyészbaromfi - Törzsliba egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

RD32_O18 _U32_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozás – árutermelő baromfi - Tyúk - tojástermelés egységösszege

Független szakértők által készített háttérszámításon alapszik az egységösszeg meghatározása, amely a háttérszámításban meghatározott egységköltségeken alapul. Az egyes egységösszegek tehát megegyeznek az egységköltség értékével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A táblázatban szereplő összegek ellentételezést biztosítanak a kedvezményezettek számára a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségek és elmaradt bevétel egy része vagy egésze tekintetében.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD32_O18 _U01_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Vágócsirke és gyöngyös egységköltsége (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	40.34	40.34	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U02_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Pulyka (előnevelés) egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	18.40	18.40	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U03_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Pulyka (utónevelés)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	47.90	47.90	0.00	0.00	

egységösszege (Grant - Uniform)	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U04_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Fiatal liba egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	44.69	44.69	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U05_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Növendék liba egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	52.41	52.41	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U06_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Pecsenye kacsa egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	30.56	30.56	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U07_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Növendék kacsa egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	44.62	44.62	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	

	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U08_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Tyúk étkezési és tenyész célú tojó állomány növendék nevelés egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	13.58	13.58	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U09_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Tyúk étkezési és keltetőtojástermeléstojátermelés egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	33.79	33.79	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U10_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Vágócsirke és gyöngyös egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	6.34	6.34	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U11_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Pulyka (előnevelés) egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	7.52	7.52	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.18 (unit: Livestock units)								

RD32_O18 _U12_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Pulyka (utónevelés) egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	33.39	33.39	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U13_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Fiatal liba egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	31.42	31.42	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U14_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Növendék liba egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	36.30	36.30	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U15_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Pecsenye kacsa egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	18.23	18.23	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U16_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése -	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	35.88	35.88	0.00	0.00	

Növendék kacsa egységösszege (Grant - Uniform)	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U17_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Tyúk étkezési és tenyész célú tojó állomány növendék nevelés egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.88	0.88	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U18_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Tyúk étkezési és keltetőtojástermelés egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	3.76	3.76	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U19_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Vágócsirke és gyöngyös egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	3.45	3.45	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U20_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Pulyka (előnevelés) egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	1.77	1.77	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	

	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U21_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Pulyka (utónevelés) egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	7.88	7.88	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U22_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Fiatal liba egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	27.27	27.27	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U23_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Növendék liba egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	26.57	26.57	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U24_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Pecsenye kacsa egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	14.16	14.16	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.18 (unit: Livestock units)								

RD32_O18 _U25_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Növendék kacsa egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	32.15	32.15	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U26_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Tyúk étkezési és tenyész célú tojó állomány növendék nevelés egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.92	0.92	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U27_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Tyúk étkezési és keltetőtojástermelés egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	5.57	5.57	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U28_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozás - tenyészbaromfi - Tyúk - tenyész egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	39.13	39.13	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U29_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Alacsony toxintartalmú összetett	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	24.73	24.73	0.00	0.00	

takarmányokkal történő takarmányozás - tenyészbaromfi - Tenyész pulyka egységösszege (Grant - Uniform)	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U30_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozás - tenyészbaromfi - Törzskacsa egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	32.80	32.80	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U31_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozás - tenyészbaromfi - Törzsliba egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	30.82	30.82	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U32_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozás – árutermelő baromfi - Tyúk - tojástermelés egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	39.13	39.13	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.18 (unit: Livestock units)								
TOTAL	O.18 (unit: Livestock units)	0.00	0.00	0.00	825,300.00	825,300.00	0.00	0.00	**Sum:** 1,650,600.00 **Max:** 825,300.00

	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	35,760,183.00	27,591,778.64	0.00	0.00	63,351,961.64
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	17,880,091.50	13,795,889.32	0.00	0.00	31,675,980.82
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

RD33_G16_ANB_70 - Állatjóléti támogatás a méhészeti ágazatban

Intervention Code (MS)	RD33_G16_ANB_70
Intervention Name	Állatjóléti támogatás a méhészeti ágazatban
Type of Intervention	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments
Common Output Indicator	O.18. Number of livestock units (LU) benefitting from support for animal welfare, health or increased biosecurity measures
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: Yes ES rebate system: Yes LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

A beavatkozás megvalósítási területe Magyarország.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO6 Contribute to halting and reversing biodiversity loss, enhance ecosystem services and preserve habitats and landscapes

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
6.5.3	Pollinációs rendszerek stabilitásának biztosítása	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.35 Share of beehives supported by the CAP

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

A beavatkozás célja:

A beavatkozás a méhcsaládok ökoszisztéma-szolgáltató képességének fejlesztését célozza meg azáltal, hogy támogatást nyújt a méhek jólétét szolgáló higiéniai, állatvédelmi körülmények, feltételek biztosításához. A méhcsaládok egészsége, kiegyensúlyozott fejlődése, avagy nyugalma elősegítésével a méhcsalád jobban ellenállhat a betegségeknek, így az egészséges méhcsalád ökoszisztéma-szolgáltatása is fokozható.

A méhcsaládok egészségét a kötelező mézvisszahagyás azzal szolgálja, hogy a mézelvételt követő esetleges méhlegelő szűkösség idején a méhek nem használják fel saját testük tápanyagait, vagy nem a vitaminoktól és ásványi anyagoktól mentes mesterséges élelmet használnak a fiasítás nevelésére, így az egyedek egészségesebbek maradnak, élettartamuk nem csökken. A lépcsere és építtető keret használata is egészségmegőrző beavatkozás a kórokozók és varroa atka rendszeres eltávolítása következtében.

Az utóbbi időszakban a klímaváltozás és a közgazdasági körülmények romlása a méhészet ágazati eredményét is folyamatosan negatívan befolyásolja. Továbbá a fogyasztók részéről az egészséges ételeken túl a fenntarthatóság és az állatok jóléte is előtérbe került, azonban ezek többletköltségét nehéz a kész termékekben realizálni. Ezért célszerű azon méhtartókat támogatni, akik vállalják, hogy a méhcsaládoknak kedvezőbb higiéniai-, takarmányozási- és tartási körülményeket biztosítanak.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részben is alkalmazhatók (selection criteria):

- Agrár-végzettség,
- A méhészetben elismert termelői csoport tagság vagy elismert termelői szervezet tagság,
- Állatjóléti terv kidolgozása,
- A Tenyészet Információs Rendszerben nyilvántartott méhtartás időtartama,
- Az építtető keret mint mechanikai varroa atka gyérítési módszer időszakos alkalmazása,
- Méhcsaládok száma,
- Tanúsítvánnyal rendelkező ökológiai minősítésű méhészet.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Jogosultsági kritériumoknak megfelelő mezőgazdasági termelők:

- Természetes személyek
- Nyilvántartásban szereplő méhészek

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):

- A támogatást igénylő a Tenyészet Információs Rendszerben (TIR) a méhcsaládok tartójaként szerepel.
- A Tenyészet Információs Rendszerben a tartás kezdete a kérelembenyújtást napját legalább három évvel megelőzi
- A támogatást igénylő tenyészete(i) és a kaptárok maradéktalanul megfelelnek a hatályban lévő állatjóléti előírásoknak.
- A támogatást igénylő érvényes Országos Magyar Méhészeti Egyesületi (OMME) tagsággal rendelkezik

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Kötelezettségvállalások (commitments):

- A méz visszahagyására vonatkozó kötelezettség betartása érdekében a támogatást igénylő köteles a támogatott méhészetben, méhcsaládonként, a mézelvételkor (pergetéskor) évente egyszer 4 kg mézet visszahagyni. A méhészetre vonatkozó jogszabályok nem írjnak elő mez visszahagyására vonatkozó kötelezettséget, ezért ennek teljesítése többletvállalásnak tekinthető. A méz visszahagyására vonatkozó kötelezettség teljesülése – a méhek nyugalmi időszakán kívül – az élelemkészlet meglétével ellenőrizhető.

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

- mézvisszahagyás miatti bevételkiesés
- a mézes keretek visszahagyása a fészekben csökkenti a fiasítás terjedelmét, így a népesség fejlődését negatívan befolyásolja, s ez a következő hordási csúcsnál termelési kiesést okoz. A méhcsaládok fenntartásához és fejlődéséhez olyan keretek visszahagyása szükséges, amely legalább 4 kg mézet tartalmaz. A méhésznek lehetősége van dönteni arról, hogy – az adott gazdaság környezetét figyelembe véve – adott évben mely időszak indokolja leginkább a többletméz méhcsaládoknál történő visszahagyását

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

List of relevant GAEC and SMR

Code	Description

List of relevant mandatory national standards

• 119/2007. (X. 18.) FVM rendelet a tartási helyek, a tenyészetek és az ezekkel kapcsolatos egyes adatok országos nyilvántartási rendszeréről;
• Az Európai Parlament és a Tanács 853/2004/EK rendelete (2004. április 29.) az állati eredetű élelmiszerek különleges higiéniai szabályainak megállapításáról;
• 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet a méhállományok védelméről és a mézelő méhek egyes betegségeinek megelőzéséről és leküzdéséről szóló;
• 15/1969. (XI. 6.) MÉM rendelet a méhészetről;
• 41/1997. (V. 28.) FM rendelet az Állat-egészségügyi Szabályzat kiadásáról.
• 2019. évi LVI. törvény az állattenyésztés szabályozásához szükséges törvényi szintű rendelkezésekről
• 81/2009. (VII. 10.) FVM rendelet a kölcsönös megfeleltetés körébe tartozó ellenőrzések lefolytatásával, valamint a jogkövetkezmények alkalmazásával kapcsolatos szabályokról.

Link between GAEC, SMR and national standards with the intervention

Kötelezettségvállalások részletes indokolása (hogyan mutat túl az uniós kötelező előírásokon):

A méhészetre vonatkozó hazai és uniós jogszabályok nem írnak elő méz visszahagyására vonatkozó kötelezettséget, ezért ennek teljesítése többletvállalásnak tekinthető, és állatjóléti szempontból a fentiekben részletezett okok miatt, a méz visszahagyására vonatkozó kötelezettség bevezetése a hazai méhészeti gyakorlatba, mindenképpen indokolt.

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

☑ **IACS**

☐ **Non-IACS**

IACS section

Type of payment

☑ unit cost based on additional costs and income foregone
☑ transaction cost included
☐ one off payment
☐ lump sum

Range of support at beneficiary level

Kötelezettségvállalás	A támogatás maximális mértéke (eurónak megfelelő forintösszeg/méhcsalád/év)
Mézvisszahagyási kötelezettség	15

Calculation method

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az eladható méz mennyiségének csökkenéséből adódó bevételkiesés. A bevételkiesés mértéke a különböző méztípusok elmúlt három évi nagybani átlagára alapján lett kalkulálva.

Additional explanation

Nem releváns.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

☐ Yes ☑ No ☐ Mixed

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What are the models of the commitment(s) in the intervention?

☑ result based (with possibility to pick and choose)

☑ management based (with possibility to pick and choose)
☑ hybrid (management and result based)

Please explain the obligations/possibilities for beneficiaries in relation to the commitments set out in the intervention

Kötelezettségvállalások (commitments):

- A méz visszahagyására vonatkozó kötelezettség betartása érdekében a támogatást igénylő köteles a támogatott méhészetben, méhcsaládonként, a mézelvételkor (pergetéskor) évente egyszer 4 kg mézet visszahagyni. A méhészetre vonatkozó jogszabályok nem írjnak elő mez visszahagyására vonatkozó kötelezettséget, ezért ennek teljesítése többletvállalásnak tekinthető. A méz visszahagyására vonatkozó kötelezettség teljesülése – a méhek nyugalmi időszakán kívül – az élelemkészlet meglétével ellenőrizhető.

What is the duration of contracts?

5 éves kötelezettségvállalás

10 WTO compliance
Green Box
Paragraph 12 of Annex 2 WTO
Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 12. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(3)(b) - 70 - Payments under Article 70	50.00%	20.00%	80.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD33_O18 _U01_LU - Állatjóléti támogatás a méhészeti ágazatban beavatkozás egységköltsége	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.35	Yes

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD33_O18 _U01_LU - Állatjóléti támogatás a méhészeti ágazatban beavatkozás egységköltsége

-Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszeg meghatározása során a mézvisszahagyás költségét a támogatási időszak függvényében meghatároztuk, így kijött az az egységes egységösszeg, amely valamennyi kedvezményezett számára igényelhető. Az egységösszeg és a rendelkezésre álló forrás függvényében határoztuk meg a támogatható számosállategység kimenetét.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD33_O18 _U01_LU - Állatjóléti támogatás a méhészeti ágazatban beavatkozás egységköltsége (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	15.00	15.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.18 (unit: Livestock units)	0.00	0.00	0.00	98,630.14	98,630.14	0.00	0.00	**Sum:** 197,260.28 **Max:** 98,630.14
TOTAL	O.18 (unit: Livestock units)	0.00	0.00	0.00	98,630.14	98,630.14	0.00	0.00	**Sum:** 197,260.28 **Max:** 98,630.14
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	7,397,260.50	2,250,246.35	0.00	0.00	9,647,506.85
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	3,698,630.25	1,125,123.18	0.00	0.00	4,823,753.43

	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

RD33b_G17_AMR_70 - Antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem kompenzációs kifizetése

Intervention Code (MS)	RD33b_G17_AMR_70
Intervention Name	Antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem kompenzációs kifizetése
Type of Intervention	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments
Common Output Indicator	O.18. Number of livestock units (LU) benefitting from support for animal welfare, health or increased biosecurity measures
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: Yes ES rebate system: Yes LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

A beavatkozás megvalósítási területe Magyarország.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO9 Improve the response of Union agriculture to societal demands on food and health, including high quality, safe, and nutritious food produced in a sustainable way, the reduction of food waste, as well as improving animal welfare and combatting antimicrobial resistances

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
9.1.1	Állatjóléti elvárásoknak való megfelelés és a haszonállatok természetes igényeinek kielégítése	1	Yes
9.1.2	Általános higiéniai és biológiai biztonsági feltételek javítása, élelmiszerbiztonság növelése	1	Yes
9.1.3	Állategészségügyi problémák megelőzése, előrejelző rendszerek kialakítása/fejlesztése	1	Partially
9.2.2	Okszerű antibiotikum-felhasználás az állattartásban	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.43 Share of livestock units (LU) concerned by supported actions to limit the use of antimicrobials (prevention/reduction)

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

A beavatkozás célja:

A különböző antimikrobiális szerekkel szemben ellenálló kórokozók terjedése egyre nagyobb egészségügyi és gazdasági károkat okoz világszerte. Az antimikrobiális rezisztencia (AMR) az állat- és

humánegészségügyet egyaránt érinti.

A nemzetközi és Uniós elvárások alapján új, kiemelt feladat az AMR elleni védekezést szolgáló intézkedések finanszírozásának biztosítása.

A fentiekre való tekintettel, összhangban a vonatkozó **nemzetközi, Uniós és hazai szakmai törekvésekkel, stratégiákkal, ajánlásokkal,** szükséges a hazai állattenyésztésben az antimikrobiális szerek, elsősorban az antibiotikumok felelős, fenntartható használatának szorgalmazása, és különösen a humánegészségügyi szempontból kritikus hatóanyagok alkalmazásának visszaszorítása. Hazánk az ún. ESVAC jelentés alapján az 5. legmagasabb adatokkal rendelkezik Európában az állategységre vetített antimikrobiális szereladások tekintetében, az AMR monitoring adatok alapján pedig az élelmiszertermelő állatokból származó szövetekben jelentős a rezisztens zoonotikus és kommenzalista kórokozók előfordulása.

A támogatási program ellentételezi **az uniós és nemzeti szinten megállapított követelményeken túlmutató**, az antimikrobiális rezisztencia visszaszorítására vonatkozóan tett kötelezettségvállalások következtében felmerülő többletköltségeket az élelmiszertermelő állatállományokban.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részben is alkalmazhatók (selection criteria):

• A mezőgazdasági termelő szakképzettsége

• Járványvédelemhez kapcsolódó tevékenységek

• Állami elismeréssel rendelkező együttműködésben való részvétel

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Eligible Beneficiaries:

Jogosultsági kritériumoknak megfelelő mezőgazdasági termelők:

- Természetes személyek

- Jogi személyiségű vállalkozások (gazdasági társaságok+szövetkezetek (különösen szociális szövetkezetek)

- Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok)

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):

A támogatást igénylő FELIR azonosító számmal és aktív tenyészetkóddal rendelkezik

- A támogatást igénylő a Tenyészet Információs Rendszerben nyilvántartott tenyészetében támogatható állatot tart.

- A támogatást igénylőnek a feltüntetett, aktív létesítmény azonosítókkal rendelkező tartási helyei maradéktalanul megfelelnek a hatályban lévő állatjóléti előírásoknak.

- Az adott állatfajra vonatkozó jelölési és nyilvántartási, továbbá a tenyészetre vonatkozó nyilvántartási szabályok betartása.

- A támogatást igénylő rendelkezik az állatok állat-egészségügyi felügyelete érdekében szolgáltató állatorvossal kötött, érvényes, írásbeli szerződéssel

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Kötelezettségvállalások (commitments):

• Mintavétel és rezisztencia vizsgálat elvégzése sertés, baromfi, szarvasmarha esetében, nagylétszámú állattartó telepeken

•Antibiotikum-csökkentési terv kidolgozása sertés, baromfi, szarvasmarha esetében, nagylétszámú állattartó telepeken és a terv félévente történő felülvizsgálata, dokumentált állatorvosi helyszíni látogatással.

•Preventív termékek alkalmazása baromfi esetében, nagylétszámú állattartó telepeken

•Elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása sertés, baromfi, szarvasmarha esetében, nagylétszámú állattartó telepeken

.

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:
·laboratóriumi érzékenységi vizsgálatok elvégzésének többletköltsége
·a támogatott intézkedések végrehajtásához szükséges többlet munkaerő költsége;
·a beavatkozásokhoz szükséges anyagok költsége;
·preventív termékek alkalmazása esetén a támogatható takarmányadalékok többletköltsége
·elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazásának többletköltsége.

6 Identification of relevant baseline elements
(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))
List of relevant GAEC and SMR

Code	Description
SMR09	Council Directive 2008/119/EC of 18 December 2008 laying down minimum standards for the protection of calves: Articles 3 and 4
SMR10	Council Directive 2008/120/EC of 18 December 2008 laying down minimum standards for the protection of pigs: Articles 3 and 4
SMR11	Council Directive 98/58/EC of 20 July 1998 concerning the protection of animals kept for farming purposes: Article 4

List of relevant mandatory national standards

•A Tanács 1998. július 20-i 98/58/EK irányelve a tenyésztés céljából tartott állatok védelméről;
•Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/429 rendelete (2016. március 9.) a fertőző állatbetegségekről és egyes állategészségügyi jogi aktusok módosításáról és hatályon kívül helyezéséről („Állategészségügyi rendelet”)
• Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/625 rendelete (2017. március 15.) az élelmiszer- és takarmányjog, valamint az állategészségügyi és állatjóléti szabályok, a növényegészségügyi szabályok, és a növényvédő szerekre vonatkozó szabályok alkalmazásának biztosítása céljából végzett hatósági ellenőrzésekről és más hatósági tevékenységekről
Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/6 rendelete (2018. december 11.) az állatgyógyászati készítményekről és a 2001/82/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről
•Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/4 rendelete (2018. december 11.) a gyógyszeres takarmányok előállításáról, forgalomba hozataláról és felhasználásáról, a 183/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 90/167/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről
•2019. évi LVI. törvény az állattenyésztés szabályozásához szükséges törvényi szintű rendelkezésekről;
• 2008. évi XLVI. törvény az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről
• 578/2020. (XII. 14.) Korm. rendelet az élelmiszerlánc-felügyeleti információs rendszer működéséről
•128/2009. (X. 6.) FVM rendelet az állatgyógyászati termékekről
• 65/2012. (VII. 4.) VM rendelet a takarmányok előállításának, forgalomba hozatalának és felhasználásának egyes szabályairól
• 41/1997. (V. 28.) FM rendelet az Állat-egészségügyi Szabályzat kiadásáról
•32/1999. (III. 31.) FVM rendelet a mezőgazdasági haszonállatok tartásának állatvédelmi szabályairól
•119/2007. (X. 18.) FVM rendelet a tartási helyek, a tenyészetek és az ezekkel kapcsolatos egyes adatok országos nyilvántartási rendszeréről;
•45/2019. (IX. 25.) AM rendelet az állattenyésztés részletes szabályairól;
•99/2002. (XI. 5.) FVM rendelet a szarvasmarhafajok egyedeinek jelöléséről, valamint
•Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszeréről;
•83/2015. (XII. 16.) FM rendelet a sertések jelöléséről, valamint Egységes Nyilvántartási
•és Azonosítási Rendszeréről;
•120/2007. (X. 18.) FVM rendelet a Baromfi Információs Rendszer létrehozásáról és

•működtetésének rendjéről;
Nyilvántartási és Azonosítási Rendszeréről;
•188/2019. (VII. 30.) Korm. rendelet az állattenyésztésről;

Link between GAEC, SMR and national standards with the intervention

A) célterület: Rezisztencia vizsgálat elvégzése

Baseline:

·AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2019/6 RENDELETE (2018. december 11.) az állatgyógyászati készítményekről és a 2001/82/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről

·Az állatgyógyászati termékekről szóló 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet

Annak részletes ismertetése, hogy az adott előírás hogyan mutat túl az uniós kötelező előírásokon:

A 2019/6/EU rendelet nem írja elő rezisztencia vizsgálat elvégzését az egyes antimikrobiális kezeléseket megelőzően.

Az állatgyógyászati termékekről szóló 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 76. § (14) bekezdése választható, és nem kötelező lehetőségként tartalmazza a CIA hatóanyagú készítménnyel való kezelés előtt az adott esetből vett mintán történő laborvizsgálat elvégzését vagy a rendszeres telepi vizsgálatot. CIA-tól eltérő hatóanyag esetében pedig nem tartalmaz semmilyen kötelezettséget érzékenységi teszt elvégzésére.

A fentiek alapján a rendszeres telepi rezisztencia vizsgálat elvégeztetése, valamint a nem CIA hatóanyagokkal való kezelések előtt is a laboratóriumi vizsgálatok eredményének figyelembevétele a nemzeti jogszabályon túlmutató vállalás az állattartó telep részéről.

B.) Célterület: Antibiotikum-csökkentési terv kidolgozása

Baseline:

·AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2019/6 RENDELETE (2018. december 11.) az állatgyógyászati készítményekről és a 2001/82/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről

·Az állatgyógyászati termékekről szóló 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet

Annak részletes ismertetése, hogy az adott előírás hogyan mutat túl az uniós kötelező előírásokon:

A 2019/6/EU rendelet nem írja elő telepi csökkentési terv elkészítését.

A nemzeti jogszabály, a 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet 76. § (14) bekezdése előírja, hogy *„Az állattartó telepet ellátó szolgáltató állatorvos a nagy létszámú állattartó telepek antibiotikum felhasználásának csökkentése érdekében kötelezően végrehajtandó antibiotikumfelhasználás-csökkentési tervet dolgoz ki a telep számára a NÉBIH által kiadott és honlapján közzétett, az antibiotikum-kezelés minimumkövetelményeiről szóló útmutató alapján, amelyet éves önellenőrzés keretében köteles felülvizsgálni. Az antibiotikumfelhasználás-csökkentési terv végrehajtását a szolgáltató állatorvos felügyeli.”*

A támogatott intézkedés célja, hogy a csökkentési tervet, annak végrehajtását az előírtnál gyakrabban, félévente, dokumentált módon ellenőrizze az állatorvos, melyet helyszíni látogatással is össze kell kötnie.

C.) Célterület: Preventív termékek alkalmazása

Baseline:

·a mezőgazdasági haszonállatok tartásának állatvédelmi szabályairól szóló 32/1999 (III.31.) FVM rendelet

·AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 767/2009/EK RENDELETE (2009. július 13.) a takarmányok forgalomba hozataláról és felhasználásáról, az 1831/2003/EK rendelet módosításáról, valamint a 79/373/EGK tanácsi irányelv, a 80/511/EGK bizottsági irányelv, a 82/471/EGK, 83/228/EGK, 93/74/EGK, 93/113/EK és 96/25/EK tanácsi irányelv és a 2004/217/EK bizottsági határozat hatályon

kívül helyezéséről
·AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 1831/2003/EK RENDELETE (2003. szeptember 22.) a takarmányozási célra felhasznált adalékanyagokról

Annak részletes ismertetése, hogy az adott előírás hogyan mutat túl az uniós kötelező előírásokon:

Uniós jogszabály nem teszi kötelezővé az immunrendszer működését támogató adalékok adását a baromfiállományok részére. A 767/2009/EK rendelet 6. és 8. cikke lefekteti a tiltott anyagok alkalmazásának tilalmát a takarmányokban, továbbá szabályozza a bekevert takarmány-adalékok mennyiségét.

A 32/1999 (III.31.) FVM rendelet 4. § (2) azt mondja ki, hogy *„Az állattartó saját tevékenységi és felelősségi körében köteles biztosítani, hogy az állatnak adott takarmány és folyadék ne tartalmazzon olyan anyagot, amely annak szenvedést vagy fájdalmat okozhat. Az állatnak - a terápiás, megelőzési vagy tenyésztéstechnikai beavatkozás céljából adott anyagok kivételével - csak olyan takarmány adható, amely a tudomány jelenlegi állása szerint nem befolyásolja kedvezőtlenül jólétét.”*

A tervezett intézkedés tehát mind az uniós, mind a nemzeti előírásokon is túlmutat.

D.) Célterület: Elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása

Baseline

·AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2019/6 RENDELETE (2018. december 11.) az állatgyógyászati készítményekről és a 2001/82/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről

·A BIZOTTSÁG (EU) 2021/578 RENDELETE az (EU) 2019/6 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az antimikrobiális szerek értékesített mennyiségével és állatokon történő alkalmazásával kapcsolatos adatgyűjtésre vonatkozó követelmények tekintetében történő kiegészítéséről

·BIZOTTSÁG (EU) 2022/209 VÉGREHAJTÁSI RENDELETE (2022. február 16.) az antimikrobiális szerek értékesített mennyiségének és állatokon történő alkalmazásának meghatározása céljából az (EU) 2019/6 európai parlamenti és tanácsi rendelet szerint gyűjtendő és jelentendő adatok formátumának meghatározásáról

·Az állatgyógyászati termékekről szóló 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet

Annak részletes ismertetése, hogy az adott előírás hogyan mutat túl az uniós kötelező előírásokon:

A 2019//EU rendelet és a végrehajtását szolgáló 2021/578/EU és 2022/209/EU rendeletek lefektetik, hogy a tagállamoknak az antimikrobiális szerek állatokban történő felhasználására vonatkozó adatokat gyűjtik, és arról 2024-től adatokat szolgáltatnak az Európai Gyógyszerügynökség részére.

Ezen kötelezettség teljesítésének előkészítése érdekében a 2021 augusztusában megjelent nemzeti rendeletmódosítás 2022. január 28-tól kötelezően bevezette az élelmiszertermelő állatokban felhasznált antibiotikum hatóanyagú készítményekre vonatkozó adatbejelentést a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBIH) elektronikus rendszerébe.

Ugyanakkor sem az Uniós, sem a nemzeti rendelet nem írja elő azt, hogy az adatok gyűjtését, tárolását milyen módon, milyen technológiával kell teljesíteni az állattartó telepek szintjén.

Az állattartó létesítményekben a kívánt adatok elektronikus rendszerben történő összegyűjtése, az erre alkalmas szoftverek, telepi irányítási rendszerek alkalmazása olyan, plusz költségekkel járó többletvállalás az állattartó részéről, mely megkönnyíti az adatgyűjtést és az adatszolgáltatást is a hatóság felé.

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

☑ **IACS**

☐ **Non-IACS**

IACS section

Type of payment

☑ unit cost based on additional costs and income foregone

☑ transaction cost included
☐ one off payment
☐ lump sum

Range of support at beneficiary level

Kötelezettségvállalás
Maximális támogatási összeg (euró)
Rezisztencia vizsgálat elvégzése
657 euró/telep/év
Antibiotikum-csökkentési terv kidolgozása
58,7 euró/telep/év
Preventív termékek alkalmazása **Vágócsirke**
4,33 euró/ÁE
Preventív termékek alkalmazása **Szabadtartásos csirke**
4,58 euró/ÁE
Preventív termékek alkalmazása **Tyúk**
3,98 euró/ÁE
Preventív termékek alkalmazása **Növendék pulyka**
10,9 euró/ÁE
Preventív termékek alkalmazása **Pecsenyeliba**
5,13 euró/ÁE
Preventív termékek alkalmazása **Fiatal liba**
6,9 euró/ÁE
Preventív termékek alkalmazása **Növendék liba**
9,6 euró/ÁE
Preventív termékek alkalmazása **Pecsenye kacsa**
7,68 euró/ÁE
Preventív termékek alkalmazása **Növendék kacsa**
12,2 euró/ÁE
Preventív termékek alkalmazása **Előnevelt pulyka**
1,36 euró/ÁE

Preventív termékek alkalmazása **Jérce**
0,53 euró/ÁE
Elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása
1643,8 euró/telep/év

Az egységösszegek maximumok, és túligénylés esetén visszaosztásra kerül sor

Calculation method

-Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét.

A számítások alapja

NÉBIH adatok alapján, kerekített állatállomány-adatok azon fajok esetében, melyekre a KAP Stratégiai Terv vonatkozik. Az állategészségügyi szabályok bizonyos esetekben állatlétszámhoz kötött intézkedéseket írnak elő, így szükséges a kis-és nagylétszámú telepek elkülönítése.

Nagy létszámú telepek száma összesen: 5300

Szarvasmarha

Állatállomány: 991 000

Nagylétszámú telepek száma: 1800

Sertés

Állatlétszám összesen: 2,8 millió

Nagylétszámú telepek száma: 900 (2,7 millió állat)

Baromfi

Állatlétszám összesen: 60 500 000

Nagylétszámú telepek száma: 2600 (57 millió állat)

Additional explanation

Output érték:

*A **tyúkok száma 2020. december 1-jén 28,9 millió volt**, hazánkban 2020. év elején újra megjelent a madárinfluenza, amely elsősorban a kacsa- és lúdtartók állományait érintette.*

*Ennek hatására a **kacsaállomány** 32%-kal, **közel 3,0 millióra**, a **lúdállomány** 29%-kal, **798 ezerre esett vissza** az előző év azonos időszakához képest.*

A pulykaállomány 2,7 millió volt**, ami 3,7%-os növekedést jelent 2019 decemberéhez viszonyítva. ~ **kb. 35,4 millió állomány.

Számítás:

Sertés: 2,7 millió állat x **~0,275** = 742.000 SZÁE

Baromfi (strucc együttható kivételével): 35,4 millió állat x 0,02= *708.000 SZÁE*

Szarvasmarha 991 000 állat x **~0,8** = 792.800 SZÁE

Összesen: *2.242.800 SZÁE*

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

☐ Yes ☑ No ☐ Mixed

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention
What are the models of the commitment(s) in the intervention?
☐ result based (with possibility to pick and choose)
☑ management based (with possibility to pick and choose)
☐ hybrid (management and result based)

Please explain the obligations/possibilities for beneficiaries in relation to the commitments set out in the intervention

Kötelezettségvállalások (commitments):

• Mintavétel és rezisztencia vizsgálat elvégzése

A 27/2021. (VIII. 11.) AM rendelettel módosított, az állatgyógyászati termékekről szóló 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet többek között előírja, hogy élelmiszer-termelő állat esetében gyógykezelés és metafilaxis céljára a 3. és 4. generációs cefalosporin, kolisztin és fluorokinolon hatóanyagú állatgyógyászati készítmények akkor alkalmazhatók, ha az érintett állatállományban az elhullott vagy beteg állatokból vett mintán elvégzett érzékenységi vizsgálat vagy az adott állattartó telep vonatkozásában havi rendszerességgel elvégzett telepi rezisztenciavizsgálat indokolja. A legmegfelelőbb, célzott gyógyszeres terápia kialakítása érdekében különösen fontos legalább a humánegészségügyi szempontból kritikus fontosságú hatóanyagok alkalmazását megelőzően laboratóriumi érzékenységi vizsgálat elvégzése egy erre akkreditált laboratóriumban. A hatásosnak bizonyuló hatóanyaggal végzett célzott terápia csökkenti a rezisztencia kialakulásának kockázatát, és az állati megbetegedés zoonotikus veszélyeit is. Az állatállományok egészségét veszélyeztető kórokozók ellenálló képességének kimutatására irányuló laboratóriumi rezisztencia vizsgálatok elvégzésével lehetővé válik az egyes bakteriális megbetegedések célzottabb gyógykezelése, ezáltal a rezisztencia terjedésének csökkentése, továbbá a humánegészségügyi szempontból legkockázatosabb, ún. kritikusan fontos antimikrobiális szerek alkalmazásának visszaszorítása.

A kedvezményezettek vállalják, hogy az állattartó telep kezelő állatorvosa által legalább havi rendszerességgel rezisztenciavizsgálatot végeztetnek a telepi rezisztenciatérkép kialakítása érdekében, és/vagy egyedi esetekben érzékenységi vizsgálatokat végeznek, valamint minden antibiotikum-kezelés ezen vizsgálati eredmények figyelembevételével kerül meghatározásra.

A támogatás a rezisztencia vizsgálat akkreditált laboratóriumban történő elvégeztetésére és az ahhoz kapcsolódó mintavételekre terjed ki.

•Antibiotikum-csökkentési terv kidolgozása

A módosított 128/2009. FVM rendelet alapján a nagylétszámú állattartó telepeknek 2022. január 28-tól antibiotikumfelhasználás-csökkentési tervet kell kidolgozniuk, melyet éves önellenőrzés keretében kell felülvizsgálniuk. A jogszabály alapján a tervet a telepeket ellátó szolgáltató állatorvos dolgozza ki. Lényege az adott telepen alkalmazott technológiák, járványvédelmi intézkedések újragondolása annak érdekében, hogy kizárólag indokolt esetben kerüljön sor az antibiotikumok alkalmazására.

A kedvezményezettek félévente dokumentáltan felülvizsgálják a szolgáltató állatorvos által a csökkentési tervüket és a benne foglalt intézkedések hatékonyságát, különösen a telepi antibiotikum felhasználási adatok függvényében, és szükség esetén módosítják

•Preventív termékek alkalmazása

Minden olyan takarmányadalék, mely a tudományos kísérletekkel igazolt hatás alapján, a kiadott forgalombahozatali engedélyében szereplő indikációja vagy termékleírása alapján fokozza az állatállományok megbetegedésekkel szembeni ellenálló-képességét, csökkenti a gyógykezelések szükségességét, ezáltal az antimikrobiális rezisztencia kockázatát. A támogatható takarmányadalékok szerves savak, pre- és probiotikumok, valamint növényi kivonatok, melyek igazoltan szolgálják a patogén

kórokozók visszaszorítását, az állatok ellenállóképességét és általános egészségi állapotát.

A kedvezményezettek rendszeresen és dokumentáltan alkalmaznak az állatállomány ellenállóképességét fokozó takarmánykiegészítőket.

•Elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása
A 128/2009. (X. 6.) FVM rendeletet módosító 27/2021. (VIII. 11.) AM rendelet – összhangban az állatgyógyászati készítményekre irányadó, és 2022. január 28-tól alkalmazandó 2019/6/EU rendelet által megállapított adatgyűjtési és adatszolgáltatási kötelezettséggel – előírja az élelmiszertermelő állatokban felhasznált antimikrobiális szerekre vonatkozó adatok gyűjtését és hatóság felé történő jelentését. Az adatgyűjtés és adatszolgáltatás megkönnyítése érdekében szükséges támogatni az állattartó telepeken elektronikus telepirányítási rendszerek használatát, melyek lehetővé teszik az antimikrobiális szerekkel történt gyógykezelések nyomonkövetését, így hozzájárulnak a kívánt adatok összegyűjtéséhez.

Az elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása nem jogszabályi kötelezettség, hanem azon túlmutató, önkéntes vállalás, melynek megvalósítása többletköltséget jelent az állattartó számára.

A kedvezményezettek olyan elektronikus adatgyűjtési rendszert, telepirányítási szoftvert működtetnek és alkalmaznak az állattartó telepen, mely lehetővé teszi a gyógykezelések naprakész nyomonkövetését és megkönnyíti a központi hatóság számára történő adatszolgáltatást, valamint a hatósági ellenőrzések lefolytatását, továbbá kommunikálni képes a hatósággal
.

What is the duration of contracts?

5 éves kötelezettségvállalás

10 WTO compliance
Green Box
Paragraph 12 of Annex 2 WTO
Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 12. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(3)(b) - 70 - Payments under Article 70	50.00%	20.00%	80.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD33b_O18_U01_LU - Rezisztencia vizsgálat elvégzése: Sertés egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.43	No
RD33b_O18_U02_LU - Rezisztencia vizsgálat elvégzése: Baromfi egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.43	Yes
RD33b_O18_U03_LU - Rezisztencia vizsgálat elvégzése: Szarvasmarha egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.43	Yes
RD33b_O18_U04_LU - Antibiotikum-csökkentési terv kidolgozása: Sertés egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.43	Yes
RD33b_O18_U05_LU - Antibiotikum-csökkentési terv kidolgozása: Baromfi egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.43	Yes
RD33b_O18_U06_LU - Antibiotikum-csökkentési terv kidolgozása: Szarvasmarha egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.43	Yes
RD33b_O18_U07_LU - Preventív termékek alkalmazása: Vágócsirke egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.43	Yes
RD33b_O18_U08_LU - Preventív termékek alkalmazása: Szabadtartásos csirke egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.43	Yes
RD33b_O18_U09_LU - Preventív termékek alkalmazása: Tyúk egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.43	Yes
RD33b_O18_U10_LU - Preventív termékek alkalmazása: Növendék pulyka egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.43	Yes
RD33b_O18_U11_LU - Preventív termékek alkalmazása: Pecsenyeliba egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.43	Yes
RD33b_O18_U12_LU - Preventív termékek alkalmazása: Fiatal liba egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.43	Yes
RD33b_O18_U13_LU - Preventív termékek alkalmazása: Növendék liba egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.43	Yes
RD33b_O18_U14_LU - Preventív termékek alkalmazása: Pecsenye kacsa egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.43	Yes
RD33b_O18_U15_LU - Preventív termékek alkalmazása: Növendék kacsa egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.43	Yes
RD33b_O18_U16_LU - Preventív termékek alkalmazása: Előnevelt pulyka egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.43	Yes
RD33b_O18_U17_LU - Preventív termékek alkalmazása: Jérce egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.43	Yes

RD33b_O18_U18_LU - Elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása: Sertés egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.43	Yes
RD33b_O18_U19_LU - Elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása: Baromfi egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.43	Yes
RD33b_O18_U20_LU - Elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása: Szarvasmarha egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.43	Yes

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD33b_O18_U01_LU - Rezisztencia vizsgálat elvégzése: Sertés egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja alá

RD33b_O18_U02_LU - Rezisztencia vizsgálat elvégzése: Baromfi egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja alá

RD33b_O18_U03_LU - Rezisztencia vizsgálat elvégzése: Szarvasmarha egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja alá

RD33b_O18_U04_LU - Antibiotikum-csökkentési terv kidolgozása: Sertés egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja alá

RD33b_O18_U05_LU - Antibiotikum-csökkentési terv kidolgozása: Baromfi egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja alá

RD33b_O18_U06_LU - Antibiotikum-csökkentési terv kidolgozása: Szarvasmarha egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja alá

RD33b_O18_U07_LU - Preventív termékek alkalmazása: Vágócsirke egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja alá

RD33b_O18_U08_LU - Preventív termékek alkalmazása: Szabadtartásos csirke egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja alá

RD33b_O18_U09_LU - Preventív termékek alkalmazása: Tyúk egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja alá

RD33b_O18_U10_LU - Preventív termékek alkalmazása: Növendék pulyka egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja alá

RD33b_O18_U11_LU - Preventív termékek alkalmazása: Pecsenyeliba egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja alá

RD33b_O18_U12_LU - Preventív termékek alkalmazása: Fiatal liba egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja

alá

RD33b_O18_U13_LU - Preventív termékek alkalmazása: Növendék liba egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja alá

RD33b_O18_U14_LU - Preventív termékek alkalmazása: Pecsenye kacsa egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja alá

RD33b_O18_U15_LU - Preventív termékek alkalmazása: Növendék kacsa egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja alá

RD33b_O18_U16_LU - Preventív termékek alkalmazása: Előnevelt pulyka egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja alá

RD33b_O18_U17_LU - Preventív termékek alkalmazása: Jérce egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja alá

RD33b_O18_U18_LU - Elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása: Sertés egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja alá

RD33b_O18_U19_LU - Elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása: Baromfi egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount)

értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja alá

RD33b_O18_U20_LU - Elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása: Szarvasmarha egységösszege

Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét. Az egységösszegek (unit amount) értékek megegyeznek az adott támogatási egységek támogatási összegével. Az egyes egységköltségek a beavatkozás 7. fejezetében részletezett módon kerültek meghatározásra. A mellékletként csatolt „RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás” dokumentum a támogatási egységek igazolását támogatja alá

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD33b_O18_U01_LU - Rezisztencia vizsgálat elvégzése: Sertés egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		1.25	1.25	1.25	1.25			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD33b_O18_U02_LU - Rezisztencia vizsgálat elvégzése: Baromfi egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		1.20	1.20	1.20	1.20			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD33b_O18_U03_LU - Rezisztencia vizsgálat elvégzése: Szarvasmarha egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		0.15	0.15	0.15	0.15			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								

RD33b_O18_U04_LU - Antibiotikum-csökkentési terv kidolgozása: Sertés egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		0.11	0.11	0.11	0.11			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD33b_O18_U05_LU - Antibiotikum-csökkentési terv kidolgozása: Baromfi egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		0.11	0.11	0.11	0.11			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD33b_O18_U06_LU - Antibiotikum-csökkentési terv kidolgozása: Szarvasmarha egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		0.16	0.16	0.16	0.16			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD33b_O18_U07_LU - Preventív termékek alkalmazása: Vágócsirke egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		4.34	4.34	4.34	4.34			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD33b_O18_U08_LU - Preventív termékek alkalmazása: Szabadtartásos csirke egységösszege (Grant -	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		4.58	4.58	4.58	4.58			

Uniform)	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD33b_O18_U09_LU - Preventív termékek alkalmazása: Tyúk egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		3.98	3.98	3.98	3.98			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD33b_O18_U10_LU - Preventív termékek alkalmazása: Növendék pulyka egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		10.92	10.92	10.92	10.92			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD33b_O18_U11_LU - Preventív termékek alkalmazása: Pecsenyeliba egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		5.13	5.13	5.13	5.13			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD33b_O18_U12_LU - Preventív termékek alkalmazása: Fiatal liba egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		6.94	6.94	6.94	6.94			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								

	O.18 (unit: Livestock units)								
RD33b_O18_U13_LU - Preventív termékek alkalmazása: Növendék liba egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		9.69	9.69	9.69	9.69			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD33b_O18_U14_LU - Preventív termékek alkalmazása: Pecsenye kacsa egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		7.68	7.68	7.68	7.68			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD33b_O18_U15_LU - Preventív termékek alkalmazása: Növendék kacsa egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		12.20	12.20	12.20	12.20			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD33b_O18_U16_LU - Preventív termékek alkalmazása: Előnevelt pulyka egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		1.37	1.37	1.37	1.37			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								

RD33b_O18_U17_LU - Preventív termékek alkalmazása: Jérce egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		0.53	0.53	0.53	0.53			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD33b_O18_U18_LU - Elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása: Sertés egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		2.49	2.49	2.49	2.49			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD33b_O18_U19_LU - Elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása: Baromfi egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		2.41	2.41	2.41	2.41			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD33b_O18_U20_LU - Elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása: Szarvasmarha egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		3.59	3.59	3.59	3.59			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
TOTAL	O.18 (unit: Livestock units)		1,600,000.00	1,600,000.00	1,600,000.00	1,600,000.00			**Sum:** 6,400,000.00 **Max:** 1,600,000.00

	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		5,359,726.02	5,359,726.02	5,359,726.03	5,359,726.04			21,438,904.11
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		2,679,863.01	2,679,863.01	2,679,863.02	2,679,863.02			10,719,452.06
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

RD35_F02_FEC_70 - Erdőkörnyezetvédelmi többéves kötelezettségvállalások (EKV)

Intervention Code (MS)	RD35_F02_FEC_70
Intervention Name	Erdőkörnyezetvédelmi többéves kötelezettségvállalások (EKV)
Type of Intervention	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments
Common Output Indicator	O.15. Number of hectares (forestry) or number of other units covered by environmental or climate-related commitments going beyond mandatory requirements
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: Yes ES rebate system: Yes LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO6 Contribute to halting and reversing biodiversity loss, enhance ecosystem services and preserve habitats and landscapes

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
6.3.2	A folyamatos borítást biztosító erdőgazdálkodással művelt erdőterületek arányának növelése	1	Yes
6.3.3	Erdők szerkezetének, korösszetételének javítása, erdőfelújítások ösztönzése	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.30 Share of forest land under commitments to support forest protection and management of ecosystem services
R.33 Share of total Natura 2000 area under supported commitments

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Célok:

A folyamatos erdőborítást biztosító, illetve az erdők biodiverzitásának védelmét jobban szolgáló művelési módokra való áttérés ösztönzése az erdők biodiverzitásának megerősítése mellett az erdők egyéb, védelmi és közjóléti szolgáltatásainak színvonalát is javítják. Az erdőgazdálkodás fenntarthatóságának biztosítása hosszú távon erőforrás-kímélő, az önkéntes erdőgazdálkodási többlet- vállalások pedig az erdők közjóléti és rekreációs szerepét is jelentősen növelhetik.

A beavatkozás jelentősen szélesebb választékot kínál az erdőgazdálkodók számára VP-hez képest, továbbá a

Tartalom:

Több éves, a törvényi kötelezettségeken túlmenő vállalásokra épülő ösztönzőkkel érhető el az

erdőgazdálkodásban olyan több éves gazdálkodási módok és módszerek érdemi elterjedése, amelyek megfelelő választ tudnak adni a klímaváltozás hatásaira, illetve a növekvő ökológiai /ökoszisztéma szolgáltatás elvárásokra.

Célzott támogatás:
A különböző célprogramok lehetőséget biztosítanak a legkülönbözőbb adottságú erdőkben gazdálkodóknak arra, hogy az erdeik adottságaihoz és ambícióikhoz mérten vállalhassanak környezeti vagy klíma célú gazdálkodási többlet-tevékenységet az erdeikben az egyszerű elemekből álló biodiverzitás-védelemtől az üzemmód váltásig.

Kiemelt módon célozza (előnyben részesítéssel) a NATURA 2000 és a hazai védelem alatt álló erdőterületeken gazdálkodók természetközelibb erdőgazdálkodási gyakorlatokba való bekapcsolódását, így különösen az 9110, 9130, 9150, 9180, 91E0, 91F0, 91G0, 91H0, 91 I0, 91K0, 91L0, 91M0, 91N0 állományok élőhely-minőségének javítását.

Célprogramok:
1: Folyamatos erdőborítást biztosító művelési mód ösztönzése:
Örökerdő művelési módra átállás és fenntartás vagy faanyag termelést nem szolgáló művelési módra történő átállás (10 éves)
Az Evt. 29. § (1) bekezdés szerint az üzemmód az erdő faállományával való gazdálkodás során - az erdő természetességi állapotra vonatkozó alapelvárásával, rendeltetéseivel, valamint az erdőgazdálkodás korlátozásaival összhangban - alkalmazandó erdőművelési és faállomány-gazdálkodási módszerek és eljárások átfogó rendszere. Az Evt. 29. § (2) bekezdés b) és c) és d) pontjai szerint az átmeneti, az örökerdő és a faanyag termelést nem szolgáló üzemmód a folyamatos erdőborítást szolgálja. A támogatás 10 éves, örökerdő átállási vagy örökerdő fenntartási terv alapján vehető igénybe.
2: Folyamatos javított felújítás vagy folyamatos szerkezetátalakítás (5–10 éves) Az erdőfelújításban a javított felújítást vagy szerkezet-átalakítást tarvágás nélkül kell elvégezni 5-10 éves időtartam alatt. A támogatás vágásos üzemmódú erdőben, az erdőtervbe foglalt kedvezőbb szerkezetű erdőfelújítási célállomány alapján vehető igénybe.
3. Idegenhonos fajok visszaszorítása (5 éves) Kifejezetten élőhely-védelmi célból történő beavatkozás, az idegen honos fa és cserje fajok visszaszorítása,
4: Tisztás visszaalakítása (5 éves): az Országos Erdőállomány Adattárban tisztásként nyilvántartott, de megkezdődött természetes beerdősüléssel érintett területen a tisztás visszaállítása és fenntartása
5: Kézimunka igényes ápolás (5 éves): Az Evt. az erdőfelújítások ápolásával kapcsolatban nem állapít meg külön szakmai szabályokat. Az Evt. Vhr. 36. § (1) bek. azt határozza meg, hogy az erdőfelújítást az egyes célállományok esetében mikor kell befejezni, azaz megfelelően életképes állapotba hozni. A kézimunka igényes ápolással biztosítható az, hogy a természetes erdősítésekben és az erdőszerkezet átalakításokban a biológiai sokféleség érdekében a megfelelő változatosság már a felújítások során kialakuljon és megfelelő ápolás mellett fennmaradjon.
6: Természetkímélő anyagmozgatás (5 éves): pl. ló, vasló, csúszda, kötélpálya közelítő kerékpár alkalmazása. Az Evt. 63. § (1) bekezdés szerint: az erdőgazdálkodó köteles az erdőgazdálkodási tevékenysége során az erdő talajának erózió és tömörödés elleni védelméről gondoskodni. Ezen kötelezettségen túlmutat a támogatott tevékenység során a talaj humuszos felső szintjének, valamint a visszamaradó fák törzsének kímélete érdekében tehető önkéntes vállalás.
7: Moduláris – kis léptékű ökoszisztéma szolgáltatások (5 éves): elemenként választható kisebb léptékű erdőgazdálkodási vállalások: olyan kisebb lépékű gazdálkodási elemek, amelyek az adott állomány egyedi jellegével összhangban vállalhatók. Ezek: mikro-élőhelyek megőrzése (pl. kis vízfelület, nagyon öreg / biotóp fák, vizes élőhely, gyepfolt, böhönc, álló vagy fekvő holt fa, cserje-csoport, terméketlen terület); 2: odú kihelyezés; 3: makktálca kihelyezés és feltöltés/év; 4: szórvány elegyfák megőrzése; 6: közjóléti infrastruktúra gondozása. Más célprogrammal együtt nem igényelhető.

Kiválasztási kritériumok:

Előnyben részesülnek a Natura 2000 élőhelyek, különösen a 9110, 9130, 9150, 9180, 91E0, 91F0, 91G0, 91H0, 91K0, 91L0,91M1, 91N0 jelű élőhelyek.

Vonatkozó jogszabályok:

2009. évi XXXVII törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról

61/2017. (XII.21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról

383/2016 Korm. rendelet (XII.2.) a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről

Más intézkedésekkel való összhang: új célprogram és támogatott esetén kötelező képzés, továbbá tudásátadás és tanácsadás folyamatos elérhetősége szükséges a célprogramok megfelelő minőségű megvalósításhoz.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Jogosult kedvezményezett:

·jogosult erdőgazdálkodó, aki erdőtervvel rendelkezik

Az erdőgazdálkodó fenntartható erdőgazdálkodást folytat, vagyis gazdálkodása megfelel az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvényben és a körzeti erdőtervben foglaltaknak, nem áll erdővédelmi vagy természetvédelmi szankció hatálya alatt.

Legkisebb támogatható terület: 0,5 ha, amely az adott célprogramra és időtartamra, évekre lebontott erdő-környezetgazdálkodási tervvel rendelkezik

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével **nem nyújtható támogatás** azon kedvezményezett részére aki/amely a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve

- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Speciális jogosultsági feltételek:

1. Örökerdő üzemmódra átállás vagy fenntartás esetén az erdőrészlet az Országos Erdőállomány Adattárban átmeneti vagy örökerdő (korábbi megnevezéssel: szálaló) üzemódba van vagy arra áll át, továbbá átalakítási tervvel rendelkezik. Faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra átállásesetén az erdőrészlet az Országos Erdőállomány Adattárban faanyagtermelést nem szolgáló üzemódra áll át. Állami vagy önkormányzati tulajdonban lévő erdők esetében támogatás csak a törvényben meghatározott kötelező hányadon felül folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódokba sorolt és a programba vont erdőre adható. Az erdőrészlet nem állhat erdőfelújítási kötelezettség alatt.

2. Folyamatos javított felújítás vagy folyamatos szerkezetátalakítás: Az erdőrészlet az Országos Erdőállomány Adattárban vágásos üzemmódban van. Az erdőrészlet vágásérett. Az erdőfelújítás módja nem tarvágásos erdőfelújítás. Az erdőfelújítás időszak hossza, az első bontóvágástól kezdődően a végvágásig meghaladja az 5 vegetációs időszakot.

3. Az intenzíven terjedő idegen honos fafajjal való fertőzöttség ténye, mértéke az Országos Erdőállomány Adattárban rögzítésre került.

4. Az érintett terület Országos Erdőállomány Adattárban tisztásként nyilvántartott egyéb részlet és a természetes úton történt becserjésedés vagy beerdősülés ténye, mértéke rögzítésre került

5. A jogosult szerkezetátalakítást hajtott végre az aktuális erdőállományban, vagy a fakitermelést követően természetes mageredetű erdőfelújítást hajtott végre.

6. Az erdőben erdőterv szerinti fahasználati lehetőség végrehajtására kerül sor. Nem jogosult támogatásra a tisztítás, valamint – a fokozatos felújítóvágás bontóvágása, végvágása és a szálaló vágás végvágása kivételével – a véghasználati jellegű fakitermelés során végrehajtott anyagmozgatás.

7. Legalább 3-féle elem vállalása, összesen minimum 50 euró/ha - maximum 100 euró/ha értékben.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Támogatás típusa: egységköltség/hektár és egyéb kiegészítő elemek

Közös kötelezettségvállalások:

- a vállalt, támogatott gazdálkodási előírásokat dokumentáló gazdálkodási napló vezetése
- részvétel évenként egy kötelező képzésen, a kötelezettségvállalás első két évében

Célprogram-specifikus kötelezettségvállalások:

1.A beavatkozás eredményének az utolsó támogatás-kifizetést követően további 10 évig történő fenntartása, azaz a művelés módja nem változtatható (vissza) nem folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódra. Örökerdő üzemmódra átállás vagy fenntartás és faanyag-termelést nem szolgáló üzemmódra áttérés esetén az erdőgazdálkodási tevékenységek gazdálkodási naplóban való naprakész nyilvántartása.

2.Az erdőfelújítás során a jogosult erdőrészletben szerkezetátalakítást hajt végre vagy annak elegyességét, klíma rezilienciáját növeli (javított felújítás).

3. Idegenhonos egyedek visszaszorítása minden évben, a gazdálkodási naplóban a természeti értékekre gyakorolt hatás rögzítése

4.Tisztás fátlan állapotban tartása, valamint a gazdálkodási naplóban a természeti értékekre gyakorolt hatás rögzítése

5.Erdőállományok kézimunka igényes ápolása során az újulat szabad fejlődését kézi ápolással kell folyamatosan biztosítani, továbbá az intenzíven terjedő, idegenhonos fa- és cserjefajok egyedeit vissza kell szorítani, a célállománynak megfelelő elegyarányt, továbbá a ritka elegyfajokat meg kell tartani

6.A támogatott eszközökkel a talaj humusz és felső szintjének védelmét, valamint a visszamaradó fatörzsek fokozott védelmét kell megvalósítani

7. A vállalt tevékenységi vagy megőrzési elemek betartása, a gazdálkodási naplóban a természeti értékekre gyakorolt hatás rögzítése

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

List of relevant GAEC and SMR

Code	Description

List of relevant mandatory national standards

Vonatkozó jogszabályok:

2009. évi XXXVII törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról

1996.évi LIII törvény a természet védelméről

61/2017. (XII. 21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról

383/2016 Korm. rendelet (XII. 2.) a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről

Link between GAEC, SMR and national standards with the intervention

A beavatkozásban foglalt, önkéntes vállalások nem képezik részét sem jogszabályi, sem a 10 évre szóló erdőtervekben foglalt gazdálkodási előírásoknak, sem az adott területre releváns Natura fenntartási terv alapján elrendelt gazdálkodási előírásoknak, vagyis minden esetben a kötelező előírásokon túlmutató, önkéntes gazdálkodási többlet-vállalást tartalmaz

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

☑ **IACS**

☐ **Non-IACS**

IACS section

Type of payment

☑ unit cost based on additional costs and income foregone

☐ transaction cost included

☐ one off payment

☐ lump sum

Range of support at beneficiary level

1/a Örökerdő üzemmód átállás és fennntartás

Támogatott tevékenység műveletei: 1. év	**Mennyiség (év)**	**Támogatási egységköltség (euro/év/ha)**
Örökerdő üzemmódra váltás	1	236
Örökerdő átállást követő fenntartás 2 - 10. év	9	208

Támogatott kiegészítő tevékenységek	**Támogatási egységköltség euro /egység**
Fémkerítés, 10 fok feletti lejtés esetén lékkerítés	**8 de maximum 1 560 euro/ha.**
Villanypásztor	**5** de legfeljebb 518 euro/ha
Padka, rőzsefonat, fatörzs 10 fok feletti lejtés esetén	**17/100 méter, de legfeljebb 749 euro/ha**

A kiegészítő tevékenységek egyszeri kifizetést jelentenek a vállalási időszak alatt.

1/b Örökerdő üzemmód fenntartása (1-10.): 50% támogatási intenzitás figyelembe vételével

Támogatott tevékenység		

műveletei 1 - 10. év	Mennyiség (év)	Támogatási egységköltség (euro/ha/év)
Örökerdő fenntartás	10	104

1/c Faanyag termelést nem szolgáló üzemmódra átállás (1-10. év):

Támogatott tevékenység műveletei -10 év	Mennyiség (év)	Támogatási egységköltség (euro/ha/év)
Faanyagtermelést nem szolgáló üzemmód fenntartása összesen, kerekítve	10	79

2/a Folyamatos erdőszerkezet átalakítás:

Támogatott tevékenység műveletei (5-10 év)	
	Támogatási egységköltsége (euro/ha)
Első kivitel: Tölgy, bükk és egyéb kemény lomb	3 427
1.év ápolási költsége	356
Első kivitel: Egyéb lágylomb	2 392
1.év ápolási költsége	328
Ápolási költség 2. évtől max. 10. évig	(euro/ha/év)
Tölgy, bükk és egyéb kemény lomb	356
Egyéb lágylomb	328

2/b Szerkezetátalakítás alátelepítéssel történő állománykiegészítéssel (10 év):

Támogatott tevékenység műveletei (5-10 év)	Támogatás mértéke (euro/ha/év)
Támogatási egységköltség átlagos/év (kerekítve):	487

2/c Folyamatos javított felújítás az elegyesség növelésével (5-10 év):

Támogatott tevékenység műveletei (5-10 év)	Támogatási egységköltség (euro/ha/év)
Támogatási egységköltség átlagos: ha/év (kerekítve):	487

Kiegészítő elemek a 2/a, 2/b, 2/c műveletekhez:
-kerítés telepítése 8 euro/fm, de maximum 1560 euro/ha.
-villanypásztor: 5 euró/folyóméter, de max. 518 EUR/ha
-padka, rőzsefonat 10 fok feletti lejtés esetén: 17 EUR/100 folyóméter, de max. 749 EUR/ha

-Az akác célállomány típusról történő szerkezet-átalakítás + 10%

3.Intenzíven terjedő idegenhonos fafajok visszaszorítása céllal
évenkénti sarj leverés és naplózás (5 év): 249 euro/ha/év
Kiegészítő egyszeri művelet (szükség szerint): tuskókenés 156 EUR/ha

4.Tisztás visszaalakítása és fenntartása naplózással (5 év): 208 euro/ha/év

5. Kézimunka igényes ápolás természetes felújításban (1+5 év):
1.évben: 466 euro/ha
2.- 5. évben: 137 euro/ha

6. Természetkímélő anyagmozgatás (5 év):

Támogatott tevékenység műveletei	Támogatási egységköltség (euro/m3)
Támogatási egységköltség EUR-ban	**18 EUR/m³**
Legfeljebb 50 m³/ha felső korlát alkalmazásával	**900 EUR/ha**

7. Moduláris: kisléptékű ökoszisztéma szolgáltatások (5 éves):
1.mikro élőhelyek megőrzése (pl. holtfa, böhönc, telma): 5 db/ha
2.odú kihelyezés: 1 db/ha
3.makktálca kihelyezés és feltöltése: 1 /db/ha/év,
4.élőhely-megőrzés: vizes – gyep – cserje (TN) – biotop fák:5 db/ha
5.szórvány elegy megőrzés: ritka elegy: 1db/ha, egyéb elegy: 10 db/ha
6.kár-előrejelzés adatszolgáltatás: 1 db/év/ha
7.közjóléti és erdő-információs útvonal gondozása: útvonal: 100m (= 1 ha megfelelés)
Az egységköltség minden moduláris elemre egyaránt 10 EUR/egység mértékben meghatározva a vállalás többletköltsége és ösztönzése céljából.
A támogatás összege minimum 50 euro/ha/év, maximum 100 EUR/ha/év

Továbbá (moduláris): Minden vállalás esetében kötelező tevékenység, szakszemély bevonásával: egyszeri szakmai tervkészítés és térképi megjelölés, valamint gazdálkodási napló vezetése: **36 euro/ha/év/kérelem**.

Calculation method

Az egységköltség kalkulációt a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet végezte a korábbi évek tényszámai, valamint saját adatgyűjtése és elemzési módszertana alapján. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című

dokumentumban található.

Additional explanation

Nem releváns.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

☑ Yes ☐ No ☐ Mixed

Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

Az erdészeti ágazat részére nyújtott támogatások az EUMSZ 42. cikkén kívül esnek, így a versenyszabályok (állami támogatási szabályok) alkalmazandóak erre a beavatkozásra.

Type of state aid instrument to be used for clearance:

☐ Notification ☐ GBER ☑ ABER ☑ de minimis

State Aid case number

N/A

Additional information:

☐ The Member State has not yet chosen the instrument(s) and has indicated the alternatives. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance of the instrument chosen comes into effect.

☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, but the clearance has not yet been obtained. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance comes into effect.

☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, the clearance has been obtained and the SA number has been indicated for notification, GBER or ABER

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What are the models of the commitment(s) in the intervention?

☐ result based (with possibility to pick and choose)

☑ management based (with possibility to pick and choose)

☐ hybrid (management and result based)

Please explain the obligations/possibilities for beneficiaries in relation to the commitments set out in the intervention

A jogosult erdőgazdálkodók hét különböző célprogram közül választhatnak. Ezen belül eredmény-orientált a 2, 3, 4, 5 és 6. célprogram, míg a 7. célprogram kimondottan menedzsment (gazdálkodási gyakorlat) jellegű vállalásokra ad lehetőséget. Az 1. célprogram is eredmény kitűzését célozza (üzemmód váltás), ugyanakkor a vállalás természeténél fogva még a 10 éves vállalási időszak alatt sem érhető el az eredmény, a gazdálkodó a megváltozó gazdálkodási móddal indul el az állandó erdőborítottságot biztosító eredmény felé, amely akár további 30 évet is igénybe vehet.

What is the duration of contracts?

1.célprogram: 10 év

2.célprogram: 5-10 évig (állománytól függően)

3-7. célprogram: 5 év

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 12 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A jelen beavatkozás alapján támogatás olyan környezeti célok megvalósítására nyújtható, amely az állam által egyértelműen meghatározott környezeti célú feltételeken alapul, és a kifizetés függ a meghatározott

feltételek és gazdálkodási módszerek teljesítésétől.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(3)(b) - 70 - Payments under Article 70	50.00%	20.00%	80.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD35_O15_A01_HA - Erdő-környezetvédelmi vállalás céllal támogatott erdő hektár	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Average		R.30; R.33	Yes

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD35_O15_A01_HA - Erdő-környezetvédelmi vállalás céllal támogatott erdő hektár

Az egységösszeg (UA) meghatározása “átlagos” módon történik, amelynek alapja a VP 2014-2021 tapasztalati számai.

A 2023 – 2028 időszakra az egy támogatott hektárra jutó átlagos egység-összeg kalkulációt befolyásoló szempontok:

2022. június 19-én a Vidékfejlesztési Program tapasztalati számai: 37.197.348 euró került lekötésre, 9418 hektáron történt kötelezettségvállalás.

Ugyanakkor a 2023-tól kezdődő időszakra a beavatkozás célcsoportja, tartalma és elvárt eredményei jelentősen változnak, amely befolyásolja a célérték és az átlagos egységösszeg kalkulációt.

Módosító szempontok:

a) új elemek beillesztése, különösen a legkisebb, nem kiemelkedő környezeti értékkel bíró erdőterületeken gazdálkodók számára kialakított 7. célterület, amely a természetközelibb erdőgazdálkodás alapjait jelentő, széles körben - akár laikus erdőgazdálkodó álta is - megvalósítható, és egyben edukációs célokat szolgál.

b) új célcsoportok megjelenése: magán erdőgazdálkodók mellett az állami erdőgazdaságok, nemzeti park igazgatóságok

d) az egységköltségek valorizációja: a támogatási egységköltségek emelése a költségek emelkedésének leképezésével

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD35_O15_A01_HA - Erdő-környezetvédelmi vállalás céllal támogatott erdő hektár (Grant - Average)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			198.00	198.00	198.00	198.00	198.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)			736.00	736.00	736.00	736.00	736.00	
	O.15 (unit: Hectares)			50,000.00	80,000.00	80,000.00	80,000.00	80,000.00	**Sum:** 370,000.00 **Max:** 80,000.00

TOTAL	O.15 (unit: Hectares)			50,000.00	80,000.00	80,000.00	80,000.00	80,000.00	**Sum:** 370,000.00 **Max:** 80,000.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			6,082,317.00	9,940,000.00	9,940,000.00	9,940,000.00	9,741,483.00	45,643,800.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			3,041,158.00	4,970,000.00	4,970,000.00	4,970,000.00	4,870,742.00	22,821,900.00
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)			1,000,000.00	1,000,000.00	1,000,000.00	500,000.00		3,500,000.00
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)			500,000.00	500,000.00	500,000.00	250,000.00		1,750,000.00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

RD36_F03_GEN_70 - Erdő-genetikai többéves kötelezettségvállalások

Intervention Code (MS)	RD36_F03_GEN_70
Intervention Name	Erdő-genetikai többéves kötelezettségvállalások
Type of Intervention	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments
Common Output Indicator	O.19. Number of operations or units supporting genetic resources
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: Yes ES rebate system: Yes LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO6 Contribute to halting and reversing biodiversity loss, enhance ecosystem services and preserve habitats and landscapes

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
6.6.1	Génmegőrzés, tájgazdálkodás lehetőségeinek kihasználása a klíma adaptív mező- és erdőgazdálkodásban	2	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.30 Share of forest land under commitments to support forest protection and management of ecosystem services

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Objectives: A klímaváltozási előrejelzések szerint az erdőgazdálkodás szempontjából a klímazónák elmozdulásának sebessége meghaladja az erdő-állományok természets alkalmazkodási képességét. Az erdők hosszú távú fenntarthatóságának kulcskérdése tehát első sorban a klímaváltozás hatásainak ellenálló vagy ahhoz alkalmazkodó, ugyanakkor a szükséges genetikai változatosságát is megőrző szaporítóanyag biztosítása. Ez csak úgy lehetséges, ha mind az in-situ, mind az ex- situ génmegőrzés és fejlesztés eszközeit kihasználjuk és fejlesztjük is.

Content:

Őshonos fafajaink megőrzését elsősorban **in situ** módszerekre kell alapozni. Ezek lényege, hogy a megőrizni kívánt génkészletet annak eredeti környezetében tartják fenn, így a génkészletre ható, azt alakító folyamatok a továbbiakban is akadálytalanul érvényesülhetnek. Alkalmazásuk feltétele, hogy az adott populáció az eredeti, vagy ahhoz hasonló termőhelyen, élőhelyen természetszerű módszerekkel fenntartható és megújítható legyen. Az erdészeti génrezervátum-hálózat olyan in situ megőrzési egységekből áll, amelyekben a célfafajok populációi a termőhelyhez megfelelően alkalmazkodottak, helyi

származásúak, jól reprezentálják a fafaj(ok) helyi génkészletét, fennmaradásuk hosszú távon is biztosított.

Amennyiben a génforrás eredeti előfordulási helyén biztonságosan nem tartható fenn (pl. a termőképes egyedek alacsony száma, az élőhely veszélyeztetettsége, a termőhely szélsőséges megváltozása, környezeti kár, kórokozók, károsítók fellépése, rokon fajokkal vagy kultúrformákkal történő kereszteződés lehetősége esetén), a megőrizni kívánt genotípusokat **ex situ** gyűjteményekbe kell helyezni. A megőrzött genetikai anyag későbbi hasznosítása során az így archivált egyedekből szintetikus populációk hozhatók létre. Ezek a továbbiakban szaporítóanyag-forrásként szolgálhatnak klímavédelmi és természetvédelmi célokat szolgáló erdészeti beavatkozásokhoz.

Principles for selection: nem releváns

Links with relevant legislation /Vonatkozó jogszabályok:
2009. évi XXX VII törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról
61/2017. (XII. 21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról
383/2016 Kor. rendelet (XII. 2.) a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről
110/2003 (X.21.) FVM rendelet az erdészeti szaporítóanyagokról

Kapcsolódás más beavatkozásokhoz: tudásátadás keretében szükséges az ezekben a projektekben megvalósuló tudás és jó gyakorlatok megosztása és továbbadása: KFI-eredmények megosztása, bemutató üzem, szaktanácsadók képzése, kiadványok, AKIS networking). Különösen fontos a) a hazai, minősített szaporítóanyag beszerzés fontosságának tudatosítása a gazdálkodókban az akár alkalmatlan területről származó, olcsó import szaporítóanyaggal szemben; b) a szaporítóanyag-előállításban rejlő (északi irányú) exportlehetőség tudatosítása, szakmai segítése.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Jogosult kedvezményezettek:
- jogosult (bejegyzett) erdőgazdálkodó
- egyéb közjogi szervezet,
- a 110/2003 (X.21.) FVM rendelet szerint nyilvántartott erdészeti csemetekert

Az erdőgazdálkodó fenntartható erdőgazdálkodást folytat, vagyis gazdálkodása megfelel az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvényben és a körzeti erdőtervben foglaltaknak, nem áll erdővédelmi vagy természetvédelmi szankció hatálya alatt.

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével **nem nyújtható támogatás** azon kedvezményezett részére aki/amely a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve

- az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Specifikus jogosultsági feltételek:
- az adott erdő-genetikai célterületre kidolgozott gazdálkodási tervvel rendelkezik

- a támogatásra jogosult vagy tervezett területen génrezervátum, magtermesztésre kijelölt törzsállomány, erdészeti géngyűjtemény vagy központi törzsültetvény erdőgazdálkodója vagy kezelője.

Továbbá:

A/ in situ célprogram:
- az érintett erdőrészlet az Országos Erdőállomány Adattárban erdészeti génrezervátum vagy szaporítóanyag termelő rendeltetéssel van nyilvántartva
- az erdészeti génrezervátum rendeltetésű erdő a 95/2003 (VIII. 14.) FVM rendeletben megjelölt növénytermesztési hatóság adatnyilvántartásában szerepel vagy ilyen állomány létrehozását tervezi
- a magtermő állomány rendeltetésű erdő a 110/2003 (X. 21.) FVM rendeletben megjelölt növénytermesztési hatóság adatnyilvántartásában szerepel vagy ilyen állomány létrehozását tervezi
- törzsültetvény esetében: a kedvezményezett a nemzeti génvagyon részét képező, a növénytermesztési hatóság által nyilvántartott erdészeti géngyűjteménnyel rendelkezik vagy ilyen törzsültetvény létrehozást tervezi, továbbá: a törzsültetvények közül csak az erdészeti célú, magyar állami fajtaelismeréssel, vagy az ezzel egyenértékű magyarországi gazdasági teljesítményvizsgálattal rendelkező 110/2003 (X.21.) FVM rendelet követelményeinek megfelelő VCU vizsgálatok), a Nemzeti Szaporítóanyag-forrás Jegyzékbe bejegyzett, „kiemelt" vagy „vizsgált" kategóriájú klón fajták és magtermesztő ültetvények (plantázsok) támogathatóak.

B/ ex situ célprogram:
- a kedvezményezett rendelkezik a nemzeti génvagyon részét képező, a növénytermesztési hatóság által nyilvántartott erdészeti géngyűjteménnyel vagy ilyen állomány létrehozását tervezi
- a kedvezményezett a feladat ellátásához szükséges hatósági engedélyekkel rendelkezik
- törzsültetvény esetében: a kedvezményezett rendelkezik a nemzeti génvagyon részét képező, az a növénytermesztési hatóság által nyilvántartott erdészeti géngyűjteménnyel vagy ilyen állomány létrehozását tervezi, továbbá: A törzsültetvények közül csak az erdészeti célú, magyar állami fajtaelismeréssel, vagy az ezzel egyenértékű magyarországi gazdasági teljesítményvizsgálattal rendelkező 110/2003 (X.21.) FVM rendelet követelményeinek megfelelő VCU vizsgálatok), a Nemzeti Szaporítóanyag-forrás Jegyzékbe bejegyzett, „kiemelt" vagy „vizsgált" kategóriájú klón fajták és magtermesztő ültetvények (plantázsok) támogathatóak

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Erdő-genetikai vállalások (7 éves)

A/ in situ célprogram: Az erdő-genetikai változatosság megőrzése
- génrezervátumok létesítése és fenntartása vagy meglévő fenntartása
- magtermesztésre kijelölt törzsállományok létesítése és fenntartása vagy meglévő fenntartása
- központi törzsültetvények létesítése és fenntartása vagy meglévő fenntartása

B/ ex situ célprogram: Az erdő-genetikai változatosság fejlesztése
- erdészeti géngyűjtemények létesítése és fenntartása vagy meglévő fenntartása
- központi törzsültetvények létesítése és fenntartása

Támogatás ebben a beavatkozásban nem adható a szaporítóanyag kereskedelmi célú termékké alakítását szolgáló tevékenységekre (pl. kitermelés, előkészítés, tárolás, csomagolás), illetve az erdőgazdálkodókra vonatkozó, hatályos jogszabályokban foglalt kötelezettségből eredő erdőgazdálkodási tevékenységekre.

Kötelezettségvállalások:
- a vállalt, támogatott gazdálkodási előírásokat dokumentáló gazdálkodási napló vezetése
- a támogatott állományok létrehozása és fenntartása, megfelelő ápolása
- a már meglévő állományok fenntartása, megfelelő ápolása

6 Identification of relevant baseline elements
(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))
List of relevant GAEC and SMR

Code	Description

List of relevant mandatory national standards

Vonatkozó jogszabályok:

2009. évi XXXVII törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról
61/2017. (XII. 21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról
383/2016 Kor. rendelet (XII. 2.) a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről
110/2003 (X. 11). FM rendelet az erdészeti szaporítóanyagokról

Link between GAEC, SMR and national standards with the intervention

Nem jelöltünk meg GAEC előírást

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods
☐ **IACS**
☑ **Non-IACS**

Non-IACS section

Form of support
☑ **Grant**
☐ **Financial instrument**

Type of payment
☐ reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary
☑ unit costs
☐ lump sums
☐ flat-rate financing

Basis for the establishment

A kifizetés az STR 83. cikk 1(b) és 2 (a) i. bekezdései alapján történik.

A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint az AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit cost) részletes kalkulációja" című dokumentumban található.

Range of support at beneficiary level

Célterület	Alapegység	Létesítés (1. év) euro	Fenntartás euro/év
In situ formák			
Erdészeti génrezervátum	ha	250	100
Magtermelésr	ha	150	55

e kijelölt törzsállomány			
Ex situ formák			
Géngyűjtemény, juvenilis formában (csemetekert)	tétel	55	50
Géngyűjtemény, oltvány, genotípus (erdőterületen)	tétel	100	40
Géngyűjtemény, faalakú, genotípus (erdőterületen)	tétel	100	40
Géngyűjtemény, utódnemzedék, származás, család (erdőterületen)	tétel	120	50
Törzsültetvény, vegetatív szaporítású fajták, elit fokozat	tétel	120	200
Törzsültetvény, vegetatív szaporítású fajták, szuper elit fokozat	fajta	40	210
Törzsültetvény, generatív szaporítású fajták	ha	8600	660
Törzsfa leírólap készítése digitalis és nyomtatott formában	genotípus	20	-
Növényanyag előállítása dugványozással, ill. merisztéma szaporítással	genotípus	270	-
Növényanyag előállítása oltással, szemzéssel	genotípus	300	-

Növényanyag előállítása generatív szaporítással	genotípus	200	-
Szokásostól eltérő talajelőkészítés (tuskózás, talajforgatás és gyökérfésülés stb.) költsége	hektár	1 600	-
Kerítés építés költsége	méter	20	-
Molekuláris genetikai vizsgálat költsége	genotípus	80	-

Additional explanation

Nem releváns.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

☑ Yes ☐ No ☐ Mixed

Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

Mivel az erdészeti ágazat az EUMSZ 42. cikkének a hatályán kvüli esik, ezért erre az intézkedésre a versenyszabályok (állami támogatási szabályok) alkalmazandóak.

Type of state aid instrument to be used for clearance:

☐ Notification ☐ GBER ☑ ABER ☑ de minimis

State Aid case number

N/A

Additional information:

☐ The Member State has not yet chosen the instrument(s) and has indicated the alternatives. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance of the instrument chosen comes into effect.

☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, but the clearance has not yet been obtained. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance comes into effect.

☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, the clearance has been obtained and the SA number has been indicated for notification, GBER or ABER

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What are the models of the commitment(s) in the intervention?

☐ result based (with possibility to pick and choose)

☐ management based (with possibility to pick and choose)

☑ hybrid (management and result based)

Please explain the obligations/possibilities for beneficiaries in relation to the commitments set out in the intervention

A jogosultak négy különböző célprogram közül választhatnak. Ezen belül eredmény-orientált az új állomány létrehozása mind az in-situ létesítés, mind az ex-situ létesítés esetén; míg az in-situ vagy ex-situ fenntartási célprogramok jellemzően management-based beavatkozások.

What is the duration of contracts?

7 év

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 12 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A jelen beavatkozás alapján támogatás olyan környezeti célok megvalósítására nyújtható, amely az állam által egyértelműen meghatározott környezeti célú feltételeken alapul, és a kifizetés függ a meghatározott feltételek és gazdálkodási módszerek teljesítésétől.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(3)(b) - 70 - Payments under Article 70	50.00%	20.00%	80.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD36_O19_A01_ON - Az erdők genetikai erőforrásainak megőrzését és fejlesztését célzó hektárok száma	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Average		R.30	No

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD36_O19_A01_ON - Az erdők genetikai erőforrásainak megőrzését és fejlesztését célzó hektárok száma

Az UA meghatározása "átlagos" módon történik. A kalkuláció alapja a Vidékfejlesztési Program végrehajtási állapota: kötelezettségvállalási adatok (2022. június 19): kötelezettségvállalás 50 db projektre történt összesen 3,3 millió euró értékben, amelynek egyszerű számtani átlaga: 56.000 euró/kérelem. Ugyanakkor a 2023-tól tervezett célértékeket és egységösszeget befolyásoló tényezők:

-átszerkesztésre került a beavatkozás: az 1 éves és 7 éves célterületek helyett minden célterületre 7 éves kötelezettségvállalás lesz tehető,

-a támogatási egységköltségek valorizációra kerültek,

-új belépők is várhatók.

Így kérelmek (operation) várható átlagos mérete: 200.000 euró.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD36_O19_A01_ON - Az erdők genetikai erőforrásainak megőrzését és fejlesztését célzó hektárok száma (Grant - Average)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	200,000.00	200,000.00	200,000.00	200,000.00	200,000.00	200,000.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: Operations)	0.00	20.00	30.00	10.00	0.00	0.00	0.00	**Sum:** 60.00 **Max:** 30.00
TOTAL	O.19 (unit: Operations)	0.00	20.00	30.00	10.00	0.00	0.00	0.00	**Sum:** 60.00 **Max:** 30.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	1,200,000.00	1,600,000.00	800,000.00	800,000.00	800,000.00	800,000.00	6,000,000.00

	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	600,000.00	800,000.00	400,000.00	400,000.00	400,000.00	400,000.00	3,000,000.00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

RD39_F06_AFM_70 - Erdőtelepítési beruházások ápolása és jövedelempótló támogatása

Intervention Code (MS)	RD39_F06_AFM_70
Intervention Name	Erdőtelepítési beruházások ápolása és jövedelempótló támogatása
Type of Intervention	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments
Common Output Indicator	O.16. Number of hectares or number of other units under maintenance commitments for afforestation and agroforestry
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: Yes ES rebate system: Yes LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
4.2.2	ÜHG, illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátásának csökkentése erdészeti eszközökkel	2	Yes
4.4.2	A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata	2	Yes
4.4.3	A talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének javítása a földhasználatváltás ösztönzésével	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.30 Share of forest land under commitments to support forest protection and management of ecosystem services

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Cél: A rendkívül költséges és hosszú megtérülési idejű erdőtelepítéssel történő földhasználat váltás csak akkor válik vonzóvá a földhasználók számára, ha a befejezettség eléréséig az ápolási munkák is támogatásra, továbbá a kieső mezőgazdasági jövedelem is kompenzációra kerül.

Tartalom: EMVA támogatással telepített erdő ápolási feladatai és kieső mezőgazdasági jövedelem kompenzációja

Célkiválasztás menete: a 4 célállomány csoportban meghatározott erdőállományok ápolásának eltérő

költségei alapján az ápolási támogatási egységköltségei, illetve a támogatás folyósításának időintervallumai is eltérnek.

Kiválasztási elvek: nem releváns

Vonatkozó jogszabályok:

2009. évi XXX VII törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról

61/2017. (XII. 21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról

383/2016 Korm. rendelet (XII. 2.) a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről

Kiegészítő jelleg: új erdőgazdálkodók számára tájékoztatás, képzés és szaktanácsadás szükséges

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Jogosult kedvezményezett:

- Jogosult erdőgazdálkodó

Egyéb jogosultsági feltétel:

- Az állomány az erdőállomány adattárba felvett
- Az EMVA forrásból erdőtelepítési beruházási támogatásban részesült erdő, amelynek legkisebb támogatható területe: 0,5 ha
- Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével **nem nyújtható támogatás** azon kedvezményezett részére aki/amely aa 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján
- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve
- az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Támogatás típusa: egységköltség/ hektár

Kötelezettségvállalások:

1. a támogatott ápolási tevékenységeket el kell végezni,
2. legkésőbb az utolsó ápolási támogatás kifizetését megelőzően hatósági igazolás az erdő befejezetté nyilvánításáról

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

List of relevant GAEC and SMR

Code	Description

List of relevant mandatory national standards

2009. évi XXX VII törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról

61/2017. (XII. 21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról

383/2016 Korm.rendelet (XII. 2.) a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről

Link between GAEC, SMR and national standards with the intervention

Nem releváns.

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

☑ **IACS**

☐ **Non-IACS**

IACS section

Type of payment

☑ unit cost based on additional costs and income foregone

☐ transaction cost included

☐ one off payment

☐ lump sum

Range of support at beneficiary level

Ápolási költségek: a telepített célállomány-típustól függően differenciált támogatási egységköltségek kerültek kialakításra, különböző idő intervallumban. A 2019-ben és 2020-ban valorizált VP támogatási egységköltségeket vettük alapul. A kalkuláció az eltelepítendő ipari célú ültetvények nélkül készült (nincs ápolási és jövedelempótló támogatása). Az erdőtelepítés létét és sikerét biztosító ápolás és jövedelempótlás 5- 11 évet ölel fel. A kieső mezőgazdasági jövedelem pótlása egységes átlagos összegben került megállapításra az adott állománytípus ápolási idejével megegyező időtávra, amennyiben az adott területen a korábbi év(ek)ben mezőgazdasági termelés folyt.

Támogatási összegek (unit amount/ha/év):

Célállomány-típus csoport	**Erdőtelepítés**		
	2. évtől átlagos ápolási egységköltség		jövedelempótló
	ápolási időszak (év)	ápolás átlagos költsége (euro/ha/ év)	kieső mezőgazdasági jövedelem pótlása (euro/ha/év)
Tölgy, bükk és egyéb kemény lomb	11	605	432
Egyéb lágylomb és fenyő	8	328	432
Akác	5	320	432
Nemesnyár	5	320	432

Calculation method

A 2019-ben és 2020-ban valorizált VP támogatási egységköltségeket vettük alapul.

Additional explanation

Nem releváns.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

☑ Yes ☐ No ☐ Mixed

Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

Az erdészeti ágazat az EUMSZ 42. cikkén kívül eső ágazat, ezért a részére nyújtott támogatásokra a versenyszabályok (állami támogatási szabályok) alkamazandóak.

Type of state aid instrument to be used for clearance:
☐ Notification ☐ GBER ☑ ABER ☑ de minimis
State Aid case number
N/A

Additional information:
☐ The Member State has not yet chosen the instrument(s) and has indicated the alternatives. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance of the instrument chosen comes into effect.
☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, but the clearance has not yet been obtained. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance comes into effect.
☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, the clearance has been obtained and the SA number has been indicated for notification, GBER or ABER

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention
What are the models of the commitment(s) in the intervention?
☐ result based (with possibility to pick and choose)
☑ management based (with possibility to pick and choose)
☐ hybrid (management and result based)

Please explain the obligations/possibilities for beneficiaries in relation to the commitments set out in the intervention

A támogatottnak el kell végezni az erdő-ápolási feladatokat, amelynek eredményeképpen az erdészeti hatóság legkésőbb az utolsó kifizetést megelőzően befejezett állapotban átveszi az erdőt.

What is the duration of contracts?

Ápolás: célállomány-csoporttól függően: 5 év, 8év, 11 év
Kieső mezőgazdasági jövedelem pótlása: (amennyiben a kérelmező jogosult rá) célállomány-csoporttól függően 5 év, 8 év vagy 11 év.

10 WTO compliance
Green Box
Paragraph 11 of Annex 2 WTO
Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A jelen beavatkozás alapján támogatás olyan környezeti célok megvalósítására nyújtható, amely az állam által egyértelműen meghatározott környezeti célú feltételeken alapul, és a kifizetés függ a meghatározott feltételek és gazdálkodási módszerek teljesítésétől.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(3)(b) - 70 - Payments under Article 70	50.00%	20.00%	80.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD39_O16_U01_HA - Erdőtelepítési beruházás ápolási és jövedelempótló támogatási egységösszeg 1 - Tölgy, bükk, egyéb kemény lomb ápolása: euro/ha/év	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.30	Yes
RD39_O16_U02_HA - Erdőtelepítési beruházás ápolási és jövedelempótló támogatási egységösszeg 2 - Egyéb lágy lomb és fenyő ápolása: euro/ha/év	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.30	Yes
RD39_O16_U03_HA - Erdőtelepítési beruházás ápolási és jövedelempótló támogatási egységösszeg 3 - Akác erdő ápolása: euro/ha/év	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.30	Yes
RD39_O16_U04_HA - Erdőtelepítési beruházás ápolási és jövedelempótló támogatási egységösszeg 4 - Nemesnyár erdő ápolása: euro/ha/év	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.30	Yes
RD39_O16_U05_HA - Erdőtelepítési beruházás jövedelempótló támogatási egységösszege	Grant	91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Uniform		R.30	Yes

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD39_O16_U01_HA - Erdőtelepítési beruházás ápolási és jövedelempótló támogatási egységösszeg 1 - Tölgy, bükk, egyéb kemény lomb ápolása: euro/ha/év

Az UA meghatározása "egységes" módon történik. Így 5 féle különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint az AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit cost) részletes kalkulációja" című dokumentumban található.

RD39_O16_U02_HA - Erdőtelepítési beruházás ápolási és jövedelempótló támogatási egységösszeg 2 - Egyéb lágy lomb és fenyő ápolása: euro/ha/év

Az UA meghatározása "egységes" módon történik. Így 5 féle különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint az AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit cost) részletes kalkulációja" című dokumentumban található.

RD39_O16_U03_HA - Erdőtelepítési beruházás ápolási és jövedelempótló támogatási egységösszeg 3 - Akác erdő ápolása: euro/ha/év

Az UA meghatározása "egységes" módon történik. Így 5 féle különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint az AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit cost) részletes kalkulációja" című dokumentumban található.

RD39_O16_U04_HA - Erdőtelepítési beruházás ápolási és jövedelempótló támogatási egységösszeg 4 - Nemesnyár erdő ápolása: euro/ha/év

Az UA meghatározása "egységes" módon történik. Így 5 féle különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint az AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit cost) részletes kalkulációja" című

dokumentumban található.

RD39_O16_U05_HA - Erdőtelepítési beruházás jövedelempótló támogatási egységösszege

Az UA meghatározása "egységes" módon történik. Így 5 féle különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint az AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit cost) részletes kalkulációja" című dokumentumban található.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD39_O16_U01_HA - Erdőtelepítési beruházás ápolási és jövedelempótló támogatási egységösszeg 1 - Tölgy, bükk, egyéb kemény lomb ápolása: euro/ha/év (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			605.00	605.00	605.00	605.00	605.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.16 (unit: Hectares)								
RD39_O16_U02_HA - Erdőtelepítési beruházás ápolási és jövedelempótló támogatási egységösszeg 2 - Egyéb lágy lomb és fenyő ápolása: euro/ha/év (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			328.00	328.00	328.00	328.00	328.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.16 (unit: Hectares)								
RD39_O16_U03_HA - Erdőtelepítési beruházás ápolási és jövedelempótló támogatási egységösszeg 3 - Akác erdő ápolása: euro/ha/év (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			320.00	320.00	320.00	320.00	320.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.16 (unit: Hectares)								
RD39_O16_U04_HA - Erdőtelepítési beruházás ápolási és jövedelempótló támogatási egységösszeg 4 -	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			320.00	320.00	320.00	320.00	320.00	

Nemesnyár erdő ápolása: euro/ha/év (Grant - Uniform)	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.16 (unit: Hectares)								
RD39_O16_U05_HA - Erdőtelepítési beruházás jövedelempótló támogatási egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			432.00	432.00	432.00	432.00	432.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.16 (unit: Hectares)								
TOTAL	O.16 (unit: Hectares)			25,000.00	30,000.00	35,000.00	40,000.00	45,000.00	**Sum:** 175,000.00 **Max:** 45,000.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			23,371,188.00	26,365,732.00	30,761,040.00	35,199,200.00	39,502,840.00	155,200,000.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			11,685,594.00	13,182,866.00	15,380,520.00	17,599,600.00	19,751,420.00	77,600,000.00
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)			8,000,000.00	8,000,000.00	8,000,000.00	8,000,000.00	8,000,000.00	40,000,000.00
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)			4,000,000.00	4,000,000.00	4,000,000.00	4,000,000.00	4,000,000.00	20,000,000.00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

ASD(72) - Area-specific disadvantages resulting from certain mandatory requirements

RD23_G06_NAG_72 - Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések

Intervention Code (MS)	RD23_G06_NAG_72
Intervention Name	Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések
Type of Intervention	ASD(72) - Area-specific disadvantages resulting from certain mandatory requirements
Common Output Indicator	O.13. Number of hectares benefitting from support under Natura 2000 or Directive 2000/60/EC
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: Yes ES rebate system: Yes LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

A beavatkozás megvalósítási területe Magyarország

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union
SO6 Contribute to halting and reversing biodiversity loss, enhance ecosystem services and preserve habitats and landscapes

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Yes
6.1.1	Natura 2000 mezőgazdasági élőhelyek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.4 Share of utilised agricultural area (UAA) covered by income support and subject to conditionality
R.7 Percentage of additional support per hectare in areas with higher needs (compared to average)

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

A beavatkozás célja

A Natura 2000 hálózat a közösségi jelentőségű természetes élőhelytípusok, vadon élő állat- és növényfajok védelmén keresztül biztosítja a biológiai sokféleség megóvását és hozzájárul kedvező természetvédelmi helyzetük fenntartásához, illetve helyreállításához.

A Natura 2000 hálózattal kapcsolatos gyepterületekre vonatkozó kifizetések célja, hogy a mezőgazdasági termelők és az egyéb földhasználók számára ellentételezze

- a vadon élő madarak védelméről szóló, 2009. november 30-i 2009/147/EK tanácsi irányelv (továbbiakban: Madárvédelmi Irányelv) és
- a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK irányelv (továbbiakban: Élőhelyvédelmi Irányelv)

végrehajtásából eredően felmerülő többlet költségeket és elmaradó bevételeket.

A beavatkozás tartalma

A különböző művelési ágakon végzett földhasznosítások eltérő mértékben járulnak hozzá a Natura 2000 területek élővilágának és az ott előforduló fajok fenntartásához, a biodiverzitás megőrzéséhez, ezért hazánkban a kompenzációs támogatás kifizetésekor a gyep-, illetve az erdőterületek megőrzése az elsődleges, így a kötelezően betartandó jogszabályban, illetve a körzeti erődtervekben foglalt előírások is e két területtípusra vonatkozóan kerültek meghatározásra. A Natura 2000 erdőterületekre járó kompenzációs kifizetések külön beavatkozásként kerül kidolgozásra (*RD23_G06_NAG_72 - Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések*).

A Natura hálózat **gyep hasznosítású területeire** a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet (továbbiakban: Natura 2000 földhasználati rendelet) értelmében egységes földhasználati előírások vonatkoznak többek közt az alábbi gyakorlatok vonatkozásában:

- gyepfelszín védelme, a károsodás megelőzése;
- tápanyag-utánpótlás szabályozása;
- a gyephez kötődő élővilág védelme;
- inváziós és termőhely-idegen növényfajok terjedésének megelőzése;
- felhagyás elkerülése.

A kompenzációs támogatás a fenti jogszabályi előírások betartásából származó többletköltségek, valamint bevételkiesés alapján kerül meghatározásra azok ellentételezése céljából, melyet a jogosultsági kritériumoknak megfelelő mezőgazdasági termelők vissza nem térítendő támogatás formájában évenként igényelhetnek.

Tekintettel arra, hogy a KAP Stratégiai Terv benyújtásának pillanatában nincs érvényben olyan hatályos jogszabály, amely a gyepterületeken kívül egyéb mezőgazdasági területekre (pl. szántó) vonatkozóan írna elő egységes, kötelező érvényű földhasználati előírásokat, az egyéb mezőgazdasági hasznosítás alatt lévő területekre nem lehetséges kompenzációs támogatást nyújtani. Amennyiben a kompenzáció alapjául szolgáló jogszabály megszületik és hatályba lép, a kompenzációs támogatás feltételei is rendelkezésre fognak állni és szükség esetén a KAP Stratégia Terv módosításával, valamint a megfelelő forráskeret biztosításával a kompenzációs támogatás bevezethető.
A **Natura 2000 szántóterületek** esetében a szükséges kormányrendeleti szabályozás megjelenését 2024 második félévére tartjuk reálisnak. Így 2025-től alkalmazható lesz a 72. cikk szerinti kompenzációs kifizetés Natura 2000 szántóterületek esetében is.

A beavatkozás folytatása, illetve továbbfejlesztése a 2007-2013-as időszakban kidolgozott és működtetett Új Magyarország Vidékfejlesztési Program 213. számú intézkedésének, illetve a 2014-2022 között érvényes Vidékfejlesztési Program M 12.1. alintézkedésnek.

A Natura 2000 hálózat kedvező természeti állapotának megőrzése, illetve javítása érdekében fent kívánjuk tartani az előző időszakokban kialakított háromszintű rendszert, mely a megfelelő eredményt hozza mind

a göteborgi törekvéseknek megfelelő mezőgazdasági diverzitás megőrzése, mind a Natura 2000 hálózat társadalmi elfogadása tekintetében:

- 1. szint: Az *európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X.8.) Kormányrendelet* tartalmazza a Natura 2000 területek lehatárolásával kapcsolatos szabályokat, illetve az irányelveknek megfelelő alapkövetelményeket, melyek betartása kötelező minden kijelölt Natura 2000 területen a hasznosítás módjától függetlenül. A szabályozás célja a kijelölt Natura 2000 területek kiterjedésének megőrzése, a kijelölés időpontjában végzett tevékenységekhez képest más célú hasznosítás (pl. beépítés, gyepfeltörés) visszaszorítása és a hálózat alapvető feltételeinek megőrzése. A kormányrendelet elsősorban azokat a tevékenységeket szabályozza, amelyek adott esetben a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapotot veszélyeztethetnék. A kormányrendelet hatálya minden Natura 2000 területre kiterjed hasznosítási módtól függetlenül, és mint a JFGK 3. és 4. előírása részét képezi a kondicionalitás rendszerének. Ezen követelmények betartásáért kompenzációs kifizetés nem adható, mivel azok betartásából nem fakad közvetlen, a mezőgazdasági tevékenységet érintő költségnövekedés, illetve bevételkiesés.
- 2. a szint: A mezőgazdasági műveléssel érintett művelési ágak közül a legjelentősebb természeti értéket képviselő gyepterületek természetvédelmi szempontú földhasználati szabályozása, valamint az annak ellentételezését szolgáló kifizetési rendszer működtetése. *A Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Kormányrendelet* és a kompenzáció célja a Natura 2000 gyepterületek kedvező természeti állapotának elérése és megőrzése. A földhasználati előírásokat lsd. később.
- 2. b szint: Az erdő művelési ágban lévő Natura 2000 területek esetében az egyes erdőterületekre kiadott, kötelező érvényű erdőterv határozatokban lévő korlátozások betartásából eredő jövedelemkiesés és többletköltségek ellentételezésére vehetnek igénybe támogatást az erdőgazdálkodók (*RD23_G06_NAG_72* intézkedés)
- 3. szint: Fejlesztési típusú intézkedések - Az egyes Natura 2000 területekre vonatkozóan az ún. Natura 2000 fenntartási tervek tartalmazzák az élőhelyek és fajok védelme érdekében javasolt beavatkozásokat, természetvédelmi kezelési gyakorlatokat. Ezen javaslatok jogi kötőerővel nem bírnak, betartásuk nem kötelező, így nem képezhetik kompenzáció alapját, azonban a javasolt tevékenységek egy részére támogatás igényelhető a földhasználók által önkéntes rendszerben elérhető agrár-környezetgazdálkodási és éghajlatváltozással kapcsolatos intézkedések (*RD19_G01_AEC_70*), az erdő-környezetvédelmi program (*RD35_F02_FEC_70)*, valamint a természetvédelmi vonatkozású agro-ökológiai nem termelő beruházások és fenntartásuk (*RD21_G04_LCI_73 és RD22_G05_LCP_70*) intézkedések keretei között. Ezen intézkedések célja a természeti állapotot javító, élőhelyfejlesztési és fajmegőrzési előírások ellentételezése.

<u>Kapcsolódás más KAP ST intézkedéshez:</u>

- A Natura 2000 gyepterületekre vonatkozó földhasználati előírások és a *DP17_G01_ECOS_16* - Agro-ökológiai program (AÖP) gyepgazdálkodási előírásai részben átfednek egymással. A túlkompenzáció elkerülése miatt a mindkét helyen szereplő, költségvonzattal járó előírások betartását csak az egyik támogatás keretén belül lehet kompenzálni. Amennyiben a gazdálkodó ugyanarra a területre mindkét típusú támogatást igénybe kívánja venni, ugyanazon előírások betartásáért kétszeresen kerülne támogatásra, ezért az AÖP támogatás igénylése során az átfedő előírások (lsd. az AÖP intézkedés leírásánál) nem választhatóak Natura 2000 gyepterületeken.

- A Natura 2000 gyepterületekre vonatkozó földhasználati előírások és az AKG gyepgazdálkodási előírásai részben vagy egészben átfednek egymással. Amennyiben a gazdálkodó ugyanarra a területre mindkét típusú támogatást igénybe kívánja venni, ugyanazon előírások betartásáért kétszeresen kerülne támogatásra. A túlkompenzáció elkerülése miatt a mindkét helyen szereplő, költségvonzattal járó előírások betartását csak az egyik támogatás keretén belül lehet kompenzálni, ezért a Natura 2000 gyepterület támogatások igénybevétele esetén az ugyanarra a területre vonatkozó AKG támogatások összege csökkentésre kerül a „közös” előírásokra vonatkozó

támogatási részösszeggel.

A kiválasztás szempontrendszere:

A támogatási kérelmek kiválasztása során nem tervezünk pontozásos értékelést bevezetni.

Egyéb releváns információ:

Tekintettel arra, hogy a KAP Stratégiai Terv benyújtásának pillanatában nincs érvényben olyan hatályos jogszabály, amely megfelelő alapját képezné az STR rendelet 72. cikk (3) bekezdés c), illetve (5) bekezdés b) pontjai szerinti ún. VKI (WFD) kompenzációs támogatásnak, a vízgyűjtő-gazdálkodási terv által érintett mezőgazdasági területekre nem lehetséges kompenzációs támogatást nyújtani. A 3. Országos Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv 2022. április 28-án került elfogadásra, azonban az továbbra sem tartalmaz olyan kötelező érvényű földhasználati előírásokat, amelyek alapját képezhetnék egy VKI kompenzációs kifizetésnek. Amennyiben a kompenzáció alapjául szolgáló jogszabály megszületik és hatályba lép, a kompenzációs támogatás feltételei is rendelkezésre fognak állni és szükség esetén a KAP Stratégia Terv módosításával, valamint a megfelelő forráskeret biztosításával a VKI kompenzációs támogatás bevezethető.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Jogosultsági kritériumok:

- Mezőgazdasági termelő, aki az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet alapján kijelölt és a MePAR-ban lehatárolt Natura 2000 gyepterületen gazdálkodik, ideértve az ideiglenes gyepeket és a fás rét, legelőket
- A támogatással érintett terület legalább 1,0 hektár gyep- vagy szántótterület, a legkisebb támogatható tábla méret 0,25 ha.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

A támogatás típusa:

- A beavatkozás támogatási intenzitása 100%.
- A kifizetés évenként, a jogosult terület után hektáronként történik.
- A beavatkozás vonatkozásában elszámolható költségnek minősül a Madárvédelmi Irányelv és az Élőhelyvédelmi Irányelv végrehajtásából eredően a felmerülő többlet költségek és elmaradó bevételek ellentételezése, a hektáronként meghatározott kifizetés összegében.
- A támogatást igénylő gazdálkodók garantáltan megkapják a kompenzációt abban az esetben, ha megfelelnek a jogosultsági feltételeknek.
- A beavatkozás keretében térségi differenciálás nem kerül alkalmazásra.
- A kérelmek elbírálása során nem kerül bevezetésre pontozási rendszer, illetve a kérelmeket nem fogják elutasítani forráshiányra történő hivatkozással.
- A túlkompenzáció elkerülése érdekében a Natura 2000 gyep területeken gazdálkodók számára az AKG alintézkedéseken belül csökkentett összeg kerül kifizetésre a nem Natura 2000 gyepeken gazdálkodókhoz képest, mert a Natura gyepterületeken magasabbak az AKG-re vonatkozó alapkövetelmények.
- A kompenzáció mértékének meghatározása során először meghatároztuk a földhasználati előírásokat és azok agronómiai hatásait, majd a jövedelemkiesést/növekedést, illetve költségcsökkenést/növekedést előidéző tényezők hatását értékeltük, végül az előbb említett tényezők hatásait összegezve állapítottuk meg a kompenzáció mértékét.

Kötelezettségek:

- A támogatást igénylőnek be kell tartania
    - a vonatkozó Natura 2000 földhasználati rendeletben megfogalmazott előírásokat;
    - A Stratégiai Terv rendelet III. mellékletében foglaltakat;
    - a mezőgazdasági terület fenntartására vonatkozóan meghatározott minimumkövetelményeket.

- A támogatást igénylő köteles Natura 2000 gyep tematikájú képzésen részt venni.

- Gyepterületek esetén a Gazdálkodási Napló kötelező vezetése.

- A Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer keretében történő biodiverzitás hatásmonitorozással kapcsolatos tevékenység tűrése.

A Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályai (a 269/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet alapján - a hatályos 2022. május 19-i állapot szerint)

3. § (1) A gyepterületeket legeltetéssel, illetve kaszálással kell hasznosítani.
(2) Gyepterületen csak szarvasmarha, juh, kecske, szamár, ló és bivaly legeltethető.
(3) A gyepterület túllegeltetése tilos.
(4) A gazdálkodási tevékenység során a gyepfelszín maradandó károsítása tilos.
(5) Tápanyag-utánpótlás csak a legelő állatok által elhullajtott ürülékből származhat, trágya kiszórása tilos.

4. § (1) A terület legalább 5, legfeljebb 10%-át - beleértve a természetvédelmi érdekből hatósági határozattal elrendelt eseti korlátozással érintett földterületeket is - kaszálásonként változó helyen kaszálatlanul kell hagyni.
(2) A belvíz gyepterületről történő elvezetése és a gyepterület öntözése tilos.
(3) Napnyugtától napkeltéig a gépi munkavégzés tilos.

(4) A Natura 2000 gyepterületeken területi természetvédelmi hatóságnak, helyi jelentőségű védett természeti területnek minősülő Natura 2000 gyepterület esetében a települési önkormányzat jegyzőjének, a fővárosban a főjegyzőnek az engedélye szükséges, amelyet természetvédelmi hatósági jogkörében eljárva ad ki:
a) a nád irtásához, valamint
b) az október 31. és április 23. között történő legeltetéshez.
(5) Vadgazdálkodási létesítmények, berendezések kialakításához a vadászati hatóság engedélye szükséges. A vadászati hatósághoz a kérelem elektronikus űrlap útján is benyújtható.

5. § (1) A kaszálást a kaszálandó terület középpontjából indulva vagy a táblaszél mellől, az ott élő állatok zárványterületre szorítása nélkül kell elvégezni. A kaszálás során vadriasztó lánc használata kötelező.
(2) Az inváziós és termőhely-idegen növényfajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, állományuk visszaszorításáról gondoskodni kell mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással, ezen a technológián túl egyéb vegyszerhasználat tilos.
(3) A kaszálás tervezett időpontját a tevékenység megkezdése előtt a földhasználónak legalább öt munkanappal írásban be kell jelentenie a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak. Amennyiben a (2) bekezdés szerinti védekezés során a földhasználó nem tudja betartani a 4. § (1) bekezdésében előírt 5%-os határértéket, úgy ezt a kaszálás időpontjáról szóló előzetes bejelentésével egy időben jeleznie kell a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak.
(4) Gyepterületen a szálas takarmány tárolása a kaszálást követő 30 napon túl tilos.

O13 What area is eligible?

☑Natura 2000 agricultural area
☐Natura 2000 forest area
☐Other delimited nature protection areas with environmental restrictions applicable to farming or forests which contribute to the implementation of Article 10 of Directive 92/43/EEC
☐Agricultural areas included in river basin management plans (Water Framework Directive)
6 Identification of relevant baseline elements
(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))
List of relevant GAEC and SMR

Code	Description
GAEC01	Maintenance of permanent grassland based on a ratio of permanent grassland in relation to agricultural area at national, regional, sub-regional, group-of-holdings or holding level in comparison to the reference year 2018.Maximum decrease of 5% compared to the reference year.
GAEC09	Ban on converting or ploughing permanent grassland designated as environmentally-sensitive permanent grasslands in Natural 2000 sites

List of relevant mandatory national standards

NJSZ - *A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)*

A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani, továbbá hogy a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni, valamint biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét is. Valamint meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról a történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével.

Link between GAEC, SMR and national standards with the intervention

A NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályai (269/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet alapján)	Kapcsolódó referenciaszabályozás (SMR - jogszabályban foglalt gazdálkodói követelmények, illetve NJSZ - Nemzeti jogszabályokban meghatározott egyéb kötelező erejű követelmények, valamint HMKÁ előírások)	A referenciaszabályozás és a egymáshoz való viszonya
3. § (1) A gyepterületeket legeltetéssel, illetve kaszálással kell hasznosítani.	NJSZ - A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)	A vonatkozó referenciaelem legeltetéssel vagy kaszálássa hasznosítást
(2) Gyepterületen csak szarvasmarha, juh, kecske, szamár, ló és bivaly legeltethető.		A vonatkozó referenciaelem legeltethető állatfajokat
(3) A gyepterület túllegeltetése tilos.	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani, továbbá hogy a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell	A vonatkozó referenciaelem túllegeltetés kérdését

	végezni, valamint biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét is. Valamint meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról a történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével.	
(4) A gazdálkodási tevékenység során a gyepfelszín maradandó károsítása tilos.		A vonatkozó referenciaelem gyepfelszín károsodásának l
(5) Tápanyag-utánpótlás csak a legelő állatok által elhullajtott ürülékből származhat, trágya kiszórása tilos.	GAEC 1 – állandó gyepterület arányának tagállami szintű fenntartása	A vonatkozó referenciaelem tápanyag-gazdálkodási szab
4. § (1) A terület legalább 5, legfeljebb 10%-át - beleértve a természetvédelmi érdekből hatósági határozattal elrendelt eseti korlátozással érintett földterületeket is - kaszálásonként változó helyen kaszálatlanul kell hagyni.		A vonatkozó referenciaelem kaszálási korlátozásokat.
(2) A belvíz gyepterületről történő elvezetése és a gyepterület öntözése tilos.	GAEC 9 - Környezeti szempontból érzékeny állandó gyepterületként megjelölt gyepterületek átállításának vagy felszántásának tilalma a Natura 2000 területeken	A vonatkozó referenciaelem korlátozásokat a belvíz elve vonatkozóan.
(3) Napnyugtától napkeltéig a gépi munkavégzés tilos.		A vonatkozó referenciaelem korlátozásokat az éjszakai m vonatkozóan.
(4) * A Natura 2000 gyepterületeken területi természetvédelmi hatóságnak, helyi jelentőségű védett természeti területnek minősülő Natura 2000 gyepterület esetében a települési önkormányzat jegyzőjének, a fővárosban a főjegyzőnek az engedélye szükséges, amelyet természetvédelmi hatósági jogkörében eljárva ad ki:	A mezőgazdasági terület fenntartására vonatkozó minimum követelmények az SPR rendelet 4. cikk (2) bekezdés alapján:	A vonatkozó referenciaelem tartalmaznak előírásokat a k engedélyekre vonatkozóan.
a) a nád irtásához, valamint	Az állandó gyepterület akkor minősül megfelelő állapotban tartottnak, ha azon nem áll fenn az állandó gyepterület olyan helytelen legeltetési módból eredő	

	károsodása (túllegeltetés), amelynek során az állományalkotó fűfélék rövidre rágása és taposás következtében a gyep foltokban kiritkul, és a talajfelszín legalább 50%-ban fedetlenné válik, és az állandó gyepterületen - amennyiben ott tárgyévben mezőgazdasági termelés nem folyik - a gyepalkotó fűfajok - nem beleértve a nádat - és takarmánynövények túlsúlyban vannak, és nem található a tárgyévet megelőző vegetációs időszakból maradt olyan növedék, amelynek szaporító képletei is elnyíltak.	
b) az október 31. és április 23. között történő legeltetéshez.		
(5) * Vadgazdálkodási létesítmények, berendezések kialakításához a vadászati hatóság engedélye szükséges. A vadászati hatósághoz a kérelem elektronikus űrlap útján is benyújtható.		A vonatkozó referenciaelem tartalmaznak előírásokat a k engedélyekre vonatkozóan.
5. § (1) A kaszálást a kaszálandó terület középpontjából indulva vagy a táblaszél mellől, az ott élő állatok zárványterületre szorítása nélkül kell elvégezni. A kaszálás során vadriasztó lánc használata kötelező.		A vonatkozó referenciaelem kaszálási korlátozásokat.
(2) Az inváziós és termőhely-idegen növényfajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, állományuk visszaszorításáról gondoskodni kell mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással, ezen a technológián túl egyéb vegyszerhasználat tilos.		A vonatkozó referenciaelem vegyszerhasználatot, tovább invazós és termőhely-idegen növényfajok elleni védekeze mechanikus védekezésre, ill növényvédőszer-kijuttatásra
(3) A kaszálás tervezett időpontját a tevékenység megkezdése előtt a földhasználónak legalább öt munkanappal írásban be kell jelentenie a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak. Amennyiben a (2) bekezdés szerinti védekezés során a földhasználó nem tudja betartani a 4. § (1) bekezdésében előírt 5%-os határértéket, úgy ezt a kaszálás időpontjáról szóló előzetes bejelentésével egy időben jeleznie kell a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak.		A vonatkozó referenciaelem kaszálási korlátozásokat.

(4) Gyepterületen a szálas takarmány tárolása a kaszálást követő 30 napon túl tilos.		A vonatkozó referenciaelem korlátozásokat a szálas takar vonatkozóan.

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Type of payment

☑ unit cost based on additional costs and income foregone

☐ transaction cost included

☐ one off payment

☐ lump sum

Range of support at beneficiary level

A támogatás intenzitása 100 %.

Az egységköltség összege évenként 115 euro/ha.

Calculation method

Számítási módszertan:

- A beavatkozás vonatkozásában elszámolható költségnek minősül a Madárvédelmi Irányelv és az Élőhelyvédelmi Irányelv végrehajtásából eredően a felmerülő többletköltségek és elmaradó bevételek ellentételezése, a hektáronként meghatározott kifizetés összegében. A kifizetés évenként, a jogosult terület után hektáronként történik.
- A kompenzáció mértékének meghatározása során először meghatároztuk a földhasználati előírások agronómiai hatásait, majd értékeltük a jövedelemkiesést/növekedést, illetve költségcsökkenést/növekedést előidéző tényezők hatását, végül az előbb említett tényezők hatásait összegezve állapítottuk meg a kompenzáció mértékét.
- Az agronómiai hatás értékeléséhez adatforrásként értékelésre kerültek az Agrárközgazdasági Intézet Tesztüzemi Rendszerének (FADN) a termelési értékre, valamint egyes növénykultúrák ágazati szintű költségeire vonatkozó adatai, továbbá a mezőgazdasági gépi munkavégzés költségeivel kapcsolatban a Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ Mezőgazdasági Gépesítési Intézetének kutatási eredményei, a jelenlegi piaci mezőgazdasági bérmunka szolgáltatási díjak, valamint szakértői kalkulációk.
- A számítás alapja az előírások által bekövetkezett többletköltség, valamint jövedelem kiesés mértékének meghatározása. A támogatási összeg kiszámításakor az előírásokat betartó gazdálkodók várható jövedelemalakulása kerül összehasonlításra olyan gazdaságokkal, ahol Natura 2000 előírások nem kerülnek alkalmazásra. Ez által biztosítható, hogy a gyakorlatban elterjedt gazdálkodási formák nem kerülnek támogatásra, csak az emelt szintű előírások képezik a kompenzáció alapját.
- Minden előírás esetében 4 kategória szerint kerülnek csoportosításra a jövedelmet meghatározó bevétek és költségek.

1. Várható bevételkiesés
2. Várható bevételnövekedés
3. Várható többletköltség
4. Várható költségcsökkenés

- A számítás előírásonként külön került meghatározásra a fent ismertetett adatforrások és szakértői becslések alkalmazásával. Amennyiben az előíráshoz nem rendelhető egységesen meghatározható költségnövekedés vagy bevételkiesés, ott az előírás kompenzációja nulla. Ezen előírások jellemzően olyan korlátozásokat fednek le, amelyek esetlegesen előforduló, nem minden területet, illetve gazdálkodót érintő tevékenységeket – mint pl. a belvízelvezetés tilalma – korlátoznak, így nem állapítható meg egységes, minden gazdálkodót érintő költségnövekedés vagy bevételkiesés. Költségnövekedést vagy bevételkiesést nem generáló előírások még továbbá pl. a bejelentési kötelezettségek is.
- Minden esetben fontos, hogy mivel a kifizetés évente és hektár alapon történik, ezért a

kompenzáció mértékének meghatározásakor korrekció került alkalmazásra. Példaként említve az istállótrágyázással, vagy talajmintavétellel kapcsolatos költségeket, az előbbi 3 évente egyszer, utóbbi 5 év alatt egyszer kerül elvégzésre. Ilyen esetekben a költségek évente egyenlő arányban kerültek meghatározásra.

- A beavatkozás keretében térségi differenciálás nem kerül alkalmazásra.

A kompenzáció mértékének meghatározása az alábbiak szerint történt (a részletes számítási módszertant mellékletként csatoljuk):

A NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályai (269/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet alapján)	**Költségnövekedés**	**Bevétel kiesés**	**Elő kor a ö (eu**
3. § (1) A gyepterületeket legeltetéssel, illetve kaszálással kell hasznosítani.	Költségnövekedés az előíráshoz nem rendelhető	Bevétel kiesés az előíráshoz nem rendelhető	0
(2) Gyepterületen csak szarvasmarha, juh, kecske, szamár, ló és bivaly legeltethető.	Költségnövekedés az előíráshoz nem rendelhető	Bevétel kiesés az előíráshoz nem rendelhető	0
(3) A gyepterület túllegeltetése tilos.	Költségnövekedés az előíráshoz nem rendelhető	Bevétel kiesés az előíráshoz nem rendelhető	0
(4) A gazdálkodási tevékenység során a gyepfelszín maradandó károsítása tilos.	Költségnövekedés az előíráshoz nem rendelhető	Bevétel kiesés az előíráshoz nem rendelhető	0
(5) Tápanyag-utánpótlás csak a legelő állatok által elhullajtott ürülékből származhat, trágya kiszórása tilos.	Költségnövekedés az előíráshoz nem rendelhető	széna hozamcsökkenés a tápanyagkijuttatás korlátozása miatt	62
4. § (1) A terület legalább 5, legfeljebb 10%-át - beleértve a természetvédelmi érdekből hatósági határozattal elrendelt eseti korlátozással érintett földterületeket is - kaszálásonként változó helyen kaszálatlanul kell hagyni.	Költségnövekedés az előíráshoz nem rendelhető	hozamcsökkenés a kaszálási korlátozás miatt	41
(2) A belvíz gyepterületről történő elvezetése és a gyepterület öntözése tilos.	Költségnövekedés az előíráshoz nem rendelhető	Bevétel kiesés az előíráshoz nem rendelhető	0
(3) Napnyugtától napkeltéig a gépi munkavégzés tilos.	Költségnövekedés az előíráshoz nem rendelhető	Bevétel kiesés az előíráshoz nem rendelhető	0
(4) * A Natura 2000 gyepterületeken területi természetvédelmi hatóságnak, helyi jelentőségű védett természeti területnek minősülő Natura 2000 gyepterület esetében a települési önkormányzat jegyzőjének, a fővárosban a főjegyzőnek az engedélye szükséges, amelyet természetvédelmi hatósági jogkörében eljárva ad ki: a) a nád irtásához, valamint b) az október 31. és április 23. között történő legeltetéshez.	Költségnövekedés az előíráshoz nem rendelhető	Bevétel kiesés az előíráshoz nem rendelhető	0

(5) * Vadgazdálkodási létesítmények, berendezések kialakításához a vadászati hatóság engedélye szükséges. A vadászati hatósághoz a kérelem elektronikus űrlap útján is benyújtható.	Költségnövekedés az előíráshoz nem rendelhető	Bevétel kiesés az előíráshoz nem rendelhető	0
5. § (1) A kaszálást a kaszálandó terület középpontjából indulva vagy a táblaszél mellől, az ott élő állatok zárványterületre szorítása nélkül kell elvégezni. A kaszálás során vadriasztó lánc használata kötelező.	Magasabb fajlagos gépimunka költség	Bevétel kiesés az előíráshoz nem rendelhető	12
(2) Az inváziós és termőhely-idegen növényfajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, állományuk visszaszorításáról gondoskodni kell mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással, ezen a technológián túl egyéb vegyszerhasználat tilos.	Költségnövekedés az előíráshoz nem rendelhető	Bevétel kiesés az előíráshoz nem rendelhető	0
(3) A kaszálás tervezett időpontját a tevékenység megkezdése előtt a földhasználónak legalább öt munkanappal írásban be kell jelentenie a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak. Amennyiben a (2) bekezdés szerinti védekezés során a földhasználó nem tudja betartani a 4. § (1) bekezdésében előírt 5%-os határértéket, úgy ezt a kaszálás időpontjáról szóló előzetes bejelentésével egy időben jeleznie kell a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak.	Költségnövekedés az előíráshoz nem rendelhető	Bevétel kiesés az előíráshoz nem rendelhető	0
(4) Gyepterületen a szálas takarmány tárolása a kaszálást követő 30 napon túl tilos.	Költségnövekedés az előíráshoz nem rendelhető	Bevétel kiesés az előíráshoz nem rendelhető	0
Összesen			115

Additional explanation

A túlkompenzáció elkerülése érdekében a Natura 2000 gyep területeken gazdálkodók számára az AKG alintézkedéseken belül csökkentett összeg kerül kifizetésre a nem Natura 2000 gyepeken gazdálkodókhoz képest, mert a Natura gyepterületeken magasabbak az AKG-re vonatkozó alapkövetelmények.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

☐ Yes ☑ No ☐ Mixed

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

N/A

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 12 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatás keretében nyújtott támogatás egyértelműen természetvédelmi célokat szolgál. A támogatás kizárólag a kötelezettségek betartásából eredő többletköltségek és kieső jövedelmek ellentételezését szolgálja.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(3)(b) - 72 - Payments under Article 72	50.00%	20.00%	80.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD23_O13_U01_HA - Natura 2000 mezőgazdasági területek kompenzációja	Grant	91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Uniform		R.4; R.7	No

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD23_O13_U01_HA - Natura 2000 mezőgazdasági területek kompenzációja

A kompenzáció mértékének meghatározása során először meghatároztuk a földhasználati előírásokat és azok agronómiai hatásait, majd a jövedelemkiesést/növekedést, illetve költségcsökkenést/növekedést előidéző tényezők hatását értékeltük, végül az előbb említett tényezők hatásait összegezve állapítottuk meg a kompenzáció mértékét.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD23_O13_U01_HA - Natura 2000 mezőgazdasági területek kompenzációja (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	115.00	115.00	115.00	115.00	115.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	115.00	115.00	115.00	115.00	115.00	0.00	0.00	
	O.13 (unit: Hectares)	287,000.00	287,000.00	287,000.00	287,000.00	287,000.00	0.00	0.00	**Sum:** 1,435,000.00 **Max:** 287,000.00
TOTAL	O.13 (unit: Hectares)	287,000.00	287,000.00	287,000.00	287,000.00	287,000.00	0.00	0.00	**Sum:** 1,435,000.00 **Max:** 287,000.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	33,005,000.00	33,005,000.00	33,005,000.00	33,005,000.00	33,005,000.00	0.00	0.00	165,025,000.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	16,502,500.00	16,502,500.00	16,502,500.00	16,502,500.00	16,502,500.00	0.00	0.00	82,512,500.00

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

RD34_F01_NAF_72 - Erdő területeknek nyújtott Natura 2000 kompenzációs kifizetések

Intervention Code (MS)	RD34_F01_NAF_72
Intervention Name	Erdő területeknek nyújtott Natura 2000 kompenzációs kifizetések
Type of Intervention	ASD(72) - Area-specific disadvantages resulting from certain mandatory requirements
Common Output Indicator	O.13. Number of hectares benefitting from support under Natura 2000 or Directive 2000/60/EC
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: Yes ES rebate system: Yes LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

A beavatkozás megvalósítási területe Magyarország

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union
SO6 Contribute to halting and reversing biodiversity loss, enhance ecosystem services and preserve habitats and landscapes

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Yes
6.3.1	Natura 2000, valamint védett erdei élőhelyek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.7 Percentage of additional support per hectare in areas with higher needs (compared to average)

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Targeting: A Natura 2000 erdő hálózattal és a védett és fokozottan védett erdő területekkel kapcsolatos kifizetések célja, hogy az erdőgazdálkodók számára ellentételezze a vadon élő madarak védelméről szóló, 2009. november 30-i 2009/147/EK tanácsi irányelv (továbbiakban: Madárvédelmi Irányelv) és a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK irányelv (továbbiakban: Élőhelyvédelmi Irányelv), továbbá a természet védelméről szóló 1996. évi LIII törvény végrehajtásából eredően felmerülő többlet költségeket és elmaradó bevételeket.

A beavatkozás alkalmazásának célja továbbá az is, hogy ez által az erdőgazdálkodók körében az önkéntes jogkövetés egyre elfogadottabb legyen, amely hozzájárulhat a közösségi jelentségű vagy védett élőhelyek és fajok állapotának fenntartásához, javulásához is.

A kompenzáció kifizetése elősegíti az élőhelyek javítását, miközben a kifizetés hiánya állapotromláshoz vezethet/vehet (ha az erdőgazdálkodókat nem ösztönzik a védelmi intézkedések és egyéb Natura 2000 követelmények betartására).

A magyarországi NATURA kijelölésű erdőterület a teljes erdőterület 46%-a, ami - bár az ország magashegyi régiókkal egyáltalán nem rendelkezik - duplája az Európai Unió átlagának. A magyarországi Natura 2000 erdőterület 772 008 ha, a védett és fokozottan védett, 1-4 természetességi kategóriába tartozó erdőállomány területe pedig 26 939 ha, ami 3,49%-os arányt jelent.

A Natura 2000, továbbá a védett és fokozottan védett területeken a közösségi jelentőségű élőhely-típusok (9110 Mészkerülő bükkösök, 9130 Szubmontán és montán bükkösök, 9150 Sziklai bükkösök, 9180 Törmeléklejtő- és szurdokerdők, 91E0 Puhafás ligeterdők, éger- és kőrisligetek, láperdők, 91F0 Keményfás ligeterdők, 91G0 Pannon gyertyános tölgyesek, 91H0 Pannon molyhos tölgyesek, 91I0 Euro-szibériai erdősztyepp tölgyesek, 91N0 Pannon homoki borókás-nyárasok, 91K0 Illír bükkösök, 91L0 Illír gyertyános-tölgyesek, 91M0 Pannon cseres-tölgyesek), illetőleg fajok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzéséhez és fenntartásához az erdőkben esetenként az erdőgazdálkodási tevékenység korlátozása szükséges. Az erre vonatkozó előírásokat az illetékes államigazgatási szervek a körzeti erdőtervben állapítják meg.

A KAP által biztosított kompenzációs támogatás eddigi tapasztalatai alátámasztják, hogy a magánerdő-gazdálkodásban kifejezetten edukatív hatással bír, nagyban hozzájárul a korlátozások önkéntes betartásához, valamint növeli az idősebb, értékes erdőállományok - és ezzel a védendő fajok és élőhelyek-megőrzésének hajlandóságát és tudatosságát is.

A leggyakoribb gazdálkodás-korlátozás típusok: távlati célállomány vagy akár üzemmód megváltoztatása vágásosról állandó erdőborítást biztosító üzemmódra; erdőszegély kímélete; az erdőállomány szerkezetének, összetételének javítása érdekében az erdőnevelési beavatkozások során egyes fafajok érintetlenül hagyása és fenntartása; fahasználatok elvégzésének időbeli korlátozása; fahasználatok teljes vagy részleges korlátozása; tisztítás, törzskiválasztó gyérítés korlátozása; növedékfokozó gyérítés korlátozása készletgondozó használat és véghasználat esetén; holtfa visszahagyása és fenntartása; véghasználat esetén hagyásfák, hagyásfa csoportok visszahagyása és fenntartása; egyedi jellegzetességgel bíró (böhöncös, odvas, fészektartó stb.) fák visszahagyása és fenntartása.

Az illetékes államigazgatási szervek soron kívül elvégezték az egyes erdőgazdálkodók működési területére vonatkozó erdőtervi előírásoknak a Natura 2000 szempontok, továbbá a természet védelméről szóló 1996. évi LIII törvény szerinti felülvizsgálatát. Ennek eredményeképpen –, ott ahol az adott Natura 2000, továbá védett vagy fokozottan védett területen szükséges volt, az erdőtervi előírásokat módosították, az erdőgazdálkodó gazdálkodási tevékenységét korlátozták.

2011-től kezdődően minden körzeti erdőterv esetében az illetékes hatóság Natura 2000 hatásvizsgálatot készít, annak figyelembe vételével kerülhet csak sor a körzeti erdőterv jóváhagyására. Az erdőgazdálkodók így az erdőtervi előírások alapján végzett éves erdőgazdálkodási tevékenységük gyakorlása során kötelezően, az illetékes hatóság által felügyelt módon biztosítják a Natura 2000, továbbá védett vagy fokozottan védett erdőkben az azok kijelölését megalapozó közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzését és fenntartását.

A 2009/147/EK és a 92/43/EGK irányelvek, továbbá a természet védelméről szóló 1996. évi LIII törvény

A Natura 2000, továbbá védett vagy fokozottan védett erdőterületekre vonatkozó rendelkezéseinek érvényesítéséből fakadóan az erdőgazdálkodási tevékenység az eddig kialakult gyakorlathoz képest különböző szintű korlátozással folytatható, ami miatt többletköltség és jövedelem kiesés keletkezik az erdőgazdálkodónál. Ennek ellentételezésére az erdőgazdálkodók területalapú kompenzációs kifizetésben részesülnek.

Kiválasztási kritériumok: nem releváns

Vonatkozó jogszabályok:

2009. évi XXX VII törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról

1996. évi LIII. törvény a természet védelméről

275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről

61/2017. (XII. 21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról

383/2016 Kor. rendelet (XII. 2.) a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről

Kapcsolódás más intézkedésekhez:

- az erdőket érintő, a környezeti állapot javítását vagy klíma alkalmazkododást célzó beavatkozásban (RD35, RD41 és RD37) előnyben részesülnek (kiválasztásikritérium) a NATURA 2000 vagy nemzeti jogszabály alapján védett vagy fokozottan védett állományok
- ·az AKIS típusú beavatkozásokban (RD58, RD59, RD60) a tudásbővítés és tudás átadás egyik kulcs-területe a klímaváltozáshoz alkalmazkodó, természetközelibb erdőgazdálkodás módszerei, valamint az EU-ban várható szabályozási és monitorozási jogalkotási folyamat megismertetése, a gazdálkodók felkészítése.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Jogosult kedvezményezettek:

- nyilvántartott erdőgazdálkodók
- Az erdőgazdálkodó fenntartható erdőgazdálkodást folytat, vagyis gazdálkodása megfelel az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvényben és a körzeti erdőtervben foglaltaknak, nem áll erdővédelmi vagy természetvédelmi szankció hatálya alatt.

Jogosultsági kritériumok:

- az erdőrészlet a 2009/147/EK irányelv vagy a 92/43/EGK irányelv alapján került kijelölésre a NATURA 2000 hálózat részként vagy a NATURA 2000 hálózat részeként nem kijelölt, de a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény alapján kijelölt védett vagy fokozottan védett erdőrészlet, amely a a 2009. évi XXXVII. törvény 7. cikk (1) bek. a-d) pontjában foglalt természetességű és
- a terület erdőtervvel rendelkezik.
- minimális támogatható terület 1 hektár
- Nem jogosultak támogatásra a fás szárú ültetvényekről szóló, 135/2017. (VI. 9.) Korm. rendelet alapján létrehozott ültetvények

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével **nem nyújtható támogatás** azon kedvezményezett részére aki/amely a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve
- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Támogatás típusa: Egységköltség

Kötelezettség: A kedvezményezett a körzeti erdőtervben szereplő Natura 2000 vagy védett vagy fokozottan védettséget biztosító erdőgazdálkodási előírásokat betartja.

O13 What area is eligible?

☐Natura 2000 agricultural area

☑Natura 2000 forest area

☑Other delimited nature protection areas with environmental restrictions applicable to farming or forests which contribute to the implementation of Article 10 of Directive 92/43/EEC

☐Agricultural areas included in river basin management plans (Water Framework Directive)

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

List of relevant GAEC and SMR

Code	Description

List of relevant mandatory national standards

2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról

1996.évi LIII. törvény a természet védelméről

61/2017. (XII. 21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról

383/2016 Korm. rendelet (XII. 2.) a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről

Link between GAEC, SMR and national standards with the intervention

A NATURA 2000, továbbá a nemzeti jogszabályok alapján védelemben részesülő erdőállományok tekintetében a 10 évente kötelező erdőtervezési folyamatban meg kell jeleníteni a védelem tartalmát és az annak megfelelő, speciális, az Erdőtörvényben meghatározott, fenntartható erdőgazdálkodási előírásokon túlmutató korlátozó vagy előíró rendelkezéseket. A tervezési folyamatba ezen esetekben kötelezően bevonásra kerülnek az illetékes társhatóságok (természetvédelem, környezetvédelem, vízügy).

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Type of payment

☑ unit cost based on additional costs and income foregone

☐ transaction cost included

☐ one off payment

☐ lump sum

Range of support at beneficiary level

Natura 2000 erdő kifizetés kultúrerdő, vagy faültetvény esetén

Faállomány típus csoportok korcsoportok szerint	Támogatás mértéke euro/ha/év
1.Tölgy-bükk, Őshonos egyéb kemény lombos, Őshonos egyéb lágylombos, Egyéb erdő a 0-5 éves korcsoportban	51

2.Tölgy-bükk 6-20 éves korcsoport	127
3.Őshonos egyéb keménylombos 6-20 éves korcsoport	114
4.Őshonos egyéb lágylombos 6-20 éves korcsoport	101
5.Egyéb erdő 6-60 éves korcsoport	88
6.Tölgy-bükk 21-60 éves korcsoport	191
7.Őshonos egyéb keménylombos 21-vágásérettségi korig korcsoport	152
8.Őshonos egyéb lágylombos 21-tényleges véghasználati korig terjedő (VHK) korcsoport	139
9.Egyéb erdő 61-tényleges VHK korcsoport	114
10.Tölgy-bükk 61-tényleges VHK korcsoport	255
11.Őshonos egyéb keménylombos vágásérettségi kor-tényleges VHK korcsoport	215

Natura 2000 erdő, továbbá védett és fokozottan védett kifizetés származék és átmeneti erdő esetén

Faállomány típus csoportok korcsoportok szerint	Támogatás mértéke euro/ ha/év
12.Tölgy-bükk, Őshonos egyéb kemény lombos, Őshonos egyéb lágylombos, Egyéb erdő a 0-5 éves korcsoportban	55
13.Tölgy-bükk 6-20 éves korcsoport	138
14.Őshonos egyéb keménylombos 6-20 éves korcsoport	123
15.Őshonos egyéb lágylombos 6-20 éves korcsoport	110
16.Egyéb erdő 6-60 éves korcsoport	96
17.Tölgy-bükk 21-60 éves korcsoport	206
18.Őshonos egyéb keménylombos 21-vágásérettségi korig korcsoport	165
19.Őshonos egyéb lágylombos 21-tényleges véghasználati korig terjedő (VHK) korcsoport	151
20.Egyéb erdő 61-tényleges VHK korcsoport	123
21.Tölgy-bükk 61-tényleges VHK korcsoport	276
22.Őshonos egyéb keménylombos vágásérettségi kor-tényleges VHK korcsoport	233

Natura 2000 erdő továbbá védett és fokozottan védett kifizetés természetes és természetszerű erdő esetén

Faállomány típus csoportok korcsoportok szerint	Támogatás mérték euro megfelelő /ha/év
23.Tölgy-bükk, Őshonos egyéb kemény lombos, Őshonos egyéb lágylombos, Egyéb erdő a 0-5 éves korcsoportban	60
24.Tölgy-bükk 6-20 éves korcsoport	148
25.Őshonos egyéb keménylombos 6-20 éves korcsoport	132
26.Őshonos egyéb lágylombos 6-20 éves korcsoport	118
27.Egyéb erdő 6-60 éves korcsoport	103
28.Tölgy-bükk 21-60 éves korcsoport	222
29.Őshonos egyéb keménylombos 21-vágásérettségi korig korcsoport	178

30.Őshonos egyéb lágylombos 21-tényleges véghasználati korig terjedő (VHK) korcsoport	163
31.Egyéb erdő 61-tényleges VHK korcsoport	132
32.Tölgy-bükk 61-tényleges VHK korcsoport	297
33.Őshonos egyéb keménylombos vágásérettségi kor-tényleges VHK korcsoport	251

Calculation method

A 2023-tól induló időszakban élünk a 2021/2115/EU Stratégiai Terv Rendelet által biztosított azon lehetőséggel, amely szerint a NATURA 2000 területek kompenzációs támogatásának 5 % mértékéig nem Natura 2000 besorolású, de védett területek is támogathatóak. Az Agrárminisztérium döntése szerint a védett, de nem Natura 2000 besorolású területekből a kultúrerdő és a faültetvény természetességű területek nem támogathatók, ezek nélkül számított védett vagy fokozottan védett erdők területe 3,49%.

A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumban található.

Additional explanation

Nem releváns.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

☑ Yes ☐ No ☐ Mixed

Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

Az erdészeti ágazat részére nyújtott támogatásokra a versenyszabályok (állami támogatási szabályok) alkalmazandóak.

Type of state aid instrument to be used for clearance:

☐ Notification ☐ GBER ☑ ABER ☑ de minimis

State Aid case number

N/A

Additional information:

☐ The Member State has not yet chosen the instrument(s) and has indicated the alternatives. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance of the instrument chosen comes into effect.

☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, but the clearance has not yet been obtained. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance comes into effect.

☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, the clearance has been obtained and the SA number has been indicated for notification, GBER or ABER

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

N/A

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 12 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatás erdőterületekre vonatkozik, így nem terjed ki rá a WTO megállapodás 2. melléklete.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(3)(b) - 72 - Payments under Article 72	50.00%	20.00%	80.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD34_O13_U01_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 1	Grant	91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Uniform		R.7	No
RD34_O13_U02_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 2	Grant	91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Uniform		R.7	No
RD34_O13_U03_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 3	Grant	91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Uniform		R.7	No
RD34_O13_U04_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 4	Grant	91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Uniform		R.7	No
RD34_O13_U05_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 5	Grant	91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Uniform		R.7	No
RD34_O13_U06_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 6	Grant	91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Uniform		R.7	No
RD34_O13_U07_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 7	Grant	91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Uniform		R.7	No
RD34_O13_U08_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 8	Grant	91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Uniform		R.7	No
RD34_O13_U09_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 9	Grant	91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Uniform		R.7	No
RD34_O13_U10_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 10	Grant	91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Uniform		R.7	No
RD34_O13_U11_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 11	Grant	91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Uniform		R.7	No
RD34_O13_U12_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 12	Grant	91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Uniform		R.7	No
RD34_O13_U13_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 13	Grant	91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Uniform		R.7	No
RD34_O13_U14_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 14	Grant	91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Uniform		R.7	No
RD34_O13_U15_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 15	Grant	91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Uniform		R.7	No
RD34_O13_U16_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 16	Grant	91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Uniform		R.7	No
RD34_O13_U17_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 17	Grant	91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Uniform		R.7	No

RD34_O13_U18_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 18	Grant	91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Uniform		R.7	No
RD34_O13_U19_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 19	Grant	91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Uniform		R.7	No
RD34_O13_U20_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 20	Grant	91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Uniform		R.7	No
RD34_O13_U21_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 21	Grant	91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Uniform		R.7	No
RD34_O13_U22_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 22	Grant	91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Uniform		R.7	No
RD34_O13_U23_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 23	Grant	91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Uniform		R.7	No
RD34_O13_U24_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 24	Grant	91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Uniform		R.7	No
RD34_O13_U25_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 25	Grant	91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Uniform		R.7	No
RD34_O13_U26_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 26	Grant	91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Uniform		R.7	No
RD34_O13_U27_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 27	Grant	91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Uniform		R.7	No
RD34_O13_U28_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 28	Grant	91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Uniform		R.7	No
RD34_O13_U29_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 29	Grant	91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Uniform		R.7	No
RD34_O13_U30_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 30	Grant	91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Uniform		R.7	No
RD34_O13_U31_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 31	Grant	91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Uniform		R.7	No
RD34_O13_U32_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 32	Grant	91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Uniform		R.7	No
RD34_O13_U33_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció euro/hektár, egységköltség 33	Grant	91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Uniform		R.7	No

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD34_O13_U01_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 1

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön

csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy általános maximum támogatási kategória is kialakításra került (capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U02_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 2

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy általános maximum támogatási kategória is kialakításra került (capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U03_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 3

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy általános maximum támogatási kategória is kialakításra került (capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U04_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 4

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy általános maximum támogatási kategória is kialakításra került (capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U05_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 5

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy általános maximum támogatási kategória is kialakításra került (capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U06_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 6

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található.Ezen túl egy általános maximum támogatási kategória is kialakításra került (capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U07_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 7

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy általános maximum támogatási kategória is kialakításra került (capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U08_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 8

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy általános maximum támogatási kategória is kialakításra került (capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U09_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 9

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy általános maximum támogatási kategória is kialakításra került (capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U10_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 10

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy általános maximum támogatási kategória is kialakításra került (capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U11_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 11

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy általános maximum támogatási kategória is kialakításra került (capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U12_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 12

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy általános maximum támogatási kategória is kialakításra került (capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U13_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 13

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy általános maximum támogatási kategória is kialakításra került (capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U14_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 14

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című

dokumentumba található. Ezen túl egy általános maximum támogatási kategória is kialakításra került (capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U15_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 15

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy általános maximum támogatási kategória is kialakításra került (capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U16_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 16

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található.Ezen túl egy általános maximum támogatási kategória is kialakításra került (capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U17_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 17

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy általános maximum támogatási kategória is kialakításra került (capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U18_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 18

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, " "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy általános maximum támogatási kategória is kialakításra került (capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U19_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 19

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy általános maximum támogatási kategória is kialakításra került (capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U20_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 20

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található.Ezen túl egy általános maximum támogatási kategória is kialakításra került (capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U21_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 21

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási

egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy általános maximum támogatási kategória is kialakításra került (capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U22_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 22

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy általános maximum támogatási kategória is kialakításra került (capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U23_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 23

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy általános maximum támogatási kategória is kialakításra került (capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U24_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 24

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy általános maximum támogatási kategória is kialakításra került (capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U25_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 25

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy általános maximum támogatási kategória is kialakításra került (capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U26_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 26

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy általános maximum támogatási kategória is kialakításra került (capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U27_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 27

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy általános maximum támogatási kategória is kialakításra került (capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U28_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 28

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy általános maximum támogatási kategória is kialakításra került (capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U29_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 29

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy általános maximum támogatási kategória is kialakításra került (capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U30_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 30

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy általános maximum támogatási kategória is kialakításra került (capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U31_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 31

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy általános maximum támogatási kategória is kialakításra került (capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U32_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 32

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy általános maximum támogatási kategória is kialakításra került (capping): 500.000 euró/év.

RD34_O13_U33_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció euro/hektár, egységköltség 33

Az UA meghatározása egységes módon történik. Így 33 különböző UA lesz, ami megegyezik a támogatási egységköltség kategóriákkal. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumba található. Ezen túl egy általános maximum támogatási kategória is kialakításra került (capping): 500.000 euró/év.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029

RD34_O13_U01_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 1 (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	51.00	51.00	51.00	51.00	51.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U02_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 2 (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	127.00	127.00	127.00	127.00	127.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U03_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 3 (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	114.00	114.00	114.00	114.00	114.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U04_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 4 (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	101.00	101.00	101.00	101.00	101.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U05_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 5 (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	88.00	88.00	88.00	88.00	88.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.13 (unit: Hectares)								

RD34_O13_U06_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 6 (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	191.00	191.00	191.00	191.00	191.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U07_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 7 (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	152.00	152.00	152.00	152.00	152.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U08_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 8 (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	139.00	139.00	139.00	139.00	139.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U09_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 9 (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	114.00	114.00	114.00	114.00	114.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U10_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 10 (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	255.00	255.00	255.00	255.00	255.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.13 (unit: Hectares)								

RD34_O13_U11_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 11 (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	215.00	215.00	215.00	215.00	215.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U12_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 12 (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	55.00	55.00	55.00	55.00	55.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.13 (unit: Hectares)							0.00	**Sum:** 0.00 **Max:** 0.00
RD34_O13_U13_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 13 (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	138.00	138.00	138.00	138.00	138.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U14_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 14 (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	123.00	123.00	123.00	123.00	123.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U15_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 15 (Grant -	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	110.00	110.00	110.00	110.00	110.00	0.00	

Uniform)	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U16_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 16 (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	96.00	96.00	96.00	96.00	96.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U17_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 17 (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	206.00	206.00	206.00	206.00	206.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U18_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 18 (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	165.00	165.00	165.00	165.00	165.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U19_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 19 (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	151.00	151.00	151.00	151.00	151.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U20_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 20 (Grant -	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	123.00	123.00	123.00	123.00	123.00	0.00	

Uniform)	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U21_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 21 (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	276.00	276.00	276.00	276.00	276.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U22_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 22 (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	233.00	233.00	233.00	233.00	233.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U23_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 23 (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	60.00	60.00	60.00	60.00	60.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U24_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 24 (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	148.00	148.00	148.00	148.00	148.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U25_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 25 (Grant -	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	132.00	132.00	132.00	132.00	132.00	0.00	

Uniform)	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U26_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 26 (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	118.00	118.00	118.00	118.00	118.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U27_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 27 (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	103.00	103.00	103.00	103.00	103.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U28_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 28 (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	222.00	222.00	222.00	222.00	222.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U29_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 29 (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	178.00	178.00	178.00	178.00	178.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U30_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 30 (Grant -	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	163.00	163.00	163.00	163.00	163.00	0.00	

Uniform)	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U31_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 31 (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	132.00	132.00	132.00	132.00	132.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U32_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 32 (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	297.00	297.00	297.00	297.00	297.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U33_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció euro/hektár, egységköltség 33 (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	251.00	251.00	251.00	251.00	251.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.13 (unit: Hectares)								
TOTAL	O.13 (unit: Hectares)	0.00	230,000.00	230,000.00	230,000.00	230,000.00	230,000.00	0.00	**Sum:** 1,150,000.00 **Max:** 230,000.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	27,497,427.00	27,497,427.00	27,497,427.00	27,497,427.00	26,996,592.00	0.00	136,986,300.00

	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	13,748,713.50	13,748,713.50	13,748,713.50	13,748,713.50	13,498,296.00	0.00	68,493,150.00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation

RD01a_E01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek fejlesztése

Intervention Code (MS)	RD01a_E01_FRM_73
Intervention Name	Mezőgazdasági üzemek fejlesztése
Type of Intervention	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Common Output Indicator	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Yes
2.1.11	Új ültetvények létrehozása, ültetvények felújítása és korszerűsítése	2	Yes
2.1.2	Modern termelői kapacitások létrehozása	2	Yes
2.1.6	Gyepgazdálkodás fejlesztése az ökológiai szempontok teljes körű figyelembe vételével	2	Yes
2.1.7	Technológiai átállás a szigorodó növény-egészségügyi előírások figyelembe vételével	1	Yes
2.1.8	Termesztéstechnológia javítása	1	Yes
2.1.9	Tartástechnológia átalakítása, fejlesztése	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.9 Share of farmers receiving investment support to restructure and modernise, including to improve resource efficiency

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

A beavatkozás alapvető célja a mezőgazdasági üzemek versenyképességének, hozzáadott érték

termelésének fokozása új, innovatív termesztési, tenyésztési és termelési technológiák elterjesztésének és fejlesztésének támogatása révén. A beavatkozás a mezőgazdasági ágazat fejlesztésén, versenyképességének javításán keresztül hozzájárul a SWOT-okban azonosított szükségletek kielégítéséhez.

A beavatkozás különösen kiterjed az alábbi tevékenységek támogatására:
-állattartó telepek általános korszerűsítése, beleértve a járványos állatbetegségek állattartó telepeken történő megjelenésének kockázatát csökkentő technológiák beszerzését, új állattartó telepek létesítése,
-kertészeti üzemek általános korszerűsítése, építéssel járó kertészeti technológia kialakítása, kertészeti eszközök beszerzése, ültetvénytelepítés és korszerűsítés, új kertészeti üzemek létesítése,
-terménytárolók, szárítók és tisztítók létesítése és korszerűsítése,
-mezőgazdasági termelők kármegelőző beruházásainak megvalósítása, többek között tavaszi fagykár, esőkár, jégkár elleni védekezést szolgáló technológiák, eszközök beszerzése.

A több intézkedésen átnyúló tematikus cél (Cross-cutting objective) megvalósítása érdekében a kiválasztási kritériumok között az önálló innovatív tartalom, vagy innovációs eredmény elérése beavatkozás szinten biztosítja az innováció teljesülését.

Az egyes mezőgazdasági ágazatok igényei - például a támogatandó tevékenységek, vagy a támogatási összegek tekintetében – eltérőek lehetnek, ezért indokolt esetben külön - ágazati-pályázati felhívások megjelentetése lehet szükséges a beavatkozás végrehajtása során.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása islehetséges (selection criteria):
- Üzleti terv minősége
- Állami elismeréssel rendelkező együttműködésben való részvétel
- A pályázó állami elismeréssel rendelkező együttműködés
- Vállalkozásméret
- Minőségrendszerekben való részvétel
- Térségi szempont
- Társadalmi vállalkozások
- A fejlesztés roma felzárkóztatási program keretében valósul meg
- Digitalizációt előtérbe helyező fejlesztés
- Integrációhoz kapcsolódó fejlesztés
- Foglalkoztatás
- A támogatást igénylő nő
-A beruházás során férőhely növelést hajt végre

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):
- Mezőgazdasági termelő:
- aki/amely a pályázat benyújtását megelőző lezárt üzleti évben a standard termelési érték (STÉ) módszertan alapján mezőgazdasági tevékenységből származó legalább 10.000 euró értékű minimális üzemmérettel rendelkezik.
-akinek/amelynek az előző évi árbevételének legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből származik.
- Konzorcium esetén a csoportban részt vevő minden mezőgazdasági termelőnek meg kell felelnie a fentiekben meghatározott jogosultsági feltételeknek.
- Szociális szövetkezetnek önmagában kell megfelelnie a fentiekben meghatározott jogosultsági feltételeknek.

- A mezőgazdasági termelők tagságával működő szövetkezetnek:

- a pályázat benyújtását megelőző lezárt üzleti évben az STÉ módszertan alapján mezőgazdasági tevékenységből származó legalább 10.000 euró értékű üzemmérettel kell rendelkeznie és az előző évi árbevételének legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből kell származnia, vagy

- a szövetkezetben részt vevő tagok előző évi árbevételét össze kell számolni, és az összeszámolt árbevétel legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből kell, hogy származzon, továbbá a szövetkezetben részt vevő tagok legalább 40 %-ának vonatkozásában igazolni kell a legalább 10.000 euró értékű üzemméretettel való rendelkezést.

Állami elismeréssel rendelkező együttműködés a meghatározott feltételek igazolása nélkül is mezőgazdasági termelőnek minősül.

- Gyógynövénytermesztéshez kapcsolódóan integrátori, vagy feldolgozói tevékenységet folytató vállalkozás a meghatározott feltételek igazolása nélkül is jogosult.

Jogosultsági kritériumoknak megfelelő mezőgazdasági termelők:

- Természetes személyek

- Jogi személyiségű vállalkozások (gazdasági társaságok+szövetkezetek (különösen szociális szövet-kezetek))

- Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok)

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

a) Mezőgazdasági termelő tevékenységet szolgáló ültetvény kialakítása, épület, építmény építése, fejlesztése, korszerűsítése. (egynyári növényekből létrehozott ültetvények kialakítása nem támogatott)

b) Új gépek és eszközök, technológiák vásárlása, meglévő gépek, eszközök korszerűsítése, beleértve az információs és kommunikációs technológiákat.

c) Az előzőekben említett kiadásokhoz kapcsolódó általános költségek, például az építészek, mérnökök díjai, tanácsadási díjak, hatósági eljárási díjak, tanácsadói és projekt-menedzsment költségek, a környezeti és a gazdasági fenntarthatóságra vonatkozó tanácsadással kapcsolatos díjak, megvalósíthatósági tanulmányok költségeit is beleértve.

d) Immateriális beruházások: számítógépes szoftverek megvásárlása vagy kifejlesztése, valamint szabadalmak, licencek, szerzői jogok, védjegyek, stb. megszerzése.

e) Az a) ponthoz kapcsolódóan szükséges ingatlan vásárlása az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át meg nem haladó mértékig, valamint természetbeni hozzájárulásként elszámolható a beruházáshoz elengedhetetlen, már meglévő termőföld vagy ingatlan értéke, ha nem haladja meg az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át. Új földterület vásárlására a beruházás max. 10%-a számolható el.

f) Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás

Kizárólag azon költségek támogathatók, amelyek a kedvezményezettnél legkorábban 2023.01.01-én, illetve legkésőbb 2029.12.31-én merülnek fel.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

☑ **Grant**

☐ **Financial instrument**

Type of payment

☑ reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary
☑ unit costs
☐ lump sums
☐ flat-rate financing

Basis for the establishment

- STR 83. cikk 1 (a), 1(b) és 2 (a)(i)

1(a):Ültetvénytelepítés kivételével az összes esetben költség alapú elszámolás történik.
1(b): Ültetvénytelepítés esetén egységköltség alapú elszámolás

Range of support at beneficiary level

Az alaptámogatás a jogosult költségek legfeljebb 50%-a.

Gazdaságátadás esetén 15%-kal megemelt támogatási intenzitás adható az alaptámogatáshoz képest.

Az ÖKO minősítéssel rendelkező terméket előállító támogatást igénylő esetén 10%-kal megemelt támogatási intenzitás adható az alaptámogatáshoz képest.

Kollektív beruházás esetén 10%-kal megemelt támogatási intenzitás adható az alaptámogatáshoz képest.

Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás igénybevétele esetében az alaptámogatáshoz képest 5%-kal megemelt támogatás intenzitás adható.

Kamattámogatás esetén maximum 10%-kal megemelt támogatási intenzitás adható az alaptámogatáshoz képest.

A támogatás maximális mértéke tovább növelhető legfeljebb a jogosult költségek 100%-áig, ha a beruházás a mezőgazdasági potenciál helyreállítására természeti katasztrófákat, kedvezőtlen éghajlati jelenségeket vagy katasztrófaeseményeket követően, illetve megfelelő megelőző intézkedésekre irányul.

Az egy projektre igényelhető maximális támogatási összeg: 15 millió EUR

Additional explanation

.Nem releváns.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:
☐ Yes ☑ No ☐ Mixed

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What is not eligible for support?

Nem támogathatóak az alábbi beruházások:
a) mezőgazdasági termelési jogok megvásárlása;
b) támogatási jogosultságok megvásárlása;
c) az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 10 %-át meghaladó összegű földvásárlás, kivéve a környezetvédelmi célú földvásárlást, a magas kötöttszén-tartalmú talaj megóvását célzó földvásárlást, valamint a fiatal mezőgazdasági termelők által pénzügyi eszközök igénybevételével történő földvásárlást; pénzügyi eszközök esetén ez a felső határ a végső címzettnek kifizetett elszámolható közkiadásokra,

garancia esetén pedig a fedezetül szolgáló hitelek összegére alkalmazandó;

d) állatok vásárlása, egynyári növények vásárlása és e növények telepítése a következőktől eltérő célra: mezőgazdasági, illetve erdészeti potenciál természeti katasztrófákat, kedvezőtlen éghajlati eseményeket vagy katasztrófaeseményeket követően, vagy az állatállomány védelme nagyragadozókkal szemben, illetve állatok igénybevétele az erdészetben gépek helyett, vagy az (EU) 2016/1012 európai parlamenti és tanácsi rendelet (45) 2. cikkének 24. pontjában meghatározott veszélyeztetett fajták tenyésztése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások alapján; vagy génerózióval fenyegetett növényfajták megőrzése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások keretében;

e) hitelkamat, kivéve a kamattámogatás vagy garanciadíj-támogatás formájában nyújtott vissza nem térítendő támogatás vonatkozásában;

f) beruházás olyan nagy méretű infrastruktúrákba a tagállamok által a KAP stratégiai tervükben meghatározottak alapján, amelyek nem képezik részét az (EU) 2021/1060 rendelet 32. cikkében meghatározott közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiáknak, kivéve a széles sávú rendszereket, valamint az árvíz- és partvédelmet érintő, megelőző intézkedéseket, amelyek célja a valószínűsíthető természeti katasztrófák, kedvezőtlen éghajlati események vagy katasztrófaesemények következményeinek a mérséklése;

g) erdőtelepítésbe történő beruházások, amelyek nem felelnek meg a páneurópai erdőtelepítési és újraerdősítési iránymutatásokban a fenntartható erdőgazdálkodás tekintetében megfogalmazott elvekkel összhangban álló környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos célkitűzéseknek.

Does the investment contain irrigation?

☐ Yes ☑ No

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)

N/A

Details on different potential water savings according to the type of installation or infrastructure (where applicable)

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %)

N/A

Regional breakdown

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 11 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 11. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(2)(d) - Other regions	43.00%	20.00%	43.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD01a_O20_A01_ON - Mezőgazdasági üzemek fejlesztése fajlagos költsége	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Average		R.9	No

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD01a_O20_A01_ON - Mezőgazdasági üzemek fejlesztése fajlagos költsége

Történelmi adatokra épül, az előző programozási időszak tapasztalatai alapján. Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M04 intézkedések alapján meghirdetett pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD01a_O20_A01_ON - Mezőgazdasági üzemek fejlesztése fajlagos költsége (Grant - Average)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	525,600.00	525,600.00	0.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.20 (unit: Operations)	0.00	0.00	127.00	128.00	718.00	719.00	719.00	**Sum:** 2,411.00 **Max:** 719.00
TOTAL	O.20 (unit: Operations)	0.00	0.00	127.00	128.00	718.00	719.00	719.00	**Sum:** 2,411.00 **Max:** 719.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	67,162,547.67	67,162,547.68	0.00	0.00	0.00	134,325,095.35
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	28,879,895.50	28,879,895.50	0.00	0.00	0.00	57,759,791.00

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

RD01b_E01_FRM_73 - Fiatal mezőgazdasági termelők beruházásainak támogatása

Intervention Code (MS)	RD01b_E01_FRM_73
Intervention Name	Fiatal mezőgazdasági termelők beruházásainak támogatása
Type of Intervention	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Common Output Indicator	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: Yes Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Yes
2.1.11	Új ültetvények létrehozása, ültetvények felújítása és korszerűsítése	2	Yes
2.1.2	Modern termelői kapacitások létrehozása	2	Yes
2.1.6	Gyepgazdálkodás fejlesztése az ökológiai szempontok teljes körű figyelembe vételével	2	Yes
2.1.7	Technológiai átállás a szigorodó növény-egészségügyi előírások figyelembe vételével	1	Yes
2.1.8	Termesztéstechnológia javítása	1	Yes
2.1.9	Tartástechnológia átalakítása, fejlesztése	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.9 Share of farmers receiving investment support to restructure and modernise, including to improve resource efficiency

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

A beavatkozás célja a fiatal mezőgazdasági termelők által vezett üzemek versenyképességének, hozzáadott érték termelésének fokozása új, innovatív és termesztési, tenyésztési és termelési technológiák elterjesztésének és fejlesztésének támogatása révén. A beavatkozás a mezőgazdasági ágazat fejlesztésén,

versenyképességének javításán keresztül hozzájárul a SWOT-okban azonosított szükségletek kielégítéséhez.

A több intézkedésen átnyúló tematikus cél (Cross-cutting objective) megvalósítása érdekében a kiválasztási kritériumok között az önálló innovatív tartalom, vagy innovációs eredmény elérése beavatkozás szinten biztosítja az innováció teljesülését.

Az egyes mezőgazdasági ágazatok igényei - például a támogatandó tevékenységek, vagy a támogatási összegek tekintetében – eltérőek lehetnek, ezért indokolt esetben külön - ágazati-pályázati felhívások megjelentetése lehet szükséges a beavatkozás végrehajtása során.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása islehetséges (selection criteria):

- Üzleti terv minősége
- Állami elismeréssel rendelkező együttműködésben való részvétel
- Vállalkozásméret
- Minőségrendszerekben való részvétel
- Térségi szempont
- Társadalmi vállalkozások
- A fejlesztés roma felzárkóztatási program keretében valósul meg
- Digitalizációt előtérbe helyező fejlesztés
- Integrációhoz kapcsolódó fejlesztés
- Foglalkoztatás
- A támogatást igénylő nő

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):

- A Stratégiai Terv rendelet alapján definiált fiatal mezőgazdasági termelő:
- aki/amely a pályázat benyújtását megelőző lezárt üzleti évben a standard termelési érték (STÉ) módszertan alapján mezőgazdasági tevékenységből származó legalább 10.000 euró értékű minimális üzemmérettel rendelkezik.
-akinek/amelynek az előző évi árbevételének legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből származik.
- Konzorcium esetén a csoportban részt vevő minden mezőgazdasági termelőnek meg kell felelnie a fentiekben meghatározott jogosultsági feltételeknek.

Jogosultsági kritériumoknak megfelelő mezőgazdasági termelők:

- Természetes személyek
- Jogi személyiségű vállalkozások

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

a) Mezőgazdasági termelő tevékenységet szolgáló ültetvény kialakítása, épület, építmény építése, fejlesztése, korszerűsítése. (egynyári növényekből létrehozott ültetvények kialakítása nem támogatott)

b) Új gépek és eszközök, technológiák vásárlása, meglévő gépek, eszközök korszerűsítése, beleértve az információs és kommunikációs technológiákat.

c) Az előzőekben említett kiadásokhoz kapcsolódó általános költségek, például az építészek, mérnökök díjai, tanácsadási díjak, hatósági eljárási díjak, tanácsadói és projekt-menedzsment költségek, a környezeti és a gazdasági fenntarthatóságra vonatkozó tanácsadással kapcsolatos díjak, megvalósíthatósági tanulmányok költségeit is beleértve.

d) Immateriális beruházások: számítógépes szoftverek megvásárlása vagy kifejlesztése, valamint szabadalmak, licencek, szerzői jogok, védjegyek, stb. megszerzése.

e) Az a) ponthoz kapcsolódóan szükséges ingatlan vásárlása az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át meg nem haladó mértékig, valamint természetbeni hozzájárulásként elszámolható a beruházáshoz elengedhetetlen, már meglévő termőföld vagy ingatlan értéke, ha nem haladja meg az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át. Új földterület vásárlására a beruházás max. 10%-a számolható el.

f) Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás

Kizárólag azon költségek támogathatók, amelyek a kedvezményezettnél legkorábban 2023.01.01-én, illetve legkésőbb 2029.12.31-én merülnek fel.

6 Identification of relevant baseline elements
(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

☑ **Grant**

☐ **Financial instrument**

Type of payment

☑ reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

☑ unit costs

☐ lump sums

☐ flat-rate financing

Basis for the establishment

- STR 83. cikk 1 (a), 1(b) és 2 (a)(i)

1(a):Ültetvénytelepítés kivételével az összes esetben költség alapú elszámolás történik.

1(b): Ültetvénytelepítés esetén egységköltség alapú elszámolás

Range of support at beneficiary level

Az alaptámogatás a jogosult költségek legfeljebb 80%-a.

A támogatás maximális mértéke tovább növelhető legfeljebb a jogosult költségek 100%-áig, ha a beruházás a mezőgazdasági potenciál helyreállítására természeti katasztrófákat, kedvezőtlen éghajlati jelenségeket vagy katasztrófaeseményeket követően, illetve megfelelő megelőző intézkedésekre irányul.

Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás igénybevétele esetében az alaptámogatáshoz képest 5%-kal megemelt támogatás intenzitás adható

Kamattámogatásra 10% támogatás vehető figyelembe.

Az egy projektre igényelhető maximális támogatási összeg: 1 millió EUR

Additional explanation

Nem releváns.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

☐ Yes ☑ No ☐ Mixed

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention
What is not eligible for support?

Nem támogathatóak az alábbi beruházások:

a) mezőgazdasági termelési jogok megvásárlása;

b) támogatási jogosultságok megvásárlása;

c) az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 10 %-át meghaladó összegű földvásárlás, kivéve a környezetvédelmi célú földvásárlást, a magas kötöttszén-tartalmú talaj megóvását célzó földvásárlást, valamint a fiatal mezőgazdasági termelők által pénzügyi eszközök igénybevételével történő földvásárlást; pénzügyi eszközök esetén ez a felső határ a végső címzettnek kifizetett elszámolható közkiadásokra, garancia esetén pedig a fedezetül szolgáló hitelek összegére alkalmazandó;

d) állatok vásárlása, egynyári növények vásárlása és e növények telepítése a következőktől eltérő célra: mezőgazdasági, illetve erdészeti potenciál természeti katasztrófákat, kedvezőtlen éghajlati eseményeket vagy katasztrófaeseményeket követően, vagy az állatállomány védelme nagyragadozókkal szemben, illetve állatok igénybevétele az erdészetben gépek helyett, vagy az (EU) 2016/1012 európai parlamenti és tanácsi rendelet (45) 2. cikkének 24. pontjában meghatározott veszélyeztetett fajták tenyésztése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások alapján; vagy génerózióval fenyegetett növényfajták megőrzése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások keretében;

e) hitelkamat, kivéve a kamattámogatás vagy garanciadíj-támogatás formájában nyújtott vissza nem térítendő támogatás vonatkozásában;

f) beruházás olyan nagy méretű infrastruktúrákba a tagállamok által a KAP stratégiai tervükben meghatározottak alapján, amelyek nem képezik részét az (EU) 2021/1060 rendelet 32. cikkében meghatározott közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiáknak, kivéve a széles sávú rendszereket, valamint az árvíz- és partvédelmet érintő, megelőző intézkedéseket, amelyek célja a valószínűsíthető természeti katasztrófák, kedvezőtlen éghajlati események vagy katasztrófaesemények következményeinek a mérséklése;

g) erdőtelepítésbe történő beruházások, amelyek nem felelnek meg a páneurópai erdőtelepítési és újraerdősítési iránymutatásokban a fenntartható erdőgazdálkodás tekintetében megfogalmazott elvekkel összhangban álló környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos célkitűzéseknek.

Does the investment contain irrigation?
☐ Yes ☑ No

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)
N/A

Details on different potential water savings according to the type of installation or infrastructure (where applicable)

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %)
N/A

Regional breakdown

10 WTO compliance
Green Box
Paragraph 11 of Annex 2 WTO
Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 11. pontjában hivatkozott feltételeket

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(2)(d) - Other regions	43.00%	20.00%	43.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD01b_O20_A01_ON - Fiatal mezőgazdasági termelők beruházásainak támogatásának fajlagos költsége	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Average		R.9	No

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD01b_O20_A01_ON - Fiatal mezőgazdasági termelők beruházásainak támogatásának fajlagos költsége

Történelmi adatokra épül, az elöző programozási időszak tapasztalatai alapján. Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M04 és M06 intézkedések alapján meghirdetett pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD01b_O20_A01_ON - Fiatal mezőgazdasági termelők beruházásainak támogatásának fajlagos költsége (Grant - Average)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	150,000.00	150,000.00	0.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.20 (unit: Operations)	0.00	0.00	81.00	81.00	189.00	189.00	189.00	**Sum:** 729.00 **Max:** 189.00
TOTAL	O.20 (unit: Operations)	0.00	0.00	81.00	81.00	189.00	189.00	189.00	**Sum:** 729.00 **Max:** 189.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	12,116,641.67	12,116,641.68	0.00	0.00	0.00	24,233,283.35
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	5,210,155.92	5,210,155.92	0.00	0.00	0.00	10,420,311.84

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	12,116,641.67	12,116,641.68	0.00	0.00	0.00	24,233,283.35
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	5,210,155.92	5,210,155.92	0.00	0.00	0.00	10,420,311.84

RD01c_E01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek zöld beruházásainak támogatása

Intervention Code (MS)	RD01c_E01_FRM_73
Intervention Name	Mezőgazdasági üzemek zöld beruházásainak támogatása
Type of Intervention	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Common Output Indicator	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: Yes ES rebate system: Yes LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
4.3.1	Megújuló energia alkalmazásának növelése a lehetséges környezeti konfliktusok figyelembe vételével	3	Yes
4.3.3	Energia felhasználás hatékonyságának növelése üzemi és technológiai szinten	1	Yes
8.1.6	Biomassza alapanyagok, köztes termékek, hulladékok feldolgozása, megújuló energia hasznosítás	1	Partially
8.1.7	Fosszilis eredetű ipari alapanyagok kiváltása zöld forrásból származó helyettesítőkkel	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.15 Supported investments in renewable energy production capacity, including bio-based (in MW)
R.16 Share of farms benefitting from CAP investment support contributing to climate change mitigation and adaptation, and to the production of renewable energy or biomaterials

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

A beavatkozás egyik célja a mezőgazdasági üzemek energia önellátásának növelése és az energiafüggőség csökkentése, melynek keretében az energiahatékonyság javításán és a megújuló energiaforrások támogatásán keresztül támogatni kívánja a mezőgazdasági üzemekben a szén-dioxid kibocsátás, valamint

az energiafelhasználás csökkenését. Az ökológiai szempontok figyelembe vétele a környezetbarát technológiák alkalmazásán, valamint az energiahatékonyság javításán keresztül valósul meg. A mezőgazdasági ágazat versenyképességének erősítéséhez az energiaköltségek csökkentése, az energiahatékonyság fokozása, továbbá a megújuló energiaforrások, a biomassza alapú rendszerek előtérbe helyezése, valamint a mezőgazdasági eredetű biogáz hasznosításából származó felhasználás növelése is hozzájárul. A beavatkozás olyan körkörös biomassza alapú gazdaság modellt követő projektek végrehajtását is ösztönzi, melyek a lokális biomasszaforrások felhasználására épülnek és a képződő melléktermékek hasznosítása is fontos szempont (pl.: talajjavítás). Az ország geológiai adottságai alapján kifejezett cél a geotermikus hőenergia-potenciál kiaknázása, amelyhez a beavatkozás a mezőgazdasági üzemek fejlesztéseinek támogatásával járul hozzá például az üvegházak fűtése kapcsán.

A beavatkozás kiterjed a mezőgazdasági üzemekben az energiafelhasználás csökkentésére az ágazat által okozott környezetterhelés csökkentése érdekében: elsősorban épületenergetikai, épületgépészeti és energiaellátást érintő korszerűsítések, felújítások által javítja az állattartó gazdaságok és a kertészeti üzemek energiafelhasználásának hatékonyságát.

Magyarország a bruttó végső energiafogyasztásban 2030-ig legalább 21%-os megújuló energiaforrás részarányt szeretne elérni. A beavatkozás hozzájárul Magyarország ezen célkitűzésének teljesítéséhez is.

A beavatkozás célja továbbá olyan beruházások támogatása, amelyek a mezőgazdasági melléktermékek egyéb, nem élelmiszercélú hasznosítását ösztönzik (pl.: rostkinyerés, biofinomítás, fosszilis alapanyagok kiváltása).

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása islehetséges (selection criteria):

- Üzleti terv minősége
- Állami elismeréssel rendelkező együttműködésben való részvétel
- A pályázó állami elismeréssel rendelkező együttműködés
- Vállalkozásméret
- Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése (pl.: környezetterhelési szempontból releváns input-hatékonyság javítása, egységnyi szennyezőanyag-kibocsátás csökkentése; újrafelhasználás vagy újrahasznosítás alkalmazása, ökológiai gazdálkodás folytatása, körkörös biomassza alapú gazdaság modell alkalmazása, helyi szükségleteknek való megfelelés, fosszilis alapanyagok kiváltása)
- Fokozott mértékű energia-megtakarítást, fokozott mértékű megújuló energia felhasználást eredményező fejlesztések
- Minőségrendszerekben való részvétel
- Térségi szempont
- Társadalmi vállalkozások
- A fejlesztés roma felzárkóztatási program keretében valósul meg
- Digitalizációt előtérbe helyező fejlesztés
- Integrációhoz kapcsolódó fejlesztés
- Referencia adatok biztosítása
- A támogatást igénylő nő

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):

- Mezőgazdasági termelő és a Stratégiai Terv rendelet alapján definiált fiatal mezőgazdasági termelő:
- aki/amely a pályázat benyújtását megelőző lezárt üzleti évben a standard termelési érték (STÉ) módszertan alapján mezőgazdasági tevékenységből származó legalább 10.000 euró értékű minimális

üzemmérettel rendelkezik.

-akinek/amelynek az előző évi árbevételének legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből származik.

- Konzorcium esetén a csoportban részt vevő minden mezőgazdasági termelőnek meg kell felelnie a fentiekben meghatározott jogosultsági feltételeknek.

- Szociális szövetkezetnek önmagában kell megfelelnie a fentiekben meghatározott jogosultsági feltételeknek.

- A mezőgazdasági termelők tagságával működő szövetkezetnek:

- a pályázat benyújtását megelőző lezárt üzleti évben az STÉ módszertan alapján mezőgazdasági tevékenységből származó legalább 10.000 euró értékű üzemmérettel kell rendelkeznie és az előző évi árbevételének legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből kell származnia, vagy

- a szövetkezetben részt vevő tagok előző évi árbevételét össze kell számolni, és az összeszámolt árbevétel legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből kell, hogy származzon, továbbá a szövetkezetben részt vevő tagok legalább 40 %-ának vonatkozásában igazolni kell a legalább 10.000 euró értékű üzemméretettel való rendelkezést.

Állami elismeréssel rendelkező együttműködés a meghatározott feltételek igazolása nélkül is mezőgazdasági termelőnek minősül.

- Gyógynövénytermesztéshez kapcsolódóan integrátori, vagy feldolgozói tevékenységet folytató vállalkozás a meghatározott feltételek igazolása nélkül is jogosult.

-Megújuló energia hasznosításához kapcsolódó fejlesztések

-Energiahatékonyság javítását eredményező fejlesztések

Jogosultsági kritériumoknak megfelelő mezőgazdasági termelők:

- Természetes személyek

- Jogi személyiségű vállalkozások (gazdasági társaságok+szövetkezetek (különösen szociális szövetkezetek))

- Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok)

Nem nyújtható támogatás azon kedvezményezett részére aki/amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet t alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve

- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

a) Zöld célok megvalósulását szolgáló épület, építmény építése, fejlesztése, korszerűsítése.

b) Új gépek és eszközök, technológiák vásárlása, meglévő gépek, eszközök korszerűsítése, beleértve az információs és kommunikációs technológiákat.

c) Az előzőekben említett kiadásokhoz kapcsolódó általános költségek, például az építészek, mérnökök díjai, tanácsadási díjak, hatósági eljárási díjak, tanácsadói és projekt-menedzsment költségek, a környezeti és a gazdasági fenntarthatóságra vonatkozó tanácsadással kapcsolatos díjak, megvalósíthatósági tanulmányok költségeit is beleértve.

d) Immateriális beruházások: számítógépes szoftverek megvásárlása vagy kifejlesztése, valamint szabadalmak, licencek, szerzői jogok, védjegyek, stb. megszerzése.

e) Az a) ponthoz kapcsolódóan szükséges ingatlan vásárlása az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át meg nem haladó mértékig, valamint természetbeni hozzájárulásként elszámolható a beruházáshoz elengedhetetlen, már meglévő termőföld vagy ingatlan értéke, ha nem haladja meg az

érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át. Új földterület vásárlására a beruházás max. 10%-a számolható el.

f) Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás

Kizárólag azon költségek támogathatók, amelyek a kedvezményezettnél legkorábban 2023.01.01-én, illetve legkésőbb 2029.12.31-én merülnek fel.

Kötelezettségvállalások:

a) Anaerob lebontás (biogáz technológia) alkalmazása esetén a felhasznált gabonafélék, valamint a keményítő- és cukortartalmú növények (hulladékok, aratási maradványok, melléktermékek kivételével) aránya nem érheti el a betáplált inputanyagok mennyiségének 50 %-át.

b) Anaerob lebontás alkalmazása, ill. biofinomítás esetén talajjavításra alkalmas minőségű fermentum előállítása és felhasználása.

c) Mezőgazdasági eredetű biomassza alapú megújuló energia megoldás alkalmazása esetén az alapanyag csak Annex I. termék, valamint Annex I. termék előállítása, felhasználása során keletkező melléktermék lehet.

d) Amennyiben a mezőgazdasági eredetű biomassza alapú energia előállítás esetén az elsődleges cél villamos energia előállítása, úgy a technológiai önfogyasztás felett keletkezett hő legalább 25%-át saját gazdaságon belül hasznosítani kell.

6 Identification of relevant baseline elements
(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

☑ **Grant**

☐ **Financial instrument**

Type of payment

☑ reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

☐ unit costs

☐ lump sums

☐ flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

Az alaptámogatás a jogosult költségek minimum 50%-a, de legfeljebb 80%-a.

Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás igénybevétele esetében az alaptámogatáshoz képest 5%-kal megemelt támogatás intenzitás adható.

Kamattámogatásra 10% támogatás vehető figyelembe.

Az egy projektre igényelhető maximális támogatási összeg: 15 millió EUR.

Additional explanation

Nem releváns.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

☑ Yes ☐ No ☐ Mixed

Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

Ezen intézkedésen belül végrehajtot egyes beruházások szintjén kell vizsgálni az uniós versenyszabályok alkamazásának szükségességét. Ha a beruházással érintett megújuló energiaforrás és biomassza alapú rendszerek a gazdaság saját felhasználásán túlmenő mértékben termelnek energiát, az adott beruházásra a versenyszabályok (állami támogatási) alkalmazandóak.

Type of state aid instrument to be used for clearance:

☐ Notification ☑ GBER ☐ ABER ☐ de minimis

State Aid case number

N/A

Additional information:

☐ The Member State has not yet chosen the instrument(s) and has indicated the alternatives. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance of the instrument chosen comes into effect.

☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, but the clearance has not yet been obtained. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance comes into effect.

☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, the clearance has been obtained and the SA number has been indicated for notification, GBER or ABER

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What is not eligible for support?

Nem támogathatóak az alábbi beruházások:

a) mezőgazdasági termelési jogok megvásárlása;

b) támogatási jogosultságok megvásárlása;

c) az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 10 %-át meghaladó összegű földvásárlás, kivéve a környezetvédelmi célú földvásárlást, a magas kötöttszén-tartalmú talaj megóvását célzó földvásárlást, valamint a fiatal mezőgazdasági termelők által pénzügyi eszközök igénybevételével történő földvásárlást; pénzügyi eszközök esetén ez a felső határ a végső címzettnek kifizetett elszámolható közkiadásokra, garancia esetén pedig a fedezetül szolgáló hitelek összegére alkalmazandó;

d) állatok vásárlása, egynyári növények vásárlása és e növények telepítése a következőktől eltérő célra: mezőgazdasági, illetve erdészeti potenciál természeti katasztrófákat, kedvezőtlen éghajlati eseményeket vagy katasztrófaeseményeket követően, vagy az állatállomány védelme nagyragadozókkal szemben, illetve állatok igénybevétele az erdészetben gépek helyett, vagy az (EU) 2016/1012 európai parlamenti és tanácsi rendelet (45) 2. cikkének 24. pontjában meghatározott veszélyeztetett fajták tenyésztése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások alapján; vagy génerózióval fenyegetett növényfajták megőrzése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások keretében;

e) hitelkamat, kivéve a kamattámogatás vagy garanciadíj-támogatás formájában nyújtott vissza nem térítendő támogatás vonatkozásában;

f) beruházás olyan nagy méretű infrastruktúrákba a tagállamok által a KAP stratégiai tervükben meghatározottak alapján, amelyek nem képezik részét az (EU) 2021/1060 rendelet 32. cikkében meghatározott közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiáknak, kivéve a széles sávú rendszereket, valamint az árvíz- és partvédelmet érintő, megelőző intézkedéseket, amelyek célja a valószínűsíthető természeti katasztrófák, kedvezőtlen éghajlati események vagy katasztrófaesemények következményeinek a mérséklése;

g) erdőtelepítésbe történő beruházások, amelyek nem felelnek meg a páneurópai erdőtelepítési és újraerdősítési iránymutatásokban a fenntartható erdőgazdálkodás tekintetében megfogalmazott elvekkel összhangban álló környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos célkitűzéseknek.

Does the investment contain irrigation?

☐ Yes ☑ No

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)

N/A

Details on different potential water savings according to the type of installation or infrastructure (where applicable)

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %)

N/A

Regional breakdown

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 11 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 11. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(2)(d) - Other regions	43.00%	20.00%	43.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD01c_O20_A01_ON - Mezőgazdasági üzemek zöld beruházásainak támogatása fajlagos költsége	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Average		R.15; R.16	No

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD01c_O20_A01_ON - Mezőgazdasági üzemek zöld beruházásainak támogatása fajlagos költsége

Történelmi adatokra épül, az előző programozási időszak tapasztalatai alapján. Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M04 intézkedések alapján meghirdetett pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD01c_O20_A01_ON - Mezőgazdasági üzemek zöld beruházásainak támogatása fajlagos költsége (Grant - Average)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	59,000.00	59,000.00	0.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.20 (unit: Operations)	0.00	0.00	454.00	0.00	1,242.00	1,242.00	1,242.00	**Sum:** 4,180.00 **Max:** 1,242.00
TOTAL	O.20 (unit: Operations)	0.00	0.00	454.00	0.00	1,242.00	1,242.00	1,242.00	**Sum:** 4,180.00 **Max:** 1,242.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	13,372,093.00	13,372,093.00	0.00	0.00	0.00	26,744,186.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	5,750,000.00	5,750,000.00	0.00	0.00	0.00	11,500,000.00

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

RD01d_E01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek fejlesztése az ammónia-kibocsátás csökkentés érdekében

Intervention Code (MS)	RD01d_E01_FRM_73
Intervention Name	Mezőgazdasági üzemek fejlesztése az ammónia-kibocsátás csökkentés érdekében
Type of Intervention	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Common Output Indicator	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: Yes ES rebate system: Yes LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy
SO5 Foster sustainable development and efficient management of natural resources such as water, soil and air, including by reducing chemical dependency

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
4.1.2	ÜHG és ammónia kibocsátás csökkentése az állattartás technológiai fejlesztésével	2	Yes
5.4.2	Mezőgazdasági eredetű ammónia-kibocsátás csökkentése	2	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.26 Share of farms benifitting from CAP productive and non-productive investment support related to care for the natural resource

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

A beavatkozás célja a mezőgazdasági üzemek ammónia kibocsátásának csökkentését elősegítő, technológiai fejlesztést célzó olyan tevékenységek támogatása, amely által a mezőgazdasági ágazat hozzájárul a hazai NH_3-kibocsátás csökkentési célérték teljesítéséhez. A beavatkozás keretében többek között támogatható a korszerű injektálást és az azonnali bedolgozást lehetővé tevő trágyakijuttatási technológiák beszerzése, istállón belüli és kívüli trágyakezelés korszerűsítése, istállón belüli fejlesztések (pl. padozat, tetőszigetelés, csepegésmentes itató, légmosó berendezések beszerzése), meglévő trágyatárolók fedése, új, fedett trágyatárolók építése.

A beavatkozás alapján nyújtott támogatásokon keresztül megvalósulhatnak olyan környezetvédelmi célok,

melyek által csökken az ammónia és ÜHG gázok kibocsátása, javul a levegő minősége, valamint a felszíni és felszínalatti vizek terhelése.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges (selection criteria):

- Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése (pl.: környezetterhelési szempontból releváns input-hatékonyság javítása, egységnyi szennyezőanyag-kibocsátás csökkentése; újrafelhasználás vagy újrahasznosítás alkalmazása, ökológiai gazdálkodás folytatása, BAT előírások alkalmazásához kapcsolódó fejlesztés, felkészülés az IED irányelv módosításának következtében felmerülő követelmények teljesítésére)
- Üzleti terv minősége
- Állami elismeréssel rendelkező együttműködésben való részvétel
- A pályázó állami elismeréssel rendelkező együttműködés
- Vállalkozásméret
- Minőségrendszerekben való részvétel
- Térségi szempont
- Társadalmi vállalkozások
- A fejlesztés roma felzárkóztatási program keretében valósul meg
- Digitalizációt előtérbe helyező fejlesztés
- Integrációhoz kapcsolódó fejlesztés
- Referencia adatok biztosítása
- A támogatást igénylő nő

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):

- Mezőgazdasági termelő és a Stratégiai Terv rendelet alapján definiált fiatal mezőgazdasági termelő:
- aki/amely a pályázat benyújtását megelőző lezárt üzleti évben a standard termelési érték (STÉ) módszertan alapján mezőgazdasági tevékenységből származó legalább 10.000 euró értékű minimális üzemmérettel rendelkezik.
-akinek/amelynek az előző évi árbevételének legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből származik.
- Konzorcium esetén a csoportban részt vevő minden mezőgazdasági termelőnek meg kell felelnie a fentiekben meghatározott jogosultsági feltételeknek.
- Szociális szövetkezetnek önmagában kell megfelelnie a fentiekben meghatározott jogosultsági feltételeknek.
- A mezőgazdasági termelők tagságával működő szövetkezetnek:
- a pályázat benyújtását megelőző lezárt üzleti évben az STÉ módszertan alapján mezőgazdasági tevékenységből származó legalább 10.000 euró értékű üzemmérettel kell rendelkeznie és az előző évi árbevételének legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből kell származnia, vagy
- a szövetkezetben részt vevő tagok előző évi árbevételét össze kell számolni, és az összeszámolt árbevétel legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből kell, hogy származzon, továbbá a szövetkezetben részt vevő tagok legalább 40 %-ának vonatkozásában igazolni kell a legalább 10.000 euró értékű üzemméretettel való rendelkezést.

Állami elismeréssel rendelkező együttműködés a meghatározott feltételek igazolása nélkül is mezőgazdasági termelőnek minősül.

- Gyógynövénytermesztéshez kapcsolódóan integrátori, vagy feldolgozói tevékenységet folytató vállalkozás a meghatározott feltételek igazolása nélkül is jogosult.

Jogosultsági kritériumoknak megfelelő mezőgazdasági termelők:

- Természetes személyek
- Jogi személyiségű vállalkozások (gazdasági társaságok+szövetkezetek (különösen szociális szövetkezetek))

- Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok)

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

a) Ammónia kibocsátásának csökkentését elősegítő, épület, építmény építése, fejlesztése, korszerűsítése.

b) Új gépek és eszközök, technológiák vásárlása, meglévő gépek, eszközök korszerűsítése, beleértve az információs és kommunikációs technológiákat.

c) Az előzőekben említett kiadásokhoz kapcsolódó általános költségek, például az építészek, mérnökök díjai, tanácsadási díjak, hatósági eljárási díjak, tanácsadói és projekt-menedzsment költségek, a környezeti és a gazdasági fenntarthatóságra vonatkozó tanácsadással kapcsolatos díjak, megvalósíthatósági tanulmányok költségeit is beleértve.

d) Immateriális beruházások: számítógépes szoftverek megvásárlása vagy kifejlesztése, valamint szabadalmak, licencek, szerzői jogok, védjegyek, stb. megszerzése.

e) Az a) ponthoz kapcsolódóan szükséges ingatlan vásárlása az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át meg nem haladó mértékig, valamint természetbeni hozzájárulásként elszámolható a beruházáshoz elengedhetetlen, már meglévő termőföld vagy ingatlan értéke, ha nem haladja meg az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át. Új földterület vásárlására a beruházás max. 10%-a számolható el.

f) Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás

Kizárólag azon költségek támogathatók, amelyek a kedvezményezettnél legkorábban 2023.01.01-én, illetve legkésőbb 2029.12.31-én merülnek fel.

<u>Kötelezettségvállalás</u>

- Éves adatszolgáltatás a mezőgazdasági üzem által alkalmazott technológiákról és az üzem mezőgazdasági NH3 kibocsátásáról.
- A beavatkozás keretében támogatott módon végrehajtott beruházásoknak, illetve támogatott módon beszerzett új gépeknek, berendezéseknek és technológiáknak túl kell mutatniuk a jogszabályokban előírt kötelezettségeken (pl. Helyes Mezőgazdasági Gyakorlat előírásai) vagy a szokásos gyakorlatokon.
- A trágyakezeléshez kapcsolódó fejlesztéseknek meg kell felelniük a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről (91/676/EK) szóló irányelvben ("nitrátirányelv"), illetve a nitrát irányelvnek való megfelelést szolgáló hazai jogszabályokban – különösen az 59/2008. (IV.29.) FVM rendeletben és a 27/2006. (II. 7.) Korm. rendeletben - foglaltaknak.
- legfeljebb 5 évig tartó fenntartási kötelezettség

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

☑ **Grant**

☐ **Financial instrument**

Type of payment

☑ reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

☐ unit costs

☐ lump sums

☐ flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

Az alaptámogatás a jogosult költségek minimum 50%-a, de legfeljebb 80%-a.

Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás igénybevétele esetében az alaptámogatáshoz képest 5%-kal megemelt támogatás intenzitás adható

Kamattámogatásra 10% támogatás vehető figyelembe.

Az egy projektre igényelhető maximális támogatási összeg: 8 millió EUR

Additional explanation

Nem releváns.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

☐ Yes ☑ No ☐ Mixed

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What is not eligible for support?

Nem támogathatóak az alábbi beruházások:

a) mezőgazdasági termelési jogok megvásárlása;

b) támogatási jogosultságok megvásárlása;

c) az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 10 %-át meghaladó összegű földvásárlás, kivéve a környezetvédelmi célú földvásárlást, a magas kötöttszén-tartalmú talaj megóvását célzó földvásárlást, valamint a fiatal mezőgazdasági termelők által pénzügyi eszközök igénybevételével történő földvásárlást; pénzügyi eszközök esetén ez a felső határ a végső címzettnek kifizetett elszámolható közkiadásokra, garancia esetén pedig a fedezetül szolgáló hitelek összegére alkalmazandó;

d) állatok vásárlása, egynyári növények vásárlása és e növények telepítése a következőktől eltérő célra: mezőgazdasági, illetve erdészeti potenciál természeti katasztrófákat, kedvezőtlen éghajlati eseményeket vagy katasztrófaeseményeket követően, vagy az állatállomány védelme nagyragadozókkal szemben, illetve állatok igénybevétele az erdészetben gépek helyett, vagy az (EU) 2016/1012 európai parlamenti és tanácsi rendelet (45) 2. cikkének 24. pontjában meghatározott veszélyeztetett fajták tenyésztése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások alapján; vagy génerózióval fenyegetett növényfajták megőrzése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások keretében;

e) hitelkamat, kivéve a kamattámogatás vagy garanciadíj-támogatás formájában nyújtott vissza nem térítendő támogatás vonatkozásában;

f) beruházás olyan nagy méretű infrastruktúrákba a tagállamok által a KAP stratégiai tervükben meghatározottak alapján, amelyek nem képezik részét az (EU) 2021/1060 rendelet 32. cikkében meghatározott közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiáknak, kivéve a széles sávú rendszereket, valamint az árvíz- és partvédelmet érintő, megelőző intézkedéseket, amelyek célja a valószínűsíthető természeti katasztrófák, kedvezőtlen éghajlati események vagy katasztrófaesemények következményeinek a mérséklése;

g) erdőtelepítésbe történő beruházások, amelyek nem felelnek meg a páneurópai erdőtelepítési és újraerdősítési iránymutatásokban a fenntartható erdőgazdálkodás tekintetében megfogalmazott elvekkel összhangban álló környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos célkitűzéseknek.

Does the investment contain irrigation?

☐ Yes ☑ No

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)

N/A

Details on different potential water savings according to the type of installation or infrastructure (where applicable)

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %)
N/A

Regional breakdown

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 11 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 11. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(2)(d) - Other regions	43.00%	20.00%	43.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD01d_O20_A01_ON - Mezőgazdasági üzemek fejlesztése az ammónia-kibocsátás csökkentés érdekében fajlagos költsége	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Average		R.26	No

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD01d_O20_A01_ON - Mezőgazdasági üzemek fejlesztése az ammónia-kibocsátás csökkentés érdekében fajlagos költsége

Történelmi adatokra épül, az előző programozási időszak tapasztalatai alapján. Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M04 intézkedések alapján meghirdetett pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD01d_O20_A01_ON - Mezőgazdasági üzemek fejlesztése az ammónia-kibocsátás csökkentés érdekében fajlagos költsége (Grant - Average)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	355,530.00	355,530.00	0.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.20 (unit: Operations)	0.00	0.00	22.00	0.00	44.00	44.00	44.00	**Sum:** 154.00 **Max:** 44.00
TOTAL	O.20 (unit: Operations)	0.00	0.00	22.00	0.00	44.00	44.00	44.00	**Sum:** 154.00 **Max:** 44.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	4,069,768.00	4,069,767.00	0.00	0.00	0.00	8,139,535.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	1,750,000.00	1,750,000.00	0.00	0.00	0.00	3,500,000.00

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

RD01e_E01_FRM_73 - Állattartó telepek járványvédelmi beruházásainak támogatása, sertéságazat esetén a farokkurtítás visszaszorításával

Intervention Code (MS)	RD01e_E01_FRM_73
Intervention Name	Állattartó telepek járványvédelmi beruházásainak támogatása, sertéságazat esetén a farokkurtítás visszaszorításával
Type of Intervention	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Common Output Indicator	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation
SO9 Improve the response of Union agriculture to societal demands on food and health, including high quality, safe, and nutritious food produced in a sustainable way, the reduction of food waste, as well as improving animal welfare and combatting antimicrobial resistances

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Yes
2.1.2	Modern termelői kapacitások létrehozása	2	Yes
2.1.9	Tartástechnológia átalakítása, fejlesztése	1	Yes
9.1.2	Általános higiéniai és biológiai biztonsági feltételek javítása, élelmiszerbiztonság növelése	1	Yes
9.1.3	Állategészségügyi problémák megelőzése, előrejelző rendszerek kialakítása/fejlesztése	1	Partially

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.43 Share of livestock units (LU) concerned by supported actions to limit the use of antimicrobials (prevention/reduction)
R.9 Share of farmers receiving investment support to restructure and modernise, including to improve resource efficiency

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

A beruházások támogatására nem csak a versenyképesség növelésének alapvető eszközeként lehet

tekinteni, hanem olyan lehetőségként, amelyek révén az állattartók képesek napjaink egyik legégetőbb problémakörére, az állategészségügyi kockázatokra ésszerű válaszokat adni. Éppen ezért a magyar KAP Stratégiai terv kiemelt eleme a jobb állatjóléti feltételek javításának támogatása. Ez azért fontos, mert különösen a szarvasmarhák és sertések de egyéb mezőgazdasági hasznosítású állatfaj esetében a termelés egyre erősödő folyamata (intenzifikáció) zajlik. Jelen beavatkozáson keresztül támogatást kapnak a gazdálkodók olyan állatjóléti beruházásokhoz, amelyek túlmutatnak az általános telepi fejlesztésen és túlmutatnak az általánosan alkalmazott gyakorlatokból eredő szabályokon.

Ezeknek a beruházásoknak köszönhetően például az állatok nagyobb mozgásteret kapnak, illetve a mezőgazdasági létesítményekben megfelelő férőhely és mikroklimatikus viszonyok alakulhatnak ki ezáltal javul az állatok egészségi állapota, csökken a di-stressz állapot és sertések esetében az farokrágás veszélye is kiküszöbölhető, mindamellett, hogy a járványos betegségek, mint az ASF kockázata csökkenthető. Az állatok jólétének javítása pozitív hatással lesz a termelés eredményeire és az ezekből az állatokból a későbbiekben előállított mezőgazdasági termékek minőségére, és így közvetett módon az emberi egészségre is. A beavatkozás kiegészíti a „RD01a_E01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek fejlesztése” valamint szarvasmarha esetében az „RD30_G13_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban” beavatkozásokat.

A beavatkozás kiterjed továbbá a járványos állatbetegségek állattartó telepeken történő megjelenésének kockázatát csökkentő technológiák, eszközök beszerzésére és kapcsolódó épületek kialakítására és fejlesztésére. A különböző járványos állatbetegségek állattartó telepeken történő megjelenésének valószínűsége ugyanis számos elérhető technológia alkalmazásával csökkenthető.

A beavatkozás két célterületet tartalmaz:
·A célterület: Állattartó telepek járványvédelmi beruházásainak támogatása
·B célterület: Sertéstartó telepek fejlesztése a farokkurtítás visszaszorítása céljából.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges (selection criteria):
- Üzleti terv minősége
- Állami elismeréssel rendelkező együttműködésben való részvétel
- A pályázó állami elismeréssel rendelkező együttműködés
- Vállalkozásméret
- Minőségrendszerekben való részvétel
- Térségi szempont
- Társadalmi vállalkozások
- A fejlesztés roma felzárkóztatási program keretében valósul meg
- Digitalizációt előtérbe helyező fejlesztés
- Integrációhoz kapcsolódó fejlesztés
- Foglalkoztatás
- A támogatást igénylő nő
- Sertés esetében a farokkurtítás megelőzése, amely a férőhely növeléssel teljesítendő.

- A beavatkozás elsősorban az „SO9 Az uniós mezőgazdaság által az élelmiszerekkel és az egészséggel kapcsolatos társadalmi igényekre adott válasz javítása, többek között a magas minőségű, biztonságos és tápláló, fenntartható módon termelt élelmiszerek, az élelmiszer-pazarlás mérséklése, az állatjólét fokozása és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem terén” célkitűzéshez járul hozzá. Továbbá az „SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció” célkitűzéshez is hozzájárul a fejlesztés.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria) - Valamennyi célterület esetében:

- Mezőgazdasági termelő:

- aki/amely a pályázat benyújtását megelőző lezárt üzleti évben a standard termelési érték (STÉ) módszertan alapján mezőgazdasági tevékenységből származó legalább 10.000 euró értékű minimális üzemmérettel rendelkezik.

-akinek/amelynek az előző évi árbevételének legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből származik.

- Konzorcium esetén a csoportban részt vevő minden mezőgazdasági termelőnek meg kell felelnie a fentiekben meghatározott jogosultsági feltételeknek.

- Szociális szövetkezetnek önmagában kell megfelelnie a fentiekben meghatározott jogosultsági feltételeknek.

- A mezőgazdasági termelők tagságával működő szövetkezetnek:

- a pályázat benyújtását megelőző lezárt üzleti évben az STÉ módszertan alapján mezőgazdasági tevékenységből származó legalább 10.000 euró értékű üzemmérettel kell rendelkeznie és az előző évi árbevételének legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből kell származnia, vagy

- a szövetkezetben részt vevő tagok előző évi árbevételét össze kell számolni, és az összeszámolt árbevétel legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből kell, hogy származzon, továbbá a szövetkezetben részt vevő tagok legalább 40 %-ának vonatkozásában igazolni kell a legalább 10.000 euró értékű üzemméretettel való rendelkezést.

Állami elismeréssel rendelkező együttműködés a meghatározott feltételek igazolása nélkül is mezőgazdasági termelőnek minősül.

Jogosultsági kritériumoknak megfelelő mezőgazdasági termelők - Valamennyi célterület esetében:

- Természetes személyek

- Jogi személyiségű vállalkozások (gazdasági társaságok+szövetkezetek (különösen szociális szövetkezetek))

- Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok)

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek - valamennyi célterület esetében:

a) Járványvédelmet szolgáló épület, építmény építése, fejlesztése, korszerűsítése.

b) Járványvédelmet szolgáló új gépek és eszközök, technológiák vásárlása, meglévő gépek, eszközök korszerűsítése, beleértve az információs és kommunikációs technológiákat.

c) Az előzőekben említett kiadásokhoz kapcsolódó általános költségek, például az építészek, mérnökök díjai, tanácsadási díjak, hatósági eljárási díjak, tanácsadói és projekt-menedzsment költségek, a környezeti és a gazdasági fenntarthatóságra vonatkozó tanácsadással kapcsolatos díjak, megvalósíthatósági tanulmányok költségeit is beleértve.

d) Immateriális beruházások: számítógépes szoftverek megvásárlása vagy kifejlesztése, valamint szabadalmak, licencek, szerzői jogok, védjegyek, stb. megszerzése.

e) Az a) ponthoz kapcsolódóan szükséges ingatlan vásárlása az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át meg nem haladó mértékig, valamint természetbeni hozzájárulásként elszámolható a beruházáshoz elengedhetetlen, már meglévő termőföld vagy ingatlan értéke, ha nem haladja meg az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át. Új földterület vásárlására a beruházás max. 10%-a számolható el.

f) Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás

“A” célterület esetében:

Támogatott tevékenységnek minősülnek többek között az alábbiak

Építéssel járó, a járványvédelemhez kapcsolódó tevékenységek, többek között:
- Telepi fertőtlenítőkapu telepítése;
- Telepi hullatároló, kéz- és lábfertőtlenítő, gumicsizma mosó kialakítása;
- Telepi létesítmények összekötése zárt folyosóval;
- Kerítésrendszer, kerékfertőtlenítő medence, állatrakodó kialakítása.

Állatbetegségek kockázatát csökkentő eszközök, gépek beszerzése, többek között:
- Telepi hullaégető beszerzése;
- Fertőtlenítő permetező, ózonos fertőtlenítő, mosóberendezések, tisztítógépek beszerzése;
- Ködképző berendezés, UV lámpák, légfüggönyök beszerzése.

"B" célterület esetében:

A sertés mozgási szabadságának növelése karámok építésével vagy átépítésével, amellyel nagyobb férőhely biztosítható. A sertés ágazat részére nyújtott állatjóléti támogatások feltételeiről szóló 39/2018. (XII. 13.) AM rendeletben, valamint a tenyészkoca állatjóléti támogatása igénybevételének feltételeiről szóló 7/2015. (III. 11.) FM rendeletben valamint a sertések védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról szóló a Tanács 2008/120/EK irányelvében (2008. december 18.) előírthoz képest előírtnál legalább 20%-kal nagyobb férőhely biztosítása.

vagy

A 2008/120/EK irányelvben szereplő értékhez képest 15%-al nagyobb férőhely biztosítása az alábbi kötelezettségvállalások legalább egyikével együtt:
a) többlet szalma biztosítása
b) levegőminőség és hőmérséklet szabályozására alkalmas készülék kiépítése,
c) a takarmány összetételének és az ellátásának módjában változtatás,
d) egészségi állapot monitorozása,
e) részben tömör padlózat biztosítása.

Kizárólag azon költségek támogathatók, amelyek a kedvezményezettnél legkorábban 2023.01.01-én, illetve legkésőbb 2029.12.31-én merülnek fel.

6 Identification of relevant baseline elements
(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))
N/A
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods
Form of support
☑ **Grant**
☐ **Financial instrument**

Type of payment
☑ reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary
☐ unit costs
☐ lump sums
☐ flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

Az alaptámogatás a jogosult költségek legfeljebb 50%-a.

Gazdaságátadás esetén 15%-kal megemelt támogatási intenzitás adható az alaptámogatáshoz képest.

Az ÖKO minősítéssel rendelkező terméket előállító támogatást igénylő esetén 10%-kal megemelt támogatási intenzitás adható az alaptámogatáshoz képest.

Kollektív beruházás esetén 10%-kal megemelt támogatási intenzitás adható az alaptámogatáshoz képest.

Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás igénybevétele esetében az alaptámogatáshoz képest 5%-kal megemelt támogatás intenzitás adható.

Kamattámogatás esetén maximum 10%-kal megemelt támogatási intenzitás adható az alaptámogatáshoz képest.

A támogatás maximális mértéke tovább növelhető legfeljebb a jogosult költségek 100%-áig, ha a beruházás a mezőgazdasági potenciál helyreállítására természeti katasztrófákat, kedvezőtlen éghajlati jelenségeket vagy katasztrófaeseményeket követően, illetve megfelelő megelőző intézkedésekre irányul.

Az egy projektre igényelhető maximális támogatási összeg: 85 000 EUR

Additional explanation

Nem releváns.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

☐ Yes ☑ No ☐ Mixed

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What is not eligible for support?

Nem támogathatóak az alábbi beruházások - valamennyi célterület esetében:

a) mezőgazdasági termelési jogok megvásárlása;

b) támogatási jogosultságok megvásárlása;

c) az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 10 %-át meghaladó összegű földvásárlás, kivéve a környezetvédelmi célú földvásárlást, a magas kötöttszén-tartalmú talaj megóvását célzó földvásárlást, valamint a fiatal mezőgazdasági termelők által pénzügyi eszközök igénybevételével történő földvásárlást; pénzügyi eszközök esetén ez a felső határ a végső címzettnek kifizetett elszámolható közkiadásokra, garancia esetén pedig a fedezetül szolgáló hitelek összegére alkalmazandó;

d) állatok vásárlása, egynyári növények vásárlása és e növények telepítése a következőktől eltérő célra: mezőgazdasági, illetve erdészeti potenciál természeti katasztrófákat, kedvezőtlen éghajlati eseményeket vagy katasztrófaeseményeket követően, vagy az állatállomány védelme nagyragadozókkal szemben, illetve állatok igénybevétele az erdészetben gépek helyett, vagy az (EU) 2016/1012 európai parlamenti és tanácsi rendelet (45) 2. cikkének 24. pontjában meghatározott veszélyeztetett fajták tenyésztése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások alapján; vagy génerózióval fenyegetett növényfajták megőrzése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások keretében;

e) hitelkamat, kivéve a kamattámogatás vagy garanciadíj-támogatás formájában nyújtott vissza nem térítendő támogatás vonatkozásában;

f) beruházás olyan nagy méretű infrastruktúrákba a tagállamok által a KAP stratégiai tervükben meghatározottak alapján, amelyek nem képezik részét az (EU) 2021/1060 rendelet 32. cikkében meghatározott közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiáknak, kivéve a széles sávú rendszereket, valamint az árvíz- és partvédelmet érintő, megelőző intézkedéseket, amelyek célja a valószínűsíthető

természeti katasztrófák, kedvezőtlen éghajlati események vagy katasztrófaesemények következményeinek a mérséklése;

g) erdőtelepítésbe történő beruházások, amelyek nem felelnek meg a páneurópai erdőtelepítési és újraerdősítési iránymutatásokban a fenntartható erdőgazdálkodás tekintetében megfogalmazott elvekkel összhangban álló környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos célkitűzéseknek.

Does the investment contain irrigation?

☐ Yes ☑ No

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)

N/A

Details on different potential water savings according to the type of installation or infrastructure (where applicable)

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %)

N/A

Regional breakdown

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 11 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 11. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(2)(d) - Other regions	43.00%	20.00%	43.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD01e_O20_A01_ON - Állattartó telepek járványvédelmi beruházásainak támogatása, sertéságazat esetén a farokkurtítás visszaszorításával fajlagos költsége	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Average		R.43; R.9	No

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD01e_O20_A01_ON - Állattartó telepek járványvédelmi beruházásainak támogatása, sertéságazat esetén a farokkurtítás visszaszorításával fajlagos költsége

Történelmi adatokra épül, a 2014-2020-as programozási időszak tapasztalatai alapján. Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M04 (Beruházások) Járványvédelmi rendszerek fejlesztése intézkedése alapján meghirdetett pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD01e_O20_A01_ON - Állattartó telepek járványvédelmi beruházásainak támogatása, sertéságazat esetén a farokkurtítás visszaszorításával fajlagos költsége (Grant - Average)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	21,250.00	21,250.00	21,250.00	21,250.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.20 (unit: Operations)	0.00	0.00	125.00	125.00	125.00	125.00	0.00	**Sum:** 500.00 **Max:** 125.00
TOTAL	O.20 (unit: Operations)	0.00	0.00	125.00	125.00	125.00	125.00	0.00	**Sum:** 500.00 **Max:** 125.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	2,000,000.00	2,000,000.00	2,000,000.00	2,000,000.00	0.00	8,000,000.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	860,000.00	860,000.00	860,000.00	860,000.00	0.00	3,440,000.00

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

RD02_D01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása

Intervention Code (MS)	RD02_D01_FRM_73
Intervention Name	Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása
Type of Intervention	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Common Output Indicator	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation
XCO Cross-cutting objective of modernising the sector by fostering and sharing of knowledge, innovation and digitalisation in agriculture and rural areas, and encouraging their uptake

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
2.1.7	Technológiai átállás a szigorodó növény-egészségügyi előírások figyelembe vételével	1	Yes
2.3.1	Innovatív technológiák és fenntartható megközelítések elterjesztése a mezőgazdaságban	2	Yes
2.3.5	Vállalatok innovativitásának növelése, gyors reakcióképesség a változó piaci igényekre	2	Yes
CCO.4.2	Digitális ágazati nyilvántartások kialakítása, integrációja	1	Partially
CCO.4.3	Elektronikus ügyintézés, transzparencia	1	Partially
CCO.4.4	Agrár, -élelmiszeripari és erdőgazdálkodó vállalkozások digitális infrastruktúrájának fejlesztése	1	Yes
CCO.4.5	Digitális megoldások fejlesztése a minőségbiztosítás, tanúsítás, nyomonkövethetőség, árujelölés teré	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of

this intervention are displayed in bold
R.3 Share of farms benefitting from support for digital farming technology through CAP
R.9 Share of farmers receiving investment support to restructure and modernise, including to improve resource efficiency

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Kitűzött célok és elvárt hatások:

Az agrárium digitalizációjában rejlő egyértelmű előnyök teljesüléséhez szükséges, hogy a digitális technológiákat, és azon belül a helyspecifikus gazdálkodási formákat, a precíziós eszközöket, valamint a döntéstámogató szoftvereket és szolgáltatásokat minél szélesebb körben alkalmazzák a mezőgazdasági termelők. A helyspecifikus gazdálkodásban a termelési munkafolyamatok végrehajtása során keletkezett adatok a teljes élelmiszer-lánc szempontjából is fontosak, például a termelési és a termék nyomonkövetési rendszerek működtetése során. A beavatkozás támogatási lehetőséget nyújt a mezőgazdasági termelőknek arra, hogy a korszerű technológiák alkalmazásával, adatalapú döntéshozatallal:

- Üzemi eredményeiket javíthassák
- Megfeleljenek az egyre növekvő nyomonkövethetőségi és fenntarthatósági adatszolgáltatási kötelezettségnek (közigazgatás, hitelezés, kereskedelem és felvásárlók)
- Racionalizálják, adott esetben csökkentsék a felhasznált inputanyagok (növényvédőszerek, műtrágyák, gázolaj stb.) mennyiségét
- Csökkentsék az ammónia és ÜHG kibocsátásukat, valamint a felszíni és felszínalatti vizek terhelését
- Javítsák a táp-anyaggazdálkodásikat és így a talajállapotot
- Hozzájáruljanak a klímaváltozás okozta termőhelyi változások mérsékléséhez, és javítsák adaptációs képességüket

A fenti tevékenységek kisléptékű vagy nagyberuházások lehetnek.

Jelen beavatkozás önállóan vagy egyéb beavatkozáshoz kapcsolódóan, digitális pillérként valósítható meg.

Tartalom:

Mezőgazdasági üzem szintű digitalizációs terv megvalósításához szükséges fejlesztések támogatása, különös tekintettel:

A digitális és precíziós gazdálkodáshoz szükséges eszközök beszerzésére

- meglévő és újonnan vásárolt erő- és munkagépek helyspecifikus művelésre való alkalmassá tétele (pl. sorvezető, automata kormány beszerzése; egyéb érzékelők, szenzorok vásárlása; permetezőgépek precíziós szakaszolásának kialakítása; betakarítógépek hozammméréshez szükséges hardver és szoftver eszközeinek beszerzése; automatikus működés/hatékonyság ellenőrzés)
- agrometeorológiai szenzorok és állomások kiépítése
- post-harvest osztályozó, válogató gép digitalizációs fejlesztése
- élelmiszeriparban alkalmazott szenzortechnológiák beszerzése
- precíziós állattenyésztési rendszerek kiépítéséhez szükséges gépek, eszközök beszerzése (pl. álllatokon, vagy állatokban elhelyezett szenzorok: ivarzás-megfigyelés, állategészségügyi előrejelzés céljából; tartási körülmények detektálása (fény, hang, levegő stb.) és automatikus szabályozása: hűtés, szellőzés, energiafelhasználásg stb.)
- precíziós takarmányozás kialakításához szükséges gépek, eszközök beszerzése (pl. automatizált takarmányozási rendszerek, takarmánykiosztó robotok, precíziós etetők stb.); továbbá
- az egyes ágazatokban alkalmazható autonóm robotok (kapálórobot, fejőrobot, takarmánykiosztó robot stb.), drónok és egyéb hatékonyságnövelő eszközök, gépek beszerzése

A rendszeres és szisztematikus üzemi szintű adatgyűjtés megteremtésére, adatbázisok és adatkapcsolatok

létrehozására

1.

- szigetszerű rendszerek integrációja
- farmmenedzsment szoftverek és vállalatirányítási rendszerek beszerzése az üzemszintű adatkezelés és döntéstámogatás céljából
- adatgyűjtésre és elemzésre alkalmas szenzortechnológiák az egyes ágazatok specifikációi szerint

A digitális farm-menedzsment, üzemirányítás, minőségirányítási és nyomonkövetési rendszerek bevezetésére és fejlesztésére

1.

- "okosfarm" rendszerek kiépítése többek között komplex telepirányítási rendszerek alkalmazása (pl. kamerarendszerek); abiotikus környezeti tényezők automatikus szabályozása (pl. páratartalom, (LED) világítás, szellőztetés)
- precíziós víz és tápanyag-utánpótlás zárt termesztő-berendezésekben
- precíziós/energiahatékony szárítás kialakítása
- raktári terménymonitoring
- élelmiszer-nyomonkövetési módszerek fejlesztése, minőségbiztosítás

·A digitális átállást segítő szolgáltatások igénybevételére

1.

- precíziós, georeferált talajmintavétel és az ahhoz kapcsolódó tanácsadási szolgáltatások
- műholdas és földközeli távérzékelési adatok beszerzése és elemzése
- menedzsment zónák lehatárolása különböző eljárásokra alapozva
- differenciált anyagkijuttatási tervek, térképek készítése
- agrometeorológiai, növényvédelmi előrejelzések elkészítése (kártevő, kórokozó terjedés- és rajzás megfigyelés) és ahhoz kapcsolódó tanácsadási szolgáltatások
- gyümölcsültetvények esetében éréscsoport azonosítás
- számítógépes illetve egyéb IKT jellegű szoftverek kifejlesztése, adott gazdasághoz testreszabása
- mezőgazdasági területek célzó meliorációs tevékenységéhez kapcsolódó szolgáltatások igénybevétele (pl. 3D-s térkép felvétele, árokrendszer digitális tervezése, dréncső lefektetése stb.)
- és minden egyéb olyan digitalizációt és precíziós gazdálkodást támogató jövőbeli eljárásra, szolgáltatásra, melyek hozzájárulnak a kitűzött célok teljesítéséhez

<u>Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók):</u>

·Üzemszintű digitalizációs terv minősége
·Üzleti és pénzügyi terv minősége
·Állami elismeréssel rendelkező együttműködés, vagy abban való részvétel
·Minőségi rendszerekben való részvétel
·Nyomonkövetési rendszerek üzemeltetése
·Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése
·Együttműködés EIP operatív csoporttal
·Együttműködés Európai Digitalizációs Innovációs Hubokkal
·Együttműködés precíziós szaktanácsadóval
·Térségi szempontok
·Esélyegyenlőségi szempontok érvényesítése

<u>Vonatkozó jogszabályok:</u>

1470/2019. (VIII. 1.) Korm. határozat a magyar agrárium digitalizációjának előmozdításáról és

összehangolásáról, Magyarország Digitális Agrár Stratégiájáról

38/2021. (II. 2.) Korm. rendelet a pilóta nélküli állami légijárművek repüléséről

A mező- és erdőgazdasági légi munkavégzésről szóló 44/2005. (V. 6.) FVM–GKM–KvVM együttes rendelet módosításáról szóló 4/2022. (II. 8.) AM rendelet

Kapcsolat más beavatkozásokkal:

A beavatkozás önállóan a KAP átfogó célkitűzésének megfelelően hozzájárul a digitalizációs célok eléréséhez, illetve kiegészítő eleme lehet bármely KAP Stratégiai Terv releváns beavatkozásának.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Támogatható kedvezményezettek (eligible beneficieries):

1. Mezőgazdasági termelő, vagy a Stratégiai Terv rendelet alapján definiált fiatal mezőgazdasági termelő, vagy olyan fiatal mezőgazdasági termelő, aki a támogatási kérelem benyújtását megelőző öt évben kezdte meg mezőgazdasági tevékenységét:
    - aki/amely a pályázat benyújtását megelőző lezárt üzleti évben a standard termelési érték (STÉ) módszertan alapján mezőgazdasági tevékenységből származó legalább 10.000 euró értékű minimális üzemmérettel rendelkezik.
    - akinek/amelynek az előző évi árbevételének legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből származik.
2. Konzorcium esetén a csoportban részt vevő minden mezőgazdasági termelőnek meg kell felelnie a fentiekben meghatározott jogosultsági feltételeknek.
3. Szociális szövetkezetnek önmagában kell megfelelnie a fentiekben meghatározott jogosultsági feltételeknek.
4. A mezőgazdasági termelők tagságával működő szövetkezetnek:
    - a pályázat benyújtását megelőző lezárt üzleti évben az STÉ módszertan alapján mezőgazdasági tevékenységből származó legalább 10.000 euró értékű üzemmérettel kell rendelkeznie és az előző évi árbevételének legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből kell származnia, vagy
    - a szövetkezetben részt vevő tagok előző évi árbevételét össze kell számolni, és az összeszámolt árbevétel legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből kell, hogy származzon, továbbá a szövetkezetben részt vevő tagok legalább 40 %-ának vonatkozásában igazolni kell a legalább 10.000 euró értékű üzemméretettel való rendelkezést.
5. Állami elismeréssel rendelkező együttműködés a meghatározott feltételek igazolása nélkül is mezőgazdasági termelőnek minősül.
6. Gyógynövénytermesztéshez kapcsolódóan integrátori, vagy feldolgozói tevékenységet folytató vállalkozás a meghatározott feltételek igazolása nélkül is jogosult.

Támogatható kedvezményezetthez kapcsolódó konkrét jogosultsági kritériumok (specific eligibility criterias):

- Természetes személyek
- Jogi személyiségű vállalkozások (gazdasági társaságok és szövetkezetek (különösen szociális szövetkezetek))
- Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok)
- Elismeréssel rendelkező termelői csoport (TCS), termelői értékesítő szervezet (TÉSZ), termelői integrációs szervezet (TISZ)

és

- Rendelkezik üzemszintű digitalizációs tervvel, amelyben egyéni fejlesztési (környezeti, technológiai, mennyiségi) célokat és mérföldköveket is meghatároz egy bázis állapot

figyelembevételével.

- -A szigorodó növény-egészségügyi előírások figyelembe vételéhez kapcsolódó technológiai átállást célzó beruházások legfeljebb 24 hónapig támogathatók attól a naptól számítva, amikor a követelmények kötelezővé váltak a mezőgazdasági üzemre nézve.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Támogatható költségek:

1. Közvetlenül a digitális technológiához kapcsolódó új gépek és eszközök, technológiák vásárlása, meglévő gépek és eszközök korszerűsítése, beleértve az információs és kommunikációs technológiákat, számítógépes szoftvereket és egyéb IKT fejlesztéseket;
2. Az előzőekben említett kiadásokhoz kapcsolódó általános költségek (például az építészek, mérnökök díjai, tanácsadási díjak, hatósági eljárási díjak, tanácsadói és projekt-menedzsment költségek, a környezeti és a gazdasági fenntarthatóságra vonatkozó tanácsadással kapcsolatos díjak, megvalósíthatósági tanulmányok költségeit is beleértve).
3. Immateriális beruházások: számítógépes szoftverek megvásárlása vagy kifejlesztése, valamint szabadalmak, licencek, szerzői jogok, védjegyek, stb. megszerzése.
4. Az 1. ponthoz kapcsolódóan szükséges ingatlan vásárlása az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át meg nem haladó mértékig, valamint természetbeni hozzájárulásként elszámolható a beruházáshoz elengedhetetlen, már meglévő termőföld vagy ingatlan értéke, ha nem haladja meg az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át. Új földterület vásárlására a beruházás max. 10%-a számolható el.
5. Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás

Kizárólag azon költségek támogathatók, amelyek a kedvezményezettnél legkorábban 2023.01.01-én, illetve legkésőbb 2029.12.31-én merülnek fel.

Kötelezettségvállalások, és más előírások:

- Üzemszintű digitalizációs terv megvalósításához történő hozzájárulás, a projekt végére meghatározott mérföldkövek elérésével
- Kötelezettségvállalás időtartama legalább 3 év, de legfeljebb 5 év.

6 Identification of relevant baseline elements
(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

☑ **Grant**

☐ **Financial instrument**

Type of payment

☑ reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

☐ unit costs

☐ lump sums

☐ flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

Az alaptámogatás a jogosult költségek legfeljebb 50%-a

Támogatás maximális összege:

1.000.000 EUR/projekt

Támogatás maximális mértéke (intenzitása):

1. A támogatás maximális mértéke legfeljebb a jogosult költségek 65%-a lehet.
2. A támogatás maximális mértéke tovább növelhető legfeljebb a jogosult költségek 80%-ig, amennyiben a beruházás a környezetvédelmi és a klíma specifikus célkitűzéseket, valamint állatjóléti fejlesztéseket szolgálja.
3. Fiatal mezőgazdasági termelő számára 15%-kal megemelt támogatási intenzitás adható.
4. Gazdaságátadás esetén 15%-kal megemelt támogatási intenzitás adható.
5. ÖKO minősítéssel rendelkező terméket előállító támogatást igénylő esetén 10%-kal megemelt támogatási intenzitás adható.
6. Kollektív beruházás esetén 10%-kal megemelt támogatási intenzitás adható.
7. Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás igénybevétele esetében az alaptámogatáshoz képest 5%-kal megemelt támogatás intenzitás adható
8. Az alaptámogatás maximum 10%-a kamattámogatás formájában igényelhető.

Additional explanation

Kisléptékű beruházások átlagos egységösszege projektenként: 136.986,3 EUR

Nagyberuházások átlagos egységösszege projektenként: 684,931,5 EUR

Történelmi adatok alapján számoltunk:

A 2014-2020 Vidékfejlesztési Program keretében kiírt VP2-4.1.8-21 - kódszámú Mezőgazdaság digitális átállásához kapcsolódó precíziós fejlesztések támogatása - című felhívásra 2905 db támogatási kérelmet nyújtottak be, összesen 212 390 759 712 Ft összegben. Ebből egy átlagos projektméret: 73 112 138 Ft, azaz 200 307 EUR.

A digitális átállásra a következő időszakban 15 928 640 EUR összeget fordítunk.

A kiadások KAP Stratégia Terv Rendelet 86. cikk 4 pontja szerint számolhatók el.

A kiadásokhoz akkor biztosítható hozzájárulás az EMVA-ból, ha azok a kedvezményezettnél 2029. december 31-ig merültek fel, és azokat a kedvezményezett addig az időpontig kifizette. A kedvezményezettnél felmerült költségek elszámolhatóságának kezdő időpontja 2023. január 1. lehet.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

☐ Yes ☑ No ☐ Mixed

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What is not eligible for support?

Nem támogathatóak az alábbi beruházások:

a) mezőgazdasági termelési jogok megvásárlása;

b) támogatási jogosultságok megvásárlása;

c) az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 10 %-át meghaladó összegű földvásárlás, kivéve a környezetvédelmi célú földvásárlást, a magas kötöttszén-tartalmú talaj megóvását célzó földvásárlást, valamint a fiatal mezőgazdasági termelők által pénzügyi eszközök igénybevételével történő földvásárlást; pénzügyi eszközök esetén ez a felső határ a végső címzettnek kifizetett elszámolható közkiadásokra, garancia esetén pedig a fedezetül szolgáló hitelek összegére alkalmazandó;

d) állatok vásárlása, egynyári növények vásárlása és e növények telepítése a következőktől eltérő célra: mezőgazdasági, illetve erdészeti potenciál természeti katasztrófákat, kedvezőtlen éghajlati eseményeket vagy katasztrófaeseményeket követően, vagy az állatállomány védelme nagyragadozókkal szemben, illetve állatok igénybevétele az erdészetben gépek helyett, vagy az (EU) 2016/1012 európai parlamenti és tanácsi rendelet (45) 2. cikkének 24. pontjában meghatározott veszélyeztetett fajták tenyésztése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások alapján; vagy génerózióval fenyegetett növényfajták megőrzése a

70. cikkben említett kötelezettségvállalások keretében;

e) hitelkamat, kivéve a kamattámogatás vagy garanciadíj-támogatás formájában nyújtott vissza nem térítendő támogatás vonatkozásában;

f) beruházás olyan nagy méretű infrastruktúrákba a tagállamok által a KAP stratégiai tervükben meghatározottak alapján, amelyek nem képezik részét az (EU) 2021/1060 rendelet 32. cikkében meghatározott közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiáknak, kivéve a széles sávú rendszereket, valamint az árvíz- és partvédelmet érintő, megelőző intézkedéseket, amelyek célja a valószínűsíthető természeti katasztrófák, kedvezőtlen éghajlati események vagy katasztrófaesemények következményeinek a mérséklése;

g) erdőtelepítésbe történő beruházások, amelyek nem felelnek meg a páneurópai erdőtelepítési és újraerdősítési iránymutatásokban a fenntartható erdőgazdálkodás tekintetében megfogalmazott elvekkel összhangban álló környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos célkitűzéseknek.

Does the investment contain irrigation?

☐ Yes ☑ No

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)

N/A

Details on different potential water savings according to the type of installation or infrastructure (where applicable)

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %)

N/A

Regional breakdown

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 11 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 11. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(2)(d) - Other regions	43.00%	20.00%	43.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD02_O20_A01_ON - Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása-nagyprojektek	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Average		R.3; R.9	No
RD02_O20_A02_ON - Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása-kisprojektek	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Average		R.3; R.9	No

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD02_O20_A01_ON - Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása-nagyprojektek

Történelmi adatokra épül, az előző programozási időszak tapasztalatai alapján. Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M04 intézkedések alapján meghirdetett pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval.

Kisléptékű beruházások átlagos egységösszege projektenként: 136.986,3 EUR

Nagyberuházások átlagos egységösszege projektenként: 684,931,5 EUR

A 2014-2020 Vidékfejlesztési Program keretében kiírt VP2-4.1.8-21 - kódszámú Mezőgazdaság digitális átállásához kapcsolódó precíziós fejlesztések támogatása - című felhívásra 2905 db támogatási kérelmet nyújtottak be, egy átlagos projektméret: 200 307 EUR volt. az átlagszámításnál a felső és alsó szórást figyelembe véve alakítottuk ki a kis és a nagy projektméreteket.

A maximális tervezett egységösszegeknél pedig az inflációt, valamint egyes innovatív elemet is tartalmazó digitális megoldások tevezhetőségét és támogathatóságát vettük figyelmebe megközelítőleg 15 % -kal.

RD02_O20_A02_ON - Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása-kisprojektek

A VP történelmi adatai alapján kalkulálva:

-Kisléptékű beruházások átlagos egységösszege projektenként: 136.986,3 EUR

-Nagyberuházások átlagos egységösszege projektenként: 684,931,5 EUR

A 2014-2020 Vidékfejlesztési Program keretében kiírt VP2-4.1.8-21 - kódszámú Mezőgazdaság digitális átállásához kapcsolódó precíziós fejlesztések támogatása - című felhívásra 2905 db támogatási kérelmet nyújtottak be, egy átlagos projektméret: 200 307 EUR volt. az átlagszámításnál a felső és alsó szórást figyelembe véve alakítottuk ki a kis és a nagy projektméreteket.

A maximális tervezett egységösszegeknél pedig az inflációt, valamint egyes innovatív elemet is tartalmazó digitális megoldások tervezhetőségét és

támogathatóságát vettük figyelembe megközelítőleg 15 % -kal.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD02_O20_A01_ON - Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása-nagyprojektek (Grant - Average)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	684,931.50	684,931.50	684,931.50	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	790,000.00	790,000.00	790,000.00	0.00	0.00	
	O.20 (unit: Operations)	0.00	0.00	30.00	40.00	30.00	0.00	0.00	**Sum:** 100.00 **Max:** 40.00
RD02_O20_A02_ON - Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása-kisprojektek (Grant - Average)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			136,986.30	136,986.30	136,986.30			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)			160,000.00	160,000.00	160,000.00			
	O.20 (unit: Operations)			500.00	500.00	500.00			**Sum:** 1,500.00 **Max:** 500.00
TOTAL	O.20 (unit: Operations)	0.00	0.00	530.00	540.00	530.00	0.00	0.00	**Sum:** 1,600.00 **Max:** 540.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	5,309,546.56	5,309,546.56	5,309,546.57	0.00	0.00	15,928,639.69
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	2,283,105.02	2,283,105.02	2,283,105.03	0.00	0.00	6,849,315.07

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

RD04a_E02_FON_73 - Mezőgazdasági termékek értéknövelése

Intervention Code (MS)	RD04a_E02_FON_73
Intervention Name	Mezőgazdasági termékek értéknövelése
Type of Intervention	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Common Output Indicator	O.24. Number of supported off-farm productive investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO8 Promote employment, growth, gender equality, including the participation of women in farming, social inclusion and local development in rural areas, including the circular bio-economy and sustainable forestry

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
8.1.1	Vidéken élő nők foglalkoztatási rátájának növelése	1	Partially
8.1.2	Vidéki mikrovállalkozások jövedelmezőségének javítása	1	Partially
8.1.5	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Yes
8.4.2	Roma felzárkóztatási programok ösztönzése, szegregáció csökkentése	3	Partially

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.39 Number of rural businesses including bio-economy businesses developed with CAP support

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

A beavatkozás célja a mezőgazdasági termékek értéknövelését és a piacra jutást elősegítő, technológiai fejlesztést célzó beruházások támogatása az élelmiszer-feldolgozás vállalati hatékonyságának növelése érdekében, továbbá a mezőgazdasági termékek értéknövelésével összefüggő fejlesztések támogatása.

A beavatkozás a mezőgazdasági termékek értéknövelésén és piacra jutásán, technológiai fejlesztésén, élelmiszer-feldolgozás vállalati hatékonyságának növelésén keresztül hozzájárul a SWOT-ban azonosított szükségletek kielégítéséhez.

A beavatkozás alapján nyújtott támogatásokon keresztül megvalósulhatnak magasabb hozzáadott értékű termékek előállítását célzó, versenyképesebb vállalati, termelési és termékstruktúra kialakítását, optimalizálást, valamint a piacra jutást elősegítő fejlesztések (tárolást és hűtést is beleértve), valamint

piaci keresletre és/vagy termékpálya-együttműködésre alapozott kapacitásbővítő fejlesztések.

Kiválasztási szempontok, amelyek részben is alkalmazhatók (selection criteria):

·Üzleti terv minősége

·Állami elismeréssel rendelkező együttműködés, vagy abban való részvétel

·Minőségrendszerekben való részvétel

·Térségi szempont

·A fejlesztés roma felzárkóztatási program keretében valósul meg

·Digitalizációt előtérbe helyező fejlesztés

·Integrációhoz kapcsolódó fejlesztés

·Foglalkoztatás

- A támogatást igénylő nő

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Eligible beneficiaries:

- Természetes személyek

- Jogi személyiségű vállalkozások (gazdasági társa-ságok+szövetkezetek (szociális szövetkezeteket is beleértve))

- Jogi személyiség nélküli vállalkozások

- Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok, stb)

Jogosultsági feltételek (Eligibility criteria):

-Természetes és jogi személyek

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével **nem nyújtható támogatás** azon kedvezményezett részére aki/amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet vagy a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve
- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

a) Közvetlenül a technológiához, illetve az üzem működését szolgáló infrastruktúrához kapcsolódó épület, építmény építése, fejlesztése, korszerűsítése.

b) Új gépek és eszközök, technológiák vásárlása, meglévő gépek, eszközök korszerűsítése, beleértve az információs és kommunikációs technológiákat.

c) Az előzőekben említett kiadásokhoz kapcsolódó általános költségek, például az építészek, mérnökök díjai, tanácsadási díjak, hatósági eljárási díjak, tanácsadói és projekt-menedzsment költségek, a környezeti és a gazdasági fenntarthatóságra vonatkozó tanácsadással kapcsolatos díjak, megvalósíthatósági tanulmányok költségeit is beleértve.

d) Immateriális beruházások: számítógépes szoftverek megvásárlása vagy kifejlesztése, valamint szabadalmak, licencek, szerzői jogok, védjegyek, stb. megszerzése.

e) Az a) ponthoz kapcsolódóan szükséges ingatlan vásárlása az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át meg nem haladó mértékig, valamint természetbeni hozzájárulásként elszámolható a beruházáshoz elengedhetetlen, már meglévő termőföld vagy ingatlan értéke, ha nem haladja meg az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át. Új földterület vásárlására a beruházás max. 10%-a

számolható el.
f) Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás igénybevétele

Kizárólag azon költségek támogathatók, amelyek a kedvezményezettnél legkorábban 2023.01.01-én, illetve legkésőbb 2029.12.31-én merülnek fel.

Kötelezettségvállalás:
Legfeljebb 5 évig terjedő fenntartási kötelezettség

6 Identification of relevant baseline elements
(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))
N/A
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods
Form of support
☑ **Grant**
☐ **Financial instrument**

Type of payment
☑ reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary
☐ unit costs
☐ lump sums
☐ flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

Az alaptámogatás a jogosult költségek legfeljebb 50%-a.

Az ÖKO minősítéssel rendelkező terméket előállító támogatást igénylő esetén 10%-kal megemelt támogatási intenzitás adható az alaptámogatáshoz képest.

Kollektív beruházás esetén 10%-kal megemelt támogatási intenzitás adható az alaptámogatáshoz képest.

Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás igénybevétele esetében az alaptámogatáshoz képest 5%-kal megemelt támogatás intenzitás adható.

Kamattámogatás esetén maximum 10%-kal megemelt támogatási intenzitás adható az alaptámogatáshoz képest.
Az egy projektre igényelhető maximális támogatási összeg: 15 millió euró

Additional explanation

Nem releváns.

8 Information regarding State aid assessment
The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:
☑ Yes ☐ No ☐ Mixed
Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

Ez az intézkedés részben vagy egészben nem Annex I. termék előállítására irányuló beruházásokat, fejlesztéseket támogat, ezért erre a versenyszabályok (állami támogatási) általánosan alkalmazandóak.

Type of state aid instrument to be used for clearance:
☐ Notification ☑ GBER ☑ ABER ☑ de minimis
State Aid case number

N/A

Additional information:
☐ The Member State has not yet chosen the instrument(s) and has indicated the alternatives. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance of the instrument chosen comes into effect.
☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, but the clearance has not yet been obtained. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance comes into effect.
☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, the clearance has been obtained and the SA number has been indicated for notification, GBER or ABER

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention
What is not eligible for support?

Nem támogathatóak az alábbi beruházások:

a) mezőgazdasági termelési jogok megvásárlása;

b) támogatási jogosultságok megvásárlása;

c) az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 10 %-át meghaladó összegű földvásárlás, kivéve a környezetvédelmi célú földvásárlást, a magas kötöttszén-tartalmú talaj megóvását célzó földvásárlást, valamint a fiatal mezőgazdasági termelők által pénzügyi eszközök igénybevételével történő földvásárlást; pénzügyi eszközök esetén ez a felső határ a végső címzettnek kifizetett elszámolható közkiadásokra, garancia esetén pedig a fedezetül szolgáló hitelek összegére alkalmazandó;

d) állatok vásárlása, egynyári növények vásárlása és e növények telepítése a következőktől eltérő célra: mezőgazdasági, illetve erdészeti potenciál természeti katasztrófákat, kedvezőtlen éghajlati eseményeket vagy katasztrófaeseményeket követően, vagy az állatállomány védelme nagyragadozókkal szemben, illetve állatok igénybevétele az erdészetben gépek helyett, vagy az (EU) 2016/1012 európai parlamenti és tanácsi rendelet (45) 2. cikkének 24. pontjában meghatározott veszélyeztetett fajták tenyésztése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások alapján; vagy génerózióval fenyegetett növényfajták megőrzése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások keretében;

e) hitelkamat, kivéve a kamattámogatás vagy garanciadíj-támogatás formájában nyújtott vissza nem térítendő támogatás vonatkozásában;

f) beruházás olyan nagy méretű infrastruktúrákba a tagállamok által a KAP stratégiai tervükben meghatározottak alapján, amelyek nem képezik részét az (EU) 2021/1060 rendelet 32. cikkében meghatározott közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiáknak, kivéve a széles sávú rendszereket, valamint az árvíz- és partvédelmet érintő, megelőző intézkedéseket, amelyek célja a valószínűsíthető természeti katasztrófák, kedvezőtlen éghajlati események vagy katasztrófaesemények következményeinek a mérséklése;

g) erdőtelepítésbe történő beruházások, amelyek nem felelnek meg a páneurópai erdőtelepítési és újraerdősítési iránymutatásokban a fenntartható erdőgazdálkodás tekintetében megfogalmazott elvekkel összhangban álló környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos célkitűzéseknek.

Does the investment contain irrigation?
☐ Yes ☑ No

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)
N/A

Details on different potential water savings according to the type of installation or infrastructure (where applicable)

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %)
N/A

Regional breakdown

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 11 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 11. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(2)(d) - Other regions	43.00%	20.00%	43.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD04a_O24_A01_ON - Mezőgazdasági termékek értéknövelése fajlagos támogatás	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Average		R.39	No

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD04a_O24_A01_ON - Mezőgazdasági termékek értéknövelése fajlagos támogatás

A történelmi adatokra támaszkodva történt a kiszámítás. Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M04 intézkedések alapján meghirdetett pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD04a_O24_A01_ON - Mezőgazdasági termékek értéknövelése fajlagos támogatás (Grant - Average)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	650,959.00	650,959.00	0.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.24 (unit: Operations)	0.00	0.00	89.00	89.00	600.00	600.00	600.00	**Sum:** 1,978.00 **Max:** 600.00
TOTAL	O.24 (unit: Operations)	0.00	0.00	89.00	89.00	600.00	600.00	600.00	**Sum:** 1,978.00 **Max:** 600.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	57,884,676.65	57,884,676.65	0.00	0.00	0.00	115,769,353.30
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	24,890,410.96	24,890,410.96	0.00	0.00	0.00	49,780,821.92

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

RD04b_E03_FOF_73 - Mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsoló zöld beruházások támogatása

Intervention Code (MS)	RD04b_E03_FOF_73
Intervention Name	Mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsoló zöld beruházások támogatása
Type of Intervention	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Common Output Indicator	O.24. Number of supported off-farm productive investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: Yes ES rebate system: Yes LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
4.3.1	Megújuló energia alkalmazásának növelése a lehetséges környezeti konfliktusok figyelembe vételével	3	Yes
4.3.3	Energia felhasználás hatékonyságának növelése üzemi és technológiai szinten	1	Yes
8.1.6	Biomassza alapanyagok, köztes termékek, hulladékok feldolgozása, megújuló energia hasznosítás	1	Partially
8.1.7	Fosszilis eredetű ipari alapanyagok kiváltása zöld forrásból származó helyettesítőkkel	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.15 Supported investments in renewable energy production capacity, including bio-based (in MW)
R.16 Share of farms benefitting from CAP investment support contributing to climate change mitigation and adaptation, and to the production of renewable energy or biomaterials

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

A beavatkozás célja a mezőgazdasági termékek értéknövelését és a piacra jutást elősegítő, technológiai

fejlesztést célzó beruházások támogatása, az élelmiszer-feldolgozás vállalati hatékonyságának növelése, kiemelten a mezőgazdasági termékek értéknövelésével összefüggő, erőforrás- és energiahatékonyságot célzó fejlesztések támogatása.

A beavatkozás egyik célja az ágazat energia önellátásának növelése és az energiafüggőség csökkentése, melynek keretében az energiahatékonyság javításán és a megújuló energiaforrások támogatásán keresztül támogatni kívánja a feldolgozó üzemekben a szén-dioxid kibocsátás, valamint az energiafelhasználás csökkenését. Az ökológiai szempontok figyelembe vétele a környezetbarát technológiák alkalmazásán, valamint az energiahatékonyság javításán keresztül valósul meg. A feldolgozó ágazat versenyképességének erősítéséhez az energiaköltségek csökkentése, az energiahatékonyság fokozása, továbbá a megújuló energiaforrások, a biomassza alapú rendszerek előtérbe helyezése, valamint a mezőgazdasági eredetű biogáz hasznosításából származó felhasználás növelése is hozzájárul. A beavatkozás olyan körkörös biomassza alapú gazdaság modellt követő projektek végrehajtását is ösztönzi, melyek a lokális biomasszaforrások felhasználására épülnek és a képződő melléktermékek hasznosítása is fontos szempont (pl.: talajjavítás).

A beavatkozás kiterjed a mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsolódó tevékenységek energiafelhasználásának csökkentésére a feldolgozó ágazat által okozott környezetterhelés csökkentése érdekében: elsősorban épületenergetikai, épületgépészeti és energiaellátást érintő korszerűsítések, felújítások által javítja a feldolgozást végző üzemek energiafelhasználásának hatékonyságát.

Magyarország a bruttó végső energiafogyasztásban 2030-ig legalább 21%-os megújuló energiaforrás részarányt szeretne elérni. A beavatkozás hozzájárul Magyarország ezen célkitűzésének teljesítéséhez is.

A beavatkozás célja továbbá olyan beruházások támogatása, amelyek a mezőgazdasági melléktermékek egyéb, nem élelmiszercélú hasznosítását ösztönzik (pl.: rostkinyerés, biofinomítás, fosszilis alapanyagok kiváltása).

Kiválasztási szempontok, amelyek részben is alkalmazhatók (selection criteria):

·Üzleti terv minősége

·Állami elismeréssel rendelkező együttműködés, vagy abban való részvétel

·Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése (pl. környezetterhelési szempontból releváns inputhatékonyság javítása, egységnyi szennyezőanyag-kibocsátás csökkentése; újrafelhasználás vagy újrahasznosítás alkalmazása, ökológiai gazdálkodás folytatása és/vagy ökológiai termék feldolgozásának folytatása és/vagy)

·Fokozott mértékű energiamegtakarítást, fokozott mértékű megújuló energia felhasználást eredményező fejlesztések

·Minőségrendszerekben való részvétel

·Térségi szempont

·A fejlesztés roma felzárkóztatási program keretében valósul meg

·Digitalizációt előtérbe helyező fejlesztés

·Integrációhoz kapcsolódó fejlesztés

·Foglalkoztatás

·A támogatást igénylő nő,

Referencia adatok szolgáltatása

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Eligible beneficiaries:

- Természetes személyek
- Jogi személyiségű vállalkozások (gazdasági társa-ságok+szövetkezetek (szociális szövetkezeteket is

beleértve))

- Jogi személyiség nélküli vállalkozások

- Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok, stb)

Jogosultsági feltételek (Eligibility criteria):

-Természetes és jogi személyek

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével **nem nyújtható támogatás** azon kedvezményezett részére aki/amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet vagy a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve
- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

a) Zöld célok megvalósulását szolgáló építmény építése, fejlesztése, korszerűsítése.

b) Új gépek és eszközök, technológiák vásárlása, meglévő gépek, eszközök korszerűsítése, beleértve az információs és kommunikációs technológiákat.

c) Az előzőekben említett kiadásokhoz kapcsolódó általános költségek, például az építészek, mérnökök díjai, tanácsadási díjak, hatósági eljárási díjak, tanácsadói és projekt-menedzsment költségek, a környezeti és a gazdasági fenntarthatóságra vonatkozó tanácsadással kapcsolatos díjak, megvalósíthatósági tanulmányok költségeit is beleértve.

d) Immateriális beruházások: számítógépes szoftverek megvásárlása vagy kifejlesztése, valamint szabadalmak, licencek, szerzői jogok, védjegyek, stb. megszerzése.

e) Az a) ponthoz kapcsolódóan szükséges ingatlan vásárlása az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át meg nem haladó mértékig, valamint természetbeni hozzájárulásként elszámolható a beruházáshoz elengedhetetlen, már meglévő termőföld vagy ingatlan értéke, ha nem haladja meg az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át. Új földterület vásárlására a beruházás max. 10%-a számolható el.

f) Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás.

Kizárólag azon költségek támogathatók, amelyek a kedvezményezettnél legkorábban 2023.01.01-én, illetve legkésőbb 2029.12.31-én merülnek fel.

Kötelezettségvállalások:

a) Anaerob lebontás (biogáz technológia) alkalmazása esetén a felhasznált gabonafélék, valamint a keményítő- és cukortartalmú növények (hulladékok, aratási maradványok, melléktermékek kivételével) aránya nem érheti el a betáplált inputanyagok mennyiségének 50 %-át.

b) Anaerob lebontás alkalmazása, ill. biofinomítás esetén talajjavításra alkalmas minőségű fermentum előállítása és felhasználása.

c) Mezőgazdasági eredetű biomassza alapú megújuló energia megoldás alkalmazása esetén az alapanyag csak Annex I. termék, valamint Annex I. termék előállítása, felhasználása során keletkező melléktermék lehet.

d) Amennyiben a mezőgazdasági eredetű biomassza alapú energia előállítás esetén az elsődleges cél villamos energia előállítása, úgy a technológiai önfogyasztás felett keletkezett hő legalább 25%-át saját gazdaságon belül hasznosítani kell.

e) Legfeljebb 5 évig terjedő fenntartási kötelezettség

6 Identification of relevant baseline elements
(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))
N/A
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods
Form of support
☑ **Grant**
☐ **Financial instrument**

Type of payment
☑ reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary
☐ unit costs
☐ lump sums
☐ flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

Az alaptámogatás a jogosult költségek minimum 50%-a, de legfeljebb 80%-a.

Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás igénybevétele esetében az alaptámogatáshoz képest 5%-kal megemelt támogatás intenzitás adható

Kamattámogatásra 10% támogatás vehető figyelembe.

Az egy projektre igényelhető maximális támogatási összeg: 13 millió EUR.

Additional explanation

Nem releváns.

8 Information regarding State aid assessment
The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:
☑ Yes ☐ No ☐ Mixed
Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

Ez az intézkedés részben vagy egészben nem Annex I. termék előállítására irányuló fejlesztéseket támogat, így arra a versenyszabályok (állami támogatási) általánosan alkalmazandóak.

Type of state aid instrument to be used for clearance:
☐ Notification ☑ GBER ☑ ABER ☑ de minimis
State Aid case number
N/A

Additional information:
☐ The Member State has not yet chosen the instrument(s) and has indicated the alternatives. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance of the instrument chosen comes into effect.
☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, but the clearance has not yet been obtained. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance comes into effect.
☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, the clearance has been obtained and the SA number has been indicated for notification, GBER or ABER

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention
What is not eligible for support?

Nem támogathatóak az alábbi beruházások:

a) mezőgazdasági termelési jogok megvásárlása;

b) támogatási jogosultságok megvásárlása;

c) az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 10 %-át meghaladó összegű földvásárlás, kivéve a környezetvédelmi célú földvásárlást, a magas kötöttszén-tartalmú talaj megóvását célzó földvásárlást, valamint a fiatal mezőgazdasági termelők által pénzügyi eszközök igénybevételével történő földvásárlást; pénzügyi eszközök esetén ez a felső határ a végső címzettnek kifizetett elszámolható közkiadásokra, garancia esetén pedig a fedezetül szolgáló hitelek összegére alkalmazandó;

d) állatok vásárlása, egynyári növények vásárlása és e növények telepítése a következőktől eltérő célra: mezőgazdasági, illetve erdészeti potenciál természeti katasztrófákat, kedvezőtlen éghajlati eseményeket vagy katasztrófaeseményeket követően, vagy az állatállomány védelme nagyragadozókkal szemben, illetve állatok igénybevétele az erdészetben gépek helyett, vagy az (EU) 2016/1012 európai parlamenti és tanácsi rendelet (45) 2. cikkének 24. pontjában meghatározott veszélyeztetett fajták tenyésztése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások alapján; vagy génerózióval fenyegetett növényfajták megőrzése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások keretében;

e) hitelkamat, kivéve a kamattámogatás vagy garanciadíj-támogatás formájában nyújtott vissza nem térítendő támogatás vonatkozásában;

f) beruházás olyan nagy méretű infrastruktúrákba a tagállamok által a KAP stratégiai tervükben meghatározottak alapján, amelyek nem képezik részét az (EU) 2021/1060 rendelet 32. cikkében meghatározott közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiáknak, kivéve a széles sávú rendszereket, valamint az árvíz- és partvédelmet érintő, megelőző intézkedéseket, amelyek célja a valószínűsíthető természeti katasztrófák, kedvezőtlen éghajlati események vagy katasztrófaesemények következményeinek a mérséklése;

g) erdőtelepítésbe történő beruházások, amelyek nem felelnek meg a páneurópai erdőtelepítési és újraerdősítési iránymutatásokban a fenntartható erdőgazdálkodás tekintetében megfogalmazott elvekkel összhangban álló környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos célkitűzéseknek.

Does the investment contain irrigation?

☐ Yes ☑ No

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)

N/A

Details on different potential water savings according to the type of installation or infrastructure (where applicable)

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %)

N/A

Regional breakdown

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 11 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 11. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(2)(d) - Other regions	43.00%	20.00%	43.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD04b_O24_A01_ON - Mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsoló zöld beruházások támogatása fajlagos támogatás	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Average		R.15; R.16	No

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD04b_O24_A01_ON - Mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsoló zöld beruházások támogatása fajlagos támogatás

A történelmi adatokra támaszkodva történt a kiszámítás. Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M04 intézkedések alapján meghirdetett pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD04b_O24_A01_ON - Mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsoló zöld beruházások támogatása fajlagos támogatás (Grant - Average)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	81,714.00	81,714.00	0.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.24 (unit: Operations)	0.00	0.00	163.00	0.00	57.00	57.00	57.00	**Sum:** 334.00 **Max:** 163.00
TOTAL	O.24 (unit: Operations)	0.00	0.00	163.00	0.00	57.00	57.00	57.00	**Sum:** 334.00 **Max:** 163.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	6,690,028.67	6,690,028.67	0.00	0.00	0.00	13,380,057.34
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	2,876,712.33	2,876,712.33	0.00	0.00	0.00	5,753,424.66

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

RD09a_B05_SML_73 - Mezőgazdasági kisüzemek fenntartható fejlesztése

Intervention Code (MS)	RD09a_B05_SML_73
Intervention Name	Mezőgazdasági kisüzemek fenntartható fejlesztése
Type of Intervention	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Common Output Indicator	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation
SO7 Attract and sustain young farmers and other new farmers and facilitate sustainable business development in rural areas
SO8 Promote employment, growth, gender equality, including the participation of women in farming, social inclusion and local development in rural areas, including the circular bio-economy and sustainable forestry

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Yes
7.3.1	Induló mezőgazdasági vállalkozások támogatása a fiatal gazda kategórián kívüliek számára	1	Yes
8.1.2	Vidéki mikrovállalkozások jövedelmezőségének javítása	1	Partially
8.1.5	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.9 Share of farmers receiving investment support to restructure and modernise, including to improve resource efficiency

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

A beavatkozás célja az adottságaik és ambícióik alapján fejlődőképes kisméretű mezőgazdasági termelők jövedelemszerzésének és gazdasági több lábon állásának elősegítése. A jövedelemszerzés és a foglalkoztatás erősítése elengedhetetlen a vidéki térségek stabilitásának és életminőségének megőrzése érdekében. A mezőgazdasági kisüzemek támogatása különösen a következő célok megvalósulását szolgálja: meglévő termékszerkezet piaci pozíciójának stabilizálása, fejlesztése, a piaci igények alapján a termékszerkezet korszerűsítése és változatosabbá tétele, megtermelt alapanyagok feldolgozásával

hagyományos, kézműves termékek előállítása, a termelési mód korszerűsítése, környezethatékonyság növelése, magasabb hozzáadott értékű termék előállítása, a digitalizáció előtérbe helyezése.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges (selection criteria):

Üzleti terv minősége, ezen belül előnyt jelent:
Szakmai végzettség
Magasabb élőmunka igényű termékszerkezet kialakítása
Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése
Térségi szempont
Termelői csoport, vagy termelői szervezeti tagság, illetve kapcsolódó szakmaközi szervezeti tagság
Mezőgazdasági szociális szövetkezet vagy abban való tagság
Foglalkoztatás.
A támogatást igénylő nő

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Eligible Beneficiaries:

Jogosultsági kritériumoknak megfelelő:

- Természetes személyek
- Jogi személy

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):

- Működő mezőgazdasági üzem.
- Legalább 5.000, de legfeljebb 10.000 EUR STÉ üzemméret.
- Üzleti terv készítése.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Kizárólag azon költségek támogathatók, amelyek a kedvezményezettnél legkorábban 2023.01.01-én, illetve legkésőbb 2029.12.31-én merülnek fel.

Kötelezettségvállalások (commitments):

- A kötelezettségvállalási időszak végéig a mezőgazdasági tevékenységből származó üzemméret növelése 50%-kal.
- Üzleti tervben vállalt beruházás megvalósítása

Legfeljebb 5 évig terjedő fenntartási kötelezettség

6 Identification of relevant baseline elements
(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

☑ **Grant**

☐ **Financial instrument**

Type of payment

☑ reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

☑ unit costs

☐ lump sums

☐ flat-rate financing

Basis for the establishment

STR 83. cikk 1(a), 1(b) és 2 (a)(i)

1(a) - költség alapú elszámolás: beruházás a projekt min 15%-a erejéig

1(b) - egységköltség alapú elszámolás: a kisgazdaságok üzemfejlesztési projekt költségének max 85%-a erejéig

Range of support at beneficiary level

-A támogatás mértéke 60.000 EUR, ami a projekt teljes elszámolható költségének legfeljebb 85%-a.
Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás igénybevétele esetében az alaptámogatáshoz képest 5%-kal megemelt támogatás intenzitás adható

Additional explanation

Nem releváns.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

☐ Yes ☑ No ☐ Mixed

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What is not eligible for support?

Nem támogathatóak az alábbi beruházások:

a) mezőgazdasági termelési jogok megvásárlása;

b) támogatási jogosultságok megvásárlása;

c) az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 10 %-át meghaladó összegű földvásárlás, kivéve a környezetvédelmi célú földvásárlást, a magas kötöttszén-tartalmú talaj megóvását célzó földvásárlást, valamint a fiatal mezőgazdasági termelők által pénzügyi eszközök igénybevételével történő földvásárlást; pénzügyi eszközök esetén ez a felső határ a végső címzettnek kifizetett elszámolható közkiadásokra, garancia esetén pedig a fedezetül szolgáló hitelek összegére alkalmazandó;

d) állatok vásárlása, egynyári növények vásárlása és e növények telepítése a következőktől eltérő célra: mezőgazdasági, illetve erdészeti potenciál természeti katasztrófákat, kedvezőtlen éghajlati eseményeket vagy katasztrófaeseményeket követően, vagy az állatállomány védelme nagyragadozókkal szemben, illetve állatok igénybevétele az erdészetben gépek helyett, vagy az (EU) 2016/1012 európai parlamenti és tanácsi rendelet (45) 2. cikkének 24. pontjában meghatározott veszélyeztetett fajták tenyésztése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások alapján; vagy génerózióval fenyegetett növényfajták megőrzése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások keretében;

e) hitelkamat, kivéve a kamattámogatás vagy garanciadíj-támogatás formájában nyújtott vissza nem térítendő támogatás vonatkozásában;

f) beruházás olyan nagy méretű infrastruktúrákba a tagállamok által a KAP stratégiai tervükben meghatározottak alapján, amelyek nem képezik részét az (EU) 2021/1060 rendelet 32. cikkében meghatározott közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiáknak, kivéve a széles sávú rendszereket, valamint az árvíz- és partvédelmet érintő, megelőző intézkedéseket, amelyek célja a valószínűsíthető természeti katasztrófák, kedvezőtlen éghajlati események vagy katasztrófaesemények következményeinek a mérséklése;

g) erdőtelepítésbe történő beruházások, amelyek nem felelnek meg a páneurópai erdőtelepítési és újraerdősítési iránymutatásokban a fenntartható erdőgazdálkodás tekintetében megfogalmazott elvekkel összhangban álló környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos célkitűzéseknek.

Does the investment contain irrigation?

☐ Yes ☑ No

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)

N/A

Details on different potential water savings according to the type of installation or infrastructure (where applicable)

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %)
N/A

Regional breakdown

10 WTO compliance
Green Box
Paragraph 11 of Annex 2 WTO
Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 11. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(2)(d) - Other regions	43.00%	20.00%	43.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD09a_O20_A01_ON - Mezőgazdasági kisüzemek fenntarthatósági fejlesztése fajlagos költsége	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Average		R.9	No

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD09a_O20_A01_ON - Mezőgazdasági kisüzemek fenntarthatósági fejlesztése fajlagos költsége

Történelmi adatok alapján került kiszámításra.Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M07 intézkedések alapján meghirdetett pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD09a_O20_A01_ON - Mezőgazdasági kisüzemek fenntarthatósági fejlesztése fajlagos költsége (Grant - Average)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	45,000.00	45,000.00	0.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.20 (unit: Operations)	0.00	0.00	54.00	54.00	561.00	561.00	561.00	**Sum:** 1,791.00 **Max:** 561.00
TOTAL	O.20 (unit: Operations)	0.00	0.00	54.00	54.00	561.00	561.00	561.00	**Sum:** 1,791.00 **Max:** 561.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	2,389,295.95	2,389,295.96	0.00	0.00	0.00	4,778,591.91
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	1,027,397.26	1,027,397.26	0.00	0.00	0.00	2,054,794.52

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

RD09b_R14_OGR_73 - Díszkertészeti ágazat kisvállalkozásainak támogatása

Intervention Code (MS)	RD09b_R14_OGR_73
Intervention Name	Díszkertészeti ágazat kisvállalkozásainak támogatása
Type of Intervention	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Common Output Indicator	O.24. Number of supported off-farm productive investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO7 Attract and sustain young farmers and other new farmers and facilitate sustainable business development in rural areas
SO8 Promote employment, growth, gender equality, including the participation of women in farming, social inclusion and local development in rural areas, including the circular bio-economy and sustainable forestry

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
7.3.2	On-farm/off-farm diverzifikáció segítése, több lábon álló vidéki vállalkozások kialakítása céljából	2	Yes
8.1.5	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.39 Number of rural businesses including bio-economy businesses developed with CAP support

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

A díszkertész ágazat szerves részét képezik és a mezőgazdasági termelés volumenének bővülését elősegítik az ágazati szereplők által végzett, mezőgazdasági termelésnek nem minősülő tevékenységek. Ez utóbbiak gyakran meghaladják a teljes árbevétel 50%-át, így a mezőgazdasági üzemfejlesztés jellegű intézkedésekben nem részesülhettek. Ez a probléma elsősorban a vidéki kisvállalkozói szegmensben jelentkezett, hiszen jellemzően ez a réteg jut legnehezebben piaci alapon beruházási forrásokhoz.

A megcélzott kedvezményezetti kör elsősorban a helyi lakosság számára biztosítja az élhető, egészséges lakóhelyhez szükséges növényanyagot és a kapcsolódó szolgáltatásokat, ily módon hozzájárulva a vidéki Magyarország népességmegtartó erejéhez, egyben számottevő mértékben növelve a helyi foglalkoztatottságot. A saját termelésű növények közvetlen, vagy kertépítési szolgáltatások formájában történő értékesítése javítja a kisvállalkozások eredményességét és válsághelyzeteknek való ellenállóképességét, ami az utóbbi időben nagy jelentőséget kapott.

A kiválasztás során előnyben kell részesüljenek a megfelelő szakképzettséggel vagy jelentős szakmai

tapasztalattal rendelkező munkavállalókat alkalmazó vállalkozások, hiszen ez biztosítja a fogyasztók hosszútávú elégedettségét és az ebből fakadó bizalmát.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges (selection criteria):

- Üzleti terv minősége
- Szakmai végzettség
- Igazolható szakmai tapasztalat
- A dísznövény ágazathoz köthető tevékenységek végzésének igazolása a beadást megelőző két teljes naptári év folyamán
- Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése
- Térségi szempont
- Tagság a Magyar Díszkertészek Szakmaközi Szervezete valamelyik tagszervezetében
- Foglalkoztatás
-A támogatást igénylő nő

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Eligible Beneficiaries (jogosultak köre)

- Jogosultsági kritériumoknak megfelelő, dísznövény-kereskedelemmel vagy zöldterület-kezeléssel foglalkozó vállalkozások

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):

- A mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény (továbbiakban: 2007. évi XVII. törvény) 28. §-a szerinti ügyfél-azonosítóval (Egységes Mezőgazdasági Ügyfél-nyilvántartási Rendszer) rendelkező gazdálkodó
- Támogatási kérelem benyújtásakor 40%-ot meg nem haladó mezőgazdasági vagy 50%-ot meg nem haladó erdőgazdálkodási árbevétel
- A vállalkozás tevékenysége legalább a pályázat benyújtását megelőző két évben magában foglalja a következők legalább egyikét: zöldterület-kezelés, dísznövény-kiskereskedelem, dísznövény-nagykereskedelem
- Mikro-, vagy kisvállalkozásnak minősül
- Vidéki térségben megvalósuló projekt

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével **nem nyújtható támogatás** azon kedvezményezett részére aki/amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet vagy a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve
- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

a) Épület, építmény építése, fejlesztése, korszerűsítése.

b) Új gépek és eszközök, technológiák vásárlása, meglévő gépek, eszközök korszerűsítése, beleértve az információs és kommunikációs technológiákat.

c) Az előzőekben említett kiadásokhoz kapcsolódó általános költségek, például az építészek, mérnökök díjai, tanácsadási díjak, hatósági eljárási díjak, tanácsadói és projekt-menedzsment költségek, a környezeti és a gazdasági fenntarthatóságra vonatkozó tanácsadással kapcsolatos díjak, megvalósíthatósági tanulmányok költségeit is beleértve.

d) Immateriális beruházások: számítógépes szoftverek megvásárlása vagy kifejlesztése, valamint szabadalmak, licencek, szerzői jogok, védjegyek, stb. megszerzése.

e) Az a) ponthoz kapcsolódóan szükséges ingatlan vásárlása az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át meg nem haladó mértékig, valamint természetbeni hozzájárulásként elszámolható a beruházáshoz elengedhetetlen, már meglévő termőföld vagy ingatlan értéke, ha nem haladja meg az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át. Új földterület vásárlására a beruházás max. 10%-a számolható el.

f) Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás

Kizárólag azon költségek támogathatók, amelyek a kedvezményezettnél legkorábban 2023.01.01-én, illetve legkésőbb 2029.12.31-én merülnek fel.

Kötelezettségvállalások (commitments):

- A vállalkozás árbevétele nő
- Az üzleti tervben vállalt beruházás megvalósítása.
-Legfeljebb 5 évig terjedő fenntartási kötelezettség

6 Identification of relevant baseline elements
(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

☑ **Grant**

☐ **Financial instrument**

Type of payment

☑ reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

☐ unit costs

☐ lump sums

☐ flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

Az alaptámogatás a jogosult költségek legfeljebb 50%-a

A támogatás maximális mértéke: 100.000 EUR

- A támogatás maximális mértéke legfeljebb a jogosult költségek 65%-a lehet.
- A támogatás maximális mértéke tovább növelhető legfeljebb a jogosult költségek 80%-ig, amennyiben a beruházás a környezetvédelmi és a klíma specifikus célkitűzéseket, valamint állatjóléti fejlesztéseket szolgálja.
- Fiatal mezőgazdasági termelő számára 15%-kal megemelt támogatási intenzitás adható.
- Gazdaságátadás esetén 15%-kal megemelt támogatási intenzitás adható.
- Az ÖKO minősítéssel rendelkező terméket előállító támogatást igénylő esetén 10%-kal megemelt támogatási intenzitás adható.
- Kollektív beruházás esetén 10%-kal megemelt támogatási intenzitás adható.
- Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás igénybevétele esetében az alaptámogatáshoz

képest 5%-kal megemelt támogatás intenzitás adható
- Az alaptámogatás maximum 10%-a kamattámogatás formájában igényelhető.

Additional explanation

Nem releváns.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

☑ Yes ☐ No ☐ Mixed

Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

A díszkertész ágazat nem tartozik az EUMSZ 42. cikkének hatálya alá, ezért erre az intézkedésre a versenyszabályok (állami támogatási szabályok) alkamazandók.

Type of state aid instrument to be used for clearance:

☐ Notification ☑ GBER ☐ ABER ☑ de minimis

State Aid case number

N/A

Additional information:

☐ The Member State has not yet chosen the instrument(s) and has indicated the alternatives. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance of the instrument chosen comes into effect.

☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, but the clearance has not yet been obtained. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance comes into effect.

☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, the clearance has been obtained and the SA number has been indicated for notification, GBER or ABER

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What is not eligible for support?

Nem támogathatóak az alábbi beruházások:

a) mezőgazdasági termelési jogok megvásárlása;

b) támogatási jogosultságok megvásárlása;

c) az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 10 %-át meghaladó összegű földvásárlás, kivéve a környezetvédelmi célú földvásárlást, a magas kötöttszén-tartalmú talaj megóvását célzó földvásárlást, valamint a fiatal mezőgazdasági termelők által pénzügyi eszközök igénybevételével történő földvásárlást; pénzügyi eszközök esetén ez a felső határ a végső címzettnek kifizetett elszámolható közkiadásokra, garancia esetén pedig a fedezetül szolgáló hitelek összegére alkalmazandó;

d) állatok vásárlása, egynyári növények vásárlása és e növények telepítése a következőktől eltérő célra: mezőgazdasági, illetve erdészeti potenciál természeti katasztrófákat, kedvezőtlen éghajlati eseményeket vagy katasztrófaeseményeket követően, vagy az állatállomány védelme nagyragadozókkal szemben, illetve állatok igénybevétele az erdészetben gépek helyett, vagy az (EU) 2016/1012 európai parlamenti és tanácsi rendelet (45) 2. cikkének 24. pontjában meghatározott veszélyeztetett fajták tenyésztése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások alapján; vagy génerózióval fenyegetett növényfajták megőrzése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások keretében;

e) hitelkamat, kivéve a kamattámogatás vagy garanciadíj-támogatás formájában nyújtott vissza nem térítendő támogatás vonatkozásában;

f) beruházás olyan nagy méretű infrastruktúrákba a tagállamok által a KAP stratégiai tervükben meghatározottak alapján, amelyek nem képezik részét az (EU) 2021/1060 rendelet 32. cikkében meghatározott közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiáknak, kivéve a széles sávú rendszereket, valamint az árvíz- és partvédelmet érintő, megelőző intézkedéseket, amelyek célja a valószínűsíthető természeti katasztrófák, kedvezőtlen éghajlati események vagy katasztrófaesemények következményeinek a mérséklése;

g) erdőtelepítésbe történő beruházások, amelyek nem felelnek meg a páneurópai erdőtelepítési és újraerdősítési iránymutatásokban a fenntartható erdőgazdálkodás tekintetében megfogalmazott elvekkel összhangban álló környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos célkitűzéseknek.

Does the investment contain irrigation?

☐ Yes ☑ No

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)

N/A

Details on different potential water savings according to the type of installation or infrastructure (where applicable)

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %)

N/A

Regional breakdown

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(2)(d) - Other regions	43.00%	20.00%	43.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD09b_O24_A01_ON - Díszkertészeti ágazat kisvállalkozásainak támogatásának fajlagos költsége	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Average		R.39	No

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD09b_O24_A01_ON - Díszkertészeti ágazat kisvállalkozásainak támogatásának fajlagos költsége

A kalkuláció a történelmi adatok alapján történt. Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M04 intézkedések alapján meghirdetett pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD09b_O24_A01_ON - Díszkertészeti ágazat kisvállalkozásainak támogatásának fajlagos költsége (Grant - Average)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	10,969.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.24 (unit: Operations)	0.00	37.00	121.00	121.00	121.00	0.00	0.00	**Sum:** 400.00 **Max:** 121.00
TOTAL	O.24 (unit: Operations)	0.00	37.00	121.00	121.00	121.00	0.00	0.00	**Sum:** 400.00 **Max:** 121.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	411,063.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	411,063.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	176,757.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	176,757.00

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

RD11_B07_DVF_73 - Mezőgazdasági termelők tevékenységének diverzifikációja

Intervention Code (MS)	RD11_B07_DVF_73
Intervention Name	Mezőgazdasági termelők tevékenységének diverzifikációja
Type of Intervention	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Common Output Indicator	O.24. Number of supported off-farm productive investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO7 Attract and sustain young farmers and other new farmers and facilitate sustainable business development in rural areas
SO8 Promote employment, growth, gender equality, including the participation of women in farming, social inclusion and local development in rural areas, including the circular bio-economy and sustainable forestry

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
7.3.2	On-farm/off-farm diverzifikáció segítése, több lábon álló vidéki vállalkozások kialakítása céljából	2	Yes
8.1.1	Vidéken élő nők foglalkoztatási rátájának növelése	1	Partially
8.1.2	Vidéki mikrovállalkozások jövedelmezőségének javítása	1	Partially
8.1.5	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.39 Number of rural businesses including bio-economy businesses developed with CAP support

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

A vidéki térségekben működő mezőgazdasági termelők vagy erdőgazdálkodók induló vagy már működő nem mezőgazdasági vagy erdőgazdálkodási tevékenységeinek beindításával és továbbfejlesztésével megteremthető a gazdasági több lábon állás. A beavatkozás keretében azon tevékenységek támogathatóak, amelyek valamilyen módon kapcsolódnak mezőgazdasági vagy erdőgazdálkodó tevékenységhez. A beavatkozás a nem mezőgazdasági vagy erdőgazdálkodó termelő és szolgáltató tevékenységek fejlesztését szolgáló beruházásokat támogatja.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges (selection criteria):

- Üzleti terv minősége
- Szakmai végzettség
- Igazolható szakmai tapasztalat
- Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése
- Térségi szempont
- Társadalmi vállalkozások a pontozás során előnyben részesülnek
- Minőségi, vagy minősítési rendszerben való részvétel
- Foglalkoztatás
- Fiatal gazdák vagy induló fiatalerdőgazdálkodó vállalkozók a pontozás során előnyben részesülnek
- A támogatást igénylő nő

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Eligible Beneficiaries:
Jogosultsági kritériumoknak megfelelő mezőgazdasági termelők vagy erdőgazdálkodók
Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):
- Működő mezőgazdasági üzem vagy bejegyzett erdőgazdálkodó
- Támogatási kérelem benyújtásakor 40%-ot meghaladó mezőgazdasági és erdőgazdálkodási árbevétel
- Vidéki térségben megvalósuló projekt

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esiik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével **nem nyújtható támogatás** azon kedvezményezett részére aki/amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet vagy a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve

- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:
a) Épület, építmény építése, fejlesztése, korszerűsítése.
b) Új gépek és eszközök, technológiák vásárlása, meglévő gépek, eszközök korszerűsítése, beleértve az információs és kommunikációs technológiákat.
c) Az előzőekben említett kiadásokhoz kapcsolódó általános költségek, például az építészek, mérnökök díjai, tanácsadási díjak, hatósági eljárási díjak, tanácsadói és projekt-menedzsment költségek, a környezeti és a gazdasági fenntarthatóságra vonatkozó tanácsadással kapcsolatos díjak, megvalósíthatósági tanulmányok költségeit is beleértve.
d) Immateriális beruházások: számítógépes szoftverek megvásárlása vagy kifejlesztése, valamint szabadalmak, licencek, szerzői jogok, védjegyek, stb. megszerzése.
e) Az a) ponthoz kapcsolódóan szükséges ingatlan vásárlása az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át meg nem haladó mértékig, valamint természetbeni hozzájárulásként elszámolható a beruházáshoz elengedhetetlen, már meglévő termőföld vagy ingatlan értéke, ha nem haladja meg az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át. Új földterület vásárlására a beruházás max. 10%-a számolható el.
f) Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás

Kizárólag azon költségek támogathatók, amelyek a kedvezményezettnél legkorábban 2023.01.01-én, illetve legkésőbb 2029.12.31-én merülnek fel.

Kötelezettségvállalások:
- A nem mezőgazdasági vagy erdőgazdálkodási tevékenységből származó árbevétel nő
- A pályázat tárgyát képező projekthez köthető, nem mezőgazdasági vagy erdőgazdálkodási tevékenységből származó árbevételnek a kötelezettségvállalási időszak végére a projekt összköltségének legalább 10%-át el kell érnie
-Legfeljebb 5 évig terjedő fenntartási kötelezettség

6 Identification of relevant baseline elements
(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))
N/A
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods
Form of support
☑ **Grant**
☐ **Financial instrument**

Type of payment
☑ reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary
☐ unit costs
☐ lump sums
☐ flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

- A támogatás intenzitás legfeljebb 65%
- Vissza nem térítendő támogatás
- Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás igénybevétele esetében az alaptámogatáshoz képest 5%-kal megemelt támogatás intenzitás adható
- A támogatás maximális mértéke: 500.000 EUR

Additional explanation

Nem releváns.

8 Information regarding State aid assessment
The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:
☑ Yes ☐ No ☐ Mixed
Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

Ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatálya kívülesik, így arra a versenyszabályok alkalmazandóak.

Type of state aid instrument to be used for clearance:
☐ Notification ☑ GBER ☑ ABER ☑ de minimis
State Aid case number
N/A

Additional information:
☐ The Member State has not yet chosen the instrument(s) and has indicated the alternatives. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance of the instrument chosen comes into effect.
☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, but the clearance has not yet been obtained. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance comes into effect.

☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, the clearance has been obtained and the SA number has been indicated for notification, GBER or ABER

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention
What is not eligible for support?

A jogosult legalább 40%-os árbevételét képező mezőgazdasági vagy erdőgazdálkodási tevékenység céljára fordítható beruházási elem vagy beszerzés.

Nem támogatható öntözésfejlesztés semmilyen formában

Nem támogathatóak az alábbi beruházások:

a) mezőgazdasági termelési jogok megvásárlása;

b) támogatási jogosultságok megvásárlása;

c) az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 10 %-át meghaladó összegű földvásárlás, kivéve a környezetvédelmi célú földvásárlást, a magas kötöttszén-tartalmú talaj megóvását célzó földvásárlást, valamint a fiatal mezőgazdasági termelők által pénzügyi eszközök igénybevételével történő földvásárlást; pénzügyi eszközök esetén ez a felső határ a végső címzettnek kifizetett elszámolható közkiadásokra, garancia esetén pedig a fedezetül szolgáló hitelek összegére alkalmazandó;

d) állatok vásárlása, egynyári növények vásárlása és e növények telepítése a következőktől eltérő célra: mezőgazdasági, illetve erdészeti potenciál természeti katasztrófákat, kedvezőtlen éghajlati eseményeket vagy katasztrófaeseményeket követően, vagy az állatállomány védelme nagyragadozókkal szemben, illetve állatok igénybevétele az erdészetben gépek helyett, vagy az (EU) 2016/1012 európai parlamenti és tanácsi rendelet (45) 2. cikkének 24. pontjában meghatározott veszélyeztetett fajták tenyésztése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások alapján; vagy génerózióval fenyegetett növényfajták megőrzése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások keretében;

e) hitelkamat, kivéve a kamattámogatás vagy garanciadíj-támogatás formájában nyújtott vissza nem térítendő támogatás vonatkozásában;

f) beruházás olyan nagy méretű infrastruktúrákba a tagállamok által a KAP stratégiai tervükben meghatározottak alapján, amelyek nem képezik részét az (EU) 2021/1060 rendelet 32. cikkében meghatározott közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiáknak, kivéve a széles sávú rendszereket, valamint az árvíz- és partvédelmet érintő, megelőző intézkedéseket, amelyek célja a valószínűsíthető természeti katasztrófák, kedvezőtlen éghajlati események vagy katasztrófaesemények következményeinek a mérséklése;

g) erdőtelepítésbe történő beruházások, amelyek nem felelnek meg a páneurópai erdőtelepítési és újraerdősítési iránymutatásokban a fenntartható erdőgazdálkodás tekintetében megfogalmazott elvekkel összhangban álló környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos célkitűzéseknek.

Does the investment contain irrigation?
☐ Yes ☑ No

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)
N/A

Details on different potential water savings according to the type of installation or infrastructure (where applicable)

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %)
N/A

Regional breakdown

10 WTO compliance
Green Box
Paragraph 11 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 11. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(2)(d) - Other regions	43.00%	20.00%	43.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD11_O24_A01_ON - Mezőgazdasági üzemen kívüli tevékenység diverzifikáció támogatása fajlagos költsége	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Average		R.39	No

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD11_O24_A01_ON - Mezőgazdasági üzemen kívüli tevékenység diverzifikáció támogatása fajlagos költsége

A történelmi adatok alapján került kiszámításra. Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M06 intézkedések alapján meghirdetett pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD11_O24_A01_ON - Mezőgazdasági üzemen kívüli tevékenység diverzifikáció támogatása fajlagos költsége (Grant - Average)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	150,000.00	150,000.00	0.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.24 (unit: Operations)	0.00	0.00	57.00	57.00	190.00	190.00	190.00	**Sum:** 684.00 **Max:** 190.00
TOTAL	O.24 (unit: Operations)	0.00	0.00	57.00	57.00	190.00	190.00	190.00	**Sum:** 684.00 **Max:** 190.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	8,601,465.43	8,601,465.44	0.00	0.00	0.00	17,202,930.87
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	3,698,630.13	3,698,630.14	0.00	0.00	0.00	7,397,260.27

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

RD12_W01_WTO_73 - Öntözésfejlesztési és vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás

Intervention Code (MS)	RD12_W01_WTO_73
Intervention Name	Öntözésfejlesztési és vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás
Type of Intervention	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Common Output Indicator	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation
SO5 Foster sustainable development and efficient management of natural resources such as water, soil and air, including by reducing chemical dependency

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Yes
2.1.4	Vízhiány kezelése a szántóföldi növénytermesztésben	1	Yes
5.1.2	A tápanyagveszteség csökkentése, a tápanyagok kimosódásának megakadályozása	1	Yes
5.2.1	Felszíni és felszín alatti vizek fenntartható használata	1.	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.26 Share of farms benifitting from CAP productive and non-productive investment support related to care for the natural resource
R.9 Share of farmers receiving investment support to restructure and modernise, including to improve resource efficiency

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

1. célterület: Az öntözővíz felhasználásának hatékonyságát javító beruházások támogatása

Az utóbbi néhány évben az aszályok gyakorisága és súlyossága Európa jelentős részén megnövekedett. A klímaváltozás, a területhasználatok és a vízkivételek megváltozásának hatásaként a jövőben ennek

fokozódásával kell számolnunk, mindennek jelentős társadalmi, gazdasági és környezeti következményei lesznek.

A mezőgazdasági művelés alatt álló, a klímaváltozás hatásainak leginkább kitett területeken megvalósítandó cél a víz utánpótlásának biztosítása, melynek alapvető eszköze az öntözés. Az öntözött területek növekedése nem feltétlenül jár az öntözővíz mennyiségének növekedésével. A beavatkozás támogatni kívánja a víztakarékos öntözési technológiák bevezetését, az öntözőrendszerek vízfelhasználásának optimalizálását, a víztakarékos öntözési infrastruktúra és a kapcsolódó műtárgyak fejlesztését és rekonstrukcióját, valamint új öntözővíz-szolgáltató művek és -rendszerek létrehozását is. Az optimális vízhasználat és célzott hatékonyság alatt olyan víztakarékosságot célzó komplex módszer bevezetése érthető, amelynek során az öntözendő terület sajátosságait (talajadottságok, növénykultúra, domborzati és csapadékviszonyok) figyelembe vevő, valamint előre jelző rendszer alapján történik az öntözés szükségességének, illetve az öntözővíz mennyiségének meghatározása, illetve az öntözőrendszer automatizálása. Ezeket számítógépes szoftverek beszerzésével, fejlesztésével, valamint szaktanácsadással lehet megvalósítani, melyet a beavatkozás támogat. Amennyiben az érintett öntözendő területre szabott öntözés valósul meg, az hosszútávon mindenképpen kedvező hatással van a vízkészletek megóvására. Ugyancsak támogatandó az energiatakarékos öntözési technológiák bevezetése, az öntözőrendszerek energiafelhasználásának optimalizálása.

A beavatkozáson keresztül aszály-monitoring állomás kiépítése is megvalósítható. Az aszálykárosodás mögött rejlő okok komplex vizsgálatával cél a talajban kialakuló vízhiány vagy -többlet meghatározása a kármegelőzéshez szükséges intézkedések megtételéhez.

A támogatott beruházások elősegítik a termelés biztonságát, száraz években a vízhiány és aszálykárok megelőzését, a klímaváltozás várható kedvezőtlen hatásaihoz való alkalmazkodást.

2. célterület: A vízvisszatartás létesítményeinek támogatása fenntartható vízkészlet-gazdálkodás biztosításával

A célterület a művelés alatt álló területekről a tűrhetőnél nagyobb károkat okozó csapadékvizek összegyűjtéséhez és későbbi hasznosítását megelőző tározásához szükséges műszaki megoldásokat kívánja támogatni, a többletvizek elvezetése és hasznosítása által is hozzájárulva a mezőgazdasági termelés hozamingadozásának csökkentéséhez, a vízkárelhárítás megvalósításához és a víztakarékos, fenntartható vízkészlet-gazdálkodás biztosításához.

A csapadékvíz-gazdálkodás megköveteli egyrészt az árkokban összegyűjtött vizeket befogadó vízfolyások tápanyag terhelésének csökkentését - többek között természetes szűrőmezők kialakításával - az összegyűjtött vizek befogadóba történő bevezetése előtt. Másrészt – a szárazabb időszakokban a tározókban összegyűjtött vizekből történő öntözést lehetővé tevő - felesleges és a gazdálkodás szempontjából káros vizek összegyűjtését és tározását.

A tározók javítják a térség éghajlatváltozással szembeni ellenállóképességét, csökkentik a klímaváltozásból fakadó kockázatokat, károkat, veszteségeket, valamint kiegyensúlyozzák a vízhiány-víztöbblet egyenetlenségeket, továbbá a vízminőségi és -mennyiségi célok elérése érdekében pufferzónákat alakítanak ki.

Szükséges az olyan közepes nagyságú tározók kialakításának támogatása, amelyek mérete már az öntözővíz kivételt is lehetővé teszi. A beavatkozáson keresztül továbbá a felesleges és káros felszíni víz elvezetése és víztakarékossági szempontok alapján javasolt hasznosítása érdekében olyan, a víz összegyűjtésére és tározására alkalmas vonalas létesítmények is (vápák) is megvalósíthatóak, amelyek művelésbe vonhatóak és átjárhatóak.

A vízelvezetés kizárólag a hirtelen lezúduló, a talajt kifejezetten károsító többlet csapadékvíz elvezetésére szolgál. A csapadékvíz tározók feltöltése felszíni, vagy felszín alatti vizekből tilos, erre korábban (VP által finanszírozott projektekben) sem került sor, és ezután sem tervezünk ilyen megengedett tevékenységet

3. célterület: A melioráció és a vízfelhasználás-hatékonyság javításának támogatása

A célterület jellemzően az üzemen belüli mezőgazdasági területekhez kapcsolódó meliorációt és a meliorációs utak kialakítását támogatja. A nagy mennyiségben lehulló csapadékvíz a mezőgazdasági területek útjaira fizikai, ritkán kémiai hatást gyakorol, amely ellen védekezni kell megfelelő vízelvezetési és az út pályaszerkezetének állékonyságát biztosító megoldásokkal.

A mezőgazdasági utat, mint műszaki létesítményt a víz kedvezőtlen hatásától mentesíteni kell, de figyelembe kell venni azt is, hogy az útépítés területe termőterület, amelynek kiszárítását nem lehet megengedni. A vízrendezés során törekednünk kell a hasznosítható vizek visszatartására, valamint arra, hogy csak a felesleges, nem tárolható vízmennyiség kerüljön levezetésre. A mezőgazdasági vízrendezés feladata többek között a vízkárelhárítás érdekében történő beavatkozás.

Támogatási cél, hogy a talajművelés, betakarítás, az egyéb termeléshez kötött szállítás, illetve a táblák biztonságos és gyors megközelítése érdekében mezőgazdasági üzemen belüli kismértékű infrastruktúra fejlesztések valósuljanak meg (pl.: szilárd burkolat nélküli, bogárhátú vagy egyirányú lejtésű, szikkasztó- és/vagy vízelvezető árokkal ellátott pályatest kialakítása). A talaj a legnagyobb víztartó közeg, ahhoz hogy ezt a funkcióját be tudja tölteni, a térség természetes geológiai és talajtani adottságait is rehabilitálni szükséges. A művelésből fakadóan a kialakuló vízzáró réteget fel kell lazítani annak érdekében, hogy a csapadékvizet a talaj képes legyen tárolni. A beavatkozással jelentős mértékben csökkenthetőek a vízhiány és a víztöbblet által okozott károk.

Valamennyi célterület figyelembe veszi a Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv (VGT 2, 2022-től VGT 3) mezőgazdasági intézkedésekkel kapcsolatban megfogalmazott ajánlásait. Ennek megfelelően a beavatkozás alapvető célja a felszíni és felszínalatti víztestek megfelelő jó állapotba hozásához és/vagy a jó állapotának megőrzéséhez szükséges intézkedések támogatása, ezen belül a vízvisszatartás, a vízkészleteinkkel való fenntartható gazdálkodás, takarékos öntözési technológiák elterjesztése, a klímaváltozásnak ellenálló termelési módszerek és fenntartható területhasználat biztosítása.

Mindhárom célterület úgy szolgál ökológiai célokat, hogy közben hozzájárul a kiegyensúlyozottabb mezőgazdasági termeléshez. A vízgazdálkodásnak kétségtelenül egyik kulcsszereplője a gazdálkodó, mint vízfelhasználó. Ennélfogva a gazdálkodók ösztönzése a korszerű vízfelhasználást megvalósító fejlesztésekre kizárólag akkor lehet eredményes, ha üzemi szinten is jelentkező, számszerűsíthető termelési előny is képződik.

A meliorációs művek pontos területi elhelyezkedésére, műszaki állapotára vonatkozó információk és adatok bővítése érdekében kialakítás alatt áll egy országos szintű, a meliorációs művek térbeli elhelyezkedését és leíró adatait tartalmazó, kataszteri szintű adatbázis (Országos Meliorációs Kataszter).

Egyértelmű célja magyar hatóságoknak az, hogy a vízjogi engedélyezés szempontrendszerén keresztül a fenntartható vízgazdálkodást elterjesszék. Ennek következtében az öntözött területek növekedése nem eredményezi a vízhasználat (kiöntözött víz mennyiség) szükségszerű vagy egyenes arányú növekedését. Az öntözéses gazdálkodás esetén azokat a műszaki megoldásokat kell előtérbe helyezni, amelyek figyelembe veszik a felszíni és felszín alatti vízkészletek szűkösségét, és ennek megfelelően maximális víztakarékossággal járnak.

Az engedélyezési eljáráshoz szükséges jogszabályok biztosítják, hogy az öntözőrendszerek működése során az éghajlati hatások figyelembevételre kerülnek (klímaváltozás hatásai).

A támogatási döntések során fontos szempont lesz ezért az energia hatékony, megújuló energiaforrást használó öntözőrendszerek támogatása.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges (selection criteria):

-Üzleti terv minősége

- a kötelezőnél nagyobb arányú vízhasználat csökkentés érdekében a meglévő öntözőrendszer felújítása, korszerűsítése esetében a minél magasabb szintű vízmegtakarítást elérő projektek előnyben részesítendők
- az aszály érzékeny területen megvalósuló beruházások előnyben részesítendők
- a mennyiségi okokból stressz alatt lévő víztesteken megvalósuló projektek előnyben részesítendők

-Állami elismeréssel rendelkező együttműködésben való részvétel

-Vállalkozásméret

-Környezet-, klímavédelmi, tájgazdálkodási és adaptációs szempontok érvényesítése (pl. környezetterhelési szempontból releváns input-hatékonyság javítása, egységnyi szennyezőanyag-

kibocsátás csökkentése; újrafelhasználás vagy újrahasznosítás alkalmazása, ökológiai gazdálkodás folytatása)

-Minőségrendszerekben való részvétel

-Belvíz érzékeny területen megvalósuló beruházások/Aszály érzékeny területen megvalósuló beruházások, árvízi kockázati térkép szerint veszélyeztetett terület (klímaváltozáshoz való alkalmazkodás (aszálykockázatok mérséklése))

-Energia-megtakarítást eredményező fejlesztések

-A fejlesztés közvetlenül vagy közvetve megújuló energia hasznosításához kapcsolódik

-A kötelezőnél nagyobb arányú vízhasználat csökkentés

-Alkalmazott öntözési technológia

-Térségi szempont

-Fiatal gazda minősítésnek való megfelelés

-Digitalizációt, innovációt előtérbe helyező fejlesztés

-Integrációhoz kapcsolódó fejlesztés

-Foglalkoztatás

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):

- A 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól 4. § 2 bekezdése értelmében a Natura 2000 gyepterületek öntözése tilos, ezért az ezeken a területeken megvalósuló öntözési beruházás nem támogatható. Natura 2000 túzokvédelmi szántóterületeken az öntözési beruházás ugyancsak nem támogatandó tevékenység, mivel annak jelentős negatív hatása van a túzokra, mint jelölő fajra. Az 1996. évi LIII. a természet védelméről szóló törvény 8. § (1) b. pontja szerint védett természeti területen a természetvédelmi hatóság engedélye szükséges különösen az öntözéshez, így a beruházás megkezdésének előfeltétele az engedély megléte.
- Mezőgazdasági termelő vagyfiatal mezőgazdasági termelő:
    - aki/amely a pályázat benyújtását megelőző lezárt üzleti évben a standard termelési érték (STÉ) módszertan alapján mezőgazdasági tevékenységből származó legalább 10.000 euró értékű minimális üzemmérettel rendelkezik.
    - akinek/amelynek az előző évi árbevételnek legalább 40%-a mezőgazdasági termelésből származik.
- Konzorcium esetén a csoportban részt vevő minden mezőgazdasági termelőnek meg kell felelnie a jogosultsági feltételeknek.
- Szociális szövetkezetnek önmagában kell megfelelnie a fentiekben meghatározott jogosultsági feltételeknek.
- A mezőgazdasági termelők tagságával működő szövetkezetnek:
    - a pályázat benyújtását megelőző lezárt üzleti évben az STÉ módszertan alapján mezőgazdasági tevékenységből származó legalább 10.000 euró értékű üzemmérettel kell rendelkeznie és az előző évi árbevételének legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből kell származnia, vagy
    - a szövetkezetben részt vevő tagok előző évi árbevételét össze kell számolni, és az összeszámolt árbevétel legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből kell, hogy származzon, továbbá a szövetkezetben részt vevő tagok legalább 40%-ának vonatkozásában igazolni kell a legalább 10.000 euró értékű üzemméretettel való rendelkezést.
- Állami elismeréssel rendelkező együttműködés a meghatározott feltételek igazolása nélkül is mezőgazdasági termelőknek minősül.
- A beavatkozásban az agrárpolitikáért felelős miniszter által elismert öntözési közösség is jogosult kollektív beruházás végrehajtására, és az öntözési közösség a meghatározott feltételek igazolása

nélkül is mezőgazdasági termelőknek minősül.

- Az öntözésfejlesztési beruházások csak abban az esetben támogathatók, amennyiben megfelelnek a Stratégiai Terv rendelet 74. cikkének követelményeinek.
- A meglévő öntözőberendezések vagy a meglévő öntözőrendszerek részeinek fejlesztésére irányuló beruházások kizárólag akkor támogathatók, ha az előzetes értékelés azt állapítja meg, hogy azok a meglévő berendezés vagy rendszer műszaki paramétereiből kiindulva mikroöntözés tekintetében legkevesebb 10%, lineár és csévélődobos berendezések tekintetében legkevesebb 15% mértékű potenciális vízmegtakarítást eredményeznek majd.
- Amennyiben a beruházás olyan felszín alatti vagy felszíni vizekből álló víztesteket érint, amelyek a vonatkozó vízgyűjtő-gazdálkodási tervben vízmennyiséggel kapcsolatos okok miatt jónál rosszabb minősítést kaptak, akkor a beruházásnak az alábbi együttes feltételeknek is meg kell felelnie:
    - a projektnek biztosítania kell, hogy a projekt által érintett öntözőberendezések, vagy öntözőrendszerek vonatkozásában legalább a projekt előzetes értékelése által megállapított potenciális vízmegtakarítás 50 %-ának megfelelő mértékű tényleges vízfogyasztás csökkenés történjen; és
    - amennyiben a projekt az adott mezőgazdasági üzem öntözött területeinek csak egy részét érinti, a mezőgazdasági üzem teljes – üzemszintű – vízfogyasztása legalább 50%-nak megfelelő mértékben kell, hogy csökkenjen. A mezőgazdasági üzem teljes vízfogyasztásához az üzem által értékesített, vagy bármilyen más módon öntözési célból átadott vízmennyiséget is hozzá kell számítani.
    - A meghatározott feltételek egyike sem alkalmazandó a meglévő öntözőberendezésekre irányuló olyan beruházásokra, amelyek csak az energiahatékonyságot érintik, sem a tározók létrehozására irányuló beruházásokra, sem pedig a visszanyert víz felhasználására irányuló olyan beruházásokra, amelyek nem érintenek felszín alatti vagy felszíni víztestet.
- Az öntözött területek nettó növekedését eredményező és adott felszín alatti vagy felszíni víztesteket érintő beruházásokhoz (ide értve a beavatkozás 2. célterületében meghatározott beruházásokat) csak akkor nyújtható támogatás, ha az érintett víztest a vonatkozó vízgyűjtő-gazdálkodási tervben nem kapott jónál rosszabb minősítést vízmennyiséggel kapcsolatos okok miatt; valamint környezeti hatáselemzés bizonyítja, hogy a beruházás nem jár jelentős kedvezőtlen hatással a környezetre nézve. A környezeti hatáselemzést az illetékes hatóságnak kell elvégeznie vagy jóváhagynia, és az mezőgazdasági üzemek csoportjaira is vonatkozhat. (Stratégiai Terv rendelet 74. cikk (6))
- Az öntözött terület nettó növekedését eredményező beruházások esetében (ide értve a 2. célterületben meghatározott beruházásokat) a 314/2005 Korm. rendelet szerinti környezeti hatásvizsgálat elvégzése a projekttel érintett terület nagyságától függetlenül a Stratégiai Terv rendelet 74. cikk (6) bekezdésében foglaltaknak megfelelően kötelező.
- Víztározók létesítése esetén a támogathatóság feltétele a Környezeti Körzeti Terv elkészítése, abban az esetben is, ha a projekt nem eredményezi az öntözött terület növekedését, és függetlenül a projekt által érintett terület méretétől.
- A 2115/2021 (EU) Rendelet 74. cikk (5) alapján a tagállamok csak akkor nyújthatnak támogatást a visszanyert víz alternatív vízellátásként való felhasználására irányuló beruházásokhoz, ha az ilyen víz szolgáltatása és felhasználása megfelel az (EU) 2020/741 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

a) Vízi létesítmények és kapcsolódó építmények rekonstrukciója, építése vagy fejlesztése;

b) Új gépek és berendezések vásárlása, meglévő rendszerek korszerűsítése, beleértve a számítógépes szoftvereket, IKT fejlesztéseket;

c) Az a)-b) pontban említett kiadásokhoz kapcsolódó általános költségek, például az építészek, mérnökök díjai, hatósági eljárási díjak, tanácsadói és projekt-menedzsment költségek;

d) A következő immateriális beruházások: számítógépes szoftverek megvásárlása vagy kifejlesztése,

valamint szabadalmak, licencek, szerzői jogok és védjegyek vagy eljárások megszerzése;

e) Az a) ponthoz kapcsolódóan szükséges ingatlan vásárlása az érintett projekt teljes elszámolható kiadásának 5%-át meg nem haladó mértékig, valamint természetbeni hozzájárulásként elszámolható a beruházáshoz elengedhetetlen, már meglévő termőföld vagy ingatlan értéke, ha nem haladja meg az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át. Új földterület vásárlására a beruházás max. 10%-a számolható el;

f) Vízmérő eszközök beszerzésének és beüzemelésének költsége.

g) Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás

Kizárólag azon költségek támogathatók, amelyek a kedvezményezettnél legkorábban 2023.01.01-én, illetve legkésőbb 2029.12.31-én merülnek fel.

Kötelezettségvállalás:

Legfeljebb 5 évig terjedő fenntartási kötelezettség

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

☑ **Grant**

☐ **Financial instrument**

Type of payment

☑ reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

☐ unit costs

☐ lump sums

☐ flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

Az alaptámogatás a jogosult költségek legfeljebb 50%-a.

A támogatás maximális mértéke a jogosult költségek legfeljebb 70%-a meglévő öntözőberendezés vagy öntözőinfrastrukúra-elem fejlesztése esetén.

Fiatal mezőgazdasági termelő számára 15%-kal megemelt támogatási intenzitás adhatóaz alaptámogatáshoz képest.

Gazdaságátadás esetén 15%-kal megemelt támogatási intenzitás adható az alaptámogatáshoz képest.

Az ÖKO minősítéssel rendelkező terméket előállító támogatást igénylő esetén 10%-kal megemelt támogatási intenzitás adható az alaptámogatáshoz képest.

Kollektív beruházás esetén 15%-kal megemelt támogatási intenzitás adható az alaptámogatáshoz képest.

Kamattámogatás esetén maximum 10%-kal megemelt támogatási intenzitás adható az alaptámogatáshoz képest.

Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás igénybevétele esetében az alaptámogatáshoz képest 5%-kal megemelt támogatás intenzitás adható.

Az egy projektre igényelhető maximális támogatási összeg: 15 millió EUR.

Additional explanation

.Nem releváns.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

☐ Yes ☑ No ☐ Mixed

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention
What is not eligible for support?

Nem támogathatóak az alábbi beruházások:

a) mezőgazdasági termelési jogok megvásárlása;

b) támogatási jogosultságok megvásárlása;

c) az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 10 %-át meghaladó összegű földvásárlás, kivéve a környezetvédelmi célú földvásárlást, a magas kötöttszén-tartalmú talaj megóvását célzó földvásárlást, valamint a fiatal mezőgazdasági termelők által pénzügyi eszközök igénybevételével történő földvásárlást; pénzügyi eszközök esetén ez a felső határ a végső címzettnek kifizetett elszámolható közkiadásokra, garancia esetén pedig a fedezetül szolgáló hitelek összegére alkalmazandó;

d) állatok vásárlása, egynyári növények vásárlása és e növények telepítése a következőktől eltérő célra: mezőgazdasági, illetve erdészeti potenciál természeti katasztrófákat, kedvezőtlen éghajlati eseményeket vagy katasztrófaeseményeket követően, vagy az állatállomány védelme nagyragadozókkal szemben, illetve állatok igénybevétele az erdészetben gépek helyett, vagy az (EU) 2016/1012 európai parlamenti és tanácsi rendelet (45) 2. cikkének 24. pontjában meghatározott veszélyeztetett fajták tenyésztése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások alapján; vagy génerózióval fenyegetett növényfajták megőrzése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások keretében;

e) hitelkamat, kivéve a kamattámogatás vagy garanciadíj-támogatás formájában nyújtott vissza nem térítendő támogatás vonatkozásában;

f) beruházás olyan nagy méretű infrastruktúrákba a tagállamok által a KAP stratégiai tervükben meghatározottak alapján, amelyek nem képezik részét az (EU) 2021/1060 rendelet 32. cikkében meghatározott közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiáknak, kivéve a széles sávú rendszereket, valamint az árvíz- és partvédelmet érintő, megelőző intézkedéseket, amelyek célja a valószínűsíthető természeti katasztrófák, kedvezőtlen éghajlati események vagy katasztrófaesemények következményeinek a mérséklése;

g) erdőtelepítésbe történő beruházások, amelyek nem felelnek meg a páneurópai erdőtelepítési és újraerdősítési iránymutatásokban a fenntartható erdőgazdálkodás tekintetében megfogalmazott elvekkel összhangban álló környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos célkitűzéseknek.

A meglévő öntözőberendezések fejlesztésére irányuló beruházások esetében a szükséges potenciális vízmegtakarítás(ok):

A 324. számú bizottsági észrevétel alapján a 'mikro-öntözés' esetében minimum 10%, az esőztető öntözés esetében pedig minimum 15%-os vízmegtakarítást kell elérni. Az SFC felület lenti mezőjében csupán egyetlen értéket lehet szerepeltetni, ezért itt rögzítjük a két adatot.

Does the investment contain irrigation?

☑ Yes ☐ No

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)

10 %

Details on different potential water savings according to the type of installation or infrastructure (where applicable)

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %)

50 %

Regional breakdown

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 11 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 11. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(2)(d) - Other regions	43.00%	20.00%	43.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD12_O20_A01_ON - Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás: meglévő öntözőrendszerek modernizációjának fajlagos költsége	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Average		R.26	No
RD12_O20_A02_ON - Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás: öntözött terület nettó növekedésének fajlagos költsége	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Average		R.9	No

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD12_O20_A01_ON - Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás: meglévő öntözőrendszerek modernizációjának fajlagos költsége

A történelmi adatok alapján került kiszámításra. Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M16 intézkedések alapján meghirdetett pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval.

RD12_O20_A02_ON - Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás: öntözött terület nettó növekedésének fajlagos költsége

A kalkuláció történelmi adatok alapján történt. Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M16 intézkedések alapján meghirdetett pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD12_O20_A01_ON - Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás: meglévő öntözőrendszerek modernizációjának fajlagos költsége (Grant - Average)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	120,488.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.20 (unit: Operations)	0.00	0.00	47.00	233.00	234.00	0.00	0.00	**Sum:** 514.00 **Max:** 234.00
RD12_O20_A02_ON - Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	222,862.00	0.00	0.00	0.00	0.00	

beruházás: öntözött terület nettó növekedésének fajlagos költsége (Grant - Average)	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.20 (unit: Operations)	0.00	0.00	51.00	253.00	252.00	0.00	0.00	**Sum:** 556.00 **Max:** 253.00
TOTAL	O.20 (unit: Operations)	0.00	0.00	98.00	486.00	486.00	0.00	0.00	**Sum:** 1,070.00 **Max:** 486.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	17,202,930.87	0.00	0.00	0.00	0.00	17,202,930.87
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	7,397,260.27	0.00	0.00	0.00	0.00	7,397,260.27
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

RD18_I03_JGR_73 - Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR III pillér) Országos mezőgazdasági jégkármérséklő rendszer digitális átállása

Intervention Code (MS)	RD18_I03_JGR_73
Intervention Name	Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR III pillér) Országos mezőgazdasági jégkármérséklő rendszer digitális átállása
Type of Intervention	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Common Output Indicator	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

A mezőgazdasági jégkármésrséklő rendszer az ország teljes területét lefedi.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union
SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Yes
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Yes
4.4.1	A negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő megoldások és eszközök fejlesztése	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.27 Number of operations contributing to environmental sustainability and the achievement of climate mitigation and adaptation goals in rural areas

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Magyarországon egy komplex, **négypilléres mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer** működik. Ennek a rendszernek a **harmadik pillér**ét alkotja az **országos jégkármérséklő rendszer**, amely kifejezetten a Magyarországon egyik leggyakrabban kárt okozó időjárási jelenségre koncentrál.

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (a továbbiakban: Kamara) által kiépített országos jégkármérséklő

rendszer **986 darab talajgenerátorral** 2018 májusában kezdte meg működését. Magyarország területét teljes mértékben lefedő rendszer kb. 10x10 km-es rácsháló mentén telepített berendezések üzemeltetésével valósítja meg a jégeső okozta károk mérséklését **acetonos ezüst-jodid hatóanyag** felhasználásával. A berendezések nagyobb hányada, **767 darab manuális** működtetésű, humán erőforrást igénylő berendezés, míg **219 darab automata berendezés** távvezérléssel, emberi beavatkozás nélkül üzemel. A talajgenerátorok üzemeltetése a **védekezési időszakban**: **április 15. és szeptember 30.** között történik.

Talajgenerátorok régiónkként megoszlása

Régió	**Manuális Talajgenerátor**	**Automata Talajgenerátor**
Észak-Dunántúl	180 db	39 db
Közép-Magyarország	232 db	97 db
Kelet-Magyarország	178 db	64 db
Dél-Dunántúl	177 db	19 db

A 2018-2021-es években a kárenyhítési alaphoz benyújtott kárstatisztikai adatok alapján kimutatható, hogy a jégesők okozta károk **43 százalékkal csökkentek** a 2015-2017-es adatokhoz képest, annak ellenére, hogy mind a négy védekezéssel töltött évben a klímaváltozás hatására az átlagosnál szélsőségesebb időjárás volt tapasztalható.

A jégkármérséklő rendszer üzemeltetési évei során a riasztásokat kiadó Országos Meteorológiai Szolgálat és a Kamara folyamatos fejlesztéseket végez a **hatóanyag gazdaságosabb felhasználása** érdekében. Az ennek köszönhetően csökkenő hatóanyagfogyás ellenére, az alapanyagok világpiaci drágulása következtében évről évre jóval többet kell költeni hatóanyag beszerzésére. 2022-ben becsléseink szerint 900 millió forintnyi hatóanyagot fogunk felhasználni, ami az éves költségvetés hatvan százaléka. Az idei mennyiség beszerzése 2018-ban 460 millió forint lett volna. A 2018-as indulást megelőzően kalkulált éves üzemeltetési költséghez képest tehát jelentősen megnövekedett a jelenlegi rendszer működtetési költsége, az infláció, a minimálbér, valamint hatóanyagár duplájára történő emelkedése miatt.

A talajgenerátoros jégkármérséklő rendszer üzemeltetésében jelentős szerepe van a **manuális generátorkezelők**nek, akiknek a védekezési időszakban április 15. – szeptember 30. között folyamatosan rendelkezésre kell állniuk (évente 169 napon keresztül. Probléma továbbá, hogy a manuális generátorkezelők körében egyrészt életkoruk miatt, másrészt a csekély díj miatt egyre nagyobb a fluktuáció és egyre nehezebb feladat a kezelők pótlása.

A fent előadottak alapján látható, hogy a rendszer üzemeltetése a jelenlegi **működési környezet változtatás nélkül** már **középtávon sem fenntartható**.

Éppen ezért a rendszer folyamatos és hosszú távú működése érdekében a jelenlegi rendszer megtartása mellett a KAP Stratégiai Terven belül a cél egy olyan új fejlesztés megvalósítása, amellyel egy korszerű automatizált rendszer kerül kiépítésre.

Az automatizálással a működés hatékonysága növelhető, míg a precízebb üzemeléssel csökkenthető a kibocsátott hatóanyag, valamint a karbantartás során felhasznált üzemanyag mennyisége. Továbbá az alább részletezettek szerint a rendszer ökológiai lábnyomának mérséklése mellett az üzemeltetés költségei hosszútávon kontrollálhatók maradnak.

Hatóanyagfelhasználásban az automata generátorok működési mechanizmusának köszönhető precízebb be-és kikapcsolások miatt önmagában nagyságrendileg 10%-os megtakarítással lehet számolni. Az elmúlt évek üzemeltetési tapasztalatai alapján fejlettebb generátort tudunk specifikálni, amely további 10-20%-os megtakarítást is eredményezhet. A kevesebb felhasznált hatóanyag emellett kisebb környezeti terhelést jelent, ami annak ellenére fontos tényező, hogy a hatóanyag nem káros a környezetre. A hatóanyagköltség képezi a költségek legnagyobb részét, kb. 40%-át, így a 10-20%-os megtakarítás jelentős költséghatékonyságot eredményezne.

Logisztikai költségek terén 55%-os megtakarítás érhető el, mivel a generátorokhoz történő kiszállások mennyisége várhatóan 43%-kal mérsékelhető az automata generátorokkal. Ennek oka, hogy a hatékonyabb működés miatt, kevesebb hatóanyag kerül felhasználásra és emiatt kevesebbszer kell utántöltés miatt kimenni a generátorhoz. Ennek következtében mind az üzemanyagköltségek, mind a gépjárművek szervizköltségei (kevesebb km futás) is csökkennek.

***

Az **RD18_I03_JGR_73 beavatkozás célja** tehát egy, korszerű technológián alapuló, teljes mértékben automatizált országos jégkármérséklő rendszer kiépítése.

Az új fejlesztésű automata talajgenerátorokkal szemben támasztott követelmények:

- Pontos be- és kikapcsolás
- Berendezéseken elhelyezett meteorológiai műszerek segítségével a hatóanyag fogyasztás mérséklése
- Mérsékelt karbantartásigény
- Környezetbarát működés megújuló energiaforrással
- Magas fokú rendszerbiztonság

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges (selection criteria):

- Kiválasztási kritériumok nem kerülnek alkalmazásra.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):

- Az országos jégkármérséklő rendszert üzemeltető Nemzeti Agrárgazdasági Kamara.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

a) Országos jégkármérséklő rendszer fenntartható működésének megteremtése érdekében új fejlesztésű automata talajgenerátorok és gépjárművek beszerzése, regionális telephelyek bővítése;

b) Az előzőekben említett kiadásokhoz kapcsolódó általános költségek, például az építészek, mérnökök díjai, tanácsadási díjak, hatósági eljárási díjak, tanácsadói és projekt-menedzsment költségek, a környezeti és a gazdasági fenntarthatóságra vonatkozó tanácsadással kapcsolatos díjak, megvalósíthatósági tanulmányok költségeit is beleértve.

c) Immateriális beruházások: számítógépes szoftverek megvásárlása vagy kifejlesztése, valamint szabadalmak, licencek, szerzői jogok, védjegyek, stb. megszerzése.

d) Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás

Kizárólag azon költségek támogathatók, amelyek a kedvezményezettnél legkorábban 2023.01.01-én, illetve legkésőbb 2029.12.31-én merülnek fel.

Kötelezettségvállalás:

Legfeljebb 5 évig terjedő fenntartási kötelezettség

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

☑ **Grant**
☑ **Financial instrument**

Type of payment
☑ reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary
☐ unit costs
☐ lump sums
☐ flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

A támogatás maximális mértéke a jogosult költségek 100%-a.
Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás igénybevétele esetében az alaptámogatáshoz képest 5%-kal megemelt támogatás intenzitás adható

Additional explanation

.Nem releváns.

8 Information regarding State aid assessment
The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:
☐ Yes ☑ No ☐ Mixed

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention
What is not eligible for support?

Nem támogathatóak az alábbi beruházások:
a) mezőgazdasági termelési jogok megvásárlása;
b) támogatási jogosultságok megvásárlása;
c) az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 10 %-át meghaladó összegű földvásárlás, kivéve a környezetvédelmi célú földvásárlást, a magas kötöttszén-tartalmú talaj megóvását célzó földvásárlást, valamint a fiatal mezőgazdasági termelők által pénzügyi eszközök igénybevételével történő földvásárlást; pénzügyi eszközök esetén ez a felső határ a végső címzettnek kifizetett elszámolható közkiadásokra, garancia esetén pedig a fedezetül szolgáló hitelek összegére alkalmazandó;
d) állatok vásárlása, egynyári növények vásárlása és e növények telepítése a következőktől eltérő célra: mezőgazdasági, illetve erdészeti potenciál természeti katasztrófákat, kedvezőtlen éghajlati eseményeket vagy katasztrófaeseményeket követően, vagy az állatállomány védelme nagyragadozókkal szemben, illetve állatok igénybevétele az erdészetben gépek helyett, vagy az (EU) 2016/1012 európai parlamenti és tanácsi rendelet (45) 2. cikkének 24. pontjában meghatározott veszélyeztetett fajták tenyésztése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások alapján; vagy génerózióval fenyegetett növényfajták megőrzése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások keretében;
e) hitelkamat, kivéve a kamattámogatás vagy garanciadíj-támogatás formájában nyújtott vissza nem térítendő támogatás vonatkozásában;
f) beruházás olyan nagy méretű infrastruktúrákba a tagállamok által a KAP stratégiai tervükben meghatározottak alapján, amelyek nem képezik részét az (EU) 2021/1060 rendelet 32. cikkében meghatározott közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiáknak, kivéve a széles sávú rendszereket, valamint az árvíz- és partvédelmet érintő, megelőző intézkedéseket, amelyek célja a valószínűsíthető természeti katasztrófák, kedvezőtlen éghajlati események vagy katasztrófaesemények következményeinek a mérséklése;
g) erdőtelepítésbe történő beruházások, amelyek nem felelnek meg a páneurópai erdőtelepítési és újraerdősítési iránymutatásokban a fenntartható erdőgazdálkodás tekintetében megfogalmazott elvekkel összhangban álló környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos célkitűzéseknek.

Does the investment contain irrigation?
☐ Yes ☑ No

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)

N/A

Details on different potential water savings according to the type of installation or infrastructure (where applicable)

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %)

N/A

Regional breakdown

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A WTO Mezőgazdasági Megállapodás II. mellékletének 2.g.) pontja szerinti infrastrukturális szolgáltatás létrehozásáról van szó.

(g) **infrastructural services,** including: electricity reticulation, roads and other means of transport, market and port facilities, water supply facilities, dams and drainage schemes, and infrastructural works associated with environmental programmes. In all cases the expenditure shall be directed to the provision or construction of capital works only, and shall exclude the subsidized provision of on-farm facilities other than for the reticulation of **generally available public utilities**. It shall not include subsidies to inputs or operating costs, or preferential user charges.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(2)(d) - Other regions	43.00%	20.00%	43.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD18_O20_A01_ON - Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR III pillér) Országos mezőgazdasági jégkármérséklő rendszer digitális átállása fajlagos költsége	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Average		R.27	No

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD18_O20_A01_ON - Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR III pillér) Országos mezőgazdasági jégkármérséklő rendszer digitális átállása fajlagos költsége

A támogatás 767 db, jelenleg manuálisan működő talajgenerátor automatává alakításához, illetve 219 automata generátor felújításához járul hozzá.

·Eszközpark korszerűsítése, új fejlesztésű automata talajgenerátorok: kb. 12,5 millió EUR

·Gépjárművek beszerzése: kb. 400 ezer EUR

·Telephelyfejlesztés -és korszerűsítés: kb. 540 ezer EUR

Ezek az összegek a jelenleg ismert információk alapján becsült nagyságrendi költségek, a pontos megoszlást a megvalósítás előkészítésekor tudjuk véglegesíteni.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD18_O20_A01_ON - Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR III pillér) Országos mezőgazdasági jégkármérséklő rendszer digitális átállása fajlagos költsége (Grant - Average)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	13,698,630.00	13,698,630.00	0.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.20 (unit: Operations)	0.00	0.00	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	**Sum:** 1.00 **Max:** 1.00
TOTAL	O.20 (unit: Operations)	0.00	0.00	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	**Sum:** 1.00 **Max:** 1.00

	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	796,431.98	796,431.99	0.00	0.00	0.00	1,592,863.97
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	342,465.75	342,465.76	0.00	0.00	0.00	684,931.51
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

RD21_G04_LCI_73 - Agro-ökológiai nem termelő beruházások

Intervention Code (MS)	RD21_G04_LCI_73
Intervention Name	Agro-ökológiai nem termelő beruházások
Type of Intervention	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Common Output Indicator	O.21. Number of supported on-farm non-productive investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: Yes ES rebate system: Yes LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

A beavatkozás megvalósítási területe Magyarország

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy
SO5 Foster sustainable development and efficient management of natural resources such as water, soil and air, including by reducing chemical dependency
SO6 Contribute to halting and reversing biodiversity loss, enhance ecosystem services and preserve habitats and landscapes

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
4.1.1	A talajok és ökoszisztémák szénmegkötő képességének javítása	1	Yes
4.4.2	A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata	2	Yes
4.4.3	A talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének javítása a földhasználatváltás ösztönzésével	1	Yes
5.1.3	Degradált talajok helyreállítása, vízgazdálkodásuk javítása	1	Yes
5.1.4	Termőföld védelem agrár-erdészeti rendszerekkel	2	Yes
5.2.1	Felszíni és felszín alatti vizek fenntartható használata	1.	Yes
5.2.2	Hullámtereken megfelelő növényzet kialakítása (invazív fajok, háttér-szennyezés)	2	Yes
5.2.3	Vizek parti zónájában típustól függő zonáció rehabilitációja, pufferzóna kialakítása	2	Yes
5.3.1	Vízvisszatartás elősegítése a talajban és a tájban	1	Yes
6.1.1	Natura 2000 mezőgazdasági	1	Yes

	élőhelyek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása		
6.1.2	Magas természeti értékű területek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása	1	Yes
6.1.3	Gyepek jó ökológiai állapotának és fajgazdagságának fenntartása és fejlesztése	2	Yes
6.2.3	Művelt területek közötti ökológiai átjárhatóság és biodiverzitás biztosítása köztes zónák által	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.17 Area supported for afforestation, agroforestry restoration, including breakdowns
R.26 Share of farms benifitting from CAP productive and non-productive investment support related to care for the natural resource
R.32 Share of farms benefitting from CAP investment support contributing to biodiversity

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

A beavatkozás keretében nem termelő beruházások valósíthatók meg, amelyek nem eredményeznek közvetlenül termelési érték növekedést.

A mezőgazdasági területek és a hozzájuk kapcsolódó élőhelyek és tájalkotó elemek meghatározó részei az ökoszisztéma-rendszereknek, ökoszisztéma szolgáltató képességük jelentős. Szabályozó hatásuknál fogva befolyásolják pl. a klímaviszonyokat, a csapadékmennyiséget, a talaj és a táj vízháztartását. De támogatják a talajok védelmét, a tápanyagok körforgását és élőhelyül, táplálkozó helyül szolgálhatnak számos, a mezőgazdasághoz kötődő, arra nézve hasznos növény- és állatfajnak, mint pl. beporzók, ragadozó madarak stb.

Az elmúlt évtizedekben azonban ezek a zöldinfrastuktúra hálózat részét képező élőhelyek a tájhasználat átalakulásával – a zöldmezős beruházások térnyerése, illetve a mezőgazdasági termelés intenzifikációja miatt – nagymértékben felszámolásra kerültek, eltűntek. Az így eltűnő füves mezsgyék, sövények, mezővédő erdősávok, fasorok és más, félig természetes elemek visszaállítása, fejlesztése elengedhetetlenné vált a beporzás vagy a kártevők elleni küzdelem, az agrárterületek vízháztartásának javítása, a felszíni és felszín alatti vizek minőségének védelme, a talajvédelem, a helyi éghajlati adottságok javítása, valamint az ÜHG gázok kibocsátásának mezőgazdasági eszközökkel való csökkentésének növelése érdekében.

Az aszályos időszakok előfordulásának növekedése és a csapadék intenzitásának és eloszlásának megváltozása, valamint az eróziós jelenségek erősödése miatt kulcsfontosságú feladattá vált természeti erőforrásaink védelme érdekében a felesleges vizek minél hosszabb ideig történő megőrzése az adott területeken, illetve bizonyos erózióvédelmi létesítmények kialakítása, valamint a vízfolyásokat szegélyező pufferzónák kialakítása. Ezen tevékenységek nagymértékben hozzájárulnak a mezőgazdasági terültek kisléptékű klimatikus viszonyainak kiegyensúlyozásához és a szénmegkötéshez (SO4), a talajkészletek védelméhez, illetve a vizeinket érintő tápanyagterhelések és szennyezések csökkentéséhez (SO5), de az így kialakuló élőhelyek a biodiverzitás védelméhez és a táji elemek védelméhez, állapotjavításához is hozzájárulnak (SO6).

Az élőhelyek újbóli változatossá tétele és a tájképi elemek helyreállítása, valamint a vizek védelmét és az erózió elleni védekezést szolgáló elemek létrehozása tehát elősegíti a mezőgazdaság által okozott káros éghajlati változások mérséklését és azokhoz való alkalmazkodást, a biológiai sokféleség védelme mellett a talaj, a víz és a levegő védelmét is, valamint a táj jellegzetességének megőrzését, helyreállítását. Ugyanakkor e tevékenységek nem „csak" a környezeti és természetvédelmi érdekeket szolgálják, hanem – gazdálkodói szemmel talán elsődleges módon – a fenntartható mezőgazdasági termelést is. A hozamok stabilitását, a nagyobb termésbiztonságot, a termeléshez szükséges természeti erőforrások megőrzését, visszaállítását.

E célkitűzések olyan nem termelő jellegű beruházásokkal érhetőek el, melyek a gazdaságok értékét, jövedelemtermelő képességét közvetlenül nem befolyásolják, de annak természeti, illetve közjóléti értékét, ökoszisztéma szolgáltató képességét nagymértékben növelik, azonban kialakításuk és fenntartásuk bevételkisesét és költségnövekedést jelent, valamint többlet tevékenységet vár el a gazdálkodóktól.

A nem termelő beruházásokkal létrehozott élőhelyek, tájalkotó vagy védelmi elemek hatékonyságát és a gazdálkodói hajlandóságot növeli, hogy az így kialakított élőhelyek, tájképi vagy védelmi elemek nem veszítik el a támogatásra jogosultságukat, így jogosultak maradnak a BISS támogatásra is. Továbbá a 70. cikk keretében többéves fenntartási jellegű, az agrár-környezetgazdálkodási programtól (AKG) független támogatást kívánunk kialakítani egyes nem termelő beruházásokhoz kapcsolódóan, míg bizonyos elemek fenntartása az agro-ökológiai program és az AKG esetében számolható el.

A beavatkozás célterületei:

A beavatkozás keretein belül az alábbi célterületek mentén felsorolt tevékenységekre vehető igénybe támogatás nem termelési céllal létrejövő beruházásokra:

A. Földhasználat váltást, illetve az élőhelyek helyreállítását elősegítő nem termelő beruházások

a) Biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák telepítése

i) önálló szántóföldi táblákon,

ii) ültetvények sorközeibe, táblaszegélyeibe

A biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák telepítésének célja a beporzók, illetve az apróvadfajok, mezőgazdasági területhez kötött madárfajok és egyéb állatfajok számára kedvező élőhelyek fejlesztése, a Natura 2000 és magas természeti értékű területek (MTÉT) fejlesztése, az ökológiai rendszerek működésének segítése, valamint az élőhelyi hálózatosság fejlesztése.

b) Erózióvédelmi célú gyepes sávok kialakítása szántóterületeken

i)a táblák szegélyével érintkezően

ii)a táblákon belül a rétegvonalakkal párhuzamos, illetve az eróziós jegyeket mutató lefolyási útvonalakon

iii)ültetvények sorközeiben

A szántóterületeken, illetve ültetvényekben kialakítandó erózióvédelmi célú gyepes sávok elsődlegesen a talajerózió elleni védelmet szolgálják, de egyúttal hozzájárulnak a beporzók, illetve az apróvadfajok, mezőgazdasági területhez kötött madárfajok és egyéb állatfajok számára kedvező élőhelyek, illetve a Natura 2000 és magas természeti értékű területek (MTÉT) fejlesztéséhez, segítik az ökológiai rendszerek működését, valamint javítják az élőhelyi hálózatosságot.

c) Füves, cserjés sávok kialakítása szántóterületeken

i) a táblák szegélyével érintkezően vagy

ii) a táblákon belül a rétegvonalakkal párhuzamos, illetve az eróziós jegyeket mutató lefolyási

útvonalakon

A szántóterületeken kialakítandó füves, cserjés sávok kialakítása szintén hozzájárul a beporzók, illetve az apróvadfajok, mezőgazdasági területhez kötött madárfajok és egyéb állatfajok számára kedvező élőhelyek, illetve a Natura 2000 és magas természeti értékű területek (MTÉT) fejlesztéséhez, segíti az ökológiai rendszerek működését, valamint javítja az élőhelyi hálózatosságot..

d) Gyeptelepítés szántóterületeken
i) talajvédelmi célú gyeptelepítés
ii) természetközeli gyepek létrehozása

A szántóterületeken végzett gyeptelepítés célja a talajvédelem, illetve a természetvédelmi célok esetében az élőhelyfejlesztés, így hozzájárulva a beporzók, illetve az apróvadfajok, mezőgazdasági területhez kötött madárfajok és egyéb állatfajok számára kedvező élőhelyek, illetve a Natura 2000 és magas természeti értékű területek (MTÉT) fejlesztéséhez, segítve az ökológiai rendszerek működését, valamint javítva az élőhelyi hálózatosságot. A gyeptelepítés egyik kiemelt célterülete a védett tájképi elemként besorolt kunhalmok területe.

B. Környezeti vagy klímavédelmi célú agrár-erdészeti rendszerek telepítése

a) Mezővédő fasor telepítése

A mezővédő fasorok telepítése hozzájárul a talajok szélerózió elleni védelméhez, illetve jelentős hatásuk van az élőhelyek fejlesztésére, az felszíni vizek bemosódás elleni védelmére. A kialakuló új élőhelyek hozzájárulnak a beporzók, illetve az apróvadfajok, mezőgazdasági területhez kötött madárfajok és egyéb állatfajok számára kedvező élőhelyek, illetve a Natura 2000 és magas természeti értékű területek (MTÉT) fejlesztéséhez, segítik az ökológiai rendszerek működését, valamint javítják az élőhelyi hálózatosságot.

b)Több sor fából és cserjéből álló mezővédő erdősáv telepítése

A több sor fából és cserjéből álló mezővédő erdősávok telepítése hozzájárul a talajok szélerózió elleni védelméhez, illetve jelentős hatásuk van az élőhelyek fejlesztésére, a kedvező mikroklíma kialakulására és a felszíni vizek bemosódás elleni védelmére. A kialakuló új élőhelyek hozzájárulnak a beporzók, illetve az apróvadfajok, mezőgazdasági területhez kötött madárfajok és egyéb állatfajok számára kedvező élőhelyek, illetve a Natura 2000 és magas természeti értékű területek (MTÉT) fejlesztéséhez, segítik az ökológiai rendszerek működését, valamint javítják az élőhelyi hálózatosságot.

c) Fás legelő vagy fás kaszáló kialakítása gyepterületeken

A gyepterületeken történő fás legelő vagy fás kaszáló kialakítása elsősorban az árnyék biztosítása révén állatjóléti szempontból kedvező, valamint élőhelyi szempontból. A kialakuló új élőhelyek hozzájárulnak a beporzók, illetve az apróvadfajok, mezőgazdasági területhez kötött madárfajok és egyéb állatfajok számára kedvező élőhelyek, illetve a Natura 2000 és magas természeti értékű területek (MTÉT) fejlesztéséhez, segítik az ökológiai rendszerek működését, valamint javítják az élőhelyi hálózatosságot.

C. Vízvédelmi célú nem termelő beruházások

C/I. Vízvédelmi célú nem termelő beruházások - területalapú

a) Partmenti vízvédelmi pufferzóna kialakítása, fejlesztése

i) 40 m szélességben gyepes vagy
ii) 20 m szélességben füves cserjés fás védőterület kialakítása

A jellemzően mezőgazdasági területhasználatú vízgyűjtőkön gyakori, hogy a művelt táblák a a vízfolyások partjáig húzódnak. Amennyiben a vízfolyást töltés vagy depónia nem védi, úgy a csapadékesemények után a táblákról vagy az állattartó telepekről lefolyó csapadékvíz a vízfolyást erózióval bemosott lebegőanyaggal és oldott növényi tápanyaggal szennyezi. A megfelelő növényzettel betelepített és szántóföldi művelés alatt nem álló partmenti vízvédelmi pufferzóna kialakítása, fejlesztése hozzájárul a vizek tápanyag- és növényvédőszer-terhelésének csökkentéséhez, azáltal, hogy a bemosódó lebegőanyag kiszűrésével és kiülepítésével, a növényi tápanyagok felvételével, illetve feldolgozásával. A puffersáv továbbá védi a vízfolyást a defláció hatásától is, illetve csökkenti a felszín alatti hozzáfolyás szennyezett alaphozamát. A beruházás hozzájárul az élőhelyek fejlesztéséhez is, javítva egyúttal az élőhelyek hálózatosságát és segítve az ökológiai rendszerek működését. A vízfolyásokra jellemző ártéri növényzet kialakítása a vízfelület árnyékolása révén javítja annak tápanyagforgalmát.

b) Vizes élőhelyek létrehozása a területen megjelenő többletvizek visszatartásával, illetve a területek visszanedvesítésével

Szántóföldi művelésre, illetve gyepgazdálkodásra kevésbé alkalmas mezőgazdasági területen nyílt vízfelületű vagy időszakosan jelenlévő, vizenyős, mocsaras, part menti vegetációval és pufferzónával szegélyezett területek kialakítása. A mezőgazdasági művelésre kevésbé alkalmas területeken megjelenő többletvizek visszatartásával, illetve a területek visszanedvesítésével létrehozott vizes élőhelyek kialakítása egyaránt szolgálja a klímavédelmet a magas kötöttszén tartalmú talajok művelésből való kivonásával és a vízvisszatartás révén kedvező mikroklimatikus környezet kialakításával. A kialakuló új élőhelyek hozzájárulnak a beporzók, illetve az apróvadfajok, mezőgazdasági területhez kötött madárfajok és egyéb állatfajok számára kedvező élőhelyek, illetve a Natura 2000 és magas természeti értékű területek (MTÉT) fejlesztéséhez, segítik az ökológiai rendszerek működését, valamint javítják az élőhelyi hálózatosságot.

C/II. Vízvédelmi célú nem termelő beruházások - területalapú

a)Területi vízvisszatartást szolgáló vízi létesítmények kialakítása, fejlesztése a mélyfekvésű, vízvisszatartásra alkalmas területeken a vizek összegyülekezésének és azok minél hosszabb ideig történő megmaradásának biztosításával, időszakos vagy állandó nyílt vízfelület létrehozásával

Ezek a tevékenységek kizárólag a többletvizek felszíni gyülekezését segítik elő pl. a vizek egy bizonyos területre kormányzásával, de nem a vízfolyásokba való bevezetésével. Azaz a vízmennyiség a területen marad egy bizonyos ideig, csak egy területrészre koncentrálódva, így optimalizálható a földterületek művelése. Ugyanakkor az így összegyülekezett vizek nem alkalmasak öntözésre, kizárólag a beszivárgást és a párologtatást szolgálják, továbbá kedvező élőhelyek alakulhatnak így ki.

i) Vízkormányzási művek kialakítása: vízelvezető árok, csatorna, átművelhető vápa kialakítása a vízvisszatartásra alkalmas terület felé
ii) Vízvisszatartást szolgáló műtárgy kialakítása
iii) Vízvisszatartásra alkalmas terület kialakítása
iv) Kisszelvényű, átművelhető lokalizációs töltés kialakítása

A vízvédelmi célú nem termelő beruházások egy részének célja a mikroklimatikus viszonyok és a talajvízkészletek javítása a többletvizek visszatartásával. Az így összegyülekezett vízkészlet öntözésre nem használható.

b) Erózióvédelmet biztosító létesítmények kialakítása, fejlesztése

Olyan nem termelő beruházások támogatása (különösen: terasz, sánc, padka, bakhát, rőzsefonat, talajfogó gát, gyepes gyűjtőárok, vízmosások feltöltése), amelyek mérséklik a kijuttatott anyagok lemosódását és hozzájárulnak a földhasználatból származó, erózió eredetű tápanyagterhelés csökkentéséhez.
A kötelező fenntartási időszak 5 év.

Az erózióvédelmet biztosító műszaki létesítmények kialakítása, fejlesztése a talajerózió elleni védelmet szolgálják.

Kiválasztási kritériumok, melyek részben is alkalmazhatóak:

A támogatási kérelmek kiválasztási folyamatában előnyt élveznek:

Az A és B célterület esetén

- A zöldinfrastruktúra fejlesztési projekt által javasolt fejlesztési területek
- Natura 2000 területek
- Nitrát-érzékeny területek
- Ártéri, hullámtéri területek
- Erózió-érzékeny területek
- Belvíz-érzékeny területek
- Aszály-érzékeny területek
- 100 ha feletti táblaméret
- Az A.d. célterület esetén ezen túl előnyt élveznek a gazdálkodáshoz kötődő táji elemekként besorolt kunhalmok területei.

A C/I. és C/II. célterület esetén a

- Nitrát-érzékeny területek
- A tevékenység jónál gyengébb ökológiai és/vagy kémiai állapotú felszíni víztest vízgyűjtő területén valósul meg;
- A tevékenység jónál gyengébb minőségi és/vagy mennyiségi állapotú felszín közeli felszíni alatti víztesten valósul meg
- Továbbá a C/II.a. célterület esetén aszály-érzékeny területek
- A C/I. célterület esetén ezen túl előnyt élveznek
    - a zöldinfrastruktúra fejlesztési projekt által javasolt fejlesztési területek
    - Ártéri, hullámtéri területek
    - Natura 2000 területek
- A C/I.b. célterület esetén a Vásárhelyi Terv Továbbfejlesztése program keretében létesült tározók területe

Kapcsolódás más jogszabályokhoz:

- A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény
- A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény
- 1155/2016. (III. 31.) Korm. határozat Magyarország felülvizsgált, 2015. évi vízgyűjtő-gazdálkodási tervéről
- 23/2018. (X. 31.) OGY határozat a 2018-2030 közötti időszakra vonatkozó, 2050-ig tartó

időszakra kitekintést nyújtó második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiáról

Kapcsolódás más KAP ST intézkedéshez:

- Jelen beruházás A.a), A. b), A.c), B.a), B.b), valamint a C/I.a. és C/I.b.) célterület keretében létrehozott nem termelő elem a kivitelezés évében nem számolható el a GAEC 8, illetve a DP17_G01_ECOS_16 - Agro-ökológiai program vonatkozó előírásának teljesítésénél.
- Jelen beruházás A.a), A.c), A.d), B.a), B.b, B.c), valamint C/I.a. és C/I.b. célterületének keretében létrehozott nem termelő elem fenntartására támogatás igényelhető RD22_G05_LCP_70 - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés keretében

Kapcsolódás más KAP-on kívüli eszközhöz:

Környezet- és Energetikai Hatékonysági Operatív Program (KEHOP) Plusz

3. A Natura 2000 területek és a zöldinfrastruktúra megőrzéséhez és kezeléséhez szükséges ökológiai és infrastrukturális feltételek megteremtése

Az intézkedések célja a külterületi zöldinfrastruktúra kulcselemeit képező vedett természeti területek és Natura 2000 területek természetes ökoszisztémáinak – vizes élőhelyek, vízi életközösségek, gyep- és erdőterületek – megőrzéséhez, egészséges működéséhez és az általuk nyújtott ökoszisztéma szolgáltatások fenntartásához szükséges feltételek megteremtése, és a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek természetvédelmi helyzetének javítása, fenntartása összhangban az országos Natura 2000 priorizált intézkedési tervvel, valamint a Natura 2000 területek és védett természeti területek állapotának és kezelésének fejlesztése, a hozzájuk kötődő és fennmaradásukban szerepet játszó biológiai sokféleség komponenseinek (fajok, élőhelyek) in-situ/ex-situ megőrzése. Így különösképp elszámolható:

- Kedvezőtlen állapotú természeti területek élőhelyeinek helyreállítása.
- Zöldinfrastruktúra külterületi elemei közötti ökológiai kapcsolatok fejlesztését célzó élőhelyrekonstrukció.
- Célzott fajmegőrzési beavatkozások.
- Természetvédelmi területkezelés és őrzés feltételrendszerének és infrastrukturális hátterének fejlesztése.

A beavatkozási terület tervezett kimeneti mutatója:

- Védelmi és helyreállító intézkedésekkel kezelt Natura 2000 területek nagysága: 100 000 ha

A beavatkozási terület tervezett forrásallokációja:

- 80 961 965 EUR

A KEHOP Plusz jellemzően közepes, illetve nagyobb léptékű állami és önkormányzati tulajdonú és üzemeltetésű infrastruktúra-fejlesztések területén nyújt támogatási lehetőségeket, míg a KAP Stratégiai Terv jelen intézkedésének keretében kisebb léptékben és más célcsoport (mezőgazdasági termelők) számára biztosítunk támogatási lehetőségeket.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Jogosultsági kritériumok:

- Mezőgazdasági termelő
- Támogatható terület rendelkezésre állása
- A C/I. b célterülek esetében a terület belvíz-veszélyeztetett területen helyezkedik el
- A C/II.b célterületen a terület erózió-érzékeny területen helyezkedik el

- Természetvédelmi oltalom alatt álló, illetve Natura 2000 területek esetén az illetékes nemzeti park igazgatóság támogató nyilatkozata a beruházás természetvédelmi szempontból történő elfogadhatóságáról és a területre érvényben lévő kezelési tervhez, illetve Natura 2000 fenntartási tervhez való illeszkedésről (amennyiben a terv elkészült).

A beruházás keretében létrehozott objektumok túlmutatnak a gazdálkodó jogszabályban foglalt vagy a kondicionalitásból fakadó kötelezettségein.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

A támogatás típusa:

Vissza nem térítendő támogatás.

Az A célterületek esetén hektár alapú egységköltség, mely magába foglalja az első kivitel előkészítő és telepítési munkálatainak, valamint a telepítendő fajok szaporítóanyagainak költségeit.

A B.a. és B.c. célterületek esetén faegyed (darab) alapú egységköltség, mely magába foglalja az első kivitel előkészítő és telepítési munkálatainak, valamint a telepítendő fajok szaporítóanyagainak költségeit.

A B.b célterület esetén folyóméter alapú egységköltség, mely magába foglalja az első kivitel előkészítő és telepítési munkálatainak, valamint a telepítendő fajok szaporítóanyagainak költségeit.

A C.I célterületek esetén hektár alapú egységköltség, mely magába foglalja az első kivitel előkészítő és telepítési munkálatainak, valamint a telepítendő fajok szaporítóanyagainak költségeit.

A C.II célterület vízvédelmi célú nem termelő beruházásainak esetében a kialakításra irányuló intézkedések első sorban infrastrukturális beruházásokat tesznek szükségessé, ezért a támogatás során a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése történik meg.

A beavatkozás keretein belül az alábbi célterületek mentén felsorolt tevékenységekre vehető igénybe támogatás nem termelési céllal létrejövő beruházásokra:

A. Földhasználat váltást, illetve az élőhelyek helyreállítását elősegítő nem termelő beruházások

a) Biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák telepítése
i) önálló szántóföldi táblákon,
ii) ültetvények sorközeibe, táblaszegélyeibe

A megvalósítás követelményei:

- Legalább 6 fajból, abból legalább 1 pillangósból álló, részben önmagukat újravetni képes, a beporzó rovaroknak a lehető leghosszabb időtartamig megfelelő táplálékot biztosító többéves növénykultúra telepítése
- A telepítés során tilos műtrágya és növényvédőszer alkalmazása.

Választható kiegészítő tevékenység: T ülőfák telepítése
A kötelező fenntartási időszak 5 év.

b) Erózióvédelmi célú gyepes sávok kialakítása szántóterületeken
i)a táblák szegélyével érintkezően
ii)a táblákon belül a rétegvonalakkal párhuzamos, illetve az eróziós jegyeket mutató lefolyási útvonalakon

iii)ültetvények sorközeiben

A megvalósítás követelményei:

- A környezetvédelmi és természetvédelmi igényeknek egyaránt megfelelő, a termőhelyre jellemző legalább 3 őshonos fűfajból álló gyepkeverék telepítése gyeptelepítési útmutató alapján.
- A telepített gyepet kaszálással, illetve legeltetéssel kell hasznosítani.
- A gyeptelepítéshez műtrágya és szerves trágya alkalmazása hektáronként 90 kg nitrogén mennyiségig engedélyezett. A telepítés évében a legeltetés tilos.

Választható kiegészítő tevékenység: T ülőfák telepítése
A kötelező fenntartási időszak 5 év.

c) Füves, cserjés sávok kialakítása szántóterületeken
i) a táblák szegélyével érintkezően vagy
ii) a táblákon belül a rétegvonalakkal párhuzamos, illetve az eróziós jegyeket mutató lefolyási útvonalakon

Választható kiegészítő tevékenység: T ülőfák és madárodúk telepítése
A kötelező fenntartási időszak 5 év.

A megvalósítás követelményei:

- A környezetvédelmi és természetvédelmi igényeknek egyaránt megfelelő, a termőhelyre jellemző legalább 3 őshonos fűfajból álló gyepkeverék és legalább 3 őshonos cserjefajból álló sövény telepítése gyeptelepítési útmutató alapján.
- A sövény szélessége legalább 1,5, de legfeljebb 3 méter széles lehet, két szélén 1-1 méter széles füves mezsgyével.

d) Gyeptelepítés szántóterületeken
i) talajvédelmi célú gyeptelepítés
ii) természetközeli gyepek létrehozása

Választható kiegészítő tevékenység: T ülőfák telepítése
A kötelező fenntartási időszak 5 év.

A megvalósítás követelményei:

- A környezetvédelmi és természetvédelmi igényeknek egyaránt megfelelő, a termőhelyre jellemző legalább 3, természetközeli gyepek létrehozása esetén 8 őshonos fűfajból vagy más gyepalkotó fajból álló gyepkeverék telepítése gyeptelepítési útmutató alapján.
- A telepített gyepet kaszálással, illetve legeltetéssel hasznosítani.
- A gyeptelepítéshez műtrágya és szerves trágya alkalmazása hektáronként 90 kg nitrogén mennyiségig engedélyezett.
- A telepítés évében a legeltetés tilos.

B. Környezeti vagy klímavédelmi célú agrár-erdészeti rendszerek telepítése

a) Mezővédő fasor telepítése

A megvalósítás követelményei:

- legalább 0.5 ha mezőgazdasági művelés alatt álló területen
- 1 sor fa telepítése
- maximum 35 egyed/ha telepíthető
- Ültetés előkészítése 10 méter szélességben
- Ültetés: a szomszédos ingatlantól legalább 3 méter tőben mért távolságra, csemete mérete legalább 1 m,
- tőtáv min. 3 - max. 5 méter
- fák egyedi törzsvédelme

A kötelező fenntartási időszak 7 év, melynek során a fasor ápolása és a faegyedek pótlása kötelező.

b)Több sor fából és cserjéből álló mezővédő erdősáv telepítése szántóterületeken

A megvalósítás követelményei:
- legalább 0.5 ha mezőgazdasági művelés alatt álló területen
- 26 m széles területen 5 sor fa és 2 sor cserje telepítése
- Ültetés előkészítése legalább 26 méter szélességben
- Ültetés: a szomszédos ingatlantól legalább 3 méter tőben mért távolságra, csemete mérete legalább 1 m,
- sortáv max. 2,5 m, tőtáv a fák esetében max. 3 m, a cserjesor esetében max 1 m
- fák egyedi törzsvédelme
- maximum 100 folyóméter/ha és 165 fa-egyed/ha telepíthető

A kötelező fenntartási időszak 7 év, melynek során a fás sáv ápolása és a fa- és cserje egyedek pótlása kötelező és támogatható.

c) Fás legelő vagy fás kaszáló kialakítása gyepterületeken

A megvalósítás követelményei:
- Legalább 0,3 ha gyep művelési ágban lévő területen, maximum 100 fa egyed /ha telepítése
- Talaj-előkészítés, a szomszédos ingatlantól legalább 3 méter tőben mért távolságra, csemete méret legalább 1 m
- csoportos törzsvédelem vagy mikro kerítés

A kötelező fenntartási időszak 7 év, melynek során a fák ápolása és pótlása kötelező és támogatható.

C. Vízvédelmi célú nem termelő beruházások

C/I. Vízvédelmi célú nem termelő beruházások - területalapú

a) Partmenti vízvédelmi pufferzóna kialakítása, fejlesztése

i) 40 m szélességben gyepes vagy
ii) 20 m szélességben füves cserjés fás védőterület kialakítása

A kötelező fenntartási időszak 5 év.

A megvalósítás követelményei:

az i) pont esetében

- a környezetvédelmi és természetvédelmi igényeknek egyaránt megfelelő, a termőhelyre jellemző legalább 3 őshonos fűfajból vagy más gyepalkotó fajból álló gyepkeverék telepítése gyeptelepítési útmutató alapján.
- A telepített gyepet kaszálással, illetve legeltetéssel hasznosítani.
- A gyeptelepítéshez műtrágya és szerves trágya alkalmazása hektáronként 90 kg nitrogén mennyiségig engedélyezett azonnali bedolgozás mellett.
- A telepítés évében a legeltetés tilos.

az ii) pont esetében

- A környezetvédelmi és természetvédelmi igényeknek egyaránt megfelelő, a termőhelyre jellemző legalább 3 őshonos fűfajból álló gyepkeverék és legalább 3 őshonos, ártéri cserje, illetve fafaj telepítése, úgy hogy a mederfenntartási munkák számára a part felőli oldalon 5 m széles füves, munkagéppel járható fenntartó utat kell fenntartani tartatni.
- A telepítéshez műtrágya és szerves trágya alkalmazása hektáronként 90 kg nitrogén mennyiségig engedélyezett azonnali bedolgozás mellett.

b) Vizes élőhelyek létrehozása a területen megjelenő többletvizek visszatartásával, illetve a területek visszanedvesítésével

Szántóföldi művelésre, illetve gyepgazdálkodásra kevésbé alkalmas mezőgazdasági területen nyílt vízfelületű vagy időszakosan jelenlévő, vizenyős, mocsaras, part menti vegetációval és pufferzónával szegélyezett területek kialakítása a megjelenő többletvizek visszatartásával, illetve a területek visszanedvesítésével.
A kötelező fenntartási időszak 5 év.

C/II. Vízvédelmi célú nem termelő beruházások -projektalapú

a)Területi vízvisszatartást szolgáló vízi létesítmények kialakítása, fejlesztése a mélyfekvésű, vízvisszatartásra alkalmas területeken a vizek összegyülekezésének és azok minél hosszabb ideig történő megmaradásának biztosításával, időszakos vagy állandó nyílt vízfelület létrehozásával

Ezek a tevékenységek kizárólag a többletvizek felszíni gyülekezését segítik elő pl. a vizek egy bizonyos területre kormányzásával, de nem a vízfolyásokba való bevezetésével. Azaz a vízmennyiség a területen marad egy bizonyos ideig, csak egy területrészre koncentrálódva, így optimalizálható a földterületek művelése. Ugyanakkor az így összegyülekezett vizek nem alkalmasak öntözésre, kizárólag a beszivárgást és a párologtatást szolgálják, továbbá kedvező élőhelyek alakulhatnak így ki.

i) Vízkormányzási művek kialakítása: vízelvezető árok, csatorna, átművelhető vápa kialakítása a vízvisszatartásra alkalmas terület felé, melyek kizárólag környezetvédelmi célt szolgálnak és határozottan nem termelő céllal kerülnek kialakításra.
ii) Vízvisszatartást szolgáló műtárgy kialakítása
iii) Vízvisszatartásra alkalmas terület kialakítása
iv) Kisszelvényű, átművelhető lokalizációs töltés kialakítása

A kötelező fenntartási időszak 5 év.

b) Erózióvédelmet biztosító létesítmények kialakítása, fejlesztése

Olyan nem termelő beruházások támogatása (különösen: terasz, sánc, padka, bakhát, rőzsefonat, talajfogó gát, gyepes gyűjtőárok, vízmosások feltöltése), amelyek mérséklik a kijuttatott anyagok lemosódását és hozzájárulnak a földhasználatból származó, erózió eredetű tápanyagterhelés csökkentéséhez.
A kötelező fenntartási időszak 5 év.

6 Identification of relevant baseline elements
(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))
N/A
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods
Form of support
☑ **Grant**
☐ **Financial instrument**

Type of payment
☑ reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary
☑ unit costs
☐ lump sums
☐ flat-rate financing

Basis for the establishment
A kifizetés az STR 83. cikk 1(a), 1(b) és 2 (a) i. bekezdései alapján történik.

1(a): C/II célterület esetén
1(b): A,B és C/I célterületek esetén

Az A, B, és C/I célterületek estén:

Egység-költség kalkuláció alapján, mely magába foglalja az első kivitel előkészítő és telepítési munkálatainak, valamint a telepítendő fajok szaporítóanyagainak költségeit.

Célterület	**Beruházás**	**Egységköltség (EUR/ha)**
A. Földhasználat váltást, illetve az élőhelyek helyreállítását elősegítő nem termelő beruházások	a) Biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák telepítése	
	szántóföldön	938
	ültetvényben	375
	b) Erózióvédelmi célú gyepes sávok kialakítása szántóterületeken	
	szántóföldön	898
	ültetvényben	335
	c) Füves, cserjés sávok kialakítása	1 223

	szántóterületeken	
	d) Gyeptelepítés szántóterületeken	
	i) talajvédelmi célú gyeptelepítés	898
	ii) természetközeli gyepek létrehozása	938
B. Környezeti vagy klímavédelmi célú agrár-erdészeti rendszerek telepítése	a) mezővédő fasor telepítése	38 EUR / db
	b) mezővédő erdősáv telepítése	12 EUR / folyóméter
	a) fás legelő vagy kaszáló kialakítása	38 EUR / db
C/I. Vízvédelmi célú nem termelő beruházások	a) Partmenti vízvédelmi pufferzóna kialakítása, fejlesztése	
	i) 40 m szélességben gyepes vagy	895
	ii) 20 m szélességben füves cserjés fás védőterület kialakítása	1 220
	b) Vizes élőhelyek létrehozása a területen megjelenő többletvizek visszatartásával, illetve a területek visszanedvesítésével	958

A C/II. célterületek esetén:

A C.II célterület vízvédelmi célú nem termelő beruházásainak esetében a kialakításra irányuló intézkedések első sorban infrastrukturális beruházásokat tesznek szükségessé, ezért a támogatás során a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése történik meg projektalapú elszámolás során, számla alapján. A tevékenységek megvalósítása során a tervezés, az eszközbeszerzés, a földhasználati előírások kivitelezésének, valamint a vízi infrastruktúra fejlesztésének költségei számolhatóak el.

Range of support at beneficiary level

A támogatás az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/2115 rendeletének 73. cikk (4) bekezdés c) pontjának i.) alpontja alapján 100 %-os intenzitású.

Additional explanation

Agro-ökológiai nem termelő beruházások A., és C/I. célterületek egységköltségeinek háttérszámítása:

A számítási módszertan kiindulási alapja Agrárközgazdasági Intézet Tesztüzemi Rendszerének használata (FADN), illetve a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) adatbázisai, valamint szakértői becslések voltak. A tesztüzemi rendszerből elsősorban a termelési értékre, valamint egyes növénykultúrák ágazati szintű költségeire vonatkozó adatok kerültek figyelembevételre. A tesztüzemi rendszer a mezőgazdasági művelt területek több mint 90%-ra vonatkozóan gyűjt ágazati adatokat évente a legfontosabb növénykultúrákról,

melyek a háttérszámítások fontos alapját képezik, szántó, gyep, zöldség, és ültetvény kultúrákban egyaránt.

B/a-Bb-B/c célterület: a környezeti vagy klímavédelmi célú agrár-erdészeti rendszerek telepítése esetében a támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumban található.

A számítás alapja az előírások betartása által bekövetkezett többletköltség, valamint jövedelem kiesés mértékének meghatározása. A támogatási összeg kiszámításakor az előírásokat betartó gazdálkodók várható jövedelemalakulása kerül összehasonlításra beruházás megvalósítása nélkül folytatott korábbi gazdálkodási gyakorlathoz képest. Minden előírás esetében figyelembevételre kerül a várható bevételkiesés, illetve a várható többletköltség. A kompenzáció értékének meghatározása az egyes előírások során várható bevételkiesések, illetve várható többletköltségek összesítésével történt.

A C.II. célterület esetén az átlagos egységösszegek történelmi adatok alapján kerültek meghatározásra. A M04 - VP4-4.4.2.1-16 Vízvédelmi célú nem termelő beruházások: létesítmények kialakítása, fejlesztése felhívásra a 2014-2020 közötti időszakban beérkezett támogatási kérelmek közül a jóváhagyott támogatási összegekkel rendelkező projekteket vettük alapul. A kisszámú minta átalgértékét vettük az átlagos egységösszegnek, melyre inflációs kalkulációt végeztünk. Maximum értéknek a jóváhagyott legmagasabb projektösszeg inflációval kalkulált mértéke tekinthető. A forint euro átváltás során 365 HUF/EUR árfolyammal számoltunk

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

☐ Yes ☑ No ☐ Mixed

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What is not eligible for support?

- gépvásárlás költsége
- épületek kivitelezésének vagy felújításának költségei

Does the investment contain irrigation?

☐ Yes ☑ No

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)

N/A

Details on different potential water savings according to the type of installation or infrastructure (where applicable)

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %)

N/A

Regional breakdown

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 11 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Az intézkedés keretében megvalósuló agro-ökológiai nem termelő beruházások nincsenek termeléshez kötve, a támogatás kizárólag afelmerült költségek ellentételezésére szolgál.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(3)(b) - 73 - Support for non-productive investments referred to in Article 73	50.00%	20.00%	80.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD21_O21_A01_PR - Agro-ökológiai nem termelő beruházások - Vízvédelmi célú nem termelő beruházások	Grant	91(3)(b) - 73-HU-50.00%	Average		R.26; R.32	No
RD21_O21_U01_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák telepítése szántóterületen	Grant	91(3)(b) - 73-HU-50.00%	Uniform		R.26; R.32	No
RD21_O21_U02_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások Biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák telepítése ültetvényekben	Grant	91(3)(b) - 73-HU-50.00%	Uniform		R.26; R.32	No
RD21_O21_U03_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások Erózióvédelmi célú gyepes sávok kialakítása szántóterületeken	Grant	91(3)(b) - 73-HU-50.00%	Uniform		R.26; R.32	No
RD21_O21_U04_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások erózióvédelmi célú gyepes sávok kialakítása ültetvényekben	Grant	91(3)(b) - 73-HU-50.00%	Uniform		R.26; R.32	No
RD21_O21_U05_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások füves, cserjés sávok kialakítása szántóterületeken	Grant	91(3)(b) - 73-HU-50.00%	Uniform		R.26; R.32	No
RD21_O21_U06_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások talajvédelmi célú gyeptelepítés	Grant	91(3)(b) - 73-HU-50.00%	Uniform		R.26; R.32	No
RD21_O21_U07_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások természetközeli gyepek létrehozása	Grant	91(3)(b) - 73-HU-50.00%	Uniform		R.26; R.32	No
RD21_O21_U08_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások mezővédő fasor telepítése	Grant	91(3)(b) - 73-HU-50.00%	Uniform		R.17; R.26; R.32	No
RD21_O21_U09_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások mezővédő erdősáv telepítése	Grant	91(3)(b) - 73-HU-50.00%	Uniform		R.17; R.26; R.32	No
RD21_O21_U10_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások fás legelő vagy kaszáló kialakítása	Grant	91(3)(b) - 73-HU-50.00%	Uniform		R.17; R.26; R.32	No
RD21_O21_U11_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások gyepes védőterület kialakítása partmenti vízvédelmi pufferzónában	Grant	91(3)(b) - 73-HU-50.00%	Uniform		R.26; R.32	No
RD21_O21_U12_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások füves cserjés fás védőterület kialakítása partmenti vízvédelmi pufferzónában	Grant	91(3)(b) - 73-HU-50.00%	Uniform		R.26; R.32	No
RD21_O21_U13_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások Vizes élőhelyek létrehozása	Grant	91(3)(b) - 73-HU-50.00%	Uniform		R.26; R.32	No

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD21_O21_A01_PR - Agro-ökológiai nem termelő beruházások - Vízvédelmi célú nem termelő beruházások

Az átlagos egységösszeg a történelmi adatok alapján került meghatározásra.

A M04 - VP4-4.4.2.1-16 Vízvédelmi célú nem termelő beruházások: létesítmények kialakítása, fejlesztése felhívásra a 2014-2020 közötti időszakban

beérkezett támogatási kérelmek közül a jóváhagyott támogatási összegekkel rendelkező projekteket vettük alapul.

A kisszámú minta átalgértékét vettük az átlagos egységösszegnek, melyre inflációs kalkulációt végeztünk.
Maximum értéknek a jóváhagyott legmagasabb projektösszeg inflációval kalkulált mértéke tekinthető.

A forint euro átváltás során 365 HUF/EUR árfolyammal számoltunk

RD21_O21_U01_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák telepítése szántóterületen

Az egységösszeg az egyes célterületek egységköltségeinek alapján került meghatározásra. Az egységköltségek számítási módszertanát lsd. a 7. pontban.

RD21_O21_U02_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások Biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák telepítése ültetvényekben

Az egységösszeg az egyes célterületek egységköltségeinek alapján került meghatározásra. Az egységköltségek számítási módszertanát lsd. a 7. pontban.

RD21_O21_U03_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások Erózióvédelmi célú gyepes sávok kialakítása szántóterületeken

Az egységösszeg az egyes célterületek egységköltségeinek alapján került meghatározásra. Az egységköltségek számítási módszertanát lsd. a 7. pontban.

RD21_O21_U04_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások erózióvédelmi célú gyepes sávok kialakítása ültetvényekben

Az egységösszeg az egyes célterületek egységköltségeinek alapján került meghatározásra. Az egységköltségek számítási módszertanát lsd. a 7. pontban.

RD21_O21_U05_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások füves, cserjés sávok kialakítása szántóterületeken

Az egységösszeg az egyes célterületek egységköltségeinek alapján került meghatározásra. Az egységköltségek számítási módszertanát lsd. a 7. pontban.

RD21_O21_U06_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások talajvédelmi célú gyeptelepítés

Az egységösszeg az egyes célterületek egységköltségeinek alapján került meghatározásra. Az egységköltségek számítási módszertanát lsd. a 7. pontban.

RD21_O21_U07_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások természetközeli gyepek létrehozása

Az egységösszeg az egyes célterületek egységköltségeinek alapján került meghatározásra. Az egységköltségek számítási módszertanát lsd. a 7. pontban.

RD21_O21_U08_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások mezővédő fasor telepítése

Az egységösszeg az egyes célterületek egységköltségeinek alapján került meghatározásra. Az egységköltségek számítási módszertanát lsd. a 7. pontban.

RD21_O21_U09_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások mezővédő erdősáv telepítése

Az egységösszeg az egyes célterületek egységköltségeinek alapján került meghatározásra. Az egységköltségek számítási módszertanát lsd. a 7. pontban.

RD21_O21_U10_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások fás legelő vagy kaszáló kialakítása

Az egységösszeg az egyes célterületek egységköltségeinek alapján került meghatározásra. Az egységköltségek számítási módszertanát lsd. a 7. pontban.

RD21_O21_U11_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások gyepes védőterület kialakítása partmenti vízvédelmi pufferzónában

Az egységösszeg az egyes célterületek egységköltségeinek alapján került meghatározásra. Az egységköltségek számítási módszertanát lsd. a 7. pontban.

RD21_O21_U12_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások füves cserjés fás védőterület kialakítása partmenti vízvédelmi pufferzónában

Az egységösszeg az egyes célterületek egységköltségeinek alapján került meghatározásra. Az egységköltségek számítási módszertanát lsd. a 7. pontban.

RD21_O21_U13_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások Vizes élőhelyek létrehozása

Az egységösszeg az egyes célterületek egységköltségeinek alapján került meghatározásra. Az egységköltségek számítási módszertanát lsd. a 7. pontban.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD21_O21_A01_PR - Agro-ökológiai nem termelő beruházások - Vízvédelmi célú nem termelő beruházások (Grant - Average)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		212,997.71	233,267.50					
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)		244,947.37	268,257.63					
	O.21 (unit: Projects)								
RD21_O21_U01_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák telepítése szántóterületen (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		938.00	938.00					
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.21 (unit: Hectares)								
RD21_O21_U02_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások Biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák telepítése ültetvényekben (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		375.00	375.00					
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.21 (unit: Hectares)								
RD21_O21_U03_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások Erózióvédelmi célú gyepes sávok kialakítása szántóterületeken (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		898.00	898.00					
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.21 (unit: Hectares)								

RD21_O21_U04_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások erózióvédelmi célú gyepes sávok kialakítása ültetvényekben (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		335.00	335.00					
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.21 (unit: Hectares)								
RD21_O21_U05_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások füves, cserjés sávok kialakítása szántóterületeken (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		1,223.00	1,223.00					
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.21 (unit: Hectares)								
RD21_O21_U06_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások talajvédelmi célú gyeptelepítés (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		898.00	898.00					
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.21 (unit: Hectares)								
RD21_O21_U07_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások természetközeli gyepek létrehozása (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		938.00	938.00					
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.21 (unit: Hectares)								
RD21_O21_U08_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások mezővédő fasor telepítése (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		11,400.00	11,400.00					
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.21 (unit: Hectares)								

RD21_O21_U09_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások mezővédő erdősáv telepítése (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		4,800.00	4,800.00					
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.21 (unit: Hectares)								
RD21_O21_U10_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások fás legelő vagy kaszáló kialakítása (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		2,850.00	2,850.00					
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.21 (unit: Hectares)								
RD21_O21_U11_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások gyepes védőterület kialakítása partmenti vízvédelmi pufferzónában (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		895.00	895.00					
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.21 (unit: Hectares)								
RD21_O21_U12_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások füves cserjés fás védőterület kialakítása partmenti vízvédelmi pufferzónában (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		1,220.00	1,220.00					
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.21 (unit: Hectares)								
RD21_O21_U13_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások Vizes élőhelyek létrehozása (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		958.00	958.00					
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.21 (unit: Hectares)								

TOTAL	O.21 (unit: Projects)		24.00	24.00					**Sum:** 48.00 **Max:** 24.00
	O.21 (unit: Hectares)		6,887.50	6,887.50					**Sum:** 13,775.00 **Max:** 6,887.50
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		9,955,174.62	9,955,174.63					19,910,349.25
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		4,977,587.31	4,977,587.32					9,955,174.63
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

RD38_F05_AFI_73 - Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása

Intervention Code (MS)	RD38_F05_AFI_73
Intervention Name	Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása
Type of Intervention	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Common Output Indicator	O.24. Number of supported off-farm productive investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: Yes ES rebate system: Yes LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy
SO5 Foster sustainable development and efficient management of natural resources such as water, soil and air, including by reducing chemical dependency
SO6 Contribute to halting and reversing biodiversity loss, enhance ecosystem services and preserve habitats and landscapes

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
4.2.2	ÜHG, illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátásának csökkentése erdészeti eszközökkel	2	Yes
4.4.2	A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata	2	Yes
4.4.3	A talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének javítása a földhasználatváltás ösztönzésével	1	Yes
5.1.4	Termőföld védelem agrár-erdészeti rendszerekkel	2	Yes
6.3.2	A folyamatos borítást biztosító erdőgazdálkodással művelt erdőterületek arányának növelése	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.16 Share of farms benefitting from CAP investment support contributing to climate change mitigation and adaptation, and to the production of renewable energy or biomaterials
R.17 Area supported for afforestation, agroforestry restoration, including breakdowns
R.18 Total investment to improve the performance of the forestry sector
R.26 Share of farms benifitting from CAP productive and non-productive investment support related to care for the natural

resource
R.27 Number of operations contributing to environmental sustainability and the achievement of climate mitigation and adaptation goals in rural areas
R.32 Share of farms benefitting from CAP investment support contributing to biodiversity

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Célok:

·földhasználat-váltás elősegítése,

·széndioxid-megkötés,

·fenntartható alapanyag biztosítása a bio-based gazdaság számára

Tartalom:

1. célterület: erdőtelepítés

A hagyományos erdőtelepítés során létrehozott erdő a későbbiekben olyan erdő művelési ágú termőföld lesz, amely esetében a fák első véghasználata után az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény alapján az erdőgazdálkodónak az erdőt fel kell újítania, és azt a későbbiekben is tartósan, a fenntartható erdőgazdálkodásra vonatkozó szabályok szerint kell kezelnie.

2. célterület: ipari célú alapanyag biztosítására szolgáló faültevény telepítése

Az ipari célú faültetvények esetében is érvényesítésre kerül az engedélyező erdészeti hatóság eljárásban az az elvárás, hogy telepítésre csak a termőhelyi adottságoknak megfelelő, a természetes környezetet nem károsító módon kerülhet sor. Az ipari célú faültetvény a földhasználónak a rendkívül hosszú távon és nagy bizonytalansággal megtérülő erdő művelési ágra való áttérésnél rövidebb, beláthatóbb időn belül kínál alternatív bevételi forrást. Emellett a jellemzően 20 éves vagy annál hosszabb vágásfordulóval rendelkező ültetvények kímélik a talajt, vízvisszatartó és mikroklíma hatással rendelkeznek, valamint mindenképpen magasabb biodiverzitás kialakulásának adnak teret, mint az intenzív talajművelés.

Nem ítélhető oda támogatás rövid vágásfordulójú fás szárú energetikai ültetvények, karácsonyfák, valamint gyors növekedésű fajok energetikai célú faültetvényei telepítéséhez.

Nem támogatható:

intenzíven terjedő fafajjal

erdő, fásítás, illetve fás szárú növényekből álló, külön jogszabály szerint létesített ültetvény telepítése

természetes erdő vagy természetszerű erdő természetességi állapotú erdő száz méteres körzetében, valamint bármely védett vagy Natura 2000 természeti terület területén és annak száz méteres körzetében

Kiemelt cél: a beavatkozás földhasználat-váltási lehetőséget kínál mezőgazdasági termelők részére az erdőgazdálkodás melletti hosszú távú elköteleződésre, vagy középtávon piaci alapú jövedelmeik diverzifikálására. Lehetőséget biztosít emellett minden jogosult földhasználónak akár kifejezetten ökoszisztéma szolgáltatás célú erők telepítésére (green belt funkció, vízvisszatartás, talajvédelem, közjólét, stb.)

Kiválasztási kritériumok:
·a védelmi, vagy közjóléti rendeltetés
·magas természetességi kategória
·az alacsony erdősültségű terület
·térségi szempontok (pl. fejlesztendő járások)
·alacsony értékű élelmiszer és takarmánytermő terület földhasználat váltása,

Vonatkozó jogszabályok:
2009. évi XXXVII törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról
61/2017. (XII. 21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról
383/2016 Kor. rendelet (XII. 2.) a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről
135/2017 (VI. 9.) korm. rendelet a fás szárú ültetvényekről

Szinergiák más beavatkozásokkal: tudásátadás és tanácsadás folyamatos elérhetősége szükséges a beavatkozás társadalmi promóciójához és a célprogramok megfelelő minőségű megvalósításhoz

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Jogosult kedvezményezett:

jogosult földhasználó

1. az 1. célterület esetén a kérelmezőnek rendelkeznie kell jóváhagyott erdőtelepítési tervdokumentációval és engedéllyel
2. a 2. célterület esetén rendelkeznie kell a 135/2017. (VI. 9.) Korm. rendelet szerinti igazolással

Legkisebb támogatható földterület 0,5 hektár.

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével **nem nyújtható támogatás** azon kedvezményezett részére aki/amely a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve
- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.
- **Nem támogatható** természetes erdő, vagy természetszerű erdő, természetességi állapotú erdő, valamint nem erdő művelési ágú, védett vagy Natura 2000 természeti terület területén és annak száz méteres körzetében intenzíven terjedő fafajjal borított erdő, fásítás, illetve fásszárú növényekből álló, külön jogszabály szerintl létesített ültetvény telepítése.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Az 1. célterület esetében a földterület művelési ágát “erdő” művelési ágra kell változtatni.

A 2. célterület esetében a telepítés befejezését követő 5. évig köteles a törzsnyesést elvégezni.

6 Identification of relevant baseline elements
(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations

under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))
N/A
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods
Form of support
☑ **Grant**
☐ **Financial instrument**

Type of payment
☐ reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary
☑ unit costs
☐ lump sums
☐ flat-rate financing

Basis for the establishment

Az egységköltség típusú átalányköltség alkalmazásának alapja a 2005. óta ugyanezen beavatkozásra kidolgozott és alkalmazott, folyamatosan felülvizsgált és valorizált KAP forrású támogatási rendszer.

Az egységköltség kalkulációt az Erdészeti Tudományos Intézet végzi a korábbi évek tényszámai, valamint saját adatgyűjtése és elemzési módszertana alapján végwztük. Az Erdészeti Tudományos Intézet szervezetileg és pénzügyileg független az Agrárminisztériumtól.

Az egységköltség számítás alapja az STR 83. cikk 1(b) és 2 (a) i. bekezdései

Range of support at beneficiary level

Alaptámogatás (első kivitel) állománytípusonként /ha

Támogatási egységköltség – első kivitel	**euro/ha**
Tölgy, bükk és egyéb kemény lomb	3 920
Egyéb lágylomb és fenyő	2 885
Akác	2 628
Nemesnyár	2 299
Ipari célú akác ültetvény	2 233
Ipari célú nemesnyár ültetvény (1. év ápolás nélkül	2 329

Kiegészítő elemek egységköltsége:

Kiegészítő tevékenység	**mennyiségi egység**	**Euronak megfelelő forintösszeg/ mennyiségi egység**
kerítés	fm	8 de maximum 1560 EUR/ ha

villanypásztor	fm	5 de maximum 518 EUR/ ha
padka	fm	17 de maximum 749 EUR/ ha
mikorrhizált csemete	db	8
fa és cserjefajokból álló erdőszegély*	fm	2
10 % elegyes állomány létrehozása	ha	500
30% elegyes állomány létrehozása	ha	1000
Ritka elegyfajok telepítése (min. 100 db/ha) csak erdőtelepítésben	db	1800
Erdőtelepítés 10% vagy nagyobb lejtésű területen	ha	+10%

A “ritka elegyfajok telepítése” kiegészítő tevékenység csak együttesen támogatható a “10 % elegyes állomány létrehozása” vagy a “30 elegyes állomány létrehozása” elemekkel.

Additional explanation

Nem releváns.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

☑ Yes ☐ No ☐ Mixed

Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

Az erdészeti ágazat részére nyújtott támogatásokra a versenyszabályok (állami támogatási szabályok) alkalmazandóak.

Type of state aid instrument to be used for clearance:

☐ Notification ☐ GBER ☑ ABER ☑ de minimis

State Aid case number

N/A

Additional information:

☐ The Member State has not yet chosen the instrument(s) and has indicated the alternatives. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance of the instrument chosen comes into effect.
☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, but the clearance has not yet been obtained. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance comes into effect.
☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, the clearance has been obtained and the SA number has been indicated for notification, GBER or ABER

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention
What is not eligible for support?

Nem ítélhető oda támogatás rövid vágásfordulójú fás szárú energetikai ültetvények, karácsonyfák, valamint gyors növekedésű fajok energetikai célú faültetvényei telepítéséhez.

Does the investment contain irrigation?
☐ Yes ☑ No
Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)
N/A
Details on different potential water savings according to the type of installation or infrastructure (where applicable)

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %)
N/A
Regional breakdown

10 WTO compliance
Green Box
Paragraph 8 of Annex 2 WTO
Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatott beavatkozások a Nemzeti Erdőstratégia által kitűzött földhasználat-váltás erdő- illetve fásított állomány növelésével egybekötött megvalósítását célozzák. A támogatás a mezőgazdasági művelésre kevésbé alkalmas területek alternatív hasznosítását, közcélú erdők létesítését (green belt, szociális funkció), egyúttal a nemzeti szintű, nemzetközi CO2-emissziócsökkentő vállalások teljesítését is szolgálják. A támogatás összege kizárólag a ténylegesen felmerülő költségek alapján került meghatározásra, annak folyósítása kizárólag a beruházás megvalósításához szükséges ideig történik.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(2)(d) - Other regions	43.00%	20.00%	43.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD38_O24_A01_HA - Erdősítést vagy ipari célú fásítást tartalmazó projektek területe	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Average		R.16; R.17; R.18; R.26; R.27; R.32	Yes

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD38_O24_A01_HA - Erdősítést vagy ipari célú fásítást tartalmazó projektek területe

A unit amount kalkuláció alapja a 2014-2021. évi adatok.

Évi átlagban 5.000 hektár új erdő, összesen 20 000 hektár, amin belül összesen kb. 2000 - 3000 iparifa ültetvény telepítését tervezzük kifizetni. Egy kérelem átlagosan 9,7 ha nagyságban érkezett az elmúlt 7 évben, ugyanakkor az egy projektben foglalt erdősítendő területméret szóródása rendkívül széles: 0,5 ha és 25 ha közötti.

A kérelmek kb. 94%-a erdőtelepítés volt, kevesebb, mint 6%-a fásítás.

Az erdőtelepítéseken belül kb. 61% őshonos állomány, amelyből 58% tölgy-bükk állomány, amely a fajlagosan magasabb telepítési költséggel párosul a kiegészítő elemek költségei miatt. Várakozásaink szerint 2023-2024-ben zömmel csak determinációs kifizetés lesz, új kérelmek kifizetésére 2024-től kerülhet sor. A kifizetés utólagos és egyösszegű (100% teljesítés utáni), ezért 2024-től tervezhető megközelítőleg folyamatos és egyenletes az évenkénti forrás-felhasználás (nem számolva az időjárás-függőséggel).

Az átlagos (average) unit amount kalkuláció során a VP kötelezettségvállalási tényszámaiból és belső arányaiból, valamint a KAP Stratégiában alkalmazandó új egységköltség értékekből és várt arányokból képzett, súlyozott átlag módszerrel kalkulálva 4.146 euró/ha költséggel kalkulálunk.

A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumban található.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD38_O24_A01_HA - Erdősítést vagy ipari célú fásítást tartalmazó projektek területe (Grant - Average)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	4,146.00	4,146.00	4,146.00	4,146.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.24 (unit:)	0.00	0.00	5,000.00	5,000.00	5,000.00	5,000.00	0.00	**Sum:** 20,000.00 **Max:** 5,000.00

TOTAL	O.24 (unit: Hektár)	0.00	0.00	5,000.00	5,000.00	5,000.00	5,000.00	0.00	**Sum:** 20,000.00 **Max:** 5,000.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	15,912,534.25	15,912,534.25	15,912,534.25	15,912,534.25	0.00	63,650,137.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	6,842,389.75	6,842,389.75	6,842,389.75	6,842,389.75	0.00	27,369,559.00
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)			0.00	6,842,389.75	6,842,389.75	6,842,389.75		20,527,169.25
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)			0.00	6,842,389.75	6,842,389.75	6,842,389.75		20,527,169.25
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

RD40_F07_INP_73 - Versenyképes erdőgazdálkodást szolgáló beruházások (for-profit)

Intervention Code (MS)	RD40_F07_INP_73
Intervention Name	Versenyképes erdőgazdálkodást szolgáló beruházások (for-profit)
Type of Intervention	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Common Output Indicator	O.24. Number of supported off-farm productive investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy
SO8 Promote employment, growth, gender equality, including the participation of women in farming, social inclusion and local development in rural areas, including the circular bio-economy and sustainable forestry

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
4.2.1	Az erdőállományok szénegyensúlyának megőrzése, klímaadaptív megújulásának elősegítése	2	Yes
8.6.1	Erdei haszonvételek körének és hozzáadott értékének növelése, jövedelmezőség javítása	3	Yes
8.6.2	Erdőállományok növelését és klímaadaptációját biztosító erdészeti szaporítóanyag-előállítás	2	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.18 Total investment to improve the performance of the forestry sector

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Célok: A magyarországi erdőgazdálkodásnak a klímaváltozásból adódó alkalmazkodási kihívások mellett kifejezetten vidéki agrárgazdasági ágazatként rendkívül komoly versenyképességi és fenntarthatósági kihívásokkal is meg kell küzdenie, amely csak az ágazati termék-vertikum minden pontján szükséges vállalkozásfejlesztések ösztönzésével érhető el. A beavatkozás célja tehát, hogy az erdőgazdálkodás teljes vállalkozási vertikumában javuljon a versenyképesség, összhangban a fenntarthatósági szempontokkal: a

folyamatosan rendelkezésre álló, minőségi szaporítóanyag-ellátás, az elsődleges választék előállítás hatékonysága, a magasabb hozzáadott értékű termék-előállítás

Tartalom: a beavatkozás 5 célterületből áll, így a termékpálya minden gazdálkodója számára lehetőséget biztosít a tevékenységi körében a versenyképesség javítására: szaporítóanyag-termeléstől az erdőművelésen át az elsődleges feldolgozásig.

1. célterület: Erdészeti szaporítóanyag-előállítás fejlesztése: telephely és technológia-fejlesztés

Az erdészeti szaporítóanyag előállítás az erdőtelepítés, fásítás, az agrár-erdészeti rendszerek létrehozásának, valamint az erdőfelújítások és szerkezet-alakítások alapja. Az adott termőhelynek megfelelő, minőségben és mennyiségben megbízhatóan és kiszámíthatóan rendelkezésre álló szaporítóanyag nélkülözhetetlen az erdőgazdálkodásban. A szaporítóanyag előállítás rendkívül sok kockázattal járó, munka- és erőforrás igényes tevékenység. A kockázatok csökkentése, a termelésbiztonság és a hatékonyság javítása megkívánja, hogy az erdészeti csmete-előállítók is együtt tudjanak haladni a kor legújabb vívmányaival, mind technlógiában, mind a termelés helyszínének mint telephelynek a termelő feltételei fejlesztésében.

2. célterület: Az erdőgazdálkodási alaptevékenység fejlesztése: telephely és technológia-fejlesztés

Az erdőgazdálkodásnak egyre több feltételnek és elvárásnak kell megfelelnie egy folyton változó üzleti környezetben. A piaci elvárásokhoz valló alkalmazkodás is megköveteli, hogy kiszámíthatóan és hatékonyan tudjanak működni. A fejlődés iránya ezért egyrészt a terepi technológiák folyamatos fejlesztése, ugyanakkor szükséges és indokolt lehet az erdőgazdálkodó telephelyének fejlesztése is akár költségcsökkentés (karbantartás helyben, energiahatékonysági vagy megújuló energia fejlesztés), akár a bevétel növelése érdekében (tárolási, szárítási kapacitás, telephelyen kiszolgálás, választékbővítés, stb.)

3. célterület: Erdőgazdálkodásból származó termékek hozzáadott értékének fejlesztése (kivéve élelmiszer-termék előállítás): telephely és technológia fejlesztés

Nem csak az erdőgazdálkodási ágazatban működő vállalkozások számára fontos, hogy az erdőgazdálkodás fő és melléktermékei minél magasabb feldolgozottsági formában kerüljenek értékesítésre, a feldolgozás pedig lehetőleg a termőhelyhez minél közelebb történjen meg. Ez előnyös a gazdálkodónak, a helyi gazdaságnak, a szükségtelen alapanyag szállítás elmaradása pedig környezetterhelést takarít meg. Ezért mind az erdőgazdálkodók, mind az elsődleges feldolgozók számára ösztönzést kínálunk a termék-feldolgozás fejlesztésihez, akár technológiai, akár a feldolgozó tevékenységnek otthont adó telephely-fejlesztés formájában.

4. célterület: A korszerű erdőgazdálkodás hatékonyságának javításához szükséges digitalizációs fejlesztések: speciális eszközök, szoftverek, szolgáltatások

Az erdőgazdálkodás hatékonyságát javító digitális műszerek és eszközök már nagy választékban beszerezhetők, a hazai erdőgazdálkodásban még kevéssé elterjedtek. A pontosabb mérést, tervezést, nyilvántartás és a vállalkozást segítő digitális alapú eszközök beszerzését ezért külön támogatjuk.

5. célterület: Erdei termelési potenciál mobilizálása: befejezett ápolás, tisztítás, törzsnevelés jellegű beavatkozás

Az erdők hozam- és értéknövelését szolgáló feladatok ellátásának ösztönzője már bevált, folytatni tervezzük a megszokott módon.

Kiválasztási szempontok, amelyek részben is alkalmazhatók:

1.üzleti terv minősége

2.környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése pl. magasabb feldolgozottsági szint, fenntartható helyettesítő termék előállítása

3.térségi szempont pl. alacsonyabb munkaerő-piaci aktivitással érintett terület

4.digitális eszköz kihasználtsága (pl. szolgáltatás vállalása más erdőgazdálkodók részére is)

Vonatkozó jogszabályok:

2009. évi XXXVII törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról

61/2017. (XII.21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról

383/2016 Korm. rendelet (XII.2.) a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek

kijelöléséről

Összefüggés más intézkedésekkel: korszerű tudásátadás és tanácsadás folyamatos elérhetősége szükséges első sorban a piaci trendek, a bio-gazdasági KFI újdonságok és lehetőségek megismeréséhez, információk, elérhető legjobb technológiák és legjobb gyakorlatok, vállalkozás-fejlesztési és üzleti jó gyakorlatok megosztásához, KAP hálózat.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Az erdőgazdálkodó fenntartható erdőgazdálkodást folytat, vagyis gazdálkodása megfelel az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvényben és a körzeti erdőtervben foglaltaknak, nem áll erdővédelmi vagy természetvédelmi szankció hatálya alatt.

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével **nem nyújtható támogatás** azon kedvezményezett részére aki/amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet vagy a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve
- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

1. célterület:

- olyan őstermelő vagy vállalkozás, aki/amely az erdészeti szaporítóanyagokról szóló 110/2003 (X. 21.) FM rendelet 17. § alapján csemetekerti engedéllyel rendelkezik és ugyanezen rendelet 21. §-a alapján szaporítóanyag forgalmazóként szerepel a szakmai névjegyzékben
- a támogatási kérelem benyújtását megelőző évben vagy a megelőző három év átlagában az árbevételének több mint 50%-a erdészeti szaporítóanyag-előállításból és erdőgazdálkodásból származik
- az előző három év átlagában erdészeti szaporítóanyag termesztésből származó árbevétele legalább 3.000.000 forint volt
- egyszerűsített üzleti terv vagy üzleti terv benyújtása

2. célterület:

- az erdészeti hatóság által nyilvántartásba vett erdőgazdálkodó, amely árbevételének a támogatási kérelem benyújtását megelőző három év átlagában több mint 50%-a erdőgazdálkodásból (TEÁOR 2) származott és az előző három év átlagában erdőgazdálkodásból (TEÁOR 2) származó árbevétele legalább 3.000.000 forint volt

vagy

- olyan vállalkozás, amely erdőgazdálkodási (TEÁOR 2) tevékenységet az elmúlt három év átlagában legalább 50 ha-on végzett és az előző három év átlagában erdőgazdálkodásból (TEÁOR 2) származó árbevétele legalább 3.000.000 forint volt
- egyszerűsített üzleti terv vagy üzleti terv benyújtása

3. célterület:

- az erdészeti hatóság által nyilvántartásba vett erdőgazdálkodó vagy olyan vállalkozás, amelynek az előző három év átlagában erdőgazdálkodásból (TEÁOR 2) és/vagy fűrészáru gyártásból (TEÁOR 16.1) származó árbevétele legalább 3.000.000 forint volt
- üzleti terv vagy egyszerűsített üzleti terv benyújtása

4. és 5. célterület: erdészeti hatóság által nyilvántartásba vett erdőgazdálkodó

A Bizottság 702/2014/EU rendelete értelmében a beavatkozás keretében nem adható támogatás azon

vállalkozásoknak, amelyekkel szemben valamely támogatás visszafizetésére kötelező olyan bizottsági határozat van érvényben, amely a támogatást jogellenesnek és a belső piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánította, illetve a nehéz helyzetben lévő vállalkozásoknak.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

1-4. célterület: a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült támogatható költségek megtérítése + flat rate max. 10% egyéb költségre (projekt-előkészítés, tervezés és engedélyeztetés, projekt-menedzsment, kommunikáció, kötelező nyilvánosság, közbeszerzési szakértő stb.)

Az 5. célterület: unit cost: euró/hektár

Kötelezettségek: a beruházás megvalósulását követő 5 év fenntartási kötelezettség.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

☑ **Grant**

☐ **Financial instrument**

Type of payment

☑ reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

☑ unit costs

☐ lump sums

☑ flat-rate financing

Basis for the establishment

A kifizetés alapja az STR 83. cikk 1(a), 1(b),1 (d) és 2 (a) i. bekezdései

1(a): 1-4 célterület beruházások

1(b): 5 célterület

1(d): 1-4 célterületen 10% erejéig általános költségek

Az 5. célterület esetében a támogatási egységköltség mértékek, hasonlóan az elmúlt 15 évben alkalmazott metódushoz, az Erdészeti Tudományos Intézet adatgyűjtése és kalkulációi alapján kerültek megállapításra. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumban található.

Átalányfinanszírozás (flat rate) alkalmazása: az 1-4. célterületi beruházásokhoz kapcsolódó általános költségekre, amelyek összesen maximum 10%-ban elszámolhatók. Alátámasztás: a Vidékfejlesztési Program alapján meghirdetett hasonló beruházási konstrukciókban ebben a körben tételesen elszámolt költségek.

Az 5. célterület (előzménye VP-8.6.2 művelet) támogatására továbbra is egységköltség alapon kerül sor.

Range of support at beneficiary level

1-4. célterület: Maximum 65%.

Maximum támogatási összeg: 1.000.000 euró

5.célterület támogatási egységköltségei

Művelet	Támogatási egységköltség (euro/ha)
Befejezett ápolás - kézi	149
Befejezett ápolás - gépi	92
Tisztítás természetszerű, átmeneti és származék természetessé gi állapotú erdőkben	149
tisztítás faültetvény és kultúrerdő természetessé gi állapotú erdőkben	76
magas törzsnyesés (5m)	113

A táblázatban feltüntetett összegek a jogosult költségek 50%-os támogatását tartalmazzák.

Additional explanation

Nem releváns.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

☑ Yes ☐ No ☐ Mixed

Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

Mivel az erdészeti ágazat az EUMSZ 42. cikkéb kívül eső ágazat, ezért a részére nyújott támogatásokra a versenyszabályok (állami támogatási szabályok) alkamazandóak.

Type of state aid instrument to be used for clearance:

☐ Notification ☐ GBER ☑ ABER ☑ de minimis

State Aid case number

N/A

Additional information:

☐ The Member State has not yet chosen the instrument(s) and has indicated the alternatives. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance of the instrument chosen comes into effect.

☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, but the clearance has not yet been obtained. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance comes into effect.

☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, the clearance has been obtained and the SA number has been indicated for notification, GBER or ABER

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What is not eligible for support?

Földterület vásárlás

Does the investment contain irrigation?

☐ Yes ☑ No

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)

N/A

Details on different potential water savings according to the type of installation or infrastructure (where applicable)

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %)

N/A

Regional breakdown

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 11 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatás az állam által egyértelműen definiált kritériumok alapján, a Nemzeti Erdőstratégiában megfogalmazott célok elérése érdekében került kidolgozásra. Célja az erdőgazdálkodók, elsődleges feldolgozók és szolgáltatók fapiaci kitettségének csökkentése fejlesztések által, technológiai és digitalizációs hátrányaik csökkentése. A támogatás az adott beruházás megvalósulásához szükséges időt nem haladja meg.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(2)(d) - Other regions	43.00%	20.00%	43.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD40_O24_A01_ON - Az erdőgazdálkodás versenyképességét javító jövedelemtermelő beruházások egységösszege	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Average		R.18	No
RD40_O24_U01_HA - Az erdőgazdálkodás versenyképességét javító jövedelemtermelő beruházás: kézi befejezett ápolás egységösszege	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Uniform		R.18	No
RD40_O24_U02_HA - Az erdőgazdálkodás versenyképességét javító jövedelemtermelő beruházás: gépi befejezett ápolás egységösszege	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Uniform		R.18	No
RD40_O24_U03_HA - Az erdőgazdálkodás versenyképességét javító jövedelemtermelő beruházás: tisztítás természetszerű, átmeneti és származék természetességi állapotú erdőkben egységösszege	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Uniform		R.18	No
RD40_O24_U04_HA - Az erdőgazdálkodás versenyképességét javító jövedelemtermelő beruházás: tisztítás faültetvény és kultúrerdő természetességi állapotú erdőkben egységösszege	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Uniform		R.18	No
RD40_O24_U05_HA - Az erdőgazdálkodás versenyképességét javító jövedelemtermelő beruházás: magas törzsnyesés egységösszege	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Uniform		R.18	No

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD40_O24_A01_ON - Az erdőgazdálkodás versenyképességét javító jövedelemtermelő beruházások egységösszege

Az egyes célterületeken reális projektméret és támogatás széles skálán mozoghat, ezért az átlagos projektméretet részben a 2014–2020 időszak tapasztalati számai alapján, valamint a 2023-tól bevezetendő új lehetőségek potenciális jogosultjaival való konzultációk alapján terveztük meg.

A kalkuláció alapját részeben a VP-ből támogatott átlagos projektméret adja, amely 50 000 euró körül alakult. Ezt három jelentős új körülménnyel módosítottuk:

a) a 2023-tól induló időszakban az egységes “beruházás” beavatkozási eszköz nem korlátoz csak gép/technológia beruházásra, ezért számolunk telephely-infrastruktúra fejlesztések magasabb forrásigényével;

b) az új időszakban nem kerülnek kizárásra az állami vállalkozások;

c) az összes erre a célra fordítható forrás megnövekedése, továbbá évi átlagosan 5% infláció kalkulálva.

RD40_O24_U01_HA - Az erdőgazdálkodás versenyképességét javító jövedelemtermelő beruházás: kézi befejezett ápolás egységösszege

Az 5. célterület esetében egységes egységösszegek kerülnek megjelenítésre, amelyek megegyeznek a kalkulált támogatási egységköltségekkel. Az UA meghatározása "egységes" módon történik, ami megegyezik a támogatási egységköltség értékével. . A támogatási egységköltség- kalkuláció kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint az AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt dokumentumban található

RD40_O24_U02_HA - Az erdőgazdálkodás versenyképességét javító jövedelemtermelő beruházás: gépi befejezett ápolás egységösszege

AAz 5. célterület esetében egységes egységösszegek kerülnek megjelenítésre, amelyek megegyeznek a kalkulált támogatási egységköltségekkel. Az UA meghatározása "egységes" módon történik, ami megegyezik a támogatási egységköltség értékével. . A támogatási egységköltség- kalkuláció kidolgozása a

Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint az AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt dokumentumban található.

RD40_O24_U03_HA - Az erdőgazdálkodás versenyképességét javító jövedelemtermelő beruházás: tisztítás természetszerű, átmeneti és származék természetességi állapotú erdőkben egységösszege

Az 5. célterület esetében egységes egységösszegek kerülnek megjelenítésre, amelyek megegyeznek a kalkulált támogatási egységköltségekkel. Az UA meghatározása "egységes" módon történik, ami megegyezik a támogatási egységköltség értékével. . A támogatási egységköltség- kalkuláció kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint az AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt dokumentumban található.

RD40_O24_U04_HA - Az erdőgazdálkodás versenyképességét javító jövedelemtermelő beruházás: tisztítás faültetvény és kultúrerdő természetességi állapotú erdőkben egységösszege

Az egyes célterületeken reális projektméret és támogatás széles skálán mozoghat, ezért az átlagos projektméretet részben a 2014–2020 időszak tapasztalati számai alapján, valamint a 2023-tól bevezetendő új lehetőségek potenciális jogosultjaival való konzultációk alapján terveztük meg.

A kalkuláció alapját részeben a VP-ből támogatott átlagos projektméret adja, amely 50.000 euró körül alakult. Ezt három jelentős új körülménnyel módosítottuk:

a) a 2023-tól induló időszakban az egységes “beruházás” beavatkozási eszköz nem korlátoz csak gép/technológia beruházásra, ezért számolunk telephely-infrastruktúra fejlesztések magasabb forrásigényével;

b) az új időszakban nem kerülnek kizárásra az állami vállalkozások;

c) az összes erre a célra fordítható forrás megnövekedése, továbbá évi átlagosan 5% infláció kalkulálva.

Az 5. célterület esetében egységes egységösszegek kerülnek megjelenítésre, amelyek megegyeznek a kalkulált támogatási egységköltségekkel. Az UA meghatározása "egységes" módon történik, ami megegyezik a támogatási egységköltség értékével. . A támogatási egységköltség- kalkuláció kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint az AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt dokumentumban található.

RD40_O24_U05_HA - Az erdőgazdálkodás versenyképességét javító jövedelemtermelő beruházás: magas törzsnyesés egységösszege

Az egyes célterületeken reális projektméret és támogatás széles skálán mozoghat, ezért az átlagos projektméretet részben a 2014–2020 időszak tapasztalati számai alapján, valamint a 2023-tól bevezetendő új lehetőségek potenciális jogosultjaival való konzultációk alapján terveztük meg.

A kalkuláció alapját részeben a VP-ből támogatott átlagos projektméret adja, amely 50.000 euró körül alakult. Ezt három jelentős új körülménnyel módosítottuk:

a) a 2023-tól induló időszakban az egységes “beruházás” beavatkozási eszköz nem korlátoz csak gép/technológia beruházásra, ezért számolunk telephely-infrastruktúra fejlesztések magasabb forrásigényével;

b) az új időszakban nem kerülnek kizárásra az állami vállalkozások;

c) az összes erre a célra fordítható forrás megnövekedése, továbbá évi átlagosan 5% infláció kalkulálva.

Az 5. célterület esetében egységes egységösszegek kerülnek megjelenítésre, amelyek megegyeznek a kalkulált támogatási egységköltségekkel. Az UA meghatározása "egységes" módon történik, ami megegyezik a támogatási egységköltség értékével. . A támogatási egységköltség- kalkuláció kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint az AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt dokumentumban található.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD40_O24_A01_ON - Az erdőgazdálkodás versenyképességét javító jövedelemtermelő beruházások egységösszege (Grant - Average)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		90,000.00	90,000.00	90,000.00	90,000.00	90,000.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.24 (unit: Operations)		50.00	100.00	150.00	300.00	200.00		**Sum:** 800.00 **Max:** 300.00
RD40_O24_U01_HA - Az erdőgazdálkodás versenyképességét javító jövedelemtermelő beruházás: kézi befejezett ápolás egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		149.00	149.00	149.00	149.00	149.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.24 (unit:)		2,000.00	4,000.00	5,000.00	6,000.00	6,000.00		**Sum:** 23,000.00 **Max:** 6,000.00
RD40_O24_U02_HA - Az erdőgazdálkodás versenyképességét javító jövedelemtermelő beruházás: gépi befejezett ápolás egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		92.00	92.00	92.00	92.00	92.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.24 (unit:)		2,000.00	3,000.00	3,000.00	3,000.00	1,000.00		**Sum:** 12,000.00 **Max:** 3,000.00
RD40_O24_U03_HA - Az erdőgazdálkodás versenyképességét javító jövedelemtermelő beruházás:	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		149.00	149.00	149.00	149.00	149.00		

tisztítás természetszerű, átmeneti és származék természetességi állapotú erdőkben egységösszege (Grant - Uniform)	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.24 (unit:)		1,000.00	4,000.00	4,000.00	2,000.00	1,000.00		**Sum:** 12,000.00 **Max:** 4,000.00
RD40_O24_U04_HA - Az erdőgazdálkodás versenyképességét javító jövedelemtermelő beruházás: tisztítás faültetvény és kultúrerdő természetességi állapotú erdőkben egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		76.00	76.00	76.00	76.00	76.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.24 (unit:)		1,000.00	3,000.00	3,000.00	2,000.00	1,000.00		**Sum:** 10,000.00 **Max:** 3,000.00
RD40_O24_U05_HA - Az erdőgazdálkodás versenyképességét javító jövedelemtermelő beruházás: magas törzsnyesés egységösszege (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		113.00	113.00	113.00	113.00	113.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.24 (unit:)		500.00	600.00	800.00	600.00	500.00		**Sum:** 3,000.00 **Max:** 800.00
TOTAL	O.24 (unit: Operations)		50.00	100.00	150.00	300.00	200.00		**Sum:** 800.00 **Max:** 300.00
	O.24 (unit: Hektár)		6,500.00	14,600.00	15,800.00	13,600.00	9,500.00		**Sum:** 60,000.00 **Max:** 15,800.00

	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		236,868.00	948,968.00	1,420,368.00	1,183,668.37	988,716.00		4,778,588.37
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		101,853.24	408,056.24	610,758.24	508,977.40	425,147.88		2,054,793.00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

RD41_F08_INN_73 - Az erdőgazdálkodás környezeti fenntarthatóságát szolgáló beruházások (non-profit)

Intervention Code (MS)	RD41_F08_INN_73
Intervention Name	Az erdőgazdálkodás környezeti fenntarthatóságát szolgáló beruházások (non-profit)
Type of Intervention	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Common Output Indicator	O.23. Number of supported off-farm non-productive investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: Yes ES rebate system: Yes LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
4.2.1	Az erdőállományok szénegyensúlyának megőrzése, klímaadaptív megújulásának elősegítése	2	Yes
4.2.2	ÜHG, illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátásának csökkentése erdészeti eszközökkel	2	Yes
4.4.1	A negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő megoldások és eszközök fejlesztése	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.18 Total investment to improve the performance of the forestry sector
R.27 Number of operations contributing to environmental sustainability and the achievement of climate mitigation and adaptation goals in rural areas

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Objectives:

A gyors ütemben változó klimatikus adottságok és az ezzel összefüggő környezeti hatások miatt az erdőállományok komoly kihívásokkal néznek szembe. Az éghajlatváltozás sebessége meghaladja azt a

mértéket, amihez a fafajok természetes folyamatok révén alkalmazkodni képesek, így aktív beavatkozások szükségesek. Az erdőállományok egészségi állapotát és ökoszisztéma szolgáltató képességét leginkább befolyásoló tényezők és az azokra adható fejlesztéspolitikai válaszok a következők: a fokozódó és egyre szélsőségesebbé váló abiotikus környezeti károsító körülmények és események (mint pl. vízhiány és aszály következtében kialakuló erdő- és vegetációtüzek, fagykárok és viharkárok) továbbá új biotikus kórokozók és károkozók elterjedésének ellensúlyozása mind az erdőpotenciálban keletkező károk lehetséges megelőzésével, mind azok ellenállóbb irányú helyreállításával, az erdőkárok megelőzése és a károsodott erdő-potenciál helyreállítása mellett azonos fontosságú célként kezeljük az erdők hosszú távú minőségi megújítását is.

Az erdők szerkezet-átalakítása által javítható az erőállományok korstruktúrája, elegyessége és biodiverzitása, így javul az erdei ökoszisztémák ellenálló képessége és környezeti értéke.
A támogatható beavatkozásoknak az ellenálló-képesség és környezeti érték tekintetében meg kell haladniuk az Erdőről az erdő védeleméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. tv. 51-55.§-ban és annak végrehajtási szabályaiban meghatározott, kötelező előírásokat.

Content:

A) célterület: az erdőpotenciált veszélyeztető biotikus és abiotikus károk megelőzése
A/1: tűzpászta, tűzivíz tároló, vízvisszatartást célzó létesítmények (tókák) létrehozása, fejlesztése;
A/2: biotikus károkozók és kórokozók elleni védekezés, például: biológiai vagy vegyszeres védekezés, madárodúk kihelyezése,cserebogár pajor elleni védekezés;
A/3 Fenyő tisztítási anyag kihordása;
A/4: kiemelt tűzvédelmi kockázatot jelentő állományokban tuskósorok lehordása vagy talajban történő felaprítása

B) célterület: az erdőpotenciál abiotikus vagy biotikus károkozást követő helyreállítása;

C) célterület: Az erdei ökoszisztémák klímaváltozással szembeni ellenállóképességének, alkalmazkodásának vagy környezeti értékének növelése:
C/1: Erdőszerkezet-átalakítás;
C/2: Javított felújítás az elegyesség növelésével;
C/3: Klímarezisztens szaporítóanyaggal történő felújítás.

Principles for selection:

- magasabb tűzveszélyességi kategóriába sorolt állomány
- NATURA 2000 állomány
- védelmi vagy közjóléti rendeltetés
- természetességi fok
- területi szempont (pl. településhez vagy országos túraútvonalhoz vagy kiemelt üdülőkörzethez közeliség)
- felhasznált szaporítóanyag minősége
- elegyes állomány létrehozása
- intenzíven terjedő idegenhonos fajok visszaszorítása is megvalósul külön támogatás nélkül

Relevant legislation:
2009. évi XXX VII törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról
61/2017. (XII. 21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról

383/2016 Kor. rendelet (XII. 2.) a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről

Complementarity with other interventions: tudásátadás és tanácsadás folyamatos elérhetősége szükséges a beavatkozás társadalmi promóciójához és a célprogramok megfelelő minőségű megvalósításhoz

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Jogosult kedvezményezettek:

- jogosult erdőgazdálkodók, aki az érintett erdőrészletre jóváhagyott erdőtervvel rendelkezik

Az erdőgazdálkodó fenntartható erdőgazdálkodást folytat, vagyis gazdálkodása megfelel az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvényben és a körzeti erdőtervben foglaltaknak, nem áll erdővédelmi vagy természetvédelmi szankció hatálya alatt.

Legkisebb támogatható terület: 0,5 ha

Nem nyújtható támogatás azon támogatást igénylő részére:

- amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet és a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet) 6. § (4a) és (4b) bekezdése7 alapján nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősült,
- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Speciális jogosultsági feltételek:

A) célterület: erdőkár-megelőzési terv benyújtása, amely alapján az illetékes hatóság megerősíti, hogy a tervezett beavatkozás eredményeképpen javul az érintett erdőállomány klíma-alkalmazkodási és/vagy környezeti minősége és /vagy biológiai változatossága.

B) az illetékes hatóság hivatalosan megerősíti a természeti katasztrófa bekövetkeztét és azt, hogy a katasztrófa, illetve valamely növénybetegség, kórokozó vagy kártevőfertőzés felszámolása vagy tovább-terjedésének megakadályozása céljából a 2000/29/EK irányelv alapján elfogadott intézkedések a vonatkozó erdőgazdálkodási potenciál legalább 50%-ának a pusztulását okozták.

Erdőfelújítási terv,

C) célterület: erdőfelújítási vagy erdőszerkezet-átalakítási terv, alapján az illetékes hatóság megerősíti, hogy a tervezett beavatkozás eredményeképpen javul az érintett erdőállomány környezeti minősége, klímaellenállási vagy alkalmazkodási képessége, vagy természetessége

A Bizottság 702/2014/EU rendelete értelmében a beavatkozás keretében nem adható támogatás azon vállalkozásoknak, amelyekkel szemben valamely támogatás visszafizetésére kötelező olyan bizottsági határozat van érvényben, amely a támogatást jogellenesnek és a belső piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánította, illetve a nehéz helyzetben lévő vállalkozásoknak.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Egységköltség típusú átalány (unit cost/ha)

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

☑ **Grant**

☐ **Financial instrument**

Type of payment

☐ reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

☑ unit costs

☐ lump sums

☐ flat-rate financing

Basis for the establishment

A kifizetés alapja az STR 83. cikk 1(b) és 2 (a) i. bekezdései

A beavatkozás a VP 2014-2020 8.3, 8.4 és 8.5 alintézkedések összevonásával és kibővítésével jött létre. A támogatási egységköltségek kalkulációja alapvetően a már alkalmazott és elszámolt támogatások felülvizsgálatával és valorizációjával készül. Az egységköltség kalkuláció magában foglal minden, az adott művelet megvalósításához szükséges költséget (pl. tervezés, engedélyeztetés, anyagköltség és munkadíjak).

Az average típusú unit amount kalkuláció részben a VP tényekre, az új elemek tekintetében pedig az Erdészeti Tudományos intézet egységköltség-kalkulációjára alapozva készült. A káresemények előre nem kalkulálhatók, a tapasztalati számok (2016 – 2020): 648 – 2.200 hektár között, a kárkifizetés 352 mFt/év és 1270 mFt/év között alakult. Éves átlagban támogatással érintett káresemény 1200 hektárt érintett. A következő időszakban ugyanakkor az állami erdőgazdálkodók oldalán nagyobb aktivitás várható (VP-re vezetői döntés alapján csak 2020-tól pályáztak), ezért az átlagos éves várakozást 1700 hektárra emeljük.

A támogatási egységköltség mértékek, hasonlóan az elmúlt 15 évben alkalmazott metódushoz, az Erdészeti Tudományos Intézet adatgyűjtése és kalkulációi alapján kerültek megállapításra. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumban található.

Range of support at beneficiary level

A./ Az erdőpotenciált veszélyeztető biotikus és abiotikus károk megelőzése

A./1 Tűzkár megelőzés

Támogatott tevékenységek	**Támogatás mértéke** **EUR/fm**
„A” típusú keskeny tűzpászta kialakítása vagy fenntartása	0,1
„B” típusú járható tűzpászta kialakítása vagy fenntartása	0,5
„C” típusú széles tűzpászta kialakítása vagy fenntartása	0,5
	EUR/db
„A” típusú víznyerőhely kialakítására 1. típus: vízzáró talaj alkalmazása esetén vagy tóka kialakítása	40.030
„A” típusú víznyerőhely kialakítására 2. típus: egyéb szigetelés esetén	46.750
„B” típusú víznyerőhely kialakítására 1. típus: vízzáró talaj	47.140

alkalmazása esetén vagy tóka kialakítása	
„B” típusú víznyerőhely kialakítására 2. típus: egyéb szigetelés esetén	54.930
„C” típusú víznyerőhely kialakítására 1. típus: vízzáró talaj alkalmazása esetén vagy tóka kialakítása	60.230
„C” típusú víznyerőhely kialakítására 2. típus: egyéb szigetelés esetén	69.000
	EUR/m3
Fenyő fő-fafajú állományok tisztításából származó fenyő tisztítási anyag eltávolítására (m3: erdőtervben szereplő kitermelendő bruttó fatérfogat)	25
Tuskósorok lehordása vagy talajban történő felaprítása	25 de max. 915 EUR/ha

A./2 Biotikus károkozók és kórokozók kártételének megelőzése

Támogatott tevékenységek	**Támogatás mértéke** **EUR/ha**
Lisztharmat elleni vegyszeres védekezés (/év)	110
Cserebogár pajor elleni védekezés	
A vegyszer kijuttatását szolgáló csövek telepítése; Létesítés többletköltsége (4000 cső/ha telepítése) és	938
Éves öntözés (vegyszer kijuttatás) az első kivitel során és az azt követő 3 évben, évente 3 alkalommal (víz, szer, kijuttatás) (/év) vagy	654
Talajfertőtlenítő szer egyszeri kijuttatása az elsőkivitel során végzett talajforgatással egy időben.	150

B. Az erdőpotenciálban keletkezett abiotikus vagy biotikus károkozást követő helyreállítás

A károsodott erdőterület helyreállítását célzó beavatkozás egységköltségeinek meghatározásakor az erdősítés támogatásának egységköltségeit vettük alapul. Ennek értelmében az alábbi támogatási összegek kerültek meghatározásra.

a) Amennyiben a károsodott terület rész-erdőrészletként lehatárolható, és a faállomány károsodása 50% fölötti, vagy az egész erdőrészlet faállományát ért károsítás a 70%-ot meghaladja befejezett vagy annál idősebb korú állományban:

Célállomány-típus csoport befejezett állományban	**Helyreállítás**		**Összesen**	
	Első kivitel költsége	1. év ápolási költsége	Ft/ha	EUR/ha
	euronak megfelelő forintösszeg/ha	euronak megfelelő forintösszeg/ha		
Tölgy, bükk és egyéb kemény lomb	3 564	356	1 430 800	3 920

Egyéb lágylomb és fenyő	2 529	356	1 053 025	2 885
Akác	2 272	356	959 220	2 628
Nemesnyár	1 943	356	839 135	2 299

Kiegészítő elem: Károsodott faanyag letakarítása 70%-ot meghaladó töréskár (szél, hó, jég) vagy széldöntés után egyéb lágy lomb és fenyő vagy akác befejezett állományban: **1 300** EUR/ha

b)Helyreállítás gyökérsarjaztatással

Amennyiben a károsodott terület rész-erdőrészletként lehatárolható, és a faállomány károsodása 50% fölötti, vagy az egész erdőrészlet faállományát ért károsítás a 70%-ot meghaladja befejezett vagy annál idősebb korú állományban:

Gyökérsarjaztatás egyéb lágy lomb és fenyő vagy akác befejezett állományban: **788** EUR/ha.

Kiegészítő elem: Károsodott faanyag letakarítása 70%-ot meghaladó töréskár (szél, hó, jég) vagy széldöntés után egyéb lágy lomb és fenyő vagy akác befejezett állományban: **1 300** EUR/ha

c)Helyreállítás pótlással befejezett vagy annál idősebb korú állományban

Amennyiben a károsodott terület rész-erdőrészletként lehatárolható, és a faállomány károsodása 50% fölötti, vagy az egész erdőrészlet faállományát ért károsítás a 70%-ot meghaladja:

	Célállomány-típus csoport			
	Tölgy, bükk és egyéb kemény lomb	Egyéb lágylomb és fenyő	Akác	Nemesnyár
Támogatás (EUR/ha)	2089	1643	1438	1433

d) Helyreállítás pótlással, 50%-ot meghaladó károsodás esetén folyamatos állományban:

	Célállomány-típus csoport			
	Tölgy, bükk és egyéb kemény lomb	Egyéb lágylomb és fenyő	Akác	Nemesnyár
Támogatás (EUR/ha)	954	954	954	954

Kiegészítő elemek a B/a) – B/d) esetekhez:

-10 fokot meghaladó lejtésű területen padka létesítése: 0,16 euro /folyóméter, de maximum 749 euro/ha;

-15 fokot meghaladó lejtésű területen rőzsefonat vagy talajfogó gát létesítése: 1,2 euro/ folyóméter, de maximum 200 euro/ha.

C./ Az erdei ökoszisztémák klímaváltozással szembeni ellenállóképeséségnek, - alkalmazkodásának vagy környezeti értékének növelése

C./1 Erdőszerkezet-átalakítás

Célállomány-típus csoport	**Erdőszerkezet átalakítás**		
	Első kivitel költsége	1. év ápolási költsége	Összesen EUR/ha
	euro/ha	euro/ha	
Tölgy, bükk és egyéb kemény lomb	3 427	356	3.783
Egyéb lágylomb	2 392	356	2.720

Kiegészítőelemek:

Akác faállománytípusról történő erdőszerkezet átalakítás esetén 10%-kal növelt támogatási összegeket kell alkalmazni!

C/2 Javított felújítás az elegyesség növelésével:

A javított felújítás célterület célja a tarvágást követő erdőfelújítások diverzitásának növelése, a 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet 2. sz. mellékletében meghatározott, egyes erdészeti tájakon őshonos fafajok elegyfafajként történő alkalmazásával.
A támogatás azokra a mesterséges erdőfelújításokra adható, amelyek esetében minimum két elegyfafaj meghatározott elegyarányban az első kivitel időpontjában jelen van.
Egységköltsége a többlet technológiai elemek és anyag (csemete) költségelemzéséből adódóan az alábbi:

Támogatott tevékenység	**Támogatás mértéke (euro/ha)**
Javított felújítás az elegyesség növelésével	**954**

C/3 Klímarezisztens szaporítóanyaggal történő felújítás

Támogatott tevékenységek	**Támogatás mértéke EUR/ha**
csemetével	1.326
tölgy makkal	1.145
cser makkal	1.083
bükk makkal	1.733

C/1 – C/3 célterület esetében egyszeri kifizetésként kiegészítő elemek:
10 fokot meghaladó lejtésű területen padka létesítése: 0,16 euro /folyóméter, de maximum 749 euro/ha;
15 fokot meghaladó lejtésű területen rőzsefonat vagy talajfogó gát létesítése: 1,2 euro/ folyóméter, de maximum 200 euro/ha.

Fémkerítés: 8 EUR/méter, de maximum 1 560 euro/ha.
Villanypásztor: 5 EUR/méter, de maximum 518 EUR

Additional explanation

A támogatási egységköltség mértékek, hasonlóan az elmúlt 15 évben alkalmazott metódushoz, az Erdészeti Tudományos Intézet adatgyűjtése és kalkulációi alapján kerültek megállapításra. A támogatási egységköltség-kategóriák kidolgozása a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet, mint AM-től független szakértői szervezet által elkészített, külön csatolt, "KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit costs) részletes kalkulációja" című dokumentumban található.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

☑ Yes ☐ No ☐ Mixed

Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

Ezen intézledés kedvezményezettje nem mezőgazdasági termelő, és a támogatás nem a mezőgazdasági termeléshez járul hozzá, ezért erre a versenyszabályok (állami támogatási szabályok) alkamazandóak.

Type of state aid instrument to be used for clearance:

☐ Notification ☐ GBER ☑ ABER ☑ de minimis

State Aid case number

N/A

Additional information:

☐ The Member State has not yet chosen the instrument(s) and has indicated the alternatives. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance of the instrument chosen comes into effect.
☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, but the clearance has not yet been obtained. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance comes into effect.
☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, the clearance has been obtained and the SA number has been indicated for notification, GBER or ABER

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What is not eligible for support?

Nem nyújtható támogatás azon támogatást igénylő részére:

- amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet és a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet) 6. § (4a) és (4b) bekezdése7 alapján nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősült,
- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Does the investment contain irrigation?

☐ Yes ☑ No

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)

N/A

Details on different potential water savings according to the type of installation or infrastructure (where applicable)

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %)

N/A

Regional breakdown

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 8 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A jelen beavatkozás célja a természeti katasztrófákkal szemben (biotikus vagy abiotikus) az erdőállomány károsodás megelőzésének vagy a károsodott állomány helyreállításának támogatása, továbbá a jövőbeli jobb ellenállóképesség és magasabb biodiverzitás biztosítása állomány-átalakítással. A károsító vagy káresemény jelenlétét hatóság állapítja meg. A támogatás kizárólag kompenzációt fedez, maximum 100%-ban, egyéb kockázatkezelési eszközzel nem adódik össze.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(2)(d) - Other regions	43.00%	20.00%	43.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD41_O23_A01_ON - Az erdőgazdálkodás klíma és környezeti fenntarthatóságát szolgáló nem termelő beruházás egységköltsége	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Average		R.18; R.27	No

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD41_O23_A01_ON - Az erdőgazdálkodás klíma és környezeti fenntarthatóságát szolgáló nem termelő beruházás egységköltsége

Az UA meghatározása " átlagos" módon történik, a Vidékfejlesztési Program tényszámai alapul vételével. A Vidékfejlesztési Program 8.3, 8.4, és 8.5.1 műveletek összes forráskerete 72,229 millió euró volt. Támogatási kötelezettségvállalásban részesült 1254 db kérelem, így az egy kérelemre jutó átlagos támogatási érték 33 392 euró. A konstrukciókban mind az állami, mind a magánerdőgazdálkodók jogosultak, így a célcsoportban nem történik változás. A jelen beavatkozás forráskerete: 65.495.600 millió euró, ezért hasonló nagyságrendben és átlagos értékben várunk sikeres támogatási kérelmeket.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD41_O23_A01_ON - Az erdőgazdálkodás klíma és környezeti fenntarthatóságát szolgáló nem termelő beruházás egységköltsége (Grant - Average)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	33,000.00	33,000.00	33,000.00	33,000.00	33,000.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00							
	O.23 (unit: Operations)	0.00	500.00	500.00	300.00	200.00	0.00	0.00	**Sum:** 1,500.00 **Max:** 500.00
TOTAL	O.23 (unit: Operations)	0.00	500.00	500.00	300.00	200.00	0.00	0.00	**Sum:** 1,500.00 **Max:** 500.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	947,700.00	1,898,400.37	947,700.00	984,788.00	0.00	0.00	4,778,588.37
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	407,511.00	816,312.16	407,511.00	423,458.84	0.00	0.00	2,054,793.00

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

RD42_R01_RAN_73 - Vidéki infrastruktúra fejlesztés tanyákon

Intervention Code (MS)	RD42_R01_RAN_73
Intervention Name	Vidéki infrastruktúra fejlesztés tanyákon
Type of Intervention	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Common Output Indicator	O.22. Number of supported infrastructures investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy
SO8 Promote employment, growth, gender equality, including the participation of women in farming, social inclusion and local development in rural areas, including the circular bio-economy and sustainable forestry

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
4.3.1	Megújuló energia alkalmazásának növelése a lehetséges környezeti konfliktusok figyelembe vételével	3	Yes
8.1.1	Vidéken élő nők foglalkoztatási rátájának növelése	1	Partially
8.1.2	Vidéki mikrovállalkozások jövedelmezőségének javítása	1	Partially
8.1.5	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Yes
8.1.6	Biomassza alapanyagok, köztes termékek, hulladékok feldolgozása, megújuló energia hasznosítás	1	Partially

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.15 Supported investments in renewable energy production capacity, including bio-based (in MW)
R.16 Share of farms benefitting from CAP investment support contributing to climate change mitigation and adaptation, and to the production of renewable energy or biomaterials
R.41 Share of rural population benefitting from improved access to services and infrastructure through CAP support

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

A beavatkozás célja:

- háztartási léptékű villamos energia, megújuló energiahasználat és vízellátás, valamint szennyvízkezelés fejlesztések;
- háztartási léptékű internet vagy internet hálózat lehetőségének megteremtése és kiépítése.

A vidéki településeken élők életminőségének javítása, a fenntarthatóság növelése olyan kisléptékű infrastruktúra fejlesztések támogatásával, amelyek hozzájárulnak az energiahatékonyság növeléséhez, a helyi gazdaság fejlesztéséhez, a szennyvízkezeléshez és az alapvető infrastruktúrával való ellátottság növeléséhez.

A beavatkozás elsősorban a tanyán élők életszínvonalának javítását szolgálja.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges (selection criteria):

- Fenntartási és üzemeltetési terv, megvalósíthatósági tanulmány minősége: indokoltság, költséghatékonyság, innovativitás, fenntarthatóság
- Térségi szempont
- Megújuló energia hasznosításához kapcsolódó fejlesztések
- Energiahatékonyság javítását eredményező fejlesztések
- A fejlesztés előkészítése/tervezése a közösség bevonásával valósult meg
- A fejlesztési célok /funkciók célzottan a leginkább rászoruló lakosságot szolgálják
- Kistelepülésen (1000 fő alatt) vagy tanyás településen megvalósuló fejlesztése
-A támogatást igénylő nő

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Eligible beneficiary:

- Magánszemélyek.
- Mezőgazdasági üzemek
- Önkormányzatok

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):

- fenntartási és üzemeltetési terv elkészítése
- üzemen belüli fejlesztés

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével **nem nyújtható támogatás** azon kedvezményezett részére aki/amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet vagy a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve
- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

a) Épület, építmény építése, fejlesztése, korszerűsítése.

b) Új gépek és eszközök, technológiák vásárlása, meglévő gépek, eszközök korszerűsítése, beleértve az információs és kommunikációs technológiákat.

c) Az előzőekben említett kiadásokhoz kapcsolódó általános költségek, például az építészek, mérnökök díjai, tanácsadási díjak, hatósági eljárási díjak, tanácsadói és projekt-menedzsment költségek, a környezeti és a gazdasági fenntarthatóságra vonatkozó tanácsadással kapcsolatos díjak, megvalósíthatósági tanulmányok költségeit is beleértve.

d) Immateriális beruházások: számítógépes szoftverek megvásárlása vagy kifejlesztése, valamint szabadalmak, licencek, szerzői jogok, védjegyek, stb. megszerzése.

e) Az a) ponthoz kapcsolódóan szükséges ingatlan vásárlása az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át meg nem haladó mértékig, valamint természetbeni hozzájárulásként elszámolható a beruházáshoz elengedhetetlen, már meglévő termőföld vagy ingatlan értéke, ha nem haladja meg az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át. Új földterület vásárlására a beruházás max. 10%-a számolható el.

f) Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás

Kizárólag azon költségek támogathatók, amelyek a kedvezményezettnél legkorábban 2023.01.01-én, illetve legkésőbb 2029.12.31-én merülnek fel.

Kötelezettségvállalás:

Legfeljebb 5 évig terjedő fenntartási kötelezettség

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

☑ **Grant**

☐ **Financial instrument**

Type of payment

☑ reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

☐ unit costs

☐ lump sums

☐ flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

- Mezőgazdasági üzem esetében a támogatás intenzitás legfeljebb 50%,
- Magánszemély esetében 100%

Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás igénybevétele esetében az alaptámogatáshoz képest 5%-kal megemelt támogatás intenzitás adható

Additional explanation

Nem releváns.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

☑ Yes ☐ No ☐ Mixed

Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

A beavatkozás az EUMSZ 42. cikkén kívüli esik, mivel annak célja olyan kisléptékű infrastruktúra fejlesztések támogatása, amelyek hozzájárulnak az energiahatékonyság növeléséhez, a helyi gazdaság fejlesztéséhez, a szennyvízkezeléshez és az alapvető infrastruktúrával való ellátottság növeléséhez, így arra a versenyszabályok általánosságban alkalmazandóak.

Type of state aid instrument to be used for clearance:

☐ Notification ☑ GBER ☑ ABER ☑ de minimis

State Aid case number

N/A

Additional information:
☐ The Member State has not yet chosen the instrument(s) and has indicated the alternatives. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance of the instrument chosen comes into effect.
☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, but the clearance has not yet been obtained. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance comes into effect.
☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, the clearance has been obtained and the SA number has been indicated for notification, GBER or ABER

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention
What is not eligible for support?

Nem támogathatóak az alábbi beruházások:
a) mezőgazdasági termelési jogok megvásárlása;
b) támogatási jogosultságok megvásárlása;
c) az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 10 %-át meghaladó összegű földvásárlás, kivéve a környezetvédelmi célú földvásárlást, a magas kötöttszén-tartalmú talaj megóvását célzó földvásárlást, valamint a fiatal mezőgazdasági termelők által pénzügyi eszközök igénybevételével történő földvásárlást; pénzügyi eszközök esetén ez a felső határ a végső címzettnek kifizetett elszámolható közkiadásokra, garancia esetén pedig a fedezetül szolgáló hitelek összegére alkalmazandó;
d) állatok vásárlása, egynyári növények vásárlása és e növények telepítése a következőktől eltérő célra: mezőgazdasági, illetve erdészeti potenciál természeti katasztrófákat, kedvezőtlen éghajlati eseményeket vagy katasztrófaeseményeket követően, vagy az állatállomány védelme nagyragadozókkal szemben, illetve állatok igénybevétele az erdészetben gépek helyett, vagy az (EU) 2016/1012 európai parlamenti és tanácsi rendelet (45) 2. cikkének 24. pontjában meghatározott veszélyeztetett fajták tenyésztése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások alapján; vagy génerózióval fenyegetett növényfajták megőrzése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások keretében;
e) hitelkamat, kivéve a kamattámogatás vagy garanciadíj-támogatás formájában nyújtott vissza nem térítendő támogatás vonatkozásában;
f) beruházás olyan nagy méretű infrastruktúrákba a tagállamok által a KAP stratégiai tervükben meghatározottak alapján, amelyek nem képezik részét az (EU) 2021/1060 rendelet 32. cikkében meghatározott közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiáknak, kivéve a széles sávú rendszereket, valamint az árvíz- és partvédelmet érintő, megelőző intézkedéseket, amelyek célja a valószínűsíthető természeti katasztrófák, kedvezőtlen éghajlati események vagy katasztrófaesemények következményeinek a mérséklése;
g) erdőtelepítésbe történő beruházások, amelyek nem felelnek meg a páneurópai erdőtelepítési és újraerdősítési iránymutatásokban a fenntartható erdőgazdálkodás tekintetében megfogalmazott elvekkel összhangban álló környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos célkitűzéseknek.

Does the investment contain irrigation?
☐ Yes ☑ No

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)
N/A

Details on different potential water savings according to the type of installation or infrastructure (where applicable)

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %)
N/A

Regional breakdown

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 11 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A WTO Mezőgazdasági Megállapodás II. mellékletének 11. bekezdése szerinti fejlesztésről van szó. Azért ezt választottuk, mert a tanya álláspontunk szerint on-farm-nak minősül.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(2)(d) - Other regions	43.00%	20.00%	43.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD42_O22_A01_ON - Vidéki infrastruktúra fejlesztés tanyákon fajlagos költsége	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Average		R.15; R.16; R.41	No

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD42_O22_A01_ON - Vidéki infrastruktúra fejlesztés tanyákon fajlagos költsége

A történelmi adatok alapján történt a kalkuláció. Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M07 intézkedések alapján meghirdetett pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD42_O22_A01_ON - Vidéki infrastruktúra fejlesztés tanyákon fajlagos költsége (Grant - Average)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	13,400.00	13,400.00	0.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.22 (unit: Operations)	0.00	0.00	416.00	416.00	743.00	743.00	743.00	**Sum:** 3,061.00 **Max:** 743.00
TOTAL	O.22 (unit: Operations)	0.00	0.00	416.00	416.00	743.00	743.00	743.00	**Sum:** 3,061.00 **Max:** 743.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	5,575,024.00	5,575,024.00	0.00	0.00	0.00	11,150,048.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	2,397,260.50	2,397,260.50	0.00	0.00	0.00	4,794,521.00

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

RD43_R02_LOC_73 - Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken

Intervention Code (MS)	RD43_R02_LOC_73
Intervention Name	Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken
Type of Intervention	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Common Output Indicator	O.22. Number of supported infrastructures investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy
SO8 Promote employment, growth, gender equality, including the participation of women in farming, social inclusion and local development in rural areas, including the circular bio-economy and sustainable forestry

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
4.3.1	Megújuló energia alkalmazásának növelése a lehetséges környezeti konfliktusok figyelembe vételével	3	Yes
8.1.1	Vidéken élő nők foglalkoztatási rátájának növelése	1	Partially
8.1.2	Vidéki mikrovállalkozások jövedelmezőségének javítása	1	Partially
8.1.6	Biomassza alapanyagok, köztes termékek, hulladékok feldolgozása, megújuló energia hasznosítás	1	Partially
8.2.2	Helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztések	1	Partially
8.3.1	Vidéki közlekedési infrastruktúra regionális különbségeinek csökkentése	3	Partially
8.3.2	Életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterének fejlesztése	3	Partially
8.4.1	Aprófalvak ellátása gyermekvédelmi, egészségügyi és oktatási szolgáltatásokkal	3	Partially
8.4.2	Roma felzárkóztatási	3	Partially

	programok ösztönzése, szegregáció csökkentése		

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.16 Share of farms benefitting from CAP investment support contributing to climate change mitigation and adaptation, and to the production of renewable energy or biomaterials
R.41 Share of rural population benefitting from improved access to services and infrastructure through CAP support

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

A beavatkozás célja:

A vidéki településeken élők életminőségének javítása, a fenntarthatóság növelése olyan kisléptékű infrastruktúra fejlesztések támogatásával, amelyek hozzájárulnak az energiahatékonyság növeléséhez, a helyi gazdaság fejlesztéséhez, a szennyvízkezeléshez és alapvető infrastruktúrával való ellátottságának növeléséhez. Az intézkedés hozzájárul a vidék lakosságmegtartó képességének erősítéséhez. A tartósan inaktívak társadalmi reintegrációjának leghatékonyabb módja, ha őket a települési fejlesztési/fenntartási tevékenységekbe bevonjuk, lehetőség szerint normál munkaviszonyban. A helyi fejlesztéseknek ezért önmagukon túlnyúló jelentőségük van.

A települések épített környezetének, illetve infrastruktúrájának azon elemei fejleszthetőek, amelyek a helyi szükségletek mértékéhez igazítva tényleges közösségi vagy gazdasági jellegű használattal/funkcióval bírnak. Ezek közül külön is kiemeltük a többfunkciós közösségi tereket, főleg a gyermekvédelem, az egészségügy és az oktatás szolgálatában, a temetőket, a sportlétesítményeket, valamint a turisztikai célú fejlesztéseket.

A vidéki térségekben található közösségi terek, illetve az ott elérhető szolgáltatások színvonala általában elmarad az urbanizáltabb területekétől. A helyi önkormányzatoknak többek között feladata a társadalmi szerveződések színtereinek fejlesztése, bővítése és ezek elérhetőségének egyenlő mértékű biztosítása a lakosság számára.

Az előző programidőszakokhoz hasonlóan továbbra is támogatjuk a helyi piacok fejlesztését, azonban nagyobb hangsúlyt szeretnénk helyezni a helyben készült termékek értékesítésére, ehhez a digitális lehetőségek legszélesebb körének igénybevételét is támogatjuk (bevásárlóközösségek, online marketing stb.).

A földrajzi mobilitás, a munkába járás megkönnyítése, az ügyintézést és a szolgáltatások elérését- segítő külterületi útfelújítás a helyi lakosság részéről legtöbb esetben az életminőséget leginkább meghatározó tényező. A KAP stratégiai terv keretében ezért a korábbiaknál nagyobb léptékű útfelújítást támogatunk.

A helyi közétkeztetés fejlesztése nemcsak a lakosság egészséges, jó minőségű étellel való ellátásához járul hozzá, hanem a helyi alapanyagok felhasználásán keresztül a helyi gazdaság fejlesztéséhez is.

A vagyonbiztonság megteremtése, fenntartása meghatározó eleme az egyes települések élhetőségének. A különböző őrszolgálatok gépjármű- és eszközberuházásainak biztosítása így biztosan hozzájárul a szükségletek kielégítéséhez.

A falugondnokság, tanyagondnokság intézménye jól bejáratott eszköze a nehezen megközelíthető településrészeken élők mindennapi mobilitás igénye (bevásárlás, orvos, meleg étel, ügyintézés stb.) biztosításának. E szolgálatok beruházásainak biztosítása ezért kiemelt szociális előnyökkel jár.

Miután Magyarországon az okos falu stratégiák még nagyon kisszámú településen készültek el, ezek elkészítésére, majd az azokban foglalt beruházások megvalósítására hangsúlyt szeretnénk helyezni. A szélessávú infrastruktúra a magyar települések legnagyobb részén már rendelkezésre áll, amire viszont nagy igény lenne, az egész településen fogható WIFI jel szolgáltatás kiépítése.

A célterület:

- helyi közszolgáltatások elsősorban lokális biomasszára alapozott megújuló energia átállása: közösségi funkciókat ellátó létesítmények energetikai korszerűsítése, erdőgazdálkodásból származó (tűzifa) és egyéb

lokális biomassza felhasználása, illetve a biogáz előállítás lehetőségének megteremtése;
- településképet meghatározó épületek energetikai korszerűsítése, ehhez kapcsolódó külső rekonstrukciója;
- többfunkciós közösségi terek/szolgáltató központok fejlesztése és eszközbeszerzése: legalább 3 különböző közösségi szolgáltatás nyújtását kell megvalósítani és működtetni a fejlesztés eredményeként, különös tekintettel a gyermekvédelmi, egészségügyi és oktatási szolgáltatásokra;
- temetők közfunkciót ellátó egységeinek kialakítása, felújítása;
- sport és rekreációs terek létrehozása, már meglévők fejlesztése és/vagy eszközbeszerzése;
- helyi, térségi jelentőségű, turisztikai/ökoturisztikai vonzerőt képező kulturális, épített, természeti örökség turisztikai hasznosítása, fejlesztése (információ szolgáltatás, helyi termékek értékesítése, programok bevezetése a turisták számára)
- állami vagy önkormányzati funkciót nem magában foglaló közösségi funkciókat ellátó létesítmények energetikai korszerűsítése.

B célterület:
- helyi termékértékesítést szolgáló piacok és vásárterek létrehozása, infrastruktúrájának fejlesztése;
- helyi termék értékesítési pontok létrehozásának támogatása, helyi elosztás lehetőségeinek megteremtése;
- térségi hatókörű, a helyi termékértékesítést támogató együttműködések (pl. védjegy hálózat, térségi fogyasztói kosár, bevásárlóközösség, natúrparkok stb.), infrastrukturális beruházásai;
- a helyi, a vidék minőségét erősítő termék- és szolgáltatások értékesítését támogató együttműködésekhez kapcsolódó eszközbeszerzések és/vagy on- és offline marketing eszközök beszerzése

C célterület:
- külterületi helyi közutak fejlesztése és fenntartása (kizárólag helyrajzi számmal ellátott, a támogatást igénylő tulajdonában, vagy vagyonkezelésében lévő utak);
- az önkormányzati tulajdonú és vagyonkezelésű utak kezeléséhez, állapot javításához és karbantartásához szükséges erő- és munkagépek beszerzése;

D célterület:
- a 25/2002 (II.27.) Korm. rendelet 1. számú mellékletében meghatározott agglomerációs településlistákon nem szereplő 2000 lakos-egyenérték (LE) alatti településeken, illetve a 25/2002 (II.27.) Korm. rendelet 1. számú mellékletében szereplő települések önmagában 2000 LE szennyvízterhelést el nem érő elkülönült településrészein vagy külterületein a megfelelő szintű szennyvíz-elvezetés és - tisztítás, valamint a szennyvíziszap kezelés megvalósítása autonóm természet közeli szennyvíz-kezelési megoldások vagy egyedi szennyvíztisztító kisberendezések megvalósítása révén

E célterület:
- bárki által igénybe vehető közétkeztetést végző intézmények konyhájának és az ehhez kapcsolódó raktározó és/vagy előkészítő helyiségek kialakítása, fejlesztése (többek között: gépek, berendezések, eszközök beszerzése, beépítése), továbbá az ellátáshoz szükséges helyi alapanyag-beszerzés

F célterület:
- köz-, és vagyonbiztonságot szolgáló fejlesztések: polgárőr, mezőőr, önkéntes tűzoltó szolgálat, más közfeladatot ellátó szervezet térítésmentes jármű, és eszközbeszerzései;
- falu- és tanyagondnoki szolgálat fejlesztése térítésmentes jármű-, és eszközbeszerzéssel

G célterület:
- okosfalu projektek infrastrukturális fejlesztéseinek támogatása, amennyiben szükséges, szélessávú internet kiépítése/fejlesztése;
- falusi WIFI hálózatok kiépítése

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges (selection criteria):

- Fenntartási és üzemeltetési terv, megvalósíthatósági tanulmány minősége: indokoltság, költséghatékonyság, innovativitás, fenntarthatóság
- Térségi szempont.
- Megújuló energia hasznosításához kapcsolódó fejlesztés
- Energiahatékonyság javítását eredményező fejlesztések
- Együttműködés által megvalósítandó vagy kollektív fejlesztés
- Védett épület fejlesztése, felújítása
- Foglalkoztatási hatás növelése
- A településen nem található közösségi funkciók kiszolgálását ellátó épület
- A fejlesztés előkészítése/tervezése a közösség bevonásával valósult meg
- A fejlesztési célok /funkciók célzottan a leginkább rászoruló lakosságot szolgálják
- Kistelepülésen (1000 fő alatt) vagy tanyás településen megvalósuló fejlesztések
-A támogatást igénylő nő

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Eligible Beneficiaries:

- Jogi személyiségű vállalkozások
- Jogi személyiség nélküli vállalkozások
- Költségvetési szervek és költségvetési rend szerint gazdálkodó szervek (helyi önkormányzati költségvetési irányító és költségvetési szervek)
- Egyesületek
- Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok)

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):

- Fenntartási és üzemeltetési terv elkészítése
- A fejlesztés tárgyára irányuló tulajdoni, használati (vagyonkezelési) vagy fenntartói jogviszony fennáll legalább a fenntartási időszak végéig;
- Vidéki térségben elhelyezkedő települések

Területi hatály: Folytatva a 2014-2020-as programozási időszak gyakorlatát, a beavatkozás területi hatálya lefedi az ország összes vidékinek minősülő települését (vidékinek minősül az a település, ahol közigazgatási jogállástól (város/község) függetlenül a
lakónépesség 10 ezer főnél kevesebb; illetve a 10 ezer fő feletti lakónépességgel
rendelkező tanyás települések külterületei; nem jogosult a fenti jellemzők ellenére sem: Budapest és a budapesti agglomerációhoz tartozó települések.

A projektek más operatív programokkal való lehatárolása részletesen leírásra került a 4.5 Az EMVA és a vidéki térségekben működő egyéb uniós alapok közötti koordinációnak és hatáskör-elhatárolásnak, valamint az említett alapok egymást kiegészítő jellegének felülvizsgálata fejezet keretében.

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével **nem nyújtható támogatás** azon kedvezményezett részére aki/amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet vagy a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a

regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve

- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

a) Épület, építmény építése, fejlesztése, korszerűsítése.

b) Új gépek és eszközök, technológiák vásárlása, meglévő gépek, eszközök korszerűsítése, beleértve az információs és kommunikációs technológiákat.

c) Az előzőekben említett kiadásokhoz kapcsolódó általános költségek, például az építészek, mérnökök díjai, tanácsadási díjak, hatósági eljárási díjak, tanácsadói és projekt-menedzsment költségek, a környezeti és a gazdasági fenntarthatóságra vonatkozó tanácsadással kapcsolatos díjak, megvalósíthatósági tanulmányok költségeit is beleértve.

d) Immateriális beruházások: számítógépes szoftverek megvásárlása vagy kifejlesztése, valamint szabadalmak, licencek, szerzői jogok, védjegyek, stb. megszerzése.

e) Az a) ponthoz kapcsolódóan szükséges ingatlan vásárlása az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át meg nem haladó mértékig, valamint természetbeni hozzájárulásként elszámolható a beruházáshoz elengedhetetlen, már meglévő termőföld vagy ingatlan értéke, ha nem haladja meg az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át. Új földterület vásárlására a beruházás max. 10%-a számolható el.

f) Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás

Kizárólag azon költségek támogathatók, amelyek a kedvezményezettnél legkorábban 2023.01.01-én, illetve legkésőbb 2029.12.31-én merülnek fel.

Kötelezettségvállalás:

Legfeljebb 5 évig terjedő fenntartási kötelezettség

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

☑ **Grant**

☐ **Financial instrument**

Type of payment

☑ reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

☐ unit costs

☐ lump sums

☐ flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

-Maximális támogatás intenzitás: 100%

Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás igénybevétele esetében az alaptámogatáshoz képest 5%-kal megemelt támogatás intenzitás adható

Additional explanation

Nem releváns.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:
☑ Yes ☐ No ☐ Mixed

Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

A beavatkozás célja a vidéki településeken élők életminőségének javítása, a fenntarthatóság növelése olyan kisléptékű infrastruktúra fejlesztések támogatásával, amelyek hozzájárulnak az energiahatékonyság növeléséhez, a helyi gazdaság fejlesztéséhez, a szennyvízkezeléshez és alapvető infrastruktúrával való ellátottságának növeléséhez. Mindezekre tekintettel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkéán kívül esik, így arra a versenyszabályok (állami támogatási szabályok) alkamazandóak.

Type of state aid instrument to be used for clearance:
☐ Notification ☑ GBER ☑ ABER ☑ de minimis

State Aid case number
N/A

Additional information:
☐ The Member State has not yet chosen the instrument(s) and has indicated the alternatives. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance of the instrument chosen comes into effect.
☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, but the clearance has not yet been obtained. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance comes into effect.
☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, the clearance has been obtained and the SA number has been indicated for notification, GBER or ABER

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention
What is not eligible for support?

Nem támogathatóak az alábbi beruházások:

a) mezőgazdasági termelési jogok megvásárlása;

b) támogatási jogosultságok megvásárlása;

c) az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 10 %-át meghaladó összegű földvásárlás, kivéve a környezetvédelmi célú földvásárlást, a magas kötöttszén-tartalmú talaj megóvását célzó földvásárlást, valamint a fiatal mezőgazdasági termelők által pénzügyi eszközök igénybevételével történő földvásárlást; pénzügyi eszközök esetén ez a felső határ a végső címzettnek kifizetett elszámolható közkiadásokra, garancia esetén pedig a fedezetül szolgáló hitelek összegére alkalmazandó;

d) állatok vásárlása, egynyári növények vásárlása és e növények telepítése a következőktől eltérő célra: mezőgazdasági, illetve erdészeti potenciál természeti katasztrófákat, kedvezőtlen éghajlati eseményeket vagy katasztrófaeseményeket követően, vagy az állatállomány védelme nagyragadozókkal szemben, illetve állatok igénybevétele az erdészetben gépek helyett, vagy az (EU) 2016/1012 európai parlamenti és tanácsi rendelet (45) 2. cikkének 24. pontjában meghatározott veszélyeztetett fajták tenyésztése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások alapján; vagy génerózióval fenyegetett növényfajták megőrzése a 70. cikkben említett kötelezettségvállalások keretében;

e) hitelkamat, kivéve a kamattámogatás vagy garanciadíj-támogatás formájában nyújtott vissza nem térítendő támogatás vonatkozásában;

f) beruházás olyan nagy méretű infrastruktúrákba a tagállamok által a KAP stratégiai tervükben meghatározottak alapján, amelyek nem képezik részét az (EU) 2021/1060 rendelet 32. cikkében meghatározott közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiáknak, kivéve a széles sávú rendszereket, valamint az árvíz- és partvédelmet érintő, megelőző intézkedéseket, amelyek célja a valószínűsíthető természeti katasztrófák, kedvezőtlen éghajlati események vagy katasztrófaesemények következményeinek a mérséklése;

g) erdőtelepítésbe történő beruházások, amelyek nem felelnek meg a páneurópai erdőtelepítési és újraerdősítési iránymutatásokban a fenntartható erdőgazdálkodás tekintetében megfogalmazott elvekkel összhangban álló környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos célkitűzéseknek.

Does the investment contain irrigation?
☐ Yes ☑ No

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)

N/A

Details on different potential water savings according to the type of installation or infrastructure (where applicable)

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %)

N/A

Regional breakdown

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A WTO Mezőgazdasági Megállapodás II. mellékletének 2.g.) pontja szerinti, kifejezetten vidéki infrastrukturális szolgáltatás létrehozásáról van szó.

(g) **infrastructural services,** including: electricity reticulation, roads and other means of transport, market and port facilities, water supply facilities, dams and drainage schemes, and infrastructural works associated with environmental programmes. In all cases the expenditure shall be directed to the provision or construction of capital works only, and shall exclude the subsidized provision of on-farm facilities other than for the reticulation of generally available public utilities. It shall not include subsidies to inputs or operating costs, or preferential user charges.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(2)(d) - Other regions	43.00%	20.00%	43.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD43_O22_A01_ON - Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken fajlagos költsége	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Average		R.16; R.41	No

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD43_O22_A01_ON - Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken fajlagos költsége

A történelmi adatok alapján történt a kalkuláció. Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M07 intézkedések alapján meghirdetett pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD43_O22_A01_ON - Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken fajlagos költsége (Grant - Average)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	143,430.00	143,430.00	0.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.22 (unit: Operations)	0.00	0.00	243.00	242.00	360.00	360.00	360.00	**Sum:** 1,565.00 **Max:** 360.00
TOTAL	O.22 (unit: Operations)	0.00	0.00	243.00	242.00	360.00	360.00	360.00	**Sum:** 1,565.00 **Max:** 360.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	34,847,322.71	34,847,322.72	0.00	0.00	0.00	69,694,645.43
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	14,984,348.77	14,984,348.77	0.00	0.00	0.00	29,968,697.54

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

INSTAL(75) - Setting up of young farmers and new farmers and rural business start-up

RD05_B01_YFS_75 - Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával

Intervention Code (MS)	RD05_B01_YFS_75
Intervention Name	Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával
Type of Intervention	INSTAL(75) - Setting up of young farmers and new farmers and rural business start-up
Common Output Indicator	O.25. Number of young farmers receiving setting-up support
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: Yes Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO7 Attract and sustain young farmers and other new farmers and facilitate sustainable business development in rural areas
SO8 Promote employment, growth, gender equality, including the participation of women in farming, social inclusion and local development in rural areas, including the circular bio-economy and sustainable forestry

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
7.1.1	Mezőgazdasági és erdőgazdálkodási vállalkozások indításának ösztönzése a fiatalok körében	1	Yes
7.1.3	Fiatal gazdák földhöz jutásának könnyítése	2	No
8.1.2	Vidéki mikrovállalkozások jövedelmezőségének javítása	1	Partially

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.36 Number of young farmers benefitting from setting up with support from the CAP, including a gender breakdown
R.37 New jobs supported in CAP projects

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

A beavatkozás célja:

A mezőgazdaságban tapasztalható elöregedés megállítása, az agrár-nemzedékváltás ösztönzése, valamint a fiatalok vidékről történő elvándorlásának csökkentése érdekében szükséges a Közös Agrárpolitika eszközeivel is olyan támogatásokat biztosítani, amelyek a mezőgazdasági termeléssel élethivatásszerűen foglalkozni kívánó gazdálkodók indulását segítik elő. A mezőgazdasági tevékenység megkezdése

feltételezi az önálló üzleti tevékenység megkezdéséhez szükséges alapvető szakismeretek, valamint a termelési potenciál (földterület, állatállomány, stb.) meglétét, amelyre az induló vállalkozás építheti az üzleti tervében megfogalmazott célok elérését.
A fiatalabb generáció tagjaira alapvetően jellemző, hogy életkori sajátosságukból fakadóan jellemzően nem, vagy alacsonyabb összegű felhalmozott tőkével rendelkeznek, ami szintén indokolja támogatásukat.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges (selection criteria):
- üzleti terv minősége,
- szakmai képzettség szintje,
- korábban megszerzett szakmai gyakorlat,
- magasabb hozzáadott értékű gazdálkodási tevékenység vagy gazdálkodási mód,
- ökológiai gazdálkodás folytatása,
- foglalkoztatási hatás,
- a támogatást igénylő nő,

Kapcsolat más beavatkozásokkal:
RD58_A01_TRA_78 - Képzések és bemutatóüzemi programok

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Eligible Beneficiaries:
- Természetes személyek
- Jogi személyiségű vállalkozások

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):
a) legalább 18 és legfeljebb 40 éves természetes személy, aki:
• államilag elismert mezőgazdasági jellegű szakismerettel rendelkezik,
• legfeljebb 5 éve alapított mezőgazdasági üzemet vezet,
• legalább 10.000 STÉ értékű, de legfeljebb 50.000 STÉ értékű mezőgazdasági üzemmérettel rendelkezik.
b) mezőgazdasági tevékenységet a pályázat benyújtásától számított 5 évnél nem régebben főtevékenységként végző jogi személy esetén:
• a jogi személy vezető tisztségviselője és tulajdonosa legalább 18 és legfeljebb 40 éves,
• a jogi személy vezető tisztségviselője és tulajdonosa államilag elismert mezőgazdasági jellegű szakismerettel rendelkezik,
• a jogi személy legalább 10.000 STÉ értékű, a jogi személy és a jogi személy ügyvezetője és tulajdonosa együttesen legfeljebb 50.000 STÉ értékű üzemmérettel rendelkezik.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Kötelezettségvállalások (commitments):
• a támogatási döntéstől számított legfeljebb 9 hónapon belül megkezdi az üzleti terv végrehajtását,
• az üzleti tervben vállalt kötelezettségek teljesítése legkésőbb a 4. gazdálkodási év végére,
• a kedvezményezett, illetve a jogi személy ügyvezetője és tulajdonosa az üzleti tervben vállalt időszak elteltével legkésőbb a támogatás 4. lezárt gazdálkodási évében mezőgazdasági tevékenységből elért jövedelme eléri legalább az előző évi kötelező bérminimum mértékét, és köteles a gazdaságát személyes közreműködéssel vezetni,
• évenkénti beszámoló benyújtása,
• szaktanácsadóval való együttműködés
- Minimum 10 000 EUR STÉ fenntartása az 5. év végéig.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

☑ **Grant**

☐ **Financial instrument**

Type of payment

☐ reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

☐ unit costs

☑ lump sums

☐ flat-rate financing

Basis for the establishment

- STR 83. cikk 1(c) és 2 (a)(i)

A támogatás maximális mértéke 40.000 euró lehet.

Range of support at beneficiary level

A támogatás maximális mértéke 40.000 euró.

Additional explanation

Nem releváns.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

☐ Yes ☑ No ☐ Mixed

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

N/A

10 WTO compliance

Amber Box

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Nem releváns.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(2)(a) - Less developed regions	85.00%	20.00%	85.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD05_O25_U01_BN - Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával fajlagos száma	Grant	91(2)(a)-HU-85.00%	Uniform		R.36; R.37	No

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD05_O25_U01_BN - Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával fajlagos száma

A történelmi adatok alapján került kiszámításra. Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M06 intézkedések alapján meghirdetett pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD05_O25_U01_BN - Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával fajlagos száma (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	40,000.00	40,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.25 (unit: Beneficiaries)	0.00	1,298.00	1,297.00	25.00	25.00	25.00	25.00	**Sum:** 2,695.00 **Max:** 1,298.00
TOTAL	O.25 (unit: Beneficiaries)	0.00	1,298.00	1,297.00	25.00	25.00	25.00	25.00	**Sum:** 2,695.00 **Max:** 1,298.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	51,901,692.18	51,901,692.19	0.00	0.00	0.00	0.00	103,803,384.37
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	44,116,438.35	44,116,438.36	0.00	0.00	0.00	0.00	88,232,876.71

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)	0.00	51,781,606.80	51,781,606.80	0.00	0.00	0.00	0.00	103,563,213.60
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)	0.00	44,014,365.79	44,014,365.78	0.00	0.00	0.00	0.00	88,028,731.57

RD06_B02_YFY_75 - Generációs megújulás gazdaságátvevő támogatásával

Intervention Code (MS)	RD06_B02_YFY_75
Intervention Name	Generációs megújulás gazdaságátvevő támogatásával
Type of Intervention	INSTAL(75) - Setting up of young farmers and new farmers and rural business start-up
Common Output Indicator	O.27. Number of rural businesses receiving support for start up
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

A beavatkozás megvalósítási területe Magyarország.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO7 Attract and sustain young farmers and other new farmers and facilitate sustainable business development in rural areas

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
7.1.1	Mezőgazdasági és erdőgazdálkodási vállalkozások indításának ösztönzése a fiatalok körében	1	Yes
7.1.2	Generációk közötti együttműködések támogatása	2	Yes
7.1.3	Fiatal gazdák földhöz jutásának könnyítése	2	No
7.1.5	Agrárvállalkozások generációk közötti átadás-átvétele adminisztratív terheinek csökkentése	2	No

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.39 Number of rural businesses including bio-economy businesses developed with CAP support

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

A beavatkozás célja:

A beavatkozás célja, hogy egy vagy több gazdaság átadótól átvételre kerüljön egy működő gazdaság és a hozzá tartozó támogatási jogosultságok, valamint a kötelezettségek összessége. A beavatkozás a gazdaság átvevőt támogatja a gazdaság megszerzésének céljával, induló támogatás formájában.

A már működő és versenyképes mezőgazdasági üzemek továbbműködtetése és fejlesztése hozzájárul a mezőgazdaság versenyképességének fenntartásához és javításához. A generációváltást elősegít, ha a nyugdíj korhatárhoz közel álló gazdálkodók mezőgazdasági üzemeit fiatalabb gazdálkodók veszik át.

A generációváltás támogatása a mezőgazdasági termelők korszerkezetének javítását célozza, de a generációváltás mellett szintén fontos célkitűzés, hogy a működő mezőgazdasági üzemek ne kerüljenek

bezárásra.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges:
Az átvevő(k) részéről:
- projektterv tartalma és minősége (Különösen ki kell térni a következőkre: környezeti- és klíma-alkalmazkodási szempontok érvényesítése, környezeti- és klíma-alkalmazkodási szempontok érvényesítése, minőségrendszerben vagy minőségbiztosítási vagy minőségirányítási rendszerben való részvétel vállalása, ökológiai gazdálkodás folytatása, foglalkoztatási hatás (beleértve: megváltozott munkaképességűek foglalkoztatása).
- a szakmai képzettség szintje,
- korábban megszerzett szakmai gyakorlat,
- az átvételt menedzselő tanácsadóval való együttműködés,
- magasabb hozzáadott értékű gazdálkodási tevékenység vagy gazdálkodási mód

Vonatkozó jogszabályok:
2021. évi CXLIII. törvény az agrárgazdaságok átadásáról

Kapcsolat más beavatkozásokkal:
„ RD07_B03_YFO_77 - Generációs megújulás, gazdaságátadási együttműködés” – beavatkozás.
RD58_A01_TRA_78 - Képzések és bemutatóüzemi programok

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Eligible Beneficiaries:

- Az a személy, aki gazdaságot és annak kötelezettségeit veszi át.
- Csak természetes személyek között jöhet létre a gazdaságátadás.

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):

- A támogatási kérelem benyújtásakor hatályos gazdaságátadási szerződés.
- Projektterv
- A gazdaságátvevő a gazdaságátadónál legalább tíz évvel fiatalabb, az 50. életévét el nem érő mezőgazdasági őstermelő vagy mező-, erdőgazdasági tevékenységet folytató egyéni vállalkozó, aki az átvenni kívánt gazdaság működtetésére a jogszabályban előírt feltételeknek megfelel
- Az átadandó mezőgazdasági üzem minimum 10 000 euró STÉ üzemmérettel, vagy 10 000 euro mezőgazdasági árbevétellel rendelkezik.
- A gazdaság átvevője esetében szakirányú végzettség.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Kötelezettségvállalások (commitments):
- Részvétel kötelező képzésen
- A gazdaság átadója az önellátásra szolgáló földterület és állatállományon kívül a teljes gazdaságot átadja az átvevőnek.
- A gazdaság átvevője az átvett gazdaságot legalább 5 évig működteti, ez idő alatt a gazdaságának az üzemmérete nem csökkenhet az átadáskori üzemméret alá.
- A gazdaság átvevője a gazdaság átvételét követően élethivatásszerűen mezőgazdasági termelő tevékenységet folytat.
- A gazdaság átadásának a támogatói döntést követően legfeljebb 5 évvel le kell záródnia.
- A gazdaság átvevője az átvett termőföldek föld tulajdonjogának megszerzését követő 5 éven belül, azokat nem engedi át másnak, azt más célra nem hasznosítja és eleget tesz a termőföld védelméről szóló

törvényben meghatározott hasznosítási kötelezettségének.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

☑ **Grant**

☐ **Financial instrument**

Type of payment

☐ reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

☐ unit costs

☑ lump sums

☐ flat-rate financing

Basis for the establishment

- STR 83. cikk 1(c) és 2 (a)(i)

A kifizetés típusa vissza nem térítendő átalánytámogatás.

Az odaítélhető támogatás objektív kritériumok alapján differenciálható.

Range of support at beneficiary level

Az átvevő esetében a támogatási összegek:
-10 000 – 50 000 EUR STÉ között 40 000 EUR
-50 000 – 100 000 EUR STÉ között 70 000 EUR
-100 000 EUR STÉ fölött 100 000 EUR

Mezőgazdasági árbevétel esetén:
-10 000-50 000 EUR mezőgazdasági árbevétel között 40 000 EUR
-50 000-100 000 EUR mezőgazdasági árbevétel között 70 000 EUR
-100 000 EUR mezőgazdasági árbevétel fölött 100 000 EUR

Additional explanation

Nem releváns.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

☐ Yes ☑ No ☐ Mixed

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

N/A

10 WTO compliance

Amber Box

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Nem releváns.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(2)(d) - Other regions	43.00%	20.00%	43.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD06_O27_A01_BN - Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők gazdaságátvevő támogatásával beavatkozás egységösszege	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Average		R.39	Yes

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD06_O27_A01_BN - Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők gazdaságátvevő támogatásával beavatkozás egységösszege

A támogatás összege az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/2115 Rendelete alapján nyújtható maximális támogatási összeg: 100.000 EUR, mely megegyezik az egységösszeggel.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD06_O27_A01_BN - Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők gazdaságátvevő támogatásával beavatkozás egységösszege (Grant - Average)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	100,000.00	100,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.27 (unit: Beneficiaries)	0.00	21.00	21.00	140.00	140.00	140.00	140.00	**Sum:** 602.00 **Max:** 140.00
TOTAL	O.27 (unit: Beneficiaries)	0.00	21.00	21.00	140.00	140.00	140.00	140.00	**Sum:** 602.00 **Max:** 140.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	2,070,733.38	2,070,733.39	0.00	0.00	0.00	0.00	4,141,466.77
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	890,415.35	890,415.36	0.00	0.00	0.00	0.00	1,780,830.71
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

RD08_B04_BIS_75 - Generációs megújulás induló vidéki és fiatal erdőgazdálkodó vállalkozók támogatásával

Intervention Code (MS)	RD08_B04_BIS_75
Intervention Name	Generációs megújulás induló vidéki és fiatal erdőgazdálkodó vállalkozók támogatásával
Type of Intervention	INSTAL(75) - Setting up of young farmers and new farmers and rural business start-up
Common Output Indicator	O.27. Number of rural businesses receiving support for start up
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO7 Attract and sustain young farmers and other new farmers and facilitate sustainable business development in rural areas
SO8 Promote employment, growth, gender equality, including the participation of women in farming, social inclusion and local development in rural areas, including the circular bio-economy and sustainable forestry

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
7.1.1	Mezőgazdasági és erdőgazdálkodási vállalkozások indításának ösztönzése a fiatalok körében	1	Yes
8.1.2	Vidéki mikrovállalkozások jövedelmezőségének javítása	1	Partially

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.37 New jobs supported in CAP projects
R.39 Number of rural businesses including bio-economy businesses developed with CAP support

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

1. célterület: A beavatkozás célja a helyi szükségleteket kiszolgáló árutermelő vagy szolgáltató vállalkozások indításának előmozdítása a vidéki térségekben, különös tekintettel a tanyás településeken és a vállalkozáshiányos aprófalvas területeken megvalósuló vállalkozás-fejlesztésekre. A beavatkozás a vidéki térségekben megvalósuló vállalkozásindítást ösztönző támogatás, ami hozzájárul a vidéki települések élhetőbbé, vonzóbbá tételéhez.

2. célterület: A mezőgazdasági vállalkozások esetében tapasztalható kedvezőtlen korstruktúrához hasonlóan az erdőgazdálkodók esetében is elöregedés megy végbe, ezért szükséges a fiatal szakemberek önálló vállalkozásindításának célzott ösztönzése is. A fiatalabb erdész generáció tagjaira alapvetően jellemző, hogy életkori sajátosságukból fakadóan jellemzően nem, vagy alacsonyabb összegű

felhalmozott tőkével rendelkeznek, ami szintén indokolja speciális támogatásukat. Járulékos cél a gazdálkodó nélküli erdők lehetőség szerinti szakszerű gazdálkodásba vonása. A képzett, gyakorlattal is rendelkező, "jogosult szakszemély" részére előírt elvárásoknak is megfelelő fiatal szakemberek számára is rendkívüli nehézségbe ütközik önálló erdőgazdálkodó vállalkozás elindítása. Az erdőgazdálkodás rendkívül hosszú megtérülési ideje és a racionális üzemméret eléréséhez szükséges tőke és hitel-ellátottság rendkívül nehézkes.

Tartalom: fiatal erdőgazdálkodó szakemberek vállalkozás-indításának elősegítése speciális lump sum jellegű támogatással.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges:

- Üzleti terv minősége
- Térségi szempont
- Társadalmi vállalkozások a pontozás során előnyben részesülnek
- Foglalkoztatás
- Szakmai végzettség
- Gazdálkodó nélküli erdő gazdálkodásba vonása
- Csatlakozás minőség tanúsítási rendszerhez (PEFC, FSC)
- Részvétel mentorálási programban

Kapcsolódás jogszabályokhoz:
2009. évi XXXVII törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról
61/2017. (XII.21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról
383/2016 Kor. rendelet (XII.2.) a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről
244/2020 (V.28.) Korm. rendelet az erdészeti szakszemélyzet és az erdészeti szakirányító vállalkozás tevékenységének és nyilvántartásának, valamint az erdészeti szakszemélyzet továbbképzésének szabályairól
Kapcsolat egyéb beavatkozásokkal: tájékoztatás, szakmai továbbképzés (első sorban vállalkozás-menedzsment, speciális mentorálás (támogatott szaktanácsadási téma), EIP, AKIS RD58_A01_TRA_78 - Képzések és bemutatóüzemi programok

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

1.célterület
- Természetes személyek
- Jogi személyiségű vállalkozások (gazdasági társaságok+szövetkezetek (különösen szociális szövetkezetek)
- Jogi személyiség nélküli vállalkozások
- Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok

2 célterület
Magánszemély esetén: 40 életévét még be nem töltött, jogosult erdészeti szakszemély
Jogi személy esetén:
a) erdőgazdálkodási tevékenységet a pályázat benyújtásától számított 5 évnél nem régebben főtevékenységként végzi
b) a jogi személy önálló aláírási joggal rendelkező vezető tisztségviselője és többségi tulajdonosa legfeljebb 40 éves,

c) a jogi személy önálló aláírási joggal rendelkező vezető tisztségviselője és többségi tulajdonosa jogosult erdészeti szakszemély

Jogosultsági kritériumok:

1.célterület

a) A pályázat benyújtását megelőző 12 hónapban, vidéki térségben életvitelszerű tartózkodási hely igazolása, jogi személy esetén a jogi személy székhelye a pályázat benyújtását megelőző 12 hónapban vidéki térségben helyezkedik el, tulajdonosai és cégvezetője a pályázat benyújtását megelőző 12 hónapban vidéki térségben életvitelszerű tartózkodási hellyel rendelkezik.

b) Vidéki térségben megvalósuló, nem mezőgazdasági tevékenység végzésére irányuló fejlesztés.

c) Nem pályázhat olyan természetes személy vagy egyéni vállalkozó, aki a pályázat beadását megelőző 12 hónapban olyan egyéni vállalkozó volt/akinek volt tulajdonrésze olyan vállalkozásban/aki tagja volt olyan társas vállalkozásnak, amely a pályázatban szereplő tevékenységet végezte.

d) Nem pályázhat olyan jogi személyiségű vállalkozás, amely a pályázat beadását megelőző 12 hónapban a pályázatban szereplő tevékenységet végezte.

e) Nem jogosult az a pályázó, amely ugyanazon településen, ugyanarra a tevékenységre LEADER vagy más Alapból finanszírozott Operatív Programon pályázatot nyert az elmúlt öt évben.

f) A pályázó minimum középfokú szakirányú végzettséggel rendelkezik

g) Üzleti terv benyújtása

2 célterület

Üzleti terv benyújtása

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével **nem nyújtható támogatás** azon kedvezményezett részére aki/amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet vagy a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve
- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Kötelezettségvállalások (commitments):

1. célterület

- üzleti terv végrehajtása a kötelezettségvállalási időszak végéig.

2. célterület

- a támogatási döntéstől számított legfeljebb 9 hónapon belül megkezdi az üzleti terv végrehajtását,
- a megkezdéstől számított legkésőbb 4. gazdálkodási év végére legalább 20 hektár erdőre jogosult erdőgazdálkodóvá válik
- az üzleti tervben vállalt kötelezettségek teljesítése legkésőbb a 4. gazdálkodási év végére,
- a kedvezményezett legkésőbb a támogatás 4. lezárt gazdálkodási évében erdőgazdálkodási tevékenységből származó jövedelme eléri legalább az előző évi kötelező bérminimum mértékét, és köteles a vállalkozást személyes közreműködéssel vezetni,
- évenkénti szakmai beszámoló benyújtása,
- szaktanácsadóval való együttműködés, évente egy, összesen öt kötelező képzésen részvétel

- kötelező beruházás 4 éven belül, minimum 30.000 EUR értékben,
- a támogatott személye, jogi személy esetén az önálló aláírási joggal rendelkező vezető tisztségviselője és többségi tulajdonosa nem változhat (kivéve öröklés esete)

6 Identification of relevant baseline elements
(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))
N/A
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods
Form of support
☑ **Grant**
☐ **Financial instrument**

Type of payment
☑ reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary
☐ unit costs
☑ lump sums
☐ flat-rate financing

Basis for the establishment

STR 83. cikk 1(a), 1(c), 2 (a)(i) és 2(b) bekezdései

1(a) költség alapú elszámolás: 2. célterület min. 30.000 EUR
1(c) egyösszegű átalány (lump sum): 1. célterület + 2. célterület max. 40.000 EUR + 2. célterület max. 30.000 EUR 5 év fenntartási idő vállalása esetén

Történelmi adatok alapján került kiszámolásra.

Range of support at beneficiary level

1. célterület: Vissza nem térítendő átalánytámogatás 30.000 EUR-ig.
2. célterület: A támogatás maximális mértéke 100.000 euró lehet, az alábbiak szerint:
    1. vissza nem térítendő átalánytámogatás 5 évre 40.000 EUR

+ kötelező beruházás a 4. lezárt gazdálkodási év végéig minimum 30.000 EUR értékben
+ további 30.000 EUR vissza nem térítendő átalánytámogatás további 5 év fenntartási idő vállalása esetén, amely idő alatt a jogosult erdőgazdálkodó terület nem csökkenhet

Additional explanation

Nem releváns.

8 Information regarding State aid assessment
The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:
☑ Yes ☐ No ☐ Mixed
Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

Az erdészeti ágazat az EUMSZ 42. cikkének a hatályán kívül esik, így a részére nyújtott támogatásokra a versenyszabályok (állami támogatási szabályok) alkalmazandóak.

Type of state aid instrument to be used for clearance:
☐ Notification ☑ GBER ☑ ABER ☑ de minimis
State Aid case number
N/A

Additional information:

☐ The Member State has not yet chosen the instrument(s) and has indicated the alternatives. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance of the instrument chosen comes into effect.
☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, but the clearance has not yet been obtained. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance comes into effect.
☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, the clearance has been obtained and the SA number has been indicated for notification, GBER or ABER

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention
N/A

10 WTO compliance
Amber Box
Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Nem releváns.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(2)(d) - Other regions	43.00%	20.00%	43.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD08_O27_A01_BN - Generációs megújulás induló vidéki vállalkozások támogatásával fajlagos költsége	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Average		R.39	No
RD08_O27_A02_BN - Fiatal erdőgazdálkodók induló támogatása egységösszege	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Average		R.37; R.39	No

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD08_O27_A01_BN - Generációs megújulás induló vidéki vállalkozások támogatásával fajlagos költsége

Történelmi adatok alapján a Vidékfejlesztési Program M7 intézkedés releváns műveletei alapján került kiszámításra.

RD08_O27_A02_BN - Fiatal erdőgazdálkodók induló támogatása egységösszege

A 2. célterület (FIEG) "átlagos" UA érték (100.000 euró) indoklása: tapasztalat a fiatal mg-i vállalkozás indító támogatása esetében (VP6.1): kevés kivétellel minden pályázó a maximális igényelhető összeget igényelte.

A fiatal induló erdőgazdálkodó vállalakozás esetében pedig azért kalkulálunk 100.000 euró nagyságrenddel, mivel

a) a maximum összeget 5 + további 5 év gazdálkodás vállalással kaphatja meg,

b) erdőgazdálkodás esetén nincs racionalitása 10 évnél rövidebb vállalkozási idővel kalkulálni.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD08_O27_A01_BN - Generációs megújulás induló vidéki vállalkozások támogatásával fajlagos költsége (Grant - Average)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	30,000.00	30,000.00	0.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.27 (unit: Beneficiaries)	0.00	0.00	48.00	48.00	181.00	181.00	181.00	**Sum:** 639.00 **Max:** 181.00
RD08_O27_A02_BN - Fiatal erdőgazdálkodók induló támogatása egységösszege (Grant - Average)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	100,000.00	100,000.00	100,000.00	100,000.00	100,000.00	100,000.00	

	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	100,000.00	100,000.00	100,000.00	100,000.00	100,000.00	100,000.00	
	O.27 (unit: Beneficiaries)	0.00	70.00	30.00	0.00	0.00	0.00	0.00	**Sum:** 100.00 **Max:** 70.00
TOTAL	O.27 (unit: Beneficiaries)	0.00	70.00	78.00	48.00	181.00	181.00	181.00	**Sum:** 739.00 **Max:** 181.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	1,433,577.57	1,433,577.57	0.00	0.00	0.00	2,867,155.14
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	616,438.35	616,438.36	0.00	0.00	0.00	1,232,876.71
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

RISK(76) - Risk management tools

RD16_I01_INS_76 - Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR II. pillér): Díjtámogatott mezőgazdasági biztosítás

Intervention Code (MS)	RD16_I01_INS_76
Intervention Name	Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR II. pillér): Díjtámogatott mezőgazdasági biztosítás
Type of Intervention	RISK(76) - Risk management tools
Common Output Indicator	O.9. Number of units covered by supported CAP risk management tools
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

A díjtámogatott mezőgazdasági biztosítás az egész ország területén egységes feltételek mellett igényelhető.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Yes
1.2.4	Mezőgazdasági biztosításkötés (öngondoskodás) ösztönzése	2	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.5 Share of farms with supported CAP risk management tools

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

A 2012 –től induló komplex mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer II. pilléreként került bevezetésre a szántóföldi kultúrákra (ideértve a szántóföldi zöldségkultúrákat is) és ültetvényekre kiterjedő biztosítási díjtámogatási program, amely 2012-2014 között EMGA forrásból, 2015. évben nemzeti forrásból, 2016. évtől pedig EMVA forrásból került finanszírozásra. A díjtámogatott biztosítások népszerűsége évről évre növekvő tendenciát mutat, és ezt az intézkedésről az Európai Számvevőszék is pozitívan nyilatkozott a jelentésében.

A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta termelői károk kezelése, valamint a termelői öngondoskodás elősegítése és további fenntartása érdekében az időjárási kockázatokból fakadó, 20%-os hozamcsökkenést meghaladó mértékű mezőgazdasági károkat fedező növénybiztosítási szerződések

kötésének ösztönzése a biztosítási díjainak támogatásán keresztül.

Díjtámogatott biztosítások típusai: Az „A” típusú biztosítás egyfajta **csomagbiztosítás**, amely a jégeső, aszály, mezőgazdasági árvíz, téli fagy, tavaszi fagy, őszi fagy, felhőszakadás, vihar időjárási kockázatok mindegyikét együttesen fedezi (ún. összkockázati biztosítás).

„A” típusú biztosítás a felsorolt kárnemekre **kizárólag együttesen** köthető meg. Az összkockázati jellege miatt ez a biztosítási módozat nyújtja a legteljesebb védelmet a természeti kockázatokkal szemben. Ennél a biztosítási típusnál csak a legnagyobb termőterületen és a leggyakrabban termelt szántóföldi növények és ültetvényes kultúrák vonhatók fedezetbe (lásd. 1. táblázat). Az “A” csomagbiztosítások díja az összkockázati jellegük miatt természetesen magasabb, mint a “B” vagy “C” típusú biztosításoké.

1. táblázat Alábbi növénykultúrákra köthető „A” típusú biztosítás

„A” típusú biztosítási fedezetbe vonható kultúrák	***kalászosok közül**: búza, árpa, rozs, tritikálé, kukorica.* ***olajnövények közül:** káposztarepce, napraforgó* ***gyümölcsültetvények közül:** alma, őszi- és kajszibarack, nektarin, szilva, dió, mogyoró, mandula, körte, meggy, cseresznye* ***szőlőültetvények***

A „B” és „C” típusú biztosítások esetében a biztosított választhatja meg, hogy a bevezetőben felsorolt nyolc időjárási kockázati tényező közül külön-külön melyiket vagy akár többet egymással kombinálva kíván biztosítási fedezetbe vonni (ez az ún. **nevesített kockázat**).

A „B” és “C” típusú biztosítások csupán abban különböznek egymástól, hogy mely növénykultúrák vonhatók fedezetbe (2. táblázat).

2. táblázat Növénykultúrák, amelyekre „B” vagy „C” típusú biztosítás köthető

„B” típusú biztosítási fedezetbe vonható kultúrák	***zöldség- és gyümölcsültetvények:** bármely zöldség- és gyümölcsféle*
„C” típusú biztosítási fedezetbe vonható kultúrák	*szántóföldön termesztett **kalászosok**, **ipari-**, **fehérje-**, **takarmány-** és **gyógynövénye***

	k

„A” típusú növénybiztosítás: összkockázati biztosítás (**multi-peril**) mind a nyolc (tavaszi fagykár, őszi fagykár, téli fagykár, mezőgazdasági árvízkár, felhőszakadáskár, jégesőkár, viharkár, aszálykár) időjárási kockázatra kiterjedően. A felsorolt kárnemek kizárólag együttesen vonhatók biztosítási fedezetbe.

„B” és „C” típusú növénybiztosítás: a nyolc időjárási kockázat (tavaszi fagykár, őszi fagykár, téli fagykár, mezőgazdasági árvízkár, felhőszakadáskár, jégesőkár, viharkár, aszálykár) közül a biztosított határozhatja meg, hogy külön-külön melyik kárnemet vagy akár több kárnemet egymással kombinálva von biztosítási fedezetbe (ez az ún. nevesített kockázat – **single peril**)

Díjtámogatott mezőgazdasági biztosítás csak azon biztosítási szerződések után igényelhető, amely a mezőgazdasági termelő üzemi szintű növénykultúrájában **20%-ot meghaladó mértékű hozamcsökkenést** okozó kedvezőtlen éghajlati jelenségből (jégesőkár, aszálykár, mezőgazdasági árvízkár, tavaszi/téli/őszi fagykár, felhőszakadás kár, viharkár) eredő kárt fedez. A díjtámogatott biztosítási támogatást tartalmazó biztosítási szerződés tervezetét – a biztosító társaság kérelmére – az agrárminiszter jóváhagyja.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

A díjtámogatás kedvezményezettei kizárólag egységes kérelmet benyújtó, és így aktív mezőgazdasági termelőnek minősülő termelők lehetnek.

Tehát díjtámogatást az a Magyar Államkincstárnál ügyfél-azonosítóval rendelkező termelő igényelhet, akinek az egységes kérelem felületen jelöli, hogy díjtámogatást kér.

• A biztosítási szerződés a következő, kedvezőtlen időjárási jelenségből fakadó károkat fedezi: jégeső, aszály, mezőgazdasági árvíz, téli fagy, tavaszi fagy, őszi fagy, felhőszakadás, vihar.

• A biztosítási szerződés 20%-ot meghaladó hozamcsökkenést okozó károkat fedez.

• A támogatás maximális mértéke az összes elszámolható költség (megfizetett éves nettó biztosítási díj) 70%-a.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Azon mezőgazdasági biztosítások díjának támogatása, amely biztosítási szerződések megfelelnek a fentiekben bemutatott feltételeknek.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

☑ **Grant**

☐ **Financial instrument**

Type of payment

☑ reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

☐ unit costs

☐ lump sums

☐ flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

A támogatás maximális mértéke a megfizetett éves nettó biztosítási díj **70%**-a.

Additional explanation

A tervezett egységösszeg 2027. évről 2028. évre való csökkenésének mértéke arányos a 2027. évről 2028. évre történő kedvezményezettek számának növekedésével (4 százalék).

A maximum tervezett egységösszeg (220 Euro) értékének megállapítása történelmi bázisidőszak figyelembevételével történt: 2017. évtől kezdve megvizsgáltuk, hogy először is hány termelő (kedvezményezett) részesült az előző programozási időszakban díjtámogatásban, majd ebben az **ötéves** időszakban tapasztalt növekedés **átlagával** (17 százalék) határoztuk meg a maximális egységösszeget. Emellett kikértük a Magyar Biztosítók Szövetségének (MABISZ) véleményét is azzal kapcsolatban, hogy milyen prognózisuk van a díjtámogatással élő ügyfelek számát (kedvezményezettek) illetően 2028-cal bezárólag.

Az említett, történelmi bázisidőszak számadatai az alábbiak szerint alakultak:

2017: 10 997

2018: 14 172

2019: 15 132

2020: 17 197

2021: 20 790

Ahogy látható, a történelmi adatok alapján évről-évre dinamikusan nőtt a kedvezményezettek száma (nyolc éves időszak alatt átlagosan 24%-os növekedés). A MABISZ prognózisára és szakmai véleményére támaszkodva az elkövetkezendő években azonban ettől jóval visszafogottabb növekedést várunk: 2024-ig 5%-os, majd 2025-től 2028-cal bezárólag 4%-os emelkedéssel számoltunk. Felső vezetőinktől kapott információink szerint a Stratégia Terv szempontjából viszont csak a 2027. és 2028-as évek relevánsak

A maximum amount-ok megállapításánál az RD16-os intézkedésre vonatkozóan 35 %-ot számoltunk az egységösszegekre (drasztikusan megemelkedett terményárak, háborús helyzet,-kiszámíthatatlan gazdasági környezet, árfolyam-ingadozás, infláció stb.)

A biztosítási díjtámogatás viszonya a többi mezőgazdasági kockázatkezelési pillérhez:

I. Agrárkár-enyhítés vs. biztosítási díjtámogatás

A hatályos agrár-erdészeti iránymutatások 1.2.1.2. alfejezetének (362) pontja alapján a Bizottság által jóváhagyott, tisztán nemzeti forrásból finanszírozott agrárkár-enyhítési pillér (I. pillér) szerinti támogatás (kárenyhítő juttatás) kiszámítása során figyelembe vételre kerül a biztosítótársaság által az ugyanazon elszámolható költségre (ugyanazon növényre, területre, káreseményre) kifizetett kártérítési összege.

II. Biztosítási díjtámogatás vs. Krízisbiztosítás

A túlkompenzáció a mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer krízisbiztosítási pillére (IV. pillér) tekintetében is kizárt, hiszen egyéb mezőgazdasági bevételként fel kell tüntetni és el kell számolni teljes egészében a káreseménnyel kapcsolatosan a biztosítótól kapott kártérítés összeget.

III. Biztosítási díjtámogatás vs. szektorális intézkedés

Az éghajlati kockázatokat érintően a zöldség-gyümölcs ágazatban az Európai Parlamenti és Tanácsi rendelet 46. cikk j) pontjában említett célkitűzés tekintetében a következő a 47. cikk (2) bekezdése i) pontja szerinti betakarítási és termelési biztosítást az SC26_I08_FVH_47 kóddal jelölt beavatkozás típus leírásában kerültek bemutatásra. A **betakarítási és termelési biztosítási beavatkozások nem terjedhetnek ki olyan biztosítási kifizetésekre, amelyek az elszenvedett bevételkiesés több mint 100%-ára nyújtanak kártérítést a termelőnek**, **figyelembe véve minden olyan kártérítést, amelyet a termelő a biztosított kockázathoz kapcsolódó más támogatási programokból kap.**

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

☐ Yes ☑ No ☐ Mixed

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention
Compensation of losses. What is the threshold triggering compensation?

A biztosítási szerződésben a biztosítási szerződéssel lefedett terület vonatkozásában a kárküszöb mindhárom biztosítástípus ("A", "B" és "C") esetében meghaladja a károsodással érintett területre eső biztosítási összeg 20%-át.

What is the methodology for the calculation of losses and triggering factors for compensation?

A biztosító társaságok helyszíni kárfelméréssel állapítják meg a hozamcsökkenés mértékét.

Díjtámogatés azon biztosítási szerződések díja után vehető igénybe, amely szerződésekben egyértelműen előírásra kerül, hogy kártérítés kizárólag 20%-ot meghaladó mezőgazdasági károk után kerül kifizetésre.

A biztosító társaságok a kármegállapítás szabályait valamint a szolgáltatás mértékét a biztosítási szerződésben rögzítik. A hozamveszteség minden esetben kárszakértő által kerül megállapításra, amelyről jegyzőkönyv készül (fotóval együtt).

A kárfelmérés és kárrendezés folyamatának egyszerűsített lépései a következők:

·helyszíni kárfelmérés: kárbejelentést követően max. 5 napon belül a biztosító kárszakértői helyszíni kárfelméréssel állapítják meg a hozamveszteség mértékét. A helyszíni kárfelmérés során kárszemle jegyzőkönyv készül, amit a biztosított a helyszínen aláír. A jegyzőkönyvben rögzítik, hogy a kárfelmérés során milyen módszerrel állapították meg a terméskiesés mértékét, valamint azt, hogy a biztosított elfogadja-e a kárszakértő által megállapított hozamveszteséget. A kárszemle során földrajzi koordinátákkal ellátott képi bizonyítékok is készülnek.

·kárrendezés: a kárszemle jegyzőkönyvet és a képi bizonyítékokat a kárszakértő továbbítja a biztosítótársaság kárrendezési részlegének. A kárrendezés első lépése a kárigény jogalapjának, majd a fedezetnek a vizsgálata. Ha ez a vizsgálat eredményes, akkor második lépésben a kárrendező megállapítja a tényleges hozamveszteséget és a kártérítési összeget.

A biztosító-társaságok minden biztosítási módozathoz egyedi díjszabást (ún. tarifát) állapítanak meg, melyből a biztosítási díjakat kalkulálják. A mezőgazdasági növénybiztosítások tarifálása során nem a vagyonbiztosításoknál használt, biztosítási szerződésben rögzített értékkövetési módszert (indexálást) alkalmazzák, hanem az egyedi növényfajoknak az aktuális piaci árán alapuló egységárat. Ezeket az egységárakat a biztosító szakemberei minden biztosítási szezon előtt aktualizálják, hogy az alul- vagy túlbiztosítottságnak és az ebből fakadó kellemetlenségeknek elejét vegyék.

What is the type of risk management tool?

☑ Insurance
☐ Mutual fund
☐ Other

What are the production losses coverage?

horticulture
crop

What are the income losses coverage?

sector specific

What are the provisions in order to avoid overcompensation of that contribution?

Nincs hatályban ezen intézkedéssel ezzel azonos elszámolható költséget (biztosítási díjat) támogató egyéb költésgvetési (public) vagy piaci (private) intézkedés.

10 WTO compliance
Amber Box
Explanation of whether and, if so, how the intervention respects relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture (Green Box)

A **2021/2115 EU rendelet 76. cikk**e alapján :

"*A tagállamok biztosítják, hogy a támogatás nyújtására csak akkor kerülhessen sor, ha az adott mezőgazdasági termelő esetében a jövedelem visszaesésének mértéke meghaladja a megelőző hároméves*

időszak, illetve a megelőző ötéves időszaknak a legmagasabb és a legalacsonyabb érték kizárásával képzett hároméves átlaga alapján kiszámított átlagos éves termelés vagy jövedelem legalább 20 %-át kitevő küszöböt. Az ágazati termelési kockázatkezelési eszközöknek ki kell számítaniuk a veszteségeket a mezőgazdasági üzem szintjén vagy a mezőgazdasági üzem érintett ágazatban folytatott tevékenységének szintjén."

A **WTO Mezőgazdasági megállapodás 2. mellékletének 8. pontj**a alapján az ún. csökkentési kötelezettségek alól a mezőgazdasági díjtámogatások abban esetben mentesülnek, ha *termésveszteség meghaladja a megelőző hároméves időszak, illetve a megelőző ötéves időszaknak a legmagasabb és a legalacsonyabb érték kizárásával képzett hároméves átlaga alapján kiszámított átlagos éves termés* 30%-át.

A **2021/2115 EU rendelet 10. cikk második bekezdés második mondata** arra utal, hogy az e rendelet 2. mellékletében fel nem sorolt intézkedések esetében az ebben a mellékletben felsorolt WTO bekezdések indikatív jellegűek, és ezekre a mezőgazdaságról szóló WTO-megállapodás 2. mellékletében foglalt egyéb bekezdésnek is megfelelhetnek.

A mezőgazdasági biztzosítási díjtámogatás intézkedés - a vonatkozó uniós rendeletekben megadott lehetőséggel élve - úgy került kialakításra, hogy az 5 éves termésátlag (kivéve a legmagasabb és legalacsonyabb termésátlagú 2 évet) 20%-ot meghaladó terméscsökkenést okozó károkat fedező biztosítások díjához lehet igénybe venni a díjtámogatást. A 20%-os éves átlagos termésveszteség miatt kerüt ez az intézkedés a WTO "sárga" dobozos intézkedései közé.

Ez az intézkedés egyebekben teljesíti a WTO Mezőgazdasági Megállpodás 8. pontjában foglaltakat, azaz:

- az adott természeti (vagy ahhoz hasonló) katasztrófa a hatóságok által elimerésre kerül,
- a kifizetés az adott természeti katasztrófa következtében keletkezett felmerült és azt meg nem haladó jövedelemveszteségeket fedezi
- és a támogatás a termelő részére ugyanezen kárra kifzetett összeggel sem éri el a kár miatt elszenvedett jövedelemveszteség 100%-át.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(2)(d) - Other regions	43.00%	20.00%	43.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD16_O09_A01_BN - Támogatott biztosítási díjösszeg	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Average		R.5	Yes

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD16_O09_A01_BN - Támogatott biztosítási díjösszeg

Magyarország ezt az intézkedést 2025-ig a Vidékfejlesztési források (Vidékfejlesztési Program=VP) terhére tervezi finanszírozni. Tervek szerint a 2026-tól ez az intézkedés a KAP Stratégia Terv keretében fog működni, azonban az első kifizetés a 2027. pénzügyi évben fog realizálódni.

Az átlagos egységösszeg a kockázatkezelési eszközzel élő kedvezményezettekre jutó fajlagos biztosítási díjtámogatás összegét jelenti. Az egységösszeg kedvezményezettenként egyedi, mivel a biztosítási díj és ezen keresztül a támogatási összeg is a fedezetbe vont kultúrától, az adott biztosítótársaság díjszabásától, a biztosítási módozattól, veszélynemtől függ. Az egységösszeg tervezése szempontjából bizonytalansági tényezőt jelent a kockázatkezelési eszközzel élni kívánó gazdálkodók száma, az inflációs rátának, a biztosítói áremelésnek a díjakra gyakorolt hatása.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD16_O09_A01_BN - Támogatott biztosítási díjösszeg (Grant - Average)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)					1,548.00	1,484.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)					2,090.00	2,003.00		
	O.9 (unit: Beneficiaries)					23,000.00	24,000.00		**Sum:** 47,000.00 **Max:** 24,000.00
TOTAL	O.9 (unit: Beneficiaries)					23,000.00	24,000.00		**Sum:** 47,000.00 **Max:** 24,000.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)					4,778,591.91	4,778,591.91		9,557,183.82

	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)					2,054,794.52	2,054,794.52		4,109,589.04
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

RD17_I02_IST_76 - Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR IV. pillér): Mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer

Intervention Code (MS)	RD17_I02_IST_76
Intervention Name	Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR IV. pillér): Mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer
Type of Intervention	RISK(76) - Risk management tools
Common Output Indicator	O.9. Number of units covered by supported CAP risk management tools
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

A mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer az egész ország területén egységes feltételek mellett igényelhető.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Yes
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Yes
1.2.4	Mezőgazdasági biztosításkötés (öngondoskodás) ösztönzése	2	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.5 Share of farms with supported CAP risk management tools

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Magyarország mezőgazdasági jövedelmek stabilizálása céljából 2021. óta mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszert működtet a 1305/2013/EU rendelettel összhangban. A következő KAP periódusban is az így kialakított rendszert szeretnénk továbbvinni (lásd: KAP ST –ben az RD17_I02_IST_76 kódszámmal jelölt beavatkozás).

A mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer finanszírozását egy pénzügyi alap, a Krízisbiztosítási Alap biztosítja, működtetését pedig a krízisbiztosítási szerv (Magyar Államkincstár) látja el. Az Alap 2 fő pénzügyi forrása

a) a krízisbiztosítási rendszerben tag mezőgazdasági termelők által megfizetett krízisbiztosítási hozzájárulások összege, és

b) az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtott támogatás összege.

A termelői befizetésekből és a vidékfejlesztési támogatásból álló Krízisbiztosítási Alap a termelő mezőgazdasági jövedelemcsökkenést okozó kockázatok (többek között időjárási jelenség, állatbetegség, piaci körülmények megváltozása, árfolyam-ingadozás, takarmány árak megemelkedése) széles körét kezeli.

A mezőgazdasági termelő **önkéntesen**, **3 éves időtartam**ra csatlakozhat a mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszerhez. A termelő valamennyi mezőgazdasági termékével (növénytermesztés, állattenyésztés) részt vesz a krízisbiztosítási rendszerben.

A csatlakozást követően a termelőnek minden évben pénzügyi hozzájárulást **(krízisbiztosítási hozzájárulás) kell fizetnie a Krízisbiztosítási Alap részére**.Hozzájárulás összege a naturális adatok (termőföld mérete, állatlétszám) és az egységdíjak szorzataként kerül meghatározásra. Egységdíjakat nemzeti jogszabály tartalmazza.

A mezőgazdasági termelőt a tagsági jogviszony fennállása alatt adatszolgáltatási kötelezettség terheli, mely egyrészt a jövedelem adatokra (referenciajövedelem és tárgyévi jövedelem megállapításához szükséges adatok), másrészt az üzemméretre vonatkozó adatokra terjed ki. A termelő által szolgáltatott adatok, valamint az állami adatbázisokban rendkelezésre álló adatok alapján állapítható meg a mezőgazdasági jövedelem, az alábbi képlet alapján:

Mezőgazdasági jövedelem= mezőgazdasági tevékenységekből származó bevétel - Mezőgazdasági tevékenység során felmerült költségek

A mezőgazdasági jövedelem, illetve eredmény kimutatásához szükséges egyes tételeket a mezőgazdasági termelőnek a magyar számviteli szabályok szerinti részletezettséggel kell megadnia. Az éves jövedelem meghatározásakor a teljesség elve alapján szükséges könyvelni a gazdasági eseményeket, amely megfelel a Nemzetközi Számviteli Standardoknak (IAS 20-as szabály).

A mezőgazdasági jövedelem a 1305/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 39. cikk (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően számított jövedelem, mely a mezőgazdasági tevékenységhez kapcsolódó bevételek összegéből a mezőgazdasági tevékenység során felmerülő költségek összegének levonásával kerül megállapításra.

A jövedelemcsökkenés a referenciajövedelem és a tárgyévi mezőgazdasági jövedelem különbsége, ahol a referenciajövedelem a mezőgazdasági termelő mezőgazdasági jövedelmének a tárgyévet megelőző háromévi átlaga.

A túlkompenzáció kizárt, hiszen egyéb mezőgazdasági bevételként fel kell tüntetni és elszámolni

·a teljes egészében nemzeti forrásból finanszírozott (SA.33418) kárenyhítő juttatást,

·káreseménnyel kapcsolatban biztosítótól kapott összeget,

·termelői költségeket csökkentő minden egyéb támogatást is.

Krízisbiztosítási kompenzációra (támogatásra) a **mezőgazdasági termelő akkor jogosult**, ha

- a mezőgazdasági jövedelem 30%-ot meghaladó mértékben csökken,
- a krízisbiztosítási hozzájárulását határidőben és maradéktalanul megfizette,
- krízisbiztosítási kompenzációs kérelmet nyújtott be,
- a csatlakozás évét megelőző három év átlagos mezőgazdasági jövedelme nem negatív,

- a mezőgazdasági és nem mezőgazdasági tevékenységből származó bevételeket és költségeket elkülönítetten tartja nyílván.

Nem kompenzálható:

- üzemméret változásból,
- gondatlanságból (hanyagság, súlyos agrotechnikai hiányosság),
- mesterséges körülményteremtésből adódó jövedelemcsökkenés.

A krízisbiztosítási **kompenzáció összege** a jövedelemcsökkenés **69,9%-**a. A kompenzáció forrását 30%-ban a termelői krízisbiztosítási hozzájárulások összege, 70%-ban pedig vidékfejlesztési támogatás biztosítja.

A 2012-ben bevezetett kockázatkezelési rendszer kezdetben 2 pillérrel (agrár-kárenyhítési rendszer, biztosítási díjtámogatás) indult, amely a 2021-es évre négy pillére bővült. A magyar kockázatkezelési rendszer piléérei az alábbiak:

·I. pillér: az Európai Bizottság által jóváhagyott (notifikált), nemzeti forrásból finanszírozott agrár-kárenyhítési rendszer;

·II. pillér: az uniós társfinanszírozású, mezőgazdasági biztosítási díjtámogatás (növénybiztosításokra); (RD16_I01_INS_76)

·III. pillér: az uniós forrásból kialakított, nemzeti forrásból működtetett országos jégkármérséklő rendszer (JÉGER); (RD18_I03_JGR_73)

·IV. pillér: mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer (RD17_I02_IST_76)

Amíg az első két pillér a növénytermesztési ágazatra korlátozódik, addig a harmadik pillér nyújtotta előnyöket a nemzetgazdaság teljes egésze illetve a lakosság széles köre is élvezi (vagyonkár megakadályozása). A 2021. évben bevezetett negyedik pillér egy úttörő jellegű támogatási program, amely a növénytermesztés mellett az állattenyésztési ágazatra is kiterjed, továbbá az általa kezelt kockázatok köre is túlmutat az időjárási és klimatikus jelenségek miatti károkon. Mindezek alapján elmondható, hogy a magyar kockázatkezelési rendszer a krízisbiztosítással lett teljes.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Támogatásigénylők köre: A vidékfejlesztési támogatás kedvezményezettje a Krízisbiztosítási Alap (amelynek működtetését a krízisbiztosítási szerv, azaz a Magyar Államkincstár látja el), a támogatás lehívására a krízisbiztosítási szerv jogosult.

Az Alapnak az alábbi feltételeknek kell megfelelnie:

- az Alapot az illetékes hatóság a nemzeti joggal összhangban akkreditálta,

- az Alap átlátható politikát követ az alapba történő befizetések és az onnan történő kifizetések tekintetében és

- az Alap egyértelmű szabályok alapján állapítja meg a felelősséget bárminemű felmerülő tartozás vonatkozásában.

A **krízisbiztosítási szerv kijelölését nemzeti jogszabály tartalmazza**. A Magyar Államkincstáron belül a krízisbiztosítási szerv feladatait egy **elkülönült szervezeti egység** látja el, mely az uniós jognak megfelelően a nemzeti joggal összhangban **akkreditálásra kerül**. Az akkreditációs követelményeket az Agrárminisztérium határozta meg a közösségi jogszabályban foglalt feltételek figyelembevételével.

A vonatkozó szabályokat törvény (2011. évi CLXVIII. tv.) valamint az annak végrehajtására szolgáló rendelet (68/20221.(XII. 23.) AM rendelet), továbbá az akkreditáció során részletesen megvizsgált és jóváhagyott belső eljárásrendek, szabályzatot és egyéb dokumentumok biztosítják.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

A kölcsönös kockázatkezelési alap forrásához történő vidékfejlesztési pénzügyi hozzájárulás maximális összege a támogatható költségek legfeljebb 70%-a lehet.

Elszámolható költség
a) a mezőgazdasági termelők részére kifizetett kompenzáció összege, vagy
b) az alapba történő éves befizetések, pótbefizetések kiegészítése

6 Identification of relevant baseline elements
(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))
N/A
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods
Form of support
☑ **Grant**
☐ **Financial instrument**

Type of payment
☑ reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary
☐ unit costs
☐ lump sums
☐ flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

A kölcsönös kockázatkezelési alap forrásához történő vidékfejlesztési pénzügyi hozzájárulás maximális összege az elszámolható költségek legfeljebb 70%-a lehet.
Az intézkedésben 1 kedvezményezett részvételével számolunk.
A rendszerhez az indulás évében (2021.) mintegy 150 termelő csatlakozott, amelynek mérsékelt ütemű növekedésével számolunk a jövőben.

Additional explanation

Mivel 2021. évben indult el ez az intézkedés, és még kifizetésre az Alapból ezidáig nem került sor, ezért történelmi adaok nem állnak rendelkezésre.

A 150 millió forintos forrásösszeg meghatározásaokr a jelenleg a rendszerhez csatlakozott termelők befizetését vettük alapul.

A maximum egységösszeg megállapításánál 10%-os mértéket láttunk indokoltnak meghatározni, mivel itt a gazdálkodói jövedelem pótlásáról van szó (egy gazdaság esetében egy-egy krízisben lévő ágazat eredményét kompenzálhatja a másik ágazat „jövedelem-többlete”).

8 Information regarding State aid assessment
The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:
☐ Yes ☑ No ☐ Mixed

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention
Compensation of losses. What is the threshold triggering compensation?

A beavatkozás keretében pénzügyi hozzájárulást kap a kölcsönös kockázatkezelési Alap annak érdekében, hogy az Alapból kompenzációt lehessen nyújtani az esetben, ha azAlaphoz csatlakozott aktív mezőgazdasági termelő mezőgazdasági tevékenységből származó tárgyévi jövedelme 30%-ot meghaladó mértékben esik vissza az előző három év mezőgazdasági tevékenységből származó átlagos jövedelméhez képest.

What is the methodology for the calculation of losses and triggering factors for compensation?

Jövedelem=Bevétel-Költség

Bevétel:

saját előállítású, elsődleges mezőgazdasági termékek értékesítéséből származó árbevétel,
elsődleges mezőgazdasági készletek állományváltozása,
mezőgazdasági termelőtevékenységre tekintettel kapott egyéb bevételek

Költség:

mezőgazdasági termelőtevékenység során felmerült anyagjellegű ráfordítások,
személyi jellegű ráfordítások,
értékcsökkenési leírás

A jövedelem megállapítására 3 módszer alkalmazható:
„A" módszer: kettős könyvvitel szabályai szerint nyilvántartott egyéni adatok alapján
→ minden termelő választhatja, de a kettős könyvvezetésre kötelezettek számára kötelező
„B" módszer: egyszeres könyvvitel szabályai szerint teljes körűen nyilvántartott, készletértékkel korrigált egyéni bevételi és költségadatok alapján
→ csak az az egyszeres könyvelést vezető választhatja, aki teljes körű költségnyilvántartással is rendelkezik
„C" módszer: egyszeres könyvvitel szabályai szerint nyilvántartott, készletértékkel korrigált egyéni bevételi adatok és az AKI által megajánlott költségadatok alapján
→ minden egyszeres könyvelést vezető választhatja

What is the type of risk management tool?
☐ Insurance
☑ Mutual fund
☐ Other

What are the production losses coverage?
crop
horticulture
livestock

What are the income losses coverage?
non sector specific

What are the provisions in order to avoid overcompensation of that contribution?

A kiesett jövedelmeknek csak az uniós jogszabályban (STR) meghatározott hányada kerül kompenzálásra. Nincs ezzel azonos elszámolható költséget támogató intézkedés sem uniós sem nemzeti szinten.

10 WTO compliance
Green Box
Paragraph 7 of Annex 2 WTO
Explanation of whether and, if so, how the intervention respects relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture (Green Box)

A beavatkozás keretében pénzügyi hozzájárulást kap a kölcsönös kockázatkezelési alap annak érdekében, hogy az Alapból kompenzációt lehessen nyújtani az esetben, ha a kölcsönös kockázatkezelési Alaphoz csatlakozott aktív mezőgazdasági termelő mezőgazdasági tevékenységből származó tárgyévi jövedelme 30%-ot meghaladó mértékben esik vissza az előző három év mezőgazdasági tevékenységből származó átlagos jövedelméhez képest.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(2)(d) - Other regions	43.00%	20.00%	43.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD17_O09_A01_FN - A vidékfejlesztési forrás terhére elszámolható támogatható költségek	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Average		R.5	No

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD17_O09_A01_FN - A vidékfejlesztési forrás terhére elszámolható támogatható költségek

A mezőgazdasági üzemek fennmaradását biztosító jövedelem és rezíliencia támogatása az Európai Unióban az élelmezésbiztonság fenntartása érdekében megnevezésű 1. sz. specifikus célkitűzéshez kapcsolódóan a természeti (időjárás) és piaci kockázatokból fakadó jövedelemingadozások csökkentése megnevezésű 2. sz. főszükséglet, amely indokolja a beavatkozás 2023-2027. időszakban történő továbbvitelét. A beavatkozás konkrétan a következő alszükségletekhez járul hozzá, illetve kezeli:

- 2.1 A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta termelői károk kezelése a mezőgazdaságban (növénytermesztés, állattenyésztés, kertészet),
- 2.3 Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése,
- 2.4 Mezőgazdasági biztosításkötés (öngondoskodás) ösztönzése.

Az egységösszeg értéke az Alapba történő termelői befizetések illetve az Alapból történő kompenzációs kifizetések függvénye. 2021. évben az Alap a csatlakozó termelőktől összesen 150 millió forint befizetését rendelte el. A tervezési időszakban a csatlakozási kedv mérsékelt ütemű növekedésével számolunk, tekintve, hogy egy 2021-ben induló intézkedésről van szó. Objektíven mérlegelve a 2026-2027. évre (ST-ből való finaiszírozással érintett évekre) a csatlakozott termelők számát 1000 főre becsüljük. Ha állategészségügyi járvány (pl. madárinfluenza, sertéspestis) ütné fel a fejét vagy olyan szektorális szabályozás lépne életbe, mely a krízisbiztosítási tagságot támogatási feltételként jelölné meg, akkor az Alaphoz csatlakozók száma akár kétszerese is lehet az objektív kalkulációval készült tervekhez képest. Azonban megjegyezzük, hogy a pesszimistább szcenárió alapján, a COVID-19 járványhelyzet miatt a 2020-2021. évek alacsonyabb termelői jövedelmet eredményezhetnek, amely a rákövetkező évek csatlakozási hajlandóságát negatívan érinthetik, hiszen ezáltal a referencia időszak jövedelme alacsony lesz.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD17_O09_A01_FN - A vidékfejlesztési forrás terhére elszámolható támogatható költségek (Grant - Average)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)					796,432.00	796,432.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)					820,000.00	820,000.00		

	O.9 (unit: Funds)					1.00	0.00		**Sum:** 1.00 **Max:** 1.00
TOTAL	O.9 (unit: Funds)					1.00	0.00		**Sum:** 1.00 **Max:** 1.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)					796,431.98	796,431.99		1,592,863.97
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)					342,465.75	342,465.76		684,931.51
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

COOP(77) - Cooperation

RD07_B03_YFO_77 - Generációs megújulás, gazdaságátadási együttműködés

Intervention Code (MS)	RD07_B03_YFO_77
Intervention Name	Generációs megújulás, gazdaságátadási együttműködés
Type of Intervention	COOP(77) - Cooperation
Common Output Indicator	O.30. Number of supported operations or units for generational renewal (excluding setting-up support)
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO7 Attract and sustain young farmers and other new farmers and facilitate sustainable business development in rural areas
SO8 Promote employment, growth, gender equality, including the participation of women in farming, social inclusion and local development in rural areas, including the circular bio-economy and sustainable forestry

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
7.1.1	Mezőgazdasági és erdőgazdálkodási vállalkozások indításának ösztönzése a fiatalok körében	1	Yes
7.1.2	Generációk közötti együttműködések támogatása	2	Yes
7.1.5	Agrárvállalkozások generációk közötti átadás-átvétele adminisztratív terheinek csökkentése	2	No
7.2.1	Gazdaságindításhoz szükséges komplex vállalkozói ismeretek nyújtása	1	Yes
7.2.2	A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal generációk számára	1	Yes
8.1.5	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Yes
8.2.1	Emberi erőforrás a fejlesztéspolitikai programok végrehajtására	2	Partially

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.39 Number of rural businesses including bio-economy businesses developed with CAP support

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Tekintettel a magyar mezőgazdaság strukturális helyzetére és a közeli valamint távoli jövőben formálódó kihívásokra, a fenntartható mezőgazdaság megvalósulásában a gazdálkodói együttműködéseknek kiemelkedően fontos szerepe van. Tapasztalatok sora azt mutatja ugyanakkor, hogy a gazdálkodókban az együttműködésre való készség szintje rendkívül alacsony ma Magyarországon. Éppen ezért minden eszközzel segíteni kell, hogy az együttműködési hajlandóság erősödjön.

Kizárólag új együttműködések és már létező együttműködések új tevékenységi támogathatók.

A generációváltás – ágazati kereteken túlmutató – kezelése, előmozdítása, az agrár nemzedékváltás gördülékenyebbé tétele a magyar mezőgazdaság jövője szempontjából alapvető fontosságú.

Cél:
A gazdaságátadás ösztönözése, a sikeres utódlási szakaszokon alapuló családi gazdaságok társadalmi és gazdasági fenntarthatóságának elősegítése.

A beavatkozás azokat az öregségi nyugdíj korhatár közelében lévő gazdálkodókat szólítja meg, akik már tervezik a gazdaságuk átadását, de nem rendelkeznek a gazdálkodás lezáráshoz megfelelő felkészültséggel, illetve az átmeneti időre megélhetési biztonsággal. A gazdaságátadási együttműködés keretében a gazdaságot átadó a gazdaság-érték felmérés és gazdálkodás lezárás költségei és az életjáradéki díj-támogatási formáknak a segítségével kaphat ösztönzést a biztos átmenethez, a mentorálás célja pedig segítség nyújtása a gazdaság átadás lebonyolításához.

Tartalom:
Gazdaságátadási együttműködés az öregségi nyugdíjkorhatár közelében lévő gazdálkodó részére:
- a gazdaság átadását, a gazdálkodásának szabályos lezárását szolgáló tevékenységek költségei,
- továbbá az átmenetet támogató, járadék-szerű támogatási érték (amelynek része lehet pl. gazdaság-felmérés díja, életjáradéki díj, mentorálás, coaching stb.)

Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók):
Együttműködési projekt terv tartalma és minősége. Az együttműködési terv integrált üzleti tervezési modell, amelyben kifejtésre kerül a gazdaságátadásban résztvevők felkészültsége a gazdaságátadásra – gazdasági, környezeti szempontok- és a személyes kompetenciák figyelembe vételével.
Szakmai képzettség szintje,
Korábban megszerzett szakmai gyakorlat,
Magasabb hozzáadott értékű gazdálkodási tevékenység vagy gazdálkodási mód,
Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése
Társadalmi szempontok érvényesítése
Esélyegyenlőségi szempontok érvényesítése

Vonatkozó jogszabályok:
2021. évi CXLIII. törvény az agrárgazdaságok átadásáról

Kapcsolat más beavatkozásokkal:
„RD06_B02_YFY_75 - Generációs megújulás gazdaságátvevő támogatásával” – beavatkozás.

- RD60_A04_ADP_78 - Tanácsadási szolgáltatások

Vidék- és térségfejlesztést támogató egység - generációs megújulást támogató funkciójához kapcsolódás

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Támogatható kedvezményezettek:

A gazdaságátadásban résztvevő, törvény szerinti gazdaság-átadó mezőgazdasági termelők, aki elérték, vagy a művelet befejezésének idejére elérik a nemzeti jogszabályoknak megfelelően meghatározott öregségi nyugdíjkorhatárt.

A támogatható kedvezményezetthez kapcsolódó konkrét jogosultsági kritériumok:

- Legalább két fő együttműködésén alapuló gazdaságátadás, amelyben teljesülnek a következők:
- Az együttműködő felek rendelkeznek a támogatási kérelem benyújtásakor gazdaságátadási szándéknyilatkozattal, együttműködési projekttervvel
- Az együttműködő átadó gazdálkodó a gazdaság átadását megelőző 10 év alatt folyamatosan mezőgazdasági termelő tevékenységet folytat
- Az átadni tervezett gazdaság legalább 10 000 EUR STÉ méretű, vagy 10.000 euró mezőgazdasági árbevétellel rendelkezik.
- Az együttműködő gazdaság átvevő partner szakirányú végzettséggel rendelkezik

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Kötelezettségvállalások, és más előírások:

- A gazdaságátadási együttműködés legfeljebb 5 éves kötelezettségvállalással jön létre
- Gazdaságátadási szaktanácsadó igénybevétele, vagy együttműködés a KAP Hálózat vidék- és térségfejlesztés támogató egységével (folyamatsegítés, kommunikáció, konfliktuskezelés stb.)
- Az együttműködési projekt tervben megfogalmazottak teljesítése
- A gazdaság átadója az önellátásra szolgáló földterület és állatállományon felül a teljes gazdaságot átadja az átvevőnek
- Az átadó gazdálkodó az átadást követően - az önellátást szolgáló mértéken felül - nem folytat mezőgazdasági termelést
- A támogatói döntést követően legfeljebb 2 éven belül az együttműködő feleknek hatályos gazdaságátadási szerződéssel kell rendelkezniük.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

☑ **Grant**

☐ **Financial instrument**

Type of payment

☐ reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

☐ unit costs

☑ lump sums

☐ flat-rate financing

Basis for the establishment

STR 83. cikk 1(c) és 2 (a)(i)

A beavatkozás keretében kizárólag a gazdaságátadásban résztvevő **gazdaság-átadó** mezőgazdasági

termelő támogatható, egyösszegű költségátalány formájában, aki elérte, vagy a művelet befejezésének idejére eléri a nemzeti jogszabályoknak megfelelően meghatározott öregségi nyugdíjkorhatárt.

Range of support at beneficiary level

A beavatkozás alapján meghatározott gazdaságátadó esetében a támogatási összegek (egyösszegű költségátalány formájában):

10 000 – 49 999 EUR STÉ átadott gazdaságméret között 50 000 EUR
50 000 – 100 000 EUR STÉ átadott gazdaságméret között 60 000 EUR
100 001 EUR STÉ és a fölött átadott gazdaságméret 70 000 EUR

Additional explanation

A generációs megújulás támogatása új elem a Stratégiai Tervben, korábbi tapasztalat nem áll rendelkezésre.

A támogatási összeg gazdaságátadás ösztönzésére, azzal együtt járó költségek fedezetére, továbbá átmeneti pénzjáradékként szolgál.

A kalkuláció alapja:
https://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_zhc034b.html : A különböző megélhetési szintekhez szükségesnek tartott jövedelemösszeg a gyermekes, a gyermek nélküli és az egyszemélyes háztartásokban

A fenti statisztika szerint a szükséges jövedelem egyszemélyes háztartásban 117.800 Ft/fő/hó (kb. 3.200 EUR/év), de ez nagyon szűkös megélhetést biztosít. Az átlagos nyugdíj 4.600 EUR/ év https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/regiok/orsz/nyugdij/nyugdij19.pdf , de a mezőgazdaságból nyugdíjba vonulók átlagos nyugdíja ezen a szinten alul van, így sok esetben azért nem jön létre a gazdaság átadása, mert a lehetséges átadó nem tud lemondani a gazdaság jövedelméről. Ezért a gazdaság-átadás ösztönzése körében szükséges a megélhetés átmeneti támogatása is. A támogatási mértéket arányosan, az átadásra kerülő gazdaság termelőképességéhez igazodva határoztuk meg 5 évre.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

☐ Yes ☑ No ☐ Mixed

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

N/A

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(2)(d) - Other regions	43.00%	20.00%	43.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD07_O30_A01_BN - Gazdaságátadási együttműködések	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Average		R.39	No

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD07_O30_A01_BN - Gazdaságátadási együttműködések

Történelmi adatok nem állnak rendelkezésre a kalkulációhoz, a finanszírozást pedig átalány formában tervezzük megvalósítani, ezért az átlagos egységösszeg meghatározásához a három lehetséges támogatási összeg közül a közepes értéket vettük alapul (60.000 EUR).

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD07_O30_A01_BN - Gazdaságátadási együttműködések (Grant - Average)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	60,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.30 (unit: Beneficiaries)	0.00	45.00	137.00	137.00	137.00	0.00	0.00	**Sum:** 456.00 **Max:** 137.00
TOTAL	O.30 (unit: Beneficiaries)	0.00	45.00	137.00	137.00	137.00	0.00	0.00	**Sum:** 456.00 **Max:** 137.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	2,867,155.14	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2,867,155.14
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	1,232,876.71	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,232,876.71

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

RD15_W04_COP_77 - Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása

Intervention Code (MS)	RD15_W04_COP_77
Intervention Name	Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása
Type of Intervention	COOP(77) - Cooperation
Common Output Indicator	O.32. Number of supported other cooperation operations or units (excluding EIP reported under O.1)
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO8 Promote employment, growth, gender equality, including the participation of women in farming, social inclusion and local development in rural areas, including the circular bio-economy and sustainable forestry

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
8.2.2	Helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztések	1	Partially

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.39 Number of rural businesses including bio-economy businesses developed with CAP support

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Az együttműködés alapú beavatkozások célja az agrárium és a helyi közösségek tagjainak ösztönzése a közös cselekvésre. Tekintettel a magyar mezőgazdaság strukturális helyzetére és a közeli, valamint távolabbi jövőben formálódó kihívásokra, a fenntartható mezőgazdaság megvalósulásában a gazdálkodói együttműködéseknek kiemelkedően fontos szerepe van. Tapasztalatok sora azt mutatja ugyanakkor, hogy a gazdálkodókban az együttműködésre való készség szintje rendkívül alacsony ma Magyarországon. Éppen ezért minden eszközzel segíteni kell, hogy az együttműködési hajlandóság erősödjön.

A magyar agrárágazat szereplői közötti alacsony fokú együttműködési és innovációs készségek számos módon akadályozzák a versenyképesebb, erőforrás-hatékonyabb vagy a környezeti feltételekhez alkalmazkodóbb, összehangolt gazdálkodási struktúrák fejlődését. Ezért különösen fontosnak tartjuk az együttműködés alapú támogatások nyújtását az agrárium szereplőinek ösztönzése érdekében.

Az együttműködéseknek részét képezhetik az együttműködésben résztvevők beruházásai, amelyek nem külön beruházások, hanem közösen létrehozott beruházások, amelyek máshol nem támogathatóak.

Jelen beavatkozás keretében önkéntes együttműködések, öntözési közösségek működésének támogatása a cél. Az együttműködésnek köszönhetően a mezőgazdasági termelés hatékonysága és biztonsága nő, és hozzájárul az öntözéses gazdálkodás terjedéséhez. A rendelkezésre álló vízkészlet hatékonyabb felhasználását eredményezi, ha azt az öntözni kívánó gazdák közösen, együttműködve használják fel, továbbá az öntözéshez szükséges infrastruktúrát együtt hozzák létre és együtt üzemeltetik, illetve együtt teszik meg az első lépéseket a beruházások létrejöttének érdekében. Az együttműködésnek köszönhetően a mezőgazdasági termelés hatékonysága és biztonsága nő, és hozzájárul az öntözéses gazdálkodás terjedéséhez.

Egy nagyobb területet lefedő öntözésfejlesztési beruházás a kistermelői méreteket jóval meghaladó nagyságrendű, hosszútávú tervezést és elköteleződést igényel, ezért ez jellemzően közösségi beruházás keretében tud hatékonyan megvalósulni. A termelői együttműködés elősegítése, koordinációja kiemelten fontos, valamint az öntözési közösség területein a víz- és energiafelhasználás is hatékonyabb, ha a tagok a nagyobb területet egy vízelosztórendszeren keresztül víztakarékos öntözőberendezéssel összehangoltan, együttműködésben öntözik.

Az öntözéses gazdálkodás nagy beruházási igénnyel és jelentős üzemeltetési költségekkel jár együtt, de nagyobb területen jobban megéri a tevékenységet folytatni, csökkennek a fajlagos költségek, csökkenek a veszteségek, a munkaszervezés hatékonyabbá válik. Ezek a tényezők mind hozzájárulnak ahhoz, hogy az öntözési közösségek területein a rendelkezésre álló vízkészlet optimálisabban kerüljön felhasználásra. A célzott, precíziós öntözéses módszerek elterjesztése - amelyben a vízmennyiség pontosan mérhető, az elszivárgás és a kimosódás csökkenthető, a táblán belüli vízstressz (túlöntözés) elkerülhető – szintén hozzájárul a vízfelhasználás hatékonyság növeléséhez. A közösségek által végrehajtott ilyen jellegű, nagy forrásigényű, jelen beavatkozás alapján támogatással előkészített beruházások alapvetően járulnak hozzá a vízkészletek hatékony használatához. Az öntözési közösségek támogatása víztakarékos öntözési technológiák bevezetését, az öntözőrendszerek vízfelhasználásának optimalizálását, a víztakarékos öntözési infrastruktúra és a kapcsolódó műtárgyak fejlesztését, és optimális üzemeltetését, fenntartását, energiatakarékos öntözési technológiák bevezetését, valamint az öntözőrendszerek energiafelhasználásának optimalizálását is elősegíti. Mindezek alapján a beavatkozás hozzájárul a vízfelhasználás hatékonyságának növeléséhez, a lokális vízfelhasználás és hasznosítás fenntarthatóságához.

Kizárólag új együttműködések és már létező együttműködések új tevékenységi támogathatók.

A beavatkozás a külön jogszabályban meghatározott feltételek alapján elismert öntözési közösségek projekt-előkészítési és működési tevékenységeit kívánja támogatni. A beavatkozás segítségével előkészített és a program keretében támogatott öntözésfejlesztési beruházásoknak meg kell felelniük a Rendelet 74. cikke szerinti valamennyi előírásnak.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részben is alkalmazhatók:
Projektterv tartalma és minősége, amelyben értékelése kerülnek az alábbiak:

- Az együttműködések résztvevőinek szakmai tapasztalata
- Környezet-, klímavédelmi, tájgazdálkodási és adaptációs szempontok érvényesítése (pl. környezetterhelési szempontból releváns input-hatékonyság javítása, egységnyi szennyezőanyag-kibocsátás csökkentése; újrafelhasználás vagy újrahasznosítás alkalmazása, ökológiai gazdálkodás folytatása)
- Az öntözési közösség összetétele (pl.: mezőgazdasági termelők vagy fiatal gazdák száma)
- Vízfelhasználás hatékonyságának növelése
- Előnyben részesülnek az alternatív és fenntartható technológiákat alkalmazó közösségek pl: aszálytűrő növények, vagy korszerű öntözéstechnológia alkalmazása

A Stratégiai Terv Rendelet 77. cikkének (4) bekezdése alapján az e beavatkozással "overall amount" formában támogatott műveleteknek meg kell felelni a Stratégiai Terv Rendelet 70-76. és 78. cikkének szabályainak.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):

- Projektterv készítése.
- Az agrárpolitikáért felelős miniszter által elismert öntözési közösség.
- Az öntözési közösségek tagjainak figyelembe kell venni az SPR rendelet 74. cikkében foglaltakat
- A Stratégiai Terv Rendelet 77. cikkének 2. bekezdése alapján csak az együttműködések új formáinak nyújtható támogatás, ide értve a már létező együttműködéseket új tevékenység kezdése esetén. - 2021/2115 (EU)

Eligible beneficiaries:

Öntözési közösségek

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

• az együttműködést kialakító csoport létrehozásához, fenntartásához kapcsolódó költségek, ide értve a működési költségeket is,

• együttműködési, tervezési, projekt előkészítési és projekt-menedzsment tevékenységek költségei

• a szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások költségei,

• egyéb adminisztrációs költségek

Kötelezettségvállalások (commitments):

• Projekttervben foglaltak végrehajtása

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

☑ **Grant**

☐ **Financial instrument**

Type of payment

☑ reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

☐ unit costs

☐ lump sums

☑ flat-rate financing

Basis for the establishment

A kifizetés alapja az STR 83. cikk 1(a), 1 (d) és 2 (a) i. bekezdései.

1(a): Beruházások és közvetlen költségek esetén

1(d): Általános tevékenység

Range of support at beneficiary level

Support rates and possible range of support levels

Az egy projektre adható maximális támogatási összeg: 500.000 EUR

A végrehajtott művelet (projektek) meg fognak felelni a 2021/ 2115 /EU rendelet (STR) 70-76. és 78. cikkben megállapított releváns szabályoknak és követelményeknek.

A teljes projektköltség maximum 25%-a „flat rate" típusú költségátalányként fordítható az együttműködési, tervezési és projekt-menedzsment stb. általános tevékenységekre (együttműködési költségek).
A projektköltség minimum 75%-a beruházás ill, más, a projekthez kapcsolódó költség, amely egyedi bizonylatokkal számolható el.

Additional explanation

A támogatás maximális időtartama 5 év.

8 Information regarding State aid assessment
The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:
☐ Yes ☑ No ☐ Mixed

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention
N/A

10 WTO compliance
Green Box
Paragraph 2 of Annex 2 WTO
Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(2)(d) - Other regions	43.00%	20.00%	43.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD15_O32_A01_ON - Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása fajlagos összeg	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Average		R.39	No

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD15_O32_A01_ON - Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása fajlagos összeg

Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M16 intézkedése alapján meghirdetett releváns pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD15_O32_A01_ON - Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása fajlagos összeg (Grant - Average)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	197,260.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.32 (unit: Operations)	0.00	0.00	7.00	10.00	10.00	0.00	0.00	**Sum:** 27.00 **Max:** 10.00
TOTAL	O.32 (unit: Operations)	0.00	0.00	7.00	10.00	10.00	0.00	0.00	**Sum:** 27.00 **Max:** 10.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	1,274,291.18	0.00	0.00	0.00	0.00	1,274,291.18
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	547,945.21	0.00	0.00	0.00	0.00	547,945.21

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

RD37_F04_FRC_77 - Erdőtüzek megelőzésének és kockázatcsökkentésének együttműködés alapú támogatása

Intervention Code (MS)	RD37_F04_FRC_77
Intervention Name	Erdőtüzek megelőzésének és kockázatcsökkentésének együttműködés alapú támogatása
Type of Intervention	COOP(77) - Cooperation
Common Output Indicator	O.32. Number of supported other cooperation operations or units (excluding EIP reported under O.1)
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
4.4.1	A negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő megoldások és eszközök fejlesztése	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.27 Number of operations contributing to environmental sustainability and the achievement of climate mitigation and adaptation goals in rural areas

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Az együttműködés alapú beavatkozások célja az agrárium és a helyi közösségek tagjainak ösztönzése a közös cselekvésre. Tekintettel a magyar mezőgazdaság strukturális helyzetére és a közeli, valamint távolabbi jövőben formálódó kihívásokra, a fenntartható mezőgazdaság megvalósulásában a gazdálkodói együttműködéseknek kiemelkedően fontos szerepe van. Tapasztalatok sora azt mutatja ugyanakkor, hogy a gazdálkodókban az együttműködésre való készség szintje rendkívül alacsony ma Magyarországon. Éppen ezért minden eszközzel segíteni kell, hogy az együttműködési hajlandóság erősödjön.

Az agrárágazat – beleértve az erdőgazdálkodást – szereplői közötti alacsony fokú együttműködési és innovációs készségek számos módon akadályozzák a környezeti feltételekhez alkalmazkodóbb, összehangolt gazdálkodási struktúrák fejlődését. A beavatkozás célja, hogy az együttműködésen alapuló fejlesztések eredményeképpen a korábbi gyakorlattól eltérő megoldás jöjjön létre.

Az agráriumra – beleértve az erdőgazdálkodást –, illetve a vidéki térségek egyéb adottságaira épülő

lehetőségek számosak, amelyek együttműködésre alapozott, összehangolt fejlesztése jelentősen hozzájárulhat az erdők ökoszisztéma szolgáltatásainak és a vidéki térségek sikerességéhez.

Jelen beavatkozás keretében olyan önkéntes együttműködések létrehozásának támogatása a cél, amelyek az erdőgazdálkodók és szakértő állami szervezetek összefogása által a korszerű, fenntarthatóságot elősegítő, az erdőtüzek megelőzésének és hatásainak mérséklésének területi kiterjedésű, több gazdálkodót érintő komplex tervezése és megvalósítása céljából jönnek létre. Az együttműködés alapja az erdőgazdálkodási tevékenység.

A beavatkozás inspirációját a korábbi évek FIRELIFE, MICACC és LOGOS 4 Waters projektjei adták, amelyek LIFE finanszírozású pilot projektek. A beavatkozás középpontjában a természetközeli megoldások (nature based solutions NBS) állnak, amelyek kék és zöld infrastruktúra elemekkel operálnak (lefolyás lassítás, víz visszatartás a tájban, erózióvédelem, tűz-megelőzés, stb.

A szinergikus hatásokat létrehozó együtt-tervezés és összehangolt megvalósítás alá vont beavatkozási elemek például: tűzpászták, víz-visszatartást szolgáló létesítmények, a környezettudatosabb erdőgazdálkodást is előmozdító, többfunkciós feltáró hálózat korszerű fejlesztése. Az együttműködésnek köszönhetően nő az erdő- és vegetációtüzek megelőzésének biztonsága, továbbá javul az erdőgazdálkodás klíma-biztonsága és fenntarthatósága is.

A magyar mezőgazdaság, valamint erdőgazdálkodás strukturális helyzete az egyre jobban fokozódó és folyamatosan formálódó kihívások miatt sérülékeny. Ebben a bizonytalan helyzetben a fenntartható mező- és erdőgazdaság megvalósulásának érdekében a gazdálkodói együttműködéseknek kiemelkedően fontos szerepe van. Az egyes ágazatokban termelők összefogása eredményeként, a létrejövő együttműködések képesek lesznek biztosítani a magasabb jövedelmezőséget, hozzájárulhatnak a versenyképességhez úgy, hogy közben együttes tevékenységek megvalósításával közös eredményeket érnek el. Magyarországon a gazdálkodókban az együttműködésre való hajlandóság alacsony, amely negatívan befolyásolja az előzőekben említett célokat. Ennek megfelelően tehát a magyar KAP Stratégiai Tervben célzott együttműködések támogatása szükséges, amelyekkel a magyar agrárium és erdőgazdaság teljes vertikuma fejlődni tud és együttes erővel tudnak ellenállni a felmerülő kihívásoknak. Egy-egy gazdaság sokkal nagyobb veszélynek van kitéve, ha egy fejlesztést önállóan kíván megvalósítani, azonban egy együttműködés tagjaként nagyobb eséllyel zárul sikerrel a tevékenység. Magyarország a KAP Stratégiai Tervében olyan együttműködéseket kíván megvalósítani, amelyek egyik része már a gazdák számára ismert és bevált konstrukció, mert a 2014-2020-as időszak tapasztalatai azt mutatják, hogy ezen támogatások együttműködési formában sikeresek.

Kizárólag új együttműködések és már létező együttműködések új tevékenységi támogathatók.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részben is alkalmazhatók:

- projektterv tartalma és minősége
- fenntartási terv tartalma és minősége
- lakott terület (település vagy településrész közelsége)
- környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése, pl. tűzveszélyességi besorolás, aszálykár-előfordulás, védettség, a Natura 2000 élőhelyek, különösen a 9110, 9130, 9150, 9180, 91E0, 91F0, 91G0, 91H0, 91K0, 91L0,91M1, 91N0 jelű élőhelyek

Vonatkozó jogszabályok:

2009. évi XXXVII törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról,

1996. évi LIII törvény a természet védelméről

61/2017. (XII. 21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról

383/2016 Kor. rendelet (XII. 2.) a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek

kijelöléséről

Kapcsolódás más beavatkozásokhoz: tudásátadás keretében szükséges ezekben a projektekben megvalósuló jó gyakorlatok megosztása és továbbadása (bemutató üzem, tanácsadók képzése, kiadványok, AKIS)

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Jogosult kedvezményezettek:

előzetes állami elismeréssel rendelkező, erdőtűz megelőzést célzó együttműködő közösség (konzorcium), amelyet legalább 5, egymástól független erdőgazdálkodó és más, közvetlenül érintett földhasználó alkot.

Az erdőgazdálkodó fenntartható erdőgazdálkodást folytat, vagyis gazdálkodása megfelel az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvényben és a körzeti erdőtervben foglaltaknak, nem áll erdővédelmi vagy természetvédelmi szankció hatálya alatt.

Jogosultsági kritériumok:

- projektterv és fenntartási terv készítése.
- legalább 1000 hektár projektbe vont erdőterület

Nem nyújtható támogatás azon támogatást igénylő részére:

- amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet és a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet) 6. § (4a) és (4b) bekezdése7 alapján nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősült,
- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Kötelezettségvállalások

- a projekttervben vállalt kötelezettségek teljesítése és az eredmények közzététele
- évenként (összesen 5 db) kötelező képzésen való részvétel
- az együttműködés maximális időtartama 5 év

6 Identification of relevant baseline elements
(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

☑ **Grant**

☐ **Financial instrument**

Type of payment

☑ reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

☐ unit costs

☐ lump sums

☑ flat-rate financing

Basis for the establishment

A kifizetés alapja az STR 83. cikk 1 (a), 1(d) és 2 (a) i. bekezdései

1(a): Beruházások esetén
1(d): Általános tevékenység (projektköltség max. 15%-a)

Range of support at beneficiary level

Átlag egységösszeg: 1.140.000 euro/együttműködés.
A teljes projektköltség teljes összegű, amely fedezi az együttműködés és a végrehajtott műveletek költségét.
A végrehajtott művelet (projektek) meg fognak felelni a 2021/ 2115 /EU rendelet (STR) 70-76. és 78. cikkben megállapított releváns szabályoknak és követelményeknek.
A teljes projektköltség maximum 25%-a, minimum 15% „flat rate" típusú költségátalányként fordítható az együttműködési, tervezési és projekt-menedzsment stb. általános tevékenységekre (együttműködési költségek).
A projektköltség max 85%-a, min 75%-a beruházás.

Additional explanation

Nem releváns.

8 Information regarding State aid assessment
The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:
☑ Yes ☐ No ☐ Mixed
Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

Az erdészeti ágazat az EUMSZ 42. cikkén kívül eső ágazat, ezért a részére nyújtott támogatásokra a versenyszabályok (állami támogatási szabályok) aalkalmazandóak.

Type of state aid instrument to be used for clearance:
☐ Notification ☐ GBER ☑ ABER ☑ de minimis
State Aid case number
N/A

Additional information:
☐ The Member State has not yet chosen the instrument(s) and has indicated the alternatives. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance of the instrument chosen comes into effect.
☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, but the clearance has not yet been obtained. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance comes into effect.
☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, the clearance has been obtained and the SA number has been indicated for notification, GBER or ABER

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention
N/A

10 WTO compliance
Green Box
Paragraph 2 of Annex 2 WTO
Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A beavatkozás általános szolgáltatásokat céloz (2. pont), ötvözve a környezeti programokkal kapcsolatos kutatásokat (2a pont) és a környezeti programokhoz kapcsolódó infrastrukturális beruházásokat (2g pont).

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(2)(d) - Other regions	43.00%	20.00%	43.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD37_O32_A01_ON - Erdőtűz megelőzési együttműködések egységköltsége	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Average		R.27	No

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD37_O32_A01_ON - Erdőtűz megelőzési együttműködések egységköltsége

Előzménye nincs, tapasztalati szám nincs. Indoklás: beavatkozás minimális területe 1000 hektár. Ugyanakkor új és bonyolult beavatkozásról van szó, ezért átlagosan kisebb méretű projekteket is várunk a kb.10 db projekt között. A beavatkozás célja legalább 10 db, különböző termőhelyi, klimatikus, vízügyi és erdőgazdálkodási adottságokkal rendelkező területen komplex tűzmegelőzési mintaprojekt megvalósítása az ország különböző pontjain, amelyeknek képzésben "bemutató üzem" funkciót is el kell látniuk a klímaváltozásra való felkészülés/adapáció jó gyakorlataiként. Ennek megfelelően a szakpolitikailag tervezett minimum projektméret (mivel legalább 1000 ha együttes kezelését kell megvalósítani): 1.000.000 euró, a maximum projektméret (mivel kb. 10 projektet várunk az ország különböző pontjairól): 2.000.000 euró.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD37_O32_A01_ON - Erdőtűz megelőzési együttműködések egységköltsége (Grant - Average)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	1,140,000.00	1,140,000.00	1,140,000.00	1,140,000.00	1,140,000.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	2,000,000.00	2,000,000.00	2,000,000.00	2,000,000.00	2,000,000.00	0.00	
	O.32 (unit: Operations)	0.00	1.00	3.00	3.00	2.00	1.00	0.00	**Sum:** 10.00 **Max:** 3.00
TOTAL	O.32 (unit: Operations)	0.00	1.00	3.00	3.00	2.00	1.00	0.00	**Sum:** 10.00 **Max:** 3.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	1,279,200.00	2,558,400.00	2,558,400.00	639,560.00	255,138.00	0.00	7,290,698.00

	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	550,056.00	1,100,112.00	1,100,112.00	275,011.00	109,709.00	0.00	3,135,000.00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

RD44_R03_POG_77 - Termelői csoportok, termelői szervezetek támogatása

Intervention Code (MS)	RD44_R03_POG_77
Intervention Name	Termelői csoportok, termelői szervezetek támogatása
Type of Intervention	COOP(77) - Cooperation
Common Output Indicator	O.28. Number of supported producer groups and producer organisations
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO3 Improve the farmer' position in the value chain

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Yes
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Yes
3.1.3	Rövid ellátási láncok fejlesztése (adatbázis, eszköz, infrastruktúra és kompetencia fejlesztés)	1	Yes
3.1.4	Helyi együttműködések fejlesztése a termékelőállítás, forgalmazás és értékesítés területén	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.10 Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

A beavatkozás célja a termelői csoportok, termelői szervezetek és termelői integrációs szervezet megalakulásának és működésének ösztönzése, ezáltal a termelők jövedelempozíciójának stabilizálása, illetve erősítése, valamint közvetett módon a vidéki életkörülmények javítása. Az együttműködések azért is szükségesek, mert termelői összefogás hiányában a termelők alkupozíciója az ellátási láncban gyenge marad. Az aktuális ágazati problémák egységes kezelésével, a magas minőségű és piacorientált árualap előállítását segítő termesztési és tenyésztési módszerek ajánlásával az ágazatok fejlődése elősegíthető, az

előállított termékek feldolgozottsági szintje növelhető, illetve piacra jutásuk hatékonysága elősegíthető.

A tagság termelésének és eredményeinek a piaci követelményekhez való igazításával, az egységes képviselettel azonban elérhető a piacok befolyásolása és az, hogy a termelőknél magasabb jövedelem realizálódjon. Az együttműködések jelentős szerepet tölthetnek be továbbá a kisebb méretű gazdaságok megerősítésében, egyebek mellett a termelés koordinációjával és az alapanyag-termeléssel összefüggő innováció közvetítéssel. A beavatkozás előmozdítja az egységes minőségű és magasabb feldolgozottságú árualap kialakítását is. A termelői szerveződések a klímavédelmi célok elérését is segítik, mivel jelentős hatékonyságnövelést hajtanak végre az egyes termelők tevékenységének szintjén, illetve az előkészítés, a feldolgozás, és a piacra jutás során.

A beavatkozással létrehozási támogatás nyújtható az újonnan megalakuló termelői csoportoknak és termelői szervezeteknek, ami legfeljebb 5 évig degresszív mértékben adható. A létrehozási támogatás vagy a legalább 5 éves működést követően az 1308/2013/EU rendelet 152. cikk (1) b) pontja szerint új tevékenységet végrehajtó termelői csoportoknak, termelői szervezeteknek adható támogatás legfeljebb öt éves időtartamban nyújtható.

A beavatkozás a termelők együttműködéseinek létrejöttét és hatékony működtetését ösztönzi azzal, hogy a szervezeteik megalakításával és működtetésével kapcsolatosan valamint a specifikus célkitűzések magvalósulását szolgáló az 1308/2013/EU rendelet 152. cikk (1) b) pontja szerinti új tevékenységek végrehajtásának költségeit részben átvállalja.

Kizárólag új együttműködések és már létező együttműködések új tevékenységi támogathatók.

Külön kiválasztási szempontokat nem alkalmazunk ennél a beavatkozásnál, mivel az együttműködések elismerése önmagában garantálja a megfelelő kiválasztást.

A Stratégiai Terv Rendelet 77. cikkének (4) bekezdése alapján az e beavatkozással támogatott műveleteknek meg kell felelni a Stratégiai Terv Rendelet 70-76. és 78. cikkének szabályainak.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Eligible Beneficiaries:

- Elismeréssel rendelkező termelői csoportok és az 1308/2013/EU rendelet 154. cikke szerint elismert termelői szervezetek

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):

- Elismert termelői csoport, vagy termelői szervezet

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével **nem nyújtható támogatás** azon kedvezményezett részére aki/amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet vagy a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve
- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Kötelezettségvállalások (commitments):

• A támogatási időszak alatt a kedvezményezettnek meg kell felelnie az elismerés feltételeinek.

• Létrehozás esetén az utolsó támogatási egység kifizetésének feltétele az elismerés részeként elfogadott üzleti terv megelőző éveinek megvalósítása.
• Új tevékenység végrehajtása esetén a támogatási időszak alatt a kedvezményezettnek meg kell valósítania az adott időszakra vonatkozó új tevékenységeket tartalmazó együttműködési tervét.
• Új tevékenység végzése az 1308/2013/EU rendelet 152. cikk (1) b) pontjának megfelelően.

6 Identification of relevant baseline elements
(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))
N/A
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods
Form of support
☑ **Grant**
☐ **Financial instrument**

Type of payment
☐ reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary
☐ unit costs
☑ lump sums
☐ flat-rate financing

Basis for the establishment

A kifizetés alapja az STR 83. cikk 1(c) és 2 (a) i. bekezdései.

A támogatás egyösszegű átalány, ami magában foglal minden költséget.

Range of support at beneficiary level

A létrehozás évében és az azt követő 4 éves működés esetén a támogatás mértéke a szervezet vagy annak tagjai által a szervezet által meghatározott feltételekkel az
1. évben az éves értékesített termelés 10%-a, de legfeljebb 100.000 EUR
2. évben az éves értékesített termelés 9%-a, de legfeljebb 100.000 EUR
3. évben az éves értékesített termelés 8%-a, de legfeljebb 100.000 EUR
4. évben az éves értékesített termelés 7%-a, de legfeljebb 100.000 EUR
5. évben az éves értékesített termelés 6%-a, de legfeljebb 100.000 EUR.

Új tevékenység végrehajtása esetén a támogatás mértéke a szervezet vagy annak termelő tagjai által a szervezet által lefolytatott tárgyalásoknak megfelelő szerződéses feltételekkel értékesített éves értékesített termelési érték 6%-a, de legfeljebb évente 100.000 EUR szervezetenként.

Additional explanation

Nem releváns.

8 Information regarding State aid assessment
The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:
☑ Yes ☐ No ☐ Mixed
Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

A beavatkozás célja a termelői csoportok, termelői szervezetek, termelői integrációs szervezetek megalakulásának és új tevékenységek végrehajtásának ösztönzése, ezáltal a termelők jövedelempozíciójának stabilizálása, illetve erősítése, valamint közvetett módon a vidéki életkörülmények javítása. Amennyiben a támogatható tevékenységek nem csak az EUMSZ I. melléklete szerinti mezőgazdasági termékek elsődleges termeléséhez, feldolgozásához és forgalmazásához kapcsolódnak, úgy az állami támogatásnak minősülő szabályok az alkalmazandóak az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdés

alapján.

Type of state aid instrument to be used for clearance:
☐ Notification ☐ GBER ☑ ABER ☑ de minimis
State Aid case number
N/A

Additional information:
☐ The Member State has not yet chosen the instrument(s) and has indicated the alternatives. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance of the instrument chosen comes into effect.
☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, but the clearance has not yet been obtained. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance comes into effect.
☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, the clearance has been obtained and the SA number has been indicated for notification, GBER or ABER

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention
N/A

10 WTO compliance
Green Box
Paragraph 2 of Annex 2 WTO
Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(2)(d) - Other regions	43.00%	20.00%	43.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD44_O28_U01_BN - Termelői csoportok és termelői szervezetek támogatása beavatkozás egységköltsége	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Uniform		R.10	Yes

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD44_O28_U01_BN - Termelői csoportok és termelői szervezetek támogatása beavatkozás egységköltsége

A KAP Stratégiai Tervben a korábbi programozási időszak gyakorlatát folytatva átalány formában támogatjuk a Termelői Csoportok és Szervezetek együttműködéseit. A támogatás összege az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/2115 Rendelete alapján nyújtható maximális támogatási összeg: 100.000 EUR/év, mely megegyezik a max. egységösszeggel.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD44_O28_U01_BN - Termelői csoportok és termelői szervezetek támogatása beavatkozás egységköltsége (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	100,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.28 (unit: Beneficiaries)	0.00	0.00	127.00	0.00	0.00	0.00	0.00	**Sum:** 127.00 **Max:** 127.00
TOTAL	O.28 (unit: Beneficiaries)	0.00	0.00	127.00	0.00	0.00	0.00	0.00	**Sum:** 127.00 **Max:** 127.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	12,742,911.76	0.00	0.00	0.00	0.00	12,742,911.76
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	5,479,452.05	0.00	0.00	0.00	0.00	5,479,452.05

	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

RD45_R04_GIS_77 - Együttműködések támogatása új OEM/OFJ/FJ/HKT létrehozására az EU-s minőségrendszerek keretében

Intervention Code (MS)	RD45_R04_GIS_77
Intervention Name	Együttműködések támogatása új OEM/OFJ/FJ/HKT létrehozására az EU-s minőségrendszerek keretében
Type of Intervention	COOP(77) - Cooperation
Common Output Indicator	O.29. Number of beneficiaries receiving support to participate in official quality schemes
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO3 Improve the farmer' position in the value chain

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
3.1.4	Helyi együttműködések fejlesztése a termékelőállítás, forgalmazás és értékesítés területén	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.10 Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Az uniós minőségrendszereken belül eredetmegjelölések és földrajzi jelzések OEM/OFJ/FJ-ként történő elismertetésének, illetve hagyományos különleges termékek elismertetésének az értéklánc szereplői között újonnan létrejött együttműködés keretében, azaz új csoportosulás létrehozásával, vagy meglévő csoportosulás által új tevékenység keretében történő kezdeményezése.

A beavatkozással olyan együttműködések létrejöttét ösztönözzük, amelyek arra irányulnak, hogy az **EU-s minőségrendszereken belül új OEM/OFJ/FJ/HKT termékleírások kerüljenek kidolgozásra és új elnevezések kerüljenek bejegyzésre**. A beavatkozás célja az Unió által elismert, az 1308/2013/EU, a 1151/2012/EU, valamint az (EU) 2019/787 rendeletek szerinti minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok versenyképességének növelése, a mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értéklláncban, valamint a minőségrendszerben résztvevő felek közötti együttműködés erősítése.

A minőségrendszerek keretében előállított termékek földrajzi területhez kötődő egyedi tulajdonsággal

rendelkeznek, vagy hagyományos előállítási módszerrel készülnek, ezért a minőségrendszerekben való részvétel ösztönzése elősegíti a magasabb hozzáadott értékű termékek előállítását.

Kizárólag új együttműködések és már létező együttműködések új tevékenységi támogathatók.

A támogatás maximális időtartama öt év.

Kiválasztási alapelvek, amelyek részben is alkalmazhatók (principles of selection):

- kedvezőbb elbírálásban részesül a projekt, ha
  - a meglévő csoportosulásban legalább 10 szereplő vesz részt
  - az együttműködés legalább egy résztvevője fiatal mezőgazdasági termelő;
- a projektterv értékét növeli
  - szakirányú iskolai végzettség;
  - projektterv minősége.

A Stratégiai Terv Rendelet 77. cikkének (4) bekezdése alapján az e beavatkozással "overall amount" formában támogatott műveleteknek meg kell felelni a Stratégiai Terv Rendelet 70-76. és 78. cikkének szabályainak.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Jogosult kedvezményezettek (eligible beneficiaries):

Az 1151/2012/EU, az 1308/2013/EU, valamint az (EU) 2019/787 rendeletek szerinti csoportosulások, borászati termékek esetén termelői érdekcsoportok (a továbbiakban: csoportosulások), amelyek új eredetmegjelölés, földrajzi jelzés vagy hagyományos különleges termék uniós elismertetését kezdeményezik, valamint e csoportosulások tagjai.

- **meglévő, jogi személyiséggel rendelkező csoportosulás** támogatható, amely eredetmegjelölések és földrajzi jelzések OEM/OFJ/FJ-ként történő elismertetését, illetve hagyományos különleges termékek elismertetését új tevékenységként kezdeményezi és amelyben legalább két szereplő vesz részt, akiknek tevékenysége hozzájárul az intézkedés céljainak megvalósításához vagy
- **új, jogi személyiséggel rendelkező csoportosulás** támogatható, amely eredetmegjelölések és földrajzi jelzések OEM/OFJ/FJ-ként történő elismertetését, illetve hagyományos különleges termékek elismertetését kezdeményezi és amelyben legalább tíz szereplő vesz részt, ahol:

- mezőgazdasági termék esetén a tagok legalább 2/3-a mezőgazdasági termelő, aki/amely az adott eredetmegjelölés, földrajzi jelzés vagy hagyományos különleges termék vonatkozó termékleírás szerinti előállítását végzi vagy azt vállalja;

- élelmiszeripari termék esetén a tagok legalább fele mezőgazdasági termelő, aki az adott eredetmegjelölés, földrajzi jelzés vagy hagyományos különleges termék előállításához szükséges alapanyag vonatkozó termékleírás szerinti előállítását végzi vagy azt vállalja (pl. fűszerpaprika termesztése fűszerpaprika-őrlemény végtermék esetén).

- **a tagok olyan természetes és jogi személyek**, akik/amelyek az adott eredetmegjelölést, földrajzi jelzést vagy hagyományos terméket, illetve az ehhez szükséges alapanyagot az újonnan létrejött együttműködés keretein belül állítják elő.

Egyedi jogosultsági feltételek (specific eligibility criteria):

a) a csoportosulás egy adott eredetmegjelölés, földrajzi jelzés vagy hagyományos termék uniós elismertetését kezdeményezi

b) a mezőgazdasági termelők és élelmiszer előállítók egy adott eredetmegjelölést, földrajzi jelzést vagy hagyományos terméket, illetve az ehhez szükséges alapanyagot az újonnan létrejött együttműködés keretein belül állítják elő

c) a tagok az adott eredetmegjelölést, földrajzi jelzést vagy hagyományos terméket, illetve az ehhez

szükséges alapanyagot az újonnan létrejött együttműködés keretein belül állítják elő és ezt a csoportosulás aláírásra jogosult képviselője igazolja

d) a tagok vállalják, hogy legalább három évig részt vesznek a minőségrendszerben és

e) tevékenységüket bejelentik az ellenőrzésekért felelős illetékes kormányhivatalhoz vagy a NÉBIH-hez.

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével **nem nyújtható támogatás** azon kedvezményezett részére aki/amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet vagy a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve
- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

A támogatás kétféle költséget finanszírozhat:

- a csoportosulásnak az eredetmegjelölésre, földrajzi jelzésre vagy hagyományos különleges termékre vonatkozó termékleírás kidolgozásával, valamint az együttműködés létrehozásával és működtetésével kapcsolatos költségei, továbbá

- a csoportban tag termelőnek/előállítónak a minőségrendszer (beleértve a vonatkozó termékleírás) követelményeinek való megfelelés és a formális csatlakozás során felmerülő költségei

Jogosult költségek:

- az új együttműködés létrehozásával és fenntartásával összefüggő költségek, ideértve a működési költségeket is,

- a termékleírás és egyéb kapcsolódó dokumentumok (pl. egységes dokumentum) kidolgozása során igénybe vett szolgáltatások díjai (például, de nem kimerítően: tanácsadási szolgáltatás, szaktanácsadási szolgáltatás, szakértői tevékenység, analitikai vizsgálatok költségei stb.),

- egyéb, a bejegyzés iránti kérelem elkészítésével kapcsolatban felmerülő költség,

- kapcsolódó hatósági eljárásokkal kapcsolatban felmerülő költségek,

- projekt-előkészítés költségei,

- az uniós elismertetés költségei,

- egyéb adminisztrációs költségek.

Nem támogatható tevékenységek:

- Minőségrendszerekkel kapcsolatos tájékoztatási és promóciós tevékenységek jelen beavatkozás alapján nem támogathatók.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

☑ **Grant**

☐ **Financial instrument**

Type of payment
☑ reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary
☐ unit costs
☐ lump sums
☑ flat-rate financing

Basis for the establishment

A kifizetés alapja az STR 83. cikk 1(a), 1 (d) és 2 (a) i. bekezdései.

1(a):Közvetlen költségek esetén
1(d): Általános tevékenység

Range of support at beneficiary level

A projektköltség teljes összegű, amely fedezi az együttműködés és a végrehajtott műveletek költségét.

A végrehajtott művelet (projektek) meg fognak felelni a 2021/ 2115 /EU rendelet (STR) 70-76. és 78. cikkben megállapított releváns szabályoknak és követelményeknek.

A teljes projektköltség maximum 25%-a „flat rate" típusú költségátalányként fordítható az együttműködési, tervezési és projekt-menedzsment stb. általános tevékenységekre (együttműködési költségek).
A projektköltség minimum 75%-a, beruházás ill, más, a projekthez kapcsolódó költség (pl. felmérések és tanulmányok, tudásmegosztási költségek, szakértői költség, fordítás-tolmácsolás, stb.), amely egyedi bizonylatokkal számolható el.

Additional explanation

Nem releváns.

8 Information regarding State aid assessment
The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:
☑ Yes ☐ No ☐ Mixed
Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

A beavatkozás céljára tekintettel (ld. 5. Pont) az EUMSZ 42. cikkén kívül eső tevékenységet támogat, ezért arra a versenyszabályok általánosságban alkalmazandóak.

Type of state aid instrument to be used for clearance:
☐ Notification ☐ GBER ☑ ABER ☑ de minimis
State Aid case number
N/A

Additional information:
☐ The Member State has not yet chosen the instrument(s) and has indicated the alternatives. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance of the instrument chosen comes into effect.
☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, but the clearance has not yet been obtained. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance comes into effect.
☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, the clearance has been obtained and the SA number has been indicated for notification, GBER or ABER

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention
N/A

10 WTO compliance
Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(2)(d) - Other regions	43.00%	20.00%	43.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD45_O29_A01_BN - Együttműködések támogatása új OEM/OFJ/FJ/HKT létrehozására az EU-s minőségrendszerek keretében beavatkozás átlagos egységköltsége	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Average		R.10	No

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD45_O29_A01_BN - Együttműködések támogatása új OEM/OFJ/FJ/HKT létrehozására az EU-s minőségrendszerek keretében beavatkozás átlagos egységköltsége

Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M03 intézkedése alapján meghirdetett releváns pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD45_O29_A01_BN - Együttműködések támogatása új OEM/OFJ/FJ/HKT létrehozására az EU-s minőségrendszerek keretében beavatkozás átlagos egységköltsége (Grant - Average)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	11,966.00	11,966.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.29 (unit: Beneficiaries)	0.00	53.00	53.50	129.50	130.00	0.00	0.00	**Sum:** 366.00 **Max:** 130.00
TOTAL	O.29 (unit: Beneficiaries)	0.00	53.00	53.50	129.50	130.00	0.00	0.00	**Sum:** 366.00 **Max:** 130.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	637,151.00	637,151.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,274,302.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	273,975.00	273,975.00	0.00	0.00	0.00	0.00	547,950.00

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

RD46_R05_GIJ_77 - Együttműködések már létező nemzeti minőségrendszer vagy uniós minőségrendszerben bejegyzett OEM/OFJ/FJ/HKT esetén

Intervention Code (MS)	RD46_R05_GIJ_77
Intervention Name	Együttműködések már létező nemzeti minőségrendszer vagy uniós minőségrendszerben bejegyzett OEM/OFJ/FJ/HKT esetén
Type of Intervention	COOP(77) - Cooperation
Common Output Indicator	O.29. Number of beneficiaries receiving support to participate in official quality schemes
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO3 Improve the farmer' position in the value chain

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Yes
3.1.4	Helyi együttműködések fejlesztése a termékelőállítás, forgalmazás és értékesítés területén	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.10 Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Kizárólag új együttműködések és már létező együttműködések új tevékenységi támogathatók.

1. Uniós minőségrendszerek alintézkedés: Az Unióban az 1308/2013/EU, vagy az 1151/2021/EU, vagy az (EU) 2019/787 rendelet szerinti **bejegyzett, oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel, oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel, földrajzi jelzéssel vagy hagyományos különleges termék** (a továbbiakban: OEM/OFJ/FJ/HKT) elnevezéssel ellátott termékre irányuló új együttműködés, illetve a bejegyzett elnevezés szerinti terméket érintő új tevékenység megkezdése.

A beavatkozással ösztönözni kívánjuk, hogy az értéklánc minőségrendszerekben résztvevő szereplői között minél hatékonyabb együttműködés alakuljon ki.

A beavatkozás célja az, hogy javítsuk a minőségrendszerekben résztvevő termelők, előállítók részvételét

olyan együttműködésekben, amelyek az uniós szinten elismert, a földrajzi árujelzők, illetve hagyományos különleges termékek hivatalos uniós (eAmbrosia) nyilvántartásaiban „nyilvántartásba került" státusszal szereplő elnevezéssel forgalomba hozott termékek piacra jutását segítik, valamint értékláncban betöltött szerepét erősítik, illetve az uniós minőségrendszerek követelményeinek megfelelően előállított termékek értékét növelik.

Az együttműködés új formájának tekintjük amikor:

1) az 1151/2012/EU, 1308/2013/EU, vagy az (EU) 2019/787 rendeletek szerinti, **új termelői érdekcsoport vagy csoportosulás jön létre** az eAmbrosia nyilvántartásban „nyilvántartásba került" státusszal szereplő elnevezés szerinti termék előállítására és az ahhoz kapcsolódó feladatok ellátására;

2) **meglévő csoportosulás** az eAmbrosia nyilvántartásban „nyilvántartásba került" státusszal szereplő elnevezés szerinti terméket érintő **új tevékenységbe kezd**, mint pl.:

- a csoportosulás tagjai által előállított, forgalmazott termék minősége, hírneve és hitelességének biztosítása a kereskedelemben; vagy
- az Unió által bejegyezett elnevezés kereskedelmi használatának nyomon követése; vagy
- fellépés az oltalom alatt álló földrajzi árujelzők, illetve a hozzájuk közvetlenül kapcsolódó szellemi tulajdonjogok megfelelő védelmének biztosítása érdekében; vagy
- olyan tevékenység végzése, amely biztosítja az Unió által jóváhagyott termékleírásnak való megfelelést (pl. belső ellenőrzés bevezetése); vagy
- minőségrendszerek teljesítményének javítását és a termékek értéknövelését célzó tevékenységek végzése.

A támogatás maximális időtartama öt év.

Kiválasztási szempontok:

- projektterv minősége

A projekt kedvezőbb elbírálásban részesül, amennyiben:

- a már meglévő csoportosulásban legalább tíz szereplő vesz részt;
- a csoportosulás legalább egy résztvevője fiatal mezőgazdasági termelő;
- a tagok minél nagyobb része szakirányú iskolai végzettséggel rendelkezik

2. Elismert nemzeti minőségrendszerek alintézkedés

Az 1305/2013/EU rendelet 16. cikk (1) bekezdés b), illetve c) pontja szerinti, a 26/2018. (X. 1.) AM rendelet alapján elismert és nyilvántartásba vett nemzeti minőségrendszer, illetve önkéntes mezőgazdasági termék-tanúsító rendszer (a továbbiakban együtt: minőségrendszer) keretében előállított termékek magasabb minőséget képviselnek, mint a jogszabályok által támasztott minimum követelményeknek megfelelő, más, hasonló termékek, ezért a minőségrendszerek ismertségének és elismertségének ösztönzése a magasabb hozzáadott értékű termékek előállítását és fogyasztását is ösztönzi.

A beavatkozással ösztönözni kívánjuk a tanúsítottan magasabb minőséget képviselő termékek előállítását.

Kiválasztási szempontok:

A projektek kedvezőbb elbírálásban részesülnek, amennyiben a tagok vagy egy részük

- részt vesznek termelői csoportban (TCS) vagy termelői szervezetben vagy szakmai-szakmaközi szervezetben;
- szakirányú iskolai végzettséggel rendelkeznek
- részt vesznek többféle termékkel a létrehozandó minőségrendszerben,
- uniós jogszabály (EU 848/2018 rendelet) alapján ökológiai termelők

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Eligible beneficiaries:

1. Uniós minőségrendszerek alintézkedés:

Olyan csoportok, amelyek tagjai természetes és jogi személyek, amelyek már bejegyzett OEM/OFJ/FJ/HKT elnevezéseket kezelő csoportosulásokhoz csatlakoznak vagy a már bejegyzett OEM/OFJ/FJ/HKT elnevezések tekintetében új csoportosulást hoznak létre vagy már létező csoportosulásként az OEM/OFJ/FJ/HKT-ként bejegyzett elnevezés szerinti terméket érintő új tevékenységet kezdenek el.

2. Elismert nemzeti minőségrendszerek alintézkedés:

Olyan, természetes és jogi személyek alkotta csoportok, ahol a tagok egy Unió által elismert nemzeti minőségrendszer tagjai, vagy ilyen minőségrendszerhez csatlakoznak.

Egyedi jogosultsági feltételek uniós minőségrendszerek esetén:

a) olyan **újonnan létrejött, jogi személyiséggel rendelkező csoportosulás támogatható**, ahol:

-mezőgazdasági termék esetén a szereplők legalább 2/3-a mezőgazdasági termelő, akik az adott eredetmegjelölés, földrajzi jelzés vagy hagyományos különleges termék vonatkozó termékleírás szerinti előállítását vállalja/végzi;

- élelmiszeripari termék esetén a szereplők legalább fele mezőgazdasági termelő, akik az adott eredetmegjelölés, földrajzi jelzés vagy hagyományos különleges termék előállításához szükséges alapanyag vonatkozó termékleírás szerinti előállítását vállalja/végzi (pl. fűszerpaprika termesztése fűszerpaprika-őrlemény végtermék esetén).

b) olyan **meglévő csoportosulás** támogatható, amelyben legalább két szereplő vesz részt, akiknek tevékenysége hozzájárul az intézkedés céljainak megvalósításához és akik közül az egyik:

-mezőgazdasági termék esetén olyan mezőgazdasági termelő, aki a minőségrendszer szerint bejegyzett elnevezéssel forgalomba hozott termék vonatkozó termékleírás szerinti előállítását végzi;

-élelmiszeripari termék esetén: olyan mezőgazdasági termelő, aki a minőségrendszer szerint bejegyzett elnevezéssel forgalomba hozott termék létrehozásához szükséges alapanyag vonatkozó termékleírás szerinti előállítását végzi.

c) a tagok **természetes és jogi személyek**, akik

- az eAmbrosia nyilvántartásban „nyilvántartásba került” státusszal szereplő elnevezés szerinti terméket, illetve az ehhez szükséges alapanyagot a csoportosulás keretein belül állítják elő és ezt a csoportosulás aláírásra jogosult képviselője igazolja,
- vállalják, hogy legalább három évig részt vesznek a minőségrendszerben és
- tevékenységüket bejelentik az ellenőrzésekért felelős illetékes kormányhivatalhoz vagy a NÉBIH-hez;

Jogosultsági kritériumok (specific eligibility criteria):

Csak olyan együttműködés támogatható, amelyben legalább két szereplő vesz részt, akik a minőségrendszer szerint bejegyzett elnevezéssel forgalomba hozott termék létrehozásához szükséges alapanyag vonatkozó termékleírás szerinti előállítását, vagy alapanyag előállítását végzik.

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével **nem nyújtható támogatás** azon kedvezményezett részére aki/amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet vagy a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az

európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve

- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Eligible type of support:

1. Uniós minőségrendszerek alintézkedés:

A támogatás négy jogcímen járhat:

-a termelőnek/előállítónak az adott az OEM/OFJ/FJ/HKT bejegyzett elnevezéssel ellátott termék termékleírásában foglalt követelményeknek való megfelelés és a formális csatlakozás során felmerülő költségei után,

-a csoportosulásnak a bejegyzett elnevezés szerinti terméket érintő együttműködés létrehozása után, valamint

-a csoportosulásnak az új tevékenység megkezdésével kapcsolatos költségei után.

A termelők/előállítók adott termék csoportosulás keretében történő előállítása révén csatlakozhatnak az uniós minőségrendszerekhez.

Jogosult költségek:

- új együttműködés létrehozásával és fenntartásával összefüggő költségek, ideértve a működési költségeket is,
- az új tevékenységhez kapcsolódó költségek,
- kapcsolódó hatósági eljárásokkal kapcsolatban felmerülő költségek,
- projekt-előkészítés költségei,
- beruházási költségek

2.Elismert nemzeti minőségrendszerek alintézkedés:

Jogosult költségek:

- a minőségrendszer létrehozásának költségei;
- a minőségrendszerben való részvétel költségei, követelményeknek való megfelelés költségei
- egyéb, a bejegyzés iránti kérelem elkészítésével kapcsolatban felmerülő költség,
- kapcsolódó hatósági eljárásokkal kapcsolatban felmerülő költségek,
- projekt-előkészítés költségei,
- projektmenedzsment költségei,
- az új együttműködés létrehozásával és fenntartásával összefüggő költségek, ideértve a működési költségeket is,
- egyéb adminisztrációs költségek

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

☑ **Grant**

☐ **Financial instrument**

Type of payment
☑ reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary
☐ unit costs
☐ lump sums
☑ flat-rate financing

Basis for the establishment

A kifizetés alapja az STR 83. cikk 1(a), 1 (d) és 2 (a) i. bekezdései.

1(a): Beruházások és közvetlen költségek esetén
1(d): Általános tevékenység

Átlag egységösszeg: 12 050 euró/együttműködés.

Range of support at beneficiary level

A projektköltség teljes összegű, amely fedezi az együttműködés és a végrehajtott műveletek költségét.

A végrehajtott művelet (projektek) meg fognak felelni a 2021/ 2115 /EU rendelet (STR) 70-76. és 78. cikkben megállapított releváns szabályoknak és követelményeknek.

A teljes projektköltség maximum 25%-a „flat rate" típusú költségátalányként fordítható az együttműködési, tervezési és projekt-menedzsment stb. általános tevékenységekre (együttműködési költségek).
A projektköltség minimum 75%-a beruházás ill, más, a projekthez kapcsolódó közvetlen költség (pl. felmérések és tanulmányok, tudásmegosztási költségek, szakértői költség, fordítás-tolmácsolás, stb.), amely egyedi bizonylatokkal számolható el.

Additional explanation

Nem releváns.

8 Information regarding State aid assessment
The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:
☑ Yes ☐ No ☐ Mixed
Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

A beavatkozás célja , hogy az értéklánc minőségrendszerekben résztvevő szereplői között minél hatékonyabb együttműködés alakuljon ki, így a beavatkozás az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül eső tevékenységet támogat. Mindezekre tekintettel erre a beavatkozásra a versenyszabályok általánosságban alkalmazandóak.

Type of state aid instrument to be used for clearance:
☐ Notification ☐ GBER ☑ ABER ☑ de minimis
State Aid case number
N/A

Additional information:
☐ The Member State has not yet chosen the instrument(s) and has indicated the alternatives. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance of the instrument chosen comes into effect.
☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, but the clearance has not yet been obtained. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance comes into effect.
☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, the clearance has been obtained and the SA number has been indicated for notification, GBER or ABER

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

N/A

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(2)(d) - Other regions	43.00%	20.00%	43.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD46_O29_A01_BN - Együttműködések már létező nemzeti minőségrendszer vagy uniós minőségrendszerben bejegyzett OEM/OFJ/FJ/HKT esetén támogatás fajlagos összeg	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Average		R.10	No

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD46_O29_A01_BN - Együttműködések már létező nemzeti minőségrendszer vagy uniós minőségrendszerben bejegyzett OEM/OFJ/FJ/HKT esetén támogatás fajlagos összeg

Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M03 intézkedése alapján meghirdetett releváns pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD46_O29_A01_BN - Együttműködések már létező nemzeti minőségrendszer vagy uniós minőségrendszerben bejegyzett OEM/OFJ/FJ/HKT esetén támogatás fajlagos összeg (Grant - Average)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	12,050.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.29 (unit: Beneficiaries)	0.00	0.00	106.00	129.00	129.00	0.00	0.00	**Sum:** 364.00 **Max:** 129.00
TOTAL	O.29 (unit: Beneficiaries)	0.00	0.00	106.00	129.00	129.00	0.00	0.00	**Sum:** 364.00 **Max:** 129.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	1,274,302.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,274,302.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	547,950.00	0.00	0.00	0.00	0.00	547,950.00

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

RD47_R06_QSJ_77 - Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása

Intervention Code (MS)	RD47_R06_QSJ_77
Intervention Name	Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása
Type of Intervention	COOP(77) - Cooperation
Common Output Indicator	O.32. Number of supported other cooperation operations or units (excluding EIP reported under O.1)
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO8 Promote employment, growth, gender equality, including the participation of women in farming, social inclusion and local development in rural areas, including the circular bio-economy and sustainable forestry

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
8.2.2	Helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztések	1	Partially

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.39 Number of rural businesses including bio-economy businesses developed with CAP support

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Az együttműködés alapú beavatkozások célja az agrárium és a helyi közösségek tagjainak ösztönzése a közös cselekvésre. Tekintettel a magyar mezőgazdaság strukturális helyzetére és a közeli, valamint távolabbi jövőben formálódó kihívásokra, a fenntartható mezőgazdaság megvalósulásában a gazdálkodói együttműködéseknek kiemelkedően fontos szerepe van. Tapasztalatok sora azt mutatja ugyanakkor, hogy a gazdálkodókban az együttműködésre való készség szintje rendkívül alacsony ma Magyarországon. Éppen ezért minden eszközzel segíteni kell, hogy az együttműködési hajlandóság erősödjön.

A magyar agrárágazat szereplői közötti alacsony fokú együttműködési és innovációs készségek számos módon akadályozzák a versenyképesebb, erőforrás-hatékonyabb vagy a környezeti feltételekhez alkalmazkodóbb, összehangolt gazdálkodási struktúrák fejlődését. Ezért különösen fontosnak tartjuk az együttműködés alapú támogatások nyújtását az agrárium szereplőinek ösztönzése érdekében.

A nemzetközi piacok által elfogadott és egyre inkább elvárt minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez való csatlakozás jelentősen képes javítani a gazdálkodók szerepét az értékláncban, új piaci lehetőségek megragadásában, ugyanakkor hozzájárulhat a megtermelt élelmiszerek minőségének, illetve a termelés

környezeti és társadalmi körülményeinek javulásához is.
Számos minőségbiztosítási és -irányítási rendszer kínál csoportos tanúsítási lehetőséget is, aminek megragadása elsősorban a kisebb gazdálkodók számára jelenthet reális lehetőséget a minősítésre. A hazai közös megközelítés ugyanakkor mindenképpen ösztönzést igényel, első sorban épen kis méretű gazdálkodók körében.
A minőségbiztosítási/irányítási rendszerekhez való csatlakozás támogatása azért is fontos, mert ezáltal a termelőknek és feldolgozóknak a piac felvásárlóinak igényeit is könnyebb kielégíteniük, ezáltal a kisebb gazdaságok piacra jutását is elősegítheti a beavatkozás.

Kizárólag új együttműködések és már létező együttműködések új tevékenységi támogathatók.

A beavatkozás specifikus célja:
A mezőgazdaság, az élelmiszer-feldolgozás és az erdőgazdálkodás területén működő, nemzetközileg elismert minőségbiztosítási és -irányítási rendszerekhez (Pl. EMAS, ISO, BRC, IFS, GMP, Global G.A.P. illetve FSC, PEFC) való csatlakozásának előmozdítása támogatása horizontális vagy vertikális együttműködés segítéségével. Az együttműködés célja, hogy a gazdálkodók számára jelentősen megkönnyítse a tanúsítási rendszerekhez való hozzáférést: a szükséges tudások és jártasságok megszerzését és megosztását, valamint költségmegosztást is szolgál.
Az együttműködés résztvevői lehetnek:
- az adott tanúsítás megszerzését célzó agrár-gazdálkodók,
- továbbá a kiválasztott tanúsítási rendszer elvárásaiban jártas, a felkészülést segítő, az adott tanúsítással már rendelkező gazdálkodó, vagy olyan szakmai szervezet, amely nem tanúsító szervezet

Az együttműködésben legalább két mezőgazdasági termelő, élelmiszer—feldolgozó vagy erdőgazdálkodó részvételével valósul meg a kitűzött cél teljesítése.

A beavatkozás célja azon mezőgazdasági termelők, élelmiszer-feldolgozók vagy erdőgazdálkodók támogatása, akik először vesznek részt a minőségbiztosítási, vagy -irányítási rendszerek valamelyikében.

Az együttműködés ezen formájának hozzá kell járulnia az (EU) 2021/2115 rendelet 6. cikkének (1) és (2) bekezdésében meghatározott egy vagy több konkrét célkitűzés (Specific Objective) teljesítéséhez.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részben is alkalmazhatók :
• Projektterv vagy fenntartási terv tartalma és minősége
• Meglévő üzleti és társadalmi kapcsolatok megerősödése, újak létrehozása, szinergiák kihasználása
• Az együttműködések résztvevőinek száma
• Térségi szempont
• Foglalkoztatás, ide értve az önkéntes munkavállalást
• Fiatal mezőgazdasági termelői részvétel
• Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Minőségirányítási rendszerekhez (például Good Manufacturing Practices, ISO, BRC, IFS, EMAS, Global G.A.P. FSC, PEFC stb) csatlakozó agrárgazdálkodók, erdőgazdálkodók.

Jogosultsági kritériumok:
• A gazdálkodó első alkalommal vesz részt minőségbiztosítási vagy -/irányítási rendszerben
• A gazdálkodók felkészülését segítő partner: az adott tanúsítással már rendelkező gazdálkodó, vagy az

célzott minősítés feltételeiben jártas szakmai szervezet, amely maga nem tanúsító szervezet
• Projektterv vagy fenntartási terv készítése
• Legalább 2, az adott tanúsítással még nem rendelkező mezőgazdasági termelő, élelmiszer-feldolgozó vagy erdőgazdálkodó részvétele az együttműködésben.

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével nem nyújtható támogatás azon kedvezményezett részére aki/amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet vagy a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve
- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Kötelezettségvállalások (commitments):

- az együttműködés időtartama: maximum 2 év (tanúsítás megszerzésére) + maximum 4 év (tanúsítás fenntartása, megerősítése), összesen maximum 5 év.
- a minőségbiztosítási, minőségirányítási tanúsítás megszerzése és érvényes fenntartása legalább 5 évig .

6 Identification of relevant baseline elements
(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))
N/A
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods
Form of support
☑ **Grant**
☐ **Financial instrument**

Type of payment
☑ reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary
☐ unit costs
☐ lump sums
☑ flat-rate financing

Basis for the establishment

A kifizetés alapja az STR 83. cikk 1(a), 1 (d) és 2 (a) i. bekezdései.

1(a): Közvetlen költségek esetén
1(d): Közvetett költségekre

Range of support at beneficiary level

Támogatható költségek a csatlakozás első 5 évében:

Közvetett költségek: Az együttműködést kialakító csoport létrehozásához, fenntartásához kapcsolódó

költségek, ide értve a működési költségeket is.

Közvetlen költségek: A minőségbiztosítási/irányítási rendszer kritériumainak való megfeleléssel kapcsolatban felmerülő közvetlen költségek, pl. felmérések és tanulmányok, tudásmegosztási költségek, a tanúsítási eljárást megelőző és a folyamatot a gazdálkodónál segítő szakértői költség, a szükséges speciális nyilvántartások, eljárások, ellenőrzési pontok, stb., audit-trail kialakításának költségei, fordítás-tolmácsolás, stb. , további maximum 4 évben az éves hozzájárulások a minőségbiztosítási/irányítási rendszerben való részvételhez, a minőségbiztosítási/irányítási rendszer speciális feltételeinek való megfelelés tanúsításához és/vagy a hitelesítéshez szükséges ellenőrzések során felmerülő költségek.

A tanúsítás költsége része lehet az elszámolható költségeknek, de önállóan nem támogatható.

A közvetlen költségek a ténylegesen felmerült költségek tételes elszámolásával támogathatók, minimum 75% arányban
A közvetett költségek aránya max. 25% lehet.

Támogatási intenzitás a közvetlen költségekre: 75%

Támogatás mértéke: STR 70-76. és 78. cikk szerint.

Additional explanation

Nem támogatható költségek:

- Beruházások
- Ingatlanvásárlás

8 Information regarding State aid assessment
The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:
☑ Yes ☐ No ☐ Mixed
Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

A beavatkozás célja, hogy az együttműködésen alapuló fejlesztések eredményeképpen a korábbi gyakorlattól eltérő megoldás (termék, szolgáltatás, folyamat, gazdálkodási gyakorlat, stb.) jöjjön létre, így a támogatott tevékenység az EUMSZ 42. cikkén kívül esik. Éppen ezért a beavatkozás céljra tekintettel a versenyszabályok általánosságban alkalmazandóak.

Type of state aid instrument to be used for clearance:
☐ Notification ☐ GBER ☑ ABER ☑ de minimis
State Aid case number
N/A

Additional information:
☐ The Member State has not yet chosen the instrument(s) and has indicated the alternatives. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance of the instrument chosen comes into effect.
☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, but the clearance has not yet been obtained. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance comes into effect.
☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, the clearance has been obtained and the SA number has been indicated for notification, GBER or ABER

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention
N/A

10 WTO compliance
Green Box
Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(2)(d) - Other regions	43.00%	20.00%	43.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD47_O32_A01_ON - Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása fajlagos összeg	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Average		R.39	No

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD47_O32_A01_ON - Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása fajlagos összeg

Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M03 intézkedése alapján meghirdetett releváns pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD47_O32_A01_ON - Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása fajlagos összeg (Grant - Average)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	12,050.00	12,050.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.32 (unit: Operations)	0.00	53.00	53.00	129.00	129.00	0.00	0.00	**Sum:** 364.00 **Max:** 129.00
TOTAL	O.32 (unit: Operations)	0.00	53.00	53.00	129.00	129.00	0.00	0.00	**Sum:** 364.00 **Max:** 129.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	637,151.00	637,151.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,274,302.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	273,975.00	273,975.00	0.00	0.00	0.00	0.00	547,950.00

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

RD48_R07_QSP_77 - Minőségrendszerek tájékoztatási és promóciós tevékenységének támogatása

Intervention Code (MS)	RD48_R07_QSP_77
Intervention Name	Minőségrendszerek tájékoztatási és promóciós tevékenységének támogatása
Type of Intervention	COOP(77) - Cooperation
Common Output Indicator	O.32. Number of supported other cooperation operations or units (excluding EIP reported under O.1)
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation
SO3 Improve the farmer' position in the value chain

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
2.4.2	Agrár-élelmiszeripari termékek promóciója	2	Yes
3.1.4	Helyi együttműködések fejlesztése a termékelőállítás, forgalmazás és értékesítés területén	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Kizárólag új együttműködések és már létező együttműködések új tevékenységi támogathatók.

1. **célterület: Uniós minőségrendszerek népszerűsítése:** Az Unió által elismert minőségrendszerek (földrajzi árujelzők, hagyományos különleges termékek) népszerűsítésére, illetve az uniós szinten elismert, a földrajzi árujelzők, illetve hagyományos különleges termékek hivatalos uniós (eAmbrosia) nyilvántartásaiban „nyilvántartásba került” státusszal szereplő elnevezéssel forgalomba hozott termékekre irányuló tájékoztatási és promóciós tevékenységek.

Célkitűzés, hogy az 1308/2013/EU, vagy az 1151/2012/EU, vagy az (EU) 2019/787 rendeletekben rögzített minőségrendszerek, valamint a földrajzi árujelzők, illetve hagyományos különleges termékek hivatalos uniós eAmbrosia nyilvántartásaiban „nyilvántartásba került” státusszal szereplő elnevezéssel

forgalomba hozott termékek ismertek és elismertek legyenek a piacon és a vásárlók körében.
A minőségrendszerek keretében előállított termékek földrajzi területhez kötődő egyedi tulajdonsággal rendelkeznek, illetve hagyományos előállítási módszerrel készülnek, ezért a minőségrendszerek ismertségének elősegítése és elismertségének növelése a magasabb hozzáadott értékű termékek előállítását és fogyasztását is ösztönzi.

Specific targeting:
a) a tevékenység csak a minőségrendszerre, illetve a bejegyzett elnevezéssel forgalomba hozott termékre irányulhat
b) promóciós tevékenység kizárólag tájékoztatással együtt végezhető

2. célterület: Elismert nemzeti minőségrendszerek népszerűsítése
Az 1305/2013/EU rendelet 16. cikk (1) bekezdés b), illetve c) pontja szerinti, a 26/2018. (X. 1.) AM rendelet alapján elismert és nyilvántartásba vett nemzeti minőségrendszerek, illetve önkéntes mezőgazdaságitermék-tanúsító rendszerek (a továbbiakban együtt: minőségrendszerek) által tanúsított termékeket népszerűsítő tájékoztatás és promóciós tevékenység.
A beavatkozás nagymértékben hozzájárul ahhoz, hogy a Magyarország által elismert minőségrendszerek és az azok keretében előállított termékek ismertek és elismertek legyenek a piacok és a vásárlók körében.
Specifikus cél: az állami elismeréssel rendelkező nemzeti minőségrendszerek ismertségének és elismertségének ösztönzése, amely a magasabb hozzáadott értékű termékek előállítását és fogyasztását is ösztönzi.

Kiválasztási szempontok mindkét célterület esetén:
- a promóciós projektterv minősége;
- a promóciós tevékenység által elérhető célcsoport nagysága;
- az alkalmazott promóciós eszközök száma;
- klíma és környezeti szempontok érvényesítése (elérési módok, anyaghasználat, hulladék, stb.)
- költséghatékonyság, az elérendő célcsoporthoz viszonyított egységnyi költségek aránya
- többlettermék értékesítése a promóciót követően;
- ökológiai gazdálkodást folytató tagokkal rendelkező minőségrendszer esetén a minőségrendszer és az uniós ökológiai feltételrendszer együttes promótálása
- esélyegyenlőségi szempontok és megoldások érvényesítése

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Eligible beneficiaries:

1. célterület:
Az 1308/2013/EU, az 1151/2021/EU, valamint az (EU) 2019/787 rendeletek szerinti csoportosulások és azok együttműködései.
Csak olyan együttműködés támogatható, amely új együttműködésként jön létre és hajtja végre ezt a tevékenységet vagy már meglévő csoportosulás(ok) kezdenek új tevékenységként tájékoztatási és promóciós tevékenységbe;

2. célterület:
A minőségrendszert működtető természetes és jogi személyek csoportosulásai.

Jogosultsági kritériumok (specific eligibility criteria):

- A tájékoztatási és promóciós tevékenységnek
  - 1.célterület: az Unió által elismert minőségrendszerekre, illetve az uniós szinten elismert, a földrajzi árujelzők, illetve hagyományos különleges termékek hivatalos uniós (eAmbrosia) nyilvántartásaiban „nyilvántartásba került” státusszal szereplő elnevezéssel forgalomba

hozott termékekre
- 2. célterület a 26/2018. (X. 1.) AM rendelet alapján elismert és nyilvántartásba vett minőségrendszerre, illetve az e minőségrendszer által tanúsított termék(ek)re kell irányulnia.

kell irányulnia.

- a tevékenység csak a minőségrendszerre, illetve a bejegyzett elnevezéssel forgalomba hozott termékre irányulhat
- promóciós tevékenység kizárólag tájékoztatással együtt végezhető

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével **nem nyújtható támogatás** azon kedvezményezett részére aki/amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet vagy a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve
- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Közvetett költségek: Az együttműködést kialakító csoport létrehozásához, fenntartásához kapcsolódó költségek, ide értve a működési költségeket is.

Közvetlen költségek: A tájékoztatással és promócióval kapcsolatban felmerülő közvetlen költségek, mint pl. projekt-előkészítés, a szakmai megvalósításhoz igénybe vett szolgáltatások költségei, beruházások, projekt-menedzsment költségei, stb.

6 Identification of relevant baseline elements
(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

☑ **Grant**

☐ **Financial instrument**

Type of payment

☑ reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

☐ unit costs

☐ lump sums

☑ flat-rate financing

Basis for the establishment

A kifizetés alapja az STR 83. cikk 1 (a) (d) és 2 (a) i. bekezdései.

1(a): Közvetlen költségek esetén

1(d): Közvetett költségekre

Range of support at beneficiary level

A projektköltség teljes összegű, amely fedezi az együttműködés és a végrehajtott műveletek költségét.

A végrehajtott művelet (projektek) meg fognak felelni a 2021/ 2115 /EU rendelet (STR) 70-76. és 78. cikkben megállapított releváns szabályoknak és követelményeknek.

A közvetlen költségek a ténylegesen felmerült költségek tételes elszámolásával támogathatók, minimum 75% arányban.
A közvetett költségek aránya max. 25% lehet.

Additional explanation

Nem releváns.

8 Information regarding State aid assessment
The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:
☑ Yes ☐ No ☐ Mixed
Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

a beavatkozás 5. pontjában részletezett célkitűzésekre tekintettel a versenyszabályok általánosságban alkalmazandóak

Type of state aid instrument to be used for clearance:
☐ Notification ☐ GBER ☑ ABER ☑ de minimis
State Aid case number
N/A

Additional information:
☐ The Member State has not yet chosen the instrument(s) and has indicated the alternatives. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance of the instrument chosen comes into effect.
☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, but the clearance has not yet been obtained. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance comes into effect.
☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, the clearance has been obtained and the SA number has been indicated for notification, GBER or ABER

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention
N/A

10 WTO compliance
Green Box
Paragraph 2 of Annex 2 WTO
Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

a támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeknek mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételekkel

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(2)(d) - Other regions	43.00%	20.00%	43.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD48_O32_A01_ON - Minőségrendszerek tájékoztatási és promóciós tevékenységének támogatása fajlagos összege	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Average			No

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD48_O32_A01_ON - Minőségrendszerek tájékoztatási és promóciós tevékenységének támogatása fajlagos összege

Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M03 intézkedése alapján meghirdetett releváns pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD48_O32_A01_ON - Minőségrendszerek tájékoztatási és promóciós tevékenységének támogatása fajlagos összege (Grant - Average)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	12,050.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.32 (unit: Operations)	0.00	106.00	116.50	116.50	116.00	0.00	0.00	**Sum:** 455.00 **Max:** 116.50
TOTAL	O.32 (unit: Operations)	0.00	106.00	116.50	116.50	116.00	0.00	0.00	**Sum:** 455.00 **Max:** 116.50
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	1,274,302.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,274,302.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	547,950.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	547,950.00

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

RD49_R09_SCC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a Rövid Ellátási Láncok fejlesztéséért

Intervention Code (MS)	RD49_R09_SCC_77
Intervention Name	Vidékfejlesztési együttműködés a Rövid Ellátási Láncok fejlesztéséért
Type of Intervention	COOP(77) - Cooperation
Common Output Indicator	O.32. Number of supported other cooperation operations or units (excluding EIP reported under O.1)
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO3 Improve the farmer' position in the value chain

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
3.1.3	Rövid ellátási láncok fejlesztése (adatbázis, eszköz, infrastruktúra és kompetencia fejlesztés)	1	Yes
3.1.4	Helyi együttműködések fejlesztése a termékelőállítás, forgalmazás és értékesítés területén	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.10 Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Az együttműködés alapú beavatkozások célja az agrárium és a helyi közösségek tagjainak ösztönzése a közös cselekvésre. Tekintettel a magyar mezőgazdaság strukturális helyzetére és a közeli, valamint távolabbi jövőben formálódó kihívásokra, a fenntartható mezőgazdaság megvalósulásában a gazdálkodói együttműködéseknek kiemelkedően fontos szerepe van. Tapasztalatok sora azt mutatja ugyanakkor, hogy a gazdálkodókban az együttműködésre való készség szintje rendkívül alacsony ma Magyarországon. Éppen ezért minden eszközzel segíteni kell, hogy az együttműködési hajlandóság erősödjön.

A magyar agrárágazat szereplői közötti alacsony fokú együttműködési és innovációs készségek számos módon akadályozzák a versenyképesebb, erőforrás-hatékonyabb vagy a környezeti feltételekhez alkalmazkodóbb, összehangolt gazdálkodási struktúrák fejlődését. Ezért különösen fontosnak tartjuk az együttműködés alapú támogatások nyújtását az agrárium szereplőinek ösztönzése érdekében.

Az együttműködéseknek részét képezhetik az együttműködésben résztvevők beruházásai, amelyek nem külön beruházások, hanem közösen létrehozott beruházások, amelyek máshol nem támogathatóak.

Jelen beavatkozás a termelők közös és közvetlen piacra jutását szolgálja, figyelembe véve azt, hogy – megfelelve az európai uniós folyamatoknak – Magyarországon is fokozódó fogyasztói igény mutatkozik a közvetlenül a termelőktől, vagy legfeljebb egy közvetítőtől vásárolt élelmiszerek iránt. A rövid ellátási láncban (REL) való termelői és fogyasztói részvétel a termelők számára kedvezőbb alkupozíciót biztosíthat, társadalmi és környezeti előnyökkel jár, növeli a fogyasztók és a termelők közötti bizalmat.
Az együttműködésben egy piacszervező is részt vehet, mivel minél közelebb kerül a termelő a fogyasztóhoz, annál több, a termelő tevékenységen túli munkával kellene számolnia, amelyet egy harmadik szereplő – például eszköz, idő, kompetencia birtokában – magasabb minőségben tud ellátni. Az együttműködésre hajlandó gazdálkodók többnyire nem rendelkeznek megfelelő szállítási, kereskedelmi vagy éppen raktározási feltételekkel, ezek fejlesztésének támogatása feltétlenül indokolt. A fejlesztés magában foglalhat adatbázis- eszköz-, infrastruktúra- és kompetencia fejlesztést, továbbá fejleszti az összefogást a termékelőállítás, a forgalmazás és az értékesítés területén. A támogatásra már jól működő együttműködések is jogosultak. Az együttműködés vonatkozhat csak gazdálkodókra, közös piacrajutás érdekében, vagy gazdálkodók és fogyasztók együttműködésére is (pl. kosárközösség).

Kizárólag új együttműködések és már létező együttműködések új tevékenységi támogathatók.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részben is alkalmazhatók:
• Projektterv vagy fenntartási terv tartalma és minősége, amelyben értékelésre kerülnek az alábbiak:
• Meglévő üzleti és társadalmi kapcsolatok megerősödése, újak létrehozása, szinergiák kihasználása
• Az együttműködések résztvevőinek szakmai tapasztalata
• Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése
• Térségi szempont
• Foglalkoztatás, ide értve az önkéntes munkavállalást
• Az együttműködés összetétele (pl.: fiatal mezőgazdasági termelői részvétel)

A Stratégiai Terv Rendelet 77. cikkének (4) bekezdése alapján az e beavatkozással "overall amount" formában támogatott műveleteknek meg kell felelni a Stratégiai Terv Rendelet 70-76. és 78. cikkének szabályainak.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Eligible beneficiaries:
- Rövid Ellátási Lánc (továbbiakban: REL) együtt-működési csoport tagjai

Eligibility conditions:
- Projektterv vagy Fenntartási terv készítése.
- REL termelői és fogyasztói együttműködés, amelyben legalább 2 szereplő (pl. mezőgazdasági termelő, önkormányzat, egyház, alapítvány, vendéglátás (HORECA), közétkeztetés, stb.) vesz részt.
- A mezőgazdasági termelők és a fogyasztó között legfeljebb egy közvetítő lehet.

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével **nem nyújtható támogatás** azon kedvezményezett részére aki/amely a 651/2014/EU bizottsági

rendelet vagy a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve
- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

Közvetett költségek, mint például:
• az együttműködést kialakító csoport létrehozásához, fenntartásához kapcsolódó költségek, ide értve a működési költségeket is

Közvetlen költségek, mint például:
• projekt-előkészítés, a benyújtott projektre vonatkozó tanulmányok költségei,
• promóciós tevékenységek költségei,
• a projekttervben jóváhagyott célok végrehajtásához kapcsolódó egyedi projektek (beruházások) közvetlen költségei, a szakmai megvalósításhoz kapcsolódó igénybe vett szolgáltatások.

A közvetlen költségek a ténylegesen felmerült költségek tételes elszámolásával támogathatók, minimum 75% arányban.
A közvetett költségek a teljes projekt meghatározott százalékában számolhatók el (flat rate) átalány módon, amelynek aránya maximum 25% lehet.

A támogatás mértéke: STR 70-76. és 78. cikk szerint.

Kötelezettségvállalások:
A projekttervben vállalt feladatok elvégzése.

6 Identification of relevant baseline elements
(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))
N/A
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods
Form of support
☑ **Grant**
☐ **Financial instrument**

Type of payment
☑ reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary
☐ unit costs
☐ lump sums
☑ flat-rate financing

Basis for the establishment

A kifizetés alapja az STR 83. cikk 1(a), 1 (d) és 2 (a) i. bekezdései.

1(a): Közvetlen költségek
1(d): Közvetett költségek

Átlag egységösszeg: 218.472 euró/együttműködés.

Range of support at beneficiary level

A projektköltség teljes összegű, amely fedezi az együttműködés és a végrehajtott műveletek költségét.
A végrehajtott művelet (projektek) meg fognak felelni a 2021/ 2115 /EU rendelet (STR) 70-76. és 78. cikkben megállapított releváns szabályoknak és követelményeknek.

A teljes projektköltség maximum 25%-a „flat rate" típusú költségátalányként fordítható az együttműködési, tervezési és projekt-menedzsment stb. általános tevékenységekre (együttműködési költségek), míg minimum 75%-ot a projekt célját közvetlenül szolgáló költségekre kell fordítani, amelyek a ténylegesen felmerült költségek elszámolási módja alá esnek.

Támogatás mértéke: STR 70-76. és 78. cikk szerint.

Additional explanation

Nem releváns.

8 Information regarding State aid assessment
The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:
☑ Yes ☐ No ☐ Mixed
Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

A beavatkozás 5.pontban részletezett célkitűzésére tekintettel a versenyszabályok általánosságban alkalmazandóak.

Type of state aid instrument to be used for clearance:
☐ Notification ☑ GBER ☑ ABER ☑ de minimis
State Aid case number
N/A

Additional information:
☐ The Member State has not yet chosen the instrument(s) and has indicated the alternatives. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance of the instrument chosen comes into effect.
☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, but the clearance has not yet been obtained. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance comes into effect.
☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, the clearance has been obtained and the SA number has been indicated for notification, GBER or ABER

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention
N/A

10 WTO compliance
Green Box
Paragraph 2 of Annex 2 WTO
Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(2)(d) - Other regions	43.00%	20.00%	43.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD49_O32_A01_ON - Vidékfejlesztési együttműködés a Rövid Ellátási Láncok fejlesztéséért fajlagos költsége	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Average		R.10	No

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD49_O32_A01_ON - Vidékfejlesztési együttműködés a Rövid Ellátási Láncok fejlesztéséért fajlagos költsége

Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M16 intézkedése alapján meghirdetett releváns pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD49_O32_A01_ON - Vidékfejlesztési együttműködés a Rövid Ellátási Láncok fejlesztéséért fajlagos költsége (Grant - Average)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	218,472.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.32 (unit: Operations)	0.00	0.00	8.00	7.00	6.00	0.00	0.00	**Sum:** 21.00 **Max:** 8.00
TOTAL	O.32 (unit: Operations)	0.00	0.00	8.00	7.00	6.00	0.00	0.00	**Sum:** 21.00 **Max:** 8.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	1,592,863.97	0.00	0.00	0.00	0.00	1,592,863.97
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	684,931.51	0.00	0.00	0.00	0.00	684,931.51

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

RD50_R10_SEC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért

Intervention Code (MS)	RD50_R10_SEC_77
Intervention Name	Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért
Type of Intervention	COOP(77) - Cooperation
Common Output Indicator	O.32. Number of supported other cooperation operations or units (excluding EIP reported under O.1)
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO8 Promote employment, growth, gender equality, including the participation of women in farming, social inclusion and local development in rural areas, including the circular bio-economy and sustainable forestry

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
8.1.2	Vidéki mikrovállalkozások jövedelmezőségének javítása	1	Partially
8.2.1	Emberi erőforrás a fejlesztéspolitikai programok végrehajtására	2	Partially
8.2.2	Helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztések	1	Partially
8.3.2	Életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterének fejlesztése	3	Partially
8.4.1	Aprófalvak ellátása gyermekvédelmi, egészségügyi és oktatási szolgáltatásokkal	3	Partially
8.4.2	Roma felzárkóztatási programok ösztönzése, szegregáció csökkentése	3	Partially

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.42 Number of persons covered by supported social inclusion projects

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Az együttműködés alapú beavatkozások célja az agrárium és a helyi közösségek tagjainak ösztönzése a

közös cselekvésre. Tekintettel a magyar mezőgazdaság strukturális helyzetére és a közeli, valamint távolabbi jövőben formálódó kihívásokra, a fenntartható mezőgazdaság megvalósulásában a gazdálkodói együttműködéseknek kiemelkedően fontos szerepe van. Tapasztalatok sora azt mutatja ugyanakkor, hogy a gazdálkodókban az együttműködésre való készség szintje rendkívül alacsony ma Magyarországon. Éppen ezért minden eszközzel segíteni kell, hogy az együttműködési hajlandóság erősödjön.

A magyar agrárágazat szereplői közötti alacsony fokú együttműködési és innovációs készségek számos módon akadályozzák a versenyképesebb, erőforrás-hatékonyabb vagy a környezeti feltételekhez alkalmazkodóbb, összehangolt gazdálkodási struktúrák fejlődését. Ezért különösen fontosnak tartjuk az együttműködés alapú támogatások nyújtását az agrárium szereplőinek ösztönzése érdekében.

Az együttműködéseknek részét képezhetik az együttműködésben résztvevők beruházásai, amelyek nem külön beruházások, hanem közösen létrehozott beruházások, amelyek máshol nem támogathatóak.

Kizárólag új együttműködések és már létező együttműködések új tevékenységi támogathatók.

A beavatkozás célja:

A beavatkozás célja a helyi közösségek vagy egyes sérülékeny csoportok életminőségének javítása, valamint, hogy az együttműködésen alapuló fejlesztések eredményeképpen a korábbi gyakorlattól eltérő megoldás (termék, szolgáltatás, folyamat, gazdálkodási gyakorlat, stb.) jöjjön létre.

Az agráriumra, illetve a vidéki térségek egyéb adottságaira épülő lehetőségek számosak, amelyek együttműködésre alapozott, összehangolt fejlesztése jelentősen hozzájárulhat az agrárgazdaság (beleértve a mezőgazdaságon túl a feldolgozást és az erdőgazdálkodást is) és a vidéki térségek sikerességéhez.

Hangsúlyt kívánunk fektetni a társadalmi innovációt megvalósító együttműködések, a társadalmi vállalkozások, így a szociális farmok és a szociális szövetkezetek támogatására.

A termelők és fogyasztók együttműködése terén támaszkodunk a már bevált együttműködési formák (pl. Kosár Közösségek, Nyitott Porták, Kamratúra stb.) tapasztalataira.

A célterület - Szociális farm típusú együttműködések és ezek integrációjának támogatása

A szociális farm a szociális szolidaritás elveinek megfelelően, a társadalmi és környezeti szemléletformálás érdekében működő kooperatív gazdálkodási forma, amely mezőgazdasági termelő, feldolgozó, szolgáltató tevékenységet végez hátrányos helyzetű személyek bevonásával; illetőleg mezőgazdasághoz kapcsolódó szemléletformáló kiegészítő tevékenységet végez a társadalom szélesebb köre számára.

A hazai tapasztalatok alapján, szociális farmok három altípusát különböztetjük meg:

• rehabilitációs farm vagy szociális/rehabilitációs célú gazdaság: fő jellemzője a hátrányos helyzetű személyek bevonása a szociális intézmény keretei között folytatott foglalkoztatás keretében

• gondoskodó farm vagy gondoskodó gazdaság: fő jellemzője a hátrányos helyzetű személyek bevonása mezőgazdasági tevékenységet végzők által, a mezőgazdasági tevékenység végzésének helyén

• társadalmi farm vagy együttműködő gazdaság: fő jellemzője a szemléletformálás egy meghatározott személyi kör részére és/vagy foglalkoztatásba történő bevonás a mezőgazdasági tevékenységet végző személyek által a mezőgazdasági tevékenység végzésének helyén

A szociális farmok kialakításának egyik lehetséges formája, hogy a segítő szervezetek keresnek a környéken működő földműveseket, akikhez rendszeres (akár napi) jelleggel, aktív tevékenységre „kiviszik” a hátrányos helyzetű célcsoport tagjait. Így a segítő szervezeteknek nem szükséges mezőgazdasági környezetet létrehozniuk, és annak fenntartásához nem szükséges mezőgazdasági szakembert alkalmazniuk. A segítő szervezetek maguk is létrehozhatnak mezőgazdasági egységeket, ahol a saját hátrányos helyzetű célcsoport tagjainak bevonása sokkal intenzívebb. Az így kialakuló szociális farmok fenntartható és szakmailag megalapozott működtetéséhez azonban elengedhetetlen lehet a segítő szervezetek részéről a földműves (jogszabályban előírt végzettségű) szakember alkalmazása.

A szociális farm szolgáltatás nyújtók személyi körét két alapvető kategória szerint lehet meghatározni:

1. szociális farm-gazdaság: olyan mezőgazdasági tevékenységet végző gazdálkodó szervezet, amely aktív tevékenység végzésére fogad hátrányos helyzetűeket és/vagy oktatási/nevelési célból fogad gyermekeket, tanulókat

2. szociális farm-közösség: olyan szociális szolgáltatók, akik (saját) hátrányos helyzetű célcsoportjukat bevonva maguk végeznek mezőgazdasági termelő / szolgáltató és értékesítő tevékenységet.

Integrátori rendszerben a szolidáris gazdálkodásba a REL-hez hasonlóan be kell, hogy kapcsolódjon egy erős piaci ismeretekkel és üzleti kompetenciákkal bíró piacszervező. A piacszervező tanácsot ad a gazdáknak, hogy mit termeljenek, mi a piacképes, szükség esetén anyagi támogatást (pl. mikrohitelt) és termeléstechnológiai tanácsokat is nyújt nekik, és hatékonyan közreműködik abban, hogy a gazda által előállított termék méltányos áron értékesítésre kerüljön.

B célterület - Szociális szövetkezetek és ezek integrációjának támogatása

A szociális szövetkezetek alapvető jellemzői a következők: A tagok - a szövetkezetekről szóló 2006. évi X.tv. 15§ (1) bek. alapján: „A szociális szövetkezetnek a természetes személy **tagjain kívül legalább egy helyi önkormányzat, vagy nemzetiségi önkormányzat, illetve ezek jogi személyiségű társulása (a továbbiakban együtt: önkormányzat), vagy jogszabályban meghatározott karitatív tevékenységet ellátó közhasznú jogállású szervezet tagjának kell lennie**.” - meghatározzák, hogy milyen **vagyoni hozzájárulásából álló** tőkével alapítják meg a nyitott tagságú szövetkezetet. A tagfelvételi kérelemben a tagságra jelentkező személynek **nyilatkoznia kell a szövetkezet alapszabályában foglaltak elfogadásáról** és a vállalt vagyoni hozzájárulásról. Személyes közreműködés vállalása esetén a tagfelvételi kérelemben annak tartalmát is meg kell határozni. A szociális szövetkezet a változó tőke elve szerint működik, ami azt jelenti, hogy változik a tagok be- és kilépésével a tőke nagysága. A szociális szövetkezet célja a tagjai gazdasági, kulturális, oktatási, szociális, egészségügyi szükségleteinek kielégítése, valamint munkanélküli, illetőleg szociálisan hátrányos helyzetben lévő tagjai számára munkafeltételek teremtése. A tagoknak kötelező a személyes közreműködés a szociális szövetkezet tevékenységében (A szövetkezetekről szóló 2006. évi X.tv. 15. § (2) bek alapján:”A szociális szövetkezetnek – az önkormányzat, továbbá karitatív tevékenységet ellátó közhasznú jogállású szervezet kivételével – nem lehet személyes közreműködést nem vállaló tagja). A szociális szövetkezetben lehet tevékenységet végezni tagként, alkalmazottként, vagy vállalkozási/megbízási szerződéssel. A szövetkezet közösségi alapot képezhet, amiből a tagok és családtagjaik számára nyújt kulturális, oktatási, szociális, egészségügyi támogatást. A szövetkezetekről szóló 2006. évi X. tv. 14 § (1) bek alapján. „ A szociális szövetkezet célja a **hátrányos helyzetben lévő tagjai számára munkafeltételek teremtése**, valamint **szociális helyzetük javításának egyéb módon történő elősegítése.”** Ezzel megvalósítja a társadalmi szerepvállalását nem feltétlenül csökkent munkaképességű, de **hátrányos helyzetű személyek esetén**. Ez **kifejezetten társadalmi szerepvállalásnak minősül.** Semmi nem zárja ki, hogy a szociális szövetkezet egyben szociális farm is legyen.

Integráció esetén egy piacszervező összefogja egy-egy régió szociális szövetkezeteit, kialakítja azok termelési infrastruktúrájának a lehető leghatékonyabb kihasználását, és megszervezi az így előállított termékek értékesítését a kiskereskedelem/nagykereskedelem/ feldolgozó ipar/közétkeztetés felé (esetleg saját maga működtet értékesítési pontokat és így kapcsolódik a REL-hez).

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részben is alkalmazhatók:

- Projektterv vagy fenntartási terv tartalma és minősége
- Meglévő üzleti és társadalmi kapcsolatok megerősödése, újak létrehozása, szinergiák kihasználása
- Az együttműködések résztvevőinek szakmai tapasztalata
- Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése
- Térségi szempont
- Foglalkoztatás, ide értve az önkéntes munkavállalást
- az együttműködés következtében a jövedelemtermelő képesség, önfenntartási képesség javulása
- Fiatal mezőgazdasági termelői részvétel

A Stratégiai Terv Rendelet 77. cikkének (4) bekezdése alapján az e beavatkozással "overall amount"

formában támogatott műveleteknek meg kell felelni a Stratégiai Terv Rendelet 70-76. és 78. cikkének szabályainak.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Eligible Beneficiaries:

- Az együttműködésben részt vevő non-profit szervezet, valamint a bevont mezőgazdasági termelő (Többek között: Szociális farm típusú gazdálkodást folytató mezőgazdasági termelők és az együttműködésben részt vevő intézmény, Társadalmi vállalkozások).
- Mezőgazdasági termelő, feldolgozó, szolgáltató tevékenységet végező természetes, vagy jogi személy hátrányos helyzetű személyek bevonásával, vagy szociális szövetkezet.

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):

• Projektterv vagy Fenntartási terv készítése.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

- A projekt cél megvalósításához közvetlenül kapcsolódó költségek, például: a benyújtott projektre vonatkozó tanulmányok költségei, a projekttervben jóváhagyott célok végrehajtásához kapcsolódó egyedi projektek (beruházások) költségei, tervezési, projekt előkészítési és projekt-menedzsment tevékenységek költségei, a szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások költségei.
- Közvetett költségek, például: az együttműködést kialakító csoport létrehozásához, fenntartásához kapcsolódó költségek, ide értve a működési költségeket is.

6 Identification of relevant baseline elements
(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

☑ **Grant**

☐ **Financial instrument**

Type of payment

☑ reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

☐ unit costs

☐ lump sums

☑ flat-rate financing

Basis for the establishment

A kifizetés alapja az STR 83. cikk 1(a), 1 (d) és 2 (a) i. bekezdései.

1(a): Közvetlen költségek

1(d): Közvetett költségek

Átlag egységösszeg: 65.753 euró/együttműködés.

Range of support at beneficiary level

A projektköltség teljes összegű, amely fedezi az együttműködés és a végrehajtott műveletek költségét.
A végrehajtott művelet (projektek) meg fognak felelni a 2021/ 2115 /EU rendelet (STR) 70-76. és 78. cikkben megállapított releváns szabályoknak és követelményeknek.

A teljes projektköltség maximum 25%-a „flat rate” típusú költségátalányként fordítható az együttműködési, tervezési és projekt-menedzsment stb. általános tevékenységekre (együttműködési költségek), míg minimum 75%-ot kell a projekt célját közvetlenül szolgáló költségekre fordítani, amelyek a ténylegesen felmerült költségek elszámolási módja alá esnek..

Támogatás mértéke: STR 70-76. és 78. cikk szerint.

Additional explanation

Nem releváns.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

☑ Yes ☐ No ☐ Mixed

Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

A beavatkozás 5.pontban részletezett célkitűzésére tekintettel a versenyszabályok általánosságban alkalmazandóak.

Type of state aid instrument to be used for clearance:

☐ Notification ☐ GBER ☑ ABER ☑ de minimis

State Aid case number

N/A

Additional information:

☐ The Member State has not yet chosen the instrument(s) and has indicated the alternatives. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance of the instrument chosen comes into effect.

☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, but the clearance has not yet been obtained. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance comes into effect.

☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, the clearance has been obtained and the SA number has been indicated for notification, GBER or ABER

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

N/A

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(2)(d) - Other regions	43.00%	20.00%	43.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD50_O32_A01_ON - Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért fajlagos összeg	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Average		R.42	No

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD50_O32_A01_ON - Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért fajlagos összeg

Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M16 intézkedése alapján meghirdetett releváns pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD50_O32_A01_ON - Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért fajlagos összeg (Grant - Average)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	65,753.00	65,753.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.32 (unit: Operations)	0.00	9.00	10.00	23.00	24.00	0.00	0.00	**Sum:** 66.00 **Max:** 24.00
TOTAL	O.32 (unit: Operations)	0.00	9.00	10.00	23.00	24.00	0.00	0.00	**Sum:** 66.00 **Max:** 24.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	637,151.00	637,151.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,274,302.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	273,975.00	273,975.00	0.00	0.00	0.00	0.00	547,950.00

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

RD51_R11_TUC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért

Intervention Code (MS)	RD51_R11_TUC_77
Intervention Name	Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért
Type of Intervention	COOP(77) - Cooperation
Common Output Indicator	O.32. Number of supported other cooperation operations or units (excluding EIP reported under O.1)
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO5 Foster sustainable development and efficient management of natural resources such as water, soil and air, including by reducing chemical dependency
SO8 Promote employment, growth, gender equality, including the participation of women in farming, social inclusion and local development in rural areas, including the circular bio-economy and sustainable forestry

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
5.1.4	Termőföld védelem agrár-erdészeti rendszerekkel	2	Yes
8.1.2	Vidéki mikrovállalkozások jövedelmezőségének javítása	1	Partially
8.1.5	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Yes
8.2.1	Emberi erőforrás a fejlesztéspolitikai programok végrehajtására	2	Partially
8.2.2	Helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztések	1	Partially
8.2.3	A helyi fejlesztési programok összhangjának megteremtése, térségi együttműködések	1	Partially
8.3.2	Életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterének fejlesztése	3	Partially

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.18 Total investment to improve the performance of the forestry sector
R.39 Number of rural businesses including bio-economy businesses developed with CAP support

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Kizárólag új együttműködések és már létező együttműködések új tevékenységi támogathatók.

Az együttműködés célja mezőgazdasági termelők, erdőgazdálkodók, gazdák, tanyagazdák és egyéb helyi szereplők (pl.: helyi turisztikai szolgáltatók) között agrár-, aktív- és ökoturisztikai együttműködések ösztönzése, a helyi értékek, hagyományok és vonzerők turisztikai célú bemutatását célzó programok megvalósítása, a helyi, egyedi vonzerők és szolgáltatások, helyi termékek versenyképes turisztikai termékké szervezése; tanyahálózatok, a természeti és egyéb helyi értékek komplex bemutatását célzó tematikus témautak, fenntartható, rendszeresen megvalósítható, egyedi jellegű fesztiválok és hagyományőrző programok kialakítása.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részben is alkalmazhatók:

- Projektterv vagy fenntartási terv tartalma és minősége
- Az együttműködések résztvevőinek szakmai tapasztalata
- Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése
- Térségi szempont
- Foglalkoztatás, ide értve az önkéntes munkavállalást
- Fiatal mezőgazdasági termelő vagy induló erdőgazdálkodó
- Esélyegyenlőségi szempontok, vállalások

A Stratégiai Terv Rendelet 77. cikkének (4) bekezdése alapján az e beavatkozással támogatott műveleteknek meg kell felelni a Stratégiai Terv Rendelet 70-76. és 78. cikkének.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Eligible beneficiaries:

Mezőgazdasági termelők, erdőgazdálkodók, természetes személyek, jogi személyiségű vállalkozások, jogi személyiség nélküli vállalkozások, jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok) együttműködései

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):

• Üzleti terv készítése.

• Legalább egy mezőgazdasági termelő, vagy erdőgazdálkodó és legalább egy, turizmussal foglalkozó, helyi non-profit szervezet vagy helyben működő, turisztikai szolgáltatást nyújtó vállalkozás együttműködése

• Csak olyan együttműködés támogatható, amely új együttműködésként jön létre és hajtja végre ezt a tevékenységet vagy már meglévő csoportosulás(ok) kezdenek új tevékenységet.

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével nem nyújtható támogatás azon kedvezményezett részére aki/amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet vagy a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve
- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Kötelezettségvállalások (commitments):
• Üzleti tervben vállalt kötelezettségek teljesítése.

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

- A projekt cél megvalósításához közvetlenül kapcsolódó költségek, például: a benyújtott projektre vonatkozó tanulmányok költségei, a projekttervben jóváhagyott célok végrehajtásához kapcsolódó egyedi projektek (beruházások) közvetlen költségei, tervezési, projekt előkészítési és projekt-menedzsment tevékenységek költségei, a szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások költségei
- Közvetett költségek, például: az együttműködést kialakító csoport létrehozásához, fenntartásához kapcsolódó költségek, ide értve a működési költségeket is,

6 Identification of relevant baseline elements
(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))
N/A
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods
Form of support
☑ **Grant**
☐ **Financial instrument**

Type of payment
☑ reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary
☐ unit costs
☐ lump sums
☑ flat-rate financing

Basis for the establishment

A kifizetés alapja az STR 83. cikk 1(a), 1 (d) és 2 (a) i. bekezdései.

1(a): Közvetlen költségek
1(d): Közvetett költségek

Átlag egységösszeg: 218.472 euró/együttműködés.

Range of support at beneficiary level

A projektköltség teljes összegű, amely fedezi az együttműködés és a végrehajtott műveletek költségét.
A végrehajtott művelet (projektek) meg fognak felelni a 2021/ 2115 /EU rendelet (STR) 70-76. és 78. cikkben megállapított releváns szabályoknak és követelményeknek.

A teljes projektköltség maximum 25%-a „flat rate” típusú költségátalányként fordítható az együttműködési, tervezési és projekt-menedzsment stb. általános tevékenységekre (együttműködési költségek), míg a projekt célját közvetlenül szolgáló tevékenységek és beruházások költségei minimum 75%-ot tesznek ki.

Támogatás mértéke a közvetlen költségekben: STR 70-76. és 78. cikk szerint.

Additional explanation

Nem releváns.

8 Information regarding State aid assessment
The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:
☑ Yes ☐ No ☐ Mixed
Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

A beavatkozás 5.pontban részletezett célkitűzésére tekintettel a versenyszabályok általánosságban alkalmazandóak.

Type of state aid instrument to be used for clearance:
☐ Notification ☐ GBER ☑ ABER ☑ de minimis
State Aid case number
N/A

Additional information:
☐ The Member State has not yet chosen the instrument(s) and has indicated the alternatives. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance of the instrument chosen comes into effect.
☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, but the clearance has not yet been obtained. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance comes into effect.
☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, the clearance has been obtained and the SA number has been indicated for notification, GBER or ABER

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention
N/A

10 WTO compliance
Green Box
Paragraph 2 of Annex 2 WTO
Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(2)(d) - Other regions	43.00%	20.00%	43.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD51_O32_A01_ON - Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért fajlagos összeg	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Average		R.18; R.39	No

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD51_O32_A01_ON - Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért fajlagos összeg

Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M16 intézkedése alapján meghirdetett releváns pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD51_O32_A01_ON - Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért fajlagos összeg (Grant - Average)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	218,472.00	218,472.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.32 (unit: Operations)	0.00	3.00	3.00	8.00	7.00	0.00	0.00	**Sum:** 21.00 **Max:** 8.00
TOTAL	O.32 (unit: Operations)	0.00	3.00	3.00	8.00	7.00	0.00	0.00	**Sum:** 21.00 **Max:** 8.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	637,151.00	637,151.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,274,302.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	273,975.00	273,975.00	0.00	0.00	0.00	0.00	547,950.00

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

RD52_R12_BIC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért

Intervention Code (MS)	RD52_R12_BIC_77
Intervention Name	Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért
Type of Intervention	COOP(77) - Cooperation
Common Output Indicator	O.32. Number of supported other cooperation operations or units (excluding EIP reported under O.1)
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy
SO6 Contribute to halting and reversing biodiversity loss, enhance ecosystem services and preserve habitats and landscapes
SO8 Promote employment, growth, gender equality, including the participation of women in farming, social inclusion and local development in rural areas, including the circular bio-economy and sustainable forestry

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
4.3.1	Megújuló energia alkalmazásának növelése a lehetséges környezeti konfliktusok figyelembe vételével	3	Yes
6.5.1	Mezőgazdaság, erdőgazdaság, vadgazdálkodás, természetvédelem közötti együttműködések támogatása	1	Partially
8.1.5	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Yes
8.1.6	Biomassza alapanyagok, köztes termékek, hulladékok feldolgozása, megújuló energia hasznosítás	1	Partially
8.1.7	Fosszilis eredetű ipari alapanyagok kiváltása zöld forrásból származó helyettesítőkkel	1	Yes
8.2.2	Helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztések	1	Partially

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.15 Supported investments in renewable energy production capacity, including bio-based (in MW)
R.18 Total investment to improve the performance of the forestry sector
R.39 Number of rural businesses including bio-economy businesses developed with CAP support

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

A fenntartható agrárgazdálkodás, az erőforrásokkal való felelős gazdálkodás és a körforgásos gazdálkodásra való áttérés célkitűzéseinek megvalósítása érdekében a gazdálkodói együttműködéseknek kiemelkedően fontos szerepe van. A hazai tapasztalatok ugyanakkor azt mutatják, hogy a gazdálkodókban az együttműködésre való készség szintje továbbra is alacsony. A támogatandó együttműködések új típusába olyan együttműködések tartoznak, amelyek eddig nem szerepeltek a vidékfejlesztési támogatások között, de az ágazati szereplők részéről igény mutatkozott rájuk, egyúttal feltételezhető, hogy együttműködési formában lesznek sikeresek.

A lokális erőforrás-áramokban nagy léptékű import anyag és szolgáltatás jelenik meg, olyanok is, amelyek céljukban, rendeltetésükben lokális bio-massza alapú megoldásokkal is kiválthatók. Ugyanakkor utóbbiak nem megszokottak, sok esetben nem ismertek a döntéshozók előtt, megvalósításuk összetettebb, mint a térségbe akár nagy távolságról importált megoldásoké.

A beavatkozás fókuszát a biomassza-alapok lokális felhasználására helyezzük, ezért a gazdálkodók mellett a területi közszolgáltatási szereplők - pl. önkormányzatok, helyi közszolgáltatók – is kulcsszereplők az együttműködésekben. Az együttműködés irányulhat új termék vagy szolgáltatás megoldások közös kialakítására, mint pl. biomassza alapú lokális megújuló energia ellátás, melléktermék vagy hulladék szakszerű újra felhasználása vagy újrahasznosítása, stb.

Kizárólag új együttműködések vagy már létező együttműködések új tevékenységi támogathatók.

A beavatkozás célja:

A beavatkozás célja, hogy az együttműködésen alapuló fejlesztések eredményeképpen a korábbi gyakorlattól eltérő megoldás: termék vagy szolgáltatás jöjjön létre a helyben képződő, eddig nem kihasznált vagy alulhasznosított biomasszák felhasználásával. Az intézkedés további célja a körforgásos bio-alapú és együttműködés alapú szemlélet és jó gyakorlatok alkalmazásának elősegítése (pl. melléktermékek, hulladékok, maradványok hasznosítása) a helyi közszolgáltatások terén.

Az együttműködés szükségessége és hozzáadott értéke: Mind a gazdálkodók, mind a helyi közszolgáltatók oldalán megfigyelhető, hogy döntő módon a megszokott főtermék-piacaikra, illetve beszerzési forrásaikra támaszkodnak, nem keresik aktívan a helyben meglévő erőforrások újszerű felhasználási módjait. Ennek okai között tudás- és információ hiány is jelen van, illetve a hosszú távra közösen kidolgozott, kiszámítható együttműködések kultúrájának fejletlensége és kezdeti többletköltsége is.

A fentiek miatt a biomassza alapú lokális együttműködéseket ösztönözni és segíteni kell, nem csak pénzügyi eszközzel, hanem tudásbővítés, moderálás, stb. formájában is, amely a megszokott értékesítési vagy beszerzési megoldásokhoz képest az első években mindenképpen többletköltséggel jár.

A szinergikus hatásokat létrehozó együtt-tervezés és összehangolt megvalósítás alá vont beavatkozási elemek: nyersanyag- és igényfelmérés; kapacitás- és ellátás-tervezés; hosszú távú együttműködési és elszámolási szerződéses konstrukció kialakítása;,

A beavatkozás során a kedvezményezetteknek figyelembe kell venniük az Európai Parlament és a Tanács ipari kibocsátásokról szóló 2010/75/EU irányelvében meghatározott Legjobb Elérhető Technológiákat

(BATs).

Kiválasztási szempontok:
• Projektterv minősége
• Az együttműködő közösség összetétele
• Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése (pl. levegőminőség, fosszilis vagy szintetikus alapanyag kiváltása, beszállítási távolság csökkenése, talajvédelem, széles körű szemléletformálás vállalása)
• Térségi szempont (adóerő képesség, felzárkózó települések)
• Foglalkoztatási szempont
• A biomassza felhasználás jellege (pl. kaszkád-elv alkalmazása)

A Stratégiai Terv Rendelet 77. cikkének (4) bekezdése alapján az e beavatkozással "overall amount" formában támogatott műveleteknek meg kell felelni a Stratégiai Terv Rendelet 70-76. és 78. cikkének szabályainak az alábbiak szerint:

- Abban az esetben, ha a művelet beruházási elemet tartalmaz, a Stratégiai Terv Rendelet 73. cikkében rögzített szabályok alkalmazandók.
- Abban az esetben, ha a művelet vidéki vállalkozásindítást tartalmaz, a Stratégiai Terv Rendelet 75. cikkében rögzített szabályok alkalmazandók.
- Abban az esetben, ha a művelet tudásátadási és információ terjesztési elemet tartalmaz, a Stratégiai Terv Rendelet 78. cikkében rögzített szabályok alkalmazandók.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Jogosult kedvezményezettek:

- biomassza alapanyagot előállítók
- biomassza alapanyagot felhasználók

Jogosultsági kritériumok:

- Előzetes állami elismeréssel (Agrárminisztérium) rendelkező, a lokális biomasszát új termék vagy szolgáltatás célra felhasználó, legalább 10 éves időszakra létrejött együttműködő közösség (konzorcium), amelynek tagjai:

Legalább 2, egymástól független mezőgazdasági termelő, élelmiszer feldolgozó, erdőgazdálkodó, erdőtulajdonos vagy fafeldolgozó (a függetlenség kritériuma megegyezik a kapcsolt vállalkozásokra vonatkozó szabályozással) vagy helyi közszolgáltatást ellátó szolgáltató

- Projekt terv benyújtása, amelynek tartalma:

A konkrét igényt kielégítő, biomassza alapú (nem élelmiszer vagy takarmányozási célú) termék vagy szolgáltatás létrehozása legalább 2 együttműködő partnerrel és legalább 10 éves együttműködési megállapodással.

- Fenntartási terv vagy üzleti terv

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével nem nyújtható támogatás azon kedvezményezett részére aki/amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet vagy a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve
- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás

visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Kötelezettségvállalások:

- projektterv vagy fenntartási tervben foglaltak végrehajtása
- a helyi konkrét igényt kielégítő új termék vagy szolgáltatás létrehozása legalább 2 beszállítóval és legalább 10 éves együttműködési megállapodással
- legalább a fenntartás első 5 évére vonatkozó további együttműködési szerződés vállalása max. 30 km távolságban elérhető biomassza nyersanyag beszállítóval vagy beszállítókkal
- csak olyan beruházások támogathatóak, amelyek megfelelnek az alacsony kibocsátást szolgáló technológiák (legjobb elérhető technológiák, BATs) követelményeinek.
- a megújuló energia termelésnek meg kell felelnie a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról szóló 2018/2001/EU irányelv (REDII) és az annak végrehajtására irányuló hazai jogszabályok (különösen 2010. évi CXVII.tv., 821/2021. (XII. 28.) Korm. rendelet és a 34/2021. (X. 6.) AM rendelet) által meghatározott követelményeknek

A beavatkozás kapcsán nem támogatható költségek:

• kizárólag kutatóintézetek részvételével létrejött együttműködések

• beruházások esetében a Stratégiai Terv rendelet 73. cikk (Beruházások) 3. pontjában szereplő költségelemek

• ingatlan vásárlás

• öntözési beruházás

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

☑ **Grant**

☐ **Financial instrument**

Type of payment

☑ reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

☐ unit costs

☐ lump sums

☑ flat-rate financing

Basis for the establishment

A kifizetés alapja az STR 83. cikk 1(a), 1 (d) és 2 (a) i. bekezdései.

1(a): Közvetlen költségek

1(d): Közvetett költségek

Range of support at beneficiary level

A projektköltség teljes összegű, amely fedezi az együttműködés és a végrehajtott műveletek költségét.

A végrehajtott művelet (projektek) meg fognak felelni a 2021/ 2115 /EU rendelet (STR) 70-76. és 78. cikkben megállapított releváns szabályoknak és követelményeknek.

A teljes projektköltség maximum 25%-a „flat rate” típusú költségátalányként fordítható az együttműködési, tervezési és projekt-menedzsment stb. általános tevékenységekre (együttműködési

költségek), míg minimum 75%-ot a projekt célját közvetlenül szolgáló költségekre kell fordítani, amelyek a ténylegesen felmerült költségek elszámolási módja alá esnek.

Támogatás mértéke: STR 70-76. és 78. cikk szerint.

Átlag egységösszeg: 218.472 euró/együttműködés.

Additional explanation

Nem releváns.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

☑ Yes ☐ No ☐ Mixed

Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

A beavatkozás 5.pontban részletezett célkitűzésére tekintettel a versenyszabályok általánosságban alkalmazandóak.

Type of state aid instrument to be used for clearance:

☐ Notification ☑ GBER ☑ ABER ☑ de minimis

State Aid case number

N/A

Additional information:

☐ The Member State has not yet chosen the instrument(s) and has indicated the alternatives. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance of the instrument chosen comes into effect.

☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, but the clearance has not yet been obtained. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance comes into effect.

☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, the clearance has been obtained and the SA number has been indicated for notification, GBER or ABER

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

N/A

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(2)(d) - Other regions	43.00%	20.00%	43.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD52_O32_A01_ON - Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért fajlagos összeg	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Average		R.18; R.39	No

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD52_O32_A01_ON - Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért fajlagos összeg

Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M16 intézkedése alapján meghirdetett releváns pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD52_O32_A01_ON - Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért fajlagos összeg (Grant - Average)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	218,472.00	218,472.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.32 (unit: Operations)	0.00	3.00	3.00	8.00	7.00	0.00	0.00	**Sum:** 21.00 **Max:** 8.00
TOTAL	O.32 (unit: Operations)	0.00	3.00	3.00	8.00	7.00	0.00	0.00	**Sum:** 21.00 **Max:** 8.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	637,151.00	637,151.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,274,302.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	273,975.00	273,975.00	0.00	0.00	0.00	0.00	547,950.00

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

RD56_D03_SVC_77 - Vidékfejlesztési együttműködések a kistelepülések digitális átállásának támogatásért (okos falu)

Intervention Code (MS)	RD56_D03_SVC_77
Intervention Name	Vidékfejlesztési együttműködések a kistelepülések digitális átállásának támogatásért (okos falu)
Type of Intervention	COOP(77) - Cooperation
Common Output Indicator	O.32. Number of supported other cooperation operations or units (excluding EIP reported under O.1)
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO8 Promote employment, growth, gender equality, including the participation of women in farming, social inclusion and local development in rural areas, including the circular bio-economy and sustainable forestry
XCO Cross-cutting objective of modernising the sector by fostering and sharing of knowledge, innovation and digitalisation in agriculture and rural areas, and encouraging their uptake

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
8.1.6	Biomassza alapanyagok, köztes termékek, hulladékok feldolgozása, megújuló energia hasznosítás	1	Partially
8.2.2	Helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztések	1	Partially
8.3.1	Vidéki közlekedési infrastruktúra regionális különbségeinek csökkentése	3	Partially
8.3.2	Életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterének fejlesztése	3	Partially
CCO.4.1	Szélessávú internet szolgáltatásokhoz személyes hozzáférés biztosítása	2	Partially
CCO.4.2	Digitális ágazati nyilvántartások kialakítása, integrációja	1	Partially
CCO.4.3	Elektronikus ügyintézés, transzparencia	1	Partially
CCO.4.5	Digitális megoldások fejlesztése a minőségbiztosítás, tanúsítás, nyomonkövethetőség, árujelölés teré	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.40 Number of supported smart-village strategies
R.42 Number of persons covered by supported social inclusion projects

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Az együttműködés alapú beavatkozások célja az agrárium és a helyi közösségek tagjainak ösztönzése a közös cselekvésre. Tekintettel a magyar mezőgazdaság strukturális helyzetére és a közeli, valamint távolabbi jövőben formálódó kihívásokra, a fenntartható mezőgazdaság megvalósulásában a gazdálkodói együttműködéseknek kiemelkedően fontos szerepe van. Tapasztalatok sora azt mutatja ugyanakkor, hogy a gazdálkodókban az együttműködésre való készség szintje rendkívül alacsony ma Magyarországon. Éppen ezért minden eszközzel segíteni kell, hogy az együttműködési hajlandóság erősödjön.

A magyar agrárágazat szereplői közötti alacsony fokú együttműködési és innovációs készségek számos módon akadályozzák a versenyképesebb, erőforrás-hatékonyabb vagy a környezeti feltételekhez alkalmazkodóbb, összehangolt gazdálkodási struktúrák fejlődését. Ezért különösen fontosnak tartjuk az együttműködés alapú támogatások nyújtását az agrárium szereplőinek ösztönzése érdekében.

Az együttműködéseknek részét képezhetik az együttműködésben résztvevők beruházásai, amelyek nem külön beruházások, hanem közösen létrehozott beruházások, amelyek máshol nem támogathatóak.

Kizárólag új együttműködések és már létező együttműködések új tevékenységi támogathatók.

Az okos falvak olyan vidéki együttműködések, amelyek gyakorlati megoldásokat keresnek a helyi gazdasági, társadalmi és/vagy környezeti kihívásokra és törekszenek arra, hogy a digitális technológiák felhasználásával lehető legjobbat adják a helyi lakosságnak. Az okos falvak egy vidéki központhoz is kapcsolódhatnak, amely számos szolgáltatással közelebb hozhatja a rendszer elemeit az emberekhez.

Cél:

- a hátrányos helyzetű, lemaradó térségekben felzárkóztatás a digitális eszközök segítségével
- a települések kidolgozzák saját okos falu stratégiájukat
- a digitalizáció adta lehetőségeket a közösségi fejlesztésekre, közösségfejlesztésre, a kommunikáció erősítésére használják, aktív helyi közösségek alakuljanak
- a vidéki közösségek együttműködése erősödjön, valamint a térségi együttműködések alakuljanak,
- a vidéki életminőség, a vidéki ökoszisztéma javuljon,
- a vidék népességmegtartó és népességvonzó ereje növekedjen,
- az okos falu koncepció mentén igényvezérelt vidékfejlesztési beavatkozások valósuljanak meg.

Tartalom:

- okos falu stratégiák kidolgozása
- digitalizációs közösségi megoldások megvalósítása
- helyi, közösségi szolgáltatások fejlesztése, a helyben élőkhöz „közelebb vitele” (pl. e-egészségügy, okosápolás, co-working, carpooling, közösségi wifi-pontok kialakítása, digitális közbiztonság stb.)
- helyi okos piacok, piac-monitoring, e-kereskedelem fejlesztése
- közösségi gazdaság (sharing economy) támogatása digitális eszközökkel
- körforgásos gazdálkodásra való átállás
- energiahatékonyság előmozdítása
- vízgazdálkodás hatékonyabbá tétele, vízmegtartás, vízkészletek megőrzése
- biológiai sokféleség védelme, növelése

- digitális nyilvántartások létrehozása a vidék szolgálatában (pl. adminisztratív terheket csökkentő, pr célú, tevékenységek támogatásához, vidéki közösségeket szolgáló applikációk fejlesztéséhez, stb.)
- településfejlesztést támogató rendszerek beszerzése a megfelelő adatbázisok feldolgozásán alapulva

A kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók):
Kapcsolódás a Digitális Falu Program elemeihez
Kapcsolódás a Digitális Agrár Stratégiához
Az együttműködésben részt vevő települési önkormányzatok száma
Területi lefedettség mértéke
Szolgáltatással lefedett lakosságszám mértéke
Digitalizációs/ okos falu programterv / üzleti terv minősége
Szelektív hulladékgyűjtés hatékonyságát javító digitalizációs megoldások
Együttműködés EIP operatív csoporttal
Együttműködés Európai Digitalizációs Innovációs Hubokkal
Az AKIS-rendszerben kialakított többszereplős partnerségek megléte (multiactor approach)
Digitális megoldások alkalmazása
Innovatív megoldások alkalmazása, terjesztése
Szakképzett foglalkoztatás ösztönzése
Térségi szempontok
Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése
Társadalmi szempontok érvényesítése
Esélyegyenlőségi szempontok érvényesítése

Vonatkozó jogszabályok:

1470/2019. (VIII. 1.) Korm. határozat a magyar agrárium digitalizációjának előmozdításáról és összehangolásáról, Magyarország Digitális Agrár Stratégiájáról

290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet a kedvezményezett járások besorolásáról
105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről
1362/2016. (VII. 13.) Korm. határozat a Mura nemzeti programmal összefüggő feladatokról és azok finanszírozásáról
1321/2016. (VII. 1.) Korm. határozat az Ős-Dráva nemzeti programmal összefüggő feladatokról és azok finanszírozásáról
1403/2019. (VII. 5.) Korm. Határozat Magyarország egyes területei közötti gazdasági egyenlőtlenség csökkentése" érdekében szükséges fejlesztési programcsomagról
1404/2019. (VII. 5.) Korm. Határozat „Felzárkózó települések” hosszú távú programjának megalapozásáról
1186/2020. (IV. 28.) Korm. Határozat „Felzárkózó települések” és a gazdaságélénkítő program folytatása érdekében teendő további intézkedésekről

Kapcsolat más beavatkozásokkal:
A beavatkozás önállóan a KAP átfogó célkitűzésének megfelelően hozzájárul a digitalizációs célok eléréséhez.
A KAP Hálózat Vidék támogató egysége segíti az okos falu stratégiák kidolgozását.

- RD43_R02_LOC_73 - Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken (G célterület)

- RD58_A01_TRA_78 - Képzések és bemutatóüzemi programok

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Támogatható kedvezményezettek:

magán- és jogi személyek, non-profit szervezetek, egyesületek, szövetkezetek, önkormányzatok, ágazati kamarák

A támogatható kedvezményezetthez és a területhez kapcsolódó konkrét jogosultsági kritériumok:

- legalább 2 partner együttműködése keretében megvalósuló okos falu projektek
- legalább 1000 fő lakosságot érnek el fejlesztéssel a vidéki térségekben
- az együttműködésben legalább 1 partner települési önkormányzat,
- az együttműködésben megvalósuló projekt kapcsolódik az érintett térség helyi fejlesztési-, településfejlesztési- , környezetvédelmi-, társadalmi felzárkózási-, stb. stratégiájához,
- az együttműködés hozzájárul a KAP Stratégiai Terv specifikus célkitűzéseihez vagy és/vagy átfogó célkitűzéseihez kapcsolódó témák valamelyikéhez.
- egy településre vonatkoztatva kizárólag egy okos falu stratégia támogatható

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével **nem nyújtható támogatás** azon kedvezményezett részére aki/amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet vagy a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve
- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Kötelezettségvállalások, és más előírások:

- egy együttműködés keretében településenként 1-1 okos falu stratégiát kell készíteni a település adottságainak megfelelően.
- a stratégiát megvalósítók számára részvétel kötelező képzésen, amelynek része és kötelező eleme a digitális kompetencia-fejlesztés.
- az okos falu stratégia elkészítése és a stratégiában foglaltak egészbeni vagy részbeni megvalósítása, amely során a projekt jellegétől függően a következők közül legalább egy feltételnek teljesülnie kell:
- a helyi életkörülmények javítása (pl.: e-egészségügy, okosápolás, közbiztonság, közösségi wifi-pontok, stb.) vagy
- gazdasági viszonyok javítása és a vidéki foglalkoztatás megtartására, vagy bővítésére irányuló fejlesztések (pl.: közösségi gazdaság, távmunka,co-working, carpooling, a társadalom peremére szorult rétegek munkához segítése stb.) vagy,
- környezeti állapot javulása (pl.: állatjóléti intézkedések, öko-lábnyom csökkentés, klíma-adaptációs megoldások stb.), vagy
- a közösségek online láthatóságának fejlesztése (pl.: település-marketing, agro-turisztika, stb.).
- kapcsolattartás az adott tématerülethez kapcsolódó KAP Hálózat vidék-és térségfejlesztést támogató egységével.
- kötelezettség vállalás időtartama legalább 3, legfeljebb 5 év.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

☑ **Grant**

☐ **Financial instrument**

Type of payment

☑ reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

☐ unit costs

☐ lump sums

☑ flat-rate financing

Basis for the establishment

A kifizetés alapja az STR 83. cikk 1(a), 1 (d) és 2 (a) i. bekezdései.

1(a): Közvetlen költségek

1(d): Közvetett költségek

Range of support at beneficiary level

A projektköltség teljes összegű, amely fedezi az együttműködés és a végrehajtott műveletek költségét.

A végrehajtott művelet (projektek) meg fognak felelni a 2021/ 2115 /EU rendelet (STR) 70-76. és 78. cikkben megállapított releváns szabályoknak és követelményeknek.

A teljes projektköltség maximum 25%-a „flat rate" típusú költségátalányként fordítható az együttműködési, tervezési és projekt-menedzsment stb. általános tevékenységekre (együttműködési költségek), míg minimum 75%-ot a projekt célját közvetlenül szolgáló költségekre kell fordítani, amelyek a ténylegesen felmerült költségek elszámolási módja alá esnek.

Támogatás mértéke: STR 70-76. és 78. cikk szerint.

Additional explanation

Az átlagos egységösszeg projektenként: 424 767 EUR

Történelmi adatok nem állnak rendelkezésünkre, ezért a következőkkel számoltunk:

Egy okos falu felmérés és stratégia elkészítése, egy településre vonatkoztatva: 15 000 EUR, amely egy egyösszegű átalány (lump sum), tartalmazza: kb. két műhelymunka költségét, amely takarja a terembérletet és a cateringet, az utazási költségtérítést a résztvevőknek, a szakértői díjakat, az előzetes elemzések elkészítését, a felmérés elkészítését és az okos falu stratégia véglegesítését. Ezekben a két műhelymunka, a végén a bemutató, kommunikáció, és egyéb költségek 5000 EUR, a stratégia elkészítés díja: 10 000 EUR, ebben a szakértői óradíj: 35 EUR (2 szakértői nap 4 órás óradíjával számolva egy stratégián közel két munkahónapot dolgozhatnak).

84 953 EUR összeg jut összesen egy településre, amelyből tehát 15.000 EUR a stratégia elkészítésére, és egy okos falu stratégia egy elemének végrehajtására, a szolgáltatások bevezetésére 69 953 EUR (tételes költségelszámolás) jut.

Úgy kalkuláltunk, hogy egy együttműködésben átlagosan 5 település készíti el a stratégiáját.

Amelyek alapján elmondható, hogy kb. 10 együttműködést támogatunk, amelyben kb. 52 települési stratégia készül el, valamint előre láthatólag együttműködésenként, az 5 együttműködő partnerből 3-5 valósítja meg az okos falu stratégia egy-egy elemét.

8 Information regarding State aid assessment
The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:
☑ Yes ☐ No ☐ Mixed
Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

Az intézkedés 5. pontjában jelzett célja alapján a versenyszabályok _(állami támogatási szabályok) alkamazandóak.

Type of state aid instrument to be used for clearance:
☐ Notification ☑ GBER ☑ ABER ☑ de minimis
State Aid case number
N/A

Additional information:
☐ The Member State has not yet chosen the instrument(s) and has indicated the alternatives. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance of the instrument chosen comes into effect.
☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, but the clearance has not yet been obtained. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance comes into effect.
☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, the clearance has been obtained and the SA number has been indicated for notification, GBER or ABER

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention
N/A

10 WTO compliance
Green Box
Paragraph 2 of Annex 2 WTO
Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(2)(d) - Other regions	43.00%	20.00%	43.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD56_O32_A01_ON - vidékfejlesztési együttműködés a kistelepülések digitális átállásához	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Average		R.40; R.42	No

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD56_O32_A01_ON - vidékfejlesztési együttműködés a kistelepülések digitális átállásához

Miután a beavatkozásnak nincs előzménye az előző programozási időszakokból, a települések stratégia alkotási hajlandóságának tapasztalatai alapján becsült összeg, amely megfelel a 7. pontban részletezetteknek:

Az átlagos egységösszeg projektenként: 424 767 EUR

Történelmi adatok nem állnak rendelkezésünkre, ezért a következőkkel számoltunk:

Egy okos falu felmérés és stratégia elkészítése, egy településre vonatkoztatva: 15 000 EUR, amely egy egyösszegű átalány (lump sum), tartalmazza: kb. két műhelymunka költségét, amely takarja a terembérletet és a cateringet, az utazási költségtérítést a résztvevőknek, a szakértői díjakat, az előzetes elemzések elkészítését, a felmérés elkészítését és az okos falu stratégia véglegesítését. Ezekben a két műhelymunka, a végén a bemutató, kommunikáció, és egyéb költségek 5000 EUR, a stratégia elkészítés díja: 10 000 EUR, ebben a szakértői óradíj: 35 EUR (2 szakértői nap 4 órás óradíjával számolva egy stratégián közel két munkahónapot dolgozhatnak).

84 953 EUR összeg jut összesen egy településre, amelyből tehát 15.000 EUR a stratégia elkészítésére, és egy okos falu stratégia egy elemének végrehajtására, a szolgáltatások bevezetésére 69 953 EUR (tételes költségelszámolás) jut.

Úgy kalkuláltunk, hogy egy együttműködésben átlagosan 5 település készíti el a stratégiáját.

A fentiek alapján elmondható, hogy kb. 10 együttműködést támogatunk, amelyben kb. 52 települési stratégia készül el, valamint előre láthatólag együttműködésenként, az 5 együttműködő partnerből 3-5 valósítja meg az okos falu stratégia egy-egy elemét.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD56_O32_A01_ON - vidékfejlesztési együttműködés a kistelepülések digitális átállásához (Grant - Average)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	424,767.00	424,767.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	

	O.32 (unit: Operations)	0.00	1.00	2.00	4.00	3.00	0.00	0.00	**Sum:** 10.00 **Max:** 4.00
TOTAL	O.32 (unit: Operations)	0.00	1.00	2.00	4.00	3.00	0.00	0.00	**Sum:** 10.00 **Max:** 4.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	424,767.00	849,535.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,274,302.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	182,650.00	365,300.00	0.00	0.00	0.00	0.00	547,950.00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

RD57_R15_LDR_77 - LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása

Intervention Code (MS)	RD57_R15_LDR_77
Intervention Name	LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása
Type of Intervention	COOP(77) - Cooperation
Common Output Indicator	O.31. Number of supported local development strategies (LEADER) or preparatory actions
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: Yes

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Folytatva a 2014-2020-as programozási időszak gyakorlatát, a LEADER beavatkozás területi hatálya lefedi az ország összes vidékinek minősülő települését . A kiválasztott helyi akció-csoportok várhatóan teljes mértékben lefedik az ország vidéki településeit.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO8 Promote employment, growth, gender equality, including the participation of women in farming, social inclusion and local development in rural areas, including the circular bio-economy and sustainable forestry

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
8.1.1	Vidéken élő nők foglalkoztatási rátájának növelése	1	Partially
8.1.2	Vidéki mikrovállalkozások jövedelmezőségének javítása	1	Partially
8.1.6	Biomassza alapanyagok, köztes termékek, hulladékok feldolgozása, megújuló energia hasznosítás	1	Partially
8.2.1	Emberi erőforrás a fejlesztéspolitikai programok végrehajtására	2	Partially
8.3.2	Életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterének fejlesztése	3	Partially
8.4.2	Roma felzárkóztatási programok ösztönzése, szegregáció csökkentése	3	Partially
8.6.1	Erdei haszonvételek körének és hozzáadott értékének növelése, jövedelmezőség javítása	3	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.38 Share of rural population covered by local development strategies

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

A beavatkozás vidéki térségek és közösségek területileg kiegyensúlyozott fejlesztésében jelentős szerepet vállaló, az ország térségeiben már működő vagy megalakuló Helyi Akciócsoportok (a továbbiakban: HACS) számára biztosít támogatást. Az intézkedés keretében a HACS-ok a Stratégiai Terv céljaihoz illeszkedő, a helyi fejlesztési igényeknek megfelelő Helyi Fejlesztési Stratégiát (a továbbiakban: HFS) dolgoznak ki. Az Irányító Hatóság által jóváhagyott HFS-ben a HACS-ok olyan fejlesztési célokat határoznak meg, amelyeket a térségi szereplők valósítanak meg.

A HFS tartalmazza a HACS rendelkezésére álló fejlesztési keret összegét.

Az intézkedés a HACS-ok működését és animációs tevékenységét, valamint a térségek közötti és nemzetközi együttműködések megvalósítását is támogatja.

A beavatkozás célja a helyi szintű kapacitásfejlesztés, a vidéki szereplők bevonása, aktivizálása közösségi akciók, szemléletformálás és képzések szervezésén keresztül, amely magában foglalja az esélyegyenlőség, a társadalmi befogadás és a szegénység elleni küzdelem témájú érzékenyítést, kapacitásfejlesztést. A beavatkozás keretében a HFS-ek elkészítésének finanszírozására is sor kerül. A HFS elkészítésében segítséget nyújtanak az IH által biztosított képzések és tájékoztatók, illetve a mentorálás. A szakmai megalapozottságot biztosítja a stratégiakészítés és ennek során a térségre vonatkozó adatgyűjtés, tanulmányok/elemzések felhasználása, továbbá a közösségi szereplők bevonása. A HFS-t annak tartalma és minősége, valamint a megvalósításhoz szükséges kapacitás alkalmassága alapján az IH hagyja jóvá. A HFS-ek tartalmának kialakítása a HACS-ok kizárólagos feladata és felelőssége, amelyhez a művelet biztosítja a szükséges pénzügyi keretet.

A HACS működtetéshez kapcsolódó tevékenységek mellett a HACS legfontosabb feladata a helyi közösség motiválása, aktivizálása és segítése, hogy az új lehetőségek, ötletek felszínre kerüljenek és megvalósuljanak a HFS céljainak megfelelően, továbbá a helyi fejlesztési stratégiák közösség általi kidolgozása és megvalósítása, valamint a hálózatépítés más HACS-okkal belföldön és a határon túl.

Ennek keretében a HACS-ok támogathatják projektötletek pályázattá történő kidolgozását is, amennyiben a projekt megvalósítása a HFS céljaihoz illeszkedik.

A HACS-ok által kizárólagosan elvégzendő feladatok (a 2021/1060 (EU) rendelet 33. (3) szerint) a következők:

"A helyi akciócsoportoknak kizárólagos jelleggel el kell végezniük az összes alábbi feladatot:

a) a helyi szereplők műveletek kidolgozására és végrehajtására vonatkozó kapacitásának kiépítése;

b) olyan megkülönböztetésmentes és átlátható kiválasztási eljárás és kritériumok megállapítása, amelyek kizárják az összeférhetetlenségeket, valamint biztosítják, hogy egyetlen érdekcsoport se irányíthassa a kiválasztási döntéseket;

c) pályázati felhívások előkészítése és közzététele;

d) műveletek kiválasztása és a támogatás összegének rögzítése, továbbá a jóváhagyás előtt a pályázatok benyújtása a felelős szervezethez a támogathatóság végső ellenőrzése céljából (pályázatkezelés);

e) a stratégia célkitűzéseinek elérése terén tett előrelépés monitoringja;

f) a stratégia végrehajtásának értékelése."

Amennyiben a HACS-ok tényleges kérelemkezelést végeznek, a CPR alapján közreműködő szervezetként kell őket kijelölni - ennek megfelelő díjazás mellett (CPR 33 (4). cikk).

A HACS-ok tevékenységét az IH a KAP hálózaton keresztül folyamatos mentorálással és képzéssel segíti.

A legfontosabb célok:

• a vidéki térségekben a mikro- kis- és középvállalkozások indítása, fenntartása, erősítése;

• társadalmi vállalkozások indítása, tevékenységének fejlesztése;

• helyi termékek és szolgáltatások fejlesztése;

• kis eszközigényű élelmiszer-feldolgozási beruházások fejlesztése;

• helyi kézműves-és kisipari réteg fejlesztése (pl: festő, kőműves, asztalos, autószerelő stb);

• helyi gazdaságfejlesztési célú együttműködések létrejöttének elősegítése, ismertségének növelése, értékesítésének támogatása;

• a vidéki térségekben a lakosság humán közszolgáltatásokhoz való hozzájutásának előmozdítása;

• közös termelői értékesítési pont/doboz/szatyor rendszer kialakítása;

• megújuló energia, klímabarát, víz visszatartási, környezetvédelmi megoldások alkalmazása helyi szinten;

• okos falu (smart village) stratégiák elkészítésének elősegítése;

• a vidéki térség, mint vállalkozási tér és lakóhely erősítése;

• helyi összefogásra épülő, a természeti és egyéb értékeket, adottságokat, hagyományokat és egyedi termékeket bemutató komplex, fenntartható turisztikai, vendéglátóipari programok kidolgozása, megvalósítása;

• a helyi közösségek tagjai egyéni aktivitásának, felelősségvállalásának és együttműködési készségeinek erősítése;

• az aktívabb társadalmi összefogás, az erősebb helyi identitás megteremtése, a közösségi gondolkodás és munkavégzés ösztönzése és ezek feltételeinek biztosítása;

• közösségi élet, közösségi marketing, közösségi terek infrastrukturális fejlesztése, épített és kulturális örökség megőrzése;

• a fiatalok helyben tartásának támogatása, letelepedésük segítése, az elvándorlás megelőzése;

• kedvezőtlen szociális helyzetben élők felzárkóztatásának ösztönzése, esélyegyenlőség és a társadalmi befogadás javítása

A célterület: HFS elkészítésének támogatása, amely a CPR rendelet 34. cikk a) pontjának felel meg (kapacitásépítés és előkészítő intézkedések, amelyek támogatják a helyi fejlesztési stratégia kialakítását és jövőbeni végrehajtását);

B célterület: HFS megvalósítás, amely a CPR rendelet 34. cikk b) pontjának felel meg (a helyi fejlesztési stratégia alapján kiválasztott műveletek végrehajtása, beleértve az együttműködési tevékenységeket és azok előkészítését);

C célterület: Térségek közötti és nemzetközi együttműködések megvalósítása, amely a CPR rendelet 34. cikk b) pontjának felel meg (a helyi fejlesztési stratégia alapján kiválasztott műveletek végrehajtása, beleértve az együttműködési tevékenységeket és azok előkészítését);

D célterület: A HFS működtetése és a hozzá kapcsolódó animációs tevékenység, amely a CPR rendelet 34. cikk c) pontjának felel meg (a helyi fejlesztési stratégia kezelése, nyomon követése és értékelése, valamint annak megvalósítása, ideértve a stratégia végrehajtása által érintettek közötti vélemény- és tapasztalatcserék megkönnyítését)

Magyarország nem él a több alapból finanszírozandó LEADER/CLLD lehetőségével.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges (selection criteria):

- a támogatás igénybevételének feltétele a jogosultsági kritériumok teljesítése,
- a nemek közötti, a társadalmi esélyegyenlőtlenség és a hátrányos helyzet csökkentését célzó kezdeményezések ösztönzése

- illeszkedés a HFS céljaihoz,
- a térség szempontjából újszerű, innovatív megoldások,
- a mérföldkövek és célok realitása, amennyiben lehet, azok mérhetősége,
- ár-érték arány, azaz a tervezett költségek és eredmények közötti egyensúly, költséghatékonyság,
- fizikai/pénzügyi/környezeti megvalósíthatóság és fenntarthatóság,
- projektterv minősége,
- térségi szempont,
- a területi integritás elve a határon átnyúló együttműködési projekteknél (TNC)
- a működési terület környezeti, gazdasági és társadalmi jellemzőit,
- a közösség bevonásának módjának leírását (projektgyűjtő adatlapok, stb.),
- a tervezés ütemezését (helyi felhívások, források),
- humán erőforrás megléte.

Amennyiben egy HFS a kiválasztási kritériumok alapján nem fogadható el az IH által, az adott HFS visszaküldésre kerül javítás céljából az érintett HACS részére.

A HACS-ok jogosultsági kritérumai:

1. a HFS-sel lefedni kívánt terület lakosságszáma 10 – 150 ezer főig terjedhet;

2. a HACS-ok akcióterülete területileg összefüggő egység, egy település csak egy HACS-hoz tartozhat;

3. A HACS-ok kiválasztásának jogosultsági feltétele, hogy a HFS megvalósítása olyan helyi társadalmi-gazdasági köz- és magánérdekek képviselőiből álló helyi akciócsoportok irányításával történjen, amelyekben nem egyetlen érdekcsoport ellenőrzi a döntéshozatalt;

4. A HFS-ek kiválasztásának jogosultsági kritériuma a Tanács 2021/1060 rendelet 32 cikkének megfelelő tartalom;

5. A LEADER beavatkozás megvalósításának hangsúlyos eleme a HACS-ok animációs tevékenysége, amely támogatja a hálózatépítést, a forrásokhoz való könnyebb hozzáférést, az innovatív jelleget a helyi környezetben, valamint adott esetben a más területi szereplőkkel történő együttműködést;

6. A HFS-ek jóváhagyása az EMVA Irányító Hatóság feladata és felelősségi köre. A HACS területét, döntéshozását és a HFS tartalmát szabályozó jogosultsági kritériumoknak való megfelelés jogosulttá teszi a HACS-ot a működésre és animációra, valamint a HFS megvalósításra allokált forrás felhasználására.

7. Az EMVA Irányító Hatóság a HFS-ek jóváhagyását a KAP Stratégiai Terv elfogadását követő 12 hónapon belül megvalósítja.

8. A 2021/1060 rendelet alapján a helyi akciócsoportoknak kizárólagos jelleggel el kell végezniük az összes alábbi feladatot:

a) a helyi szereplők műveletek kidolgozására és végrehajtására vonatkozó kapacitásának kiépítése;

b) olyan megkülönböztetésmentes és átlátható kiválasztási eljárás és kritériumok megállapítása, amelyek kizárják az összeférhetetlenségeket, valamint biztosítják, hogy egyetlen érdekcsoport se irányíthassa a kiválasztási döntéseket;

c) pályázati felhívások előkészítése és közzététele;

d) műveletek kiválasztása és a támogatás összegének rögzítése, továbbá a jóváhagyás előtt a pályázatok benyújtása a felelős szervezethez a támogathatóság végső ellenőrzése céljából;

e) a stratégia célkitűzéseinek elérése terén tett előrelépés monitoringja;

f) a stratégia végrehajtásának értékelése.

9. a HFS-ek megvalósítására készülő helyi felhívásokban a támogatási arányok nem haladhatják meg a program azonos típusú beavatkozásainak támogatási arányait,

10. a más beavatkozásokkal és programokkal való kiegészítő jelleget a HFS-ek tervezésénél helyi szinten határozzák meg a HACS-ok a helyi szükségletek és lehetőségek alapján. A kiegészítő jelleg bemutatása a HFS beavatkozásai leírásának része.

11. a HACS-ok döntéshozó testületeiben legalább egy nőnek és legalább egy fiatalnak szerepelni kell.

(EU) 2021/1060 rendelet 31. cikke alapján:

- Szubregionális területekre vetített együttműködés a nemzetközi projektek keretében, vagy nemzeti szinten tudnak megvalósulni. A magyarországi HACS-ok nemzetközi kapcsolatai említésre méltók, a nagyobb volumenű, határokon átnyúló kezdeményezések adottak.
- A LEADER programban a döntéshozatalnál figyelemmel kell lenni a szférák arányára, egyik sem rendelkezhet a szavazati jogok jelentős hányadával, amelyet külön ügyrendben is le kell fektetni.
- Valamennyi LEADER program keretében megvalósult projekt kapcsolódik az érintett HACS HFS-ben megfogalmazottakhoz.
- A LEADER alapelvek teljesülése alapvető, a HFS-ek is az alapelveket figyelembe véve kerülnek kidolgozásra.

Szubregionális terület (meghatározás): NUTS 3 régióknál kisebb, HACS-ok által lefedett egységes területek. A szubregionális területek által lefedett népességet a HACS-ok a HFS-ekben határolhatják le.

Kapcsolat más beavatkozásokkal:

RD58_A01_TRA_78 - Képzések és bemutatóüzemi programok

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Eligible beneficiaries:

Elismert Helyi Akciócsoportok

Jogosultsági kritériumok (eligibility criteria):

A célterület:
Elismert HACS

B, C, D célterület:
Az IH által elfogadott HFS megvalósításában partner:
§ Természetes személyek
§ Jogi személyiségű vállalkozások
§ Költségvetési szervek és költségvetési rend szerint gazdálkodó szervek
§ Egyesületek
§ Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, alapítványok, nonprofit gazda-sági társaságok)

A HACS maga is lehet a célterületek jogosultja, és végrehajthat intézkedéseket a stratégiával összhangban, feltéve, hogy a HACS biztosítja a tevékenységek szétválasztásának elvét (CPR 33 (5) cikk).

Területi hatály: Folytatva a 2014-2020-as programozási időszak gyakorlatát, a LEADER beavatkozás területi hatálya lefedi az ország összes vidékinek minősülő települését (vidékinek minősül az a település, ahol közigazgatási jogállástól (város/község) függetlenül a lakónépesség 10 ezer főnél kevesebb; illetve a 10 ezer fő feletti lakónépességgel rendelkező tanyás települések külterületei; nem jogosult a fenti jellemzők ellenére sem: Budapest és a budapesti agglomerációhoz tartozó települések. A kiválasztott helyi akciócsoportok várhatóan teljes mértékben lefedik az ország vidéki településeit.

- A LEADER HACS-ok más operatív programokkal való lehatárolása részletesen leírásra került a 4.5 Az EMVA és a vidéki térségekben működő egyéb uniós alapok közötti koordinációnak és hatáskör-elhatárolásnak, valamint az említett alapok egymást kiegészítő jellegének felülvizsgálata

fejezet keretében.

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével **nem nyújtható támogatás** azon kedvezményezett részére aki/amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet vagy a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve
- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás.

A HFS előkészületi tevékenységre vonatkozó költség egy összegben odaítélhető.
Az intézkedés végrehajtása során előnyt élvez az egyösszegű átalány támogatási forma alkalmazása.

A CPR rendelet 31. cikkében közösségvezérelt helyi fejlesztésként definiált LEADER esetében az alábbi költségek támogathatók:

• a CPR rendelet 34. cikke (1) bekezdésének a) pontja alapján valamennyi előkészületi tevékenységre vonatkozó költség és a rendelet 32. cikke alapján kiválasztott HFS-k megvalósítása kapcsán nyújtott támogatás egy összegben odaítélhető, illetve
• a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a Stratégiai Terv rendelet 68. (Beruházások), 71. cikk (Együttműködés), 72. cikk (Tudás átadás és tájékoztatás) cikkeiben meghatározott hasonló műveletekre vonatkozó Uniós szabályokat és követelményeket betartják.

(A HACS-oknak lehetőségük van működési költségükre 100% előleget igénybe venni, biztosítéknyújtási kötelezettség nélkül.)

Abban az esetben is elszámolhatóak a 2021-2027-es időszak vonatkozásában stratégia tervezésre fordított költségek, amennyiben a stratégia nem kerül végül kiválasztásra és finanszírozásra (CPR 34 (2)).

6 Identification of relevant baseline elements
(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))
N/A
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods
Form of support
☑ **Grant**
☐ **Financial instrument**

Type of payment
☑ reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary
☐ unit costs
☐ lump sums
☑ flat-rate financing

Basis for the establishment

- STR 83. cikk 1(a), 1(d) és 2 (a) i. bekezdései

1(a): Beruházások esetén
1(d): Általános tevékenységekre, HACS-ok működési költségei esetében

Vissza nem térítendő támogatás.

A támogatás maximális mértéke a jogosult költségek maximum 100%-a lehet.

Range of support at beneficiary level

A Helyi Akciócsoportoknak az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/2115 rendelete alapján kell meghatároznia a helyi felhívásokban alkalmazható támogatási intenzitást a következők szerint:

- Beruházás jellegű támogatásoknál a támogatás intenzitását a 2021/2115 (EU) 73. cikkének 4. bekezdése alapján kell meghatározni.
- Öntözéssel kapcsolatos beruházási jellegű támogatásoknál a támogatás intenzitását a 2021/2115 (EU) 74. cikkének 8. bekezdése alapján kell meghatározni.
- Vidéki vállalkozásindítás jellegű támogatásoknál a támogatás intenzitását a 2021/2115 (EU) 75. cikkének 4. bekezdése alapján kell meghatározni.
- Együttműködés jellegű támogatásoknál a támogatás intenzitását a 2021/2115 (EU) 77. cikkének 8. bekezdése alapján kell meghatározni.
- Tudásátadás jellegű támogatásoknál (Ismeretek cseréje és információk terjesztése) a támogatás intenzitását a 2021/2115 (EU) 78. cikkének 4. bekezdése alapján kell meghatározni.

Additional explanation

A beavatkozás kapcsán **nem támogatható** tevékenységek:

- Személygépjármű beszerzés
- Élő állat vásárlás
- Használt árucikkek beszerzése
- Mezőgazdasági üzemek beruházásai
- Támogatási jogosultságok megvásárlása
- Egyéb, a HFS-ekben meghatározott nem támogatható tevékenységek

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

☑ Yes ☐ No ☐ Mixed

Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

A beavatkozás 5.pontban részletezett célkitűzésére tekintettel a versenyszabályok általánosságban alkalmazandóak.

Type of state aid instrument to be used for clearance:

☐ Notification ☑ GBER ☑ ABER ☑ de minimis

State Aid case number

N/A

Additional information:

☐ The Member State has not yet chosen the instrument(s) and has indicated the alternatives. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance of the instrument chosen comes into effect.

☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, but the clearance has not yet been obtained. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance comes into effect.

☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, the clearance has been obtained and the SA number has been indicated for notification, GBER or ABER

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What is the added value of the LEADER approach fro Rural Development aimed?

A LEADER-megközelítés hozzáadott értékét a vidékfejlesztéshez egyrészt a közösség aktív bevonása a helyi fejlesztési stratégiák kidolgozásába, valamint a helyi igényekre és problémákra reagáló, alulról építkező kezdeményezések megvalósítása biztosítja. Másrészt a helyi akciócsoportok (HACS-ok) többek között azon potenciális kedvezményezettek támogatásán dolgoznak, akik e segítség nélkül nem tudnák megvalósítani fejlesztési elképzeléseiket.

Bizonyos projektek, melyek a LEADER alapján támogathatók, nem lennének támogathatók, vagy megvalósíthatók más beavatkozások alapján, vagy más alapokból. A LEADER hozzáadott értékét a helyi megközelítés adja. A HACS-ok helyi problémákat határoznak meg, HFS-eket készítenek és helyi felhívásokat jelentetnek meg a szubszidiaritás elve alapján. Ez nem lehetséges a LEADER szemlélet nélkül.

Describe how the basic requirements and principles related to the LEADER approach will be ensured through the delivery model

A LEADER program hét alappillérét a következő módszerekkel valósítjuk meg:

1) Területalapú megközelítés: egy LEADER HACS által lefedett terület egy homogén, összefüggő vidéki egység, ami nem minden esetben felel meg a közigazgatási határoknak. A működési terület településeit és lakóit a közös identitás, hagyományok, szokások, történelem vagy akár földrajzi helyzetük köti össze. Ez a megközelítés működőképes, a valós igények jobban körülhatárolhatók és pontosabb fellépéseket tesz lehetővé.

2) Alulról építkező megközelítés: egyes fejlesztések, programok megvalósulása eredményesebb és hatékonyabb, ha a helyi viszonyokat, erőforrásokat ismerő helyi lakosok, szervezetek fogalmazzák meg az elérni kívánt célokat, fejlesztési igényeket. A helyi fejlesztési stratégiák megfogalmazása során a LEADER HACS-ok ösztönzik a helyieket, hogy vegyenek részt a közös munkában, gondolkodjanak közösen térségük jövőjének fejlesztésében. A bottom-up típusú koncepcióknál kiemelt jelentőségű a helyi közösségfejlesztés, az együttműködés, a mindenki számára kezdeményező stratégia kidolgozása és annak végrehajtása.

3) Innovativitás: a sajátos, alulról jövő szükségletek feltárásának kiemelt szerepe van az újítások tekintetében. A LEADER program innovatív jellege a helyi erőforrásokra támaszkodik, valamennyi területen jelennek meg egyedi, új ötletek helyi szinten.

4) Integrált megközelítés: a LEADER program egyik legfontosabb alapja, nem egy ágazat fejlesztési programja, hanem a vidéki térségek fejlesztésére irányuló tevékenységek és ágazatok közötti kapcsolat. A közösen megfogalmazott stratégiákban az intézkedések bármilyen szinten történő, multiszektorális megközelítése, összekapcsolása pozitív hatásokat indukálnak, hozzájárulnak a program sikerességéhez.

5) Sajátos irányítási és finanszírozási módszerek: a LEADER programban a decentralizáltság többek között a döntéshozatalban és a rendelkezésre álló források felhasználásában mutatkozik meg. Ez a sajátosság a helyi igényekre reflektál. Az elv alapja, hogy a térség problémáit a helyi szereplők ismerik leginkább, így ők a legkompetensebbek a fejlesztések kidolgozásában és megvalósításában.

6) Hálózatépítés, együttműködés: a LEADER HACS-ok és egyéb szervezetek közötti hálózatok meglétének alapja a helyi tapasztalatok, jó gyakorlatok és eredmények terjesztése, cseréje, a tudás, akár a munkamódszerek továbbadása. A hálózatépítés hozzájárul az elszigeteltebb vidéki térségek integrálásához és fejlesztéséhez. A hálózatok révén a HACS-ok együttműködésben is fogalmazhatnak és valósíthatnak meg fejlesztési célokat.

7) Helyi partnerség(ek), HACS-ok helyi szintű szerepvállalása: a háromoldalú partnerségek központi szerepet töltenek be a LEADER programban. A HACS-ok által koordinált stratégiák megfogalmazása és megvalósítása a különböző szervezetek és ágazatok képviselői együttműködésében valósul meg, kiemelve a kölcsönös érdekeken alapuló partnerségek kialakítását, mélyítését.

Is support from more than one EU fund planned?

☐ Yes ☑ No

Would the lead fund option be applied?

☐ Yes ☑ No

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(3)(b) - 77(1)(b) - LEADER under Article 77(1), point(b)	50.00%	20.00%	80.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD57_O31_A01_ST - LEADER stratégiák elkészítése, fajlagos összeg	Grant	91(3)(b) - 77(1)(b)-HU-50.00%	Average		R.38	No
RD57_O31_A02_ST - LEADER HACS-ok működése és HFS-ek végrehajtása, fajlagos összeg	Grant	91(3)(b) - 77(1)(b)-HU-50.00%	Average		R.38	No

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD57_O31_A01_ST - LEADER stratégiák elkészítése, fajlagos összeg

Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M19 intézkedése alapján meghirdetett releváns pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval

RD57_O31_A02_ST - LEADER HACS-ok működése és HFS-ek végrehajtása, fajlagos összeg

Az átlagos egységösszegek meghatározásakor a 2014-2020-as időszak Vidékfejlesztési Program M19 intézkedése alapján meghirdetett releváns pályázati felhívásokra beérkezett és jóváhagyott támogatási kérelmek kerültek figyelembe vételre, a pályázati felhívásokra allokált források figyelembevételével. Az egységösszeg a lekötött forrás és a támogatott kérelmek hányadosa, amely korrigálásra került egy inflációs együtthatóval

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD57_O31_A01_ST - LEADER stratégiák elkészítése, fajlagos összeg (Grant - Average)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	106,397.00	106,397.00	106,397.00	106,397.00	106,397.00	106,397.00	106,397.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.31 (unit: Strategies)	0.00	103.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	**Sum:** 103.00 **Max:** 103.00
RD57_O31_A02_ST - LEADER HACS-ok működése és HFS-ek végrehajtása, fajlagos összeg (Grant - Average)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	1,481,124.00	1,481,124.00	1,481,124.00	1,481,124.00	1,481,124.00	1,481,124.00	1,481,124.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	

	O.31 (unit: Strategies)	0.00	103.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	**Sum:** 103.00 **Max:** 103.00
TOTAL	O.31 (unit: Strategies)	0.00	206.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	**Sum:** 206.00 **Max:** 206.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	14,462,789.60	49,683,957.00	49,683,957.00	49,683,957.00	0.00	0.00	163,514,660.60
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	7,231,394.80	24,841,978.50	24,841,978.50	24,841,978.50	0.00	0.00	81,757,330.30
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

RD61_A05_EIP_77 - Európai Innovációs Partnerség (EIP) együttműködés

Intervention Code (MS)	RD61_A05_EIP_77
Intervention Name	Európai Innovációs Partnerség (EIP) együttműködés
Type of Intervention	COOP(77) - Cooperation
Common Output Indicator	O.1. Number of European Innovation Partnership (EIP) operational group projects
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
XCO Cross-cutting objective of modernising the sector by fostering and sharing of knowledge, innovation and digitalisation in agriculture and rural areas, and encouraging their uptake

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
CCO.1.1	Ágazati célkitűzések megvalósulását támogató, gyakorlatorientált ismeretátadás támogatása	1	Yes
CCO.1.10	Fogyasztói edukáció, tudatosság erősítése	1	Partially
CCO.1.2	Gazdálkodók ismereteinek bővítése	1	Yes
CCO.1.3	Kutatók-termelők-feldolgozók közötti együttműködések erősítése	1	Yes
CCO.1.6	Tudásátadás a mezőgazdasági és erdőgazdasági generációváltás gyorsítása érdekében	2	Yes
CCO.2.2	Bemutató üzemek kialakítása	1	Yes
CCO.3.1	A munkaerő képzettségi szintjének növelése, az innovatív technológiák alkalmazása érdekében	1	Yes
CCO.3.2	Képzett kutatók helyben tartása, KFI szektor támogatása	2	Yes
CCO.3.3	Agrár- és élelmiszeripari vállalkozók innovativitásának növelése	2	Yes
CCO.4.2	Digitális ágazati nyilvántartások kialakítása, integrációja	1	Partially

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of

this intervention are displayed in bold
R.1 Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups supported by the CAP in order to enhance sustainable economic, social, environmental, climate and resource efficiency performance
R.2 Number of advisors receiving support to be integrated within Agricultural Knowledge and Innovation Systems (AKIS)
R.28 Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups supported by the CAP related to environmental or climate-related performance

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Általánosságban az együttműködés alapú beavatkozások célja a Magyar KAP Stratégiai Tervben a gazdák ösztönzése arra, hogy vegyenek részt valamilyen közösségben. Ezen beavatkozások minden más eleme (beruházások, promóció) marginális. Tekintettel a magyar mezőgazdaság strukturális helyzetére és a közeli valamint távoli jövőben formálódó kihívásokra, a fenntartható mezőgazdaság megvalósulásában a gazdálkodói együttműködéseknek kiemelkedően fontos szerepe van. tapasztalatok sora azt mutatja ugyanakkor, hogy a gazdálkodókban az együttműködésre való készség szintje rendkívül alacsony ma Magyarországon. Éppen ezért minden eszközzel segíteni kell, hogy az együttműködési hajlandóság erősödjön, hiszen a nyugati gyakorlatok azt mutatják, hogy a gazdálkodók szövetkezése és együttes fellépése segíti erősíteni a versenypozícióikat, valamint ellenállóképességüket. Egy-egy gazdaság sokkal nagyobb veszélynek van kitéve, ha egy fejlesztést kíván megvalósítani, azonban egy együttműködés tagjaként nagyobb eséllyel valósít meg sikeres programokat. Magyarország a KAP Stratégiai Tervében olyan együttműködéseket kíván megvalósítani, amelyek egyik része már a gazdák számára ismert és bevált konstrukció, mint az Öntözési közösségek támogatása, vagy éppen a Rövid ellátási láncok támogatása. Ezen támogatásokat továbbra is együttműködésben szükséges folytatni, mert a 2014-2020-as időszak tapasztalatai azt mutatják, hogy ezen támogatások együttműködési formában sikeresek. Az együttműködések másik típusába olyan együttműködések tartoznak, amelyek eddig nem szerepeltek a vidékfejlesztési támogatások között, de a KAP Stratégiai Terv tervezése során az ágazati szereplők részéről igény mutatkozott rájuk és az látható, hogy együttműködési formában lennének sikeresek. A támogatások minden esetben az együttműködéseket támogatják és az azzal összefüggő költségeket. Az olyan kiegészítő tevékenységek, mint egy beruházás, az együttműködés létrejötte és működtetése nélkül nem lehetségesek.

Kizárólag új együttműködések és már létező együttműködések új tevékenységi támogathatók.

Az innovációs együttműködések révén a különféle szakmai háttérrel rendelkező szereplők komplementer módon kapcsolódhatnak egymáshoz és megoldásokat kereshetnek egy-egy aktuális problémára, kihívásra. A partnerségek feladata, hogy az innovációval, mezőgazdasággal, erdőgazdálkodással, élelmiszeriparral, vidékfejlesztéssel, kutatással, szaktanácsadással foglalkozó különféle szereplők a meglévő tudásukat olyan innovatív megoldásokra váltsák, amelyek a gyakorlatban is alkalmazhatóak.

Az agrárgazdaság termelékenységét és fenntarthatóságát célzó európai innovációs partnerség (EIP) célja az innováció ösztönzése és az ismeretátadás javítása. Az EIP-nek az innováció felgyorsítása érdekében a szakpolitikák és az eszközök összekapcsolásával támogatnia kell az AKIS-t. Az egyes AKIS szereplők közötti interakciót, valamint a tudásátadási, innovációs, digitalizációs beavatkozások közötti szinergiát a KAP Hálózat segíti elő az – egyes tématerületeken a hálózatosodásért felelős, valamint a beavatkozások végrehajtását segítő – támogató egységek, továbbá - a technikai háttértámogatást ellátó - Széchenyi Agrártudás és Akkreditációs Központ folyamatos együttműködése által. A KAP Hálózat által lefedett tématerületek, amelyeken belül, illetve amelyek között a hálózatosodás és a releváns intézkedések szinergiájának támogatása megvalósul.

Cél:

- az innovatív gyakorlatok fejlesztését, átadását és megvalósítását segítő együttműködések

támogatása és innovációs megoldások alkalmazásának ösztönzése,

- az mezőgazdasági, erdőgazdálkodási, élelmiszeripari, ágazatok termelékenyebbé és fenntarthatóbbá váljanak, a versenyképesség javuljon, a vidékfejlesztési szektorban társadalmi innovációk segítsék a közösségeket,
- az egyes szektorok kedvezőbben alkalmazkodjanak olyan aktuális kihívásokhoz, mint az élesebb verseny, a változékony piaci árak, a klímaváltozás és a szigorúbb környezetvédelmi szabályok betartása.

1.CÉLTERÜLET Zöld innovatív megoldások (szakmapolitikai célok elérését támogató innovációk)

Az EIP 1. célterületének operatív csoportjai számára előre meghatározott tématerületeket alakítunk ki. Az előre meghatározott tématerületek a hazai gazdálkodók számára legfontosabb szakpolitikai kihívások köréből kerülnek ki. Az operatív csoportok feladata a szakpolitikai feltételeknek való gazdálkodói megfeleléshez innovatív megoldások kidolgozása, értékelése és szakpolitikai ajánlások kidolgozása amennyiben szükséges. Az alábbi lista nem kizárólagos, további témák kerülhetnek ezen célterület alá, amennyiben új kihívások merülnek fel a jövőben.

1.1. Talaj

- talajvédelem intézkedések és cselekvési terv végrehajtása
- az eróziómegelőző együttműködések
- mezőgazdasági eredetű ammónia-kibocsátás csökkentését célzó beavatkozások (trágyatárolás, -kezelés, -kijuttatás, helyes tápanyaggazdálkodás)
- fenntartható talajgazdálkodás, talajállapot javítása (TCST)

1.2 Növényvédelem, ökológiai gazdálkodás

- növényvédelmi intézkedések és cselekvési terv végrehajtása
- az aszály sújtotta területeken jó mezőgazdasági gyakorlatok kidolgozásához (vízelvezetés és a vízigényes növénytermesztés tilalma)peszticidek peszticidek használatának csökkentéséhez, a növényvédő szerek használatának csökkentéséhez közvetlenül kapcsolódó igények és intézkedések kezeléséhez

1.3 Levegővédelem, ÜHG

- mezőgazdasági ammónia és ÜHG kibocsátásának megelőzése és csökkentése
- szénmegkötést ill. üvegházhatású gáz kibocsátás csökkenést elősegítő gyakorlatok (földhasználat-váltás, direktvetés, talajtakarás, műtrágya-használat csökkentése, talaj szervesanyag tartalmának növelése, stb.)
- állattartó telepek fejlesztése kibocsátás csökkentés érdekében (takarmányozás, trágyatárolás és kezelés, padozat, szigetelés, légmosó és egyéb kibocsátás csökkentő technológiák, BAT előírások, stb.)

1.4. Vízvédelem

- vízvédelem intézkedések és a Víz Keretirányelvnek történő megfelelés
- a tápanyagszennyezés csökkentését célzó beavatkozásokhoz, a felszíni vizek nagy arányú eutrofizálódásának mérséklése érdekében

1.5. Állatjólét, AMR

- állatjóléti és AMR intézkedések
- az antimikrobiális szerek (AMR) használatának csökkentésére irányuló intézkedésekhez

1.6. Erdőgazdálkodás és vadgazdálkodás összehangolása

- Országos erdei vadhatás-monitoring rendszer kialakítása és működtetése

1.7 Erdőgazdálkodás és társadalmi igények összehangolása

- Országos erdei látogató-monitoring rendszer kialakítása és működtetése

A fentiek a jelenleg látható társadalmi kihívások és tématerületek. Amennyiben később újabb szakpolitikai igények merülnek fel (például a Green Deal célok jogszabályi átültetése megtörténik), akkor a tématerületek tovább bővíthetők.

2.CÉLTERÜLET (alulról jövő innovációs kezdeményezések)
Európai Innovációs Partnerség (EIP) innovációs együttműködéseinek támogatása, ahol a projektek innovációs tartalma lehet termék-, szolgáltatás-, eljárási- vagy technológiai fejlesztés, társadalmi-, vagy adaptív innováció a
- mezőgazdasági,
- erdőgazdálkodási, vadgazdálkodási,
- élelmiszeripari, takarmánygyártási,
- vidékfejlesztési szektorban, vagy a
- biomassza alapú gazdaságban (elmozdulva akár az ipari termelés irányába is),valamint
- a fogyasztói és a vidéki társadalmi kérdések területén.

A fenti célterület esetében a projektötleteket alulról jövő kezdeményezésként és a gyarkolati szereplőktől várjuk, amelyek létrejöttét a KAP Hálózat innovációs és digitalizációs támogató egységének munkája és az innovációs szaktanácsadók is segíthetik. Ezzel is megfelelve a 15(4)(e) szerinti kötelező innovációs támogatásnak, különönsen a 127. cikk (3) bekezdésében említett EIP operatív csoportok projektjeinek elkészítéséhez és végrehajtásához.

Projekttémák lehetnek például a fenti célok figyelembe vételével:
1. Állattenyésztés
2. Állatjólét
3. Takarmány és takarmány
4. Szántóföldi növények
5. Szabadföldi kertészet és fás szárú növények (beleértve a szőlészetet, olajbogyót, gyümölcsöt, dísznövényeket).
6. Üvegházi növények
7. Erdőgazdálkodás
8. Vadgazdálkodás
9. Akvakultúra
10. Genetikai erőforrások
11. Növényi kártevők/betegségek elleni védekezés
12. Kártevők/betegségek elleni védekezés állatoknál
13. Növényi tápanyagok
14. Talaj
15. Víz
16. Energia
17. Éghajlatváltozás (beleértve az üvegházhatású gázok csökkentését, az alkalmazkodást és a mérséklést, valamint a levegővel kapcsolatos egyéb kérdéseket, alternatív gazdálkodási módok aszályos területeken)
18. Biogazdálkodás
19. Agro-ökológia
20. Vetésváltás/termesztési diverzifikáció/kettős célú vagy vegyes termesztés
21. Biodiverzitás és természet
22. Fenntartható táj/földgazdálkodás (pl., eróziómegelőző intézkedések)
23. Körforgásos gazdaság, beleértve a hulladékot, melléktermékeket és maradékokat is

24. Berendezések és gépek
25. Versenyképesség/új üzleti modellek
26. A gazdaság diverzifikációja
27. Ellátási lánc, marketing és fogyasztás
28. Élelmiszer-biztonság, biztonság, minőség, feldolgozás és táplálkozás
29. Digitalizáció, beleértve az adatokat és az adattechnológiákat
30. AKIS, beleértve a tanácsadást, a képzést, a mezőgazdasági üzemek bemutatóit, az interaktív innovációs projekteket.

Az Operatív Csoport projektje hozzájárulhat a következő releváns Green Deal, Farm to Fork, Biodiverzitás Stratégia és Európai Erdészeti Stratégia célok valamelyikének eléréséhez:

1. Az éghajlati semlegesség elérése
2. A kémiai növényvédő szerek általános használatának és kockázatának és/vagy a veszélyesebb növényvédő szerek használatának csökkentése
3. Biogazdálkodás és/vagy ökológiai akvakultúra, az elterjedés fokozása céljából
4. Az antimikrobiális szerek használatának csökkentése a tenyésztett állatok és az akvakultúra esetében
5. A tápanyagveszteségek és a műtrágyák használatának csökkentése a talaj termékenységének fenntartása mellett
6. A mezőgazdaság által használt természeti erőforrásokkal, például a vízzel, a talajjal és a levegővel való gazdálkodás javítása
7. A biológiai sokféleség és az ökoszisztéma-szolgáltatások védelme és/vagy helyreállítása az agrár- és erdészeti rendszereken belül
8. A mezőgazdasági területek visszavezetése a nagy változatosságú tájképi jellemzők alá
9. A gyors szélessávú internethez való hozzáférés megkönnyítése a vidéki területeken
10. Az állatjólét javítása
11. Biodiverzitásbarát erdősítés és erdőtelepítés, klimatikus, gazdasági és társdalmi kihívások a jövő erdőgazdálkodásában

Az Operatív Csoport projekt hozzájárulhat az ismeretek bővítéséhez a következő KAP-specifikus célkitűzésekkel kapcsolatban:

1. életképes jövedelem biztosítása
2. a versenyképesség növelése
3. az erőviszonyok újbóli kiegyensúlyozása az élelmiszerláncban
4. éghajlatváltozási ellenállóképesség és alkalmazkodás
5. környezetvédelmi gondoskodás
6. a tájak és a biológiai sokféleség megőrzése
7. a generációs megújulás támogatása
8. élénk vidéki területek
9. az élelmiszerekkel és egészséggel kapcsolatos társadalmi igényekre adott válasz javítása

Az EIP különösen:

a) hozzáadott értéket hoz létre a kutatás és a gazdálkodási gyakorlat közötti kapcsolat szorosabbá tétele, valamint a rendelkezésre álló innovációs intézkedések szélesebb körben történő felhasználásának előmozdítása révén;

b) összekapcsolja az innovációban részt vevő szereplőket és a projekteket;

c) ösztönzi az innovatív megoldások gyorsabban és szélesebb körben történő gyakorlati megvalósítását,

beleértve a mezőgazdasági termelők közötti információcserét; valamint
d) tájékoztatja a tudományos közösséget a gazdálkodási gyakorlathoz kapcsolódó kutatási igényekről.

Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók a felhívás célja szerint):
1. Minden esetben alkalmazandó kiválasztási elvek:
• Innovációs projekt-terv, pénzügyi-terv minősége, tartalma
• Szatkanácsadó, vagy innovációs segítő szakértő részvétele a projektben
• Az AKIS-rendszerben kialakított többszereplős partnerségek megléte (multiactor approach), amelyek 127(3) cikkben leírt interaktív innovációs modelnek megfelelően működnek
• EIP Operatív Csoport együttműködő partnereinek szakértelembeli kiegészítő jellege (szinergiák)
• Együttműködésekben, vagy a projekt témájában szerzett korábbi szakmai tapasztalat

2. Felhívás célja szerint részben alkalmazható kiválasztási elvek:
• A projekt innovációs potenciálja, az innováció előzményeinek bemutatása a témában (hazai és nemzetközi szinten)
• Az együttműködésbe bevont kis üzemméretű gazdaságok száma
• EIP Operatív Csoport együttműködő partnereinek száma
• Az együttműködésbe bevont szakemberek képzettsége, az adott témakörben szerzett releváns referenciák
• Együttműködés hazai és külföldi oktatási, szaktanácsadási, kutatási intézményekkel, nemzetközi hálózatokban való részvétel, ahol releváns
• A Natura 2000 élőhelyek, különösen a 9110, 9130, 9150, 9180, 91E0, 91F0, 91G0, 91H0, 91K0, 91L0,91M1, 91N0 jelű élőhelyek bevonása.
• Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése
• Társadalmi szempontok érvényesítése
• Esélyegyenlőségi szempontok érvényesítése

Vonatkozó jogszabályok:
2014. évi LXXVI. törvény a tudományos kutatásról, fejlesztésről és innovációról
2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról
1996.évi LV. törvény a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról

Kapcsolat más beavatkozásokkal, intézkedésekkel:
A KAP hálózat keretében az innovációt és digitalizációt támogató egység támogatja az EIP Operatív Csoportokat az innovációs projektötletek kidolgozásától a megvalósításig.
Az RD58_A01_TRA_78 - Képzések és bemutatóüzemi programok, valamint
az RD60_A04_ADP_78 - Tanácsadási szolgáltatások beavatkozásokhoz, mint az AKIS rendszer tudásmegosztási alappilléreihez kapcsolódhatnak az EIP projektek, tudás-előállító, illetve tudást gyakorlatra átültető funkcióban.
Az RD02_D01-FRM_73 - Mezőgazdasági Üzemek digitális átállásának támogatása, mint az AKIS rendszerének digitalizációs alappilléréhez kapcsolódhatnak az EIP projektek, digitális kompetenciafejlesztés funkcióban.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Támogatható kedvezményezettek:

1. Mezőgazdasági termelő, mezőgazdasági dolgozó vagy mezőgazdasági termelői szervezet
2. Erdőgazdálkodó, erdőgazdasági dolgozó vagy erdőgazdasági szakmai szervezet
3. Vadászatra jogosultak

4. Tanácsadó, tanácsadó szervezet vagy agrárkamara
5. Kutató vagy kutatási szervezet
6. Oktatási vagy szakmai továbbképző szervezet (beleértve a szakoktatókat is)
7. Klíma/környezet/természetvédelmi szervezet vagy ügynökség
8. A tanácsadókon kívüli szolgáltatók: ide tartozhatnak pl. inputszolgáltatók, szerződéses munkavállalók, facilitátorok, állatorvosok, szociális munkások, gépszállítók/szolgáltatók, IT-szakértők/IT-vállalat, technológiai fejlesztők, jogászok, pénzügyi szakértők, kommunikációs szakértők, speciális tanácsadók stb].
9. Feldolgozó vagy kiskereskedő
10. Fogyasztó/fogyasztói szervezet
11. Hatóság
12. Vezető csoport
13. Egyéb (például: gazdálkodói egyesületek/konzorciumok, termelői szervezetek, technológiai központok, önkormányzatok, helyi fejlesztési társaságok, regionális ügynökségek, iskolák és oktatási/képző központok, multimédiás/kommunikációs cégek, feldolgozó cégek, marketing cégek, szakszervezetek, Nemzeti parkok, egyéb természetvédelmi szervezetek)

A támogatható kedvezményezetthez és a területhez kapcsolódó konkrét jogosultsági kritériumok:

- az innovációs együttműködési projekt hidat képez a gyakorlati probléma és a kutatás között; valamint egyéb szakterületek között
- az innovációs együttműködési projekt már részt vett az innovációs projektötletek előszűrésén, és alkalmas arra, hogy pályázzon a beavatkozáson alapján kiírt felhívás keretében.
- egy EIP Operatív Csoportban legalább 2 együttműködő partner van, amelyek közül legalább 1 partner a projekt céljának megfelelő szakértelemmel (például mezőgazdasági termelő, vagy élelmiszer-feldolgozó, vagy erdőgazdálkodó, vagy fatermék-, egyéb erdei termék-előállító, vagy vadászatra jogosult, és legalább 1 kutató vagy kutatóhely, vagy szaktanácsadó)
- az EIP Operatív Csoport együttműködési megállapodással rendelkezik (minimális követelmény: a projekt-terv leírása, a téma aktualitása, jelentősége, a gyakorlati probléma és a kihasználandó lehetőségek leírása, az együttműködő csoporton belüli feladat- és felelősségi körök megosztása, ütemterv)
- Minden EIP operatív csoportnak ki kell dolgoznia egy innovatív projekt kialakítására, illetve végrehajtására vonatkozó részletes tervet.
- Az innovatív projektnek olyan innovációs modellen kell alapulnia, amelynek főbb alapelvei a következők: a) a mezőgazdasági termelők és erdőgazdálkodók és vadászatra jogosultak igényeire összpontosító innovatív megoldások kidolgozása, ezzel egyidejűleg a kölcsönhatások kezelése az ellátási lánc egészében, amikor ez hasznosnak bizonyul; b) az egymást kiegészítő ismeretekkel rendelkező partnerek, például mezőgazdasági termelők, erdőgazdálkodók, tanácsadók, kutatók, vállalkozások, kormányzati vagy nem kormányzati szervek összekapcsolása, célzott összetételben, a projekt céljaihoz igazítva, valamint c) közös döntéshozatal és közös alkotás a projekt teljes tartama alatt.
- Az EIP operatív csoportoknak – különösen a nemzeti és európai KAP-hálózatokon keresztül – terjeszteniük kell a terveikről és a projektjeik eredményeiről készült összefoglalót: az innovációs projektek eredményeinek terjesztése, kommunikálása, disszeminációja; kapcsolattartás az Agrárminisztérium AKIS koordinációs szervezetével; együttműködés az innovációt és digitalizációt támogató egységgel;

A kötelezettségvállalás időtartama legalább 2 év, de legfeljebb 7 év

Az EIP együttműködésekbe legfeljebb 1 nemzetközi partner is bevonható.

.Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás

kivételével nem nyújtható támogatás azon kedvezményezett részére aki/amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet vagy a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve
- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

Az operatív csoport megalakulásának, működésének, promóciójának és kutatási tevékenységének költsége, beleértve a saját teljesítést.

Az operatív csoportok és tagjainak beruházási jellegű költségeit tételes költségelszámolással tervezzük elszámolhatóvá tenni.

Mindkét célterület esetén:

Tételes költségelszámolás a projekt megvalósításával kapcsolatban felmerült tényleges költségek alapján.

Flat-rate: A kutatáshoz szükséges közvetett költségek 20%-os mértékig elszámolhatóak.

Lump sum: Kisméretű projektek esetében lehetséges az egyösszegű átalánytámogatás

6 Identification of relevant baseline elements
(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

☑ **Grant**

☐ **Financial instrument**

Type of payment

☑ reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

☐ unit costs

☑ lump sums

☑ flat-rate financing

Basis for the establishment

A kifizetés az STR 83. cikk 1(a), 1(c), 1(d), 2(a) i. és 2(b) bekezdései alapján történik.

1(a): Tételes költségelszámolás a projekt megvalósításával kapcsolatban felmerült tényleges költségek alapján.

1(c) és 1(d): Átalány és százalékos átalány: a kutatáshoz szükséges közvetett költségek 20%-os mértékig elszámolhatóak.

Range of support at beneficiary level

Mindkét célterület esetén:

Maximum 100% támogatásintenzitás.

Additional explanation

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

Az operatív csoport megalakulásának, működésének, promóciójának és kutatási tevékenységének

költsége, beleértve a saját teljesítést.
Az operatív csoportok és tagjainak beruházási jellegű költségeit tételes költségelszámolással tervezzük elszámolhatóvá tenni.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

☑ Yes ☐ No ☐ Mixed

Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

A beavatkozás 5.pontban részletezett célkitűzésére tekintettel a versenyszabályok általánosságban alkalmazandóak.

Type of state aid instrument to be used for clearance:

☐ Notification ☑ GBER ☑ ABER ☑ de minimis

State Aid case number

N/A

Additional information:

☐ The Member State has not yet chosen the instrument(s) and has indicated the alternatives. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance of the instrument chosen comes into effect.
☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, but the clearance has not yet been obtained. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance comes into effect.
☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, the clearance has been obtained and the SA number has been indicated for notification, GBER or ABER

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

N/A

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(2)(d) - Other regions	43.00%	20.00%	43.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD61_O01_A01_PR - Innovatív együttműködések egységösszege a zöld célok elérésére	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Average		R.1; R.2; R.28	No
RD61_O01_A02_PR - Innovatív együttműködések az alulról jövő kezdeményezésekből	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Average		R.1; R.2; R.28	No

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD61_O01_A01_PR - Innovatív együttműködések egységösszege a zöld célok elérésére

Az egységösszegek a Vidékfejlesztési Program jelenlegi támogatott operatív csoportok költségvetését, valamint az inflációt és a KAP reform következtében kibővült feladatokat figyelembe véve kerültek kialakításra.

Az innovációs operatív csoportok létrehozása és az innovatív projekt megvalósításához szükséges beruházás támogatása című felhívás 2017-ben került meghirdetésre, a felhívásra összesen 169 db kérelmet nyújtottak be, amelyből 82 projekt került támogatásra.
Ezek közül a 7 darab legnagyobb költségvetésű VP EIP projekt, amely az összes projekt 8-10%-át teszi ki, átlagosan 1 852 574,44 EUR költségvetésű.

Ezt az összeg-igényt vesszük figyelembe az EIP beavatkozás 1. célterületénél is, ahol 7 darab az SO4-06 specifikus célkitűzéshez köthető innovatív együttműködést tervezünk nagyobb költségvetéssel. Ezen együttműködések a környezetvédelemmel, a biológiai sokféleséggel és az éghajlatváltozással kapcsolatos, EU-s jogszabályok által meghatározott kihívások megoldására irányuló innovációs partnerségek, melyek a programozási ciklust közel lefedő kötelezettség vállalás mellett valósulnak meg.

Az egységösszeg meghatározásánál az inflációt is figyelembe vesszük, így alakítottuk ki az egy projektre jutó egységösszeget 2.190. 000 EUR értékben.

A maximális egységösszeget pedig 20%-többlettel vettük a projektek innovatív voltára való tekintettel, amelyeknél nehéz előre meghatározni a kitűzött eredmények eléréséhez szükséges inputokat.

RD61_O01_A02_PR - Innovatív együttműködések az alulról jövő kezdeményezésekből

Az egységösszegek a Vidékfejlesztési Program jelenlegi támogatott operatív csoportok költségvetését, valamint az inflációt és a KAP reform következtében kibővült feladatokat figyelembe véve kerültek kialakításra.
Az innovációs operatív csoportok létrehozása és az innovatív projekt megvalósításához szükséges beruházás támogatása című felhívás 2017-ben került meghirdetésre, amelynekkeretében 82 projekt került támogatásra.
Ezek közül 38 darab olyan, amely az alulról jövő kezdeményezéseket jól reprezentálja. Ezek átlagosan 324.956,68 EUR költségvetésűek.
Ezt az igényt vesszük figyelembe az EIP beavatkozás 2. célterületénél is, ahol 63 darab alulról jövő kezdeményezésen alapuló, kisebb költségvetésű innovatív együttműködési projekt támogatását tervezzük.A magyarországi európai innovációs partnerségek létrejöttét és működését segítő innovációs és digitalizációs támogató egység létrehozásával ösztönözzük az új innovációs ötletek kidolgozását. Amennyiben ezen előkészítési folyamat során közelebbi

képet kapunk az aktuális innovációs projekt igényekről, akkor a támogató egység kezdeményezésére az Irányító Hatóság programmódosítással csökkenti a beavatkozás tervezett egységösszegét, ezzel emelve a projektek számát.

Az egységösszeg meghatározásánál az inflációt is figyelembe vesszük, így alakítottuk ki az egy projektre jutó 330.000 EUR egységösszeget.

A maximális egységösszeget pedig 20%-többlettel vettük a projektek innovatív voltára való tekintettel, amelyeknél nehéz előre meghatározni a kitűzött eredmények eléréséhez szükséges inputokat.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD61_O01_A01_PR - Innovatív együttműködések egységösszege a zöld célok elérésére (Grant - Average)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	2,190,000.00	2,190,000.00	2,190,000.00	2,190,000.00	2,190,000.00	2,190,000.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	2,740,000.00	2,740,000.00	2,740,000.00	2,740,000.00	2,740,000.00	2,740,000.00	
	O.1 (unit: Projects)	0.00	3.00	4.00	0.00	0.00	0.00	0.00	**Sum:** 7.00 **Max:** 4.00
RD61_O01_A02_PR - Innovatív együttműködések az alulról jövő kezdeményezésekből (Grant - Average)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	330,000.00	330,000.00	330,000.00	330,000.00	330,000.00	330,000.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	410,000.00	410,000.00	410,000.00	410,000.00	410,000.00	410,000.00	
	O.1 (unit: Projects)	0.00	12.00	13.00	16.00	15.00	5.00	2.00	**Sum:** 63.00 **Max:** 16.00
TOTAL	O.1 (unit: Projects)	0.00	15.00	17.00	16.00	15.00	5.00	2.00	**Sum:** 70.00 **Max:** 17.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	7,028,781.00	7,028,781.00	1,233,954.28	0.00	0.00	0.00	15,291,516.28

	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	3,022,375.83	3,022,375.83	530,600.34	0.00	0.00	0.00	6,575,352.00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

KNOW(78) - Knowledge exchange and dissemination of information

RD58_A01_TRA_78 - Képzések és bemutatóüzemi programok

Intervention Code (MS)	RD58_A01_TRA_78
Intervention Name	Képzések és bemutatóüzemi programok
Type of Intervention	KNOW(78) - Knowledge exchange and dissemination of information
Common Output Indicator	O.33. Number of supported training, advice and awareness actions or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
XCO Cross-cutting objective of modernising the sector by fostering and sharing of knowledge, innovation and digitalisation in agriculture and rural areas, and encouraging their uptake

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
CCO.1.1	Ágazati célkitűzések megvalósulását támogató, gyakorlatorientált ismeretátadás támogatása	1	Yes
CCO.1.10	Fogyasztói edukáció, tudatosság erősítése	1	Partially
CCO.1.2	Gazdálkodók ismereteinek bővítése	1	Yes
CCO.1.6	Tudásátadás a mezőgazdasági és erdőgazdasági generációváltás gyorsítása érdekében	2	Yes
CCO.1.7	Szaktanácsadók képzése	1	Yes
CCO.1.9	Agrárvállalkozók duális képzésben, fogadó félként való részvételének ösztönzése	2	Yes
CCO.2.2	Bemutató üzemek kialakítása	1	Yes
CCO.3.1	A munkaerő képzettségi szintjének növelése, az innovatív technológiák alkalmazása érdekében	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.1 Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups supported by the CAP in order to enhance sustainable economic, social, environmental, climate and resource efficiency performance

R.2 Number of advisors receiving support to be integrated within Agricultural Knowledge and Innovation Systems (AKIS)
R.28 Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups supported by the CAP related to environmental or climate-related performance
R.3 Share of farms benefitting from support for digital farming technology through CAP

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

A gazdálkodók tudásszintje, a tudásuk minősége, annak korszerűsége, vagy gyakorlatiassága meghatározza a versenyképességüket, amely fontos szerepet játszik a vidéki területek gazdasági növekedésének és társadalmi fejlődésének előmozdításában. A képzési tevékenységnek kapcsolódnia kell egy vagy több, a KAP Stratégiai Terv által lefedett célkitűzéshez.

Az egyes AKIS szereplők közötti interakciót, valamint a tudásátadási, innovációs, digitalizációs beavatkozások közötti szinergiát a KAP Hálózat segíti elő az – egyes tématerületeken a hálózatosodásért felelős, valamint a beavatkozások végrehajtását segítő – támogató egységek, továbbá - a technikai háttér-támogatást ellátó - Széchenyi Agrártudás és Akkreditációs Központ folyamatos együttműködése által, így a KAP Hálózat által lefedett tématerületeken a hálózatosodás és a releváns intézkedések szinergiája megvalósul, ezzel javítva a tudásátadás hatékonyságát.

Cél:

- az egész életen át tartó tanulásban való részvétel ösztönzése a gazdaság, a vállalkozás, vagy a gazdálkodó speciális szükségleteire reagáló, alkalmazott szakmai tudásátadási szolgáltatás támogatásával,
- a képzési és ismeretátadási lehetőségek széles skálája az aktuális kihívásokra adjon válaszokat, és a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, élelmiszeripar és a vidékfejlesztés szereplői számára személyes és online formában egyaránt elérhető legyen.

Tartalom:

Gyakorlat-vezérelt tudásátadási tevékenységek, amelyek megvalósulhatnak tantermi és gyakorlati/bemutatóüzemi helyszíneken, valamint belföldön és külföldön egyaránt, ezek többek között lehetnek:

-A KAP Stratégiai Terv egyes beavatkozásainál előírt kötelező képzések

·RD19_G01_AEC_70 - Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG) -(a kötelező képzés részeként kötelező elem a digitális kompetencia-fejlesztés pl. WebGN)

·RD20_G02_ORT_70 - Ökológiai gazdálkodás támogatása (ÖKO) -(a kötelező képzés részeként kötelező elem a digitális kompetencia-fejlesztés pl. WebGN)

·RD35_F02_FEC_70 - Erdőkörnyezetvédelmi többéves kötelezettségvállalások (EKV)

·RD36_F03_GEN_70 - Erdő-genetikai többéves kötelezettségvállalások

-RD37_F04_FRC_77 - Erdőtüzek megelőzésének és kockázatcsökkentésének együttműködés alapú támogatása

·RD23_G06_NAG_72 - Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések

·RD05_B01_YFS_75 - Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával

·RD06_B02_YFY_75 - Generációs megújulás gazdaságátvevő támogatásával

·RD08_B04_BIS_75 - Generációs megújulás induló vidéki és fiatal erdőgazdálkodó vállalkozók támogatásával

·RD56_D03_SVC_77 - Vidékfejlesztési együttműködések a kistelepülések digitális átállásának támogatásért (okos falu) -(a kötelező képzés részeként kötelező elem a digitális kompetencia-fejlesztés)

·RD57_R15_LDR_77 - LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása

·RD61_A05_EIP_77 - Európai Innovációs Partnerség (EIP) együttműködés

- **Bemutatóüzemi programok, egyéb képzések, továbbképzések, tárgyi tudást és gyakorlatot ötvöző tréningek, kompetencia- és készségfejlesztő képzések, képzők képzése, szaktanácsadók képzése**, stb., mint pl.:

A generációs megújulást támogató szaktanácsadók képzése

- Jogszabály alapján előírt képzések, mint pl.:

A zöldség-gyümölcs ágazatban elismert Termelői szervezetek kötelező képzései
A zöldség-gyümölcs ágazatban az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó agrár-környezetvédelmi célokra irányuló beavatkozásokat végrehajtó kedvezményezettek részére az ilyen beavatkozások végrehajtásához szükséges ismeretek és információk.

Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók):
Szakmai-, pénzügyi-, képzési terv minősége
Személyes kompetenciák, infrastrukturális és tárgyi feltételek, adottságok minősége
A képzési szolgáltatást nyújtó által a szolgáltatásba bevont szakemberek képzettsége, az adott témakörben szerzett releváns referenciái.
Az AKIS-rendszerben kialakított többszereplős partnerségek megléte (multiactor approach)
Részvétel FarmDemo Hub-ban
Élő együttműködés hazai és külföldi tudásmegosztási platformokkal
Az ismeretátadás gyakorlatorientáltsága
Digitális megoldások alkalmazása
Innovatív megoldások alkalmazása, terjesztése
Területi lefedettség mértéke
Térségi szempontok
Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése
Társadalmi szempontok érvényesítése
Esélyegyenlőségi szempontok érvényesítése

Vonatkozó jogszabályok:
2013. évi LXXVII. törvény a felnőttképzésről

Kapcsolat más beavatkozásokkal:
A képzési beavatkozás keretében végzett tudásmegosztás hozzájárul a KAP Stratégiai Terv minden beavatkozásához.
A KAP Stratégiai Terv keretében az Irányító Hatóság által kiírt pályázati felhívások előírhatnak kötelező képzéseket az egyes beavatkozásokhoz.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Támogatható kedvezményezettek:
tudásátadási tevékenység folytatására jogosult szervezet

A támogatható kedvezményezetthez és a területhez kapcsolódó konkrét jogosultsági kritériumok:
- rendelkezik képzési, tudásátadási tervvel, (amelynek minimum kötelező tartalmi elemei: a tervezett programok szakmai tartalmának leírása, a programok száma, időtartama, tervezett látogatói szám, disszemináció (a projekt eredményeinek terjesztése))

- szaktárca által megjelölt feltételek szerinti akkreditáció (lehet miniszteri- vagy jogszabályi kijelölés), figyelembe véve a tudásátadási tevékenység folytatására jogosult szervezetek sokszínűségét

-a képzők részvétele kötelező képzéseken

-pártatlanság és függetlenség

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével **nem nyújtható támogatás** azon kedvezményezett részére aki/amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet vagy a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve
- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Kötelezettségvállalások, és más előírások:

- kapcsolattartás az Agrárminisztérium AKIS koordinációs szervezetével

- kapcsolattartás az adott tématerülthez kapcsolódó KAP Hálózat támogató egységeivel

- végrehajtja a képzési, tudásátadási tervben foglaltakat

- 1 képzést szolgáltató személyre 1 munkanap vonatkozásában 8 óránál több támogatott tudásátadási tevékenység nem számolható el.

Lehetséges tématerületek az agráriumhoz és a KAP célokhoz kapcsolódóan

1. Állattenyésztés
2. Állatjólét
3. Takarmány és takarmány
4. Szántóföldi növények
5. Szabadföldi kertészet és fás szárú növények (beleértve a szőlészetet, olajbogyót, gyümölcsöt, dísznövényeket).
6. Üvegházi növények
7. Erdőgazdálkodás, agrár-erdészeti rendszerek, erdészeti szaporítóanyag előállítás, fafeldolgozás, erdő-genetikai erőforrások, erdő-turisztika
8. Vadgazdálkodás
9. Akvakultúra
10. Genetikai erőforrások
11. Növényi kártevők/betegségek elleni védekezés
12. Kártevők/betegségek elleni védekezés állatoknál
13. Növényi tápanyagok
14. Talaj
15. Víz / az öntözéskezeléssel kapcsolatos képzés
16. Energia
17. Éghajlatváltozás (beleértve az üvegházhatású gázok csökkentését, az alkalmazkodást és a mérséklést, valamint a levegővel kapcsolatos egyéb kérdéseket)
18. Biogazdálkodás
19. Agro-ökológia
20. Vetésváltás/termesztési diverzifikáció/kettős célú vagy vegyes termesztés
21. Biodiverzitás és természet
22. Fenntartható táj/földgazdálkodás

23. Körforgásos gazdaság, beleértve a hulladékot, melléktermékeket és maradékokat is
24. Berendezések és gépek
25. Versenyképesség/új üzleti modellek
26. A gazdaság diverzifikációja
27. Ellátási lánc, marketing és fogyasztás
28. Termelői együttműködések fejlesztése és működtetése
29. Élelmiszer-biztonság, biztonság, minőség, feldolgozás és táplálkozás
30. Generációs megújulás
31. Digitalizáció, beleértve az adatokat és az adattechnológiákat
32. AKIS, beleértve a tanácsadást, a képzést, a mezőgazdasági üzemek bemutatóit, az interaktív innovációs projekteket (EIP kiemelt tématerületek)(képzők képzése)

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

☑ **Grant**

☐ **Financial instrument**

Type of payment

☐ reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

☑ unit costs

☐ lump sums

☐ flat-rate financing

Basis for the establishment

A kifizetés alapja az STR 83. cikk 1(b) és 2 (a) i. bekezdései.

A képzési tevékenység óra alapú egységköltsége a jelenlegi (2020. évi) támogatott képzési adatokon alapul, kiegészítve az inflációval, a képzések koordinációjával megbízott szervezettel történő konzultációval és a KAP reform következtében kibővült feladatokkal. Az egységköltség több képzési típusra került külön-külön kiszámításra (8, 24, 80, 280 órás).

Range of support at beneficiary level

Támogatási intenzitás mértéke: maximum 100%

Additional explanation

Módszer

A KAP Stratégiai Terv RD58 - *Képzések és bemutatóüzemi programok* beavatkozása alatti képzési tevékenységek óraalapú egységköltsége a 2020. évi VP támogatott képzési költség adatai alapján határozható meg. A képzési beavatkozás egységköltségének meghatározása a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 képzési tapasztalatai alapján, azok eltérő költségszerkezete miatt a négy különböző képzési típusra (8 órás „kötelező", 24 órás „egyéb" és 80 órás „hatósági", átlagosan 280 órás szakképesítést adó képzések) külön készült el. Az egységköltség számítás során figyelembe vett költségtételek a képzés közvetlen költségeit, a szervezés költségeit és a vizsgáztatás költségeit foglalják magukban.

Eredmények

Az egyes képzéstípusok esetében az óraalapú egységköltségek a korábbi évek tapasztalatai alapján tervezett résztvevői létszámok, az összes óraszám, valamint a képzések egy főre jutó teljes költsége alapján határozhatók meg. A számítások szerint így a szakmai és szakképesítést adó, átlagosan 280 órás

képzések óraalapú egységköltsége 5,7 euró/óra/képzett fő, a 8 órás KAP Stratégiai Terv egyes beavatkozásainál előírt kötelező képzés egységköltsége 16,6 euró/óra/képzett fő, a 24 órás „egyéb” képzés egységköltsége 11,6 euró/óra/képzett fő, a 80 órás hatósági jellegű képzés egységköltsége pedig 6,5 euró/óra/képzett fő. A támogatott képzések összesített átlagos egységköltsége ezek alapján 8,2 euró/óra/képzett fő.

Képzéstípus	A tervezett résztvevői létszám a képzéseken	A képzés összes költsége* (Euró)	A képz összese
Szakképesítést adó képzések	2 505	3 987 411	701 400
Egyéb képzések	6 350	1 771 041	152 400
Hatósági képzések	7 100	3 715 342	568 000
Kötelező képzések	31 730	4 224 871	253 840
Összesen	*47 685*	*13 698 666*	*1 675 6*

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

☑ Yes ☐ No ☐ Mixed

Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

A beavatkozás 5.pontban részletezett célkitűzésére tekintettel a versenyszabályok általánosságban alkalmazandóak.

Type of state aid instrument to be used for clearance:

☐ Notification ☐ GBER ☑ ABER ☑ de minimis

State Aid case number

N/A

Additional information:

☐ The Member State has not yet chosen the instrument(s) and has indicated the alternatives. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance of the instrument chosen comes into effect.

☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, but the clearance has not yet been obtained. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance comes into effect.

☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, the clearance has been obtained and the SA number has been indicated for notification, GBER or ABER

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

N/A

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(2)(d) - Other regions	43.00%	20.00%	43.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD58_O33_A01_HO - Képzés	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Average		R.1; R.2; R.28; R.3	No

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD58_O33_A01_HO - Képzés

Négy különböző típusú képzést határoztunk meg a jelenlegi támogatott képzési tapasztalatok alapján, amelyek költségszerkezete eltér egymástól, ezért egységes óradíj egységköltség megállapítására nem volt lehetőség. Ezért a négy típusú képzés tervezett óraszámait figyelembe véve számoltuk ki az átlag értéket.

A KAP Stratégiai Terv megvalósítási időszakában elképzelhetőnek tartjuk azt, hogy lesz olyan év, amelyben kizárólag kötelező képzéseket támogatunk, ezért a maximális tervezett egységösszeget is az alapján határoztuk meg.

Az indoklás részletesen az “AKI: A TÁMOGATOTT KÉPZÉS EGYSÉGKÖLTSÉGÉNEK MEGHATÁROZÁSA Háttéranyag”-ban található.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD58_O33_A01_HO - Képzés (Grant - Average)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	8.19	8.19	0.00	0.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	16.60	16.60	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.33 (unit: Hours)	0.00	316,000.00	367,000.00	388,000.00	335,000.00	264,000.00	0.00	**Sum:** 1,670,000.00 **Max:** 388,000.00
TOTAL	O.33 (unit: Hours)	0.00	316,000.00	367,000.00	388,000.00	335,000.00	264,000.00	0.00	**Sum:** 1,670,000.00 **Max:** 388,000.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	2,460,000.00	2,791,000.00	483,310.29	0.00	0.00	0.00	5,734,310.29

	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	1,057,800.00	1,200,130.00	207,823.42	0.00	0.00	0.00	2,465,753.42
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

RD59_A02_INF_78 - Tájékoztatási szolgáltatások

Intervention Code (MS)	RD59_A02_INF_78
Intervention Name	Tájékoztatási szolgáltatások
Type of Intervention	KNOW(78) - Knowledge exchange and dissemination of information
Common Output Indicator	O.33. Number of supported training, advice and awareness actions or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
XCO Cross-cutting objective of modernising the sector by fostering and sharing of knowledge, innovation and digitalisation in agriculture and rural areas, and encouraging their uptake

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
CCO.1.1	Ágazati célkitűzések megvalósulását támogató, gyakorlatorientált ismeretátadás támogatása	1	Yes
CCO.1.10	Fogyasztói edukáció, tudatosság erősítése	1	Partially
CCO.1.2	Gazdálkodók ismereteinek bővítése	1	Yes
CCO.1.6	Tudásátadás a mezőgazdasági és erdőgazdasági generációváltás gyorsítása érdekében	2	Yes
CCO.1.7	Szaktanácsadók képzése	1	Yes
CCO.3.1	A munkaerő képzettségi szintjének növelése, az innovatív technológiák alkalmazása érdekében	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.1 Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups supported by the CAP in order to enhance sustainable economic, social, environmental, climate and resource efficiency performance
R.2 Number of advisors receiving support to be integrated within Agricultural Knowledge and Innovation Systems (AKIS)
R.28 Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups supported by the CAP related to environmental or climate-related performance

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

A társadalmi, gazdasági és környezeti kihívások nagyfokú rugalmasságot követelnek meg a gazdálkodóktól. A modernizációs folyamatok felgyorsultak, az agráriumban és élelmiszeriparban jelentkező technológiai fejlődést naprakész ismerettel, speciális tudással kell követni ahhoz, hogy a kiélezett piaci versenyben helyt lehessen állni. Elvárt ugyanakkor az is, hogy válaszul a klímaváltozással járó kihívásokra tudatosan alkalmazzanak fenntartható gazdálkodási modelleket. Mindezekhez egy komplex tudásbázis kialakítására és a gazdálkodók készségeinek a fejlesztésére van szükség. Ehhez minden segítséget meg kell adnunk, hogy a Közös Agrárpolitika célkitűzéseit közösen elérjük.

Minden tudásátadási tevékenység kulcsfontosságú a vidéki területek gazdasági növekedésének és társadalmi fejlődésének előmozdítása, a generációs megújulás segítése, valamint a mezőgazdasági és erdészeti üzemek fenntarthatóságának, versenyképességének, erőforrás-hatékonyságának és környezeti teljesítményének javítása érdekében. A tájékoztatási, tanácsadási, képzési és innovációs tevékenységek között szinergiákat kell teremtetni az AKIS rendszerében. A tájékoztatási tevékenységnek kapcsolódnia kell egy vagy több, a KAP Stratégiai Terv által lefedett célkitűzéshez.

A Tájékoztatási szolgáltatások (TISZ) az előző programozási időszak egy fontos intézkedése, amely tovább működtetése elengedhetetlen a KAP Stratégiai Terv sikeres megvalósításához. Ezért a korábbi időszaktól jelentősen eltérni sem kívánunk, megtartjuk tevékenység-alapú elszámolási módot is abból a megfontolásból, hogy a két időszak közötti átmenet zökkenőmentes és folytonos legyen.

A beavatkozás által legalább olyan 110.000 gazdálkodót szólítunk meg, érünk el és integrálunk az AKIS-be, akik bizonyos esetekben nehezen láttathatóak, nehezen érhetőek el, javarészt kis gazdasági mérettel rendelkeznek. Úgymond egy kis lépést teszünk meg nagy számú gazdálkodóval, hogy otthonosabban mozogjanak az éppen aktuális gazdasági és jogszabályi környezetben. Ez lesz az első lépés is, amely megalapozza azt, hogy majd közülük igénybe véve a Tanácsadási szolgáltatásokat egy-egy gazdálkodónál komolyabb szakmai változások is végbemehessenek, ahol már a gazdálkodók egyéni igénye az ismeret-bővítés és a szakmai ismeretek elmélyítése a gazdálkodás folyamán.

Célok:

olyan ügyfél-központú tájékoztatási pontok biztosítása, ahol az agrár-, erdő-, élelmiszergazdaság és vidékfejlesztés szereplői számára az általános ismeretszerzési lehetőségek biztosítottak az igényeiknek megfelelően.

Tájékoztatási szolgáltatások a KAP végrehajtásáért

(tudásátadás ügyfél-központú tájékoztatási ponton, a gazdálkodó megy az információért)

Tartalom:

egyedi (telefonos, online, személyes) tájékoztatási formák, amelyek során általános információkat és ismereteket közvetítő tudásátadás valósul meg, különös tekintettel az aktuális szakmai (mezőgazdasági, erdőgazdálkodási, vadgazdálkodási, élelmiszeripari, vidékfejlesztési) és támogatáspolitikai ismeretekre; agrárszabályozási kérdésekre; valamint a hatályos és új jogszabályokra, beleértve a webGN adatszolgáltatáshoz, nitrát jelentés készítéshez, egyéb elektronikus ügyintézéshez fűződő tájékoztatást is

Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók):

A szakmai- és pénzügyi-terv minősége.

Személyes kompetenciák, infrastrukturális és tárgyi feltételek, adottságok minősége.

A szolgáltatást nyújtó által a szolgáltatásba bevont szakemberek száma, képzettsége, az adott témakörben szerzett releváns referenciái.

Digitális megoldások alkalmazása.
Az ismeretátadás gyakorlatorientáltsága.
Területi lefedettség mértéke
Az AKIS-rendszerben kialakított többszereplős partnerségek megléte (multiactor approach)
Innovatív megoldások alkalmazása, terjesztése
Térségi szempontok
Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése
Társadalmi szempontok érvényesítése
Esélyegyenlőségi szempontok érvényesítése

Vonatkozó jogszabályok:
2012. évi CXXVI. törvény a Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamaráról
525/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet a Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamara által működtetett falugazdász-hálózat igazgatási és egyéb feladatainak a meghatározásáról
1/2022. (I. 14.) AM rendelet az agrárgazdasági és vidékfejlesztési szaktanácsadói tevékenységről és az agrárgazdasági szaktanácsadási rendszerről

Kapcsolat más beavatkozásokkal:
A tudásmegosztás minden formája hozzájárul a KAP Stratégiai Terv beavatkozásaihoz.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Támogatható kedvezményezettek:
a szolgáltatást nyújtó jogi személy

A támogatható kedvezményezetthez és a területhez kapcsolódó konkrét jogosultsági kritériumok:
rendelkezik a feladat ellátáshoz alkalmas, működőképes szervezeti és vezetési struktúrával,
rendelkezik tájékoztatási és ügyfélszolgálati tevékenység szervezéséhez és ellátásához szükséges tapasztalattal és referenciával,
országos lefedettségű ügyfélszolgálati hálózattal rendelkezik,
biztosítja, hogy a tevékenységet nyújtó személyek megfelelően képzett szakemberek, akik naprakész ismeretekkel rendelkeznek.

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével **nem nyújtható támogatás** azon kedvezményezett részére aki/amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet vagy a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve
- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Kötelezettségvállalások, és más előírások:

A támogatott tanácsadás során nem lehet összeférhetetlenség, és a szolgáltatott tanácsadásnak pártatlannak kell lennie, igazodnia kell a különféle gazdálkodási típusokhoz és gazdaságok jellegéhez.

Tájékoztatási szolgáltatások a KAP végrehajtásáért
kapcsolattartás az Agrárminisztérium AKIS koordinációs szervezetével

kapcsolattartás a KAP Hálózat adott tématerülethez kapcsolódó támogató egységeivel
a kötelezettségvállalás időtartama 5 év

6 Identification of relevant baseline elements
(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))
N/A
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods
Form of support
☑ **Grant**
☐ **Financial instrument**

Type of payment
☐ reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary
☑ unit costs
☐ lump sums
☐ flat-rate financing

Basis for the establishment

A kifizetés az STR 83. cikk 1(b) és 2 (a) i. bekezdései alapján történik.

Az egységköltség számítás a 2014-2020-as programidőszak adatai alapján történt.

Range of support at beneficiary level

Támogatási intenzitás mértéke: maximum 100%

Additional explanation

Tájékoztatási szolgáltatások
ACTION: Egy ügyfél és egy tájékoztatást nyújtó személy között egy adott napon létrejött egyedi tájékoztatás
Egyedi tájékoztatás lehet: telefonos/online/személyes tájékoztatás, vagy elektronikus-ügyintézés (kérelembenyújtásban vagy adatszolgáltatásban való közreműködés).

Módszer
A KAP 2016-2022 időszakában a tájékoztatási szolgáltatás tevékenységeinek egységköltsége a 2015. év historikus adatai alapján került meghatározásra, az átalány alapú egységköltség-elszámolás módszere szerint.
Az adminisztrációs terhek csökkentése, valamint a költségvetési és az uniós források hatékony felhasználása továbbra is indokolja, hogy a korábbi időszakhoz képest a KAP 2023-2027 időszak-ára az egységköltség-számítás módszerében ne történjen változás, az továbbra is az átalány alapú egységköltség-elszámolás szerint történjen. Az egységköltség meghatározása tehát a 2016-2022 időszakra már alkalmazott egységköltség-számítási elven alapul.
Az egységköltség-számítási módszertan alapja a Miniszterelnökség Agrár-vidékfejlesztési Prog-ramokért Felelős Helyettes Államtitkárság megbízásából, a Clarity Consulting Kft. által 2016-ban készített tanulmányban meghatározott és a 2016-2022 időszakra alkalmazott egységköltség-számításokon alapul, annak inflációval és a KAP reformból következő tájékoztatási feladatbővü-léssel növelt értéke.
Eredmények
Az egységköltségeket alátámasztó dokumentum meghatározza az egyedi tájékoztatási szolgáltatási tevékenységek – személyes tájékoztatás és elektronikus ügyintézés benyújtásában való közreműködés – költségeit (Ft/alkalom). A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (a továbbiakban NAK) tájékoztatási szolgáltatásainak 2026-2022. évekre vonatkozó átlagköltsége 24,4 euró/alkalom, amelyet a dologi kiadásokra vonatkozó fogyasztói árindex növekedés és a NAK falugazdászok átlagbér emelkedése alapján

kalkulált infláció mértékével növelve átlagosan a 2023-2027 időszakra vonatkoztatva 37,9 euró összegben kerül meghatározásra.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

☑ Yes ☐ No ☐ Mixed

Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

A beavatkozás 5.pontban részletezett célkitűzésére tekintettel a versenyszabályok általánosságban alkalmazandóak.

Type of state aid instrument to be used for clearance:

☐ Notification ☐ GBER ☑ ABER ☑ de minimis

State Aid case number

N/A

Additional information:

☐ The Member State has not yet chosen the instrument(s) and has indicated the alternatives. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance of the instrument chosen comes into effect.

☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, but the clearance has not yet been obtained. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance comes into effect.

☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, the clearance has been obtained and the SA number has been indicated for notification, GBER or ABER

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

N/A

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(2)(d) - Other regions	43.00%	20.00%	43.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD59_O33_U01_AC - Tájékoztatási szolgáltatás	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Uniform		R.1; R.2; R.28	No

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD59_O33_U01_AC - Tájékoztatási szolgáltatás

Az egységösszeg értéke a jelenlegi időszakban alkalmazott egységköltség számításon alapul, annak inflációval és a KAP reformból következő tájékoztatási feladatbővüléssel növelt értéke.

Az indoklás részletesen az “AKI: A TÁJÉKOZTATÁSI SZOLGÁLTATÁS EGYSÉGKÖLTSÉGÉNEK MEGHATÁROZÁSA Háttéranyag”-ban található.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD59_O33_U01_AC - Tájékoztatási szolgáltatás (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	30.40	30.40	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.33 (unit:)	450,000.00	450,000.00	450,000.00	450,000.00	450,000.00	0.00	0.00	**Sum:** 2,250,000.00 **Max:** 450,000.00
TOTAL	O.33 (unit: Tevékenység (action))	450,000.00	450,000.00	450,000.00	450,000.00	450,000.00	0.00	0.00	**Sum:** 2,250,000.00 **Max:** 450,000.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	13,698,630.00	13,698,630.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	27,397,260.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	5,890,411.00	5,890,411.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	11,780,822.00

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

RD60_A04_ADP_78 - Tanácsadási szolgáltatások

Intervention Code (MS)	RD60_A04_ADP_78
Intervention Name	Tanácsadási szolgáltatások
Type of Intervention	KNOW(78) - Knowledge exchange and dissemination of information
Common Output Indicator	O.33. Number of supported training, advice and awareness actions or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HU	Magyarország

Description of the Territorial Scope

Magyarország teljes területe.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
XCO Cross-cutting objective of modernising the sector by fostering and sharing of knowledge, innovation and digitalisation in agriculture and rural areas, and encouraging their uptake

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
CCO.1.1	Ágazati célkitűzések megvalósulását támogató, gyakorlatorientált ismeretátadás támogatása	1	Yes
CCO.1.10	Fogyasztói edukáció, tudatosság erősítése	1	Partially
CCO.1.2	Gazdálkodók ismereteinek bővítése	1	Yes
CCO.1.6	Tudásátadás a mezőgazdasági és erdőgazdasági generációváltás gyorsítása érdekében	2	Yes
CCO.1.7	Szaktanácsadók képzése	1	Yes
CCO.3.1	A munkaerő képzettségi szintjének növelése, az innovatív technológiák alkalmazása érdekében	1	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.1 Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups supported by the CAP in order to enhance sustainable economic, social, environmental, climate and resource efficiency performance
R.2 Number of advisors receiving support to be integrated within Agricultural Knowledge and Innovation Systems (AKIS)
R.28 Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups supported by the CAP related to environmental or climate-related performance

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

A társadalmi, gazdasági és környezeti kihívások nagyfokú rugalmasságot követelnek meg a gazdálkodóktól. A modernizációs folyamatok felgyorsultak, az agráriumban és élelmiszeriparban jelentkező technológiai fejlődést naprakész ismerettel, speciális tudással kell követni ahhoz, hogy a kiélezett piaci versenyben helyt lehessen állni. Elvárt ugyanakkor az is, hogy válaszul a klímaváltozással járó kihívásokra tudatosan alkalmazzanak fenntartható gazdálkodási modelleket. Mindezekhez egy komplex tudásbázis kialakítására és a gazdálkodók készségeinek fejlesztésére van szükség. Ehhez minden segítséget meg kell adnunk, hogy a Közös Agrárpolitika célkitűzéseit közösen elérjük. A beavatkozás azt a célt szolgálja, hogy legyen elegendő független szaktanácsadó minden terület lefedésére.

Minden tanácsadási tevékenység kulcsfontosságú a vidéki területek gazdasági növekedésének és társadalmi fejlődésének előmozdítása, a generációs megújulás segítése, valamint a mezőgazdasági és erdészeti üzemek fenntarthatóságának, versenyképességének, erőforrás-hatékonyságának és környezeti teljesítményének javítása érdekében. A tájékoztatási, tanácsadási, képzési és innovációs tevékenységek között szinergiákat kell teremtetni az AKIS rendszerében. Ezeknek a tudásátadási tevékenységnek kapcsolódnia kell egy vagy több, a KAP Stratégiai Terv által lefedett célkitűzéshez. A beavatkozás keretében a KAP Stratégiai Terv rendelet 15.cikkében foglalt kötelező tématerületek lefedésre kerülnek.

Az egyes AKIS szereplők közötti interakciót, valamint a tudásátadási, innovációs, digitalizációs beavatkozások közötti szinergiát a KAP Hálózat segíti elő az – egyes tématerületeken a hálózatosodásért felelős, valamint a beavatkozások végrehajtását segítő – támogató egységek, továbbá - a technikai háttértámogatást ellátó - Széchenyi Agrártudás és Akkreditációs Központ folyamatos együttműködése által. A KAP Hálózat által lefedett tématerületek, amelyeken belül, illetve amelyek között a hálózatosodás és a releváns intézkedések szinergiájának támogatása megvalósul.

A Tanácsadási szolgáltatások beavatkozás segítséget nyújt azoknak a gazdálkodóknak, akik szeretnének az adott gazdasági viszonyukban egy-egy szakmai problémára választ kapni, hogy a tudásuk elmélyülhessen. Ennél a beavatkozásnál számítunk arra, hogy a korábbi időszakban már a tanácsadást igénybe vevő, a szakmai fejlődésre nyitott gazdálkodó mellett a Tájékoztatási szolgáltatásokat igénybe vevő 110.000 gazdálkodó közül is többeknek felkeltsük az érdeklődését, ezáltal a szakmailag fogékony, kezdeményező gazdálkodók szerepét erősítsük az AKIS-ben. A beavatkozás elszámolási alapjának ezért is az óra alapú elszámolást választottuk.

Célok:

a tanácsadási rendszerek megerősítése és fejlesztése: az agrár-, erdő-, élelmiszergazdaság és vidékfejlesztés szereplői számára az igényeiknek megfelelő, a speciális szükségleteikre reagáló tudásátadási szolgáltatások biztosítása, szakmai segítség nyújtása, amely elősegíti a hatékony gyakorlati alkalmazásokat és az innovációt, a gazdasági versenyképesség növelését, figyelembe véve a fenntarthatóság, környezet-, klíma- és talajvédelem, valamint az erőforrás-hatékonyság követelményeit is, főbb témákkal, mint például a

- irányelvek és rendeletek követelményei a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelme; a vadon élő madarak védelme; közösségi fellépés a vízpolitikában; a növényvédő szerek használata, a környezeti levegő minőségének védelme; a fertőző állatbetegségek elleni fellépés, a növénykárosítókkal szembeni védekező intézkedések, légköri szennyező anyagok nemzeti kibocsátásainak csökkentése, stb.
- az antimikrobiális rezisztencia (AMR) leküzdése érdekében, az antimikrobiális rezisztencia kialakulásának megelőzését célzó gazdálkodási gyakorlatok;
- kockázatmegelőzés és -kezelés;
- innovációs támogatások az EIP operatív csoportok projektjeinek elkészítéséhez és végrehajtásához, mint pl:

• az eróziómegelőző együttműködések
• a tápanyagszennyezés csökkentését célzó beavatkozásokhoz, a felszíni vizek nagy arányú eutrofizálódásának mérséklése érdekében
• az aszály sújtotta területeken jó mezőgazdasági gyakorlatok kidolgozásához (vízelvezetés és a vízigényes növénytermesztés tilalma)
• peszticidek peszticidek használatának csökkentéséhez, a növényvédő szerek használatának csökkentéséhez közvetlenül kapcsolódó igények és intézkedések kezeléséhez
• az antimikrobiális szerek (AMR) használatának csökkentésére irányuló intézkedésekhez
• mezőgazdasági eredetű ammónia-kibocsátás csökkentését célzó beavatkozások (trágyatárolás, -kezelés, -kijuttatás, helyes tápanyaggazdálkodás)
• szénmegkötést ill. üvegházhatású gáz kibocsátás csökkenést elősegítő gyakorlatok (földhasználat-váltás, direktvetés, talajtakarás, műtrágya-használat csökkentése, talaj szervesanyag tartalmának növelése, stb.)
• állattartó telepek fejlesztése kibocsátás csökkentés érdekében (takarmányozás, trágyatárolás és kezelés, padozat, szigetelés, légmosó és egyéb kibocsátás csökkentő technológiák, BAT előírások, stb.)
• fenntartható talajgazdálkodás, talajállapot javítása (TCST)
• körkörös biomassza alapú gazdaságot elősegítő projektek megvalósítása
• megújuló energia felhasználás és az energiahatékonyság

- a z agrárgazdaságban és a vidéki térségekben alkalmazott digitális technológiák;
- fenntartható tápanyag-gazdálkodás,
- foglalkoztatási feltételek, munkáltatói kötelezettségek, munkahelyi egészségvédelem és biztonság, szociális támogatás a mezőgazdasági közösségekben

1. Új tanácsadási szolgáltatás indítása

(új szervezet vagy új tartalom)

Tartalom:

- Új független tanácsadói szolgáltatások létrehozása a kiemelt tématerületeken (pl. környezet- és klímavédelmi- ismeretek megerősítése, generációs megújulás - mentorálás), amelyek lefedik a STR 15. cikkének kötelező elemeit.

2. Tanácsátadási szolgáltatások

(tanácsadás a gazdálkodónál, a gazdálkodóhoz megy a szakember)

Tartalom:

A gazdálkodóknál, a gazdaságukban/üzemükben felmerült problémára megoldási lehetőségek szolgáltatása, független szakmai tanácsadási tevékenységek végzése

Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók):

- A szakmai- és pénzügyi-terv minősége.
- Személyes kompetenciák, infrastrukturális és tárgyi feltételek, adottságok minősége.
- A szolgáltatást nyújtó által a szolgáltatásba bevont szakemberek száma, képzettsége, az adott témakörben szerzett releváns referenciái.
- FaST rendszer alkalmazása
- Digitális megoldások alkalmazása.
- Az ismeretátadás gyakorlatorientáltsága.
- Területi lefedettség mértéke.

- Az AKIS-rendszerben kialakított többszereplős partnerségek megléte (multiactor approach)
- Innovatív megoldások alkalmazása, terjesztése
- Térségi szempontok
- Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése
- Társadalmi szempontok érvényesítése
- Esélyegyenlőségi szempontok érvényesítése

Vonatkozó jogszabályok:
2012. évi CXXVI. törvény a Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamaráról
525/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet a Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamara által működtetett falugazdász-hálózat igazgatási és egyéb feladatainak a meghatározásáról
1/2022. (I. 14.) AM rendelet az agrárgazdasági és vidékfejlesztési szaktanácsadói tevékenységről és az agrárgazdasági szaktanácsadási rendszerről
2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról
43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet a növényvédelmi tevékenységről
24/2020. (VI. 22.) AM rendelet a termelői integrációs szervezetekről
42/2015. (VII. 22.) FM rendelet a termelői csoportok elismeréséről
50/2017. (X. 10.) FM rendelet a zöldség-gyümölcs termelői szervezetekről

Kapcsolat más beavatkozásokkal:
A tanácsadás minden formája hozzájárul a KAP Stratégiai Terv beavatkozásaihoz.

- RD24_G07_GAX_70 - Állati genetikai erőforrások ex situ megőrzése
- RD25_G08_GAI_70 - Állati genetikai erőforrások in situ megőrzése
- RD26_G09_GAV_70 - Állati genetikai erőforrások in vitro megőrzése
- RD27_G10_GPX_70 - Növényi genetikai erőforrások és mikroorganizmusok ex situ megőrzése
- RD28_G11_GPI_70 - Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése
- RD29_G12_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a kiskérődző ágazatban
- RD30_G13_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban
- RD32_G15_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban
- RD33_G16_ANB_70 - Állatjóléti támogatás a méhészeti ágazatban
- RD_33b_G17_AMR_70 - Antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem kompenzációs kifizetése

Az RD58_A01_TRA_78 - Képzések és bemutatóüzemi programok, valamint
Az RD61_A05_EIP_77 - Európai Innovációs Partnerség beavatkozásokhoz, mint az AKIS rendszer tudásmegosztási és innovációs alappilléreihez kapcsolódhatnak a tanácsadók tudást gyakorlatra átültető funkcióban.
Az RD02_D01-FRM_73 - Mezőgazdasági Üzemek digitális átállásának támogatása, mint az AKIS rendszerének digitalizációs alappilléréhez kapcsolódhatnak a tanácsadók digitális kompetenciafejlesztés funkcióban.
A RD07_B03_YFO_77 - Generációs megújulás, gazdaságátadási együttműködés beavatkozás keretében a gazdaságátadási folyamatok mentorálásában.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

1. Új tanácsadási szolgáltatások indítása és 2. Tanácsadási szolgáltatások esetében:

Támogatható kedvezményezettek:

szaktanácsadó, tanácsadó szervezet, természetes személy
tanácsadási tevékenységet végző szakmai-, szakmaközi szervezetek, non-profit egyesületek

A támogatható kedvezményezetthez és a területhez kapcsolódó konkrét jogosultsági kritériumok:
jogosult az adott téma és szakterületen tanácsadási tevékenység folytatására
rendelkezik a szaktárca által megjelölt feltételek szerinti akkreditációval

Mivel ez az intézkedés az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik (lásd 8.pont) a de minimis támogatás kivételével **nem nyújtható támogatás** azon kedvezményezett részére aki/amely a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve
- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Kötelezettségvállalások, és más előírások:

- a támogatott tanácsadás során nem lehetnek összeférhetetlenség, és a szolgáltatott tanácsadásnak pártatlannak kell lennie, igazodnia kell a különféle termelési típusokhoz és gazdaságok jellegéhez
- a szaktanácsadó szakterületét érintően rendszeresen részt vesz továbbképzésen, tudását bővíti

1. Új tanácsadási szolgáltatások indítása és 2. Tanácsadási szolgáltatások esetében:
rendelkezik tanácsadási tervvel és a tanácsadási tervet végrehajtja
kapcsolattartás az Agrárminisztérium AKIS koordinációs szervezetével
kapcsolattartás a KAP Hálózat adott tématerülethez kapcsolódó támogató egységeivel
a kötelezettségvállalás időtartama 5 év
egy, a tanácsadást közvetlenül szolgáltató természetes személy 1 munkanap vonatkozásában átlagosan 6 óránál több támogatott tanácsadási tevékenységet nem számolhat el.

6 Identification of relevant baseline elements
(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))
N/A
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods
Form of support
☑ **Grant**
☐ **Financial instrument**

Type of payment
☐ reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary
☑ unit costs
☑ lump sums
☐ flat-rate financing

Basis for the establishment

A kifizetés az STR 83. cikk 1(b), 1 (c) és 2 (a) i. bekezdései alapján történik.

1(b): Egységköltség (unit costs) - tanácsadás: tanácsadási tevékenység egységköltsége óra alapú és a

jelenlegi szaktanácsadási rendszer 2020. évi adatain alapul, figyelembe véve az infláció és a KAP reform következtében kibővült feladatokat.

1(c): Egyösszegű átalány (lump sum) - új tanácsadói tevékenységek indítása: új tanácsadási tevékenység esetében a maximum 200.000 euró/ új tanácsadó tevékenység kialakítása egyösszegű költségátalány formájában, amely elsősorban a szükséges eszközök és képzettség kialakítására irányulhat

Range of support at beneficiary level

Támogatási intenzitás mértéke: maximum 100%

Additional explanation

Tanácsadási szolgáltatások

Action: egy ügyfél és egy tanácsadó között létrejött tanácsadás (mértékegység: óra)
Egységköltség: (óra alapú elszámolás)

Módszer

A KAP Stratégiai Terv „Tanácsadási szolgáltatások" beavatkozása a gazdálkodóknál, a gazdaságukban/üzemükben felmerült problémára adott megoldási lehetőségek, független szakmai tanácsadási tevékenységek támogatására vonatkozik. A tanácsadási szolgáltatás egységköltségének meghatározásához a szaktanácsadók 16/2019. (IV. 29.) AM rendelet alapján elkészített 2020. évi beszámolójában megadott óradíjakat, továbbá a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara által 2021. november 2-3-án végzett anonim kérdőíves felmérés eredményeit vettük alapul. A kalkulált eredmény validálásához felhasználtuk a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 „Mezőgazdasági, erdőgazdálkodási és élelmiszer-feldolgozáshoz kapcsolódó egyéni és csoportos szaktanácsadás" felhívása alatt a támogatott tanácsadó szervezetek által tervezett és megvalósított tanácsadási óradíjakat.

Eredmények

A támogatott szaktanácsadás esetében az óra alapú egységköltség alkalmazása javasolt. Az egyéni szaktanácsadás egységköltség kiszámításának alapját a legfrissebb, 2021. novemberében végzett kérdőíves felmérés eredménye adja, ami alapján a szaktanácsadók óradíja 35 eurónak felel meg. Ez az összeg a validációba bevont forrásoknak – szaktanácsadó szervezetek 2020. évi beszámolója, a VP 2014-2020 tanácsadási intézkedésében szereplő terv- és tényadatai – nagyságrendileg megfelel, így az a KAP Stratégiai Terv szaktanácsadási beavatkozásának tervezéséhez alkalmazható.

Új tanácsadási szolgáltatások létrehozása

Action: új szervezet vagy új tevékenység létrehozása.

Egyösszegű átalány (lump sum) 200.000 euró összegű támogatás / 5 év (KAP ST rendelet szerint)

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

☑ Yes ☐ No ☐ Mixed

Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

A beavatkozás 5.pontban részletezett célkitűzésére tekintettel a versenyszabályok általánosságban alkalmazandóak.

Type of state aid instrument to be used for clearance:

☐ Notification ☐ GBER ☑ ABER ☑ de minimis

State Aid case number

N/A

Additional information:

☐ The Member State has not yet chosen the instrument(s) and has indicated the alternatives. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance of the instrument chosen comes into effect.

☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, but the clearance has not yet been obtained. No support will be paid to beneficiaries before the date when the clearance comes into effect.
☐ The Member State has chosen the instrument, as indicated, the clearance has been obtained and the SA number has been indicated for notification, GBER or ABER

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention
N/A

10 WTO compliance
Green Box
Paragraph 2 of Annex 2 WTO
Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

A támogatási program megfelel a WTO zöld doboz feltételeinek, mivel teljes egészében követi a II. melléklet 2. pontjában hivatkozott feltételeket.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HU - Magyarország	91(2)(d) - Other regions	43.00%	20.00%	43.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)	Is the unit amount based on carried over expenditure?
RD60_O33_U01_SU - Új tanácsadási szolgátatás indítása	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Uniform		R.2	No
RD60_O33_U02_HO - Tanácsadási szolgáltatás	Grant	91(2)(d)-HU-43.00%	Uniform		R.1; R.2; R.28	No

Explanation and justification related to the value of the unit amount

RD60_O33_U01_SU - Új tanácsadási szolgátatás indítása

A szakmai szervezetekkel folytatott konzultáció alapján az új tanácsadási tevékenység kialakításához szükséges eszközök és képesítések kialakítása, a KAP reform következtében kibővült elvárásoknak történő megfelelésre szükséges és elégséges a KAP Stratégiai Terv rendelet által biztosított összeg.

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2021/2115 RENDELETE (2021. december 2.) a közös agrárpolitika keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez (KAP stratégiai terv) nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU és az 1307/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről 78. cikk Ismeretek cseréje és információk terjesztése (4) pontja szerint Tanácsadási szolgáltatások létrehozása céljából a tagállamok legfeljebb 200 000 EUR rögzített összegű támogatást nyújthatnak

RD60_O33_U02_HO - Tanácsadási szolgáltatás

Tanácsadási tevékenység egységköltsége óra alapú és a jelenlegi szaktanácsadási rendszer a szaktanácsadók 2020. évi beszámolója alapján, továbbá a szaktanácsadók által megadott, 2021. november 2-3-án készült anonim kérdőíves felmérésre adott válaszok alapján végeztük el a számítást, figyelembe véve az infláció és a KAP reform következtében kibővült feladatokat.

A szaktanácsadók a beszámolóikat a mezőgazdasági és vidékfejlesztési szaktanácsadói tevékenységről és a mezőgazdasági szaktanácsadási rendszerről szóló 16/2019. (IV. 29.) AM rendeletben előírt adattartalommal készítik el, minden évben. Az online kérdőívet ezen felül, kifejezetten az egységköltség kalkuláció miatt küldtük ki számukra, adatgyűjtés céljából. A kérdőívet névtelenül tölthették ki, vegyesen természetes személy és jog személyiséggel rendelkező szaktanácsadók.

Az alábbi táblázat tartalmazza a fenti két vizsgálat eredményét:

Kalkuláció alapja	Válaszadók száma	Ügyfélszám[1]		Személyes alkalmak / ügyfél / év[2]	Óra / alkalom[3]	Óradíj[4]
2020. évi beszámolók	948	31[5]	112[6]	-	-	11.300, -
2021. évi kérdőív	63	76		17	3	12.845, -

[1] eredeti kérdés: Hány ügyféllel áll Ön vagy a szervezete szerződéses kapcsolatban? (db)

[2] eredeti kérdés: Éves szinten, az Önnel szerződésben álló egy ügyféllel átlagosan hány személyes alkalomból áll a tanácsadás? (db)

[3] eredeti kérdés: Egy személyes tanácsadási alkalom (action) átlagosan mennyi időt vesz igénybe? (óra)

[4] eredeti kérdés: A személyes tanácsadás óradíja mekkora bruttó összeget jelent? (Ft)

[5] Egyéni szaktanácsadó

[6] Szaktanácsadó szervezet

A fentiek alapján, a támogatott szaktanácsadás esetében mindenképp óra alapú egységköltség alkalmazását tervezzük. A táblázatban feltüntetett óradíjak túlnyomórészt személyi költségekből tevődnek össze, de magukba foglalják a háttértevékenységek rezsiköltségét is.

Az egységköltség meghatározásához a friss adat, azaz 2021. évi kérdőíves felmérésből származó 12.845 forintos érték alkalmazását tervezzük, ami 35 EUR-t jelent (365 Ft/EUR árfolyammal számolva, és kerekítve). Ezt az EUR összeget javasoljuk majd a támogatási határozatokban/szerződésekben is rögzíteni, így biztosítva a támogatás értékállóságát, többek között az infláció, illetve a személyi költségek esetleges emelkedésének és a KAP reform következtében kibővült szaktanácsadói feladatok miatt esetlegesen felmerülő további költségek ellensúlyozására.

A vizsgálatok egyéb fent feltüntetett eredményeit a szaktanácsadási beavatkozás tervezéséhez szükséges további számítások elvégzéséhez tervezzük használni, figyelembe véve, hogy ezek az adatok csak a névjegyzéki szaktanácsadásra vonatkoznak.

Az indoklás részletesen az “AKI: A TÁMOGATOTT SZAKTANÁCSADÁS EGYSÉGKÖLTSÉGÉNEK MEGHATÁROZÁSA Háttéranyag”-ban található

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD60_O33_U01_SU - Új tanácsadási szolgátatás indítása (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	200,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	200,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.33 (unit:)	20.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	**Sum:** 20.00 **Max:** 20.00
RD60_O33_U02_HO - Tanácsadási szolgáltatás (Grant - Uniform)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	35.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	

	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.33 (unit: Hours)	0.00	750,000.00	750,000.00	750,000.00	750,000.00	750,000.00	0.00	**Sum:** 3,750,000.00 **Max:** 750,000.00
TOTAL	O.33 (unit: Új tanácsadási tevékenység)	20.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	**Sum:** 20.00 **Max:** 20.00
	O.33 (unit: Hours)	0.00	750,000.00	750,000.00	750,000.00	750,000.00	750,000.00	0.00	**Sum:** 3,750,000.00 **Max:** 750,000.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	4,000,000.00	26,597,260.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	30,597,260.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	1,720,000.00	11,436,822.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	13,156,822.00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

6 Financial plan

6.1 Overview table

	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total
	Direct Payments (CY N=FY N+1) under Regulation (EU) 2021/2115	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	
1	Initial Direct Payments allocations (initial Annex V)	N/A	1,243,185,165.00	1,243,185,165.00	1,243,185,165.00	1,243,185,165.00	1,243,185,165.00	6,215,925,825.00
2	Cotton (Annex VIII)	N/A						
3	Initial Direct Payments allocations excluding cotton (initial Annex IX)	N/A	1,243,185,165.00	1,243,185,165.00	1,243,185,165.00	1,243,185,165.00	1,243,185,165.00	6,215,925,825.00
4	Coupled income support (Article 96)	N/A	202,110,349.90	202,110,349.90	202,110,349.90	202,110,349.90	186,477,427.71	994,918,827.31
5	Transfer to EAFRD total amount (flexibility and reduction) Resulting amount	N/A					N/A	
6	Total flexibility — Article 103(1), point (a) — amount	N/A					N/A	
7	If above 25%: of which for the environmental and climate-related objectives (Article 103(2), point (a)) — amount	N/A					N/A	
8	If above 25%: of which for the installation of young farmers (Article 103(2), point (b)) — amount	N/A					N/A	
9	Total flexibility %	N/A					N/A	
10	Transfer to EAFRD of the estimated product of reduction, if applicable (Article 17(5))	N/A					N/A	
11	Transfer to types of interventions in other sectors (Article 88(6)) — amount	N/A						
12	Transfer to types of interventions in other sectors (Article 88(6)) — percentage	N/A						
13	Transferred from EAFRD: amount (Article 103(1), point (b))	N/A	104,217,287.25	104,217,287.25	104,217,287.25	104,217,287.25	N/A	416,869,149.00
16	Adjusted Direct Payments allocation (Annex V)	N/A	1,347,402,452.25	1,347,402,452.25	1,347,402,452.25	1,347,402,452.25	1,243,185,165.00	6,632,794,974.00
17	Adjusted Direct Payments allocations excluding cotton before reduction transfer (Annex IX)	N/A	1,347,402,452.25	1,347,402,452.25	1,347,402,452.25	1,347,402,452.25	1,243,185,165.00	6,632,794,974.00

	EAGF sectorial under Regulation (EU) 2021/2115	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total
18	Wine (Annex VII)		27,970,000.00	27,970,000.00	27,970,000.00	27,970,000.00	N/A	111,880,000.00
19	Apiculture (Annex X)	3,582,027.00	4,271,227.00	4,271,227.00	4,271,227.00	4,271,227.00	N/A	20,666,935.00
22	Types of interventions in other sectors (Article 42 point (f)) from Direct Payments	N/A						
	EAFRD under Regulation (EU) 2021/2115	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Total**
23	Initial EAFRD Member State's allocation (Annex XI)	416,869,149.00	416,869,149.00	416,869,149.00	416,869,149.00	416,869,149.00	N/A	2,084,345,745.00
24	Flexibility transfer to direct payments (Article 103(1), point (b) and (2), point (b)) — amount	62,530,000.00	104,217,287.25	104,217,287.25	104,217,287.25	104,217,287.25	N/A	479,399,149.00
25	Percentage	15.00	25.00	25.00	25.00	25.00	N/A	23.00
26	Transferred from Direct Payments (flexibility and reduction estimate) (Articles 17 and 103)	30,200,000.00					N/A	30,200,000.00
27	Allocated to EU Invest (Article 81)						N/A	
28	Allocated to LIFE (Article 99) - amount						N/A	
28a	Allocated to Erasmus (Article 99) - amount						N/A	
28b	Early retirement carry-over amounts (Article 155(2) point (a)) (Article 23 of Regulation (EC) No 1698/2005) - amount						N/A	
30	Adjusted EAFRD Member State's allocations (Annex XI)	384,539,149.00	312,651,861.75	312,651,861.75	312,651,861.75	312,651,861.75	N/A	1,635,146,596.00
	Financial Year, minimum spending requirements under Regulation (EU) 2021/2115	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Total**
31	Reserved for LEADER (Article 92(1)) — minimum 5% over the period resulting percentage	3.54	4.36	4.36	4.36	8.72	N/A	5.00
32	Reserved for LEADER — amount	13,626,221.75	13,626,221.75	13,626,221.75	13,626,221.75	27,252,443.30	N/A	81,757,330.30
33	Reserved for environmental and climate-related objectives under EAFRD (Article 93) (min 35%) — Outermost regions excluded resulting percentage	60.47	74.37	74.37	74.37	74.37	N/A	71.10
34	Reserved for environmental and climate-related objectives under EAFRD — amount	232,519,195.77	232,519,195.78	232,519,195.78	232,519,195.78	232,519,195.79	N/A	1,162,595,978.90
35	- Out of which for Article 70	190,291,475.52	190,291,475.52	190,291,475.52	190,291,475.52	190,291,475.53	N/A	951,457,377.61
36	- Out of which for Article 71 (50%)						N/A	
37	- Out of which for Article 72	30,201,130.00	30,201,130.00	30,201,130.00	30,201,130.00	30,201,130.00	N/A	151,005,650.00
38	- Out of which for Article 73 linked to specific objectives in Article 6(1), points (d), (e) and (f) and, as regards animal welfare, in Article 6(1), point (i)	12,026,590.25	12,026,590.26	12,026,590.26	12,026,590.26	12,026,590.26	N/A	60,132,951.29
38a	- Out of which for Article 74 linked to specific objectives in Article 6(1), points (d), (e) and (f)						N/A	
39	Difference as compared to minimum amount	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	590,294,670.31
39a	To be reserved for young farmers (Annex XII) - (Article 95) (if only Direct Payments: annual amounts to be respected)	N/A	37,295,555.00	37,295,555.00	37,295,555.00	37,295,555.00	37,295,555.00	186,477,775.00
39b	Reserved for young farmers		42,051,562.16	42,051,562.16	42,051,562.16	42,051,562.15	18,686,052.00	186,892,300.63
40	Reserved for young farmers - needed to reach minimum requirements		42,000,525.88	42,000,525.88	42,000,525.87	42,000,525.86	18,475,671.51	186,477,775.00
41	- through Complementary income support for young farmers (under	N/A	18,690,804.00	18,690,804.00	18,690,804.00	18,690,804.00	18,686,052.00	93,449,268.00

	Direct Payments)							
42	"of which needed to reach minimum requirement" - basis for reverse ceiling	N/A	18,690,804.00	18,690,804.00	18,690,804.00	18,690,804.00	18,475,671.51	93,238,887.51
43	- through investments by young farmers (weighted at 50%) (under Rural Development)		1,302,538.98	1,302,538.98	1,302,538.98	1,302,538.98	N/A	5,210,155.92
44	"of which needed to reach minimum requirement" - basis for reverse ceiling		1,302,538.98	1,302,538.98	1,302,538.98	1,302,538.98	N/A	5,210,155.92
45	- setting up of young farmers (under Rural Development)		22,058,219.18	22,058,219.18	22,058,219.18	22,058,219.17	N/A	88,232,876.71
46	"of which needed to reach minimum requirement" - basis for reverse ceiling		22,007,182.90	22,007,182.90	22,007,182.89	22,007,182.88	N/A	88,028,731.57
47	Minimum amount to be reserved for eco-schemes (Article 97)	N/A	336,850,613.06	336,850,613.06	336,850,613.06	336,850,613.06	310,796,291.25	1,658,198,743.49
48	Rebate (where relevant - optional for Member States)	N/A	134,725,613.06	134,725,613.06	134,725,613.06	134,725,613.06	124,296,291.25	663,198,743.49
49	Annual amounts reserved for eco-schemes under Direct Payments	N/A	202,125,000.00	202,125,000.00	202,125,000.00	202,125,000.00	186,500,000.00	995,000,000.00
50	Out of which, amounts compensating for under-execution in previous year(s)	N/A	N/A					
51	Total amount for eco-schemes, including rebate	N/A	336,850,613.06	336,850,613.06	336,850,613.06	336,850,613.06	310,796,291.25	1,658,198,743.49
52	Rebate from rural development - optional for MS Article 97 (2-4)	N/A						
53	Amount reserved for redistributive payment (Article 29) - minimum 10% annually applied on row 17, unless derogation applies	N/A	189,176,282.80	189,176,282.80	189,176,282.80	189,176,282.80	174,571,684.92	931,276,816.12

6.2 Detailed financial information and breakdown per intervention and planning of output

6.2.1 Direct Payments

	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
	Calendar year N = Financial year N-1	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**Total 2023 - 2027**
	Adjusted Direct Payments allocation (Annex V)	1,347,402,452.25	1,347,402,452.25	1,347,402,452.25	1,347,402,452.25	1,243,185,165.00	6,632,794,974.00
	Cotton (Annex VIII)						
	Adjusted Direct Payments allocations excluding cotton before reduction transfer (Annex IX)	1,347,402,452.25	1,347,402,452.25	1,347,402,452.25	1,347,402,452.25	1,243,185,165.00	6,632,794,974.00
	Transfer to EAFRD of the estimated product of reduction, if applicable (Article 17(5))					N/A	
	Maximum of indicative financial allocations (article 87(3))	735,300,015.55	735,300,015.55	735,300,015.55	735,300,015.55	676,950,000.37	
	Decoupled interventions (article 16(2))						
BISS (21)	**Basic income support for sustainability**						
DP01_E01_BISS_16	A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**Total 2023 - 2027**
DP01_O04_U01_HA - A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás fajlagos összege (Uniform)	Planned unit amount	147.06	147.06	147.06	147.06	135.39	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	125.00	125.00	125.00	125.00	115.08	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)	169.12	169.12	169.12	169.12	155.70	
	O.4 (unit: Hectares)	5,000,000.00	5,000,000.00	5,000,000.00	5,000,000.00	5,000,000.00	
	Planned output * Planned unit amount	735,300,000.00	735,300,000.00	735,300,000.00	735,300,000.00	676,950,000.00	3,618,150,000.00
TOTAL	O.4 (unit: Hectares)	5,000,000.00	5,000,000.00	5,000,000.00	5,000,000.00	5,000,000.00	25,000,000.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	735,300,015.55	735,300,015.55	735,300,015.55	735,300,015.55	676,950,000.37	3,618,150,062.57
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 31(7)(b)) if the intervention contains carry over)						
CRISS (29)	**Complementary redistributive income support for sustainability**						
DP02_E02_CRIS_16	A fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**Total 2023 - 2027**
DP02_O07_U01_HA - A fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás fajlagos összeg 1 (Uniform)	Planned unit amount	79.99	79.99	79.99	79.99	73.82	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	55.99	55.99	55.99	55.99	51.67	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)	103.99	103.99	103.99	103.99	95.97	
	O.7 (unit: Hectares)	1,004,602.14	1,004,602.14	1,004,602.14	1,004,602.14	1,004,602.14	
	Planned output * Planned unit amount	80,358,125.18	80,358,125.18	80,358,125.18	80,358,125.18	74,159,729.97	395,592,230.69
DP02_O07_U02_HA - A fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás fajlagos összege 2 (Uniform)	Planned unit amount	40.00	40.00	40.00	40.00	36.91	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	28.00	28.00	28.00	28.00	25.84	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)	52.00	52.00	52.00	52.00	47.98	
	O.7 (unit: Hectares)	2,720,453.94	2,720,453.94	2,720,453.94	2,720,453.94	2,720,453.94	
	Planned output * Planned unit amount	108,818,157.60	108,818,157.60	108,818,157.60	108,818,157.60	100,411,954.93	535,684,585.33
TOTAL	O.7 (unit: Hectares)	3,725,056.08	3,725,056.08	3,725,056.08	3,725,056.08	3,725,056.08	18,625,280.40

	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	189,176,282.80	189,176,282.80	189,176,282.80	189,176,282.80	174,571,684.92	931,276,816.12
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 31(7)(b)) if the intervention contains carry over)						
CIS-YF (30)	**Complementary income support for young farmers**						
DP03_B01_YFS_16	Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**Total 2023 - 2027**
DP03_O06_U01_HA - Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás fajlagos összege (Uniform)	Planned unit amount	157.33	157.33	157.33	157.33	157.29	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	78.67	78.67	78.67	78.67	78.65	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)	236.00	236.00	236.00	236.00	235.94	
	O.6 (unit: Hectares)	118,800.00	118,800.00	118,800.00	118,800.00	118,800.00	
	Planned output * Planned unit amount	18,690,804.00	18,690,804.00	18,690,804.00	18,690,804.00	18,686,052.00	93,449,268.00
TOTAL	O.6 (unit: Hectares)	118,800.00	118,800.00	118,800.00	118,800.00	118,800.00	594,000.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	18,690,804.00	18,690,804.00	18,690,804.00	18,690,804.00	18,686,052.00	93,449,268.00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)	18,690,804.00	18,690,804.00	18,690,804.00	18,690,804.00	18,475,671.51	93,238,887.51
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 31(7)(b)) if the intervention contains carry over)						
Eco-scheme (31)	**Schemes for the climate, the environment and animal welfare**						
DP17_G01_ECOS_16	Agro-ökológiai program	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**Total 2023 - 2027**
DP17_O08_U01_HA - Agro-ökológiai alapprogram U01 (Uniform)	Planned unit amount	80.85	80.85	80.85	80.85	74.60	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	60.64	60.64	60.64	60.64	55.95	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)	105.10	105.10	105.10	105.10	96.98	
	O.8 (unit: Hectares)	2,500,000.00	2,500,000.00	2,500,000.00	2,500,000.00	2,500,000.00	
	Planned output * Planned unit amount	202,125,000.00	202,125,000.00	202,125,000.00	202,125,000.00	186,500,000.00	995,000,000.00
TOTAL	O.8 (unit: Hectares)	2,500,000.00	2,500,000.00	2,500,000.00	2,500,000.00	2,500,000.00	12,500,000.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	202,125,000.00	202,125,000.00	202,125,000.00	202,125,000.00	186,500,000.00	995,000,000.00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 31(7)(b)) if the intervention contains carry over)						
	Sum of indicative allocations for decoupled interventions	1,145,292,102.35	1,145,292,102.35	1,145,292,102.35	1,145,292,102.35	1,056,707,737.29	5,637,876,146.69
	Coupled income support (16(3)(a)) — amount — binding ceiling						
CIS (32)	**Coupled income support**						
DP04_E03_CISB_16	Cukorrépa termesztés támogatása	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**Total 2023 - 2027**
DP04_O10_U01_HA - Cukorrépa termesztés támogatás fajlagos összege (Uniform)	Planned unit amount	653.11	653.11	653.11	653.11	602.60	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	424.52	424.52	424.52	424.52	391.69	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)	881.70	881.70	881.70	881.70	813.51	
	O.10 (unit: Hectares)	12,120.00	12,120.00	12,120.00	12,120.00	12,120.00	
	Planned output * Planned unit amount	7,915,693.20	7,915,693.20	7,915,693.20	7,915,693.20	7,303,512.00	38,966,284.80
TOTAL	O.10 (unit: Hectares)	12,120.00	12,120.00	12,120.00	12,120.00	12,120.00	60,600.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	7,915,693.20	7,915,693.20	7,915,693.20	7,915,693.20	7,303,512.00	38,966,284.80
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)						

	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 31(7)(b)) if the intervention contains carry over)						
CIS (32)	**Coupled income support**						
DP05_E04_CISR_16	Rizstermesztés támogatása	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**Total 2023 - 2027**
DP05_O10_U01_HA - Rizstermesztés támogatás fajlagos összege (Uniform)	Planned unit amount	728.44	728.44	728.44	728.44	672.03	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	582.75	582.75	582.75	582.75	537.62	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)	874.13	874.13	874.13	874.13	806.44	
	O.10 (unit: Hectares)	2,717.00	2,717.00	2,717.00	2,717.00	2,717.00	
	Planned output * Planned unit amount	1,979,171.48	1,979,171.48	1,979,171.48	1,979,171.48	1,825,905.51	9,742,591.43
TOTAL	O.10 (unit: Hectares)	2,717.00	2,717.00	2,717.00	2,717.00	2,717.00	13,585.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	1,979,171.48	1,979,171.48	1,979,171.48	1,979,171.48	1,825,905.51	9,742,591.43
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 31(7)(b)) if the intervention contains carry over)						
CIS (32)	**Coupled income support**						
DP06_E05_CISV_16	Zöldségnövény termesztés támogatása	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**Total 2023 - 2027**
DP06_O10_U01_HA - Zöldségnövény termesztés támogatás fajlagos összege (Uniform)	Planned unit amount	241.23	241.23	241.23	241.23	222.59	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	180.92	180.92	180.92	180.92	166.94	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)	289.48	289.48	289.48	289.48	267.11	
	O.10 (unit: Hectares)	26,760.00	26,760.00	26,760.00	26,760.00	26,760.00	
	Planned output * Planned unit amount	6,455,314.80	6,455,314.80	6,455,314.80	6,455,314.80	5,956,508.40	31,777,767.60
TOTAL	O.10 (unit: Hectares)	26,760.00	26,760.00	26,760.00	26,760.00	26,760.00	133,800.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	6,455,314.80	6,455,314.80	6,455,314.80	6,455,314.80	5,956,508.40	31,777,767.60
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 31(7)(b)) if the intervention contains carry over)						
CIS (32)	**Coupled income support**						
DP07_E06_CISI_16	Ipari zöldségnövény termesztés támogatása	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**Total 2023 - 2027**
DP07_O10_U01_HA - Ipari zöldségnövény termesztés támogatás fajlagos összege (Uniform)	Planned unit amount	325.55	325.55	325.55	325.55	300.37	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	260.44	260.44	260.44	260.44	240.30	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)	390.66	390.66	390.66	390.66	360.44	
	O.10 (unit: Hectares)	47,980.00	47,980.00	47,980.00	47,980.00	47,980.00	
	Planned output * Planned unit amount	15,619,889.00	15,619,889.00	15,619,889.00	15,619,889.00	14,411,752.60	76,891,308.60
TOTAL	O.10 (unit: Hectares)	47,980.00	47,980.00	47,980.00	47,980.00	47,980.00	239,900.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	15,619,889.00	15,619,889.00	15,619,889.00	15,619,889.00	14,411,752.60	76,891,308.60
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 31(7)(b)) if the intervention contains carry over)						
CIS (32)	**Coupled income support**						
DP08_E07_CISO_16	Ipari olajnövény termesztés támogatása	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**Total 2023 - 2027**
DP08_O10_U01_HA - Ipari olajnövény	Planned unit amount	109.59	109.59	109.59	109.59	101.15	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	76.71	76.71	76.71	76.71	70.81	

termesztés támogatás fajlagos összege (Uniform)	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)	142.47	142.47	142.47	142.47	131.50	
	O.10 (unit: Hectares)	6,757.00	6,757.00	6,757.00	6,757.00	6,757.00	
	Planned output * Planned unit amount	740,499.63	740,499.63	740,499.63	740,499.63	683,470.55	3,645,469.07
TOTAL	O.10 (unit: Hectares)	6,757.00	6,757.00	6,757.00	6,757.00	6,757.00	33,785.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	740,499.63	740,499.63	740,499.63	740,499.63	683,470.55	3,645,469.07
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 31(7)(b)) if the intervention contains carry over)						
CIS (32)	**Coupled income support**						
DP09_E08_CISE_16	Gyümölcstermesztés támogatása (Extenzív)	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**Total 2023 - 2027**
DP09_O10_U01_HA - Extenzív gyümölcstermesztés támogatás fajlagos összege (Uniform)	Planned unit amount	159.49	159.49	159.49	159.49	147.15	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	143.54	143.54	143.54	143.54	132.44	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)	191.39	191.39	191.39	191.39	176.58	
	O.10 (unit: Hectares)	38,017.00	38,017.00	38,017.00	38,017.00	38,017.00	
	Planned output * Planned unit amount	6,063,331.33	6,063,331.33	6,063,331.33	6,063,331.33	5,594,201.55	29,847,526.87
TOTAL	O.10 (unit: Hectares)	38,017.00	38,017.00	38,017.00	38,017.00	38,017.00	190,085.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	6,063,331.33	6,063,331.33	6,063,331.33	6,063,331.33	5,594,201.55	29,847,526.87
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 31(7)(b)) if the intervention contains carry over)						
CIS (32)	**Coupled income support**						
DP10_E09_CISF_16	Gyümölcstermesztés támogatása (Intenzív)	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**Total 2023 - 2027**
DP10_O10_U01_HA - Intenzív gyümölcstermesztés támogatás fajlagos összege (Uniform)	Planned unit amount	373.48	373.48	373.48	373.48	344.58	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	280.11	280.11	280.11	280.11	258.44	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)	429.50	429.50	429.50	429.50	396.27	
	O.10 (unit: Hectares)	17,816.00	17,816.00	17,816.00	17,816.00	17,816.00	
	Planned output * Planned unit amount	6,653,919.68	6,653,919.68	6,653,919.68	6,653,919.68	6,139,037.28	32,754,716.00
TOTAL	O.10 (unit: Hectares)	17,816.00	17,816.00	17,816.00	17,816.00	17,816.00	89,080.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	6,653,919.68	6,653,919.68	6,653,919.68	6,653,919.68	6,139,037.28	32,754,716.00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 31(7)(b)) if the intervention contains carry over)						
CIS (32)	**Coupled income support**						
DP11_E10_CISS_16	Anyajuhtartás támogatása	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**Total 2023 - 2027**
DP11_O11_U01_HD - Anyajuhtartás támogatás fajlagos összege (Uniform)	Planned unit amount	28.42	28.42	28.42	28.42	26.22	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	24.16	24.16	24.16	24.16	22.29	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)	35.53	35.53	35.53	35.53	32.78	
	O.11 (unit: Head)	765,930.00	765,930.00	765,930.00	765,930.00	765,930.00	
	Planned output * Planned unit amount	21,767,730.60	21,767,730.60	21,767,730.60	21,767,730.60	20,082,684.60	107,153,607.00
TOTAL	O.11 (unit: Head)	765,930.00	765,930.00	765,930.00	765,930.00	765,930.00	3,829,650.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	21,767,730.60	21,767,730.60	21,767,730.60	21,767,730.60	20,082,684.60	107,153,607.00
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)						

	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 31(7)(b)) if the intervention contains carry over)						
CIS (32)	**Coupled income support**						
DP12_E11_CISC_16	Anyatehéntartás támogatása	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**Total 2023 - 2027**
DP12_O11_U01_HD - Anyatehéntartás támogatás fajlagos összege (Uniform)	Planned unit amount	139.95	139.95	139.95	139.95	129.13	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	111.96	111.96	111.96	111.96	103.30	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)	174.94	174.94	174.94	174.94	161.41	
	O.11 (unit: Head)	247,455.00	247,455.00	247,455.00	247,455.00	247,455.00	
	Planned output * Planned unit amount	34,631,327.25	34,631,327.25	34,631,327.25	34,631,327.25	31,953,864.15	170,479,173.15
TOTAL	O.11 (unit: Head)	247,455.00	247,455.00	247,455.00	247,455.00	247,455.00	1,237,275.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	34,631,327.25	34,631,327.25	34,631,327.25	34,631,327.25	31,953,864.15	170,479,173.15
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 31(7)(b)) if the intervention contains carry over)						
CIS (32)	**Coupled income support**						
DP13_E12_CISM_16	Hízott bika támogatás	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**Total 2023 - 2027**
DP13_O11_U01_HD - Hízott bika támogatás fajlagos összege (Uniform)	Planned unit amount	54.35	54.35	54.35	54.35	50.15	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	40.76	40.76	40.76	40.76	37.61	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)	65.22	65.22	65.22	65.22	60.18	
	O.11 (unit: Head)	93,122.00	93,122.00	93,122.00	93,122.00	93,122.00	
	Planned output * Planned unit amount	5,061,180.70	5,061,180.70	5,061,180.70	5,061,180.70	4,670,068.30	24,914,791.10
TOTAL	O.11 (unit: Head)	93,122.00	93,122.00	93,122.00	93,122.00	93,122.00	465,610.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	5,061,180.70	5,061,180.70	5,061,180.70	5,061,180.70	4,670,068.30	24,914,791.10
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 31(7)(b)) if the intervention contains carry over)						
CIS (32)	**Coupled income support**						
DP14_E13_CISD_16	Tejhasznú tehéntartás támogatása	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**Total 2023 - 2027**
DP14_O11_U01_HD - Tejhasznú tehéntartás támogatás fajlagos összege (Uniform)	Planned unit amount	316.99	316.99	316.99	316.99	292.47	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	237.74	237.74	237.74	237.74	219.35	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)	396.24	396.24	396.24	396.24	365.59	
	O.11 (unit: Head)	215,383.00	215,383.00	215,383.00	215,383.00	215,383.00	
	Planned output * Planned unit amount	68,274,257.17	68,274,257.17	68,274,257.17	68,274,257.17	62,993,066.01	336,090,094.69
TOTAL	O.11 (unit: Head)	215,383.00	215,383.00	215,383.00	215,383.00	215,383.00	1,076,915.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	68,274,257.17	68,274,257.17	68,274,257.17	68,274,257.17	62,993,066.01	336,090,094.69
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 31(7)(b)) if the intervention contains carry over)						
CIS (32)	**Coupled income support**						
DP15_E14_CISG_16	Szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**Total 2023 - 2027**
DP15_O10_U01_HA - Szemes	Planned unit amount	232.87	232.87	232.87	232.87	214.87	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	163.01	163.01	163.01	163.01	150.41	

fehérjetakarmány-növény termesztés támogatás fajlagos összege (Uniform)	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)	302.73	302.73	302.73	302.73	279.33	
	O.10 (unit: Hectares)	68,548.00	68,548.00	68,548.00	68,548.00	68,548.00	
	Planned output * Planned unit amount	15,962,772.76	15,962,772.76	15,962,772.76	15,962,772.76	14,728,908.76	78,579,999.80
TOTAL	O.10 (unit: Hectares)	68,548.00	68,548.00	68,548.00	68,548.00	68,548.00	342,740.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	15,962,772.76	15,962,772.76	15,962,772.76	15,962,772.76	14,728,908.76	78,579,999.80
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 31(7)(b)) if the intervention contains carry over)						
CIS (32)	**Coupled income support**						
DP16_E15_CISP_16	Szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**Total 2023 - 2027**
DP16_O10_U01_HA - Szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatás fajlagos összege (Uniform)	Planned unit amount	64.17	64.17	64.17	64.17	59.20	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	44.92	44.92	44.92	44.92	41.44	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)	77.00	77.00	77.00	77.00	71.04	
	O.10 (unit: Hectares)	171,190.00	171,190.00	171,190.00	171,190.00	171,190.00	
	Planned output * Planned unit amount	10,985,262.30	10,985,262.30	10,985,262.30	10,985,262.30	10,134,448.00	54,075,497.20
TOTAL	O.10 (unit: Hectares)	171,190.00	171,190.00	171,190.00	171,190.00	171,190.00	855,950.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	10,985,262.30	10,985,262.30	10,985,262.30	10,985,262.30	10,134,448.00	54,075,497.20
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex XII) (only under article 30) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 31(7)(b)) if the intervention contains carry over)						
	Sum of indicative allocations for coupled interventions	202,110,349.90	202,110,349.90	202,110,349.90	202,110,349.90	186,477,427.71	994,918,827.31
	Sum of all indicative direct payments allocations	1,347,402,452.25	1,347,402,452.25	1,347,402,452.25	1,347,402,452.25	1,243,185,165.00	6,632,794,974.00

6.2.2 Sectoral

Financial Year		**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Total financial allocation**
Fruit and Vegetables								
SC11_SC28_O35_A01_OP - Működési Alapok támogatása (Average)	O.35 (unit: Operational Programmes)	38.00	38.00	39.00	41.00	43.00		
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	6,387,844.00	8,616,083.00	9,240,207.00	9,851,275.00	10,422,579.00		44,517,988.00
Apiculture products								
ADVIBEES (55(1)(a)) - advisory services, technical assistance, training, information and exchange of best practices, including through networking, for beekeepers and beekeepers' organisations								
SC02_A01_BEA_55 - Méhészeti tudásátadás és technikai segítségnyújtás		**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Total**
SC02_O37_A01_BN - Méhészeti tudásátadás és technikai segítségnyújtás projektekre nyújtott egységnyi támogatás (Average)	O.37 (unit: Beneficiaries)	100.00	300.00	300.00	300.00	300.00		1,300.00
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	250,000.00	750,000.00	750,000.00	750,000.00	750,000.00		3,250,000.00
TOTAL	Annual indicative financial allocation	500,000.00	1,500,000.00	1,500,000.00	1,500,000.00	1,500,000.00		6,500,000.00

Financial Year		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total financial allocation
	(Total public Expenditure in EUR)							
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	250,000.00	750,000.00	750,000.00	750,000.00	750,000.00		3,250,000.00
	EU co-financing rate in %	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00		
INVAPI (55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions								
SC03_E02_BEI_55 - Méhészeti ágazat versenyképességének fejlesztése		**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Total**
SCO3_037_A01_BN - A méhészeti ágazat eszközfejlesztésére kedvezményezettenként nyújtott egységnyi támogatás (Average)	O.37 (unit: Beneficiaries)	1,500.00	1,700.00	1,700.00	1,700.00	1,700.00		8,300.00
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	375,000.00	425,000.00	425,000.00	425,000.00	425,000.00		2,075,000.00
SCO3_037_A02_BN - A méhészeti szervezetek tevékenységét segítő eszközök beszerzésének támogatására nyújtott egységnyi támogatás (Average)	O.37 (unit: Beneficiaries)	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00		250.00
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	30,000.00	30,000.00	30,000.00	30,000.00	30,000.00		150,000.00
SCO3_037_A03_BN - A méhbetegségek és kártevők elleni védekezés támogatásához nyújtott egységnyi támogatás (Average)	O.37 (unit: Beneficiaries)	8,000.00	8,000.00	8,000.00	8,000.00	8,000.00		40,000.00
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	1,796,727.00	1,796,727.00	1,796,727.00	1,796,727.00	1,796,727.00		8,983,635.00
SCO3_037_A04_BN - A méhek genetikai állományának fejlesztéséhez nyújtott egységnyi támogatás (Average)	O.37 (unit: Beneficiaries)	3,000.00	3,000.00	3,000.00	3,000.00	3,000.00		15,000.00
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	502,500.00	502,500.00	502,500.00	502,500.00	502,500.00		2,512,500.00
SCO3_037_A05_BN - A vándorlást elősegítő eszközök beszerzéséhez nyújtott egységnyi támogatás (Average)	O.37 (unit: Beneficiaries)	2,000.00	2,500.00	2,500.00	2,500.00	2,500.00		12,000.00
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	500,000.00	625,000.00	625,000.00	625,000.00	625,000.00		3,000,000.00
TOTAL	Annual indicative financial allocation (Total public Expenditure in EUR)	6,408,454.00	6,758,454.00	6,758,454.00	6,758,454.00	6,758,454.00		33,442,270.00
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	3,204,227.00	3,379,227.00	3,379,227.00	3,379,227.00	3,379,227.00		16,721,135.00
	EU co-financing rate in %	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00		
PROMOBEES (55(1)(f)) - promotion, communication and marketing including market monitoring actions and activities aimed in particular at raising consumer awareness about the quality of the apiculture products								
SC01_A02_BEM_55 - Méhészeti marketing		**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Total**
SC01_O37_A01_BN - Méhészeti	O.37 (unit: Beneficiaries)	18.00	20.00	20.00	20.00	20.00		98.00

Financial Year		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total financial allocation
marketingre vonatkozó intézkedések kérelmeire nyújtott egységnyi támogatás (Average)								
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	127,800.00	142,000.00	142,000.00	142,000.00	142,000.00		695,800.00
TOTAL	Annual indicative financial allocation (Total public Expenditure in EUR)	255,600.00	284,000.00	284,000.00	284,000.00	284,000.00		1,391,600.00
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	127,800.00	142,000.00	142,000.00	142,000.00	142,000.00		695,800.00
	EU co-financing rate in %	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00		
Sum of indicative allocations and outputs for interventions for apiculture products		3,582,027.00	4,271,227.00	4,271,227.00	4,271,227.00	4,271,227.00		20,666,935.00
Wine								
RESTRVINEY (58(1)(a)) - restructuring and conversion of vineyards								
SC05_E04_WIR_58 - Szőlőültetvények szerkezetátalakítási és átállítási támogatása		**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Total**
SC05_O36_A01_HA - Áttelepítés, fajtaváltás, támrendszer korszerűsítése (Average)	O.36 (unit: Hectares)		1,299.93	1,299.93	1,299.93	1,299.93		5,199.72
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)		17,770,000.00	17,770,000.00	17,770,000.00	17,770,000.00		71,080,000.00
INVWINE (58(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets in wine-growing farming systems, excluding operations relevant to the type of intervention provided for in point (a), processing facilities and winery infrastructure, as well as marketing structures and tools								
SC06_E05_WII_58 - Beruházások tárgyi és immateriális javakba a borágazatban		**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Total**
SC06_O36_A01_BN - Borászati beruházás (Average)	O.36 (unit: Beneficiaries)		175.00	175.00	175.00	175.00		700.00
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)		7,000,000.00	7,000,000.00	7,000,000.00	7,000,000.00		28,000,000.00
GREENWINE (58(1)(c)) - green harvesting, which means the total destruction or removal of grape bunches while still in their immature stage, thereby reducing the yield of the relevant area to zero and excluding non-harvesting comprising of leaving commercial grapes on the plants at the end of the normal production cycle								
SC07_E06_WIG_58 - Zöldszüret támogatása a borágazatban		**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Total**
SC07_O36_A01_HA - A zöldszüreti támogatásban részesített terület nagysága (Average)	O.36 (unit: Hectares)							
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)							
DISTIL (58(1)(g)) - distillation of by-products of wine making carried out in accordance with the restrictions laid down in Part II, Section D, of Annex VIII to Regulation (EU) No 1308/2013								
SC08_E07_WID_58 - Borászati melléktermékek lepárlása		**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Total**
SC08_O36_A01_HL - Borászati melléktermékek lepárlása (Average)	O.36 (unit: hlf)		1,411,764.70	1,411,764.70	1,411,764.70	1,411,764.70		5,647,058.80
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)		1,200,000.00	1,200,000.00	1,200,000.00	1,200,000.00		4,800,000.00

Financial Year		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total financial allocation
INFOR (58(1)(h)) - information actions concerning Union wines carried out in Member States encouraging responsible consumption of wine or promoting Union quality schemes covering designations of origin and geographical indications								
SC09_E08_WIN_58 - Borágazati belpiaci promóció		**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Total**
SC09_O36_A01_BN - Harmadik országos borpromóciós támogatásban részesített termelők száma (Average)	O.36 (unit: Beneficiaries)		33.00	33.00	33.00	33.00		132.00
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)		1,000,000.00	1,000,000.00	1,000,000.00	1,000,000.00		4,000,000.00
PROMOWINE (58(1)(k)) - promotion carried out in third countries								
SC10_E09_WIP_58 - Borágazatban alkalmazott, harmadik országokban folytatott promóció		**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Total**
SC10_O36_A01_BN - Külpiaci borpromóciós támogatásban részesített kedvezményezettek száma (Average)	O.36 (unit: Beneficiaries)		4.00	4.00	4.00	4.00		16.00
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)		1,000,000.00	1,000,000.00	1,000,000.00	1,000,000.00		4,000,000.00
Sum of indicative allocations and outputs for interventions for wine			27,970,000.00	27,970,000.00	27,970,000.00	27,970,000.00		111,880,000.00

6.2.3 Rural Development

	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029 (including payments of Q4 2029)	Total 2023 - 2029
ENVCLIM (70)	**Environmental, climate-related and other management commitments**								
RD19_G01_AEC_70	Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG)	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD19_O14_U01_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális szántó egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		338.00	338.00	338.00	338.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								
RD19_O14_U02_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		282.00	282.00	282.00	282.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								

horizontális gyep egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	O.14 (unit: Hectares)								
RD19_O14_U03_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális ültetvény egységösszege - almaterméűek (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		1,095.00	1,095.00	1,095.00	1,095.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								
RD19_O14_U04_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális ültetvény egységösszege - egyéb gyümölcsösök (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		950.00	950.00	950.00	950.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								
RD19_O14_U05_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális ültetvény egységösszege - szőlő (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		1,075.00	1,075.00	1,075.00	1,075.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								
RD19_O14_U06_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) horizontális nádas egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		105.00	105.00	105.00	105.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								
RD19_O14_U07_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		557.00	557.00	557.00	557.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								

zonális MTÉT szántó egységösszege - Túzokvédelmi előírásokkal (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	O.14 (unit: Hectares)								
RD19_O14_U08_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT szántó egységösszege - Kék vércse védelmi előírásokkal (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		497.00	497.00	497.00	497.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								
RD19_O14_U09_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT szántó egységösszege - Alföldi madárvédelmi előírásokkal (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		545.00	545.00	545.00	545.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								
RD19_O14_U10_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT szántó egységösszege - Hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		459.00	459.00	459.00	459.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								
RD19_O14_U11_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		380.00	380.00	380.00	380.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								

zonális vízvédelmi célú szántó egységösszege - Erózió-érzékeny területi lehatárolással (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	O.14 (unit: Hectares)								
RD19_O14_U12_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális vízvédelmi célú szántó egységösszege - Belvíz-érzékeny területi lehatárolással (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		342.00	342.00	342.00	342.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								
RD19_O14_U13_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális vízvédelmi célú szántó egységösszege - Aszály-érzékeny területi lehatárolással (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		342.00	342.00	342.00	342.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								
RD19_O14_U14_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT gyep egységösszege - Túzokvédelmi előírásokkal (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		475.00	475.00	475.00	475.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								
RD19_O14_U15_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		310.00	310.00	310.00	310.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								

zonális MTÉT gyep egységösszege - Alföldi madárvédelmi előírásokkal (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	O.14 (unit: Hectares)								
RD19_O14_U16_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT gyep egységösszege - Hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		352.00	352.00	352.00	352.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								
RD19_O14_U17_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális MTÉT gyep egységösszege - Nappali lepke védelmi előírásokkal (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		351.00	351.00	351.00	351.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								
RD19_O14_U18_HA - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) zonális vízvédelmi célú gyep - Belvíz-érzékeny területi lehatárolással (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		323.00	323.00	323.00	323.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								
TOTAL	O.14 (unit: Hectares)		961,324.00	961,324.00	961,324.00	961,324.00			3,845,296.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		373,253,569.65	373,253,569.65	373,253,569.65	80,650,249.95			1,200,410,958.90
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		186,626,784.82	186,626,784.82	186,626,784.82	40,325,124.99			600,205,479.45
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								

	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)		373,253,569.65	373,253,569.65					746,507,139.30
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)		186,626,784.82	186,626,784.82					373,253,569.64
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
ENVCLIM (70)	**Environmental, climate-related and other management commitments**								
RD20_G02_ORT_70	Ökológiai gazdálkodás támogatása	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD20_O17_U01_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Szántóföld egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		458.00	458.00	458.00	458.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.17 (unit: Hectares)								
RD20_O17_U02_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Zöldség egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		1,097.00	1,097.00	1,097.00	1,097.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.17 (unit: Hectares)								
RD20_O17_U03_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Almafélék egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		1,840.00	1,840.00	1,840.00	1,840.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.17 (unit: Hectares)								
RD20_O17_U04_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Szőlő egységösszege	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		1,132.00	1,132.00	1,132.00	1,132.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								

(Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	O.17 (unit: Hectares)								
RD20_O17_U05_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Egyéb gyümölcs egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		1,762.00	1,762.00	1,762.00	1,762.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.17 (unit: Hectares)								
RD20_O17_U06_HA - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés - Gyepgazdálkodás – legeltetés és kaszálás legalább 0,2 ÁE/ha/év egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		204.00	204.00	204.00	204.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.17 (unit: Hectares)								
RD20_O17_U07_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Szántóföld egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		349.00	349.00	349.00	349.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.17 (unit: Hectares)								
RD20_O17_U08_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Zöldség egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		664.00	664.00	664.00	664.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.17 (unit: Hectares)								
RD20_O17_U09_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Almafélék egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		1,136.00	1,136.00	1,136.00	1,136.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.17 (unit: Hectares)								
RD20_O17_U10_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Szőlő egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		1,097.00	1,097.00	1,097.00	1,097.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.17 (unit: Hectares)								

RD20_O17_U11_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Egyéb gyümölcs egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		967.00	967.00	967.00	967.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.17 (unit: Hectares)								
RD20_O17_U12_HA - Ökológiai gazdálkodás fenntartása - Gyepgazdálkodás – legeltetés és kaszálás legalább 0,2 ÁE/ha/év egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		204.00	204.00	204.00	204.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.17 (unit: Hectares)								
TOTAL	O.17 (unit: Hectares)		279,415.00	279,415.00	279,415.00	279,415.00			1,117,660.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		63,064,332.00	63,064,332.00	63,064,332.00	63,064,332.00			252,257,328.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		31,532,166.00	31,532,166.00	31,532,166.00	31,532,166.00			126,128,664.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)		63,064,332.00	63,064,332.00					126,128,664.00
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)		31,532,166.00	31,532,166.00					63,064,332.00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
ENVCLIM (70)	**Environmental, climate-related and other management commitments**								
RD22_G05_LCP_70	Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD22_O14_U01_HA - Agro-ökológiai	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			820.00	820.00	820.00	820.00		

földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan telepített biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák fenntartása (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								
RD22_O14_U02_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan telepített talajvédelmi célú gyepek fenntartása (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			820.00	769.00	769.00	769.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								
RD22_O14_U03_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan telepített természetközeli gyepek fenntartása (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			886.00	886.00	886.00	886.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								
RD22_O14_U04_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan kialakított mezővédő fasor fenntartása (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			1,373.00	1,373.00	1,373.00	1,373.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								
RD22_O14_U05_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan kialakított mezővédő erdősáv fenntartása (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			708.00	708.00	708.00	708.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								

RD22_O14_U06_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan telepített fás legelők vagy kaszálók fenntartása (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			225.00	225.00	225.00	225.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								
RD22_O14_U07_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan kialakított partmenti vízvédelmi pufferzóna fenntartása (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			911.00	911.00	911.00	911.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								
RD22_O14_U08_HA - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző program Újonnan kialakított vizes élőhely fenntartása (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			911.00	911.00	911.00	911.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.14 (unit: Hectares)								
TOTAL	O.14 (unit: Hectares)			5,692.00	11,384.00	11,384.00	11,384.00		39,844.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			4,118,429.71	8,236,859.43	8,236,859.43	8,236,859.43		28,829,008.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			2,059,214.86	4,118,429.71	4,118,429.71	4,118,429.71		14,414,503.99
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
ENVCLIM (70)	**Environmental, climate-related and other management commitments**								
RD24_G07_GAX_70	Állati genetikai erőforrások ex situ megőrzése	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD24_O19_U01_DY - Magyartarka szarvasmarha bika központi felnevelése egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				15.72	15.72			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: EUR/Állat/Nap)								
RD24_O19_U02_DY - Magyar szürke szarvasmarha és kárpáti borzderes bika felnevelése egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				6.00	6.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: EUR/Állat/Nap)								
RD24_O19_U03_DY - Magyar házi bivaly bika felnevelése egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				6.00	6.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: EUR/Állat/Nap)								
RD24_O19_U04_DY - Magyartarka szarvasmarha bika elhelyezése váromány os bika telepen vagy mesterséges termékenyítő állomáson egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				10.50	10.50			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: EUR/Állat/Nap)								
RD24_O19_U05_DY - Sertés kan központi felnevelése egységösszege	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				1.92	1.92			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								

(Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	O.19 (unit: EUR/Állat/Nap)								
RD24_O19_U06_DY - Kos és kecske bak központi felnevelése egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				2.60	2.60			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: EUR/Állat/Nap)								
RD24_O19_U07_DY - Ló és szamár mén felnevelése egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				4.40	4.40			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: EUR/Állat/Nap)								
RD24_O19_U08_DY - Ló és szamár mén tartása mesterséges termékenyítő állomáson illetve kancafedeztető állomáson egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				8.40	8.40			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: EUR/Állat/Nap)								
RD24_O19_U09_DY - Magyar óriásnyúl tenyészbak egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				1.50	1.50			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: EUR/Állat/Nap)								
TOTAL	O.19 (unit: null)				182,808.00	182,808.00			365,616.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)				1,643,835.61	1,643,835.62			3,287,671.23
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)				821,917.81	821,917.81			1,643,835.62
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
ENVCLIM (70)	**Environmental, climate-related and other management commitments**								
RD25_G08_GAI_70	Állati genetikai erőforrások in situ megőrzése	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD25_O19_U01_HD - Tyúk egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				35.00	35.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: EUR/Egyed/Év)								
RD25_O19_U02_HD - Kacsa egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				53.00	53.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: EUR/Egyed/Év)								
RD25_O19_U03_HD - Lúd egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				77.00	77.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: EUR/Egyed/Év)								
RD25_O19_U04_HD - Pulyka egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				68.00	68.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: EUR/Egyed/Év)								
RD25_O19_U05_HD - Gyöngytyúk egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				39.00	39.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: EUR/Egyed/Év)								
RD25_O19_U06_HD - Juh egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				77.00	77.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: EUR/Egyed/Év)								
RD25_O19_U07_HD - Kecske egységösszege	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				77.00	77.00			

(Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: EUR/Egyed/Év)								
RD25_O19_U08_HD - Ló egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				700.00	700.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: EUR/Egyed/Év)								
RD25_O19_U09_HD - Szamár egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				400.00	400.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: EUR/Egyed/Év)								
RD25_O19_U10_HD - Sertés egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				300.00	300.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: EUR/Egyed/Év)								
RD25_O19_U11_HD - Magyar szürke, bivaly, borzderes egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				500.00	500.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: EUR/Egyed/Év)								
RD25_O19_U12_HD - Magyartarka egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				700.00	700.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: EUR/Egyed/Év)								
RD25_O19_U13_HD - Magyar óriás nyúl egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				35.00	35.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: EUR/Egyed/Év)								
TOTAL	O.19 (unit: null)				100,560.00	100,560.00			201,120.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)				20,273,972.70	17,534,246.48			37,808,219.18
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)				10,136,986.35	8,767,123.24			18,904,109.59
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								

	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
ENVCLIM (70)	**Environmental, climate-related and other management commitments**								
RD26_G09_GAV_70	Állati genetikai erőforrások in vitro megőrzése	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD26_O19_U01_AS - Szarvasmarha genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				45.00	45.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: Műszalma)								
RD26_O19_U02_EM - Szarvasmarha embrió mélyhűtve történő megőrzése egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				900.00	900.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: Embrió)								
RD26_O19_U03_AS - Sertés genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				3.00	3.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: Műszalma)								
RD26_O19_U04_AS - Juh és kecske genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				16.00	16.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								

egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	O.19 (unit: Műszalma)								
RD26_O19_U05_AS - Lófélék genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				54.00	54.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: Műszalma)								
RD26_O19_U06_AA - Baromfifélék genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése egységösszeg (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				10.00	10.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: Műszalma/Ampulla)								
RD26_O19_U07_HD - Genetikai vizsgálat egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				45.00	45.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: Állat)								
RD26_O19_U08_AS - Nyúl genetikai anyagának mélyhűtve történő egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				15.00	15.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: Műszalma)								
RD26_O19_U09_SA - Embrionális sejt megőrzése egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				40.00	40.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: Minta)								
RD26_O19_U10_SA - Ivarszerv szövet megőrzésének egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				25.00	25.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: Minta)								
TOTAL	O.19 (unit: null)				200.00				200.00

TOTAL	O.19 (unit: null)				2,800.00				2,800.00
TOTAL	O.19 (unit: null)				7,650.00				7,650.00
TOTAL	O.19 (unit: null)				1,120.00				1,120.00
TOTAL	O.19 (unit: null)				14,230.00				14,230.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)				2,191,780.65	1,095,890.58			3,287,671.23
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)				1,095,890.33	547,945.29			1,643,835.62
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
ENVCLIM (70)	**Environmental, climate-related and other management commitments**								
RD27_G10_GPX_70	Növényi genetikai erőforrások és mikroorganizmusok ex situ megőrzése	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD27_O19_U01_IT - Maggal szaporított egyévesek - öntermékenyülők egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				41.00	41.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: EUR/Tétel/Év)								
RD27_O19_U02_IT - Maggal szaporított egyévesek - szélporozta idegentermékenyülő egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				48.00	48.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: EUR/Tétel/Év)								

RD27_O19_U03_IT - Maggal szaporított egyévesek - rovarporozta idegentermékenyülő - egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				59.00	59.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: EUR/Tétel/Év)								
RD27_O19_U04_IT - Maggal szaporított évelők - tenyészkerti fenntartás egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				55.00	55.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: EUR/Tétel/Év)								
RD27_O19_U05_IT - Maggal szaporított évelők - magtárolással fenntartva egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				41.00	41.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: EUR/Tétel/Év)								
RD27_O19_U06_IT - Vegetatív szaporítású lágyszárú növények egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				63.00	63.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: EUR/Tétel/Év)								
RD27_O19_U07_IT - Évelő fásszárú növények fenntartása ültetvényben - fák egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				70.00	70.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: EUR/Tétel/Év)								
RD27_O19_U08_IT - Évelő fásszárú növények fenntartása ültetvényben - cserjék egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				70.00	70.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: EUR/Tétel/Év)								
RD27_O19_U09_IT - Merisztéma kultúrákban való fenntartás egységösszege	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				37.00	37.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								

(Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	O.19 (unit: EUR/Tétel/Év)								
RD27_O19_U10_IT - Mikroorganizmusok - Krioprezerválás egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				42.00	42.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: EUR/Tétel/Év)								
RD27_O19_U11_IT - Mikroorganizmusok - Liofilizálás egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				40.00	40.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: EUR/Tétel/Év)								
TOTAL	O.19 (unit: null)				188,262.00				188,262.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)				3,287,671.05	2,191,781.00			5,479,452.05
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)				1,643,835.53	1,095,890.50			2,739,726.03
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
ENVCLIM (70)	**Environmental, climate-related and other management commitments**								
RD28_G11_GPI_70	Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD28_O19_U01_HA - Szántóföldi	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		350.00	350.00	350.00	350.00			

növénytermesztés egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: Hektár/Év)								
RD28_O19_U02_HA - Zöldségfajok egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		6,000.00	6,000.00	6,000.00	6,000.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: Hektár/Év)								
RD28_O19_U03_HA - Évelő lágyszárú fajok egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		20,000.00	20,000.00	20,000.00	20,000.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: Hektár/Év)								
RD28_O19_U04_HA - Ültetvények (szőlő és gyümölcs) egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		1,000.00	1,000.00	1,000.00	1,000.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: Hektár/Év)								
RD28_O19_U05_HA - Natura 2000 területen kívüli gyepek egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		500.00	500.00	500.00	500.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: Hektár/Év)								
RD28_O19_U06_SP - Természetes flóra elemeinek szaporítóanyagának előállítása (termesztése) egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		500.00	500.00	500.00	500.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: Fajta/Év)								
RD28_O19_U07_SP - Természetes flóra lágyszárú elemeinek szaporítóanyagának	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		500.00	500.00	500.00	500.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								

begyűjtése egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	O.19 (unit: Fajta/Év)								
TOTAL	O.19 (unit: null)		30,260.00	30,260.00	30,260.00	30,260.00			121,040.00
TOTAL	O.19 (unit: null)		150.00						150.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		913,242.00	913,242.00	913,242.03				2,739,726.03
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		456,621.00	456,621.00	456,621.02				1,369,863.02
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
ENVCLIM (70)	**Environmental, climate-related and other management commitments**								
RD29_G12_AWC_70	Állatjóléti támogatások a kiskérődző ágazatban	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD29_O18_U01_LU - Állatjóléti támogatások a kiskérődző ágazatban beavatkozás egységköltsége (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				215.18	215.18			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)				34,700.00	34,700.00			69,400.00
TOTAL	O.18 (unit: Livestock units)				34,700.00	34,700.00			69,400.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)				7,397,260.50	2,250,246.35			9,647,506.85

	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)				3,698,630.25	1,125,123.18			4,823,753.43
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
ENVCLIM (70)	**Environmental, climate-related and other management commitments**								
RD30_G13_AWC_70	Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD30_O18 _U01_LU - Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban - tejhasznú marha egységköltsége minden vállalás esetén (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				284.00	284.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)				261,600.00	261,600.00			523,200.00
RD30_O18 _U02_LU - Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban - Tejhasznú marha egységösszege a választható előírás vállalása nélkül (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				199.00	199.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)				65,400.00	65,400.00			130,800.00
TOTAL	O.18 (unit: Livestock units)				327,000.00	327,000.00			654,000.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)				44,383,561.60	13,501,479.50			57,885,041.10

	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)				22,191,780.80	6,750,739.75			28,942,520.55
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
ENVCLIM (70)	**Environmental, climate-related and other management commitments**								
RD32_G15_AWC_70	Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD32_O18 _U01_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Vágócsirke és gyöngyös egységköltsége (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				40.34	40.34			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U02_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Pulyka (előnevelés) egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				18.40	18.40			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U03_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Pulyka	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				47.90	47.90			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								

(utónevelés) egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U04_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Fiatal liba egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				44.69	44.69			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U05_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Növendék liba egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				52.41	52.41			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U06_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Pecsenye kacsa egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				30.56	30.56			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U07_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Növendék kacsa egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				44.62	44.62			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U08_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Tyúk étkezési és tenyész célú tojó állomány növendék nevelés egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				13.58	13.58			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U09_LU - Állatjóléti támogatások a	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				33.79	33.79			

baromfi ágazatban - Állatsűrűség - Tyúk étkezési és keltetőtojástermeléstojátermelés egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U10_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Vágócsirke és gyöngyös egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				6.34	6.34			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U11_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Pulyka (előnevelés) egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				7.52	7.52			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U12_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Pulyka (utónevelés) egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				33.39	33.39			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U13_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Fiatal liba egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				31.42	31.42			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U14_LU - Állatjóléti támogatások a	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				36.30	36.30			

baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Növendék liba egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U15_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Pecsenye kacsa egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				18.23	18.23			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U16_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Növendék kacsa egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				35.88	35.88			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U17_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Tyúk étkezési és tenyész célú tojó állomány növendék nevelés egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				0.88	0.88			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U18_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Mechanikai sérülés megelőzése - Tyúk étkezési és keltetőtojástermelés egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				3.76	3.76			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U19_LU - Állatjóléti támogatások a	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				3.45	3.45			

baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Vágócsirke és gyöngyös egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U20_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Pulyka (előnevelés) egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				1.77	1.77			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U21_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Pulyka (utónevelés) egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				7.88	7.88			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U22_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Fiatal liba egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				27.27	27.27			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U23_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				26.57	26.57			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								

ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Növendék liba egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U24_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Pecsenye kacsa egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				14.16	14.16			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U25_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Növendék kacsa egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				32.15	32.15			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U26_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Tyúk étkezési és tenyész célú tojó állomány növendék nevelés egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				0.92	0.92			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U27_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása - Tyúk étkezési és keltetőtojástermelés egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				5.57	5.57			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								

RD32_O18 _U28_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozás - tenyészbaromfi - Tyúk - tenyész egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				39.13	39.13			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U29_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozás - tenyészbaromfi - Tenyész pulyka egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				24.73	24.73			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U30_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozás - tenyészbaromfi - Törzskacsa egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				32.80	32.80			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U31_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozás - tenyészbaromfi - Törzsliba egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				30.82	30.82			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD32_O18 _U32_LU - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban - Alacsony toxintartalmú	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				39.13	39.13			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								

összetett takarmányokkal történő takarmányozás – árutermelő baromfi - Tyúk - tojástermelés egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	O.18 (unit: Livestock units)								
TOTAL	O.18 (unit: Livestock units)				825,300.00	825,300.00			1,650,600.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)				35,760,183.00	27,591,778.64			63,351,961.64
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)				17,880,091.50	13,795,889.32			31,675,980.82
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
ENVCLIM (70)	**Environmental, climate-related and other management commitments**								
RD33_G16_ANB_70	Állatjóléti támogatás a méhészeti ágazatban	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD33_O18 _U01_LU - Állatjóléti támogatás a méhészeti ágazatban beavatkozás egységköltsége (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				15.00	15.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)				98,630.14	98,630.14			197,260.28
TOTAL	O.18 (unit: Livestock units)				98,630.14	98,630.14			197,260.28
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)				7,397,260.50	2,250,246.35			9,647,506.85

	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)				3,698,630.25	1,125,123.18			4,823,753.43
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
ENVCLIM (70)	**Environmental, climate-related and other management commitments**								
RD33b_G17_AMR_70	Antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem kompenzációs kifizetése	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD33b_O18_U01_LU - Rezisztencia vizsgálat elvégzése: Sertés egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		1.25	1.25	1.25	1.25			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD33b_O18_U02_LU - Rezisztencia vizsgálat elvégzése: Baromfi egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		1.20	1.20	1.20	1.20			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD33b_O18_U03_LU - Rezisztencia vizsgálat elvégzése: Szarvasmarha egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		0.15	0.15	0.15	0.15			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								

RD33b_O18_U04_LU - Antibiotikum-csökkentési terv kidolgozása: Sertés egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		0.11	0.11	0.11	0.11			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD33b_O18_U05_LU - Antibiotikum-csökkentési terv kidolgozása: Baromfi egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		0.11	0.11	0.11	0.11			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD33b_O18_U06_LU - Antibiotikum-csökkentési terv kidolgozása: Szarvasmarha egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		0.16	0.16	0.16	0.16			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD33b_O18_U07_LU - Preventív termékek alkalmazása: Vágócsirke egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		4.34	4.34	4.34	4.34			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD33b_O18_U08_LU - Preventív termékek alkalmazása: Szabadtartásos csirke egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		4.58	4.58	4.58	4.58			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD33b_O18_U09_LU - Preventív termékek alkalmazása: Tyúk egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		3.98	3.98	3.98	3.98			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD33b_O18_U10_LU - Preventív termékek	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		10.92	10.92	10.92	10.92			

alkalmazása: Növendék pulyka egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD33b_O18_U11_LU - Preventív termékek alkalmazása: Pecsenyeliba egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		5.13	5.13	5.13	5.13			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD33b_O18_U12_LU - Preventív termékek alkalmazása: Fiatal liba egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		6.94	6.94	6.94	6.94			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD33b_O18_U13_LU - Preventív termékek alkalmazása: Növendék liba egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		9.69	9.69	9.69	9.69			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD33b_O18_U14_LU - Preventív termékek alkalmazása: Pecsenye kacsa egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		7.68	7.68	7.68	7.68			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD33b_O18_U15_LU - Preventív termékek alkalmazása: Növendék kacsa egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		12.20	12.20	12.20	12.20			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD33b_O18_U16_LU - Preventív termékek alkalmazása: Előnevelt pulyka egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		1.37	1.37	1.37	1.37			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								

RD33b_O18_U17_LU - Preventív termékek alkalmazása: Jérce egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		0.53	0.53	0.53	0.53			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD33b_O18_U18_LU - Elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása: Sertés egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		2.49	2.49	2.49	2.49			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD33b_O18_U19_LU - Elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása: Baromfi egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		2.41	2.41	2.41	2.41			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
RD33b_O18_U20_LU - Elektronikus adatgyűjtési rendszer alkalmazása: Szarvasmarha egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		3.59	3.59	3.59	3.59			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)								
TOTAL	O.18 (unit: Livestock units)		1,600,000.00	1,600,000.00	1,600,000.00	1,600,000.00			6,400,000.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		5,359,726.02	5,359,726.02	5,359,726.03	5,359,726.04			21,438,904.11
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		2,679,863.01	2,679,863.01	2,679,863.02	2,679,863.02			10,719,452.06
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
ENVCLIM (70)	**Environmental, climate-related and other management commitments**								
RD35_F02_FEC_70	Erdőkörnyezetvédelmi többéves kötelezettségvállalások (EKV)	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD35_O15_A01_HA - Erdő-környezetvédelmi vállalás céllal támogatott erdő hektár (Grant - Average) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			198.00	198.00	198.00	198.00	198.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)			736.00	736.00	736.00	736.00	736.00	
	O.15 (unit: Hectares)			50,000.00	80,000.00	80,000.00	80,000.00	80,000.00	370,000.00
TOTAL	O.15 (unit: Hectares)			50,000.00	80,000.00	80,000.00	80,000.00	80,000.00	370,000.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			6,082,317.00	9,940,000.00	9,940,000.00	9,940,000.00	9,741,483.00	45,643,800.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			3,041,158.00	4,970,000.00	4,970,000.00	4,970,000.00	4,870,742.00	22,821,900.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)			1,000,000.00	1,000,000.00	1,000,000.00	500,000.00		3,500,000.00
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)			500,000.00	500,000.00	500,000.00	250,000.00		1,750,000.00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
ENVCLIM (70)	**Environmental, climate-related and other management commitments**								

RD36_F03_GEN_70	Erdő-genetikai többéves kötelezettségvállalások	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD36_O19_A01_ON - Az erdők genetikai erőforrásainak megőrzését és fejlesztését célzó hektárok száma (Grant - Average) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		200,000.00	200,000.00	200,000.00	200,000.00	200,000.00	200,000.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.19 (unit: Operations)		20.00	30.00	10.00				60.00
TOTAL	O.19 (unit: Operations)		20.00	30.00	10.00				60.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		1,200,000.00	1,600,000.00	800,000.00	800,000.00	800,000.00	800,000.00	6,000,000.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		600,000.00	800,000.00	400,000.00	400,000.00	400,000.00	400,000.00	3,000,000.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
ENVCLIM (70)	**Environmental, climate-related and other management commitments**								
RD39_F06_AFM_70	Erdőtelepítési beruházások ápolása és jövedelempótló támogatása	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD39_O16_U01_HA - Erdőtelepítési beruházás ápolási és jövedelempótló	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			605.00	605.00	605.00	605.00	605.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								

támogatási egységösszeg 1 - Tölgy, bükk, egyéb kemény lomb ápolása: euro/ha/év (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	O.16 (unit: Hectares)								
RD39_O16_U02_HA - Erdőtelepítési beruházás ápolási és jövedelempótló támogatási egységösszeg 2 - Egyéb lágy lomb és fenyő ápolása: euro/ha/év (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			328.00	328.00	328.00	328.00	328.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.16 (unit: Hectares)								
RD39_O16_U03_HA - Erdőtelepítési beruházás ápolási és jövedelempótló támogatási egységösszeg 3 - Akác erdő ápolása: euro/ha/év (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			320.00	320.00	320.00	320.00	320.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.16 (unit: Hectares)								
RD39_O16_U04_HA - Erdőtelepítési beruházás ápolási és jövedelempótló támogatási egységösszeg 4 - Nemesnyár erdő ápolása: euro/ha/év (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			320.00	320.00	320.00	320.00	320.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.16 (unit: Hectares)								
RD39_O16_U05_HA - Erdőtelepítési beruházás jövedelempótló támogatási egységösszege (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 70-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			432.00	432.00	432.00	432.00	432.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.16 (unit: Hectares)								
TOTAL	O.16 (unit: Hectares)			25,000.00	30,000.00	35,000.00	40,000.00	45,000.00	175,000.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			23,371,188.00	26,365,732.00	30,761,040.00	35,199,200.00	39,502,840.00	155,200,000.00

	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			11,685,594.00	13,182,866.00	15,380,520.00	17,599,600.00	19,751,420.00	77,600,000.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)			8,000,000.00	8,000,000.00	8,000,000.00	8,000,000.00	8,000,000.00	40,000,000.00
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)			4,000,000.00	4,000,000.00	4,000,000.00	4,000,000.00	4,000,000.00	20,000,000.00
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
ASD (72)	**Area-specific disadvantages resulting from certain mandatory requirements**								
RD23_G06_NAG_72	Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD23_O13_U01_HA - Natura 2000 mezőgazdasági területek kompenzációja (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	115.00	115.00	115.00	115.00	115.00			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	115.00	115.00	115.00	115.00	115.00			
	O.13 (unit: Hectares)	287,000.00	287,000.00	287,000.00	287,000.00	287,000.00			1,435,000.00
TOTAL	O.13 (unit: Hectares)	287,000.00	287,000.00	287,000.00	287,000.00	287,000.00			1,435,000.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	33,005,000.00	33,005,000.00	33,005,000.00	33,005,000.00	33,005,000.00			165,025,000.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	16,502,500.00	16,502,500.00	16,502,500.00	16,502,500.00	16,502,500.00			82,512,500.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
ASD (72)	**Area-specific disadvantages resulting from certain mandatory requirements**								
RD34_F01_NAF_72	Erdő területeknek nyújtott Natura 2000 kompenzációs kifizetések	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD34_O13_U01_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 1 (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		51.00	51.00	51.00	51.00	51.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U02_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 2 (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		127.00	127.00	127.00	127.00	127.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U03_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 3 (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		114.00	114.00	114.00	114.00	114.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U04_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 4 (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		101.00	101.00	101.00	101.00	101.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U05_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		88.00	88.00	88.00	88.00	88.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								

egységköltség 5 (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 72-HU-50.00%	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U06_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 6 (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		191.00	191.00	191.00	191.00	191.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U07_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 7 (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		152.00	152.00	152.00	152.00	152.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U08_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 8 (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		139.00	139.00	139.00	139.00	139.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U09_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 9 (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		114.00	114.00	114.00	114.00	114.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U10_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 10 (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		255.00	255.00	255.00	255.00	255.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U11_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		215.00	215.00	215.00	215.00	215.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								

egységköltség 11 (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 72-HU-50.00%	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U12_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 12 (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		55.00	55.00	55.00	55.00	55.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U13_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 13 (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		138.00	138.00	138.00	138.00	138.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U14_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 14 (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		123.00	123.00	123.00	123.00	123.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U15_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 15 (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		110.00	110.00	110.00	110.00	110.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U16_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 16 (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		96.00	96.00	96.00	96.00	96.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U17_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		206.00	206.00	206.00	206.00	206.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								

egységköltség 17 (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 72-HU-50.00%	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U18_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		165.00	165.00	165.00	165.00	165.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
egységköltség 18 (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 72-HU-50.00%	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U19_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		151.00	151.00	151.00	151.00	151.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
egységköltség 19 (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 72-HU-50.00%	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U20_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		123.00	123.00	123.00	123.00	123.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
egységköltség 20 (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 72-HU-50.00%	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U21_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		276.00	276.00	276.00	276.00	276.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
egységköltség 21 (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 72-HU-50.00%	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U22_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		233.00	233.00	233.00	233.00	233.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
egységköltség 22 (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 72-HU-50.00%	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U23_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		60.00	60.00	60.00	60.00	60.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								

egységköltség 23 (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 72-HU-50.00%	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U24_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		148.00	148.00	148.00	148.00	148.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
egységköltség 24 (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 72-HU-50.00%	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U25_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		132.00	132.00	132.00	132.00	132.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
egységköltség 25 (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 72-HU-50.00%	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U26_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		118.00	118.00	118.00	118.00	118.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
egységköltség 26 (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 72-HU-50.00%	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U27_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		103.00	103.00	103.00	103.00	103.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
egységköltség 27 (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 72-HU-50.00%	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U28_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		222.00	222.00	222.00	222.00	222.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
egységköltség 28 (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 72-HU-50.00%	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U29_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		178.00	178.00	178.00	178.00	178.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								

egységköltség 29 (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 72-HU-50.00%	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U30_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 30 (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		163.00	163.00	163.00	163.00	163.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U31_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 31 (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		132.00	132.00	132.00	132.00	132.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U32_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció, euro/hektár egységköltség 32 (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		297.00	297.00	297.00	297.00	297.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.13 (unit: Hectares)								
RD34_O13_U33_HA - Erdő NATURA 2000 kompenzáció euro/hektár, egységköltség 33 (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 72-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		251.00	251.00	251.00	251.00	251.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.13 (unit: Hectares)								
TOTAL	O.13 (unit: Hectares)		230,000.00	230,000.00	230,000.00	230,000.00	230,000.00		1,150,000.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		27,497,427.00	27,497,427.00	27,497,427.00	27,497,427.00	26,996,592.00		136,986,300.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		13,748,713.50	13,748,713.50	13,748,713.50	13,748,713.50	13,498,296.00		68,493,150.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								

	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
INVEST (73-74)	**Investments, including investments in irrigation**								
RD01a_E01_FRM_73	Mezőgazdasági üzemek fejlesztése	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD01a_O20_A01_ON - Mezőgazdasági üzemek fejlesztése fajlagos költsége (Grant - Average) 91(2)(d)-HU-43.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			525,600.00	525,600.00				
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.20 (unit: Operations)			127.00	128.00	718.00	719.00	719.00	2,411.00
TOTAL	O.20 (unit: Operations)			127.00	128.00	718.00	719.00	719.00	2,411.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			67,162,547.67	67,162,547.68				134,325,095.35
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			28,879,895.50	28,879,895.50				57,759,791.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
INVEST (73-74)	**Investments, including investments in irrigation**								

RD01b_E01_FRM_73	Fiatal mezőgazdasági termelők beruházásainak támogatása	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD01b_O20_A01_ON - Fiatal mezőgazdasági termelők beruházásainak támogatásának fajlagos költsége (Grant - Average) 91(2)(d)-HU-43.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			150,000.00	150,000.00				
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.20 (unit: Operations)			81.00	81.00	189.00	189.00	189.00	729.00
TOTAL	O.20 (unit: Operations)			81.00	81.00	189.00	189.00	189.00	729.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			12,116,641.67	12,116,641.68				24,233,283.35
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			5,210,155.92	5,210,155.92				10,420,311.84
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)			12,116,641.67	12,116,641.68				24,233,283.35
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)			5,210,155.92	5,210,155.92				10,420,311.84
INVEST (73-74)	**Investments, including investments in irrigation**								
RD01c_E01_FRM_73	Mezőgazdasági üzemek zöld beruházásainak támogatása	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD01c_O20_A01_ON - Mezőgazdasági üzemek zöld beruházásainak támogatása fajlagos költsége (Grant - Average) 91(2)(d)-HU-43.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			59,000.00	59,000.00				
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.20 (unit: Operations)			454.00		1,242.00	1,242.00	1,242.00	4,180.00
TOTAL	O.20 (unit: Operations)			454.00		1,242.00	1,242.00	1,242.00	4,180.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			13,372,093.00	13,372,093.00				26,744,186.00

	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			5,750,000.00	5,750,000.00				11,500,000.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
INVEST (73-74)	**Investments, including investments in irrigation**								
RD01d_E01_FRM_73	Mezőgazdasági üzemek fejlesztése az ammónia-kibocsátás csökkentés érdekében	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD01d_O20_A01_ON - Mezőgazdasági üzemek fejlesztése az ammónia-kibocsátás csökkentés érdekében fajlagos költsége (Grant - Average) 91(2)(d)-HU-43.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			355,530.00	355,530.00				
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.20 (unit: Operations)			22.00		44.00	44.00	44.00	154.00
TOTAL	O.20 (unit: Operations)			22.00		44.00	44.00	44.00	154.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			4,069,768.00	4,069,767.00				8,139,535.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			1,750,000.00	1,750,000.00				3,500,000.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
INVEST (73-74)	**Investments, including investments in irrigation**								
RD01e_E01_FRM_73	Állattartó telepek járványvédelmi beruházásainak támogatása, sertéságazat esetén a farokkurtítás visszaszorításával	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD01e_O20_A01_ON - Állattartó telepek járványvédelmi beruházásainak támogatása, sertéságazat esetén a farokkurtítás visszaszorításával fajlagos költsége (Grant - Average) 91(2)(d)-HU-43.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			21,250.00	21,250.00	21,250.00	21,250.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.20 (unit: Operations)			125.00	125.00	125.00	125.00		500.00
TOTAL	O.20 (unit: Operations)			125.00	125.00	125.00	125.00		500.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			2,000,000.00	2,000,000.00	2,000,000.00	2,000,000.00		8,000,000.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			860,000.00	860,000.00	860,000.00	860,000.00		3,440,000.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

INVEST (73-74)	**Investments, including investments in irrigation**								
RD02_D01_FRM_73	Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD02_O20_A01_ON - Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása-nagyprojektek (Grant - Average) 91(2)(d)-HU-43.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			684,931.50	684,931.50	684,931.50			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)			790,000.00	790,000.00	790,000.00			
	O.20 (unit: Operations)			30.00	40.00	30.00			100.00
RD02_O20_A02_ON - Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása-kisprojektek (Grant - Average) 91(2)(d)-HU-43.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			136,986.30	136,986.30	136,986.30			
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)			160,000.00	160,000.00	160,000.00			
	O.20 (unit: Operations)			500.00	500.00	500.00			1,500.00
TOTAL	O.20 (unit: Operations)			530.00	540.00	530.00			1,600.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			5,309,546.56	5,309,546.56	5,309,546.57			15,928,639.69
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			2,283,105.02	2,283,105.02	2,283,105.03			6,849,315.07
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
INVEST (73-74)	**Investments, including investments in irrigation**								
RD04a_E02_FON_73	Mezőgazdasági termékek értéknövelése	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD04a_O24_A01_ON - Mezőgazdasági termékek értéknövelése fajlagos támogatás	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			650,959.00	650,959.00				
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								

(Grant - Average) 91(2)(d)-HU-43.00%	O.24 (unit: Operations)			89.00	89.00	600.00	600.00	600.00	1,978.00
TOTAL	O.24 (unit: Operations)			89.00	89.00	600.00	600.00	600.00	1,978.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			57,884,676.65	57,884,676.65				115,769,353.30
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			24,890,410.96	24,890,410.96				49,780,821.92
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
INVEST (73-74)	**Investments, including investments in irrigation**								
RD04b_E03_FOF_73	Mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsoló zöld beruházások támogatása	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD04b_O24_A01_ON - Mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsoló zöld beruházások támogatása fajlagos támogatás (Grant - Average) 91(2)(d)-HU-43.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			81,714.00	81,714.00				
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.24 (unit: Operations)			163.00		57.00	57.00	57.00	334.00
TOTAL	O.24 (unit: Operations)			163.00		57.00	57.00	57.00	334.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			6,690,028.67	6,690,028.67				13,380,057.34
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			2,876,712.33	2,876,712.33				5,753,424.66
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								

	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
INVEST (73-74)	**Investments, including investments in irrigation**								
RD09a_B05_SML_73	Mezőgazdasági kisüzemek fenntartható fejlesztése	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD09a_O20_A01_ON - Mezőgazdasági kisüzemek fenntarthatósági fejlesztése fajlagos költsége (Grant - Average) 91(2)(d)-HU-43.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			45,000.00	45,000.00				
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.20 (unit: Operations)			54.00	54.00	561.00	561.00	561.00	1,791.00
TOTAL	O.20 (unit: Operations)			54.00	54.00	561.00	561.00	561.00	1,791.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			2,389,295.95	2,389,295.96				4,778,591.91
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			1,027,397.26	1,027,397.26				2,054,794.52
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
INVEST (73-74)	**Investments, including investments in irrigation**								
RD09b_R14_OGR_73	Díszkertészeti ágazat kisvállalkozásainak támogatása	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD09b_O24_A01_ON - Díszkertészeti ágazat kisvállalkozásainak támogatásának fajlagos költsége (Grant - Average) 91(2)(d)-HU-43.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		10,969.00						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.24 (unit: Operations)		37.00	121.00	121.00	121.00			400.00
TOTAL	O.24 (unit: Operations)		37.00	121.00	121.00	121.00			400.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		411,063.00						411,063.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		176,757.00						176,757.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
INVEST (73-74)	**Investments, including investments in irrigation**								
RD11_B07_DVF_73	Mezőgazdasági termelők tevékenységének diverzifikációja	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD11_O24_A01_ON - Mezőgazdasági üzemen kívüli tevékenység diverzifikáció	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			150,000.00	150,000.00				
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								

támogatása fajlagos költsége (Grant - Average) 91(2)(d)-HU-43.00%	O.24 (unit: Operations)			57.00	57.00	190.00	190.00	190.00	684.00
TOTAL	O.24 (unit: Operations)			57.00	57.00	190.00	190.00	190.00	684.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			8,601,465.43	8,601,465.44				17,202,930.87
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			3,698,630.13	3,698,630.14				7,397,260.27
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
INVEST (73-74)	**Investments, including investments in irrigation**								
RD12_W01_WTO_73	Öntözésfejlesztési és vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD12_O20_A01_ON - Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás: meglévő öntözőrendszerek modernizációjának fajlagos költsége (Grant - Average) 91(2)(d)-HU-43.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			120,488.00					
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.20 (unit: Operations)			47.00	233.00	234.00			514.00
RD12_O20_A02_ON - Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			222,862.00					
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								

belüli beruházás: öntözött terület nettó növekedésének fajlagos költsége (Grant - Average) 91(2)(d)-HU-43.00%	O.20 (unit: Operations)			51.00	253.00	252.00			556.00
TOTAL	O.20 (unit: Operations)			98.00	486.00	486.00			1,070.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			17,202,930.87					17,202,930.87
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			7,397,260.27					7,397,260.27
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
INVEST (73-74)	**Investments, including investments in irrigation**								
RD18_I03_JGR_73	Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR III pillér) Országos mezőgazdasági jégkármérséklő rendszer digitális átállása	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD18_O20_A01_ON - Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR III pillér) Országos mezőgazdasági jégkármérséklő rendszer digitális átállása fajlagos költsége (Grant - Average) 91(2)(d)-HU-43.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			13,698,630.00	13,698,630.00				
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.20 (unit: Operations)			1.00					1.00
TOTAL	O.20 (unit: Operations)			1.00					1.00

	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			796,431.98	796,431.99				1,592,863.97
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			342,465.75	342,465.76				684,931.51
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
INVEST (73-74)	**Investments, including investments in irrigation**								
RD21_G04_LCI_73	Agro-ökológiai nem termelő beruházások	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD21_O21_A01_PR - Agro-ökológiai nem termelő beruházások - Vízvédelmi célú nem termelő beruházások (Grant - Average) 91(3)(b) - 73-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		212,997.71	233,267.50					
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)		244,947.37	268,257.63					
	O.21 (unit: Projects)								
RD21_O21_U01_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák telepítése szántóterületen (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 73-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		938.00	938.00					
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.21 (unit: Hectares)								
RD21_O21_U02_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások Biodiverzitás védelmi	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		375.00	375.00					
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								

célú évelő kultúrák telepítése ültetvényekben (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 73-HU-50.00%	O.21 (unit: Hectares)								
RD21_O21_U03_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások Erózióvédelmi célú gyepes sávok kialakítása szántóterületeken (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 73-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		898.00	898.00					
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.21 (unit: Hectares)								
RD21_O21_U04_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások erózióvédelmi célú gyepes sávok kialakítása ültetvényekben (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 73-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		335.00	335.00					
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.21 (unit: Hectares)								
RD21_O21_U05_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások füves, cserjés sávok kialakítása szántóterületeken (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 73-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		1,223.00	1,223.00					
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.21 (unit: Hectares)								
RD21_O21_U06_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások talajvédelmi célú gyeptelepítés (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 73-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		898.00	898.00					
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.21 (unit: Hectares)								
RD21_O21_U07_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások természetközeli gyepek létrehozása (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 73-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		938.00	938.00					
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.21 (unit: Hectares)								

RD21_O21_U08_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások mezővédő fasor telepítése (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 73-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		11,400.00	11,400.00					
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.21 (unit: Hectares)								
RD21_O21_U09_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások mezővédő erdősáv telepítése (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 73-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		4,800.00	4,800.00					
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.21 (unit: Hectares)								
RD21_O21_U10_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások fás legelő vagy kaszáló kialakítása (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 73-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		2,850.00	2,850.00					
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.21 (unit: Hectares)								
RD21_O21_U11_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások gyepes védőterület kialakítása partmenti vízvédelmi pufferzónában (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 73-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		895.00	895.00					
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.21 (unit: Hectares)								
RD21_O21_U12_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások füves cserjés fás védőterület kialakítása partmenti vízvédelmi pufferzónában (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 73-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		1,220.00	1,220.00					
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.21 (unit: Hectares)								
RD21_O21_U13_HA - Agro-ökológiai nem termelő beruházások Vizes élőhelyek	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		958.00	958.00					
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								

létrehozása (Grant - Uniform) 91(3)(b) - 73-HU-50.00%	O.21 (unit: Hectares)								
TOTAL	O.21 (unit: Projects)		24.00	24.00					48.00
TOTAL	O.21 (unit: Hectares)		6,887.50	6,887.50					13,775.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		9,955,174.62	9,955,174.63					19,910,349.25
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		4,977,587.31	4,977,587.32					9,955,174.63
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
INVEST (73-74)	**Investments, including investments in irrigation**								
RD38_F05_AFI_73	Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD38_O24_A01_HA - Erdősítést vagy ipari célú fásítást tartalmazó projektek területe (Grant - Average) 91(2)(d)-HU-43.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			4,146.00	4,146.00	4,146.00	4,146.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.24 (unit: Hektár)			5,000.00	5,000.00	5,000.00	5,000.00		20,000.00
TOTAL	O.24 (unit: null)			5,000.00	5,000.00	5,000.00	5,000.00		20,000.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			15,912,534.25	15,912,534.25	15,912,534.25	15,912,534.25		63,650,137.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			6,842,389.75	6,842,389.75	6,842,389.75	6,842,389.75		27,369,559.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								

	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)				6,842,389.75	6,842,389.75	6,842,389.75		20,527,169.25
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)				6,842,389.75	6,842,389.75	6,842,389.75		20,527,169.25
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
INVEST (73-74)	**Investments, including investments in irrigation**								
RD40_F07_INP_73	Versenyképes erdőgazdálkodást szolgáló beruházások (for-profit)	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD40_O24_A01_ON - Az erdőgazdálkodás versenyképességét javító jövedelemtermelő beruházások egységösszege (Grant - Average) 91(2)(d)-HU-43.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		90,000.00	90,000.00	90,000.00	90,000.00	90,000.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.24 (unit: Operations)		50.00	100.00	150.00	300.00	200.00		800.00
RD40_O24_U01_HA - Az erdőgazdálkodás versenyképességét javító jövedelemtermelő beruházás: kézi befejezett ápolás egységösszege (Grant - Uniform) 91(2)(d)-HU-43.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		149.00	149.00	149.00	149.00	149.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.24 (unit: Hektár)		2,000.00	4,000.00	5,000.00	6,000.00	6,000.00		23,000.00
RD40_O24_U02_HA - Az erdőgazdálkodás versenyképességét javító jövedelemtermelő beruházás: gépi befejezett ápolás egységösszege (Grant - Uniform) 91(2)(d)-HU-43.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		92.00	92.00	92.00	92.00	92.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.24 (unit: Hektár)		2,000.00	3,000.00	3,000.00	3,000.00	1,000.00		12,000.00
RD40_O24_U03_HA - Az erdőgazdálkodás versenyképességét javító jövedelemtermelő	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		149.00	149.00	149.00	149.00	149.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								

beruházás: tisztítás természetszerű, átmeneti és származék természetességi állapotú erdőkben egységösszege (Grant - Uniform) 91(2)(d)-HU-43.00%	O.24 (unit: Hektár)		1,000.00	4,000.00	4,000.00	2,000.00	1,000.00		12,000.00
RD40_O24_U04_HA - Az erdőgazdálkodás versenyképességét javító jövedelemtermelő beruházás: tisztítás faültetvény és kultúrerdő természetességi állapotú erdőkben egységösszege (Grant - Uniform) 91(2)(d)-HU-43.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		76.00	76.00	76.00	76.00	76.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.24 (unit: Hektár)		1,000.00	3,000.00	3,000.00	2,000.00	1,000.00		10,000.00
RD40_O24_U05_HA - Az erdőgazdálkodás versenyképességét javító jövedelemtermelő beruházás: magas törzsnyesés egységösszege (Grant - Uniform) 91(2)(d)-HU-43.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		113.00	113.00	113.00	113.00	113.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.24 (unit: Hektár)		500.00	600.00	800.00	600.00	500.00		3,000.00
TOTAL	O.24 (unit: Operations)		50.00	100.00	150.00	300.00	200.00		800.00
TOTAL	O.24 (unit: null)		6,500.00	14,600.00	15,800.00	13,600.00	9,500.00		60,000.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		236,868.00	948,968.00	1,420,368.00	1,183,668.37	988,716.00		4,778,588.37
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		101,853.24	408,056.24	610,758.24	508,977.40	425,147.88		2,054,793.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
INVEST (73-74)	**Investments, including investments in irrigation**								
RD41_F08_INN_73	Az erdőgazdálkodás környezeti fenntarthatóságát szolgáló beruházások (non-profit)	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD41_O23_A01_ON - Az erdőgazdálkodás klíma és környezeti fenntarthatóságát szolgáló nem termelő beruházás egységköltsége (Grant - Average) 91(2)(d)-HU-43.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		33,000.00	33,000.00	33,000.00	33,000.00	33,000.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.23 (unit: Operations)		500.00	500.00	300.00	200.00			1,500.00
TOTAL	O.23 (unit: Operations)		500.00	500.00	300.00	200.00			1,500.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		947,700.00	1,898,400.37	947,700.00	984,788.00			4,778,588.37
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		407,511.00	816,312.16	407,511.00	423,458.84			2,054,793.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
INVEST (73-74)	**Investments, including investments in irrigation**								
RD42_R01_RAN_73	Vidéki infrastruktúra fejlesztés tanyákon	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD42_O22_A01_ON - Vidéki infrastruktúra fejlesztés tanyákon fajlagos költsége	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			13,400.00	13,400.00				
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								

(Grant - Average) 91(2)(d)-HU-43.00%	O.22 (unit: Operations)			416.00	416.00	743.00	743.00	743.00	3,061.00
TOTAL	O.22 (unit: Operations)			416.00	416.00	743.00	743.00	743.00	3,061.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			5,575,024.00	5,575,024.00				11,150,048.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			2,397,260.50	2,397,260.50				4,794,521.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
INVEST (73-74)	**Investments, including investments in irrigation**								
RD43_R02_LOC_73	Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD43_O22_A01_ON - Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken fajlagos költsége (Grant - Average) 91(2)(d)-HU-43.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			143,430.00	143,430.00				
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.22 (unit: Operations)			243.00	242.00	360.00	360.00	360.00	1,565.00
TOTAL	O.22 (unit: Operations)			243.00	242.00	360.00	360.00	360.00	1,565.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			34,847,322.71	34,847,322.72				69,694,645.43
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			14,984,348.77	14,984,348.77				29,968,697.54
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								

	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
INSTAL (75)	**Setting up of young farmers and new farmers and rural business start-up**								
RD05_B01_YFS_75	Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD05_O25_U01_BN - Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával fajlagos száma (Grant - Uniform) 91(2)(a)-HU-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		40,000.00	40,000.00					
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.25 (unit: Beneficiaries)		1,298.00	1,297.00	25.00	25.00	25.00	25.00	2,695.00
TOTAL	O.25 (unit: Beneficiaries)		1,298.00	1,297.00	25.00	25.00	25.00	25.00	2,695.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		51,901,692.18	51,901,692.19					103,803,384.37
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		44,116,438.35	44,116,438.36					88,232,876.71
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)		51,781,606.80	51,781,606.80					103,563,213.60
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)		44,014,365.79	44,014,365.78					88,028,731.57
INSTAL (75)	**Setting up of young farmers and new farmers and rural business start-up**								
RD06_B02_YFY_75	Generációs megújulás gazdaságátvevő támogatásával	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD06_O27_A01_BN - Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők gazdaságátvevő támogatásával beavatkozás egységösszege (Grant - Average) 91(2)(d)-HU-43.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		100,000.00	100,000.00					
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.27 (unit: Beneficiaries)		21.00	21.00	140.00	140.00	140.00	140.00	602.00
TOTAL	O.27 (unit: Beneficiaries)		21.00	21.00	140.00	140.00	140.00	140.00	602.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		2,070,733.38	2,070,733.39					4,141,466.77
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		890,415.35	890,415.36					1,780,830.71
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

INSTAL (75)	**Setting up of young farmers and new farmers and rural business start-up**								
RD08_B04_BIS_75	Generációs megújulás induló vidéki és fiatal erdőgazdálkodó vállalkozók támogatásával	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD08_O27_A01_BN - Generációs megújulás induló vidéki vállalkozások támogatásával fajlagos költsége (Grant - Average) 91(2)(d)-HU-43.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			30,000.00	30,000.00				
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.27 (unit: Beneficiaries)			48.00	48.00	181.00	181.00	181.00	639.00
RD08_O27_A02_BN - Fiatal erdőgazdálkodók induló támogatása egységösszege (Grant - Average) 91(2)(d)-HU-43.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		100,000.00	100,000.00	100,000.00	100,000.00	100,000.00	100,000.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)		100,000.00	100,000.00	100,000.00	100,000.00	100,000.00	100,000.00	
	O.27 (unit: Beneficiaries)		70.00	30.00					100.00
TOTAL	O.27 (unit: Beneficiaries)		70.00	78.00	48.00	181.00	181.00	181.00	739.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			1,433,577.57	1,433,577.57				2,867,155.14
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			616,438.35	616,438.36				1,232,876.71
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
RISK (76)	**Risk management tools**								
RD16_I01_INS_76	Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR II. pillér): Díjtámogatott mezőgazdasági biztosítás	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**

RD16_O09_A01_BN - Támogatott biztosítási díjösszeg (Grant - Average) 91(2)(d)-HU-43.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)					1,548.00	1,484.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)					2,090.00	2,003.00		
	O.9 (unit: Beneficiaries)					23,000.00	24,000.00		47,000.00
TOTAL	O.9 (unit: Beneficiaries)					23,000.00	24,000.00		47,000.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)					4,778,591.91	4,778,591.91		9,557,183.82
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)					2,054,794.52	2,054,794.52		4,109,589.04
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
RISK (76)	**Risk management tools**								
RD17_I02_IST_76	Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR IV. pillér): Mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD17_O09_A01_FN - A vidékfejlesztési forrás terhére elszámolható támogatható költségek (Grant - Average) 91(2)(d)-HU-43.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)					796,432.00	796,432.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)					820,000.00	820,000.00		
	O.9 (unit: Funds)					1.00			1.00
TOTAL	O.9 (unit: Funds)					1.00			1.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)					796,431.98	796,431.99		1,592,863.97
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)					342,465.75	342,465.76		684,931.51
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								

	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
COOP (77)	**Cooperation**								
RD07_B03_YFO_77	Generációs megújulás, gazdaságátadási együttműködés	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD07_O30_A01_BN - Gazdaságátadási együttműködések (Grant - Average) 91(2)(d)-HU-43.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		60,000.00						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.30 (unit: Beneficiaries)		45.00	137.00	137.00	137.00			456.00
TOTAL	O.30 (unit: Beneficiaries)		45.00	137.00	137.00	137.00			456.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		2,867,155.14						2,867,155.14
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		1,232,876.71						1,232,876.71
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
COOP (77)	**Cooperation**								

RD15_W04_COP_77	Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD15_O32_A01_ON - Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása fajlagos összeg (Grant - Average) 91(2)(d)-HU-43.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			197,260.00					
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.32 (unit: Operations)			7.00	10.00	10.00			27.00
TOTAL	O.32 (unit: Operations)			7.00	10.00	10.00			27.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			1,274,291.18					1,274,291.18
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			547,945.21					547,945.21
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
COOP (77)	**Cooperation**								
RD37_F04_FRC_77	Erdőtüzek megelőzésének és kockázatcsökkentésének együttműködés alapú támogatása	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD37_O32_A01_ON - Erdőtűz megelőzési együttműködések egységköltsége (Grant - Average) 91(2)(d)-HU-43.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		1,140,000.00	1,140,000.00	1,140,000.00	1,140,000.00	1,140,000.00		
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)		2,000,000.00	2,000,000.00	2,000,000.00	2,000,000.00	2,000,000.00		
	O.32 (unit: Operations)		1.00	3.00	3.00	2.00	1.00		10.00
TOTAL	O.32 (unit: Operations)		1.00	3.00	3.00	2.00	1.00		10.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		1,279,200.00	2,558,400.00	2,558,400.00	639,560.00	255,138.00		7,290,698.00

	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		550,056.00	1,100,112.00	1,100,112.00	275,011.00	109,709.00		3,135,000.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
COOP (77)	**Cooperation**								
RD44_R03_POG_77	Termelői csoportok, termelői szervezetek támogatása	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD44_O28_U01_BN - Termelői csoportok és termelői szervezetek támogatása beavatkozás egységköltsége (Grant - Uniform) 91(2)(d)-HU-43.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			100,000.00					
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.28 (unit: Beneficiaries)			127.00					127.00
TOTAL	O.28 (unit: Beneficiaries)			127.00					127.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			12,742,911.76					12,742,911.76
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			5,479,452.05					5,479,452.05
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
COOP (77)	**Cooperation**								
RD45_R04_GIS_77	Együttműködések támogatása új OEM/OFJ/FJ/HKT létrehozására az EU-s minőségrendszerek keretében	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD45_O29_A01_BN - Együttműködések támogatása új OEM/OFJ/FJ/HKT létrehozására az EU-s minőségrendszerek keretében beavatkozás átlagos egységköltsége (Grant - Average) 91(2)(d)-HU-43.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		11,966.00	11,966.00					
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.29 (unit: Beneficiaries)		53.00	53.50	129.50	130.00			366.00
TOTAL	O.29 (unit: Beneficiaries)		53.00	53.50	129.50	130.00			366.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		637,151.00	637,151.00					1,274,302.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		273,975.00	273,975.00					547,950.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
COOP (77)	**Cooperation**								

RD46_R05_GIJ_77	Együttműködések már létező nemzeti minőségrendszer vagy uniós minőségrendszerben bejegyzett OEM/OFJ/FJ/HKT esetén	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD46_O29_A01_BN - Együttműködések már létező nemzeti minőségrendszer vagy uniós minőségrendszerben bejegyzett OEM/OFJ/FJ/HKT esetén támogatás fajlagos összeg (Grant - Average) 91(2)(d)-HU-43.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			12,050.00					
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.29 (unit: Beneficiaries)			106.00	129.00	129.00			364.00
TOTAL	O.29 (unit: Beneficiaries)			106.00	129.00	129.00			364.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			1,274,302.00					1,274,302.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			547,950.00					547,950.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
COOP (77)	**Cooperation**								
RD47_R06_QSJ_77	Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
RD47_O32_A01_ON - Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		12,050.00	12,050.00					
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								

támogatása fajlagos összeg (Grant - Average) 91(2)(d)-HU-43.00%	O.32 (unit: Operations)		53.00	53.00	129.00	129.00			364.00
TOTAL	O.32 (unit: Operations)		53.00	53.00	129.00	129.00			364.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		637,151.00	637,151.00					1,274,302.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		273,975.00	273,975.00					547,950.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
COOP (77)	**Cooperation**								
RD48_R07_QSP_77	Minőségrendszerek tájékoztatási és promóciós tevékenységének támogatása	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD48_O32_A01_ON - Minőségrendszerek tájékoztatási és promóciós tevékenységének támogatása fajlagos összege (Grant - Average) 91(2)(d)-HU-43.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		12,050.00						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.32 (unit: Operations)		106.00	116.50	116.50	116.00			455.00
TOTAL	O.32 (unit: Operations)		106.00	116.50	116.50	116.00			455.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		1,274,302.00						1,274,302.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		547,950.00						547,950.00

	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
COOP (77)	**Cooperation**								
RD49_R09_SCC_77	Vidékfejlesztési együttműködés a Rövid Ellátási Láncok fejlesztéséért	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD49_O32_A01_ON - Vidékfejlesztési együttműködés a Rövid Ellátási Láncok fejlesztéséért fajlagos költsége (Grant - Average) 91(2)(d)-HU-43.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			218,472.00					
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.32 (unit: Operations)			8.00	7.00	6.00			21.00
TOTAL	O.32 (unit: Operations)			8.00	7.00	6.00			21.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			1,592,863.97					1,592,863.97
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			684,931.51					684,931.51
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
COOP (77)	**Cooperation**								
RD50_R10_SEC_77	Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD50_O32_A01_ON - Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért fajlagos összeg (Grant - Average) 91(2)(d)-HU-43.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		65,753.00	65,753.00					
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.32 (unit: Operations)		9.00	10.00	23.00	24.00			66.00
TOTAL	O.32 (unit: Operations)		9.00	10.00	23.00	24.00			66.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		637,151.00	637,151.00					1,274,302.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		273,975.00	273,975.00					547,950.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
COOP (77)	**Cooperation**								
RD51_R11_TUC_77	Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**

RD51_O32_A01_ON - Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért fajlagos összeg (Grant - Average) 91(2)(d)-HU-43.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		218,472.00	218,472.00					
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.32 (unit: Operations)		3.00	3.00	8.00	7.00			21.00
TOTAL	O.32 (unit: Operations)		3.00	3.00	8.00	7.00			21.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		637,151.00	637,151.00					1,274,302.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		273,975.00	273,975.00					547,950.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
COOP (77)	**Cooperation**								
RD52_R12_BIC_77	Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD52_O32_A01_ON - Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért fajlagos összeg (Grant - Average) 91(2)(d)-HU-43.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		218,472.00	218,472.00					
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.32 (unit: Operations)		3.00	3.00	8.00	7.00			21.00
TOTAL	O.32 (unit: Operations)		3.00	3.00	8.00	7.00			21.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		637,151.00	637,151.00					1,274,302.00

	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		273,975.00	273,975.00					547,950.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
COOP (77)	**Cooperation**								
RD56_D03_SVC_77	Vidékfejlesztési együttműködések a kistelepülések digitális átállásának támogatásért (okos falu)	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD56_O32_A01_ON - vidékfejlesztési együttműködés a kistelepülések digitális átállásához (Grant - Average) 91(2)(d)-HU-43.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		424,767.00	424,767.00					
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.32 (unit: Operations)		1.00	2.00	4.00	3.00			10.00
TOTAL	O.32 (unit: Operations)		1.00	2.00	4.00	3.00			10.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		424,767.00	849,535.00					1,274,302.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		182,650.00	365,300.00					547,950.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
COOP (77)	**Cooperation**								
RD57_R15_LDR_77	LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD57_O31_A01_ST - LEADER stratégiák elkészítése, fajlagos összeg (Grant - Average) 91(3)(b) - 77(1)(b)-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	106,397.00	106,397.00	106,397.00	106,397.00	106,397.00	106,397.00	106,397.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.31 (unit: Strategies)		103.00						103.00
RD57_O31_A02_ST - LEADER HACS-ok működése és HFS-ek végrehajtása, fajlagos összeg (Grant - Average) 91(3)(b) - 77(1)(b)-HU-50.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	1,481,124.00	1,481,124.00	1,481,124.00	1,481,124.00	1,481,124.00	1,481,124.00	1,481,124.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.31 (unit: Strategies)		103.00						103.00
TOTAL	O.31 (unit: Strategies)		206.00						206.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		14,462,789.60	49,683,957.00	49,683,957.00	49,683,957.00			163,514,660.60
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		7,231,394.80	24,841,978.50	24,841,978.50	24,841,978.50			81,757,330.30
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
COOP (77)	**Cooperation**								
RD61_A05_EIP_77	Európai Innovációs Partnerség (EIP) együttműködés	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD61_O01_A01_PR - Innovatív együttműködések egységösszege a zöld célok elérésére (Grant - Average) 91(2)(d)-HU-43.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		2,190,000.00	2,190,000.00	2,190,000.00	2,190,000.00	2,190,000.00	2,190,000.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)		2,740,000.00	2,740,000.00	2,740,000.00	2,740,000.00	2,740,000.00	2,740,000.00	
	O.1 (unit: Projects)		3.00	4.00					7.00
RD61_O01_A02_PR - Innovatív együttműködések az alulról jövő kezdeményezésekből (Grant - Average) 91(2)(d)-HU-43.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		330,000.00	330,000.00	330,000.00	330,000.00	330,000.00	330,000.00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)		410,000.00	410,000.00	410,000.00	410,000.00	410,000.00	410,000.00	
	O.1 (unit: Projects)		12.00	13.00	16.00	15.00	5.00	2.00	63.00
TOTAL	O.1 (unit: Projects)		15.00	17.00	16.00	15.00	5.00	2.00	70.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		7,028,781.00	7,028,781.00	1,233,954.28				15,291,516.28
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		3,022,375.83	3,022,375.83	530,600.34				6,575,352.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
KNOW (78)	**Knowledge exchange and dissemination of information**								
RD58_A01_TRA_78	Képzések és bemutatóüzemi programok	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**

RD58_O33_A01_HO - Képzés (Grant - Average) 91(2)(d)-HU-43.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		8.19	8.19					
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)		16.60	16.60					
	O.33 (unit: Hours)		316,000.00	367,000.00	388,000.00	335,000.00	264,000.00		1,670,000.00
TOTAL	O.33 (unit: Hours)		316,000.00	367,000.00	388,000.00	335,000.00	264,000.00		1,670,000.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		2,460,000.00	2,791,000.00	483,310.29				5,734,310.29
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		1,057,800.00	1,200,130.00	207,823.42				2,465,753.42
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
KNOW (78)	**Knowledge exchange and dissemination of information**								
RD59_A02_INF_78	Tájékoztatási szolgáltatások	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD59_O33_U01_AC - Tájékoztatási szolgáltatás (Grant - Uniform) 91(2)(d)-HU-43.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	30.40	30.40						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.33 (unit: Tevékenység (action))	450,000.00	450,000.00	450,000.00	450,000.00	450,000.00			2,250,000.00
TOTAL	O.33 (unit: null)	450,000.00	450,000.00	450,000.00	450,000.00	450,000.00			2,250,000.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	13,698,630.00	13,698,630.00						27,397,260.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	5,890,411.00	5,890,411.00						11,780,822.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								

	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
KNOW (78)	**Knowledge exchange and dissemination of information**								
RD60_A04_ADP_78	Tanácsadási szolgáltatások	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**Total 2023 - 2029**
RD60_O33_U01_SU - Új tanácsadási szolgátatás indítása (Grant - Uniform) 91(2)(d)-HU-43.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	200,000.00							
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	200,000.00							
	O.33 (unit: Új tanácsadási tevékenység)	20.00							20.00
RD60_O33_U02_HO - Tanácsadási szolgáltatás (Grant - Uniform) 91(2)(d)-HU-43.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		35.00						
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.33 (unit: Hours)		750,000.00	750,000.00	750,000.00	750,000.00	750,000.00		3,750,000.00
TOTAL	O.33 (unit: null)	20.00							20.00
TOTAL	O.33 (unit: Hours)		750,000.00	750,000.00	750,000.00	750,000.00	750,000.00		3,750,000.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	4,000,000.00	26,597,260.00						30,597,260.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	1,720,000.00	11,436,822.00						13,156,822.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

7 Governance and Coordination system

7.1 Identification of governance and coordination bodies + control bodies

Authority type	Institution name	EAGF	EAFRD	Responsible name	Address	Email
	Ministry of Agriculture	Y	Y	Papp Zsolt György	1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 11.	gyorgy.zsolt.papp@am.gov.hu
	Ministry of Agriculture	Y	Y	dr. Andréka Tamás	1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 11.	tamas.andreka@am.gov.hu
	Magyar Államkincstár	Y	Y	Detre Miklós	1095 Budapest, Soroksári út 22-24.	detre.miklos@allamkincstar.gov.hu
	KPMG Magyarország	Y	Y	Huzsvai Dóra	1134 Budapest, Váci út 31.	Dora.Huzsvai@kpmg.hu
	Ministry of Agriculture	N	Y	Papp Zsolt György	1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 11.	gyorgy.zsolt.papp@am.gov.hu
	Baranya Megyei Kormányhivatal Agrár-és Vidékfejlesztést Főosztály	Y	Y	Tarnai Lívia	7602 Pécs Pf. 365	agrartamogatas@baranya.gov.hu
	Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Agrár-és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály	Y	Y	Koleszár Gábor	3501 Miskolc Pf. 646	koleszar.gabor@borsod.gov.hu
	Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal, Agrár-és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály	Y	Y	Madari Örs	6001 Kecskemét Pf. 470	videkfejlesztes@bacs.gov.hu
	Békés Megyei Kormányhivatal Agrár-és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály	Y	Y	Magyarné Dr. Knap Diána	5620 Békéscsaba Pf. 45	agrarvidekfejlesztes@bekes.gov.hu
	Csongrád-Csanád Megyei Kormányhivatal Agrár-és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály	Y	Y	Schultz József	6801 Hódmezővásárhely, Pf. 129	schultz.jozsef@csongrad.gov.hu
	Fejér Megyei Kormányhivatal Agrár-és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály	Y	Y	Bögyös Zsolt	8002 Székesfehérvár Pf. 297	bogyos.zsolt@fejer.gov.hu
	Fővárosi és Pest Megyei Kormányhivatal Agár-és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály	Y	Y	dr. Tóth Csaba	1391 Budapest Pf. 248	avtf@pest.gov.hu
	Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Agrár-és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály	Y	Y	Pénzes István	9002 Győr Pf. 70	agrartam@gyor.gov.hu
	Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Agrár-és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály	Y	Y	Szigeti Szabolcs	4001 Debrecen Pf. 551	agrartamogatas.ugyfelszolgalat@hajdu.gov.hu
	Heves Megyei Kormányhivatal Agrár-és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály	Y	Y	Lucza Zsuzsanna	3301 Eger Pf. 169	agrartamogatas@heves.gov.hu
	Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Agrár-és	Y	Y	Szabó Endre	5002 Szolnok Pf. 111	kh.agrar.videkfejlesztes@jasz.gov.hu

	Vidékfejlesztést Támogató Főosztály					
	Komarom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Agrár-és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály	Y	Y	Horváth Adrienn	2801 Tatabánya Pf. 1394	avfo@komarom.gov.hu
	Magyar Államkincstár	N	Y	Detre Miklós	1095 Budapest, Soroksári út 22-24.	detre.miklos@allamkincstar.gov.hu
	Nemzeti Földügyi Központ (NFK)	Y	Y	Nagy János	1149 Budapest, Bosnyák tér 5.	nfk@nfk.gov.hu
	Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBIH)	Y	Y	dr. Oravecz Márton	1024 Budapest, Keleti Károly utca 24.	elnok@nebih.gov.hu
	Nógrád Megyei Kormányhivatal Agrár-és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály	Y	Y	Bacsa Annamária	3101 Salgótarján Pf. 123	avfo.titkarsag@nograd.gov.hu
	Somogy Megyei Kormányhivatal Agrár-és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály	Y	Y	Varga Lívia	7400 Kaposvár, Petőfi tér 1-3.	agrar@somogy.gov.hu
	Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Agrár-és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály	Y	Y	Kovács Lajos	4401 Nyíregyháza Pf. 422	agrarvidekfejlesztes@szabolcs.gov.hu
	Tolna Megyei Kormányhivatal Agrár-és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály	Y	Y	Máté Erika	7101 Szekszárd Pf. 251	ugyfelszolgalat-videkfejlesztes@tolna.gov.hu
	Vas Megyei Kormányhivatal Agrár-és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály	Y	Y	Szabó Levente	9701 Szombathely Pf. 245	agrarvidek@vas.gov.hu
	Veszprém Megyei Kormányhivatal Agrár-és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály	Y	Y	Boros Gábor István	8202 Veszprém Pf. 791	vemkh.agrar.videkfejlesztes@veszprem.gov.hu
	Zala Megyei Kormányhivatal Agrár-és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály	Y	Y	Horváth Gyula	8901 Zalaegerszeg Pf. 142	horvath.gyula@zala.gov.hu
	Nemzeti Agrárgazdasági Kamar (NAK)	Y	Y	Győrffy Balázs	1115 Budapest, Bartók Béla út 105.	gyorffy.balazs@nak.hu

Brief description of the set up and organisation of the Competent Authority

Az Illetékes Hatóság felépítésének és szervezetének rövid leírása:

A Bizottság 908/2014/EU végrehajtási rendeletének 1. cikk (1) bekezdésében *[2023-tól (EU) 2022/128 rendelet 1. cikk (1) bekezdésben]* kapott felhatalmazás alapján **kijelölt miniszteri szintű hatóság (Illetékes Hatóság) Magyarországon** – a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény 9. § (1) bekezdés 10. pontja alapján – az agrárpolitikáért felelős miniszter, azaz **az agrárminiszter**. Az Agrárminisztérium Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 10/2019. (XII. 30.) AM utasítás 1. mellékletének 11. § i) pontja szerinti **feladatdelegálás alapján** az EMVA és az EMGA végrehajtásának felügyeletével kapcsolatos illetékes hatósági feladatokkal összefüggő döntések – a miniszter nevében és megbízásából történő – kiadmányozása **a közigazgatási államtitkár feladata**.

Az illetékes hatósági **funkcionális feladatokat a közigazgatási államtitkár által irányított Illetékes Hatósági Főosztály** látja el.

A közvetlen közigazgatási államtitkári irányítással jelenleg és a jövőben is biztosítható, hogy az illetékes hatósági feladatellátás – az EMGA/EMVA szakmai

irányítástól és a kifizető ügynökségi tevékenységgel összefüggő szervezetrendszertől is – elkülönülten, függetlenül, összehangoltan és hatékonyan valósuljon meg. Az Illetékes Hatóság működésbeli függetlensége elengedhetetlen a feladatellátáshoz kapcsolódó ellenőrzési téma meghatározása és teljesítésének elfogadása kapcsán is.

A Magyar Államkincstár mint az egyetlen hazai EMGA/EMVA Kifizető Ügynökség az Illetékes Hatóságtól 2017. október 16-i hatállyal, jelenleg is fennálló teljes körű akkreditációs státuszt kapott, megfelelve azon 1306/2013/EU rendelet *[2023-tól (EU) 2021/2116 rendelet]* szerinti elvárásnak, miszerint kizárólag az akkreditált kifizető ügynökségeknél felmerült kiadásokat lehet visszatéríteni az uniós költségvetésből.

A Kifizető Ügynökség akkreditálási eljárása és folyamatos felügyelete:

A kijelölt Illetékes Hatóság

- a 908/2014/EU rendelet 1-2. cikke *[2023-tól (EU) 2022/128 rendelet 1-2. cikke]* alapján **a Kifizető Ügynökség akkreditációját megadja, felülvizsgálja, illetve visszavonja**; a tanúsító szerv által elkészített jelentéseken és **az akkreditációs felügyeleti vizsgálatokon keresztülfolyamatosan nyomon követi az akkreditációs kritériumoknak való megfelelést,** illetve felügyeli a végrehajtást érintő változásokat; a rendszer bármilyen lényegi változása esetén megvizsgálja, hogy a Kifizető Ügynökség továbbra is megfelel-e a 907/2014/EU rendelet I. mellékletében *[2023-tól (EU) 2022/127 rendelet I. mellékletében]* foglalt akkreditációs kritériumoknak; **az akkreditációs felügyeleti vizsgálatok során feltárt hiányosságok kapcsán az érintett szervektől, szervezeti egységektől intézkedési terv bekérésére kerül sor, és a hiányosságok orvoslása érdekében hozott intézkedések végrehajtásának teljesülését, megfelelőségét monitoring vizsgálatok keretében ellenőrzi**; felügyeleti és monitoring tevékenységéről – melyhez a Kifizető Ügynökségtől független, külső közreműködőt vesz igénybe – háromévente részletes jelentés készül a Bizottság részére (a következő jelentés esedékessége 2022.06.30.).

- a **908/2014/EU rendelet 5. cikkének** *[2023-tól (EU) 2022/128 rendelet 5. cikkének]* **és a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 28/B. §-ának felhatalmazása alapján kiválasztja az 1306/2013/EU rendelet 9. cikke** *[2023-tól (EU) 2021/2116 rendelet 12. cikke]* **szerinti Tanúsító Szervet**, amely – közbeszerzési eljárás lefolytatása eredményeként – **mind az EMGA, mind az EMVA tekintetében 2025. május 31-ig a KPMG Konzorcium** lett;

A kijelölt Tanúsító Szerv

- a **Kifizető Ügynökséget érintően éves rendszerességgel** nemzetközileg elfogadott auditszabványoknak megfelelően elkészített, jogszabályban meghatározott szempontok szerinti **véleményt ad, melyet három szakaszban (féléves, időközi, éves) megvalósuló ellenőrzési munka eredményeire alapoz**;
- **módszertana** – beleértve a vizsgálatok és jelentéstételek ütemezését – az Európai Bizottság által is elismert jó gyakorlatok között szerepel, mely a mielőbbi korrigálás lehetőségével biztosíthatja a pénzügyi év során feltárt hiányosságok miatti szankciók elkerülését, csökkentését, továbbá összhangban a 908/2014/EU rendelet 2. cikkével *[2023-tól (EU) 2022/128 rendelet 2. cikkével]***hatékonyan támogatja az Illetékes Hatóság felügyeleti tevékenységét is**.

A Monitoring Bizottság az Irányító Hatóság által működtetett döntéshozó szerv, melynek fő feladata a KAP Stratégiai Terv előrehaladásának és a célok elérésének nyomon követése. A Monitoring Bizottság, működésében független az Irányító Hatóságtól (a részére megküldött munkaanyagokat véleményezheti, szavazhat róla, kezdeményezheti ülés összehívását stb.).

A Monitoring Bizottság összetételének meghatározása során Magyarország figyelemmel van az SPR rendelet 106. cikk (3) bekezdésében előírt követelményekre, azaz a partnerség és esélyegyenlőség elvének érvényesítésére a következő szereplők bevonása révén:

- regionális és helyi szintű hatóságok,
- környezetvédelmi és éghajlat-politikai kérdésben illetékes hatóságok,
- gazdasági és szociális partnerek,
- a civil és nem-kormányzati szervezetek (különösen a környezetvédelem, klíma, energia, fenntartható fejlődés, a nemek közti egyenlőség, az esélyegyenlőség, az egyenlő bánásmód, valamint a diszkrimináció-mentesség területéről)

A 2021/2115/EU rendelet 124. cikk (1) bekezdése alapján a tagállamnak a Bizottság KAP Stratégiai Tervet jóváhagyó végrehajtási határozatáról szóló értesítést követően három hónap áll rendelkezésére a monitoring bizottság létrehozására, így a Bizottság konkrét összetételét a későbbiekben tudjuk csak megadni.

7.2 Description of the monitoring and reporting structure

A magyar KAP Stratégiai Terv monitoring és jelentéstételi rendszerének (a továbbiakban **monitoring rendszer**) célja a KAP Stratégiai Terv eredményes és hatásos lebonyolításához szükséges információk biztosítása az Európai Unió és a tagállam döntéshozói, valamint a partnerség számára. A monitoring rendszer funkciói a közösségi jogszabályok által előírt jelentéstételi kötelezettségekre, illetve az agrár- és vidékfejlesztésben a korábbi programozási időszakokban tapasztalt döntéshozói adatigényekre, valamint a tematikus értékelések jellemző igényeire tekintettel kerülnek kialakításra.

A monitoring rendszer részét képezi a kormányzati szervezetek együttműködő hálózata (**szervezeti struktúra**), az intézményrendszer monitoring feladatait szabályozó **eljárásrend** és az adatgyűjtést, adatfeldolgozást támogató **informatikai rendszer**. A rendszer működéséhez szükséges a monitoring rendszerhez közvetlenül nem tartozó **közigazgatási adatbázisok** elérhetősége és a **független külső értékelői kapacitások** rendelkezésre állása is, ezért ezek is részei a rendszerrel kapcsolatos tervezésnek, fejlesztésnek.

A KAP Stratégiai Terv monitoring rendszerének alapjait a korábbi fejlesztési időszakokban kialakult működési mechanizmusok biztosítják, azaz az eddigi támogatási intézkedések végrehajtása során is alkalmazott szervezeti struktúra, informatikai rendszer és értékelési megoldások az új tervezési időszakra irányadó jogszabályi előírások alapján történő továbbfejlesztésével kerül felépítésre az új időszak rendszere.
A monitoring rendszer felépítése során azonosításra kerültek a főbb, tagállami szintű feladatok. Ezek lehatárolása kulcsfontosságú a felelősségrendszer kialakítása során, annak érdekében, hogy a KAP Stratégiai Terv végrehajtása és a KAP Stratégiai Terv céljainak megvalósítása terén elért előrehaladás megbízhatóan nyomon követhető legyen.

A **szervezeti struktúra** egyrészt magában foglalja a monitoring feladatokat ellátó dedikált szervezeti egységeket, ugyanakkor a kizárólag adatszolgáltatási kötelezettséget vállaló egyéb kapcsolódó szervezetek is helyet kapnak benne. A szervezeti struktúra két kulcseleme az Irányító Hatóság monitoring és értékelési divíziója és a Kifizető Ügynökség monitoringért felelős szervezeti egysége.

Az **Irányító Hatóság** a monitoring rendszer kapcsán a következő feladatköröket látja el:
·a monitoring rendszer koncepciójának kialakítása, rendszeres felülvizsgálata és a rendszer működésének felügyelete,
·az intézményrendszer monitoring feladatainak, felelősségi viszonyainak szabályozása,
·a kedvezményezetteket érintő, monitoring szempontú előírások rögzítése a pályázati felhívásokban, illetve a szabályozásokban,
·a pályázati felhívások kiírásában való közreműködés a teljesítmény keretrendszernek, és a tagállam által vállalt mérföldköveknek való megfelelőség szempontjából,
·az Európai Bizottság, a tagállami döntéshozók és a társadalmi partnerek, kiemelten a Monitoring Bizottság információs igényeinek biztosítása,
·az informatikai rendszerekkel kapcsolatos monitoring szempontú igények összegyűjtése, és dokumentálása,
·a tematikus értékelésekhez szükséges adatok biztosítása a közigazgatási és egyéb adatgazdákkal történő megállapodásokon keresztül,
·a tematikus értékelésekhez szükséges független szakértői kapacitások biztosítása, és az értékelések publikálása,
·a LEADER megközelítésre vonatkozó speciális adatok összegyűjtése a Helyi Akciócsoportok jelentéstételi rendszerén keresztül,
·a monitoring rendszer működéséhez szükséges kompetenciák biztosítása képzések, és nemzetközi együttműködések révén,

·együttműködés a Kifizető Ügynökséggel az Éves Teljesítmény Jelentés elkészítése során
·közreműködés a közösségi jogszabályok által előírt jelentéstételi kötelezettségek teljesítésében.

A **Kifizető Ügynökség** a monitoringért rendszer kapcsán a következő feladatköröket látja el:
·a kérelemkezelési, illetve a kifizetési folyamatok során keletkező adatok biztosítása a monitoring rendszer működtetéséhez,
·a monitoring rendszer működéséhez szükséges, az Irányító Hatóság által kijelölt további információk összegyűjtése a kedvezményezettektől,
·a pályázati felhívások véleményezése és javaslattétel a monitoring adatok begyűjthetősége szempontjából
·a monitoring rendszer működéséhez szükséges informatikai megoldások fejlesztése és működtetése,
·közreműködés az Európai Bizottság, a tagállami döntéshozók, a társadalmi partnerek, és a tematikus értékelések információs igényeinek biztosításában,
·közreműködés a közösségi jogszabályok által előírt jelentéstételi kötelezettségek teljesítésében.

A közösségi jogszabályok által előírt jelentéstételi kötelezettségek, többek között az Éves Teljesítmény Jelentés elkészítése, az Irányító Hatóság és a Kifizető Ügynökség szoros együttműködését igénylik.

A Kifizető Ügynökség felelős a kiadások kezeléséért és ellenőrzéséért, míg az Irányító Hatóság felelős a KAP Stratégiai Terv irányításáért és végrehajtásáért. Ennek megfelelően az **éves teljesítményalapú záróelszámolás (kimeneti indikátorok)** összefüggésében a **Kifizető Ügynökség**, míg az **éves teljesítményfelülvizsgálat (eredmény indikátorok)** vonatkozásában az **Irányító Hatóság** tartozik elszámolással a Bizottság felé.
A szervezeti struktúra mellett kiemelkedő fontosságú a **monitoring rendszer eljárásrend**jének meghatározása, ahol elkülönülnek a támogatási intézményrendszeren belüli feladat – és hatáskörök. Mindezek mellett fontos rendszer szinten biztosítani az átláthatóságot és az ellenőrzési szerepköröket. A szervezeti struktúra és az eljárásrendek kialakítása során az irányadó uniós előírások képezik a rendszer alapját, melyet kiegészítenek a hazai, belső tagállami szintű részletszabályok.

A monitoring rendszer **eljárásrendje** egyrészt az intézményrendszeri szereplők közötti feladatmegosztást rögzítő szabályozásból, másrészt az azt kiegészítő, a kimeneti, eredmény és hatásindikátorok definícióit, adatigényeit és előállításukat tartalmazó módszertanból áll.
A támogatásokat érintően keletkezett adatok rögzítésére, tárolására, szolgáltatására és összegyűjtésére **szolgáló informatikai rendszer** az Integrált Igazgatási és Ellenőrzési Rendszeren (IIER) alapul, ezt a Kifizető Ügynökség működteti. A monitoring rendszer adat- és riportigényei a tervezési folyamat során beépítésre kerülnek az informatikai rendszerbe.

A monitoring rendszer alapjait képező **adatok** jellemzően a kérelemből, kérelemkezelés során keletkezett adatból és kedvezményezetti adatszolgáltatásokból származnak. Ezzel párhuzamosan további adatok bevonása történik közhiteles vagy szakmai forrásokból, így – többek között - a Központi Statisztikai Hivatal, a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, illetve a Magyar Madártani Egyesület (MME) szolgáltat adatot annak érdekében, hogy eredményesen nyomon követhető legyen a szakpolitikai célkitűzések megvalósítása az eredmény- és hatásindikátorok használatával. Az adatszolgáltató partnerekkel az Irányító Hatóság megállapodásokban rögzíti az együttműködés részletszabályait és a biztosítandó adatok körét.

Az **informatikai rendszer** (IIER) teljeskörűen, minden beavatkozásra kiterjedően (IIER és nem IIER hatálya alá tartozó beavatkozásokra egyaránt) biztosítja, hogy a KAP Stratégiai Terv végrehajtása során minden olyan adat előálljon, amelyre a Teljesítményjelentéshez (APR) szükség van. A rendszer integrált módon biztosítja az intézkedések végrehajtásához, a folyamatos nyomon követéshez, a jelentéstételi kötelezettségekhez és értékelésekhez a megfelelő adatrögzítési, adatfeldolgozási, ellenőrzési és lekérdezési funkciókat.

Az IIER, mint zárt informatikai rendszer biztosítja, hogy a KAP Stratégiai Terv minden beavatkozására a támogatási kérelmek beadásától a fenntartási (működtetési) időszak végéig egységes adatszerkezeti hierarchia érvényesüljön, illetve hogy a KAP Stratégiai Terv egészére biztosított legyen azonos logikájú jelentések elérhetősége.

Az IIER kérelemkezelési alapadataira rácsatlakozva a monitoring és riportálási funkciók által létrehozott jogszabályban előírt jelentések megbízhatóságát a kérelemkezelési folyamat során elvégzett adminisztratív és helyszíni ellenőrzések és a közhiteles nyilvántartások felhasználása biztosítja.

A rendszernek része a 2023-2027 programozási időszakra meghatározott indikátorok valamint egyéb monitoring és értékelési célú adatok széles körű jellemzőinek nyilvántartása, valamint azok különböző szempontok szerinti valós idejű keresési és megjelenítési lehetősége. Az indikátorok, aggregátumok, indikátor-bontások, egységösszegek, egyéb monitoring és értékelési adatok tervezett bázis- és célértékeinek kezelése és karbantartása (ahol ez releváns) is a rendszeren belül történik, továbbá – minden esetben – a tényértékek követése is a rendszeren belül történik.

Az IT rendszer célja egy olyan riportrendszer kialakítása továbbá, amely teljeskörűen támogatja a különböző időszakokban szükséges jelentések, beszámolók, az Európai Bizottság, a minisztériumok és egyéb intézmények, valamint a különböző vezetői szintek által igényelt standard és ad-hoc riportok, továbbá a riportokat alátámasztó analitikus listák elkészítését.

A folyamatos nyomon követés és az output és result indikátorok rendszeres elemzése által biztosított az eredmények és előrehaladás értékelése, amely alapot ad a Stratégiai Terv sikeres végrehajtásához.

Adatbázisok, fejlesztési komponensek:

Az IIER-ben kialakított Monitoring kérelemadatok adatbázisa fog gondoskodni arról, hogy a jelentésekhez, indikátor tényértékek megállapításához szükséges alapadatokat egy helyen tegye elérhetővé a jelentéseket kiszolgáló komponensréteg számára. Ez egy monitoring adatokat tartalmazó analitika, melynek különböző szintű adatstruktúrákat is kell tartalmaznia, és támogatnia kell a különböző aggregált adatok létrehozását és a duplikációk szűrését.

Az egyes intézkedések végrehajtását támogató modulok kötelező jelleggel szolgáltatnak adatot ebbe az adatbázisba a kérelem feldolgozás meghatározott pontjain a paraméterezésnek megfelelő adatszerkezetben, idősorosan.

Ehhez kapcsolódó fejlesztendő lépések:

1.Konstrukció előkészítés, paraméterezés

Minden támogatási beavatkozás/jogcím indítása előtt ki kell tölteni egy monitoring paraméterező felületet. Ennek segítségével a jogcímet el lehet helyezni a KAP stratégiai terv hierarchiájában, meg lehet határozni a hozzá kapcsolódó indikátorokat, indikátor alábontásokat (pl. egységösszeg) és iránymutatást lehet adni a beavatkozás/jogcím számára az ezekhez kapcsolódó adatszolgáltatásokra (számítási módszertanok, alapadatok típusai, szolgáltatásuknak ideje). A paraméterezés határozza meg, hogy az adott jogcím milyen adatokat szolgáltat majd a Monitoring kérelemadatok adatbázisába. A monitoring szempontú paraméterezés támogatja a megbízható, időben nyomon követhető és konzisztens adatok előállítását. A monitoring paraméterező felület alapját képezik a KAP Stratégiai Tervben rögzített adatok és struktúra, valamint a Bizottság által kiadott módszertani leírások, amelyek alapján előállhat egy olyan szabályrendszer amely garantálja az adatok megfelelő forrását, előállítási módszerét és összhangját a kifizetési adatokkal. A kifizetések költségvetési struktúrába történő beazonosítását biztosító költségvetési kódok (ABB kód) szerkezete bizonyos mértékű változásokon esik át a 2023-2027-es programozási időszakban, és a monitoring rendszer kiemelt hivatkozási alapjává válik (pl. tartalmazza nemcsak a beavatkozásra, hanem a kimeneti indikátorra és egységösszegre való hivatkozást). Erre alapítva a monitoring igények kiszolgálása érdekében biztosítani tudja a kérelmek/ kérelemrészletek és kifizetési forgalmak megfelelő szinten történő összekapcsolhatóságát.

2.Kérelem benyújtás

A KAP stratégiai terv keretében indított támogatási beavatkozások/jogcímek benyújtó felületeit a

monitoring adatszükségleteknek megfelelően kell kialakítani. Az adatokat olyan mélységben kell bekérni, ahogy arra majd a jelentéseknek, adatszolgáltatásoknak szüksége lehet, illetve az intézkedések adatszerkezetét úgy kell kialakítani, hogy azok képesek legyenek a teljesítési modell végrehajtásához szükséges struktúrában az adatokat szolgáltatni.

A kérelmek benyújtásához be kell építeni egy adatszolgáltatást a Monitoring kérelemadatok adatbázisa felé, részben ezek az adatok szolgálják majd ki a tervadatokon alapuló előrejelzést szolgáló jelentéseket, elemzéseket. A keretrendszernek gondoskodnia kell arról, hogy minden jogcím kötelezően igénybe vegye ezt a szolgáltatást.

3.Kérelem feldolgozás

A kérelem feldolgozásba be kell építeni egy szolgáltatást a Monitoring kérelemadatok adatbázisa felé. Ez a szolgáltatás fogja az érintett beavatkozás/jogcím monitoring adatait az egységes szerkezetű adatbázisba beírni a paraméterezés során megadott szabályok szerint, amelyek a KAP Stratégiai Terv és a Bizottság által kiadott módszertani útmutatók alapján készülnek. Ezek az adatok lehetnek kérelemmel bekért adatok, lehetnek kérelem bírálata során előállt adatok, és lehetnek kifejezetten a monitoring adatszolgáltatás érdekében számított adatok. A szolgáltatást a kérelem bírálatának bizonyos szakaszaiban kell igénybe venni, illetve biztosítani kell az adatváltozások nyomon követését és adott időszakra történő lekérdezhetőségét. A keretrendszernek gondoskodnia kell arról, hogy minden jogcím kötelezően igénybe vegye ezt a szolgáltatást.

4. Monitoring adatbázis/komponens

Az egyes beavatkozások végrehajtását támogató modulok (forráskeret nyilvántartás, kötelezettségvállalás nyilvántartás, pénzügy) kötelező jelleggel szolgáltatnak adatot ebbe az adatbázisba a kérelem feldolgozás meghatározott pontjain a paraméterezésnek megfelelő adatszerkezetben, idősorosan.

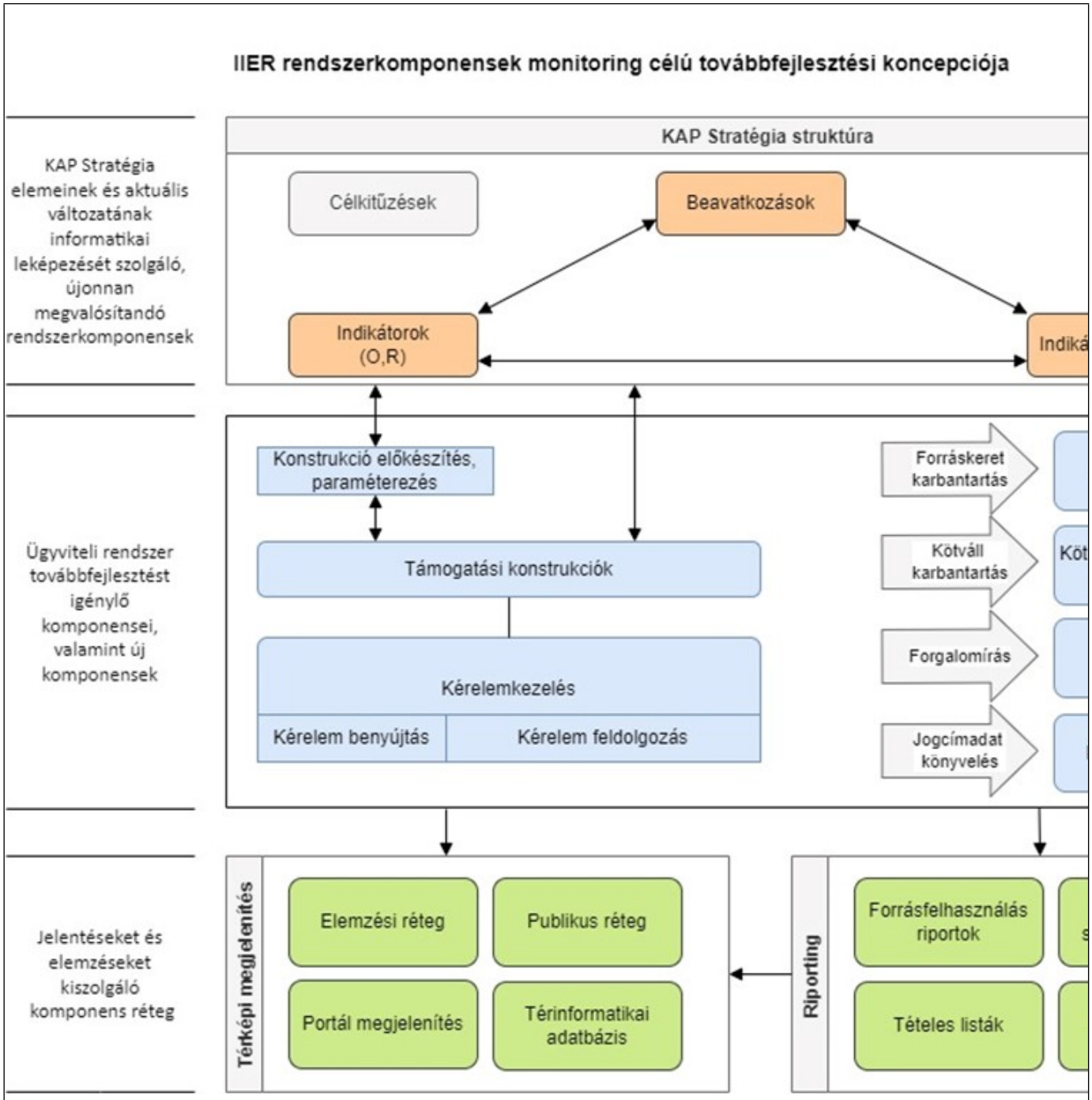

Jelentéseket kiszolgáló komponens réteg

Az Adattárházban felépítésre kerül egy új rendszerkomponens, amely képes kiszolgálni a 2023–2027-es időszakra szóló közös agrárpolitika jelentéseit.

Ezen komponens fő, de nem egyetlen forrása az IIER-ben létrehozandó új Monitoring kérelemadatok adatbázis. Az architektúrát úgy kell kialakítani, hogy képes legyen más adatforrásokból is dolgozni, akár egyedi sql-eket megfuttatni és eredményét riportként, tételes listaként megjeleníteni, ezzel támogatva a gyors ad-hoc munkát.

A transzformáció során az Adattárház historikus rétegében időbélyeggel ellátva kell tárolni az adatokat és azok változásait. Az így historizált adatokat meg kell őrizni, hogy a későbbi ellenőrzések, külső vizsgálatok bármikor kiszolgálhatóak legyenek, továbbá a leadott jelentések a leadás után is reprodukálhatóak legyenek. A tényleges riportokat tartalmazó réteget a lekérdezésekre optimalizálva kell létrehozni. Ezen séma adatai archiválhatóak kell legyenek, visszatölthetőséget biztosítva.

Az indikátorok Adattárházból történő lekérdezhetősége biztosítja a jelentések időben és megfelelő minőségben történő kiszolgálását, a mutatók teljesülésének nyomon követhetőségét. Ennek fontos eleme,

hogy ütemezett rendszerességgel hírleveleket küld a rendszer a kifizető ügynökség kollégáinak, azért, hogy a kívánt mértéktől való elmaradás esetén meg tudják hozni a szükséges korrekciós intézkedéseket.

Ellenőrzések

Biztosítani kell a monitoring és jelentési rendszer alapadatainak megbízhatóságát a kérelemkezelési folyamat során elvégzett ellenőrzések és a közhiteles nyilvántartások felhasználásával.
A rendszer működése során alapvető elvárás, hogy biztosítani kell az elsődleges adatforrásokból származó adatok konzisztencia vizsgálatát.
A konzisztens és megbízható adatok előállítását és az azokon alapuló jelentések elkészítését a következő rendszerbe épített ellenőrzési vizsgálatok biztosítják:
·Formai ellenőrzés (megfelelő formátumú adat szerepel-e a mezőben)
·Töltöttségi ellenőrzés (minden mezőben szerepel-e releváns adat)
·Logikai ellenőrzés (bizonyos összefüggések alapján vizsgálja az adatok megfelelőségét).

7.3 Information on the control system and penalties

7.3.1 IACS - Integrated Administration and Control System

Is IACS used to manage and control interventions in the wine sector as laid down in Title III of Regulation (EU) ../... [CAP Strategic Plan Regulation]? : **No**
Is IACS used to manage and control conditionality? : **Yes**
Article 65(4)(d) of the HZR gives the possibility to MS to define the "agricultural parcel". Please provide the definition of "agricultural parcel" in your Member State.

"Mezőgazdasági parcella": egy mezőgazdasági termelő által bejelentett, folyamatos földterület, amely nem terjed ki egynél több terményre/földtakaróra. A mezőgazdasági parcellák bejelentése emellett figyelembe veheti az érintett támogatási intervenció sajátosságait

7.3.1.1 All elements of the IACS as set out in the Regulation [HZR] are established and operating as from 1 January 2023
All elements of the IACS as set out in the Regulation [HZR] are established and operating as from 1 January 2023 : **Yes**
7.3.1.1.1 Identification system for agricultural parcels (LPIS)

A magyar LPIS egy fizikai blokkokon alapuló földrajzi információs rendszer. Ez az egyetlen referenciarendszer, amelyet a területalapú közvetlen kifizetések és a vidékfejlesztési beavatkozások ellenőrzésére használnak. Megadja a mezőgazdasági területeket, a nem mezőgazdasági területeket, valamint a nemzeti KAP Stratégiai Tervben szereplő területalapú beavatkozások keretében támogathatónak ítélt különböző területeket. Ezenkívül az LPIS nagyszámú tematikus réteget tartalmaz, és rendszeresen frissítik, ortofotók alapján

7.3.1.1.2 Geo-spatial (GSA) and an animal-based application system (GSA)

Magyarországon az egységes támogatási kérelem kiterjed az összes területalapú KAP támogatási programra, valamint számos állat-alapú és egyéb beavatkozásra. Az alkalmazás teljesen elektronikusan működik, a bejelentők felé irányuló és onnan kiépített elektronikus kommunikációs csatornákkal. A pályázat az előző évi pályázati adatok alapján előre kitöltött információkat tartalmaz, különösen mezőgazdasági parcellák esetében. A földrajzi-térbeli felület megjeleníti a rendelkezésre álló grafikai anyagokat (főleg ortofotókat), az LPIS-adatokat és a korábbi alkalmazások adatait. Ez lehetővé teszi a mezőgazdasági parcellák pontos és egyértelmű azonosítását. Az alkalmazás nagyszámú irányító figyelmeztetést és ellenőrzést tartalmaz, amelyek a gazdákat teljes, következetes kérelmek benyújtására irányítják, amelyek mentesek az esetleges meg nem feleléstől és hibáktól.

7.3.1.1.3 Are you applying an automatic claim system (in the meaning of Article 65(4)(f)) of the HZR? For area-based interventions? : **No**

For animal-based interventions? : **No**

7.3.1.1.4 Area monitoring system (AMS)

Az AMS-t bizonyos mezőgazdasági események és gyakorlatok nyomon követésére és értékelésére fogják használni a támogatható hektárokon. A megfigyelési tevékenység alapját a Sentinel műholdadatok képezik, kiegészítve más, azonos értékű adatforrásokkal. Valamennyi jogosultsági feltételt lefedi az AMS, amely nyomon követhető a távérzékelési adatok automatikus feldolgozásával és elemzésével. Ha a jogosultsági feltételek esetleges megsértését észlelik, közleményt küldenek a gazdáknak, hogy módosíthassák kérelmüket, vagy további adatokat küldhessenek, elsősorban földrajzi címkével ellátott fényképek formájában.

7.3.1.1.6 System for the identification and registration of payment entitlements, where applicable

Are requirements set out in Article 71 of the HZR fullfilled? : **N/A**

7.3.1.1.7 System for the identification and registration of animals in the meaning of article 65(4)(c) [Article 66(1)(g) HZR]

Do you have a system for the identification and registration of animals referred to in Article 66(1)(g) of HZR? : **Yes**

system for the identification and registration of bovine animals laid down by Regulation (EC) No 1760/2000 of the European Parliament and of the Council : **Yes**

system for the identification and registration of ovine and caprine animals laid down by Council Regulation (EC) No 21/2004 : **Yes**

system for the identification and registration of pigs laid down by Council Directive 2008/71/EC : **Yes**

7.3.2 Non-IACS

7.3.2.1 Brief description on the penalty system for non-IACS interventions in line with the principles of effectiveness, proportionality and dissuasiveness

Non-IACS EAGF

Amennyiben utólagos adminisztratív vagy helyszíni ellenőrzés során, illetve bármely más okból megállapításra kerül, hogy a kedvezményezett jogosulatlanul vett igénybe támogatást, a jogosulatlan támogatás kamattal növelt összegének visszafizetését határozatban rendeli el az illetékes hivatal. A jogosulatlan támogatás összegét a határozatban előírtak szerint kell visszafizetnie a kedvezményezettnek. Amennyiben a kedvezményezett nem fizeti meg a meghatározott határidőn belül az összeget, úgy az illetékes hatóság –visszatartási jogának érvényesítése útján –másik jogosult támogatás összegéből visszatartja azt, így ezzel a tartozás megfizetettnek minősül. A jogosulatlanul igénybe vett támogatás adók módjára behajtandó köztartozásnak minősül, ezért amennyiben nincs olyan jogosult támogatási összeg, amelynek visszatartásával rendezhető a követelés, a jogosulatlan támogatás összegét az állami adóhatóság hajtja be. Intézkedésben való jogosulatlan részvétel megállapítására a jogosultságot megállapító határozat közlésétől számított öt éven belül van lehetőség. A jogosulatlan támogatás visszafizetését elrendelő hivatal nyilvántartást vezet az intézkedés(ek)ben jogosulatlanul részt vett kedvezményezettekről

Non-IACS EAFRD

A vidékfejlesztési támogatások tekintetében az uniós szabályozás alapján a nem megfelelés – azaz a támogatásra részben vagy egészben jogosulatlan kiadások - szankcionálása a **kifizetések csökkentése vagy a kifizetések teljes összegéből való kizárás** révén történik.

Alapvetően alkalmazandó, hogy a jogosulatlanul igényelt támogatás nem fizethető ki, a jogosulatlanul kifizetett támogatást vissza kell követelni. Az ezen felül alkalmazandó szankciókat a közösségi és nemzeti jogszabályok, valamint az intézkedésekre vonatkozó speciális szabályok határozzák meg.

Az uniós szabályozás alapján amennyiben a kedvezményezett által a támogatási döntés (támogatói okirat, a továbbiakban TO) alapján a kifizetési igénylésben (kérelemben) igényelt összeg több mint 10 %-kal meghaladja a kedvezményezett részére a kifizetési igénylésben szereplő kiadások támogathatóságának vizsgálatát követően fizetendő összeget, akkor a kifizetési igénylésre jóváhagyott összeg tekintetében - a fenti két összeg különbözetének megfelelő, de legfeljebb a fizetendő összeggel megegyező mértékű - **igazgatási szankció**t kell alkalmazni.

A kötelezettségek, avagy vállalások nem teljesítése esetén alkalmazandó jogkövetkezményeket az intézkedésekre vonatkozó speciális szabályok határozzák meg.

Az uniós szabályozáshoz kapcsolódóan kialakított, a tagállam által alkalmazott *jogkövetkezmények a 2014-2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendeletben* (a továbbiakban: 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet), továbbá a felhívásokkal kerültek/kerülnek közzétételre egyrészt magában a felhívásban, másrészt az *„Általános Szerződési Feltételek a Vidékfejlesztési Program keretében támogatásban részesített kedvezményezettekkel kötendő támogatási szerződésekhez” (ÁSZF)* c. dokumentumban, az *„ÁLTALÁNOS ÚTMUTATÓ az EMVA forrásból finanszírozásra kerülő intézkedésekre vonatkozó felhívásokhoz” (ÁÚF)* c. dokumentumban, és/vagy a jogkövetkezményekre vonatkozó külön dokumentumban. A tartalmi értékelési szempontok kapcsán vállalt kötelezettségeknek való meg nem felelés szankciója a jóváhagyott támogatás (a támogatás TO szerinti összege) százalékában kerül(t) meghatározásra, a felhívásban előírt kötelezettségek megszegése esetén a szabálytalanság mértékétől, illetve súlyától függően az Irányító Hatóság jogosult a Támogatási Szerződéstől való elállásra, vagy eláll a Szerződéstől (a támogatás teljes visszavonása), vagy a támogatást részben visszavonhatja.

Az ÁÚF-ben foglaltak értelmében a biztosítéknyújtási időszaknál (az előleggel történő elszámolás elfogadásáig tartó időszak) rövidebb lejáratú - az előlegigényléssel egyidejűleg nyújtott - biztosíték esetén, a lejárat napját megelőző 45 naptári nappal a kedvezményezettnek igazolnia kell a biztosíték meghosszabbítását vagy cseréjét. Ennek elmulasztása szabálytalanságkezelést, valamint a szabálytalanság jogkövetkezményeként az elszámolatlan támogatási előleg visszakövetelését, illetve – amennyiben a visszafizetést a kedvezményezett nem teljesíti – az elszámolatlan támogatási előleg összegének a biztosítékból történő lehívását vonja maga után, továbbá a Támogató a Szerződéstől elállhat.

272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet hatálya alá tartozó támogatási rendszerből történő kizárás határozott időre, de legfeljebb öt évre, mint jogkövetkezmény abban az esetben alkalmazható, ha a kedvezményezett a szabálytalanságot szándékosan vagy ismételten valósítja meg.

A kifizető ügynökség által hozott, szabálytalanság megtörténtét megállapító jogerős döntésekkel kapcsolatos adatok – így adott felhívás keretében érintett projekt kedvezményezettjének neve és a szabálytalanság miatt visszafizetett támogatás összege – közzétételre kerülnek a https://www.mvh.allamkincstar.gov.hu/kozzeteteli-listak-szabalytalansagok linken.

Amennyiben sor kerül a legsúlyosabb szankció – a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet alá tartozó támogatásokból történő kizárás – alkalmazására, akkor az ezen szankcióval érintettek adatai is közzétételre kerülnek.

7.3.2.2 Brief description of the control system for non-IACS (control methods, cross-checks, durability of investments and related ex-post checks, etc)

Non-IACS EAGF

A **nem IIER piaci intézkedések** végrehajtása kapcsán általánosságban elmondható, hogy minden kérelmet 100%-ban adminisztratív ellenőrzésnek vet alá a Kifizető ügynökség, amely minden kérelem egyedi bírálatát jelenti a támogatási jogosultságok megállapítása érdekében. Automatikus (tehát ügyintéző nélküli) bírálat és döntéshozatal nincs.

Adminisztratív ellenőrzés

Az adminisztratív ellenőrzés körében vizsgáljuk a kérelmező általános jogosultságát, amely keretében az eljárásainkat szabályozó 2007. évi XVII. törvényben, illetve a végrehajtási rendeletekben előírt peremfeltételek teljesülését nézzük, így pl. rendelkezik-e az ügyfél a Kincstárnál ügyfél-azonosítóval és megfelelő besorolási adatokkal.

Az adminisztratív ellenőrzés második körében vizsgáljuk a végrehajtási rendeletekben előírt intézkedés specifikus feltételek teljesülését, pl. méhcsalád szám, területméret, támogatott művelet elvégzését alátámasztó dokumentumokon keresztül.

Az adminisztratív ellenőrzés kiterjed a kérelem dokumentációjának formai és tartalmi ellenőrzésére. Megtörténik a kérelembenyújtás módjának, időpontjának vizsgálata, a kérelem dokumentáció megfelelőségének vizsgálata, a csatolt dokumentumok teljességének vizsgálata, a kitöltés hiánytalanságának vizsgálata. Minden kifizetési kérelmet egymástól függetlenül két ügyintéző ellenőriz teljes körűen a „négy szem elvének” betartásával. Az első ügyintéző az adminisztratív ellenőrzés során a

kérelem és mellékleteinek adatait ellenőrzi, majd a kérelmet elbírálja és megállapítja a támogatás jogosságát és a jogosult támogatás összegét. Az ellenőrzés eredményét az informatikai rendszer tárolja. A második ügyintéző szintén elvégzi ugyanazon ellenőrzéseket, amennyiben a két ügyintéző döntésének eredménye megegyezik, a második ügyintéző jóváhagyását követően megtörténik a határozathozatal. Amennyiben a két ügyintéző döntése eltérő, egyeztetik az eltérés okát és elvégzik az informatikai rendszerben a szükséges módosításokat. Amennyiben az egyeztetés nem vezet eredményre, a döntést az illetékes vezető hozza meg. Az egyeztetett, végleges eredményt szintén rögzíti az informatikai rendszer.

Fontos körülmény, hogy jelenleg már minden piaci támogatás igénybevételére vonatkozó kérelmet elektronikusan nyújtanak be az ügyfelek, ami lehetővé tette, hogy már a kérelem benyújtás folyamatában kiszűrjön bizonyos hibákat a Kifizető ügynökség. Ez egyik részről a beépített keresztellenőrzések, számoló mezők beépítésével, másik részről (pl. adathiányra) figyelmeztető üzenet megjelenítésével oldható meg.

Az adminisztratív ellenőrzés körében vizsgáljuk meg a jogosultságokat alátámasztó specifikus dokumentumok másolatát, mint pl. a vásárlás tényét/szolgáltatás igénybevételét igazoló számla, szaporítóanyag származási igazolása, hatósági igazolás, gyártói nyilatkozat, stb.

Támogató rendszerek

Az adminisztratív ellenőrzések elvégzését az IIER alá tartozó intézkedések kezelésére is alkalmazott informatikai keretrendszer támogatja. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy az IIER és nem IIER alá tartozó jogcímek ugyanazon ügyféltörzset, vagy pénzügyi keretmodult használják, azzal, hogy a jogcímekhez kialakított bírálati modulok ezen horizontális funkciókhoz kapcsolódnak.

Ilyen horizontális funkció a kettős finanszírozás elkerülése érdekében, hogy minden számla egyedi azonosító száma rögzítésre kerül a kifizető ügynökség zárt informatikai rendszerébe, ahol a beépített keresztellenőrzések segítségével ellenőrzik, hogy az adott számla esetleg rögzítésre került-e már másik jogcím, illetve intézkedés keretében, így könnyen biztosítható, hogy egy számla adott tételére csak egyszer lehessen támogatást kifizetni.

Az informatikai bírálati modulokon keresztül a Kifizető ügynökség képes az egyes jogcím modulok adatai között ellenőrzéseket végezni (pl. szőlő ültetvény támogatás esetén az EK-ba bejelentett terület hasznosítása), emellett a társhatóságoktól is képes adatokat átvenni online vagy offline módon.

Szőlő-bor:

- térképi és térinformatikai (fedvény) adatok a MePar-ból
- hrsz adatok az ingatlan nyilvántartásból
- termelési adatok a HEGYIR-ből

Méztermelés:

- méhcsalád számok az TIR/ENAR-ból
- termelői tagi adatok az OMME-tól

Iskolaprogramok:

- tanulói létszámok az Oktatási Hivataltól
- termőterület adatok az Egységes Kérelemből

Helyszíni ellenőrzés

A helyszíni ellenőrzésre vonatkozó szabályok intézkedésenként eltérőek. A bor szektorban a kérelmek 100%-ára vonatkozóan végzünk helyszíni ellenőrzést, míg a további piaci jogcímek esetén a helyszíni ellenőrzésre történő kiválasztás az előírásoknak megfelelően véletlenszerű és kockázatértékelésen alapuló módszerrel történik meg.

A helyszíni ellenőrzés alkalmával kerül sor a benyújtott dokumentumok másolati példányának az eredeti példánnyal történő összehasonlítására, a beszerzett eszköz pontos beazonosítására, a jogosult terület lemérésére és a megvalósult beruházás részleteinek vizsgálatára (pl. szőlőültetvény telepítés esetén a sortávolságok lemérésére).

A helyszíni ellenőrzést az adminisztratív ellenőrzésért felelős szervezeti egységtől elkülönülő szervezeti egység munkatársai végzik. A vizsgálat eredményét a helyszíni ellenőrzési jegyzőkönyvben rögzítik.

Non-IACS EAFRD

A Vidékfejlesztési Program végrehajtására kialakított hazai ellenőrzési rendszer szereplői az uniós és a tagállami előírásoknak megfelelően:

- Irányító hatóság (feladatai - 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 20. §): Agrárminisztérium, vidékfejlesztési programok végrehajtásáért felelős helyettes államtitkárság
- Kifizető ügynökség (1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 7. cikke szerinti szervezet, feladatai - 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 26. §): Magyar Államkincstár, mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatásokért felelős elnökhelyettesség
- Közbenső szervezet (feladatai - 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 27. §): Magyar Államkincstár, mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatásokért felelős elnökhelyettesség
- Tanúsító szerv (KAP rendelet 9. cikk (1) bekezdés szerinti szerv): KPMG
- Illetékes hatóság (feladatai - 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 25. §): Agrárminisztérium, vidékfejlesztési programok végrehajtásáért felelős helyettes államtitkárság

Az ellenőrzési feladatok ellátására vonatkozó tagállami szabályozást az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból, az Európai Halászati Alapból, valamint az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból támogatott programok és intézkedések pénzügyi, számviteli és ellenőrzési rendszerek kialakításáról, lebonyolításának rendjéről szóló 82/2007. (IV. 25.) Korm. rendelet rendelkezései tartalmazzák.

A Magyar Államkincstár, mint kifizető ügynökség, illetve közbenső szervezet (a továbbiakban: Kincstár) feladatainak ellátásban részt vesznek a megyei Kormányhivatalok Agrár-vidékfejlesztési támogatások főosztályai (AVTF), valamint egyéb szervezeti egységei az IH által delegált feladatok végrehajtásában bevont szervezetként, a kifizető ügynökségi feladatok végrehajtásában delegált feladatok ellátását végző szervezetként. A Kincstár feladatainak végrehajtási rendjét, felelőseit, az ellenőrzések végrehajtásának módját a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatásokért felelős elnökhelyettes, illetve az irányító hatóság vezetője által jóváhagyott végrehajtási kézikönyvek, segédletek tartalmazzák.

A kifizető ügynökség felelős az Európai Bizottságtól lehívásra kerülő költségek jogos és valós voltáért, ezért megvizsgálja, hogy a kedvezményezett által elszámolt kiadások finanszírozhatók-e az EMVA terhére és megfelelnek-e az EMVA-ra vonatkozó szabályozásnak, csatolták-e a megfelelő számlákat, illetve más szükséges dokumentumokat, továbbá azt, hogy a költség felmerülésének időpontja belül esik-e a elszámolhatósági időszakon.

Az átláthatóság, a vállalkozás mérete szerinti besorolás (kkv), a mezőgazdasági üzemméret megállapításához/ellenőrzéséhez, a kedvezményezett által megadott adatok ellenőrzéséhez a Kincstár többek között felhasználja az egyéb támogatásoknak az IIER-ben rendelkezésre álló adatait, vagy külső nyilvántartások (pl. Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszerből (ENAR) adatait, adatszolgáltatást kér a Nemzeti Agrárkamarától, a NéBIH-től, a Microsec Számítástechnikai Fejlesztő ZRt-től, a Nemzeti Adó- és Vámhivataltól (NAV), stb.

Az adminisztratív ellenőrzések mellett a kifizető ügynökség helyszíni ellenőrzések által is meggyőződik a kifizetések jogszerűségéről azok teljesítését megelőzően. A helyszíni ellenőrzéseket delegált feladatként végzik a megyei Kormányhivatalok, azok alkalmával az adminisztratív úton végzett vizsgálatok kiegészítéseképpen minden olyan szempont és feltétel ellenőrzésre kerül, melyek a megvalósítás helyszínén fizikailag ellenőrizhetőek. A helyszíni ellenőrzésekről minden esetben jegyzőkönyv készül, melyet a támogatási eljárásban ki kell értékelni és a döntés meghozatala során figyelembe kell venni.

7.3.2.3 Public procurement rules?

Brief description how the compliance with public procurement rules is fulfilled.

A támogatást igénylő, illetve a kedvezményezett az ajánlatok elbírálásáról szóló írásbeli összegezést, továbbá a közbeszerzési eljárás során keletkezett összes dokumentumot és a közbeszerzési szabályzatot az irányító hatóság részére küldi meg. A támogatások felhasználása során lefolytatott közbeszerzési eljárások szabályosságának ellenőrzését - közbeszerzési-jogi, támogathatósági, elszámolhatósági, valamint műszaki szempontú utóellenőrzés - az irányító hatóság folytatja le. A kedvezményezett részére támogatás - a támogatási előleg-kifizetés kivételével - csak a támogató tartalmú utóellenőrzési vagy utólagos ellenőrzésről készült jelentés megléte esetén folyósítható.

7.4 Conditionality

7.4.1 Control system for conditionality

7.4.1.1 Description of the control system for conditionality

A kondícionalitás hatálya alá tartozó ellenőrzések jelentős részét az a hatóság végzi, amely egyébként az adott szakterületen eljár. A HMKÁ előírások tekintetében a Kifizető Ügynökség a hatáskörrel rendelkező hatóság. Az ellenőrzések eredményéről jegyzőkönyvet vesznek fel, és az abban foglaltak alapján a Kifizető Ügynökség állapítja meg az üzemi szintű jogkövetkezményt, amely a támogatás meghatározott mértékű csökkentésétől a támogatási rendszerből való kizárásig terjedhet. Az érintett a mezőgazdasági, agrárvidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII., illetve az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény rendelkezései szerint élhet a jogorvoslat lehetőségével, mind az ellenőrzés során tett ténymegállapításokkal, mind pedig Kifizető Ügynökség által meghatározott jogkövetkezményekkel kapcsolatban.

7.4.1.2 Types of checks

SMR / GAEC	Types of checks
GAEC01 - Maintenance of permanent grassland based on a ratio of permanent grassland in relation to agricultural area at national, regional, sub-regional, group-of-holdings or holding level in comparison to the reference year 2018.Maximum decrease of 5% compared to the reference year.	On-the-spot control, Remote sensing
GAEC02 - Protection of wetland and peatland	
GAEC03 - Ban on burning arable stubble, except for plant health reasons	Remote sensing, On-the-spot control
GAEC04 - Establishment of buffer strips along water courses	On-the-spot control, Remote sensing
GAEC05 - Tillage management, reducing the risk of soil degradation and erosion, including consideration of the slope gradient	Remote sensing, On-the-spot control
GAEC06 - Minimum soil cover to avoid bare soil in periods that are most sensitive	On-the-spot control
GAEC07 - Crop rotation in arable land, except for crops growing under water	Remote sensing, On-the-spot control
GAEC08 - Minimum share of agricultural area devoted to non-productive areas or features.Minimum share of at least 4% of arable land at farm level devoted to non-productive areas and features, including land lying fallow. Where a farmer commits to devote at least 7% of his/her arable land to non-productive areas and features, including land lying fallow, under an enhanced eco-scheme in accordance with Article 28(5a), the share to be attributed to compliance with this GAEC shall be limited to 3%.Minimum share of at least 7% of arable land at farm level if this includes also catch crops or nitrogen fixing crops, cultivated without the use of plant protection products, of which 3% shall be land lying fallow or non-productive features. Member States should use the weighting factor of 0,3 for catch crops.Retention of landscape features.Ban on cutting hedges and trees during the bird breeding and rearing season.As an option, measures for avoiding invasive plant species	Remote sensing, On-the-spot control
GAEC09 - Ban on converting or ploughing permanent grassland designated as environmentally-sensitive permanent grasslands in Natural 2000 sites	Remote sensing, On-the-spot control
SMR01 - Directive 2000/60/EC of 23 October 2000 of the European Parliament and of the Council establishing a framework for Community action in the field of water policy: Article 11(3), point (e), and point (h), as regards mandatory requirements to control diffuse sources of pollution by phosphates	On-the-spot control
SMR02 - Council Directive 91/676/EEC of 12 December 1991 concerning the protection of waters against pollution caused by nitrates from agricultural sources: Articles 4 and 5	On-the-spot control
SMR03 - Directive 2009/147/EC of the European Parliament and of the Council of 30 November 2009 on the conservation of wild birds: Article 3(1), Article 3(2), point (b), Article 4(1), (2) and (4)	Remote sensing, On-the-spot control
SMR04 - Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild flora and fauna: Article 6(1) and (2)	Remote sensing,

	On-the-spot control
SMR05 - Regulation (EC) No 178/2002 of the European Parliament and of the Council of 28 January 2002 laying down the general principles and requirements of food law, laying down procedures in matters of food safety: Articles 14 and 15, Article 17(1) and Articles 18, 19 and 20	On-the-spot control
SMR06 - Council Directive 96/22/EC of 29 April 1996 concerning the prohibition on the use in stockfarming of certain substances having a hormonal or thyrostatic action and beta-agonists, and repealing Directives 81/602/EEC, 88/146/EEC and 88/299/EEC: Article 3, points (a), (b), (d) and (e), and Articles 4, 5 and 7	On-the-spot control
SMR07 - Regulation (EC) No 1107/2009 of the European Parliament and of the Council of 21 October 2009 concerning the placing of plant protection products on the market and repealing Council Directives 79/117/EEC and 91/414/EEC: Article 55, first and second sentence	On-the-spot control
SMR08 - Directive 2009/128/EC of the European Parliament and of the Council of 21 October 2009 establishing a framework for Community action to achieve the sustainable use of pesticides: Article 5(2) and Article 8(1) to (5); Article 12 with regard to restrictions on the use of pesticides in protected areas defined on the basis of Directive 2000/60/EC and Natura 2000 legislation; Article 13(1) and (3) on handling and storage of pesticides and disposal of remnants	On-the-spot control
SMR09 - Council Directive 2008/119/EC of 18 December 2008 laying down minimum standards for the protection of calves: Articles 3 and 4	On-the-spot control
SMR10 - Council Directive 2008/120/EC of 18 December 2008 laying down minimum standards for the protection of pigs: Articles 3 and 4	On-the-spot control
SMR11 - Council Directive 98/58/EC of 20 July 1998 concerning the protection of animals kept for farming purposes: Article 4	On-the-spot control

7.4.2 Penalty system for conditionality

7.4.2.1 Description on the penalty system for conditionality

A kondícionalitásból eredő szankciót a Kifizető Ügynökség állapítja meg a helyszíni és adminisztratív ellenőrzések eredménye alapján. A helyszíni ellenőrzési jelentés a meg nem felelésre vonatkozóan tartalmazza mindazon szempontok értékelését (szándékosság, súlyosság, mérték, tartósság, újbóli előfordulás, vis maior bírálati eredmény), amelynek alapján a szankció mértéke egyértelműen meghatározható. A kondícionalitás szankciók a kedvezményezett adott évi összes kondícionalitás hatálya alá tartozó támogatás teljes összegére vonatkoznak.

Az elháríthatatlan külső okot (vis maior) – amennyiben azt a gazdálkodó elektronikus úton vagy az erre rendszeresített formanyomtatványon, határidőn belül bejelentette a Kifizető Ügynökség felé – a gazdálkodónak lehetősége van a helyszíni ellenőrzés során is jelezni. Amennyiben a helyszíni ellenőrzésen sem a gazdálkodó, sem a képviselője nem volt jelen, a megküldött ellenőrzési jegyzőkönyv észrevételezése során is jelezheti, hogy gazdasága vis maiorral érintett. A szankciók mértékét alapvetően befolyásolja, hogy a meg nem felelés szándékosnak vagy nem szándékosnak minősül.

Szándékosnak nem minősülő meg nem felelés

Ha a meghatározott meg nem felelés nem szándékosságból fakad, akkor első alkalommal a teljes kondícionalitás hatálya alá tartozó támogatási összeg 1-10%-kal csökken. A szankció pontos mértékét a Kifizető Ügynökség állapítja meg a helyszíni ellenőrzési jegyzőkönyvben foglaltak alapján. Az értékelést az alábbi szempontok szerint végzik.

Súlyosság: a meg nem felelés következményeinek jelentőségétől függ, tekintetbe véve a szóban forgó követelmény, vagy előírás célját.

Mérték: annak figyelembe vételével kell megállapítani, hogy a meg nem felelés kiterjedt hatással rendelkezik-e, vagy hatása magára a mezőgazdasági üzemre korlátozódik (gazdaságon belüli/gazdaságon kívüli).

Tartósság: függ attól az időtartamtól, ameddig a meg nem felelés által kiváltott hatás érezhető, vagy a szóban forgó hatás ésszerű eszközökkel történő megszüntetésének lehetőségétől.

Amennyiben a feltárt meg nem felelésnek súlyos következményei vannak az adott követelmény vagy előírás célkitűzéseire vonatkozóan, illetve közvetlen veszélyt jelent köz- vagy állategészségügyi szempontból, abban az esetben a Kifizető Ügynökség akár 10%-ig is növelheti a szankció mértékét.

Ha a területi monitoring rendszer segítségével kerül megállapításra egy meg nem felelés, akkor 0,5%-ig csökkenthető a támogatáscsökkentés.

Szándékosnak nem minősülő újból előforduló meg nem felelés

Az előírások ismételt megszegését a rendszer kiemelten szankcionálja. Amennyiben a gazdálkodó három egymást követő naptári éven belül legalább kétszer megszegi ugyanazt a kondícionalitás előírást vagy követelményt, akkor a második alkalommal számított szankció mértéke 10%. Ez a szankciószázalék azonban csak akkor alkalmazható, ha az először előforduló meg nem felelésről értesítést kap a gazdálkodó. Ha az újból feltárt (és 10%-kal szankcionált) meg nem felelés után ugyanazon meg nem felelés ismét előfordul a következő két év valamelyikében, akkor azt szándékosnak kell tekinteni és ennek megfelelően kell a szankció mértékét megállapítani.

Szándékos meg nem felelés

A szándékos meg nem felelés a szándékossággal nem érintetthez képest jóval szigorúbb megítélést kap a kondícionalitás szankcionálási rendszerében. Ha a meghatározott meg nem felelés a mezőgazdasági termelő szándékosságából vezethető le, akkor a kondícinalitással érintett teljes támogatási összeg 15–100%-kal csökken. A szankció pontos mértékét a Kifizető Ügynökség állapítja meg a meg nem felelés

helyszíni ellenőrzési jegyzőkönyvbe foglalt értékelése alapján. Az értékelést ugyanazon szempontok alapján végzik, mint a szándékossággal nem érintett esetekben (súlyosság, mérték, tartósság). A 100%- os szankcionálás azt jelenti, hogy a termelőt kizárják a kondícionalitással érintett összes támogatásból az adott évre. Amennyiben a szándékos meg nem felelés újból előfordul a következő két év valamelyikében (tehát három egymást követő évben legalább kétszer megállapításra kerül) az érintett termelőt az adott és a következő támogatási év vonatkozásában is ki kell zárni a kondícionalitással érintett támogatásokból.

Összefoglalva, ugyanabban a naptári évben előforduló több meg nem felelés összegzése:

Szándékossággal sem és újbóli előfordulással sem érintett több meg nem felelésért járó szankciók összegzése

► Összegzés módszere: minden egyes meg nem felelés egyedileg értékelendő és a külön-külön megállapított szankció értékek összeadódnak egymással

► Szankciók maximális értéke abban az esetben, ha a meg nem felelések között legalább egy olyan szerepel, melynek súlyos következményei vannak az adott követelmény vagy előírás célkitűzéseire vonatkozóan, illetve közvetlen veszélyt jelent köz- vagy állategészségügyi szempontból: 10%

► Szankciók maximális értéke abban az esetben, ha a meg nem felelések között egyetlen olyan sem szerepel, melynek súlyos következményei vannak az adott követelmény vagy előírás célkitűzéseire vonatkozóan, illetve közvetlen veszélyt jelentene köz- vagy állategészségügyi szempontból: 5%

Újból előforduló, de szándékossággal nem érintett több meg nem felelésért járó szankciók összegzése

► Összegzés módszere: összeadás (megegyezik az előző pontban leírtakkal)

► Szankciók maximális értéke: 20%

Több szándékos meg nem felelésért járó szankciók összegzése

► Összegzés módszere: összeadás (megegyezik az első pontban leírtakkal)

► Szankciók minimális értéke: 15%

► Szankciók maximális értéke: 100%

Több különböző meg nem felelésért járó szankciók összegzése

► Összegzés módszere: amennyiben ugyanabban a naptári évben több különböző meg nem felelés kerül megállapításra, akkor az első három pont alapján megállapított szankció értékek kerülnek összeadásra

► Szankciók maximális értéke: 100%

7.4.2.2 Definition and application of ‘reoccurrence’ (calculation and time span covered):

Szándékosnak nem minősülő újból előforduló meg nem felelés

Az előírások ismételt megszegését a rendszer kiemelten szankcionálja. Amennyiben a gazdálkodó három egymást követő naptári éven belül legalább kétszer megszegi ugyanazt a kondícionalitási előírást vagy követelményt, akkor a második alkalommal számított szankció mértéke 10%. Ez a szankciószázalék azonban csak akkor alkalmazható, ha az először előforduló meg nem felelésről értesítést kap a gazdálkodó. Ha az újból feltárt (és 10%-kal szankcionált) meg nem felelés után ugyanazon meg nem felelés ismét előfordul a következő két év valamelyikében, akkor azt szándékosnak kell tekinteni és ennek megfelelően kell a szankció mértékét megállapítani.

7.4.2.3 Definition and application of ‘intentionality’

A szándékos meg nem felelés a szándékossággal nem érintetthez képest jóval szigorúbb megítélést kap a kondícionalitás szankcionálási rendszerében. Ha a meghatározott meg nem felelés a mezőgazdasági termelő szándékosságából vezethető le, akkor a kondícinalitással érintett teljes támogatási összeg 15–100%-kal csökken. A szankció pontos mértékét a Kifizető Ügynökség állapítja meg a meg nem felelés helyszíni ellenőrzési jegyzőkönyvbe foglalt értékelése alapján. Az értékelést ugyanazon szempontok

alapján végzik, mint a szándékossággal nem érintett esetekben (súlyosság, mérték, tartósság). A 100%- os szankcionálás azt jelenti, hogy a termelőt kizárják a kondícionalitással érintett összes támogatásból az adott évre. Amennyiben a szándékos meg nem felelés újból előfordul a következő két év valamelyikében (tehát három egymást követő évben legalább kétszer megállapításra kerül) az érintett termelőt az adott és a következő támogatási év vonatkozásában is ki kell zárni a kondícionalitással érintett támogatásokból.

7.4.3 Indication of the application of a simplified control system for small farmers

Magyarország nem alkalmazza a 2021/2115/EU rendelet 28. cikke szerinti támogatást. Ugyanakkor Magyarország élni kíván a 2021/2116/EU rendelet 83. cikk, 2. pont, 2. bekezdésében foglalt lehetősséggel. Ennek keretében egyszerűsített ellenőrzési rendszer kerül kialakításra a legfeljebb 5 hektár mezőgazdasági területtel rendelkező termelők számára.

7.4.4 Competent control bodies responsible for the checks of conditionality practices, statutory management requirements

Főszabályként a kifizetőügynökség koordinálja valamennyi ellenőrzést. Ezek egy részét saját maga végzi, egy részét pedig delegálja hatáskörrel rendelkező hatóságokra - amint azt a 7.4.1. alfejezetben bemutattuk.
A kifizetőügynökség koordinatív funkciója miatt mindenhol a Magyar Államkincstár szakterületi vezetőjét tüntettük fel kontaktként.

SMR / GAEC	Paying Agency Name	Name of the Control body	Name of the responsible for the check	Address	Email

7.5 Social conditionality

7.5.1 Description of the control system for social conditionality

Későbbi időpontban kerül feltöltésre, mivel Magyarország előreláthatólag 2025-től alkalmazza a szociális kondicionalitás rendszerét.

7.5.2 Description on the penalty system for social conditionality

Későbbi időpontban kerül feltöltésre, mivel Magyarország előreláthatólag 2025-től alkalmazza a szociális kondicionalitás rendszerét.

8 Modernisation: AKIS and digitalisation

8.1 AKIS

8.1 Overall envisaged organisational set-up of the improved AKIS

Az AKIS-t támogató beavatkozásokat úgy terveztük meg, hogy azok a végrehajtás során kapcsolódhassanak a Stratégiai Terv más bavatakozásaihoz is. Például a képzés és bemutató üzemi programok, vagy a tanácsadási szolgáltatások beavatkozás hozzájárul azokhoz a zöld beavatkozásokhoz is, amelyeknél kötelező képzéseket, vagy tanácsadási szolgáltatás igénybevételét írtak elő (pl.: agrár-környezetgazdálkodás, Natura, állatjólét, stb.), de ilyen még a digitalizációs fejlesztések támogatása és a képzés és bemutatóüzemi programok együttese is, amelyekkel bármely egyéb beavatkozást erősíteni lehet majd digitalizációs szolgáltatások igénybevételével digitális kompetenciafejlesztés mellett.

A tudásmegosztási rendszerek összefüggésében látni kell, hogy a Tájékoztatási szolgáltatások beavatkozás az első lépés, amelyet azért teszünk, hogy a nehezen látható és láttatható, kis gazdasági mérettel rendelkező, nehezen elérhető, nagyságrendileg 110.000 fő gazdálkodót az AKIS-be integráljuk. A felszínen mozdulunk el, alapvető ismeretátadásra törekszünk, viszont nagy számú résztvevővel. Alapvető érdekünk, hogy egy egységes AKIS-t hozzunk létre, és ne csak kizárólag azokat a gazdálkodókat szólítsuk meg benne, akik nyitottak az újra, könnyen észrevehetők, láthatók, korábban is aktívan részt vettek az ágazati közéletben, hanem a széles gazdálkodói réteget is . A második lépés a szakmai elmélyítés, hogy az egyébként nyitott gazdálkodókat a szaktanácsadók a Tanácsadási szolgáltatások beavatkozás keretében elérjék, velük konkrét válaszokat találjanak az adott problémáikra. A harmadik átfogó lépés pedig, hogy mind a gazdálkodók, mind pedig a tudást megosztó személyek ismeretbővítését a Képzések és bemutatóüzemi programok beavatkozás által támogassuk.

Az innovációs szolgáltatások, az ismeretáramlás, valamint a kutatás és a gyakorlat közti szakadék mérséklésére az EIP beavatkozáson, valamint a KAP Hálózat innovációt és digitalizációt támogató egységén keresztül valósulhat meg a leghatékonyabban.

Továbbá az egyes tudásátadási, innovációs, digitalizációs beavatkozásoknál, minden esetben kitérünk arra, hogy a KAP Hálózat munkájához kötelezően hozzá kell járulniuk az egyes szereplőknek. A nemzeti KAP Hálózat az AKIS egészéhez kapcsolódik, így biztosítjuk a szinergiát a szereplők között. A KAP Hálózat hétéves és éves munkatervét, valamint éves jelentését (ezek esetleges felülvizsgálatát is beleértve), a KAP Stratégiai Terv Irányító Hatósága (a továbbiakban: IH) fogadja el.

Az egyes AKIS szereplők közötti interakciót, valamint a tudásátadási, innovációs, digitalizációs beavatkozások közötti szinergiát a KAP Hálózat segíti elő. Az egyes tématerületeken a hálózatosodásért felelős, valamint a beavatkozások végrehajtását segítő támogató egységek, továbbá a technikai háttértámogatást ellátó Széchenyi Agrártudás és Akkreditációs Központ (SZAK) folyamatos együttműködése által.

A KAP Hálózat segít összegyűjteni a megfelelő tudást, a SZAK, többek között, felméri a termelői tudásigényeket. A támogató egységek és a SZAK közötti szinergiák kialakításához egyrészt az – AKIS koordinációs szervezet vezetésével megvalósított – havi szintű ülések (lásd lentebb) teremtik meg az alapot, ezen túl, bizonyos feladatok közös ellátása, továbbá a napi szintű kapcsolattartás egymással, illetve az AKIS koordinációs szervezettel. A KAP Hálózat által lefedett tématerületek, amelyeken belül, illetve amelyek között a hálózatosodás és a releváns intézkedések szinergiájának támogatása megvalósul.

Ütemezés és forrás: A fentiekre a pénzügyi keretek is lehetőséget adnak. A Technikai Segítségnyújtás és a KAP Hálózat kerete: 224 657 534 Euró

A SZAK ellátja a back-office funkciót. A SZAK-ot megvalósító Nemzeti Agrárgazdasági Kamara a

gyakorlatban már most is biztosít a szaktanácsadóknak szakmai háttértámogatást. E funkciójának finanszírozását jelenleg a befolyt tagdíjakból, valamint nemzeti forrásokból fedezi. A SZAK keretei között ezt egy magasabb szintre kívánjuk emelni. A kibővített feladatokhoz a KAP Stratégiai Terv Technikai Segítségnyújtási alapjából szeretnénk forrást hozzárendelni.

A NAK-on belül meglévő szakértői tudásra támaszkodó back-office funkció – a SZAK KAP Hálózatba történő integrálásával – az alábbi feladatokkal bővülne:

·a támogató egységeknél meglévő szakértői tudás hasznosítása;

·a támogató egységek közreműködésével, a nemzetközi projektek által generált tudás hasznosítása (pl. Farmbook-ból kinyerhető információ szintetizálása);

·további szakmai partnerek (egyetemek, kutatóintézetek, vagy közvetlenül a szakértők stb.) tudásának a bevonása.

A Kamara feladata SZAK működtetése, minden fent vázolt funkciót és feladatot a Kamara lát el, a feladata lesz a fenti elképzelések megvalósítása, és a végrehajtás. Ahogy a Kamara vezeti a szaktanácsadói nyilvántartást, az ország összes szaktanácsadójával közvetlen kapcsolatban van. Napi szinten ad számukra tájékoztatást az aktualitásokról, kérdéseikkel a szaktanácsadók a Kamarán belüli illetékeseket már jelenleg is kereshetik.

A szaktanácsadás nemzeti szintű koordinációjáért 2014-től, napjainkig folyamatosan, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) a felelős szervezet. Ennek keretében ellátja a piaci szaktanácsadási tevékenységet végző szaktanácsadók nyilvántartásba (névjegyzékbe) vételét, a szaktanácsadók pártatlanságának vizsgálatát, a nyilvántartás (névjegyzék) vezetését, a szakterületi jogosultságok ellenőrzését, a szaktanácsadók tudásának naprakészen tartását, a hazai szaktanácsadás nemzetközi képviseletét. Működésének felügyeletét az Agrárminisztérium (KAP Stratégiai Terv Irányító Hatósága, illetve 2022-től az AKIS koordinációs szervezet is) látja el, folyamatos kapcsolattartás mellett. Mindemellett a NAK látja el jelenleg a Nemzeti Agrártanácsadási Bizottság (a továbbiakban: NATaB) titkársági feladatait is. A Bizottság tagsága az agrárágazat döntéshozói, felsőoktatási, kutatási, piaci és szakmai szervezeti szereplőiből tevődik össze, gyakorlatilag megtestesítve az AKIS potenciális szereplőit. A NATaB feladata a hazai AKIS fejlesztésére vonatkozó intézkedések véleményezése, és javaslattétel. A Stratégiai Tervben alapján, ennek a testületnek a funkcióját a KAP Hálózat Elnöksége és Tanácsadó Testülete veszik majd át (lásd fentebb: KAP hálózat szervezeti felépítése).

Magyarország AKIS rendszer fejlesztésének ambíciószint növekedése

A tapasztalatok azt mutatják, hogy a termelők, ha tanácsra van szükségük, jellemzően egy általuk már ismert falugazdászt vagy tanácsadót választanak és nem szívesen osztják meg üzleti adataikat másokkal; ezért kicsi a valószínűsége annak, hogy egy harmadik, illetve további tanácsadó hálózat szolgáltatásait is igénybe vennék. Az AKIS feladata az, hogy ezt a nemzeti sajátosságot mindenek elé helyezve vegye figyelembe a stratégia felállítása során. A "központban a gazda" - szemlélettel alakítjuk ki a nemzeti AKIS rendszer struktúráját. Ezért szükséges az AKIS-t úgy strukturálni, hogy az egyes rendszer-elemek szinergiában működjenek, különös tekintettel arra, hogy a gazdálkodók és a kutatók közötti szakadék csökkenjen, az innovációs és digitalizációs technológiai előrehaladás a gazdálkodók gyakorlati alkalmazásába beépülhessen. Egy jól működő AKIS elérése a cél, amelyben a tudásátadási, kutatási, innovációs együttműködési, tanácsadási szolgáltatások jobban reagálnak a gazdálkodók, a vidéki gazdasági szereplők növekvő információs igényeire.

Szeretnénk megerősíteni az AKIS rendszerét, összhangban a SCAR keretében végzett szakértői munkával és fő célként a kkv termelők agroökológiai átállásának támogatását kitűzve. 2021-ben két igen jelentős intézkedéssel kezdtük, a Digitális Agrárstratégiánk végrehajtásaként elkészült a Digitális Agrárakadémia tananyaga, valamint a 2014-2020 Vidékfejlesztési Program átmeneti időszakának keretében meghirdettünk egy a szántóföldi növénytermesztők digitális átállását szolgáló intézkedést (2900 termelő, 500 millió euró feletti igény, kötelező 7% tudástartalom). Ezután még 2022 év első felében tervezzük megerősíteni az agrár felső, középfokú oktatás és állami fajtakísérleti állomások bemutató üzemi funkcióját.

A három alap AKIS intézkedés (tájékoztatás és tanácsadás, képzés, innováció) forrása az előző programozási időszak 2,8%-áról 3,2%-ra emelkedne, összegében több mint duplájára 246 millió euró fölé. Ehhez járulnának hozzá, hasonló nagyságrendben a digitalizációra tervezett intézkedések, amelyekben beruházás és együttműködés is szerepelne, így a KAP Hálózaton kívül is összességében a top-upppal kiegészített teljes forráskeret több, mint 6%-a szolgálná a megerősített AKIS rendszeren keresztül az agrárgazdaságunk tudásalapú fejlődését.

A KAP innovációs és digitalizációs hálózatát támogató egység formális megállapodást köt majd a Horizont Europe, a Partnerségek és a Talaj Misszió Nemzeti Kontakt Pontját adó Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatallal, valamint az Express Innovation Agencyvel. Ez az együttműködés lesz az alapja a KAP és Horizont Europe közötti szinergia kialakításának.

KAP Stratégiai terv AKIS beavatkozások megvalósításának tervezett koordinációja

Terveink szerint már 2022-ben megkezdjük a nemzeti KAP Hálózat kialakítását, amely a jelenlegi Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat mellett külön támogató egységet kapna az innovációra és zöld átállásra (részletesen lásd SFC 4.4 fejezet). Erre építve 2023-tól a KAP Stratégiai Tervben bemutatott képzésre, tájékoztatásra, tanácsadásra, innovációra és a digitalizációra tervezett beavatkozások és a KAP hálózat három támogató egység együtt szolgálnál a termelőink fejlődését. Az AKIS koordinációs szervezet felügyeli a KAP Hálózatot, amely egy ernyő szerv, az Agrárminisztérium egy erre a funkcióra dedikált szervezeti egysége. A nemzeti KAP Hálózat három támogató egysége segítő funkciót lát el a KAP beavatkozások minél hatékonyabb kialakításáért és megvalósításáért. A hálózat keretében képzők képzése, szaktanácsadók képzése, mentorálás, kommunikáció, ismeretterjesztés is zajlik.

A KAP Stratégiai Terv beavatkozásai, mint célzott eszközök jelennek meg a képzés, tanácsadás, innováció és digitalizáció támogatására az agrárium (mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, élelmiszeripar) és a vidékfejlesztés terén, átfogó célkitűzést valósítanak meg, támogatják, erősítik a KAP Stratégiai Terv specifikus beavatkozásait a tudásmegosztás által. A tudáselőállítási rendszerek, az adaptációk és a jó gyakorlatok az innovációs együttműködések keretében valósulnak meg, kapcsolódva nemzeti és nemzetközi programokhoz (pl. Horizont Europe, Bioeast, stb.) A tapasztalatokat a KAP Hálózaton keresztül (képzők képzése) – majd a KAP beavatkozásai által közvetlenül a gazdáknak adják át. A cél az, hogy az a szakember, aki eléri a gazdálkodót, minél szélesebb körű és minél mélyebb ismerettel rendelkezzen, továbbá, hogy azok a gazdálkodók is meg legyenek szólítva, akik jelenleg nem jelennek meg sehol sem a rendszerben.

Annak érdekében, hogy a tanácsadáshoz, képzésekhez, bemutató üzemi programokhoz (a továbbiakban: tudásátadási szolgáltatásokhoz) nyújtott támogatásokat a kedvezményezettek hatékonyan, a megfogalmazott célok tényleges megvalósulását szolgálva használják fel, biztosítani kell: a tevékenységek átláthatóságát, nyomon követhetőségét, ellenőrizhetőségét, az egységes szerződési feltételeket, a minőségi szolgáltatásokat, az elvégzett szolgáltatások mennyiségi és minőségi szintjének mérését. A folyamatok nyomon követéséhez, a hatékony tudásátadás fenti elemeinek koordinálásához alapvető feltétel egy, a szereplőket és a folyamatokat integráló rendszer létrehozása és működtetése is. Ez ad ugyanis lehetőséget a nyilvántartásokra, az információk közvetítésére, valamint monitoring adatok gyűjtésére, kiegészítve a szakmai minőséget biztosító, a kedvezményezettek kiválasztását támogató előzetes akkreditációval. Így támogatva a beavatkozások hatékony, eredményes és szabályszerű végrehajtását. A nyilvántartás továbbá lehetővé teszi a szolgáltatói oldalon rendelkezésre álló lehetőségek és a szolgáltatások iránt érdeklődők közös platformra kerülését, így az igénybevétel kiszélesítését.

AKIS a zöld átállás támogatására: az AKIS hozzájárul a képzés, tanácsadás és innováció által (beavatkozások kódja: RD58_A01_TRA_78, RD60_A04_ADP_78, RD61_A05_EIP_77).:

- Az eróziómegelőző intézkedésekhez

- A tápanyagszennyezés csökkentését célzó beavatkozásokhoz, a felszíni vizek nagy arányú eutrofizálódásának mérséklése érdekében
- Az aszály sújtotta területeken jó mezőgazdasági gyakorlatok kidolgozásához (vízelvezetés és a vízigényes növénytermesztés tilalma)
- Peszticidek használatának csökkentéséhez:) a növényvédő szerek használatának csökkentéséhez közvetlenül kapcsolódó igények és intézkedések kezeléséhez
- Az antimikrobiális szerek (AMR) használatának csökkentésére irányuló intézkedésekhez

Az Agrárminisztérium AKIS koordinációs egységének felügyeletével létrehozni tervezett a Széchenyi Agrártudás és Akkreditációs Központot (SZAK)

Ütemezés alapján 2022 év második félévében már tervezzük akkreditációk megkezdését, 2023 évi indulás érdekében. Tervezett feladatait az alábbiakban foglaljuk össze:

1. Szakértői tevékenység végzése

A hazai agrárszaktanácsadás és -képzés fejlesztését célzó beavatkozások (a továbbiakban: tudásátadási beavatkozások) tervezésének és végrehajtásának szakmai támogatása, így – többek között – részvétel az AKIS almunkacsoport, és a témában alakuló egyéb (pl. pályázat előkészítő) munkacsoportok munkájában. Szükség esetén szakmai anyagok készítése, véleményezése, javaslatok megfogalmazása, kérdőíves felmérések lebonyolítása.

A feladat keretében megvalósul a tudásátadási szolgáltatóktól érkező – a rendszerek jobbításának szándékával megosztott – tapasztalatok, észrevételek, javaslatok szintetizálása és továbbítása is a szakpolitikai döntéshozók számára.

A KAP hálózati egyeztetéseken való részvétel. Nemzetközi szinten a hazai agrárszaktanácsadás képviselete.

2. Akkreditáció

A szaktanácsadók és a szaktanácsadási szervezetek névjegyzékbe történő bejelentkezésének elbírálása, a névjegyzék vezetése. A képzési, bemutatóüzemi, tudásátadási szolgáltatók és a szolgáltatásaik tudástartalmának akkreditációja során azt vizsgálják, hogy a tudásátadási beavatkozások keretében potenciálisan pályázók megfelelő szakértelemmel rendelkeznek-e, pártatlanok és nem áll-e fenn összeférhetetlenség velük szemben. Az akkreditáció során azt is vizsgálják, hogy a támogatott keretek közé bevinni tervezett szolgáltatások szakmai tartalma a KAP stratégiában megfogalmazott célok elérését szolgálja-e., figyelembe véve a gazdasági szereplők tevékenységeinek sokszínűségét és eltérő adottságait.

Ennek érdekében a SZAK feladatai:

- tervezet összeállítása a képző szervezetek, bemutató üzemek és a szaktanácsadók (a továbbiakban: tudásátadási szolgáltatók) szervezeti és szolgáltatásaik tartalmi akkreditációjának pontos szempontrendszeréről, megküldése jóváhagyásra a KAP Stratégiai Terv Irányító Hatósága (a továbbiakban: IH) részére;
- az akkreditáció folyamatának és a vonatkozó adatkezelési szabályzatnak a kidolgozása;
- az akkreditációra jelentkező tudásátadási szolgáltatók és a szolgáltatásaik tudástartalmának akkreditálása a véglegesített szempontrendszer alapján (javaslattétel az IH számára a potenciálisan támogathatók köréről, a végső döntést az IH hozza);
- az akkreditáció eredményeképp a támogatott szaktanácsadásban és képzésben potenciálisan résztvevők nyilvántartásba vétele, és a nyilvántartások vezetése.

3. Tudásátadási beavatkozások végrehajtásának adminisztratív támogatása

Közreműködés a tudásátadási beavatkozások sikeres végrehajtásában, a meghirdetett felhívások hatékony lebonyolításában. Ez alapján az IH és a kifizető ügynökség pályáztatási, kifizetési, monitoring és értékelési feladatai ellátásának adminisztratív támogatása, a pályázók adminisztratív feladatai

teljesítéséhez technikai háttér biztosítása, mindez alapján az alábbi feladatok ellátása:

- IT rendszer működtetése;
- adatok szolgáltatása az IH, a kifizető ügynökség, valamint az AKIS Koordinációs Szervezet részére;
- támogatott tudásátadási beavatkozások éves értékelésének elvégzése.

4. IT rendszer létrehozásának szakmai támogatása

Megfelelő és biztonságos elektronikus rendszer létrehozásának szakmai támogatása, amely biztosítja a tudásátadási beavatkozásokkal kapcsolatosan az akkreditációhoz (lásd 2. pont), a kifizetésekhez, a monitoringhoz és az értékeléshez szükséges információk nyilvántartását, kezelését; így az alábbi főbb funkciókat tartalmazza:

- az agrárszaktanácsadás és -képzés fejlesztését célzó beavatkozások keretében érintett szereplők (tudásátadási szolgáltatók, tudásátadást igénybe vevők, képzési kötelezettséggel rendelkezők stb.) (a továbbiakban: tudásátadás szereplői) bejelentkezési lehetőségét, számukra felhasználói fiók létrehozását, adatainak nyilvántartását, jogosultságot az adott beavatkozásban való részvételhez kötődő – az elektronikus rendszeren belüli – releváns alkalmazások használatához;
- az akkreditációs eljárás elektronikus támogatását;
- a támogatott tudásátadási szolgáltatások nyilvántartását;
- a tudásátadás szereplői között, valamint a szereplők és a tudásátadási szolgáltatások között létrejövő adatkapcsolatok megjelenítését;
- a KAP Stratégiai Terv alapján képzési kötelezettséggel rendelkezők nyilvántartását, az érintettek tájékoztatását a kötelezettség fennállásáról, továbbá a kötelezettség teljesítésének nyomon követését;
- az igénybe vehető támogatási keretek, továbbá a keretből már felhasznált támogatási összegek, kvóták nagyságának nyilvántartását;
- a tudásátadási beavatkozások keretében támogatott tevékenységekkel történő elszámoláshoz szükséges egyes dokumentumok (szerződések, naplók, teljesítésigazolások stb.) generálását, nyilvántartását;
- a támogatott tevékenységekkel kapcsolatos igénybe vevői/résztvevői elégedettségmérést, ezek alapján rövid számszerű értékelést.

Az elektronikus rendszer elvárt, hármas felépítése:

- Nyilvántartás (akkreditáció alatti szolgáltatók/szolgáltatások, tudásátadási szolgáltatások listája, akkreditált szolgáltatók listája, szolgáltatást igénybe vevők listája)
- Támogatott szolgáltatást igénylő portál (elérhető szolgáltatások kiválasztása, elérhető szolgáltatás igénylése, elérhető szolgáltatás értékelése)
- Adminisztrációs és elszámoló felület a szolgáltatók részére (szerződésminták, jelenléti ívek, tevékenységnaplók, adatbetöltési lehetőséggel, támogatási keretek nyomon követése, támogatáselszámolás és dokumentum-feltöltés)

A rendszer egy adatbázisra épül, ezért a különböző alkalmazások figyelembe tudják venni a másik alkalmazásban rögzített adatot.

Az elektronikus rendszer létrehozásának szakmai támogatása keretében Megbízott konkrét feladatai:

- IT koncepciós terv kidolgozása (lásd: 2. melléklet);
- IT szakmai-műszaki specifikáció kidolgozása (lásd: 2. melléklet);
- a rendszer fejlesztése során szakmai konzultációk, tesztelések biztosítása a fejlesztő számára.

5. Szakemberek tudásának naprakészen tartása

5.1. Szakemberek képzése

Alap esetben a névjegyzéki szaktanácsadók képzésének, továbbképzésének és vizsgáztatásának a szervezése, ellenőrzése. E kapacitásokra építkezve, kiemelt figyelem fordítása a támogatási rendszerbe bevont, a tudásátadási szolgáltatási tevékenységet közvetlenül végző szakemberek (szaktanácsadók, oktatók) tudásának folyamatos naprakészen tartására például az új technológiákról, az aktuálisan megjelenő uniós stratégiák elvárásainak való megfelelés módozatairól, vagy átfogóan a KAP keretein belül elérhető támogatási lehetőségekről, hogy ügyfeleik számára teljes körű tanácsadást nyújthassanak az üzemük fejlesztéséhez potenciálisan igénybe vehető támogatásokról. Ez alapján a konkrét feladatok:

- gazdálkodói (termelők, erdőgazdálkodók) és feldolgozói igényfelmérés a szaktanácsadási és képzési témákra vonatkozóan;
- az igényfelmérés alapján javaslattétel – az AKIS koordinációs szervezet és az IH részére – a szakemberek számára szervezendő képzések témáira;
- a szakemberek képzéséhez tananyagok készítése;
- a szakemberek képzésének és vizsgáztatásának szervezése és koordinálása.

A gazdálkodói és feldolgozói igényfelmérés célja a piaci igények feltárásával, a szakemberek képzéséhez információ szerzésén túl, a tudásátadási szolgáltatók munkájának a segítése is.

5.2. Back-office funkció ellátása

- a szaktanácsadók folyamatos tájékoztatása a legfrissebb szakmai tudnivalókról, a nekik szánt hírlevél keretei között;
- szaktanácsadók szakmai és operatív jellegű kérdéseinek fogadása és továbbítása a megfelelő - szervezeten belüli, illetve kívüli, pl. KAP hálózati, vagy kutatási tevékenységet is ellátó - szakértő felé;
- a kérdések megválaszolása.

A SZAK folyamatosan elérhető a szaktanácsadók részéről, főként emailen keresztül.

5.3. Szaktanácsadók és kutatók interakciójának támogatása

- szaktanácsadók és kutatók összejövetelének szervezése, a KAP Hálózat Innovációt és digitalizációt támogató egységével szoros együttműködésben, hogy a szaktanácsadók prezentálják az általuk tapasztalt gyakorlati problémákat, míg a szakterületen kutatást folytatók akár a helyszínen, akár további kutatásokat folytatva, (később) megválaszolják azokat;
- a szaktanácsadók által jelzett problémák, valamint a "Back-office" irányába – az év során folyamatosan – feltett kérdések alapján kutatási téma javaslatok megfogalmazása a szakterületen kutatást folytatók részére.

6. Tájékoztatás

Az akkreditációval, a támogatott szaktanácsadás és képzés igénybevételének lehetőségével, egyben a SZAK elektronikus rendszerének bevezetésével, működésével és használatával kapcsolatos információs tevékenységek ellátása, megszólítva a (potenciális) kedvezményezetteket a támogatásból eredő adatszolgáltatási és egyéb kötelezettségekről is. A tájékoztatás a következő eszközökkel valósul meg: online/személyes rendezvények, tájékoztató anyagok, kisfilmek, egyéb információs tartalmak és tevékenységek.

8.2 Description of how advisory services, research and CAP networks will work together within the framework of the AKIS (Art.114)(a)(ii))

1.AZ AM AKIS koordinációs egysége és KAP Hálózat együttműködés a tanácsadók tudáshálózatba integrálásának érdekében

A KAP Hálózat szervezeti leírásának fejezetében (SFC4.4 fejezet) részletesen ismertetettnek megfelelően

kiemelt figyelmet tervezünk fordítani a tanácsadók és általánosabban a tudásszolgáltatók együttműködésének erősítésére. A KAP Stratégiai Tervet úgy terveztük, hogy mindig legyen elegendő független szaktanácsadó az egyes tématerületek lefedésére. Ebben a fejezetben elsősorban a tanácsadók többi AKIS szereplővel történő együttműködésének megerősítésére tervezett erőfeszítéseinket foglaljuk össze.

A kutatók, oktatók, szaktanácsadók, termelők, egyéb vidéki szereplők közötti kapcsolatot egyrészt célzott támogatási eszközökkel, másrészt központilag koordinált eseményekkel, együttműködési kezdeményezésekkel kívánjuk erősíteni. Az eszközöket a következő táblázatokban foglaljuk össze (kiemelve, hogy mely szereplők közötti tudásáramlást támogatják), illetve a táblázatok alatt részletesebben is bemutatjuk őket.

A FaST (Farm Sustainability Tool) digitális szolgáltatási platform bevezetését 2024-től tervezzük, amely a mezőgazdasággal, a környezetvédelemmel és a fenntarthatósággal kapcsolatos képességeket teszi elérhetővé az uniós gazdálkodók, a kifizető ügynökség, a mezőgazdasági tanácsadók és a digitális megoldások fejlesztői és felhasználói számára.

2.AKIS együttműködés erősítését szolgáló beavatkozások a KAP Stratégiai tervben

Tehát az **AKIS intézkedések legtöbb eleme** (tanácsadás, képzés, innováció) tehát közvetlenül hozzájárulhat a tanácsadás, kutatás és KAP Hálózat együttműködéséhez(beavatkozások kódja: RD58_A01_TRA_78, RD60_A04_ADP_78, RD61_A05_EIP_77).

Támogatott eszközök					
Eszközök	kutatók	oktatók	szaktanácsadók	gazdálkodók/feldolgozók	egyéb vidéki szereplők
Képzések és bemutatóüzemi programok	x	X	x	X	X
Szaktanácsadás			X	X	X
EIP	X	X	X	X	X

3.AKIS együttműködés erősítését szolgáló AKIS koordinációs és KAP Hálózati feladatok

Az új időszakban a forráskeret emelése mellett a másik fontos ambíciószint növelési tervünk, hogy nem csak a KAP Stratégia Terv II. pillérének, hanem az I. pillér ágazati programjainak AKIS jellegű intézkedéseit végrehajtó szakértőket és szervezeteket a jelenleginél jobban bevonjuk a tudáshálózatba. Ebben a munkában is komoly szerepet szánunk az **AKIS koordinációs egységnek és a KAP Hálózatnak**, amelyek az alábbi **központilag megvalósított intézkedésekkel** szolgálják majd a tanácsadó szolgáltatások integrálását az AKIS hálózatba.

Központilag megvalósított intézkedések					
Eszközök	kutatók	oktatók	szaktanácsadók	gazdálkodók/feldolgozók	egyéb vidéki szereplők
Szaktanácsadók és kutatók összejövetele	X		X		
Szaktanácsadói kérdések	X		X		

fogadása					
Szakember képzések	X	X	X		

Szaktanácsadók és kutatók összejövetele: félévenként, aktualitás függvényében, a KAP hálózat Innovációs támogató egységének, Zöld támogató egységének és a Széchenyi Agrártudás Akkreditációs Központnak a közös szervezésében. A cél, hogy a szaktanácsadók prezentálják az általuk tapasztalt gyakorlati problémákat, hogy a terepen milyen kihívásokkal szembesülnek, míg a szakterületen kutatást folytatók akár a helyszínen, akár további kutatásokat folytatva, később, megválaszolják azokat. Ez hasznos mind a szaktanácsadóknak, hisz a munkájukhoz naprakész ismereteket szerezhetnek, esetleg konkrét megoldási alternatíváról szerezhetnek tudomást; mind a kutatóknak, hisz betekintést nyerhetnek a gazdálkodói és feldolgozói oldalon jelentkező problémákba, saját kutatásaikat ezek alapján orientálhatják. A rendszeres összejövetelek biztosítják a folyamatos tudásáramlást, illetve erősítik a szereplők közötti kapcsolatot, ösztönözve őket arra, hogy az összejöveteleken kívül is keressék egymást a releváns kérdésekben.

Szaktanácsadói kérdések fogadása: a fenti összejövetelen túl, a szaktanácsadóknak év közben is van rá lehetőségük, folyamatosan, hogy feltegyék a kérdéseiket a Széchenyi Agrártudás Akkreditációs Központ felületén keresztül, egyben a kutatók számára kutatási témákat javasoljanak. A kérdéseket a Széchenyi Agrártudás Akkreditációs Központ továbbítja a szakterületen kutatást folytatóknak, illetve adott esetben más szakembereknek (pl. KAP hálózat szakértőinek), a választ is visszajuttatva a kérdezőnek.

Szakember képzések: szaktanácsadók és oktatók számára, folyamatosan, az AKIS koordinációs egység és a Széchenyi Agrártudás és Akkreditációs Központ szervezésében, a tananyagok elkészítésébe, illetve az oktatásba, gyakorlati bemutatók tartásába ágazati szakértők, kutatók bevonásával. Ezáltal biztosítandó a naprakészséget például a legújabb kutatási eredményekről, vagy az elérhető új technológiákról, de általában a tudásáramlást a kutatás irányából a szaktanácsadás és oktatás irányába.

8.3 Description of the organisation of all farm advisors according to the requirements referred to in Articles 15(2), 15(3) and 15(4)

1.Magyarország agrár tanácsadással kapcsolatos jelenlegi szabályozása és az abban lefektetett feltételrendszer

Magyarországon – agrár, erdészeti és élelmiszeripari területen – a szaktanácsadási szolgáltatást piaci szereplők nyújtják (beleértve a nonprofit szereplőket is). A szaktanácsadási rendszer alapvetően két komponensű:

- Egyrészt a térítéses tanácsadásból áll, ahova azok a szolgáltatók (vegyesen természetes személyek és szervezetek) tartoznak, akik önállóan, üzletszerűen - rendszeresen, nyereség elérése érdekében, gazdasági kockázatvállalás mellett – végzik a tevékenységüket, az agrárgazdasági és vidékfejlesztési szaktanácsadói tevékenységről és az agrárgazdasági szaktanácsadási rendszerről szóló 1/2022. (I.14.) AM rendelet (a továbbiakban: 1/2022. AM rendelet), az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (a továbbiakban: Erdőtörvény), a növényvédelmi tevékenységről szóló 43/2010 FVM rendelet (a továbbiakban: 43/2010 FVM rendelet) szabta keretek között. Ilyenek a névjegyzéki szaktanácsadók, növényvédelmi szakirányítók.
- Másrészt a térítésmentes tanácsadásból, ami a szakmai és szakmaközi szervezetek által, illetve termelői együttműködések keretében nyújtott szaktanácsadást jelenti, ahol az adott szervezet a saját tagjait, vagy az érintett ágazat szereplőit segítik tanácsadással, és ezért külön térítést nem várnak el. Hozzátéve, hogy azon szakmai szervezetek, amelyek tanácsadói piaci alapon is végzik a tevékenységüket, a névjegyzékben is szerepelnek, ebben az esetben az első besorolásba tartoznak.

A fenti struktúrában, a Magyarországon fennálló szaktanácsadási rendszer már részben jelenleg is megfelel az uniós (rendeleti) elvárásoknak, de a Stratégiai Terv keretében a rendszer további fejlesztését irányoztuk elő, az alábbiak szerint hangsúlyozva, hogy a támogatott szaktanácsadás rendszerében mind az

alapesetben térítéses szolgáltatást nyújtó (1.), mind az alap esetben térítésmentes szolgáltatást nyújtó (2.) szaktanácsadóknak lehetősége van részt venni. A rendszer – uniós elvárások szerinti – működtetése a SZAK feladata lesz, az AKIS koordinációs szervezet és a KAP Stratégiai Terv Irányító Hatóságának felügyelete mellett, továbbá az erdő alapú gazdaság témakörében megerősítjük a KAP sikeres végrehajtásának célját támogató képzéseket, képzők képzését.

Szakértelem

Elvárás	Jelenlegi biztosítékok
Art. 15(3) a szaktanácsadók jól kvalifikált, megfelelően képzett szakemberek legyenek	a névjegyzéki szaktanácsadóktól alapvető elvárás a végzettség és a minimum 5 éves tapasztalat, napraké továbbá a 1/2022. AM rendeletben meghatározott ké (alapképzés, kötelező képzés, támogatott szaktanács kapcsolódó képzés és kreditrendszer) biztosítja
Art. 15(2) a szaktanácsadók naprakész technológiai tudással és a meglévő gyakorlatok, legújabb kutatási eredmények ismeretével rendelkezzenek	Az erdő alapú gazdálkodás területén kialakítjuk a m sikeres végrehajtását segítő, a támogatott szaktanács kapcsolódó képzés és továbbképzés rendszerét az Er Tudásközpont Non-profit Kft. közreműködésével.

Pártatlanság

Elvárás	Jelenlegi biztosítékok
Art. 15(3) a szaktanácsadók által adott szaktanács pártatlan, a szaktanácsadók nem minősülnek összeférhetetlennek	a névjegyzékből leszűrhető, hogy ki a „független” s nem áll „szoros” kapcsolatban input anyag gyártóv ez alapján biztosítható, hogy támogatott formában szaktanácsadó nyújthasson támogatást szakmaközi szervezetek elismerésének feltétele, ho kereskedelmi tevékenységet, tanácsadásukkal így ti tagjaik érdekét szolgálják Az erdő alapú gazdaság szakterület tekintetében is KAP-ból támogatható szaktanácsadók pártalanságá

Tematikus lefedettség

Elvárás	Jelenlegi biztosítékok
Art. 15(2) a szaktanácsadási szolgáltatásoknak a gazdálkodás gazdasági, környezeti és társadalmi dimenzióit is le kell tudnia fedni	a névjegyzéki tématerületeket és szakterületeket l uniós rendeleti szinten – elvárt témát Az erdő alapú gazdálkodás területén is kialakítjuk

Art. 15(4) elérhető kell, hogy legyen szaktanácsadási szolgáltatás a rendeletben meghatározott témák mindegyikében, célzottan az üzem igényeire szabottan	KAP sikeres végrehajtását segítő tematikus lefed Ágazati Tudásközpont Non-profit Kft. közreműk a szakmai és szakmaközi szervezetek által nyújto adott ágazat, tagi kör szempontjából releváns tém

2.Magyarország agrár tanácsadással kapcsolatos irányítási szervezete (governance)

Az alábbiakban a hazai szaktanácsadási tevékenység jelenlegi formáit mutatjuk be. A Stratégiai Terv keretében ezeket kívánjuk továbbfejleszteni a fentiekben meghatározottak szerint.

Mindenekelőtt megemlítendő, hogy a rendszerben fontos koordináló szerepet tölt be a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara, amely köztestületként – a kötelező tagság 2013. évi bevezetése óta – a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás és élelmiszerfeldolgozás minden szereplőjét összefogja (körülbelül 400 ezer tagot számlálva). Feladata első sorban a felsorolt szektorok érdekképviselete, illetve a tájékoztatás, tudásátadás, és az utóbbi témában a névjegyzéki szaktanácsadói rendszer működtetése, Országos Szaktanácsadási Központként is funkcionálva (a továbbiakban: OSzK), a szaktanácsadásban koordináló, nyilvántartó és ellenőrző szerepkört is betöltve. Kapcsolódó feladatait a 1/2022.AM rendelet, valamint a Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamaráról szóló 2012. évi CXXVI. törvény, 15/B. paragrafusa határozza meg. A rendszer bevezetésének célja a hazai agrárszaktanácsadás színvonalának biztosítása a szaktanácsadóktól egy meghatározott szintű képzettséget és gyakorlati tapasztalatokat elvárva, emellett folyamatosan tájékoztatást is adva számukra az aktualitásokról, szükség esetén képezve is őket. A rendszer része a Nemzeti Agrártanácsadási Bizottság (NATaB) is, amely javaslattevő, véleményező jogkörrel közreműködik a mezőgazdasági és vidékfejlesztési szaktanácsadással összefüggő egyes feladatok összehangolásában. A NATaB tagjai között a szaktanácsadási rendszerhez kapcsolódó valamennyi szereplő képviselteti magát, így a döntéshozói szinttől, az agrár-felsőoktatáson, a kutatói, a szakmai és érdekképviseleti szinten át a gyakorlatban résztvevőkig. A tagi összetétel alapján elmondható, hogy a NATaB az AKIS szereplőit fedi le. A Kamara ezen túl saját maga is ellát térítésmentes tanácsadási tevékenységet és szoros kapcsolatot ápol a többi szakmai és szakmaközi szervezettel, általában vezető szerepet vállalva a közös fellépésekben. Saját tanácsadási tevékenységét mintegy 600 fős falugazdász hálózata révén látja el, így segítve tagjait, hogy - többek között – a KAP által meghatározott kötelezettségeket teljesíteni tudják. Emellett különböző eseményekkel, képzésekkel, tanulmányutakkal, illetve kiadványokkal járul hozzá a tagok ismereteinek a bővítéséhez.

3.Magyarország agrár tanácsadási rendszerének legfontosabb szereplői

Térítéses tanácsadói tevékenység

Klasszikus névjegyzéki szaktanácsadók: ide tartoznak, akik önállóan, üzletszerűen végzik a tevékenységüket. Létszámbeli eloszlásukat az alábbi táblázat mutatja be:

	nyilvántartva
Szaktanácsadók	1014
Szaktanácsadó szervezetek	55

A szaktanácsadók háromnegyede kizárólag egyénileg, negyede részben vagy egészben szaktanácsadó szervezeten keresztül végzi a tevékenységet. Összesen körülbelül 40 ezer ügyfelet szolgálnak ki, felüket egyénileg, felüket szaktanácsadási szervezeten keresztül. Előbbi esetben átlagosan 31 ügyfél, utóbbi esetben átlagosan 74 ügyfél jut egy szaktanácsadóra. A szaktanácsadási szolgáltatással a mezőgazdaság,

erdőgazdálkodás és élelmiszer-feldolgozás minden témáját lefedik, vegyesen adva szakmai jellegű, így például technológiai szaktanácsot (pl. új technológiák, precíziós gazdálkodási eszközök, ökológiai gazdálkodási megoldások, integrált növényvédelem bevezetése, öntözés javítása), illetve adminisztratív jellegű szaktanácsot (pl. közreműködve az ügyfelek egységes kérelmének beadásában). A szaktanácsadóknak kiemelten fontos szerepe van a Közös Agrárpolitika (KAP) támogatásainak elérésében, a környezetvédelmi- és egyéb szakterületi követelményeknek való megfelelésben. Az ilyen típusú szolgáltatásra nagy szükség van, mivel a gazdák nem minden esetben vannak tisztában a KAP-ban előírt feltételekkel. A névjegyzékben 595 független és 459 kereskedelmi érdek mentén is tevékenykedő szaktanácsadó van nyilvántartva. Bárki fordulhat hozzájuk segítségért.

Mezőgazdasági alapanyagokat gyártó társaságok (inputanyag-gyártók): a névjegyzéki szaktanácsadók egy speciális csoportja (fentebb említett 459 fő). Egyéni érdekeik mentén adnak szaktanácsot, ilyen módon nem pártatlanok, de jelenlétük és befolyásuk számottevő a magyar agrárszektorban. Vezető szerepet töltenek be a technológiai támogatásban, tudásátadásban. Főként herbicidekkel, műtrágyákkal, vetőmagokkal és mezőgazdasági gépek forgalmazásával foglalkoznak.

Az erdők mennyiségi és minőségi megőrzése, továbbá az erdők közérdekű funkcióinak érvényesülése érdekében, amennyiben az erdőgazdálkodó nem rendelkezik az erdőgazdálkodáshoz szükséges szakértelemmel, a hatályos szabályozás szerint kizárólag erdészeti szakirányító közreműködésével gazdálkodhat. Az erdészeti szakirányítási tevékenység külön jogszabály (244/2020 korm. rendelt) alapján egyes, erdészeti hatóság előtti eljárásokban kötelező szakember közreműködésének előírását jelenti, pl. erdőtervezés, felújítás tervezés, vágás engedélyezés. Főként a területileg elaprózott magán erdőgazdálkodásra (hozzávetőlegesen 850 ezer hektár erdő, 500 ezer erdőtulajdonos és 38 ezer erdőgazdálkodó) jellemző, hogy jelentős részben szakmailag képzetlen kisgazdálkodók gyakorolják az erdőgazdálkodást, akiknek az előbbiek alapján a tevékenységükbe erdészeti szakirányítót szükséges bevonniuk. Ebben a tevékenységben országosan összesen nagyjából 1000 erdészeti szakirányító vállalkozás, illetve kb. 1500 fő úgynevezett „erdészeti szakszemélyzet” vesz részt. Az erdészeti szakszemély nem feltétlenül szakirányító: több száz hivatali, illetve állai erdőgazdaságnál vagy akár NPI-nél alkalmazott erdésznek van ilyen (tudás) minősítése, de nem végez sem szakirányítói, sem szaktanácsadási tevékenységet.

Az az erdő alapú gazdaság témakörében a tanácsadás olyan témákra terjed ki, mint a magán erdőgazdálkodás szerveződését támogató tanácsadás (különösen közös tulajdon esetében van nagy jelentősége), az erdei haszonvételek gyakorlása, az erdők szakszerű felújítása, nevelése és fenntartása, az erdők védelme, illetve ezekkel összefüggésben az erdőgazdálkodási tevékenységek tervezése, szervezése és ellenőrzése.

Növényvédelmi szakirányítók, növényvédelmi szaktanácsadók: növényvédelmi szakirányitó az a természetes személy, aki kizárólag a 43/2010 FVM rendelet szerint végzett növényvédelmi szolgáltatást nyújt; míg növényvédelmi szaktanácsadó a 1/2022. AM rendelet szerint jogosultságot szerzett és ez alapján tanácsot adó magánszemély. A növényvédelmi szakirányítás során – hasonlóan az orvosi, állatorvosi tevékenységhez – a szakirányító írja fel az alkalmazandó növényvédő szert (tehát ő hozza meg a döntést) illetve ad utasítást a kijuttatás időpontjára, a dózisra stb. A szaktanácsadói szolgáltatás során a szaktanácsadó alternatívákat állít fel a partnerének egy adott probléma megoldására, technológiai lehetőségekre, bemutatja azok előnyeit és hátrányait, majd ezek alapján az ügyfél – a gazdálkodó – maga hozza meg a döntést. A növényvédelmi szaktanácsadók minden esetben, a növényvédelmi szakirányítók csak abban az esetben szerepelnek a névjegyzékben, ha az ügyfél agrártevékenységéhez kapcsolódóan, a szakirányítási tevékenységen felül, önállóan, üzletszerűen nyújtanak további tanácsadást.

Mindkét szakember csoport a Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara (a továbbiakban: Növényorvosi Kamara) szakmai koordinációja mellett működik. A Növényorvosi Kamara célja, hogy segítséget nyújtson a mezőgazdasági termelés szakszerű végzéséhez, az okszerű növényvédelemhez, miközben az egységes és egyetemes környezet semmilyen körülmény között tartósan ne sérüljön, így

ügyelve a természet sokféleségének fenntartására, gazdagítására, kiszűrve azokat a károsító szervezeteket, melyek igen erősen korlátozzák a gazdaságos termelést, károsítják a környezetet, megbetegítve az embereket, állatokat (pollen, özönnövények, erdei kártevők, gyapjas lepke stb.). A Növényorvosi Kamara égisze alatt közel 3000 növényvédő szakember végzi tevékenységét, tudásuk naprakészen tartására a szervezet továbbképzéseket szervez, illetve egyéb eszközökkel is segíti a szakmai tevékenység magasabb szintű végzéséhez szükséges ismeretek elsajátítását. A Növényorvosi Kamara a növényvédelem területén háttér tudásbázisként funkcionál, növényvédelmi előrejelzéseiket nem csupán a szaktanácsadók, hanem a termelők is elérhetik és hasznosíthatják.

Egyetemek és kutatóintézetek keretében működő szaktanácsadók: a névjegyzéki szaktanácsadók egy speciális csoportja. A hazai egyetemek és kutatóintézetek keretében az oktatók és kutatók egy része szaktanácsadóként is működik és a legújabb szakmai ismereteket egyéni szaktanácsadás, illetve bemutató üzemi programok keretében adják át az érdeklődő termelőknek. Az utóbbi programokat nem feltétlen az intézmények saját kísérleti üzemeibe szervezik, hanem önmagukban, az intézményektől függetlenül is működő gazdaságokba. Ilyen bemutató üzemi hálózatot működtet például az Ökológiai Mezőgazdasági Kutatóintézet (ÖMKi) (100-120 gazdasággal), illetve a Széchenyi István Egyetem (SZE) (60 gazdasággal). A hálózat tagjaival szoros kapcsolatot ápolnak, így a termelők kísérletekben vesznek részt, hallgatók számára adnak lehetőséget a gyakorlati tapasztalat szerzésre, illetve készek más termelőket fogadására is (a már említett bemutató üzemi programok keretében). Ezen túl, egyes egyetemeken a szaktanácsadók számára képzéseket is szerveznek készségeik fejlesztésére. Ebből a szempontból a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem (MATE) és a SZE emelkednek ki.

Térítésmentes tanácsadói tevékenység

Tenyésztő szervezetek és ezek szövetségei: kiemelten fontos a szerepük a genetika beszűkülést megelőző tanácsadói tevékenység területén. Összesen 20 szervezet (vegyesen tenyésztőszervezet és ezek szövetségei), 80 tanácsadóval végez ezen területhez kapcsolódóan tanácsadói tevékenységet, azaz ismertetik az állattenyésztőknek a védett őshonos, a veszélyeztetett és a fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták megőrzését segítő tenyésztési-, génmegőrzési feladatokat, párosítási terveket készítenek a vonalak és családok fenntartása érdekében, elősegítik ezen fajták genetikai állományának védelmét, népszerűsítését, a fajtákhoz kötődő értékes tulajdonságok ismeretterjesztés keretében történő bemutatását, valamint a fajták génmegőrzési elveivel és tenyésztésre vonatkozó szabályozásokkal összhangban álló hasznosítási feltételeknek a megteremtését. A szakmai szervezetek rendelkeznek ezen fajták magas genetikai értékének, a fajták kialakuláskori eredeti geno- és fenotipusos állapotában történő megőrzéséhez, valamint a formagazdagság fenntartásához és a beltenyésztés elkerüléséhez szükséges szakmai-, technikai- (pl. adatbázisok) és humánerőforrással, a tanácsadói tevékenységet ellátó szakemberek pedig sok éves – sok esetben akár több évtizedes – szakmai tapasztalattal és igen speciális szaktudással az állati génmegőrzés területén. A tanácsadás folyamatos, rendszeres. Egy tanácsadóra jutó ügyfelek száma szervezetenként/fenntartott fajtánként változó és területileg is szóródást mutat, átlagos értéke 50-60 ügyfél/tanácsadó. A tanácsadással érintett ügyfelek száma hozzávetőlegesen 4-5 ezer.

Magyarországi Sertéstenyésztők és Sertéstartók Szövetsége (MSTSZ): a szövetség összefogja a sertéstenyésztők és sertéstartók tevékenységét, annak érdekében, hogy a hazai sertéságazat versenyképes, fenntartható, valamint átlátható és szervezett legyen. Ennek érdekében szaktanácsadói hálózatot is működtet, 16 területi felelőst (tanácsadót) alkalmazva. A tanácsadók szakmailag támogatják a tagok tenyésztőmunkáját, ösztönzik az állatállomány költséghatékony, valamint GMO mentes takarmányozását és a piaci igényeknek megfelelő végtermék előállítást, az előállított sertéshús minőségi javulását, valamint segítik a termelők hatóság által előírt adatszolgáltatási kötelezettségeinek teljesítését. Az ismeretek bővítésére közreműködnek hazai és nemzetközi kutatási programokban is. Ezen túl államilag delegált feladatokat is ellátnak, így a sertéstermékpályán kulcsszerepük van az állatjelölési és nyilvántartási feladatokban, a tenyészkoca és hízósertés állatjóléti támogatás jogosultságok igazolásában, valamint a Kiváló Minőségű Sertéshús védjegyhez kapcsolódó egyes részfeladatok ellátásában is. Aktív kapcsolatuk nem csupán a saját tagságukat jelentő 1250 termelővel van, de feladataikból adódóan összesen 1700

partner számára, mintegy 2000 telephelyen végeznek tanácsadást.

Országos Magyar Méhészeti Egyesület (OMME): az egyesület összefogja a magyar méhészeket, tájékoztatja, képezi, tanáccsal látja el őket, érdekvédelmi szerepet is betöltve. A tanácsadás keretében 21 szaktanácsadóval alvállalkozásban támogatja mind a tagok, de a nem tag méhészek tevékenységét is. Több, mint 20 ezer méhésszel vannak így kapcsolatban (70%-uk tag). Kiemelt hangsúlyt fektetnek az új szakmai módszerek átvételére, kidolgozására, a gyors gyakorlati alkalmazás elősegítésére, illetve általában a méhészek gazdasági tevékenységének segítésére, szervezésére. Az ismeretek bővítésére közreműködnek kutatási programokban is, illetve a jó gyakorlatok terjesztésére szakmai bemutatókat tartanak. A tanácsadási tevékenységet alapvetően fogadóórák keretében látják el, de mindig, minden megyei méhészrendezvényen jelen vannak és a méhészek rendelkezésére állnak.

Termelői Értékesítési Szervezetek (TÉSZ-ek), Termelői Integrációs Szervezetek (TISZ-ek): elismerésük feltétele, hogy a tagjaik részére folyamatosan biztosítják a piac igényei alapján összeállított és ellenőrzött tartási, vagy tenyésztési, integrált termesztési, illetve integrált növényvédelmi technológiát, valamint az ezek végrehajtásához és a forgalmazási minőségszabványoknak való megfeleléshez szükséges információs és szaktanácsadási rendszert. A TÉSZ-ek koordinálásában mintegy 70 szaktanácsadó tevékenykedik, tanácsadónként átlagosan 100 termelővel tartva kapcsolatot, évente több alkalommal helyszíni szaktanácsadást végezve. Egyes szervezetek ugyanakkor kiemelkednek a szerint, hogy a szaktanácsadási tevékenységre mekkora hangsúlyt fektetnek, illetve mennyire törekednek rá, hogy a tagok termesztési, gazdasági és egyéb ismereteit bővítsék, naprakészen tartsák. Így például a Délalföldi Kertészek Szövetkezete (DélKerTÉSZ) együttműködik egyetemekkel is, hogy akár közös kutatási projektek keretében oldják meg a több tagnál is fellépő, így a TÉSZ-t érintő problémákat. Ezen túl közösen szerveznek gyakornoki programokat hallgatóknak. A Gyümölcsért Kft. döntéshozók, kutatók és termelők bevonásával kezdeményezett együttműködést, hogy közösen dolgozzanak ki megoldást a kajszibarack fitoplazmás betegsége ellen. A MEGÉR-TÉSZ Szövetkezet továbbá képzéseket is szervez tagjainak. A TISZ-ek rendszerét nem rég vezették be, a TÉSZ-ek mintájára, szervezeteik egyelőre kialakuló félben vannak.

Egyéb nonprofit szervezetek: egyes tématerületek esetében vannak aktívan tanácsot adó, alulról szerveződő, nonprofit szervezetek is. Így például az agrárerdészet területén a Zsörk Alapítvány ösztönzi az alternatív gazdálkodási rendszerek létrejöttét; a Magyar Szója és Fehérjenövény Egyesület a hazai, génmódosítástól mentes fehérjenövények vetésterületének növelésére, hazai feldolgozására célzott technológiai szaktanácsadással támogatja az érdeklődő termelőket; a Kislépték Egyesület a kistermelők lehetőségeit igyekszik bővíteni, őket tanácsadással segíteni; a Éltető Balaton-felvidékért Egyesület pedig a régiós vidékfejlesztés mellett kötelezte el magát, és ennek keretében segíti a termelőket.

2022. januárban cégbírósági bejegyzésre került az Erdészeti Ágazati Tudásközpont Nonprofit Kft. Többségi tulajdonosa a Soproni Egyetem (SOE), tulajdonosok továbbá: 21 állami erdőgazdaság Zrt-k, TAEG Tanulmányi Erdőgazdaság Zártkörűen Működő Részvénytársaság, Erdészeti és Energetikai Szaporítóanyag Terméktanács, Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége, Fagazdasági Országos Szakmai Szövetség, és mind az 5 szakképzési centrum: Alföldi Agrárszakképzési Centrum, Déli Agrárszakképzési Centrum, Északi Agrárszakképzési Centrum, Kisalföldi Agrárszakképzési Centrum, Közép Magyarországi Agrárképzési Centrum.
A társaság egyedülálló tulajdonosi háttérével és a tulajdonosok által képviselt szellemi, szervezeti és infrastrukturális tőkével alkalmas és képes az ágazat számára szerteágazó, mégis minőségi tudásátadási, tudásmegosztási feladatainak szervezésére is. Ambíciója továbbá az innováció-menedzsment, első sorban „innovációs bróker” feladat felvállalása, szolgáltatások nyújtása. KAP-relevanciája: kulcsszereplő lesz az erdő alapú gazdaság érdekében az ÚMVP és a VP során ki nem használt „szoft” lehetőségek, úgymint strukturált és minőségi tudásbővítési, tudásátadási és networking bázis és szolgáltatási kínálat pótlásában. Így válik a 2023-2027 KAP Stratégia sikeres megvalósításra való felkészülést segítő, valamint a megvalósítás során a folyamatos és minőségi támogató network működtetésének, az összes érintett és érdekelt megfelelő együttműködésével biztosító, felelős letéteményese. Így az EÁTK képes lesz az AKIS

minden szintjén, funkciójában és együttműködésében hatékonyan részt venni.

Az egyes szakmai és szakmaközi szervezetek között hagyományosan szoros a kapcsolat, ismerik és adott esetben segítik egymás tevékenységét. A tanácsadásukra jellemző, hogy a termelőket mind személyesen, mind telefonon és email-en keresztül is támogatják.

8.4 Description of how innovation support is provided as referred to in Article 114(a)(ii)

1.KAP Hálózat Innovációt és digitalizációt támogató egységének tervezett működése

Az innovációs szolgáltatások egy részét Magyarországon az EIP támogató egység biztosítja majd azzal, hogy meghatározott tematikák mentén tudásátadási rendezvényeket szervez, tájékoztatási szolgáltatást nyújt, széleskörűen kommunikálja és közzéteszi a releváns nemzetközi és hazai projektek eredményeit (feladatainak részletes leírását lásd az SFC 4.4 fejezetében a KAP Hálózat leírásánál). Ezen felül az EIP támogató egység minden évben tervezi az innovációs brókerek foglalkoztatását majd (a központban dolgozó további innovációs szakértők mellettmellett) akik az EIP operatív csoportok elindulását követően facilitátorokká válnak. Az innovációs bróker előre meghatározott témák mentén dolgozik együtt a gazdálkodókkal az innovációs potenciál azonosításán és az operatív csoportok megalakulásának ösztönzésen. Emellett az EIP támogató egység együttműködve a Nemzeti Agrárgazdasági Kamarával - innovációs tartalmú brókeri és facilitátori képzést tart majd a szaktanácsadók számára, hogy a szaktanácsadók a szükséges innovációs alaptudást (innovációhoz kapcsolódó finanszírozási lehetőségeket), valamint technikákat és módszertanokat el tudják sajátítani. Ezzel biztosítható az, hogy a szaktanácsadók egyfajta horizontális témaként felvegyék a portfóliójukba az innovációs tanácsadást is. A képzések elérhetőek lesznek mind a térítéses mind a térítésmentes tanácsadói tevékenységet végző szervezetek számára, akik szerepelnek a szaktanácsadói névjegyzékben és pártatlan szaktanácsadási szolgáltatást nyújtanak. Az AKI a képzési tananyagok kialakításához szintetizálja majd tudáselőállítási rendszerekből (Horizontos projektek, BIOEAST) nyerhető tapasztalatokat, ismereteket, módszertanokat és jó gyakorlatokat a magyar agrárgazdasági sajátosságokhoz igazítva.

Magyarországon egy kombinált rendszer működik majd az innováció terén, hiszen az EIP támogató egység az AKIS koordinációs szervezet által meghatározott témák mentén éves munkaterv szerint szervezi a tudásátadást a szaktanácsadók, kutatók és gyakorlati szereplők között. A témákban rendezvények, nemzetközi projektek eredményeinek becsatornázása, brókeri/facilitációs tevékenység, valamint tájékoztatási szolgáltatás lesz majd elérhető az innovációs irányvonalak erősítése érdekében. A témák évről-évről változnak majd a tudásátadás és az innovációs teljesítmény alakulásának függvényében.

Magyarországon számos kiváló kezdeményezés és szervezet létezik, melyek az agrárgazdaság innovációs teljesítményének ösztönzéséhez hozzájárulnak, akár tematikusan akár horizontálisan. Ezek a kezdeményezések és szervezetek hiánypótló elemei a magyar agráriumnak, melyek számos jövőbeni operatív csoport és innovációs ötlet születését, valamint ahhoz kapcsolódóan a tematikus tudásátadást segíthetik. A cél, hogy a hazai agrár-innovációs ökoszisztémában minden szervezet és szereplő megtalálja a helyét, hogy az innovációs ötletek, partnerségek valós támogatása megvalósuljon.

Ilyenek szervezetek többek között a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara, a szaktanácsadó szervezetek, tenyésztőszervezetek, egyetemek és kutatóintézetek keretében működő szaktanácsadók, érdekvédelmi szaktanácsadó szervezetek, egyesületek, melyek tanácsadási tevékenységet folytatnak, és gyakorta tematikus tudásátadási rendezvényeket is szerveznek. Ezen szervezetek számos új EIP operatív csoport és innovációs ötlet azonosítását segíthetik. Az elmúlt években megerősödtek az innovációs start-up inkubációs programok és kezdeményezések is. Több tematikus rendezvényen is teret kapott az innováció/innovációs eredmények bemutatása.

Ahhoz, hogy a hazai kutatási részvételünket erősíteni tudjuk az uniós programokban, már a tervezés során komoly érdekérvényesítést kell végeznünk. Ennek fényében az AM, AKI és NAK szakértői számos

nemzetközi KFI-munkacsoportban vesznek részt. Ilyenek az Európai Bizottság égisze alá tartozó Mezőgazdasági Kutatások Állandó Bizottságának (SCAR) munkacsoportjai is. Ezek a munkacsoportok nem csak a Horizont-munkaprogramok kialakítását tudják befolyásolni, hanem más uniós KFI-finanszírozási eszközök kialakítását, konkrét tervezését és szövegezését is. A hazai érdekek hatékony képviseletét megalapozandó, illetve az érintett szereplők közötti információ áramlás elősegítésére, a NAK az AM-mel együttműködve, együttes koordinációval a munkacsoportok leképezéseként hazai tükörmunkacsoportokat is működtet, az állategészségügy és az AKIS területén. Ez utóbbi célja az agrárkutatás, innováció és tudásmegosztás iránt érdeklődő hazai szereplők (pl. kutatók, oktatók, szaktanácsadók, termelők) összegyűjtésével szakember bázis kialakítása (kutatás-oktatás-szaktanácsadás-gyakorlat folyamatos közelítése, közösségépítés). Folyamatos egyeztetés a az aktuális témákban a hazai és nemzetközi szak- és támogatáspolitika, valamint támogató környezet optimális kereteiről, így célzottan megjelenik a Közös Agrárpolitika, Horizon Europe; ágazati kutatási célok, agrárszakképzés, felsőoktatás, agrárszaktanácsadás, innováció ösztönzése, NAK infrastruktúra és potenciál jobb kihasználása. Részt vesznek az információ megosztásában az aktuális lehetőségekről (pl. pályázatok, finanszírozás, képzések, nemzetközi megjelenés) és a jó gyakorlatokról (pl. milyen irányban érdemes technológiát korszerűsíteni vagy hogyan lehet hatékonyan nemzetközi konzorciumot felépíteni); valamint képviselik az általános összefogást a hazai agrárkutatás, innováció és tudásátadás ügyéért, mindezt kiemelten az alábbi tematikus fókuszterületeken: biomassza alapú gazdaság, digitalizáció, Food2030, kertészet, állattenyésztés, fenntartható talaj- és vízgazdálkodás.

Az innovációt és digitalizációt támogató egység kiemelt feladata, hogy ösztönözze és támogassa a tanácsadók részvételét az EIP csoportok munkájában.

2.KAP Stratégiai Terv végrehajtása során felhasználni tervezett innovációt támogató jó gyakorlatok

Tematikus rendezvények, ahol az innováció teret kapott

ÖMKI és a NAK által megrendezett Szántóföldi napok (https://szantofoldinapok.hu/) Több tízezer embert megmozgató, aktív egyetemi háttérrel rendelkező rendezvény, amely évente kerül megszervezésre.

Agrárszektor Konferencia https://www.portfolio.hu/rendezvenyek/konferencia-agrar/agrarszektor-konferencia-2021/1232/attekintes A kétnapos esemény egyedülálló módon veszi napirendre a legfontosabb és legaktuálisabb agrárgazdasági témákat, a legnagyobb kihívásokat

Kaposvári Állattenyésztési Napok (https://kaposvarinapok.hu/) A kiállítás fókuszában az állattenyésztés mellett a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem és a szakiskolák is fókuszt kapnak.

Agromash Expo (https://agromashexpo.hu/) Magyarország legnagyobb agrárgépipari szakmai rendezvénye

Bábolnai Gazdanapok (https://babolnamenes.hu/2021/08/31/34-babolnai-gazdanapok/) A 34 éve meghonosított mezőgazdasági kiállítás bemutatja szántóföldi technológia színe-javát.

Alföldi Állattenyésztési Napok (http://hodmezogazda.hu/bemutatkozas) A küllemében is lenyűgöző állatkiállítói terület nagy létszámú és széles választékú őshonos és sokszor másutt nem látható, különleges tenyészállatnak ad helyet.

PREGA (https://www.prega.hu/) Precíziós gazdálkodást népszerűsítő rendezvény, az ország egyik legnagyobb agrárkonferenciája.

OMÉK (https://omek.amc.hu/) Országos Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Kiállítás és Vásár, amely felsorakoztatja Magyarország agrárgazdasági szereplőinek széles körét.

Inkubációs programok kezdeményezések, amelyek fő fókuszában az innováció áll

NAK Tech Lab (https://www.naktechlab.hu/) A NAK TechLab inkubációs program célja Magyarország leginnovatívabb megoldásainak megtalálása és felkarolása.

Agrovirtus (https://agrovirtus.hu/) Magyarország szimulációs agrárversenye egyetemisták részére.

Magyar Innovációs Nagydíj. (https://www.nak.hu/kamara/kamarai-hirek/orszagos-hirek/103333-

kiemelkedo-hasznot-hozo-vilagszinvonalu-teljesitmenyeket-ismertek-el-a-magyar-innovacios-nagydij-palyazaton) Évente megrendezésre kerülő verseny, melynek keretében keresik kiemelkedő hasznot hozó, világszínvonalú innovációs teljesítményeket.

Az Év Agrárembere kitüntető díj (https://www.agrotrend.hu/tag/az_ev_agrarembere_kitunteto_dij) Minden évben tíz kategóriában keresi az Agrotrend csoport által életre hívott Az Év Agrárember díj a köz számára értékeset alkotó, a társadalom javát szolgáló agrárszakembereket

Hiventures – Tőkebefektető (https://www.hiventures.hu/hu) Kockázati tőkebefektetési programjai új távlatokat nyitnak a hazai korai fázisú, innovatív és hagyományos kkv valamint nagyvállalati finanszírozásban.

Az agrárinnováció beágyazottsága a nemzeti innovációs politikába

Az Innovációs és Technológiai Minisztérium szakpolitikai támogatásával és felügyelete mellett a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal felel az Nemzeti Intelligens Szakosodási Stratégia (S3) kidolgozásáért, koordinációjáért és a megvalósításáért. A 2021–2027 évekre vonatkozó S3 kialakítása 2019 végén kezdődött meg. A horizontális és a nemzetgazdasági prioritások között: a mezőgazdaság és élelmiszeripar mint nemzetgazdasági prioritás is megjelenik. Ez lefedi a teljes mezőgazdasági és élelmiszeripari innovációs láncot, beleértve a következőket: erdészet, kertészeti technológiák, növénynemesítés, növényvédelem, növénytermesztési technológiák; állatnemesítés, állattenyésztés, takarmányozás és gyepgazdálkodás; agrár-biotechnológia, élelmiszer-biztonsági, feldolgozás-technológiai megoldások és egészséges élelmiszerek. A mezőgazdaság és élelmiszeripar kitettsége a legnagyobb az éghajlat-változásnak a nemzetgazdasági ágak közül, ezért a prioritásban kiemelt szerepe van a klímaváltozáshoz való alkalmazkodást elősegítő mezőgazdasági technológiákkal kapcsolatos fejlesztéseknek, a stresszrezisztenciát erősítő megoldásoknak. Az erőforrás-hatékony gazdaság és az energia, klíma prioritásokhoz szinergikusan illeszkedve jelen prioritás alapvető eleme a környezeti terhelés csökkentése és a klímaváltozás hatásainak mérséklése. A prioritás a hazai adottságokra építve két irányból kívánja támogatni a terület fejlesztését. Egyrészt a környezeti adottságok, a növénytermesztési és állattenyésztési tapasztalatok ötvözése innovatív megoldásokkal a szektort alkalmassá teszik prémium termékek előállítására. A prioritás másik iránya, hogy a mezőgazdaság és az élelmiszeripar járuljon hozzá a fenntarthatóság előmozdításához, egyúttal a vidék megtartó erejének növeléséhez. Ennek a prioritási iránynak hangsúlyos eleme az egészségmegőrzést támogató, értékes beltartalmú élelmiszerek és gyógyhatású termékek termelésének fejlesztése és a termelésüket hatékonyabbá tevő KFI és agrárkísérletek ösztönzése.

Nemzeti programok, amelyek érintik az agrárinnovációt is

A megújuló Nemzeti Kutatás-fejlesztési és Innovációs Stratégia átfogó céljai között kiemelt fontosságú az innovációs ökoszisztéma szereplői közötti aktív tudás- és technológiatranszfer ösztönzése, azon belül pedig a felsőoktatási intézmények tudásközvetítő szerepének hatékonyabb kiaknázása. Az ökoszisztéma pályázat (Egyetemi Innovációs Ökoszisztéma (2019-1.2.1-EGYETEMI ÖKO) programja) egy egykapus vállalkozási szolgáltatásra vonatkozott. A program céljai között szerepel egy olyan webes platform létrehozása is, amely támogatja az egyetemek KFI szolgáltatási portfóliójának találkozását az üzleti szférából érkező konkrét igényekkel, szükségletekkel. A kialakításra kerülő közvetítő (match-making) felület elősegíti az egyetemekkel történő kapcsolatfelvételt és az egyetemi-vállalati együttműködéseket. Az S3-hoz 3 tematikus platform kapcsolódik, amelyeknek a hazai elfogadása megtörtént, EU-s jóváhagyásra vár: agrifood, energetika, ipari modernizáció. Agrifood témakörben az egyetemek kapcsolódását ösztönzik, hogy egy hazai tükörcsoport is létrejöhessen. Forrás: https://nkfih.gov.hu/palyazoknak/innovacios-okoszisztema/egyetemi-innovacios

Területi Innovációs Platform (TIP) egy térségi szerveződés, amely térben és időben egyszerre biztosít lehetőséget a közvetlen innovációs szakpolitikai irányok megismerése mellett a helyi- és nemzetközi innovációs ökoszisztéma szereplőivel való együttműködések kialakítására, erősítésére és új szakmai alapok létrehozására, hozzájárulva ezzel a magyar gazdaság versenyképes és fenntartható

tudásgazdasággá alakításához. Az innovációs platformok létrehozásának fő célja, hogy az egyetemen lévő kapacitások - beleértve a képzés mellett a kutatásfejlesztést is - érdemben tudjanak szolgáltatni a kis- és közepes vállalkozások felé, a cégek pedig be tudják emelni működésükbe az egyetemeken fellelhető eredményeket, ezáltal tudjanak erősödni, illetve hogy egymással is együttműködjenek ezek a vállalkozások. A célkitűzés megvalósításához tudástranszferre van szükség az egyetemeken belül és egyetemeken kívül is. Szervezett keretek között a hallgatók gyakorlati helyszínként használhatják a partner vállalkozásokat, illetőleg kettős, duális képzésekben vesznek részt. Cél továbbá az, hogy az alapkutatáson túl olyan kutatások is elindulhassanak, amelyek közvetlenül piaci hasznosításra kerülnek. Az egyetemek köré szerveződve jöttek létre, és folyamatos a „beszélgetés" a szereplők között. Egyetemi innovációs ökoszisztéma támogatás.

Aki csatlakozik a TIP-hez, annak oktatáson kell részt vennie, ezt követően kap certifikációt, ami most van kialakítás alatt. A Covid miatt kicsit megállt a lendület, 2019-2020 között aktív volt a csapat, fel lehet ébreszteni. Egyetem a partner és van felelős ember, aki a cégeket összeszedi. A GINOP+ lesz a vonzó erő. Science park alapjai a TIP-ek lesznek. Az innovációs platformok országos hálózata mára gyakorlatilag teljessé vált. A TIP kialakításának 2019 novemberében elindított kezdeményezése a régiók legfontosabb innovációs szereplőit - egyetemeket, kutatóintézeteket, nagyvállalatokat, kkv-kat, startupokat, klasztereket, inkubátorokat, akcelerátorokat, országos kamarai hálózatokat kívánja megszólítani a lehető legszélesebb körben. A TIP együttműködést teremt a régiókban lévő vállalkozások és az egyetemek között abból a célból, hogy segítse az innovációt és a versenyképességet.

Agrárgazdasághoz kapcsolódóan Debreceni Egyetemen és Gödöllőn, a Magyar Agrár és Élettudományi Egyetemen jött létre Területi Innovációs Platform, melyek számos aktív csatlakozott taggal rendelkeznek már. Forrás: https://nkfih.gov.hu/palyazoknak/innovacios-okoszisztema/teruleti-innovacios

Az erdő alapú gazdaságban az Erdészeti Ágazati Tudásközpont Non-profit Kft. egy olyan együttműködésen alapul, amelynek célja, hogy a gazdasági szereplők bevonásával a korábbinál minden szinten sokkal gyakorlatorientáltabb ismereteket adjon, és egyben lehetőséget teremtsen a különböző szakterületeken zajló továbbképzésre. Ennek érdekében a tudásközpont az oktatási intézmények és a gazdálkodók közötti kapcsolat összehangolását, támogatását, egységes rendszerben történő működtetését, és innovációs törekvéseit is hivatott szolgálni.

Az NKFI Hivatal létrehozta a Nemzeti Laboratóriumok Programját, melynek keretében olyan tudásközpontok létrehozását és működtetését kívánja támogatni, amelyek az egyes szakterületek kiemelkedő tudományos csomópontjává válhatnak. A Nemzeti Laboratórium felfedező és kísérleti megközelítésű kutatásoknak új, nemzetközi dimenzióját nyitó, együttműködésen alapuló kezdeményezései. Ennek keretében létrejött az Agrártechnológiai Nemzeti Laboratórium, melynek fő célja egy talajtani adatbázis, a Tápanyag-gazdálkodási szaktanácsadási rendszer és a digitális talajtani adatbázis (TalajWeb) létrehozása. A konzorciumban az AKI is partner. Forrás: https://nkfih.gov.hu/palyazoknak/innovacios-okoszisztema/nemzeti-laboratoriumok

Az EIP támogató egység együttműködve az NKFI Hivatallal és további hazai agrárgazdasági szereplők bevonásával segíti a fenti kezdeményezések eredményeinek terjesztését, valamint a hálózatok kialakítását. A fent nevezett kezdeményezések, köztük a TIP-ek, többszereplős megközelítés elvárásait biztosító rendszerekké/hálózatokká állhatnak össze.

Nemzetközi kezdeményezések melyek hatással vannak a hazai agrárinnovációra

Horizon Europe

Magyarország a programon kereszül a kutatás és innováció révén alakíthatja a jövőjét. A kutatásnak és az innovációnak az ökológiai, a szociális és a gazdasági változásokra, valamint a kapcsolódó társadalmi kihívásokra kell összpontosulnia. Az tudományos erősségeket kamatoztatva vezető szerepet kell szánni az

áttörést hozó és diszruptív innováció területén. Ambiciózus célok kitűzése elengedhetetlen a mindennapjainkat befolyásoló olyan kérdésekben, mint a készségfejlesztés, a káros kibocsátások, a környezet állapota. Összpontosítás az élvonalbeli kutatási és innovációs projektre, a kutatástól és innovációtól kezdve az alkalmazásig.

Soil Mission

Megalakult az EJP SOIL National Hub. Az EJP SOIL projekt az európai kutatóközösségre támaszkodva az ismeretek, eszközök és módszerek felmérését követően olyan kutatási stratégiát alakít ki, amely tudományosan megalapozza a klímatudatos, fenntartható Mezőgazdasági talajhasználathoz szükséges gazdálkodással összefüggő szakpolitika kidolgozását. A projekt mind a kezdeti stratégiai tervezési szakaszában, mind pedig a részletes kutatási feladatok meghatározása során figyelembe veszi az érintett felek – gazdálkodók, kutatók és döntéshozók – szempontjait. Tagállami szinten az érdekelt felek bevonása, a gazdák, a kutatók és a politikai döntéshozók közötti információáramlás biztosítása nemzeti tudásközpontok, ún. national hub-ok megalakításán és működtetésén keresztül zajlik. Az EJP SOIL konzorciuma a hub-okkal együttműködve kaphat pontos képet a valós kutatási igényekről, valamint ily módon készülhetnek olyan tudományos alapú ajánlások, amelyek valamennyi érintett fél számára elfogadhatóak. A hazai national hub 2020. szeptember 16-án, az EJP Soil hazai projektindító rendezvényén alakult meg. A hub tagsága nyitott.

Living Lab-ek

A living labek jelentősége a következő időszakban az agráriumot érintően is megerősödik, hiszen a Soil Mission keretében 100 db living lab kerül majd létrehozásra, de a Agrárökológiai Partnerség is living labek-en keresztül fogja támogatni az agrárökológiai projektek megvalósítását. A living lab megközelítés elfogadottságán jelenleg Magyarország dolgozik, ugyanakkor úgy gondoljuk, hogy a living lab típusú projektek és ökoszisztémák természetüknél fogva nem állnak távol a futó EIP operatív csoportoktól, valamint további innovációs együttműködésektől. Az EIP Támogató Egység az NKFI Hivatallal együttműködve aktív szerepet fog vállalni abban, hogy a Talaj Misszió valamint a különböző partnerségek nyújtotta lehetőségek eljussanak a megfelelő és releváns hazai együttműködések számára. Magyarországon az agrárterületen egy ismert living lab működik, az ÖMKI On-Farm living labje (https://www.biokutatas.hu/hu/page/show/omki-on-farm-elo-laboratorium)

BIOEAST

A karbonsemlegesség nem érthető el a biomassza alapú gazdaság kiépítése nélkül, és fontos, hogy ösztönzést kapjanak a modellváltást segítő programok, különös tekintettel a kutatás-fejlesztésre. Ebben a biomassza alapú gazdaság jelentősége óriási, éppen ezért van szükség nemzeti stratégia kialakítása. Fontos erősíteni a K+F együttműködéseket a karbonsemleges technológiák elterjedése céljából. A BIOEAST kezdeményezés 7 témakörre fókuszál K+F partnerségek kialakítása szempontból: agroökológia, élelmiszerrendszerek, erdészet, édesvízi akvakultúra, bioenergia, oktatás, képzés, fejlett biobázisú vegyi anyagok. A BIOEAST-en belül a definiált tematikák mentén aktív hálózatok alakultak ki melyek alkalmasak további kutatás-fejlesztési partnerségek létrehozására, de a tagországok AKIS szereplőinek, akár EIP operatív csoportjainak együttműködésére is.

Megújuló energia

Megújuló energia tekintetében Magyarország a bruttó végső energiafogyasztásban legalább 21%-os megújuló energiaforrás részarányt szeretne elérni.

A magyar Nemzeti Energia- és Klímaterv (https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/hu_final_necp_main_hu.pdf) 196. oldala szemlélteti, hogy a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat szektor energiafelhasználása jelentősen nő, és 2030-ra eléri a 761 ktoe-t.

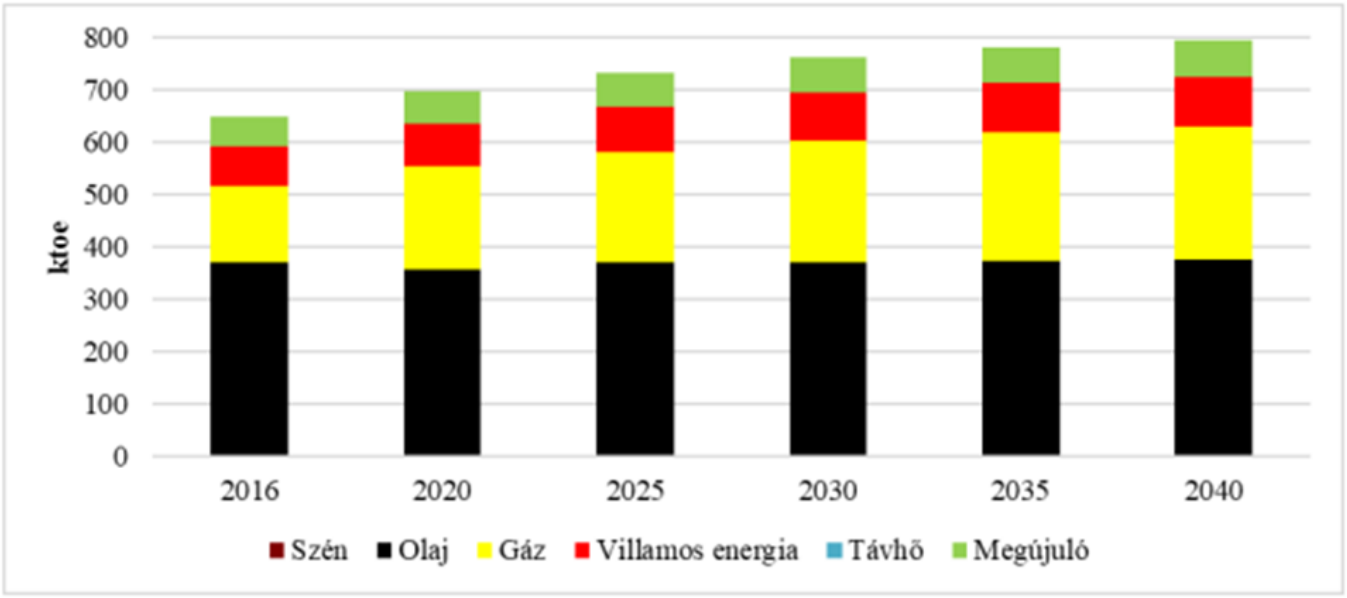

A mezőgazdasági szektor energiafelhasználás tüzelőanyag-összetételének alakulása a jelenlegi intézkedéseket figyelembe véve, ktoe Tényadat forrása: Eurostat

A mezőgazdasági kibocsátások csökkentését jelenleg a helyes mezőgazdasági gyakorlatok előírásán és különféle támogatási eszközökön keresztül kívánjuk elérni. A hulladékgazdálkodás alapvető szabályait a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény határozza meg. A 2020 utáni időszakra szóló célokat és intézkedéseket a készülőben lévő új hulladékstratégia fogja meghatározni. A CO2 elnyelő kapacitások fokozása érdekében a Nemzeti Erdőstratégiával összhangban jelentősen növeljük az erdővel és egyéb faállományokkal borított területek arányát, és az erdők szénmegkötő képességének megőrzése érdekében javítjuk az erdőknek a környezeti tényezőkkel szembeni ellenállóképességét. A fentiek mellett a céljaink elérését fogja szolgálni egy energia- és klímatudatos társadalom megteremtését szolgáló program, melynek egyaránt részét képezik a különböző korcsoportokat megcélzó energia- és klímatudatosságot növelő kampányok, valamint a fiatal generációkra fókuszáló oktatási tartalmú szemléletformáló intézkedések (lásd. AKIS beavatkozások tudásátadás, innováció).

8.5 Digitalisation strategy (Art.114)(b))

1.Stratégiai megközelítés szükségessége a helyzetelemzés alapján

A CCO-val kapcsolatban készített SWOT elemzés bemutatja, hogy az élelmiszer alapanyag-előállítás és az élelmiszeripar teljes területén szükséges a korszerű fenntarthatósági megoldások és eszközök használatának erősítése. Ehhez az Agrár- és élelmiszeripari vállalkozások digitális infrastruktúrájának fejlesztése mellett szükséges egyrészt a Meglévő adatbázisok összekapcsolása, integrálása, monitoring és előrejelző-rendszerek kialakítása, másrészt a Munkaerő képzettségi szintjének növelése az innovatív technológiák alkalmazása érdekében. Magyar agrárium korszerűsítéssel kapcsolatos lehetőségeket támasztja alá, hogy a specifikus célkitűzések jó részében az éghajlatvédelmi szempontokat és egészséges élelmiszer iránti igényeket is szem előtt tartva (de kiemelten SO2, SO3, SO5, SO7, SO9) megjelennek az adatgyűjtéssel, digitális technológiákkal kapcsolatos a következő szükségletelemzésben megjelenő környezeti-gazdasági társadalmi elvárások. SO2: Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése Termesztéstechnológia javítása, Tartástechnológia átalakítása, fejlesztése, Post harvest technológia fejlesztése, Innovatív technológiák és fenntartható megközelítések elterjesztése a mezőgazdaságban; SO3: Rövid ellátási láncok fejlesztése (adatbázis, eszköz, infrastruktúra és kompetencia fejlesztés); SO5: Technológiai átállás a szigorodó növény-egészségügyi előírások figyelembe vételével; SO7: A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal generációk számára; SO9: Technológiai átállás a szigorodó növény-egészségügyi előírások figyelembe vételével; Digitális megoldások fejlesztése minőségbiztosítás, tanúsítás, nyomon követhetőség, árujelölés terén.

2.Magyarország stratégiai megközelítése

A magyar kormányzat idejében felismerte a digitalizációban rejlő lehetőségeket, ezért Digitális Jólét Program néven elfogadta azt az országos léptékű, ágazatokra vonatkozó DESI Indexre is reagáló átfogó fejlesztési tervet, mely meghatározza a területtel kapcsolatos jövőbeni feladatokat. A Digitális Jólét Programjáról (https://digitalisjoletprogram.hu/en) rögzített feladatok célja a tudatos, értékteremtő internethasználat támogatása, a magyar gazdaság digitális átalakítása, ezáltal a magyar társadalom és a magyar nemzetgazdaság digitális fejlesztése. A Digitális Jólét Program keretében egy olyan, az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) által működtetett tárcaközi munkacsoport jött létre, amely a különböző szektorok digitalizációs fejlesztéseit hivatott koordinálni. A Digitális Jólét Program keretében a Kormány szakmailag támogatta olyan területek fejlesztési koncepcióját, mint a Digitális Oktatási Stratégia; Digitális Exportfejlesztési Stratégia, Digitális Startup Stratégia és a Digitális Agrárstratégia, Mesterséges Intelligencia Stratégia. Az említett stratégiák és a különböző ágazatok átfogó digitalizációs célkitűzéseit a Nemzeti Digitalizációs Stratégia (NDS) 2021-2030 tartalmazza, amely konkrétan megfogalmazza, hogy Magyarország a digitális átalakulás szükségszerűségét felismerve a digitalizációs törekvéseket kívánja a versenyképességi és modernizációs törekvések középpontjába állítani. Az NDS kiemelt célja, hogy a meghatározott intézkedéseknek köszönhetően hazánk digitális fejlettsége az évtized közepére ne csak elérje, hanem meg is haladja az európai uniós átlagot.

Ezért fogott össze magyar Agrárminisztérium öt évvel ezelőtt az informatikai szakmával és kezdte el közösen kidolgozni Magyarország Digitális Agrárstratégiáját (DAS 2019-2027). Ennek a hosszú és alapos munkának eredményeként 2019-ben, Európában elsők között fogadta el Magyarország Kormánya a Digitális Agrárstratégiát, amely négy pilléren alapul:

1) az ágazati szereplők digitális tudásának, felkészültségének növelésén;

2) az ágazat digitális innovációs lehetőségeinek bővítésén;

3) a közigazgatás adatalapú fejlesztésén és

4) végül, de közel sem utolsó sorban az ágazati szereplők, azaz a termelők digitális átállásának, beruházásainak támogatásán.

A DAS végrehajtásában már mind a négy pillér esetében jelentős előrehaladást sikerült elérnünk nemzeti források, az átmeneti évek KAP intézkedései, valamint az uniós kutatási pályázatok segítségével. Ezen eredményekre építve szeretnénk folytatni a stratégiai végrehajtását, kibővítve a KAP Stratégiai Tervünkben kidolgozott intézkedésekkel. A DAS végrehajtásával célunk volt, hogy a mezőgazdaság adatalapú fejlesztése a termelés, az üzem és a termékpálya szintjén is megvalósuljon, ezért a DAS intézkedési tervében szerepelt a Digitális Élelmiszeripari Stratégia kidolgozása is.

Magyarország Digitális Élelmiszeripari Stratégiája (DÉS 2021-2028) 2021. év végére készült el és így figyelembe tudtuk venni a KAP Stratégiai Terv kidolgozása során. A DÉS két fő pilléren alapul:

1) termelés technológia digitalizálása, amely biztosítja a termelési folyamatok monitorozását, irányítását, a termelési adatok gyűjtésével és a termékek minőségének mérésével

2) képzés digitális átállása, amely a biztosítja a közép- és felsőfokú képzés modernizációját, valamint az élelmiszeripari vállalkozások dolgozóinak és vezetőinek digitális kompetenciafejlesztését. A DÉS végrehajtása 2022 évben indul és jelentős mértékben támaszkodik az átmeneti évek, valamint az új KAP intézkedéseire és az uniós kutatási pályázatok nyújtotta lehetőségekre.

A fenti stratégiákban meghatározott digitalizációs célok eléréséhez hozzájárulnak az egyéb EU-s alapok (ERFA, ESZA) által biztosított támogatások, de ezen fejlesztésektől lehatárolva a KAP Stratégia Terv beavatkozásai hozzájárulnak, a mezőgazdasági, élelmiszeripari, erdészeti digitalizációs törekvésekhez, csakúgy mint a vidéki kistelepülésekről is elérhető digitális szolgáltatások fejlesztésében.

A KAP Stratégiai Terv kialakításához alapul vettük a digitális gazdaság és társadalom fejlettségét mérő mutatóról (DESI) szóló jelentésekben megfogalmazott tagállami eredményeket. A tematikus fejezeteket illetően a DESI 2020 jelentés magában foglalja a széles sávú hozzáférés (59,8%), a digitális készségek (41,8%), az internethasználat (55,9%), a vállalkozások digitalizálása (25,3%), a digitális közszolgáltatások (57,8%), a kialakulóban lévő technológiák, a kiberbiztonság, az IKT-ágazat és annak kutatás-fejlesztési

kiadásainak, valamint a Horizont 2020 forrásai tagállamok általi felhasználásának európai szintű elemzését. A 2020-as felmérés alapján Magyarország a 28 uniós tagállam között a 21. helyen áll. Az ország eredményei az elmúlt néhány évben nagyjából az uniós átlagnak megfelelő ütemben javultak.

A fenti DESI indexszel összhangban, a KAP Stratégiai Terv digitalizációs átfogó célkitűzéséhez kapcsolódva fontos kiindulási adat, hogy 2020-ban megvalósult Agrárcenzus célja, hogy felmérje a (közel 234 ezer mezőgazdasági tevékenységet folytató) gazdaságok szerkezetét és hiteles információkat gyűjtsön a magyar agrárium helyzetéről. A felmérés rámutatott, hogy a gazdálkodók jelentős része (72%) nem rendelkezik középfokú végzettséggel sem. A kérdőívben nagy szerep jutott az agrárdigitalizáció és generációváltás témakörének is. Modernizációval kapcsolatban felmérték, hogy a gazdálkodók milyen hatékonyságnövelő digitális eszközöket használnak vagy terveznek használni. Az eredmények azt mutatják, hogy a precíziós technológiák közül a legtöbben a növényállapot-felmérést alkalmazzák saját eszközzel, vagy szolgáltatásként igénybe véve (5,3 %), amit az automata kormányzás követ 3,9 %-al. Differenciált munkaműveletet a gazdálkodók csupán 3,4 %-a, döntéstámogató, illetve vállalatirányítási szoftvert a megkérdezettet mintegy 3%-a alkalmaz a mezőgazdasági termelése során. Mindamellett, fontos hangsúlyozni, hogy döntéstámogató szoftver alkalmazó a kis és közepes gazdaságok aránya növekedési tendenciát mutat, csak úgy mint a differenciált munkaműveletet a nagy gazdaságok esetében. A Green Deal és az uniós klímavédelmi ambíciók növelése, illetve a KAP ST keretében biztosított támogatások és az adatszolgáltatási kötelezettségek ösztönzik a gazdálkodót a hatékony környezetkímélő gazdálkodás folytatására, üzemek modernizálására, digitális technológiák alkalmazására. A KAP ST célja, hogy az eltérő üzemméretek figyelembevételével növekedjenek a fenti mutatók 8 %-ra.

A Elektronikus ügyintézés, transzparencia, nyomon-követhetőség szükséglethez igazodva a Kifizető Ügynökség 2021-ben bevezette a mobilGAZDA alkalmazást, ami mind a termelők, mind a falugazdászok, mind pedig a Kincstár számára előnyös, hiszen mobil applikációval gyorsítja és könnyíti az ügyintézést, adategyeztetést. A KAP ST digitalizációjának fontos kompetencia mutatószámként értelmezhető az alkalmazást letöltők és rendszeresen alkalmazók arányának jövőbeni változása.

A nemzetközi kereskedelem, a globális értékláncok érzékelhető fejlődése miatt már régen nem az egymás mellett élő gazdálkodók versenyeznek egymással, hanem a különböző kontinensek termelői. Ezért az európai és magyar mezőgazdaság, erdőgazdálkodás és élelmiszerrendszer esetében kulcskérdés a termelés hatékonyságának a digitalizáció segítségével történő növelése, vagyis „többet termelni kevesebb ráfordítással", mégpedig úgy, hogy az összhangban legyen az európai és magyar agrármodell kis- és középméretű gazdaságok erősítését szolgáló politikájával és az adatbiztonsággal összefüggő szigorú elvárásokkal, integrálva a digitális ágazati nyilvántartásokat. A mezőgazdaság, erdőgazdálkodás és élelmiszergazdaság egyik legkomolyabb kihívása a generációváltás, mindez nem véletlen, hiszen a gazdálkodás komoly és hosszú távú elköteleződést igényel. A fiatalok számára csak akkor marad vonzó az ágazatunk, ha az jövedelmező, környezet és klímabarát, valamint nem kínál jelentősen rosszabb munkafeltételeket, mint más ágazatok. A digitalizáció és ezen belül a precíziós gazdálkodás épp az, ami mindegyik felsorolt kihívás megválaszolásában segítségünkre lehet. Hiszen megfelelő tudással alkalmazva a digitalizáció növeli a termelés hatékonyságát (SO1-3 és 9), miközben segít megóvni a környezetünket (SO4-6) és vonzóvá teheti az ágazatunkat és a vidéki életformát a technológia-rajongó fiatal generáció számára is (SO 7-8).

Adatbázisok összekapcsolása

Magyarország több párhuzamos projekttel segíti az adatbázisok létrehozását, adatok tisztítását, ezáltal a bürokrácia csökkentését:

- Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszer (ENAR) https://portal.nebih.gov.hu/enar :
  - TIR - Tenyészet Információs Rendszer
  - Szarvasmarha ENAR
  - Sertés ENAR
  - Juh / Kecske ENAR

- Baromfi Információs Rendszer
- Lóútlevél

- A szőlő és bor ágazat elektronikus ügyintézési és ellenőrzési rendszerének kialakítása és az elektronikus pincekönyv vezetési lehetőség biztosítása (ePincekönyv) https://kifu.gov.hu/epince
- Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer (MePAR) https://mepar.mvh.allamkincstar.gov.hu/#/
- Webes Gazdálkodási Napló Program (WebGN) https://gn.eurofarmer.hu/home
- Erdőtérkép https://erdoterkep.nebih.gov.hu/

3.KAP Stratégiai Terv digitális átállást szolgáló beavatkozásai

A 69. cikkben megfogalmazott vidékfejlesztési pillér keretei között hangsúlyos elemként jelenik meg a modernizáció és a digitalizáció kérdése, ennek megfelelően a vidékfejlesztésre irányuló beavatkozás-típusok tekintetében a következő alapvető támogatási célok kerültek rögzítése.

A **KAP Stratégiai Terv rendelet 73. cikk alapján** az alábbi beavatkozásoknál jelennek meg közvetlenül és közvetetten digitalizációs fejlesztések:
Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása keretében mezőgazdasági üzem szintű digitalizációs fejlesztések és élelmiszeripari, valamint takarmánygyártási üzem szintű digitalizációs fejlesztések támogatására biztosítunk forrást az átmeneti időszak tapasztalatai alapján. Mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági fejlesztése beavatkozás alapvető célja a mezőgazdasági üzemek versenyképességének, hozzáadott érték termelésének fokozása új, innovatív és környezetbarát termesztési, tenyésztési és termelési technológiák elterjesztésének és fejlesztésének támogatása révén. A beavatkozás a mezőgazdasági ágazat fejlesztésén, versenyképességének javításán keresztül hozzájárul a SWOT-okban azonosított szükségletek kielégítéséhez. A több intézkedésen átnyúló tematikus cél (Cross-cutting objective) megvalósítása érdekében a kiválasztási kritériumok között az önálló innovatív vagy digitalizációs tartalom közvetetten hozzájárul az átfogó célkitűzésekhez. Élelmiszerfeldolgozás fejlesztése a mezőgazdasági üzemen belül és kívül beavatkozásokon keresztül lehetőséget biztosítunk a magasabb hozzáadott értékű termékek előállítását célzó, versenyképesebb vállalati, termelési és termékstruktúra kialakításához, optimalizálásához, valamint a piacra jutást elősegítő fejlesztésekhez, melyek esetében az egyes projektek hozzájárulhatnak a digitalizációs célokhoz. Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken belül az okosfalu projektek infrastrukturális fejlesztéseinek támogatása, széles-sávú internet kiépítése/fejlesztése és a falusi WIFI hálózatok kiépítése közvetlenül hozzájárul a digitalizációs törekvésekhez, ezzel is csökkentve a vidéki térségek leszakadását (beavatkozások kódja: RD01_E01_FRM_73, RD02_D01_FRM_73, RD03_E02_FON_73, RD04_E03_FOF_73, RD42_R01_RAN_73, RD43_R02_LOC_73) .

A **KAP Stratégiai Terv rendelet** 77. cikke alapján több együttműködési beavatkozásnál megjelenik a digitalizáció, mint átfogó célkitűzés, ennek megfelelő tervezett beavatkozások:

- Erdőgazdálkodás digitális szolgáltatásainak fejlesztése együttműködés a digitalizáció nyújtotta megoldások alkalmazásával biztosítja a tervezhető és nyomon követhető erdészeti tevékenységet, ezzel hozzájárulva a vidéki környezeti infrastruktúra javításához.
- Vidékfejlesztési együttműködések a kistelepülések digitális átállásának támogatásért (okos falu) olyan vidéki együttműködések, amelyek gyakorlati megoldásokat keresnek a helyi gazdasági, társadalmi és/vagy környezeti kihívásokra és törekszenek arra, hogy a digitális technológiák felhasználásával lehető legjobbat adják a helyi lakosságnak. Az okos falvak a társadalmi igények mentén egy vidéki központhoz is kapcsolódhatnak, amely számos szolgáltatással közelebb hozhatja a rendszer elemeit az emberekhez.
- Európai Innovációs Partnerség (EIP) együttműködés esetében partnerségek feladata, hogy az innovációval, mezőgazdasággal, erdőgazdálkodással, élelmiszeriparral, vidékfejlesztéssel, kutatással, szaktanácsadással foglalkozó különféle szereplők a meglévő tudásukat olyan innovatív, környezeti központú megoldásokra váltsák, amelyek a gyakorlatban is alkalmazhatóak, ezen

fejlesztések már digitális eszközök alkalmazásával adat alapú döntéshozatali eljárásokkal valósulhatnak meg. (beavatkozások kódja: RD56_D03_SVC_77, RD61_A05_EIP_77) .

A **KAP Stratégiai Terv II. rendelet** 78. cikke alapján megtervezett AKIS intézkedések mindegyike szolgálja a digitalizációt (tájékoztatási szolgáltatás, tanácsadási szolgáltatás, képzés, innováció). A legközvetlenebbül a képzések és bemutató-üzemi programok intézkedés, amelynek keretében az egyéb II. pilléres támogatások igénybe vevői számára – a jelenlegi időszakhoz hasonlóan – kötelező és választható képzéseket is tervezünk biztosítani, 100%-os támogatásintenzitás mellett. (beavatkozások kódja: RD58_A01_TRA_78, RD59_A02_INF_78, RD60_A04_ADP_78)

4.Egyéb kiemelt jelentőségű beavatkozások: Agrár-EDIH

A mezőgazdaság és élelmiszeripar digitalizációja magában foglalja a hardver eszközöket (pl. szenzorok, drónok, robotok), az adatvagyont (pl. nyilvántartások, talajtérképek, időjárási adatok, kártevők- és kórokozók felmérése), az elemzést biztosító módszereket és szoftvereket (pl. mesterséges intelligencia, döntéstámogató szoftverek), a vállalatirányítási rendszereket, valamint az e-kormányzati, e-kereskedelmi és online banki szolgáltatásokat, illetve a logisztikához kapcsolódó digitális megoldásokat. A digitális megoldások segíthetik az erőforrások hatékonyabb felhasználását, a termelés kockázatainak mérséklését, a veszteségek csökkentését, a termelékenység fokozását, a nyomon-követhetőséget és a minőségbiztosítást, valamint egyes területeken megoldást jelenthetnek a munkaerőhiányra. A termelés hatékonyságának növelése kedvező hatású a környezetre és az éghajlatra is. Ugyanakkor az új technológiákkal kapcsolatos információk és a digitális készségek hiánya, valamint a technológiák alkalmazásához fűződő megbízható költség-haszon elemzések korlátozott elérhetősége kihívást jelent a digitális alkalmazások bevezetése szempontjából. A digitális technológiák vállalkozások, kiemelten az agrár vállalkozások általi integrálása tekintetében Magyarország továbbra is a legrosszabbul teljesítő uniós tagállamok között van. Az AEDIH szolgáltatásainak, tevékenységeinek célja, hogy segítse a vállalkozásokat a magasabb digitalizációs fokra lépni, az elsődleges (mezőgazdasági termelők) és másodlagos célcsoportnál (szaktanácsadók). Tervezett fontosabb céljaink: (1) mezőgazdasági üzem digitális érettségének vizsgálata, (2) digitális fejlesztési terv összeállítása, gazdaságossági számításokkal, (3) humánerőforrás fejlesztéséhez képzések, bemutató üzem látogatások szervezése, (4) a digitális fejlesztési terv alapján az üzem szempontjából prioritással bíró digitális megoldások kipróbálásának, tesztelésének biztosítása (mesterséges intelligencia, szenzor technológia, drón technológia, adat alapú vezetési döntéshozás, precíziós technológia), (5) digitális megoldás és termék katalógus összeállítása, (6) adat-alapú agrár szaktanácsadás biztosítása, (7) digitális agrár szaktanácsadás módszertanának összeállítása, (8) szaktanácsadók felkészítése az elkészült módszertan alapján, (8) a digitális agrár szaktanácsadási módszertan tapasztalatai alapján a start-up vállalkozások részére a CX és UX terv összeállítása, ami tartalmazza az ügyfél oldali folyamatok és a digitális felületek működésével kapcsolatos ügyfél oldali elvárásokat.

Az AEDIH célja továbbá, hogy Magyarország Digitális Agrár Stratégia alapján a következő években létrehozandó digitális közszolgálatásokat, nyílt adatokat tartalmazó adatbázisokat megismertesse a programba bekapcsolódós termelőkkel, szaktanácsadókkal és start-up vállalkozásokkal. Az AEDIH a Digitális Európa Program céljai közül elsősorban a mesterséges intelligencia felhasználását és a kapcsolódó digitális készségek fejlesztését támogatja, valamint az új digitális megoldások kapacitásépítésére összpontosít. Az AEDIH hálózatba kapcsolja a meglévő mesterséges intelligenciához kapcsolódó tesztelő és kísérleti létesítményeket. A szolgáltatások keretében hozzáférést és tesztelési lehetőséget biztosít a mezőgazdasági termelők részére. A digitális agrár szaktanácsadási módszertan fejlesztésével a mesterséges intelligencia alkalmazását fejlesztő startup vállalkozások részére az AEDIH lehetőséget nyújt a felhasználói igények pontos feltárásával és megfogalmazásával. Az AEDIH a digitális érettség vizsgálat alapján képzéseket nyújt a mezőgazdasági termelők és a szaktanácsadók részére, a képzéseket a bemutató üzem látogatások és a digitális megoldás és a termék adatbázis felhasználása egészíti ki. A képzésekhez kapcsolódik a technológiák, a digitális megoldások tesztelésének lehetősége is a termelők részére saját üzemi körülményeik között. Az AEDIH a digitális agrár szaktanácsadási módszertan fejlesztésével és a szolgáltatásaival segíti az új üzleti és közigazgatási digitális megoldások

megismerését, elterjedését, a digitális köz- és üzleti szolgáltatások használatát, a nyílt adatok elérését és felhasználását. Az AEDIH hozzájárul a precíziós agrártechnológia elterjedéséhez, az adat alapú agrár döntéshozás fejlődéséhez, amelyek támogatják a klíma- és környezetvédelmi célokat, az energiahatékonyság javítását. Segíti a modern, digitális, nyílt adatokra alapuló közszolgáltatások terjedését, amelyeket Magyarország Digitális Agrár Stratégiája tartalmaz. Az AEDIH működésével, szolgáltatásaival a fejleszteni tervezett digitális agrár szaktanácsadási módszertannal növeli a digitális transzformáció iránti bizalmat a mezőgazdasági termelők körében és erősíti a digitális innovációs központok hálózatát.

Szélessávú internet

A digitális gazdaság erősödéséhez, a polgárok és a vállalkozások digitális kompetenciáinak fejlesztéséhez, illetve az állami digitális szolgáltatások elterjedéséhez és igénybevételéhez alapfeltétel a megfelelő minőségű digitális infrastruktúra rendelkezésre állása. A vezetékes és vezeték nélküli hálózatok minden szintjén és minden alrendszerében olyan áteresztőképességre van szükség, amely az ország minden háztartása, vállalkozása és intézménye számára biztosítja a kompromisszumoktól mentes, hatékony hozzáférést a digitális szolgáltatásokhoz és tartalmakhoz.

A felhasználók számának folyamatos bővülése, illetve az egy felhasználóra jutó átlagos sávszélesség-igény növekedése nyomán a következő néhány évben a többszörösére fog emelkedni a digitális hálózatok forgalma Magyarországon. A növekedés fő mozgatórugója a mobilinternet és az okos telefonok terjedése, valamint a digitális on-demand videó forgalom növekedése lesz, de tömegszerűvé válhatnak a speciális mobil alkalmazások (navigáció, energia-mérés, távfelügyelet) is.

Noha a magyar digitális ökoszisztéma egyik erőssége nemzetközi összevetésben is a fejlett (vezetékes és vezeték nélküli) digitális infrastruktúra, amely mind lefedettségben, mind szolgáltatás-minőségben eléri, esetenként meg is haladja az uniós átlagot, a célrendszerben megfogalmazottak eléréséhez a Szupergyors Internet Program (SZIP) által támogatott beruházások folytatásaként további jelentős fejlesztések szükségesek a következő években, ezekhez szükség van a piaci szereplők és az állam megfelelő együttműködésére, beruházásokat támogató környezet kialakítására.

A lakossági, vállalkozási, nem állami intézményi végpontokat, felhasználókat érintő, piaci szereplők számára megnyitni kívánt digitális hálózatfejlesztési programok (pályázatok) előkészítésének kiemelt eleme Magyarországon már évek óta a széleskörű konzultáció a fejlesztendő igényhelyek kapcsán annak érdekében, hogy állami támogatás oda ne kerüljön, ahol piaci alapon megéri szélessávú fejlesztést végrehajtani.

A jelenlegi teljes fejlesztési szükséglet Magyarország VHCN lefedéséhez mintegy 1,7 millió háztartást foglal magában. A SZIP keretében kiépített NGA technológiánál magasabb fajlagos költséggel szükséges számolni, így az egy háztartásra jutó összeg átlagosan 250-300 000 Ft körül alakul, így a teljes beruházás költsége mintegy 425-510 Mrd Ft-ra tehető. Ha a SZIP keretében alkalmazott, versenyt ösztönző pályázati rendszer keretében valósulnak meg a következő évek fejlesztései, akkor 75%-os átlagos állami támogatással számolva a támogatás összege 320-380 Mrd Ft várható.
A koncentrált, államilag felügyelt és támogatott fejlesztéseknek köszönhetően Magyarország felzárkózott az EU-s átlaghoz. A DESI 10 hálózati összekapcsoltság mutatója alapján Magyarország a 27 uniós tagállam közül a 12. helyet foglalja el. A SZIP mobil szolgáltatás bevezetésével az ország 30 Mbps újgenerációs hozzáférési hálózati teljes lefedése megvalósult, illetve a vezetékes szélessávú szolgáltatások igénybevétele (háztartások arányára vonatkozóan) 82%, mely 4 % ponttal haladja meg az EU-s átlagot. A SZIP keretében 19 000 km optikai kábel, 3 000 km új hálózati infrastruktúra (alépítmény) került kiépítésére, összességében – a piaci alapon tett vállalásokkal együttvéve – közel 400.000 háztartás számára biztosítva csatlakozási lehetőséget.

Továbbra is probléma azonban a háztartásokban elérhető internet sebességének mértéke, hiszen 2020-ban több mint 38%-kal emelkedett az adatforgalom. Jelenleg a háztartások mindössze 42%-a rendelkezik 1 Gbps sebességű internetkapcsolattal, amely értékkel az EU középmezőnyében foglal helyet Magyarország, ezért is cél 2030-ra a gigabitképes hálózatok országos kiépítése. A 2020. év végi igényhelyi lefedettséget elemezve látható, hogy a gigabitképes hálózatok jellemzően a nagyvárosok környékén épültek ki, ennek okán az igényhelyek megközelítőleg 70%-a esetében nem megoldott a gigabites hálózati csatlakozás lehetősége.

A piaci mechanizmusok számos esetben kínálnak megoldást, egyes esetekben azonban, pl. a kereslet fizetőképessége, vagy az egyszeri beruházás jelentős tétele miatt piaci alapon nem, vagy csak jelentős időveszteséggel valósulhatnak meg a beruházások. Ennek érdekében eltérő támogatási intenzitással, vissza nem térítendő támogatás formájában szükséges beavatkozni.

Az EU minden tagállam számára célként jelölte meg a gigabitképes társadalom megteremtésének ösztönzését. A digitális összekapcsoltság megerősítése érdekében a hálózatok kiépítésének ösztönzése szükséges a hozzáférési esélyegyenlőség biztosítása és a jövőállóság érdekében.

A szükséges beruházások a lakossági és vállalati szélessávú hálózati végpontok gigabitképessé tételét, a szélessávú szolgáltatások minőségének folyamatos javítását, a vezeték nélküli hálózati lefedettség növeléséhez szükséges infrastruktúra fejlesztést és a hírközlési infrastruktúra fejlesztését támogató informatikai rendszer fejlesztését kell, hogy célozzák. A 2030-ig szóló **Nemzeti Digitalizációs Stratégia (NDS)**, amelynek forrása a Digitális Megújulás Operatív Program (**DIMOP)**, illetve a Helyreállítási és Ellenállási Eszköz (**RRF**) tervezete, célként fogalmazza meg, hogy **2030-ra rendelkezésre álljon a megfelelő szolgáltatási képességű és minőségű vezetékes és vezeték nélküli digitális infrastruktúra** annak érdekében, hogy a digitális ökoszisztéma fejlődésében ne válhasson szűk keresztmetszetté a nagy kapacitású infrastruktúra hiánya.

Az NDS négy specifikus célt fogalmaz meg a hálózatok fejlesztésével kapcsolatban:

· DI1: A gigabites kapcsolatra képes hálózattal lefedett háztartások aránya érje el 2030-ra a 95%-ot

· DI2: Az 5G hálózattal ellátott főbb közlekedési útvonalak és megyei jogú városok aránya 2023-ra érje el a 100%-ot

· DI3: A járási székhelyek Nemzeti Távközlési Gerinchálózati (NTG) végpontokkal való ellátottsága legalább 80%-ban valósuljon meg 2025-ig

· DI4: Legyen a legalább 1 Gbps sávszélességű hálózati kapcsolattal ellátott köznevelési és szakképzési intézmények aránya 100% 2025 végére

A célokat a következő intézkedésekkel kívánjuk elérni:

DI I.1 „Gigabit Magyarország 2030” hálózatfejlesztési program megtervezése és megvalósítása

Az intézkedés célja a „Gigabit Magyarország 2030” országos hálózatfejlesztési program megtervezése és megvalósítása annak érdekében, hogy 2030-ra minden igényhelyen elérhető legyen a legalább szimmetrikus 1 Gbps sebességű internetkapcsolat. Az intézkedés keretében el kell érni, hogy 2025-re a lakossági/ üzleti/közintézményi igényhelyek 75/70/65%-a, 2030-ra a lakossági igényhelyek 95%-a, míg az üzleti és közintézményi igényhelyek 100%-a rendelkezzen legalább 1 Gbps sávszélességű internet-hozzáférés lehetőségével. Az NDS nem különböztet meg vidéki és nem vidéki térségeket, a fejlesztések az egész ország területére vonatkoznak.

Az intézkedés fő elemei:

·Újgenerációs vezetékes és vezetéknélküli hálózatokat kiszolgáló távközlési alapinfrastruktúra fejlesztése;

·Gerinc-, felhordó (körzet) és helyi hálózati fejlesztések pályázati formában történő támogatása azokon a területeken, amelyeken a piac önerőből nem fejleszt;

·Szupergyors Internet Programiroda, felügyelőmérnöki hálózat és Broadband Competence Office (BCO)

működtetése a gigabites fejlesztések állami támogatása és szakmai monitoringja érdekében

·Amennyiben a pályázat keretében sem valósul meg a fejlesztés, az állami tulajdonú vállalkozások szerepvállalásának elemzése, szükség esetén pénzügyi eszközök bevonásával is.

DI II.1 A Digitális Jólét Gerinchálózat (DJG) földrajzi kiterjesztése, járási székhelyek, települések bekapcsolása, kapacitásbővítése és intézmények bekötése

Az intézkedés célja a Digitális Jólét Gerinchálózat fejlesztése és kapacitásának növelése oly módon, hogy a DJG használói (pl. a köznevelési és szakképzési intézmények) rövid felhordó hálózat felhasználásával a lehető legközelebbi ponton tudjanak a gerinchálózathoz kapcsolódni. Az állami hálózat fejlesztésével csökkenthető a piaci kitettség és a felügyelt hálózatban költségmegtakarítás érhető el. A fejlesztésnek köszönhetően a sávszélesség-igény folyamatos növekedése nem jár a költségek indokolatlan megugrásával.

Az intézkedés fő elemei:

·Járásközpontokban forgalmi csomópont létrehozása;

·Hálózati probe fejlesztése, aktív forgalom figyelése a rendelkezésre állás növelése érdekében;

·Hálózati monitoring rendszer továbbfejlesztése, az esetleges hibák és azok helyének gyorsabb felderítése és a beavatkozás felgyorsítása érdekében. Ezzel magasabb szintű rendelkezésre állás és költséghatékonyabb működés érhető el;

·Forgalmi irányítás fejlesztése, a legoptimálisabb hálózati forgalom kialakítása érdekében;

·100 GBit/s-os vagy ennél nagyobb kapacitású csatornák létrehozása a gerinchálózati eszközök között, ezzel a hálózat áteresztő képességének növelése. A növekvő végponti igények és a DOS, a kutatás és a közgyűjteményi digitalizáció elvárásainak maradéktalan és zökkenőmentes kiszolgálása érdekében szükséges a fejlesztés, amellyel elérhető, hogy a végpontokon - földrajzi elhelyezkedéstől függetlenül - egységes szolgáltatás történjen;

·Eszközcserék annak érdekében, hogy a kapacitások növelhetőek legyenek, ehhez modernebb eszközpark beszerzése, melyek felügyelete, üzemeltetése egységesebb módon, költséghatékonyan történhet;

·Csatlakozási pontok létrehozása, az érintett feladat-ellátási helyek mindegyikén;

·Sötétszál-bérlettel biztosított optikai vonalon a végpontok bekötése a hálózatba;

·Pre-aggregációs csomópontok biztosítása;

·Kutatási célú hálózati megoldások (pl. Quantum kommunikáció) lehetőségének megteremtése;

·Digitális oktatási hálózati- és alkalmazásplatform megvalósítása

DI II.2 Köznevelési és szakképzési kollégiumokban az oktatási és közösségi terekben menedzselt WiFi hálózati infrastruktúrák kiépítése

Az intézkedés célja oktatási célú WiFi hálózatok fejlesztésének megvalósítása köznevelési és szakképzési kollégiumokban.

Az intézkedés fő elemei:

·Tanulószobákban, közösségi terekben és lakószobákban elérhető, központilag menedzselt WiFi hálózatok kialakítása;

·Eduroam és Guest hálózatok kialakítása, fejlesztése;

·Online csoportmunkára alkalmas tanulószobák (okos TV, kamera, mikrofon stb.) kialakítása, felszerelése és üzembe helyezése

DI III.1 Nemzeti Távközlési Gerinchálózat (NTG) kiterjesztése, sávszélességének bővítése és kapcsolódó hálózati fejlesztések

Az intézkedés célja az eddig optikai hálózattal nem rendelkező fekvőbeteg-ellátó egészségügyi intézmények, büntetés-végrehajtási intézmények, a Nemzeti Távközlési Gerinchálózati (NTG) végpontokkal nem rendelkező járási helyszínek hálózatfejlesztése. Az önkormányzatok, az állami szervek ennek révén tudnak korszerű e-közigazgatási szolgáltatásokat nyújtani. További fontos cél a lényegesen megemelkedett és emelkedő sávszélesség igények rugalmas kielégítésének biztosítása kapacitásnöveléssel.

Az intézkedés fő elemei:

·Járási aggregációs hálózat továbbfejlesztése;

·NTG gerinchálózati kapacitásának bővítése (beleértve a kormányzati dolgozók otthoni munkavégzéshez szükséges NTG hálózati kapacitások fejlesztését is);

·Kórházak optikai bekötése;

·Büntetésvégrehajtási (BV) intézmények optikai bekötése;

·Az NTG kapcsolatok biztonságos kiszolgálásához szükséges egyéb hálózati és biztonsági fejlesztések.

A célok eléréséért felelős hatóság

A Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökség (KIFÜ) az Innovációs és Technológiai Minisztérium irányítása alatt a Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökségről szóló 268/2010. (XII. 3.) kormányrendeletben meghatározottak alapján végzi tevékenységét. A KIFÜ tevékenysége két nagy területre bontható:

·uniós és hazai forrásból megvalósuló informatikai projektek vezetési, minőségbiztosítási feladatainak ellátása, a projektek előkészítésétől a megvalósításán keresztül azok lezárásáig,

·informatikai infrastruktúra fejlesztése és üzemeltetése, valamint arra épülő szolgáltatások nyújtása a hazai közoktatási, felsőoktatási, kutatási intézmények, közgyűjtemények számára.

Az ügynökség az elmúlt években közel 50 országos infokommunikációs projekt megvalósításában vállalt kiemelt szerepet. Jelenleg 60 projekt megvalósításában, továbbá 10 projekt előkészítésében vesz részt – ezek összértéke meghaladja a 400 milliárd forintot. Ezen belül a KIFÜ a projektcélok költséghatékony elérése érdekében mintegy 35 összesen 187 Mrd forint támogatásból megvalósuló kiemelt informatikai és szervezetfejlesztési projektekben független minőségbiztosítást is végez.

A KIFÜ valósítja meg Magyarország eddigi legnagyobb szélessávú infrastruktúra-fejlesztési programját, a Szupergyors Internet Programot (SZIP).

2018-ban egy újabb nagy feladatot kapott a KIFÜ: a Digitális Oktatási Stratégiában meghatározott elvek mentén a Diákháló Program keretében több ezer iskolában korszerűsíti a hálózati hozzáférést a kor igényeinek megfelelő internetelérést, WiFi hozzáférést biztosítva a diákok és pedagógusok számára.

A KIFÜ dolgozta ki a Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Programot is, amely a teljes magyarországi kutatási, oktatási és közgyűjteményi intézményrendszer számára biztosít integrált országos hálózati infrastruktúrát és szolgáltatásokat.

A szélessávú hálózat fejlesztését erősítette az Országgyűlés 2015. július 6-án elfogadott törvénymódosító csomagja, amely felszámolta a hírközlési hálózati fejlesztések útjában álló jogi akadályokat, így jelentősen egyszerűsödtek és gyorsabbá váltak az ügyintézési eljárások. Szintén nagy könnyebbség a szolgáltatóknak a közműadó-csökkentés, amely az új nyomvonalon létesített hírközlési közművezetékek, és a már meglévő hálózati szakaszok legalább 100 Mbit/s sebességűre történő fejlesztése esetében öt évig teljes adómentességet biztosít.

5G hálózat

Központi intézkedést, támogatási konstrukciót az 5G hálózat fejlesztésére nem tervezünk, a hálózat fejlesztését magán szolgáltatók fogják végezni.

Együttműködés az adatok felhasználásában a gazdálkodók és az állam között: Az adatok gyűjtésében és felhasználásában a gazdálkodók és az állami szervek partneri viszonyban állnak.

o Az *állam adatot szolgáltat a gazdálkodóknak* a minél hatékonyabb termelés érdekében a különböző monitoring hálózatok és a termeléshez kapcsolódó digitális alapszolgáltatások kiépítésével (pl. agrometeorológia, GNSS, MePAR és az ahhoz kapcsolódó digitális alaptérképek, szőlővédelmi rendszer, gyümölcskataszter stb…)

o A *gazdálkodók* a termelésük során keletkezett *adatok szolgáltatásával* (pl. Okos Tesztüzem, WebGazdálkodási Napló, Nemzeti Élelmiszerlánc Adatszolgáltatási Központ, hal- és vadgazdálkodási

szakrendszerek stb.) segítik az államot a tervezési, szabályozási feladatainak ellátásában.

Az agrárpolitika célja, hogy megteremtse azt a környezetet, amelyben a precíziós gazdálkodás során keletkezett adatokat mind a gazdák, mind pedig az állam a lehető leghatékonyabb módon képes hasznosítani.

A mezőgazdaságban alkalmazott döntéstámogató és vállalatirányítási rendszerek jelentősége

Az elmúlt évtizedben az agráriumban olyan jelentős fejlődés zajlott le az informatika térnyerésével, hogy a hatékony és fenntartható gazdálkodás ma már nem képzelhető el a digitalizáció eszközei és a precíziós gazdálkodás technológiai eljárásai nélkül.

A XXI. században a növénytermesztés, állattenyésztés és a többi agrár ágazatban is nagy szerep jut az adatok szisztematikus gyűjtésének, tárolásának és feldolgozásának. A versenyképes gazdálkodás ma már nem valósítható meg a termelés során keletkezett adatokból kinyerhető információk felhasználása nélkül. Azt azonban meg kell jegyezni, hogy olyan nagyszámú adat keletkezik naponta (*időjárási előrejelzések, növényvédelmi értesítések, elvégzett műveletek minősége, gépek működésére vonatkozó adatok stb.*), amelyet a gazdálkodók önállóan nehezen tudnak értelmezni, illetve azokból szakmai döntést könnyítő megállapításokat tenni.

Az említett kihívás megoldása érdekében –, *hogy a gazdák minél egyszerűbben a szükséges információk birtokába juthassanak* – egyre több vállalatirányítási rendszer jelenik meg a mezőgazdaságban is, amelyek gyors és hatékony módon képesek elemezni a gazdáktól beérkező nagyszámú adatot. Az adatokból kinyert információkat könnyen érthető és szemléletes formában (grafikonok, elemzések) továbbítják a gazdálkodóknak, akik így megalapozott döntéseket tudnak hozni. A főbb integrátorok és gépkereskedő cégek (pl. KITE, AXIÁL, Agrotec, BAYER) is igyekeztek saját rendszert kiépíteni, tapasztalva a gazdálkodói igényt az ilyen jellegű szoftverek iránt. Egy vállalatirányítási rendszer kezeli és értékeli a mezőgazdasági sajátosságokat, egyúttal megkönnyíti a könyvelést, a gazdálkodási napló vezetését, a területek, gépek, inputanyagok rendszerezését, illetve a mért adatok kiértékelése alapján a fejlesztések tervezését is.

Kapcsolódás Magyarország Digitális Agrárstratégiájához: gazdálkodók és állami szervek együttműködése az adatszolgáltatásban

A digitalizáció terjedésével egyre több adat keletkezik az egyes gazdaságok, üzemek, illetve termékpályák szintjén is, amelyek komoly nemzeti értéket képviselnek. Az ágazati adatok gyűjtése, feldolgozása, illetve a közadatokhoz való hozzáférés közvetlen versenytényező a nemzetközi piacon. A gyűjtött – *termeléshez kötődő* – adatokat felhasználva olyan következtetéseket tudunk levonni, amelyek a következő években beépíthetők a termesztésbe. Állami oldalról pedig segítik a megalapozott döntéshozatalt, a támogatások hatékonyabb célzását és a jogszabályalkotást. Ennek következtében az agrárgazdaság tudatos ágazati szintű adatgazdálkodása stratégiai fontosságú. Cél az adatokhoz való hozzáférés költségeinek csökkentése és a jogszabályi környezet szükséges átalakítása. Számos állami fejlesztés valósult már meg, amelyek a digitalizáció segítségével megkönnyítik és gyorsítják a gazdák ügyintézését.

a) A stratégiában több olyan intézkedés is szerepel, amelyek a meglévő adatbázisok digitalizálását, integrációját szolgálják. Ilyen például a *Nemzeti Agrár Adat Központ (NAAK – TS 2021) és a Nemzeti Élelmiszerlánc Adatszolgáltatási Központ (NÉAK) létrehozása is*, melynek célja a mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek digitális nyomonkövethetőségének támogatása, az agráriumban keletkezett adatállomány társadalmi hasznosulása, az ágazati adatintegráció kívánt mértékének elérése. Egy nemzeti szintű élelmiszerlánc adatszolgáltatási központ létrehozása – a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal bázisán – hathatósan támogatja a nyomon-követési és élelmiszerlánc-felügyeleti rendszer megerősítését.

b) Elengedhetetlen az állami háttérinfrastruktúra és intézményfejlesztés folytatása is annak érdekében, hogy a szükséges fejlesztések meg tudjanak valósulni a digitalizáció jegyében. Ezek megvalósulása révén csökkenthetővé válnak a gazdák adminisztrációs terhei is.

-*Okos Tesztüzem és Okos PÁIR:* A Mezőgazdasági Adminisztratív Adatpolitika (MAAP) részeként az Okos Tesztüzemi Rendszer (Smart FADN) és az Okos Piaci és Árinformációs Rendszer (Smart PÁIR) szoftveralkalmazás továbbfejlesztése.

A Vidékfejlesztési Program értékeléséhez és monitoringjához adatokat szolgáltató informatikai rendszerek

kialakítása, továbbfejlesztése.

A fejlesztés támogatja a Közös Agrárpolitika (KAP) és a kapcsolódó EU-s és hazai szakpolitikák tervezését, megvalósítását, monitoringját és értékelését.

Az Európai Bizottság kezdeményezésére a mezőgazdasági termelőktől gazdasági és pénzügyi adatokat gyűjtő FADN rendszer FSDN (Farm Sustainability Data Network) rendszerré alakul át, az adatgyűjtések kiegészülnek a környezeti és társadalmi fenntarthatósághoz kapcsolódó adatokkal.

Az Európai Unió következő költségvetési ciklusra vonatkozó Közös Agrárpolitikája (KAP) a fenntarthatóságra minden eddiginél nagyobb hangsúlyt fektet, ezzel illeszkedve a szintén 2020-ban elfogadott Zöld Megállapodáshoz (European Green Deal), a Farm to Fork Stratégiához és a Biodiverzitás Stratégiához.

Az FSDN rendszer kialakításához szükséges fenntarthatósági adatok begyűjtése során előnyben kell részesíteni a meglévő adatgyűjtések közötti adatátvételt, elsősorban a mezőgazdasági termelők adminisztratív terheinek csökkentése érdekében. A rendszer az Agrárstatisztikai Információs Rendszer (ASIR), valamint a külső adatbázisok adatait (pl.: Nébih: webalapú gazdálkodási napló (WebGN), nitrát adatlap) adatkapcsolatokon keresztül éri el.

A fejlesztés keretében átvenni tervezett adatok a mezőgazdasági termelők környezeti teljesítményéhez kapcsolódnak:

- növényvédőszer kijuttatás,
- részletes antibiotikum felhasználás,
- korcsoportok szerinti állatlétszám,
- trágyakezelés, trágyatárolás és trágya kijuttatás,
- istállón belüli technológia,
- takarmányozás,
- legeltetés,
- műtrágya kijuttatás,
- agrotechnológiai műveletek.

Az átvett adatok segítségével becsülhető a mezőgazdasági termelők ÜHG-kibocsátása, nitrogénmérlege és ammóniakibocsátása, a környezeti adatokból képzett mutatókat pedig fel lehet használni a KAP indikátorainak számításához.

-*Mobilgazda***:** A Magyar Államkincstár által kifejlesztett Mobilgazda nevű alkalmazás nagy könnyebbséget nyújt az agrár-és vidékfejlesztési támogatásokat kérelmezők számára. Az applikáció a termelők, a falugazdászok, illetve a Kincstár számára is kölcsönösen előnyös, hiszen gyorsítja, könnyíti az ügyintézést, adategyeztetést.

-*E-pincekönyv***:** Az E-pincekönyv nem csak a nyilvántartások elektronizálására korlátozódik, hanem a különböző informatikai rendszerek összekapcsolásával megkönnyíti a hatóságok feladatát, amely hozzájárul a megalapozott ágazati döntések meghozatalához is, illetve a gazdálkodó évekre visszamenőleg látja a tevékenységéhez kapcsolódó adatokat.

-*Földmegfigyelési Információs Rendszer (FIR):* A Copernicus Európai Földmegfigyelési Programba illeszkedő projekt célja, hogy a közigazgatás és a társadalom szereplői számára hasznos, naprakész műholdas földmegfigyelési adatokat szolgáltató, egységes és integrált rendszer valósuljon meg. A földmegfigyelési adatok különösen a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, vízügy, környezetvédelem, honvédelem, katasztrófavédelem területén bírnak kiemelt jelentőséggel, hiszen az online elérhető, naprakész Sentinel űrfelvételek segítségével például nyomon követhető a művelés alá vont területek és az erdőborítottság nagyságának változása vagy akár a belvíz által elöntött területek nagysága is, a Sentinel műholdak által alkalmazott kamerák (pl NDVI) segítségével beazonosíthatók a táblán belüli különböző területek növényfejlettségi viszonyai, melyek több éves összefüggésben biztosíthatják a beavatkozási zónák kialakítását.

Támogatások

Az említett folyamatokat figyelembe véve, illetve a gazdák digitális átállásának elősegítése érdekében került meghirdetésre a Vidékfejlesztési Program (VP 2014-2020) keretében 2021 júliusában a precíziós gazdálkodást támogató felhívás is („*Mezőgazdaság digitális átállásához kapcsolódó precíziós fejlesztések*

támogatása”). A VP keretében 100 milliárd forintnyi forráskeret állt rendelkezésre a szántóföldi növénytermesztés és a kertészet ágazatok részére a digitális átállás és a precíziós fejlesztések támogatására. Kiemelt célja volt a pályázatnak, hogy a korszerű gépek, eszközök és az igénybe vehető szolgáltatások révén a mezőgazdasági vállalatok és gazdaságok hatékonyabb, jövedelmezőbb termelést tudjanak kialakítani a környezet megóvását szem előtt tartva.

212 milliárd forintnyi támogatásra nyújtottak be kérelmet a gazdálkodók (összesen 2905 darab pályázat érkezett be). Az eddig meghozott támogatói döntések eredményeként immár 1131 termelő részesült 96 milliárd forint támogatásban, de ezek a számok még folyamatosan emelkedni fognak. A magyar gazdák nyitottak a precíziós technológiák igénybevétele iránt, mivel összesen 8 052 db gép beszerzésére nyújtottak be támogatási igényt, melyek közül eddig 3 360 db gép beszerzése került támogatásra. A táblázat második része mutatja, a pályázat során döntéstámogató szolgáltatásként igénybe vett önállóan nem támogatható tevékenységeket, melyeket a gazdálkodók leginkább igénybe vesznek.

Önállóan támogatott eszközök	**Igényelt (db)**	**Támogatott (db)**
Helyspecifikus, illetve precíziós munkavégzésre alkalmas **mezőgazdasági erőgépek** (beleértve az önjáró permetezőket), **traktorok** beszerzése	3011	1203
Helyspecifikus, illetve precíziós munkavégzésre alkalmas, teljesítményfokozó, hozamtérképező rendszerrel felszerelt, szemestermény-betakarításra alkalmas **kombájnok** és a hozzájuk kapcsolódó adapterek, vágóasztalok beszerzése.	819	402
Helyspecifikus, illetve precíziós munkavégzésre alkalmas, teljesítményfokozó,	93	38

hozamtérképező rendszerrel vagy más, a precíziós gazdálkodás követelményeinek megfelelő egységekkel felszerelt **egyéb betakarítógépek** beszerzése.		
Helyspecifikus, illetve precíziós munkavégzésre alkalmas munkagépek beszerzése (beleértve permetezőgépeket és sorközművelő eszközöket).	4129	1717
10 évnél nem régebben gyártott, mezőgazdasági erőgépek, traktorok, munkagépek helyspecifikus művelésre alkalmassá tétele **modernizálása révén**	999	519
Önállóan nem támogatható tevékenységek (döntéstámogató)	**Igényelt (db)**	**Támogatott (db)**
Precíziós**, georeferált talajmintavétel és az** ahhoz kapcsolódó tanácsadási szolgáltatások igénybevétele	1924	820

Műholdas és földközeli távérzékelési adatok beszerzése és elemzése és az ahhoz kapcsolódó tanácsadási szolgáltatások igénybevétele**,**	1122	545
Menedzsment-zónák lehatárolása különféle eljárásokra alapozva és az ahhoz kapcsolódó tanácsadási szolgáltatások igénybevétele	815	464
Differenciált anyagkijuttatási tervek és térképek készítése és az ahhoz kapcsolódó tanácsadási szolgáltatások igénybevétele	598	261
Farm-menedzsment, mezőgazdasági döntéstámogató szoftverek üzemeltetése és az ahhoz kapcsolódó tanácsadási szolgáltatások igénybevétele	766	400

A precíziós eszközök beszerzésének támogatása a 2023-27-es programozási ciklusban is hangsúlyos szerepet fog betölteni a KAP ST végrehajtásakor.

Társadalmi viszonyok:
A 2020-ban lezajló Agrárcenzus is rákérdezett arra, hogy a gazdálkodók miért nem használnak precíziós eszközöket. Ennek eredményeiből kiderül, hogy

-a legtöbb gazda (123,3 ezer fő) azért nem használ ilyen eszközöket, mert úgy gondolja, hogy *nincs rá szükséges a termelés során,*

-a második legtöbben (22 ezer fő) azt nyilatkozták, hogy *nem rendelkeznek a szükséges ismeretekkel,*

-harmadik helyen szerepel (8,9 ezer fő válaszolta) indokként *a digitális eszközök magas ára,*

-csupán 1500 fő jelölte meg válaszként azt, hogy azért nem alkalmaz precíziós eszközöket, mert *korlátozottan érhető el képzés és szaktanácsadás.*

Annexes

Annex I on the ex-ante evaluation and the strategic environmental assessment (SEA) referred to in Directive 2001/42/EC

1. Summary of ex-ante evaluation process and results

Ex ante értékelés összefoglaló

A. HÁTTÉR

A KAP Stratégiai Terv előzetes értékelésének feladata a tervezés nyomon követése és az elkészülő munkaközi változatok értékelése az SPR 139. cikkében meghatározott módon és szempontok szerint.

Jelen dokumentum az előzetes értékelés értékelési jelentése a már teljes és az Európai Bizottság részére 2021. december 30-án hivatalosan benyújtott magyar KAP Stratégiai Terv, a 2022. május 26-i, hivatalosan ex ante értékelésre átadott, nem végleges és nem jóváhagyott SFC export munkaváltozat, illetve számos esetben további, még frissebb dokumentumok alapján készült.

Az Agrárminisztérium (AM), mint megrendelő, egy közbeszerzési eljárás keretében kiválasztott Field Consulting Services Zrt. és Collective-Intelligence Kft. által vezetett konzorciumtól rendelte meg a KAP Stratégiai Terv előzetes értékelés elkészítését az AM által jóváhagyott Indító Jelentésében definiált tartalommal, mely feladatát a nyertes konzorcium külső szakértők bevonásával a 2021. július 5-i határidőre teljesítette. Ezzel lezárult az ex ante értékelés és az SKV folyamat jogi hátterét biztosító szerződés, amely még a KAP reform korábbi lezárásával számolva került előkészítésre 2019-ben. Új jogi háttér biztosítása, így az ex ante értékelés és az SKV folyamat folytatása csak újabb közbeszerzési eljárás lefolytatása után vált újra lehetségessé.

Az Agrárminisztérium (AM), mint megrendelő, a közbeszerzési eljárás keretében kiválasztott Field Consulting Services Zrt. és Collective-Intelligence Kft. által vezetett konzorciummal 2022. április 4-én kötött szerződésének egyik feladataként rendelte meg a KAP Stratégiai Terv előzetes értékelés frissített elkészítését, a 2021. december 30-án hivatalosan az Európai Bizottság részére benyújtott KAP Stratégiai Tervre, majd a 2022. május 26-án hivatalosan ex ante értékelési alapként átadott dokumentumokra vonatkozóan, mely feladatát a nyertes konzorcium külső szakértők bevonásával, határidőre teljesítette.

Jelen dokumentum a megelőző értékelési jelentések tartalmára is támaszkodva, a KAP Stratégiai Terv Európai Bizottság részére benyújtott, hivatalos dokumentumok és munkaváltozatok alapján, valamint a tervezési folyamat munkadokumentumainak figyelembe vételével foglalja össze az értékelők korábbi és jelenlegi tervezéstámogató megállapításait és javaslatait, tevékenysége átöleli a hivatalos ex ante értékelői támogatás nélküli tervezés időszakát (2021. július 6. – 2022. április 3.) is, így egységes keretbe foglalja a KAP Stratégiai Terv 2022. július 15-ig megvalósított előzetes (ex ante) értékelését.

B. MIT ÉS HOGYAN ÉRTÉKELTÜNK?

A KAP Stratégiai Terv tervezéséhez kapcsolódó előzetes értékelés 2020-tól kezdődően folyamatos, formatív értékelésként valósult meg. Az értékelés eredményeképpen előállított három értékelési jelentés lefedte az SPR és az ENRD által elvárt, szükségszerűen vizsgálandó átfogó témákat (1: helyzetelemzés, SWOT és szükségletek; 2: beavatkozási stratégia; 3: monitoring, adatgyűjtés és végrehajtás), majd egy negyedik, szintézis jelentésben összegezte azokat. Ez a szintézis jelentés és a kiemelt beavatkozások koherencia-elemzéseinek eredményei alkották a 2021. év végén a Bizottság részére hivatalosan benyújtott KAP Stratégia Terv 1. sz. mellékletét.

A jelen jelentés részletesen mutatja be az egyes témákhoz kapcsolódó észrevételeket és javaslatokat a hivatalos tervdokumentum és jellemzően a 2022. május 26-i munkaváltozat alapján. Ugyanakkor kiemelendő, hogy a KAP Stratégiai Terv tervezése egészen az Európai Bizottsági elfogadásig még folyamatban van, és amíg ez le nem zárul, addig akár a tervdokumentum korábban már vizsgált elemei is változhatnak.

A dokumentum strukturálása kapcsán szem előtt tartottuk az értékelési folyamat során is maximálisan lekövetett ENRD ajánlásokat, értékelési kérdéseket, javasolt módszereket és értékelés-támogató

eszközöket, melyek jellemzően a dokumentum fejezet-struktúráját adják. Az egyes fejezeteken belül a tematizálás alapját – ahol csak lehetséges és releváns - az SO struktúra, azon belül pedig az ENRD által javasolt értékelési kérdések és szempontok jelentették.

Jelen dokumentum célcsoportja elsősorban a tervezésben közvetlenül részt vevő szakértők, illetve a szakpolitikai döntéshozók, és nem a széles nyilvánosság, mivel célja a tervezési eredményekre történő konstruktív visszajelzéssel a tervezési folyamat támogatása. A jelentés ennél fogva jellemzően szakkifejezéseket használ és számos része kevésbé közérthető.

A jelen dokumentumban bemutatott tartalom az értékelők megrendelővel részeiben már igen, de teljeskörűen még nem egyeztetett álláspontját tükrözi. A megállapítások és javaslatok tervezőkkel való egyeztetése folyamatos, a teljeskörű egyeztetés jelen jelentés benyújtását követően várható.

C. ÖSSZEFOGLALÓ MEGÁLLAPÍTÁSOK

Az értékelésre átvett munkaanyagok jellemzően jó minőségű szakmai háttér-dokumentumok, amelyek organikus összehangolása és a korábban javasolt ex ante értékelői kiegészítésekkel történt továbbfejlesztése szakértői véleményünk szerint megfelelő alapot szolgáltatott a KAP Stratégiai Terv tervezésének célszerű és ENRD ajánlásokhoz illeszkedő folytatásához.

A KAP Stratégiai Terv tervezése szükségszerűen – a szakpolitikai felelős, illetve a megvalósításért felelős intézményrendszer kapacitásai, tapasztalatai okán – a korábbi, elsősorban a VP, illetve kisebb részben az ÚMVP gyakorlatokra alapoz, ezeket tekinti viszonyítási pontnak. Ez fontos elvi kiindulópont a szervezeti tanuláshoz, és jól tükrözi azt a Bizottsági elvárást, mely a korábbi tapasztalatok használatára vonatkozik. Kivételes lehető¬séget teremtett e korábbi tapasztalatok számbavételére az a VP eredményekre vonatkozó 19 tematikus értékelés, mely 2020-ban és 2021-ben készült el, és amelyek egyik alapvető célja a tényalapú tervezés támogatása volt.

A VP, mint stabil tervezési kiindulópont mellett azonban a KAP Stratégiai Tervnek számos ponton többnek, illetve másnak kell lennie, mint a VP-nek. A szabályozási változások, az új, teljesítményhez kötött megvalósítási rend, a KAP I. tervezési elvárásai, a zöld elvárások jelentős erősödése és a 2021-22-es átmeneti időszakra való külön tervezés mind-mind kihívások elé állítják az intézményrendszeri szereplőket.

Érthető tehát, hogy a tervezési folyamat kapacitásigénye növekedett: a tervezés nem csak számos belső-külső egyeztetést, partnerséget igényelt, hanem egy olyan időszakban történt, amikor a tervezési humán kapacitások leterheltsége rendkívül magas. Az alaptevékenységen túl a 2020 időszak zárása (ÉVJ), a 2021-2022 átmeneti években megjelenő új felhívások megjelentetése, a korábbi időszak értékelése (19 tematikus értékelés), a tervezéssel párhuzamosan folyó ex ante és SKV folyamatok, és a 2022. közepén elindult szervezeti változások mellett a rendszer szereplői egyszerre próbáltak szabályos, megalapozott és végrehajtható, a nemzeti érdekeket jól szolgáló programot és végrehajtási rendszert tervezni 2023-2027-re.

A külső kompetencia és kapacitás bevonása (ex ante értékelők, SKV értékelők, külső szakértők, környezeti hatásmonitoringot végzők) mellett a tervezők munkáját további innovatív, IT alapú tervezés-támogató eszközök is segítették. Olyan informatikai megoldások álltak már rendelkezésre, a közösségi média olyan lehetőségeket kínált a célcsoportok gyors és akár reprezentatív elérésére (pl. társadalmi hatásmonitoring (THM) és a tematikus értékelések eredményeiből fakadóan olyan naprakész, tematikus ismeretek és számadatok álltak a tervezők rendelkezésére, melyek érdemben tudták támogatni az álláspontok kialakítását, az opciók közötti vezetői döntések előkészítését.

Összefoglalóan a 2021.12.30-án hivatalosan benyújtott KAP Stratégiai Terv v.1.0 és a még nem végleges és nem jóváhagyott részanyagok és munkaváltozatok alapján úgy látjuk, hogy a tervezési folyamat a várakozásoknak megfelelően, a szabályozás adta lehetőségek mentén, valamint a tervezési környezet által támasztott kihívások ellenére elfogadható – de amennyiben erre lehetőség van, akkor a megfogalmazott javaslatok mentén még továbbfejleszthető - eredményeket hozott.

D. A HELYZETELEMZÉS, A SWOT ÉS A SZÜKSÉGLETELEMZÉS ÉRTÉKELÉSÉNEK RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSAI

1. Továbbra is agrárdominanciájú a SWOT és a szükségletek köre, vagyis az agrárium erősségei, gyengeségei, lehetőségei és veszélyei és az ezekre épülő igények jellemzően megfelelő alapossággal

megjelennek. Ugyanakkor a vidékfejlesztési, környezeti, természeti szempontok, illetve az erdészet képviselete elmarad ettől, bár ki kell emeljük, hogy e témák megjelenítése jelentősen javult a tervezési folyamat során.

2. A helyzetértékelések és a környezeti stratégiai dokumentumok vonatkozó szakaszainak alapvető összehangolása megtörtént. Az EU Green Deal, az EU Biodiverzitás Stratégia 2030 és az időközben elkészült Natura 2000 PAF témákra a KAP Stratégiai Tervben történő szerepeltetése még tovább erősíthető lett volna.

3. A KAP I-II közötti összhangra az SO-k leírásai csak egy-egy esetben térnek ki, pedig az I. pillér hatásai alapvetően befolyásolják a hazai környezeti állapotokat. A KAP I. pillérére vonatkozó direkt megállapítások a releváns helyeken és hangsúlyosan szerepeltethetők lettek volna.

4. A zöldítés és a jó környezeti és éghajlati teljesítményhez kapcsolódó ösztönző rendszer tervei, a hálózatokra vonatkozó terveket és a mezőgazdasági ismeretek és innovációk és rendszerére (AKIS) vonatkozó tervek megalapozásához szükséges tartalmi elemeket megfelelő minőségben és mennyiségben tartalmaznak. Ezek lényegében megalapozzák a következő programozási időszak szakmailag indokolt újításait ezeken a területeken.

5. A hátrányos régiók kezelése, fejlesztése, KAP stratégiai területi differenciáltsága tekintetében az SO-k leírásai kevés SO kapcsán mutatnak fel valódi elemzési pontokat. A helyzetértékelés és SWOT, és így a szükségletek köre is túlnyomó részt országos megállapításokat tartalmaz, a területileg igen eltérő agrár és egyéb, például iskolázottsági adottságok ellenére.

6. A vidékfejlesztési irányultság – több ezt célzó fejlesztést követően – továbbra is alulreprezentált a SWOT-ban, annak ellenére, hogy a fiatal termelők megtartásának, az agrobiznisz vonzóvá tételének alapvető fontosságú, hosszú távon jelentkező tényezője a vidék, a falvak élhetősége. Ehhez jól kapcsolódik a Magyar Kormány döntése, amely célul tűzte ki, hogy az EU 20 legszegényebb régiója között egy magyar térség se szerepeljen (5. országépítési cél).

7. A KAP Stratégiai Tervnek a hazai Operatív Programokkal való összhangjával és lehatárolásaival, azok lehetséges és javasolt kezelési mechanizmusaival kapcsolatban a SWOT továbbra is minimális támpontot ad. A korábbi időszakban több probléma is adódott pl. az élelmiszeripar, illetve az 5000 fő alatti vidéki települések forrásokkal való kiszolgálásával, melyekben sok esetben nem optimális megoldások születtek, melyek megismétlését javasolt lenne elkerülni.

8. A SWOT-elemzés általánosságban átfogó, koherenciája megfelelő az Európai Bizottság által megadott keretek között értelmezve.

9. Továbbra is fennáll, hogy nem minden SWOT elem következik közvetlenül a helyzetértékelések megállapításaiból, gyakran ezek egy-egy lényegi aspektusára koncentrál csak, egyes esetekben hiányzik. Ez nem meglepő a SWOT hosszú és sokszereplős kidolgozási folyamatát ismerve. A helyzetértékelés és a SWOT megállapítások koherenciája a tervezés során több ütemben lényegesen javult, azonban a tervezés utolsó időszakában a feladatok összetorlódása vélhetően nem tette lehetővé a struktúrák és logikai láncolatok maradéktalan letisztítását.

10. A SWOT dokumentumok minősége különböző, azonban alapvető feladatát mindegyik betölti. A megállapítások alátámasztottsága, részletezettsége nem egyenszilárd, de ez nem is könnyen megvalósítható tekintettel az eltérő komplexitásra, illetve tematikus volumenre.

11. A példamutatóan széles SWOT partnerség mellett a zöld- és környezetvédelmi szervezetek nem hangsúlyos mértékben, a vidékfejlesztési szervezetek csekély mértékben vettek részt az egyeztetésekben. A tervezési folyamatot végig követő partnerségről megállapítható, hogy az agrárszakterületen (itt beleértve az erdészeti és élelmiszeripari szereplőket is) olyan mértékben széleskörű volt a partnerségi bevonás, amely már a SWOT és Helyzetértékelés koherenciáját lehetséges, hogy inkább gyengítette, mint erősítette. Ehhez képest, így e terület partnerségi szempontból is alulreprezentált az agrárterülethez képest, ez is oka lehet a tartalmi hiányoknak, aránytalanságoknak.

12. A szükségletek önmagukban értelmezett minősége és megfelelősége alapvetően jó. A szükségletek rangsorolását megelőző szükséglet újra-besorolás (SO-k között, főszükséglet vs. alszükséglet, összevonások és szétbontások) eredményeképpen a szükségetek minősége jelentősen javult, ahogy a korábbi értékelések eredményei is jelentős arányban beépültek a tervezésbe. Mivel a szükségletek közvetlen megalapozói a beavatkozásoknak, így a tervezés utolsó időszakában vélhetően ezek prioritást élveztek, a távolabbi megalapozást képviselő SWOT és Helyzetelemzési tételekhez képest.

13. A szükségletek kapcsán továbbfejlesztésre azonosított főbb témák – a helyzetelemzés és a SWOT értékelés eredményeivel összhangban és azokat megerősítve – a zöld és környezeti témák, a vidékfejlesztés (benne: hátrányos helyzetű térségek) és az erdészet voltak. Ezekre stratégiai szintű és tematikus fókuszú (tehát nem az egyes SWOT és szükséglet tételekre ill. az azokra adott értékelési észrevételekre tételesen és technokrata módon alapozott, hanem a témát egységként kezelő és csak az adott témára fókuszáló) szakértői – tervezői egyeztetések lefolytatását javasoltuk, ugyanakkor az egyeztetések lefolytatására idő hiányában már nem volt érdemi lehetőség. A dokumentált indokolt és konkrét javaslatot tartalmazó értékelői kérések külön egyeztetések hiányában is átvezetésre kerültek.

14. A szükségletek priorizáláshoz kapcsolódó munkamódszer életszerű és jól dokumentálható volt, ugyanakkor az eredményt önmagában tekintve szükségszerűen szubjektív, mely a tényszerű alátámasztásokkal (SWOT) való egyeztetést követően vált alkalmassá a beavatkozások alátámasztására. A szükségletek priorizálása és annak értékelése (ld. ENRD 1.7. kérdés) következtetni enged az egyes témák súlyára, tekintettel arra, hogy a szükségletek prioritása egyben jelentős tényező a beavatkozások fontosságának, kereteinek meghatározásakor. A nem kötelező rangsorolás ennél még többet mutat: láthatóvá teszi témáktól függetlenül, hogy mely beavatkozási területek várhatóan milyen súllyal képviseltetnek a stratégia portfóliójában. A rangsoroláshoz alkalmazott módszer szerint a munkacsoport résztvevők pontozásainak átlagából (illetve az átlagok átlagából) kerültek meghatározásra a priorizálás alapjául szolgáló értékek úgy, hogy több személyi, illetve szervezeti duplikációs lehetőség is kiszűrésre került.

15. A szükségleti rangsorolás eredménye jól követi az agrár- és vidékfejlesztés evolutív fejlődését és összhangban van a szektorra vonatkozó globális és uniós elvárásokkal és trendekkel. Értékelésünk alapján kifejezetten üdvözölt, hogy a társadalmi aspektus elismerése mellett a versenyképességi, digitalizációs és fenntarthatósági célok egyaránt magas prioritással szerepelnek.

16. A rangsorolásra építhető beavatkozás struktúra nem csak szerves folytatást, hanem történelmi lehetőséget is teremtett: egyedülálló alkalmat, hogy e két szempont, a növekedési-fejlesztési célok és a fenntarthatósági és zöld elvárások kielégítése kivételesen ne egymás kárára, egymással versengve, hanem a digitalizáción és innováción keresztül egymást támogatva állítsák új fejlődési pályára a hazai agráriumot, melyre a Kormánydöntésnek megfelelően kihirdetett, rendkívül magas, 80%-os hazai társfinanszírozási rátából következő többszörösére növekvő (top-up) támogatási volumen példa nélküli lehetőséget teremt.

A fentiek a helyzetelemzés, a SWOT és a rangsorolt szükségletek kapcsán az értékelők legfontosabb megállapításai a hivatalosan értékelésre átadott, hivatalos KAP Stratégiai Terv alapján.

Összefoglalóan úgy látjuk, hogy a KAP Stratégiai Tervben szereplő SWOT az előzetes értékelés korábbi, 2021. július 5-i első jelentéséhez képest érdemben változott és a változtatások előnyére váltak: a SWOT jobban kiforrott, a szükségletek aktualizálásán keresztül a beavatkozás-tervezés alátámasztására alkalmassá vált. Ugyanakkor felhívjuk a figyelmet, hogy a beavatkozások várható további változásaival összhangban a korábban kialakított beavatkozási logikai alátámasztás (helyzetelemzés, SWOT és szükségletek) további változásokat igényelhet, melyek a teljes beavatkozási logikai rendszerre hatást gyakorolhatnak.

E. A BEAVATKOZÁSI LOGIKÁRA, A CÉLOKRA ÉS A MÉRFÖLDKÖVEKRE VONATKOZÓ MEGÁLLAPÍTÁSOK

A KAP Stratégiai Terv – korábbi tervezési időszakokhoz képest – új kihívása a monitoring rendszert és az éves elszámolást is érintő egységösszeg-rendszer bevezetése. A tervezési szakaszban is nagy jelentőséggel bír ez az elem, hiszen a későbbi tényértéket (néhány jogszabályban rögzített kiegészítő lehetőség kivételével) alapvetően a tervértékekkel vetik majd össze, ezért különösen fontos a megfelelő, körültekintő és később jól hivatkozható tervezési kalkuláció megjelenítése a KAP Stratégiai Tervben.

Az SFC-ben rögzített egységösszeg-számításra vonatkozó módszertanok kialakításra vonatkozóan részletes javaslatot rögzítettünk, melynek legfontosabb elemei: az egységösszeg kalkuláció mellett a minimum és maximum értékek magyarázatára is szükség van (amennyiben megjelennek ilyenek); IACS beavatkozás és átlagos egységösszeg esetében részletesen indokolni kell az egységes egységösszeg elvetésének okát; a kalkulációt megalapozó adatforrásokat és az alkalmazott korrekciós módszereket

pontosan meg kell jelölni. Ezek nagy része jelen dokumentum elkészítésének időszakában még felülvizsgálat alatt volt;

Javasoljuk a részletes háttérszámításokat tartalmazó adatbázisokat és kalkulációs táblázatokat strukturáltan megőrizni, a Monitoring Osztály felügyelete alatt.

Az R indikátorok és a beavatkozások összerendelésével kapcsolatos elvárásokat, jogszabályi előírásokat a KAP ST többségében megnyugtató módon teljesítette. Néhány esetben a követelmény teljesítésének megítéléséhez nem állt rendelkezésre elegendő információ, illetve további néhány esetben kérdés merült fel a teljesítésre vonatkozóan; a kapcsolódó fejezetben ezek a felvetések és javaslatok részletesen rögzítésre kerültek.

A Specifikus Célkitűzések (SO)– R indikátorok – Beavatkozások – Szükségletek összefüggésrendszer minden elemére jellemző a széleskörű összerendelés, amely magában foglalja a kifejezetten releváns kapcsolatok mellett a parciálisabb, kevésbé jelentős kapcsolódásokat is. Ez az összerendelési technika elfedi a valódi, lényegi, esszenciális összefüggéseket. Annak érdekében, hogy a beavatkozási logika és a relevancia egyértelműen kirajzolódjon, javasolt az összerendezések „tisztítása", és – a beavatkozások és R indikátorok mintájára – csak azoknak a kapcsolódásoknak a jelölése, ahol az összefüggés közvetlen és jelentős mértékű. A beavatkozási logika a feltétele annak is, hogy a KAP ST 2. fejezetében a célkitűzések indokoltságának bemutatása koherens módon elkészíthető legyen.

A KAP ST későbbi teljesítményértékelésének középpontjában az R indikátorok, azon belül a „PR" jelölésű eredményindikátorok állnak majd; a tervértékek teljesítésétől való elmaradás komoly szankciókkal jár. Ennek megfelelően mérlegeltük az egyes eredményindikátorok teljesítésének kockázatát több szempontból (pl. erős függés egy beavatkozástól; top-up aránya; újszerű beavatkozásra alapozás; kalkulációs kihívások). Összesen 18 db (köztük 7 db „PR") R indikátor esetében van alapvető kockázat: erősen befolyásolja az értéküket egy beavatkozás, ugyanakkor az értékük eléréséhez – ha jóval kisebb intenzitásban is, de – hozzájárulnak más beavatkozások is.

Ettől jóval magasabb a kockázat 5 db R (mégpedig: R.02, R.11, R.38, R.40, R.43PR) indikátor esetében, amelyek egyetlen beavatkozásra támaszkodnak. A tervezés véglegesítése során megfontolandó legalább még egy – közvetlen és erős kapcsolattal bíró – beavatkozás hozzárendelése a jelzett indikátorokhoz, amennyiben van ilyen. Illetve e kockázat mérséklése a beavatkozások megvalósítása során mindenképp kiemelt figyelmet kell, hogy élvezzen, különösen az R.43PR indikátor esetében.

Jóval 50% feletti top-up arány jelenik a következő „PR" jelölésű indikátorok esetében a következőknél: R.01PR (59%), R.19PR (83%), R.17PR (61%), R.41PR (70%). Forráscsökkenés esetén az eredményindikátorok csökkenése várható; megfontolásra javasolt a jövőbeni szankció elkerülése érdekében az eredményindi¬kátorok elérését kifejezetten befolyásoló beavatkozások top-up forrás arányának jelentős csökkentése.

Minden más beavatkozáshoz képest magasabb kockázatot hordoz (már a korábbiakban is kiemelésre került):

• Az RD33b_G17_AMR_70 Antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem kompenzációs kifizetése beavatkozás az R.43PR indikátor egyedüli felelőse úgy, hogy maga a beavatkozási újszerű.

• Kiemelt figyelmet kíván továbbá 3 beavatkozás ugyancsak a „PR" eredményindikátorok teljesítése miatt:

o DP17_G01_ECOS_16 Agro-Ökológiai Alapprogram (AÖP, Ecoscheme) – Több beavatkozás között, de az értéket döntően egyedüliként biztosítja az R.14PR és az R.12 kapcsán, e mellett 7 db (!) kiemelt eredményindikátor esetében is fontos szerepet játszik úgy, hogy újszerű maga a beavatkozás.

o RD19_G01_AEC_70 Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG) – Egyedüli befolyása az R.33 esetében jelenik meg, de e mellett, ha nem is egyedi, de erős befolyással bír 7 db (!) kiemelt eredményindikátor értékére.

o RD20_G02_ORT_70 Ökológiai gazdálkodás támogatása – Az R.29PR indikátor esetében egyedüli befolyása van, két további kiemelt eredményindikátor erősen épít az eredmény tekintetében rá.

F. A STRATÉGIAI TERV KOHERENCIÁJÁRA VONATKOZÓ MEGÁLLAPÍTÁSOK

Az ex ante értékelés keretében a koherenciát a teljes tervezési logika mentén, a helyzetelemzés és a

SWOT megállapításain alapuló szükségletekből kiindulva, a beavatkozások ezekre való építettségén keresztül az indikátorok, célértékek, továbbá a szükséges pénzügyi keretek rendelkezésre állásán keresztül vizsgáltuk.

A vizsgálatot kiemelt témák köré csoportosítottuk, annak érdekében, hogy a leggyorsabban tudjunk reagálni, és a leghangsúlyosabb kérdésekben adjunk segítséget, folytatva a 2020-21 években megkezdett ex ante értékelési gondolatmenetet. A témák kiválasztása során korábban figyelemmel voltunk az EU szintű tematikus fókuszokra, a hazai szakpolitikai igényekre és elvárásokra, valamint azokra a beavatkozáscsoportokra, melyek pénzügyi súlyuknál és/vagy a terv megvalósítására vonatkozó potenciális átfogó hatásaiknál, újdonságtartalmuk, valamint multiplikátor hatásuk alapján az ex ante értékelés szempontjából kiemelendő területnek tartottuk.

Ennek megfelelően a koherencia értékelés tematikus tárgyai a következők:

- Megújuló energia
- Antimikrobiális szerek
- Generációváltás
- LEADER
- Digitalizáció
- Zöld beavatkozások
- Beruházások

Az egyes tematikus koherencia-elemzések a legtöbb esetben standard struktúrát követnek – logikusan lekövetik a tervezési folyamat fő mérföldköveit és az azok eredményeképpen előállt eredménytermékeket. Ugyanakkor a zöld architektúra esetében az elemzést egyszerűsítve jelenítettük meg, tekintettel arra, hogy ezzel a témakörrel a Stratégiai Környezeti Vizsgálat párhuzamosan készült jelentése behatóan foglalkozott.

Elemzéseink szerint az egyes témákon belül szereplő beavatkozási koherencia jellemzően sokkal fejlettebb a korábbi verziókhoz képest, ugyanakkor az adattartalom még több ponton hiányos a részletek megítéléséhez. A logikai kapcsolatok megfelelő bemutatásának korlátja a beavatkozási logika végleges verziójának hiánya.

Az egyes beavatkozásokra vonatkozóan részletes visszajelzéseket (pozitív visszajelzéseket és kritikákat) is megfogalmaztunk annak érdekében, hogy a tervezők egy keresztmetszeti elemzés eredményeképpen más szemszögből ellenőrizhessék a beavatkozási tervek koherenciáját.

G. A PÉNZÜGYI TERVRE VONATKOZÓ MEGÁLLAPÍTÁSOK

A KAP Stratégiai Terv pénzügyi terve még nem végleges, ugyanakkor a vizsgált 20220.05.10-i verzió már olyan vezetői döntések birtokában készült el, melyek alapján lényegi mozgásokra a tervezők és az értékelők akkor nem számítottak.

A pénzügyi terv készítése során a tervezők figyelembe vették és alkalmazták az SPR pénzügyi tervezésre vonatkozó előírásait, korlátait, ring-fencing kritériumait. A vizsgált pénzügyi terv ezeknek a feltételeknek megfelel.

Az uniós abszorpciós elvárások a pénzügyi terv uniós finanszírozású oldalára vonatkoznak. Mivel A KAP I. pillér támogatások kifizetése viszonylag nagy biztonsággal várható (illetve az I. pilléren belül az eddigi tapasztalatok alapján valójában csak az új AÖP beavatkozás kapcsán várható bizonytalanság), így az uniós források (társfinanszírozás és önerő nélkül) KAP I. pillérben való allokációjával alacsony az abszorpciós kockázat és kitettség is. Mivel a kedvezményezetti önerő a KAP II. pillérben elvárás a projektek megvalósításához, így a KAP II. pillér beavatkozásainak esetleges abszorpciós nehézségei nem veszélyeztetik uniós források kifizetését.

A mezőgazdasági szektor 2027-ig tartó periódusának hitelfelvételi helyzetére vonatkozóan nehéz megalapozott becslést készíteni a jelenlegi turbulens időszakban. A tervezők nincsenek könnyű helyzetben, hiszen évekre előre lenne szükséges reális makrogazdasági prognózisokra építő és azokra reagáló pénzügyi modelleket készíteniük a KAP Stratégiai Terv források abszorpciójára vonatkozóan, melyet az önrész biztosításának lehetősége, és így a hitelfelvételi lehetőségek nagy mértékben meghatároznak.

A központi kormányzat által is jelenleg bizonytalannak prognosztizált gazdasági környezetben - melynek részei a COVID időszakot követő keresleti túlsúlyok, a részben az ukrán-orosz háború következtében kialakult magas energiaárak, valamint a korábbi konjunktúra következtében magas bérek közvetlen hatásai, és a többek közt ezek által gerjesztett infláció, továbbá számos külpiac elérésének nehézsége – a vállalatok beruházási kedve a KAP Stratégiai Terv megvalósítási időszak éveiben (2023-27) várhatóan alacsonyabb lesz annál, mint amit a tervezési időszak első éveiben prognosztizáltak.

A vállalatok a VP gyakorlatilag 2014-22 közöttre nyúló megvalósítási időszakában kifejezetten sok beruházást hajtottak végre – köszönhetően az akkori gazdasági konjunktúra időszakában felhalmozott, így rendelkezésre álló és helyét kereső tőkének és a globálisan kedvező, piaci szinten is alacsony kamatkörnyezetnek. A kiköltekezést követően, valamint az előző bekezdésben bemutatott makrogazdasági kilátások és néhány fontos exportpiac bizonytalanságai miatt a vállalatok tőkepozíciója és bevételi várakozása gyengébb, új kapacitásbővítő beruházásaik működésével jellemzően magasabb teljes költségszinten üzemelnek, a hitelkamatok pedig magasak (kivéve az államilag támogatott, elsősorban KKV szektor számára elérhető kedvező hitelfelvételi lehetőségeket, mint például az Agrár Széchenyi Kártya).

A KAP Stratégiai Terv nehéz helyzetben van akkor, amikor évekre előre kellene tervszerűen lekövetnie az előttünk álló évek kihívásait. Ennek néhány jele a szövegben is látszik (pl. a tervezés kezdetekor még az SO2 SWOT tételek között szereplő „Kedvező hitelezési környezet” már most tervezői törlésre került a ma ismert helyzet alapján). Főként a beruházásokat támogató (ÉLIP, mezőgazdasági üzemek, erdészet) beavatkozások esetén félő, hogy a magas keretösszegek megfelelő elköltése nehézségekbe ütközhet. Ezt ellensúlyozza, hogy ezek a beruházási beavatkozások az uniós forrásabszorpciós előírások szempontjából előnyösebb KAP II. pillérben találhatók, és a keretösszeg jelentős részét top-up források adják, melyek rugalmasan, dinamikusan és tagállami szinten igazíthatók a kereslethez.

Bár nem előírt ex ante értékelési feladat, a megvalósítási időszaki AM vezetői mozgástér azonosításának elősegítésére megvizsgáltuk, hogy mely beavatkozás-csoportok érintettek a top-up finanszírozással. A top-up források összege a 2022.05.10-i pénzügyi tervnek megfelelően 4,232 milliárd euró. A forrásallokáció jelentős koncentrációt mutat. A top-up források 55%-a két beavatkozás-csoporthoz köthető (ÉLIP, mezőgazdasági üzemek fejlesztése), míg a források közel 80%-a e két beavatkozáshoz és az erdészeti beavatkozásokhoz, vállalkozásfejlesztéshez és digitalizációhoz kapcsolódik.

E beavatkozások forráskeretének túlnyomó részét a top-up források teszik ki. Az ezekhez rendelt top-up forrás összege mintegy 2,9 milliárd EUR, vagyis folyó áron csaknem 1.200 milliárd forint. A top-up teljes forráskereten belüli aránya a vizsgált beruházási beavatkozástól függően 90% feletti is lehet (a két legnagyobb forráskerettel rendelkező beavatkozás esetén kb. 90%). A kormányok szerte a világon egy globális válságra kezdenek felkészülni, melynek akár hatása lehet a költségvetési forrásokból finanszírozott top-up keretekre is. Amennyiben a hazai költségvetés helyzete kikényszeríti, akár sor kerülhet a túlnyomóan top-up forrásokból tervezett beavatkozások keretének csökkentésére, vagy a keretek felhasználásának halasztására. Mivel általában az O indikátorok, és így közvetve az R indikátorok célértékeinek tervezése során a top-up forrásokat a tervezők figyelembe vették, ezért egy esetleges top-up keret csökkentés a top-up keretre tervezett R indikátor-értékek várható elmaradásával járna, mely egyúttal növelhetné a pénzügyi szankciók kockázatát is.

Javasoljuk a legnagyobb forráskerettel rendelkező mezőgazdasági üzemek támogatása, ÉLIP és erdészeti beavatkozások forráskeretének felülvizsgálatát az aktuális makrogazdasági helyzetnek és prognózisoknak megfelelően, tekintettel a külső környezeti és a vállalati pénzügyi adottságokra és lehetőségekre. Amennyiben ennek eredményeképpen arról születne döntés, hogy a források egy része átcsoportosítható más beavatkozások számára, akkor javasoljuk, hogy ezek kedvezményezettjei az AKG, illetve a nem termelő beruházások (NTB) legyenek. Az AKG kapcsán végzett elemzésünk mintegy 218 milliárd forintos hiányt azonosított a 2025-27 időszakra vonatkozóan (fenntartás), mely megoldásra és forráskeret átcsoportosításra vár a KAP Stratégiai Terv hivatalos újrabenyújtásáig. Az NTB jelenti véleményünk szerint a leghatékonyabb módját a környezet/természet védelmének és egyúttal a kapcsolódó R indikátorok teljesítésének, így a forrásnövekmény fajlagosan előnyös abszorpciót és indikátor-érték növekményt képes előidézni.

Javasoljuk annak átgondolását, hogy a tervezési céllal használt és a megvalósítási időszakban várhatóan gyengébb forint-euró árfolyamból fakadó magasabb forintban értelmezett támogatási forráskeretek felhasználásának milyen javasolt koncepcionális forgatókönyvei lehetségesek. A potenciális

árfolyamnyereség egyik felhasználási módjaként javasoljuk az AKG fenntartás, valamint az NTB finanszírozás átgondolását.

H. AZ INTÉZMÉNYI KAPACITÁSOKRA, AZ ADATGYŰJTÉSRE ÉS VÉGREHAJTÁSRA VONATKOZÓ JAVASLATOK

1. Javasoljuk az új eljárásrendben a kifizető ügynökség (KÜ) és közreműködő szervezeti (KSz) szerepkört egyértelműen szétválasztani és megteremteni a lehetőségét több közreműködő szervezet kijelölésének. A közreműködő szervezeti funkciók esetében biztosítani kell, hogy az IH által igényelt szolgáltatások rugalmas igénybevételének mind jogi-szerződési, mind folyamat-oldali feltételei adottak legyenek. Ez rendkívül fontos, ha ugyanaz a szervezet kerül kijelölésre mindkét szerepkörben, de jelentős előnyei lennének egy olyan felállásnak, amelyben több közreműködő szervezet is az IH rendelkezésére áll.

2. Javasoljuk a tárca irányítása alá tartozó háttérszervezetek közül KSz-eket kijelölni a speciális szakmai kompetenciákat igénylő beavatkozásokhoz, és a MÁK-ot is KSz-ként kijelölni a területalapú és beruhá¬zási beavatkozások kezelésére. Így a KÜ nagyobb kapacitást tudna az egységes kérelmek kezelésére és a kifizetésekre allokálni. Ha több KSz kerülne kijelölésre, akkor a projektkiválasztásba az adott téma¬területnek megfelelő szakértelemmel rendelkező kapacitások vonhatók be, illetve több KSz esetén kevésbé kell tartani egy-két szűk keresztmetszet általános korlátozó hatásától.

3. Javasoljuk a KSz funkciók között feltüntetni a KAP Stratégiai Terv céljainak elérését szolgáló olyan tevékenységeket, amelyekre jelenleg a végrehajtási rendszer nem tud megfelelő kapacitást biztosítani. Ilyen lehet például a potenciális kedvezményezettek célzott tájékoztatása, a projektgenerálás és a projektötletek kidolgozásának támogatása tanácsadással, mentorálással.

4. Javasoljuk, hogy a kedvezményezettek képzettségét, felkészültségét fejlesztő funkciók, kiemelten a Zöld Támogató Hálózat már az új megvalósítási időszak elején rendelkezésre álljon. Ez lehetővé teszi, hogy a kérelmezők megfelelő információk alapján hozzák meg fejlesztési döntéseiket és dolgozzák ki projektjavaslataikat (kiemelten a zöld területen, ahol erre kifejezetten nagy igény mutatkozik).

5. Javasoljuk a jelentéstételi elvárások változásaira (volumenének, részletezettségének növelésére és szigorodására) reagálva a jelenlegi rendszer továbbfejlesztését. Ennek keretében javasoljuk a KAP Stratégiai Terv monitoring feladatai terén folytatott munkamegosztásra vonatkozó együttműködési megállapodás előkészítését és megkötését az IH és a KÜ között, melyben rögzíteni kell az indikátorok előállításának módszertanát a KAP Stratégiai Terv Adatfeldolgozási Kézikönyvre hivatkozva.

6. Javasoljuk miniszteri utasításban vagy a minisztérium SzMSz-ében rögzíteni a KAP Stratégiai Terv indikátoraival kapcsolatos szakmai kapcsolattartásra történő kijelölést. Továbbá javasoljuk az Indikátor almunkacsoport által készített KAP Stratégiai Terv Adatfeldolgozási Kézikönyvet szintén miniszteri utasításként megjelentetni, és ezzel rögzíteni az indikátorok definícióját és a célértékek számítási módszereit.

7. Javasoljuk a megnövekedett és komplexebb adatigények kiszolgálását támogató informatikai fejlesztések mielőbbi elindítása érdekében a tervezett informatikai beszerzések elindítását. Jelenleg a követelmények megfogalmazása zajlik. Az ehhez szükséges projekt erőforrásai és szerződéses keretei biztosítottak. Az informatikai fejlesztés pénzügyi kerete szintén biztosított, a fejlesztő beszerzése előkészítési szakaszban tart.

8. Javasoljuk az eljárásrend mielőbbi kialakítása során a lehető legkisebb változást érvényesíteni a 2014-20 időszakban kialakult és megszilárdult rendszerhez képest, hogy a betanulás és átállás időigénye és az ebből fakadó hibalehetőségek száma minél kisebb legyen. Javasolt olyan szabályozás kialakítása, amely biztosítja a vidékfejlesztés számára fontos szabályozási önállóságot úgy, hogy a lehető legnagyobb mértékben megegyezik a 2014-2020 időszakban alkalmazott jogi megoldással. Ez azért is fontos, mert a jogi háttér jelentős változtatása a Kifizető Ügynökség ügyrendjének jelentős változását, így a támogató informatikai rendszer jelentős átalakítását is igényelné. Ez várhatóan olyan mértékű csúszást okozna, amelyre a KAP Stratégiai Terv feszített végrehajtási ütemezése nem ad lehetőséget.

9. Javasoljuk a KAP Stratégiai Terv eljárásrendjében Pályázat Előkészítő Munkacsoport (PEMCS) fórum szerepeltetését, és annak kötelező tagjaként az IH és a Kifizető Ügynökség Monitoring szervezeti egységének és javasoltan a KSz bevonását. Az új időszak eljárásrendjének kialakítása során úgy kell szabályozni a pályázati felhívások előkészítésének, módosításának folyamatát, hogy ebben az érintett

indikátorok felelősei és a monitoringért felelős szervezetek egyaránt helyet kapjanak.

10. Az eljárásrendben meg kell alapozni a végrehajtási kapacitásokat kímélő és az adminisztratív terheket csökkentő támogatáskezelési megoldások alkalmazását. Ilyen egyszerűsítési lehetőségek például, de nem kizárólag az előminősítési rendszer, objektív („automatikus”) bírálat, biztosíték nélküli előleg és egyszerűsített költségelszámolás.

11. Javasolt a környezeti hatásmonitoring fenntartása és megerősítése 2023-at követően is. Ennek keretében a pályázati felhívásokban, jogcímrendeletekben javasolt előírni a környezeti monitorozással kapcsolatos tevékenységek tűrési kötelezettségét, valamint javasolt az érintett területeket előnyben részesíteni a projektkiválasztás során, hogy a gazdálkodók együttműködési hajlandósága növekedjen.

12. Javasolt magasabb szintű adattranszparencia megvalósítása a monitoring rendszer hatékonyabb működése érdekében. Erre lehetőséget teremthet például a támogatott területek fedvényének biztosítása az adatgyűjtő szervezetek felé.

13. Javasolt a környezeti adatgyűjtésben érintett partnerszervezetekkel (pl. Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület) hosszútávú együttműködési megállapodások kidolgozása és megkötése, még a támogatási ciklus elején.

14. Javasolt az eddig is igénybe vett külső kapacitásoknak (pl.: nemzeti park igazgatóságok) az új támogatási időszakban történő további bevonása a helyszíni ellenőrzésekbe. A Magas Természeti Értékű területek ellenőrzése során például ezzel biztosítható a szükséges kompetencia megléte a környezeti állapot megfelelő megítéléséhez. Indokolt lenne bővíteni az ilyen szakemberek körét, figyelembe véve, hogy ennek önmagában a jelentős szakemberhiány is korlátja.

15. Javasolt a Területi Monitoring Rendszer folyamatos továbbfejlesztése a helyszíni ellenőrzés támogatása érdekében. A rendszer és a módszertanok folyamatos fejlesztésével a jövőben még inkább törekedni kell rá, hogy az előírások legszélesebb köre legyen távérzékeléssel követhető, ellenőrizhető.

16. Javasolt egy dedikált szervezeti egység (például osztály) létrehozása az IH-n belül az értékelések menedzsmentjére, és az új funkció megerősítése legalább három munkatárssal. Az új szervezeti egység feladata lehetne többek között az értékelési terv kidolgozása (a folyamatos értékelés elvének érvényesítésével), a 2014-2022 időszak értékeléseire vonatkozó tudásmenedzsment és disszeminációs tevékenység elindítása, működtetése.

17. Javasolt a monitoring és értékelési funkcióban dolgozó munkatársak számára képzési és fejlesztési lehetőségek biztosítása a monitoring és értékelési jó gyakorlatok tekintetében az ENRD-n keresztül.

18. Javasolt a létszám további bővítése mind az IH, mind a közreműködő szervezeti funkció esetében, összhangban a következő évekre előre tervezhető ügyek volumen-növekedésével.

19. Javasolt a bérek emelése és a szervezeti változások minimalizálása a fluktuáció stabilizálása és visszaszorítása érdekében. A bérek folyamatos igazítása a piaci viszonyokhoz várhatóan önmagában csökkenteni tudja a fluktuáció mértékét. Emellett a szervezeti átalakításokat a legszükségesebb mértékűre javasolt korlátozni, és aktív változáskezeléssel lekísérni a rendszerben tapasztalatokkal rendelkező munkatársak megtartása és motivációjának megteremtése és fenntartása érdekében.

20. Javasolt egy humán erőforrás menedzsment szervezeti egység kialakítása az IH-ban és a közreműködő szervezeti funkciót ellátó szervezetekben a növekvő létszám okozta kihívások és az eddig intézményesített formában nem alkalmazott HR funkciók megvalósítására. Ennek egyik legfontosabb új feladataként teljesítmény¬értékelési rendszer bevezetése javasolt az IH és a KÜ állománya számára (a Technikai Segítségnyújtás források felhasználásával), amely egyben a maradást jutalmazó pénzügyi ösztönzőként is működik.

I. AZ EGYSZERŰSÍTÉSI LEHETŐSÉGEKRE VONATKOZÓ JAVASLATOK

Intézményrendszeri munkaterhelés

1. Javasoljuk, hogy a KAP Stratégiai Terv következő változatának benyújtását követően készüljön egy kapacitásmodell, amelyből előre jelezhetők az egyes intézményrendszeri funkciók kapacitásigényei. E modell rendszeres futtatásával a kapacitás előrejelzések aktualizálhatók. Ezáltal a vezetők pontos képet kaphatnak arról, hogy az egyes döntések (pl.: megjelentetés időpontja) milyen hatást gyakorolnak az igényelt kapacitásokra és azok ütemezésére. Sok esetben apróbb ütemezési változásokkal, vagy a

kapacitások időszakos átcsoportosításával jelentős gyorsítás érhető el az átfutási idők tekintetében. Ilyen kapacitásmodell készült már Magyarországon a Miniszterelnökség megbízásából, így technikai, módszertani előzmény és összevetési alap is rendelkezésre áll.

2. Javasolt a humán erőforrás terhelésnövekedéshez illeszkedő bővítése, lehetőség szerint egy megalapozott kapacitástervezés eredményeképpen (ld. előző javaslatunk). Ugyanakkor ez önmagában a hirtelen megnövekedő munkaterhelés kezelésére megoldás csak, a munkacsúcsok viszont nem állandóak, így felesleges azokra méretezni az állandó kapacitásokat. A hosszú betanítási időigény miatt nem is lehet mindig megfelelő bővítést elérni a rendelkezésre álló idő alatt.

3. Javasolt előminősítési rendszert kialakítani a nagy volumenű forrást érintő, komplex bírálati szempontokkal rendelkező fejlesztési témakörök esetében, mint például élelmiszeripari beruházások, innovációs projektek, állattenyésztési beruházások, kertészeti beruházások, terménytárolók és szárítók, rövid ellátási láncok.

4. Javasolt megvizsgálni annak a lehetőségét, hogy a mezőgazdasági beruházási támogatások esetében az FADN-hez való csatlakozás legyen az előminősítés része, ezzel számos értékes gazdálkodási adat transzparens megismerése válna lehetővé, jobb célzási lehetőséget kínálva a jövőbeni beavatkozások tervezéséhez, pályázati paraméterek finomhangolásához. Javasolt ehhez egy pályázati felhívás kidolgozása és megjelentetése.

Egyszerűsített költségelszámolás

5. 12 vidékfejlesztési beavatkozás esetében javasoljuk megvizsgálni azt, hogy a már megjelölt kifizetési opciók mellett lehet-e alkalmazni az átalányelszámolást, vagy a százalékos átalányelszámolást.

6. 12 vidékfejlesztési beavatkozás esetében javasoljuk felülvizsgálni a kifizetési módokra vonatkozó jelölést, mivel az csak az átalányelszámolásra terjed ki. Lehetségesnek látjuk, hogy az esetek egy részében egyösszegű átalányfinanszírozásról lehet szó, vagy szükséges lehet a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült költségek térítése kategória jelölése is.

7. 2 vidékfejlesztési beavatkozás esetében javasoljuk felülvizsgálni az egységköltség opció szerepeltetését. E beavatkozások jellemzően olyan beruházásokat finanszíroznak, amelyek költségszerkezete koncentrált, relatív kevés bizonylattal lefedhető. Ilyen esetben az egyszerűsített költségelszámolás előnyei nem olyan jelentősek, amely indokolná a többlet erőforrásráfordítást, és kockázatvállalást. Az átalányfinanszírozást ezekben az esetekben is indokoltnak látjuk.

8. 5 vidékfejlesztési beavatkozás esetében javasoljuk az egységköltség megoldás mellőzését az önkormányzati kedvezményezettek várhatóan jelentős számára tekintettel, mivel az önkormányzati számvitelben nehezen kezelhetők az egységköltségek alkalmazása mellett várható veszteségek, nyereségek. Ilyen esetben a tételes elszámolás, átalányköltségek kombináció kevesebb kockázattal jár.

9. Javasoljuk a szektorális beavatkozások esetében a kifizetési megoldásokra vonatkozó jelölések átfogó egyeztetését és felülvizsgálatát. Jelen információink alapján nem látjuk feltétlenül indokoltnak ennyi beavatkozás esetében megjelölni az összes kifizetési opciót.

10. A méhészeti és borászati beavatkozások esetében a jelölések egyelőre hiányoznak, javasoljuk pótolni.

Gazdálkodói kérelmek támogatása

11. Javasolt a monitoring és IT fejlesztés keretében egy olyan funkciót kialakítani még 2022 során, amely testreszabott és megalapozott segítséget nyújt a gazdálkodóknak a zöld architektúra támogatásaival kapcsolatos döntésekben. Ennek keretében javasoljuk e funkció adatigényét a MePAR a természeti értékeket leképező fedvényeire és a már igénybevett korábbi támogatásokra alapozni. Javasolt a funkciót úgy kialakítani, hogy az ajánlások minél közvetlenebb és gyorsabb módon jussanak el a gazdálkodókhoz. Ehhez javasoljuk, hogy legyenek igénybevehetők a Zöld Támogató Hálózatot működtető Nemzeti Agrárgazdasági Kamara csatornái. Javasolt egy ilyen rendszerben egy erős alapcsomagot kialakítani azok számára, akik esetében az adottságok nem indukálnak specifikus ajánlást, mert jellemző, hogy az ügyfelek az alapcsomagot választják.

12. Javasolt a döntéselőkészítő támogatás bevezetését követően a rendszert a szakpolitikai célok további támogatására felhasználni. Ennek keretében javasoljuk a felkínált előírások környezeti teljesítményszintjét évről évre emelni. Jellemző, hogy egy kezdeti vállalás után az ügyfelek könnyebben elfogadják a következő lépcsőt, mintha rögtön kellene nagyobb lépést megtenniük. Javasoljuk továbbá, hogy a rendszer adjon pozitív visszajelzést a döntésekkel kiváltott környezeti hatásokról. A visszajelzések alakítják a teljesítéssel kapcsolatos jóérzéseket, amelyek elvesztése ellen már várhatóan tenni fognak az érintettek.

J. A STRATÉGIAI TERV MÁS (OPERATÍV) PROGRAMOKKAL VALÓ LEHATÁROLÁSAIRA ÉS SZINERGIÁIRA VONATKOZÓ MEGÁLLAPÍTÁSOK

Gyakorlatilag minden 2021-27 Operatív Program, a Helyreállítási és Ellenállóképességi Terv, illetve a releváns hazai programok közül a Magyar Falu Program is rendelkezik olyan azonosított területekkel, témákkal, célcsoportokkal, melyek potenciálisan átfednek a KAP Stratégiai Terveben tervezett beavatkozásokkal.

Ezekben az esetekben a megoldást a lehatárolások megfelelő beállítása jelenti, lehetőség szerint úgy, hogy a lehatárolás nem csupán rugalmas, a támogatáspolitikai rendszer keresleti és kínálati oldali szereplői számára egyaránt megnövekedett befogadóképességet hozzon létre, hanem ezek komplementaritásának, egymásra épülésének biztosításával egymást támogató, szinergikus megoldásokat eredményezzenek.

A programok jelenleg még tervezés alatt állnak. A korábbi időszak tapasztalatai alapján a tervezők már rendelkeznek elképzelésekkel a lehatárolásokat illetően, ugyanakkor sem ezek végleges, mindkét érintett programban történő összehangolt szerepeltetése, sem az Európai Bizottság által gyakran hiányolt szinergialehetőségek koordinált egyeztetése és fixálása még nem valósult meg maradéktalanul.

A KAP Stratégiai Terv ex ante értékelésének keretében kezdeményezett, más OP tervezőkkel történő egyeztetésekre irányuló folyamatot minden érintett minisztérium őszintén üdvözölte. A potenciálisan átfedő területek vezetői és szakértői azonosítása megkezdődött, de még nem zárult le, így még van lehetőség konstruktív megoldások közös alkalmazására.

Egy ilyen, összehangolt és szinergiára törekvő megoldásként javasoljuk a KAP Stratégiai Tervben és az Operatív Programokban szereplő egyes felhívások komplex projektekként való kezelését és az ezt támogató innovatív és koordinált eljárásrendi elemek alkalmazását a lehatárolási problémák elkerülése a potenciális – és minden érintett programban az Európai Bizottság felé bemutatható - szinergia lehetőségek kihasználása érdekében.

Több felhívás-pár esetében is alkalmazható eszköz lehet az „egymásra épülő felhívások” alkalmazása: két átfedő beavatkozás esetén a másodikként megjelenő felhívással együtt a pályázati felületen kiírásra kerülhet egy olyan (tájékoztató) dokumentum, amely mindkét felhívásról egy rövid összefoglalót és a két kiírás közötti kapcsolatot mutatja be. A javasolt dokumentum tájékoztató szerepet töltene be, jogi kötelezettséget nem keletkeztetne az Irányító Hatóságok számára. A felhívásokhoz kapcsolódó hivatalos információkat továbbra is az érintett pályázati felhívások tartalmaznák, amelyek hivatkozásra kerülnek a tájékoztatóban. A két program adott kapcsolódásában érintett egy-egy felhívás/jogcímrendelet biztosíthatna plusz pontot a projekt kiválasztás/kérelem bírálat során annak a kedvezményezettnek, aki a bírálatig támogatási kérelmet nyújt be a másik felhívásra is, és ezzel részt vesz a szinergikusan összepárosított támogatási lehetőségek kihasználásában – összhangban a minisztériumok közti koordináció eredményeképpen így megtestesülő szakpolitikai szándékkal. Ez a megoldás előzetes információink szerint több Program esetén is alkalmazható.

SKV összefoglaló

Az SKV társadalmi egyeztetése

A stratégiai környezeti vizsgálat folyamatában az érintett szervezetek és a nyilvánosság bevonásának különösen nagy jelentősége van. Ezt a tevékenységet – az SKV csapat részeként – a témában jelentős referenciákkal és hitelességgel bíró Magyar Természetvédők Szövetsége (MTVSZ) bonyolította.

A társadalmi egyeztetés előkészítési szakaszában az érintett társadalmi csoportok meghatározása valósult meg, mely során a korábbi tapasztalatok és az ENRD vonatkozó ajánlása alapján több mint 300 civil, szakmai, tudományos, mezőgazdasági, üzleti szervezet elérhetőségi adatbázisának elkészítése történt meg. A Magyar Természetvédők Szövetsége, mint a társadalmi egyeztetésért felelős szervezet honlapján (www.mtvsz.hu) aloldalt hozott létre a KAP Stratégiai Terv SKV folyamatának társadalmi egyeztetéséhez, valamint a www.facebook.com közösségi oldalon zárt csoportot alakított ki.

Az SKV tematikai jelentés egyeztetése során a környezet védelméért felelős szervek, illetve az Országos Környezetvédelmi Tanács (továbbiakban: OKT) és a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács (továbbiakban NFFT) szakmai véleményének kikérésére került sor 2021. januárjában. A beérkezett vélemények feldolgozásával és összefoglalásával került véglegesítésre az SKV tematikai jelentése.

Az SKV környezeti értékelés egyeztetése során a KAP Stratégiai Terv elkészítéséért felelős Agrárminisztérium 2022. augusztus végén megküldte a KAP Stratégiai Terv egyeztetési dokumentációját a környezeti értékeléssel együtt a környezet védelméért felelős szerveknek, valamint az OKT-nak és az NFFT-nek. Ezzel párhuzamosan sajtóközlemény adott ki a minisztérium és szeptember 2-án a Magyar Nemzet napilapban sajtóhirdetés jelent meg az egyeztetésről. A folyamatról az Agrárminisztérium honlapján, az egyeztetést végző Magyar Természetvédők Szövetsége honlapján, továbbá az említett Facebook csoportban jelent meg hír. A Minisztérium 317 civil, szakmai, tudományos, mezőgazdasági és üzleti érdekeltet, illetve az Országos Környezetvédelmi Tanács és Vidékfejlesztési Program Monitoring Bizottsága tagjait közvetlen elektronikus levélben is felkérte a véleményezésre. A hatóságoknak és a társadalmi partnereknek a véleményezésre 31 nap állt rendelkezésre.

A személyes véleményezés biztosítására 2022. szeptember 27-én partnerségi műhelytalálkozót szervezett az agrár tárca a minisztérium budapesti épületében. A közel 3 órás fórumon 18 fő vett részt, a fórum részletes emlékeztetőjét a 4. melléklet tartalmazza.

Az egyeztetések során a következő, a környezet védelméért felelős szervek megkeresése valósult meg:

• az országos környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság
• az országos tisztifőorvos
• az erdőgazdálkodásért, talajvédelemért, termőföld mennyiségi védelméért és agrár-környezet védelemért felelős miniszter
• Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság
• a bányászati ügyekért felelős miniszter
• Budapest Főváros Kormányhivatala
• a kulturális örökség védelméért felelős miniszter
• Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság

A társadalmi egyeztetés során közvetlenül bevont szervezetek a következők:

• Az Országos Környezetvédelmi Tanács és tagjai
• A Vidékfejlesztési Program Monitoring Bizottságban képviselt szervezetek
• A Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács
• Az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala
• Természetvédelmi és környezetvédelmi civil szervezetek
• A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara megyei igazgatóságai
• A KAP Stratégiai Terv céljai és beavatkozásai szerint érintett más állami, gazdálkodói, civil és önkormányzati szervezetek és érdekcsoportokat képviselő szervezetek

Az SKV eredmények közzétételének helye

Az SKV benyújtott változata, valamint a beérkezett vélemények összefoglalója és kezelésük módja 2022 október végén megjelenik a www.mtvsz.hu honlapon, a palyazat.gov.hu honlapon, valamint az am.gov.hu honlapon. A folyamatba bevont - fent felsorolt - hatóságok számára észrevételeikre tételes választ készítünk.

A KAP Stratégiai Terv beavatkozásainak hatásai az éghajlatváltozás mérséklésére, az ahhoz való alkalmazkodásra és fenntartható energia hasznosításának terjesztésére

Összességében a KAP Stratégiai Terv várható egyenlege az éghajlatváltozás mérséklése szempontjából

nem állapítható meg egyértelműen jelenleg. A Terv jelentős számban tartalmaz olyan támogatási elemeket, amelyek csökkenthetik a mezőgazdasági kibocsátást, és növelhetik hazán területének szénmegkötő képességét. Ugyanakkor a támogatott beruházások tovább fokozhatják az alapanyag termelés intenzitását, amely nagyobb negatív hatást jelenthet, mint a kibocsátás csökkentés eredménye. Az eredő a támogatott projektek műszaki részleteitől, és a gazdálkodási gyakorlatra kifejtett ösztönzőktől függ. Ezekre a pályázati felhívások lesznek igazán hatással, ilyen szintű részleteket a KAP Stratégiai Terv műfajának megfelelően nem tartalmaz. Ezért fontos a Terv végrehajtása során a támogatási konstrukciók részletszabályainak kidolgozása során kiemelt szempontként kezelni az éghajlatváltozás mérséklését, és ennek eredményességét környezeti hatásmonitoringgal visszamérni.

A KAP Stratégiai Terv beavatkozásainak hatásai a talajminőség védelmére és a talajerózió megelőzésére

A talajminőség védelme és a talaj erózió megelőzése szempontjából várhatóan a KAP Stratégiai Terv előrelépést jelent. Ennek feltétele az, hogy a gazdálkodók jelentős nagyságú területen válasszanak a talaj minőségének megőrzését szolgáló előírásokat, elsősorban az Agroökológiai Alap Program keretében, és a talaj erózióval érintett területek művelése visszaszoruljon a kondicionalítás változása és az Agro-ökológiai földhasználat-váltást és fenntartást ösztönző kifizetések megjelenésének hatására. Mivel a talajok újratermelődése csak hosszú időtávon mérhető, ezért kiemelten fontos, hogy ezen a területen már ebben a támogatási periódusban legyen jelentős előrelépés. Ezért már a megvalósítás első éveitől, a kérelmek támogatása után érdemes majd vizsgálni a potenciális hatásokat, illetve a ciklus második felétől a hatásmonitoringon keresztül figyelni kell a talajállapotban megjelenő valós hatásokat is. A támogatási feltételek szigorítását addig kell fokozni, amíg el nem éri a mezőgazdaság a fenntarthatóságot a talaj állapota szempontjából is.

A KAP Stratégiai Terv beavatkozásainak hatásai a felszíni és felszín alatti vizek tápanyag- és peszticid szennyezésekkel szembeni védelmére és mennyiségi védelmére

Összegzésképpen azt lehet megállapítani, hogy a KAP Stratégiai Terv negatív és pozitív hatást is fog gyakorolni a vizek minőségére. Ezek eredője nem állapítható meg előre. A pozitív összhatás akkor érhető el, ha a vízvédelmi szempontok beépülnek a támogatási konstrukciók részletszabályaiba és bírálati szempontjaiba. Ebben az esetben is fontos mind a potenciális hatások becslése, mind a hatások visszamérése már a megvalósítás során.

A KAP Stratégiai Terv beavatkozásainak hatásai a levegőminőség javítására, a fenntartható hulladékgazdálkodásra és a körforgásos gazdaság előmozdítására

Egyes mezőgazdálkodási gyakorlatok, amennyiben a fenntarthatósági szempontokat irányadónak tekintik, hozzájárulhatnak a levegőszennyezés csökkenéséhez, főként a szilárd szemcsék és a levegőben szállított peszticidek esetében. Ezek közül kiemelendő az „Agro-ökológiai alapprogram”, amely a választható előírásai közül a téli talajtakarás, a forgatás nélküli talajművelés és az ültetvények sorközének takarása a fedetlen talajfelszín minimalizálásával segíti a levegő minőségének védelmét. „Agro-ökológiai nem termelő beruházások”, az azok fenntartását szolgáló „Agro-ökológiai földhasználat váltás fenntartását ösztönző kifizetések” és a „Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása” egyes elemei a talajfedettség növelésével, a szélsebesség csökkentésével és az öntözhető területek területének növelésén keresztül, lokálisan hozzájárulhatnak a levegő porszennyezettségének mérsékléséhez.
Összességében a KAP Stratégiai Tervtől pozitív hatás várható a levegőminőségre, a fenntartható hulladékgazdálkodásra és a körforgásos gazdaság megvalósítása szempontjából, főleg, ha a szemléletformáló akciókkal az előírások betartása mellett a gazdálkodók hozzáállását is sikerül megváltoztatni és ez érdemben kihat a gazdálkodási gyakorlatra.

A KAP Stratégiai Terv beavatkozásainak hatása a biológiai sokféleség védelmére, az ökoszisztéma

szolgáltatások gyarapítására, valamint az élőhelyek és Natura 2000 hálózat védelmére

A Stratégiai Terv beavatkozásai közül a biodiverzitás és az ökoszisztéma szolgáltatások szempontjából a legmagasabb értékkel azok rendelkeznek, amelyek az ökológiai rendszerekre gyakorolt káros hatások mérséklése, és az élőhelyek helyreállítása felé mutató, igazoltan pozitív hatású intézkedéseket tartalmaznak, ugyanakkor a leginkább kompromisszum-mentesek, kevés bennük a semleges hatású intézkedés, illetve nem járnak együtt a terhelések növekedésével és a termelés intenzifikációjával.

Az AKG célzott intézkedései az elmúlt ciklusok tapasztalatai alapján képesek az élőhelyekre, egyes fajokra gyakorolt káros hatások mérséklésére. Fontos, hogy ebben a ciklusban újra megfelelő hangsúlyt kaphasson, illetve bővülhessen is a „Magas Természeti Értékű Területek" támogatásainak köre, mivel igazoltan ezek a célzott támogatások rendelkeznek a legnagyobb környezeti hozzáadott értékkel. Ezzel összefüggésben a kiválasztás során garantálni kell a legmagasabb szintű vállalásokat tevő termelők előnyben részesítését. Az AKG előírásait össze kell hangolni a KAP zöld felépítményének további elemeivel (kondicionalitás, AÖP, Natura 2000 kompenzáció, nem termelő beruházások) annak érdekében, hogy a kötelező és önkéntes előírások egymást kiegészítve a lehető legnagyobb fokú, legjelentősebb területi lefedettségű és leghosszabb távra ható ösztönzést jelenthessenek a gazdálkodók számára.

A Natura 2000 gyep- és erdőterületek ökológiai állapotának fenntartását, illetve a gyepterületek gyepként való megőrzését célzó kompenzációs kifizetések nemzetközi összevetésben is kiemelkedően sikeres támogatási formát jelentenek.

A mezőgazdasági területek ökológia hálózatának és magas ökológiai értékű tájelemeinek helyreállításában, illetve a szántóföldi művelésre korlátozottan alkalmas területek földhasználat-váltásának ösztönzésében kulcsfontosságú, és minden elemében ökológiai haszonnal járó támogatási forma az agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés. A mezőgazdálkodás környezeti terhelésének mérséklését, kiemelten a kémiai növényvédőszerek körének szűkítését és a kijuttatott mennyiség csökkentését szolgálja az ökológiai gazdálkodás támogatása, illetve a méhészeti beavatkozások egyes intézkedései. Utóbbi esetében külön ki kell emelni a méhegészségügyi és környezetterhelési vizsgálatok támogatását, ami hozzájárul a méhekre veszélyes növényvédőszerek azonosításához, hatásuk monitorozásához.

Az agro-ökológiai alapprogram valamennyi előírása hozzájárulhat a mezőgazdasági gyakorlat megváltoztatásához – így a környezetterhelés csökkentéséhez – a szántók, gyepterületek, illetve az ültetvények esetében, bár a hatás várható mértéke nagyon különböző lehet.

A klímaváltozás hatásai az utóbbi években egyre nyilvánvalóbbá váltak, az ezekhez való alkalmazkodás elképzelhetetlen a változatos biológiai alapok megőrzése, fenntartása nélkül. Ezen célokat a természetes biodiverzitás mellett kiemelkedően szolgálják az agro-biodiverzitás, azaz növényi és állati genetikai erőforrások sokféleségének megőrzését szolgáló beavatkozások.

A várhatóan jelentős negatív természetvédelmi hatással járó beavatkozások között első helyen említendő a mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása, melynek célja a vízfelhasználás hatékonyságának javítása. Az öntözés és a hozzá kapcsolódó infrastruktúra (lineárok, öntöző árkok) közvetlen negatív természetvédelmi hatásokkal bír (pl.: földön fészkelő madárfajok fészkeinek, fiókáinak elpusztítása, ütközésveszély, ökológiai csapdák kialakulása). Az öntözés megnyitja a lehetőségét az intenzív szántóföldi és kertészeti kultúrák termesztése előtt azokon a területeken is, ahol korábban döntően extenzív szántóművelés zajlott, így az alkalmas élőhelyek tovább zsugorodnak. Vízhiányos területeken az öntözés a felszíni és felszín alatti vízkészletek további kimerülésével, a vízhiány fokozódásával járhat.

A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű és átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás egyik alapfeltételeként meghatározott mezőgazdasági tevékenység termelő tevékenységgel történő teljesítése a kedvezőtlen termőhelyi adottságú, így szántóművelésre korlátozottan alkalmas területek (aszályos, belvizes és eróziós) használatára, valamint a megművelt területek maximalizálására – így pl. a mezőgazdasági ökológiai hálózat elemeinek művelési célú igénybevételére – sarkallják az érintetteket, mely közvetlen és jelentős negatív hatásként értékelendő és ellentétes a biodiverzitás-stratégiák céljaival. E hatást tompítja, hogy az említett támogatás igénybevételére a mezőgazdasági termelő a terület kultúrállapotban tartásával („maintenance") is jogosult.

A mezőgazdasági hulladék (biomassza) energetikai felhasználása a Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért beavatkozás keretében járhat kedvező hatással az ÜHG-

kibocsátás mérséklése szempontjából, ugyanakkor az elsődlegesen energetikai célú biomassza- termelés jelentős többlet környezetterhelést is jelenthet a termelés intenzifikációja (talajdegradáció, növényvédelem), az élőhelyek átalakítása és elvesztése révén.

Közvetlen negatív hatással lehet a mezőgazdasági területek gerinctelen faunájára, valamint az ezekkel táplálkozó védett gerinces állatfajokra a kiskérődző és szarvasmarha-ágazat állatjóléti beavatkozásaiban szereplő endo- és ektoparaziták elleni védekezés támogatása. A nem-szelektív szerekkel (piretroidok) történő rovarirtás a repülő rovarokkal táplálkozó madár- és denevérfajok táplálékforrását gyéríti, az ürülékkel talajba jutó hatóanyagok (pl. ivermectin) pedig a talajban, illetve a talaj felszínén élő faunára lehet káros hatással.

A KAP Stratégiai Tervtől remélhető számos korábban elpusztult mezőgazdasági élőhely visszaállítása, illetve a még megmaradtak érdemi védelme. Ha ez meg tud valósulni – és a közvetlen, valamint közvetett negatív hatással jellemezhető beavatkozások átalakításra kerülnek - az várhatóan kedvező hatással lehet a biodiverzitás alakulására is.

A KAP Stratégiai Terv beavatkozásainak hatása a táj megőrzésére, a táji elemek és kulturális örökség védelmére

Összességében pozitív hatás remélhető a KAP Stratégiai Tervtől a táj megőrzése szempontjából, de ehhez szükség van arra is, hogy a gazdálkodók környezeti, táji tudatossága növekedjen ezen a területen és ne csak az előírások minimális teljesítése legyen a cél, hanem a gazdálkodó is kezelje értékként az általa művel területen fellelhető tájképi, természeti, kulturális értékeket. Ezt a szemléletformáló célú akcióktól lehet várni.

A KAP Stratégiai Terv beavatkozásainak hatása a fenntartható fejlődésre, az emberi egészségvédelemre, a társadalmi igazságosságra és a kulturális örökségre

A KAP Stratégiai Terv több téren járulhat hozzá egy fenntarthatóbb, igazságosabb társadalom kialakulásához. Ugyanakkor az ehhez biztosított források önmagukban nem elegendőek a fennálló problémák kezelésére. Ezért ezen a téren szükség van a többi fejlesztési program hathatós támogatására is.

Általános értékelés

A beavatkozások értékelésének eredményeként általánosságban elmondható, hogy a KAP Stratégiai Terv megvalósítása környezeti biztosítékokat teremt a zöld felépítmény garanciális elemeivel, elsősorban a kibővített kondicionalitás kötelező előírásaival. A környezeti irányelvek és a stratégai jelentőségű környezeti alapfeltételek betartásának megkövetelésével a hasznosított mezőgazdasági területeken a környezeti állapot romlása elvben megakadályozható.

A zöld felépítmény önkéntes elemeinek támogatásaival a Közös Agrárpolitika gazdasági szempontból is reális alternatívát teremt a környezetkímélő földhasználatot folytató mezőgazdasági termelők számára. Ezen támogatások hozzájárulhatnak a környezeti állapot javulásához szinte valamennyi környezeti tényező tekintetében.

Mindezek mellett a Közös Agrárpolitika támogatásai közvetlen vagy közvetett módon hozzájárulhatnak a mezőgazdasági termelés intenzívebbé válásához. A magasabb inputanyag használattal, hatékonyabb technológiával megvalósított agrártermelés számos környezeti probléma okozója. A támogatások által fűtött irracionális földhasználat és a mezőgazdasági ökológiai hálózat elemeinek eróziója szintén részben a terv negatív környezeti hatásaihoz sorolandó.

A KAP Stratégiai Terv nélküli állapot megítélése tehát kettős. Egyrészt a környezeti garanciák és az önkéntes környezeti célú támogatások hiánya a környezetbarát földhasználat terét szűkítené. Másrészt a mezőgazdasági termelés intenzitására gyakorolt hatásának elmaradásával elképzelhető az inputanyagok használatának csökkenése továbbá az arra nem alkalmas földterületek megművelésének elmaradása. Ez bizonyosan környezeti előnyökkel járna. Mindemellett valószínűleg a földhasználat intenzitásának erős differenciálódása is következménye lehetne a terv hiányának: a jó minőségű termőterületek művelési

intenzitása – többek között a környezeti garanciák hiánya miatt – tovább erősödne, míg a gyenge minőségű termőföldeken a művelés fennhagyása is elképzelhető a terv hiányában.

2. Recommendations of the ex-ante evaluation and SEA and how they have been addressed

Title / Reference	Category of recommendation	Date	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
1.	External/internal coherence	15-07-2022	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
10.	SEA specific recommendations	15-07-2022					X	X				
11.	SEA specific recommendations	15-07-2022						X				
12.	SEA specific recommendations	15-07-2022					X					
13.	SEA specific recommendations	15-07-2022						X				
14.	SEA specific recommendations	15-07-2022		X		X	X			X		
15.	SEA specific recommendations	15-07-2022		X		X	X			X		
16.	SEA specific recommendations	15-07-2022		X		X	X			X		
17.	External/internal coherence	15-07-2022	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
18.	External/internal coherence	15-07-2022	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
19.	External/internal coherence	15-07-2022	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
191	SEA specific recommendations	13-10-2022				X	X	X				
192	SEA specific recommendations	13-10-2022				X	X	X				
193	SEA specific recommendations	13-10-2022				X	X	X				
2.	SEA specific recommendations	15-07-2022					X	X				
20.	External/internal coherence	15-07-2022	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
21.	External/internal coherence	15-07-2022	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
22.	Measures to reduce the administrative burden	15-07-2022	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
23.	SEA specific recommendations	15-07-2022				X						
231	Intervention logic/contribution to objectives	13-10-2022	X							X		
24.	SEA specific recommendations	15-07-2022				X						
25.	SEA specific recommendations	15-07-2022					X					
26.	SEA specific recommendations	15-07-2022					X					
27.	SEA specific recommendations	15-07-2022					X	X				
28.	SEA specific recommendations	15-07-2022					X	X				
29.	SEA specific recommendations	15-07-2022						X				
3.	Measures to reduce the administrative burden	15-07-2022				X	X	X				
30.	SEA specific recommendations	15-07-2022					X					
31.	SEA specific recommendations	15-07-2022				X	X	X				
32.	SEA specific recommendations	15-07-2022				X	X	X				
33.	SEA specific recommendations	15-07-2022				X	X	X				
34.	SEA specific recommendations	15-07-2022					X					
35	SEA specific recommendations	15-07-2022						X				
36	SEA specific recommendations	15-07-2022				X	X	X				
37	SEA specific recommendations	15-07-2022				X	X	X				
38	SEA specific recommendations	15-07-2022					X					
39	SEA specific recommendations	15-07-2022				X	X	X				
4.	SEA specific recommendations	15-07-2022				X	X	X				
40	SEA specific recommendations	15-07-2022				X	X	X				
41	SEA specific recommendations	15-07-2022				X	X	X				
42	SEA specific recommendations	15-07-2022				X	X	X				
43	SEA specific recommendations	15-07-2022					X					
44	SEA specific recommendations	15-07-2022				X	X	X				

Title / Reference	Category of recommendation	Date	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
45	SEA specific recommendations	15-07-2022				X	X	X				
46	SEA specific recommendations	15-07-2022					X					
47	SEA specific recommendations	15-07-2022					X					
48	SEA specific recommendations	15-07-2022					X					
49	SEA specific recommendations	15-07-2022				X	X	X				
491	SEA specific recommendations	13-10-2022				X	X	X				
492	SEA specific recommendations	13-10-2022				X	X	X				
5.	SEA specific recommendations	15-07-2022				X	X					
50	SEA specific recommendations	15-07-2022									X	
501	SEA specific recommendations	13-10-2022									X	
51	SEA specific recommendations	15-07-2022						X			X	
52	SEA specific recommendations	15-07-2022						X		X		
53	SEA specific recommendations	15-07-2022						X				
54	External/internal coherence	15-07-2022					X					
55	External/internal coherence	15-07-2022					X					
56	External/internal coherence	15-07-2022						X		X		
57	External/internal coherence	15-07-2022								X	X	
58	External/internal coherence	15-07-2022				X	X	X				
59	External/internal coherence	15-07-2022						X		X		
6.	SEA specific recommendations	15-07-2022					X	X				
60	External/internal coherence	15-07-2022				X	X			X		
61	External/internal coherence	15-07-2022								X		
62	External/internal coherence	15-07-2022					X			X		
63	External/internal coherence	15-07-2022				X				X		
64	External/internal coherence	15-07-2022					X			X		
65	External/internal coherence	15-07-2022				X	X	X		X		
66	External/internal coherence	15-07-2022				X		X				
661	SEA specific recommendations	13-10-2022				X		X				
662	Intervention logic/contribution to objectives	13-10-2022							X			
67	External/internal coherence	15-07-2022					X					
68	SEA specific recommendations	15-07-2022					X					
69	SEA specific recommendations	15-07-2022					X					
7.	SEA specific recommendations	15-07-2022					X					
70	SEA specific recommendations	15-07-2022						X				
71	SEA specific recommendations	15-07-2022					X	X				
72	SEA specific recommendations	15-07-2022					X					
73	SEA specific recommendations	15-07-2022					X					
74	SEA specific recommendations	15-07-2022				X	X	X				
75	SEA specific recommendations	15-07-2022					X					
76	SEA specific recommendations	15-07-2022					X					
77	External/internal coherence	15-07-2022					X					
78	External/internal coherence	15-07-2022									X	
79	External/internal coherence	15-07-2022				X	X	X				
8.	SEA specific recommendations	15-07-2022					X	X				
80	External/internal coherence	15-07-2022									X	
81	External/internal coherence	15-07-2022				X	X	X			X	

Title / Reference	Category of recommendation	Date	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
82	External/internal coherence	15-07-2022						X				
83	External/internal coherence	15-07-2022				X		X		X		
84	External/internal coherence	15-07-2022				X		X		X		
85	External/internal coherence	15-07-2022						X				
86	External/internal coherence	15-07-2022				X						
87	External/internal coherence	15-07-2022				X						
88	External/internal coherence	15-07-2022				X						
89	External/internal coherence	15-07-2022						X				
9.	SEA specific recommendations	15-07-2022					X	X				
90	External/internal coherence	15-07-2022					X			X		
91	External/internal coherence	15-07-2022				X	X	X		X		
92	External/internal coherence	15-07-2022						X		X		
93	External/internal coherence	15-07-2022				X				X		
94	Measures to reduce the administrative burden	15-07-2022	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
95	Measures to reduce the administrative burden	15-07-2022	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
96	External/internal coherence	15-07-2022	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
97	Measures to reduce the administrative burden	15-07-2022	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
98	Measures to reduce the administrative burden	15-07-2022	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
99	Measures to reduce the administrative burden	15-07-2022	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

1. - Description

Javasoljuk a beavatkozási logika felülvizsgálatát a következők szerint:

- az SO-t megalapozó szükségletekre reagáló beavatkozásokhoz az 5. fejezetben a szükségletekre épülő célkitűzés kerüljön hozzárendelésre
- az R indikátor beavatkozáshoz rendelése, (3) az SO-k és R indikátorok kapcsolatának rögzítése során kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy a célkitűzések elérése érdekében tervezett beavatkozások eredményei reprezentálva legyenek, és igazolható legyen a szükségletekre adott válasz
- a beavatkozási logika bármely két elemének összerendelése esetében a legfontosabb, megalapozó szempont legyen az, hogy kizárólag és kifejezetten a közvetlen és jelentős mértékű kapcsolódások kerüljenek csak nevesítésre

Bár a KAP Stratégiai Terv beavatkozási logikája összességében érthető, az SFC (2022.05.26-i verzió) 2. és 5. fejezete alapján látható, hogy a koherencia még továbbfejleszthető:

- A szükségletek által meghatározott célkitűzésekre reagáló beavatkozások köre, illetve az ennek eredményét bemutató eredményindikátorok visszacsatolása a megfelelő specifikus célkitűzéshez több esetben nem alkot befejezett logikai láncot
- A specifikus célkitűzések alapját szolgáló szükségletekre reagáló beavatkozások eredményeit bemutató indikátorok nem kerültek minden esetben összevezetésre a releváns SO-val

Az ex ante jelentés mellékleteiben külön fejezet és részletes táblázatok mutatják be az egyes beavatkozási témák koherenciáját érintő megállapításokat és javaslatokat.

1. - Justification

A részletes javaslatokat a tervezők folyamatosan igyekeznek figyelembe venni a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztése során.

10. - Description

A forgatás nélküli művelésre vonatkozó gyakorlat környezeti hozzáadott értéke elvitathatatlan, ugyanakkor fontos ezzel párhuzamosan a növényvédőszerek használati korlátozását is előírni.

A forgatás nélküli talajművelés alkalmazása esetenként jelentős növényvédőszer-használattal járhat. Az előírás megfogalmazása során törekedni kell a technológia szempontjából még elfogadható, de a minimális környezeti terheléssel járó növényvédőszer-használat meghatározására.

10. - Justification

A javaslat szakmai irányával egyetértenek a tervezők. Az előírások megvalósíthatóságával kapcsolatban további elemzés szükséges a bevezetés előtt.

11. - Description

A biodiverzitás-csökkenését megállító kiegészítő intézkedéscsomag bevezetése: a Natura 2000 szántóföldi kompenzációs kifizetések bevezetése.

A javasolt hiányzó támogatási elem jelentősen hozzájárulhat a tartósan negatív trendet mutató biodiverzitást érintő folyamatok megváltoztatásához. A javasolt támogatási elem hozzájárul a növényvédőszer-használat csökkentésének stratégiai céljaihoz és több ágazat (vadgazdálkodás, méhészet) számára is kedvező élőhelyi változásokat idéznek elő. A bevezetésre javasolt beavatkozás a KAP Stratégiai Terv és a Natura 2000 PAF közötti magasabb szintű összhang lehetőségét segíti elő. A beavatkozás bevezetése hozzájárul a 28/2017. (X. 25.) AB határozat végrehajtásához.

11. - Justification

A javaslat szakmai irányával egyetértenek a tervezők, ugyanakkor a jelenlegi tervezési periódusban a javaslat bevezetésének pénzügyi, végrehajtási feltételei nem adottak. Az új kifizetés bevezetése a következő tervezési ciklusban reális.

12. - Description

Víz Keretirányelv kompenzációs kifizetés bevezetése.

A hazai felszíni és felszín alatti vizek állapotának megőrzése és javítása érdekében indokolt a Natura 2000 kompenzációs rendszerhez hasonló támogatási intézkedés bevezetése.

12. - Justification

A javaslat szakmai irányával egyetértenek a tervezők, ugyanakkor a jelenlegi tervezési periódusban a javaslat bevezetésének pénzügyi, végrehajtási feltételei nem adottak. Az új kifizetés bevezetése a következő tervezési ciklusban reális.

13. - Description

A biodiverzitás-csökkenését megállító kiegészítő intézkedéscsomag bevezetése:
Hosszú távú parlagon tartás/méhlegelő kialakítás TECS és gyeprezervátum TECS bevezetése a Magas Természeti Értékű Területeken.

A javasolt hiányzó támogatási elem jelentősen hozzájárulhat a tartósan negatív trendet mutató biodiverzitást érintő folyamatok megváltoztatásához. A javasolt támogatási elem hozzájárul a növényvédőszer-használat csökkentésének stratégiai céljaihoz és több ágazat (vadgazdálkodás, méhészet)

számára is kedvező élőhelyi változásokat idéznek elő. A Magas Természeti Értékű Területek programjának két fent említett tematikus előíráscsoportjának javaslata az EU Bizottság által támogatott Birds&Farmland Initiative keretében, a hazai partner (MME) kezdeményezésében készült.

13. - Justification

A javaslat szakmai irányával egyetértenek a tervezők. Az új AKG elindítására 2024-től kerül sor. A javaslat érvényesítésére akkor lesz lehetőség.
A KAP ST nem zárja ki az új TECS bevezetésének lehetőségét.

14. - Description

Különálló megújuló energiatermelési beavatkozás

Javasoljuk a megújuló energetikai beruházások támogatására külön beavatkozás indítását, melyet a mezőgazdasági, élelmiszeripari és kistelepülési, tanyasi beruházási beavatkozásokhoz tartozó keretösszegről javasolt leválasztani és amely az R.15-höz kötötten dedikáltan megújuló energiatermelési kapacitást növelő célt szolgál.

Javasolt a beavatkozás keretösszegét legalább 90 milliárd forintban meghatározni annak érdekében, hogy a KAP Stratégiai Terv más programokhoz hasonlóan, a rendelkezésére álló forrásokkal arányosan járuljon hozzá a Nemzeti Energia és Klímatervben (NEKT) a hazai energiatermelés karbonsemlegességéhez kitűzött célokhoz.

Egy új, különálló megújuló energetikai beruházási beavatkozásra allokált 90 milliárd forintos keretösszeg 50%-os támogatási arány mellett mintegy 300 MW megújuló kapacitás (R.15) megvalósítását teszi lehetővé, mely a NEKT jelenlegi- és célérték különbözet 10%-a. Az új beavatkozás az R.15 célérték kétszeresre növelését teszi lehetővé (jelenleg: 151 MW).

Az uniós és hazai szakpolitikai célokkal összhangban és az R.15 indikátorhoz kapcsolódó célérték elérésének biztosítása érdekében javasolt közvetlenül a cél érdekében felhasználható források rendelkezésre bocsátása. A piaci folyamatok – zöld átállás, magas fosszilis energiaárak, ellátásbiztonság – mind növekvő piaci keresletet eredményeznek, így a vállalkozók beruházási hajlandóságát is élénkülő trend jellemzi.

A fenti megközelítésnek megfelelően a különálló megújuló energetikai termelést támogató beruházások modellezésénél a három releváns beavatkozást vettük alapul ((1) Mezőgazdasági üzemek fejlesztése, (2) Élelmiszer-feldolgozás fejlesztése a mezőgazdasági termékek értéknövelésével, (3) Kistelepülések és tanyák infrastruktúra fejlesztése). A VP energiahatékonyságra és megújuló energetikára vonatkozó tematikus értékelése alapján feltételezzük, hogy a vállalati kedvezményezettek (1-2) 20%-a, míg a kistelepülési kedvezményezettek (3) 80%-a végez majd olyan mértékű ingatlan felújítást vagy új fejlesztést, mely energetikai fejlesztést is megkövetel. Szintén a korábbi értékelések alapján úgy becsüljük, hogy az egyes ingatlan beruházási összegeken belül átlagosan 15%-a lesz a megújuló energetikai fejlesztésre fordított összeg.

E logika mentén egy új, különálló megújuló energetikai beruházási beavatkozásra allokált 90 milliárd forintos keretösszeg 50%-os támogatási arány mellett mintegy 300 MW névleges beépített kapacitás megvalósítását teszi lehetővé. Figyelembe véve a Nemzeti Energia és Klímaterv előírását (mely alapján Magyarország megújuló energiaelőállításának központi elemét a napelemes kapacitások bővítése jelenti, és amelyek nagysága a 2016-os 680 MW-ról 2030-ra 6500 MW-ra kell növelni), ez a 3000 MW-os jelenlegi és a 6500 MW-os célérték különbözetének csaknem 10%-át jelenti.

Tapasztalati alapon és széleskörű alkalmazhatóságánál, egyszerű telepítésénél és elszámolásánál fogva a megújuló energiatermelési kapacitás várhatóan túlnyomó részben napelemes, kisebb részben napkollektoros, biomassza kazán és geotermikus fejlesztéseket támogathat. Ennek megfelelően a javasolt keretösszeg meghatározásánál napelemes fejlesztésből indultunk ki, figyelembe véve, hogy a fejlesztés keretében beépített kapacitás nem haladhatja meg a gazdaság saját energiafelhasználását.

14. - Justification

A tervezők elfogadták a javaslatot és a külön beavatkozás létrehozása megtörtént a KAP ST-ben.

15. - Description

Telephelyfejlesztés (új építés vagy felújítás) esetén kötelező megújuló energia termelés
Javasolt a megújuló energiatermeléssel kapcsolatos előírások specifikus megfogalmazása. Ennek keretében javasolt előírni, hogy a telephelyfejlesztési, épületfelújítási beruházások esetén, mind az új építés, mind a mélyfelújítás esetén javasoljuk előírásként rögzíteni a megújuló energiatermelési fejlesztés használatát, legalább olyan mértékben, amely az új/felújított épület energiafelhasználásának (hő- és / vagy villamos energia) 50%-át fedezi.

A TNM rendelet 2022.06.30-tól az új építésű ingatlanok és minimum 50%-ot elérő felújítás esetén előírja a közel nulla energiaigény (KNE) követelményszintnek történő megfelelést, mely megújuló energiatermelés használata nélkül gyakorlatilag nem elérhető. A lakóépületek mellett a gazdasági épületek, és önkormányzati ingatlanok kapcsán is indokolt hasonló követelmények érvényesítése. Figyelembe véve az uniós Fit for 55 célokkal összhangban lévő hazai NEKT energiastratégiai célokat (2030-ra 6500 MW névleges napelemes kapacitás), valamint a jelen háborús helyzet kapcsán többszörösére növő fosszilis energiahordozó-költségeket és a felértékelődött ellátásbiztonsághoz és önellátáshoz kapcsolódó szempontokat, indokoltnak látjuk a támogatást a KAP Stratégiai Terv céljai és az ennek hátteréül szolgáló uniós zöldítési elvárások mellett a hazai szakpolitikai és a hosszú távú nemzetgazdasági célok, valamint a vállalkozások biztonságos és fenntartható működésének szolgálatába is állítani. A kötelező előírás biztosíthatná azt, hogy a megújuló energia beavatkozás kerete felhasználásra kerül és az R.15 indikátor célértéke növekszik.

15. - Justification

A tervezők egyetértenek a javaslat szakmai irányával.
A zöld beruházási beavatkozásokból finanszírozott fejlesztéseknél kötelező lesz az energetikai fejlesztés.
Ugyanakkor minden beruházásra nem lehet kiterjeszteni ezt a követelményt, mert lesznek olyan fejlesztések, amelyek nem érintenek például építményeket, így a megújuló energia elvárással való összekötés életszerűtlen lenne.

16. - Description

Fajlagos költségek felhasználása az indikátorszámításban a GINOP benchmark értékei alapján
A megújuló energiatermelést dedikáltan és meghatározó mértékben támogató Mezőgazdasági üzemek zöld beruházásainak támogatása (RD01c_E01_FRM_73) beavatkozás keretében a beépített megújuló energia termelési kapacitásokra vonatkozóan egységesen az 1100 EUR / kWp fajlagos értékek használatát javasoljuk. Ez az érték a jelenlegi és várható HUF/EUR árfolyammal és az inflációval korrigáltan figyelembe veszi a GINOP-ban alkalmazott fajlagos értékeket, túlnyomórészt napelemes rendszerek telepítésére, mint várhatóan meghatározó technológiára alapoz.
Az R.15 célértékének meghatározásakor a fajlagos érték mellett a tervezők figyelmébe ajánljuk azt a tervezetként már létező szabályozást, melynek hatályba lépése esetén a további napelemes rendszerek engedélyezéséhez – a hálózati anomáliákat és túlterhelést megelőzendő – előírják a megfelelő tárolási kapacitások biztosítását is. Ez rendszermérettől függően az adott rendszer beruházási értékének 30-60%-át is kiteheti, így javasolt egy átlagos, 40-50%-os értékkel kalkulálni.

A fent bemutatott, a GINOP-ban évek óta alkalmazott és több alkalommal felülvizsgált (utolsó verziót ld. GINOP-4.1.5-22) fajlagos értékek használata műszakilag alátámasztott és piaci oldalról validált. Támogatáspolitikai szempontból előnyös, hogy ha az értékek a KAPST-ban és a GINOP-ban hasonlók, mert így nem igényelnek további magyarázatot egyik programban sem (NB: a GINOP Plusz már nem folytatja a vállalkozások megújuló energetikai támogatását) az EU Bizottság felé. A fajlagosok piaci realitásokat tükröznek, melyekhez kapcsolódó általános megtérülési időket a magas fosszilis energiaárak jelentősen leszorították az elmúlt időszakban, így nem tekinthetők a piaci mechanizmusokat korlátok közé

szorító értékeknek, csupán a reális árak meghatározását szolgálják.

16. - Justification

A javaslatot a tervezők figyelembe vették az érintett beavatkozások pénzügyi keretének és egységösszegének, valamint a kapcsolódó R indikátor tervezésénél.

17. - Description

HACS kiválósági program a fejlesztési források helyi szinergiájának növelése érdekében

A LEADER Helyi Akciócsoportok a magyar területfejlesztés rendszerének meghatározó elemét képviselik. Az egyetlen olyan szervezetrendszer, amely az ország teljes vidéki területét lefedi, és dedikált feladata a fejlesztési források szinergiájának növelése helyi szinten. A LEADER megközelítés és a HACS „infrastruktúra" ideális ahhoz, hogy a különböző fejlesztési programok közötti szinergiát növelje helyi szinten. Érdemes ezt itthon a LEADER stratégiai céljai között kiemelten kezelni és a KAP Stratégia szintén, valamint a társminisztériumok felé támogatni.

Ahhoz, hogy a HACS-oknak kellő mértékű hatása legyen a környezetük fejlesztési programjaira ilyen tekintetben több kapacitásra van szükségük.

A HACS-ok szervezetében jelenleg 2 fő teljes állású alkalmazott tevékenykedik, az ország mind a 103 HACS területén. A KAP Stratégiai Terv megvalósítása keretében e HACS-oknak ismételten be kell majd nyújtaniuk a Helyi Fejlesztési Stratégiájukat (HSF) annak érdekében, hogy státuszuk megújításra kerüljön. Fontos, hogy a 2023-2027 időszakra vonatkozó HFS elkészítése során a HACS-ok számára kiemelt előírásként kerüljön előírásra a helyi léptékű szinergia elősegítsége. Javaslatunk alapján a jelenleg 2 fő / HACS rendszert megtartva a jól teljesítő HACS szervezetek a 2014-20 időszakra vonatkozó eredményességi alapon és a 2014-20 közti, nem VP programokkal való helyi összehangolás és szinergia növelése érdekében az igényekhez igazodva további egy-három fővel bővülhetnének 3-5 fő / HACS-ra. Ezt a lehetőséget „HACS kiválósági program" néven meghirdetve, a fő küszöbértékeket elérő HACS-ok számára javasoljuk megnyitni azzal, hogy a HACS-oknak a HFS kapcsán nyilatkozniuk kell a HACS kiválósági programban való részételi szándékukról, bemutatva a 2014-20 időszak releváns eredményeit, mint alátámasztást. A HACS kiválósági programban kiválasztási kritérium lehet a korábbi években a HACS közreműködésével megszerzett (nem csak VP) támogatási összeg, valamint a más OP-kból és hazai programokból megszerzett támogatási összeg), melyhez megfelelően motiváló, a valóban jól teljesítőket premizáló küszöbértéket kell társítani.

Feltéve, hogy a HACS kiválósági program támogathatósági limitjeit úgy határozzuk meg, hogy azon a HACS-ok 30%-a sikerrel szerepeljen, és ezek mindegyikénél átlagosan +2 főt tervez foglalkoztatni (tehát 4 főt a mostani 2 helyett), akkor ennek becsült forrásigénye a következő a KAP ST teljes időhorizontján: 30 HACS x 2 fő x 5 év x 12 MFt évi teljes munkáltatói ráfordítás = 3,6 milliárd forint.

A HACS-ok differenciált fejlesztése indokolt. A jól működő HACS-ok kiválósági alapon, a meglévő HACS-ok szerzett jogait nem sértő módon történő pozitív diszkriminációja elősegítheti a jól teljesítők továbbfejlesztését. A HACS-ok lényeges szerepet tölthetnek be a különböző források helyi és összehangolt megteremtésében, ennek segítségével pedig az Európai Bizottság által a VP kapcsán többször megkérdőjelezett, más programokkal való szinergia decentralizált és helyi igényekre alapozott elősegítése kapcsán.

17. - Justification

A tervezők egyetértenek a javaslattal.

A javaslathoz kapcsolódva a HACS-oknak lehetőségük lesz a KAP ST időszakában a fejlesztési projektek a HACS által kezelt forrásból történő megvalósítására. A projektek megvalósítása egyben forrást biztosít a fejlesztő, facilitáló munkában közreműködő kollégák felvételére.

18. - Description

Összehangoltabb vidékfejlesztés elősegítése.

A LEADER keretében lehetőség van a vidékfejlesztés KAP Stratégiai Terv keretén belül történő koordinációjának és még jobb hasznosulásának elősegítésére is. Amennyiben egy HACS által képviselt HFS-hez való bizonyított illeszkedés plusz pontokat jelenthetne a KAPST II. pillér vidékfejlesztési és mezőgazdasági pályázatainak értékelésénél, akkor ez a helyi beavatkozások igény-alapúságát és összehangoltságát, így meg-valósíthatóságát és fenntarthatóságát is elősegítené.

A HACS-ok által készített HFS szerepének növelésével a HFS-ek célzottsága és helyi elfogadottsága sokat javulhat. A helyi szereplők még inkább kézzel fogható értéket látnának a helyi stratégiához történő illeszkedésben, a helyi stratégiai célok előmozdításában való egyéni részvételben. A HACS-ok a plusz pontok odaítélésével előszűrő szerepet is betöltenek, mely jellemzően emeli a támogatási kérelmek átgondoltságát, általános minőségét és az egyes pályázatok előkészítését nagyobb arányban decentralizálná. Így a LEADER megközelítés és a HFS a HACS számára biztosított forrásokon túlmutató fejlesztési hatást tudna kifejteni a szociális, foglalkoztatási, helyi életminőség terén tapasztalható problémák kezelése érdekében.

18. - Justification

A projektkiválasztási eljárás során problémát okozhat a HFS-hez való illeszkedés megítélése, ezért a javaslatot nem támogatjuk.

19. - Description

LEADER képzési és mentorálási program elindítása a KAP Hálózat keretein belül

A HACS-okban dolgozó alkalmazottak célzott és folyamatos képzésével lehetőség lenne a helyi szociális, foglalkoztatási és versenyképességi problémák kezelésében való szerepük növelésére a helyi szinergiák kihasználása érdekében. Javasoljuk egy olyan folyamatos képzési és tájékoztatási program biztosítását a HACS munkatársak részére, melynek eredményeképpen a növekednek felkészültségük és ezen keresztül a HACS-ok pozitív hatása ezen területeken.

A képzési és mentorálási programra jó példa és analógia lehet az MKIK által uniós támogatással végzett, 3,6 milliárd forint keretösszeggel 2018 óta folyó Országos Vállalkozói Mentorprogram. Ennek keretében a legkisebb vállalkozások információs, képzési, mentorálási és akár egyéni tanácsadási szolgáltatásokat tudnak igénybe venni. A résztvevő vállalkozások szakértői és mentori (hasonló fejlesztések terén már tapasztalattal rendelkező közepes- vagy nagyvállalat) segítség-gel, iránymutatással, helyi MKIK koordinátori támogatás mellett. Egy LEADER képzési és mentorálási program hasonló elven, folyamatok-kal és keretösszegből lehetne működtethető, mellyel a helyi szinergiák kihasználásának új lehetőségei nyílhatnak meg úgy, hogy ez egyben az Európai Bizottság felé prezentálható szinergia-teremtési eszközt is jelent, melyből valamennyi helyi fejlesztés profitál, programtól és finanszírozási lehetőségtől függetlenül.

A vidékfejlesztés céljaira szánt források jelentős növekedése várható a 2023-2027 időszakban. Ahhoz, hogy ez a forrás eredményesen hasznosuljon szükség van a vidékfejlesztéssel kapcsolatos tudás, jó gyakorlatok megfelelő szintjére az érintettek körében. Ehhez jó platformot nyújt a LEADER HACS hálózat, amely a helyi szereplőkkel fenntartott kapcsolatán keresztül képes lehet az információk átadására, saját forrásai tekintetében pedig azok alkalmazására. Így a HACSok képzésével jelentős multiplikátor hatás érhető el.

19. - Justification

A tervezők egyetértenek a javaslattal. A KAP ST időszakában hangsúlyos feladata le a KAP Hálózatnak a LEADER HACS-ok képzése és mentorálása.

191 - Description

A beavatkozásokhoz kapcsolódó információáramlás biztosítása érdekében – különösen a kis gazdaságméretű pályázók számára – indokolt ingyenes tanácsadás biztosítása.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

191 - Justification

Többek között emiatt hozzuk létre az AKIS keretében a Zöld Támogató Hálózatot.

192 - Description

Megfontolásra javasolt egyes célkitűzések (pl. biodiverzitás megőrzése, vízvisszatartás) esetében az eredményalapú megközelítések bevezetése.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

192 - Justification

A végrehajtás során kezeljük.

193 - Description

Az agrár-környezetgazdálkodási intézkedések segítségével elő kell segíteni az ártéri tájgazdálkodási térnyerését az arra alkalmas területeken.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

193 - Justification

A végrehajtás során kezeljük.

2. - Description

A számos, a természet-, és környezetvédelem területén már érvényesített pozitív előrelépést elismerve, szükségesnek látjuk a KAP Stratégiai Terv környezeti ambíció szintjének további növelését az 1.0-ás változathoz képest.
Erre jó lehetőségnek látjuk az Agro-ökológiai nem termelő beruházások keretének jelentős növelését, mivel ezen keresztül egyszerre javítható a biodiverzitás, a talaj és vízvédelem, valamint a beporzók helyzete is.
Javasoljuk a KAP Stratégiai Terv 05.10-i pénzügyi tervében található 19 910 349 EUR (total public expenditure) keretet a háromszorosára növelni. Ezzel párhuzamosan a kapcsolódó R17, R26, R32 eredmény indikátorok célértékei, valamint az O21 kimeneti indikátor célértéke is megnövelendő. Megfelelő mértékben szükséges ezen beruházások fenntartására szánt keret növelése is.

Az Agro-ökológiai nem termelő beruházások olyan elem a KAP Stratégiai Terv rendszerében, amelynek segítségével fajlagosan az egyik leginkább hatékony módon érhetőek el a természet-, környezetvédelem céljai, és a kapcsolódó indikátorok értékének (így a környezeti ambíciószint) növelése.
További előnye lehet a módosításnak az, hogy nem érinti a zöld-architektúra jelenleg is meglehetősen komplex rendszerét, így kisebb eséllyel bontja meg a támogatások koherenciáját.

2. - Justification

A javaslat szakmai irányával a tervezők egyetértenek. A KAP ST-be betervezett AÖNTB keretösszeg több mint hétszer nagyobb a 2014-2020-ban felhasznált forrásnál.
A forrásallokáció jelenlegi kötöttségei mellett további lehetőség nem látszik az AÖNTB keret bővítésére, de ha lesz kellő gazdálkodói érdeklődés és a végrehajtás során keletkezik felhasználható forrás, az AÖNTB prioritást fog élvezni az átcsoportosításoknál.

20. - Description

A KAP Stratégiai Tervben és az Operatív Programokban szereplő egyes források komplex felhívásokban történő kezelése

A tervezés során azonosításra került több olyan KAP ST beavatkozás, amelynek van olyan párja valamelyik operatív programban, amellyel lehetőség van szinergiák kiaknázására. Azt javasoljuk, hogy ilyen esetekben a szokásos pályázati felhí-vások mellett kerüljön megjelentetésre egy új, tájékoztató dokumentum: felhívás komplex projektekre tárgyban, amely bemutatja a két pályázati felhívást, kiemelve a kapcsolódásokat. Javasoljuk, hogy ezen felhívások bírálati szempont-rendszerében kapjon többlet pontokat az a pályázó, aki a másik pályázati felhívásra is ad be pályázatot.

Javasolt támogatáskezelési lépések:

• A másodikként megjelenő felhívással együtt a pályázati felületen kiírásra kerülhet egy olyan dokumentum, amely mindkét felhívásról egy rövid összefoglalót és a két kiírás közötti kapcsolatot mutatja be (felhívás komplex projektek-re). Ez a dokumentum csak támogatások lényegi bemutatására és a kapcsolatok ismertetésére szorítkozik, a részletes fel-tételeket továbbra is az egyes pályázati felhívások fogják tartalmazni.

• Mindkét felhívás biztosíthatna plusz pontot annak a kedvezményezettnek, aki a bírálatig kérelmet nyújt be a másik felhívásra is, így részt vesz a szinergikusan összepárosított támogatási lehetőségek kihasználásban.

• Az Irányító Hatóságok vállalják, hogy a benyújtott kérelmekről tájékoztatják egymást.

A KAP ST-OP-k egyeztetés során azonosított felhívás párok:

• KAP Stratégiai Terv: mezőgazdasági és erdészeti vállalkozások digitalizálása – DIMOP Plusz: KKV digitális készségfejlesztés

• KAP Stratégiai Terv: állattenyésztéssel kapcsolatos fejlesztések – KEHOP Plusz: trágyára alapuló biogáz termelés

• KAP Stratégiai Terv: vidéki infrastruktúra fejlesztése – DIMOP Plusz: közszolgáltatási applikáció fejlesztés

• KAP Stratégiai Terv: helyi szintű wifi hozzáférés- DIMOP Plusz: szélessáv fejlesztés

• KAP Stratégiai Terv: mezőgazdasági, élelmiszeripari digitalizáció – DIMOP Plusz: Big Data, AI

• KAP Stratégiai Terv: nem termelő beruházások (NTB) fenntartása - KEHOP Plusz: élőhelyfejlesztés, rekonstrukció

Javasoljuk továbbá, hogy ezen együttműködési lehetőségekkel kerüljön kiegészítésre a KAP Stratégiai Terv az alapok közötti koordinációjával foglalkozó 4.5 fejezete.

A KAP Stratégiai Terv, az Operatív Programok és a Helyreállítási és Ellenállóképességi Terv számos területen fog átfedő módon fejlesztéseket finanszírozni. Ezen esetekben biztosítani kell azt, hogy a támogatások szinergia lehetőségekkel élve vehetők figyelembe. A javasolt módszer relatív egyszerűen megvalósítható és nem igényel se eljárásrendi, sem informatikai fejlesztést egyik oldalról sem.

20. - Justification

A javaslatot a tervezők elfogadták. A KAP ST 4.5 fejezete már a javaslattal összhangban került kialakításra.

A KAP ST véglegesítése keretében megtörtént a többi program tervezőinek megkeresése és a kapcsolódások azonosítása.

21. - Description

A vidékfejlesztési támogatások koordinációjának javítása a LEADER HFS-ek felülvizsgálata során

Javasoljuk a KAP Stratégiai Tervben rögzíteni azt, hogy a vidékfejlesztési beavatkozások esetében a szinergia helyi szintű megvalósítása a LEADER HACS-ok tervezési munkáján keresztül fog megvalósulni. Ennek érdekében a LEADER HFS-ek felülvizsgálata során előírásra kerülne, hogy a LEADER HACS vizsgálja meg az érintett megyék Integrált Területi Programját és saját céljait komplementer módon alakítsa ki, törekedve a szinergiára. Továbbá javasolt a TOP Pluszban is rögzíteni, hogy a megyéknek kötelező konzultációs lehetőséget biztosítani a megyében működő LEADER HACS-ok számára azzal a céllal, hogy a tervezett fejlesztéseket összehangolják.

A vidékfejlesztés terén jelentős átfedés található a KAP Stratégiai Terv és a TOP Plusz által támogatott célok, területek között. Ez lehetőséget nyújt arra, hogy a két forrás összehangolásával az egyes projektek egymás hatását megsokszorozva, a teljes értékláncok mentén biztosítsák a fejlesztéseket. Ehhez elengedhetetlen valamilyen koordinációs mechanizmus működtetése. Ennek biztosít fórumot jelen javaslat.

21. - Justification

A tervezők elfogadják a javaslatot.

A KAP ST véglegesítése keretében megtörtént a TOP tervezőinek megkeresése, és az együttműködés kezdeményezése.

22. - Description

Javasoljuk az egyszerűsített költségelszámolási megoldásokkal kapcsolatos tervek felülvizsgálatát a KAP Stratégiai Tervben a következők szerint:

• 12 vidékfejlesztésre irányuló beavatkozás esetében javasoljuk megvizsgálni azt, hogy a már megjelölt kifizetési opciók mellett lehet-e alkalmazni az átalányelszámolást, vagy a százalékos átalányelszámolást.

• 12 vidékfejlesztésre irányuló beavatkozás esetében javasoljuk felülvizsgálni a kifizetési módokra vonatkozó jelölést, mivel az csak az átalányelszámolásra terjed ki. Lehetségesnek látjuk, hogy az esetek egy részében egyösszegű átalányfinanszírozásról lehet szó, vagy szükséges lehet a kedvezményezettnél tény-legesen felmerült költségek térítése kategória jelölése is.

• 2 vidékfejlesztésre irányuló beavatkozás esetében javasoljuk felülvizsgálni az egységköltség opció szerepeltetését. Ezen beavatkozások jellemzően olyan beruházásokat finanszíroznak, amelyek költségszerkezete koncentrált, relatív kevés bizonylattal lefedhető. Ilyen esetben az egyszerűsített költségelszámolás előnyei nem olyan magasak, amely indokolná a szükséges erőforrás ráfordítást, és kockázatvállalást. Az átalányfinanszírozást ezekben az esetekben is indokoltnak látjuk.

• 5 vidékfejlesztésre irányuló beavatkozás esetében javasoljuk az egységköltség megoldás mellőzését az önkormányzati kedvezményezettek várhatóan jelentős számára tekintettel, mivel az önkormányzati számvitelben nehezen kezelhetők az egységköltségek alkalmazása mellett várható veszteségek, nyereségek. Ilyen esetben a tételes elszámolás, átalányköltségek kombináció kevesebb kockázattal jár.

• Javasoljuk a szektorális beavatkozások esetében a kifizetési megoldásokra vonatkozó jelölések átfogó egyeztetését és esetleges felülvizsgálatát. Jelen információink alapján nem látjuk feltétlen indokoltnak ennyi beavatkozás esetében megjelölni az összes kifizetési opciót. méhészeti és borászati beavatkozások esetében ezek a jelölések egyelőre hiányoznak.

A KAP Stratégiai Tervből egyértelműen megállapítható, hogy Magyarország jelentős előrelépést tervez a kifizetések egyszerűsítése terén. A Vidékfejlesztési Programhoz képest jelentősen több beavatkozás esetében várható egyszerűsített kifizetés. Az egyszerűsített kifizetési megoldásokkal kapcsolatos, más operatív programokban szerzett tapasztalatok alapján javasoljuk egyes beavatkozástípusok esetén a jelenlegi terv verzióban alkalmazott jelölések felülvizsgálatát. Az ex ante értékelési jelentésben részeként részletes táblázatot készítettünk a kifizetéstípusokról, és javaslatainkról.

22. - Justification

A javaslatok átnézésre kerültek a tervezők részéről az érintett beavatkozásoknál.

23. - Description

A beavatkozás állattartó ágazatra gyakorolt pozitív hatása mellett a potenciálisan megnövekvő környezeti hatások (ÜHG kibocsátás, zaj-, bűz-, hulladékterhelés növekedése) kezelése a KAP Stratégiai Terv más beavatkozásaival szinergiában fontos feladat (pl. állattartó telepek környezeti terhelését csökkentő beruházások támogatásával).

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

23. - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

231 - Description

Javasoljuk olyan átfogó értékelés készítését, amely megvizsgálja a hazai KAP Stratégiai Terv végrehajtásának társadalmi hatásait és a vissza-csatolás lehetőségét biztosítja a támogatási rend-szer társadalmi igazságossághoz való magasabb szintű hozzájárulása érdekében.

A támogatási rendszer működése kedvezményezettek szintjén változtathat a jövedelmi viszonyokon és befolyásolhatja a gazdálkodás jövedelmezőségét. Bár a támogatási rendszer tartalmaz fékeket és ellensúlyokat pl. a gazdaságméretből adódó torzítások kezelésére, időről időre indokolt a társadalmi hatások felülvizsgálata.

231 - Justification

A végrehajtás során kezeljük.

24. - Description

Indokolt lehet a beavatkozás keretében változó ÜHG kibocsátás mérése a gazdasági/ágazati előnyök és a környezeti terhek egyensúlyának nyomon követése érdekében, ezen kívül az állati eredetű termékdiverzitás növekedésének nyomon követése.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

24. - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

25. - Description

A hazai zöldségek- és gyümölcsök az uniós átlagnál nagyobb mértékben tartalmaznak veszélyes növényvédőszer-maradványokat. A növényvédőszer-használat érdemi, jelentős csökkentését célzó, illetve az ökológiai átállást segítő beruházások ezért kiemelt hangsúlyt kell, hogy kapjanak a beavatkozások feltételrendszereiben, illetve a pályázatok kiválasztása során.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

25. - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

26. - Description

A zöldség és gyümölcságazatban az öntözés alapvető eleme a technológiának, ezért elsődlegesen azokat a gazdálkodásokat javasolt támogatni, amelyekben az öntözés tervezése során figyelembe vették a térségi vízgyűjtő-gazdálkodási tervekben foglaltakat, az öntözővíz forrása, volumene, valamint a felszíni és felszín alatti vízkészleteket érintő potenciális szennyezések tekintetében.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

26. - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

27. - Description

A méhészeti képzési anyagok fejlesztése vonatkozásában indokolt a természetvédelmi ágazat állami és civil szereplőinek bevonása, egyfelől a közös célkitűzések kihangsúlyozása és közös programok kidolgozása (pl. méhek szempontjából veszélyes növényvédőszerek használatának szigorú tilalma), valamint a szakmai ellentétek (pl. egyes jól mézelő idegenhonos és inváziós növényfajok megítélése, egyes védett madárfajok kártétele) tisztázása érdekében.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

27. - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

28. - Description

Az újratelepítések és ültetvény-átalakítások során javasoljuk előnyben részesíteni a környezetkímélő agrotechnikai megoldásokat: pl. a talajbolygatás minimalizálása, gyepes sorközök kialakítása, csökkentett növényvédőszer-használat.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

28. - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

29. - Description

Az újratelepítések tervezése és engedélyezése során beállt, természetes élőhelyek (pl. gyepek) megszüntetése nem támogatható, illetve az élő-helyek megszüntetése egykori szőlőterületek visszaállítása érdekében nem tekinthető újratelepítésnek/átalakításnak.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

29. - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

3. - Description

Javasoljuk az Agro-ökológiai Alapprogram, és az Agro-ökológiai nem termelő beruházások felhasználásával kapcsolatos adminisztratív terhek jelentős csökkentését a kérelmezési megoldás jelentős egyszerűsítésével.
Javasoljuk, hogy ezek a támogatások az egységes kérelemben úgy kerüljenek megjelenítésre, hogy a

gazdálkodó az igényelt terület sajátosságai alapján lásson javaslatot előírásokat. Ez megoldható a MePAR fedvényekre alapozó algoritmus kidolgozásával.
Javasoljuk továbbá, hogy az Agro-ökológiai nem termelő beruházások minden évben igényelhető legyen, ameddig a keret kitart. Ezáltal biztosítható, hogy a gazdálkodói érdeklődés elérje azt a mértéket, amely szükséges a tervezett pozitív természeti, környezeti hatások eléréséhez.

A KAP Stratégiai Terv környezeti céljainak elérését szolgáló beavatkozások egy összetett rendszert képeznek, amely számos szabályával nehezen értelmezhető a gazdálkodók számára. Ezek a vállalások, fejlesztések nem feltétlen kapcsolódnak a gazdaság közvetlen érdekeihez, így a kérelmezők kevesebb energiát fordítanak ezek megértésére. Ezért akkor van esély arra, hogy a gazdálkodók is a szükséges számban veszik igénybe ezeket a támogatásokat, ha ezek egyszerűen áttekinthetők és igénybe vehetők. A javasolt megoldás kialakítható a MePAR megfelelő fedvényei alapján, a támogatások igénybevételének ellenőrzése során pedig jól használhatóak a Területi Monitoring Rendszer adatai. Ezen informatikai fejlesztések fedezete biztosítható a már elindított KAP Stratégiai Terv Monitoring IT fejlesztés keretében.

3. - Justification

A javaslat szakmai irányával a tervezők egyetértenek. Ugyanakkor nem javasolt az egységes kérelem rendszerét terhelni ezzel az új funkcióval.
Ezt a funkciót a javaslatnak megfelelően, de külön rendszerként tervezzük megvalósítani, úgy, hogy a gazdálkodó javaslatot kapjon a releváns támogatásokról/előírásokról az IT rendszeren keresztül.
A funkció előkészítése része a már elindult IT előkészítési projektnek.

30. - Description

Javasoljuk a zöldszüreti támogatás megszüntetését. Ez a tisztán piacszabályozó támogatási forma környezeti fenntarthatósági szempontból nem indokolható, hiszen a művelésből származó környezeti externáliák (gépek kibocsátása, növényvédelem) jelentkeznek, ám ezek nem ellensúlyozódnak semmilyen gazdasági megtérüléssel: a támogatás tehát nettó környezeti terhelést okoz.

30. - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

31. - Description

Az agrár-környezetgazdálkodási kifizetések keretében gondoskodni kell a speciális földhasználatot igénylő környezeti problémák kezelésének támogatási lehetőségeiről.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

31. - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

32. - Description

A továbbiakban is biztosítani kell a Magas Természeti Értékű Területek természetvédelmi célú földhasználatának támogatását. Az MTÉT program szükséges felülvizsgálata és bővítése hozzájárul a biodiverzitás csökkenés lassításához. Indokolt a rendszer bővítése a speciális földhasználatot igénylő fajok védelmét szolgáló tematikus előíráscsomagokkal (pl. rákosi vipera védelmét szolgáló előíráscsomag bevezetése, a túzokvédelmi földhasználatot segítő előíráscsomag továbbfejlesztése, ún. gyeprezervátum előíráscsomag elindítása, Birds@Farmland projekt eredményeinek beillesztése).

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

32. - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

33. - Description

A zonális jellegű környezeti problémák (pl. aszály, belvíz, erózió) megoldási lehetőségeinek további támogatása a beavatkozás keretein belül prioritást kell, hogy élvezzen.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

33. - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

34. - Description

A vízvisszatartást segítő előíráscsoportok megőrzése és bővítése szükséges, különösen azokon a területeken, ahol a vonatkozó stratégiai dokumentumok (pl. a Vízgyűjtőgazdálkodási Tervek) erre vonatkozóan iránymutatást tesznek.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

34. - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

35 - Description

A horizontális tematikus előíráscsoportok keretében az apróvad- és beporzóvédelmi előírások markáns megjelenítése szükséges, akár önálló tematikus előíráscsoport formájában is.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

35 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

36 - Description

Az agrár-környezetgazdálkodási kifizetések keretében indokoltnak mondható a választható előírások rendszerének megőrzése.

A hatásértékelések előzetes eredményei alapján ezeknek jelentősége lehet a környezeti teljesítmény szempontjából, így megtartásuk/bővítésük indokolt.

36 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

37 - Description

A környezeti hatások maximalizálása érdekében megfontolandó egy-egy terület hosszabb távú (az öt éves támogatási cikluson túlmutató) támogatásának kivitelezése a beavatkozás keretein belül. Ez vagy a támogatási szerződések időtartamának meghosszabbításával, vagy a kiválasztási szempontrendszerben a korábban támogatott területek előnyben részesítésével megvalósítható.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

37 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

38 - Description

A pályázati felhívás összehangolása szükséges, célterületi, tartalmi és végrehajtási szempontból a KAP Stratégiai Terv más, környezetbarát földhasználatot és földhasználatváltást szolgáló támogatásokkal (pl. nem termelő beruházások beavatkozás).

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

38 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

39 - Description

A kiválasztási szempontrendszerben a beavatkozás valamennyi előíráscsoportja tekintetében összességében (nem tematikus előíráscsoportonként) garantálni kell a legmagasabb környezeti vállalásokat tévő mezőgazdasági termelők előnyben részesítését.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

39 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

4. - Description

A KAP Stratégiai Terv vertikális koherenciájának növelése a nem termelő területek kiterjedésének növelése és a környezeti célkitűzések elérése érdekében.

Ennek érdekében a kondicionalitás kötelező szintjeinek emelése szükséges, az alábbiak szerint:

GAEC1 Az állandó gyepterületek megőrzése előírás további szigorítása (nem csupán az országos arányok rögzítése) indokoltnak mondható, az alábbiak szerint:

- *gyepterületek gazdaság szintű megőrzése kötelező, vagy*
- *gyepterületek feltörése tilos*

GAEC4 Vízvédelmi sávokra vonatkozó előírások:

Megítélésünk szerint a vízfolyások mentén védelmi sávok kialakítása során jelenleg érvényben lévő szabályozás szigorítása szükséges. Az előírásnak a tápanyagutánpótlás során felhasznált alapanyagok és a növényvédőszerek kijuttatásának korlátozása mellett vagy

1. a puffersáv szélességének növelésével (min. 5 m általános szabályként), vagy
2. a művelési mód megváltoztatásával (pl. 6 méter szélességű mezsgyék, gyepes sávok létrehozásának kötelezettségével) kell garantálni a közvetlen és diffúz vízszennyezés megakadályozását

A vízvédelmi parti sávok méretét célszerű lenne szinkronba hozni a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvényben, továbbá a 83/2014. (III.14.) Korm. rendelet 1.§ 11. pontjában részletezett meghatározott parti sávokra vonatkozó szélességekkel, amelyek a mederfenntartási és vízkárelhárítási munkák elvégezhetőségét biztosítja. Ennek a közérdekű korlátozásnak a gazdálkodók részéről történő végrehajtását is biztosítaná a támogatás feltételeként történő kötelező kialakítás előírása (a parti sáv szélessége a vizek besorolásától függően a partéltől számított 3, 6, illetve 10 méteres területsáv).

A belvíz veszélyeztetett és aszályérzékeny területeken megfontolandónak tarjuk a belvíz és csapadékvíz elvezetése tilalmának bevezetését, valamint az aszályérzékeny területeken a nagy vízigényű növénykultúrák tilalmának előirányozását.

Az eróziós intézkedésekkel érintett területek bővítése (esetlegesen az aszály- és belvízérzékeny területek bevonásával is) és földhasználatváltási célterületek lehatárolása indokolt az összetett környezeti problémák (erózió, defláció, szárazodás, biodiverzitás csökkenés) csökkentése érdekében. Ezzel az erőltetetten művelésben tartott területek kiterjedésének csökkentése érhető el. Fentiek céljából a HMKÁ5 előírásait kiegészíteni javasoljuk a következő előírással:

„A földhasználatváltási célterületeken a forgatásos talajművelés nem megengedett."

GAEC 8 esetében indokolt lehet a *tájképi elemek/nem termelő elemek arányának növelése* (3 %-ról legalább 4 %-ra), valamint a nem termelő beruházásokkal létrehozott területek kellően magas súlyozási tényezővel történő alkalmazása.

Ezzel együtt indokolt a *nitrogén megkötő növények súlyozási tényezőjének csökkentése* (1 pontról maximum 0,5 pontra), mivel feltételezhető, hogy a mezőgazdasági termelők jelentős hányadban ezen növényfajok termesztésével kívánja kielégíteni a hivatkozott HMKÁ előírást – a korábbi zöldítéses tapasztalatok alapján.

A nem termelő tájképi elemek előírásai közé javasoljuk beilleszteni *a mezőgazdasági területeken elhelyezkedő tájképi jelentőségű régészeti lelőhelyek* megőrzésének előírását, mely hozzájárul kulturális örökségünk hosszútávú megőrzéséhez.

Megfontolásra javasoljuk továbbá *a mezőgazdasági hasznosítású területeken elhelyezkedő feszületek és határjelző kőhalmok* megőrzését célzó előírás bevezetését.

A termőhelyi adottságoknak nem megfelelő földhasználat számos környezeti problémát okoz. A javaslat a KAP Stratégiai tervben jelenleg szereplő, a nem termelő területek kialakítását és fenntartását szolgáló több elemből álló eszközrendszer (AÖP, NTB létesítési és fenntartási támogatás) kiegészítése oly módon, mely garantálja a környezeti károk elkerülését és elősegíti a gazdálkodók csatlakozási hajlandóságát.

A nem termelő területek növelése jelentősen hozzájárul a növényvédőszer-használat csökkentésének stratégiai céljainak eléréséhez. A Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot előírásaihoz javasolt módosítások a KAP alapkövetelményeinek magasabb környezeti hozzájárulását eredményezik, melyet a romló környezeti paraméterek indokolnak.

4. - Justification

A javaslatok részletes egyeztetésére sor került. A szakmai irányban egyetértés van, de a megvalósítás módjában más irányt javasol a KAP ST.

A földhasználatváltás a kondicionalitás révén történő ösztönzése szociális problémákhoz vezethet, mert jellemzően olyan termelőket érint, akik gyenge jövedelmezőség mellett gazdálkodnak és az érintett területek jelentős szerepet játszanak a megélhetésükben.

A fentiekre tekintettel a földhasználatváltás az AÖP-n és az AÖNTB-n keresztül kívánja ösztönözni a szakpolitika.

40 - Description

A kiválasztási szempontrendszerben előnyt kell, hogy élvezzenek azon mezőgazdasági termelők, akik környezetvédelmi célú földhasználatváltás fenntartása érdekében igényelnek agrár-környezetgazdálkodási támogatást.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

40 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

41 - Description

A kiválasztási szempontrendszerben előnyt kell, hogy élvezzenek azon mezőgazdasági termelők, akik olyan területekkel pályáznak, melyek korábban is kaptak agrár-környezetgazdálkodási kifizetést.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

41 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

42 - Description

Ökológiai gazdálkodás támogatása: Javasoljuk minél nagyobb területi térmérték támogatás alá vonását, a jelentősebb környezeti pozitív hatás elérése érdekében. A tervezési időszak alatt a területek csökkentése elkerülendő.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

42 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

43 - Description

Előnyben részesíteni a vízvédelmi szempontból érzékeny területet (erózió-, belvíz-, aszály-, nitrát-érzékeny területek), beleértve az ivóvízbázisvédelmi célterületeket is.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

43 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

44 - Description

Agro-ökológiai földhasználat-váltás: A kiválasztási szempontrendszerben a beavatkozás valamennyi célterülete tekintetében összességében garantálni kell a legmagasabb környezeti vállalásokat tévő mezőgazdasági termelőket.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

44 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

45 - Description

Agro-ökológiai földhasználat-váltás: Az agro-ökológiai nem termelő beruházások a más operatív programok keretében támogatott tevékenységek (pl. KEHOP élőhelyfejlesztési, illetve vízügyi beruházások) hatásterületeiről jelentkező mezőgazdasági termelők előnyben részesítése a pályázat kiválasztási szempontrendszerében (pl. az érintett természetvédelmi, ill. vízügyi szervek támogató nyilatkozatának becsatolásával).

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

45 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

46 - Description

Agro-ökológiai földhasználat-váltás: A nem termelő beruházások esetében - különösen a felszíni vizek megőrzését célzó intézkedések vonatkozásában – megfontolandó az ún. eredményalapú kifizetési rendszer bevezetése.

Tekintettel arra, hogy a vízmegőrzést célzó beruházások és azok fenntartása egyedi, az adott terület adottságaitól nagyban függő eredménnyel jár, a kifizetési rendszert ehhez lenne szükséges igazítani. Az eredményalapú kifizetési rendszer potenciális indikátorai lehetnek pl. a megőrzött víz mennyisége (m3) nem releváns vagy a vízborítással és tartós nedvességgel rendelkező talajok kiterjedése (hektár), vagy a vízborítás időtartama.

46 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

47 - Description

Agro-ökológiai földhasználat-váltás: A vízvédelmi célokat szolgáló nem-termelő beruházások esetében előnyben kell részesíteni a vízvédelmi szempontból érzékeny területen gazdálkodókat, valamint a diffúz szennyezés miatt nem jó állapotú felszíni víztesteken és felszín alatti vizek területén gazdálkodókat a VKI 2027-ig kijelölt céljainak elérése érdekében.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

47 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

48 - Description

Agro-ökológiai földhasználat-váltás: Megfontolandó, hogy a vízvédelmi célú beavatkozások egy része az öntözésfejlesztési beruházásokkal összevonva kerüljön meghirdetésre, és csak komplex vízgazdálkodási rendszerek fejlesztése kerüljön támogatásra.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

48 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

49 - Description

Agro-ökológiai földhasználat-váltás: A jogosult területek meghatározásánál, vagy a kiválasztási szempontrendszer alakításánál javasoljuk figyelembe venni az országos stratégiai természetvédelmi tervezési projektek (KEHOP Nösztép, Zöld Infrastruktúra, Tájkarakter) keretében elkészült térinformatikai adatbázisokat és szakmai eredményeket.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

49 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

491 - Description

Agro-ökológiai föld-használat-váltást és fenntartást ösztönző kifizetés: A beavatkozás segítségével indokolt az ártéri tájgazdálkodás elősegítése a mezőgazdasági és erdőterületeken.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

491 - Justification

A végrehajtás során kezeljük.

492 - Description

Javasolt az állati génmegőrzés keretében támogatott fajták tekintetében ezen fajták gazdasági hasznosításának elősegítése. Ennek megfelelően megfontolandó a kiválasztási feltételek között a márkázott/védjegyes termékelőállítási rendszerekben való részvétel, vagy földrajzi árujelzővel rendelkezés szerepeltetése.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

492 - Justification

A végrehajtás során kezeljük.

5. - Description

A korábbi, kondícionalitásra tett SKV javaslatnak megfelelően a maximális táblaméret csökkentése indokolt lehet 30 hektár körüli értékre.

A gyakorlat bevezetésének komoly jelentősége lehet a klímaváltozáshoz való alkalmazkodásban, valamint a szélerózió csökkentésében.

5. - Justification

A javaslatot a tervezők elfogadják, az átvezetésre került a KAP ST-ben.

50 - Description

Állatjólét: A belső élősködők elleni védekezés alkalmazása során garantálni kell a káros hatóanyagok (Ivermectin) természetbe jutásának megakadályozását.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

50 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

501 - Description

A beavatkozás keretében kerülni kell a közvetlen környezeti problémákat okozó tevékenységek támogatását (pl. állattartó telepek rovarirtása).

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

501 - Justification

A végrehajtás során kezeljük.

51 - Description

Állatjólét: A beavatkozás keretében indokolt lehet megvizsgálni annak a lehetőségét, hogy milyen módon segítheti az a hazai gyepterületek legeltetéses állattartással történő fenntartását. Ez a megoldás mind állatjóléti, mind pedig környezet- és természetvédelmi szempontból is kedvező lehet. A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

51 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

52 - Description

Erdő-környezetvédelem: Tisztások visszaalakítása estében a legalább 3 védett faj számára élőhely funkció mellett javasolt bevonni a tájkarakter egység kiemelkedő tájképi adottságának vizuális érzékelésére, kilátópontként funkcionáló tisztások megőrzésének indokát is.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

52 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

53 - Description

Erdő-környezetvédelem: A NATURA 2000 kijelöléssel nem rendelkező egyes állományokban egyes környezeti értéknövelő gazdálkodói vállalások esetében javasolt a „tájkép és/vagy tájkarakter szempontjából jelentős faegyedek” megőrzésének bevonása a vállalások közé.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

53 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

54 - Description

Javasolt a talajforgatás nélküli művelés (no till) eszközbeszerzésének támogathatósága.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

54 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

55 - Description

Mezőgazdasági üzemek fejlesztése: Kiválasztási szempontok között javasolt szerepeltetni a fenntartható vízgazdálkodás, vízfelhasználás és vízvédelem szempontjait érvényesítő megoldásokat.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

55 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

56 - Description

Mezőgazdasági üzemek fejlesztése: Javasoljuk, hogy épület, építmény építése, fejlesztése, felújítása esetén előnyben részesüljenek a barnamezős beruházások és/vagy az adott tájra jellemző építészeti megoldások (elhelyezés, méret, forma, anyag, szín).

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

56 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

57 - Description

Mezőgazdasági üzemek fejlesztése: Indokolt lehet a kiválasztási szempontok között szerepeltetni a helyi piacra termelés előnyben részesítését, például olyan formában, hogy a termelő részt vesz helyi, közösség által támogatott gazdálkodási rendszerekben, rövid ellátási láncban vagy vállalja a részvételt.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

57 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

58 - Description

Mezőgazdasági üzemek fejlesztése: A fenntarthatósági szempontok átfogó érvényesítésének jó eszköze és referenciája lehet a DNSH elv alkalmazása.

Az EU 2020/852 rendelete (Taxonómia rendelet) alapján egy gazdasági tevékenység akkor tekinthető fenntarthatónak, ha a tevékenység lényegesen hozzájárul a meghatározott környezeti célkitűzések valamelyikéhez és ezzel egyidejűleg nem okoz jelentős kárt a környezetvédelmi célkitűzések egyikében sem.

58 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

59 - Description

Erdőtelepítés: A telepítés helyszínének kijelölése, a fafajösszetétel megválasztása és a művelés módjának kialakításának során figyelembe kell venni adott természetes élőhelyre, Natura 2000 területre, védett természeti területre, tájkarakter egységre és zöld infrastruktúra területére vonatkozó minőségi célkitűzéseket és kezelési irányelveket.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

59 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

6. - Description

A talajkondicionáló, növénykondicionáló vagy mikrobiológiai, illetve N-megkötő készítmények alkalmazása többlet/helyettesítő inputanyagok használatával teszi lehetővé az AÖP előírásainak teljesülését. Az előírás törlése, vagy kiegészítése javasolt, oly módon, hogy az garantálja a felhasznált egyéb tápanyagutánpótló anyagok kizárását.

A gyakorlat kiegészítése nélkül nem garantálható a környezeti szempontból indokol inputanyag bevitel csökkentés.

6. - Justification

A javaslat szakmai irányával egyetértenek a tervezők. Az AÖP pontozási rendszere módosításra került a felvetésnek megfelelően.

60 - Description

Erdőtelepítés: A klimatikus szempontok fokozott figyelembevétele szükséges a telepítések támogatásának meghatározása során.

A nem megfelelő éghajlati adottságokkal jellemezhető területek kivitelezett erdőtelepítések a talaj víztartalmára és a felszín alatti vizek mennyiségére negatív hatást gyakorolhatnak.

60 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

61 - Description

Erdőtelepítés: A természetközeli, valamint az ökológiai hálózat elemeit összekötő fásszárú növényközösségek telepítésének kiemelt támogatása javasolt, melynek térbeli fókuszai a hazai zöldinfrastruktúra térképezés (NÖSZTÉP) eredményterületei lehetnek.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

61 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

62 - Description

Erdőtelepítés: Vízvédelmi szempontból alapvető fontosságú, hogy vízvédelmi és vízbázisvédelmi szempontból érzékeny területeken, különösen többszörösen érzékeny területeken megvalósuló telepítések valósuljanak meg, mind a kiválasztási kritériumoknál többlet pontokkal, mind támogatási intenzitás növeléssel.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

62 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

63 - Description

Erdőtelepítés: A klimatikus viszonyok elsődleges vizsgálata és azok erdőtelepítési támogatások keretében jogosultsági kritériumként történő meghatározása mellett javasoljuk a kiválasztási szempontok esetében előnyben részesíteni az alábbi területeket:

• Natura 2000 hálózat területeit, védett természeti területeket,
• ökológiai- és a zöld infrastruktúra hálózat kijelölt területeit,
• vízvédelmi és vízbázisvédelmi szempontból érzékeny területeket,
• szél- vagy víz erózióval érintett területeket,
• különösen többszörösen érzékeny területeket.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

63 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

64 - Description

Erdőgazdálkodás: Valamennyi tevékenység esetében fontos a talajminőség védelme, talajerózió szempontjából fontos a kisebb mértékű beavatkozások alkalmazása (pl. kisebb gépek, a lejtőirányú munkák elkerülése). Szintén fontos feladat az erdők megfelelő vízrendezése (inkább vízvisszatartási technikák, kisebb területrendezések megvalósítása).

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

64 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

65 - Description

Vidéki infrastruktúra: Javasolt a kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek között megnevezni, hogy a fenntartási és üzemeltetési tervnek, megvalósíthatósági tanulmánynak tartalmaznia kell, hogy az adott beruházás hogyan szolgálja a környezet- és természetvédelmi és éghajlatvédelmi lokális és regionális célokat.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

65 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

66 - Description

Vidéki infrastruktúra: Az infrastrukturális fejlesztések környezeti hatékonyságának növelése érdekében javasoljuk a meglévő infrastruktúrákra épülő beruházások (pl. barnamezős területek hasznosítása) előnyben részesítését és a zöld felületek beépítésének korlátozását.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

66 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

661 - Description

Az IKT technológiák táji hatásai miatt azok tervezése során a tájba illesztés kritériumait kiemelten kell kezelni.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

661 - Justification

A végrehajtás során kezeljük.

662 - Description

Megfontolásra javasoljuk a fiatal gazdák induló támogatása esetén a minimális elvárt gazdaságméret csökkentését, annak érdekében, hogy a kezdő agrárvállalkozókat is támogassa a beavatkozás.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

662 - Justification

A végrehajtás során kezeljük.

67 - Description

A vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházások és a vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása: Csak az adaptív eljárások, földhasználat váltás és a biológiai alapokban rejlő lehetőségek kimerülése után kerüljön sor az öntözött területek bővítésére, öntözővizet biztosító műszaki berendezések telepítésére.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

67 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

68 - Description

A vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházások és a vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása: Kötelezően megvalósítandó tevékenységként javasoljuk a területi adottságoknak leginkább megfelelő vízvisszatartás műszaki feltételeinek megteremtését (pl. tározók építése, szabályozható műtárgyak telepítése, elvezető árkok megszüntetése).

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

68 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

69 - Description

A vízfelhasználás hatékonyságát javító mező-gazdasági üzemen belüli beruházások és a vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása: Kizárólag víztakarékos vízfelhasználási technológiák támogatása javasolt.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

69 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

7. - Description

A nitrogénmegkötő növények és az ökológiai másodvetés beszámításának megváltoztatása a HMKÁ 8 alapján meghatározott nem termelő elemek közé, oly módon, hogy azok vagy törlésre kerüljenek, vagy az ezekkel a kultúrákkal történő teljesítés pontértéke 1 pontra csökkenjen.

A zöldítés tapasztalatai alapján a mezőgazdasági termelők előszeretettel váltják ki a termelés csökkentésére vonatkozó kötelezettségeiket (pl. zöldítés ökológiai fókuszterületek kialakítása) nitrogénmegkötő növények, vagy ökológiai másodvetés termelésével. Ez a megoldás nem eredményezi az agrárkörnyezet megfelelő szükséges változását, ezért indokolt a javasolt módosítás.

7. - Justification

A javaslat szakmai irányával egyetértenek a tervezők. Az AÖP pontozási rendszere módosításra került a felvetésnek megfelelően.

70 - Description

A vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházások és a vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása: Az öntözésfejlesztés kiegészítő infrastruktúrájának kialakításakor – elsősorban az öntözővizet szállító árok- és csatornarendszer kialakításakor – az ökológiai csapdaként funkcionáló megoldások elkerülése indokolt.

A műanyagfóliával bélelt csatornarézsűk számos állatfaj egyedeinek pusztulását okozhatják.

70 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

71 - Description

A vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházások és a vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása: Védett természeti területeken és Natura 2000 területeken az öntözésfejlesztést szolgáló beruházások - azok közvetlen élőhelyátalakító hatása miatt - nem összeegyeztethetők a hazai természetvédelmi célokkal és az EU Madár- és Élőhelyvédelmi Irányelveivel. Az öntözésfejlesztési beruházásokat ezeken a területek nem tartjuk támogathatónak.

71 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

72 - Description

A vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházások és a vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása: A pályázati kiválasztási folyamatban nagyobb ösztönző támogatás, a kiválasztási kritériumoknál prioritás biztosítása javasolt, ha a pályázó vállalja a teljes üzemi vízellátó rendszer integrált tájgazdálkodási célú fejlesztését területi vízvisszatartással, vízvisszatartó vízrendezéssel, különösen akkor, ha azt együttműködésben pl. a javasolt tájgazdálkodási közösség valósítja meg.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

72 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

73 - Description

A vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházások és a vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása: Az öntözésfejlesztést célzó beavatkozások tekintetében jogosultsági kritériumok meghatározása során a védett és Natura 2000 területek kizárása indokolt.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

73 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

74 - Description

A vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházások és a vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása: Kiválasztási elvek között megjelenő, 3. „Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése” szempontot javasoljuk bővíteni a következők szerint: 3. „Környezet-, klímavédelmi, tájgazdálkodási és adaptációs szempontok érvényesítése”

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

74 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

75 - Description

A vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházások és a vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása: Vízhiányos területeken csak a nagy vízigényű kultúrák területi korlátozásával legyen támogatható az öntözésfejlesztés, vagy csak akkor, ha a szükséges vízkészlet tározóban történő visszatartása megtörténik.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

75 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

76 - Description

A vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházások és a vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása: A kiválasztási feltételek közé szükséges beépíteni, hogy a beruházás abban az esetben támogatható (KAP Stratégiai Terv 74. cikke) ha „az érintett víztest a vonatkozó vízgyűjtő-gazdálkodási tervben nem kapott jónál rosszabb minősítést vízmennyiséggel kapcsolatos okok miatt”.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

76 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

77 - Description

Erdőtüzek: Javasoljuk, hogy a pályázatok elbírálásának alapját képező projektterv és fenntartási terv térjen

ki a várható környezeti hatások felmérésére. A feltáró- és tűzpászták, valamint a víz-visszatartást szolgáló létesítmények tervezése során garantálni kell a természetvédelmi érdekek érvényesülését, továbbá figyelmet kell fordítani a talaj, valamint az erdőállományban található jelentős faegyedek (biotópfák) kíméletére.

77 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

78 - Description

Együttműködés: Javasoljuk elsődlegesen olyan minőségrendszerek kialakításának, továbbfejlesztésének, illetve bevezetésének támogatását, amelyek a földrajzi eredet vagy hagyományos termesztési/ feldolgozási eljárás igazolása mellett a termékek előállításának környezeti és társadalmi paramétereiről is számot adnak, azaz a minősítés által megismerhetővé válik a termékeket előállító gazdaságok fenntarthatósági teljesítménye.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

78 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

79 - Description

Képzés, tanácsadás: A képzési és tanácsadási programok környezeti hatásainak javítása érdekében elvárt, hogy minden képző és tanácsadó rendelkezzen átfogó és szakspecifikus fenntarthatósági és környezeti integrációs ismeretekkel, beleértve az EU mezőgazdasági politikához kapcsolódó környezetvédelmi rendszer ismeretét is.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

79 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

8. - Description

Az ökológiai gazdálkodásban engedélyezett biológiai ágensek kizárólagos alkalmazása az ültetvényterület legalább 50%-án.

A szántóterületek legalább 30%-án kizárólag talajkondicionáló, növénykondicionáló vagy mikrobiológiai készítmények alkalmazása.

8. - Justification

A javaslat szakmai irányával egyetértenek a tervezők. Az előírások megvalósíthatóságával kapcsolatban további elemzés szükséges a bevezetés előtt.

80 - Description

REL: Javasoljuk előnyben részesíteni azon REL-rendszerek támogatását, amelyekben megfelelő minősítési rendszerek képesek igazolni a termékek eredetét és biztosítani a rövid ellátási lánc teljes átláthatóságát, illetve a fogyasztók számára megismerhetővé teszik a REL-értékesítésben részt vevő gazdálkodók környezeti (illetve társadalmi, gazdasági) fenntarthatósági teljesítményét.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

80 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

81 - Description

Társadalmi vállalkozások: Javasoljuk előnyben részesíteni azokat a gazdaságokat, illetve szociális szövetkezeteket, amelyek környezetkímélő módon gazdálkodnak (pl. vegyszermentes és/vagy ökológiai termesztés) illetve a feldolgozás, szolgáltatás során tetten érhetően érvényesítenek környezeti szempontokat.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

81 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

82 - Description

Ökoturisztikai együttműködés: A védett, illetve Natura 2000 területeket érintő fejlesztések esetében a vonatkozó hatásvizsgálatok és hatásbecslések elvégzése kötelező. Ezektől függetlenül javasoljuk a beavatkozáshoz kapcsolódóan egy olyan útmutató elkészítését, amely iránymutatást ad az aktív- és ökoturisztikai fejlesztések természeti és táji adottságokhoz, illetve lokális terhelhetőséghez való illesztésére, a környezeti fenntarthatósági szempontok érvényesítésére vonatkozóan.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

82 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

83 - Description

Ökoturisztikai együttműködés: A pályázatoknak ki kellene zárnia a táji és környezeti terheléssel járó turisztikai rendezvényeket (pl. nagy térségi fesztiválok).

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

83 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

84 - Description

Ökoturisztikai együttműködés: A beruházásoknál el kell kerülni a nagyléptékű szálláshely kialakításokat.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

84 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

85 - Description

Ökoturisztikai együttműködés: A védett területeket érintő fejlesztéseknél javasoljuk bekérni az illetékes

nemzeti park igazgatóság véleményét a projekttervhez.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

85 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

86 - Description

Biomassza együttműködés: A bioenergia termelést a lehető legnagyobb mértékben a mezőgazdasági hulladékokra és maradékokra kell alapozni. A kiválasztás kritériumrendszerébe javasoljuk beépíteni, és elsődleges prioritásként figyelembe venni az energiaforrásként felhasznált alapanyagok eredetét, előállítási körülményeit. Javasoljuk, hogy az intenzív gazdálkodásból származó, elsődlegesen energetikai felhasználásra termelt biomassza negatív értékelést kapjon a mezőgazdasági hulladékokkal szemben.

86 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

87 - Description

Biomassza együttműködés: Fa eredetű biomassza energetikai felhasználása - a kaszkád-elv alapján - csak akkor támogatható, ha a szóban forgó faanyag (pl. faapríték, faipari hulladék) másodlagos alapanyagként sem hasznosítható tartós termékek előállításához (pl. forgácslapok).

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

87 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

88 - Description

Biomassza együttműködés: Az egyes pályázatok értékelési szempontrendszerébe javasolt beépíteni a várt ÜHG megtakarítás számítását, illetve a kiírásban meg kell fogalmazni egy minimum megtakarítási értéket. A számításhoz a RED II 2018/2001 irányelv mellékletei használhatóak.
A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

88 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

89 - Description

Vadgazdálkodás: A beavatkozás keretében olyan együttműködések létrehozása indokolt, melynek együttes hasznai vannak mind a mezőgazdasági termelés, mind pedig a biodiverzitás megőrzése szempontjából, ezért elsősorban olyan vadászható fajokkal kapcsolatos konfliktusok megoldására szükséges fókuszálni, melyek állományai érzékenynek mondhatók, és hosszútávon a csökkenés jeleit mutatják (pl. mezei nyúl, vadászható vadlúdfajok).

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

89 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

9. - Description

A gyepterületekre vonatkozó gyakorlatok kiegészítése indokolt (pl. extenzív legeltetéses állattartás, őshonos haszonállatfajták legeltetése), valamint szükséges a jelenlegi előírás kondícionalitás keretében történő előírása, vagy pontértékének csökkentése.

A gyepterületekre vonatkozó gyakorlatok kiegészítése az alábbi területeken lehet indokolt (figyelemmel az AKG intézkedéssel való átfedésre is):

- Az extenzív gyephasználatot előíró szabályozás (kíméletes, gyeptípushoz igazodó legelteltetés)
- Legeltetést alkalmazását elősegítő előírás (pl. őshonos haszonállattal történő legeltetés)
- A természetkímélő kaszálási módok preferálását szolgáló előírás (szársértő kaszák tilalma, alternáló kaszák előírása)
- A gyepterületek esetében önálló előírásként javasoljuk a minimális tarlómagasság szabályozását, az alábbiak szerint: A kaszálás során minimálisan 10 centiméteres tarlómagasság fennhagyása kötelező.

A gyepterületekre vonatkozó gyakorlat jelenleg csupán a gyepek – egyébként nem kívánatos – kiszántását korlátozza, ezzel lényegében a közvetlen környezeti kár elkerülését eredményezik, ezért az ambíció szintjének emelése szükséges. A felsorolt előírástípusok rugalmasabbá teszik az AÖP gyepekre vonatkozó gyakorlatainak a körét, és egyúttal növelik annak környezeti hozzáadott értékét.

9. - Justification

A javaslat szakmai irányával egyetértenek a tervezők. Az AÖP egyes előírásai módosításra kerültek a felvetésnek megfelelően.

90 - Description

LEADER: Javasoljuk támogatható célként beilleszteni a következőket: a helyi természeti értékek és természeti erőforrások védelme, területek helyi védetté nyilvánításának előkészítése, helyi védett területek fenntartása, természetvédelemmel kapcsolatos helyi szemléletformálás.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

90 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

91 - Description

LEADER: Javasoljuk, hogy a LEADER csoportok segítése, mentorálása során kiemelt szempont legyen a környezeti és éghajlatvédelmi szempontok integrációja, a specifikus integrációs lehetőségekre fel kell készíteni a mentorokat.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

91 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

92 - Description

LEADER: A helyi természeti értékek turisztikai attrakcióként való kiaknázása esetén a területileg illetékes

nemzetipark-igazgatóságok és a helyben aktív, illetve országos hatókörű természetvédelmi civil szervezetek bevonása a közösségi tervezésbe. Az esetleges jogi kötelezettségeken túl (környezeti hatásvizsgálat, ill. Natura 2000 hatásbecslés) részletes hatásbecslés készítése a fejlesztés következtében várható többletterhelés (pl. a forgalom növekedése) mértékére, hatásaira vonatkozóan, illetve hatásmérséklő intézkedések beemelése a tervezésbe.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

92 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

93 - Description

LEADER: A jelentősebb területfoglalással járó beruházások esetén a barnamezős fejlesztések előnyben részesítése, a zöld területek csökkenésének minimalizálása, környezetkímélő, fenntartható kivitelezési és üzemeltetési megoldások alkalmazása.

A javaslat a KAP Stratégiai Terv továbbfejlesztését célozza.

93 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

94 - Description

Előminősítési rendszer kialakítása

a) Javasolt előminősítési rendszert kialakítani a nagy forrást érintő, komplex bírálati szempontokkal dolgozó fejlesztési témakörök esetében, mint például:

• élelmiszeripari beruházások,

• innovációs projektek

• állattenyésztési beruházások,

• kertészeti beruházások,

• terménytárolók és szárítók,

• rövid ellátási láncok.

b) Javasolt megvizsgálni annak a lehetőségét, hogy a mezőgazdasági beruházási támogatások esetében az FADN-hez való csatlakozás legyen az előminősítés része, és ehhez egy pályázati felhívás kerüljön megjelentetésre. A 2014-2020 között beérkezett támogatási kérelmeket a forrásigény alapján csökkenő sorrendbe rendezve megállapítható, hogy a legnagyobb 500 támogatási kérelem (kb. 5%) lefedi a kérelmezett támogatás 25%-kát. A koncentráció a regisztrációs számokat vizsgálva még magasabb.

Ez az adottság egyben lehetőséget is jelent, mivel szinte biztosra vehető, hogy a VP-ben jelenleg is aktív kedvezményezettek fognak pályázni a KAP Stratégiai Terv időszakában is.

A vállalkozásfejlesztési operatív programok (GOP, GINOP, GINOP+) végrehajtási rendszerében egyre nagyobb szerepet kap az előminősítés rendszere. Ezt olyan pályázati felhívások esetében alkalmazzák, ahol egyrészt nagy értékű projektek várhatók, másrészt a pályázó alkalmasságát komplex, időigényes tevékenység során lehet megítélni. Az előminősítés jelentős előnye az, hogy a pályázati felhívás részletes kidolgozása előtt megkezdhető, így az időigényes folyamatokra már a benyújtást megelőzően sor kerülhet, és a minősítés birtokában a projektkiválasztás már gyorsan lebonyolítható. További lehetőséget kínál az, ha az előminősítést nem az intézményrendszer végzi, mert így többletkapacitás vonható be a végrehajtásba.

A mezőgazdaság esetében ráadásul kihasználható lenne az az ágazati sajátosság, hogy rendelkezésre áll egy reprezentatív ágazati benchmarkokat biztosító adatbázis, az FADN (Farm Accountancy Data Network – Mezőgazdasági számviteli információs hálózat), amelynek kialakult módszertana, és szervezeti, informatikai és eljárásrendi háttere van.

94 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

95 - Description

Közreműködő szervezeti (KSZ) szerepkör kialakítása

a) A tárca irányítása alá tartozó háttérszervezetek közül javasolt közreműködő szervezeteket (KSZ-eket) kijelölni a speciális szakmai kompetenciákat igénylő beavatkozásokhoz, és a Magyar Államkincstárt (MÁK) is KSZ-szé kijelölni a területalapú és beruházási beavatkozások tekintetében.

b) Javasolt a KSZ funkciók között feltüntetni a KAP Stratégiai Terv céljainak elérését szolgáló olyan tevékenységeket, amelyekre jelenleg a végrehajtási rendszer nem tud biztosítani megfelelő kapacitást biztosítani, úgymint:

• projektgenerálás,

• előminősítés

• potenciális kedvezményezettek célzott tájékoztatása,

• projektötletek kidolgozásának támogatása tanácsadással, mentorálással. A 2014-2020 időszakban a projektkiválasztási eljárás működtetését kizárólagosan a KÜ látta el az IH számára. A közösségi jogszabályok alapján ez nem feltétlen dedikált KÜ feladat, az IH delegálhatja ennek elvégzését KSZ-ek számára is.

KSZ-ek kijelölése több okból is célszerű lenne:

• a KÜ nagyobb kapacitást tudna az egységes kérelem kezelésére és a kifizetésekre allokálni,

• ha több KSZ kerül kijelölésre, akkor a projektkiválasztásba az adott tématerületnek megfelelő szakértelemmel rendelkező kapacitások vonhatók be, több KSZ esetén kevésbé kell tartani egy-két szűk keresztmetszet általános „bénító” hatásától.

• A KSZ szerepkör alkalmazása lehetőséget adna egyben arra, hogy a 2014-2020 időszakban erőforrások szempontjából alulpozícionált funkciók, mint például a kedvezményezettek szakmai támogatása, mentorálása (pl.: EIP, REL, LEADER esetében) a KÜ feladatok veszélyeztetése nélkül megvalósulhasson. A KSZ szerepkört szerződéssel, vagy jogszabállyal lehetne létrehozni, ami egyben további szabályozási eszközt adna a tárca kezébe.

95 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

96 - Description

Az új eljárásrend kidolgozása

Javasolt még 2022 II negyedévében elindítani egy jogszabály előkészítési/felülvizsgálati projektet, amely a 2014-2020 között alkalmazott eljárásrendek alapjait felhasználva előállítja a 2023-2027 időszak vidékfejlesztési támogatásainak eljárásrendjét. A 2014-2020 időszak kezdetén jelentős csúszást okozott a vidékfejlesztési támogatások eljárásrendje körüli bizonytalanság és az informatikai rendszerek emiatt későn indult fejlesztése. Ezt a csúszást szinte csak a programozási időszak végéig tudta ledolgozni az intézményrendszer, az informatikai fejlesztéseknél még ma is megszokott a hosszú várakozási idő. A 2023-2027 időszak sikere szempontjából kritikus fontosságú az, hogy ez a probléma ne ismétlődjön meg. Ehhez arra van szükség, hogy mielőbb kialakításra kerüljön a KAP Stratégiai Terv lebonyolítását szolgáló eljárásrend és megkezdődjön az informatikai háttér igazítása az új program struktúrájához és az új eljárásrendhez. Érdemes még figyelembe venni azt a tapasztalatot, hogy minél kisebb az eljárásrendi változás, annál kisebb átfutási idővel tud átállni az új rendszerre az intézményrendszer, ezért érdemes csak a szükséges változásokat végrehajtani. Ezzel együtt érdemes egy új eljárásrendet kialakítani a KAP II. pillér kezelésére, mert ez biztosíthatja azt, hogy a tárca önállóan kontrollálhassa az eljárásrenden keresztül az intézményrendszer teljesítményét és gyorsan tudjon reagálni az új kihívásokra.

96 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

97 - Description

A jelentéstételi kötelezettségekhez kapcsolódó feladatok szabályozása

a) Szükséges a KAP Stratégiai Tervre monitoring feladatai terén folytatott munkamegosztásra vonatkozó együttműködési megállapodás előkészítése, és megkötése az IH és a KÜ között, vagy az együttműködés jogszabályi szinten történő részletes szabályozása.

b) A szabályozás során rögzíteni kell az indikátorok előállításának módszertanát a KAP Stratégiai Terv Adatfeldolgozási Kézikönyv dokumentumra hivatkozva. A 2014-2020 időszakban a tervek ellenére nem került sor arra, hogy a jelentéstételi kötelezettségek teljesítéséhez szükséges feladatok kapcsán szabályozásra került volna az érintett szervezeti egységek közötti munkamegosztás.

Ez számos problémát okozott, amelyeket jellemzően a tématerületen dolgozó szakemberek egyéni többletvállalásaival lehetett csak áthidalni. A KÜ például ezen a téren az uniós és hazai jogszabályi kötelezettségeket meghaladó mértékben támogatta a jelentések elkészítését. A szabályozási háttér hiánya miatt a monitoringgal kapcsolatos feladatok nehezen becsülhetők előre, és ez hozzájárult ahhoz, hogy az érintett szervezeti egységek erőforrásai nem megfelelők a feladatok maradéktalan ellátásához. A 2023-2027 időszaknak nem szabad úgy nekikezdeni, hogy ez a szabályozás hiányzik, sőt lehetőség szerint ezt már hamarabb meg kell alkotni. Tekintettel arra, hogy a 2023-2027 időszakban a célértékek eléréséhez a jelenleginél sokkal komolyabb pénzügyi szankciók társulnak, ezért a monitoring, kontrolling területeknek nagyobb hangsúlyt kell kapnia. A szerződéses, vagy kormányrendeleti formában megjelenő szabályozásnak ki kell terjednie arra, hogy az egyes jelentéstételi kötelezettségek során melyik szervezeti egységnek mi a feladata, felelőssége, és milyen határidők mentén kell a feladatokat teljesíteni. A fentiekre tekintettel meg kell kezdeni a monitoring funkcióval kapcsolatos feladatmegosztás szabályozásának kialakítását, mérlegelve azt is, hogy egyes monitoring feladatok közreműködő szervezeti szerepkörben kerüljenek ellátásra.

97 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

98 - Description

A pályázati felhívások megjelentetési folyamatának szabályozása az új időszak eljárásrendjében

a) A KAP Stratégiai Terv eljárásrendjében javasolt a Pályázat Előkészítő Munkacsoport (PEMCS) fórumot szerepeltetni, és annak kötelező tagjaként az IH és a Kifizető Ügynökség Monitoring szervezeti egységét is bevonni.

b) A támogatási konstrukció előkészítésének folyamatát javasolt workflow szoftvermegoldással támogatni.

Ahhoz, hogy a KAP Stratégiai Terv vállalásai tarthatók legyenek, a pályázati felhívások meghatározása során figyelemmel kell lenni azokra az indikátor célértékekre, amelyek teljesítéséhez az adott felhívások hozzájárulnak. A kiválasztási szempontokat úgy kell meghatározni, hogy az adott keret elköltése biztosítsa a célértékek arányos teljesülését, és az elszámolással kapcsolatos szabályoknak is tekintettel kell lennie a célértékekhez rendelt mérföldkövekre. Ha az adott indikátorokhoz kapcsolódó jelentéstételi kötelezettségek szükségesé teszik, akkor a pályázati felhívásban kedvezményezetti adatszolgáltatást kell előírni.

A VP időszakában – jellemzően a rövid határidők miatt – a pályázati felhívások előkészítése során nem került megfelelő módon mérlegelésre az indikátor célértékek elérésének szempontja, és ehhez kapcsolódóan a projektkiválasztási szempontok, vállalások optimalizációja, illetve a kedvezményezetti adatszolgáltatások előírása sem. Ugyanakkor ezek a szempontok később a felhívás módosítása, illetve a projektzárások lassítása miatt így is a program végrehajtásának lassulásához vezetnek, így célszerűbb már

a pályázati felhívás életciklusának elején kezelni mindet. Ahhoz, hogy a pályázati felhívások megfeleljenek a fenti feltételeknek, a pályázati felhívások előkészítésének és jóváhagyásának folyamatába a monitoring funkciót is integrálni kell. Az új időszak eljárásrendjének kialakítása során úgy kell szabályozni a pályázati felhívások előkészítésének, módosításának folyamatát, hogy legyen olyan fórum (pl.: PEMCS), ahol az érintett indikátorok felelősei és a monitoringért felelős szervezeti egységek (IH, KÜ, esetleg Közreműködő Szervezet) is helyet kapnak.

98 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

99 - Description

Humán erőforrás gazdálkodási funkció kialakítása

a) A Technikai Segítségnyújtás források felhasználásával teljesítményértékelési rendszer bevezetése az IH és a KÜ állománya számára, amely egyben a maradást jutalmazó pénzügyi ösztönzőként is működik.

b) Humán erőforrás menedzsment szervezeti egység kialakítása az IH-ban és a KÜ-ben. Minden támogatáspolitikai intézményrendszer legfontosabb eleme a képzett személyzet, amely működteti a folyamatokat. Az Európai Unió támogatáspolitikája összetett, ezért nagy jelentősége van a megszerzett tapasztalatoknak. A VP intézményrendszere a többszörös szervezeti átalakítások, a fizetések a piaci lehetőségekhez mérten visszafogott mértéke, az IH Kecskemétre költöztetése és a humán erőforrás gazdálkodási funkció szinte teljes hiánya miatt folyamatosan létszámhiánnyal és szinte kezelhetetlen fluktuációval küzdött a 2014-2020 időszakban. Amennyiben ezt nem sikerül felszámolni, az jelentős kockázatot jelentene a 2023-2027 időszak forráslehívási teljesítményére.

Ezért egyrészt fontos a szervezeti stabilitás biztosítása, másrészt egy jól kialakított pénzügyi ösztönző rendszer és egy-egy humán erőforrás gazdálkodási szervezeti egység létrehozása szükséges az IH-ban és a KÜ-ben. Ezek nélkül nehezen képzelhető el a feladatok növekedését lekövető tervezett létszám bővítés sem.

99 - Justification

A végrehajtás során kezelendő.

3. Ex-ante evaluation report

See attached document(s)

4. Strategic environmental assessment report

See attached document(s)

Annex II on the SWOT analysis

See attached document(s)

Annex III on the consultation of the partners

See attached document(s)

Annex IV on the crop-specific payment for cotton (where relevant)

Annex V on the additional national financing provided within the scope of the CAP Strategic Plan

Basis	Intervention	Budget	higher number of beneficiaries	a higher aid intensity	providing financing to a certain operation within the intervention	Additional information
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	INVEST(73-74) - RD04a_E02_FON_73 Mezőgazdasági termékek értéknövelése	1,171,901,879.58	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 49 780 822 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 65 988 531 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 1 171 901 880 Total [EUR]: 1 287 671 233
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	INVEST(73-74) - RD09a_B05_SML_73 Mezőgazdasági kisüzemek fenntartható fejlesztése	75,769,353.30	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 2 054 795 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 2 723 797 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 75 769 353 Total [EUR]: 80 547 945
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	COOP(77) - RD51_R11_TUC_77 Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért	3,109,259.32	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 547 950 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 726 352 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 3 109 259 Total [EUR]: 4 383 561
A Kormány 1003/2021. (I. 11.)	COOP(77) - RD50_R10_SEC_77	3,109,259.32	X			Matching funds and additional

Basis	Intervention	Budget	higher number of beneficiaries	a higher aid intensity	providing financing to a certain operation within the intervention	Additional information
Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért					national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 547 950 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 726 352 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 3 109 259 Total [EUR]: 4 383 561
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	ENVCLIM(70) - RD27_G10_GPX_70 Növényi genetikai erőforrások és mikroorganizmusok ex situ megőrzése	1,095,890.41	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 2 739 726 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 2 739 726 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 1 095 890 Total [EUR]: 6 575 342
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	ENVCLIM(70) - RD33_G16_ANB_70 Állatjóléti támogatás a méhészeti ágazatban	5,147,013.70	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 4 823 753 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 4 823 753 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 5 147 014 Total [EUR]: 14 794 521
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. Határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének,valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	ENVCLIM(70) - RD32_G15_AWC_70 Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban	8,168,404.36	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 31 675 981 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 31 675 981 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 8 168 404 Total [EUR]: 71 520 366

Basis	Intervention	Budget	higher number of beneficiaries	a higher aid intensity	providing financing to a certain operation within the intervention	Additional information
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	ENVCLIM(70) - RD29_G12_AWC_70 Állatjóléti támogatások a kiskérődző ágazatban	5,147,013.70	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 4 823 753 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 4 823 753 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 5 147 014 Total [EUR]: 14 794 521
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	COOP(77) - RD57_R15_LDR_77 LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása	10,485,339.40	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 81 757 330 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 81 757 330 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 10 485 339 Total [EUR]: 174 000 000
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	COOP(77) - RD49_R09_SCC_77 Vidékfejlesztési együttműködés a Rövid Ellátási Láncok fejlesztéséért	2,790,697.67	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 684 932 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 907 932 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 2 790 698 Total [EUR]: 4 383 562
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország	COOP(77) - RD44_R03_POG_77 Termelői csoportok, termelői szervezetek támogatása	23,969,417.01	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the

Basis	Intervention	Budget	higher number of beneficiaries	a higher aid intensity	providing financing to a certain operation within the intervention	Additional information
megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről						scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 5 479 452 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 7 263 459 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 23 969 417 Total [EUR]: 36 712 328
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	INVEST(73-74) - RD01a_E01_FRM_73 Mezőgazdasági üzemek fejlesztése	1,133,346,137.53	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 57 759 791 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 76 565 304 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 1 133 346 138 Total [EUR]: 1 267 671 233
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	INSTAL(75) - RD08_B04_BIS_75 Generációs megújulás induló vidéki és fiatal erdőgazdálkodó vállalkozók támogatásával	16,310,927.05	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 1 232 877 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 1 634 278 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 16 310 927 Total [EUR]: 19 178 082
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar	COOP(77) - RD45_R04_GIS_77 Együttműködések támogatása új OEM/OFJ/FJ/HKT létrehozására az EU-s minőségrendszerek keretében	3,109,259.32	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]:

Basis	Intervention	Budget	higher number of beneficiaries	a higher aid intensity	providing financing to a certain operation within the intervention	Additional information
versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről						547 950 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 726 352 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 3 109 259 Total [EUR]: 4 383 561
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	KNOW(78) - RD60_A04_ADP_78 Tanácsadási szolgáltatások	106,389,040.90	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 13 156 822 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 17 440 438 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 106 389 041 Total [EUR]: 136 986 301
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	COOP(77) - RD56_D03_SVC_77 Vidékfejlesztési együttműködések a kistelepülések digitális átállásának támogatásért (okos falu)	3,109,259.32	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 547 950 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 726 352 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 3 109 259 Total [EUR]: 4 383 562
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság	ENVCLIM(70) - RD36_F03_GEN_70 Erdő-genetikai többéves kötelezettségvállalások	9,000,000.00	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU.

Basis	Intervention	Budget	higher number of beneficiaries	a higher aid intensity	providing financing to a certain operation within the intervention	Additional information
és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről						Uniós hozzájárulás [EUR]: 3 000 000 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 3 000 000 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 9 000 000 Total [EUR]: 15 000 000
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	KNOW(78) - RD58_A01_TRA_78 Képzések és bemutatóüzemi programok	7,964,319.85	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 2 465 753 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 3 268 557 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 7 964 320 Total [EUR]: 13 698 630
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	INVEST(73-74) - RD12_W01_WTO_73 Öntözésfejlesztési és vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás	169,098,438.99	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 7 397 260 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 9 805 671 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 169 098 439 Total [EUR]: 186 301 370
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a	RISK(76) - RD17_I02_IST_76 Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR IV. pillér): Mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer	9,366,040.14	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 684 932 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 907 932 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 9 366 040 Total [EUR]: 10 958 904

Basis	Intervention	Budget	higher number of beneficiaries	a higher aid intensity	providing financing to a certain operation within the intervention	Additional information
gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről						
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	INVEST(73-74) - RD42_R01_RAN_73 Vidéki infrastruktúra fejlesztés tanyákon	29,945,842.63	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 4 794 521 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 6 355 527 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 29 945 843 Total [EUR]: 41 095 891
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	ASD(72) - RD34_F01_NAF_72 Erdő területeknek nyújtott Natura 2000 kompenzációs kifizetések	56,657,536.00	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 68 493 150 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 68 493 150 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 56 657 536 Total [EUR]: 193 643 836
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es	ENVCLIM(70) - RD30_G13_AWC_70 Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban	30,882,082.19	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 28 942 521 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 28 942 521 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 30 882 082 Total [EUR]: 88 767 123

Basis	Intervention	Budget	higher number of beneficiaries	a higher aid intensity	providing financing to a certain operation within the intervention	Additional information
időszakban történő megőrzéséről						
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	INSTAL(75) - RD05_B01_YFS_75 Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával	3,045,930.70	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 88 232 877 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 15 570 508 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 3 045 931 Total [EUR]: 106 849 315
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	INVEST(73-74) - RD01c_E01_FRM_73 Mezőgazdasági üzemek zöld beruházásainak támogatása	219,831,156.42	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 11 500 000 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 15 244 186 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 219 831 156 Total [EUR]: 246 575 342
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	INSTAL(75) - RD06_B02_YFY_75 Generációs megújulás gazdaságátvevő támogatásával	56,132,505.83	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 1 780 831 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 2 360 636 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 56 132 506 Total [EUR]: 4 141 466
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar	INVEST(73-74) - RD18_I03_JGR_73 Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR III pillér) Országos mezőgazdasági	12,105,766.17	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 684 932 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 907 932 Kiegészítő nemzeti finanszírozás

Basis	Intervention	Budget	higher number of beneficiaries	a higher aid intensity	providing financing to a certain operation within the intervention	Additional information
versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	jégkármérséklő rendszer digitális átállása					[EUR]: 12 105 766 Total [EUR]: 13 698 630
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	COOP(77) - RD52_R12_BIC_77 Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért	3,109,259.32	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 547 950 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 726 352 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 3 109 259 Total [EUR]: 4 383 562
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	INVEST(73-74) - RD43_R02_LOC_73 Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken	163,182,065.97	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 29 968 698 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 39 725 948 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 163 182 066 Total [EUR]: 232 876 712
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a	KNOW(78) - RD59_A02_INF_78 Tájékoztatási szolgáltatások	41,095,890.22	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 11 780 822 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 15 616 438

Basis	Intervention	Budget	higher number of beneficiaries	a higher aid intensity	providing financing to a certain operation within the intervention	Additional information
2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről						Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 41 095 890 Total [EUR]: 68 493 150
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	COOP(77) - RD37_F04_FRC_77 Erdőtüzek megelőzésének és kockázatcsökkentésének együttműködés alapú támogatása	4,109,302.33	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 3 135 000 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 4 155 698 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 4 109 302 Total [EUR]: 11 400 000
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	COOP(77) - RD15_W04_COP_77 Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása	4,205,160.88	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 547 945 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 726 346 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 4 205 161 Total [EUR]: 5 479 452
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	INVEST(73-74) - RD11_B07_DVF_73 Mezőgazdasági termelők tevékenységének diverzifikációja	95,125,836.25	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 7 397 260 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 9 805 671 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 95 125 836 Total [EUR]: 112 328 767

Basis	Intervention	Budget	higher number of beneficiaries	a higher aid intensity	providing financing to a certain operation within the intervention	Additional information
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	INVEST(73-74) - RD02_D01_FRM_73 Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása	258,043,963.05	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 6 849 315 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 9 079 325 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 258 043 963 Total [EUR]: 273 972 603
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	INVEST(73-74) - RD40_F07_INP_73 Versenyképes erdőgazdálkodást szolgáló beruházások (for-profit)	86,015,111.63	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 2 054 793 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 2 723 795 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 86 015 112 Total [EUR]: 90 793 700
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	COOP(77) - RD61_A05_EIP_77 Európai Innovációs Partnerség (EIP) együttműködés	20,872,867.28	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 6 575 352 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 8 716 164 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 20 872 867 Total [EUR]: 36 164 384
1003/2021. (I. 11.) Korm. határozat a vidéki Magyarország megújításáról,	ENVCLIM(70) - RD33b_G17_AMR_70	11,437,808.22	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 10 719 452

Basis	Intervention	Budget	higher number of beneficiaries	a higher aid intensity	providing financing to a certain operation within the intervention	Additional information
a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	Antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem kompenzációs kifizetése					Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 10 719 452 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 11 437 808 Total [EUR]: 32 876 712
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	INVEST(73-74) - RD04b_E03_FOF_73 Mezőgazdasági termékek értéknöveléséhez kapcsoló zöld beruházások támogatása	14,017,202.93	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 5 753 425 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 7 626 633 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 14 017 203 Total [EUR]: 27 397 260
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	INVEST(73-74) - RD09b_R14_OGR_73 Díszkertészeti ágazat kisvállalkozásainak támogatása	3,972,498.85	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 176 757 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 234 306 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 3 972 499 Total [EUR]: 4 383 562
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének,	COOP(77) - RD48_R07_QSP_77 Minőségrendszerek tájékoztatási és promóciós tevékenységének támogatása	4,205,149.73	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 547 950

Basis	Intervention	Budget	higher number of beneficiaries	a higher aid intensity	providing financing to a certain operation within the intervention	Additional information
valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről						Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 726 352 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 4 205 150 Total [EUR]: 5 479 452
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	INVEST(73-74) - RD01b_E01_FRM_73 Fiatal mezőgazdasági termelők beruházásainak támogatása	85,355,757.75	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 10 420 312 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 13 812 972 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 85 355 758 Total [EUR]: 109 589 041
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	INVEST(73-74) - RD01e_E01_FRM_73 Állattartó telepek járványvédelmi beruházásainak támogatása, sertéságazat esetén a farokkurtítás visszaszorításával	12,000,000.00	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 3 440 000 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 4 560 000 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 12 000 000 Total [EUR]: 20 000 000
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	INVEST(73-74) - RD01d_E01_FRM_73 Mezőgazdasági üzemek fejlesztése az ammónia-kibocsátás csökkentés érdekében	46,654,985.66	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 3 500 000 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 4 639 535 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 46 654 986 Total [EUR]: 54 794 521
1003/2021. (I. 11.) Korm. határozat a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és	ENVCLIM(70) - RD20_G02_ORT_70 Ökológiai gazdálkodás támogatása	53,509,977.00	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 126 128 664 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]:

Basis	Intervention	Budget	higher number of beneficiaries	a higher aid intensity	providing financing to a certain operation within the intervention	Additional information
élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről						126 128 664 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 53 509 977 Total [EUR]: 305 767 305
1003/2021. (I. 11.) Korm. határozat a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	ENVCLIM(70) - RD24_G07_GAX_70 Állati genetikai erőforrások ex situ megőrzése	1,095,890.41	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 1 643 836 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 1 643 836 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 1 095 890 Total [EUR]: 4 383 562
1003/2021. (I. 11.) Korm. határozat a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	ENVCLIM(70) - RD26_G09_GAV_70 Állati genetikai erőforrások in vitro megőrzése	1,095,890.41	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 1 643 836 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 1 643 836 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 1 095 890 Total [EUR]: 4 383 562
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	INVEST(73-74) - RD38_F05_AFI_73 Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása	131,774,520.79	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 27 369 559 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 36 280 578 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 131 774 521 Total [EUR]: 195 424 658
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország	ENVCLIM(70) - RD39_F06_AFM_70 Erdőtelepítési beruházások ápolása	45,797,260.00	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the

Basis	Intervention	Budget	higher number of beneficiaries	a higher aid intensity	providing financing to a certain operation within the intervention	Additional information
megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	és jövedelempótló támogatása					scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 77 600 000 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 77 600 000 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 45 797 260 Total [EUR]: 200 997 260
1003/2021. (I. 11.) Korm. határozat a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	ENVCLIM(70) - RD19_G01_AEC_70 Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG)	90,000,000.00	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 600 205 479 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 600 205 479 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 90 000 000 Total [EUR]: 1 290 410 959
1003/2021. (I. 11.) Korm. határozat a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	ENVCLIM(70) - RD25_G08_GAI_70 Állati genetikai erőforrások in situ megőrzése	2,739,726.03	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 18 904 110 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 18 904 110 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 2 739 726 Total [EUR]: 40 547 945
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	COOP(77) - RD07_B03_YFO_77 Generációs megújulás, gazdaságátadási együttműködés	24,530,105.13	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 1 232 877 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 1 634 278 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 24 530 105 Total [EUR]: 27 397 260
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata	RISK(76) - RD16_I01_INS_76 Mezőgazdasági Kockázatkezelési	61,675,692.90	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 4 109 589

Basis	Intervention	Budget	higher number of beneficiaries	a higher aid intensity	providing financing to a certain operation within the intervention	Additional information
a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	Rendszer (MKR II. pillér): Díjtámogatott mezőgazdasági biztosítás					Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 5 447 595 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 61 675 693 Total [EUR]: 71 232 877
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	COOP(77) - RD47_R06_QSJ_77 Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása	3,109,259.32	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 547 950 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 726 352 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 3 109 259 Total [EUR]: 4 383 562
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	INVEST(73-74) - RD41_F08_INN_73 Az erdőgazdálkodás környezeti fenntarthatóságát szolgáló beruházások (non-profit)	60,720,911.63	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 2 054 793 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 2 723 795 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 60 720 912 Total [EUR]: 65 499 500
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar	COOP(77) - RD46_R05_GIJ_77 Együttműködések már létező nemzeti minőségrendszer vagy uniós minőségrendszerben bejegyzett OEM/OFJ/FJ/HKT esetén	3,109,259.32	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]:

Basis	Intervention	Budget	higher number of beneficiaries	a higher aid intensity	providing financing to a certain operation within the intervention	Additional information
versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről						547 950 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 726 352 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 3 109 259 Total [EUR]: 4 383 561
A Kormány 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozata a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	ENVCLIM(70) - RD35_F02_FEC_70 Erdőkörnyezetvédelmi többéves kötelezettségvállalások (EKV)	18,922,843.00	X			Matching funds and additional national aid under this intervention for all activities fall outside the scope of Article 42 TFEU. Uniós hozzájárulás [EUR]: 22 821 900 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 22 821 900 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 18 922 843 Total [EUR]: 64 566 643
1003/2021. (I. 11.) Korm. határozat a vidéki Magyarország megújításáról, a hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességének, valamint a gazdák támogatási szintjének a 2021–2027-es időszakban történő megőrzéséről	ENVCLIM(70) - RD28_G11_GPI_70 Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése	1,643,835.62	X			Uniós hozzájárulás [EUR]: 1 369 863 Nemzeti társfinanszírozás [EUR]: 1 369 863 Kiegészítő nemzeti finanszírozás [EUR]: 1 643 836 Total [EUR]: 4 383 562

National financial assistance in the fruits and vegetables sector under Regulation (EU) 2021/2115

	Calendar year 2023	Calendar year 2024	Calendar year 2025	Calendar year 2026	Calendar year 2027	Total 2023-2027
Estimated amount of national financial assistance (in EUR) (Article 53)	14,614,313.00	14,614,313.00	14,614,313.00	14,614,313.00	14,614,313.00	73,071,565.00

The annual estimated amount of national financial assistance in the Fruits & Vegetables sector per region concerned and the total for the Member State

- Kelet-Magyarország (Budapest, Pest, Észak-Magyarország, Észak-Alföld, Dél-Alföld statisztikai tervezési régiók) 12.647.731 euro/év
- Nyugat-Magyarország (Dél-Dunántúl, Közép-Dunántúl, Nyugat-Dunántúl statisztikai tervezési régiók) 1.966.583 euro/év

Magyarország összesen: 14.614.313 euro/év

Annex VI on transitional national aid (where relevant)

a) the annual sector-specific financial envelope for each sector for which transitional national aid is granted

Sector	The sector-specific financial envelope, EUR				
	2023	2024	2025	2026	2027
Tej	27,091,500.00	24,382,350.00	21,673,200.00	18,964,050.00	16,254,900.00
Hízott bika	9,563,500.00	8,607,150.00	7,650,800.00	6,694,450.00	5,738,100.00
Anyatehén (termeléshez kötött)	6,946,500.00	6,251,850.00	5,557,200.00	4,862,550.00	4,167,900.00
Szarvasmarha extenzifikáció	6,946,000.00	6,251,400.00	5,556,800.00	4,862,200.00	4,167,600.00
Dohány (Virginia)	5,543,500.00	4,989,150.00	4,434,800.00	3,880,450.00	3,326,100.00
Anyajuh (termeléshez kötött)	53,000.00	47,700.00	42,400.00	37,100.00	31,800.00
Anyajuh kiegészítő	1,050,000.00	945,000.00	840,000.00	735,000.00	630,000.00
Dohány (Burley)	1,908,500.00	1,717,650.00	1,526,800.00	1,335,950.00	1,145,100.00

b) where relevant, the maximum unit rate of support for each year of the period

Sector	Maximum unit rate of support, in %				
	2023	2024	2025	2026	2027
Tej	0.01	0.01	0.01	0.01	0.00
Hízott bika	112.40	101.16	89.92	78.68	67.44
Anyatehén (termeléshez kötött)	30.31	27.28	24.24	21.21	18.18
Szarvasmarha extenzifikáció	54.31	48.88	43.45	38.02	32.59
Dohány (Virginia)	1,926.16	1,733.55	1,540.93	1,348.31	1,155.70
Anyajuh (termeléshez kötött)	0.05	0.04	0.04	0.03	0.03
Anyajuh kiegészítő	4.83	4.34	3.86	3.38	2.90
Dohány (Burley)	2,603.68	2,343.32	2,082.95	1,822.58	1,562.21

c) where relevant, information as regards the reference period modified in accordance with the Article 147(2) second subparagraph

Sector	informations as regards the reference period modified
Tej	MEGJEGYZÉS: A fajlagos értékek euróban vannak kifejezve.

	MEGJEGYZÉS: Az indikatív fajlagos értékeket a következőkben adjuk meg, mivel az úrlap csak két tizedesjegyig fogadja az adatokat. 2023: 0,016391 EUR; 2024: 0,014752 EUR; 2025: 0,013113 EUR; 2026: 0,011474 EUR; 2027: 0,009834 EUR. **REFERENCIAIDŐSZAK MÓDOSÍTÁSA**: A tejtámogatás esetében a tényleges múltbeli referencia a termelők számára 2007. március 31-én rendelkezésre álló tejkvóta volt. A referencia-időszak felülvizsgálatát nehezíti, hogy 2015 óta – azaz a tejkvótarendszer megszűnése óta – a mezőgazdasági termelők nem kötelesek jelentést tenni tényleges tejtermelésükről és beszállításukról, ezért 2018-ra vonatkozóan nincs ilyen statisztikai adatforrás. A megfelelő egyenértékű közelítő referencia a tejelő tehenekre vonatkozó, termeléstől függő önkéntes támogatási rendszerben (VCS) rendelkezésre álló adatok felhasználása a megoldás. A gyakorlatban ez a számítási módszer változtatását jelenti. A régi – kvótaalapú – termelési adat helyébe egy számított érték lépne, amely a 2018. évre a Központi Statisztikai Hivatal által megállapított országos átlagos éves tejhozam (7809 liter/egyed) és a 2018-ban a termeléstől függő önkéntes támogatási rendszer keretében kifizetett tejhasznú tehenek számának (211 659) szorzataként áll elő. Az egyes jogosultságok felülvizsgált értéke ezen az új termelési számadaton alapulna. A régi jogosultságok visszavonásra kerülnek, majd azokat újraosztjuk azoknak, akik 2018-ban tejelő tehenekre vonatkozó támogatásban részesültek a termeléstől függő önkéntes támogatási rendszerből, a kifizetéssel érintett állatok számának megfelelően. Elemzésünk szerint ez képviseli a kvótaalapú statisztikákhoz legközelebb álló megközelítést, még akkor is, ha az átlagos tejhozam fajtánként eltérő. MEGJEGYZÉS: A támogatás továbbra is a termeléstől elválasztott maradna, mivel egy korábbi referencia-időszakra (2018) vonatkozna, de mégis lehetővé tenné a kedvezményezettek frissítését, lehetővé téve az ÁNT célzottabbá tételét. Egyéb feltételek nem változnának. A maximális pénzügyi keretet tiszteletben tartjuk. A frissítés hatása: A jogosultságok száma 15%-kal csökken, ez azonban a lehetséges fajlagos értéket minimális mértékben változtatja.
Hízott bika	MEGJEGYZÉS: A fajlagos értékek euróban vannak kifejezve. A jogosultságok elosztása a 2006-os év alapján történt. A mezőgazdasági termelők jogosultak voltak erre a támogatásra, feltéve, hogy 2006-ban termeléstől függő hízott

	bika támogatásban részesültek. Figyelembe véve, hogy a termeléstől függő önkéntes támogatás keretében működik egy hasonló jogcím, így ez tűnik a legmegfelelőbb közelítő adatforrásnak a referencia-időszak 2018-ra történő aktualizálására. A régi jogosultságokat visszavonjuk, majd azokat újra kiosztjuk azoknak, akik 2018-ban a termeléstől függő hízott bika támogatásban részesültek, a kifizetéssel érintett állatok számának megfelelően. MEGJEGYZÉS: A támogatás továbbra is a termeléstől elválasztott maradna, mivel egy korábbi referencia-időszakra (2018) vonatkozna, de mégis lehetővé tenné a kedvezményezettek frissítését, lehetővé téve az ÁNT célzottabbá tételét. A maximális pénzügyi keretet tiszteletben tartjuk, a támogatás mértéke legfeljebb a keret és a jogosultsággal rendelkező és a támogatási feltételeket tárgyévben teljesítő mezőgazdasági termelők jogosultságainak hányadosa. A frissítés hatása: A jogosultságok száma 10%-kal csökken, ez pedig a lehetséges fajlagos érték emelkedését eredményezi.
Anyatehén (termeléshez kötött)	MEGJEGYZÉS: A fajlagos értékek euróban vannak kifejezve. Ezt a borítékot termeléshez kötött formában fizetik ki, a referencia időszak felülvizsgálata így is hasznos lehet és növelheti a célzottságot. A támogatható egységek maximális száma jelenleg 117 000 állat, ami 2003-ban került rögzítésre Magyarország csatlakozási szerződésében, mivel ez volt az a legmagasabb anyatehén-létszám, amely után termeléshez kötött támogatást lehetett nyújtani. Magát az értéket a csatlakozási tárgyalások során az anyatehenek 1998–2000 közötti átlagos száma alapján határozták meg. Magyarország 2004-ben nem a standard, hanem a SAPS rendszert vezette be, viszont az ágazat-specifikus kiegészítő nemzeti támogatások (top-up borítékok) kialakításakor a standard rendszerhez megállapított támogatási felsőhatárokat is tiszteletben kellett tartania. Ez tehát több mint 20 éves bázist jelent. Ezt az értéket így mindenképpen érdemes frissíteni. Mivel az elmúlt évtizedben nőtt az anyatehenek száma, az 117 000 egyed a potenciálisan támogatásra jogosult állomány csak mintegy felét teszi ki. Figyelembe véve, hogy a termeléstől függő önkéntes támogatás tartalmaz egy hasonló jogcímet, ez tűnik a legmegfelelőbb közelítő adatforrásnak a referencia-időszak 2018-ra történő aktualizálására. A régi jogosultságokat (egyéni támogatási felsőhatárok) visszavonjuk, majd azokat újra kiosztjuk a 2023-ban anyatehenet tartó mezőgazdasági termelőknek legfeljebb a 2018-ban a termeléstől függő önkéntes támogatási rendszer keretében anyatehén támogatásban részesült állatlétszám mértékéig (229 215). Amennyiben egy termelő a tárgyévben a támogatási feltételek szerint anyatehenet tart állatot, ezen állatok után, de legfeljebb a rendelkezésére álló jogosultságainak mértékéig támogatásra lesz jogosult. Mivel az új jogosultságok száma (229 215) meghaladja a jelenlegi jogosultságok számát a fajlagos támogatás mértéke jelentősen

	csökkenni fog MEGJEGYZÉS: A frissítés lehetővé tenné a jogosultságok több állatra történő megosztását, így az ÁNT célzottabbá tételét. Egyéb feltételek nem változnának. A maximális pénzügyi keretet, valamint a 2013-as döntésben szereplő fajlagos maximumot egyaránt tiszteletben tartjuk. A frissítés hatása: A jogosultságok száma 118%-kal emelkedik, ez pedig a lehetséges fajlagos maximum érték feleződését eredményezi.
Szarvasmarha extenzifikáció	MEGJEGYZÉS: A fajlagos értékek euróban vannak kifejezve. A jogosultságok elosztása a 2006-os év alapján történt. A mezőgazdasági termelők jogosultak voltak erre a támogatásra, feltéve, hogy 2006-ban termeléstől függő szarvasmarha extenzifikációs támogatásban részesültek. A tartás akkor tekinthető külterjesnek, ha a gazdaságban az állatsűrűség nem haladja meg az 1,4 állategységet hektáronként. A számítást az 1782/2003/EK tanácsi rendelet 132. cikkének (3a) bekezdésében előírt szabályoknak megfelelően végezték el. A takarmánytermő területet a mezőgazdasági üzem SAPS-területéből számították ki a szántóföldi és a CNDP energianövény-területek levonásával. A felülvizsgálatra a 2018. évi hízott bika és anyatehén termeléstől függő önkéntes támogatásokkal kapcsolatos adatok alapján kerülne sor, így a megállapított állatok után kaphatna a termelő támogatási jogosultságot, amennyiben azokat extenzíven tartja. A gazdaságok állatsűrűségét az adott naptári évben az adott naptári évben jelen lévő hímivarú szarvasmarhák, tehenek és üszők, valamint azon anyajuhok figyelembevételével határoznák meg, amelyekre ugyanazon naptári évre vonatkozóan a termelő részére termeléshez kötött támogatás került megállapításra (VCS). A régi jogosultságokat visszavonjuk, majd új jogosultságokat osztunk ki azoknak, akik teljesítik a fent említett 1,4 állategység/ha sűrűségi kritériumot. Mivel a térinformatikai kérelem (GSAA) megfelelőbb adatokat ad a tényleges takarmánytermő területről, a sűrűség kiszámításához legelőt használjuk takarmányterületként. MEGJEGYZÉS: A támogatás továbbra is a termeléstől elválasztott maradna, mivel egy korábbi referencia-időszakra (2018) vonatkozna, de mégis lehetővé tenné a kedvezményezettek frissítését, lehetővé téve az ÁNT célzottabbá tételét. Egyéb feltételek nem változnának. A maximális pénzügyi keretet tiszteletben tartjuk. A frissítés hatása: A jogosultságok száma 7%-kal emelkedne, ez pedig a lehetséges

	fajlagos érték enyhe csökkenését eredményezi.
Dohány (Virginia)	MEGJEGYZÉS: A fajlagos értékek euróban vannak kifejezve. A jogosultságok elosztása a 2006-os év alapján történt. Azon mezőgazdasági termelők voltak jogosultak erre a támogatásra, akik 2006-ban termeléstől függő dohánytámogatásban részesültek. Bár a szerkezetátalakítási program eredményeként az elmúlt évtizedben a dohánytermelési terület csaknem felére csökkent, ez az ágazat szociális szempontból továbbra is fontos szerepet játszik azáltal, hogy munkalehetőséget biztosít az alacsony képzettségű munkavállalók számára a kevésbé fejlett régiókban. A tényleges termelés nagymértékben eltér a referenciaadatoktól. Virginia dohány esetében 4 058 hektár áll szemben a tényleges ~2 878 hektárral. A régi jogosultságok visszavonásra kerülnek, majd új jogosultságokat osztunk ki azoknak, akik 2018-ban Virginia dohányt állítottak elő. Az egyes termelők dohánytermő területét a 2018. évi jóváhagyott SAPS területen belül Virginia dohánytermő területként jelzett terület alapján állapítjuk meg. MEGJEGYZÉS: A támogatás továbbra is a termeléstől elválasztott maradna, mivel egy korábbi referencia-időszakra (2018) vonatkozna, de mégis lehetővé tenné a kedvezményezettek frissítését, lehetővé téve az ÁNT célzottabbá tételét. Egyéb feltételek nem változnának, vagyis a 2012-ben jóváhagyott feltételeket kellene alkalmazni. A maximális pénzügyi keretet tiszteletben tartjuk. A frissítés hatása: A jogosultságok száma 29%-kal csökken, ez pedig a lehetséges fajlagos érték jelentős emelkedését eredményezi.
Anyajuh (termeléshez kötött)	MEGJEGYZÉS: A fajlagos értékek euróban vannak kifejezve. **<u>MEGJEGYZÉS</u>**: Az indikatív fajlagos értékeket a következőkben adjuk meg, mivel az úrlap csak két tizedesjegyig fogadja az adatokat. 2023: 0,05 EUR; 2024: 0,045 EUR; 2025: 0,04 EUR; 2026: 0,035 EUR; 2027: 0,03 EUR. Tejtermelés esetén:

	2023: 0,04 EUR; 2024: 0,036 EUR; 2025: 0,032 EUR; 2026: 0,028 EUR; 2027: 0,024 EUR. **<u>REFERENCIAIDŐSZAK MÓDOSÍTÁSA</u>**: A referencia időszak módosításával nem élünk, a jogcímet a korábban jóváhagyott feltételekkel folytatjuk.
Anyajuh kiegészítő	MEGJEGYZÉS: A fajlagos értékek euróban vannak kifejezve. A referencia időszak módosításával nem élünk, a jogcímet a korábban jóváhagyott feltételekkel folytatjuk.
Dohány (Burley)	MEGJEGYZÉS: A fajlagos értékek euróban vannak kifejezve. A jogosultságok elosztása a 2006-os év alapján történt. Azon mezőgazdasági termelők voltak jogosultak erre a támogatásra, akik 2006-ban termeléstől függő dohánytámogatásban részesültek. az elmúlt évtizedben a dohánytermelési terület csaknem felére csökkent, ez az ágazat szociális szempontból továbbra is fontos szerepet játszik azáltal, hogy munkalehetőséget biztosít az alacsony képzettségű munkavállalók számára a kevésbé fejlett régiókban. A tényleges termelés nagymértékben eltér a referenciaadatoktól. A Burley dohány esetében 1800 hektár áll szemben a tényleges 733 hektárral. A régi jogosultságok visszavonásra kerülnek, majd új jogosultságokat osztunk azoknak, akik 2018-ban Burley dohányt termesztettek. Az egyes termelők dohánytermő területét a 2018. évi jóváhagyott SAPS területen belül Burley dohánytermő területként jelzett terület alapján állapítjuk meg. MEGJEGYZÉS: A támogatás továbbra is a termeléstől elválasztott maradna, mivel egy korábbi referencia-időszakra (2018) vonatkozna, de mégis lehetővé tenné a kedvezményezettek frissítését, lehetővé téve az ÁNT célzottabbá tételét. Egyéb feltételek nem változnának, vagyis a 2012-ben jóváhagyott feltételeket kellene alkalmazni. A maximális pénzügyi keretet tiszteletben tartjuk. A frissítés hatása: A jogosultságok száma 55%-kal csökken, ez pedig a lehetséges fajlagos érték jelentős emelkedését eredményezi.

d) a brief description of the complementarity of the transitional national aid with CAP Strategic Plan interventions

Az átmeneti nemzeti támogatások (ÁNT) az előző támogatási időszakban, 2015-2022 között is fontos eleme volt a magyar agrártámogatási rendszernek. Annak ellenére, hogy az ÁNT-nek a közvetlen támogatások forráskeretéhez viszonyított mérete kisebb, ezen összegek a kapcsolódó közvetlen támogatásokkal együtt voltak képesek az érintett ágazatokban elérni a kívánt célokat. Fontos látni azonban, hogy e célok jellemzően nem a kibocsátás növelését, hanem az ágazat zsugorodásának (pl. juhtenyésztés) vagy éppen teljes megszűnésének (pl. dohány ágazat) megakadályozását jelentették. A kedvezményezett ágazatok között az állattenyésztési ágazatok vannak túlnyomó többségben, emellett pedig a szociális szempontból, a hátrányos helyzetű területeken biztosított munkahelyek révén (a feldolgozásban foglalkoztatottakkal együtt mintegy 20 ezer fő) kiemelt jelentőségű dohánytermesztés található.

A tejelő és húshasznú szarvasmarha tartás, valamint a juhtenyésztés esetében ezen, nemzeti költségvetésből finanszírozott támogatási forma kiegészíti a hasonló jogcímen a termeléshez kötött támogatásokból érkező forrásokat, bár a kedvezményezettek köre nem teljesen azonos. A már említett dohánytermesztés esetében viszont elmondható, hogy az ágazat célzott támogatásának közel felét az ÁNT adja.

A SWOT elemzések megállapításai, az azonosított szükségletek, illetve a társadalmi konzultáció tapasztalatai alapján az a döntés született, hogy az érzékeny ágazatok támogatása érdekében – élve a 2021/2115/EU rendelet 147. cikkében szereplő lehetőséggel – folytatódik majd az átmeneti nemzeti támogatások nyújtása, fokozatos kivezetés mellett.

Az előzetes elemzések eredményei alapján a 2006-os vagy még korábbra visszanyúló referencia időszakok esetében hasznos lehetőségnek ítéljük meg azok frissítését. Ezáltal az ÁNT célzottsága jelentősen javulhat egyes ágazatok esetében. A célzottság javulása lehetővé teszi, hogy a termeléshez kötött támogatások hatékonyabb kiegészítéseként, valamint a valódi termeléshez közelebbi jogosulti kör elérése által az ÁNT is hozzájárulhasson, a KAP közös célkitűzéseihez, elsősorban az SO1-hez, másodsorban pedig az SO8-hoz.

Tekintettel arra, hogy az ÁNT feltételrendszere összhangban áll a termeléshez kötött támogatásokkal, ezért e források szintén hozzájárulnak a KAP specifikus célkitűzéseinek megvalósulásához, a következő azonosított szükségletekre való válaszként:

- SO1: 1.1.1 alszükséglet: Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak;
- SO1: 1.1.3 alszükséglet: Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása;
- SO1: 1.2. főszükséglet: Természeti (időjárás) és piaci kockázatokból fakadó jövedelemingadozások csökkentése;

A kiegészítő jelleg bemutatása

Általánosságban elmondható, hogy az átmeneti nemzeti támogatások célja, hogy kiegészítő jellegével az azonosított szükségletek teljesítésén keresztül hozzájáruljon az SO1 célkitűzéseinek eléréséhez. Ez a kiegészítő jelleg azonban fokozatosan gyengül, tekintettel arra, hogy az ágazati borítékok lehetséges maximális mérete évről-évre csökken.

1. Anyajuhtartás:

Az anyajuhtartás esetében a jövedelemtámogatások két forrásból, az uniós forrású termeléshez kötött támogatásokból, valamint a nemzeti forrásból finanszírozott átmeneti nemzeti támogatásokon keresztül érkeznek. Mindkét jogcím termeléshez kötött formában működik, így a jogosultak köre gyakorlatilag megegyezik. A két jogcím közül az uniós forrás teszi ki a nagyobb részt (28,4 EUR), az átmeneti nemzeti támogatás fajlagos értéke elenyésző, mindössze 0,05 EUR állatonként. Érdemes megemlíteni, hogy a

tejtermelésben részt vevő anyajuhok esetében a fajlagos érték alacsonyabb (0,04 EUR), azonban a juhtejet előállító termelők a II. pillérben, állatjóléti többletvállalások teljesítése esetén további kifizetést igényelhetnek.

Ahogy az anyajuh támogatás bemutatásánál is jeleztük, az anyajuhtartással foglalkozó gazdák és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés és az átmeneti nemzeti támogatás együttesen valódi biztonsági hálót alkosson, amely az időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet.

Erre épül rá a termeléstől elválasztott formában nyújtott, kedvezőtlen adottságú területeken tartott állatok után megállapított kiegészítő átmeneti nemzeti támogatási jogcím, amelynek fajlagos összege 4,83 EUR. Ennek kiegészítő jellege ugyanakkor inkább ágazati szinten értelmezhető, hiszen az anyajuhtartóknak csak szűk köréhez jut el.

Az említett három jogcímen érkező támogatás az ágazat gazdasági és környezeti értelemben vett fenntarthatóságát, a törzskönyvezett apaállat használat előírásával pedig a minőségi árualap biztosítását hivatott elősegíteni.

2. Hízott bika támogatás

A hízott bika tartás esetében a jövedelemtámogatások két forrásból, az uniós forrású termeléshez kötött támogatásokból, valamint a nemzeti forrásból finanszírozott átmeneti nemzeti támogatásokon keresztül érkeznek. Míg az uniós láb termeléshez kötött, addig az átmeneti nemzeti támogatási jogcím termeléstől elválasztott formában működik, így a jogosultak köre nem mutat teljes átfedést. Ezen részben javít majd a referencia időszak módosítása. A két jogcím közül az uniós forrás tervezhető biztosabban (54,35 EUR), az átmeneti nemzeti támogatás fajlagos értéke az aktuális nemzeti költségvetési lehetőségek függvényében változik, az elmúlt 2 évben 60 EUR körül alakult jogosultságonként. Ez azonban jelentősen elmarad az indikatív 101,07 EUR-tól. A jóváhagyott pénzügyi boríték kihasználása nem közelíti a jóváhagyott maximális értéket, az elmúlt években 80% alatt alakult.

Ahogy a hízott bika támogatás bemutatásánál is jeleztük, a bika hízlalással foglalkozó gazdák és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés és az átmeneti nemzeti támogatás együttesen valódi biztonsági hálót alkosson, amely az időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet.

Erre épül rá a termeléstől elválasztott formában nyújtott, szarvasmarha extenzifikációs átmeneti nemzeti támogatási jogcím, amelynek összege az aktuális nemzeti költségvetési lehetőségek függvényében változik, az elmúlt 2 évben 60 EUR körül alakult jogosultságonként. Ennek kiegészítő jellege ugyanakkor inkább ágazati szinten értelmezhető, hiszen a hús marhát tartó gazdaságoknak csak egy része tartja extenzíven az állományát.

3. Anyatehéntartás támogatása

A húshasznú anyatehéntartás esetében a jövedelemtámogatások két forrásból, az uniós forrású termeléshez kötött támogatásokból, valamint a nemzeti forrásból finanszírozott átmeneti nemzeti támogatásokon keresztül érkeznek. Mindkét jogcím termeléshez kötött formában működik, ennek ellenére a jogosultak köre nem egyezik meg. Ennek az az oka, hogy az átmeneti nemzeti támogatás esetében korlátként működik a támogatható állatok száma, amely 117 000 egyedben van maximalizálva. A stratégiai terv rendeletben szereplő lehetőséggel élve a jogosult állatlétszám felső korlátja a 2018-ban a termeléstől függő önkéntes támogatási rendszer keretében anyatehén támogatásban részesült állatlétszám mértékére (229 215) emelkedik, amely segítségével a jogosultak köre jelentős mértékben közelít majd egymáshoz. A két jogcím közül az uniós forrás tervezhető biztosabban (~140 EUR), az átmeneti nemzeti támogatás fajlagos értéke az aktuális nemzeti költségvetési lehetőségek függvényében változik, és az említett frissítés okán a felére (30 EUR körüli szintre) csökken.

Ahogy az anyatehéntartás támogatás bemutatásánál is jeleztük, a húshasznú anyatehén tartással foglalkozó gazdák és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés és a javuló célzottságú átmeneti nemzeti támogatás együttesen valódi biztonsági hálót

alkosson, amely az időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet.

Erre épül rá a termeléstől elválasztott formában nyújtott, szarvasmarha extenzifikációs átmeneti nemzeti támogatási jogcím, amelynek összege az aktuális nemzeti költségvetési lehetőségek függvényében változik, az elmúlt 2 évben 60 EUR körül alakult jogosultságonként. Ennek kiegészítő jellege ugyanakkor inkább ágazati szinten értelmezhető, hiszen a hús marhát tartó gazdaságoknak csak egy része tartja extenzíven az állományát.

4. Tejtámogatás:

A tejhasznú tehéntartás esetében a jövedelemtámogatások két forrásból, az uniós forrású termeléshez kötött támogatásokból, valamint a nemzeti forrásból finanszírozott átmeneti nemzeti támogatásokon keresztül érkeznek. Míg az uniós láb termeléshez kötött, addig az átmeneti nemzeti támogatási jogcím termeléstől elválasztott formában működik, így a jogosultak köre nem mutat teljes átfedést. A referencia időszak felülvizsgálatával élve a két jogcím kedvezményezettjei közötti átfedés javul. A két jogcím közül az uniós forrás tervezhető biztosabban (~317 EUR), az átmeneti nemzeti támogatás fajlagos értéke az aktuális nemzeti költségvetési lehetőségek függvényében változik. Az összehasonlítást/kiegészítő jellegének kimutatását nehezíti, hogy a termeléshez kötött támogatás állatalapon, az átmeneti nemzeti támogatás pedig egy kalkulált tej kilogramm alapon kerül kifizetésre.

Ahogy a tejhasznú tehéntartás támogatás bemutatásánál is jeleztük, a tejtermeléssel foglalkozó gazdák és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés és az átmeneti nemzeti támogatás együttesen valódi biztonsági hálót alkosson, amely az időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet.

A beavatkozás célja a tejtermelés jövedelmezőségének szinten tartásával az ágazat által nyújtott gazdasági, társadalmi és környezeti szolgáltatások fenntartása, közvetetten pedig a magyarországi tejfeldolgozás alapanyaggal történő ellátása ésszerű szállítási távolságon belül.

Kiemelendő még, hogy a tejelő tehenet tartó gazdaságok támogatását már 2023 előtt is kiegészítette egy állatjóléti beavatkozás a II. pillérben, ahol állatjóléti többletvállalások teljesítése esetén további kifizetést igényelhetnek. Ez a KAP stratégiai terv keretében tovább folytatódik.

5. A dohány ágazat támogatása:

A kiegészítő jelleg a dohánytermesztés esetében kevéssé értelmezhető, tekintettel arra, hogy célzott támogatást az ágazat a KAP stratégiai terv keretében kizárólag az átmeneti nemzeti támogatásokon keresztül kap. A referencia időszak frissítése ugyanakkor lehetőséget teremt arra, hogy a kapcsolat javuljon a jogosultságok tulajdonosai, valamint a válóban dohánytermeléssel foglalkozó gazdák sokasága között.

Other annex: Consistency with and contribution to the Union targets for 2030

National contribution to the EU 2030 target of 50% reduction of nutrient losses, while ensuring no deterioration in soil fertility

Magyarország elkötelezett a környezeti- és klímacélokért tett erőfeszítések terén. A KAP Stratégiai Tervben és annak keretein kívül működtetett beavatkozásokról részletesen a 3. fejezetben számolunk be.

National contribution to the EU 2030 target of 10% of agricultural area under high-diversity landscape features.

Magyarország elkötelezett a környezeti- és klímacélokért tett erőfeszítések terén. A KAP Stratégiai Tervben és annak keretein kívül működtetett beavatkozásokról részletesen a 3. fejezetben számolunk be.

National contribution to the EU 2030 target of 25% of the EU's agricultural land under organic farming

Magyarország elkötelezett a környezeti- és klímacélokért tett erőfeszítések terén. A KAP Stratégiai Tervben és annak keretein kívül működtetett beavatkozásokról részletesen a 3. fejezetben számolunk be.

National contribution to the EU 2030 targets of 50% reduction of the overall use and risk of chemical pesticides, and use of more hazardous pesticides

Magyarország elkötelezett a környezeti- és klímacélokért tett erőfeszítések terén. A KAP Stratégiai Tervben és annak keretein kívül működtetett beavatkozásokról részletesen a 3. fejezetben számolunk be.

National contribution to the EU 2030 target of 50% reduction of sales of antimicrobials for farmed animals and in aquaculture

Magyarország elkötelezett a környezeti- és klímacélokért tett erőfeszítések terén. A KAP Stratégiai Tervben és annak keretein kívül működtetett beavatkozásokról részletesen a 3. fejezetben számolunk be.

National contribution to the EU 2025 target to roll-out of fast broadband internet in rural areas to achieve the objective of 100% access

Magyarország 2030-ig szóló Nemzeti Digitális Stratégiája (NDS) négy specifikus célt fogalmaz meg a hálózatok fejlesztésével kapcsolatban:

- DI1: A gigabites kapcsolatra képes hálózattal lefedett háztartások aránya érje el 2030-ra a 95%-ot
- DI2: Az 5G hálózattal ellátott főbb közlekedési útvonalak és megyei jogú városok aránya 2023-ra érje el a 100%-ot
- DI3: A járási székhelyek Nemzeti Távközlési Gerinchálózati (NTG) végpontokkal való ellátottsága legalább 80%-ban valósuljon meg 2025-ig
- DI4: Legyen a legalább 1 Gbps sávszélességű hálózati kapcsolattal ellátott köznevelési és szakképzési intézmények aránya 100% 2025 végére

A célokat a következő intézkedésekkel kívánjuk elérni:

DI I.1 „Gigabit Magyarország 2030" hálózatfejlesztési program megtervezése és megvalósítása

Az intézkedés célja a „Gigabit Magyarország 2030" országos hálózatfejlesztési program megtervezése és megvalósítása annak érdekében, hogy 2030-ra minden igényhelyen elérhető legyen a legalább szimmetrikus 1 Gbps sebességű internetkapcsolat. Az intézkedés keretében el kell érni, hogy 2025-re a lakossági/ üzleti/közintézményi igényhelyek 75/70/65%-a, 2030-ra a lakossági igényhelyek 95%-a, míg az üzleti és közintézményi igényhelyek 100%-a rendelkezzen legalább 1 Gbps sávszélességű internet-hozzáférés lehetőségével. **Az NDS nem különböztet meg vidéki és nem vidéki térségeket, a fejlesztések az egész ország területére vonatkoznak.**

Az intézkedés fő elemei:

- Újgenerációs vezetékes és vezetéknélküli hálózatokat kiszolgáló **távközlési alapinfrastruktúra** fejlesztése;
- **Gerinc-, felhordó (körzet) és helyi hálózati fejlesztések** pályázati formában történő támogatása azokon a területeken, amelyeken a piac önerőből nem fejleszt;
- **Szupergyors Internet Programiroda, felügyelőmérnöki hálózat és Broadband Competence Office (BCO) működtetése** a gigabites fejlesztések állami támogatása és szakmai monitoringja érdekében
- Amennyiben a pályázat keretében sem valósul meg a fejlesztés, az **állami tulajdonú vállalkozások** szerepvállalásának elemzése, szükség esetén pénzügyi eszközök bevonásával is.

DI II.1 A Digitális Jólét Gerinchálózat (DJG) földrajzi kiterjesztése, járási székhelyek, települések

bekapcsolása, kapacitásbővítése és intézmények bekötése

Az intézkedés célja a Digitális Jólét Gerinchálózat fejlesztése és kapacitásának növelése oly módon, hogy a DJG használói (pl. a köznevelési és szakképzési intézmények) rövid felhordó hálózat felhasználásával a lehető legközelebbi ponton tudjanak a gerinchálózathoz kapcsolódni. Az állami hálózat fejlesztésével csökkenthető a piaci kitettség és a felügyelt hálózatban költségmegtakarítás érhető el. A fejlesztésnek köszönhetően a sávszélesség-igény folyamatos növekedése nem jár a költségek indokolatlan megugrásával.

Az intézkedés fő elemei:

·Járásközpontokban **forgalmi csomópont** létrehozása;

- Hálózati probe fejlesztése, **aktív forgalom figyelése** a rendelkezésre állás növelése érdekében;
- **Hálózati monitoring rendszer** továbbfejlesztése, az esetleges hibák és azok helyének gyorsabb felderítése és a beavatkozás felgyorsítása érdekében. Ezzel magasabb szintű rendelkezésre állás és költséghatékonyabb működés érhető el;
- **Forgalmi irányítás fejlesztése**, a legoptimálisabb hálózati forgalom kialakítása érdekében;
- **100 GBit/s-os vagy ennél nagyobb kapacitású csatornák létrehozása** a gerinchálózati eszközök között, ezzel a hálózat áteresztő képességének növelése. A növekvő végponti igények és a DOS, a kutatás és a közgyűjteményi digitalizáció elvárásainak maradéktalan és zökkenőmentes kiszolgálása érdekében szükséges a fejlesztés, amellyel elérhető, hogy a végpontokon - földrajzi elhelyezkedéstől függetlenül - egységes szolgáltatás történjen;
- **Eszközcserék** annak érdekében, hogy a kapacitások növelhetőek legyenek, ehhez modernebb eszközpark beszerzése, melyek felügyelete, üzemeltetése egységesebb módon, költséghatékonyan történhet;
- **Csatlakozási pontok** létrehozása, az érintett feladat-ellátási helyek mindegyikén;
- **Sötétszál-bérlettel** biztosított optikai vonalon a végpontok bekötése a hálózatba;
- **Pre-aggregációs csomópontok** biztosítása;
- **Kutatási célú hálózati** megoldások (pl. Quantum kommunikáció) lehetőségének megteremtése;
- **Digitális oktatási hálózati- és alkalmazásplatform** megvalósítása

DI II.2 Köznevelési és szakképzési kollégiumokban az oktatási és közösségi terekben menedzselt WiFi hálózati infrastruktúrák kiépítése

Az intézkedés célja oktatási célú WiFi hálózatok fejlesztésének megvalósítása köznevelési és szakképzési kollégiumokban.

Az intézkedés fő elemei:

- Tanulószobákban, közösségi terekben és lakószobákban elérhető, **központilag menedzselt WiFi hálózatok** kialakítása;
- **Eduroam és Guest** hálózatok kialakítása, fejlesztése;
- **Online csoportmunkára** alkalmas tanulószobák (okos TV, kamera, mikrofon stb.) kialakítása, felszerelése és üzembe helyezése

DI III.1 Nemzeti Távközlési Gerinchálózat (NTG) kiterjesztése, sávszélességének bővítése és kapcsolódó hálózati fejlesztések

Az intézkedés célja az eddig optikai hálózattal nem rendelkező fekvőbeteg-ellátó egészségügyi intézmények, büntetés-végrehajtási intézmények, a Nemzeti Távközlési Gerinchálózati (NTG) végpontokkal nem rendelkező járási helyszínek hálózatfejlesztése. Az önkormányzatok, az állami szervek ennek révén tudnak korszerű e-közigazgatási szolgáltatásokat nyújtani. További fontos cél a lényegesen megemelkedett és emelkedő sávszélesség igények rugalmas kielégítésének biztosítása kapacitásnöveléssel.

Az intézkedés fő elemei:

- Járási aggregációs hálózat továbbfejlesztése;
- NTG gerinchálózati kapacitásának bővítése (beleértve a kormányzati dolgozók otthoni

munkavégzéshez szükséges NTG hálózati kapacitások fejlesztését is);

- Kórházak optikai bekötése;
- Büntetésvégrehajtási (BV) intézmények optikai bekötése;
- Az NTG kapcsolatok biztonságos kiszolgálásához szükséges egyéb hálózati és biztonsági fejlesztések.

DOCUMENTS

Document title	Document type	Document date	Local reference	Commission reference	Files	Sent date	Sent by
Ágazati értékelések	Other Member State document	1 Mar 2021		Ares(2023)4955840	KAP 2021-2027_Ágazati helyzetértékelés_Bor-szőlő KAP 2021-2027_Ágazati helyzetértékelés_Baromfi KAP 2021-2027_Ágazati helyzetértékelés_Élelmiszeripar KAP 2021-2027_Ágazati helyzetértékelés_Húsmarha KAP 2021-2027_Ágazati helyzetértékelés_Juh KAP 2021-2027_Ágazati helyzetértékelés_Sertés KAP 2021-2027_Ágazati helyzetértékelés_Szántóföldi növények KAP 2021-2027_Ágazati helyzetértékelés_Tej KAP 2021-2027_Ágazati helyzetértékelés_Zöldség és gyümölcs Ágazati helyzetértékelés_Méhészet	17 Jul 2023	Nagy, Attila
Ágazati helyzetfeltárás - erdő	Other Member State document	31 Mar 2021		Ares(2023)4955897	Ágazati helyzetfeltárás - erdő	17 Jul 2023	Nagy, Attila
Átmeneti nemzeti támogatások	Annex VI: Transitional national aid	22 Dec 2021		Ares(2023)4956586	Átmeneti nemzeti támogatások	17 Jul 2023	Nagy, Attila
IACS EAGF interventions + IACS EAFRD interventions	Other Member State document	23 Dec 2021		Ares(2023)4955939	IACS EAFRD interven IACS EAGF intervent	17 Jul 2023	Nagy, Attila
RD19_G01_AEC_70 - AKG_háttérszámítás	Annex Chapter 5: Direct payments, sectoral and rural development interventions specified in the strategy	23 Dec 2021		Ares(2023)4956586	RD19_G01_AEC_70 - AKG_háttérszámítás RD19_G01_AEC_70 - AKG_háttérszámítás2	17 Jul 2023	Nagy, Attila
RD20_G02_ORT_70 - ÖKO_háttérszámítás	Annex Chapter 5: Direct payments, sectoral and rural development interventions specified in the strategy	23 Dec 2021		Ares(2023)4956586	RD20_G02_ORT_70 - ÖKO_háttérszámítás RD20_G02_ORT_70 - ÖKO_háttérszámítás2	17 Jul 2023	Nagy, Attila
RD24_G07_GAX_70 - Állati gén ex situ_háttérszámítás	Annex Chapter 5: Direct payments, sectoral and rural development interventions specified in the strategy	23 Dec 2021		Ares(2023)4956586	RD24_G07_GAX_70 - Állati gén ex situ_háttérszámítás1 RD24_G07_GAX_70 - Állati gén ex situ_háttérszámítás2 RD24_G07_GAX_70 - Állati gén ex situ_háttérszámítás3	17 Jul 2023	Nagy, Attila
RD25_G08_GAI_70 - Állati gén in situ_háttérszámítás	Annex Chapter 5: Direct payments, sectoral and rural development	23 Dec 2021		Ares(2023)4956586	RD25_G08_GAI_70 - Állati gén in situ_háttérszámítás1 RD25_G08_GAI_70 - Állati gén in	17 Jul 2023	Nagy, Attila

Document title	Document type	Document date	Local reference	Commission reference	Files	Sent date	Sent by
	interventions specified in the strategy				situ_háttérszámítás2 RD25_G08_GAI_70 - Állati gén in situ_háttérszámítás3		
RD26_G09_GAV_70 - Állati gén in vitro_háttérszámítás	Annex Chapter 5: Direct payments, sectoral and rural development interventions specified in the strategy	23 Dec 2021		Ares(2023)4956586	RD26_G09_GAV_70 - Állati gén in vitro_háttérszámítás1 RD26_G09_GAV_70 - Állati gén in vitro_háttérszámítás2 RD26_G09_GAV_70 - Állati gén in vitro_háttérszámítás3 RD26_G09_GAV_70 - Állati gén in vitro_háttérszámítás4	17 Jul 2023	Nagy, Attila
RD27_G10_GPX_70 - Növényi gén ex situ_háttérszámítás	Annex Chapter 5: Direct payments, sectoral and rural development interventions specified in the strategy	23 Dec 2021		Ares(2023)4956586	RD27_G10_GPX_70 - Növényi gén ex situ_háttérszámítás	17 Jul 2023	Nagy, Attila
RD28_G11_GPI_70 - Növényi gén in situ_háttérszámítás	Annex Chapter 5: Direct payments, sectoral and rural development interventions specified in the strategy	23 Dec 2021		Ares(2023)4956586	RD28_G11_GPI_70 - Növényi gén in situ_háttérszámítás	17 Jul 2023	Nagy, Attila
RD29_G12_AWC_70 - Állatjólét kiskérődző_háttérszámítás	Annex Chapter 5: Direct payments, sectoral and rural development interventions specified in the strategy	23 Dec 2021		Ares(2023)4956586	RD29_G12_AWC_70 - Állatjólét kiskérődző_háttérszámítás	17 Jul 2023	Nagy, Attila
RD33_G15_ANB_70 - Állatjólét méhészet_háttérszámítás	Annex Chapter 5: Direct payments, sectoral and rural development interventions specified in the strategy	23 Dec 2021		Ares(2023)4956586	RD33_G15_ANB_70 - Állatjólét méhészet_háttérszámítás	17 Jul 2023	Nagy, Attila
KAP ST Társadalmasítás	Annex III: Consultation of the partners	29 Dec 2021		Ares(2023)4956586	KAP ST Társadalmasítás	17 Jul 2023	Nagy, Attila
RD30_G12_AWC_70 - Állatjólét szarvasmarha_háttérszámítás 1. - Tejelő szmarha háttérszámítás	Annex Chapter 5: Direct payments, sectoral and rural development interventions specified in the strategy	29 Dec 2021		Ares(2023)4956586	RD30_G12_AWC_70 - Állatjólét szarvasmarha_háttérszámítás 1. - Tejelő szmarha háttérszámítás	17 Jul 2023	Nagy, Attila
RD32_G12_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban intézkedés háttérszámítása	Annex Chapter 5: Direct payments, sectoral and rural development interventions specified in the strategy	29 Dec 2021		Ares(2023)4956586	RD32_G12_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban intézkedés háttérszámítása1 RD32_G12_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban intézkedés háttérszámítása2 RD32_G12_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban intézkedés háttérszámítása3	17 Jul 2023	Nagy, Attila

Document title	Document type	Document date	Local reference	Commission reference	Files	Sent date	Sent by
					RD32_G12_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban intézkedés háttérszámítása4		
Erdészeti beavatkozások egységköltség háttérszámításai	Annex Chapter 5: Direct payments, sectoral and rural development interventions specified in the strategy	30 Dec 2021		Ares(2023)4956586	Erdészeti beavatkozások egységköltség háttérszámításai	17 Jul 2023	Nagy, Attila
RD_58_A01_TRA_78 Képzés egységköltség számítás	Other Member State document	30 Dec 2021		Ares(2023)4955990	RD_58_A01_TRA_78 Képzés egységköltség számítás	17 Jul 2023	Nagy, Attila
RD_59_A02_INF_78 Tájékoztatási szolgáltatás egységköltség számítás	Other Member State document	30 Dec 2021		Ares(2023)4955991	RD_59_A02_INF_78 Tájékoztatási szolgáltatás egységköltség számítás	17 Jul 2023	Nagy, Attila
Támogatott szaktanácsadás egységköltség számítás	Other Member State document	30 Dec 2021		Ares(2023)4956039	Támogatott szaktanácsadás egységköltség számítás	17 Jul 2023	Nagy, Attila
CCO SWOT hatástanulmány	Annex II: SWOT analysis	14 Jun 2022		Ares(2023)4956586	CCO SWOT hatástanulmány	17 Jul 2023	Nagy, Attila
SO1 SWOT hatástanulmány	Annex II: SWOT analysis	14 Jun 2022		Ares(2023)4956586	SO1 SWOT hatástanulmány	17 Jul 2023	Nagy, Attila
SO2 SWOT hatástanulmány	Annex II: SWOT analysis	14 Jun 2022		Ares(2023)4956586	SO2 SWOT hatástanulmány	17 Jul 2023	Nagy, Attila
SO3 SWOT hatástanulmány	Annex II: SWOT analysis	14 Jun 2022		Ares(2023)4956586	SO3 SWOT hatástanulmány	17 Jul 2023	Nagy, Attila
SO4 SWOT hatástanulmány	Annex II: SWOT analysis	14 Jun 2022		Ares(2023)4956586	SO4 SWOT hatástanulmány	17 Jul 2023	Nagy, Attila
SO6 SWOT hatástanulmány	Annex II: SWOT analysis	14 Jun 2022		Ares(2023)4956586	SO6 SWOT hatástanulmány	17 Jul 2023	Nagy, Attila
SO7 SWOT hatástanulmány	Annex II: SWOT analysis	14 Jun 2022		Ares(2023)4956586	SO7 SWOT hatástanulmány	17 Jul 2023	Nagy, Attila
SO9 SWOT hatástanulmány	Annex II: SWOT analysis	14 Jun 2022		Ares(2023)4956586	SO9 SWOT hatástanulmány	17 Jul 2023	Nagy, Attila
SO5 SWOT hatástanulmány	Annex II: SWOT analysis	20 Jun 2022		Ares(2023)4956586	SO5 SWOT hatástanulmány	17 Jul 2023	Nagy, Attila
SO8 SWOT hatástanulmány	Annex II: SWOT analysis	1 Jul 2022		Ares(2023)4956586	SO8 SWOT hatástanulmány	17 Jul 2023	Nagy, Attila
3.1.3_A termeléshez kötött támogatások (CIS) potenciális negatív környezeti hatásainak kompenzálását lehetővé tévő beavatkozások	Other Member State document	22 Jul 2022		Ares(2023)4955688	CIS potenciális kompenzáló gyakorlatok	17 Jul 2023	Nagy, Attila
RD32_G15_AWC70_Allatjolet_baromfi háttérszámítás	Other Member State document	25 Jul 2022		Ares(2023)4955702	RD32_G15_AWC70_Allatjolet_baromfi	17 Jul 2023	Nagy, Attila
RD_33b_G17_AMR_70 - AMR háttérszámítás	Other Member State document	25 Jul 2022		Ares(2023)4955701	RD_33b_G17_AMR_70 - AMR	17 Jul 2023	Nagy, Attila
7.3.1.1.5_Ellenőrzési és szankcionálási rendszer	Other Member State document	8 Sept 2022		Ares(2023)4955734	7.3.1.1.5_Ellenőrzési és szankcionálási rendszer	17 Jul 2023	Nagy, Attila
Agrár-ökológiai nem termelő beruházások kimenet (output) becslése	Other Member State document	13 Sept 2022		Ares(2023)4955755	Agrár-ökológiai nem termelő beruházások kimenet (output) becslése	17 Jul 2023	Nagy, Attila

Document title	Document type	Document date	Local reference	Commission reference	Files	Sent date	Sent by
KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit cost) részletes kalkulációja	Other Member State document	13 Sept 2022		Ares(2023)4955756	KAP Stratégiai Terv Magyarország 2023-2027 egyes támogatási egységköltségei (simplified cost options: unit cost) részletes kalkulációja	17 Jul 2023	Nagy, Attila
Consultation of the partners	Annex III: Consultation of the partners	14 Sept 2022		Ares(2023)4956586	Consultation of the partners	17 Jul 2023	Nagy, Attila
Környezeti intézkedések R indikátor mátrixa	Other Member State document	22 Sept 2022		Ares(2023)4955776	Környezeti intézkedések R indikátor mátrixa	17 Jul 2023	Nagy, Attila
Magyarország KAP Stratégiai Terve 2023-2027 Stratégiai Környezeti Vizsgálat	Annex I: Ex-ante evaluation and Strategic Environmental Assessment (SEA) referred to in Directive 2001/42/EC	13 Oct 2022		Ares(2023)4956586	Magyarország KAP Stratégiai Terve 2023-2027 Stratégiai Környezeti Vizsgálat	17 Jul 2023	Nagy, Attila
KAP Stratégiai Terv előzetes (ex ante) értékelés - Értékelési jelentés	Annex I: Ex-ante evaluation and Strategic Environmental Assessment (SEA) referred to in Directive 2001/42/EC	28 Oct 2022		Ares(2023)4956586	KAP Stratégiai Terv előzetes (ex ante) értékelés - Értékelési jelentés	17 Jul 2023	Nagy, Attila
obvious error excel 2023_programmódosítás	Other Member State document	22 Jun 2023		Ares(2023)4956067	obvious error excel 2023_programmódosítás	17 Jul 2023	Nagy, Attila
Technical correction accompany letter	Other Member State document	13 Jul 2023		Ares(2023)4956068	Technical correction accompany letter	17 Jul 2023	Nagy, Attila
Programme snapshot 2023HU06AFSP001 2.1	Snapshot of data before send	17 Jul 2023		Ares(2023)4956586	Programme snapshot 2023HU06AFSP001 2.1	17 Jul 2023	Nagy, Attila